

Dico pauca mala mo-
ris: sagittas suas ardētib
Quod parit in iusticia
Dolores et peperit iniquitat
Lacii apperuit et effodit
Quod cadit in foveam quā fecit
Quod omittet dolores eius in capite
Quod vitæ ipsius iniquitas eius de se

Tabula

In nomine iesu christi gloriose virginis almisue marie. Incipit tabula s; ordinē alphabeti edicta. oimq; in hoc q̄to ricardi super s;itas traduntur pcedēs per dūctos articulos & q̄ones. Nota tamē q; quicūq; ī tota ista p̄notata tabula dicit. vtz. dēotaf esse qd̄ p̄ncipalis: quorūscūq; vero dicitur. An. tunc nō est qd̄ p̄ncipalis s; denotaf ī qdē p̄ncipali vel corpore q̄onīs cōtineri. hac. n. dīa cognita facillime oia que reperire volueris adiuenies. Incipit. A.

Abbas

An abbates possint exōdicare subditos suos p̄tate ordinaria. di. 18. ar. 4. q. p̄ma.
Utrum abbatū exōdicato teneant monaci obedire s. 18. ar. xi. questione tertia.
An abbas exōdicatus possit aliquē de monacis p̄stiture vicariū suū. di. xviii. ar. xi. q. 3.
An sine abbatū licentia possit monachus trāsferre se ad religionē arctiorem. di. xxxviii. ar. viii. q. i.

Abbatisse

An abbatisse hēant claves ecclesie. di. xix. ar. i. q. i.
An abbatisse possint moniales suas b̄ndicere. ibides.
An abbatisse possint euangeliū legere. ibides.
An possint publice p̄dicare. ibidem.
An possint exōdicare v̄l ab exōdicatōe obsoluere. ibid.
An possint clericos sue iurisdictioni subditos suspēdere ab officio & b̄nficio. ibidem.

Absolutio

An absolūdi p̄tās directe respiciat corp̄ x̄pi misticū. di. xiiij. ar. ij. q. ij.
An absolui possit supior ab inferiori in foro p̄nie. di. xviii. ar. v. q. j.
Utrū absolūti aliquē de facto de illis necis a q̄bus nō p̄t eū absolueri de iure peccet mortaliter. di. xviii. ar. ij. q. v.
Utrū absolūti ab exōdicatōe nō inscriptis penaz suspensionis icurrat. di. xviii. ar. viii. q. iij.
An si absoluat nō inscriptis teneat absolutio. ibides.
Quot & qui sūt casus illi qui excipiūt ab illa reglā q; ille q; iniecit manus violētas in clericū seu religiosū nō p̄t absolui nisi p̄ papā vel per illū cui cōmiserit. di. xviii. ar. viii. q. j.
An absoluto ab exōdicatōe exiit ī periculo mortis ab eo q; alia. Im absolueri nō potuisset. debeat cōmitemi & alia suffragi eccleie denegari. ibidem.
An de absolutiōis necessitate sit iuramētū. di. xviii. ar. i. q. ij.
Utrū absolutus ab officiali ep̄i exōdicati sit vere absolutus. di. xviii. ar. x. q. iij.
An qn̄ absolūdi p̄tās ab exōdicatōe concedit alicui a dño papa. eo ip̄o licet q̄s cōcedere p̄tates dispēlandi ī irregularitate occasione illius exōdicatōis contracta. di. xviii. ar. xiiij. q. v.
An absolutio q̄ fit in foro p̄nie. sit dignior illa que est per cōcessionē indulgentie. di. xx. ar. v. q. ij.
An absolūdi p̄tās fuit. a x̄po data an̄ sui resurrectio nem. di. xiiij. ar. ij. q. v.

Abstinētia

Utrū abstinentia sit virtus. di. xv. ar. iij. q. i.

Accidens.

Utrū accidētia fieri sine s̄bo sit possibile. di. xij. ar. i. q. i.
An accidētia sint bitudines s̄be. di. xij. ar. i. q. i.
An de accidētis rōe sit aptū natū eē in aliquo. ibidem.
An accidētibus sit s̄ba rōe existēdi. ibidem.
An de accidētis diffinitione sit subā. ibides.
An sine accidēte possit d̄s facere totā s̄bā mūdi. ibides.

Utrū accidēs in sacro sit sine s̄bo. di. xij. ar. i. q. ii.
An accidētibus in sacro altaris def v̄tus substantie ad per se existēdi. di. xij. ar. i. q. ii.
An accidētia in sacro altaris imutent sensū natura liter. di. xij. ar. iij. q. j.
An accidēs quod est in subō mediante alio accidēte p̄us ordine nature īformet illud s; subm̄. di. xiiij. ar. v. q. j.
An per accidētia trū sit plitas fin numerū. di. xiiij. ar. iij. q. v.

Accusatio

An accusatōes debeat p̄cedere monitio secreta. di. xviii. ar. iij. q. ij.
An accusator & iudex possit esse idē. di. xviii. ar. iij. q. iij. Idē hētur & ar. iij. q. ij.
Utrum accusatus possit repellere accusatōes ī aliquo casu. di. xix. ar. iij. q. ij.
An accusatus possit recusare eū qui accusat de crīe absens per lras. di. xix. ar. iij. q. j.
An si nō vult inscribere ibidem.
An ad accusandū debeat admitti ī fin iura hereticus & paganus apostata. ibidem.
An alias criminofus. ibidem.
An conspirator. ibidem.
An incestuosus. ibides.
An ille qui est male opinionis. ibides.
An litigofus & calumpniator. ibidem.
An infamis. ibidem.
An excommunicatus. ibidem.
An inimicus. ibidem.
An mulier. ibidem.
An impubes. ibidem.
An pauper. ibides.
An forilegus & diuinator. ibidem.
An accusatōe qui nō p̄t fieri sacerdos possit repellere sacerdos. ibidem.
An accusatōe laycū possit repellere clericus. ibidem.
An accusatus possit recusare accusantem. ibidem.
An accusare possit seruus. ibidem.
An q; accusat nō bono zelo sint audiēdi. ibidem.
An accusatō possit recusare cōbitāre inimicū suū. ibid.
An illū q; iuravit non accusare ipsum. ibidem.
An illū q; tulit testimoniū s; ip̄m in eadē cā. ibidem.
An ad accusandum crimen heresis. & simonie. & lese maiestatis admittantur criminofus. & infames. & inimici. ibidem.
An accusatō noceat accusato si nichil s; eū p̄bas. ibidē.
Utrum accusatō possit in aliquo casu recusare iudicē distinctione. di. xix. ar. 4. q. 2.
Accusatus in q̄bus casib; p̄t recusare iudicē. di. xix. articulo quarto. q. ii.
An accusatus q; recusat iudicē ex iusta cā vel iniusto modo sit puniendus. ibidem.
Utrum accusatus in aliquo casu possit excipere cōtra testes. di. xix. ar. iij. q. iij.
An accusatus possit excipere s; illos qui sunt furiosi vel mente capti. di. xix. ar. iij. q. iij.
An contra minores. xiiij. annis. ibidem.
An s; victos de crimine. ibid.
An contra infames. ibidē.
An s; illum qui confitetur sociū eiusde; crīs. ibidem.
An cathecuminū contra hereticū. ibidem.
An contra inimicum. ibidem.
An contra domesticos & familiares accusatōis. ibid.
An s; p̄ductos s; domo actoris v̄l accusatoris. ibidē.
An s; nimia pauperte laborantes. ibidem.
An contra mulierem. ibidem.
An clerici contra viles personas. ibidem.
An ad accusandū admittat aliqui qui nō admittent

Tabula

ad testimonium. ibidem

An accusare possint patres & matres q; mrimonium non sit cōtractum. di. xli. ar. ii. q. iiii.

Actus

An omnis actus meritorius sit alicuius virtutis di. xliii. ar. vi. q. i.

An actus virtutis sit satisfactorius. di. xv. ar. v. q. i.

An actus sit in genere mortis ex sui compatione ad rōnes & voluntates. di. xvi. ar. ii. q. ii.

An idem actus penitendi in numero pmo in formis postea possit formari. di. xvii. ar. i. q. ii.

An ides actus penitendi p̄s ordine nature gratifec tur q; subit. di. xvii. ar. i. q. iiii.

An actus sit nobilior q; b̄nus. di. xlix. ar. i. q. iiii.

Actio

An actio possit esse inter duo equalia in virtute di. xviii. ar. ii. q. iiii.

An ad actionem supernaturalē possit sil cōcurrere s̄tus n̄alis cū supernali. di. xlix. ar. iii. q. ii.

Act

An i actre redeat eadē ūbra in nūero. di. xxii. ar. i. q. i.

Agens

An agens aliquod naturale respondeat cuilibet icli nationi naturali. di. xliii. ar. iiii. q. iiii.

An oē agens sit nobilior patiete. di. xliiii. ar. ii. q. ix.

An agens & patiens simul & semel possit esse ides ref pectu eiusdes & fm idem di. xlix. ar. iiii. q. iiii.

Adoptio

Utrum adoptio alicuius sit extranee persone in filiū vel nepotem vel deinceps lima affāptio. di. xlii. ar. ii. q. i.

An adoptare possit quilibet. di. xlii. ar. ii. q. i.

Adoptio & arrogatio q̄no differunt. ibidem.

Aduētus xp̄i

An aduentus xp̄i conuenienter dicatur plenitudo tē poris. di. i. ar. iiii. q. i.

Aduocatus

An aduocatus possit v̄dere patrociniū. di. xxv. ar. iii. q. ij.

Adulter *Adultus*

An adultus homo possit esse in hac vita de lege cōi paliq; mortū sine quocūq; p̄ced. di. xxi. ar. iiii. q. i.

Utr̄ adulter qui machinatus est in morte adultere possit eam ducere in v̄rorem. di. xxv. ar. iiii. q. iiii.

Utr̄ adulter dās fidē adultere de b̄bendo cū ipa vi uente marito possit eaz post mortem mariti ducere in v̄rores. ibidem. q. iiii.

Si adulteri promissio firmata fuerit iuramento sine fidei datione quid dō est. ibidē.

Si pmissio ip̄ius fuerit simpliciter scā qd ē dō. ibidē

Adulterium

Utrum propter adulterium v̄rores liceat viro dimittere ipsam. di. xxv. ar. i. q. i.

Quot & q̄ sunt casus in q̄bus propter adulterium licet viro dimittere v̄rorem. di. xxv. ar. i. q. i.

Utrum propter adulterium teneatur vir dimittere v̄rorem suam. di. xxv. ar. i. q. ii.

An ante iudicium ecclesie possit eam dimittere quā tum ad thorum. di. xxv. ar. i. q. iiii.

An teneat debitū reddere si cōpellat p̄ eccl̄iaz. ibidē

An propter adulteriū liceat viro dimittere v̄rorem

q̄tus ad cobabitationem & thoz simul sine iudicio ecclesie si inter eos non erat mrimonium contractū in facie ecclesie nec etiā coras testibus sed tñ illis cōiugibus b̄ scientibus. ibid. m

An sine adulterio accuset vir v̄rores coram iudice agēdo ad separdes tñ debeat p̄cedere p̄scriptō. ibidē

Utrū q̄stū ad sepationē pp adulteriū sint equalis cō ditionis vir & v̄roz. di. xxv. ar. i. q. iiii.

An de adulterio accuset liberius vir v̄roz q; ecouer so. di. xxv. ar. i. q. iiii.

An adulterium sit grauius peccatum omnibus p̄satis in muliere q; in viro. ibidem

Utrum adulteriū sit grauius peccatū q; cognoscere monialē benedictram. di. xxv. ar. i. q. v.

Utrum adulterans de licentia viri nō tñ ab eo coacta possit ab eo quantum ad thorum & cobabitationem dimittere. di. xxv. ar. ii. q. i.

Utrum vir v̄rorem suam quaz nondum cognouit tradens adulterandam cōsanguineo proprio in vi tam possit postea contra voluntatem illius religionem intrare. ibidem. q. ii.

Utrum possit ab ea debitū petere. ibidem. q. iiii.

Utrum v̄roz postq; tradita fuit adulteranda cōsanguineo mariti possit a viro debitū petere. ibidē. q. iiii.

Utruz adulter iū sit concubitus soluti cū cōiugata nondum a marito cognita. ibidē. q. v.

Utrum p̄ opter adulteriū liceat viro occidere v̄rorem. di. xxvii. ar. ii. q. i.

An adulterium sit grauius peccatū q; stuprū. di. xli. in expositione lre.

Affinitas

Utruz affinitas cōtrahatur per q̄cūq; carnalem copulam. di. xli. ar. i. q. i.

An affinitas cōtrahatur per pollutionem factā nō in vase n̄ali ad illū vsuz ordinato. di. xli. ar. i. q. i.

Utrū affinitas cōtrahatur p̄ matrimoniū non consumatum. di. xli. ar. i. q. ii.

An affinitas cōtrahatur per fractionem claustrorū sine semis effusione. di. xli. ar. i. q. i.

Utr̄ affinitas cōtrahatur p̄ sponsalia. di. xli. ar. i. q. iiii.

Utr̄ affinitas cōtrahatur ex affinitate. ibidē. q. iiii.

Utr̄ affinitas impediatur mrimoniū. di. xli. ar. ii. q. i.

Afflictio

An affligi possit aliq; iuste sine culpa. di. xxv. ar. v. q. ii.

An afflictio sit res positina. di. i. ar. v. q. iij.

Agnus pascalis

An agnus pascalis fuerit sacramētū. di. i. ar. i. q. iij.

An p̄ceptum de comedēdo agnū pascalē sc̄tinā fuerit rōnabile. di. i. ar. iiii. q. ii.

An agnum pascalem comederit xp̄us. i. luna in vesperē. di. xi. ar. ii. q. iiii.

Angeli

An āgelo:ū delectatio minuatur per ministeriū q̄ nobis exhibent. di. xv. ar. i. q. iiii.

An angeli offerant oīones n̄ras & quo modo di. xv. in expositione lre.

Animal

An aial sit genus in q̄stū aial. di. xliii. ar. ij. q. i.

An b̄ homo est aial in q̄stū aial sit falsa. ibidem

An aialis diffinitio in q̄stū animal predicetur de diffinitionibus specierum. ibidem.

An animalia imperfecta careant potentia mouendi se secundum locum. di. i. ar. ii. q. ii.

Tabula

Anima

- An anima rationalis sit incorruptibilis. di. xliij. ar. i. q. i.
Anima ad qd data est corpori. ibidem
An anima que est huius corporis forma potuisset a principio creationis fuisse conueniens forma alteri corporis similis illi quo ad omnia excepta sola dicitur numerali di. xliij. ar. i. q. ij.
An ex anime vnione ad ipsius corp^o. resulter quedam forma totius que est humanitas. di. xliij. ar. i. q. iij.
An anima in corpore corruptibili habeat imperfectiorem suam operationem q̄ separata. di. xliij. ar. ij. q. vij.
An anime rationalis essentia addat vltra eius essentiam aliquam relationem ad compositum constitutum vlt constituitibile ex anima et corpore. ibidem.
An sit idem modus existendi naturaliter quo anima existit in corpore et quo existit separata. di. l. ar. i. q. ij.
An anima possit recipere perfectione existendi modus absq̄ b q̄ recipiat perfecti^o esse. di. xliij. ar. ij. q. vij.
An anime coniuncte corpori sit naturalis modus intelligendi in fantasmatibus. di. l. ar. i. q. ij.
An anima dum est corpori coniuncta indigeat organo ad exercendum actum quem exercere non pot separata. di. l. ar. ij. q. ij.
Anima quare dicitur proprius motor alicuius corporis. di. l. ar. ij. q. iij.

Anima sepata

- Utrum anime separate a corporibus debeant vni iterum corporibus. di. xliij. ar. i. q. i.
An si anime separate non essent corporibus iterum vniende frustra esset naturalis inclinatio anime ad percipiendum corpus. di. xliij. ar. i. q. i.
An q̄ anime separate vniantur iterum corporibus requiratur perfectio vniuersi. ibidem.
Utrum anime separate vniantur eiusdem corporibus numero a quibus separate fuerunt. di. xliij. ar. i. q. ij.
An q̄ anime separate vniantur iterum eiusdem corporibus requiratur recitatio diuine iustitie. di. xliij. ar. i. q. ij.
An aliquae anime separate cruciantur. di. xliij. ar. ij. q. i.
An anime aliquae cruciantur eternaliter. ibidem.
An anime separate cruciantur in loco determinato. ibidem
Utrum anime separate cruciantur igne corporeo. di. xliij. ar. ij. q. ij.
Anime separate quo modo cruciantur ab igne corporeo. di. xliij. ar. ij. q. ij.
An anime separate patiantur in purgatorio ab alio elemento q̄ ab igne. di. xliij. ar. ij. q. ij.
Utrum anime separate sunt aliqua corporalia receptacula. di. xlv. ar. i. q. i.
An anime separate magis conueniant cum vno loco corporali q̄ cum alio. di. xlv. ar. i. q. i.
Animaru separataru que et quot sunt receptacula. di. xlv. ar. i. q. ij.
Utrum anime separate aliqui exeat de receptaculis suis que hnt post corporis mortem. ibidem. q. iij.
Utrum anime separate receptacula augeant earum delectationem vel afflictionem. ibidem. q. iij.
Utrum anime oēs separate decedentium in charitate cognoscant orationes nostras. di. xlv. ar. vij. q. i.
An anime separate que sunt in purgatorio cognoscant supplicationes quas eis porrigim^o. di. xlv. ar. vij. q. i.
Utrum anime omnes separate decedentium in charitate orent pro nobis. di. xlv. ar. vij. q. ij.
An anime separate existentes in purgatorio orent se ipsas. di. xlv. ar. vij. q. ij.

- Utrum anime separate decedentibus in charitate orationes quas facit pro nobis exaudiantur. di. xlv. ar. vij. q. iij.
An animaru separate in purgatorio existentiu orationes profint viuis. di. xlv. ar. vij. q. iij.
An anime separate a corporibus in charitate possint nobis aliquid mereri. ibidem.
An animaru separate in purgatorio existentiu orationes profint sibi ipsis. ibidem.
Utrum anima separata cognoscat aliquid sensibilis. di. l. ar. i. q. i.
Utrum anima separata cognoscat aliquid intellectua liter per spes in corpore acceptas. ibidem. q. ij.
An anima separata intelligat melius q̄ coniuncta corpori corruptibili. di. l. ar. i. q. ij.
An anima separata intelligat per spes concretas. ibidem
An per species quas a deo recepit in separatione a corpore. ibidem.
An in anima separata sint species per quas intelligatur cum corpore. ibidem.
An anima separata possit de nouo acquirere aliquam speciem intelligibilem. ibidem
An anime separate paruulorum intelligant per species a deo infusas. ibidem.
Anima separata quare primo intelligat per vnā speciem determinatam q̄ per aliam. ibidem
Utrum anima separata cognoscat singularia. di. l. ar. i. q. iij.
An anima separata per eandem speciem intelligat vlt et singulare. di. l. ar. i. q. iij.
Utrum anima separata possit se mouere de loco ad locum per suam naturam. di. l. ar. ij. q. i.
An aliquando se moueat de loco ad locum. ibidem.
Utrum anima separata possit mouere aliquod corpus de loco ad locum per suas naturales virtutes. ibidem. q. ij.
Utrum anima separata possit per suam naturalem virtutem vni alicui corpori vt proprius motor ei^o. ibidem. q. iij.

Anima beata

- An anima quelibet beata fuerit p̄ in obitu beate vniens. di. xlv. ar. i. q. iij.
An anime beate cognoscant supplicationes quas eis porrigimus. di. xlv. ar. vij. q. i.
Utrum anime beate orent pro illis qui sunt in purgatorio. di. xlv. ar. vij. q. iij.
An anime beate id non proficiunt in perfectione q̄ sunt extra statum merendi. di. xliij. ar. ij. q. vij.
An in anima qualibet beata sit in suo summo tota perfectio actus educibilis de potentia anime que est sine corpore suo. ibidem
An in anima qualibet beata sit naturalis appetitus ad complementum totius perfectionis cuius capax est absolute. di. xliij. ar. ij. q. viij.
An anime beate porrentur ab angelis. An moueant se ipsas. di. l. ar. ij. q. i.
Anima corpori incorruptibili coniuncta.
An anime corpori incorruptibili coniuncte virtus erit perfectior q̄ ante. di. xliij. ar. ij. q. vij.
An anima quelibet corpori incorruptibili coniuncta sit habitura perfectiore modum essendi q̄ modo. ibidem
An anima corpori incorruptibili coniuncta sit habitura alium modum existendi q̄ habeat dum est corpori corruptibili coniuncta. di. l. ar. i. q. ij.
An anima quelibet corpori incorruptibili coniuncta habeat perfectiorem rationem ad datores essendi q̄ modo. di. xliij. ar. ij. q. vij.
An anime beate corpori incorruptibili coniuncte intelligent aliquid in fantasmatibus. di. xliij. ar. iij. q. i.

Tabula

An aia quelibz bñ corpori incorruptibili coniuncta possit illud p̄dēp̄sare vel rarefacere d. xlix. ar. iiii. q. v.
Utrū anima beata copi incorruptibili cōiuncta possit illud mouere in instanti rōne agilitatis. di. xlix. ar. iiii. q. viij.

An anima corpori incorruptibili cōiuncta intelligit per spēs in corpe corruptibili acceptas per quas et intelligit separata di. l. ar. i. q. ii.

An aia corpori incorruptibili cōiuncta participabit principalius modū erūdi intellectualiter q̄ modū essendi sensibiliter. ibidem

An anima corpori incorruptibili cōiuncta intelligit aliquid in fantasmate. ibidem

An poterit intelligere sensibilia nō in fantasmate. ibidē

An eandem rem poterit intelligere vtroq; modo si mul. ibidem

An modus intelligendi in fantasmate erit sibi naturalis vel supernaturalis. ibidem

An anima corpori incorruptibili coniuncta perfectius intelligit in fantasmate q̄ separata intelligat sine fantasmate. ibidem

Annuerfariū

An in annuerfario celebrando liceat recipere certos redditus di. xv. ar. iiii. q. ii.

Aqua

Utrum aqua sit apponenda in vino cōsecrando di. xi. ar. iiii. q. i.

An aquam appofuerit xps cum sacramento instituit di. xi. ar. iiii. q. i.

Quid per aque appositionem significatur. ibidem

Utrū de aqua minus debeat apponi q̄ de vino di. xi. ar. iiii. q. ii.

Utrum aqua illa simul cum vino conuertatur in sanguinem. ibidem. q. iiii.

Utrum si sine aqua consecraretur vinum conuertetur in sanguinem. ibidem. q. iiii.

Utrum ex aqua et vino cōmixtum equaliter conuertatur equaliter. ibidem. q. v.

Utrum si aquam fuisse appositam in dolio vel vase de quo accipitur vinum consecrandū sciretur a sacerdote teneretur aliā aquā apponere. ibidē. q. vi.

Aqua expiationis

An per aque expiationis tactum rōnale fuerit q̄ sacerdos redderetur in mundas per quam aliquos mundabat di. i. ar. iiii. q. ii.

Aqua bñdicta

An aque bñdicte aspsio sit sacra di. i. ar. i. q. iiii.

Arbitriū libum

An liberum arbitrium moueatur in instanti di. xvii. ar. iiii. q. vi.

An liberum arbitrium recipiat magis et minus. ibidē

Archidiaconi

An archidiaconi possint exēdicare subditos suos di. xviii. ar. iiii. q. i.

Ardere

An ardere possit aliquid naturaliter et nō cōsumi di. xliiii. ar. ii. q. v.

Ars

An ars possit reducere formam artificialem eandem in numero post corruptionem di. xliiii. ar. i. q. ii.

Atritio

Utrum atritio possit fieri p̄trictio di. xvii. ar. i. q. ii
Utrum attritionem facientis quod in se est necessarium sit fieri contritionem. ibidem. q. iiii.

Aureola

An aureola sit p̄mium accēnale di. xlix. ar. v. q. iiii.

Utrū aureola sit in aia vel i corpe di. xlix. ar. v. q. iiii.

An aureolam virginitatis sit habitura electa violēter oppressa di. xlix. ar. v. q. iiii.

Utrū aureola sit in xpo di. xlix. ar. v. q. v.

An aureola sit p̄miū dīminutiūū di. xlix. ar. v. q. v.

Utrū aureola debeat angelis di. xlix. ar. v. q. vi.

Baptismus

Utrū baptismus Joannis fuerit sacramentum di. ii. ar. ii. q. i.

Utrum baptismus Joannis fuerit institutum a deo ibidem. q. ii.

An fuerit institut⁹ a Joāne di. ii. ar. ii. q. ii.

An recte dicitur sit baptismus Joannis. ibidem

Utrum baptismus Joannis conferat gratiam di. ii. ar. ii. q. iiii.

An imprimat caracterem di. ii. ar. ii. q. iiii.

An fuerit perfectior q̄ circūcisio. ibidem

Utrum baptizati baptismo Joannis remāserunt obligati ad recipiendum baptismum christi di. ii. ar. ii. q. iiii.

Utrum baptismus sit ablutio in aqua di. iiii. ar. i. q. i

Utrum baptismus sit ablutio actiua vel passiua. ibidem. q. ii.

Utrū baptismi diffinitioes sint p̄ueniētes. ibidē. q. iiii.

An in baptismo materia sit p̄cipalior q̄ forma di. iiii. ar. i. q. iiii.

Utrum in baptismi aqua v̄tus sanctificandi sit mediantibus verbis di. iij. ar. ii. q. i.

An in baptismo agens p̄cipaliter operetur immediate di. iiii. ar. ii. q. i.

Utrum baptismi forma sit ordinatio ad sanctificandum di. iiii. ar. ii. q. ii.

An ista ordinatio que dicitur forma baptismi accēdat rebus et signis di. iiii. ar. ii. q. ii.

An baptismi forma plus hēat eē q̄ de ei⁹ mā. ibidē.

Utrum baptismi forma consistat ita p̄cise q̄ non liceat aliquid subtrahere vel addere scēn per quantumcūq; alium modum immutare in his v̄bis Ego te baptizo in noīe pa. et fi. et spi. s. di. iiii. ar. ii. q. iiii.

An in baptismi forma p̄dicta liceat aliquid interponere di. iiii. ar. ii. q. iiii.

An verbum pro verbo ponere. ibidem.

An verba transponere. ibidem

An verba cōspicere. ibidē

An baptismus possit tradi in nomine xpi. ibidem

An baptismus sit si dicatur ego te baptizo trinitatis ibidem.

Utrum baptismi materia sit aliquid aliud ab aqua di. iiii. ar. iiii. q. i.

An baptismus sit aliqua similitudo sepulture christi di. iiii. ar. iiii. q. i.

Utrum in baptismo aqua artificialis sit conueniens materia di. iij. ar. iiii. q. ii.

An baptismi aqua sit eiusdem sp̄ci cū omni aqua di. iiii. ar. iiii. q. ii.

An sit cōposita ex quattuor elementis. ibidem

Utrū in baptismo aqua mixta alij elemento vel elementato sit cōueniens mā di. iiii. ar. iiii. q. iiii.

An in baptismo aqua maris sit conueniens materia

Tabula

- di. iij. ar. iij. q. iij.
 An iustitiam. ibidem
 An vna. ibidem
 An salua. ibidem
 An aqua palidosa. ibidem
 An glacies. ibidem
 An grando eoz. ibidem
 An nix ante liquefactionem. ibidem.
 Utrum de necessitate vnius actus baptizandi sit mi-
 nistri vnitas di. iij. ar. iij. q. i.
 An baptizatus sit puer si immergat mutus & mæcus
 proferat verba di. iij. ar. iij. q. i.
 An baptizari possint plures simul ab vno. ibidem
 Utrum de necessitate vnius actus baptizandi sit ab-
 lutionis & prolotionis verborum simultas di. iij.
 ar. iij. q. ij.
 Utrum ad actus baptizandi vitatē sufficiat immer-
 sio vna. ibidem. q. iij.
 An necessarium sit puerum abluī immergēdo di. iij.
 ar. iij. q. ij.
 Que pars abluenda est si totum corpus abluī nō pōt
 ibidem.
 An baptizatus sit puer si manus vel pes tantum ab-
 luatur. ibidem
 An semel immergere nō p̄iudicet efficacitē sacra-
 menti. ibidem
 Quis modus obseruari debeat immergendo. ibidē
 Utrum baptismum instituerit x̄ps ante suam passio-
 nem di. iij. ar. v. q. i.
 An baptismum instituerit christus qm̄ fuit baptizat⁹
 a Joanne di. iij. ar. v. q. i.
 Utrum ad baptismi susceptionem fuerint homi-
 nes obligati ante christi passionem di. iij. ar. v.
 q. ij.
 An baptismus suscepit veritatem afluxu aque de
 latere christi di. iij. ar. v. q. ij.
 Utr̄ ad baptismi susceptiōē fuerit homines obliga-
 ti statim post christi resurrectionē di. iij. ar. v. q. iij.
 An ante promulgationis notitiam de obseruatione
 baptismi post passionē christi fides penitum fuerit
 remedium cōtra originale peccatū di. iij. ar. v. q. iij.
 Utr̄ qm̄ baptizantur. pueri recipiant effectū bap-
 tismi di. iij. ar. i. q. i.
 An in baptismo parvuli recipiant bitū fidei. ibidē
 An cū fuerint adulti facilius creant in actum credē-
 di q̄ si non eissent baptizati. ibidem
 Utr̄ baptismi effectū recipiāt ficti di. iij. ar. i. q. ij.
 An baptismalem gratiam recipiant recedente fictō
 ne di. iij. ar. i. q. ij.
 An tunc deleantur ex vi facti prius suscepti peccata
 mortalia q̄ fuerūt p̄ facti susceptiōē cōmissa. ibidē.
 An remittatur eis pena debita. ibidē
 An tunc deleantur venialia que fuerūt post facti su-
 sceptionem cōmissa. ibidem
 An illi qui baptismi effectum non suscipiunt. sine ba-
 ptizandi. ibidem.
 An baptismi effectum magis impediāt fictio q̄ q̄-
 cūq̄ peccatum mortale. ibidem
 Utrum per baptismum flammis iustificati teneant
 ad susceptiones baptismi flammis di. iij. ar. i. q. iij.
 An baptizati fuerint beata vgo Joannes baptista &
 apostoli di. iij. ar. i. q. iij.
 An baptizati baptismō christi tenerentur circumcidi
 ante passionem christi. ibidem
 An baptismus habeat aliquam efficaciam in iam iu-
 stificatis. ibidem
 Utrum baptismata sint martyriū contritio di. iij.
 ar. ij. q. i.
 An baptismus debeat dici fuisse diluuiū di. iij. ar. ij.
 q. i.
 An transitus maris rubri. ibidem
 An ablutiones que fiebant in lege. ibidem
 An species ignis missa super apostolos in die pente-
 costes. ibidem
 Utrum baptismus cōtrictionis seu p̄nie suppleat
 in adultis vicem baptismi aq̄ di. iij. ar. ij. q. ij.
 Utrum baptismus sanguinis vel martyrii suppleat
 vicem baptismi aque vt parvulis. ibidem. q. iij.
 An baptismus impunitatē caracterē di. iij. ar. ij. q. iij.
 An per baptismū sanguinis possit puer sp̄ualiter re-
 generari in utero matris. ibidem
 An baptismus sanguinis iustificet ex vi facti. ibidē
 Utrū baptismi effectus sit delictio ois culpe di. iij.
 ar. ij. q. i.
 An ad baptismi effectum recipiendi i adultis sit ne-
 cessaria penitentia di. iij. ar. iij. q. i.
 Utrum baptismi effectus sit remissio tori⁹ p̄ne pec-
 cato debite di. iij. ar. iij. q. ij.
 An per baptismum aperiatur baptizatis ianua para-
 di di. iij. ar. iij. q. ij.
 An ad baptismum iudeis venientibus sit aliqua pe-
 nitentia iudicanda. ibidem
 Utrum baptismi effectus sit equalis in quolibet su-
 scipiente di. iij. ar. iij. q. iij.
 An baptismus equaliter debilitet somitem in oib⁹
 suscipientibus ipsum di. iij. ar. iij. q. iij.
 Utrum infantulus expositus cum quo non inuenit
 signum seu testimonium q̄ sit baptizatus sit bap-
 tizandus absolute vel cum cōditione di. iij. ar. iij.
 casu primo.
 Utrū baptizatus debeat reputari parvulus proiect⁹
 ab aliquo in aquam intentione baptizandi & sub de-
 bita forma verborum. ibidem casu secūdo.
 Utrū baptizatus debeat reputari puer que aliq̄ per
 cordam dimittit in puteū in calatho & extrahit ba-
 ptizare intendēs & vba debita p̄ferēt. ibidē casu 3°
 Utrū baptizatus erit puer si dimitterentur panni in
 puteum & postea exprimeretur aqua super puerum
 sub debita forma verborum. ibidem casu 3°.
 An baptizatus fuisse debeat reputari baptismō san-
 guinis ille bonus latro quem penituit di. iij. in ex-
 positone lre.
 An baptizare puerum statim sit melior consuetudo
 q̄ expectare adultam etatem. ibidem
 An baptismus aque sit melior q̄ baptismus sangui-
 nis & penitentie. ibidem
 An baptismus sanguinis sit melior alijs duob⁹. ibidē
 An baptismus p̄nie sit melior quolibet aliorū. ibidē
 Utrum baptismus possit tradi ab hoīe malo di. v.
 ar. iij. q. i.
 An baptismus traditus a bono ministro plus vale-
 at q̄ a malo di. v. ar. iij. q. i.
 Utrum baptismus possit tradi ab angelo malo i spe-
 cie hominis aparcnte di. v. ar. iij. q. ij.
 Utrum baptizando malus homo peccet mortaliter
 ibidem. q. iij.
 An baptizare puerū renūtiāns sacerdos curat⁹ pec-
 cet mortaliter di. v. ar. iij. q. iij.
 Utrū baptismū recipiens scienter ab hoīe malo pec-
 cet mortaliter di. v. ar. iij. q. iij.
 An baptismū liceat recipere a sacerdote qui nō vult
 baptizare nisi propter peccatū di. v. ar. iij. q. iij.
 An liceat ab eo emere aquam sanctificatā si eaz gra-
 tis concedere non vult nec al' possit hā. ibidem.
 Utrum baptizare possit qui non habet ordinem di.
 v. ar. iij. q. i.

Tabula

An de baptisimi necessitate sit aque sanctificatio di. v. ar. iiii. q. i.
 An baptizare puerū i aqua scificata liceat laico. ibid
 Utrū baptizari possint baptizari d. v. ar. iiii. q. ii.
 An baptisimi sacramentū sit minoris dignitatis quā sacramentū ordinis. di. v. ar. iiii. q. ii.
 Utrum baptizare possit idē hō seipsus d. v. ar. iiii. q. iii.
 Utrum baptizare possit bonus angelus. ibid. q. iiii.
 Utrum in baptizante requiratur fides ad hoc ut uerū possit offerre baptisimū di. vi. ar. i. q. i.
 An in baptizando principalior sit baptizans q̄ puulus offerens d. vi. ar. i. q. i.
 An in offerentibus parum requiratur fides ibid. q. ii.
 Utrum i baptizante requiratur intentio d. vi. ar. i. q. ii.
 An ille qui credit baptismum nihil valere possit habere intentionem vere baptizandi d. vi. ar. i. q. ii.
 Utrum in baptizante sufficiat intentio pure in bitu d. vi. ar. i. q. iii.
 An baptizans non intendendo ut per hoc si puer spiritaliter regeneret s̄ ut per hoc aliquod comodum temporale consequatur impediatur baptisimi effectus di. vi. ar. i. q. iii.
 Utrū baptizari possit puer baptismo aq̄ i utero matris sue di. vi. ar. ii. q. i.
 Utrum ad baptismum suscipiendum requiratur usus rōnis in adultis. ibidem. q. ii.
 An baptizari possint dormiendo obdormientes in voluntate non suscipiendi baptismum di. vi. ar. ii. q. ii.
 Utrum quando baptizantur adulti habentes usum rōnis requiratur intentio in eis ad hoc ut recipiant sacramentum baptisimi di. vi. ar. ii. q. iii.
 Utrum non baptizari adulti infideles sint cogendi ad suscipiendū baptismum di. vi. ar. iii. q. i.
 An heretici qui in baptismo susceperunt fidē baptisimū sint cogendi ad obseruandam fidē di. vi. ar. iii. q. i.
 Utrum qui baptismum suscipiunt coacte recipiant caracterem baptisimi di. vi. ar. iii. q. ii.
 Utrum baptizandi sint pueri in deorum & paganorum inuitis parentibus. ibidem. q. iii.
 An baptisimi effectus principalior sit gratia q̄ caracter di. vi. ar. iii. q. i.
 Utrum baptismus sit ircrabilis di. vi. ar. iii. q. i.
 Utrum baptizatus ignorans se baptizatum postea faciens se sine conditione baptizari sit irregularis ibidem. q. ii.
 An baptizans ignoranter sit irregularis di. vi. ar. iii. q. ii.
 Utrum consuetudo de expectando conferre baptismum vsq̄ ad sabbatum pasce vel p̄ntib̄ sit rōnabilis di. vi. ar. iii. q. iii.
 An conuenientius fuisset expectare diem passionis di. vi. ar. iii. q. iii.
 An diem epiphie. ibidem
 Utrum illa que post baptismum sunt ex quadam solennitate aliquid significant & qd di. vi. ar. vi. q. iii.
 An baptismum suscipiens iocose recipiat vere baptismum di. vi. in expositione littere.
 An posito isto casu. s. aut q̄ oporteat paruulum mori sine baptismo aut dare pecunias pro ipso baptismum licitum sit dare pecunias pro hoc. di. xv. ar. iii. q. i

Beatitudo

An per beatitudinem terminetur omnis anime appetitus tam naturalis q̄ alius di. xlix. ar. i. q. i.
 Utrū beatitudo sit ultimus finis vite humane di. xlix. ar. i. q. ii.

An beatitudo sit vna omnium bonorum actus voluntatis di. xlix. ar. i. q. i.
 An beatitudo indigeat exterioribus bonis. ibidem
 Utrum beatitudo sit quid creatū di. xlix. ar. i. q. iii.
 Utrum beatitudo sit actus. ibidem. q. iiii.
 An beatitudo hominis sit per vnionem eius cū deo di. xlix. ar. i. q. iiii.
 Utrum beatitudo sit actus anime tantum di. xlix. ar. i. q. v.
 Utrum beatitudo sit actus intellectus & voluntatis simul. ibidem. q. vi.
 An beatitudinis obiectum sit deus rōne summe bonitatis & veritatis simul di. xlix. ar. i. q. vi.
 An beatitudo sit primum obiecti voluntatis. ibidem
 An beatitudo sit simplici? quod sit in hoie. ibidem.
 An beatitudinis essentia sit amor: amicitie & concupiscentie. ibidem
 An de beatitudinis essentia sit principalis? amor: amicitie q̄ amor: ille quo deus dicitur amari amore concupiscentie. ibidem
 An beatitudo bre potencie ordinet ad aliquid aliud q̄ ad beatitudinis obiecti. ibidem
 Utrum beatitudo principalis sit in actu voluntatis q̄ intellectus di. xlix. ar. i. q. vii.
 Utrum beatitudo principalis consistat in actu intellectus speculatiui q̄ practici. ibidem. q. viii.
 Utrum beatitudinem appetat omnes homines di. xlix. ar. ii. q. i.
 An beatitudinem cognoscant omnes homines di. xlix. ar. ii. q. i.
 An beatitudinem appetant naturaliter. ibidem
 Utrum beatitudinem appetant omnes homines de necessitate voluntate deliberatiua di. xlix. ar. ii. q. ii.
 Utrum beatitudo possit haberi in hac vita. ibidem q. vi.
 An beatitudo possit esse sine clara dei visione & perfecta eius dilectione di. xlix. ar. ii. q. vi.
 An beatitudo vera possit ab homine consequi ex partibus naturalibus. ibidem
 An beatitudo anime possit ab homine consequi de lege cōi in hac vita. ibidem
 Utrum beatitudo electionum erit maior post iudiciū q̄ ante di. xlix. ar. ii. q. vii.
 Utrum beatitudo participetur equaliter ab omnibus. ibidem. q. viii.
 An de beatitudinis essentia sit scire se beatū di. xlix. ar. iii. q. iii.
 Utrum de beatitudinis essentia sit gaudium di. xlix. ar. iii. q. vi.
 An beatitudo vera possit apprehendi ab intellectu si ne gaudio di. xlix. ar. iii. q. vi.
 An beatitudinis perfectio sit gaudium. ibidem
 Utrum beatitudo corporis erit premium accitale. di. xlix. ar. v. q. ii.

Beati

Utrum in beatis omnes sensus erunt in actibus suis di. xlix. ar. iii. q. iii.
 An in beatis potentie vegetatiue erunt in actibus suis di. xlix. ar. iii. q. iii.
 An in beatis erit gustus in aliquo actu deseruiente nutritiue. ibidem
 An i beatis immutatio gustus erit ex vi beatitudinis aie trū. ibidem. q. iii.
 An in beatorum lingua causabitur vere aliqua hāditas saporosa. ibidem
 An beatorum olfatus erit ibi in suo actu. ibidem
 An i beatis erit motus inspiratiōis & respiratiōis. ibid

Tabula

An in bñs erit tactus in actu suo ibidem
An bñs quilibet posset totam terram comouere si
vellet di. xlix. ar. iiii. q. iiii.
An beati post resurrectionem mouebunt se de loco
ad locum di. xlix. ar. iiii. q. vii.
An beati videbūt xpm oculis corporalib⁹ in quocūq;
loco celi empirei fuerint. ibidem
Utrq; i bñs erit aliqd pmiū accitiale di. xlix. ar. v. q. i.
Utrum beati habebunt aliquod premium accitiale
p bñs opib⁹ q fecerūt i peccō mortali. ibidē. q. vii.
Utrum beatus quilibet gaudeat tñ de bono proxi
mi sui q̄rum de suo. ibidem. q. vii.
An beatorum gaudium sit tantum quantum eorum
cognitio di. xlix. in expositione scē.
An bñi videāt penā dñatorū. di. l. ar. iiii. q. iiii.
An beati cōpatiantur dñatis. ibidem
An beatorū felicitas sit dñatis supplicium di. l. ar.
i. q. i.
An beati cōpatiantur peccatoribus qui sunt i hac
vita di. l. in expositione scē.

Bigami

Utrum bigami teneantur non portare tonsuram di.
xxiii. ar. ii. q. iiii.
Utrq; bigami sint irregulares di. xxvii. ar. iiii. q. i.
Bigamic irregularitas in quot casibus contrahit.
di. xxvii. ar. iiii. q. i.
Utrq; bigamic irregularitas tollatur per baptismum
di. xxvii. ar. iiii. q. ii.
Utrum cum bigamis possit per summum pontificē
dispensari. ibidem. q. iiii.

Bonitas

An bonitatis ratio sit humilior vel vilior q̄ rō enti
tatis di. xlix. ar. i. q. vii.
An bñtatis rō sit nobilior q̄ rō entitatis. ibidem

Caracter

Utrq; caract sit aliqd absolutū i aia d. v. ar. ii. q. i.
An caracter disponat animam ad gratie susceptioēz
di. v. ar. ii. q. i.
An caract sit ad distig^m baptizati a n̄ baptizato. ibidē
An caracter sit ad assumendū aiam deo. ibidem
An caracter educatur in esse p creationem. ibidem.
An caracter sit qualitas. ibidem
An caracter sit habitus. ibidem
An caracter sit supernaturalis potētia passiva p quā
charterizatus pōt suscipere alia sacra. ibidem
An caracter sit in aliqua illarum specierū qualitatē
quas pb⁹ ponit. ibidem
Utrum caracter sit in essentia aie vel in potētia di.
v. ar. ii. q. ii.
Utrū caracter possit deleri. ibidem. q. iiii.
An caracter ex sui natura determinēt potētiāz ad ali
quē actū vel passionem di. v. ar. ii. q. iiii.
Utrum caracter imprimatur per quodlibet sacm
di. v. ar. ii. q. iiii.
An caracter imprimatur per actus virtutum di. v.
ar. ii. q. iiii.
An caracter imprimatur tñ in baptismo confirma
tione t ordine. ibidem
Utrq; caracter ipmal i q^oz ordine di. xxiii. ar. iiii. q. ii.
An characteres diuersi specie imprimantur in diuersis
ordinibus di. xxiii. ar. iiii. q. ii.
Caracter in quo actu cuiuslibet ordinis imprimatur
di. xxiii. ar. iiii. q. iiii.
An caracter qui confertur in hostiam ordine impria
tur in clauium ecclesie traditione. ibidem

An caracter que confertur in ordine lectoris impria
tur in traditione codicis diuinarum lectionum. ibidē
An caracter qui confertur in ordine exorciste impria
tur in traditione libri exorcismorum. ibidem
An caracter qui confertur in ordine acoliti impria
tur in traditione cadelabri cū cereo. ibidem
An caracter que confertur in ordine subdiaconi impria
tur in traditione patēne t calicis. ibidem
An caracter qui confertur in ordine diaconi impria
tur in traditione textus euangelij. ibidē
An caracter qui confertur in ordine sacerdotis imp
matur cū sibi epus tradit calicem cum vino et pa
rthenam cum hostijs. ibidem

Caritas

An caritas sit spūalis bedificij fundamentū di. xiiii.
ar. x. q. i.
An charitatē possit quis habere ad seipm di. xv.
ar. ii. q. vii.
An charitas in patria sit nobilior habitus q̄ quicūq;
q̄ habitus intellectus di. xlix. ar. i. q. vii.

Carnes

An a carnibus debeamus abstinere die sabbati di.
xv. ar. iiii. q. v.
An carnes comedere qñ natiuitas dñi celebratur se
ria sexta sit licitum cuiuslibet di. xv. ar. iiii. q. viii.
An caro facta de semine t illa que fit de nutrimento
sint de veritate nature discreti modo di. xliiii. ar.
i. q. iiii.

Castitas

An castitas coniugalis fuisse perfectior in statu in
centie q̄ virginitas di. xxxiii. ar. iiii. q. ii.

Cathecismus

Utrum cathetizari debeant puuli di. vi. ar. v. q. i.
Utrū cathecism⁹ debeat fieri añ bap^m. ibidē. q. ii.
Utrū cathetizare sit offiū sacerdotis. ibidē. q. iiii.

Celum

An celum sit animatum di. xliiii. ar. i. q. i.
An celi influentia sit nobilior in centro q̄ in circūse
rentia di. xliiii. ar. ii. q. ii.
An celo quiescente possit aliquod corpus transmuta
re naturaliter ad corpus a sua naturali dispositioē
di. xliiii. ar. ii. q. vi.
An celestia corpora quiescent post iudiciū in illa ha
bitudine que magis concordabit elementis actiuis
di. xlvi. ar. ii. q. iiii.
An celestia corpora agant per lucem di. xlvi. ar. ii.
q. v.
An celi partes ponere diuisibiles t eas iterum post
diuisionem vntri sicut videmus in ptib⁹ aeris icla
dat celū esse corporalis n̄e di. xlix. ar. iiii. q. iiii.

Cerimonie

Utrum ceremonie omnes veteris legis essent sacra
menta di. i. ar. iiii. q. i.

Circumstantia

Utrum circumstantia possit mutare speciem peccati
di. xvi. ar. ii. q. i.
An circumstantia sit de ratione actus in q̄tum mōza
lis est. di. xvi. ar. ii. q. i.
An circumstantia possit mutare obiectum actus

Tabula

secundum spem moris. ibidem
Utrum circumstantia possit mutare veniale peccatū
mortale di. xvij. ar. ii. q. ij.
Utrum circumstantias omnes peccati teneantur ho-
mines confiteri di. xvij. ar. iij. q. v.
An circumstantie sint octo & que sūt ille d. xvij. ar. iij.
q. v.

Circuncisio

Utrum circuncisionis fuerit conueniens institutio.
di. i. ar. vi. q. i.
Utrum modi circuncisionem celebrandi fuerit con-
ueniens ordinatio. ibidem. q. ij.
An cum illis quos circuncidit Josue in galgala fue-
rit dispensatum vt non circunciderent vsque tūc
di. i. ar. vi. q. ij.
Utrum circūcisio gratiā conferat suscipienti ipam
di. i. ar. vi. q. iij.
An per circūcisionem potuisset peccatum originale
dimitti si per eam non fuisset data gratia gratuz sa-
ciens di. i. ar. vi. q. iij.
An circūcisio imprimat caracterem in anima. ibid.
An circūcisio primo & expelli? significabat peccati
remissionem q̄ gr̄e colationem. ibidem
Utrum circūcisionis cessatio seu euacuatio fuerit
conueniens di. i. ar. vi. q. iij.
An aliorum legalium a circūcisione cessatio fuerit
conueniens di. i. ar. vi. q. iij.
An circūcisio durauerit in sua virtute vsq; ad xpi
passionem. ibidem
An circūcisio dicatur conueniēter data fuisse in fe-
dus sempiternum. ibidem
An circūcidendo Paulus Timotheum fecerit be-
ne. ibidem.
An circūcidendo licebat aliquem preuenire diem
octauum di. i. in expositione littere
An ad circūcisionem non obligari mulieres fuerit
conueniens. ibidem.
An ad circūcisionem fuerint obligati. Iudei vsq; ad
cruiti passionē di. i. ar. vi. q. iij.

Clauēs

Utrum clauēs regni celozū sint date eccleie di. xvij.
ar. i. q. i.
An clauis conueniēter diuidatur in clauem aucto-
ritatis & excellentie & ministerij di. xvij. ar. i. q. i.
An clauis aucto-ritatis diuidatur in vlem non perpetuam
& in particularem non ppetuā. ibidem
An clauis inferni habeat ecclesia. ibidem
Utrum clauēs sint date ad aperiendum tantum di.
xvij. ar. i. q. ij.
An clauēs sint date principalius ad aperiendum q̄
ad claudendum di. xvij. ar. i. q. ij.
An per clauis p̄tatez iudex ecclesiasticus possit ape-
rire & claudere tripliciter & qui sunt illi modi. ibidē
Clauēs que & quoe sunt di. xvij. ar. i. q. iij.
Utrum clauibus vii pro sua voluntate liceat sacer-
dibus di. xvij. ar. i. q. iij.
Utrum per clauis p̄tatem possit remittere sacerdos
peccū q̄ntum ad maculam di. xvij. ar. ij. q. i.
Utrum per clauis potestatem possit sacerdos re-
mittere peccū quantum ad penam. ibidem. q. ij.
Utrum clauēs respectu eiusdem peccati in numero
habent efficaciam plusq; fmcl. ibidem. q. iij.
An ligare & soluere in foro exteriori sit actus p̄tatis
clauis di. xvij. ar. iij. q. iij.

Utrum clauēs fuerint collate sacerdotibus veteris
legis di. xv. ar. i. q. i.
An clauēs habeant non sacerdotes di. xi. ar. i. q. i.
Utrum clauēs sint collate omnibus sacerdotib; no-
ue legis di. xv. ar. i. q. ii.
Utrum clauis vsq; possit quilibet sacerdos exer-
cere in quilibet personam. ibidem. q. iij.

Clerici

An clerici debeant interesse sepulture raptoris q̄ po-
tuit restituere in vita & noluit & in articulo mortis
vult & non potest di. xv. ar. v. q. i.
An clericis interdicta sit negociatio ipalis di. xvi. ar.
iij. q. ij.
Utrum clerici teneatur obedire ep̄o publice excoica-
to maior excoicatione di. xvij. ar. ij. q. ij.
In clericis quare capitis sumitas debet denudari
di. xvij. ar. i. q. i.
An in clericis refecari debeant capilli inferi? ibidē
An clerico cuiuslib; debeat ab ecclesia prouideri in vi-
ctu di. xvij. ar. i. q. iij.
An clericis liceat habere proprium. ibidem
An clericis habentibus de proprio vnde benefice vi-
uere possint liceat retinere beneficium ecclesiasticū
ibidem.
An clericis talibus teneatur episcopus eos ordinās
prouidere. ibidem
Utrum clerici non beneficiati nec in sacris constitu-
ti teneantur portare tonsuram di. xvij. ar. ij. q. i.
An clerici rales possint renuntiare privilegio clerica-
li per qd̄ data est clericis libertas di. xvij. ar. ij. q. i.
An clerici per quos scandalum in ecclesia generalit̄ te-
neantur portare tonsuram. ibidem
Utrum clerici vxorari non tamen bigami teneant
portare tonsuram di. xvij. ar. ij. q. ii.
An clerici qui facti sunt milites teneantur portare
tonsuram di. xvij. ar. ij. q. ij.
An clerici qui facti sunt publici mercatores. ibidem
An clerici sint dñi possessionum ecclesiasticarum di.
xv. ar. iij. q. i.

Cognatio

Utrum cognatio spūal̄ impediāt n̄rimonium di. xliij.
ar. i. q. i.
Utrum cognatio spūalis contrahatur i solo baptismo
ibidem. q. ii.
An cognatio spūalis contrahatur i confirmatiōe di.
xliij. ar. i. q. ij.
An cognatio spūalis contrahatur i cathecismo. ibidē
Cognatio spūalis iter quas personas contrahitur di.
xliij. ar. i. q. iij.
An cognatio spūal̄ cōtrahatur iter istos scilz si aliquis
non baptizatus tenet aliquem in baptismo di. xliij.
ar. p̄ q. iij.
An cognatio spūalis contrahatur si alter coniugum
inrer quos cū matrimonium consummatum teneat
filium alicuius inter coniugem tenentis & parētes
baptizati. ibidem
An cognatio spūalis contrahatur si aliquis teneat filiū
mulieris quem habuit de alio viro q̄ de suo cōiu-
ge cum tamen consumauit matrimonium inter il-
lum q̄ puerum tenuit & maritū illius mulieris. ibidē
An cognatio spūal̄ transeat ad alterum coniugem si
alterum coniugum ante consumationem matrimo-
nij leuauerit filium alicuius de sacro fonte. ibidem
Utrum cognatio legalis impediāt matrimonium

Tabula

di. lli. ar. ii. q. ii.
Cognatio legalis inter quos dicitur. ibidem. q. iii.

Cognitio

An cognosci possit perfecte aliquod bonum quod non perfecte amatur di. lli. ar. j. q. vi.
An cognitio naturalis possit esse per species istas adeo supernaturaliter di. l. ar. i. q. ii.
An cognitio naturalis spiritus impediatur per sui distantiam a cognoscibili. di. l. ar. iii. q. i.

Concubitus

Utrum concubitus coniugum ita possit excusari per bonam matrimonij ut nullum penitus sit peccatum di. xxxi. ar. iii. q. i.
Utrum concubitus coniugum non causa reddendi debitum nec prolis procreande semper sit peccatum. ibidem. q. ii.
Utrum concubitus non causa reddendi debitum nec prolis procreande semper sit mortale peccatum. ibidem. q. iii.
Quod concubitus carnalis excusatur a peccato mortali quid sufficiat di. xxxi. ar. iii. q. iii.
An concubitus tempore menstruum sit in preiudicium prolis di. xxxi. ar. iii. q. i.
Utrum concubitus concubinarium sit contra legem nature di. xxxii. ar. ii. q. i.
An concubitus concubinarium sit in notabile preiudicium boni prolis di. xxxii. ar. ii. q. i.
Utrum concubinarium possit ex dispensatione fieri sine peccato mortali di. xxxii. ar. ii. q. ii.
An concubitus esset concubinarium si deus concederet quod vir et mulier concederet sibi mutuam potestatem corporum ad tempus di. xxxii. ar. ii. q. ii.
An concubitus cum consanguinea propria sit maius peccatum quam consanguinea uxore di. xxxii. ar. iii. q. ii.
Utrum concubitus solati cum coniugata non dum a marito cognita sit adulterium di. xxxv. ar. ii. q. v.

Confessio

An confessio sit necessaria post quoscumque contritiones di. xiiii. ar. vij. q. ij.
Utrum confiteri teneatur hoies de necessitate sua peccata sacerdoti di. xvii. ar. ii. q. i.
Utrum pateri teneatur hoies ex iure divino. ibidem. q. ii.
Utrum confiteri teneatur hoies ex iure nature. ibidem. q. iii.
Utrum confiteri sacerdoti sua peccata teneatur omnes. ibidem. q. iii.
An confiteri teneatur hoies sola venialia di. xvii. ar. ii. q. iii.
An confiteri teneatur dominus papa. ibidem.
An confiteri teneantur qui non possunt loqui. ibidem.
An confiteri per scripturam vel nuntium sufficiat illi qui non potest loqui. ibidem.
An confiteri teneatur per interpretem qui nescit linguam sacerdotis. ibidem.
An confiteri teneatur qui peccat ante adultam etatem. ibidem.
An confiteri teneatur qui nullam habet peccatum. ibidem.
Utrum confiteri possit aliquis peccata teneatur scriptum sacerdoti ipso absente di. xvii. ar. ii. q. v.
An ille qui confiteri non posset alio modo quam per scriptum teneatur sic confiteri di. xvii. ar. ii. q. v.
Utrum confitens alicui sacerdoti peccata sua de quibus est memor si longe post acceptam absolutionem recordatur confessionem peccati mortalis prius obliti quod ante confessionem commiserat teneatur tentide necessitatis confiteri illud peccatum illi eidem sacerdoti di. xvii. ar. ii. q. vi.
Utrum qui confiteri non teneatur aliquis possit dispensari cum eo. ibidem. q. vij.
Utrum confessio factam proprio sacerdoti respectu

eiusdem peccati in numero necessarium sit iterare ibidem. q. viij.

An confessio sacerdoti ydote teneatur confessio iterare di. xvii. ar. ii. q. viij.
An confitens sacerdoti peccatum de quo non potest eum absolucere teneatur totam confessionem iterare superiorum. ibidem.
An confiteri teneatur iam confessio si aggravant illud de quo de nouo est confitendi. ibidem.
An reconfiteri teneatur ille qui tradidit oblivioni penitentiam sibi intemeratam et explorationes. ibidem.
An confitens scienter in mortali peccato teneatur reconfiteri. ibidem.
An confitens scienter in mortali peccato peccet mortaliter. ibidem.
An confessionem scienter diuidens teneatur confiteri. ibidem.
Utrum qui non confitetur semel in anno possit puniri de iure proprio sacerdote di. xvii. ar. ii. q. ix.
Utrum confiteri teneatur penitentem proprio sacerdoti. di. xvii. ar. iii. q. i.
An confiteri possint hoies vagabundi qui nunquam habent proprium domicilium cuiuslibet sacerdoti parochiali di. xvii. ar. iii. q. i.
An peregrinantes ad loca sancta. ibidem.
An confessor eligere pro sua voluntate esset utilis quam teneri confiteri suo ordinario confessori. ibidem.
Qui sunt qui confessores possunt eligere. ibidem.
An confessio facta coram non suo iudice in foro contentioso valeat. ibidem.
An confiteri teneatur aliquis proprio sacerdoti qui est nimis indiscretus. ibidem.
An confiteri teneatur sibi quam sollicitans est ad malum. ibidem.
An confiteri teneatur aliquis proprio sacerdoti de peccato commisso in parochia aliena. ibidem.
Utrum qui confitentur habere preterea episcopi teneant illo anno confiteri suo presbytero parochiali. di. xvii. ar. iii. q. ii.
Utrum confessio non sacerdoti quam parochialis sacerdos posuit loco eius credens eum sacerdotem esse teneatur illa eadem peccata iterum confiteri postquam dicitur eis illi cui confessio fuerint non esse sacerdotem. ibidem. q. iii.
Utrum confiteri teneantur omnia peccata mortalia tam secreta quam publica. ibidem. q. iii.
Utrum confiteri teneatur omnes peccata constantias. ibidem. q. v.
Utrum confiteri teneatur peccatum statim habita oportunitate sacerdotis. ibidem. q. vi.
An confiteri teneatur aliquis totiens quotiens vult dicere vel celebrare di. xvii. ar. iii. q. vi.
An confiteri teneatur aliquis quotiensquam est in probabili periculo mortis. ibidem.
An confiteri teneatur statim quam videt probabiliter se anno illo copiam confessionis habere non posse aliam. ibidem.
Utrum confiteri teneatur mulier peccatum suum presbytero parochiali quod cum eo commisit di. xvii. ar. iii. q. vii.
Utrum confessio sacramentalis possit fieri pluribus sacerdotibus simul. ibidem. q. viii.
An confessio sacramentalis possit fieri a pluribus penitentibus simul vni sacerdoti di. xvii. ar. iii. q. viii.
Utrum ad confessionem requirantur ille. xviii. conditiones contente bis versibus. scilicet simplex babilis etc. di. xvii. ar. iii. q. ix.
An si confessori esset relatum quod penitentem esset remissa tota pena suis peccatis debere sibi deberet in iudicare aliam penam di. xviii. ar. ii. q. ii.
An confessor existens in peccato mortali peccet absolucendo in foro penitentem di. xix. ar. ii. q. ii.
Utrum per confessionem generaliter deleantur peccata

Tabula

venialia. di. xxi. ar. iiii. q. i.
 Utrum confessio generalis sit sacra di. xxi. ar. iiii. q. ii.
 Utrum per confessionem generalem deleantur peccata mortalia oblita. ibidem. q. iiii.
 Utrum confitens peccata que non fecit peccet. ibid. q. iiii.
 An confessor possit de inia confitentis peccatum ei^o alij. reuelare. di. xxi. ar. iiii. q. i.
 An si confessor dicat se licentiatu a confitente obligetur ad probandu licentia si alius negat. ibidem
 An confessor teneat celare peccata que audiuit in confessione si illa eade aliter sciat. ibidem.
 Utru confessionem reuelare alicui liceat i aliquo casu. di. xxi. ar. iiii. q. ii.
 An hoc possit qui sciret b esse vtile confitenti di. xxi. ar. iiii. q. ii.
 An confessionis reuelatio & secreti proditio sit eiusd criminis. ibidem
 An confessor teneatur confiteri peccatu quod non posset nisi manifestado confessor peccatu sibi ab alio confessu. ibid
 An si confessor requiret vtru sciet persona sibi crimine confessam fecisse tale crimen debeat tacere vel dicere se nung b audiuisse. ibidem.
 An confessor debeat vitare priuati illu que per suaz confessionem scit & non aliter esse excusatus. ibid
 An confessor existens in introitu nemoris cu aliquibus volentibus ipm interficere possit renuere ita re nens cu eiss b sit trm p alteri^o illoz confessione. ibid
 Utru alio a confessor audies a proposito vel a casu peccati confitentis ignorantis q peccata sua alius a facer dote audiat teneat illa celat. di. xxi. ar. iiii. q. iiii.
 An confessor possit loqui in generali de peccis sibi confessis. di. xxi. ar. iiii. q. iiii.
 Utrum confessionem teneat celare ille cui confessor eam reuelauit di. xxi. ar. v. q. i.

Confirmatio

Utrum confirmationis materia debita sit crisma sanctificatum. di. vii. ar. i. q. i.
 An confirmationis sacramento xps determinat illam materiam di. vii. ar. i. q. i.
 An in confirmationis collatione apostoli debuerant vti manu impositione loco materie. ibidem
 Utrum confirmationis forma conueniens sint b vba signo te signo crucis confirmo te crismate sa. i. noie pa. & fi. & spi. san. amen. di. vii. ar. i. q. ii.
 An si in confirmatione dicatur confirmo te crismate scificationis corripatur essentia forme. di. vii. ar. i. q. ii.
 An in confirmacide debeat nolari signum crucis cuius noieitur in baptismo qui magis representat passionem. ibidem
 Utru confirmare possint soli epi. di. vii. ar. ii. q. i.
 An confirmare possint non sacerdotes ex commisside pape. di. vii. ar. ii. q. i.
 Utru confirmationis susceptionem possit impedire etas infantilis & femineus sexus. & priuatio vsus lingue. di. vii. ar. ii. q. ii.
 Utru in confirmationis susceptione imprimatur caracter di. vii. ar. iiii. q. i.
 An confirmationis caracter sit eiusde spei cuius caractere baptismali. di. vii. ar. ii. q. i.
 Utruz confirmationem susipienti conferatur gratia gratum faciens. di. vii. ar. iiii. q. ii.
 An in confirmatione gra data sit eadem cum illa que datur in baptismo di. vii. ar. iiii. q. ii.
 Utrum confirmationis susceptio sit necessaria ad salutem di. vii. ar. v. q. i.

An confirmationis sacm possit ministrari tpe interdicti di. vii. ar. v. q. i.
 Utrum confirmatio sit dignus sacm. sacramento baptismi. di. vii. ar. v. q. ii.
 An in confirmatione detur maior gra q i baptismo di. vii. ar. v. q. ii.
 Utrum confirmationis sacm sit iterabile. dist. vii. ar. vi. q. i.
 An confirmationis sacm sit dignius sacro extreme unctionis. di. vii. ar. vi. q. i.
 Utrum in confirmatione debeat fieri iniunctio crismatis in fronte di. vii. ar. vi. q. ii.
 An confirmationis sacm debeat tradi a ieiunio di. vii. ar. vi. q. ii.
 An confirmationis sacm debeat suscipi a ieiunio. ibid
 An confirmationem suscipiendi prius debeant confiteri si sint adulti. ibidem
 An confirmatione suscipienti frs debeat ligari. ibid
 An confirmat^o debeat abstineri a lotionem capitis per septem dies. ibidem
 Utrum qui confirmatur debeat teneri a pluribus vel ab vno trm. di. vii. ar. vii. q. i.
 An confirmationis sacm possit suscipi si non teneat ab alio. ibidem
 An qui confirmatur debeat teneri trm a confirmato di. vii. ar. vii. q. ii.
 An qui confirmatur debeat teneri a monacho. ibid
 An in confirmatione possit teneri vir a muliere vel e conuerso. ibidem.
 An qui confirmatur possit teneri ab illo. q cu tenuit in baptismo. ibidem
 An confirmationis virtus sit donatio spūs sancti ad robur di. vii. an expositione lre.

Comune

Si alter coniugu affirmat q nung consentit. in alter quid consulendu est sibi. di. xxvii. ar. i. q. iiii.
 Quid si coniunx qui prius affirmant non consensisse in alterum postea affirmat se mentium esse & peccat debitum. ibidem
 An si alter coniugu resuscitaretur alter teneatur eum recipere di. xxvii. ar. ii. q. iiii.
 An coniunx teneatur reddere debitum quando b nō potest sine preiudicio notabili corporis sui. di. xxxii. ar. i. q. i.
 Utrum vnus coniunx sine alterius inia possit continentiam vouere di. xxxii. ar. ii. q. i.
 Utrum coniunx dans alteri licentiam vouendi continentiam possit illam iniam postea reuocare. ibid questione. ii.
 Utrum coniunx sanus teneatur coniugi leproso debitū reddere di. xxxii. ar. iiii. q. ii.
 An coniunx sanus teneatur cohabitare cu conuge leproso di. xxxii. ar. iiii. q. ii.
 An vnus coniunx teneatur debitum reddere coniugi furioso habenti lucidum interuallum. ibid
 An coniugi qui est ydiota habens se ad modū pueri reddendum sit debitum. ibidem
 Utrum coniunx conuersus ad fidem teneatur ab infidelis conuge discedere di. xxxii. ar. ii. q. i.
 An conuge altero conuerso ad fidem si alter exerceat aliquem actum fidei contrarium & postea vult conuerti. primo conuersus teneatur eum recipere. di. xxxii. ar. ii. q. i.
 An coniunx fidelis teneatur discedere a suo coniuge labente in heresim. ibidem.
 An si coniunx alter conuertatur ad fidem teneatur ipsum recipere. ibidem.

Tabula

Utrum coniunx conuersus ad fidem possit contrahere cum aliquo persona iunge infideli viuente. di. xxxix. ar. ii. q. ii.
An si alter coniugum infidelium conuertatur ad fidem altero in infidelitate remanente soluat inter eos vinculum matrimoniale. di. xxxix. ar. ii. q. ii.
An coniugum raliū dissolutio debeat fieri secundum iudicium ecclesie. ibidem
An inter iunges tales soluat vinculum matrimoniale antequam conuertatur conuertatur ante contractum. ibidem
An si coniugum infidelis conuertatur ante contractum secundi matrimonij possit primo conuersus aliud matrimonium contrahere alio viuente. ibidem
Utrum coniunx infidelis a fideli dimissus modo debito possit illo viuente cum aliqua persona contrahere. di. xxxix. ar. ii. q. iii.
An coniunx infidelis possit contrahere cum aliquo infidelis sicut aliud matrimonium. di. xxxix. ar. ii. q. iii.
An solus coniunx possit accusare matrimonium pro fornicationem alterius iungis. di. xli. in expositione littere
An si alter coniugum baptizatur scilicet filium alterius in articulo mortis precipiet sibi sicut ad extractionem debiti. di. xlii. ar. i. q. i.
An si hoc faciat ex ignorantia si casu necessitate. ibidem
An si hoc faciat scilicet et preter casum necessitatis. ibidem

Cōsanguinitas

Cōsanguinitas quod est di. xl. in principio immediate.
Cōsanguinitatis linea quid est. ibidem
An cōsanguinitatis linea diuidatur conuenienter in lineam ascendentiā et descendentiā et transversalē. ibidem
In cōsanguinitate quō computat gradus secundum lineam ascendentes et descendentes et transversales. ibidem
Cōsanguinitatis gradus quod est. ibidem. Et inuenies ibidem regulas de cōsanguinitatis distantia inter personas
Utrum cōsanguinitas sit aliquod vinculum di. xl. ar. i. q. i
An cōsanguinitatis vinculum sit inter bruta di. xl. ar. i. q. i.
An cōsanguinitas sit inter homines ratione anime vel corporis. ibidem
Cōsanguinitatis vinculum sicut potest dici. ibidem
Utrum cōsanguinitas prestet matrimonium impedimentum di. xl. ar. i. q. ii.
An cōsanguinitas contrahatur alicui bono matrimonij di. xl. ar. i. q. ii.
An cōsanguinea ad eam fuerit. ibidem
Utrum cōsanguinitas impediat matrimonium ultra quartum gradum di. xl. ar. i. q. iii.
Utrum ad cōsanguinitatis impedimentum accusandum sint admittendi tam extranei quam cōsanguinei di. xli. ar. ii. q. iiii.
An ille qui cōsanguinitatis impedimentum sciuit quando bñi in ecclesia sunt secundum consuetudinem et tacuit. possit post contractum matrimonium accusare. di. xli. ar. ii. q. iiii.

Cōscientia

An cōscientia possit hominem obligare ad rem in vitio ad salutem. di. xxxviii. ar. iii. q. i.

Consecratio panis

Utrum consecratio panis consistat in his verbis precise hoc est. et. di. viii. ar. iii. q. i.
An de consecrationis essentia sit huius coniunctio enim di. viii. ar. iii. q. i.
An in consecratione panis conuenienter ponatur verbum tertie persone. ibidem
An conuenientius ponatur ibi hoc verbum est quam hoc verbum sit. ibidem
An in consecratione panis conuenientius dicatur hoc est corpus meum quam corpus christi. ibidem

An in consecratione panis huius pronomen. hoc demonstrat accitiam panis vel substantiam panis vel corpus christi. ibidem
An faciat demonstrationem ad intellectum et ad sensum simul. ibidem
An verba illa proferantur materialiter tantum aut significanter. ibidem

Cōsecratio vini

Utrum consecratio vini consistat in his verbis scilicet huius est. n. cal. san. mei. no. et eter. test. a. mi. fi. qui pro vobis et pro mal. effun. in re. pec. di. viii. ar. iii. q. ii.
An in consecratione vini conuenientius dicatur pro me. quam pro vobis di. viii. ar. iii. q. ii.
An dicatur conuenienter in remissionem. ibidem
An ponatur ibi conuenienter calix. ibidem
An conuenienter noies ibi sanguinis. i. obliquo. ibidem
An conuenienter ponatur ibi eterni. ibidem
An melius dicatur miser. si. quam charitatis. ibidem
Utrum virtus transubstantiatiua principalius respiciat sacerdotem quam consecrationis verba di. viii. ar. iii. q. iii.
An de consecrationis essentia sit intentio sacerdotis di. viii. ar. iii. q. iii.
Utrum consecrationis forma una habeat suas operationes sine alia. di. viii. ar. iii. q. iii.
An ex consecrationis primo et per se sit sub specie panis corpus christi tunc et sub specie vini sanguis tantum. di. viii. ar. iii. q. iii.
An consecrari vere dicatur panis et vinum per formas possitas superius. di. viii. in expositione littere.
An consecrari dicatur vere corpus et sanguis christi. ibidem
An consecrari dicatur vere species panis et vini. ibidem
An consecratur vinum si sacerdos diceret hic est sanguis meus. ibidem.

Consecratio ep̄i

An consecratio ep̄i sit sacramentum. di. i. ar. i. q. iij.
An consecratio ep̄i dignitatis sola voluntate et verbo possit conferri. di. xv. ar. i. q. iij.
An consecrati præs directe respiciat corpus christi missicuz di. iij. ar. ij. q. ij.
An consecrare posse virgines sit solius ep̄i. di. xv. ar. i. q. i.
An pro consecratione ecclesie liceat accipere pro curationes. di. xv. ar. iij. q. ij.

Cōsuetudo

An consuetudo det iurisdictiones. di. xviii. ar. iij. q. i.

Cōstans

An constans sit medius inter pertinacem et inconstantem di. xxx. ar. i. q. i.

Cōtinētia

An aliquis ad continentiam namque intendens se obligare possit per accensum ad continentiam obligari per totam vitam alterius persone di. xv. ar. iij. q. i.

Cōtractus

Utrum in contractu aliquo teneatur quilibet recipiens ultra sortem ad restitutionem illius. di. xv. ar. v. q. v.
An in contractu mutui licitum sit aliquid accipere ultra sortem ratione pene conuenientialiter permisse a iure di. xv. ar. v. q. v.
An per liberalem donationem. ibidem.
An ratione interesse. ibidem
An in contractu venditionis licitum sit aliquid accipere ultra sortem. ibidem.
An contractus quandoque obliget contrahentes ad aliquid a quo actualiter dissentit dum contrahit. absque hoc si ritus sit contractus. di. xiiij. ar. ij. q. ij.

Cōtritiō

An contritiō sit aliqua pars satisfactiōis di. xv. ar. v. q. i.
 Utrū cōtritiō si dolor volūtariē assumpt⁹ pro peccis cō proposito p̄cedi t̄ satisfaciēdi. di. xvij. ar. i. q. i.
 Cōtritiōis nom̄ vñ dicitur. di. xvij. ar. i. q. i.
 Utrū contritiō sit prior ordine nature q̄ peccati remissio. di. xvij. ar. i. q. iij.
 Utrū cōtritiō q̄tūcūq; parua sufficiat pro quātūcūq; magno peccato. ibidē. q. v.
 An ad cōtritiōnē verā reqratur q̄ tñ vrat dolor q̄ tum h̄serat amor. di. xvij. ar. i. q. v.
 An ad cōtritiōnē verā reqrat sensibīl dolor ibidem
 Utrū in cōtritiōe q̄tūcūq; pua sit maior dolor q̄ maior dolor p̄missiōe cuiuscūq; rei t̄p̄al̄ ibidē. q. vj.
 Utrū contritiō sit causa efficiens remissionis peccati di. xvij. ar. i. q. vij.
 An contritiō possit esse cā efficiens remissionis peccati venial̄ di. xvij. ar. i. q. vij.
 Utrū in contritiōne possit esse nimis magnus dolor di. xvij. ar. i. q. viij.
 Utrū contritiōnis motus idē in numero possit intendi t̄ remitti ibidem. q. viij.

Cōuersio

Utrū conuertatur subā panis t̄ vini in corpus. t̄ sanguinem xp̄i. di. xj. ar. i. q. i.
 An qñ conuertitur vna subā in aliam illa in qua sit conuersio augeatur di. xj. ar. i. q. i.
 An quod conuertit̄ in aliquod p̄t̄e xp̄is conuertatur in illud vt̄ p̄cep̄it̄. ibidem.
 Utrū conuertatur tota subā panis in totā subām corp⁹ xp̄i di. xj. ar. i. q. ij.
 An conuertatur forma substantialis panis in totam substantialis formā corp⁹ xp̄i. di. xj. ar. i. q. ij.
 An conuersio solius materie panis vel sol⁹ forme in corpus xp̄i sufficeret ad hoc vt̄ totū corp⁹ xp̄i esset sub sac̄o. ibidem
 Utrū in cōuersiōe illa ad nibilef subā panis. di. xj. ar. i. q. iij.
 Utrū cōuersio illa fiat in instanti ibidē. q. iij.
 An cōuersio illa fiat in illo instanti in quo est completū p̄lationis v̄boz. di. xj. ar. i. q. iij.
 Utrū cōuersio illa sit mutatio. t̄ qualis mutatio di. xj. ar. i. q. v.
 An illud in qd̄ conuertitur aliqd̄ possit dici fieri d̄ eo quod in ip̄m cōuertit̄ di. xj. ar. i. q. v.
 An conuersio illa. sit acc̄is. ibidem.
 Utrū cōuersio vel h̄ mutatio. sit mirabilior omnibus alijs mutationibus di. xj. ar. i. q. vj.
 An sit mirabilior q̄ incarnatō filij di. di. xj. ar. i. q. vj
 Cui mutationi magis assimilatur inter nāles ibidē
 Utrū conuersio ad dñ̄ sit prior ordine nature q̄ cōuersio a peccō di. xvij. ar. iij. q. iij.

Corpus

An idem corpus possit esse in diuersis locis simul di. x. ar. ij. q. ij.
 An corp⁹ possit corrūpi ex vehemētia doloris aic. di. 44. ar. 2. q. 8.

Corpora mortuoz

Utrūq; corpora mortuozū omnia in cinerabūtur di. xliij. ar. iij. q. ij.
 Utrū in corporū mortuoz puluerib⁹ sit aliqs ap̄etit⁹ naturalis ad aie suscepiōnez ibidem. q. iij.
 An in corporibus mortuozū signāli reformatis erit naturalis icliatio ad suas aias di. xliij. ar. iij. q. iij.

Corpora gliosa

An corpa gliosa erūt odorifera. di. xlix. ar. iij. q. iij.
 Utrū corpa gliosa erūt subtiliora eis di. xlix. ar. 4. q. iij.
 An corpora gliosa id̄ erunt subtiliora q: erunt penetratiua di. xlix. ar. iij. q. iij.
 An corpa gliosa erunt penetratiua pp̄ q̄t̄itatis paruitatem fm̄ latum t̄ p̄ofundū ibidem.
 An pp̄ corū raritatem vel pp̄ actiue virtutis magnitudinem. ibidem.
 An in corporibus gliosis erit mutua actio t̄ passio per qualitates actiuas t̄ passiuas. ibidem.
 Utrū corpus gliosuz possit per suā subtilitatē simul esse euz non glioso di. xlix. ar. iij. q. v.
 An corpus gliosuz per suaz subtilitatem possit simul esse in diuersis locis di. xlix. ar. iij. q. v.
 An corpa duo gliosa possint simul esse. ibidem.
 Utrū corpa gliosa erūt clara di. xlix. ar. iij. q. vi.
 Utrū corpoz gliosoz claritas eade di. xlix. ar. iij. q. vj.
 An corpoz gliosoz claritas educes de potentia corporis per v̄tutem beatitudinis anime. ibidem.
 An corpus eiusdē gliosi p̄fectōes erūt eq̄l̄it̄ clare. ibidē
 An in corporibus gliosis remanebit eis color qui debetur eis ex natura suaz partium. ibidem.
 An corporis gliososi claritas manifestetur vel occultetur fm̄ imperiū voluntatis ipsius beati. ibidem
 Utrū corpa gliosa erūt agilia di. xlix. ar. iij. q. vij.
 An corporis eiusdē gliososi partes cēs erūt equal̄ agiles. di. xlix. ar. iij. q. vii.
 An corpora gliosa erunt grauiā. ibidem.

Corpus xp̄i

An corp⁹ xp̄i sit altissimā sac̄m di. viii. ar. i. q. i.
 An corpus xp̄i sit sac̄m t̄ res. ibidem.
 An corpus missicū sit res t̄ non sac̄m. ibidem
 Utrum corpus xp̄i sac̄m fuerit conuenienter p̄figuratum. di. viii. ar. i. q. iij.
 Utrū corpus xp̄i sac̄m fuerit conuenienter institutum ibidem. q. iij.
 An cōueniēs fuit ip̄m institui ante christi aduentum di. viii. ar. i. q. iij.
 An cōueniēs fuit ip̄m institui an xp̄i passiōe. ibidē
 An corpus xp̄i sac̄m conuenienter fuerit institutum post cenam ibidem.
 Utrūq; corporis xp̄i sac̄m a nobis debeat confici an p̄adum. di. viii. ar. ii. q. i.
 Utrum corpus xp̄i sac̄m solū a ieiunio sumi debeat ibidem. q. iij.
 An possit licite summi post aliquos cibos imminente mortis periculo. di. viii. ar. ii. q. iij.
 Utrum post corporis xp̄i suscepiōnem licituz sit statim comedere. di. viii. ar. ii. q. iij.
 Utrū corp⁹ xp̄i manducet̄ veraciter in hoc sac̄o. di. viii. ar. i. q. i.
 An corpus xp̄i realiter descendat in stomachū p̄ descensum sp̄i sub qua continet̄. di. viii. ar. i. q. i.
 An corpus xp̄i missicum manducetur sp̄ritualiter. i sumptione digna huius sac̄i. ibidem.
 An corpus xp̄i sumens digne h̄eat duodecim fruct⁹ vtiles t̄ qui sunt illi. ibidem
 Utrū corpus xp̄i mandicans sac̄raliter semper manducet ip̄m sp̄ialiter. di. viii. ar. i. q. ij.
 An corp⁹ xp̄i vere descendat in ventrem beati sum̄tis sp̄ez sub qua cōtinetur. di. viii. ar. i. q. iij.
 An corp⁹ xp̄i sum̄tū a bruto sumat̄ sac̄ral̄. ibidem.
 An corpus xp̄i manducant aliqui sp̄ialiter. q̄ tñ non manducant sacramentaliter. ibidem.

Tabula

An corpus xpi sit necessarium sumere in casu grauisi-
firmitatis si possit haberi. *ibidem.*
Utrum corpus xpi sumens in peccato mortali existens
peccet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sumens non in peccato mortali credens tamen esse
peccato mortali peccet mortali di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi sumens in peccato veniali peccet venia-
liter. *ibidem.*
An a peccato corpus xpi sumendi in pascha excusetur q
est in peccato mortali. *ibidem.*
An corpus xpi inspicendo peccet q est in peccato mor-
tali. *ibidem.*
Utrum corpus xpi sumendo primus non tamen confessus pec-
cet mortaliter di. viiij. ar. ij. q. ij.
An corpus xpi liceat sumere ad vitandam scandalum p-
prie persone di. viiij. ar. ij. q. ij.
An ad vitandam scandalum populi. *ibidem.*
Utrum a corporis xpi susceptione teneat homo abstinere
re pro aliis quod non est peccatum di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pro concubitu cum propria uxore di. viiij. ar. ij. q. iij.
An pro nocturna pollutione. *ibidem.*
An pro probabile vomendi picula. *ibidem.*
An corpus xpi sacramentum dari debeat infirmis. *ibidem.*
An illis qui semper fuerunt furiosi. *ibidem.*
An furiosis qui antequam irascantur hoc sacramentum in statu
debito petierunt. *ibidem.*
An a corporis xpi susceptione excludantur iniuste excoi-
cati. *ibidem.*
An suspensi. *ibidem.*
An interdicti. *ibidem.*
An a corporis xpi susceptione teneatur abstinere mu-
lier tempore menstruum. *ibidem.*
An femini sui. *ibidem.*
Utrum corpus xpi dans scienter existenti in peccato
mortali peccet di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi dans notario peccatum grauius peccet
quam si piceret in iuramentum di. viiij. ar. ij. q. i.
An corpus xpi petenti publice criminoso occulte sit
licitum dare hostiam non consecratam. *ibidem.*
Utrum corpus xpi dans hystrionibus et magis pec-
cet di. viiij. ar. ij. q. ij.
Utrum corpus xpi dari debeat illis qui de crimine sunt
suspecti. *ibidem.* q. iij.
Utrum corpus xpi sit sub specie panis contra ad veram
ei substantiam di. x. ar. i. q. i.
An corpus xpi recipiat esse sub specie panis sine sui muta-
tione di. x. ar. i. q. i.
Utrum corpus xpi sit sub specie panis contra ad eam
veram substantiam di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi fuisse sine anima sub sacro si quis consecrasset
in triduo mortis eius di. x. ar. i. q. ij.
An corpus xpi contra sit sub specie panis mediare sub-
stantia corporis vel e contrario. *ibidem.*
An corporis xpi substantia posset per potentiam diuinam ab
accidentibus separari. *ibidem.*
Utrum corpus xpi posset deus facere in illa specie vel in lo-
co sub qua continetur vel in sacro di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi sit in loco speciei vel in loco di. x. ar. ii. q. i.
An corpus xpi in contra est sub sacrali specie sit in aliquo
vel in loco persone. *ibidem.*
Utrum corpus xpi possit esse in pluribus locis simul di. x. ar. ij. q. ij.
Utrum corpus xpi vel prout sub specie sacrali possit
moueri di. x. ar. iij. q. i.
An corpus xpi sub sacro possit simul moueri sursum et
deorsum di. x. ar. iij. q. i.
An corpus xpi vertatur versus hostiam. *ibidem.*
Utrum corpus xpi vel prout sub specie sacrali possit im-

mediate tangi di. x. ar. iij. q. ij.
An si corpus xpi consecratum in cena reseruatum fuisset
sub sacro usque ad horam qua fuit elatus profanatum
sensisset dolorem ex illa profanatione causatum di. x.
ar. iij. q. ij.
Utrum corpus xpi sub specie possit videri visione intel-
lectuali di. x. ar. v. q. i.
An corpus xpi sub specie possit videri per naturam ab intel-
lectu corpori unito di. x. ar. v. q. i.
An ab intellectu anime separate. *ibidem.*
An ab intellectu angelico. *ibidem.*
An ab intellectu beato. *ibidem.*
Utrum corpus xpi sub specie possit videri ab oculo cor-
porali di. x. ar. v. q. ij.
Utrum corpus xpi sit sub qualibet parte hostie vir-
tute sacri di. x. ar. vj. q. i.
An corporis xpi partes ordi habeant esse sub specie ordi-
natum et distinctum di. x. ar. vj. q. i.
An si corpus xpi non esset sub qualibet parte hostie an
fractione posset esse sub qualibet parte eius post fractio-
nem virtute illius fractionis. *ibidem.*
Utrum corpus xpi sit quolibet indiuisibili ipsius hostie
di. x. ar. vj. q. ij.
An corpus xpi sit palpabile di. x. et positioe lre.
Utrum corpus xpi possit fieri de alia materia quam de pane
di. xi. ar. i. q. i.
An corpus xpi possit fieri de grano manente sub for-
ma grani di. xi. ar. ij. q. i.
Utrum corpus xpi possit fieri de alio pane quam de pane
facto de farina triticea coagulata per naturam aquam
di. xi. ar. ij. q. ij.
An corpus xpi possit fieri de granis tritici admixtis
cum aliis granis di. xi. ar. ij. q. ij.
Utrum corpus xpi possit fieri de pane fermentato di. xi.
ar. ii. q. iii.
Utrum per corporis xpi susceptionem peccata remittantur.
di. xi. ar. v. q. i.
Utrum per corporis xpi susceptionem virtutes angelice. *ibidem.* q. ij.
Utrum corpus xpi frequenter sit suscipiendum di. xi. ar. vi. q. i.
An corpus xpi plusquam semel in anno sit suscipiendum a si-
delibus di. xi. ar. vi. q. i.
Utrum corpus xpi possit fieri a quolibet sacerdote di.
xi. ar. i. q. i.
An corpus xpi possit fieri ab excoicato di. xi. ar. i. q. i.
An corpus xpi possit fieri a manifesto heretico. *ibidem.*
An corpus xpi possit fieri a degradato. *ibidem.*
Utrum corpus xpi possit fieri a sacerdote di. xi. ar. i. q. ij.
Utrum corpus xpi possit dispensari a sacerdote. *ibidem.* q. iij.
Utrum corpus xpi suscipere a publico peccatore sit licitum. *ibidem.*
q. iij.
An corpus xpi suscipere ab heretico sit licitum di. xi. ar. i. q. i.
An aismatico. *ibidem.* iij.
An ab excoicato. *ibidem.*
An a degradato. *ibidem.* An ab irregulari. *ibidem.*
An a simpliciter suspensio a sacerdotali officio. *ibidem.*

Correctio

Utrum correctio fratrum cadat sub precepto di. xij. ar. ii. q. ij.
An a correctioe fratrum excuset aliquis pro labore vel ve-
recundia vel ne incurrat incommodum temporale di. xij. ar. ii. q. i.
An corrigere teneat pariter. *ibidem.*
Utrum illi corrigere teneant alios peccatores qui sunt in pec-
cato mortali di. xviii. ar. ii. q. ii.
Utrum corrigere teneant inferiores suos superiores.
di. xviii. ar. ii. q. iij.
In correctioe testes sunt inducendi di. xviii. ar. iii. q. ii.
An ad correctioes frater debeat vnquam peccati in modo accusato

Tabula

nie sine legitimo accusatore di. xviii. ar. iij. q. iij.

Corruptibile et incorruptibile

An corruptibile et incorruptibile differant secundum genus d. xliii. ar. ij. q. v.

Costa

An costa de qua fuit Eva sacra fuerit de veritate humane nature ipsius ad d. xliij. ar. i. q. iij.

Creatio

Utrum potentia creandi potuerit edificari creature d. v. ar. i. q. iij.

An creatio aie sit miraculosa d. xvij. ar. iij. q. viij.

Creatura

An creature procedant a deo sicut numerus ab unitate d. xlviij. ar. ij. q. vii.

An creatura aliqua sit ita deo propinqua quod non posset aliquam sibi propinquiores faces loquendo de propinquitate nature ibidem.

Crimen

De crimine quod modis conuincitur homo d. viiij. ar. iij. q. iij.

An ille qui crimen vnum sibi impostum negat quod ille qui imposuit probare non potest et hoc incurrit infamiam teneatur ad restituendum famam accusatori d. xv. ar. v. q. iij.

An crimen contumacie icurrat homo quadrupl. ceter d. xvij. ar. iij. q. ii.

An quod ad promouendum crimen sumat quod alius ichoauit participet cum illo in crimine d. xxi. ar. v. q. i.

An de crimine emendatus debeat recipi interstem si cum post penitentiam comitetur infamia di. xv. ar. vi. q. ij.

An de crimine accusati sint repellendi ab accusatiōe et restitutione pendente sue accusatione d. xv. ar. vi. q. iij.

An de crimine condemnati qui ab iniqua sententia appellauerunt sint repellendi ab accusatione et restitutione pendente appellatione ibidem.

An criminofus possit probare se sufficienter emendatum de crimine per sacerdotem suum ibidem.

Damnati

An damnati erunt plures quam saluati d. xliij. ar. ij. q. ij.

Utrum damnatorum corpora naturaliter conuidentur per agens intrinsicum d. xliii. ar. ij. q. viii.

Utrum damnati cruciabuntur perpetuo a tribus alijs elementis ab igne ibidem. q. x.

An damnati cruciabuntur ab influentia corporum celestium d. xliij. ar. ii. q. x.

An damnati odiant deum sub ratione qua summe boni est d. xlviij. ar. i. q. ij. quod habet d. l. ar. iij. q. i.

Utrum damnati vrantur scientia quam acquisierunt in hoc mundo d. l. ar. iij. q. i.

An in damnatis sit aliqua delectatio ex usu scientie quas acquisierunt in hoc mundo d. l. ar. iij. q. i.

An damnati aliquando cogitent de deo ibidem.

Utrum damnati cognoscant ea que sunt circa nos di. l. ar. iij. q. ii.

Utrum damnati videant gloriam beatorum ibidem. questione tertia.

Utrum damnati appetunt beatitudines naturali appetitu d. l. ar. iij. q. i.

An damnati velent omnes alios esse damnatos d.

l. ar. iij. q. i.

An damnati quia sciunt non omnes homines fore damnandos prius velent illos ad quos naturaliter afficiuntur damnationem euadere ibidem.

Utrum damnati debeant velle non esse d. l. ar. iij. q. ii.

An damnati debeant velle non esse habendo aspectum ad culpam d. l. ar. iij. q. ii.

Utrum damnati velent non esse d. l. ar. iij. q. iii.

An in damnatis malus actus voluntatis sit supplementum mali meriti d. l. in expositione littere.

Dauid

An dauid per virtutem naturalem citharizando regneret spiritu malo a veratide saul d. vi. ar. vi. q. i.

Debitor

An debitor teneatur offerre debitum creditori si non petat d. xxxii. ar. i. q. ii.

Defuncti

An defunctis possint nocere mala opera viuorum d. xl v. ar. ii. q. i.

Denunciatio

Utrum denunciationem publicam debeat precedere monitio secreta d. xviii. ar. iij. q. i.

An denunciari debeat publice ille qui ias per secretam monitionem correctus est d. xviii. ar. iij. q. i.

Utrum denunciationem publicam debeat precedere testium inductio d. xviii. ar. iij. q. ii.

An denunciatione repellatur ille qui non premonuit fratrem d. xviii. ar. iij. q. ii.

An ad denunciandum admititur aliqui aliquis qui non admittit et ad accusandum d. xviii. ar. iij. q. iii.

Densitas

An densitas maior causetur a maiori duritie d. xl v. iij. ar. iij. q. vi.

Desperatio

An desperatio sit de alio quam vita d. xliii. ar. viii. q. ii.

Deus

An deus ratione intelligendi plus intendat acceptationem alicuius virtutis quam habitus d. xliii. ar. v. q. ii.

An deus sit debitor alicui d. xvii. ar. i. q. iij. idem b. vi. ar. i. q. i.

An circa ea que deus instituit immediate possit fieri mutatio per boies d. xxvi. ar. i. q. iij.

An deus possit reducere aliquam substantiam eadem numero si totaliter ad nihilaret d. xliij. ar. i. q. ii.

Utrum in deo sit iusticia d. xlvi. ar. i. q. i.

Utrum deus possit pretermittere opera iusticie ibidem. q. ii.

An deus possit damnare illos qui saluati sunt d. xlvi. ar. i. q. ii.

An deus possit pretermittere cursum iusticie ibidem.

Utrum deus possit aliquem temporaliter punire non propter eius peccatum d. xlvi. ar. i. q. iij.

Utrum deus iustius agat cum vno quam cum alio d. xlvi. ar. i. q. iij.

An deus misericordius agat cum vno quam cum alio. di. xlvi. ar. i. q. iij.

Utrum in deo sit misericordia d. xlvi. ar. ii. q. i.

In deo quomodo differat bonitas et misericordia d. xlvi. ar. ii. q. i.

Utrum in deo prius sit secundum rationem intelligendi misericordia quam iusticia d. xlvi. ar. ii. q. ii.

An in deo sit eadem ratio iusticie et veritatis d. xlvi. ar. ii. q. ii.

Utrum in dei qualibet operatione sit misericordia et iusticia d. xlvi. ar. ii. q. iij.

Tabula

An in dei electione & reprobatione ab eterno fuerit misericordia & iustitia di. xlvi. ar. ij. q. iij.
An deus sub rōne qua summum bonum tantū sit vltimus finis di. xlii. ar. i. q. vi.
An deus sit vltimus finis principalis sub rōne qua summum bonum q̄ sub rōne qua summum veruz di. xlii. ar. i. q. vij.
An in deo sit intellect^o practicus. di. xlii. ar. i. q. viij.
An deus ideo voluit creare mundum qd̄ intellect^o su^o dictabat bonū mūdū creari vel eoduerso. ibidē
An deus de potētia absoluta possit facere hoīez beatum nō gaudentē de ipō di. xlii. ar. iij. q. vi.

Diabolus

An si diabolus transfigurans se in anglm lucis credatur angelus bonus sit error: periculosus di. xxx. in expositione littere.

Diffinitio

An diffinitio conueniat principalis substantie q̄ accidenti di. i. ar. i. q. ij.
An diffinitio minus conueniat enti per accidens q̄ accidenti. ibidem
An diffiniri minus ipropriē conueniat ēti p accidēs constituto ex aliquibus non vnitis nisi intentione vnum ad aliud applicante. ibidem
Utrum diffinitiones quas ponit Augustinus de sacramento sint conuenientes di. i. ar. i. q. iij.
An in diffinitione illa. sacramentum est inuisibilis gratie &c. conuenientius ponatur visibile q̄ sensibile di. i. ar. i. q. iij.
Utrū diffinitio illa quā ponit vgo primo libro de sacramento pre. ix. ca. ii. sint cōueniēs d. i. ar. i. q. iij.
Utrū diffinitioes bapēti sint cōueniētē d. iij. ar. i. q. iij

Dilectio

An diligere possimus aliquid perfectius q̄ cognoscere di. xlii. ar. ij. q. vi.

Dilluuium

An dilluuij tempore fuerit tanta altitudo montium sicut modo est di. xlvii. ar. ij. q. i.
An dilluuij aque occupauerunt totam istam capacitatem aeris vbi aues volant. ibidem

Dimensio

An dimensionum diffinitio possit esse per virtutem creatam absq̄ distinctione situā d. xlii. ar. iij. q. v.

Dispensatio

An dispensetur cū illo qui bis eundem ordinē cepit di. xxv. in expositione littere
An dispensetur cum illo qui bis scienter recepit baptismum. ibidem.
An dispensetur cū illo qui fecit seo: dinari ad peruerendam fidei statum. ibidem
An dispensetur cum symoniacō quando symonia est ex parte ordinantis & ordinati. ibidem
An dispensatio sit idē qd̄ iuris declaratio di. xxxviii. ar. ix. q. i
An dispensetur rōnabiliter propter reformationem pacis inter regna. ibidem
An dispensari debeat in voto propter probabilem transgressionem illius. ibidem
An dispensatio facta in voto valeat facta sine rōnabili causa. ibidem

Diuortium

An ad diuortium coniugum p̄ ossit procedi propter peccatum contra naturam di. xxxv. ar. i. q. i.
Utrum post diuortium possit habere coniunx innocens alteri di. xxxv. ar. iij. q. i.
Utrū p^o diuortii possint cōiuges recōciliari. ibid. q. ii
An post diuortium possit infra biennium coniunx innocens reuocare ad se coniugem alterum inuitum di. xxxv. ar. iij. q. ij.
An post diuortium statim possit coniunx innocens religionem intrare etiam si alius noluerit. ibidem

Docere

An docere p pecunia sit symoniacū di. xxv. ar. iij. q. ij
An pro licentia docendi habendam accipere vel dare pecuniam sit symoniacum. ibidem
An docere sit licitum mulieri di. xxv. ar. iij. q. i.

Donatio

An donatio possit perfici sine consensu donatoris & donatarij. di. xxvij. ar. i. q. iij.
An si donatarius sciret consensum donatoris non p̄ aliquod sensibile signum alicui homini factum sed per reuelationē maligni spūs qui hoc sciret p̄ aliqd̄ sensibile signū a donatore factū cēt p̄cā dōatio. ibidē
An donatio valeat si aliquis det alicui quod alij p̄miserat di. xxvij. ar. iij. q. iij.
An qui donare potest aliquam rez simpliciter possit donare ad tempus di. xxvij. ar. ij. q. i.
An inter donationem factā sub conditione & donatōnem factam sub mō sit d̄sa di. xxxvij. ar. v. q. iij.

Dos

Utrū dos sit tēto ab alijs disticta d. xlii. ar. iij. q. vij.
An dotes sint proprie loquendo visio & fructio di. xlii. ar. iij. q. vij.
An vna de dotibus aie sit p̄cā securitas. ibidem.
An dos aliqua sit correspondens spei. ibidem.
An dos aliq̄ sit i aia q̄ r̄ideat motine potētie aie. ibidē
Utrū dotes sint in oibus beatis di. xlii. ar. iij. q. vi ij.
An dotes sint in anglis di. xlii. ar. iij. q. viij.
An dotes sint in christo. ibidem
An dotes hēant aie sancre in presenti vita. ibidē
Utrū dotes erūt i corpibus brōy di. xlii. ar. iij. q. i.
An dotes sint tr̄i q̄ tuor: & q̄ sint di. xlii. ar. iij. q. i.
An dotes erūt a deo per causationem. ibidem
An istarum dotium origo erit ex redundantia beatitudinis anime in corpus. ibidem
An in dotatione corporis comprehendatur dotatio sensuum. ibidem
An p̄ dotes illas erit p̄fectio: vnio corporis ad animam. ibidem.
Utrum dos impassibilitatis erit qualis in corporib^o oim beatorum di. xlii. ar. iij. q. ij.
An dos importet aliquid positiuū di. xlii. ar. iij. q. ij
An dos subtilitatis erit equaliter in oibus partibus eiusdem corporis di. xlii. ar. iij. q. ii. et. iij.
An per dotē subtilitatis remouebit a corpore glioso necitas exādi i loco sibi equali di. xlii. ar. iij. q. v.

Ebrietas

An ebrietas excuset peccū di. xv. ar. iij. q. vij.
An ebrius occidendo hoīez efficiat irregularis. ibidē.
An ebrius cōmittat nouam culpam. ibidem
Ab ebrietatis culpā aggrauent ille de ordinationes quas facit ebrius. ibidem

Ecclesia

An ecclesia confecerit aliquo tempore de fermenta

Tabula

to & quare di. xi. ar. ij. q. iij.
Utrum ecclesie immunitatem violans sit excoicatus ipso iure di. xvij. ar. xii. q. ii.
An ecclesiam violare & immunitatem ecclesie sit idem di. xviii. ar. xii. q. ii.
An ecclesia defendat publicum latronem confugientem ad eam. ibidem.
An ecclesia defendat nocturnum populatores agrorum. ibidem.
An ad ecclesiam fugiens seruus debeat domino restitui. ibidem.
An ecclesia defendat illum qui hominem in ipsa occidit. ibidem.
An ecclesia defendat iudeum ad ipsam fugientem. ibidem.
An ecclesiam defendat excoicatum maiori excoicatione ad ipsam fugientem. ibidem.
An ecclesia non consecrata defendat confugientem ad ipsam. ibidem.
An ecclesia interdicta. ibidem.
An ab ecclesia debeat defendi ille qui eum fugiens ad ipsam adheret sacerdoti corpus xpi portanti. ibidem.
An qui de ecclesia extrahunt malefactores sint excoicati. ibidem.
An ecclesia debeat presumere alicuius peccare in alio quo facto nisi per probationem nec legitimas vel presumptiones hoc constiterit ecclesie di. xxix. ar. . q. i.
An ecclesia habeat gladium spirituale & corporale di. xxxvii. in expositione lre

Eclipsis

An eclipsis solis que fuit impassione xpi fuerit per solam interpositionem lune & aspectum intuentium di. xliiii. ar. ii. q. vii.

Elemosina

Utrum elemosinam dare sit actus alicuius virtutis di. xv. ar. ii. q. i.
Utrum elemosinam dare cadat sub precepto. ibidem q. ii.
Elemosina de quo debet fieri di. xv. ar. ii. q. ij.
Utrum elemosinam dare sit magis sit satisfactorius inter partes satisfactionis. di. xv. ar. ii. q. iij.
An elemosina debito modo facta contineat aliquo modo virtutes orationis & ieiunij. di. xv. ar. ii. q. iiii.
Utrum elemosine corporales preferende sint spiritualibus di. xv. ar. ii. q. iiii.
Utrum elemosina de quolibet bono. ibidem. q. v.
An elemosina sit facienda de bono anime di. xv. ar. ii. q. v.
An de bono corporis ibidem.
An de meretricio. ibidem.
An de usura. ibidem.
An de furto. ibidem.
An de rapina. ibidem.
An de bono acquisito per symoniam. ibidem.
An de necessarijs ad sustentationem nature. ibidem.
Utrum elemosinam facere sit licitum cuilibet di. xv. ar. ii. q. vi.
An elemosinam facere sit licitum monacho. di. xv. ar. ii. q. vi.
An elemosinam facere sit licitum vxori sine licentia mariti. ibidem.
An filio familias. ibidem.
An seruo. ibidem.
Utrum elemosinam facere possit aliquis sibi ipsi di. xv. ar. ii. q. vi.
Utrum elemosina sit danda malis ibidem. q. vii.
An elemosina vere possit dici peccata redimi. di. i.

xxv. ar. iiii. q. i.

An si elemosinas mittat aliquis pauperi minatur meritum mittentis si nuncius non dederit eam. di. xlv. ar. v. q. iiii.

Electio

An pro electiois negotio procuratore licitum sit accipere expensas. di. xxv. ar. iiii. q. i.
An in electio i episcopi liceat dari pecunia aduersario suo vt ab impedimento sue electiois desistat ibidem.

Electorum numerus

An electorum numerus sit notus angelis bonis sub certitudine di. xliiii. ar. vi. q. iiii.
An electorum numerus impleret si omnes illi qui modo sunt viuentes saluarentur di. xlvi. i. expositione lre.

Eps

An eps possit ab solui in foro exteriori a suo capitulo ex commissione ipsius di. xviii. ar. v. q. i.
An episcopus extra suam dyoccesim possit absolueri ab excoicatione in foro pteritorio di. xviii. ar. viii. q. iiii.
An possit remittere alicui in sua dyoccesi vt absoluat ibidem.
An episcopus extra suam dyoccesim possit absolueri subditum suum in foro penitentie ibidem.
An episcopus degradatus sit episcopus di. vii. ar. ii. q. ii. s. d. xxv. ar. i. q. iiii.
Utrum episcoporum omnium aliquis sit in ecclesia superior di. xliiii. ar. v. q. iiii.
An episcopus per renunciationem possit se priuare omnibus quibus possit se priuare per degradationem di. xv. ar. i. q. iiii.
An episcopi cum capelanis & canonicis possint condere ius in episcopatibus suis di. xxxviii. ar. viii. q. ii.

Episcopatus

Utrum episcopatus sit ordo di. xliiii. ar. v. q. ii.
An episcopatus possit recipi a non presbitero di. xliiii. ar. v. q. ii.
An episcopatus in primatu caracterem ibidem.
An episcopatus possit iterari ibidem.

Essentia

An nomen quod in penitus ad significandum essentiam ponatur aliquando ab accidente eius di. xxvii. ar. i. q. i.

Esse

An esse in pena sit melius quam nihil esse di. i. ar. iiii. q. iiii.
An non esse sequatur velle non esse in quiete ibidem.
An esse sit ratio appetendi quicquid appetit ibidem.
An non esse possit appeti ibidem.

Excommunicatio

Utrum excommunicari debeat aliquis di. xviii. ar. iiii. q. i.
Utrum excommunicari debeat aliquis pro solo peccato mortali ibidem q. ii.
Utrum excommunicari possit iuste dominus pro peccato subditorum suorum di. xviii. ar. iiii. q. iiii.
An excommunicatio directius sit pena anime quam corporis di. xviii. ar. iiii. q. iiii.
Utrum excommunicatus iniuste debeat reputari excommunicatus di. xviii. ar. iiii. q. v.
Utrum excommunicatus vel suspensus possit aliquem excommunicare di. xviii. ar. iiii. q. ii.
Utrum excommunicare possit non sacerdos. ibidem. q. iiii.
An excommunicare possit electus abbatem & confirmatus non dum sacerdos di. xviii. ar. iiii. q. iiii.
An excommunicare possint layci ex superioris processione di. xviii. ar. iiii. q. iiii.
Utrum excommunicari possit superior ab inferiori di. xviii.

Tabula

- er. v. q. i.
 An excommunicatus possit iterum excommunicari ibidem. q. ii.
 An excommunicari possit communitas ibidem. q. iij.
 An excommunicari possit mortuus? di. xvij. ar. v. q. iij.
 An excommunicatio lata in mortuum noceat ei di. xvij. ar. v. q. iij.
 An excommunicatione incurrat homo mortuus qui ante mortem suam mandavit occidi clericum nec mandatum eius ductum ad executionem ante mortem eius? sed post ibidem.
 An excommunicari possit ad ordinario ille qui habent privilegium quod ab eo non possit excommunicari di. xvij. ar. v. q. v.
 An excommunicatus sit participans cum excommunicato di. xvij. ar. vj. q. i.
 Inter excommunicationem maiorem et minorem que est differentia di. xvij. ar. vj. q. j.
 Qui sunt illi qui excommunicationem non incurunt participando cum excommunicatis ibidem.
 An excommunicato participare semper sit peccatum mortale di. xvij. ar. vj. q. ij.
 An excommunicandi sint maiori excommunicatione participantes cum excommunicato di. xvij. ar. vj. q. ij.
 An excommunicatus sit maiori excommunicatione participans scienter cum excommunicatis a papa ibidem.
 An aliquis solus sciens excommunicatum aliquem teneatur ipsum vitare di. xvij. ar. vj. q. v.
 An excommunicati sint privati omnibus actibus legitimis di. xvij. ar. vj. q. j.
 An excommunicati minori excommunicatione sint irregulares si celebrent di. xvij. ar. vj. q. j.
 An excommunicati minori excommunicatione possint eligere et eligi ibidem.
 An admittantur ad denunciandum excommunicatum quem vitaverunt ibidem.
 An excommunicati maiori excommunicatione possint esse indices ibidem.
 An possint accusare ibidem.
 An possint denunciare ibidem.
 An possint eis pretere ecclesiastica beneficia ibidem.
 An eis collata possint retinere ibidem.
 An possint aliquem in iudicium convenire ibidem.
 An possint se in iudicio defendere ibidem.
 An si ab excommunicato latenter confertur aliqua prebenda collatio illa valeret postquam eius excommunicatio detecta esset ibidem.
 An si aliquis excommunicatus maiori excommunicatione interisset alicui electioni et non credens se excommunicatum nec etiam sciret ab alijs debeat electio irritari eius excommunicatione detecta ibidem.
 An si vox sua fuerit necessaria electioni ad sufficientem numerum vocum. debeat post detectionem excommunicationis electus sufficientem numerum vocum habuisse reputari ibidem.
 An excommunicatis profint orationes ecclesie di. xvij. ar. vj. q. ij.
 An excommunicationem mereatur qui patienter fert iniusticiam di. xvij. ar. vj. q. ij.
 An super excommunicatum possit diabolis ceteris paribus quod super non excommunicatum ibidem.
 An per excommunicatum licitum sit orare persone singulari ibidem.
 An excommunicato licitum sit dare elemosinas corporalem ibidem.
 An omnes qui excommunicati moriuntur privandi sint ecclesiastica sepultura di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An excommunicationem minorem incidant qui in terra sunt sepulture excommunicati di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An si excommunicati sepulti fuerint in cimiterio debeant inde eici ibidem.
 An excommunicatus possit post mortem absolvi ab excommunicatione ibidem.
 An illis qui in excommunicatione minori moriuntur neganda sit ecclesiastica sepultura ibidem.
 An excommunicati minori excommunicati de tantum possint conferri ecclesiastica beneficia de iure di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An excommunicatio maior infligatur alteri ab homine di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An excommunicato minori excommunicatione electio sit irrita ipso iure vel irritanda ibidem.
 An ille qui excommunicato minori excommunicati de conferret scienter ecclesiasticum beneficium sit privatus ipso iure hac vice illius beneficii collati de ibidem.
 An excommunicans iniuste teneatur excommunicato ad interesse di. xvij. ar. vj. q. i.
 An excommunicans aliquem iniuste scienter incurrat aliquam suspensionem ibidem. q. ij.
 An episcopi excommunicati vel suspendentes non in scripto incurant aliquam suspensionem ibidem. q. iij.
 An inferiores iudices ea incurrat di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An excommunicantes iniuste sint digni pena eterna di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An excommunicatus pauperes iniuste sit dignus maiori pena quam iniuste excommunicatus di. xvij. ar. vj. q. v.
 An si excommunicatus accedat ad superioris excommunicati per absolutionem habenda debeat absolvi di. xvij. ar. vj. q. i.
 An excommunicatus casus quos sunt et quos sunt a iure quos absolutionem dominus papa sibi retinet ibidem.
 An excommunicato fauere participet in crimine pro quo est excommunicatus di. xvij. ar. vj. q. ii.
 An excommunicato fauere in crimine peccatis incurrat ad excommunicationem di. xvij. ar. vj. q. ii.
 An excommunicatus minori excommunicatione possit absolvi a peccatis illa excommunicati de manere di. xvij. ar. vj. q. iij.
 An ille qui excommunicatus incurrit in vno episcopatu postea possit absolvi ab alio in causa dyocesis mortuatur di. xvij. ar. vj. q. v.
 An excommunicatus possit absolvi intuitus di. xvij. ar. x. q. prima.
 An excommunicatus possit absolvi per litteras absens ibidem. q. ii.
 An quando excommunicatus absoluit per litteras absens sit absolutus ex tunc quod littera facta est et suo nuncio data di. xvij. ar. x. q. ii.
 An cum excommunicatus absoluit a canonice iniungendum sit ei sub debito precepto iuramenti quod contra illam canonem decetero non veniet ibidem.
 An excommunicatus pluribus de causis absolvatur semper si non omnes causas excommunicationis sue exprimat. di. xvij. ar. x. q. iij.
 An excommunicatus cui excommunicator dicit revoce excommunicationem quam i te tuli et non dicit absolvo seu absolvi vere sit absolutus ibidem. q. v.
 An excommunicatis principibus maiori excommunicatione publice teneantur militare obedi di. xvij. ar. x. q. i.
 An eis teneantur solvere censum annuum di. xvij. ar. x. q. i.
 An excommunicati sine absolviat semper et absolute eos a iuramento fidelitatis quo erant obligati ibidem.
 An absolvi per sententiam ab illa obligatione teneantur reverti ipso iure ad eorum obedientiam post eorum absolutionem ab excommunicatione ibidem.
 An excommunicatio maior in quibus casibus incurrit ipso iure di. xvij. ar. xi. q. v.
 An excommunicatus sine absolviat in quibus casibus non incurrit illi qui iniungunt manus violentas in clericum vel quibus per-

Tabula

sonam religiosam approbate religionis di. xviii. ar. ij. q. v.

Utrum excommunicati sint ipso iure illi qui sunt sacerdoti di. xvij. ar. xij. q. i.

An excommunicati incurrat ipso iure defloras monialem benedictam ibidem.

Utrum excommunicatus sit ipso iure violans iuramentum ecclesie di. xviii. ar. xij. q. ii.

Utrum excommunicatus sit ipso iure impetrans litteras domini pape tacite uel expresse uel fugate ibidem. q. iii.

An excommunicatus sit q litteris apostolicis uel sub alio nomine impetratis di. xviii. ar. xij. q. iij.

Utrum excommunicatus sit ipso iure luens litteras domini pape cuius efficacia iam expirauit & ludo non intentione uendi aliquam litteram in ea male formatam reformam uel punctum facit uel p quodcumq; alium modum aliquid in ea mutat di. xvij. ar. xij. q. iiii.

Utrum excommunicatus sit ille qui de nono uenit ad studium petat arma antequam sciat suam contra portanter arma p eum loci laraz ibidem. q. v.

An excommunicatus sit uicinis ignoranter falsificatis litteris di. xviii. ar. xij. q. iiii.

Utrum secularis q percussit clericum & excommunicatus intrat religiones possit absolui a prelo illius religionis di. xviii. ar. xij. q. i.

An predicatus excommunicatus q religione intrat possit absolui dum adhuc est nominatus a prelo illius religionis di. xviii. ar. xij. q. i.

An p excommunicato danda alicui uel ab eo remouenda licita sit dare pecuniam di. xv. ar. iij. q. i.

Executio

Inter executores & procuratores que differentia est di. xlv. ar. v. q. i.

Eroicisim

Utrum per eroicisimum expellatur potestas diaboli abaptizato di. vi. ar. vi. q. i.

An q per eroicisimam expellat potestas diaboli sit p uirtute naturale uel supernaturale di. vi. ar. vi. q. i.

Utrum qui eroicisimat baptizandos illa que ibi sunt significent aliquid & quid & que sit forma eroicisimi. di. vi. ar. vi. q. ii.

Extensio

An extensio corporis quod est substantia fiat p aliquo accidentis natura posterio? eo di. r. ar. vii. q. ii.

Femina

An femineus fetus generet p?ter intentionem nature di. xliiii. ar. i. q. r.

Filius

Utrum filii illegitimi sint illi qui nati sunt de matrimonio contracto inter affines & consanguineos. di. xli. ar. ii. q. iii.

Qui sunt filii legitimi & naturales. qui sunt filii legitimi & non naturales: q sunt naturales & non legitimi: qui sunt nec legitimi nec naturales di. xli. ar. ii. q. iiii.

Filii illegitimi quibus modis illegitimantur secundum iura canonica & quibus secundum iura ciuilia ibidem.

Fideiussor

An fideiussor possit recipere a creditore capitale & usuras quas pro eo soluit di. v. ar. v. q. v.

Flagella

Utrum flagella que deus immittit uel permittit super penitentes sint pro eis satisfactoria di. xv. ar. primo. q. iiii.

An flagella temporalia sint detestanda di. xv. ar. i. q. i. ii.

Forma

An forma possit esse subiectum alicuius accidentis di. xii. ar. ii. q. i.

An illud quod ad formam disponit primo informet illa forma di. xiiii. ar. v. q. i.

An formatio uirtutum precedat ordine nature remissionem peccati di. xvii. ar. i. q. v.

An formatio actus penitendi sit realiter differens ab infusione gratie ibidem.

An formatio subiecti & formatio actus realiter differant ibidem.

An ad forme cuiuslibet susceptionem sufficiat q in materia non sit dispositio repugnans di. xxv. ar. iiii. questione secunda.

An forma naturalis corruptibilis ad nihilatur di. xlii. ar. i. q. ii.

An forma artificialis eadem in numero possit reduci parte post corruptionem di. xliii. ar. i. q. ii.

An forma naturalis eadem in numero possit reduci per naturam post corruptionem di. xliii. ar. i. q. i.

An forma tendat aliter q? fm minoris permissionem sui cum contrario di. xlvi. ar. iiii. q. ii.

Fornicatio

An fornicatio sit grauius peccatum in uiro q? in muliere di. xxxv. ar. i. q. iiii.

Fortitudo

An fortitudo sit spiritualis edifici fundamētum di. xliii. ar. x. q. iiii.

Frigiditas uiri

Utrum frigiditas ex parte uiri impediat matrimonium di. xxxiii. ar. ii. q. i.

An frigiditas superueniens uiro ante consumationem impediat matrimonium di. xxxiii. ar. ii. q. i.

An frigiditas possit probari & per quem modum ibidem.

An si mulier frigiditate uiro allegas p uocet ad separationem credendum sit ei uiro suo asserenti ibidem.

An si uir frigiditate sua allegas p uocet ad separationem credendum sit si mulier contradicat ibidem.

An si propter frigiditatem uiri fiat separatio danda sit mulieri licentia contrahendi ibidem.

An frigiditas prohibenda sit ne contrahat ibidem.

An si frigidus separatus ab uxorē pp frigiditatem deserit cum alia & eam cognoscenti debeat compelli redire ad primam ibidem.

An frigidus facti propter nimiam senectutem possint contrahere matrimonium ibidem.

An propter frigiditatem mulier sit incepta ad contrahendum distinctione. xxxiii. ar. ii. q. ii.

Fruitio

An fruitio obiectum immediatum sit uisus dei di. xlvi. ar. i. q. vi.

Utrum in fruitione beata uoluntas sit tantum passiva di. xlvi. ar. iii. q. i.

An ad faciendum deo fruitio de patere determinet se anima di. xlvi. ar. iii. q. iiii.

Utrum fruitio & gaudium sit idem realiter inuoluntate

Tabul

ante beata di. xlviij. ar. iij. q. v.

gaudium

An gaudium sit idē realiter quod dilectio boni presentia di. xlviij. ar. iij. q. v.

An gaudium summum summe desideretur ab omnibus di. xlviij. ar. iij. q. vj.

An gaudium sit per se bonum ibidem.

generatio

An generatōes due i eadem specie magis a propinquitatē q̄ generatio et cōuerso d. xliij. ar. i. q. iij.

An q̄ generant per p̄pagationē possunt fieri per naturā nō ex semine d. xliij. ar. iij. q. i.

An semen ex quo generant ea q̄ p̄pagationē generant possit causari p̄ virtutē corpore celestiu ibidem.

gratia

Utrum gratia virtutum et sacramentorum sit eadez gratia d. i. ar. iij. q. iij.

An gratia virtutum et sacramentorum cōtrariet̄ vni peccato in numero sub eadē ratione aut sub diuersis d. i. ar. iij. q. iij.

An gratia ita se habeat ad virtutes sicut lux ad colores d. xliij. ar. v. q. i.

An gratia principalis et plus remuneretur q̄ eius actus d. xliij. ar. vj. q. ij.

An ad gratie susceptionē requat maior dispositio q̄ ad sapientiam d. xvij. ar. iij. q. i.

Utr̄ gratie infusio sit prior ordine nature q̄ culpe remissio d. xvij. ar. iij. q. iij.

An gratie infusio sit idem realiter quod culpe remissio d. xvij. ar. iij. q. iij.

An p̄ gratiā prius sit fm̄ rōnē intelligēdi aia nō displicens deo q̄ placens ibidem.

An gratia recipiat magis et min⁹ d. xvij. ar. iij. q. vj.

An gratia p̄ quā remittit̄ peccatū sit necessaria ad cōseruatōez remissionē illius d. xxi. ar. i. q. ij.

greci

An greci vere p̄ficiant d. xi. ar. ij. q. iij.

hereticus

Utrum hereticus d̄ beato sci quilibet infidelis di. xij. ar. v. q. i.

Utrum heretici debeant dici quisant simoniaci ibidem. q. ij.

Utrum heresis sit maximū peccatorū ibidē: q. iij.

An heresis sit sp̄cisi delitatis d. xliij. ar. v. q. iij.

Utr̄ heretici sint tolerandi d. xliij. ar. v. q. iij.

An heretici sint admittēz recipiēdi d. xliij. ar. v. q. iij.

homo

An homini sit licitum facere aliquid quo sciat se priuandi vsu rationis ad tempus d. xxvj. ar. ii. q. i.

An homo ita patiat̄ iacturā p̄ actus nutritiue sicut p̄ actum generatiue d. xxx. ar. i. q. i.

An hoies pati iacturāz q̄stū ad vsum rationis et ip̄diri in vsu rationis sit idem ibidem.

Ab homine vno quare de⁹ voluit oēs homines descendere d. xl. in expositione littere.

Utr̄ hois aliqs sit vltimus finis di. xlviij. ar. i. q. i.

An hois vltimus finis ordinetur ad alium finem. d. xlviij. ar. i. q. i.

An quibet hois actus possit dici finis eius ibidem.

An hois actus nō p̄cēdēt̄ ex ratione et voluntate possint dici actus vite humane ibidem.

An homo agat aliqd nō propter finem ibidem.

An hois vltimus finis sit finis omnium creaturaz d. xlviij. ar. i. q. ii.

An homo prius ordine nature intendat bonum corporeale q̄ spirituale d. xlviij. ar. i. q. v.

An in hō i via principalis mōd̄ i vltimū finē p̄voluntatē q̄ p̄ intellectū d. xlviij. ar. i. q. vij.

An homo possit beneficiari quo ad aiam ex sp̄ali priuilegio per diuinam potentiam corpore non glorificato d. xlviij. ar. ij. q. vj.

An hō totus remanēs i hac vita mortali posset beneficiari p̄ quācūqz potentiam ibidem.

An homo naturaliter appetat oē illd̄ sine quo scit se non posse consequi finē suum ibidem.

An de hois qd̄itate sit mortale d. xlviij. ar. iij. q. ij.

homicidium

An homicidium faciens dum caret vsu rationis sit irregularis d. xxv. ar. v. q. iij.

An homicidium faciens s̄ suā voluntatē qz. s. motor brachiu eius violenter sit irregularis ibidem.

An homicidium faciens positus i necessitate vt occidat vel occidatur sit irregularis ibidem.

An homicidiū faciens casu sit irregularis ibidem.

hostia

Utrum hostie pars vna possit substantiari.

Uirtute sacri sine alia hostia continua remanente d. x. ar. vii. q. ij.

Utrum hostia intincta i sanguine debeat populo dari d. xi. ar. iij. q. v.

humiditas

An humiditātū distincto in humiditatē que vocaf ros et in illam que vocaf cābiū et in illam que vocaf gluten sit conueniens d. xliij. ar. i. q. ii.

humor

An inter humorem et humiditatem sit differētia d. xliij. ar. i. q. ij.

An humores sint de substātia corporis ibidem.

humilitas

An humilitas sit spiritualis edificij fundamentum d. xliij. ar. x. q. i.

Ieiunium

Utrū ieiuniū sit actus p̄nie d. xv. ar. iij. q. ii.

Ieiuniū nature et ieiuniū qd̄ ē act⁹ virtutis et ieiuniū ecclēsie in quo differit d. xv. ar. iij. q. ii.

Utrum ieiunium sit sub p̄cepto d. xv. ar. iij. q. iij.

An per ieiunium mens ad spiritualia cleuetur d. xv. ar. iij. q. iij.

An ieiunium disponat ad virtutem ibidem.

An ieiunius disponat ad vincendum diabolu ibidē

Utrum ad ieiunium obseruationem omnes obligent̄ d. xv. ar. iij. q. iij.

An mulieres pregnantes ibidem.

An egrotantes ibidem.

An nimium senes ibidem.

An cum graui labore victum necessarium lucrantes ibidem.

An ad loca sancta peregrinantes ibidem.

An ad victum necessarium hostiatum mendicantes ibidem.

An ad ieiunium ecclēsie teneatur quicūqz tenetur ad ieiunium quod est actus virtutis ibidem.

Tabula

Utrum ieiunium frangat esus carnis di. xv. ar. iij. q. v.
An ieiunium frangat potus vini d. xv. ar. iij. q. v.
An ieiunium frangat esus laticiniorum & ouorum ibidem.
Utrum ieiunium frangat gala d. xv. ar. iij. q. vj.
An ieiunium frangat preuenire horam d. xv. ar. iij. q. vj.
An comedere cibos preciosos ibidem.
An comedere nimis ibidem.
An comedere cum nimia auiditate ibidem.
An ludere seculi dissolute loqui cum mulieribus iu-
uenculis ibidem.
Utrum ieiunium frangat ebrietas d. xv. ar. iij. q. vij.
An ieiunium frangat potus vini in mane d. xv. ar.
iij. q. vij.
An ieiunium frangat potus ceruisie ibidem.
An comedere ellecturia isero ea delectatidis ibidem.
Quibus ieiunandi est temporibus d. xv. ar. iij. q. viij.
An ieiunare quattuor diebus precedentibus prima
die qua dragesimalis sit conuenienter institutum ibidem.
Ieiunium quadragesimale quibus de causis institu-
tum est ibidem.
An ieiuniorum temporibus licitum sit preuenire ho-
ram in comedendo ibidem.
An in ieiunio sit tante necessitatis obseruando hoc
sicut comedere semel ibidem.

Ignis

An si ignis per quem accensus est ista candela accen-
ditur eam tempore priori fuisse flamma eadem nu-
mero quo modo est d. xliij. ar. iij. q. i.
An ignis operationes existentis in aliena materia
diuersificentur secundum diuersitates materie d.
xliij. ar. iij. q. iij.
Quod ignis non liceat quandoque quot sunt cause ibidem.
An in igne carbone sit forma substantialis ignis ibidem.
An ignis carbo flamma & lux differant specie ibidem.
Ignis esse in propria materia vel in aliena quod est ibidem.
An ignis caliditas possit sentiri sensu tactus absque
hoc quod calefaciat d. xliij. ar. iij. q. vj.
An in igne possit viuere aliquid aliud d. xliij. ar. iij. q. vj.
Utrum per ignem purgabit mundus d. xlviij. ar. ii. q. i.
An ignis ille purgabit mundum quantum ad illam partem quae est
infra medium interficium aeris ibidem.
An ignis in spera sua purgabitur ibidem.
An ignis ille qui mundum purgabit simul erit cum
aere ibidem.
An ignis ille rarefaciet tria elementa quae purgabit ibidem.
Utrum ignis conflagrationis erit eiusdem speciei cum
igne elementari d. xlviij. ar. ii. q. ii.
An ignis ipsius motus erit ad medium vel ad circum-
ferentiam d. xlviij. ar. ii. q. ii.
Utrum ignis conflagrationis producat in esse su-
pernaturaliter d. xlviij. ar. ii. q. iii.
Utrum ignis ille precedat iudicium ibidem. q. iij.
Utrum ignis ille purgabit aliquos electos ibidem. q. v.
Utrum ignis ille cruciabit reprobos ibidem. q. vi.
Utrum ignis ille desinet esse ibidem. q. vii.

Ignis inferni

An ignis infernalis sit preparatus in prima conditione
d. xliij. ar. ii. q. iij.
Utrum ignis infernalis sit eiusdem speciei cum igne
elementari d. xliij. ar. ii. q. iij.
An ignis inferni sit ignis carbo d. xliij. ar. ii. q. iij.
Utrum ignis inferni sit perpetuus d. xliij. ar. ii. q. v.
An ignis ille perpetuus per naturam d. xliij. ar. ii. q. v.
Utrum ab igne inferni calefient corpora damnatorum
d. xliij. ar. ii. q. vi.

Utrum per ignem illum consumantur corpora dam-
natorum ibidem. q. vii.
An in igne illo sit aliqua virtus spiritualis per quam
affligitur spiritus d. xliij. ar. ii. q. viii.

Ignorantia

An ignorantia iuris sit periculosa & ignorantia fa-
cti d. xxi. ar. iij. q. iij.

Incestus

Utrum incestus cum consanguinea uxoris impedi-
at matrimonium d. xxxiij. ar. iij. q. ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab uxore
attinente illi cum qua commisit incestum di. xxxiij.
ar. iij. q. ii.
An incestus amittat ius petendi debitum ab uxore
non attinente illi cum qua commisit incestum ibidem.
An tali qui incestum commisit liceat matrimonium
contrahere post mortem uxoris nisi cum eo fuerit
dispensatum ibidem.

Indiuidua

Indiuiduorum multiplicationis causa in eadem spe-
cie que est d. xxvi. ar. iij. q. i.
An indiuidua aliqua eiusdem speciei possint produ-
ci per naturales mutationes diuersas specie d. xliij.
ar. iij. q. i.
An indiuidua omnia eiusdem speciei consequatur
illud quod est naturale ratione materia di. xlviii.
ar. ii. q. i.

Indulgentie

Utrum indulgentie quas dat ecclesia aliquid vale-
ant d. xx. ar. iij. q. i.
An per indulgentias dentur pro temporalibus spiri-
tualibus d. xx. ar. iij. q. i.
Utrum indulgentie tantum valeant quantum sonant
d. xx. ar. iij. q. ii.
Utrum indulgentie valeant aliquibus post hanc vi-
tam ibidem. q. iij.
Utrum indulgentie valeant existentibus in pecca-
to mortali d. xx. ar. iij. q. i.
Utrum indulgentie valeant Religiosis ibidem. q. ii.
Utrum valeant prelati qui eas concedunt ibidem. q. iij.
Utrum indulgentias possit dare malus episcopus.
d. xx. ar. v. q. i.
Utrum indulgentias possit dare aliquis non episco-
pus ibidem. q. ii.
Utrum indulgentias possit dare quibus prelati ibi-
dem. q. iij.
An indulgentias possit dare archiepiscopi diocesi
suffraganeorum suorum d. xx. ar. v. q. iij.

Infamis vel infamia

An infamis possit aliquando excommunicari d. xviii. ar. iij. q. iij.
An infamis sit per culpam suam sicut in regularibus ibidem.
An infamia contracta per excommunicationem rationem tol-
latur per absolutionem ab excommunicatione ibidem.
An infamia causent de paucorum d. xviii. ar. iij. q. iij.
An infamatus sit idcirco canonica purgatio ibidem.
Utrum infames infamia iuris civilis sit repellendi a susce-
ptione ordinum et post pactam penam d. xv. ar. vi. q. i.
Utrum infames infamia iuris canonici sint repellendi a sus-
ceptione ordinum et post pactam penam ibidem. q. ii.
Utrum infames infamia facti sint repellendi a susceptione or-
dinum ibidem. q. iij.
Infamia quod est d. xv. ar. i. q. i.

Tabula

An infames sint aliqui secundum leges qui non sunt infames secundum canones ibidem.

An infames sint repellendi ab actione & testificatione ibidem.

An infamia iuris canonici contrahi possit ipso iure & irrogari per sententiam d. xv. ar. vj. q. ij.

An infamia que per sententiam diffinitivam irrogatur possit aliter aboleri si simpliciter & per restitutionem in integrum ibidem.

An infamia ipso iure possit contrahi per aliquod peccatum mortale quod non inducit depositionem ibidem.

An infamia civilis contrahatur per omne peccatum mortale quod secundum canones inducit depositionem ibidem.

An infamia canonica deleat per penitentiam ibidem.

An infamis sit qui scienter peierat ibidem.

An infamibus irrogata infamia per suam diffinitivam siue contracta per aliquod delictum criminum que iura civilia & canonica determinat concorditer & pronuntiat hominem esse infamem ipso facto sunt actus legitimi interdicti d. xv. ar. vj. q. ij.

An infamibus infamia facti tantum sint interdicti ipso iure vel interdici ibidem.

An infamia facti dicatur magis proprie infamatio & infamia ibidem.

An si infamis infamia facti tantum ordinem sit ipso iure suspensus ab ordinum executione ibidem.

An infamia facti possit per bolem remoueri ibidem.

Infernus

Utrum infernus sit d. xliij. ar. ij. q. j.

Utrum infernus sit sub terra ibidem. q. ij.

An in inferno puniatur convenienter peccator d. xliij. ar. ij. q. ij.

An inferni locus aptabitur post iudicium ibidem.

Utrum in inferno sit ignis corporeus d. xliij. ar. ij. q. iij.

An in inferno sint quattuor esse distincta vel confusa. d. xliij. ar. ij. q. x.

Utrum in inferno sint tenebre corpales d. l. ar. v. q. j.

An in inferno post resurrectionem erit corporalis status d. l. ar. v. q. j.

An in inferno erit sensibilis stridor dentium ibidem.

Utrum in inferno sit maior pena vermibus & ignis d. l. ar. v. q. ij.

An in inferno pena vermibus causetur a re vel a similitudine rei d. l. ar. v. q. ij.

Utrum in inferno maxima penarum sit carentia visionis dei d. l. ar. v. q. iij.

Ingratitudo

Utrum ingratitude sit spirituale peccatum d. xxi. ar. i. q. iij.

Utrum ingratitude sit maior in casu ab innocentia & in casu a vera penitentia ibidem. q. v.

An ingratus sit magis peccans contra illum qui ei plus dimisit & contra illum qui minus dimisit d. xxi. ar. i. q. v.

Impignoratio

An cum impignoratur aliquid marito pro dote possit ultra capitale retinere fructus perceptos d. xv. ar. v. q. v.

An deus cui impignoravit vasallus feudum possit cum capitali retinere fructus perceptos. ibidem.

Inquisitio

Utrum ad inquisitionem debeat procedere aliquis ex suo officio pro sola fama nullo existente accusatore d. xviiij. ar. iij. q. iij.

An ad inquisitionem debeat procedi propter famam ortam a malivolis & inimicis d. xviiij. ar. iij. q. iij.

Intelligentia

An intelligentia sit proprius motor orbis quem mouet d. l. ar. ij. q. iij.

Intelligere vel intellectus

An perfectio actus intellectus magis dependat omnibus compellendi ab actu voluntatis & econuerso d. xlviij. ar. i. q. vij.

An intelligere bonum & non appetere nobiliter esset & appetere & non intelligere ibidem.

An intelligatur res materiales sub esse spiritualiori & appetantur a voluntate ibidem.

An intellectus considerans materia; practica proficiat tunc sit speculativus d. xlviij. ar. i. q. viij.

An intellectus possit considerare materiam speculativam propter operari ibidem.

An intellectus talis magis sit practicus & speculativus ibidem.

An intellectus considerans aliquem bonum propter scire ordinatum ad dilectionem tantum sit speculativus vel practicus ibidem.

An intellectus beatus principaliter speculetur rationem bonitatis & virtutis ibidem.

An intelligere possit aliquis unam rem plusquam aliam d. xlviij. ar. ij. q. viij.

An intellectus respectu sui simplicis apprehensionis sit passivus d. xlviij. ar. ij. q. j.

An intelligere conveniat alicui ratione intellectus possibilis tantum ibidem.

An intellectus passivus respectu nobilissimi intelligibilis sit nobilior & eius actio ibidem.

An intellectus beatus prius ordine nature concipiat verbum de deo & videat ipsum ibidem.

Interdictum

An interdicti tempore possit sacramentum confirmationis ministrari d. vii. ar. v. q. i.

An interdicti tempore possit monachibus sacramentum pnie & sacramentum altaris ministrari ibidem.

An interdicti possit vxor de iure pro peccato mariti d. xviii. ar. iij. q. iij.

Irregularis

Utrum irregularis possit aliquem excommunicare d. xviii. ar. iij. q.

An irregularis prelati sine culpa sua debeat deici a statu prelationis sue d. xviii. ar. iij. q. iij.

An irregularis factus per culpam suam ibidem.

An irregularis possit assummi in abbatem ibidem.

Utrum irregularis sit qui existens excommunicatus maiori excommunicatione solemniter baptizatur d. xviii. ar. vii. q. v.

An irregularis sit qui sequitur officium illius ordinis quem non habet ac si haberet d. xviii. ar. vii. q. v.

An irregularis sit qui benedicit mensam existens excommunicatus maiori excommunicatione ibidem.

An irregularis sit qui existens excommunicatus maiori excommunicatione dicit horas in exercitum vel in navim officinando populum ibidem.

An irregularis sit qui existens excommunicatus admittit sacramentum extreme unctionis ibidem.

Utrum super irregularitate & religiosus contraxit in suscipiendo ordines i excommunicatione possit cum eo dispensare prelati sui d. xviii. ar. iij. q. v.

Tabula

An in irregularitate possit prelatas dispensare que quidem contracta est per excommunicationes aqua non poterat absolueri ibidem.

An irregularis sit ille qui rem suam furtive ablatas reperat coram iudice eo quod aliter habere non potest et iudex inquirat et inueniat illum furem esse suspendat si tamen reperendo rem non dicit rem furtive acceptam sed tantum offert se probaturus eas esse suam d. xxv. ar. v. q. iij.

Utrum irregularitas proueniens ex peccato tollatur per baptismum d. xxvij. ar. iij. q. ij.

Utrum irregularis sit contrahens non de iure sed de facto cum corrupta ab alio viro d. xxvij. ar. iij. q. iij.

An irregularis sit ille qui contrahit cum duabus de facto et ambas cognoscit d. xxvij. ar. iij. q. iij.

An irregularis sit ille qui contrahit cum aliqua corrupta viuente eius marito ibidem.

An irregularis sit ille qui contrahit cum vidua que non fuit cognita a viro d. xxvij. in expositione littere.

Iudex

An iudex debeat iudicare secundum suam conscientiam vel secundum allegata d. xxvij. ar. iij. q. ij.

Utrum iudex delegatus possit excommunicare aliquem post reuocationem commissionis sibi facte antequam reuocatio ipsa potuerit venire ad eum d. xxvij. ar. iij. questione.

An iudex criminosus occulte peccet in exercendo officium iudicis in foro exteriori d. xxvij. in expositione littere.

An iudex vnus in foro contentioso possit procedere pro alterius causa d. xxij. ar. iij. q. iij.

An iudex in foro contentioso possit dare sententiam contra reum vel pro reo pro confessione rei que confessio non fuit facta coram eo ut coram iudice ibid.

Judicare

Quare iudicando in foro exteriori requiritur maior solemnitas quam in foro penitentie d. xxvij. ar. iij. q. i.

iudicium vniuersale

Utrum iudicium vniuersale sit futurum d. xlviij. ar. i. q. i.

Utrum in iudicio illo erit vocalis disceptatio ibid. q. ii.

Utrum in iudicio erit disceptatio de solis operibus misericordie ibidem. q. iij.

Utrum in iudicio omnes personaliter comparebunt ibidem. q. iiii.

Utrum iudicium illud diu durabit ibidem. q. v.

Utrum iudicabunt omnes ibidem. q. vi.

Utrum iudicabit solus xps ibidem. q. vii.

An in iudicio illo erit aliquis vnus et idem accusator et iudex d. xlviij. ar. i. q. vii.

Utrum iudicare magis debet approbari christo quam ali cui persone intrinitate d. xlviij. ar. i. q. i.

Utrum in iudicio videbitur christus ab omnibus in humanitate gloriosa ibidem. q. ii.

An in iudicio vox christi audiat ab omnibus. di. xlviij. ar. i. q. ii.

Utrum iudicio sint aliqua signa aduentum iudicis precessura d. xlviij. ar. i. q. iiii.

Utrum in iudicio stelle cadent celo ibidem. q. iiii.

Utrum in iudicio sol et luna obscurabuntur ibidem. q. v.

Utrum in iudicio virtutes celorum mouebuntur. ibidem. q. vi.

Utrum iudicium fiet in valle iosaphat ibidem. q. vii.

An post iudicium sint remanere aliquae partes terre obscurae in superficie d. xlviij. ar. ii. q. ii.

An post iudicium remouebit deus a materia priuationem que necessaria est ad transmutationem naturalem d. xlviij. ar. ii. q. iiii.

Utrum post iudicium debeat augeri lux corporum celestium et eorum d. xlviij. ar. ii. q. v.

Utrum post iudicium bruta et vegetabilia destruantur ibidem. q. vi.

An in iudicio ostendatur illa eadem crux in qua christus pendit d. xlviij. in expositione littere.

Iuramentum

An iuramentum factum per metum de rebus ecclesie teneat d. xxviii. ar. i. q. ii.

An ille iuramentum frangat qui ille in melius commutat d. xxviii. ar. ii. q. iiii.

An iuramentum de non petendo vsuras sit obligatorium d. xxviii. ar. viii. q. iiii.

An talis habeat actionem contra illam cui iurauit ut eum liberaret a iuramento ibidem.

An si iurauit quod non inquietabit cum super relatorio nem iuramenti possit hic denunciare ecclesie ibidem.

Iuridictio

An iuridictio per metum extorta teneat d. xxviii. ar. i. q. ii.

Iuris peritus

An iuris peritus possit videri suus pariter d. xxv. ar. iij. q. ii.

Ius nature

An ius nature sit restrictio ciuitatis d. xxvi. ar. i. q. i.

An ius nature omnia sint communia omnibus ibidem.

An ius nature sit idem a pud oes. di. xxxii. ar. i. q. i.

Ius patronatus

An ius patronatus transferatur venditione d. xxv. in expositione littere.

An ius patronatus transferatur successione. ibidem.

An ius patronatus transferatur pro nuptiis ibidem.

An donatione de consensu episcopi facta ibidem.

Iusticia

An iusticia sit in ratione sicut in subiecto di. xliii. ar. iij. q. i.

An iusticia possit esse hois ad se ipsam d. xv. ar. ii. q. vii.

Iusticie publice bonifatis quid est d. xli. ar. i. q. iiii.

An iusticia sit domini ad seruam d. xlvi. ar. i. q. i.

Iustificatio

Utrum ad iustificationem impii requiratur conuersio voluntatis ad deum d. xvii. ar. iiii. q. i.

Utrum ad iustificationem impii requiratur gratie infusio ibidem. q. ii.

Utrum iustificatio impii sit in instanti ibidem. q. vi.

Utrum iustificatio impii respiciat essentialius gratie infusionem quam peccatorum remissionem ibidem. q. vii.

An in iustificatione impii gratie infusio sit terminus aquo vel remissio culpe d. xvii. ar. iiii. q. vii.

Utrum iustificatio impii posterior sit ordine nature quam gratie infusio et culpe remissio d. xvii. ar. iiii. q. viii.

Utrum iustificatio impii sit miraculosa ibidem. q. viii.

An iustificare impium sit magis quam iustum creare d. xvii. ar. iiii. q. viii.

Latria

Tabula

An latra pertineat ad virtutem contemplatiuam
d. xv. ar. iiii. q. ii.

Laus

An laus vocalis erit in patria di. xlix. ar. iiii. q. iii.
An laus q̄ erit in patria imurabit auditū. ibidem.

Lex

An in lege noua sit dare aliquid idē & vnā re qd̄ sit fa-
cīm & sacrificiū. di. i. ar. ii. q. i.
An lex noua dicatur lex gr̄e di. i. ar. iiii. q. i.
An lex diuina addat aliqd̄ legi n̄e di. xvij. ar. ij. q. iij.
An lex habeat robur suū a sui institutiōe aut a sui pro-
mulgatione di. xvij. ar. ij. q. vij.

Legatus

An legatus postq̄ exiit terminos sue legatiōis pos-
sit absoluerē illū quē infra terminos sue legatiōis
excoicauerit di. xvij. ar. viij. q. iij.

Locus

An in loco sit locatū rōne q̄ritatis p̄mo & per se di. x.
ar. ij. q. i.
An in loco posset esse aliqd̄ corpus p̄ diuinam poten-
tiam & nō circōscriberetur ab eo. ibidē.
An loco esse aliqd̄ corpus qd̄ est. ibidem.
An in loco sit illud qd̄ continetur ab alio ita q̄ nec ex-
cedit ne exceditur. ibidem.
An deus posset facere aliqd̄ corpus de nouo qd̄ non
esset locus nec i loco. ibidem.
An aliquis in loc oexistens possit desinere esse in illo
loco sine sui mutatiōe. ibidē.
Utrum aliquid possit esse i diuersis locis sil per diui-
nam potentia di. x. ar. ij. q. ii.
An in loco vno esse triū conueniat corpori eo ipso q̄ li-
mitatum est di. x. ar. ii. q. ii.
An esse hic includat nō esse ibi. ibidem.
An i loco possit rāgi substantia spūalis di. x. ar. iiii. q. ii.
An loco oporteat locatum conformari di. xliiii. ar.
i. q. vii.

Locatō

An p̄ locatōne cibī argentei & pecunie licitū sit ac-
cipere aliquid di. xv. ar. v. q. v.

Ludus

Utrum illud qd̄ per ludos phibitus homo lucratur
teneatur restituere di. xv. ar. v. q. viii.
An ludus aleay in aliquo casu sit permissus di. xv.
ar. v. q. viii.
Ludus aleay quare est magis phibitus in legibus q̄
ludus torneamenti. ibidem.
An ludus scacoꝝ sine taxillis sit phibitus. ibidē.

Lumen

Lumen emissam a sole quare habet alium effectum
q̄ emissam a luna cum a sole ipsuz recipiat di. xliiii.
ar. ii. q. vii.

Lux

An lucis sit expers totaliter aliqua creatura di. xlvi.
iii. ar. ii. q. v.
An lux elementaris & lux corporis gloriificati sint ei-
dem speciei di. xlvi. ar. iiii. q. vi.
An lux solaris & lux corporis gloriificati sint eiusdem
speciei. ibidem.
An lux que erit i corpib⁹ gloriificatis erit eiusdē sp̄ci

cū glōsa claritate corporis yhu & beate vginis. ibidē.
An lux corporis gloriificati sit immēsa sicut lux solis.
ibidem.

An lux corporis gloriōsi posset videri in sua vtute &
plenitudine ab oculo nō gloriificato sine miraculo
ibidem.

An lux spūalis possit illuminare in tanta distantia q̄
ta potest illuminare lux corporalis di. l. ar. iii. q. ii.

Magnificentia

An magnificentia sit aliqua virtus distincta per es-
sentiam a liberalitate di. xxxiii. ar. iiii. q. i.

Maleficium

An in separatione coniugum propter maleficium si-
mili modo procedendū sit sicut in separatione pp̄ fr̄-
gilitatem di. xxxiii. ar. iii. q. i.

An quando ppter maleficiū sit separatio coniugū sit
danda maleficiato lnia contrahendi. ibidem.

An maleficium aliquod sit perpetuum. ibidem.

An si maleficiū precedat m̄imo^m consumatum de-
beat presumi q̄ precesserit ratum. ibidem.

An ppter maleficiū separati si postq̄ alia matrimo-
nia cōtraxerint carnaliter se cognoscāt sint ad p̄mū
m̄imo^m reuocandi di. xxxiii. ar. iii. q. ii.

An si ppter maleficium fiat separatio & vir renuntiat
aliquem ordinem sacrum & postea mulierem a qua
fuerit separatus carnaliter cognoscat reuocandus sit
ad mulierē ad petitionem eius. ibidem.

An talem ordinem suscipiēdo peccauerit. ibidem.

An suscipiēdo sacrum ordinem sibi preiudicauerit
quo ad h̄ q̄ nō liceat sibi ab vxore debitum erigere.
ibidem.

Maria virgo

Utrum maria virgo vouerit virginitatem di. xxx.
ar. ii. q. i.

An virgo maria fuerit de eadem tribu cum ioseph.
di. xxx. ar. ii. q. ii.

Maria virgo quā m̄imo^m contraxit. ibidem.

An virgo maria in contrahendo m̄imo^m deroga-
uerit in aliquo perfectionem virginitatis. ibidem.

An beatā mariā vouerit dimittere ioseph quo ad se-
parationem vinculi. ibidem.

Martus

An maritus qui per sciuntia reddi se notabiliter mi-
nus potentē ad reddendum debituz vxori peccet.
di. xxxij. ar. i. q. i.

An maritus teneatur reddere debitum quando pp̄-
dit hoc mulierē desiderare q̄uis nō perat exp̄ esse
di. xxxij. ar. i. q. ii.

An maritus cruce signatus possit votum crucis i vo-
tum religionis commutare sine consensu vxoris di.
xxxij. ar. ii. q. i.

An maritus teneatur eam ducere si vult eum sequi.
ibidem.

An maritus possit reuocare votū abstinentie factum
ab vxore de licentia ipsius di. xxxij. ar. ii. q. ii.

An marito debeat dari licentia contrahendi si pbaf-
arcatio in mulierem di. xxxiii. ar. ii. q. ii.

Utrum maritus possit se facere seruum sine consensu
vxoris di. xxxvi. ar. v. q. i.

An h̄ possit facē saluo iure vxoris di. xxxvi. ar. v. q. i.

Materia

An ex materia fiat compositum di. xii. ar. i. q. ii.

Tabula

An mā sit cā quare ea que sunt idem i spē & inter se di
uerfa. sint diuerfa. ibidem.
An mā sit de essentia raritatis & densitatis. ibidem.
An mā dicat infimū gradū actualitatis di. xij. ar. ii.
q. ij.
An mā dicat nām pure possibile. ibidem.
An mā sit de essentia hoīs di. xliij. ar. i. q. iij.
An mā s̄ totā de qua scūs ē vnus homo sit possibile
iteꝝ conuerti i semie sine admittione alterius mate
rie i vna alia muliere & in vno alio viro di. xliij. ar.
iij. q. i.
An mā fiat tota substantia rei generabilis & corrupti
bilis di. xliij. ar. i. q. iij.
An mā totā dicatē vnus fieri mān totam radi
calem alterius sit possibile. ibidem.
An de mā sit plus modo q̄ fuerit a p̄ncipio mundi.
di. xliij. ar. ij. q. ij.
An materie iclinatio nālis ad formā sit actio v̄l pas
sio di. xliij. ar. iij. q. iij.
Materie iclinatio naturalis ad formā qd ē. ibidē.
An in mā sit aliqd actū p̄ncipiū motus ad ip̄am for
mā. ibidem.

Matrimonium

An pro m̄rimonio dare pecuniā ex pacto sit licitum.
di. xxvj. ar. ij. q. i.
Utrum m̄rimo^m sit de iure nature di. xxvj. ar. i. q. i.
Utrū m̄rimo^m fuerit iustitū ante peccū. ibidem. q. ij.
An m̄rimo^m fuerit iustitū ante peccū in mutuū sola
tiū. di. xxvj. ar. i. q. ij.
An m̄rimo^m fuerit iustitū in remediū concupiscētie
ibidem.
An ad designandā coniunctionē xp̄i & ecclesie. ibidē.
Utrum m̄rimo^m fuerit iustitū adeo in mente di. xx
vj. ar. i. q. iij.
An m̄rimo^m in xp̄i est i remediū fuerit iustitū adeo
post peccū di. xxvj. ar. i. q. iij.
An m̄rimo^m i xp̄i est representatiuū p̄iunctōis xp̄i
& ecclesie iustitū p̄ illa verba qd̄ deus con
iunxit homo nō seperet. ibidem.
Utrum m̄rimoniū actus xp̄i ad carnalē copulā sit
licitus di. xxvj. ar. ij. q. i.
An m̄rimoniale actū de necessitate conuoluit pec
catū veniēte di. xxvj. ar. ij. q. i.
Utrū m̄rimoniale actus sit meritorius di. xxvj. ar. ij.
q. ij.
An ille actus ordiatus sit difficil di. xxvj. ar. ij. q. ii.
Utrū i m̄rimoniū susceptiōē conferatur gr̄a di. ay
vj. ar. ij. q. iij.
An per m̄rimoniū minuatur carnalis concupiscētia
di. xxvj. ar. ij. q. iij.
An per m̄rimoniū s̄ctum s̄bentes confortentur i ali
quo passiōi xp̄i. ibidem.
Utrum m̄rimonialis copula fuerit i p̄cepto an peccū
di. xxvj. ar. iij. q. i.
Utrum m̄rimonialis copula fuerit sub p̄cepto post
peccū. ibidem. q. ii.
Utrum ad m̄rimoniale copulā hoīs obligentur mo
do. ibidem. q. iij.
Utrum m̄rimoniū sit i genere relationis di. xxvj. ar.
iij. q. i.
Utrum m̄rimoniū sit sac̄m noue legis. ibidem. q. ij.
In m̄rimonio qd̄ est sac̄m tr̄n qd̄ sac̄m & res qd̄ res
tr̄n di. xxvj. ar. iij. q. ij.
An m̄rimoniū benedictio facta a sacerdote sit hui⁹
sac̄amenti forma vel sac̄m vel quid sacramenta
le. ibidem.

Utrum de m̄rimoniū integritate sit concubitus di. xx
vj. ar. iij. q. iij.
An m̄rimoniū ante carnalē copulam significet vnio
nem xp̄i & ecclesie in nature conformitate di. xxvj.
ar. iij. q. ij.
Utrum m̄rimoniū conuenietur noietur noie coniu
gij nuptiarū & m̄rimoniū di. xxvij. ar. i. q. i.
Utrū ad m̄rimo^m s̄bendū necessari⁹ sit verus con
sensus viri & mulieris. ibidē. q. ij.
An ad m̄rimo^m s̄bendū sufficiat viri & mulieris con
sensus sine institutione diuina di. xxvij. ar. i. q. ii.
Utrum ad m̄rimoniū contrahendū sufficiat p̄sensus
tacitus di. xxvij. ar. i. q. iij.
An m̄rimo^m possit s̄bere muti di. xxvij. ar. i. q. iij.
An m̄rimoniū possit contrahi iter absentes qui nā
quā se viderūt & hoc per p̄curatores & litteras. iby
dem.
An si m̄rimoniū s̄bant parentes pro filiis p̄p̄tib⁹
& sciētibus sufficiat eoz taciturnitas cū consensu i
terio. ibidem.
Matrimonium quare non p̄t s̄bi per consensu tacitū
& tū p̄t comitti. peccū adulteri. ibidē.
Utrū m̄rimo^m nō p̄sumatū possit dissolui per mutu
um dissensum di. xxvij. ar. ii. q. i.
An m̄rimoniale viculum sit fundatū sup factū eē mu
tū consensu & subiectide coniugū institutionis diu
ine di. xxvij. ar. ii. q. i.
Utrum m̄rimoniū nō cōsumatū possit dissolui p̄rel
igionis igressum di. xxvij. ar. ii. q. ii.
An m̄rimonio s̄cto statim alter coniugū teneat reddē
debitū alteri peccū di. xxvij. ar. ii. q. ii.
An si ante m̄rimo^m consumatum altero intrante re
ligionem alter possit cōtrahere ante p̄fessionē alte
rius i religionē. ibidē.
An illi qui ante m̄rimoniū consumatum intrauit
religionem debeat iudex p̄figere peremptorium
infra q̄ p̄ofiteatur aliter consumet matrimonium.
ibidem.
Utrum matrimonium nō consumatum possit dissol
ui per abscissionem genitalium. di. xxvij. ar. ii. q. iii.
An idē sit quo ad p̄positum de trūcatione testiculoz
virga remanente ac si totum trūcatū esset di. xxvij.
ar. ii. q. iij.
An m̄rimoniū non p̄sumatū solutio p̄ religionis igressū
sit p̄ius pure positū. ibidem.
Utrum matrimonium consumatum possit dissolui
per religionis ingressum di. xxvij. ar. ii. q. iiii.
An matrimonio consumato possit alter coniugū re
ligionem intrare altero in seculo remanente si nō sit
suspectus de incontinentia & votū castitatis emittat
di. xxvij. ar. ii. q. iiii.
An si vir de linia vxoris castitatem non vouens p̄
fiteatur in religione debeat ad ipsam reuocari. ibi
dem.
An ea mortua teneatur ad religionem reuerti. ibi
dem.
An si matrimonio iam consumato vir contra volū
tatez vxoris p̄fiteatur in religione qui postea est re
uocatus ad eam debeat cogi post mortē vxoris ad
religionem reuerti. ibidem.
An possit vteri⁹ s̄bere cum alia. ibidem.
An illi modo dicendū sit de meliore intrante religionē
s̄ volūtatē viri. ibidem.
An post matrimo^m contractum statim mulier cognita
a viro ipsa contradicente & allegante se velle religio
nem intrare possit postea viro s̄dicente religionem i
trare. ibidem.

Tabula

Utrum ad matrimonium sufficiat expressus consensus de futuro di. xxviii. ar. i. q. i.

Utrum ad matrimonium sufficiat expressus consensus cum carnali copula sequente accedente consensu de presenti per verba tamen de presenti non expresso. ibidem. q. ij.

An de nō mīmonio faciat mīmonium carnalis copula sequens sponsalia di. xxviii. ar. i. q. ij.

Utrum ad mīmonium sufficiat solus consensus de futuro cū carnali copula sequente di. xxviii. ar. i. q. iij.

An ad mīmonium sufficiat consensus expressus exteri? absq; b. q. assit interius di. xxviii. ar. i. q. iij.

Utrum post mīmonium factū per verba de futuro cum carnali copula sequente possit sibi aliud mīmonium di. xxviii. ar. i. q. iij.

Utrum mīmonium efficiat consensus mutuus de translatōe p̄tatis corporū ad tempus di. xxviii. ar. ij. q. i.

Utrum mīmonium efficiat mutuus consensus conditionalis re non existente, posita sub conditione. ibidem. q. ij.

An si interueniat consensus de presenti absolutus aut carnalis copula sequatur p̄dictione nō replicata di. xxviii. ar. ij. q. ij.

Utrum ad mīmonium sufficiat consensus clandestinus di. xxviii. ar. ii. q. iij.

An illis q. mīmonium sibiunt clandestine liceat carnaliter copulari di. xxviii. ar. ii. q. iij.

Utrum ad mīmonium sibiendum sit necessarius consensus in carnalē copulā di. xxviii. ar. ii. q. iij.

An mīmonium velle sibiere post votū castitatis sit dānabile di. xxviii. ar. ii. q. iij.

An mīmonium vey sit inter sibientes sub hac conditione q. nunq. sibi inuicem debitum reddent. ibidem.

Utrum mīmonium impediatur consensus coactio p̄metu di. xxviii. ar. i. q. i.

An mīmonium impediatur consensus inductio p̄ blāditias di. xxviii. ar. i. q. i.

Mīmonium quare magis impeditur p̄ consensus coactionē que ē per metū q̄ susceptio baptismi. ibidē.

Utrum mīmonium possit p̄trahi a persona consentiente in alia sibi nō consentiente illa viuente di. xxviii. ar. i. q. iij.

An mīmonium solidū possit esse ex vna parte? nullū ex alia di. xxviii. ar. i. q. iij.

Utrum ad mīmonium sibiendum possint cogi liberi parentibus suis di. xxviii. ar. i. q. iij.

Utrum mīmonium factum p̄ consensus metu coactū ratificet p̄sequentem consensus tacitum. di. xxviii. ar. ii. q. i.

An mīmonium contractū inter p̄sonam debite etatis? personam nō debite etatis ratificet p̄ consensus illius q. minoris fuit etatis cū ad ānos nobiles pueniat di. xxviii. ar. ii. q. i.

Utrum mīmonium factū p̄ consensus metu coactū ratificet p̄ carnalē copulam subsequente di. xxviii. ar. ii. q. ii.

Utrum mīmonium tale ratificet si firmetur p̄ iuuamentum. ibidem. q. iij.

Utrum mīmonium impediatur aliquis error di. xxx. ar. i. q. i.

Utrum mīmonium impediatur error p̄sonę vel conditionis eius cū qua sibiitur. ibidem. q. ii.

In mīmonio quid est materiale? qd formale di. xxx. ar. i. q. ii.

An mīmonium impediatur error fortune vel qualitatis. ibidem.

Utrum mīmonium verum fuerit iter marię? ioseph di. xxx. ar. ii. q. ii.

xxx. ar. ii. q. ii.

Utrum matrimonium possit sibi ex in honesta causa di. xxx. ar. iij. q. i.

An aliqua mīmonii coniunctio ex in honesta causa sit a deo di. xxx. ar. iij. q. i.

An mīmonium sibiens ex in honesta causa sibi ecclesie intentionē. ibidē.

Utrum mīmonium factū ex in honesta causa sit bonū di. xxx. ar. iij. q. ii.

Utrum in mīmonio debeant esse aliqua bona ipm excusantia di. xxxi. ar. i. q. i.

An mīmonium sine bonis predictis esset res bona di. xxxi. ar. i. q. i.

In mīmonio q. quot sunt bona. di. xxxi. ar. i. q. ii.

Inter mīmonii bona quod est p̄ncipaliter bonum. ibidem. ii. q. xxxiii. ar. i. q. ii.

An mīmonium sit aliud q̄ mutua obligatio ad reddendum debitū exigenti di. xxxi. ar. i. q. iij.

An ad mīmonium in q̄rū est officium nature essentialius pertineat bonū prolis? fidei q̄ bonū sacramenti. ibidem.

An in mīmonio oib. pensatis p̄ncipaliter sit esse factum gratie q̄ esse in oīm nature. ibidem.

Utrum ad mīmonium sibiendum necessarius sit p̄dicta bona esse in sibiētis ientide di. xxxi. ar. ii. q. i.

In mīmonio quid est bonū fidei? bonum prolis di. xxxi. ar. ii. q. i.

Utrum ad esse mīmonii necessarium sit illa bona esse in obligatione di. xxxi. ar. ii. q. ii.

Utrum ad mīmonii obseruationē necessarium sit illa bona esse in mīmonii executōe. ibidem. q. iij.

Utrum p̄ mīmonii bona possit excusari carnaliter peccatū? p̄iugū vt nullū penit? sit peccatū di. xxxi. ar. iij. q. i.

Mīmonium dōda qd aspiciat directe di. xxxi. ar. iij. q. ii.

Utrum in mīmonio reddere debitū sit necessitatis di. xxxii. ar. i. q. i.

Utrum in mīmonio exigere debitū sit nōcitatē. ibidē. q. ii.

Utrum mīmoniale debitū reddendū sit tēpore sacro. di. xxxii. ar. iij. q. i.

An in loco sacro di. xxxii. ar. iij. q. i.

Utrum mīmoniale debitū reddendū sit vel exigendū tēpore ip̄regnationis di. xxxii. ar. iij. q. ii.

Utrum mīmoniale debitū reddendū sit tēpore menstruo di. xxxii. ar. iij. q. i.

Utrum mīmonium factū tēpore p̄bitū ab ecclesia sit dirimendū di. xxxii. ar. v. q. ii.

An mīmonium vey fuerit iter agar? abia? di. xxxiii. ar. ii. q. ii.

Utrum mīmonii sint aliqua ipedita? que? quot sūt di. xxxiii. ar. i. q. i. & ii.

Utrum mīmonium impediatur frigiditas ex parte viri di. xxxiii. ar. i. q. i.

Utrum mīmonium impediatur arctatō ex parte mulieris. ibidē. q. ii.

Utrum mīmonium impediatur maleficium. di. xxxiii. ar. iij. q. i.

Utrum mīmonium impediatur furia di. xxxiii. ar. iij. q. i.

Utrum mīmonium impediatur incestus cū p̄sanguinea vxoris. ibidem. q. ii.

An post mīmonium p̄sumatū fiat separatō nisi i alteri? pena di. xxxiii. i. expositōe lre.

Utrum mīmonium sit i casu i scripto qdā Tbiti? nō ē sollicitant i thebergā vxorē p̄i sui q̄ m̄dit sub sibiēdo qd petis si bre mulieri q̄ salaris? p̄sanguinea v. p̄p̄qua erat ip̄i thebge? p̄mitis p̄ fidei qd post mortē mariti mei accipias i vxorē illā de q̄ ipsa tibi p̄suler vel dicet intendens i thebergā q̄ ipsa nec esset illa de

Tabula

qua berta consuleret cui Thibius consentit & berte modo predicto fidem dedit & sic Theberga substatuit se ab illo carnalis cognosci postea mortuo marito Theberge. Berta postulat Thibio qd acciperet Thebergam in uxorem qd & factum est: modo igitur queritur vtrū mrimonium teneat. an sint separandi di. xxxv. ar. iij. q. iij.

Utrum mrimoniū possit p̄trahi in terlibez & ancillā quam credit liberā di. xxxvj. ar. i. q. j.

An mrimonium possit p̄trahi inter seruū & ancillam quā credit liberam. ibidem. q. j.

An mrimonium possit p̄trahi inter liberū & liberam quam credit ancillam di. xxxvj. ar. i. q. i.

An mrimonium possit p̄trahi inter suū & liberam quā credit ancillam. ibidem.

An mrimoniū impediatur: p̄ditidīs vel persone. ibidem.

Utrum mrimoniū possit p̄trahi iter libez & ancillam quā scit ancillam. di. xxxvj. ar. i. q. ij.

Utrum mrimoniū liberi cum ancilla quam credit liberam ratificetur per carnalem copulam sequentē. di. xxxvj. ar. ij. q. i.

Utrum mrimoniū huiusmodi ratificetur p̄ ancille manumissionē si scitur carnalis copula. ibidem. q. ij.

An si tpe mrimonij sciti dōs ancille tradidisset eam libere tanq̄ liberā viro suo d̄z p̄sumi eam manumississe di. xxxvj. ar. ij. q. ij.

Utrū liber qui mrimonium p̄trahit cum ancilla quā credebat liberam. & postea sciens eam esse ancillāz vult eam ea remanere possit ab ea dimitti di. xxxvj. ar. iij. q. i.

An duoz mrimoniū p̄trahentiū infra ānos nobiles in aliū p̄sentis possit dissentire nisi alius postq̄ ad ānos nobiles puenit in eam suū negauerit p̄stare p̄sentem di. xxxvj. ar. iij. q. i.

An si mrimoniū p̄trahit pupillus cum maiore sine tutoris auctoritate teneat tractus ex parte maioris & nō ex parte pupilli si noluerit. ibidem.

Utrum liber qd mrimoniū p̄trahit cum ancilla quam credebat liberāz possit ab ea licite separi aliter q̄ p̄ iudiciū ecclesie di. xxxvj. ar. iij. q. ij.

Utrūz mrimoniū possit p̄trahere seruū & ancille iter se sine cōsensu dnozum suoz di. xxxvj. ar. iij. q. i.

Utrum mrimoniū impediatur puerilis etas di. xxxvj. ar. vj. q. i.

Utrum mrimoniū ipediatur ordo di. xxxvij. ar. i. q. i.

An mrimoniū impediatur ordo i ecclesia orientali di. xxxvij. ar. i. q. i.

An illud ipediatur: m̄tū sit rōne p̄suetudinis ecclesie t̄m̄. di. xxxvij. ar. i. q. ij.

Utrum mrimoniū scitū post simplex p̄tinentie votum sit dirimēdū di. xxxvij. ar. vij. q. i.

An mrimoniū p̄trahens post simplex continētie votū obliget ad m̄tale peccatū di. xxxvij. ar. vij. q. j.

An mrimoniū p̄trahenti post simplex continētie votū liceat debitū petere. ibidem.

Utrum mrimoniū scitū post solēne votū p̄tinentie sit dirimēdū di. xxxvij. ar. vij. q. ij.

An mrimoniū vey p̄trahatur si alter p̄trahenti vel v̄tq̄ intēdat religionē intrare ante mrimonij p̄sumationem di. xxxvij. ar. vij. q. ij.

Utrū mrimoniū possit p̄trahi iter fidelem & infidelem di. xxxix. ar. i. q. i.

An mrimoniū scitū inter fidelem & hereticā teneat di. xxxix. ar. i. q. i.

Utrum mrimoniū legitimū possit esse inter infideles di. xxxix. ar. i. q. ij.

Quid est mrimoniū legitimū & si ratū qd ratū & nō legitimū: qd ratū & legitimū di. xxxix. ar. i. q. ij.

An mrimoniū ratū possit esse inter infideles. ibidem.

An mrimoniū scitū iter nō baptizato sit facim. ibidē.

Utrum mrimoniū scitū inter infideles excuss; eoꝝ carnalē concubitū di. xxxix. ar. i. q. iij.

An mrimoniū p̄trahere iter filiū & matrē sit magis p̄ ius nature q̄ p̄trahere iter filiā & p̄ez di. xl. ar. i. q. ij.

Utrum mrimoniū possit aliquo licite p̄trahere cū stipite si multū distaret ab eo di. xl. ar. i. q. iij.

Utrum si mrimoniū p̄trahatur iter infideles i gradu prohibito sint separandi postq̄ ad fidē p̄uertūf. ibidē. q. v.

Utrum illi qd mrimoniū p̄trahit i. v. vel in. vi. vel. vij. gradu an p̄ciliū gnāle in quo restricta fuit linea p̄san guineitatis vsq; ad q̄rtū gradū poterūt remanere i suo p̄iugio post p̄dictū conciliū. ibidem.

An mrimoniū possit p̄trahi iter filiū & filiā p̄ quoz neutrū ad p̄nitentē puenitū est. di. xlij. ar. i. q. iij.

An mrimoniū possit p̄trahi iter p̄cem sp̄ualem alicuius & eius sororem. ibidem.

An mrimoniū possit p̄trahi iter filiū adoptiuū alicuius & filiā adoptiuā eiusdem di. xlij. ar. ij. q. ij.

An mrimoniū possit p̄trahi iter filiū adoptiuū alicuius & filiā naturalem eiusdem. ibidem.

An mrimoniū possit p̄trahi iter filium adoptiuū alicuius & filiā adoptiuā patris. ibidem.

Mensura

An mensura sit cā mēsurati di. xlviij. ar. ij. q. iij.

Meretricium

An d̄ meretriciū sit faciendā elemosina di. xv. ar. ij. q. v.

An de meretricio possit fieri sacrificiū & oblatio ad altare. ibidem.

An quod in meretricio lucratur meretrici teneat restituere di. xv. ar. v. q. viij.

Meritum

An mereri possit homo p̄miū vite eterne di. xx. ar. i. q. iij.

An meritoriū sit facere opus quod aliqui est vtile per accidens di. xlvi. ar. vj. q. ij.

Missa

Utrum in missa deficiente vno sacerdote in ministrando debeat ministeriū suppleri per aliū sacerdotē di. viij. ar. ij. q. ij.

Quando in missa deficit vnus sacerdos & nescia ut vbi dimiserit quid est faciendū. ibidē.

Quid faciendū est quando certus est ipsum consecrasse corpus & nō sanguine. ibidem.

An missaz debeat quis dimittere p̄pter guttas aque casu cadentes in stomachū cum lauat os suū di. viij. ar. ij. q. iij.

An missam possit dicere sequenti die ille qui post dictum matutinum in sero bibit si non dicat iterū matutinū. ibidem.

An missam possit dicere illo die qui in mane ita modicum sumit de cibo qd plene digestum est ante horam missę. ibidē.

An missam possit perficere ille qui iam celebrans recolit se commississe peccatum mortale de quo non est confessus cum proposito confitendi di. viij. ar. ij. q. ij.

Si post canonis missę inceptionem perpendat

Tabula

faceros materiaꝝ indebitam ministratam quid
bet facere di. xi. ar. ii. q. vi.
Quid si ante consecrationem perpendat hostias esse
idebitas. ibidem.
Quid si post consecrationem ante sumptionem vini
consecrationem. ibidem.
Quid si post sumptionem hostie & ante sumptionem san-
guinis. ibidem.
Quid si ante consecrationem panis perpendat in ca-
lice nō esse ministratam materiam debitam. ibidē.
Quid si post consecrationem panis ante trī prolationem
verborū quibus consecradum est vinū. ibides.
Quid si post plationem verborū illorum ante tamen
corporis sumptionem. ibidem.
Quid faciendum est si post oīa predicta. ibidem.
An missam audire a malo sacerdote sit eque licitum
sicut a bono di. xii. ar. i. q. i.
Misse quo tempore debet celebrari di. xiii. ar. ij. q. iij.
Quare misse tres celebrantur in natiuitate domini.
ibidem. q. iij.
Quare missa non celebrat in parasceue di. xii. ar. ii.
q. iij.
Utrum missam celebrare in loco non sacro liceat di.
xii. ar. iij. q. i.
Utrum missam celebrare super altare non lapideū
liceat. ibidem. q. ij.
Utrum missam celebrare in calice lapideo liceat ibi-
dem. q. iij.
An missam celebrare in calice ligneo liceat d. xii. ar.
iii. q. iii.
An in vitro ibidem.
An in creto ibidem.
Utrum missam celebrare sine igne & vestib^o ab epō
benedictis liceat di. xii. ar. iii. q. iiii.
An in missa sint scy indumenta cōtia epīs & sacerdoti-
bus di. xii. ar. iii. q. iiii.
An cingulus debeat benedici ibidem
Utrum missam celebrans in loco interdicto sit irre-
gularis di. xiii. ar. iiii. q. i.
An missam celebrans in loco non interdicto psonis
interdictis sit irregularis di. xiii. ar. iiii. q. i.
An missam celebrans illo loco interdicto a iure tantum
sit irregularis ibidem.
Utrum missam celebrans sup altare nō psecratū aut
fractū sit irregularis di. xiii. ar. iiii. q. ii.
An talis peccet di. xii. ar. iiii. q. ii.
An missam celebrans fractū nō enormiter peccet. ibidē.
Utrū missam celebrans sine vestibis benedictis &
ad celebrandum deputatis sit irregularis di. xiii. ar.
iiii. q. iii.
Illa que in missa reguntur ultra illa que sunt de es-
sentia facti qd significat di. xiii. ar. iiii. q. iiii.
An postq̄ misse canonem inchoauit sacerdos si sup-
ueniat excommunicatus debeat missam dimittere.
di. xviii. ar. vi. q. ii.
An p misse celebratione liceat dare aliquid tēporale
di. xv. ar. iii. q. i.

Moyſes

An moyſes fuerit sacerdos di. xiiii. ar. v. q. iiii.

Monasterium

An ab ingredientibus monastēriū liceat aliquid erigere
vel dare di. xv. ar. iii. q. ii.

Moniales

An monialibus liceat attingere sacra vasa vel sacra-

tas palas di. xv. ar. iiii. q. i.

Mors vel mors

An morientibus assistāt boni & mali angeli di. xi. ar.
ii. q. iiii.

An mori desiderēt viri tanto magis q̄to sunt pfe-
ctiores di. xiii. ar. i. q. v.

An si morerentur oēs vsq; ad paucos viros & mu-
lieres tenerent alii contrabere maiore. di. xv. ar.
iii. q. iiii.

Utrum mori debeant oēs hoies di. xiiii. ar. iiii. q. i.

An mortui erunt oēs homines ante cessationem ce-
li. di. xlvii. ar. ii. q. v.

Motus vel mutatio

An idem moueri & q̄scere simul p accidens sit possi-
bile di. x. ar. iiii. q. i.

An ad motū totius moueatur aīa localiter duꝝ actū
perficit corpus. ibidē.

An moueri aliqd per se. vt est iloco & illud idē non
posse moueri vt est i aliquo non vti loco contradi-
cāt. ibidem.

An oīs mutatio termietur ad q̄etem naturalem cui^o
mutationis natura non est pncipalis causa effecti-
ua di. xiiii. ar. iii. q. ii.

An mutatio sit mot^o vel finis mot^o di. xiiii. ar. v. q. ii
An motus super duo spacia contigua sit vnus motus
vel duo contigui di. xlviii. ar. ii. q. i.

An duo motus sint q̄i ex albo sit nigrū. ibidē.

Utrum motus corporū celestium cessabit di. xlvii.
ar. ii. q. ii.

An mot^o corporū celestia sit nālis di. xlviii. ar. ii. q. ii.

Utrū motus corporū celestia cessabunt i illo situ i quo
creati fuerunt di. xlviii. ar. ii. q. iiii.

Utrū motus corporū celestia cessatio erit causa suffici-
ens nō agendi nec patiedi eā ad intē. ibidē. q. iiii.

An per motū fiat actio corporū celestia hoc iſerius. di.
xlviii. ar. ii. q. iiii.

Mundus

Mundi crates sunt sex & sim iliter hois di. xl. i erposi-
tione littere.

Utrū mundi inuolutio erit eius purgatio di. xlviii.
ar. ii. q. i.

Utrū mūdo inuolato & scā diffictiōe bonorū & malorū
de^o posset adder ad bonitatem vniuersū. ibidē. q. vii.

Mutilatio

An illi q̄ mutilant se sponte possint de iure ad ordies
proueri di. xv. ar. v. q. ii.

An ille qui mutilat aliquē tm sit irregularis di. xv.
ar. v. q. iiii.

Mutuare

An mutans q̄ dānū icurrit ex hoc q̄ non est sibi solu-
tum in termino assignato possit recipere capitale &
dānū di. xv. ar. v. q. v.

An mutans illi q̄ violenter rem suā detinet possit re-
cipere ab illo ultra fortem. ibidem.

An mutans sine pacto & insinuatione itentidēs plus
habendi possit aliqd recipere ultra fortē. ibidem.

An mutans cum pacto ponēs capitale & lucrum sub
certitudine possit retinere. ibidem.

An q̄i capitale ponit sub certitudine & lucrū sub fortu-
na. ibidem.

An q̄i lucrū pōit certitudine & capitale sū fortūna. ibidē.

An q̄i vtrūq; ponitur sub dubio. ibidē. m.

Tabula

Pro mutuata re quare nō potest aliquid exigi ultra sortem sicut pro re locata. *ibidem.*

Necessarium

An necessarium et non necessarium sint aliquā eiusdē speciei. *di. xliij. ar. ii. q. j.*

Nobile

An isto nobilior est res tanto sit potentior ad consequendum finem suum. *di. xlviij. ar. ij. q. vj.*

Nuptie

Utrum nuptias celebrare oī tempore sit licitum. *di. xxxij. ar. v. q. j.*

Utrum nuptie secundē sint honeste. *di. xliij. ar. iij. q. ij.*

Utrum nuptie secundē sint licite. *di. xliij. ar. iij. q. j.*

An nuptie secundē debeant bñdici. *di. xliij. ar. iij. q. ii.*

An nuptie scdē possint bñdici cū sa vxo: ē vgo. *ibidē.*

Utrū nuptie se bēant rōnem sacri. *di. xliij. ar. iij. q. iij.*

Obligatio

An obligatio rei facta ei cui nō potest de iure connēnere potestas in rem illam sit nulla de iure. *di. xxxviij. ar. ij. q. j.*

An obligari possit aliquis se deo sola interiori locutione. *di. xxxviij. ar. iij. q. ij.*

Utrum obligatio orial ex nuda pmissione. *di. xxxviij. ar. iij. q. iij.*

Oleum cōsecratum

An oleū cōsecratū p eōm sit sacm. *di. xliij. ar. j. q. j.*

Opus vel opus

An operationem naturalem possit habere res supernaturaliter producta. *di. xlviij. ar. ij. q. iij.*

An opus inferioris virtutis reddatur magis meritorium p b q̄ ipas a superiori virtute. *di. xxxviij. ar. vj. q. ij.*

An opus quanto pcedit a voluntate magis firmū ta in bono tanto sit magis meritorium. *ibidem.*

An opus acceptetur magis et minus adeo fm q̄ magis et minus operans acceptatur. *ibidem.*

An opus isto minus difficile tanto minus sit meritorium. *ibidem.*

An opus bonum relatū ad malum finē sit formaliter malum. *di. xxxviij. ar. j. q. j.*

Operarius

An operario licitum sit accipere mercedē suā a dño invito domino vel ignorante si ipse non vult solus. *re. di. xv. ar. v. q. vij.*

Opinio

An opinio preferatur veritati in aliquibus casibus. *di. xxxviij. ar. iij. q. iij.*

Oratio vel orare

An oratio contineat aliquo modo virtutem ieiunij. *di. xv. ar. ij. q. iij.*

An oīo istū ad ecclias sit dignior q̄ elemosina. *ibidē.*

An oīo inquantū subuenit aie. primi sit magis satisfactoria q̄ inquantū per eam intendit orans dulcedinem contemplationis. *di. xv. ar. ij. q. iij.*

Utrum oīo sit actus voluntatis. *di. xv. ar. iij. q. i.*

Utrum oratio sit actus virtutis latere. *ibidem. q. ij.*

An oīo sit actus virtutis pnie. *di. xv. ar. iij. q. ij.*

An orare deum sit vtile. *ibidem.*

An orandi actus sit sub pcepto. *ibidē.*

Utrum orandus sit solus deus. *di. xv. ar. iij. q. iij.*

An orationes nostras cognoscant sci. *di. xv. ar. iij. q. iij.*

Utrum in oratione sit petendum aliquid determinate. *di. xv. ar. iij. q. iij.*

Utrum orandum sit vocaliter. *ibidem. q. v.*

Utrum oīo vocalis sine mentali sit satisfactoria. *ibidem. q. vj.*

An oīo reficiat mentem orantis experimentaliter. *di. xv. ar. iij. q. vj.*

An orationem impediatur nimia intentio ad ipsa verba que dicuntur. *ibidem.*

An orans possit intelligere plura simul. *ibidem.*

Utrum oratio debito modo sacra semper exaudiat. *di. xv. ar. iij. q. vii.*

Utrum oratio dominica sit efficacior sup omnes alias orationes. *ibidem. q. viij.*

An oratio boni layci sit melior q̄ oratio mali sacerdotis. *di. xliij. ar. ij. q. ij.*

An pro oratione liceat aliquid accipere vel dare ex pacto. *di. xv. ar. iij. q. ij.*

An orandum esset pro aliquo existente in hac mortali vita si eēt certum ipsam esse reprobatū. *di. xlviij. in expositione littere.*

Oratorium

An oratoria facere liceat fidelib⁹ in domibus suis sine auctoritate episcopi. *di. xliij. ar. iij. q. j.*

Ordo

An ordo sequens possit recipi priori non suscepto. *di. xliij. ar. j. q. i.*

Utrum ordo sit in ecclesia. *di. xliij. ar. iij. q. i.*

Utrum ordo sit sacramentum. *ibidem. q. ij.*

An ordo sit vnū sacramentum. *di. xliij. ar. iij. q. ij.*

Utrum ordines sint septem tñ di. xliij. ar. iij. q. iij.

An ordines omnes qui sunt modo in ecclesia fuerit in ecclesia primitiua. *di. xliij. ar. iij. q. iij.*

Utrum in ordine conferatur gratia gratum faciens. *di. xliij. ar. iij. q. i.*

An cuiuslibet ordinem suscipienti. vt debet cōferatur aliqua illuminatio intellectus. *di. xliij. ar. iij. q. i.*

An ordinis susceptio supponat in suscipiente gratiā gratum facientem. *ibidem.*

An ordinis sacramentum sit contra morbum iterabilem. *di. xliij. ar. iij. q. ii.*

Utrum supra ordinem sacerdotalem sit aliqua potestas in ecclesia. *di. xliij. ar. v. q. i.*

Utrum ordines possint cōferre soli episcopi. *di. xv. ar. i. q. i.*

An ordines minores possint conferre non episcopi. *di. xv. ar. i. q. i.*

Utrum ordines possint cōferre episcopi heretici. *di. xv. ar. i. q. ii.*

An ordines possint conferre ep̄i qui renunciauerunt loco et dignitati. *di. xv. ar. i. q. iij.*

Utrum ordinem impediatur sexus muliebri. *di. xv. ar. iij. q. i.*

Utrum ordinem impediatur etas infantilis. *ibidem. q. ii.*

An ordines sacros suscipiens in pueritia obligetur ad continentiam. *di. xv. ar. iij. q. ii.*

Utrum ordinem impediatur defectus natalium. *di. xv. ar. iij. q. iij.*

Utrum ordinis susceptionem impediatur seruitus. *di. xv. ar. v. q. i.*

Utrum ordinis susceptionem impediatur natabilis defectus alicuius membra. *ibidem. q. ii.*

Tabula

Q: rñ ordinis susceptionē impediat homicidiū ibidez q. iij.

An ordinis susceptionē impediat mortale peccatū di. xv. ar. v. q. i.

An vir q ordinē sacrū suscepit an psumationē mīmonij igno:āte vxore debeat restitui vxori eū repetēti aut pPELLI religionē intrare di. xxiiij. ar. iij. q. ij.

Quid dicēdū est si talis nō vult religionem intrare & mulier petat ipsum sibi restitui. ibidem.

Palpabile

An quod palpaf necesse habeat corūpi fm q dicit gregorius super illud iohannis penult. cum esset sero di. x. in expositione littere & di. xl. viij. ar. iij. q. ij.

Papa

An papa teneat cōfiteri di. xvij. ar. ij. q. iij.

An papa possit dispensare in precepto de soluendo decimas di. xvij. ar. ii. q. vii

An papa possit auferre cōsecrationē ab altari & calice abq; illorum destructione di. xv. ar. i. q. iij.

An papa possit restituere fame clericum infamē di. xv. ar. vi. q. i.

Utrum ordinem possit conferre ipsis opus degradatus di. xv. ar. i. q. iij.

An possit h de layco. ibidem.

An papa possit cogere clericum ad recipiendum episcopatum di. xviii. ar. i. q. iij.

paradisus terestis

In paradiso teresti quare non coierunt pūmiparentes di. xvi. ar. iij. q. i.

parte

An partes cōtinue suo toti sūt i actu di. x. ar. vii. q. ij

participatio bonorum

An si aliquis ad participationem bonorum suorum recipiat multos sint ex hoc bona sua minus vtilia. di. xl. v. ar. ii. q. iij.

partus

An partus debeat sequi conditionem patris vl matris di. xxvi. ar. v. q. ii.

An partus sequatur parentem peioris conditionis fm consuetudinem alicuius terre. ibidem.

paruuli

An paruuli i lege nature poterāt regiari vteris matrum per fidem parentū di. i. ar. v. q. iij.

paseba

An paseba possit accipi qnq; modis di. ix. ar. ii. q. iij

passibilitas

An passibilitas importet realiter pinationem. di. xlviij. ar. iij. q. ii.

pater

An pater sit nobilior principium in piosis peccatione q; mater di. xxvii. ar. i. q. i.

paulus

An in paulo precesserit aliqua dispositio suam cōuersionem di. xv. ar. i. q. vii.

peccatum originale

Utrum peccatum originale purgaretur in paruulis

i lege nature per fidem parentum di. i. ar. v. q. i.
An ad peccatum originale purgandum in paruulis sufficeret fides aliorum q; parentum carnaliū di. i. ar. v. q. i.

An requirebatur fides in actu. ibidem.

An requirebatur intentio applicans illum actū ad paruuli mundationem. ibidem.

An magis requirebas ad illam mundationem fides parētum q; caritas eorum. ibidem.

Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege nature sufficeret fides parentū informis di. i. ar. v. q. ii.

Utrum ad peccatum originale purgandum in paruulis in lege nature sufficeret fides sine aliquo signo exteriori. ibidez. q. iij.

An peccatum originale sit causa mortis meritoria. di. xliij. ar. ii. q. iij

Peccatum actuale mortale

An aliquod peccatum actuale mortale sit semper in subiecto fidei informis di. i. ar. v. q. ii.

An peccatum predicetur de qualibet speciei peccati sub illa ratione speciali qua est obiectum penitentie di. xliij. ar. ii. q. i.

An opera in peccato mortali facta remunerent fm aliquid di. xv. ar. i. q. v.

An propter opera bona facta in peccato mortali sub sineat homo minorem penam in inferno. ibidez.

An peccatum possit expiari per penam temporales sine gratia di. xvi. ar. v. q. ii.

An peccatum incurrat participans cum peccatore si in peccato di. xviii. ar. vi. q. i.

An pro solo peccato mortali sit aliquis excludendus a sacramentis ecclesie di. xviii. ar. vi. q. ii.

An peccatum vel delictū fratris debeat prius ostēdi prelato q; testibus di. xviii. ar. iij. q. ii.

Utrum peccata dimissa possint redire eadem in numero q; tum ad culpam di. xlii. ar. i. q. i.

Utrum peccata omnia dimissa reddeant persequens peccatum mortale eadem specie vel genere q; tum ad culpam. ibidem. q. ii.

Utrum peccata omnia dimissa reddeant persequens peccatum mortale q; tum ad penam. ibidem. q. iij.

An peccata prius dimissa aggrauent mortale peccatum di. xlii. ar. i. q. iij.

An pro peccato dimisso q; tum ad culpam possit homo persequens mortale peccatum habere penam eternam. ibidem.

Utrum grauius peccatum sit violare alienum thorum q; cognoscere monialē benedictas di. xxxv. ar. i. q. v.

An minus peccatum sit peccare cum propria vxore contra naturam q; cum meretrice di. xxxviii. in expositione littere.

An peccatum omne mortale sit infinitum di. xliij. ar. ii. q. i.

Peccatū veniale

An peccata venialia multa possint equialere vni mortali di. xvi. ar. ii. q. ii.

An peccatum veniale & mortale possint esse in eadē specie moris. ibidem.

An peccata venialia remittuntur per orationem dominicam & epālem benedictionē di. xvi. ar. v. q. i.

Utrum peccatum veniale possit remitti sine peccato mortali & eoducto di. xvi. ar. v. q. ii.

An peccatum vnum veniale possit remitti sine alio di. xvi. ar. v. q. ii.

Tabula

An peccatum veniale possit remitti per penitentias
sine gratia. *ibidem.*
Utrum peccata aliqua venialia deleantur post hanc
vitam secundum ad culpam di. xxi. ar. ij. q. j.
An in peccato veniali possit aliquis mori sine morta-
li di. xxi. ar. ij. q. j.
An peccare venialiter sit facilius quam delere ipsum pec-
catum veniale. *ibidem.*
Utrum ad peccatorum venialium remissionem cum
quibus anima recedit a corpore sufficiat pena pur-
gatorij sine motu contritionis di. xxi. ar. ij. q. ij.
An peccata aliqua venialia sint que nunquam delebun-
tur di. xxi. ar. ij. q. iij.
Utrum peccata venialia intelligantur per lignum fe-
num stipulam di. xxi. ar. ij. q. iij.
Utrum peccata venialia deleantur per confessionem
generalem di. xxi. ar. iij. q. j.
An peccatum aliquod veniale sit unquam consulendum
propter periculum vitandi peccata mortalia di.
xxi. ar. iij. q. ij.
An peccatum sit facere expensas in opus minus vti-
le que fieri possent in opus magis utile di. xxxv.
ar. vi. q. ij.

Pena

An pena mortis sit satisfactoria di. xxi. ar. j. q. j.
An pene acerbitatis intensio respondeat magnitudi-
ni offense et pene duratio radicationi peccati di. xxi.
ar. j. q. ij.
An pena quanto magis est afflictiva tanto citius infe-
rat mortem di. l. ar. v. q. ij.
An pena damni et pena sensus sint in aliquo compara-
biles inter se di. l. ar. v. q. iij.
An pena parvulorum que cum solo originali decesserit
sit minutissima. *ibidem.*
An omnis pena sit aliqua afflictio. *ibidem.*
An duarum penarum quarum una includit aliam et
non e converso illa sit maior que includit aliam. *ibidem.*

Penitentia

Utrum penitentia sit virtus di. xxiij. ar. j. q. j.
Utrum penitentia sit virtus generalis. *ibidem.* q. ij.
An penitentiae obiectum sit peccatum sub ratione que
est dei offensivum di. xxiij. ar. j. q. ij.
An penitentiae obiectum sit proprium actuale pecca-
tum sub ratione qua est transgressio divinae legis vi-
dicabilis et expiabilis per actum penitentis. *ibidem.*
Utrum penitentia sit species specialissima virtutis
di. xxiij. ar. ij. q. j.
Utrum penitentia pertineat sub iustitia. *ibidem.* q. ij.
An penitentia sit virtus theologica di. xxiij. ar. ij. q. ij.
An sit virtus moralis. *ibidem.*
An obstruat medium. *ibidem.*
Utrum penitentia sit in voluntate sicut in subiecto.
di. xxiij. ar. iij. q. i.
An penitentia sit in concupiscibili sicut in subiecto di.
xxij. ar. iij. q. j.
An in irascibili. *ibidem.*
An in qualibet potentia. *ibidem.*
Utrum penitentiae actus sit in beatis di. xxiij. ar. iij. q. ij.
An sit in illis beatis que nunquam peccaverunt di. xxiij. ar. iij. q. ii.
An sit in christo. *ibidem.*
An in angelis beatis. *ibidem.*
An in damnatis. *ibidem.*
An in electis adhuc existentibus in purgatorio. *ibidem.*
Utrum penitentia sit in nobis ex acquisitione di. xxiij. ar. iij. q. j.
An ad virtutis penitentiae acquisitionem sit necessarius pec-
catum di. xxiij. ar. iij. q. i.

Utrum penitentia concipiatur nobis ex timore di.
xiiij. ar. iij. q. ii.
Utrum penitentiae habitus formetur prius ordine na-
ture quam eius subiectum di. xiiij. ar. v. q. j.
Utrum penitentiae actus informetur prius ordine na-
ture quam eius habitus. *ibidem.* q. ij.
An in penitentiae habitu caritate formato moralis bonitas
addat aliquid absolutum ultra habitum peniten-
tie et caritatis di. xiiij. ar. v. q. ij.
An super penitentiae actum moralis bonitas addat
aliquid absolutum. *ibidem.*
An penitentiae actus mereatur de congruo formatio-
nem habitus. *ibidem.*
Utrum penitentiae actus non elicitus ab aliquo penitentiae
habitu aliquando formetur di. xiiij. ar. vj. q. j.
An penitentiae actus caritate formatus possit elici a
bonitate sine aliquo supernaturali adiutorio di. xiiij.
ar. vi. q. i.
An penitentiae actus tanto sit nobilior quanto formatur
caritate immediatius. *ibidem.*
Utrum penitentiae actus formatus sit nobilior quam ei-
us habitus di. xiiij. ar. vi. q. ii.
An penitentiae habitus sit principalior pars cause actus pe-
nitentiae di. xiiij. ar. vi. q. ii.
Utrum per penitentiam possit remitti quodcumque
peccatum di. xiiij. ar. vii. q. i.
An penitentia informis disponat directum ad peccati
remissionem quam quocumque alia virtus informis di.
xiiij. ar. vii. q. j.
An penitentiae peccatorum et facienti quod in se est deus
mereatur de condigno peccati remissionem. *ibidem.*
Utrum per penitentiam possit remitti tota pena pec-
cato debita di. xiiij. ar. vii. q. ij.
Utrum per penitentiam omnes virtutes amisse re-
stituatur di. xiiij. ar. viii. q. i.
An penitentiae actus sit delectabilis di. xiiij. ar. viii. q. i.
Utrum per penitentiam sequentem vivificetur bo-
na opera mortificata di. xiiij. ar. viii. q. ii.
Utrum de peccato per penitentiam iam remissio te-
neatur homo amplius peccare di. xiiij. ar. viii. q. i.
An penitentia vera restituat innocentiam di. xiiij. ar.
viii. q. i.
Utrum per penitentiam possit peccator plusquam semel resur-
gere di. xiiij. ar. viii. q. ii.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior origine
di. xiiij. ar. x. q. i.
An penitentia sit specialis edificationis fundamentum di. xiiij.
ar. x. q. i.
Utrum penitentia sit aliis virtutibus prior dignita-
te di. xiiij. ar. x. q. ii.
An penitentia sit dignior quam latera di. xiiij. ar. x. q. ii.
An penitentia formata dicat quid compositum ex habitu
penitentiae et caritatis. *ibidem.*
Utrum penitentia solennis sit iterabilis et quibus p-
sonis sint imponenda di. xiiij. ar. ii. q. i.
Ad penitentiam solennem que requiratur. *ibidem.*
Penitentia quare dicitur secunda tabula post nau-
fragium di. xiiij. in expositione littere.
Utrum penitentiae partes sint iste. scilicet contritio cordis. con-
fessio oris satisfactio operis di. xvi. ar. i. q. j.
Utrum in penitentiae sacramento principalior pars
sit absolutio sacerdotis quam compunctio cordis. *ibi-
dem.* q. ij.
Penitentia vera quibus impeditur di. xvi. ar. iij. q. j. et ij.
Utrum penitentia de peccatis mortalibus precedentibus
baptismum sit ad salutem necessaria di. xvi. ar. iij. q. j.
An penitentia sit necessaria de peccato originali di. xvi.
ar. iij. q. i.

Tabula

Pnia vera quibus impeditur d. xvj. ar. iij. q. i. r. q. ii
Utrum penitentia de peccatis mortalibus precedere
bus bap^m sit ad salutem necessaria di. xvi. ar. iij. q. i
An penitentia sit necessaria de peccato originali di.
xvi. ar. iij. q. i.

Utrum pnia de peccatis mortalibus sequentib⁹ bap
tisimā sit ad salutem necessaria di. xvi. ar. iij. q. ii.

An pnia de quolibet peccato mortali in spāli sit ad sa
lutem necessaria di. xvi. ar. iij. q. ii.

An de obliu. ibidem.

Utrū pnia sit necessaria de peccatis venialibus di.
xvi. ar. v. q. i.

An penitentes possint mereri de condigno peccati
remissionem di. xvij. ar. i. q. iij.

Utrum penitens teneatur reuocare necessitatis reci
pere r. eplere pnia sibi iniunctam a sacerdote. d.
xvii. ar. i. q. v.

Utrum penitens pmo possit digne penitere in articu
lo mortis di. xx. ar. i. q. i.

Ad pnia dignam que requirunt^r di. xx. ar. i. q. i.

Utrum penitenti in articulo mortis debeat sacerdos
imponere aliquā penitentiam di. xx. ar. i. q. ii.

An ille cui pnia iniungitur a sacerdote maior debito
teneatur eā eplere di. xx. i. expositione littere.

Utrū penitens teneatur celare personam cum qua
peccauit di. xxj. ar. v. q. ii.

Utrū penitens teneatur celare penitentiam sibi iniū
ctam a cōfessore. ibidem. q. iij.

An per penitentiam reuiuifcant bona merita morti
ficata eadem in numero di. xxij. ar. i. q. i.

Utrū pnia exterior sit sacramētū di. xxij. ar. ij. q. i.

An pnia exterior sit causa interioris. di. xxij. ar. ii. q. i.

Utrum penitentie sacramētū res sit ipsa remissio pec
catorum. ibidem. q. ij.

Utrum penitentia sit vnū sacramētū. ibidem. q. iij.

Utrū penitentia sit ab institutione. ibidem. q. iij.

An penitentia sit a natura di. xxij. ar. ij. q. iij.

Utrum penitentie sacramētum sit a xpo immedia
te constitutum di. xxij. ar. ij. q. v.

An penitentie sacramētum instituerit ipse xps ante
sua passionem di. xxij. ar. ii. q. v.

purium

An q peririū non sit peccatum possit aliquis face
re di. xxviii. ar. ij. q. iij.

Portio canonica

An portio canonica debeat dari sacerdoti parochia
li de funeralibus illius qui intrauit religionem infir
mus infirmitate qua mortuus ē di. xlv. ar. vj. q. iij

An portio canonica debeat accipi sū ius scriptum
vel sū consuetudines terrarum. ibidem.

An portio canonica se extendat ad legata. ibidem.

An portio canonica deducenda sunt de his que legā
tur singulari persone. ibidem.

potestas vel potētia

An quis potestatem habens ab eo qui eam concede
re non potuit possit licite ea vti di. xxj. ar. v. q. i.

An potestatem ligandi r. soluendi in foro penitentie
acceperint omnes discipuli a christo immediate.
di. xxij. ar. v. q. i.

An potestatem interdictionis acceperint alij discipu
li a petro mediate di. xxij. ar. v. q. iij.

An vnus potentie actus retrahat animam a sua ope
ratione di. xxxviii. ar. iij. q. iij.

An potentie anime sensitiue senescant di. l. ar. i. q. i.

An potentie sensitiue separentur cum anima. ibidē.
An potentia vna habeat vnum solum modum agen
di naturelem di. l. ar. i. q. ii.

Preceptum

Quot r. que precepta dicta sunt homini ante pecca
tum di. xxvi. ar. iij. q. i.

An preceptum quodlibet quod est de iure nature sit
perpetuum di. xxvi. ar. iij. q. iij.

An preceptum de contrahendo matrimonij sit ali
cubi in sacra scriptura reuocatum. ibidem.

Quare preceptum pertinens ad conseruationem in
diuidui magis durat q̄ illud quod est ad conserua
tionem speciei. ibidem.

predicatio

An pro predicatione accipere aliquid vel dare sit li
citurum di. xxv. ar. iij. q. ii.

plac⁹

An prelato liceat remouere ab officio subdictum suū
quem per suam confessionem scit male vti officio
suo di. xxi. ar. iij. q. ii.

An prelato liceat accipere procuracionem pro corre
ctione r. visitacione di. xxv. ar. iij. q. ii.

premiū

An premiū accidentalit obiectum sit bonum creatus
di. xxxviii. ar. v. questione prima.

Quare premium bunus dicitur accidentale. ibidem.

Utrum omne premium accidentale sit aureola. disti
ctione xxxviii. ar. v. questione tertia.

An premiū essenziale dicat aureola d. xlix. . v. q. iij

prescriptio

Utrum prescriptio facta contra prohibitionem de con
trahendo cum affine valeat di. xxxi. ar. ii. q. ii.

An prescribi possit contra ius di. xxxi. ar. ii. q. ii.

An ad b̄ vt prescriptio valeat quot sūt necessaria. ibidē

An prescribi possit p̄tra quodlibet ius positum. ibidē.

An prescriptio valeat p̄tra ius soluēdi decimas. ibidē.

An ille qui post prescriptionis tempus completum co
gnoscit q̄ res a principio ad eum nō pertinebat de iu
re teneatur illam dimittere in foro p̄sentie. ibidē.

princeps

An princeps possit excommunicari di. xviii. ar. v. q. iij

An princeps depositus sit princeps di. xv. ar. i. q. iij.

An princeps possit restituere fame laycum infame
tum di. xxv. ar. vj. questione prima.

priores

An priores possint excommunicare subditos suos.
di. xviii. ar. iij. questione prima.

prophetar

Ac pro actu prophetandi accipere aliqu d̄ vel dare
sit licitum di. xxv. ar. iij. questione secunda.

promissio

An promissio futurarum nuptiarum facta sub condi
tione impossibili teneat di. xxxviii. ar. i. q. i.

An promissio talis teneat in aliis cōtractibus. ibidē.

An promissio facta sub conditione non extante indi
geat reuocationem di. xxxviii. ar. v. q. iij.

An qui promittit alicui. 1000. r. postea soluit itendēs
tamen q̄ postea auferat eos sibi si poterit impleat

Tabula

premissam di. lxxviii. ar. viii. q. iii.

PROMOTIO

An aliqua promovendum impediatur que non deiciunt iam promotum d. lxxv. ar. vi. q. iij.

PUNCTUM

An ab eodem puncto ad idem punctum possint trahi simul due linee recte d. lxxviii. ar. iij. q. v.

PURGATIO

Utrum purgatorij pena sit gravior: qualibet pena tēporali d. xx. ar. ii. q. i.

An purgatorij ignis plus affligat purgandos q̄ ille q̄ precedet faciem iudicis d. xx. ar. ii. q. i.

An in purgatorio existentes sint certi q̄ habebunt vitam eternam ibidem.

Utrum purgatorij pena sit satisfactoria d. xx. ar. ii. q. ij.

An qui purgantur per eam voluntarie sublineant eam d. xx. ar. ii. q. ij.

Utrum purgatorij pena infligatur per ministerium demonum d. xx. ar. ij. q. iij.

An purgandi deducantur per angelos bonos ad locum penalem d. xx. ar. ij. q. iij.

An qui sunt in purgatorio pertineant ad ecclesiam militarem vel triumphantem d. xx. ar. iij. q. iij.

An ille in purgatorio puniatur qui ante mortem facit totam penitentiam sibi a sacerdote imma. tam minoribus tamen debito d. xx. in expositione littere.

Utrum in purgatorio puniri aliquas animas a corporebus cum caritate recedentes sit consonum divine iusticie d. xx. ar. i. q. i.

Utrum de purgatorio alio citi liberet ibidem. q. ij.

Utrum ad purgationem animarum sit aliquis locus specialiter deputatus ibidem. q. iij.

Purgationis animarum q̄s est locus d. xx. ar. i. q. iij.

QUALITAS

An qualitates plures solo numero differentes possint esse simul d. lxxiii. ar. iij. q. ii.

QUANTITAS

An quantitas sit idem realiter q̄d mā d. xi. ar. i. q. ij.

An quantitas aliqua seu dimensio interminata preceat ordine nature formam substantialem in materia idem.

An quantitas continua sit idem realiter cū substantia quanta d. xii. ar. i. q. i.

An quantitas possit denominare se ipsam d. xij. ar. i. q. ij.

QUIES

An quies sit privatio motus d. lxxxviii. ar. ij. q. ij.

RELATIO

An due relationes sint vel una tantum inter virum & uxorem sub ratione qua coniuges d. lxxvi. ar. iij. q. i.

RELIGIO

Utrum religiosus peccans aliam religiosum eiusdem monasterii possit a suo prelati absolvi di. lxxviii. ar. iij. q. ii.

An si ipsi religiosi percussissent se extra septa monasterii d. lxxviii. ar. iij. q. ii.

Utrum religiosus percussens religiosum a tero clausi possit absolvi a proprio prelati d. lxxviii. ar. iij. q. iij.

Utrum religiosus percussens clericum secularem possit absolvi a proprio prelati ibidem. q. iij.

An si ille clericus fuerit clericus monasterii possit religiosus peccans p̄ ep̄ absolvi d. lxxviii. ar. iij. q. iij.

An si percussit clericum secularem non eiusdem monasterii & non ortum scandalum possit absolvi per ep̄scopum loci illius ibidem.

An religiosus quoad aliquid sui sit sui iuris d. lxxxviii. ar. iij. q. i.

An religiosus professus qui sit ep̄scopus teneatur habitum religionis portare & proprium non habere d. lxxxviii. ar. v. q. i.

An religiosus possit ep̄scopatum accipere sine licentia sui prelati ibidem.

An cum religiosus sit ep̄scopus dispensetur cum eo in voto religionis d. lxxxviii. ar. viii. q. i.

Utrum religioni exempti possint ab ordinariis conveniri ratione executionis d. lxxv. ar. v. q. ii.

RELIGIO

An in religione possint fieri prelati sine dispensatione q̄parant de fratre natali d. lxxv. ar. iij. q. iij.

An possint ad sacros ordines promoveri ibidem.

An possint confessores audire excommunicatione ibidem.

An professio in religione facta p̄ consensus metu mortis coactum teneat d. lxxviii. ar. i. q. i.

Utrum religionem possit intrare qui iuravit aliquas ducere in uxorem matrimonio nō contracto d. lxxviii. ar. i. q. iij.

An religionis ingressus sit fauorabilis: q̄ matrimonio contractus d. lxxxvi. ar. iij. q. i.

Utrum ad religionis ingressum expediens sit ut iuvenes inducantur d. lxxxviii. ar. vi. q. iij.

An si aliquis in religione volens facere professionem vult actualiter esse obligatus ad vota que fecerat in seculo remaneat obligatus eiusdem d. lxxxviii. ar. viii. q. ii.

An talis possit absolvi a prelati postquam ad suam devenit noticiam ibidem.

An si quando promittitur non cogitat de votis que fecerat in seculo intelligi esse debeant commutata in religionis vota ibidem.

An religionis vota possit commutari in melius bonum d. lxxxviii. ar. viii. q. i.

REMISIO PECCATI

An de remissione peccati possit homo esse certus certitudine scientie in hac vita d. lxxiii. ar. viii. q. i.

An remissio peccati fiat infusione alicuius habitus in anima p̄ sola di gratia voluntate d. lxxv. ar. iij. q. iij.

An remissio peccati prior sit ordine nature q̄ esse iustum per gratiam ibidem.

An remissio peccatorum sit idem realiter q̄d bonorum quorum sunt privationes restitutio ibidem.

REPROBI

An reproborum hominum finis sit illud malum propter quod vitanda sunt cetera d. lxxii. ar. i. q. iij.

An reprobi recipiant in inferno aliquam consolationem. relictos bona que fecerant aliquid d. lxxii. ar. vii. q. i.

An reprobi consentiant in habendo sortis in penis di. lxxii. ar. vii. q. ii.

An reprobi crucietur cū misericordia d. lxxiii. ar. ii. q. i.

An reproborum cruciatus sit ordinatus ibidem.

RESTITUTIO

Utrum restitutio sit pars satisfactiois d. xv. ar. v. q. i.

An restitutio sit quid preambulum ad satisfactionem di. xv. ar. v. q. i.

Utrum ad restitutionem teneatur qui damnificat alii

Tabula

quem in bonis amicitia vel corporis di. xv. ar. v. q. ij.
Utrum ad restitutionem teneatur qui damnificat alium iuste in fama. ibidem. q. iij.
An ad restitutionem teneatur magis qui damnificat alium in fama quam damnificans in exterioribus possessionibus. ibidem.
An ad restitutionem teneatur qui alium damnificat in fama vtrum crimen in ponendo. ibidem.
An aliquis teneatur se infamare vt alij famam restituat quam sibi abstulit iniuste si alio modo restituere non potest. ibidem.
Utrum ad restitutionem teneatur damnificans alium iniuste in possessionibus exterioribus di. xv. ar. v. q. iij.
An ad restitutionem teneatur qui iubet fieri damnum alicui. di. xv. ar. v. q. iij.
An ad restitutionem teneatur ille qui consuluit. ibidem.
An ille qui exequitur. ibidem.
An consentiens. ibidem.
An ille qui adulatur illi qui damnum intulit. ibidem.
An receptans. ibidem.
An participans. ibidem.
An fatens quod verbo suo damnum impedire posset. ibidem.
An ille qui non obstat damnificanti cum posset et ei et officio incumbit. ibidem.
An ille qui non manifestat illum qui damnum intulit cum tamen sciat. ibidem.
An quilibet eorum qui tenetur ad restitutionem teneatur in solidum. ibidem.
An ille qui restituere tenetur obligetur ad restitutionem quam citius potest. ibidem.
An restituendum sit damnificato tantum distanti quod maiores fiant expense in mittendo quam sit damnum. ibidem.
An restituere teneatur homo quando nescit quibus restituendum sit. ibidem.
An restituere debeat homo damnificato in pugnantem bonum commune. ibidem.
An restituere teneantur damna inferentes in guerris hominibus innocentibus. ibidem.
An impediens alium a consecutione beneficii quo dignus erat teneatur illi ad aliquam restitutionem. ibidem.
An qui retrahens aliquam personam vtilem religioni ab ingressu religionis teneatur illi religioni ad aliquam restitutionem. ibidem.
An mulier suscipiens filium de adulterio per quem ex hereditate verus heres teneatur ad restitutionem vero heredi. ibidem.
An procurans iniuste aliquid in seruitutem redigi teneatur se facere seruus pro illo si aliter non potest eum restituere libertati. ibidem.
An ille qui non habet quod restituat pro damno illato in possessionibus teneatur se vendere in seruum vt restituere possit. ibidem.
Utrum restituere teneatur homo ea que muenit a fortuna di. xv. ar. v. q. vij.

Resurrectio

Utrum resurget idem homo in numero. di. xliij. ar. i. q. iij.
Utrum resurget omnes electi di. xliij. ar. ij. q. i.
Utrum resurgent omnes adulti damnati. ibidem. q. ij.
Utrum resurgent paruuli qui cum originali peccato decesserunt. ibidem. q. iij.
Utrum in resurrectione natura erit causa efficiens reformationis corporum humanorum di. xliij. ar. iij. q. i.
Utrum in resurrectione natura erit causa efficiens ite rate vnionis anime ad sumum corpus disponit 143 ad

cuius susceptionem. ibidem. q. ij.
An illa vnio que in resurrectione fiet aie ad corpus dispositum sit futura per naturam di. xliij. ar. iij. q. i.
Utrum vox tube que in resurrectione erit causa efficiens reformationis corporum et vnionis animarum ad illa di. xliij. ar. iij. q. iij.
An illa vox tube erit vox ysaie. di. xliij. ar. iij. q. iij.
An resurrectio christi erit causa resurrectionis nostre. ibidem.
Utrum resurgere debeant simul omnes homines. di. xliij. ar. v. q. i.
Utrum resurrectio cuiuslibet erit in instanti. ibidem. q. ij.
Utrum resurgent in eisdem locis in quibus fuerunt sepulti. ibidem. questione tertia.
An qui resurgant vbi tunc erit sepulchrum caput sit magis congruum quam vbi erit sepulchrum corpus si sunt sepulta in diuersis locis di. xliij. ar. v. q. iij.
Utrum resurrectio erit in ultimo instanti temporis di. xliij. ar. vi. questione prima.
Utrum resurrectio erit in nocte. ibidem. q. secunda.
Utrum resurrectionis instanti sit notum sub certitudine hominibus vel angelis. ibidem. q. tertia.
An illud tempus sit certum bonis angelis per reuelationem di. xliij. ar. vi. q. tertia.
Utrum post resurrectionem cognoscat quilibet omnia peccata que fecit di. xliij. ar. vi. q. prima.
An post resurrectionem debeant electi qui aliquando peccauerunt de malis que aliquando fecerunt. di. xliij. ar. vi. q. i.
Utrum in resurrectione poterit quilibet legere in alterius conscientia di. xliij. ar. vi. q. i.
Utrum in resurrectione oia merita et de merita propria et aliena poterunt ab aliquo simul videri. ibidem. questione tertia.
Utrum resurgent oia membra corporis di. xliij. ar. i. q. i.
Utrum resurgent humores. ibidem. m. q. ij.
Utrum resurgent capilli et ungues. ibidem. q. iij.
Utrum resurget in quolibet tonum illud quod fuit de veritate humane nature. ibidem. q. iij.
An resurget tota materia de qua facta est caro que fuit ex semine in illo in quo fuit di. xliij. ar. i. q. iij.
An si aliquis nutriatur carnibus humanis resurget illa caro in ipso vel in illo cuius primo fuit caro. ibidem.
Utrum in resurrectione et materia cuiuslibet membri reintegrabitur idem membrum di. xliij. ar. i. q. v.
Utrum resurgentium corpora resurgent cum deformationibus suis. ibidem. q. vi.
Utrum resurgentium corpora erunt calida vel frigida. ibidem. questione septima.
Utrum resurgent omnes in eadem etate. ibidem. q. viij.
Utrum resurgent omnes in eadem statura. ibidem. q. viij.
Utrum resurgent omnes in sexu virili. ibidem. q. x.
Utrum resurgent ab oriente fetus et mostra di. xliij. in compositione littere.
An post resurrectionem erit in eis qualitates sue in esse completissimo di. xliij. ar. iij. q. iij.

Resuscitatio

An resuscitare mortuum spiritualiter sit eque magnum sicut resuscitare mortuum corporaliter di. xvij. ar. iij. q. viij.

Sacerdos

Utrum sacerdos possit transubstantiare quantumcumque materiam virtute sacramenti di. x. ar. vij. q. i.
An sacerdos possit transubstantiare totum panem de solo. di. x. ar. vij. q. i.
An sacerdos intendens substantiare panem ad hoc quod alii

Tabula

- quod v. de decus fiat sacramēto possit conficere durā-
te hac intentione. ibidem.
Utrum sacerdotes plures pferre verba psecratiōis
super eādem hostiā cum intentione psecratiōis sit licitū
d. xiiij. ar. ii. q. i.
Utrum sacerdoti liceat abstinere a celebrādo p totū
tēps vite sue. ibidem. q. ii.
An a pfectionibus audiendis di. xiiij. ar. ii. q. ii.
An sacerdos pprius possit dici ep̄s di. xvij. ar. iii. q. i.
An sacerdos pprius possit dici habens iurisdictionez
delegatā. ibidē.
An habens iurisdictionē ex cōi concessione vel pmissi-
one iuris. ibidem.
An sacerdos qlibet possit ligare & solvere. ibidem.
An sacerdos qlibet possit p̄mitti in articulo mortis
si ppriū sacerdotē nō pōt habere. ibidem.
An sacerdos debeat dare eucharistiā parochiano cui
p̄sentia ignorat. di. xvij. ar. iii. q. ii.
Utrum sacerdos parochialis teneat audire p̄fessioes
parochianoz suoz quotiēscūq; voluerint i āno p̄fite-
ri di. xvij. ar. ii. q. iii.
An sacerdos parochialis possit excoicare subditos
suos di. xviii. ar. i. q. i.
Utrum sacerdos recipiens oblationes parochiano-
rum suorum excoicatorum sit excoicatus di. xviii.
ar. vi. q. i. iii.
Utrū sacerdos parochialis possit subditos suos ab-
soluere ab excoicatione quam icurrerūt participan-
do in crimine cū excoicato excoicatione maiori. di.
xviii. ar. viii. q. i.
Utrū sacerdos qlibet possit absoluef a minori excoica-
tione. ibidem. q. ii.
An sacerdos parochialis excoicatus minori excoica-
tione possit subditū suū ab illa absoluef di. xviii. ar. v.
iii. q. ii.
Utrum sacerdos subditū suū maiori excoicatione ex-
coicatum possit absoluef a peccatis excoicatione
manēte di. xviii. ar. viii. q. iii.
An si duo sacerdotes essent in vna parochia qlibet i-
solidū si vnus a casu vel a pposito audiat p̄fessionē
alicuius parochiani sui p̄sentis sorio suo possit illum
absoluere q̄uis ille nō intenderet ei p̄fiteri di. xxi.
ar. iij. q. iiij.

Sacramentum

- Utrū sacm̄ p̄sistat i reb? & in v̄bis di. i. ar. i. q. i.
Utrū sacm̄ possit diffiniri. ibidē. q. ii.
Utrū sacra debuerit istitui i statu inocētie d. i. ar. ii. q. i.
Utrū sacra debuerit istitui post lapsus in lege nature.
ibidem. q. ii.
Utrū sacra debuerit istitui i tpe legis scripte. ibidē. q. iii.
Utrū sacra debuerit istitui i tpe legis euangelice. ibi-
dem. q. iiij.
Utrū sacra veteris legis erāt rōnabilia di. i. ar. iij. q. ii.
An sacra aliqua fuerint in veteri lege p̄figuratiā p̄fir-
mationē & extremā ynctionē di. i. ar. iij. q. ii.
Utrū sacm̄ veteris legis curabat a corporali i munda-
tia di. i. ar. iij. q. iiij.
Utrū in sacroz de lege susceptiōe p̄ferebat gr̄a. di. i.
ar. iij. q. iiij.
Utrū in sacroz noue legis susceptiōe p̄ferat gratia.
di. i. ar. iij. q. i.
An sacm̄ p̄ferenti detur gr̄a ex vi sacri sicut suscipiē-
ti di. i. ar. iij. q. i.
Utrū sacm̄ sit efficiat cā illius gr̄e que p̄fertur in sacro
di. i. ar. iij. q. ii.
An sacroz gr̄a sit nobiliori mō in sacris q̄ in suscipiē-

- te ip̄am di. i. ar. iij. q. ii.
Utrū in sacris virtus seu efficacitas sit a passiōe xp̄i di.
i. ar. iij. q. iii.
Sacra in lege nature que & quot sunt & a quo & quādo
fuerūt instituta & si erant adultis necessaria ad salua-
tionē di. i. ar. v. q. iij.
Utrū sacra oia noue legis fuerit istituta i remediū p̄tra
aliquē defectū di. ii. ar. i. q. i.
Utrū sacra oia noue legis debuerit istitui a xp̄i p̄dica-
tionē. ibidem. q. ii.
An sacra noue legis debuerit istitui ante xp̄i passiōē
di. ii. ar. i. q. ii.
An cū sacra noue legis fuerūt istituta statim sacra veter.
leg. amiserint suā efficacitā. ibidē.
Utrū sacra oia no. leg. fuerit instituta a deo immediatē.
di. ii. ar. i. q. iii.
Utrū sacra no. legis sint tñ seprē. & vtrū sint p̄uenien-
ter ordinata. ibidē. q. iij.
An sacm̄ vnū possit emi p̄ aliud di. xxv. ar. iij. q. i.
An sacm̄ quodlibet no. leg. efficiat rem quālibet quā
figurat di. xi. ar. iij. q. ii.

Sanguis

- An sanguis xp̄i q̄ fluxit de latere significauerit sacm̄
eucharistie & p̄nc di. viii. i. expositione iſe.
Utrū sanguis xp̄i possit p̄fici de alta mā q̄ de vino di.
xi. ar. ii. q. i.
Utrū sanguis xp̄i possit p̄fici de alio vino q̄ de vite.
ibidem. q. iij.
Utrū sanguis xp̄i possit p̄fici d̄ quolibet vino vitis. ibi-
dem. q. v.
An sanguis xp̄i possit p̄fici de agreſta di. xi. ar. ii. q. v.
An de vna matura. ibidē.
An de aceto. ibidem.
An de musto. ibidem.
An deceat p̄fici de optimo vino. ibidē.
An i sanguinē p̄uertat vinū i q̄tū dicit qd̄ p̄sum ex
q̄tuor humoribus di. xi. ar. iij. q. iij.
An si de dimētionibus vini i sanguinē p̄uersi appone-
retur aliud vinū quolibet pars dimētionū eius arti-
geret quālibet partē aliaz dimētionum d. xi. ar.
iij. q. i.
An si sanguini apponeret vinū p̄uerteret p̄ tactū illū
i sanguinem. ibidem.
Sanguinē disp̄sare quare est licitum alicui cui non
est licitū de corpore di. xii. ar. i. q. iij.

Satisfactio

- Utrū satisfactio sit act? v̄ritatis di. xv. ar. i. q. i.
Satisfactio qd̄ est di. xv. ar. i. q. i.
An satisfaciat vere q̄ p̄vellit satisfacere. ibidem.
Utrū satisfacere possit aliq̄s p̄ culpa di. xv. ar. i. q. ii.
An satisfacere p̄ peccato originali sit difficilius q̄ p̄
peccato mortali actuali. di. xv. ar. i. q. ii.
Utrū satisfactio debeat fieri p̄ opa p̄nalta di. xv. ar. i.
q. iij.
Utrū satisfactoria sint flagella penitentibus que sug-
cos de? imittit vel p̄mittit. ibidē. q. iij.
Utrū satisfactio possit fieri per illa que in peccato mor-
tali sunt. ibidem. q. v.
Utrū satisfactio possit fieri de vno peccato mortali si
ne alio. ibidem. q. vi.
Utrum sū satisfactiōe possit de? remittere peccatū.
ibidem. q. vii.
Satisfactiōis partes q̄ & quot sūt di. xv. ar. i. q. viij.
An in satisfactiōe magis sit attendenda bonitas q̄ pe-
nalitas di. xv. ar. ii. q. iij.

Tabula

An satisfactio sit recompensatio pro iniuria vel dāno illaro di. xv. ar. v. q. i.
An ad satisfactionem teneatur qui proximum mutilavit di. xv. ar. v. q. ii.
Utrum satisfacere possit alius pro alio loquēdo non de illa satisfactioe p qua remittit offensa culpe s; de illa qua hō d; p offensa iā remissa di. xx. ar. i. q. iii.
An cum aliquis ad satisfaciendū obligat se pro alio alter statim sit liberatus di. xx. ar. i. q. iii.
An aliquis satisfaciens pro alio simul satisfaciat pro se ipso. ibidem.

Scandalum

Utrum scandalum sit dictū aliquod vel factū minus rectū p bēs alteri occasionē ruie di. xxviii. ar. r. q. i.
An scādaliū sep sit peccati mortale di. xxviii. ar. r. q. i.
Utrum propter scandalum vitādū aliqua bona opera sint omittenda di. xxviii. ar. r. q. ii.
Utrum si aliquis horrens scādalum aliquod magnū cōmittere quod nunq̄ intēdit cōmittere voueat si illud cōmittit intrare religionem cōterciēsum & po stea supradictū scādaluū cōmittat teneatur p̄dictā religionem intrare di. xxviii. ar. x. q. iii.

Sciētia

An sciētia possit esse de non ente di. xlix. ar. ii. q. vi.
An sciētia possit esse de singularibus corruptibilib; di. l. ar. i. q. iii.

Sententia

An sententia sit aliquando iniusta ex animo tātū di. xviii. ar. iii. q. v.
An snia sit aliquando iniusta ex ordie trī. ibidem.
An snia sit aliquā iniusta ex causa trī. ibidem.
Snia in quibus non est timenda. ibidē.
An snia p̄dnatoria vel absolutoria lata ab excoicato latente teneat postq̄ eius excoicatio detecta fuerit di. xviii. ar. vii. q. i.
An snia data a seruo dum putaret liber teneat postq̄ eius seruitus detecta fuerit. ibidem.
An snia excoicationis vel interdicti lata nō in scriptis teneat di. xviii. ar. viii. q. ii.

Sensibile

An sensibile sit sensibile per mām. vel per formā di. xij. ar. ij. q. ij.

Sēsus cōis

An in sensu coi sit radij oīū sensuū particulariū di. r. ar. v. q. ii.

Sepultura

Utrum sepultura corpōz pficiat mortuis di. xl v. ar. vi. q. i.
An sepeliri in loco sacro noceat impijs di. xl v. ar. vi q. i.
Utrum sepultura mortuoz pficiat viuis. di. xl v. ar. vi. q. ii.
Utrum sepulturā eligere in quocūq; loco sacro sit licitum. ibidem. q. iiij.
An sepulture electione quis locus vocat magis religiosus di. xl v. ar. vi. q. iiij.
An sepultura; eligere liceat constitutis infra annos. ibidem.
An illi q non est compos mentis sue. ibidē.
An sepulturā eligere in loco minus religioso q̄ sit ille in quo infirmus recipit sua sacra liceat. ibidem.

Ubi sepeliri d; homo peregrinās in aliquā reginez qui nō eligit sepulturam. ibidem.
An sepulturam eligere liceat vroz in quocūq; loco voluerit. ibidem.
An seruo. ibidem.
An religioso. ibidem.
Utrū familia illius q alibi sepulturam elegit q̄ i sua parochia debeat esse sue parochialis ecclesie vel illius in qua sepelitur di. xl v. ar. vi. q. iiij.

Seru⁹

An seruus q ignorante dño & ordinatore & p̄sentatore ordinatur reuocandus sit i seruitutem di. xxv. ar. v q. i.
Quid si seruus ordinat ignorante dño & ordinatore: vel p̄sentatore: sciat. ibidem.

sigillum cōfessionis

Utrū sigillū p̄fessionis sit de iure nature di. xij. ar. iiij. q. i.
Utrū sub sigillo p̄fessionis cadat p̄sona cū qua p̄fites p̄fiteretur se peccasse. ibidē. q. iiij.
An sub sigillo p̄fessionis cadat qd nō ē peccatum nec cōstantia peccati di. xij. ar. iiij. q. iiij.
An sub sigillo p̄fessionis cadat aliqd per qd confitens nō potest prodi. ibidem.
An sub sigillo p̄fessionis cadant ea que nihil faciunt ad expressionem peccati. ibidem.
An sub sigillo p̄fessionis cadat aliqd q d non pertinet ad iudiciū illius for. ibidem.
An sub sigillo confessionis cadere p̄sonam cum qua penitens p̄fiteretur se peccasse sit p̄tra obseruantiam discipulinc. ibidem.
Inter sigillū confessionis & sigillum secreti que d̄ria ē. di. xij. ar. v. q. iiij.

Simonia

Utrum symonia sit studiosa volūtas vendendi vel emēdi aliqd spūale vel spūali ānerū di. xxv. ar. ii. q. i
Utrū symonia nominetur p̄ueniēter. ibidem. q. ij.
Utrum symoniaci sint irregulares. ibidem. q. iiij.
An symonia sit grauior in ordine q̄ in p̄secutione beneficii ecclesiastici di. xxv. ar. ij. q. iiij.
An cū symoniaciis q symoniace sciēter susceperunt ordinem p̄fectū sit dispensari. ibidem.
An ille q symoniace ordiatur vel symoniace p̄sequutus est b̄ficiū ecclesiasticū ipso ignorante teneat postq̄ venit ad notitiā facti illud b̄ficiū resignare & ab executione ordinis sic suscepi desistere. ibidem.
Utrum symonia cōmittat in emptione & veditioe sacramētoz di. xxv. ar. iiij. q. i.
Utrum symonia p̄mittat in emptione & veditioe quorūcūq; spiritualiū. ibidē. q. ij.
Utrū symonia cōmittat in emptione & veditioe spūalibus āneroz. ibidem. q. iiij.
An symonia p̄mittat cum ex pacto datur pro āneris spūalibus munus a ligua di. xxv. ar. iiij. q. iiij.
An symonie vitio excusetur qui p̄actionē reuocat efficaciter & fideliter re integratur di. xxv. in expositōe ne lre.
An symoniacus sit qui cū patre facit pactū de puidēdo filio & postea pactū oblivioni tradens non ex illo pacto aliqd recipiēs filio illius puidit pure intuitu p̄p̄tatis. ibidem.
An symoniacus sit q patri promittit puidere filio si ipse pater desistat a cōmittendo aliquod peccati qd si cōmittere intendebat. ibidem.

Tabula

Sol

Solis propria passio que est di. xii. ar. i. q. i.
Quor sol nō irradiauerit in passione christi que fuit
causa. ibidem.

Somn⁹

An somn⁹ habeat aliqua bona crescantia impedimē-
tum rōnis qđ est in eo. di. xxxi. ar. i. q. i.

Spēs sensibilis

An vt spēs dirigeretur ad oculū a corpore visibili ne-
cessariū sit medium. di. x. ar. v. q. ii.

An spēs corporalem posset deus facere representati-
uam essentialitue corporis xpi sub specie. ibidem.

An spēs trior⁹ recepte in eadem parte sensus se se in
actibus suis impediant. di. lxxiii. ar. ij. q. x.

Spēs intelligibiles

An spēs aliqua intellectu informans sit vniuersalis
di. i. ar. i. q. ii.

Species naturales

An due spēs sint per suam naturam equaliter deo p-
pinque. di. xlviij. ar. ij. q. vii.

Spēs actiales

Utrum spēs panis & vini psecrate sint sacramentuz
noue legis. di. viij. ar. i. q. i.

An spēs predicte sint sacm⁹ tm̄. di. viij. ar. i. q. i.

An spēs ille immediatius representent substantiam pa-
nis & vini qđ corpus. ibidem.

Utrum spēs panis & vini psecrate sint vnū sacramē-
tum di. viij. ar. i. q. ii.

An sub qualibet spērum illaz sit totus xps di. viij. ar.
iii. q. iij.

An aliquid de spēbus illis per secessuz emittatur di.
viii. ar. i. q. i.

An spēs panis possit tandiu masticari qđ anteqđ tran-
seat guttur desinat sub illa esse corpus christi. ibidē.

Utrū sub spē vtraqđ debeat sacramētuz eucaristie po-
pulo ministrari di. xj. ar. iiii. q. vi.

Utrū spēs panis possit frangi di. xii. ar. ii. q. i.

Utrum spēs panis possit corūpi. ibidem. q. ij.

Quomodo sub spē panis post puerionem potest re-
ueri substantia panis di. xij. ar. ii. q. ii.

An in spēbus illis remaneat potentia materie. ibi-
dem.

Utrum spēs in sacramento altaris possint sensum i-
mutare di. xii. ar. iii. q. i.

Utrum spēs in sacro altaris possint i aliqđ corpus na-
turaliter agere. ibidē. q. ij.

An spēs ille agant in virtute substantie di. xij. ar. iij.
q. ii.

Utrum spēbus sacramenti altaris possit aliquid per
misceri di. xij. ar. iij. q. i.

An sub priori species vini conuersi remaneret san-
guis si nimis apponeretur de vino di. xxi. ar. iij.
q. i.

Quid si speciei illi superadditur alius liquor: in tali qđ
titate qđ plene dominaretur spēi vini. ibidem.

Quid si species vini plene dominaretur illi liquorī.
ibidē.

Quid si spērum illaz virtutes haberent illam ppor-
tionem que requiritur admixtionem. ibidem.

An si ex specie vini & aliquo liquore constitueretur ali-
quid vere mixtum esset ibi aliquod accidēs sine sub

iecto. ibidem.

Utrum species in sacramento altaris habeat vīs nu-
triendi di. xii. ar. iij. q. ij.

An species ille habeant vim illam absqđ aliquo mira-
culo & per quem modum sit illa nutritio. di. xii. ar.
iij. q. ij.

An spēbus illis annera sit miraculose aliqua possibi-
litas transmutabilis naturaliter in materiam & for-
mam. ibidem.

Quando de specie consecrata fiunt tres partes quid
significant di. xii. ar. vi. q. ii.

Speculum

An illud quod in speculo videtur sit ymago vel res
ipsa di. x. ar. vi. q. i.

In speculo fracto quare apparent plures ymagines.
ibidem.

An in speculo directe posito sub radio solis recipia-
tur spēs visibilis oppositis di. xlviij. ar. iij. q. iij.

spirituale

An spūale possit fieri corporale vel econuerso di. xliij.
ar. iij. q. vi.

spōsalia

Utrum sponsalia possint contrahi ante septēniuz di.
xxvij. ar. iij. q. i.

An sponsalia que contrahuntur per parentes habeāt
efficaciam si illi de quibus agitur non consentiunt.
di. xxvii. ar. iij. q. i.

Sponsalia quot modis contrahūtur di. xxvij. ar. iij.
q. ij.

An sponsalia possint contrahi cum conditione & sub
qua. ibidem.

Utrū sponsalia publice contracta corā amicis non ta-
men in facie ecclesie possint dissolui per mutuū di-
sensum preter iuditiū ecclesie di. xxvij. ar. iij. q. iij.

Sponsalia quot modis solūntur. ibidem.

Sponsalia in quibus casibus sunt soluenda iuditiū ec-
clesie di. xxvij. ar. iij. q. iij.

An sponsalia que nulla fuerunt de iure impediāt ma-
trimonium inter consanguineā illius cum qua illa
sponsalia contracta fuerunt & illum qui cum ea con-
trahit di. xxvij. ar. i. q. iij.

Utrum sponsalia iuramento firmata impediatur p
coactionem consensus que est per metum di. xxv-
iij. ar. i. q. i.

Utrum sponsalia in etate legitima contracta possint
dissolui per mutuū disensum di. xxvij. ar. vj. q. ij.

stelle

An stelle possint moueri de vna parte orbis ad alias
sine orbis corruptione di. xxxviii. ar. iij. q. iij.

suffragia

Utrum suffragia viuorum profint defunctis di. xxxv.
ar. ii. q. i.

An suffragia viuorum profint beis di. xlvi. ar. ii. q. i.

An suffragia viuorum profint damnatis. ibidem.

An pro suffragia viuorum possint liberari totaliter a
pena existentes in purgatorio. ibidem.

Utrum suffragia facta determinate pro vno pfint oi-
bus crisētib⁹ in purgatorio di. xlvi. ar. ii. q. ii.

An suffragia viuorum profint omnibus viuīs di. xl-
vi. ar. ii. q. ii.

An profint facienti ad meritum. ibidem.

An profint ei ad aliquā remissionē pene. ibidem.

Utrum suffragia facta pro pluribus tñ pñnt cuilibz
illoz dñtñ si fieret p illo solo d. xxxv. ar. ij. q. iij.
An suffragia facta pro diuitibus magis profint eis
q̄ pauperibus melioribus pro quibus non fiunt d.
xxxv. ar. ii. q. ij.
Utrum suffragia profint defunctis facta a viuis exi-
stentib⁹ in peccato mortali d. xxxv. ar. ij. q. ii. ij.
Utrum per suffragia viuozum diminuat pena dāna-
torum d. xxxvi. ar. ii. q. iij.

superficies

An superficies vna sit eozuz que permiscetur d. xii.
ar. iij. q. i.
An superficies eadez possit esse sine subiecto ⁊ subie-
cto ibidem
An superficies due possint simul esse per naturalem
virtutem d. xlviii. ar. iij. q. v.

suspens⁹ vel suspensio

An inter suspensionem ⁊ priuationem sit differentia
d. vii. ar. ii. q. ii.
An suspensio possit p̄bēdas dare d. xviii. ar. iij. q. iij.
An suspensio ab hoie sit grauior q̄ a iure ibidē.

suspitio

Suspitio temeraria quid est d. viii. ar. iij. q. iij.
Suspitio probabilis quid est ibidem.
Suspitio violenta quid est ibidem.

Actu

An si deus crearet aliquem lapidez non infra ultimā
superficiem celi ultimi nec ipsam tangentem pos-
set protendi lancea vsqz ad ipsam qua tangeretur.
di. r. ar. iij. q. ii.

Transoatio vel transmutatio

An transubstantiare posset deus substantiam panis
in aliquod corpus non p̄cerisens quod esset sub
illa specie simili sicut corpus chrisi sub illa specie ē
d. r. ar. ij. q. i.
An transmutare posset deus dimisiones panis i di-
misiones corporis sui ibidē. q. ij.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis
inquantitatem corporis sui d. r. ar. iij. q. i.
An transmutari possit substantia corporea in incorpo-
ream d. r. ar. iij. q. i.
Utrum transmutare posset deus substantiam panis
candez in numero in plura corpora d. r. ar. iij. q. ij.
An transmutetur substantia panis i membra corpo-
ris chrisi ratiōe totius vel cōuerso d. r. ar. iij. q. ii.
An transubstantiatio substantie panis i corpus chri-
sti sit causa formalis existentie ipsius sub illa specie
d. r. ar. ii. q. ij.

tempus

An tempus sit in motu primi mobilis sicut in subie-
cto d. xlviii. ar. ii. q. ii.

testamentum

Utrum testamentum possit facere episcopus d. xl v.
ar. iij. q. i.
An testamentum possit aliquis facere de illis rebus
quaruz dominus non est d. xl v. ar. iij. q. i.
An testamentū factum a clerico de bonis mobilib⁹
sibi per ecclesiam acquisitis teneat ibidē.
Utrum testamentum possit facere religiosus d. xl v.

ar. iij. q. ii.
Utrum testamentum possit facere seru⁹ ibidē. q. iij.
An testamentum possit facere filius familias d. xl v.
ar. iij. q. iij.
An testamentum possit facere vxor viuente suo vi-
ro ibidem.
Utrū testamētū possit facere seru⁹ d. xl v. ar. iij. q. iij
Utrum testamētū aliqd sit i frigid⁹ d. xl v. ar. iij. q. i.
Utrum in testamento possit aliquid dimitti persone
religiose ibidē. q. ii.
Utrum testamentum quod non est factum in presen-
tia proprii sacerdotis vel superioris eius si haberi
possit teneat ibidez. q. iij.
An statuentes vt testamenta facta coram proprio sa-
cerdote ⁊ duobus vel tribus testibus non valeat i-
currat excoicationē d. xl v. ar. iij. q. iij.
Utruz ad hoc quod testamētū factuz sit validuz sit
aliqua forma determinata sub qua oportet ipsam
fieri d. xl v. ar. iij. q. iij.
An pro testamento possint testificari executores di.
xl v. ar. iij. q. iij.
An testato: possit heredibus imponere penam si p̄-
sumpserint ordinationi sue vltime voluntatis con-
traire ibidem.
An in testamento legatum possit ab herede testato-
ris repeti ibidē.
An vt testatoris ordinatio impleatur debeat episco-
pus compellere heredem ibidem.
Utrum testamentoꝝum executores possint esse reli-
gios⁹ d. xl v. ar. v. q. i.
An esse testamentoꝝum executores computetur in-
ter opera secularia d. xl v. ar. v. q. i.
Utrum testamentoꝝum executores teneant infra an-
num executionem implere d. xl v. ar. v. q. iij.
An testamentum quanto citius impletur tanto cit⁹
anima defuncti aleuietur d. xl v. ar. v. q. iij.
An si testamentoꝝum executores nō implent ad mo-
nitionem episcopi infra annum piam voluntatem
defuncti debeat per ipsum adimpleri ibidem.
Utrum testatoris anime p̄iudicet in aliquo dilatio
excoicationis d. xl v. ar. v. q. iij.

Testis

An testis productus debeat interrogari d. causis d.
xviii. ar. iij. q. iij.
An de personis ibidem.
An testes singulares sufficiant ad probanduz ibidē.
An testis productus debeat interrogari deloto ibidē.
An de tempore ibidem.
An de auditu ibidem.
An de visu ibidem.
An de scientia ibidem.
An de certitudine ibidem
An de credulitate.
An de fama ibidem.
An testes debeant concordare in re ibidem.
An in persona ibidem.
An in loco ibidem.
An in gradu ibidem.
An in tempore ibidem.

Titubans

An titubans sit habendus pro ignorante di. xxxvi.
ar. ii. q. i.

Tabula

Tonsura

- Utrum tonsura sit dispositio congrua ad ordinis susceptionem d. xxiii. ar. i. q. i.
An sine tonsura possit aliquis esse clericus d. xxiii. ar. i. q. i.
An non tonsuratus posset accipere aliquem ordinem ibid.
An tonsura illa differat a tonsura nazareorum in vete re legi ibidem.
Utrum tonsura sit ordo d. xxiii. ar. i. q. ii.
An p tonsuram constituat aliquis in gradu dignitatis ecclesiastice super annos d. xxiii. ar. i. q. ij.
Utrum tonsura sit annexa temporalium renunciatio d. xxiii. ar. i. q. iii.
An tonsuratus ab episcopo degradato debeat iterum tonsurari d. xxv. ar. i. q. iij.

Torneamentum

- An quod in torneamento lucratur aliquis teneatur restituere d. xv. ar. v. q. viij.

Thurificatio

- An thurificandi vsus debuit remanere in no. le. d. i. ar. vj. q. iij.

Vendere

- An vendere vasa ecclesie sit licitum d. xv. ar. iij. q. iij.
An vendi possit ius primogeniture ibidem.
An vendi possit labor corporalis annexus spiritalibus officiis ibidem.
Utrum vendere possit dominus seruum coniugatum in partibus rusticis remotis d. xxvj. ar. iij. q. ij.

Venia

- An venie facilitas tribuat delinquendi incentiua d. xiiij. ar. viij. q. ii.

Verecōdia

- An verecundia sit virtus d. xiiij. ar. i. q. i.

Videre corporale

- An illud quod se videre existimat homo vigilans aliquid ad presens tamen presens non est contingat ex aliqua causa naturali d. x. ar. v. q. ij.
An videat oculus per extensionem virtutis visive vsq; ad rem visam ibidem.
An videre ita se habeat ad intellectum sicut videri ad rem visam d. xlviij. ar. iij. q. i.

Videre deum

- An videret deum Adam ante peccatum sine medio d. i. in expositione littere.
An videre deum possit homo in hac vita ex speciali privilegio absq; hoc quod sit beatus d. xlviij. ar. ij. q. vj.
An videant deum eque clare illi qui sunt in equales in naturali virtute equales tamen in habitu glorie d. xlviij. ar. ij. q. viij.
Utrum in videndo deum intellectus sit tantum passivus d. xlviij. ar. iij. q. i.
An ad videndum deum requiratur aliqua species in intellectu videntis d. xlviij. ar. iij. q. i.
An visio dei sit nobilio: quod ipse intellectus videns ibidem.
Utrum ad videndum deum requiratur lumen intellectus agentis d. xlviij. ar. iij. q. ii.
Utrum videre in deo creaturas pertineat ad beatitudinis essentiam ibidem. q. iij.

- An visio dei clara sit in beatis immediatum obiectum memo rie d. xlvij. ar. iij. q. vij.

Vindicta

- An vindictam facere pertineat ad solum deum d. xv. ar. i. q. vij.

Vinum

- An omnia vina sint eiusdem speciei d. xj. ar. ij. q. v.

Virginitas

- Utrum virginitas sit virtus d. xxv. ar. i. q. i.
An virginitas sit virtus distincta per essentiam a castitate conjugali d. xxv. ar. i. q. i.
An ad virginitatis essentiam pertineat carnis integritas ibidem.
An absq; virginitatis diminutione possit perdi carnis integritas ibidem.
An virginitate quam accipitur medium ibidem.
An virginitatis habitus facit unquam virtuosus ibid.
An illa prima perfectio quod virginitatis habitus addit super habitum castitatis conjugalis posse amitti sine peccato ibidem.
An virginitatis habitum manere cum copula carnali sit possibile ibidem.
Utrum virginitas sit maioris meriti quod castitas conjugalis d. xxv. ar. i. q. ii.
An essentia habitus virginitatis secundum id quod est facit i abraam d. xxv. in expositione littere.

Virtus

- An virtus sit circa bonum et difficile sicut circa obiectum vel sit circa actum d. xiiij. ar. i. q. i.
An virtus vna specialis possit esse opposita civilibus vitio d. xiiij. ar. i. q. ii.
An virtus quilibet detestetur peccatum sibi oppositum sub aliqua ratione speciali ibidem.
An virtus aliqua specialis possit esse circa obiectum virtutis cuiuslibet ibidem.
An virtutes sint in composito ex anima et corpore sicut in subiecto aut in anima tantum d. xlviij. ar. i. q. v.

Vnctio sacramentalis

- Utrum vnctio extrema sit scdm d. xv. ar. i. q. i.
An vnctio cathecuminozum sit scdm d. xv. ar. i. q. i.
An vnctio extrema debeat conferri ab vno sacerdote vel a pluribus ibidem.
Utrum vnctio extrema a quo est instituta d. xv. ar. i. q. ii.
Utrum vnctionis extreme materia sit oleum de oliuis per episcopum consecratum ibidem. q. iii.
An vnctio extrema sit necessitatis d. xv. ar. i. q. iii.
Utrum vnctionis extreme sit aliqua determinata verborum forma d. xv. ar. i. q. iiii.
An in vnctionis sacramento conuenientior sit forma deprecatoria quod indicativa d. xv. ar. i. q. iiii.
Utrum vnctionis extreme effectus sit peccatorum venialium remissio d. xv. ar. i. q. v.
An vnctio extrema sit contra sequellas peccatorum tamen ex originali quod ex actualibus relictas d. xv. ar. i. q. v.
An vnctionis effectus sit firmitatis corporalis aliuatio ibidem.
An huius sacri sint duo effectus vnus corporalis alius spiritualis ibidem.
Utrum vnctio extrema possit conferri a non episcopo d. xv. ar. ii. q. i.
Utrum vnctio extrema possit conferri a non presbitero ibidem. q. ii.

Utrum vinctio extrema possit conferri aliquibus sanis ibidem. q. iij.

An illis q. deficiat ex senectute d. xxiiij. ar. ij. q. iij.

An constitutus in periculo mortis in bello vel in mari ibidem.

Utrum debeat dari obd. lirmis d. xxiiij. ar. ii. q. iiii.

An debeat conferri penitentibus d. xxiiij. ar. ii. q. iiii.

An perseverantur furiosis ibidem.

An debeat conferri parvulis ibidem.

Utrum in vinctioe extrema debeant in vngi sola instrumenta sensuum d. xxiiij. ar. ii. q. v.

An in vngi debeant oculos cecinati d. xxiiij. ar. ii. q. v.

Utrum vinctio extrema sit sacramentum iterabile. di. xxiiij. ar. ij. q. vj.

Vinctio altaris

An vinctio altaris debeat iterari d. xxiiij. ar. ij. q. vj.

Vinctio regalis

An vinctio regum debeat fieri in capitibus vel in brachijs di. xxiiij. in expositione littere.

Voluntas

An voluntas possit esse impossibilis d. xvij. ar. i. q. i.

An voluntatis motus possit terminari ad relationem immediate di. xvij. ar. iiii. q. i.

An voluntarie faciat homo aliqua que tamen non facit deliberate di. xxviii. ar. ii. q. ij.

An voluntatis motus non deliberatiue sint in hominis potestate ibidem.

An voluntatis actus deliberatiue sit de essentia voti ibidem.

An in voluntate sit alius motus respectu summi boni clare visus q. delectatio d. xlviij. ar. i. q. vj.

An in voluntate sint aliquae passionibus ibidem.

An voluntas sit potentia nobilior q. intellectus di. xlviij. ar. i. q. vij.

An forma per quam voluntas mouet se sit bonum apprehensum ibidem.

An primus voluntatis motus sit in fines di. xlviij. ar. ij. q. j.

An velle deliberatum sit respectu finis di. xlviij. ar. i. questione secunda.

Utrum voluntas in appetendo beatitudinem moueat se d. xlviij. ar. ij. q. iiii.

Utrum voluntas quicquid vult velit propter beatitudinem ibidem. q. iiii.

Utrum voluntas in appetendo beatitudinem mereatur ibidem. q. v.

An voluntas omnium beatarum capacitates naturales sint absolute implere caritate d. xlviij. ar. ii. q. vii.

An quicquid ad volendum mouet se prius velit se ita mouere di. xlviij. ar. iiii. q. iiii.

An voluntas sit mouens et mota respectu eiusdem ibidem.

An voluntas prius ordine nature quietet per amorem q. gaudeat de amato di. xlviij. ar. iiii. q. vi.

Votum

An aliquis debeat compelli ad faciendum fortius votum q. illud quod iam vouit d. xxxviii. ar. iiii. q. ii.

Utrum votum factum de re bona propter malum finem teneat d. xxxviii. ar. i. q. i.

An ad votum castitatis obligetur qui facit se ordinari a non episcopo quem tamen credat episcopum di. xxxviii. ar. i. q. i.

An votum tale teneat postquam confessus est se ordinem non accepisse ibidem.

An votum factum de materia mala propter bonum

finem teneat ibidem.

Utrum votum factum de re bona propter bonum tenet potestatem tantum teneat d. xxxviii. ar. i. q. ii.

Utrum votum possit aliquis per finem differere ibidem. q. iiii.

Utrum voti forma includat quod fiat deo d. xxxviii. ar. ii. q. i.

An votum factum deo sit firmum se totum obligatum ad faciendum illud quod promisit d. xxxviii. ar. ii. q. i.

An votum possit fieri aliquo modo sanctis ibidem.

An votum possit fieri homini malo ibidem.

Utrum quid est ibidem. et di. xxxviii. ar. iiii. q. ii.

An vouere sit actus latius di. xxxviii. ar. ii. q. i.

Utrum in voti forma includatur firmatio deliberata di. xxxviii. ar. ii. q.

Utrum votum de non vouendo aliquid sine expressione eius quod vouetur verbo vel scripto sit obligatorium ibidem.

An si ille qui votum predictum facit postea vouerit aliquid non obseruando illa conditiones obligetur ad illud quod vouit di. xxxviii. ar. ii. q. iiii.

Utrum votum possit fieri de eo quod est in vtile ad salutem di. xxxviii. ar. iiii. q. i.

Utrum votum possit fieri de omni bona vtile ad saluationem ibidem. q. ii.

An votum possit fieri de bono necessario ad saluationem d. xxxviii. ar. iiii. q. ii.

An votum possit fieri de minori bono ibidem.

Utrum vouere possit religiosus sine licentia sui prelati di. xxxviii. ar. iiii. q. j.

An vota facta ab aliquo ante sui professionem in religione que prelati ipsam recipiens ignorabat possit ab illo prelati reuocari postquam sibi fuerint notificata d. xxxviii. ar. iiii. q. i.

An vota que mulier in nupta emisit possit reuocare vir eius postquam nupsit ibidem.

Utrum vouere possit quilibet non religiosus di. xxxviii. ar. iiii. q. ii.

An vouere possit episcopus sine licentia domini pape quo voto vinculum inter ipsum et ecclesiam suam dissoluatur di. xxxviii. ar. iiii. q. ii.

An votum longe peregrinationis possit emittere episcopus sine predicta licentia ibidem.

An votum longe peregrinationis possit emittere clericus secularis qui est sub episcopo aliquod beneficium habens quod debet residentiam sine licentia episcopi ibidem.

An vouere possit ingressum religionis sine eius licentia ibidem.

Qui sunt qui votum possunt emittere. ibidem.

Utrum votum factum a subdito de licentia abbatis possit reuocari ab eodem d. xxxviii. ar. iiii. q. iiii.

An votum de licentia abbatis emissam possit reuocari a successore suo d. xxxviii. ar. iiii. q. iiii.

Utrum omne votum licitum sit obligatorium d. xxxviii. ar. v. q. i.

An votum factum de re licita tempore voti facti sit ante implementationem efficitur illicita sit obligatorium d. xxxviii. ar. v. q. i.

An si aliquis voueat intrare aliquam religionem que ipsum non vult recipere teneatur intrare aliam ibidem.

An si aliquis voueat ingressum religionis et postea antequam ingrediatur eligatur in episcopum teneatur religionem intrare ibidem.

Utrum votum obliget magis quam iuramentum di. xxxviii. ar. v. q. ii.

Utrum votum sub conditione factum que conditio non explet per culpam vouentis sit obligatorium ibidem. q. iiii.

Tabula

An si conditio sit pleatur impediēte illo cui sit vo-
tum maneta voti obligatorū di. xxxviii. ar. v. q. iii.
An vouens aliquid si deus preferuet cum ab aliquo
peccato de quo tentatur teneat votum si deus illū
ab illo peccato non preferuerit ibidem.
Utruz vouere expediat homini d. xxxviii. ar. vi. q. i.
An vouēs exponat se maiori piculo q̄ ante d. xxxviii
ar. vi. q. i.
An vouere bonum augeat in vouente inclinationē
ad malum ibidem.
Utrum idē bonū cū votofactū sit magis meritorium
q̄ sine voto d. xxxviii. ar. vi. q. ii.
Utrum continentie quot modis solēniatur di. xxx-
viii. ar. vii. q. ii.
An votum roboretur fortius per iuramentum q̄ p
solemnitatem ibidem.
Utrum votum solēniat aliter q̄ p relig. onis egres-
sus vel sacri ordiis suscepdes d. xxxviii. ar. vii. q. iii.
Inter votum publicum & solenne que differentia ē.
d. xxxviii. ar. vii. q. iii.
Utrū votū possit cōmutari d. xxxviii. ar. v. ij. q. i.
An votum possit cōmutari auctoritate vouentis d.
xxxviii. ar. vii. q. i.
An votum peregrinationis & abstinentie possit com-
mutari auctoritate episcopi ibidem.
In voti commutandē que debent obseruari ibidē.
Utrum votū quodlibet possit commutari in votū
religionis d. xxxviii. ar. vii. q. ij.
Utrū vouens intrare religionē & postea irat cū pposit
to creandi impleat votū suū ibidem. q. ij.
Utruz votū oē sit dispēnabile d. xxxviii. ar. vii. q. j.
Utruz in votis possit dispensare sol^o papa ibid. q. ii.
An innoto aliquo possint dispensare episcopi in^ocrio-
res d. xxxviii. ar. vii. q. ii.
Utrum votū de nō petendo ad nō papa dispēnatio-
nem in aliquo voto sit obligatorum di. xxxviii. ar.
vii. q. iii.
An vouens aliqd qd̄ i aliquo casu est vtile ad salutez
& i aliquo in vtile obligetur ad obseruationem vo-
ti in illo casu in quo est vt. le ad salutem di. xxxviii.
ar. vii. q. iii.
An vouens sub aliqua turpi conditione quaz imple-
ri desiderat et tante illa conditōe obligetur ad fa-
ciendum quod vouit d. xxxviii. ar. x. q. ij.

Viva vel vsurarius

An ad vsuras accipiens sit particeps peccati illius
qui dat ad vsuram di. xv. ar. v. q. v.
Utrum ea que per vsuram acquisiuit aliquis teneat
restituere di. xv. ar. v. q. v.
Utrum ea que aliquis lucratus est legitima increa-
tione de bonis que ipse vel pater eius per vsuram
acquisiuit teneatur restituere ibidē. q. vj.
An vsurarius sit dominus illius rei q̄ per vsuram
acquisiuit di. xv. ar. v. q. vj.
An vsurario precipienti in testamēto restitui ea que
male acquisiuit sed non vult q̄ restituantur si eua-
det pro fit talis ordinario ad saluationē di. xl. v. ar.
v. q. iij.

Viro:

Utrum viro: debeat excommunicari peccato mari-
ti di. xviii. ar. iij. q. iij.
An viro: alicuius debeat excommunicari si vir eius
obligatus debitis abfuerit se & ip̄a nō vult satisfi-
cere pro eo de potestate sibi a signata pro victu di.
xviii. ar. iij. q. iij.

Utrum viro: teneatur obedire marito excommuni-
cato di. xviii. ar. xi. q. iiii.
An cū ppria virore veile delectari sin tactū modera-
te sit actus vnitatis tēperantie d. xviii. ar. iij. q. ii.
An viro: ppriā cognoscēs vt per hic ab aliqua ifir-
mitate curetur peccet veniali: et ibidem.
An viro: post partum ante purificationis tempus li-
citur sit debitum reddere vel ab ea erigere di. xv-
iii. ar. iij. q. i.
Utrum virores plures habere sit contra legem na: n-
re di. xviii. ar. i. q. prima
An vnā esse vnus pueniat matrimonio a prima
sui institutione di. xviii. ar. i. q. prima.
Utrum virores plures habere simul fuerit aliquan-
do licitum ex dispensatione d. xviii. ar. i. q. ii.
Quod virores plures habuerint patres antiqui que
fuit causa di. xviii. ar. i. q. ii.
An virores plures habere simul equaliter sit contra
ius nature & p̄cubitus p̄cubinari^o d. xviii. ar. ij. q. ii.
Utrum virorem repudiari a viro vel econuerso fue-
rit vnquam licitum di. xviii. ar. iij. q. i.
Utrum virorem repudiatam poterat vir eius recon-
ciliari sibi ibidem. q. ii.
An virorem dimittere propter peccatum contra na-
turam liceat di. xv. ar. i. questione prima.
An qui virorem legitimam habet & aliam huius rei
in sciaz sibi de facto copulat possit ab ea discedere
ipsa motua si mulier diuortium non petat di. xv-
vi. ar. iij. questione prima.
An viro: possit se facere seruam sine consensu mariti
di. xv. ar. v. questione prima.
An si de viro: consensu aliquis faciat se seruū sit
viro: sua ipso facto di. xv. ar. i. in expositione. i.
An viro: possit dimitti a viro & econuerso propter
qd̄cūq; peccatū mortale di. xv. ar. i. in expositione. i.

Vrōnicidium

Utrum vrōnicidium impediatur matrimoniu: di. xv-
vii. ar. ii. questione secunda.
An propter vrōnicidium dirimendum sit matrimo-
nium iam contractum di. xv. ar. ii. q. secunda.
An vrōnicidiū sit manus p̄cisi q̄ matricidiū ibidē.

Xps

An christus reuocauerit facto preceptum de obser-
uatione legalium di. i. ar. vi. questione quarta.
Utruz christus in quantum homo possit peccata di-
mittere in baptismo di. v. ar. i. questione prima.
An christus expellebat demones in quantum homo
di. v. ar. i. questione prima.
Utrū christus contulerit ministris sacramentorū
potestatem cooperandi ad emundationem interio-
rem di. v. ar. i. questione secunda.
Utrum christus potuerit dare ministris aliquaz po-
restatem baptizandi quaz dare noluit & que est illa
ibidem. q. iij.
Utrum christus potuit conferre potestatem creandi
creature di. v. ar. i. questione quarta.
An christus habuerit aliquem ea racterem di. v. ar.
ii. questione quarta.
An christus manducetur spiritaliter in sacramēto
altaris di. viii. ar. i. questione prima.
An christus sub sacramento posset tangi a se ipso di.
x. ar. iij. questione secunda.
An christus quando instituit sacramentum eucharis-
tic determinauerit de quo pane fieret di. xi. ar. ii.
questione secunda.

Tabula

An christus determi. merit. s. qua a qua debeat panis
 ille coagulari. ibidem.
 Utrum xps in cena sumpsit corpus suum sub sacra
 mento di. xi. ar. iiii. q. prima.
 Utrum xps in cena tradiderit corpus suum iude sub
 sacramento. ibidem. q. ij.
 Quare xps voluit decedere iudam in comani di. ij.
 ar. iiii. q. ii.
 Utrum xps dedit iude corpus suum quando rinctu pa-
 nem dedit ei di. xii. ar. iiii. q. ij.

Utrum xps dederit corpus suum passibile. ibidem. q. iiii
 An xps bacellam quam dedit iude intinxerit in san-
 guine di. ii. ar. iiii. q. v.
 An xps in cena dederit discipulo potestatem sacerdo-
 talem sicut ad principalem actum di. xiiii. ar. iiii.
 q. iij.
 An xps habuit ab instanti sue conceptionis omne p-
 mium quod habiturus erat di. xl viii. ar. v. q. v.

Finis.

Registrum

2
 prima alba
 in nomine
 an anima
 di. iiii.
 9
 an in dei,
 ar. v.
 tate.
 an infames
 17
 omnia vera
 quem in bonis
 An satisfactio
 a
 Incipit
 procedit
 homines
 sanctificat
 b
 non di
 ad passam
 verba sancta
 gida
 c
 s. statim
 ueniens
 natur
 baptizandus
 d
 possant
 vent
 que hora
 felicitum

e
 cum. n.
 tetur
 dimensionibus
 sties
 f
 tato
 quantitas
 litatem
 consueto
 g
 predicatur
 pumo
 ipsum
 articulus
 b
 illud
 oppositum
 consuetum
 spiritus
 i
 specie
 nis
 de necessitate
 tate for
 l:
 trabis
 s. quia
 lozum
 neali
 l
 que non
 soluendus
 ipsum ex
 tenentur

m
 Tertio
 mulier
 satisfactoria
 per comparationem
 n
 diebus
 posita
 materialis
 q. oleo
 o
 scdm
 peccata
 forma
 potest
 p
 contra
 vili
 mixtionem
 q
 rio
 mentum
 de bonis
 r
 Articulus ter
 nature
 magis
 si virgo
 s
 Articulus quar
 matrimonio co
 quia pro
 t
 traxerat
 teram

utilis
 si probari
 v
 eos
 se quia
 runt
 r
 sic dico
 Respondeo
 per
 Caliditas
 v
 est ti
 pena
 nationibus
 s
 pars
 hoc minus
 accipimus
 septimo.
 s
 s. si omnes
 beatitudo
 desiderat
 perse
 ?
 amore
 christo
 effectu
 riota
 r
 acquirendo
 vel a malis
 demones

Table 3

Vertical text on the left side of the page, likely a title or header for the first table.

Table 4

Table with multiple columns and rows of text, oriented vertically on the left side of the page.

Vertical text on the right side of the page, likely a title or header for the second table.

Table 5

Table with multiple columns and rows of text, oriented vertically on the right side of the page.

Incipit scriptum super quarto sententiarum editum a fratre Ricardo de media villa ordinis minorum doctoris preclarissimo.

Nonna signa et imitatio

ta mirabilia. glorifica manū et brachia dextrarū. excita furore: et effunde irā. Hec vba scripta sunt ecclesi. 36. que sic possunt exponi ut i eis p modū orationis. p̄dicta fuerit: nouorū sacramentorū institutio. mōrtuorū resurrectio. electorū glorificatio. et reprobōrū dānatio. Per signa. n. p̄nt intelligi sacra. ut. n. dicit magister huius quarti di. j. c. j. Sacramētū ē sacre reitignū. Et Aug. 10. de ci. e. v. Et

hēl de ple. di. ij. Sacrificiū: sacra: et sacra signum. Per inouare significat aliqd nouū instituire. accipiēdo inouationē p̄ institutiōe nouorū. Per imutare mirabilia significat vltra mirabilia que facta sunt vlt̄iū facere mirabiliora. Per manū et brachia dextrarū. ita ut legatur. et pro. i. Per operationē. n. dextrarū intelligitur operatio bona sicut et p̄ sinistra mala: ut sit sensus. Glorifica manū et brachia dextrarū. i. glorifica faciētes opa bona. Excita furore. i. suscita reprobos: q̄ dicitur furore p̄ quēdā figuratiuū modū loquēdi. vnde et ad istas insensati dicunt. vñ ut hī sap. v. Ipi dicent in iudicio de iustis. Nos insensati vitā illoꝝ existima bāmus insana: et effunde irā. i. effunde sup̄ eos dānationē eternā. et fm̄ hanc expositiōē in verbis p̄positis tāgnit̄ quattuor. Primo sacrorū noue legis institutio et veterū euacuatio. Quis dicit Nonna signa. Secūdo generalis oīū resurrectio: cū dicit. Et imuta mirabilia. Mirabilis. n. op̄ faciet deus in mortuorū oīū resurrectiōe q̄ modo sit hominū generatio. Tertio sp̄ialis electorū resurrectio et glorificatio simul cū dicit. Glorifica manū et brachia dextrarū. Quarto reprobōrū resurrectio et dānationis eorū p̄lectio: cū dicit. Excita furore et effunde irā. de quib⁹ determinat maḡ i hoc. liij. Per inouationē ergo signorū: ut dictū est intelligit̄ institutio nouorū sacramentorū. i. sacrorū no. l. que sunt signa v̄tute medicinalia de quo p̄t exponi illud quod dicit Daniel. vi. de deo. Ipe ē liberator: atq; saluator: faciēs signa. l. liberationis et saluationis quod autē liberat infirmū et sanat v̄tute medicinale ē. De eodē etiā p̄t exponi illud quod dicit ad Heb. ij. no. l. in nos confirmata est: p̄stāte deo signis et paucis interpositis sequit̄. sp̄s sc̄l distributiōibus. i. signis p̄ que m̄sterialiter distribuit̄ gr̄a sp̄s sancti. Sūt etiā signa p̄ singularit̄a te mirabilia: de quo p̄t exponi q̄ dicit. Ego. xliij. Signa faciā que nunq̄ sunt v̄sa sup̄ terrā: nec v̄lis gentib⁹. In gente. n. indeorū nō erāt talia signa v̄sa q̄ faciā v̄. l. gr̄am significabant: s; non sicut ista p̄ferebāt. Et quia signa medicinalia et mirabilia debent suscipi cū reuerentia. id est ut suscipiā

cū maiori reuerentia sunt p̄dicabilia. de quo p̄t exponi illud quod dicit Daniel. iij. Placuit mihi p̄dicare eius signa: q̄ magna sunt. P̄dicta autē signa Christus instituit ad euacuandā sacrorū v̄. l. imp̄fectiōē et p̄pter promissorū ad im̄plectiōē: et legis faciliōre obseruationē q̄ gr̄am p̄ferūt: p̄ quas legis mādāta faciliōre adimplent̄. Per inuatiōē etiā mirabiliū intelligit̄ factio mirabiliorū que faciet deus in oīū mortuorū resuscitatiōe quod est mirabilius q̄ fuerit eorū generatiō ad quā ordinat̄ matrimonij sacramētū: de qua resuscitatiōe p̄t exponi illud q̄ dicitur Job. xxxvij. Tonabit deus i voce sua mirabiliter q̄ facit magna et inscrutabilia in quo p̄ueniēt̄ datur̄ intelligi mortuorū futura resurrectio: q̄ sicut dicit Apostol. j. ad Cor. xv. La nec tuba et mortui resurgēt i corrupti: et in electorū p̄fecta glorificatiōe: quod erit mirabilius q̄ sit vel fuerit eorū p̄ sacra sacrificatiōe: de q̄ glorificatiōe p̄t exponi illud quod dicit in psa. xv. Dirifica misericordias tuas q̄ saluos facis sperātes in te. Per sperātes in deo intelligunt̄ electi. Salutis eorū factio est eorū glorificatio quā p̄ dei misericordiaz mirabiliter p̄sequunt̄: et in reprobōrū eterna dānatiōe quod erit mirabilius q̄ fuerit eorū t̄p̄alis afflictio q̄ m̄lti sustinēt̄ reprobū p̄ sacro p̄ceptū. de qua dānatiōe p̄t exponi illud quod dicit Sap. xvj. Ad enī mirabile erat. i. aqua q̄ oīa extinguit plus ignis valebat. In quo figurata est dānatiō reprobōrū de reprobō. n. dicit Job. xliij. q̄ ad nimīū calorem trāsiēt̄ ab aquis nimīis: a quo calore et frigore nos de fēdit et ad gloriā electorū p̄ducit dñs iesus ch̄ys⁹ q̄ cū p̄te et sp̄s sc̄l vi. et re. d. p̄ oīa secla seclorū. Am

Distinctio Prima

Amaritanus

et. In p. h. d. terminavit magister de deo quantum ad rationem sue naturalis perfectionis. et in 2. de ipso in quantum eius perfectio reuertit in opibus creationis. Et in 3. in quantum eius perfectio reuertit in opibus restauratiōis. In h. iij. determinat de deo fm̄ q̄ p̄fectio ei⁹ reuertit i factis que sūt in testimoniū sc̄ificatiōis et in opibus retributionis: et diuidit i duas partes. Primo determinat de sc̄ificatiōe que recipit i sacrorū susceptiōe. Secūdo de p̄plemēto sc̄ificatiōis quod recipiēt̄ electi i resurrectiōe. di. liij. ibi. p̄dostremo de p̄dicatione resurrectiōis. Prima in duas. p̄mo determinat d̄ factis in generali. s̄o in sp̄ali ibi. fuit t̄ri. Prima in duas. s̄o in p̄oemū et executione: sc̄da ibi. Sacra. et ista. l. 4. p̄mo determinat de facti diffinitōe. Secūdo de sacrorū institutiōe ibi. Triplici autē. 3. oñdit in q̄ b⁹ p̄stat sacra ibi. Duo autē. iij. oñdit diāz sacrorū veterū et nouorū ibi. Jam videt̄. Tunc sequit̄ illa pars que incipit. fuit t̄ri. et diuidit̄ in duas partes. p̄mo determinat de sacro circūcisionis quod in. l. veteri erat remediū p̄ peccatū originale. Secūdo determinati sp̄ali de sacris. l. no. di. se. ibi. Jaz ad facta. Prima in duas. p̄mo determinat d̄ circūcisionis v̄tute. s̄o de eius institutiōe ibi. Hic d̄b est. P̄ta i duas. p̄mo de virtute circūcisionis determinat veritates. 2. mouet et soluit incidēt̄ dubitationem ibi. Queritur autē. Illa pars que incipit ibi. Hic d̄b est. diuiditur in partes duas.

Primo determinat de his q̄ circūstāt circūstādis l-
finitionē. Secūdo mouet & soluit dubitatōes ibi.
Si vō q̄ritur, p̄la in duas, p̄o determinat de cir-
cūcisionis institutione. Secūdo de eius mutatione
seu euacuatōe, ibi Ideo aut̄.

Circa hanc di. querēdū est principalr de
sex. Pr̄mo d̄ sacri quiditate.
Secūdo de sacrorū institutione. Tertio de sacrorū
ve. l. p̄tate. Quarto de sacrorū no. l. dignitate &
v̄tute. Quinto de remedio s̄ originale peccā in. l.
nature. Sexto de remedio s̄ originale peccā, i. tpe
legis scripte. Circa p̄tīmū q̄runt. q̄ttuor. Pri-
mo vtrū sacm̄ p̄stat in reb⁹ & v̄bis. Secūdo vtrū
sacm̄ possit diffiniri. Tertio vtrū ille diffinitio
nes q̄ ponit aug. de sacro sint pueniētes. Quar-
to vtrū illa diffinitio quā ponit hu⁹. i. libro de sa-
cra. parte. viiij. c. iij. cōueniens sit.

Articulus primus

Primo ostendo q̄ sacm̄ nō
p̄stat in reb⁹

Primo ostendo q̄ sacm̄ nō p̄stat in reb⁹
& v̄bis. Nihil p̄t p̄statu ex p̄manē
ti & successiuo q̄ ois res p̄manēs est
vel successiuā. & p̄manēs nō p̄t esse
de rōne successiuū nec successiuū d̄ rō-
ne p̄manētis. sed res sunt p̄manētes v̄ba successi-
ua. ḡo sacm̄ nō p̄t p̄statu ex reb⁹ & v̄bis. Itē sa-
cīm est ad scificandū & significādū. s̄ sic dicit aug.
2. li. de doc. ebrī. pag. post p̄cipiū. Verba p̄fusa
inter boies obtinuerūt p̄ncipatū significādū. & s̄m
ap̄lin. 1. ad thī. c. iij. Res scificat p̄ verbum dei &
oīōnē. ḡo sacm̄ nō d̄ p̄statu nisi in v̄bis. Itē ex
his q̄ simul nō cōiungunt non cōstituitur aliquid.
sed verba nō cōiunguntur reb⁹. ḡo sacm̄ nō p̄statu
tur ex reb⁹ & v̄bis. Cōtra aug. oīa. viij. sup. Jo. vl
tra mediū & h̄. i. q. i. Detrahe accēdit v̄bū ad ele-
mentū & sit sacm̄. sed elementū est res. ḡo sacm̄ cō-
stitit in reb⁹ & v̄bis. Itē maḡ in l̄ra hui⁹ di. c. iij.
duo sunt in q̄bus sacm̄ cōstitit. s̄. v̄ba & res. R̄-
sideo q̄ sacra ve. l. pp. eoz impfectionē in significā-
do. & eoz defectū in scificando nō p̄stebāt i v̄bis
q̄ p̄ v̄ba ē scificatio & exp̄ssa significatio. vt patet
p̄ auctoritates aug. & ap̄. in oppo^m allegatas. Sa-
cra aut̄ no. l. q̄ debuerūt esse p̄fectā in scificādo &
in significādo. id cōstitūt in reb⁹ & v̄bis ita vt res
sit q̄si p̄ncipiū m̄ale & v̄bū q̄si formale eo q̄ cōple-
tius ei puenit rō significādū & scificādū. P̄terea
cū sacra no. l. fuerūt instituta a v̄bo dei iā humane
nature vnito pueniēs fuit ea p̄statu i reb⁹ & v̄bis
v̄suū exp̄ssius significarent actōē. Res aut̄ & v̄bū
nō p̄statu sacm̄ tāq̄ aliqd v̄nū vnitate absolu-
ta i essēdo s̄ vnitate relatiua in cādo & signifi-
cādo. Sūt. n. v̄nū p̄ncipiū in causādo & signifi-
cādo v̄nū scificatōis effectū s̄ p̄ & m̄ sunt gn̄-
tōis v̄nū p̄lectū p̄ncipiū. Ad p̄mū in oppositō
d̄ q̄ eo mō quo sacm̄ est v̄nū. nō est incōueniēs
aliqd v̄nū p̄statu ex p̄manēti & successiuo. quāuis
ex illis duob⁹ ip̄sibile eēt aliqd v̄nū p̄ essentiam
p̄statu. Ad 2^m d̄ q̄ quāuis exp̄ssius significēt v̄-
ba q̄ res. t̄i exp̄ssior & efficacior est significatio p̄
res & v̄ba s̄ q̄ v̄ba t̄i. Ad 3^m d̄ q̄ aliq̄ duo
p̄t v̄nū p̄statu vnitate relatiua. in causādo &
significādo absq̄ hoc q̄ realiter simul p̄iungantur

Sufficit. n. ad hoc q̄ p̄iungant in intentōe appli-
cante v̄nū ad aliud.

Secūdo queritur vtrū scīm possit
diffiniri. & v̄ q̄ n̄.

Quicq̄. q̄nto metaphisice. c. v. Diffinitio s̄m b
q̄ p̄statu auctores artis p̄posita ē ex gn̄e & d̄tia.
s̄ p̄statu ex re & v̄bo cū nō sit v̄nū nisi p̄ accidēs n̄
ē in gn̄e. v̄i s̄m p̄bi. iij. top. Quāuis iustitia sit in
gn̄e. iustus t̄i nō ē in gn̄e. ḡo p̄statu ex re & v̄bo nō
ē diffinibile. s̄ sacm̄ p̄statu ē ex re & v̄bo. ḡo nō ē
diffinibile. Itē p̄bi. iij. metaphisice. Nō v̄nū si-
gnificare est nihil significare. ḡo q̄ nō est v̄nū ni-
hil ē. s̄ sacm̄ nō ē aliqd v̄nū ḡo nihil ē. s̄ q̄ nihil
ē diffiniri nō p̄t cū diffinitō idiceret qd ē. Itē p̄bi.
viij. metaphisice. Homo albus nō ē vere b̄ aliqd
ḡo a s̄i nec sacm̄ q̄ minus v̄nū est. nō est ve b̄ ali-
qd. s̄ s̄m p̄bi. vbi pus. qd nō est ve b̄ aliqd diffini-
ri nō p̄t. ḡo sacm̄ diffiniri nō p̄t. Cōtra maḡ hu-
lusmōi di. c. i. & b̄etur de p̄sca. di. ij. Sacrificiū.
sacm̄ est inuisibilis gr̄e visibilis forma. ḡo diffiniri
p̄t. R̄sideo s̄m q̄ accipi p̄t ex v̄bis p̄bi. j. top. & vi.
Diffinitō ē oīō indicās qd ē esse rei & cō-
ueribilis cū diffinitio. tāto ḡo res verius p̄t dif-
finiri. quātū est ex p̄te sua. quāto veri⁹ est. si t̄i fini-
ta sit. qd id dico qd diffinitio ip̄orat quādā finitō
nē. Cū aliq̄ a p̄bi. in metaphisica minus d̄. il-
lud aut̄ qd est verius. s̄ba est. si t̄i finita sit. Cū &
p̄bi. p̄ p̄bi. vocat qd vere ē. & id d̄ p̄bi. viij.
metaphisice q̄ p̄ & simplr diffinitio. & q̄ qd erat
ē s̄barū est & q̄ accidēs absolutū veri⁹ ē q̄ ens p̄
accidēs. vt p̄statu ex duob⁹ accētib⁹. vl ex subie-
cto & accidēte. q̄ s̄m p̄bi. v. metaphisice. Accidēs
absolutū ē ens s̄m se. i. ē ens essentiali s̄m cōmē.
ibidē. Ens v̄o p̄ accidēs nō ē ens essentiali s̄ ac-
cidentaliter. q̄ nō ē aliqd v̄nū p̄ essentiā. id v̄nū p̄-
uenit diffiniri enti p̄ accidēs q̄ accētī: q̄ ē ens p̄ ac-
cidēs p̄statu ex aliqb⁹ duob⁹ reali vnitate verius
ē v̄nū. q̄ ens p̄ accidēs p̄statu ex duob⁹ n̄ vnitate
nisi in l̄tēdo: v̄nū ad aliud applicāte. quō v̄nū est
sacm̄. id min⁹ ip̄: op̄ie diffinit p̄ ens p̄ accidēs q̄
ip̄m sacm̄ nō puenit diffiniri nisi accipiēdo diffi-
nitōnē. p̄t se exēdit ad diffinitōnē v̄nā p̄ accidēs
nō v̄ideo. n. incōueniēs si dicat q̄ sacm̄ & qdlib⁹
ens p̄ accidēs diffiniri possit diffinitōne v̄nā p̄ accidēs
Diffinitio. n. idicat qd ē res diffinita. & sic diffini-
tio entis p̄ se idicat qd ē illd ens. & qd sic ens p̄ ac-
cidēs nō ē v̄nū nisi p̄ accidēs. Itā sua diffinitio non
est v̄nā nisi p̄ accidēs. & sic diffinitio entis p̄ se p̄stat
ex genere & d̄tia seu d̄ijs eiusdē generis p̄statu
tib⁹ v̄nā sp̄z. Itā diffinitio entis p̄ accidēs. si p̄es
ei⁹ sunt res diuersoz p̄dicamētōz p̄stat ex diuersis
generib⁹ generalissimis & d̄ijs eoz: & si partes ei⁹
sunt i eodē p̄dicamētō nō t̄i in eodē genere p̄to:
diffinitio ei⁹ p̄stat ex diuersis generib⁹ primis &
d̄ijs diuersoz genēz primoz. v̄i cū p̄bi. dicit.
viij. metaphisice q̄ ens p̄ accidēs nō diffinit̄ intelli-
gendū ē de diffinitōne v̄nā p̄ se. q̄ tal̄ idicat v̄nū
p̄ se. Ad p̄m in oppo^m d̄ q̄ p̄cedit de diffinitōne
pp̄: ie d̄ q̄ v̄nā p̄ se. Ad 2^m cū d̄ q̄ sacm̄ nō
est aliqd v̄nū. dico q̄ falsum est. aliquo. n. mō v̄nū
est vt sup̄ius visum est. s̄ q̄ vnitas sua ē p̄ accidēs
idco nec sibi cōuenit diffiniri diffinitōne p̄ se v̄nā.
Ad 3^m p̄ solo ex iam dictis Ar^m ad partē aliaz

procedit de diffinitione largissime dicta que se extendit ad diffinitiones unam per accidens.

Secundo queritur ut ille diffinitioes quas ponit Aug. de sacro sint convenientes et vi qd no. Illa. n. qua ponit eo. de civi. c. 5. s. q. facrum est sacrum signum no est puer tibiis cu sacro. aq. n. benedicta sacrum signum est. s. remissiois venialium nec tu facrum e. g. pcedat diffinitio convenientis no e. Itē psecratio epi signum e rei sacre nec tu inter sacra numerat. Itē agnus paschalis de quo hetur ergo. 12. s. serpens ethencus numeri. 21. s. coluba luce. 3. s. petra q significabat xps. i. cor. 10. signa fuerunt rex sacray et imago crucifixi. quib' tu no puenit ee sacrum. Itē facrum no est signum rememorative qud e de pterito nec demonstratiu qud e de pti. nec pnotiu qud est de futuro q: aliqua recipi eo facrum nec hēt gram nec hūit. nec hūiturus est. Cū g no sint plura genera signor. vi q facrum no sit facere rei signum. Itē vi q illa diffinitio facrum e inuisibilis gre visibilis forma. cuius simia trahi pot ab Aug. 10. de civi. c. 5. s. c. 21. s. in eodacmens ga corpus xpi in altari. s. caracter baptismalis no tm sunt res: sed et sacra vt inferius patebit nec tu sit visibiles forme. Itē sacra pnt et reb' s. verbis s. sicut res sunt visibiles. ita vba sunt audibilia cū g vba sunt principaliora in sacris q res q: vt bñā e vba in sacris e q formale magis debuit dici forma audibili q visibili. Contra vtrūq diffinitio ne recitat Gratianus de pte. di. 2. Sacrificiu. s. mag' in lra. huius. di. ca. p. Rñdeo q sic venamē tu d: ab omādo actiue. ita sacra d: a sacra do actiue. Cū cū d: sacra e signum rei sacre. accipit res sacra pro re sub rde q sacra e. Est aut aliqd rei sacratis causatiu no tu institutu diuinitus ad hoc significandū vt passio xpi. s. h no d: dici pnie sacrum nisi excederet nomē sacri ad sacra secretū. aliqd aut e rei sacratis et diuina virtute significatiu n tu causatiu sic erāt sacra ve. l. aliqd aut est rei sacratis et diuina virtute significatiu q e in vture dei cātiu sicut e quodlibet sacrum no. l. Prima ergo notificatio sacri si restringat ad re sacray actiue s. ad signū sacrum spāliter diuinitus institutu ad re sacra significandū puenit cū sacro cōiter deo de saceris ve. s. no. l. aliquo mō d: diffinitio sacri in g'ali. si aut accipiat signū in cōi et res sacra no puenitur cū sacro. s. sicut dicit bu. p. h. de sacra. pte. 9. c. 2. magis e descriptio ad interpretandē hie exp:ef sione vocis referēda q diffinitio. 2. aut sacri notificatio cū illa additide qua sup addit mag' no cōuenit nū sacris no. l. s. h rōnes diffinitiois eo mō quo sacro puenit diffiniri querit. n. cū sacris no. l. s. qd est de rde eor exp:mit. Exp:mit. n. ipam gram cuius sunt significatiua s. cātiua. p h qd d: inuisibilis gre exp:mit et ipa esse significatiua. cui d: visibilis forma vt ipius imaginez gerat. i. figura exterior. q d: forma quali foris manens. q aliquo mō gerit rei imaginē et ipa est cātiua cū d: et cā existat. Ad p. m. in opp. dō q p aspersione aq bñd: cte remittitur venialia p modū meriti in quibus existat motū voluntatis seu feruorez caritatis per qua sit venialium sio no tamō p vtz sacri. Sacramētū aut significat re vt sacra autē no p modū meriti. Quia et bñd:ca no est spāliter diuinitus instituta ad illā re sacra significandā. Ad. m. dō q

ptas epalis no est gra grati faciēs p qua hō efficit formaliter facer. ad quā gram significandū fuerit diuinitus spāliter instituta. ve. l. sacra. s. cuius sacramēta no. l. sunt significatiua s. cātiua sed est gra tria gratis data qua hō efficit potestatiue facer. et illā grāz ipa psecratio epalis directe significat.

Ad 3. dō q oia pcedā s. si significat et re sacra vt imolatio agni xpi passionē. serpens in palo xpm in cruce pendente emanatio aque de petra aquā de latere xpi emanante. colūba in xpo grespus. s. plenitudine. no tūc de nouo adueniente s. pcedentez no tu significabāt rez sacra vt acti de nouo sacra te illius sacre rei subiectū. Ad. n. cū colūba super xpm descendit. neqz cū passus e neqz cū aqua emanant de eius latere de nouo xps factus e facer vt de sacro magis facer. sicut hō p debitā sacri susceptione efficitur facer aut magis facer. s. sic patet qd dici debeat de imagine crucifixi et similibus.

Ad 4. dō q principalis significatio sacri no. l. e significare gram q pferitur suscipiēti nū sit d: cte expe ipius. s. quantum ad h cū signū demonstratiuū in quātū tu significat cāz instituen. e est signū rememorative. s. in quātū finē. i. glam futurā est signū pnotiū. Sacra aut ve. l. tantū modo erāt pnotiū ca. ga no significabāt gram nisi vt futurā. Ad 5. dō. q illa diffinitio dat de sacro qd est sacrum s. no res. Corpus aut xpi in altari est res significata per spēm panis sub qua realiter s. vere puenitur sacra corporis mystici. Caracter et baptismalis e res significata p ablationē exteriorē s. sacrum gre grati faciēs. Ad 6. dō. q visibile ibi accipit p sēti bili pp dignitatē visus. de quo dicit Aug. 1. epla ad volusianū lōge post pncipiū q iter quāscūq est excellētiō. q: sicut dicit pbi. p. metaphisice marime cognoscere facit s. multas dias dñōstrat. qd intelligendū p se vt p p ipm h. de sensu s. sensato q: vt dicit ibidē audit' p accens plus pferat ad sciaz.

Tercio querit

ut illa diffinitio qua ponit bu. p. h. de sac. pte. 9. c. 2. q est dec. Sacrum est corporale vl materiale elemētū foris sensibile p positū ex similitudine repitans: et institutū significans. s. ex sctificatōe pntēs aliqua inuisibile s. spūalē gram sit ueniēs: s. vi q no. q: ibi p dicit materia de pposito. Itē aliqua sunt sacra quoz no est materia aliqd elemētū. Itē frustra foris sensibiler pponit aliqd illi qui h no apphēdit. s. pual' no apphēdit aliqd p māle elemētū sibi foris ppositū. s. ubi g pnt h in diffinitōe sacri. Item frustra instituit ad significandū q et se habet similitudine repitatiuā. post q dicit ex similitudine repitans supstū fuit addere et institutū significans. Itēz corporaliū ad spūalia nulla est similitudo. s. materia sacri no est ex similitudine repitans gram. Itēz gra no pōt cōtineri in subiecto sensibili. Itē in ista diffinitōe omittit forma sacri qd est verbū. Contra bu. dicit statz post assignatā diffinitōe q est p pta ac pfecta. Rñdeo q pcedit diffinitio est ueniēs s. datur de sacris no. l. s. patebit eius uenientia soluendo argumenta in opp. Ad p. m. dō. q fm pbi. 2. pbi. no est inconueniēs in artificialibus materiā p dicitari de artificiali. q: n. forma artificialis e accidentalis. ido tota substantia artificialiata e expe materie. Unde

bene dicitur lectulus est lignū. statua est es. sacm autē est quasi aliquid artificū. Ad 2^m. dicitur q materia le elementū ibi accipitur pro sensibili signo. & forte videtur verbo elementi. quia materia baptismi qui est ianua sacramentoz est elementū. s. aqua per materiale aut conueniēter intelligitur sensibile. eo q sūm sūam pbi. in. meta. sensibile est sensibile p materiā. Ad 3^m. dicitur q quāuis paruulus non apprehendat. illi tñ qui ipm baptizant apprehēdūt vel apprehēdere pūt. Ad 4^m. dicitur q similitudo representandi quā res habet ex sua p ditione per se non sufficeret q: ex se nō est determinata ad p:cei se significandū sacramēti effectū. & propter h dicitur bu^o p^o. li^o de sac. pte. 9°. c. 2° q sacramētū debet hīc quandā similitudinē ad ipam rem cuius est sacramētū. sūm quā habituale sit ad eandē rem repitandā institutionē quoq; per quā ordinatus sit ad illā significandā. & parū post dicit q similitudines hys ex prima p ditione. institutionē ex superaddita dispensatione. Ad 5^m. dicitur q maior vera est de similitudine que est per participationē vnius qualitatis. sed de similitudine pportionalitatis q est habitudo duarū pportionalium non est verū in B. n. similis est aqua gratie quia sicut se habet ad abluendas sordes corporis. ita se habet gratia ad abluendas sordes aīe. Ad 6^m. dicitur q nō est intelligendū q gratia contineatur in sacramēto essentialiter & in actu sed in virtute. quod qdō intelligi debeat inferius declarabitur. Ad vltimū dicitur q verbiū datur intelligi per vltimā partē definitionis qd p. dicitur. n. bu^o p^o li^o de sac. pte. 9°. c. 2° q sacramētū dicitur hīc sanctificationē p quā grām pteat & efficitur sit ad eandē sanctificationē pferendā. & parū post dicit q illā sanctificationē habet ex apposita vbi vel signi benedictione.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de: ^{principali. & circa h querunt.} 4. ^{Primo} vtrū debuerūt institui sacramēta in statu innocētie. 2° vtrū post lapsum in lege nature. 3° vtrū in tpe legis scripte. 4° vtrū in tpe legis euangelice.

Primo ostēdo q debuerūt institui sacra in statu innocētie. Aug. ij^o. sup gē. longe vltra mediū dicit q lignū vite erat sacm spūalis alimēti sapientie q nō v: fuisse nisi ex diuina institutione. Item Aug. 7°. dicit. c. 33°. Mysteriū vite eterne ab exordio gēis hūani incepit a statu innocētie. ex tūc q fuerūt instituta sacra. Itē nō tñ necesse est hōibus medicina curatiua sed etiam pseruatiua. q cū primi parentes potuerūt peccare qd patet q: peccauerūt statim eis debuerūt dari sacra tanq; medicina pseruatiua. Contra bu^o p^o li^o de sac. parte 9°. c. 5°. Sacra dei medicinesunt spirital'es q foris corporibus adhibent per visibīle spēm sed intus alas sanāt per inuisibīle veritatē s; in statu innocētie nō erat aliquis morbus q tūc nullum debuit institui sacm. Itē tūc nō debuerūt institui

sacra spūales; curationē significantia nō causantia qā illa sacra fuissent imperfecta. & ille status erat perfectus. nec sacra spūales; curationē significantia et cāntia. qā nullus erat morbus in illo statu nec esse poterat. Rādeo q sicut bene ostēdunt argumēta ad partē scōam nō debuerūt institui sacra in statu innocētie. qā fuerūt instituta pp hōis eruditiones; exercitationē & humiliationē & pp sapientie medici manifestationē. & hōis curationē propter eruditionē. qā sicut dicit bu^o p^o li^o de sac. pte 6°. c. 3°. Homo qui visibilia nouerat. & inuisibilia non nouerat diuina agnoscere nullatenus posset nisi hūanis exercitatus. Propter exercitationē vtrū occupatus circa ea que sunt spūalis necessitatis nāquā vacaret eis que pntēt ad iniquitatē. nec semper bis q pntent ad corporalē vtilitatē. q rō fuit ex sūa bu. c. p dicit pp humiliationē. q: sūm hugonē c^o. predicto. sicut pnciosa fuit elatio supiori nolle subici sic laudabilis & fructuosa ē deuotio pp supiori etiā inferioribus inclinari. Propter sapientie medici manifestationē. qā sicut dicit bu^o pte predicta. c. 4°. Nam ad h instituta sūt sacra vtrū ex eis esset qd in eis esset. s; vtrū peritiā suā medicus ostēderet in illo remediū preparauit. a quo liguū occidit morbi accepit. Propter hōis etiā curationē. quia quāuis deus aliter hōies curare posset tñ ordinauit ipm sic curandū pp iaz predictas congruitates homo aut in statu innocētie inuisibilia cognoscebat p diuinā illustrationē. & illo statu manēte hīc nō poterat iniquā exercitationē. deū etiam nō offēderat pp aliquā elationē. ex sensibus etiā nōdū acceptat ruine occasione. & cū morbū nō haberet nō indigebat curatione. vñ in illo statu non erat ea pp q instituta fuerūt sacra. Ad p^o in opp^o dicit q illud lignū aut nō erat signū illius rei sacre vtrū actus sacramēti aut hōis erat ex spūali dei institutione. s; ex similitudine quā accepit ex sua occasione. vñ ibi nō accipit ppe nōmē sacri. Ad 2^m. dicit q ibi accipit exordiu gēis hūani p exordio hūane gēnitatis qd nō fuit vsq; post lapsum. q: pmi parentes i statu innocētie nō genuerūt nec p dierūt in esse p gnationē s; p plasmationē. Ad 3^m. dicit q hōibus nō dispositis ad aliquā infirmitatē nō ē dāda medicina pseruatiua s; ordinatū regnū picipiendū. pmi aut parentes in statu innocētie si erāt dispositi ad aliquā infirmitatē. & id eis nō erat dāda aliq; sacra medicinalia s; picipiendū erat eis recte viuere quod deus eis precipit.

Secundo queritur vtrū debuerūt institui sacra post lapsum in .l. nature. & vtrū nō. Ad mīnus ē necessariū ad salutē dare pcepta q instituit sacra s; s; .l. nature deus nlla hōi dedit pcepta. q nec debuit instituire sacra. Itē nihil debuit esse i .l. nature qd nō esset de dictamine. .l. nātis. s; sacra nō sunt de dictamine. .l. nātis q: nō fuerūt eadē oī tpe q deus in .l. nature nulla debuit instituire sacra. Itē si sacra debuissent institui in .l. nature tūc dō illa instituit. qā sicut dicit Aug^o. 3°. de libero arbitrio lōge p^o p^o. Quicquid tibi vā rōemeli^o de currit felas fecisse deū. s; nō legitims deū instituisse aliq; sacra in .l. nature. q institui nō debuerūt Contra Aug^o. 19° li^o. s; sanctū longe aī mediū nullūz nomē religiois seu verū seu falsū coagulari

boies pnt nisi aliquoz signacloz velut sacroz vi-
sibilita pfortio colligeret. s; in .l. nature multi erāt
adunari in religioe cultus diuini. g; aliq; sacra hūe-
runt. Itē hu^o p^o li^o de sacra. pte 9°. c. 1°. Sacra ab i-
ctio ad restitutionē & curatiōe hois iustura sunt.
alia sub nāi lege. alia sub lege scripta. alia sub grā

Rūdeo q; in .l. nature post lapsuz debuerūt aliq;
institui sacra. ex quo. n. fuit moribus debuit iustui
signū quo manuducere infirmus ad cognitiones
medicīe vt eam desideraret seruentius. Medi-
cina autē morib; peccati res sacra ē. Cū g; sacra sit
sacre rei signū & post lapsuz sub .l. nature esset mor-
bus peccati debuerūt aliq; sacra institui. Prete-
rea q; boies pp pecc corruptionē pni erāt ad ido-
latrā. id post lapsuz in .l. nature debuerūt institui
aliq; sacra. vt p ea boies adunaretur ad cultū soli⁹
vt dicitur. sicut bñ dicit auctoitas Aug. allegata ad
hāc partē. S; vtrū illa sacra essent eis necessaria
ad salutē vel iustū cōgnū. de b; queret inferius di.
eadē. Ad p^m in oppositū dō. q; pcepta moralia
sunt de dicamie. l. nature vt in 3° li^o oisuz est. nō
sic aut sacra. & id sic oportuit ea deuo pcepte. sicut
pgrūū fuit sacra instituire. dā dō. n. lumen hoibus
cōe cuiuslibet indiuiduo nature hūane pcepti mora-
liū pceptoz obseruatiōe. Ad 2^m dō. q; in .l. na-
ture nihil debuit esse qd nō cēt de dicamie. l. na-
ture vel sicut p^m pncipiū. l. nature. vel sicut celu-
sio sequens ex pmo p^m. l. nature. vel sicut deter-
miatio alicuius pcepti illi. l. institutio aut sacro-
rū fuit quedā determinatio pcepti de dō colendo
qd pceptū est de dicamie. l. nature. Ad 3^m dō.
q; si nō legam; deū expresse & apte instituisse sacra
in illo tpe nō credendū ē ipm illa instituisse scis ho-
minib; inspiciendo q; in talibus se exerceat. & ad
b; alios instituerēt. Un; hu^o pmo li. de sacra. pte. ii^o
c. 4°. Cōtinuus q; deus hoiem a pncipio ad hec
exercenda consilio erudiuit.

Terio querit vtz debuerint insti-
tui sacra in tpe. l. scri-
pte. Et vt q; nō. Ad debuerūt institui ea q;
deo displicebat. Ita. p^o. dicit dās holocausta arie-
tū & adipē pinguis & sanguinē vituloz & agnorū &
bircoz nō hū. cū g; ista essent sacra ve. l. institui nō
dbuerūt. Itē glo. sup illō ge. i. 4°. Melchisedech
rex salē proferēs panē & vinū dicit q; hec sacra no-
stroz sacroz figura fuerūt. cū g; hec sacra fuerūt i. l.
nature & ppinquo: a sacro altaris qd est sacra no.
l. g; aliqua sacra. l. scripte. Vt q; l. l. scripta aliqua
noua sacra institui nō debuerūt ad significandum
eucharistie sacra. Cōtra hu^o pmo li. de sacra. parte
xii^o. c. viii. dicit q; pma illa sacra q; sub nāi. l. pte
cesserūt q; quedā vbra veritatis fuerunt. illa vō q;
postea sub scripta. l. secuta sunt quasi quedā ima-
go vel figura veritatis: fuerūt. g; sub. l. scripta insti-
tuta fuerūt sacra qd deus nō fecisset nisi pueniens
fieri fecisset. Rūdeo q; debuerūt institui sacra in
tpe. l. scripte. Sacra aut sunt quedā prestatio seu
fidei pfirmatio scā. & id fm diuersos status cog-
nitōis fidei debuerunt esse alia & alia sacra. ita q; in
tpe in quo fuit fidei cognitio pfectio: debuerūt ēē
sacra pfectius significantia. Et q; in tpe. l. scripte
magis accessit cognitio fidei ad pfectionē q; i tpe
l. nature. id in tpe. l. scripte debuerūt institui sacra
expressio: in significādo q; erāt sacra. l. nature.

Unde hu^o p^o li^o de sacra. pte ii^o. c. 8° dicit signa sa-
lutaris p successione tpoz alia post alia mutari debu-
erūt vt cū effectus grē diuine in salutem crederet
sif quoq; & ipa in ipis signis visibilibus euidētius
appareret. Ad p^m in oppositū dō. q; deus dicit
se illa nō velle vt delectaret in eis sicut aliq; cruli
mabāt. vel q; iudei illa nō hū offerēbāt. vel q; nō
acceptabat ea pp se. s; p: opter rē quā significabāt.
& iste tres expōitōes bētur a glossa ibidē. Ad 2^m
dō. q; quāuis oblatio melchisedech quāru ad ma-
teriā exp:ressissime repitaret sacra altaris. tū quā-
tū ad modū sumēdi. & quantū ad memoriā passio-
nis xpi. & quantū ad circūstātiā alia pfectus re-
pitabat ipsum agnus pascalis.

Barro querit vtrū debuerūt in-
stitui sacra in tpe.
l. euāgelice. & vt q; nō. Si in .l. noua nulla
fuisse instituta sacra fuisset liberio: q; obligasset
ad paucio: s; fm bñi Jacobū in epla. l. c. i. Ipsa
ē lex pfecte libertatis. g; in illa nulla debuerūt insti-
tui sacra. Itē grā & virtutes sufficiūt ad curandū
boies. s; p; pbi. p^o pbi. nō d; fieri p plura qd fieri
pōt p paucio: g; ad curatiōē hois nulla debuerūt
institui sacra. Cōtra Dio. p^o. c. angelice hierar.
Neq; aliter possibile nobis suplicere diuinū ra-
diū nisi varietate sacroz velaminū anagogice cir-
cūclatū. cū g; in tpe. l. euāgelice maxime debuerit
supplicere diuinus radius & sacra sint quedā sacra
ta velamina anagogica maxie debuerūt institui in
tpe. l. euāgelice sacra. Rūdeo q; pueniens fuit i tē
pore euāgelice. l. sacra institui. vt. n. oisuz ē li^o. 3°.
eadē fuit fides iustoz q; fuerūt tpe. l. scripte cū fide
iustoz in tpe. l. euāgelice quāuis tūc d. l. cōi nō cēt
cognitio fidei ita explicita sicut mō. cū g; illi p: ote-
starent seu p: iterētur fidē suā p sacra eis a deo insti-
tuta pueniens fuit qd etiā in .l. euāgelice institue-
rētur sacra fidei prestātia. expressio: tū g; pma.
q; fides est magis explicita. & vtilio: tāq; sancti-
tātē efficientia. Et q; .l. noua est libertatis debue-
rūt esse facilio: & numero paucio: Un; Aug. 19°
li^o. S; fustū aū mediū dicit q; cū xps suo aduētū sa-
cramēta ve. l. impleuisset. ablata sunt & alia insti-
tuta virtute maiora. vtilitate melio: a. actu faci-
lio: a. numero paucio: a. tanq; iustitia fidei reuelata.
& in libertatē vocatis filiis dei iugo seruitutis
ablato qd duro & carni debito pplo congruebat.

Ad p^m in oppositū dō. q; sacra no. l. nō faciūt eā
minus liberā s; liberio: q; nō sunt multa & sunt sa-
tis leuia. & grām cōferūt p quā homo liberius & sa-
cilius. l. obseruat. Ad 2^m dō. q; grā & vrutes suffi-
ciūt ad curādū hoem formaliter. sicut sanitas. cō-
pus sanat formaliter. Un; sicut nō sequitur sanitas
sanat. g; nō debuit institui medicina cōferēs sanita-
tē. ita nō sequitur grā sanat. g; nō debuerūt institui sa-
cramēta grām pferentia. q; illo mō q; grā sanat sa-
cramēta. q; grā formaliter. sacra aliquo modo ef-
fectiue. nō sicut efficiēs pncipale s; instrumentale.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3° pncipa-
li. Et circa b; querit-
tur. 4. Primo vtz ois cerimōie. l. ve.
erāt sacra: 1° vtrū sacra ve. l. crāt rōnalia. 3° vtz

curabāt a corporali imūditia. 4° vtz in susceptio-
ne illoz sacroꝝ p̄ferebat grā.

Primo ostendo q̄ omnes cerimo-
nie ve. l. erāt sa-
crāmēta q̄a om̄s erāt sacre rei signa. Itēz
in noua. l. sacm̄ altaris est sacrificiū. ḡ sūliter i ve.
l. sacrificia erāt sacra. ḡ a sili omnes alie cerimōie.
Cōtra sicut p̄t colligi ex diuersis locis in. l. ve-
teri cerimōie ve. l. distinguebātur i sacra & sacri-
ficia & obsequantias & sacra. nō omnes ḡ cerimōie
ve. l. erāt sacra. Rūdeo q̄ cerimōie ve. l. ad cul-
tū dei ordinabantur. Circa que cōsideranda sunt
tria. ip̄e cultus. & colētes. & instrumenta colendi.
Ip̄e aut̄ cultus sp̄aliter cōsistebat in sacrificijs q̄
dei reuerentiā offerebāt. Instrumenta aut̄ colendi
pertinebāt ad sacra sicut erat tabernaculū cande-
labrū & archa & mensa & vasa tē. Circa colentes
aut̄ quattuor req̄rebant. s. ip̄soꝝ institutio ad cul-
tū diuinū que quātus ad om̄es fiebat per sacra cir-
cūcisionis. & quantū ad sacerdotes fiebat per eoz
cōsecrationē. Requerebatur etiam vsus eoz que
p̄inebant ad diuinū cultū cuiusmodi quantus ad
om̄e populū erat cōsus agni pascalis. & cōsus eoz
que comendabant cū eo ex. l. p̄cepto. quantū aut̄
ad sacerdotes oblatio victimaz & cōsus panū p̄po-
sitio. & alioꝝ que erāt sacerdotū vsibus deputa-
ta. Requerebat etiā remotio aliquaz imūditia-
rū p̄ que impediēbātur a cultu diuino & sic quantū
ad pplm̄ erāt instituta quedā purificationes a qui-
busdā exterioribus imūditijs & expiatiōes a pec-
catis. sp̄aliter aut̄ quantū ad sacerdotes & leuitas
erāt instituta ablutio manū & pedū & rasio piloz.
& ista tria p̄dicta p̄tinebāt ad sacra. Quartū etiā
q̄d requirebat̄ erat singularis colentiū cōuersatio
quantū ad cibos & vestimēta & alia huiusmodi. & h̄
p̄tinet ad obsequantias p̄ quas distinguebantur ab
illis qui deū nō colebāt. Accipiēdo ḡ sacra ve. l.
scripte nō om̄s cerimōie erāt sacra. s. quedā per-
tinebāt ad sacra quedā ad sacrificia quedā ad ob-
sequantias quedā ad sacra. Et extendēdo nomē sa-
crāmēti ad om̄e signū rei sacre oēs cerimōie ve.
l. erāt sacra. & sic p̄solutū ad p̄m. Ad^m d̄. q̄ ali-
quādo ea que multiplicātur in inferioribus vniū-
tur in superioribus vt declaratū est h̄. s. sacra no.
l. & sacrificia sūt perfectōia q̄s sacra & sacrificia ve.
l. & ideo cōuenientius fuit q̄ idē re esset sacramen-
tum & sacrificium in noua. l. q̄ in veteris.

Secundo queritur vtrū sacra-
menta ve. l.
erant rōnalia. Et v̄ q̄ nō quia nihil ē rōna-
le q̄d p̄tinet ad leuitatē. sed comedere festinanter
ad leuitatē pertinet. ḡ irrōnabile fuit illud q̄d p̄-
ceptū est. ero. 12°. s. q̄ agnū pascale comederēt festi-
nanter. Itē non fuit necessariū q̄ in ve. l. magis
p̄figurarent magna quedā sacra no. l. q̄ alia. sed i
ve. l. non fuerāt aliqua sacra p̄figuratiōe cōfir-
mationē & extremā vñctionē. ergo non fuit rōna-
bile instituire talia sacra q̄ p̄figurarent alia. Itē
irrationabile v̄ q̄ sacerdos p̄ tactū illius rei per
que alios mūdāt fiat imūditus. sed sicut b̄tur nu-
meroz. 19°. p̄ aquā expiatiōis in qua asp̄gebat̄
cinis vacce ruse expiābāt̄ boves ab aliquibus im-
mūditijs. & tū q̄ tangebāt illas aquas imūditus
erat. ḡ illud sacm̄ irrōnabile fuit. Cōtra. omne

factū in sapientia ē rōnabile. s. deus oia illa sacra
instituit in sapientia. dicit. n. psal. ad deū. Dia i sa-
pientia fecisti. ḡ oia sacra ve. l. fuerūt rōnabilia.

Rūdeo q̄ aliqd factū dupliciter p̄t dici rōnabi-
le vno mō q̄ ē de naturali dictamine recte rōis. s. i
cit p̄m. l. nature & p̄clusiones q̄ sequitur ex eis. &
sic nō oia sacra ve. l. fuerūt rōnalia. q̄ nō oia fuerūt
de dictamine. l. nature. Alio mō d̄ aliqd rōnale
q̄ nihil p̄tinet rōni p̄trariū & ex rōnali cā & mō de-
bito p̄tpe ē institutū vel factus. & sic iā sacra ve. l.
fuerūt rōnabilia. Ad p̄m in opp^m d̄ q̄ festinātia
in comedēdo q̄ subest rōnalis cā nō p̄tinet ad le-
uitatē. rōnalis aut̄ fuit cā quare agnū in exitu eoz
de egypto comederūt festināter. q̄ egyptij eos fe-
stināter erire p̄pellebāt. & in rememoratōe huius
eniā postea in terra p̄missiōis illū modū in come-
dēdo agnū pascale obsequabāt. Ad^m d̄. q̄ in
ve. l. rōnabiliter fuerūt quedā sacra p̄figuratiōe ali-
qua sacra no. l. vt circūcisio bap^m. cōsus agni pasca-
lis eucharistiā purificationes ve. l. sacm̄ penitētie
cōsecrationis pontificis & sacerdotū sacm̄ ordinis.
& tū vt dicit aliqui rōnabile fuit q̄ nō essent in. l.
ve. aliqua sacra p̄figuratiōe p̄firmationē & extremā
vñctionē. q̄ p̄firmatio ē sacm̄ plenitudinis gra-
tie cui⁹ plenitudinis nondū t̄ps aduenerat. Extre-
ma vñctio est imediata p̄paratio ad introitū glie
cui⁹ aditus nōdū patebat. q̄a vt in 5°. b̄tur est per
passionē x̄pi apta fuit ianna paradisi. s. bec rō non
multū valet. q̄ quāuis in. l. scripta nō fuerit t̄ps
plenitudinis gr̄e nec tūc pateret aditus in gl̄iam.
nō fuit t̄ in cōueniēs s. p̄ueniēs vtrūq̄ illoꝝ i ve.
l. p̄figurari. Et p̄m fuit forte p̄figuratiō p̄ abūdā-
tiaz manne. & s̄m per introitū filioꝝ israhel in terrā
p̄missionis. & id̄ mihi v̄ d̄. q̄ etiā confirmatio
& extrema vñctio p̄figurata fuerūt in ve. l. quāuis
nō ita exp̄esse sicut alia sacra p̄firmatio. n. plumi-
nā aureā p̄secratā in sanctificationē q̄ pen debet su-
per frontē. & extrema vñctio p̄ b̄ q̄ de s̄gule arie-
tis imolati in p̄secratōe sacerdotū tangebāt
extremā auricula dextre. & p̄ter manus dextre simi-
liter & pedis. de quibus duobus b̄tur leuit. 8°.

Ad^m d̄. q̄ illud ex rōnali cā fuit institutū. fuit
enī institutū cōtra p̄cessū idolatrie q̄d filij israhel cō-
miserāt in adoratiōe vituli. & id̄ ad significandū
esse imūditū quicquid p̄tinet ad idolatriā ex quacū-
q̄ p̄te fuit institutū. vt ēt sacerdos alios asp̄quans
illa aq̄ p̄beret aliq̄s legalē imūditā. & ad b̄c vt sa-
cerdotes eēt sub onere. l. & vt nō sup̄birent de b̄
q̄ alios sanctificabāt. & ad significandū q̄ sacerdo-
tes noui testam̄ti p̄p̄ mariaz sacrificij sanctitatem
semper debent se minus idoneos reputare.

Tertio queritur vtrū sacra ve. l.
curabāt a corpo-
rali imūditia. Rūdeo q̄ sic. q̄ ceteris pa-
ribus q̄d rarū ē cari⁹ est. id̄ vt ea q̄ p̄tinebāt ad cul-
tū dei in maiori reuerentiā b̄entur. instituta fuerūt
multa impedimēta p̄ q̄ boies frequēter imūdi repu-
tabant ad ea faciēdū q̄ ad cultū dei p̄tinebat. ad
q̄ idonei erāt q̄ illa impedimēta nō incurrebant. & ēt
illa q̄ incurrebāt postq̄ erāt s̄m. l. mūdati. vñ illa i
pedimēta erāt q̄dā irregularitates legales. & he di-
cebāt̄ imūditie corporales a quibus p̄ sacra lega-
lia mūdabant. Et apls ad hebre. 9°. S̄guis bir-
coꝝ & tauroꝝ & cinis vitule aspersus inquinatos

sanctificat ad emundationē carnis. rō autē quare sa-
cramēta no. l. nō ita emūdāt ab irregularib⁹ ē hec
q: in no. l. nō sunt tot irregularitates nec p̄dicāt
nisi solis mīstris ecclie in qbus requiritur maxima
idoneitas propter sacramentoz sanctitatem.

q **Bartholomaeus** dicitur vtz in susceptione
sacroz ve. l. cōdere
batur grā. & vi q sic. q: p opa que deo sunt
accepta p̄fert a deo homini grā. s; sacra ve. l. non
erāt minus digna q̄ sacra. l. nature. q̄ tū deo erāt
accepta. dī. n. ge. 4°. q̄ aspexit deus ad habel & ad
mūnra ei⁹. q̄ in suscepiōe sacroz ve. l. p̄ferbatur
grā. Itē hu⁹ p̄ l. de sac. pte ii°. c. p°. Si q̄s sa-
cramēta p̄ora effectū sanctificatiōis hūisse nega-
uerit nō mibi recte sentire vī. Itē vana ē medi-
cina q̄ nō p̄fert sanitatē. S; deus nullam instituit
alic vana medicinā. cū ergo ip̄e instituerit ve. l. sa-
cramēta tanq̄s alic medicinas sanitatē alic cōfere-
bāt. q̄ sine grā esse nō p̄t. Itē sacra vntes hnt a
fide passiois xpi. s; fideles in ve. l. illā credebāt im-
plicitē vel explicitē. vti. l. 3°. li. o. s. i. s. z. ergo sicut i
suscepiōe sacroz no. l. p̄fert grā. ita p̄ferbatur i
suscepiōe sacroz ve. l. cōtra ad rō. 3°. Ex operi-
bus. l. nō iustificabif ois caro. s; sacra erāt quedā
opa. l. ergo in susceptione illoz sacroz iustificans
grā nō p̄ferbaf. Itē ap̄ls ad hebre. io. dicit q. l.
erat vmbra hīs futurorū bonoz nō ip̄as imaginez
rez. q̄ nō esset vtz si sacra ve. l. grāz cōtulissent.
Ad istā q̄nēz dixerūt aliq̄ in suscepiōe ve. l.
p̄ferbaf grā. nō tū ita plene. nec ita directe sicut
i suscepiōe sacroz no. l. cū opiniois rōni vī asse-
rire hu⁹ p̄ l. de sac. pte ii°. c. 2°. dices. q̄ mediā
tribus sacramētis no. l. illa p̄oris t̄pis sacra sancti-
ficabāt vt eadē esset salus. et hīs q̄ recta fide signa
futuroz in illis venerati sunt. & hīs q̄ effectū salu-
tis in istis p̄cipiūt. p̄ponebant q̄ illi q̄ illa sacra iu-
stificabāt nō tū p̄ modū meriti s; ē p̄ modū sacri
Sed hec opinio nō videt p̄cordare cū auctori-
tatibus ap̄. neq; scōz. vī cōiter nō tenet. Alij d̄
quoz opinioe m̄gr vī fuisse. dixerūt q̄ illa nō san-
tificabāt neq; p̄ modū sacri neq; p̄ modū meriti
etiā si in fide & in caritate fierēt q: ip̄o sunt ea d̄s i
seruitutē & vt futuri figura essent. S; cōtra. opa
idifferētia q̄i sūt ex fide & caritate p̄ficiūt ad me-
ritū. q̄ m̄lto fort⁹ facere sacra vel suscipe q̄ deus
instituerat ad offerendū sibi valebāt ad meritūz.
Cf̄ q̄ mibi d̄s sū eōdem opinioe q̄ illi q̄ ex fide
& caritate exercitabāt se in vsu illoz sacroz mere-
bātur. vī p̄cūs vsus sacri eis valebat ad carita-
tis augmentū. & si exercitātes se in vsu eoz pp̄ bo-
norē diuinū caritatē nō hēbant. p̄ tale tū exercitiū
se de p̄gno ad suscepiōe caritatis disponebant
Ex vti tū illi sacri inquantū sacm erat nullā grāz
recipiebant. nō. n. inquantū sacra erāt instituta ad
grām p̄ferendā. s; ad sacra grām p̄ferentia. p̄figu-
randa. & h̄ mō p̄cedunt argumēta ad 2°. pte. Ad
p̄m ar̄m ad partē aliā d̄. q̄ minus habel acceptū
fuit do sicut op̄ meritōriū ex fide & caritate factū.
nō tanq̄ sacm loquēdo d̄ acceptioe q̄ ip̄ortat gra-
tie gratū faciētis collationē. Ad 2°. d̄. q̄ illa vī
fuisse opinio hu. q̄ mō cōiter non tenetur. Vel p̄t
dici q̄ ibi loquitur de sanctificatiōe q̄ p̄ meritū acq-
ritur. Ad 3°. d̄. q̄ sacra ve. l. nō erāt instituta tā
quā medicīne sanitatē efficiētia s; tāq̄ suscepiētia

a remotis aliquo mō ad sanitatē disponētia iquā-
tū figurabāt xpm & eius passionē cuius fides ē me-
dicina vtilis p̄tra oīa grāis hūani peccata. Ad 4°. d̄.
d̄. q̄ sacra vntē hnt ex fide passiois tāq̄ ex cōti-
nuatē ip̄a sacra sicut m̄lta q̄dā diuine institutiōi tā
quā eoz cāe p̄ncipali. Sacra autē ve. l. a deo insti-
tuta nō fuerūt. vt p̄ modū sacri sanctificaret. s; vt
sacra sanctificantia figurarēt. & ego hū p̄cedo q̄ ef-
fectū figurandi in sus. i. p̄c̄tib⁹ ea hēbāt p̄ fidem.

Articulus quartus.

Consequenter querit d̄ 4°. p̄n
cipali & circa b
queritur. 4. p̄ vtz i susceptione
sacroz no. l. p̄feraf suscepiētī grā. 2°.
vtz sacm sicut illi grē efficiens cā. 3°.
vtz a passione xpi sit in sacris virtus seu efficacia
4° vtz v̄tutū & sacroz sit eadem gratia.

p **Primo ostendo** q̄ i suscepiōe sacroz
no. l. nō p̄fert grā. p̄n
cipalior. n. ē p̄paratio actiois ad agens q̄
ad passūz. q̄ collatio sacri p̄ncipali cōparaf ad cō-
ferentē q̄ ad suscepiētē. s; ex vi sacri non p̄fertur
grā cōferenti q̄ multo minus suscepiētī. Itēz duo
equales i bona volūtate debēt recipe equalē grāz
q̄ si vnus illoz nō p̄sset inuenire qui sibi ministra-
ret sacramētū & alius inueniret non pp̄ b recipe-
rent inequalē grām. s; b nō esset vtz si ex vi sacri
aliq̄ grā cōferret suscepiētī. Cōtra maḡ in lra hu
in smōi dī. c. 3°. dicit de sacris no. l. q̄ dant salutēz
& sumit ab Aug. in expositiōe tituli ps illius. Ut
qd deus reppulisti in finē. in glo. Itēz sacra no. l.
distinguit a sacris ve. l. tāq̄ p̄fecta ab ip̄erfectis.
s; si in illoz suscepiōe nō p̄ferret grā nō cōtē p̄-
fectiora q̄ illa. q: illa ita significabāt rem sacra sicut
ista. q̄ in suscepiōe illoz cōferunt grā. R̄spondeo q̄
deus ab eterno p̄ordinauit naturā hūanāz sibi in
p̄sona filij vniendā in tpe ad recedēdū sibi ge-
nns hūanū. & de seruitute diabolī ea liberandū qd
p̄uidebat in p̄mis parētib⁹ qd sibi erat facturūz
pp̄ boiem lapsūz & in diabolica seruitutē casurūz.
Impletio autē illi p̄ordinatiōis iter oēs res p̄ t̄pis
ortas sumā grā fuit. Cū Aug. 13. de ci. c. 19°. In re-
bus p̄ t̄pis ortis illa sumā grā fuit b̄ ipletū qd hō in
v̄nitatē p̄sonē p̄metus est deo. & iō tpe in quo fu-
it b̄ ipletū ad ap̄lo vocaf. gal. 4°. plenitudo t̄pis
ga tūc oīsa fuit hūano generi diuine grē plenitu-
do. vī rōnabile fuit. vt. l. in illo tpe data ab ore il-
lius in quo deus plenitudinē grē posuerat est; lex
plenitudinis ad boiem recedēdū. & de seruitu-
te diabolica liberandū. s; q: hec non p̄t fieri sine
grā gratū faciente. iō d̄: est. l. q̄. p̄fectiōi autē. l.
oportet rōdere sacroz eius p̄fectio. & iō rōnate fu-
it vt in illa. l. talia instituerētur sacra in quoz susce-
piōe cōferret grā: qua hō deo recedēdū aref. & d̄ ser-
uitute diabolica liberaret. cū q̄ p̄dicta lex sit. l. no.
sequit q̄ in suscepiōe sacroz no. l. p̄fert grā. Ad
p̄m in opp̄m d̄. q̄ sacm sub rōne qua sacm est
magis respicit suscepiētē q̄ p̄ferentē. absolutio
eni corp̄oris i b̄ptismo nō sic h̄z rōez sacri p̄ p̄pa-
rationē ad baptizantē. sicut ad illū q̄ baptizatur.
& nō oportet q̄ ex vi sacri grā p̄feraf ministrāti q̄
uis in ministrādo si digne ministrat grām mereat

Ad: ^m dō. q̄ duo equales in bona volūate debent recipere equalē grām q̄ datur p̄ meritū suscipiētiū. Nō aut̄ oportet b̄ esse vtz de grā q̄ datur ex vi sacri tā pro bona volūate suscipiēdi sac̄z p̄fertur volenti plus de grā q̄ si sac̄m desideratū non haberet vim gratiam conferendi.

Secūdo queritur vtz sacramētū sit efficiens cā illi^o gratie q̄ p̄fertur in sac̄o. Et v̄i q̄ sic qz sac̄a no. l. p̄tinent grām. v̄i in quadā collecta dī. p̄ficiant in nobis q̄sumus dīe nra sacramēta q̄ continent. s; non cōtinent eam realiter in actu sicut vas continet aquā. vel intellectus sp̄m intelligibile. q̄ p̄tinet eam in v̄tute. sicut cā continet effectū. q̄ per suā v̄tutez sunt gratie causa. Itē si sacramēta no. l. non dicuntur cōferre grām nisi quia ea suscipiētibz dō confert eam. tūc nō iustificaret ex vi sacri sed tantūmodo per modū meriti. et sic a sacramētis ve. l. iustificādo nō differret. q̄ v̄i q̄ illam grām quā conferunt efficiant. Item Aug^o omel. go. sup. Jo. vltra mediū. et habetur p̄. q. p̄. detrahe. Vñ ista tanta v̄tute aque: vt corpus tāgit et co: abluat. ergo v̄i q̄ in sacramēto sit v̄tute p̄ quā efficit aie abluōne quā nisi efficiendo grām facere nō posset. Contra. b. in sermone de cena dñi. sicut iniecitur canonicus per librū. abbas p̄ baculū. ep̄us p̄ anulū. sic diuīdes gratiaz diuersis sūt tradite sacramētis. sed liber nō est cā efficiēs p̄e bēde q̄ confertur. nec anulū ep̄iscopatus. q̄ nec sacramētū gratie. Item sacramēta non sunt gratie causa efficiens equiuoca. qz effectus nobilio: modo est in tali causa q̄ sit in se ipso. sed gratia si est nobilio: modo in sacramēto q̄ in se ipsa. nec causa vniuo:ca quia talis causa cā suo effectū ē eadem specie. sacramētū aut̄ et gratia nō sunt eiusde: speciei. sed ois causa efficiēs est equiuoca vel vniuo:ca. q̄ sacramētū non est gratie efficiēs cā. Itē Aug^o. li. 83^m. q. q. 4^a. dicit q̄ quedā deus est faciens per seipsum que solo illo dignasunt. ei qz soli cōueniunt sicut est illuminare alas. cū ergo aie illuminet per grām. ipse solus per seipm̄ efficit eam in aia. qd̄ non esset verū si illius gratie esset sacramētū efficiēs causa. Ad istam qd̄ ne: dicit qd̄am q̄ sacramētū est grē que suscipiēti sac̄m confertur efficiens cā non p̄ncipalis sed instrumentalis. non tñ sicut attingens ipsam grām sicut actio dolabre formā que fit in materia. sed sicut attingens quandam dispositiōne ad gratie susceptionem. In quantum. n. est instrumentum diuine materie est in eo spiritalis virtus. per quā attingit ipsam animā. et in ea causat dispositiōem predictam. et q̄ hoc sit possibile per exempla declarant. Ignis. n. corporalis in inferno in quantum est instrumentum diuine iustitie: vim habet agēdi in anima quam al non haberet. calor etiam in humano corpore quāvis sibi relictus magis cibū consumeret q̄ in carnem conuerteretur. tamen in quantum est instrumentum anime regentis corpus vim habet conuertendi alimentum in carne. san tasma etiam cum sit quid sensibile sensitiuā interiori in quantum est instrumentū intellectus agētis cooperatur ad cādu: speciem intelligibilem in intellectu possibili quā per suam absolutā virtutem facere non posset. cum ergo bec positio sit

possibilis et sit ad honorē sac̄i ac cōfirmandū illō quod tenetur de actione igni eterni et purgatorij. videtur q̄ sit rationalis et tenenda. Alij dicunt q̄ sacramentum non est gratie efficiens causa p̄ncipalis nec instrumentalis. nec aliqūā dispositiōne efficit in aia sed pro tanto dī sac̄z no. l. efficere gratiam. qz ex institutione diuina semp diuina v̄tute digne suscipiētibz ea efficit eam. pro tanto ergo dicuntur conferre grām qa semp h̄nt cōcomitantē v̄tute diuinā grām conferentē quaz opinio nem manifest per auctoritates et ratios. Dicit. n. Aug^o. 15. de ciui. c. 7°. q̄ sp̄s operatur intrinsicus vt valeat aliqd̄ medicina que adhibetur extrinsecus. ad b̄ etiā facit auctoritas ber. exp̄esse ad h̄c partē allegatā. Per rōnez etiā sic arguit. si sacramēta tanq̄ instrumenta grām efficerēt vel dispositiōne ad grām in eis esset aliqua v̄tute p̄ quā b̄ facerent. aut ergo corporalis non p̄t proxiū esse p̄ncipiū agendi in aiam. nec sp̄ialis. qa spiritalis v̄tute nō est imediate in corporali subiecto. q̄ in eis nulla v̄tute est per quā possint etiā tanq̄ instrumenta efficere grām vel in aia dispositiōnem ad eam. P̄terea si efficerent in aia aliqūā dispositiōne. aut b̄ esset creando aut educendo cā de potentia aie. non primo modo qa creatio non p̄t esse a creatura. nec sicut ab agente p̄ncipali. nec sicut ab instrali. aliter. n. probabilitate b̄t error: dicentū q̄ p̄^a intellia creata aliā creasset i v̄tute cāe p̄me nec sebo modo quia in baptismo nō sit dispositio in aia ad recipiendū grām nisi character quia tñ non educitur de potētia aie sed creatur. vnde i aia dī imprimi. P̄terea cū panis trāsustantiatur in corpus xp̄i. non v̄i aliqua pbabilitas q̄ v̄ba aliqūā dispositiōne faciāt in pane ad illā trāsustantiatiōne. nulla. n. dispositio in pane ad illā trāsustantiatiōne requirit. q̄ s̄ illa sac̄a quoz estētia p̄sistit in vsu nulla p̄ aliqūā v̄tute q̄ sit in eis faciāt in aia ad dispositiōne ad grās. Qui vult tenere istā opiniōne q̄ mibi v̄i intelligibili: p̄t dicere ad p̄^m in opp^m q̄ sac̄a p̄ rāto dicūt grās p̄tinet qz sep̄ collatio grē p̄comitat susceptionē eoz i instāti p̄pletis sue nisi fuerit ipedita ex pte suscipiētiā. Ad: ^m dō. q̄ sac̄a dicūt p̄ferre grās ex vi sacramēti n̄ qz p̄ aliq̄ v̄tute q̄ sit in eis ipas efficiāt siue p̄ncipal: siue instrali. s; qz in ipoz susceptiōe diuina v̄tute ex imutabili ei^o: diatiōe. sp̄ali ē assitit i aia d̄bito mō susceptiōne efficiēdo grās p̄ sac̄a suscepra: quia ad aie curatiōne fuerunt instituta. nō sic aut̄ potest dici de sacramētis ve. l. ex dictis patet solutio ad 3^m. Qui vult tenere primā opiniōnez potest dicere ad p̄mū contrā eam q̄ ille similitudines quas ponit Ber. intelligi debent in significando non in modo causandi. Ad: ^m dicendum q̄ effectus est nobilio: modo in sua causa equiuocaloquendo de causa p̄ncipali non de instrumē tali. Non enim oportet causam instrumentalem siue sit instrumentum cause vniuo:ce siue equiuo:ce esse nobilio:rem suo effectū. sacramēta autem non sunt nisi cause efficientes instrumentaliter dispositiōnem ad gratiam. et quia sunt instrumenta cause equiuo:ce. ideo per redntiōnem etiam cāe dicūtur equo:ce et voco b̄ cāz p̄ncipalē cāz equo:ca non qz non sit vera cā sicut homo pietas dicit homo equiuo:ce. vel sicut stella dī canis. sed qz ipa et

eius effectus non vniocant in aliquo vno. Ad 3^m d^o. q. solus de^o per seipsum illuminat alias effe-
ctiue sicut pncipalis ca. sed dispositiue et illuminat
eas p aliud a se tanq^m instrum operans in vtute ac-
cepta ab ipso pncipalr mouete.

Quarto querit^r vtrum a passiōe xpi
fit in sacris vtus seu
efficacia. Et vt q. nō. q. passio xpi transijt
et efficacia sacroꝝ manet. sed sicut dicit auic. vj^o me-
ta. c. ij^o. Vnaqueq; ca est cu suo caro. g in sacris nō
est vtus seu efficacia a passiōe xpi. Item si esset in
eis vtus a passiōe xpi. aut esset iquāta credita. aut
inquāta credita et exhibita. Nō pmo modo. quia
tūc sacra vt. l. habuissent vturē iustificādi et vt fa-
cra. Nec 2° modo. q. baptisimus et eucharistia fue-
runt instituta an passiōe xpi et a sua institutione ha-
buerūt vim grāz pferēdi. g in sacris nō est vtus a
passiōe xpi. Cōtra glo. sup illud ad ro. v. q. est for-
ma futuri. sic ex latere illi^o dormiētis assumpta est
costa vni formata est eua. sic ex istius. i. xpi latere p-
fuerūt sacra. l. aqua ablutiōis et sanguinis redē-
ptiōis p que saluat ecclia. Itē Aug. xv. de ciui. c.
xxvj. loquēs de hostio. qd fuit i latere arche dicit.
Profecro illud est vulnus qm latus crucifixi lācea
pforatū est. ac qppe ad illū veniētes igrediunt. q.
inde sacra manauerūt qd credētes iniiciant. Rū-
deo q. in instrō duplex ē vtus vna que psequit ma-
teriā eius et formā absolute et hec inest ei ex sua cō-
ditōe. et sic vtus securis est a fabro. alia q. nō inest
ei nisi dum agēs eo vtis. et hec inest ei a mouete. et
sic vtus securis est a carpētatore. cū g sacra sint in-
strā diuine misericordie. nō tū in eis est vtus quāz
hnt ex sua pditōe cui^o est vtus lauādi in aqua sed
alia q. in eis inest tñ modo dñi sunt in vsu h est dñi
diuina misericordia eis vtis actu. et h nō est in eis
absolute nec ex sua nāli pditōe sed a diuina vtute
mouete. loquēdo de vtute pmo dicta vtus nō est
in sacris a xpi passiōe. sed vtus. 2° modo dicta est i
eis a passiōe xpi sicut a cā meritoria. et ab ipso xpo
inquantū est de^o. sicut a cā effectiua. a quo. n. ē ef-
fect^o instrō ab illo est instrō vtus. 2° modo dicta sicut a
carpētatore est scissio facta p securim. et vtus secur-
is que sibi nō puenit nisi dū est in vsu. effect^o autē
curatiōis aie q est p sacra. vt p qdā instrā diuine mi-
sericordie ē a xpi passiōe vt a cā meritoria et a do-
vt a cā effectiua. vt in. 3°. li^o. oñsum est. qd aut ista
2° vtus nō est in instrō nisi aliquo mō ptiuetur vt
pungatur illi a quo vtus deriuatur. id in ministrā-
do sacra: requiritur fides ecclie de xpi passiōe q ipsa
sacra aliquo mō ptiuetur vel pūgatur ipsi passio-
ni pūctiōe q est. pūctiōe explicita vt implicitā. vt
pūctiōe in spāli vel in gnāli. Ad p^m in opp^m
dō. qd et si sacra nō sint sil cū passiōe xpi realit tñ si-
mil sunt in intentiōe p fidem ecclie q ad passiōe
xpi sacra refert. Ad 3^m d^o q. baptisimus cōpleta;
vtutem suā habet a passiōe xpi. vt a cā meritoria
inquāta credita et exhibita. a sua tñ institutione q
fuit an passiōem habuit aliqū vtutem a passiōe
xpi vt a cā meritoria de ppinquo futura et expecta-
ta et alio modo iā quasi icōdata per penalitates
quas pro nobis xps assumpserat. vnde baptisim^o
an xpi mortem vtutem habebat remittendi origi-
nale peccati. et conferēdi grām. sed non tantam si-
cut post eius mortē.

Quarto querit^r vtrum virtutum
et sacroꝝ sit eades
grā. Et videt q. nō dani. li. 3. c. xv. dicit q.
quoz nā eadem. bonum actio eadē est. g quozum
actio non est eadē. nā nō est eadem. sed grā virtu-
tum et sacroꝝ nō est eadem actio. q. grā vtutūz ha-
bilitat ad bene operādū. grā sacroꝝ sanat. g nō est
eadē grā. Itē in statu inocētie erat necessaria grā
vtutum. non aut grā sacroꝝ. oñsum est. n. q. in illo
statu nō fuerūt instituta aliqua sacra. g non est ea-
dem grā vtutūz. Cōtra phi. x. metaphisice.
Nō puenit plura vni sria esse. sed vni et eadē peccō
mortali sria est grā vtutūz et sacroꝝ. ergo nō sunt
diuerse grē. Item p eandē vtutem accedit mobi-
le ad terminū ad quem. et recedit a termino a quo
sed p grām vtutum mouet ala ad bonū et p grāz sa-
croꝝ recedit a malo: sanati. n. est recedere a malo
infirmittatis. g eadem est grā sacroꝝ et vtutū. Rū-
deo q. siue grā sit realit idem q. caritas siue nō. di-
co q. eadē est p essentiā grā sacroꝝ et vtutum diffe-
rens fm rōnem pp cōparatiōe diuersam ad esse-
ctus. q. grā inquāta p sacra pferē directe. et ime-
diate ordinat ad sanādū aiam a morbō peccati. vel
ad sanitatē augēdā. grā aut vtutū. i. grā inquāta
ab ea sunt vtutes seu inquāta est forma vtutū dire-
cte et imediate ordinat ad bene operādū. et q. po-
tētia nō pōt bene opari nisi fuerit sana. id etiā grā
vtutū ex consequenti respicit aie sanatiōem si p-
cessit in ea infirmitas aliqua. et q. etiā sanatio ani-
me disponit potentias ad bene operādū. ideo
grā que confert in sacris ex consequenti ordinat
ad bonam operationē. Ad p^m in oppositum
dicēdum q. eadem est actio vtutūz grē vt osten-
sum est quāuis ad eam sub alia rōne ordinat vna
grā q. alia. Ad scdm dicēdum. q. in statu inocē-
tie erat necessaria grā sacroꝝ nō tamen inquāta
cōferē per sacra nec inquāta ordinat ad sanan-
dum sed ad bene operādū. Ad p^m ad par-
tem alia dicēdum q. quāuis vni sub eadē rōne nō
possunt esse plura sria tñ vni possunt esse sria plu-
ra pp plures rōnes que possunt esse realit in vno.
Cū peccō inquāta est morb^o ale sria grā sacroꝝ.
et inquāta phibet potentia a bene operando s-
ria et grā vtutū. Ad scdm dō. q. non plus con-
cludit nisi q. realit est eadem grā per essentiā. dire-
cte tñ et imediate ordinari ad recessum ad termi-
num a quo et ad accessum ad terminū ad que pōt
esse cā differentie fm rōnem.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de v.
pncipali. Et
circa hoc querunt. iiii. Primo vtē
in parulis in. l. nature purgaref ou-
ginale peccati per fidem parētū. De-
cundo vtrum efficiēbat ad hoc fides informis.
Tertio vtrum fides sine aliquo signo exteriori.
Quarto que et quot fuerunt sacra in. l. nature et a
quo et quādo et quomodo fuerūt instituta. et si erāt
adultis necessaria ad salutrē.

Primo ostendo q. in parulis in
l. nature non pur

gabatur originale peccati p fide parentu. q: sicut dicit apostolus p^o ad cor. 13. Maior est caritas q̄ fides sed p caritate vnus nō purgabatur peccatum alterius ergo nec p fidem. Itē filius nō dānabatur pp parentū infidelitātē. q̄ videt q̄ nec saluabatur per eorū fidem. Cōtra gre. li. iiii. moral. cito post principiu. & habet de p̄feca. di. iiii. q. apud nos. & recitat mgr̄ in lra hui^o di. c. v. qd̄ apud nos valet aqua baptismi hoc egit apud veteres p^o paruulis sola fides. Rūde peccati originale ē in paruulo nō ex actiōe ppria sed ex aliena. rōnale q̄ fuit vt ei posset subuenire fides aliena s̄ originale peccati q̄ non h̄ vsūm li. ar. ita vt sibi possit fides ppria subuenire. & id cōcedēdū est q̄ in paruulis in. l. nature d̄ lebat originale peccati non tñ p fidem parentū carnalium. sed etiā quocūq̄ alioz dirigitū fidem xp̄i implicitā vel explicitā ad paruuli salutē. & quāuis peccati originale nō sit actus nature s̄ tñ per actus ppriū subiecti. tñ q: s̄bit per actum generatiue nature infecte p malum actū p̄mi parētis. Et q: dirigit suā fidē ad salutē paruuli ei subueniebat per modū meriti de p̄gruo. & meritum pprie loquēdo in actu p̄sistit. id nō sufficiebat ad remittendū originale peccati fidei habitus. sed req̄rebat ad h̄ fidei actus. Et q: directio actus fidei ad paruulū est p intentionē: ideo req̄rebat intentio applicans illum actum ad paruulū mūdationē. Ad p̄mū in opp^o d̄ q: quāuis caritas sit fide nobilitor. tñ q: fides ē fundamētū. & homo p^o p eam eleuat sup: a suā facultatē nālem. ideo sibi magis p̄feca est illa p̄rogatiua q̄ caritati. & etiā vt facilius inueniret remediū p^o paruulo. q: plures fides h̄bit q̄ caritatē.

Ad sc̄d̄ d̄ q: nō valet. p̄m̄. n. est deus ad miserandū q̄ ad p̄demnādū. & etiā q: motus fidei subueniebat paruulo non p sui cōparationē ad credentē sed ad obiectū qd̄ est salutis p̄ncipalis causa. obiectū autē infidelitatis efficere nō p̄t nec dā nationē nec salutē q̄ infidelitas ē respectu obiecti creati vt cum aliquis idolatra credit in idolum. q̄i autē est respectu dei vt cū aliquis credit in deo vnitate nō trinitate sicut p hoc b̄ditas obiecti nō ledit. ita nō vult deus q̄ p talem motū alicui alij iudicet q̄ pprio subiecto.

Secundo queritur vtrū in paruulis in. l. nature sufficiebat ad purgādū originale peccati fides informis parentū. Et vt q: nō. plus. n. val̄ fides pprio subiecto q̄ alieno. Sed motus fidei informis non p̄t iustificare ppriū subiectū. q̄ multo minus fides informis parentum poterit iustificare paruulū. Itē fides parentū iustificabat paruulū p modū meriti: s̄ fides informis semp fuit inefficax ad merendū. q̄ fides informis parētū nunq̄ potuit iustificare paruulū. Cōtra. certa s̄ peccati d̄bet eē remedia. sed nullus est certus vt^o formatā fides habeat q: vt d̄ ecclē. 9°. Nemo scit vtrū odio vl amore dignus sit. ergo ad delendū originale peccatū in paruulis nō requirebat in parentib^o fides formatā. Rūde q: fides comparat ad obiectū & ad subiectū. exprima comparatiōe non est in fide informitas sed ex sc̄d̄. n. non. n. est sua informitas ex parte obiecti sed ex parte subiecti. fides at parentū paruulis subueniebat p comparationē ad obiectū qd̄ est ex salutis cā non ex sui cōparatio

ne ad subiectū. & ideo ad purgandū in paruulis originale peccatū fides informis parentū sufficiebat matie cū illū effectū nō haberet p modū meriti de p̄digno sed de p̄gruo. Ad p^o in opp^o. cū d̄ q: plus valet fides subiecto pprio q̄ alieno sc̄. dico q: v̄x est ceteris parib^o sed plus req̄rit ad purgādū peccatū actuale mortale cū factū sit voluntate ppria q̄ ad purgādū originale qd̄ s̄cum est ex actiōe aliena. in subiecto autē fidei informis semp est mortale peccati actuale. nō q̄ semp sit actus peccati. sed q: cātū est per pprie voluntatis actus.

Ad 2° d̄ q: quāuis fides informis sit inefficax ad merendū de p̄digno. nō tñ est inefficax ad merendū de p̄gruo matie remissionem originalis peccati q̄ facilius obtinet q̄ remissio actualis.

Tertio queritur vtrum in. l. nature sufficiebat ad purgandū in paruulis originale peccati fides sine aliquo signo exteriori. & vt q: nō. si solus interior motus fidei suffecisset cū ita potuisset esse respectu paruuli nōdū nati sicut respectu nati potuisset p fidem parentū paruulus in vtero m̄ris purgari a peccō originali. qd̄ falsum est. Itē si sola fides sine exteriori signo suffecisset paruuli nati de parētib^o fidelib^o nunq̄ remediū s̄ originale carere potuissent. cū q̄ multi mō de parētibus fidelib^o nati moriant^o anteq̄ illud habeāt remediū: melioris p̄ditōis fuissent paruuli in. l. nature q̄ in. l. euāgelica qd̄ falsum est. Cōtra gre. iiii. mora. & habet in lra huius di. c. v. dicit q: p paruulis sufficiebat sola fides. Ad istā q̄nem dicūt alij q: cū motus fidei interiori req̄rebat exterioris signū ad p̄tendū fidem exteriori. cū. n. in. l. euāgelica semp req̄rat. alij q: exteriori signū de. l. cōmuni ad delectionē originalis in paruulo. & req̄rebat et in. l. scripta videt qd̄ s̄liter req̄rere in. l. nature: s̄ hęc opinio exp̄sse ē s̄ auctoritatē gre. allegatā in oppon^o. Alia est opinio cōmuniō: & dicit gre. cōsona. f. q: sufficiebat interiori motus fidei p̄tentionē direct^o ad salutē paruuli sine aliquo exteriori signo: cum nō inueniat^o ad purgationē originalis peccati p̄ceptū fuisse aliqd̄ signū exteriori ad hęc haberi. & hęc sc̄d̄ opinio ē oportet p̄cedere q: ille motus fidei interiori subueniebat paruulis nō p modū facti. sed p modū meriti cōgrui cuius insufficiētā semp de^o ex sua benignitate supplebat. Ad p^o in opp^o dicūt alij q: paruulus dum est in vtero m̄ris adhuc est q̄i vna caro cui m̄se pp̄tinationē et^o ad eā. & ideo q: adhuc separatus nō est ab infectiōis sue radice quā i vtre matris h̄rit ideo nunq̄ de. l. cōi potuit paruulus i vtero m̄ris regnāri: sed rō par videt valere vt ostēdet infer^o di. 4°. q. 3°. articuli sc̄di in solutiōe argumenti p̄mi. Et id alij dicūt q: aut p fidē parētū poterat regnāri i vteris m̄ris. aut si nō. dicūt q: huius rō est q: deus non ordinauit vt per parentum fidem in vteris maternis regnarentur quod fuit congruum p̄pter imperfectionem status. l. nature quem non decebat tante efficacis & perfectionis remediū. Ad 2° dicendum q: nō fuissent tunc paruuli melioris conditionis q̄ modo. quia quāuis modo non ita in promptu sit remediū sicut tunc. tamē remediū perfectius est. Unde & paruuli modo cū a peccō originali purgantur maiorē grām recipiūt q̄ recipere t. l. nati.

et propterea non sufficiebat nasci de fidelibus parentibus ad delectionem originalis peccati. sed oportebat quod aliquis per intentionem dirigeret actum fidei ad salutem parvuli eo modo quo superius dictum est.

¶ Quarto queritur que et quot sunt sacra in .l. nature. et a quo. et qui et quomodo fuerunt instituta. et si erant adultis ad salutem necessaria. Rñdeo quod si sacra dicantur sensibilia signa: a deo tpe .l. nature et non ante instituta: ad significandum res sacras per homines demonstranda: et ab eis frequentanda. sic dico quod in .l. nature non fuerunt nisi tria sacra. scilicet de cunctis: sacrificia: et oblationes: que tangit beatus. p. li. de sacra. parte. ij. c. 5. Matrimonium. n. quāvis fuerit in .l. nature non tunc primo fuit institutum nisi in quantum est remedium concupiscentie. in statu. n. in nocte fuerat per institutum in quantum erat in officium ut habet ge. 2. quāvis in .l. nature fuerunt virtutes penitentie. non tamen per se loquendo fuit penitentia: ut patet in c. 3. ager inferius de penitentia. quāvis etiam in .l. nature fuerit sacerdotium non tamen per se fuit ibi ordinis sacerdotis. l. 3. n. fuerit potestas a deo ad offerendum aliquid in significatione rei sacre. non tamen erat distincta a seculari potestate. vii. et habet ge. 4. Melchisedech rex salem: sacerdos erat dei summi ut dicit glo. quod autem hebrei omnes primogenitos ante usque ad aaron pontifices fuisse. dicit etiam glo. super illud ge. xxv. Uelibus esau valde bonis quod tradunt hebrei primogenitos sanctos officio sacerdotum. et habuisse vestimentum sacerdotale quo induti victimas offerebant antequam aaron eligeretur in sacerdotem: non tamen etiam quod de deo mandato ad hoc consecrarentur per aliquid sensibile signum: quāvis etiam circumcisio instituta fuerit ante .l. scripturam. tamen magis pertinebat ad sacra. l. scripte. q. l. nature institutum fuit quedam dispositio ad suscipiendum. l. scripturam et ad distinctionem populi cui .l. erat danda. vii. beatus. li. de sacra. parte. iij. c. 3. Per sacra circumcisionis facta est quedam preparatio ad suscipiendum. l. et infra. c. c. antiquus ille populus per circumcisionem significatus est postea per .l. informatum. Ut etiam etiam lapidis que venit iacob de quo habet ge. xxviii. quāvis fuerit in tpe. l. nature et fuerit figura consecrationis altaris vel ecclesie non tamen fuit sacramentum superius dicto. sed probabile sit quod iacob illud fecerit inspirante divina. non tamen de hoc instituit per illo tempore hominibus observanda et frequentanda. Quāvis etiam diluuium baptisimum figuraverit finem finem beati pe. 1. canonica. l. c. 3. Et dani. li. iij. c. 1. non debet numerari inter sacra. l. nature accipiendo sacramentum modo superius dicto. quod quāvis significaverit rem sacratam non tamen fuit a deo institutum tanquam per homines ministrandum et ab eis frequentandum. Imolatio etiam arietis per isaac de qua ge. xxij. quāvis in imitationem christi significaverit. tamen loquendo de sacro modo predicto. sacramentum non fuit. quia et si deo inspirante factum fuit ad significandum res sacras: tamen tunc deus non instituit quod error homines sic facerent et frequenter. Oblatio est primitiæ sub oblationibus comprehendenda est. Si autem extendatur nomen sacri ad omne signum rei sacre generaliter sic in .l. nature plura fuerunt sacra que illa tria superius denotata. quorum per decimationem significabatur peccatorum remissio. per sacrificia: carnis mortificatio. per oblationem: boni operis exhibitio. per sacrificia et que consistebant in imola-

tionem alium: figurabatur christi futura passio: et significabatur quod ille cui offerebatur deus erat vite et mortis: predicta autem sacra a deo fuerunt instituta. Ubi beatus. p. li. de sacra. parte. ij. c. iij. Probabile est hominem ad hec exercenda a principio a deo instructum et eruditum fuisse. in quo patet et qui fuerunt instituta. quod quasi statim post lapsum: quod notat beatus in vobis propositis. cum dicit a principio. modus. et quo de illa instituit fuit inspirando hominibus quod in sacris talibus se exercerent ubi beatus. vbi pus. Conuincimus quod de hominibus a principio ad hec exercenda non eruditur. Adultis autem predicta sacra necessaria fuerunt aliquo modo et aliquo modo non. sic. n. modo non est nobis necesse ad salutem non sicut fidei profectio in aliquo signo sensibili per quolibet tpe et in quolibet casu. necessarium tamen est loco et tpe: sic dico aliquo modo a se. quod non erat de necessitate ad salutem in .l. ve. quod homines exercerent se in aliquibus sacris quāvis esset eis exercitatio utilis et meritoria. vii. beatus. p. li. de sacra. parte. ij. c. iij. neque. n. estimandum est illa prima natus. l. sacra siue decimas siue sacrificia siue oblationes ita hominibus exercere idcirco ut quod ea non exercuitus fuisse reatum peccati incureret quem admodum ille qui fideliter coleret meritum deuotionis sue inueniret. vii. cum aliquibus predictorum factorum in remissione originalis peccati siue pro parvulo siue pro adulto adhibebatur non illius sacri virtute sed fidei a peccato mandabatur. tamen loco et tpe erat eis necessarium ad salutem suam si de in aliquibus signis sensibilibus exercere profectum. et sic per se intelligi vbi gre. quod adducit magister in lra. predicta autem profectio fiebat per oblationes sacrificia et decimas. quod per oblationes significabatur deo offerri creator. per sacrificia redemptor. per decimas remunerator. In b. n. quod homo sibi retinebat. vii. partes et decimam que perfectionem significat offerebat deo significabatur se imperfectionem esse et in deo perfectionem. et perfectionem a deo expectari debere.

Articulus sextus.

¶ Insequenter querit de. vi.

principali. et circa b. q. unum. iij. Per utrum ueniens fuerit circumcisionis institutio. Secundo utrum ueniens fuerit modi celebrandi circumcisiois oratio. Tertio utrum suscipiendi circumcisionem offerret gratiam circumcisio. Quarto utrum ueniens fuerit circumcisiois cessatio seu euacuatio.

¶ Primo ostendo

quod non fuerit conueniens circumcisiois institutio. quod ut tactum est. iij. peccatum originale non debet pena sensibilis. sed circumcisio est pena sensibilis. et non fuit ueniens institutio in medio originale quod habet in se sensibilem penam. Item quanto medicina est facilius ratio est melior. sed facilius erat medicina in .l. nature pro peccato originale quam circumcisio quam melior. non fuit ergo ueniens circumcisio institutio per medium dimisso. Contra ge. 17. De instituit circumcisionem. sed ois institutio facta a deo ueniens est. ergo ueniens fuit circumcisiois institutio. Rñdeo quod ueniens fuit institutio circumcisiois ratione modi que instituta fuit circumcisio. et ratio tpe in quo instituta fuit. et ratio persone cui per data fuit. modo enim que instituta fuit circumcisio erat peccati originale quod expectare reponebat circumcisio. et quantum ad causam et processum et effectum. Contra dicitur. n. peccati

originale per propagationem libidinosam quam causam circumcisio repitabat rōne mēbrī in quo fiebat qđ deseruit virtuti generatiue. peccatus aut fuit circularis q: pmo psona corripit naturā deinde natura psonam que peccatum repitabat circumcisio p circularē pellicule incisionē. effectus ē sup abundantia concupiscētie quā repitabat supfluitas pellis que remouebat p circumcisionem. Et q: illa pellis ab illo mēbro sepabaf. ideo nō tñ cā pccatus ē effectus originalis peccati sed etiā ei^o delectio p circumcisidē significabaf. eius etiā institutio rēposita pueniens fuit. erat. n. qđdam dispositio ad suscipiēdū. l. ad distinguēdū pp^m. cui dāda erat. l. ab alijs populis ē id anteq. l. dare debuit institui. fuit etiā instituta ad significandū pp^m ē ab alijs populis distinguēdū q esset deo populus peculiaris ē suo cultu spālter mācipāndus. ē id pueniens fuit vt institueret tpe ab: ac. q spālter post diluuiū se diuino cultu mancipauit. vñ eruit de terra sua ē de cognatione vt se ab infidelib⁹ separaret vt habet ge. xij. a quo erat descēsurus populus q. l. scriptas erat suscepturus. ē de cui⁹ genere nasciturus erat sanctus sacroꝝ. Et p̄dictis p; q pueniens fuit dari circumcisioē ab: ac q̄ alijs psonē. q: nō instituebaf circumcisio p se nisi pro pplo q. l. erat suscepturus. ē diuino cultu spālter mācipāndus cui⁹ p̄am⁹ p se nōdūlter ē spālter ab infidelib⁹ distinguens ē separās fuit ab: ac de quo d̄r ad ro. 4°. signū accepit circumcisidē signaculū iustitie fidei que ē in p̄putio vt sit p̄olum credētum. p accis tñ valuit multis alijs inquātū trāhulerūt se multi ad ritum eoꝝ. Ad p^m in opp^m cū d̄r q peccato originali nō debet pena sensibilis ēē. dico q nō est vex de pena tpali que est vtilis ad salutē sed de eterna que ad salutē est inutilis. Ad 2^m cū d̄r q quāto medicina est faciliōr nāto meliōr ēē. dico. q vex est ceteris parib⁹. quāto aut medicina in. l. nature ē originale est faciliōr circumcisioē non tñ ita distinet notificabat conditōes illius morbi sicut circumcisio. vnde q̄uis circumcisio fuerit faciliōr tamē fuit vtilior.

Et cūdo queritur vtrū cōueniēs fuerit modi celebrādi circumcisioē ordiatio. ē vt q non. q: vt d̄r iosue. v. pp̄ls q natus ē in deserto p. xxx. ānos in itinere latissime solitudinis incircūcisus fuit ē postea circumcisus a iosue in galgala sed illa dilatio circumcisidē nō legit eis iputata fuisse in peccatū. gnon fuit pueniēs ordiatio q fieret circumcisio die. viij^o. q: trāsgressio pueniēs ordinationis peccatū est. Itē in institutioē circumcisidē nō mādaunt dñs eam fieri cū aliquo determinato instrō. ergo ordiatio modi celebrādi circumcisioē cū cultro lapideo nō fuit cōueniēs. sed magis vt fuisse adinuentio. Contra modū celebrādi circumcisioē q̄tū ad mēbrum ē quātū ad diē de ordinauit. vt habet ge. vij. vt habet etiā iosue. v. Itē dñs ad iosue. fac tibi ciroslapideos ē circumcide fo filios israel. cum ergo q̄quid ordinaf a deo sit pueniēs pueniēs fuit modus celebrādi circumcisioē. ē quātū ad mēbrū. ē quātū ad diē. ē quātū ad instrūmētū. Rūdeo q pueniēs fuit ordiatio modi celebrādi circumcisioē. pueniens. n. fuit q celebraretur in membro deseruētū generatiue vt p; p̄o

nes dicitas in pcedēti qđ ē et l signū debilitatidē concupiscētie ē d̄stinationē sacroꝝ veneris ē p̄p̄ti qđ illa pars corpis honorabaf. Cōueniētē ē fuit ordinarum vt fieret die. 8°. q: ante puer erat nimis tenella. ē ex b̄ nimis grauitē ledi potuiss. Ne aut parētes quoꝝ amor per peccatum t̄pis crescit ad filios subtraherēt filios circumcisidē cōpatiētes eis pp acūmē doloris. qđ erat in circumcisioē noluit de^o q vltra diē. 8^m. differrentur nisi dispenfatiue ē in casu necessitatis. fuit etiā ad b̄rō mystica quā tangit hu^o. p^o li. de sacris parte. xij. c. 2°. dicens. Octenarius in sacra scriptura aliqui t̄pis resurrectionis significat qđ post p̄ntem q̄si septē diebus currit vitā sequit aliqui t̄pis grē in quo q̄si post sabbatū legis. eterna bona dō fueritib⁹ p̄mittitur. merito igif circumcisio infla est fieri octaua die vt ostēderet q in tpe grē corda circumcisidē erant p emūdatioē iniquitatis ē in tpe resurrectionis corpora p depositionē corruptidē. ē hanc rōnem finali ter vt tangere m̄gī in lra. aum aut fieri cū cultro petriño necessarius nō fuit neq̄ quātū ad obligationē p̄cepti. neq̄ quātū ad efficaciam sacri nisi aliqñ in casu spālter ad significandū q per petras xpm ois abscideret ab electis corruptio. vt. n. diē hu^o. p^o li. de sacris parte. xij. c. ij. Cūtellus de petra factus xpm significabat de quo dicit aplō p^o ad cor. x. petra erat t̄pis. Ad p^m in opp^m d̄r q cum illis quos circumcidit iosue in galgala fuit disp̄fatū ispi ratiōe diuina duplici de cā vt teneret circumcidi in deserto. s. q: vt habet numeroꝝ. 9°. quā nubes eleuabaf de tabernaculo debebāt p̄ficisci: ē quā nō p̄ficiebāt futurā elenationē nubis ē nō potuissent sine nimio grauitate p̄ficisci. quā de nouo essent circumcisi. id disp̄fatū fuit cū eis vt non tenerent circumcidi in deserto. ē etiā q: dum erāt i deserto i quo alij nō habitabāt cū eis sufficiter erāt ab alijs populis distincti. qđ aut dictū ē. dilatioē circumcisioē nō fuisse eis iputata in peccatū referendū est ad illos q b̄ ex. l. cōtēptū nō fecerūt sicut accipi p̄t ex glo. Aug. ibidē. Et dicitis in corpore qōnis patet qđ dici debeat ad. 2^m vtrū aut in aliquo casu liceret puenire diē. 8^m. ē qre mulieres nō circumcidebant in expositidē lre declarabit. Rr. ad partem alia pp hoc qđ d̄r in allegata auctoritate. circumcidi de fo filios israel expositidē idiget. q: hoc nō referitur ad eandē psonā sed ad eundē pplm in quo qđaz erant circumcisi. ē qđam non. sicut potest accipi ex glosa ibidem.

Et tertio queritur vtrum suscipiēti circumcisioē cōferat circumcisio gratiam. Et videtur q nō glo. super illud ad ro. 4°. Et signum accepit circumcisionis signaculum iustitie fidei. Et habetur in littera huius di. ca. penulti. in circumcisioē peccata remittebantur. sed nec gratia ad bene operā dum per eam prestabatur nec virtutes dabantur vel augebantur. Item circumcisio non conferebat nisi quod significabat. sed non significabat nisi peccati remissionem. ergo ita per eam peccatum remittebatur q gra non p̄ficiebatur. Itē glo. math. 3°. super illud verbū Jo. ad xpm. Ego a te debeo baptizari dicit. id est a peccato originali mundari. sed Joā. fuerat circumcisus. ergo per circumcisionem peccatum originale non tollebat.

ergo nec per eam gratia conferrebat. quia gratia simul non potest stare in anima cum originali peccato. Contra magister in littera huius di. c. 4. et habet de peccata. di. 4. Et quo. Et sumptum est ab Aug. li. 1. de nuptijs et concupiscentia ad Valerium comitem longe ante medium. ex quo instituta fuit circumcisio populo dei ad purgationem valebat magnis et parvulis originalis veterisq; peccati. sicut baptis mus ex illo cepit valere ad inuocationem hois ex quo institutus est. sed per baptismum non tamen remittitur culpa sed etiam conferretur gratia. in circumcisioe gratia conferrebat. Item illud quod est formale in peccato opponit gratia. sicut privatio habitus. et tenebrae luminis. Sed impossibile est auferri privationem nisi restituatur habitus et tenebrae nisi per lumen. et per circumcisioem peccatum originale auferuntur: quia alias fuisset medicina inutilis sequitur quod per eam gratia conferrebat. Rursum quod per circumcisioem non tamen tollebat peccatum originale. sed et conferrebat gratia. character tamen in anima non imprimebatur. quod autem per eam tolleretur originale peccatum patet per auctoritatem ad hoc allegatam: et per hoc quod tollendum fuit a deo specialiter instituta. quia tamen unum peccatum mortale sine alio tolli non potest. ideo si ille qui per circumcisioem a peccato originali mundabatur commiserat aliquid peccata mortalia ab illis etiam mandabatur. non tamen sicut modo fit per baptismum. quia illa peccata actualia non tollebantur per circumcisioem quia ista ad penam temporalem peccato debentur. sed tamen quantum ad culpam. per baptismum autem tolluntur quantum ad verumque. Voluerunt tamen aliquid defendere quod per eam gratia non conferrebat cuius opinio videtur magister fuisse saltem secundum verbum quod apparet. Sed qua opinio sic potest argui. Peccatum originale est formaliter carentia debite iustitiae originalis secundum saniam. Anse. in li. de pecc. vir. non longe ante finem. sed de peccato poterat dimittere homini illud debitum nihil conferendo sibi sicut creditor potest remittere suo debitori debitum nihil aliud conferendo sibi. sed per circumcisioem poterat a deo peccatum originale remitti absque hoc quod gratia conferretur. sed nullus ponit gratiam per circumcisioem fuisse datam nisi per remissionem originalis. Sed haec opinio est irrationalis. quia anima de immunda non potest fieri munda nisi per aliquam mutationem. non per mutationem dei. sed per mutationem factam in ea. sed si deus sine collatione alicuius doni remississet animae debitum habendum originale iustitiam per hoc fuisset aliqua mutatio facta in anima secundum aliquid absolute. sed nec secundum aliquam relationem. quia in relatione non est mutatio per se et immediate. ut habet. 5. phi. sed non poterat a peccato originali munda dari nisi recipiendo gratiam. Dicendum igitur quod per circumcisioem conferrebat gratia gratum faciens. quia aliter si circumcisus fuisset mortuus statim post circumcisioem aut fuisset damnatus si tunc omnino peccato quod absurdum est. aut sine gratia dignus fuisset vita aeterna. quod esse non potest. magis tamen per se ordinabatur ad peccati remissionem quam ad gratiae collationem. Per eam. nam gratia non conferrebat ex vi facti: nisi quia aliter care non poterat delectione originalis peccati. Quod autem non imprimere characterem nisi in carnale fuit. quia character imprimitur ad distinguendum statum fidei. status autem fidei in illo populo erat quasi per successione generis. pauci. nam alij quam illi qui descenderunt de abraham per isaac et iacob erant fideles comparatiue loquendo. et ideo conuenientius erat in illis distingui statum fidei per characterem carnalem quam per

spiritualem. circumcisioem autem non impressisse characterem in anima probatur per hoc. quia circumcisus venientes ad fides christi baptizabant. nec tamen duos characteres dicunt habuisse. et tamen characterem in baptismo recipiebant. Ad primum in oppositum dicitur quod verbum magistri ad hoc ut habeat veritatem sic debet intelligi quod circumcisio primo et per se non ordinabatur ad conferendam gratiam. nec per eam ita plene conferrebat sicut in baptismo. Ad id dicitur dicitur quod circumcisio quibus primo et expressius significaret peccati originalis delectionem. tamen ex parte significabat gratiae receptionem sine qua peccatum deleri non poterat. Ad id dicitur dicitur quod per circumcisioem non aperiebatur ianua paradisi. et quia clausa fuerat per peccatum primo penitentia a quo derivatum est originale peccatum. id illius ianuae apertio dicta est in illa glo. ab originali peccato mundatio. que apertio futura erat per christi passionem.

Quarto queritur verum conueniens fuerit circum-
 cisionis cessatio seu euacuatio. Et videtur quod non quia habet ge. 17. Data fuit in seculo sempiternum. Item si debuisset cessare cessasset post christi passionem. cessasset etiam et alia legalia sacra. cum circumcisio esset principaliter sacramentum inter alia cum conferret gratiam et alia non sed ut habet act. 16. Paulus circumcidit Thimotheum. Et. 2. quod purificatus sum. Litauit tepala: purificatio etiam manet usque nunc. sed videtur quod nec circumcisio nec alia sacra legalia cessare debuerunt.

Item preceptum manet quousque sit reuocatum. Sed non legimus quod deus preceptum de obseruatione legali reuocauerit uno quod venerit implere. I. math. 5. ergo adhuc manet preceptum de obseruatione omnium legalium. Contra Gal. 5. Si circumcidamini christus vobis nihil proderit. Item hebr. 5. translatio sacerdotio necesse est ut. I. translatio fiat. Sed in christo fuit translatio sacerdotii legale. sed. I. vetus transferri debuit in nouam. et si sic. conueniens fuit circumcisioem cessare. Item act. 15. dixit Petrus aliquos quod volebat legalia cum eum debere seruare. Quid tentatis deum imponere iugum super ceruicem discipulorum quod neque nos neque presbiteri portare posuimus: Sed per gratiam domini nostri Iesu christi credimus saluari quemadmodum et illi. sed non tamen circumcisioem sed etiam aliorum legalium cessatio conueniens fuit. Ad declarationem huius opinionis. Primo declarandum est quod conueniens fuit cessatio circumcisioem. Secundo quod cessatio aliorum legalium.

Tertio quo tempore cessauerunt. Quantum ad primum sciendum est quod conueniens fuit circumcisioem cessatio. quia sic dicit apostolus per ad cor. 13. cum autem venerit quod perfectum est euacuabitur quod ex parte est. sed baptismus est medicina perfectior quam circumcisio quantum ad significationem et quantum ad gratiae collationem et etiam quantum ad ampliationem sui extensionem. significat. nam sanationem morbi expressius. et confert gratiam abundantius. et etiam sacramentum communis. quia sibi non propriat nec seruum nec gentem. Unde apostolus Gal. 5. quicunque. nam in christo baptizati estis christum induistis. non est iudeus neque grecus. non est seruus neque liber. non est masculinus neque femina oes vos unum estis in christo Iesu. Quia tamen ad sciendum quod aliorum etiam legalium conueniens fuit cessatio. et propter eorum significationem et imperfectionem. et humani generis cruditionem pleniorum. Instituta. nam fuerunt ad significandum futuram gratiam noui testamenti. que postquam aduenit talis prefiguratio cessare debuit.

stitutionis sacramentorum no. l. Secundo ostendit que fuit similis institutio coniugij & aliorum ibi fuit. cu. Illa pars que ibi incipit. Nunc vero dividit in tres partes. Primo determinat de bap. Jo. ad bap. tismu xpi dicit. Secundo de eius efficacia ibi. Ad qd g. Tertio de eius sufficiencia ibi. Hic considerandum est.

Circa hanc distinctionem querit

principali de duob. Primo de sacro no. l. in gnali.

Secundo de bap. Jo. in spali. Circa pma querunt qtuor. Primo vtru oia sacra no. l. fuerit instituta in rem s. aliquo defectu. Secundo vtru debuerit institui an xpi passionem. Tertio vtru oia instituta fuerit a deo immediate. Quarto de eorum numero & ordine.

Articulus primus.

Primo ostendo qd no omnia sacra no. l. fuerit instituta in rem s. aliquo defectu. qz in ratione fuit instituta i statu i nocetici quo nullus erat defectus nec culpe nec pene.

Itē ois defectus aut ē pena aut culpa. s. no fuerit instituta s. defectu pene. qz gra q. daf in eis pene no opponit. nec s. defectu culpe. qz exites i culpa salte mortali non debet recipere sacra. g. no fuerit s. defectu instituta. Ad tra s. Du. l. p. de sacris pte. viij. c. xij. Sacra no. l. sunt medicamenta pfecta. s. oē medicamentu ē s. aliquo defectu instituta. g. oia sacra s. aliquo defectu instituta sunt. Rūdeo illud qd ad alicui pfectio ne adhibet quo illud idignisset fm ordine institutionis sue nature. adhibet ei s. aliquo defectu. s. sacra no. l. adhibent ad hois pfectionem qb. tū no idignisset si fuisset. ordine institutionis sue nature. g. adhibent s. aliquo hois defectu. culpe vel pene. vel s. vtriusq. Si. n. hō remāssisset i statu nature itegre ad ei pfectionem no regreter nisi de istud s. gra s. vntes ab ipso illure. Ad p. in oppo. dō q. mī moniū i statu i nocetici pprie loquedo no fuit sacru nisi large vocado sacru signū rei sacre nec fuit instituta i rem s. sed tū in offi. i no. aut. l. instituta ē i rem s. defectu pcupiscētie. in q. tū excusat vntis gnātie actū q. ē mī moniū no excusat a peccō mortali si fiat ex pteo volūtatis p. sensu. Ad s. dō q. sacra no. l. sunt i remediū s. peccū ipm expellēdo. s. illa q. nullus dō recipere q. credit se no hōe gra s. sunt i remediū a peccō p. seruando contra etias penam a peccato causatam sicē ad malū pntas s. ad bonū difficultas bene sunt aliq. sacra directe qz gra q. daf in eis minuit penā p. dicitā in q. tū illa pena ē disponēs ad peccū s. ex peccō cāta.

Secundo queritur

an xpi passionem. Et v. q. sic. q. p. udes s. fidel medic. stati adhibz infirmo vtiliore medicinā. cū g. de sit p. udesissimus s. fidelissim. medic. statim post hois lapsu debuit sibi adhibē vtilissimā medicinā. ex tūc g. debuerit institui sacra no. l. cū sit vtilissima medicina. Itē sacra no. l. cū p. ferāt gra s. statū debuerit dari cū fuit tps plenitudis grē. s. illō tps incepit a natiuitate xpi s. m. ap. s. ad Gal. iij. g.

extā debuerit sacra no. l. institui. Contra effectus no dō pcedere cāz. s. vntes sacroru ē a passioe xpi g. no debuerit institui nisi post xpi passionem. Itē sacra no. l. no debuerit institui s. diu sacra ve. l. fuerit i suo vigore. sed vsq. ad passionem xpi tenebantur iudei ad sacroru legaliu obseruationem de necessitate. g. sacra no. l. institui no debuerit an xpi passionem. Rūdeo q. sacra no. l. no debuerit institui an xpi passionem. sicut. n. d. Du. p. u. d. sacra parte. g. c. penul. ex quo homo a statu p. nle i corruptiois lapsus in corpore p. mortalitate in ala pp. iniquitatem egrotare cepit cōtinuo deus reparādo sacris suis medicinā p. parauit. que q. d. put rō postulabat t. cā diuersis t. pibus s. locis ad curationem illius et hī duit aliqua an. l. aliq. sub. l. aliq. sub. gra. cum. n. sacramēta. l. grē sunt p. cā institui no debuerit in. l. nature neq. in. l. scripta s. pp. statū morbi s. infirmī. a p. n. morbi debēt dari rem. minus p. cā s. i p. secū p. cōtia s. in statu p. cōtissima. Et q. morbi p. cōtia circa illud tēpus quo tps p. dicare incepit uehementer fualuerat. id tūc p. m. debuerit institui sacra l. grē q. sunt p. cōtissima. Bēt exigebat status infirmī. p. n. p. uenies fuit vt p. sacra. l. nature q. erāt i p. cōtissima respectu sequentiū manu ducere hōies ad modū paruulor. ad recognoscendū defectū sue ignorātie s. postea i tpe. l. scripte tanq. p. ueriores i struerēt p. sacramēta i significādo exp. s. iora ad cognitiōem infirmitatis sue. vt sic desiderā rēt medicinā illumināte s. defectū ignorātie s. fortitudinē s. vehemētia cōcupiscētie. p. xpi aut p. dicationē fuerit multo pleni i structi de vtror. s. id tūc fuit tps institui di. sacra no. l. q. p. ferit gratia illa minātē s. ignorātia s. repmētē p. cupiscētia. Ad p. m. in oppo. dō q. statū a p. n. morbi deus adhibuit vtilissimā medicinā p. p. tationē ad statū morbi s. infirmī oib. p. cōtatis. Ad s. dō q. plenitudo grē i cepit i carnatiōe. s. incepit i fundi i xpi bap. s. p. dicatione. s. id an no debuerit institui sacra. decuit. n. vt an sacramētoru institutionē cēt p. p. s. i structi p. xpi p. dicationē. institui tū debuerit an xpi passionem. de cōs. n. fuit vt illa i strueret dū s. i s. erat viator. s. cō. p. bēto. Ad p. m. ad partē aliā dō q. postq. incepit p. dicare tā erat passio. aliquo mō q. s. p. n. p. ei. p. p. inqtatē s. passio p. n. alitātē s. assumptā penalitātē. Ad s. dō q. maior ē falsa. ab institutione. n. sacramētoru no. l. vsq. ad xpi passionem s. p. curreunt sacramēta legalia s. euāgelica. oēs. n. res i suis cō. s. nijs aliquo mō s. i tudinē hōit. s. id qz illo tpe euāgelica erat i sui iudicio s. legalia p. p. sui finē. cōueniēns fuit vt i modico tpe simul current.

Tertio querit

vtru oia sacra no. l. instituta fuerit a deo immediate Et v. q. n. Ad. n. iudic. q. instituerit etre mā vnctionē s. iacobus cā instituisse v. vt p. p. i lud. q. d. Ja. s. Infirmaf aliq. et vobis iducar. p. s. vteros ecclie s. oēt sup. cū vngentes oleo i noie dñi. Itē no legis vbi instituerit p. mationē s. i uenit tur q. apli instituerūt qd p. s. act. g. cū d. tūc ponebāt manus sup. illos s. accipiebāt sp. s. scñi. Contra q. ab hoie instituit p. hoie p. n. d. destitui. sed sacra p. hoim no p. n. destitui. g. nec a puro hoie fuerunt instituta. Itē ad. l. latorē p. tiorē p. n. s. ad. l. d. sacra sunt s. iudamēta. l. no. g. cū tps fuit. l. lator. oia sacra. l. no. instituit immediate. Ad illā questionē

dixerunt aliqui qdam sacra fuisse a xpo immediate instituta qdam mediatis aplis sicut confirmatio & extrema unctio Quod de extrema unctioe vi expresse sentire magi lra di. xliij. c. ij. & lduo li. ij. de sacra. parte. xv. c. ij. Alij dicunt oia a xpo immediate instituta fuisse qa cu ex sua institutioe beant virtute puenies fuit ea institui ab eo solo immediate a quo hnt seclia dnt vtur q eis dari non potuit ab aliquo bomie puro. Qui vult tenere hac opione pot di cere ad pma loppm. q legis xps instituisse sacra ex treme unctiois vt hi Math. vi. in hoc q discipuli vngebant oleo multos egros & sanabant. & no est pbabile q hoc fecissent nisi accepissent a xpo. Un vbu magi & verbu lduo. q videtur sentire p trariu vt allegatu est in corpe qdntis exponi debet de isti tudis pmulgatione vel de institutiois memoratioe ne. Ad. 2m. d d q legis xpm instituisse scim confirmatiois i hoc q scriptu e Math. io. q parulis si bi oblati vt tegeret eos sponebat man? & hndi cebat eos. Un cu apli manus ponebat vt rebat sa cro iam instituto. Ubi aut immediate instituerit sacra penitentie dicitur inferius di. xliij.

Quarto querit de numero sacroza no. l. & eoz ordine

Rudeo sacra ff. vii. & mo dbito ordiata. sacra. n. graz pferit i remm. ptra dscuz. & i adiutori us ad bonu. & ideo cog numerus sumi pot & ex parte defectu ptra quos sunt. & ex parte boni qd pio mouet & ex parte gre qua pferit. pmo mo. sic duplex est defectus. s. culpatis & penal. primus tri plex. s. culpe originalis q qua pncipaliter est bap? & culpa actual mortal q qua e pnia. & culpa venialis q qua est extrema unctio. Defectus penalise e quadrupliciter. s. ignouia in rone. q quam est or do. scilicet ad malignitate in voluntate. q quaz est eucharistia. infirmitas in irascibili q qua est confirmatio. cupiscetia in pcupiscibili q qua est mrimoniu. Secdo mo sic ad actum fidei adiunat bap tismus. ad actu spei unctio extrema. ad actu caritatis eucharistia ad actu pudetie. ordo. ad actu fortitudinis confirmatio. ad actu iustitie penitentie ad actu tpe ante mrimoniu. & sic septenarius sa croz n dicit septenarius vtutu. Tertio modo sic. Triplex est actus gre. s. purgare plicere. illumina re. Un Dio. vii. c. angelice hierar. die q purgatio illuminatio & pfectio. e diuie scie assumptio. qa scia e p gram. necessarius aut est triplex purgationis actus. vnus respectu originalis peccati ad que actu institutus est bap tismus. alius respectu cpe actualis. ad que actu est pnia instituta. s. respectu mali medio mo se hntis qd est cocupiscetia ad quem institutu est mrimoniu. Actus illuminatiois est du plex vnus in via per gram ad que institutus est or do. alius in pta pgram ad cui? immediata dispone instituta est unctio extrema. Actus pfectiois est du plex. vnus ad resistendum terribili malo ad que instituta est confirmatio. alius ad pficiendu in bonis ad que instituta est eucharistia. Ordo pdictoz sacro ruz sic pot accipi. qz n. bonu comune in interio ne pponi debeat bono singularis psonae. fm sniam pbi. i. etbi. c. j. vn in via generatiois pus est bonu singularis psonae. sicut prius e homo q dom? & domus por ciuitate & pars generaliter prior to. & io quo ad nos sacra que pntinent ad bonu pso

ne pordinant ordini & mrimoni q pntinent ad bonu coe. & inter illa que pntinet ad bonu psonae prior est bap tismus. qa est sacra intrantiu. vltimu e extrema unctio quia est sacra exctiu. pfirmatio eu charistie & pnie sunt sacra pcedentiu inter q prior est confirmatio. qa est ad gre in bap. collate conseruatione. scdo eucharistia qa est ad gre cōseruante augmetat ione. scio est pnia qa est ad gre admis se recuperatione. Inter sacra que sunt ad bonum comune prius est ordo q mrimoniu qa per ordi nem mrimonij sacra dispesari debet.

Articulus secundus

Consequenter queritur de se cudo pncipali.

Et circa hoc querunt. 4. p. Quid vtru bap tismus Jo. erat scim. Secdo a quo fuit institutus. Tertio vtru con ferebat gram. Quarto vtru illo bap tismo bap tizari remanserunt obligati ad recipiendum xpi ba ptismum.

Primo oñdo q bap tismus Jo. no erat sacra. Aug. li. v.

q bap tismo q donatista loqe an mediu die q Jo. bap tizabat bap. no diu masuro. sed qz msa tis esset ad paradu viam dno. Sed pparatoriu ad viam dno no erat sacra. sed dispositio ad susce ptione seroz eius. q bap tismus Jo. non erat scim.

Item glo. sup illud Jo. scio erat Jo. bap tizans. q tu cathecumis nodu bap tizatis pdest doctrina si dei. n. pfectit bap tismus Jo. an bap tismu xpi. sed pdicta doctria no est sacra. q bap tismus Jo. non erat sacra. Contra sacra est sacre rei signu. sed bap tismus Jo. erat sacre rei signu. erat. n. signum bap tismi xpi. qa erat via & pparatio ad ipz. vt be tur in glo. sup illud Jo. scio. & bap tizabat. q erat sa cra. Rudeo q si excedamus nome sacri ad oē si gnu rei sacra tis suscipiere. sic bap tismus Jo. erat sacra. qa expresse repitabat xpi bap tismu. q e res sa cras suscipiere. si aut restringamus nomi sacri ad id qd e sacre rei signu & ca. sic no erat sacra. qa no coferebat gram ex vi sacri vt l. iij. q. oñdef. Un i spe ctu bap tismi xpi dz dici fuisse sacra le. qa fuit qda dispositio & pparatio ad illi bap tismi susceptioez & pro tato pot dici pntinisse ad no. l. p reductione.

Ar. ad parte secuda pcedit de sacro fm q ex tditur ad oē signu rei sacra tis. Alia duo ad par tem primam pcedunt de sacro fm q est sacre rei signum & causa.

Secundo queritur a quo Jo. bap tismus fuit institu tus.

Et vi q a deo. qa ille facit re cui? auctori tate fit. Un ille angelus q Moyse loqbat in psona dei dixit. Ego sum de? pntis. Exo. iij. Sz Jo. bap tizauit auctoritate xpi. Un vt hi Jo. pmo. Jo. di cit. Qui misit me bap tizare in aqua &c. qz pna Jo. bap tismu instituit. Itē vt be tur Math. xij. xpo q rēti de bap tismo Jo. vtru esset ex celo aut ex hoibz. iudei q libeter ipedissent no fuerit nisi die q ex hoibz. q no fuit ab hoie institutus. Contra si non fuisset institutus a Jo. sz tñmō bap tizasset auctori tate xpi no debuisset dici bap tism? Jo. qa bap tism? quo ad auctoritate xpi bap tizabat eius discipuli.

nō dicebat bap̄tism⁹ alicui⁹ discip̄li. cā ḡ ille bap̄tismus sp̄aliter diceret bap̄tismus Jo. ab ip̄o institutus fuit. Rūdeo q̄ diuina institutio alicuius rei duplex ē. q̄dā exp̄sse a deo. q̄dā. occulta mediāte m̄stro cui soli cōmittit p̄tās institūdi. alij tñ potest puenire p̄tās crequendi vel cui soli cōmittit p̄tās institūdi & crequēdi. p̄ mō fuit institutus bap̄tismus xp̄i ab ip̄o xp̄o. & mō fuerūt instituta sacra legalia. deus. n. illa instituit p̄ Moysen. s̄z institutoꝝ executio nō fuit soli Moysi p̄missa. plures enī alij illa sacra m̄strauerunt. 3° mō fuit institut⁹ bap̄tismus Jo. a deo. auctoritate. n. dei Jo. illū bap̄tismū instituit & sibi soli fuit executio reseruatā. Un̄ institutio illi⁹ bap̄tismi nō fuit nisi ad t̄ps vt te Jo. bap̄tiste. Ar̄ ad p̄tē primā nō plus p̄cludit nisi q̄ bap̄tismus Jo. fuit institut⁹ a deo. & b̄ vcz ē. fuit tñ institutus mediāte Jo. tanq̄ singulari m̄stro & institutiōis & executiōis. Ad ar̄. ad p̄tē altā dō. q̄ q̄uis bap̄tismus Jo. institut⁹ fuerit a deo mō p̄dō. tñ recte dicitur ē bap̄tism⁹ Jo. eo q̄ ipse solus fuit m̄str⁹ p̄marie institutiōis & executiōis illius bap̄tismi & q̄ ab ip̄o erat totū qd̄ i illo bap̄tismo fiebat de op̄o op̄ati. q̄a sic p̄ illū bap̄tismū nihil iteri⁹ i aia fiebat. s̄z bap̄tism⁹ xp̄i quo bap̄tizauerūt et̄ discip̄lī nō fuit t̄ps mediāribus a deo institut⁹ s̄z immediate a deo. nec ab ip̄is erat iteri⁹ op̄atio q̄ p̄ bap̄tismū xp̄i in suscipiēte fiebat.

Terio queritur

Et v̄t q̄ sic. q̄to sacra fuerit. l. euāgelice p̄p̄i quiora tāto fuerūt magis accidētia ad p̄fectionē. Un̄ digniora fuerunt sacra. l. scripte q̄. l. nature. S̄z bap̄tism⁹ Jo. fuit p̄p̄iquior. l. euāgelice q̄ circūcisio 2° ḡ circūcisio gr̄az p̄ferret m̄stro fori⁹ bap̄tism⁹ Jo. Itē Mathe. p̄ d̄i q̄ Jo. fuit bap̄tizas in deserto i r̄missionē peccōꝝ s̄z remissio peccōꝝ n̄ ē nisi p̄ gr̄az. s̄z bap̄tism⁹ Jo. gr̄az p̄ferrebat. Cōtra gl. s̄z illud Luce 3° p̄dicās bap̄tismū p̄tē dicit q̄ Jo. dare nō potuit bap̄tismū quo peccā soluerent. S̄z bap̄tismo quo p̄fertur gr̄a soluit peccā. ḡ bap̄tismus. Jo. gr̄am cōferre nō poterat. Itē illo bap̄tismo in quo xp̄s in terius nō bap̄tizat nō p̄fert gr̄a. S̄z talis erat bap̄tism⁹ Jo. Un̄ de p̄scera. di. 4°. Aliud. & est sumptū ab Aug^o sup Jo. tractatu. 5°. v̄sus finē. Si quos bap̄tizauit Judas non sunt iter bap̄tizati. & quos bap̄tizauit Jo. iterū sunt bap̄tizati. ḡ in bap̄tismo Jo. nō p̄ferrebat gr̄a. Rūdeo q̄ tñ habuit bap̄tismus Jo. de v̄tute & nō plus q̄tū sibi dare voluit p̄ncipalis institutiōis cā. institutus aut̄ fuit a deo sicut a p̄ncipali cā. vt p̄z et̄ qd̄e p̄cedenti. tñ ergo h̄uit de v̄tute & nō plus q̄tū sibi deus dare voluit. dō aut̄ noluit sibi dare v̄tutē gr̄am p̄ferēdi. nec careret̄ i p̄mendī. nō danda. n. est p̄paratiōi. virtus q̄ postea ē in medicina futura. Bap̄tism⁹ aut̄ Jo. fuit quedā p̄paratio ad bap̄tismū xp̄i. & p̄ ip̄m fuit qdā afuefactō domini ad bap̄tismū xp̄i reci piēdū. & id̄ nec caracterē ip̄imebat. nec gr̄am p̄ferrebat. s̄z bap̄tism⁹ xp̄i significabat. & quo ad h̄ erat aliquo mō sacm. & ad eius susceptionē p̄parabat. & quo ad h̄ erat sacramētale. & erat materia merēdi quo ad illos q̄ ip̄m in fide & deuotiōe suscipiebāt. Un̄ Mathe. 3° dicit. Ego quidē vos bap̄tizō in aqua in p̄ntam. q̄ aut̄ post me venturus ē. & sequet̄. vos bap̄tizabit in sp̄s sc̄o. Ad p̄m in opp^m dō. q̄ maiorē v̄tutē h̄z

de accessu ad p̄fectionē q̄tū ad exp̄ressionē significandi. & sic bap̄tism⁹ Jo. fuit p̄fectior q̄ circūcisio exp̄ssius. n. q̄ circūcisio bap̄tism⁹ xp̄i significauit vnde si bap̄tismus Jo. nō fuisset institutus nisi ad significandū bap̄tismū xp̄i nō fuisset sup̄flua ei⁹ institutio. eo q̄ p̄ ip̄m significabat exp̄ssius bap̄tismus xp̄i. q̄ fuit significatus in. l. ve. tñ vt in visū est in corpe qd̄nis nō fuit institutus cā significādi tñ. Ad 2° dō. q̄ ibi nō d̄i q̄ Jo. esset bap̄tizas in remissionē peccōꝝ. s̄z q̄ erat bap̄tizas & p̄dicās bap̄tismū p̄tē in remissionē peccōꝝ. l. bap̄tismū xp̄i i quo erat remittēda peccā. vñ glo. s̄z illud Luce 3° p̄dicās bap̄tismū p̄tē dicit. non ait dās bap̄tismū penitentię. sed predicans.

Quarto queritur

vtz bap̄tism⁹ Jo. bap̄tizati remiserūt obliuioni gati ad recipiēdū bap̄tismū xp̄i. & vñ q̄ nō magister in l̄a h̄m^o di. c. v̄ticio. Qui sp̄s nō p̄suerunt in bap̄tismo Jo. & p̄tem. & h̄. & sp̄m sc̄m credabant. nō post bap̄tizati fuerūt. s̄z ip̄osidē manuū ab apl̄is sup̄ eos sc̄a sp̄m. l. acceperūt. Itē in receptiōe factōꝝ qd̄ daf nō est iterandū. s̄z si aliqd̄ omittit potest ē sup̄plendū extra de clerico p̄ salute promotō cū ergo in bap̄tismū Jo. daret ablutio exterioꝝ non fuit iterandū. s̄z interioꝝ sup̄plēda. Cōtra de p̄scera. di. 4°. Aliud. & sumptū est ab Aug^o sup Jo. tractatu. 5°. v̄sus finē. Si quos bap̄tizauit Judas nō iterū sunt bap̄tizati. Et quos bap̄tizauit Jo. iterū sunt bap̄tizati. Itē Aug^o. 5°. li. de bap̄tismo p̄tra do natis. longe aī mediū. Dñs Jesus xp̄s tali bap̄tismo m̄dat eccl̄iaz quo accepto nullū alterū requiraf. Jo. aut̄ tali bap̄tismo p̄tingebat quo accepto cēt etiā bap̄tism⁹ dñicuz necessariū. Rūdeo cūz bap̄tismus Jo. esset quedā p̄paratio ad bap̄tismū xp̄i. sicut ad medicinā sanatiuā. ideo sicut accepta p̄paratiōe nihilominus est infirmo necessaria medicina. sic illis q̄ bap̄tismū Jo. suscepant necessaria erat bap̄tismi xp̄i susceptio. sicut bñ oīd̄it auctōritates allegatē ad hanc partē. Ad p̄m in opp^m dō. q̄ illa fuit op̄inio maḡi q̄ mō p̄munit̄ nō tenet. nec facit p̄ illa op̄inōe illd̄ qd̄ h̄etur actus. 8°. q̄ p̄teritis & Joannes nō bap̄tizauerūt illos q̄ i samaria receperūt v̄bū dei. s̄z tñ modo ip̄onebant manus sup̄ illos & accipiebāt sp̄m sc̄m. quia illi bap̄tizati erāt a p̄hilippo in noie Jesu xp̄i vt p̄z t̄rū ibidē exp̄sse aut̄ inuenit̄ actū i9. q̄ bap̄tizatos bap̄tismo Jo. Paul bap̄tizauit bap̄tismū xp̄i. Ad 2° dō. q̄ maior nō est vera de eis q̄ in sacro ita p̄neta sunt q̄ neutri sine alio cōdicante possit effectū h̄ie sacri sic aut̄ se h̄it in bap̄tismo ablutio & forma v̄boꝝ. vñ si bodie aliquis abluerit p̄uez & die crastina dixeret formā v̄boꝝ nō esset p̄uer bap̄tizat⁹. nisi iteretur ablutio.

Irea litteram

Alia ad remediū tñ sunt. vt iugius qd̄ nō ē sic intelligendū. q̄ ibi nō p̄feratur gr̄a. s̄z q̄ gr̄a q̄ ibi p̄fert p̄ncipalis ordinat̄ ad p̄ferriandū a peccō futuro q̄ ad purgandū a peccō iaz cōmissō. Et ip̄ius morte & passiōe virtutē sortita sunt. h̄ exp̄ositiūz est in qd̄nibus. Inter noue gr̄e sacramēta primū est. h̄m^o reddita est rō in qd̄nibus Illi qui sp̄z nō ip̄osuerūt & cetera. Et hec fuit op̄inio maḡi q̄ modo cōmunit̄ nō tenet. Motiū aut̄ maḡi ad h̄ ponendū fuit q̄ Jo. bap̄tizabat in

noie venturi. vt dicit magi hui' di. ca. vltio. Et ita Jo. implicite baptizabat in noie Jezu xpi.

Di. iij.

Est hoc videndum

terminauit magister de sacramētis in generali & de circuncisione in speciali & de quibusdam preambulis ad sacramenta no. l. hic determinat de sacramentis no. l. in spāli. Et diuiditur in partes. 7. Primo dicitur de baptismo. 1. de confirmatione. di. 7. ibi. Nunc de sacro confirmationis. 3. de sacramento eucharistie di. 8. ibi. Post facim. 4. de sacro penitentie di. 14. ibi. Post hoc de penitētia. 5. de sacro vnctionis extreme di. 23. ibi. Pretermis sa. 6. de sacro ordinis di. 24. ibi. Nunc ad pside rationē. 7. de sacro matrimonij. di. 26. ibi. Luz alia sacra. Prima diuidit in quattuor. Primo determinat de baptismo quantum ad ipm sacz se cundū se. 2. quantum ad suscipietez. di. sequēti ibi Dicendū est 3. quantum ad ministros di. 5. ibi Post hoc sciendū. 4. quantum ad vsum baptizandi. di. 6. ibi. Nunc quibus liceat etc. Prima in .7. Prio determinat d baptisimi quiditate oñdens in quibus cōsistit. 2. de baptisimi forma ibi. Sz quod est. 3. de institutione ibi. De institutione 4. de materia ibi. Celebratur aut. 5. de baptizandi vsu ibi. De immersione. 6. de euacuatiōe circūcisionis ibi. Solet. 7. de cā institutionis baptisimi. ibi. Causa vō. 2. istarū diuiditur i partes tres. Primo determinat de forma baptisimi quantum ad omne tēpus. 2. de forma baptisimi p tpe primitiue ecclie tñ ibi. Legitur tñ. 3. videnter mouet & soluit quedā dubia circa formā verborū. ibi. Sic queritur. Illa pars que incipit De institutione. diuidit in .2. Primo determinat de institutione baptisimi fm opinionē alienam. 3. fm opinionē propriā ibi. Si vō qretur.

Circa hanc

di. querendū est pncipaliter de quibz. Primo de baptisimi quiditate. 2. de eius forma. 3. de materia. 4. de vnitare. 5. de institutiōe Circa p^m queruntur tria. Primo vtrū baptisimus sit ablutio in aqua. 2. vtrū sit ablutio actiua vel passiua. 3. vtrū sint cōuenientes baptisimi difinitiones.

Articulus primus.

Rumo ostendo

q baptisimus non est ablutio in aqua. quia ablutio in aqua non ē aq sed sicut dicit hu' 2. li. de sacra. pte 6. c. 2. Baptisimus est aqua diluendis criminibus scificata p verbū dei. g baptisimus nō est ablutio in aqua. Item totū non est sua ps. sed baptisimus est totū ad ablutioē & vbu. q: d' essentia baptisimi non est tñ ablutio. sz etiā verbū. g baptisimus non est ablutio in aqua. Itē spēs panis & vini sunt ipsum sacm eucharistie non vsus earū. g a simili baptisimus est aqua non vsus eius. Cōtrariū dicit mgi in lra huius di. c. p. Item effect' baptisimi est interior aie ablutio. Sz ablutio corporis exterior expressius repñtat interiorē aie ab-

lutioē q aqua. g baptisimus magis ē ablutio i aq q aqua. Rñdeo de integritate baptisimi tria sūt scilicet materia. & forma vbor. & aliqualis vnio istoz ad quaz pcurrit intentio baptisimi. materia duplex est. s. remota que est aqua. & ppinqua. s. ablutio in aqua. q: aqua non significat nec cā iterio rē ablutioē nisi fm q est abluens. & q: de re artificiali cōuenienti' predicat materia ppinqua q remota' baptisimus est quasi qd artificiatū. ideo puenientius d: q baptisimus est ablutio i aqua q baptisimus sit aqua abluens. Ad p^m in opp^m. dō q qñs dici possit q baptisimus sit aqua sanctificans tñ cōuenientius d: ablutio in aqua rōe iam dicta. Ad 1^m dō q fm pbi. 2. pbi. Natura artificiatōz est ex pte materie. & id puenienter d: lectus ē lignū. statua est es & a simili aliquo mō cum baptisim' sit quid artificiatū pōr eius materia p dicitur de eo. Ad 3^m dō q non est sile. q: spēs panis & vini immediate repñtant recti manentē quaz cōtinent. s. spēs panis. corpus xpi. & spēs vini sanguinez. corpus aut xpi vel sanguis nō est actio vel passio. Sed baptisimus repñtat aie interiorē ablutioē q est aie passio q expressius repñtat p corpōis ablutioē q p aquā abluentem.

Secūdo queritur

vtrū baptisimus sit ablutio actiua vel passiua. Et vtrū q actiua. effectus. n. eius est aiaz mandare. & b est agere. Sed iterius agere magis repñtat p exteriorē ablutioē actiua q p passiuā. g baptisimus magis est ablutio actiua q passiua. Itē passio mōtū passio nihil efficit. sz p exteriorē ablutioē q est baptisimus efficit sanctitatis in aia. g baptisimus nō est ipa ablutio passiua. sed actiua. Itē qd quid est cā cāe. est cā cāri. sed ablutio actiua est cā ablutiois passiuē. qa sicut dicit auctor. 6. pncipiōuz. Passio est effectus illatōz actiois: g cā est interioris ablutiois mediate vel immediate. Sz sine sic sine sic sacz ē. Cōtra ablutio ā bētrōnē sacri nisi inquātū p cā cātur & significatur ablutio interior. qd ei nō cōuenit nisi inquātū sit in ablutio est passio. g ablutio non cōuenit rō baptisimi nisi inquātū est passio. Rñdeo q ablutio exterior: inquātū est in ablutio est passio. inqū tū est ab abluere est actio. sz. n. pbi. 3. pbi. Actō & passio radican' i vno motu. & supaddūt relōnes diuersas. s. passio relationez ad illud in quo est & actio relationem ad illud a quo illud est. Simili modo dico de interiori ablutioe. Est enim. passio inquātū est in aia que abluif. & actio inqū tū ē ab abluente. & repñtat exterior: ablutio inqū tū ē actio interiorē inqū tū ē actio iterio: is. & ablutio exterior: i qū tū est passio interiorē inqū tū est passio interioris g ablutiois tam actiue q passiuē ablutio exterior: est signū & etiā cā. ablutio. n. interior: non tñ inqū tū est passio. sz etiā inqū tū est actio p sacm cāta ē. & id sacm baptisimi non tñ dicit ipam ablutioē exteriorē inqū tū est passio nec tñ inqū tū est actio. sed cōpzeb' endit rōez vtrāqz. qñs immediatus respiciat baptizatū rōe ablutiois passiuē q actiue. Ad p^m in opp^m dō q effectus ablutiois exterioris est nō tñ interior: ablutio actiua. sed etiā passiuā. & magis qa alam abluere ordinatur ad ipaz esse ablutā. Ad 2^m dō q qñs passio inqū tū passio nihil efficiat. tñ inqū tū p passioē actio applicatur

ad effectū illā pducendā mediante illa virtus mo-
toris derivat ad partē aliaz. & est principalior i cā-
dō effectū q̄ alia. Sic autē est in pprio. factū. n. ba-
ptismi p̄stituit ex ablutiōe in aqua & v̄bis que sunt
diverse nature. & sunt v̄ba in rep̄tando p̄pingo-
ra deo qui est principalis motor: q̄ ip̄a ablutō. quia
exp̄ssius rep̄tat deū sc̄ficantē & sic sc̄ficacionem
q̄ ip̄a exteriō: ablutio. si. n. nūq̄ fuisse fac̄m bap-
tismi institutā. n̄ invocatio trinitatis esset aliqua
lus dispositio. q̄uis nō per modū sac̄i ad sc̄ficatō
nē illi? p̄ quo invocaret. qd̄ nō sic p̄t dici de ablu-
tione. Et id virtus dei qui motor: est principalis in sc̄-
ficando immediatus & principalis attingit v̄ba.
& mediantibus v̄bis ip̄am exteriōre corporis ab-
lutio. & sunt v̄ba principaliora in sc̄ficando q̄ ip̄a
exteriō: ablutio. q̄uis sine ea nullū possent h̄c p̄
modū sac̄i sc̄ficatōis effectū. Ad p̄m i opp̄m dō
q̄ fm̄ illos qui pen̄t in sac̄o virtū p̄ quā efficiunt
in aīa a iquā dispositionē ad gr̄as possēt dici q̄ ex-
tendendo nomē passionis ad omnē receptionē.
aqua patitur a deo mediantibus v̄bis. Sed q̄ aut
aliā opinionē non oportet dicere q̄ aqua aliquid
recipiat. sicut nec nūm? aliquid recidit cuz statim
peccat. Ad 2^m dō. q̄ v̄ba fm̄ aliquos non sūt me-
diū primū mediāre quo virtus sc̄ficādi derivatur
ad ablutio. sed intentio baptizantis que verba
intentionaliter v̄nit ablutōi. nec oportet q̄ ip̄m
mediū siue sint verba siue intētio realiter v̄nit
ablutiōi ad h̄c q̄ ip̄a virtus sc̄ficādi derivet
ad ablutio. sufficit. n. v̄nio intentionalis. Ad
3^m dō q̄ maior non est v̄l vera q̄uis vitatē h̄cat
de agente qd̄ deus qui sicut est agens p̄m ita ē v̄ni-
cus rei immediatissimū. Vel p̄t dici q̄ nō sequi-
tur q̄ si v̄ba nō opantur immediate dispositionem
ad sc̄ficandū q̄ nō opent mediāre ablutio. &
deus. n. immediate opatur in oi actione. & n̄ in ml-
tis opationibus opatur creatura mediante.

Secundo queritur ^{ut ordinatio ad sancti-}
ficandū sit forma baptismi. Et v̄l q̄ non.
q̄ v̄m? sac̄i nō est nisi vna forma. s̄ v̄ba sunt for-
ma baptismi. nō q̄ est ordinatio ad sc̄ficandū
Itē forma plus h̄t de esse q̄ materia. S̄ ordinatio
ad sc̄ficandū cū sit relatio minus h̄t de esse
q̄ ablutio & v̄ba. q̄ nō est baptismi forma. Item
v̄nio sac̄i non est nisi vna forma. q̄ v̄nitās rei
est p̄ formā. Sed ordinatio in v̄bis ad sc̄ficandū
alia est ab illa que est in ablutio. q̄ ordinatio ad
sc̄ficandū non est sac̄i forma. quare cū nō sit
rō quare vna p̄dicitaz ordinatio magis sit for-
ma sac̄i q̄ alia oportet q̄ ille due eēt forme. &
sic baptismi esset duplex forma. Contra ois for-
ma siue naturalis siue artificialis est in sua mate-
ria. S̄ verba nō sunt in ablutio nec conuerfo.
ḡnētrū est alterius forma. Sed nō est dare aliud
q̄ possit h̄c rōez forme nisi ordinatio ad sc̄ficandū
q̄ talis ordinatio est baptismi forma. Itē sic v̄l se
h̄c in sac̄o baptismi ordinatō ad sc̄ficandū sicut
in deō ordinatio ad significandū. Sed ordinatio
ad significandū est deōis forma. & v̄o eius
materia. q̄ s̄llr in sac̄o baptismi ordinatio ad san-
tificandū est eius forma & ablutio & v̄ba sunt ma-
teria. R̄spondeo q̄ baptismus p̄t accipi p̄ ip̄a ab-
lutio & verbis s̄m se & ablutio. v̄l p̄ ip̄is & sub

illarōne qua sunt baptismi sac̄i. Primo modo
ordinatio ad sc̄ficandū non est essentialis for-
ma baptismi sed accidental: accidit. n. ablutio
& verbis q̄ ordinētur ad sc̄ficandū. 2° modo
dō q̄ si accipiat forma p̄o p̄te principaliori totius
integralis. fm̄ quē modū d̄i rectum esse forma do-
mus. sic ista v̄ba. Ego baptizo te &c. sunt forma sa-
cramenti baptismi. q̄ cū integral ex ablutio & v̄-
bis. v̄ba sunt pars principalior q̄ ablutio v̄l vide-
ri p̄t in q̄ōne p̄cedenti. Si autē accipiat forma p̄
eo qd̄ p̄mo resultat ex v̄nionē p̄tū integratiū fm̄
quē modū dicimus esse formā domus id qd̄ p̄mo
resultat ex ordinata cōiunctione fundamenti parietis
& tecti. sic v̄ba non sunt forma sac̄i baptismi. sed
ablutio. & v̄ba materia sunt respectu forme p̄dicte
sicut fundamentum paries & tectum sunt mate-
ria forme domus. sed hoc modo forma baptismi
cōpletiva & v̄lta ad quā referet seu ordiat ad signi-
ficandū ē ordiatō ad significandū. ex v̄nionē. n. ablu-
tōis & v̄boz & virtute institutiōis baptismi resultat q̄
dam ordinatio ad sp̄alē significandi modū q̄ est
in cōposito ex ablutio & v̄bis sicut in subiecto. q̄
q̄uis accidat ablutōi & v̄bis in q̄tū sunt res tales
tū est de corp̄ rōe in q̄tū sunt baptismi sac̄m. sicut
q̄uis isti voci que est. panis. accidat significatio.
tū est de eius rōe in q̄tū sac̄m est nomen. de rōe
en̄ nois est significatio. nō recipitur aut h̄c ordia-
tio p̄ ordinatis actio. nec p̄ ordinati passione. s̄
p̄ virtute qua baptism? dispositiue sc̄ficat seu
p̄ eius ordinatio ad sc̄ficandū. Ad p̄m in
opp̄m q̄ p̄ solo ex dictis in q̄ōe. Ad 2^m dō q̄ ma-
ior non est v̄a de forma artificiali. plus. n. h̄z ē
anz q̄ eius figurā p̄ quā est statua. Ad 3^m dō q̄ si
cur ad integritatē materie baptismi requiruntur v̄-
ba & ablutio. ita ad integritatē forme requiruntur
ille due ordinatioes p̄ intētiōē v̄nionē. Vel p̄t
dici q̄ vna ordinatō ad aliā. & id ex illis. p̄t consi-
tū vna forma sic videmus. q̄ iō p̄t & n̄ sunt v̄nū
ḡnētrūis p̄ncipiū. q̄ illud qd̄ est ex p̄te m̄ris ordi-
natur ad illud qd̄ ex p̄te p̄tis. Ad ar^m ad p̄t aliaz
patet quid dō ex dictis in corpore questionis.

Tertio querit ^{utrum in his v̄bis.}
Ego baptizo te in
noie p̄is. & filij. & s̄. s̄. ita cōstitat forma bap-
tismi p̄tē q̄ nō liceat aliquid subtrahere vel ad-
dere seu per quēcūq̄ aliū modū imutare. Et v̄l q̄
nō. q̄ baptizando principalior: est deus q̄ minister
S̄ nō exp̄m̄it ip̄e deus sicut baptizās. q̄ nec ne-
cessariū est exp̄m̄ere m̄stri p̄sonā. Itē in v̄bo p̄-
ime p̄sonē intelligit h̄ p̄o nomē ego. Sed baptizo
est v̄bū p̄me p̄sonē. q̄ licitū ē subtrahere h̄ p̄ nomē
ego. Item xp̄us tradēs discipulis formā bap-
tismi. Mat̄h. vltimo nō exp̄m̄it p̄sonā ministri. q̄
q̄cqd̄ spectat ad significandū ministri p̄sonā. licet
a forma p̄dicta subtrahere. Itē sup̄stū est diri-
gere verba ad nō intelligentē. Sed puer qui bap-
tizatur nō intelligit. q̄ p̄dicta forma licitū est re-
mouere h̄ p̄o nomē te. Itē Ambrosius p̄mo li^o.
de sp̄s sc̄d. c. 5°. & recitat maḡ in l̄ra b̄n̄is di. c. 3°
Si h̄c de ministeriū trinitatis teneat. & vna p̄sona
tr̄n̄ noietur plenū est sac̄m q̄ licitū est de forma p̄-
dicta subtrahere v̄ba significantia filij & sp̄s sc̄m
Item v̄bū sc̄si nō minuit virtutē alterius verbū
sancti. q̄ p̄dictis verbis licitū est addere aliqua

vb̄a sancta. vt pote. Et in honore beate Marie
v̄ginis et omniū scōz. Itē interpositio nō mutat
verborū substantiā. nec ḡ v̄tutem. ḡ circa vb̄a p̄e
dictalicer facere interpositiōis mutatiōē. Itē
idem significatur p̄ genitorē et genitū. sicut p̄ pat̄rē
et filiū. ḡ loco pat̄ris et filij licitū est dicere genitoris
et geniti licitū est ḡ circa p̄dictam formā aliquid
mutare ponēdo vnū verbū p̄ alio. Itē greci v̄z
p̄ferūt bap^m. et tñ loco istoz v̄bo: ū baptizo te. dicit
baptizet seruus xp̄i. ḡ licitū est aliquid mutare po
nendo v̄bap̄ro v̄bis. Itē de p̄secr. di. 4°. Roma
nus. a quodā. dicit Nicolaus papa de baptizatis
a quodā indeo q̄ si in noie trinitatis. vel tñ in no
mine xp̄i baptizati sunt. nō debēt rebaptizari. ḡ p̄
istis v̄bis pat̄ris et filij. et spūs sancti. licitū est ponē
nomen trinitatis vel xp̄i. Item de p̄secr. di. 4°
Retulerūt. dicit Zacharias papa de sacerdote q̄
pp̄ ip̄eritiā latine lingue dicit. Ego baptizo te in no
mine pat̄ris et filii et spūs sancta. q̄ si nō intendebat
errorē introducere verū p̄tulit baptismū. ḡ licitū
forma baptismi aliquid mutare p̄ verborū corruptiō
nē. Itē fm̄ p̄bi. p̄mo p̄terbier. nota et v̄ba trans
posita idem significant. Sed eadē significatione
manente manet eadē verborū virtus. ḡ licitū est fa
cere mutatiōē in v̄bis p̄dictis ea trāspōnendo

Contra extra de baptismō et eius effectū. c. p̄mo
Si quis puerū ter in aqua immerferit in noie pat̄ris et
filij. et sc̄i. et non dixerit. Ego baptizo te in noie pa
tris et filij. et sc̄i. nō est puer baptizatus. ḡ hec forma bap
tismi est de necessitate seruāda. Et baptizo te in no
mine pat̄ris. et filij. et sc̄i. Rōdeo q̄ circa verba p̄dca
sermōis pōt fieri mutatio. s. subtrahendo adden
do. interponēdo. verbū p̄o verbo ponendo. v̄ba
corrūpēdo. et v̄ba transponēdo. nullo p̄dictozum
modozā licitū est baptizanti facere scienter et vo
luntarie mutatiōē circa verba p̄dicta. quocūqz
enī p̄dictozū modozū faciat baptizans mutatiōē
circa p̄dicta verba peccat. et nulli licet aliquid fa
cere cū peccō. Sed quolibet p̄dictozū modozā pōt
fieri taliter mutatio q̄ non tollit sacri virtus. et ta
liter q̄ virtus sacri nō remanet. Quod p̄ declarā
dū est in subtractione. 1° in additiōe. 3° in inter
positiōe. 4° in v̄bi p̄o verbo positiōe. 5° in v̄
boz corruptiōe. 6° in verborū transpositione.

Quātū ad p̄mū sciendū est q̄ si subtrahit aliquid
de esse forme nō remanet virtus baptismi. Et quia
tota ista pars in noie pat̄ris et filij. et sc̄i. per quā exprimi
tur p̄ncipalis baptizans et sanctificat elementū est
de esse forme. id si de h̄ subtrahat aliquid nō rema
net virtus baptismi. In illa autē parte forme que est
Ego baptizo te sunt aliqua p̄tinentia ad essentiaz
forme. s. expressio. actus baptizandi. et p̄fōne bap
tizate. eo q̄ ad illā terminat baptizandi. actus.
Uñ si aliquid p̄dictozū subtrahat nō remāet virtus ba
ptismi. expressio autē ministri non v̄t esse de essentia
forme quā xp̄us tradidit in baptismi institutiōe.
q̄ a ministro bap^m non h̄z virtutē. Uñ greci p̄fōnā
ministri nō exprimūt. et tñ vere baptizant. S̄z au
tēritate ecclie exprimum^o in baptizando ministri
p̄fōnā ad maiorē expressiōē. Uñ si baptizans eaz
nō exprimeret nō pp̄ hoc tolleret virtus baptismi.
sed graniter peccaret. q̄ institutiō ecclie obligat
baptizantē. Quātū ad 2° sciendū q̄ circa h̄ con
sideranda sunt duo. vnū ex parte addentis. aliud

ex parte additi. si. n. addens illud qd̄ addit inten
dat esse de essentia forme volēs baptizare in alia
forma ḡ baptizat ecclia tollitur virtus baptismi
qa ad h̄ q̄ remaneat baptismi virtus requirit^o q̄ ba
ptizans intendat facere qd̄ facit ecclia vt̄ inferi^o
in. e. di. patebit. Si etiā illud qd̄ addit est corrup
tiū forme nō remanet virt^o baptismi. vt̄ si post
q̄ dicitū est. Et spiritus. s. addat hec determinatiō
creati vel minoris ḡ pa. et fi. Si autē addēs nō in
tendat mutare ritū vel formā ecclie. et illud qd̄ ad
dit nō est corruptiū forme nō tollitur p̄ hoc virtus
baptismi. Uñ si baptizans terminata forma q̄ v̄t
tur ecclia sup̄ addat istud. Et beata virgo adimet
te. vel aliquid cōsile. vel si in p̄ncipio forme addat
nomē propriū post h̄ pronomē Ego. dicēdo. Ego
Ioannes baptizo te. nō tollitur virtus baptismi.
Quātū ad tertiu sciendū q̄ cuius actus baptizandi
sit actus vnus si fiat interpositio talis que corrup
pat v̄nitatē a ctus. et marie si corrupat continuita
tē intentiōis baptizantis. nō remāet virtus bap
tismi. Uñ si baptizans postq̄ dicit. Ego baptizo te in
noie pat̄ris. interponat vnā longā narratiōē. vt̄ va
dat ad faciendū aliquid negociū. et postea reuertens
dicat Et filij et spūs sc̄i. nō est puer baptizatus. Si
autē interpositio sit modica. ita. s. q̄ nō discōtinu
et intentionē baptizantis neqz actū. fm̄ vsqz cōz
et interpositū nō sit forme corruptiū non pp̄ h̄ ipe
ditur virtus baptismi. Uñ si baptizans postq̄ ince
pit actū n̄sciat vel dicat. taccatis vel aliquod si
mile. et postea p̄ficiat. nō pp̄ hoc ipedit virtus bap
tismi. Quātū ad 4° sciendū q̄ si accipiat v̄bum
p̄o sua materia que est vox. ponere verbū p̄ ver
bo nō ipedit virtutē baptismi q̄. in qualibet lingua
licitū est baptizare quous male faceret latin^o si ba
ptizaret in lingua greca. vel hebreica. nisi aliquo ca
su ip̄eritiā lingue latine incurrisset. et in alijs linguīs
est p̄tus. Si autē accipiat verbū p̄ sua materia et
forma simul. vel p̄ sua forma tñ. cū forma verbi
sit significatio ponere verbū p̄ verbo emittē d̄ esse
tia forme ipedit virtutē baptismi. qa talis muta
tio corrupit formā. Quātū ad 5° sciendū q̄ si
corruptio verborū sit talis q̄ nō remaneat eadem
significatio nec fm̄ institutiōē p̄ime ip̄stitiōis.
nec fm̄ accomodatiōē vsus ipedit virtus bap
tismi. Si autē sit talis q̄ quous nō remaneat significa
tio fm̄ institutiōē ip̄stitiōis p̄ime et remaneat h̄z
accomodatiōē vsus. tñ si nō fiat talis corruptio
ex malitia vel ex derisione. s̄z pp̄ ip̄eritiā illi^o lin
gue in qua baptizat. vel pp̄ aliquid ip̄edimentū lin
gue. nō pp̄ h̄ ipedit virtus baptismi. Quātū
ad 6° sciendū q̄ si fiat talis transpositio que mu
tet sensū orōnis que h̄t ex vi ordinis verborū
ipeditur virtus baptismi. vt̄ si dicat. Ego pat̄ris et fi.
baptizo te in noie spūs sc̄i. qa ex vi ist^o ordiis v̄bo
rū sensus est. Ego q̄ sum pat̄ris et filij et sc̄i. h̄ qd̄ dico.
In noie. nō accipit nisi respectu spūs sc̄i. Et si di
catur. Ego baptizo in te noie pat̄ris et sc̄i. qa ex vi ver
boz nō est sensus q̄ ego baptizem te. sed aliquid in
te p̄ nomē pat̄ris et sc̄i. Si autē transpositio nō mutat si
gnificatiōē orōnis quā h̄t ex vi ordinis verbo
rū. tñ dico q̄ si non fiat ex malitia. s̄z ex ignozātia
non ipeditur virt^o baptismi. Si autē fiat ex ma
litia ipeditur baptismi virtus pp̄ defectū iurēta
tio in baptizante qui formā ecclie intendit muta
b3

re. Ad p^m in opp^m dicendū q̄ ip̄e deus q̄ est p̄ncipaliter baptizans exprimitur cū dī. In noīe p̄ris & filij. & sp̄s sci. Ad 2^m dō q̄ quis hoc pronomen Ego intelligat in b̄ v̄bo baptizo. tñ ecclia ordinat q̄ exprimeretur ad euidentius ostendendā de terminationē intentionis baptizantis. vnde in ci^o ex p̄sēdē nō est negatio. q̄ nō est inutilis. & gā exp̄ssū nō ampli^o intelligi in verbo. sicut nec natus in s̄mo cū dī natus sumus. Ad 3^m dō q̄ nō plus &cludit nisi q̄ exp̄ssio m̄stri nō ē de cēntia forme quas determinat x̄ps in baptisimi institutione. tñ x̄ps exp̄ssit p̄sonas ministrorū in b̄ q̄ eis loquebat in 2° p̄sona tñc tñ baptisimū nō instituit. s̄ p̄cep̄. eis q̄ baptizaret s̄m formā p̄us institutā. Ad 4^m dō cū dī q̄ sup̄ssū est dirigere verba ad nō intelligentes dico. q̄ non est verū de v̄bis que nō tñ sunt significatiua. sed etiā cātiua cuiusmodi sunt v̄ba in quibus consistit forma baptisimi. Ad 5^m dō q̄ illud v̄bū Ambro. debet intelligi cāu necessitatis. vt si post noīationē p̄ris mozeret puer an̄ subiectio nem filij. s̄. s̄. p̄ic credendū est q̄ deus suppleret. vnde talis d̄s in cimiterio sepeliri. si aut̄ an̄ d̄s oīa verba complerent impediret baptizans ita vt p̄plere non poss̄. puer iterū esset baptizandus p̄sup̄ posita hac conditione. si u non es baptizatus. Ad 6^m. & 7^m p̄s qd̄ dici tōbeat p̄ p̄dē in corpore q̄d̄is. Ad 8^m dō. q̄ p̄ nomē p̄ris. & nomē filij significantur ip̄e p̄sone p̄ncipaliter. p̄ genitorem aut̄ & genitū significantur p̄ncipalr̄ notōnales actus. Et id̄ si p̄termissis p̄ic & filio dicitur. In noīe genitoris & geniti nō esset baptism^o. Ad 9^m dō q̄ exp̄ssio p̄sone m̄stri non est de essētia forme q̄ tradidit x̄ps in baptisimi institutione vt superius habitū est quāuis aut̄ exp̄ssio actus baptizandi & p̄sone q̄ baptizatur sint de essētia forme nō tamē modus expr̄mēdi. vnde greci p̄sonā que baptizatur expr̄mūt in 3° p̄sona & inoīatiuo cāu. nos aut̄ in 2° p̄sona & in cāu accusatiuo. & actū baptizandi expr̄mūt p̄ modū coniunctiua vel optatiua. & i 3° p̄sona. nos aut̄ p̄ modū indicatiua & in p̄ma p̄sona & quāvis rōez habeāt cōgnā. quare sic expr̄mūt nos tñ nostri modi expr̄mēdi habem^o rōem cōueniētiorē. p̄sonas. n. ministri non expr̄munt ad excludendū errozē illoz qui attribuebant efficacīā baptismi ministro de quo h̄i p^o Lox. 3° Actū aut̄ baptizandi expr̄munt modo sup̄ius dicto. nos aut̄ p̄sonam m̄stri expr̄mimus ad b̄ vt sit significatō forme cui dēntio: & cōpletio: & actū baptizandi modo indicatiuo ad significandū q̄ p̄ verba efficitur quod si significant. & est etiā noster modus expr̄mēdi tutior. q̄ traditus est nobis a scā romana ecclia. p̄ qua orauit x̄pus vt nō deficiat fides eius. cū dixit Petro. Ego p̄terrogauī vt non deficiat fides tua vt h̄i Luce. 22°. Ad 10^m dō q̄ illa auctoritas sic debet intelligi q̄ expr̄matur trinitas non hoc noīe qd̄ est trinitas. s̄ noīb^o expr̄mentibus p̄sonas que sunt in trinitate. & illud quod dī. In noīe x̄pi. referri d̄s ad statū p̄mitiue ecclie in q^o de sp̄ali p̄silio. s̄. baptizabant discipuli in noīe x̄pi. vt eius nomē in maiori h̄etur reuerentia vel pōt dici. q̄ in nomine x̄pi intelligitur vnctus & vn̄gens & a quo vn

gitur. & ita tota trinitas. & id̄ pp̄ dubiū vtrū cēt̄ ba ptizatus vel nō qui in noīe x̄pi baptizaretur dicit papa q̄ nō esset rebaptizandus. qd̄ est intelligendum absolute. q̄ si modo sic aliquis baptizaretur deberet rebaptizari sub cōditōe. Ad 11^m p̄s qd̄ dō est ex dictis in corpore q̄d̄is. Ad vltimū dō q̄ illud v̄bu3 p̄bi. intelligendū est de noīe substantiuo & adiectiuo suo. vnde ponit ibidē exemplum dicens q̄ idē significat homo alb^o & albus hō ita etiā pōt dici de v̄bo & suo adiectiuo quod natus ē antecedere & sequi verbū. idem. n. significat currit bene. & b̄i currit accipiendo. n. verbū vnuer saliter p̄ quacūq; trāsp̄ositione dēonuz in oratiōe non esset verū. quia aliq̄ trāsp̄ositiō significat sē sum p̄trariū exemplū. Surrexit non est hic. Si. n. trāsp̄onendo dicas. Hic est nō surrexit. est significatio contraria significationi p̄ime.

Consequenter queritur de 3° p̄ncipali. Et circa hoc q̄ runtur. 3°. P̄mo vtrū aliqd̄ aliud ab aq̄ sit materia baptismi. 2° vtrū aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. 3° vtrū aqua alij elemento mixta sit cōueniens materia baptismi.

Articulus tertius.

Primo ostendo q̄ aliqd̄ aliud ab aqua

fit materia baptismi. dē. n. Math. 3° de x̄po. Ip̄e aut̄ baptizabit vos i sp̄u sancto & igne. ergo ignis est cōueniens materia baptismi. Itē baptismus est sacramentū cōmissus & p̄ncipiū sp̄ialis vite. s̄ aer est elementū cōmunissimū cuius qualitates sunt caliditas & humiditas que marie conferit ad vitā s̄m p̄bi. li^o de morte & vita. ḡ aer est materia baptismi. Itē baptismus quēdā similitudo sepulture x̄pi vnde Ap̄ls Ro. 6°. Consepulti. n. s̄imus cum illo per baptismum in morte. sed sepultura cōiter fit in terra. ergo terra est cōueniens materia baptismi. Itē vinū magis est abstergiuū putredinis q̄ aqua. & magis generatiuū sp̄itūū & clarificatiuū. cum ḡ baptismus sit ad abstergendum peccati putredinē & ad regenerandū animā que ē sp̄itus & clarificandū conueniens materia baptismi est vinū. Contra Jo. 3°. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & sp̄u sancto. non pōt introire in regnū dei. ḡ materia3 baptismi nō ē nisi aqua. Itē tñ est materia baptismi illud in quo x̄ps baptizatus fuit. sed x̄pus fuit baptizatus in aqua vt habetur Math. 3°. ergo nihil aliud ab aqua est materia bap̄i. Rūdeo q̄ nihil aliud ab aqua est materia bap̄i cōprehēdēdo sub aqua ablutionē que fit in ea & loquendo de baptismō s̄m q̄ distinguit a bap^o flammis & sanguinis. sacra. n. v̄tutem h̄it ex sua institutione. bap^o aut̄ non fuit institutus nisi in aqua. q̄ sicut dicit Ihu^o p^o h^o. De sacra. p̄eg^o. c. 2°. Debet omne sac̄m similitudinē quādā h̄ic ad ip̄az rem cuius est sac̄m sc̄m quā habile sit ad eandē rem suā rep̄itandā. Inter om̄s aut̄ res sensibiles de facili h̄i possibiles & oībus cōes que cōditōes debent esse in materia baptismi pp̄ eius necessitatē & cōitatem aqua est magis rep̄itatiua effectuum bap̄i rōne nature & rōne vsus. aqua. n. nāl̄ est fri

gida. ratione cuius representat fomitis reptionē est etiam nāliter humida humiditate apta ad abluendā. rōne cuius repletur a foetidibus peccati purgationē. est etiam nāliter diaphana. rōne cuius representat grē illuminationē. quia etiam quantū ad vsum est multū vtilis. et representat facm baptismi eē in effici valde vtile et quia est ad habendū valde facilis repletur facm baptismi esse quantū ad obseruantia facile. Et quia etiam quantū ad vsum est multū cōis repletur facm baptismi quantū ad necessitatē esse cōe. Et pp pdicta rōnes non nisi in aq facm baptismi instituit. quibus pōt supaddi ad hoc aliqua congruitas quā tangit Dam. li. 4. c. 5. dicens quia consuetudo erat hominibus aqua lauare et oleo vngi. contingant et aqua et gram spūs sci et fecit illud lauacrum regenerationis. Ad p^m i opp^m. dō qd ibi accipit ignis metapho^{ice}. s. pro angustia passiōis quā rōnes pp peccata nostra sustinuit. Ad 2^m dō qd quāuis aeris est cōmissimū et habeat qualitates marie vitales. tamen non habet proprietates ablutivā sicut aqua. effectus autē ad quē pmo et pncipaliter ordinat baptismus ē ablutio anime a culpa. Ad 3^m dō qd sicut p3 p lram sequentē ibidem et per glo. similitudo illa attenditur quantū ad effectū trā quia sicut rōnes in sepultura veniuntate mortalitatis deposuit. et resurgēdo novitatem immortalitatis assumpsit. sic in bap^o ab aia remouetur veniuntate elpe. et ei conferuntur vitales gē. Præterea non h3 proprietatē ablutivā vt aq Ad 4^m dō qd quāuis aliq fo: des melius possent abstergi p vinū q̄ per aquā. trā ablutio eius non ita repletur effectū baptismi sicut ablutio aque. q̄ nō est ita cōmūnis nec ita facilis ad habendum et ali quē odorem relinquit in cute corpori nō cōueniētē quod non facit ablutio aque.

Secūdo queritur vtrū aqua artificialis sit conueniens materia baptismi. Et videtur qd sic. In oi aqua eadem spē cū nāli aqua pōt fieri baptismus. Sed aliqua aqua artificialis vt potero facea est eadē spē cū naturali aqua vtriusq̄. n. sūt eadē proprietates que sunt frigiditas. humiditas. pspicitas. et p proprietates inotescit nobis rei species. q̄a sicut dicit p̄bi. p. de aia. Accidētia maximā prem conferunt ad cognoscendū quod quid est. q̄ aliqua aqua artificialis est conueniens materia baptismi. Item aqua rosacea non est quid cōpositū ex aliis. quia omne tale est magis grossiam q̄ quecūq̄ naturalis aqua. aqua autē rosacea non est grossior quacūq̄ naturali aq̄. restat ergo qd sit elem. et constat qd non est aliud ab elo aque. q̄ idem quod prius. Item fm p̄bi. p. de generatione. Miscibilia postq̄ ex eis constitutū est mixtū rursus possunt separari. Sed quod est in potētia nature pōt per artificium reduci ad actū mediante opere nature. fm quem modū malefici p̄haraonis fecerunt dracones et ranas. vt habitū est in li. 2. di. 7. ergo p artificium potest fieri aqua eadē specie cum naturali. sed ois talis est conueniens baptismi materia. Contra p̄bi. 4. methau. circa finem. Ars debilio: est q̄ natura. nec sequitur eaz licet multū elaboret. ergo p artificium non pōt fieri aqua eadem specie cum naturali. ergo nulla artificial aqua est baptismi materia. Item p̄bi. vbi

prius. Sciāt artifices alchimie species rez trāmutari non posse. ergo p artem de re que est alterius sp̄i cum aqua non pōt fieri vera sp̄s aque. Sed nihil est materia baptismi nisi vera aqua. q̄ nulla aqua artificialis est baptismi materia. Rūdeo qd nulla artificialis aqua est baptismi materia. quia rōnes non instituit baptismū in aliqua artificiali aqua. sed in naturali trā. quia baptismus institutus fuit vt facm necessitatis quantum ad omnes. Et ideo rōnes ipsum instituire voluit i aq̄ que facilliter posset haberi. et cōiter ab omnibus. tam pauperibus q̄ diuitibus. quod non est verū de aliqua aqua nisi naturali. Ad p̄imū in oppositū dicendū qd minor est falsa. fm enī. Dam. li. 3. c. 15. Natura rei cognoscitur per suas actiones naturalē. naturalis autē actio aque rosacee est alia ab actione naturalis aque. naturalis. n. aqua effectiue est humida. aqua vero rosacea corpus exccat. vnde et constringit in sapore. etiam et odore a naturali aqua distinguif sua frigiditas et pspicitas. q̄nis hoc non semp p̄cipiatur per sensum alteri^o modi sunt q̄ frigiditas et pspicitas natural aq̄.

Ad 2^m dō qd aqua rosacea est cōposita ex. 4. elis et est grossior in substantia quacūq̄ naturali aqua. si autē esset sepata ab omnibus p̄tib^o cuiuslibet alterius elis q̄nis pp eius amixtionē cum aliquibus p̄tib^o terrenis aliqua sit grossior aqua q̄ rosacea Ad 3^m dō qd si aliqd naturaliter resoluitur in elia aut in aliud mixtū trāsmutatur. oportet p̄i^o ordine nature redire ad materiā. s3 p̄bi. sniaz. 8. metaphi. talis autē resolutio non fit i mixto de quo sit artificialis aqua per qd apparet qd illa nō est i specie naturalis aque.

Terio querit vtrū aqua alij elemento vel elementato mixta sit conueniens materia baptismi. Et vt qd sic. quia omne illud in quo est virtus naturalis aque est materia baptismi. sed in quolibet mixto est virtus naturalis aque dē. n. p̄bi. p. de generatione qd virtus miscibiliū saluatur in mixto. ergo aqua cuiusq̄ sit mixta est conueniens materia baptismi. Item vt supius habitū est aqua que emanat de latere xpi significauit baptismū. Sed illa fuit mixta sanguini. Dicitur. n. Jo. 19. qd eruit sanguis et aqua. ergo aqua alij rei mixta est conueniens materia baptismi. Item aqua permixta est semp partibus terrenis quapropter dicit p̄bi. 2. methau. qd ois vapor est duo vapores. ergo nūq̄ sit baptismus nisi in aqua mixta Contra fm p̄bi. p. de generatione. Essentia miscibilitū non remanent actu in mixto. sed in potentia. Sed non est conueniens materia baptismi nisi aqua que est in actu. ergo aqua alij rei mixta nō est baptismi materia. Item aqua paludosa siue lutosa non est conueniens baptismi materia cum non mundet sed inquinet. Sed hoc non videtur esse nisi pp mixtionē aque cū terra. ergo aqua alij elemento mixta nō est cōueniens baptismi materia Rūdeo qd aqua alij rei admisceri dupliciter pōt intelligi. vno mō vere et proprie fm quē modū ex miscilibus cōstituit aliqd vnā p̄sentia. et aqua sic mixta nō est materia baptismi. quia talis aqua nō est aqua in actu. sed in potētia. Alio mō improprie et per quādā apparentiā. fm quē modū miscē

tur illa quoz minime partes fm sensus sunt iuxta se inuicē posse & actualiter alterate. saluis coruz essentijs. que mixtio proprie dicitur confusio. & i aqua sic mixta potest fieri bap^o. quia salua manet spes aq. & id q̄nis aqua maris alterata sit pp admitione3 grossoz vaporu terrestriuz adustoz. que p̄mixto h̄z sniaz p̄bi. p^o. methauroz. est causa falsedinis in mari & aqua lirinij p sui collonē p cieres & aliq̄ue alie aque pp eoz transrū p venas sulphureas. tū ga in eis salua manet spes aque in eis potest celebrari bap̄tismus. In yrina aut. cū sit sanguinis colatura & in ceruicia debito modo cocta cum ba beant vinu nutriendi quā nō habet simplex elemtū tū fm p̄bi. c. 2°. de generatione. non manet salua spes aque. & id non sunt debita bap̄tismi materia nec etiā salua. extra de bap̄tismo & eius effectu. Non vt apponerēs. Ad p^m in opp^m dō q̄ p̄ tanto virtus miscibiliū dī saluari i mixto ga in eo sūt qualitates p̄cipantes aliquā virtutem qualitatu3 elementariū. & aliquo modo eis conformes. non tū sunt eiusdem sp̄ci cū illis. Ad 2^m dō q̄ aq̄ que exiit de latere sp̄ci q̄nis simul cū ea sanguis exiit. veram tū habuit aqua naturā ad probandum xpm̄ habuisse corpus verum non fantastica vt ponat manichei. Ad 3^m dō q̄ mixto aque cū aliquib^o p̄tibus terrenis nō est vera mixto. sed cōfusio. salua. n. manet spes elēti vtriusq̄. P̄mā argumentū ad partes aliam procedit de mixtione vere & pp̄ie dicta. Ad 2^m dō q̄ in luto non manet salua spes aque. & id in luto nō potest celebrari bap̄tismus. aqua aut paludosa materia bap̄tismi eē potest. ga q̄nis inquinatōe p̄ accidentaliter pp̄e p̄fusione cū imunditijs grossis. tū i ea saluatur spes aque. cui ex sui natura per se conuenit b̄ndictas ad abluēdū. & etiā aliquo mō m̄ct̄ in ea actu pp̄ietas ablutua. qd̄ ideodico. ga si in aqua nullo mō remaneat actu pp̄ietas ablutua vt in glacie. gradine. & nunc q̄ diu sic disposita est non potest in ea celebrari bap̄tismus.

Articulus quartus.

Consequenter queritur de 4° principali. Et circa hoc queruntur tria. P̄mo vtz de necessitate vnus actus bap̄tiziandi sit ministri vnitas. 2° vtz ablutōnis & p̄olationis verboz similtas. 3° vtrū asperisionis vel immersionis trinitas.

P̄mo ostendo q̄ nō de necessitate vnus actus bap̄tiziandi sit ministri vnitas. ga si duoz vnus sit m̄ctus. & alter m̄ctus. si vnus puerū immergat & m̄ctus verba p̄ferat vt esse bap̄tismus ga n̄c eoz vtrūq̄ facere possit. vnde pbabile vt q̄ abo p̄nt succurre saluti puuli. Itē p̄ p̄bi. 5°. p̄bi. Magis dependet mō^o atermio ad quez q̄ a termino a quo. S3 vno actu bap̄tiziandi p̄les p̄nt bap̄tizari. vt. n. b̄i actū. 2°. Ap̄li vna bap̄tizauerunt die circiter tria milia. qd̄ facere nō potuisset si p̄se quēlibet immerisissent. ḡ s̄l̄r vno actu bap̄tizandi p̄nt p̄les bap̄tizari. Contra omne p̄se geminat sui siglar. ḡ cū duo dicūt. nos bap̄tizamus te sensus est. Ego bap̄tizo te. & ego bap̄tizo te. qd̄

ē cōtra formā. ga p̄ iteratōne ex̄p̄m̄is pl̄tias actū bap̄tiziandi. R̄ideo q̄ de necessitate vnus actus bap̄tizandi. ē ministri vnitas ad vitanduz p̄ccōsi ex p̄te bap̄tizantis. nisi forte in casu necessarij essent p̄les ad puerū abluēdū. nō est aut de necessitate ad efficaciam faci. modus. n. ex̄p̄m̄endi bap̄tiziandi actū & p̄sone ministri ex̄p̄ressio sunt de necessitate efficacie faci sunt. n. ex traditōne ecclie. vnde nō v̄t efficacie faci repugnat p̄uex a pl̄ibus sit abli. Ad p^m dō q̄ in cāu posito puer de. l. cōi bap̄tizatus non esset quia quauis de. l. cōmun d̄terminatus mōus ex̄p̄m̄endi bap̄tizandi actū nō sit de necessitate efficacie faci. tū ex̄p̄m̄ere actū eē ab illo a quo nō est derogat efficacie faci. sic aut eēt i cāu p̄posito. ga bap̄tism^o ē ablutio. si ḡ ille qui verba p̄fert nō abluat ex̄p̄m̄ere actū bap̄tizandi esse ab illo a q̄ nō est siue ex̄p̄mat in singulari siue in plurali. Ad 2^m dō q̄ nō plus p̄cludit nisi q̄ vnitas ministri requir̄ de necessitate ad efficaciam faci. nō. n. debent p̄les bap̄tizari simul nisi in cāu necessitatis. minus tū indecēs ē p̄les simul bap̄tizari ab vno q̄ vnus a pl̄ibus. Ad ar^m ad p̄tes alia dō q̄ maior nō ē va de pl̄i p̄me p̄sone. s3 de pl̄i se & tertie. Cū cū dico nos bap̄tizam^o nō ē sensus ego bap̄tizo & ego bap̄tizo. sed ego et ille bap̄tizamus.

Secundo querit vtz de necessitate vnus actus bap̄tiziandi sit ablutōnis & p̄latōis verboz similtas. Et v̄t q̄ nō. q̄ cū act^o bap̄tiziandi sit necessarius ad salutē. mōus p̄ferēdi d3 eē certissim^o & tutissim^o S3 h̄ nō eēt. si ad vnū actū bap̄tiziandi de necessitate requireret ablutōis & p̄latōis verboz similtas. ga disficile eēt semp̄ sit i choate & siml̄ terminare. ḡ nō requir̄ talis similtas. Itē ex̄m̄at p̄us ex̄p̄ti & forma p̄dea i troducta potest vnū p̄litū. ḡ s̄l̄r ex ablutōne p̄ ori & p̄latōe verboz posteriori potest vnus act^o bap̄tiziandi p̄litū. Cōtra ad vnitatē rei magis requir̄ suarū p̄tinuz similtas in re q̄ in intēndē. S3 ad vnū bap̄tizandi actū de necessitate requir̄ similtas ablutōnis & p̄olationis verboz in bap̄tizatōis intēndē. ḡ m̄l̄to forti^o requir̄ eoz realis similtas i tpe. R̄ideo q̄ vba & ablutōne siml̄ eē tripliciter potest intelligi. s. aut per eoz essentiam vnus in alio. aut per eoz coexistentiā in intēndē. aut in tempore. similtas sim modū p̄mum non requir̄tur. ga nec possibilis est. quia sic verba non sunt nata esse in ablutōne. nec e conuerso. Sed si similtas modo 2° requir̄tur de necessitate ex̄p̄licite vel implicite in ḡtū necessariū est q̄ abluens & verba p̄ofrens intendat circa puerū facere qd̄ facit ecclēsia. Similtas autem modo tertio aliquo modo requir̄tur de necessitate et aliquo modo non. Necessarium enim est q̄ bap̄tizans sic abluat & verba p̄oferat q̄ secunduz communem vsam illa duo videantur pertinere ad actū vnus quod non esset verum si in mane ablueret. & in se ro verba p̄oferreret. vel e conuerso. non tamē est necessarius q̄ simul punctaliter vtrūq̄ incipiat & terminet. sed sufficit q̄ p̄olatio verboz incipiatur antequam ablutio terminetur. vel e conuerso. debet tamen bap̄tizans ista facere simul quanto magis potest bono modo. Et dicitis p̄ solutio ad p̄mū. Ad s̄m̄ dicendum q̄ non est simile de constitutiōne ex partibus permanētib^o

successiuis. q: in pmanentibus vna pars prius facta pōt aliā expectare. nō sic autē successiuis. ablutio autē & verborū platiores successiue sunt. Ad ar^m ad partē aliā satis p3 qd dō p ea q̄ deā sunt in coepe qōnis & iſerius magis explanabil. cum que ref vtrū ad integritatem bap de necessitate requiraf intentio baptizantis.

Tertio querit vtrum ad vnitatem actus baptizandi sufficiat imersio vna. Et vñ q nō de p̄sec. di. 4°. Postq̄ vos recte trino imersi estis q̄ accepistis bap^m in noie scē trinitatis. Item magister in lra huius di. c. an penul. Cōstat baptizandos trino debere imergi. Contra de p̄sec. di. 4° de trina. & recitat mag^r in lra huius di. c. an penul. Rēphensibile est se nullatenus pōt infantē in baptismate vel ter vñ semel imergere. q̄ sufficē imersio vna. Item eadē di. pp vitādū scismatis scādālū vel heretici dogmatis vsus simplā teneam^o bap^m mersionē. q̄ puer nō d3 mergi nisi semel. Rūdeo ad melius vidēdū q̄ circūstāt hāc qōnem. p̄dō declarādū est vtrū sit necessariū puez absolui mergēdo. Secundo q̄ pars est abluēda si totū corpus abluī nō pōt. Tertio q̄ nō p̄iudicat efficacie sacri puez imergere semel trino. Quarto q̄ modus d3 obseruari in imergēdo. Quintū ad p^m sciēdū q̄ circa hec obseruāda est p̄suetudo ecclie. vbi. n. cōsuetū est abluere imergēdo baptizās si abluat nō mergēdo peccat graui. nisi qm̄ iminet necessitas q̄ pōt iminere vel pp manū baptizantis debilitatē. si nō sit aliq̄ sup̄plere possit. & velit actū baptizandi fm̄ p̄suetudinē illius ecclie. vel pp pueri infirmitatē. vel q: nō est totus natus. vel pp sufficiētis q̄ntitatis aque penuriā. Vbi autē cōsuetudo est ecclie abluere nō imergēdo. ibi sic obseruādū est etiā absq̄ aliqua alia necessitate. Quātū ad 2^m sciēdū q̄ si totū corpus nō possit abluī abluēda est ps̄ principalior: vt caput & marie facies. q: in ea vigēt sensus. Vñ reputat hoīs sepultura vbi sepultū ē caput. ff. de religioſis & sumptib^o funeꝝ. l. cū i dimerſis. & p^o caput pecc^o. q: sedes cordis est q̄si i pectore. si tñ ambe iste ptes nō pōt abluī. magis abluēda esset facies q̄ pectus. q: ibi magis manifeste sūt oparōnes aīe. Vñ credo q̄ si caput pueri baptizaret aīe q̄ alia ps̄ corpis creat qd̄ aliq̄ faciēdū ē pp piculū mortis pueri baptizaret. si autē man^o vel pes abluat aīe q̄ aliq̄ alia pars appareat volūt aliq̄ dicere q̄ puer baptizaret q̄ aīa est in q̄lib; pte corpis tota. Comū^o tēne q̄ de. l. cōi nō cēt baptizaret. q̄nis forte diuina pietas in tali casu baptismi vicem suppleat. Et nō semp qm̄ piculū mortis iminet abluēdū est illud de puero qd̄ pōt abluī siue sit parv siue sit multū. Quātū ad 3^m sciēdū q̄ imergēdo semel vel ter suāda est ecclie p̄suetudo. Vñ vbi p̄suetū est imergere ter graui^o peccat q̄ imergit semel trino. S3 non pp h̄ impedit sacri efficacie. q: sic i trib^o mersionib^o psonarū trinitas. ita l vna pōt diuinitatis vnitatis designari vt h̄ de p̄secra. di. 4° de trina. Cōueniētio: tñ est p̄suetudo de imergēdo ter pp exp̄ssiorē trinitatis rep̄tationē. & tridui sepulture xp̄i. cui^o typus exp̄mit trina imersio vt h̄ eadē di. Postq̄ vos. Quātū ad q̄rtum sciēdū q̄ sacerdos d3 puez tenere p latera & vsa facie ad quā d3 imergere p̄mo ita q̄ h̄eat caput vsus oī

entes. 2° versus aq̄lonē. 3° versus meridiē ad significandū reformationē totius imaginis q̄ initial p̄ fidē in rōnali qd̄ significat conuersio capitis pueri ad oriētē a qua parte est origo illuminatiōis mediij & initiū motus celi. sic a dextera ei^o. Et pmouet p̄ sp̄e in irascibili qd̄ significat p̄uersio capitis pueri ad aq̄lonē. vbi d̄esse p̄ quādā similitudinē q̄si pes celi. & in h̄ rep̄tat soliditatē irascibili^o p̄ sp̄e. Ibi etiā fm̄ p̄dō. & merbauroꝝ est mare altius. & significat irascibilis p̄ spei eleuationē. R̄dsumat autē p̄dica reformatio p̄ caritatē in p̄cipiscibili qd̄ rep̄tat cōuersio capitis pueri ad meridiē vbi est magna caliditas. & sup̄ius celi fm̄ p̄dō. 2° celi & mūdi. nulla autē trino imersionū fieri debuit vcrso capite pueri ad occidētē. q: ibi est luminis occasus. & sinistra celi fm̄ p̄dō. 2° de celo & mūdo. Ad arguēta ad partē p̄mā dō q̄ nō peccat p̄ cōparationē ad efficiētiā sacri. sed ad baptizatem vbi est cōsuetudo ter imergēdi. planū est. n. q̄ si ibi trino semel imergeret graui^o peccaret sic exp̄ssum est in lra. p̄dō. mūm ar^m ad partē aliā non plus p̄cludit nisi q̄ falua bap^m efficacia. & sine peccō de imergēdo ter vñ semel est p̄suetudo ecclie obseruāda. vñ mag^r in lra huius di. c. pe. Ibi d̄tatur semel mergere. vbi p̄suetudo ecclie talis existit. Ad 2^m dō q̄ p̄ simplā nō intelligit vna sed vniſormē. fm̄ glo. ibidē volēt dicere q̄ baptizates in imergēdo debēt se p̄forma re cōsuetudini ecclie.

Articulus quintus.

Consequenter querit de 5° principali. Et

circa b̄ q̄runt trina. p̄ vtrū xps̄ insti-
merit bap^m aī suā passionē. Secō
vtrū hoīes fuerit obligati ad susceptō
nē bap^m aī passionē. Tertio vtrū hoīes fuerit obli-
gati ad susceptōnē bap^m statim post xp̄i resurrectionē
De rōe at̄ cessatiōis circūcisōis & alioꝝ sacroꝝ te
galiū. & d̄p̄e quo cessauerūt de cōi ē sup̄ di. j. q. vi.

p̄ Rimo ostendo q̄ xps̄ nō instituit bap^m aī suā passionē. q: post resurrectionē dixit. Euntes docete omnes gentes baptizantes eos. In nomine patris & filij & sp̄s sancti. In quib^o verbis videt baptismū instituisse. ergo nō instituit ip̄m post suam resurrectionē. Itē q̄d̄iu durat lex vna nō debet alia institui que sibi succedere debet. Sed virtus sacroꝝ legalium durauit vsq̄ ad xp̄i passionē vt superius habuim^o est di. j. & dicit magister in littera. ergo ante xp̄i passionē nō debuit baptismū institui. Itē extra d̄ baptismo et eius effectū. Quatores. & dicitur est. p̄er facim baptismi xp̄i sanguine rubricati culpa remittitur. ergo vim non habuit vsq̄ post xp̄i passionē. Sed statim cum fuit institutus habuit viam suam. ergo nō fuit institutus vsq̄ post xp̄i passionē. Contra plus est instituire rem. factō q̄ verbo. Sed ch̄yſtus ante suā passionem baptizatus fuit a Joāne: vt habetur Mathei. iij. ergo tunc fuit institutus baptismus.

Item illo tempore fuit institutus baptismus quo ch̄yſtus ipsum sanctificauit. Sed ch̄yſtus quando fuit baptizatus scificauit baptismū fm̄ Danū. li. 4. c. j. Unde etiam dicit glo. super illud

Luce. 3.º. iesu batizato. Quod baptizat dominus non mundari indigens. sed tactu mundi carnis aquas mundas ut vim habeat abluendi. ergo an passionē xps bap^m instituit. Rūdeo q^d xps bap^m factm pmo instituendū insinuauit. 2.º instituit. 3.º in stitū obferuari pcepit. Primū fecit scō qñ a Jo. baptizatus fuit & vbo eius Jo. 3.º: dixit Nicodemo Nisi qs renatus fuerit ex aq̄ & c. Scdm fecit scō qñ baptizauit p discipulos suos q de mādato eius baptizare ceperūt. Uñ Jo. 3.º. Venit iesus & discipuli ei^m in iudeam terrā & illic demorabaf cū eis & baptizabat. Et verbo qñ misit discipulos suos bi nos. & binos ad bap^m zandū & pdicandū. de q̄ misione hī Luce. 10. 3.º scūs fuit signo. s. cū de latere xpi fluxit aqua d̄ quo hī Jo. 19.º. Et verbo qñ post resurrectionē dixit discipulis suis. Ite docete oēs gentes baptizātes eos. In nomine p̄ris & filij & s. s. Math. vltimo. An autē xpi passionē bap^m fuisse institutū dicit ldu. 2.º. li. de sacra. parte 6.º. c. 4.º.

Ad p̄mū in opp^m p̄ solutio etiam dicitis. Ad 2.º dō q^d maior facta est. sic. n. dicit ldu^o in p̄allegato. c. oportuit vt & illa que fienda erāt nequaq̄ subito vel p̄cipitāter. sed paulatim & quasi cū quadā reuerentia dimitterēt vt oñderent bona fuisse in tpe suo. Et silr que incipiēda erant nō subito i auctoritate assumēnt s̄ cū mora & granitate ichoa renē ne velut aliena & p̄ter rem aliā de iudicā subitō putarēt. & id durante adhuc virtute circūcisio nis p̄ueniēs fuit bap^m institui. nō tñ ipm p̄cipi obferuari ad necessitatē salutis. Ad 3.º dō q^d quis maiorē vim habuit baptismus post xpi passionē q̄ ante. tñ an passionē habebat efficaciaz ex vi tñ passiois credite implicite & explicite & quasi iam inchoate tñ p̄pter eius p̄pingatē & passuri p̄sentialitate & assumptā penalitate. Ad argumēta ad p̄tem aliā dicēdū q^d qñ xps baptizatus fuit a Jo. non instituit bap^m. sed instituendū insinuauit aqua inqtū in aqua baptizatus. & in noie trinitatis inqtū in suo baptismo apparuit p̄ p̄ris i voce & in p̄sona. filij in carne. & p̄sona. s. s. in columbe spe. nec tunc aliā virtutē regnādi ptulit aqs nisi q^d extrā ordinata fuit aqua ad h̄ vt in ea institueret regnādiōis factm. si tñ h̄eret illa aqua q̄ corp^o xpi tetigit deberet fluari in maxima reuerētia vt relique sc̄issime p̄pter mundissimā & sanctissimam carnē quam tetigit.

Ecūdo queritur vtrū homies fuerit obligati ad susceptionē baptismi an xpi passionē. Et vt q^d sic. qz an suā passionē dixit illud v̄bz scriptū. Jo. 3.º. Nisi qs renatus fuerit ex aqua & c. nō p̄ditroire regnū dei. Itē ldu. 2.º. de sacra. parte. 6.º. c. 4.º. dicit q^d an passionē ipsa circūcisio in statu suo ad remediū suscipiebaf. & tamen etiam tunc baptismus sine periculo salutis non contemnebat ab his quibus pdicabaf. Cōtra Dan. li. 4.º c. 1.º. dicit q^d xps irrigauit nos ex scā & ingnata eius costa fontē remissionis. aquā qdem in regnādiōis & abluōis p̄ccī & corruptionis. q̄ nō habuit efficacā baptismus quousqz fluxit illa aq̄ de latere xpi. S; anteq̄ haberet efficacā nō fuerūt hoies obligati ad baptismi susceptionē. q̄ nō fuerūt hoies obligati an xpi passionē. Rūdeo q^d an xpi passionē nō erāt hoies obligati de necessitate salutis ad ba-

ptismi susceptionē. lex. n. nō obligat quousqz p̄mulgata sit. lex autē de suscipiēdo bap^m xpi p̄p̄rie loquēdo p̄mulgata nō fuit an xpi passionē. qz & si discipuli xpi an passionē de eius mādato baptizauerūt tñ ad h̄ non publicabāt illud vt necessariū ad salutem. nec. n. cōgruū fuisse vt si respectu eiusdē morbi hoies de necessitate ad salutē cēt obligati ad susceptionē duoz remediōz quoz quodlibz p̄ se sufficiebat ad curationē morbi vsqz autē ad passionem tenebant iudei de necessitate salutis ad circūcisionē. qz vsqz tunc circūcisio in suo statu fuit & vim purgādi habuit. Ad p̄m in opp^m dō q^d per illud v̄bum xps nō imposuit necessitatē suscipiēdi bap^m. sed imponēdam pdixit. nō. n. dixit q non est regnādi ex aqua & c. Ad 2.º. dō q^d aliō ē bap^m cōtēnere. aliud nō suscipere. sine. n. periculo salutis nō p̄tēnēbaf qz iam habebat virtutē iustificādi tñ sine periculo v̄ntis salutis poterat non suscipi ab illis etiā qbus pdicabaf p̄pter rōnem dictā in corpore qōnis. Ad ar^m ad partem aliā dō q^d realis fluxus illius aque de latere xpi nō fuit cā virtutis bap^m. sed signū qd virtutē habebat a fide passiois illius de cuius latere fluebat. maiorē tñ efficaciam habuit baptismus postq̄ passio illa fuit realiter exhibita q̄ ante.

tertio querit vtrū hoies fuerint obligati ad susceptionē baptismi statim post xpi resurrectionē. & vt q^d sic. qz p̄mulgata lege obligant hoies ad ei^o obferuationē. sed xps cito post suā resurrectionē baptismū suscipiēdū p̄cepit. cum dixit. Ite docete oēs gētes & c. Math. v.º. quod fuit eius susceptionē p̄mulgare. q̄ fuerūt extrā fuerūt homies obligati ad baptismi susceptionē. Item circūcisio nō habuit efficacā nisi vsqz ad passionē s̄m ldu. 2.º. li. de sacra. parte. 6.º. c. 4.º. s; semp fuit necessarium ad salutē aliq̄ rem^m s̄ originale p̄ccm. q̄ statim post passionē xpi fuerūt oēs saltem iudei obligati ad suscipiēdū baptismū xpi. cū extrā aliud remediū efficacē originale p̄ccm nō haberēt. Cōtra Jo. 15.º. dicit xps si nō venissem & locut^o eis nō fuisset p̄ccm nō haberēt. sed nō statim post xpi resurrectionem fuit oibus ānunciatū p̄ceptū de suscipiēdo baptismus. ergo nō oēs fuerūt obligati statim post xpi resurrectionem ad suscipiēdū bap^m. Rūdeo q^d nō oēs hoies fuerūt obligati ad susceptionem baptismi. statim post resurrectionē. nullus. n. tenet de necessitate obferuare lege; anq̄ p̄mulgata sit. nec etiam post p̄mulgationem quousqz sibi innotescit. nisi defectus eius sit in causa quare non statim innotuit sibi p̄mulgatio legis. lex autē de necessitate suscipiēdi baptismum nō statim p̄mulgata post xpi resurrectionem quia non statim dixit illud verbum Math. vltimo. Item docete omnes gentes baptizantes eos & c. Illa etiā p̄mulgatio non statim omnibus fuit nota. Et tñ fuerunt multi quorum defectus non fuit in causa tardationis illius notitie. Sed postq̄ eius p̄mulgatio per vniuersum orbem fuit diffusa s̄m illud ps. In omnem terram exiit sonus eorum. omnes fuerunt obligati ad baptismi susceptionem.

Ad p̄mū in oppositum patet solutio etiam dicitis. Ad scdm dicendum q^d post Chusti passionē an notitiam p̄mulgationis de obferuatōe

baptismi erat remedium contra originale peccatū fides parentū q̄tum ad parulos, vel fides ppria q̄tū ad adultos. Uti dicitur: *Aug. eo. c. tunc circumcisio sine periculo salutis nō contēneret ab hīs q̄bus finis eius nondā manifestabatur. tū per ei⁹ susceptionē non iustificabatur: sed p̄ fidē.*

Circa litteram sub forā verborum p̄scripta. s. a dño q̄ scripta est *Matth. ultio. nō q̄ dī tñ. supp.* Sed q̄: credis ab aliquo. s. q̄: suffic tñ fides ecclesie. De substantia huius sacri sunt v̄bum & elm. & supple intētio baptizātis plenū est fidei sacm. verum est in credēdo. sed non dicit q̄ hoc sufficiat ad bap^m. vel exponas vt expositū est in q̄nib⁹. Nec a xpi baptizate spūs separabatur. i. a baptizate q̄d sit in nomie xpi vey bap^m tradi hoc intelligē dum est p̄ tpe p̄mitiue ecclesie cuius rō reddita est in q̄nib⁹. Commodius dī institutio scā quādo p̄pus a Jo. baptizatus est. hic dī accipi institutō q̄tum ad dēminationē materie in qua institutōs erat bap^m. & q̄tum ad figuratōē forme. inuocato nomie trinitatis. hinc arguit aliq̄ Jo. in baptizando Christū trinitatem inuocauit nisi in aq̄ supple nāli.

Di. liij.

De dicēdum

est. Superi⁹ dēminat magi de bap^o q̄tū ad ipm sacm̄ in se. hic dēminat de ipso q̄tum ad suscipientes. & diuidit in duas partes. Primo ponit diuersos modos suscipiēdi bap^m. Secundo dēminat de qualib⁹ ibi. Sacm̄ & rem. & illa in. 2. P̄tio dēminat de diuersis modis suscipiēdi bap^m. Secundo de effectu eius in suscipientibus ibi. Solz queri. Prima in. 3. P̄tio dēminat de illis q̄ suscipiūt sacm̄ & rem. Secūdo de illis q̄ suscipiunt sacm̄ & non rem ibi. Qui vero sine fide. Tertio de illis qui suscipiunt rem & non sacm̄ ibi. Sunt & alij. & ista in. 2. P̄tio dēminat veritatem. Secūdo remouet h̄ierates ibi. His aut. Illa pars que ibi incipit. Solz queri diuidit in. 2. Primo dēminat de effectu baptismi in adultis. Secūdo in parulis ibi. Soleet etiaz. P̄tia in. 2. P̄tio dēminat de effectu. Secūdo de significatiōe ibi. Si querit.

Circa hanc di. quēdū est p̄ncipalit̄ de q̄tmor. P̄tio de diuersitate suscipiētiā bap^m. Secūdo de diuersitate baptizātis. Tertio de diuersitate effectu. Quarto p̄ponit aliq̄ casus de susceptione baptismi. Circa p̄m querunt. 3. P̄tio vtrū paruli q̄ baptizant recipiūt effectū baptismi. Secūdo vtrū fieri recipiūt effectū baptismi. Tertio vtrū tam iustificati teneant ad baptismi suscepiōnem.

Articulus primus.

Primo ostendo q̄ paruli nō recipiūt effectū baptismi s̄m̄ p̄bi. 2. de anima Actus actiuorū sunt in patiēte dispositi. s̄ in parulis nulla p̄cessit dispositiō

ad susceptionē effect⁹ baptismi. q̄ bap^o nō p̄de cāre suū effectū in parulis. Itē q̄cūq; h̄z bitū fidei si affit vsus li. ar. facili erit in actū credēdi. sed parulis baptizatus veniens ad etatem adultam non facili erit in actum credēdi. nisi p̄mo fuerit in fide instructus: ad credendum assuefactus. q̄ habitum fidei q̄ icludis in baptismi effectu parulis cuius baptizat n̄ recipiūt. Cōtra magi i lra hui⁹ di. c. j. dicit q̄ sacm̄ & rem simul suscipiūt oēs paruli q̄ i bap^o ab originali mūdant peccō. Rūdeo q̄ paruli in bap^o recipiūt effectū baptismi. q̄ effect⁹ bap. sūt peccī purgatio. grē collo. p̄ne remissio. caracteris imp̄ssio & somitis rep̄ssio. de q̄b⁹ inferi⁹ dicit. Hānt paruli recipiūt in bap^o. q̄: aia nata est p̄dictos effect⁹ suscipere & in parulis nihil ē q̄d eorū susceptionē possit impedire. & fides ecclesie nō efficiēdo aliquā qualitātē in parulis sed ex diuina ordinarīōe eos ad p̄dictorū susceptionē disposuit. & ille q̄ p̄ncipalit̄ baptizat. i. de liberali influit. Ad p̄m in opp^o dō q̄ illa p̄positio dī intelligi de actuo limitate vtutis & de effectu cōpletino. q̄: p̄mā dispōnez nature rei sup̄ ad dīrā p̄de agēs facere limitate vtutis. de aut a quo sūt p̄ncipalit̄ effectus baptismi ē agēs illimitate vtutis: minor: ē argumēti vtr̄ intellecta falsa ē q̄: fides ecclesie aliquo modo ad susceptionē effectuum baptismi disponit vt visum est. Ad 2. dō q̄ ad facili erit in actū credēdi nō tñ regit hitus fidei: sed ē articuloz cognitio. & ēt assuectō de lege cōi. q̄: actus credēdi nō tñ est actus fidei. sed ē v̄tellectus q̄ ex assuectōe in actū q̄ p̄ncipalit̄ est per fidem facilius erit tñ ceteris parib⁹ baptizati venientes ad etatē adultā facilius ex erit in actū credēdi q̄ si non fuissent baptizati.

Secundo queritur

vtutis fieri recipiūt effectū baptismi. & vt q̄ sic illi recipiūt effectū qui veracit̄ ipm recipiunt. S. j. q. j. sic fieri cuiusmōdi snia accipi p̄t ab Aug. p. li. de bap^o donatistas n̄ mltū lōge p̄ mediū dī q̄ fieri veracit̄ nō fieri recipiūt. q̄ recipiūt baptismi effectū. Itē q̄ nō recipiunt baptismi effectū sunt rebaptizādi q̄d p̄bo p̄ sile q̄: illi q̄ nō recipiūt absolutōis effectū sunt itē absolutōdi. s̄ illi q̄ fieri recipiūt bap^m nō sūt rebaptizādi. q̄ recipiūt effectū baptismi. Itē si aliqd possit impedire effectū baptismi. B̄marie ēēt peccū. s̄ peccū nō ipedit imo p̄ bap^m expellit. q̄ fictio nō ipedit effectū baptismi. Cōtra sap. p. s. f. discipline effingiet fictū. s̄ effect⁹ baptismi ē donatio. s. f. q̄: i bap^o daf ei⁹ donū. q̄ ficti nō recipiūt effectū baptismi. Itē magi i lra hui⁹ di. c. p. Qui sine fide vel fide accēdūt sacm̄ nō rē suscipiūt. s̄ res baptismi ē effect⁹ bap. q̄ ficti nō recipiūt effectū baptismi. Rūdeo q̄ fictus dī ille q̄ aliqd aliud p̄tendit exteri⁹ q̄ bēat in corde. q̄ dī p̄t intelligi. s. aut resp̄cū receptio nis sacri. vt cum aliq̄s simulat se velle recipere ablutōne vt sacm̄ & tñ nō intēdit eā recipere nisi ioco se nō in q̄tū sacm̄ est aut resp̄cū dispositiōis ad receptionē sacri. aut cum aliquis vel v̄bo vel sig^o simulat se esse dispositū iterius ad sacri susceptionē & tñ indispositus ē. aut q̄: nō credit. aut q̄: sacri cōtēnit. aut q̄: i p̄posito mortali peccādi seu in peccō mortali remanēdi p̄sistit. p̄ modo loquēdo de fictis q̄uis Aug. li. 7. dō donatistas p̄pe finem non dēminat vtrū essent tales baptizati. vel non.

sed diuini iudiciū p̄ alicuius reuelationis orna-
culum sup̄ hoc implozandū. qđ etiā habet de p̄se.
di. 4. solet etiā. dđ tñ videt tales nō recipere bap-
tismi sacm̄. in quo concludit qđ nullum effectus
baptismi recipiunt qđ certū est. sed si ille qđ bap-
tizat non intendit illam ablutionē facere vt sac̄s.
sed tñ cā ludi sic dicit glo. sup̄ allegatum decretū.
Sed vt dicit glo. ibidem si baptizans intendit
baptizare q̄lēcunq; intentionē baptizatus habeat
recipet sacm̄ quod nō est vtz vt inferi^o ostendit.
2°. modo loquēdo de fictis dđ qđ recipiūt baptismi
sacm̄. vñ non sunt ampli^o baptizādi. recipiūt. n.
effectū sc̄i idelebilē. i. caracterē qđ sacm̄ ē res. s;̄
effectū qđ est res ē nō sacm̄. i. gr̄as remissōis peccō
rū durāte fictiōe nō recipiūt. recedēte tñ fictiōe. qz
caracter ē mediata dispositio ad gr̄as baptismalē
sē organizatio corpis ad aīe susceptionē recipiūt
gr̄am baptismalem p̄ quā remittunt peccā sic vide-
mus qđ aer q̄uis aliqñ ad p̄titiā lūminari nō illumi-
net pp̄ dispositionē alicui^o obstaculi. tñ ip̄o rema-
to qz rōe diaphācitatis ē receptiuis illuminatiōis
stati illuminat. remissōne tñ pene debite peccō
receptionē sac̄i cōmissis nō recipiunt ex vi sac̄i.
Sacm̄. n. baptismi p̄ se respicē culpā p̄cedētē nō se-
quētē. Uñ peccā mortalia post receptionē sac̄i cō-
missa in eis non delent v̄tute sac̄i baptismi nisi p̄
accōis qz gr̄a baptismalis nō p̄t stare cum aliquo
mortali peccō. ē id deleri nō p̄t mortalia aī susce-
ptionē sac̄i cōmissa qñ etiā deleant illa que susce-
ptionē sac̄i sunt secuta. S;̄ qz v̄talia s̄t stare p̄t
cū gr̄a. id recedēte fictiōe illa qđ secuta sunt sac̄i su-
sceptionē nō delent ex vi sac̄i baptismi q̄uis de-
leri possint ex vi p̄ntē. Ad p^m in opp^m dđ qđ intelli-
gendū ē de vera receptiōe sac̄i qđ p; qz immediāte
subiūgit. sic neq; eoz baptismi p̄p̄obas gr̄as tñ re-
missōis peccōz qđ est effect^o baptismi durāte fictiōe
nō recipiūt. Ad 2^m dđ qđ maior est falsa si intelli-
tur de effectū qđ est peccō remissio nec val; p̄batio.
qz absolutio aliqñ indelebilē dispōnē ad gr̄as nō
imp̄mit sic imp̄mit sac̄s bap. Ad 3^m. dñt aliqđ
q̄uis peccō mortale repugnet gr̄e suscepte. qz
illa s̄t stare nō p̄t tam gr̄e suscipiēde magis repu-
gnat fictiō qđ peccō sic opacitas sup̄ueniēs aeri ma-
gis repugnat suscipiēdo lūmī qđ tenebrā: sed bec
solutio nō est p̄ueniēs. fictio. n. peccō est. dđ qđ sic ad
ar^m qđ peccō mortale actuale ipedit de lege cōi ef-
fectū bap̄ quoad remissōne culpe. ē infusioni gr̄e si
nō affit vel p̄cesserit aliqđ displicētia peccōi sp̄ali v̄l
in gn̄ali. Peccō aut mortale originale non ita repu-
gnat infusioni gr̄e sic actualis fictio nec sic bitnal
p̄ actū pp̄rie volūtatis cāra. Ar^o. ad partē aliam
nō p̄cedūt de re qđ est res ē sacm̄. s;̄ de re qđ nō ē sa-
c̄m cuiusmōdi est gr̄a baptismalis.

tertio querit vtrū iam iustificati
tencant ad susceptō
nem baptismi. ē v̄l qđ nō. Math. 9°. Non
est opus valentib; medicis. sed male h̄ntibus. qđ
qñ iam iustificati sint valentes. ē baptism^o s̄t me-
dicina nō tenent ad susceptionē bap. Itē nō legi-
mus in scriptura qđ beata virgo. apli ē Jo. baptis-
ta fuerūt baptizati. ē tñ pbabile ē qđ si fuissent bap-
tizati b̄ in scriptura inueniretur. Itē bap̄tizati
bap^o xpi aī passionē nō tenebant circūcidi q̄uis
ad b̄ circūcisio suā h̄ret efficacā ē in iustificando ē

in obligādo. qđ similit̄ iustificati p̄ circūcisionē non
fuerūt postea obligati ad suscipiēdū bap^m xpi nec
aī nec post passionē. Item nullus obligat ad reci-
piēdū bap^m in quo baptismus nullū p̄t h̄re esse
ctum. sed tales sunt iaz iustificati. sm. n. qđ p̄t ac-
cipi ex sua glo. sup̄ illud ad ro. 3°. Signaculum cir-
cūcisionis. circūcisio iam iustificato nullaz gr̄am
p̄ferebat. qđ videt a simili qđ nec baptismus. qđ vi-
det qđ iustificati nō tenent ad ei^o susceptionē. Cō-
tra Jo. 3°. Nisi qs renatus fuerit ex aqua ē s. f. non
p̄t inire in regnū dei. Item Jo. baptista q̄uis
in vtero m̄ris iustificatus fuerit. tñ dicit ip̄o Ego
a te debeo baptizari. vt habet Math. 3°. Come-
lū ē iustificatū Petrus baptizauit. vt h̄ actus.
io. Hec aut nō fuissent nisi iustificati tenerent ad
bap̄ susceptionē. Rōdeo qđ iustificati qđ bap^m nō
susceperūt tenent ad susceptionē bap. cuius rō est
qz q̄uis aliqđ res instituat pp̄ ea qđ accidūt vt i plu-
rib; si tñ gn̄alit̄ lata est nō tñ tenent ad ei^o obser-
uationē h̄tes illud pp̄ qđ lata est sed etiā nō h̄tes
q̄uis aut lex de suscipiēdo bap^m fuerit instituta. p̄-
pter h̄tes origiale peccō. tñ gn̄alit̄ lata est. ē id ad
ei^o obseruationē tenent nō tñ illi qđ nō sunt ab ori-
ginali peccō purgādi. sed ēt illi qui vel p̄ sc̄ificatio-
nem in vtero vel p̄ bap^m fluminis sunt a peccō ori-
ginali purgati ē iustificati. P̄terea q̄uis bap-
tizatus fuit p̄ncipli institutus ad peccō originalis purga-
tionem. ē ex p̄sequenti tñ fuit institutus ad fidelit̄
ab infidelibus distinctionē que fit p̄ susceptionem
bap̄ q̄tum ad iudiciū ecclie militantis. ē pp̄ ca-
racterem baptismalem q̄tum ad iudiciū ecclie
sicut triumphātis. ē id iam iustificati p̄ viam aliā te-
nent ad susceptionē bap̄ vt p̄ susceptionē exteriori
sac̄i inf̄ fideles esse iudicent ad ecclia militan-
te ē p̄ caracterē baptismalem quē nō recipiūt iusti-
ficati in vtero vel p̄ bap^m fluminis ab ecclia triū-
phante. Uñ Aug. li. 4. de bap^o ē donatitas non
multū aī finem. H̄mōd; in quolib; p̄uectu inte-
lectus hominis si forte aī bap^m vsq; ad sp̄alē itel-
lectū pio corde p̄ficerit p̄tere sacm̄. quod mini-
stroz opere corporali adhibet. ē infra p̄pe finem
loquēs de cōuersione cordis ē bap^o aque dic qđ cū
ex voluntate alter hoz defuerit reatum hominē
inuoluit. Ad p^m in opp^m dđ qđ bap^o non tñ ē me-
dicina sed etiam signum distinctiū fidelium ab
infidelibus. P̄terea iam iustificati ad h̄nt
infirmitatem rōne sequele peccōi ē somitis quaz in-
firmitatē minuit susceptio sac̄i. Ad 2^m dđ qđ sic
dic glo. super illud Jo. xij. qui lotus est. his verbis
intelligimus baptizatos apostolos ē si non lega-
mus vbi vel quando semp̄ potest dici de beata
Uirgine ē de beato Jo. baptista. Ad 3^m dđ qđ ma-
ior: est falsa nisi intelligat de illis qui non erant de
populo Israhel quoz non obligabat p̄ceptum de
susceptione circūcisionis nisi forte Ab̄z̄sus il-
los qui suū bap^m suscipiebant ab obligatione cir-
cūcisionis absolueret. Rōnabilius tamen credē-
dum est qđ cum nullo dispensauerit super hoc cū
ip̄emet qui cum nullo obligat voluerit circūci-
di. Ad 4^m. dđ qđ minor: est falsa. iam. n. iustifica-
ti si postea baptizant q̄uis nō recipiūt effectū bap̄
qđ est peccō purgatio. tñ recipiūt alios baptismi effect^o
qui sunt caracteris imp̄sio fidelium ab infidelibus
distinctio. gr̄e augmētatio. pene remissio. ē somitis

maior: reſſio. Jam. n. iuſtificati p ſanctificationē in vtero. vlp cōtritiōē ante q̄ baptizārētur non hnt caracterē. ⁊ ſi ſm dei iudiciū ſint diſtincti ab i fidelib⁹ nō tñ ſm iudiciū ecclie militātis. Iuſtifica tio ē p p̄tritiōē tñ delect culpaz nō tñ ſemp neq̄ vt in p̄bō remittit totā penā actualib⁹ peccis debi tā. nec valet p̄batio mioris. vt dī c̄ de bap⁹ ⁊ ei⁹ effec. l. d. aior. es. s. caute. plus hodie bapm⁹ p̄fert r̄pianis q̄ quōdā iudcis circūciſio p̄tulſet.

Articulus ſecundus.

Conſequenter querēdū eſt de p̄tritiōē p̄ncipali. Et circa b̄ q̄ranf. 3. P̄tio vtrū martiri um ⁊ p̄tritiō ſint baptiſmata. Secdo vtrū bapm⁹ p̄tritiōis ſeu p̄nie ſupple at in adultis vicē baptiſmi aque. Tertio vtrum baptiſmus ſanguinis vlp martiri ſuppleat vicēz baptiſmi aque in p̄uulis.

Primo oīdo q̄ martiriū ⁊ p̄tritiō nō ſint baptiſmata. alia. n. ſacrā no. l. nō plurificātur. nō. n. ſūt p̄tra gnā ſacerdotioꝝ ⁊ ſic de alijs. q̄ a ſm nec ſunt p̄tra gnā baptiſmata. Itē bapm⁹ eſt ſacrā no. l. ſ; martiriū ⁊ cōtritiō nō ſunt ſacrā no. l. q̄ nō ſigni ficat ex iuſtitia. nec ſcificat et aliq̄ v̄boꝝ b̄di cride q̄ tñ p̄ueniūt ſacrā no. l. vt ſupius viſus eſt. q̄ nō ſunt baptiſmata. Cōtra daſi. lib. 4. c. j. nu merat octo baptiſmata ſc̄r q̄ noiat p̄niam ⁊ mar tyriū. R̄ideo q̄ large loquendo de baptiſmate. dō q̄ q̄dupl̄ p̄t accipi. vno mō p̄ ſigno n̄i bap ti ſmi. alio mō p̄ diſpōne ad n̄m bapm⁹. 3. mō p̄re cō ueniēte cū n̄o bap⁹ i cādo p̄ncipalē ei⁹ effecū. 4. mō p̄re ueniēte cū n̄o bap⁹ q̄tū ad ei⁹ effecūm riū ſc̄bariū. P̄tio mō fuerit tria baptiſmata q̄ po nuntiaſi. vbi. 8. f. bapm⁹ diluuij qd̄ ſignificauit n̄i ſm bapm⁹ q̄tū ad ſaluatiōē ſp̄ialis vite i ſalu tate humāi gn̄is ſc̄a p̄ archā. ⁊ d̄ b̄ p̄m. petri. 3. ⁊ m̄ r̄aſit maris rubi. q̄ ſignificauit n̄i bapm⁹ q̄tū ad liberationē a ſuitute diaboli. 8 b̄ p̄. ad coi. 19. 3. m̄ ablucido q̄ ſc̄b̄at i lege q̄ ſignificauit n̄i bapm⁹ q̄ tū ad ablutiōē peccatū q̄ ſc̄r p̄ r̄p̄m. Secdo mō fue rit. 2. baptiſma q̄ ponit ēt daſi. vbi. p̄us. f. bapm⁹. Jo. q̄ baptiſm⁹ dōica diſpoſuit ad ſuſceptionē n̄i baptiſmi. ⁊ bapm⁹ quo ip̄s baptizat⁹ fuit p̄ quē or diata fuit aq̄ vt cēt n̄i n̄i baptiſmi. Tertio mō ſūt duo baptiſmata. ſ. p̄nia ⁊ martiriū. p̄ q̄ remitti tur pecc̄m. Quarto mō dicit bapm⁹ quo baptizati fuerit apli die p̄tecoſtes. de quo h̄ act. 2. pp̄rie at accipiedo baptiſma nō ē niſi vnū. Unde aplus ad ep̄be. 4. Un⁹ d̄ns. vnā fides. vnū baptiſma. be ne ſic loquēdo martiriū ⁊ p̄nia nō ſūt baptiſmata. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ alia ſc̄ra nō ſunt tāte neceſſi tatis ſic bapm⁹. ⁊ id nō oportuit q̄ h̄rent aliq̄ ſup p̄lētia q̄ ſuſceptionē ſc̄ri articulus neceſſitatis ex cludit. Ad 2. dō q̄ peccat de baptiſmo no. l. pro p̄rie dō. Al̄m ad p̄tem aliā p̄cedit de baptiſma te cōmunit̄e dicto.

Secūdo queritur vtrum bap ti ſmus cōtritiō nis ſeu p̄nie ſuppleat in adultis vicē bap ti ſmi aq̄. Et vt q̄ nō. Neceſſariū eſt ad ſalutē vt ſide les ab iudicib⁹ diſtingant. ſ; hec diſtinctio ē p̄cara

eterē quē p̄tritiō ſi imp̄mit. q̄ ſi ſupplet vicē bap ti ſmi. Itē oēs res eiſdē ſp̄ei p̄ cundē modū gn̄ant. Un̄ ſm cōmē. g. p̄bi. gn̄ata p̄ putrefactionē n̄ ſunt eiſdē ſp̄ei cō generatiſ p̄ p̄agationē. q̄ a ſm omēs res eiſdē ſp̄ei regn̄abiles p̄ cundē modū regn̄ant cū q̄ non ſit dō nullū regn̄ari p̄ bapm⁹ ſequit q̄ nul lus regn̄atur ſine bap⁹. Cōtra aug⁹. li. 4. de bap⁹ 3. donatū nō multū iōge aī ſinē. ⁊ decretoꝝ. de cō ſe. di. 4. baptiſmus. ⁊ m̄gr in ſc̄a bui⁹ di. c. 3. dicit p̄tritiōē cordis ſupplet vicē baptiſmi q̄ bapti ſmi myſteriū nō p̄emptus religioſis ſed articulus neceſſitatis excludit. R̄ideo q̄ p̄tritiōē ſupple re vicē baptiſmi dupl̄ p̄t intelligi. ſ. aut q̄tū ad pecc̄i remiſſioē tam origialis. ſ. q̄ actualis. aut q̄ tum ad alios effecū bap. iſmi. P̄tio mō p̄tritiō ſeu p̄nia ſupplet vicē baptiſmi ſi deſiderat. ⁊ h̄ri ſi poſſit. Un̄ glo. ſup illud Jo. 3. N̄i q̄s renatus fue rit. ſi neceſſitas ip̄edit voluntas ſufficit. al. n. hoi viatorū h̄nti vſum li. ar. poſſ; p̄ ſuā voluntatē p̄clū di via ſalutis qd̄ falſum eſt. Secdo mō p̄tritiō nō ſupplet vicē baptiſmi. q̄ nec caracterēz ip̄rimit. nec ſemp. nec vt in plibus totā penā t̄palē debita p̄ actuali pecc̄o remittit ſi ēt cū p̄tride ad eā bap ti ſmi ſuſceptio gr̄a amplioꝝ daſ ⁊ inclinatio ſomnis magis minui. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ diſtinctio ſi deliū ab iudicib⁹ ſm diuini iudiciū ſemp eſt de ne ceſſitate ſalutis. ſed nō ſ; iudiciū militātis ecclie q̄ ſignū diſtinctū nō p̄t h̄ri. Ad 2. dō q̄ nō eſt ſi mile de gn̄atide ⁊ regn̄atide. q̄ gn̄atio ē opus na ture cū d̄eterm̄lati ⁊ limitati ſunt modi opandi. ſed regn̄atio p̄ncipalē ē opus dei q̄ regn̄are p̄t ho minē quocūq̄ mō ſibi placuerit. P̄terea q̄ p̄ p̄tritiōē regn̄atur aliquo mō p̄ bapm⁹ regn̄atur in q̄tū regn̄atur in v̄tute deſideri bap ti ſmi. P̄te terea dō q̄ maior. ar. ſm aug. falſa ē. di. n. 3. li. de tri. c. 7. q̄ multa ſunt aialia q̄ coēdo alia parumt cū illa nullis. coētib⁹ p̄reūtib⁹ oīta ſint.

Tertio querit vtrū bapm⁹ ſanguis vel martiri ſupple at vicē baptiſmi aque in p̄uulis. Et vt q̄ nō de p̄ſe. di. 4. Si baptizata. ⁊ ſumptū ē ab aug⁹ li. 2. de bap⁹ p̄uuloꝝ q̄ ſi eque diſt̄at̄er in̄ mediū ⁊ ſinē. q̄ uatus nō fuerit nō p̄t renāſci. ex quo p̄uicif neminē in ſuo p̄re p̄t renāſci cū nondū ſe natus ſ; nō eſſet v̄x ſi martiriū ſupplet vicēz baptiſmi q̄ p̄rigere p̄t q̄ ad p̄ſequēdū fidē tyrān⁹ occidat p̄uē ſi v̄tero m̄ris. q̄ martiriū i p̄uulis ſi ſupplet vicē baptiſmi. Itē ſi martiriū in par uulis ſupplet vicem baptiſmi. aut eſſet p̄ modū meriti aut p̄ modum ſac̄ri. non p̄mo modo. quia nullus mereſ in patiendo niſi in quantum volun tarie ſeu patienter ſuſtinet p̄ſionem. in par uulis autem non eſt vſus lib. arbi. nec ſc̄do modo pp̄rie enim loquēdo martiriū non eſt ſacrā. ergo nul lo modo ſupplet in p̄uulis vicem baptiſmi. Itēz continentia de qua dicit ſapiens. ecclie. xvj. q̄ nō eſt digna ponderatio eius. non ſupplet vicem bap tiſmi. ergo a ſimili nec martiriū. Cōtra aug⁹. xij. de tri. ca. vij. ⁊ recitat magiſter in littera bu ius di. ca. 3. Quicūq̄ non p̄cepto regeneratio nis lauacro pro chriſti confeſſione moriuntur tan tum eis valet ad dimittēda peccata quantum ſi abluerentur ſacro fonte baptiſmatis. Itēz ba p̄tiſmus ſanguinis excellentior q̄ baptiſmus aq̄

excellen. et pōt supplere eius vicē. Sed sicut dicit glo. sup illud iudi. 6°. Numaliatusq; est isrl. bapris mus sanguinis solum est qd nos puriores reddit q; aqua baprismi. q; excellen vicem baprismi sup plere pōt. Rōdeo q; baprisimus sanguinis in pu lis vicē supplet baprismi q; ad pncipales bapris mi effectum q; est pccū remissio. p grām dei. q; tūm autē ad illud effectum q; est sacm̄ r̄ res. s. cara. tere non supplet vicem baprismi ipm̄ caracterem imp mendo q; in sic baprisato loco caracteris in vita. eterna est aureola m̄ij. Rō autē quare supplet vi cem ei q; tūm ad pncipalem effectū r̄ nō q; tūz ad aliū est q; veteris bapm̄ efficacā bz a merito pas sionis xpi cui p martyriū magis conformaf homo reali q; p bapm̄ aque q; i signo sit econ°. loquen do de signo significāte et institutiōe. q; pp oib; pē satis melior est bapm̄ sanguinis q; aque. Uti glo. ubi p̄s dicit q; bapma aque acceptū valde pauci i maculari vsq; ad crūm vite custodiunt. hic vero q; bapm̄ est vltra peccare non pōt. r̄ par post p il lud bapma pccā p̄terita purgant p istud etiam fu tura puniūt. Ad p̄m̄ in oppm̄ dicit q; daz q; nul lo modo p effusionem sanguinis nec p viā aliā de lege cōi. pōt puer i vtero m̄is a pccō purgari. q; ad huc non bz plene esse distinctūz a cā sui morbi. Alijs autē v̄r̄ hec solō nō valere duplici de cā. vna est q; etiā cum natus est. est aia coniuncta cause p rime sui morbi. s. carni secrete. Alia est q; infectō carnis est ex femine p̄ris non m̄is quod pbant p hoc qd si adam nō peccāz; postq; iam eua pecca uerat p̄es eius pccū originale nō h̄uisset. Ideo est p̄c r̄ rōnabli v̄r̄ dō ad ar̄m. q; quāuis puer in vte ro m̄is bapm̄ aque baprisari nō possit q; ibi ip̄z sen sibile sacm̄ suscipere nō pōt. r̄ q; ibi eccle militan ti. ignotus est. tū q; ad ipm̄ effusio sanguinis prin gere pōt. r̄ deo notus est q; p̄ncipli baprisar p effu sionē sanguinis illaram p fide ab originali pccō pur gari pōt. v̄r̄ aucto. itas ang. itelligēda est de rena s. i p susceptiōē baprismi aque. Ad 3m̄ dō. q; mā ryrū in p̄ulis supplet vicē baprismi nō ex vi me riti p̄p̄i sed ex vi meriti xpi cuius efficacia adest suscepiōni martyrii. r̄ ita martyriū p̄ulum in stificat tanq; sacm̄ q; tūm ad sacri realitatē. q; ius nō sit ex institutiōe significatiuum. sic sacm̄ pprie deifi. Ad 3m̄ dō q; illa p̄nētia de qua ibi loq; sapientis est p̄nētia ab ol illicito includēs iustifica tiōē. v̄r̄ illa est effectus baprismi.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3o principali. Et

circab querunt. 3o. Primo vtrū ef

fectus baprismi sit delectio ois elpe.

Secundo vtrū remissio totius pe

ne pccō debite. Tertio vtrū effectus baprismi e

qualis sit in quolibet suscipiēte.

Primo ostendo q; effectus bapris

mi nō est delectō ois culpe q; adultus accedēs ad bapm̄. aut

penitet de suo pccō. aut nō penitet. Si p̄o mō. nō

delect ei pccū p bapm̄. sed p p̄niam. si 2o modo. n̄

delect eius pccū q; fictus accedit. ergo in suscipiē

te bapm̄ nō delect pccū ex vi baprismi. Item de

ose. di. 4°. Dis q; iam. r̄ sumptū est ab aug°. li°. de p̄nia nō multum lōge post p̄ncipiū r̄ recitat magis i sra buus di. c. i. Dis q; iam volūtatis sue arbiter p̄stitutus est cū accedit ad sacm̄ fidelis nisi penite at cū veteris vite nouā inchoat nō pōt. Sed ois vere penitēs iustus est. q; suscipiēte bapm̄ nō de bito nullū pccū pōt deleri p bapm̄. q; in tali susci piēte nullū pccū est. Itē q; dicit aia causa pccū qd i ea est. ē cōiuncta. ab illo p bapm̄ purgari nō pōt. q; manēte cā remanet effectus fm̄ qd dicit aue. 6°. meta. sac. c. 2°. sed caro corrupta cā ē originalis pccū q; homo ab illo p bapm̄ purgari nō pōt. Lōtra aug° in euchi. c. 26. r̄ cē de ose. di. 4°. A puulo. r̄ recitat magis i sra bui° di. c. i. vult exisse q; bapm̄ delectat oem penā. Rōdeo q; in mō debito suscipiēte ba prismus effectus baprismi est remissio ois culpe. sic n. agens nālem formā sibi h̄iā corūpit in m°. r̄ disponēs ad eā relinqr nālem aptitudinem in mā ad formā simlē forme iam corrupte. r̄ deducit de eadē mā formā sibi simlē r̄ dispositiōēs ad eā red dētes mām minus aptam vel minus facillē ad b v̄r̄ trāsmutef ad formā simlē corrupte. sic aliquo modo p quādā similitudinē agit de m̄ aia suscipiētis bapm̄. ipō bapm̄ sicut instrali agēte mediāte corūmpit. n. formā sibi h̄iā s. pccū mortale taz ori ginale q; actuale si sunt in suscipiēte bapm̄ r̄ pccū veniale inquātū est dispositiō ad mortale. nisi su scipiēs bapm̄ sit in actuali pposito venialr̄ peccan di vel in veniali pccō iā cōmissō p̄sistēdi. relinqr tū in subiecto aliquā inclinationē ad peccādū. r̄ in illo subiecto imp̄mit formā sibi simlē. s. grām r̄ dispō nē ad eā. s. caracterē p que inclatio ad peccādū dī minuit nō tū destruit totalr̄ de. l. cōi. Ad p̄m̄ in oppm̄ dō q; p̄nia pōt p̄siderari triplr̄. vno mō p in teriori p̄trinde formata grā. alio mō p facto p̄nie. 3o mō p displicētia pccū p̄missi sine pposito cōmit tēdi q; ius adhuc informi. 1°. r̄. 2°. mō loquēdo de p̄nia nō p̄terit q; v̄r̄ necessariā ad suscepiōnē effe ctus baprismi. sed sufficē q; accēs ad bapm̄ sit peni tēs p̄nia. 3o mō deā. r̄ est necessariū ad plenariā sus ceptionē effectus baprismi si ille q; ē baprisar est a dultus. planā est. n. q; in puulo nō regit p̄nia nec formata nec informis. dō q; accēs ad bapm̄ pe nitēs p̄nia informi nō accedit fictus. r̄ q; sua p̄nia formata ē p suscepiōnē baprismi. Ad 3m̄ dō q; p cedit de p̄nia se extendēte ad informē p̄niam. Ad 3m̄ dō q; in pccō originali duo sūt. s. cōcupiscētia q; ē m̄alis in originali pccō. Et carētia originalis iusti tie debite h̄i. q; est formāl̄ origiale pccū v̄r̄ vide ri potest ex his que dicta sūt li°. 2°. Cōcupiscētia r̄ carētia originalis iustitie in anima sūt ex corūptione carnis. quia peam anima inclinat ad cō cupiscendum aduersus sp̄s r̄ impedit in anima suscepiō iustitie originalis. debitum autem ha bendi iustitiam originalēz non est ex carne. r̄ hoc remittitur p virtutem baprismi. ad quod sequit q; carētia originalis iustitie que erat peccatum ante baprismiā non est post baprisimum. quāuis autem non tollat concupiscētiā impediēte car nis corūptione remanēte tū eam ita diminuit vt non dominetur aie.

Secundo queritur vtrū effectus baprismi sit remissio totius pene pccō debite. Et v̄r̄ q; nō. anselm°

peno. Cur deus homo. c. xij. Si peccati non puni-
 inordinatum, dimittit, sed deus nihil relinquit i-
 ordinatum. ergo deus nullum peccatum dimittit im-
 punitum quod non esset verum si per baptismum re-
 mitteret omnia peccata debita. Itē de cōse. di. 4.
 Per baptismum, et sumptum est ab aug. li. 1. p. de ba-
 ptismo pūuloꝝ ppe sine. nō illud p̄stat adultis i ba-
 ptismo nisi forte miraculo dei ut lex peccati repugnās
 legi mētis penitē extinguat. et nō sit. Sed illa ipu-
 gnātia legi mētis pena est peccati. q: in statu inocētie
 nō erat. ḡ p bap^m non tollit ois pena peccō debita.
 Itē aug. 13. de tri. c. x. Dia seculi hui⁹ mala. do-
 lores. laborioꝝq; hominū veniāt de peccō. et marie
 de peccō originali meriti. Sz iste pene nō tollunt p
 baptismū vt docet experientia. ḡ p bap^m nō remittit
 ois pena peccō debita. Item baptizatis aī xp̄i
 passionem ad b̄ erat ianna paradisi clausa. sed illa
 clausio erat pena peccati. ḡ p bap^m nō remittit illa pe-
 na sed p passionē. Item in deis venientib⁹ ad ba-
 ptismū indicēda est pnia ac abstinētia. 4. diez. vt
 habet de p̄seca. di. 4. Ne q; abūt. Eōtra d̄ p̄se.
 di. 4. Per bap^m. in bap^m q̄qd ab hoie d̄cisi sc̄iū
 et cogitatū ē totū abolef. et q̄si sc̄iū nō habet. sed nō
 b̄ret quasi non sc̄iū si puniret. ḡ p bap^m ois pena
 peccō debita remittit. Itē sm glo. sup illud psal.
 Quoz tecta sunt peccā. in bap^m ita sūt tecta peccā q;
 de nō vult ea punire. qd nō esset verū nisi p bap^m
 remitteret ois pena peccō debita. Itē filio sn̄ia
 habet de p̄se. di. 4. Sine pnia. et idē h̄ i glo. am-
 bro. sup illud ad ro. 2. Sine pnia. Rūdeo q; q̄uis
 xp̄s p meritū passiois sue oib⁹ iannam paradisi a-
 perierit p̄tariate q̄stū ad sufficiētā qd nullus ali⁹
 homo facere potuisset. tñ p bap^m in quātū ē in s̄m
 diuine misericordie quo p homo efficiat p̄iceps
 meriti passiois xp̄i et mēb⁹ ecclie cui caput ē xp̄s
 et quo tāq; sp̄ali signo p̄formal baptizat⁹ xp̄i passio-
 ni. in imeritō. et ei⁹ resurrectioni et eleuatiōe de aq̄.
 aperit baptizato plenarie ianna paradisi q̄stū ad
 efficiētā. Un̄ sm auctoritatē vede quā sup⁹ addu-
 xit m̄g⁹ di. p. c. v. In alias d̄ias. inf̄ circūcisiōe
 et bap^m vna est. q; tē circūcisiōis circūcisi iannaz
 regni celestis nō d̄n̄ itrare poterāt. et mō hoies hoc
 pnt p baptismū. sic aut baptizato iannā paradisi a-
 perire. ē remouere oē illud qd aiaz baptizati sepa-
 ratā a cōpore p̄t ab igressu paradisi p̄hibere sim-
 plr vel ad tps. Que aut alam separatiā simplr p̄hi-
 bēt ab igressu paradisi duos sūt. s. mortale peccātū
 origiale q; actuale. et obligatio ad penā eternam.
 Que aut p̄hibēt ad tps duo sunt. s. peccātū veniale.
 et obligatio ad penā t̄palē. Illa. n. supna ter^m libe-
 ra est ab oī s̄mitute clipe et pene dicēte aplo ad gal.
 4. Illa q; sursum est ter^m. libera est. ḡ p bap^m non
 tñ delef in baptizato ois culpa sz et sibi remittit
 ois obligatio ad penā eternā sine sit debita origia-
 li peccō. sine actuali. et ois pena t̄palis debita actua-
 li peccō. q: si illā nō expleret baptizat⁹ in vita ista te-
 neret eā explere p equalētiā in alia. et ita p illā pos-
 set ei⁹ aia sepaat p̄hiberi ad tps ab igressu vite et-
 ne. nō tñ p bap^m remittit ois pena t̄palis p origia-
 li peccō debita. q: cū illa terminēt cū hac vita. nō
 p̄de p illā aia baptizati a corpore sepaat p̄hiberi ab i-
 gressu padisi nec simplr nec ad tps. et p̄terea pena
 p̄dicta ē baptizato dū viuit occasio vt postea felici-
 tatis igrediat vitā eternā. q: sic dicit aug. 13. de tri.

c. 16. p̄sunt ista mala q̄ fideles pie pferunt vel ad
 emūdāda peccā exercecā p̄bādiaz iustitiā vel ad b̄
 mōstrādā hui⁹ vite miseriā vt illa vbi erit beati-
 tudo vā atq; p̄petua et desideret ardēt⁹ et instati⁹ i
 quira. Ad p^m in opp^m d̄d q; xp̄s p passionē suaz
 sufficiēt extoluit penā peccō q; remittunt in bap^m
 Un̄ in p̄sona xp̄i p̄t exponi illud vbum psal. Que
 nō rapui tūc extoluebā. Un̄ isa. 53. Quilceratus ē
 pp iniquitates n̄ras. et. j. D̄ns posuit in eo iniquitates
 oim n̄m. i. penas debitas i iniquitatib⁹ n̄ris. et q:
 p bap^m homo p̄mo efficiat xp̄i mēb⁹. iō p bap^m ē
 p̄iceps tot⁹ efficiēcie passiois xp̄i. Ad 2^m d̄d. q; il-
 la pena minuit p bap^m rō aut q: nō totalr tollit in
 corpore q̄ntis deā est. Ad 3^m p̄solutio ex dictis in
 q̄ōne. Ad 4^m d̄d q; baptism⁹ mō agit celi iannaz
 baptizato quātū ad efficiētā q̄uis b̄ nō posset fa-
 cere aī passionē. q; particularis remotio clausio-
 nis p̄dicte q̄stū ad efficiētā depēdet ex vli remo-
 tiōe illi⁹ clausiois quātū ad sufficiētā q; p xp̄i pas-
 sione facta est. Ad. v^m d̄d q; illa pnia nō idicif in
 deis pp sacri inefficiētā. sz pp ei⁹ reuerētā et indeo
 rū recipiētū baptismū p̄bationē. vñ eis nō idice-
 bat post suscepiōne baptismi sed aī. et quāuis sic
 obseruaret quōddā. tñ mō nō oportet hoc obserua-
 ri sm qd vt dicere glo. ibides. quod intelligo vbi
 nō est cōsuetudo p̄traria.

tertio queritur

utrum effectus bap-
 tismi equal sit in
 quolibz suscipiente. Et vt q; sic. magis de-
 pēdet effect⁹ baptismi a p̄ferēte q; a suscipiente. sed
 effect⁹ baptismi nullo mō sunt i eqles pp ineq̄lita-
 tē p̄ferētū vt iscri⁹ ostēdet. ḡ nec p̄p̄ter inequali-
 tatem suscipientium sunt equales i omnib⁹. Itē
 effect⁹ baptismi est baptizatus restituere p̄fecte in
 inocētia. sed p̄fecta inocētia ē eq̄lis i oib⁹ in q̄bus
 est. ḡ effect⁹ baptismi est equalis in quolibet susci-
 piēte. Itē xp̄s eq̄lis p oib⁹ passus est. q: vt habet
 act. 1. nō est p̄sonaz acceptoz de. sed vt h̄itū est
 supus efficiēcia baptismi ē a v̄tute passiois xp̄i. ḡ
 effect⁹ baptismi i oib⁹ suscipiētib⁹ eū eq̄lis est. Eō-
 tra d̄m. li. 4. ca. 1. p̄cedū remissio oib⁹ n̄lter p
 baptismū daf. ḡ a aut sp̄s. s. sm p̄p̄tionē fidei et
 p̄paratiōis. sz nō oēs suscipiētes bap^m sunt eq̄lis p
 parati. ḡ nō oēs recipiūt equalr ḡraz p bap^m. Itē
 debilitatō somitis est effect⁹ baptismi. sed fomes
 nō equalr debilitatus est i oib⁹ baptizatis vt expi-
 entia docet. ḡ effect⁹ baptismi nō est eq̄lis in oib⁹.
 Rūdeo q; p bap^m remouet malū culpe et malum
 pene. et p̄fert bonū ḡre. et sic q̄stū ad p^m effectus ba-
 ptismi eq̄lis est in oib⁹ p̄uulis. q: nō ē malū peccātū
 origiale in vno q; in alio. vt 2. li. oisum est. nec
 magis ad penā obligat vnus q; alius. et etiā q̄stū
 ad 2^m. de lege. n. cōi oēs in baptismo equalr ḡram
 recipiūt. q: in ip̄is nulla p̄cedēe dispositio requir̄.
 sed p̄ dispositiōe est in eis fides ecclie. Cum ḡ oēs
 p̄uulos q; baptizant equalr recipiat fides ecclie et
 meritū passiois xp̄i a quo efficiētā b̄z baptism⁹ fe-
 quit q; omnes p̄uuli in bap^m equalr ḡram recipi-
 unt de. l. cōmuni. et equalr fomitis p̄ffisionem.
 q: illa est p̄ caracterem et ḡram. si aut loquimur de
 adl̄tis inf̄ se vel p̄ comparatiōe ad p̄uulos. sic dico
 q; nō in oib⁹ est eq̄lis effect⁹ baptismi. nec q̄stū ad
 remotiōne mali nec q̄stū ad collationem boni. in
 p̄uulis. n. delect solū origiale et penam eis debi-

ram in adultis aut delect originale & actuale. & remittit obligatione peccate debite tam originali quam actuali. In vno est adultus plura delect peccata in alio. quia plura inuenit. quia est adultus non equalis ad susceptionem gratie se disponit & ab eadem virtute est effectus maior: in maius magis disposita. id non oes adulti in baptismo equalem gratiam recipiunt. & ex sequenti nec est his fomitis repulsionem. & quia unicuique magis predestinatus & dispositio propria est aliena. ideo ceteris paribus maior est gratiam recipiunt adulti in baptismo quam paruuli. Ad primum in oppositum dicitur quod maior non est vera de consecrate ministerialis. tota enim virtus baptismi est a deo qui principaliter baptizat qui quantum est ex parte sua equaliter operatur effectum baptismi in omnibus baptizatis quantum est de. l. eodem ad maiorem ritatem aut vel minoritate effectus profert dispositio suscipientis maior: vel minor. Ad secundum dicitur quod in cetera dicitur carentia mali culpe. & ista equalis est in omnibus baptizatis quantum ad terminum ad quem. non tamen quantum ad terminum a quo. quia a pluribus malis liberatur per baptismum unus est alius. quia plura mala inuenit in vno est in alio. Ad tertium solutio ex iam dictis in questione.

Ad primum ad partem aliam ad bene concludit. Ad secundum dicitur quod quis per baptismum repulsionem fomitis non sit equalis in adultis tamen in paruulis equalis est quantum est ex parte gratie. quia equaliter gratiam recipiunt. nec est intelligendum quod postea venientes ad etate adultam & in eadem gratia remanentes iniquiter concupiscere possint. sed hoc est non ne propter deum. quantum n. scismatico & sanguineo deest equalis gratia concupiscentiam reprimens. tamen magis videbitur concupiscentiam in sanguineo quam in scismatico ceteris paribus.

Articulus quartus

Consequenter ^{quod redit de. 4°}

Principaliter est circa hoc quod de tribus casibus. vnus est. Inuenit infantulus expositus & a quo vel a quibus sit expositus penitus ignorat nec cum eo signum inuenit seu testimonium quod baptizatus sit querit vtrum talis baptizatus sit absolute vel sub conditione. Ratione quod talis baptizatus est. de consue. di. 4°. Paruulos. & infra. Si nulla. quod recitat est magister in lra di. 6°. c. 3°. & quia non est certum cum non esse baptizatum id propter reuerentiam sacri. & ad vitandum iudicium irregularitatis quam incurreret paruulus si his absolute baptizaret. id baptizatus est sub conditione est de bapt. c. et effect. c. 2°. vbi dicitur de quibus dubium est an si baptizati fuerint baptizentur his verbis premissis. Si baptizatus es. non te baptizo sed si non dum baptizatus es ego baptizo te in nomine patris & filij & s. f. amen.

Secundus casus ^{est aliquis existens}

supponit non potens habere aquam ad baptizandum puerum quem tamen cito moritur. modo quod si intendens providere a luri pueri proiecit eum in aquam intendente baptizandi. & profertur verba in quibus consistit forma. & postea puer aliquo casu euadit. vtrum debeat rebaptizari. vel sit baptizatus. & posset videri aliquibus sic. quia fuit debita forma & debita materia. & debita intentio. Et ego credo quod talis baptizatus non esset. quia propria materia baptismi est ablutio in aqua. quod autem aqua abluit per aquam

cooperis in toto vel in parte. & postea discooperitur. vni per baptismum proprie recipitur christi sepulturam. & per resurrectionem. quantumvis autem puer in casu predicto per actum illum ipsum proiecit in aquam immergatur non tamen est actus ordinatus ex sui natura ad hoc vel puer abluatur. sed ad hoc vel submergatur. & id si aliquo casu. palios vel periculum eundem proiecit se in aquam post puerum ad liberandum eum puer eisdem de aqua non propter hoc esset baptizatus. quia illa immersio quantum fuit ex sui natura non ordinabatur ad elevationem pueri de aqua. sed ad submersionem.

Tertius casus ^{est aliquis existens}

supponit ad eum aquam non potest attingere manu. nec vas habet cum quo possit haurire sed habet calatam & chordam. modo quod si per chordam dimittat puerum in calato in aquam & eisdem baptizare intendens. & verba in quibus consistit forma baptismi exprimit vtrum puer sit baptizatus. Ratione. quod sic dicitur modo calatus sit talis quod aqua subintraverit ad abluendum corpus pueri. quod baptismus tangat illum quod baptismus immediate vel aliquo alio modo est effectus baptismi. & in predicto casu est immersio & elevatio de aqua & immersio talis quod ex sui natura non ordinatur ad pueri submersionem. sed ad eum de aqua elevationem quod per se quod ille qui eum dimittit semper tenet eum cum chorda ad eleuandum. si tamen occurreret predicta necessitas deberet puerum dimitti in aquam & postea effectus deberet aqua christi super corpus pueri sub forma verborum debita & cum intentione baptizandi.

Quarta littera ^{Non spiritus s. per gratiam}

gratiam faciente nisi peccat eum veteris vite se. habet accipit penitentiam laque. s. potest se extendit ad contritionem informem quod ab aliquo vocatur attritio. hoc his verba cordis contritionem. hoc accipit verba contritionem extenso nomine vel plus. ut induat eum christi sanctitas baptismi ipsum baptizatum induat christum. Redire dimissa peccata. hoc est intelligendum quod non peccati dimissus id est ibi numero redeat. quod ad redire dicatur exponit in tractatu de penitentia. Sed si finis. s. hoc dicitur sine baptismate in necessitate posse aliquem saluari. hoc satis idoneum posuit illi latroennis exemplum. hoc quod ille latro & si non fuerit martyr quantum ad eum. fuit tamen quantum ad voluntatem. Quod regnaturus cruce amissus. nec tamen in hoc peccauit. ambrosio. quod non distulit eum baptizare per negligentiam sed quod consuetudo ecclesie tunc habebatur ut dum catholicum in suarent. & solebat expectari solennitates ad baptizandum. vni de consue. di. 4°. De catholicis. c. Generabilis. de quod si solennitate pascale & pentecoste catholicum baptizent. nisi aliter faciendum sit propter urgentem necessitatem. melior est tamen consuetudo statim baptizare pro tres rationes. s. propter peccatum mortis & propter infirmitates demonum quod propter minus in baptizatis quam non baptizatis ceteris paribus. Et quod quod dicitur hoc paruulus est. certum est in ipso non posse esse aliquid quod impedit baptismi effectum. Et est baptismus in aqua. in sanguine & in penitentia. quod quod sit melior omnibus premissis

Ratione quod isti baptismi in se se habent sic excedentes & excessi. In impudico. n. characterem baptismi aque alios duos excedit quod characterem non impunitur. & in hoc quod per ipsum plures potest subueniri. Subuenit enim adultis & paruulis & tunc profectiois & pacis. Baptismus autem sanguis alios duos excedit in hoc quod non potest inquinari sordibus sordibus. Unde dicitur in 4°. c. p°. dicitur quod valde venerandus est in quantum sordibus ultra non inquinat sordibus.

e statim in vita introducit eternā. Baptism^o autē pnic alijs duob^o inferiorē ē in h^o q nō semp totā penā remittit. imo raro accidit p quēlibz autē alioz remittit tota pena. tñ in h alios duos excellit q in hūre vsqz li. ar. nullus alioz sine illo ad salutē prodest. oib^o autē pēfatis si distiguit iterior deuotio h ipam corpis passionē vsqz ablutionē in adultis. pla nū ē q ipa pnia in q pōbendo deuotionē. qz sin ista nō p sunt alia ad salutē t ipa sū aliquo alioz i casta nccitatis pdest melior ē. Si at ipa cōparet ad alia duo put sūt in puulis in qb^o nulla regrif pnia tunc dico q pnia pōt eē ita ex illis i adulto q̄uis sufficiens: q nō recipit totā grām sicut puus in bap^o aq̄ vel sanguis. Si autē cōsideret pnia i suo sumo. tē credo simplr q̄ adult^o p baptismū pnic q̄ nō pōt hēre nec bap^o aq̄ nec sanguis maiorē recipit grām q̄ puuli p bap^o aq̄ vel sanguis. Et q̄ ille baptismus simplr ē melior: i quo plus dat d grā. id pcedo q̄ iterior deuotio p̄siderata i suo sumo melior ē q̄ baptismus aq̄ vsqz sanguis sūm q̄ distiguit h cā t p ipaz baptismus sanguis ē melior. Si autē baptism^o sanguis t aq̄ p̄siderent vt icludētes iteriorē deuotionē. tūc qlibet eorū ē melior: q̄ iterior deuotio tñ t baptism^o sanguis bap^o aq̄. Quercio qd sit maior: fides: anaq̄: nō dubito qn̄ mīdeat fides. si q̄ qd mīnus ē sacrificare pōt. nō ne qd mai^o ē. i. fides. hoc p̄firmat qd dcm̄ ē de peminētia baptismi p̄ritiois sup bap^o aq̄. Et illo tpe. i. postq̄ fuit i hūritū t pro mulgati qd ibi fuit p̄dcm̄ cū dīc saluator: nisi q̄s renatus sūt. Baptismi tota sacra iplent nō tñ q̄stū ad ip̄ressionē characteris. Sūa p̄tēriā sacris nō alligauit. s. sic itelligen^o q̄ p alia viā pōt sacrificare q̄ p scra. Nō posse p̄desse. s. manēte fictiōe. Eino supplicio puniēdos. hic appellat eternā supplicii nō penā sc̄sus s; carētia visiois dī. fidelitū p̄fortū nō sepanē cū orat ecclia p fidelib^o defūctis qd nō ē sic itelligēdū vt idigeat q̄ p eis orat. s; qz oīdes q̄ p̄o enitibus i purgatorio sūt suffragia pro ill^o sūt grāz actiōes. Nō pp virtutē. i. actū virtutis. s; fidelitatem. i. pp susceptionē baptismi t ip̄ressionē characteris. Quidā putāt grām opantē t coopantēz s; hēc opinio simplr vera est.

Di .v.

Est hec sciēdū s; supius defmīauit m̄g de bap^o q̄stū ad ipm̄ sacm̄ sūm se. t iquātū ad suscipiētes. hic determinat de ipō q̄stū ad mīstros t diuidit i p̄ces tres. Primo ostendit q̄ baptism^o eā sc̄sus ē dat^o a malo sic a bono. Secūdo reddit rōem. ibi. Quia mīsteriū nū. Tertio q̄rit q̄ sit illa p̄tēs quā xps dare potuit ministris. in bap^o t in mīstrādo t noluit ibi. hīc queritur.

Articulus primus.

Circa hāc dī. q̄rēdū ē p̄nciplr d. 4. p^o de p̄tēte baptizandi. t de quodā effectu illi p̄tātis q̄ ē characteris ip̄ressio. Tertio d collatiōe baptismi a malo mīstro. Quarto d collatiōe baptismi a bono. Circa p^o q̄runt. 4. p^o q̄rif vtrū xps iquātū hō possit pccā remittere i bap^o. t vtrū xps mīstris factōiū ptulerit p̄tēte coopandi ad emūdationem.

Tertio q̄ ē illa p̄tēs baptizandi quā xps dare potuit ministris s; noluit. Quarto vtrū xps p̄ferre potuit p̄tēte creādi alicui creature.

Primo ostendit q̄ xps iquātū hō pōt pccā remittere i bap^o

math. 9° dicit. Saluator. vt autē sciatis qz fili^o hōis p̄tēte h; dimittēdi pccā s; t. Item Jo. p^o Sup quē videris spm̄ descēdētē t manētē sup euz hic ē q baptizat i spū. s. s. s. descēdit sup xps i q̄stū hō ē. t baptizare i spū scō ē remittere pccā. q̄ xps i bap^o potest pccata dimittere in quantum homo.

Item manus est ex pellē diaboli q̄ ei^o efficit. fortior ē. n. causa q̄ efficit sed peccatum est effectus diaboli. vñ sap. 2° dī. Inuidia diaboli mors intravit i orbē terraz. Cū q̄ xps iquātū hō p̄tēte habuit demōes expellēdi qd p; qz discipul suis illā dōit mīto fori pōt iquātū hō expellē pccā. Cōtra aug^o of. 83° sup Jo. vsus finē loquēs de creatiōe iustorū t iustificatiōe ipiorū dīc q̄ si vtrūq; ē eālis potētie hēc maioris ē misericordie. S; xps i q̄stū hō nō h; potētiā creādi. q̄ nec iustificādi. Itē aug^o li. 83. q. 4. 53°. Sōli dō puenit illuminare aīas s; i remissio ne pccōz i bap^o illuminat aīa. q̄ solus dē pōt pccā remittē. Rūdeo q̄ largissime accipiēdo nomē remissiois. remissio pccā i bap^o q̄dupl; pōt itelli eē ab aliq^o. s. effectiue. mītoīe. mīsterialr. t h vī sacz i hūritūdo vt i hūritū admīstrādo. p^o mō a r i q̄stū ē hō nō pōt eē remissio pccōz. s; sic ē ab ipō iquātū ē dē. 2° mō ē ab eo i q̄stū ē hō qz i q̄stū ē hō pp suā passionē meruit vt i bap^o remittant pccā. 3° mō ē ab eo i q̄stū ē hō. qz i q̄stū ē hō mīsterialr sacm̄ i hūritū i quo remittat pccā. Itē. n. i q̄stū dē fuit i hūritūdo p̄nciplr cā. 4° mō ē remissio pccōz a ministris ecclie. t de tali remissioe dixit xps discipul quoz remiseritis pccā remittunt eis. Jo. 20. Sed sic ip̄o p̄ dī alijs remittē pccā. Ad p^o i oppositū dō q̄ illa auctoritas itelligit d filio hōis rōe diuis ne potētie vt p; p glo. ibidē. Ad 2° dō q̄ ibi dī xps baptizare i q̄stū dno q̄uis. s. s. s. ipm̄ descēdit ad ostēdēdi i eo plenitudinē grē i q̄stū ē hō. Ad 3° dō q̄ demones expellebat i q̄stū dē. t p̄tērea hūana nā xpi magis erat capax p̄tātis expellēdi dmonē a cōpē q̄ pccā ab aīa. qz p^o nī r̄grit i hūritū tē potētie s; 2°. eo qz 2° fieri nō pōt nisi p grē i hūritū q̄ nō pducit i eē nisi p creatiōem. nec pccā i hōie ē effcās diaboli s; volūtatīs p̄pē. nō. n. ē a dīcōe nī si. suaden^o t iclinādo. Ar. ad p̄tem aliā pcedunt de remittē pccā effectiue.

Secundo queritur vtrū xps ministris factōiū

ptulerit p̄tēte coopandi ad emūdationē in reio:ē. Et vī q̄ sic sūm pbi. li^o p^o de ḡnatiōe. q̄ cōicāt i mā agūt t patiunt ab iuicē. s; oēs aīe cōicāt i hūritū possibili qd ē eis loco m̄tē. q̄ p̄nt agē t pati ad iuicē. q̄ aīa mīstri pōt coopari ad emūdationē iteriorē aīe illi^o cui sc̄m mīstrat. Itē co: p^o pōt coopari ad iteriorē corpis emūdationē. q̄ a fili aīa ad aīe emūdationēz. Cōtra. oē qd vē coopat ad itēto rē aīe emūdationē o; q̄ tāgat cā. o; n. q̄ vī^o agentis sil sit cū patiēte s; nulla subitātia creata sil pōt eē cū aīa. qz vt dī ecclia sticis dogmatib^o. c. 50. Illabi nūti illi soli possibile ē q̄ cā creant. q̄ nulla creatura coopari pōt ad aīe emūdationē. Rūdeo q̄ aliq̄ne posse coopari ad emūdationēz iteriorē duplr

ut itelli. aut ipaz emudatione itelozē attingēdo. aut ad eā aliquo mō disponēdo. Primo mō rps nō potuit prātē mīstris sacroz coopādi ad emudationē itelozē. q: illa fieri nō pōt nisi p grāz q nō p dūci tur i eē nisi p creationē. Illa aut creatura capax ē potētē p quā possz attingē actū creādi siue p se creā do siue creāte adiunādo sic vñ iunat aliū ad nauē trabedū siue itim causātis eēdo. vñ. n. quā itim recipit a pncipali motore pportional rei scē r mō faciēdi. s; creatā nō ē capax vñ rīq pportiones di stācie nō entis ad ens cū sit īfinita. r nlla creatura capax sit nisi vtutis siue finitū aut nō pportional īfinito. scdo mō rps potuit mīstris scroz prātē coopādi ad emudationē itelozē. q: prātē hūit pferē di scz quo ex īfinitūde diuina disponit suscipiens ad sui itelozē emudationē. sic agēs nālē īgrū ē dei īfīm disponēdo r organizādo corp^o dispositie coopaf ad alē ifusionē. q̄uis ī multis sit distile. Ad p^m lopp^m dō q maior itelligēda ē d mā ī q̄ sit for me gnābles r corrupribiles p nām q̄tis nō ē actū alitas ipi^o aie. Ad^m dō q nō ē sile q: forme corpoz que mundant sūt gnābles r corrupribiles p nām excepta aīa intellectiua que incorruptibilis est nāliter r tū est corpus humani substantialis forma.

tertio querit q̄ est illa prās baptizādi quā xpus dare potuit mīstris sed noluit. Rūdeo q prās ī baptizādo multipl^r distingui p̄sueuit. vna posse creare grām p quā aīa mudat. 2^a. in coopando ad ei^o grē creationē. 3^a. excellētē. 4^a. inuocatiōis. 5^a. īfinitūdis. 6^a. mīstris exterioris. Primaz prātem nulli dare potuit. potuit. n. dare talē prātes alicui vt plus de grā de illi pferret quē baptizaret quā alij baptizato ab alio. s; hāc prātē excellētē dāf noluit ne spes salutis ī boie poneret. q̄rā sīlr dāf potuit. potuit. n. facē vt in noie petri vñ pauli verus celebraret bapm^o. s; noluit. ne bapm^o diuide ret. r ne credi possz q p vtutē puri boīs inuocati suscipiēs sacm̄ iteri^o mudaret. q̄rā sīlr dare potuit potuit. n. facē vt aliqz hō suū pprāū bapm^o īstīmeret ad ei^o susceptionē r suscipiēs diuina vtute mudaret. sed noluit ne auctoritas sui bapmū ueret. scz rā s; m̄grz dare potuit. s; b ē vey. vt p3 ex qdē pcedēti. Vñ ī h cōit opio m̄grī non tenet. Di. n. vey dicit m̄grī dūficile eēt p̄obare errozē aīe. r quozdā alioz dicitū q itelligēta creata aīam creant ī vtute cause p̄me tanq; īfīm ei^o que tū opinio est erronea.

Quarto queritur vtz rps pferre potuit prātem creādi alicui creature. s; q: vitas hui^o qd̄nis sufficiēter hī p illā vtrū aliqd possit creari ab aliquo pncipio creato q̄ dēfīniata est li. 1°. di. p^o. r ēt p ea q dca sūt i 2°. q. di. p̄ntis r id de illa nūc supsedeo vt reperitio hūilis cūtes.

Articulus scūdus.

Consequenter q̄rif de pncipali. Et circa b̄ q̄runt. 4. p^o vtrum caracter sit aliqd absolutū ī aīa. Scdo vtrū sit ī aīe essentia. Tertio vtrū possit deleri.

Quarto vtrū caracter p qd̄libz sacm̄ īp̄rimaf.

Primo ostendo q: caract non sit aliqd absolutū

ī aīa s̄m p̄bi. 7. etbi. c. 5. In aīa nō sunt nisi tres: potētē passīdes: r bīus. qd̄ ē itelligēdū de re bus absolutis r acīb^o exceptis. s; caracter nō est potētē aīe. q: nō ē a nā nec ē passio. qd̄ p3 iducēti p oēs passīdes. nec ē bīus. q: ī oī potēti peccare pōt corūpi bīus p brios act^o. caracter aut vt īferri^o oīdes īdelebilis est. p̄mā ē ēt q nō ē actus. q̄n aliqd absolutū ī aīa. Itē caracter nō ē nec ar^o ī aīa ad distīguendū fidele ab īfīdēli. q: sufficiēter distīguif q̄tū ad iudiciū ecclie militāris p suscepiō nē sacri exteri^o. r q̄tū ad iudiciū ecclie triūphātis p suscepiōnē grē iteri^o. nec ad disponēdū ad grāz q: sic dīc aug^o. 14. de tri. c. 3. co ipso aīa imago dei ē quo ei^o capax r p̄iceps esse pōt. qd̄ nō esset verū nisi ex nā sua disposita eēt ad suscepiēdū grām sine q̄ dei p̄iceps eē nō pōt. Nec ad bene opandū qd̄ ad b̄sufficiūt grē r vtutes q̄ pferunt ī bap^o. supflūū ē eēt ponē caracterē ī aīa si diceret qd̄ absolutū.

Itē si caracter diceret qd̄ absolutū cū nō possz eē nec s̄ba nec q̄ritas seq̄ret q̄ eēt ī ḡnē q̄litas. s; b nō est vey. qd̄ p3 dīscurreti p singlas spēs. nō. n. ē ī p^o spē. q: nō ē dispositio cū illa sit de facili mobīlis. r caract sit īdelebil. nec hī^o vt p̄bāū ē ī p̄io ar. nec ī 1° spē. q: nō ē nālīs potētē vñ īpotētē nec ī fīa. q: nō īfert passīōnē sensui nec oīf ex aliq̄ passīde. q̄ nō ē passībil q̄litas. nec ī 4° spē q: illa q̄litas ē īm̄strate. cara. faūt nō ē ī aliq̄ q̄ritate. Restat q̄ q nō sit aliqd absolutū. Itē sic vt se h̄re cōsecratio ecclie ad eā ita p̄secratio boīs ad ipm̄. sed p p̄secrationē ecclie nō cātur ī ea nisi qdā relatiō ad cultū diuinū. q̄ sīlr p cōsecrationē boīs ī suscepiōe sacri nō cātur ī eo nisi qdā relatiō ad dei cultū.

Contra dām. lib. 4°. c. 1. dīc q p bap^o sit nobis re gnātio r sigillū. p sigillū itelligēs caracterē. s; sigillū ē aliqd absolutū. q̄ caract ī aīa ē aliqd absolutū.

Itē dīo. c. 2° eccl. dīerar. vltra mediū dīc q adue niēti ad bap^o donat a sumo sacerdote sacm̄ signa culū. s; p b nō vñ posse itelligē nisi caracterē. Sed sacm̄ signaculū nō pōt eē nisi qd̄ absolutū: q: sacra re: relatiōis act^o esse nō pōt. dī aut sacm̄ a sacran do. q̄ caract ē aliqd ī aīa absolutū. Itē s̄m p̄bi. 5°. p̄bi ī ad aliqd nō ē motus neq; mutatiō. q̄ p bap^o nō pōt ī aīa cārī relatiō ad fidei cultū nisi mediāte aliquo absoluto sup qd̄ fundaf. s; illō nō possumus ponē grām. q: q̄uis illa corūpaf p̄ccāū tū bap^o remanet ordiat^o ad fidei cultū. Restat q̄ illō ab solutus sup qd̄ fundaf ordiatio illa sit caract. Ad istā qd̄nē dīcūt qdā q caract nō ē aliqd absolutū ī aīa. sed sola relatiō ordīs ad aliquā sacm̄ passīōnē vñ actionē. S; b arguit sic s̄m cōmūne docto rū theologie opionē. r s̄m qd̄ ex snīa dīo. pōt trābi caract significat. disponit. distīguif assūulat. signi ficat. n. grāz grām faciēte. r ēt aīaz disponit ad ei^o suscepiōnē. Vñ a doctoib^o dī sacm̄ absolutiōis itelozis q̄ ē p grām p respectū absolutis extozis. Distīguif ēt illū q sacm̄ bap^o recipit ab illo q nō re cipit. Assūulat ēt aīam deo q ipm̄ īm̄p̄m̄. tū qd̄ p ipm̄ ē ī aīa qdā p̄cipatio diuie prātes alia ab il la q̄ est p nām r ab illa q̄ est p grāz grām faciētem. Vñ q: caract est qdā sīlūdo grē q̄ grā aīaz dō assū mulat ī q̄tū est sue imāgie forma. nō vñ aut īcō-

uenies ponere qd soli relatiōi ista pueniāt sicut ali-
 cui rei absolute cū relatione. qz relatiō q̄ ipor:at p
 signū. r relatiō q̄ est in dispōne ad illud ad qd̄ dis-
 ponit r relatiō q̄ est inē distinctos. r relō similitudinis
 fundare eē videns sup aliqd̄ absolutū. p̄terea
 cū p̄fascptionē cuiuslibet sacri causet in aia suscipiē-
 tis aliq̄ relō ad aliquā sacra passionē v̄l actionē. in
 suscipiēde cuiuslibet sacri impmet̄ caract qd̄ flatus ē.
 qz i suscipiēde sacroꝝ alioꝝ a sacro bap̄ r p̄firmatō
 nis r ordis nō impmet̄ caract. v̄l q̄ nō sit p̄onen-
 dū qd̄ caract in aia solā ipor:at relōnes. Et q̄uis pre-
 dicte rōnes forte nō multū cogeret̄ illū q̄ vells de-
 fendē supdictā opinionē s̄ quā sit r̄ coi opōni s̄ite.
 tū qz p̄dē rōnes pbabiles sūt. Et d̄am̄. r̄ dio. eoꝝ
 p̄clūso p̄cordare v̄l. v̄l p̄z i eoꝝ auctarib̄ allegat̄
 i oppon̄ ad p̄e: m̄. r̄ ēt colopioni doctoꝝ in theo-
 logia. id̄ p̄cedo qd̄ caract nō ipor:at solā relōnē. sed
 aliqd̄ absolutū. sup qd̄ fundat̄ relōnes q̄ ipor:ant̄
 p̄ siḡm̄: dispositiua: distinctiua: r̄ assilatiua. s̄ qd̄ sit
 illud in sp̄ali nō incedo b̄ cōdere nisi loquēdo d̄ ca-
 ractere baptisimali t̄n̄. de quo d̄ q̄ est qdā q̄litas
 sp̄al̄ i aia distinctiua illi q̄ suscep̄ fidei sacm̄ ab il-
 lo q̄ sacm̄ fidei nō suscep̄. nō dico h̄itis bitum si-
 dei a nō habente. quia in habendo habitum fidei
 p̄t̄ puenire h̄itis baptisimalē caracteres r̄ nō h̄itis.
 baptisatus. n. bap̄ flamis h̄itis h̄itis fidei nō t̄n̄ ca-
 ractere baptisimalē. si potuit t̄re bap̄m̄ aq̄. Est etiā si
 gnificatiua gr̄e tāq̄ similitudo ei. Un̄ q̄uis sit res sa-
 cri exteriōnis. ē t̄n̄ sacm̄ gr̄e. Est ēt ad gr̄am gratū
 faciēte: dispositiua. q̄uis. n. aia ex nā sua sit apta
 nata recipe gr̄as. t̄n̄ ex b̄n̄: seq̄ q̄ sit ad b̄ disposi-
 ta dispōne q̄ sit idonea vt sibi gr̄a ifundat̄ marie p̄
 p̄ter sui vnōnē ad ifcām carnē. Multū. n. sunt ad
 aliqd̄ suscipiēdū apti nati. r̄ ēt potētes. q̄ t̄n̄ ad b̄ si
 sunt idonei. p̄ter caractere autē ē aia idonee dispo-
 sita ad gr̄e susceptionē. nisi aliqd̄ repugnās gr̄e ob-
 sistat. Un̄ r̄ p̄ordie nature ifundat̄ i bap̄m̄ q̄ gr̄a sup
 posito q̄ educat̄ i cō p̄ creationē. r̄ si dicit̄ de potē-
 tia aie p̄ aliquā v̄l sacris col aras sic m̄stris a deo
 tāq̄ a p̄ncipali agere ad huc p̄ ordine nāe causat̄ p̄
 bap̄m̄ q̄ gr̄a ifundat̄. p̄ter p̄dicitā ēt q̄litas. ē fomi-
 tis rep̄sio. r̄ hō potēs ad suscipiēdū alia sacra. ita
 q̄ sine illa nullū aliud sacm̄ possit suscipi. Un̄ ēt b̄
 bap̄m̄ r̄ ei ēt fec. Clem̄s. Si qd̄ i p̄sbyteꝝ ordiat̄
 dephēderit se nō eē bap̄m̄ baptisat̄ r̄ itex ordies.
 Et quo ad b̄ p̄t̄ dicit̄ q̄ ē qdā supnālis potentia ad
 olum alioꝝ sacroꝝ susceptionē Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō
 qd̄ illa auctoitas p̄bi. itelligit̄ debis q̄ sūt i aia vel
 eē p̄t̄ p̄ v̄tutē nāe. caract autē ē supnālis potētia vt
 visus ē. Ad 2^{m̄} dō qd̄ gr̄a cū sit delectibil̄ in via r̄ pos-
 sit eē in illo q̄ bap̄m̄ aq̄ nō suscep̄ nō eēt̄ sufficiens si-
 gnū distinctiua dedicati ad cultū dei p̄ bap̄ susceprō-
 nē a nō dedicati p̄ illū modū. onisus ē ēt qd̄ nō ē idēz
 posse suscipe gr̄as r̄ eē idonee dispositū ad eādē. q̄
 vis ēt p̄ gr̄as r̄ v̄tutes possit hō exire i opa merito-
 ria r̄ rep̄mē ielationē fomit̄is ne d̄ies. t̄n̄ ipsaz̄ re-
 p̄b̄sionē cū adiutorio caracteris cet̄is p̄b̄m̄ effica-
 ci fac̄ pot̄. Ad 3^{m̄} dō. qd̄ cū caract sit qdā supnālis
 potētia reduc̄ ad sc̄as sp̄ez̄ q̄litas q̄ ē nālis po-
 tētia v̄l ipotētia aie sic h̄itis v̄tutū ifusaz̄ reduc̄
 ad p̄mā sp̄ez̄ q̄litas in q̄ sūt v̄tutes acq̄site. Vel
 p̄t̄ dicit̄ qd̄ sic corruptibilia r̄ icorruptibilia nō sunt
 i eodē gnē s̄m̄ p̄bi. io. meta. r̄ multo forti⁹ nec i ca-
 r̄ sp̄ez̄ qd̄ s̄nt q̄litas nāles vel acq̄site nō sunt in

eodē gnē cū infusis. v̄l p̄t̄ dicit̄ qd̄ caract̄ q̄litas si
 sit in aliq̄ sp̄ez̄ q̄litas nālis. de qd̄ loquit̄ p̄bi. t̄n̄ in
 q̄rum est supnālis potētia h̄y similitudinē cū sc̄as sp̄ez̄
 r̄ in q̄m̄ est dispō ad gr̄as h̄y aliquā similitudinē cū p̄
 ma sp̄ez̄. r̄ in q̄m̄ est qdā sp̄al̄is aie cōfiguratio r̄ de
 cui⁹ est siḡm̄ distinctiua h̄y aliquā similitudinē cū 4° sp̄ez̄
 nec b̄ rep̄utes absurdam. qz p̄fectōes i iferriōib̄
 multiplicare sunt in reb̄ sapioꝝ p̄ modū excellē-
 tiōis. r̄ magis v̄tute. v̄l in nā s̄m̄ a oēs p̄fectōes
 aliaz̄ rez̄ sunt excellētiōi mō in ifinitū. r̄ oēs in ea
 reali s̄m̄e vnā. Ad 4^{m̄}. dō qd̄ si inē p̄secrationē
 ecclie r̄ p̄secrationem hois p̄ bap̄m̄ sit aliq̄litas illi
 do q̄m̄ ad ea q̄ gerunt̄ exteri⁹. n̄l̄i aido m̄ est mal-
 triplex r̄ magna q̄m̄ ad ea que sunt in aia suscipiē-
 tib̄ sacm̄ interius.

Secundo querit̄ v̄trū caract sit i
 aie essentia. Et
 v̄l qd̄ sic. potētia est immediate i essentia aie.
 s̄ vt visus ē ex p̄cedēti qd̄ ne caract bap̄ est supnā-
 lis potētia. q̄ est immediate in aie essentia. Itē i eodē
 est dispō r̄ v̄tutis. s̄ gr̄a q̄ est h̄ic ad que disponit
 caract est immediate in essentia aie. q̄ r̄ caract. Et
 tra caract est qdā aie p̄figuratio. s̄ p̄figuratio aie si
 est s̄m̄ essentia. s̄ s̄m̄ potētiā. q̄ est immediate i ali-
 qua potētia aie sic i subiecto. R̄ideo qd̄ caract̄
 est i aie essentia s̄ nō immediate. imō mediāte potē-
 tia. b̄ est dicit̄ qd̄ ē in aia sub rōne q̄ potēs ē. qd̄ id̄ di-
 co. qz potētia aie v̄ltra essentia aie nō p̄t̄ ponē nisi
 relationē. vt plani⁹ onisus est li. 1. qd̄ autē caract. p̄
 sit in potētia p̄z̄ p̄ b̄. qz est supnālis potētia. ad qd̄
 seq̄ qd̄ sit p̄fectio nālis potētie. sic videm⁹ qd̄ gr̄a q̄
 ē qdā accit̄al̄ r̄ supnālis essentia ē p̄fectio imedia-
 te ip̄ essentia aie i esse. Secdo 2^{m̄} opionē q̄ ponit
 gr̄as differre reali a caritate s̄m̄ aliqd̄ absolutum.
 Magis autē b̄z̄ p̄m̄ i intellectu q̄ i volūtate. qz est
 q̄litas distinctiua baptisati a nō baptisato r̄ signifi-
 catiua gr̄e vt est fidei forma. r̄ ēt est ad eā disposi-
 titiua r̄ p̄t̄ suscipiēdi alia sacra sic visus ē ex qd̄ ne
 p̄cedēti. Est ēt q̄litas illuminatiua. v̄l s̄m̄ dio. 3°. c.
 eccl. hierar. Quāuis oia sacra illuminationē beant.
 t̄n̄ sp̄al̄it̄ bap̄m̄ illuminatio d̄i. q̄litas autē distinctiua
 p̄secrati ad cultū fidei a nō p̄secrato. r̄ significatiua
 gr̄e vt est fidei forma. r̄ ad eādē dispositiua rōna-
 bil̄ p̄m̄ d̄z̄ in illa potētia in q̄ est fides. h̄ec autē ē
 itellect⁹ vt i. 3°. li. onisus est. q̄litas est ēt sp̄al̄it̄ illu-
 minatiua cū illuminatio p̄t̄neat ad cognitionē. po-
 m̄ d̄z̄ in potētia cognitiua q̄ est itellect⁹. Qualitas
 ēt q̄ est fundamētū oim̄ hierar. opationū r̄ passio-
 nū in ecclesiastica hierar. rōnabil̄ p̄m̄ d̄z̄ i illa po-
 tētia in q̄ est totū sp̄al̄is edūicij fundamētū. h̄ autē
 est itellect⁹. In illo. n. est fides q̄ totū ē sp̄al̄is edū-
 ficij fundamētū pbabil̄ q̄ baptisimalis caract p̄m̄ d̄z̄ i
 potētia intellectiua. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō qd̄ ma-
 ior vera est de nāli potētia. supnālis t̄n̄ est in nāli.
 Ad 2^{m̄} dō qd̄ caract ē dispositio ad gr̄am in q̄m̄ p̄
 ipsaz̄ formas fides. r̄ id̄ magis est in potētia in q̄ n̄
 des est q̄m̄ in volūtate i q̄ est gr̄a s̄m̄ dicentes gr̄as
 realiter re absoluta idē esse cū caritate vel in esse-
 tia in q̄ immediate est gr̄a s̄m̄ aliquos dicētes realif
 s̄m̄ aliqd̄ absolutū differre gr̄am a caritate.

Tertio queritur v̄trū caract pos-
 sit deleri. Et vi-
 det̄ qd̄ sic ab eodē agente. s̄ deo r̄ i eodē sub-
 iecto. s̄ in intellectu est caract̄ r̄ fides. sed fides

haurit da q nō cōferret nisi i aliquo sc̄sibilisigno. ⁊
 id nō p̄ferret in actibus v̄tutū. Quia sp̄iale id nōluit
 deus q p̄ferret in sc̄is carnalibus. i. sac̄is veteris
 testamēti. Quia idelebile id nōluit deus q con
 ferret in sac̄is iterabilib⁹ vt dicūt qdā. Sed i hoc
 id nō ē cōueniētiā. n. q. sac̄m est iterabile. id nō im
 punit caracterē. sed q: nō ip̄imit caracterē ē ite
 rabile. id ḡ qre qdā am sacramenta caractereꝝ im
 punit ⁊ quedaꝝ nō. vi mibi accipiēda penes
 diuersitatē pr̄tis sp̄ialis deputate ad aliq̄s sac̄s
 ⁊ penes diuersitatē distinctiōis. pr̄tis. n. sp̄ialis
 ad aliq̄s sac̄m deputata aut ē passiva qua. s. p̄t
 homo ē p̄iceps sac̄oꝝ sp̄ialiū i suscipiēdo. Aut
 ē actiua. Et hoc dupl̄r. qdā ad dūcēdū sac̄a sp̄ia
 lia in notitiā alioꝝ ⁊ maxime i fidelū p̄ fidei r̄pi cō
 stantē cōfessione. Alia ad ministrādū sac̄a sp̄alia
 credētib⁹. p̄ima pr̄tis datur in baptismo p̄ quaz
 deputat homo ad hoc vt possit suscipere alia sac̄a.
 Secūda daf. in p̄firmatione. Tertia in ordine. ⁊ id
 sola ista tria sac̄a ip̄imit caracterem. p̄ alia. n. sa
 c̄a est homo depuratus indelebilit̄r ad aliud sac̄m
 sp̄iale suscipiēdū vel cōstādū vel ministrādū.
 Per p̄mā p̄tatem distinguit totus exercit⁹ mi
 litāris eccl̄ie ab exercitū cōmariō. Per secūdam di
 stinguitur deputati ad certamē sp̄iale p̄ra fidei p̄
 secutores a cōi populo sicut in exercitū ordinato
 ad corporale bellū distinguit milites a peditibus
 Per tertiā distinguitur duces ab alijs. ordinari
 n. ad ministrādū sac̄a sp̄iant sicut vtunt alioꝝ du
 ces. Et q: hoc triplex distinctio sufficit in exercitū
 bñ ordinato. id ē p̄re qua caracter cōsideratur vt
 signū distinctiōis nō fuit cōueniētiā ip̄m ip̄imi nisi
 in sac̄o baptisimi ⁊ cōfirmatiōis ⁊ ordinis. Ad
 p̄mā in opp̄m dō. q. caracter nō ip̄imit i suscepiō
 ne sac̄i a diuina beatitudine. q. illud sac̄m ordi
 net bolem ad diuinā beatitudinē tñ. s. ē vt per
 suscepiōnē illi sac̄i suscipiēs habeat p̄tatem alia
 sac̄a veracit̄r suscipiēdi vel cōstant̄r corāz ad
 uersarijs fidē cōfiteendi vel prudēt̄r admistrandi
 Ad 2^m dō q. nō op̄z q. illud qd ē res ⁊ sac̄s sit ca
 cacter in quolibet sac̄o s. i. imp̄mētib⁹ caractereꝝ
 tñ. qd aut sit res ⁊ sac̄m in alijs sac̄is ostēdatur in
 tractādo de quolibet eoz. Ad 3^m dō q. nō disti
 guuntur p̄ qdlibet sac̄m tamē existētes in aliquo
 statu fidei sp̄ali q. stat⁹ t̄t̄ tres vt oisū ē in corpe q
 thōis. p̄cterea p̄tia sac̄a nō distinguitur di
 stinctiōe ⁊ cōfiguratiōe idelebili s̄m quē modū di
 stinguuntur ⁊ p̄figurantur ⁊ p̄ baptisimi cōfirmatiō
 nē ⁊ ordinē. Ad 4^m ad p̄tem aliā dō q. xp̄us non
 fuit baptizatus nisi baptismo Joānis. qui nō ip̄ime
 bat caracterē. Si ēt fuisse baptizatus baptismo
 quē iūditur nō suscepisset alia ei⁹ caracterē bap
 tisimi. q. vt visū ē caracterē qdā p̄tis ad suscipiēdū
 alia sac̄a q. xp̄m recipere nō decebat. q. fuisse super
 flūā. ipe. n. in quātū bō accepit a deo i iustāri cōce
 ptiōis sic oēm plenitudinē pr̄tis. cui⁹ fuit capax
 ad fidē defendēdū ⁊ postmodū sac̄a iustitū dū ⁊ eis
 efficacīā meritorie dā dū ⁊ cōferēdū. ⁊ id nō idiget
 caractere cōfirmatiōis nec ordi. q. sine caractē
 baptisimi nō faceret p̄tatem. 2^m bñ p̄cludit.
 Articulus tertius.

Consequenter q̄ritur de 3° p̄n
 cipali. Et circa

hoc q̄ritur quattuor. Primo vtz baptism⁹ possit
 tradi ab hoie malo. 2° vtz ab angelo malo in spē
 hois apparēte. 3° vtz malus hō baptizādo mo
 taliter peccet. 4° vtz illi q recipiūt sc̄iēter bap
 tisimū ab hoie malo mortaliter peccēt.

Primo ostendo q baptism⁹ nō
 pot̄ tradi ab ho
 mine malo. de p̄feca. di. 4°. Baptisimus.

infra. ego dico. ⁊ s̄p̄tū ē ab aug^o. sup Joannē tracta
 tu. 5° q̄si eque distāt̄r inter mediū ⁊ finē. ⁊ recitat
 magister i litter. i. hui⁹ di. c. p^o. Iustus oportet ēē p
 quos baptizat. ergo nō pot̄ tradi baptism⁹ ab ho
 mine malo. Itē mēbrū mortuū nō pot̄ influere in
 alia mēbra. s. malus hō ē mēbrū mortuū. ḡ nō p̄t i
 fluere i alia mēbra qd nō cēt vtz nō ab eo ver⁹ possit
 tradi baptism⁹. Itē si possit baptism⁹ tradi
 ab hoie malo. tūc tñ recipet in baptismo bap
 tizatus a malo sicut a bono. q. vterq̄ recipet totā vir
 tutē sac̄i. sed iuenit q̄q̄ baptism⁹ tradit⁹ ab hoie
 bono hōis efficacīā quā nō hō traditus ab hoie ma
 lo. sicut patuit in sac̄o s̄yluētro q i baptizādo con
 stantū nō tñ eū mūdauit iter⁹. sed ēt ceteri⁹ a cor
 porali lepra. ḡ vtz nō pot̄ tradi ver⁹ baptism⁹ ab
 hoie malo. Contra de p̄f. di. 4°. Sicut ⁊ recitat
 mgr i littera hui⁹ di. c. p^o. Nullo mō malus ē ba
 ptisim⁹ q p̄ malū daf. Itē e. di. Baptisim⁹. infra.
 Quā baptizat. ⁊ s̄p̄tū ē ab aug^o. sup Jo. tractatu. 6°
 idē an mediū. d̄ q. nō daf ip̄ar baptism⁹ p̄pter i
 pares m̄stros. qd vtz nō cēt nō possit tradi
 ab hoie malo. Rūdeo q. ab hoie malo ver⁹ pot̄ tradi
 baptism⁹. ita q. iquātū ad ea q̄ s̄t cētālia sac̄o
 nō plus p̄ct̄r datus baptizato a bono m̄stro q̄ a
 malo. q. baptism⁹ nō hō suā efficacīā a m̄stro s. a
 deo. ⁊ id nō oportet q. sit formatus s̄i forma illi q̄
 cōferret baptism⁹ in baptismo. Cū quis minister
 nō sit bonus tñ baptizat bonitatē recipit p̄ bap
 tisimū traditū ab eo. Cū de cōse. di. p̄ct̄ra. Baptis
 mus. infra. nō timeo. ⁊ s̄p̄tū ē ab aug^o. sup Jo. tra
 ctatu. 5°. Vnus finē. ⁊ recitat mgr i littera hui⁹ di. c. p^o.
 Nō timeo adulterū ebriosū nō homicidā q. colū
 bā attēdo p̄ quā mibi d̄. hic ē qui baptizat. Ad
 p^o in opp̄m dō. q. illa auctoritas itelligēda ē de de
 bito p̄gruitatis nō necessit̄s. Ad 2^m dō q. q̄ritur ad
 hoc ille ē de mēbro corporis nālī mortuo. ⁊ de ho
 mine malo q. sicut illd mēbrū nō pot̄ i alia mēbra
 influere i v̄tute sua. Sic nec malus hō. Sed mi
 nistrādo baptismū nihil influit nisi m̄sterialiter qd
 nō est influit in v̄tute sua. deus. n. ē q. totā v̄tuteꝝ
 sac̄i influit. Ad 3^m dō q. quātū ad ip̄m sac̄s tñ
 valet baptism⁹ tradit⁹ a malo sicut a bono. ⁊ q̄
 quātū ad sac̄a sicut s̄t oratidēs ⁊ huiusmōdi
 pot̄ plus valere baptism⁹ tradit⁹ a bono hoie
 q̄ a malo q̄tū ad aliquos accitales effect⁹ quos
 nō recipit cētālis v̄tus baptism⁹. sicut ē c̄ratio
 alepra ⁊ b^o mōi. quos tñ effect⁹ cōsegtur raro.

Secundo querit vtrum bap
 tisimus possit tra
 di ab angelo malo in spē

hominis appa
 rēte. Rūdeo q. nō q. nullus baptizare pot̄ nisi si
 bi sit a deo potestas baptizādi cōcessa. hec aut̄ po
 testas nō est concessa angelo malo. q. nō fuit con
 grūū p̄pter quinq̄ rōnes. Ille. n. a quo est sacramē
 totū v̄tus. s. xp̄us deus est ⁊ homo. ⁊ id congrūū
 fuit vt p̄tatem baptizandi nō concederet de lege

cōi nisi hominib⁹ qui sibi sunt similes in natura hu-
mana. In sc̄is etiā est sensibile signū s̄ spūalis vir-
tus: et id nō fuit p̄gruū eē minist̄y sac̄oz nisi hoies
q̄ est cōpositus ex natura sensibili s̄ spūali. p̄re-
terea cū baptismus sit sac̄m necessitatis nec con-
fertur nisi illis qui p̄t̄ ptinere ad ecclesiā militan-
tē nō fuit cōgruū eius administrationē cōcedi illis
quoz cōis cōuersatio nō est cū hoibus sensibilibus
cognitā: q̄ nō ptinet ad ecclesiā militāte. Et iste
tres cōgruitates se extēdit ad declarādū nō rātū
quare nō fuit cōgruū hāc prāte angelo malo conce-
di. s̄ ē nec angelo bono d̄ lege cōi. p̄terea ad
baptizādū requiritur irētio faciēdi q̄d facit ecclesia. n̄
ē aut̄ pbabile q̄ diabolus hoc vellet facere cuius sit
aduersarius ecclesie s̄ inimicus n̄e salutis. p̄re-
terea cōgruū nō est minist̄y sac̄i esse illū qui nullā
cōuentionē habet cū x̄po a quo virtutē h̄it sac̄a.
Sed angelus malus nullā cōuentionē h̄et cū x̄po.
Unde glo. super. 1. ad cor. 6. que ē cōtētio x̄pi ad
belial. belial. inter: p̄terea apostata: cū quo x̄pus nō
cōuenit q̄: ille oīa male x̄ps aut̄ oīa bene agit: et id
nō fuit cōgruū sibi cōcedi prātey baptizandi de le-
ge cōmuni. nec etiam de spūali mandato.

Artio queritur Vtrum malus hō
baptizādo morta-
liter peccet. Et videt q̄ nō: q̄ hō quātun-
cunq; malus teneret puerū baptizare in articulo
necessitatis. Sed homo faciēdo illud ad quod te-
net nō peccat mortaliter ergo malus homo bap-
tizādo nō peccat mortaliter. Itē sacerdos ex offi-
cio suo tenet pueros baptizare: ergo si malus sacer-
dos baptizādo peccaret mortaliter cū sibi puer p̄-
sentat ad baptizādū nō posset vitare peccatū mor-
tale q̄: aut renueret facere q̄d ex officio suo facere
tenet: aut faceret q̄d tenet nō facere. Cōtra ma-
gis obligatur ad munditiā minist̄y sac̄oz no. I. q̄
obligaretur minist̄y sac̄oz ve. I. Sed illi qui in ve.
I. imūdi sac̄a tractabāt mortaliter peccabāt. Un̄
leuit. 22. Omnis hō qui accesserit d̄ stirpe vestra
ad ea que cōsecrata sunt s̄ que obtulerūt filij israel
dño in quo est imunditia pibit corā dño. ergo mul-
to fortius mali hoies baptizādo mortaliter pec-
cant. Itē cōtaminare sac̄m est peccatū mortale
sed mis̄er malus baptizādo quātū in se est cōtami-
nat sac̄m. I. oīdit vile s̄ praminatū. Un̄ glo. sup̄
illud leuit. 22. Nō cōtaminēt nomē sanctificatoz
mibi dicit nō oīdant vile s̄ contaminatū viliter
tractando. ergo malus homo baptizādo mortali-
ter peccat. Rūdeo malus hō aut baptizat cū so-
lemnitate vt mis̄er ecclesie cui hoc cōpetit ex offi-
cio: s̄ sic dico q̄ mortaliter peccat baptizādo si
peccatum suum mortale recolat s̄ nō penitet. Un̄
enim dicitur in glo. super illud leuit. 27. Qui ac-
cesserit mundus ad mundā debet accedere: s̄ de
consecra. di. 4. Baptismus infra. Ergo iustos opo-
tet esse tanti indicis ministros si ministrare iuste
voluerint. Aut baptizat sine solemnitate in articu-
lo necessitatis: sicut alioñ faciūt vetule: s̄ sic n̄ pec-
cat mortaliter s̄ sic procedit p̄. ar. ad partē p̄i-
maz. Ad. 2. dō q̄ q̄suis sacerdos renuēdo pue-
rus baptizare mortaliter peccaret. q̄: per ordina-
tionē ecclesie ad baptizādū tenet esse parat⁹ vt
probari p̄t̄ per illud q̄d habetur de conse. di. 4.
Omnis p̄es byter. t̄i ex hoc nō sequit q̄ nō possit

vitare peccatū mortale: q̄: ipse p̄t̄ de suo pecca-
to penitere: s̄ sic potest sine peccato baptizare.
Argumenta ad partē aliā procedūt de illo q̄ bap-
tizat cum solemnitate vt minister ecclesie.

Barro querit Vt recipiēs ba-
ptismū sciēter ab
hominemalo peccet mortaliter. Et vi-
detur q̄ sic. de consecra. di. quarta. Ibi qui infra.
Quāuis s̄ sumptum est ab aug. ad orosius. q. 59.
quāuis vnū sit baptismū hereticoz qui in noie pa-
tris s̄ filij s̄ spiritus. s. baptizāt s̄ ecclesie catholice
t̄i qui foris ecclesiā baptizant nō sumunt bap-
tis-
mū ad salutē s̄ ad perniciē q̄ mortali peccāt. Itē
q̄ cooperant peccanti mortaliter peccāt mortali-
ter. s̄ q̄ sciēter suscipiūt baptismū ab homine malo
cooperantur peccanti mortaliter: q̄: ille in bap-
tizādo mortaliter peccat quod non faceret si nul-
lus ab eo baptismus susciperet: ergo sciēter susci-
piēs baptismū ab homine malo peccat mortali-
ter. Itē sciēter recipiens baptismū ab illo q̄ nō
vult baptizare nisi propter precii mortaliter pec-
cat q̄: talis cōmitteret symoniā ergo salc̄ in ali-
quo casu recipiens baptismū ab hoie malo mor-
taliter peccat. Cōtra a bono dño licitū est recipere
bonū donū per malū ministrū. Sed vt dicitur de
consecra. di. 4. Romanus. romanus pontifex non
hominē iudicat qui baptizat sed spiritum dei sub
ministrare gratiā baptismi: licet paganus sit qui
baptizat. ergo gratiā baptismi licitū est recipere
p̄ ministrū hominis mali. Itē eadē di. Baptismus
infra. Nō exhorreat colūba ministrū maloz. respici-
at dñi prāte quid tibi facit minister malus vbi bo-
nus ē dñs. s̄ sūptū ē ab aug. sup̄ Jo. tractatu. 5. pa-
rū an̄ mediū. Rūdeo q̄ cū baptismū sit sac̄m ne-
cessitatis ad salutē. in necessitatis articulo licitū
ē ip̄m a quocunq; hoie recipere quātū cū malo cuius
cūq; sit cōditio aut sc̄us. excepto aut̄ necessita-
tis articulo recipiēs baptismū sciēter ab hoie ma-
lo p̄cioso ab ecclesia simpli. vt ad r̄pus peccat mor-
taliter. q̄: q̄tū in se ē p̄ceptibile reddit filiaz eccle-
siē q̄d sciēter sine mortali peccō nō p̄t̄ fieri. si aut̄ acci-
piat sciēter ab hoie malo nō p̄cioso ab ecclesia sim-
pli. vt ad r̄pus nō peccat. maxie si suscipiāt a tali q̄
sibi ex officio cōferre tenet. Nullus. n. peccat i
recipiēdo q̄d sibi ab alio debitū ē. Ar. p̄. ad prem
p̄mā peccat d̄ malo hoie ab ecclesia p̄cioso. Ad. 2.
dō q̄ minor: ē falsa. q̄: iste petit q̄d sibi debitū est.
Ille aut̄ p̄t̄ reddere nō peccādo q̄ p̄t̄ penite-
re. Un̄ petēs baptismū ip̄m nō iducit ad peccādū
s̄ magis ad penitēdū. Ad. 3. dō q̄ baptizādas
aut̄ ē puer aut̄ adult⁹. p̄. mō ille q̄ offert puerū ad
baptismū. nullo mō d̄ dare p̄ciū sacerdoti vt p̄fe-
rat bap̄m puulo. s̄ in illo casu ip̄met d̄ puerū ba-
ptizare si p̄sto nō sit ali⁹ sacerdos q̄ puerū mō debi-
to baptizare velit. q̄: t̄i aq̄ nō ē sc̄m. licitum esset
emere aquā si sacerdos aquā suā nollet dare gra-
tis nō t̄i aquā sc̄ificatā. nec oporteret. q̄: talis aq̄
nō ē de necessitate baptismi. Si aut̄ nō p̄t̄ haberi
aqua sc̄ificatā nec haberi p̄t̄ gratis. dicitur qui-
dam pbabiliter q̄ in illo casu p̄t̄ pro illa pecunia
dari ab illo qui effert puerū sine vicio symonie. q̄:
talis redimit veyariēdem iuris pueri cuius in hoc
casu iure nature s̄ diuino est illa aqua q̄tū ad ba-
ptizādū vsū. s̄ hoc p̄cordat p̄ciati s̄ rōni. Si autē

baptizandus ē adult⁹ ⁊ nō iudicat q ip̄s velit baptizare sui p̄cio sufficiat sibi bap⁹ flamis. Ar⁹ ad p̄tē aliā p̄cedit de suscipiēte bap̄m in articulo necessitatis v̄l a sacerdote suo malo ab ecclia nō p̄t ioso simplr nec ad tempus.

Articulus .4°

Consequenter querit de 4°. p̄ncipali Et circa hoc q̄runt .4. p̄ v̄t nō h̄is ordinēz possit baptizare. 2° v̄t nō baptizati possint baptizari. 3° v̄t idē hō possit sc̄ip̄s baptizare. 4° v̄t bon⁹ āgelus possit baptizare.

Primo ostendo q nō h̄is ordinē n̄ possit baptizare d̄ cōse. di. 4°. Cōstat bap⁹ solis sacerdotib⁹ cē traditū eiusq̄ ministeriū. Itē q̄uis sac̄z penitētie sit sac̄m necessitatis nō t̄i p̄t absolue nisi sacerdos. ergo a sili nec baptizare. Itē ad solos p̄atos p̄tiner in eccliaz militatē introducere v̄l ab ea excludere. s; p bap̄m introducif baptizat⁹ in eccliaz militatē q̄ ad solos p̄atos p̄tinet baptizari. Cōtra v̄t h̄c Jo. 3° discipuli xp̄i baptizabāt. ⁊ t̄i nōdū accep̄t claves ecclie. ordinati. n. fuerūt sacer dotes i cena v̄l feri⁹ ostēditur. Itē d̄ p̄se. di. 4°. Mulier. mulier quāuis doct̄a ⁊ fact̄a viros i cōuētū docere ⁊ alios baptizari nō p̄sumat nisi necessitate cogēte. q̄ i cāu necessitatis nō ordiat⁹ p̄t baptizare. Rūdeo q̄ q; bap⁹ ē sac̄z necessitatis ad salutē p̄tā p̄ferēdi v̄tū bap̄m p̄cessa ē cuiuslibet hōi i casu necessitatis. sic in tali casu licitus est bap̄m celebrare i aq̄ nō sac̄rificata. Casu t̄i necessitatis excepto nō d; baptizare nisi sacerdos. nec nisi in aq̄ sac̄rificata. si t̄i t̄i nō ordinat⁹ baptizaret sine i aq̄ sac̄rificata sine nō sac̄rificata v̄tū bap̄m p̄ferret s; mortaliter peccaret. ordo. n. ministri ⁊ sac̄rificatio aq̄. alia ab illa qua i actu baptizadi sac̄rificat p̄inuoatōnē trinitatis nō requir̄t requir̄t d̄ necessitate ad cēntiā baptismi nec ad b̄ v̄t ille q baptizari recipiat efficaciam sac̄i. Ad p̄m ar̄m. d̄ q̄ illa auctoritas intelligif excepto casu necessitatis v̄t p; p̄ l̄az ibi dēz. Ad 2° d̄ q̄ nō ē sile. q; sac̄z penitētie nō ē tāte necessitatis sic bap⁹. p̄t. n. adult⁹ saluari p̄ v̄tū penitētie sine sac̄o penitētie si nō possit talē inuenire p̄ sac̄z penitētie sibi ministrari possit ⁊ velit. Ad 3° d̄ q̄ maior intelligēda ē de introductiōe in eccliaz ex officio. ad alios t̄i p̄t p̄tiner ex p̄missiōe in casu necessitatis. Arguēta ad p̄tē aliā nihil plus p̄cludūt nisi q̄ nō ordiat⁹ p̄t baptizare sine peccō i articulo necessitatis. ⁊ h̄c v̄tū ē t̄i in aq̄ sac̄rificata si alia h̄i nō possit. alias nō.

Secundo querit v̄t nō baptizati possint baptizare. Et v̄t q̄ nō. q; nō ordiat⁹ nō p̄t alios ordiare. q̄ a sili nō baptizati nō p̄t alios baptizare. Itē min⁹ ē sac̄m suscipe q̄ p̄ferre. q; min⁹ ē pati q̄ agē. s; nō baptizati nō p̄t suscipe alia sac̄ia v̄t su per̄i v̄sū ē. q̄ nullū sac̄m p̄t p̄ferre. Itē sine nālī potētia nullus p̄t i actiōem nālēz. q̄ a sili sine sup̄nālī potētia. nullus p̄t in actiōem sup̄nālēz. s; v̄t sup̄ius v̄sū ē caracter baptismalis ē sup̄nālī potētia ⁊ iustificatio p baptismū ē sup̄nālī actiō. q̄ nullus sine caractere baptismali p̄t aliā iustificare p baptismi administratiōez. Cōtra de conse. di. 4°. Roman⁹. infra a quodā reputatur baptizati a iudeo si baptizati fuerūt in noīe sac̄re trinitatis. Itē ecclia reputat baptizatos illos q baptizati sūt a paga

nis. v̄t habet eodē ca^o. an auctoritatē p̄ allegat̄z. Rūdeo q̄ siue baptizat⁹ hō siue n̄ baptizat⁹ aliq̄nē baptizet i forma ecclie ⁊ intēdēs facere qd̄ sac̄ ecclia v̄t baptizat. t̄i p̄ueniēt⁹ ē q baptizandus baptis mā recipiat a baptizato q̄ a nō baptizato. nec aliter p̄t fieri sciēt̄er sui peccō baptizadi si adult⁹ ē nisi articulus p̄babil necessitatis p̄ cēntiādem illi⁹ alit fieri reqr̄at. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ nō ē sile q; sac̄z ordis maioris ē dignitatis q̄ baptism⁹. nec ē tāte necessitatis. ⁊ iō p̄tās ordinē p̄ferēdi nō sic ē p̄cessa v̄l p̄missa q̄buscūq; hōib⁹ sicut p̄tās p̄ferēdi bap̄m Ad 2° d̄ q̄ sicut nō baptizati nō p̄t suscipe alia sac̄ia. ita nō p̄t alia sac̄ia a baptismō p̄ferre. Ad 3° d̄ q̄ caracter baptismalis ē sup̄nālī potētia ad alia sac̄ia suscipiēda. Et quo ad h̄c sup̄nālī potētia passiva. Et ego b̄i cōcedo q̄ sine illo nulli aliud sac̄m suscipi p̄t. t̄i nō ē sup̄nālī potētia ad sac̄z baptismi p̄ferēdi. ⁊ iō sui illa aliq; sac̄z baptismi p̄ferre potest.

Tertio queritur v̄t idē hō possit seipm baptizare. Rūdeo q̄ nō. Un̄ sic d̄t c̄t d̄ bap⁹. ⁊ c̄t effec. Debitū iter baptizati ē baptismi d; cē discretio. sic er v̄bis d̄m colligif dicētis apl̄is. Itē baptizate oēs gētes in noīe p̄tīs ⁊ filij ⁊ spūs sac̄i. Un̄ ibidē dicit p̄ iude⁹ q seipm baptizauerat ē ab alio baptizandus v̄t ostēdat q̄ alit⁹ ē q baptizari. ⁊ alit⁹ ē q baptizari. ad qd̄ designādū. ip̄e xp̄us nō a seipso s; a Joanne voluit baptizari. ⁊ infra sicut in carnali gnātide q̄ p̄les ex viro ⁊ femia nascif. alit⁹ ē q carnaliter gignit ⁊ q carnali gignif. sic i sac̄ali gnātide q̄ soboles ex aqua ⁊ spūs sac̄o renascif. alius debet cē q generat ⁊ alius qui spūs aliter generatur.

Quarto querit v̄t bonus āgel⁹ possit baptizare. Rūdeo q̄ d̄ lege cōi nō p̄uenit āgelo baptizadi p̄tā s̄c̄ oisū ē. ⁊ qd̄ articuli p̄cedētis. q; t̄i bon⁹ āgelus nūq̄ baptizaret nisi ex sp̄ali mandato d̄m. iō si certū cēt q̄ bon⁹ āgles aliq̄nē baptizasset ille nō esset baptizad⁹. Un̄ basilica quā d̄dicant sc̄ūs mich̄ba et imōre gargano nō fuit postea ab hōie dedicata.

Quinta litteram Si quos baptizant ebriosus. Ad ē h̄c intelligēdi de ebrioso actu existēte i ebrietate ligare simplr rōnis vsū. q; talis nō possit h̄c l̄tione baptizadi. s; d̄ assuetō ad ebrietatē. si t̄i qd̄ baptizant existēte ebrio. v̄l nō h̄re ebrietatē q̄ totalif ipediat rōnis vsū. Si i heresi quacūq; t̄. b̄ expositū ē i qd̄ibus. Ad hōiem indicat q baptizat. subministrare. s. gr̄am xp̄i iteri. Un̄ seq̄. d; sp̄m d̄i t̄. minus. n. eq̄le in bonis sine a malis baptizarent b̄ in qd̄ibus ē expositū. qd̄ p̄ illū fuit par̄ ē. i. qd̄ fuit per ministeriū illi⁹. Itē finis i suo spē ponere i hōie tanq̄ in remuneratore. p̄t. n. hō spē ponere i hōie tanq̄ in adiutore. Tot cēt bap̄i quot sui. s. denotatiōe ⁊ cēt sc̄isina in ecclia. Ita in misterio h̄t itus mādare b̄ effectiue intelligēdo falsū ē. p̄ offer de per aliq̄nē cāre. b̄ simplr falsū ē. v̄t oisum est i qd̄ib⁹. ⁊ optio m̄gri in isto passu cōmuniter nō tenet.

De .vi.
Quibus liceat t̄. Superi⁹ d̄stinauit magister de baptismō q̄tū ad ip̄m c. 4.

faciunt sibi se et quod ad suscipiētes. et quod ad ministros
et hic determinat de ipso quod ad baptizandi usus
sibi ritum solum esse ecclesie. et diuidit in pres. 4. 1° de-
terminat de eis qui requirunt ex parte ministri. 2° de eis qui
requirunt ex parte suscipiētis. ibi. Hec sciendum est. 3° de illis
qui requirunt ex parte facti ibi qui est. 4° de eis qui requirunt
ex parte facti alius. ibi. Porro cunctis. Et ista vitia in
duas. 1° determinat de interrogatōe et nō solum p̄no-
rum. 2° de cathecismo et exorcismo baptizandorum
ibi. Illa autem interrogatio.

Circa hanc di. quod est principaliter de
6. 1° de his qui requirunt
ex parte baptizantis. 2° de his qui requirunt
ex parte baptizandi. 3° de coactōe nō baptizatorum ad bap-
4° de ritu baptismi. 5° de ritu cathecismi. 6° de
ritu exorcismi. Circa primū quoniam tria. 1° ut in ba-
ptizante requiratur fides ad hunc ut possit verum bap-
2° ut intentio. 3° ut intentio pure in habitu sufficiat.

Primo ostendo quod in baptizante
requiritur fides ad
hunc ut verum possit conferre bap-
1. 8°. et hētur. l. q. i. De rabe. accedit vbi ad ele-
mētū et sic faciunt. et paucis interpositis sequitur. nō quod
dicitur q: credis. gregorius fides in baptizante. Item ma-
gis dependet ceteri et est vna a causa efficiēte quod a subie-
cto. s; ad hunc ut recipiat vnum baptismi requiritur fides
in baptizando. g. multo fortius in baptizante. Item in bap-
tizando principalior est baptizans quod p̄uulū offerēs. s; i offe-
rēte requiritur fides q: p̄ p̄uulo videtur. Credo. g. multo
fortius in baptizante. Contra de p̄se. di. 4°. Romanus
l. 21 quodam. dicit Nicolaus papa de baptizante a
quodam iudeo q: si in nomine scē trinitatis baptizati sūt
rebaptizari nō dicit. Rūdeo q: fides non requiritur in
baptizante ad hunc ut verum conferat bap-
1. nec ad hunc ut il-
le qui baptizatur recipiat baptismi effectū. etiam illū q: e-
res et nō faciunt hunc est iustificatiōe. q: sic dicit di. p̄dicta
Baptismus. et sūptū est ab aug^o tractatu. 5°. sup̄ Jo. ser-
re eque distat iter principii et mediū. baptismus tal-
est quod ille i cui p̄tare datur nō est ille p̄ cui m̄ste-
riū datur. Et q: baptismus a quocūq; ministris in p̄tare
xpi datur. id baptismus ab infideli administratur vbi bap-
tismus est factus alius q: ad bap-
1. requirunt nisi sit ipse
dimētū in illo qui baptizatur plene h; in eo sūm; effectū.
Ad p̄m in opp^o dicit q: bap-
1. vnum. credis. ibi nō refert
ad baptizantē s; ad ecclesiam ministrantē. alii dixerunt nō
q: dicit s; q: credidit. Ad 2° dicit q: maior nō est vna
de efficiēte mysteriali s; dicit efficiēte principii. ille autem
qui faciunt administrat nō est principalis causa effectus bap-
tismi. s; tñ mysterialis. Si tñ infidelis recipiēs bap-
tismi tñ recipit quod ecclesia tñ dicit ministrare. credet tñ
in particulari q: nihil sit recipit caracterē baptismalē
s; nō grām gratū faciētes. Ad 3° dicit q: non requiritur
fides p̄sonalis in offerētibus p̄uulū ad bap-
1. s; sufficit
fides ecclesie. Alii offerēs p̄uulū ad bap-
1. nō videtur p̄-
sona sua quod dicit. credo. s; i p̄sona pueri ut sit sen-
sus. credo. i. faciunt baptismi p̄sō sū recipere.

Secundo queritur utrum in baptizante
requiratur intentio
Et videtur quod non ebrius potest baptizare. Cui
de p̄se. di. 4°. Baptismus. et infra nō timeo ebrius. s; ebrius
nō potest habere intentionē faciēdi quod facit eccle-
sia. q: tñ nō h; vsū li. arbi. nō g. requiritur intentio in
baptizante. Item nō minus necessaria est fides quod inten-
tio. q: q: nihil credit facere nihil credit facere. s; ut

habitu est in quodam p̄cedēti in baptizante nō requiritur
fides de necessitate. ergo nec intentio. Item in agen-
te instrumentaliter ad sui directionē nō requiritur alia
intentio quod intentio principalis agētis. Sed ille qui
administrat baptismum est instrumentale agēs et xpi
principalis. g. nō requiritur alia intentio quod intentio xpi.

Contra magis in sibi huius di. c. 4° in bap-
1. in alijs sa-
cramētis. sicut forma est seruanda. ita intentio ce-
lestis illud est hūda. Item sibi p̄bi. 2° p̄bi. effectus
qui eueniūt p̄ter intentionē sūt a casu. sed effectus
baptismi nō sūt a casu q: eueniūt ut in pluribus. ca-
n. que eueniunt a casu eueniunt a sibi p̄bi. vbi
prius. ergo ad effectū baptismi requiritur intentio ba-
ptizantis. Respondetur q: ad hoc ut vnum cōferat ba-
ptismus. necessaria est baptizantis intentio. quando
enī aliqua plura cōcurrunt ad vnum effectū oportet
q: aliquo modo vniant. Ad feticationē autē illi
qui baptizatur requiritur ablutio exterior et verba que
realiter vnita nō sunt. requiritur etiam baptizans. et
ideo necessaria est intentio baptizantis per quā ablu-
tio et verba intentionaliter coniungantur iter se et cui
illo qui baptizatur et ulla ista cui sine qui est purgatio
illius qui baptizatur. Ad p̄m in opp^o dicit q: nō est
idem dicere ebrius et actu ebrius. Ebrius enim
est assuetus ad ebrietatē. etiam si actu nō sit ebrius. et
ideo quāuis ebrius ebrietate totaliter vsūm rōnis
tollente nō possit habere intentionē faciēdi quod facit
ecclesia. tamē ebrius pro illo tēpore quo non est
actu ebrius vel si est ebrius et nō est ebrius. tollēs
rōnis vsūm totaliter potest habere intentionē hanc.

Ad sēdū cū dicitur q: qui nihil credit facere nihil
intendit facere et cetera. dico q: aliquid potest credi et irēdi
in vniuersali quāuis nō intendat nec credatur in par-
ticulari. sicut sibi p̄bi. scō p̄iorū. Aliquis potest
credere q: omnis iulla sit sterilis. et tamē potest exi-
stimare q: hec iulla habeat in vtero a simili dico
aliquo modo q: quāuis infidelis in baptizando ni-
hil credat baptismum vniuersale nec irēdat ut valeat
in particulari imo cōtrarium tamē in hoc q: cre-
dit facere et intendit quod facit ecclesia credit et inten-
dit aliquid facere in vniuersali. et hec intentio suffi-
cit. Unde bene dicitur dicentes q: quodammodo intentio
nem baptizantis sufficit q: intendat facere circa illū
qui baptizatur illud quod facit ecclesia. Ad 3° dicit q: ma-
ior nō est vniuersalis de ministro quod nō potest habere p̄p̄riā inten-
tionem. de ministro autē quod habet potest eam quod admodū
suis est qui sibi sibi. in libro politico et or-
ganū vel instrū aiatum nō est verū. tale autē instrū
administrat baptismum.

Tertio queritur utrum sufficiat in
baptizante inten-
tio pure in habitu. Et videtur quod sic magis sufficit inten-
tio bona in habitu quod intentio mala in actu. Sed
aliqua mala intentio in actu sufficit. q: ut dicitur
de consecra. di. 4°. Nō illud et sūptū est ab Aug^o in
eplā ad Bonifacium ep̄m circa mediū et recitat ma-
gister in sibi huius di. ca^o penul. nec te illud moueat
quod quidam nō est fide ad baptismum percipiendum
p̄uulos serant. ut grā spirituali a d vitam regene-
retur eternam. Sed quia cōspuntur hoc remedio
temporalē retinere vel recipere sanitates. nō enī
propterea illi nō regenerantur. et non ab istis hac in-
tentione offerunt. g. multo fortius bona intentio ba-
ptizantis pure in habitu sufficit ad baptismum.

Itēz vna motiua nō erequit motū i hoie nisi ad
 iperū volūtatis. S; hō itinerās nō semp ē in actu
 volēdi itinerare. qā velle sequit intelligere. t planū
 ē q nō semp actu cogitar de via sua. g intētio i bitū
 sufficit ad pductionē effcūs. Cōtra actor. 6. pncipi
 oz dicit. Passio ē effcūs illatōz actōis. g ad effcūm
 ad quē cāndū requir intentio. necia est intētio que ē
 actō. S; intētio pure in bitū nō ē actio. g nō sufficit
 ad b vt causet effcūs purgatiōis in illo q baptizat.

Itē sic se bēt bētus ad bituarū sicut qualitas ad qli
 ficatū. S; qualificatus p suā qualitatē nūq; pducit
 effectū nisi mediāte actōe sue qilitatis. g sicut nec ha
 bēs intētiōē baptizādū in bitū pōt pducere aliquē
 effectū nisi mediāte actu bitūis intētiōis. Rūdo
 q loquēdo de intētiōe pure in bitū t in pncipali t in
 vli t in pncipali t in medio t in fine nō sufficit intētio pur
 in bitū. q; ex tali intētiōe nō pcederet aliq; actus t
 ex psequenti nec effcūs. s; loquēdo de intētiōe pure
 in bitū respectu effcūs in pncipali. exite tū in actu re
 spectu effcūs in vli. dico q sufficit ad cōferendū ve
 rā bap^m t efficacā ei^o illi q baptizat. et si nō fuerit
 in actu nisi in pncipali. qā in vltute actualis intētiōis que
 fuit in pncipali cū alijs q ad b regunt. v; illud qd postea
 sequit aliter incertissimū ēēt q vere eēt baptizati
 t magnū imineret piculū baptizātibus in baptizan
 do. tū si baptizās nō ē diligēs in applicādo intētiōes
 suā sicut q decet ad ipm actū a peccō nō excusat. Ad
 p^m in opp^m dō q baptizās intēdēdo facere qd facit
 ecclesia nō h; intētiōē malā. s; in b q nō intēdit pur
 gationē a peccō s; tū sanitate corpālē vel aliqd aliud
 tpale h; intētiōē malā. sed intētio sua quo ad b. nec
 ad bap^m pfcit. nec officit. Si aut tū mō noet. ad
 ulto aut nō intēdenti p bap^m psequi nisi t palē res t sic
 cōferat facz qstū ad ipressiōē characteris supposito
 q intēdit eccleie recipe facz nō tū ei pferf remissio
 peccōz durate in tali intētiōe. Ad 2^m dō q volūtas
 p actū suū facit aliquā ipressiōē in vltute motiua q
 durat ad tps et actu volūtatis nō manēt. qua expi
 rāte virt^o motiua nō erequeref motū apli^o nisi reno
 uaref ipiū volūtatis. frequēter tū manet hōi actuali
 volūtate itinerādi qd ipē non aduertit. Uū qū. ex
 forti intētiōe ita se puerit ad aliud q non actu cogi
 tar de suo itinere nec i vli nec in pncipali cessat. nec i
 pncipali q scā fuerat in virtute motiua p pcedētē
 volūtatis actus statiz cessat mot^o. Ar^o ad pte aliā
 nō plus pcludit nisi q requir intētio in actu i vli vli
 in pncipali. saltem in pncipio actus t b est verū.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2° pnci
 pali. t circa b q
 ratur tria p^o vtz puuli in vtero mat
 no possint baptizari. 2° vtz in adultis
 requiraf vsus rōnis. 3° vtz in adultis habētibus
 vsuz rōnis qn baptizatur. requiraf intentio ad hoc
 vt recipiant sacramentū baptismi.

Primo oñdo q paruli in materno
 vtero possint baptiza
 ri sicut aplm ad Ro. 5. Potentius est donuz
 dei q; hōe delictū. Sed p delictū hōe puer in vte
 ro peccato inficitur. ergo multo fortius in vtero p
 donū dei quod datur in baptismo a peccato mūdāf
 Item quādin puer est in vtero est aliqd pncipās ad

matrē sicut fructus ad arbores quādin est in arboze
 ergo videt q cū baptizatur mater pregnās sil puer
 baptizatur. Item instituta de ingenuis cū ancilla
 pgnās māmittit. puer et cū mrem māmittit g a sūi
 cuz mlter pgnās p bap^m a sūitute peccī liberatur fe
 tus illius liberationis pnceps efficit. Contra ap^o
 i. Cor. 15°. nū prius quod spūale est q; quod alale.
 Sed quousq; puer nascat de vtero non habet vili
 ete esse suū alale. ergo nec ante pōt per baptismū re
 cipere esse spūale. Item Jy. li. 1°. p^o. de sumo bono.
 c. 24°. Pueri cū matre baptizari nō possunt. q; qui
 ad huc natus sicut Adam nō est. renasci sicut xpm non
 pōt. Rūdo q quāuis parulū i materno vtero di
 uina virtute possunt sanctificari sicut quēz modū fuit
 sanctificata beata virgo Jere. t Jo. bap. possūt etiā
 baptizari baptismō sanguinis cū pro fide interficiū
 tur in maternis vteris etiā si nō feratur intētio iter
 ficientis nisi ad interfectionē matris. tū baptismō
 aque non possunt in maternis vteris baptizari qā
 nōdū noti sunt militanti eccleie cuius membra hōa
 vel mala sacm administrat. nec possunt circa eos
 ministerium exercere. oportet. n. q caro illius q ba
 ptizatur sicut totum vel partē immediate abluatur.

Unde si puer totaliter inuolutus in vno conio in aq
 immergeret. sicut formā verborū debitam non pro
 pter hoc baptizaret. dicere autē q ideo baptizari nō
 possunt qā ad huc non habēt esse distinctū a cā sue i
 fectionis vt aliqui dicūt. superius reprobatū est dī.
 4°. in illa qdōe. vtrūz baptismus sanguinis supple
 ar vice baptismi aque in parulis in solitudine argu
 menti pūm. Et ad huc reprobari pōt p duas alias
 rōnes. Una est quia ex illo dicto sequit q per nullā
 viam possēt aliq; in vtero regenerari. alia est quia
 pūlus ems in vtero matris tam hēt distinctū esse
 a mte s; aiaz i q ē peccū origiale. Ad p^m i opp^m dō
 q potēt^o ē donū xpi qstū ad sufficiētā q; delictuz.
 Hōe. si tū qstū ad efficacā. nō. n. grā trāsit i oēs sicut
 cipa. s; b ē pp idispositionē suscipiētū. pūli autē in
 mris vteris vt iā oñsuz ē nō sunt dispositi ad susci
 piētū donū grē p bap^m aq misterū. Ad 2^m dō q q
 ins puer sicut corp^o ems i mris vfo sit mri pūctus.
 tū oio distict^o ē ab ea s; aiaz rōnalē q subiectū ē peccī
 t scificatiōis. t id mutatiōes scē circa mrez qstuz ad
 cōp^o redūdare pōt ad cōp^o pueri. vti t sibi in mris
 vfo p nutritionē mris mstrāf nec a corpālia vite.
 q; et māmittit respicit corp^o. id māmittit cū ma
 tre qnis libera pcepit. Deliceps si ancilla scā piat pu
 er nascit liber q; nō d; calamitas mris ei nocere q i
 vfo ē. S; q; scificatiō respicit aiaz. id nō o; q scifice
 tur cū mte. Et sic p; solo ad 3^m. Ar^o ad pte aliā nō
 pcedūt d spūalitate t regnātiōe q fit duob^o mōis p
 mis. S; Aplos de spūalitate q erit p glosā resurre
 ctioez. Et Jy. de regnātiōe per bap^m aque.

Secundo querit vtz i adultis regra
 tur vsus rōis ad su
 scipiētū bap^m. Et vtz q sic. q; mrimonū nō fit sine 2
 sēsu q cē nō pōt sine rōis vsu. S; p susceptionēz bap^m
 aiaz pōsāf dō. g ad b regrit rōis vsus. Itēz magis
 pōt impediri vt^o bap^m ex pte suscipiētis q; mstri. quia
 malitia mstri nō impedit effcū bap^m vt oñsuz ē. S; re
 grif rōis vsus i baptizate. g multo fortius i suscipiēte.
 Cōtra. extra de bap^o t eius effcū. magis. adulti
 dormiētes. t amētes pōt baptizari. Rūdo q sicut
 ad susceptionē forme elāris in mafia nō ē necessaria

coopatio ex pre matie. s; q̄tā ē ex pre sua sufficit q̄ n̄ sit i ea aliqd p̄hibēs illi^o forme suscepiōnē. sicut ad suscipiēdū sac̄z bap̄i r̄e eius nō ē necia p̄se aliqua actio ex pre suscipiētis. s; sufficit q̄ i eo non sit aliqd p̄hibēs p̄dēoz suscepiōnē. p̄hibēs aut̄ nō ē nisi peccatū mortale actuale. de quo hō nō ē p̄tritus nec attritus. r̄ id si aliq̄ adulti s̄iāt carētes vsu rōnis asq̄ mortaliter peccauerint si bap̄izantur recipiunt sacramentū r̄ rem sacramēti. Si autē antequam s̄iāt furiosi vl̄ obdormiāt mortali peccauerūt p̄mittēdo vl̄ omittēdo r̄ nō faciūt d̄ illo peccō nec p̄triti nec attriti si bap̄izant nō suscipiūt r̄e sac̄i. Quis sac̄z suscipiēt si illo tpe quo furia intrauerūt vl̄ obdormierūt itentionē suscipiēdi sac̄z actu vl̄ bitu hēbant. tū q̄ tūcūq̄ p̄staret q̄ talē itentionē hāuissent n̄ d; aliq̄ bap̄izare dormientē vl̄ furiosū h̄itē lucida iterialia dū actu ē in furia. s; expectādū ē furiosi lucidū iter uallū r̄ dormiētis uigilia r̄ q̄ d̄nū facit peccat. nisi s; s̄iū iudiciū p̄ babili imineat piculū si tales differat bap̄izare. q̄tū aut̄ ad furiosū nō h̄itē lucida in ternalla nlla ē dilato faciēda. Ad p̄m dō. q̄ nō ē s̄ile de m̄rimonio q̄ d̄bitur inf̄ alaz r̄ deū p̄ suscepiōnē bap̄i r̄ de m̄rimonio q̄ d̄bitur inf̄ vix r̄ mulierē. q̄a i 2° neciūs ē p̄sensu p̄se i p̄ aut̄ nō ē nisi in adultis h̄itib^o vsu rōnis. in illis. n. regit̄ p̄sensu actu vl̄ bitu Ad 2^m dō q̄ maior ē vera h̄ido aspectū ad peccatū bap̄izātis r̄ suscipiētis bap̄m s; h̄ido aspectū ad itentionē nō ē vix. q̄a itentio bap̄izātis p̄se regit̄ ad eētū sac̄i eo mō q̄ sup̄ius onfuz ē. nō sic aut̄ itentio suscipiētis nisi i adultis h̄itibus vsu rōnis. i illis. n. requirit̄ actu vl̄ bitu i sp̄ali vel gnali. Ad ar^m ad pre aliā dō q̄ sicut ibidē d̄ dormiētēs amētes si p̄f q̄ amētia incurrerēt aut̄ dormirēt i d̄dictide p̄stiterāt. q̄ i eis itelligit̄ d̄dictōis p̄positū p̄durare si fue rint sicimerū caracterem nō suscipiunt sacramēti.

Artio querit vix i adultis h̄itibus vsu rōnis q̄ bap̄izāt regit̄ itentio ad b̄ vt recipiāt sac̄z bap̄i. Et vt q̄ nō. d̄ p̄se. di. 4°. Soter ē i glo. d̄. q̄ si bap̄izāt tēdit bap̄izare q̄lēcūq̄ itentionē bap̄izāt^o h̄at recipit sac̄z. Itē ad suscipiēdū sac̄z bap̄i non regit̄ in suscipiēte aliq̄ dispositio postiuua s; sufficit q̄ non sit i eo dispositio repugnās suscepiōi sac̄i. alias. n. p̄ uult nō recipere bap̄i sac̄z. S; in adulto q̄ nō itēdit recipere bap̄i sac̄z. nec tū itēdit nō recipere nō ē dispositio repugnās suscepiōi sac̄i. s; si talis abluat ab itēdente p̄ferre bap̄i sac̄z recipit sac̄z. Cōtra magis depēdet bap̄i sac̄z a suscipiēte q̄ a ministrante. q̄a effe ctus bap̄i ipedit p̄ malitiā suscipiētis. r̄ nō p̄ malitiā ministrantis. vt declaratū ē di. p̄cedētū in illa q̄dē. vix bap̄i possit tradi ab hoīe malo. S; vt vifuz est i 2° q̄dē p̄cedētis articuli regit̄ itentio in bap̄izate. q̄ regit̄ in suscipiēte bap̄m. Rūdeo q̄ quis i adultis h̄itib^o vsu rōnis dū ceteri^o abluat sub forma v̄boz debita ab itēdēte ministrare bap̄i sac̄z possit d̄s cū sit op̄s ip̄imere caracterē bap̄ismale ex sp̄ali dif p̄fatiōe. nulla erit in eis itentione neq; actu neq; bitu ad suscipiēdū sac̄z. tū de lege cōi ad b̄ vt caracterē bap̄ismale recipiāt regit̄ in eis itentio actu vl̄ bitu ad suscipiēdū sac̄z. p̄ suscepiōnez. n. carac teris bap̄ismalis s̄rat h̄o eccliaz militātem. seu acribit̄ exercitū ecclie militāris. ad b̄ aut̄ vt h̄o in tret eccliaz militāntē r̄ ascribit̄ exercitū ei^o. regit̄ ei^o p̄sensu actu vl̄ bitu si ē in statu in q̄ p̄sentit̄ pos

sit. p̄babile. n. ē q̄ ad b̄ plus regit̄ ab illo q̄ p̄sentire p̄t q̄ ab illo q̄ p̄sentire nō p̄t. sicut videm^o q̄ i cathecismo p̄ puulo r̄idēt p̄mi. r̄ tū sic dicit mgr̄ hui^o di. c. vltio. si adult^o ē d; r̄idere p̄ se ip̄o. s; d̄ p̄se. di. 4°. Cū p̄ paulis. r̄ s̄ip̄tū ē ab Aug. 4° li de bap̄o r̄ s; donat. vsus finē. si p̄ eo qd r̄idere p̄t ali^o r̄idēat. nō itidē valz. Et q̄ reglā illud euāgelij dcm̄ ē qd oēs cū legif̄ nālī moner. etatē h; p̄ se loq̄tur. Et statim post. nemo ex aq̄ r̄ sp̄i sc̄d renascif̄ nisi volēs. qd nō de paulis sed sc̄olis r̄ adultis r̄ sue volātatis arbitris itelligendū ē. Ad b̄ aut̄ nō ē necia semp̄ dēfina ta itentio in actu. q̄a q̄q; sufficit itentio i bitu. Si. n. aliq; vix cathecumīnū nō actu cogitantē de suscepiōe sac̄i bap̄i. s; de re alia nudū ablueret sub forma v̄boz debita itēdēs sic ministrare bap̄i sac̄z ille cathecumīnus recipet caracterē bap̄ismale; q̄uis. n. itentio i bitu tū n̄ sufficiat ad cāndū effe tū p̄t tū ē sufficiēs dispositio ad suscipiēdū. maior. n. actualitas regit̄ in agēte q̄ in patiēte cū res agat p̄ suam actualitatē r̄ patiā p̄ suā passibilitatē. q̄q; tū itentio in actu determinatē regit̄ p̄ acciō. s. vl̄ ad remouendū p̄hibēs vel q̄ nō p̄sentire in actu r̄ nō p̄sentire in bitu sese cōdicāt. si. n. in accēdēte ad bap̄m est actu vel bitu itentio nō recipiēdi sac̄z bap̄i cuiusmōi itentio p̄bitet sac̄i suscepiōnē neciūs ē illā itentio nē expelli p̄ s̄iā itentionē in actu ad b̄ vt ille recipiat sac̄z bap̄i. Si ē accēdēs ad bap̄m admonēat d̄ ligēter vt actu p̄sentiat regit̄ q̄ p̄sentiat in actu ad b̄ vt tūc recipiat vere sac̄z q̄a si tūc nō cōsentiret in actu tūc ē nō p̄sentiret in bitu. h̄ic. n. accipim^o p̄sentire i bitu in aliq; r̄e q̄ h̄o sic dispositus ē q̄ si actua liter r̄ deliberatē recogitat de illa re q̄ actu p̄sentit̄ in illā. Ad p̄m in opp^m dō q̄ illa glo. teneri non d; Ad 2^m dō q̄ maior falsa est de adultis h̄itib^o vsu rōnis dū bap̄izāt. sic p; ex d̄cis in corpore q̄mīs.

Articulus tertius

Consequenter q̄rit de 3° p̄ncipali. Et circa h̄ q̄rū tur tria. 1° vix infideles adulti non bap̄izati sint cogēdi ad suscipiēdū bap̄ismū 2° vix illi q̄ coacti suscipiūt bap̄m recipiāt caracterē bap̄i. 3° vix puuli iudeoz r̄ pagioz sint inuitis parentibus bap̄izādi.

Primo ostēdo q̄ infideles adulti nō bap̄izati sunt cogen di ad suscipiēdū bap̄m Luc. 14. d̄. Erit in vias r̄ sepes p̄pellere iurare vt in iplēat dom^o mea. Itē Aug. i eplā ad Vincētū lōge an̄ mediā. mea p̄mit^o snia nō erat nisi neminē eē cogēdū. r̄ pag post. Sed hec opio mea nec d̄dicentiū v̄bis s; demōstratiū su pabaf̄ exēplis r̄ aliq̄rūlā infra. terror legū in tñ p̄fuit vt plures dicāt gr̄as deo q̄ vicula n̄ra dirupit. r̄ nos ad pacis viculū trāsiit. Cōtra decretoz di. 45. Qui sincera. q̄ sincera itentio efnēos xp̄iana reli giōe ad fidē cupiūt recētā adducere blādimentis de b̄t nō asperitatibus studere. Rūdeo hoīes nō sūt cogēdi ad aliqd agendū exteri^o. vel dō vl̄ patiēdū. q̄a si p̄dest coactis nec ecclie i v̄tute alicui^o b̄di act^o ad quemcogi nō possit nisi p̄dictā coactionē recederetur p̄nozes sine p̄optiozes ad illū bonū adz. at. n. sup̄radicta coactio penit^o inutilis esset. s; hoīes cōfiteri ore exteri^o se velle bap̄m sac̄i suscipere. r̄ ip̄az

irregularis, 3° vtz consuetudo de expectado pferre bap^m vsq; ad sabbatum pasce vel pentecostes fuerit rationabilis.

Primo oñdo q^o bap^o iterabilis, factus. n. eucharistie qd^e nobili^o e iterabile. Itē pncipalior effectus bapⁱ e gra q^o character. q^o mltomagis bap^o debet iterari pp^o gra amissibilitate q^o nō iterari pp^o characteris idelebitate. Contra l. du^o 2° l^o de sacra. pre. 6. c. 13°. valde rōnabili diffinitōe a scis pib^o institutū e vt q^o semel bapⁱ factū pcepisse cognoscif nulla rōne illud iterato accipiat. Item, l. ne scifi baptisma iteret. l. p^o. For^o pōdē am^o errozes q^o aploz pcepta calcātes xpiani nōis sacra sortitos alio rursus bapⁱsmate nō purificāte s^o incedāt lana cri noie pollutentes. Rūdeo q^o bap^o nō e iterabilis. ordiāuit. n. dēns vt in eodē hoie nullū effectū hēat nisi semel qd^e rōnale fuit s^o pgruū pp. 4. p^o q^o amoribus s^o quē e pncipalr. s. originale peccū non pōt eē in eodē hoie nisi semel. 2° q^o ipamit effectū indelebilē. s. characterē quo aīa semp e disposita ad grē susceptionē nisi eluerit in seipsa aliqd in cōpossibile grē qd^e est peccū mortale. 3° q^o aremit tit oēm culpā s^o oēm penā s^o id si plures posset hie suū effectū in hoie eēt peccōibus incitatuū delinquendi. 4° q^o significat xpī mortē q^o nō e mortū nisi semel. Ad p^o in opp^o dō q^o factū eucharistie circa eandē materiā i numero nō e iterabile. Eadē. n. hostiandē e psecrabil nisi semel. Et id q^o quis factū eucharistie ab eodē hoie plures possit suscipi nō tū ex hoc sequit q^o circa eandē materiā iterabil sit eēntia facti. q^o p^o sūt in hostie cōsecratōe nō suscipiēde. eēntia aut bapⁱ cōsistit in ablutiōe sub debita verborū forma r^o tēdē. Ad 2° dō q^o quis grā sit pncipalior q^o caract^o fm se s^o absolute. tū e ita p^o p^ous effcās bapⁱ. p^o alia. n. sacra grā hētur. s^o p^o solū fact^o bapⁱ h^o baptismal caract.

Secundo querit vtz baptizatus se baptizatuū ignorans postea faciēs se sine cōditiōe baptizari sit irregularis. Et v^o q^o nō. p^o eodē facto illicito magis d^o puniri agēs q^o patiens. S^o nō inuenitur in iure canonico q^o baptizō alitū quē nescit baptizatuū s^o tamē baptizatus sit irregularis. ergo multo minus baptizatus se nesciens baptizatum si iterum baptismum recipit est irregularis. Itē nullus d^o eē irregularis p^o alienū factū ad qd^e ipē nō coopat nec p^o silio nec auxilio nec favore. S^o b^o nō esset verū si baptizatus se baptizatuū nesciēs fieret irregularis. 2° suscipiēdo bap^m q^o apertēs bapⁱ mū pōt ab aliquo dōmics baptizari. Cū si die crastina fieret irregularis suscipiēdo bap^m fieret irregularis ocafiōe bapⁱ facti ad qd^e nō esset coopatus. Videt ergo q^o talis nō esset irregularis. Contra magis canel ep^o s^o q^o ad statuta p^o quoz trāsgressione incurrif snia excoicationis aut suspensionis ipō sed q^o inferiorib^o eē de sen. exco. Quia piculo suz. s^o illr magis d^o caucri irregularitati eoz q^o s^o inferior. S^o l. Ne scifi baptisma iteret. l. i. d^o. Anti sitē q^o scitātē baptismatis illicita usurpatōe gelauerit sacerdotio indignū eē censem^o. q^o mltō fort^o subditus in quo iterat bap^o est irregularis. Ad istā qōnez dū qdā q^o 2° suscipiēs bap^m quis igno-

ret se p^o fuisse baptizatuū irregularis est. Cū d^o cōsecr. di. 4. Qui bis. Qui bis ignoranter baptizati sunt nō indigēt p^o eo penitere nisi q^o fm canones ordinari nō p^ont nisi magna aliqua necitas cogat. qd^e id additū est q^o imminente necitate cū tali dispē sanduz est. s. per ep^m. Cū illo tū q^o scienter se faceret rebaptizari nō posset ep^o dispensare. fuit aut b^o statutuū pp^o baptismi reuerentiā s^o in detestatōez iniuriantiū sacro. Alij dūt q^o talis nō esset irregularis. q^o q^o quis b^o olim fuerit obfutuū in odiū rebaptizatiū. mō tū possunt p^ouocari. q^o ignorātia scio excusat eos. Alij dūt p^odictū decretū debere intelligi s^o ignorātia iuris q^o nō excusat. Et hec s^o pra sunt ex glo. sup locū p^odictū. S^o hanc opionem scēaz v^o eē qd^e d^o in p^odicto decreto q^o non indigēt p^o eo penitere. qd^e nō eēt vtz si cū igno- rantia iuris hiet sciam facti. vt pōt probari p^o ea q^o dicūt in. c. i. immediate sequēti. Qui vult tenere p^o mā opionē q^o magis v^o p^osonare textui pōt dicerē Ad p^o in opp^o q^o maior intelligēda e de pena q^o i fligitur p^o peccō. irregularitas aut in cāu supradcō nō infligit sic fo baptizato p^o sua cōpa. vt p^o p^o tēp^o tū p^o allegari decreti. sed p^o facti reuerentiā s^o vt hōi nes sint diligētiores in sollicitate cauēdo ab his que sunt iniuriā sacri. In talib^o aut penis quoz magis canel superioribus q^o inferioribus eo q^o irregularitas piculosior est in eis. Ad 2° dō q^o aln punitur quis pp^o factū alienū ad qd^e nihil eē coopat^o. vt h^o l. q. 5. c. i. Et p^oterea p^o b^o q^o petit baptizari coopatus est ad scēaz bapⁱ susceptionē. q^o quis post b^o dormiēs fuerit baptizatus. Qui vult tenere p^ote aliā pōt dicere ad p^o in opp^o q^o lex illa loquit^o s^o rebaptizate scietē vt p^o p^o tram sequentē. Et p^oterea nō ligat. nō. n. p^o tinet ad ipatorē penā irregularitatis infligere. scietē tū rebaptizantē eē irregularē si publicū est p^o bari pōt p^o illud qd^e h^o eē de apostatis. Ex l^o rānū. Ad decretū aut qd^e adducit p^o opione alia pōt dicere si cur dem est in corpe qd^e nō. v^o intelligit de illis qui cū postea seueriteratū habēt.

Terio querit vtz consuetudo de expectado cōferre baptismū vsq; ad sabbatum pasce vel pētecostes fuerit rōnalis. Et v^o q^o nō. vt h^o tū est. bapⁱsmus repitatur passionē xpī. q^o magis debuit determinari dies passionis q^o sabbatū. Itē d^o cōse. di. 4. Hūc. nūc. aque bapⁱ purgare peccā credētū posset nisi tactu dñici corpis scificare fuissent. Sed xp^o bapⁱsmus fuit in die epiphanie fm q^o tenet ecclesia. s^o v^o q^o illa dies marie determinari debuit ad cōferendū bap^m. Cōtra ecclesiastica statuta nō sūt nisi in rōnali cā. sed ecclesia illos duos dies determinauit ad p^oferendū bap^m. vt dicit mag^o in l^o huius di. c. 4. s^o h^o de p^ose. di. 4. Hōrde. Ita duo tpa. s. c. de cathecuminis. s. c. venerabil. s^o illacōsuetudo fuit rōnalis. Rūdeo q^o quis mō sit melior cōsuetudo statiz baptizare q^o expectare pōcā tēpota pp^o tres rōnes q^o superius posite sunt di. 4. Super expositione littere. tū p^o illo tēpore quo hoc fuit institutuū s^o obseruatuū fuit rōnalis cōsuetudo. s. pp^o reuerentiā sacri. s^o tū in necessitatis articulo ligatū fuit in alijs t^o p^o baptizare. Cū d^o p^ose. di. 4. de cathecuminis. i. l^o di qui necessitare mortis. egritudinis. obsidiōis. p^osecutiōis. naufragi

urgetur. oī tpe debēt baptizari. sile etiā hī. c. seq. Magis autē determinati fuerūt dies p̄dicti q̄ alij q̄a per inersionē hō significat cōsepeliri x̄po p̄ eleuationē de aqua resurgere cū x̄po. in die etiā p̄te costes receperūt discipuli sp̄m sc̄m abūdānter q̄ efficiens cā effectus bap̄i. Ad p̄m in opp̄m. dō q̄ bap̄i rep̄itat passionē x̄pi in b̄ q̄ rep̄itat x̄pi sepulchurā. Et id ad sollēnez bap̄i celebrationē magis d̄ b̄uit determinari dies sepulture q̄ passōis. maxime q̄a in vespere illius diei incipit sollēntas resurrectionis. Ad 2^m dō q̄ in die bap̄tismi x̄pi p̄ tanto dicunt aque v̄tutē accepisse sanctificādi q̄ et tūc determinate fuerūt ad hoc vt in tali materia inhiueretur bap̄i. Virtus autē bap̄i est effectiue a sp̄s. s. meritorie a passione x̄pi. in effectū autē p̄ncipalitus est efficiēs q̄ materia. Et id d̄buerunt determinari ad sollēntissimā celebrationē bap̄i: p̄e dicti dies q̄ dies epiphānie. Et etiā ad excludēdū erroē dicentū nō debere baptizari nisi in illa die qua x̄ps baptizatus est. qui resp̄ndunt de conse. di. 4. Prop̄. i. Si quis.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de 3° principali. Et circa hoc queruntur tria. 1° vtrum puuli debeant cathetizari. 2° vtrū cathetismus an bap̄tismū debeat fieri. 3° vtrū cathetizare sit officium sacerdotis.

Primo ostendo q̄ puuli baptizari nō debeāt cathetizari. frustra. n. adhibet̄ instructō illi q̄ n̄ ē receptibilis discipline. Sed pueri nō sunt receptibiles discipline. q̄ nō debēt cathetizari. cathetizare. n. est instruere. Itē in Dio. de eccl̄iastica hierar. c. 2°. Ante mediū professio xp̄iane religionis requit̄ cathetismo. sed illā puer profiteri n̄ p̄t nec alius pro eo. q̄a nullus per votū al. erius obligatur. Adtra eccl̄ia baptizandos puulos cathetizat. Rūdeo q̄ puuli baptizandi debent cathetizari. q̄uis. n. cathetismus pp̄ adultos fuerit multūtius t̄i pp̄ expressius erp̄mendus vnitatem bap̄tismi sunt etiā cathetizandi puuli. q̄uis tunc nullā possint apprehendere instructōes. Et ēt pp̄ maiorē bap̄tismi sollēntatē. Et vt p̄m qui respondd̄t pp̄ puulo melius sc̄iāt sup̄ qb̄ postea d̄beat i formare puulū. Et etiā vt puulus fidē et religionē xp̄ianā diligentē et reuerentius custodiat. p̄ hoc q̄ sc̄iat se eaz̄ fuisse professus aliu in bap̄i. Ad p̄m in opp̄m p̄ solutio et iam dicitur. Ad 2^m dō q̄ q̄uis puer t̄i nō possit p̄fiteri t̄i alius profitet̄ pro eo. Et q̄tū ad i. lud q̄ p̄is est. Uū cū patrinus videt credo. in p̄sona puuli sensus est. i. facta fidē p̄fessionem suscipere. Et q̄tū ad illud q̄ futurū est vt sit sensus q̄i veniā. Et adultā eratē actū credendo fidē consentiā. Et āt que de necessitate sunt p̄t patrinus pro puulo promittere. Et per suā p̄missiōnē ip̄m obligare coopante ad hoc bono q̄ puulus recipit per patrinum.

Secūdo queritur vtrū cathetismus ante bap̄tismū fieri debeat. Et vt q̄ non. q̄a p̄is oportet puerū generari q̄ possit instrui. q̄ a fili p̄is d̄

regenerari q̄ cathetizari. Itē sancta doctrina n̄ d̄ proponi imūda. Uū d̄ v̄b. 7. solut̄ sc̄i da re canibus. Et illi qui cathetizantur proponit̄ sc̄a doctrina. q̄ p̄is d̄ mūd̄ari p̄ bap̄m q̄ cathetizet̄.

Adtra vt d̄ d̄ v̄b. vltimo. cū d̄is p̄cepit discipulis suis q̄ docerent oēs gentes et baptizaret̄. p̄ noiant actū docēdi q̄ bap̄tizandi. Rūdeo q̄ cathetismus an bap̄m debeat fieri. Uū de p̄se. di. 4. Uū bap̄m. Et recitat maḡ in l̄ra huius di. Ante bap̄tismū cathetizandi d̄ boiem p̄uenire officiu vt fidei p̄mū cathetismus accipiat rudimentum.

Itē in eodē. c. x̄ps prius ceci nati oculos luto et sp̄ato facto sup̄liniuit. Et sic ad aquas syloe misit. q̄ prius d̄ bap̄tizandus de fide incarnationis x̄pi instrui. Et sic ad bap̄tismū credulus admitti vt sc̄iat cuius gr̄e in eo est p̄iceps. Et cui iam debito: fiat deinceps. Ad h̄ etiā est rō. q̄ vt ex p̄dicta auctoritate ep̄y cathetismū disponit̄ hō vt sit magis idoneus ad bap̄tismi susceptionē. Et d̄ dispositio p̄cedere debet illud ad q̄ d̄ disponit̄. Ad p̄m i opp̄m dō q̄ non est sile de gn̄itione et regeneratiōe. q̄ instructio non p̄t reddere generandus magis idoneus ad h̄ vt generet̄. instrui. n. p̄supponit̄ esse. sed cathetizatio reddit̄ boiem magis idoneus ad h̄ vt generetur p̄ bap̄m. Ad 2^m dō. q̄ illa auctoritas intelligenda est de imūdis q̄ p̄nacerit̄ fidei resistūt. Et q̄ sc̄am doctrinā quantū p̄t offuscare in conspectu audientū parati sunt. nec eaz̄ curāt̄ audire. nisi vt sap̄cialiter iument̄ caliniādi occasionē. non est q̄ intelligenda auctoritas d̄ imūdis qui ad susceptionē fidei se disponunt vel d̄poni permittunt.

Tertio querit̄ vtrū cathetizare sit officiu sacerdotis. Rūdeo q̄ cū cathetizatio idem sit q̄ instructio large accipiēdo cathetizatiōem d̄iūm qui p̄t de cathetizatiōe sicut de instructiōe. Triplex est autē instructio. Una ad conuersiones infidelū. Alia ad dignius suscipiendū bap̄tismū factū que ex vsu a p̄prietate d̄ cathetizatiō. 3° ad instruendū bap̄tizatū. oēs iste instructiōes q̄nt fieri possint p̄ sacerdotes. t̄i p̄ma maxie eis cōuenit. q̄a ad eoz̄ officiu p̄inet fidē p̄dicare iuxta illud aggei. 2°. interroga sacerdotes. legē. Et etiā q̄uis antiquus fueret p̄ diacones q̄i adultū ad bap̄tismū veniebant et magna instructiōe indigebāt ne ip̄edirent sacerdotes a maioribus circa q̄ erāt occupati. t̄i q̄a q̄quid p̄t diaconus p̄t sacerdos etiam talis cathetizatio ad sacerdotē p̄inet et maxime rō. q̄a consuetū est. Unde de cōse. di. 4. Cathetismi bap̄tizandoz̄ a sacerdotibus vnus cuiusq̄ eccl̄ie possunt fieri. sicut i hac sc̄a rom. ma eccl̄ia cui deo auctore m̄steriū exhibem̄ n̄i famularis sollēnter fieri p̄probantur. 3° p̄inet ad patrinus in p̄culari q̄uis p̄ncat ad patrū in cōi. Uū maḡ in l̄ra b̄ di. c. penul. Et siḡ a patrinō diligēs circa eū p̄ quo videt sollēntido.

Articulus sextus

Consequenter queritur de 6° principali. Et circa hoc queruntur tria. 1° vtrum per exorcismū p̄tās diaboli a

baptizando expellat. 2° quid illa significant que sunt qñ baptizandus exorcizatur. 3° qd illa significet que fiunt in sollennitate q post bap^m celebratur.

Primo ostendo q p exorcismuz prās diaboli a baptizādo nō expellitur. p exorcismū nō expellit prās diaboli a corpore baptizandi. qz nō sunt demontiaci: nec ab eoz aia. quia sup aiam diabolus nullaz habet potestates. ergo nullo modo a baptizādo per exorcismum expellitur potestas diaboli.

Item nō expellitur effectus nisi expulsa causa. Sz pccñ ē tota cā quare diabolus hz i noie prātez q cō p exorcismū nō purget baptizādu a pccō per ipm nō expellit prās diaboli a baptizādo. Itē si p exorcismū prās diaboli a baptizādo expellitur. aut bē p nālē exorcismi vītutē. aut p diuinā institutiōnē. nō p^o mō. qz nālis vītus sensibiliū rez nullā vītū hie sup spm sepatū vītutē. Nec 2° mō. qz cuz sacm no. le. sit sacre rei signū. 7 cā ex diuina institutiōne. iā exorcism^o nō esset sacrale. sz sacz qd ē falsus. Sz Aug^o. io. d. ciuitate. c. 22. Vera pietate hostes dei aereā prātez inimicā d: iāqz pietati exorcizādo eieciūt nō placādo. Itē de pse. di. 4. Diue puili sine iuuenes ad regeneratiōis veniūt sacz. non fontē vite pū adeāt qz exorcismis 7 exufflationibus clericoz sps imūdu ab eis abigat. Ad istā qōnē dixerūt aliq q exorcismi nālī vītute repellūt ab illo q exorcizat diabolicā prātez. qd nitunt declarare auctoritate 7 rōe. vt. n. bē p^o re. c. 16. Dauid cytharizādo repmebat prātez mali sps a veritate Saul. Virtuosi: autē ē vox plata ab hoie qz son^o cythare. Rōne ē arguūt. ois effectus picipat aliqd de vītute sue cāe. cā aut vocis hūanc ē cōpō sitū ex corpore in aia. q in voce hōis ē aliqd 7 de vītute aie 7 corpis. Cū vna 7 eadē vox plata ab vno ē vītutis: qz plata ab alio. cui attestat vbu. Idier. dicētis i epla ad paulinū. c. 2. q hz nescio qd latētis energie vītute vocis act^o. dnt q q qñis exorcismus nō possit arctare demōis prātez rōe corp^o vītutis tñ. pōt tñ rōe vītutis aie 7 faciēdo i baptizādo aliqz dispositiōnē p quā magis ē dispositus ad patiēdu a demōe. 7 ēt directe agēdo in ipz demō nē nō obstat q fortior sit nāl^o ei^o vītus qz nālis vītutis aie. sicut. n. ignis qñis sit potētior terra. tam agēs in eā debilitat ab ei^o vītute inqstū rōe sue materie inferior: forma ē terre. sic demōrōe sui possibilis pōt pati a vītute vocis. q ē in ea ab actio ipi us aie. 7 id 7 si p nālez vītutē vocis nō possit totalr vici prās demōis pōt debilitari p eā. Sz b arguūt sic. aia exorcizātis p nālez vītutē nō pōt facere aliqz ipressiōnē i aia intellectiua puili. nec in sensitiua. qā i articulo exōicatio a dño. Drephāo pūiensis epō pines q intellectiue superiores ipmūt i inferiores sicut vna aia intellectiua iprimt in altā 7 i altāz sensitiua. nec in corpore. vt. n. oisuz ē li^o 2°. di. 7. q. penul. Diabolus p suā vītutē nālez nō pōt imediately trāsmutā istas res materiales nisi ad sitū 7 ad fōmā artificialē. nō pōt q exorcism^o p nālez vītutē aie exorcizātis aliqz dispositiōnē cāre in puulo p quaz magis sit indisposit^o ad suscipiēdu demōis actionē. Et si bec vītus nō pōt agere i puulū mīseri nus pōt agere in demōe. Preterea exorcismuz plus pōt rōe significatiōis qz rōe vocū. significatiō n. ē dictōis. forma 7 vox materia. dictō. n. ē vox si

gnificatiua. sz significatiō vocis nō pōt nālī agere i aliū nisi mediāte apprebēde illi^o. Cū q puilus si significatiōes vocū nō apprebēdat voces exorcizātes nihil agere pōt nālī in puulū. nō pōt ēt significatiō vocū nālī mouere motiōe coactiua volūtātē apprebētis. qz ipaz nō mouet nisi mediāte vi cognitina. qz nō pōt cogere volūtātē. Et ex pñti nec vītutez executiua. q significatiō vocū q dnt in exorcizādo nō pōt nālī arctare demōis opatiuaz prātem.

Itē q mibi dō ad qōnez q p exorcismū nō vītute nālī nec supnaturali in ipō sic in subiecto exite. sz vītute diuina sibi ex decreto diuiniē assistente prās diaboli a baptizādo expellit. sic intelligēdo q arctat prās diaboli p pationē ad illū ne cetis pibus tñ possit de cetero d illū. qñtū pōset si exorcizatus nō ēt. marie in ipediēdo baptizādu a suscepiēdo bap^m 7 ei^o effectus 7 id exorcism^o pcedit bap^m. Qñ tñ ex aliq^o cāu baptizat aliqz nō exorcizatus d post bap^m exorcizari si supuiuat pp bap^m sollennitate 7 ad suandū modū baptizandi cōsueti vniūmunitatē. 7 ēt qz exorcismus nō tñ aī bap^m. sz ēt post bap^m hz efficacā i repmēdo diabolicā prātez quā diabolus accepit sup hoīem p pccñ.

Cū de pse. di. 4. Sic nostis. Et sūptū ē ab aug. p^o li^o. de simbolo. nō mltū p^o pñ^o. nō creatura in infantib^o exorcizat aut ex sufflat. sz ille sub q^o sunt q sub pccō nascūtur. Quāuis aut i puulo p^o bap^m sit pccñ. tñ i eo remāet hīualr fomes pccī. Ad p^o in epp^o dō. q qñis diabolus sup aiaz nullā hēat prātez imediately violētando eam. tñ pp pccñ magna prātez accipit ponēdi mltā ipediēta d hoīs salutē nisi a deo repmeret imediately vl mediāte mīserio āgeloz sedz. ad repssiōnē aut illi^o prātis ordiat exorcism^o. Ad 2° dō. q qñis p^o quā diabolus hz sup hoīez sit pp pccñ. tñ executio illi^o potestatis ē a demōe. 7 ita vītus diuina arctādo ipz demōe phibet mltas ipugnatiōes qz diabolus faceret d hoīem nisi repmeret ei^o prās. 7 pp b ordinatus ē exorcism^o ad repmēdu prātez ipugnādi ab interiori 7 aī bndicta ad repmēdu prātez ipugnādi ab exteriori. Ad 3° p^o solutō ex dictis i cōpore qōis. nō. n. p exorcismū pferē grā sz remouētur ipediēta psecutiōis gre. 7 id nō est sacz sz sacramētale. Ad illud qd de p^o regū adducebatur p alta opione i corpore qōis dicit qlo. abidē. Dauid i cythara sua malignū spm cōpescuit. nō q tanta vītū cēt chordaz i cythara. sz in sig crucis xpi q d ligno 7 chordaz extēsiōe gerebat q iā tūc demōes effugabat. pōt tñ 7 alr dici q ille malus sps nō erat pmissus verare Saul veratide de q ibi loqitur scriptura. nisi excitando itēperatū 7 excessiuz melācolie motū. qñ vītus aie cōfortata p illaz armōiā qz faciebat i cythara ad b spālī hūit aspectū tēpabat 7 repmebat. Rōne ēt paz valz qz sps cū sint incorruptibiles p suas vītutes non sic possunt suas naturas in inuicē trāsmutare nec eaz natu rales vītutes sicut generabilia 7 corruptibilia possunt suas naturas 7 eaz vītutes mutuo trāsmutaf

Secūdo queritur quid illa significant que fiunt qñ baptizandus exorcizatur 7 que sit forma exorcismi. Rōdeo sz Aug^o. li. d. sac. pre. 6. c. io. fōma exorcismi in hunc mōz pfcif. Dignatur p^o baptizandus crucis signaculo i fronte. in pectore

in oculis. in naribus. in auribus. in ore. ut totius corporis sensus hoc signaculo muniantur cuius virtute oia facta replentur & oia diaboli signa frustrantur. postea datur sal benedicti in os eius ut sapia & datus sectore careat iniquitatis & ultra non putrescat a vermibus vitiarum. Deinde cruciatur maligine spiritus ut spūs spiritu pellatur. postea tamquam ei aures & nares cum salina ut tactu supne sapientie aures aperiantur ad audiendum vba dei & nares sibi ad discernendam odorem vite & mortis. h̄ est sacram apertio qd̄ d̄is significavit qm̄ aures & os terigiturdi & m̄ti dicens effecta qd̄ ē ad apire. ut habet Math. 7. his cōpletis venit sacerdos ad fontē & cōf. ras fons in nomine patris & filij & spūs sci. ut scias facti non ex eo q̄ ministrat sed ex eo q̄ scificat ostare scias tradit et noue vite auditibus symbolū fidei in quo aplice doctrine forma consistit postremo oblatas ad bap^m paulus & interrogatus a sacerdote si abrenūtiat satane & oibus opibus eius atq; oibus pōp̄is eius p̄ ora gestantium.

Rūdet hoc v̄bū abrenūtiatio. ut qui aliena iniquitate obligatus est aliena fide & cōfessione soluantur. Si autē est adultus. Rūdet per se ip̄s post abrenūtiationē factā inungit oleo sacro in pectore. ut tē mutianatur aduersus hostē. ne ei deiceps imhda & notia p̄suadere possit vngitur & iter scapulas vbi vigor portandi oneris est ut fortitudinē accipiat ad portandum onus d̄i. deinde interrogatus si credat in deū p̄fēs & filiū & spūm sc̄m̄ vna esse ecclesiā catholicā remissionē peccōr̄ & vitā eternam. Sub hac ḡ fidei missione trina immersione a foridibus vestratis abluit nouū indutus hoies. In ecclesijs at in q̄bus est consuetudo aliq̄ dōmittere eor̄ que narrata sunt i forma exorcismi vel aliter ordinare seruanda ē consuetudo. q̄ illa nō p̄tinet ad cētū bap̄i qd̄ illa significat q̄ sunt in sollemnitate que p̄ bap^m celebrat. Rūdeo q̄ f̄s h̄ d̄ug e. li. s. e. p̄c. c. ii. postq̄ baptizat a fōre ascendit sacro chrismate in frōte vngit ut spūm x̄pi p̄cipando merito deinceps xp̄ianus appelletur cobis regni & glie sacri. vncione effectus. Deinde traditur xp̄iano vestis candida ut q̄ p̄me natiuitatis decorem vetustatis p̄nis offuscauerat. bitu regenerationis glie p̄ferat indumentū. Legit etiā ei^o cap sacro velamine post vncionē sacras ut intelligat se diademate regni & sacerdotali dignitate potiri. Ad vltimū dat cereus accētus in manus ei^o quatenus splere doceatur euangelicū illud qd̄ dicit. Math. 5°. Sicut luceat lux via corā hoibus. ut videat via opa bona & glificet p̄m̄ v̄m̄ q̄ in celis est. nec est credendum q̄ cathecismus & exorcismus q̄ sunt aū baptismū & ea que sūt p̄ baptismū sint necessaria ad essentia bap̄i. q̄ sine illis vere cōferri p̄t bap^o. S; p̄tinent ad sacri sollemnitate & peccaret sacerdos h̄ omittēs eā necessitatis excepto

Quo querit qd̄ illa significat q̄ sunt in sollemnitate que p̄ bap^m celebrat. Rūdeo q̄ f̄s h̄ d̄ug e. li. s. e. p̄c. c. ii. postq̄ baptizat a fōre ascendit sacro chrismate in frōte vngit ut spūm x̄pi p̄cipando merito deinceps xp̄ianus appelletur cobis regni & glie sacri. vncione effectus. Deinde traditur xp̄iano vestis candida ut q̄ p̄me natiuitatis decorem vetustatis p̄nis offuscauerat. bitu regenerationis glie p̄ferat indumentū. Legit etiā ei^o cap sacro velamine post vncionē sacras ut intelligat se diademate regni & sacerdotali dignitate potiri. Ad vltimū dat cereus accētus in manus ei^o quatenus splere doceatur euangelicū illud qd̄ dicit. Math. 5°. Sicut luceat lux via corā hoibus. ut videat via opa bona & glificet p̄m̄ v̄m̄ q̄ in celis est. nec est credendum q̄ cathecismus & exorcismus q̄ sunt aū baptismū & ea que sūt p̄ baptismū sint necessaria ad essentia bap̄i. q̄ sine illis vere cōferri p̄t bap^o. S; p̄tinent ad sacri sollemnitate & peccaret sacerdos h̄ omittēs eā necessitatis excepto

Quo litteram Solis sacerdotib^o esset traditū. supple c̄ officio. si seruetur forma a xp̄o tradita. supple cū materia & intēdē debita. signa p̄cep̄. i. characterē baptismalē q̄ est signū gr̄e. & exterius sacram seruato characterē xp̄i. i. seruata forma & intēdē p̄ que character ip̄simus. Nemo renascit nisi p̄us nascatur. h̄ intelligendū est de renascēdo p̄ sa

eramēti susceptionē. Rūgendū est ut renascatur ne peant. q̄ in illo casu p̄tēnerēt si remediū non q̄rent. Et idē t̄i sapientibus & verū ē q̄ dicit hic maḡ ut si iocātes intentionē baptizadi nō h̄nt. alioq̄ si h̄nt intēdē baptizadi & illi q̄ abluūt intentionē actu vel bitu i sp̄ali v̄l in gnali bap^m suscipiēdi baptism^o c̄t qd̄ exp̄ssus est. i. q. i. Spūs sc̄s. s. Ecce qm̄ p̄p̄is. p̄p̄a d̄i a p̄p̄en grece q̄ est publice latine ostentari. Acophit^o d̄i a necos q̄ ē nō^m & p̄bitos qd̄ est fides quā nouus in fide. v̄l a p̄bitos q̄ est q̄rere. quasi nouus q̄rere. An bap^m sit cathecismus & exorcismus. Cōtra ḡ p̄us debuisset maḡ determinare de his ḡ de bap^o. Rūdeo q̄ non q̄ cathecismus & exorcismus sūt p̄ bap^m. & maḡ secutus est ordinem intentionis non executionis.

Di. vij.

Hic de sacro p̄firmatōis. r̄. n. Supius determinauit maḡ de sacro bap̄i. hic determinat de sacro p̄firmatōis. & diuidit in p̄ces. 5° determinat de hui^o sacri forma. 2° de m̄stro ibi. Qd̄ sac̄s. 3° de v̄tute. ibi. V̄tutē aut. 4° de p̄paratōe h̄ sacri ad bap^m. ibi. Scito te. 5° de ritu cōferēdi h̄ sacri ibi. H̄oc sacri.

Quo hanc di. 7. p̄cipalē querendū. p̄. de hui^o sacri essentia 2° de m̄strāte. 3° de suscipiēte. 4° de effectū. 5° de eius dignitate. 6° de mō p̄ferēdi. 7. de tenēte illū q̄ cōfirmat. De hui^o sacri p̄figuratiōe bitū est supra di. p̄. q. 2°. ar. 3. in solutiōe argumēti. De ei^o etiā institutiōe bitū est. di. 1. q. 3. ar. p̄mi. & idē de istis nō o; hic facere q̄ntes.

Quo p̄m̄ q̄rū duo. p̄ v̄tū chrismate scificatū sit h̄ sacri determinati materia. 2° v̄tū dec verba signo te signo crucis. cōfirmate chrismate salutis in nomine patris & filij & spūs sci. amē. sint hui^o sacri cōueniēs forma.

Articulus primus.

Quo oīdo q̄ chrismate sancti scificatū nō sit hui^o sacri determinati materia. de determinatio n. materie sacri nō ē nisi ab istimēte. sed xp̄s q̄ h̄ sacri instituit nō legit h̄ sacri determinasse aliq̄ materia. ḡ h̄ sacri nulla ē determinati materia. Itē apli cōfirmādo nō v̄tebāt chrismate s; manū ip̄positiōe. ut h̄ actū ḡ. s; nullū sacri cui^o b̄ determinati materia cōferri p̄t sine materia sua. ḡ h̄ sacri nulla ē determinati materia. Itē forma v̄l naturalis v̄l artificialis nō ē determinati materia. n. cuiuslibet eli p̄t esse in cuiuslibet eli materia. q̄ q̄libet ē i quolibet potētia. forma etiā statue fieri p̄t i auro argēto v̄l cupro. s; forma sacri ē artificialis. ḡ nullus sacri ē determinati materia. Cōtra c̄ de sacra vncione. s. Quia v̄o. d̄i de baptizato q̄ post bap^m chrismate sc̄o vngat. Itē maḡ i l̄ra h̄ di. c. 1°. dicit q̄ i cōferēdo h̄ sac̄s ep̄s illū que p̄firmat sacro signat chrismate. Itē c̄ de p̄se. Itē r̄adis. c. p̄. dicit papa de illo q̄ fuit p̄firmatus fuit p̄ errore nō chrismate s; oleo delinuit q̄ caute supplendū ē q̄ incaute fuerat p̄missus. ergo chrisma necessarium est ad hoc sacramentū.

Rideo q̄ christina sanctificatū est hui⁹ sacri determinata materia. cū. n. confirmatio sit sac̄z vt sup̄ habitū est accedit verbū ad elz. ⁊ sit sac̄z. i. vt noie eli intelligatur materia. oportet huius sacri aliquā esse materiā. Et q̄ materia d̄z rep̄tare sacri effectū. ⁊ huius sacri vt postea videbit̄ sit determinatus effectus decuit h̄ sacri determinatā esse materiā vt aut̄ h̄etur extra d̄ sacri. vinctō ne. Quia non in fronte vngitur baptizatus vt libere consecratur q̄ credit. q̄ credere creditur ad iustitiā. ore aut̄ p̄fessio sit ad salutē. Et i. s̄. per fr̄otis d̄z q̄ p̄ cōfirmationē sp̄s sci datur augmētus ⁊ robur. hic aut̄ includit̄ interiorē p̄fessionē p̄ puram fidē. oleū aut̄ cū sit pingue ⁊ cōuenientissimū ignis pabulū ⁊ nitidū puenienter rep̄tat gr̄e pinguedinē. caritatis feruorē ⁊ fidei interiorē nitōrē. Balsamū aut̄ cū sit marie odoriferū ⁊ a corruptione p̄seruatiū cōuenienter rep̄tat bonū odorem fame fidei q̄ diffunditur per confessionē oris qua audientes p̄seruantur a corruptione erroris. Et id huius sacri determinata materia est ex olō ⁊ balsamo confecta. Et q̄ proprietates olei p̄fectius inueniuntur in oleo oliue q̄ in alto. vii ⁊ anthonomate olim d̄z christina q̄ est huiusmodi sacri d̄terminata materia debet esse p̄fectū nō ex quocūq̄ oleo sed ex oleo oliuaz ⁊ balsamo. Et q̄ h̄c materiā ip̄s tactu mūdissime carnis sue h̄ scificauit sed eam determinans ad hoc sac̄m sicut sed determinauit aquā ad baptismū ⁊ panē ⁊ vinū ad eu charistie sac̄m sed inspiratione vel p̄cepto. id ep̄i non valentes solo tactu suo hanc materiā consecrare eā consecrant p̄ benedictionē. Ad b̄ etiā facit q̄ hoc sac̄m non est tante necessitatis vt baptismus. Et q̄ huius administratio est p̄sonis dignioribus reseruata. Ad p̄m in opp̄m d̄d q̄ sicut d̄ Jo. penf. Multa fecit Jesus que nō sūt scripta in l̄ hoc. Ubi quis scriptū non sit credo q̄ determinauit huius sacri materiā inspiratione vel p̄cepto. Quis in cōfirmando non vteretur materia q̄ in ip̄o est ⁊ erat plenitudo p̄tatis. Ad 2m̄ dicē dū q̄ q̄ p̄ impositionē manū ap̄loz dabatur sp̄s s̄. in signo visibili id ip̄i ex inspiratione sp̄ali. illo signo visibiliter loco materie vrebant in cōfirmādo. Auctoritate t̄i ip̄i tradiderūt ecclie modū cōfirmandi dū christinate quis non inueniat scriptū. Sic. n. dicit. Dan. li. 4. c. 4. apli nō scripta m̄ta tradiderūt nobis. Ad 3m̄. d̄d q̄ ea corpa q̄ nō transmutant̄ in inuicē h̄t formas indeterminatas materias. Unde forma celi non posset esse in materia eli nec forma eli in materia celi. ⁊ id cum sac̄a non transmutent̄ in inuicē debēt h̄c determinatas materias. P̄terea quis forma artificialis s̄ se possit esse in diuersis materijs. t̄i forma artificialis ordinata ad aliq̄ determinatū effectū requirit determinatā materiā. Unde terris ordinata cōtra impugnationē que est per ignē requiritur materiā non cōbustibilē sicut dico q̄ cum istud sac̄z ordinatū sit ad aliq̄ determinatū effectū habere debuit determinatas materias.

Caūdo queritur vt h̄c verba signo te signo crucis confirmo te christinate salutis in nomine p̄is ⁊ filij ⁊ sp̄s sci amē sit huius sacri cōueniens forma. ⁊ vt q̄ nō. verba sunt ad sanctifican-

dum materiā sed materia huius sacri est sanctificata. q̄ confirmans nō debet proferre aliqua verba sanctificationē importantia. Itē circa formā non licet aliquid imutare sed nō om̄s vtunt̄ eisdē verbis. quidā. n. dicūt. Consigno te. alij. dicunt christinate significationis. q̄ sup̄radcā verba non sunt forma huius sacri. Itē baptismus magis representat passionē x̄pi q̄ cōfirmatio sed baptizando non noiat̄ siḡm crucis. q̄ multomin⁹ noiat̄ d̄bet in sacro cōfirmatiōis. Contrariū t̄z ecclie consuetudo. Rideo q̄ si loquamur de forma sacri. p̄p̄ie dcā sic forma cōfirmatiōis in q̄tu est sac̄z est aliqd̄ resultans ex int̄ionali vnione christinatis ⁊ sup̄radcāz verborū ⁊ huius totius ad sanctificādi actū. ⁊ hec est ordinatio ad determinatū ad sanctificandi modū ⁊ respectu huius forme aggregatū ex christinate ⁊ sup̄radictis verbis p̄ int̄iones cōfirmatiōis in ḡiali vel in sp̄ali implicite vel explicitē est materia. Sicut aggregatū ex fūdamento tecto ⁊ pariete est materia respectu forme domus que resultat ex vnione forme istoz. Si aut̄ loquamur de forma secūdū aliquā similitudinē qua p̄ncipalior pars totius integralis d̄ forma totius v̄rectū forma domus sic sup̄radcā v̄ba sunt forma cōueniēs huius sacri. expr̄imūt. n. finē ad quē est sac̄m. s̄. cōfessio crucis x̄pi in hoc q̄ d̄ signo te signo crucis. ⁊ illud q̄ ē sac̄m ⁊ nō res ⁊ sac̄m cū d̄ christinate ⁊ illud q̄ est res ⁊ sac̄m. s̄. caractere cōfirmatiōis. cū d̄ cōfirmo te. i. sac̄z cōfirmatiōis admittō. ⁊ illud q̄ est res ⁊ nō sac̄z cū dicitur. salutis. ⁊ c̄z scificante cū dicit in nomine p̄is et filij ⁊ sp̄s sci. Expr̄essio t̄i signi crucis. Quis sit de essentia forme. nō t̄i modus expr̄imēdi p̄ hoc v̄bz signo. ⁊ id nō corrūpuit essentia sacri d̄ntes p̄siḡ sicut quis significatio huius q̄ ē res ⁊ nō sac̄m sit de essentia forme nō t̄i modus expr̄imēdi p̄ v̄bz salutis. ⁊ id nō corrūpuit essentia sacri d̄ntes christinate sanctificationis q̄ significatiōne significatur salus. Ad p̄m in opp̄m d̄d. q̄ sicut in istm̄ duplicē habet v̄tutē. vnā ante vsū aliā in vsu quam recipit a motore sed huius sacri materia duplicē habet sanctificationē. vnā q̄ in ea remanet etiam sine vsu. Et aliā que nō est in ea nisi in vsu Et hac scificatiōne sanctificat p̄ hec verba que dicit ep̄us in nomine p̄is ⁊ filij ⁊ sp̄s sci. amen. Alia aut̄ sanctificatur p̄ verba que dicit ep̄us q̄ cōficit christina. Ad 2m̄ patet solutio ex dictis in corpore q̄m̄is. Ad 3m̄ d̄d. q̄ quis baptismus magis representet passionē x̄pi q̄ cōfirmatio t̄i q̄ confirmatiōne significat ad illius passionis exteriorē cōfessionē id in b̄ sacro magis noiat̄ signū crucis q̄ i baptismō.

Articulus secundus.

Consequenter querit̄ de 2o p̄ncipaliter. Et circa hoc querunt duo. p̄o v̄trū soli ep̄i possit cōfirmare ⁊ v̄trū ep̄i degradati possint confirmare.

Primo ostendo q̄ nō soli ep̄i possint confirmare di. 95. Peruenit ⁊ recitat maḡi littera huius di. c. i. habet q̄ Greg. scripsit Januario ep̄o q̄ ad vitandū scandalū p̄esbyteri in frontibus baptizatos christinate t̄gerēt q̄ alij q̄ ep̄i

possunt confirmare. Item quidam potest agere sedes for
 ma qua h3. Sed aliqui non episcopus habet caracterem con
 firmationis. Sed alii quibus episcopi possunt confirmare. Item ma
 ius est corpus christi consecrare quam confirmare. Sed quilibet
 sacerdos potest consecrare. Sed quilibet sacerdos potest con
 firmare. Contra extra de sacra unctioe. s. p. fron
 tis. Et ceteras unctioes similes sacerdos vel pre
 sbyter valeat exhibere hanc non nisi summus sacer
 dos. i. episcopus debet conferre. Item de pte. di. 4. presby
 tery baptizatos infantes signare in frontibus sacro
 coenismate non presumat. Item aliqui non sacerdotes non
 potest ex commissione pape facere eucharistie consecrare
 quod multo fortius nec hominem confirmare. Rideo quod so
 li episcopi confirmare possunt ex ordinaria potestate. quare de
 extra de sacra unctioe. s. p. frontis. d. solis apostolis
 quorum vicarii. i. successores sunt episcopi legat. quod per ma
 nus impositionem dabit spiritum sanctum. ut actum apostolorum
 lectionem in secat. quod est in glo. sup illud Act. 3.
 Imponetur manus sup illos dicit de philippo
 quod samarie evangelizabat. quod si apostolus esset manus im
 ponere posset ut spiritum sanctum acciperet. quod solis episcopi
 licet. Simplex tamen sacerdos confirmare posset ex do
 mini pape commissione ut huiusmodi probat per decretum
 ad hoc in primo argumeto huiusmodi allegatum. Quis
 enim potest conferendi sacra pertinet ad veritatem
 doctrine contra quam propter quod scandalum nihil est con
 cedendum nisi. Sed concessisset quod presbyteri ad
 vitandam scandalum confirmarent nisi in hoc firmi veri
 tate concedere potuissent. Et non bene dicit dicen
 tes ipsum concessisse ut sacerdotes christum in frons
 te quasi vere confirmarent ad vitandam scandalum. sicut
 alii aliqui accepit panem benedictum ut videat eu
 charistiam sumere. Et dicitur per solutio ad primo. Ad
 2. quod quod maior vera non est nisi de actioe ad quam or
 dinat illa forma. Sed caracter confirmatioe non or
 dinat ad hoc ut eius subiectum in aliquo possit ipse
 mere silem caracterem. Sed ad hoc ut constantem con
 firmetur christi passionem. Ad 3. quod non valet sicut
 nec istud maius est generare hominem quam asinum. sed
 hoc potest generare bove. s. asinum. aliam. n. potest ordina
 tur ad effectum superioris qui non ordinat ad effectum
 inferioris quam inferioris non presupponit superioris. Duo
 primo ad primam aliam procedit de ordinaria potestate. Ad
 3. quod non est sile. quod potest consecrari sacra eucharistie
 fundat ex ordinatioe divina sup caracterem sacerdo
 talem qui nulli dari potest nisi fiat sacerdos. Sed po
 testas confirmandi fundat ut quidam dicit sup dispo
 sitione vicarii christi. qui sicut disposuit quod omnes episcopi con
 firmare possunt. ita disponere posset ubi et qui eri
 geretur quod sacerdotes non episcopi confirmare posset quia su
 per corpus christi mysticum quod est ecclesia. h3 papa pleni
 tudine potestatem quam per operationem ad consecrandum cor
 pus christi vix potest pape non excedit potestatem simplicis
 sacerdotis. Unde tamen quibusdam probabile quod non
 sacerdos etiam ex commissione pape facere confirmatio
 nis conferre non posset. gra. n. descendit in corpus my
 sticum. cuius caput est christus per ipsius christi meritum. Et id
 ordinavit christus ut potestatem conferendi sacra confirmatio
 nis eo quod per eius susceptionem digne ipsum susceptioni
 confertur abundanter augmentum gratie ad consistendum con
 stanter crucifixoem vi corporis christi dependeat ex po
 testate consecrandi corpus christi verum quam potestatem non
 habet nisi sacerdos. Nec te moueat ad discurrendum
 quod dictum est. quia in sacra scriptura non inuenitur

expressis. quia sicut dicit. Dicitur. li. 4. c. 4. Aplos
 multa non scripta tradiderunt nobis.

Secundo querit verum degradari
 episcopi possunt confir
 mare. Et vi quod sic. a nullo potenti baptizari

potest potestatem auferri potestatem baptizandi. nec a potestati
 consecrari potestatem consecrandi. s. a sibi vel a potestati con
 firmare potestatem confirmandi. s. episcopi per degradationes
 potestatem illam non amittunt. Item qui potest aliquid pu
 nitionis aliquam potestatem ad tempus posset illud idem pu
 nitionis illa potestatem pro se. s. episcopi suspensio quod sunt potestati episcopi potestatem
 ad tempus possunt confirmare ad tempus. Quis hoc facere
 non debeant. s. illud idem potestatem degradati qui episcopi di
 gnitate simpliciter sunt puniati. Contra episcopus degradatus
 non est episcopus. sicut nec princeps iure hereditatus est prin
 ceps. Sed nullus nisi episcopus confirmare potest nisi ex pa
 pali commissione. s. degradati episcopi confirmare non potest.
 Ad ista quod nec dixerunt aliqui quod cum potestatem confirmandi
 fundat sup dignitate quam episcopus acquirit ex sua consecra
 tioe et illa dignitas ab eo auferri non possit per ho
 minem. quod dignitate apostolorum omnes apostoli quorum episcopi sunt suc
 cessores immediate acceperunt a christo. episcopi degradati
 confirmare potestatem quam quis hoc facere non debeant. quia estis p
 hibitus est simpliciter illius potestatis usus. Alii dicunt
 quod episcopi degradati confirmare non possunt nec de iure nec
 de facto. quia vicario christi concessa est a christo potesta
 tis plenitudo ordinandi de corpore christi mystico quod
 est ecclesia et eius membris sicut quod erigitur recta. sup
 autem suam verum corpus nullam sibi concessit potestatem nec
 est sup illos qui sacra baptismi non susceperunt quod est
 iama quam intrat in ecclesiam militarem concessit aliquam potestatem
 directe. Et ap. i. ad Cor. 5. Quid est mihi de
 his qui foris sunt iudicare. Et glo. i. Quid mihi
 attinet iudicare de his qui foris sunt. i. extra ecclesiam
 et parum post ac si dicat. non attinet ad me in his iudi
 care. sed de his qui intus in ecclesia sunt professione
 et noie nome vos iudicatis vtiq. et par. post. eos qui
 foris sunt deus vti iudicabit. non nobis commisit ut
 eos nunc iudicemus. et id quod potestas episcopi directe
 respicit corpus christi mysticum et eius membra. potestatem autem
 consecrandi sacra eucharistie directe respicit corp
 us christi verum et potestatem baptizandi non tamen respicit illam quod est
 ecclesie membra. sed etiam illam qui nec est nec fuit eccle
 sie militatis membris. Vicarius christi potest ab episcopo aufer
 re potestatem episcopalem nec tamen ab homine potestatem bap
 tizandi nec a sacerdote potestatem consecrandi. Et sic
 patet solutio ad primo in oppo. Ad 2. quod dicitur est
 inter suspensionem et puacionem. quia per puacionem tol
 litur potestatem sed per suspensionem prohibetur potestatis usus
 et ideo si episcopus suspensus confirmat. dico quod vere con
 firmatum est. sed sic confirmatio mortaliter peccat. quia
 vitur potestatem cuius sibi prohibetur est usus. Qui autem
 tenet optionem aliam quam vi rationabilior. dicit quod episcopus de
 gradatus est episcopus. s. prohibitus est sibi potestatis usus
 pro semper.

Articulus tertius

Consequenter querit de 3. in
 cipali. et circa 3
 quibus duo. primo ut per susceptionem
 sacri possit impediri voluntatis abusus.
 2. ut infantileras et seniliteras et
 puatio usus lingue impediat susceptionem huius sacri.

Primo ostendo qd p[er] susceptionē hui[us] sacri non pot[est] impediri voluntatis abusus. abuti. n. voluntate ē referre aliqd ad fines idebitū. S; quocūq; sine aliquis velit suscipere h[uius] sacm vere h[uius] sac[ri] suscipit. Sicut a liqs recipiēs bap[ti]sm[um] p[er] aliqd t[em]p[or]ale remediū sicut p[er] finē nihilominus suscipit sac[ri] bap[ti]sm[um]. S; voluntatis abusus impedire nō pot[est] hui[us] sacri susceptionē. Itē s[ci]tū illi[us] ad qd nō pot[est] cooperari voluntatis rectus vsus nō pot[est] cooperari eius abusus. S; rectus vsus voluntatis nihil cooperatur ad hui[us] sacri susceptionē. q; puer carēs voluntatis vsu affirmari pot[est]. S; ad ipediendū hui[us] sacri susceptionē nihil pot[est] voluntatis abusus. S; q; intēdit h[uius] sac[ri] nūq[ue] suscipere abuti[us] voluntate. S; intēdit nūq[ue] suscipiendū h[uius] sacm ipedit sacri susceptionē ipā durāte. S; hui[us] sacri susceptio ipeditur pot[est] p[er] voluntatis abusus. R[ati]o sicut dicit Aug[ustinus] p[er] h[oc] de doctrina xpiana parū post pncipiū; vsus voluntatis illicitus abusus est. cū s[ed] p[er] illicitū; voluntatis vsus q; ē in volēdo qd cūq; mortale peccatū phibeaf hō suscipere hui[us] sacri. s. grām gratū facientē. S; p[er] illicitū; voluntatis vsus q; est intendere nūq[ue] suscipere h[uius] sac[ri] phibeaf hō suscipere illud qd in isto sacro est sacm S; res qd est caracter. p[er] voluntatis abusus pot[est] phiberi hui[us] sacri susceptio non tñ effectus illi[us] q; est res S; nō sacm. Ad p[ri]m[um] in opp[ositi]o[n]e dō q; nō tñ modo abuti voluntate ē velle aliqd bonū p[er] finē indebitū sed etiā velle malū vel nō velle bonū qd hō tenet velle. Qui autē intēdit nūq[ue] suscipere sacm nō vult qd d[icitur] velle. S; vult qd non d[icitur] velle. Ad 2[um] dō q; in illo q; sua voluntate potest vti rōe S; abuti cooperatur ad h[uius] sacri susceptionē rectus voluntatis vsus vel p[er] se vel salte; in d[icitur] remouet prohibēas. s. intentionē nō suscipiēdi sac[ri].

Secundo querit[ur] v[er]ū suscipiēd[um] hui[us] sacri potest impedire infantil[em] etas vel femineus serus S; puatio vsus lingue. R[ati]o cū caracter cōfirmatōis sit signū distinctiū militū spūaliū deputatū ad p[er]stantē passiois xp[ist]i p[ro]fessionē S; hec militia p[ro]uenire potest nō tñ viris sed et mulierib[us]. v[er]ū p[ro]p[ter]tuit in v[er]ginibus sacris que p[ro] p[ro]fessione fidei xp[ist]i martyriū susceperūt. Posset et p[ro]uenire infantib[us] nō tñ in etate infantili s[ed] p[er] illa etate ad quā p[ro]ducē di sunt. V[er]ū t[er] p[er] signa cōfiteri possunt cruce xp[ist]i. id hui[us] sacri susceptionē nō ipedit infantil[em] etas. nec femineus serus. nec puatio vsus lingue. Et q; certū est q; infantes nō p[ro]nt h[ab]ere obie[ct]ōis. id certū ē q; suscipiēt sacm S; r[ati]o sacra q; ille q; p[ro]firmat adultus. Quapp[ro] quo ad h[uius] melius ē h[uius] sacm cito p[ro]ferre baptizatis q; expectare adultam etatem.

Articulus quartus

Consequenter queritur de quarto p[ri]ncipali. Et circa h[oc] querunt duo. P[ri]m[us] v[er]ū in collatiōe hui[us] sacri caracter suscipiēti h[ab]etur. 2[us] v[er]ū eidem grā gratū faciens. p[ro]ferat. **P**rimo ostendo q; in collatiōe hui[us] sacri nō p[ri]m[us] caracter suscipiēti. q; aut eēt eiusdē sp[irit]ū cū caractere baptismali aut alteri. nō p[ri]m[us] m[od]o. q; duo accidentia eiusdē sp[irit]ū nō p[ro]nt s[ed] esse in eodē subiecto.

nec 2[us] modo. q; cū duoz accidentiū sp[irit]ū diuersoz vnū non depēdeat ab alio posset suscipi sacm cōfirmatōis nō suscepto bap[ti]sm[um] qd falsus ē. Itē h[uius] sacm dat ad sp[irit]ū pugnā. sed illa est cōis oib[us] xp[ist]ianis cū caracter sit signū distinctiū igr nō imp[er]m[is] in h[uius] sacm. Contrariū tenet cōis opinio ecclie S; doctoz. R[ati]o q; in collōne h[uius] sacri ip[er]im[us] caract suscipiēti S; q; h[uius] r[ati]o sufficiēter aducta est sup[er] di. 5. q. 4. ar. 2. id nō hic reueto. Ad p[ri]m[um] in opp[ositi]o[n]e dō q; ille caracter est alteri[us] sp[irit]ū q; caracter baptismalis. qd p[er] q; ordinat ad sp[irit]ū effectū. Et cū arguitur q; duoz accidentiū sp[irit]ū diuersoz vnū nō depēdet ab alio. dico q; falsus est matie qm vnū est in potentia passiva ad alteri[us] susceptionē. vt aut oīsum est sup[er] a caracter baptismalis ē sup[er]naturalis potētia quap[ro]t baptizatus alia suscipere sacra. Ad 2[um] dō q; pugna sp[irit]ūalis ē aduersarios p[ro]p[ter] salutis oībus ē cōis S; pugna contra aduersarios cōis fidei est fortioribus sp[irit]ūalis.

Secundo queritur v[er]ū suscipiēti cōfirmationem grā gratū faciens p[ro]ferat. Et v[er]ū q; nō. q; aut illa grā est eadē cū grā baptismali. aut non. si sic. S; mutatio eēt ad illud qd iā hitū est. si non. S; due grē gratū facientes essent in hoīe qd falsus est. q; oēs grē gratū facientes eiusdē sp[irit]ū in eodē subiecto esse nō possunt. Itē grā gratū faciens est cōtra culpam. h[uius] sacm ē p[ro]tra penā S; puslanimitatē. S; in isto sacro nō oporet p[ro]ferri grā gratū facientē. Cōtra extra de sacra vinctiōe. S; p[ro]f[er]tis. p[ro]p[ter] p[ro]firmationē dat sp[irit]ū scūs ad augmentū S; robur. S; sp[irit]ū scūs non dat simpliciter hōi nisi p[er] grā gratū facientē. S; suscipiēti p[ro]firmationē grā gratū faciens cōferat. R[ati]o deo q; suscipiēti p[ro]firmationē grā gratū faciens p[ro]feratur. p[er] oīa. n. sacra no. l. ē emundatio ab his q; repugnat scitari vt oīdi pot[est] p[er] ea q; sup[er] deā sunt. di. 1. q. p[ri]m[us] ar. 4. p[er] sacra aut ip[er]imenta caracterē est v[er]ū tra h[uius] de puratio ad quedā officia sp[irit]ūalia scitatis vt p[er] p[er] ea q; deā sunt sup[er] di. 5. q. 4. ar. 2. emundatio aut ab his q; scitati repugnat fieri nō pot[est] nisi p[er] grā gratū facientē. nec sine illa ē aliqs idoneus vt deputat ad scitatis officia. Et id cū p[er] susceptionē sacri p[ro]firmatōis ip[er]im[us] suscipiēti caracter p[ro]ferat hō de purat ad sp[irit]ū offi[ci]ū scitatis duplici rōne infunditur grā gratū faciens suscipiēti p[ro]firmationem eo m[od]o q; suscipi d[icitur]. Ad p[ri]m[um] in opp[ositi]o[n]e dō q; ex grā q; infundit suscipiēti p[ro]firmationē S; illā quā iā susceperat p[er] bap[ti]sm[um] p[ro]stituit vna grā p[er] cōntiā sicut ex cōplemēto S; p[ro]pleto p[ro]stituit vnū numero p[er] cōntiam. Ad 2[um] dō q; grā gratū faciens nō est tñ S; culpā sed ē p[ro] penā derelictā ex culpa seu disponētes ad eas. talis aut pena est puslanimitas.

Articulus quintus.

Consequenter querit[ur] de 5[us] p[ri]ncipali S; circa h[oc] querunt duo. P[ri]m[us] v[er]ū h[uius] sacri susceptio sit necia ad salutē. 2[us] v[er]ū hoc sac[ri] sit dignius sacramento baptismi. **P**rimo ostendo q; susceptio hui[us] sacri sit necia ad salutē de p[ro]fec. di. 5. Oēs fideles. oēs p[er] manus ipositōes epoz sc[ri] sp[irit]ū post bap[ti]sm[um] accipe de

nis dicti ē p appropationez nō p p̄ctatez. q̄dlibet adiuvat quālibet virtutem.

Secundo querit vtz iunctio chris-
matis in p̄firma-
tione fieri debeat in frōte. Et v̄ q̄ nō d̄ p̄se.
di. 4°. Sp̄s sc̄us p̄firmatur ad pugnā. D̄z apri-
tudo ad pugnandū magis p̄cedet ex bona dispositō
ne cordis q̄ capitis. Cū h̄loc̄ corp̄is sit q̄si i p̄cto-
re magis d̄z v̄ctio fieri in p̄ctore q̄si i frōte. Itē eē
de sacr. v̄ctōe. s̄. p̄frōtis. d̄z q̄ i p̄firmatione d̄af
sp̄s sc̄us ad robur. Robur aut̄ ē in nervis & ossib̄.
Cū ḡ fm̄ d̄uic. 2°. li°. de aīalib̄. c. 1°. nervi oriātur
a corde & nō a capite magis d̄z fieri v̄ctio p̄firma-
tōis in p̄ctore q̄si i frōte. Itē de sacr. v̄ctōe
s̄. q̄a v̄o. i frōte inḡs̄il baptizat̄ v̄t libere p̄fiteatur
q̄ credit. Rūdeo q̄ cū h̄ sac̄m ordinet ad p̄stantē
& sine erubescencia fidē p̄stendū matie q̄stū ad ar-
ticulū mortis x̄pi in cruce. & signa. timoris & erube-
scentie matie appeār in frōte pp̄ sui. p̄p̄nquitatē ad
organū imaginatiue. id̄ ille q̄ i firmat̄ inḡs̄il chris-
mate in mod̄ crucis i frōte v̄t sibi oīdas q̄ p̄fiteri
crucey x̄pi d̄z sine erubescencia & timore. Et sic ex
dictis videri p̄t q̄. s̄. cōcurrūt ad hui⁹ sac̄i essen-
tiā. s̄. sc̄ificatū chris̄ma. sup̄radcā v̄boz forma. ex p̄-
te m̄ltri. dignitas p̄d̄fical. vel p̄missio papal sa-
cerd̄ oī sc̄a. & int̄ctio debita. Ex p̄te aut̄ suscipiētis
reḡis pars corp̄is d̄terminata. s̄. fr̄s q̄d aut̄ dicit
maḡ hui⁹ di. c. 2. h̄ sac̄m a teum̄is n̄i debere tra-
di & nō alr̄. nisi cogat necitas. & illud d̄ p̄sec. di. 4°
v̄t ep̄i. nō nisi teum̄i p̄ ipositionē manū sp̄i sc̄i
tradit̄ exceptis infirmis & morte p̄clutātib̄ nō p̄ti-
ner ad sac̄i cēntiā. n̄i peccat ep̄s facies h̄m̄ illud
ē q̄d d̄. e. di. Et teum̄i. Et teum̄i ad firmationez
veniāt p̄fē etatis moneāf p̄ p̄fessionez facere p̄us
v̄t referat ad sac̄i necitatē fm̄ reuerentiā. Et ad
h̄ v̄t suscipiētes sac̄m meli⁹ sint dispositi ad susci-
piendū sac̄i rē. s̄. ḡam q̄d p̄z p̄ l̄am sequētē. No-
tandū ē q̄ fr̄s p̄firmati d̄z ligari quousq̄z deficeat
tur. ne fr̄s inuncta aliq̄s sordēs subtrahat. & ē h̄z
l̄du. 2°. li°. de sacr. p̄te. 7°. c. xl. p̄firmatū decet nō
lanare caput vsq̄ ad. 7. dies pp̄. 7. dona sp̄s sc̄i.
Et q̄ ecclia. 7. dieb̄ celebrat aduentū sp̄s sc̄i i di-
sc̄ip̄s. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄z q̄ q̄uis ap̄tudo ad
pugnā magis sit ex corde q̄ capite. cū signa t̄ionis
magis appeār in frōte q̄ in p̄ctore. Et p̄terea
ap̄tior ē h̄ ad p̄stāter standū in bello & vincendū
p̄ bonā discretionē q̄ m̄ltū depēdet ex bona orgāo-
rū capitis dispositōe q̄ p̄ calore & sp̄s q̄ sunt i cor-
de. Cū p̄verbioz. 24°. cū dispositōe inil bellū. v̄t
d̄i eccl. 8°. Sapiētia h̄ōis luēt i vultu illi⁹. Ad
2m̄ dicit p̄t q̄ plus valz ad bellū sapiētia q̄ corp̄is
orbur & robur ē m̄ētis p̄s v̄t depēdere s̄z aliq̄os
ex bona dispositōe capitis q̄ corp̄is. s̄z qc̄quid sit
de h̄ m̄i h̄ certū ē q̄ signa mentis robuste magis ap-
pareant in frōte q̄ in p̄ctore.

Articulus septimus.

Consequenter q̄ris de 7. p̄nci-
cipali. Et circa
h̄ querūt̄ duo. p̄ vtz ille q̄ p̄firmat̄
debeat teneri. & a quot & qualibet
debeat teneri.

Primo oīdo q̄ nō debeat teneri.
Quia teneri signū est
debilitatis in eo q̄ tenet. D̄z in suscepiēde
hui⁹ sac̄i h̄o fortificat̄. ḡ nō ē p̄ueniēs v̄t tūc tenea-
tur. Itē tenet p̄suetudo ecclie. Rūdeo cū h̄ sa-
c̄m def ad robur eo ip̄o q̄ h̄o ad successionē ei⁹ ac-
cidit. oīdit q̄ sufficiēs robur stādi p̄ se h̄c nō presu-
mit. & id̄ ad h̄ significandū institutū fuit v̄t ab al.
ro teneret si t̄i aliq̄s p̄firmat̄ absq̄z h̄o ab alio te-
neat sac̄m suscipit̄ q̄uis h̄ fieri nō debeat nisi ne-
cessitas aliq̄ h̄ erigat. Ad ar̄m̄ i opp̄m̄ d̄z q̄ q̄uis
p̄susceptionē hui⁹ sac̄i h̄o fiat fortis t̄i accedit tā-
quā debilis & hec licentia illa representat.

Secundo querit a quot & q̄libet
debeat teneri il-
le q̄ cōfirmatur. Rūdeo q̄ institutū fuit q̄
nō teneret nisi ab vno eo q̄ cognationes sp̄uales
m̄rimonia imped̄it. Cū de p̄se. di. 4°. Nō p̄les.
nō p̄les ad suscipiendū de bap̄o infantez accedant
q̄ vn⁹ siue vir siue mulier in cōfirmatōe id̄ ipsūz
fiat. t̄i vbi ē p̄suetudo q̄ p̄les tenerat nō est p̄hiben-
dū. q̄a h̄ p̄t coopari ad amicitie nutrimentū. non
aut̄ d̄z teneri ab illo q̄ non est p̄firmatus. sicut nec
in bap̄o d̄z h̄o teneri ab illo q̄ non est baptizatus d̄
p̄sec. di. 4°. in baptizate si t̄i p̄m̄ fiat q̄uis fieri nō
debeat casu necessitatis excepto n̄bilominus q̄a
ille qui baptizatur vel cōfirmatur vere suscipit
sac̄m non d̄z etiā teneri a monacho. nisi sit mona-
cus. Unde de consec. di. 4°. Non licet. nō licet ab
bati. vel monacho de bap̄ismo suscipere filios. nec
cōm̄ res h̄c. p̄ sac̄z aut̄ p̄firmatōis h̄oī sp̄ualis co-
gnatio. 30. q. 4°. Si q̄ vn⁹. t̄i p̄dcā ad sac̄i neces-
sitatē referat̄. p̄t at̄ teneri vir a muliere & eoz̄ q̄
nis magna deceat vix a viro teneri. In cān̄ ē ne-
cessitatis p̄t teneri ab illo q̄ ip̄m̄ tenuit i bap̄o. Cū
de p̄sec. di. 4°. In cathecismo. in cathecismo & in
bap̄o & i p̄firmatōe vn⁹ p̄inus fieri p̄t si necitas
cogit. nō ē t̄i p̄suetudo romana. s̄z p̄ singlos singli
sit ad h̄. v̄t cum pluribus amicitia p̄rabatur.

Itē circa litteram v̄t h̄ sac̄i ē d̄o-
tio sp̄s sc̄i ad robur
Cōtra i suscepiēte eucharistie d̄af sp̄s
sc̄us ad robur. Iuxta illud psal. Et p̄tis cor h̄ōis cō-
firmet. Rūdeo in suscepiēde p̄firmatōis roborat̄
v̄t a sp̄i sc̄i ad tolleratiā mali in suscepiēte
eucharistie ad p̄stātiā h̄ōi vel per p̄m̄ aīa roboratur
i h̄de. p̄m̄ i charitate q̄d p̄ ap̄ p̄p̄atōez itelligēdū ē.

D̄z. viij.

Off sac̄m bap̄i. rē. Sup̄i d̄eter-
miavit m̄gr̄ de sac̄o bap̄i et
sac̄o p̄firmatōis. hic d̄terminat de
sac̄o eucharistie. Et p̄ q̄ ad ei⁹
eccl. 2. q̄ ad ei⁹ fieri. di. ii. ibi. Si
aut̄ q̄ris q̄lis sit. p̄. i. 3. p̄ d̄eter-
miat̄ d̄ h̄ sac̄o s̄z se. 2. p̄ p̄paratōe ad suscipiēte
di. 9. ibi. Et sic due. 3. oīdit v̄z corp̄ x̄pi p̄tine-
ri sub p̄is spe. i. sub accidētibus panis. di. 10. ibi.
Sūt idē aliq̄. p̄. in. 3. p̄ d̄eterminat de h̄ sac̄i
dignitate. 2. de ei⁹ institutione. ibi. Hoc etiā.
Tertio de eius integritate. ibi. Nūquid ibi. p̄.
in duas. p̄ oīdit h̄ sac̄i dignitatē p̄ ei⁹ efficacā
2. p̄ ei⁹ figurā. ibi. Cū figura. Illa ps̄ i q̄ d̄eter-
miat̄ de ei⁹ institutiōe diuidit̄ in duas. p̄ oīdit

q̄ hora ⁊ sub q̄ forma x̄pus b̄ sac̄z̄ iſtituit. 1° quat̄ ecclesia i celebrādo horā illā nō custodit. Ibi id̄ etiā.

Illā p̄s̄ i q̄ d̄terminat de b̄ sac̄i iſtegritate diuidit̄ in duas. P̄ assignat ea i q̄ b̄ sac̄z̄ p̄ſtit. 2° ex planat ea ⁊ b̄cūſ̄ recolligit̄ ibi. S̄unt igitur.

Articulus primus.

Ireca hanc di. q̄rēdū ē p̄ncipali ter de trib^o. P̄ d̄ b̄ sac̄i iſtituōe. 2° p̄fectione. 3° de forma. Circap̄ q̄nūſ̄ 4. P̄ v̄z̄

sp̄s panis ⁊ vini p̄ſtituti ſac̄m no. l. 2° v̄z̄ ſunt vnū ſac̄z̄. 3° v̄z̄ b̄ sac̄z̄ fuerit p̄ueniēt̄ p̄figuratū. 4° v̄z̄ p̄ueniēt̄ iſtitutū.

Rimo ostendo q̄ sp̄s panis ⁊ vini p̄ſecrate n̄

ſunt ſac̄z̄ no. l. q̄a v̄t ſup̄i^o b̄cūſ̄ ē. ſac̄z̄ eſt ex ſilitudine rep̄tās. S̄z̄ sp̄s panis ⁊ vini p̄ſecrate nō h̄nt ſilitudinē cū corpe x̄pi ⁊ ſanguie cū ſp̄s ille ſint accitiā ⁊ acciō ſit a ſubſtācia diſſile. q̄ nō ſi ſac̄ra no. l. Ite p̄is ē totū homogeneū. corpe x̄pi ē etherogeneū. q̄ nō ē ſp̄s p̄is ex n̄ali ſilitudie rep̄ſentās corpe x̄pi. Et ex p̄nti nec ē ei^o ſac̄z̄. Ite ſac̄z̄ ēz̄ no. l. illi^o rei cui^o ē ſig^m ē cā. S̄z̄ p̄dē ſp̄s nō ſi cā v̄i corpe x̄pi ⁊ ſanguis. nec corpe x̄pi myſtici. q̄ nō ſunt ſac̄z̄ no. l. Cōtra de p̄ſe. di. 2°. iſ ſac̄z̄. dicūſ̄ p̄dē ſp̄s eſt ſac̄z̄. Ite. e. di. nō o. h̄ idē. R̄ūdo q̄ ſp̄s p̄is ⁊ vini p̄ p̄ſecrationē ſc̄am a ſacerdote ſub forma v̄bog ⁊ inēdite debita. ſunt ſac̄z̄ no. l. quia ſignū ⁊ cauſa rei ſac̄e eſt ſac̄ramētū no. l. ſz̄ p̄dē ſp̄s ſūt ſignū duplicis rei ſac̄e. ē. n. ſp̄s p̄is ſignū corpe x̄pi v̄i. q̄d ē res ſac̄ra ſub ip̄a ſp̄e v̄e p̄tā. Eſt ē ſig^m corpe x̄pi myſtici q̄d ē res ſac̄ra. ſ. ſc̄a ec̄. q̄ nō ē ſub ip̄a ſp̄e reali p̄tā. S̄p̄s ē vini ē ſig^m v̄i ſanguis x̄pi. q̄d ē res ſac̄ra ⁊ ſub ſp̄e p̄dē v̄acit̄ p̄tā. q̄a q̄uis ē b̄ ſac̄z̄ nō ſi cā cēntie corpe x̄pi absolute. n̄ ē cā cēntie ei^o ſub illa ſp̄e cā cēntie ſignū ſub ſp̄e vini q̄uis ē ſi cā h̄olūz̄ ip̄o rū q̄ ſunt eccleſie m̄bra. n̄ ē iſt̄ alis cā fidei ⁊ caritatis p̄ q̄a v̄niūſ̄ ad v̄ni^o corpe x̄pi myſtici p̄ſtitutiōz̄ ⁊ id̄ cā ē corpe x̄pi myſtici q̄ntū ad ei^o formā. q̄uis nō q̄ tū ad ei^o materiā. Et deis p̄z̄ q̄ p̄dē ſp̄s nō tū ſi ſac̄z̄ no. l. ſz̄ ſac̄z̄ iſter alia altiffimū iſt̄ū i ſe v̄acit̄ ⁊ reali^o p̄tinet ſc̄itatis auctore. ⁊ p̄z̄ q̄ p̄dē ſp̄e cics ſunt ſac̄z̄ tū ⁊ corpe x̄pi verū ſac̄z̄ ⁊ res. Res. ſ. reſpectu ſp̄i p̄is. ⁊ ſac̄m reſpectu corpe x̄pi myſtici. q̄ ſicut corpe x̄pi p̄ſtat ex puriffimis ⁊ diuerſis mēbris. ſic corpe x̄pi myſtici ex diuerſis p̄ſonis p̄ fide ⁊ charitate purificatis. h̄ aut̄ corpe x̄pi ē ref ⁊ nō ſac̄z̄. niſi velles dicere q̄ corpe x̄pi myſticū eccleſie militāris ſit ſac̄z̄ corpe x̄pi myſtici eccleſie triūphātis. Et ſicut deū ē de corpe x̄pi p̄ p̄pationē ad ſp̄z̄ p̄is. ſic intelicō de ſanguie ei^o p̄ p̄pationē ad ſp̄z̄ vini. Ad p̄m in opp^m dō q̄ acciō ſi ſit a ſubſtācia diſſile in cēntia ⁊ n̄ali aptitudie cēndi. ec̄ b̄ tū nō ſeq̄ q̄ in accidēte poſſit cē n̄alis aptitudo ad rep̄tandū ſubſtācia. alit̄. n. p̄ accitiā nō poſſet deū ſi in cognitiōz̄ ſubſtācie. ⁊ nō tū rep̄tāt accidētia ſubſtāciaz̄ q̄ apra nata ſunt in formā. S̄z̄ ēt illa cui^o iſta ē rep̄tatiua. Et id̄ q̄ ſubſtācia p̄is rep̄tāt corpe x̄pi i cēndo iſt̄ū p̄ſcif̄ ex puriffimis granis ſicut corpe x̄pi p̄ſtat ex puriffimis mēbris ⁊ in effectū iſt̄ū reſic̄it corpaliter ſicut corpe x̄pi reſi

cif ſp̄ualit̄. id̄ ſp̄s p̄is rep̄tāt corpe x̄pi. Et ex b̄ p̄z̄ ſolo ad 2^m. Ad 3^m p̄z̄ ſolo ex deis i corpe q̄onū.

Secundo queritur v̄z̄ ſp̄s panis ⁊ vini p̄ſecrati

ſunt vnū ſac̄m. Et v̄i q̄ nō q̄ ſac̄z̄ ē ſac̄e rei ſignū. q̄ plā ſac̄e rei ſigna ſunt plura ſac̄ra. S̄z̄ ſp̄s panis ⁊ ſp̄s vini ſunt plura ſac̄e rei ſigna. q̄ ſunt plura ſc̄ra. Ite q̄uis ſim̄ p̄bi. p^o. Per v̄ier. nō ſi v̄t ſignificatiua. tū p̄les voces vnū ſigniſicantes ſunt plura noia. v̄t c̄is ⁊ gladi^o. q̄ a ſili q̄ mis ſp̄s panis ⁊ vini ſunt ſigna ei^o de rei in q̄ntū ſub q̄libet p̄tinet totū x̄pus tū ſunt plā ſac̄ra. Cōtra ſac̄z̄ v̄nitatis matie debz̄ cē vnū. S̄z̄ b̄ ſac̄z̄ ē ſc̄itatis ſac̄z̄ q̄ ē p̄ fide ⁊ charitate in corpe myſtici. q̄ b̄ ſac̄z̄ ē vnū. R̄ūdo q̄ p̄dē ſp̄s panis ſunt vnū ſac̄m v̄nitate integrata ex plū^o relatis ad aliq̄d vnū. reſerūſ̄. n. ad vnū rez̄ ſignificatū nō ſub ei^o p̄tā q̄ ē corpe x̄pi myſtici ⁊ ad vnū rez̄ ſignificatū ⁊ ſub ei^o reali p̄tā. ſ. ad ip̄m x̄p̄. q̄ q̄uis ſp̄s panis p̄ rep̄tēt corpe x̄pi ⁊ ſp̄s vini ſanguinē. q̄: tam ſanguis ⁊ corpe x̄pi. ſepata nō ſunt iter ſe. nec a x̄po id̄ ex p̄nti q̄libz̄ deāz̄ ſp̄z̄ rep̄tāt ⁊ p̄tinet. totū x̄m reſerūſ̄ ē tanq̄ ſignū. ⁊ cā ad vnū ſp̄ualē reſectio nē integrā q̄ ē ad ſilitud. nē integre reſectioz̄ corpe x̄pi q̄ p̄tinet cibū ⁊ potū q̄: p̄ſtit in potatō ne intellect^o p̄ fidei illuſtrationē ⁊ in cibatiōe eſſe c̄is p̄ charitate. Ad cui^o reſectioz̄ integritatē ſigniſicandā voluit x̄p̄s in b̄ ſac̄o p̄tinet ſub ſp̄e cibi ⁊ potus v̄t cēt in b̄ integra ſignificatiōe rei q̄ in ſuſcipiēte eſſicit. ex duab^o q̄ ſp̄z̄ p̄ſtitat vnū integrū ſignū. Ad p̄m in opp^m dō q̄ q̄uis ſp̄s panis ⁊ vini ſunt plā ſigna. tū ex his integrat̄ vnū. v̄i p̄pletū ſignū ad q̄d ſignificandū dicit Greg. in q̄dā colleeta. Peractat in nobis d̄ne tua ſac̄ra q̄d p̄tinet ad ſignificandū p̄les p̄es b̄ ſac̄i. Et in alia dicit v̄t b̄ tū ſac̄z̄ nō ſit nobis reat^o ad penā. ad ſignificandū q̄ ex illis vnū integrū p̄ſtitat ſignū. Ad 2^m dō q̄ p̄les voces idē ſignificātes plura ſunt noia. q̄a nois forma nō ē res ſignificata. ſz̄ ſignū q̄ ē in plūbus vocib^o plurificat̄ q̄uis reſp̄ū v̄ni^o rei nec ſit ordiate ad ſil ſignificandū illā rez̄ q̄: q̄libz̄ p̄ ſe p̄le te ſignificat cā. alit̄ nō poſſet vere dici plā noia ſz̄ ſp̄s panis ⁊ vini iſtitute ſunt ad ſil ſignificandū tāq̄ vnū integrū ſignū vnā rez̄ non contentā ⁊ vnāz̄ contentam ⁊ vnā effectam.

Tertio querit v̄z̄ b̄ ſac̄z̄ fuerit p̄ueniēt̄ p̄figuratū.

Et v̄i q̄ nō ſz̄ p̄bi. 5°. p̄bir. mutatiōis n̄ ē mutatiō. q̄ a ſili nec ſignū ē ſignū. S̄z̄ b̄ ſac̄z̄ ē ſig^m q̄ nō ē p̄figuratū. Ite q̄to res ē raro: tāto ceteris p̄ib^o ē p̄cioſior. v̄i glo. ſup̄ illud p̄mi. Re. 3. c. Ser mo d̄it erat p̄cioſus. dicit q̄: rar^o. S̄z̄ figura b̄ ſac̄i debuit cē multū p̄cioſa. q̄ multū rara. i cōueniens q̄ ſit ip̄m multiplici p̄figurari. Cōtra b̄ ſac̄z̄ p̄figuratū ſuit p̄ panē ⁊ vinū q̄ obtulit Melchisedech Ab̄rae. v̄t h̄i Gen. 14°. in glo. ibides. ⁊ p̄ altare q̄d edificauit Ab̄raa ad imolandūz̄ Iſaac. de q̄ h̄i Gen. 22°. v̄i glo. ibidē. Nec figura n̄i altaris i q̄ p̄ſecrat̄ corpe x̄pi ⁊ ſanguis. R̄ū q̄ ille p̄ figuratōes ſc̄e fuerūt p̄ ſilitū ſp̄s. ſ. q̄ n̄alib^o icōnue niēs p̄ſulit p̄ueniēt̄ b̄ ſac̄z̄ p̄figuratū ſuit. R̄ūdo q̄ ad ostendendū b̄ ſac̄i dignitatē ⁊ v̄tilitatē p̄ueni ens ſuit ip̄m p̄figurari nō tū vnā figurā ſz̄ multi p̄ici. ⁊ ēt pp̄ ei^o difficultatē ad credendū manuā

ci. Ad p^m in opp^m dō q^m quāuis imēdiatē nōn sit mutatiōis mutatio. nec sicut subiecti. nec sicut termini. vt ibi p^{bi}. ostēdit. tñ mutatio mediāte alio terminatur ad mutatiōē vt gnārio mediāte genito ad geniti mutatiōē terminat. a sili dico q^m signū pōt eē signū in gēnū signū significat rez absolutā q^m si gnificat. et sic istud sac^m fuit p^{figuratum} vel dō et melius q^m nō ē sile de mutatiōibus quas facit natura. et rō actus. n. volūtatē imēdiatē pōt respicere actū cognitiōis. et tō institui potuit nō tñmō signū aliud significans s; etiā significatio imēdiatē significās aliā significatiōē. Ad 2^m dō q^m ar^m nō plus cōcludit nisi q^m nō fuit p^{ueniēs} eandē figurā p^{libus} viciibus reiterari ad p^{figurandū} b^{facim} q^m exigeret dignitas et arduitas sac^m. hec autē exigerēt. vt p^{figurarent} pluribus figuris q^m ipm p^{figurarent} sub rōib⁹ diuersis. Vñ p^{oblationē} melebisfedeb fuit p^{figuratiū} in gēnū ad spēs sensibiles panis et vini gēnū ad rē p^{entā} per esū; pascal agnū gēnū ad rez in suscipiēte effectū p^{māna} p^{qō} etiā p^{figuratiū} rez fuit res p^{reta} gēnū dulciter reficiēs suscipiētē.

q **Tarto** vtz b^{facim} conueniēter fuerit institutū. Et vt q^m nō. q^m ani bil p^{ueniēter} instituit in cui⁹ cōstitutiōe ali qd p^{rdēz} implicat. S; in p^{stitutiōe} b^{facim} m^{ta} b^{rdem} ipliata vidēt. s. accētia. sine subiecto. et qd maius p^{tinēat} in mōri et q^m vnus dō ab hōie māducef et m^{ta} alia. g^m in conueniēs eius institutiō fuit. Itē b^{facim} viciētū dī. g^m ab illo tpe quo hōies fuerāt in via debuerēt b^{facim} institui. in conueniēter g^m fuit institutū cū eius institutiō nō fuerit tpe p^{ueniēti}. Itē b^{facim} ē memoriale passiōis xpi. Vñ sac^m institui postea subistit xps. b^{facim} in mēā p^{memoratiōē}. lu. 22°. g^m nō fuit cōueniēs b^{facim} m^{stitui} an⁹ passiōē. Cōtra sicut gnārio necessarium ē ministrari alimentū ad sustentatiōē vite et augmentū. sic regnāto p^{bap^m} p^{ueniēs} fuit sac^m institui ad p^{seruatiōē} et augmentatiōē vite spūalis re cepte p^{bap^m}. tale autē est sac^m eucharistie in quo cōtinet sōns spūalis vite. g^m p^{ueniēter} fuit institutū. Itē xpus b^{facim} instituit cui⁹ nulla actio potuit nisi cōueniēs eē. Rūdeo q^m sicut aie vegetatiue q^m est formale p^{ncipiū} naturalis vite gnābiliū et corruptibiliū deus indidit potētiāz gnāriūā p^{q^m} res viuens efficiat et augmentatiūā p^{quā} genitum augmentatur et roborat. et nutritiūā p^{q^m} nutritur et in esse cōseruat q^m diu⁹ viuit. Vñ s^m s^miam p^{bi}. 2°. top. a^{alia}. semp⁹ nutritur aliquo mō. a sili p^{ueniēs} fuit deū inter sac^m instituire tria per quoz vnuz aia efficiatur viuens vita spūali et supernaturali. et b^{est} sac^m b^{ap^m}. Et p^{aliud} in vincte spūaliter vita spūalis augcat et roboretur. et b^{est} p^{firmatiōis} sac^m. Et p^{aliud} vincte spūaliter i^{ta} vita spūali nutritur et p^{ficiatur}. et b^{est} sac^m eucharistie. Quapp eius susceptiōe indiget viuēs vita spūali q^m est vita grē q^m diu⁹ est in statu in quo illā pōt amittere. b^{est} est toto tpe naturalis vite. Ad p^m in opp^m dō q^m mī no⁹ ē falsa. accidētia. n. esse sine subiecto co mō q^m sunt in b^{facim} et maius cōtineri in minori. co mō quo corpus xpi p^{tinēat} sub spē panis et hōiez mādu cari co modo quo xpus asūmēte sac^m manducat et alia q^m in b^{facim} cōtra rōnez vidēt. nō sunt s; rei veritatē p^{tra} rōez rectā. quāuis b^{est} cognitio nōstrā naturalē facultatē transcendat. sicut inferius

spūalis declarabit. Ad 2^m dō q^m quāuis an⁹ aduētū xpi fuerūt hōies in via. tñ ante xpi aduētū nōn fuit cōueniēs b^{facim} institui et rōe rei p^{ente} que est ipse xpus qui nō debuit realiter p^{tineri} sub spē panis et vini anteq^m esset de v^{gine} natus. et rōe rei signate nō cōtēte que est spūalis vinitas corporis mystici q^m ante xpi aduētū hōies carnaliter sapie bāt q^m post. tñ semp⁹ habuerūt adiutorū cōueniēs s^m erigentiā t^{pis} et status vt sup^{ius} oisuz ē. Ad 3^m dō q^m q^muis b^{facim} sit memoriale passiōis xpi. tñ p^{ueniētius} fuit ipsuz institui ante passiōez q^m post vt ab eis recedēs q^m ad esse corporale v^{isibi} tecum eis remitteret q^m ad esse sac^male vt b^{facim} institutiōe facta discipulis ostēderet suam passiōē de proximo inuere. cōueniēti⁹ etiā fuit ut institueret post cenā q^m ante. q^m i^{ta} passiōe sua q^m tunc iminebat vetus sac^mificiū erat terminandū et quia memoriale datus ab amico amicis cum ab eis corporaliter et v^{isibiliter} receditur. solet fortius imprimi memorijs amicoz et diligent⁹ et re uerentijs custodiri

Articulus secundus

c **Onsequenter** querit de 2°. p^m capali. Et circa hoc queritur quattuor. 1° vtz hoc sac^m ante prandū debeat cōfici. 2° vtz deficiēte vno sacerdote in ministrādo ministeriū p^{facerdote} aliū debeat suppleri. 3° vtz hoc sac^m a ieiunis solū debeat sumi. 4° vtz licitū sit statim comedere p^{re} susceptione b^{facim} sac^m.

p **Primo ostēdo** q^m hoc sac^m nō debeat p^{fici} ante prandū s; post cenā. In opando. n. debem⁹ nos cōformare xpo tanq^m ex^{emplar}. iuxta illud exodi. 25°. Inspice et fac s^m ex^{emplar} qd tibi i^{ndō} mōstratū ē S; xpus hoc sac^m post cenā p^{fecit}. g^m et a nobis d; cōfici post cenā. Itē b^{facim} ē memoriale passiōis xpi. s; expressius rep^{resenat} eā p^{fecit} post cenā q^m ante prandū q^m passio xpi quasi statim post cenā icepit. g^m post cenā d; p^{fici}. Cōtra. 7°. q. 1°. Nihil nullus post cibū potūq^m quelibet minimū sumptū missas facere p^{sumat}. s; b^{facim} nō d; p^{fici} nisi in missa. g^m nō d; p^{fici} post cenā s; ante prandū

Rūdeo q^m b^{facim} nō d; p^{fici} post cenā s; an⁹ prandū pp^m maiorez sobrietate ministri et maiorez reuerentiā sac^m et expressiore rep^{resenatiōe} passiōis xpi q^muis. n. cito post cenā fuerit captus. tñ iter tertiāz et sextā fuit crucifixus. Ad p^m in opp^m dō q^m i^{ta} opādo debemus nos p^{firmare} xpo in opibus in q^mbus a nobis voluit imitari nō in alijs. nō. n. q^m ambulauit sup⁹ aquā debem⁹ conari vt sup⁹ aquas abulemus. noluit autē a nobis imitari in p^{ficiēdo} sac^m eucharistie post cenā q^m fuit rō quare hōra illa fuit inueniēs b^{facim} institui q^m nō cōuenit ad b^{est} vt a nobis post cenā debeat p^{fici}. Ad 2^m dō q^m mīno⁹ est falsa vt p³ et dictis in corpore questionis.

s **Secundo querit** vtz deficiēte vno sacerdote i ministrādo ministeriū p^{facerdote} aliū debeat suppleri. Et vt q^m sic. 7°. q. 1°. Nihil cōsumimus p^{uenire}. vt cū a sacerdotibus missaz tpe sac^m mysteria p^{secratur} si egritudinis accidit cuiuslib; eue tus quo ceptū nequeat p^{secratiōis} explei mysteriū

felicitu epō vel presbytero alteri psecratiōez exequat cepti officij. Contra mysteriū vnitatis non vī debere p̄fici nisi ab vno. s̄ h̄ sac̄m est mysteriū vnitatis. ḡnō vī p̄fici nisi ab vno. Ad istā q̄dōez dicit̄ aliq̄ q̄ si sc̄ial̄ vbi p̄mus sacerdos deficiat ali⁹ sacerdos ibi d̄z inchoare ⁊ totū p̄ficere. Si vero nescit vbi defierit. a capite d̄z inchoare. S̄z cōtra esto q̄ certū sit q̄ q̄i defijt iaz dixerat h̄c. tūc fm̄ illā opinionē d̄z alius sacerdos dicere corp⁹ meum ⁊ vltra p̄cedere q̄d absurdū est. Ut ḡ mibi d̄d ad q̄dēz q̄ si nesciatur vbi p̄m⁹ sacerdos defierit d̄z hostia cū reuerētia reseruari. q̄a nescit v̄z sit p̄secrata vel nō. ⁊ alia accepta hostia d̄z ali⁹ sacerdos mysteriū a capite inchoare. Si aut̄ certū esset p̄mū sacerdotē aut̄ q̄ deficeret p̄secrasse corpus ⁊ sanguinē credo q̄ alius sacerdos posset vbi ille deficiat incipere ⁊ missaz p̄ficere. nec oportet a capite inchoare ⁊ sic p̄t̄ intelligi decretū ad p̄e p̄m̄az allegatū. Si aut̄ certū eēt p̄mū p̄secrasse corp⁹ ⁊ sanguinē deberet alia hostia accipi ⁊ totū a capite inchoari. q̄ p̄secratio corpis ⁊ sanguinis ad vñū p̄inet fac̄z q̄d ab vno d̄z p̄fici ⁊ hostia p̄ p̄mū sacerdotē p̄secrata cū sub illa vere sit corp⁹ x̄pi. cū cōsecratio corpis p̄secrationē sanguinis non expectet vt inferi⁹ oīdētur deberet sollemniter reseruari aut p̄ fm̄ sacerdotē s̄cū. Ad ar̄m ad parē aliam d̄d q̄ mysteriū vnitatis marie p̄sistit in p̄secratione corpis ⁊ sanguis ⁊ h̄ nō nisi ab vno d̄z fieri. S̄z q̄ vna missa a duob⁹ sacerdotibus in casu necessitatis p̄ficiatur nō repugnat vnitati corpis mystici. vt. n. d̄i p̄real legato decreto. Cū simus oēs vnū in x̄po. nihil cōtrarium diuersitas p̄sonaz format vbi efficacīa p̄spiritalis vnitatis fidei representat.

Artio querit̄

Et vī q̄ nō de p̄se. di. i. sac̄a. Sac̄a altaria nō nisi a ieiunio hoībus celebrant̄ excepto vno die. am̄uerfario quo cena deo celebrat̄. s̄ ill o die licet post cenaz sumere h̄ sac̄m. Itē nō est p̄suetum h̄ sac̄m sumi a ieiunio nisi pp̄ sobrietatez sumitis ⁊ reuerentiā sac̄i. S̄z potus aque vel aliqd̄ simile nec est cōtra sobrietatē suscipiētis nec p̄ reuerentiā sac̄i. ḡ ab aliquo nō ieiunio p̄t̄ sumi. Contra de p̄se. di. i. Liquido. ⁊ s̄uptus est ab Aug. li. i. ad inquisitiones ianuarij sere eque distanter iter mediū ⁊ fines ⁊ recitat maḡ in l̄ra h̄ di. c. 3. Pla cuit sp̄i sc̄d vt in honore tanti sac̄i p̄us in os t̄p̄ia ni d̄siccū corpus intraret q̄z exteri cibi. id̄ p̄ vniuersum orbē mos iste seruatur. Rūdeo q̄ corp⁹ x̄pi nō debet sumi nisi a ieiunio ieiunio nature q̄d dicitur a p̄uatione cuiuslibet alimenti quo qs ieiunus d̄ quousq̄z aliq̄ue cibū vel potū sumpserit etiam si postea in die pluries comesturus sit ⁊ h̄ institutū ē ⁊ p̄suetū pp̄ reuerētiāz sac̄i. In cān t̄i necessitatis iminente mortis piculo p̄t̄ h̄ sac̄m post cibos alios sumi. q̄z etiā si sacerdos ante missaz lauauit os suum ob sac̄i reuerentiā ⁊ cāu aliqua gutta intraverit s̄o machū nō credo q̄ pp̄ h̄ tenet̄ dimittere missaz celebrare marie in die sollemn̄. q̄z h̄ non vī impedire dignā p̄parationē presbyteri neq̄ reuerentiā sac̄i ⁊ de s̄ilibus s̄l̄e iudiciū h̄atur. Nec est accescendū dicitibus q̄ illi q̄ post d̄cū matutinū in sero bibit nō est licitū sequēti die celebrare nisi p̄us itē dicto matutino. h̄. n. nō iuenit̄ statutū sufficit

eniz q̄ digestū sit q̄d sumpsit in sero an̄q̄ celebrat̄ et sine de nocte dormierit sine nō. Si aut̄ d̄ die i m̄ae ita modicū scienter accipiat q̄ digestū sit plenarie an̄ hora tertie. non t̄i d̄z celebrare. q̄a sic obseruat̄ p̄suetudo approbata q̄ est optima legū interp̄s. eē de p̄sue. l̄h̄ dilectus. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄d q̄ illud decretū abrogatū est p̄ alia capla ⁊ per p̄trariāz cōsuetudinē fm̄ apparatū ibidē. Ad i. d̄d q̄ potus aque scienter sumpsus ⁊ si nō p̄tra sumētis sobrietate. eēt t̄i cōtra eius dignā p̄parationē ⁊ p̄ sac̄i reuerentiā. id̄. n. hoc sac̄m an̄ omnē cibū ⁊ potū debet sumi vt oīdatur q̄ sumēs h̄ sac̄m rei p̄tente in h̄ sac̄o sup̄ oīa d̄z v̄niri. Auctoritas ad p̄e aliaz in telligi debet casu necessitatis excepto.

Quarto queritur

vt̄ licitū sit statim cōcedere post sumptionē hui⁹ sac̄i. Et vī q̄ nō. de p̄secr. di. i. Tanta. qui residua corporis d̄ni q̄ i sac̄ario sunt relicta p̄sumūt nō statim ad accipiendos oīes cibos p̄ueniāt. Itē. e. c. si mane d̄nica portio ed̄tur vsq̄ ad sextaz ieiunent ministri qui eā sumpserūt. Et si tertia vel quarta hora acceperūt ieiunēt vsq̄ ad vesperū. Contrariū tenet̄ p̄suetudo. Rūdeo q̄ post sumptionē sac̄i eucharistic pp̄ reuerentiā eius q̄ sibi est exhibenda nō t̄i sumendo sed iā sumpto d̄z suscipiens aliquātulū postea a cibis alijs abstinere ne ille sacre sp̄s q̄ d̄diu in forma remanēt propria corp⁹ x̄pi p̄tinet cōmiscēatur cū illis. q̄z cito ille sp̄s trāsmutatur non ōz diu ab alijs cibis abstinere post hui⁹ sac̄i sumptionē. Ad auctoritates in opp̄m̄ d̄d q̄ intelligende sunt de debito honestatis non necessitatis.

Articulus tertius.

Consequenter

quārit̄ de. 3. p̄ncipali. Et circa h̄ quārit̄ quattuor. 1. v̄z forma p̄secratiōis p̄is p̄sistat in his v̄bis p̄eci se. h̄ est. n. corp⁹ meū. 2. v̄z forma p̄secratiōis s̄a gūnis p̄cise p̄sistat in his v̄bis. hic est eniz calix sanguinis mei non ⁊ c̄ni testamēti mysteriūz fidei q̄ pro vobis ⁊ p̄ multis effundet̄ in remissionē peccatū. 3. v̄z v̄tus trāsubstantiatua p̄ respiciat sacerdotē q̄z v̄ba. Quarto v̄z vna forma sine alia suam habet operationem.

Primo oīdo

q̄ forma p̄secratiōis panis nō p̄sistat p̄cise in v̄bis p̄d̄cis. i sac̄is bap̄i ⁊ p̄firmatiōis minist̄ loq̄tur v̄bo p̄me p̄fone d̄cēs. ego bap̄tizō ⁊ cōfirmo. ḡ vī q̄ in forma h̄ sac̄i nō d̄z h̄ v̄bū ē poni cū sit v̄bū tertie p̄fone. Itē p̄ forma p̄secratiōis panis trāsubstantiatur substantia panis in corpus christi. ergo in forma magis debet poni verbūz opatiūū sicut h̄ v̄bū sit vel trāsubstantiat̄ q̄z v̄bum substantiū cuiusmōdi ē h̄ v̄bū est. Itē corp⁹ in quod trāsubstantiat̄ substantia panis nō est corp⁹ sacerdotis p̄ferētis v̄ba s̄z x̄pi. ḡ magis est debita forma h̄ ē. n. corp⁹ x̄pi. q̄z h̄ ē. n. corp⁹ meū. Itē nullus eniz gelustari ponit hanc p̄uēctōnē. n. S̄z ip̄i sufficēter narrauerūt veritatē de sac̄i forma. ergo hec conuēctio enim non est de forma. cōsecrationis panis. Itē h̄ p̄nomē h̄ cū sit p̄nomen demōstratiū aut demōstrat acc̄tia panis aut substantiam aut

corp^o xpi. sed siue dem^ostrat panis accidētia: siue
ub^ostantia; falsa est ppositio qa corp^o xpi vere dici
sno pōe nec de accētib^o pānis nec d^o substantia eius.
Si ēr dem^ostrat corp^o xpi falsa est ppositio pp im
plicationē falsaz qa tūc implicaret sub ill^o spēbas esse
corp^o xpi statū ipō ptonoie notato. 7 b est falsu 3. qa
nō est ibi corp^o xpi quousq; oio pfecta est. q̄ q̄quid
dem^ostrat illud pnomē semp oio falsa est. s; oio fal
sa nō pōt esse hui^o sacri forma. cū sit sacm verita
tis. q̄ in p̄dicis v̄bis nō p̄sistit forma p̄secrationis
panis. Itē fm pbi. g. merba. diffinitioni nihil pōt
addi vel ab ea subtrahi sine mutatioe spēi sicut nu
mero nulla vnitas pōt addi aut subtrahi qm mutē
tur spēs numeri. s; fm sniaz pbi. 7. 4. g. merba.

Illud qd̄ idicat diffinitōē fōma. q̄ forme nihil pōt
addi aut ab ea subtrahi manēte eadē specie. s; ver
bis p̄dicis Lucas addit qd̄ pro vobis tradet. nec
tū formā p̄secratiōis panis mutat. q̄ in supradictis
v̄bis p̄se nō p̄sistit forma p̄secratiōis pānis. Itē
p v̄tutē v̄boz q̄ xps instituit ad p̄secrandū panēz
est corp^o xpi sub specie panis. S; p v̄tutē istoz v̄
boz. b est. n. corp^o meuz. nō est corp^o xpi sub specie
qa cā nō est p suū effectū. s; esse corp^o xpi sub specie
panis cā est veritatis p̄dicōz v̄boz. fm enim sniaz
pbi. li. p̄dicamētoz. et eo q̄ res est. vitas in ppo
sitiōe affirmatiua est. q̄ p̄dicā v̄ba nō sunt illa q̄ xps
instituit ad panē p̄secrādū. Cōtra est d̄ cele. missē
Lū marthe. 4. Et eo. credim^o q̄ forma v̄boz sicut
in canone repit. 7 a xpo apli. 7 ab ipis coz accepe
runt successores. q̄ in v̄bis p̄dicis positis in canōe
missē de quo ibi loq̄. p̄sistit forma quā xps institu
it ad trāsubstantiandū panē in corpus suū. Itē cō
secratiō panis fit p aliq̄ v̄ba. sed nō inuenim^o alia
v̄ba ab istis p que possit substantiari panis in cor
pus xpi q̄ in v̄bis supradictis forma p̄secratiōis p̄
sistit. Rādeo q̄ p̄se in his v̄bis. bē corpus meū
cōsistit forma p̄secrationis panis. bec aut̄ iunctio
enī nō est de eēntia forme. s; pōit ibi ad notandū
ordinē p̄secratiōis ad vsuz materie p̄secrare q̄ v̄
nō ē ēr de essentia sacri. v̄ba ēr q̄ in canōe missē p̄e
cedūt 7 sequūtur nō sunt de eēntia forme. Cū si sa
cerdos d̄mittere oīa alia q̄ sunt i canōe 7 in missa 7
diceret tū ista v̄ba b est corp^o meū. sup materiam
debitā 7 cū intentiōe debita vere p̄secraret. tū om
mittēdo alia grauit̄ peccaret tāq̄ p̄cepto: ecclie
ordinatiōis 7 reuerētie sacri. ea. n. q̄ in canōe mis
se antecēdūt p̄dicā quattuor v̄ba 7 totū officiu; missē
ab ecclia ordiata sunt ad reuerētiā hui^o altissimi sa
cri. 7 ad debitā suscipiētis preparatiōē. bec ēr cō
iunctio. n. q̄uis nō sit de eēntia forme tū sine peccō
nō pōt sci ēter omitti matie vbi est ātiq̄ p̄suetudo
q̄ ponat. p̄dicē aut̄ forme p̄ueniētia in solutione ar
gumētoz patebit vbi tota difficultas tangit q̄dis

Ald p^m in opp^m dō q̄ b sacm est sui institutoris
spāte memoriale. i b ēr sacro nihil facit mīster nisi
v̄ba p̄ferre. hui^o etiā sacri excellētia inter alia ma
gis ē supradōnez hūanā. In sacro aut̄ bāpi 7 p̄firma
tiōis mīster cū plaride v̄boz facit aliq̄ p̄tinēs ad
eēntiāz sacri. vt baptizās deteriōē absolutiōnem
p̄firmās in frōte v̄nctionē. bec ēr sacra nō sunt ita
spālia memoriale sui institutoris. nec in tñ sunt
supra hūanā rōem sicut b sacm. 7 id forma hui^o sa
cri. p̄fertur in p̄sona xpi pp qd̄ pōit v̄bū tertie p̄so
ne. sed forme bāpi 7 p̄firmatiōis aliquo mō p̄scrū

tur in p̄sona mīstri. quapp ponūtur in eis v̄ba p̄me
p̄sone. Ald 2^m dō q̄ corpus xpi est in b sacro. sine
memoratiōe. 7 id magis pōit ibi v̄bū substantiū
quo significatur trāsubstantiatiōis termin^o q̄ opa
tiū quo significaret fieri trāsubstantiatiōis. ma
me q; cū corpus xpi ibi nō sit nisi p̄transmutatio
nē substantie panis in ipm expmēdo ipm ibi esse si
gnificatur b p̄transubstantiatiōnez esse sc̄m. Ald
3^m dō q̄ mīster loquitur in p̄sona xpi. 7 id sicut xps q̄
sacm b instituit dixit bec v̄ba. b est corpus meuz.
qd̄ dēctū fuit q̄ si dixisset bē corp^o xpi. ita dēctū
ē vt forma sit bē corp^o meū q̄ bē corp^o xpi. nec pp
b potest dici q̄ sacerdos dicit falsū sicut nec Ange
lus loq̄ns moyfi in p̄sona dei falsuz dixit dicendo
ego sum deus zbr̄ aam. Ald 4^m p; solo er dicitur
in q̄ōne. Ald 5^m dicitur aliq̄ q̄ illud p̄nomē nullaz
facit dem^ostratiōē q; sacerdos p̄fert illa v̄ba qua
si materialiter. q̄uis. n. p̄ferat illa v̄ba q̄ sunt si
gnificatiua nō tñ significatiue. q; recitat ea sicut a
xpo dēā. qd̄ p; per iram p̄cedente in canōe. S; xps
illa v̄ba significatiue p̄fert demōstrans p̄ illud
p̄nomē suū corp^o qd̄ tam erat sub specie panis qm
illa v̄ba dicit. q; anq̄ illa v̄ba diceret trāsubstantia
uerat panē in corpus suū qd̄ v̄ apparenter posse p
bāri p ordinē v̄boz in euangelio 7 in canōe missē.
v̄trobiz. n. p̄pōit v̄bis supradictis b v̄buz bādi
rit. Cū dicit illi q; v̄ba supradicta iam p̄cesserat
benedictō qua consecraretur cui op̄mioni concor
dat dñs Innocentius papali^o de officio missē p̄te.
3. c. 6. 7. 11. Sed quāuis bec op̄mioni in superi
cie multum videatur cōcordare his q̄ dicūt i euā
gelio 7 in canōe missē. tamen in rei veritate non
concordat. Si enim christus antequā p̄roulerit
v̄ba supradicta consecr. hoc fuit aut sine verbis
aut cum verbis. Non primo modo. quia aliter si
ne v̄bis conficere deberem^o. Nec secundo mō. qa
cum illa v̄ba nesciamus conficere non possem^o
non enim dici potest q; per v̄ba supradicta nos
debere conficere instituerit 7 per illa cōsecrēt. qa
ad hoc non habetur auctoritas neq; ratio. immo
magis contra rationem videtur q; v̄num sacra
m̄tum per duas formas verborum fuisset consecrū
per v̄num ab auctore. 7 per aliam a ministris. Re
stat ergo q; christus per supradicta v̄ba consecr
7 tunc remanet eadem difficultas in videndo q;
demonstraret p̄nomē quando christus conse
cit. Ratio aut̄ qua aliqui nituntur p̄dicatā op̄
mionem improbare dicentes. q; si v̄ba dicerentur
a ministro tanquā recitante v̄ba ab alio dēā
per illa non posset confici. quia tunc nō accederet
ad materiam non est conueniens. q; sicut videm^o
q; homo recitādo v̄ba christi vt ab eo dicta mo
uet corda audientiū sic potuisset xps institueri q; sa
cerdos recitādo v̄ba p̄dicā a xpo ē dēā. posset sacer
dos p̄ficere cū ipsam narrationem intenderet ad
materiam referre. Alij dicunt ad argumentū q;
p̄nomē demonstrat significatum per panēz vt
sit sensus. hoc. i. significatum per hanc hostiam est
corpus meum. Sed contra hoc modo non signi
ficaretur corpus christi futurum vel esse sub spe
cie nec in ipsam aliquid trāsubstantiari. 7 quia sa
cramenta debēt significare suū effectum p̄dicata
op̄mioni est inconueniens 7 maxime quia v̄i fauere
errori quōsdā hereticōz dicitū corp^o xpi nō esse

in sacro altaris nisi sicut in signo. Alij dicunt qd p-
nomē demonstrat corp⁹ xpi. vt p̄terā sub spē. vt sic se-
sas illud qd ē p̄terā sub hac spē est corp⁹ meū. et hoc
est verū. qz vt ipi dicūt significat idē oīum partiū
illius orationis referunt ad illud istā quo placet ei⁹
cōplet in quo istanti sub illa spē est corp⁹ xpi. qz p̄di-
cra oratio in illo istā efficit qd significat. Est enī
enūciatio nō tñ significatiua. s; sibi etiā vna. asistit
rei significatiue oratiua qz aut demonstratio ipius pro-
nois ad illud istā referri debeat p̄bas sic. ad illud
tēpus referuntur significatiues p̄nū enūciatiōis ad
qd referunt in q̄tu; sūt p̄es enūciatiōis. in q̄tum
p̄na p̄uertit. s; ita cōuertit in hāc. corp⁹ meū est B
qd ē p̄terā sub hac spē. s; p̄stat qz in ista demonstra-
tio p̄nois refert ad vtrūq; istā platiōis enūciatio-
nis. ḡsūt et in p̄na. S; p̄tra significatiō oīois pla-
te cōsistit et significatiōib⁹ p̄nū et successiue pla-
tariū. ḡ significatiōes p̄nū p̄cedūt cōpletā signifi-
candiōis oīois totius. cū ḡ significatiō hui⁹ p̄nois B sit
in demonstratiōe istā cū est cōpleta ei⁹ platiō demon-
strat aliqd p̄is vel futurū de p̄mo vt vtrūq;. nō
expectat ḡ ad demonstrandū illud istans in quo p̄ple-
tur platiō oīois totius. P̄terea s̄m p̄dictā opi-
nionē corp⁹ xpi ēē sub spē panis ēēt cā veritatis in
p̄dicta oratione qd ēē nō p̄t. qz p̄ veritatē orationis p̄-
dicte est corp⁹ xpi sub illa spē. s; iterū q̄uis in eodē
instanti cōplet orationis platiō vt sit corp⁹ xpi sub pa-
nis spē. tñ p̄is cōpletur orationē nāc orationis. platiō qz
corp⁹ xpi sub illa spē. P̄terea nō adducta p̄ illa
opinione nō valet. qz enī aliqd oīo explicita i sui sub-
iecto aliquā orationē implicat ipa implicatio debet po-
ni ex p̄te subiecti p̄positiōis i quā p̄uertitur. Unde
istius p̄positiōis illud qd p̄tinet sub hac spē est cor-
pus meū nō est ista cōuersa. corp⁹ meū est illud qd
p̄tinetur sub hac spē vt argumētus supponat. sed b̄
illud quod ē corp⁹ meū continet sub hac spē. Alij
dicūt qd illud p̄nomē demonstrat nō substantiā panis
determinatē nec corp⁹ xpi determinatē. sed illud
qd est cōmune manens in p̄ncipio trāsmutationis
et in fine vt sit s̄sus cōtētū sub hac spē nō determi-
nādo corp⁹ xpi nec substantiā panis est corp⁹ meum.
S; p̄tra nulla indiffinita est vera nisi p̄ aliquo de-
terminato verificet. Si enim hec est vera. homo
p̄dicat. oportet qd p̄ aliquo hōie determinato veri-
ficet. ergo si ista indeterminata cōtētū sub hac spē
est corp⁹ meū est vera. oportet qd verificet p̄ aliquo
determinato cōtento. Tūc q̄ro qd est illud. Si di-
cas qd panis hoc ēē nō p̄t. Si dicas qd corp⁹ xpi. tē-
ante cōpletā platiōē enūciatiōis trāsubstantiatio
facta ē qd falsū ē. Uides ḡmibi dō istud p̄nomē b̄
facit demonstratiōem ad intellectū et ad sensū simul.
Sic intelligēdo qd demonstrat aliqd qd ē obiectū intel-
lectus et aliqd qd est obiectū sensus p̄mū in recto.
sed in obliquo. vt sit sensus. B. i. aliqd sub hac spē
sensibili nō restringit. do existētiā sub hac sensibili spē
ad aliquā determinatā; t̄pis d̄iam. significatiō. n.
nois sine substantiā sine adiectiui nō restringit ad ali-
quā tēporis differentiā. Uñ s̄m donatū tēpus non
est de accidētibus nois. et qz suppositio nois fūdaf
sup ei⁹ significatiōem ita qd nihil supponit nisi in ali-
quo salua significatiōe sui. et qd ubet tale suppositū
eius est. ideo per hunc terminū substantiā potest sup-
poni substantiā q̄ est vel fuerit vel erit. Cum ergo
p̄; donatū. ideo dicatur p̄nomē qz ponitur p̄ nomi-

ne demonstratio per istud p̄nomē. hoc p̄t intelli-
gi aliquid p̄is vel de p̄p̄quo futurū sub hac spē.
s̄m enim donatū p̄nomē nō accidit tēpus nec di-
ci p̄t qd restringatur p̄ v̄m p̄tis tēpus ad sup-
ponēdum tñ p̄ aliquo qd p̄is ē. sub illa spē cā ver-
bi; futuri tēpus restringere nō possit terminū
ad supponēdum p̄re futura tñ cuius rō est. qz q̄-
uis res significata per v̄bum sit immediate v̄ta
rei significatiue p̄ suppositū. tñ significat p̄ modū di-
stāti. Id: aut qd significat p̄ modū distāti non
restringit. qd significat p̄ modū distāti non
restringit. Cum. n. d̄ homo est albus ille termin⁹ nō non
restringitur ad supponēdū p̄ albus tñ. sicut cum d̄
homo albus. Cū ergo sacerdos in p̄sona xpi p̄ferat
hāc p̄positiōem. hoc ē corpus meū. sensus est aliqd
sub hac spē p̄is vel de p̄p̄quo futurū est corp⁹ me-
um. Et hoc simplr vera est. qz q̄uis nec distātiā
rōne hui⁹ p̄tis aliqd p̄is sub hac spē nō sit vera. nisi
s̄m loquēdi vsū quo aliqd ita cōuertēdū in rē aliā
dicat eē res illa vt aq̄ ita p̄uertēda in aerē dicitur
aer. et hum⁹ statim p̄uertēdus in carne dicitur ca-
ro. tamē rōne alterius partis distātiue ex vi lo-
cutiōis vera est. Oratio enim asistit v̄tus ope-
rans in fine p̄positiōis rem significatam per eas.
Distātiua autem simplr est vera. si altera pars
eius vera est. et indiffinita vel particularis simplr
est vera. cuiusq; supposito per substantiā cōueniat
p̄dicatū. Ad 6^m. dō qd p̄bis ibi loquitur de addi-
tione rei cōtēntis nō accidētalis. Illud autem qd
lucas addit nō est de cōtēnta forme. vt ex superius
dictis videri potest. Ad 7^m cum dicitur qd cor-
pus xpi est sub spē panis causa est veritatis p̄dico-
torum verborū. et ideo dico qd nō est ver. sed cor-
p⁹ xpi statim fore sub specie panis causa est illi⁹ ve-
ritatis. quia sensus illi⁹ orationis est illud qd statim
est sub hac spē. est corp⁹ meum. et per veritatem b̄
orationis corp⁹ xpi sub illa spē est. postq; autem cō-
secratio facta est tunc dicatur hoc est corpus ch̄i
s̄i intentione enūciatū tñ huius orationis veri-
tas dependet ex existentia corporis ch̄i sub illa
specie.

Secundo queritur vtrū forma
consecratio-
nis sanguinis xpi p̄cise consistat in his ver-
bis. hic est. n. calix sanguinis mei noui et eterni te-
stamenti mysterium fidei qui pro vobis et p̄ mul-
tis effundet in remissionem peccatorū. Et vt qd nō.
quia nullus euāgelistarū ponit talē formā. Lucas
n. dicit. hic est calix noui testamēti in meo sangui-
ne qd pro vobis fundetur. Et martheus dicit. hic est sa-
guis meus. n. te. qui p̄ multis fundet in remissio-
ne; peccatorū. Ergo forma cōsecratiōis sanguis nō
p̄sistit i his v̄bis supradictis. Itē greci dicunt cō-
ficere sub his verbis hic est sanguis meus. n. t. p̄
vobis et p̄ multis effusus in remissione peccatorū
ergo si greci vere cōsecrāt. forma consecratiōis sa-
guinis non cōsistit p̄cise in verbis supradictis.
Item sanguis xpi p̄ omnibus effusus est. ergo ma-
gis d; poni in cōtēnta forme. p̄ omnibus q̄ p̄ mul-
tis. Item baptismus magis ordinatur ad remis-
sionem peccatorū q̄ sacm̄ eucharistie. sed in for-
ma baptismi nō ponitur hec determinatio i remis-
sionē peccatorū. ergo nec hic deb; poni. Itē calix

nō coopantur ad trāsubstantiatiōem vini in sū guinē. ergo nō est de forma per quā fit talis trāsubstantiatio. Itē in forma cōsecratiōis panis significatur corp³ in recto. ergo a simili hic dicitur significari sūguis in recto. Itē in nullo euāgeliorū ponit hoc vocabulū eterni. ergo nō est de forma cōsecratiōis vini. Itē sicut baptismus p̄ appropriatiōem est sacm̄ fidei. ita hoc est sacm̄ caritatis q̄ in forma magis dicitur poni mysteriū caritatis q̄ fidei. Itē de forma cōsecratiōis panis nō est qd̄ p̄ vobis tradet. q̄ a simili de forma cōsecratiōis vini nō est qd̄ p̄ vobis effundetur. Contra supradicta vba i canone misse sunt posita p̄ forma cōsecratiōis vini. Ad istā q̄nōnem dicitur aliq̄ qd̄ forma cōsecratiōis vini nō sūt oīa vba supradicta. q̄ in illis solū vbis cōsistit huiusmodi forma p̄ q̄ exprimit trāsubstantiatio vini in sanguine hoc aut̄ exprimit sufficienter per hec vba. hic est calix sūguinis mei. Un̄ dicitur qd̄ in his vbis p̄cise p̄sistit forma cōsecratiōis vini. Alijs videt̄ aut̄ qd̄ cū verba sequētia vsq̄z ibi in remissionē peccōz. iclusue non cōstituāt nouā orationē s̄ sūt deimario p̄dicati. qz sūt de cēntia forme cōsecratiōis vini. ita s̄m istos in his vbis. hic est calix. vsq̄z ibi in remissionē peccatorū iclusue p̄sistit p̄cise cēntia forme cōsecratiōis vini. ita qd̄ nō licet addere v̄l minuire trāspōnere v̄l iterponere variare v̄l corrūpere vba nisi sic superius dicta ē in forma baptismi. Que aut̄ p̄cedūt p̄tinēt v̄l ad faciē vsū seu reuerētiā. Et a etiā q̄ sequūt̄ur ad reuerētiā faciē ordinata sūt. hui⁹ aut̄ forme cōgruitas et expositio i argumētōz solutiōe patebit.

Ad p^m in opp^m dō qd̄ sicut dicit Inno. c̄ de cele. mis. Lū marthe. multa tā de vbis q̄ de factis diuicis inuenim⁹ ab euāgelistis omīssa. que apli v̄l sup̄pleuissē v̄bo vel facto exprissē legim⁹. Et ita ēt̄ ipi euāgeliste mutuo iter se suppleuissē legūt qd̄ ab eorū aliq̄ v̄l aliq̄ sūt omīssa. Un̄ cū tres euāgeliste posuerūt. hoc est corp³ meū solus lucas adiecit qd̄ p̄ vobis tradet qd̄ referēdū est ad cōsecratiōem panis. Et cū matheus et marc⁹ dicāt p̄ multis. lucas dicit p̄ vobis. Matheus aut̄ in remissionē peccatorū adiūrit hoc deim̄ ē ad cōsecratiōem vini. Utz̄ autēz p̄ vba illia q̄ dicit euāgeliste v̄e cōsecrat̄ vinū si diceretur. dicit aliq̄ qd̄ nō. qz nō intendebat p̄scribere cōsecratiōis formā s̄z narrare facti historīā. Alij q̄ bus p̄sentio p̄trariū dicit. qz idē dicit in snia cūm forma supius dicta. Un̄ s̄m istos p̄ quālibet formā traditā ab aplis v̄l euāgelistis posset p̄fici qz oēs sūt eadē forma q̄stū ad s̄tētiāz. al̄ greci nō p̄ficerēt qd̄ falsū ē. tñ nō debem⁹ p̄ficere nisi per vba supradicta p̄pter cōsuetudinē et traditionē ecclie. Et q̄a petrus illā formā romane ecclie tradidit cui⁹ traditiōem tenere securissimū est. Ad 2^m dō qd̄ greci cōficiūt in forma quā eis tradidit paulus. q̄ eadē ē in sententia cū illa quā nobis tradidit petr⁹. Ad 3^m dō qd̄ sūguis sanguis xpi p̄ oibus sit effusus q̄stuz ad sufficientiam. nō tñ omnes recipiūt illius sufficientie efficacīā p̄fē eorū indispositiōnē. et ad h̄ significādū nō dicit̄ ibi p̄ omnib⁹. sed p̄ multis. Et ne suspicari posset qd̄ illi multi nō referretur nisi ad gētem iudeorū. ideo postq̄ dixit p̄ vobis loquēs discipulis suis qui erant de gente iudeorū subiūrit et p̄ multis s̄. genere gētiliū. Ad 4^m dō qd̄ hic nō ponit remissio peccatorū vt p̄p̄ effectus hui⁹ sacri. sed vt effectus passionis que exprimitur per cōsecratiōem sūguis.

nis. Ad 5^m dō qd̄ sūguis calix nō coopetur ad trāsubstantiatiōem vini in sanguine. tamē cōtinet illud quod trāsubstantiatur. et postea illud in qd̄ fit trāsubstantiatio. Et magis dicit calix sanguinis q̄ sūguis meus. qz ibi datur sub sp̄e potabili. sanguis aut̄ de sui rōne nō dicit aliquid potabile et ideo debuit ibi aliquid poni quo homines v̄tunt ad potū. Sciendū tñ qd̄ ibi accipit̄ p̄tinens p̄o contento sicut si diceretur hic ē scyphus vini. Ad 6^m dō qd̄ quia potus in vase cōtinetur. nō sic aut̄ panis. ideo in cōsecratiōe sanguinis debuit vas poni. et hec fuit ratio significādi sanguinem in obliquo vt patet ex solutione p̄cedentis argumenti. Ad 7^m dō qd̄ sūguis hoc vocabulū eterni a nullo euāgelista sit exprissū. tamē habet̄ ex snia vborū eorū. Unde Inno. de cele. mis. Lū marthe. Unde nouū. i. vltimū ē dēscribitur idē eternū. i. p̄petuū cōp̄obatur nouissimū. et cū hōis testamētū imobile p̄seuerat. qz testatoris obitu cōfirmat. Ad 8^m dō qd̄ caritas p̄supponit fidē et effectus caritatis effectū fidei. Et ad h̄ significādū magis dicit effectus mysterium fidei q̄ mysteriū charitatis. Ad 9^m dō qd̄ in cōsecratiōe corporis nō ita exprimitur passio sicut in cōsecratiōe sanguinis. et ideo in eius cōsecratiōe nō ita ponitur aliquid exprimens passionē sicut in sanguinis cōsecratiōe. Et o enim ip̄o qd̄ sanguis cōsecratur p̄o se ostenditur fuisse effectus a corpore qd̄ factum fuit per passionē. Secūndū p̄dicta sic exprone orationē. hic est calix sanguinis mei. i. hic est sanguis meus in calice. Unde matheus et marcus dicit̄. hic est sanguis meus noui testamētū sup̄ple de dicatio s̄z glo. super dicta verba mathei vt tus enim testamētum dedicatum fuit sanguine h̄yrcorū et vitulorū. nouū autēz testamētum sanguine xpi mysteriū fidei. i. habēs secretā et absconditā intelligētiam per fidē tenēdam. Un̄ Inno. c̄ de cele. mis. Lū marthe. s̄. Et eo dicit̄ mysteriū fidei quoniam aliud ibi creditur q̄ cernat̄. et aliud cernitur q̄ credatur. cernitur. n. sp̄s panis et vini. et creditur veritas carnis et sanguinis xpi ac v̄t̄ v̄nitatis et charitatis. Qui p̄ vobis et p̄ multis. hoc expositū ē in solutione argumētōz in remissionem peccatorum. i. ad legē vel p̄pter rep̄missionē peccatorū qz vt dicit glo. super illud v̄bum ip̄o possibile est sanguine h̄yrcorū peccata auferre.

Artio querit vtrum virtus trāsubstantiatiua p̄ncipaliter respiciat sacerdotē et verba. Et v̄t qd̄ nō. qz v̄tus trāsubstantiatiua p̄ncipaliter respicit id quod est de cēntia sacri q̄ illud quod nō est. Sed verba sūt de cēntia sacri. sacerdos aut̄ nō. qz de cēntia cōpositi nō sūt nisi materia et forma. sacerdos autē hui⁹ sacri nō est forma nec materia. ergo virtus trāsubstantiatiua magis p̄ncipaliter respicit verba q̄ sacerdotem. Item virtus sanctificandi illuz qui baptizatur p̄ncipaliter respicit verba q̄ baptizatē nulla enim virtus ad illuz effectū ordinata est i baptizante. nisi per verba. ergo a simili virt⁹ trāsubstantiatiua in hoc sacro p̄ncipaliter respicit verba q̄ sacerdotem. Contra per verba nō fit trāsubstantiatio nisi sint a sacerdotē plura. cū ergo anima sacerdotis magis sit capax virtutis q̄ vba p̄ncipaliter respicit p̄dicta virtus sacerdotē q̄ vba. Itē quādo dñs operatur aliquē effectum mediante in

Instrumento animato cuiusmodi est su? fm pbi^m p^o politicoꝝ. ⁊ in alato. vñtus dñi pncipali? respicit instrū alatiū q̄ iaiatū. s; i trāsūbstantiatōe sacerdos se h; sic instrū alatum ⁊ vba sicut iaiatū. ergo vñtus dñi pncipalr opantis respicit pncipali? sacerdotē q̄ vba. Rñdeo q̄ plura instrū p ordinē se habētia pcurrunt ad eūdē effectū. vt man? ⁊ pēna ad scribendū vñtus pncipalis mortis pncipali? respicit illō instrūmētum qd ē sibi ppinqui? ⁊ mediante quo ad instrūmētū mouet. Unde vñtus scribētis pncipali? respicit manū q̄ pēnā. ad trāsūbstantiatōēz aut pcurrit plura instrūmēta p ordinē se hñtia. f. sacerdos ⁊ vba quoz sacerdos est ppinqoz pncipali agēti. q; si bi est similiō; ⁊ ei? repñat psonā. Et etiā platiōis vborū cā. Et id pcedēdū q vñtus trāsūbstantiatūna simplr pncipalius respicit sacerdotē q̄ vba. Pter terea sacerdotē respicit pmanēter rōne characteris q in sacerdotē pmanet. vba aut sicut sūt trāsēntia respicit trāsēnter nō p aliqū trāsūta ex pte vñtus p ut est in pncipali agēte. sed est p trāsūta ipoz vborū fm quē tñ pdicta vñtus respicit pncipali? vba q̄ sacerdotē. in q̄m vba magis de ppinq se hñt ad effectū q̄ sacerdos. Sed; quē modū ēt dici pōt q virtus scribētis pncipali? respicit pennā ⁊ manū. Ad p^m in opp^m dicit qdā q ex pte sacerdotis est aliqd qd est d eēntia sacri. f. hñtio qua aliquo mō vñuntur ea ex qb? integral sacm. nō. n. de rōne totū? Integralis sūt ptes integrales tñ s; etiā vñtio earum. S; ptra vñtio pñū aut est actio aut est passio aut relatio aut vñtas ex ptrib; vñtis pñitūta. Sed intentio sacerdotis nō ē vñtio. 3° mō vel 4° mō dca. nō. n. est pñitūta ex ptrib; sacri. nec relatio illaz pñū ad se inuicē. Restat q̄ sit vñtio actio. aut vñtio q̄ passio. s; vñtio actio ⁊ vñtio passio nō sūt de eēntia totius integrali ex ptrib; vñtis q̄uis terminētur ad vñtarē totū? quare aliter nō differt ab ipō toto. s; rōne tñ. vñtio. n. passio ⁊ vñtio actio vidētur pcedere ordine nature vñtarē totius ex ptrib; vñtis pñitūta. Restat q̄ itētio sacerdotis nō sit d eēntia sacri. ē nō necessaria ad sacri pfectiōem. frequēter enīz aliqd est necessariū ad causandā aliquem effectū. qd nō est de eēntia illi?. Dicēdum ergo ad ar^m q maior est falsa sine itelligat de vñte trāsūbstantiatūna pncipali? siue de trāsūbstantiatūna instrūmētali. pncipalis. n. vñtus opantina pncipali? respicit cām efficiētē ⁊ instrūmētālē q̄ illud qd ē de eēntia rei facte p illā vñte pncipali? ēt respicit sacerdotē q̄ vba pñas sacerdotalis fūdāta sup characterē sacerdotālē q̄ ē cā mysterialis p quā a sacerdotē pñitur sacm q̄uis pñe loquēdo nō sit de sacri eēntia sicut nec cā instrūmētalis efficiēs est d eēntia rei facte. Ad 2^m pōt solū p interēptionē maioris vñ pē dici q nō ē simile de baptizāte ⁊ cōficiētē. q; i pñicente h sacm ē spēialis pñas ordinata ad pñicēdū. f. character. q nō requirit in baptizante.

Quarto quentur vñtus vna forma sine alia suā habeat opatiōem. Et vñ q nō. pōtōr et hērogenei separata ptrib; aliis nō h; pncipalē opatiōēz totius nec eius pte. Sed hoc sacm ē totū etherogēnū. enīz sit ex diuersis partib; pñitūta. ergo neutra pars huius sacri sine alia habet sui scēti pncipalem opatiōem nec ei? partem qd nō esset vey si trāsūbstantiatōe panis in corpus ante trāsūbstantiatōēz

vini in sanguinē. Itēz sicut se habz effect? ad effectum. ita opatio ad operationē. sed effectus forme cōsecratiōis panis nō est sine effectū cōsecratiōis vini. q; corpus nō est sine sanguine. ergo nec operatio vni? forme est sine operatiōe alterius. Cōtra nisi vna forma haberet operatiōem suā sine alia. falsuz diceret sacerdos dicēdo hoc est corpus meū matime si cōsecratiō sanguinis nō sequerēt. Itēz ante adorā psecrata hostia q̄ dicat sacerdos vba per que trāsūbstantiat vñtus in sanguinē. qd nō sustineret ecclesia nisi vere trāsūbstantiatē panis in corpus ante trāsūbstantiatōem vñtus in sanguinem. Rñdeo q vna forma sine alia suā habet operatiōē. q; quilibet pdictarū formarū per se forma. cōpleta est. forma aut cōpleta sup completaz materiā cā intentione ministri debita. completaz habz operatiōem. Ad pñm in opp^m dicēdum q maior intelligenda est de toto etherogēno qd ē vñtus per naturalē cōtinuationem. hoc aut sacm nō ē tale totum sed assimilaf toti etherogēno. qd ē vñtus per artificialem aggregationēz cuius quilibet ps aliqū habet pñā operatiōem ex quibus omnib; aggregatur operatio totū?. Ad scdm dicēdum q corpus xpi q̄uis nō sit sine suo sanguine. ppter naturalez cōcomitātiā. hoc tamē est per vñm sacri. pñmo ⁊ p se. q; ex vi sacri nō est sub forma panis nisi corpus q̄uis alia sit ibi per cōcomitātiā. similiter ex vi sacri pñmo ⁊ per se nō est sub spē vñti nisi sanguis q̄uis ibi sint corpus ⁊ anima per cōcomitātiā. Et ideo nō o; q operatio vñtus forme coepte ceter alterius forme operationē.

Ircā litteram. Hec duo sacramēta demonstrata sunt ⁊ c. Nota q s̄guis qui fluxit de latere xpi significauit sacramētum eucharisticū in q̄m ibi est sanguis xpi sub vñti spē ⁊ sacramētū pñic in q̄m est pñal purgatio q; q̄uis in effusiōe illius sanguis corp? xpi pñā nō senserit. q; iā mortuū erat. tñ de lege cōi effusio sanguinis penalitatem significat forma est quā ipē ibi dem edidit dicens. hoc est corp? meū. ⁊ post. hic est sanguis me?. Hic nota q; s; quosdā magister nō intendit hic precise dicere formam cōsecratiōnis vini. melius tamē est vt dicat. q; per hec vba. hic est sanguis meus. idē intelligitur. sicut per ista. hic est calix sanguinis mei. Unde si illa ponerent loco istoz eadem esset virtus tamē fieri nō debet ppter institutiōem ecclē ⁊ cōsuetudinē. Cū. n. hec vba pferunt. Hic nota q; per formas pdictas pñit dici cōsecrari panis ⁊ vñm in q̄m p formā q̄ dicit super panē. substantia panis trāsūbstantiatū in vñ sacri que est corpus xpi. ⁊ per formā que dicit super vinum. trāsūbstantiatū substantia vini in rem sacram que est s̄guis xpi potest etiā dici spēs cōsecrari in q̄m per pdictas formas efficiuntur cōtinentes ⁊ rez sacri. vna corp? alia sanguinē. pñit etiā dici cōsecrari corpus ⁊ sanguis in q̄m per trāsūbstantiatōes que sunt p formas pdictas deputantur ad nouum ⁊ spēciale sanctificandū. modū quāuis enīz ipos sine sacramēto sanctificet hominē i eū credētē. tñ h sac alio mō q̄. vt ē sub sacro. qā pñmo modo dat ipō homini sanctitates ppter suaz operationēz rā q̄ pp dispositiōēz pgruā. S; 2° mō vltra h dat sibi sanctitates ratiōe rei susceptē. ⁊ qā magis pñit dicit psecrari qd trāsūmutaf in rez sa-

eram q̄ illud quod deputat ad vsū factū & q̄libet istoz magis d̄i p̄secrari q̄ illud q̄d efficit p̄ines tr̄i re sacra. id̄ substantia p̄is & vini magis pp̄ie d̄i cōsecrari p̄ formas p̄dictas q̄ corp⁹ & s̄guis. & ista q̄ sp̄s panis & vini. Reliq̄ v̄o ad laudē dei dicunt. Hic nota q̄ q̄uis nō sint de cēntia sacri. n̄ nō d̄nt omitti p̄pter ordinationē & reuerentiā sacri. p̄ b̄ t̄i q̄d d̄ic m̄gr. hic ē s̄guis meus. intelligātur cōp̄rebedi oīa mēbra. v̄ba q̄ sequūtur vsq; in remissionem peccatoz inclusit s̄m opinionē q̄ ponit illā eē d̄ cēntia forme. sicut ex multis gratis. Nota q̄ v̄ua est multoz granoz adunatio. racem⁹ vnū granuz. botrus p̄gregatio vuarū glareā humor racemi v̄ina etiā folliculus in quo p̄inet glareā. & arillus est granellū q̄ ē i racemo q̄d alio noīe d̄r archinus.

Di. .ii.

Sicut due sūt res sup̄ius d̄ terminant maḡ d̄ sc̄fo eucharistic s̄m se. hic d̄c̄m̄at d̄ ip̄o i cōp̄atide ad suscipiētes. Et diuidit̄ i tres p̄tes. P̄o de mōis māducaōi corp⁹ xp̄i d̄c̄m̄at vitatē. P̄o refellit quozdāz erroz. ibi. Nec v̄ba. 3o explanat quarūdā auctori tatū dubiarū int̄c̄idē. ibi s̄m hos duos.

Articulus primus.

In hac d̄c̄da sūt tria p̄n cipalr. P̄o de māducaōide hui⁹ sacri ex p̄te rei māduca te. P̄o de māducaōibus. 3o de m̄stran tib⁹. Circap̄m̄ querit̄ tria. P̄o v̄tz i b̄ sacro corp⁹ xp̄i māducef veraciter. P̄o v̄tz v̄tilit. Tertio v̄tz omnis ip̄m māducans sacramē taliter ip̄m manducet sp̄ialiter.

Primo oīdo q̄ in b̄ sacro corp⁹ xp̄i nō māducaf vera. it math. 15. Q̄d q̄d in os itrat in vētrē vadit & i secessū emittit. B̄ aut̄ nullo mō p̄d̄t v̄e dei de cor pore xp̄i. q̄ veraciter nō māducaf. Itē de p̄se. di. 2o. L̄ta in glo. q̄ cito sp̄s d̄ctib⁹ terit̄ tā cito i cellū capis sup̄ple corp⁹ xp̄i. S̄z nihil v̄e manducaf. nisi saltē descēdat in stomachū. ergo corp⁹ xp̄i veracit̄ nō māducaf. Cōtra Jo. 6o d̄c̄ saluator. Caro mea v̄e ē cib⁹. S̄z frustra ē cib⁹ nisi v̄e māducef. q̄ caro xp̄i v̄e māducaf. Itē de p̄se. di. 1o. Ego berēgari⁹ d̄c̄ verū corp⁹ & sanguinē d̄i i n̄si iesu xp̄i. in vitate ma nib⁹ sacerdotū tractari & frāgi & fidelitū d̄ctib⁹ atteri S̄z cib⁹ q̄ a d̄ctib⁹ atteri v̄e māducaf. q̄ corp⁹ xp̄i v̄e māducaf. R̄ideo q̄ i s̄p̄tōne hui⁹ sacri ē q̄dā māducaō carnalis q̄ cōmestū masticaf & in stoma chū trahit & postea digerit & v̄ltio i substantiā mādu cātis quertit & sic v̄e māducaf illa sp̄s sub q̄ reali p̄tinet v̄um corp⁹ xp̄i. Et ē alia sacralis. q̄ corp⁹ ve rū sub sp̄e reali p̄tentū sumit. s̄z sic i s̄p̄tū corp̄aliter nō masticaf. n̄ nisi sp̄s tā diu i ore masticent q̄ p̄ digestionē ibi sacra cōp̄paf in eis forma p̄sa. sed descēdat in p̄p̄ia forma in stomachū. corp⁹ xp̄i i sto machū descēdit p̄ descēsu sp̄i sub q̄ p̄tinet q̄d̄m̄ in ea sp̄e forma p̄p̄ia saluaf. s̄z p̄ v̄tutez māducaōis si vnitur māducanti. sed per ip̄m manducans vnit̄ur sp̄ialiter xp̄o capiti si digne manducat. Et si ibi ē māducaō sp̄ialis q̄ d̄i māducari corp⁹ mysticū

q̄ nihil aliud ē q̄ sp̄ialiter incorporari corp̄i mystico p̄ fidē & charitatē v̄l magis incorporari p̄ augmētum fidei & charitatis. que māducaō nō p̄uenit idigne suscipiētib⁹ sacm̄. Ad p̄m̄ ar̄ ad p̄tē p̄m̄az d̄d̄ q̄ p̄cedit de māducaōide carnali qua sp̄s māducaf. Aliq̄ t̄i negāt sp̄s in stomachū descēdere. sed b̄i dicūt p̄tra sensib̄ilē exp̄ientiam. Alij dicūt q̄ emit tunt p̄ sadozē nō p̄ secessū q̄ op̄itio tāgit in glo. d̄ p̄se. di. 2o. L̄ta s̄z vaticia sūt. cū. n. cib⁹ nō emittit̄ p̄ secessū. v̄t p̄ sit a forma p̄sa trāsmutat⁹. idignū n̄ v̄l q̄ aliqd̄ iurū si in illis sp̄eb⁹ fuit p̄ secessū emic taf. Ad 2o d̄d̄ q̄ illa gl. intelligēda ē q̄i tamdiu sp̄s masticaf q̄ p̄ digestionē q̄ sit i ore nō remanet i sua forma s̄m. n. R̄uic. li. 1o. de aialib⁹ c̄o. de digestio nib⁹. Mēbrana i lingua & i palato ē eiusdē nature cū interiori stomachi tunica. & ideo cōicat cū ea in ope. P̄m̄ ar̄ ad p̄tē aliā aut̄ intelligēda est de mādu caōide sp̄iali aut̄ sacrali & spiritali simul. Ad 3o d̄d̄ q̄ illa attritio & fractio d̄z referri ad sp̄s nō ad verum corpus xp̄i. Sed q̄ ille berēgarius fuerat infamatus q̄ nō credebat corpus xp̄i realiter cōti neri sub sp̄e. ideo ad sui purgationē per verba ex cessiua contrarium asseruit.

Secundo queritur v̄trum xp̄us in hoc sacro

māduccetur v̄tiliter. Et videt̄ q̄ non. nihil irrōnabile & inhumanū est v̄tile. s̄z comedē hoīem & d̄m̄ suū irrōnabile videt̄ & inhumanū. ergo mā ducare corpus xp̄i nō est māducaōibus v̄tile. Itē Jo. 6o. Caro nō prodeit̄ quicq; ergo ad nihil est v̄ri le comedere xp̄i carnem. Contra ecclesia statuit q̄ oēs fideles saltē semel in anno suscipiant corpus xp̄i. extra de p̄nia & remis. Omnis variusq; sexus. q̄ nō instituit̄ nisi talis manducatio v̄tilis eiset. Item Jo. 6o. dicit saluator: qui māducat meas car nem & bibit meum sanguinēz habet vitāz eternā.

R̄spōdeo q̄ a digne suscipiente hoc sacramētuz xp̄us māduccatur v̄tiliter. hec enī manducatio mā ducanti reducit ad mēmorā passionem xp̄i. fidem confirmat. sp̄e auget. charitatē inflāmat. dat v̄i tam gracie. xp̄o vnit̄. manducantēz sp̄ialiter eter na consolatione reficit. ip̄m roborat ad operatio nem boni suscētat. contra casuz prouincitē ex p̄ p̄ria infirmitate munit. cōtra demonis impulsim remittit ardorē carnalis cōcupiscentie. purgat ve niale peccatum. & quādoq; moralē. v̄t infra eadē di. declarabitur. Et hoc facit manducatio sacralis in q̄ntum in sacramēto est v̄t̄ operatiua spiritalis manducationis in māducante sufficienter dis positio. & p̄nt̄ bi. 12. effectus significari per. 12. fruct⁹ ligni vite. de quo habet apoc. v̄ltri. & ad celeriorez istozam mēmorāz in tribus vsibus collecti sunt. Inflāmat mēmorat suscētat roborat auget. Hostia sp̄em purgat. reficit vitam dat & vnit̄. Cōfirmatq; fidez munit somitēq; remittit. Ad p̄m̄ i opp̄m̄ d̄d̄ q̄ illud argumētū p̄cedit de manducatione carnali. Ad 2o d̄d̄ q̄ illa auctoritas intelligēda est s̄m intellectum eozum qui putabant carnē xp̄i manducandam carnaliter eo modo quo alij cibi manducantur.

Tertio queritur v̄tz oēs māducaō

corp⁹ xp̄i sacramē talr māduccet ip̄z sp̄ialr. R̄ideo q̄ mādu care corpus xp̄i sacraliter dupl̄ p̄t̄ intelligi. Uno

mō p̄mō māducare ip̄m p̄ māducatiōem sp̄ci q̄ eius
 sac̄m est & sub q̄a realiter p̄tinet s̄m que modum
 māducac̄ ab oī māducāte sp̄em p̄dictā siue hoīe si-
 ue b̄uto. nec t̄i ex hoc seq̄t q̄ b̄utu p̄p̄ue loquēdo
 sumat corpus x̄pi sac̄ral̄ ter. q̄ q̄uis sumat id q̄d ē
 sac̄m & corpus x̄pi sub ip̄o cōtētū nō t̄i sumit ip̄um
 sac̄m sub rōne qua sac̄m ē. q̄ nō sumit ip̄um sub
 rōne qua est signū v̄i corp̄is x̄pi realiter p̄tinet ip̄m
 hoc aut̄ aduerbiū sac̄raliter magis p̄p̄ue determi-
 nat sup̄radem p̄ p̄p̄ationē ad sumētē q̄ ad rē sup̄tas
 Alio mō māducare corp̄ x̄pi sac̄raliter p̄de accipi
 p̄ māducare ip̄m p̄ māducatiōem sp̄ci que ei⁹ ser̄
 est. & sub qua realit̄ p̄tinetur cū intēdiē gnālī v̄l sp̄ā
 li īlicita vel explicita sumēdi ip̄m sub illa sp̄e s̄m
 que mōdū sumi p̄de sac̄raliter ab oī hoīe potētī b̄e
 intētiōē p̄dictā siue b̄ono siue malo siue fideli siue
 heretico. s̄; quocūq̄ modoz p̄dictoz p̄t māducā-
 ri sac̄raliter absq̄z b̄ q̄ māducet sp̄ūaliter māducā
 enī ip̄m sp̄ūaliter. est ip̄m credē & p̄ charitatē ei v̄ni
 ri & ei⁹ corp̄i mystico p̄ charitatē ei incorporantur. Aliq̄
 ē ip̄m māducāte sp̄ūaliter. q̄ ip̄m nō māducāt sac̄ra
 liter. q̄: multi credūt x̄pm sub sp̄e p̄secrata & ei⁹ cor-
 porū mystico p̄ charitatē incorporant. qui t̄i sp̄em cor-
 porū x̄pi p̄tinetē nō māducāt. q̄: q̄uis sic ip̄m man-
 ducare v̄tile sit ad salutē. nō t̄i ē necessariū nisi selī
 anno sicut statuit ecclia. v̄l in casu grauis infirmita-
 tis in q̄ cōmode p̄t h̄ri sac̄m. Et d̄ hac sp̄ūali mā-
 ducatiōe intelligit illud de p̄sec. di. 2. q̄d ē recitat
 mḡ. vt quid paras dentem & ventrem credere &
 manducasti.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de 2° ^{principalī.} Et
 circa h̄ querunt tria. 1° v̄t̄ exis in
 peccō mortali peccet mortali suscipien-
 do h̄ sac̄m. 2° v̄t̄ p̄t̄itus nō p̄fessus.
 3° v̄t̄ p̄pter aliqd̄ q̄d nō ē pecc̄m tene-
 atur h̄ abstinere a suscipiēde huius sac̄i.

Primo ostendo q̄ exis i peccō mor-
 tali n̄ peccat mor-
 taliter suscipiēdo h̄ sac̄m. de p̄se. di. 2. Si
 nō sūt tāta peccā vt excoīcef̄ q̄s nō se d̄; a medicina
 corp̄is & sanguinis d̄ni separe. Sed p̄ quolibet peccō
 mortali nō excoīcaf̄ h̄ neq̄ d̄; excoīcari. s̄; t̄i p̄o
 mortali cui annera ē p̄tumacia. ii. q. 3. Nemo enī
 alias. n. nō p̄cederet āmonitio excoīcatiōez. q̄ aliq̄
 i peccō mortali p̄t̄ suscipiē h̄ sac̄; nō peccādo mor-
 talit̄. Itē suscipiēs h̄ sac̄m in peccō veniali nō pec-
 cat venialit̄. q̄: q̄d cūq̄ pecc̄m ē obligatio ab aliqua
 lege. s̄; i nulla lege p̄hibet̄ h̄ h̄ suscipiē sac̄; p̄ pec-
 catū veniale t̄i. q̄ a fili exis i peccō mortali suscipi-
 endo h̄ sac̄m nō peccat faciēdo illud ad q̄d tenet̄.
 S̄; ql̄bet fidelis v̄triusq̄ sexus tenet̄ semel i āno
 h̄ sac̄m suscipiē vt sup̄ius ē oīfus. sacerdos. n. post
 q̄ p̄secrauit tenet̄ ip̄m suscipiē de p̄se. di. 2. Relat̄.
 Ergo in illo statu exis i peccō mortali nō peccat
 mortalit̄ suscipiēdo h̄ sac̄m. Cōtra p̄ma cor. ii.
 Qui māducet & bibit idigne iudiciū sibi māducet
 bibit. Sed q̄ accidet cū mortali peccō accedit in

digne. q̄ talis sibi iudiciū māducet & bibit q̄d n̄ eff̄;
 v̄m nisi p̄ h̄curreret mortale pecc̄m. Itē manus ē
 sumere q̄; cāgere v̄l asp̄icere. s̄; vt d̄ctur 2° regū. 6°
 Quia percussus ē q̄; archā d̄ni tetigit idigne berb̄samī
 te ē percussus fuit. quia archā d̄ni asp̄ic̄rū idigne vt
 h̄ct̄ p̄ re. 6°. ergo multo fort̄ mortalit̄ peccat qui
 corp̄ d̄ni sumit idigne. Rādeo q̄ sicut d̄ de p̄se.
 di. 2. Nihil i sacrificiis mai⁹ eē p̄t̄. q̄ corp̄ & san-
 guis x̄pi. nec vlla oblatio hac potētio: ē. s̄; hec oēs
 p̄cessit que pura p̄scia d̄no offerēda ē & pura mente
 sumēda atq̄ ab oībus venerāda. Et id volēs acce-
 dere ad h̄ sac̄m d̄; examinare p̄sciam s̄ā s̄m aplm
 p̄ma ad cor. ii. Et si videat se eē i peccō mortali. s̄; q̄;
 videt se nō penitere de peccato mortali iā cōmū-
 so vel eē in p̄posito aliud cōmūtēdi. & q̄ in tali statu
 h̄ sac̄m suscipit mortali peccat. p̄pter irrecuerentiā
 quā fecit sac̄o & rei p̄tēre sub sac̄o & rei significare
 nō p̄tente. & ē q̄; ē eccliafici p̄cepti trāsgressor. Ille
 ē q̄ s̄m rei v̄tatē nō ē in peccō mortali credit t̄i eē.
 si cū tali. p̄scia h̄ sac̄m suscipit mortali peccat. q̄ ē
 reuerentiē debite sac̄o p̄t̄p̄tor. Si autem nō vi-
 det se eē in mortali peccato neq̄ credit & t̄i est aut
 h̄ p̄uenit ex omissiōe debite diligētīe in exauian-
 do p̄sciam. & t̄i dico q̄ mortali peccat. non t̄i ita
 grauit̄er sic p̄uis aut nō p̄uenit ex omissiōe debite
 diligētīe quā tenet̄ homo adhibere. sed q̄; h̄ d̄ le-
 ge cōi certus esse nō p̄t̄ v̄trū peniteat digne s̄m il-
 lud eccl. 9°. Nemo scit v̄trū odio vel amore dign⁹
 scit. & sic accedēs in peccato mortali ad suscipiē-
 nē huius sac̄i nō peccat mortali. sed p̄sequitur remis-
 sionem latētis peccati. Aliter enim quicūq̄ h̄ h̄
 sac̄m suscipit exponeret se piculo peccandi morta-
 liter quod falsum est. Ad p̄mum in opp̄m d̄; q̄ d̄
 excoīcacione que est exclusio a sac̄o: n̄; suscipiēde
 d̄; illud decretum intelligi. & quoad h̄ debet homo
 se reputare excoīcatum qui scit vel credit se esse in
 peccato mortali. Ad 2° d̄; q̄ suscipiens h̄ sac̄m
 in peccato veniali t̄i. ideo nō peccat nisi sit aliud
 q̄d obsistat. q̄; peccatum veniale se p̄p̄atitur cum
 effectu huius sac̄i. & quia de lege cōmuni nō p̄de
 esse homo sine peccato veniali nisi fort̄it̄; ad mo-
 dicum tēpus. h̄ aut̄ p̄t̄ cauere a cōmissiōne pecca-
 ti mortalis per totam vitā. Ad 3° d̄; q̄ ille qui
 in peccato mortali cōicat in pascale. & sacerdos p̄
 p̄secrationem non peccat. quia cōicat. sed quia in
 digni cōicant indigni cōiōne tenent̄ enī cōicare d̄;
 gne. nec p̄pter h̄ p̄plexi sunt. q̄; cum adiutorio d̄;
 se possunt disponere p̄ p̄niam vt sint digni cōicare
 p̄mū argumētum ad p̄tem aliā bene p̄cludit.
 Ad 2° d̄; q̄ exis in peccato mortali vidēdo corp̄
 x̄pi non peccat asp̄icendo enim ip̄m nullā irrecu-
 rentiam fac̄ sac̄o. berb̄samite aut̄ ideo percussus sunt
 q̄; vt dicunt q̄dam & refert glo. ibidem. nulli lice-
 bat videre archam detectam nisi pontifici. Et po-
 test̄ dici etiam s̄m glo. q̄ percussus fuit eo q̄ indigni
 eēt vel indigne accessisset vel nō digne custodisset
 archam. tāgens aut̄ corp̄ x̄pi in peccato mortali ir-
 reuerentiā facit sac̄amento vt in casu. quando sci-
 licet hoc cum timore & reuerentiā propter aliquā
 necessariam causam. vt quando erigit hostiam i
 centem in terra non existente presente alio digni⁹
 ri ad tangendum eam in quo casu laicus etiam h̄
 facere possit. Quia autem percussus fuit. quia ar-
 cham temerarie tetigit s̄m sc̄ntentiam glo. ibidē;

dicit et ibi alia glo. q. sup humeros est percussus qui
bus fm legē archā ferre debuit.

C **Secundo queritur** vtrū cōtrī? n̄
mortalr suscipiēdo hoc sacm̄. Et vtrū q. n̄.
Ille q. recōciliat? ē deo dignē pōt suscipere hoc sacm̄
s; p vām p̄ritidē hō recōciliat deo aī confessio-
nē. g. extē pōt dignē suscipere h̄ sacm̄. Itē hō nō te-
net de necessitate cōfiteri nisi semel in anno. s; sibi
licet ē pluries i anno suscipere h̄ sacm̄. g. aliqui licite
pōt suscipere q̄uis nō cōfiteat. Cōtra Ricardus d̄
p̄tate ligādī t̄ solu? di c. 21. Si aī sacerdotis abso-
lutidē crimin. sus ad cōmunionē corpis xp̄i acce-
dat p certo iudiciū sibi māducat t̄ bibit. etiā si eū
sā ante multā peniteat. Rūdeo q. p̄trī? nō p̄fel-
sus itelligi p̄ duplr. Aut d̄ p̄ccō veniali. aut d̄ p̄ccō
mortalr. p̄mo mō suscipiēdo sacm̄ nō peccat mor-
talr. q. de p̄ccō veniali nō ē necessaria p̄fessio. nisi
q̄ nō h̄z p̄ccō mortale. tūc. n. cū teneat sel in āno
p̄fiteri. o; q. de venialib? p̄fiteat. 2. mō distiguen-
dū ē. q. aut h̄z copā cōfess. uis idonei. t̄ rēpus suffi-
ciēs ad p̄fiteādū. t̄ loquetā liberā aut nō. p̄ mō dico
q. suscipiēdo h̄ sacm̄ mortalr peccat. q. ad h̄ q. hō
sit dignus h̄ sacm̄ suscipere q. recōciliat deo t̄
ecclie. q. recōciliatio ē p̄fessidē t̄ absolutidē.
scō mō subdistigūēdū ē. q. aut iminet scādalum
pone sue nisi cōfiter. aut p̄plo aut iā icipit sacm̄ my-
steriū si sacerdos est. Et i quolibet istoz triū casuz
licitū ē sibi cōdicare cū p̄posito p̄fiteādū. Si t̄ n̄ adeit
aligs p̄dictoz triū casuz tenet expectare quousq;
h̄z copā p̄fessoris. Ad p̄m in opp̄m d̄ q. cū illa re-
cōciliatio ē hō recōciliat deo p̄teriorē p̄ritidē
requir. vtrū recōciliat ecclie si pōt aī hui? sacm̄ si sce-
ptidē. Ad 2. mō d̄ q. q̄uis hō nō teneat nisi sel in
anno ordinarie p̄fiteri. t̄ p̄t accidē casuz pp quos
tenet plures p̄fiteri iter quos vn? cū plurificata su-
ceptio hui? sacm̄. si ille q. vult suscipere recolat se cō-
misisse mortale p̄ccō de quo nō fuit p̄fessus t̄ abso-
lutus legitie. Ructor: Ricardus ad p̄tē aliā satis
paret expositio ex dictis in corpore q̄stionis.

T **Tertio queritur** vtrū p̄pter aliqd
q̄ nō est p̄ccō te-
net hō abstinere a susceptidē hui? sacm̄. Et
vtrū q. non q. si aliqd aliud a p̄ccō d̄z phibere susce-
ptidē hui? sacm̄. Beēt imūditia mēstruoz aut semis
nis fluxus q. reputabātur imūditie in lege. s; men-
strua nō phibēt mulieres ab hui? sacm̄ susceptidē
di. 5. Ad ei? t̄ a sili nec semis fluxus. ergo nlla alia
imūditia a p̄ccō phibet hui? sacm̄ susceptidē. Itē
recōciliat? deo t̄ ecclie dignus est suscipere h̄ sacm̄. s; imūditie
q. nō sūt peccata nō p̄trariant recōciliatio
ni p̄dicte. g. nec susceptidē hui? sacm̄ debēt phibe-
re. Cōtra p̄cubit? yingalis sū oī p̄ccō fieri pōt vtrū
fieri? oīdes. s; ante eucharistie susceptidēz aliquot
dieb? ab vrozib? p̄p̄ris ē abstinēdū. de p̄f. di. 2.
Dis hō. g. ē aliqd aliud a p̄ccō phibēs hui? sacm̄ sus-
ceptidē. Rūdeo q. p̄pter aliqd aliud q̄ nō est
p̄ccō tenet aliqui hō abstinere a susceptidē hui? sa-
c̄m p̄pter ordinationē ecclie q. p̄pter sacm̄ reuerentiā
ordinavit hōicm aliqui debēt abstinēre a susceptidē h̄
sacm̄ p̄pter aliqd q. nō sūt p̄ccō eo q. ipediūt vtrū minu-
unt reuerentiā q. d̄z obfuarī in susceptidē h̄ sacm̄ cu-
lusmōi ē nocturna pollutio pueniēs ex crapula vel
inūda cogitatioē q. p̄cessit in vigilia. q. crapula vel

cogitatio si peccata mortalia fuerit vtrū pbabile vel
dubiū vtrū fuerūt. tūc pollutio ex eis pueniēs phib-
ber de necessitate h̄ sacm̄ susceptidē. si aut certuz
est vel pbabile q. nō fuerūt nisi p̄ccā venialia. tūc
illa pollutio nō phibet nisi de p̄gruitate. Si aut p-
ueniat ex nature supfluitate vel infirmitate non cre-
do q. phibeat. Et hec p̄bari p̄t p̄ ea q. dicitur di.
6. testm̄ pbabile t̄ piculū mouēdi hui? sacm̄ phibet
susceptidē. Et de sili bus sile iudiciū habeat. Et
pōt dici q̄si p̄ quādā appropriatidē q. p̄dicta mi-
nuūt reuerentiā que d̄z obseruari in susceptidē hui?
sacm̄. rōne sp̄tē p̄secrate. Et q. reuerentiā q. debetur
corp̄i xp̄i erigit vtrū ipm suscipiens diligenter reco-
gitet qd acipit qd ifantes t̄ furiosi facere nō pos-
sunt. ideo nō debet dari ifantib? neq; illis qui sem-
per fuerunt furiosi. Si aut furiosus anteq; intra-
ret furia hoc sacm̄ petijt in debito statu. sibi pos-
sita in furia pōt dari. nisi pbabiliter timeat q. illō
p̄iiceret vtrū aliq; aliā irreuerentiā facerē sacro. t̄ pōt
dici q. per appropriatidē q. hec impediūt reue-
rentiam q. d̄z obseruari in susceptidē h̄ sacm̄ rōne
rei p̄tere. Et q. cāpp quā aliq; d̄z iudici vtrū suspēdi
vtrū cōdicari siue maiori cōdicatidē siue mior de-
rogat realiter vtrū in iudiciū fori exterioris vnitati
ecclie q. est corpus xp̄i mysticū qd est res p̄ hoc sacm̄
significata. nō t̄ sub sacro contenta. ideo iterdicti
suspēdi cōdicati etiā iniuste excludūt a suscepti-
one huius sacm̄. p̄dicte tamē pene sūt nō p̄ccā q̄
uis p̄dicat penas contēnētēs grauiter peccēt. Ad
p̄m in opp̄m d̄ q. imūditia mēstruoz nō phibz
mulierē cōdicare. q. est imūditia pure naturalis.
Si aut vtrū dicitur ibidē. ex veneratione magis su-
scipere nō p̄sumit laudāda est. sed si p̄cipit nō est iudi-
cāda. Sili mō pōt dici de illa infirmitate que leuit
15. vocat fluxus semis. Ad 2. mō d̄ q. q̄uis recōci-
liatus deo t̄ ecclie sit dignus simpli pōt tamē con-
tingere casuz in quo nō d̄z hoc recipe sacm̄ p̄pter
eius reuerentiā. Uel pōt dici q. nō est in cōuenient
q. aliq; sit dignus simpli t̄ tamē indignus fm qd.
Ad ar. ad p̄tē aliā d̄ q. illud decretū non loqui-
tur d̄ obbito necessitatis sed p̄gruitatis. mulier t̄ d̄
bitū petenti reddere tenet fm glo. ibidem.

Articulus tertius.

Consequenter queritur d̄ ter- tio p̄ncipali. Et

circa hoc q̄runtur tria. 1. vtrū sacer-
dos peccet q. sciētē dat hoc sacm̄ cū
i p̄ccō mortali. 2. vtrū peccet h̄ sacro
dādo hystriomb? t̄ magis. 3. vtrū sacerdos h̄ sacm̄
dare debeat illis q. de crimine sūt suspecti.

P **Primo ostendo** q. sacerdos pec-
cat qui sciētē
dat sacm̄ hoc existenti in peccato mortali
q̄uis lex dicat q. petenti debitu sit reddēdum. t̄ il-
le peccat qui gladiū apud se depositum reddit pe-
tenti. si sciat q. petens illum eodē interficere se p-
ponat. ergo a simili q̄uis ius canonicum dicat q.
sacerdos suo subdito petenti ministrēt hoc sacra-
mentum peccat ministrādo quādo scit illum h̄ pe-
tē in malū suū qd fac oīs petens in peccato mor-
tali. Item vilior res est peccator in q̄suz p̄ccōz q̄ lu-
tum. sed si sacerdos p̄iiceret sciētē corp̄ xp̄i iurū

mortaliter peccaret. q̄ multo forti⁹ mortaliter peccat q̄n
pōit ip̄s i ore illi⁹ que scit ip̄e eē i mortali peccō. Itē
mortaliter peccat i medic⁹ q̄ scilicet daret medicinā i
firmo q̄ eēt iherificiēdus. q̄ cū grauior sit mors sp̄ia
lis q̄ corporalis. multo forti⁹ sacerdos mortaliter
peccat dādo b̄ facim illi que scit eē i peccō mortali.
q̄ tal recipiēdo b̄ facim mortali peccat. Cōtra de
p̄se. di. 2. nō p̄hibeat dispensator: nō p̄hibeat dispen-
sator: p̄gnes terre. i. peccōres s̄m glo. ad mensā dñi
māducare. Itē. i. q. 1. Xpus. xp̄us qd fecit nobis
q̄ traditorē suū tāta patiētia p̄tulit vt ei p̄nā eucha-
ristiā p̄fectā manib⁹ suis i ore suo p̄mēdatā. sicut ce-
teris ap̄lis traderet. q̄si dicat in b̄ et m̄ nobis reliq̄t
Itē 6. q. 1. Aduersitas i fine dī. q̄ q̄uis xp̄us sci-
rēt iudā eē furē. t̄i ad p̄dicādū eū misit t̄ ei eucha-
ristiā dedit. docēs i ecclia tolerari malos. q̄ exēplo
xp̄i licitū ē sacerdoti dāe eucharistiā illi que scit eē i
peccō mortali. Rūdeo q̄ ille que sacerdos scit eē i
peccō mortali. aut nō petit eucharistiā sibi dari t̄ rē
sacerdos dādo peccat. aut petit. t̄ tūc distinguit q̄
aut suū peccm̄ mortale est occultū aut manifestū. Si
manifestū tūc sacerdos sibi dādo eucharistiā pec-
caret. q̄ legitiam d̄ ip̄m b̄z excusationēz v̄l exceptio-
nē quā sibi publice obijcere pōt. t̄ accipio hic mā-
festū nō p̄ oi eo qd p̄bati pōt. quod magis p̄p̄e dī
manifestabile q̄ manifestū. Cū si sacerdos sciret pa-
rochianū suū eē i crimie qd legitie d̄ ip̄m posset p̄-
bare. ita q̄ illud crimē nesciret cū ip̄o nisi duo vel
tres testes p̄ quos b̄ p̄bare posset nō p̄pter b̄ debe-
ret eucharistiā negare illi publico petenti. q̄ iā s̄fer-
ret sibi penā an̄ criminis p̄bationē qd fieri nō d̄z. ii.
q. 1. 3. q. 1. Si accipio hic manifestū pro notorio
Est aut̄ peccm̄ notoriū v̄l p̄ suam vel p̄ cōfessionē
factā in iure aut euidētiā rei q̄ tergi v̄l fatidē aliq̄
celari nō pōt. eē de cobi. cle. t̄ muli. c. v̄l. Si autē
peccm̄ suū ē occultū aut petit i occulto. Et tūc sacer-
dos sibi dādo peccaret. q̄ b̄z eū legitiaz exceptio-
nē quā sibi i occulto obijcere pōt. t̄ ip̄m d̄z monē ne
petat i publico. vt habet d̄ p̄se. di. scda. ille p̄hibe-
at. aut petit i publico. t̄ rē sacerdos sibi dāe tenet.
q̄ d̄z eū nō b̄z legitiam exceptionēz quā ei i publico
obijcere possit extra de officio iudicis ordinarij. Si
sacerdos. Ad 3. m̄ d̄z q̄ nō est sile q̄ ius naturale
qd est virtuosius iure positio. p̄cipit nō reddē de-
positū in tali casu. nō est aut̄ sic i p̄posito imo ius na-
turale dicit qd occult⁹ peccator a plato suo nō pu-
blicet. Cū nec ip̄us publicauit peccm̄ inde quousq̄
ip̄e iudas semetip̄m manifestauit. Cū eē de offi. in
di. or. si sacerdos sciat p̄ certo aliquē eē reū alicui⁹
cris vel cōfessus fuerit t̄ emēdare noluerit nisi iu-
diciario ordie q̄ p̄bare possit eū nō d̄z notari argu-
ere. Ad 3. m̄ d̄z q̄ nō ē sile q̄ ius naturale polluit
illud qd in ip̄m p̄uicif. Cū species cōsecratas pol-
lueret. S̄z peccator recipiēs eo p̄ xp̄i nihil polluit
nisi semetip̄m. Ad 3. m̄ d̄z q̄ nō ē sile. q̄ talē medici-
nā negare iherm̄ nō i amaret nec pplm̄ scādaliza-
ret nec aliqd̄ p̄iudicis bono cōi facerit. qd fieret si
iudici liceret punire vel aliū diffamare p̄ sua volū-
tate iudiciario ordie p̄termisso. At̄ ad p̄ez aliā
peccāt de peccōe occulto petere i manifesto t̄ ca-
uicat sacerdos ne sic petenti det hostiā nō p̄secratam
silans sibi dare corp⁹ xp̄i. q̄ si b̄ faceret grauius
peccaret. daret. n. sibi t̄ p̄p̄lo occasiōem idolatran-
di in quantum i se esset.

Secundo queritur v̄t sacerdos
peccet dādo
b̄ facim hystriōib⁹ magis. Rūdeo q̄ so-
lutio hui⁹ q̄ōnis et solutiōe p̄cedētis manifesta est.
tales. n. ducūt illicitā vitā. Cū de talib⁹ dī de p̄se.
di. 2. p̄o dilectiōe. puto nec maieitati diuie nec
euāgelice discipline p̄gruere vt pudor t̄ honor ec-
clie tā turpi et infami cōtagiōe fedet. Cū nec talib⁹
nec cuiuscūq̄ infami notorio t̄ manifesto dāda ē
eucharistia. s̄m eēt glo. ibidē. si t̄i vt dī sequēti. c. ta-
les reuertātur ad dñm eis grā vel recōciliatio nō
negetur. nō ē t̄i sic intelligēda q̄ statim debeat eis da-
ri eucharistia. q̄ p̄pter reuerentiā sacri. t̄ vt p̄bentur
eor⁹ cōuersio nō ficta nō d̄z eis dari vsq̄ p̄ pactam
penitentiā nisi aliqs articulus necessitatis vel pie-
tatis aliqui aliter fieri suaderet.

Terio queritur v̄t sacerdos hoc facim
dare debeat illis q̄ de cri-
mine sūt suspecti. Et v̄t q̄ sic. 2. q. 1. Mul-
ti. t̄ sūptū ē ab anḡ h̄ de penitētia lōge an̄ finē. Clo-
luit deus hoiez ab hoie iudicari arbitrio suspitiōis
S̄z si sacerdos nō daret eucharistiā suspectis d̄ cri-
mine sicut alijs. iudicaret eos arbitrio suspitiōis
q̄ v̄t q̄ eis d̄beat eucharistiā dare si obstāte suspitiō-
ne. Itē 6. q. p̄ma. Ques. Dis suspitio pot̄ est re-
pellēda q̄ approbāda v̄l recipiēda. S̄z si sacerdos
p̄o suspitiōe dimitteret eucharistiā dare suspectis
suspitiōnē nō repelleret sed approbaret v̄l recipet
q̄ videt q̄ nō d̄z dimittere dare eucharistiā alicui
p̄o suspitiōe. Cōtra. 32. q. p̄ma. Dixit dñs. vbi-
cūq̄ est fornicatio vel fornicandis suspitio libere
v̄roz dimittet. q̄ a sili vbi cūq̄ ē suspitio homo p̄
illā sicut p̄pter factūz iuste repellit. ergo sicut sacer-
dos nō debet dare eucharistiā publice criminō-
sis. ita nec publice de crimine suspectis. Respon-
deo sicut dicit glo. sup̄ capitulū v̄ltimo allegatum.
triplex est suspitio temeraria. p̄babilis violēta.
Suspitio temeraria dicit̄ que ex irrōnabili cā con-
surgit. cuiusmōdi est illa que cōficta est rumorib⁹ ma-
ledicōrū hominū t̄ obrectatōrū. ii. q. 1. 3. q. 1. In-
cunctis t̄ p̄ tali suspitiōe nō debet sacerdos dimitte-
re eucharistiā dare suspecto. Probabilis ē que
consistit ex p̄obabilibus signis. p̄pter hanc suspi-
tionem nō debet etiā sacerdos dimittere dare eu-
charistiā. scda. q. p̄ma. Deus mala audita nullū
audiētium moueat nec passim dicta absq̄ certa p̄-
batione quisq̄ vnq̄z credat. Sed ante audita dili-
genter inquirat nec precipitāter quid aliquis agar
t̄ ita nullū ante veram iustāq̄ p̄obationē iudicare
aut dānare debemus. Violēta est que surgit ex su-
spitiōibus violentis vt si inueniat suspectus cum
suspecta nudus cum nuda. solus cum sola in eodē
lecto loco t̄ tempore suspectis t̄ contra tales suspe-
ctos iudicādum est sicut iudicaretur de facto. Cū
de sicut publice criminōso sacerdos nō debet dāe
eucharistiā. ita nec publice suspecto de crimine
modo suspecto predicto. s̄m enim iura quatuor
modis cōuincitur homo de crimine. s. instrumen-
tis aut testibus. facti euidētia. extra de cobi. cle.
muli. Tua. Et scda. q. p̄ma. Sechus qd lotharius.
aut iuris iherp̄ande. aut q̄i q̄ sepe citat t̄ monē
neq̄ se purgat nec cōpet. 1. q. 9. De crimie vbi
sic dicit. Quātū est cōfiteri de crimie cū qui idulto
t̄ totiens delegato iudicio purgandi se occasione

nō vtil aut violēta suspitōe. 3°. q. i. Dixit dñs. 7 hoc no. 2. q. i. c. p. in glo. Argumenta ad ptes p māj pcedūt ē suspitōe temeraria vl pbabili. Ar^m ad ptem aliā pcedit de suspitōe violēta.

Ircā litteram

ut quid paras dente 7 vērem supple tū q: b nō sufficit creder eni opy. In illo. n. sacro 7 corp^o 7 sanguinē suū cōmēdant nobis qd. 7 fecit. nos ipos. i. c. significatū fecit nos ipos. i. corpus. n. xpi vez mystici. corp^o. n. xpi vez i sacro signū ē corporis mystici. Ali pōt dici qd li. qd ibi fac relationē simplici. malus accipit sacz 7 nō rē. hoc nō itelligit de re pnta q est corp^o xpi vez. sed de re significata 7 nō pnta que ē corp^o xpi mysticū q ad formale eius pncipium qd est gratia.

Di .i.

Ant itē alij sē. supius determina- nit mō de h sacro fm se. 7 p cōpationē ad suscipiētē. hic ondit vez corpus xpi cē sub spē panis. Et diuidi tur ps ista in tres pres. p^oimo mō pōnit erroē illoy q negāt corp^o xpi cē sub spē panis 7 auctoritates qd illi adducebāt p se. 2° pōit eaz solutiōez q ex eadē. 3° ad pfirmationē vitatis de cēntia vi corporis xpi sub spē ples adducit auctoritates ibi. Dic 7 his. Media diuidit i duos. p^o soluit auctoritates qd heretici adducebāt p se. 2° explanat quādā auctoritatē adductā i alia rū auctoritatū solutiōe ibi. Attende.

Articulus primus.

Ircā hāc di. querēdā ē pncipaliter de 7. Et pmo de eē corpus xpi sub sacro. 2° d mō cēndi. 3° d sub stātie panis cōuertibilitate. 4° d cor pis xpi vt ē sub sacro mobilitate 7 tā gibilitate. 5° de cognoscibilitate. 6° de mō cēntie ptiū corporis xpi sub ptiū illi spēi. 7° de vitatep quā corp^o xpi ē sub spē. Circa p^o iunt duo. p^o vez corp^o xpi sit sub spē qstū ad vām ei^o substātiā. 2° vez qstū ad ei^o verā qstiatē.

Primo ostendo

q corp^o xpi nō est sub spē qstū ad ei^o vāz substātiā de pte. di. 2. nō h 7 mō i lra hui^o di. c. p. nō h corp^o qd videris māducari ri estis 7 bibiturū illū sanguinē que effusuri sūt q me crucifigēt. D3 si vē ibi cēt substātia corporis xpi mā ducaret amāducate spēm. q nō est ibi. Itē eadem di. pma s mō i lra hui^o di. c. pmo. donec seculuz finiat surfū ē dñs. s3 si cēt sub spē cēt iferi^o. q nō est ibi. Itē math. 26° paupes semp hēbitis vobiscuz me aut nō sēp hēbitis. s3 si substātia eius vē cēt sub spē semp possēm eā habē. q nō ē ibi. Itē qd ē alicu bi vbi pns nō fuit mutātū ē s3 p vba q dic sacerdos substātia corporis xpi nō mutat q sub illa spē nō ē. Et tra de pte. di. 2. panis ē in altari vbi accesserit pte eratio. de pane sit xpi caro. Itē eadē di. hoc ē 7 re citat mō i lra hui^o di. c. 2. Dis res illaz rerū nat urā 7 vitatē i se pnter ex qd cōficiē. cōficiē aut sa crificiū ecclie duob^o. sacro 7 re sacri. i. corp^o xpi. est igit ibi sacm 7 res sacri. i. corpus xpi. Ad istā qsti onē nideo. q i sacro altaris substātia corporis xpi vē.

7 realiter cōtinet sub spē panis. divina. n. vns q d nibilo mādu creauit hoc illitūre potuit 7 illitūre voluit. 7 q: voluit fecit 7 hoc facere pgruū fuit. q: i hoc māifestat sue potētie imēntitas. hoc. n. est tam admirabile q trāscēdit oēm facultatē nature 7 sue humilitatis pfunditas in hoc q voluit q possēm^o suoz corpus sacratissimū nostris manibus ptracta re 7 ei^o inestimabilis charitas q in hoc a nobis vi sibiliter recedēs nobiscū voluit vērū corpus suūz inuisibiliter remanere. 7 p hoc in volēdo credere in humilitate exercitamur. 7 in virtute spēi robo ramur. 7 caritate ampli^o inflāmamur. Summe q debēt omnes catholici derelictari 7 psequi illū pcf simū erroē ipioiū qui dixerūt corpus xpi nō cōtine ri realiter in sacro altaris. s3 tātmōdo ibi eē sicut i signo. que erroē retractant berēgari^o rome coraz cētum. 13. epis vt habet de cōse. di. 2. Ego Berē gari^o. Ad p^o in oppositū dō q soluit p lram sequē tem. segtur. n. immediate ipm qdē 7 nō ipm. ipm i uisibiliter nō ipm visibiliter supple māducabitur. D3 inuisibiliter sub spē panis 7 sanguinē inuisibiliter bibetis sub spē vini. Ad 2° dō q soluitur ē p lit terā sequētes imediate. n. seq. sed tū hic ē multuz est vitas. dñs. glo. ibidē ipm vez corp^o i forma pa nis in altari surfū ē. q visibiliter. hic aut nobiscū est in sacro inuisibiliter 7 cū hoc realiter. Ad 3° dō q ibi voluit. dñs dicere q nō semp ipm hēnt fm copalez pntiā visibiliter sicut erat puerfatus cū eis

Ad 4° dō q nō opz maiorēz eē vām qd aliqd est vbi pns nō fuit p trāsubstātiatēz alteri^o rei i ipm p hoc aut est corp^o xpi realiter in sacro altaris vt in feri^o declarabit. Vel pōt dici q nō opz q illud qd ē alicubi vbi pns nō fuit. mutātū sit. nisi dēinat esse vbi pns erat. corp^o aut xpi cū incipit eē sub spē sub qua pns nō erat nō pp b dēinat esse vbi pns erat.

Ecundo queritur

qstū ad ei^o vām qstiatē. Et vi q nō. vna3 qstiatem eē maiorē alia. est ipm pntere 7 exceder q cū qstias corpus xpi maior sit qz quāntitas hostie ponere cū sub quāntitate hostie vē cōtradictionē in cludere. Itē omne qstū cōtētū ab alio quanto est in eo sicut iloco 7 circūscribit ab eodē. s3 corpus xpi nō est sub specie localiter. q: vt dicit de conse. di. 2. Persona corp^o in quo resurrexit dñs vno lo co oporet eē. nec circūscribit a spē. q: qstias ab alia circūscripra cōmēsurat eidez. q in sacro altaris nō est substātia corporis xpi cū sua vā qstiatē. Item facilis est substātiā separari ab accidentib^o q eod uerfo. q: acci^o depēdent a substātia. cū q in hoc sa cro sint acci^o panis sine substātia vt inferius decla rabitur. multo fortius ibi d3 esse substātia corporis xpi sine accidente. quāntitas aut acci^o est. Cōtra corpus xpi in sacro altaris est corpus organicū vi nens. sed tale corpus nō pōt esse sine qstiatē. ergo corp^o xpi ē sub specie panis. cū sua naturali qstiatē Itē qstius esse substātie nō depēdeat ex acci^o. tū p acci^o est suū bene esse. sed corpus xpi nūq3 dber esse sine bene esse. q corpus xpi nō est sub specie pa nis sine qstiatē cū inter alia accidentia sit imme diato: substātie. Nideo q corpus xpi cū sua quā titate realiter cōtinet sub specie panis in sacro al taris. nec tū qstias corporis xpi circūscribit ab illa specie. pmo pbat p cōclusionē quēstiois pcedētis

ca. n. realiter ibi sit substantia corporis xpi q̄ sua q̄stita
te naturali nō separatur sequitur ipam q̄stitatē ibi eē. ⁊
q̄ ēt corp⁹ aie cōiunctū ē. ibi etiā est aīa. Unde si ali
quis cōsecrasset striduo mortis xpi sub sacro fuisse
corp⁹ sine aīa. ⁊ q̄ ista nō sepantur a diuinitate ibi
etiā ē diuinitas. ⁊ substantia copis ē ibi p̄mo ⁊ p
se ⁊ immediate. q̄ substantia p̄ans nō trāsubstantiat nisi
in substantiā corpis. q̄stitas autē ⁊ anima ⁊ diuinitas
ibi sūt per cōcomitantiā q̄uis si diuinitas nō eēt ibi
per cōcomitantiā. tñ eēt ibi tota p̄pter simplicitatez
⁊ imēsitatē suā p̄ que vbiqz tota ē sub spē. q̄ sub spē
panis tot⁹ est xpus cū sua q̄stitatē. similī sub specie
vini. q̄ q̄uis substantia vini nō trāsubstantiet nisi in
sanguinē. tñ q̄ sanguis vnit⁹ est corpi ⁊ corp⁹ sue q̄
stitati ⁊ aīe. ⁊ corp⁹ ⁊ aīa diuinitati. idē corp⁹ q̄stitas
eius aīa diuinitas sūt sub spē vini p̄ cōcomitantiā
⁊ ita sub spē vini tot⁹ est xpus qd̄ autē q̄stitas corpis
xpi nō circūscribitur a q̄stitatē sp̄ei. declarat sic quā
tū circūscriptiue p̄tēt; ab aliquo q̄sto ei cōmēsurā
tur. ita q̄ p̄s n̄idet p̄ti. s; q̄stitas corpis xpi nō p̄mē
surat q̄stitati sp̄ei neqz p̄s n̄idet p̄ti. imo v̄tiferi oī
detur ē sub q̄libet p̄te hostie tota. q̄st. n. qd̄ cōmē
surat alij q̄sto applicat ei p̄mo ⁊ p̄ se ⁊ immediate p
suā q̄stitatē. hic autē est ecōuerso. q̄ q̄stitas corpis
xpi est sub spē per suā substantiā que p̄ se p̄mo ⁊ ime
diate sub illa spē p̄tinet. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q̄ p̄ce
dit de cōtinētia circūscriptiua. sic n. ponere maio
rē q̄stitatē cōtinēti a minorē p̄tradictionē includit
v̄t autē oīsam est in corpore q̄libet. corp⁹ xpi nō cir
cūscribitur a spē. Ad 2^m dō q̄ minor nō est v̄a de q̄
sto qd̄ p̄tinet sub alio q̄sto rōne substantie p̄mo ⁊ p̄ se
⁊ immediate. ⁊ nō rōne sue q̄stitatis nisi p̄ cōcomitā
tiā sicut est i p̄posito. Ad 3^m dō q̄ q̄uis de⁹ posset
substantiā corpis xpi ab accidētib⁹ separare. tñ nō d̄
cebat q̄ fieret sicut decet accidētia panis separi a
substantia sua. nō. n. posset corp⁹ xpi separi ab omni
accidente remanēte vita. q̄ aīa non pōt animare
corp⁹ nisi organicū organizatū autē substantie corpis
xpi sine q̄stitatē esse nō pōt.

Articulus secundus.

Consequenter querit de p̄ncipali. Et circa
hoc q̄rūt duo. p̄ v̄t v̄t dei fili⁹ possit
facere corp⁹ suū in illa specie. v̄t in loco
sub qua p̄tinet in sacro. ⁊ v̄t ip̄e pos
sit facere corp⁹ suū in plurib⁹ locis simul.

Primo ostendo q̄ de⁹ pōt facē cor
pus suū eē in illa
spē v̄t in loco sub qua cōtinēti in sacro. Dē
qd̄ p̄tinet ab alio ita q̄ neqz excedit nec excedit ē i
eo v̄t in loco. s; sic se h; corp⁹ xpi ad p̄m̄ sub q̄ p̄tine
tur. ergo ē in eo v̄t in loco. Itē oē corp⁹ vel ē loc⁹ v̄t
est in loco. s; corp⁹ xpi v̄t cōtētū sub illa spē nō ē lo
cus. ergo ē ibi v̄t in loco. Cōtra oē qd̄ ē in loco nō
pōt desinere eē in loco nisi mutet. sed corp⁹ xpi pōt
desinere eē sub specie absqz hoc q̄ mutet. sicut p̄z
cum sp̄s corrūpitur. ergo nō est in ea v̄t in loco. s; v̄t
q̄si possibile fuisset h̄ fieri q̄ de⁹ fecisset. q̄ ma
gis fuisset in hoc manifesta potētia sua. q̄ v̄t q̄ face
re nō possit. Itē si corp⁹ xpi eēt ibi v̄t in loco aut v̄t i
cōi. aut in p̄prio. nō p̄mo mō. q̄ de⁹ non pōt facere
q̄ qua q̄stitas excedat maiorē. loc⁹ autē cōis excedit

locati. neqz 2° mō. q̄ de⁹ nō pōt facere q̄ minor q̄
stitas sit equalis maior. q̄stitas autē locati ⁊ loci p̄
p̄ij equatur. ergo de⁹ nō pōt facere v̄t corp⁹ suū sit
in illa spē v̄t in loco. R̄ndeo corp⁹ xpi nō eē sub il
la spē v̄t in loco. v̄t est q̄ corp⁹ locatū est i loco ra
tione q̄stitatis p̄mo ⁊ p̄ se. corp⁹ vero xpi p̄tinet sub
p̄dicta spē rōne substantie p̄mo ⁊ p̄ se. v̄t in p̄cedenti
qd̄ ne h̄cū est. Cū q̄stitas ibi nō est nisi ex p̄sequen
tē ⁊ p̄ cōcomitantiā ⁊ p̄ aliud a se. s. p̄ substantiā. Unde
corp⁹ xpi p̄tinet sub illa spē q̄si mō p̄trario ei quo lo
catū est in loco. sed v̄t placet aliq̄b⁹ de⁹ posset facere
v̄t ibi eēt v̄t in loco. Innitentes sedē rōni facere ad
p̄tem p̄mā. Et q̄ v̄t eis q̄ h̄ posset de⁹ facere absqz
hoc q̄ circūscriberet ab illa spē q̄ sicut pōt de⁹ eo n
seruare cām istudē ad cause p̄manētiā ⁊ nō ad ei⁹
actionē. ita pōt facere q̄ hec sp̄s sicut loc⁹ corp⁹ su
um cōtineret. ⁊ tñ respectu ipius nō haberet actio
nē q̄ ē circūscriptio ita q̄ in corpore illo non causaret
vbi qd̄ fm̄ auctore ser p̄ncipioz; est circūscriptio
corpis a loci circūscriptione p̄cedēs. ⁊ hoc alijs
nō v̄t rōnabile. q̄ aliqd̄ corp⁹ eē in alio v̄t in loco. n̄
ē tñ p̄tineri ab illo s; ei cōmēsurari ⁊ ei cōfigurari
fm̄ locū sibi. corp⁹ autē xpi cōmēsurari q̄stitati modū
eē sp̄ei. ⁊ ei p̄figurari v̄t includere p̄tradictionē q̄sti
tate corpis xpi tota remanēte. tñ corp⁹ xpi est in lo
co p̄ei. v̄t in loco nō p̄ se s; p̄ accis in q̄stū p̄tinet. r
sub spē q̄ p̄ se ē in loco. sicut aīa p̄ accis ē in loco cor
poris v̄t in loco in q̄stū est in corpore qd̄ p̄ se est in lo
co. s; sicut et hoc nō sequitur q̄ sit in corpore v̄t in loco
ita et dictis nō sequitur q̄ corp⁹ xpi sit sub spē v̄t in lo
co. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q̄ nō opz maiorē eē v̄am n̄
si de eo qd̄ p̄tinet in alio circūscriptiue ⁊ dimētio
nabilī. aīa. n. est in corpore v̄t in loco. ⁊ tñ ip̄m̄ nō trā
scēdit seu excedit substantiatiter cū nō sit nisi vbi est
corp⁹ v̄t p̄s corpis. nec corp⁹ excedit eā cū sit in q̄li
bet p̄te corpis tota. corp⁹ autē xpi nō p̄tinet sub illa
spē circūscriptiue nec dimētionabilī. p̄d̄ etiā d̄
ci q̄ m̄ior argumēti ē falsa. Unā. n. q̄stitatē excede
re aliā ē eam eē maiorē illa. ⁊ certū ē q̄ q̄stitas cor
poris maior: est q̄ q̄stitas sp̄ei. ⁊ nihilomin⁹ con
tinet sub illa per modū q̄ supradict⁹ est. Ad 2^m dō q̄
nō plus cōcludit nisi q̄ corp⁹ xpi est in loco ⁊ hoc est
verū. q̄ illud idē corp⁹ in numero qd̄ sub specie cō
tinet in celo est v̄t in loco. Sed hec solutio magis
est ad hominē q̄ ad rem. posset. n. de trāsubstantia
re substantiam panis in aliqd̄ corp⁹ nō p̄tē existens
qd̄ esset sub illa specie modo simili sicut est corpus
xpi sub illa. Et si ita esset illud corp⁹ nō esset sub illa
specie. nec alibi v̄t in loco. Dicendū ergo q̄ q̄uis
corp⁹ xpi sit i celo. v̄t i celo tñ in q̄stū ē sub sacramē
tali specie. nec est loc⁹ nec in aliquo v̄t in loco p̄ se.
sed est in aliquo v̄t in signo signatū vere ⁊ realiter
continente. intelligenda est ergo maior argumēti
ad hoc v̄t sit vera fm̄ ordinē quem de⁹ in corpore
b⁹ instituit fm̄ legē communem. deus. n. creat pos
set vnum lapidē. v̄t infra ambitū vltimū celi. nec
ip̄m̄ celus cōringētem sicut posset facere aliud celū
nō cōtētū; ab uto. nec istud cōtinēs seu contingēs
⁊ si lapis sic crearet. nec esset loc⁹ neqz eēt in loco.
p̄m̄ ar̄m̄ ad partem aliā quāuis cōcedi posset rōne
p̄ncipalis conclusionis. tamē maior: falsa est. per d̄
structionē. n. loci posset locatum desinere esse in lo
co vbi erat sine sui mutatiōe. sic ⁊ corp⁹ xpi per cor
ruptionem speciei desinit esse in alio ibi erat sine

in mutatione.

Secundo queritur ^{vtrū fili⁹ dei} ^{possit facere} ^{corp⁹ suū eē in plurib⁹ locis simul.} Et vtrū qd nō. qz eē hic includit nō esse alibi ⁊ eōuerso. qz vñū corp⁹ simul esse in plurib⁹ locis includit cōtradictionē. de aūt cōtradictoria simul esse vera facere nō pōt. Item eē in vno loco tñ cōuenit corpi eo ipso qd limitatū est. sed de nō pōt facere qn corp⁹ sit limitatū. ergo nō pōt facere qn sit in vno loco tñ. Itē ansel. monol. c. xi. Vñū totū nō pōt simul eē i diuersis locis. sed corp⁹ est vnum totum ergo simul non potest esse in diuersis: s; qd nō est possibile eē non est possibile fieri. ⁊ qd nō est possibile fieri. de facere nō pōt. Itē termini locati ⁊ loci pprii simul sūt s; qd nō sūt simul cū eodē in numero simul sūt inter se sicut qdāq; vni ⁊ eidē sūt equalia. inter se sūt equalia. si ergo de faceret vñū corp⁹ in diuersis locis si mul eēt termini distātiū locorū qd cōtradictionē includit. Cōtra illud. li. 2. de factis. pte. 8. c. ii. dicit qd de pōt facere vñū corp⁹ in diuersis locis. Itē facit qd simul sit realiter cōtēntum sub speciebus diuersis. qz a simili pōt facere qd simul sit cōtēntum sub diuersis reb⁹ vt in diuersis locis. Rūdo corp⁹ xpi eē sacraliter in diuersis altarib⁹ simul. obibus fidelib⁹ certū ē. qz de ⁊ realit⁹ p̄tinet sub diuersis sp̄ibus q̄ sūt in diuersis altarib⁹. Sed vtrū de facere possit qd simul sit in diuersis reb⁹ in qualibet. vt in loco pprio. siue localiter dubiū est. Dicit. n. qdā qd nō. moti pp̄ter rōnes ad p̄mā p̄tem iductas. mihi aūt videt cōtrariū. sicut. n. imaginabilis videt eē cōtra legē corp̄is ⁊ loci. vt vñū corp⁹ simul sit in locis diuersis etiam per diuinā potētā ita videtur eē imaginabilis cōtra legem corp̄is ⁊ loci vt res soliditates simul sint in eodem loco. Unde oēs phi. hoc habuerunt p̄ impossibili. tamē videmus qd due soliditates manētes distincte p̄ distinctioē substantiarum corporearū quāz sūt soliditates possunt esse in eodē loco pprio simul per diuinā potētiam. facit. n. corp⁹ esse glorificatū in eodem loco pprio cuius nō glorificatū. ergo videt a simili qd simul possit facere vñū corp⁹ in diuersis locis. p̄terea de pōt transmutare dimēiones panis i dimēiones corp̄is sui. sicut substantiam in substantiam. nō. n. minus distinguitur substantia panis a substantia corp̄is xpi qd dimēiones a dimēionibus. sed si hoc faceret corp⁹ xpi esset vbi fuit panis nō tamē sacraliter. ergo cū ista transmutatōe simul pōt facere in locis diuersis sicut in diuersis locis simul facit transmutatōem substantie panis in substantiā corp̄is sui pōt facere corp⁹ suū simul esse in diuersis locis nō sacraliter. p̄terea sicut de transmutat substantiam panis i corpus suū ⁊ pōt transmutare dimēiones in dimēiones. ita pōt diuersas partes aeris quarū que libet esset equalis dimēionib⁹ corp̄is xpi simul transmutare in corpus xpi. ita qd substantiam i substantiam ⁊ dimēiones in dimēiones. quod si faceret corp⁹ xpi simul eēt in diuersis partibus aeris ⁊ in locis. p̄terea effectū quē de facit mediāte cā efficiēte scōda pōt facere sine illa. q̄nis autem transmutatiō substantie panis in substantiā corp̄is xpi sit ratio. vt sub illa specie fiat p̄ns corpus xpi. nō tamē videt ratio vt ibi maneat. qz transub-

stantiatio cū sit mutatio transit in p̄teritū. corpus aūt xpi ibi remanet. nō est ergo ratio formalis eētētie corp̄is xpi sub illis speciebus. transubstantiatio substantie panis in ipm. sed magis videtur reduci ad rōnem cāe efficientis p̄tie corp̄is xpi sub illis sp̄ibus eo modo quo mutatio ad cām reducitur effectiuam. ergo sine omni transmutatione. deus pōt facere corp⁹ suū simul sub illis sp̄ibus. ergo a fili ⁊ in locis ip̄az sp̄erū etiā si ibi nō essent species. p̄terea ad hāc opinionē est auctoritas hu. 2. li. de factis. pte. 8. c. ii. dicit. nō est mirum si mirabilis mirabilia operat. Quomodo inquis corp⁹ vnum eodem tempore in diuersis locis. similiter noli mirari qui loca; fecit ⁊ locū in corpore ⁊ corp⁹ in loco ⁊ qui facit vt corpus vnum in loco vno esset. fecit sicut voluit. ⁊ si voluiss; alter facere potuisset. nā ⁊ qd vult alter facit. Et i ista. lo gira faciētem ⁊ desinet esse mirabile quicquid illū facit ⁊ si forte eē mirabile nō desinet tamē incredibile nō erit si factos oportēs cogitat nō erit impossibile quicquid erit. Ad p̄m in opp̄m dō qd eē hic nō includit esse alibi quādo hoc sit p̄ infinitā potētiam. Ad 2. dō qd esse in vno loco tñ per finitā potētā cōuenit corpi eo ipso qd limitatū est. Vt sicut non potest non esse limitatum ita non potest simul esse in pluribus locis per virtutem finitam. sed ex hō nō sequitur quin hō possit fieri p̄ virtutem infinitā. Ad auctoritāē ansel. dō qd vñū totū nō posse simul esse in diuersis locis. intelligēdū est per virtutem creatam. Ad 4. dō qd minor: nō est vera nisi quādo illud vñū ⁊ idē in numero est in vno loco tñ. nō enī s; qd sp̄es sub qd ē vñū ⁊ idē corp⁹ xpi sit inter se.

Articulus secundus.

Consequenter ^{queritur de tertio} ^{principali.} Et circa hoc querunt duo. p̄ vtrū deus pōt reuertere substantiā panis in substantiā corp̄is sui. 2. vtrū pōt transmutare substantiā panis eādē in numero in corpa plura.

Primo ostendo qd de non pōt transmutare substantiā panis in substantiā corp̄is sui de non pōt facere substantiā maiore p̄tineri totam per se. ⁊ p̄mo ⁊ immediate sub minori. Sed si de pōt reuertere substantiā panis in substantiā corp̄is sui pōt facere qd substantia corp̄is sui qd maior est qd substantia hostie cōtineretur tota p̄ se ⁊ p̄mo ⁊ immediate sub substantiā hostie sicut substantia corp̄is cōtinetur sub ea p̄ cōuersionē substantie panis in ipm. ergo deus substantiam panis nō pōt reuertere in substantiam corp̄is sui. Itē hoc. in li. de duab⁹ naturis ⁊ vna p̄sona xpi longe aū mediū. substantia corporeā corporeā reuertit nō pōt nec eōuerso. s; si magis distat substantia corporeā ⁊ incorporeā qd substantia ⁊ accis ergo substantia panis in substantiam corp̄is xpi cū sit accis reuertit nō pōt. Cōtra vt ostēdit p̄ contradictionem. sed substantiā panis cōuertit in substantiā corp̄is xpi p̄ diuinā potētā nō videt includere contradictionē ergo de illam reuertionem facere pōt. Rūdo qd de pōt reuertere substantiam panis in substantiam corp̄is sui si vellet qd enī substantia panis transmu-

retur per diuinā potētiam in substātia corporis xpi hoc nō est ppter convenientiam substantie panis ad substantiam corporis xpi. quia in illa nihil remāet eōe n3 sit trāsīt p aliqd eōe. In illa āt puerfio ne q̄ ē rōne cōueniētie aliqd eōe remanet. vel saltē sit trāsīt p aliud eōe. S3 b̄ ē p quādā possibilitates seu passimā potētā q̄ a creatore ēi creatura p quam ip̄a ita est obediens creatori vt de ip̄a per creatoris potētiam fieri possit quicquid placuerit sue voluntati. nec op3 apponere hanc contradictionē si p̄tradictionē n̄ iccludit. q̄ voluntati creatoris place re nō pōt facerē aliqd q̄ p̄tradictionē iccludat eo q̄ nullo mō rōne p̄ssibile h3. vt in li^o p̄ oisuz est. hec aut̄ possibilitas nō tr̄i est substātia panis ad hoc vt possibilitas fm se tota cōuertat in substātia corporis xpi p diuinā potētā. s3 ē vt p̄uertat i corporis ei^o q̄ritatē. Cōcedēdū ergo q̄ sicut substātia trāsmutat in substātia. ita posset xpus si vellet trāsmutare substātia panis fm se totā in q̄ritatē corporis sui. & q̄ritatē i q̄ritatē. Ad p^m i opp^m dō q̄ si de^o trāsmutaret substātia panis in q̄ritatē corporis sui. ex b̄ nō sequeret q̄ tota q̄ritas corporis xpi p̄tineret p se & p̄mo & i mediate sub illa sp̄e p̄is. q̄ aut de^o faceret illa trās mutatiōe nō oblatē q̄ substātia corporis sui p se & p̄mo & i mediate p̄tineret sub illa sp̄e & q̄ritas substātia mediate sicut est mōdo. aut ip̄m corp^o illā sp̄em excederet. nō. n. sic ē possibile q̄ritatē maiore totā p̄tineri sub miori. p̄mo & p se & i mediate sub q̄ritate minori. Ad^m dō q̄ aut illud vbi itelligēdū ē de naturali p̄uertōe. aut si exēdit ad sup̄naturalē itel ligēdū est de p̄uertōe in qua manet aliqd eōe seu i qua ē trāsīt p aliqd eōe nō de illa in qua totū p̄uertitur in totū nullo cōmuni manente.

Secundo queritur vt rōne^o pos set trāsmutat

substātia panis eandē in numero in corpa plura. Et vt q̄ nō q̄uis due substātie siue corporee siue icorporee fm diuersū modum exīdi possint sil ē vt sp̄is separatis & alia in corpore & corp^o glificatū cū nō glificatō. ni due substātie fm eūdem modū exīdi sil ē nō p̄t. Unde duo corpa glificata simul eē nō p̄t. nec duo corpa nō glificata. S3 si substātia panis eandē in numero posset cōuerti in pla corpa plura corpa simul eē possent sub illa sp̄e fm eūdem exīdi modū. q̄ talē de^o p̄uertōne facere nō pōt. Itē fm p̄bi. 4. p̄bi. q̄ qua rōne duo corpa possent esse simul eadē rōne infinita. Sed de^o non posset facere q̄ infinita corpa simul eēt sub vna sp̄e panis p̄ p̄uertōem substātie panis in ip̄am. q̄ nec posset facere q̄ substātia panis cōuertēret in duo corpa. q̄ p̄ illā p̄uertōne simul eēt sub panis cōuerti q̄ritate. Cōtra res cōrēta in loco quē totū nō replet. nec aliquā ei^o p̄t. nō p̄hibet aliā rem simul eē cū ea in eodē loco. Cū q̄ angelus exis i aliqua domo nō replet eā totā nec aliquā ei^o p̄t. ideo nō p̄hibet aliū angelū simul eē cū eo in eadē domo. Sed corp^o xpi cōrētū sub specie panis nō replet eā totā nec aliquā ei^o p̄t. q̄ nō p̄hibet aliud corp^o eē cum ip̄o sub eadē. qua rōne q̄ pōt p̄uerti in vnū pōt p̄uerti in plura. Ad istā q̄nē forte aliq̄ dicerēt q̄ deus nō posset trāsmutare substātia panis eandē in numero in corpa plura. q̄ hoc nō posset facere vnica cō uerfioe eo q̄ p̄uertōes plurificātur penes termi norū plurificatiōem. Nec plurib^o conuerfionibus

successiue. q̄ substātia panis cōuersa i corp^o xpi postea cōuerti nō posset in corp^o aliud. q̄ p̄ p̄mā p̄uertōne definit eē. & illud q̄ nō ē in aliud cōuerti non pōt. Nec pluribus cōuersionibus simul. q̄ ip̄ossibile ē eandē rem in numero simul mutari & s3 idē diuersis mutatiōibus ei^o dem sp̄i ad diuersos terminos dispatos. Alijs aut̄ vt q̄ de^o posset eadē substātia panis in numero simul cōuertēre in plura corpa quelibet. n. ps corporis xpi tota est sub qualibet parte hostie. vt inferi^o ostēdet. q̄ vtrū nō esset nisi ps eadē substātie panis cōuertēret in qualibet pte3 corporis xpi. Sed qua rōne substātia panis fm eā dem sui partē simul pōt cōuerti in caput corporis xpi & in pedes & in alia mēbra. vt q̄ posset cōuerti p diuinā potētā si deo placeret in plura corpa simul. Qui vult tenere fm hanc op̄ionē pōt dicere ad p^m in opp^m q̄ p diuinā potētiam duo corpa fm eūdem modū exīdi simul eē possent. Cū de de^o posset facere miraculose vt vnū corp^o glificatū simul esset cū alio glificato. & vnū nō glificatū cum alio nō glificato. Ad^m dō q̄ q̄uis de us nō posset facere q̄ infinita corpa i actu simul eēt sub eadē sp̄e panis p cōuersionē panis in ip̄a. tamē posset facere q̄ substātia panis cōuertēret i plura corpa. q̄ infinitū nō pōt simul eē in actu i creatura. Unde cū p̄būs dicit q̄ qua rōne duo corpa possent eē simul eadē rōe infinita nō accipit infinita pro infinito in actu. sed voluit dicere q̄ nunq̄ tot eēt simul in actu qn̄ adhuc possent eē plura. Ad rōnē q̄ adducebat p alia op̄ionē in corpore q̄n̄is pōt dici q̄ deus eadē substātia in numero pōt conuertēre simul in corpa plura. sicut pōt facere vnū corp^o simul eē in diuersis locis. q̄uis. n. eadē res trāsmutari in hoc corp^o & nō trāsmutari in hoc corp^o sint cōtradictoria. tamē eadē res trāsmutari p diuinā potētā in hoc corp^o & simul in aliud corpus nō p̄tradict. ni sicut q̄uis idem corp^o eē hic & non esse hic cōtradict. tamē idē corp^o esse hic. & simul per diuinā potētiam esse alibi nō cōtradict. Qui vult tenere p̄mā op̄ionē p̄t dicere ad ar^m ad p̄tē secūdam q̄ q̄uis angelus nō repleat locū tamē i eodē loco p̄mo duo angeli simul esse nō possunt & p̄tērea si detur q̄ duo corpa simul possint esse sub q̄ritate vni^o hostie eo mō quo ibi est corp^o xpi. tamē substātia panis fm eādem sui partē in plura corpa simul cōuerti nō posset. Ad rōnem adductam p secūda op̄ionē in corpore questiōis pōt dici q̄ nō est simile de conuerfioe substātie panis s3 eā dem sui partē in plura mēbra vni^o corporis & in plura corpa. q̄ in plura mēbra conuertit rōne vnus corporis cui^o sunt p̄t. sed nō potest dari ali qd vnā rōne cui^o simul p̄uertēret in plura corpa.

Articulus quartus.

Consequenter queritur de q̄r to principali.

Et circa hoc queruntur duo. p̄mo vtrū corp^o xpi vt contentum sb sp̄e sacramentali possit moueri. scdo vtrū ibi posset immediate tangi.

Primo ostendo q̄ corp^o xpi vt cō tentū sub sp̄e sacramentali nō possit moueri. quia aut possit

moueri p se. aut p motū hostie. Ad pmo mō. qd oē qd p se mouet est in aliquo vt in loco. nec rō mō qd tūc simul posset moueri & qescere p motū hostie cōsecrate & alteri qetem qd ipōssibile vī. Itē sicut dicitur p hīs rōpicoz. Impossibile ē p raria simul iēē eidē. S; si corp' xpi posset moueri p motū hostie. cū vna mouet sup' & alia inferi' p rarijs motib' moueret. qnōd pōt moueri p motū hostie. q̄ m altomimis p se vt vī. Itē si moueret p motū hostie verfa hostia verteret qd falsū ē. p motū q̄ ei' nō mouetur & min' p se vt dicitur ē. Cōtra p hīs rōpico. mouētib' nobis necessariū & q̄ in nobis sunt oīa simul moueri. q̄ cū corp' xpi vī & realit' cōtineat sub specie ipa mota. opozz ipm moueri. S; nihil mouet p motū alteri' q̄ nō possit moueri p se. qz oē tale p se. est in potētia ad aliud. q̄ corp' xpi pōt moueri p se & motū hostie. Itē ipōssibile ē idēz corp' p se moueri & nō moueri simul & fm idē. S; corp' xpi p se pōt moueri in celo. q̄ pōt p se moueri in sacro aliter posset cōringere q̄ simul & fm idē moueret & nō moueret. Rūdeo q̄ corp' xpi vt pētū est sub spē sacrali per se moueri dupl'r pōt itelli. Vno mō de motu qnō h; cōpariēdem ad extra. sicut mor' vitalis & delectatiōis & in tali motu pōt xp̄us moueri etiā vt ē sub spē sacrali. Alio mō d' motu q nō cōuenit mobili nisi p cōpariēdem ad locū cuiusmodi est mor' localis & tali motu p se moueri nō pōt vt ē sub spē sacrali. qz q̄uis corp' xpi nō obitāte q̄ sit cōtēnū sub spē panis sit in celo. vt in loco. tū in q̄tum sub illa est. nec ibi nec alibi ē p se vt in loco. nec per se h; aliq; habitudinē ad locū. qz tū ē in loco per accēs. qz spēs in q̄ realit' cōtinet iloco est p se. id per motū hostie localit' pōt moueri: sic vt corp' xpi eleuat cū hostia eleuat & deserit ad ihermū cū ad ihermū hostia per sacerdotē deserit. Ad p^m dō q nō est in cōueniētijs q̄ aliqd p accēs moueat simul & qescat sicut aīa p accēs mouet moto brachio & p accēs qescit qescente pede. Sed h' exēplū qdā nō approbat. qz q̄uis aīa sit tota in q̄libet corp'is pte. tū qz nō h; suū pfectuz ē nisi i toto. id nō mouet nisi p motū totū. S; corp' xpi sub q̄libet spē sacri h; suū eē sacrale pfectū. & id ad ppositū sufficiat ad pns exēpluz de sedēte in cathedra in nauī. qz p motū namis mouet. Ad scd' dō q̄ mor' quo corp' xpi mouet surū p motū speci ei' ptenētis. & mor' q' mouet deorsū p motū alteri' spēi nō ueniūt sibi nisi p accēs. nō ē aut in cōueniētijs q̄ idē sit ad ptes oppositas p accēs moueat. vt si homo eris in equo i nauī moueat motu equi ver sus terminū oppōitū termino ad quē tēdit namis.

Ad 3^m dō q̄ q̄uis mota hostia p accēs corp' xpi moueat. tū ipa vīa nō vertit. qz q̄uis ptes ordinē habeat in ipō corpe absolute. nō tū p cōpariēdem ad spēm. Unde dici nō pōt q̄ pedes habeat in vna pte hostie & caput in alia. & sic de alijs mēbris. qz oēs ptes simul sūt sub qualibet pte hostie. vt inferi' oīdetur. Ad p^m ad ptes aliā p3 solutio ex dictis i q̄stide. Ad 2^m dō q̄ aliqd p se moueri. vt est i loco & illud idē nō p se moueri. vt est in aliquo nō vt in loco nō cōtradicit. qz negatio & affirmatio. q̄uis sint ex eodē nō tamē per comparatiōem ad eundem exīdī modum.

Secundo queritur vt corp' xpi cōtēnūz sub spē sacrali possit immediate tāgi. Et vī q̄ sic. ma

gis tāgant se illa que simul sūt h; se tota. q̄ illa quorū vltia tāntz sūt simul. S; spēs panis & corp' xpi si nullū sūt fm se tota. qz corp' xpi realiter cōtinet sub spē. ergo spēs & corp' xpi magis tāgant se q̄ due soliditates quaz vltima sūt tāta simul. Itē si de' crearet lapidē vnu infra vltimā superficiē celi vlti. nec ipm tāgentē ille lapis nullā haberet bitudinē ad locū. tū hoc nō obitāte si posset celū pforari posset p'tendi aliqua lancea vsq; ad ipm qua tāgeret. q̄ a si mili nō obitāte q̄ corp' xpi vt cōtēnū sub spē nullaz habeat bitudinē ad locū tāgi pōt p penetrationem spēi. Itē si corp' xpi psecratū in cena reseruatū fuisset sub sacro vsq; ad horā q̄ fuit claus p'ozatū. sensisset dolorē ex illa pforatione causatā. qz & sub illa spē fuisset mortuū qm mortuum fuit in cruce. Sed sub illa spē predictū dolorē nō sensisset nisi ab illis claus ibidē pforatū fuisset. q̄ in q̄tū est exis sub sacrali spē tāgi pōt. Itē de' nō potuisset facere q̄ corp' xpi mortuū fuisset in sepulchro & vinēs sub sacrali spē. q̄ a simili nō potuisset facere q̄ tactū fuisset in cruce qn eriaz fuisset tactū sub spē. si vsq; tūc sub sacrali spē fuisset reseruatū. Cōtra si corp' xpi in q̄tū est sub sacrali specie posset tāgi maxime posset tāgi ab ipomet xpo. Sed ibi xps cū manu nō potuisset tāgere caput suū. vel aliā ptem corp'is. qz vt oī sum est in q̄ne pcedēti nullū pōt ibi habere motū localem. q̄ nullo mō pōt ibi tāgi. Itē si ibi posset tāgi. ergo attingi posset a dērib' masticariuz spēs qd falsū est. qz tūc in cena qm discipuli su mādnauerūt ipm sub sacro qm adhuc corp' ei' erat passibile dolorē sensisset qd tū nō est verū. Rūdeo q̄ corp' xpi vt cōtēnūz sub spē sacrali non pōt immediate tāgi sub illa spē. substantia. n. corpea intellecta pter dīmensiōes q̄uis intelligatur vt extensibilis. tamē intelligit vt nō extēsa. Unde in nō extēdi af similit' substantie spirituali create. in extensibilitate sūt differt. qz substantia spiritualis extensibilis nō est. Cū ergo corp' xpi sit sub specie pmo & per se ratione substantie. & dīmensiōes nō sunt ibi. nisi p cōcomitariā. est enim ibi fm modū similit' illi modo quo substantia spūalis createa p cētiam est i loco. nec tamē inter illos duos modos existēdi est oimoda similitudo. h; i b; sic substantia spūalis createa per cētiam pns est in loco. nec tamē a loco tāgit. nec aliq; homo q̄tūcūq; penetrēt locū pōt cētiam ei' tāgere. sic corp' xpi pns est sub spē. nec tamen ab ea tāgit. nec aliquis homo quādo cūq; penetrēt speciem corp' xpi vt ibi est pōt tāgere. Ad p^m mū in opp^m dō q̄ maior nō est vera. nisi de illis q̄ simul sūt fm corporalis cētie modū q̄tū ad vtrū q̄ extremā. sic aut nō est in pposito vt vī vī est i corpore q̄stidōis. Ad 2^m dō q̄ ex illa rōne sequerēt q̄ ille lapis nō posset tāgi ad q̄cūq; ptem circūferētie illa lancea dirigeret & q̄tūcūq; lōgītudo ei' vltimā circūferētiā excederet. ille enī lapis eēt nusq; ex cōsequenti nō eēt p̄p̄inquo: circūferētie q̄ cōtro nec rōtio: ab vna pte circūferētie q̄ ab alia. quia nullā penit' habitudinēz haberet ad quēcūq; locum. & ideo nulla esset ratio quare magis tāgeretur a lancea transmīssa per poluz articū q̄ transmīssa per poluz antarcticū. nec intelligas q̄ vltimū dicere q̄ se nō habeat alio mō corp' xpi ad spēm q̄ ille lapis se haberet ad locū. qz de illo lapide nō posset vere dici q̄ esset realiter pns sub aliquib' alijs

dimensioibus suis. Sz vere dicitur vix corp^o xpi ee realit^{er} p^{ri}us et p^{ri}us sub sacrali spe. Ad 3° d^o q^o si corp^o xpi sub sacro fuisset resuatur^{us} vsq^{ue} ad horam q^{uam} fuit clavis pforat^{us}. et postea in cruce mortuum. dico q^{uod} ep^{iscopu}s sub specie sacrali sensisset dolore^m ex illa pforatione causatu^m et postea fuisset mortuum. nec t^um vt ibi ep^{iscopu}s fuisset ab illis clavis pforat^{us}. sensus. n. doloris et mors corpi^s conueniunt absolute n^{on} per copariatione ad locu^m. sed aliqd pforari clavis rei n^{on} puenit nisi in agtu^m est h^{abitu} h^{abitu}ndine ad locu^m. Cu^m. n. talis actio fit p^{er} motu^m locale^m o^{mn}i illud in q^{uo} talis actio trahit esse alicubi vt in loco. Cu^m versus p^{er}tride fuato poteris copulare dolore^m Innatu^m. s^{ed} n^{on} illar^{um} conuenit illi. Ad 4° p^{er} solutio et iam dicitis. Ad p^{ri}ma^m ad p^{ar}tes alia dicitur aliq^{uod} q^{uod} quis sub sacro xpi n^{on} possit t^um ab alio p^{er} t^um t^um a se aliq^{uod} mo^{do} et aliq^{uod} mo^{do} n^{on}. q^{uod} cu^m corp^o sua sit dimensioat^{us} p^{ot}erit ducere manu^m ab vna parte ad alia. hoc. n. possit face^{re} vn^{de} b^{ea}t^{us} n^{on} est n^{on} suff^{ic} supposito q^{uod} p^{er}seruare in vita. n^{on} possit tam^{en} manu^m elongare a corpore. et postea conuenit. q^{uod} talis elongatio et iterata conuictio includat distⁱⁿctia. et ex consequenti dimensioⁿe inter extrema. ad q^{uod} sequitur q^{uod} manus et corp^o applicaretur dimensioib^{us} vt ad locu^m. q^{uod} corp^o xpi vt est sub sacrali spe n^{on} puenit. Alij dicunt q^{uod} b^{ea}t^{us} n^{on} suff^{ic} est n^{on} possit ducere manu^m ab vna pte corp^os ad alia etia^m tenedo eas semp^{er} corpi^s conuicta. q^{uod} p^{ri}mus locus vbi erat man^{us} reliqueret vacuus et poneret vbi p^{ri}us nihil erat. Sed ista ratio nihil valet. q^{uod} illa positioe facta. manus n^{on} est in loco. et sic n^{on} reliqueret aliq^{uod} locus vacu^{us}. et sicut man^{us} iuncta p^{er}pectori est n^{on} i loco ita iuncta v^{er}o est i loco.

Articulus quintus.

Consequenter queritur d^o p^{ri}ncipali.

Et circa hoc queruntur duo. p^{ri}mo vix corp^o xpi sub illa spe possit videri in visioe intellectuali. Secundo vix

oculo corporali.

Primo ostendo q^{uod} corp^o xpi sub spe n^{on} p^{ot}erit videri in visioe intellectuali. Visio intellectualis n^{on} est su p^{er} rationem. s^{ed} ex^{tra} corp^os xpi sub p^{re}dicta spe est su p^{er} rationem. q^{uod} ibi n^{on} p^{ot}erit intellectualiter videri. It^{em} intellectualis visio rei n^{on} p^{er}tin^{et} p^{er} centia^m est p^{er} sp^{eci}es. s^{ed} a corp^o nulla habet^{ur} habitudine ad locu^m n^{on} p^{ot}erit res in loco ex^{tra} recipere sp^{eci}em. Cu^m q^{uod} quicq^{ue} creat^{ur} intellectus sit in loco. et corp^o xpi vt ex^{tra} sub spe n^{on} habeat habitudine ad rez aliquam vt ad locu^m. nullus intellectus p^{ot}erit ab illo recipere sp^{eci}em. et ex consequenti nullus intellectus creat^{ur} p^{ot}erit ip^{su}m videri. Contra ois intellectualis cognitio est intellectualis visio. Sed corp^o xpi est sub sacro ab intellectu cognoscitur. aliter. n. hoc non possemus significare. q^{uod} enim n^{on} possem^{us} intelligere n^{on} possem^{us} significare. q^{uod} corp^o xpi sub sacro intellectualiter videt^{ur}. R^{ati}o d^o q^{uod} corp^o xpi sub sacro a nullo intellectu nisi diuino videri p^{ot}erit p^{er} naturas. cuius n^{on} est. ad hoc vt aliqd possit videri natural^{iter} ab intellectu creator^{is} requirit^{ur} q^{uod} possit naturaliter fieri p^{er} sensu^m intellectui per centia^m vel sp^{eci}em intellectui ip^{su}m immediare rep^{er}itantes. q^{uod} intellectualis visio n^{on} est q^{uod} cumq^{ue} intellectualis cognitio. s^{ed} imediata requirit^{ur} est q^{uod} si ita p^{ro}portionale naturali lumini intellect^{us} vt n^{on}

transcendat ei^{us} facultate. corp^os aut^{em} xpi vt ex^{tra} sub spe sacri n^{on} p^{ot}erit natural^{iter} fieri p^{ri}us p^{er} centiam nostro intellectu. nec p^{er} sp^{eci}em ip^{su}m immediate intellectu re presentarem. q^{uod} a corpore n^{on} ex^{tra} in re aliqua. vt in loco nec locu^m aliq^{uod} tangente n^{on} p^{ot}erit naturaliter species deriuari ad rem ex^{tra} in loco. Intellect^{us} aut^{em} noster ab oculo corp^oali n^{on} p^{ot}erit recipere species naturaliter nisi mediante aliquo organo corporeo. q^{uod} est in loco. Modus etia^m ex^{tra} corp^os xpi sub sacro transcendit facultate naturalis lumis nostri intellectu. et id a nostro intellectu corp^oali vnito naturaliter videri n^{on} p^{ot}erit. nec etia^m ab intellectu alie separate. nec ab intellectu angelico. q^{uod} quis s^{ed} aliquos sp^{eci}es separatus possit q^{uod} ex^{tra} vt nature sue se facere partem corp^oali ex^{tra} sub sacro eo q^{uod} p^{er} naturam n^{on} habet necessariam habitudine ad locu^m. s^{ed} t^um p^{er} ordinem diuⁱⁿⁱ. t^um q^{uod} ille mod^{us} ex^{tra} transcendit facultate naturalis lumis cuiuscunq^{ue} intellectu creat^{ur}. id si p^{ot}erit est relictus suo lumini naturali illi mod^o ex^{tra} videri n^{on} possit. quis aut^{em} excedat facultate luminis naturalis. n^{on} t^um excedit facultate luminis glorie. Unde credo q^{uod} quicq^{ue} intellectu beat^{us} mod^o ex^{tra} corp^os xpi sub sacro et oia q^{uod} sit fidei videri da re n^{on} tantu^m in verbo. sed etia^m illa visione que dicit^{ur} est in p^{ro}prio genere. Argum^{en}ta ad p^{ar}tem p^{ri}ma^m p^{er} cedunt de visione intellectuali et lumine naturali. Ad ar^{gum} ad p^{ar}tem alia^m d^o q^{uod} maior est falsa cognitio enim intellectualis enigmatica que est p^{er} fidem n^{on} est intellectualis visio. nec etia^m cognitio discursiua visio dici debet. p^{er}terea corp^o xpi est sub sacro n^{on} naturaliter a nobis cognoscit^{ur}. s^{ed} p^{er} doctrina^m et supernatural^{iter} illustratid^{em}.

Secundo queritur vtrum corp^o xpi sub specie

possit videri oculo corporali. Et vt sic facilius est videri corp^o xpi sub sacro q^{uod} illud q^{uod} non est. sed nos p^{er} naturam possumus videri illud q^{uod} non est. Cu^m Auic. 6° naturaliu^m li^o 4°. c. 1. Possibile est describi in sensu com^uni vt audeat et videat colores et sonos qui n^{on} habent est extra. ergo multo fortius possumus videri corp^o xpi sub sacro. It^{em} p^{ot}erit est virt^{us} oculi glori^{fic}ati ad penetrandum q^{uod} virtus corp^oalis inaiati. Sed virtus lunc que est corp^o inaiatum penetrat tota^m terram. aliter. n. i eadem hora in qua causat flum^{us} maris in quarta fre sibi supposita n^{on} causaret in quarta opposita. ergo multo fortius virtus oculi glori^{fic}ati potest penetrare sp^{eci}em et attingere corp^o xpi. It^{em} oculus corp^oalis potest videri corpus cuius sp^{eci}em informari p^{ot}erit. Sed christus in q^{uod} est de^{us} potest oculo specie ip^{su}m corp^ois sui. vt est sub sacro. q^{uod} saltem miraculose p^{ot}erit videri ab oculo corporali. Contra aut^{em} corpus et species videretur sub equali angelo. aut corp^o sub maiori n^{on} sub equali. q^{uod} t^um corp^o xpi et species equarentur in magnitudine. qui. n. sub equali angulo et equali distantia videt^{ur} equalia s^{un}t. Si aut^{em} corpus christi videret^{ur} sub maiori angulo maior angulus contineret^{ur} sub maiori quod est impossibile.

It^{em} p^{ot}erit est intellectus n^{on} glori^{fic}at^{us} q^{uod} corp^oalis oculus etia^m glori^{fic}atus. Sz intellectus p^{er} naturam n^{on} p^{ot}erit videri corpus christi sub sacro vt hitu^m est in questione p^{re}cedenti. ergo multo minus hoc potest est visus glori^{fic}at^{us}. R^{ati}o d^o q^{uod} ex^{tra} corp^os xpi videri n^{on} p^{ot}erit in sacro oculo corporali naturali v^{er}o

te. nec virtute glorie. nec etiā p miraculū. **Pri-**
mū declaratur sic. ad hoc vt oculus corp̄alis possit
 p naturā videre aliq̄d corp̄ regit q̄ ab illo corpo-
 re possit vsq̄ ad oculū p naturā derivari similitu-
 do illi corp̄is rep̄tans ip̄m oculo. talis aut̄ sp̄s d̄
 riuari nō p̄t p nam nisi in corpore ex̄te in loco. et
 p mediū corp̄ale. Si. n. vt dic̄ **Phi. 2.** de ala vacu-
 um eēt inter celū & terrā nibit oīo viderem̄. Sed
 corp̄ vt ex̄tis sub sacro nō est alicubi vt in loco. Et
 id ab ip̄o ad oculū nōst̄ nō p̄t species naturaliter
 derivari. Qd etiā nec p gloriā declarat sic. Ad hoc
 n. vt oculus glorificat̄ videat oī ip̄m eē iformatū
 sp̄e visibilis. S; p virtutē glie oculus corp̄alis nō
 p̄t abstrahere a corpore xp̄i ex̄tis sub sacramento ei⁹
 sp̄m. q; lumē corp̄ale nō p̄t attingere rem nō h̄i-
 tem ex̄tis alicubi vt in determinato loco quā non
 habet corp̄ xp̄i vt est sub sacro. Quod etiā nec per
 miraculū. declaratur sic. Sicut. n. ocul⁹ corp̄alis ele-
 uari nō p̄t p qd̄cūq; miraculū ad vidēdū ex̄tis
 substantiā sp̄ialī. nec est possibile illā rep̄tari ex̄
 p̄esse p q̄cūq; sp̄m corp̄alem. sic cum corp̄ xp̄i
 sit sub sacro ad similitudinē sp̄ialis ex̄tis inq̄-
 tum est ibi p̄mo & per se rōne substantie. & q̄ritas n̄
 est ibi nisi p cōcomitātiā dici p̄t q̄ impossibile ē
 corp̄alem oculū per qd̄cūq; miraculū ad b̄ subli-
 mari vt c. xp̄i christi qd̄ est sub sacro videat. ip̄ossi-
 bile est etiam talē sp̄m corp̄alem fieri que sit illi⁹
 ex̄tis ex̄p̄esse rep̄tatiā. Cū si aliq̄ appet̄ ibi spe-
 cies punti vel frustrum carnis non credo q̄ illd̄ sit
 corpus christi. maiores enī sunt dimensiones cor-
 poris christi q̄ ille que ibi apparēt & si apparēt ve-
 re ibi corp̄ xp̄i nō apparēt vt sub sacro. Unde cre-
 do q̄ illa appentiā p̄ali que ibi aliq̄ visa est vsq̄
 scribit̄ in imaginatiōe. vel in sensu cōi vidētis. v̄
 si est realiter extra. nō credo q̄ ille dimēsiōes sūdā
 tur in dimēsiōib⁹ sp̄i panis. q̄uis tūc nō appet̄.
 nec tūc debet sumi ab illo cui apparēt. q; nō appa-
 ret sub sp̄e pueniēti humane refectōdi. Ad p̄m op̄
 p̄m dicēdū q̄ nō possim⁹ videre oculo corp̄ali illud
 q̄ nō est. Cū illa visio de qua loquit̄ **Auic.** nō ē ve-
 ra visio. s; similitudo visiois que accidit dormiētib⁹
 & aliq̄ vigilātib⁹ ex excessu sacrificatiōis imagina-
 tiōis. seu ex reductiōe speciei visibilis ab imagina-
 tiōe ad sensū cōm̄ vbi est radit̄ eius sensū p̄-
 ticulariū. Ad 2^m d̄ q̄ oculus nō videt p̄ p̄n-
 sionem virtutis visibilis vsq̄ ad rē visā. s; p̄ multi-
 plicatiōem sp̄i visibilis vsq̄ ad visū. Et p̄terea si
 p̄mo nō fieret visio adhuc radij visuales p̄tendi
 nō possent vsq̄ ad corp̄ xp̄i vt ex̄tis sub sacro. q; il-
 la v̄tus visualis p̄tēdi non posset nisi mediāte me-
 dio cui⁹ superficies nō rāgit corp̄ xp̄i vt ex̄tis sub sa-
 cro. Ad 3^m d̄ q̄ ad vidēdū nō sufficit q̄ oculus i
 formel sp̄e rei visibil. s; cū hoc requirit̄ q̄ sit visibi-
 le p̄ns indeterminata distātia & h̄itudīe ad visum
 p̄terea nō est creabilis aliqua corp̄alis species
 que possit corp̄ xp̄i vt est sub sacro rep̄tate ex̄p̄se
 sensus et nullo mō ē sublimabilis ad hoc vidēdū
 sicut nec ad vidēdū ex̄tis sp̄ialī retrū.

Articulus sextus.

Consequenter queritur de 6°
 p̄ncipali. Et
 circa hoc querunt̄ duo. **Primo** vt

virtute facti sit corp̄ xp̄i sub qualibet pte hostie. &
 vt sub qualibet indiuisibili ip̄ius hostie.

Primo ostendo q̄ corp̄ xp̄i nō sit
 totū sub qualibet
 pte hostie. p̄tes corp̄is xp̄i distīncte sūt & or-
 dinate. S; si oēs eēt simul sub qualibet pte hostie
 eēt ino: dinare & cōfuse. ergo corp̄ xp̄i nō est totū
 sub qualibet pte hostie. Itē inctio cōsecratiōis non
 refer̄ ad q̄libet ptem hostie. s; ad totā sif. Sed in
 tētio p̄secratiōis requirit̄ ad hoc vt ibi sit corp̄ chri-
 sti. ergo virtute p̄secratiōis q̄uis sit totū b̄ hostia
 nō tū sub qualibet ei⁹ parte. Item q̄uis imago re-
 luceat in qualibet pte speculi fracti. nō tū ē tota in
 qualibet pte speculi integri. ergo a simili q̄uis cor-
 pus xp̄i sit totū in qualibet parte hostie fracte. non
 tū in qualibet pte hostie integre. **Contra** **Imo.** de
 offi. mis. p̄te 3^a. c. 9°. **Reo:** salua fidei maiestare q̄
 vbi p̄ns ē p̄secratiō sub tota sp̄e totū corp̄ ex̄sit. sic
 enī miraculose totū corp̄ singulis p̄tib⁹ p̄tinet. Et
 parū post sequit̄. Qm̄ in quocūq; p̄te sp̄s diuida-
 tur sub singulis p̄tib⁹ tot⁹ est x̄ps. Itē corp̄ est ibi p
 hoc q̄ panis trāsubstantiā in ip̄m. Sed q̄libet pars
 panis est panis cū sit totū homogeneū. q̄ q̄libet pars
 panis trāsubstantiā in corp̄ totū. sed sub q̄libet pte
 speciei erat pars substantie panis. ergo post trāsub-
 stantiatiōem sub qualibet pte sp̄i est corpus totum.

Rūdeo q̄ corp̄ xp̄i totū est sub qualibet pte hostie
 Si. n. ps & nō totū eēt sub pte sequeret̄ q̄ corp̄ xp̄i
 cōmēsuraret̄ hostie. cōtenti. n. cū vna pars ē sub
 vna parte continentis & alie partes sub alijs par-
 tib⁹ cōmēsurant̄ continentī. corp̄ aut̄ xp̄i sp̄i
 nō cōmēsurat̄. vt superi⁹ habitū est. nec ex̄tē dicit̄ se
 q̄ corp̄ xp̄i in sacro cōtineri ab infinitis. q; q̄uis
 cōtinuū sit diuisibile in p̄tes sine fine. tamē cū sint
 in cōtinuo nō habēt actualē distīctiōem inter se.
 nec sunt actu plura sed vñ. Unde nec dicim⁹ aīaz
 eē in infinitis in actu q̄uis sit in qualibet pte corpo-
 ris tota. Ad p̄m op̄m d̄ q̄ p̄tes corp̄is xp̄i habēt
 eē distīctū & ordinatū in suo toto. s; nō p̄ compara-
 tionem ad sp̄m cōtinentem. vnde ex̄ hoc nō seq̄-
 tur q̄ partes corp̄is sint ino: dinare & confuse.

Ad 2^m d̄ q̄ cum intentio cōsecratiōis fertur ad pa-
 nem & quelibet pars panis sit panis implicite sal-
 tem ser̄ ad qualibet ptem panis. **Ad 3^m d̄** q̄ il-
 lud qd̄ videt̄ in speculo non est imago sed ip̄a res.
 Unde homo respiciēs in speculo seip̄m videt̄ p li-
 neam reflectā. & quia ab vna superficie continua sit
 cōtinua reflectio. ideo in speculo integro nō videt̄
 nisi vñ. Cū autē speculū fractū est. quia superficies
 discōtinuata est sunt distīctē reflectiōes. & id vna
 res videt̄ plures res. nō est ergo intelligēdū q̄ spe-
 cies que reflectebat̄ a superficie cōtinua per fracti-
 ones speculi distīgnat̄ in duas. sed a qualibet pte
 speculi fracti sit reflectio noua. Si aut̄ corp̄ xp̄i nō
 eēt sub qualibet pte hostie ante fractiōem post fra-
 ctiōem nō posset eē sub qualibet virtute fractionis
 illius. **Ad** ad partem aliā concedenda sunt. & va-
 lent ad declaratiōem q̄ntis.

Secundo queritur vtrū corpus
 xp̄i sit sub q̄-
 liber indiuisibili ip̄ius hostie. **Rūdeo** q̄ si
 Sicut s̄m **Phi. 4.** p̄b̄is. Instans nō est rep̄us nec
 pars rep̄us neq; s̄m ip̄um. **6.** p̄b̄is. P̄ctus non
 est linea nec pars linee. sic dico q̄ nec linea est sup̄-

ficies nec pars superficie, nec superficies corp^o nec pars corporis. Cū ergo corp^o xpi sub sacro nō sit nisi in ipa spe et partibus eius nō debet concedi qd sit in aliquo pacto nec in superficie nec in aliq^a linea ipsi^o hostie accipiendo pactū prope s^m qd est aliqd simpliciter indivisibile. et lineam s^m qd est longitudo sine quacūq^{ue} latitudine. et superficiem s^m qd est latitudo sine quacūq^{ue} spissitudine. Cōcedendū est tamē corpus xpi esse sub superficie ipsi^o hostie inquantū p^ori nentur sub illa superficie. sed nō est idē esse in superficie et sub superficie contineri nisi vocetur esse in superficie esse infra ambitū superficiei continētis. sicut dicimus qd spera ignis ēi spera lune. q^o p^o tunc ab ea.

Articulus septimus.

Consequenter querit^{ur} d^o 7°. in principali. Et circa hoc queritur duo. p^o vtrū virtute sacramēti sacerdos possit quantūq^{ue} materiā convertere. 2° vtrū virtute sacramēti possit vna pars eiusdem hostie sine alia consecrare hostia continua remanente.

Primo ostendo qd virtute sacramenti sacerdos possit quantūq^{ue} materiā convertere. Sacerdos potest cōsecrare tñ de pane quantū requiritur ad cōiones fidelium. nō tantū eorū qui tūc cōdicar^{ent} volūt sed etiā eorū q^o postea volent. Sed tñ possit mūdus durare qd ad cōdicandū illos q^o cōdicare volunt et volent requireret de pane tñ q^o nō est in mundo. ergo sacerdos virtute sacri^o possit convertere totū panē mundi. Item si esset determinata q^oritas vltra quā nō possit. cū illa non sit nobis certa. incertū esset quādo sacerdos vere cōsecrasset qd falsū est. Contra si possit q^oritatēq^{ue} materiā convertere tūc possit substantiā totius panis mūdi et totius vini tollere. et sic facere qd nō esset in mundo necq^{ue} substantiā panis neq^{ue} substantiā vini qd absurdū v^o. Item nō est p^ocessa sacerdoti p^oris cōsecrandi nisi cōformet intētionē suāq^{ue} intētionē instituentis. Sed tps instituens b^o sacm^o nō instituit ip^o ad hoc vt esset cibus ventris sed mentis. ergo sacerdos nō p^oter convertere panē vltra hoc qd requiritur ad spūales fidelium refectionē. Ad istā q^oritatē dicunt aliq^{ue} qd cū de integritate sacri sit intētio implicita vel explicita faciendi qd facit ecclesia. seu illud qd sacm^o instituens intendebat et ecclesia nō intendat transubstantiationē panis nisi ad cōionē fidelium. et ad tps passionē memorandū sacerdos tñ si plus p^oter transubstantiare de pane q^oritatē requirit ad cōiones fidelium. Et vbi essent tot fideles cōdicandi per vnu^m sacerdotē qd totus panis de foro ad b^o requireretur ille sacerdos totū panē de foro sil^o possit transubstantiare. si etiā sacerdos panē vellet transubstantiare ad b^o v^o vt ipm^o ponjceret in lutū. v^o aliqd aliud dedecus fieret sacro. dicūt qd tal nō trā substantiaret. q^o non est verisile xpm^o dedisse p^oter sacerdoti in p^ouidiciū et irreuerētiāq^{ue} sacri nec talē quales sapiēs dicitaret non eē donandā nec dicendā. Sed cōtra b^o arguūt aliq^{ue} sic. Si sacerdos possit transubstantiare de pane tñ et non plus nisi quantū requirit ad cōionē fidelium. aut b^o intelligit de cibus fidelibus. aut de fidelib^{us} tñ qui p^o ipm^o cō-

municandi sunt illa die q^o cōsecit. aut de illis et alijs sil^o qui per ipm^o postea sunt cōdicandi. nō p^o mō quātūcūq^{ue} exis in ecclesia sua possit sil^o cōsecrare panē ciuitatū multarū qd irrationabile v^o. nec 2° modo. q^o vt d^o de p^ose. di. 2°. p^oter v^oter. p^oter v^oter eucharistiā semp^{er} habeat paratā vt q^o quis inuermatus fuerit statū eū cōdicet. ne sine cōione moriatur. nec 3° modo q^o cū incertū sibi sit quot p^o ipm^o cōdicandi sint incertū esset quantū de pane cōsecrare possit. p^oter rea cū vna hostia sufficeret ad cōdicandū plures cū sub qualibet p^ote hostie sit corpus xpi totū. si nō possit de pane convertere nisi tñ quantum sufficit ad cōiones illo^{rum} quos b^o cōdicare nō possit p^o qualibet convertere hostiā vna qd sil^o est. p^otererea si ab luēs p^oterū sub forma verborū debita. et incēdētis facere qd facit ecclesia. q^oritatē in spūū intēdat sacri d^o eius et credēs d^oanificare illū quē baptizat vt cōfert baptismi sacm^o vt patet ex sup^o dictis de baptismō. ergo sil^o si sacerdos sup^o deoita materiā dicat verborū formā ad transubstantiādū d^o vilitatē intēdēt explicitē v^ol^o explicitē per b^o v^o cōsecr^o xpi q^oritatē v^oterius intēdat sacri irreuerētiā et dedecus. nec intēdat illud sacm^o administrare fidelibus nihilominus vere cōsecit vt v^o. Ille. n. intēdēs cōsequentes. s. intētio remeōrādi passionē xpi et cōdicandi fideles nō sūt necessaria ad cōionē sacri. Et ergo aliq^{ue} d^o qd sacerdos nō p^oter de pane transubstantiare q^oritatē transubstantiare intēdit. dū tñ totū illud panē in corāz ip^o. exis. n. in cāpis nō possit transubstantiare panē in ecclesia q^o ad hoc nō se excedit forma sacri. q^o patet p^o p^onomē demonstratiū faciēs aliquo mō demonstratiōem ad sēū quē ē respectu rei p^oris ipi demonstrati. Qui vult tenere hāc op^oionem p^oter dicere ad p^o in opp^o q^o maior nō est vera. q^o vnus sacerdos nō p^oter tot spēs panis demonstrare partiali quod requireret ad cōionē oēs fideles. Ad 2° p^o solutiō ex dictis q^o certū est nobis qd cōsecrare possumus totū panē quē scilicet demonstrare p^oter possumus. Si aut^{em} sacerdos panē transubstantiet idū. rete vel intēdēs aliqd dedecus sacri virtutē sacri nō ip^ocedit sed aīam suā ledit p^oter sibi data abutēdo. Ad ar^o ad p^otem aliā p^o solutiō ex dictis in op^oione. Qui vult tenere p^o vna op^oionem p^o ea que in ea narrata sūt factis p^o via solutiōi argumēta ad v^o ar^o p^otem.

Secundo querit vtrū virtute sacramenti sacerdos possit vnam partē eiusdem hostie sine alia consecrare hostia continua remanente. Et v^o qd nō. Sacerdos nō p^oter consecrare panē qui nō est in actu sed in potētia tñ. sed partes hostie cōtinuē si sunt in actu. Si. n. partes in cōtinuē eēt in actu quodlibz^{que} cōtinuū actu eēt plura tota. ergo nō p^oter consecrare aliquā partē hostie nisi cōsecrādo hostiā totā. Itēz tota substantiā panis vnius hostie est sub qualibz^{que} parte q^oritatis illi^o hostie. q^o substantiā panis per se ē inextensa. Et qd per se est nō extēsus nō extendit per aliud accēs superueniēs ei natura posterius cōsecrādo consecrare hostiā eī substantiāq^{ue} panis sub q^oritate contentā in corp^o xpi convertere si sacerdos possit vna partē hostie sine alia cōsecrare eadē substantiā panis converteret sil^o in corp^o xpi et nō p^otereret qd contradictionem includit.

Sed si sacerdos teneret duas hostias in manu et intenderet cōsecrare vna et nō aliam cōsecraret

una sine alia q̄a simili si intendat consecrare unam
 partem hostie. et non aliam consecraretur una et non alia.
 Unde q̄ aut sacerdos intenderet consecrare unam
 partem hostie determinate ut parte determinate illa q̄ est ad
 dextram vel determinate illa q̄ est ad sinistram. aut intenderet
 consecrare unam medietatem nisi si deferendo intentionem suam
 determinate ad unam figuram. Primum modo credo q̄ posset
 virtute sacramenti consecrare unam medietatem sine alia. q̄
 cum ad consecrationem materie debite non nisi regradat
 do i consecrare et forma verborum debita. scilicet intentio faciendi
 super illam materiam quod facta ecclesia non operatur verba nisi super il
 lam medietatem hostie ad quam precise fertur modo super dco i
 tione consecratis. 2. modo dico q̄ non consecraret unam partem si
 alia. q̄ virtus facti non potest respiceret unam partem q̄ alia.
 Unde aut quareq̄ medietas consecraretur aut nulla. Et
 q̄ non videtur q̄ verbaq̄ consecraret. q̄ tunc consecraret totam
 hostiam. et ego pono q̄ non intendat consecrare totam hostiam. scilicet
 medietatem nisi. ut probabile q̄ in causa predicta nulla pars
 dicitur hostie consecraretur. reales. n. partes non sunt circa
 singularia vaga scilicet circa singularia determinata. et id est
 q̄ intentio ad quod sequitur realis operatio aliquid determinatum
 determinate respiciat. Ad primum in oppositum dicitur q̄ quibus pres
 trinum non sit actu tota. sed in potentia. nisi sit actu pres
 sit in actu per actualitatem totam. Unde non est intelligendum q̄ par
 tes trinum sunt in potentia. sicut dicimus q̄ in materia acris
 est forma ignis in potentia. erites. n. in primo actuali
 tate sunt partes sunt actu pres et in potentia tota. Unde per so
 lam divisionem sunt actu tota. Ad 2. dicitur q̄ maior est illa
 loquendo de tota suba panis individuali. Quis sub ali
 bis partibus hostie saluet tota species panis eo q̄ quilibet pars pa
 nis est panis. Cum autem dicitur q̄ illud quod est extrinsecum per se non
 creditur per aliquid accis superueniens ei natura posterioris
 eo. dico q̄ virtus est sicut per causam efficiet. Sed in hoc extrin
 secum per aliquid accis sicut per causam formalem. Sicut. n. dici
 mus q̄ homo sit albus per albedinem. si sicut per causam effici
 entiam. scilicet q̄ albedo est forma per quam est albus sic dicitur q̄ su
 ba est extrinsecum extrinsecum non sicut per causam efficiet. scilicet sicut per
 formam per quam est extrinsecum. B. n. accis datur in substantia per
 q̄ extrinsecum pres subest sicut extrinsecum explicat et se inuicem
 ipsas actualiter non distinguens. Ad 3. ad partem aliam gratia celo
 nis concedenda est quibus illis q̄ vellet tenere trinum non cogere
 ret. q̄ duarum hostiarum quibus actu unum totum. nec actuali
 tas per quam una est in actu dependet ab actualitate per quam
 alia est in actu. pres autem trinum non sunt actu tota et una est
 actualitas totius per quam omnes partes sunt in actu.

Circa litteram ^{ad B corpus q̄ vide}
 modo eendi que videtur. In vno loco est dicitur. B
 intelligendum est de modo eendi quod corpus christi est alicubi lo
 caliter et supposita divina ordinatione q̄ ordinavit illud
 corpus non esse locale nisi in vno loco nisi. Caro vero carnis
 et sanguis factum est sanguinis. i. species panis sub qua
 trinetur christi caro factum est illius carnis et species vini sub
 qua trinetur sanguis factum est illius sanguinis. Carne et sanguine.
 i. spe panis et spe vini. utroque inuisibili et intelligibili spi
 rituali. q̄ id dicitur. q̄ sub spe panis et vini est corpus christi et
 sanguinis aliquo modo ad similitudinem extrinsecum rei spiritua
 lis inquit est ibi subest primo tempore se extrinsecum non nisi per
 concomitantiam et est q̄ ibi oculo corporali videri non
 potest corpus christi visibile et palpabile. Contra dicitur. in
 omni. super illud Jo. penult. Cum esset sero. et. Coram populo neces
 se est palpate quod est palpabile non potest quod non corruptibile. Item ni
 hil est palpabile quod aliquo modo non resistat tactui. Sed
 corpus christi cum sit simpliciter non resisteret cuiusque corpori q̄

si esse potest cum alio corpore. Respondeo ver
 bus magistri intelligit aut de palpabilitate corporis
 in illo statu quo fuit corruptibile quibus modo non sit
 tale nec in celo nec sub sacramento. aut de palpabi
 litate. q̄ voluntarie ostendit e palpabilem ad ostenden
 dum veritatem corporee nature que tamen palpabi
 litas sibi conuenit non potest ut est sub sacro. Illud
 autem verbum dicitur. ibi allegatum intelligendum
 est de palpabilitate que est per quatuor qualitates
 primas que sunt caliditas frigiditas humiditas et si
 citas. vel per qualitates causatas ex illis. Celum
 enim quibus materialiter sit incorruptibile alio modo
 palpabilitatis palpabile posset si homo in corpore cor
 ruptibili esset ita prope q̄ cum manu posset ipsum
 tangere. Si. n. niteretur cum manu ipsum diuide
 re. vel manum intus ponere sentiret q̄ celum resi
 steret ei. quia per nullam creatam virtutem posset
 diuidi. Sed propter hoc proprie loquendo non est
 intelligendum de palpabilitate. quia non potest
 palpabile dici. De pane fit christi caro. non est intelli
 gendum q̄ panis sit materia corporis christi. Sed q̄ sit illius
 conuersationis terminus a quo. Quodam alio auc
 toritates que sunt in littera exponuntur di. sequenti
 in quibus q̄ ibi allegabuntur.

Di. li.

I autem queritur de. Superius
 determinauit magister de
 sacramento eucharistie quo ad eius esse. b
 determinat de eo q̄ ad eius fieri. Et di
 uidentur pres tres. Primum determi
 nat magister de consecratione. 2. de consecrationibus ad consec
 rationem di sequenti. ibi. Si autem queritur de accis
 3. de parte consecratis di. 13. ibi. Solet etiam queri.
 Primum 1. Primum determinat de consecratione quibus
 ad actu transubstantiandi. 2. quibus ad materiam. ibi. Sub
 alia autem specie. Primum in duas. Primum veri
 tate determinat. 2. falsas opiniones reprobat ibi.
 Quidam vero. Primum in duas. Primum determinat
 quod sciendum. 2. quibus loquendum. ibi. Hec tunc conceditur. si
 la pars in qua reprobat opiniones falsas diuidit in duas.
 Primum eas recitat. 2. reprobat ibi. Sed q̄ non sit. Illa
 pars in qua determinat de consecratione quibus ad ma
 teriam diuidit in duas. Primum determinat de his
 que requiruntur ad factum esse. 2. de eo q̄ pertinet ad hoc esse
 ibi. Aliqua vero. Primum in 2. Primum ostendit quibus volunt
 ita nobis sumi sub illa specie. 2. quibus sub duplici. ibi.
 Sed quibus ritur sub duplici. Illa pars que incipit ibi. Aliqua
 vero diuiditur in 2. Primum ostendit quare aqua vino debet
 appodi. 2. quomodo eucharistia populo debet dispensari
 ibi. Eucharistia quoque.

Articulus primus.

Circa hanc distinctionem querenda
 est principaliter de 4.
 Primum de conuersatione seu de transubstanti
 tatione. 2. de materia. 3. de aque appositione
 cum vino. 4. de sacramenti huius dispensatione.
 Circa primum queruntur 6. Primum vtrum suba
 panis et vini conuertatur in corpus et sanguinem
 christi. 2. vtrum tota substantia panis conuertatur in
 totam substantiam corpus. 3. vtrum in ista conuer
 satione annihilentur suba panis. 4. vtrum illa conuer
 sio fiat in instanti. 5. vtrum illa conuersio sit muta
 tio. 6. vtrum sit mirabilior omnibus alijs mutationibus

¶ **R**imo oīdo q̄ subā panis ⁊ vini nō p̄uertant in corp⁹ ⁊ sanguinē xp̄i. Q̄ q̄ p̄uertit in aliqd̄ p̄c̄c̄tōis p̄uertit in illud ibi p̄c̄c̄tōis. Uā nutrimentū p̄uertitur in corpus in loco vbi est q̄ nutrimentū ei aduenit. S̄ si subā panis p̄uerteret in corp⁹ xp̄i cōuerteret in aliqd̄ p̄c̄c̄tōis in celo. ḡ p̄uerteret i corp⁹ xp̄i. par est in celo. q̄d̄ ip̄sibile ē. q̄a nulla res p̄uertit nisi vbi p̄c̄c̄tōis ē. panis aut̄ in celo p̄c̄c̄tōis nō est. Itē oīs subā in quā alia p̄uertit angel. S̄ corpus xp̄i nō angel. ḡ subā panis in ip̄m nō uertit. Itē p̄d̄: a p̄uertio nō ē p̄uertitō sacro nec in ḡtū est siḡm q̄ subā panis magis rep̄tat: corpus xp̄i ḡ accititā eius. nec in ḡtū est cā. q̄ cū deus posset facere vnu corpus in diuersis locis. vt sup̄ius h̄m; ē. ⁊ vnu corpus cū alio. posset facere corpus xp̄i cē sub spē panis absq̄ transubstātiatōe panis in ip̄m. ḡ sup̄flua eēt ip̄a p̄uertio. Itē talis p̄uertio p̄b̄ari nō potest p̄ rōnē neq̄ cognoscit p̄ experientia; neq̄ p̄b̄ari p̄r p̄sacre scripture auctoritatē. nec forma sacramenti talē c̄p̄m̄it p̄uertionē. ḡ temerariū ē tālem ponere p̄uertionē. Contra Inno. de off̄o miss̄e. p̄c̄. 3. c. 16. ⁊ 17. dicit. q̄ panis transit i carnē. Itē Inno. de sac̄. li. 2. p̄c̄. 8. c. 9. Uera panis ⁊ vera vini subā in verū corpus ⁊ sanguinē xp̄i p̄uertitur. Ad istas q̄nē vt refert d̄ns Inno. i. c. p̄ allegato. dicit quidā q̄ carōne d̄i panis cōuertit in corpus xp̄i. q̄ corpus sub eisdē accitib⁹ loco panis incipit esse. sicut d̄i a gramaticis q̄ .a. mutat in .e. cū a p̄iti forma p̄c̄c̄tōis. vt ago egi. q̄ loco a ponitur e. Sed p̄tra sic arguit aliqui. Corpus xp̄i est sc̄it̄ sub sacro absq̄ sui mutatiōe. Sed B̄ ess̄ im possibile nisi p̄ p̄uertionē alicuius in ip̄m. q̄ al̄ per suū fieri sub sacro se h̄bet. al̄ nunc ḡ prius q̄d̄ est mutari. Cū ḡ p̄uertenti sit subā panis in ip̄m conuertit ḡ in aliqd̄ aliud. sequit̄ q̄ fiat sub sacro p̄ conuertionē panis in ip̄m. Alij dicūt q̄ manet substātia panis. ⁊ per virtutē diuinā efficiatur corp⁹ p̄c̄c̄tōis sub spē panis s̄l̄ c̄p̄a subā panis. Sed p̄tra h̄c̄ op̄inionē est rō adducta p̄ precedentē. Sed q̄ illa rō nō multū cogere tenentes op̄ionē h̄riā p̄cedēz q̄ tunc interimerēt minorē. ⁊ dicerent forte q̄ quā al̄ corpus incipiat esse sub spē sub qua pri⁹ n̄ erat nō p̄p̄ mutatur ḡuis nihil p̄uertatur in ip̄m. q̄ p̄ nō desinit esse vbi prius erat. ⁊ si uocet muta n̄ nunc p̄ esse sub specie sub qua prius nō erat. tunc etiā mutaret si fieret ibi per p̄uertionē panis in ip̄m. Et id̄ al̄ arguendū. est cōtra op̄iones p̄cedēz. Primo sic de pane ⁊ vino d̄i in canone miss̄e q̄d̄ ar corpus ⁊ sanguis. xp̄s etiā in institutiōe huius sac̄i non dixit. Hic est corpus meū. sed B̄ est corp⁹ meū. P̄terea si subā panis remaneret vt dicit alia op̄io. sumēs B̄ sac̄m̄ ieiunus nō effet. q̄ substātiā panis sumeret. ⁊ sicut p̄ statutū eccl̄ie q̄d̄ ē vt nullus sacerdos celebret nisi ieiunus ⁊ sic vni sacerdoti nō liceret bis sumere hoc sac̄m̄ vna die q̄d̄ falsū est. q̄nq̄. n. licet in die celebret duas miss̄as. Dicendū ḡ ad q̄nēz q̄ subā panis cōuertitur in subā corpus xp̄i. ⁊ subā vini in subā sanguinis B̄. n. tenet cōis theologoz doctoz op̄io. ⁊ merito. q̄ hoc faciatissime s̄d̄i xp̄iane p̄cordat. ⁊ sac̄e scripture. ⁊ sine eccl̄ie. vt q̄ p̄ ea que p̄tra aliā op̄ionē adducta sunt. d̄i etiā de p̄secr. di. 2. Panis est. ⁊ sumptū est ab Ambro. li. de sac̄a. q̄ vbi ac-

cesserit p̄secratio de panē sit xp̄i caro. P̄terea de p̄secr. di. 2. Quia corpus. ⁊ sumptū est ab Eusebio emissendo. Inuisibilis sacerdos inuisibilis creaturas in substātiā corp⁹ panis ⁊ sanguinis sui vt d̄o suo secreta p̄c̄c̄tōis cōmarat. maḡ etiā d̄i. id̄. huius quarti in sine dicit substātiā panis in corpus vini. ⁊ subā in sanguinē cōuertit. ⁊ 3. c. 11. d̄i. q̄ p̄ p̄secrationem non est ibi substātia panis vel vini. Et dicitis exp̄esse p̄ sac̄a scripturā ⁊ eccl̄iaz. Ambrōsiū ⁊ Eusebiū Emilēnē. ⁊ maḡ inuiaz. tenet subā panis in corpus xp̄i. ⁊ substātiā vini in sanguinē transubstātiari. Ad primū in opp̄m̄ cūz d̄i q̄ omne q̄d̄ conuertitur in aliqd̄ p̄c̄c̄tōis p̄uertitur in illud vbi primo p̄c̄c̄tōis ē. dico q̄ verū est quādo illud quod conuertendū est p̄uertit est rei i quā p̄uertendū est vt nutrimentū corp⁹. Sic autē nō est in p̄posito. vnde substātia panis non cōuertitur in corpus c̄b̄isti nisi vbi prius erat substātia panis. Impossibile est. n. esse conuertionē vbi non est illud quod conuertitur. Ad 2. d̄i q̄ cūz d̄i q̄ omnis substātia in quā alia p̄uertitur augetur. tē. dico q̄ non est verū quando fit conuertio nō s̄m̄ vniōnez. s̄p̄ s̄m̄ transubstātiatiōne qualis ē p̄c̄c̄tōis conuertio. s̄m̄ eam Inno. de officio miss̄e p̄c̄. 3. c. 16. Si enī natura potest conuertere nutrimentū in carnē ⁊ aq̄s hoc q̄ ibi sit plus de essentia s̄ome carnis ḡ ante. vt dicunt aliqui intentes s̄b̄i. dicenti pane de generatione q̄ partes secundū formam manent. ⁊ partes s̄m̄ materiam fluunt ⁊ res̄iunt. facile est credere q̄ diuina potentia que in finita est potest substātiā panis in substātiā corp⁹ c̄b̄isti conuertere absq̄ hoc q̄ in corpore c̄b̄isti sit plus de substātia vel de quantitate quā ante. Ad 3. d̄i q̄ dato q̄ deus posset facere corpus xp̄i simul in pluribus locis sine cōuertio ne alicuius rei in ip̄m. non tamen esset ita cōgruum hoc fieri sicut per conuertionem substātie panis in ip̄m. quia si substātia panis remaneret. et hoc heretici facilius suaderē conarentur. ibi nō esse corpus c̄b̄isti. Unde cōis op̄io longe est remotior ab illo errore ḡ illa que dicit substātiā panis remanere. Ad 4. d̄i q̄ talis conuersio p̄b̄ari potest per rationem super fidem fundatam vt visum est. ⁊ etiam per sacramenta auctoritatem. quia forma a c̄b̄isto tradita hoc ostendit. Si enī sub sacramento esset corpus suū absq̄ conuertione panis in ip̄m nō dixisset. Hic est corpus meū. sed hic est corpus meū. quia dicēdo Hic est corpus meū demonstraretur substātia panis sub speciebus contenta

¶ **S**ecundo querit̄ vtrūz tota substātia panis cōuertatur in totam substātia corpus. Et vtrūz non forma substātia panis nō cōuertitur i materia corpus xp̄i. quia in illam conuertitur materia panis. nec in formā cū illa sit aia intellectiua. ḡ nō conuertitur in substātiā corp⁹. Item secundū s̄b̄i. 2. methaphis. s̄m̄ antiquam translationem materia de se. nec est q̄lis. nec est quanta. Sed p̄nomē demonstratiū nō demonstrat aliqd̄ nisi sit quale vel quantū. ergo non demonstrat materiam sed nihil cōuertitur nisi quod per hoc p̄nomen hoc demonstratur. cū ḡ materia sit de eētia panis. non conuertitur tota substātia panis.

in corpore xpi. Item propinquior est materia forme & conuersio. q̄ quantitas ipsius substantie. S; per transubstantiatione panis in substantiam corporis est quantitas sub sacramento per concomitantiam. ergo multo fortius sufficit conuersio solius materie vel forme in sola materia vel forma corporis xpi. ad h̄ vt oia alia sint sub sacro. Itē illd̄ ē materia subē corpee qd̄ p̄ recipi formā subāle corpeā. s; q̄ntitas ē h̄i vt ostēdā. q̄ q̄ntitas p̄tis ē materia ei⁹. s; q̄ntitas panis remāet p̄ p̄secrationē. q̄ cū materia p̄tis sit de ei⁹ subā. tota subā panis nō p̄uertitur in corp⁹ xpi. pbatio minoris. Si forma subālis corpea p̄ recipet in nō q̄to nō depēderet eē sub stāntiale cōpositi a q̄ntitate. qd̄ falsuz ē. q̄a aliter si d̄ us destrueret totā q̄ntitatē mundi posset tota subā mūdi nālī remanere in suo subāli eē qd̄ nō vī v̄ ex

Contra s̄m p̄bi. p̄. cc. & m̄. cū dico h̄ celi. signū eo formā cū mā. q̄ h̄ p̄nomē demonstrat p̄positū ex materia & forma. s; illud p̄uertit qd̄ p̄ h̄ p̄nomē h̄ demonstrat. q̄ tota subā panis in subāz corporis xpi p̄uertit. Itē cū spes sit sacm̄ corporis xpi immediate d; ipm̄ rep̄ntare. S; si aliqd̄ remaneret d̄ subā panis illd̄ immediat⁹ rep̄ntaret q̄ xpi corp⁹. q̄nihil d̄ subā panis d; remāere. s; tota p̄uertit. Rādeo q̄ tota subā panis p̄uertit in subā corporis xpi ita q̄ materia in materia. & forma in formā. nō in illā p̄ quā corp⁹ h̄t p̄pletū eē. q; illa est aīa intellectiua. sed in formā corpea in cōpletā p̄ quā corp⁹ h̄t in cōpletū eē ēt in gradu corpeitatis. q̄uis aut̄ d̄ s̄stituerē potuisset q̄ corp⁹ suū sic et p̄tis sub sacro p̄ p̄uersionē solius forme vel soli⁹ materie panis in ipm̄ vt ostēdebat in opponēdo. tñ magis voluit instituerē q̄ h̄ fieret p̄ p̄uersionē totū subē panis. q; h̄ magis fuit p̄grū q̄ tota subā corporis ibi sit p̄ p̄uersionē materie & forme panis. q̄ forma eēt 101 p̄ & p̄ se & materia p̄ cōcomitātā v̄ conuerso. Ad p̄m̄ i opp̄m̄ p̄ solo ex d̄cis in q̄d̄. Ad 2^m d̄ q̄ h̄ p̄nomē h̄ d̄i demonstrat illd̄ de cui⁹ eēntia nō ē q̄ntitas nec q̄ntitas d̄i sit sub q̄ntitate vel sub qualitate. Cū vt sup̄ us visuz est. h̄ d̄ demonstrat subāz p̄positā p̄ntez. v̄ quasi statū futurāz sub hac sensibili q̄ntitate. Ad 3^m p̄ solo ex d̄cis in q̄d̄. Ad 4^m d̄ q̄ aliq̄ alī existimati sunt q̄ntitatē eē materiaz. s; illa op̄io ē h̄ p̄bi. auctoritatē. q̄ p̄ methaphi. s̄m nouā trāslationē dicit q̄ d̄ se maria n̄ ē q̄lis nec q̄ra. Quāntitas aut̄ est q̄ra. ē ēt h̄ cōez doctoz op̄ionē. Et ēt h̄ exp̄tiaz. q̄a h̄d̄ p̄t exp̄iri q̄ cū aliqd̄ p̄densat̄ mior̄ efficitur q̄ntitas ei⁹ manente tota materia q̄ p̄ erat in eo. q̄ s̄m p̄bi. p̄ p̄bi. eēntia materie cuiuslibet rei ē nālī incorruptibil̄ s̄m se totā. & s; quāz ei⁹ p̄tez

Præterea maria ē de eēntia subē corpee. Subā aut̄ corpea p̄d̄fari p̄t manēre tota subā ei⁹. Præterea exp̄it h̄d̄ q̄ntitatē eē q̄dā formā. actuali. n. v̄ s̄mouz q̄uis mediante colore. materie aut̄ talis actio nō p̄t p̄petere. est. n. p̄m̄ pure passiuuz. q̄ntū est ex se. Contra etiā p̄cedēz op̄ionez arguit̄ p̄rōnez. Et materia & forma subāli nō p̄stituit̄ vnū p̄ eēntiā. s; ex q̄ntitate & forma subāli nō p̄stituit̄ vnū p̄ eēntiā. ē. n. quedā actualis natura cui p̄ se p̄uēt eē in spe eadē q̄uis sit diuersa; subāz in spe differēntiū. ex tali aut̄ natura & subāli forma nō p̄t p̄stitui vnū p̄ eēntiā. Dicēdū q̄ ad ar̄m̄ q̄ q̄ntitas non est materia. nec vt d̄it aliq̄ p̄cedēs ordie nature eēz formā subāle in materia. h. n. re. p̄batū est h̄. 2°

S; d̄ accēs qd̄ immediat⁹ inf̄ oia alia accētia inest subē corpee. nec tñ ex h̄ segtur q̄ absq̄ ea corp⁹ qd̄ est subā posset remanere in suo naturali eē. q; sic est ordo nature a suo p̄d̄ctore institut⁹. vt subā corpea a suis p̄p̄is passioibus separi n̄ possit. Et p̄terea q̄uis quelz q̄ntitas p̄supponat in materia aliqua; formā subālez incōpletā. seu aliq̄ gradum forme subāli incōpletū tñ semp̄ vel quibz cōpletiua forma substantie corpee p̄supponit ordie nature in materia aliqua; dimensione saltē interminatā. cuius p̄pletio & terminatio p̄supponit ordie nature in materia cōpletāz forma; . Cōpletā aut̄ forma d̄strueta vel separata p̄positū naturali resoluūt ad materia; q̄a stabilitas excludi est in cōposito p̄ p̄plementuz. 2^m ar̄m̄ ad p̄tez aliaz. q̄uis gra; p̄cludis posset cōcedi. tñ forma sua nō multū valz q̄uis. n. ex institutione sp̄s panis immediatē resp̄ncet corp⁹ xpi. vt sub ea p̄centū. tñ ex naturali sua aptitudine immediatius rep̄ntat substantiā panis. q̄uis nō sit cōtēta sub ea. q̄a q̄uis in h̄ sacro sit sine subiecto tñ in ea remanet natural̄ aptitudo ad eēndū cui; subā p̄tis vt sit in subiecto.

Secundo querit̄ vtrū in ista p̄uersione ambuletur subā p̄tis

Et vī q̄ sic. Illud de quo nihil remanet an nihilatū est. S; post p̄uersionē subē panis in subāz corporis xpi nihil de subā panis remāet. q̄ p̄uersionē ambuletur. Itē si vna p̄dictio; est vera. alia est falsa. & cōuerso. Sed p̄ p̄uersionē subē panis in subāz corporis xpi hec est falsa substantia panis ē aliqd̄. q̄ eius p̄dictio; ista. s; subā panis est nihil vera est. Contrariū dicit̄ h̄ d̄. 2. h̄. de sacra. p̄te 8°. c. 7°. & 9°. Rādeo q̄ q̄uis post p̄uersionē subē panis in subāz corporis xpi nihil de subā panis remanet. tñ q; subā corporis xpi in q̄ntū p̄uerfa est subā panis in ipm̄ aliqd̄ est. ambilata nō est. qd̄. n. ambilatur nō p̄uertit in aliqd̄. nec tñ de ipa aliqd̄ remanēz & p̄t poni aliquale exemplū q̄uis in plurib⁹ diffilē possibilitas. n. ad formā p̄creatāz materie. vel s̄m alios q̄ est ipa materia p̄uertit in ipaz formā q̄ s̄m aliquos nolat p̄te; subē q̄ gnātur. & s̄m alios totaz eēntiaz nec post p̄uersionē remanet nec tñ ambilatur. q; p̄uerfa ē in forma; q̄ aliqd̄ est. Ad p̄m̄ i opp̄positū cū d̄ q̄ illud de quo nihil remanēz ambilatur est. sc̄. dico q̄ nō est verū si in aliqd̄ aliud p̄uerfum est. Ad 2^m d̄ q̄ p̄ractoria istū subā panis ē aliqd̄. est hec subā panis non est aliqd̄. s; q̄uis hec sit vera subā panis postq̄ cōuerfa ē in corpus xpi nō est aliqd̄. tñ ex h̄ nō segtur q̄ sit ambilata. quia i ali quid est conuersa.

Tercio queritur vtrū illa p̄uersio fiat in iustitā. Et

vī q̄ nō. q; aut in eodē instanti in quo vltimo est subā panis sub dimētionib⁹ suis est sub eīdēz corp⁹ xpi. aut in alio nō in eodē. q; cū corp⁹ xpi sit ibi p̄ p̄uersionē subā panis in ipm̄ in eodēz instanti subā panis esset & nō esset sub dimētionib⁹ suis quod est impossibile. Si in alio. cum inter quilibet duo instantia sit tempus medium vt demonstratur 6°. p̄bi. Conuersio substantie panis in corpus erit in tempore. omnis enī conuersio est in tempore inter cuius initiū & cōplementū ē tps. Item sicut se h̄ fieri conuersionis ad suum factum esse et a mensura vnius ad mensuram alteri⁹. S; sc̄ez

esse conuersionis est terminus sui fieri. g. mensura
 sci esse e terminus mēsure ipi^o fieri. Sed instans
 quod est mensura sci esse cōuersionis nō est terminus
 nisi temporis. ergo fieri conuersionis ē in tēpore.

Itē dā panis uertit i corp^o rpi nō ē uersus. q: si
 cur d: p^o p^oberier. qd sit nō ē. S: si pāis uertere
 tur i corp^o rpi in istāti sil uertēret t cēt uersus. g.
 nō uertit in istanti. Itē ipossibile ē trāsire distan
 tiā nisi in tpe. sm p^obi. 6°. p^obi. S: maria ē distātia
 inter subāz panis t corp^o rpi. g. ipossibile ē eā p con
 uersionē trāsire in corp^o rpi. nisi i tpe. Itē uersio
 q sit p actionē successiuā nō fit i istāti. S: uer
 sio fit p plationē forme q successiuā ē. g. nō fit i instā
 ti. Cōtra successio i ope ē pp aliquā resistētiā pa
 tiētis ad agēs. vt pbari pō: p dca p^obi. 4° phis.
 S: nulla ē resistētia panis ad uirtutē diuinā p quam
 fit uersio. g. illa uersio successiuā nō ē ad qd seq^o
 qd fit in istanti. Itē s: p^obi. li. p^odicamto. Subā
 nō suscipit magis t minus. S: qd si suscipit magis
 t minus nō pōt successiue acipi vt corūpi. g. subā
 panis nō uertit successiue. sequit. g. q in istanti.

Rūdo q illa uersio fit in istanti. ois. n. successio
 in mutatiōe cātur. vel ex resistētia mobilis ad mo
 tores. vel mediū ad motore vlrde vtriusqz. vt ac
 cipi pōt a comētoze sup 4°. methapbi. t puto q
 sub resistētia ipi^o mediū debeat pprehēdi diuisibil
 itas spatij p pationē ad limitationē virtutis i mo
 toze. Vn qm corpale mediū angelo non resistit.
 ni q: limitatē virtutis ē nō pōt se trāsferre ab
 oriēte in occidentē p trāscēdo spaciu i instāti. vt
 declaratū ē libro p^o di. 27. Virtus aut uertēs sub
 stantiā pāis in corpus rpi nō ē limitata. illa. n. con
 uersio fit p uirtutē diuinā q infinita est. nec sibi re
 sistit substantiā panis. q: tota natura subē panis per
 fecte subditur diuine uirtuti. nec ē aliqd mediū
 p qd illa uersio fiat. hic. n. nō hēt locū p pōe loqn
 do nisi in mutatiōe locali. panē. n. nō ē corp^o rpi
 nihil positiuū dicit. t m si cēt mediū nō opteret q
 cāret successiōne in diuina opatōe. deus. n. vnum
 lapidē trāsferre pōt ab oriēte in occidentē p totū
 mediū in istāti. nō. n. o: q diuisibilitas mediū cāet
 successiōne i mutatiōe. nisi cā h mutās sit limitate
 virtutis. Restat g q deus pōt uertere panē i cor
 pus rpi uertēdo nō successiuā. t q: pueniēt^o ē ex q^o
 est pōssibile eā fieri sine successiōe qz cū successiōe
 pcedendū ē illā nō esse successiuā t ex pūti eā fieri i
 instanti. sicut. n. mutatiō successiuā ē in tpe. ita non
 successiuā ē in istanti. Ad p^o in opp^o dāt qdā q i
 eodē instāti in quo vltio est subā panis sub dimen
 sionib^o suis ē p^o corpus rpi sub eisdē. nō. n. est icōue
 niēs subāz panis eē in illo instanti in qz tū ē finis t pōe
 pūti. t nō esse in eodē i qz tū ē initū t pōe futuri. S: q
 p dicitōria reali nō pōssūt eē in eodē instanti.

Alii dāt q in eodē instāti in quo vltio ē subā pāis
 sub dimētionibus suis nō est p^o corp^o rpi sub dimē
 sionib^o eisdē. s: in aliquo qd est immediatū illi qm
 n. in tpe qd ē in motu pmi mobil sicut in subō qd p
 pue est tps. nō pōssit vnū istās imēdiare se. hic ad
 aliud instās tū nō sic est de instantib^o q sunt termi
 ni p pax mensurax q extenso nose t pōe ali dāt t pā
 dicit g q vltimū instās i nse p pē cōtue subē pa
 nis sub dimētionib^o suis. p^o in istans i nse p pē ef
 sentie corpis rpi sub eisdē dimētionib^o ita se dāt q
 in eā nihil est mediū. cōtrihit. n. ādo vni instanti

in se cōis. sicut. n. nō ē in cōueniēs pla pācta q sunt
 termini linearū pueniētū in cētro puenire in ipō cē
 tro cū tū sit indiuisibile sic nō est in cōueniēs pla in
 stantia i nse. p pax cōcistere vni instanti i nse
 cōis. Alii dāt q nō ē dare vlt^o instās in quo vlti
 mo sit subā panis sub dimētionib^o suis qm pma
 nentia sint in suis finis initialib^o. nulla tū res si
 ue pmanēs siue successiuā ē in suo finali finino. cui
 concordat qd dicit p^obi. 8°. phisicor. f. q instās ē
 sig^o posterioris passidis. Dō g q in illo eodē instā
 ti in quo p^o nō ē subā panis sub dimētionib^o suis. ē
 corp^o sub eisdē. t h nullā i plicat p dicitōne. Ad 1°
 dō q immediat^o finis ist^o uersionis ē nūc p^o panes
 in corp^o rpi uersus eē t h nō differt a uersioe pa
 nis in corp^o rpi nisi sola rōe. t ego pcedo q instans
 qd ē vtriusqz nūc ē t aliquo mō differt rōne. Ad
 3° dō q i bis q hnt in instāti sil est fieri t scū eē qz
 tū p^o ordine nature sit fieri qz scū eē. p^obi. n. in v
 bo palleгато loqur de bis q sunt successiue. Ad
 4° soluti est ex dca in qdē. Ad 5° dō q illa cō
 uersio nō fit p nālez vtruz plationis vboz. s: p v
 tute diuinā que vbis assisit ad efficiendū uersio
 ne in illo instanti in q^o est p pletitū platiōis verboz
 Quāuis aut ar^o ad pte aliaz debeat pcedi rōe cō
 clōnis. s: tū ex vi forme nō pcludūt pōss. n. deus si
 veller p^o formāz substantiale panis cōuertere i cō
 pus rpi t postea materiam vel econuēto.

Quinto queritur ^{vi q} illa uersio
 sit mutatio. Et

vi q nō. q: nō est gnātio q: gnātio nō termi
 nat ad pērio nec corruptio. subā. n. panis nō resol
 uit in suā materiā. nec ambulat vt visus ē. nec est
 augmentatio. nec diminutio. neqz alteratō. nec s: q
 loci mutatio. Cū g sm p^obi. li. p^odicamtoz nō sint
 ples spes mutatiōis v: q ista uersio nō sit muta
 tio. Itē in oī uersione q est mutatio illud i qd fit
 uersio dici pōt fieri vel scū eē d eo qd in ipm cō
 uertit vel uertit est. S: nō pōt ve dici corp^o rpi
 fieri vel scū eē de subā panis. g. subā panis nō con
 uertit in ipm p mutatiōe. Itē mutatio accis est
 oē accis vlt est vel natū est esse in subiecto sed hec
 uersio nō est nec nata est eē in subō aliquo. q: tota
 subā panis in totā subāz corpis uertit. g. hec uer
 sionē est mutatio. Cōtra iceptio rei t defectioff
 mutatiōes. s: p istaz uersione subā panis definit
 eē panis. g. hec uersio ē cū mutatiōe. S: nō cū alia
 mutatiōe qz ipa sit. g. est mutatio. Itē maior ē mu
 tatio rei q uertit in aliud sm fetorā qz rei q uer
 tit in aliud sm sui pte. s: in ista uersioe subē panis
 uertit sm se totā. g. ista uersio est mutatio mutatio

Rūdo sm p^obi. 5° phis. Tres sunt naturales
 mutatiōes. s. ex nō subiecto in subiectū. i. ex ente i
 potētia i ens actu simplr. t hec ē gnātio. Et ex ēte
 in actu simplr in ens in potētia quaz dicit p^obi. ex
 subō in nō subiectū. t hec ē corruptio. Et ex subie
 to in subiectū. i. ex ente in actu in ens actu sub q
 pprehēdunt alteratio loci mutatio. diminutio. t aug
 mētū qd fit p uersione nutrūmēti in corpis. Sic
 dico q extendēdo nomū mutatiōis. s. sunt supra
 naturales mutatiōes. Vna de nullo mō reali ente in
 ens t hec est creatio cui uertit rō mutatiōis eo mō
 qd dca est in li. 2°. di. p^o. t hec inter mutatiōes
 naturales magis assilatur gnātio. Alia ex ente in
 nullo mō ens. t hec d: uersio seu adnichilatio q

3. p^o mutatio

inter nales mutatiōes magis affilatur corruptiōi
 alia est ex ente in actu s; se totū in aliud eius actu si
 cut ē puerio subē panis i substātiā corpis. Chūst
 q̄ inter naturales mutatiōes magis affilatur muta
 tiōi q̄ nutrimentū mutat i corp⁹. qd nutrimentū puer
 tif i corp⁹ p̄c̄ris i actu. & desinit esse qd erat an. In
 multis tñ differat ipse due mutatiōes q; p̄ trāsitiōes
 nutrimentū i corp⁹ plus ē de subā in corpe q̄ an i s; p̄
 trāsitiōes subē p̄ris i corp⁹ r̄pi n̄ ē in eo plus d̄ subā
 nec p̄ d̄ q̄ritate q̄ an nutrimentū ē r̄ si desinat eē
 illd̄ qd an erat q̄ritū ad fōmā: sm̄ act tñ q̄ritū ad māz
 B. n. regl̄ ē in oibus mutatiōibus n̄alib⁹ q̄ aliquid
 manz cōe vtriq; termino mutatiōis s; op̄ionē q̄ po
 nit materiā eē de eēntia subē q̄ gnāl. nec eaz eē aliqd
 p̄uertibile i ipaz subā aut panis p̄ p̄uersionē nō re
 manet. nec q̄ritū ad fōmā nec q̄ritū ad materiā. Chū
 in hac mutatiōe nō manz aliqd vnz in nūero cōe
 vtriq; termino mutatiōis. q̄ritū autē hac mutatiōe
 terminus ad quē q̄ ē corp⁹ r̄pi nō mutat. n̄ p̄ris mu
 taf. Sicut. n. dicit Greg. s. mox. iter me^m & sine
 mutari et h̄ alio ad aliō ire ē. In hac autē p̄uersione
 subā panis ex vno ad aliō vadit. q; a sui nasa rece
 dit p̄ h̄ qd p̄uertit in corp⁹ r̄pi. Ad p^m i o p^m dō
 q̄ verbū p̄bi. nō ē intelligendū nisi de mutatiōi
 bus n̄alib⁹. hec aut mutatiō nō est n̄al. Ad 2^m dō
 q̄ maior intelligēda ē d̄ mutatiōib⁹ naturalib⁹. & n̄
 habz ad huc instātiā. corp⁹. n. nō pōt vere dici fieri
 vel factū eē de illo nutrimento qd i ipz p̄uertit. Si
 aut inuenias alicubi d̄ctū panis sit corp⁹ r̄pi. vel
 corp⁹ r̄pi sit vel factū est de p̄ae vel illd̄ qd fuit p̄ris
 ē corp⁹ r̄pi exp̄das. q; tales locutiōes virtute s̄mo
 nis sunt s̄e. q; oēscludūt aliqd cōe vtriq; extrēo
 māere. Ille aut locutiōes p̄ris p̄uertit vel mutat
 vel trāssubstātiat vel trās i corp⁹ r̄pi sunt p̄cedēde
 tāq; simplr v̄e. q; nō notāt remāere aliqd cōe vtri
 q; extrēo. s; tñ ordinē termini ad terminū & muta
 tiōē vni i aliū. & id v̄t placz aliqb⁹. q; hec p̄pō. d̄.
 nō semp̄ tenet materialr. s; alū ordialr. vt cū d̄. d̄
 mane sit meridies. id hec. de p̄ae fit corp⁹ r̄pi. disti
 guenda ē. q; si li. de. teneat ordialr vera ē s; B non
 valz. q; corp⁹ r̄pi nec fit de subā p̄ris sicut de mate
 rianz ē fit p̄ subāz p̄ris q̄ p̄uertit in ipm. sicut me
 ridies fit p̄ māe. de quo d̄ fieri. Ad 3^m dō q̄ ista
 mutatiō vltra terminū a quo. & terminū ad quē; n̄
 dicit aliqd reale absolutū. & id nō o; q̄ sit i alio q̄ i
 termino a quo. & p̄crea si eēt accis deus posset fa
 cere illd̄ eē sine subiecto. ita vt depēderet a sola b̄i
 tudie terminorum & a virtute diuina.

Exto querit̄ vtrū hec mutatio sit
 mirabilior oib⁹ alijs
 mutatiōib⁹. & v̄t q̄ sic. illa mutatiō q̄ nihil
 mutat ē oib⁹ alijs mirabilior. S; hec ē b̄ i hac. n.
 n̄ mutat corp⁹ r̄pi nec subā p̄ris vt v̄t q; nec loca
 liter mouet. nec alterat nec angustat. nec minuit.
 nec gn̄atur. nec corrupit. q; nec soluit in vñū. nec
 anihilat. vt sup̄ bitū ē. h̄ hec mutatiō ē oib⁹ alijs
 mirabilior. Itē hec mutatiō mirabilior ē filij dei
 icarnatiōe. ē. n. ad credendū difficilior. Chū & p̄les
 illā credūt q̄ istā. S; icarnatiō ē mirabilior creatiōe.
 n. vñ d̄ i sc̄a ecclia. q; deus h̄ane subē dignitatē
 mirabilr p̄didit & mirabilr reformauit. h̄ hec mu
 tatiō mirabilior ē icarnatiōe & creatiōe. Cōtra d̄
 p̄e. d̄. 2°. Re vera. & recitat magi in l̄ra p̄cedētis
 d̄. c. 4°. p̄ creatiōē filij dei natiuitatē de v̄gine p̄

bas possibilitas p̄uersionis subē p̄ris i corp⁹ r̄pi.
 S; si ille nō eēt mirabilior ista p̄batio nō va
 leret. h̄ mirabilior ē creatiō. & ē filij dei icarnatiō
 q̄ hec mutatiō. R̄ndeo q̄ illaz mutatiōnū. quaz
 ē eqlis mēsa. illa simplr mirabilior ē i cui⁹ termino
 a quo m̄ ē d̄ possibilitate ad terminū ad quē crea
 tiōis aut ē icarnatiōis & ist⁹ mutatiōis sunt men
 sure eqlis. quelz. n. sc̄a fuit i instāti & termino a q̄
 creatiōis. q̄ terminus ē nō aliqd. nō ē aliqua possibi
 litas ad aliqd. sicut. n. dicit Auic. p̄ metha. c. 5°.
 Si p̄p̄teras fuerit aliqd illd̄ de quo illa d̄: crit ali
 qd i termino aut ad quē ipi⁹ icarnatiōis q̄ terminus
 fuit natura h̄ana fuit sola possibilitas obedientie
 ad h̄ vt vniret p̄sone filij dei. in subā ē p̄ris ē p̄
 sibilitas obie ad h̄ vt p̄uertat in corp⁹ r̄pi. sc̄g h̄ q̄
 creatiō sit mirabilior q̄ icarnatiō filij dei. & q̄ cō
 uersio subē p̄ris i corp⁹ r̄pi. q; ē icarnatiōe terminus
 ad quē. s. p̄d̄ filij dei magis excedit naturaz huma
 nā q̄ corp⁹ r̄pi subāz panis m̄ior: fuit possibilitas
 i natura h̄ana ad h̄ vt vniret p̄sone filij dei vt na
 tura supposito q̄ istūz panis ad h̄ vt p̄uerteret i
 corp⁹ r̄pi. & id icarnatiō simplr fuit mirabilior q̄
 p̄uersione panis i corp⁹ r̄pi. hec tñ alijs duab⁹ mira
 bilior: ē sm̄ qd i q̄ritū. s. terminus ad quē ē aliqd p̄ris
 qd p̄uersionē subē panis i ipm non augetur. nec
 aliquo mō mutat. Ad p^m i o p^m dō q̄ m̄ior ē fla
 in hac. n. p̄uersione subā panis mutat & duplici mu
 tatiōe sm̄ aliquos. q; & desinit eē illud qd an erat
 & q; p̄uertit in illud qd an p̄uersa nō erat. q̄ritū p̄ma
 q̄ritū nō sit corp⁹. n̄ magis affilaf corruptiōi. & 2°.
 q̄ritū nō sit gn̄atio. n̄ magis affilaf gn̄atiōi. Uel
 dō meli⁹ q̄ p̄ma affilaf expoliandi nutrimentū a sua
 forma. & 2° p̄uersioni nutrimentū i corp⁹ r̄pi. hec aut
 mutatiō sub aliqua notat̄: i ar^o nō p̄rines. vñ ar^o
 p̄cedit ab insufficienti. Ad 2^m dō q̄ difficultas cre
 dēdi nō tñ p̄igit ex maiori mirabilitate rei credē
 te q̄ritū ē ex p̄sua. s; ēt ex indispōitōe credētis p̄
 vsuz & p̄suetudinē p̄riā. qd ēt d̄i rep̄atio hois mira
 bilior q̄ ei⁹ p̄ditio nō p̄cludit icarnatiōē eē simplr
 mirabiliorē creatiōe. q; restauratiō hois ēt cū icar
 natiōe iccludit creatiōē gr̄e. nō. n. hoies q̄ritū ad effi
 catiā reformāt in quoz aialib⁹ gr̄a non creatur.

Articulus secundus.

Consequenter q̄ritur de 2° p̄n
 cipali. Et circa
 b̄ q̄rit̄ sex. 1° v̄t: b̄ sacz possit p̄fici
 de alia materia q̄ d̄ p̄ae & v̄io. 2° v̄m
 de alio p̄ae q̄ de p̄ae sc̄o de farina triticea coagulata
 p̄ n̄alē aquā. 3° v̄t: de p̄ae fermentato. 4° v̄m
 sanguis possit p̄fici de alio v̄io q̄ de v̄ite. 5° v̄m
 de quoz v̄io vitis. 6°. quid d̄z facere sacerdos si
 post q̄ritū icipit canonē misse p̄pendat esse materiaz
 indebitam ministratam.

Primo oñdo q̄ b̄ sacz eucharistie
 p̄t p̄fici de alia ma
 teria q̄ de pane & v̄ino. Materia h̄ni⁹ sac̄i debz
 significare corpus & sanguinem r̄pi & in ea cōnuer
 ti. sed hec magis conueniūt carni & sanguini q̄ pa
 ni & v̄ino. sunt enim similiores corpori & sanguini
 christi. & sicut dicit p̄bi. 2° de generatione. Inter
 habentia symbolum facilioz est transitus. ergo hoc
 sac̄m cōfici p̄t de carne & sanguine. Itē sicut hoc

facit 3 prefiguratum fuit in lege nature p panem & vinum
ita in lege scripta i qua magis claruit veritas fuit
prefiguratum p fuz agni pascalis & lib. ameta sacrifici-
oꝝ. q̄ puenientia b̄ facim p̄fici p̄t de carnibus &
materialib. ametoꝝ q̄ de pane & vino. Item qz
r̄ps se p̄parat panem. id̄ b̄ facim p̄fici p̄t de pane. er-
go a fili cũ se p̄parat grano. vt b̄ Jo. i. 2. p̄fici p̄t
de grano. s̄z granũ n̄ est panis. corp̄ q̄ r̄pi cõfici p̄t
de alia materia q̄ de pane. q̄ a fili sanguis de alia
materia q̄ de vino. Contrariũ dicit maḡ in l̄ra
b̄ di. c. 5. It̄ d̄ p̄se. di. 2. c. p. b̄ id̄. It̄ b̄ id̄ez
c. di. Non d̄. 2. c. se. R̄ideo q̄ b̄ facit n̄ p̄t cõ-
fici de alia materia q̄ de pane & vino. q̄ r̄ps b̄ fa-
cim de tali materia p̄fecit. & p̄ficiendũ instituit. qd̄
fuit p̄gruũ & pp̄ facti celebrationẽ. & significatiõẽ.
b. n. facim d̄z celebrari valde m̄de. & id̄ p̄gruũ ẽ
ip̄m celebrari in pane & vino q̄ m̄di p̄t tractari
q̄ caro & sanguis aialiuũ vel alie materie puenientef
ad vsus h̄uanũ. in b̄ etiã sacro significatur qnqz. s̄.
res p̄ta p̄ corpus r̄pi q̄ est corpus r̄pi vey. & res n̄
p̄ta sed significata p̄ corpus r̄pi vey. s̄. corp̄ r̄pi
m̄sticũ. & r̄pi passio & suscipiẽtis b̄ facim sp̄al̄ re-
fectio. & salus corp̄is & aie sic d̄t maḡ i l̄ra b̄ui di.
c. 5. panis aut̄ & vinũ r̄de sue p̄stitutiõis cõuenien-
tissime rep̄ntat corpus r̄pi verũ & m̄sticũ. q̄a sicut
panis p̄stituit ex pluribus granis. & vinũ ex pluri-
bus achuiis vel racemis p̄stituit. sicut corp̄ r̄pi ve-
rũ p̄stitutũ est ex pluribus m̄bus & corp̄ eius m̄-
sticũ ex plibus p̄sonis. r̄de ẽt sue p̄paratiõis pueniẽ-
tissime rep̄ntat r̄pi passiõẽ. q̄ p̄ns i cibã igne co-
quitur. & vinũ torculari cõp̄mis. sic aliquo m̄o a si-
mili corpus r̄pi fuit igne passiõis quasi decoctum
& in cruce quasi i torculari fuit sanguis de illo cor-
pore. & qz tũc fuit sanguis a corpore diuisus. id̄ i b̄
sacro corpus & sanguis p̄ficiuntur de materijs disti-
ctis & distincte. R̄atide aut̄ vsus panis & vini con-
uenientissime rep̄ntant sp̄alẽ refectionẽ suscipiẽ-
tis b̄ facim. sicut. n. d̄ in glosa super illud p̄mo ad
Cor. ii. h̄oc facite. panis p̄ceteris cibis corpus
reficit & sustentat. & vinũ boleũ lenificat. Cũ panis
& vinũ efficacẽ cõstituit corp̄is refectionem que i
cibo & potu p̄stitit. Sicut sp̄alis refectione aie it̄gra-
tur ex potu per fidem in intellectu. & sp̄ali delecta-
tione per charitatẽ in affectu. & qz hec refectione or-
diatur ad salutẽ corp̄is & aie. id̄ ex p̄nti panis & vi-
nũ rep̄ntant vtrãqz salutẽ. Cũ vt d̄ in glo. vbi p̄
& etiã recitatur in l̄ra b̄ui di. c. 5. Caro r̄pi pro sa-
lute corp̄is. sanguis vero p̄ aia n̄ra sumit. & effus̄
est sicut prefigurauit Moyses dicẽs. Caro p̄ cor-
pore n̄ro offeret. sanguis v̄o pro aia. & hec est alia r̄o
quare facim b̄ in duplici materia celebratur. Ad
p̄m in opp̄m d̄ q̄ cũ ista p̄uersio fiat per virtutẽ di-
uinã cui oia possibilia eq̄l̄iter sunt facilia eque faci-
liter p̄uertunt panis & vinũ in corpus r̄pi & angui-
nez. sicut p̄uertent caro & sanguis aialiuũ. p̄-
terea panis & vinũ m̄dius possunt tractari & p̄fi-
us significat q̄ in b̄ sacro significanda sunt. Ad 2. m̄
d̄ q̄ qz lex nature erat duratura. & lex scripta erat
cessatura. id̄ b̄ facim qd̄ est facim legis cui n̄ succe-
dit alia magis debuit institui in materia q̄ fuit p̄-
figuratum in lege nature q̄ in illa q̄ fuit prefiguratum
in lege scripta. Ad 3. m̄ d̄ q̄ de grano manẽte sub
forma grani n̄ p̄t corp̄ r̄pi p̄fici. sicut maḡ dicit
in l̄ra b̄ui di. c. 6. neqz etiã de farina n̄ coagula-

ta. de p̄se. di. 2. Sic in seificando. nec d̄ pasta non
cocta. qz in istis n̄ soluat r̄o panis. nec. n. id̄ p̄fici-
mus de pane. qz r̄ps se pani p̄parat vt in ar̄ suppo-
nebas. sed quia de pane b̄ sacro p̄ficiendũ instituit.

Secundo querit vtz hoc facim
possit confici de

alio pane q̄ de pane sed de farina triticea
coagulata p̄ naturalez aquã. Et v̄ q̄ sic. si debem̄
distinguerẽ vbi r̄ps instituendo b̄ facim n̄o distin-
xit. Sed r̄ps n̄o distinguit de quo pane. ergo corpus
suũ de quolibet pane p̄t p̄fici. Item cũ raro inue-
niatur panis de puro tritico. si non possit p̄fici de
alio frequẽtissime incertus esset sacerdos vtz con-
ficeret vel non qd̄ est incõueniens. It̄ r̄ps n̄o di-
stinguit cũ quo liquore panis ille deberet coagulari. q̄
p̄t p̄fici de pane quocũqz liquore coagulatus fuit.

Contra maḡ in l̄ra b̄ui di. c. 6. dicit q̄ n̄o p̄t p̄fi-
ci nisi de pane de frumento. It̄ez id̄ b̄ de p̄se. di.
2. In sacro. R̄ideo q̄ corpus r̄pi n̄o p̄t cõfici de
alio pane q̄ de pane triticeo coagulato p̄ naturalez
aquã. qz r̄ps de tali pane & non de alio corpus suũ
p̄fecit & p̄ficiendũ instituit. qd̄ p̄ quia panis de fer-
mento aut̄ bono massice panis d̄. Cũ cũ d̄ q̄ r̄ps
accepit panẽ de pane triticeo debet intelligi cũ
p̄cordat. qz r̄ps grão triticeo se p̄parat. Cũ Aug. i
glo. s̄ illd̄ Jo. ii. Nisi granũ frumẽti. cũ sint multa
grana semina nã li se p̄parat nisi frumento. Cũ mos
cep̄ ecclie b̄ solo grão p̄fici corp̄ d̄ni. magis aut̄
fuit p̄m ip̄m instituere p̄fici d̄ tali p̄e q̄ de alio. q̄a
inter grana pueniẽtia refectione h̄uane granã frumẽ-
ti ẽ dignũ vtili & cõi. Quia ẽt aq̄ de p̄positione
p̄is. & panis de q̄ r̄ps corp̄ suũ p̄fecit coagulatus
fuit aqua naturalis. id̄ de p̄e coagulato aq̄ artificia-
li. seu q̄ cũqz alio liquore q̄ sit aq̄ naturalis n̄o p̄t cõ-
fici corp̄ r̄pi. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ sed distinguit i
b̄ q̄ de tali p̄e p̄fecit. & v̄o in hoc q̄ se grão tritici
p̄parat. Ad 2. m̄ d̄ q̄ admittio cõici grani p̄t in-
telligi triplr. Uno m̄o in tanta abũdãtia q̄ trabat
illud qd̄ ibi ẽ de tritico ad suã naturã. Alio m̄o i ta-
li q̄ritate p̄positiõis q̄ ex illi p̄stituitur p̄ alteratio-
nez sp̄es media. Alio m̄o in ita pua q̄ritate q̄ tra-
batur ad naturã triticeã. De p̄e sed ex granis tri-
tici. & alijs grãis admittis p̄ 2. m̄o non p̄t p̄fici
corp̄ r̄pi. qz talis panis n̄o ẽ eiusdẽ sp̄ei cũ illo pa-
ne d̄ q̄ r̄ps p̄fecit. talis aut̄ admittio aliq̄ m̄o p̄ ac-
cidẽtia p̄t cognosci. s̄z de pane sed ex granis triti-
ci & alijs granis admittis. m̄o 3. p̄t p̄fici. qz talis
p̄is remanet in eadẽ sp̄e cũ illo p̄e de q̄ r̄ps p̄fe-
cit. Si aut̄ q̄ras vtz de spelta possit corp̄ r̄pi p̄fici
d̄t aliq̄ sic. qz spelta n̄o differt a tritico nisi acci-
dẽtibz. Sed alijs v̄ q̄ n̄o. ex tritico nãqz gnãtur
spelta nisi forte quãqz p̄ degnationẽ pp̄ manũ terre.
s̄z si spelta ẽt eiusdẽ sp̄ei cũ tritico possit ex tritico
nasci. Ad 3. m̄ d̄ q̄ sed distinguit nec oportebat alio
m̄o distinguere. qz cõis panis non nisi de naturali
aqua coagulat.

Tertio querit vtz b̄ facit possit cõ-
fici de p̄e fermentato

Et v̄ q̄ non. qz r̄ps p̄fecit de pane azimo vt. n.
habet Math. 26. D̄ns confecit p̄ma die azimo-
rũ. Sed tunc in domibz iudeoꝝ non inueni eba-
tur fermentũ vt b̄ Ero. ii. cũ q̄ non possit corpus
r̄pi p̄fici nisi de pane de quo confecit ipse ebustus
videtur q̄ non possit confici nisi de azimo. It̄ d̄

illo pane de cuius edectōne est aliquid prohibitū offerri domino non potest confici corpus xpi. sed ut habetur Leuitici secundo. Omnis oblatio q̄ offertur domino absq̄ fermento fiat. ergo videt q̄ corpus christi non possit p̄fici de pane fermentato. s̄ greci de panis fermentato p̄ficiūt. S̄z ecc̄ nō negat qn̄ p̄ficiāt corpus xpi. q̄ de pane fermentato p̄de p̄fici. Ad istā q̄d̄nēz dicūt greci q̄ de pane fermentato tñ p̄de p̄fici corp̄ xpi. q̄ ut ip̄i dicūt X̄p̄s passus est lūa. i. 4. ut legis impleret figura q̄. i. 4. lūa p̄mi mēsis agnū pascale iusserat imolari. q̄ x̄p̄s p̄nos cens in p̄cedēte vespe anticipavit agnū pascale comedere. tūc licite poterat comēdi fermentatū. t̄ id̄ dicūt x̄p̄s de pane fermentato p̄fecisse errozē suū multiplici colorare nitētes. Uno mō sic Jo. 15. legis. X̄p̄s illā cenā in q̄ b̄ factū instituit fecisse cū discipulis suis. an̄ diē festū pasce. S̄z dies festus pasce fuit dies in qua fuit lūa. i. 4. in ē vespa imolabatur paschal agnū. Itē Jo. 18. d̄i de iudeis q̄ duxerūt x̄p̄m ad p̄latū. Ut nō introirēt i p̄ciū ut n̄ p̄taminarēt. s̄z māducarēt pascha. S̄z pascha erat agnus paschal q̄ edēdabāt. i. 4. lūa. Itēz luce 23. d̄i q̄ in diē q̄ x̄p̄s crucifixus ē mulieres pauēnt aromata. q̄d̄ eis s̄z legē nō licuisset in diē festo. Itē d̄i Math. 26. q̄ seniores ppli disposuerūt x̄p̄s occidere nō in diē festo. s̄z dies festus fuit. 15. lūa.

Itē sub Leone papa ecclia p̄ficiēbat de fermentato Sed s̄ Math. 26. p̄ diē azimoz accesserūt discipuli ad Iesū dicētes. Ubi vis pemisti comedere pascha? Itē Marci. 14. p̄ diē azimoz quādo pascha imolabatur dicūt ei discipuli. Quo vis eamus t̄ pem̄ tibi ut māducēs pascha? Itēz luce 22. Uenit dies azimoz in q̄ necesse erat occidi pascha. misit Pet̄z t̄ Jo. dicēs. Eūtes pate nob̄ pascha ut māducem̄. Et q̄bus trib̄ euāgelistis clar̄ p̄z q̄ x̄p̄s edēdit agnū paschalē. i. 4. lūa ad vesper̄. t̄ lūa. 15. q̄ fuit sollēnitas azimoz crucifixus fuerit s̄z illud n̄eror̄. 4. Mēse p̄. i. 4. diē mēsis pasce d̄ni erit. 15. diē sollēnitas. Lūḡ s̄z legē. i. 4. lūa ad vesper̄ nō debeat iueniri fermentatū i domibus iudeoz. seq̄ q̄ x̄p̄s nō p̄fici de pane fermentato s̄z d̄ azio. q̄ x̄p̄s p̄ illā cenā p̄fecit. i. 4. aḡ paschalē comedit. Dicēs ḡ ad q̄d̄nēz q̄ corp̄ x̄p̄i p̄fici p̄de de fco de pane fermentato. Uñ greci vere p̄ficiunt corp̄ x̄p̄i. Uñ Ansel. i epla de azio p̄az post p̄m̄ d̄ sacrificio de quo greci nobiscū nō p̄sentunt multis rōibus catholicis v̄: q̄ q̄d̄ agūt nō ē s̄ fidē xp̄ianā. cū. n. legis de x̄p̄o q̄ corpus suū de pane p̄fecit. q̄ accepit panē t̄ b̄ndixit. n̄ addidit azimū ul fermentatū t̄ infra nō differūt azimū t̄ fermentatus subāl̄. grauter tñ peccāt p̄ficiētes de fermentato. eo q̄ x̄p̄s d̄ azimū p̄fecit. Et q̄ Petrus x̄p̄i vicariū sic p̄ficiendū ecclie tradidit. t̄ scā romana ecc̄ sic ob̄suat t̄ precipit obseruari. Magis. n. q̄ruū fuit b̄ factz d̄ azimū p̄fici q̄ de fermentato. q̄ sicut diē Ansel. i epla de azimo. Cena in q̄ b̄ factū ē b̄ exigebat. q̄ i eandē debet esse panis fermentatus s̄m legē. p̄fecta sicut diē Inn. de offō misse p̄te 3. c. 4. fermentū corruptionē significat testāte Ap̄lo q̄ air. Modicū fermenti totā massā corrūpit. ut ḡ nihil corruptū siue corrūpēs. s̄z totū sincerz atq̄ sincerās in b̄ esse sacro mōstrare nō fermentatū s̄z azimū p̄ferant?

Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄ q̄ quis x̄p̄s p̄fecerit de azio tñ p̄fici p̄de de fermentato. q̄ eiusdē sp̄ci sunt panis

fermentatus t̄ azimū. Quis p̄ueniētū sit p̄fici de azimū t̄ rōe sci t̄ rōne mysterij. ut dicit Inno. de offō misse p̄te 3. c. 4. Ad 2. d̄ q̄ nō plus p̄cludit nisi q̄ p̄ueniētū fuit ordinare p̄fici de azimū q̄ d̄ fermentato t̄ b̄ vez est. Ad 3. ad p̄te aliā nō plus p̄cludit nisi q̄ si sacerdos p̄secrer panē fermentatū quod vere p̄uertitur in corpus x̄p̄i. t̄ b̄ est verū. s̄z ex b̄ n̄ sequit q̄ liceat nobis de fermentato p̄ficere pp̄ rōes dicras in corpe q̄d̄nis. q̄ aut greci negāt posse p̄fici de azimū in quo errāt p̄tra xp̄ianā fidem. id̄ solūda sunt argumēta q̄bus b̄ probare conāt. Ad p̄m̄ d̄ q̄ pascha. 5. modis p̄de accipi s̄z sn̄iaz Inn. de officio misse. c. p̄ allegato. Uno modo p̄to sollēnitate diē azimoz que erat. 15. lūa. Alio mō p̄to panib̄ azimis. 3. modo p̄to diē in cui⁹ festo i molabatur agnus. Luce. 22. Appropinquabat dies festus azimoz in qua necesse erat occidi pascha 4. mō p̄to agno qui imolabatur eodē. c. Uenit azimoz in qua necesse erat occidi pascha. 5. modo p̄to hora imolationis agni. Math. 26. Scitis q̄a post bidnā pascha fiet. p̄ mō accipit cū dicit in Jo. Alii diē festus pasce. Et 2. mō cū di. nō introierūt i p̄ciū ut nō p̄taminarent. s̄z manducarēt pascha. t̄ sic solutū ē p̄m̄ t̄ 2. Ad 3. d̄ q̄ ille mulieres q̄a audierāt x̄p̄m moximū aromata an̄ p̄parauerant. ut p̄z illud quod d̄i Math. 26. d̄ Magdalena. mittēs b̄ ugentū in corp̄ meū ad sepeliendū me fecit. t̄ Jo. 12. Simile illā ut in diē sepulture mee fuerit illud. p̄ x̄p̄i aut crucifixionē vnguentū q̄d̄ p̄ in ceperat p̄sumant. t̄ sic intelligē d̄ q̄d̄ dicit Lucas q̄ reuertētes p̄parauerūt aromata t̄ vnguentā. nec sic p̄sumēdo peccauerūt. q̄a nō erāt sub lra. s̄z sub ḡ.

Ad 4. d̄ q̄ sic dicit Inno. i. c. sup̄ aded. Dispo sacerdotū dispositō dei p̄ualere nō ponit q̄ dispo fuerat ut verus agnū in diēb̄ imolaret paschali-bus. Et sicut typicus agnū. 14. lūa mēsis p̄mi a iudeis comedebat i nocte. ita vez aḡ eadē hora discipuli comederūt. Ad 5. d̄ q̄ quis t̄pe Leo nis pape pp̄ hereticos chyonitas q̄ dicebant lega lia debere suari cū euāgē. t̄ in azio cōficiendū pp̄ p̄ceptū legis. ecclia d̄ p̄silio sp̄s sci instituit ad t̄ps p̄ficiendū i fermentato. p̄az facit p̄ grecis. i p̄m̄. n. tota ecclia p̄fecit in azimo. t̄ sup̄ ad eā herēti exterriminata ecclia occidentalis redijt ad ritū p̄stinū orientalis autem non.

Quarto queritur ut sanguis possit p̄fici d̄ alio vi

no q̄ de vite. R̄ideo q̄ non. q̄ x̄p̄s de tali v̄io. t̄ nō de alio p̄fecit t̄ p̄ficiendū iheruit. q̄d̄ p̄bat p̄ b̄ q̄d̄ hora cene dixit. ut b̄ Math. 26. Nō b̄ b̄ amodo d̄ b̄ ḡcipie vitis vsq̄ i diē illū cui illud vobiscū bibā i reḡ p̄is mei. t̄ Luce. 22. Nō bibāz de gn̄atione vitis b̄ donec vciat reḡm̄ dei. t̄ Jo. 15. se cōpat viti. Cōgnēti ē t̄ fuit b̄ factū institū i v̄io de vite q̄ d̄ alio. q̄ ē vinū laudabilē t̄ p̄b̄na na refectide efficacit t̄ p̄ueniētū t̄ magis p̄ueniētū cū significatōi q̄ aliud vinū. imo neq̄ ali⁹ liquor dici potest vinum nisi s̄m quid.

Quinto queritur ut sanguis x̄p̄i possit p̄fici de q̄

libz vino vitis. t̄ v̄ q̄ nō. q̄ non oia vina sunt eiusdē sp̄ci. q̄d̄ probari posse v̄ p̄ accitā t̄ effectus q̄ sunt diuersar̄ n̄ sp̄s. Sed x̄p̄s cōfecit d̄ vino vnū speciei. ḡ non p̄de confici de quolibet

vino vitis. Itē nō pōt p̄fici de agresta. vt cōit̄ tenes agresta autē vinū de vite. non. n. vī differre a vino nisi sicut icōpletū a p̄pleto q̄ dīta nō dīuerū car̄ spēs. q̄ nō pōt p̄fici de quol̄z vino vitis. Itē ra cem̄ in aturi intrase p̄tinet̄ v̄ez vinū. t̄ nī sanguis xp̄i nō pōt p̄fici de vna. Clā d̄ p̄se. di. 2°. Didicim̄ p̄hib. f̄ sacerdos p̄iugere vnas i sacrificio oblatio nis. q̄ non pōt p̄fici de quol̄z vino vitis. Contra Inno. de officio misse p̄re 3°. c. 24°. Sine vinū no um q̄ d̄ m̄ltū. siue accidū q̄ appellatur accep tus in sacrificiū offerat̄ facim̄ efficiē t̄ diuinit̄ con fecratur. S; accētū ē vinū corruptū. q̄ m̄lto fort̄ cōfici pōt de quol̄z alio vino vitis. Itē codez. c. i mediate aī verba p̄dca. Utiū vinū nō maculat̄ in iditū facti. q̄ xp̄i sanguis p̄fici pōt de quol̄z vi no vitis q̄ nō d̄ vitioso. R̄ ideo q̄ sicut de q̄ li ber pane scō de farina triticea. t̄ naturali aq̄ pōt p̄ fici corpus xp̄i nisi panis deuenierit ad tantā corru ptionē q̄ nō rem̄incat̄ in spē panis. sic de quolibz vino vitis in quo saluat̄ formā vini pōt p̄fici san guis xp̄i. q; nō ē vinū nisi vbi saluat̄ forma vini. iō simplr̄ p̄cedendū ē sanguinē xp̄i posse p̄fici de q̄ libet vino vitis. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q̄ oīa vitis uina sunt ei d̄ sp̄ci. dīa. n. coz̄ q̄ ad subtilitatē t̄ grossit̄. rubedinē t̄ albedinē nō variat spēs. Si autē q̄dā vna b̄ant quosdā effectus in corp̄ spē dūites v̄pore. q̄ quedā sunt diuretica seu laxatia alia nō. b̄ multū puenit ex natura terre t̄ influenza celesti. q̄ p̄ q; ille vinet̄ trāsp̄l̄are in alia regio ne p̄ p̄cessūz t̄p̄is p̄ducit̄ vna nō h̄ntia illos effe ctus. Ad 2m̄ dō q̄ agresta nō ē i spē vini q̄ p̄. q̄ vinū n̄le est calidū effectiue. agresta aut̄ frigida nec deffert a vino. sicut icōpletū a p̄pleto i eadē specie. S; sicut sanguis differt a carne. q̄ p̄st̄ nō esse i ea dē spē cū carne. S; sicut p̄plemētū digestiōis cō uertit̄ in carnē. sic agresta p̄plemētū digestiōis in vna cōuertit̄ in vinū. Ad 3m̄ dō q̄ aliqui dūt q̄ si vna matura cōsecraret̄. q̄ v̄ h̄o; p̄tens in illis folliculis p̄uerteret̄ i sanguinē. s; t̄i hoc nō d̄ sic ri. q; q̄ si faceret̄ grauit̄ peccaret̄. q; q̄ d̄m̄ p̄inc tur vinū in folliculis nō est sub spē potabili s; refi bili. sanguis aut̄ xp̄i d̄ p̄fici de vino exite sub spē potabili. Et p̄terea vino sic se h̄nti aqua misce ri nō posset̄. t̄ exponat̄ allegatū decretū. Alij dūt p̄babil̄ q̄ vinū si expressus de vna nō pōt p̄uerti in sanguinē p̄ ministeriū facei dotis. Clā codē d̄re to d̄. Quas seorsus b̄ndic̄as p̄pls q̄ petierit accipi at. vbi glo. b̄ndic̄as benedictiōe vulgari. non illa sp̄ali approp̄uata eucharistie. Et. c. sequētī q̄ de expresso botro. i. de vna; gramis p̄pls cōdicat̄ val de ē oīo p̄fusus. S; si necesse fuerit botrus in cali ce p̄p̄natur. t̄ p̄s etiā nō p̄fecit̄ suū sanguinē. nisi b̄ vino exiri sub spē potabili. q̄ p̄ p̄ b̄ q̄ d̄ dicit̄ disci pulis. Bibite et eo oēs. Ad p̄m̄ ar̄m̄ ad partē aliā dūt aliq̄ q̄ pōt p̄fici de aceto. cui op̄iniōis fuit d̄ns Inno. Alij dūt q̄ nō. Vbi aut̄ vī distinguendūz. q; acētū pōt accipi p̄ vino vergente ad acidā qua litatē manēt̄ ad huc forma substantiāli vini. de ta li pōt cōfici. t̄ v̄bū d̄ns Inno. ita intelligi. Alio mō cōpleto aceto. t̄ de tali nō pōt p̄fici. q; tale acētum nō est sub spē vini sicut nec h̄o mortuus in spē hois q̄ p̄ ex duobus. q; oē vere vinū effectiue calz est cōpletū aut̄ ace. si effectiue frigidū. P̄terea sic d̄ie p̄bi. ḡ meth. Si ex mortuo fiat iterū aīal in mate-

ria oporteret p̄mo redire. deinde fit aīal. t̄ si ex ace to d̄ fieri vinū d̄ p̄mo redire in aquā. t̄ deinde fit vinū. b̄ aut̄ verū nō esset si accētū eēt in spē vini. t̄ itez p̄bi. aī v̄ba p̄dca dicit̄ q̄ ace. ū fit de vino p̄ viā corruptionis. t̄ sicut nō fit de die. t̄ sicut mor tuus ex viuente in quo satis dat̄ intelligere illa nō esse eiusdē sp̄ci. Ad 2m̄ dō q̄ ibi Inno. non loquit̄ de vitiositate nō corrupte sp̄em. Clā q̄ i m̄lto saluatur spēs vini. iō de ip̄o pōt p̄fici. tam̄ sic dicit̄ Inno. c. c. aī v̄ba p̄dca. Diligētī studio vinum optimū querendū est vt in sacrificiū offeratur.

Etro querit̄

qd̄ debeat facere sa cerdos si postq̄z ice pit canonē misse p̄pendat̄ esse in materiā ide bitā m̄stratā. R̄ ideo q̄ si p̄pendat̄ hostiā esse in debitā. aut̄ b̄ p̄pendat̄ aī p̄secrationē. t̄ tūc d̄z acci pere hostiā debitā t̄ canonē a capite inchoare. aut̄ post p̄secrationē aī s̄ptionē t̄ aī vini p̄secrationē tūc d̄z accipe aliam hostiā t̄ incipe canonē a capite t̄ il̄ a p̄secra. t̄ alia hostiā d̄z reuerēt̄ seruari. aut̄ a clericis sumi. aut̄ a sacerdote post corpus t̄ san guinis s̄ptionē. nō aī. q̄ post eius susceptionē te iunus nō esset. Si aut̄ p̄p̄dit̄ post s̄ptionē illi hostie t̄ ē; sanguis. nō debet illa die alia hostiā cō secrare. q; ieiunus non est. t̄ vt d̄ de p̄secra. di. 2°. Relatū quorū d̄ sacerdos celebrat̄. toties p̄cipa tiōis corpus t̄ sanguis xp̄i p̄cipē se p̄beat s; d̄z b̄ sua negliā penitē t̄ cōfiteri. Si aut̄ p̄pendit̄ aī samp̄tō nez sanguis. vī aliquibus q̄ sanguinē nō d̄z sumef q; ieiunus nō est. s; sanguis reseruari d̄z aut̄ alicui ieiunio dari. Alijs aut̄ vī s̄m̄ q; hic est cāus ne cessarius in cāu necitatis nō ieiunus pōt cōdicare. Si aut̄ p̄p̄dat̄ in calice nō m̄stratā cā debitā ma teriā. aut̄ b̄ p̄pendit̄ aī p̄secrationē panis. aut̄ post̄ aut̄ aī plationē verboz q̄bus p̄secradū ē vinū. aut̄ post̄ plationē eoz̄ aī corpus s̄ptionēz. aut̄ post̄ oīa p̄dca. p̄m̄ d̄z m̄strare debitā materiā t̄ icipe canonē a capite. si aut̄ nō posset̄ h̄ie debitā materi am nō d̄z vlt̄erū p̄cedere. q; vt d̄ de p̄secr. di. 2°. Cōgimus. aut̄ integra sacra p̄cipiāt̄. f. p̄ficientes. aut̄ ab integris arceāt̄. q; d̄m̄tio vni eiusdē m̄ n̄sterij sine gr̄adi sacrilegio nō pōt p̄uenire. 2o mō d̄z materiā debitā accipe si pōt h̄i alia sablata s; nō credo q̄ debeat canonē a capite reicipe. q̄ ia; p̄sideratio panis p̄cessit̄. s; d̄z incipe a verbo imediate seq̄nte p̄tis p̄secrationē. si aut̄ h̄i nō pōt m̄ debita nō p̄p̄ b̄ d̄z omitt̄ere corpus s̄ptionē. cō trit̄ t̄i cū p̄posito p̄st̄ēdi de sua negliā. 3o mō d̄z accipe materiā debitāz alia reuerent̄ in aliq̄ vase reportata. t̄ reicipe ab illo loco. Sili mō postea. t̄ t̄ pag. re m̄steriū vsq; in finē t̄ tutū ē q̄ p̄ s̄ptionē corpus t̄ sanguis aliā materiā sumat̄ aīq; accipiat̄ vī nus q̄d̄ accipiat̄ post sanguinis s̄m̄ptionē. 4o mō d̄z accipe debitā materiā. t̄ reicipe ab illo v̄bo. Sili mō nisi aī s̄p̄sit̄ illā idebitā m̄am i calice m̄stratā

Articulus tertius.

Consequenter q̄rif de 3o p̄nci pali. Et circa B

q̄rif 6. p̄ v̄ez sit aq̄ v̄io apponēda 2o v̄ez minus d̄beat appōi b̄ aq̄ q̄ de v̄io. 3o v̄ez illa aq̄ sit p̄ v̄io p̄uertat̄ i sanguinē. 4o v̄ez si vinū sine aq̄ p̄secraret̄ p̄uert̄eret̄ i sanguinē.

5° vtz cōmixtū equalr ex aqua & vino puerteref in sanguinē. 6° vtz si sacerdos sciret aquā fuisse posita in dolio vel barillo seu poto ex quo accipit vinū consecrandū teneretur apponere aliā aquā.

Primo ostendo q̄ aqua non sit vino apponēda q̄ nō legimus dñm apposuisse aquā. Itēz cō pane cū quo p̄secrat corp⁹ xpi si est miscēda alia materia. q̄ a sili nec cū vino de quo p̄secrat sanguis. Et de celebratiōe missæ. c. 5. v. h. q̄ aqua ē apponēda. Itē d̄ p̄se. di. 2. c. p. Et. 4. caplis seqn̄ tibis. r. c. Cū oē idē expresse h̄i. Rūdeo q̄ sic d̄i cū inra p̄callata aq̄ vino est apponēda pp̄ imitationē sci xpi & obseruationē p̄suetudinē & p̄cepti eccl̄iastici. & significationē mysterij. Sicut. n. dicit Dam. li. 4. c. 5. Xps calicē accipiens ex vīo & aq̄ tradidit eis. f. discipulis di. Bibite ex h̄oēs. h̄ic est sanguis meus. r. dicit ē maḡ in s̄ra hui⁹ di. c. 6. Xps vinū aq̄ mirtū dedit discipulis. qd̄ ex trib⁹ p̄babill̄ probaf. Unū ē q̄ hoibus tēpatis in illa terra erat p̄suetudo apponere aquā i vino pp̄ similitudinē vini. Aliud q̄ de latere suo cui⁹ vero xpi sanguine vera aqua emanauit. Aliud q̄ Petrus vi carius q̄ p̄is fuit istū ritū seruauit & eccl̄ie tradidit. Scā etiā romana eccl̄ia q̄ uoce dñi & saluatoris n̄i Iesu xpi p̄matus obrinuit. vt h̄i decretorū d. 21. Quāuis. & maḡa ē oīz eccl̄iā. vt h̄i. e. di. Deniq̄. h̄ic p̄suetudinē obseruat & obseruat p̄cepit. B̄t̄ p̄c̄it significatiōi mysterij. Et q̄ sic d̄i d̄ p̄se. d. 2. Cū oē. cū i calice vīo aq̄ miscet. Xpo p̄p̄s adūaf & credentiū plebs ei i quem credit copulat & iūgit. i. copulāda & iūgēda signat p̄ fidē. & dignā facti suscepiōnē. q̄ fm̄ qd̄ dicit in eodē decreto an̄ vba allegata. Videmus in aqua p̄p̄m̄ intelligi. in vino oē di sanguinē xpi. Itē recitat maḡ in s̄ra hui⁹ di. c. penl̄. Ad p̄m̄ d̄ q̄ dñs apposuit aquā nō t̄i tanq̄ d̄ fa c̄i necitate. s̄ p̄gruitate. Ad 2m̄ d̄ q̄ signo ministrij nō erigit vt aliud granū admisceatur cū fru mēto. sicut erigit vt aqua apponatur vino.

Secundo querit̄ vtz in p̄secratiōe sanguis minus debeat apponi de aqua q̄ d̄ vino. Rūdeo q̄ sic. tantum. n. debet apponi de aqua & vino q̄ aqua possit trahi ad naturā vini. p̄p̄s. n. trahēd⁹ est ad xpm̄. & id̄ multū sunt illi reprehēdibiles qui plus ponūt de aqua q̄ de vino. ē. n. p̄nciosus abusus. c̄ de celebratiōe missæ. p̄nciosus. Alij ēt reprehēdunt q̄ p̄nā lincū musto itinctū p̄ totū anū seruāt. & in tpe sacrificij aliq̄ p̄tes eius lauāt. & sic offerūt. de p̄se. di. 2. Cū oē.

Tertio querit̄ vtz illa aqua sil i vīo no p̄uertat in sanguinē. Rūdeo q̄ illa aq̄ aut an̄ p̄secrationē s̄a guinis est p̄uerta in vinū. & sic dico q̄ totū cōuertitur in sanguinē. aut adhuc nō est in vinū p̄uerta. & sic dico q̄ nō p̄uertit in sanguinē. nō. n. p̄uertit p̄t̄ i sanguinē nisi p̄us p̄uertatur in vinū. & id̄ d̄z aq̄ apponi in tali p̄positiōe q̄ p̄babile sit ip̄am esse p̄uertam in vinū anteq̄ vinū consecraretur.

Quarto queritur vtz si vinū sine aqua p̄secraret p̄uertere in sanguinē. Et v̄ q̄. nō. de p̄se. di. 2. Sic in sc̄ificando. & maḡ in s̄ra hui⁹ di. c. 6. Calix dñi nō est aqua sola & vinū solū nisi vtrūq̄

miscet. quō neq̄ corpus dñi p̄t̄ eē farina sola nisi vtrūq̄ adunatū fuerit. & copulatū. & panis vnus p̄page solidatū. Itē xps aut aquā posuit aut nō. si nō. nec apponere debemus. si sic. q̄ sine aqua non p̄t̄ vinū p̄uertit in sanguinē. sicut nec alius panis a tritico in corp⁹. q̄ de tritico p̄fecit. Sed h̄iuz h̄i a maḡo in s̄ra hui⁹ di. c. penl̄. Rūdeo q̄ si sacerdos cōsecret vinū sine aqua vere p̄uertit i sanguinē. nā in grecoꝝ eccl̄ia d̄i aquā nō apponere sacro vt dicit dñs Immo. d̄ officio missæ p̄te. 3. c. 26. & t̄i eccl̄ia ip̄os nō negat p̄ficere sanguinē xpi. Ille tam̄ vehemēter ē corripiciendus & grauiter q̄ sine aq̄ cōficat pp̄ rōes dictas in illa q̄d̄ne. Utrū aq̄ apponenda sit vino nec est intelligendū vinū p̄uertit in sanguinē in q̄tū dicit qd̄ cōfusus ex. 4. h̄iōibus. S̄i q̄tū dicit h̄iōez q̄ est vnus de. 4. Alij aut̄ p̄ cōcomitantiaz ibi sunt. Unū ē de. eccl̄. mis. In quadam d̄i q̄ Jo. euāgelista exp̄sit ex elis aquā & ex h̄iōib⁹ sanguinē. aqua q̄ que sturit de latere xpi fuit aq̄ simpliciter. Unū. f. de. 4. clis. & sanguis fuit vnus ex 4. h̄iōibus. ex quo arguim⁹ nō nisi h̄iōez sanguinē in vinū p̄uertit. & nō nisi aquā naturalē vino d̄bere apponi. Si t̄i alia apponeretur quāuis grauif peccaret apponēs. n̄ t̄i pp̄ h̄ c̄t̄ irritū sacꝝ cū sine cuiuscūq̄ aq̄ appositōe vinū p̄secratū p̄uertatur i sanguinē. vt sup̄ius in eadē q̄d̄e d̄c̄i est. Ad p̄m̄ i opp̄m̄ d̄ q̄ cū d̄i. Calix dñi nō est aqua sola. aut vī nā solū glosādū ē sic. i. nō d̄z. q̄ vt dicit dñs Immo. c. p̄callegato nō d̄i posse fieri qd̄ d̄i nō sit. Ad 2m̄ d̄. q̄ xps aquā appositōe nō t̄i de sacri necessitate. s̄ p̄gruitate. de pane aut̄ tritico sic p̄fecit q̄ alio modo nō posse confici sacm̄ instituit.

Quinto queritur vtz p̄mixtū cōp̄uertat i sanguinē. Rūdeo q̄ equal̄ p̄mixtio ex aqua & vino dupl̄ p̄t̄ fieri. aut fm̄ mixtoꝝ equalē q̄titate mol. aut fm̄ equalē p̄portione vir tutis. p̄m̄ mō aqua nō solueret sp̄ez vini. Maḡ n. est vinū actiuum q̄ aq̄ nec generaretur natura terna ex duobus. nec cito posset vinū aquā p̄uerte re in suā naturā. quāuis satis cito alteraret se i excel lētis suāz qualitati accitālū. & sic dico q̄ per for mā consecratiōis vini. sola substantia vini trāsibstantiaretur in sanguinē. 2. mō gnāretur ex duobus natura 3. q̄ nō esset vinū nec aqua. s̄ nō statis. opationes. n. nature nō sunt in instanti. quāuis carū terminū i inflati sint. & id̄ ita cito posset sacerdos p̄ficere poss̄ talē vini & aq̄ positionē q̄ illud qd̄ fuit ibi vinū cū adhuc nō est; transmūtātū ad p̄positiō nē naf̄e tr̄ie. p̄uertere in sanguinē. Si t̄i an̄q̄ sacerdos p̄ferret verba p̄secratiōis c̄t̄ ex illis duobus natura 3. p̄stituta. ex illa non posset cōfici sanguis xpi. q̄ sp̄es p̄pone m̄ ex q̄bus p̄ essentia consistit vnū in p̄posito nō remanet s̄z suas cētias nisi si forte valde diminute vel fm̄ qd̄. qd̄ dico pp̄ op̄i nionē illoꝝ qui dicūt eas manere in cōpletas.

Sexto querit̄ vtz si sacerdos sciret aquam fuisse positā in dolio. siue barillo vel poto de quo accipitur vinum consecrandū teneret aliam aquam apponere. Rūdeo q̄ sic. aqua cui⁹ p̄. apposita vīo non apponitur ad significandū illud quod significat appositio aque cum vino offerendo. Unde p̄ debet vinum in calicem poni & sic vino iam depu

quo ad offerendū per sui positionē in calice & intentione sacerdotis debet aqua apponi.

Articulus quartus .

Consequenter querit 64. in principali. Et circa hoc queritur r. 6. 1. vtrū xps in cena corpus suum sub sacro suscepit. 2. vtrū corp' suū sub sacro inde dederit. 3. vtrū ei dederit qui dedit ei panē intinctū. 4. vtrū corpus suū hostia intincta sanguine debeat populo dari. 6. vtrū sac' eucha ristie sub vtraq' specie debeat populo ministrari

Primo oīdo q' xps in cena corp' suū sub sacro n̄ suscepit. q' n̄ potuit ip̄s sumere sacraliter. cū. n. aia ei' esset beata clare corpus suū sub sacro videbat. neq' spūalr. q' in tpo gra augeri nō poterat. cū ergo non sit alius modus manducandi corpus xpi sub sacro. v' q' nullo mō corpus suū suscepit. Itēz idem nō pōt manducare seipm. qd' venā nō esset si xpus sub sacro corpus suū sumere potuisset. Cōtra glo. sup illud leuit. 8. De sanguine arietis xps sanguinē accepit in cena. deinde discipul' dedit. q' a sibi sumpsit corp' sub utraq'. n. spe v' supius de cū est totus est xps. Rūdeo q' xps in cena corpus suum sub sacro sumpsit. Cū glo. sup illud ruti. 3. Cū comedisset boos. dicit de xpo. qui pueri cōdicauerunt corpori & sanguini & ipse p̄cipit aut eis dē. hoc aut fecit non v' aliquē effectū psequeret per sac' sed v' alius ex' daret sumendi de qua comestione facti sunt versas. Rex sedet in cena cictus turba duodena. Se tenz in manib' se cibatur ip̄e cibus.

Ad p^m in opp^m dō q' accipiendo sumere sacralit' p̄sumere sac' & rez sub eo p̄tentā. sic sacralit' sumpsit corpus suū. Si aut accipiat sumere sacraliter p̄sumere sac' & rez p̄tentā cū quadā manducatione intellectus ad cognoscendā per sac' rem p̄tentā sub sacro. sic corpus suū nō sumpsit sacraliter. Ad 2^m dō q' idē nō pōt manducare seipm p̄ seip̄s & p' ita q' māducātū et manducās bēant eundēz modū cēndi. Xpus aut manducant corpus suum mediāte māducātōe sp̄i p̄tinentis & ip̄m v' manducātū. aliū modū habuit essendi q̄ manducans.

Secundo querit vtrū xps i cena sacro inde dederit. & v' q' non. q' xps nō fecit p̄tra hoc qd' fieri mandauit. s' v' bētur Matb. 7. Ipse dixit. Nolite sanctū dare canibus. Itēz in Aug. li. 83. q. 9. 5. Deo auctore nō sit hō deterior. s' si xps dedisset corp' suū inde fecisset eū deteriorē. q' cū eēt in peccō mortali sumpsisset ip̄m in suū malū. Contra qm dedit corp' suū discipulis suis dixit. Manducate ex b' oēs. Rūdeo q' sicut b' i. 1. q. p. Xps. 5. 7. q. p. Adueritas prope finē xpus in cena corpus suū sub sacro dedit inde. v' b' et' doceret malos in ecclesia tollerādos. v' b' i. 7. q. p. Adueritas. & v' doceret sacra peccōtib' occultis. nō esse negandā n̄ si petūt in publico. & oculta peccā q̄ diu occulta sunt non esse diuulganda. Ad p^m in opp^m dō q' quis eēt tunc malus i ocel' tō nō tū in manifesto. & id xps noluit eū in cōi detegere p̄ p̄ones iam dictas. & ne ex facto dñi occasio

nē despatis accipere videret. Ad 2^m dō q' xps dando inde corp' suū nō fecit eū deteriorē. s' iudic' male sumens seipm deteriorauit. xps aut rem bonam & bene inde dedit.

Tertio querit vtrū xps dederit inde corp' suū qui dedit ei panē intinctū. Et v' q' sic. de p̄se. di. 2. Sicut iudas. Sicut iudas cui bucellam tradidit xps non malū accipiendo s' male. locū p̄ebuit diabolo. sic indigne qsq' sumēs corpus xpi non efficit v' q' malus est. malū sit. p' b' v' inuui q' tūc xps dedit inde corp' suū qui bucellā ei dedit. Cōtra glo. sup illud Jo. 12. Ille ē cui intinctus panē. nō v' q' daz putat tūc xpi corp' iudas accepit. Sciendū. n. ē q' iam dñs distribuerat oibus sacm corp'is & sanguinis inter quos & iudas fuit. deinde p' bucellā intinctam exp̄mitur traditor: nō tū ap̄te. Rūdeo q' sic dicit mag' in lra in fine. Qu' xps dedit inde panēz intinctū nō accepit iudas corp' xpi s' tñ panē. idēz lra. li. 2. de sac. pte 8. c. 4. Ad ar^m i opp^m dō q' illud decretū nō dicit q' tūc iudas corpus xpi sumpsit. sed vult dicere q' tūc illā bucellā male accepit & locū diabolo p̄buit. q' qd' xps ad salutem iude fecerat p' bucellā; p̄origendo v' videns se d' p̄bēsus ab iniquo p̄posito desisteret in malū p̄p̄tū cōuertit. q' ex b' magis semetip̄s exasperauit.

Quarto queritur vtrū corp' suū passibile dederit. Et v' q' nō. glo. sup illud matb. 17. Trās figuratus est. dicit de xpo q' illud corpus qd' hūit p' naturā dedit discipulis suis in cena nō mortale. nec corruptibile. Item bug. 2. li. de sac. pte. 8. c. 1. Ego absq' p̄iudicio veritatis magis ad illud accedo. v' illud impassibile & imortale q̄tū. s. p̄tinet ad scificatiōnē sacri. tradidisse dicat. Cōtra dñs Inno. de officio missē pte. 3. c. 10. P̄dōt salua fide p̄cedi q' tale corp' tūc dedit q̄le tūc habuit vidēz passibile. Rūdeo q' sicut dicit mag' in lra b' di. c. 6. Cor' tale tūc dedit q̄le tūc habuit. i. mortale & passibile. nūc vō sumit imortale & impassibile. nec tū v' dicit dñs Inno. c. p̄allegato maiorē b' nūc efficaciam sicut nec maiorē p̄tentiā. qd' g' passibilis edebat. & tū nō ledebat. nō erat hūane nature. sed diuine potētie. q' valebat q̄qd' oīo volebat. q̄uis aut si fuisset reseruatū sub sacro vsq' ad tps crucifixiōis sue fuisset passūz sub sacro p' afflictionē sibi illatas i cruce. tū sibi v' sub sacramento existētī nulla passio infligi potuiss' ab exteriori. cū rō p̄z p' ea q' superi' deā sunt de xpo in illa qōne v'z corp' xpi v' p̄tentū sub spe posset immediate tāgi. Ad p^m in opp^m dō q' ad b' qd' illa glo. bēat veritatē sic d' intelligi. s. q' corpi xpi v' existit sub sacro nō potuisset aliqua passio ab exteriori inferri. Ad 2^m dō sicut dicit dñs Inno. de officio missē. pte. 3. c. 10. Qui dā opinati sunt q' singlas dotes xps sigilatiz accepit aūq' resurgēs a mortuis naturā glificati corp'is induisset subtilitatē cū nascere de v'gine claritatem cū trāsfigurare i mōtē. agilitatē cū icederet super mar. impassibilitatē cū māducare i cena. & b' opionis v' bug. fuisse. nō tū credo q' dbeat b' teneri. n̄ n. p̄dēā dotes fuerunt sed dotibus similia.

Quinto queritur vtrū hostia intincta sanguine dbe at pplo dari. Rūdeo q' nō v' dicit Jul' p' a

pa. d. pfe. di. 2. l. u. o. Et mgi illa h' di. c. vl. cui' r'oz tagit bug. 2. li. de sac. pre. g. c. 4. dicens qz dno traditio suo ad notada cu bucella intincta de dit. p'uetudo h'z vt corp' xpi fideles intinctu no accipiat. no e' tu itelligedu q' x' intrerit illa bucellaz in sanguie. s'z in iur lactucay agrestius. cum quibus comedebatur agnus scdm legem.

Exto querit vtz sac'z eucharistie debeat pplo ministrari sub vtraqz spe. Et vi q sic. Jo. 6. Nisi manducaveritis carne filij hois. r biberitis ei' sanguine no h'bitis vita in vobis. s'z oia nec' ad vita h'nda sunt pplo ministrada. It' ecclia grecoz di ministrare sub vtraqz spe b' sac'z. g a sili b' d'z fieri i ecclia latinoz. Petrus. n. i ministratide b' sac'ri non discordavit a paulo. Contra ecclia videm' p'uetudine h'ia. R'ideo q' coiter no d'z b' sac'z dari populo sub vtraqz spe pp picula effusiois sanguis. r et fm aliquos pp picula erroris. ne. f. cois p'pls crede rer' no e' totu sub vtraqz spe. maior' tu i qb' neutz p'dcoz piculoz pbabil' tief sub vtraqz spe dari pot. no tu mior' efficaciam recipiunt illi qb' dal sub altera. spe t'n: q' illi qb' datur sub vtraqz eo q' sub vtraqz totus est x'ps. s'p'rio. tu sub vtraqz facit ad exp'ioze misterij significatione. Ad p'm in op' positu d'z q' illa auctoritas itellig' de manducatide r potatide sp'uali. Ad 2'm d'z q' nihil v'z. ea. n. q' s'nt i ecclia latinoz auctoritate romane ecclie mltio ordia tus sunt q' ea que sunt in ecclia grecorum.

Circa istaz. Inuestigari salub' no pot. b' e' itelligedu de inuestigatide curiosa terminos debitos transcendere. vl de inuestigatide no sudara sup fide. Sit igr suba illa ista fmo e' ip'opus. r resolut' d'z in istu. illa suba p'uertit i ista. i. p'ais i corp'. nec tu p'cedit r b'n. qa suba panis nuq' e' corp' xpi quis p'uertat in ip'm. ipa suba panis sit corp' xpi i p'pa e. s'z b' p'pa suba p'ais transub' vel p'uertit seu tr'asit in cor' xpi. Immolatio nis hora ad voce sacerdotis celos agiri. i. p'illd qd v'bo sacerdotis p'ferat aditu ad celestia fieri vl pa ne r vniu i id qd sup celos e' tr'asire. In illo Jesu xpi misterio agloz choros adez. f. hoib' p'ecratib' sine sint bdi sine mali. qz assistit ageli no pp hoiez s'z pp fueretia sac'ri. S'uma. r ima lociari. i. pan' r vniu i corp' r sanguine xpi p'uertit. Qnu qd ex visibilib' atq' inuisibilib' fieri. i. ex sacro qd e' nobis visibile. Et resac'ri. i. corpe xpi qd e' nobis md' inuisibile. nec intell' de vnitare p' e'ntia. s'z eo mo quo vnu d'cu tur p'ntes r p'ntu. Vel pot sic itelligi q' suba p'ais e'ntis sub accitib' visibilib' p'uertit in corp' xpi qd nobis mo e' inuisibile. In celo rapit misterio agloru. no q' p'ais de altari i celu. r ibi p'uertat i cor' xpi s'z rapti in celu d'z p' p'uertit i cor' xpi qd e' i celo. Nec itelligendu. q' hec p'uersio fiat p' agelos. qz tota virtute diuina sit. S'z qz p'uertit pp ei' dignitate age li assistit r sociat' corpi xpi. i. tr'asubstantiada i cor pus xpi. vel itell' de p'ociatide spei continentis. r cor'poris ch'isti contenti.

D. J. vij.

Iust' q'rat r'e. Dupi' determinat mgi de sac'ri eucharistie co' fectode. hic determinat d' p'ntibus ad p'fectione. Et p' quo ad sp'ez signi

fican'e. 1' quo ad re' significata r p'eta ibi. Post b' p' in. 3. p' d'emiatur d' subsist'etia sp'ez. 2' d' fractioe ipaz. ibi. Dolet. 3' de significatide p'tiu ipa ra fractay. ibi. Quid aut. Medta in. 2. p' circa fractione recitat. 3. opiones falsas. 2' opiones vera ibi. S'z qz corp'. Illa ps q' incipit ibi. Post b' diuidit in. 2. p' ingrit an i d' sacro x'ps imoletur. 2' d'emiatur de institutide b' sac'ri. ibi. Institutuz. n. Et ista i. 2. p' d'emiatur de vtilitate b' institutio nis. 2' de vtilitate frequantandi susceptione huius sac'ri. ibi. Si autem queritur.

Articulus primus.

Circa hac di. queredu e' p'ncipal' d' 6. p' de sp'ez subsistentia 2' de eay passide. 3' de eay opatione corpali. 4' de eay cu a' l'iquore p' mixtude r vni natriedi. 5' de eay opatide sp'uali. 6' de frequantatide huius sac'ri. Circa p'm q'runf. 1' p' vtz possibile sit fieri accitua sine subiecto. 2' vtru in b' sacro species panis r vini sint sine subiecto.

Primo ondo q' impossibile e' fieri accid'etia sine subo Im possibile e' bitudine seu moduz separi a re eui' e. s'z accid'etia sunt quida modi seu bitudies sub stantie. g' impossibile e' accid'etia a suba separi. It' res u pot separi ab eo qd est de rde ei'. s'z aptu natu e' in alio e' b' rde accid'etis. sic vt p' p'phi' li'. p'dicamentoz g' impossibile e' acc'is e' qn sit in alio. It' impossibile e' acc'is e' sine eo qd e' sibi r' d' exidi. s'z suba e' accid'ibus r' d' exidi. Qn s'z p'bi. 7'. methaphi. Accid'etia s'f entia qa entis. g' impossibile e' accid'etia fieri sine suba It' impossibile e' rez separi ab his q' sunt de sua vera diffinitode. s'z fm p'bi. 7'. methaphi. Suba ponit i diffinitode accid'etiu. g' impossibile est accid'etia fieri sine subiecto. Contra potetioz e' diuina v'ntus in spando acc'is a suba q' n' intellect'. S'z nos possum' itelli ger' q'ritate sine suba. g' diuina v'ntus pot' acc'is a sub stantia separare. It' sicut p' naturu no pot' acc'is spari a suba ita nec suba a p'po acc'itesed deus pot' facere substantia sine p'p'uo accidere. sic patuit in passide xpi i q' fuit sol sine illuminatode q' e' ei' p'pa passio. g' deus pot' acc'is a suba separare. Ad ista q'dez dicit rat qda errates accid'etia no posse fieri sine suba eo q' b' icludit d' dictione. qz cu suba minus dependat ab accid'it' q' e' p'. tuc possibile e' e' fieri p' potetiaz diuinu tota suba; mudi sine acc'ite. qd absurdu v' qz ad b' se q'ref q' possibile e' e' hoiez fieri sine q'ritate r tota suba; mudi p'prehendi posse in vno puncto qd absurdu v' eis. S'z hic error e' d' illud qd tenet sc'a ecclia de sacro altaris. vt in seqnti q'done v' debif. Alij aut' q'uis co'cedat accid'etia posse separi a suba tu ipaz q'ritate sube negat posse a suba separi p' q'cuq' v'ntu. qz ipi opinatur q'ritate p'ntiu no differre a suba co'porca nisi fm relatione seu r'onez qz q' dicit suba absolute. dicit q'ritas sub mo se b' di q' e' h'ic p're e' p're actuali no distinctas ita q' quatri tal' p'ntia corpea nihil aliud e' s'z ipos q' suba corpea vt h'is p're e' p're actuali no distinctas. r p'ntia q' ritas q'ntatis e' ipa q'ritas vt h'is p're e' p're actuali no distinctas. r dnt q' q'uis natura no possit care q'ritate q'ntatis nisi mediate q'ritate sube tu p'ntia

q̄ntitas q̄ntitatis realr̄ diuersa est a p̄tinua q̄ntitate subēscit q̄ntitas a subā. & dicit̄ qdā q̄ i sacro altarī illa q̄ntitas q̄ remanetē q̄ntitas q̄ntitatis. q̄: vt i am dem̄ ē q̄ntitas subē nō p̄t a subā separi. S; hec opi nio ē p̄ phi. q̄i p̄dicamētis distiguit q̄ntitatē a subā q̄ntitatē. ē ēt̄ s̄ cōez opioez doctoz. ēt̄ ē s̄ expiētā. q̄ cū subā cōpea dēfāt absq̄ p̄ueniēde alicui rei i ip̄az effiof̄ mioris q̄ntitatis absq̄ alic̄ sue p̄tis amissio ne. ē ēt̄ s̄ rōez. q̄: i diuersis substantijs dicit̄ s̄ p̄ v̄: posse ēē eadē q̄ntitatē i s̄ p̄. n. n. ē alia lōgitudo seu latitudo vel p̄funditas i pugillo aeris q̄ i pugillo aq̄. Qd̄ ēt̄ dicit̄ q̄ntitatē q̄ntitatis realr̄ differre a q̄ntitate subē. & ip̄az realr̄ ēē idēz cū q̄ntitate. ē s̄ aucto ritates; & s̄ rōez. dicit̄. n. phi. 6°. p̄bisi. q̄ q̄ntitas non ē q̄nta nisi p̄ accis. qd̄ nō ēēt verā si sibi q̄ntitas pro pria deberet. p̄ter rōez ēt̄ arguo sic. ip̄ossible est nāl̄r̄ corp̄ qd̄ ē q̄ntitas. simul ēē cū alio corpe qd̄ est q̄ntitas. s; q̄ntitas s̄l̄ ē cū subā. ḡ ex p̄dēā opione seq̄ b̄ ip̄ossible q̄ nāl̄r̄ s̄l̄ sunt soliditates duę ēt̄ mlt̄o p̄les. q̄ q̄ rōe albedo b̄iet suā p̄p̄az q̄ntitatē. eadez rōe s̄apo: b̄iet suā. & caliditas v̄l frigiditas suā. bu miditas & siccitas. & sic de alijs. & sic nō t̄m̄ s̄l̄ ēēt q̄ntitas subē. & q̄ntitas q̄ntitatis. s; ēt̄ s̄l̄ ēēt nāl̄r̄ soli ditates plūz q̄ntitatē. p̄z ḡ q̄ p̄dēā opinio mlt̄a ipli cat̄ mēdūenētā. Qd̄ ḡ q̄ extendēdo nos̄ accit̄s ad om̄e illd̄ qd̄ nec ē subā nec p̄ subē. quedaz sunt accit̄a q̄ nō sunt nisi respect̄. qd̄ de quoz rōe ē res absoluta. & respect̄. sicut sinitas. & qd̄ de quo r̄ū cēntia nihil. ē nisi absolutū loq̄ndo de accit̄ib̄. p̄. & .: mō accit̄a fieri posse s̄i subā. si ip̄ort̄at̄ respect̄ imēdiatē s̄ūdatos sup̄ subā; s̄ dictionē inclu dit. ad qd̄ seq̄ q̄ nō possit fieri sine subiecto p̄ quā cūq̄ potēt̄. s; accit̄a s̄ mō dēā p̄ diuinā potētā separi a subā nullā icludit̄ s̄ dictionē exiētē. n. acci dentis duę cāe sunt. p̄. q̄ deus ē. & .: q̄ ē subā. sed si cur d̄ i cōmento sup̄ p̄mā p̄positionē de cāis q̄ re mouet̄ cā: a cāto suo. nō remouet̄ p̄ ab eo q̄m̄ cā p̄mā ē vebemētioris adberētē cū re q̄ cā p̄p̄qua nō remanētē ḡ subā p̄it̄ p̄ diuinā virtutē remanere eius accit̄entia absoluta. q̄ sunt q̄ntitas & q̄ntitas ēt̄ respect̄ s̄ūdati imēdiatē sup̄ q̄ntitatē vel q̄ntitatē in q̄ntitate s̄ūdatā. Ald̄ p̄mū i opp̄m̄ d̄ q̄ minor est falsa nisi accipiat̄ modus s̄m̄ q̄ p̄p̄red̄it̄ sub se. nō t̄m̄ modū se b̄ndi ad aliū sed ēt̄ dispositōnē subē s; s̄cip̄am. Ald̄ 2^m d̄ q̄ aliud ē ēē actū i subā. ēē aptū natū ēē in subā. p̄m̄ nō p̄tinet ad cēntiā accit̄is sed s̄m̄. q̄uis aut̄ d̄s faciat accit̄ia sine subā. t̄m̄ q̄ diu manēt. ēt̄ remāet̄ in eis nāl̄is aptitudo ad cēn dū subā. Ald̄ 3^m d̄ q̄ ip̄ossible ē accidens ēē sine eo qd̄ ē sibi rō cōidi sicut cā p̄. t̄m̄ ip̄ossible ē ip̄z cri flere sup̄ nāl̄r̄ sine eo qd̄ ē sibi cā cōidi vt cā. .: tal aut̄ cā exiētē accit̄is ē subā cāta. & iō sine illa p̄tē ēē accit̄is p̄ cāz p̄mā. Ald̄ 4^m d̄ q̄ s̄m̄ s̄niaz p̄mētī s̄r̄ s̄m̄ p̄positionē de itelligēt̄ijs. quē lib̄:ū aliq̄ vocāt̄ de memoria rez̄ difficultū duplex ē diffinitio acci dentis. Quedā indicāō nō t̄m̄ ei cēntiā. s; ēt̄ nāl̄e ēē. & q̄: nō ē nāl̄r̄ sine subā. iō subā p̄ōif̄ in tali diffinitō ne accit̄is. Alia indicāō cēntiā ei t̄m̄. & i bac non p̄ōif̄ subā. q̄uis aut̄ nō sit ip̄ossible fieri p̄ diuinam potētā accis s̄i his q̄ sunt de sua diffinitōe s̄o mō dēā. ip̄ossible t̄m̄ ē p̄ cā ip̄m̄ sp̄ari ab aliq̄ qd̄ ē d̄ sua diffinitōe p̄ mō dēā. s. a subā. Ald̄ rōez quā p̄ose adducit̄ s̄ziū opināres. d̄ q̄ s̄m̄ aliq̄ s̄ nullā ēē i n edueniēs dēū posse facere totā subāz mūdi sine q̄nti

tate. mirabili^o. n. fecit qm̄ mūdū de nibilo creauit v̄l p̄t dici q̄ aliq̄ p̄tū mūdi ēē ita a q̄ntitate d̄p̄ det q̄ formā p̄lētā unire mediāre nō mediāte q̄ntitate s̄ dictionē icludit. & bi negāt̄ hōiez sine q̄ntica te posse fieri. q̄: i p̄positiōe hōis nō ē p̄ria mā subā corp̄is t̄m̄. s; subā q̄nta & orḡ. m̄izata. Anānis aut̄ ar̄ ad p̄tē aliā ḡ p̄ncipalis p̄cludis p̄cedi debeāt̄ t̄m̄ ex vi forme nō mlt̄ū cogit̄. illumiātō. n. solis nō est p̄rop̄a s̄ olis passio. s; op̄atio nō t̄m̄ d̄p̄dēēs eisole s; ex medio a luce aut̄ q̄ ē i sole q̄ntitas absoluta n̄ fuit sol i passione x̄pi p̄uar̄. qd̄ aut̄ t̄m̄ nō irradiat̄ ut̄ b̄ fuit. q̄: sicut dicit̄ Dionys̄ i eplā ad apollopha nū. Luna s̄ natura reuerfa fuit. & iterposuit se iter aspectum intuet̄is solē. & ēt̄ q̄: t̄m̄ nō affuit gn̄lis illuct̄ia p̄me cācad b̄ vt lux illa illuminaret.

Secundo querit̄ v̄t i hoc sacro spes p̄tis & vini sint sine subiecto. Et v̄t q̄ nō. m̄ p̄uertit̄ i p̄positū. q̄: ex ea p̄positū gn̄atur. illd̄ aut̄ ex q̄ aliqd̄ gn̄at̄ in illd̄ p̄uertit̄. s; b̄ nō oblat̄e m̄ reman̄z id qd̄ ante erat. ḡ a s̄l̄i n̄ oblat̄e q̄ subā p̄ūf̄ p̄uerfa sit i cor̄ x̄pi remanēt̄ id qd̄ erat. ḡ accit̄ia p̄tis & vini s̄ūt i subā p̄tis & vini p̄ p̄secrationē sic aut̄. Itē s̄m̄ phi. 7°. methaphi. Ea q̄ sunt i idē spe ēt̄ sunt iter se diuersa p̄māiaz. S; accit̄ia panis & vini i vno altari cū alijs accit̄ib̄ in alio altari sunt eadē spe & sunt iter se diuersa. ḡ sunt in m̄. Itē nō ē q̄ntitas vel albe do vbi nihil ē q̄ntū vel albū. s; nihil ē q̄ntū vel albū nisi subā. ḡ accit̄ia i sacro altar̄is sunt i subā. Itēz densuz ē illd̄ i quo sub p̄ua d̄mēsiōe ē multū d̄ ma teria qd̄ dat̄ phi. itelligē i p̄dicamētis dicēs. q̄ dē suz ē i quo pres̄ sunt p̄pinque. i raro aut̄ e^o. Quz ḡ res nō possit separi ab eo qd̄ ē de sua rōe. & raritas v̄l dēsit̄as sit i spe panis & vini v̄t q̄ ille sp̄s sint i m̄. Cōtra Inno. d̄ offi. mis. p̄tē 3^a. c. 9°. An p̄secrationē accis ē i subiecto qm̄ existit̄ i alio. s; p̄ cōsecrationē accis ē sine subiecto. qm̄ existit̄ p̄ se trā sit. n. subā. s; remanēt̄ accit̄ia. Itē bu^o d̄ sacra. li^o 2°. p̄tē. g. c. 9°. p̄ter v̄ba s̄cificatiōis vera p̄tis: et vera vini subā i verū cor̄ & sanguinē x̄pi p̄uertit̄ so la spe panis & vini remanētē. R̄ndeo q̄ sicut dicit̄ mgr̄ i l̄ra q̄i i p̄n^o b^o di. In s̄ sacro sp̄s panis & vini sunt sine subiecto. p̄ qd̄ ē subā. qd̄ iō dico q̄ alia accit̄ia a q̄ntitate sunt i q̄ntitate sicut i subiecto. ip̄a aut̄ q̄ntitas i nullo p̄tē subiecto ē. n. n. ē subā panis & vini quia vt superius habitū est sublat̄ia panis & vini p̄ p̄secrationē nō remanēt̄ nec ē i corpe & sa guie x̄pi sicut i subiecto. maioris. n. q̄ntitatis ē cor̄ x̄pi. cor̄ x̄pi ēt̄ i b̄ sacro nō effiof̄ de nouo alicuius accit̄is subiectū. q̄: b̄ sine mutatōe nō possit fieri nec ē i aere sicut i subiecto. q̄: t̄m̄ duricis & s̄apo: & colo: mediāte ip̄a q̄ntitate ēēt̄ accit̄ia ip̄i? aeris qd̄ falluz ē. Lā aut̄ p̄ quaz q̄ntitas p̄t manere sine subiecto ē. vt aliq̄ dicunt̄ v̄tus subē ad p̄ se exiētū quā d̄s dat̄ q̄ntitati cū trāsubāt̄ subā panis in cor̄ x̄pi. S; s̄ b̄ arguit̄ sic. Si d̄s daret̄ q̄ntitati illā v̄tutē p̄ quā subā p̄ se existat̄ q̄uis d̄natio illi v̄tutis ēēt̄ sup̄nāl̄is. t̄m̄ postq̄ illa v̄tus ēēt̄ ei data nāl̄e ēēt̄ sibi existere p̄ se p̄ illaz v̄tutē. sicut q̄uis dat̄ vi suz ceco nato sit sup̄nāl̄e. t̄m̄ postea nāl̄e ē sibi viderē q̄ntitas aut̄ panis i sacro altar̄is existit̄ sup̄nāl̄r̄. nō nāl̄r̄. p̄tererea v̄tus subē p̄ quā nāl̄r̄ existit̄ nō v̄t̄ s̄m̄ aliqd̄ absolutū ab ea differre. Dico ḡ q̄ q̄ntitas in sacro altar̄is existit̄ p̄ se sup̄nāl̄r̄ nō v̄tutē subē

creare q̄ in ea sit s̄ tr̄i diuina v̄tute. vt p̄3 ex q̄d̄e
 p̄cedenti s̄pa aut acc̄tia in b̄ sacro eē sine sub̄ā cō-
 grūū ē vt. s̄. immediat̄ ducat credentē i corp̄ r̄pi. ve-
 r̄ū. s̄ ē q̄: b̄ sacm̄ cib̄ sp̄ualis ē. s̄ potus. Ad p̄m̄ in
 opp̄m̄ dō q̄ materia tripl̄ p̄t accipi. Uno mō pro
 l̄imo actualitatis gradu q̄ nec gn̄tur nec corrupi-
 tur. s̄ ē fundam̄tū gn̄tidis r̄ corruptid̄is q̄d̄ erit
 iēē p̄ creat̄d̄ez. Alio mō p̄ p̄nc̄p̄ possib̄i pure si-
 bi anero q̄d̄ nō est pot̄tia p̄ quā m̄ p̄t recipe tr̄i
 q̄ sola rōe d̄it ab ea q̄d̄ q̄uis sit pure passiū. tr̄i ē
 aliqd̄ tr̄āsmutabile i illā partē actualitatis q̄ ē gn̄-
 bilis r̄ corruptibilis. ita q̄ illa possibilitas sit ipsa
 actualitas r̄ actualitas cū n̄l̄r corrup̄it̄ resolūt̄ in
 eā nō tr̄i in eodē numero q̄d̄ satis declaratū ē li. 2.º.
 di. 15.º. p. q. articuli. 2. Alio mō p̄t accipi pro cō-
 posito ex iſimo actualitatis gradu. r̄ p̄d̄cō possib̄i
 p̄n̄. p̄ modo ex sola m̄ nō sit p̄positū. nec ēt ex sola
 m̄. 2.º mō d̄cā. sed ex mat̄ia 3.º mō d̄cā in q̄nt̄z illud
 p̄n̄ purū possibile sit ipsa forma ex q̄ r̄ iſimo actua-
 litatis gradu cōstitū. s̄ v̄n̄ p̄ c̄ntiā. s̄ sic v̄n̄ p̄uer-
 tit q̄d̄ in aliud nō remanet. Illa. n. possibilitas post
 q̄scā est forma nō remanet id q̄d̄ an̄ erat nisi p̄ tā-
 to aliquo mō remanere dicat. q̄ illud i q̄d̄ tr̄āsmu-
 tata ē p̄t p̄ corruptionē resolūt̄ in s̄l̄ez possibilita-
 tez. Ad 2.º dō q̄ intell̄c̄s p̄bi. fuit q̄ in ead̄ez spe
 nō poter̄t multiplicari i diuina n̄l̄r sine m̄. r̄ b̄
 v̄ez est. absq̄ tr̄i oī m̄ p̄t b̄ fieri p̄ diuinā pot̄tia r̄
 q̄libz. n. res formāl̄ ē vna numero p̄ c̄ntiā suā sub
 rōe q̄ indiūisibilis i p̄les c̄ntias tales seu in q̄nt̄z
 ē indiūisibilis salua sua integritate vt declaratū ē
 li. 2.º. di. 3.º. ar. 3.º. Ad 3.º dō. q̄ minor est falsa. q̄
 titas. n. est q̄ta. vere. n. d̄i superficies alba. Ūt etiaz
 velle Aug. 7.º. de tri. c. p. q̄ albedo possit deno-
 minare seip̄a r̄ d̄i. n. q̄ absurdū ē candidū non esse
 cādorē. Ad 4.º dō q̄ m̄ nō est de c̄ntiā den̄tra-
 tis r̄ raritatis q̄uis sint q̄l̄itates quas natura c̄re
 nō p̄t nisi partib̄ mat̄ie sup̄rad̄cō mō se h̄bitibus
 r̄ iō ip̄as qualitates a materia separi p̄ diuinā po-
 tentiā nullam contradictionem includit.

Articulus secundus.

Consequenter q̄rit de 2.º p̄nci-
 pali. Et circa b̄
 q̄rit. 2.º. p̄ v̄ez spes panis possit
 frangi. 2.º v̄ez possit corrupi.

Primo oñdo q̄ spes p̄tis non pos-
 sit frangi. q̄ vbi ē fra-
 ctio ibi est diuisio. sed diuisiones sepe-
 rate a materia nō p̄t diuidi. Ūt fm̄ p̄bi. 4.º p̄bi. c.º de
 vacuo. Si in vacuo fm̄ q̄ accipit pro diuisioni-
 bus sepeatis ponere cubus oportet et plures diu-
 siones sil̄ eē. eo q̄ vacuū nō posset cedere. q̄ cū i spe
 panis post p̄secrationē sint diuisiones sepeate non
 p̄t frangi. Itē fm̄ boe. p. li.º de tri. c.º. 3.º. forma
 q̄ est sine materia nō p̄t eē subiectū. s̄ fractio ē q̄d̄
 dā acc̄s q̄ nō p̄t eē in spe panis cū sit forma sine
 materia. Contrarium dicit in q̄ m̄ l̄ra b̄ di. c.º. 3.º
 Itē b̄ p̄bat exper̄tia. R̄ideo q̄ spes panis in
 sacro altaris p̄t frangi. c.º rō ē q̄ frangibilitas eī
 in pane rōe alie q̄l̄itatis fundare in q̄nt̄itate vt rō
 ne q̄nt̄itatis vel alie q̄l̄itatis sil̄. Ūt q̄ post p̄se-
 crationē remanet panis q̄nt̄itas. r̄ oī q̄l̄itates
 fundate in sub̄ā panis q̄nt̄itate mediāte seq̄ q̄ re-

manet i spe panis frangibilitas. Ūt vere frangitur
 spes nō fantastice vt quidā dixerūt. nec d̄z poni il-
 la fractio eē in corpe r̄p̄ti rep̄itā illā flagellati d̄ez
 r̄ p̄forationē q̄ fuit flagellatū r̄ p̄foratū in passione
 Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q̄ p̄bi. ibi loquit de diuisione
 nib̄ sepeatis nō tr̄i a materia. s̄ etiā a qualitatib̄
 n̄alib̄ r̄ sensib̄ilib̄. sic aut̄ nō sunt sepeate diuisione-
 nes spei panis in b̄ sacro. remanēt. n. in eis natura-
 les qualitates r̄ sensibiles. Ad 2.º dō q̄ boe. ibi
 loquit de forma q̄ p̄ suā naturā est sine materia. q̄
 titas aut̄ panis in b̄ sacro nō est sine materia p̄ na-
 turam sed super naturam.

Secundo querit v̄ez spes panis
 possit corrupi.

Et v̄ez q̄ nō. hec est. n. d̄ia inter annihilationē
 r̄ corruptionē. q̄ annihilationē ē resolutio rei in ni-
 bilū. corruptio vero in ens i pot̄tia. s̄ fm̄ p̄bi. p.
 p̄bi. i q̄d̄ resolūt̄ illud q̄d̄ corrup̄it̄ est materia. Ūt
 q̄ in spe panis p̄ p̄secrationē panis n̄ sit materia
 nō p̄t corrupi. Itē fm̄ p̄bi. p.º de gn̄tid̄e. Corru-
 ptio v̄n̄ est gn̄tio alteri. s̄ ex illa spe n̄l̄r p̄t
 gn̄ri q̄: s̄ p̄bi. vbi p̄.º. boe. d̄ duab̄ nat̄is. r̄ vna
 p̄sona r̄pi. v̄tra mediū. q̄ nō cōdicat in materia nō
 p̄t tr̄āsmutari in inuicē. aliud aut̄ in quo nō ē ma-
 teria cū nullo alio cōdicat in materia. q̄ spes panis
 corrupi nō p̄t. Itē oē q̄d̄ p̄t corrupi est in poten-
 tia. sed fm̄ Alii. 2.º. mecha. 2.º. c.º. Illud p̄ q̄d̄ res ē in
 pot̄tia. est mat̄ia ei. q̄ cū in spe panis post p̄se-
 crationē nō sit materia nō p̄t corrupi. Itē in li.º. 6.º. p̄n-
 cipioz. forma ē simplicis r̄ variabilis c̄ntiā p̄s̄ic̄s
 s̄ in spe panis p̄ p̄secrationē nō est nisi forma. q̄
 corrupi nō p̄t. Contra q̄d̄m̄ manz spes icorrupta
 sub illa p̄nc̄p̄ corpe r̄pi. Sed aliq̄ d̄efinit corpe
 r̄pi eē sub illa. q̄ spes abi corrup̄it̄. Itē si seruare p̄
 longū t̄ps̄ putresceret. putrefactio. n. est corruptio

R̄ideo q̄ spes panis p̄t corrupi r̄ ex ea aliud
 gn̄ri. cui⁹ possibilitatē assignat aliq̄ sic. Dicūt. n.
 q̄ sicut miraculose sub̄ā panis p̄uertit i corpe r̄pi. r̄ p̄
 b̄ corpe r̄pi efficit sub̄ā panis spe. sic miraculose sub̄ā
 panis reuertit cū corpe r̄pi d̄efinit sub̄ā spe panis. r̄
 hec v̄i fuisse opinio d̄ni Inno. vt p̄3 in li.º suo d̄ offi.
 mil. p̄c. 5.º. c.º. de fractione. s̄ b̄ h̄c opinionem
 sic p̄t argui. Si sub̄ā panis redit aut illa est ead̄ez
 numero cū illa q̄ fuit p̄uerta in corpe r̄pi. aut alia: n̄
 eadē. q̄ si aliqd̄ p̄uertit est in aliud nō p̄t redire
 nisi illud aliud p̄uertat in ip̄m̄. sed sub̄ā corpe r̄pi
 n̄l̄r in sub̄ā panis p̄uertit. q̄ eadē sub̄ā panis in
 numero q̄ p̄uerta fuit in corpe r̄pi nō redit. Sed
 q̄ forte diceret q̄ nō ōz maiorē eē verā nisi de na-
 turali tr̄āsmutationē p̄ quā mat̄ia eius q̄d̄ p̄uertit ef-
 ficat de c̄ntiā illi⁹ in q̄d̄ p̄uertit. r̄ de naturali redi-
 tu. r̄ q̄ sub̄ā panis nō p̄uertit i corpe r̄pi tr̄āsmuta-
 tione n̄al̄r nec de c̄ntiā ei⁹ efficit. r̄ cū etiā redit il-
 la eadē sub̄ā sub̄ā eisdē acc̄tib̄ reditus naturalis
 nō est id̄ aliter arguo. Si sub̄ā panis rediret sine ea
 dem numero sine diuersa. aut rediret an̄ corruptio-
 nē spei panis. aut post. nō an̄. q̄ vt tenz cōior opinio
 q̄d̄m̄ manet spes panis incorrupta tādm̄ sub̄ā illa
 est corpe r̄pi. s̄ quādū sub̄ā illa est corpe r̄pi est ipsa
 q̄nt̄itas p̄tis sine subiecto. vt oēs doctores catho-
 licū tenēt. Si aut̄ dicas q̄ redit post spei panis cor-
 ruptionē. tūc redit ei⁹ nō fuit necessari⁹ ad b̄ vt
 illa spes posset corrupi. r̄ ex ea aliud gn̄ri. q̄ nō ōz
 ponere p̄ b̄ redire sub̄ā panis. Alii aut̄ possibi-

Uratē illi? ſpei corruptiōis & gnatiōis alteri? rei de illa. assignat ex pte materie quas dō de nouo creat sub accōtib' illis. Sed qz isti pzo se auctoritatē nō adducūt. nō o3 multū iniri illi mō ponēdi. Alij dī cūt qz reman3 potētia materie & ſufficit ad h qz illa ſpēs poſſit corrūpi. & ex ea aliud gnāri. Sed qz illi nō declarāt qz ſit illa potētia materie. nec p quē modū ibi remaneat iſufficiēter & obſcure dicūt. Uñ v' mibi dō qz in materia. ſ3 qz accipit p ſudamēto trāſmutatiōis nāl dupliciter ē potētia. Vna p quā pōt recipe formā. nō tñ per illā pōt forma educi de ea. nec ē trāſmutabil' i formā. & hac ſola rōe differt a materia. Uñ ſicut mafia panis nō remanet poſt pſecrationē. ita nec iſta materia potētia. Alia qz nē ipa m' reali ē tñ aliqd puz poſſibile trāſmutabile i formā. & eſt materie pcreatus diſtinguibile ſm diſtinctionē ſpēs formaz gnābilis & corruptibilitū qz ē ſm illos qz ſub forma oēm actualitatē pprehēdit d' m'. & hec ē potētia nō remāet. qz cū ſit puz poſſibile nec ſit niſi p actualitatē alienā nō remanēte in infimo gradu actualitatis qz eſt m'. cui illa potētia pcreata ē remanere nō pōt. & ſi remaneret ex illo gnāri nō poſſet ppoſitū. ſ3 tñ forma. Uñ v' dō qz ſicut materie pcreata ē talis poſſibilitas trāſmutabilis i formā. ita in trāſmutatiōe puerit' per creationē accōtib' remanētibus poſſibilitas trāſmutabilis. nō tñ in formā. ſ3 ē in infimū actualitatis gradu. qz eſt m' ſm vñū modū accipiēdi materia. & p talē poſſibilitatē pōt ex illa ſpē ppoſitū ex m' & forma gnāri. & ſpēs creatio illi' poſſibilitatis. & eius inerio cū accōtib' panis ſint ſup naturā. tñ puerio illi' poſſibilitatis in actualitate que ē ſubā ē p naturā cū corrūpiſ. ſilla accōtia reſoluūt in materiā ex poſſibilitate pdeā ſcā accipiēdo materiā p infimo actualitatis gradu. qd id dico qz ſ3 vñā acceptionē materie pdicta poſſibilitas dī materia ſm quē modū ples pbi. de m' locuti ſunt. Et ſic forte accipiūt mafia illi qz dicūt p' trāſmutatiōnez materiā creari ſub accōtib'. ſ3 tal' materia per ſe ſubiectū accōtiū eē nō pōt. nec pbiher corp' ipi eē ſub illa ſpē. Ex d'cis p3 ſolutio ad p^m in opp^m. Ad 2^m dō qz ſi iſta accōtia & ſubā qz gnātur p corruptionē eoz nō cōdicent in materia. cōdicāt tñ aliquo mō ipoſſibilitate in qz tñ ipa poſſibilitas pdeā trāſmutabilis eſt in materiā auctoritates tñ pdeā intelligant de cōi trāſmutatiōe. Ad 3^m dō qz ver bū Aloc. intelligendū eſt de m' extenſo ei' note ad oēm poſſibilitatē. Ad 4^m dō qz id dī forma inuariabilis. qz nō ē p ſe variatiōis ſubiectū. hic aut p variatiōē ppoſiti ex accōte & poſſibilitate pdicta variatur.

Articulus tertius.

Conſequenter querit de 3° pncipali. Et circa h' grunf. 2°. p^o vtrū ſpēs in ſacō altaris poſſit ſenſus imutare. 2°. vtrū poſſit i aliqō corp' naturaliter agere.

Primo oñido qz nō pnt ſenſus imutare. dicit. n. pbi. p^o de ce. & mā. qz oē ſenſibile nō ē ſenſibile niſi p materiā. ſ3 illis accōtib' nō ſub eſt materia. qz nō ſit ſēſibilia. Itēz ſpēs ſubā intelligat per ſpēs intelligibiles. nō ſpēs intelligibil' ſine ſubā a nobis p ſtatu

pnti nō intelligi. qz a ſili ſpēs ſubā corpea p ſpēs ſēſibile ſentiaſ. nō ſpēs ſenſibilis ſine ſubā corpea nō ſentit. Ad 3° dō exp^o. Rūdeo qz ſpēs i ſacō altaris pnt ſenſus imutare. ſpēs. n. res nō ſit ſenſibilis niſi p materiā originalr in qz tñ accidētia ſenſibilia nō poſſunt educi p naturā niſi de potētia materie. nō res nō ē ſenſibilis p materiā formalr. nec etiā per ſubālez formā. ſ3 p accōtia ſenſibilia. Uñ ſ3 auctores lt^o. de ortu ſciāz. Subā ſolo intellectu cognoscibil' ē. Uñ accōtia ſunt qz p ſe imutant ſenſum ſubā aut nō ē ſenſibilis niſi p accōtis. & id ſpēs p naturā nō poſſent iſta accōtia eē ſine ſubā. tñ ipa eſſe ſine ſubā non aufert eis opationē p ſe eis debitā. qz opatio eſt imutare ſenſus. Ex d'cis p3 ſolo ad p^m in opp^m. Ad 2^m dō qz nō eſt ſimile de forma intelligibili p pationē ad nrm intellectū. & de ſenſibili p pationē ad nrm ſenſus. qz ſubā directe ē obiectū intellectus nri. ſpēs aut intelligibil' nō niſi p reflectionē. ſ3 ſubā nō eſt obiectū ſenſus nri niſi p accōtis. ipm aut accōtis eſt obiectū p ſc. ipa tñ ſpēs qz eſt ſimilitudo in formāis ſenſus nō ſentit ſpēs p ipm ſenſibile ſentiat.

Secundo querit vtrū poſſint i aliqō corp' naturaliter

agere. Et v' qz nō. accōtia nō agūt niſi i virtute ſubē. ſ3 illis accōtib' nō ſub eſt ſubā. qz in nullū corp' pnt nāl' agere. Itēz agere pſupponit eē. qz a ſili agere nāl' pſupponit eē nāl'. ſ3 accōtia nō pnt nāl' eē ſine ſubā. qz nec nāl' agere. Itēz oīs actio nāl' eſt p nālē pcontactū ſm pbi. p^o de gnatiōe. ſ3 ſpēs panis & vini in ſacō altaris cū ſint ſepate a mafia nullū corp' nāl' tangere pnt. ſ3 tñ ſm mathematice. qz in nullum corp' nāl' agere pnt. Contra pbi. p^o de ce. & mā. Dī rei ē virtus aut vt agat aut vt agat in ea. 3° ſpēs in ſacō altaris cū ſint forme magis puenit vt agat in aliud qz vt agat in eas. qz ſue poſſit agi in eas ſine nō ager pnt in aliud. Itē experientia docet qz poſſunt imutare corp' notabilr in magna qzitate ſumpte. Rūdeo qz ſpēs ſit miraculū accidētia in ſacō altaris p ſe exiſtere. tñ qz ſic p ſe exiſtia opent in aliud nouū miraculū nō ē. ſicut cecū natū p^o miraculoſaz reſtitutionē viſus v' dēre nouū miraculū nō ē. ſ3 nālē ē. nō. n. intelligendū eſt ſic accidētia opari in virtute ſubē qz necia ſit eis ad ſuaz opationē aliq' vtrū ſubē qz nō ſit accidēs ſuppoſita eoz exiſtētia. ſ3 p tūco h' dō. qz nō pnt opari niſi ſint. & nāl' nō pnt eē niſi p ſubāz. & qz ipa accidētia ſt qdā vtutes ſubē. & id ſpēs eoz exiſtia ſiue ſubā ſit p ſupnālez potētia. tñ ſic exiſtia in aliud pnt nāl' agere. Ad p^m i opp^m p3 ſolo exiā de ſe ad 2^m. Ad 3^m dō qz miore falſa. ſpēs. n. tact' dīmeſionū ſepatez a m' & a qlitatib' nāl' accōtis & paſſiuis nō ſit nāl'is. tñ act' dīmeſionū ſepatez a m'. & nō a nāl' aptitudie exiſti in mafia. n3 a nāl'ibus qlitatibus actiuis & paſſiuis qles ſunt dīmiſſiones panis & vini i ſacō altaris eſt naturalis.

Articulus quartus.

Conſequenter querit de 4° pncipali. Et circa h' grunf. 2°. p^o vtrū ſpēs pdeā poſſit aliqd pmiſceri. 2° vtrū habeāt vim nutriēdi.

Primo oñido qz ſpēs pdeā nō poſſit aliqd pmiſceri ſ3 pbi. p^o de ge. f 3

neratide. accūs nō pōt p̄misceri subē. sed spēs vi-
ni in b̄ sacro nō est nisi accūs. q̄libz ali^o liquor: subā
ē ḡ nullus ali^o liquor pōt sibi p̄misceri. Itē eoz q̄
p̄miscēt sit sup̄ficies vna. sed ip̄ossibile est eandē
sup̄ficiē esse sine subiecto. ⁊ cū subiecto. cū ḡ in liq^o
re sup̄addito maneat subiectū. ip̄ossibile ē illi sp̄ci
liquorē aliū p̄misceri. Itē fm̄ phi. p^o de gn̄atione.
q̄libet pars mixti est mixta. sed ip̄ossibile ē eadem
p̄tem mixti esse aliq̄d cū subiecto ⁊ sine subiecto.
Cū ḡ quātitas liquoris sup̄additi retiat sūū subie-
ctū. q: nō trāsūbātur ip̄ossibile est sibi aliū liquorē
p̄misceri. Itē aqua q̄ miscet. aq̄ b̄ndicte. b̄ndicta
efficit. ḡ sicut si aliū liquor: possit misceri sp̄ci vi-
ni p̄ueri in sanguine possit trāsūbāri in sanguinem
p̄pi sine noua verborū p̄latione. q̄d falsum ē. Con-
tra phi. p^o de gn̄atione. Ea q̄ sunt sibi diuisibilia i p̄-
ua sunt b̄n̄ miscibilia s; spēs vini est b̄n̄ diuisibilis
in parua. ḡ est bene alij liquori miscibilis. Itē fm̄
Inno. de offi. mis. p̄te. 3. c. 25. Si post cōsecrationē
aliud vinū mittat in calicē. illud nō trāsīt in sangui-
nem. nec sanguini cōmiscet. s; accētib^o p̄oris vini.
Rūdeo q̄ sp̄ci vini p̄ueri in sanguinē si ali^o appo-
natur liquor: aut est vinū. aut est liquor: ali^o. Si vi-
nū. aut apponit in maiori q̄titate. aut eq̄li. aut mi-
nori. sed sine sic. sine sic apponaf. nūq̄ vere p̄miscet-
tur. q: ea q̄ sunt eiusdē sp̄ci. nō pōt ī se inuicē agere ⁊
pati actiōē ⁊ passiōē q̄ regunt ad b̄ vt ex plib^o cō-
stituat vna vey mixtū. Itē. n. dō ē q̄ q̄libz pars di-
mensionis vini appositi attingit q̄libet p̄tes dimen-
sionis sp̄ci vini i sanguinē xpi tā p̄ueri. q̄ si hec ef-
fent nō req̄rerēt maiore locū q̄ an. q̄d p̄ erpientiaz
p̄bari pōt falsū. ⁊ id fm̄ aliquos q̄tūcūq; sup̄ad-
daf de vino semp̄ manet sanguis xpi nō sub sp̄ci^o
vini sup̄additi. sed sub sp̄ci^o vini trāsūbāti. q̄ nō
corrūp̄t nec eaz sit subā vini sup̄additi subiectus
q̄ ip̄ossibile ē duas soliditates eē nār̄ in eadē p̄te
subē. fm̄ alios tñ tñ posset sup̄addi de vino q̄d nō
remaneret sanguis xpi sub p̄oris sp̄ci. q: q̄uis nō cor-
rūperet nec ex ea ⁊ vino sup̄addito aliq̄d vere mix-
tū p̄stiteret. tñ diuideret i p̄tes īa quas q̄ in neu-
tra saluaret nō sacri. Si aut addaf ali^o liquor: aut
addit in tali q̄titate q̄ vtus ei^o plene d̄net speciei
vini. aut ei^o ita q̄ eoz vtutes p̄portionaf p̄portō
ne p̄ueniēt i mutue actiōi ⁊ passiōi q̄ regunt ad ve-
rā mixtionē. p^o mō liquor: ille additus p̄uerteret
sp̄z vini in suā naturā quo scō nō esset ibi sanguis
xpi. 2° mō spēs vini p̄uerteret liquorē additū i vi-
ni naturā. nō tñmō in accētia. q: in sp̄ci vini manz
virt^o subē ad agendū eo mō quo sup̄ius onis; est.
nec tñ eēt sanguis xpi sub accētib^o vini gn̄ati. ex il-
lo liquorē: s; eēt illa accētia in suo p̄p̄o subiecto.
remanēt tñ sub sp̄ci vini p̄oris. 3° mō ex sp̄ci vini
liquore addito p̄stiteret aliq̄ nā. 4° q̄ nec eēt eius-
dē sp̄ci cū vino. n; cū liquorē addito. q̄ amittū n̄
ē eiusdē sp̄ci cū aliquo miscibiliū. Cū sub sp̄ci illius
nature. tertie nō eēt sanguis xpi. nec sub sp̄ci vini p̄-
oris q: non maneret. dimēsiō. n. mixti alia v: nu-
mero a dimēsiōib^o q̄ fuerūt in miscibiliū. ⁊ q̄lita-
res actiue ⁊ passiue. alie in sp̄ci a q̄litarib^o actiuis ⁊
passiuis miscibiliū. magnā tñ similitudinē h̄nt cū il-
lis ⁊ hec ē vna de rōib^o. q̄re phi. p^o de gn̄atione. di-
cit vtutē miscibiliū manere i mixto. Ad p^o i op
positū dō q̄ auctoritas phi. intelligēda ē de accētī-
bus ⁊ subā q̄ illorū accētīn; est subiectū. Ad 2° dō

q̄ sicut nō ē incōueniēs eadē sup̄ficiē fm̄ vnā sui p̄-
tē eē albā ⁊ fm̄ aliā nigrā. sic nō ē incōueniēs eadē
sup̄ficiē. fm̄ vnā sui p̄tē nō eē in subiecto p̄ miracu-
lū ⁊ fm̄ aliā eē in subiecto. ⁊ sic est cū sp̄ci vini ap-
ponit vinū nō p̄secratū vt aq̄ in tali p̄portōne q̄ nō
corrūp̄t spēs vini nec ex abobus p̄stuit aliq̄d ve-
re mixtū. Ad 3° dō q̄ si ex sp̄ci vini ⁊ alio liquorē
p̄stuit aliq̄d vere mixtū. nō ē aliq̄d accūs nec p̄s
ei^o sine subiecto sicut videri pōt ex dictis in q̄dne.
Ad 4° dō q̄ sicut refert Inno. d. offi. mis. p̄te 3°
c. 25. qdā voluerūt q̄ p̄ cōtractū sacri vinū qd̄ ap-
ponit efficit p̄secratū ⁊ trāsīt in sanguinē. S; sicut
dicit ibidē assertiōi istoz rō minime suffragat. nō
n. vtus trāsūbā i di data ē sp̄ci vini p̄secrati. sicut
data ē vel assuit v̄bis. aq̄ p̄t b̄ndicte data ē vtus
reddēdi aquā sibi mixtā b̄ndicāz q: illa b̄ndictio est
accētialis ⁊ ex institutiōe ecclē si eē ordinatū. ⁊ de
tali b̄ndicte loq̄ndo liquor: addit sp̄ci vini si po-
stea possit separari reputaret b̄ndicūs pp̄ cōtractū rei
sacre. ⁊ multo magis b̄ndicūs reputari d; manēs cō-
fusus cum specie vini consecrati.

Secundo querit̄ vtz spēs p̄dicte

bēant v; nutritiē
di. Et vi q̄ nō. fm̄ phi. 2° de gn̄atione. Ex
eisdē sumus ⁊ nutrimur. S; nō sum^o ex accētibus
ḡ nec nutrimur. Itē oē qd̄ nutrit p̄ue rit in nutritū
s; accētia p̄ueri nō pōt in subāz. ḡ nutiri nō possu-
mus ex illis sp̄ci^o. Itē oē qd̄ nutrit soluit ieiuniū
s; sumptio sp̄ci nō soluit ieiuniū. alias. n. nūq̄ eēt
licitū sacerdoti duas missas in die celebrare. ḡ ille
spēs nō nutrit. Itē id qd̄ nutrit expoliat forma
sua p̄ vtutē nutriti ⁊ efficit ei^o m^o sub nutriti forma
alias. n. eēt duo corpa sil ⁊ eēt nutritō gn̄atiō. ni-
hil ḡ nō pōt nutrire qd̄ nō h; matīā. Cū ḡ p̄dcis spe-
cieb^o nō subit m^o nutrire nō pōt. Cōtra qd̄ pōt in
ebziare pōt nutrire. s; s; glo. sup̄ illd̄ ad cor. p^o. c.
ii^o. Ali^o qd̄ ebz ē. Aliq̄ ebzātur ex v̄sū illaz sp̄-
ci. Itē expiri pōt hō q̄ repant famē ⁊ sitim s; talia
pōt nutrire. Rūdeo q̄ spēs in sacro altaris vim
h̄nt nutriendi absq; nouo miraclo q̄uis d̄nū dire-
rūt aliq̄. nec tñ calefaciēdo vt fouēdo vtutes cor-
poris sine aliq̄ p̄ueriōe vt dixerūt aliq̄. s; ē p̄b qd̄
vere p̄uertit i subāz corpis qd̄ nutrit. ⁊ b̄sue fiat
nutritō p̄b qd̄ digeste recipiūt in p̄oris corpis ple-
nis humiditate subtili q̄ p̄dcas ad b̄ vt ibi recipia-
tur nutritiō. ⁊ ibi p̄uertit in carnē. ⁊ efficit vnū
p̄tinū cū carne nutriti. aut p̄b qd̄ m^o expoliat forma
sua. ⁊ efficit sub p̄ueri forma nutriti. q̄uis. n. p̄di-
ctis sp̄ci^o nō subit m^o. tñ ānera ē illis possibilitas
p̄uertibilis nō tñ in subālez formā. s; ē in materiā
vt sup̄ in eadē d; onis; ē. nec existit illa accētia
p̄ illā possibilitatē. q: p̄ se subiectū accide^m eē si pōt
vt deū ē. s. e. di. 2°. q. ar. 2. S; ad existētiā ill^o pos-
sibilitatis necia ē actual existētiā illoz accēt^o qd̄ p̄
vtutē diuinā cōnera ē. si. n. dici pōt q̄ p̄ p̄p̄az actua-
litate existat cū nō sit actual^o. s; pure potētiā vt
sup̄ deū ē. Ad p^o i op. dō q̄ ex accētib^o sine no-
uo miraclo nō possem^o nutiri. nisi eis eēt ānera
possibilitas trāsmutabil in matīā ⁊ formā. Ad 2°
dō q̄ accētia si p̄uertit in subāz nutriti. s; illa subā
i quā p̄dcā possibilitas p̄uertit. vt i illa possibilitatē
mediate p̄uertit in subāz nutriti. Ad 3° dō q̄ lo-
q̄ndo de ieiunio p̄ e^o absolutōe abstincere d; sacer-
dos a celebrādo. maiore nō ē vā v̄sū de nutritiōe.

adfecto vel de nutrimento cuius eritiam nã est. Ad
4^m videri potest quod dicitur per ea quod dicitur sunt in quodone.

Articulus quintus.

Consequenter dicitur de 5° pncipali
li. Et circa hanc
rã. 2°. p^o vtz p h^o sacri susceptiõne
peccã remittit. 2° vtz vtutes augetur

Primo oñdo q^o p h^o sacri susceptiõ
ne peccã nõ remittit.

q^o nõ mortalia. cũ suscipiẽs peccõ mortali
iudiciũ sibi mãducet et bibit sicut apls. p^o ad cor. ii.
Nec venialia. q^o q^o rõe remitteret vnũ oia remit
teret eadẽ rõe. et sic hõ post sacri susceptiõnez vere
posset dicere se si hõ peccõ qd cũq. qd ẽ 3 bñs Jo.
p^o. ca. sua. c. p^o hõ ignorat an amore vel odio dig^o
sit q^o p h^o sacri susceptiõne nõ remittit peccã. Itẽ
aut hõ accedit p^octus aut nõ. si sic. anq^o sacri re
cipiat remissa sunt sibi peccã virtute p^octiõis. si si
recipiẽdo peccat. q^o susceptiõne h^o sacri nullo mō
remittit peccã. Itẽ p h^o sacri non remittit ea q^o i
pediunt sacri effectũ. s^o qdlibz peccõ ipedit h^o sacri
effectũ. q^o peccõ mortale ipedit grẽ susceptiõnem.
peccõ veniale minuit charitatis seruoẽ. q^o p h^o sa
cri susceptiõne nulla remittit peccã. Cõtra Inno.
de offi. m. pte 3°. c. vi. Eucharistia si digne sũ
tur a malo liberat et cõseruat in bono. venialia de
let. et cauet mortalia. Itẽ gre. in collecta. Sit ablu
tio scelerũ. sit fortitudo fragilitũ. Rũdeo q^o pnci
palis effect^o h^o sacri est iaz vnũ corpi xpi mystico
p charitatẽ plus vnire et icõpare. et q^o augmentũ
vnionis venialia ipediunt aliquo mō iãtũ. s. min
unt charitatis seruoẽ. id ex p^octiõne p susceptiõnez
h^o sacri venialia remittit. nec o^o q^o oia s^o sũ susci
piẽtis dispõnez. aliqñ ẽt remittit mortalia. cũ. s.
epis in peccõ mortali nõ credit se hõ peccõ mort
le. nõ q^o omisit diligẽtẽ p^ocientie examinatiõnez
Sed q^o nõ pot hõ de lege cõi certus ẽ vtz penite
at digne. vt supius hũit ẽ di. 9°. i illa qdẽ. vtz cõi
i peccõ mortali peccat mortali suscipiẽdo h^o sacri. et
sic p^o q^o hũis pncipalis effect^o h^o sacri sit vnũ
corpi mystico apli vnire. tũ aliqñ p charitatẽ
vnũ nõ pus vnũ. Ad 3^m dõ q^o hũis si
remittit mortalia. cõiter tũ remittit in casu p^oco
Et ẽt hõ aliqñ magis dispõsit ad h^o vt sibi remit
tant qdã venialia q^o alia. Ad 2^m dõ q^o hõ aliqñ
do accedit nõ p^octiõne p^octiõne formata. s^o attrit^o de
aliquo mortali peccõ. et qñz illa attritõ post susceptiõ
ne sacri formatur. et sic qñz p susceptiõnez h^o sacri
peccõ mortale remittit. Venialia aut q^o siml stare
pnt cũ grã remitti pnt p sacri susceptiõne sine aliq^o
actuali mom pncie spãli. dũ tũ hõ actu illi peccõ non
liberat. nãq. n. peccõ remittitur qdã volũtas ei
actuali liberet. Ad 3^m dõ q^o hũis p h^o sacri suscep
tiõne nõ remittant ea. q^o totali p^ohibet sacri effe
ctũ. remittit tũ aliqñ q^o effectũ sacri in aliquo minu
unt. h^o aut sunt peccã venialia. q. n. sine oi peccõ ve
niali accederet. accederet melius dispositus q^o ac
cedes cũ veniali. et sic maiorẽ sacri effectũ suscipet.

Secundo querit vtruz virtutes
augetur susceptiõne h^o sacri. Rũdeo q^o sic p nutrimentũ
corporeale restaurat depditũ. et deducit indiuiduũ

ad hõitãtẽ pfectã. sic p istud sacri qd ẽ nutrimentũ
aie spũale restaurat illud qd perdit anima per pec
catum veniale in hoc q^o p hũis susceptiõne peccã
venialia remittit. et auget charitas in suscipiente
et q^o charitas est aliã virtutũ forma vt videri p
er li. 3°. di. 23°. in illa qdẽ vtz charitas. sit fidei for
ma. id p augmentũ charitatis aie vtutes augetur
vel hõ ad cõntiã. vel hõ ad pfectiõne modũ ex
stẽdi in subiecto. vel hõ ad pfectiõne act^o. seu hõ
tũ ad oia ista sil qd pbabili^o est. Cũ Inno. de offi.
m. pte 3°. c. vi. p^o h^o sacri vtute vnuerse vtu
tes augetur. et omniũ grãz fructus exuberant.

Articulus sextus.

Consequenter dicitur de 6° pncipali
Et circa hanc

2°. p^o vtz frequẽter sit cõdicandum.
2° qd significet ille tres ptes q^o sunt b
specie consecrata.

Primo oñdo q^o nõ ẽ frequẽter cõdicã
duz. q^o ecclia non sta
tuit cõdicã nisi semel in año. s. in paschare

et de peni. et re. Dis vtriusq^o seruis. s^o supponẽduz
ẽ q^o ecclia statuit illd qd meli^o est fieri. qd nõ ẽ cõdicã
dũ nisi sel in año. Itẽ d^o pte. di. 2°. Seculares. Se
culares q^o in natali dñi. pascha. ptecostes nõ cõdica
uerit catholici nõ credãt nec inter catholicos ha
beãtur. s^o cõdicare ter in año nõ ẽ cõdicare frequẽter.
q^o nõ ẽ frequẽter cõdicandũ. Cõtra eadẽ di. Si quo
tiẽscũq. Si quotiẽscũq^o effudit sanguis xpi in re
missionẽ peccõz effudit de beo semp accipe q^o semp
peccõ. q^o frequẽter d^o hõ cõdicare. Itẽ eadẽ di. p^o
acta cõsecratiõne oẽs cõdicet q^o noluerint ecclia hõis
carere limib^o. Sic. n. et apli statuerũt. et scã roma
na ecclia tenz cũ q^o qualibz die corpi xpi sit p^ocoran
dũ qlibet die est cõdicandũ. Rũdeo q^o sicut i corpe
fit q^o cõtinua d^o p^oditio naturalis humiditatis. per
actionem naturalis calorũ qua d^ococta. o^o pluriẽs
cibũ sumere ad restauratiõne deperditũ. ne perditõ
ptinua mortẽ inducat. sic cũ ex corruptiõne p^operit
tie in nobis. et occupatiõne circa exteriora fiat dep
ditio deuotiõis et charitatis seruoẽz d^odem^o plica
suscipe h^o sacri. p cui^o susceptiõne cãtur in ala spũa
le nutrimentũ. ne p nimia depditiõne. si nõ adesse
restauratiõ hõ paulatim ad mortẽ spũale deducere
tur. In suscipiẽdo tũ sacri d^o ẽ d^ostidẽtũ apliõis
p^octiõis cũ xpo. et reuerẽtia ad sacri. Cũ si hõ ex
pimẽtalit cognoscit q^o ex frequẽti susceptiõne h^o sacri
seruoẽ charitatis auget in ip^o et reuerẽtia ad sacri
nõ minuit frequẽt d^o cõdicare. nõ tũ i die plusq^o sel.
Ar. de pte. di. p^o. Sufficit. Si aut sentiret p mltã
frequẽtatiõne minui reuerẽtia ad h^o sacri et seruoẽz
nõ mltũ augeri. iterdũ deberet abstinere vt cũ ma
iori reuerẽtia et deuotiõne postmodũ accederet. Et
id d^o pte. di. 2°. Quotidie. q^o tidie eucharistie cõ
cãtionẽ accipere nã lando. nã vitupo. et infra. faciat
vnusq^o vt sũ fide suã pie credit ẽ faciedũ. Bñ
sic itelligas vt obfuet statũ ecclie de cõdicãdo se
mel i año ad min^o. Alio aut tpe nõ tenet hõ cõdicã
de nccitate nisi rõe officij. qd dico pp sacerdotes q^o
cõdicã tenet quotiẽscũq^o p^octiõne corpi xpi. d^o pte. di.
2°. Relatũ. vtrõe piculi mortis sicut sũ hoies i gra
uib^o isfirmatib^o i q^o ẽ notabile piculũ mortis cõ
stitui. tales. n. petef sacri tenet eucharistie. si vsuz

sed istos non dicunt remanere sacerdotes. quia sic episcopus illi potuit transferre ordinem sacerdotalem. ita potest auferre. Proterea si remaneret sacerdos non relinqueret seculari iudicio puniendus: sed hec opinio falsa est. prout n. consecrati corp' christi fundat sup' characterem sacerdotalem. vel est ipse caract. q' qd' ab hoie p' hoie au' erri non pot. idelebil' n. est nec coguntur des addicere p' opioide. Sacerdos. n. hereticius etia' q' ad huc articulu' si intendit face' qd' facit ecclesia quo ad hoc offert et p'ona eccleie. etia' si nihil intendat facere ip' particulari. Sicut. n. sm pbi. 2. po' ru'. Aliqd' p' d' sciri i' vniuersali. et ignozari i' particulari. sic dico q' sacerdos pot' ite' d'ere conficere i' vniuersali. i. in qua'cu' intendit facere qd' facit. ecclesia. et no' ite' d'ere i' particulari i' qua'cu' est mat' ecclesia i' hoc articulo e' d' decepta qd' etia' dicunt' de gradat' no' valz. q' ep' no' est efficiens ca' ip' d'is characteris. s' ministerial'. de'. n. ip' d' imp'it p' ministeriu' ep'i quez de' no' i' s'itu' m'istr' auferedi' sicut p'feredi'. q' p' cf' ficacia' p'fecrati' d' esse p'petu' ordo. Ad etia' dicunt degradatum relinqui iudicio seculari non cogit. quia subesse iudicio seculari non est essential' ordini. sed clericis uenit ex p'ilegio quo degradatus sua culpa p'uat'. Ad q' ad q'one' q' quilibz sacerdosz posse b' sacm' p'ficere dupl' pot' itelligi. i. aut de iure aut de sed. p' d' mo' non ois sacerdos pot' b' sacm' p'ficere. q' neq' irregularis. nec interdicitus nec suspensus ab executione eoz' q' s'it ord'is. nec exco'icat'. nec s'ismatic'. nec h'etic'. nec degradat' b' sacm' d' iure pot' p'ficere. q' cuius b' p' d' co' d' p'hibet' est p' d'is et sacerdot' al' v'us. Un' co'ficiendo' graui' me peccat'. Sed o' mo' q'libet sacerdos b' sacm' pot' p'ficere. q' nullus sacerdos q' d' u'cu'q' fuerit nefari' amittit characterem sacerdotale' sup' que' fundat' co'ficiendi' p' d'is. vel est ip'a p' d'is p'ficiendi'. Un' si q'libz p' d'ictoz' sup' ma'z debita' dicat' forma' v'boz' debitam cu' ite' d'ere faciedi' qd' facit ecclesia vere p'uerit' suba' p'antio' corp' christi. et sab' vini in sanguinez. Ad p' m' opp' d' q' maior' itelligenda' est d' actu' nobilissimi quo a p'ncipe alicui' p'fer' aliq' eminentia' status sup' alios. s' sacerdos p'ficiendo' b' sacm' et fidelib' m' m'istrado' no' p'stituit aliq'ue' i' aliq' eminentia' status sup' alios. sic ep' p'ferendo' alicui' ordinez' v' ali' que' p'firmado' p'stituit ordinatu' et p'firmatu' in aliq' statu' eminenti' i' ecclesia q' ordiaz' sunt sic duces. et co'firmati sic milites. et id' tales ac' r'feruant' ep'is. et q' et p'fecrati' altaria' et b'ndictio' v'ginu' no' veniunt i' v'hum' toti' p'pli. s' aliquaz' excellen' p'fonaz'. id' tales ac' no' p'ueniunt nisi ep'is. et r'one' ord'is episcop' al' Un' nec talia' sacerdotib' simplicib' p'uenire p'st. e' d' p'fe. eccle. Ad q' p' ep'm. in ter. et i' glo. Ad 2. d' q' illud v'bu' itelligendu' est d' his q' male b'ndicunt in q' r' u' mali sunt. q' in q' r' u'. tales laudat' mala q' de' v'ituperat. Sacerdotes at' mali co'ficiunt corp' christi no' in q' r' u' mali s'it. s' i' q' r' u' sunt sacerdotes. nec sic e'ae p'ncipales. s' sic ministeriales. Un' a quocunq' sacerdote p'ficiat'. p'ficiat' p'ncipalr' no' b'ndictio' hois. sed dei. Ad 3. d' q' sm glo. ibid' ibi accipit' p' d'is p' executione' p' d'is. et itelligendu' e' q' tal' executio no' remanet eis d' iure. Ad 4. d' q' istud v'bu' p'fecrari no' valet. itelligendu' est d' iure. sm t'ri glo. ibid'. tal' p'ficiat' si forma' obseruet. q' b' ord'is est que' retinet' recedens ab v'itate eccleie. Ad 5. d' q' q'uis v'irtus misse p'ncipalr' p'stat' in sacro. et q' r' u' ad b' equa' liter est bona missa celebrata a malo sacerdote sic a

bono. t'ri q' r' u' ad aliq' sec'ndaria' pot' esse missa boni sacerdotis melior. q' q' r' u' ad illa non solu' h'et efficacia' ex opere opato. sed etia' ex sanctitate et deuotione opantis. et ideo ceteris parib' meli' est audire missam a bono sacerdote q' a malo.

Secundo querit' vtrum no' sacerdos possit b' sacramentum p'ficere. Et v' q' sic. Duoz' actuz' quoz' vnus ordinat' ad altu'. ille est nobilit' ad que' alt' ordinat'. sed p'ficere corp' christi ordinat' ad sumere q' nobilius est sumere q' p'ficere. s' non sacerdos pot' sumere. q' multo fort' pot' p'ficere. It' corp' christi p'ficiat' i' v'irtute dei. S' bonus laic' plus p'ncipat' de v'irtute dei q' malus sacerdos. q' multo fort'ius pot' p'ficere q' malus sacerdos. Contra solis aplis et alijs discipulis dixit x'p'us in cena. b' facite in me' p'memorati'one. s' aploz' ep'i sunt successores. alioz' discipuloru' p' d'icti. di. 21. In nono. q' p' d'is p'ficiendi' no' h'ent nisi ep'i et sacerdotes i'feriores. R'ideo q' no' sacerdos no' pot' b' sacm' p'ficere. sic. n. accipi' pot' ex snia diony. p'. c. eccle. hierar. et der. 3. li. d' p' d'ide. c. 13. Ecclesiastica hierar. imitari d'z angelica' hierar. sed sm diony. 4. c. angelice hierar. Angeli i'feriores reuelati' d'is diuinas seu illuminati' d' recipiunt medi' t'rib' i' sup'ioribus. Un' et p'uenies fuit vt in ecclesia hierar. i'feriores reducerent' in de' medi' t'rib' i' sup'ioribus. et q' sacm' eucha. offert' deo ad recedendi' ad nos sibi vel ei fort' vni' d' u'. id' p' d'is p'ficiendi' corp' christi noluit de' dare nisi illis q' esset ex officio media tores iter ip'm et p'pli cuiusm' d' i' s'it sacerdotes. Ad p' m' in opp' d' q' sup'io' sacri maior' est in v'irtute q' p'fectio. sed i' p' d'is est co'uerso. et id' no' oportet q' q' pot' sumere possit p'ficere. Ad 2. d' q' bonus laic' plus p'ncipat' de dei v'irtute q' r' u' ad ea q' p'ncipat' ad for' mal' bonitate' subiecti p' p' d'is q' mal' sacerdos s' q' r' u' ad ea que' p'ncipat' ad potest'ate' plus participat de diuina v'irtute malus sacerdos q' bon' laic'. q' t'ri simpl' melius est esse factu' q' habere potest'ate' exco' d'is officia' sancta. id' simplicif plus p'ncipat' de dei bonitate bon' laicus q' malus sacerdos.

Tertio querit' vtrum no' sacerdos possit b' sacramentum dispensare. Et v' q' sic. Legit' d' beato laure'tio q' non erat nisi diacon' q' sibi fuit co'missa dominici corporis dispensatio. Item. 95. di. diaconi. ita p' s'ente p' d'ict' d'ico'nis eucharistiam corporis christi populo si necessitas cogit iustas erogat. ergo saltem in casu necessitatis no' p' d'ict' d'ico'ni possit hoc sacm' dispensare. Item ead' di. Diacones. dicitur de diaconibus q' sacri corporis erogatione' sub conspectu' episcopi seu p' d'ict' d'ico'ni nisi his absentibus ius no' habeant exco' d'is. ergo saltem absente episcopo et p' d'ict' d'ico'ni non p' d'ict' d'ico'ni possunt hoc sacramentum dispensare. Item laici in casu possunt corp' christi tangere. et debet. vt si videret' ipsam illu' to co' d'is. et no' esset alius q' eleuaret. ergo a simili possunt corp' christi ad infirmos deferre. et eis dare si non est alius q' det. Contra de consecra. di. p'. In sancta apostolica sede statutum est vt sacra v'asa n' ab alijs q' a sacrat' dominoq' dicatis hominibus contractentur. ergo multo minus licitum est hominibus non sacrat'is hoc sacramentum dispensare sed laici non sunt sacrat'. q' hoc nullo mo' licet eis. It' di. 95. Ad oportet diacones panem dare i. corp' d'ni sm glo. q' diaconi no' possunt hoc sacm'

dispensare. Rñdeo q̄ dispensatio h̄ sacri ex officio nō cōuenit nisi p̄sbyteris. rō est. q̄ ipse sacerdos rep̄tat xpm̄ q̄ fuit mediator dei r̄ hominū. dispensatio aut̄ h̄ sacri est ad recōciliādā nos deo vel ei for̄t̄ vniēdū. r̄ iō soli sacerdoti q̄ mediator iter deū r̄ pplim̄. uenit ex officio b̄ sacri dispensare. Uñ de p̄se. di. 2. Peruenit. modis oib̄ p̄sbyr̄ p̄ semet ipsū ifirmū cōicet. q̄d si alit̄ fecerit grad̄ sui piculo subiacēbit. diacon̄ aut̄ uenire p̄t̄ i casu. s. cū necessitate cogēte iubet̄ eis ab ep̄o v̄l p̄sbytero hoc facim̄ dispensare vel p̄sbytero lōge posito. Si tñ ne cessitas urget. r̄ hec pat̄t̄ p̄ decreta ad p̄mā p̄tē al legata. Laicis aut̄ dispensatio hui⁹ sacri sine absēte p̄sbytero sine p̄tē. sine iubēte sine nō iubēte nō cōuenit. Uñ de p̄se. di. 2. Peruenit. qdā p̄sbyteri in tñ p̄cipēdūt diuina ministeria vt laico aut seie fa erū corp̄ dñi tradāt ad deserēdū ifirmis r̄ q̄d p̄bi beſ ne sacrariū igrediant̄ neq̄ ad altare appropin quēt̄ ill̄ sancta scōy cōmittunt̄. q̄d q̄tū sit horribile. q̄tūq̄ detestabile omniū religiosoy aiaduertit p̄uēdētia. Iḡit̄ iter dicit̄ p̄ oia synod̄ ne talis temeraria p̄sūptio v̄lteri⁹ fiat. cui⁹ rō assignari p̄t̄ r̄ ex pre reuerēt̄ie sacri. q̄d tāgi nō d̄z nisi a m̄ib̄ sacra tis r̄ ex pre ordinis mēbroy ecclie. q̄ erigit vt sicut ab aia mediāt̄ie corde deriuant̄ ei⁹ v̄tutes ad alia mēbra. r̄ sic diuine illuinationes mediāt̄ib̄ sup̄ioribus deriuant̄ ad iferiores. ita sacra sp̄ial̄ v̄tute deb̄t̄ pp̄lo p̄ ministr̄os ecclie dispensant̄. Ad p̄m̄ d̄z q̄ q̄ntis fuerit s̄guinis dispensator nō tñ legis fuisse dispensator̄ corp̄is. Uñ adhuc i aliq̄b̄ eccliey minist̄is altaris sanguis p̄ diaconū dispensat̄ nō tñ corpus. cui⁹ rō est q̄ dispensans corp̄ tāgit̄ ip̄m. q̄d nō d̄z facere nō h̄ns manū p̄secratis nisi i casib̄ supra deis. sed dispensans s̄guinē nō tāgit̄ nisi vas. Ad alia. 2. sequit̄ia p̄z qd̄ dici debeat̄ ex deis i q̄de. Ad 4. d̄z q̄ nō est s̄le de dispensatiōe hui⁹ sacri r̄ ele natiōe ei⁹ de luro si cecidit. q̄a receptio hui⁹ sacri n̄ est necessitatis. sed sibi reuerentia facere necessitatis est quā facit̄ q̄ eleuat̄ ip̄m de luro.

Art. 2. Rñdeo q̄ v̄trū licitū sit hoi b̄ sacm̄ suscipere a publico peccator. Rñdeo q̄ a publico peccator h̄rico. symonaco. v̄l scismatico. v̄l excoicato. nō d̄z b̄ sacm̄ suscipere. q̄a p̄d̄. is iter d̄cā est dispensatio hui⁹ sacri ex statuto ecclie. q̄a sūt extra v̄nitatē ecclie i q̄ sacra p̄ferunt̄. nec etiā a publico fornicator. q̄a pp̄ hui⁹ sacri reuerēt̄iā etiā illis iter d̄cā est hui⁹ sacri dispensatio. maior tñ regit̄ manifestatio criminis fornicationis ad b̄ vt euitet̄ fornicator q̄ symonie. aut scismaticis aut excoicationis. ad hoc vt caneāt̄ hoies b̄ sacm̄ recipe ab eis. nō. n. d̄z vitare recipe sacm̄ a fornicario nisi sit p̄uict̄ r̄ cōdēnat̄ p̄ sniam vel p̄ p̄ sessionē scām i iure v̄l p̄ rei euicētiā q̄ tāta est q̄ nū la p̄t̄ tergiversatiōe celari. et de cob̄. cli. r̄ mu. c. v̄l. c. Uñ. r̄ sic intelligit̄ illud decretū di. 32. Nullus. Null⁹ missā audiat̄ p̄sbyteri quē scit̄ p̄cubinā i dubitat̄er h̄re s̄m q̄ v̄l sentire glo. ibidē. Si aut̄ q̄ras v̄trū licitū sit hoi b̄ sacm̄ suscipere a sacerdote d̄ gradato d̄ q̄ nō. nec etiā ab irregulari si sua irregularitas est notoria. nec etiā a simpl̄ suspēso a sacerdotali officio si illa suspēso notoria est. q̄a q̄ sciet̄ a p̄dcis susciperet̄ b̄ sacm̄ cōtemneret̄ sniam ecclie quod facere non licet.

Articulus secundus.

Consequenter q̄rif de 2. prin-
cipali. Et circa
hoc q̄runtur q̄tuor. 1. v̄trū licitū sit
p̄les sacerdotes sup̄ eādē hostiā v̄ba p̄
secratiōis p̄ferre cū intentione p̄secran
di. 2. v̄trū liceat sacerdoti abstinere a celebrādo
p̄ totū t̄pus vite sue. 3. quo t̄pre debeat̄ celebrari
missa. 4. q̄re celebrant̄ tres missa i dñi natiuitate
r̄ quare nō celebrat̄ missa in pasce.

Rimo ostendo q̄ nō est licitū plures
sacerdotes sup̄ eādē hostiā
v̄ba cōsecratiōis p̄ferre cū intētiōe cōsecrā
di. sup̄flūū est fac̄e p̄ plura q̄d cōplere fieri p̄t̄ p̄ v̄nū
sed p̄ v̄nū sacerdotē cōplere p̄t̄ hostiā cōsecrari. q̄
sup̄flūū est. r̄ ex cōsequēt̄i illicitū plures sacerdotes
sup̄ eādē hostiā v̄ba p̄secratiōis p̄ferre. Itē pluri
ficare formā p̄secratiōis sup̄ eādē hostiā p̄ v̄nū sa
cerdotē est iniuriari sacro eo q̄ semel p̄ferre p̄secra
tionis formā sufficit. q̄a s̄li plurificare p̄secratiōis
formā p̄ plures sacerdotes est iniuriari sacro. vel
dicas q̄re nō. Itē difficile est q̄ simul incipiāt̄ r̄ s̄li
terminēt̄ nisi a casu. sed in p̄lemētō p̄me platōis
sit trāsubātiō i eodē instāti. q̄ forma ab alijs plata p̄
fer̄ sup̄ hostiā tā p̄secrātā q̄d ē sacro iniuriari. q̄d
tra dñs Inno. de offi. mis. pre. 3. c. 10. Cōstueuerunt
p̄sbyteri card̄i. Romanū circūstare p̄ficē r̄ cū eo
p̄ter celebrare. cūq̄ p̄sumatū ē sacrificiū de manu
ei⁹ colone accipe significātes ap̄los. q̄ cū dño p̄ter
discubētes sacri d̄ manu ei⁹ eucharistie acceperūt.

Rñdeo q̄ d̄ lege cōi nō d̄z sup̄ eādē hostiā forma
p̄secratiōis nisi ab v̄no sacerdote p̄ferri. r̄ semel
tñ. ex cū tñ sp̄ali licitū ē q̄nq̄ cā a plib̄ sacerdotib̄
p̄ferre nō tñ a quolib̄ nisi s̄ct̄ tñ s̄m. n. mox q̄rū d̄z
eccliey sacerdotes cū ordināt̄ ep̄o celebrāt̄i cōcele
brāt̄. cui⁹ rōnē assignāt̄ aliq̄. q̄ sic faciēdo rep̄ntāt̄ q̄
q̄n dñs b̄ sacm̄ instituit. r̄ p̄tātē p̄secrādi discipul̄ de
dit. cōmuerunt cū eo. r̄ ipe cū eis. S̄z hec rō nō v̄l
mltū p̄ueniēs. magis. n. q̄d dñi ē rep̄ntāt̄ d̄ manu
ep̄i cōicādo q̄ ip̄i ep̄o p̄celebrādo. In b. n. q̄ ep̄s cōi
cat. r̄ ip̄i de manu eius communicant̄ rep̄ntatur
q̄ i cena q̄n xps b̄ sacm̄ instituit. hoc sacramentum
sup̄sit. r̄ ip̄i d̄ manu ei⁹ h̄mperūt̄ q̄n p̄tātē p̄secran
di eis dedit. Itē v̄l alijs d̄z q̄ rō q̄re b̄ aliq̄ sit ē ad
secritatē. vt. s. si ep̄s nō h̄ret̄ itētiōne p̄secrādi. aut
formā debitā nō obseruaret. q̄ nihilomin⁹ esset ho
stia p̄secrata p̄ aliū. r̄ hi dicūt q̄ cōcelebrātes ep̄o n̄
debēt̄ h̄re itētiōne p̄secrādi nisi sub hac p̄ditōe. s. si
ep̄s itētiōne p̄secrādi rectā nō h̄ret. aut formā rectā
nō obseruaret. sic sacerdos celebrās pbabilis time
ret se v̄ba p̄secratiōis nō dixisse anq̄ hostiā leuaret
nullā faceret sacro iniuriā si v̄ba p̄secratiōis dixerit
nō itēdēs absolute p̄secrare. s̄z sub hac p̄ditōe. s. si
illā hostiā an nō p̄secrauit. Alij dicūt q̄ p̄celebran
tes ep̄o illa v̄ba nō dñt̄ dicē itētiōne p̄secrādi. s̄z tñ
mō illa v̄ba m̄lit̄ recitare ad rep̄ntādū q̄ q̄n disci
pli a t̄po p̄tātē p̄secrādi acceperūt̄ h̄c formā p̄secrā
di dedit eis. Si. n. vt dicūt̄ isti alij sacerdotes ab
ep̄o illa v̄ba p̄ferēt̄ itētiōne p̄secrādi siue absolute. si
ue sub p̄ditōe semp̄ poss̄z accidē cōueniēs. Si. n.
itētiōne p̄secrādi absolute ea p̄ferēt̄. aut siml̄ termi
narent̄ illā plationem cū ep̄o. aut citius. aut tardius.
Si citius. an esset hostia consecrata q̄ ep̄us v̄
ba p̄secratiōis finiret. r̄ sic verba ep̄isopi nihil fa
cerent. Si tardius. ante esset hostia per ep̄m cōse

crata q̄ alij verba consecrationis finirent. & sic ad
 p̄secrationē alij ab ep̄o nibi fa. cerēt. Si simul cū q
 libe. illoꝝ faciat qd̄ p̄ se fa. fit. ad p̄secrādū nō cēt
 rō q̄re magis p̄secra. et p̄ vñū q̄ p̄ aliū & si dicas q
 qa itēto regit ad p̄fectionē fac. oz. id cū oēs habe
 ant iactōne faciēdi vñā p̄secrationē nō est nisi vna
 tñ p̄secratio adhuc nō euadis vt istis vi. qap hoc
 nō appetrō quōd factū cuiuslibz ad b. coopef. cū dici
 nō possit q̄ q̄s sit b. p̄secrādū tota ministerial. cā
 nec ps. cāe. Simile ieductiōes possz. accidere si alij
 itēderēt p̄secrare nō absolute. sed sub hac p̄ditione
 f. si ep̄iscopione p̄secrādū haberet equa si ep̄iscopus
 intentionem consecrādū nō hēret. tūc possz. arg. a. vt
 p̄t. q̄ vba p̄secrādū sub p̄d. tūc & itēdēs aut siml
 p̄currerēt. aut nō. & tūc possz. argu. q̄i mō sili vt p̄
 si plēs sint ep̄o p̄celebrātes Qui vult tenere hanc
 vltimā opinionē p̄de. dicē q̄ ar. ad p̄t. p̄mā nō p̄
 p̄cludit nisi q̄ alij sacerdotes ab ep̄o nō debēt dicē
 il. a. vba itēdione p̄secrādū. & b. vey est fm. istos. Ali
 dicunt nō p̄celebrare ep̄o nisi p̄ rāo q̄ dicūt vba q̄
 debēt obfuarī i p̄secrādū. & q̄re ea dicāt oisūc. sic ēt
 p̄t. intelligi v̄bū Juno. allegatū ad p̄t. sedāz. Qui
 aut vult tenē p̄mā opinionē p̄de. dicet ad ar. ad p̄
 tē p̄mā. Ad p̄mā sic. q̄uis p̄ vñū sacerdotē possit
 hostia p̄uenit p̄secrari nō illa sign. q̄ est cū p̄secra
 tur p̄ plēs mō supradē. nō ē ita exp̄ssa q̄ p̄secra. p̄
 vñū. Ad. 2. m. dō q̄ nō ē sile de purificatiōe forme
 sup. eādē hostiā p̄ vñū & plēs. qa nulla cēt rō q̄ pluri
 ficaret p̄ eādē. Sed aliq̄ rō ē vt vñū est vti aliquo
 cū plificet p̄ plēs. Ad 3. m. dō q̄ sicut dicit dñs. In
 no. d. offi. m. f. c. p̄ allegat q̄ sine p̄sue postero p̄
 f. rāt sacerdotes r̄ferri d̄z eoz itēto ad istas. platio
 nis ep̄i cui p̄ncipalr celebrāti p̄celebrāt. & tunc om
 nes simul consecrant & consueunt.

Secundo queritur utrum liceat sacerdoti abstinere a celebratiōe p̄ totū t̄pus vite sue & videt q̄ sic.
 Sicut sacerdos hēt potestātē p̄secrādū. ita h̄z p̄tātē
 absoluedi. Ultraqz. n. p̄tātē sūdaf. sup. characterē sac
 dotalē. sed toto t̄p̄e vite sue licet sibi abstinere ab
 audiēdo p̄fessō. & absoluedo. g. a. sili & a celebran
 do. Cōtra luce. 25. h̄t q̄ cum t̄ps discipul suis de
 dit p̄tātē p̄secrādū dicit eis. H̄oc facite i meā cōme
 morationē. Rūdeo ois a. cipiēs potestātē ordina
 tā ad bonā vsū tenet ea vti loco & t̄p̄e debito & que
 mēti habita oportunitate. maxime cū illius pote
 statis vsū i vltēte actū meliorē nō ipedit. p̄tātē aut sa
 cerdotalis p̄tātē ordinarā ad optm. vsū. f. ad trāsib
 andū panē i corp. x̄pi & vñū i sanguinē. & ad rememo
 rādū passionē x̄pi. & ad itercedēdū familiarē & effi
 caciū apud eū p̄ se & p̄ p̄p̄o. neqz actū meliorē ipē
 dit. imo ad oēs alios bonos act. coadunat. auget.
 n. illuminationē i intellectu. seruoē charitatis i affe
 ctu. & id sacerdos q̄ hac p̄tātē loco & t̄p̄e debito & p̄
 ueniētī h̄ra oportunitate & dispōne nō vult vti s̄z
 notabilr negligat peccat. & multū d̄z t̄re ne sicut s̄
 n. neqz q̄ absēdit pecuniā dñi sui & cā ociosa dimi
 sit a dño nisi se corrigat iudicet. Ad ar. in oppm
 p̄tē dici q̄ nō est sile qa p̄tātē absoluedi directe r̄p̄i
 est corp. x̄pi i mysticū respectu. & sacerdos vti n̄ p̄t
 sua p̄tātē nisi sup. ipsū h̄at iurisdictionē saltē i foro
 p̄nic. sed nisi sūt sacerdotes nullā iurisdictionē h̄nt
 tes sup. aliquā p̄tē corp̄is mystici. & id tales toto t̄p̄e
 vite sue licite p̄nt abstinere ab audiēdo p̄fessio.

nes. & absoluedo nisi i casu. cū. f. aliqz laboraret i ex
 tremis nō potēs h̄re suū sacerdotē p̄obialē nec su
 periorē. & peteret ab isto sac̄z p̄nic. tūc. n. peccaret
 nisi. ipsū audiret & absolueret. In illo. n. casu q̄libet
 sacerdos p̄t absoluerē p̄ueniētē. act. aut p̄secrādū
 nō respicit directe nisi corp. x̄pi vey respectu. & q̄
 liber sacerdos nisi sibi sit iterdē officij executio po
 test licite exercere sue p̄tātē vsū. & tenet eo modo
 quo superi. d̄ctū est i q̄c & sic bñ p̄cludit ar. ad p̄
 tem sedam.

Ratio querit quo t̄p̄e debeat celebrari
 missa. Rūdeo q̄ qa hoc facim
 p̄tinet ad t̄ps gr̄e qd̄ p̄ die significat. iur. it. d̄
 apli ad ro. 15. Mor aut p̄cesit. dies aut ap. p̄p̄nq̄
 ut. id cōiter loquēdo missa d̄z celebrari i die artifi
 ciali. & nō i nocte icipiē. die artificialē. non tñ ab a
 scēsa solis sup. ois d̄tē n̄z. sed ab illa p̄tē t̄p̄is q̄ p̄t
 p̄p̄di cē sup. ois d̄tē nostrū aliq̄ aeris illustratio per
 aliquos radios solis q̄ illustratio est māifestatio so
 lis orturi. In nocte tñ natiuitatis dñi media no
 cte vel circa horā illā. & i nocte resurrectionis circa
 p̄ncipiū noctis celebrāter missa p̄p̄ p̄uilegiū & solē
 nitatē illay noctiū. Ali d̄ p̄t. di. p̄. Nocte. Nocte
 facta natiuitatis dñi missas celebrēt p̄sbyteri. & in
 fra. ead. di. solēt. s. In ieiunio. i sabato scō circa no
 ctis initū missay solēna sūt celebrāda. Illa. n. p̄
 diei artificialē q̄ est p̄ nonā sabbati cōputat cū no
 cte p̄cedētē die sequētē. Ali i oisone di. De q̄ hanc
 sacrammā noctē tē. & q̄uis nō sit neciūz tñ expe
 etare ad missā diecā. tñ tūc hora p̄dicta licite & cō
 ueniētē di. Cōiter tñ solēnis missa celebrā. t̄p̄is
 hōis iustitū est fieri. f. hora 3. & 3. & nona. Cele
 bratio. n. missa est mēdiale p̄stōis x̄pi q̄ fm. aug.
 3. li. de p̄cordia euāgelistay circa mediū. Crucifi
 xus fuit hora 3. lignis iudeoz. hora 6. m̄ab. mili
 tū. & hora. nona. expirauit. Cōsuetudo tñ est vt nō
 dicat hora. nona. nisi i dieb. ieiunioꝝ & maxime. q̄i
 ordines celebrant. missa aut puare dicit p̄t ab au
 ro: usqz. ad. ferrā. & cōmunis p̄suetudo ecclie ob
 seruat qd̄ i dieb. nō ieiunioꝝ solēnis missa celebre
 tur inter terriā & ferrā.

Sarto q̄rit q̄re celebrant tres missa
 in dñi natiuitate. & q̄re non ce
 lebrat missa i parasceue. Rūdeo vt d̄ de
 cōse. di. prima. Nocte. In glo. Tres missa die nata
 lis dñi celebrant. Una ante diē q̄ significat t̄ps i
 te legē quando eramus in tenebris. sc̄ba cum die
 scit & significat tempus sub lege quando nodū ple
 na dei agnitio habebat. Tertia i die. f. plena. & si
 gnicat t̄ps gr̄e quādo iā plena cognitio habebat.
 Similes rōnes ponit mgr̄ Guido archidiaconus.
 D. d. m. c. in tractatu quē fecit de officiis ecclie.
 c. 12. Superaddens q̄ id tres missa p̄dictis t̄p̄i
 bus celebrantur. quia multi boies triū t̄p̄i p̄
 natiuitatē saluantur. R̄d autē quare non celebra
 tur in die pascene est quia dupliciter rep̄ratur ab
 ecclesia passio christi. Uno modo in quantum fuit
 in christo fm. se & absolute. Secundo modo in qua
 tum illius passionis effectus seu influentia ad nos
 perueniunt seu in nos descendunt. p̄mo modo
 representatur se. 6. ebd. m. ad. sc̄. 2. modo aliis
 diebus in celebratione missa. & ideo volens ecclia
 mentes fidelīū occupari circa passionē dñi n̄ri iesu
 x̄pi put fuit i ipso fm. se & absolute vt moueant eoz

da eor ad cōpassionē. q: ipsa dies in q pass^o fuit ipsa passionē satis efficacit reputat. statuit vt illa die nō cōsecret corp^o xpi. sed qd̄ i pcedēti die cōsecratū est r̄ resuātū sumat. s̄quis tñ nō resuat pp̄ cōfusionis piculū. q: aut̄ effect^o illi^o passionis seu istuētie ad nos p̄tinue pueniūt. seu i nos descēdūt. id̄ statuit ecclia vt excepta die p̄dcā quotidie in ecclis missa celebret.

Articulus tertius.

Consequenter q̄rif de 3° p̄ncipali. Et circa hoc q̄rif.

4. Primo vtrū liceat missā celebrare in loco nō sac^o. 2°. vtrū s̄ altar nō lapideū. 3°. an in calice lapideo vel ligneo vel ereo. 4° vtrū liceat celebrat̄ s̄ igne. r̄ vestib^o ab ep̄o b̄ndictis.

Primo ostēdo q̄ licitū est celebrat̄ i loco nō sacro. licitū. n. est deū orare in oī loco r̄ sibi suare. sed celebrare missā est seruire deo. q̄ licitū est eā celebrare i oī loco. Itē si cur hoc sacm̄ nō est necētis. ita nec sacm̄ cōfirmationis. sed licitū est sacm̄ cōfirmationis celebrare in loco nō sacro. q̄ a sili r̄ sacm̄ altaris. Cōtra de cōse. di. p̄ma. Sicut. nō i alijs q̄ d̄no p̄secratis locis. i. i tabernacul diuinis p̄tib^o a p̄d̄ficib^o delibutis missas cātare. r̄ sacrificia offerre l̄z. Rñ^o q̄ cōiter nō l̄z missā celebrare i loco nō sacro. q̄ sic istitu it ecclia. vt. p̄3 i decreto allegato ad ptē. 2^m. r̄. c^o. sequēti. h̄ic q̄. c^o. sequēti. vbi d̄. Null^o. p̄sby^o missas celebrare p̄sumat nisi in sacrat̄is ab ep̄o locis q̄ sui p̄nceps decetero voluerit eē sacerdotij. c^o insti tutionis rō fuit q: i sacro altaris qd̄ i missa cōsecra tur p̄tinet ille q̄ est sūme sac^o r̄ toti^o n̄re icitatis eā effectiue inq̄tū de^o. r̄ meritoze inquātū h̄d. i casu tñ magne necētis p̄mittūt iura celebrari i loco non sacro. si tñ tabula sit p̄secrata ceteraq̄ sacra misse ria ad illud officū p̄nētia ibi affuerit sicut cum ec clesie p̄uine. fuerit icēse ul cū hoies sūt i itinere cū ecclia. de fuerit. de p̄se. di. p̄ma. Cōcedim^o. q̄bus casib^o exceptis nō l̄z celebrare i loco nō sacro nisi d̄ p̄seu ep̄i. de p̄se. di. p̄ma. Missa q̄ tñ hoc p̄cede re nō d̄z nisi assit legitima r̄ rdabilis cā. Ad p^m in opp^m d̄d. q̄ q̄uis licitū sit deo i oī loco suare. n̄ tñ b̄ fuitio sp̄ali qd̄ ē i celebrat̄e missē pp̄ cāsupi^o dcāz Un̄ de p̄se. di. p^o. Uniq̄s fidelis. Uniq̄s fidelis cui i domo sua oratoriū l̄z h̄re r̄ ibi orare. missas at celebrare nō l̄z nisi i casib^o supradictis. Oratoriū tñ sacm̄ alicui facere nō licet nisi auctoritate ep̄i. de p̄ se. di. p̄ma. Nemo p̄mo. Ad 2^m d̄d q̄ nō est si mile. q̄a sacm̄ p̄firmationis non p̄tinet ip̄m r̄pm. Decretū ad ptē anā itellr̄ supposito q̄ nō assit licen tia ep̄i. aut cas^o maxime necessitatis. Un̄ post ver ba allegata imediate subiungit nisi sūma coegerit necessitas.

Secundo q̄rif vtrū liceat missā celebrare sup altare nō lapideū

Rñdeo q̄ q̄nis an̄ r̄pus siluestri celebraret sup al tare ligneū qd̄ cito poterat trāsferrī. q: pp̄ p̄secratio nē nō erat fidelib^o cert^o loc^o ad manēdū. tñ postea i stituit ecclia vt nō celebraret nisi sup altare lapide um. Un̄ de p̄se. di. p̄ma. Altaria. Altaria si nō sūt lapidea chrisimatis unctide nō p̄secrent. c^o rō fuit q: altare d̄z eē de materia forti qd̄ p̄secrari d̄z. r̄ id̄

nō d̄z eē de terra. r̄ q̄a i ecclia d̄z esse copia altariū vt hoc mysteriū frequiter. 3° altare nō d̄z eē de au ro uel de argēto. q̄a facit nō p̄t h̄ri. In veteri aut̄ lege. q̄a nō sic multiplicabant altaria. nihil oberat si de auro fierēt. p̄ueniēt^o aut̄ est ipsa fieri de lapi de q̄ de ligno pp̄ significatiōē. Un̄ de p̄se. di. p̄ma. Altaria. In glo. s̄ illud v̄bū. nō p̄secrent. h̄: q̄a x̄p̄s petra d̄. Itē q: erexit iacob lapidē in titulum.

Tertio queritur vtrū liceat missā celebrare i calice lapideo vl vitreo vl ereo.

Rñ^o. q̄ nō licet in calice lapideo pp̄ ei^o ineptitudinē. nec ligneo pp̄ humoris ibibitionē. nec vitreo pp̄ ei^o frāgilitatē. nec cū calice de ere vl auricalco. q: ob vini v̄tutē e ruginē colligeret. r̄ vomitū puocare possz. sed d̄z eē calix de auro vl de argēto. r̄ si q̄s tā paup̄ est q̄ n̄ possit h̄re calicē aureū vl argētū h̄at stāgneū. Un̄ de p̄se. di. p̄ma. Ut calix. Calix d̄ni cū p̄arena. si n̄ er auro oīo ex argēto fiat. Si q̄s aut̄ tā paup̄ est sal tē vl stāgneū calicē h̄at. de ere aut de auricalco nō fiat. q̄a ob vini v̄tutē eruginē p̄ter q̄ vomitū puo cat. null^o ac i ligneo. aut i vitreo calice p̄sumat mis sam cantare.

Quarto queritur vtrū liceat celebrare sine igne r̄ vestib^o ab ep̄o b̄ndictis.

Rñdeo q̄ sacer dos nō d̄z celebrare sine igne pp̄ ecclie p̄stitutiōē q̄ rep̄bēdit celebrat̄es s̄ igne. eē d̄ cele. mis. c^o. vlt. r̄ pp̄ ip̄s ignis significatiōē. significat. n. dilectio nis feruorē p̄ quā ip̄s hoc sacm̄ p̄stituire voluit. r̄ p̄ quā de^o filiū suū p̄ nobis passioni tradidit. Inq̄ illud. Jo. 3°. Sic de^o dilexit mūdū vt filiū suū v̄n genitū daret. ei^o ēt lamē r̄ calor significat q̄ sacm̄ opaf i celebrat̄e digne r̄ suscipiēte augmētū illumi nationis i intellectu. r̄ feruoris charitatis i affectu. nō. d̄z ēt ignis omitti pp̄ ei^o p̄figuratiōez. hoc. n. p̄ figuratū fuit p̄ ignē. de quo d̄. leuit. 6. Ignis in alta risupardebit. r̄ per ignē q̄ virit sub aq̄. 70. Anis. vt h̄i glo. sup decretale p̄allegatā. Itē d̄z ēt celebrare sacerdos s̄ vestib^o ab ep̄o b̄ndictis pp̄ ecclie p̄stitutiōē. r̄ pp̄ vestū significatiōē. q̄ exponet. 4°. q. sequētis articuli r̄ pp̄ eaz p̄figuratiōē q̄ p̄cellit in vestib^o legalitū sacerdotū. Ad aut̄ sine vestibus ab ep̄o b̄ndictis celebrari n̄ debeat. h̄i exp̄ssū d̄ ē p̄se. di. p̄ ma. Uelsumta. vbi sic d̄. Uelsumta ecclie qd̄ d̄no missas sacrat̄a debēt eē r̄ honesta qd̄ i alijs vsib^o nō debēt frui q̄ ecclias sacrat̄is r̄ deo dignis officijs.

Que aut̄ r̄ quot sint ille vestes refert Inno. l̄i^o. d̄ offi. mis. pte p̄ma. c^o. 10. sic dicēt. Sex sūt. n. idumē ta cōia ep̄is r̄ p̄sbyteris. v̄z. amict^o. alba. cingulū. stola. māipul^o. r̄ p̄leta. In m̄ltis tñ locis inaluūt cō suetudo vt cingulis nō b̄ndicaf. r̄dnabili^o tam̄ esset ip̄sū benedicti. sp̄alē. n. h̄z significatiōē q̄ patebit. 4. q. articuli. sequētis. s̄ b̄ nō iccludit necessitatē. Calciatio. n. sacerdotis sp̄alē h̄z significatiōē. neq̄z ta mē futularis b̄ndictiō.

Articulus quartus

Consequenter q̄rif de 4° p̄ncipali. Et circa hoc q̄rif.

1. vtrū celebrat̄s i loco iterdicō sit irregularis 2°. vtrū celebrat̄s sup altar nō p̄secratū aut fractū sit irregularis. 3° vtrū celebrat̄s s̄ vestib^o b̄ndictis r̄ ad ce leb̄nd̄ d̄putatis sit irregularis. 4° qd̄ significēt illa q̄ r̄ q̄

runtur ad celebrationē missę vltra illa que requiruntur ad essentiã sacramenti.

Primo ergo quero utrū celebrans illo co interdeo sit irregularis. Rñ deo q sic si scienter faciat. & loc⁹ sit interdicius a iudice. qd pdr probari p illud qd b: extra de eli. ex edi. depo. uel iter dic. m. i. Postulati. vbi d: q tales sūt ecclia hieis bñficijs spoliandi. et p illud qd b: extra de excels. pla. Tāta. i. glo. vbi d: q talis quātū ad faciē ecclie credēat⁹ reputat⁹. & q est ab officio suspens⁹ & puaat⁹. Celebras tñ in loco nō in terdico psonis iter dicitis nō pp hoc irregularis ē. qā hoc inuenit i iure positū & pene apitande nō sūt. Nec etiã celebrans in loco interdico a iure rñ. Uti celebras i ecclia sagamis aut seminis effusione polluta etiã si sit publicū p euidentiã uel p famã irregularis nō est. grauter tñ peccat neut pcepti ecclie tñ ansgressor. extra de conicr. at de ecclia hieca. ca. vlti. Si aut̄ illa polluto occulta est tñc credo q si a liquis secreto hoc sciens ibidē celebrat nō peccat. salte si aliã eccliam nō h: i pmpriū. qā pro tali polu tōe ecclia reconciliatōe nō indiget de necessitate. ar. extra de adulteris. Significat. quā s tñt⁹ esse eã facere secreto reconciliari.

Secundo querit vtrū celebras super altare nō cōsecratū aut fractū sit irregularis. Rñ q nō. quia irregularitas est de iure politico. & hoc nō est in iure positū. Scienter tñ celebrans sup altare nō cōsecratū grauter peccat etiã si hoc faciat ex ignorantia crassa. quāuis minus grauter qd si hoc faceret scienter. qz ecclia ordinat sup altare cōsecratū debere celebrari. de cōse. di. i. Ecclie. r. c. Concedimus. & duobus. c. sequentib⁹. super altare autē fractū non enomiter licitū est celebrare. nō tñ si fractū enomiter esset. extra de cōse. ecclie. uel altaris. Quod in dubijs.

Tertio querit vtrū celebrans sine vciubus bñdicitis & ad celebrandū deputatis sit irregularis.

Rñ deo q nō. siue hoc faciat scienter siue ignorat⁹. qā hoc nō inuenit in iure positū. tñ scienter uel ex ignorantia crassa celebrans aut sine manipulo benedicto aut sine stola & sic de alijs grauter peccat. vbi tñ consuetū est cingulū nō benedicti nō credo q peccat celebras cum cingulo non benedicto.

Quarto queritur quid significant illa que requiruntur ad celebrationē missę. vltra illa que requiruntur ad essentiã faciē. Rñ q illa que requiruntur ad celebrationē missę repñtant nre redēptōis mysteriū quod i incarnatione fuit inchoatū in natiuitate & pdicatione. p motū in passione cōpletū i resurrectione declaratū & iō quedā repñtant primētia ad incarnationē. quedā ad natiuitatē. quedā ad xpī pdicationē. quedā primētia ad passionē. quedā ad resurrectionē. Sacerdotis autē calciatio incarnationis est repñtatio. In psona. n. filij dei d: i psalmo. In idumcā errendā calciatē. i. humanā naturā quā assūmā. Uti sacerdos cū xpī repñter missā nō d: dicere discalciat⁹. Almic⁹ i capite repñtat diuinitatē amictā humanitate. caput. n. xpī de⁹ est. Alba nouitatē vite significat quā xpī habuit & docuit & tribuit i baptismo. Zona xpī iustitiā. i. illud Jsa.

⁹. Erat iustitia cingulū liboy ei⁹. Manipul⁹ postus in leua significat q xpī i via brauiū obtinebat. per manipulū. n. brauiū designatur. i. illud psal. Ueniēt cū exultatione portates manipulos suos pleuā vitapansitelligit. Colla q collo sacerdotis incēbit obedientiã significat quā xpī ppter salutē humani generis subiit facē obediēs usq ad mortē. Casula q alijs vestimētis sup ponit xpī caritatē significat. q oēs alias virtutes excellit. Introitus sacerdotis ad altare aduentū xpī significat. & introitus missę desideriu aduent⁹ ei⁹ significat. & iō i missa solēni nō d: intrare sacerdos quousqz icept⁹ sit in troitus missę. qz an sit xpī desiderat⁹ q ueniret. & qz i aduentū xpī fuit tpus misericordie. iō post introitū subiungit cyricleyson. qd interpretat dñe misere re. qd nomēs d: cōputādo iter qd d: cyrcleyson. ut p misericordiã xpī. nouē affocemur ordino⁹ angelo rñ. Post hoc subiungit gloria i excelsis deo ad repñtant hūmū que ageli pascuunt⁹ nato dño cecinerunt. que sacerdos ichoat. qā angelū magnū cōsiliū repñtat & chor⁹ cōcūdo. psequit. qā subito scā fuit cū angelo multitudo mūltie celestis laudantiū & dicentū sc. orones autē q subsequunt repñtant orones qd xpī p suā natiuitatē fecit p ppo. Epla q pñtat euāgelio legē significat que gram pcurat⁹ rñ seu pcuratoris xpī pdicatione. Graduale lamentū penitentię significat. qā Jo. penitentiã pdicabat. Et qā post luctu sequit consolatio. i. illud. math. 5. Beati q lugēt qñ xpī cōsolabunt. iō post graduale canit alleluia. qd significat inenabile gaudiū angeloy & hominū i eterna felicitate deū laudantiū. Diaconus suscipiēs codicē euāgelij bñdictionē a sacerdote postulat ad significandū q mul⁹ d: pdicationē mutat. Euāgelij. n. lectio pdicatione significat & d: legi i loco magis eminentē q epla iut illud. Sup monte excelso ascēdit q euāgelizas syon. & ad designandū excellētā legis grē sup legē scriptā. & d: legens euāgelij facit uersā ad aglonē ad significandū pdicationē xpī esse p illū q dicit. Nonā sedē meā ad aquilonē & ero silis altissimo. & t qā corde credit ad iustitiã ore autē cōfessio fit ad salutē. vt ordiat ecclia q euāgelij verbū corde recipit: mox post euāgelij fidei symbolū ore decārat. quod tñ sacerdos caput vt significet q xpī ore pprio xpī anā fidē docuit. Offertoriū qd cātas significat sacerdotē oblatū sacrificiū laudis. q anō d: dicat orem⁹. p mittit dñs vobiscū. ad significandū. qā nisi dñs sit nobiscū ad salutē nrā m ore nō possum⁹. Dilētū autē qd seqr repñtat illud tpus quo xpī nō abular palā iter iudeos cū eū iterficere cogitarēt. qā tñ appliqñate die passionis ies⁹ iter i publicū abulauit. ad hoc significandū exclamat sacerdos p oia secula seculoy. psatio autē ē qdā graty actio & dñie laudis cōfessio repñtis illā graty actōne quā sci reddūt xpo in celo & laudē q laudat⁹ fuit i cōiuitio i quo maria vñit eū vnguēto. Sicut⁹ repñtat laudē quā sibi ce emēit pueri hebreoy dñica ramis palmarū. ad significandū autē q p: tradidit xpī mortē ex dono. i. ex mera gra. Judas p munere pecunie. & q ipse xpī fuit sacrificiū illibātū sacerdos facit tres cruces su per oblatā. vñā cū dicit hec dona. aliam cum dicit hec munera aliā cū dicit. hec scā sacrificia illibata. & qz illa uēditio fuit maledicta. pscripta. irrōnabilis. & derestabilis. ad hoc significandū dicit sacer-

dos i canone. hac oblatione facere digneris bndi-
 eta. ascripta. rata. ronabile. & acceptabile. De cose-
 cratione corpis & sanguinis superi? satis dictu est e-
 leuatio corpis xpi repitatur eleuatione xpi i cruce. de
 missio de positione ei? de cruce. positio sup palla in
 uolutione ei? in syndone mada. palla eni syndone
 repitatur. & id d? d? consecratione distinctione pa? Con-
 sulro constitutum? ut sacrificiu altaris no i serico pan-
 no aut intincto qd? celebrat? sumat. Sed i puro li-
 teo ab ep? psecrato terreno. s. lino pcreato atq; co-
 texto sic corp? dñi nri Jesu xpi i syndone linea mun-
 da sepultu fuit. cu at sacerdos dicit. Nobis quoq;
 pccō:ib? repitatur cōtritione & cōfessionē latrois al-
 rex icrepātis & dicētis. nos quidē digna scis recipi-
 mus &c. & misericordiā petētis. etiā q cēturio & qui
 cū eo erāt reuertebant? pcutiētēs pectora sua. excla-
 matio aut sacerdotis uoce eleuata. pñ n? q es in ce-
 lis. ē reductio ad memoriā illi? clamoris quē emi-
 sit xps i hora mortis dicēs. pñ i manus tuas cōmē-
 dospñ meū. Altare cruce significat. calix sepulchrū
 patena lapidē quo sepulchrū fuit clausū. cū aut diē
 sacerdos. par dñi sit semp uobiscū. insinuat q una
 sabbatoz stetit Jes? i medio discipuloz & dixit eis.
 Pax uobis. & quia tūc dedit eis pñtem remittēdi
 pccā. & id choruz exclamat. Agnus dei q tollis pe-
 cun. &c. quod ter reperit ad significādū q petim?
 nobis remitti pccā cogitatiois locutiois. & opatio-
 nis. p quoz remissione ueniē? ad eternā pacē. re-
 pñtatio ergo que est p causatū. Agn? dei ptinet ad
 resurrectionis gaudiū. post cōtio etiā aploz gaudiū
 de xpi resurrectione significat. Itē missa est. repñ-
 tat illud quod deñi est discipulis statū post ascensio-
 nē xpi in celū. s. hic Jes? est q assumptus est a nobis in
 celū &c. Chor? aut respōdens. deo grās. repitatur ap-
 plos regressos i ierusalē cū gaudio magno unanimi-
 ter pscuerātes i orōne. & q p bñficio redēptiois no-
 stre. cuius mysteriū ut dictū est repñtatur in missa
 debemus esse in continua gratiaz actione.

Articulus quintus.

Consequenter qritur de. 5.º. princi-
 pali. Et circa hoc q-
 runtur. 4.º. Primo. utrū ois infidelis sit he-
 reticus. 2.º. utrū symoniaci sint heretici. 3.º. utrū
 heresis sit maximū oium pccōz. 4.º. utrū hereti-
 ci sint tollerandi.

Primo ostendo q ois infidelis
 sit heretic? he-
 retis idē est qd diuisio. Sed ois infidelis di-
 uisus est a fide in q primo unum fideles. ergo ois
 infidelis est heretic?. Itē ois infidelis falsas opinio-
 nes gignit uel sequit. sed ois talis est hereticus. er-
 go ois infidelis est heretic?. Cōtra iudei infideles
 sūt & pagani. nec tñ heretici dicunt. Rñdeo q nō
 ois infidelis est heretic?. Imo heresis est spēs infideli-
 tatis. ē. n. heretic? ille q profitet xpm & ei? dogma-
 ta corripit. & q nullus denoiat simplr a dispōne
 seu ichoatione. sed ab hitu seu cōplemēto. id nō qui
 cūq; pñtens xpm & dogmata ei? i corde quertens
 pprie uocat heretic?. nisi sit ānera pñtacia. Ad p-
 mū in oppositi dō q non ois diuisio a fide heresis
 pprie dī. ut patet ex dcis in qōne. Ad 2.º. dō q mi-
 nor: flā est nisi intelligat de gignēte uel sequente fal-

sas opiniōes circa ea que sūt fidei & cū pertinacia.

Secundo querit tur utrū symonia-
 ci sint hñtici. Rñ-
 deo q symoniaci nō sūt heretici pprie. sed
 tñ heretici qñq; dicunt p quādā similitudinē. quia
 ita operant? ac si cōtra fidē sentirēt. dū peio spūalia
 conant? emere uel uēdere. ac si estimarēt dona spi-
 ritus scī posse pecunia possideri. & sic itelligi dī. qd
 dī. i. q. ul. i. c. ul. i. patet symoniacos ueluti pñmos
 & pñprios hereticos ab oibus fidelib? respūdos.

Tertio queritur utrū bñs sit ma-
 ximū oium pccōz

Et vñ q nō. 6. q. i. Quero utrū catholicum
 cū pessimis morib? alicui heretico i cur? uita pter
 illud q heretic? est nō iueniunt hoies quod repie-
 hendāt pponere debeam? nō audeo precipita re fē-
 tentiā. ergo saltē nō est dō q heresis sit maximū
 pccōz. Itē pbi. 8.º. etbi. c. io. pelli? est cōtrari-
 um optio. sed charitas cui opponit? odiū melior ē
 fide cui opponit? heresis. ut in. 3.º. l.º. ostensū est. er-
 go odiū est pei? heresi. Itē illud nō est maximū
 pccñ quod minuit magnitudinē pccī. Sed infide-
 litas ē hñismōi. Un ap? prima thio. primo mīaz
 consecut? sū. quia ignorans feci. in incredulitate. er-
 go cū hñis sit incredulitas heresis nō est maximū
 pccñ. Contra tanto peccatum maius est quan-
 to plura bona corripit. sed heresis plura bona cor-
 rumpit q; quodcūq; aliud pccñ. quia fundamentū
 totius edificii subuertit. ergo heresis est maximū
 pccñ. Rñdeo q nō est idē iudiciū de infidelitate &
 heresi. heresis. n. sup infidelitatē addit pñtaciā &
 recessū a fide pñ? recepta. Un heresis est infideli-
 tas spēs. & q; recedere cū pñtacia a fide pñis rece-
 pra vñ pcedere ex odio ueritatis redarguentis ea
 que dirigunt a fide pñtaciter recedentes & odium
 diuine ueritatis maximū est oium pccōz. id her-
 sis nō rōe h? quod h? in intellectu. sed rōne sue radī-
 cis que est in affectu maximū est oium pccōz. Infideli-
 tas aut? q; qñq; pccdit ex ignorantia nō semp est
 maxima oium pccōz. Ad pñmū oppositi dō q
 quāuis illud ibi dimittat? sub dubio. in. 12. q. 1. Scī-
 mus. hoc determinari vñ. ut dicit? aliq. ibi. n. dī.
 gram? puniunt? qui uotū fecerūt aut fidē pceperūt
 & uotū nō psec. runt aut in mal finierunt uita q; illi
 qui sū uoto aut fide mortui sūt. & tñ bona egerūt ope-
 ra. uel pōt dici q; ibi accipit? heresis p infidelitate.
 & q; nō ois infidelitas est maximū pccōz. id hoc sub
 dubio ibi dimittit. Ad 2.º. dō q heresis nō maxi-
 mū dī pccōz nisi rōe radīcis sue que est odiū ueri-
 tatis fidei qd odiū opponit? directe charitati. Un
 pōt dici q; ppositio pbi. itelligēda est i his que nō
 sunt adiuuicē ordinata i quib? destructo uno alter
 non destruitur quia in ordinatis adiuuicem destru-
 ctio prioris est peio: siue ipsū sit melius siue non.
 eo q; ipso destructo consequentia destruitur. Ad
 3.º. dō q infidelitas. Pauli fuit ex ignorantia. non
 ex malitia.

Quarto querit utrū hñtici sint to-
 lerandi. Et uidet
 q sic. Math. 15.º. prohibens eradiciari ziza-
 nia ante messē. Sed per zizania intelligunt? hereti-
 ci sin glo. & etiam iudiciū per messē. ergo heretici
 sunt tollerandi. Item. 24.º. q. 3. Notandum. ferē-
 di sunt mali non abiiciendi. Itē tollerandi sunt illi

quod mias se recipiendi. Si hñci sūt ad misericordiā recipiendi quotiescūq; reuerit. Uñ Marth. 18. dixit xpus. Petro dimittēdū esse peccōri septuagies septies. i. quotiescūq; penituerit. ḡ hñci sūt tolerādi. Contra. 24. q. 3. Secāde. secāde sūt putride carnes ⁊ scabiosa omis ab aliis repellāda. ne tota dom⁹ massa corp⁹ ⁊ pecora ardeāt. corrupāf. putrescāt ⁊ itereāt. Arri⁹ i alexādria una sintilla fu it. sed qm̄ nō statū oppōl⁹ etōnū ei⁹ orbē flāma ppta ra ē. Itē ea. q. 118. Abiticiēda pñ⁹ pestifera hec a sacerdotali uigore pūiciēda ē q̄ sibi met peccis alioꝝ peccō nō pcat. ḡ ecclia nō d; tolerare hñticos ne eis p cēdo nō pcat sibi. Rūdeo q̄ de hereticis depñēsis māifeste i heresi p⁹ uice faciēdū ē fm̄ q̄ d; ē de hereticis. ad abolēdā. ubi d; de quol; tali q̄ si fuerit cleric⁹ ul' religios⁹ ipō p⁹ spoliato of' officio ⁊ bñificio ecclia stico seclariis relinq̄f arbitrio pñtis aiaduē fide debita puniēd⁹ nisi p̄nuo p⁹ repñsionē erroris ad fidei catholicē vnitatē spōte recurrere ⁊ errorē suū ad arbitriū ep̄i regiōis ⁊ publice p̄fēt ab iurare ⁊ satisfactōnē p̄gruā exhibere. laicus āt nisi put dñi ē abiurata heresi ⁊ satisfactōne ex bita p̄fē sū ad fidē p̄fugerit orthodoxā seclariis iudicis arbitrio relinq̄f debita receptur⁹ p̄ q̄litate facinoris vltionē. de relapsis āt post q̄ fuerint depñēsi p̄ter subiūgū q̄ seclari iudicio sū ulla p̄tē audita sūt relinq̄dū. R⁹ rō duplex ē. vna q̄ si quotiescūq; reuertent p̄seruarent i t̄pali uita ⁊ aliis t̄pali bus bonis. alii securi⁹ in heresi relaberent. Alia est q̄ sic ab hereticis facili⁹ possēt ihci mltitudo quoties cūq; tñ reuerit uoluerit ab ecclia recipiunt ad p̄i am nō tñ ad cōseruationē corporal uite ⁊ alioꝝ t̄paliū bonoꝝ. Aliter autē dō est de infidelib⁹ q̄ xpianā fidē nūq; susceperūt. Illi. n. ⁊ si ad fidē sint inducē di nō tñ sunt cogēdi. ut hñ decretōꝝ di. 45. Qui sincera ⁊. c. de iudeis. Qui rō duplex est. vna p̄pter bonū quod ex hoc puenit. sē ex hoc q̄ iudei rit⁹ suos obruant. i. qbus oli p̄figurabat vitas fidei quā tenem⁹. hoc bonū puenit q̄ testimoniū fidei nre hēmus ab hostib⁹ ⁊ q̄si i figura nobis rep̄tant qd̄ credim⁹. Alia est p̄ uitationē maioris mali sē scādali uel desidii. qd̄ puenire possēt nisi tollerāret. uel i pedimēti salutis eoz q̄ tollari p⁹ ea p̄uertunt ad fidē. Ad p̄m in oppō dō q̄ b̄ intelligēdū est p̄ illo t̄pē quo zizā nō p̄t eradicari sū piclo notabili eradicatiōis tritici. Uñ ibid d; ne forte colligentes zizā nia eradicetis cū eis sū ⁊ triticū. Ad 2m dō q̄ illa auctoritas itelligēda est de ill q̄ alios n̄ ificiūt hñtis āt est moib⁹ maxie ifectius vñ ⁊ lep⁹ p̄paf. uel d̄ ill d̄ quoz correctōne ē spēs. d̄ relapsis āt p⁹ abiurata heresi p̄sumis q̄ nō sint i fide stabiles. vñ ecclia d̄ ill n̄ p̄fidit iustitū ad Titū. 3. hñtici boies post p̄mā ēt h̄az correctionē deuota sciēs. q̄ subuers⁹ est q̄ b̄ est. Ad 3m dō q̄ illa auctoritas itelligēda ē de peccō p̄missi s̄rem qd̄ semp̄ dimittēdū est a passō i iuriā hñtū ad rācorē siue iuriās petat sibi remitti si ue n̄. sed nō oportet q̄ semp̄ sibi rēttatur pena quā meruit fm̄ iustitiā.

Circa h̄az. p̄ce mystica p̄secraf. q; q̄uis fiat p̄ ofonē idicatiuā. eā tñ p̄cem mysticā uocat. q; p̄ eā nobis m̄tra bona ipe tranf. qd̄ meli⁹ corpe ⁊ sanguine xpi. hic p̄ sanguinē in telligit totū xpm̄ sub spē uini. ⁊ p̄ corp⁹ totum xpm̄ sub spē panis. q̄ q̄uis subā panis nō cōuertat nisi

in subām corpis nec subā uini nisi isanguinē. tñ sub utraq; spē tot⁹ est xps p̄ cōcomitanā ut sup̄ decla ratū est. Excoicati uel d̄ heresi māifeste notati non uidet b̄ sacf; posse p̄ficere. hoc falsū est nisi restrigatur ad posse de iure ut i qd̄ib⁹ usū est. missa d; ⁊ c. missa brūs. Petr⁹ ap̄ls p̄m⁹ olim anthiochie d; celebrasse fm̄ q̄ dic. l. du. 2. li. de sacra. pre. 8. c. ul. ⁊ d̄ cōsecratiōe distinctiōe p̄. Jacobus. d; q̄. Jacobus cui p̄mū cr̄dita est hierosolymitana ecclia ut. Basili⁹ cesariē ep̄s addiderit nobis missē celebratiōnē. i. ordinē celebrāde missē fm̄ glo. ibidē. ⁊ p̄ alij alia addiderūt ad decorē ⁊ solēnitatē. ut b̄. di. ii. ecclia sticaz. d; āt missa fm̄ m̄gim̄ eo q̄ cele stis missus. i. āgelus adueniat ad p̄secranda. nō ut p̄secrēt. sed ut sacerdoti cōsecrati assistat. vñ. li. cōsecrand. d; legi ipersonalr̄ nec itelligēdū q̄ tñ mit tal unus āgel⁹. sed magna mltitudo angeloz. d; ēt missa fm̄. l. du. ubi p̄t eo q̄ p̄p̄s fidel' p̄ ministeriū sacerdotis q̄ mediatoris uice fungit iter deū ⁊ homines p̄ces ⁊ nota ⁊ oblatiōes deo mittit. vñ. m̄. sa d; q̄ p̄ trāsubstantiōnē sube panis ⁊ uini i corp⁹ xpi ⁊ sanguinē icip̄ sub utraq; spē tot⁹ esse xps q̄si de nouo cēt miss⁹. iube hec p̄ferri p̄ manus ⁊ c. hec. i. hōy significata. f. ecclē m̄ b̄. iube p̄ferri in sublime altare tuū. i. in ecclia triūphātē. nāquid si hoc mysteriū hñticus auf⁹ fuerit uisurpare āgelū de cel' mittit de⁹ nō p̄pter cōsecratiōē mittit. tñ p̄ sacf; dignitatē. ⁊ sensus. i. peruersus assensus fit crimē.

Di. liij.

Est hoc de p̄nia ⁊ c. Supius de terminauit m̄g de bap⁹ i quo grā inchoaf. ⁊ de confirmatiōne p̄ quā roboraf. ⁊ de eucharistia p̄ quā nutrit ⁊ cōsumaf. l. dic determinat de p̄nia p̄ quā aissa recuperaf. ⁊ diuidi i p̄tes. 3. Primo agit d̄ p̄nia fm̄ esse suū. 2. de p̄tate mini stroz p̄niā iungentiū. di. 18. ibi. l. dic q̄ri solet. 3. de effectu remissōis a p̄te suscipientiū. di. 20. ibi. Sciens est ēt. prima i duas. p̄ determinat de p̄nia in ḡali. 2. de p̄rib⁹ eius in sp̄ali. di. 16. ibi. In p̄fectione āt. ⁊ prima i. 2. Primo excludit erro rē dicentiū q̄ p̄nia nō est iterabil. 2. errozē dicen tiū q̄ p̄nia est diuisibilis. di. se. ibi. Et sicut p̄dictis p̄ma i. 4. primo ponit p̄nie notificatiōnē. 2. occōe hui⁹ ostendit exortū errozē. ibi. l. dis uerbis. 3. subdit auctoritatū pro erroze adductaz deter minatiōnē. ibi. l. dis alifq;. 4. subiungit uerita tis confirmatiōnē. ibi. Quod uero p̄nia.

Circa hanc di. querend de. 11m. principaliter. Primo de p̄nie ḡie 2. d̄ eius spē. 3. de eius subd. 4. de eius origine. 5. de penitentiē formatione. 6. de formati actus penitentiē ad habitū cōparatiōne. 7. de eius efficacitā quantū ad remotiōnē mali. 8. quantū ad collatiōnē boni. 9. de penitentiē cōtinuitate ⁊ iterabilitate. 10. de eius cōparatiōne ad uirtutes alias. 11. de solēni penitentiā in sp̄ali. Circa primū queruntur. 2. Primo utrū penitē tia sit uirtus. 2. utrū sit generalis uirtus.

Primo ostendo q̄ penitentiā nō sit uirt⁹ nullū fa ctm̄ est uirtus. p̄nia est unū de. 7. sacf; ḡ n̄ est uirt⁹. Itē nulla uirtus p̄suppōit eē ul' fuisse ma

pdicatur de aliq spe pecc. q: sine re duplicatiōe acceptuz p̄sideratur vt genus cuiuslibz pecc. s; cu; reduplicatiōe accipit vt ps fm rōez distincta a q̄libz pecc spe. exemplū pdicator. aial pdicat b qua liber spe aialis nō tū aial inq̄tū aial. hec. n. falsa ē. hō ē aial inq̄tū aial. q: p̄ p̄siderat vt gen? et sic realiter id est cū q̄libz spe rōe differēs. sed nō pdicatur de spe inq̄tū rōe differēs. s; inq̄tū realr idē. cū aut accipit cū reduplicatiōe p̄siderat inq̄tū rōe differēs a spe. et id cū pdicat de spe cū sui reduplicatiōe iplicat pdicari de ea p b q est fm rōez differēs ab ea. aial q̄ inq̄tū aial nō ē genus. s; inq̄tū significat realr idē cū q̄libz spe aialis mō tū ideterminato. si cut q̄ vides q scia de aiali inq̄tū aial ē vna spēs sciētie distincta a scia q̄ ē de hoie inq̄tū hō. et sic de aliis. sic pnia q̄ ē de pprio peccō actuali sub rōne q̄ ē iustitiā diuine legis expiabile p actū penitētis ē vna spēs virtutis spālissima. Ad p^m in opp^m dō q nō valet. q: oia illa detestaf pnia sub vna rōne coi. Ad 2^m dō q maior ē falsa loq̄ndo de necio et nō necio nō absolute. s; ad p̄cōndū remissionem pecc. sicut. n. charitas ipfecta et pfecta eiusdez sunt spēi. cū tū pfecta nō sit ad iustificationē necia et ipsecta sit ad b necia si nō hē pfecta. ita pnia pfecta q̄ ē respectu mortaliū tū. et pfecta q̄ est respectu mōta liū et venialiū sil eiusdē spēi sunt. q̄uis 2° nō sit necessaria ad iustificationē. pnia aut respectu venialiū et nō mortaliū virtus nō ē. Ad 3^m dō q p rōnē gnālē gnālitate pdicabilitatis nō p̄stituit spēs spālif sima nec sic ē gnālīs formalis rō obiecti pnie. s; dī gnālīs q: i peccō reperit. exēplū q̄uis rō aialis pdicetur de rōe hois et asini. q: s; p̄bi. 4°. methaph. rō q̄ significat nomē ē diffinitio. hec aut ē va aial rōnale mortale ē. subā aiara sensibīl. et hec aial irrō nabile rudibile ē subā aiara sensibīl. tū diffinitio aialis nō pdicat de p̄dicatis diffinitioib^o. Diffinitio. n. aialis inq̄tū aial ē subā aiara sensibīl tantū cū aial inq̄tū aial p̄siderat vt ps spēi. Ar^m ad p̄tē aliā ḡa p̄clusionis concedatur.

Secundo querit vt pnia p̄tinea tur sub iustitia.

Et vi q nō. nulla v̄tus theologica cōtinet sub iustitia. sed pnia ē theologica virtus. p illā. n. pncipaliter recedilamur deo. ḡ pnia nō p̄tinet sub iustitia. Itē ois v̄tus q̄ p̄tinetur sub iustitia ē moralis. s; pnia nō ē moralis virtus. q: s; p̄bi. 2° et bī c. 5°. et 6°. virtus moralis p̄sistit in medio. pnia ar nō. refugit. n. oē peccū nō q̄dā sic. et quodā n. ḡ penitētia nō p̄tinet sub iustitia. Itē iustitia virt^o respicit eq̄litate inter extrema fm sniaz p̄bi. 5° et 2°. et bī c. 5. Sed pnia cū sit circa opatiōes hois ad deū nō respicit eq̄litate. q: deo nō possum^o reprehendere eq̄le pro b̄nficio recepto. fm p̄bi. 8°. et bī c. vlt. n; equalē emēdā p peccō cōmissio. ḡ pnia non p̄tinet sub iustitia. Cōtra glo. sup illud psal. Sacrificare sacrificiū iustitie. qd iustus q̄ vt q̄sq̄ suis peccis poti^o q̄ alienis irascat seq̄ p̄niam satisfatiōē deo offerat. quasi dicat b̄ iustū ē in quo exp̄sse hē q̄ actus pnie est actus iustitie. Itē glo. si illud 1° cor. 11°. Si nosmetip̄os diiudicet ex^o. dicit nos met ip̄os diiudicarem^o penitēdo. penitere ḡ ē se ip̄m diiudicare. s; diiudicare ē act^o iustitie. ḡ penitētia cōtinet sub iustitia. Rūdeo q pnia p̄tine ri sub iustitia tripl̄i p̄t̄ intelligi. Uno mō sicut ps

integral p̄tinet sub toto integrali. Alio mō sicut p̄f subiectia p̄tinet sub toto vniuersali. 3°. mō sicut ps potential p̄tinet sub toto cōmūdere potentiali. Primo mō dicit aliq pnia p̄tineri sub iustitia. ad integritatē. n. iustitie cōcurrūt due p̄tes. s. decliatō mali. et opatio boni. p pnia; aut ē declinatō mali. n. tū. n. p pnia; habilitat hō ad declinatō malū culpe. s; ē ad faciendū opa bona inq̄tū fm iustitiā di uine legis ordiata sunt ad expiationē culpe. pnia ḡ nō p̄tinet sub iustitia mō p̄mo nec ē mō 2° p̄prie loquēdo de iustitia: q̄ p̄t̄ subiectiue plene p̄uenit diffinitio toti^o. s; p̄nie nō plene p̄uenit plena rō iustitie p̄prie dicte. q: iustitia circa opatiōes q̄ sūt ad alterū obseruat rōem debiti et equalitatis. sicut in 3° li. onisus ē. q̄uis aut p pnia; reddat hō deo debitu ex legis diuine necessitate. nō tū p̄t̄ reddere eq̄le. magnitudo. n. malitie culpe excedit magnitudinē cuiuscūq; emēde quā penitēs p̄t̄ facere. q̄uis si hō faciat qd in se est mīa dei quiesceret residuū. n. n. erigit ab hoie vltra id qd p̄t̄. et q̄uis p̄nie nō p̄ueniat plena rō iustitie. nō tū p̄p̄ b̄ est inferior virt^o q̄ iustitia p̄prie dca. q̄ ē ad primū duplici d̄ cā. tū q: nobilit^o ē immediate ordinari ad deū q̄ immediate ad primū. tū q: nō facere deo equale emēdā nō cōuenit p̄nie. nisi ex ipotētia penitētis. nō ex malitia voluntatis q: vere penitēs vellet facere equalem emēdā si posset. 3° mō pnia cōtinet sub iustitia. ps. n. potētialis dī q̄ p̄ticipat aliq̄ virtutē toti^o. s; nō totā. pnia aut in b̄ p̄ticipat virtutē et modū iustitie. q: circa opatiōes q̄ sunt ad alterū. s. ad deū obseruat rōez debiti ex legis necessitate. nō tū p pnia reddat equale. q: nō est possibile. penitenti. qd aut sic sub iustitia p̄tineat p̄z illud qd dī de pe. dī. 3° c. p. p̄nia ē quedā dolētis vindicta p̄nietis in se qd dōlet cōmississe. Vindicare aut male sc̄m p̄nietis do p̄t̄ ad rōez iustitie. Ad p^m i opp^m dō q pnia nō ē virtus theologica. nō. n. hēt deū p obiecto. s; culpā sub rōe q̄ est sup^o dicte. deus aut p̄ sine immediato. Uti cū dicim^o q pnia recedilatur deo nō tangitur ordo p̄nie ad deū. sicut ad obiectū. s; sicut ad finē immediatū. Ad 2^m dō q pnia est virtus moralis. s; quarūda; virtutū mortaliū materia nō ē vniuersali v̄tuti p̄traria. sicut sunt passioēs delectabiles circa q̄s ē tēp̄rantia. et terribiles circa quas ē fortitudo. s; fm excessuz. vel diminutionē. et sic dī cūt aliq̄ respectu talis materie virtus moralis obseruat mediū. et circa matiaz refecādo supabūdan tiā. et circa refecādi modū debitas circūstārias obseruādo. materia aut p̄nie fm q̄libet sui p̄tē virtutē corripit. aut ad ei^o corruptionē dispōit. id pnia nō obseruat mediū circa materiā suā s; totaliter ip̄m excludit. et circa excludētī modū obseruat mediū p̄ opatiōē ad rōnē recētā s; cū v̄ginitas q̄ ē nob̄ virtus excludat oēz declarationē venereā. v̄ p̄e dicte solo implicare v̄nū falluz. iplicādo q̄ q̄libet v̄tus q̄ est circa delectatiōes venereas. nō tū obseruat mediū p̄ cōpationē ad materiā. dic ḡ 7 verbū p̄bi. nō sic est intelligēdū q̄ semp̄ verū sit virtutē obseruare mediū p̄ opatiōē ad materiā. s; sufficite q̄nq; obseruare quātū ad circūstārias p̄ cōparatiōnē ad rōez recētā. Ad 3^m dō q ad partē potētiale iustitie non requiritur equalitas. vt ex dictis i qdē potest videri.

Articulus tertius.

Onsequenter querit de 3°. pncipali. Et circa b queritur duo. 1°. vtrū pnia sit in volūte sicut in subdō. 2°. vtrū sit in beatis.

Primo ondo querit de pnia nō sit in volūte sicut in subiecto pnia. n. cū sit pars potēntialis iustitie vī esse in eodē subiecto in quo est iustitia. s. iustitia est i rōne. cū actus ei⁹ sit iudicare. qd pñet ad rōez. g pnia est in rōne. Itē gaudiū de bono est in cōcupiscibili. g a fili dolo: est de malo. cū g act⁹ pñie sit dolere de malo cōspe pnia est in cōcupiscibili. cōcupiscibilis autē est potēntia ptis sensitivē. Item vindicare est act⁹ virtutis irascibilis. Ira. n. est appetit⁹ vindicte. s. pnia est vīus vindicativā pccī. g vī q sit i irascibili. nō in volūte. Cōtra Ansel. li^o de veritate. c. 11°. Iustitia est reclinato volūntatis. s. pnia ē qdā iustitia. g est in volūte. s. q sit in qlibet potēntia vī. q: virtus non operatur nisi vbi est. sed penitētia operatur circa quantlibet potēntiam. quā quantlibet purgat a culpa. g ē i qualibz potēntia

Rūdeo q in illa potēntia est habitus in quo ē pncipalis eius actus. s. actus pñie est in volūntate. actus. n. eius ē punire propinqz pccm in qntū est cōtra iustitiā legis diuine & erpiabile p actū penitēntis. in punitiōe autē pccī pncipalr ē efficac pccī displicētia. displicere autē ē actus etis in volūntate sicut in subiecto. penitēntia ergo est in volūntate sicut in subiecto. Ad p^m in opp^m. dō q iustitia ū est in rōe. s. in volūntate. iudicare. n. p modū dictāris seu cōsulētis nō est actus iustitie. s. iudicare p modū diffiniētis seu mouētis ad dictamē snie iuste. & sic iudicare est actus volūntatis. s. iudicare p nō actus extrōnis. Ad 2^m dō q gaudiū fm q est passio appetitus sensibilis ē i cōcupiscibili. g ē i pre sensitivā & sili dolere de malo. s. gaudere de bono in qntū est fm iustitiā diuine legis actus ē volūntatis. & sili dolere de pccō in qntū est cōtra iustitiā legis diuine. hic. n. dolo: est formalr displicētia pccī sub rōne pdicta. gnis qntqz pcomitantē hēat sensibile passionē. Ad 3^m dō q vindicta seu eius appetitus in qntū dicit motū appetit⁹ sensitivū ē in irascibili sensitivā. tñ appetitus faciendi de pccō vī dictā. fm q est pñie act⁹ dī volūntatis motus non irascibilis sensitivē. p^m ad partēz aliā bene concludit ad illud qd pbabat q ē in qualibz vīute. dō q vna virt⁹ crīstiens in volūntate sicut in subdō pōt purgare aliā potēntiā a pccō. Uī charitas q ē in volūntate sicut in subdō retificando volūntatē oēs vires purgata pccō. Uī. i. pte. 4°. Charitas opit multitudine pccōz. sili dico q virtus pñie remouendo obstaculū pccōz aditū grē dei qua remittunt pccata disponit oēs potēntias aīe ad purgationē pccī.

Secundo querit vtrū pnia sit in beatis. & vī q nō

Nullus habitus moralis q est in beatis ē i dā natis. s. pnia est in dā natis fm illud qd dī de eis sap. 5°. q sunt pniaz agentes. g pnia nō est in beatis Itē de pe. di. 3°. c. p^o. Pniaz verā agere est cōmīf a plangere. & iterū plāgenda declāre. s. in beatis sō ē luctus. nec plāc⁹. Apoc. n^o. g in beatis non ē pnia. Item pnia nō est vbi nō pōt hīe actū suū

nec vnqz potuit. q: ibi supstia cēt. s. in āgelis beatis non hēt pnia aliqūe actū. q: act⁹ eius pena ē nec hīe pōt. q: peccare non pñt. n. hīe potuit. q: gnis peccare nō potuerūt. tñ si peccassent penitere non potuissent. g saltē nō est in āgelis beatis. Itē quia spes & fides amercā hēt iperfectionē cēntialē. iō nō sunt in beatis. s. pnia ānezaz hēt iperfectionē cēntialē. q: presupponit in penitere pccm fuisse. g non est in beatis. Cōtra sap. p^o. Iustitia ppetua est. s. pnia est iustitia quedā. g ppetua est. Itē gnis beati nihil possint pati. tñ in eis est patientia fm illud psal. Patiētia pauper nō peribit in fine. g a fili gnis nō possint dolere tñ in eis ē pnia. Ad istā qdēz dicit aliqui q bōz qdā sunt qui nūqz peccauerunt peccare tñ potuerūt. & si peccassent in eis pccm remitti potuissz. Alij sunt q nūqz peccauerūt. s. peccare potuerūt. tñ si peccassent non potuissent in eis pccm remitti. cuiusmōdi sunt angeli scī. Alij sūt q peccare potuerūt & peccauerūt. vt in bōz ppetro & in mlts scīs p q pccm fuit in eis remissus. In p mis est habitus pñie. q: gnis in eis nūqz hūerit actū tñ hīe potuit. habit⁹. n. infusus nō psupponit actū. nec includit. s. p presuppōit in subdō suo possibilitatē ad actū possibile elici p illū eundē habitū in numero vī per aliū ei⁹ dē spēi. gnis autē ille idē habitus pñie i numero q in eis est nūqz in eis actū hīe potuerit respectu mortalitatis pccī. q: peccare nō potuissent mō tali pccō qn illū habitū corrupissent. tñ in eis potuissz hīe actū suū respectu venialis pccī. & ali⁹ bit⁹ pñie eiusdē spēi cū isto potuissent in eis hīe actū suū etiā respectu mortalitatis pccī. In tertijs ē est habitus pñie q: i eis & potuit hīe actū suū & habuit. & adhuc hēt nō actū q est de pccō dolere. s. q est gaudere de peccati remissioe. & se velle nūqz peccasse si esset possibile. In medijs vō nō est vīus pñie. q: nūqz potuisset hīe actū in eis. q: gnis peccare potuerit. tñ si peccassent nūqz virtuosē pētere potuissent. sicut p3 in angel. q peccauerūt in xpo. & q: nūqz peccant nec peccare potuit. nō est pñie vīus. vt. n. dicitū est habitus psupponit esse vī fuisse in illo in quo ē possibile ad ei⁹ actū. Ad p^m in opp^m dō q virt⁹ penitētie nō est in dā natis. q: gnis penitēat de pccō suo pp penā horribilē quā p eo sustinet. tñ nō penitēt de pccō in qntū ē cōtra iustitiā legis diuine. nec ad b vī erpiēt in eis. vñ nō penitēt in spe venie. Ad 2^m dō. q pnia in beatis nō hēt actū quē hūit in via q est de pccō dolere. s. actū puenientē fm. q est gaudere de remissioe peccati. eiusdē. n. vīutis ē de pccō dolere. & de ei⁹ remissione gaudere. 3° bī cōcludit. Ad 4^m dō q in pnia nō ē aliqua cēntial iperfectio repugnās glīe. sicut ē in fide & spe. s. act⁹ ei⁹ quē hēt in via tales hēt pfectionē & qntū ad illuz actū nō dico eā in prima remanere. Ex deis satis p3 vīutē pñie esse in ill qui sunt in purgatorio. & qntū ad habitū & qntū ad actū qui est de pccō dolere. & aliquo mō qntū ad illū qui est gaudere de remissione peccati. & iō de b nō o3 hīe facere qntem.

Articulus quartus.

Onsequenter querit de 4°. pncipali. & circa b querit 2°. 1°. vtrū pnia sit in nobis ex acquiriōe. 2°. vtrū concipiat ex timore.

Primo ostendo qd pnia nō ē in nobis
 et acquisitione. Nullū
 peccū necessariū est ad illud quo acquiratur virtus. sed
 peccū est necessarium ad actū pnie. qd virtus pnie nō
 acqrit p suos actus. sed oīs virtus que est in nobis
 et acquisitione acqrit p actus. qd pnia nō est in nobis
 et acquisitione. Itē Aug. 6. metaph. c. 3. Causa
 dignior est cāto. s. actus pcedēs virtutē nō est di-
 gnior virtute. qd virtus pnie nō pōt acqri p actus.
 Itē Aug. de fide ad spē. par. ai. mediū. h. disposu-
 it vt si quis bonitatē volūtatis pderet nōqz cūz si-
 ne diuino munere reparer. sed per sententiam vo-
 luntatis bonitas reperatur qd pnia est munus. qd no-
 bis adeo infundit. Contra pnia p̄ies sub iustitia.
 s. iustitia in nobis est ex acquisitione. vt in 3. li. ori-
 sus est. qd s̄it pnia. Itē fm p̄bi. 2. ar. bico. c. p.
 Temperata opantes efficiuntur temperati. operā-
 do fortia fortes. qd s̄it ex multoties penitere pōt ac-
 quiri in nobis pnie virtus. Rādeo qd duplex est
 pnia. vna habitū hoies ad puniendū peccū p̄us
 in ordine ad finē nō transcendentē nostrā faculta-
 tem nālem. Alia in ordine ad finē supra nostrā na-
 turālē facultatē pnie primo mō dicte innata sunt
 nobis p̄incipia. s. nālis cognitio boni et dilectio. et
 nālis cognitio mali. et eius detestatio. in quoz vir-
 tute per actus pōt habitus pnie acqri. Pnia autē 2.
 modo deā a nobis ēt acqri pōt p actus. vt aliq dicit
 nō tū in virtute nālis p̄ncipiorū. sed supnālium
 s. supnālem cognitioē. et dilectioē finis transcen-
 dentis nām nālem factatē. sicut. n. in virtute p̄-
 cipioz nobis inditoz possumus acqri p̄ncipia in
 ordine ad ciuitatē inferiores. sic in virtute p̄nci-
 pioz supnālium acquirere possumus p̄ncipia in or-
 dine ad ciuitatē superiores que ē vita eterna. Aliis
 autē vī qd hec pnia est in nobis p̄ solā infusionē. qd
 si aīa sit ipotētia ad recipiendū talē habitū. nō est tū
 educibilis de potētia aīe. et id p̄ quēcūqz aliaz sup-
 nālem habitū aīa talē habitū pnie cāre nō pōt. qz
 ex quo de eius potētia nō est educibilis ipm cāre
 de nihilo. qd impossibile est. Ad p̄m dō. qd nulluz
 peccū est necessariū ad acquisitionē virtutis tanqz
 actus quo virtus acquirat. nō tū est incoūueniēs qd
 ad acquisitionē pnie p̄mo mō dicte requirat peccū
 tanqz materia. seu obiectū illoz actū p quos acq-
 ratur pnia. Aliq tū dicit qd ex multoties detestari
 peccū rep̄itātū cognitiōm acquiri pōt habitus qd
 hō ipm p̄mptē detestat si fuisset. commissuz. Ad
 2. dō. qd etiā cā p̄ncipal sit dignior causato. nō tūsi
 oī hoc esse verū de cā instrumētali. actus autē p̄-
 cedentes virtutē sunt quasi cā instrūalis in acquisitione
 virtutis. op. inf. n. i virtute p̄ncipioz a nob iditoz. qd s̄
 nālis cognitio. et dōt nālis cognō et detestatio mali.
 que nobilitiora sunt qz acqritur virtus. et qz actus p̄-
 cedentes ex ea q̄stū ad illud precise qd supradictis
 p̄ncipijs supaddunt. sicut in speculatiuis p̄ncipia.
 et habitus p̄ncipioz nobilitiora sunt p̄clusionibus et
 scia. Ad 3. dō qd procedit d̄ penitētia habitūre
 hoies ad puniendū peccū in ordine ad finem tran-
 scendentē nostrā nālem facultatē. qz est vita etna.
 Ar̄m ad partē aliam procedūt de pnia habitūre
 hoiem ad puniendū peccū in ordine ad finē nō trā-
 scendentē nām nālem facultatē. que pnia aliqūis
 est dispositō ad illā p̄ncipia. per quam a dō nobis re-
 mittuntur peccata.

Secundo querit vtrū pnia concipiatur in nobis
 ex timore Et vī qd non. fortior est motus
 amoris qz timoris. timor. n. ouit ex amore. qd cō-
 ceptio magis attribui d̄z amori qz timori. Item
 pnia ordinatur ad purificandū cor. qd eius p̄ceptio
 maxime d̄z attribui p̄mo p̄ncipio purificationis
 s. illud non est timor sed fide. iuxta illud act. 15. si
 de purificans corda eoz. qd pnia non cōcipit ex timore
 sed ex fide. Item idēz non p̄cipitur ex seipso. qz
 sicut dicit Aug. p. de trini. c. p. Nulla oīs res est
 que seipaz signat vt sit. sed idē timor et pnia vtri-
 usqz. n. est idem obī et sub eadem rōne. s. peccū in
 q̄stū est dei offensiuū. et idem actus. s. peccū sub pe-
 dicta rōe refugere. qd pnia non concipit ex timore.
 Contra eccliaſtici p. Timor d̄it expellit peccū.
 sed nō nisi mediante pnia. qd pnia cōcipit ex timore
 Item magis in lra huius di. c. p. P̄ncipio virtutis tū
 more p̄cipitur. Rādeo qd p̄ncipia cōcipi dupl̄ pōt
 intelligi. aut p̄ concipiā fm seipam. et sic nō ē ve-
 rū de illa que in nobis est per infusionē. aut fm suā
 dispositioē in nobis et sic cōcipit. et ex fide. et ex spe
 et aliquo amore. et ex timore. qz n. illa dispositio ex
 pre nra est volūtaria. et vni⁹ motus volūtatis pos-
 sunt esse diuersa motiua. id nō semp est vnus mo-
 tus p̄cipiendi illā dispositioē. qz tū de moralibus
 iudicandū est fm hō qd accidit vt in plibus s. iniaz
 p̄bi. p. ar. bico. c. 2. et vt frequēt⁹ mouent peccōres
 ad p̄ncipia per timorē qz p̄spem vel amorē boni. id
 magis d̄ pnia cōcipi ex timore qz spe vel amore.
 Ad p̄m in opp̄m dō qd quāuis simplr amor boni sit
 fortior motus qz timor oppositi mali. tū existens i
 peccōqz non p̄cipit sapozē dulcedinis boni. id nō sic
 mouet ad detestationēz peccī et amorē boni. sicut
 ex timore mali. et vt frequētius hō videmus qd pec-
 catores magis horēt penaz gehenne qz detestāt
 vitā glie. Ad p̄m dō qd fides purificat cor p̄ modū
 ostendentis timēda et amanda. Timor ēt inq̄stum
 ab ipso inchoat motus volūtatis recedētis a pec-
 cato et tendētis ad deū. pnia vero inq̄stum impetrat
 charitatē. p̄ quā formali purificat cor. et id q̄uis pe-
 nitētia cōcipiat ex fide non pp hoc sequitur qn etiā
 concipiā ex timore. et magis qz ex fide. quia est di-
 spositio magis p̄p̄inqua. qz ex fide nō p̄cipit pnia
 nisi inq̄stū fides oūdit. timēda vel amāda. Ad
 3. dō. qd nō est idem timor et pnia nec vtriusqz idē
 est formale obī. timoris. n. seruilis obī est peccū
 inq̄stuz meretur arduū malū penē. et timoris filial
 inq̄stū est malū arduū contrariū diuine reuerētie
 pnie aut inq̄stum est p̄rariū iustitie legis diuine. et
 expiabile p̄ actum penitentis neqz tū respiciat pei-
 centia peccū inq̄stū est p̄rariū. sed etiā ex consequē-
 ti inq̄stuz est futuruz. quia nō facit aliqz gratā et de-
 bitā emendā illi quē offendit si cauere a faciendo
 sibi nouam iniuriam non p̄pouit.

Articulus quintus

Consequenter queritur de 5.
 p̄ncipali. Et cir-
 ca hoc queruntur duo. P̄o vtrū p̄us
 in ordine nature forme habitus pnie qz
 eius subiectū. 2. vtrū p̄us ordine nature forme
 actus penitētie qz habitus.

Primo ostendo quod prius ordine nature formatur habitus penitentie quam eius subiectus, quia quando cum quod unum accens est in aliquo subiecto mediante accidente prius ordine nature informat illud accens quam eius subiectum. Unde quia color est in corpore mediante superficie prius ordine nature informat superficie quam corpus, sed habitus charitatis est in voluntate mediante habitu penitentie, ergo prius ordine nature informat habitum penitentie quam voluntatem que est penitentie subiectum. Item sicut se habet lux corporalis ad colores, ita gratia que est lux spiritualis ad virtutes, sed lux corporalis prius ordine nature format colores quam subiectus colorum, ergo lux spiritualis que est gratia prius ordine nature format virtutes quam virtutum subiectum. Contra immediatum subiectum habitus potest agere per illum habitum actum ad quem eliciendum ille habitus ordinatur, sed habitus penitentie non potest diligere deum pro se et super omnia, qui est actus ad quem eliciendum ordinatur charitatis habitus, ergo habitus penitentie non est immediatum charitatis subiectum, sed si prius ordine nature formare charitatem quam ipsa voluntas est immediatum charitatis subiectum, ergo non informatur prius ordine nature quam eius subiectum, quod est voluntas. Rudeo quod habitus penitentie per infusionem charitatis dupliciter format, quia per hoc habitus penitentie a deo de condigno acceptatur, et fortior efficitur, predicta autem acceptatio dicitur per quandam similitudinem penitentie formatio, quia sicut res per suam formam potest facere opera per que suum finem consequitur, ita habitus penitentie per acceptationem predictam consequitur finem ad quem ordinatur, qui est perducere penitentem ad vitam eternam. Quod autem per charitatem habitus penitentie fortior efficiatur per se, qui a duobus concedatur in actione quodlibet reddat fortius per sui confunctionem cum alio, sed actus penitentie et charitatis eodem modo, ergo habitus penitentie ex sui coniunctione cum habitu charitatis fortior redditur, et quibus aliquo modo habitu charitatis inuenit, non tamen per hoc potest dici quod charitas sic formatur per penitentiam sicut e converso, quia formatio habitus est per formalem rationem obiecti, formalis autem ratio obiecti charitatis est ratio bonitatis, et ideo charitas formaliter est bona, et habitus penitentie est bonus bonitate acceptabili de condigno per participationem bonitatis ipsius charitatis. Dico ergo quod accipiendo formationem quolibet predictorum modorum aliquo modo prius ordine nature formatur habitus penitentie quam eius subiectum, et aliquo modo e converso, et principaliter, quod sic patet. Illud dicitur esse prius ordine nature quod habet aliquam rationem causalitatis respectu illius, deus autem acceptatur penitentem per habitum penitentie, et habitum pro penitente, quia tamen ipse homo per se consideratus creatura est dignior, et plus participans de perfectione persone bonitatis quam habitus penitentie consideratus per se, ideo magis acceptatur habitus penitentie pro penitente quam e converso, sicut medicus magis acceptatur medicinam propter hominem quam e converso. Proterea quibus fortitudo que est in voluntate per charitatem aliquo modo dependat ex fortitudine que est in habitu penitentie per charitatem, tamen magis dependet ab alia. Ex dictis patet quod omnibus pensatis formatio subiecti penitentie per habitum charitatis prius habet de prioritate secundum ordinem nature respectu formationis habitus penitentie quam e converso. Ad

primum dicitur quod unum accens esse in subiecto mediante alio accidente dupliciter potest intelligi. Uno modo ita quod primo immediate suscipiatur in alio accente sicut in subiecto et sic est color in corpore mediante superficie, sed non sic est charitas in voluntate mediante habitu penitentie. Alio modo quod aliud accens reddat subiectum magis congruum seu dispositum ad susceptionem ipsius, et sic est charitas in voluntate mediante habitu penitentie, non autem oportet quod accens quod sic est in aliquo subiecto mediante alio accente prius ordine nature informat illud accens quam subiectum. Ad 2^m dicitur quod maior est anima, non enim per se ipsis modum format charitas alias virtutes sicut lux corporalis colorum, quod satis patet ex dictis, quoniam autem lux se habeat ad colores licet 2° 13° di. 4° q. arti. 2. ostenditur. Ad 3^m ad partem secundam non potest percludi nisi quod habitus penitentie non est charitatis immediatum subiectum, et hoc est verum, non enim quod disponit ad alios formas prius informat illa forma nec est immediatus ei, dispositio enim accitatur in materia ad complementum subiecti forme non prius ordine nature informat subiecti forma quam materia, nec est immediatus ei, imo complementum forme subiecti longe est intimius ipsi materie quam illa dispositio accidentaliter. **S**ecundo queritur ^{ut prius ordine nature format} actus penitentie quam habitus. Et videtur quod sic. Illud prius ordine nature format charitatem quod prius ordine nature a deo acceptatur, sed prius ordine nature acceptatur a deo actus penitentie quam habitus, quia penitentie habitus ordinatur ad actum sicut ad primum finem, et deus prius ordine nature acceptatur bonum quod est finis quam bonum quod est ad finem, quia bonum quod est ad finem acceptatur pro finem, ergo prius ordine nature formatur charitatem actus penitentie quam habitus. Item duorum formativum illud prius ordine nature format per quod formatur aliud, sed habitus penitentie formatur charitatem pro actu, quia actus meretur de congruo formationem habitus, ergo prius ordine nature format charitatem actus penitentie quam habitus. Contra, tria que format per unum prius ordine nature format illud quod est propinquius per formatum quam illud quod est ab eo remotius, sed voluntas et habitus penitentie et eius actus sunt tria que formatur per unam charitatem, cum per formatum per eam sit voluntas cui est propinquior habitus penitentie quam eius actus cum habitus sit medius inter potentiam et actum prius ordine nature formatur charitatem habitus penitentie quam actus eius. Rudeo habitus virtutis esse charitatem formatum est potentiam illo habitu binatas posse moveri per voluntatem charitatem formata ad eliciendum illum habitus actum deo acceptabilem, seu acceptum, cum ergo habitus penitentie sit in voluntate ut in subiecto habitus penitentie esse formatum charitatem est ipsam voluntatem posse moveri a se ipsa per charitatem ad eliciendum habitus penitentie actum deo acceptabilem, seu acceptum, ex hoc enim, est habitus penitentie moralis bonitas deo accepta que dicitur aliquo modo penitentie forma, non tamen ut credo aliquid absolutum addens super penitentie habitum, sed debitam habitualem relationem in ultimum finem, actus autem habitus penitentie charitatem formati est ipse actus per voluntatem referri modo acceptabili deo in ultimum finem, ex hoc enim est moralis bonitas deo accepta in actu ipso non super ipsum aliquid absolutum addens, sed tamen actualem relationem in ultimum finem, et quia prius ordine nature est potentiam habituatam habitu penitentie posse moveri ad eliciendum actus penitentie deo acceptum quam

ipsum actum elici. & prius ordine nature est ipse actus elici q̄ ipsum in vltimum finez referri modo do accepto sequit q̄ prius ordine nature format per charitatem habitus p̄iē q̄ actus elicitus ab illo habitu. Ad primum in opposituz dō q̄ quis dō prius rōnē intelligēdi irēdat acceptationē act⁹ q̄ bitus. tñ q̄ actus elicitus ab habitu nō est nat⁹ acceptari in executione. sicut nec formari nisi mediante acceptatione. & formatione sui bitus. id ē executione prius ordine nature acceptat habitus q̄ actus. nec m̄z. finis. n. q̄ quis pot̄ sit in intentione. tñ econtrario est in executione. Ad 2^m dō q̄ quauis actus m̄ creatur d̄ cōgruo formationē habitus. ex h̄ tñ nō sequit q̄ prius ordine nature formet q̄ bit⁹ q̄ sicut actus p̄fectus nō ē nisi sit a virtutis habitus p̄fecto. sic actus elicit⁹ ab habitu format⁹ nō ē nisi sit ab habitu formato. Alii in executione formatio habitus hēt aliq̄ rōnez cālitatis respectu formationis act⁹. q̄ quis econtrario sit in intētionē formatis

Articulus sextus.

C Onsequenter querit de 6°. p̄cipali. Et circa h̄ querit duo. P^o vtrū alii formet actus penitēdi non elicitus ab aliquo p̄iē habitus. 2° vtrū actus penitēdi formatus sit nobilior q̄ eius habitus.

P Rimo oīdo q̄ nūq̄ formet actus penitēdi nisi elicit⁹ ab aliquo p̄iē habitu. q̄ oīs actus voluntatis formatus ab aliquo habitu v̄tuofo elicitur. Dis. n. tal actus meritorius est. & oīs actus meritorius est actus alicui⁹ virtutis. sed actus penitēdi formatus est actus voluntatis. q̄ oīs actus penitēdi format⁹ act⁹ ē alicui⁹ habitus virtuosus. & constat q̄ non alterius q̄ habitus p̄iē. Item quāto actus a charitate formatur immediatus tāto est nobilior. sed si actus penitēdi non elicitus a penitētiē habitu formaretur a charitate immediatus formaretur q̄ ille qui elicitur a p̄iē habitu. q̄ tal formatur suo habitu mediante vt visum est in p̄cedenti q̄nē. q̄ actus penitēdi formatus non elicitus a penitētiē habitu esset nobilior q̄ elicitus ab habitu p̄iē qd̄ est falsum. Contra alii peccō: p̄ penitentiā in breui tpe iustificatur. vt p̄ de digne penitentibus imminente articulo mortis. sed in breui tpe non acquirat habitus penitentiē. nec aliqua virtus qd̄ probari pot̄ ex dictis p̄bi. p^o. li^o. etbi. c^o. 9°. & li^o. 2°. c^o. p^o. q̄ alii formatur actus penitēdi nō elicitus ab aliquo p̄iē habitu. Ad istam q̄nē dicunt aliqui q̄ nunq̄ formatur actus penitēdi nisi elicitus ab aliquo habitu p̄iē acq̄sito vel infuso. Alii dicunt q̄ prius penitēdi actus illius qui penitet imminente mortis articulo nunq̄ format⁹ sed talis infunditur p̄iē habitus a quo elicitur noius penitēdi actus. & ille format⁹. & alius definit esse sed quia hec opinio nec auctoritate. nec rōne probat. nec apparet rō quare prius actum oporteat definire esse & alium substitui. Ideo v̄mibi dō q̄ aliqui formatur actus penitēdi non elicitus ab aliquo p̄iē habitu. sicut enīz habitus p̄iē charitate formatur per hoc q̄ voluntas que in eius immediatū subī charitate format⁹. ita actus penitē-

di a voluntate elicitus immediate aliquo p̄iē habitu formatur per h̄ q̄ voluntas que est eius immediatū subī charitate formatur. & q̄ quis ecedā alii quem actum penitēdi charitate formatū posse elici a voluntate non mediante aliquo p̄iē habitu. tñ non concedo nec debet concedi. talem act⁹ posse elici a voluntate sine aliquo supernali adiutorio. vt declaratū est. li^o. 2°. di. 7°. in illa qd̄e. v̄z diabolus possit digne peccare. Ad p^m ioppositū dō q̄ maior nō ē vera. nec oīs q̄ omnis act⁹ meritorius sit actus virtutis sic intelligendo q̄ ille idem numero sed elicitus a virtute. tñ oīs vel q̄ sit elicitus a virtute vel cōsonus virtuti. & q̄ simul ei a virtute possit elici. cum autē voluntas est in actu penitēdi non elicitus ab aliquo habitu p̄iē. & durante isto actu infundit habitus p̄iē cū charitate q̄ quis iste actus non possit dici elicitus ab illo habitu. cū esset elicitus an̄ eius infusionez. tamen illi habitu est cōsonus & alius actus illi similis ab illo habitu pot̄ elici. Ad 2^m dō q̄ no nōz vniuersaliter maiorem esse verā. nisi intelligat ceteris paribus. In proposito autē nō sunt cetera paria. quia equali charitate perfectius formatur actus penitēdi elicit⁹ ab habitu q̄ non elicitus ab habitu si sit equalis conatus voluntatis in vtroq̄ actu.

S Ecundo querit v̄z actus p̄iē formatus sit nobilior q̄ eius habitus. Et v̄ q̄ nō. quia cā nobilior est effectus. Unde Aug^o li^o. 33^m qd̄nū qd̄ne 2°. omne qd̄ sit ei a quo sit par esse nō pot̄. Sed habitus p̄iē est causa sui actus. q̄ co nobilior. Itē fm̄ pb^m. 3°. te. pi. Bonum diuturnius magis est eligendum eo quod minus est huius. Sed habitus p̄iē est bonū diuturnius q̄ eius actus. q̄ habitus manz & actus transit. q̄ habitus nobilior est q̄ act⁹. Itē illud bonū nobilius est qd̄ plus & p̄cipalius remunerat q̄ illud qd̄ minus. Sed grā que est habitus p̄iē principalis & plus remunerat q̄ eius actus. Alii Zach. 4°. dicit exequabit grām gr̄e. i. grām patrie gr̄e vie. ergo nobilior est habitus gr̄e q̄ actus eius. ergo a simili & habitus p̄iē q̄ ei⁹ act⁹. Ad tra fm̄ pb^m. 3°. te. pi. Illud quod est similius meliori. fm̄ optimū qd̄ est in eo est melius sed actus virtutis est similio: deo qui est optimus q̄ habitus. & attenditur ista similitudo q̄ ad illud qd̄ est i do nobilissimū qd̄ est esse purū actū. ergo act⁹ virtutis nobilior est q̄ habitus. Sed p̄iē est virtus. ergo actus eius nobilior est q̄ habit⁹. Rūdeo q̄ act⁹ p̄iē formatus est nobilior q̄ eius habitus. quod pot̄ declarari auctoritate & exēplari manu ductioe & rōe. Auctoritate sic fm̄ pb^m. 1°. etbi. c. 6°. felicitas civilis nō p̄silit in virtute. s; fm̄ eūdez eo. li^o. c. 9°. cōsistit in optia opatiōe fm̄ optimā virtutē cū q̄ fm̄ eundē. li^o. 1°. c. 6°. p̄dē felicitas sit finis civil vite. opatio virtutis nobilior ē ipa virtute. cū q̄ bitus p̄iē format⁹ sit v̄tus. act⁹ penitēdi formatus nobilior ē suo bitu. Hōc idē oīdo exēplari mādu eūde sic se hēt dispositō ad bitū ita aliquo mō se hēt bitus ad actū. q̄ sic dispō ē qd̄ā p̄partio coadunās ad susceptionē bit⁹ ita bit⁹ ē qd̄ā q̄litas disponens potētā & adunās ad eliciēdū actū p̄fectū. & mō p̄fecto. cū q̄ videam⁹ bitū nobiliorē dispōne & dispōne ordinari ad ipm̄ peccā d; actū penitēdi formatū esse nobiliorē suo bitu. & suū bitū ordinari ad ipm̄

Et ad aliqd nobili? eo. Un? puenient d? q? act? pe
 nitēdi est finis prim? bitus pnie. Et cōsequē oīdo
 ppositū p rōnes. duoz p que recedit a malo culpe
 r accedit ad sumū bonū illd ē nobili. p qd magis r
 cedit a malo culpe r pfectius accedit ad sumū
 bonū. sed p formatū actū vtutis magis receditur a
 malo culpe q? p vtutis bitū. longius. n. est a malo
 ceteris pibus q longe est ab eo in actu q? nō ē ab
 eo longe nisi in bitu. p actū ē pfectius accedit ad
 sumū bonū q? p bitū. Un? beatitudo vera ma
 gis cōstitit in actu charitatis pfcē r in actu illi? ha
 bitualis lumis p qd intellcūs eleuat ad videndū
 clare deū q? in bitu charitatis r in illo bituali lue.
 q? nobilitio: est formatus act? vtutis q? bitus. cū
 q? bitus pnie format? sit vtutis. actus penitēdi for
 matus est nobilitio: illo bitu. Ad p^m iopp^m. dō q?
 bitus pnie nō est tota cā nec pncipalio: ps cāc ipi?
 actus penitēdi. cātur. n. actus penitēdi a volūtate
 r ab obiecto r ad ipm eliciendū disponit volūtās
 per habitū pnie. r ad ipandū vtutis actus eliciat
 disponit per charitatē. ita q? in eliciendo pncipali
 or cā sub deo est volūtās. in specificando obiectū
 in disponendo iperatiue charitās. in disponendo
 ad eliciendū pnie habitus. q?uis aut cā pncipal? sit
 effectu nobilitio: nō tñ o3 q? dispō cāc ad pōpre r fa
 ciliter agendū sit nobilitio: actu. Ad 3^m dō q? ma
 ior: intelligenda est ceteris pibus. diuturnior. n. est
 lapis q? equus nec tñ pp b melior ē. Ad 3^m dō q?
 q?uis equales in bitu luis glie r charitatis prime
 equalr deū videāt r eo fruāt supposita equalitate
 natural? vtutis. tñ isti bitus dant maiores aie pp
 bona opa que fecit ex charitate q? si ex bitu chari
 tatis vic illa bona opa nō fuisset vnde gratia vic
 r bona opera p eam elicita cōprehendūf noie gē
 in illo verbo. Exequabit grām gē.

Articulus septimus.

Onsequenter querit de 7° pncipali. r circa b qru

duo. p^o vtz per pniaz possit remitti qdcūqz peccū. 2° vtrū per eam possit remitti tota pena debira peccō.

Primo oīdo q per pniaz non pōt remitti qdcūqz peccatū. illd p quod remittit peccū tante bonitatis d3 esse quāta ē malitia i peccō. s3 malitia peccī est infinita cum sit d bonū infinitū. s3 bonitas pnie nēc est finita. q per pniaz n pōt remitti peccū. Itēz oīs pnia aut est informis aut formata. s3 p pniaz in formē cū nō sit digna nō pōt remitti peccū. nec per formatā. q? presupponit remissionē peccī. sicut itro ductio vni? forme presupponit expulsionē forme pnie. q? p nullā pniām remittit peccū. Cōtra Ezē. 18°. Si ipius egerit pniaz ab oibus peccis suis. sequitur. oīs iniquitatū eius quas opatus est nō recordabor. Item mgē in lra huius di. c. penl. Tal est erga hoies pietas dei. r parū post sequit. q? si ad sumum perueniat aliquis maloz. r inde velit reuertī ad vtutis viam suscipit r libenter amplectit.

Rūdeo q pnia pōt accipi p pnia informi. aut fōmata per grām. r vtroqz mō pōt accipi p bitu vel actu interiori vel exteriori. dico q? pniaz informez sine accipiat p bitu. sine p actu interiori. sine exteriori. sine p oibus simul non pōt remitti peccū nisi

dispositiue in qstū p ipsam disponitur. hō ad suscipiendū grām dei per quā formaliter remittit peccatū. specialius tñ disponit r directius ad peccī remissionē q? quecūqz alia virt? informis. q? oīa peccata in hoc cōueniūt q? vniūqz est quedā iniustitia d iustitiaz legis diuine. r pnia spālī r directe disponit hoīem ad hoc vt possit. velit p rō illa iniuria debitam emendaz facere cū adiutorio dei. Quō aut se bēat ad remissionē culpe pnia formata inferiorius declarabit. Ad p^m in opp^m dō q? q?uis bonitas pnie nēc sit finita. tñ virtus meriti xpi sine q? p pniām nō possē? mereri remissionē peccī aliquo mō est infinita in qstū fuit meritū illius qui bonitatem hēt infinitā. Ad 2^m dō q? r si pnia informis nō sit digna per se. tñ ipsa de congruo meretur suam formationē. r ex cōsequēti peccōz remissionē q? duo xps meruit de condigno vniūqz penitēti fidelit facienti qd in se est. vrin. 3°. li^o. visum est.

Secundo queritur vtz per pniaz possit remitti tota pena peccō debira. Et vtz q? nō. q? sap. 11°.

per que peccat quis p b r torquet. q? cū nō tñ peccet corde. sed r ore. r corpore. nūqz tñ pōt pētere in corde qn sit debitor: pene in corpore. Itē q? tūcūqz pfecte homo peniteat. tñ pnterit teneb. r penitentia iniunctā facere. Item p pniaz non pōt remitti tota pena p peccū contracta. q? multo minus pena satisfactoria cū sit vtilior. Contra latro per pniaz meruit totā remissionem pene peccō suis debite. alr nondixisset ei xps. Hodie mecū eris i paradiso. Item actus exterior: acceptat pp actū interiorē. Un? glo. sup illud Gene. 4°. Respexit d3 ad Abel mentē offerētis nō oblo3 attēdit. que placet ex mūditiā offerentis. cū q? per actū exteriorē possit remitti tota pena peccō debira. multo fort? b pōt fieri per actū pnie interiorēz. Rūdeo q? nō est debitū qn p pniaz rōne sui actus interioris r exterioris sil possit remitti tota pena. peccō debira. vel vt melius dicā exsolui. nāta etiā pōt esse intentio actus interioris q? p eius perfectionē r dolorē sensibilē cātuz ex pfectione actus meret penitēs remissionē totius pene peccō debite. vel p equalentiaz soluit totā penā peccō debira. ita q? si post cōpletū illius cōtritiōis motū decederet nullā penāz in purgatorio sustineret: b aut nō cōuenit cui3 cōtritiōni. q? nō semp cū remittit offensa remittit satisfactoria emēda. Ad p^m in opp^m. dō q? cū p mēbra non peccet nisi instrualr. ita q? b3 Ansel. d pcep. virgia. c. 4°. Quicqd faciūt totū imputādū ē voluntati. illud verbū sap. intelligit fm cōgruitatem non necessitatē. Ad 2^m dō q? post qstūcūqz cōtritiōnez necsa sit cōfō. r alieni? opis exterioris expletio si facultas affuerit. hoc ē pp oblatōez pcepti. q? recedebiliari d3 peccō: nō tñ fm iudiciū dei. s3 ē r3 iudiciū militāris ecclie. Un? actus pēirendi. nec peccatū. nec penā remittit nisi sit cū pposito cōfiteūdi. r iudiciū ecclie subeūdi si facultas affuerit. q? alr actus ille nō est sufficiens. n3 cēt pntio. q? cōtritio est act? penitēdi format? gra. Ad 3^m dō q? pnia ē reīe diū directe ad purgationē psonē n nature nisi in qstū purgatio psonē meret purgationē corruptiōis nature post hāc vitā recipiēdā. iste aut pene q? dicūf cōtracte directe respiciūt naturā. pena autē satisfactoria directe respicit personam.

Articulus octauus.

Consequenter querit de 3. pncipali. et circa b querit duo. 1. vtruz oēs virtutes amisse per pniaz restituit. 2. vtrum bona opa mortificata p cosequēte pniaz viuificēt.

Primo oīdo qd nō oēs virtutes p pniaz restituantur sicut p pniaz restituitur. Signū habemus ē sup ueniēs voluptas in ope. sed multi sunt penitentes q non delectant in actibus oīz vtutū. s; actus eis cōformes cū magno labore et difficultate opantur. s; p pniaz non oēs virtutes restituit. Itē ipōssibile est sī voluntatē inclinari ad aliqd bonū. et ad malū illi oppositū. sed p virtutē voluntas inclinatur ad bonū. s; hīs vtutē nō inclinatur ad malū illi bono oppositū. s; multi sunt penitentes quoz voluntas inclinatur ad malū oppositū bono ad qd inclinat aliqua vtus. s; non oēs virtutes p pniaz restituit. Itē illud p qd virtutes restituitur eaz infusionez pcedit. s; pnia non pcedit vtutes alias. qz oīs vtutes simul infunduntur. s; p pniaz nō oēs vtutes restituit. Cōtra p pniaz penitēs iustificatur. sed gnāl iustitia p qd aliquis in cōspectu dei iustus dī pcedit oēs vtutē. qz innocens vita oēs requirit vtutē. et sicut dicit glo. sup illud psal. feci iudiciū et iustitiā. hic ē asertio innocētis vite. s; p pniaz oēs vtutes amisse restituit. Itē glo. sup illud isa. 57. nō adijciet vltra. aīa sī per pniaz pstinū robur recepit vocabitur bitaculū sci et fiet templū dei. S; pstinū robur nō recipet aīa per pniaz nisi p eam oēs vtutes amisse restituerent. qz robur aīe i vtute cōsistit. s; p pniaz oēs vtutes amisse restituit. Rūdeo dō q p pniaz oēs vtutes amisse restituitur loquēdo de illis vtutibus q in hoīe sunt per infusionez sicut. n. oīsuz est h. 3. di. 17. Charitas nō pōt eē in aīa cū carentia aliē vtutis necessarie ad rectitudinē spūal vite. s; sicut bitus est supius in hac di. p pniaz remittitur oīa peccā q remissio esse nō pōt sine charitate. p pniaz g restituit vtus charitatis ad qd segtur q p pniaz restituit oēs vtutes amisse necessarie ad rectitudinē vite. vñ glo. sup illud isa. 57. Solue vincula collī tui captiua ē. dicit vt grani onere liberata et recipiēs ornāmēta pstinā cesser esse captiua. s; ornāmēta pstinā sunt vtutes q amisse erāt q sūt aīe ornāmēta. Ad p^m in opp^m dō q illud vbu pbi. intelligi de bitu acqstio. hīs. n. bitū infusus pp carentiā acqstī bitus multoties opat bonū cū labōe et difficultate eo q potētia ad b nō est p actus assuefacta. possit tñ infundi in tanta pfectione q absqz acqstio bitu oparet bonū sine difficultate. vel pōt dici q hīs bitū infusus et nō acqstū opatur cū delectatione sub rōe qua est bituarus. qz illa delectatio sit pmitta labōe et difficultati pp carentiāz bitus acqstī et assuefactionē ad opa cōtraria virtuti. Ad 2^m dō q voluntas simul pōt inclinari ad aliqd bonū et ad malū oppositū nō tñ p idē nec eodē mō. cū aut p bitū infusus inclinatur ad bonū et p reliquias male pseruandis q pcessit inclinatur ad malū oppositū non inclinatur ad opposita per idē nec eodē mō. p dicit tñ inclinatus ināstū sunt in eadē potētia sese remittunt. Ad 3^m dō q qzuis actus infuse pnt vtutes alias nō pcedat. m actus pnie acqstio

vel actus penitēdi ipam pcedens pcedit ordie durationis vel nature restitutione amissag virtutūz. **Secundo querit** vtr bona opera mortificata per sequēte pniaz viuificent. Et vtr q non. Et 3e. 18. Si auertit se iustas a iustitia sua. sequit. oēs iustitie eius quas fecerat nō recordabunt. S; si per sequēte pniaz viuificent recordaret. s; psequenter pniaz non viuificatur. Itē qd nō est viuificari nō pōt. s; bona opa mortificata nō sunt. qz pterierit. s; per sequēte pniaz viuificari nō pōt. Itē in quo corripit vita corripit pnie vite. s; illud 1 q corripit pnie vite viuificari nō pōt. s; bona opera mortificata p sequēte pniaz viuificari non pōt. Contra glo. sup illud Joel. 2. Reddā vobis ānos quos cōcedit locusta. dicit nō patiar pte vbertates quā purbationib; pdidistis. S; per illaz vbertates intelligi bonoz operū multitudinē q erat p dicit p turbationibus peccōz. s; opa talia per sequēte pniaz remittuntur. Rūdeo Bona opa vna dicuntur q sūt ex radice spūalis vite q est ē charitas. pp q operas remunerādas ē in vita eterna. hec tñ per sequēte peccū mortale mortificatur nō per se nec absolute s; per accūs et in relatiōe ad peccōz. qz durate peccati mortalis obstaculo hō ptingere nō pōt ad efficaciaz illoz operū. qz cū peccō mortali remunerari nō pōt in vita eterna bona opa dicunt mortua q nō sūt ex radice spūalis vite q ē charitas et tñ sūt bona na opa i mortali peccō scā. dico s; q opa bona mortificata per sequēte pniaz viuificat ināstū p eā tollitur peccī obstaculū quo erat hō indign; cōseq efficaciaz illoz opūz in eterna vita. s; opa mortua nunqz viuificant. qz p se et absolute mortua sunt. qz nō pcesserūt ex radice spūal vite. Ad p^m in opp^m dō q illa auctoritas intelligenda ē de ill q p pniaz ad deū nō reuertit. Ad 2^m dō q qzuis bona opa mortificata pterierit manēt tñ pnia in diuina acceptatiōe q reputatione digna nisi sit ipedimētū ex pte illius a quo talia opa pcesserūt. Ad 3^m dō q in bonis operibus q mortificata dnt nō ē corruptū pncipiū vite per se et absolute. s; p accūs in relatiōe ad peccōrem pp peccī obstaculū. illud aut accūs p pniaz remouetur.

Articulus nonus.

Consequenter querit de 9. pncipali et circa b querit 2. 1. vtrū de peccō p pniaz remissio tenet hō āplius penitere. 2. vtrū peccator p pniaz possit plusqz semel resurgere.

Primo oīdo q de peccō p pniaz remissio tenet hō āplius penitere. Aug. in li. de pnia nō mltū longe p pnia dicit q qdā ē pnia cū actio p totā illā vitā qz in carne mortali degim; pp pna supplicatiōis subeūda ē hūilitate. s; de peccō qz tūcūqz remissio hō tenet per totā vitā suā penitere. Itē de pe. di. 3. 8. p. et h; in lra paz vltra me pnis difficultatis dī b peccōre q semp doleat et dolere gaudeat. Itē hō nō pōt eē certus de lege cōi de remissioe culpe sue inf illud E cel. 9. Nemo scit vtrū odio an amore dign; sit. s; si nō semp penitet periculo discretis se exponit qd gl; vitā tenet. S; p recuperatiōe sanitatis nō d; vti hō medicina curatiua s; sanitatis pseruatiua

sz pnia medicia e curatiua. g nō tenef hō pētere b pccō p remissionē illi. Itē vera pnia reddit hominē innocētē. sz innocēs pētere nō tenef. g hō post pccōz remissionē de illis penitere nō tenef. Rūdeo q pnia pōt accipi p pnia q ē virt^o vel p pnia q ē facim. dico g q de pccō remisso per pniaz q ē virtus tenef hō facim pnie suscipere si pōt. sz accipiēdo penitere p exteriori actu virtutis nō tenef hō penitere de pccō per pniaz remisso s qstū ad culpā s qstū ad penā. Silt nec loquēdo de penitere in qstū dicit interiorē actu virtutis nisi in cāu. f. qn non adest pbabilis cōiectura de remissioē peccati. aut qn de pccō suo ex deliberatione recogitat. tūc. n. illud detestari tenef. nō. n. fideliter suat reparatū sedus diuine amicitie cui actu nō displicet qn de b deliberat illud qd inter ipm s deū cā fuit inimicitie. p. tinue tū tenef habitualr penitere. qz nō pōt dimittere bitū pnie nisi ruendo in pccōi mortale. de bitū aut pnie aut de interiori actu in cāib^o supradcis intelli g d3 illud verbus Aug. 2°. li. de sacra. pre. i. c. 2°. cū dicit. Necessē hēs semp peniter. satisfaccere potes. nimis facere nō potes. melius est vt plus facias q minus. Silti mō intelligēde sunt due anctoritates ad p. imā prez allegate. Ad 3^m dō q quia hō nō pōt cert^o esse de remissione peccati certitudine sciētie. id sufficit certitudo pbabil coniectura ad b q se exponat discrimini si ita nō vacat actu penitendi sicut anqz hiet pbabilē cōiecturā de remissioē ne peccati sui. tūc aut ē probabilis piectura qn hō fecit qd in se ē dolēdo. cōfiteudo. satisfacciendo. s ppositū cauendi habēdo. Ad 3^m ad prez alias dō q frequēter ea que sepanf in inferiori vniunt in superior. s id q: superior ē medicina spūalis qz corporalis. magis pōt reperiri in ea aptitudo ad curandū s ad sanitatē recuperatā cōseruandū qz in vna medicla corporali. s tū qnqz inuenif in corp. alibus aliqd cōferens sanitati recuperāde s cōsuatiōi recuperate. Ad 2^m dō q innocēs duplr pōt dici. Aut qui non ē nocēs nec fuit. s talis innocēs penitere nō tenef. sz sic pnia nō facit pccōz innocētē aut q nō est innocēs. sz tū fuit. s talis innocēs penitere tenef interius in casibus supradcis s b mō pnia pccōz red dūt innocētē.

Secundo querit vtz pccō: p penitentiaz possit plusqz semel resurgere. Et vt q nō. q non pōt a vera pnia cadere nō pōt plus qz sel per pniaz resurgere. sz vere penitēs nō pōt a pnia cadere. qa vt b: de pe. di. 3. s. p^o. Ināis est pnia quā sequēs cl pa coluimat. g pccō: per pniaz non pōt resurgere plus qz semel. Itē Ap^o ad Hebr: eos 6°. Impossibile est eos q semel sunt illuminati. sequit s: plapfi s: rursus vocari ad pniaz. Itē 13°. q. 4. Est iusta. in fine. facilitas venie icentiuū tribuit delinquēdi.

Cū g deus nulli debeat retribuere incētiū delinquēdi. tribueret aut si penitenti parceret plus qz sel. g remittit peccā p pniaz pl^o qz sel. Cōtra mīaz nō negat deus hōi quā pcpit hōi ab hōie impēdi s: vt b: 1° Math. 18°. Deus vult q hō pcat hōi quotiescūqz in ipm peccauerit. g deus peit hōi quotiescūqz penituerit. Itē de pe. di. 3°. s. Itē q frequēter. di q rps tot sanauit claudos cecos s aridos ne desper sepe pccōz. Rūdeo q pccō: per pniaz pōt plus qz semel resurgere sicut probaf in lra plurib^o

anctoritatib^o s exemplis. qd s rōne declaraf. Hō a vera pnia pōt excidere s verā pniaz recuperare. sz vā pnia nūqz caret pccōz remissione. q aut hō a vera pnia possit excidere. pōt pbari p silem modū q sup^o. li. 3° di. 31. pbatū ē q charitas possit amitti in nō pfirmatis. p:terea ē in subiecto verribili. f. in volūtate nec pfirmatio in futurū d. ei^o cēntia ē. Qd aut verā pniaz possit recupare. pbo. q: hō qz dū ē in vita pōt facere qd in se ē vt sibi detur a dō pnia vera. sz oi facienti qd in se ē deus dat pniām verā. alr. n. nō pulsaret hōiem vt faceret qd in se ē d: aut Apoc. 3°. i. ei^o psona. Ego sto ad hostiū s. pulso. Qd aut vera pnia nūqz careat pccōz remissioē. pbatur sic. d: de pnia di. 3°. s. Itē q frequēter. s recitat mag^o in lra b^o di. c. penl. Constat ei multū peccā displicere q semp psto est ea destrucere. sz si vera penitētia alii careret peccati remissioē. de^o nō cēt semp psto peccā destrucere qz hō p verā pniaz qstū ē i se remouer ase oē qd resistit destrucioē peccati. p:terea ad pncipale Aug. li. i. retrac. c. 18°. de quocūqz pessimo in hac vita pmitto nō ē despādū. sz si p pniaz nō possz hō resurger plus qz sel. de peccate mōtalr p^o pniaz cēt dspandū. g p pniaz pōt pccō: resurgere pl^o qz sel. imo quotiescūqz ve pēituerit. Ad 3^m in opp^o dō q miorē fla. ad pbationē dō q pnia qz se quēs clpa cōsignat iamis d: nō qz nō fuerit va. sz qz i sufficiens ad vitā cōnā obtinēdā vt carēs fructu illius pnie qz nō sege^o clā s fruct^o ē vitatō gebēne s ade pō glie. s sic expōit glo. ibidē. s mgt i lra nō mltūz an mediū di. pntis. Ad 2^m dō q ibi nō negat Aplos pccōz posse p pniaz resger plus qz sel. sz penitēte p^o relapsū inuocari posse. 2°. p bap^o. vii glo. ibidē. Im possibile ē eos motos ad pniaz q b acceptū sel rursus inouari. i. sbaptizari p^o pniaz. Ad 3^m dō q faci litaf vēie qz^o ad rēssioē pene satisfaccioē icētiū tribuit dliquēdi. s sic pccō: nō pseg^o facilir veniā. qz d lege cōi dō sep erigit p pccō penā satisfaccioē. sz qstū ad rēssioēz offēse n tribuit. icētiū dliquēdi. sz magis cauēdi pccōi ex amoi. s diffidēsus vēie qstū ad offēnsaz occasioē tribueret desperationis.

Articulus decimus.

Unsequenter qrit d. 10. pncipali. Et ar^o hārit^o 2° p^o vtz

pnia sit alijs vtutib^o pō: origie. 2° vtrū sit alijs vtutib^o prior dignitate.

Primo oīdo q sit alijs vtutib^o pō: or origie. i. iudicium ē

alijs pntib^o edificij pntū origie. Sz ap^o. ad hebre. 6° die pniaz cēfūdantū. g ē alijs vtutib^o prior origie. Itē glo. si illd math. 3°. Pniaz agite. die q pnie vtutē p pniaz pimer veterū hoiez. Itē p^o ordienature ē recessus a finio a q^o qz accessus ad terminūz ad quē. sz p pniaz ē recessus a pccō q ē finio^o a q^o p als vtutes ē accessus ad deū q ē termin^o ad quē. g pnia ē alijs vtutib^o pō: origie. Cōtra eoz q sil sūt vniū ē origie p^o alio. Sz oēs vtutes sil infūdūf. g vna nō ē origie pō: alia. Rūdeo q de pnia s alijs vtutib^o possum^o loq qstū ad eaz cēntias q sūt biez vel qstū ad eaz actus. quoz istoz mōz pōt cōpera ri virtus pnie tam infusa qz acquisita ad virtutes alias. Dico ergo q qstū inter habitum penitentie infuse s alias virtutes infusas non sit proprie loquendo ordo originis. quia a deo immediate tan

tum est earum origo et simul omnes infundit, tamen in quantum habitus pnie non est natus esse in anima nisi si binaria fide et spe. nec habitus charitatis nisi mediante bitu pnie. scilicet in subd in quo potest habere principales sui actus. q non est nisi respectu mortalitatis peccati. id alio modo potest dici bitus infuse pnie potest origine bitu charitatis et posterior fide et spe. quantum autem ad actus virtutum magis proprie attendit ordo secundum originem. actus n. pnie ut in pluribus oritur ex actu timoris quantum ad timorem et actu amoris. timor autem et amor est ex actu fidei de creaturis timenda et amanda. et id actus fidei et timoris potestates sunt origine actu penitenti. et quod est virtus pnie peccati detestatur in spe venie. actus penitenti presupponit actum sperandi quibusdam virtutibus est origine posterior. et quibusdam potest. Et de his satis patet quod dicitur de coparatione pnie acquirere ad alias virtutes acquiras quantum ad ordinem originis. Ad primum in oppositum dicitur quod fundamentum non tamen est alijs partibus prius origine. scilicet eorum et firmatiuus cui suscipitur. et id virtus aliqui de fundamentum vel quod origine potest. vel quod aliaz firma: una seu sustentatiua sub ratione virtutis. de etiam virtus potest vel in doctrina christiane religionis vel in civitate edificij spiritualis. primo modo pnia est alijs virtutibus potest. vnde tamen ipse et percursor Johannes doctrinam christiane religionis a pnia incepit. Et huiusmodi dicitur Apolo. ad Hebr. pnia esse fundamentum. scilicet ratione positatis in civitate edificij spiritualis et suscipitur fides positatis fundamentum. ad Heb. 11. et prima Cor. 3. Ratione autem firmatiouis in aduersis fortitudo de etiam fundamentum. vnde super illud Luce. 12. Ne terramini ab eis qui occidunt corpus dicuntur glo. quod fortitudo est fundamentum fidei. ratione etiam firmatiouis virtutis in personis humiliter dicitur fundamentum. Unde Bern. 2. de consideranda ad Eugenium. c. 8. Bonus fundus humilitas. quod etiam charitas potest origine alijs virtutibus in quantum formate sunt et maxime alie firmantur per eam. id est de fundamentum. vnde apostolus ad Eph. 3. In charitate radicati et fundati. Ad 2. dicitur quod illud verbum dicitur intelligi de formata pnia informis. n. non pimit veterem hominem nisi dispositiue et quod pnia magis de primo disponit ad formam virtutum que est charitas quam aliqua alia virtus. id prius origine de formari quam alie in via reformatiouis. Ad 3. dicitur quod quantum in exercitio motus exterioris potest sit ordinare recessus a finem a quo est accessus ad finem ad quem. tamen in intentione est eorum. et id quod interioris motus in quantum sunt voluntarii pmit ad intentionem in eis prius est ordine nature accessus ad finem ad quem est recessus a finem a quo voluntas. n. a malo recedit propter bonum. Ad argum in oppositum patet quod dicitur de deis in questione.

Secundo querit ^{utrum pnia sit alijs virtutibus potest dignitate. Et ut quod sic. ca potest est dignitate caritate. sed pnia restituit virtutes amissas ut super ostendit est. et virtutibus alijs dignior. Item illa virtus est alijs dignior quam huiusmodi dignior actus. scilicet recedente deo qui est actus nobilissimus est actus pnie. et est in omnes virtutes dignissima. Item adpositum dignius est quam per se. scilicet pnia formata dicitur adpositum ex bitu pnie et charitate. et pnia formata est charitate dignior et ex parte omnium virtutibus alijs. Contra Aug. 15. de tri. c. 18. dicitur de charitate quod nulla est isto dei dono excellenti. et pnia non est dignior charitate. Ratione illa virtus est dignior quam dignior huiusmodi obiectum. et sub ratione digniori. et quod virtutes theolo. de}

habetur obiecto. morales autem non. digniores sunt theolo. virtutes quam morales. cum pnia sit virtus moralis. quod est potestual iustitie ut super ostendit est. sequitur quod virtutes theolog. digniores sunt pnia. Inter autem morales virtutes ille sunt digniores quam magis de proprio deum sic finem respiciunt. he autem sunt latra et pnia. quare actus sunt circa quod directe et immediate ordinantur ad diuinum bonum. et id in virtutes morales sunt nobiliores. et quod latra principali respicitur tederat in bonum. et ex parte recessum a malo. pnia autem eorum. id dignior est latra quam pnia vnde ut ostendit est h. 3. di. 9. Inter omnes virtutes morales latra est virtus nobilior. Ad primum dicitur quod pnia non est causa restitutiouis virtutum amissarum nisi sic dispositio quod non oportet ad disponere esse nobilitate habitu ad quem dispositur. Ad 2. dicitur quod recedente deo potest ad pnia disponitue ad fide et spe et charitate principaliter. Ad 3. dicitur quod pnia formata non est adpositum ex bitu pnie et charitatis. sic neque forma formata est adpositum ex materia et forma nec sic de pcedi quod materia formata sit dignior forma. sic non de pcedi quod materia formata sit dignior sua forma quam est charitas.

Articulus undecimus.

Consequenter querit de ipsa pnia principali. Et circa hanc querit. 1. pnia virtus solennis sit iterabilis. et quibus personis debeat imponi. Secundo querit illa que ad ritum illius pnie requirunt.

De primam ^{querit de ipsa pnia se creta. publica et solennis et est ois solennis publica. sed non querit. solennis autem non iterat ne ex sui iteratone yntescat. et quod rememoratio est expulsiois peccatorum pariter de paradiso terrestri quam semel tamen facta est. et ne dicitur in terra ultra me peccatis di. huiusmodi grauidibus horrendis que ac manifestis delictis tamen imponit. de hac dicitur decretorum di. 50. Si quis post remissionem. scilicet pcedit quod dicitur pnia que solennis appellat quam semel tamen in ecclesia pcedit. hec clericis imponenda non est. vnde ca di. In capite. scilicet hac autem dicitur quod hac pnia nulli vniuersi clericorum agere pcedit. atque id huiusmodi penitentes ad clericos admitti pibent quod est pbat per illud quod habet ea. di. pfirmata. et duobus captis se. nisi sint clerici depositi. tunc. n. eis potest solennis pnia imponi. et quod huiusmodi est per clericos dignitatem. ut posse pcludi quod nec laicis personis insignibus nec religiosis debet imponi per statutum dignitatem. Inuenitur etiam non facile imponenda est per cratis fragilitate. ut habet e. di. penitentes. personis autem alijs a pcedit tam viris quam mulieribus potest imponi.}

De secundam ^{querit de ipsa pnia se creta. publica et solennis et est ois solennis publica. sed non querit. solennis autem non iterat ne ex sui iteratone yntescat. et quod rememoratio est expulsiois peccatorum pariter de paradiso terrestri quam semel tamen facta est. et ne dicitur in terra ultra me peccatis di. huiusmodi grauidibus horrendis que ac manifestis delictis tamen imponit. de hac dicitur decretorum di. 50. Si quis post remissionem. scilicet pcedit quod dicitur pnia que solennis appellat quam semel tamen in ecclesia pcedit. hec clericis imponenda non est. vnde ca di. In capite. scilicet hac autem dicitur quod hac pnia nulli vniuersi clericorum agere pcedit. atque id huiusmodi penitentes ad clericos admitti pibent quod est pbat per illud quod habet ea. di. pfirmata. et duobus captis se. nisi sint clerici depositi. tunc. n. eis potest solennis pnia imponi. et quod huiusmodi est per clericos dignitatem. ut posse pcludi quod nec laicis personis insignibus nec religiosis debet imponi per statutum dignitatem. Inuenitur etiam non facile imponenda est per cratis fragilitate. ut habet e. di. penitentes. personis autem alijs a pcedit tam viris quam mulieribus potest imponi.}

pus mittat. deinde cilicio capita eorum cooperiat. et cum gemitu et crebris suspirijs denunciaret eis. quod sic Adam peccator est de paradiso. ita et ipsi pro peccis ab ecclesia abiciuntur. postea iubeat ministros ut eos ex ianuâ ecclesie expellant. clerici vero persequantur eos cum risu. In sudore vultus tui vesceris pane tuo etc. ut videtes sciam ecclesiam per facinorosos suos tremescam atque commotâ non paupercatam peniam. in sacra autem domini cena rursus ab eorum decanis et eorum presbyteris ecclesie luminibus repitentur. et sic die glo. ibidem ita sit quolibet anno ut rali die mittantur in ecclesiam. et sic stent in ecclesia non tamen cohabitent cum alijs in eucharistia vel osculo. et sic erunt usque ad octavam pasche. et tunc iterum exhibentur ecclesie et erunt ex ecclesia usque ad tale die sequentis anni. et sic fiet usque ad finem penitent. et si bene penitent. anno vel 3. potest eis reddi ingressus ecclesie.

Circa istam Pnia est scda tabula post naufragium. h. p. similitudinez dem est. Pnia. n. tabula in mari est navis que cum aliquo frangit. pringit quique aliquid adheret alicui tabule navis per cuius adiutorium applicat ad portum salutis. sic dico quod exiit in mari huius mundi. baptismus est sic prima tabula. i. sic nauis a cuius gratia cum hoies cadunt restat eis pnia tunc tabula. cuius cuius adiutorio deduci potest ad portum salutis. istud est sic. quod pnia est tabula post naufragium facta ab illa que est ante naufragium vocado per naufragium originale peccati. eo quod originale peccatum et ei sequente sunt quodam fractio integritatis que in primis parentibus a sua condicione habuerat. istius est. f. caris fructu illius penitentia supple. quia huius illa pnia qua sequens culpa non inquitur. h. pnia peccatorum. i. in quibus aliquis peccaverat etiam si ad summum quod pueniat malorum. f. in comparatione aliorum.

Sicut pncis etc. Supinus excludit magis errorem dicendum quod pnia non est iterabilis. h. dic excludit errorem dicendum quod pnia est divisibilis et dividitur in tres. primo remouet errorem dicendum quod pnia est vno peccato sine altero valz tunc quod agitur. 2. errore dicendum quod tunc non valeat. tunc valz quod de peccato altero perit. ibi. Quibusdam tamen. 3. ponit auctoritates quod veritas affirmat ibi. Satis arbitror. Prima in duas. primo determinat auctoritatem prophetice que illi inducebatur per se. 2. auctoritates secundorum. ibi. Alias quoque. primo in tres. primo ponit dubitationem. 2. solutionem ibi. Sed huius. 3. dubitationis oritur ex solone explanatione. ibi. Aliter de. Illa pars que ibi incipit. Alias quoque dividitur in duas partes. primo recitat auctoritates que illi errantes per se inducebant et eorum rationes. 2. subiungit per se solones ibi. His videri. Illa pars que ibi incipit. Quibusdam tamen. in qua remouet errorem dicendum quod pnia de vno peccato sine alio valz quod alio cõtere. dividitur in tres. primo ostendit quod non valz ad meritum vite eterne. 2. quod valz ad remissionem pene ibi. primo etiam. 3. subiungit confirmationem vtriusque ibi. Et huius. Illa pars que ibi incipit. Satis arbitror. dividitur in duas. primo ostendit quod non potest dividitur pnia. Secundo ostendit que sit vera pnia ibi. Et permissis.

Articulus primus.

Circa hanc di. querendum est principaliter de. 5. primo de satisfactione in generali. 2. de etia. 3. de ieiunio. 4. de oratione. 5. de restitutione. Circa prima querunt. 8. primo utrum satisfactio sit actus virtutis. Secundo utrum homo possit satisfacere deo pro culpa. Tertio utrum satisfactio debeat fieri per opera penalia. Quarto utrum si cella que deimitur vel venire permittit super penitentes sint per eis satisfactoria. Quinto utrum possit fieri satisfactio per opera que sunt in mortali peccato. Sexto utrum homo possit satisfacere deo vno peccato mortali sine alio. Septimo utrum deus possit remittere peccatum sine aliqua satisfactione. Octavo utrum enumerentur sufficientes partes satisfactionis. f. oratio. ieiunium. et elemosina.

Primo ostendo quod satisfactio non sit actus virtutis. Actus virtutis est utilis Sed satisfactio cum sit debita est inutilis. de. n. luce. 17. Dicite mihi inuiles sumus. quod debemus facere secimus. satisfactio non est actus virtutis. Item philosophi. 2. ethi. c. 6. Virtus est habitus electivus Sed satisfactio quicquid non est electiva. sic cum aliquis de sua voluntate satisfacere velit. satisfactio non est actus virtutis. Contra Diego. in quodam omelia super illud matthei. 6. Si quis vult post me venire. dicat quod dominus noster tria opposuit medicamentum peccatis ut lubricis. penitentiam. tenacibus largitate etc. satisfactio peccati est per virtutem vel per actum virtutis per satisfactionem aut destruit peccatum. quod cum non sit virtus est actus virtutis. Rudeo quod quibus satisfactio sit manifestum satisfactio esse actum virtutis. cum sit actus penitentia que virtus est. ut superius ostensum est. h. tamen et aliter declaratur. Satisfactio est. n. pillata iniuria voluntaria recõpensatio secundum iustitiam equalitatem cum proposito non committendi nona iniuria. h. est quod implicite de peccato di. 3. 5. j. recitat in ista huius di. c. 5. et sumptum est de ecclesiasticis dogmatibus proponere. 23. Satisfactio penitentia est peccatum cum excidit. nec eorum suggestioibus aditum indulget. per recõpensationem. n. penitentiam esse peccatorum excidit. et per postum cavendi a futura iniuria peccatorum suggestioibus aditus non indulget. Sed facit recõpensationem huius equalitatem iustitiam actus est virtutis iustitiam. ut videri potest ex deis philosophi. 5. ethi. c. 7. et pluribus alijs locis. satisfactio est actus virtutis. Ad per in oppositum de quod minor est salus. debita. n. merito tamen est iniquum induit rationem voluntarium. sic. n. homo facit de necessitate virtutem. Cui illa auctoritas intelligenda est de inutilitate opposita peccati. sic per erglo. ibidem. Ad de quod cum aliquis de voluntate suam satisfacere compellitur si est compulso sufficiens illa satisfactio non huius rationem virtutis nisi per comparisonem ad iudicem quod ad satisfactionem compellit. Cui et sic compulsum non satisfacit deo.

Secundo queritur utrum homo possit deo satisfacere pro culpa. Et videtur quod non. Anselmus. primo libro. Cur deus homo. ca. 13. Debet omnis qui peccat honorem deo quem rapuit solvere. et hec est satisfactio. Sed homo non potest deo solvere debitum honorem. quia in infinitum est honorandus. ergo homo non potest deo satisfacere. Item satisfactio fieri non potest de eo quod ex alia causa est debitum. Sed ratione beneficii a deo accepti non est aliqua creatura que non debeat deo id quod est secundum Augustinum libro. 83. questionum. q. 68. in

fine, et etiam secundum Bernardum de diligendo deo, c. 16. homo non habet de quo possit deo satisfacere pro peccato commisso. Item grauius est peccatum mortale actuale quam origiale peccatum. Sed nullus purus homo satisfacere potuit pro peccato originali secundum Anselmum, lib. 2. Cur deus homo, non multum longe post principium, ergo multo minus potest satisfacere pro actu peccato mortali. Contra de peccato, di. j. Si cuius. Hoc idem sacrificium ex lege offert penitentis de satisfactione ecclesie iudicio sibi imposita scilicet ecclesie. Sed tale satisfactorie ereq potest homo, ergo potest deo facere satisfactorie que est sacrificium secundum legem, talis autem est satisfactorie debita. Item quod ille qui peccat est misericordior: tanto facilius satisfieri sibi potest. Sed deest misericordior: disium, ergo homo facilius potest satisfacere deo.

Rideo homo potest satisfacere deo, dupliciter potest intelligi, aut cum alteri adiutorio, aut sine. primo modo dico quod homo potest satisfacere deo in virtute, scilicet meriti christi, cuius princeps est homo per veram fidem, aut modo homo satisfacere non potest deo. Unde secundum Augustinum in eucha, versus finem. Nec antiquorum quousque iustorum propter christi fidem, salutem potuit inuenire, homo non potest deo non potest esse rependere, nec hoc ab eo exigere, sed si fecerit simulando illud quod potest plus ab eo non regredere. Ad primum in opus deo quod si homo se non possit deo reddere debitum honoris secundum equitatem iustitie tamen christi meritum et dispositio penitentis faciens quod in se est simul facta deo reddat honoris debiti et sunt debita satisfactorie pro peccato secundum equitatem iustitie non compensantis meritum penitentis, sed secundum quod iustitia est predecetia diuine bonitatis, satisfactorie autem merito christi coniungit non realiter, sed per veram fidem ipsi penitentis, per quam est princeps illius meriti. Ad 2. deo quod deus ex liberalitate sua non se firmitati descendens homo constituit mensuram eorum ad quod non necessitate tenet quod est ob seruanda preceptorum ut de reliquo, id est de operibus super erroga rionis possunt satisfacere pro peccato, quod opera non debemus deo debito gratuitatis, non vult tamen tamen nobis peccata ut sibi debeant debito necitis nisi ratione voluntatis, vel satisfactorie pro peccato. Ad 3. deo quod quousque peccatum originale non sit ita graue persone sic peccatum actuale mortale, tamen grauius est nature, quod inficit non tamen personam, sed naturam, ita quod pro personam mediate nature, id est pro illo satisfactorie non potuit nisi propter deum totam nature humane. Quare concludit Anselmus, lib. 2. Cur deo, c. 7. quod illius quod satisfactorie curus erat pro primo peccato, oportuit esse peccatum deum et hominem, purus, non homo totum humane nature propter deum non potuit. Propter tamen aliter dicit ad artem quod pro peccato originali ipse solus satisfecit. Unde a nobis nulla acquirat satisfactorie pro originali peccato, sed tamen baptismi susceptio pro quibus homo primo efficit princeps meriti christi, pro actuale autem mortali cum satisfactorie meriti christi regit de lege eorum aliter satisfactorie penitentis non propter imperfectionem meriti christi, sed quod deus vult et pro sui honore et bona nostrum, ut per his que voluntate propria mittimus vel omittimus voluntatis proprie satisfactorie aliquam faciamus. 2. artem, ad partem secundam non peccat quod maior non est vera nisi suppositis peccatis offensis, offensa autem deus est grauius, et idem homo se satisfactorie non potest deo, sic possit homini, quousque deus sit homo incomparabiliter misericordior.

tertio querit vtrum satisfactorie debet fieri pro opera penalia

Et vtrum quod non, quod quod opus sit cum maiori charitate, tanto est magis meritum, et tamen minus penale, sed si satisfactorie deberet fieri pro opera penalia, illud quod

diminueret penalitatem, diminueret satisfactorie, ergo non deus fieri pro opera penalia. Item per Bernardum, c. 3. Medicie pro opera inate sunt fieri, sed quod sunt peccata penalia, sic tristitia, ita ergo satisfactorie pro talibus peccatis deus esse pro opera desiderabilia. Contra de peccato, di. 3. 3. 1. Ignia est quedam dolentis vindicta puniens isem quod dolet commisisse, sed dolor vindicte, punio, res penales sunt, ergo penitens satisfacere deus pro opera penalia.

Rideo quod opus penale dupliciter potest intelligi, aut ratione generis operis, aut ratione operantis loquendo de opere penali primo modo dicto, satisfactorie est pro peccato pro opera penalia, et pro emendatione culpe propter et preseruacionem a futura culpe, non debet pena, pene est secundum per Bernardum, c. 3. medicine sunt, sed non tamen curatiue, sed etiam preseruatiue loquendo de opere penali, 2. modo non deus, quod frequenter opera ista est ex suo genere penalia ratione feruentis charitatis in operante sunt ei delectabilia, et sic peccabat per artem, ad partem penam.

Ad 2. deo quod quousque aliquibus peccatis sint annexe pene sensibiles, tamen in quibus sunt actus voluntarij aliquam delectationem habent, quod sic de puer, 13. Desiderium si compleatur delectat animam.

quarto querit vtrum flagella que imittit deus, vel veniunt

permittere super penitentes sint, pro eis satisfactorie. Et vtrum quod non, illud quod est satisfactorie pro peccatis non est detestandum nec respiciendum, sed temporalia flagella sunt detestanda et respicienda. Unde Augustinus, 10. libro, cetera, c. 16. Ulbe aduersitatibus seculi, ergo peccata flagella non sunt pro sustinentibus satisfactorie. Item satisfacere non puenit nisi illis qui peccauerunt, sed temporalia flagella quousque imittuntur hominibus non pro peccato, sic patuit in iob, ergo non sunt satisfactorie. Contra ea que castigant peccata sunt satisfactorie, sed sic dicit Augustinus, pro de cetera, dei, c. 30. Quia deus me aduersis rebus eragitat aut merita examinat, aut peccata castigat, ergo temporalia flagella sunt satisfactorie. Item illud est satisfactorie quod ad patientiam erudit bonos et facit eos deum frequentare impellatibus crebris, sed sic dicit Augustinus, pro de cetera, c. 8. flagellum dei ad patientiam erudit bonos. Et Bernardus de diligendo deo, c. 25. Ex occasione frequentium necessitatum crebris necesse est impellatibus deum ad bole frequentari, ergo temporalia flagella satisfactorie sunt pro sustinentibus ea. Rideo quod sustinentes flagella sibi iniuncta pro opationem iustam cuiusmodi sunt omnia illa que deus infligit siue pro actione iniuncta cuiusmodi sunt aliqua que deus frequenter a peccatis infligit iuste permittit non satisfactorie ea sustinendo sub ratione qua patiens tamen, quod sic voluntas sustinetis nullo modo compas ad ea ut actiuus principium, 03 autem quod meriti sit actiuus principium voluntas illius qui meret. In quantum tamen voluntas sustinetis ea patientem sustinet intentione remissiois pene sibi debite pro suis peccatis sunt sustinentes satisfactorie manum, sed formaliter ipsa satisfactorie in actu voluntatis consistit, flagella tamen que ipsemet deus immittit maioribus efficaciam habent inclinandi voluntatem ad bona quam illa que non immittit, sed imitti permittit. Ad primum dicendum quod illud verbum Augustinus, intelligendum est per comparisonem ad infirmos propter impatientie periculum, quod sicut dicit primo de ci, ca. 60. In eadem afflictione mali detestantur et blasphemant, boni autem precantur et laudant. Ad secundum dicendum quod sicut idem opus quod in innocente non fuit satisfactorie est in penitente satisfactorie, ita

scilicet

idē flagellum pōt esse innocenti materia maioris meriti & in penitente materia remissioris pene peccati. Argumēta ad prē aliā pcedūt p cōparationē ad illos q flagella illa sustinent patiēter.

Quinto q̄ritur vtrū possit fieri satisfactio p illa q̄ sūt in mortali peccō. Et vñ q̄ sic. q̄ aliq̄ sunt opa q̄ nō sunt satisfactoria nisi in v̄tute meriti xpi. s̄ illa nō sunt opa sc̄a in charitate q̄: si sili^o dei nunq̄ fuisse incarnat^o nec incarnādus. tñ opa sc̄a in charitate essent satisfactoria p peccō p̄sonē. q̄ opa sc̄a est charitatem sunt illa q̄ sunt satisfactoria. nō nisi i meriti v̄tute xpi. Itē totū vnū op^o est meritorium i v̄tute bone itēndis p quā fuit icboatū. q̄ s̄litter si hō icboat satisfactiōnē i charitate & peccet mortali an cōplētum i v̄tute p̄ncipij totū residuū erit satisfactoriu.

Itē de^o p̄ncio: est ad miserādū q̄ ad p̄dēnādū. S̄ nullū malū de^o relinq̄t ipunitū. q̄ nec aliq̄ bonū irremuneratū. S̄ opa sc̄a in peccō mortali nō sūt meritoria vite eterne. q̄ ne sint irremunerata ōs q̄ sunt satisfactoria p pena debita culpe. Cōtra aplis p^o cor. 13°. Si distribuero in cibos pauper̄ oēs facultates meas. & si tradidero corp^o meū ita vt ardeat charitatē aut nō habuero nihil mihi p̄dest. Item v̄tus satisfactiōis est opire peccōrū multitudinem. S̄ bē p̄p̄iū charitati. Clū. j. pe. 4° Charitas opit multitudinē peccōrū. q̄ nullū opus sc̄a est charitates est satisfactoriu. Rūdeo q̄ nō pōt fieri satisfactio p opa q̄ sunt in mortali peccō. de^o. n. cū bonoz nō ruz nō egeat opa hoīs nō acceptat tāq̄ remuneratiōe digna nec tāq̄ satisfactoria nisi acceptet opantem. Clū. ge. 4°. dī. P̄ncip̄ resperit dñs ad abel. & p^o subiungit. & ad numera ei^o. S̄ de^o nō acceptat hoīem cr̄itē in peccō mortali. q̄ in illo statu est iniustus dei. q̄ opa cr̄itis i mortali peccō nō sūt do accepta tāq̄ satisfactoria. sed sine illa acceptatiōe satisfactoria esse nō pōt. Ad p^o i opp^o dō q̄ opa sc̄a in charitate nō sunt satisfactoria nisi in v̄tute meriti xpi in q̄tū ex c̄na ordinatiōe diuina h̄re nō possumus charitatē p quā remittunt peccā sine v̄tute meriti illius. & si sili^o dei nunq̄ incarnatus nec incarnādus fuisset. aliā viā ordiāss̄ de^o p quā penitentes a deo reciperēt charitates p quā remittunt peccā. vt n. dīc ang^o. 13. d̄ tri. c. 10. Alio mō de^o nos liberare potuiss̄ q̄ p mortē xpi si voluiss̄. Ad^o dō q̄ op^o icboatū ex bona itēndis meritorium est i v̄tute illi^o nisi interrūp̄at p actū h̄riū. ita vt illud qd sequit non p̄t nec cū intētiōe p^o nec s̄m actū nec s̄m h̄riū. sc̄a aut tali interrūptiōe illud qd sequit actū h̄riū non esset meritorium i v̄tute p̄ncipij itēndis. satisfactio aut icboatā in charitate p peccō mortali interrūp̄at ita q̄ illa opa q̄ sequant nō p̄tinant cū p^o radice s̄m actū nō s̄m h̄riū nec mediate nec imediate. Ad 3°. dō q̄ de^o nullū hoīem relinq̄t irremuneratum qn aliquo mō remuneret. Clū q̄uis opa sc̄a i peccō mortali nō remunerent q̄tū ad meritū vite eterne nec q̄tū ad remissionē seu diminutionē pene debite peccō s̄ iustitiā legis diuine tñ remunerat: vel quo ad t̄paliā bona. vel in q̄tū disponit ad iclinādū aures diuine misericordie ad opantē. hec tñ remuneratio nō est ex debito s̄ ex libalitate diuine misericordie. Ad aut reliqui dicūt q̄ p̄p̄ illa operans si moriat sine penitentiā minozē penā sustinebit in inferno. nec sic d̄s itelligi q̄ p̄ illa minuat penā q̄ peccis prioribus

debebat. sed q̄ iterū qd faciūt. illa bona cauet sibi a malis q̄ si facerēt aplius punirent.

Exto queritur vtrū homo possit satisfacere de vno peccō mortali sine alio. Et vñ q̄ sic. Ad pōt satisfacere de vno peccō veniali sine alio. q̄ a sili^o de vno peccō mortali sine alio. Itē hō pōt satisfacere de vna pte pene sine alia. q̄ nō explet totā suā penā simul. q̄ a sili^o pōt satisfacere de pena debita vni peccō sine satisfactiōe de pena alij peccō d̄bita. Itē hō debito: alij hoī plibus de causis pōt soluere de bitū p vna cā nō soluēdo debitū p alia. q̄ a sili^o hō de bens penā pro plurib^o culpis pōt soluere penā pro vna culpa nō soluēdo penā p alia. Cōtra d̄ pe. di. 3°. s̄. Adis auctoritatib^o. illoz sn̄a destruit qua euz q̄ pluribus irretit^o fuit asserit vni^o delicti penitētia eiusdē veniā d̄no sequi sine alterius criminis p̄nia. Itē de pe. di. 5°. c. vlti. & recitat m̄ḡ in l̄ra huius di. c. pe. falsam p̄niam esse p̄tat cum sp̄retis plib^o de vno solo p̄nia agit. aut cum sic agit de vno vt nō discedat ab alio. Rūdeo q̄ peccū est iniuria cōtra deū que in q̄tū est q̄ equalitate amicitie inf hoīminē & deū est dei offensua. & in q̄tū q̄ equalitate iustitie q̄ respicit debitū necit̄is est punitiōe digna. & lo quo: hec de eq̄litate nō que sit eq̄litas simplr. q̄ talis nō pōt esse inf hoīem & deū. sed d̄ eq̄litate p cōparationē ad hoīs facultatem. q̄ aut lex diuina p̄cipit amicitia hoīs ad deū. id nō pōt esse eq̄litas iustitie hoīs ad deū sine eq̄litate amicitie & q̄ eq̄litas amicitie hoīs ad deū ē p charitates q̄ sine aliqua v̄tute necessaria ad solutē eē nō pōt. id eq̄litas amicitie nō pōt esse sine eq̄litate iustitie. nō est q̄ d̄ vt dicūt q̄dam q̄ hō satisfaccē possit p culpa in q̄tū ē q̄ eq̄litate amicitie hoīs ad deū sine satisfactiōe p ea in q̄tū ē q̄ eq̄litate iustitie hoīs ad deū. dico q̄ q̄ satisfaccē p culpa in q̄tū ē q̄ vtrāq̄ eq̄litate duplr pōt itelligi aut. s̄ illa pte satisfactiōis q̄ p̄sistit in actu aie interiori. aut d̄ illa que p̄sistit in actu aie exteriori. p̄mo mō nō pōt hō satisfacere d̄ vna culpa mortali sine alia. q̄ q̄uis culpe nō sint connere. tñ radice satisfactiōis est vna. s̄ charitas q̄ cū nullo peccō mortali stare pōt. & q̄ obligatio ad penā eternā nō p̄p̄atur se in hoīe cū diuina amicitia. id p charitatē illa obligatio cōmutat i obligationē ad t̄pale penā. p actū q̄ penitēdi iteriozē p quez remittit culpa & obligatio ad penā eternā dispositiue: & charitatē p quam remittunt formalr & p̄lectiue nō pōt satisfieri d̄ vno peccō mortali sine alio. nec q̄tū ad offensam. nec q̄tū ad obligationē ad penā eternā. & sic itelligi d̄bet ea q̄ maḡ ad h̄c partē allegat in l̄ra. Loquendo autem de alia parte satisfactiōis que directe respicit solutionē temporalis pene. inquantū per actum penitēdi interiorē. & charitatem cōmutata est obligatio ad penā eternā pōt satisfieri de pena debita vni peccō sine alia. sicut satisfieri potest d̄ vna parte pene sine alia. vt ostendebat in arguendo. cuius ratio est q̄ obligatio ad talē penā simul stat cum charitate. & id remanēte debito pene pro vno peccō acceptari pōt solutio pene p alio. si tñ affit p̄positū satisfaciēdi postea de alio. quod p̄positum si mutetur ita vt pro alia non velit postea satisfaccere. remanet tñ p̄cedens solutio acceptata. Ad p̄mū in opp^o dō q̄ nō est simile q̄ nullū mō tale pcc tñ pōt se compati cum charitate q̄ nullus

peccati remitti potest nisi per charitatem. et ideo si unus possit remitti sine alio simul possit homo esse dei amicus et inimicus. veniale autem simul parit se cum charitate. et ideo potest acceptari penitentia de uno sine penitentia de alio. Ad 2^m solutum est in questione. Ad 3^m dicitur quod iustitia hominis ad homines attenditur circa exteriores operationes. sed iustitia hominis ad deum principaliter attenditur circa actus interiores et ideo potest suare homo homini equalitatem secundum iustitiam legis humane secundum vnam partem quod non fuerit secundum aliam. quod non est vna ratio eorum ratione cuius solutiones omnium dicitur homo sint per se esse est vna ratio. scilicet charitas in qua connectunt satisfactioes omnium que deo debentur. Ad 4^m ad partem aliam proceditur de satisfactioe quodammodo ad remissionem culpe et pene eterne.

Septimo queritur vtrum deus possit remittere peccatum sine aliqua satisfactioe. Et videtur quod non. Anselmus 1° li. Cur deus homo c. 12. Si peccatum non puniret iudicatum dimittit. sed deus nihil iudicatum potest dimittere. ergo deus non potest sine satisfactioe peccatum remittere. Item eodem 3° li. c. 10. In deo quodlibet potest. inconveniens sequitur impossibilitas. sicut per se. 1° c. dicitur quod non decet deum peccatum impunitum dimittere. ergo deus hoc facere est impossibile. Item eodem 1° li. c. 12. Liberius est iniustitia si sola misericordia dimittit quod iustitia quod valde inconveniens videtur. sed si deus dimittit peccatum sine aliqua satisfactioe dimittit ipsum sola misericordia. ergo hoc facere inconveniens est. Contra apostolus ad 2° Timotheum 1°. Non ex operibus iustitiae quae fecimus nos. sed secundum suam misericordiam salvos nos fecit. Item actus 9. bene quod cum paulus esset in actu persequendi christianos deus ipsum iustificavit. Item maior est misericordia dei quam illa quam homo percipit. sed deus percipit homo dimittit et sensum sibi sciam. etiam si iniurias non satisfaciat. ergo videtur quod deus facere possit et debeat. Rationes quod de remissione peccati per angelos dupliciter. aut de lege dei. aut ex privilegio specialiter. primo modo secundum omnes nunquam dimittit actualem peccatum mortale sine aliqua satisfactioe. quod semper ad hoc requiritur actus penitentie in quo principaliter pars satisfactiois consistit. 2° modo dicitur etiam multum quod nullo modo actualem peccatum mortale potest a deo sine satisfactioe remitti. quod de peccato tale dimittit non potest sine infirmitate gratie. et quod homo mortaliter peccando oculos aie claudit. id est lumen gratie ad animam intrare non potest nisi aperiat per actum penitentie. sic neque lumen solis potest intrare domum nisi aperiat fenestra. et per hoc operatione videtur esse sententia augustinus super Iohannem omnia. 7°. super illud Iohannem 14. Maiora hominum faciet. cum ex ipso sit iustus. salutem operatur christus in illo sed non sine illo. Sed hoc aliquid arguitur sic. Demum sciam quod facere potest deus mediante causa efficiere. 2° facere potest sine operatione illius. sed preparatio ad gratiam quam in se facit peccator penitendo est principaliter ad deo mediante operatione penitentis quod est causa 2°. quod apparet dicit augustinus 13. de tri. c. 10. quod merita nostra dona dei sunt. ergo illa preparatio neque potest deus facere in peccatoe non mediante aliqua actioe ipsius peccatoris. vnde sine iudicio mihi videtur quod quodammodo homo dicitur est in actu peccati mortali peccatum non possit remitti nisi homo obdormierit in peccato mortali deus possit si velit habitum charitatis infundere et sic peccatum dimittere. quod quod. non est peccator dormiente bona est excepta deformitate peccati quod nihil aliud est quam caritia boni debiti in voluntate. ut in 2° li. omnium est. nullum bonum prohibet animas suscipere charitatem. et quodammodo malus voluntaris actus quo peccator parat se bono debito prohibeat quodammodo durat etiam suscipere habitum charitatis. nisi carentia boni debiti

prohibere non potest animam suscipere penitentiam boni debiti oppositi si sit agens qui resistit. sic neque carentia luminis in aere potest prohibere aerem a susceptioe luminis cum sol irradiat. al. n. pueri non recipere debita iustitia quam animam habent carent. et si sic deus dormierit peccati dimitteret nullam iniustitiam faceret ut in soloc arguitur totum patebit. videtur autem vnde per tale modo deus alicui peccatum mortale actualem dimiserit nobis incertum est. sicut quod non est deus quod deus fecit. sed deus hoc quod facere possit.

Ad 2^m ad partem primam proceditur de remissione secundum legem eorum et supposito quod in peccatoe nec in alio pro eo est punitum peccatum. aliquid autem facere ex privilegio specialiter. et raro: iusto ordini non derogat. quodammodo tamen quod contra seipsum derogaret. vnde si quodammodo videtur ut ostendat suam plenitudinem potentie et benignitatez misericordie ut magis timeat et diligat. perit alicui homo scelerato non derogat iusto regimini regni sui imo perit quodammodo quod tamen sepe iteratum derogaret. quodammodo est iuste et in casu potest peccare filio scelerato cuius pro voluntarie morte sustinuit pro utilitate regni. sicut dico quod si deus ad ostendendum omnipotentiam suam et summam bonitatem sine misericordia alicui dimitteret alicui sine satisfactioe peccatum. nullam iniustitiam faceret. quodammodo dicit anselmus. per sol. 10. c. loquens ad deum. cum punis malos iustum est. quodammodo illoz meritis provenit. cum vero peccatis malis iustum est. non quodammodo illoz meritis sicut quodammodo bonitati tue preceps est. Et si factis quodammodo decet te sume bonum. sic itaque sine repugnantia iuste punis et iuste peccatis. nec sic faciendo reliquerit peccatum totaliter impunitum. quodammodo christus non tamen pro nostro peccato originali sicut per peccatis hominum actualibus et peritis et sequentibus morte sustinuit. Ad 3^m ad partem aliam dicitur quod peccatum de causa salutis nostre quod fuit incarnatio filii dei. et eius mors quod sub merito nostro cadere non poterunt. et per hoc ab augustinus 13. de tri. c. 19. de Summa gratia. Ad 2^m dicitur quod de paulo iniuste gratia gratis data pro qua a mala voluntate cessavit. et ita peccate penituit quodammodo quodammodo statim est secuta remissio peccati. Et potest dici quod illa remissio non fuit sicut legem eorum. sicut ex privilegio specialiter. Ad 3^m dicitur quod sic dicit anselmus 1° li. Cur deus homo c. 12. in hoc quod deus nobis percipit peccatum in nos dimittere offensas et si nobis non satisfaciat. et tamen ipse peccatum sine aliqua satisfactioe non dimittit de lege dei nulla est repugnantia. quod deus nobis percipit vnde non presumamus quod solus dei est. ad nullum. per tamen videtur facere nisi ad illud quod deus est omnium. nam cum terrene precepta bene recte faciunt ipse facta a quo ad hoc ipsi sunt ordinate.

Octavo queritur vtrum sufficiunt enumerentur partes satisfactiois. scilicet oratio ieiunium et elemosina. Rationes quodammodo sic. sicut bene ex parte bonorum quod satisfactio est. et ex parte causarum peccati quod satisfactioe parum nunc est possibile sunt excidende. quod ex parte illorum quod quos peccatum committit. de bonis. n. nostris debentur satisfactioe. et secundum philosophum 1° ethici. ca. 10. Tria habemus bona scilicet bona fortune que vocat bona exteriora et bona corporis. et bona anime. de bonis exterioribus satisfactio per elemosinam sub qua prohibetur totum quod excidit in primorum utilitate. de bonis corporis satisfactio per ieiunium sub quo prohibetur quodammodo pertinet ad corporis afflictione. de bonis anime satisfactio per orationem sub qua prohibetur quodammodo excidit per patriam virtutem. Tres et secundum Iohannem in 1° canonica sua. c. 2. sunt peccatorum cause concupiscentia carnis quodammodo potest possibile est excidit per ieiunium. et concupiscentia oculorum quodammodo quam ordinat elemosina. et superbia vite quodammodo quam ordinat oratio. ut etiam habitum est li. 2°. pertingit homines peccare per seipsum. quodammodo quod

ordinat i eum. et in primu. qd ordiat elia. et i deu. qd ordiat oio q p appropriatione dea sunt. he satisfactiois pres ponunt d pnia di. 6. s. j.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2o. principali. Et circa b

quint. 3. p vtz dare eliam sit act vutis. Secdo vtz cadat sub pcepto. Tertio vtru magis sit satisfactoria inf pres satisfactiois. Quarto vtz elie corpales pferende sint spualib' elis. Quinto vtz d quotibet bono sit elia facienda. Sexto vtz licitus sit cuilibz eliam facere. Septimo vtz aliqui possit facere elia sibi ipsi. Octavo vtz elia dada sit malis.

Primo ondo q dare elia no sit act vutis. dare elia est act mie. sed mia no est vt q fm pbrn. 1o. etbi. s. c. nulla passio est vt. sic dicit dani. li. 2. c. 17. mia est spes tristitie. tristitia vob passio est. dare q elia no est act vutis. Itē circa exteriora bona d qb' sit elia no sit nisi tres vtutes. s. liberalitas. magnific' et iustitia. vt colligi pot ex vbis pbi. 2. etbi. c. 7. S; dar elia non est act liberalitatis. q; libal no arredit idigenti ei cui dat. nec magnificentie. q; s; pbi. 4. etbi. c. 5. Magnificencia n est nisi circa magnos sumptus misericordia autem circa magnos et paruos. nec iustitie q; sic dicit ang. 19. d. ci. c. 21. iustitia vt est q sua cuiq; distribuit. s; mia dat illd qd est dantis ppriu n illius cui dat. g dare elia nulli vutis est act. Itē act vutis semp est rect. s; datio elie pot esse n recta vt cu sit ex vana gloria. q n est act vutis. Contra vt si p' bitu est. pnia est vt' satisfactio act pnie. et dato elie spes satisfactiois. ex qb' seq' q sit act vutis.

Itē mia hinc videt. q; sic dicit dani. li. 2. c. 17. iudicia est tristitia i alienis bonis. mia est tristitia i alienis malis. cu g iudicia sit vitia s; hinc vitij sit vtus. mia. est vt. s; dare elia est act mie. g est act vutis. Rūdeo q dare elia sub circūstātijs dbitis act est vutis vel vt pncipij. s. cu elicit a vtute. vel vt ter m. s. cu dat a n hite bitu vutis disponente se. tū p bad vtutē dare. n. elia sub circūstātijs dbitis sep ē act rect. act aut volūtari' rect. vel elicit p vtutē vel disponit ad vtutē. Ad p' in opp' dō q mia pot accipi p passiōe. et sic nō ē vut'. vel p hite volūtatis quo abilitat ad subueniēdū pp deū misericordie gētis. et sic est vt. p' mō ponit a dani. spes tristitie.

Ad 2o dō q dare elia act est liberalitatis. q; qūis nō ois liberalitas arredit idigenti illi cui dat. tū vna spes ei' b arredit. et illa ē mia cui' act est elia dar. et sic cu liberalitas sit aliquo mō ps potētia iustitie. dare elia magis vt pntē ad iustitia q; ad aliqua alia q; qtuor cardinaliū vutū. Ad 3o dō q dare elia non est act vutis nisi cu est dbito mō circūstātiar' et sic nunq; pot esse nisi rectus.

Secundo querit vtz dare elia cadat sub pcepto.

Et vt q nō licitū ē vnicuiq; retinerē qd suū ē s; hō fac elia d suo. g hō nō dar elia licitū ē. qd nō est vt vtz si dar elia caderet sub pcepto. Itē si est pceptū reducere ad vnu d decē pceptis. nō ad pceptū negatiuū. q; dar elia aliqd affirmatiuū est. nec ad pceptū affirmatiuū. q; nō ad aliqd pceptū affir-

matiū pntē tabule. q; illa pntē ad vtutē latric. vt i li. 5. di. 37. oisū ē. nec ad pceptū affirmatiuū. se. tabule q; n est nisi vnu. s. d honoratide parētū. g dare elia n cadit sub pcepto. Itē si esset sub pcepto tūc quotiescūq; hōs bō vltra id qd sibi neciūz est. n da ret illud idigēti perētū mortali peccaret qd falsū ē.

Contra illd cadit sub pcepto sine quo charitas esse nō pot. s; sic dicit Jo. i. j. cano. sua. c. 3. q hūerit subāz hui' mūdi et viderit frēz suū necitē bre. et clausit vi scera sua ab eo qūo charitas di mansi eo. q. d. n ma net. g dar elia cadit sub pcepto. Itē fm pbi. 5. etbi. c. 2. lex dat pcepta de actib' oisū vutū. s; vt i pcedēti qdē bitū ē dar elia est act vutis. g ē sub pcepto.

Rū q dar elia est sub pcepto legis nāe. et legis diuie. et legis positie. lex. n. nāis pncip primū vt diligēt nō trūmō affectu. s; et effcū. q; n est vt' affect' nisi seq' effect' si possi. est q g idigēti frīs n subueit nō veracit' ipz diligit. qd volēs imē brūa Jo. dicit in 1o cano. sua. c. 3. filioi n diliga' vbo neq; signa trū. s. s; ope et veritate. Lex et diuina b pncipit. q; vt h' ma the. 23. rps ipropabit reprobis maxime dscūs mie opuz. In iur' candico pncipit. vū decre. di. 86. Item nrm. dicit quodā epō largā manū hēat. necitēz partitib' occurat alienā inopiā suā credat. q; si b nō bz. epī vaciū nōm tenz. 7. j. c. di. nō sitis. s; pascē. sic d' quos i pascēdo boies suar' poteris si n paueris occidisti. 7. 7. q. 1. Dis d' q q negāt mias faciendā fugiētib' necitē patiētib' ipz rpm negāt q est mia. s; cu sit pceptū affirmatiuū qūis obliget semp. n tū p semp s; p loco et tpe. p' siderāda. n. ē factas hūitis et mia idigētis. si. n. hō hēat aliqd qd n sit neciūz su sctatidi sue nāe nec illoz qb' tenet. puidē sic s; vgoz filij sui et ancille. et sit tā nō bil' necitas seu idigēti' ex pte illi' cui dādū est q imineāt pbabi' sig' extreme necitē. tūc hōs tenet ex pcepto s' bueit' idigenti. si ē hō hēat aliqd supflūū n tū sūstētationi. nāe. s; ē dcentie sui stat' tenet d illo elia facē idigētib' et si n inuenirent tales q dēnt pstituti i necitē pdeā. et si ples occurat idigētes qb' oib' subuenit' n possit tenet ce teris pib' magis idigētib' bueit'. Ad p' i opp' dō q supflūū sūstētationi tue nāe. et si sit tuū ppriu qtuoz ad dispēsarōez seu auctoritatez admistrādū. qtu tū ad vsū illoz est i qb' videz signa pbabilia imineēt cessitatis extreme nisi s' bueit' eis dē. a fili aliq' mō dico d supfluo dōctie tui stat' resp cū idigentiā citra pdeāz necitē. Un' s illos q d supfluo mōis pdeāz idigētib' s' bueit' nolūt d' dēre. di. 47. Sic esuriētm pāis ē quē tu dēines. nu doz vultūnt ē qd tu recludis. miseroz redēz tō ē et absoluitio pecūna quā tu tū fra d' fōdis. et i b appet q' elia dar' eo mō q' cadit sub pcepto mltū pti cipat d rōe act iustitie. Un' et glo. ff illd math. 5. Cū fac elia. d' elia ē ps iustitie. et qūis h' pcepti trāsgressores n sep punit' lege hūana. punit' tū lege diuina. s; n. sniaz. ang. 1o. li. d. li. ar. lon ge an me. mltā ipunita iuste reliquūf lege hūana. q tū iuste vidicāf lege diuina. Ad 2o dō q b pcep reducif ad pceptū d hōratide parētū s; q' cōphēdunt pcepta affirmatiua d opib' pteratis. Ad 3o dō q n dās elia i casib' supdēis mortalit' peccat. al aut dare eliam est p' siliū nō pceptū.

Tertio querit vtz dare elia sit magis satisfactoria inf pres satisfactiois. Et vt q n. auic. 1o. meta

pbi. c. 3. loquens d obsequijs q impediunt pp deum

dic qd ex his oibus obsequijs illud est acceptabili⁹
p qd agēs paraf. qñ sit loquēs in deo r reddēs in ip⁹
r ad ipm fact⁹ qñ pñs ei. r hec ē oīo. Itē cū p satisfactio⁹
nē sint cāe peccōrū excidende. illud magis est sa
tisfactoriū qd est p peccōrū radice peccā. s; illa est sup
bia vire s; quā ē directe oīo. q oīo ē magis satisfacto
ria iter satisfactoriis pres. Itē satisfactio faciēda ē
p opa penalia. s; ieiū^m magis est penale q̄ donatio
elie. q̄ magis est satisfactoriū q̄ elia. Contra illud
magis est satisfactoriū cui marie appropat scriptu
ra dñari peccis. s; elia est huiusmōi vii eccli. 3° ignē
ardētē extinguit aq. r elia restitit peccis. q̄ elia est ma
xime satisfactoria. Itē post q̄ thobi. 1. dñi ē. bo
na ē oīo cū ieiū^m r elia. s; elia spā^l it subūgīf. qñ elia
a morte liberat. r ipa ē q̄ purgat peccā r facit iuenir
vitā eternā. q̄ vī q̄ sit magis satisfactoria elia q̄ ieiū^m
vel oīo. Ad istā qōnē dicūt qdā q̄ in satisfactō
ne tria sunt. s; vitatio culpe ad quā marie valz oīo.
sōlo pene ad quā marie valz ieiū^m. augmētū grē ad
qd marie valz elia. Et q; augmētū grē nobili⁹ ē q̄
vitatio culpe. q; nō vitat malū nisi pp bonū. r qd
libet istoz meli⁹ ē q̄ sōlo pene. id iter pres satisfactō
nis vtilior ē elia. r oīo vtilior q̄ ieiū^m. quā p̄cu
sionē pcedo. Alit tñ possuz eā declare. elia. n. s; bī
ta itē rione scā aliquo mō vīturē p̄tinet oīonis r ieiū
nij. q; elia cū cui daf obligat ad orādū r ieiunādū r
alia bona faciēdū si adest facultas p dāre. elia ē in
q̄tū daf pp deū est q̄i qdā obligatio deo scā. obligatio
aut scā deo aliquā vi bz oīonis. in q̄tū ē r exteriora
bona sunt ad sustentationē corpis. subtractio corp
eliam aliquo mō vīturē p̄tinet ieiunij. oīo sīlī vīturē
aliquo mō p̄tinet ieiū^m. q; in oīone aīa regimi cor
pis min⁹ intēdit. r ex p̄tē corp⁹ dūbitat. sic q̄ vīturē
sio: est aīa itellecūa q̄ sensitua. q; p̄tinet ipi⁹ vī
turē r plus. r sensitua q̄ negati⁹. q; p̄tinet ei⁹ vī
turē r ampli⁹. sic magis ē satisfactoria elia q̄ oīo. r
oīo q̄ ieiū^m. q̄uis elia n̄ tñ excedat oīonē r ieiū^m
i cō mōis q̄tū aīa itellecūa excedit sensitua. r ne
geratūā i cō nāe. Ad p^m in opp^m dō q; oīo sīlī esse
tū dignior ē q̄ dōatio elie. s; tñ q̄tū ad vsū vīlī⁹
dare elia q̄ orat. r sic d; itelligi vbi aut. q; tñ oīo
r ieiū^m retrahūt a peccō nō tñ p modū meriti. s; ē
p modū p̄suetudis dñe. id ē illo dñonio qd erat de
putatū ad inclinandū hoies ad malā p̄suetudinē. dñ
math. 17. q; eiici nō pōt nisi p oīonē r ieiunū. Ad
2^m dō q; s; supbia vire ē ēt elia. q; vt sup⁹ dñū ē p̄tī
ner aliquā oīois vīturē. Ad 3^m dō q; i satisfactio
plus attēdēda ē bonitas q̄ penalitas. elia aut me
lior ē ieiū^m q̄uis ieiū^m sit penali⁹ simplr. qd id dico
q; aliqb⁹ penali⁹ est etiam dare q̄ ieiunare.

Quarto querit vtrū elie corpales p̄
rendē sint spūalib⁹ elis. Et vī
q sic. math. 25. Xps p̄dicat omīssioes opum
mīe q̄ ipropabunt reprobis i iudicio. nō sit meō ni
si d omīssioib⁹ eliar corpaliū. qd n̄ fieret nisi corpa
les eēt spūalib⁹ p̄ferēde. Itē corpal elia p̄ferēda
ē oīoni. s; d oīone pōt fieri elia. q. n. orat p alio sibi
mīa; ipēdit. cū q̄ oīo sit res spūal elia corpal p̄ferē
da ē spūali. Contra sp̄s p̄ferē corpi. s; a vīlī r elia
spūalis p̄ferēda ē corpali. Itē dñe. di. 45°. Due.
elia cordis multo maior ē q̄ elia corpis. Rñ⁹ q; ff
esse pure corpales. vt cuz daf vel sit aliqd corpal
ad subuentionē corpalis idigētie primi q̄ sūt septē.
vītare sūmū. potat scētē. cibaf esurētē. redime

re carceratū. vestire nudū. recipere hospitē. sepelire
mortuū. q̄ b vsu p̄tinet. Elūto potō cibo redimo
tego colligo cōdo. qdā sūt pure spūales. s; cū daf vī
cū sit aliqd spūale ad subuentionē spūali idigētie. p̄tī.
r sic sūm aug⁹. euchi. 40. c. q; dimittit ex corde illi a
quo offensus ē vī orat vt ei dimittat elia fac. Elie
sunt corpales rōe dati vī sci. r spūales rōne idigen
tie. ad quā subleuādā datū vel scñ ordīaf vt cū ali
qs vbo istruit ignorātē. vī vberē castigat peccātes
vīp aliqb⁹ donū vel aliqd aliud sensibile p̄solaf tri
stē. Cū sūm aug. vbi pus. Elia ē facē trūh p̄solatio
nē. oīdere errātī vīa. dare dūberātī p̄sūtū. r vberē
emēdare vel coerccē peccātē. Elie sūt spūales rōe
dati vel sci. r corpales rōne idigētie. ad cui⁹ subue
tionē ordīaf datū vī scñ. vt cū aliqs dñi orat vt
corpali idigētie p̄tī subueniat. r oēs vīte elie q̄ n̄ sūt
pure corpales rēducunt ad. 6. f. ad docē ignorātem
qd pōt eē respcū agibiliū. vī respcū speculabiliū. r
taf elia ē doctria. r castigare dūquentē. r p̄solari tri
stēz. r remittē dūquentib⁹ in boiem. r supportare
alioz infirmitates. r p alijs orare. q; p̄tinet. in hoc
vsu. Cōsule castiga solaf remittē ter ora. Elie spūa
les p⁹ r 2° mō dē p̄ferēde sunt ceteris pib⁹ corpali
b⁹ elis. q; cū satisfactō sit cās peccōrū excidēde r eōiū
suggestiōib⁹ aditū nō indulget. r hec maxie p̄tī fieri
p grāz dei quā efficac⁹ merent spūales elie q̄ cor
pales. q; idigētie aīe q̄ maior ē q̄ idigētia corpis
subueniūt. magis sūt ceteris pib⁹ satisfactorie. qd id
dico. q; hō ita exlī pōt orare vel docē ad subue
niēdū idigētie spūali p̄tī. r ita efficac⁹ laboraf ad
subueniēdū idigētie corpali. vel idigētia spūal esse
pōt tā pua. corpal aut tā mag⁹ q; elia corpal p̄feret
spūali. Elie at spūales. 3° mō dē nō vident mibi cō
palib⁹ p̄ferēde. q; q̄uis oīo sit qd nobili⁹ q̄ cib⁹ vel
pot⁹. tñ nō ita ordīaf ad subueniēdū idigētie cor
pali. Ad p̄ferēdū at elia vñ alij nō tñ respiciēdū ē
ad idigētia cui d; subueniūt. r ad scñ qd ad b d; or
diari. s; ē ad p̄ueniētiā. vñ ad aliud. Cū autē
elie spūales p⁹ mō dē p̄ferēde sint elis spūalib⁹. 2°
mō dē videri pōt p illud qd sup⁹ dñū est. li. 3°. d
p̄p̄atōe vīte p̄p̄latiue ad actiā. Ad p^m in opp^m
dō q; ibi xps fecit fūtionē spālī d elis corpali b⁹ non
vt oīderet eas spūalib⁹ p̄ferēdas. s; ne aliqs extra
re poss; eas nō eē necessarias ad salutē. Ad 2^m dō
q; qñ elia iter pres satisfactoriis p̄ferē oīoi nō distin
guif elia ab illa q̄ fieri pōt d oīoe. r ego pcedo q; oīo
i q̄tū hō p cā subuenit idigētie aīe sue r p̄tī magis ē
satisfactoria q̄ i q̄tū p cā vacat p̄p̄latōis dulcedī
q; tñ 2° mō sit dignior i essentia. p⁹ tñ mō rōne vsus
magis ē mīdona. neq; videat tibi distictio frinola
q; sīlīz distictioez facit aug. 17°. d. ci. c. 16. vbi rōe
vīnus panē p̄fert mūrī r nūmos pulcibīf q̄uis rōe
dignitatis essentia sit cōrio.

Quinto querit vtrum d quolibz bono sit
elia faciēda. Rñdico bono
rūtria sunt gnā. vt supus dñū est. s; aīe. cor
poris. r bona exteriora. de bonis aīe pōt fieri elia.
vt cū aliqs orat p alio vel peccātī i se parit ex cor
de. qd est marīa elia. Cū aug⁹. euchi. 4. c. E a elia
nihil est maius q̄ ex corde dimittimus qd in nos
quisq; peccāuit. de bonis corporis vt etiā cum ali
quis sūt infirmis. de exteriorib⁹ at bonis distiguē
dū est. q; aut sunt male acq̄sita. aut bene. Si male.
aut licitū est ei q; acq̄sūt ea retinere. aut nō. Si sic

de illis pot fieri elia. vno meretric de pecunia q
p meretriciu acqfuit pot eliaz facē. illud. n. qd sic
acqfif licite retinere pot. q. n. n. in eo q meretri-
cal turpis agat & legem dei. quapp illud qd acci-
pit turpe lucy vocal. tū in accipiēdo pecunia p eo
q dānificata est h legē de. non facit. vñ. 14. q. 5.
Qui bētis. & Sed h de pccō aliq nōmunq acqranf
q pauperib iuste erogant. de acqfiro tū p meretri-
ciū nō fit sacrificiū vel oblatō ad altare pp scādālū.
& reuerentiā sacroz. vñ deutronomij. 24. Nō offe-
res mercedē postribuli in domo dñi dei tui. Si āt
nō est licitū ea retinere. aut illis a qb accepta sunt
pvenit ius repetēdi q̄lia sunt bona acqfita p vsurā.
vel furtū vel rapinā. & de talib nō d3 fieri elia. sed
restitutio. et d iurciurādo. Eate. dī q omis non re-
mittit. sed auget. cū cuiq in pvide soluitur. qd alij
ex debito est p̄lādū. sic et itellige qd dī p. q. 1. Nō
est. nō est putāda elia si paupib erogaf vel dispen-
sel. qd ex illicitis reb acqfif. & 14. q. 5. Nolite.
qd sumptū est ab ang. in li. de v̄bis dñi. finone. 35.
an me. Nolite velle elias facē de fenore & vsurif
& j. c. forte pbibel exp̄sse fieri d rapina. vñ ibidez
dī. Si totū tribuat qd abstulerat addit poti pccū
q̄ minuat. Aut nō p̄perit ius repetēdi q̄le est bo-
nū acqfif p symoniā. qd bo. m. ille q acqfuit retinerē
nō pot. et d symo. De b. aut. q. h legē accepit. nec il-
le q dedit pot reperere. q. h iustitiā dedit. Et talis
pecunia erogāda est in elis. & sic daf soli plato. ita
q si cōitas nō ē in culpa d3 dare eccle in cui igno-
miniā data fuit. vt bī. c. p̄dcō in ter. & in glo. Si āt
cōitas ē in culpa pecuniā d3 restituere alicui mona-
sterio qd ille q dedit itrauit i alleviationē monaste-
rij & sic itelligi pot illud qd dī et d symo. Veniēs.
Si aut nullū monasteriū strare noluerit alijs pau-
pib erogāda est. De bñ aut acqfifis distiguēdūz
ē. q: aut sunt necia illi q acqfuit ad sustentationē na-
ture aut nō. Si sic. de illis nō d3 eliam facē. q: ma-
gis tenet sibi sm charitatis legē q̄ alij nisi forte in
casu i quo subtrahēdo sibi ipi daret alicui solēni p-
sone. de cui morte imineret nōbile detrimētū rei.
pu. & pfectui aiay. s3 b facē nō esset necessitatis sed
pfectiōis. Si nō. aut sūt necia sibi ad dēctiā sui sta-
tus. aut nō. Si nō. tenet de illis eliam facē paupib
nō p̄stituti i piculo necessitatis extreme. Si sic
nō tenet d illis facē eliam p quā redderet se ipotē-
tē ad vinēdū sm decētiā sui stat. nisi paupib in tā-
ta idigētia p̄stituti. q̄ appareāt signa pbabilia ex-
treme necessitatis q̄si p̄tia vld primo iminētis.
Alijs et paupib tenet loco & tpe facē elias nō dero-
gātes nobilit mō vinēdi sm decētiā sui stat. Talis
enī decētia in idiuifibili nō consistit. sed magnā h3
latitudinem.

Exto queritur vtrū licitū sit cui-
bet facē eliam. Et
vī q sic. q: facē eliaz oib p̄ceptū ē. decreto-
rū di. 66. Nō satis. & singul quoq. & sumptū est ab
ābro. sup lucā li. 2. lōge an finē. Itē aug in quodaz
fmone dīc q de diligēdis inimicis nemo vnq se
poterit excusare. q: de corde hāc eliam iplere iube-
mur. Cōtra et d decis. Tua nobis. nulli licitū est
aliena cuiq̄ pcedere p̄ter dñi volūtatē. s3 vt dī et
d sta. mo. c. n. ad monasteriū. Prohibem disticere i
v̄tute obe. sub obtestatiōe diuini iudicij. ne qd mo-
nachoz p̄pziū aliquo mō possideat. g monachi nō

p̄te facē eliam. Itē illi q est alij subdit sine illius p
missiōe nihil dare d3. s3 vroz est sub p̄tate v̄ri. vt
bī gen. 3. & fili in obediētia parentū. vt bī ad pbi.
6. & sui subditi dñis. vt bī. j. petri. 2. g vrozib & fi-
lijs & suis elias facere nō l3. Rūdeo q ordo nālis
exigit vt iserio: a a supiorib regulent. & iō illi q sūt
sub aliena p̄tate p̄stituti d eis in qb alijs subditiūf
ordinare nō debēt alif q̄ eis fuerit a supiorib com-
missam. & q: nullus iō alij ē subditus q̄tū ad iterio
res intellect & volūtatē act. nisi soli deo. iō de illis
bonis orādo & cordi dimittēdo oib eliam facē l3.
sed q: monachus p̄pziū nō h3. iō de bonis extero-
rib nō pot eliam facē sine licētia abbatis exp̄ssa vl
pbabilr p̄sumpra. nisi disp̄satio aliquoz bonoz
monasterij sibi sit ab abbate cōmissa. tūc. n. d illis
pōt facere elias moderatas & rōnabiles sm p̄po-
tionē bonoz q̄ sunt sibi ad disp̄sādū p̄missa. Quia
ēt v̄r ē administrator bonoz tāq̄ caput mulieris.
iō nō d3 dare mulier elias sine cōsensu v̄ri exp̄sso
vel p̄supposito exceptis cōib elis & p̄tis q cōpara-
tione. ad possessiōes eoz nisi p̄ter dorē q ordinatur
ad sustentādā m̄imonij onera hēat res alias vel ex
p̄prio lucro vel p aliā licitū modū. tūc. n. d illis ir-
regūto assensu mariti pot facē elias moderatas. si
lij et familias p̄pziās possessiōes nō hāt nec ēt sui.
imo sui sunt possessiō dnoy. & iō facē elias nō dnt.
nisi forte aliq̄s modicas de qb p̄t p̄sumere q p̄i
vel dño placeat. nisi aliquoz bonoz ēēt eis a p̄i-
bus vel dñis disp̄satio cōmissa. Dēs tū p̄dci lici-
te p̄t & debēt i casu necessitatis extreme idigētib
subuenire et assensu supioy nō hito exp̄sse nec p̄sam
pre. Itē ad p̄t p̄mā pcedūt d bonis aīc d qb q̄sq
h3 vsuzli. ar. nō tū licite pot. s3 tenet eliam facē.
Ad ar. ad partē aliā p3 solo ex deis in qōne.

Septimo querit vtrū aliq̄s possit eli-
mosynā facē sibi ipi. Et vī
q nō. q: iustitiā ē circa opatīdes q sūt ad ak-
tey. s3 dare eliam ē actū misericordie q̄ est p̄ iusti-
tie. vt sup̄ dicitū est. g dare eliam nō pot esse actus
hois ad se ipm. Itē dare elia effectū est charitatis
s3 sm gre. in qdā om̄la. sup illud luce. 10. Designa-
uit dñs & alios septuaginta duos. Nemo ad semet-
ipm p̄pue charitatē hē dī. g nec aliq̄s pot elia facē
sibi ipi. Cōtra ecclī. 30. Misereere aīe tue placēs
deo. s3 dare eliaz op̄ est misericordie. Rūdeo q
hois ad seipm nō pot eē iustitiā p̄pue & simplr dcā.
q: hō p iustitiā simplr dcām. illud qd nō ē sibi sim-
plr debitū tribuit illi cui simplr est d̄bitū. Impossi-
bile aut ē q eīdē hoī sit aliqd simplr d̄bitū. & non sit
ei simplr d̄bitū sil. Cū dīc pbi. 5. ethi. c. ij. Nō nō ē
iniustitiā ad q ip̄ius simplr. q: circa h nō est iustitiā
simplr dcā. Iustitiā tū metapho:ice dcā q̄ ē aliq̄ p̄
potentialis vel imitatio iustitie simplr dcē pot eē
hois ad seipm. q: aliqd est nō debitū hoī rōne vni-
ptis qd d̄bitū est sibi rōne alteri partis. sicut ipera
re d̄bitū ē aīe & subici d̄bitū est corpōi. & ideo cum
homo p aiām castigat corpus facit actū iustitie me-
tapho:ice dcē. mīa aut non est iustitiā simpliciter
dcā. sed vt superius visum est continet sub libera-
te que est pars potentialis iustitie. Unde nō est in-
cōueniens q actus eius qui est dare elemosynā sit
hominis ad seipm quia aliquid pot eē suū sm vnā
rōnem quo indiget sm aliam. Unde cū homo pe-
nitendo dispositiue subuenit indigentie anime sue

tatis agnoui iumētū suū. i. carnē fm glo. ad remediū rpanit supple p abstinentiā. s. d. p. se. di. 5°. Sicut ubi ieiunia. d. d. ieiū qd curat vulnera deliquētū. Sicut hī di. 86°. Igitur mentē et eleuat ad spūaliū cognitionē. Cui daniel. 9. hī. q. postq. d. d. el orauerat dñm in ieiū sibi angelo reuelante ministrorū sacra cognoscē meruit. s. Iudo. 3°. li. d. sumo bono. c. vul. p ieiū occulta misteriorū celestū reuelant. p ieiū ē ieiunātes ad vīrū disponunt. Cui d. cretorū dist. 35. Sexto die. d. q. cognitio firmitatis in cibo firmitatis vīrū est in ieiunio. s. apls. 2°. cor. 12°. Cū in firmor tūc potēs sum. i. fm glo. cū firmor. exti tūc potēs sum. i. victor. efficior. s. d. p. se. di. 5°. Sicut tibi ieiū d. q. curatos scificat ieiū. s. d. bis tribus die gre. in p. f. a. t. d. e. ad deū. corpali ieiū vīrū p. p. m. i. m. t. e. m. e. m. v. r. u. t. e. m. l. a. r. g. i. s. Disponit et ad vincendū diabolu. vñ math. 17. Illoc gen. nō eueit nisi p. o. n. e. s. i. e. i. u. m. s. Iudo. 2. li. d. sumo bono. c. vl. Ieiunia fortia tela sunt aduersus tētamēta demōnior. cito. n. p. abstinentiā deuincunt. p. d. c. a. aut ieiū pueniūt manie inq̄tū p. i. p. m. cor. a. l. e. s. u. b. i. u. g. a. t. Ad p. m. in opp. d. q. cū māducare q̄i alij nō māducāt possit eē ex bona cā vel mala. nō d. h. b. i. n. t. p. r. e. t. a. r. i. in p. t. e. i. o. r. e. q. s. i. e. d. i. e. g. l. o. i. b. i. d. e. d. m. a. n. i. f. e. s. t. i. s. nō de occultis iudicādū est. manifesta vō sūt q̄ nō pnt bono aio fieri cū d. regul iuris. Estote misericordes. d. q. h. loco nihil aliud nobis p. e. p. i. c. r. i. s. t. i. m. o. n. i. s. i. v. t. e. a. f. c. a. q̄ dubiū ē quo aio sūt i. m. e. l. i. o. r. e. p. r. e. z. i. n. t. p. r. e. t. e. n. s. Ad. 2°. d. q. exercitatio corpali ibi ab aplo. d. f. esse ad medicū vtil nō simplr s. in p. p. a. t. i. d. e. ad pietatē. Cui imediate subiūgit q. pietas ad oia vtil ē. Al. m. ad p. r. e. m. a. l. t. a. g. r. a. p. e. l. u. s. i. o. n. i. s. p. e. c. c. e. d. d. i. s. t. p. e. c. c. i. t. t. i. d. i. e. i. u. n. i. o. i. n. q̄. s. t. u. ē. a. c. t. u. s. v. t. u. t. i. s. t. n. i.

¶ Quarto queritur vix oēs obligentur ad obseruandū nē ieiunij. Et vī q. sic. ieiū pontif. ubi p. p. r. o. s. o. e. s. o. b. l. i. g. a. n. t. a. d. o. b. s. e. r. u. a. n. d. u. p. r. e. p. t. a. q. o. e. s. o. b. l. i. g. a. n. t. a. d. o. b. s. e. r. u. a. n. d. u. i. e. i. u. n. i. i. Ite oēs obligant ad ac. r. d. i. a. l. i. u. v. t. u. t. i. s. s. i. e. i. u. m. ē. a. c. r. a. b. s. t. i. n. e. n. t. i. e. q̄ est spēs r. p. a. n. t. i. e. q̄ est cardinal vīr. s. o. e. s. o. b. l. i. g. a. n. t. a. d. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. e. i. e. i. u. n. i. i. s. c. d. r. e. g. u. l. i. u. r. i. s. Qd nō est. si q. s. i. e. i. u. m. f. r. e. q. u. e. n. t. e. g. r. o. t. r. e. u. s. v. o. r. i. n. d. h. f. Ite ieiunij institutū ē ad satisfaciendū p. p. e. c. c. i. s. s. e. d. c. e. s. s. a. n. t. e. c. a. c. e. s. s. a. t. e. f. f. e. c. t. s. i. l. l. i. q. s. a. t. i. s. f. i. c. e. r. u. n. t. p. p. e. c. c. i. s. s. u. i. s. a. d. i. e. i. u. m. nō t. e. n. e. n. t. Rūdeo q. ieiū acceptū nō s. q. est actus vīrū t. n. i. s. s. p. e. i. s. e. r. d. e. h. u. i. s. q. d. s. u. p. a. d. d. i. t. s. t. a. t. u. t. u. e. c. c. l. i. e. nō est d. i. u. r. e. n. a. e. n. e. c. d. i. u. i. o. s. e. d. d. i. u. r. e. p. u. r. e. p. o. s. i. t. i. u. o. t. a. l. i. a. u. t. i. u. r. e. p. r. o. h. i. b. e. n. t. t. a. l. i. a. v. e. l. p. r. e. i. p. i. u. n. t. q̄ a. l. i. a. s. b. i. v. e. l. m. a. l. e. p. o. s. s. e. n. t. f. i. e. r. i. s. i. d. l. e. g. i. s. l. a. t. o. r. i. s. i. d. e. d. o. i. u. s. p. o. s. i. t. i. u. m. nō est intentio vel eē nō d. o. b. l. i. g. a. r. e. h. o. i. e. s. a. d. o. b. s. e. r. u. a. n. t. i. e. i. l. l. i. i. u. r. i. s. h. i. t. e. s. l. e. g. i. t. i. m. a. c. a. m. t. r. o. n. a. b. i. l. e. nō o. b. s. e. r. u. a. d. i. i. l. l. u. d. vñ eē d. o. b. s. e. r. i. e. i. u. m. l. o. c. i. l. i. u. d. i. e. q. l. e. g. i. s. i. b. i. s. u. b. i. a. c. e. t. n. e. c. e. s. s. a. t. Sūt aut p. l. e. a. p. s. o. n. e. h. i. t. e. s. c. a. m. l. e. g. i. t. i. m. a. q. r. e. m. e. l. i. u. s. e. s. t. e. a. s. nō o. b. l. i. g. a. r. i. a. d. i. e. i. u. m. q. o. b. l. i. g. a. r. i. s. p. u. e. r. i. m. u. l. i. e. r. e. s. p. g. a. r. e. s. e. g. r. o. t. a. t. e. s. n. i. m. i. u. s. e. n. e. s. c. u. m. g. r. a. n. t. l. a. b. o. r. e. v. i. c. t. u. n. e. c. e. s. s. i. u. r. a. r. e. s. t. a. d. l. o. c. a. s. c. a. p. e. g. r. i. n. a. t. e. s. s. v. i. c. t. u. m. n. e. c. e. s. s. i. u. m. h. o. s. t. i. a. r. i. m. e. n. d. i. c. a. t. e. s.

Pueri pp. 4. rōnes. Una q. est in eis caloris magnitudo q. multū cōsumit. Alia sue humiditatis. q. uis multa sit. spissitudis d. e. f. e. c. i. s. p. p. q. d. f. a. c. i. l. i. cōs. u. p. r. i. b. i. l. e. s. t. Alia q. nutrimentū i. e. i. s. ē. m. a. o. p. a. t. i. d. i. s. d. u. p. l. i. c. i. s. v. t. u. t. i. s. i. n. n. u. t. r. i. t. i. u. e. t. a. u. g. m. e. n. t. a. t. i. u. e. 4°. q. nō ita i. e. i. s. s. i. c. i. n. p. u. e. c. t. i. s. n. e. c. e. s. t. c. o. m. p. l. i. s. i. o. v. i. c. i. o. r. u. a. d.

quā maxime p. s. t. i. t. u. t. u. m. e. s. t. i. e. i. u. m. M. u. l. i. e. r. e. s. p. g. n. a. r. e. s. p. p. d. u. a. s. r. o. n. e. s. U. n. a. e. s. t. q. d. b. e. n. t. a. c. c. i. p. e. c. i. b. u. m. s. i. t. m. p. r. o. s. e. s. p. n. u. t. r. i. m. e. n. t. o. f. e. t. u. s. A. l. i. a. ē. q. p. g. n. a. r. e. s. p. s. u. e. u. e. r. a. t. h. r. e. v. a. r. i. a. t. i. o. r. d. i. n. a. t. a. d. i. s. i. d. e. r. t. a. c. i. b. o. r. u. d. i. u. e. r. s. o. r. u. t. q. n. i. q. s. i. t. a. i. t. e. n. s. a. q. n. i. s. i. a. l. i. q. u. o. m. o. p. o. s. s. e. n. t. a. p. p. e. t. i. t. u. i. s. a. t. i. s. f. a. c. e. p. o. s. s. i. t. e. s. s. e. p. i. c. u. l. u. m. p. i. c. i. t. a. t. i. o. n. i. s. f. e. t. u. s.

Egrotātes q. in eis nā deuil est. s. id si daret. eis vna vice simul totū id qd est necesse pueniēti sustētatiōi sue nature grauares. s. si daret plib. vīcib. confortat nā t. v. i. g. o. r. a. t. s. i. d. i. n. i. l. l. i. s. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. i. b. i. q. b. o. p. f. e. r. t. a. b. s. t. i. n. e. n. t. i. a. e. t. a. d. i. e. i. u. m. n. t. e. n. e. t. q. s. i. p. f. e. r. a. t. a. b. s. t. i. n. e. n. t. i. a. a. m. i. l. e. o. c. i. b. o. n. o. t. i. p. f. e. r. t. e. i. s. t. o. t. u. s. q. d. a. c. c. i. p. e. d. e. b. e. t. s. u. m. e. r. e. s. i. l. s. e. d. m. a. g. i. s. p. l. i. b. v. i. c. i. b. e. t. p. p. t. e. r. e. a. p. p. i. o. r. d. i. n. a. t. i. o. n. e. n. a. e. q. n. i. q. s. v. a. l. d. e. p. a. r. p. n. t. a. c. c. i. p. e. v. n. a. h. o. r. a. t. i. s. i. d. u. u. s. s. u. f. f. i. c. i. e. n. t. e. p. n. t. a. c. c. i. p. e. a. l. i. a. h. o. r. a.

Nimij scens q. i. e. i. s. c. a. l. o. r. s. v. t. u. s. d. b. i. l. i. s. e. s. t. s. q. u. a. u. i. s. s. i. n. t. s. i. c. c. i. s. i. t. e. r. a. t. e. o. p. p. o. s. i. t. a. h. u. m. i. d. i. t. a. t. i. n. a. l. i. s. s. u. p. a. b. u. d. a. t. t. i. i. n. e. i. s. h. u. m. i. d. i. t. a. t. e. s. a. c. c. i. d. e. r. a. t. e. r. i. d. i. g. e. s. t. i. o. n. e. c. a. t. a. C. u. i. s. i. t. o. r. c. i. b. q. u. e. z. n. a. c. o. r. r. e. g. r. i. p. d. i. e. n. a. l. i. a. b. e. i. s. s. u. m. e. r. e. t. v. n. a. v. i. c. e. n. i. m. i. u. o. b. t. u. d. e. r. e. t. i. n. e. i. s. t. g. r. a. u. a. r. e. t. n. a. l. i. s. c. a. l. o. r. s. n. o. p. o. s. s. e. n. t. c. i. b. u. m. p. u. e. n. i. e. n. t. e. r. d. i. g. e. r. e. t. C. u. m. g. r. a. u. i. l. a. b. o. r. e. v. i. c. t. u. n. e. c. e. s. s. i. u. m. l. u. c. r. a. n. t. e. s. q. i. n. t. a. l. i. b. m. a. g. n. a. s. i. t. h. u. m. i. d. i. p. s. u. m. p. t. i. o. n. e. c. e. c. c. u. i. e. i. u. m. p. o. s. s. e. n. t. c. o. m. m. o. d. e. e. f. f. i. c. a. c. i. t. o. p. a. r. i. D. e. b. e. t. t. i. s. i. a. s. s. i. t. f. a. c. i. l. t. a. s. a. s. u. o. s. a. c. e. r. d. o. t. e. p. e. t. e. d. i. s. p. e. r. f. a. c. i. e. n. t. e. m. n. o. i. e. i. u. n. a. d. i. s. i. l. l. e. d. s. e. i. s. p. e. c. e. d. e. Q. u. i. t. i. o. p. a. r. t. o. s. p. o. d. u. c. e. v. o. l. u. n. t. i. d. i. e. b. i. e. i. u. n. a. b. i. l. i. b. n. i. s. s. u. b. h. a. c. p. o. d. i. t. i. d. e. q. n. i. e. i. u. n. e. t. a. p. e. c. c. o. n. o. e. x. c. u. s. a. n. t. S. i. a. u. t. v. i. c. t. u. n. e. c. e. s. s. i. u. m. p. n. t. a. c. q. r. e. c. u. l. a. b. o. r. e. q. u. e. p. u. e. n. i. e. n. t. e. r. e. x. e. r. c. e. p. n. t. c. u. i. e. i. u. m. t. u. n. c. a. f. r. a. c. t. i. d. e. i. e. i. u. n. i. j. n. o. e. x. c. u. s. a. n. t. Ad. l. o. c. a. s. c. a. p. e. g. e. r. i. n. a. t. e. s. s. i. s. i. t. t. a. l. p. e. g. r. i. n. a. t. i. o. q. c. o. m. m. o. d. e. d. i. f. f. e. r. r. i. n. o. p. o. s. s. i. t. v. s. q. s. p. o. s. t. t. e. m. p. s. i. e. i. u. n. i. j. v. e. l. a. n. t. i. c. i. p. a. r. e. i. l. l. u. d. s. t. a. n. t. i. l. a. b. o. r. i. s. q. c. u. i. l. l. o. p. m. o. d. e. i. e. i. u. n. a. r. e. n. o. p. o. s. s. i. n. t. C. i. e. t. u. n. e. c. e. s. s. i. u. m. h. o. s. t. i. a. r. i. m. e. d. i. c. a. t. e. s. q. u. i. s. i. l. t. m. h. r. e. n. o. p. n. t. d. e. e. l. i. a. h. o. r. a. c. o. m. e. s. t. i. d. i. s. q. a. d. v. i. c. t. u. t. o. t. i. d. i. e. i. c. i. c. o. m. m. o. d. e. n. o. s. u. f. f. i. c. i. a. t. v. e. l. e. t. i. a. q. u. i. e. x. p. e. c. c. e. n. t. i. c. i. d. i. a. d. e. b. i. l. i. t. a. t. i. i. e. i. u. m. s. u. f. f. e. r. r. e. c. o. m. m. o. d. e. n. o. p. n. t. Ad. p. m. i. n. o. p. p. s. s. o. l. o. e. x. d. e. i. s. i. n. q. d. n. e. Ad. 2°. d. q. i. e. i. u. m. e. c. c. l. i. e. s. u. p. a. d. d. i. t. a. l. i. q. u. a. s. u. p. e. r. r. o. g. a. t. i. o. n. e. v. i. t. r. a. i. l. l. u. d. q. d. s. u. f. f. i. c. e. r. e. t. a. d. a. c. t. u. v. t. u. t. i. s. a. b. s. t. i. n. e. n. t. i. e. s. i. d. n. o. s. e. q. u. i. t. q. q. c. u. z. t. e. n. e. t. a. d. i. l. l. u. d. i. e. i. u. m. q. d. s. u. f. f. i. c. i. e. a. d. a. c. t. u. v. t. u. t. i. s. t. e. n. e. a. t. a. d. i. e. i. u. m. e. c. c. l. i. e. Ad. 3°. a. r. m. a. d. p. t. e. a. l. i. a. d. q. i. e. i. u. m. n. o. t. i. n. i. s. t. i. t. u. t. u. m. e. s. t. a. d. s. a. t. i. s. f. i. c. a. n. d. o. z. p. p. e. c. c. i. s. p. r. e. t. e. r. i. t. i. s. s. i. e. t. a. d. p. r. e. a. u. e. d. u. a. f. u. t. u. r. i. s. s. i. d. i. l. l. i. q. p. p. e. c. c. i. s. s. u. i. s. s. a. t. i. s. f. e. c. e. r. u. n. t. a. d. h. u. c. a. d. i. e. i. u. m. t. e. n. e. n. t.

¶ Quinto queritur vix esus carnū frāgat ieiū. Et vī q. si q. i. e. i. u. m. i. n. s. t. i. t. u. t. u. m. e. s. t. a. d. r. e. p. m. e. n. d. u. m. c. a. r. n. a. l. e. p. e. u. p. i. s. c. e. n. t. i. a. s. i. v. i. n. u. m. m. a. g. i. s. e. x. c. i. t. a. t. p. e. u. p. i. s. c. e. n. t. i. a. e. s. u. s. c. a. r. n. i. u. i. n. f. i. l. l. u. d. p. u. e. r. 20. L. u. x. u. r. i. e. s. a. r. e. s. e. s. t. v. i. n. u. c. u. i. g. i. e. i. u. n. a. t. i. b. l. i. c. i. t. u. s. s. i. t. v. i. n. u. m. b. i. b. e. r. m. u. l. t. o. f. o. r. t. i. u. s. l. i. c. i. t. e. s. u. s. c. a. r. n. i. u. I. t. e. a. l. i. q. s. i. t. c. i. b. i. m. a. g. i. s. d. e. l. e. c. t. a. t. e. s. g. u. s. t. u. q. s. a. l. i. q. c. a. r. n. e. s. g. r. o. s. s. e. s. t. i. i. l. l. i. s. i. e. i. u. n. a. t. i. b. n. o. n. i. n. d. i. c. i. u. n. t. s. n. e. c. e. s. u. s. c. a. r. n. i. u. g. r. o. s. s. i. a. z. S. i. d. i. e. b. s. a. b. b. a. t. o. r. u. a. c. a. m. i. b. a. b. s. t. i. n. e. d. e. b. e. m. s. d. p. e. d. i. 5°. Q. u. i. a. d. i. c. i. s. g. m. u. l. t. o. f. o. r. t. i. i. n. d. i. e. b. i. e. i. u. n. a. b. i. l. i. b. I. t. e. d. e. r. e. t. o. r. u. d. i. 4°. D. e. n. i. q. s. P. a. r. e. s. t. v. t. q. h. i. s. d. i. e. b. u. s. a. c. a. r. n. e. a. b. s. t. i. n. e. m. a. l. i. a. l. i. u. m. a. b. o. i. b. q. s. e. m. e. t. p. s. i. f. a. t. t. r. a. h. u. n. t. o. r. i. g. i. n. e. m. c. a. r. n. i. s. i. e. i. u. n. e. m. u. s. a. l. a. c. t. e. v. i. d. e. l. i. c. e. t. c. a. f. e. o. s. o. u. i. o. R. u. d. e. o. q. i. e. i. u. n. i. o. e. c. c. l. i. e. a. n. t. e. r. a. e. s. t. a. b. s. t. i. n. e. n. t. i. a. a. b. e. s. u. c. a. r. n. i. u. s. i. e. p. p. d. e. c. r. e. t. u. m. 2°. a. l. l. e. g. a. t. u. a. d. p. r. e. m. s. e. d. a. m. q. e. s. u. s. c. a. r. n. i. u. m. m. u. l. t. u. c. o. m. m. o. u. e. r. c. a. r. n. i. s. c. o. n. c. u. p. i. s. c. e. n. t. i. a. a. d. q. u. a. d. o. m. a. d. a. t. r. e. f. r. e. n. a. n. d. a. s. i. m. p. l. i. r. i. n. s. t. i. t. u. t. u. m. e. s. t. e. c. c. l. i. e. i. e. i. u. m. Ad. p. m. i. n.

opp^m dicunt qdam qd esus carnis magis comouet
 cupiscenciam qd vini potus. q: cu ad icitatem
 cupiscencie concurrat. s. f. abundantia caloris. Et spm
 um. et seminis. et esu carniū multiplicat semē. q: in
 ea multū est d nutrimento. et id ex eius esu marie mlt
 tiplicat supfluitas tercie digestiois qd seminis ē mā
 vt oisum est li. 2. Ex esa vctozoz multiplicat abū
 dantia grossoz spmum et potu vini caloris abūda
 tia. et fm illos abūdantia seminis magis est incitati
 na cupiscencie qd abundantia caloris marie cūci ex
 potu vini. q: illa cito euanescit. et calor i semie ma
 ner. Sz h̄ bargui pōt sic. In excitatide cupiscen
 tie cā efficiēs est calor: et mā est semē. magis autē est
 cā rei efficiens qd mā. qd potus vini magis ē cā ex
 citatidis cupiscencie qd esus carniū. et si dicitis qd ci
 to euanescit nō obstat. q: nō ita cito euanescit sicut
 pot^o iteraf. Item ad h̄ arguūt p expiētā. q̄nis. n.
 in mulierib⁹ magis abūdet supfluitas frie digestio
 nis qd in viris. nō tñ feruet p se in eis ita carnal cō
 cupiscencia pp debilitatē caloris respectū caloris vi
 roz. q̄nis pp minorē vsum rōnis nō frenātis con
 cupiscētiā iterdū magis i eis feruet qd in uiris. sicut
 marici ē q̄nis plus habeāt d supfluitate frie dige
 stionis qd colerici. tñ q: in colerici fortior est calor
 magis feruet i eis appetitus carnal cupiscencie qd
 i steumaticis. q̄nis steumatici pp abūdantiā semi
 nis plus possent illū actū exercē qd colerici fm igif
 istos. dō est ar^m qd ecclia magis infidicit ieiunātib⁹
 esum carniū qd vini potū duplici rōne. Una est qd
 difficult^o est abstinere a potu vini qd ab esa carniū.
 et id si ecclia iterdixit⁹ vini potum ples fuissent ex
 positi piculo trasgressiois qd p interdici esus carni
 um. alia est qd ieiū^m frequēt tristitiā excitat. et vi
 num letificat. iur illud psal. et vinū letificat cor ho
 minis. et id p̄grētissime ieiunātib⁹ vsum vini pmis
 sus est. Ad 2^m dicendum qd leges date sunt pro
 pter ea que vt in pluribus accidunt. vt in plurib⁹
 aures esus carniū magis delectat carnis nām.
 qd esus pisciū vel pulmētroz. p̄ ad ptem aliā. f.
 d abstinētia carniū i die sabbati itelligēduz. vbi ta
 lis est p̄suetudo. alr nō nisi d p̄gno. Un glo. ibidez
 dicit qd p̄suetudo est vbi p̄suetudo est qd abstinētia tūc
 p̄cepti. Ad 2^m dō qd illud qd ibi d̄ de casco la
 cte et ouis nō est necium obseruari nisi qd dragesima
 li ieiunio nisi vbi p̄suetudo est ab his abstinere in
 quolibet ieiunio ecclie.

Ero querit vtrū gula frāgat ieiū^m. Et
 v^o qd nō. qd qd frāgit ieiunium
 est peccū mortale. s. fm sniam augi d bono
 p̄ugali. nō lōge vltra mediū. nō ois gula est peccū
 mortale. qd gula nō frāgit ieiū^m. Itē decretoz di. 4.
 Deniq; d̄ d igurgitatib⁹ se. qd cū venia suo relinq̄
 di sunt. igenio. ne forte peiores existāt si a tali con
 suetudie pbideant. qd tales q̄nis sunt glōsi mortali
 nō peccāt et ex p̄nti ieiū^m nō frāgūt. Itēz dissolute
 loq et ludē cū iuuēculis magis excitat carnalem cō
 cupiscētiā qd gula. sed tales nō frāgant ieiunium.
 qd nec glōsi. Contra. c. d legib⁹. nō dubiuz in. l.
 nō dubiū est i lege cōmittē cū qd vba legis amplexuf
 h̄ legē nitif volūtate. s. ille qd in dieb⁹ ieiunabilibus
 semel tñ comedit. et tñ cū vitio gule q̄nis fuer sta
 tuti sram. q: nō comedit nisi semel. nō fuit tñ statu
 ti mētē qd est vitii cupiscencie carnis remere. qd ta
 lis frāgit statutū. Itē decretoz di. 41. Delitie.

viles cibi appetent accepti ipediūt p̄fasi abstinen
 tie. s. qd abstinētie p̄fasi impedit frāgit ieiunū.
 qd gula que est in auiditate sup̄tōis cibi frāgit ieiū^m
 Rūdeo qd triplex est ieiū^m. Unū. f. ab iniquitatibus
 abstinere. et ab illicitis volūtatib⁹ seculi qd ē p̄fasi
 ieiū^m. d. p̄se. di. 5. Ieiunū. et h̄ ieiū^m frāgit p qd cū
 qd mortale peccū. Aliud qd est act⁹ v̄ntis abstinē
 tie. d quo dr. c. di. Sit tibi quotidiana. Sit tibi q̄
 tidiana ieiunij resectio facietatē fugiēs. Et h̄ ieiū
 niū frangat p gula qd est mortale peccū. Tertiu ē ie
 iunū istitutū ab ecclia. et h̄ ieiū^m frāgit p quāz gula
 qd est peccū mortale in q̄tib⁹ h̄ ieiū^m icludū illud qd ē
 necium ad actum v̄ntis abstinētie. Sz q̄ntum ad
 illud qd addit ex statuto ecclie sp̄aliē h̄ agūt p gula
 qd est i comedēdo plus qd semel. vel in comedēdo
 cibos qd iterdicant ieiunātib⁹ et in pueniēdo nimis
 nōdilit hora comedēdi ab ecclia d̄ermiatā. d. p̄se.
 di. l. Solēt. Ad p^m in opp^m dō q. 5. modis con
 tit gula. vt h̄ d. p̄se. di. 5. Quisq; aliqui. n. lō idigen
 tia tempora p̄uenit. aliquando tempora non p̄e
 uenit. sed cibos lautiores querit idēit p̄ciosos.
 aliqui qd sumēda sunt experit accuratus. i. cū nimia
 sollicitudie sperādū. aliqui et q̄ntas ciboz et t̄pus con
 gruit. s. q̄ntitate intēpata sumēdi m̄sura resectiois
 excedit nōnunq; abiect⁹ est qd d̄siderat. et tñ ipō esu
 imēsi d̄siderij d̄creti peccat. qd modi p̄tinent B
 v̄su. p̄p̄oe. laure. nimis ardēter studiose. Quoz
 aut p̄d. cōp̄ modoz p̄t ee gula peccū veniale. et sic p
 eā nō frāgit ieiū^m. et i quoz p̄t ee t̄r̄ excessus qd ē
 peccū mortale. et sic p illā frangit ieiū^m qd ē a vitij
 abstinē et i aliquo casu ieiū^m ecclie. nec ē itelligēduz
 qd p̄dēti d̄cretū i rephēdēdo illos qd lautiores cibos
 q̄runt itēdat diuites artare ad cibos paup̄ez. qd vt
 d̄ decretoz. di. 41. nō cogant nō cogant diuites
 cibis paup̄ez v̄lci. v̄tāl p̄suetudie s̄mritatis sue
 s. d̄oleat se alr abstinē nō posse. Ad 2^m dō qd h̄z gl.
 ibidē nō ē dō qd ignoscat eis l̄z nō puniant p̄ boiem
 dissimulādū. n. sunt a tpali iudice aliq̄ crimia rōne
 scādali vel scismatis vitādū. tñ illud q̄nis antiq̄
 dissimularet ex cā p̄dca. hodie tñ nō dissimulat sal
 tē i clicis et d. vi. et ho. cli. A crapla. et merito non ē
 dissimulādū. qd tal igurgitatio potus et cibi recte p̄
 ria est cause pp quā istitutū ē ieiū^m. qd carnalē cup
 piscētiā excitat. decre. di. 44. c. j. v̄lētis igiuias
 ad luxuriā facile puocat. et pay post. v̄lētē et genua
 lia s̄bimet ipsis vicia sunt vt ex vicinitate mēbro
 rñ p̄federatō itelligat vitioz. v̄lent ē piguis crassū
 sensum gnār. d̄cre. di. 44. nō liceat. v. si q. v̄ntē ē
 corūpit. vt sup̄ vitū ē. Ad 3^m dō qd q̄nis dissolu
 te loq et ludere cū iuuēcul multū icitet carnalē cōcu
 piscētiā. B tñ nō est p illū modū p quez icitat gula qd
 gula icitat multiplicādo mām luxurie. s. ludē cū iu
 uēcul et dissolute loq icitat p p̄ntiā delectabil et exci
 tatōdem imagiationis. Un q̄nis de p̄p̄inquo dispo
 nat ad frangendum vel frangat ieiū^m gnālē qd est
 a vitijz marime mortalib⁹ abstinere. nō tñ frangit
 ieiū^m speciale.

Eprimo querit vtrum ebrietas
 frāgat ieiū^m. Et
 v^o qd sic. decretoz di. 4. Deniq; Unum
 ita bibere pmittit vt ebrietatē oio fugiam⁹ aliogn
 restat vt oia que corpus libent s̄it factam⁹. Cuz
 qd ibi loquat d obseruatide ieiunij vt exp̄sse p̄z ebrie
 tas frāgit ieiū^m. Item magis est h̄ cām istitutio
 b 1

nis ieiunij ebrietas q̄ t̄pate in mane bibere vinū. S; bibētes vinū in mane reputant̄ a multis frangere ieiū^m. q̄ malto fortius inebriantes se hora no ne. Illud q̄ excusat peccū nō est cā pecc̄i & ex p̄nti nō frāgit ieiū^m cū fractio ieiunij sit pecc̄i. sed ebrietas excusat pecc̄i. Uñ aug⁹. 22. li. 3. faustum. lōge an me^m. die de lotio. q̄ culpandus est nō t̄i q̄ntum ille icesus. sed q̄ntū illa meret̄ ebrietas. q̄ ebrietas nō frāgit ieiū^m. Item illoꝝ quoz̄ excessus phibitus est ieiunātib⁹. phibita est etiā iterata sumptio quāuis temperata. sed iterata sumptio vini non est phibita ieiunantibus. possunt. n. bibere & in prandio & i collatide. q̄ v̄t q̄ excessus vini ieiunātib⁹ nō phibet. Rūdeo q̄ ebrietas dupli p̄t accipi. Uno mō p̄ impedimento vsus rōnis ex imoderato vini vel alteri⁹ potus inebriantis sumptioe cāta. Alio modo p̄ imoderata sumptioe potus ieiunātis. primo mō ebrietas pecc̄i n̄ ē. s; passio & pena pecc̄i. Uñ nō frangit ēt ieiū^m q̄ ē abstinentia a pecc̄is. 2° modo pecc̄i est & marie cauendū. Uñ frāgit ieiū^m q̄ ē abstinētia a pecc̄is. Ieiū^m aut̄ in q̄ntū die aliqd p̄ se dire cre & imoderate necessariū ad actū v̄tutis abstinentie nō frāgit. Quis frāgat illud q̄ est necessariū ad actū v̄tutis sobrietatis. Sobrietas. n. alia v̄tus est ab abstinentia q; sp̄alia difficultas ē in moderādo d̄lectatides gustus p̄ p̄ationē ad vinū. Alia ab illa q̄ est in moderādo delectatides gustus p̄ p̄ationem ad cibū. Uñ frequēter inueniunt̄ moderati i vino q̄ sunt imoderati i alio. Ieiū^m ēt statūtū ab ecclia nō frāgit. q; ea i q̄bus nō p̄t accipi certa mēsurā reglariter nō cadit sub determinatide legis latoꝝ. Uñ sub determinatide p̄cepti eccliaſtici de ieiū^m non cadit nisi femel comedē i dienāli. & hora determinata & abstinentia ab esu carniū. & ab ouis. & caseo i q̄dragesimali ieiū^m. In alijs aut̄ nō phibent̄ oua & lacticia. p̄ iordandem t̄i circa potū p̄t hō tr̄si. excedet. q; & plus peccat q̄ si frāgeret ieiū^m t̄i. Adp^m in opp^m dō q̄ ebrietatē & excessus i q̄ntitate cibi. & cibi p̄cōsitate i comedēdo auditatē. & in p̄parando curiositate debē fugere ieiunātes. q; q̄ms p̄ illa non frāgeret̄ statūtū ecclie d̄ ieiū^m. n̄ p̄ illa frāgit̄ ieiunium gnāle q̄ ē abstinentia a pecc̄is q̄ ieiū^m. & si semp̄ & ab hōib⁹ debeat observari. t̄i cū maiori p̄cedē & sollicitudie illi ieiunio insitēdū ē illis t̄pib⁹ in q̄bus sp̄ale ieiū^m statūtū ab ecclia celebrat̄. Ad^m dō q̄ quis aliq̄ dicat q̄ bibē vinū i mane ve. ceruisiā. & comedere electuaria i sero delectandis cā frangāt ieiū^m. credo t̄i d̄riū q̄ quis aliquo mō nutriant̄ i b̄ t̄i nō est p̄ncipal̄ vsus eoz̄ al frāgeret ieiū^m bibent̄ vinū vel ceruisiā i collatide. q; aliqd habēt d̄ nutrimento. Si t̄i hō i mane ceruisiā biberet nō ad extinguedā siti s; famē ēt i sero magnam accipet electuaria q̄ntitatē ad subueniendū fami. credo q̄ tal face ret fraudē statuto & ex p̄nti frāgeret. q; legē frangit q̄ in fraudē legis aliqd fac. Concedo t̄i q̄ d̄ bono & equo cauendū ē a potu vini & ceruise & siliū in mane magis in mane q̄ i sero q; pot⁹ s̄p̄tius post prandium & siti subuenit & digestionē iuuat in q̄ntū p̄ potus facili⁹ & p̄ueniēt⁹ deserf̄ cib⁹ ad singula mēbra. sumptus aut̄ ieiū^m stomacho v̄t p̄stū nocet. Ad p^m ad p̄tē aliā dō q̄ ebrietas in q̄ntū ē passio excusat pecc̄i i iudicio dei. q; oē pecc̄i actuale est ex li. ar. cni⁹ vsū nō h̄t p̄fecte ebrii. & huic exp̄sse p̄cordat aug⁹ i auctoritate p̄allegata. q; t̄i ex ebrietate multū d̄nū

caf respu. id̄ etiam s; aliq̄s leges positivas puniū tur facientes turpia sc̄a ex ebrietate. & aliq̄ magis q̄ si nō essent ebrii v̄t magis sollicitē caueāt ebrietatē. Uñ p̄bi. 3° et̄bi. c. g. & b. i^o duplices hēbit̄ icrepantides. & credo q̄ ebri⁹ occidēs hōiem irreglaris esset. & quis p̄fecte ebri⁹ nouā culpā nō cōmittat. q̄ nouū motū. li. ar. nō h̄t. t̄i homicidius q̄ cōmittit culpā quā p̄misit iebnādo se aggrauat. q; illa volū taria iebnāto iputat̄ ad culpā v̄t q̄i circūstantionā tā oib⁹ iordinatōib⁹ q̄ ex illa ebrietate p̄cedunt eo q̄ aliquo mō voluntarie sūt p̄ voluntariā ebrietatis cām. Ad^m dō q̄ b̄i p̄cedēdū ē q̄ quis imoderata sumptio vini phibita sit in q̄ntū est & v̄tutē. nō t̄i est phibita. p̄ p̄ceptū ecclie d̄ ieiunādo nisi i q̄ntū includit illud ieiū^m q̄ est actus v̄tutis.

Quano queritur quibus t̄pib⁹ ieiunādo ē. Rūdeo q̄ oēs dies q̄dragesime exceptis dieb⁹ d̄n̄icis ieiunādi sunt ita q̄ d̄ q̄dragesima nō remanent nisi. 36. dies ieiunabiles. & id̄ v̄t iacer numer⁹. 4°. dieꝝ adipleat̄ que saluator noster sacro suo ieiū^m cōsecrauit. 4. dies potus ebdomade ad suscipiendū. 40. dieꝝ tollunt. i. 4°. feria q̄ a capite ieiunij s̄ono taf. & 5°. se. sequē. & 6°. se. ēt sabbatū. d̄ p̄se. di. 5. Quadragesima. nec l; ieiū^m soluē se. 5. v̄t i septimane. d̄ p̄se. di. 6. nō liceat. & c. sequēti. Institutū aut̄ ē illud ieiū^m p̄ueniēt i memoriā. s. q̄dragesime q̄ x̄ps ieiunauit. & v̄t digne p̄peremur ad susceptōnem corpis x̄pi. & ad significandū q̄ p̄ tribulatōes p̄sentis vite p̄uenit ad gl̄ias resurrectionis. & q; sic q̄i solum⁹ decimā totū⁹ āni. in q̄l; ēt q̄rta āni. s. vere. estate. autūno. & hyeme. tres dies sunt ieiunabiles. s. fe. 4. & 6. & sabbatū. decretoꝝ. di. 76. c. j. ita q̄ il li tres dies veris solebāt accipi p̄ ebdomadam martij. & tres dies estatis. i. 2° ebdomada Junij. 3. autūni i 3° ebdomada septēbus. 3. hyeis i 4° ebdomada decēbris. di. 76. cōstitutū. sed quis sic fuerit āni q̄. t̄i b̄ imutandum est p̄ illud quod habetur. e. distine. Statuimus. vbi dicitur sic. Statuimus. v̄t ieiū^m. 4. t̄pōib⁹ h̄ ordīne celebrent̄. p̄ ieiū^m i m̄itū q̄dragesime. 1° i ebdomada p̄tecostes. 3° i 2° & 4°. i sepebū & d̄ebū more solito fiat. Et hec ieiū^m instituta sūt ad exp̄iandū pecc̄i q̄ cōmittit̄ in q̄l; p̄cedrū q̄rtay. Itē tres dies rogationū an̄ ascensionē d̄ni ieiunabiles sunt. d̄ p̄se. di. 3. Rogatōes. sed v̄t die glo. ibidē. h̄ nō p̄cipit̄ s; suadet. vbi t̄i ē p̄se rudo approbata illd̄ ieiū^m est p̄ equalit̄iā sub p̄cepto. Itē oēs vigilie aploꝝ ieiunabiles sūt philippi & iacobi. & iōanis euange. & barābe. exceptis ex eo q̄ philippi & iacobi solēnitatis infra solēnitatē pascale & iōanis infra natalē d̄ni celebrant̄. et̄ d̄ obser. ieiū. cōsiliū. Itē vigilie natiuitatis d̄ni. p̄teco. & assūptōis br̄e marie v̄ginis. & iōanis bap. & sc̄ilau rēti. & oīum sc̄oz̄ ieiunabiles sunt. & si solēnitatis eius vigilie ē ieiunabilē eueniat. se. 2. i sabbato p̄cedēti ieiunādū est. et̄ d̄ obser. ieiū. cōsiliū. & sc̄oz̄. Et si solēnitatis natiuitatis d̄ni eueniat se. 6. illi qui nec voto nec obseruātia reglari sunt ascripti ad abstinentiam carniā. tali die carni⁹ v̄t p̄t s; p̄suetudinē ecclie gnālis. nec t̄i b̄i resp̄hendendi sunt q̄ ob deuotionē abstinentē voluerit. et̄ d̄ obser. ieiū. Explicari. Itē q; p̄suetudo approbata obligat. v̄t h̄t de ceteroꝝ di. j. cōsuetudo. & di. 11. Eccliaſticay. & c. i bis. si in aliq̄ religide vel diocesi est aliquod ieiū^m

psuetu qd tr no est pceptu p inscriptu nihilomin^o
obseruandū est ab ecrib^o ibidē. Itē dieb^o ieiunioꝝ
hora comedēdi determinata ab ecclia est hora no
na. q: sic obseruauit diu psuetudo. Uñ cū dī d^o pte.
di. j. Solent. q: nullatenus ieiunare credēdi sunt q
māducant añq̄ vesperinū celebret offiū. r. j. i. In ie
iunio. 4. tpoꝝ circa vesperinas horas rē. sub hora
vesperina p̄bendēdū est tps ab hora. 9. inclusive. r
vtra. nec oꝝ p̄cise accipe horā none. Si. n. p modi
cū tps añ horā none comedat nō pp b frangit ieiunū.
r quis bi q comedat statim post horā sextā. vel
hora sexta derogēt in aliquo p̄fectioni ieiunij nō tr
sunt trāsgressores hui^o qd ē necessitatis i ieiū^o. marie
q: iā inualuit psuetudo i multis locis comedē statim
post horam sextā vel ipsa hora. 6. nō. n. tate necessi
tatis est i obseruatiōe ieiunij hora p̄cā sic comune
dere semel trū.

Articulus quartus.

Consequenter querit de 4° p̄ncipali. Et circa

B querunt. 8. p^o vtrū oīo sit act^o volū
tatis. 1° vtrū sit actus v̄tutis latric.
3° vtrū solus de^o sit orādus. 4° vtrū
aliqui d̄terminatē petēdū sit i orōne 5° vtrū orandū
sit vocali. 6° vtrū vocalis oīo sit satisfactoria sine
mētali. 7° vtrū oīo debito mō scā semp erandū sit.
8° vtrū inf alias orōnes oīo deā sit efficacior.

Rimo orādo q^o oīo sit act^o voluntatis.
cui^o est desiderat rē
q̄ in orōe petif. s; d̄siderare act^o v̄luntatis.
8° orare. Itē ei^o orare cui^o ē erandū. q: oīo orā
nāf ad expansionē s; v̄luntatis ē q̄ erandū iust p̄sal.
Desideriū paup̄ erandū d̄ns. 8° orā ē act^o v̄luntatis.
3° d̄ns. li. 3°. c. 4°. Dio ē ascēsus itellec^o
ad d̄m. 8° act^o itellec^o. Itē d̄ns. c. c. Dio est pe
titio decētū a deo s; petē est loq. loq ē act^o itellec^o
8° orare act^o itellec^o. Rūdeo q^o orare dupl^o p̄t
accipi. vno mō p desiderio obrinēdi aliqd a deo q^o
d̄siderās ordinē in ipm. r sic oīo ē qdā ascēsus aie
itellec^o ad d̄cā q̄ ē v̄luntatis vt elicictis. r itelle
ctus vt dirigentis. Uñ glo. sup illud p̄sal. accedite
ad deū. dīc fide liberēdo. r. r. pedib^o geie charitatis
currēdo p^o p̄ncipz ad directionē itellec^o. 2° ad sen
sus affect^o ē sic accipit oīo fm qd p̄ia ad tbi. 2° d̄
stignif. p̄ obsecrationē. postulationē r actionē gr̄ax
r ē i glo. sup illud p̄sal. Dñe añ te d̄sideriū meū. vbi
dī. nāq̄ d̄finit orare q nō d̄finit amare. Alio h̄mō
orare id ē qd p̄cēm d̄sideriū loquēdo deo pponere
nō p modū idicatiū. s; supplicatiū. r sic orāf act^o
est itellec^o vt elicictis r v̄luntatis vt mouentis. r
sic loq^o Iydomus de orōe. io. li. Et bimolo. q̄i eq̄ dī
stant inf me^o r finē. vbi dīc q orare ē dīcē. r añ. i.
meta. c. 3. cū dīc q p orōne hō est loquēs deo. r pbi.
j. crbi. c. penn. vbi dīc q ad optia d̄p̄caf oīo. Ar
ad p̄cē p̄mā p̄cedūt d̄ orōe p̄mo nō d̄cā. Ad p^o ad
p̄cē alā d̄ q ibi accipit d̄ns. itellec^o p̄ aia itellec
tina q̄ p̄bendit itellec^o r v̄luntatē. Ad 2° d̄ q
petere sic r orare accipit mō dupl^o supradcō. d̄s
deriū. n. obrinēdi aliqd ab aliquo. si inotescit peti
tio qdam est. vñ cū de^o vidcat desiderū nrūz cum
ab ipso aliquid obrinere desideramus d̄siderādo
petimus.

Secundo querit vtrū oīo sit actus v̄tutis latric. Et

vtrū q nō. orar ē act^o p̄ncie cū sit ps factōis
s; p̄ncia alia vt ē a latric. q: p̄ncia reddit deo debitū
p̄missō. r latric p̄ b̄nficio recepto. 8° orar nō est ac
tus latric. Itē nullus act^o inutil est act^o latric. nec
cuiusq̄ alteri^o v̄tutis. sed orar deū ē inutile. q: ad b
orāf q̄cūz orāf vt ille q orat d̄sideriū suū illi exp̄nat
r vt ipm flectat. s; de^o scit qd nob op^o ē. vt b̄r mat.
6°. Nec flecti p̄t. q: vt dī p^o re. 15. p̄dentudie non
flectit. 8° orar nulli^o v̄tutis ē. Itē latric p̄nciz ad vī
rā actiū. q: reducit ad iustitiā q̄ c̄vna. 4. cardinaliū
r fm au^o. 12. d̄ tri. c. 14. Cardiales v̄tutes p̄tinent
ad vīrā actiū. s; orare p̄nciz ad vīrā p̄c̄platiū. 8° n̄
ē act^o latric. Itē act^o latric sit sub p̄cepto. sed act^o
orādi nō iuenit penit^o sub p̄cepto. 8° nō ē act^o latric.
3° glo. sup illud luce. 18. 8° semp orare. dīc q bō
nō d̄finit orar nisi cū d̄finit iust^o esse. 8° orare act^o
est iustitie sed non videtur ita esse alicuius parciā
iustitie sic latric. 8° est act^o cr^o. Item p̄sal. Dirigat
oīo mea sic incēsum i p̄specm t̄no. s; offerre deo icē
sū m̄lem ad cr^o reuerētiā est act^o latric. 8° multo for
tius offerre deo icēsus sp̄uale qd ē oīo ē act^o latric.

Rūdeo ad v̄tutē latric p̄nciz deo exhibet honozē
testificatē i ipō sumū d̄m. i q̄tū ip̄c solus ē crea
tōis r p̄seruatiōis mūdi p̄m. hō aut cū orādo ali
qd petit a deo quo i ipm ordinē sic i suoz bonoz
p̄ncipalē auctorē sibi exhibet honozē p̄c̄late i co sū
mū d̄m. Uñ sequit q oīo ē act^o v̄tutis latric. Ad
p^o in opp^o d̄ q oīo ē act^o p̄ncie r latric sub rōne t̄i
alia r alia. q: inq̄tū hō orat deū vt p̄ b̄ deo satisfā
ciat d̄ p̄ccō act^o ē p̄ncie. i q̄tū aut orat deū vt sibi ex
hibeat honozē r recognitionē sumi d̄m act^o ē latric.
nec m̄z. Uñ. n. r idē act^o pluz ē v̄tuz latric. Uñ
ferē ad finē alū. r alū. Uñ s; pbi. 5°. crbi. c. 4. Ille
q mechaf lucrādi 8° auarus ē. q aut pp cupucētiaz
luxuriosus ē. Ad 2° d̄ q orar deū nō ē latric sed
marie v̄tute. nō ad b̄ vt d̄mā d̄sp̄satio m̄tēf. s; q
q: vt dīc ang^o. j. li. d̄ p̄c̄liatōe scōꝝ. v̄sus finē. cūz
de^o vlt fieri qd nō nisi v̄lētib^o d̄ob^o oꝝ fieri i. linat
eoz corda vt b̄ v̄lēt. r ē sic dīc^o li. longē post p̄m
v̄alz ad b̄ vt oīo n̄rā amoneat a quo accipim^o b̄c
b̄nficia. r sic ē dī c. li. lōge añ finē. formalē sic p̄c̄
stati sunt aliq vt n̄rīs orōnib^o p̄cedāt. sub d̄mā. n.
p̄m^o non trū cadit q̄ effect^o n̄r. s; ē ex qd^o causā.
r a quo ordie pueniāt. Ad 3° d̄ q q̄m̄s vt plūmū
v̄tutes cardiales p̄tineāt ad actiū v̄tū. aliq t̄i ac
tus v̄tutū q reducunt ad cardiales vt p̄es potētia
les p̄tinet ad vīrā p̄c̄platiū. Ad 4° d̄ q m̄oz ē
falsa. dī. n. math. 7. p̄detite r dabit vobis. r lu. 18
8° s̄p orar. oꝝ at sonat necitē. nec itelligēdūz q bō
teneat ad orādū p̄ s̄p. p̄ceptū ē. n. affū mariū qd r
si semp obliget nō t̄i p̄ semp. p̄m^o ad p̄cē alā. quā
uis gr̄a p̄ncipalē clūsidis possit p̄cedi t̄i nō p̄cedit.
glo. n. loq^o d̄ iusto a iustū gn̄alr d̄cā q̄ p̄bendit oēz
v̄tutē neciam ad salutē. r erēdit nomen orōnis ad
oēm bonā opationē. vñ imediate añ v̄ba p̄cā dīc
q semp orat q semp agit bona.

Etio querit vtrū solus de^o sit orandus.

Et vtrū sic. Solus de^o est latric
colēdus. vt i 3° li. oīsum est. s; orāf ē act^o la
tric. 8° solus de^o est orādus. Itē frustra oram^o illos
q nō cognoscūt oīoes n̄ras. 8° sic dīc ang^o l. j. li. de
cira p̄ motus agēda inf mediū r finē. ibi sit spūs

spūs me^o. i. imaginatio mea orat. mens autē meafī ne fructū eit. Scīdū tñ q̄ tripl̄ p̄t̄ applicari itentio vocali orōi. s̄. aut applicādo eā ad v̄ba q̄ d̄ntur. aut ad illud q̄d petis. aut ad illū cui orō porrigitur. s̄ quociq̄z itoz̄ modoz̄ alit̄ itentio nō eit inefficax ad satisfaciēdū vocali orōi. s̄. s̄a itentio melior est q̄ p̄ma. s̄. s̄. q̄. s̄a. Uā hū. i. l. d̄. v̄tute. orōi mī p̄m. s̄ me^m. P̄ura orō e q̄n̄ ex abūdītia duotionis mens ita atcedit vt cū se ad deum postulatura cōuertit p̄ amoris et magnitudie et petitiōis sue obliuiscat. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ illud decretū itelligendū est q̄n̄ d̄bita itentio nec p̄cedit nec p̄comitatur. Ad 2^m d̄ q̄ illa v̄ba magis s̄t p̄siliū v̄ba q̄ p̄cepti. Auctōritas hūc b̄i p̄cludit. Ad p̄m ad p̄tes alia d̄ q̄ nimia itentio ad v̄ba ip̄a q̄ d̄ntur et ipeditiua orōnis. Uā q̄n̄ ex̄atur h̄o q̄ q̄ vult nimis in p̄ticulari cogitare d̄ v̄bis sibi min^o occurrat v̄ba d̄ada. s̄ ipeditet et talitentio itentionē q̄ d̄. esse ad rē postulatā. s̄ ad illū a quo postulat. v̄n̄ sufficit q̄ p̄ia itentio sit tal q̄ sufficiat ad itegrā formationem v̄boz̄. Ad 3^m d̄ q̄ b̄i possum^o itelligere plura simul q̄ v̄n̄ ordiatur ad aliud. sic aut̄ eit in p̄posito q̄ v̄bo r̄ū formatio ordiatur ad rem q̄ petis. s̄ ista duo ad illū cui petitiō porrigit.

Septimo queritur v̄t orō debi to mō scāsem p̄erandiat. Et v̄t q̄ nō. t̄renoz̄. s̄. d̄r̄ ad deum. Oppositiū tibi nubē ne trāseat orō. Itēz̄ oīs orō que exaudī ex meritoria. sed orō exitis i p̄ccō mortali nō ē meritoria. q̄ v̄t sup̄ius oīsūm est bona in p̄ccō mortali scā meritoria nō sunt. s̄ orō exitis in p̄ccō mortali nō exaudī. Contra mat̄. 7°. Dis q̄ petis accip̄. Itē p̄sal. Volūtātē timētū se faciet. s̄ d̄p̄cationē eoz̄ exaudiet. s̄. oīs n̄ sit d̄bito mō nisi fiat cū timorē d̄ni. s̄ oīs orō debito mō exaudī. Rūdeo q̄ oīs orō scā d̄bito mō exaudī. non semp̄ statī. s̄. p̄ illo tpe quo diuina mīa exauditionez̄ p̄spicit v̄tilitē eē oīb^o p̄satis. Uā aug^o om̄la. 10^r. sup̄ Jo. q̄dā nō negant. s̄. v̄t p̄gruo debet tpe differunt. ad h̄ aut̄ q̄ orō fiat mō d̄bito. 4. requirunt. s̄. v̄t ille q̄ petis petat h̄it̄ s̄ frequent̄. s̄ bona itentione q̄d eit p̄ie petē. s̄ et p̄fenerat̄. s̄ v̄tilia ad salutes. s̄ q̄ orās sit p̄sāt̄er s̄d̄at^o i fide. Uā Jaco. 1. Postulet i fide nihil hēsitās. tal̄ aut̄ orō semp̄ exaudī in q̄tū h̄o orat p̄ se. q̄uis nō semp̄ in q̄tū orat p̄ alijs. Uā aug^o om̄la. 10^r. sup̄ Jo. Exaudīūt oēs scī p̄ seip̄s. nō aut̄ p̄ alijs oīb^o exaudīunt. Exaudīūt tñ v̄t d̄r̄. j. q̄. i. Ibi q̄to digniores fuerit orātes p̄ p̄so r̄at̄ off̄cili i necessit̄ p̄ q̄b^o clamāt exaudīunt. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ illud v̄bū itelligit d̄ orōne q̄ petebat iudei libari a t̄pali p̄secutiōe q̄ orō non fuit exaudita. nō. n. petebat necess̄ ad salutē. s̄. magis erat iurile aiay suay salutī. Ad 2^m d̄ q̄ nō ē idē orōne exaudiri s̄ eā meritoria esse. q̄ d̄bito debet merces p̄m iustitiā. s̄. petitiō orāris exaudī p̄ gr̄am. s̄ idē q̄uis orōes facit i mortali p̄ccō n̄ sint meritorie p̄p̄ie loquēdo d̄ merito. exaudīunt tñ q̄tū ad illud q̄d p̄ se petūt orātes si affint p̄ditōes. 4. q̄ sūt d̄cē. Uā aug^o om̄la. 4. 4°. sup̄ Jo. rephēdēs illud v̄bū ceci illū nati. Scim^o q̄ p̄ccōres de^o nō exaudī. d̄cē ad h̄iū tus loq̄. Si. n. de p̄ccōres nō exaudīret frustra ille publican^o oculos i fra demittēs s̄ p̄cc̄t^o suū penitēs dīceret. Dīcē p̄p̄it^o esto mihi p̄ccōri. Ar^o ad p̄tes alia p̄cedūt d̄ orōe i qua h̄o petis p̄ se cū. 4. p̄di

tībibus supradictis.

Quaero queritur v̄t v̄titer als oīs nes orō d̄nica sit efficacior. Rūdeo q̄ sic. s̄ b̄ ondit auctōris dignitas. Xpus. n. orē suo imēdiate illā fecit. s̄ discipulos docuit vt h̄r̄ mat̄. 6. s̄ et orōis s̄n̄iosa breuitas q̄ multū cōmēdat orōne vocali. Uā aug^o i epla ad p̄bā. p̄ay v̄ltramē^m. D̄i s̄res i egypto crebras h̄re orōes. s̄ casti breuissimas. b̄ et ondit petitoz̄ v̄tilitas. q̄ oia q̄ desiderat debem^o s̄ petē i hac orōne petunt. Uā sic d̄cē aug^o i epla ad p̄bā v̄ltramē^m. Quicūq̄z alia v̄ba dicam^o orādo moui aliud dicim^o q̄ q̄d i ista orōe d̄nica positū ē. si recte p̄gruent orāmus. s̄ eo ordīe posita sūt q̄ sūt d̄siderāda s̄ petēda.

In p̄ncipio. n. ex̄at̄et reuerētia illi cui porrigēda ē orō cū d̄r̄. p̄r̄ nollet q̄ eā i celis i quo capiat orās beniuolētā d̄cē. s̄ q̄ p̄ d̄siderādū ē nimis s̄ petēdū q̄ ea q̄ sūt ad finē. iō p̄ ponunt petitiōes q̄ respiciūt finē. s̄ respiciētēs ea q̄ sūt ad finē. i. fiat voluntas t̄. Respiciētēs aut̄ finē sūt sc̄bē. p̄. q̄. v̄t h̄cēf nō mē tuū. petis vt nomē d̄i ab oīb^o habeat vt sc̄b̄. s̄. q̄ d̄cē aug^o. 2°. l. d̄ s̄mone d̄i i mōte. lōge post p̄m^o. s̄ i epla ad p̄bā. p̄ mediū. d̄cē. cū didicim^o. Sc̄b̄cē tur nomē tuū. H̄os aut̄ monem^o d̄siderare q̄ nomē ei^o semp̄ factū ē. vt et apud hoies factū habeat. B̄ ē nō p̄tēat q̄d non deo s̄. h̄oib^o p̄dēt. aut p̄desse d̄. In fa q̄ eit. Adueniat regnū tuū. vt d̄cē aug^o. v̄bi p̄us. d̄ideriū n̄m ad regnū illud excitam^o vt nobis veniat. atq̄ i eo regnar̄ increamur. v̄n̄ p̄ p̄mā petitiōne petim^o vt de^o ab h̄oib^o gl̄i h̄cēf. p̄ i cōd̄z̄ vt ad dei gl̄iam veniam^o. Petitiōnū respicientiū ea q̄ sūt ad finē. q̄dā sūt resp̄cū boni. q̄dā sunt resp̄cū mali. Resp̄cū boni. s̄. sunt. In p̄ petis meritiū quo beatitudinē mereamur q̄d p̄siliū obediēdo diuīs mādati. Uā aug^o. 2°. l. d̄ s̄mone d̄ni i mōte lōge post p̄m^o. cū d̄r̄. fiat voluntas tua. recte itelligi^o obediat̄ p̄ceptis tuis. D̄cē i celo s̄ in fra. i. sic ab angelis ita ab oīb^o. s̄ in epla ad p̄bā. p̄ mediū. cum d̄cē m^o. fiat voluntas tua t̄. Nobis ab illo p̄camur ip̄as obediētā vt sic a nob̄ hat voluntas ei^o quē admodū sit i celestib^o ab angelis ei^o. In fa petis illud q̄ tā q̄ v̄lbro possum^o nos iurare ad merēdā. s̄ b̄ est v̄t quotidianus ad sust̄. at d̄m necessari^o. v̄t v̄t aie. i. eucharistie facim^o. v̄n̄ aug^o. 2°. l. d̄ s̄mone d̄ni i mōte lōge post p̄m^o. P̄anis quotidian^o. aut p̄ his oīb^o d̄cūs eit q̄ hui^o v̄tē necitē sustēnt̄. aut p̄ sacro corp̄is x̄pi q̄d quotidie accipim^o. s̄ i epla ad p̄bā p̄ me^m eādē ponit s̄niam. Petitiōnū q̄ sunt resp̄cū mali. v̄n̄ eit resp̄cū mali culpe. b̄cē. f. Dimitte nobis debita n̄ra sic s̄ nos dimittim^o debitorib^o n̄ris. v̄n̄ aug^o. 2°. l. d̄ s̄mone d̄ni i mōte b̄n̄ lōge v̄ltra p̄m^o debita p̄cā d̄cē manifestū eit. s̄ i epla ad p̄bā v̄ltramē^m illud. D̄cē s̄ nos dimittim^o debitorib^o n̄ris admonem^o vos qd̄ faciam^o vt accipe mereamur. s̄ remissionē p̄ccōz̄ n̄roz̄. Alia eit resp̄cū mali ic̄i n̄atis ad culpā q̄ eit b̄cē. Et nos iducas i t̄tationē q̄d nō sic itelligendū eit vt nō p̄mittat nos tentari. q̄ q̄n̄ t̄tatiōe homo p̄bat ad bonū summ. de q̄b^o tentatiōib^o d̄r̄ Jacobi. p^o. Omne gaudium existimate s̄res carissimi cum in t̄tationib^o varijs icideritis. s̄ etiam humiliat̄ s̄ ad deū recurrere q̄n̄ p̄pellit. Quapp̄ non remouit x̄ps t̄tationē ab apostolo q̄c̄ito apostolus remoueri eam petiuit. vt b̄r̄ 2°. ad cor. 1°. Sed p̄cā petitiō sic itelligēda eit.

ut non deserti diuino adiutorio alicui tentationi vel
 presentiamus decepti, vel cedam? afflicti. fm qd die
 aug^o in ep^{la} ad pb^la post mediū. in quo p³ q^o nō est
 idem tētari et in tentationē induci. 3° respēu mali
 pene. hec. f. Sed libera nos a malo. in qua s³ ang.
 ad pb^la. vbi prius. Admonem^o vos cogitare nōdū
 esse in eo bono vbi nullū patimur malum. De ef-
 ficacia p^occ^o oionis loquēs. H^odo. in li. d^o sūmo bo-
 no. c. 11°. diē Symbolū fidelium et dūca oio p^o rota
 lege p^oulis ecclie ad celoz regna sufficē capescēda.
 Et aug^o euebi. c. 40. De quoridianis et breuib^o le-
 uibusq^o peccis sine qb^o hec vita nō ducit quoridia-
 na oio fidelū satisfact. eoz. n. est d^ore. p^o noster.

Articulus quintus.

Consequenter

queris de. 5. in
 cipali. Et circa
 Bquerunt. g. 1° v^o resitutio sit p^o
 satisfactio. 2° v^o v^o dānificās alium
 in bonis aie vel in bonis corporis te-
 neas ad restitutioē. 3° v^o v^o dānificās aliu inuiste
 in fama. 4° v^o v^o dānificās aluz inuiste in alijs
 possēssōib^o exteriorib^o. 5° v^o v^o q^olibz in aliquo s^o-
 ctu accipiēs aliqd vltra fortem teneatur ad resti-
 tutionē illi^o. 6° v^o v^o homo teneas ad restituendū
 ea que legi ima mercatōe lucrat^o est de bonis que
 ipse vel eius p^o acq^oserat p^o vsurā. 7° v^o v^o homo
 teneas restituere ea q^o lucrat^o ē pludof p^ohibitos

Primo ostendo

omnis act^o v^o v^o virtutis p^ode esse satisfactiois. sed
 restitutio est act^o virtutis iustitie. q^o restitutio d^ored
 dit bō debito primo. g^o restitutio est pars satisfactō
 nis. Itē satisfactio sit p^o actū s^ouū peccō p^o quo satisf-
 factio est. sed restituere est act^o s^ouū peccō quo res
 aliena accipit vel derinet inuiste. g^o restitutio est sa-
 tisfactio p^o illo peccō. Itē restitutio est q^o dāz recōpē-
 satio p^o iniuria vel dāno illato s^o nihil aliud req^orit
 ad satisfactioē. g^o restitutio ē aliq^o satisfactio. Itēz
 p^o impossibilitate faciēdi illud qd si fuisset; s^oz; nulla
 fuisset satisfactio inuigēda nō est alicui p^onia maior.
 sed illi^o raptoris q^o ponit restituē in vita s^o n^o d^our. si
 postea i articulo mortis vult et nō p^ode nō d^our elici
 iteresse sepulture. q^ouis eis viaticū nō neges. et de
 rapto. Sup^o eo. g^o restitutio aliq^o satisfactio ē. Itē n^o
 obllāre q^o p^oritio necia sit ad salutē illi q^o peccū mor-
 tale p^omisit tū est aliq^o satisfactiois p^o. g^o s^o n^o obllā-
 re q^o restitutio sit necia ad salutē est aliq^o satisfactio-
 nis p^o. Cōtra satisfactio sit ad arbitriū sacerdotis
 nō aut restitutio. Itē nō tenes satisfactō nisi ille qui
 peccauit. s^o ad restitutioē tenes q^oq^o ille q^o nō pec-
 cauit. Al^o. n. d^o et de vsura. Tua nos. filij ad resti-
 tuēdas vsuras ea sunt districte cogēdi q^o parentes
 si vinerēt cogere. Idipm s^o h^odes et h^ocos creda-
 mus esse extorcēdū. s^o tū multi sunt h^odes vsurario
 rū q^o nō fuerūt p^oiceps pecc^o eoz. g^o restitutio nō ē p^o
 satisfactiois. Rūdeo illud opus penale est p^o sa-
 tisfactiois p^o qd fm diuinā iustitiā soluit vel remit-
 titur pars pene debite p^o peccō. fm aut ansel. p. sol.
 io. c. Iustitia i deo sub duplici rōne p^o siderat. Alio
 modo d^o iustitia dei p^o decentia bonitatis ei^o. Alio
 modo recitudo volūtaris in volendo vnicuiq^o re-
 tribuere fm merita. Dico g^o restitutio est aliqua

pars satisfactiois p^o cōparationēz ad iustitiā p^olo
 modo deām. Cōdecer. n. diuinā bonitatē vt boni
 ni facient actū que deus p^ocipit. si tū sibi impuret
 actum illū ad meritū grē. sed ēt p^o illo remittat sibi
 aliq^oā partē pene p^o peccō debite. Sicut videmus.
 q^o rex liberali militi suo sibi recōcilitato. obligato tū
 ad aliq^oā emēdā p^o aliq^o forte factoz qd fecē aliq^o
 remittit partē emēde p^o b^o q^o fidelit^o eribz regi obse-
 quiū qd als impēdere tenebas. p^o cōparationes
 aut ad iusti. iā scōdo mō deām restitutio nō est p^o sa-
 tisfactiois. H^o n. fm rigorem iustitie p^ode satisfactō
 hō p^o illud opus ad qd satisfaciēdū erat obligatus.
 ēt si nō peccasset. vel si totā penā p^o peccis debita ex-
 luisset. Al^o ansel. p^o lib. Cur deus homo. ca. 2. cum
 reddis aliquid d^ono etiam si nō peccasti non debes
 hoc computare p^o debito quod debes p^o peccō. ad
 plus enim tenes ille qui penam peccō debitam non
 exoluit q^o ille qui eā exoluit. dicēdum ergo q^o si pro
 restitutione de^o re utat restituere aliquam partēz
 pene peccatis suis debite iuste facit. quia suam cō-
 ceder bonitates. si autē pro restitutione non remit-
 tat aliq^oā partēz pene alias debite iuste facit ius-
 titia compēsante valorem meritoz. et ab hac posi-
 tione parum aut nihil discordare videt illa opinio
 que ponit q^o restitutio pars est satisfactiois magis
 ex misericordia q^o ex iustitia. quomodo autē se ha-
 beat misericordia ad iustitiā quolz predictozū mo-
 dorum deām declarabit inferius. q^ouis aut restitui-
 tio p^o cōparationē ad iustitiā. modo deām non
 sit pars satisfactiois. est tū quoddā p^oambulū ad
 satisfactioem. non. n. sufficiens potest homo satis-
 facere p^o peccō q^o d^o non vulerem alienam restitu-
 tuere. vnde etiā qui nō habet vnde restituat tenes
 tamen habere voluntatē restituendi si possz. Ad
 p^o in opp^o d^o q^o q^ouis actus virtutis rōne alicui-
 us p^ofectiois que nō est necessaria ad virtutem
 possit esse satisfactorius. tamen rōne huius qd sim-
 phis necessariū est ad salutē non est satisfactorius
 quāuis sit meritorius. Ad 2° d^o q^o maior non est
 vera nisi de actu habere aliq^oā p^ofectionē super-
 erogationis quam non habz restitutio. Ad 3°
 dicēdū q^o non quecūq^o recōpēsatio est satisfac-
 tio. sed solum illa ad quā non tenes homo si nō
 peccasset. sed si ad innocentem deuoluta esset res a
 patre suo acquisita per vsuram tenes de necessi-
 tate ad illius rei restitutionēz. Ad quartū dicēdū
 q^o illud sit ad terrorem alioz vt alij timore huius-
 modi pene satisfaciunt cū possunt. sic dic^o glo. ibidē.
 hoc tamen intelligi debet de rapto publico. s^o q^o
 efficaciter monitus se corrigere noluit. non autem
 de occulto nec de illo qui admonitus non fuit. ifra
 eoz. cap. In lris. et extra de sepultura parochia.
 Ad quintū dicēdū q^o loquendo de iustitia dei.
 secūdo modo deām non est iustū esse contritionē par-
 tem satisfactiois accipiēdo contritionem q^ouis ad
 illum gradum p^octē qui necessariū est ad remissio-
 nem pecc^o. et accipiēdo satisfactioem respēu pene
 firmande que adhuc debet p^o peccō remissio. sicut
 habeat contritio ad supererogationē iustum ē eti-
 am fm iustitiam. modo deām eam rōne illius su-
 pererogatiois esse satisfactiois p^ode. Arguita ad p^o-
 tē s^o nō plus videns cōcluderem q^o nō ē iustum
 restitutionē ē p^ode satisfactiois loquendo de iustitia.
 2° mō deā. et h^o tū n^o seq^o q^o possit esse iustū p^o p^oatio

ne ad institiā. s; qd accipit p p̄ccētia dōitatis dicit.

Secundo querit vtz dānificans aliū in bonis aie vel in bonis corpis teneat ad restitutionē.

Et v; q nō. ff. de reg. iur. Cōsiliū nō fraudulēti nūlla oblatio. l. g. qui malū cōsiliū dādo aliū dānificat in bonis aie vel corpis non obli zaf ad aliq̄ restitutiōnē si bonū cōsiliū dare credebat. Itē nullus obligatur ad impossibile. sed restituere bona aie vel bona corpis vt vitā v; mēbz nō est in nra p̄tate. g dānificās aliū in bonis aie vel corpis non tenet ad restitutionē. Item extra de iniurijs r dāno dato. c. 1. Si qs proximū suū p̄cuserit lapide v; pugno. r ille mortuus nō fuerit s; iacuerit in lecto q p̄cussit opas eius r ipensas in medicos restituat. hic nulla sit m̄ctio restitutiōis boni corpis. sed tūmō possessiōis. g dānificans aliū in bonis corpis nō tenet ad restitutionē. Contra q seducit vginem r dormit cū ea dānificat eā in bonis aie et corpis. s; de sic seducente eā dī. Exo. 22. q dora bit eā r hēbit eam vroz. a ut reddet pecunias iuxta modū doris q̄ vaines accipe cōsueuerūt. g pro dānificatiōe alteri in bōis corpis r aie tenet hō ad aliq̄ restitutionē. Itē. 6. q. 1. Et merito. dete riores sunt q vitā moreq; bonoz corrūpūt. q̄ bi q substantias alioz p̄diaq; diripiūt. s; isti tenet ad restitutionē. g m̄to fori illi. Rūdeo q nullus hō p̄t aliū dānificare in bonis aie nisi dispositiōe. s. inclinādo ipm vbo vel exēplo ad aliq̄ malū clpe. r tal pro restitutiōe tenet pur p̄t illū dispōnē ad b v; restituiat sibi bonū aie equale. s. bono vbo r bono exēplo ipm ad bonū inclinādo. r p ipō orando vel orōnes curando. dānificare aut aliū in bonis corpis p̄t hō simplr vt occidendo vel mutilando vel alio modo corpus debilitādo. r quis non possit restituere vitā memb;oz. obligatur tū ad restituendū alia bona p illo dāno compensata qualitate lesi r quantitate dāni r possibilitate dānificātis. Et hāc restitutionē d; facere ad arbitriū bonoz viorū. s; q talis teneatur ad restitutionē p; . q; q̄ro homo aliū pls dānificat. tāto magis ad restitutiōez tenet. bona aie corpis excedunt bona exteriora. r bona aie vtraq; vt dī. 6. q. p. Sunt plimi. mltū dāna inotū ad dānis rerū tpaliū distāt. Ad p m̄ in oppm dō q sub consilio fraudulēto p̄hibēdis cōsiliū malū etiā datū ex ignorantia si homo debitū diligentiā nō adhibuit ad sciendū q; negligētia cras fa pprie dolus ē. Itē ad b decre. dī. i. Depe. Ad 2m p; solutio ex dicitis in qōne quis. n. illa bona restituere nō possit. p̄t tū aliq̄ restituere loco eoz; quis nō eq̄ valeat illis. Ad 3m dō q hoc qd dicit operas referri p̄t ad illud qd dandū ē pro corpis lesione. r hoc qd dicit ipensas referendū ē ad illud qd est restituendū pro dāno rerū exterioroz qd incurrit ex corpis lesione. Vel aliter p̄t dici r melius q illa auctoritas loquitur de lesione corpis q restituit per medicū. Unde ille qui dānū intulit soluēdo expēsas in medicos restituit dānū. Itē ad partē aliam g cōclusionis p̄cedi possunt. 2. tū auctoritas intelligit ē h; aliq; d ill q alios dānificat i bono s;ie.

Tertio querit vtz dānificās aliū iniuste i fama teneatur ad restitutionem.

Et v; q nō. q; dānificans aliū in fama vey crimē iponēdo nō seruato ordine quē r̄ps tradidit i euan

gelio de s;na correctiōe iniuste dānificat. r tū talis dānificatiō famā restituere nō tenet. q; b sine mēdacio facere nō posset. Itē plus tenet hō diligere famā suāz quā alienā. sed posset contingere casus qd nō posset restituere illi famā cui falsuz crimen i posuit. nisi infamādo seipm. g in illo casu famam restituere non tenet. Itē qui negat vey crimen si bi ipositū iniuste infamat accusantē vel denūciatēz. q; accusator vel denūciator falsi criminis est i famis. qd p̄ari p̄t p ea q dicūt et de calūniatoribus. c. 1. r. r tū non v; q talis teneat restituere famā accusatori vel denūciatori. im; accusator vel denūciator tenet ei restituere. vt v; ex quo p̄bare nō possunt. g nō ois ifamās aliū iniuste tenetur ad restitutionē. Cōtra. 14. q. 6. c. p. r sumptuz est ab Aug. 2. epla ad Vicedoniū q̄si eque dūitācer iter mediū r sinez. Ad remittit p̄ccū nisi restituiat ablatū si restitui p̄t. Rūdeo q restitutiō actus ē iustitie p̄mutariē. ad obviādū aut iustitiā oēs tenet. qlib; g tenet ad restitutionē rei ablata iuste si restitui p̄t. r si nō p̄t restitui d; fieri restitutiō i equalēti si possibile ē et. Ne lire p̄dēre aliqd inouet. Et c. 1. s;e Marie. 2. si arū p̄t reddi equalēs tenetur ille q dānū intulit restituere qd p̄t ad arbitriū bonoz vioroz q̄to fama ē res nobilior q̄ possessiōes tāto magis tenet ad restitutionē ille q dānificat aliū iniuste i fama q̄ ille q dānificauit aliū i bōis exteriorib; cessis pib;. Dānificat aut aliq; aliū in sua fama triplr. vno mō vey crimē iponēdo nō seruato ordine r mō debitis r tal nō tenet ifamato restituere famāz dicēdo se falsuz dixisse. tenet tū alienare ifamāz. dicēdo se nō bono mō p̄cessisse. q; b est verū. r tenet ei ad aliq̄ recōp̄satiōez ad arbitriū bonoz viorū. Alio modo dānificat aliquis aliū in fama iniuste falsum crimē in ponēdo. r talis tenet fideliter facere posse suuz destruendo famā leso. r tenetur dicere se falsuz dixisse. Et si ex hoc reddatur infamis. quia quis magis teneatur q; seruare famāz suāz q̄ alienā ceteris paribus. tamen magis tenetur restituere alteri famam iuste q̄ seruare famam propriam iniuste. quia tenetur bonum anime sue p̄ponere bono sue fame. 3. modo dānificat qs alium iniuste in fama indirecte falsum crimen sibi iponēdo. cū. s. negat verum crimen sibi iposituz ab alio. r tal quis peccet q; mētis. tū postea nō tenet mentione necessaria ad salutem aliū restituere famam recōgnoscendo crimen sibi imposituz verum esse. vt dicunt quidāz r probabiliter. quia cū alius non seruauerit iustitiāz in accusando vel denūciando. r proposuit eozam iudice quod proponendum non erat. r quod probare non poterat v; esse de primaria causa r principalis infamationis sue. Alij dicunt q tenetur. quod satis durum videt. q; quicq; crimē sibi ipositū ē tale q suspēdit r filij sui erib;darēt si illd recōgnosceret publice. ceterū ē tū q tenet p̄ctēz de p̄ccō qd incurrit mētēdo r sic patent solutiōnes ad argumenta.

Quarto

querit vtz dānificās aliū iniuste i possessiōib; exteriorib; t. neatur ad restituēdes. Et v; q n. q; hō si tenet restituere pls quā illud in quo alium dānificauit. sed quandoq; dānificatus tantū distāt q illud quod sibi debet nō poss; sibi mitti sui maiorib; expēsis q̄ sit debitū. g i isto cāu ille q dānū intulit restituere nō tenetur.

Itē hō restituer nō tenet nisi sciat qd restituer de
beat. s; b; frequenter ptingit. q nō in oī cāu restituer te
net. Itē hō nō tenet aliquā restitutionē facere in
iudiciū boni cōis. q; s; m; p; b; i. p. et b; i. c. p. Bonū
cōe pponendū ē bono singulis p; s; one. q; i cāu in quo
dānificat; ipugnaret bonū cōe nō cēt ei dānū resti
tuendū Itē in guerris frequenter inscriū dāna inno
cētibus. et tū p; s; uerū ē q; eis nō restituūt. Cū q; p; s; ue
tudo sit optia legū interpret es et de p; s; uetudie. Cum
dilectus. Et q; in isto cāu dānificat; restituer nō te
net. Itē hō plus tenet sibi q; alij. s; q; n; ille q; dan
nū intulit ē ita paup; q; nō hēt nisi necia ad vitas. q;
talis restituere nō tenet. Itē non solū ille q; aufert
alienū. s; et quocūq; mō adiuuās dānificat. et de in
iurijs et dāno dato. Si c; p; a. s. Sane. Ibi. n. di. q; q;
occasione dāni dat dānū dedisse vī. tū nō oēs coad
iuuātes tenēt restituere. q; tūc restitutio excederet
dānū. Itē ipediēs aliū a p; s; ecutiōe b; s; i; c; i; ecclia; si
ei. quo dign; erat p; curando illud. p; seipō q; nō ē ita
dign; dānificat illū iniuste. q; reputat hū qd ē p; p;
bitū esse. vñ s; m; p; b; i. 2. p; b; i. Ille q; est. p; p; e magnū
bonū. et nō obtinet informat; d; i. et tū sic dānificat nō
nō tenet ad restituendū b; s; i; c; i; illi; quē sic dānifica
uit. Itē q; retrahit p; s; onā vtilē religiōi ab ingressu
ei; dē religionē dānificat iniuste. nec tū p; s; uerū est q;
tales ad restitutionē p; pellāt. Itē mulier de adul
terio suscipiēs filiū et hereditat iniuste verū herede
et tū s; m; multos restituere nō tenet. si b; non fecit aīo
et hereditati s; luxuriādi tū. Cōtra Aug. 1. 2. ep.
ad Macedoniū q; si eque distāter iter me; et sinez.
et l. 14. q. 6. c. p. Si res aliēa p; p; p; cētū ē cū red
di possit nō reddid; p; nā nō agit s; s; i; l; a; f. Itē E. r. o.
2. Si nō hūerit fur qd p; furto reddat venūdabi
tur. Rūdeo q; nō tū ille q; executor est dānificatō
nis iniuste. s; et oīs q; p; cept; ē in illo erie ad restitū
tionē tenet. p; cipare aut in illo erie p; rigit. 9. mōis
q; bis vñ p; p; t; i; n; e; f. Iustio. p; s; i; l; i; u; p; s; e; n; s; u; p; a; l; p; o.
cursus. p; a; r; t; i; c; i; p; a; s; m; u; r; nō o; b; s; t; a; s; nō m; a; n; i; f; e; s; t;
s; i; a; s; . Ille. n. q; i; u; b; e; f; i; e; r; i; p; n; c; i; p; a; l; i; o; r; c; a; v; i; q; e; r; e; q; u; e; s; t;
ē. n. cā p. et sic d; i; p. p; p; o; s; i; t; i; d; e; o; e; c; a; s; . Cā p; plus i
fuit i cāu q; 3. Cōsulēs et p; cept; eris est si dānifi
cās nō fuisset al; b; factur; . Al; m; a; s; i; l; i; . et de s; n; i; a; e; r;
cōi. Anp in glo. Cōsentiēs et exisse p; s; e; s; u; sine quo
dānificatō nō fuisset secuta. 2. q. p. Morū sit. Ibi. n.
di. q; faciēt; et p; s; e; n; t; i; e; t; e; p; a; p; e; a; p; s; t; i; n; g; i; t; . p; a; l; p; o. i.
adulātō q; n; i; t; u; s; i; l; a; u; d; a; t; et strenuū reputat rapientes;
vñ al; iniuste dānificatē et sibi familiarē se exhibet
qd multū p; b; a; b; i; l; i; t; p; s; i; u; t; q; e; r; b; m; o; t; f; u; i; t; d; a; n; i; f; i; c; a; s;
ad dānificandū. q; tal; adulatio ē qdā p; s; e; n; s; u; s; .
di. 93. Si inimicus ē ipse. Ille et ad quē ē dānificā
tū recursus sicut ad patrociniū p; s; t; a; n; t; e; m; . ii. q. 3.
Qui p; s; e; n; t; i; ille et q; i; f; e; r; e; n; d; o; r; e; c; u; r; s; u; s; d; a; n; i; u; a; s; s; i; s; t; i; t;
coadiuūās dānificatē. et p; r; i; c; i; p; a; t; i; n; p; d; a; q; a; t; a; l; m; a; r; i; m; u;
p; s; t; a; t; f; a; u; o; r; e; . 23. q. vlti. S; q; t; t; u; o; r; . et et d; b; o
miciديو. Sicut dignū. s. Illi aut. Ille et qui vidēs
a' iū dānificari i' iuste et scit q; vbo suo sū p'culo suo
facet pōt ve subuelat iniuriā patiēti. et tacet. Un p
uer. 24. Erue eos q; dicitur ad mortē. et q; trabunt
ad interitū liberat ne cesses. Ille et q; nō obstat dā
nificatib; iniuste cū possit. et sibi ex officio leuabat
et māifesta sibi sit iniuria. di. 86. Faciētis. Ibi. n. di.
q; negligere euz possit p'urbare puerfos. nihil aliū
ē q; fauere. nec caret scrupulo cōcessiōis occulte q;
manifesto facinori definit obuiare. Idem extra de

homicidio. Sicut dignū. s. Ille aut. Ille aut qui in
terrogatus a iudice vel ab alio ad quēz pertinet si
scit illū qui res iniuste acceptas detinet. et celat sci
enter. cū in sciat se posse sine vllō suo p'culo rīder
veritatē. extra de furtis. Qui cum fure. et. ii. q. 3.
Quisq; et p'dictorū quilibz tenet insolidū vno tam
totū restituente alij dānificato restituere nō tenent
sed si p'te ali q; habuerūt reddere tenent illi q; totū
restituit. et sciendū q; ille q; restituere tenet obligat
ad restituendū q; cit; pōt bono mō nisi differat d;
volūtate illius expressa vel p; b; a; b; i; l; i; t; p; s; u; m; p; t; a; c; u; i;
restitutio faciendā ē. qd probat auctoritate di. n. ff.
de reg. iur. In oibus obligationibus in qbus dies
non ponit p'nti die debet. hoc idem p; b; a; t; u; r; r; o; d; e; q;
sicut cōtra i; a; s; t; i; t; i; a; z; est rez; alienā inuito d; n; o; accipe
ita et retinere. s; sicut p; r; o; s; e; m; p; t; e; n; e; t; nō accipe ita
p; r; o; s; e; m; p; t; e; n; e; t; nō retinere. Ad p; m; in opp; d; d; q;
in illo cāu illud qd restitui debet erogandū est pau
perib; . nisi ille cui restitū dū est. vel deces sues sit
ad locū venturus. vel aliq; ex pte illi; pecuniam
recepturus. Ad 2. d; d; q; in illo cāu illud qd resti
tuendū est erogari d; z; paup; rib; auctoritate ordi
narij q; ē paup; i; . vbi p; s; u; e; t; u; ē per ordinariū talia
fieri. qd id dico q; per ius scriptū nō iter d; illi q; re
stituire tenet in p'dō cāu erogare paup; i; p; se ip; s;
si hoc faciat fideliter et d; p; s; i; l; i; o; b; o; n; o; r; . Ad 3. d; d;
q; in illo cāu nō d; z; dānificato restitui. s; diligēs d; z;
esse ille qui dānū intulit vt apud se vel aliū seruet
fideliter et secure qd restituendū ē vt dānificato vt
bidibus suis restituat qn hoc fieri possit sine p'uidi
cio bōi cōis. Ad 4. d; d; q; illi q; in guerris sciēt
innocētib; inferūt dānū tenētur ill' ad restitutionē
nō obstatē p; s; u; e; r; u; d; i; e; cō; t; r; a; r; i; a; . q; vt d; d; d; e; c; r; e; t; o; r; u; z; .
di. 8. Mala p; s; u; e; r; u; d; i; e; . Mala p; s; u; e; r; u; d; i; e; nō m; i; n; i; s;
q; p; n; i; c; i; o; s; a; c; o; r; r; u; p; t; e; l; a; ē a; b; i; c; i; e; d; a; . Illi aut in guer
ris innocētes nō sunt q; bōi bellū inultū fauēt dire
ere vt indirecte in p; s; o; n; i; s; v; l; r; e; b; . Ad 5. d; d; q; il
le q; dānū intulit si h; z; aliquid vltra necessitatē susen
tatiōis nature q; uis sibi neciūz ad victū s; m; d; e; c; e; t;
tā s; u; e; p; s; e; n; e; r; e; s; t; i; t; u; e; t; e; n; e; t; . Ad. n. est licitū de alie
no viuere cū seclari honore. si aut nō h; z; nisi necia
ad sustentationē nature. tūc distinguendū ē. q; aut il
le q; dānū passus est. nō indiget ad sustentationē na
ture. eo q; ab eo sibi ablatū est. et tūc ille qui abstulit
restituere nō tenet. q; ex iure nature licit; ē vnicui
q; vsus possessiōis necie ad subuentiōnez nature.
extrema. n. necitas oia facit cōia. ff. de. l. redi. l. 2.
s. Cū eadē. in textu. et in glo. Aut indiget ad susen
tationē nature eo q; ab eo ablatū ē. et tūc subdisting
no. q; aut p; indiget illa re ad sustentationē nature
sue. q; fuit neci a ad sustentationē nature et illi q; abstulit
b; . ar eodē tpe vñ q; scūs ē idigēs illa re ad sustentatō
nē sue nature. aut ille q; abstulit p; s; e; c; u; s; ē idigēs illa
re ad sustentationē sue nature q; ille a quo ablata ē
p; mō et 2. poss; dici sine p'uidicio q; ille q; abstu
lit re illā tenet restituere illi a quo abstulit. q; nūq;
scā fuit res illi q; eā abstulit s; sep; imāsit illi d; iure
postq; . n. sū i statu i q; s; mea ē mibi necia ad sustē
tationē nature. nō pōt fieri alij me p'dicere. Si 3.
mō tūc ille q; abstulit restituere nō tenet. q; ab illo tē
pore quo facta est sibi necessaria ad sustentatōnez na
ture cū tūc illa a q; ablata ē nō est necia acq; s; i; tū fuit
ius in illa re illi q; abstulit. et id; q; uis dānu; passus
veniat postea ad statū in quo res sibi fuit ablata et

fer sibi necia ad sustentatione nature. non pp b hēc
 maus ius in illa re q̄ ille q̄ eas abstulit. nisi ille q̄
 ea abstulit deuenissz ad statū in quo apli? res illa n̄
 eēt sibi necia ad sustentatione nature. Ad 6^m p3
 qd dō et dōis in qdōne. Ad 7^m dō q̄ in illo cāu di
 stinguēdū ē. qz aut b fecit lēctōne dānificādi alinz
 aut p̄salēdi vtilitati p̄pē. p̄ mō q̄uis nō tenea
 tur ad restituēdā valozē bñficij eo q̄ nō est eq̄luz va
 lozis hēc bo^m facti t̄ eē p̄pē hēc matie q̄n̄ pōt ipe
 diri. n̄ tenet dānificato ad iteresse ad arbitriū bo
 noz. 1° aut mō nō tenet ad aliq̄ restituēdōne si illd
 bñficiū pcurant sibi p̄ viā licitā t̄ hōestā. ex^m si p̄
 cido venas in fundo meo p̄ q̄s deriuabas aq̄ ad pu
 teū alteri? intēdōe nō cēdi teneor: sibi ad restituē
 dōe dāni. Si aut b facio sine fraude itendēs cōsuler
 vtilitati mee. vt pote q̄: mihi est multū vile face
 remari. t̄ nō pōt cōiter fieri sūdāmētū sine p̄deat
 v̄eap̄ p̄sūde nō teneor ad aliq̄ restituēdōne. qz tūc
 nō dānifico aliū iniuste. qz ius hēo faciēdi vtilita
 tē meā in fūdo meo. ff. de no. ope. nan. l. 1^a. t̄ sicut
 dō. ff. de. reg. iur. Memō dāniū facit nisi q̄ facit illd
 qd̄ facere i ius nō h̄z. Ad 8^m dō q̄ retrahēs vtilē
 p̄sonā religiōi ab ingressu eiusdē intēdōe dānifican
 di religiōne tenet illi religiōi ad intēsse ad arbitriū
 bonoz. si aut faciat n̄ pp b s̄z vt p̄salat vtilitati sue
 sine sp̄ali sine sp̄uali nō suggerēs aliqd̄ falsuz nec in
 fraude nec tenet religiōi ad aliq̄ restituēdōne. s̄z p̄
 s̄dōe cui? p̄fectū sp̄uale ipeditur tenet in sp̄ualib? re
 stitutiōez facere q̄ pōt. t̄ ad hūc cāuz pōt adduci il
 la. l. q̄ ad p̄firmatōne solonis imediare p̄cedētis ad
 ducta ē. Ad 9^m dō q̄ illa mulier. nō excusat qn̄ te
 neat ad restituēdōne p̄ mortē viri. nisi fili? p̄suasus
 a m̄e noluerit h̄ditatē redder. nō t̄ tenet creder
 m̄i nisi posset sibi facere certā fidē q̄ n̄ suscepit eū
 de suo marito. qd̄ t̄ m̄i? difficile eēt fieri nisi cer
 ta fides fieri posset an̄ geniturā illi? maritū caruisse
 genitalib? mēbris. Ad tenebis. t̄ ad restituēdum
 totū valozē h̄ditatis. qz q̄n̄ suscepit filiū de adulter
 rio m̄ta poterāt ipeditur nē h̄ditas deuolueretur
 ad aliā quē mulier dānificauit. s̄z tenebis ad itereē
 ad arbitriū bonoz. nec pōt excusari pillā legē supra
 allatā in solone ar. 7. qz p̄cidēs venas cursus aq̄. n̄
 fecit nisi qd̄ sibi facere licuit bec autē adultera sc̄n̄
 illicitū facit. t̄ sicut dō. ff. de reg. iur. M̄eo ex suo de
 lictō cōditionē pōt facere melioz. Ad 1^m ar^m ad
 p̄eē aliā dō q̄ dānificās aliū iniuste in sua libertate
 s̄. iniuste pcurādo ipm̄ redigi i seruiturē tenet se fa
 cere suū p̄ eo. si nō pōt alr eū restituere libertati. nisi
 forte tal eēt p̄ditio p̄sone q̄ ad dānū in alit q̄ b nota
 bilr redūdaret in p̄iudiciū bōi cōis. i quo cāu non
 tenet facere se suū. s̄z tenet ad oē aliud iteresse ad
 arbitriū bonoz. q̄tūcūqz aut dānificaret eū in pos
 sessionib? alijs nūq̄ p̄ restituēdōe tenet se v̄edere i
 seruū qz vt dō. ff. de reg. iur. Libertas ic̄timabilis
 res ē. t̄ ifra. Infinita est estiatio libertatis dō q̄ q̄ il
 la lex Ero. q̄uis obligaret indeos p̄ tpe illo. qz pp
 cōditiōes illi? ppli data fuit eis lex illa tāq̄ vtilis
 t̄ nos nō obligat. qz p̄ceptū morale n̄ fuit. s̄l̄r pos
 set dici de illis legib? in qd̄ p̄cipiebas restituēdō ex
 cedere dānum.

Quinto quia v̄bitū ē supius hō te
 net restituere acq̄situz
 p̄ vsurā q̄rit v̄z q̄libet in aliquo p̄ctu accipies ali
 qd̄ vltra sortē teneat ad restituēdōne illi? Et v̄i q̄

fic. i. 4°. q. 3°. Usura ē vbi aplius regit q̄ cū datur
 infra. s̄. Eccle. Quicqd̄ vltra sortē exigit vsura ē.
 Itē eadē cā. q. 3°. Pleriqz. Itē et de vsuris. c. p^o
 t̄ seq̄nti. t̄ c^o. Cōsulant. Cōtra nō ois acceptio vl
 tra sortē est dānificatio illi? a quo accipit. qz q̄n̄z ac
 cipies lucrāt ad vsurā. ḡralis acceptio nō obligat
 ad restituēdōne. Itē in nullo cāu licet alij p̄cipar
 i peccō. s̄z accipies ad vsurā in cāu necitatis non
 peccat. Ad b ar^m. 13°. q. p^o. Quid culpar. n̄ peccat
 ē ille q̄ vsurū rogat ut mutuet paup̄i si b̄ facit bōa
 itentide ad instantiā illi? paup̄is. Quz isti sint p̄ci
 pes illi? vsure. qz coopant ad b̄ q̄ fiat. vt q̄ in illo
 cāu dare aliqd̄ ad vsurā nō sit peccū. R̄ideo q̄ in
 p̄ctu accipe aliqd̄ vltra sortē q̄ntū ad p̄is sufficit. q̄
 drupl̄r pōt intelligi. s̄. aut de p̄ctu mutui aut locatō
 nis. aut v̄ditōis. aut c̄ptōis: p̄ mō aliqd̄ acci
 pere vltra sortē. aut rōne pene p̄uentional p̄misse a
 iure. aut liberal donatōis. aut rōe interesse. aut tā
 q̄ aliqd̄ excusati. p̄ mutuo directe vel idirecte. ex
 p̄licite vel ip̄licite. p̄ mō accipies aliqd̄ vltra sor
 tē nō tenet ad restituēdōne si pena nō fuit apposi
 ta in fraude vsuraz s̄z intēdōe artandi accipientē
 ad obseruationē fidelitatis p̄misse. qz vt dō. ff. de
 reg. iur. qd̄ a quodā noie pene exactū ē illud eīdē re
 stituere nemo cogit. 1° mō ē accipies vltra illud
 qd̄ mutuauit restituere nō tenet. si. n. mutuo aliqd̄
 alteri nō in fraude alicui? vsure. t̄ ille tanq̄ grauis
 dat mihi plus ex sua liberalitate nō teneor restituere.
 qz illud meū ē iure liberal donatōis. 3° mō rōe
 iteresse licitū ē ali qd̄ accipe vltra sortē p̄sibus mo
 dis. vno mō cū fideiusor: p̄ descū debitoris cōpul
 sus ē creditor soluere capitale t̄ vsurā. tūc. n. fidei
 usor: d̄z accipe a debitor: vtrū. qz suari d̄z idēnis
 eēt de fideiusoribus. Cōsulant. Alio mō qn̄ mutu
 ans incurrit dānū ex b̄ q̄ ille q̄ accepit mutuū n̄ red
 dit i termino assignato. eēt de fideiusoribus. p̄deruēt
 Alio mō cū aliqd̄ ipigneras p̄ dote marito. tūc ma
 ritus vltra capitale pōt retinere fruct? p̄ceptos ad
 onus matrimonij supportandū. eēt de viuris. Dalu
 biter. Alio modo cum vassallus ecclie impigne
 ratur sibi feudum quod tenet ab ea. nec iteruz red
 dit ecclie seruitium quo sibi tenet pro feudo. tunc
 enim ecclia potest retinere capitale cum fructib?
 perceptis. t̄ ita posset dominus temporalis. quia
 cum vsura sit p̄ter ius nature s̄m̄ p̄bi. p̄mo. po
 liti inter medium t̄ finem. t̄ contra ius diuinum.
 Unde Luce. 6°. Mutuū date mihi inde speran
 tes. t̄ extra de vsuris. Cōsulant. si esset illud vsu
 ra non liceret nec ecclie. nec clericis. qz autē i p̄e
 dicto casu liceat cum receptione capitalis retine
 re fructus perceptos. habet extra de viuris. Con
 questus. Alio mō cūz aliquis mutuat illi qui vio
 lent? vel fraudulent? rem suam detinet. tunc enim
 mutuans restituere non tenet illud quod accepit
 vltra mutuū. quia sic non accipit alienum. s̄z ad
 se retrahit quod suū est. extra de vsuris. c. p̄mo.
 in textu t̄ in glo. 4°. modo aliquid accipere vltra
 sortē pōt fieri aut sine pacto t̄ infirmatide intētionis
 p̄s̄ h̄idi. aut cū pacto. p̄ mō n̄ tenet restituere ac
 cipies aliqd̄ vltra sortē q̄uis peccet si corruptā ha
 buit intētionē plus habendi. corrupta autē fuit in
 tentio si mutuauit principaliter in spe lucri. non
 autē si secundario. extra d̄ vsuris Cōsulant. i glo
 2° mō nō licet. qz tūc ē quasi qd̄dā pactū infirmat

Aligd̄

Aligd̄

q: ex h' p'fuit mutuū accipiēs qd mutuans mutuāt. itēde plus hādi. & q si nō daret aliqd vltra sortem ille alias nō mutualet sibi. vñ si aliqd dat mutuāti liberalis donatio nō est. s; quasi sub cōditione coacta. 3° mō cōtingit aliqd accipe vltra sortez q̄ dupliciter. Vno mō qñ capitale & lucrū ponit sub certitudine & Alio modo qñ capitale ponitur sub certitudine lucrū in fortuna. vt cum aliqs mutuāt ali cui centū sub tali pacto q̄ hēbit aliq̄s portionē lucrī si fuerit lucrū capitali suo semp sibi saluo q̄q̄ accidat. 3° mō qñ lucrū ponit sub certitudine & capitale in fortuna. vt cū aliqs cūti ad nūdinās. vel i angliā mutuāt centū pro certa sūma pecunie: recipiēs in se piculū capitalis. nisi peat p culpā vel negligētā mutuū accipiētis. 4° mō qñ vtrūq̄ ponitur sub dubio qd nō vī notabilr magis in fauorē dātis q̄ accipiētis. Primis tribus mōis aliqs accipiēs vltra sortē tenet ad restitutionē. q: factus sunt vsurarij sine fiant directe vel indirecte. explicitē vel implicitē. & q: de 3°. mō nō est ita clarū sicut de p^o & 2°. Id probō qd dicitur est p auctoritatē. dī. n. c. de vsur. Naviganti. Navigāti vel cūti ad nūdinās certam mutuū pecunie q̄sitatē p eo qd suscipit in se periculū recepturus aliqd vltra sortē vsurarij est cōscēdus. q: nisi fuerit culpa negligentia illi q̄ accipit raro accidit q̄ pecūia; q̄ mutuo accepit peat. vñ ille q in casu isto dat mutuo pecuniā h; in fauorē suū illud qd accidit sepe. nec h; cōtra se nisi illud qd accidit raro. nec obstat illud qd dī. ca^o de nautico fenore. l. p^o. f. tales cōtractū ad obseruationē cōiū vsurarij liberū eēt. q: etiā nō sit cōis vsura tū vsura est. vñ glo. sup illud cōiū vsuraz dicit. s; non cen tesimaz. 4° accipiēs aliqd vltra sortē restituere nō tenet. q: rōne verisimil dubij cōtractus huiusmōdi excusat extra de vsuris. Navigāti. s. Ille q^o rōne dubij. hui^o etiā excusat q̄ merces suas vendit vt in certo termino āplius recipiat p eisdem q̄ valeat tpe factus. si tū eas tpe factus nō fuerat venditurus. eodē. c. s. vlti. Si autē alias rem illā tēpore factus fuerat venditurus pro miori. & ex certa scientia plus recipiat alio termino vsurarij est cōscēdus. & sic pōt intelligi illud qd dī supra. e. c. In ciuitate. In cōtractu aut locatiōis licitū est vltra rez locatā aliquqd accipe & retinere p vsu rei locate. Et cū locat res q̄ nō peioratur. vt pecūia. vel scyphi. argentei ad honorandū illū q̄ accepit. sic. n. dar pe cuniā nō est eaz mutare. s; locare. ff. pmo. l. c. p. 1°. Non pōt. Ibi. n. dī q̄ nō pōt pmodari illud qd vsu cōsūtur. nisi forte qd ad pōpā vel ostentationē accipiat. In factu ēt venditoris licitū ē aliqd accipe vltra sortē. nō tū vltra illud qd res valet qñ vēdit eandē. n. rē vno tpe & in vna terra emit vnus pro centū q̄ alio tpe & in alia terra valet. 120. Rōne etiā emptiōis hīditarij redditus vel ad vitā licitū est recipere puentus quibus excedat sortē si i nēptiōe seruatur equalitas iuris nālis sine q̄ nulla ēptio licita pōt esse. 16°. q. 3°. Si sacerdotēs declarare aut per quē modū in pōcis sctibus seruet equalitas. & pōt sit emēs lucrari pp pliritatē omittō. & q: eēt digressio a pncipali pposito. Rōne autē q̄ pro re mutua nihil pōt erigi vltra sortē. & pōt p re locata. ē q: mutuū est d illis reb^o quaz pncipal vsus nō pōt pcedi sine re ipsa eo q̄ ille vsus ē earū cōsūptio sicut p3 in vtilib^o & potabilib^o vel distractio vt p3 in pecūia

q̄ ad pncipalr inuenta ē vt expēdatur in emptiōe aliaz rez. & pp h' cū tales res alijs cōceditur. transferri in illos eaz dīiūz. vñ mutua est de meo tuū facere. cū q̄ pcedere pncipalē vsu; talū rez sit pcedere res ipas. ille q̄ vltra recōpensationē rei exigit recōpensationē p vsu egit p eadē. recōpensationē bis. aut recōpensationē p eo qd nō est qd ē p equalitatē iuris nālis. locatio autē ē de rebus quaz vsus cōcedi pōt sine re. q: eaz vsus nō est eaz cōsūptio vñ pōt dñtum dom^o vendi retento vsu & concedi vsus retēto dñtio. & id ille cui restituit dom^o locata si vltra h' exigit p̄ciū p vsu nō exigit p eadē re recōpensationē bis nec recōpensationē p eo qd non est.

Iura allegata ad pte p̄mā intelligenda sūt de receptiōe vltra sortē p mutuo. Ad p^o ad pte; aliā dō q̄ quīs accipiēs ad vsurā quīs lucratur ad h' qd pp industriā suam & laborē vel fortunā. tū accipere ab eo vltra sortē ē ipm dānificare p se. Ad 2° dō q̄ accipiēs ad vsurā in cāu necessitatis nō ē princeps illius peccī. sicut nec recipiēs i cāu necessitatis iuramentū ab idolatra. vt fuit declaratū & pbatū in l. 3°. dī. 39°. vñ nō o3 q̄ semp recipiēs peccet qñ dans peccat. nec obediēs qñ supio: nequit iperat qñ pbabile dubiū ē vt^o licitū vtilicitū sit qd iperat. 23°. q. p^o. Quid culpatur. vbi dī q̄ quīs fortasse reū facit regē iniquas iperādi. Innocētēs aut militez oñdit ordo seruiēdi. Sili mō dico q̄ ille nō peccat q̄ bōa lentiōe ad instātiā paupis rogat vsurariū mutua; dare paup. q: quīs sciat q̄ vsurarij recipit vsurā h' tū nō intēdit iste. q: pot^o veller q̄ mutualet sine vsura. & quīs h' veller oēs cōiter ad vsurā accipietes. nō tū licitū ē cē cāuz necessitatis accipe ad vsurā q: h' pbibet pp dānū rei. p. & ad restrictionē malorū. nec intelligo hic p necessitatē illā que extrema est. s; qñ hō notabilr dānificat vel notabilē penuriam patretur si nō acciperet ad vsuram.

Exto q̄ritur vtrū hō teneat ad restituendū ea q̄ legitima mercatione lucratus est de bonis que ipse vltimis p̄iacquiserat per vsuraz. Et vñ q̄ sic. Quid. 7°. Quid la arbor malos fructus facit. s; similiter de malo lucro non potest puenire bonum lucrū. Itē. ff. de regulis iuris iure naturali. Equum est neminē cum alterius detrimento vel iniuria fieri locupletiozem. sed retinens illud quod restituere tenet illi cui tenetur facit detrimentum vel iniuriam. s; contra ius nature est q̄ de illo fiat locupletioz.

Item tenens rem aliquam impigneratam tenetur eam restituere cum fructibus perceptis. si sibi soluitur capitale pro quo res fuit impignerata. si autem de fructibus sortem receperit tenet pignus restituere sine alia solutione. excepto hoc quod sibi deberur pro laboribus & expensis. extra de vsu rie. cap^o. p^o & sequēti. ergo a simili si d' eo qd mihi restituere debuisti lucratus es deductis expensis tuis. & retento quod tibi pro labore deberur. residuum. lucrū cum hoc quod ante debebas restituere teneris. Contra pro re sterili nullus debet erigere fructum. sed pecuniam de se est res sterili. nullum enim potest parere fructum nisi per laborem & sollicitudinem vtenis. ergo lucrum de pecunia tua erigere non debes. si i illo lucro non la borasti nec sollicitus fuisti. Ad istam questionem dicunt aliqui q̄ talis non tenetur resti-

tuere lucrū p̄dctū. lucrū tñ de re furtina vel rapta restituere tenet. q: usurari⁹ dñs rei ē q̄ lucrat⁹ est per usurā. fur aut̄ nō ē dñs rei furare. nec raptor: rapine. S; q̄ quicūq; ē dñs alicui⁹ rei ē dñs ei⁹ aliquo iure. nō iniuria s; rei acq̄site per usurā usurari⁹ us nō ē dñs aliquo iure. q: nec iure c̄ptidōis. nec iur̄ liberalis donatōis. nec iure locatōis. Certū ē. n. q̄ in locatōne nō trāsfert̄ dñiuz rei locate. nec iure permutatōis. s; sic de alijs. nec iur̄ mutui. q: acciper̄ plus p̄ mutuo nō ē ius s; iniuria. Usurari⁹ ḡ nō ē iure diuino nec iur̄ canonico dñs rei q̄ acq̄sunt p̄ usurā. Ideo dñt̄ alij q̄ usurari⁹ nō solā tenet. ad restituendā usurā. s; et̄ q̄qd̄ lucratus ē iusta mercatōne de re acq̄sita p̄ usurā prius tñ deductis laborib⁹ ⁊ expensis. fur aut̄ vl̄ raptor: d̄ lucro iusta mercatōe acq̄sito nō d; inde deducet̄ nec labores nec expēsas. q: miti⁹ est agēdū cū usurario q̄ euz iure vellat̄. S; ḡ est rō scā ad partē sc̄dam. Ut ḡ mibi dō ad q̄n: q̄ rex quedā sunt q̄ hnt̄ usufructū cuiusmōi sunt res quaz̄ vsus nō ē eaz̄ cōsūptio seu distractio. ⁊ siḡ talē re extorsit̄ p̄ usurā nō solum tenet ad restituendā ipam rez. s; et̄ fruct⁹ p̄ceptos deductis p̄ suis laborib⁹ ⁊ expensis. q: tales fructus sunt fructus rez q̄ ali⁹ dñs est. Quedā aut̄ s̄ res q̄ nō hnt̄ vsuz fructū p̄nciplr̄ cuiusmōi ē pecūia lucrū. n. de pecūia pueniēs nō est fructus ei⁹ s; h̄ mane industrie ⁊ laboris. ⁊ q: hō dñs ē sui laboris ⁊ industrie. lucrū qd̄ iusta mercatōe acq̄sunt de pecūia extortit̄ p̄ usurā nō tenet restituere. q: tñ pecūiā alteri⁹ p̄ter ei⁹ absolutā volūtātē detinuit. si ille cui faciēda erat restitutō ex h̄ aliq̄ dñiā incurrit alius sibi tenet cū restitutōe vsure ad restitutō nē dñi. Ad p̄m in opp̄m p̄ solutio ex iam dictis. Ad 2m dō q̄ iste d̄ fructus rei alteri⁹ nō ē scūs loci plectiō. s; de fructus sue industrie ⁊ laboris. Ad 3m patet solutio ex deis in corpore q̄ntis.

Septimo q̄ntē vtrū hō teneat ad restituendū ea q̄ inuenit a for-
 tunā. Et vi q̄ nō. Insi. de diuisione rez. ⁊ sc̄re bestie iḡ. Qd̄ nullus ē. n. ali rōne occupantis eē p̄ceditur. s; q̄ sic inueniūt nulli⁹ sunt. ḡ sunt illi⁹ qui inuenit. Itē. i. 4. q. 5. Ad sane. d; q̄ si a dño qui nō vult opario reddere mercedē suā accipiat oparius qd̄ sibi debet debitore inuito vel ignorāte nō accipit qd̄ erat illius. s; ille q̄ inuenit rē a fortia nō accipit rē alicui⁹. ḡ illā iniuste non accipit. ⁊ ex p̄nti nec eā restituere tenet. s; ff. de incēdio. ruina. naufragio. l. Si q̄ ex naufragio. ⁊ l. Ne q̄ ex naufragio. d; q̄ q̄ inuenit res p̄ditas p̄ naufragiuz restituere tenet. Rñdeo q̄ q̄rū ad p̄ns sufficit. Rerū qd̄ sunt cōes oliz iur̄ nāli. vt volucres non d̄besti ce. ⁊ pulces maris. ⁊ filia. Insi. de diuisione rez. s; Et qd̄. s; s; sc̄re bestie iḡ. s; Quedā sunt vniuersitatis. vt illud qd̄ ē citatis i cōi vt theatra. stadia. ⁊ filia. Insi. de diuisione rez. s; vniuersitatis. Et qd̄ s; p̄rie singloz. Si q̄ inueniat aliq̄ d̄ reb⁹ p̄ mō d̄cis restituere nō tenet. ⁊ de tali re loq̄ p̄ auctoris ad p̄mā p̄tē. Si q̄ aut̄ res q̄ sunt cōitatis. si q̄ aut̄ res q̄ sunt cōitatis aliquo casu inuenit restituere cōitari tenet. s; rē q̄ ē alicui⁹ siḡlaris p̄sone. s; sic intelligi qd̄ d; i. 4. q. 5. Si qd̄ inuenisti. Ubi d; q̄ si qd̄ inuenisti ⁊ nō reddidisti rapuisti. s; e. q. c. mlti. d; Discat̄ p̄ p̄cūiā s̄le eē rapine. si q̄ inuēta nō reddat si sciat cui⁹ sūt. ⁊ si cui⁹ fac̄ ignoret. tñ retinere n̄ p̄t

s; d; facere qd̄ i se ē vscial⁹ cuius ē. q: vt d; ff. de furtis. l. falsus. ⁊. Qui alienū. q̄ alienū qd̄ iacēs in l̄ ra lucri faciēdi cā sustulit furti obstrigat sine scit̄ c̄ sit. sine ignorauerit. ⁊ h̄rōnabile ē. q: ex quo rē scit̄ suā nō eē supponer̄ d; eā de inr̄ ad aliū p̄tinere. Si aut̄ nō p̄t inuenire cui⁹ sit. illi cui icūbit cura de re. pu. restituat. Ad p̄m i opp̄m solutioz. Ad 2m dō q̄ opari⁹ debiti accipiēs clā vel ḡ dñi volūtātē. ⁊ si restituer̄ nō teneat. tñ peccat p̄ debiti accipiēs modū. Uti glo. sup̄ illud v̄bū allegari decre. Ad in iniuste auferi. dicit p̄ indicē. Ille aut̄ q̄ rē inuēta ad retinendū p̄ se accipit nō tñ peccat. s; et̄ restituere tenet. q: qd̄ sibi nō debet ad opus suū accepit nisi fuerit d̄ nūcro rez q̄ oibus sūt cōes ḡtuz ad vsum.

Etiam q̄ntē vtrū hō teneat restituere ea q̄ lucratus ē p̄ ludos p̄hibitos. Et vi q̄ nō. magis ē p̄hibiti meretriciū q̄ q̄cūq; ludi. s; malier nō tenet restituere q̄ lucrat de meretricio. vt sup̄ius bitū ē. ḡ nec hō qd̄ lucrat p̄ ludos p̄hibitos. Itē torneamentū ludus est p̄hibiti⁹. ⁊ p̄ea grauis apposita. ita q̄ q̄uis torneamentū si fuerit in piclo mortis p̄nia nō neget si petat. ca rere tñ d; eccl̄astica sepultura si monaf. ibidē c̄ d; torneamentis. c. p̄. Et illi q̄ lucratur i torneamentū s; leges torneamentis restituere nō tenet. ḡ a sili neq; illi q̄ lucrant p̄ alios p̄hibitos ludos. ḡ n̄ p̄t ab alio repeti s̄m ius qd̄ ille dare vl̄ restituere nō tenet. s; s̄m cōstitutionē grecā p̄t repeti vsq; 50. ānos illd̄ qd̄ amittit in ludo aleaz̄. ḡ ille q̄ p̄ talē ludū lucrat restituere tenet. Itē s̄m p̄hibi. 4. et̄bi. c. 4. Aleator: illiberal ē. s; illiberal ē q̄ retinet dāda. ḡ illud qd̄ hō lucrat p̄ ludū aleaz̄ nō ē retinendū s; dādū. Ad istā q̄nē dō q̄ qd̄ ludi ita sunt p̄hibiti q̄ nō p̄cipi iur̄ restitui qd̄ hō lucrat s; legē illi⁹ ludi. sicut sūt torneamentis. vñ illi q̄ lucrant tali ludo q̄uis peccat. q̄ faciūt ḡ p̄hibitoz eccl̄ie. tñ restituere non tenentur. Sūt alij ludi p̄hibiti ita q̄ et̄ p̄cipi restituui illd̄ qd̄ ludēs tali ludo lucrat cuiusmōi ē ludus aleaz̄. ⁊ tarilloz. Et q̄ tales ludi sunt p̄hibiti h̄i decre. di. 35. Eps̄. ⁊. ff. de aleatorib⁹. p̄ totā. ⁊ in autē. de factis epis̄. s; Interdicim⁹. ⁊ c̄ de vi. ⁊ ho. cli. Lici officia. i. tertū. ⁊ in glo. nō tñ est p̄hibiti ludere. non ex cupiditate. ⁊ p̄ cōi cōmūio faciēdo. q: vt d; ff. de aleatorib⁹. l. vii. qd̄ i cōmūio vescedi cā p̄oif in eā rē familia ludē p̄mittat. Qd̄ aut̄ ludēs restituere teneat qd̄ lucrat in ludo aleaz̄ vl̄ tarilloz s; qd̄ p̄hibitus. est h̄i decre. di. 35. Eps̄ i glo. ⁊. ff. d̄ aleatoribus. l. vii. ⁊ c̄ de vi. ⁊ ho. cli. Lici officia. i. gl. qd̄ aliq̄ sic credūt eē intelligēdū. s; q̄ p̄ indicē ad restituendū p̄t de iur̄ cōpelli. si tñ p̄ sniaz iudicis nō cōpelli. restituere nō tenet. q: talis restitutio precipitur in penam lucrantium tali ludo. nec iura ad hoc allegata dicunt q̄ teneatur restituere ipso iure sed quod ab eo potest de iure repeti. Aliquis eniz quandoq; aliquid licite retinet anteq; per sniam dimittere compellatur. quod tñ dimittere per sententiā iuste cōpelliatur Electio enim exdicatei in noxi exdicatione non est irrita ipso iure. ⁊ tamen est irritanda. extra de clerico excommunicato min⁹ strante. capitulo Si celebret. Interficiens eniz hō minem iniuste potest per sententiā iuste priuari hereditate. sed tamen ante sententiā non tenetur illam dimittere. Comūis tamen opinio que est securior tenet q̄ eo modo quo ludus

debito ordine rōis. s; tñ per eam puatio debiti or-
dinis inēdit nō mutat p eā spēs peccī s; peccū in ea
dem spē remanēs aggrauat. Quā aut p eaz nec act^o
spāli debito ordine rōis puat. nec puatio talis or-
dinis intendit tñ p eā nō mutat spēs peccī nec ag-
grauat peccū. verbi grā. q; spālis ordo rōnis ē de-
liberatiue volūtatis ad rē sacrā spē differens a de-
bito ordine rōnis ipius volūtatis deliberatiue ad
rē nō sacrā. id q; p furtū sacre rei corrūpif. debitus
ordo rōnis ipius volūtatis ad rez sacrā t; p furtū
rei nō sacre corrūpif. debitus ordo rōnis ipi^o volū-
tatis ad rem nō sacrā. ideo sacrilegiū est alia spēs
furti q; acceptio rei aliene nō sacre. Sed q; ad eā-
dem rē in pua q̄ritate nō ordinat volūtas debito
ordine rōnis d̄ntis s; spēs ab illo debito ordine q^o
ordiat ad eandē rem sub maiori q̄ritate. id de eā-
dē pecunia furari par; vel multum nō sunt diuerse
spēs peccī. s; p acceptionē in magna q̄ritate aggra-
uatur peccū. accipe aut cū manu dextera vel sini-
stra. nec spēm mutat. nec in eadem spē aggrauat.

Aid p^m in opp^m dō q; q̄ritas circūstantia sit acci-
dens essentie ipi^o actus. tñ q̄ritas p ipam cōstitui-
tur noua peccī spēs. ptinet ad spēz illi^o act^o in q̄ritas
mortal^o est. Quā si sit circūstantia illi^o cēntic act^o. nō
est tñ eius circūstantia sub rōne qua tale peccū est.

Aid^m dō q; est circūstantia nō mutat obiectū
act^o s; spēm nature pōt tñ mutare obiectū actus
s; spēm moris. verbi grā s; spēm nature idē ob-
iectū ē adulterij t; fornicatiōis simplicis t; p̄cubij
p̄ugal. nō tñ s; spēs moris vroz tua t; vroz nō tua
p p̄pationē ad actū cōcubēdi differūt in spē moris
t; h est p circūstantiā nec intelligas ex p̄cis defor-
mitatē peccī esse in spē nisi per reductionē ad bonū
cuius est puatio.

Secundo querit vtrū circūstantia
possit mutat ve-
niale peccū in mortale. Et vi q; non. peccū
veniale t; mortale differūt in infinitū. Mortali. n.
debet pena eterna. veniali aut pena finita. Sed
eoz q; differūt in infinitū vñ nō pōt mutare i ali-
ud. q; talia genere differūt vel plus q; s; gen^o t; dif-
ferentiā s; genus vnus non pōt mutari in aliud. q;
peccū veniale per nullā circūstantiā pōt fieri mor-
tale. Itē q̄ritas accētis nō pōt accedere q̄ritatē
subi. q; circūstantia cū sit accētis actus peccī nō pōt ac-
cederē p q̄ritatē ei^o. s; excederet si p ipam veniale
posset fieri mortale. q; veniale p circūstantiā fieri
mortale ē impossibile. Cōtra Bernar. de p̄cepto t;
disp̄satōe. c. 24. aliq; stultiloquia t; ociose deā scā t;
cogitata sunt peccā venialia. t; tñ cū p cōrēptū ver-
tūtē in vsū t; p̄suetudinē criminalia reputant. Sed
p̄suetudo ē circūstantia act^o. q; p circūstantiā peccū
veniale pōt fieri mortale. Itē magis distat peccū
mortale ab actu q; nō ē peccū q; a veniali peccō. S;
aligs act^o q; cū aliquib^o circūstantijs nō ē peccū. cūz
aliquibus alijs circūstantijs est mortale peccū. cogno-
scere. n. suā. pōt esse sine mortali. peccō. t; tñ cogno-
scerē nō suā ē mortale peccū. q; mltō fort^o veniale p
circūstantiā pōt fieri mortale. Rūdeo q; qd pōt i-
telligi de eodē peccō in numero vel in spē. p^o mō. s.
dupliciter. aut de eodē actu in eē nature. vel in eē
moris. p^o mō dico eūdē actū in nūero pōt esse et
istere peccū veniale t; postea p aliquā circūstantiā
supueniētē fieri mortale. vt ludus cū muliere cā ali

cū cōplacētē vane tñ nō turpis. si postea p̄timet
cā turpitudinis exerceēde. p^o fuit peccū veniale p^o
ea ē mortale. tñ nō s; eādē sui p̄tē. t; mō nō ē pos-
sibile eūdē actū in nūero p̄mo eē peccū veniale
t; postea fieri mortale. q; actus nō est i eē moris nī
si in q̄ritū ē a volūtate t; rōne. Quā nō manēte eadem
bitudine volūtatis ad actū nō h; idē esse mortale
nūero. manēte vō eādē bitudine volūtatis t; rōis nō
pōt fieri mortale. si p̄mo fuit veniale. Si aut intel-
ligat qd de eodē peccō in spē. aut pōt intelligi de eo
dē actu in spē nature. aut de eodē actu in spē moris
p^o mō planū est eūdē actū esse peccū veniale t; p
aliq; circūstantiā posse fieri mortale. cognoscere. n.
suā pro carnali solatio est peccū veniale. cognosce-
re aut non suā peccū est mortale. t; tñ sunt idē actus
in spē q̄ritū ad esse nature. t; mō dicūt qui eūdē
actū in spē nō posse esse veniale peccū t; p aliq; cir-
cūstantiā fieri mortale. q; debitus ordo volūtatis
ad finē. ali^o est in spē a debito ordine volūtatis ad
ea q; sunt ad finē. S; quolib; mortali peccō corrūpi-
tur debitus ordo volūtatis ad finē. peccō. n. venia-
li non corrūpif nisi ordo volūtatis ad ea que sunt
ad finē. Et id peccū veniale t; mortale nūq; sunt in
eadē spē moris. Si q; p circūstantiā mutat veniale
in mortale. h eē non pōt nisi per eā mutat spēs peccī
S; cōtra h sic pōt argui. Sicut. n. in amore debi-
to proximi includit amor dei vt oñis; est li^o. 3°. ita
in debito ordine ad proximū includit debitus or-
do ad deū t; eodē modo. Quā q; corrūpit ordinē ad pro-
ximū corrūpit ex p̄ti ordinē ad deū. nō distinguit
q; veniale a mortali peccō. p h q; mortale corrūpat
debitū ordinē ad deū. t; veniale corrūpat debitum
ordinē ad proximū. s; p h q; mortale corrūpit or-
dinē debitū debito necessitatis ad salutē. veniale at
peccū corrūpit ordinē debitū debito cōgruitatis t;
disponit ad corruptōnē alteri^o. hec aut lesio pōt eē
t; circa imediatū ordinē volūtatis ad finē. vt p; i
surreptōso motu abignitatis i fide. t; circa imedia-
tū ordinē volūtatis ad ea que sunt ad finē absq; or-
dinis de necessitate debiti d̄structiōe. accipe. n. vñā
spicā bladi alterius vt in aliq; pua q̄ritate nō nota
bilē ledere dñz rei peccū mortale non ē. q̄ritas illud
acceptū sit sine dñi volūtate. Accipe aut in magna
q̄ritate notabilē dñz rei ledere peccū mortale est.
nec tñ variat spēs peccī. Sicut inanis glia pōt eē ita
magna q; peccū mortale est. t; ita pua q; non est nisi
peccū veniale. s; magnā t; puā non variat spēs peccī
si est idē actus in spē nature. p; s; s; m istos q; duoz
actū exiūtū in eadē spē tā nature q; moris. vnus
pōt esse peccū veniale. t; ali^o per aliq; circūstantiā
mortale. Non tñ est intelligendū q; mltā venialia
equaleāt vni mortali. q; deordinatio vni^o pecca-
ti mortalis plus pōderat q; deordinatiōes centus
miliū venialū sil. Quā illud verbū mgrī i lra b^o di.
c^o. penl. vbi dī de venialibus. q; sic collecta circa
nos fuerit ita nos grauiabūt t; opprimēt sicut vnus
aliquē grāde peccū. intelligēdus est dispositiue. Uel
q; p multiplicationē int̄rū pōt int̄dī voluntas q;
gescit in illa deordinatiōe sicut in finē. s; tñ non ē
peccū veniale sed mortale. Aid p^m dō q; ea q; dif-
ferūt in infinitū in genere moris bñ p̄t eē eiusdē
spēi in esse nature. t; etiam s; m aliquos in eē moris
ita q; vñā directe t; aliud per reductionē. Quā q̄ritas
peccū qd ex sua spē est veniale non possit eē in eadē

specie cū mortali. tñ peccñ qđ nō est veniale nisi pp
 impfectionē act⁹ in gnē moris. s. aut qz ē ex surrep-
 tione i eadē spē pccī. in qđ ē aliqđ mortale directe.
 sunt i choatio corruptiōis ēi eadē specie i qđ ē corru-
 ptū ēē. Ad 2^m dō qđ nō plus cludit nisi qđ p circū-
 stantiā nō pōt idē act⁹ i specie alij actui qđ peccñ ve-
 niale fieri mortale nisi p illā mater spē pccī. Ar.
 ad ptem aliā ē nō plus cludit nisi qđ p circūstātiā
 trahentē actū in aliā spēm pccī pōt idē actus in spe-
 cie nature q sine illa esset peccñ veniale esse p illam
 peccñ mortale.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3° pñ-
 cipali. Et circa
 hoc querunt duo. 1° vtrū ludi im-
 pediat veram pñiā. 2° vtrū negocia-
 tio tpalis.

Primo ostendo q ludi nō impediūt verā
 pñiam. 2°. Re. c. 6. dīc David.
 ludi. 7 villos: nā plus qđ facit sum. 7 tñ in b^o
 mēdat. Itē sedz pbi. 4. Et tñ. c. penul. i ludis p̄
 p̄sistere v̄tus q̄. s. vocat entrapeta. Sz ea in qbus
 v̄tus p̄sistit verā pñiam nō impediūt. Sz d pñia di. 3.
 par post pñcipiū. p̄tinne dolēdū est de pccō. sz ludi
 impediūt dolē. q̄ verā impediūt pñiam. Itē m̄gr in
 tra hu^o di. c. 2. Luceat se a ludis 7 a spectacul̄ seclī
 q p̄fectā vult p̄seq̄ gr̄am remissōis. Rūdeo ludo
 rū qdaz sūt honesti 7 deuoti. vt cāus ecclīaz q sūt
 ad honorē dei 7 scōrū 7 bi sūt laudādi. 7 tali ludo lu-
 debat David corā archa domini. Quidā turpes 7
 tales ludi sūt fugiēdi. Et d talib^o intelligit decretis
 a legatū ad p̄tē scōam. Quidā sūt ordiati ad ferea-
 tionē q bñ 7 male p̄t̄ fieri d qđ intelligenda ē pbi.
 auctoritas allegata ad p̄tē pñā. Et ab his peniten-
 tes vt frequēt^o abstinerē debent. his tñ iterdus cā
 recreatiōis p̄t̄ vti. Sili mō pōt distigui d specta-
 culis. Q: qdā sunt turpia a qđ oio est abstīnēdum.
 Quedā honesta qđ vti s. Quedā leuia seu vana a
 qđ canēdū ē nō d necite salutis. sz ad maiorē p̄nie p̄-
 ctionē. Et dēis parēt̄ soloes ad arg^o ad vtrāqz p̄tē.

Secundo querit vtrū verā pñiā
 impediāt negocia-
 tio tpalis. Et vt q nō. hī Lu. 3°. Joānes mi-
 lites recipiebat ad pñiam nec iuenim^o q eis infdi-
 ceret militiā. Itē illud qđ est vtile rei publice non
 impedit pñiam. sz negociatio tpalē huiusmōdi. q nō i-
 pedit pñiam. Cōtra ap^o. 2° ad Tbi. 2°. Nemo mili-
 tās deo iplēz se secularib^o negocijs. penitēs autē mi-
 litat dō. q dōz abstinerē a tpalib^o negocijs. Rūdeo q
 qdā est negociatio q nullo mō exerceri pōt sūi mor-
 tali pccō. 7 ab hac necessari^o ē abstinerē vere penitē-
 tes. Quedā vix pōt exerceri sine pccō. nō tñ ē ipossi-
 bile 7 ab hac expedit abstīnē penitētes pp securita-
 tē 7 maiorē p̄nie p̄fectionem. Un dē de pñia di. 5°.
 Qualitas. penitēti vtili^o est dispēdia pati q̄ p̄cul
 negociatiōis astrigi. qz difficile ē inf emētis vendi-
 tisqz cōmerciū nō iteruenire pccñ. hec aut negocia-
 tio matie infdicif elicit. di. 88. Cōsequēs ē. c. c. se.
 7. c. fomicari. Alia ē negociatio pia. vt illa q ordia-
 tur ad subueniēdū paupib^o 7 pupill^o 7 viduis. 7 hec
 nō impedit pñiam 7 elicit ē licita est. di. 88. Decer-

hit. Ar^o ad p̄tē pñā pcedāt d negociatiōe que sūi
 pccō exerceri nō pōt. 7 p militātes deo significat cle-
 ricos 7 oēs spālī m̄cipatos diuio cultui qđ infdca
 est nō tñ illa negociatio q sine pccō exerceri nō po-
 test vt vsura 7 alijactus illiciti. Sed illa que vix fi-
 ne pccō exerceri pōt.

Articulus quartus.

Consequenter querit de 4. pñ-
 cipali. Et circa b
 querunt duo. 1° vtrū ad salutē necia
 sit pñia d pccis mortalib^o baptisimū pre-
 cedētib^o. 2° vtrū de oibus mortalibus
 bap^m sequentibus.

Primo ostendo q ad salutē non sit ne-
 cessaria pñia de pccis
 mortalib^o bap^m pcedētib^o glo. sup Jo. ij. si-
 ne pñia sunt dona dei. dīc q gr̄a dei nō requit in ba-
 ptisimo gemitū vel plactū. Itē origiale peccñ mor-
 tale est 7 bap^m pcedit. nec tñ d illo pñia est necia.
 Itē supius di. i. 4. c. j. dīc m̄gr q pñia est scōa tabu-
 la post naufragiū. Sz sa tabulā nō dō pcedē pñā q
 est bap^m. q nulla pñia necia est d mortalib^o pcedētī-
 bus bap^m. Sz Mat. 3°. dē de veniētib^o ad bap^m
 Joānis q baptizabant ab eo i iordāe p̄tētes pccā
 sua. Cōfessio autē ē p̄ p̄nie vt supius vīsu ē. Itē
 actū 2°. Pñiaz agere 7 baptizet vna qsqz v̄m. q
 vt q regr. at pñia i adultis de pccis mortalib^o bap^m
 pcedētib^o. Rūdeo q pñia pōt accipi vel in q̄tūz
 est v̄tus. vt in q̄tū ē sacm. 2°. nō nō ē necia pñia de
 mortalib^o pcedētib^o bap^m. p̄ mō pōt p̄siderari i q̄-
 tū formata 7 sic et nō est necia d pcedētib^o bap^m. qz
 cū tal pñia nō possit simul eē cū pccō. nūqz p actualē
 susceptionē baptisimi remitteret pccñ actualē mō-
 tale. qz aut p pñiam eēt an remissus. aut suscipiens
 bap^m esset idispōsit ad remissōis pccōm mortali-
 um susceptionē. vlt q̄tū est iformis. i. qdā pccī d̄re-
 statio cū pposito emēdādi. q̄nis nō oio sufficēs ad
 expulsiōnē pccī. 7 b ad min^o ē necia d oib^o pccis ac-
 tualib^o mortalib^o pcedētib^o bap^m tāqz cā remouēs
 phibēs susceptionē diuie gr̄e q in bap^o dat illis i q
 b^o remota sūt ipedimēt. a phibētia susceptionē gr̄e
 dei. Ad p^m in opp^o dō q illud v̄bū intelligit de ge-
 mitu vel plactū extiori. Un post v̄ba allegata subiū-
 git i eadē glo. nisi solā fide 7 cordis p̄titionē. erre-
 dēdo ibi p̄titionē nō tñ ad pñiaz formatā sz et ifor-
 mē. Ad 2^m dō q pñia p̄pē loquēdo nō ē nisi d pccō
 cāto ex pp̄ia volūtate penitētis. pccñ aut origiale
 nō est cātū in nobis ex n̄ra volūtate. sz ex volūtate
 p̄mōz parētū causat in nobis mediāte ifectiōe n̄ie
 quā p̄ni p̄tes i se ipis i q̄ totū erat sic i radice i se
 cerūt p actū sue volūtatis malū. qz tñ pccñ origia-
 le est quoddā malū separātis a deo nisi remital debz
 cuius displicet. Ad 3^m dō q pñia nō dē sa tabula i
 q̄tū est habitus vt actus iformis. sz formata 7 ma-
 xime in q̄tū est sacm.

Secundo querit vtrū ad salu-
 tem necessaria
 sit penitentia de pccis omnib^o mortalibus
 bap^m sequentib^o. Et vt q nō. Aug^o. 10. de ciu. dei. c.
 j. Quod quibz p̄sus ignorat amare nullo mō pōt 7
 pari rōne nec odire. q cū p̄dca obligata sunt ignota
 hō illa odire nō pōt. 7 ex p̄nti nec d illis pñia ē necia

Itē non ē necia pnia nisi de peccis que voluntate ppria cōmittunt. sed sic dicitur pbi. 3.º. etbi. c. j. Illud qđ sit pignorantiā nō est voluntariū. g̃ de peccis per ignorantiā cōmissis nō est necia pnia. Item Aug.º. p.º de trini. c. 5. si hō alit sapit qđ debeat deº sibi reuelabit. aut supple idulgebit. g̃ si deº oblita peccā nō reuelat illa sine pnia idulgebit. 3.º apls pma 2.º. 4. nihil mihi psciū sum. sed nō in h̃ iustificatº suz. g̃ peccā mortalia qđ hō nescit se h̃re ipediūt ei iustificationē. Et pstat qđ multo magis illa qđ scit se h̃re. g̃ d̃ oibº peccis mortalibº notis 7 ignorantis ē pnia necia.

Itē gl. sup illud psal. Lauabo p singulas noctes. l. m. dicit. i. mūdabo psciētiā meā cūdo p singulas noctes. i. p singula peccā. g̃ de singul peccis pnia necia ē.

Item pbi. 3.º. etbi. c. 8. dicit qđ ignorantia puniēda ē sed de oī qđ puniēda est pnia necia. g̃ de peccis ignorantis pnia necia est. Multo fortius g̃ de qbuscūq; alijs peccis mortalibus. Rūdeo qđ peccā mortalia aut sunt h̃iti nota aut ignota. de notis necia ē pnia ad h̃ vt remittant de lege cōi. non tñ in cōi s̃ et in spāli si ad cogitādū de quolibz in spāli ea assit oppōtunitas pportio. nara infirmitati humane. qđ id dicit qđ possz ptingē qđ peccō est in tali piculo qđ qñs possz recogitare de quolibz in spāli. non tñ ad h̃beret opportunitatē humane fragilitati pportio. naram. Ignota autē aut sunt ignota qđ tñ ad ius. non qđ tñ ad factū. vt cū peccō: scit se fecisse aliqd qđ n̄ credit esse mortale peccū. 7 tñ est. aut sunt ignota qđ tñ ad vtrū qđ. Et quocūq; istoz modoz accipiat ignorantia s̃ distinguēda est. qđ aut ē inuicibil. 7 de peccis sic ignorantis nō est pnia necia in spāli s̃ sufficit qđ d̃ illis peniteat in cōi in qđ tñ penitet d̃ oibº mortalibº. Si autē ignota sunt sibi ignorantia effectata qđ est qđ hō vult ignorare. vel crassa qđ est qđ hō ignorās velle scire nō tñ vult ita efficaciter qđ put humana patif seup mittit fragilitas velit facere qđ in se est ad h̃ vt sciat. De mortalibº istis duobº modis ignorantis necia est pnia in spāli. nec tñ sic ignorantis ppterne ē qđ pōt facere qđ in se ē ad h̃ vt sciat qđ si fecerit aut deº sibi ea manifestabit aut idulgebit. Ad 1.ºm in oppº p3 solo ex iā deis. Ad 2.ºm dō qđ illud qđ sit pignorantiā voluntariū est. qđ ē ignorantia affectata vel crassa s̃ nō qđ est inuicibilis. Ad 3.ºm p3 solo ex deis i qđ ne. Ad arº ad prem a h̃ p3 qđ dō sit.

Articulus quintus.

Consequenter querit de 5.º pncipali. Et circa h̃ querunt. 1.º. pº vtz pnia de peccis venialibº sit necessaria. 2.º vtrū veniale peccū possit remitti sine mortali. Utz aut vtrū veniale sine alio possit imitti i pcedēti di. bitū est i illa. q. vtrū homo possit satisfacere d̃ vno peccō mortali sine alio i solone pmi argumēti.

Primo ostendo qđ pnia de venialibº sit necessaria. De oī eo est necia pnia qđ simul stare nō pōt. cū gloria 7 qđ remitti n̄ pōt sine pnia. sed nullū peccatus veniale simul stare potest cum gloria. nec remitti potest sine penitentia. quia voluntas per vnum morū obliq̃ta rectificari non pōt nisi p d̃riū motum g̃ pnia de venialibº est necia. Item cuiuslibz offense debet aliq̃ emēda. s̃ quodlibz peccū veniale est aliq̃

offesa. g̃ p quolibz debet aliq̃ emēda. s̃ p oī peccō p qđ debet aliqua emenda necia est pēitētia. 3.º potētiā est grā ad remittendum peccū qđ pnia. ergo cuiz habens peccū tñ veniale non sit indispositus ad susceptionem grē per infusionem grē potest sibi imitti veniale peccū etiam si volūtas illi actualit imbercat. Item p aquam benedicām 7 b̃dictionē episcopale remittunt venialia. 7 p oīonē d̃icam s̃m Aug.º in euebi. 1. 40. c. ergo remitti pōt sine oī penitētia. Rūdeo qđ de peccis venialibº pniā esse necessariā duplr pōt intelligi. s̃ aut qđ sit necia ad eorum remissionē. aut qđ sit necessaria ad salutē. pº. modo dico qđ de lege cōi pnia necia est de peccis venialibº implicite vel explicite. in spāli vel in cōi. qđ d̃m n. volūtas inordinatiōi actualit imberet. oppōter eam inordinatā esse. Cū ad remissionē venial peccū necessariū est qđ volūtas desinat inordinatiōi imberere. nec tñ h̃ sufficē d̃ lege cōi s̃ et requir qđ inordinatōem pēitētiā actualit detestet explicite vel implicite vt illa detestatio sit totius emende solutio vel radix seu fundamētū totº solonis. aliqua enim emēda p q̃cūq; voluntaria inordinatiōe deo debet. 2.º nō nō est necia de venialibus peccis pnia p se in hac vita. qđ simul stare pōt cū grā in cōi vtrūe cuiz ea volūtas detestat post mortē i purgatorio remittit. Et h̃ restat auctoritas magi allegata in pº artiº. ad parre sam. p accōis tñ ē necia pnia de illis i hac vita. s̃. aut rōne dubij pbabilis qđ vebemēter homo dubitat vtrū peccū sit veniale vel mortale. tūc eni si de illo nō peniter exponit se discrimini tanq̃ cōtēptor sine salutis. aut rōne piculi qđ. s̃ pēdit hō aliqua affectionē d̃ordinatā veniale. tñ ita in ipso intēdit qđ pbabilē piceturat qđ nisi ipam p pniaz abijciat trahat ipm in peccū mortale aut rōne statuti qđ. s̃. hō nō h̃z nisi peccū veniale. tñ tenet semel in āno p̃terit p statuti ecclie. Sed hoc vltimū nō cōcludit qđ sit necia pnia iterioz. s̃ n. homo h̃is nō ni si peccā venialia cito qđ d̃ illis iterioz nō peniteat. tñ si ea p̃terit suo sacerdoti nō est statuti ecclie alia trasgressio. de quolibz tñ venialis explicite 7 implicite ē necessaria pnia in hac vita vel in alia ad h̃ qđ homo p sequat vitē in eternā. qđ nullum peccū q̃tācūq; leue simul pat esse cum glia. Ex deis p3 qđ dō sit ad arº pnia. d̃ Ad 2.ºm dō qđ nō plus pbat nisi qđ ad peccū venialigr emissionē necia est pnia. 7 hoc est verū.

Ad pº ad ptem aliā dō qđ q̃uis sit potētiōz grā qđ pnia sine grā. tñ potētius est simul vtrūq;. Ad 2.ºm dō qđ illa nō remittit peccū veniale. nisi in qđ tñ exercitant motum volūtatiseu feruorem charitatis p que remittitur.

Secundo querit vtrū veniale peccatum possit remitti sine mortali. Et vt qđ sic. peccū mortale pōt remitti sine veniali. ergo a simili 7 veniale sine mortali. Itē n̄ peccō veniali nō debet pena eterna sed tpalis. sed penam tempalem potest homo explere in peccato mortali. ergo veniale pōt si bi remitti sine mortali. Contra inimico q̃d̃m est inimicus nunq̃ remittitur offensa nec magna nec pua. sed homo q̃d̃m est in peccō mortali est inimicus deo. ergo q̃d̃m sic est sibi nō remittitur venialis culpa. Rūdeo grā s̃ se opponitur mortali peccato. veniali autem non opponitur nisi mediante aliquo actu suo opposito veniali peccato. 7 quia bi

tionem p̄fessionis esset p̄tricio in q̄tū est actus v̄n-
tis. nō tū in q̄tū est pars faci. Ad vltimū dō q̄
in b̄ differt diffinitō Jūdoz a p̄dca. q̄ p̄ma diffinitō
p̄tricionē q̄tū ad esse. hec autē est p̄triciois diffinitō
q̄tū ad bene esse in q̄ describit p̄ compassionem ad
finimū a quo cū d̄ cōpunctio. s. d̄ delectatōem que
fuit in p̄tricioe. s. p̄ cōparatōem ad finimū ad que. cū
d̄ humilitas m̄ctis s̄ inobediētiā que fuit i auersio-
ne. s. quo ad efficiē. cum d̄ cum lachrymis. s. quo
ad duplex motum quoz vnū est offense p̄sideratio
q̄ intelligit ip̄. c̄i recordatōe. Altez timor: pene q̄ i
telligit in timore iudicij.

Secundo querit̄ vtrū attritō pos-
sit fieri cōtritio.
Et v̄ q̄ non. s̄m p̄bi. g. p̄bi. Ad diuersis
motorib̄ nō est vnus mot̄. Sed attritio orit̄ ex tri-
more pene. p̄tricio ex consideratōe diuie offense. s̄
motus attritiois nō p̄t fieri mot̄ p̄triciois. Itē
ip̄ possibile est eōdem actū in numero elici a gr̄a s̄ si-
ne gr̄a. Sed attritio elicit a volūtate sine gr̄a. con-
tritio v̄o a gr̄a. s̄ attritio nō p̄t fieri p̄tricio. Itē in
tensio: ē p̄tricio q̄ attritio. q̄ est a fortiori motore.
s̄ idem act̄ volūtatis in numero nō p̄t itendi. q̄
s̄m auḡ. 83. q. q̄one. 32. Eadē rē nō p̄t aliū alio
plus itelligere. s̄ a s̄li nec plus velle nec nolle. s̄ at-
tritio nō p̄t fieri p̄tricio. Itē ille actus q̄ statim tran-
sit nō p̄t p̄ esse informis s̄ post b̄ format̄. s̄ act̄ vo-
luntatis statim transit. q̄ est in instāti. Cū s̄m p̄bi. 10
etbi. c. 4. Delectatio in instāti est. cū s̄ attritio sit
actus informis s̄ p̄tricio act̄ format̄. attritio non
p̄t fieri p̄tricio. Cōtra vnus ē idē mot̄ ext̄ior q̄ p̄
mo est informis postea p̄t formari. s̄ a s̄li idē mo-
tus inf̄ior. s̄ attritio p̄t formari s̄ sic fieri p̄tricio.

Itē attritio nō opponit̄ gr̄e. sed disponit̄ ad eā. s̄
p̄ aduētū gr̄e nō tollit̄ s̄ p̄ficif. attritio autē cū p̄ficif
p̄ gr̄am sit p̄tricio. Rūdeo q̄ cōtritio dupl̄ p̄t ac-
cipi. Vno mō p̄ actu p̄nie elicitō a v̄tute p̄nie chari-
tate format̄. Alio mō p̄ formato actu penitēdi eli-
cito nō mediāte aliquo habitu p̄nie. vel a p̄nia in-
formi que postea a charitate format̄ illo actu adhuc
durāte. p̄ mō loq̄ndo de p̄tricioe attritio non p̄t
fieri p̄tricio. q̄ idē actus i m̄ero elici nō p̄t a p̄nia
informi. s̄ post b̄ elici a p̄nia format̄. q̄ voluntas
mouens vt informis. s̄ post hoc mouēs vt forma-
ta vicē tener duoz motor̄ a q̄b̄ nō p̄t esse idē mo-
tus in numero vt cōclūdebat p̄ arḡm ad p̄mā p̄ē
p̄terea act̄ elicit̄ a p̄nia format̄ est eodē ordīe
nāe posterior. actus autē elicit̄ a p̄nia informi ē ordīe
nē r̄pis vel nāe p̄s̄q̄ p̄nia illa sit format̄. 2. mō lo-
quēdo de p̄tricioe attritio fieri p̄t p̄tricio. q̄ q̄uis
motus volūtatis sit simpl̄ s̄ in instāti s̄ q̄tū ad suū
esse: p̄t tū tam diu manere idē in numero quousq̄
p̄nia a q̄ elicitus ē a charitate format̄. p̄ cū format̄
tionē actus ille efficiat̄ p̄tricio. q̄uis elicit̄ fuerit a
p̄nia ext̄e informi. Ad p̄m: 2. mō lopp̄m p̄ solo ex
iam d̄cis. Ad 3. mō dō q̄ p̄tricio p̄ mō d̄cā ē inf̄ior:
q̄ attritio. q̄ vt arguēbas elicit̄ a fortiori motore.
sed nō op̄ q̄ ita sit d̄ p̄tricioe: 2. mō d̄cā. q̄ p̄tricio
s̄ attritio eliciunt̄ a motore eq̄lis v̄tutis. non. n. eli-
ciunt̄ duabus vicibus sed vna. ille tū actus p̄ sui
formationem intendit̄. Cū illud q̄ dicebas in ar-
guendo eundē actum voluntatis in numero nō pos-
se itendi falsum est. vt ost̄sum est libro 2. di. 35. i
illa questione vtrū in eodem malo volūtatis ac-

tu s̄m numerum possit esse int̄ctio s̄ remissio. s̄ ibi
exp̄dit̄ illa auctoritas Augustinū allegata. Ad 4. mō
dō q̄ actus volūtatis q̄uis sit in instāti s̄m suū esse
tū non statim transit. sed aliq̄diu p̄t manere vt di-
ctum fuit in q̄one. Non. n. est de genere successiuo-
rum p̄ se quantū ad suū esse sed p̄manētū: altoquin
suū esse nō esset in instāti. quomodo autē volūtatis de
non volēte aliq̄d p̄t fieri volēs aliud i tpe. s̄ tū ip̄e
actus volēt̄ erit in instāti. declaratū ē libro 2. di.
35. in illa q̄one vtrū malus act̄ volūtatis sit succes-
sua motio.

Tertio querit̄ vtrū attritioe faci-
entis q̄ in se ē neces-
sarium sit fieri contritioe. Et v̄ q̄ sic. sic
declaratum li. 3. Xps meruit nobis de p̄digno p̄-
mam gr̄am. sed si nō meruisset illā nō p̄tritis. non
meruisset nobis p̄mam gr̄am. q̄ p̄tricio eam inclu-
dit. s̄ meruit de p̄digno p̄mā gr̄am attritiois facien-
tibus q̄ in se est. ex necessitate q̄ iustitie d̄c̄ cis a deo
gr̄a. sed attritio format̄ a gr̄a p̄tricio est. Itē 2.
T̄bimo. 3. Deus sc̄ipm negare nō p̄t. sed si ex to-
to corde reuertētem ad se nō reciperet ad gr̄am ne-
garet se misericordē esse in quo includeret negatō
sui. s̄ oēm attritioe faciētis q̄ in se est deus d̄ ne-
cessitate facit p̄tricioe eam formato p̄ gr̄am. s̄
sc̄m Alsel. j. li. Cur deus homo. 19. c. Deus nulli
quicq̄ d̄. sed si faciēt̄ q̄ in se est deus de necēte fa-
ceret attritioe p̄tricioe tali deus deberet gr̄am.
s̄ attritioe faciētis q̄ in se est nō est necessarium
fieri p̄tricionem. Item luto q̄tūcūq̄ bene disposi-
tō nō est necium inf̄mi format̄ a sigulo. s̄ sic dicit̄
Ist. 64. Et nūc d̄ne pater noster ex tu. nos volūtū
s̄ fietoz noster. s̄ q̄tūcūq̄ bene dispositum nō ē ne-
cessariū a deo for̄ari p̄ gr̄am. Rūdeo q̄ attritioe
fieri p̄tricioe s̄m q̄ accipit̄ p̄ actu p̄nie elicitō a v̄-
tute p̄nie charitate format̄ nō est necessariū. s̄ im-
possibile sicut videri p̄t ex q̄one p̄cedēti. Si autē
accipiat̄ p̄tricio p̄ actu p̄nie elicitō a p̄nia informi q̄
postea charitate format̄ illo actu adhuc durāte sic
q̄uis attritioe sit possibile fieri p̄tricioe non tū ē
necium. possibile. n. est q̄ attritio faciētis q̄ in se
est p̄ns ordīe nature desinat esse q̄ deus tali gr̄a
infundat. q̄ q̄nq̄ eam infundit ip̄i volūtati p̄uerse
ad aliq̄ aliū bonū actum q̄ nō est attritio nisi for-
te implicite. sed faciēt̄ q̄ in se est necium est ali-
quo modo dari a deo gr̄am gratum faciēt̄ non
necēte coactionis nec necēte imutabilitatis absolu-
te. sed necēte imutabilitatis ex p̄suppositione ordi-
natōis sue q̄ imutabil̄ s̄ liberal̄ ordinant̄ se dari
rum gr̄am oī penitenti q̄ in se est faciēt̄. Ad p̄m
s̄ 2. mō dō q̄ nō plus cōclūdit̄ nisi q̄ penitēti faciēt̄
q̄ in se est deus dat gr̄am d̄ necēte imutabilitatis
nō absolute s̄ ex p̄suppositōe ordīnatōis sue. Ad p̄m
ad p̄ez aliā dō q̄ aliq̄ aliū esse debitoz ē h̄p̄t
esse triplici de cā. Aut q̄ aliud sibi cōmissum est q̄-
re tenet debitoz. Aut q̄ delinqt̄ s̄ alium. Aut quia
aliud aliū pmisit. p̄ mō deus nulli debitoz est. nec
ē 2. mō. s̄ 3. mō q̄ pmisit ex mera liberalitate sua
se dari gr̄am penitētibus faciētibus q̄ in se est.
Cū manasses in sua ofone. 2. pal. vlt. Tu d̄ne s̄ bo-
nitatem tuā pmisisti p̄niam remiss̄ itōis p̄ccozum. s̄
glo. sup̄ illud verbū. q̄ rectū est verbum d̄ni. dicit̄
q̄ ex p̄misso non ex commissio deus est nobis debi-
toz. Ad 2. mō dō q̄ p̄cedit de necēte coactionis v̄

de necessitate immutabilitatis absolute.

¶ Quarto querit ^{utrum ordine nãe} ^{prior sit cõtritio q̃} ^{peccati remissio.} Et vñ q̃ sic. Alia suscipit grãz mediãre actu penitẽdi. inf̃ illud sap. 9° dissimulans peccã boium p̃ pniã. q̃ prius ordie nature attingit grã actu q̃ aia. cũ q̃ actus pnie grã format^o sit p̃tritio. & nõ remittat peccũ quousq̃ aia format grã. p̃ us ordie nature est cõtritio q̃ peccati remissio. Itẽz p̃us ordie nature est p̃tritio q̃ remissio venial peccati a sili p̃or: q̃ ordie nature q̃ remissio mortal peccati. Itẽ actu penitẽdi fieri p̃tritionẽz nõ est aliud q̃ bi tum pnie charitate formari. Sed formatio vtutuz ordie nãe p̃cedit remissionẽ peccati. q̃ p̃ charitatem remittunt peccã. inf̃ illud. j. p̃de. 4°. Charitas opit multitudinẽ peccõrum. q̃ p̃or est ordie nãe cõtritio q̃ peccati remissio. Cõtra p̃tritio est actus pnie elicitus a vtute pnie charitate formata. q̃ posterior est ordie nãe q̃ formatio vtutuz pnie. Sed formatio vtutuz aut est peccõz remissio aut eam includit. q̃ cõtritio ordie nãe est posterior peccõrum remissione. Itẽ p̃us ordie nãe format aia p̃ grã q̃ act^o penitẽdi. q̃ actus nõ est nat^o grã esse subiectũ. Sed i formatiõẽ aie p̃ grã est remissio peccõz. q̃ formatõẽ act^o penitẽdi est posterior q̃ peccõz remissio. Itẽz si ordie nãe p̃tritio p̃cederet peccõrum remissionẽ penitẽs nõ tñ meret remissionẽ peccõz de cõgruo sed et de p̃digno. q̃ voluntarius act^o charitate formatus est d̃ p̃digno meritor^o. sed peccõ: n̄ p̃t mereri de p̃digno remissionẽ peccati. q̃ de p̃digno mereri nõ p̃t p̃mã grã p̃ quã remittit peccũ. q̃ p̃tritio nõ est p̃or ordie nãe remissio peccati. R̄ideo q̃ cõtritio fm̄ q̃ est act^o penitẽdi elicitus a vtute penitẽtie charitate formata. posterior est ordie nãe q̃ remissio mortal peccati. sic bene ostendit p̃m̄ ar̄m̄ ad p̃tes scdã. Si aut accipiat p̃tritio p̃ actu penitẽdi elicitõ a pnia informi postea charitate formata illo a ctu adhuc durãre. tñ qdam dicit q̃ q̃uis esse illi^o actus q̃ est m̄lis i cõtritiõẽ ordie nature vel tẽporis. aliqñ p̃or: sit remissio peccati. tñ in q̃stũ format^o est p̃tritio est ordie nãe posterior q̃ remissio peccati. q̃uis. n. infusiois grã sint effectus peccati remissio t̄ actus penitẽdi formatio. tñ immediatior effectus eius ẽ remissio peccati q̃ formatio act^o penitẽdi ita q̃ formatio act^o penitẽdi dep̃det ex grã infusiois t̄ peccati remissione. Alij dicũt q̃ ip̄e act^o penitẽdi elicit^o a pnia informi q̃ postea format nõ est posterior ordie nature. q̃ peccati remissio etiã in q̃stũ formatus est. i. in q̃stũ est p̃tritio. q̃ dicit q̃ formatio act^o penitẽdi nõ est realr̄ differrẽs ab infusiois grã. s̄ tñ fm̄ rõnẽ q̃ actũ penitẽdi esse formatũ nihil aliud est q̃ ip̄m esse actum formati subiecti. de^o. n. acceptat actum p̃ subm̄. ipsa q̃ infusio grã ip̄i subiecto t̄ est formatio subiecti t̄ actus penitẽdi nõ causans in actu penitendi formationẽ aliam necessariã ad rõnẽ cõtritionis. q̃ q̃uis p̃ infusionem grã qualificet actus penitendi p̃stẽs aliqua similitudine grã. que similitudo p̃t aliquo modo dici illius actus forma. nõ tñ h̄z p̃nciplr̄ p̃ eam rõnem p̃tritiõis. sed p̄b q̃ aia que est eius cã t̄ subm̄ formata ẽ. ip̄a tñ infusio grã in q̃stũ est formatio subiecti differt a se ip̄a fm̄ rõnem in q̃stũ est formatio actus. ita q̃ p̃us fm̄ rõnem intelligẽdi est formatio subiecti q̃ actus. Cũ si remissio peccati est realr̄ differrẽs ab infusione grã for-

matio actus penitẽdi immediatior est infusioni grã q̃ remissio peccati ad qd sequit q̃ sit ordie nãe prior q̃ remissio peccati. Si aut realr̄ idem est grã infusio t̄ peccati in q̃stũ ad offensam remissio p̃dicti actus formatio non est p̃or ordie nãe q̃ peccati remissio. s̄ posterior. nõ dico ordie nãe. q̃ talis ordo p̃tritionis t̄ posterioritatis nõ est nisi inter realr̄ diuersa. s̄ s̄ rõnem intelligẽdi. q̃ fm̄ rõnem intelligendi p̃or: ẽ infusio grã sub rõne qua est remotio inimicitie q̃ sub rõne qua est restitutio amicitie. sed sub prima rõne ẽ remotio cuiuslibz culpe. sub sã. vel sub vtra q̃ est p̃dicti actus penitendi formatio. Qui vult tenere p̃mã opinionẽ p̃t dicere ad p̃m̄ ar̄m̄ q̃ aia non suscipit grã mediante actu penitendi tanq̃ dispositione grã susceptiua. fm̄ quem modum corpus suscipit colorem mediante superficie. altoqui cessante illo actu nõ remaneret grã in aia sed tanq̃ dispositiõẽ de p̃gruo grã meritoria. sic dicimus q̃ homo coronat mediãte suo labore qñ per strenuitatem laboris assumit ad regiam maiestãtẽ. Ad 2^m d̄ q̃ nõ est simile. q̃ veniale peccũ simul stat cã grã. non aut mortale. t̄ ideo motus p̃tritionis cui^o esse actus elicitõ a vtute formata p̃t esse cã remissionis peccati venialis. nõ sic aut p̃t esse causa remissionis peccati mortalis q̃uis remissionis eius possit eẽ cã dispositiua p̃tritio. 2° modo de cã rõne essentie actus. q̃ rõne eius p̃cedit ordie nãe peccati mortalis remissionem. Ad 3^m d̄ q̃ maior: falsa est. formatio enim actus elicitõ ab habitu alia est a formatio ne habitus t̄ eam ordie nature p̃supponens vt dicunt tenetẽs opinionẽz p̃mã. Qui vult tenetẽ opinionem scdã p̃t dicere q̃ p̃mã ar̄m̄ scã s̄ eaz nõ p̃cedit nisi de actu penitendi elicitõ a vtute pnie charitate formata. Ad 2^m d̄ q̃ maior: est falsa. ordo. n. nãe non est nisi inter ea que realr̄ differũt. formatio aut aie p̃ grã. t̄ formatio actus realr̄ idem sunt fm̄ rõnem differentes. Unde inẽ illa non ẽ p̃tritas nec posterioritas nisi scdã rõnem. Ad 3^m d̄ q̃ q̃uis homo mereri nõ possit p̃mã grã d̄ cõdigno. tñ p̃ actum informatũ grã t̄ p̃cedentem ordie nãe remissionem peccati quã mereri p̃t quã obtinet in eodẽ instanti quo actus penitendi grã format q̃uis formatio illius actus ordie nãe sit p̃or. si realr̄ differeat grã infusio t̄ peccati remissio.

¶ Quinto queritur ^{utrum pro q̃stocunq̃} ^{magno peccõ sufficit} ^{at q̃stacũq̃ parua p̃tritio.} Et vñ q̃ nõ Aug. 12. de ciui. c. 16. dicit q̃ in amissione rerum necesse ẽ vt tñ vñat dolor q̃stũ beferat amor. Si summum bonũ quod ẽ mortale peccũ amittit maxime ẽ diligendum. ergo videt q̃ pro quolibz mortali peccõ maxima requirat cõtritio. Item ansel. iii. Cur deus homo. versus finem dicit non fieri remissionẽ peccati nisi debito reddito quod debet. p̃ peccõ s̄z magnitudinem peccati. sed hoc nõ esset verum. si p̃ q̃stocunq̃ peccõ magno sufficeret q̃stacũq̃ parua cõtritio. q̃ tunc non esset necessaria maior: emenda p̃ vno q̃ pro alio. Itẽ homo sensibilis dolet p̃ amissione boni temporalis. ergo multo fortius tenetur sensibilis dolere pro amissione boni sp̄ualis quod per peccũ mortale amittit. sed q̃stuncũq̃ parua p̃tritio non habet dolorem sensibilem. ergo non sufficit pro aliquo mortali peccõ. 3° psal. Cor cõtritũ t̄ humiliatum deus non despiciet. Item et de re-

gulis iuris. c. p°. Omnis res per quasemq; causas nascit per eandem dissoluit. sed per quicunq; paruum velle deliberatiuū & absolutum pōt homo incurere peccati mortale. ergo per quicunq; paruum motū voluntatis deliberatiuū in detestādo peccati pōt homini remitti quodcūq; peccati mortale. Respondeo q; cum contritio dicat actum penitendi charitate formatu; & quicunq; modica charitas sufficit ad remissionem quicunq; & quorūcunq; peccati mortaliū quicunq; parua contritio sufficit p̄ quicunq; magno peccō. non sic autē dicitur est de attritione. cui; n. recogitant peccā in speciali necessaria est maior attritio de maiori peccō q̄ de minori. & quis in penitendo de omnibus simul nō sit necessaria maior displicētia simul in actu. de vno q̄ de alio. necessaria tñ est in habitu. vñ pro quocūq; magno peccō quicunq; parua attritio nō format grā de lege cōmuni p̄ quam grām fieret attritio contritio si formaret. Ad p̄m in opp̄m dō q; illa auctoritas intelligēda est de displicētia que est in voluntate cuius q̄ritas p̄ displicētia amissionis rei a mare d; proportionari q̄ritati amoris. talis autē displicētia salua est in quicunq; parua contritione. Ad 2^m dō q; quicunq; parua contritio concludit magnitudinem displicētie p̄ proportionatā magnitudini peccati. nō sic autē quicunq; parua attritio. q; attritio cuius magnitudo nō proportionat eo modo quo possibile est magnitudini adhesionis que sunt in peccādo non sit contritio de lege cōmuni. Ad 3^m dō q; magnitudo doloris in contritione dupl; potest intelligi. scilicet vel in voluntate vel in sensualitate. p̄ hoc modo dolor est displicētia peccati que si sit informis est attritio. si formata sit est contritio sed nō format de lege cōmuni nisi sit maxima in comparatione aliorum dolorū. q; q̄to aliquis magis d; placere tanto eius oppositum d; ei magis displicere. Summum autē bonum a quo separaf homo p̄ peccati mortale magis d; placere q̄ oia alia bona. & ideo maior d; esse displicētia de quocūq; mortali peccō q̄ de quocūq; alio malo. maior tamē d; esse de vno peccō q̄ de alio. 2° modo dolor est quedā passio sensualitatis cāta ex displicētia peccati & hunc dolorem non oportet esse maximū. nec maiorem multis doloribus causatis ex amissione aliquarū rerū tpaliū nō multum magnarū. q; vires inferiores magis mouētur de lege cōmuni ex apprehensione suorū obiectoꝝ q̄ ex redundantia virium superiorū. vñ talis dolor non semp̄ est in potestate hominis. & id non requiritur ad contritionis necessitatem. sed ad eius p̄fectōdem. Ad p̄m ad partem aliam dō q; nūm q̄ est cor contritum de lege cōmuni nisi magnitudo motus de liberatiue voluntatis rīdeat magnitudini adhesionis que fuit in peccō. Ad 2^m dō q; illa regula vt ibi d; in glo. instantiam habet in aliquibus casib;. vñ non credo q; sit vlr̄ vera nisi q̄n natiuitas rei & dissolutio equalit̄ subsunt p̄tati illarū causarū. non sic autē est in p̄posito. q; liberū arbitriū p̄ se sufficit ad efficiendū sed nō ad p̄ficiendū. imo necessarius est adiutoriuū h̄c dei. Ex dictis patet solutio ad sextam q̄onē.

Septimo queritur vtrum contritio sit causa efficiens remissionis peccati. Et videtur q; sic. in habitib; se per ordinem. qui pōt efficere ma-

ius potest efficere minus. sed remissio peccati ē actus penitentie formatus se habens p̄ ordinem. & ē actus formatus nobilioꝝ q̄ peccati remissio. quia destructio mali est p̄pter positioē boni. ergo q; potest facere actum penitendi formatum pōt facere remissionē peccati. sed voluntas charitate formata pōt efficere actum penitendi qui est contritio. ergo mediante actu illo efficit remissionē peccati. Itē in peccatore nō erisere in actu peccati. peccatum nō est aliud q̄ carentia satisfactionis seu recōciliationis debite pro actu peccati. sed voluntas per actum contritiōis est causa efficiens remissionis illius carentie. quia per contritiōē est causa efficiens satisfactionis debite. & factio satisfactionis est destructio carētie eius. q; voluntas p̄ actum contritiōis ē causa efficiens remissionis peccati. Contra gl. su per illud math. 9. Dimittuntur tibi peccata dicit q; solus deus peccata dimittere nouit. sed contritio nō est deus sed creatura. q; peccati effectiue non remittit. Itē remittere peccatū quantū ad offensā nō tantū est remouere a peccatore deformitatem p̄pter quam deo displicebat. sed etiā ipas dei displicētiarū remouere. quia aia que ante peccata remissionē deo displicebat. post eius remissionē deo nō displicet. sed nulla creatura pōt esse causa efficiens remissionis diuine displicētie. sicut nulla creatura pōt esse cā efficiens diuine placētie seu acceptationis. q; placētia diuina ē actus voluntatis dei qui est realis idē quod ipse. q; cū contritio sit creatura nō pōt esse cā efficiens remissionis peccati. Rūdeo q; contritio pōt accipi vel putari pars facti p̄nie. vel putari actus penitentie q; ē v̄tus. quemodo autē contritio in q̄ntū ē pars facti p̄nie se habeat ad remissionē peccati scirius dicitur ab q̄retur d; p̄tate & vsu clauū. Si autē accipitur in q̄ntū ē actus p̄nie q; ē virtus. sic dico q; aia p̄ contritiōē non ē cā efficiens remissionis mortalis peccati. mortalia. n. peccā remitti nō p̄t nisi p̄ gratie gratū faciētis infusionē. & id nulla res pōt esse cā efficiens remissionis q; non pōt esse cā efficiens infusionis gr̄e gratum faciētis. aia autē p̄ contritiōē nō pōt esse cā efficiens infusionis gr̄e gratum faciētis. q; infusio gr̄e ē per creationē. & anima creare non pōt. motus etiā contritiōis p̄supponit ordine nature infusionē gratie. anima ergo p̄ contritiōē non potest esse causa efficiens remissionis peccati mortalis. sed sicut solus deus est cā efficiens infusionis gratie. ita ipse solus deus ē cā efficiens remissionis mortalis peccati. anima tñ p̄ contritiōē meretur de condigno mortalis peccati remissionē si aliquis motus contritiōis eam ordine nature p̄cedit. vt multi p̄babiliter dicunt. si autē nullus p̄nie motus formatus ordine nature p̄cedit remissionē mortalis peccati. tñ anima p̄ motus attritiōis de p̄gruo meretur remissionem mortalis peccati. Aliter autē vt volūt aliqui dō est d; remissio peccati venialis p̄ contritiōē q̄ dicitur est d; infusio mortalis. anima. n. p̄ contritiōē est sub dō causa efficiens remissionis venialis peccati. q; dupliciter declarāt. sicut. n. mortale peccatū remittitur q̄ntū ad offensam p̄ gratie infusionē. ita peccatū veniale remittitur p̄ contritiōis motū. s; si esset possibile q; aia esset cā efficiens infusionis gratie ipa mediante infusione gr̄e posset esse cā efficiens remissionis mortalis peccati. cū q; aia charitate formata sit cā efficiens motus contritiōis. q; ipm̄ elicit. vt q; aia chari-

tate formata mediāte metu p̄tritionis sit causa efficiens remissionis venialis peccati. Proterea i peccatore n̄ erit in actu venialis peccati. peccati veniale nihil aliud est q̄ carētia satisfactiois debite p̄ actu venialis peccati in q̄tū peccati veniale ē aliq̄ dispositio ad divinā offensā seu obliquatio a divina amicitia. destructio autē carētie debite satisfactiois est satisfactiois positio. vel est p̄ satisfactiois positio- nem. illa autē satisfactio est motus p̄tritionis. vel p̄ ipm̄ motū carētia. cū ḡ aia charitate formata sit motus p̄tritionis efficiēs cā. vt sup̄ius deū est vt q̄ mediāte motu p̄tritionis effectiue destruat veniale peccati. Sed q̄: h̄ nō pōt facere nisi i virtute hitus charitatis cuius solus deus est efficiēs cā. id aia charitate formata peccati veniale effectiue nō remittit nisi i sp̄ali virtute dei. ita q̄ deus est illius remissionis p̄ncipalior: n̄ nihilominus immediatio: efficiēs cā. Alijs autē vt d̄ q̄ q̄uis aia charitate formata possit esse efficiēs cā illius actus q̄ formatus est. nō t̄ pōt esse cā efficiēs charitatis p̄ quam formaf. actus autē ille rōne effectiue actus nō est nobilio: remissionē peccati. s; ē q̄dā congrua dispositio ad eā. sed rōne charitatis qua formaf d̄ ea nobilio: . Ad: d̄ q̄ aia p̄tritionem nō est cā efficiēs satisfactiois seu reconciliatiois debite p̄ mortali peccati in q̄tū mortale peccati est offensa d̄ deum. sed sic solus deus est illius satisfactiois seu reconciliatiois efficiēs cā p̄ gr̄e infusionem. Ad: ar̄ ad sc̄am p̄tem pōt dici q̄ remouere divinam displicētā nō est remouere aliquē actum diuine voluntatis. sed remouere defectū ale pp̄ quem deo displicebat quo d̄fectu remoto aia que an̄ displicebat deo sibi nō displicet non p̄ aliquā mutationē sc̄am i diuina voluntate sed p̄ mutationē sc̄am ex parte anime.

Quaero queritur vtrū possit esse nimis magnus dolor in p̄tritione. Et vt q̄ nō. q̄ dolor p̄tritionis ex charitativo dei amore p̄cedit. sed aia non pōt deū nimis charitative diligere. ḡ nec p̄t de ei⁹ offensa nimis dolere. Itē d̄ p̄tia di. 3. Pax post p̄ncipiū. d̄ d̄ p̄tēte q̄ s̄p̄ doleat. n̄ sit satis q̄ doleat. s; apls ad ro. 12. d̄ q̄ exhibeatis cor̄ v̄ra honestā viuētē. s; tātus possit esse p̄tritionis dolor q̄ inhi- ceret penitētē. ḡ tal̄ dolor nimis esset: irrōnabilis videret. R̄ideo q̄ i actu penitēdi duplex ē dolor vn⁹ essential̄ p̄nie. s; h̄ est in voluntate rōnali. Est. n. q̄dā voluntatis displicētā q̄ sibi displicet peccati in q̄tū est trāsgressio legis diuine. s; q̄: hec displicētā d̄ recte causaf ex charitativa dei dilectiōe q̄ nimis i- tendi nō pōt. id̄ hec displicētā nō pōt eē nimis magna. Est ali⁹ dolor non essentialis p̄nie. s; h̄ duplex. vnus in corpore quo homo corp⁹ suū affligit p̄ peccatis suis. s; h̄ dolor bene possit esse nimis magn⁹. q̄: cuius tali t̄p̄amēto d̄ homo affligere corp⁹ suū vt non i- terminat subiecti nām. Cū apls ad ro. 12. Rōnabile obsequiū v̄m. Est ali⁹ dolor: iterior: q̄ ē passio appetitus sensitui. s; hic duplex. q̄: q̄s. n. cātur

talīs dolor: ex p̄sideratione amissionis cuiusdā honestatis seu gl̄ie accidental̄ p̄ peccati. sicut ē dolor: q̄: i mulierib⁹ ex h̄ q̄ amiserūt sui corpis integritatē. s; talīs dolor: possit eē nimis magn⁹. q̄: q̄s cātur d̄ recte p̄ quandā redūdātā ex displicētā voluntatis q̄ sibi displicet peccati in q̄tū ē diuine legis trāsgressio. Sicut adhuc dicūt q̄dā q̄ dolor: possit eē nimis magnus. q̄: p̄tia v̄tus moral̄ est s; act⁹ v̄tutis moralis corrūpi pōt p̄ sup̄abūdātā: ad effectū. Alijs vt q̄ h̄ dolor: nō possit eē nimis magn⁹. q̄: si nō possit esse excessus in cā. nō pōt esse excessus i effectū. hui⁹ autē doloris cā est sup̄adē displicētā peccati d̄ qua peccatū est q̄ nō pōt esse nimis magna. vñ si penitēs ex ve- hemētissimo d̄i amore. tā vehemētē d̄oleret d̄ suo peccati. q̄ ex hoc cāretur i appetitu sensitivo tā v̄be- mēs dolor: q̄ corrūperet armoniā corpis neciā: ad vitā nō esset excessus in genere mortis. nec p̄fectiō p̄nie derogās. sed p̄cordās nisi forte hōis voluntas d̄recte s; ex itentioe ferret ad p̄curādū talē passio- nem ad h̄ vt ipse moreret. s; sic credo q̄ intelligit il- li q̄ dicūt q̄ in dolore. q̄ est in appetitu sensitivo pōt eē excessus. Ar̄ ad p̄tem finā p̄cedit d̄ dolore in voluntate rōnali q̄ est displicētā voluntatis. qua sibi displicet peccati in q̄tū est trāsgressio legis diuine. Ar̄ ad partem sc̄am p̄cedit d̄ dolore q̄ est afflic- tio corpis. vel d̄ illo q̄ ē passio appetit⁹ sensitui.

Quo querendū esset vtrū idē motus cō- tritionis in numero possit itēdi s; re- mitti. Sed q̄: hui⁹ q̄ōnis solo ex p̄sse haberi pōt ex q̄busdā deis li. 2. di. 35. in illa q̄ōne vtrū i eo dem actu voluntatis s̄m̄ n̄m̄ p̄ possit esse intensio s; remissio. id̄ hic de p̄tractatione huius q̄stionis superfedeo.

Articulus secundus.

Consequenter querit d̄: p̄nci- pali. Et circa h̄ q̄runt nouē. 1. vtrū hoies d̄ necite te- neaf p̄teriri peccati sua sacerdoti. 2. vtrū ad h̄ teneant ex iure diuio. 3. vtrū te- neant ad h̄ ex iure n̄ae. 4. vtrū ad hoc oēs teneā- tur. 5. vtrū sacerdote abste teneaf penitēs ei p̄- teriri p̄ scriptū. 6. vtrū p̄terēs alicui sacerdoti omnia peccati sua d̄ q̄b⁹ est memor. si diu post acceptā absolu- tiōne recordet alicui⁹ mortalis peccati q̄b⁹ an̄ suā p̄- fessione p̄miserat teneaf tēride necit̄is illud peccati p̄- teriri illi eidē sacerdoti. 7. vtrū possit disp̄sari cuius aliquo vt nō teneaf p̄teriri. 8. vtrū confessione legitime facta pp̄rio sacerdoti respectu eorū d̄ peccatorū in numero neciū sit iterari. 9. vtrū pro- prius sacerdos possit de iure punire illū q̄ nō p̄teret sc̄mel in anno.

Primo oñdo q̄ nullus de necessita- te teneatur p̄teriri pec- cata sua sacerdoti. Nullus. n. teneaf manife- ste in honesta corpore suo. ergo multo minus ma- nifestaf teneaf i honesta ale sue. Itē d̄ p̄tia. di. p. p̄ pe p̄ncipiū. Et recitat magister in l̄ra. c. 3. lachry- me lauant delictum quod voce pudor: est confiteri ḡ p̄fessio nō est necessaria ad remissionē peccati. s; si sic rōnabile esset q̄ hoies tenerent confiteri. Item si esset necessarium hoies confiteri sacerdoti h̄ nō videret esse nisi ad taxandam emendam peccati. sed

homo sufficienter poterat emendam pro peccato suo vel aliquis discretus non sacerdos. §. vii. q. non est necessarium voce piteri sacerdoti. Contra boetium li. 1. p. de sol. non multum longe a medio. Si opera medicis expectas oportet ut vulnus dregas. Ite §. iustitias est q. reus sit iudex in causa sua. §. oportet q. peccator cum sit reus habeat alium hoies iudicem. §. iudex non dicit iudicare d. ignorantis. §. necium est q. peccator manifestet iudici suam causam. Rideo q. oēs d. necessitate tenent piteri peccata sua sacerdoti. q. xps b. pcepit implicite i figura cu. dicit lep. oso mandato. Uade ostendit sacerdotibus. math. 3. et sine figura. in b. q. non tñ. p. tate iudicandi in foro exteriori dicit discipulis accipiendā ab alijs mediare petro cui eam pmisit an. passionē. cu. sibi dicit illud qd. scriptū ē. math. 16. Tibi dabo claves etc. §. dicit post resurrectionē cu. dicit ei. p. asce etc. Jo. 21. sed et dicit p. tate iudicandi in foro sciētie non tñ. aplis quoz sunt epi successores sed et alijs discipulis quoz sunt successores inferiores sacerdotes et illa p. tate oibus imediate dedit p. seipm cum post resurrectionem dicit eis. Accipite spm. scām. quoz remiseritis peccata remittuntur eis. et quoz retinueritis retenta sunt. Jo. 20. qbus autem daf. p. tate iudicandi d. aliqua cā. implicite daf. eis potestas cognoscēdi d. illa. nullus. n. pōt esse bonus d. his que ignorat. sacerdos autem cognoscere non pōt sufficienter fore facta sciētie peccatoris nisi peccator ei p. sciētiā suā p. fessionē apiat. Sed forte dices q. ex d. is non sequit q. peccator teneat de necite piteri sacerdoti. sed q. si p. tate sacerdos pōt ipm iudicare d. p. fessis. sed hec euasio frivola est. nullus. n. est iudex meus. p. quo non teneor facere nisi quantū volo. cu. §. xpus sacerdos p. stituerit iudices alioz in foro sciētie tenent peccatoris d. necessitate salutis piteri peccata sua sacerdoti. et id bene dicit sap. puer. 28. c. q. q. abscondit scelera sua non diriget. Auctoritas etiam aplica b. pceptū pmulgavit. Uti Ja. i. canonica sua postq. dicit. infirmas q. et vobis inducat p. soterios ecclesie etc. et cito post subiungit cōfiteamini alterutrum peccata v. ra. et orate p. inuicē d. salutemini. in quo p. q. intellexit p. fessionē esse faciendam sacerdotibus et eam esse necessariā ad salutem. et per hoc qd. dicit ut saluemini qd. non tñ. referēdū ē ad b. qd. dicit. orate p. inuicē. sed et ad b. qd. dicit p. tate mi. quomō. autem orare sit necessarius ad salutē pōt videri ex his q. dca. sunt sup. de oratione. di. 15. P. tate p. tate et d. p. tate sacerdoti. ecclesia circumstātauit q. tū ad illū cui p. tate d. est. et q. tū ad t. p. tate p. tate. et q. tū ad modū. c. d. peni. et remis. Dis. v. t. r. u. s. q. s. v. b. i. sic dicitur. Omnis v. t. r. u. s. que s. e. t. i. s. f. i. d. e. l. i. s. postq. ad annos discretionis pervenit omnia sua peccata salte. semel in anno fideliter p. tate. p. p. u. o. suo sacerdoti. et iniuncta sibi p. n. i. a. m. p. v. i. r. i. b. s. studeat ad implere. ex p. d. i. c. t. i. s. patet p. t. r. i. t. i. o. n. e. mortale peccati non remitti sine p. fessione in re vel in p. p. o. s. i. t. o. explicite vel implicite. et sic d. intelligi illud qd. d. d. peni. di. i. c. Si cui. d. ex bis. nullus an. p. fessione. oris et satisfactionē opis peccati aboler culpam. Ad p. m. in op. p. m. d. d. q. inhonesta corporis expedit quibus manifestare medico ad curationē et hac intētiōe manifestā da sunt etiam inhonesta anime sacerdoti tanq. medico anime. Ad 2. m. d. d. q. fm. qd. dicit magister in lra. huius di. c. vlti. illud v. b. u. m. ad publicā p. n. i. a. m. referendum est. ibi. n. v. t. u. t. e. s. l. a. c. h. r. y. m. a. z. et confessio

nis ostendens significare voluit q. lachryme occulte et secreta confessio. sicut que fit soli sacerdoti lauant delictū quod pudor est publice confiteri. et qd. post hoc dicit se lachrymas petri legisse non confessionem vel satisfactionem. p. hoc non excludit illa multa. n. facta sunt que scripta non sunt. vel forte nōdum facta erat institutio p. fessionis que modo ē

Ad 3. m. d. d. q. ille q. nimis est familiaris vni parti iudex esse non d. in illa causa. extra d. officio et potestate iudi. deleg. Insinuante. q. sicut dicit gl. ibidē familiaritatis affectio veritatem impedire solet. homo autē nimis est familiaris carni sue. et ideo nō est rōnabile q. sit iudex in illa causa in qua agendū est d. p. m. i. t. i. o. n. e. carnis sue quibus illa p. m. i. t. i. o. n. e. sit ad anime curationē. p. t. e. r. e. a. p. f. e. s. s. i. o. n. e. non solū ordinat ad taxationē emēde imo ad aliquam relaxationē pene virtute clauium et ad susceptionem grē. et q. nullus h. z. claves in foro p. n. i. e. nisi sacerdos. ideo nō est necessarium cōfiteri non sacerdoti. etiam cum haberi non pōt sacerdos. vnde illud verbum magistri in lra. c. 5. Si defuerit sacerdos proximo vel socio faciēda est confessio. exponendum est de congruitate non de necessitate. Et dicitis in corpore questionis patet solutio expresse ad q. s. t. i. o. n. e. secūda.

Quæritur vtrum homines teneantur confiteri peccata sua sacerdoti ex iure nature. Et videt q. sic. glo. sup. illud gen. 3. Adam vbi es. dic q. verba sunt increpantis et ad confessionē mouētis vel cogētis fm. aliā lra. nō ignorantis. §. in lege nature tenebantur homines ad confessionem. quod non esset verum si non esset de iure naturali. Item vt habetur decretoz di. j. circa principium. Jus naturale est quod in lege et euangelio continetur: sed ex lege diuina tenetur homines peccata sua confiteri sacerdoti. vt declaratum est in questione p. c. e. d. t. dicitur etiam leuit. 16. q. sacerdos debeat confiteri omnes iniquitates filioz israel. quod non poterat facē nisi eas sciret. nec scire poterat nisi p. eorum confessionē. ergo ad cōfite d. us peccata sacerdoti tenentur homines de iure nature. Item confessio non tantum est pars sacramēti. s. actus virtutis. actus autē virtutum moralium sunt d. i. u. i. nature. §. confiteri peccata sacerdoti ē d. i. u. i. nature.

Contra hu. p. u. d. sacra. parte nona. capi. fo. dicit q. sacramētum ē ex institutione significans. sed quod ē ex institutione. non est d. i. u. i. nature. ergo sacramētum non ē de iure nature. Sed confessio est pars sacramēti p. n. i. e. §. non ē d. i. u. i. nature. Rideo duplex ē confessio. s. m. e. t. a. l. i. s. q. fit soli d. o. et hec ē de iure nature. quedam vocalis que fit sacerdoti. et hec non ē de iure nature. quia nihil est d. i. u. i. nature nisi illa p. m. i. a. p. n. i. c. i. p. i. a. agibilia quozum veritas vltro offert se naturali cognitioni p. t. i. c. i. intellectus. vel ea que ex eis per modum conclusionum immediate vel mediate sequuntur. et quia ex illis p. n. i. c. i. p. i. s. sequitur per modum conclusionis. q. homo deo laudis confessionē exhibeat tam corde q. ore. et confessionē peccatorum mentalem per eorum recognitionem et detestationem in corde. ideo tales confessiones sunt de iure nature. sed cōfiteri peccata sacerdoti nō est de primis p. n. i. c. i. p. i. s. agibilia. quozum veritas vltro se offert naturali cognitioni. nec sequit ex primis p. n. i. c. i. p. i. s.

luris nãlis per modum conclusionis. nec immediate nec mediate. et id eodendũ e talẽ confessio nẽ nõ esse de iur nãe. Ad 3^m i opp^m dõ q illa glo. loqẽ de p̃fessione faciendã deo. Ad 2^m dõ q lex diuina nõ trãt p̃ner legẽ nãe. s; sup addit. vt sup^o bitũ e l. 3. di. 37. q. 1. et id nõ sequit q si aliqd sit de lege diuina q sit de legenãe. Ad etiã dicebat in ar^o de p̃fessione q̃ sicb it in lege veteri. sciendã q̃ illa erat gnãlis et indistincta. ad quã tenebantur aliquo mō. s. p̃ d̃erminatõẽ sacrificioy. Et illa cõfessio p̃cedõy filioy israel quam faciebat sacerdos erat in gnãli trãt. Ad 3^m dõ q̃ si talis cõfessio nõ sit de iure nãe absolute. trãt est de iure nãe ex suppõsitione diuini p̃cepti et ecclesiastici. nãle. n. iudicium rōis dicat debere fieri illud quod deus p̃cipit.

¶ Quarto querit̃ vtr̃ oēs teneat̃ cõfiteri peccã sua sacerdoti. Et ṽ q nõ. Illi nõ tenent̃ p̃fiteri q nõ tenent̃ penitere. s; hãtes sola peccã venialia nõ tenent̃ penitere in hac vita. q; vt sup^o bitũ est remittit̃ p̃r post hãc vitã. g̃ illi qui nõ hãt nisi peccã venialia nõ tenent̃ p̃fiteri. Itẽ hãtes peccã mortalia nõ tenent̃ p̃fiteri de venialibus. S; carentes peccato mortali nõ tenent̃ ad p̃fessionẽ alicui^o qõ nõ tenent̃ p̃fiteri si h̃ent peccã mortale. al peccã mortale p̃ditione peccõis faceret melioẽ. g̃ illi q nõ hãt nisi peccã venialia nõ tenent̃ p̃fiteri. Itẽz et̃ de electõne. Innotuit. nõ h; imperiũ par iparẽ. g̃ ad p̃ceptũ de p̃fitendo cũ fuerit sc̃i p̃ papã nõ tenent̃ et̃ successores. Itẽz nemo tenet̃ ad impossibile. s; multi sunt q nõ p̃nt loq. g̃ multi sunt q nõ tenent̃ ad p̃fessionẽ. Itẽz nemo tenet̃ p̃fiteri duobus. g̃ cũ sacerdos nõ intelligit linguã peccõis nõ tenet̃ peccõ: sibi p̃fiteri p̃ interpretẽ. q; tãc p̃fiteret̃ duob^o. Itẽ illa decretalis. Dis vtriusq; sc̃us. nõ obligat ad cõfessionẽ nisi fideles ãnos discretiõis hãtes. s; multi sũt q añ ãnos illos peccãt. g̃ fideles et̃ plures alij peccõ:es nõ tenent̃ ad p̃fessionẽ. Itẽz nullus d; m̃tiri in p̃fessõe. s; possibile e q; aliqs veniens ad sacerdotẽ cui nõ est p̃fessus ãno illo nullũ penitẽ h̃eat peccã. g̃ ãno illo sibi p̃fiteri nõ tenet̃. alias oportet̃ eũ m̃tiri in cõfessione. Lõrra vt h̃tũ e l sup^o. cõfiteri sacerdoti est p̃ceptũ dei. s; ad p̃ceptum dei om̃s tenent̃. Itẽz p̃fiteri sacerdoti p̃ceptũ est aplice sedis s; sicut d; decretõy di. 19. Sic oēs aplice sedis functiones accipiẽde sunt tanq; ipi^o diuina voce p̃etri firmate. g̃ idẽz vt p̃us. Rõdeo q; regulariter oēs tam fideles q; infideles tenentur ad faciendũ p̃fessionẽz sacerdoti xp̃iano in q̃ntũ istud p̃ceptũ est p̃ceptũ dei q plenitudinẽ p̃rãtis h̃et ṽsr sup om̃s. et p̃ceptũ ṽsr dedit. si aut̃ nõ esset p̃ceptũ nisi ab ecclia ad eius obseruationẽ nõ teneret̃ illi q sac̃m baptismi nãq; susceperũt. q; vt sup^o om̃s est. di. 7. p. q. ar. 1. Glicario xp̃i nõ fuit p̃cessa directe p̃rãis sup illos qui sac̃m baptismi nõ susceperunt qõ est ianua qua intrãt in eccliaz militantiẽ. et qa diuinũ p̃ceptũ cũ sit rõnabilissimũ si obligat ad aliqd irrationabile. id ad obseruationẽ hui^o p̃cepti nõ tenentur hoies q̃ hãt de nõ cõfitendo rõnabilez cãm et legitimã excusationẽ. sicut sunt illi q nõ hãt copiã sacerdotis. nõ. n. dõ vt quidã dicũt q tales de necessitate teneant̃ laicis cõfiteri. cũ nõ sit p̃ceptũ p̃fiteri nisi sacerdoti. Ad p^m in opp^m dõ q; quõis

hõ non teneat̃ penitere de venialibus eo q; si statim p̃nt cũ grã et post hãc vitã remitti. q; pp nõ sepant. nec a regno ecclie militantis nec triumphantis. et idõ p se nõ indigent de necessitate officio clauũ quo agitur regnã. trã per accis hõ tenet̃ de illis penitere et p̃fiteri sicut declaratũ e sup^o di. p̃cedẽti. in illa qõe Et rã necessaria sit p̃nia de venialibus vbi dicit̃ e eo q; pp obseruationẽ statuti ecclesiastici hõ tenetur ven. alia p̃fiteri si nullũ h; mortale ad cõfitendũ. aliq; dicunt q; talĩ tenet̃ ad dicendũ q non credit se h̃ic nisi venialia trãt. Ad 2^m dõ q; quõis hõs mortale peccã nõ tenet̃ de necessitate venialia p̃fiteri. et hoc nõ sequit q; p peccã mortale sua cõditõ efficitur melioẽ. q; multo penus e h̃ic mortale et si teneri venialia p̃fiteri q̃ teneri cõfiteri venialia et nõ h̃ic mortale. Ad 3^m dõ q; quõis vtr̃ papa non h̃eat iperius in successores. trã deus h̃et imperiũ sup eos q; implicite p̃cepit p̃fessionẽ eẽ faciendã sacerdoti vt visus est. Et rõe h^o. papa tenet̃ ad obseruationẽ h^o p̃cepti de necessitate ad obseruandũ aut̃ ip̃s; s; circũstantiationẽ ordiatã a p̃cilio gnãli tenet̃ de cõgruitate. 15. q. p. Cõfidim^o. et infra. e. q. Justitie. vbi d; sic. Justitie ac rōis ordo studet vt q; successorib^o desiderat m̃adata sua seruari p̃cessõis sui p̃ cui dubio volũtatẽ et statuta custodiat. Ad 4^m dicendũ q; ille q nõ p̃t loq d; p̃fiteri signo vel nutu eo mō quo p̃t. 16. q. 6. Qui recedũt. Illi aut̃ q loq p̃t et h; sacerdote p̃ite nõ sufficit p̃fessio p̃ scripturã scãz. q; quõis sit ad m̃ifestandũ peccã. trã q; e p̃f facti regit̃ determinat̃ m̃ifestãdi m̃dus. s. p̃ actũ quo p̃cipue m̃ifestari p̃ficiunt hoies cõfessõ. et h̃ic est act^o loqndi. vñ mgr̃ l̃ra. c. 4. dicit q; dñs docuit corpali p̃ntia peccã p̃fiteri. nõ p̃ scriptũ m̃ifestãda nec eẽt p̃ntem̃ fm mgr̃; ibidẽ. vt q; se peccauit p se erubescat. Ad 5^m dõ q; si illo cũ iterps et sacerdos p vna p̃sona p̃ntãt. trã ṽt aliq; p̃ peccõ: fillo cũ p̃fiteri nõ tenet̃ nisi ip̃tũ poss; sacerdoti ondere p̃ signa. p̃fiteri. n. p̃ter p̃ẽ nullo iure nec p̃fessio nec dñis e p̃stitutã. et cũ p̃fiteri sit multũ difficile si videt̃ tutũ plũ artare p̃fessionẽ q; artef p̃ius dimi nã ṽl postimũ. vt. n. di. p̃uer. pen. q; vehementer emungit elicit sanguinem. Ad 6^m dicendũ q; de decretalis secundũ glo. ibidem per annos discretiõnis tempus intelligit quo homo est doli capax. q; tunc potest peccare. quod magis accelerat in vno q; in alio. quod autem in argumento rãgebatur d̃ infidelibus solum est. Ad vltimum dicendũ q; tali sufficeret dicere se nullũ cõmississe peccatũ quod sciat postquã legitime confessus est. Et potest dici q; talis non teneretur cõfiteri. quia care re longo tempore omni peccato tam veniali quãz mortali non potest homini conuenire nisi ex p̃uilegio speciali. et statuta non se extendunt nisi ad ea que eueniunt de lege communi. 19. q. 2. Duc. s. lex. vbi dicitur. q; qui lege p̃inata dicitur nulla ratio erigit vt a lege publica constringatur. Et simile habetur extra de regularibus. 1. ceter.

¶ Quinto queritur vtrum sacerdos teneat̃ p̃itẽs ei p̃fiteri p̃ scriptũ Et ṽ q sic Qui obligatur ad faciendum aliquid si non potest

totū cōplere. tñ tenet facere q̄ p̄r. s; hoies obligat̄
tur ad p̄tendū peccā sua sacerdoti. q̄ si aliqui b̄ p̄fē
cōplere nō p̄t tenētur facere de b̄ q̄d p̄t. q̄ si non
h̄t p̄tiaz sacerdotis cui peccā sua possint māifesta
re p̄ verbū si p̄t scribere tenētur ea sibi manifesta
re p̄ scriptū. Cōtra sicut necessariū est p̄fiteri v̄bo
vel nutu si assit facultas. ita necessariū est p̄fiteri sa
cerdoti si haberi p̄r. s; si sacerdos h̄i nō possit ne
cessariū nō ē p̄fiteri n̄ sacerdoti. dicit. n. mḡ huius
di. c. 3. nō dico vt p̄fitearis peccā tua cū seruo mo
q̄ a fili nō tenet ea hō māifestare sacerdoti scripto
q̄nis nō possit v̄bo. R̄ideo q̄ sacerdote absente
nō tenet penitēs tētionē necessitatis cū p̄fiteri per
scriptū. q; ad hoc nō obligat hō de iure nature. q̄
vt sup̄ius bitū est p̄fiteri peccā sua sacerdoti nō ē p̄
ceptū legis nature q̄uis aut obliget hō ad hoc si
h̄z sacerdotē p̄tē ex iure diuino et positio. non tñ
h̄entio p̄ceptū a iure diuino vel positio vt p̄ scrip
tū ea teneat māifestare sacerdoti cū ip̄z nō p̄t ha
bere p̄tē. et b̄ est rōnabile. sac̄m. n. p̄nē non est iu
dicio publico s; secreto in quo iudicio sacerdos te
net penitētē diligētē examinare peccā et peccōis
circūstantias inquirendo vt prudēt intelligat q̄
le ei debeat p̄bere p̄siliū et cuiusmōdi remediū ad
hibere diuersis experimētis vtendo ad sanandū
egrotū extra de pe. et re. Dis v̄riusq; serus. Si aut
penitēs teneat tētionē necessitatis confiteri p̄ scri
ptū sua peccā sacerdoti absenti imineret piculūz ne
aut eēt defect⁹ in p̄dē examinatione aut de peccōis
penitētis reuelatione. l̄c. n. facilius p̄t p̄dē. aut p̄
nūciū maliciose ap̄iri aut p̄ nūciū ignozātiā tradi il
li cui nō m̄tratur q̄ eas ap̄iret. aut sacerdos si ē ma
liciosus possit pandere cōfessōis verbū et p̄ peni
tētē p̄ manū suā probare talia. p̄batōe probabili
absq; b̄ q̄ in hois iudicio possit deprehend̄ et hec
vltia rōnē p̄cludit q̄ sacerdoti p̄tē penitēs q̄ nec v̄
bo nec nutu possit cōfiteri nō teneat tētionē neci
tatis p̄fiteri p̄ scriptū. Vñ si b̄ faceret nō est neci
tatis s; superogatiōis. Ad ar̄m i opp̄m dō q̄ frequēter
p̄ringere p̄t q̄ obligatus ad faciendū aliqd p̄ vñ
mōdū nō tenet illud facere si modū illū obscurare
nō p̄t. Vñ iudex q̄uis teneat erequi iustū q̄d iustū
est. iustū illud deuterio. 16. Iuste q̄d iustū ē ereq̄ris. n̄
tñ tenet erequi illud iustū si ereq̄ iusto mōdō nō p̄t.
Silt̄ dico q̄ q̄uis hō teneat p̄fiteri verbo vel nu
tu n̄. tñ b̄ necessitate p̄fiteri qñ p̄fiteri nō potest ali
quorū predictorum modorum.

¶ Sexto querit̄ vt cōfitem̄ alicui sa
cerdoti oia peccā sua b̄
q̄bus est memor si diu post acceptā absolu
tionē recorderetur alicui⁹ mortalis peccā q̄d an̄ suam
p̄fessionē p̄miserat teneat tētionē necitatis illud
peccā p̄fiteri illi eidē sacerdoti. Ad istā q̄nē s̄rē
dicerent q̄dā q̄ sic. q̄a forte eis videret q̄ sicut pec
catū est diu dēre p̄fessionē scienter ita aliquo mo
do peccatū est confessionē diuisas ignozāter nolle
reunire post ignozāte remotōes. P̄terea ea que
p̄tinet ad eundē for̄ vident̄ debere p̄tractari p̄ eū
dē iudicē sub quo ē iudiciū inchoatū nisi sit legitia
eā excip̄ē di p̄tra iudicē illū. et cōmode possit h̄i. s; p̄
fiteri peccāi oblitū p̄tinet ad eundē for̄ in quo cō
fessa sunt alia peccā. q̄d patet p̄ b̄ q̄ si aliq̄ impetra
uerit p̄nilegiū q̄d semel possit facere vñ sacerdoti
quē elegerit suā p̄fessionē ḡnālez si post suā p̄fessio

nē sc̄z recolat de aliquo q̄d tñ tradiderat obliuio
ni p̄t de illo eidē sacerdoti p̄fiteri et ab eodē absol
ui. Vñ posset eis videri q̄d peccāi tpe p̄fessōis obli
tū et postea cognitū est ad eundē sacerdotē referren
dū. Vñ aut̄ distinguendū v̄ q̄ aut tpe p̄fessōis
penitēs adhibuit debitā diligentiaz prout de lege
cōi hūana p̄mittit fragilitas vt memoriā h̄eat os
um peccōy suoz mortaliū aut fuit ignozās ignozan
tia affectata vel crassa si sedo mō. credo q̄ recta rō
erigit vt illud idē peccāi p̄fiteat eidē sacerdoti si il
lū cōmode p̄t inuenire et nō sit ab illo sacerdote in
ter dēā postea absolūdi p̄tās aut p̄dēm peccā et oia
alia peccā mortalia p̄tē sacerdoti p̄fessa put p̄t re
colē p̄fiteat alteri sacerdoti. si p̄mo mō. nō credo q̄
p̄tē sacerdoti teneat tētionē necitatis illud peccā cō
fiteri. tenet tñ illud peccā p̄fiteri alij sacerdoti q̄uis
enī de illo fuerit absolutus quantū ad iudiciū ec
clesie triumphantis et militantis. quia sacerdos ab
soluere potest de confessis et de p̄dēō modo obli
tis. tamen quia absolutio b̄ oblitis d̄z intelligi sub
hac conditione. vt. scilicet quando reducta fuerint
ad memoriā dicant̄ illi sacerdoti in confessione
qui ab illis potest absolueret tenet illud cōfiteri p̄
eius remotam obliuionem.

¶ Septimo queritur vtum possit dis
pensari cuz aliquo vt non
teneat confiteri. Et videtur q̄ sic. dispen
satio ē quedā inris insperatio in leuozem partes
Sed papa interpretari potest verba euangelij. 2.
q. 4. P̄sul. ergo non obstante q̄ confiteri sacer
doti sit p̄ceptum euangelicum papa potest in il
lo dispensare. Item tantam potestatem habz qui
cumq; papa quantā habuit beatus p̄trus. s; bea
to p̄tro dictum est. quodcuq; solueris sup̄ terrā.
et. Math. 16. ergo qui absolutus est a p̄cepto cō
fessōis per papam a deo absolutus est. Item lex
non obligat an̄ sui promulgationem. sed lex de con
fitem̄o sacerdoti promulgata fuit per ap̄los vt su
perius d̄ctū est. cum ergo papa possit dispensare p̄
canones apostolorū. gr. di. p̄sul. videt̄ q̄ pa
pa possit dispensare in p̄cepto de confitem̄o sa
cerdoti. Item sicut p̄cepta noui testamenti sunt a
deo. ita p̄cepta veteris. sed p̄ceptū est in vete
ri testamento decimas soluere. in quo tamen p̄
cepto papa dispensare p̄t. extra de decimis. Ex
parte tua infra. et. sequenti. ergo similiter non ob
stante q̄ p̄ceptum de confitem̄o sacerdoti sit p̄
ceptum noui sacramēti papa in illo dispensare po
test. Item. 13. di. in principio contra ius nature
potest dispensari causa maioris mali vitandi. sed
omne ius nature ius diuinum est. quāuis non om
ne quod est de iure diuino sit de iure nature. er
go in omni p̄cepto diuino papa potest dispen
sare causa maioris mali vitandi. Contra. papa cō
tra euangelium dispensare non potest. 25. q. p̄ma
Sunt quidam. sed confiteri sacerdoti est p̄ceptū
euangelicum vt superius ostensum est. ergo papa
in illo p̄cepto dispensare non potest. Item aut
homo potest obseruare illud p̄ceptum aut non.
si non. dispensari non indiget. si sic rationabile est
q̄ seruet. Sed contra rationem non est fidelis di
spensatio. sed crudelis dispensatio fecit dū Bern.
libro tertio de consideratione. capulo. 14. ergo pa
pa in p̄cepto de confitem̄o sacerdoti dispensare

nō potest. quia ut ibi dicitur papa penitus est dispensator in edificatione nō in destructione. Rūdeo cōfiteri sacerdoti est de iure divino ut supius ostensū est. Sed observariis eius circūstātiario est de iure pu repositivo. Quā p̄papa sit subditus iuri dīno et sit su p̄ia oē ius pure p̄positivū dispētare nō p̄d: cū aliquo qn teneat p̄fiteri sacerdoti. Sed q̄ nō teneat cōfiteri eo mō quo determinatū est i cōsilio gn̄ali. in b̄ papa dispensare p̄d: q: il a circūstātiatio est d̄ iure pure positivo. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ dispēfatio n̄ est in iuris interpretatio. s; aliqua ei relatiatio seu rigoris eius tēperatio ex aliqua rōnali cā. Ad 2m dō q̄ per illud verbū nō fuit p̄missa p̄ Petro p̄tās contra ius diuinū vel n̄c. Sed sup̄ oē ius pure positivū. Et ego p̄cedo q̄ papa p̄d: non ius p̄stitueret et ius pure positivū mutare renouare et renouat sicut sibi placet. Quis b̄ nō deceat iofus facere sine rōnali b̄li cā. q: sicut dicit. Ber. li. 3. de p̄si. c. ii. Indecēs ē pape volūtare p̄ lege vti. Ad 3m dō q̄ quis l̄er nō obliget ante sui p̄mulgationē. t̄i robur suū p̄ncipaliter h; ab infirmēre. Quis autē cōtra statuta ap̄loz possit papa dispēfare. nō t̄i n̄ statutū diuinū.

Ad 4m dō q̄ mō aliquo dare decimas ē de iure nature. in d̄gnz. s. p̄ decimā intelligi aliqua portio necia ad sustentationem ministroz dei: in d̄gnz etiā accipitur determinate p̄o parte decima fuit d̄ iure diuino q̄stū ad pplm̄ israel. Sed q̄m; ad alios h̄ntes possessiōes tpales ē de iure positio exceptis his cū qbus dispensatū est tacite vel exp̄se. p̄ mō accipiēdo decimas papa dispensare non p̄d: quin hoies teneat̄ dare decimā. q: non p̄d: dispensat̄ s̄ ius nature. 1. aut mō dispensare p̄d: q: etiā decime sunt bona ecclie quoz papa est p̄ncipal̄ dispensator. p̄d: illis de qbus rō erigit. vt. s. religiosi et paup̄ibus dare decimā q̄ alias teneat̄ soluere.

Ad 5m dō q̄ in b̄ non est assentiendū Cratiano. Uti et in hoc glo. ipsum reprehēdit ibidē. Ad 1m ad p̄tē scōam quīs cōcedi possit gr̄a cōclusiōis. t̄i nō cogit. q: quīs aliquis possit obseruat̄ p̄ceptū tanta t̄i possit esse difficultas et piculū in obseruādo rōne aliquozū accidentiū que possunt supuenire q̄ ibi esset conueniēs ratio dispensandi.

o **Clauo** q̄ritur vtz cōfessionē scām p̄o sacerdoti respectu eorūdeꝝ peccōz in numero necessariū sit iterare Et v; q̄ sic de p̄nia di. 6. c. 1. et maḡ di. p̄fenti. c. 5. Qui vult cōfiteri peccā vt inueniat gr̄as querat sacerdotē sciētē ligare et soluere. Sed quīs p̄p̄os sacerdos nescit ligare et soluere. q̄ peccā talia sacerdoti p̄fessa oꝝ iterū alij sacerdoti p̄fiteri. Itē quīs accidit q̄ p̄fessione scā p̄p̄ius sacerdos videt aliq̄d peccā de quo nō p̄d: penitētē soluere. s; ip̄m ad superiorē remittit. q̄ in b̄ casu idē peccā in numero iterū p̄fiteri tenet. Itē medicus nō t̄i n̄ d̄z scire infirmitatez s; ea que infirmitatē aggrauāt. Sed peccā p̄terita quīs remissa aggrauāt seq̄ntia. q̄ ille q̄ reidiuat i peccatū mortale tenet iterū p̄fiteri peccā p̄terita. Itēz p̄tinget p̄d: q̄ penitēs tradat obliuioni p̄niaz sibi iunctā an̄ ei expletionē. cū q̄ teneat̄ satisfacere de peccō ad arbitriū sacerdotis. et sacerdos sibi taxare p̄niaz iuste nō p̄d: nisi sciat clpā. v; q̄ i b̄ cāu teneatur h̄d eadē peccā in numero iterū p̄fiteri. Itēz p̄ opa scā in mortali peccō nō fit satisfactio. s; p̄fessio ē p̄ satisfactiōis de p̄ni. di. p. Si cui. s. b̄ idē. et maḡ

p̄nti. di. c. 4. q̄ p̄fessio scā in mortali peccō est de eis dē peccis in numero iterū faciēda. Itē p̄fessio dimi nuta nō ip̄erat gr̄am. q̄i. s. peccō: celat vni q̄d d̄t alij. de p̄nia. di. 5. c. 1. q̄ v; q̄ peccā sic cōfessa iterū sunt de necessitate p̄fenda. Contra maḡ i p̄nti di. c. 6. et h̄i de p̄nia di. 1. mensurā. s. nō ita. Nō est necesse vt q̄ semel sacerdoti cōfessi fuerim⁹ denno cōfiteamur. Itē nō ē necessariū iterare medicinaz si nō iteratur morbus. Sed idē peccis in numero iterari nō p̄d: q̄ de eisdem peccis in numero nō est neciam iterare p̄fessionē. Rūdeo q̄ vt penitēs et p̄fessus et rite a p̄o sacerdote absolutus vel ab eo q̄ p̄d: q̄ cūq̄ sit ille ex p̄niam sibi iniūctā in memoriaz retinēs nō tenet de necessitate eadē peccā in numero iterū p̄fiteri. t̄i sicut dicit maḡ in l̄ra in hac di. c. 4. et est de p̄nia di. 1. Vt furā. s. que penitet. q̄ro pluribus q̄s p̄fiteri in spe v̄ie turpitudinē criminis tāto facili⁹ p̄sequet gr̄am remissiōis. nō. n. rōnabile est vt p̄ eadē cā necessarius sit hoiez bis iudicari i eodem foro. Ad p̄m i opp̄m dō q̄ sacerdos q̄ nescit ligare nec soluere eo q̄ forte ē idiota vel totaliter ignozas nō rite absoluit. et ille qui scit talē esse illaz sacerdotē et aliū querere negligit vere penitēs non est. Uti post verba allegata subiungit maḡ in l̄ra et etiā decretū sic. nec cū negligens circa se extiterit negligat ab illo q̄ cū misericorditer monet et penit ne abo in foueā cadant quā stultus curare noluir. Uti cōcedo q̄ tali sacerdoti sciēter p̄fessus discretō sacerdoti eadē peccā in numero p̄fiteri tenetur.

Ad 2m dō q̄ in isto cāu penitēs idem peccā in numero p̄fiteri tenet sup̄iora quo p̄d: absolui. Alia autē a qbus p̄d: absolui a p̄o sacerdote. sup̄iori ite rare nō tenet de necessitate. si oia integre dicit p̄prio sacerdoti in isto cāu absolutio p̄p̄i sacerdotis et sup̄ioris vni cōplent sufficientē absolutiōnē. p̄cedere d̄z t̄i absolutio superioris. Ad 3m dō q̄ si cut nō oꝝ medicū corporalē scire oia que aggrauāt infirmitatez nisi illa que ita notabilē aggrauant q̄ possent ob̄sistere curatiōi. et sic nō est neciā ad salu tem oia intumare sacerdoti in p̄fessione q̄ peccā aggrauāt. s; solū illa que aggrauāt notabilē q̄ possent curatiōi ob̄sistere. Sic autē aggrauant peccā p̄terita p̄ p̄fessa et remissa. in cāu t̄i in quo notabilē et piculosa granitas peccā ex̄mi nō possent nisi dicendo ali q̄d prius p̄fessus et remissus illud peccā tenet p̄ tens iterū dicere sacerdoti. 4m ar̄m. b̄i claudit.

Ad 5m dō q̄ quīs p̄fessio scā in peccō mortali scit ter nō valeat ad imediūm̄ nisi dispositio. n̄ ad b̄ va let q̄ tal nō est p̄cepti transgressor. cēntiāz. n. actū p̄ceptozū non semp tenemur explere ex charitate ad vitandū demeritū quīs sine charitate actus n̄ mereatur p̄tūū. Uti tal nō tenet de necessitate eadē peccā in numero iterū p̄fiteri sacerdoti. Aliq̄ autē d̄i cūt h̄riū d̄ntes etiā q̄ tal mortali peccat. q: q̄stū in se est facit irreuerentiā sacro q̄d nō v; eē sine sacri p̄ceptū. Sed h̄c de peni. et re. Et quadā. d̄i de ill qui veniūt ad p̄fessionē et nō penitēt. q̄ eoz p̄fessio est admitenda et crebis et salubribus mōditis ē p̄i tentia indicēda. absoluendi t̄i nō sunt. Uti si abso lutionē nō recipiāt nō cōtēnis sacm̄ nec a p̄fessore nec a p̄fesso. Si autē p̄fessus in mortali peccō attrit⁹ est de peccō suo. ita vt probabiliter possit p̄sumer eē se dispositū n̄ peccat absolutiōnez recipiēdo. imo frequēter in virtute clauis p̄ susceptiōnez absolutiōis

formatur sua attritio. Ad 6^m. dō q̄ ille q̄ sciētē
diuidit p̄fessionē nō est vere penitēs. nec v̄e confi
retur. et iō tal̄ illa eadē peccā mortalia in nūero tene
tur vni sacerdoti iterum confiteri.

Ono q̄ritur vtz sacerdos pp̄us possit
de iure punire illū q̄ nō p̄fiteri seli
anno. Ad illā q̄d̄ez nihil aliud r̄ideo nisi
illū q̄d̄ d̄i eē de peni. et re. Dis vtriusq̄ sexus. vbi
d̄i. ois vtriusq̄ sexus fidel̄ postq̄ ad annos discre
tōis puenerit oia sua solus peccā saltē semel in anno
fideliter p̄fiteat. pp̄rio sacerdoti. et inuicē sibi p̄iā
p̄ viribus h̄udeat adimplere. suscipiēs reuerētē
ad minus in pasca eucharistie facim. nisi forte de
pp̄i sacerdotis. p̄filiō ob aliquā rōnabilē cām ad tē
pus ab eius. p̄ceptōe duxerit abstinentiū. alioḡ
vniens ab ingressu ecclesie arceatur et mouēs ecclē
siastica careat sepultura.

Articulus tertius.

Onsequenter q̄ritur de 3°. p̄ncipali.

Et circa h̄ queruntur
nouē. 1° vtz penitēs teneat p̄fiteri p̄
prio sacerdoti. 2° vtz illi q̄ p̄fiteri alicui
h̄nti p̄tate ep̄i teneant illo eodē anno p̄fiteri suo
p̄sbytero parochiali. 3° querit vtz p̄fili nō sacē
doti quē parochial sacerdos possit loco eius cre
dens eū sacerdotē esse teneant illa eadē peccā iterū
p̄fiteri postq̄ p̄fiteri illū cui cōfessi fuerit sacerdo
tes nō esse. 4° vtz h̄d̄ teneat p̄fiteri oia peccā mor
talia tam secreta q̄ publica. 5° vtz teneat p̄fite
ri oēs pecc̄ circumstantias. 6° vtz pecc̄o: statiteneat
tur p̄fiteri b̄ra oportunitate sacerdotis. 7° q̄rit
vtz mulier teneat p̄fiteri suo p̄sbytero parochiali
peccā q̄d̄ cū eo cōmiserit. 8° vtz p̄fessio sacralis pos
sit fieri pluribus sacerdotib⁹ simul. 9° vtz ille. iō
cōditiones q̄ a maḡis assignant̄ regrant̄ ad p̄fessio
nē q̄ bis versib⁹ cōtente sunt. Sit simplex h̄silitis
p̄fessio pura fidelis. Itq̄ frequēs. m̄da. discreta. li
bēs. verecūdia. Intēgra. secreta. lachrymabilis ac
celerata. fortis et accusans et sit parē parata.

Primo queritur vtz penitēs te
neatur p̄fiteri p̄
prio sacerdoti. Et v̄i q̄ n̄. maḡ di. p̄nti. c^o.
5. Qui oio p̄fiteri sacerdoti meliori q̄ p̄t cōfiteat
q̄ q̄ penitēs p̄t inuenire meliorē sacerdotē q̄ sit
suis pp̄rius nō tenet suo pp̄rio sacerdoti p̄fiteri.

Itē Ber. d̄ p̄cepto et dispōne. c. 4°. Iniquū p̄cul
dubio foret si statuta pro sola charitate et charitatē
tenerēt. s; si penitēs nō posset p̄fiteri cuiusq̄ sacer
doti cui p̄fiteri vtili⁹ prouideret aie sue. p̄ceptū
de p̄fiteri pp̄rio sacerdoti q̄d̄ pro charitate insti
tutū est tenet et charitatē q̄d̄ irrationabile esset.

Itē sacerdos pp̄ri⁹ ē aliqui indiscret⁹ nimis. aliqui
solicitas ad malū cōfiteri. q̄ saltē in isto cāu nō re
net penitēs p̄fiteri pp̄rio sacerdoti. Itē rōe deli
cti d; h̄o iudicari ab illo in c^o iurisdictione deliquit
et de foro cōpe. Postulasti. et 3°. q. 6°. c. vlt. vbi d̄i
Ibi cā agat vbi crīm̄ mittit. q̄ d̄ pecc̄o q̄d̄ q̄mittit
i aliena parochia n̄ tenet p̄fiteri pp̄rio sacerdoti.

Itē ep̄i abbates et ceteri nō h̄nt pp̄rios sacerdotē
q̄ tales nō tenēt p̄fiteri pp̄rio sacerdoti. Itē q̄libz
sacerdos p̄tates clauū immediate h; a xpo. cū xpus
dixit discipulis illud vbi. Jo. 20. Accipite sp̄m̄ sc̄m̄

et. nō tñi dixit aplis. s; et alijs discipulis. q̄ q̄libz sa
cerdos quilibz ligare et soluere in foro p̄nie potest.
Itē in cāu extreme necitatis q̄libz sacerdos p̄t ho
minē absoluere. 26°. q. 6°. Si p̄sbyter. et c^o. sequi. et
et de furtis. fures. q̄ h̄o nō semp̄ tenet p̄fiteri pp̄o
sacerdoti. Cōtra et de peni. et re. Dis vtriusq̄ se
tus p̄cipitur p̄fessio pp̄rio sacerdoti faciēda. Itē
cōfessio sc̄a corā nō suo iudice nō valet in foro cōtē
tioso. et de iudicijs. Et si clerici. q̄ a filii p̄fessio sc̄a
illi q̄ sup̄ p̄fiteri nullā h; iurisdictionē nō valet i fo
ro p̄nie. Itē de p̄nia. di. 5°. Sacerdos. q̄ aut. ne
mo alteri⁹ parochianū iudicare p̄sumat. R̄ideo
q̄ sacerdos pp̄ri⁹ quadrupl⁹ p̄t accipi. Vno mō
pp̄rius est sacerdos alicui⁹ h̄is sup̄ ip̄m iurisdictionē
ordianā in foro p̄nie mō tñ inferiori. et sic est pro
prio sacerdos ille q̄ cōtiter vocat p̄sbyter parochia
lis. Alio mō h̄is iurisdictionē ordianā mō p̄nci
pali. et sic ep̄s ē pp̄ri⁹ sacerdos ois; exitiū i suo epi
scopatu vel mō p̄ncipalissio et sic papa ē sacerdos
omniū xpianoz. 3°. mō habens iurisdictionem d̄
legatam ab aliquo istozum vel a legato d̄ni pape

4° modo habēs iurisdictionem ex cōmuni cōde
fione vel permissione iuris. et sic sunt proprii sacer
dotes illi quos episcopi et abbates exempti eligūt
in cōfessores talibus enim permittit ex iure cōmu
ni eligere sibi discretū et prouidum cōfessorē extra
de peni. et re. c^o. ne pro dilatione. sic enī et etiā ē pro
prius sacerdos p̄sbyter quicūq̄ illius quē audit cō
stituti in articulo necessitatis. si pp̄riū sacerdotem
aliquo trium predictozum meozum non potest ha
bere. vt patet p̄ auctoritates ad hęc allegatas i ar
guendo. h̄ etiā 4° modo est pp̄rius sacerdos vaga
bundoz quicūq̄ p̄sbyter parochial in cui⁹ parochia
voluerit confiteri. q; tales n̄ h̄nt domiciliū p̄
p̄riū. ff. ad municipales. l. labeo. Similiter dico
de illis q̄ domicilio relicto nauigāt vel iter faciūt
querētes. q̄nō se p̄ferāt. ff. ad municipales. l. i. Eius
ē. Si q̄s domicilio. sic et est pp̄ri⁹ sacerdos p̄griū
rū ad sc̄a loca. quicūq̄ parochial p̄sbyter cui volue
rint cōfiteri de p̄missis postq̄ recesserit a iurisdictione
ne illi⁹ in cui⁹ p̄tate h̄nt domiciliū. accipiēdo at p̄
p̄riū sacerdotē p̄ sacerdotē h̄nt iurisdictionē aliq⁹
p̄d̄coz mōz nō est faciēda cōfessio pp̄o sacerdoti
ad h̄ vt h̄o nō trāgrediat p̄ceptū. et p̄sequat p̄fessio
nis effectū. q; sicut i n̄alib⁹ ad aliquē effectū regrit
potētia actiua in agēte. et materia debita i suscipiē
te sic ad effectū ligādi et solnēdi in foro p̄scie regrit
p̄tās clauū q̄ dat sacerdoti i sua ordianā et mafia
debita. i. subdit⁹ q̄ h̄tur ex iurisdictione aliquo p̄
d̄coz mōz. Et accipiēdo pp̄riū sacerdotē. p^o mō
vel. 2°. quōis sit eis p̄fessio regl⁹ faciēda. in multis
tñ casib⁹ nō oz. vt ostēd̄ est. Ad p^o in opp^o. dō q̄
illa auctoritas intelligi d; in cāu in quo licitū ē ali
cui cōfessorē. eligere. Ad 2° dō q̄ iura magis re
spiciūt vtilitatē cōtatis q̄ vnus p̄fone. Et ideo
quōis in casu esset melius alicui cōfessorē posse
eligere pro sua voluntate quā teneri suo ordinario
confiteri. tamen non etiam vtile pro cōmunitate
q̄ cuiuslibet licitū esset cōfessorē eligere. In cāu aut
in quo expedit alicui ordinario debet dispensare
si requiratur. q̄d̄ si voluerit. magis facit subditus
vtilitatem anime sue propter bonum obediētie
confitendo proprio sacerdoti minus bono dum ta
men sit sufficiens quam confitendo alij meliori.

Ad 3^m dō q̄ illo casu d̄z p̄se licētia p̄tēs a p̄po
 sacrdote vel ab ep̄ scopo vel papa vl a legato pa
 pe vt possit alteri p̄fiteri. etiā in tali casu talis licen
 tia sibi denegari nō d̄z. q̄ sacerdoti p̄prio nō tene
 tur in b̄ cāu p̄fiteri d̄ pe. di. 6. placuit. Ad 4^m dō
 q̄ ille auctoritates nō sūt intelligende in foro p̄nie
 sed p̄ crioso. Ad 5^m p̄3 folio quid dō ex dicitur i
 q̄dne. Ad 6^m dō q̄ quis p̄tēs clauū omnes di
 scipli receperit immediate a p̄po. t̄i p̄tēs iurisdī
 ctionis receperit inferiores mediātibz aplis. &
 alij apli mediāte p̄etro vt aut̄ visum est in q̄de
 non t̄n requirit̄ in confessore p̄tēs clauūz sed ē q̄
 b̄eat in foro p̄nie iurisdīctiōez ordinariā vel dele
 gatam ex cōmissione sp̄ali. vel ex generali permis
 sione iuris super illū qui sibi confit̄. Ad 7^m solu
 tus est ex d̄ is in q̄de. Ad ar^o ad partē aliā dō q̄ p
 cedūt in sacerdotē respectu illius super quē non h̄z
 iurisdīctiōē aliquo p̄cedōz modozum.

Secundo querit̄ vtrū illi qui con
 fitent̄ alicui ba
 benti p̄tētem ep̄i teneant̄ illo eodem anno
 confiteri suo p̄dytero parochiali. Ex vi q̄ sic. ii. q. i.
 p̄uenit̄ si sua vni cuiq̄ ep̄o iurisdīctiō & potestas
 non seruat̄ ecclesiasticus ordo confundit̄. q̄ silr si n̄
 seruat̄ parochiali p̄dytero. quāntūcūq̄ q̄ aliq̄
 sit confessus vel ep̄o vel alicui de licentia eius re
 netur confiteri semel in anno suo parochiali p̄dy
 tero. Item fm̄ Ber. 3° li. de consi. c. 13. ecclesiasti
 ca Hier. est ad exemplar euangelice Hier. sed i an
 gelica Hier. illud q̄ conuenit̄ angelis alicuius or
 dinis ex officio nūq̄z cōmittit̄ angelo alterius or
 dinis. ergo silr non est hoc licitū fieri in ecclesiasti
 ca Hier. Item sacerdos non d̄z illi dare eucha
 ristiam cuius cōscientiam ignorat. cum ergo cuiq̄q̄
 subdito debeat eucharistiam ministrare semel in
 anno quilibet teneat̄ sibi semel in anno confiteri q̄
 tūcūq̄ sit confessus ep̄scopo vel eius penitentiā
 rio. Itēz rōnez est subtrahere alicui cognitionē
 rei de qua tenet̄ reddere rationem. sed sacerdos
 de suis subditis deo tenetur reddere rōnem. ergo
 non licet ep̄scopo facere aliquid. quo vnus paro
 chialis possit cognoscere confessiōem subditi sui.

Item qual̄ b̄z tenet̄ confiteri semel in anno p̄po
 sacerdoti. extra de pen. & re. Omnis. s̄z ep̄s nō est
 p̄prio sacerdos imo cōis. q̄ penitēs p̄fitendo ep̄o
 vel alicui de licentia eius non seruat̄ statutū nisi cō
 fiteat̄ cum hoc semel in anno p̄dytero parochia
 li. Contra maiorem potestātē b̄z ep̄scopus super
 subditos parochialit̄ sacerdotū q̄z ip̄i p̄dyteri. q̄z
 eam recipiūt ab ep̄o. & vt b̄etur prima p̄positiōe
 de cāis. causa prima plus p̄t̄ super effectum. q̄z
 causa. cum ergo illi qui confitentur alicui de licen
 tia sui p̄dyteri parochialis non teneant̄ anno illo
 sibi p̄fiteri multo minus illi qui confitentur alicui
 de licentia ep̄i. R̄ideo ep̄us habet ordinariam
 iurisdīctiōē super subditos. sacerdotū parochia
 lium. illud aut̄ q̄d conuenit̄ alicui ex ordiaria iurisdī
 ctione ipse p̄t̄ cōmittere alij h̄nti ordinē conue
 nientē ad illud officium exequendū extra de cose.
 ecclie. Aliqua illi q̄ q̄ confitent̄ legitime h̄nti p̄t̄ē
 ep̄i. & absoluitur ab eodē vere sicut absoluitur nec ea
 dem peccā in numero tenentur suis p̄dyteris paro
 chialibus confiteri. s̄z vtrū eodem anno teneantur
 suis p̄dyteris confiteri peccā que post absolutionez

incurrūt. opiniones sunt. Et aliqui dicunt q̄ non.
 q̄z per p̄dyteris parochialē nō t̄n̄ itelligit̄ curat̄
 inferior. s̄z etiā ep̄us. Vtrū ep̄atus q̄z dicitur paro
 chia. & ep̄us p̄dyter parochialis. q̄d probari posse
 videtur per illud q̄d d̄: extra de parochijs & alijs
 parochianis. Nullus. r. 9. q. 1. nullus. r. c. nullus
 p̄nas. r. c. vlti. Alij d̄nt per p̄dyteris parochiales
 non intelligi nisi inferiorē curatū q̄z verba debent
 accipi fm̄ q̄ sonāt in vsu cōi. Preterea papa i p̄i
 uilegio concessio minoribus & p̄dicatoribus super
 confessionibus audiendis & heremitanis ex p̄uile
 gio sp̄ali nouiter emanato declarando videt̄ dice
 re q̄ in illo statuto. Dis vtriusq̄z seruis. intelligitur
 parochialis p̄dyter ille qui in cōi vsu sic vocatur
 in hoc q̄ dicit confessi fratribz teneant̄ semel in
 anno suis p̄dyteris parochialibus cōfiteri pur sta
 tutū cōciliū gn̄ale. cū. n. dicendo p̄dyteris excludit̄
 nō p̄dyteros. & per hoc q̄ dicit suis. excludit̄ n̄ ha
 bentes iurisdīctiōē sup eos. v̄i q̄ per hoc q̄d dicit̄
 parochialibus excludat̄ ep̄os. alias illud verbum
 parochia ibus ibi poneret̄ p̄o nullo. vbiq̄q̄z em̄z
 papa dicit aliquid per modū declaratiōis iuris si
 bullatū est. ad omnes se extendit. etiā si nō sit infer
 tur̄ inter alias decretales. Quz q̄ ep̄us nō sit sup sta
 tutū confessi sibi vel alicui auctoritate eius tenen
 tur eodē āno suo curato inferiori semel cōfiteri nō
 sic autem dicendum est de confitentibus pape. v̄i
 habentibus eius auctoritatem absolute. quia pa
 pa est super concilium generale. p̄ tamen opinio
 rōnabilior videt̄. Ad primū in oppositū dicendū
 q̄ cum ep̄scopus cōcedit alicui potestātē audiēdi
 confessiōnes non auferitur inferiori curato iurisdī
 ctio sua. s̄z seruat̄. quia datur ei coadiutor ad exe
 cutionem officij quod sibi incumbit ex sua iurisdī
 ctione que principaliter est ep̄scopi q̄z illius. sic
 in angelica hierar. dona ordinum inferiorū ex cel
 lentiora sunt inferioribus. Ad 2^m dicendū q̄ non
 est simile. quia quilibet āgelus sufficit plene ad exe
 quendū actus conuenientes officio suo. nō sic aut̄
 vt potest dici de quolibz inferiori curato. Preterea
 ista officia i ecclia latē militate fuerit diuisa ecclia
 p̄gnate religionibz v̄nlibz ad h̄i officia ereq̄nda.
 Vtrū postq̄z prodierūt in lucē. conueniens fuit vt isto
 rum officioz aliquo modo. s̄z cōmissione cēt̄ par
 ticipes. sicut posthūmū partem accipit bonorum
 que ante suam natiuitatem alijs filijs erant diuisa
 ff. de liberis posthumis. l. quod dicitur. r. c. de po
 sthumis. l. p̄. r. l. quod causatum. r. in li. de exhere
 da. libe. s̄. postumi. Ap 3^m dō q̄ cognitio quā po
 test habere sacerdos in foro p̄nie de conscientia
 subditi sui dependet a subditi voluntate. & ideo de
 bet eum reputare idoneum ad suscipiendū eucha
 ristiam si affirmat se penitentem esse & legitime cō
 fessum ei qui ipsam potuit absoluerē. si tamen sa
 cerdos haberet aliqua signa probabilia q̄ ille non
 diceret verum non teneretur sibi eucharistiaz mi
 nistrare nisi ille sibi faceret sufficientem fidem. nō
 dico de hoc quod est vere penitens. nec de hoc
 quod est vere confessus. q̄z ista non cadunt sub p
 batione. sed de hoc quod est confessus illi qui ip̄i
 poterat absoluerē. nisi impedimentum fuerit ex
 parte sui ipsius confitentis. Ad 4^m dicendum q̄
 sacerdos non tenetur redder rōnē de his que sub
 dit^o suis n̄ ruelauit sibi nisi h̄et cōp̄ sua p̄cesserit.

Ad ult^m p³. qd dō sit ex deis in hac qdē pcedēti.
¶ Tertio qrit v² p³ fessū nō sacerdoti quē
 p³chial sacerdos posuit loco ei⁹
 credēs eum esse sacerdotem teneantur illa
 eandem peccata iterum confiteri. postq̄ confite-
 rit eis illū cui cōfessi fuerunt nō eē sacerdotē. Rū
 deo q̄ tales tenet illa eadē peccā si illoz sint mōi s
 itez p³tereri sacerdoti. q̄ s³ rei veritatē d̄ ill nō fuit
 ritē cōfessi. nec factū p³nie susceperūt. n³ tū iudicā
 di sunt peccasse tāq̄ trāsgressores statuti de p³stren-
 do. q̄ eos ignorātia inuincibilis seu pbabilis ex-
 cusauit. t̄ dico q̄ illa p³fessio eis fuit meritoria. non
 tū eis tā vtilis ceteris parib⁹ ac si p³fessi sacerdoti
 fuissent. q̄ nō sacerdos nō pōt p³ferre penitenti illō
 bñficiuz q̄ sacerdos ex vi clauium āministrat.

¶ Quarto qritur v² hō teneat cōfiteri
 oia peccā mortalia tā secreta q̄
 publica. Et v² q̄ nō. Mag⁹ supra di. 16. c.
¶ Contrictio est hō peccū cordis. q̄ de peccis cordis
 nō tenent hoies p³tereri. s³ tū cōteri. Itē p³fessio ē
 p̄ quā morib⁹ latēs in spe venie apif. q̄ nō tenemur
 p³tereri de patētib⁹ peccis. Itē eē de accusationib⁹
 Euidētia. euidētia p³perati sceleris nō indiget cla-
 more accusatoris. q̄ de sceleribus que euidenter p³-
 perata sūt nō tenemur p³tereri. Cōtra de quolibz
 peccō mortali tenemur integre penitere. s³ integra
 p³nia nō tū p³prehēdit p³trictionē. s³ ē p³fessionem t̄
 exteriorē satisfacionē si sit possibile. q̄ de quolibet
 mortali peccō tenemur p³tereri. Rūdeo q̄ hō tenet
 p³tereri oia peccā mortalia tā secreta q̄ publica. q̄ t̄
 si secreta mozi debent interi⁹ p³trictōz. deferri tū
 debēt ad sepeliendū exterius p³fessionē. Et q̄ nō
 sufficit aliqd esse notū iudici nisi sit ei notū i forma
 iudicii. q̄ vt dī. 3°. q. 7°. Iudicē. Iudex d³ iudicā
 fm allegata. q̄ peccā publica q̄uis sint manifesta sa-
 cerdoti sicut hōi. q̄ tū nō se ei manifesta sicut vica-
 rio dei. o³ ea p³tereri. Et preterea sicut diē mag⁹ di.
 pūti. c. vlti. p³fessio ē qdā punitio peccī. t̄ p̄ ea peccōz
 fit hūilior t̄ cautior. tū nō est tū ad notificanduz
 p³fessor peccū. Ad p^m in opp^m dō q̄ illud vbum
 mag⁹ est intelligendū fm quādam appropriacionē
 Ad 2^m dō. q̄ p³trictōz morib⁹ peccī sit patēs hoib⁹
 in effectu tū latēs est exterius in sua cā. Ad 3^m dō
 q̄ illa auctoritas intelligēda ē in foro p³terioso vbi
 iudicatur malū de interiori ope. nō i foro p³nie vbi
 principali⁹ iudicatur de intentione.

¶ Quinto queritur vtrū hō teneat
 peccī circūstātiās
 cōfiteri. Et v² q̄ sic. Aug⁹ in li^o. de pe. t̄ est
 de pe. di. 5°. in pncipio. t̄ recitat mag⁹ sup⁹. di. 16.
 c. 2°. postq̄ narrate sunt peccōz circūstātie. sequit⁹
 q̄ ois ista varietas p³stenda ē t̄ desclenda. q̄ peccī cir-
 cūstātie sunt p³stende. Itē peccī q̄ritas sciri non
 pōt nisi scitis illis que illoz aggranāt q̄ritatē. S³
 circūstātie aggranāt peccū vt supius visuz ē. q̄ q̄ri-
 tas peccī sciri nō pōt. eozum circūstātijs ignoratis
 cū q̄ sacerdos q̄ est iudex debeat scire totāz q̄ritate-
 tem peccī oēs peccōz circūstātie sibi sunt p³stende.
 Cōtra circūstātie peccōz pōt esse infinite. S³ nul-
 lus obligat ad p³stendū ea q̄ in infinitū pōt pcedere
 q̄ de talib⁹ nō ē ars n³ scia. q̄ nullus tenet oēs cir-
 cūstātiās peccī p³tereri. Rūdeo q̄ circūstātie mu-
 tant aliqū spēs peccī vt sup⁹ visuz ē. t̄ tūc circūstā-
 tie sūt p³stende. q̄ spēs peccī p³stēda ē. aliū ita aggra-

uāt i eadē spē q̄ actū reddūt mōrtale q̄ sine illis mor-
 talis nō esset sic p³. Idē. n. actus illicit⁹ pōt fieri ex
 tāta intētidē t̄ deliberatidē qd est peccū mortale.
 Qui tū ex surreptidē scīs mortalis nō eēt. t̄ talis cir-
 cūstātia p³stenda ē. Aliū. n. nō aggranāt cūalr. s³ ve-
 nialr. q̄ sine illa deordinatio mortale peccū esset.
 nec p̄ eas fieret peccū mortale si alias nō eēt. t̄ sicut
 venialia peccā nō sunt p³stenda de necessitate. nisi aliū
 p̄ accūs vt supius de cū est. sicut tales circūstātie
 nō requirūtur de necessitate ad sufficientē cōfessionē
 q̄uis regrātur ad confessionis p³fectionē. vt autez
 melius sciri possit qū consistendē d̄ necessitate sint
 t̄ qū nō. Sciendū q̄ circūstātia d̄ illud quod ē ex-
 tra essentiaz actus in aliquo tū mō ipm̄ attingens
 aut quantū ad essentia actus. aut q̄ritū ad effectum
 aut quantū ad causāz. p³rimo modo dupliciter.
 s. aut per modū mēsure. t̄ tales circūstātie sūt tps
 t̄ locus vel tanq̄ q̄alitas actus t̄ talis circūstātia
 est agendi modus. 2° mō est circūstātia qd scū
 est. s. mutilatio gravis vel leuis i respectu. 3° mō
 triplr q̄ritū. s. ad causāz finalē t̄ sic accipit hic circū-
 stātia propter quid. aut quantū ad causāz mate-
 riales que est obiectū actus. t̄ sic accipit hic circū-
 stātia circa quid. aut q̄ritū ad cām efficientēz. t̄ b
 duplr fm q̄ duplex est causa efficiēs. s. pncipalis ex
 pre cuius accipit huius circūstātia q̄ fecerit. t̄ in
 strumētalis ex pre cuius accipit hic circūstātia
 quo instrō vel quibus auxilijs fecerit. nec est intel-
 ligendū q̄ pp quid t̄ circa quid sint circūstātie in-
 quātū ex eis depēdet essentia actus. s³ in q̄ritū sunt
 quedā pditiones adiūcte. tū qū querit qujs fecerit
 tanq̄ circūstātia querit vtrū clericus vel lai-
 cus vel religiosus. t̄ qū qrit circa qd qrit v² ille
 hō quē pensit esset platus vel subditus. t̄ sic d̄ alijs
 has aut octo circūstātiās penit pbi. 3°. etbi. c. 3°.
 s̄ quolibz eaz aggranare pōt inordinatōz qū q̄ cri-
 minalr t̄ qū q̄ venialiter. Ad p^m in opp^m dō q̄
 illa auctoritas intelligēda ē q̄ritū ad p³fessōis per-
 fectionē nō q̄ritū ad sufficientiā. Ad 2^m dō q̄ nō o³
 cōfessores scire totā peccī q̄ritates s³ sufficit q̄ sciat
 eius q̄ritatē notabile seu criminalē. In nō obligan-
 do aut nos ad alias circūstātiās cōfiteēdas parcit
 deus nostre infirmitati.

¶ Sexto querit v² peccōz statim tenen-
 tur cōfiteri bitata op-
 portunitate sacerdotis. Et v² q̄ sic. q̄ peccū
 sus a serpente nō statim querit remediū p³ceptor est
 sue corporalis salutis. q̄ silr q̄ incidit i peccū mortale
 si nō q̄ritū pōt querit remediū cōfessionis cōtētem
 proz ē sue salutis spūalis. S³ cōtēpnere suā salutēz
 spūalē est peccū mortale. q̄ peccator statim tenetur
 p³tereri habita oportunitate sacerdotis. Itē sicut
 h̄ iustitia est se separe a deo. ita sepationē cōtinuāz
 S³ hō pro quolibz tpe tenet nō separe se a deo. q̄ p
 quolibet tpe tenet sepationē remouere. cū q̄ remo-
 ueri nō possit sine p³fessione tenet confiteri p̄ quolz
 tpe. Cōtra ille qui nō facit qd de necessitate tenet sa-
 cere p̄ illo tpe quo tenet t̄ pōt mortali peccat. q̄ si
 peccōz statim tenet de necessitate cōfiteri bita cōfes-
 sionis oportunitate q̄ diu differt nō cessat nouum
 peccatum committere quod falsum est. Rūdeo
 q̄ ille qui cōmittit peccatū mortale nō statim tenet
 d̄ necessitate confiteri habita confessionis oportu-
 nitate. sed sufficit q̄ semel in anno sicut statuit con-

clium generale nisi in quattuor casibus. Unus est rone sacramenti scilicet quando vult celebrare vel celebrare, nisi forte de propinquo expectet alium cui deuotus et securus piteat sic. n. expectas nullo iure qd ego sciaz edicare pibet si vere penitens e. Alius rone picli vt qn est in notabili iminenti periculo mortis. Tertius e rone pscie. s. qn pscia sibi dicit q statim teneat cofiteri de necessitate. Quartus rone dubij qn. s. pbabilr vider se apli in ano illo copia pscionis hie no posse q ipm posset absoluer. Quintus casus addi pot qntu ad religiosos qui rone statutoy suoy et sui stat tenent cofiteri frequenter q statuat pcciu gnale. nec tñ pp bsequit q statim teneant cofiteri habita pscionis opporunitate nisi affit dies quo scd statutu religiois sue pnteri tenentur. Qd aut peccator no teneat regulariter statim pnteri ps. q: ad bnd obligat ex iure nature. q: pnteri sacerdoti no est de iure nec absolute. nec ad hoc obligat diuina lege. q: sic rps sacerdoti pnteri pcepit implicite. no tñ pcepit b statim fieri. nec ad b obligat iure positivo. s; tñ ad semeli ano vt dictu est. Ad p^m in opp^m d^o q cotenere salute spuales b pot intelligi duplr. s. positivo et directe p aliquoz del. beratiue volutatis motu et b est pcciu mortale aut negatiue. b e no querere salute spuale sollicitate. et b no est pcciu mortale. s; circustantia pcciu nisi in aliquo determinato cau in quo. si no quereret sollicitate peccare mortalr omittedo. Et pterea act^o penitenti cu pposito cōfiterendi. qn bō teneat et satisfaciendi e remediū pcciu mortale. Ad 2^m d^o q no separe se a deo e in hois pte. s; recōiungere se deo no sic facili^o eis potuit seruare charitate quas hūit q se disponere ad recuperandū quod amisit.

Septimo queritur vtrū mulier teneat cofiteri suo pbrtero pcciali pcciu qd cu eo comisit. Et vi q sic. de pe. di. 6. c. vlt. Placuit vt dnceps nulli sacerdoti liceat quēlibz pmissum alteri sacerdoti ad penitentiā suscipere sine ei^o pscio cui se pcciu pmissit. q pccia mulier pcciu pcciu suo pcciali pnteri teneat nisi pcciali cōfentiat q alteri pnter. Itē teneat suo pcciali pnteri oia pccia sua de qb^o ab eo pot absolui. S; ipse pccialis pot absoluer muliere de pccō qd cu ea comisit. q: b in iure pbitu no inuenit. Contra magis pot recusari p pcciu sacerdos p malitiā q per ignorantia. q: malitia piculosior e et peior. s; p ignorantia pot recusari. di. 6. Placuit. Cūq; ista mulier iam expta sit sacerdotis malitiā. vt q ipm recusare pot. vt no pnteratur eidem. Rūdeo q aut mulier pbabilr cōiecturat q si ad illū sacerdotē accederet. q ipse iterū eā sollicitaret. aut setit se ita fragilē q pbabilr timet ne loquendo illi sacerdoti istigaretur stimulo cōcupiscētie pp recordationē delectatiōis nephariē q cu illo fuit delectata. et in isto fuit cau. no teneat illi cofiteri. nec b pcciu nec aliud. q: si pot recusari sacerdos pp ignorantia. multo fort^o pp malitiā. piculosius e. n. penitenti mulieri si sacerdos conat eam ad pcciu inducere q si nesciat consulere sibi. d; tñ petere licentiā aut facere peti ab illo sacerdote vt a sapiori vt alteri possit cofiteri. q si malitiose dare licentiā recusaret b no piberet qn illa mulier posset alteri sacerdoti cofiteri. Si aut mulier pbabilr credat q nec expte sacerdotis nec ex pcciu imine

at piculū si pnterur eidē. tūc teneat illi cofiteri. ipaz illud pcciu qd cu eo comisit. et ipse de illo pot etiam absoluer sicut dicit alio. Ad p^m d^o q post vba decreti allegata statim subiungitur. nisi p ignorantia illi cui penitens pscio est. et vt d dcm est. si pot recusari per ignorantia. pot recusari p malitiā. Ad 2^m d^o q no semp teneat penitens cofiteri parochiali s; de oibus pccis a qb^o ab eo pot ab solui. si. n. aliq; pcciamus esset aliqd malitiā. laenter p sui sacerdotis psonā de qua machinate posset ab illo sacerdote absolui. no teneat b pnteri sibi ne ille p noceret ad odiū. Et de eis p; quid dici debeat ad argumentum ad partem scdm.

Casus queritur vtrū pscio sacralis possit fieri pluribus sacerdotibus. Et vi q no. q: cōfessio sacralis no pot fieri a plurib^o penitentib^o sil vnū sacerdoti. penitens. n. solus d; pnteri pccā sua. et de penit. et re. Dis vtri^o q; serus. q a sili cōfessio sacralis no pot fieri plurib^o sacerdotibus sil. Itē non d; fieri p plura qd eā bsi pot fieri per vnū. sed vnus sacerdos ita bsi pot absoluer penitentē sicut plures sil. q cōfessio sacralis no d; fieri pluribus sacerdotibus sil. Contra de pe. di. p. Censurā. et no sunt. qto pluribus cofitebit i spe venie turpitudine criminis tāto facili^o cōsequetur grāz remissionis. Rūdeo q si penitens cofiteatur plurib^o sacerdotib^o sil. et absoluitur ab eis credo q recipit pnter sacm. no credo. n. q modus expmendi psonā absoluentē vel absolutiōis actū in singulari vel i pli de necessitate regrat ad cōtra sacri credo tñ q no nisi penitens velit pnteri duob^o simul vt certius p silū hēat ab abobus q ab altero soluz Duo sacerdotē audientes simul vnū penitentē in foro pnie et sil. absoluentes peccat. q: factum contra pscionem ecclie et statutu. statutu. n. vt in illo foro solus soli pnter. alij dicūt q facim pnie suscipi no pot nec admittari nisi in foro secreto. q: ibi d occultis pscie agit. sacerdos et in illo foro xpm reputat. vnū aut est rps. Cū dicūt q pnteri pluribus sacerdotib^o sil si v; pscio q sit pnter. Qui vult tenere pnterā opinionē pot dicere ad; mū q ples simul cofiteri vni magis est cōtra scētū qd d; in foro pnie obseruari q vnū cofiteri pluribus sacerdotibus simul. quia illi plures sacerdotes ita obligantur ad celandum pccā cōfessa sicut vnus solus. S; plium cōfententiū sil non ita stricte obligatur vnū ad celandum peccata aliorum. plures tamen pnter cofiteri vni in articulo necessitatis. s. quando mors ita imminet de propinquo q vnus post alij cofiteri non poss; licitū est nec euacuat sacri virtutē. Ad 2^m d^o q illud arg^m non plus probat nisi q plures sacerdotes simul b; faciendo peccat potest tamen dici q in casu in quo viderent penitentem hoc facere ex magno seriore et vt magis tranquillaret conscia sua pp collationem duorum in consulendo licitum esse eis simul ipsam penitentem audire et absoluer. Qui vult tenere scdm opinionem potest dicere ad argumentū ad partes secundam q illa auctoritas intelligitur de confessione scā pluribus non simul successiue.

Quoniam queritur vtrum ille. 16. condiciones contente in versibus superius positus regrat ad pscionē. Rūdeo q illarū qdā requirūt ad pscionē d necessitate. et qdā

6 congruitate. ad qd̄ videndū sufficit ad p̄sens illas
cōditiones exponere. Confessio. n. d̄z eē simplex ita
q̄ nihil admisceat cū eis q̄ requirūtur ad p̄ccōz q̄-
ritatē. D̄z etiā esse humilis. valde. n. humiliter d̄z
se h̄c cōfiteat in v̄bo ⁊ signo. d̄z eē pura. i. cū recta
intentione facta. Et fidelis. i. vera. vt nihil admi-
sccatur de falsitate. Et frequēs. frequēter. n. cōfite-
riē vtile. Et nuda. i. nō involuta verborū obscurita-
te. Et discretā. i. qd̄ maius ē p̄fiteat cū maiori pō-
dere. Et libēs. i. facta nō de necessitate sed libera
volūtate. Et verecūda. qd̄ nō ē sic intelligendū qd̄
debeat penitēs verecūdari de p̄fessōis actu. s̄z de
p̄ccis q̄ p̄fiteatur. qd̄ ē p̄tra quosdā q̄ in recitādo pec-
cata sua q̄si se iactare vidētur de aliqua seculi vani-
tate. Et integra. i. scā sine cēlatione alieni p̄ccati
qd̄ p̄fiteas tūc b̄eat in memoria. de quo al nō fuerit
legitīe p̄fessus. ⁊ h̄ ē d̄i p̄ diuidētes p̄fessionē pluri-
bus sacerdotibus dicendo p̄ez vni ⁊ p̄ez alij. Et
secrēta. q̄a ibi agitur d̄ secretis p̄fēcie. Et lachryma-
bilis lachrymis p̄cedētibz ex p̄ccī dolore. Et ac-
celerata. mlt̄z. n. ē expedīēs p̄ccōi vt cito p̄fiteatur.
q̄z abyssus abyssuz inuocat. i. vni p̄ccōi ad ali-
ud inclināt. D̄z etiā esse fortis. i. penitēs d̄z esse ita
p̄stantis animi in p̄fiteando vt pp̄ verecūdiā nihil
prinēs ad p̄fēcie sue purgationē omittat. Et accusas
i. penitēs ita d̄z accusare se ip̄m vt in sui excusatione
p̄ccōi sui in aliū nō retorq̄at. sicut Aldā dixit. muli-
er quā dedisti mihi sociā dedit mihi de ligno ⁊ co-
medi. vt b̄i gen. 3°. D̄z etiā esse patris parere. peni-
tens. n. d̄z esse patris parere. h̄ ē obedire sacerdoti
in susceptione. ⁊ explectōe p̄nic quā rōnabilr̄ inū-
git. His visis p̄ ea q̄ alibi de p̄fessōe dicta sunt.
⁊ adhuc dicēda sunt p̄t facit̄ bō videre q̄ istaz cō-
ditionū regant ad p̄fessionē de necessitate. ⁊ que de
congruitate.

Articulus quartus.

Unsequēter q̄ritur de 4° p̄ncipali

Et cir̄ h̄ q̄rit̄. 9. p̄
vtrū p̄uersio volūtatis ad deū regrat
ip̄i iustificatiōe. 1° vtrū ad h̄ regrat
gr̄e infusio. 3° vtrū p̄t sit ordie nature ad deū cō-
uersio q̄ ap̄ cōd̄ auersio. 4° vtrū p̄t sit ordie natu-
re gr̄e infusio q̄ p̄ccī remissio. 5° vtrū p̄ccōz remis-
sio sit realiter idē qd̄ bonoz quoz sunt p̄uantes res-
titutio. 6° vtrū iustificatio ip̄i sit in instanti. 7°
vtrū ip̄i iustificatio cēntialr̄ respiciat gr̄e infusio-
nē q̄ p̄ccōz remissionē. 8° vtrū ordie n̄e sit vtra
q̄ posterior. 9° vtrū ip̄i iustificatio sit miracōsa.

Primo oñdo q̄ ad iustificatiōe i-
p̄i nō regrat p̄uersio
volūtatis ei⁹ ad deū de eccl̄iasticis dogma-
tibus. c. 20. d̄ sic initiū salutis n̄e deo miserāte
⁊ inspirāte h̄c nos credim⁹. ita arbitriū n̄e natur
sequaz eē diuine inspiratiōis libere p̄fitemur. s̄z in
n̄a iustificatiōe est initiū n̄e salutis. q̄ iustificatio i-
p̄i p̄cedit p̄uersiōe volūtatis ad deū. qd̄ nō esset
verū si regreret ad iustificatiōe. Itē vt b̄i 3° reg.
c. 3°. De salomōi dormiēti insūdūt sapias. q̄ a sili
p̄ccōi dormiēti p̄t insūdēt gr̄az. s̄z gr̄a ē iusticie for-
ma. q̄ sili aliqua p̄uersiōe volūtatis ad deū p̄t i-
p̄i iustificari. Cōtra de. li. de li. ar. v̄sus finē d̄c
de gr̄a dei ⁊ li. ar. q̄ totū bonū actuz singla op̄aride
idūiduo pagāt. S̄z iustificatio ip̄i ē bonus act⁹. q̄

ē a gr̄a dei ⁊ li. ar. qd̄ nō eēt verū si ad h̄ nō regreret
tur cōuersio volūtatis ad deū. Itē nō resp̄lēt si-
militudo solis in speculo nisi facies ei⁹ p̄uerat ad
solē. q̄ sili gr̄a q̄ est qdā silitudo solis iusticie nō re-
splēdet in aīa nisi facies ei⁹ ad deū cōuersa fuerit p̄
volūtate. Cū ḡ sine gr̄a nō posset iustificari impius
p̄uersio volūtatis ad deū regrat ad iustificatiōe.
Ad h̄c q̄nēz p̄t adduci argumēta ex his q̄ d̄cā
sunt. di. 15°. in illa q̄nē. vtrū deus possit remittere
p̄ccōi sine aliqua satisfactiōe. R̄ideo q̄ sicut d̄ re-
missiōe p̄ccī cōuēit loq̄ dupliciter. s. aut de lege. cō-
muni. aut de p̄uilegio sp̄ali. sic ē de iustificatiōe.
Et sicut loquēdo mō sc̄do de remissōe p̄ccī. deus
posset remittere p̄ccōi absq̄ oī satisfactiōe. sic loq̄n-
do de iustificatiōe mō. 1°. deus posset impiū iustifi-
care sine p̄uersiōe volūtatis ei⁹ ad deū ip̄edentes
S̄z loq̄ndo de iustificatiōe de lege cōi sic dico ad h̄
q̄ sicut corpus format p̄ aīaz in eē nature oī corp⁹
p̄ naturā disponi p̄us ordie nature q̄ infundatur aīa
a creatore. sic ad h̄ q̄ aīa adulti formetur p̄ iustifica-
tiōe in eē gr̄e oportet p̄cedere cōuersiōem. volū-
tatis ad deū tpe vel natura q̄ cōuersiōe dispona-
tur aīa ad susceptionē gr̄e qua formatr̄ iustificatur
⁊ sic p̄cedūt ar⁹ ad p̄t sc̄dam. Ad p̄m in opp̄m d̄c
q̄ ibi accipit̄ initiū salutis nō p̄ iustificatiōe. s̄z p̄o
aliqua diuina inspiratione qua aīa excitat ⁊ adu-
nanatur ad cōuertēdū se ad deū p̄ volūtate. Ad 2°
d̄c q̄ nō est sile de gr̄a q̄ p̄ncipalr̄ respicit affectū li-
ber⁹ q̄ cogi nō p̄t. ⁊ de sapientiā q̄ respicit intellectu
q̄ cogi p̄t. Et id̄ magis regrat volūtaria disposi-
tio ad susceptionē gr̄e q̄ sapientiē. Vel p̄t dici q̄
tūc Salomon recipit sapientiā nō fm̄ legē eoz sed
fm̄ legē sp̄alez ⁊ p̄uilegiatay. Vel p̄t dici alr̄ q̄ ad
eius susceptionē se disp̄oluerat inuigilando.

Secundo querit̄ vtrū ad iustifica-
tiōe ip̄i regrat
gr̄e infusio. Et v̄ q̄ nō. q̄a q̄qd̄ de⁹ p̄t fa-
cere mediāte cā. 1° p̄t facere sine ea. q̄ si deus p̄t
ip̄i iustificat̄ mediāte gr̄a. p̄t ē sine gr̄a. Itē Jo.
6°. Nemo v̄it ad me nisi p̄i meus traxerit eū. tra-
ctus aut̄ mot⁹ violētus est. sed deus p̄t remouere
volūtate ad se violētē sine gr̄a q̄ ad iustificatiōe
impij nō ē necessaria gr̄a. Cōtra nō expellit̄ tene-
bra corporalis nisi p̄ lumē corporale. q̄ nec tenebra
p̄ccī expellit̄ nisi p̄ gr̄az que lumē ē sp̄iale. Itē oīs
aīa aut̄ est deo inimica. aut̄ amica. sed amica non
ē nisi per gr̄az q̄ cū desinit eē inimica p̄ iustificatiōe
nō oportet q̄ des̄ sibi gr̄a. R̄ideo q̄ sic q̄i ex vno
elemēto sit aliud p̄currūt quattuor. s. vni⁹ forme
corruptio. ⁊ alteri⁹ gn̄atio. ⁊ disp̄o ad corruptionē
vni⁹. ⁊ dispositio ad gn̄ationē alteri⁹. sic cū de im-
pio sit iustus regrat̄ quattuor. s. impietatis destructiō
q̄ ē culpe remissio ⁊ gr̄e infusio. ⁊ dispositio ad de-
structiōe impietatis q̄ ē culpe detestatio. ⁊ disposi-
tio ad susceptionē gr̄e. q̄ ē li. arbitriū ad deū cōuer-
sio. ⁊ sic p̄z q̄ gr̄e infusio requirit̄ ad iustificatiōem
ip̄i Ad p̄m in opp̄m d̄c q̄ illa p̄positio intelligēda
est de 2° cā efficiēte. gr̄a aut̄ ē iustificatiōem cā 2° s̄
malis nō efficiēs. ⁊ id̄ sicut de⁹ nō p̄t facere aliqd̄
eē albū sine albedine. sic nec iustū sine gr̄a. Ad 2°
d̄c q̄ illa auctoritas loq̄ nō de tractu violētō. sed
accipit̄ ibi tractus p̄ volūtatis inclinationē p̄z sili
Aug. omnia. 26. sup̄ Jo. in expositiōe vbi p̄dicti qd̄
p̄z p̄t pla q̄ ponit̄ dicēs ramū viridē oñdis omi ⁊

trahis illam. nubes puero demonstrant & trahitur ita deus oridit interius homini ea per que homo ad deuz inclinatur & hoc est ipsam trahi.

tertio queritur

tertio queritur utrumque sit ordine nãe ad deũ cõuerfio q̃ a peccõ auerfio. Et vi q̃ n. psal. Declina amalo & fac bonũ. q̃ prima est ordine nãe declinatõ mali que e auerfio a peccõ q̃ opatio boni q̃ e ad deuz puerfio. Item in motu locali pus est ordine nãe recessus a termino a quo q̃ accessus ad terminuz ad que. q̃ a fili. ita est motu aie. Sed auerfio a peccõ est recessus a termino a quo. cõuerfio ad deũ e accessus ad terminũ ad quem. ergo prior est ordine nãe a peccõ auerfio q̃ ad deuz cõuerfio. Itẽ eccle si affici p̃ dilectio dei honorabilis sapientia. sed ibides immediate subiungit q̃ inicitũ sapientie e timor dñi. q̃ timor: p̃: est dilectione. Sed auerfio a peccõ est ex timore. cõuerfio ad deuz ex dilectioe. q̃ p̃: est a peccõ auerfio q̃ ad deũ cõuerfio. Contra ordine nature p̃: est ad creaturam cõuerfio q̃ a deo auerfio. sed sicut dicit phi. 3. et di. e. 6. p. in quãtione est vltimã in resolutione. cũ q̃ cõuerfio ad deuz sit destructio auerfiois a deo. & auerfio a peccõ sit destructio cõuerfiois ad peccõ. p̃: e ordine nãe cõuerfio ad deũ q̃ auerfio a peccõ. Itẽ p̃: est ordine nãe infusio gr̃e q̃ remiffio culpe. q: culpa remittit p̃ gram. q̃ a fili cõuerfio ad deũ q̃ dispositio ad susceptione gr̃e. p̃: est ordine nãe q̃ a versio a peccõ q̃ e dispositio ad remiffioe elpe. Rõdeo auerfio a peccõ & puerfio ad deũ p̃t cõsiderari in q̃tã sunt radicate in vno motu li. ar. sicut recessus a termino a quo & accessus ad terminũ ad que in vno motu. aut in in q̃tã sunt duo li. ar. motus. s. detestatio peccati & tendẽtia volũtatis in deũ p̃ desiderium vel amorẽ. p̃ m̃ in ordine nãe p̃: est cõuerfio li. ar. ad deũ q̃ auerfio eius a peccõ. q̃uis in motu exteriori p̃: sit recessus q̃ accessus in executioe. in intentõne. n. motoris p̃: est accessus q̃ recessus. vt. n. accedat ad terminũ ad que. recedit a termino a quo & hec duo in motu li. ar. ordinata sunt fm̃ ordine intentionis nõ exterioris motoris. sicut enim. dicit Aug. om̃ia. 26. sup Jo. ad deũ non motu corporis sed volũtate cordis accedimus. s. volũtate ad deuz accedere est in tẽdere ipm̃ deũ. Secõdo m̃ loquẽdo de cõuerfioe & auerfioe distinguẽdũ est de auerfioe a peccõ. q: detestatio pecc̃ aliqui oĩtur ex seruilis timore. & hec est p̃: q̃ cõuerfio li. ar. ad deũ aliqui ex amore dei vel desiderio. & hec e posterior ordine nãe puerfioe li. ar. ad deũ. sic effectus posterior est cã. Ad p̃m in opp̃m̃ d̃d q̃ ille ordo est sit i executioe. tñ in in tẽtõe est cõtrario. pus. n. in tẽditur cõsecutio boni q̃ fuga mali. Uñ vt li. 3. oĩsum est. amor p̃: est odio & eius cã est. Ad 2. d̃d q̃ solutũ e ex deis in q̃õne. Ad 3. d̃d q̃ si timor: seruilis p̃: sit q̃ dilectõ dei. tñ timor: filialis ordine nature est posterior. Et ego p̃cedo q̃ auerfio a peccõ q̃ oĩtur ex timore seruilis p̃: e puerfioe ad deũ. nõ tñ illa que oĩtur ex timore filiali.

quarto

quarto querit̃ utrumque sit ordine nãe gr̃e infusio q̃ culpe remiffio. Et vi q̃ nõ. pus est ordine nãe alicui remittere inimicitia q̃ ipm̃ recipie in amicitiaz. q: sicut dicit phi. in p̃dicamentis. pus est a quo nõ cõuertit sequentiã. sed ad recipie in amicitia sequit̃ remit

tere inimicitiaz nõ econuerso. s. remittere culpas e remittere inimicitia. dare gr̃as e remittere i amicitia. q̃ p̃: ordine nãe e reffio elpe q̃ infusio gr̃e. Itẽ possibile e eũde sit eẽ deo amicu & inimicu. s. si p̃: ordine nãe esset infusio gr̃e q̃ remiffio culpe. pus ordine nãe eẽt peccõ: dei amicus q̃ desineret esse inimicus. & sic simul est amicus & inimicus. nõ est q̃ p̃: or infusio gr̃e q̃ remiffio elpe. Itẽ i tãsmutatioe elemẽtoꝝ pus est ordine nãe corruptio vni q̃ gnãtio alterius. q̃ a fili pus est ordine nãe corruptio elpe p̃ remiffioe q̃ introductõ gr̃e p̃ infusioe. Itẽ p̃: est ordine nãe dispositio q̃ hitus. s. remiffio culpe dispositio est ad infusioe gr̃e. q̃ ordine nãe p̃: est. Cõtra pus est p̃ritio q̃ culpe remiffio. q: e cã. S. q̃ p̃: est ordine nãe cõtritiõ. q: forma p̃: est cõposito. q̃ infusio gr̃e prior est q̃ culpe remiffio. Itẽ remiffio pecc̃ facit de peccõ: nõ peccõ: nõ p̃ aliquã mutatione ex pte dei. q̃ e p̃ aliq̃ mutatione ex pte peccõis nõ p̃ mutatione peccõis informẽ. q: nullus motus informis meret de p̃digno remiffioe pecc̃. q̃ remiffio pecc̃ est p̃ aliq̃ mutatione forma taz p̃ gr̃e infusioe. sed cã p̃: est effectus. q̃ p̃: ordine nãe gr̃e infusio q̃ culpe remiffio. Ad istã q̃ nõ dicit qdã q̃ infusio gr̃e p̃: est q̃ remiffio culpe ordine nãe. q: sic eẽ pus. e eẽ pus cãlitate. infusio at gr̃e cã formalis est remiffiois culpe. remiffio etiã culpe p̃: est q̃ gr̃e infusio. in q̃tã h̃z rõnẽ cãlitaris materialis respectu ipius. nõ est. n. in cõueniẽs q̃ duoz vni sit alterius cã. & econuerso in diuerso genere cãe. Uñ phi. 2. phis. sunt quedam ab inuicẽz cause vt dolere est cã boni habitus. & b̃ dolenti. sed nõ eodẽ modo. s. b̃ quidẽ sicut finis. illud aut sicut p̃ncipiũ vni motus. s. hec solutio falluz iupponit & nõ sufficit. iupponit. n. qd̃ est eẽ p̃: ordine nãe sit eẽ pus cãlitate quocũq̃ gr̃e cãe. qd̃ nõ est verũ vt accipit pro esse pus origie. vñ cã finis d̃: p̃: ordine nature q̃ efficiẽs vt sanitas q̃ exercitiũ. b̃ nõ est vey nisi fm̃ esse quod h̃z in intentione. & sic iam h̃z aliq̃ m̃o aliquã rõem efficiẽtis cãe in q̃tã p̃ eius intentione mouet se efficiẽs ad opatione qua possit cõsequi finẽ illũ. Et p̃terea nos hic querimus de p̃: ritate qua reducitur ad genus cãe efficiẽtis. infusio. n. gr̃e & remiffio culpe actiois quedã sunt. destructio. n. pecc̃ est agere. Alij dicũt q̃ sicut deus sine mutatione volũtatis sue vult eẽ aliqd̃ vel fieri hodie & aliud cras qd̃ nõ voluit eẽ vel fieri heri. sic sine mutatioe volũtatis sue vult illũ q̃ de peccõ suo sufficienter penitet non esse obligatũ ad penas eternã. & non esse sibi imputandũ ad offensaz qd̃ si fecit qd̃ est pecc̃ remittere qd̃ ad offensaz que tãtũ qñq̃ peniteret reputabat inimicu & volebat eũ eẽ obligatũ ad penã eternã. & h̃i dicũt nõ esse remiffioe pecc̃ p̃ infusioe alicuius habitũ in aia. s. per grauitã dei volũtate. & b̃ vocant gr̃am p̃ qua remittitur pecc̃. postea deus infundit sibi hitũ charitatis qua sit dignus spãliter amari a do ita vt sibi velit vitã eternã & qua possit digne deuz amare. Et h̃i dicunt q̃ pus ordine nãe est pecc̃ remiffio q̃ gr̃e seu charitatis infusio. sed quia li. p. & 2. sufficienter oĩsũ est gr̃as seu charitate per qua remittit pecc̃ esse aliquid positiuũ manens habitudinãr in aia. id̃ p̃dictã opionẽ non app̃: obo sed rep̃: obo maxime cũ sit cõtra deã scõꝝ & cõtra cõmunẽ opionẽ doctoꝝ in theologia. Alij dicũt q̃ infusio gr̃e

por est rōne sue habitudinis ad illum a quo infun-
ditur. sed posterior remissione peccati p̄ cōparatione
ad aīā in qua suscipitur. S; contra per grām esse
a deo nō expellit peccati nisi mediante sui susceptōe
in aīā. q̄ p̄us ordine nāe in aīā suscipit q̄ peccati re-
mittit si est illius remissionis cā. Alij dnt q̄ infu-
sio grē ordine nāe p̄or est q̄ remissio culpe. Et rēf-
sio culpe p̄or est q̄ esse iustū per grām qd̄ sic decla-
rant. q̄uis in mutariōibus instancis sū sit muta-
ri & mutatum esse. nō ordine nāe p̄or est mutari q̄
mutatū esse. Uñ infusio grē p̄or ē ordine nature q̄
grām in aīā esse. p̄ grām autē esse in aīā nō expellitur
peccati. sed p̄supponit eius expulsionē. s; per ip̄as in-
fusione grē que est introitus. ergo in aīā expellit
peccatum exemplum. Si illa virtus per quam
ignis corrūpit formā aeris fieret materie aeris fō-
ma. prius ordine nature esset fieri illius forme q̄
corrūptio forme aeris & posteriori facto esse. S;
contra sic p̄t argui. sicut infusio grē p̄or est ordi-
nē q̄ ip̄am esse in aīā. sic remissio peccati p̄or ē ordi-
nē nāe q̄ ip̄m esse remissus. q̄ si ordine nature p̄or
est grē infusio q̄ culpe remissio. sicut p̄us erit ordi-
nē per grām eē iustū q̄ peccati esse remissus. Et sic
vt dēn ē i op̄onēdo p̄us ordine nāe erit peccati dī
amicus q̄ sit non inimicus. Alij dicūt q̄ non est
ibi aliqua p̄ioritas ordine nāe sed nōmō sū rōez
q̄ ip̄a infusio grē ē realiter ip̄a remissio culpe q̄tū
ad offensāz. nō. n. p̄t dici q̄ sint due mutatiōes dī
stinet sicut gnātio vni^o & corrūptō alterius. vt. n.
supius declarātū est li. 2°. peccati formālī nulla cēn-
tia est. s; carentia sine absentia boni debiti. Uñ q̄
nō sit absentia alicui^o absentie & in aliq^o hūte cēn-
tiā. nō nulla essentia est. cū q̄ destructio seu corrup-
tio sit ab ente in nō ens. deformitatez peccati destrui
nō est aliud realit^o q̄ bonū cui^o est p̄natio restitui. s;
aut bonū restituitur in infusione grē. imo vt veri^o
loquar est ip̄a grā que infundit & illi^o boni restitūō
est ip̄ius grē infusio. q̄ nō infusio grē gratū faciētis
ē remissio peccati p̄ qd̄ aīā deo displicebat & qd̄ per
fectio aīe p̄ quā deo placet & prius p̄rōem intelligen-
di est aīam nō deo displicere q̄ sibi placere. id ip̄i^o
grē infusio p̄ior est sū rōem intelligendi sub rōne
qua est peccati remissio q̄ sub rōne qua p̄ eā aīā placet
deo illa placentiā qua eā reputat dignā vita cōta.
P̄terea destructio nō entitatis boni debiti est
facere nō entitātē nō entitatis boni debiti. S; nō
entitas nō entitatis idē est qd̄ entitas. negatio. n.
negationis realit^o affirmatio est. q̄ corrūptio corrup-
tiōis boni scē p̄ peccati nihil aliud est realit^o q̄ resti-
tutio boni oppositi. qd̄ est grā. nō sū rōem intelligen-
di ip̄a infusio grē p̄ior est sub rōe q̄ est remissio in i-
micitie q̄ erat per culpā q̄ sub rōe qua est restitūō
amicitiē. Ad 1° in opp^o dō q̄ maior est vera p̄
cōparationē ad illū qui remittit inimicitia & recipit
in amicitia p̄ mutatiōē volūtatis sue. Voluntas
autē diuina h̄ facit nō p̄ volūtatis sue mutatiōem.
sed p̄ bitus grē infusione. Ad 2° dō q̄ hō nō ē ami-
cus dei nisi in dēnū est grā informatus. & ego hū cō-
cedo q̄ ip̄m esse grā informatū eē p̄supponit peccati
remissus eē p̄ introitū grē in aīam qd̄ est p̄ fieri grē
ip̄ius. Uel p̄t dici q̄ eodē instanti in quop^o est eē
grē est p̄ non esse culpe. s; nulla includit incōpō-
sibilitatez. Ad 3° dō q̄ q̄uis in trāsmutatiōe ele-
mentoz prius sit ordine nāe vni^o forme corrūptō

q̄ alterius gnātio. nō prius est virtutis imissio ab
agente in p̄ assū q̄ ip̄ius forme corrūptio p̄ formā
enī quā ignis generat in materia aeris nō corrūpi-
tur forma aeris. q̄uis sit finis corrūptiōis. s; p̄ vir-
tutē ignis aerē attingentē. In iustifica. idē aut ip̄i
per imussione grē q̄ postea informat subiectū est ex-
pulsio culpe. s; si in trāsmutatiōe elementoz destruit
retur forma corrūptentia p̄ formā que in e^o materia
generatur p̄ior eēt ordine nāe gnātio vni^o q̄ cor-
ruptio alterius. Ad 4° dō q̄ minor est falsa. q̄uis
remissio culpe sit dispositio ad eē grē in aīā. differ-
n. vt supius dēnū est infusio grē & ip̄am esse in aīā si
cut fieri & factū esse. Qui aut vult tenere vltimāz
opiniōē q̄ ponit realit^o idē esse infusione grē &
remissione culpe q̄tū ad offensāz que pbabilis est
& rōnabilis mihi vt q̄ facit p̄ter euadere argu-
mēta vt p̄z intuenti. Ex dēis paret qd̄ dō ad qd̄-
nem quintam.

Exro querit vt iustificatio impij
fit in instanti. Et vt q̄
nō. Nullus motus est in instanti. s; ad iustifi-
cationē impij requiritur motus li. ar. q̄ iustificatio nō ē
in instanti. Itē intellectus nō p̄t intelligere p̄fra-
sil. vt dicit phīs. 2°. top. nō p̄t q̄ simul ferri ad eodē
derandū peccati & dēū. s; ad iustificatiōē impij requi-
tur detestatio peccati & tendentia in dēū q̄ includunt
cognitiōē peccati & dei. q̄ iustificatio impij nō est in instan-
ti. Itē nulla forma q̄ recipit magis & minus intro-
ducitur in instanti. S; grā recipit magis & minus. er-
go nō introducitur in instanti. Eōra in eodē instāti
ē in aere tenebre expulsio & illuminatio ei^o. q̄ a sū in
instanti est tenebre culpe remissio. & p̄ grām illumi-
natio. Itē quedā sunt mutatiōes in instanti p̄ virtutē
finitā. vt sunt ille mutatiōes q̄ sunt sine motū. q̄
multo fortius iustificatio impij ē in instanti cū sit p̄ vir-
tutē infinitā. Rūdeo iustificatiō impij p̄siderari p̄t q̄
tū ad motus disponētes ad eā q̄ sunt detestatio cul-
pe & p̄uersio voluntatis ad dēū informat. Uel q̄
tū ad grē infusione & p̄dēoz motū formationez &
culpe remissione in qbus cōsistit iustificatiōis cēn-
tia. prima duo nō semp in instanti vno nec inter se
nec cū iustificatiōis cēntia. q̄is. n. tpe p̄cedūt iustifi-
cationsē ip̄am. s; ea in qbus p̄sistit iustificatiōis cēn-
tia semp sunt in eodē instāti. ad h̄ q̄ forma nō pos-
sit in aliquo subiecto fieri in instāti requiruntur tria
simul. s. q̄ sit talis q̄ recipiat magis & minus. & q̄
sit limitatio virtutis in agente. & idispositio seu p̄-
traria dispositio in suscipiente. Quocūq; aut istoz
deficiente forma p̄t introduci in instanti. Uñ nō ob-
stante limitatiōe virtutis in sole & q̄ lumen in me-
dio natū ē magis & minus suscipe. q̄ nō me^m dia-
pha^m ē in vltimata dispositōe ad luminis suscep-
tionē. id illuminat in instanti. Si aut forma nō reci-
pit magis & minus planū est q̄ introducitur in instan-
ti. q̄ nihil de ea hētur nisi totū hēatur. Si etiam
agens est infinite virtutis q̄uis subiectū sit indis-
positū & forma sit nata recipere magis & minus de
tū eam illi subiecto imprimere in instanti. quia in
stanti potest remouere dispositiōē illi forme con-
trariam & causare dispositiōem q̄ requiritur ad il-
lius forme susceptionem. Cū ergo infundens grāz
sit infinite virtutis nō obstantē q̄ grā in aīā possit
recipere magis & minus p̄t eam infundere in in-
stanti. & quia magis cōgruum est eam in instanti.

et quia magis congrua est ei in instanti infundi quam successi-
ue. id est semper ea infunditur in instanti. et quia formatio con-
versio ad deum et desistit ad peccati precedentium gratia in-
fusione est formatio gratia cuius sunt actus. quia illos actus
esse formatos est realiter aliam cuius sunt actus est forma
ta quia sit ibi aliqua dea secundum rationem. id est illorum motuum
formatio est in eodem instanti in quo est gratia infusio pri-
uatio autem remanere non potest forme oppositae infusio-
nem. sicut per quod tenebra non remanet post infusionem lumi-
nis. sed in eodem instanti est remissio culpe in quo est gratia
fusio. per hanc quod dicitur quod formatio actus et formatio
gratia realiter idem sunt. non credas quod velis negare carum
in actus similitudinem hinc que aliquo modo sit eius forma.
ego. non concedo quod voluntas formata charitate
actum suum qualificat aliquam similitudinem ipsius chari-
tatis. sed volo dicere quod per formam voluntatis que est
charitas per quam alia est deo accepta. ipse actus est deo
acceptus. magis et proprius secundum rationem intelligendi quam
per similitudinem illius forme. quod similitudo est in actu eodem
instanti in quo alia charitate formatur. Si. non illa si-
militudo esset in actu absque hoc quod charitas esset in
alia. ille actus non sic esset deo acceptus quod esset meri-
torius de condigno. Ad primum in oppositum dicitur quod fallit in
duobus. vnum est quod motus li. ar. non est de essentia iu-
stificationis. sed eius formatio que est in instanti ut vi-
sum est. aliud est quod motus li. ar. est ad id quod est de
essentia eius in instanti. velle. non liberum post consilia-
tionem actus est essentia actus li. ar. et hoc in instanti est
si procedat subsidiario in tempore. Ad primum dicitur quod ut superius.
deum est li. 2. et 3. intellectus potest simul intelligere
plura et voluntas velle quod vnum ordinatur ad aliud
sic autem est in proposito. Consideratio. non culpe et de-
testatio eius ordinatur ad considerationem dei. et con-
uersionem voluntatis ad deum. Ad primum per solutionem ex-
iam dicitur. Aliqui tamen aliter solunt dicentes quod forma
non quedam recipitur magis et minus et per sui maiorem
vel minorem permissionem cum suo contrario. et per maiorem
vel minorem accessum ad terminum ut albedo. quedam
altero modo tamen. scilicet per minorem vel maiorem accessum ad
terminum. ut lumen corporale et lumen spirituale quod est
gratia. quorum neutrum secum comparat aliquid de deo. Quedam
sunt que non recipiunt magis et minus villo modo prius
introducuntur successiue. scilicet et tertie in instanti. Sed
hec solutio supponit quod deus non posset infundere gratiam
successiue eo quod non forme sunt non pariter. quod multis du-
bitum. et alijs falsum videtur. eo quod gratia non tamen recipit magis
et minus quantum ad sui esse in subiecto. sed etiam plus et
minus in essentia sua. per hanc. non habet magis gratia gratis do-
que plus habet de essentia gratia eius. per que autem modum
possit augeri secundum essentiam per ea que per hanc. dea sunt
de augmento charitatis.

Septimo queritur utrum impij iustifi-
cacio essentialius respiciat
gratia infusione quam peccatorum remissione. Et videtur
quod non. mutatio essentialius respicit terminum fina-
lem quam initialis. quia terminus initialis est terminus a quo
et terminus finalis est terminus ad quem. sicut dicit
philosophus. 5. per hanc. mutatio essentialius recipit terminum
ad quem. quam terminum a quo. Sed in iustificatione impij
terminus initialis est gratia infusio. et terminus finalis
culpe remissio. quia ut prius visum est. per ordinem nature
est gratia infusio quam culpe remissio. sed iustificatio impij
essentialius respicit culpe remissione quam gratia infusio-
nem. Item si posset esse culpe remissio sine gratia infusio

ne habet sine gratia infusione iustificaret. Sed si posset esse
gratia infusio sine peccati remissione non per hanc habet iustifi-
cari. sed essentialius dependet impij iustificatio a cul-
pe remissione quam a gratia infusione. Contra maius est
esse dei amicum quam non esse eius inimicum. quia carentia in-
imicitie ordinatur ad presentiam amicitie. Sed in-
fusio gratia ponit amicitiam. remissio culpe tollit in-
imicitiam. sed principalior est in iustificatione impij gratia
infusio quam culpe remissio. sed totum essentialius respicit
illa partem que in se est principalior. Ratione quod de
essentia iustificationis impij est gratia infusio et culpe re-
missio. essentialius tamen respicit gratia infusione quam culpe
remissione. quia. non. de ratione alicuius totius sunt due par-
tes quare una est alterius causa illa que est causa principa-
lis: est in illo toto et essentialior illi quam illa que est es-
fectus. Sed ut visum est superius infusio gratia est causa remis-
sionis culpe secundum opinionem dicentium quod realiter differunt
quod est contra opinionem. Et id principalior est in iustificatione
impij et ipsi essentialior quam culpe remissio. Ad primum dicitur
quod in iustificatione impij. gratia infusio non est
terminus a quo. quia illud quod mutatur per mutatio-
nem recedit a termino a quo. habet autem cum iustificatur non
recedit a gratia infusione. sed remissio culpe non est ter-
minus a quo. quia habet cum iustificatur non recedit culpe
remissione. Sed terminus a quo in iustificatione im-
pij est esse iniustus et terminus ad quem est esse iustum iu-
stificari. non est ex iniusto iustum fieri et certum est quod ista iu-
stificatio essentialiter respicit iustum qui est terminus ad
quem. quam esse iniustum qui est terminus a quo. peccat. sed arguitur
in supponendo quod in iustificatione impij terminus a
quo est gratia infusio. et terminus ad quem culpe remissio
Ad primum dicitur quod si esset culpe remissio sine gratia infusione
haberet desineret esse iniustus. sed non esset iustus quia non
haberet formam iusticie. Et si posset esse gratia infusio sine
culpe remissione si posset esse homo iustus et per prius
culpe esset iniustus. Alio profecto non tamen est impossibile sed
etiam impossibile.

Octavo queritur utrum iustificatio impij
sit posterior ordine nature quam gratia in-
fusio et culpe remissio. Ratione in via gnati-
onis pres ordinem nature sunt priores toto. Alii et secundum
philosophum. 5. metha. accidens ordine nature prius est toto com-
posito ex substantia et accide ut musica musico ho-
mine. In ratione autem iustificationis impij se habeat si-
cut pres. et sub iustificatione comprehenditur gratia infusio
et culpe remissio. ut iam deum est. ita ut respectu iu-
stificationis impij se habeant sicut pres. et iustificatio i-
pij sicut totum posterior. sed ordine nature in via gnati-
onis est ipsi iustificatio quam prius gratia infusio et culpe remissio.

Nono queritur utrum iustificatio impij
sit miraculosa. Et videtur quod sic. glo. su-
per illud ioh. 14. Maiora eorum faciet. Ma-
ius est ipios iustificare quam iustos creare. sed secundum Augustinum.
1. de ciuit. c. 5. Aliud est mirabilius quod est potentius
sed magnam miraculum impios iustificare. Item non est
minus resuscitare mortuum spirituale quam resuscitare mor-
tuum corporaliter. sed resuscitatio corporaliter mortui est
miraculosa. sed impij iustificatio cum sit resuscitatio
spiritualis est miraculosa. sed Augustinus. 10. de ciuit. c. 12.
Quicquid mirabile sit in hoc mundo profecto minus
est quam totus hic mundus. Sed quis creatio mundi fue-
rit supernaturalis non tamen dicitur fuisse miraculosa. sed quis
iustificatio impij sit supernaturalis non tamen est miracu-
losa. Ratione quod quis iustificatio impij sit supernaturale

lis non tñ est miraculosa. vt includit ar^m ad prem
 scdam. de rone. n. miraculi proprie sumpti tria sūt
 tñā est q̄ fiat per actiua potentia supnatural agē
 tis. qd̄ ope nāe fit. et si quis sit mirabile eo q̄ ignore
 tur cā fm̄ Aug. 2. de ciu. c. 4. tñ miraculū nō est.
 Aliud est q̄ in materia non sit aliqua dispositio ni
 si solū pura potentia obediētie ad hoc q̄ in ipa vel
 de ipsa fiat illud opus qd̄ est miraculū. Tertiu ē vt
 sit p̄ter modū p̄fictū. Vñ dicit Aug^o. i. li^o. retracta.
 c. 15. q̄ si solita eēt miracula non eēt. Quis aut̄ n̄
 omne mirū vel mirabile sit miraculū. tñ omne mi
 raculū ē est mirabile. ē est mirū. ē pp̄ ista tria dī q̄
 miraculū est op^o arduū p̄ter cursu nāe ē insolitu.
 cū ergo iustificatio ipij non sit insolita ē de lege cōi
 requirat aliqua dispositio in adūto qui iustificat
 iustificatio ipij que fit de lege cōi non est miraculo
 sa. Quis effectiue fiat per potentia supnatural agē
 tis. Iustificatio aut̄ ipij p̄ter legē eodem que fit si dñs
 iustificat adultū aliqūē qui p̄us se non disposuit mi
 raculosa. est. q̄ in tali iustificatōe sunt oia illa tria
 que ad miraculū requirūtur. Ad p̄mū opp^m dō
 q̄ quis creatio aie sit supnatural. q̄ fit per poten
 tia supnaturalis agentis. tñ miraculosa n̄ est pro
 prie loquendo de miraculo. Vñ cū. 10. de ciu. c. 12°
 dicit Aug. q̄ in miraculo qd̄ fit p̄ hoies magis mi
 raculū est dō. ibi accipit miraculū pro mirabili. cū
 aut̄ dī q̄ illud est mirabilius qd̄ est potētius intelli
 gendū est ceteris p̄ibus. ē p̄terea impiū iustificat
 dī nō maius esse q̄ iustos creare quia fit maioris
 potētie. Vñ glo. sup illud Jo. i. 4. Maiora horū fa
 ciet. dicit q̄ et si vtrūq̄ sit equalis potētie. hoc. i. i
 p̄ios iustificare ē maioris mie. Ad 2^m dō q̄ quis
 vñū nō sit maioris potētie q̄ aliud. q̄ neutru eorū
 fieri p̄t nisi p̄ diuinā potētiaz. tñ duo alia que req̄
 runt ad miraculū inueniūtur in resurrectione mor
 tui cōpaliter que nō inueniunt in resurrectione mō
 tui spūaliter loquēdo de illa que fit de lege cōi.

Arca istam

dicu. t. n. quidā sine p̄fē
 s̄de oris ē satisfactio epe
 ris. i. ante confessionē ē satisfactio. votū
 enī pro opatione indicat. s. in operibus vtutū q̄tū
 ad meritū substantiale. nō q̄tū ad qd̄libet meritū
 accitale. nec tenet hoc i opibus sacroz quoz effica
 cia nō est ex nra volūtare. sed ex diuina institutiōe.
 plus. n. ceteris p̄ibus recipit de gra volēs suscipe
 sacm̄ ē ipsum suscipiēs q̄ ille q̄ vult ē n̄ p̄t. Me
 mo p̄t p̄fiteri nisi suscitatus. hoc intelligendum ē
 de meritoria p̄fessione ē de spūali suscitatiōe. p̄ec
 catū mors aie est q̄ vt ē vita corpis. ita eius deus
 vita est. sed nō eodem mō. q̄ aia est ipius corporis
 forma vite. s. vite aie deus non est formalis cā ni
 si in genere cāe exemplaris. sed est cā efficiēs ē fina
 lis. Nisi fuerit peccū an̄ cōfessus. s. in volūtare vel
 in p̄posito. q̄ sine cā dēi ē. qd̄cūq̄ solueris ē. sup
 ple si sufficit occulta cordis cōfessio q̄ ad deū. cū
 enī irascitur sibi qd̄ ē displicet supple p̄ peccō suo
 hoc sine dono sci spūs nō est ipi in se volūtarie ex
 cōicatiōis sniaz ferunt. s. reputādo se quasi excōica
 tos pp̄ vilitatē peccī sit veniale p̄ confessionē. i. di
 gnū venia. primo vel socio faciēda est p̄fessio nō
 de necitate sed de p̄gruitate qm̄ nō p̄t haberi facē
 dos q̄ illoz crimia diuidit. s. q̄tū ad genera pec
 catoz mortaliū ē distantia generis mortalis v̄tia
 lis ingresso. ē in generali. q̄ nō o3 sacerdotes scire

artificiofam peccōz distinctionē. nec q̄ses subtiles
 circa illam materiā. Meliori q̄ p̄t cōfiteatur. hoc
 expositū est i q̄nibus socio debet p̄fiteri. nō de ne
 cessitate vt dēi est. sed cōgruitate. Si obliuiscaris.
 s. peccōz tuorū p̄tēptū. tñc eoz recordaberis
 ē. peccā sua leuigare. i. leuia monstrare.

Di. xvij.

Je queri

solet. ē. Supius d̄ter
 minauit magi d̄ p̄nia
 fm̄ esse sauz. h̄ic determinat de p̄a
 te ministroz p̄niam inuigentū. Et
 diuiditur in duas partes. p̄ d̄ter
 minat de p̄dicta p̄ate. 1° de illius p̄atis collatō
 ne di. se. ibi. p̄ost q̄ d̄fus est. p̄ m. 4. p̄. in quā
 rit que sit p̄as ecclie i ligandos ē soluedo. 2° quo
 p̄caz peccōes ligat ē soluit ibi. d̄z querit. r. 3° dī
 flingit diuersos modos ligandi ē. oluendi ibi. h̄ic
 aut̄ hoc. 4° oñdit quid est illud a quo solus deus
 absoluit ibi. h̄ic querit. p̄ m tres. p̄ proponit
 q̄nēz de p̄ate ē vsu clauū in gnāli. 2° oñdit q̄ sit
 p̄as clauū ibi. Clauis iste. 3° q̄ sit vsus eaz ibi.
 Usus vero. 2° pars p̄ncipatis diuiditur in tres.
 p̄ tangit quozdā sniaz falsam. 2° alioz sniaz ve
 rā ibi. Alij vero. 3° exciudit errozes qui incidere
 posset ibi. Nec ideo tñ. 3° p̄ncipalis diuidit i tres.
 p̄ oñdit qualiter sacerdos soluit ē ligat quo ad
 culpā. 2° qualiter quo ad penā penitentialē ē i
 iudiciariā ibi. Ligant quoq̄. 3° qualiter deus cōfir
 mat ligantis vel absoluentis sniam ibi. Sed 3° hos
 ligandi.

Articulus primus

Arca hanc

di. querendū ē p̄nc
 paliter de. 15. p̄o
 de p̄ate clauū. 2° de vsu clauū
 p̄nc. 3° de causa pro ferenda est
 excōicatiōis snia. 4° d̄ illis qui possunt excōicari
 5° d̄ illis q̄ p̄t excōicari. 6° d̄ p̄ncipatōe cū ex
 cōicatis. 7° d̄ pena excōicatoz. 8° d̄ p̄ca iuste ex
 cōicat 9° d̄ illis q̄ p̄t absoluer ab excōicatiōe. 10°
 d̄ illis q̄ p̄t absolui ab excōicatiōe. 11° d̄ subditis
 excōicatoz ē de cāibus in q̄bus incurrit h̄o excōica
 tiōnē ipō iure. 12° de q̄busdā dubitatiōib^o ornam
 hūitibus ex aliq̄bus cāibus i q̄bus incurrit h̄o excōi
 cationē ipō iure. 13° de q̄busdā cāibus p̄tinētib^o
 ad p̄atez absoluedi religiosos ab excōicatiōe.
 Circa p̄m querit. 5. p̄ v̄tz ecclie date sint cla
 ues regni celoꝝ. 2° v̄tz sint date ad ap̄eriedū tñ.
 3° quot ē q̄ sunt ille clauis. 4° v̄tz liceat sacer
 dotibus v̄tz clauibus pro sua volūtare. 5° v̄tz
 penitēs teneat tentione necitatis recipere ē exple
 p̄niam sibi iniunctam a sacerdote.

Rimo oñdo

q̄ ecclie non sunt da
 te clauis. q̄ clauis
 aut sunt ad claudendū aut ad ap̄eriedū.
 sed vt habet Apoc. 3°. X̄ p̄us ap̄it ē nemo claudit.
 claudit ē nemo ap̄erit. q̄ ecclie nō sunt date clauis
 Itē cuiq̄ ap̄it celū claudit i firmis. ē eccler
 so. sed ecclie non sunt date clauis inferni. s. cas h̄z
 solus ip̄us. iuxta illud Apoc. i. habeo clauis mor
 tis ē inferni. q̄ ecclie non sunt date clauis regni ce

lo.ii. Contra ipsos dicit Petro ut hētur Math. 16°. Tibi dabo claves regni celoz. q̄ ecclia claves accepit mediāte Petro. Rūdeo q̄ claves regni celoz dare sunt ecclie. & accipiunt hic claves ad si- militudinē clauū in materialibz p̄ quas hostiūz clau- dit & aperit. claves. n. ecclie sunt quedā p̄as data ecclie in p̄laris suis apicndū & claudendū hoibus regnū celoz q̄ claudit hōi per peccū vel obligatō- nem ad penā pro peccō. & aperit p̄ remotionē vtri- usq̄. Et hec p̄as triplex est. quedā auctoritatis q̄ est in solo deo qui solus aperit effectiue p̄ infuso- nē gr̄e. & claudit p̄missiue permittendo iusto iudi- cio hoiem ruere in peccū & gr̄am nō p̄ferendo. que- dā excellētie. s. in t̄po rōe hūane nature q̄ celū apit p̄ meritū passionis sue. alia ministerial. s. in p̄laris ecclie q̄ celū aperit p̄ ministeriū sacroz q̄ opantur in virtute passōis xpi. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ clau- sura regni celoꝝ tripliciter pōt accipi. vel p̄ illa q̄ erat clausum generi hūano pp̄ peccū p̄mox̄ paren- tum. vel pro illa qua claudetur oibz reprobis per- sniam diffinitiuā in die iudicij. vel pro illa q̄ clau- ditur interiz hōi per culpā & penas remittendas. p̄ clausura fuit vltis; non perpetua. q̄ fuit apta p̄ meritū passionis xpi. per cuius solius meritū pō- terat aperiri. & de hac intelligi. apit & nemo clau- dit. Alia clausura erit perpetua de qua dicit Math. 25°. Et clausa est ianna. & de hac intelligi q̄ dicitū est. claudit & nemo apit. Alia est p̄ricularis nō per- petua. & hāc clausurā p̄nt p̄laris ecclie ministerialit̄ aperire. Ad 2m dō q̄ ecclia aliquo mō habet cla- ues iferni in q̄tū claudit infernū illis q̄ as aperit celū. nō t̄m ita p̄p̄e pōt dici q̄ p̄ claves ecclie apia- tur infernas sicut celū. q̄ ecclia nō apit infernū re- mouendo gr̄am q̄ hōi claudit infernus. nec dispo- nendo ad illā remotionē. sicut disponit ad remotō- nes culpe qua celū claudit. & ita p̄p̄e nō pōt di- ci haberi claves inferni sicut paradisi. In illo tamē verbo Ap̄oc. i. accipiūt claves p̄ p̄tate excellētie.

Secundo querit

vrū claves sint date ad apertien- dū t̄m. Et v̄ q̄ sic. q̄ virtus clauū ē a me- rito passōis xpi. S; meritū passionis xpi ordinatū fuit ad apertendū t̄m. q̄ claves d̄ ite sunt ad apertē- dū. ita q̄ nō ad claudendū. Itē q̄uis hō per libez arbitriū possit hūi acere & male. t̄m deus non dedit ip̄m hōi ad malefaciendū. q̄ a sili q̄uis sacerdos p̄ claves possit celū aperire & claudere. nō t̄m est dō q̄ deus eas dederit ad claudendū. Contra Math. 16°. Tibi dabo claves regni celoz. & q̄cūq̄ ligaueris sup̄ terrā erit ligatū & in celis. & q̄cūq̄ solueris sup̄ t̄. s; sacerdos hoiem ligando sibi claudit r̄gnū celoz. q̄ claves nō t̄m dare sunt ad apicndū s; etiaz ad claudendū. Itē claves materiales sūt ad clau- dendū & apicndū. q̄ a sili claves sp̄uales. cū claves dicantur scōm similitudinē materialū. Rūdeo q̄ cla- ues q̄uis dare sint p̄ncipalr̄ ad apicndū. t̄m ex p̄nti dare sunt ad claudendū. p̄ p̄tate; aut clauū iudic̄ eccliasiticū apire pōt & claudere. tripliciter. Uno modo iudicādo. s. dū examinata hois cōscia iudic- at ei celū eē apertū vel clausū. Alio mō aperit re- latādo aliquā partē pene peccō debite. & claudit pe- nitentē aliquā pena sensus ligando quā explet̄ oꝝ in hoc seculo vel purgatorio an̄q̄ illi pateat ingres- sus celi. 3m mō aperit & claudit expōicando & ab ex-

cōsicatione absoluendo. sed hic modus claudendi & apertendi magis respicit for̄ cōtentiosū q̄ p̄nie & istos tres modus tāgit magr̄ in l̄ra. p̄m. c. 6. di. h̄ 2m. & 3m. c. 7. Ad p̄m in opponēdū dō q̄ passio xpi et̄m p̄ncipalr̄ fuerit ad apertendū. t̄m per eam obli- gamur ad aliquā p̄niā; per quā aliquo mō illi pas- sioni p̄formemur quā nos adultos oꝝ soluerē an̄q̄ celū ingredi valeamus. Ad 2m dō q̄ malū culpe a deo non est q̄uis p̄mittatur ab ip̄o. sed malū pe- ne a deo est. illa autē celi clausio que est p̄ claves ec- clie nō est culpa. s; pena ordinata ad hoc vt effica- cius & expeditus aperiat hōi celū. Cū illa pename- dicinalis est. Ad 3m ad p̄tē aliam dō q̄ q̄uis cla- ues ecclie sicut & materiales sint ad apertēdū & ad claudendū. t̄m differunt. q̄ materiales p̄ncipaliter sunt ad claudendū & sc̄ario ad apertēdū. s; claves ecclie p̄ncipalr̄ sunt ad apertēdū. & sc̄ario ad clau- dendū. q̄ illa clausura ordinatur ad apertionem.

Tertio

queritur quot & que sint ille cla- ues. Rūdeo q̄ claves due sūt q̄tū ad effectus & relatōes ad illos effectus vna t̄m in radice. claves. n. ecclie sunt p̄as iudicā- di in foro aiaz q̄ p̄as ex duobz integrat. s. ex p̄tate discernendi in cāe examinatiōe. & p̄tate diffiniēdi in cāe determinatiōe. p̄ p̄as d̄ clavis scie. Cū cla- uis scie nō est bitus scie nec actus sciendi. q̄uis cla- ues ecclie recipere nō debeat nisi hūis scie bitū con- uenientē seu sufficientē ad executionē p̄tatis illius 2°. d̄ clavis potētie cuius actus ē determinare cām ligando vel absoluēdo. & ista clavis est p̄ncipalior. q̄ p̄ ordinatur ad istā. p̄as autē ligandi & soluēdi in foro p̄tentioso p̄p̄ie loquēdo clavis nō est. quia hanc p̄tate; hūit q̄is nō sacerdotes vt inferius de- clarabitur. & q̄uis p̄dē due claves distinguantur penes actus. vt oisus est. t̄m in radice vna sunt. nō t̄m inter se. s; etiaz cū p̄tate p̄ficiendi. q̄ iste tres po- testates fundant̄ i sacerdotali caractere. Cū q̄ ali- qui sacerdotes nō possint absoluere velligare hoc nō est pp̄ defectū p̄tatis ex p̄tē sua. s; pp̄ defectū ma- terie quā non hūit nisi mediāte iurisdictione. p̄as autē iurisdictionis accidi t̄ clauū p̄p̄e dē. Ex p̄dē p̄ q̄ claves ecclie sunt aliqua potestas sup̄ naturales facultatē que p̄ncipiū est aliquo; actū sup̄natura- raliū sicut p̄tate naturales p̄ncipia sūt actū factatē naturalem non transcendentiam.

Quarto

queritur vrū licet sacerdo- ribus vti clauibz pro sua vo- lūtate. Rūdeo q̄ cū sacerdos opet̄ p̄ istas claves instrumentali. & sic minister & instrumentum efficacā nō hēat i agēdo nisi s; q̄ mouet a p̄ncipa- li agēte. si sacerdos vtatur istis clauibz sm̄ p̄p̄iū arbi- m̄ dimittēs rectitudinē motus diuine. peccat nec ille circa quē opatur clauū recipit effectus. q̄ t̄m pene satisfactōe infligēde sunt vt medicine & pene satisfactōe determinate in canone nō oibus p̄p̄t̄. id variande sunt sm̄ sacerdotis arbitrium regulatū diuina motōe. sic videmus q̄ medicāā determinatā in arte s; aliquā infirmitatem variat medicus sm̄ p̄ditionē loci t̄p̄is & infirmi. & oibus pensatis q̄ pensanda sunt. nō in h̄ p̄p̄iā volūtate; sequēs sed scientiā medicine. & sic non dat aliquā- do medicāā efficacem q̄ posset morbū curare ne pp̄ debilitatē nature patientis ex alia parte magis periculū oriatur. Sic sacerdos diuina motione di-

rectus non semp totā penā peccō debitā iniūgit ne infirmus pp magnitudinē penē desperet & eas facere negligat & a veritate penē recedat. nec h est in aliquod pūdicū iustitie. q; in purgatorio erit expletio residui penē.

¶ Quanto queritur utrum penitēs teneatur tentione necessitatis recipere & expletio penā sibi iniūgitam a sacerdote. Et ut q nō. q; n. sacerdos possit sibi iniungere penā nimis grauez. ut familiaritatem cū amicis interdici. ere. vel iniungere penā periculosaz. ut melancholico. pno ad desperationem abstinentiā a vino iniungere. & a risu & solatio cū socijs abstinere. s; tales penās nō tenet penitēs recipere. q; cēt sibi no. me. q; nō semp tenet penitens recipere penā iniūgitā a sacerdote. Contra magr di. 16. c. 2. dicit de penitēs ponat se oio in iudicio & prāte sacerdotis nihil sui reseruās sibi ut oia eo iu bente parus sit facere precipienda vira alic q; faceret p euitanda corpis morte. Rūdeo q; sacerdos aut iniūgit penā rōnabile & discretā aut irrationabile & indiscretā. si 2° modo penitēs nō tenet eā recipere nec expletio. q; sacerdos talē penā iniūgit do abutitur clauē scie & potētie. Si pmo modo dico q; penitēs tenet tentione necessitatis eas recipere & p viribus expletio. q; tales penās iniūgit do clauibus vitur recte. quilibz aut tenet sui iudicis iustā suam obseruare. Quā si penitēs talē penā scilicet & ex deliberatōe & absq; legitia cā omiserit expletio mortaliter peccat. Si tñ penitēs sentiat penā sibi nimis grauez. & ad obseruandū periculosaz suā firmitate pensata. d; ad illū cundū p̄fessorem vel ad aliū. si illū nō p̄t hōc humiliter recurrere & allicitationē vel cōmurationē petere. & p̄fessor d; pcedere etiā si videat q; penā alienata non sufficeret plena rie pro emēda peccī. d; si post eā expletā adhuc remaneret aliqd in purgatorio expletū. tutius. n. ē reseruare penitentē in purgatorio puniendū q; ip̄s exponere periculo cadendi in peccū mortale pp penitentie transgressionē. & expedit q; p̄fessor hoc totū penitenti exponat nisi in ip̄o videret p̄ditiones propter q; iudicis oibus pensatis magis esse tacendū q; exponendū. Ad argumentū in opp^m p; solo q̄tū ad illud qd in ea tangit de penā nimis graui. De interdictione aut hōi cū amicis familiaritatez sciendū q; aut illi amici sunt veri amici. hoc ē amici aie cuiusmodi sunt diligentes per se nā scō amoz & scōm deū. aut illi amici sūt veri inimici cuiusmodi sunt diligentes personā pp delectatōnē illicitā. v; pp aliam cū in anime eius iudicium. & p̄tra dei honores. Si sacerdos interdiceret familiaritatez cum amicis primo mō dicitis abuteret clauē scie. nec credo q; penitēs illam penā recipere teneretur si aut interdiceret penitenti familiaritatē cū inimicis 2° mō dicitis. penitens eā recipere & obseruare teneret regular. qd id dico. q; omnes p̄culares causas a p̄fessore p̄iudici nō p̄t. Sciendū ē q; hōi pno ad desperationē ad quā disponit tristitia nō d; sacerdos iniūgere ea que augmētāt melancholiaz & tristitiā. Quā talibus moderatū vini vsus. & cū sā cris p̄fensio & honestis bonestum solatiuz prohibere non debet.

Articulus secundus.

¶ Insequenter queritur de 2° p̄ncipi li. Et circa hoc queruntur. 5. 1° utrum sacerdos p̄ prāte clauis possit remittere p. cū q̄tū ad maculā. 2° utrum q̄tū ad penā. 3° utrum

sacerdos parochialis teneat audiū & p̄fessiones parochianoz suoz querens. cūq; voluerit in codez anno p̄ficri. 4° utrum clauis respectu eiusde; peccati in numero habeat efficaciam plusq; semel. 5°. utrum sacerdos absoluendo aliquē de facto ab illis peccis a quibus non p̄t eū absoluerē de iure peccet mortaliter.

¶ Primo ostendo q; sacerdos p̄ prātem clauis p̄t remittere peccū q̄tū ad maculā. Jo. 10. Quoz remiseritis peccā remittunt eis. Item ut supius h̄m̄z ē. sacra neue legis p̄ferunt gratiaz. s; p̄ grām remittitur macula peccī. q; sacerdos per prātes clauis remittere p̄t peccū maculā. Contra d; pe. di. p. Si cui. s. Alij econtra. circa mediū. & recitat magr i lra bui^o di. c. 4. Sacerdos officū suū exhibet & nulli^o prātis iura exercet. q; in eo nulla est prās remittēdi peccī maculā. Item de p̄se. di. 4. & recitat magr i lra b^o di. c. 4. Nemo tollit peccā nisi solus x̄ps qui est agnus tolēs peccā mūdi. q; sacerdos nō h; prāte dimittendi maculaz peccī. Rūdeo q; quōs sacerdos absoluendo remittere non possit. peccī maculā effectiue s; qd dicit magr i lra. q; sic sol^o de^o peccū dimittit. nō ministerialiter & instrumental^o illi q; p̄ attritione remouit obstaculū gr̄e spūs sci; di; postuere remittit maculā peccī i q̄tū suo ministerio affluit virtus diuina que peccū remittit. & q; peccī macula ē dispositio qua p̄t aia pati igne inferni illi. q; quide; non ē tñ similitudo sp̄aliū ad q; aia peccādo p̄uertitur sed etiā p̄ncipalius ē p̄uatio similitudinis ad a quo quertit. Ideo sacerdos v̄tute clauis ad tene penē remissionē disponit quā virtus diuina p̄ncipaliter & effectiue remittit sicut maculā peccī. Ad p^m & 2^m dō q; pcedūt de remissione peccī ministerial^o & dispositiue. ut. n. supius dēh̄m̄ est. sacra neue legis nō p̄ferūt grām effectiue s; instrumental^o & dispositiue. Argumenta ad p̄e scōm pcedunt de remissione macule peccati effectiue.

¶ Secundo queritur utrum sacerdos p̄ prātes clauis possit remittere peccū q̄tū ad penā Et ut q nō. post absolutionē adhuc remanet penitens obligatus alicui penē. alit^o ut v; nō eēt sibi penitētia iniūgitā. q; p̄ virtutē absolutionis penā debita nō remittitur. Itē cū nō sit minus disposit^o ad recipiendū effectū clauis ille q; p̄misit penā peccū q; ille q; maior p̄misit. tñ remitteret de pena peccato debita minori. q̄tū de pena debita maiora. s; p̄ficeret vna pte peccū esse ita p̄uū. & et alia ita magnū. q; tota pena debita minori peccō nō eēt maior q; illa pars q; remittit de pena debita maiori peccō q; illud minus peccū remaneret ipunitū qd ē icōueniēs. Contra de pe. di. 5. Si cui. s. Alij econtra circa mediū. domin^o par ius soluendi eēt volute & ligandi p̄ vtrūq; pari p̄ditōe p̄misit. s; sacerdos p̄ prātes clauis p̄t ligare penitentes aliqua pena. q; per eandē prātem p̄t ip̄m absoluerē ab obligatō

ne alicuius p[er]is pene. Itē m[ag]i[st]r[us] hui[us] d[omi]ni. c. 7. dicit q[uo]d sacerdotes soluūt cū de pena satisfactoria aliqd dimittūt. R[ati]o d[omi]ni q[uo]d sacerdos p[ro]p[ri]e clauis p[otes]t pe[n]itenti remittere aliquā p[ar]tē pene t[em]p[or]alis p[er]cō debite. nō t[ame]n illius quā sibi iniungit. sed etiā illius que in purgatorio est explenda plus vel minus p[otes]t de ista pena remittere. s[ed] q[uo]d plus vel minus penitēs est bene dispositus. Ad p[ri]m[um] in opp[os]it[um] d[omi]ni q[uo]d si post absolutionē remaneat penitēs obligatus alicui pene. t[ame]n nō remanet obligatus tante sicut ante absolutionē. & p[ro]pterea si reuelatū e[st] sacerdoti q[uo]d tota pena p[er]cō debita esset penitēti remissa ad huc deberet sacerdos penitenti iniungere aliquā p[ar]tē p[ro]p[ri]a p[ro] cautela p[ro] futura. q[uo]d ut dicit[ur] est. d[omi]ni. d[omi]ni. c. 5. Satisfactio p[ro]p[ri]e nō t[ame]n est p[er]cō c[aus]a excidere. s[ed] etiam eay suggestionibus aditū nō indulgere. Ad 2. d[omi]ni d[omi]ni s[ed] aliquos q[uo]d remissio pene debite maiori & minori p[er]cō est s[ed] p[ro]p[ri]e. ita q[uo]d si remittit decima pars pene debite maiori. remittit decima pene debite minori. sed hoc nō v[er]i satisfactio argu[m]ento. q[uo]d p[ri]ma decima maior simpliciter est q[uo]d secunda. Et id v[er]i d[omi]ni q[uo]d n[on] p[er]cō p[er] pene q[uo]d remittit v[er]tute clauis vna vice est tāta sicut tota pena cui[us]q[ue] mortali p[er]cō debita. si aut[em] dicit[ur] q[uo]d vna absolutione possit remitti tota pena debita vni p[er]cō v[er]i li. nō habeo hoc p[ro] in cōueniēti. x[rist]us. n. ita plene satisfecit p[ro] p[er]cō n[ost]ris q[uo]d si h[um]ilitati se sub sacro q[uo]d opatur in virtute meriti x[rist]i remittit alii tota pena. nō p[ro] hoc dicit[ur] p[otes]t p[er]cō sine pena dimitti.

Quo[modo] querit v[er]i v[er]i sacerdos p[ro]p[ri]alis teneat audire p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]as suoz quotienscuq[ue] voluerit in eodē anno p[ro]p[ri]ari. Et v[er]i q[uo]d sic. quotienscuq[ue] vult p[ro]p[ri]ari a p[ro]p[ri]o recedere deus p[ro]p[ri]us est eū ad m[er]itam recipe. q[uo]d a sibi quotienscuq[ue] vult p[ro]p[ri]ari sacerdos cū sit loco dei ip[s]um audire teneat. & sibi facit p[ro]p[ri]e administrare. Itē sacerdos teneat salute aie subditi sui cui[us]lib[et] bono t[em]p[or]ali p[ro]p[ri]are. s[ed] si ip[s]um noller audire quotienscuq[ue] veller p[ro]p[ri]ari nō p[ro]p[ri]are salute aie eius id bono t[em]p[or]ali. q[uo]d salute aie subditi p[ro]p[ri]are q[ue]re[re]t co[m]p[ro]p[ri]is p[ro]p[ri]is. q[uo]d sacerdos tenetur suos p[ro]p[ri]arios audire quotienscuq[ue] voluerit p[ro]p[ri]ari. Cōtra sacerdos nō teneat pluries audire confessionē p[ro]p[ri]arior[um] suoz q[uo]d obliget p[ro]p[ri]ariū eccl[esi]e s[ed] per statutū eccl[esi]e nō obligat nisi ad audiēdū eos sel in anno. et de pe. & re. Dis v[er]i v[er]i sexus. q[uo]d v[er]i q[uo]d nō teneat eos audire nisi semel in anno. R[ati]o d[omi]ni q[uo]d q[uo]d p[otes]t intelligi aut de tentione necessitatis aut de tentione p[ro]p[ri]itatis. si p[ro]p[ri]o mō. nō credo q[uo]d ordinarie sacerdos teneat audire p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]arior[um] suoz. nisi cū illi tenent de necessitate cōfiteri. q[uo]d e[st] saltē semel in anno. & q[uo]d sunt in infirmitate graui cōstituti. vel iminet eis alio mō p[er]iculu[m] mortis. si t[ame]n pluries voluerit p[ro]p[ri]ari & sacerdos curat[ur] eos audire nolu[er]it. t[ame]n libere p[otes]t subditi alii sacerdotem adire & ei p[ro]p[ri]ari. & ille p[otes]t eos absoluerē nisi p[ro]p[ri]us sacerdos eoz q[uo]d eos audire nolu[er]it ad aliq[ui]d determinatū sacerdotē eos miscrit. q[uo]d si audire nō vult eos. nec ad aliq[ui]d sacerdotē determinatū mittere eos ip[s]e licentiat. vt illa vice p[ro]p[ri]eant. cui[us]q[ue] sacerdoti voluerit. A quēdo aut[em] de tentione p[ro]p[ri]itatis. dico q[uo]d sacerdos teneat eos audire quotienscuq[ue] voluerit p[ro]p[ri]ari. q[uo]d tali tentione teneat laborare p[ro]p[ri]e aliaz p[ro]p[ri]arior[um] suoz q[uo]d t[em]p[or]al[is] & quocūq[ue] po

merit. Ad p[ri]m[um] d[omi]ni q[uo]d arg[um]entū b[ea]t[us] procedit si quotienscuq[ue] q[uo]d p[ro]p[ri]ari vellent p[ro]p[ri]ari. & p[ro]p[ri]e esset eius necessaria ad remissionē mortalis p[er]cō. s[ed] b[ea]t[us] nō e[st] v[er]i. Ad remissionē. n. mortalis culpe sufficit contritio cū p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]ari illo t[em]p[or]e quo h[ab]et p[ro]p[ri]ari tenetur. Ad 2. d[omi]ni d[omi]ni q[uo]d minor est falsa. q[uo]d p[ro]p[ri]ationē vt iaz d[omi]ni est cū p[ro]p[ri]o cōfiteri t[em]p[or]e debito remittit culpa. & p[ro]pterea vult frequēter h[ab]et p[ro]p[ri]ari q[uo]d p[ro]p[ri]o t[em]p[or]e nō indiget ad sui iustificationē susceptio[n]e sacri p[ro]p[ri]e. Ad argumēta ad p[ro]p[ri]e aliaz d[omi]ni q[uo]d & si p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]ari ad audiēdū p[ro]p[ri]as p[ro]p[ri]arior[um] suoz nō obliget explicite per statutū eccl[esi]e nisi sel in anno. t[ame]n p[ro] illud statutū obligat implicite & e[st] iure nature & diuino ad audiēdū eos quotienscuq[ue] teneat de necessitate cōfiteri & si multoties occurrat i eodem anno c[aus]a in q[ui]bus p[ro]p[ri]ari de necitate teneat

Quo[modo] querit v[er]i v[er]i clauis respectu cui[us]dē p[er]cō in numero habeat efficaciam plus q[uo]d semel. Et v[er]i q[uo]d sic. d[omi]ni. d[omi]ni. c. 5. i. m[er]it[us]. s[ed] nō sunt. q[uo]d p[ro]p[ri]ari p[ro]p[ri]ari q[uo]d in spe venie turpitudinez criminis. tāto facili[us] p[ro]p[ri]ari q[uo]d p[ro]p[ri]ari remissionis. ip[s]i. n. sacerdotes plus iaz p[otes]t p[ro]p[ri]ari. plus p[ro]p[ri]ari p[ro]p[ri]ari. q[ui]bus. n. remittit remittit deus. q[uo]d intelligi nō v[er]i nisi de remissione q[uo]d fit virtute clauis. Itē s[ed] p[ro]p[ri]ari eccl[esi]e q[uo]d pluries de eisdē p[er]cō in numero cōfiteri. pluries de illis absoluitur. q[uo]d nō fieret si absolutio 2. recepta nullā efficaciam h[ab]et respectu cui[us]dē p[er]cō in numero q[uo]d t[ame]n fieret iniuria sacro. Itē certū est q[uo]d cōfessio iterata de eisdē p[er]cō in n[um]ero p[otes]t non t[ame]n rōne h[um]ilitatis & verecūdie. q[uo]d t[ame]n t[ame]n valeret iterata lai co[m]m[un]i quo magis crubesceret q[uo]d iterata sacerdoti q[uo]d falsū est. q[uo]d p[otes]t per aliquā efficaciam clauis. Itē q[uo]d sacra veteris legis haberēt efficaciam ex vi meriti. q[uo]d t[ame]n nō habebat ex vi sacri vocat[ur] ab ap[osto]lo ad Gal. 4. infirma & egena elementa q[uo]d si clauis respectu cui[us]dē p[er]cō in numero nō haberēt efficaciam nisi sel. sacri p[ro]p[ri]e 2. receptus respectu cui[us]dē p[er]cō in n[um]ero e[st] infirmū & egenū elementū. q[uo]d nō videt d[omi]ni. Itē efficaciam clauis nō t[ame]n e[st] respectu remissionis culpe & pene. s[ed] etiā respectu dispositionis ad grām. s[ed] q[uo]d diu sumus in via grā in nobis p[otes]t augeri. q[uo]d respectu cui[us]dē p[er]cō in numero clauis p[otes]t h[ab]ere efficaciam plus q[uo]d sel. imo quotienscuq[ue] homo sacri p[ro]p[ri]e dispositus recepit. Cōtra si alqs esset q[uo]d n[on] p[otes]t peccasset & absolueret nullā reciperet efficaciam virtute clauis. s[ed] culpa totali remissa & q[uo]d ad maculā & q[uo]d ad totā penā nō plus grauat bolem q[uo]d si nunq[ui]d fuisset scā. q[uo]d respectu talis culpe clauis nullā penitus h[ab]et efficaciam. s[ed] p[otes]t p[otes]t q[uo]d p[ro]p[ri]e magnā dispositionē penitētis remittat culpa q[uo]d ad maculā & totā penā per susceptio[n]e sacri p[ro]p[ri]e semel q[uo]d saltē. nō semp h[ab]et clauis efficaciam respectu cui[us]dē p[er]cō in numero plus q[uo]d sel. Item illud q[uo]d h[ab]et efficaciam respectu duoz. ita q[uo]d respectu vnus alio mediāte nō p[otes]t h[ab]ere efficaciam suaz respectu secundum si nō h[ab]et respectu p[ri]mi. Sed clauis efficaciam h[ab]et respectu remissionis culpe & pene & collationis gratie ita q[uo]d p[ri]ncipaliter respectu remissionis culpe & pene. & sc[ri]ptario respectu collationis gr[ati]e. q[uo]d respectu p[er]cō remissionis ad maculā & totā penā absolutio 2. recepta nullā habet ex vi clauis efficaciam. Itē cū per absolutionē ex vi clauis remittat pene p[ro]p[ri]e debite. totiens posset homo p[ro]p[ri]ari eadem die & absolu

q̄ eodē die remitteretur sibi totā pena oib⁹ peccis suis debita. nulla. n. rō est quare magis valeret ab solutio 2° iterata expectando nouū deuotionis motū q̄ iterata manente potis deuotionis motu si est ita fortis sicut esset motus sequēs. & ita sequeretur q̄ grauissimū peccū euz modica pena posset dimit ti. Ad istam q̄onem dicunt aliqui q̄ clauēs respec tu eiusdem peccī in numero nō hnt efficaciaz plus q̄ semel. baptisimus. n. qui est medicina curatiua directe originalis peccī sicut sac̄ p̄nie actualis pec cati non reitaret. q̄ peccī originale reitaret non p̄t. si. n. posset iterari iteratē & baptisimus. & sc̄o susceptus efficiā haberet. s̄ idem peccū actuale in numero reitari nō p̄t. Ut v̄ q̄ respectu eius dem in numero sac̄m p̄nie ex vi sac̄i non h̄z effi caciā nisi semel. Preterea cū quattuor sint sac̄a iterabilia. s. eucharistia. p̄nia. extrēa vnctio. & ma trimoniū. videmus q̄ i sac̄o eucharistie hec v̄ba. Hoc est enim corpus meū. respectu eiusdē hostie. non h̄z efficiā plus q̄ semel. verba etiam q̄ sunt forma in sac̄o extreme vnctionis respecū eiusdem infirmi eadē infirmitate. & eodē statu infirmitatis manente interioris & exterioris: non hnt efficiā ex vi sac̄i nisi semel. verba etiā q̄ sunt forma in sa c̄o m̄rimoniū in eodē viro respecū eiusdē mulieris & in eadem muliere respecū eiusdē viri non habēt efficiā ex vi sac̄i nisi semel. nisi p̄ingeret q̄ vn^o moxeret & postea resuscitaret. q̄ per moxē vincu lum m̄rimoniāle soluit. q̄ a sibi sac̄m p̄nie ex vi cla uim non h̄z efficiā respecū eiusdē peccī in nume ro nisi semel. Preterea eē de sen. excōis. De ceo de absoluto in casu necessitatis cui sub iramito in iungit vt opportunitate habita summū pontifex statim adeat mandatū eius suscepturus dicit glo. nō dicit absolendus. q̄ iam absolutus est. q̄ obli gatio semel extincta interiz non renouat. de p̄se. di. 4. q̄ris. 7. 2. 4. q. 4. si illic. & de pe. di. 4. versus finē. q̄ v̄ q̄ si aliquis vere est absolutus de aliquo peccō q̄ absolutio respecū eiusdeꝝ peccī 2° suscepta ex vi clauū nullā efficiā h̄z. al̄ videretur q̄ summ^o pontifex illū iterū absoluerz ab illo peccō a quo fuit absolutus in casu necessitatis ab illo qui illū al̄ ab soluere non potuisset. Ad hoc etiā valēt rōnes ad sc̄dam p̄ez induete. Alij dicūt de q̄one p̄trariū ini tentes rōibus factis ad primaz partē. Preterea sicut sac̄m p̄nie est medicina 3° peccū actuale. ita baptisimus contra peccū originale. sed in illo in q̄ est remissus originale per baptismum flammis ef ficaciā habet baptisimus flammis ex vi sac̄i. q̄ s̄l̄ v̄ q̄ in illo in quo est remissum peccū actuale p̄ penitentie sac̄m possint clauēs habere efficiā respec tu peccī eiusdē in numero per sac̄m p̄nie 2° rece ptū. Preterea q̄n conferē alicui sac̄m. q̄ nescit vtrū illi al̄ fuerit collatū vel non. confertur sub cō ditione dicēdo. si tu nō es baptizatus. ego. &c. Si q̄ non esset sc̄do cōferenda hōi absolutio de eodeꝝ peccō in numero. nisi q̄ incertū ē vtz q̄ p̄ recipit absolutionē eēt in tali statu q̄ clauēs in eo efficiā habuerint. tūc sacerdos absolūdo 2° deberet ap ponere p̄ditionē dicēdo. si prima absolutio nō ha buit efficiā in te ex vi clauū. ego absoluo te. &c. cū q̄o suēdo ecclie nō sit talis. v̄ q̄ si p̄ma absolu tio suū habuit effectū. sc̄da tū respecū eiusdē peccī in numero efficiā h̄z ex vi clauū. vel remittendo

plus de pena q̄ erat remissam. vel ad augmentū gr̄e disponēdo. Qui vult tenere p̄mā op̄inionem p̄t dicere ad p̄m q̄ illud decretum in quo dī q̄ sa cerdotes plus possint p̄ficere plus consentibus. parcere. intelligendū est de b̄nificio ordinis. quia vt dicit glo. tanto plures obligat ad orandū pro se q̄to pluribus p̄ficetur. Preterea q̄to plus laborat homo & magis pro suis peccis erubescit & forti^o penitet. tanto p̄fesso: s̄m rectū iudiciū rōnis minorē p̄niam iniungere debet. proponere aut pluribus d̄ eodem peccō p̄ficere ar^m est magnitudinis p̄nie. v̄ p̄t exponi illud decretū de illo qui q̄ p̄mo confes sus est. non fuit vere penitēs qui pluribus sac̄do tibus confitendo de p̄gruofe disponit vt deus in clinet cor eius ad veram p̄niam. vt sic gr̄am obti neat remissionis. & huic p̄sonat q̄ dī decreto. tā to facilius p̄sequitur gr̄am remissionis. Ad 2^m dō q̄ de eodem peccō in numero plures absoluit hō mo. quia incertū est vtrū p̄ma absolutio in eo hnt effectum. nec pp hoc debet in sc̄da absolutione cō ditionē ponere explicitam vel actu explicite intel lectaz. quia in his que ita frequēter sunt in vsu nō o3 p̄ditionē explicare nec de ea actualiter cogitare s̄z sufficit illam habitualiter tenere. sicut cū hō ado rat altissimū altaris sac̄m non tenet actualiter co gitare de ista p̄ditide si sacerdos fecit. v̄ dixit q̄ facere vel die debuit. sed sufficit p̄ditionē habituali in mente tenere. Ad 3^m dō q̄ o3o sacerdotis ce teris paribus efficacior est ad impetrandū gr̄az cō s̄tenti pp dignitatē sacerdotij. & quia p̄t orare vt p̄sona. cōis q̄ o3o non sacerdotis. Ad 4^m dō q̄ n̄ valet. quia sac̄a veteris legis non hēbant effica ciaz ex vi sac̄i nec bis nec semel. & id dicta sunt in firma vel egena elementa. Ad 5^m dō q̄ quis in nobis semp possit augeri gr̄a dū sumus in via. non tū ex hoc sequitur q̄ quotiescūq̄ hō absoluit de eo dem peccō in numero in eo gr̄a ex vi clauū augetur q̄uis iam iustificato p̄ contritionē gr̄am p̄ferat p̄ vice. sic. ut quis baptisimus aque iam iustificato p̄ baptisimū flammis gr̄am p̄ferat vna vice. 2° tū rece ptus gr̄az nō p̄fert. absolutio tū ex vi clauū cōfert gr̄az penitenti. nō tū sel. q̄ sac̄ p̄nie ē iterabile q̄o t̄ienscūq̄ hō peccat. ita q̄ iteratio peccī v̄ eē rō ite randi p̄nie sac̄z. Ad p̄mā rōnez positā i corpe q̄o nis p̄ 2° op̄inione dō q̄ nō plus p̄cludit nisi q̄ iā iu stificato p̄ contritionē p̄ferri p̄t gr̄a ex vi clauū. & h̄ ē verū. nec ē s̄l̄c de iā iustificato p̄ contritionē q̄ nō re cipit p̄nie sac̄z. & de illo q̄ recipit. ad aliā rōnez solu tū ē ex dictis. Qui vult tenere sc̄dam op̄inionez p̄t dicere ad p̄m 3° eā q̄ maior ē dubia. & nō p̄bas. Vel p̄t dici q̄ nō est s̄l̄c de illo q̄ nunq̄ peccasset & de illo q̄ peccat. q̄uis peccū eius totalr remissus sit q̄tū ad maculā & penā. q̄ deus efficiā p̄cessit clauibus non pro illis qui mūdi viuerēt per gr̄am priuilegiatam sicut pro alijs. non posset autem homo viuere quin peccaret venialiter sine spe ciali priuilegio gratie. Ad sc̄dam dicendum q̄ sa cramentum penitentie ex vi clauū efficiā q̄tū ad collationem gratie haberet in illo cui remissus esset peccatam quantum ad maculam & totam pe nam si postea de illo confiteretur & absolutionem reciperet. Unde si detur q̄ principalis respiciat remissionem culpe & pene quam collationez gratie. ex hoc tamen non sequitur q̄ non possit

habere effectum collationis gratie ubi non potest habere effectum remissionis culpe et pene pro remissione iam facta. sed bene sequitur quod nunquam offert gratiam quam retineat cuius penam si non est ante tota facta remissio. Ad 3^m dicitur quod factum penitentia respectu eiusdem peccati in numero pluries receptum non habet efficaciam et vi clausum nisi observata reverentia debita sacro ad quod regitur quod respectu eiusdem peccati non iterum nisi adveniēte nouo motu deuotionis vel noua erubescētia in penitēte. et per hunc modum procedo quod totiens posset recipi quod per tale receptionem remitteret tota pena peccati debita. nec propter hoc posset dici peccatum remitti sine pena. quod ipse abā dāter sustinuit penam pro peccatis nostris. et preterea erubescētia et labor. et sollicitudo hominis in penitendo. et ostendo est magna pena. Ad primam rationem adductam per primam opinionem in soluendo dicitur quod tota ratio que baptismus non iterat. non est quod originale non iteratur. sed est quod ipsum iterum effectum ideale. scilicet. characterē mediare quo susceptio exterioris sacri disponit animam ad susceptionem remissionis peccati. Ad secundam rationem dicitur quod non est sicut de penam et alijs tribus. quod verba que sunt forma in sacro eucharistie. vna vice explēt respectu eiusdem hostie totā efficaciam suam que est uersio substantie panis in corpus christi. Verba et que sunt forma in sacro matrimonij respectu carum personarum in numero explēt totā efficaciam suam si. n. scilicet. recitaretur eadez verba non plus essent iuges. que ante. non sic autem est de sacro penitentia. quous. n. prima absolutio in hoc bene disposita habeat totā efficaciam suam que est effectus essentialis que sunt culpe remissio. pene eterne in temporalē mutatio. alicui ad deum reconciliatio. non tamen ita est que est ad effectus sacerdotum. quod per ipsum factum receptum semel non tamen remittitur de pena. nec tamen dat deus de gratia per ipsum pluries receptum. Ad 3^m dicitur quod illa auctoritas intelligenda est de absolutio ab excoicatione que non est per vim clausum nisi extendēdo nomē clausum ad clausum iurisdictionis quam potest habere etiam non sacerdos. Cuius talis absolutio proprie loquendo non est factum nec pars sacri.

Quinto queritur utrum sacerdos absolues aliquem de facto ab illis peccatis a quibus non potest eum absolueri de iure peccet mortaliter. Rōdeo quod sic absolues. aut si facit ex ignorantia iuris. aut sciens in quo si facere non sibi habet. si 2° modo si facit ex deliberatione mortaliter peccat. scilicet. n. et ex deliberatione concessa sibi potest abuti in iudicium alicuius que sic absoluit. et dat illi intelligere quod absoluitur est. cum tamen non sit. que tamen in se est ipsum ponit in errore. Cuius super sic absoluentē cadit illa maledictio scripta de utero. 27°. maledictus qui errare facit in itinere tecum. si autem si facit ex ignorantia iuris et est illa ignorantia affectata. adhuc mortaliter peccat. que non ita grauiter sicut ille qui si facit scilicet. si autem est ignorantia crassa. adhuc credo quod mortaliter peccat. que non ita grauiter. sicut si faciens ex ignorantia affectata. sacerdotibus. n. officium suum ignorat non habet. ad ipsos. n. pertinet subditos suos in lege instruire. iuxta illud Elgei. 2°. interroga sacerdotes leges. Cuius si absoluentes exponit se simili maledictioni illi que venit super filios hely. de quibus dicitur. j. re. 2°. quod erant filij bellial nefecetes dominum. neque officium sacerdotum ad populum. De sic et absolute. et absoluto tali abso-

lutioni inintenti nisi per ignorantiam inuincibilem seu probabile excusent dici potest illud euangelij. Marthe. 15. Si cecus cecum ducatur probeat ambo in foveas cadunt. nec ille per ignorantiam excusatur quod magis sollicitus est querere filium per emptionem unius equi vel unius boue robe que per alicuius salute.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3. principali. Et circa hanc. 5. 1° utrum aliquis debeat excoicari. 2° utrum pro solo peccato mortali. 3° utrum pro peccato mortali. 4° utrum deus pro peccato subditoz. 5° utrum excoicatus iniuste. debeat excoicatus reputari.

Primo ostendo quod nullus debet excoicari. quod per excoicationem tradit homo sathane in interitum carnis. ut habetur. j. cor. 5°. si nullus debet tradi sathane de quo non est desperandum. cum ergo de venia desperandum sit in via secundum aug. j. li. re tracta. c. 18. nullus debet excoicari. Item in epla iude dicitur cum Michael archangelus cum diabolo disputans alitercare de Moyse corpore. non est ausus iudicium. i. ferre blasphemie. sed dixit imperet tibi dominus. sed ecclesia militas debet se reformare triumphanti. ergo nullus debet excoicari. Item gl. b. homo aut est iustus aut iniustus. si iustus excoicari non debet. nec iniustus. quod medicina sanctorum indiget. ergo nullus debet excoicari. Contra ut habetur. j. ad cor. 5. apostolus mandauit quedam. turpe fornicatoz extra comunem fidelium poni. Item princeps debet uti gladio temporalis ad correctionem malorum. ergo a simili prelati debet uti gladio spirituali ad correctionem maloz. sed gladius spiritualis est potestas excoimunicandi. ergo quandoque debet excoimunicare malos ut corrigantur. Respondet excoimunicatio est a comunione ecclesie separatio. ij. q. 3. Nihil. sed quandoque debet homo a comunione ecclesie separari. quia aliquando sibi expedit. ut. f. erubescet et fatigatus excitetur et inclinetur ad se corrigendus per penam. et quia etiam permanent malitia comunio sanctorum non esset sibi utilis sed nocua est etiam quandoque utile coitari fidelium. ut. f. ex timore pene illius alij peccare timeant. et ne perierint alios inficere possit. 24. q. 3. Secunde. ubi dicitur sic. secunde sunt putride carnes. et scabiosa a cuius ouis repellenda. ne tota domus massa corpus et pecora ardeat corumpatur putrescat et intereat. aliquando ergo debet homo excoimunicari. Ad 2^m in opp^m dicitur quod ibi debet accipi iteritus per flagellationem temporalis ordinata ad correctionem. Ad 3^m dicitur quod non valet. quod diabolus est corrigibilis. homo non. que dicitur est in via. Ad 3^m dicitur quod sicut medicina indispotum non uiuat. sed sibi nocet que non sit utilis disposito. sic coio sanctorum non inuat indispotum. sed volenti se disponere utilis est.

Secundo queritur utrum aliquis debeat excoimunicari pro solo peccato mortali. Et videtur quod non. quod quilibet excoicatur innocens cum probatur crimine contumacie si ipse in foro iudicij. nec tamen iudex si faciens reprehendit. que non in sua conscientia sciat illum innocentem. ergo aliquando debet homo excoimunicari

non pro peccō mortali. Itē medicina nō trā est ad curādū morbi, sed ad p̄seruādū a morbo, ḡcū excoicatio sit medicinal. vt habet̄ et̄ de sen. exco. Cum medicinalis. n̄ trā nō d̄z ferri ad curādū peccōi mortali. sed et̄ pp̄ p̄cū mortalis peccōi. Contra et̄ b̄ verborū signi. Et̄ parte i glo. Nemo excoicatur nisi pro mortali. q̄ aliter nō p̄t corrigi. Itē. ij. q. 3. Memon. d̄r q̄ anathema nō nisi p̄ mortali d̄z iponi crimie et̄ illis q̄ aliter nō potuerit corrigi. Rūdeo excoicatio maior ē grauiſſima pena q̄ ecclia possit inferre. Vñ d̄c̄ de re. c. immediate p̄ allegato q̄ anathema ē eterne mortis d̄nario. 2. 24. q. 3. Corruptianf. d̄r q̄ excoicatio nulla maior est pena in ecclia. Et̄ id̄ dicit glo. ibidē. nō est inſigēda p̄ leuib⁹ criminib⁹. Vñ d̄b q̄ iudex nullū d̄z excoicare nisi p̄ mortali peccō. nec p̄ quocūq̄ mortali. sed p̄ peccō p̄tūmācie vel cui p̄tūmācia est ānera. ij. q. 3. Absit. q̄ d̄r p̄r aut̄ homo peccōi p̄tūmācie scurrit. f. aut̄ q̄ sufficiens vocatus ad iudiciū nō venit nec remanēdi h̄z legitimā cām 24. q. 3. De illicita. Aut̄ veniēs r̄dere p̄tēnt̄ r̄ rōnem p̄d̄ere q̄r̄ r̄dere nō d̄z. Aut̄ an̄q̄z debeat diſcedit. ij. q. 3. certum est. Aut̄ sine nō obedit. 2. q. 6. Quisq̄ p̄banis. Ille aut̄ q̄ impedit aut̄ p̄curat fraudulenter ne ad ip̄m citatio pueniat p̄ citato d̄z b̄ri. Ille et̄ q̄ veniens se non rep̄tat iudici. sed se occultat reputādus est q̄si non venisset. Ad p̄m in opp̄m d̄b q̄ r̄ si ille q̄ excoicatur in p̄dicto casu nō sit i mortali peccō cum iudex fert sniam sic p̄ mortali. q̄ iudex in foro p̄tentioſo nō d̄z iudicare sm̄ sniam p̄p̄ie p̄scie. sed sm̄ allegata. 3. q. 7. Iudicet. vbi d̄r q̄ bon⁹ iudex nihil ex arbitrio suo fac̄ r̄ domesticē p̄posito voluntatis. sed iux̄ leges r̄ iura p̄nūciat. r̄ parū post. sic audir̄ ita iudicat. Ad 2^m d̄b q̄ leuiori medicina p̄seruandū est a morbo q̄ sit illa q̄ requirit̄ ad curationē iam habiti morbi.

¶ Tertio querit̄ vtrū vro: debeat excoicari p̄ peccō mariti
Et̄ v̄ q̄ sic. q̄ p̄ eius peccō d̄z interdici. ḡa fili r̄ excoicari. Item si vir impignerauit terrā. r̄ insup̄ debitis obligat̄ absente se d̄ terra. r̄ assignata fuerit vro: aliq̄ portio terre p̄ suo victa. poterit pueniri a creditorib⁹ mariti. r̄ nisi p̄ posse satisfaciat poterit excoicari. ḡ in b̄ casu poterit vro: excoicari p̄ peccō mariti q̄ bona sua dissipauit. Contra. 24. q. 3. s. 2. Nō p̄ aliquid peccō tota familia excoimunicāda est. ḡa fili nec vro: Rūdeo q̄ excoicatio nō nisi p̄ mortali d̄z iponi crimie. r̄ illis q̄ aliter nō poterit corrigi. ij. q. 3. nemo ep̄oz r̄ peccōi mariti nō sit peccōi vxoris. Non ē excoicāda vro: p̄ peccato mariti. nisi esset princeps criminis. sed t̄c non esset excoicāda p̄ mariti peccō. sed p̄ suo. S̄i d̄r dico q̄ fili⁹ n̄ ē excoicādas p̄ peccō p̄ris. nec suus pro peccō d̄ni. 24. q. 3. Si. heres. r̄. i. c. s. v̄ ḡ vbi d̄r q̄ illiciti excoicatur q̄s p̄ peccō alteri⁹. neq̄ aliq̄ rōne nitunt̄ q̄ p̄ peccō vnus i totā familiā sniam ferūt excoicatio nis. Ad p̄m in opp̄m d̄b q̄ nō est s̄le de interdico r̄ excoicatio. lōge. n. maior pena est excoicatio q̄ in interdicio. excoicatio. n. nulla pena maior est in ecclia. 24. q. 3. Corruptianf. Ad 2^m d̄b q̄ i illo casu si vro: monita nollit satisfacere. si talis est p̄suetudo vt̄ satisfacere debeat excoicare p̄ peccō p̄rio.

¶ Quarto querit̄ vtrū d̄ns possit iuste excoicari p̄ peccō subditoꝝ suorum. Et̄ v̄ q̄ sic. i. re. 2°. p̄ d̄cā

fuit p̄ Samuelem futura punitio. Idē de peccō filioꝝ suoz. ḡa simili p̄r p̄t excoicari p̄ peccō filioꝝ. r̄ d̄ns pro peccō subditoꝝ suoz. Itē t̄reoz vltimo. ip̄s d̄ns captus est in peccōi nris. q̄d̄ q̄dam glo. exponit de Josia. rex ḡa deo iuste punit̄ pro peccō populi. r̄ a simili r̄ p̄ peccō populi iuste excoicatur. Contra vt̄ sup̄ius hitum est. nemo p̄ peccōi alterius ē excoicandus. Rūdeo q̄ pro peccō populi d̄ns excoicari nō d̄z nisi p̄mittendo vel omittēdo sit princeps peccōi populi. si. n. p̄nceps notabilr̄ negligēs r̄ remissus fuerit in regimie populi sui. ita vt̄ pp̄ ei⁹ negligentia seu remissionem populi labat̄ in publica crimina. r̄ maxime p̄ eccliam. si sufficiens amonitus negligentia suam nō curauerit emendare iuste potest excoicari. sed tunc non excoicare p̄ subditoꝝ peccō. sed p̄ suo. Ad p̄m in opp̄m d̄b q̄ Idē fuit punitus p̄ peccō p̄rio. q̄ filios suos modo debito nō corerit. Vñ in eius redargutionē dixit sibi vir dei ex parte d̄ni. magis honorasti filios tuos q̄ me. vt̄ habet̄. i. re. 2°. Ad 2^m d̄b q̄ sm̄ aliquos Josias p̄ peccō suo p̄missus fuit iterfici. q̄ nō acceperit p̄monibus. Mehao ex ore dei. vt̄ habet̄. 2°. palipomenon. 35. Vel p̄t d̄ci q̄ illud v̄bum. Jere. ad litterā intelligit̄ de redēptore n̄ro q̄d̄ verisimilius ē. Vñ glo. que illud v̄bum exponit de Josia loquit̄ h̄z indeoz opinionē. P̄t̄ ē d̄ci ad p̄dicta duo arḡ simul q̄ nō est simile de morte corporis r̄ de pena excois. q̄ excoicatio directius est pena anie. est. n. sp̄ualis pena. 24. q. 3. Si habes.

¶ Quinto queritur vtrum excoicatus iniuste debeat excoicatus reputari. Et̄ v̄ q̄ nō. 24. q. 3. Crimen. s̄. illicita. illicita excoimunicatio non ledit eum qui notatur. sed illum a quo notatur. sed omnis excoimunicatio iniusta est illicita. ergo non ledit eum in quem fertur. Item. ij. q. 3. Qui illicita. Si sententia iniusta est tāto curare eam non debz q̄to apud d̄m r̄ eius ecclesiam neminem p̄t grauari iniqua sentētia. ita ergo ea se nō absoluit desideret quā se nullatenus p̄ospicit obligari. Contra. ij. q. 3. c. j. Sententia pastoris sine iusta sine iniusta fuerit timēda est. Item eadē questione q̄ iustus est. dicitur. iniuste sentētie homo parere debz ne ex superbia ligetur q̄ p̄ius ex puritate p̄sentie absolutus tenebatur. R̄spondeo sicut dicitur. ij. q. 3. ep̄scopus. s̄. Si ergo. sentētia aliquando iniusta est ex animo p̄oferentis. iux̄ta vero ex ordine. r̄ causa. aliquando est iusta ex animo r̄ causa. sed n̄ ex ordine. aliquando est iusta ex animo r̄ ex ordine. sed non ex causa. iniusta est ex causa quando omnino nullum delictum subest in eo in quem fertur excoimunicatio quod sit excoimunicatio dignum. ex animo iniusta est sentētia quando non fert̄ amore iustitie. sed timore odij. vel precio. aut fauore ad versariorum ex ordine iniusta est quando fertur iudiciali ordine non seruato. eadem. q. c. seruetur. s̄. Item sentētia in his omnib⁹ casibus sentētia excoimunicationis iniusta timēda est r̄ tenenda quousq̄ p̄ cum q̄ eam tulit vel p̄ superiorē fuerit recusata exceptio trib⁹ casibus. vnus est q̄ excoimunicans non h̄z p̄tatem excoicandi. Alius est q̄ fert̄ excois snia post appellationē legitimā. extra de appel. ad n̄ram p̄sentiam. r̄ de sen. exco. per tuas. 3° est q̄ itollerabilis error patētur p̄tinet in causa.

ut habet in decretali ultimo allegata. Ad p^m in opp^m d^o p^r illud v^obum intelligendum est de lesione quo ad deū & de illo q^o excoicatio nō cōtinet. & q^o excoicatio est iniusta ex cā. Ad 2^m d^o q^o illud d^o cretū intelligēdū est. vel de gramie apud deū. vel q^o intolerabilis error: cōtinet in cā. & si est cā iniusta. nō tū est tollerabilis error. Illud v^obu. se nō absoluti desideret. intelligēdū ē q^o tū ad reatiū q^o tū ad sui reconciliatiōē cū militate ecclesia.

Articulus quartus.

Consequenter querit d. 4. p^r cipali. Et circa

b^runf. 5. p^r v^rz sacerdos pochieal possit excoicare subditos suos. 2° v^rz excoicat^o vel suspēsus possit aliquē excoicare. 3° v^rz aliq^o non sacerdos possit aliquem excoicare. 4° v^rz irregularis possit aliquē excoicare. 5° v^rz iudex delegatus post reuocationes remissionis sibi facte possit aliq^o reuocatio cōmissiois ad eū puenire ponere aliquē excoicare.

¶ Primo oñdo q^o sacerdotes pochieales possint excoicare subditos suos. 1. q. 1. nemo nemo epus. nemo p^rbyter excoicet aliquē aliq^o rē. q^o p^rbyteri parochiales excoicare p^rnt. Itē plebani p^rnt excoicā. c^r d^o off^o ordinarij. Quā ab ecclesia. s; plebani sunt parochiales sacerdotes. q^o pochieales excoicā possunt.

Itē illi p^rnt excoicare q^o habēt p^ratē iudicādi i foro exteriori. s; b^r p^rnt parochiales sacerdotes. c^r de iudicijs. d^o cernim^o. 7. 15. q. 3. nullus ep^oz. 7. c. nullus epus. q^o sacerdotes parochiales excoicare p^rnt. Itē magis ē iudicare in foro cōscie q^o in foro exteriori. sed p^rnt sacerdotes parochiales. q^o sic fm. Contra. 16. q. 2. v^ris in fine. excoicatio d^r macro. ep^o. q^o v^r q^o sacerdotes inferiores excoicare nō p^rnt. Item 11. q. 1. p^ruenit. d^r q^o si q^o s^o quēlibet clericū cām habuerit. ep^om ip^ous adeat. q^o v^r q^o inferior q^o ep^o non sit iudex i foro exteriori ecclesiastico. & ex cōscie q^o tū nec excoicare possit. Rūdeo aliq^o dixerunt: q^o oēs p^rlati ecclesie de iure col excoicare p^rnt. s; ep^o iaz s^o multos p^rscripserit. p^rbyteri autē parochiales p^rlati sunt subditoy suoy. Quā iure col excoicare p^rnt subditos suos nisi in q^o tū s^o eos ep^o p^rscripserit. Alij autē dixerūt solū ep^om nō p^rlatū inferiorē esse iudicem ordinariū in foro exteriori. & fm b^r d^o est simplices sacerdotes nō posse excoicare nisi in aliq^o casibus rōne p^rsuetudinis approbare. q^o credo esse v^rz. q^o ille q^o excoicat d^r iurisdictionē h^re in foro exteriori q^o sic d^r. 1. q. 1. nemo. Nullus d^r excoicare aliq^o cā p^rbet p^rter q^o ecclesiastici canones b^r fieri inderent.

Rū autē q^ore p^rnt excoicare rōne p^rsuetudinis est. q^o p^rsuetudo dat iurisdictionē. 9. q. 3. p^rquestus in textu & i glo. & c^r de arbitris. dilecti. Rū d^r est autē q^o excoicāt parochianos suos p^rmittētes furtū vel rapinam i gnāli. Dicēdo sic. Excoico illū q^o talē rem furatus est vel rapuit. Abbates autē potēte ordinaria excoicare p^rnt subditos suos. q^o eoy ē ordinar^o iudex i vtroq^o foro. p^riores et excoicare p^rnt c^r de maiori. & obedi. cum in ecclesijs. Archidiaconi et d^r mā dato ep^o c^r de off^o archidiaconi. Archidia. in ter. & i glo. vel de antiqua & approbata p^rsuetudie. c^r d^r off^o. archidia. c. j. Ad tria p^rma ad p^rtem p^rma d^r

q^o illa iura intelligēda sunt in casib^o aliq^obus & modo p^rcessis simplicib^o sacerdotib^o. vel a iure. vel a consuetudine. vel ab hoie. Ad 4^m d^o q^o q^o sit ma ius iudicare i foro p^rscie q^o i foro exteriori. nō tū tanta foll. nicas exteriori requir. requir autē illa solēntas v^r diligēt^o a iudicio cūm scāq^o p^ris cancaf. Ar^o ad p^rtem aliam p^rcedūt de excoicatione q^o fert p^rate ordinaria de iure cōmuni.

Secundo queritur vtrum sacerdos suspensus vel excoicatus possit excoicare. Et v^r q^o sic.

q^o retinet p^ratem & iurisdictionē. Itē p^ricere pōt eoy p^r q^o ma ius est. Contra. 24. q. 1. audiuimus excoicat^o te excoicare nō potuit. Itē eadē q^ode. miramur excoicati iudices esse nō p^rnt. sed nullus excoicare pōt nisi iudex ordinari^o. v^r delegatus. q^o excoicatus excoicare nō pōt. Rūdeo ad excoicādū & absolūēdū requir^o p^ras iurisdictionis libera. excoicatur autē & si p^ratē iurisdictionis h^reat. non tū h^ream liberā sed ligatā. q^o nō h^r executionē. & id excoicare nō pōt nec absoluere. de suspēso autē diffi guēdū est v^r distinguit gl. 24. q. 1. Audiuimus. q^o aut est suspensus ab officio. s; nō ab executione iurisdictionis. aut eoduerfo. aut ab vtroq^o. p^r modo nō posset celebrare diuina. & tū posset excoicare. 2° modo non posset excoicare sed posset celebrare. sed 3° modo suspensus neutri pōt de iure. Ad p^r solutū est ex dicitis in q^onc. Ad 2^m d^o q^o nō est sile. q^o p^ricere ē actus p^ratis fundate sup^r caractere sacerdotalē sol uendi q^o per hoicm auferrī non pōt. sed p^ras ligādi vtra hoc requir iurisdictionem q^o p^r hoicm auferrī pōt vel suspendi.

Tercio queritur vtrum non sacerdos possit aliquē excoicare. Et v^r q^o nō. q^o non h^r p^ratē clauū. sed

ligare & soluere ē act^o p^ratis clauū. cū q^o excoicatio sit ligatio q^o dā. nō sacerdos nō pōt excoicare. Itē nō sacerdos nō pōt ligare nec soluere in foro p^rnic. cū s; q^o ad ligādū & solūēdū in foro exteriori requir maior solēntas q^o i foro p^rnic. & excoicare sit ligare in foro exteriori nō sacerdotes nō p^rnt excoicare. Contra elect^o in ep^om & p^rfirmat^o aliq^o sit sacerdos pōt excoicare. suspēdere. iter dicit. c^r de electide. trāmissā.

Itē elect^o in abbate & p^rfirmat^o. etiā si nō sit sacerdos pōt excoicare monachos suos. si ep^o 3° cū humilitate ac deuotide sicut p^ruenit requir^o. non vult eū ordiare nec bā dicit. Ar^o ad b^r c^r de supplē. neq^o gētia p^rlatoy. Statutum. Rūdeo q^o excoicā ac tus ē p^ratis iurisdictionis i exteriori foro. Quā oī b^rici talē iurisdictionē ordinariā vel delegatā inest p^rat excoicādi. p^ratē autē p^rdicte iurisdictionis pōt h^re nō sacerdos. & ideo aliq^o non sacerdos excoicā pōt. si cut bene pbant iura ad p^rtem secūdam allegatay.

Ad p^r in opp^m d^o q^o ligare & soluere in foro exteriori non est actus potestatis clauium p^rue loquēdo de clauium potestate que a domino datur in ordine sacerdotali. sed sibi accidit. Unde potestates clauium possunt habere sacerdotes sine potestate iurisdictionis p^rdicte & iurisdictioni haberi sine p^rdicte potestate. & ideo aliqui sunt sacerdotes q^o non possunt excommunicare. & aliqui non sacerdotes qui possunt excommunicare. Ad 2^m dicēdū q^o ad actum ligandi & soluendi in foro penitentie requiritur potestas clauium que fundatur i caractere sa

cerdotali quam impossibile est habere et non esse sacerdotem.

q **Quarto queritur** ^{utrum irregularis possit aliquē excoicare.} Et vñ q nō. Illud q̄ deicit hōnem a statu p̄latōis p̄hibet eū posse excoicare q̄ sunt iurisdictionis. q̄ ois hōis sup̄ aliquē iurisdictionem aliquo mō q̄ ad h̄ ei p̄lat̄. sed excoicare p̄sup̄dit in excoicante iurisdictionē sup̄ illū quē excoicat. cū ḡ irregularitas deiciat hōiem a statu p̄latōis. vt p̄bati p̄t p̄ illud q̄ habet et d̄ etate. et q̄li. ordi. c. j. et de electōe. cū in cūctis vñ q̄ irregularis excoicat nō p̄t. Itē suspēsus excoicare nō p̄t. q̄ p̄o p̄ b. q̄ nō p̄t eligere. et d̄ p̄ue. cū dilec. et d̄ elec. cū inf. R. senioz. s̄ ois irreglaris est suspēsus. ḡ irregularis excoicat nō p̄t. Itē ifames nullū excoicat p̄t. q̄ ifamiz p̄sonis act̄ legitimi sunt penit̄ iter dei. ar̄ ad b̄ et de testib̄. Testis in glo. et d̄ excessib̄ p̄lator. iter dilec̄. et d̄ pur. canonica. iter sollicitudines. i glo. s̄ p̄lat̄ q̄ p̄ suā culpā efficit irregularis in famis est. 6. q. j. Dis vō. ḡ nullū p̄t excoicare. Cōtra abbas excoicare p̄t. s̄ irreglaris p̄t assumi in abbate tpe necit̄is. et d̄ etate et q̄li. ordi. Tūā. ḡ irregularis excoicat p̄t. Itē ueniēt̄ est q̄ cleric̄ irregularis possit excoicat̄ q̄ laic̄. sed laic̄ excoicat̄ p̄t ex superioris p̄cessidē. 79. di. Si q̄ pecunia. ḡ elicus irregularis p̄t excoicat̄. Rūdeo q̄ p̄lat̄ sc̄us irregularis. aut fact̄ ē irregularis sine c̄pa sua. aut p̄ culpā suā. Si p̄mo mō tal̄ irregularitas nō d̄ ip̄s deicere a sue p̄latōis statu. et d̄ etate. et q̄li. ordi. c. j. i glo. et ar̄ ad b̄. i. de cle. eḡ. c. illud. Affictio. n. affictio addēda nō est. et p̄lat̄ sic fact̄ irregularis excoicat̄ p̄t ea q̄ sunt iurisdictionis. Cū excoicat̄ p̄t. sed nō d̄ excoicare ea q̄ sunt ordis. Cū nec celeb̄. af. nec ab soluere i foro p̄nie d̄. nec alia sacra ministrare. baptismo excepto. q̄ licitū ē cuiuslib̄ i casu necit̄is ministrare. baptizare tñ nō d̄. sollemn̄. q̄ sic baptizare nō p̄tinet nisi ad sacerdotes potētes libere excoicat̄ sacroz̄ amministrazione. Si aut̄ fact̄ est irregularis p̄ culpā suā p̄ tali irregularitate deic̄i d̄ a p̄latōis statu. q̄ tñ ab illo statu nō ē deic̄t̄ ip̄so iure an̄ q̄ d̄ sc̄ial̄ p̄ p̄niam p̄t excoicare. cū. n. suspensio sit pena magna exēdēda non ē nisi ad casus exp̄ssos in iure vel ad filēs. nō aut̄ iuenis in iur̄ positū tales esse suspēsus ab his q̄ sunt iurisdictionis. irregularitas. n. n̄ vñ suspēdere irregularē nisi ab executōe eoz̄ q̄ sūt ordinis nisi sit d̄cta p̄ talē casum q̄ p̄uat̄ irreglaris p̄uilio clericali. vel q̄ fact̄ ē ifamis. cleric̄. n. non ordiat̄ si sit official̄ excoicat̄ p̄t. p̄lat̄ tñ irreglaris postq̄ a suo statu deic̄t̄ ē excoicat̄ non p̄t nec ab soluere. Ad p̄m̄ d̄ q̄ ille decretales allegare intelligēde sunt d̄ illo q̄ fact̄ est irregularis p̄ culpā suā. Ad 2̄m̄ d̄ q̄ suspēsus ab executōe eoz̄ q̄ sūt ordinis tñ excoicare p̄t. q̄ p̄t excoicare ea q̄ sunt iurisdictionis sed suspēsus a iurisdictione excoicare nō p̄t. nec et p̄bēdas dare. et de p̄cel. p̄sby. q̄ diuersitatē. nō ois aut̄ irreglaris suspensio est ab executōe eoz̄ q̄ sūt iurisdictionis. Quis ois irregularis suspensio sit ab executōe eoz̄ q̄ sūt ordinis. Vel p̄t dici fm̄ alios q̄ maioz̄ argumēti intelligēda ē de suspēso ab hoie. n̄ a iure tñ. et sic intelligunt̄ decretales allegare ad p̄bationē ei. irregularis aut̄ suspēsus est a iure. id̄ ut q̄re plus punis suspēsus ab hoie q̄ a iure tñ ē. q̄ q̄ p̄tēnit iudicis p̄ceptū q̄ ē factū legis auctoritate si

mul p̄tēnit legē aiatam et inaiatā. minister. n. legis quodā mō leuata est. lex. aut̄ scripta est inaiata. et id̄ m̄ agit̄ cū lege q̄ cū m̄stro legis. et p̄terea vñ vna effiacī mouet̄ q̄ scriptura tñ. Ad 3̄m̄ d̄ q̄ ifames excoicat̄ p̄t loquēdo d̄ illis q̄ egerūt p̄nias de culpa p̄ qua icurrerāt infamiā. minor argumēti nō ē vñ vera. fact̄. n. irregularis q̄ celeb̄auit excoicatus p̄ quādā ignoz̄iā crassiz. vel q̄ iuris p̄tia nō hēbat nō est ifamis postq̄ ab excoicatōe ab solut̄ est. et irregularitate remanēte. si egit̄ p̄niam de b̄ q̄ celeb̄auit excoicat̄. d̄r. n. 6. q. j. ois vō. in glo. q̄ ifamia d̄cta ex snia excoicatōis tollit̄ p̄ absolūtionē. s̄le et h̄. 4. q. j. c. j. in textu et i glo. Infamia ē canonica quā icurrit̄ p̄ b̄ q̄ celeb̄auit excoicatus tollit̄ p̄ p̄niam. 6. q. j. illi q̄ in text. et exp̄ssus i glo. Ad p̄m̄ ad p̄tescōam p̄t dici q̄ illud q̄ ibi d̄r̄ disp̄satiue intelligit̄ fm̄ q̄ dicit̄ q̄dā glo. ibidē. Ad 2̄m̄ d̄ q̄ illud q̄ in illo decreto d̄r̄ de laico intelligēdū est i sp̄ali casu. s̄ inuoz̄e aplice se. sed q̄. 16. di. c. j. d̄r̄. q̄ de reb̄ eccl̄iasticis nō legis aliqui laicis d̄i sponēdi attributa facultas. id̄ alit̄ dici p̄t fm̄ glo. ibidē q̄ illa v̄ba decreti liceat̄ cardinalib̄ et alijs clericis timētib̄ deū et laicis inuoz̄e anathematizare et humano auxilio ab aplica sede pellere referenda sunt singula singulis. sic liceat̄ clericis anathematizare et a laicis humano auxilio ab apostolica sede pellere.

q **Quinto queritur** ^{utrum iudex delegatus post reuocationē cōmissionis sibi facte possit an̄ q̄ reuocatio cōmissionis ad eū puenire potuerit aliquē excoicare.} Rūdeo q̄ sic. q̄ an̄ q̄ ad eū reuocatio cōmissionis pueniat manet̄ penes eū p̄t̄s q̄ sibi fuerat cōmissa. et d̄ p̄eur. Auditis. i glo. n. d̄r̄ q̄ i iudice tenet̄ q̄ facit. donec intelligit̄ iurisdictionē reuocari. et ar̄ ad b̄ et de appel. et d̄r̄ debet̄ honor. Ibi. n. d̄r̄ q̄ si q̄s corā idoneo iudice cōuenit̄ aduersariuz̄ et ille dicat̄ q̄ ad sup̄iorē iudicē nūciū desiliauerit. aut̄ lras ipetrauerit ab eodē nūbilo min̄ iudex ille in eā p̄t̄ p̄cedere an̄ q̄ ille lre delegato fuerint assignare. Et vt dicit̄ q̄dā glo. ibidē p̄ h̄c̄ decretalē correctā ff̄ illa iura. s̄. e. t. meminim̄. et. c. ad b̄ sicut̄. s̄. d̄ off̄o dele. cū cā. aliq̄ tñ vt q̄ illa iura cū isto cōcordari p̄t si curial̄ exponatur. Alij aut̄ pbabil̄ respondēt ad q̄nē p̄ d̄iustionē dicētes q̄ aut̄ ille q̄ reuocet̄ cōmissionē itēdit̄ et exp̄mit̄ q̄ sit irritū et ināe qe qd̄ ext̄ic p̄ delegatū fuerit attētarū. aut non. si p̄mo mō. non tenebit̄ snia lata postea a delegato. si nō te nebit̄ snia. vt. s̄. in q̄nē dictū est.

Articulus quintus.

Consequenter querit̄ de. s̄. p̄n̄ capitali. Et circa hoc querunt. 5̄. p̄ v̄trum superior possit excoicari ab inferiori. 2̄ v̄trum excoicat̄ possit excoimunicari. 3̄ v̄trum coitas possit excoicari. 4̄ v̄trum mortuus possit excoicari. 5̄ v̄trum habēs puilegiū q̄ nō potest excoicari possit excoicari.

Primo ostendo q̄ sup̄ior p̄t excoicari ab inferiori. Ipsi ad Gal. 1. Licet nos aut̄ agel̄ d̄ celo euāgelizet̄ vob̄ p̄ter q̄ q̄ euāgelizauim̄ vob̄ anathēa sit. s̄ aplis erat

Inferior: quolibet angelo. q: de Jo. bap. dī Math. ij. qui minor est in rego celoz maior est illo. ḡ superior pōt excoīcari ab inferiori. Itē capellanus q est inferior: epō pōt ipm absoluerē in foro pnie & ēt ligare. ḡ sūl in foro exteriori vt vī. Cōtra vt bitū est in pcedēti qdne excoīcare est act^o p̄tatis iurisdictionis sed inferior in superiorē talē p̄tātē nō hz. Rūdeo qdū qz hz p̄tātē iurisdictionis sup aliū in b̄ superior est illo. s; nullus est superior sibi eqū nec suo superiori. ḡ nullus hz p̄tātē iurisdictionis cui^o act^o est excoīcare sup sibi equalē. nec sup suū superiorē. & id q̄uis homo possit facere q̄re debeat excoīcari. n̄ nullus pōt excoīcare sibi eq̄lem. nec suū superiorē. Ad p^m in opp^m dō q apls p illud v̄bū non intēdebat excoīcare āgelum absolute. nec ēt sub hac p̄ditōne si euāgelizaret s̄rium huic qd apls euāgelizabat. q: si angelus q non peccauit peccaret nō subesset foro ecclie militantis. sic nec illi qui peccauerūt. sed intēdebat dicere apostolus q si angelus euāgelizaret ḡ illud quod euāgelizauerat nō crederet ei. sed malediceret. Uñ ibi accipit anathema p p̄ditione seu maledictōe. anathematizare. n. vno mō idē est qd maledicere. & apostolo licuit maledicere angelo sub illa p̄ditione quam apposuit. q: si ponat p impossibile q angelus bonus peccaret dignus esset maledictōe. Ad 2^m dō q capellan^o q̄uis possit episcopum absoluerē p p̄tātē ex p̄missione acceptaz. vī ab epō vel superiori suo qua p̄tātē accepta in foro penitētie superior est epō. q: in tali foro peccū hoīem inferiorē p̄stituit. In foro n̄ exteriori capellanus etiā ex p̄missione ep̄i non possit ipm episcopum ligā vī soluerē q̄uis hoc possit ex p̄missione pape vel eius legari. peccū. n. nō sic p̄stituit hoīem inferiorē in foro exteriori sic interiori.

Secundo queritur vtrum excoīcatus possit excoīcari. Et vī q nō. apls. j. Cor. 5°. qd ad nos de his q foris sunt iudicare. Sed excoīcatus iam ē ex eccliam. ḡ ecclia nō pōt illū iudicare. & ex p̄nti nec excoīcare. Item p excoīcationē homo ēt coionez eccliam sicut ei. sed ei^o nō pōt ei. ergo nec excoīcatus excoīcari. Contra excoīcat^o p vna cā pōt adhuc excoīcari p alia. et de sen. exco. lū p cā. qd v̄z nō esset nisi excoīcat^o adhuc possz excoīcari. Rūdeo q excoīcatus pōt excoīcari. sic. n. xpianus p p̄m peccū mortale a deo sepat. & p^m plus eldaz. & sic deiceps. Sic hō p p̄mā excoīcationē a coione ecclie sepat. & psequētes excoīcandēs ampli^o eldaz. Ad p^m in opp^m dō q apls ibiloquit de his q ita foris sunt q nunq̄ irauerūt vt pagani & indei q nūq̄ sacm̄ baptismi p qd intral in eccliaz sumpserūt. Ad 2^m dō q q̄uis reiect^o nō possit ei. potest tū ampli^o elongari.

Tercio queritur vtrū coitas possit excoīcari. Et vī q sic. q: si caput pōt excoīcari. multo fortius & cōpus cū caput p̄m̄eat corpi. Sed p̄nceps q ē caput cōitatis pōt excoīcari. dī. n. decre. 96. di. Duo q b̄tus Ambro. Theodosiū magnū impatorem excoīcans ab ecclia exclusit. ḡ multo fortius coitas pōt excoīcari. Itēz tota coitas pōt esse in culpa p q̄ excoīcatio ferēda est. sed quos attigere pōt cā. attigeri pōt effect^o. ḡ coitas pōt excoīcari. Itē pōt iteridici. ḡ a simili excoīcari. Cōtra glo. sup illud Mathe.

13°. Inimicus homo hoc fecit. multitudo nō est excoīcanda nec p̄nceps populi. Item decre. di. 44. Cōmestitides. leuissimis & instantissimis amonitionib^o multitudo tangat. sed excoīcatō nō est amonitio leuissima. sed pena grauissima. ḡ multitudo nō est excoīcāda. Rūdeo q coitatem nō debeat excoīcari certū est. et de sen. exco. Romana ecclia. s. vult. vbi dī sic. In vniuersitate vel collegiū pferri excoīcatis sniam penitus pbibem^o volentes aiarum vitare piculum qd erinde seq^o possz. cū nō nunq̄ ptingeret inortof etiā huiusmodi snia irretiri. D; vtrum si feras snia teneat. dixerūt qdā q sic. q: mltā ḡ pbibitōdes sūt q̄ facta tenēt. q̄uis ḡ pbibitōdes faciēs grauit peccet. Alij respiciētes non tñ. a. a. v. ba. sed ēt p̄ncipalr ad itētionē p̄stituetis q̄ p̄ncipalr ē p̄siderāda. l. de legib^o. l. 2. dicūt & bene. q snia si feras in coitate nō tenet. si. n. teneret p hāc p̄stiturōnem nō caueret aliaz piculo q institutio intrare intendit. Ad p^m in opp^m dō q q̄uis p̄nceps sit caput coitatis. n̄ magis pōt caueri piculum ligatōis inortof. cū solus p̄nceps excoīcat q̄ si excoīcatur coitas. Ad 2^m dō q q̄uis possibile est oēs de vna coitate p̄misse crimē p quo ferēda est excoīcatō. B tū raro ptingit. ad ea vō que frequēter accidūt iura aptant. Ad p^m in opp^m ad ptem alia dō q illa gl. q̄stū ad h qd dī p̄ncipē non esse excoīcandū itelli genda est sic q non d; excoīmunicari nisi p̄o grauis simis causis.

Quarto queritur vtrū mortu^o possit excoīcari. Et vī q nō. et de snia exco. Cū medicinal. dī q excoīmunicatio d; ēt medicinal. s; non pōt ēt medicinal mortuo. ḡ mortu^o nō pōt excoīcari. Item. 24. q. 2. Dānatōis dī q viuētes nō mortuos solueri possunt vī ligat. Cōtra. 24. q. 2. Sane p̄serf. h̄ q̄ heretici & scismatici illi quoz scripta heresim p̄tinent post mortē sūt excoīcādi. Itē si alijs mādet alicui subdito suo vt occidat clericū Lutiū & mortuū anq̄ mādatari^o exequat mādatū post mortē mādatantis. mādatari^o mādatū exeq̄. mādas carere d; eccliaistica sepultura. si efficacit nō reuocauit mādatū re i reglral. ita q ad mādatariū r̄uocatio p̄uenerit. s; n̄ deberet p̄uari sepultura p occaside illi clericū occisi post mortē nisi p h̄cūteret excoīcationē iā mortu^o q: viuens p̄o hoc excoīmunicatōne non incurrit. cum mortuus fuerit ante factum. ergo aliquis post mortem potest incurere excoīmunicatōnis sentētiā. Rūdeo q excoīmunicari possunt homines post mortē. i. heretici & scismatici. & qui hereticū p̄stitunt heredes. 24. q. 2. Sane p̄serf. & illi qui se ipsos voluntarie occidunt. 23. q. 5°. placuit. & hi excoīmunicātur. non quia illa excoīmunicatio sit illis pena vel medicina. sed in detestationem criminis ad terrorem aliorū. Unde huiusmodi quo ad hoc est alijs medicina. & sic patet solutio ad primū in oppositum. Ad 2^m pater solutio per illud quod in eodem decreto immediate subiūgitur. post verbum enim allegatum dicis. verum. hoc non est de omni crimine intelligendū. sunt. n. quedam de quibus etiam post mortem accusari quilibz vī damnari veluti heresim. Ad argumentum scdm̄ ad partem scdm̄ dicunt aliqui q verum concludit. Alij dicunt q talis excoīmunicatōnis non est. & tamen si peccatum suum fuit notorium. & in fine

a papa sit excoicatus maiori excoicatioe. Rñdeo q̄ aliqs potest dici excoicatus a papa. vel q̄ excoicatus est a iure qd̄ papa p̄didit. t̄ cu' absolōe sibi sp̄aliter reseruat. vel p̄ aliquā suam ap̄a p̄ gn̄ali ter latā. vel q̄ est a papa excoicatus noiatim p̄cip̄is cui excoicatus a papa. daob' modis p̄mis maiorem excoicationē nō incurrit. s̄ nec participans in loq̄ aela t̄ comestide cū excoicato a papa noiatim. Sed vtrū sciēter cū eo p̄cip̄is in diuinis maiorē excoicati nō incurrat dubiū est. qd̄az. n. dicit q̄ sic. Dē. n. et de sen. excoicandis. Significauit. Clericos q̄ sciēter t̄ sp̄de p̄cipauerūt excoicatis a nobis t̄ ip̄os in officijs receptorū eadē excoicationis suā cum ip̄is nō dabitamus iudici. Alij dicit̄ d̄m̄z t̄ bene in glo. dicit̄ es b̄ debere itelligi q̄m̄ ad p̄uato nem sacroy. vel forte q̄ illi erāt excoicati cū oibus p̄cip̄antib' eis. vel forte q̄ p̄cipauerūt illis excoicatis in eodē crimine. t̄ id eadem suā cum illis fuerūt ligati t̄ remitti debuerūt ad suū excoicatoe adsoluendi. Sed p̄ma opinio pbabilior est. q̄ magis p̄o: dar textu decretalis. t̄ illā tenet d̄ns l̄do. su. in apparatu.

Quarto querit̄ vtz sacerdos recipiens oblatas suorum parochianoy excoicatoz sit excoicat'. Rñdeo sacerdotē recipere oblatas parochianoy suoy excoicatoz duplr p̄t̄ intelligi. Uno mō ita q̄ cū alijs fidelib' eas offerat̄ sacerdoti ad altare. t̄ b̄ oio illicitū est. Alii si sic recipit cū excoicatis p̄ciparet t̄ incurret excoicationē q̄ d̄bitur ex tali p̄cipatide. Alio mō ita q̄ oblatas sibi debitas ab eis repetat vel recipiat. t̄ sic recipiēs t̄ repetēs excoicationē nō incurrit. ab excoicatis. n. exigi p̄t̄ t̄ recipi qd̄ ab eis debet. et d̄ sen. exco. Si vere. t̄ p̄ueniri p̄t̄. q̄uis alios p̄uenire nō possunt. vt die glo. sup̄ decretalē allegatā.

Quinto queritur vtrum aliqs solus sciēs aliquē excoicatū teneat ip̄m vitare. Et v̄ sic. 6. q. 7. Si tñ. si tñ ep̄s alieni sceleris se consciū nouerit q̄d̄m pbare nō p̄t̄ nil p̄ferat. t̄. i. e. c. d̄ q̄ ille q̄d̄m nihil pbare p̄t̄ ep̄s in colone oium p̄ter q̄ ei' q̄ cū reū iudicare p̄manebit. 3. ca. q. e. se. quēti d̄. placuit. placuit vt si q̄ ep̄s die aliquēz sibi soli fuisse p̄fessam atq̄ ille neger nō putet ad in iuriā suā ep̄s p̄tinerē qd̄ illi soli nō credit t̄ si scrupulo p̄prie sciētie se die neganti nolle coicare q̄d̄m excoicato nō coicauerit suus ep̄s eisdē ep̄s ab alijs nō coiceat ep̄s. vt magis cauat ep̄s ne dicat in ali quē qd̄ alijs documētis p̄uincere non p̄t̄. Rñdeo q̄ aliqs solus sciēs aliquē excoicatū cum non teneat vitare in publico. nec d̄z q̄ crimē occultū ab illo q̄ solus scit nō est publicādū. vñ nec ep̄s malā volūtatē inde quā sub cert' iudice sciebat noluit publicare t̄ cū b̄ dicit̄ Joāni sibi in silētio dicit. teneat tñ ip̄m p̄uat̄ vitare nisi b̄ p̄fessionē tñ scierit. t̄ hec distictio satis b̄. et de sen. exco. Cū si ab hoīe. vbi sic d̄ q̄ colone illius q̄ p̄ sacrilega manuū iniectioe i clerici in edictū excoicatis scidit. l̄s denūciat' non sit. debes abstinere nisi forte illud tibi soli pateret in q̄ casu ip̄um p̄uati tñ modo euitabis q̄d̄m ab ecclia tolerat. decretū allegatū ad p̄tem p̄mā itelligi d̄z b̄ euitatione i p̄uato. t̄ aliud allegatū ad sam p̄tem b̄ euitatione in publico.

Articulus septimus.

Consequenter querit̄ de 7. p̄n capali. Et circa

B̄ q̄m̄. 5. p̄ vtz excoicati oib' acti b' legis sint p̄uati. t̄ vtz eis p̄iunc oioes ecclie. 3. vtz oēs q̄ mouunt excoicati p̄uati sint ecclia seplura. 4. vtz excoicatis miori excoicatione tñ possunt d̄ iure p̄ferri ecclia b̄ificia. t̄ vtz b̄ificia i tali statu eis collata possunt licite retinē. 5. vtz excoicat' solēnis baptis̄as vel i foro p̄nle absolūcō sit irregularis.

Primo oñdo q̄ excoicati n̄ sunt p̄uati oib' actib' legis.

excoicati n̄ repellunt a defēsiōe suā i iudicio et d̄ excep. Dilecti filij. d̄z defēdē se i iudicio legitim' act' ē. Itē. 3. q. 7. Infamis. si su' dū p̄uaret lib. ex d̄legatiōe suāz dicit. Quāuis postea i futūre deplussit suā ab eo d̄cā rei iudicare firmitatē b̄z. g. a sili d̄ excoicato q̄ latent excoicat' ē q̄m̄ suāz d̄cā siue sit p̄denatoriā siue absolutoria. Itē et d̄ se. t̄ re iudi. Ad p̄bādū. i. t̄m̄ t̄ i gl. Quicquid facit excoicat' dū excoicat' n̄ credit. valz. 3. excoicatio ab ecclia fidelitū sepat. n. q. x. Audi. d̄z sepat' ab ecclia nullū p̄t̄ actū legitimū exercē. q̄ ois tal' act' requirit coicari oñē cū aliq' mēbro ecclie. ḡ excoicati s̄ ab oib' actib' legis suspēsi. Itē vt sup̄ius b̄t̄ā ē i ecclia si nulla pena maior ē q̄ excoicatio. d̄z b̄ non esset vtz si eis aliq' act' legitimi p̄uenirēt. ḡ ab oib' acti b' legitimis sunt suspēsi. Rñdeo q̄ duplex ē excoicatio. s. minor t̄ maior. excoicati miori excoicatione tñ nō sunt ab oib' actib' legitimis suspēsi. q̄ tal' excoicatio nō sepat a coione fidelitū. s̄ p̄ceptide sacrorū tñ. tñ nō debēt celebrare missas. si tñ celebrant notā irregularitatis nō incurrit. q̄uis grauit peccēt. peccāt ḡ p̄ferendo ecclia sacra. sed ab eis collata v̄tatis non carēt effectū. cū non videant a collatone. sed p̄cipatide sacroy q̄ in sola p̄stitit p̄ceptione remouē. q̄uis etiā non p̄hibeant eligere vel ea que rōne iurisdictionis sibi p̄petunt exercere. si tñ talis elect' fuerit eius est electio irritāda p̄ eo q̄ ad suscepiōne eoy eligi a quoy p̄ceptione a sciis p̄ibus ē p̄uatis. t̄ hec oia p̄dicta ep̄s habent et de clerico exco. Si celebrat. q̄uis etiā denūciare actus sit legitimus. tñ excoicati miori excoicatione ex p̄ticipatione cū excoicato non admittunt ad ip̄m denūcian. tñ esse excoicatū cum ip̄m debuerit euitare. extra de sen. exco. In p̄sentia. Excoicati autem maiori excoicatione ab omnib' actibus legitimis sunt suspēsi. q̄d̄m excoicati creduntur. vel si sunt publice excoicati q̄uis tēpore illo quo actum legitimū de facto exercere non obijciatur eisdem. cum enim posse exercere quēcumq̄ actum legitimū includat aliquam cōmunicationem cum membris ecclie a qua cōmunicatide homo per excoicationem maiorem sepatatur ip̄a excoicatio predicta suspensionem includit. Unde vt superius habitum est iudices esse non p̄t̄. nec accusatores seu denūciatores. 3. q. 4. Inspira. t̄ duobus capitulis sequentibus. admittuntur tamen ad accusandum crimē heresis cuiusmōdi tanta est labes q̄ ad eius accusationē. t̄ ferri aduersus d̄m. t̄ q̄libet criminosi t̄ ifames aduersus quē libz admittunt. t̄. q. 7. p̄sumūt. nec p̄t̄ eligere

nec eligi eis etiā ecclesiastica beneficia conferri nō debent & collata eis nō pnt retinere nisi ex dispensatiōe. et de eli. exco. Postulasti. nō pnt etiā aliquē in iudicium puenire. et de excep. Cuz inter. in fi. & c. Dilecti filij. Ad p^m in opp^m dō q̄ defendere se nō tā vī posse dici actus q̄ passio. Vel pōt dici q̄ hoc excoicari fauor: nō attēdit. sed egas iudicātis cū non debeat claudicare iudicium ac satis vī absurdū. si actorē impugnāte reo defensionis copia denegat. q: sic multoties p̄dēnaret absoluendus. et de excep. Cum iter. Ad 2^m dicit qdam q̄ nō ē simile de suo & excoicatio. q: suus in aliquibus casib⁹ h̄z p̄sonam stan di in di^o sed excoicatus in nullo. Et p̄trea in p̄dicto casu snia sui nō teneret nisi esset a p̄cipe p̄firmata. & sic soluit glo. ibidez. Sed bec snia dura vī. si. n. omnes act⁹ legitimi quos aliqui exercent dum eoz laret excoicatio essent irriti & manes iudicādi. postq̄ eius excoicatio esset detecta multi de statu suo essent incerti. q: aliq̄ sunt plati. aliq̄ h̄nt multa bñficia ecclesiastica. q: latef excoicatio fuerunt absoluti. Et id est alioz snia mitio: & rōnabili or q̄ dicit q̄ in tali casu eoz absolutiōes bñficioz collatiōes tenēt. Quis postea eoz excoicatio fuerit detecta. et de excep. Exceptionem. in glo. & ar^m ad hoc de iure patro. Cōsultatiōibus. nec obstar illud qd̄ dī et de sen. & re. indi. ad pbandū. q: ibi loquitur decre. de publice excoicatio tpe quo sniaz tulit.

Et dicitis p̄ solo ad 3^m. Sciēdum tñ q̄ si latens excoicatus alicui electioni interesset si postea tñ an electi p̄firmationem deregeref ei⁹ excoicatio Quis pp̄ h̄ nō irritaref electio si electus alias habeat sufficiētem numer⁹ vocoz. tñ vor sua reputaref fuisse nulla. Uñ si necia fuit electio ad sufficiēte numerū nō reputabit legitime electus.

Secundo querit ^{is p̄sunt oīones ecclie.} Et videt q̄ sic. ij. q. 3. Et si. qui patient fert iniustam sniam celestē meret coronam. Sed talib⁹ p̄sunt oīones ecclie. Item excoicatio nō est culpa. sed pena. Sed pena q̄ nō est culpa non excludit suffragiū oīonū. sed magis mīam vī inclinare. Item eis pōt dari elemosyna corporalis. ij. q. 3. Quā multos. q̄ a simili & elemosyna spūal qd̄ si esset vox nisi eis p̄desent oīoes ecclie. 3. ij. q. 3. Nemo ep̄oz. anathema est eterne mortis dānato Sz talib⁹ nō p̄sunt oīoes ecclie. Itē illis q̄ nō p̄nt a peccis absolui nō p̄sunt oīoes ecclie. sed excoicari nō p̄nt absolui a peccis q̄ diu sunt excoicari. 2. 4. q. 1. Quicūq; q̄ talib⁹ nō p̄sunt oīones ecclie. Rūdeo q̄ excoicatis minori excoicatiōe tñ p̄sunt oīones ecclie. si nō sit aliud qd̄ obstar. q: talis nō separat a cōione fidelit⁹ & pōt esse in nō hūte peccū mortale. De excoicatis vo maiori excoicatiōe distinguendum ē. q: aut fuerūt excoicari p̄ iniusta cā. aut p̄ iusta. si p̄ iniusta. nō excludunt pp̄ h̄ a suffragiis oīonū ecclie q: talis nō est excoicatus q̄ tñ ad eccliam triūphantem nisi sit aliud qd̄ obstar. nec militās ecclia tales intendit a suffragiis oīonū excludere. Si autē est excoicatus p̄ iusta cā aut penitet & diligentissime absolutionē suā pcurat. parat⁹ facere q̄qd̄ in se est. & p̄ illo statu valēt sibi oīoes ecclie. & q: erit peccū sibi remissum est cui⁹ remissio absoluit q̄ tñ ad iudicium ecclie triūphantis. aut nō penitet. sed in sua obstinatōe p̄sistit. & q̄ diu in illo statu est. Quis aliquo mo

do sibi possint p̄desse oīoes ecclie cum p̄ oīones bonoz diuina mīa voluntatē penitēdi multis inspira uerit sceleratis. tñ lōge minus p̄sunt eis q̄ alijs. q: q̄ tñ ex p̄tē digni sunt vt eis p̄nt. ecclia et ad tales suffragia oīonū excoicatiōe nō sic dirigit sic ad alios. ij. q. 3. Quicūq; intra. oīo aut ceteris parib⁹ magis p̄desit illis ad quos spūal⁹ & directi⁹ dirigit q̄ alijs. Et id h̄nt dī q̄ excoicatiō ē pena dāni & ceteris parib⁹ plus pōt diabolus sup̄ eū q̄ sup̄ nō excoicatus. Et bec ē rō quare p̄ excoicatiōe dī excoicatus tradit Sathān. Uñ Apo. 1. Cor. 5. Iudicanti buiusmodi hoīem tradere Sathāe rē. 7. ij. q. 3. Audi. Ad p^m p̄ solo ex deis. Ad 2^m dō q̄ Quis excoicatio nō sit culpa sed pena. tñ nō nisi p̄ culpa mortali dō infligi.

Ad 3^m dō q̄ p̄sona singularis pōt orare p̄ excoicatio vt deus eū ad bonū statū reducat. Et id nō ē mirum si sibi pōt dari elemosyna corporalis. eis tamē nō dō dari ecclesiasticum stipendium. vt dicit glo. su p̄ allegatum decretum. Ad ar^m ad ptem aliam p̄ solo quid dō ex deis in corpe qōnis.

Tertio queritur ^{vtum oēs qui moriunt excoicati p̄uandi sint ecclesiastica sepultura.} Rū^o. q̄ sic maxime excoicati maiori excoicatiōe. q: vt dī ij. q. 3. q̄ h̄z intra. q̄ buscuq; viuis nō excoicantim⁹ nec mortuis cōicare debem⁹. idē. 2. 4. q. 2. de cōione. & et de puile. ad b̄ in glo. dī q̄ cōicādo eis i morte iciderūt i excoicatiōe. & si tales i cimiterio fuerunt sepulti ide debēt eijci. vt habet. e. c. qd̄ est intelligēdū si ossa eoz potuerit discerni ab ossib⁹ fidelitū. alias nō. q: minus malū est vt i cimiterio remaneat ossa excoicatorū q̄ ide eijciant ossa alioz. nec post mortē absolui excoicatiōe debēt si i snia obstinatōe p̄siterit vsq; ad mortē iclusine. & sic intelligitur illud. 2. 4. q. 2. legat. vbi dī q̄ ip̄s in ligatione defunctum misq; dixit eē solnēdū. si tñ an mortē absolutōnem deuote petijt & eā hēre nō potuit. si h̄ p̄siterit post mortē pōt absolui ab eadē qōne. nec q̄ q̄ m̄i fesse et excoicatis maiori excoicatiōe p̄eta p̄ participationē cum notorie excoicatis maiori excoicatiōe negāda est ecclesiastica sepultura fm̄ Doffred. & Doshi. & Raimūdum q̄ p̄firmat p̄ illud qd̄ habet 2. 4. q. 2. illo. c. Sane qd̄ sup̄.

Quarto queritur ^{vtum excoicatis minori excoicatiōe tñ possint p̄ferri de iure ecclesiastica bñficia.} Et vtrū bñficia in tali statu eis collata possint licite retinere. & oīdo q̄ non. et d̄ clerico. exco. m. Si celebret. dī q̄ talis nō pōt eligi p̄ eo q̄ ad susceptionē eoz eligif. a quoz p̄ceptiōe a seīs p̄ibus ē p̄uatis. sed ad b̄ dat clerico ecclesiasticū bñficiū vt sacm̄ ordinis suscipiat. & minister sit in amīnistratiōe alioz sacroz. q̄ vī q̄ minori excoicatiōe excoicato. ecclesiasticum bñficiū p̄ferri d̄ iure non possit. 3. e. ri. postulasti. dī de illis excoicatis q̄b⁹ ecclesiastica bñficia p̄ferri nō p̄nt q̄ cum eis cōicari nō dō. sed excoicatis minori excoicatiōe l̄ cōicare. q̄ videt q̄ h̄ solum intelligi debeat d̄ excoicatis excoicatiōe maiori. Rūdeo q̄ due sunt sp̄s minoris excoicatiōis. vna que excludit a sacramētis tñ q̄ vt frequentius p̄trahitur a iure. s. per participatiōnem cum excoicato excoicatiōe maiori. extra de sen. exco. Super. quandoq; infligitur ab homine. per sniam. 3. q. 1. c. 2. Alia est sp̄s minoris excois

que non contrahitur a iure, sed infligit ab homine
 nisi sepat a colone fidelium aliquorum et non sacerdotum. 5.
 q. 2. p. i. r. q. 4. in loco. r. 18. di. placuit ut quoties
 cuq. r. 25. di. quorundam. r. 58. di. Si qd de alterius.
 Sed in istis iuribus multa extēdit nomē excoicatio-
 nis, quacūq. aut istarū minorū excoicationum cler-
 icus sit excoicatus. si in eo nō est aliud qd obstat si
 bi pōt sūm aliquorū opinionē eccliaicū bñficiū con-
 ferri, qd nō p electionē habet. r illud pōt licite reti-
 nere. q: b nō inenit in iure pōbitū. r p̄trea illa in-
 ra q̄ pōbit excoicatis eccliaicā bñficiā p̄ferri ex-
 p̄esse loquimur de excoicatis excoicatione maiorū.
 nullā penitus mētionē faciētia. quo ad b̄ de excoi-
 catis excoicatio minorū. ut patet in decre. alle. ad
 partē scđam. i. tex. r in glo. r p̄ illud qd d̄r eē d̄ erate
 r quali. ordi. cū bone. Aliis autē v̄r d̄r q̄ sic electō
 excoicari minorū excoicatioe q̄ excludit a facris nō
 est irrita ipso iure. s; irritāda. eē de cleri. excoicatio
 celebrat. si celebrat. sic q̄uis collatio bñficiū ecclia-
 stici facta tali nō sit irrita ipso iure. nō est irritāda. si
 p̄bati pōt i iure q̄ tpe collatiois sibi sacre erat excoi-
 catus excoicatione minorū. tal. n. collatio est alquo
 modo electio. cū. n. ep̄s dat alicui clerico aliquod
 bñficiū eccliaicū iter mltos eligit ipm ad illud bñ-
 ficiū. Unus. n. breuiter pōt eligere aliq̄n de mltis
 cū illi vni illa p̄tās est p̄cessa seu collata. r v̄r q̄ ille
 q̄ sc̄iēter tali p̄tati sit p̄natus ipso iure. hac vice illi
 bñficiū collatioe. q: sc̄iēter eligentes talē p̄nati sunt
 iure eligēdi hac vice. eē de cleri. exco. mi. Si cele-
 brat. in glo. r ar̄m ad b. 3. de electioe. cū i cūctis. rē.
 scriptū est in fine. Qui vult tenere opinionē pri-
 mā pōt dicere ad ar̄m ad partē p̄mā dicēdo q̄ nō ē.
 s; de adeptioe bñficiū eccliaicū p electionē. r de
 adeptioe simplicis bñficiū eccliaicū p collationē. i
 p̄mā. n. adeptioe eo q̄ modus adipiscēdi ē sollēniō
 r bñficiū sic adeptū quo ad b̄ est digni. r honorabi-
 liss. id in adipiscēte requiritur dignitas maior
 r idoneitas. Qui vult tenere opinionē scđam q̄ mi-
 bi magis placet pōt d̄r ad ar̄m ad partē scđam. q̄
 illa decre. loquit nisi de illis excoicatis q̄bus colla-
 tio bñficiū eccliaicū scā nulla ē ipso iure. r soli tales
 sunt illi q̄ sunt excoicati maiorū excoicatioe.

Quinto queritur ^{utrum excoicatio}
 maiorū excoicatio
 ne sollēniter baptizās sit irregularis. Et v̄r
 q̄ nō. ij. q. 3. Digs ep̄s in p̄cilio. Si qd ep̄s in p̄-
 cilio excoicatus fuerit. sine p̄sbyter aut diacon^a suo
 ep̄o. r post excoicationē p̄m̄pserit facere oblatio-
 nem vel vesptinū vel matutinū sacrificiū q̄si in of-
 ficio suo agere sic p̄us. nō liceat ei. nec in alio p̄cilio
 spē recōciliatiois h̄re. cū q̄ b nō fiat mētio nisi d̄ offd
 ecclie. v̄r q̄ am̄istrās sacm̄ baptismi excoicatus
 irregularitatē nō incurrat. Lōtra eadē qōne. Si qd
 ep̄s dānat. Si qd ep̄s dānat a synodo. vel si p̄sbyr
 vel diacon^a a suo ep̄o r ausi fuerit aliqd de misterio
 sacro p̄rigere. nullo mō liceat eis nec i illa nec i alia
 syno^o spē restitutiois. aut locū satisfactiois h̄re. sed
 sollēniter baptizare est misterii sacm̄. q̄ excoicati il-
 lud exerceōtes irregularitatē incurrūt. R̄ideo q̄ q̄s
 uis aliq̄ dixerit tales irregulares nō esse. r illā penā
 nō extēdi nisi ad excoicatos celebrātes r eccliaz of-
 ficiātes ut p̄us in faciēdo offm̄ diurnū r vesptinū.
 nō in b̄nō acquiesco eis. sed p̄cedo excoicatu maiorū
 excoicatioe sollēniter baptizantē. si de sua excoica-

tionē non h̄z pbabilem ignoantia. q̄ v̄r d̄r eē de cleri.
 ex. mi. aplice. excusat icurrere irregularitatē. q: cū
 ois excoicatus excoicatioe maiorū sit suspēsus ab
 oia cū legitio. ut visum ē. p̄tat euz eē suspēsus ab
 excoicatioe sacerdotale officij. ad sacerdotale aut offm̄
 p̄inet sollēniter baptizare. cū q̄ trāsgredi seu viola-
 re saltē sollēniter suspēsiōne a sacerdotale offd. r ab
 excoicatioe cuiuslibet ordinis saltē loquēdo de ordie
 sacro irregularitatē iducat. ut b̄r eē de sen. r re. iu-
 di. cū eterni. p̄cedēdū v̄r q̄ excoicatus sollēniter ba-
 ptizās r in foro p̄nie absolūes sit irregularis. p̄do
 hac ēr p̄clusionē. v̄r facere illud qd d̄r. di. 28. p̄sbyr
 tex. r eē de cleri. ex. mi. Si qd p̄sbyter. r. j. de sen.
 exco. Cū medicinal. in gl. sup illud. Irregularitatē
 nō effugiēt. vbi d̄r. q̄ b̄ est v̄r in quocūq. offd diu-
 no r hōis diuinis cantandis officiādo eccliam. r
 facris p̄ferēdis. ille etiā irregularis est qui cregitur
 offm̄ alicui^o ordinis que nō h̄z ac si illi ordinē habe-
 ret r ei rōne ordinis liceret. eē de cleri. nō ordi. mi.
 p̄ totū. si tū excoicatus baptizaret nō sollēnē v̄r faciūt
 vetule in casu necessitatis. aut diceret eplam̄ aut
 euāgelii nō sollēniter. nō pp b̄ irregularis esset r vo-
 co sollēniter legere eplam̄ legere eā in ecclia i vesti-
 mētis subdiaconi ac si subdiacon^o esset. v̄r etiā ali-
 q̄bus r pbabilr q̄ si excoicatus eē eccliaz dicat horas
 suas officiādo populū in exercitu vel i nauī irregu-
 laritatem h̄bit. si tū dicat. horas suas. cū vno socio
 v̄r plurib^o non tū officiādo eccliam vel p̄p̄m̄ irregu-
 laritatem non h̄bit. v̄r tū q̄busdā q̄ d̄z sup̄primere
 v̄ba ista. d̄is vobiscū. r loco hui^o dicere. d̄ne exan-
 di osonē meā. si tū mēsam b̄ndicāt nō pp b̄ irregula-
 ris est. q: ut d̄r. eē de sen. ex. Cū medicinal in glo.
 nō v̄r q̄ pena ista ad b̄ extēdi debeat. Ad ar̄m i op
 p̄m̄ d̄r q̄ r si ibi nō exp̄mas aliqd de administratioe
 aliorū sacrorū a sacro altaris. nō b̄ exp̄m̄ in plibus
 alijs iurib^o all. Sed nūqd excoicatus sc̄iēter in foro
 p̄nie absolūes h̄bit irregularitatē. v̄r aliq̄bus q̄ sic.
 q: sic absolūere p̄tiet ad sacerdotale offm̄. r p̄trea
 excoicatus maiorū excoicatioe sc̄iēter administrās
 sacm̄ extreme vnctiois irregularitatē h̄bit. r sic v̄r
 d̄r de alijs sacris. Alij autē dicūt d̄riū. q: nō licet
 in iure exp̄sum q̄ excoicatus maiorū excoicatioe i fo-
 ro p̄nie absolūes h̄bat p̄ b̄ irregularitatē. r sic d̄r. de
 pe. di. j. 8. p̄enc. pene legā i p̄treatioe mollitēde
 sunt potius q̄ nimis exasperāde. p̄trea tal ab-
 solutio nō sit cū sollēnitate. r v̄r eis q̄ trāsgredi nō
 sollēniter suspēsiōne ab ordinis excoicatioe irregu-
 laritatē non iducit. r pp b̄ d̄it q̄ nō est simile de ad-
 ministrāte sacm̄ extreme vnctionis. r de absolūte
 in foro p̄nie. q: sacm̄ extreme vnctionis coiter
 administrat cū aliq̄ sollēnitate. r id excoicatus sc̄iēnt
 ipm̄ administrans est irregularis.

Articulus octavus.

Consequenter querit 8. q. in
 cipali. Et circa
 B querunt. 5. p̄o v̄r iniuste excoicās
 teneat excoicatio ad iteresse. 2° v̄r in-
 currat aliquā suspēsiōne. 3° v̄r ep̄i ex-
 coicātes vel suspēdentes nō inscripto sniam suspē-
 sionis incurrāt. 4° v̄r iniuste excoicantes sint di-
 gni pena eterna. 5° v̄r maiorū pena dignus sit
 iniuste excoicās pauperē q̄ iuste excoicās dimitte.

Primo ergo querit vtrum iniuste exco-
municas excoicatio teneat ad i-
teresse. Rñdeo q sic qz ois iniuste aliū dā
nificas dānā restituere tenet. aut tenet ad interesse.
Qui aut aliū iniuste excoicat ipm iniuste dānificat.
Cū dī ē de sen. exco. cū medicinalis. Si qz autē.
de illo q excoicat idebite. q supior ad quē recurrit
sniam ipam sine difficultate relaxans latosē excoi-
cato ad expēsas. & ad oē interesse condēnet. & alias
puniat aiaduersione pdigna vt pena docēre discāt
iudices qz grane sit excoicationū snias. sine mar-
ritate debita fulminare. Et hec eadē in suspēdiōis
& iterdicti snijs volumus obseruari.

Secundo queritur vtrum excoi-
cans scienter
aliquē iniuste incurrat aliquā suspēdiōē. Rñ
deo q iudiciū qdā sunt superiores vt epi. & superiores
eor. qdam inferiores. si iudices inferiores. siue sint
ordinarij siue delegati fame pdigi. pprijs psecutoris
honoris. & sniam & iustitiam in grauiamen partis
alteri in iudicio qd fecerit p gram aut p fordes
excuriōe officij p annū nouerint se suspēdos. sciri-
ri q si suspēdiōe durāte dānabili igesserit se diui-
ni officijs irregularitatis laqueose inuoluerit iur-
ta canonicas sanctiōes a quo nō nisi p sumū ponti-
ficem liberari. ē de sen. & re. iudi. Cū eterni. cū
g iudex aliū iniuste excoicās. & aliū sniam pferat gra-
uissimā iniuste. talē hōc cōtra cōsciētā suā fecit. ipso
iure suspēdiōē incurrit pdeaz. qd nō ē intelligēdū de
snia q nō est iniusta nisi rōe icēndis iudicis tñ. si iu-
sta sit ex mō & ex cā. Episcopi autē & eoz superiores nō
sic. qz vt dicit. extra de sen. exco. qz piculosum est
episcopis & eoz superiorib⁹ ppter executionē episco-
pali officij. qd incunbit frequenter vt in aliquo
casu interditi vel suspēdiōis incurrāt sniam ipso
iure pūda nos deliberatione durimus statuendū
vt episcopi & superiores ipoz qbus huiusmodi imbe-
ret officij nullius cōstitutiōis occasiōe snie seu mā-
dati suspēdiōis. seu iterdicti nullatenus sniam ipso
iure incurrāt. nisi in ipā d p̄clatis eisdē exp̄ssa men-
tio habeatur.

Tertio queritur vtrum epi excoicā-
tes vel suspēdētes
nō in scripto sniam suspensionis incurrant.
Rñdeo q nō incurrūt ipso iure. ē de sen. exco. qz
piculosum. inferior tñ iudex ipso iure incurrit suspen-
sionem ab ingressu ecclie p mēsem. si p̄tigerit euz sic
suspēsum diuina officia ereq sic pua irregularitatē
nō effugiet. iuxta canonicas sanctiōes. sup qua euz
eo nō nisi p romanū p̄tificē poterit dispēfari. ē de
sen. ex. Cū medicinalis. h aut p̄stitutū ē ad canēduz
p̄cipitationē in ferēdo excoicatiōis sniam. qz cum
excoicatio sit medicinalis dū tñ is in quē lata fue-
rit nō p̄tēnat caute puidē d3 eccliaficus iudex. vt
i ea ferēda ondat se psequi qd corrigētis est & medē-
tis. vt hī in decre. p̄dicta. si tñ snia excoicatiōis su-
spēdiōis. vel iterdicti nō sit lata in scriptis. nihil-
ominus tenet vt dī glo. supra de cre. p̄dicta. Sciē-
dū aut q absolnēs ab excoicatiōe nō in scripto sup-
dicrā penā nō incurrit. p̄dicta. n. decr. nō infligit sup-
dicrā penā nisi ferētib⁹ sniam p̄dēnatoriā. qz peri-
culosus est p̄cipitatio i p̄dēnādo qz in absolnēdo. iu-
dex tñ d3 absoluerē in scripto. si tñ nō in scripto absol-
nat tenet absolutio. Ar. ad b. 24. q. 5. p̄perim⁹ in

textu. & ibidē exp̄sse hī in glo. & b etiā p̄bas alif. vt
n. p̄habiti est. solo vbo excoicat qz. Sed ois res p
q̄scūqz cās nascitur p eadē dissoluit. ē de regu.
iuris. c. primo.

Quarto querit vtrum iniuste exco-
municas sunt di-
gni pena eterna. Rñdeo excoicatio p̄tē ē
iniusta. aut ex alio excoicantis. aut cum mala icētio-
ne vel ex odio excoicat. aut ex ordine. imo vt ppri⁹
loquar ex ordinis corruptiōe cum. s. serf non puato
iuris ordine. aut ex defectu cause qz. s. nō subest
excoicatiōis legitima cā. & hec distinctiō p̄bati p̄tē p
lud qd habet. ii. q. 3. Si episcopus i glo. 7. c. episco-
pus. & si g vbi exp̄sse hī similis distinctiō in textu. &
quocūqz illoz modoz iniuste excoicās sciēter. & ex
deliberatiōe mortalr peccat. qz primū iniuste & gra-
uiter ledit. qz ledit ipm in fama & cōtra p̄hibitionē
ecclie facit. v̄p̄tē p̄ illud qd hī. 2. q. 1. Nemo epi-
scopus. 7. ii. q. 3. Si episcopus. & ē de sen. & re. iudi.
Cū eterni. & de sen. exco. Cū medicinal. Si aut hoc
faciat ex ignorātia crassa & supina adhuc mortalr
peccat. q̄uis nō ita grauius sicut si hoc faceret sciē-
ter. Si aut hoc faciat ex pbabili ignorātia nō peccat
mortalr. cum aut p̄ceti mortale obliget ad penam
eternā patet qz cū iniuste excoicās sciēter vel ex ig-
rātia crassa mortalr peccet. vt dēn est obligat ad
penam eternā. a qua tñ obligatiōe liberari potest p
veram p̄niam.

Quinto queritur vtrū maiori p̄a
dignus sit iniu-
ste excoicās pauperē qz iniuste excoicās di-
nitē. Rñdeo q sic ceteris p̄tib⁹. qz q̄sto magis ē cō-
pariēdū p̄fone tanto ceteris p̄tib⁹ grauior est iniusta
lesio q sibi iserf. Ceteris aut parib⁹ magis est cōpa-
riēdū pauperi qz diuiti. q̄uis neutro sit cōpariēdū i
p̄iudiciū iustitie. P̄tērea iura magis detestant
addere afflictionē afflicto qz nō afflicto. P̄nptas
aut qdam afflictio corpis ē seu multaz afflictionuz
corpaliū cā. posset tñ diues esse p̄fona tante reue-
rentie & dignitatis qz ex eius iniusta excoicatiōe
tot mala & scādala puenirēt. qz multo graui⁹ ē illū
excoicare iniuste qz pauperē.

Articulus nonus.

Consequenter querit de g. p̄n-
cipali. Et circa
hoc q̄runt. 5. P̄ vtrū p̄bialis sacer-
dos possit suū subditū absoluerē ab excoi-
catiōe quā incurrit p̄cipiādo i crimie cū
excoicato maiori excoicatiōe. 2. vtrū ois saues ex-
coicato participet in crimie p quo est excoicat⁹. 3.
vtrū gliber sacerdos possit absoluerē a minori exco-
municatiōe. 4. vtrū excoicat⁹ maiori excoicatiōe
possit absolui a peccis excoicatiōe manēte. 5. vtrū
ille q incurrit excoicatiōē i vno ep̄atu postea possit
absolui ab alio ep̄o i cuius diocesi morat.

De primam q̄nē m̄detur. qz cū p-
ticipās excoicato in cri-
mine incurrat eadē excoicatiōē cū illo. ē de
sen. exco. Si cōcubine. nō poterit absolui nisi ab il-
lo a quo p̄tē p̄ncipalis absolui. ē de sen. exco. Wup
5. in sc̄ba. Excoicatus aut excoicatiōe maiori. aut ē
excoicatus a iudice. aut a iure. si a iudice ab illo ab

soluendus est. vel ab eius superior. q: ille qui ligat d: absoluit. 24. q. 1. Si petrus. si autē accedat excoicatus ad superiorem p absolute habenda. quis si ab eo absoluit absoluitur sit. tū superior d: ipm remittere ad excoicatore absoluedū. nisi sit aliq cā legitima qre nō sit remittendus. cf de offi. del. Prudentiā s. ultimo. Si autē excoicat⁹ est a iure pōt absolui p epm exceptis casib⁹ quoz absolute nōis papa si bi retinuit. cf de sen. exco. Nup a nobis. casus autē illi plures sunt. Prim⁹ qñ aliq iniecit. manus violētas i clericum vī religiosam. 17. q. 4. Si qd suadēte. Secundus qñ aliq laedit eccliam tē denūciatus. cf de sen. exco. Tua. 3⁹ qñ aliq frangit eccliam tē denūciatus eodē ti. Cōquesti. 4⁹ qñ aliq sciēter colcat in diuinis excoicatio notari a papa. e. ti. Significauit. 5⁹ est qñ aliq falsificat lras apostolice sedis. cf de cri. sti. Dura. 6⁹ cū aliquis colcat in crimine excoicatio excoicatio maior i casu cui⁹ absolute nōis papa sibi sferuauit. A pmo casu excipiunt plures casus. Primus ē qñ aliq ē in articulo mortis. in tali. n. casu pōt penitēs absolui a quocūq pccō t quacūq excoicatio. siue sit a iudice siue a iure p quēlibet sacerdotē non hēricū nec scismaticū nec excoicatū. 17. q. 4. Si qd suadēte. 26. q. 6. Signouim⁹. t. c. se. t. cf de offi. ordi. pastoralis. t. de sen. exco. Nō dubiū. t. c. q. de bis. t. c. qñ nis. t sic absolute nō debent cimiteriū t alia ecclie suffragia denegari. cf de sepul. c. vlti. Suetudo tū ē in diocēsb⁹ multis vt tales in cimiterio nō sepeliātur. nisi pū hita lnia. dioce. vel sui official. cui⁹ cōsuetudinis nō est. q: p hāc viā facili⁹ pōt pelli here des ad satisfaciēdū. 2⁹ casus est si aliq hostiarius alicui⁹ pntis percussit clericū nō ex odio vel pposito. sed pextu officii sui. cf de sen. exco. Si vō alicui⁹. 3⁹ si penitēs sit mīr. e. ti. Mulieres. 4⁹ si sit feruus t dñs suus q nō fuit in culpa de ei⁹ absentia ledere. e. ti. Relatū. 5⁹ si irregularis irregularē percussit nisi sit enormis excessus. e. ti. Monachi. t. c. cū illoz. 6⁹ si penitēs sit paup qñ paupras est tāta q nō pōt ad sedē. ap. accedere nisi medicādo t vercūdū est ei hostiari ire. e. ti. q. de bis. 7⁹ si sener vel valitudinari⁹ vel in mēbris destitū ita vt cōmode adire sedē apo. nō possit. e. ti. Eanoscif. 8⁹ si ipuberes. e. ti. c. i⁹ siue ante pubertatē siue post postulēt se absolui. e. ti. c. vl. 9⁹ si habeat inimicitias capitales vel alias instas excusationes. qre nō pōt se sedi apostolice pstitare. e. ti. De cetero. 10⁹ in his q colter viuit. i. sub vno tecto dormiūt t in eadem domo vescunt etiā si sectares sint nisi fuerit grauis t enormis excessus. cf de vita. t ho. cleri. Nisi vt ait scriptura. ii⁹ qñ est modica t leuis iniectio. cf de sen. ex. puenit. Exsupdictis p: in qb⁹ casib⁹ p epm absolui pōt pncipās cū excoicatio in crimie. t i qb⁹ nō. Per ppriū autē sacerdotē nō credo aliquem sic pncipātē ab excoicatio absolui posse nisi i casu necitīs pstita iuratoria cautiōe q qñ poterit pebit superioris mādato q ipm cf casum necitīs absolui potuisset. t sic pōt itelligi q dī in illa decre. nup in fi. vel nisi sit pncipal excoicatus tali excoicatio maior q puerū est p sacerdotē poebialē posse infligi t relatarī. qd id dico. q: puerudo dat iurisdictionē vt bētur. 2. q. j. Memo in glo.

Secundo querit vtrum fauēs excoicatio pncipet

in crimine p quo est excoicatus. Rūdeo q fauēs excoicatio. aut fauet psonē. ita q nō crimini. aut fauet crimini psonē. p⁹ mō fauēs excoicatio non pncipat ei in crimie. illa pncipatide q icurrat eandē excoicationē cū illo. fauere autē crimini duplr pōt intelligi. aut p accūs. aut p se. p⁹ mō non oīs fauēs in crimie excoicatio icurrat eadē excoicationē cum illo vbi gra. Si aliq est excoicatus. q: iniuste innadit alicui⁹ possessionē guerrādo. Si aliq s illū cundēz guerrat itentidē recuperādū aliqd suū qb ille detiet iniuste nō icurrat eadē excoicationē cū alio guerratore. quis p accūs sibi faueat in guerra in qstū plus pōt ledere illū quē innadit q si iste s eadē nō guerraret si aut fauet crimini p se. aut iste fauor aliqd cooperatus est ad ppetrationē crimis. aut nō. si nō. nō est pncipēs i crimie illa pncipatide p quā icurrat eadēz excoicatio cū excoicatio. qd pbal p illud qd dī. cf de sen. exco. nup. in glo. vbi dī sup illud vbum decre. ei p siliū impēdēdo. q: alias nō tenet qd de p silio. ni si ille alias nō fuisset facturus. si q dādo p siliū qd nō cooperat ad criminis ppetrationē nō icurrat eadē excoicationē cū criminoso. vt q similr possit dici de fauore. si aut fauor cooperatur ad ppetrationē criminis. tūc simplr dō q oīs fauēs criminoso i crimie pncipēs ē criminis tali pncipatide p quā icurrat excoicatio ligat cū criminoso. nec ē idē fauor ppetrationi criminis t fauere ipunitati iā ppetrati. q: fauētēs mō⁹ ipso iure nō icurrūt eadē excoicationē cū criminoso si nō fauēt illi ipunitati. nisi amor psonē cuius p sione euitare volūt excoicadi tū sunt. si post canonicā monitionē nō desistūt. qñq tū rōne horribilitatis criminis fauētēs ei⁹ ipunitati icurrūt maiorē excoicationē ipso iure. Un pstantes i effectū fauorē ipunitati criminis heresis ipso iure maiorē icurrūt excoicationē. cf de hēricis. Excoicamus. s. credētes.

Tertio querit vtr glibet sacerdos possit absolue a minori excoicatio. Et vt q sic. excoicat⁹ i vna ecclia ē excoicat⁹ quo ad oēs. ii. q. 3. c. 2⁹ g a sili vt q q ab vno pōt absolui poss; absolui a quolibet. Itē duoz sacerdotum excoicatoz minorē excoicatio. vn⁹ pōt aliū absolue ab illa. cf de sen. exco. Duo bus collata. Sed glibet sacerdos nō excoicat⁹ magis vt posse absolue ab excoicatio q excoicatus g glibet sacerdos a minori excoicatio pōt absolue re. Cōtra cf de poebi. t alienis poebi. Nullus epf nullus epf alteri⁹ poebianū iudicare psumat. Sed absolutio a minori excoicatio quoddā iudiciū ē. g eōs nō pōt absolue a minori excoicatione illā q de alieno epatu est. Rūdeo q excoicatio minor duplex ē. qñq. n. inflig ab hōie. 17. q. 4. Viror. qñq ēt ipam icurrat hō ipso iure. ii. q. 3. cū excoicatio. Ab illa q inflig ab hōie nō pōt absolue nisi excoicans vel ei⁹ superior nisi in casu necessitatis. Ab illa q ē a iure. dicit qdā quēlibet sacerdotē nisi fuerit hereticus vel scismatic⁹ vel maiorē excoicatio excoicatus posse absolue. t ēt a pccō venialib⁹. q: talis absolutio nō regrit iurisdictionē. S; nullus pōt aliū iudicare licite nisi hīs sup eū iurisdictionē ordinariā vel delegatā ex expssa pccōide vel pmissio ne vel p suetudine. Absolue autē aliquo mō iudicare est. id dicit aliq q glibet sacerdos nō heretic⁹ nec scismatic⁹ nec maiorē excoicatione excoicatus

jurisdictionem h3 sup quilibet ipiamum qm ad p-
 dicta. q: cuilibet sacerdoti licitum esset absolvere
 quilibet. nisi p eccliam essent platorz eccliastricoru
 jurisdictiones limitate. no luenit aut in iure iurisdic-
 tio qm ad patesz absoluedi a venialibz s a minori
 excoicacide a iure alicui sacerdoti ab acribz legiti-
 mis no suspeso subtracta. Un d peni. r re. Dis vtri
 usqz ferus. sup illud oia sua solus peccā die glo. no tñ
 venialia. q qm ad pfectionē venialiu no plus dter
 minaf penites p statutu eccliastricuz ad pntendū p
 prio sacerdoti qz alij. Et simili pdr dici d minori ex-
 coicōe cū hbi possit vt supius bitum est absqz peccō
 mortali. Alii dicūt huius q: vt ipi ont qm ipis
 pntē absoluedi pmlit aplis r alijs discipulz p seipz
 imediare. tñ pntē iurisdictionis pmlit eis accipien-
 dā mediare ppetro quē vicariū suū i mltitū ecclie
 fia pntuit. r nullus sacerdos h3 aliquā iurisdictionē
 nē sup aliqz in foro interiori seu exteriori nisi sit si-
 bi pmissa a successore ppetri imediare vel media-
 re. multi aut sunt sacerdotes qbus nulla penitus in-
 risdictione est pmissa. q tales nec a minori excoicōe ab-
 soluere pnt r p hac opinide vt facer qd dē et d sen.
 exco. nup. s. in secūdo. vbi dē de illo q dicit minorē
 excoem a iure r a suo epō vel pprio sacerdote pote-
 rit absoluedi bñficiū obtinere. vt. n. q dicit a p-
 prio sacerdote negare inredat q no ab alio. Qui
 vult tenere hāc opinionē q magis placet pdr dicit
 q p ar no valet. q si ego excoico subditū meum
 sic potat secū excoicacōez suā quocūqz vadat. sic si
 ipm absoluo eris in pulcia mea si sum legatus vel
 in diocesi mea si sum epō absoluo est quocūqz va-
 dat. legat r tñ postqz erunt terminos legationis sue ab-
 soluere no possit illū quē infra terminos legationis
 sue excoicaserat. nec epō eī suā diocē. eris suspen-
 dere pdr nec absolue ab excoicacide in foro pntio
 fo. q: eī suā diocē. no d3 excoicere ea q sunt epal iur-
 risdictionis i foro pntiofo. possz tñ pmittere alicui
 sua doc. vt absoluat. r hbitur p dicta et de offi. lega.
 Nouit. ptm i textu. r prim i glo. pdr tñ subditum
 suū absolue in foro pntie. no tñ a peccis. s3 etiaz ab
 excoicacide quā tulit in eū. et p dictis pcorzare vis-
 tur dñs i dōsti. i summa tractatu d pnia. qmz eniz
 absoluedo i foro pntiofo pndicaret epō. alij tñ i fo-
 ro pntie absoluedo nullū sibi pndiciū fac. Un no vt
 nō. qre tñ ouē suā liberare no possit. Ad: m dō q
 no valet. q: minor excoicatio no aufert ea q iurisdic-
 tionis sunt. Un sacerdos excoicatus excoicacide
 minori suū subditū absoluet pdr a simili viculo. vt
 p3 p illā decretalē allegatā. Tenētes aut opinionē
 aliā dicūt ad ar ad prem scōam q illa decre. no se
 exēdit nisi ad illa de qbus necessarium est subire
 iudiciū ecclie militāris. Bait no ē necessariū qmz
 ad peccā venialia r excoicacionē minorē q est a iur.
 Sed h male dicit. q: cū homo obligat ad suscipi-
 endū altissimū euchar. sacm saltem semel in āno
 r ipm recipere no debeat excoicatus etiā excoicatio-
 ne minori. necessariū est tali vt ab illa excoicacione
 absoluetur.

Quarto querit vtrum sacerdos sub-
 ditū suū excoicatus
 maiori excoicacide possit absolvere a peccis
 excoicacide manēte. Rūdeo q sine iste excoicat
 sit iuste sine iniuste. dū tñ teneat excoicatio sine stet
 p eum q no est ab excoicacide absolutus. sine nō. nō

pōt a sacerdote absolui a peccis suis excoē manēte.
 qd manifestū est de illo q iuste est excoicatus r stat
 p eum q ab excoicacide nō soluit. q: talis actu ē i pec-
 cato mortali de quo nō penitet. q: sniam ecclie pnt
 nit. de illo aut q iniuste est excoicatus aut iuste. sed
 p eum nō stat q nō absoluit. nō est ita clar. q: dcre.
 r 4. q. i. qcūqz loquit de illis q se ab vnitare fidei vt
 societate ppetri semetipos segregauerūt. q aut ini-
 iuste excoicatus est. r ille q facit posse suū vt absol-
 uat semetipos nō segregat. tñ credo q tales a peccis
 nō possint absolui ab hoie. qmz absoluant si vere
 penitēt i iudicio dei. Decretū. n. ex pntitudine q ē
 optima legū itcrps sic obseruat vt tales non absol-
 uant. q: psumēdū est vt in pluribz r q iuste excoica-
 ti fuerūt r q nisi p eos staret ab excoicacide absolue-
 rent. nisi iterdā teneant in excoicacide p longū tem-
 pus ad grauius puniēdū aliqz grāde scelus p quo
 erunt excoicatus. cūz q sacerdos absoluit in foro
 pntie aliqz. p d3 pponere absolutionē ab excoica-
 tione q a peccis. excoicatus ē tñ minori excoē nō pos-
 set absolui a peccis illa excoē manēte. q: vt bñ. ex-
 tra de clerico excoicato mi. si celebrat. talis a peccp-
 tōe sacroz pūatus ē.

Quinto queritur vtrum ille q in-
 currit excoem i
 vno epatu postea possit absolui ab alio epō
 i cui dioc. moraf. Rūdeo q hec qd intelligi pdr.
 aut de excoē q est ab hoie. aut de illa q est a iure. si
 de illa q est ab hoie. dō q absolui nō pdr. nisi ab ex-
 coicatore. vel eī successore. vel a superior. siue fue-
 rit spāliter d determinatā psonā. siue gnāliter lata.
 si aut intelligat de excoē a iure dō q de minori ex-
 coē pta in vno epatu pdr excoicat absolui i alio
 epatu. de maiori vō excoē dubiū est. credo tñ q sit
 vey cū. n. epō alicui possit ipm absolue a peccis q
 eī suū epatū pmissit. pbabile vt q eī ipm possit ab-
 soluere ab excoē quā eī suū epatū dicit. nō tñ. n. de-
 fert excoē q ē a iure sic illa q ē ab hoie.

Articulus decimus.

Consequenter querit de iō. pti
 cipali. Et circa
 hoc qm. 1. p vtz excoicatus pos-
 sit absolui iur. r vtz abis possit ab-
 solui p lras. 3. vtrum excoicat plibus
 de causis absoluat simplr si nō oēs cās excois sue
 expnat. 4. vtz absoluo ab officiali epī excoicari
 sit vt absoluo. 5. vtz excoicat cui excoicator di-
 cit. renoco excoē seu relaxo quā in te tuli. r nō diē
 absoluo. seu absolui. vt sit absolutus.

Primo ostendo q excoicat nō pōt ab-
 solui iuris. nullus pōt absolui
 inuitis i foro pntie. q a sili nec i foro exterio-
 ri. Itē manēte cā manet effect. sed cā qre excoica-
 tio infligit est pntiācia. q illa manēte nō pōt absol-
 ui. Cōtra multa bona pstant inuitis. q vt q bñfi-
 ciū absolutiōis pntari possit iurto. Itē pntiora sunt
 iura ad absoluedū q ad pntiādū. sed inuitis pōt
 excoicari. q r absolui. Rūdeo q duplex ē excoica-
 tio. qdā a iudice. qdā a iure. p si iniusta est teneat
 iudex relaxare ēt excoicato inuito. si iusta est. nō d3
 inuiti ab illa absolue. tñ si absoluit ille vere absol-
 utus est. vt qdā dicūt. sic. n. p voluntatē suā potuit

ipm excoicare. ita s̄ voluntatē suā p̄t excoicationē retr. actare quāvis peccet hoc faciēdo. nisi forte in ca-
 su in quo videret q̄ illa absolutio eēt magis medi-
 cinalis aīe p̄sumacis q̄ ip̄a excoicatio. excoicat̄ at
 excoicatio a iure fuit̄ absoluti nō p̄t. et hoc ē rōna-
 bile. q̄ cū volūtariē fecerit illud cui excoicatio ane-
 ta est ip̄o iure aliquo mō ex volūtate sua excoicat̄
 est. et iō sine sua volūtate et requiritōe nō p̄t absolui.
 24. q. 2. nec quisq̄. c. c. sequē. Et ar. ad b̄ c̄. de offi.
 iudi. def. Cū cōtingat. in fi. c. ff. de reg. iur. d̄ q̄ iū-
 to b̄nificiū nō dat. si t̄i negat se fecisse factū pro quo
 d̄t excoicatus. vel se eē excoicatū p̄ tali facto duz t̄i
 petat ad cautelā absolutiōē. si absoluit nō d̄z dici
 absoluti inuit̄ et tenet absolutio. Ad p̄m d̄ q̄ nō ē
 simile q̄: for̄ p̄nie q̄tū ad absolutiōē requir̄ p̄nias
 eo q̄ absolutio est ex p̄cis q̄ nō nisi volūtate p̄mit-
 tente vel omittēte fuit. excoicatio aut̄ a iudice est.
 s̄ excoicari volūtate. Ad 2^m d̄ q̄ cā meritoria in
 s̄lictiōis est p̄sumacia. sed cā efficiēs est iudex. q̄i at
 ad aliq̄ effectū p̄currūt due cause p̄ mutationem
 factā circa alterā cām maxime circa efficientē p̄t
 effectus destrui. Ad p̄m ad prem̄ aliā d̄ q̄ inuit̄
 q̄i p̄t p̄stari et debent b̄nificia q̄ eis p̄sunt. absolutio
 aut̄ ab excoicatioe nō p̄dest inuit̄. p̄terea n̄ sūt
 inuit̄ p̄stada b̄nificia in p̄iudiciū alioy. Sed si ex-
 coicatus maxime excoicatioe iuris absolueret inui-
 tus fieret p̄iudiciū bono col. q̄: excoicatio nō t̄i est
 p̄ utilitatē illius in quē fert̄. sed ēt p̄ utilitatē
 alioy. q̄: pena vni⁹ metus est multoy. Ad 3^m p̄t
 dici q̄ peccat de absolutiōe ab excoicatione quē ē a
 iudice. Vel p̄t dici q̄ inflictiō iuste excoicationis
 vtilis est. absolueret aut̄ inuit̄ nulli est vtilē nec sibi
 nec alijs.

Secundo querit̄ vtrum excoicat̄
 abs̄ possit p̄lit-
 teras absolui. Et v̄ q̄ nō. q̄: absens nō p̄t
 absolui in foro p̄nie. et a simili nec in foro exteriori.
 Item eē de sen. exco. A nobis est. in fi. absolutiōis
 forma fuerit̄ vt fiat cū p̄niali psalmo et rā oīone do-
 minica q̄ alia p̄neta. sed hec nō p̄t observari cir-
 ca absentē. q̄: absens absolui nō p̄t. Cōtra. 2. q. 1.
 de manifesta. d̄ q̄ ap̄lus excoicauit absens. sed sic
 d̄t eē. de reg. iur. c. 1. Dis res p̄ quas q̄s cās nascit̄
 p̄ easdē dissoluit. q̄ p̄t absolui absens. Item eadē
 cā. q. 5. q̄ro h̄ de quodam q̄ fuit p̄ eplam̄ absolu-
 tus. R̄ideo q̄ excoicatus absens p̄t p̄ lras absolui
 nisi ex̄p̄tē d̄t glo. 2. q. 1. de manifesta. et sup̄ decre-
 tum etiā vltimo allegatū. et h̄ ē rōnabile ex quo ab-
 sens p̄t excoicari. et si lra ad excoicatum nō pueni-
 at vsq̄ post mortē absoluentis. t̄i absolutus est sic
 ext̄. q̄ si sigillat̄ lra excoicationis alicui⁹ excoica-
 tus est. quāvis nō teneat se gerere p̄ excoicato an̄ q̄
 possit ad eius notitiā puenire. tal. n. erro: facti non
 nocet. eē de clerico exco. mi. illd. Ad p̄m in opp̄m
 d̄ q̄ nō est simile. absolutio. n. in foro p̄nie est for-
 ma sc̄ri. alia autem absolutio non. Ad 2^m d̄ q̄ sic
 fieri d̄z sic d̄t illa decre. et illud q̄d habetur. s. c. ti.
 Cum desideres. et aliter faciēs si non subit̄ necessi-
 tas vel euidēs vtilitas alr̄ faciendi peccat. t̄i hoc
 omittēs vere nihilominus absoluit. v̄i glo. super
 illam decretalem. Cum desideres. d̄t q̄ iuramen-
 tum nō est de subst̄tia absolutiōis. sed recipit̄ po-
 tius ad cautelam. ne de cetero talia p̄sumat. q̄d p̄-
 bat per b̄ q̄ aliqui absoluunt sine iuramēto. j. c. su-

per eo. quod nō fieret si esset de subst̄ntia. Simile
 habet̄ in illa decre. A nobis in glo. d̄ns aut̄ hosti.
 d̄t iuramētum esse de subst̄ntia absolutiōis. Si
 aut̄ ille q̄ absoluit erat excoicatus a canone in iun-
 gendum ē ei sub debito p̄stiti iuramenti. vt s̄ illi
 canonem scienter de cetero nō veniat. nisi forte in
 casibus exceptis a iure. Cū p̄uissori clerici in iun-
 gendum est. ne de cetero in clericū vel religiosam p̄so-
 nam manus iniiciat violētās nisi se defendendo.
 aut de mandato p̄tatoy illius. vel nisi sup̄ eum p̄ce-
 latiōis ministeriū aut magisteriū habeat. aut cū
 ip̄o in eadem ecclia focus esse noscat. eē de sent.
 exco. ex tenore. Exciptendi etiam sunt omnes ca-
 sus in quib̄ iniiciens manus violētās in clericū
 nō incurrit excoicationem. rō autem q̄re tale iura-
 mētum nō incidit illis qui in eadē ecclia focus esse
 noscunt. i. illis q̄ coiter viuūt et sub vno recto dor-
 miunt et in eadē domo velsūtur et si sint seculares
 est p̄ piculum p̄iurij. q̄: p̄sumit q̄ facilius veniant
 ad vba. et inde ad factū. videt̄ etiam multis q̄ pro
 leui iniectione nō est saltē passim tale iuramētū ex-
 igendū p̄ piculum p̄iurij. q̄: homines et maxie iuue-
 nes facilius recidunt in leuē iniectionē. Alij at̄
 dicūt q̄ etiam an̄ absolutōem a leui iniectione p̄di-
 ctum iuramētum est regulariter exigendū. q̄: decre.
 allegare non excipiūt leuē iniectionē. glo. et sup̄ illa
 decre. sup̄ eo. d̄t q̄ illa forma quā habes. s. c. ti. ex
 tenore. obseruāda ē in absolutiōe cuiuslibet q̄ inci-
 dit in canonē.

Tertio querit̄ vtrum excoicatus pluri-
 bus de causis absol-
 uatur simplr si nō omnes cās excoicationis
 sue expr̄mat. R̄ideo q̄ ille aut̄ est excoicatus a iu-
 dice aut a iure. Si a iudice. aut ab vno. aut a pluri-
 bus. Si a plibus. nisi absoluat a quolibet nō ē sim-
 plr absolutus nisi absoluat a sup̄iori eorum. Si ab
 vno. aut vna excoicatioe. aut a plibus. si pluribus
 nō est simplr absolutus. nisi expr̄mat cā cuiuslibet ex-
 coicatiois. Si vna. aut ille q̄ absoluit sue excoicatio
 nisi tacet causas aliq̄s fraudulēter et alias expr̄mit. et
 talis absolutio sic accepta p̄ surreptionē vel fraudē
 inanis est. eē de sen. exco. Quz pro cā. aut eas tacet
 ignoranter. q̄: t̄i nō recolat. et t̄i credo q̄ si absol-
 uens h̄z int̄tione simplr reclārādi excoicationē quā
 tulit in eū simplr absolutus est. Si aut̄ nō intendit
 eum absolueret ab excoicatioe nisi p̄ p̄parationem
 ad causas q̄s ip̄se expr̄mit. credo q̄ absolutus nō est
 nisi forte sint cause tales q̄ vna sine alia nō meref
 excoicationē. Ex dictis p̄z q̄d d̄t est de absolutiōe
 excoicati a iure ex pluribus causis.

Quarto queritur vtrum absolu-
 tus ab officiali
 epi excoicati sit vere absolutus. R̄ideo
 q̄ aut ep̄s instituit illum officialem suā postq̄ erat
 iam excoicatus. aut nō. Si p̄mo modo absolut̄ ab
 illo officiali vere nō est absolutus. q̄: ep̄s excoicat̄
 maiori excoicatioe de qua loquor. ab omni actu le-
 gitimo est suspensus. et ideo excoicatus non potuit
 instituire officialem. Si autem instituit eum ante
 q̄ esset excoicatus. tunc disligno. q̄: aut ceperat vti
 off̄o ante q̄ ep̄s excoimunicaretur. aut non. Si sic.
 tunc planum est q̄ absolutus ab illo vere est abso-
 lutus. nisi sit aliud q̄ obs̄stat. Si non. vt d̄ct̄. ali-
 qui. absolutus ab illo non est vere absolutus. quia

ex quo nō cepit vti offō ante epi excoꝛmunicatiōē
 ſupueniente epi excoꝛcacione expirat iurisdictione q̄
 illi ab epi fuerat ꝓmiſſa. qđ declarant p b. q: ſi epi
 cozpaliter morer et. aut deponeret ante qđ official
 inciperet vti offō ſuo iurisdictione ab epi ſibi ꝓmiſſa
 expiraret. et de offō del. Licet in glo. ſi ſimili vo
 lunt alig dicere de excoꝛcacione ſupueniente. ſed opi
 nio iſtoꝝ nō mihi placet. ⁊ quod in ſua rōne addu
 cunt ꝓto ſimil. nō eſt ſimile. q: mors auferit ꝓtatem
 ⁊ de poſtito auferit impetunꝝ ꝓtatis executionem
 excoꝛcacio aut nō. ſed ſuſpēdit eam ad tempus. Cū
 mihi videt qđ ꝓ poſſet ꝓcedere nō obſtante illius
 q ꝓmiſit excoꝛcacione ſupueniente ꝓ ꝓmiſſionem
 q̄nis ſupueniat ante leꝓtēdem executionis ſui offi
 cij. qđ ſi vey eſt abſolutus ab eo vere dꝝ abſolutus
 reputari. ⁊ hec que dicta ſunt poſſunt aliquo modo
 ꝓbari ꝓ ea que dicunt et de offō vicarij. Romana
 in textu. ⁊ in glo. etiam ſupra de officio del. Licet.
 in glo.

¶ Quinto queritur vtrum excoꝛcat⁹
 cui excoꝛcator dicit reuoco excoꝛcacionē ſeu relaxo quas in te
 nui. ⁊ non dicit abſoluo te. ſeu abſolutimus. vere ſit
 abſolutus. Rūdeo q: nō eſt ſimile de abſolutione
 que ſit ex vi clauū in foro ꝓnie. ⁊ de illa q̄ ſit ex vi
 iurisdictionis in foro exteriori. q: ꝓ eſt pars facti ꝓ
 nitētie. alia non. ⁊ id in ꝓma magis obſeruāda ſunt
 vba ꝓca q̄ in 2. Cū in ꝓma abſolutiōe dꝝ dicit
 ſacerdos abſoluo. q̄nis aut h ſit ꝓgruū obſeruare i
 fa. nō credo tñ q: h ſit neceſſariū. imo ſufficerēt ver
 ba alia ſignificātia tñ excoꝛcacionis remotionē. vñ
 ſi diceret excoꝛcator. reuoco vel relaxo excoꝛcacionem
 quā in te nui ille vere eſſet abſolutus niſi ali
 quid aliud eſſet obſiſtens.

Articulus vndecimus.

¶ Conſequenter querit de. in
 cipali. Et circa hoc q̄ram. 5. ꝓ vꝝ milites teneant
 obedire ſuis ꝓncipib⁹ publice maiori
 excoꝛcatorde excoꝛcatis ꝓ ꝓgram ⁊ enoz
 mi caſu poſt qđ ſolēniter denunciati ſunt excoꝛcati.
 2. vꝝ clerici teneant obedire ſuo epi manifeſto
 maiori excoꝛcatorde excoꝛcato. 3. vtrum monachi
 teneant obedire ſuo abbati excoꝛcato poſt qđ ſolē
 niter denunciatus eſt excoꝛcatus. 4. vꝝ vꝝ te
 neant obedire marito excoꝛmunicato. 5. qui ſunt
 illi caſus in quibus homo iure incurrit maiore ex
 coꝛmunicatiōē.

¶ Primo queritur vtrum milites
 teneant obedire ſuis ꝓncipib⁹ publice maiori excoꝛcatorde ex
 coꝛcat⁹ ꝓ ꝓgram ⁊ enoz mi caſu poſt qđ ſolēniter denū
 ciati ſunt excoꝛcati. Rūdeo q: nō. 15. q. 6. Hoſ ſā
 ctoz. ⁊ c. immediate ſe. ⁊ et de penis. Q̄ra. in ter.
 ⁊ in glo. excoꝛcacio. n. publica q̄dū illa eſt in odat⁹
 milites ſuos abſoluit a iuramēto fidelitatis quo te
 nebuntur ei. i. effectū illius obligandi ſuſpēdit. ⁊
 h ꝓſtitutum eſt in decretardem criminis. ⁊ vꝝ ma
 gis ꝓncipes timeant ꝓnere ecclia ꝓcepta. Si tñ
 dubium eſt vꝝ ꝓnceps ſit excoꝛcatus. vel nō. obe
 dire tenent. q: in dubijs ſuperioribus eſt obediēdū.
 23. q. 1. quid culpaf. in textu. ſed expꝛſius in glo. Sꝝ

ꝝ ſupradictam rñſionem aliqui arguūt ꝓmo ſic. die
 diſis Inno. q: ſi quis cum iur. amēto vel ſine iuramē
 to ꝓmiſit aliquid alicui excoꝛcato dare ꝓ ſolimus ei
 q: dꝝ. Itēz h. ii. q. 3. Julianus. ⁊ c. Impatores. ſ.
 Julianus. q̄nā milites obediebāt Juliano ſpera
 toni q: erat apoſtata. Item et de ſen. ex. 10. Si vꝝ.
 ꝓnceps ꝓt ſub ꝓfamiliaris comprehendit. Sed fili
 us ⁊ ſuis ꝓfamiliaris excoꝛcato obedire tenent. ii.
 q. 3. qm multos. Item ecclia ꝓ ſniam abſoluit mi
 lites a iuramēto fidelitatis quo tenebant ꝓncipib⁹
 excoꝛcatis. quod non faceret vt videt. ſi ab hoc et
 ſene ipō iure abſoluti. Ad ꝓm aut iſtoꝝ dicit ꝓt q:
 nō eſt tñ ſolūm excoꝛcacionis ⁊ excoꝛtoꝝ ſol
 uere ꝓcunā debitam excoꝛcatis q̄nꝝ erat qm mul
 ti vaſali eos ſequebant ꝓparati obedire eis. Alij
 aut dicunt q: excoꝛcatis q̄dū excoꝛcati ſunt debi
 ta ꝓcunia ſolui nō debet. q: in obligatiōe. ſolūdi
 ſine iuramento tacite ſubintelligebat. hec ꝓditio. ſ.
 ſi talis ꝓmanſerit cui liceat coꝛcare. Ar. ad hoc.
 22. q. 2. Ne qꝝ arbitret. dicūt q̄ iſti q: ꝓcunia repo
 ni dꝝ in eade ſacra. vt ibi recipiāt eā creditoꝝes poſt
 qđ fuerit abſoluti. Ad 2. dꝝ q: illa duo decreta ꝓ
 tuis narrāt factū q̄ ius. qđ ſcñ ecclia tñe diſſimula
 bat. ne Julianus ſuſcitaret ſcādaluz aduerſus xp̄ia
 nos. vel vt dicūt alij xp̄iani nō obediebāt ei. niſi qñ
 agebāt ꝓ fide vel deſenſiōe ꝓfic. ⁊ in illis caſib⁹ vt
 dicūt milites obedire debēt excoꝛcato ꝓncipi. non
 in fauorē excoꝛcati. ſed fidei vel ꝓfic. Ad 3. dꝝ q:
 illud vbum ſtelligēdū eſt in illo caſu de quo ibi loq
 tur decretal. ⁊ in ſimilib⁹. q: alias excoꝛcati de ma
 litiā ſua reportaffent lucrū. ⁊ innocētes dānū. vt ꝓꝝ
 diligēter intuenti totā ſerē decretal. Ad vltimum
 cū dꝝ q: ecclia talē ꝓ ſniam abſoluit. ⁊ c. Dicēdum
 q: h eſt ad maiore ꝓſuſiones ꝓncipis excoꝛcati. ⁊ q:
 an ſniam aliq de facto debitū fidelitatis ſuar. Ul
 ꝓt dici ſm alios. q: alr abſolutus ꝓ ſniam q̄ ipō iu
 re. q: cū ꝓ ſniaz abſolutus ſimplꝝ ⁊ abſolute ab ipō
 iuramēto fidelitatis remanēt abſoluti ab illo iuramē
 to. ⁊ ab illa obligatiōe. etiā poſt qđ ꝓnceps fuerit
 abſolutus ab excoꝛcatorde. ſed q̄nis ipō iure ſuſpē
 dat effectū obligandi ſupradicte durāte ꝓncipis
 excoꝛcatorde. tñ illa obligatio non tollit abſolute. niſi
 forte quo ad ſubditos illoꝝ q: excoꝛcati ſunt ꝓ ꝓ h q:
 lapū ſunt in hñſim manifeſte.

¶ Secundo queritur vtrum clerici
 teneant obe
 dire ſuo epi manifeſte maiori excoꝛcacione
 excoꝛcato. Rūdeo q: nō. 19. di. nulli. ⁊ 16. q. vlti.
 ſane. cū rō eſt. q: obedire eſt quoddā coꝛcare. ſed
 clerici tenent euitare ſuū eꝓm excoꝛcatū decre. 19.
 di. mirat⁹. ꝓterea nullus teneret obedire ali
 cui q̄dū ille non ꝓt eſſe iudex ſuus vel officiū iudic
 is exercere. Sed eꝓs q̄dū manifeſte excoꝛcatus
 eſt ab executione officij iudicis eſt ſuſpēſus.

¶ Tertio queritur vtrum monachi tene
 antur obedire ſuo ab
 bati excoꝛmunicato. poſt qđ ſolēniter denū
 ciatus eſt excoꝛcatus. Et videt q: ſic. q: magis te
 nentur homo ꝓi ſpūali q̄ carnali. ſed filius carnalis
 non emancipatus tenet obedire ꝓi excoꝛcato. er
 go multo fortius mōachi ſuo abbati excoꝛcato. Itē
 ſerui tenent obedire dñis ſuis excoꝛcatis. q: poſſūt
 eis coꝛcare licite. vt ſuperius viſum eſt. ſed mona
 chi ſunt ſui abbatis. q̄ abbati ſuo excoꝛcato obedire

tenent. Itē monachi nō sunt absoluti ab obla-
 batis p factum cuius ius nō tenent scire, sed multi
 sunt casus p quos abbas pōt iurare excoicationē
 ipso iure, quos tñ nō oēs tenent monachi scire, er-
 go vñ q pōt esse abbas eoz excoicatus in aliquo il-
 loz casu, tñ mōachi sibi tenebunt obedire, Cō-
 tra q nō tenet coicare cū aliquo nō tenet sibi obedi-
 re, sed superioribus excoicatis nō tenetur inferiores
 excoicare. 16. q. vlti. sane. t. 2^m. ad h. 32. di. nullus
 g mōachi suo abbati excoicato nō tenetur obedire.

Rūdeo monachi non tenent obedire suo abbati
 manifeste seu publice excoicato excoicatione maio-
 ri. 2. q. 7. Sacrdotes, t reliq in glo. q: talis abbas
 nō pōt p̄cipere, p̄cipere. n. inferiorib⁹ actus est legi-
 timus, excoicatus aut̄ maiori excoicatione est ab oib⁹
 actibus legitimis suspensus, tñ etiam q: mona-
 chi nō tenent ei coicare, t obedire est coicare illi cui-
 us p̄ceptis obedire. p̄terea abbas excoicatus
 nō pōt alteri p̄mittere vices suas, q̄uis si alicui cō-
 miserit an̄ excoicationē, ipso postea excoicationem
 surrente p̄tās q̄ ante p̄miserat nō expiret. 2^m. a si
 mili. et de offiō vicarij. Romana. Sed sic mona-
 chi tenent sibi obedire an̄ q̄ de illis poss⁹ vicari-
 um suū p̄stituer. vñ videt q̄ sibi obedire nō teneantur.
 Ad 1^m in opp^o dō q̄ fm aliquos maiorē ē fal-
 sa, voluntas. n. q̄ homo obligat se p̄ri sp̄iali nō p̄i-
 dicat p̄cepto diuino quo fili⁹ obligat p̄ri carnali, qd̄
 p̄ceptū est honora p̄rem. tē. Uel pōt dici q̄ fili⁹ car-
 nal est q̄dam portio p̄ris, t possessio sic dicit ph⁹. 5°.
 et bi. c. ii^o. t ideo sic excoicatus pōt se iurare de pos-
 sessionib⁹ suis, ita sicut p̄ueniēs vt a iure excipere
 fili⁹. non emancipatus ab illo p̄cepto quo p̄ceptum ē
 nō coicare excoicatis. Itē sic aut̄ est monachus ipi-
 us abbatis portio vel possessio. Ad 2^m dō q̄ fuis
 est possessio dñi. vt dicit ph⁹ vbi dicit. q̄uis non sic
 possit dici de illis q̄ subsunt dñis pollicite nō despo-
 tice, sic subsunt milites p̄ncipibus t alij multi. Est
 et fuis q̄si organū alarū ipius dñi fm philosophib⁹
 p̄ politicoz, t id sic excoicatus pōt se iurare de pos-
 sessione sua t vri organis suis, ita sicut rōnabile q̄ iu-
 ra p̄mitteret suos coicare dñis excoicatis, nō sic an̄
 pōt dici de monachis respectu abbatis. Uel pōt di-
 ci q̄ cū excoicatus sit vincutū sp̄iale magis opponit
 auctoritati p̄cipiēdi sp̄ialib⁹ filijs, q̄ filijs carnali-
 bus vel suis in tp̄alib⁹. Ad 3^m dō q̄ fm aliquos
 mōachi tenent obedire abbati excoicato q̄uis sci-
 ant sc̄m p̄ quo est excoicatus q̄dm̄ ignorat qd̄ iuris
 q: nō tenent scire oēs casus i qb⁹ homo iurrit ma-
 iorē excoicationē ipso iure pp̄ eoz multitudinē t ali-
 quoz subtilitatē, multi. n. sunt.

Quarto querit̄ vtum vxor tenea-
 tur obedire marito
 excoicato. Rūdeo q̄ sic, vt. n. bñm ē supi-
 us, vxor coicando marito excoicato nullā excoica-
 tionē ex h̄bit. Uñ si subest rō q̄re ab obla quā vxor
 d̄ marito pp̄ mariti excoicationē absoluat.

Quinto queritur qui sit illi casus
 in qb⁹ ipso iure i
 currit hō excoicationē maiorē. Rūdeo q̄
 illi incidit in excoicationē maiorē a iure q̄ incidit in
 bñm iam dñatā, et de h̄bitis, Ad abolēdā, t. ca.
 excoicamus. Itē mḡ defendent vel receptat h̄biti-
 cos, e. ti. sic aut̄, t. c. excoicamus, t. credētes. Itē
 q̄ inuitunt alienatiōib⁹ a scismaticis scie, et de scis

maticis. c. j. t. 19. di. Nulli fas. Item q̄ inuiciunt
 manus violētās in clericū, vel q̄cūq̄ p̄sonam reli-
 giosam religiois approbare, et de sen. exco. Itē du-
 bitū. Excipiunt tñ multi casus. Un^o est si p̄ueniens
 ignorabat illū esse clericū nō tñ igno:ātia crassa vñ
 affectata, sed pbabili, et de sen. ex. Si vō aliquis.

Alius si p̄ueniens clericū nō p̄uenit ex odio vel inui-
 dia vel indignatōe, sed leuitate iocosa. e. ti. c. j. Ali-
 us si magi scolarē clericū ituitu discipline vel cor-
 rectionis p̄cesserit. e. c. Ali⁹ si vim, vt t̄pate repel-
 lat incōmēti. e. ti. si vō alicui⁹. Ali⁹ cum dñs do-
 mus clericū vitupantē ipsū in domo sua nec vo-
 lentē exire, q̄uis p̄ueniētē monitū expleuerit d̄ do-
 mo. Si nō est p̄ns p̄tatis illius cleri q̄ ipsū exi⁹ p̄-
 p̄leuerit t̄ dñs domus modū n̄ excedat i expellēdo.
 Sic. n. expellēdo n̄ inuicit ē clericū man⁹ inuictas
 q̄ vñ iure suo sic d̄. ff. de re. iu. nemo dñū fac̄ ni-
 si q̄ id fac̄ qd̄ facere ius nō h̄t. Ali⁹ cū a clerico vo-
 lente aliquē p̄cutere cū baculo aliq̄ violētē bacu-
 lum amouet, q̄ nō iniuriat illi moderate ipediēdo
 ipm̄ ne alij faciat talē iniuriā. Alius cū q̄ p̄cutit
 clericū inueniēdo ipm̄ cū m̄re sua vel vxore vel filia
 vel sorore turpiter agentē, et de sen. ex. Si vō ali-
 cuius, t. nec ille. Alius cū aliq̄ rōne officij qd̄ i ec-
 clesia obrinet̄ aut alij clerici seniores zelo deuotiōis
 pueros vel adolēscētēs in minorib⁹ ordib⁹ p̄stitu-
 tos turbātes diuinū offiū inuiciūt de ecclia vel mo-
 derate p̄cutiūt vt corrigant t ab ipediētō diuini
 officij desistāt. e. ti. cū volūtate. Alius q̄ aliq̄ ob-
 tētū p̄tatis vñ magisterij, subditos t scholares cō-
 rectionis cā leuit p̄cutiūt. e. c. vbi p̄. Alius cū dñs
 aliquos clericos de familia sua vñ p̄p̄inquos infe-
 riorz gradū moderate vt a suis vitijs corrigant p̄-
 cutiūt. e. c. vbi p̄. Ali⁹ cū clericus q̄ p̄cutit est dis-
 positus t traditus curie seculari et de iudicijs. Cū
 nō ab hoie. Alius q̄ cleric⁹ q̄ p̄cutitur prius tran-
 suit ad actū p̄nam clericatū, vt pote, q̄ factus est
 miles nec rōsuzam desert, q̄ nec ad h̄ est cogēdus
 et de cle. iug. vt p̄sultatōi. Ali⁹ q̄ aliq̄ etiaz laic⁹
 ens clericum vñ religiosum violētē capit de man-
 dato p̄tatoz suoz, dum tñ violētia nō se extēdat no-
 tabilr̄ vltra q̄ regrad̄ illoz q̄ capiunt̄ defensio vel
 rebellatio, et de sen. ex. vt fame. t. laici. Nec obstat
 illud qd̄ d̄. d. e. ti. vniuersitatis, q̄ loquit̄ in casu
 quo monachus non subterfugit regularē discipli-
 nam, nec abbatis sui obiam, t sufficiētē pōt p̄ ab-
 batem t alios monachos corrigi. Alius q̄ aliq̄
 nō ex deliberatōe, sed tñ ex surreptione sociū suū
 clericum leuiter impellit, q̄uis sit turbatus morta-
 le, n. p̄ccū non p̄mittitur nisi ex deliberatione, vñ
 post tempus sufficiens humane fragilitati ad deli-
 berandum, cū factum est tale q̄ homo non obsta-
 te humana infirmitate tenet de necessitate libera-
 re, vt p̄ deliberationem ab illo opere illicito perpe-
 trando retrahatur. Nullus autem excoicatur a iure
 nisi p̄pter peccatum mortale, cum. n. iura p̄cipiant
 vt a iudice nō infligatur, nisi p̄pter peccatus
 mortale, videtur q̄ p̄ditō iuris nō voluit vt excoi-
 catio a iure incurreretur nisi p̄pter p̄ccū mortale.

Alius q̄ clericus q̄ p̄cutitur imiscet se tyrānidē t
 crudelitibus, s. seditiōi t guerram mouet, vel pu-
 blice t atrociter delinquit, habitu clericali p̄cepto,
 et de sen. ex. Cum nō ab hoie. Alius q̄ clericus
 militaria arma gerit t tertio admonitus p̄ dioce-

Similiter
Sicut

saum se corrigere noluit. e. ti. In audientia. Alius
 qui clericus nec in modo rōfure. nec in vestimētōz
 forma. nec in qualitate negotioz de clerico aliquid
 oīdit. si tertio admonitus p̄ dioecesanū se nō corri-
 git. e. c. p̄tingit. 2°. Alius qui clericus recipit admi-
 nistratōes seculariū p̄sonaz post inhibitionē publi-
 ce in synodo factā sub pena p̄uilegij clericalis exp̄i
 mēdo q̄ quicunq̄ h̄ suam inhibitionē venerit p̄ ipsū
 nō defendet. talis. n. inhibitionē p̄posito loco trine
 monitiōis succedit. si. n. talis occōne ipsius admini-
 stratiōis p̄pter pecuniariā cām dephendas in frau-
 de. indignū est eis ab ecclia subueniri p̄ quos p̄stat
 in ecclia scādālū generari. e. ne cleri. v. mona. ca.
 2°. Alius est s̄m d̄m d̄ostī. qui clericus exercet se-
 cularia negocia diuinis officiis p̄termissis. si tertio
 monitus p̄ dioecesanū se nō corrigat. e. de vita. 7
 bo. cle. c. vlti. tñ textus p̄dictas non exprimit nisi q̄
 talis de suis facultatib⁹ statutis. 7 d̄ p̄suetudinib⁹
 p̄rie subiaceat. q̄ s̄m glo. ibidem nō est itelligēdūz
 de reb⁹ ecclie. q̄z delictū p̄sone nō d̄z in ecclia veni-
 dendare. Item q̄ tales ip̄sione icludūt vel deri-
 nent. e. ti. nuper. Itē q̄ in clericos iniiciūt man⁹ re-
 merarias 7 iniurias quibus nō violētās. vñ cum
 clericus q̄ iniuriatus est alicui summittit se. volunta-
 ric aligb⁹ p̄uisionib⁹ sustium s̄m q̄ laici in illa ter-
 ra facere p̄suerūt prop̄ pace h̄nda p̄uissōes excoi-
 cari sunt e. de sen. exco. cōtingit. 1°. in ter. 7 in glo.

Item q̄ p̄t eos defendere a violētia. 7 nō defen-
 di: si sibi incūbat ex off. 3. e. ti. quāte. Itē p̄tēs se-
 cularēs ip̄onētes clericis exactiōes indebitas post
 q̄ p̄terter moniti nō desistunt. e. de imunitate ec-
 cle. nō minus. Itē q̄ iurisdictionēz p̄latoz 7 po-
 testatem quā habent in suis hoībus euacuāt postq̄
 p̄terent moniti nō desistūt. e. ti. vbi p̄. Item sue-
 cessōes eoz nisi infra mensem errozes seu excessūz
 p̄decessoz emēdauerit. e. ti. aduersus. Item q̄ de
 cetero fecerint obseruari statuta. 7 p̄suetudines in-
 ductas h̄ ecclias liberratē e. de sen. ex. Hone-
 rit fraternitas tua. Item q̄ talia statuta infra duos
 menses de libris suis non desuerit. e. ti. vbi p̄us.

Item q̄ de cetero huiusmodi statuta fecerit. Itēz
 q̄ de cetero ea scripserint. Item p̄tēs p̄sules re-
 ctōres p̄siliarij locoꝝ vbi huiusmodi statuta h̄ ce-
 tero edita fuerint. Item q̄ s̄m talia statuta vel p̄-
 suetudines tales de cetero iudicare p̄sumpserint.

Item q̄ scribere p̄sumpserint sic iudicata. Et isti
 quq̄ casus vltimo positi colligunt ex decretali vlti-
 mo allegata ab illo loco. Itēz excoicamus. vsq̄
 in finem. Item incendiarij 7 violatores eccliaz. e.
 ti. p̄uicti. Item q̄ a p̄ncipiōib⁹ q̄z duab⁹ partib⁹
 cardī. in papam elect⁹ electioni de se facere p̄sentit
 7 prop̄ papam se gerit. si humiliter noluerit abstinere.
 e. de ele. 13. Item h̄arum domini pape falsatōis
 p̄ se vel p̄ alios. 7 eoz fautores 7 defensores e. de
 crimine fū. Ad falsarioꝝ. Item scienter vtētes il-
 lis falsitatis. e. ti. vbi p̄us. Item deserētes arma
 ferrū ligna galeas naues sarracenis. vel regimen
 nauū vel galeas suaz exercentes. vel aliqd̄ aliud
 subsidiūm eis impēdentes in dispēdiū terre scē vñ
 xp̄ianoz. e. de iudeis. Ita quozādam. Item reli-
 giosi p̄ se si leges vel p̄suetudines nisi. i. duoz
 mēsum spaciū desiterit. ad claustrum suū redeun-
 tes. e. ne. cle. vel mo. non magno opere. Item p̄
 byteri 7 quicunq̄ clerici p̄sonatus h̄ntes leges vel

phiscam audietes. nisi infra duos menses desite-
 rint. e. ti. sup̄ specula. Item excoicatio p̄cipantes
 in crimine p̄ quo est excoicatus maior excoicatio
 e. de sen. exco. nup̄ 7. c. Si p̄cubine. Item q̄ xp̄ia-
 nos faciunt p̄ assassinos interfici vel mīdant fieri.
 quibus ex h̄ mors non fuerit subsecuta. 7 receptato-
 res 7 fautores 7 occultatores dictoz ass. alinorum.
 e. de homicidio. p̄o humani. Item q̄ xp̄ianos
 p̄ honesta cā nauigio vectos capiūt aut spoliāt re-
 bus suis aut naufragiū passos reb⁹ suis spoliāt.
 nisi moniti satisfaciunt. e. de raptōib⁹ caplo. Ex-
 coicatio. Item religiosi nō portātes hitum e. de
 mū quem in domo portare debēt. e. de cle. v. mo.
 7. c. v. vbi p̄us. Item noua thelonea pere-
 grinis 7 mercatorib⁹ imponētes. 7. q. 3. Si quis
 rōipetas. Itēz fornicatōis 7 diuinationibus intēdē-
 tes cuꝝ effectu. 16. q. 5. Si q̄s ariolos. 7. c. sequen.
 7. c. non oportet. 7 duobus capitul sequentibus. ra-
 men s̄m aliquos isti canones nō sunt late s̄nie. s̄z re-
 tendū. q̄z videt p̄bri posse p̄ h̄ q̄z d̄f. e. q. 5. v. c. 5. v. c.
 Si quis cleric⁹. 7 marime. c. Augurijs. in quo
 talem p̄cipimus a p̄uentu ecclie separādūz. Itē
 ratum habens q̄ aliquis noīe suo in clericum vñ re-
 ligiosam p̄sonam religionis approbate manus in-
 iecerit violentas. quibus factum fuerit ip̄o nescien-
 te nec volente. tunc quia in malefactis ratibabitō
 retro trahitur. 7 mandato comparatur. extra de re-
 sti. spol. cum ad sedem. 7 de symonia. sicut tuis. in
 ter. 7 in glo. Itē q̄ habens in curia romana mān
 questionis si dat aliquid magnū sine parū vel p̄o-
 missionem aut spe de dādo faciat dūm pendet in
 curia suam negociū terminandum. extra de vita 7
 bo. cle. v. iri ecclesiastici. Item abbeniatores 7 alij
 de familia notarioꝝ totius cancellarie p̄o litteris
 legendis nō mine suo vel alieno aliquid exigentes
 vel pactum de recipiendo faciētes. vel super hoc
 tractatum cum aliquo admittentes. vel petitiō-
 nem vel notam ad aliquid extorquendam malitō
 se derinentes. e. ti. Cum inter alia. Item illi qui
 de curia pape 7 familia cum aliquo de curia eius-
 dem vel quocunq̄ extraneo cuiuscunq̄ conditio-
 nis eritat p̄o sui vel alieni expeditione negocij ali-
 quam fecerit p̄actionē de dādo vel faciendo ali-
 quid sibi vel alij consideratione sui seu cuiuscunq̄
 persone. e. c. vbi p̄us. Item ille qui de iam dic-
 ta curia aliquid a quocunq̄ eregerit. aut qui dede-
 rit aliquid exactōi iuxta predictum modū excoim-
 nicationis laqueo sit ascriptus. Item p̄clati tam
 regulares q̄ alij clerici regni francie alij alios in cō-
 temptum publici beneficij quod toti clericozum
 collegio ita inuolabiliter est indultum vt ei peni-
 tus aliquozum pactis vel consensibus nequeat de
 rogari suo relicto indice ad publica iudicia trabe-
 re p̄sumentes. e. titu. q̄ sit graue. Item extor-
 quentes per vim vel per metum reuocationes ab-
 solutiones excois suspēnsionis interdicti. q̄ tū reuo-
 cationes vel absolutiones irritē sunt ip̄o iure. extra
 de his que vim metus ve cā sunt. absolutiōis. Itē
 granantes p̄ se vel p̄ alios electores vñ amicos eo-
 roz eo q̄ noluerit eligere illos p̄o quibus erāt roga-
 ti vel iducti. e. de ele. sciāt. Itē p̄sone cōcedētes re-
 p̄salias cōtra p̄sonas ecclias vel bona eaz. ni-
 si infra mēsem cōcessiōis reuocauerint vniuersita-

res vo sniaz interditi quacūq; dñia p̄suetudie n̄ ob
 stāte. c̄ de iniurijs. Et si pignoratīdes. Itē q̄cūq;
 p̄ eo q̄ in reges p̄ncipes barones nobiles ballivos
 vel quoscūq; eorū ministros aut quoscūq; alios ex
 cōdicatōis suspēnsionis seu interditi snia fuerit p̄o
 mulgata sniaz alicui dederit occidēdi capiēdi. seu
 alias in p̄sonis aut bonis suis. vel suorū granandi
 eos q̄ tales snias p̄tulerit sine quorū sunt occōde p̄
 late. vel eadē snias obseruantes vel clicis excōdi
 catis cōdicare volētes. nisi ip̄as re integra reuocauē
 rit sniaz. vel si ad bonorū captiōnē occōne ip̄i? snie
 p̄cessus sit. nisi bona ip̄a fuerit infra octo diez spa
 ciū restituta. aut satisfactio p̄ ip̄i? ip̄ensa. c̄ de sen.
 exco. q̄cūq; p̄ eo. Itē oēs q̄ ausi fuerit p̄dcā snia da
 ta vti vel aliqua p̄missorū ad q̄ cōmittēda licentiā
 dari p̄hibem?. vel p̄mittere p̄ se ip̄os. e. c. eadē
 quoz. Itē singuli q̄ regalē custodiā seu guardiaz
 advocatōis vel titulū i ecclīis monasterijs vel qui
 buslibz alijs pijs locis de nouo vsurpare conātes
 bona ecclīaz mōasteriorū aut locoz ip̄oz vacatiū
 occupare p̄sumūt q̄stecūq; dignitatis honore p̄re
 fulgeāt. c̄ de eccl. ḡnali. Itē clerici ecclīarū mona
 chi monasterio p̄sone ecclēre locoz eorū ad q̄ b̄ sic
 n̄ p̄curāt. e. c. vbi p̄. Itē religiosi religionū mē
 dicantiū abolitārū dīceps aliq̄ ad suū ordinem
 recipiētes vel locū seu domū de nouo acq̄retes vel
 loca acq̄sita absq; snia pape alienātes. c̄ de religio
 sis domib?. Religionū diuersitatē. Itē collegijs
 vniuersitas. vel singularis p̄sona cuiuscūq; sit di
 gnitatis aut stat? alienigenas et alias nō oriūdos d̄
 terris eorū publice pecuniā fenebē exercētes. aut
 exercere volētes. Ad huc domos in terris suis cō
 ducere vel p̄ducas h̄re vel alias inbilitare permit
 tentes. nisi huiusmōi oēs vsurarios manifestos in
 fra tres mēses de terris suis expellāt nūq; tales d̄
 cetero admitturi. Itē illis ad fenus exercendum
 domos locātes vel sub quocūq; alio titulo p̄cedē
 tes. ita q̄ si delinquentes fuerint i vtroq; cāu p̄dcō.
 p̄sone ecclīastice maiores vt ep̄i. et supiores eo
 rū suspēnsiōis. Minores vero si sunt p̄sone singula
 res excōdicatōis. Si aut collegiū seu alia vniuersi
 tas interditi sniaz ip̄o sed se nouerit incurfuros.
 Si laici fuerint p̄ suos ordinarios ab huiusmodi
 exp̄ssus p̄uilegio ei cessante p̄ censurā ecclīasticā cō
 p̄scātur. et hi duo cāus b̄ntur. c̄ de vsuris. vsura
 rum vniuersit. Itē q̄ hactenus p̄ viz vel p̄ metu
 p̄sonas ecclīasticas coegerūt ad supponēdū vel sub
 mittēdū ecclīas seu b̄da ecclīastica mobilia vel imo
 bilia laicis nisi p̄ mōitēz submissiōnē s̄missa q̄ p̄
 vi vel metu egerāt p̄fōas ecclīasticas et b̄da ecclīa
 stica eis submissa in sua libertate totaliter dimittant.
 Itē illi q̄ decetero p̄sonas ecclīasticas ad ta
 lia faciēda p̄tulerit. Itē illi q̄ ex p̄tractibus huius
 mōi iudiciū mittis vel posteri? in eadē illicite. vl
 tra illud q̄ de natura p̄tractus eis p̄mittit vsurpa
 uerit. si moniti ab huiusmōi vsurpatōe nō destite
 rint. restituēdo et ea q̄ talē vsurpauerunt. et hi tres
 cāus v̄sio positi b̄ntur. c̄ de reb? ecclē. n̄ alie. hec
 cōsultissimū. Itē recipiētes i romana curia l̄af ab
 alio q̄ a papa vel vicecācellario. c̄ de crimie falsi
 Dura. in glo. Adhuc sunt alij cāus i quos icidētes
 icurrūt maiorēz excōdicatōnē a iure quos ad vitā
 dū p̄lipitatē omitto.

Articulus duodecimus

Consequēter querit de iz. p̄nci
 pali. et circa h̄ q̄rū
 tur. 5. p̄ vtz sacrilegi sint excōdicat
 ti ip̄o iure. 1° vtz violas imunitatez
 ecclīe sit excōdicat? ip̄o iure. 3° vtz ip̄ctras l̄afsoni
 pape tacita vitate vel suggesta s̄litar e sit excōdicat?
 ip̄o iure. 4° vtz iueniēs l̄afz dñi pape cui? effica
 cia iā exp̄rauit v̄pore q̄ fuit data ad t̄ps q̄ iam
 trāsiit et ludo: nō itentione v̄rēdi: aliqua l̄am in ea
 male formatā reformet vel p̄ficiū faciat vel p̄ q̄
 cūq; aliū modū aliqd in ea imutet sit excōdicat? ip̄o
 iure. 5° vtrū aliqs de nouo veniēs ad studiū por
 tās arma an q̄ sciat sniaz d̄ portantes arma p̄ ep̄s
 loci latam incurrat excōmunicatōnē.

Primo oñdo q̄ sacrilegi sint excōdi
 cari ip̄o iure. 11. q. 3.
 canonica. Ecclīaz dei violatores auctori
 tate dī et iudicio sci sp̄s a gremio scē m̄ris ecclīe.
 et a p̄fōnd totius r̄panitatis eliminam?. S; sacrile
 gi sunt ecclīaz dei violatores. Itē. 17. q. 4. oēs
 ecclīe raptores atq; suarū facultatiū alienatores ali
 minib? eiusdē m̄ris ecclīe anathematizam?. Itē
 c̄ de sen. exco. p̄questi memoratos sacrilegos nū
 cietis et faciatis sic excōdicatos archi? curari. Con
 tra. 11. q. 2. indigne. Indigne ad altare dñi p̄pare
 p̄mittit q̄ res ecclīasticas aucter in adere. aut iuste
 possidere. aut iusta v̄ l̄iniq; de feniōe i eis p̄ durā
 de q̄b? t̄i tanta d; cē p̄uio. vt vidictā admonitō
 p̄cedat q̄ nō eēt vez si eēt excōdicati ip̄o in?. Itē
 17. q. 4. Si qs domū dei. Si qs domū dei vio
 lauerit et aliq; sui snia illius cui p̄missa dignoscit. in
 abstulerit. et paucis iterpositis. seq. q. si p̄ h̄az et ter
 tiā p̄uentionē corā ep̄o satisfacerē d̄tractauerit nemi
 ni fidelij misceat. ḡ tales nō sūt ip̄o iure excōdicati
 s; excōdicādi. R̄ideo vt dī. 17. q. 4. quisqs. Sa
 crilegiū p̄mittit auferēdo sacra de sacro. vel nō sa
 crā de sacro. siue sacra de nō sacro. et quocūq; illoz
 mōz qs p̄mittat sacrilegiū nō incurrit maiorē ex
 cōdicatōnē ip̄o iure. nisi b̄ faciat cū violatōe ecclīe
 seu incēdio. c̄ de sen. ex. p̄q̄ resti. in glo. Qd̄ b̄i ostē
 dūt iura allegata ad p̄tēz h̄az. excōdicādi t̄i sunt ta
 les. si moniti satisfaccere p̄tēserint. v̄ t̄i p̄babilē
 aliqbus q̄ ip̄o iure minorē excōdicatōnē incurrit
 17. q. 4. Si quis domus. ibi non dī q̄ donec in
 conuentu admonit? legitime satisfacciat sciat se p̄
 munione p̄matū esse. Ex p̄dictis patet q̄ deflorā
 monialē b̄ndictā q̄uis auferat rē sacra. s. v̄gnitate
 de mulier sacra excōdicatōnē nō incurrit ip̄o iur? cōdi.
 nisi eā p̄ violentiā opprimat. Si t̄i ep̄s i p̄secrādo
 sniaz excōdis ferat i oēs q̄ cū tali se carnalit? copula
 b̄it p̄ b̄ eā carnaliter cognoscēs excōdicatōnē i. ur
 rit. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ illud decretū loq̄ d̄ vio
 latozibus ecclīaz. que violatio fit cum effractione.
 Sacrilegiū aut sine predicta violatōne potest
 cōmitti. Ad 2m dicendū q̄ illud decretum intelli
 gendū est de raptoribus rerum ecclīasticarū vicē
 tiam ecclīe iherēdo. Ad 3m d̄ q̄ illa decre. loq̄
 de sacrilegis q̄ cum sacrilegio ecclīas regni ep̄am
 violenter p̄fegerint. vnde rōne effractionis fue
 runt ip̄o iure excōmunicati.

Secundo queritur vtrū violas
 immunitatē

ecclesie sit excoꝛdicatus iure. Et videtur q̄ sic. extra de senten. arco. cū p̄ cā. videt̄ dñs papa approbā q̄ archieps lugdunus q̄dā pp̄ violationē imūnitatis ecclesie fecit excoꝛdicatū publice nūciari. Contra. c̄ d̄ imūnitate ecclesiarū. Cū ecclia dī. in glo. q̄ iudices cās de sanguis efuside & corpali p̄ca i ecclis agitantes nō sūt excoꝛdicati ip̄o iur̄. S; post ad mōitōnē si se nō corrīgūt sūt excoꝛdicadi. & tñ vt i eadē decre. b̄ i ter. tales faciūt s̄ imūnitatē ecclesie. R̄ideo q̄ nō ē idē violare ecclias & imūnitatē ecclesie. q; ecclias violare ē ip̄as frāger̄ v̄licēdere. violā imūnitatē ecclesie ē facere s̄ ecclie libertatē violās ecclias vt dicit̄ ē excoꝛdicatōe icurr̄t ip̄o iure cōi. violās aut̄ imūnitatē ecclesie ip̄o iure cōi excoꝛdicat̄ n̄ ē. s; post monitōnē sufficientē si emēdare p̄t̄p̄erit. ē excoꝛdicandus. Un̄ extrahēs hoies violēt̄ de ecclia q̄ ad ip̄am p̄refugio p̄fugerat excoꝛdicat̄ n̄ ē a iur̄ cōi. si b̄ faciat si ne effraꝛtōe ecclesie & rez sacraḡ q̄ sūt i ecclia. excoꝛdicandus tñ ē si post sufficientē monitionē emēdare nō lucit̄. nisi ille q̄ ad ecclia p̄fugerat sit publicus latro vel nocturnus populator: agros q̄ dū itinera frequēntata vel publicas stratas obsidet aggressiōis insidijs ab ecclia extrahi p̄t̄. c̄ de imūnit. ecclesie. In̄ alia. Si ēt seruus fuerit q̄ ad ecclias p̄fugerit post q̄ de ip̄nitate sua dñs ei clericis iuramētū p̄stiterit ad fuitiū dñi sui redire p̄pellit̄. ēt inuit̄. alioqn a dño poterit occupari. vt b̄ i p̄dicta decre. s̄. Si vero. nisi et alioq̄ circūstātijs verisim̄ p̄sumat̄ q̄ dñs nō suaret iuramētū. i quo cā cū iuramētō erit ēt alia cautō erigēda. Illū ēt q̄ hoies i ecclia occidit ecclia nō defendit. q; vt d̄ ēt de vsuris. Quia frustra. frustra legis auxiliū inuocat q̄ cōmittit i leges. Nec defendit tñ ecclia xp̄ianū p̄fugientē ad eā. s; ēt indeū. dūmō absit simulatio. c̄ de imūnitate ecclesie. In̄ alia i glo. & l. de his q̄ ad ecclias p̄fugunt. l. i. S; vtrū defenderet excoꝛdicatū excoꝛde maior̄ apud aliquos dubiū ē. magis tñ v̄ d̄ q̄ sic de iure. p̄suetudo tñ regiōis approbata q̄ ad b̄ d; obseruari. nec tñ defendit p̄fugientē ad se ecclia p̄secrata. s; ēt nō p̄secrata in q̄ diuina mysteria celebrā q; vt d̄ ēt. de imūnitate ecclesie. Ecclia. ecclia in qua diuina mysteria celebrā. s; adhuc nō exiterit p̄secrata nullo iure p̄uilegiū emūnitatis adimif. & b̄ q; obsequijs diuinis data nulli ē temerarijs ausibus p̄phanāda. nec b̄ p̄uilegiū amittit ecclia ēt in terdicta. sc̄dm dñs hosti. in sūma. & ēt b; eisdē. si p̄fugiens ad ecclias obuiet sacerdoti p̄orāt̄i corpus xpi & sibi adhereat defendi d; ab ecc̄. Quis in iure nō sit ex̄p̄sius. Cui p̄gruit illud qd̄ d̄ in euāgelio de muliere stutū sanguis paciēte. q̄ dicit d̄ ip̄o. Si tā tū tetigero sūmbriā vestimēti ei? salua ero. Quis aut̄ extrahēs violēt̄ hoies de ecclia ad quā pro refugio p̄fugerat nō sint excoꝛdicati a iure cōi vt visuz̄. Credo tñ q̄ in regno frācie excoꝛdicati sunt per p̄liti bituricēse. In eodē ēt p̄cilio d̄ de imūnitate ecclesie. Cū nōnulli. Statim? inhibēt̄ ne q̄ in foro eccliastico litigātes seu litigare volēt̄es i causis mere eccliaisticis seu ad for̄ eccliaasticū de ātiq̄ & approbata p̄suetudie & hactenus pacifice obseruata p̄tinere noscūt ad desistendū p̄pellāt p̄ip̄oz vel parentū aut p̄anguineoz sine rez coꝛ vel p̄sonaz huiusmōdi captiōnē vel modis alijs q̄buscūq;. Qui vero s̄ p̄sūperit ex cōis sine p̄ntis auctoritate cōi lijs nouerint subiaccere. Dicit̄ ēt in alia p̄stitutio-

ne de penis. q̄ si q̄s cuiuscūq; p̄ditiōis aut status ex titerit nūcios seu excoꝛtores iudicū. aut alias lras corūidē. actat iudicialia deferēt̄es bac occōe vbera re capere detinere occultare carceri mācipare mutilare. aut qd̄ grauius ē censēdū interficere. lras ve acta p̄dicta p̄sonis memoratis auferre. seu eas rūpere cācellare. aut alias d̄struere quoquo modo vel sic ablata eclare p̄sumpserit. aut vt illa fiāt p̄curauerint aut faciēt̄ op̄e duxerit adhibendū excoꝛdicatiōis sine q̄ et nūc in ip̄os ferim? subiaccant ip̄o sc̄o. a q̄ nisi p̄us tā iudici aut auctoritatē p̄tem p̄ferit q̄ passio iniuriā & ceteris quoz intererit. put excessus postulabit atrocitas satisfecit. it̄ p̄p̄ter nullatenus absoluat̄. Ad p̄m q̄m d̄ q̄ ille nō tñ imūnitatē ecclesie violauerat. s; ēt in successōe i cōi dormitorio man? iniecerat temere violētas & euz traxerat verberādo p̄ claustrū. Un̄ quīs pp̄ b̄ a iur̄ cōi icurrerit excoꝛdicatiōez maiorē. tñ vt dicit glo. ibidē pp̄ aliā cām. s. violationē ecclesie non incidit ip̄o iure nisi i excoꝛdicatiōnē minorē. S; q; nō satisfecit post trinā admonitiōnē fuit excoꝛdicat̄ a suo p̄lato. & id̄ d̄ i decre. ob duplicē causaz excoꝛmunicatus fuisse.

TERTIO querit̄ vtrū ipetrās lras dñi pape tacita veritate vel suggesta falsitate sit excoꝛdicat̄ ip̄o iure. Et v̄ q̄ sic. falsarij lraz dñi pape sunt excoꝛdicati ip̄o iure. c̄ de crimie falsi. Ad falsarioz. S; q; lras ipetrat falsa suggestiōe seu falsis p̄cibus falsari? ē. s. q. 2. dicit̄ tñ. q̄ excoꝛdicat̄ ē ip̄o iure. In̄ c̄ de crimie falsi. Ad falsarioz. d̄ q̄ laici q̄ falsas lras vtit̄ p̄ alios ipetratis tā diu manēat excoꝛdicatiōi subiecti donec satisfaciāt p̄p̄tetur. qd̄ & de his q̄ falsas lras ipetrant statim̄ obseruādū. s; ipetrare lras suggestiōe falsa ē falsaz lraz ipetrare. q; aliud significat q̄ sit i rei veritate. s; sic ipetrās ē excoꝛdicat̄ ip̄o iure. Contra. c̄ de rescriptis sup̄ lris. b̄ q̄ q̄ malitiam vel fraudē lras ipetrat tacita vitate suggesta falsitate lre idisicere n̄ valēt pp̄ fraudū. tñ nō d̄ ibi q̄ sic impetrātes excoꝛdicatiōnē icurrāt. R̄ideo q̄ ipetrās lras a dño papa tacita vitate vel suggesta falsitate sine b̄ faciat ipetrās sc̄iēter sine ignorāt̄. ēt si talis vitas taceat vel talis falsitas suggerat. q̄ veritate manifestata vel qua falsitate n̄ suggesta dñs papa illas lras nō p̄cederet nō ē excoꝛdicat̄ a iur̄ cōi. nec ēt ille q̄ lris aplicis vtit̄ sub alio noie ipetratis. & quīs tā isti q̄ illi digni sint magna pena & p̄fusione. tñ nō oportuit ins p̄cedere quo tales ip̄o sc̄o excoꝛdicatiōnē icurrerēt. q; talis fraus a pte aduersa vel a iudice s̄ vrentes illis lris facit̄ & certitudinalr̄ probari p̄t̄. vbi gr̄a si talis lra ē ipetrata sub noie. B. elici vel orphani. vel cruce signati. & sic de alijs. Et nō ita faciliter & certitudinalr̄ p̄t̄ excipi s̄ vrentes talibus lris oīdendo q̄ non ē clicus vel orphanus vel cruce signat̄. & sic de alijs. Ad p̄m in op̄positū d̄ q̄ quīs sic ipetrās falsari? sit extēdendo falsarij nomē. nō ē tñ falsari? lraz dñi pape. q; vas lras ipetrat quīs falsa suggestiōe. Ad p̄m d̄ q̄ tales nec ipetrāt falsas lras. vt d̄ cū ē. nec falsificat̄ vtuntur. excoꝛmunicatio autem que fertur in falsarios extra de crimine falsi. Ad falsarioz. fertur super falsarios qui lras dñi pape falsificant aliquo mōz ex̄p̄soz. s. e. ti. licz ad regimē. vel aliquo mō sili vel equalenti alicui mōz ibidem ex̄p̄soz.

¶ Quarto querit vtrū inueniētiā s̄as dñi pape cui⁹ effi-
 cacia iam expiravit. vtpote q: fuit data ad
 tps qd iam transiit. s̄ iudo. nō intētiōe vtrū dī s̄as
 aliqūā in ea male formatā reformet vel p̄ictū fa-
 ciat vel p̄ quēcūq; aliū modū aliqd in ea imuter sit
 exēdicatus ipō iure. Ad istā qōnez dicit aliqui q
 talis nō ē exēdicatus ipō iure. q: illa exēdicatio nō
 intelligit nisi de s̄is q̄ alijs possunt vtilēs esse. p̄-
 dicta autē s̄a quo ad oēm hom̄ nē eēt inutilis. S̄
 s̄b sic p̄d̄ arguit quīs illa s̄a nō imutata. facta sit i
 unilf. tū p̄ ras rā sic imutari possēt vt vtilis appa-
 reret. verbi gr̄a si ibi erat s̄. r̄iprā post triētiū muni-
 me valituris s̄ p̄riētiō poneret quinquēniū iā ap-
 pareret vtilis q̄ an era munitia. Et q̄ q̄cūq; imuta-
 tio siue pua siue magna circa s̄am dñi pape q̄ p̄ im-
 mutatiōē p̄d̄ apparere vtilis p̄s q̄ erat. vt v̄i
 lis cū an nō eēt sit p̄hibita sub pena exēdicatōis iā
 late. vt q̄ imutās aliqd circa s̄as de qua ē qd sit
 exēdicat⁹ ipō iure. qd mihi p̄cedendū v̄i. vt. n. h̄
 ē de criē falsi. l. i. in glo. sup̄ illud. p̄ rasuraz tenues.
 q̄cūq; radit vel imutat re. criptū dñi pape exēdica-
 tus est s̄ falsari⁹ s̄ in b̄ nullā distinctionē adhibeo.
 nec moueat aliqūē ad opinandū s̄uū illud qd dicit
 tur eēt de fide in s̄ros. Et s̄is. vbi dicit dñs papa b̄
 qbus dā s̄is q̄ p̄ aduersi falsitatis arguebat. q: i
 narratiōe facti abraſe erāt. q̄ p̄ abraſionē illā iudi-
 cari falsē nō possint. vt. n. habet eēt de criē falsi. l. i.
 in glo. rasura illa facta fuit p̄ eū q̄ s̄as scripsit. s̄ nō
 per illū q̄ illis vrebaf. de s̄is tū que p̄ nullā rasurā
 possent appare vtilēs. vtpote s̄a citatoria data a
 ducentis anis vel trecentis alr eēt iudicandū. q: si
 tota raderet. s̄ de nouo scriberet nō p̄ssēt appa-
 rare vtilis p̄ bullā q: in creatōe cuiuslibz non pa-
 pe aliqd circa bullā imutat. s̄ non ei⁹ bulla ponit.

¶ Quinto querit vtrū aliq; de nouo ve-
 niens ad studiū portans arma
 ante q̄ sciat sniam contra portantes arma
 p̄ ep̄m loci latā incurrat exēdicationē. Et v̄i q̄ sic
 eēt de crimine falsi. Dum sepe. in glo. Si s̄licatis
 s̄is aliqis simpliciter v̄itur ignorāter nō excusa-
 tur. q: p̄ alios debet hoc inquirere. q̄ si nesciēs
 sniam cōtra portātes arma latā nō excusatur. q: p̄
 alios debuit hoc inquirere. Itē si statuti ē in aliq̄
 ciuitate q̄ p̄receptis maiorē aliquaz determinata
 pena punit. Si aliq; alienigena de nouo ciuitate
 intrās s̄ statuti ignorās maiorē percutiat illa b̄
 remiata pena punit s̄ sua ignorātia nō obstante.
 q̄. s̄. l. i. c. c. Contra eēt de clerico exēdicato mis̄rate
 Aplice. q: tpe suspēnsionis ignari celebratis diuina
 vos reddit. ignorātia p̄abil excusatos. q̄ a fili cū
 iste ignarus snie late portet arma eū reddit. igno-
 rantia p̄abilis excusati. Rūdeo q̄ si ille de quo
 ē qd nihil penitus audiunt de snia lata contra por-
 tantes arma. nec per famā. nec alr. non credo q̄ ex-
 cōdicationē incurat. q: talis habet p̄abilē ignoran-
 tiam s̄ tal ignorātia excusat vt habet i decre. vl.
 all. in rex. s̄ in glo. s̄ d̄ere: ea exēdicatiō nē q̄ est a in-
 re nullius incurrit re alr nisi per peccū mortale. nec
 iudex sniam exēdis ferre debet p̄tra aliqūē nisi p̄
 peccū mortale vel p̄sumptū. nullus autē diceret q̄
 de nouo veniēs ad ciuitatē s̄ sniam ignorās igno-
 rantia p̄robabili portando arma mortaliter pecca-
 ret. nisi alias illa arma portare eēt illi mortale pec-

catū. p̄sumendū est. ergo q̄ ep̄us ferens sniam con-
 tra portantes arma per illā non intendat inuolui
 nisi illos qui sciunt sniam aut tam ignorates igno-
 rantia affectata vel crassa s̄ supia. si tū clicus post-
 q̄ diu mansisset in loco sniam ignoraret cōtra cum
 p̄sumeret q̄ sua ignorātia aut esset affectata vel
 crassa. Ad p̄m in opp̄m d̄s q̄ illud qd cit allegatū
 de glo. dicitū est arguendo. vnde parū poit in eadē
 glo. sequit q̄ si falsitas est ita latens. q̄ non potuit
 uideri etiam a perito. si būerit diligentiam quam
 potuit per se s̄ per alios nō credo ipm teneri. Ad
 2m d̄s q̄ nisi pena determinata per illud itatum
 ita temperata q̄ ipa vel equalis iuste deberet i
 ferri percutienti maiorē. etiā si ciuitas de hoc sta-
 tuto non fecisset iniuste inferret illi de quo editarz
 q̄ tpe quo perussit maiorē habebat inuincibilem
 seu probabile ignorātia de statuto. recta. n. rō di-
 cat q̄ ceteris paribus maior pena i ferri d̄s facitū
 contra statuti sciēt. et q̄ facienti contra statuti
 ignorāter.

Articulus decimstertius.

¶ Oniequēter queritur d̄is. p̄n-
 cipali. Et circa b̄

queritur de. s. casibus quoz primus
 talis est. Quidam secularis iecit ma-
 nus violentas in clericum. s̄ non ab-
 solutus exēdicatōe quam p̄ hoc incurrit intravit
 religiones. modo querit vtrū ab exēdicatōe p̄d̄ca
 possit absolui a p̄lato illius monasterij qd intravit.
 Rūdeo q̄ aut illa iniectio fuit difficil⁹ s̄ enor-
 mis. aut non. Si sic ab illo p̄lato non p̄d̄ absolui.
 eēt de sen. exco. cum illoz. s̄ voco iniectionē diffi-
 cilem s̄ enomē n̄ processaz est ad mutilationē mē-
 bri. vel grave sanguinis effusionē. aut si illa licet io
 fuit in ep̄m. aut in abbatē. aut si facta est cū notabi-
 li scand. lo. eēt. e. c. vbi p̄us. Dñs tū hosti. i appa-
 ratu magis specificat p̄dicta dicens. q̄ d̄ excessus
 difficil⁹ s̄ enomnis. si oculis effodiat. siue quodcūq;
 mēbrū magnū vel puū auferat. vel inutile reddat
 s̄ si q̄ vulneret siue sulibus cedat siue in theatro
 vel foro. vt in p̄spectu iudicis q̄s pcutiatur. siue in
 ecclesia. siue in cimiterio. vel dormitorio verbere
 si ad graue sanguinis effusionē. s̄ ex graui ictu p̄-
 cedere pueniat. si c̄t i ep̄s. vt abbatē. siue i p̄d̄ locum
 abbatis tenēt man⁹ violētē iniiciēt. Idē ite. ligas
 quicūq; i ferioz. s̄ subdit⁹ i suis supiorē man⁹ iniicit
 violētās. Si aut n̄ fuit licetō difficil⁹ s̄ enomnis. tūc
 diliguō. q: aut ille q̄ religioz intravit adhuc ē i p̄ba-
 tiōe aut iā ē p̄fessus. Si i p̄batōe sic d̄it qdā q̄ a p̄-
 lato illi⁹ monasterij n̄ p̄t absolui. s̄ b̄ v̄i s̄erit dñs In-
 no. s̄ p̄ hac opione ē appens rō. q: tal p̄d̄ religioz
 erire licite. s̄ sic i celo imāeret absolut⁹. q: oblo se
 mel exticta itez n̄ reuiuiscit. Ar̄m eēt de sen. ex. De-
 ceto. i rex. s̄ i gl. ibidē exp̄sse b̄. S̄ dñs hosti. i ap-
 paratu tenz. q̄ tal a suo p̄lato absolui p̄t. q: s̄a b̄ so-
 nar v̄i. q̄ q̄ ad b̄ n̄ diligit iter nouitiū s̄ p̄fessus.
 Si aut p̄fess⁹ ē. oēs p̄cordat q̄ a suo p̄lato p̄d̄ absol-
 ui. nec solū ē b̄ p̄cessus abbatis. s̄ eēt f̄z dñs hosti. i
 appatu ibidē. b̄ p̄cessū ē p̄onib⁹ s̄ alijs qbuscūq; reli-
 gioso p̄latis. exceptis rēplarijs s̄ hospitalarijs. q: magros
 laicos h̄nt f̄z dñs Inno. vñ postea scā ē de
 cretal q̄ p̄ p̄d̄ suū q̄ sacerdos eēt d̄ hospitalarij ab-
 soluatur. vt habet isra. e. canonica. s̄ vt dicit glo.
 ibidem. Idem credendum est de templarijs dum

tamen p̄similez habeant p̄ores. vt habet hospitalarij. ad oēs. n. claustrales h̄ b̄nificiū extrēdū cū eadē subit cā in oibus. s̄ sic dicit dñs h̄dost. satis p̄ q̄ dñs Inno. senserit. ne q̄s a tali vinculo absolui valeat. nisi ab illo qui ordinē p̄byteratus h̄t. Si aut̄ p̄latus nō est sacerdos. vel est excoicatus. vel mortuus vel alr qualitercūq̄ deficit vt absoluerenon possit semp̄ est ad diocesana p̄p̄iū recurrendū. vt p̄ p̄ illud. s̄. e. t. Monachi. Et per illud q̄d habet infra. e. t. e. Canonica. s̄ sic religiosoz p̄uilegiū ne ipos euagari oporteat remanet semper saluum.

Secundus casus talis est. Quidam religiosus manus violētras iniicit in aliū religiosū eiusdem religionis s̄ monasterij. mō querit vtrū a suo p̄lato possit ab illa excoicatiōe absolui. Rūdeo q̄ aut illa iniectio fuit difficilis. s̄ enormis. aut nō. Si sic. a p̄lato illi monasterij absolui nō p̄t. et d̄ sen. ex. Cū illoz. Si nō. tūc subdistinguedū est. q̄ aut illa iniectio fuit facta in claustro p̄p̄o. vel infra septa domus. aut et. Si in claustro vel infra septa domus. tunc a p̄lato p̄p̄o p̄t absolui. et de sen. ex. Monachi. s̄. e. t. Cū illoz. Si et. tūc mihi v̄ subdistinguedū. q̄ aut illa iniectio fuit facta cum scādalo. aut nō. Si sic. nō credo q̄ a p̄lato illi monasterij possit absolui. q̄ rōne scandali iam est difficilis s̄ enormis iniectio. Ar. ad h̄. et de sen. ex. Cū illoz. Si aut̄ nō fuit facta cū scādalo v̄pote quia vnus aliū. percussit nullo alio h̄ vidēte. tūc videtur multis s̄ p̄babiliter q̄ a p̄lato suo possit absolui. Ar. ad h̄ et de sen. ex. Canonica. ibi. n. d̄ quā docēq̄ se percusserint. s̄ nō addit i claustro. q̄ tal̄ iniectio maior nō v̄ q̄ si infra septa domus facta fuisset. S̄ hoc est dñs h̄dost. in expositiōe illius decre. Cū illoz. allegā p̄ seq̄ in eadē decre. d̄ si se in claustro percusserint in quo v̄ dare intelligi. q̄ si et septa domus se p̄cutiūt per p̄latū p̄p̄iū absolui nō possunt. s̄ fm̄ eundē dñm h̄dost. ē ad p̄p̄iū diocesana recurrendū. Ar. ad h̄ et d̄ p̄uil. Cū capella.

Tertius casus talis est. Quidam religiosus manus violentas in religiosū alterius claustrum mō q̄ritur vtrū a p̄lato p̄p̄o possit absolui. Rūdeo q̄ aut fuit iniectio difficilis s̄ enormis. s̄ tunc dico q̄ a p̄lato p̄lato absolui nō p̄t. Si aut̄ nō fuit difficilis s̄ enormis. aut fuit facta in claustro p̄p̄o. vel infra septa domus. aut nō. Si sic. p̄ p̄latū p̄p̄iū s̄ p̄latū eius q̄ passus est iniuriā p̄t s̄ d̄ absolui. et de sen. ex. Cū illoz. q̄d fm̄ dñm h̄dost. ibidē sic d̄ intelligi q̄ p̄latus illius q̄ percussit iuramentū recipiet s̄ absoluet s̄ salte semel p̄cutiet vt seruet forma p̄suta. P̄latus vero percussit ip̄m percussorē verberabit. q̄ p̄lato percussit fatissieri d̄ de iniuria suo subdito irrogata s̄ monasterij percussoris p̄o percussore. fatissiacere nō tenet. q̄ delictū p̄sone nō d̄ indēmentū monasterij reddēdare. et de excepti. Cū venerabilis. s̄. Intellerimus. si tñ vnus illoz p̄latoz suā vicem alij cōmittere veller h̄ facere possit. s̄ cōgruū videret. Si aut̄ nō fuit infra septa domus. tunc dicas sicut dictum est in casu p̄o.

Quartus casus talis est. Quidam religiosus manus violētras iniicit in clericū secularē. mō querit vtrū a suo p̄lato ab excoicatiōe quā p̄p̄ predictā in

secōiōne incurrit possit absolui. Rūdeo q̄ siue illa iniectio manus violētra fuerit difficilis s̄ enormis. siue nō. nō nisi p̄ sedē ap. vt scandalū euitetur absolutiōis grāz poterit p̄mereri. extra de sen. ex. Cū illoz. nec p̄tra h̄ est q̄d infra. e. t. de monialib̄ d̄ q̄ si in se iniicit. vel p̄uerfos. vel cōuersas suas manus iniicerint temere violentas p̄ ep̄m in cuius diocesi monasterij fuit absoluant. q̄ vt d̄ in glo. ep̄s illas absoluit auctoritate pape. sibi per h̄c de cre. indulta tanq̄ delegat̄ ad h̄. s̄ sic absoluit oēs tā exēptas. q̄ nō exēptas. s̄ sicut dicit dñs h̄dost. in expositiōe eiusdē decre. ex h̄ q̄d sp̄aliter p̄cedit monialibus. v̄ h̄ monachis denegatū. Aliqui tñ dicit q̄ si religiosus in clericū secularē eiusdē monasterij manus iniecerit violentas. s̄ iniectio fuerit leuis q̄ ab ep̄o loci potest absolui. Ar. ad h̄. extra de sen. ex. Et tenore. in fine. audiui etiā aliquos dicētes. q̄ siue clericus percussus sit clericus monasterij siue nō. Si iniectio fuit leuis. s̄ exinde non ē ortū scandalū ab ep̄o loci p̄t absolui. q̄d p̄bas per h̄ q̄d dicitur in illa decre. Cū illoz. Rō quā religiosus percussus secularē nō nisi p̄ sedē ap. debet absolui assignat. s̄. vt scādalu euitet. S̄ illi qui tenet p̄p̄ p̄trariā dicit q̄ et si ex h̄ non sit ortū aliq̄ scandalum tñ factū. ex se aptū natū est vt in p̄libus scandaluz ḡnare. s̄ id nō sic p̄t absolui sicut si percussisset. ante religionis ingressū. factū. n. maioris scandali ē vt religiosus percussit clericū secularē q̄ si secularis secularē percussit.

Quintus casus talis est. Quidam religiosus manus violentas iniicit in clericū. s̄ anq̄ absolueret ab excoicatiōe quā p̄p̄ predictā iniectiōne incurrit ordines suscepit. s̄ sic irregularis factus est. mō querit vtrū per suū p̄latū possit cū eo super illa irregularitate dispensari. Rūdeo q̄ aut ille qui se ordinari permisi non habebat facti memoriā. vel nesciebat q̄ p̄ illo facto eēt excoicatus. q̄ ius positū ignorabat aut h̄bat memoriā facti. s̄ noticiā iuris. Si aut̄z erat memor facti. s̄ sciebat se p̄ illo facto eēt excoicatus. p̄latus suus sup̄ predictā irregularitate eius eo dispensare non p̄t. et de sen. ex. Cū illoz. in tex. s̄ in glo. s̄ hoc siue iniectio p̄ qua fuit excoicat̄ fuerit difficilis s̄ enormis. siue nō. s̄ siue predictāz excoicatiōne s̄ irregularitate incurrit anq̄ intraret religionē. siue post religionis ingressū. Si aut̄ qñ fecit se ordinari facti memoriā vel iuris p̄itiā non habebat. tūc distinguedū ē. q̄ aut iniectio per quā sup̄ predictā irregularitate incurrit fuit difficilis s̄ enormis. aut nō. Si sic. ad h̄ dico q̄ p̄latus suus super predictā irregularitate dispensare nō p̄t. vt h̄c. e. t. q̄a maiora intelligit illis prohibita quibus verita sunt munda. p̄latus aut̄ suus a tali excoicatiōe ip̄m absoluerenō potuisset. s̄ queoā glo. sup̄ decre. p̄dicta dicit q̄ maiora vocat̄ absoluteōnez. s̄ maiora dispensatiōne. cui? credo eēt rōnez. q̄ q̄uis excoicatio q̄dū durat sit pena grauior q̄ irregularitas. tñ irregularitas est pena diuturnior. si aut̄ nō fuit difficilis s̄ enormis. tunc adhuc videt̄ aliquibus subdistinguedū. quia aut̄ predictam irregularitatem incurrit ante ingressum monasterij. aut post. Si ante. tunc suus p̄latus cum eo potest dispensare post iniectā regularē penitentiā s̄ pactam. monasterij utilitate pensata. vt habet

e. sepe dicto. Si autem ipsi. qd. dicitur post religionis ingressum. tunc dicant quidam qd. prelati sunt cum eo dispensare non possunt. quia opinionem dicit. Inno. approbare vi. no. n. seq. qd. si dicit papa procedit alicui preter absoluendi alique ab excoicatione qd. pp. hille possit cu. illo dispensare sup. irregularitate qua incurrit p. h. qd. excoicatus celebravit. Sed dicit Hosti. in apparatu sup. pdictu. caplin tenet qd. in cau. pdictis planis pot. dispensare. qd. ter. pdicti capli concedere vi. ei. et preter absoluendi et dispensandi nisi iste religiosus adultus fuerit et discretus ut violens oblationem vel ignorantia. qd. sumat. qd. referenduz. et ad foru. iudicij. qd. in foro pnie sibi credi dicit si affirmet se habuisse ignorantia facti vel iuris qd. ordiatus fuit. Et hoc approbare vi. dicit Hosti. in apparatu sup. e. supradicto.

¶ Intra hanc heresis vtriusq. no. hct. i. sacerdotes heretici si hnt ius excoicandi vsu. p. tratis clauis. Quis cum fuerit. heretici ipam preter fm. id. qd. e. no. amittat. Nulli preter iura exerceat. In intelligi de preter per modu. actionis no. p. modu. ministerij vel iustri. no. nisi p. se vel p. scos. In intelligendu. e. de collone idonea ad qua. pcurrit meritum iustri. volens die. qd. puenictius e. sacra. gre. administrari p. bonos et p. malos. p. actu. pcc. ita polluta remanet aia. sic fuit in ipso actu pcc. h. qd. di. ita no. e. nota equitatis. peius. n. est cu. bitu. pcc. hie. acta. qd. bitu. trn. s. est nota similitudis. qd. vt. di. in tra. etia. p. actu. pccati. aia. loge. est a. deo. p. dissimilitudine. qd. inest. aie. ex pcc. que. dissimilitudo. macula. aie. pot. dici.

Di. rit.

¶ Officius est. ac. Supr. deterni. nauit magi. demistroy. penitenti. inuigentiu. prete. Hic deternat. d. illi. p. tratis. collce. et. diu. dif. in ptes. 3. In pma. pte. pncipali. d. collce. clauis. scientie. In. p. pncipaliter. de. collatione. clauis. posse. ibi. L. q. iam. In. 3. de. illoz. qbus. vtraq. clauis. pferit. q. lirate. ibi. Qnale. aut. esse. Media. diuidit. in. 3. P. tangit. quorunda. opinionone. flam. 2. alic. p. opinionone. vera. ibi. Alijs. aut. 3. oppdit. in. hnt. s. soluit. ibi. p. remisse. vero.

¶ Intra hanc di. qd. pncipaliter. de. 4. p. de. clauium. collce. 2. de. fine. correctio. neccitate. et. tentione. 3. de. mo. pcededi. in. fina. correctio. 4. de. fr. accusari. defensio. Circa. p. q. r. 3. p. vtriu. clauis. fuerit. collate. sacerdotibus. veteris. l. 2. vtr. sint. collate. oib. sacerdotib. no. l. 3. vtr. qui. lib. sacerdos. possit. vsu. clauis. i. psona. q. l. exerceat.

¶ Rimo ondo qd. clauis. fuerit. collate. sacerdotib. ve. l. qd. preter. habebat. sup. pplm. no. tpal. quia. tuc. no. fu. sic. differes. a. prete. pncipiu. qd. spuale. et. talis. est. p. tratis. clauis. It. i. no. l. alig. no. sacerdotis. hnt. clauis. qd. alig. no. sacerdotes. possunt. excoicaf. s. magis. decuit. vt. eas. hberent. sacerdotes. in. ve. l. qd. no. sacerdotes. i. no. qd. hberunt. It. abbatisse. hnt. iurisdictione. et. cohibitione. suaz. monialiu. extra. d. maioritate. et. obed. dilecta. in. rpo. qd. hnt. clauis. s. magis. decuit. vt. eas. haberet. sacerdotes. i. ve. l. qd. mulieres. in. no. l. Contra. clauis. sunt. ad. aperien.

du. et. claudendu. regni. celo. s. an. rpi. aduentu. non. poterat. apiri. s. clausuz. manebat. pp. pcc. p. no. par. g. sacerdotes. ve. l. clauis. no. hberant. It. per. clauis. hnt. sacerdotes. preter. remittendi. pcc. ministerialiter. s. sacerdotes. ve. l. nulli. hberat. preter. remittendi. pcc. qd. p. sacra. ministerialit. mini. strabat. non. p. ferebat. gra. ex. vi. sacro. qd. clauis. non. hberat. R. deo. qd. p. tratis. sacerdotu. ve. l. erat. p. p. resp. clauis. et. aptid. legalis. templi. hoibus. iudicando. eos. esse. mados. vel. imudos. imuditijs. legalib. et. resp. oblonis. sacrificio. et. sacro. legaliu. mudatio. irregularitatu. legaliu. p. tratis. aut. clauis. est. resp. apertid. et. claudid. hoibus. regni. celo. et. administratio. sacro. spualiu. et. remissionis. pcc. cu. g. templu. legale. e. figura. ecclie. non. trn. militantis. s. etia. triuphantis. et. sacrificia. legalia. figur. sacro. ecclia. et. mudatio. irregularitatu. legaliu. figura. remissionis. pcc. sacerdotis. ve. l. n. habuerunt. clauis. p. p. loquedo. s. signu. clauis.

¶ Ad p. in opp. d. qd. sacerdotes. hberant. preter. spuale. ordinata. tr. ad. legale. templu. s. p. tratis. clauis. directe. respicit. hoies. p. p. ad. regni. celo. r. Ad. d. qd. p. p. loquedo. de. clauis. no. sacer. dotes. no. hnt. clauis. qd. p. p. loquedo. respiciat. foru. inter. hoiem. et. deu. esse. aut. arbit. seu. media. toze. inter. hoiem. et. deu. solis. sacerdotibus. co. perit. et. off. no. sacerdotes. tr. alig. hnt. clauis. iurisd. ctio. que. so. respicit. inter. hoiem. et. hoiem. inter. quos. e. mediatoze. vel. arbit. pot. puenire. non. sacer. doti. et. qd. hec. clauis. p. p. pncipal. no. respicit. ec. clia. triuphante. s. vnitates. ecclie. militantis. et. p. triuphatis. in. r. p. vnitatem. militantis. puenit. ad. triuphante. id. no. d. dici. clauis. simplr. talis. e. clauis. excoicare. et. ab. excoicade. absoluere. act. s. sit.

¶ Ad. 3. d. qd. abbatisse. no. possunt. suas. moniales. bndicere. nec. eas. p. fessiones. audire. nec. euangeliu. legere. nec. publice. predicare. nec. illis. clauis. ecclie. sic. sunt. p. misse. et. de. pe. et. re. Noua. nec. eas. ab. ex. coicande. absoluere. nec. excoicare. extra. de. sen. ex. Demonialib. p. tratis. eas. et. clericos. sue. iurisdic. ni. subdos. suspendere. ab. off. et. bnficio. ne. crimina. remaneat. ipunita. extra. de. maiorita. et. obed. Dile. cta. i. rpo. in. ter. et. rpsul. in. glo. tal. aut. p. tratis. magis. decet. eas. in. no. l. qd. p. tratis. clauis. decuit. sacer. dotes. in. ve. l. Sciend. tr. qd. dicit. Hosti. di. in. appa. ratu. qd. abbatissa. ad. min. ab. off. suspedere. no. pot. qd. h. no. e. censere. ecclie. p. tratis. qua. abbatissa. exerceat. no. pot. et. vi. qd. si. papa. h. voluisset. vbi. in. decre. po. nit. monita. posuisset. suspensionem.

¶ Secundo queritur vtruz. clauis. sint. collate. oib. sacerdotib. no. l. Et. vi. qd. no. qd. Jo. 20. dictu. fuit. discipulis. et. di. illis. qd. ordinat. accipite. spi. ritu. scin. g. nulli. recipiat. clauis. cu. sint. p. tratis. remitte. di. pcc. nisi. q. gram. sp. scin. recipiat. It. fm. Aug. li. 5. de. bap. p. tra. dona. quasi. medio. loco. iter. me. du. et. h. et. recitat. magi. b. uis. di. c. 2. Remissionem. pcc. vel. per. se. ipm. fac. de. vel. p. colube. mēbra. s. crutes. in. pcc. mortali. no. sunt. mēbra. colube. qd. h. habent. clauis. cum. sint. p. tratis. remittendi. peccata. Item. ligatus. vinculo. excoicationis. ecclie. no. po. test. absoluere. ergo. multo. fortius. nec. existens. in. peccato. mortali. cum. sit. ligatus. vinculo. exco. m. nicationis. diuine. que. maior. est. Contra. ma.

gister huius di. e. 3. c. cōcedit cunctis sacerdotibus dari clavē prātis ligādi & solvendi. Itē aliter non posset hō scire vtz esset legitime absolutus. qz n̄ pōt esse cert⁹ de scitate mīltri. oēs ḡ sacerdotes tā bōi ḡ mali hnt clavē. Rñdeo qz q̄nis mag⁹ senserit non oēs sacerdotes hnt clavē scie. vtz p. 2. c. di. istius. Existimant. n. clavē scie eē scie bitū. i. q. 10 nō ē ei p̄sentidū. vtz p. ex supioribus dictis. cōcedendū ē clavē eē collaras oib⁹ sacerdotib⁹ no. l. tā clavē scie ḡ prātis. q̄ntū. n. ad illud qd̄ dicit absolūtū. ille & prās p̄ficiēdi sunt vni. f. sacerdotali carācter. vtz sup⁹ ē dictū. sup addit tū diversos respēctūs ad diversos act⁹ & effēctūs. Un̄ cū oib⁹ sacerdotibus no. l. collar⁹ sit sacerdotali carācter oib⁹ eis clavē collate sunt. Ad p. in opp. dō qz i illis v̄bis defmiant ea q̄ regit non tñ ad vsuz clavū. s. ē ad idoneū vsuz. qz itērio ē ordinē p̄ferētis. vtz ille cui p̄ferūt clavē eaz vsuz idonee exequat. Ad 2. dō vsuz qz ibi loq̄t Al. ḡ d̄ rēsside p̄ idoneū ex pte ministri. qd̄ p. qz immediate an̄ vba p̄cā dī. qz facim ḡe dat deus ēt p̄ malos. Ad 3. dō qz n̄ ē sile. qz ecclia exōicādo subtrahit. nō dico prātes sed executionē prātis quā p̄tulit. de vō nō. ipe. n. nō exōicāre hoies. sed homo seipsum.

Artio queritur

vtz qz sacerdos possit vsuz clavū i psonā quilibz exercere. Et v. qz sic. qz qz sacerdos legal poterat exercere officiū mūdationis respēctū cuiuslibz lep. v. Itē clavis xpi erat idiffēres respēctū oīuz. s. oīs alia clavis descendit ab illa. Cōtra ē de p̄obibis. Nullus ep̄us. Nullus ep̄s alteri p̄obianū iudicare p̄suar. Rñdeo qz actio nō tñ regit potētiā a q̄ sit. s. subm̄ debituz in quo recipiat. Un̄ ad ligare. & solvere nō tñ regitur potestas clavū a q̄ sunt isti actus. s. ēt m̄ debita in q̄ recipiūt. nō ē autē materia debita q̄ntū ad istos act⁹ respēctū clavis hntis nisi p̄fōe sup̄ qz hntis clavē hz aliquā iurisdictionē. nō oīs autē sacerdos hz iurisdictionē sup̄ quēlibz. qz iurisdictiones i ecclia distinte sunt aliquo mō ad instar distinctōis q̄ est in ecclia triūphāte. vtz sicut ibi sub r. p̄ncipe sunt angli. q. rū qdā sunt supiores. qdā medij. qdā inferiores. n. cōlis est oīuz prās sic in ecclia militāte sub virario xpi sunt p̄tarche. archiep̄i. ep̄i. & sub illis inferiores sacerdotēs. & eoz prās distincta s̄m ordinatō nē vicarij xpi. & iō ē p̄cedendū qz non oīs sacerdos pōt vsuz clavū in psonā q̄libz exercere. Ad p. i opp. dō qz nō est sile. qz prās illa erat solū ad vñū pplm̄. & ad vñū tēplū. & iō nō erat tanta necessitas distinctōis illi prātis. s̄ p̄tatis eccliaſtice q̄ respicit pplm̄ p̄ totū orbē diffusuz. & p̄tērea ecclia exp̄tes sus rep̄tat eccliaz triūphātes q̄ rep̄taret synagoga. Ad 2. dō qz ea q̄ nō distinguūt in supiorib⁹ nō distinguūt in inferiorib⁹. clavē autē sacerdotum sunt sub xpi clavē. qz illa ē clavis excellentie. vtz superius vsuz est.

Articulus secundus

Onsequēter

q̄rif de 2. p̄ncipali. & circa h̄m̄ 3. vtz correctō s̄ma sit sub p̄cepto 2. vtz enis in p̄ccō mortali teneatur corrigere alios p̄ccōtes. 3. vtz inferiores teneantur corrigere superiores.

Rimo oñdo

qz rectio s̄ma non sit sub p̄cepto. s̄m enim Aug. p. de civi. c. 10. Aliqñ a corripēdiā s̄ribus desistit hoies. vtz p̄ laborē. vel verecūdiā vel civitationē nocuenti t̄pale. q̄nis duplicat eis malū eoz. nec tñ icidit in illā d̄nationē. qz h̄c vitā talib⁹ p̄parat. s. si correctio s̄ma eēt p̄ceptū desistētes ab ea ad vitandā incōmodū t̄pale incurrerēt d̄nationis demeritū. ḡ tal correctio nō ē sub p̄cepto. Itē nō ex p̄cepto obligat ad corrigēdū aliū nisi h̄at curā eius. s. soli supiores hnt inferioz curā. ḡ saltē q̄ntū ad alios non est sub p̄cepto. Itē cū assidue occurrat corrigēdi oporteret p̄ter missis alijs negocijs alioz correctioni vacare. qd̄ falsū ē. Itē eccliaſtici. 7. Cōsidera opa dei qz nō possit corrigere quē ille despexerit. s. de nō p̄cipit alicui p̄possibile. ḡ saltē sunt aliq ad quoz correctio nē alij nō tenēt. Cōtra Math. 18. Si peccaverit in te frat tuus corripe eū. Itē glo. sup locū p̄dctū Ita peccat qz frēm suū videt peccare. & tacet. sicut qz peccat nō indulget. s. p̄ceptū ē indulgere peccati. ḡ p̄ceptū ē corrigere frēm. Rñdeo qz sicut corporis nālis patitū vno mēbro p̄partitū alia. & sibi iniicē subveniūt ad bonā p̄sistētiā corporis i cōparatōe ad formā nālis vite. sic ex necessitate divini p̄cepti mēbra corporis mystici qd̄ ē ecclia tenēt sibi iniicē subvenire ad p̄servandū bonā vnitatē. & dispositionē ecclie i p̄partitōe ad formā sp̄ualis vite que ē grā sp̄s. f. Un̄ nō tñ sibi iniicē subvenire tenēt. q̄ntū ad idigentias corporales. s. multo magis q̄ntū ad sp̄uales. oñdo. deliquētib⁹ p̄ccō. ad bonū movēdo. & deliquētes corrigēdo. qz tñ corrigere p̄ceptū affirmatiū ē. reducit. n. ad p̄ceptū. sc̄be tabule ad qd̄ r̄ducit oīa p̄cepta d̄ bifaciē prās. iō etiā obliget semp. nō tñ p̄ s̄p. s. p̄ loco & t̄p. qz v̄z sperat correctio. nec ē ali qz correctio nē illā faciat v̄l face re debeat ex officio. Ad p. in opp. dō qz desistere a correctōe s̄ma pōt p̄rigere triplicif. Uno mō meritoie qz hō iō desistit corrigere. qz t̄c t̄p nō ē. nec locus. Alio mō p̄nciose qz. f. hō p̄babilē cre dit & sperat qz suo v̄bo possit frēm a p̄ccō retrahere & h̄ omittit facere pp̄ aliq̄ cōmodū t̄pale. t̄c. n. o. d̄nē charitatis p̄vertit plus diligēs bonū t̄pale qz alaz p̄tini. & honorē dei. 3. mō pōt h̄ omitti ita qz hec omīssio nō sit p̄ccō nisi veniale. qz. f. pp̄ aliq̄ t̄pale cōmodū h̄ndū. v̄l cōmodū vitādū efficit hō tardior. v̄l pigrior. vel min⁹ diligēs circa p̄tioruz correctio nē. nō tñ i t̄n qz si p̄staret sibi qz possit ip̄z a p̄ccō mortali retrahere h̄ nō omitteret pp̄ icōno dū t̄pale. & h̄ 3. mō itelligit auctoritat Augi. ad p̄mā p̄tē allegatā. Ad 2. dō qz duplex ē cura. qdā q̄ p̄tinet ad offiū. & hec n̄ p̄tinet nisi ad p̄latū. & qdā p̄tinet ad zelū. & sic qz p̄tius d̄z h̄c curā alteri. Et s̄z istā duplicē curā ē duplex correctio. qdā q̄ ē act⁹ iustitie v̄dicarie. q̄ ē cōbērio a malo p̄sistionē iuste pene. & hec n̄ p̄tinet nisi ad supiores respēctū inferioroz. quo rū hnt curā ex offiō. Alia ē act⁹ dilectōis. q̄ ē p̄ amicablem̄ instructōē. dōi exhortationē. & mali sp̄bērio nē. & hec respicit curā zeli. & ad h̄c tenet qz respēctū cuiuslibz sicut quilibet respēctū cuiuslibet debet habere dilectionē. Ad 3. dicendū qz cū sit p̄ceptū affirmatiū n̄ obligat nisi p̄ loco & t̄p. & magis tenet qz vacare sui ip̄i correctōi qz p̄tini. quāvis p̄ loco & tempore vocare debeat vtriqz.

Ad 4^m dō qd qd nescimus q sunt reprobari. vī p-
delinari. nec quos de^o corrigēdos pūdit. ⁊ quos
nō id obus debem^o correctionē ipendere sub spe
ampli diuini. qz si deus nō auxiliaret nullū corrige-
re possēmus. sicut bene dicit auctoritas allegata.

Secundo queritur ^{verū etis in} peccō mortali
teneat alios peccōres corrigere. ⁊ vī q sic.

Peccatū nullū absoluit a pcepto diuino. s; corre-
ctio sīna cadit sub diuino pcepto. vt oīsiq; est. q ad
illā ipendēdā tenet peccō. Itē qto hō ē in maiori
piculo. tanto magis tenet facere bona p q ad libe-
rationē a piculo disponat. s; existēs in mortali pec-
cato ē in maiori piculo. q matie tenet etiam ipēde-
re prio. qz vt dī Thob. 12°. eia a morte liberat. cū
q correctio sīna sit eia matia. epis in peccō morta-
li tenet ad illā prio ipēdendā. Cōtra glo. sup illō
psal. Peccatorū autē dixit de^o. ⁊. Landē qrit deus.
s; ne turpis puret sibi hāc sperari phiber. ne lingua
psumat laudare cui obuiat pscia. s; corrigere fra-
trē ē laus dei. q peccōres nō debēt corrigere fratres

Item de pe. di. 6°. c. p. s. Sacerdos. Et recitat
mō in lra hui^o di. c. vlt. In b est potētissimū crūsi
sacerdotū ⁊ detestabile q nō pū se iudicāt q; alios
ligāt. q a sū illi crimen incurrūt q nō pū se iudicāt
q; alios corrigāt. Rūdeo q peccō aut ē occultus.
aut ē manifestus. Correctio ē aut est in occulto. aut
in manifesto. Peccōni criminōso manifesto nō s; fra-
trē corrigere in publico manifeste. s; pp scādaluq. ⁊
qz cū talis correctio sit cū assumptōe vbi dei nō d; p
pp dignitatē manifeste assumi p os manifeste pollu-
tū. ne verbū dei in ore suo vilesceret i cōspectu ho-
minū. Cū glo. sup illud psal. Quare tu enarras ius-
ticias meas. i. qre cōi smone ad pplz pferis aliqd
de mea maiestate. ⁊ parū p^o sup illud. pper os tuū
nō scā vba os pollutū psumat docet. Si autē peccō
occultus frem corrigi in occulto. aut in manifesto si
factū erigit. aut si manifestus corrigi i occulto. si b
faciat hūilitatē suā prauitatē ppiā recogitās. ⁊ se-
ipz mius reputās. qz nō vult laborare vt sibi def-
iustitia ⁊ remoueat sua iniustitia. q; iniustitia i alio
rephēdit nō peccat. qz credo q bñ faciat. ⁊ loco ⁊ tē-
pore tenet facere. Ad 1^m dō q peccū nō absoluit
hoiem a pcepto. nec pp b hō ppter^o ē. qz si vult fa-
cere qd in se ē. de^o par^o est sibi remittere peccū. 2^m
ar^m bñ pcludit de peccōre occulto. Ad 1^m ad ptez
aliā dō q illa gl. psal. intelligēda ē d criminōso maīse-
sto ⁊ d correctōe maīsesta. Ad 2^m dō q illa auctori-
tas itellig^o de ligatōe q est p facim pnie qd admi-
nistrādo peccat cōfusus sacerdos. Nullus. n. d; ad
ministrare ecclesiastica sacra etis in mortali peccō.
excepto sacramento baptismi in casu necessitatis
si credo. n. qz criminōsus peccaret si puerū baptiza-
ret i piculo mortis si nō esset ali^o q ipz baptizat possz.

Tertio querit ^{verū inferioris teneat} tur corrigere superiores

Et vī q nō. qa Dio^o i epla ad Dēophila ip-
hēdit eū. qz corrigebat sacerdotē sriorē se. Cū dī b
nō Dēophilo iustū ē corriget. Itē p^o. q. p^o Mlti se-
clariū. mlti seculariū dū plus vitā sacerdotū q suā
discutiūt in ma^m pteptōis diuinoꝝ sacroꝝ crūsi in
currūt. q vī q illicitū est subditis sacerdotum ipos
corrigere sacerdotes. Itē 1°. q. 7°. Paul^o dīc. Se-
niorē ne icrepaues. s; hec regula tūc in eo obfuan

da ē. cū culpa senioris suo et^o nō trahit ad interitū
corda iuniorū. q saltē in cāa illo nō ē licitū inferiori-
bus corrigere superiores. Itē. c. q. Paulus pterū
paulus petrū rephēdit. qd nō auderet. nisi se non
ipare sciret. Bcludit q inferiori superiorē rephēdere
nō d; Cōtra. l. c. q. Sic inqt. Sic inqt laudabile
discretūq; ē reuerentiā ⁊ honorē priorū exhibet. ita
rectitudinis ⁊ dei timoris ē. si q in eis indigēt cor-
rectōne nulla dissimulatōe postponere. ne totū. q
absit. corpus morib^o inadat. si langor nō fuerit cura
tus in capite. Itē Grego. i pasto. 17. c. 7. 11°. q. 3°
Precipue. Scire prelati debēt qz nō pueri nūm q;
ppetrāt tot mortib^o digni sunt quot ⁊ ad subditos
suos pditionis ex^o trāsmittūt. Cū necesse ē vt tāto
se cantū a culpa custodiāt. qto p puaa q faciūt nō
soli moriūtur. matie q correctioe idigēt. q nō allūt
superiores corrigētes corrigi pnt ⁊ debēt p inferiores.

Rūdeo q correctioe q ē actus vindicatiue iusti-
tie inferiores corrigere nō debēt superiores. nisi ma-
nifeste erraret i fide. tūc. n. si nō adcent superiores vi-
dicātes. vel nolēt. p inferiores possent puniri. qz
heresis reddat hereticū. al catholico inferiorē. non
tū in foro interiori. s; et exteriori. s; loqndo de cor-
rectioe q est act^o zeli elicitū ex dilectōne. inferiores
tenēt ⁊ debēt superiores corrigere loco ⁊ tpe p peccis
moy patētib^o. nō arrogans. nec iperioso. s; reuerē-
ter cū hūilitate. Cū Greg. in pasto. c. 17. Admonē-
di sunt subditi. ne ppositoy suoy vitā temere iudi-
cēt. Si qd eos fortasse agere rephēdibilū vidēt. ne
vū mala redarguūt. inde p elatiōis impulsū i pfun-
diōra mergāt amonēdi ē sunt ne dū culpas pposi-
toy pñderāt ⁊ eos audaciores fiāt. s; si q valde fūc
eoy puaa apud semetipos diudicēt. vt tū diuino
tore pstricti ferre sub eis iugū reuerētie nō recusent

Ad 1^m i opp^m dō q Diony. rephēdebat Demo-
philū de b q sacerdotē corripiebat iuste. qz ipsam
corrigebat puniēdo. Ad 2^m dō q in illa auctori-
ta rephēdit. s. vitā ppiam negligere qnū ad mores
⁊ vitā supioꝝ nimis curiose discutere. ⁊ ex b sacra
p eos mīstrata ptenere. ⁊ hec iuste rephēdibilia s;
s; nō icidendo i aliq; istoy pōt inferiori superiorē cor-
rigere loco ⁊ tpe. ⁊ mō dbitis. Ad 3^m dō q aucto-
ritatē expōit lra q immediate seqt. q est hec. Cū autē
femioz iumentibus exēplū ad iteritū pby ibi distincta
incompatōe fiendus ē. nā scriptū ē. Itā. 4°. 1. aqus
iumentū vos oēs. Ad 4^m dō q resistere corā oib^o
in facie suo superiori inferiorē nō decet. ⁊ id b Paulus
nō fecit. nisi aliquo mō par fuisset Petro qnū ad
fidei defensionē. sed in occulto amonisset eū reue-
rent. nec est intel. igendū q Paulus fuerit par Pe-
tro in officio ecclie dignitatis. Solus. n. Petrus
inter aplos gerebat primatū vt dicit ter. ibidem.

Vel pōt dici ad ar^m q propter imminens periculū
scandali contra fidē inferiori publice arguere pōt
superiorem. ⁊ hec sint rō quare Paulus publice.
Petrum redarguit. sicut patet Gal. 2°.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3°. pnci-
pali. Et circa b q b
tur. 3°. p^o vtrū secreta ammonitio
debeat precedere publicam denun-
tiationem. ⁊ vtrum testium indu-
ctō debeat precedere publicam denuntiationem

5° vtz inder p sola fama nullo exire accusatore
debeat ex offi suo procedere ad inquisitionem.

Primo ondo q secreta mōitō nō d-
beat pcedef publicas
dñiciatōez. **Oratio.** n. ē accusatō qz d nū
ciatio. s; ad publicā accusatōne pōt alius pcedere
nō pcedente secreta amōitōe. q; sicut dī. c. f. d ac-
cusatōibus. **Qualr.** q. q. 2°. s. Debet. accusatōne
pcedere debet legitia inscriptio. nō dicit amōitō
g mōitō nō d; pcedere denūciatōne. Item reli-
giosū tenēt suis p̄latis obedire. s; qz p̄cipiūt subdi-
tis suis dī ē vitare; de delicto alicui⁹ fr̄is quē non
monuerūt. q; in illo cāu tenēt denūciare delictū fra-
tris nō pcedente monitōe. Itē vt hētur **Gene.**
37°. **Joseph** accusauit fr̄es suos apud p̄cem de cri-
mine pessimo. nec inuenit q secreta monitio p̄ces-
serit. **Contra Math.** 18°. Si peccauerit in te fra-
ter tu⁹ corripe euz inter te & ipm solū. q; mōitio se-
creta d; pcedere denūciatōez. Itē et de accusatō
nibus. **Qualr.** q. q. 2°. s. Debet. Denūciatōne d;
pcedere charitativa monitio. **Rūdeo** q p̄ccm̄
rimi aut ē publicū. aut secretū. Si publicū. non est
necessarium secretam monitionem pcedere de-
nūciatōnem. quia sicut dicitur **exra de pe. & re.**
c. p. **Manifesta** p̄ccā nō sunt occulta correctione
purgāda. s; manifeste. vt eius pena alij terreatur.
Uti ap̄ls p̄ **1° Thimo. 5°**. Peccātes corā oib⁹ argue
vt ceteri timorē hēant. q; p̄ca taliū d; ē ex^m alio-
rū. Si autē est secretū distinguendū ē. q; aut tarda-
tio denūciatōis eius pbabilr̄ videref in notabi-
le nocumentū primūq; corporale seu spūale. vt si
aliqui tractaret occulte quō ciuitas hostibus trade-
ret. vel occulte hoīes auerteret a moribus. vel a
fide. aut nō imineret tale piculū. Si sic festinandū
ēēt. pcedere ad denūciatōne. nec ē necessariū erpe-
ctare quousq; pcedat secreta monitio. q; magis ca-
uendū ē detrimēto bōi corp̄al & spūal rei pu. q; fa-
me ipius p̄ccōis. Si autē p̄ccm̄ est occultū. n; pro-
tardatōe denūciatōis imineret tale piculus. adhuc
distinguedū est. q; aut pbabilr̄ credif p̄ ditionez
& signa p̄ccōis. & alia que pbabilr̄ p̄t dgenerare q
bō circa eū p̄ secretā monitionē non p̄ficeret. s; ille
magis erat p̄pare; & corrigentē & p̄monit⁹ subterfu-
gere q̄reret vt corrigi nō poss; & tūc non d; secreta
monitio pcedere denūciatōne. & sic intelligi illud
sap. puer. 9°. **Noli** arguere derisorē. ne oderit te.
aut spatur q secreta monitio p̄ficeret circa ip̄s. qd
semp credēdū ē nisi p̄ signa pbabilia d; iū videaf.
& tūc dico q ex p̄cepto diuino d; secreta mōitio pu-
blicā pcedere denūciatōne. nō tū necessariū ē q p̄-
cedat denūciatōne secretas. q̄ sit soli p̄lato. matie
quī denūciās ad b; p̄pellif per sui p̄lati obediētā. &
si ad secre. ā mōitōne si se corrigit. debeo desistere
a publicā denūciatōe. Et sic intelligi d; illd. 2°. q.
p. Si peccauerit. vbi dī. **Mos** nō p̄dim⁹. s; in se-
creto cōripim⁹. Vbi p̄tingit malū. ibi malū moria-
tur. & illd qd dī ead ca. q. 7°. **Accusatio.** vbi dī. q
si alij sacerdotes an secretā monitionez lacerare.
accusare. vel festinare p̄sumpserit excoīcent. Si. n.
possuz sine detrimēto spūalis boni illi⁹ quē corri-
go & cōitatis custodire famā fr̄is. teneor ex p̄cepto
dei famā ip̄i nō ledere. q; p̄ciosius qd ē inter tpa-
lia. & multū vtile ad spūalia. qa multi a p̄ccō timorē
ifamie retrahūf. & hoīes quī se infamatos p̄siderāt

magis sine freno peccāt. Uti glo. sup illud **Math.**
18°. **Corripe** eū inter te & ipm solū. ne publice cor-
reptus recūdiā p̄dar. qua p̄dita in p̄ccō remaneat.
nō tū p̄p̄ fr̄is correctionē scām p̄ secretā monitōez
teneor desistere a secreta denūciatōne p̄lato sien-
da. q; valz ad p̄cauendū fr̄i a reciduo nec est in fa-
me fr̄is p̄iudiciū. si tal est p̄lat⁹ qualis ē d; . Si tū
p̄ signa valde pbabilia. & p̄sumptōes valde vio-
lencas. crederet q ex illa denūciatōe fr̄ez correctū
ifamare vellet. tūc crimē occultū fr̄is iā veraciter
correcti sibi denūciari nō deberet. Ad p^m i opp^m
dō q n̄ valz. q; effectū accusatōis. cū d̄ crimie cri-
mināl agif ē accusati depositio. si accusatio fuerit
legitime probata. et de accusatōibus. **Sup his.**
Ilic autē effectū nō h̄ief p̄ secretā amōitionē. s; ef-
fectus denūciatōis ē illi⁹ cui denūciat correctio
e. c. **Vbi p^o**. Ilic autē effectū h̄etur frequer p̄ amōi-
tionē secretā. Ad 2^m dō q circa regl̄ares p̄dās n̄
est tāta necessitas hūc ordinē obseruādi. sicut circa
seclares. q; regl̄ares cū cā regrit facili⁹ & liberius a
suis p̄t administratōibus amoueri. et de accusatō
nib⁹. **Qualr.** q. q. 2°. i fine. Ad 3^m dō q aut **Joseph**
fr̄es suos p̄monuit quib; nō legatur. aut crimē fuit
publicū sup qd denūciat eos p̄t. qd i b; p. q; plu-
raliter dicitur. **Accusauit** fratres.

Secundo querit vtz testū indu-
ctio debeat p-
cedere publicā denūciatōne. Et v; q nō.
q; aut p̄ccm̄ ē publicū aut secretū. Si secretū. nō s̄
inducēdi testes. q; i secreto nihil pōt p̄bari. Si pu-
blicū adhuc nō d; . q; circa crimina publica nō d;
ordinē iudiciariū obseruari. 2°. q. p. **Prohibētur.**
i fine. Itē dīc **Aug.** in regl̄a sua q delictū fr̄is p̄us
d; ondi p̄posito q; testib⁹. s; dīc p̄lato ē dīc ecclie
cū sit caput. q; testū inductio nō d; pcedere publicā
denūciatōne. **Contra Math.** 18°. Si te nō audie-
rit adhibe tecū vnū vel duos. **Rūdeo** q testium
inductio d; pcedere publicā denūciatōne. nisi i ca-
sibus in qb⁹ nō d; secretā amōitionē pcedere. q sunt
ex p̄ss i qdē pcedēti. **Louciēs.** n. modus cūdi ab ex-
trō i extremū ē trāsire p̄ me^m. & iōa correctōe se-
creta ad denūciatōne publicā. q̄ sunt q̄si duo extre-
ma p̄ueniēt trāsif p̄ inductōne paucorū testū q pos-
sint & vellit p̄desse. & nō obed. sicut. n. subite muta-
tōes i hūano corpe corporales gnant morbos scdm
Hippocratē i ap̄ho. sic subite mutatiōes circa illū
q corrigēdus ē facili p̄t gnare morbos mentales.
vt morbū ipatiētie vel desp̄tōis. v; nimie deso-
latōis. Et p̄terea semp p̄cendū ē fame fr̄is si possi-
bile ē sine p̄iudicio spūal boni sui & cōitatis. minus
aut ledif fama fr̄is si corrigaf p̄ duos vel p̄ tres. q;
si p̄ denūciatōne factā ecclie. Ad p^m i opp^m dō
q testū inductio de qua ē hic s̄mo sit triplici de cā
Una ē ad efficacius ondendū fr̄i suū p̄ccm̄. & reuo-
cādū ipm ab eo. Alia ad efficac⁹ ipm p̄uincēdū si
alias iteraret p̄ccm̄. 3° ē vt frater corrigēs possit p-
bare q fecit qd in se ē. q; ille q nō p̄monuit fr̄ez re-
pellif a denūciatōe. et de accusatōib⁹. Cū dilec. &
iō d; p̄bare q ipm p̄mōuit. et de inb. **Monit ille.**
Ad 2^m dō q ondere fr̄is delictū p̄lato s; q ē qdā
singl̄aris p̄sona q p̄t & d; velle magis p̄cedē q; alij
d; pcedere onfōne illius delicti alijs testib⁹. s; on-
dere p̄lato tanq; ecclie. i. sicut in loco iudicis resi-
denti. d; seq testū inductōne.

Tertio que ritur vtrū iudex p sola fama nullo exire accusatore debeat ex officio suo pcedere ad inquisitionē. Et vī q nō. c. de accusatiōib⁹. c. p. Si legitimus nō fuerit accusator nō fatiget accusari. ergo multo fortius si nullus ē accusator: bō fatigari nō dō. Itē nō ē facile pcedēdū ad illud p quo bō repellit ab honorib⁹ obrinēdis. s; eo ipō q igrif h̄ aliquē d̄ eric ille h̄ quē igrif aī plenā facti d̄scussionē ad honorē pmoueri nō dō. c. de accusatiōib⁹. Dipotēs deus. cū ḡ fama quāq; leuif infargat. nō sp̄ dō iudex ad inquisitionē pcedere. si nō fuerit accusator. Itē c. de accusatiōib⁹. Qualr. r̄ q̄. 2. Inquisitionē clamofa ifinuatio dō puenire. s; nō est clamofa ifinuatio fin of accusatore. ḡ iudex nō dō ad inquisitionē pcedere p fama. si null⁹ fuit accusator. Itē. 4. q. 4. Nullus introducat. dī q̄ accusatores. r̄ iudices nō idē sint. s; si iudex p sola fama pcederet ad inquisitionē ipē eēt accusator: r̄ iudex. ḡ p sola fama ad inquisitionē pcedere nō dō. Cōtra Sen. 18. dicit d̄s. Clamor: sodomoy r̄ gomorreoy multiplicat⁹ est. r̄ peccā eoy aggranatū est. nimis defcēdā r̄ videbo vtrū clamorē q̄ venit ad me ope ppleuerit. ḡ silr fama exire dō platus ingrendo defcēdere vtrū ita fit Rūdeo q̄ mala fama quāq; ē a certo motore. quāq; ab icerto. de p̄se. di. 4. Scūz ē. q̄n b; ortū ab icerto motore. si ad aures plati deuenierit p clamofaz ifinuatiōnē r̄ ex ea scādālū in pp̄lo ḡicet pcedere dō ad inquisitionē quāq; nullus sit q̄ se offerat ad accusandū sc̄n̄ vel famā. Sciendū tū q̄ malā famā nō faciūt dicta paucoy talē. vt pp̄ illā platus pcedere d̄ beat ad inquisitionē. c. de accusatiōib⁹. Inquisitionis glo. vbi dī. Dicta paucoy nō ifamāt. Cū plar pp̄ bō nō mouebit ad ingrendū. fama. n. dō esse p villā siue prochiā. ad b̄ vt fiat inq̄sitiō vt b̄ in eadē glo. r̄. q. p. Deus oipotēs. r̄ cū pcedit ad ingrendū ingri nō dō sup̄ his de qbus infamia non p̄cesserit. Si autē ortū b; a certo motore vel a certis motoribus. aut sunt inimici r̄ maliuoli. aut nō. s; sunt honesti r̄ puidi. Si nō inimici. dō pcedere platus ad inquisitionē. si inimici vel maliuoli. aut nō p̄stat ita eē sub certitudine. s; solū p p̄sumptiōes nō violentas. r̄ tūc eēt plar ad inquisitionē pcedere dō. Si autē p̄stat ita esse. vel p legitimā pbationē. vel eoy p̄paz p̄fessionē. vel p violentas p̄sumptiones. r̄ infamatus al fuerit boni nois r̄ persona notabil. nō credo q̄ platus pcedere debeat ad inquisitionē. c. de accusatiōib⁹. Qualr. r̄ q̄. 2. Quidā tū d̄it q̄ vūcūq; fuerit exorta mala fama pcedendū ē ad inquisitionē. r̄ infamato canonica purgatio idicenda pp̄ scandalū. c. de purgatione canonī. Accedēs. r̄ de accusatiōib⁹. Qualr. r̄ q̄. 2. in glo. s; b̄ credo eē intelligendū quā illi a qbus fama ortū habuerit. nō pbātur sufficiēt eē maliuoli vel inimici. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ ad correctionē fr̄is pcedi p̄t p accusatiōnē. vel denūciationē. c. de accusatiōib⁹. Super his. r̄ inq̄sitiōnē. Nos tres modos sil h̄ēs. c. de accusatiōib⁹. Qualr. r̄ q̄. 2. d. dō pcedere aut ad correctionem fr̄is in modū accusatiōis plar nō dō si legitimus non fuerit accusator. r̄ sic intelligi dō auctoritas. Ad 2. dō q̄ pp̄ famā leuē ifurgētē a maliuolis. vel inimicis pcedi nō dō ad inquisitionē. vt denūci. nisi vel psona nō sit boni nois. fama autē ortū h̄is a

puidis r̄ honestis viris nō ē res leuis. s; multum grauis. Ad 3. dō q̄ minorē falsa. p̄it. n. eē multi cla mose ifinuātes. q̄ tū se n̄ offerit ad pbandū sc̄n̄ vel famā. Ad 4. dō q̄ vt dī c. de accus. Qualr r̄ q̄. 2. nō idē est actor. r̄ iudex cū denūciātes fama vel referēre clamore officiū suū iudex exegtur. tūc enī fama est quasi loco accusatoris.

Articulus quartus

Consequenter querit de 4. p̄ncipali. Et circa b̄ que ritur. 3. dō vtrū accusari possit in aliq̄o cāu repellere accusatorem. 2. vtrū recusare iudicē. 3. vtrū ercipe h̄ testes.

Rimo ondo q̄ in nullo cāu accusatus p̄t accusatōe repellere. q̄ q̄to accusat de erie grauiori. cāto dō h̄c liberioz defensionē. In criali. n. cā regrū tur canonice r̄ districissime pbationes. s. q. vlt. Epiphaniū. Dō cū bō accusat de erie heresis non p̄t repellere accusatōe. q̄ in accusatiōe tal̄ eris q̄ libet criminosi r̄ ifames admittunt. 2. q. 7. p̄fesu. mūt. ḡ multo forti⁹ in nullo alio casu accusari p̄t accusatōe repellere. Itē accusatiō n̄ nocet nisi accusanti si nō pbat. ḡ quicūq; sit accusans nullū p̄t iudiciū sit accusato. Cōtra mulieres ipuberes et paupes. r̄ plures alij ab accusatiōe repellit. 2. q. 1. p̄robibēt. Rūdeo q̄ accusari p̄t repellere accusatōe. vel r̄de mōi accusandi. v̄pote si accusat de erie absens p̄f̄as. q̄ de erie nō p̄t q̄s accusari per scripta. nec absens. 2. q. 7. Per scripta. r̄. 3. q. 9. Absente. Aut q̄ nō vlt̄ iscribere. q̄ sicut dī. c. de accusatiōib⁹. Qualr. r̄ q̄. 2. Accusatiōnē pcedēt dō legitia inscriptio. Vel pp̄ d̄ditōes accusantis. q̄ multi sunt q̄ ad accusandū s; iura nō admittunt s. heretici. pagani. apostate. r̄ alij infideles. 2. q. 1. pagani. Itē criosi. 6. q. 1. Qui crimen. Itē p̄spiratois. 3. q. 4. Cōspiratores. Itē incestuos. 3. q. 4. Cōsanguineoy. Itē illi q̄ sunt male opioniis. 3. q. 5. Suspectos. Itē litigiosi r̄ calūpniatores. 3. q. 5. Nullus. Itē ifames. 3. q. 4. Illi. r̄. 4. q. 1. Dif. finim⁹. Itē excoicari. vt sup̄ oisus ē. Itē inimici eē de accus. Cū oporteat. r̄. 3. q. 4. Detractores. Itē mulieres ipuberes. r̄ paupes. 2. q. 1. p̄robibēt tur. Itē sortilegi. r̄ diminatores. 3. q. 5. Constitutus. Itē q̄ sacerdotes fieri nequeūt. sacerdotes accusare nō p̄t. 2. q. 7. Ipsi apli. Itē efm̄ laici passim accusare nō p̄t. 2. q. 7. c. p. Itē nec laici passim p̄t accusare clericos. 2. q. 7. Null⁹ laic⁹. Item accusari reaccusare nō p̄t. nisi p̄ purgatio p̄cecesserit. r̄ nisi accuset de maiori erie. 3. q. 11. Negāda p̄. r̄. 2. Cōtra talē. n. esset p̄sumptio q̄ accusari ex odio. Itē accusator dō eē liber genere nō fuus. 2. q. 7. Querēdū. Itē q̄ nō ex zelo. sed odio occurrat vel denūciāt n̄ ff̄ audicēdi eē de acc. Cū oporteat. Itē cobitātes inimicis. c. de acc. Repellāt. Itē q̄ iurant n̄ accusare illū quē accusat. c. de accu. Cē mēs. Itē q̄ tulit reffionū h̄ aliquē in cā criali n̄ p̄t vt d̄it aliq̄ ip̄z accusat de eadē cā. q̄ iā eēt accusator: suspect⁹. c. de accu. Cū. p. māconella. tū p̄sby bōus nō tū fuit repulsus ab accusatiōe. p. q̄: suiff adduct⁹ p̄ teste h̄ ip̄z. s; q̄: erat fr̄. J. laici q̄ ip̄z. p̄. accusauerat. r̄ q̄: fr̄. p. ip̄z. B. ātea de cā p̄sili accu-

favere pp qd pdyter bon' p'fuebat i' iudic' dci. p. r
 id fuit repulfus ab accusacione ei' q'uis accusaret
 ip' de symonia q' e' crimē exceptū. r de quo p'dictus
 p'dyter erat ifamat'. qd p'z p' b' q' fidi purgatio fuit
 idicta. r q'uis p'dca vera fuit. vt in p'libus. tñ mul
 ti de p'noiat' admittitur ad accusandū in aliqb'
 cāibus. vt p'ore si fua v'fuoꝝ iniuriā p'fequūf .2. q.
 p'. p'hibet. l. l' d' tñ. v'f pp magna' cris labē r picu
 lū. 7. q. 5. p'f'umūt. i. fi. Et in aliqb' alijs cāibus
 valz. Ad p'm i opp'm dō q' nō valet q'z. n. crimē ē
 ita piculofuz q' ad eius dep'bfionē p'les vie inenit
 de ff q'z c'ra alia. marie q' ē crimē notabil' ifecti
 uuz. ficut ē heretic'. q'uis tñ ad accusadū de illo cri
 mine r alijs cri'bus exceptis. ficut ff crimē symonie
 r lese maieftatis admittat' criof' r ifames. n. tñ nif
 ifamati. cf de symonia. Tāta ē labes. i glo. In
 imici vero in nullo cāu admittit'. cf de accu. Cum
 p. māconella. i glo. Ad r'm dō q' maior ē falza. eo.
 n. ip'o q' aliq' de cric accusat' corā iudice r admit
 titur accusator. iā aliquo mō notat' accusat'. r gra
 uatur ei' opio. ita vt iteri ad honores nō debeat p
 moueri cf de accu. Dipotes deus. in tex. r in glo. r
 81. di. Tantis D aniel.

Secundo queritur vtrū accusa
 tus possit i' ali

quo cāu recusare iudicē. Et v' q' nō. p'bi.
 8. ethi. c. vlt. nō ē possibile filio abnegare p'iem
 f'z iudex alicui' p' ē ei'. q' nulli h' iudicem recusare.
 Itē cf de vi. r bone. cli. U'ra. Al c'icis r p'dyterif
 q'z fomicarij q'diu ab ecclia tolerat'. nec h'nt cui
 dentiaz opis. licite diuina myfteria audiāt. r alia
 recipiāt ut facta eccliaftica. f'z oēm quē ecclia iudi
 cē p'ftituit tolerat. q'z eccliaz facit q'cuq' iudicē fuū
 recusat. Cōtra. 3. q. 7. Ad fufpecti. liceat ei q' fuf
 p'pectū fidi iudicē purat an' q'z lis inchoet eū recusa
 re vt ad aliū recurrat. Nā quodā mō nāle ē fufpe
 ctōꝝ iudicū ifidias declinat. r inimicōꝝ iudiciū re
 fugere velle. Itē par' vltra. Si manifesta fūt cri
 mina alicui'. tñ accusat' de inimici' p'dnādus nō ē
 q' a fili' nec f' n'ia iudicis iniurici. q' ē manifeste cri
 osus iudicē fidi inimicū recusare pōt. R'ideo q' in
 aliqb' cāib' licitū ē iudicē recusare. R'dabile. n.
 ē rē nō pueniētē ad aliq' actū ab illo actu repeller
 p' viā licitā. q'z q'z aut' accidit q' ille q' ponit loco iu
 dicis ad actū iudicādi fimplr i' conueniētē. vel per
 p'parationē ad aliquā cām. Si aut' fimplr ē incōue
 niens ab officio fimplr remouēdus ē. Si aut' q'ftū
 ad aliquā cām. r ad aliquā p'fonā. p' illa cā ab illa p
 fona recusari pōt. Et incōueniēt' q'z pp defectuz
 rōnis. vt p'petuo furiofus vel pp fexū. vt femle v'f
 p'ditionē. vt fexū. vel etatē vt ipuberes vel pp au
 dituz d'fectū. vt furdus. v'f loq'le. vt mut'. v'f pp d
 fectū bōi nōtis. vt infamis. De oib' iftis h'z. 3. q. 7.
 Infamis. U'ā si aliq' taliū assignaret alicui p' iudi
 cē r' illū recusare poffet. Si ē accusator ei' iudex
 eēt. q'z idē nō d'z eē accusator r iudex. 2. q. p'. O'ftri.
 Itē si merito fufpect' ē ei. cf de ap. Cū p'pali. Su
 fpect' aut' pōt eē mltis de cāis. f. si ē ei' inimicus.
 U'ā inimicus iudex rei eē nō d'z. 3. q. 5. c. vlt. Itē
 si ē de terra aduerfarij nimis ei familiaris. cf. Ut
 lite. nō ē accedēda. 2. r de off' iud. def. Innuante.
 Itē si h'z cām p'fitem cū aduerfario. cf de iud. Cāz
 q. 1. Itē si p'anguineus aduerfarij. cf de appel.
 p'ofremo. Itē si iudex grauaret' 2. q. 6. Dis op'

p'ellus. U'ā r Paulus cū grauaret a iudice. Cesa
 re appellauit. vt h' act. 25. Si tñ iudices dati fuit
 de assensu vtriusq'z p'tis nō pnt recusari. cf de cā p
 p'e. r p'off. Cū oliz. Si aut' aliq' recusat iudicē ex cā
 iniusta. vel mō iniusto ē puniēdus. 2. q. 6. O' mō.
 Ad p'm in opp'm dō q' q'diu iudex h'z p'ditōes iu
 dici pueniētēs. r facit qd facere d'z. tūc assumilatur
 p'ā. nec recusari d'z. f'z q' nō ē talis vt iudex eē de
 beat. vel iustitiā deserit. iā p'iem se nō o'idit. r pōt
 recusari. Ad r'm dō q' nō ē ille. q' bō in recipiēdo
 facta a fomicario q'diu tolerat' ab ecclia. nec facti
 euidentia h'z i nullo fidi p'udicat. f'z frequēter bō fidi
 p'udicaret. si nūq' iudicē p' viā licitā recusaret.

Tertio queritur vtrū accusat' possit i
 aliquo cāu excipere r

testes. R'ideo q' sic. Testes. n. adducunt
 ad p'firmationē v'itatis icerte iudici iōtū iudex ē. r
 id ē hos adductos i testioniū de qd' ē pbabile fm
 iura q' de facili declinat' a v'itate pōt excipere reus
 ad fuā defensionē. r id excipere pōt ē quosdā pp notā
 bilē itellect' defectū quo facili' p'udicaret v'itati.
 ficut fuit furiofus r mētecapti. 3. q. 7. ifames. 8. Tria
 Itē miores. 14. ānis pnt repelli a testioniō ē r cā
 ciuili. 4. q. 3. c. p'. In criali. O'noꝝ. 20. ānis. 4. q.
 3. Itē in testioniū. Itē pōt excipere ē quosdā pp no
 tabilē malitiā volūtatis qua facili' hoies deserunt
 v'itatē. r id repellūf a testioniō de cric p'nti. cf de
 testiō. Testioniū i glo. Et ifames. q. si bona v'ita
 defuerit f'z carebūt. cf de ver. signi. for'. i. fi. Itē
 f'cularis pōt excipere ē illū. q' p'f'et. se eiusdē cric fo
 ciū eē. cf de p'f'f. c. p'. Testes tñ pnt eē focij crimi
 nis cū agit i modū inq'f'itōis. q'z nō faciāt plenāz
 p'batōnē. faciūt tñ p'f'up'ionē. cf d' testi. Q'nt. i. tex.
 r in glo. Recipiūt eē focij. crimis ad detegen' cō
 fpirationē. cf d' testi. cogēdis. Venerabil'. i. tex. D'z
 exp'f'f' i in glo. r ē ad detegen' crimē lese maiefta
 tis. cf de p'f'f. c. p'. pp ē malitiā heretic' ē catho
 licū testificari nō d'z. 2. q. 7. Si heretic'. r q' hoies
 ex odio nimio r amore r timore. r nūq' fufceptōe
 facili' a v'itate declinat. id inimici a testioniō p
 exceptionē pnt repelli. 3. q. 5. Accusatoꝝ. r testes.
 Itē domestici r familiares. cf de testi. In l'ris. Itē
 p'ducti de domo actoris v'f accusatoris. 3. q. 5. Acc
 usatoꝝ. Itē pōt excipi ē p'ez ne fit testis p filio
 r eo'. 4. q. 3. 8. Itē i criali. vt tñ diē glo. ibidē pōt re
 flari p etate v'f cognitiōe filij. pōt etiā testari p eo
 in cā religiois. 20. q. 3. p'ns Itē q'z f'ui metu d'no
 rā fup'p'māt v'itates. id p' exceptionēz. pnt ipelli. cf
 de ver. fig. forus. tñ vt di. 4. q. 3. 8. Itē i criminali
 Serui n'fō tūc credendū est cū alia p'batō ad eru
 diendū v'itates nō est. d' etiā. i. e. Serui. q' f'ui n'z
 p d'no. n'z aduerfus d'nz. f'z p' f'ed suo it'rogari pnt
 vt q' p eos di aliqd p'modatū. vel depositū. vt di
 cit glo. ibidē. Itē q'z pbabile ē q' nimia paup'ate
 laborātes facili' pp reuelatōnē f'ue corpalis iopie a
 v'itate declinent ē eos excipi pōt. 4. q. 3. Itē testis
 qd nō est itellegen' de illis paup'ibus q' volūtarie
 pp deū ftatū paup'atis affumpferūt. q'z ifi de illici
 ta acceptione munez minime f'unt fufpecti. cū pp
 deū oia relinquerūt q' habebāt r h'ie poterāt. q'z ē
 nimia mutabilitas p'hibet firmā adherentiā cum
 v'itate. id ē feminas pōt excipi vt nō f'unt testes in
 criali cā. q' variū r mutabile fepe inducit femina.
 cf de ver. fig. forus. tñ vt di. 15. q. 3. 8. Et eo. i glo.

Mulier fm leges si nō sit p̄dennata de adulterio p̄t testari i oī cā. nisi in vltimis volūtarib⁹. s; fm canones in nullo crimie p̄t testari nisi in exceptis s; in civilibus cāis p̄t testari. Sifr admittit in testimoniu cū civiliter agit de crimie. cēt p̄ clericos de adulterio infamatos cū in modum inquisitionis seu exceptiōis agit. cē de testi. Qm̄. in tex. s; expressus in glo. t. c. Tā lris. Merito ēr p̄ illos p̄t excipi q̄ silem cām hūit cū aduersario. cē de exceptionibus. Cū ecclia. tales. n. suspecti eēt. qz testificando p̄ cā illi⁹ suā cām magis redderēt apparentes. Utiles ēr p̄sonē p̄ clicos i criali cā ad testificandū recipi nō debēt. s. q. p. s. Quod aut. di nisi i exceptis crib⁹ si de illis dici fuerint ifamati. Et nota q̄ ali quādo aliqs admittit ad accusandū q̄ nō admitteretur ad testificandū. qz q̄s in aliquo casu p̄t accusare ille cuius actor repellit. cē de his q̄ m̄oniū accusare p̄t. c. vlt. in tex. s; in glo. S; talis ad testificandū nō admitteret. cē de testi. Licet ex quadā Cui⁹ rō est. qz v; di cē de his q̄ m̄oniū accusat p̄t. c. vlt. in glo. p̄der dicitur accusatoris nulla sit p̄dennatio nisi assint legitimi testes. s; ad dictū testimon q̄ p̄dennatur. Itē nota q̄ aliqui p̄t aliqs denūciare. s; nō p̄t accusare. cē de desponsatide ipube. Ad dissoluendū. s; de iure iurādo quēadmodū. s. vlt. Testē aut̄ productū s; ad testificandū admissū s; iuder interrogare de. io. s. de causis. p̄sonis. loco. tpe. de auditu. visu. scia. s; certitudine. credulitate s; fama. cē de testi. Cū cām in tex. s; in glo. s; debent p̄cordare testes in his q̄ in b̄ versiculo p̄tinet Res p̄sona locus. gradus. sint p̄sona tps. Qd̄ aut̄ debeat p̄cordare in re s; p̄sona p̄bas p̄ b̄ q̄ si nō concordarēt eēt testes singlares. s; tales fm iura non p̄bant. cē de elec. Cum dilectus. s; de p̄bationib⁹. Licet. Qd̄ ēr in loco. p̄bas per illud qd̄ dicit Daniel. is. de illis scrib⁹ quoz vnus dicit vidisse iuuenē cū Susanna sub cymno. s; alius sub pino. Qd̄ etias in gradu cū testificans de parentela p̄batur p̄ illud qd̄ dicit. 35. q. 6. De parentela. s; Qd̄ etiā i tpe. p̄bas p̄ illud qd̄ dicit. 3. q. 9. Nihilominus.

Circa litterā. Alterū istart clamiū. i. sciaz discernē di nō hūit oēs sacerdotes. Hic nō est tenēda magri opio. vt deū est i q̄nibus. Moyses s; Aaron sacerdotes. Moyses sacerdos di nō offō ordinis. s; p̄tate sibi cōmissa a deo qua Aaron p̄secrauit. cū eēt p̄tifer ani illi⁹ p̄p̄betauit. Quis. n. intentio Cayphe mala fuerit tū locutio vera fuit. s; a spū scō mouēte linguā nō intētionē peruerfas. Indicās aliū q̄ est in iudiciū cōdēnat scipm̄. Si h̄referat ad iudiciū quo sacerdos iudicat penitentē in foro p̄nie. Planū est. Sacerdos. n. criminofus sacm̄ p̄nie ministrando grauis peccat. Si aut̄ referatur verbū ad iudiciū exteri⁹ nō sic est dō vlt. qz iuder h̄ns crimē occultū in dādo iustā s̄iaz s; aliq̄ nō p̄dēnta scipm̄. nō tū mox restituit in p̄tatem p̄tinā. s; q̄stū ad officij executionē. s; ēr q̄ p̄ p̄niaz non statiz remouentur de lege cōi sequele peccati.

Di. II.

Licendū est etiā. sc. Supius de terminauit magri d̄penitētia fm esse suā. s; de p̄tate ministro rū p̄niā inuigentiū. Hic determinat

de effectu remissionis ex pte suscipientis. s; diuiditur in. 3. p̄ agit de mō remissionis mortalū. 2. ventalū di. sequēti. 3. de reditu dimissoz di. 22. p̄ in. 2. p̄ agit de remissione peccoz. s; de effectu remissionis mortalū quo ad deū. 2. quo ad ecclia ibi. Solet etiā queri. p̄ in. 3. p̄ agit de remissione peccoz quo ad illos qui infine incipiunt penitere. 2. quo ad illos q̄ an̄ sine incipiūt. s; non p̄ficiūt ibi. Si vero queritur. 3. quo ad illos q̄ in iuncta sed nō p̄dignā p̄niā p̄ficiūt ibi. Si vero queritur de illo. Illa ps̄ q̄ ibi incipit. Solet ēt queri. diuidit in. 4. p̄ agit de effectu remissionis peccoz rū quo ad satisfactionis ipositionē. 2. quo ad absolutionē ibi. Sciendū est. 3. quo ad absoluentis p̄tates ibi. Ad tū d; 4. quo ad absolutiōis susceptionē ibi. Si aut̄ queritur.

Circa hanc di. querēdū ē p̄ncipaliter de. 5. p̄ de p̄niā illorū q̄ in articulo mortis incipiūt penitere. 2. b̄ pena purgatorij. 3. de valous indulgentiaz q̄stitate. 4. de his quib⁹ valet. 5. de his q̄ p̄t eas dare. Circa p̄mū querit. 3. p̄ vtrū aliqs i articulo mortis p̄ penitens possit digne penitere. 2. vtrū tali debeat sacerdos aliquā satisfactionē imponere. 3. vtrū alius possit pro alio satisfacere.

Primo oīdo q̄ aliquis in articulo mortis p̄mo penitēs nō p̄t digne penitere. Aug. in li. de lapsu mūdi sermone. 24. versus finē. s; ē de pe. di. 7. s. q̄. 8. Et recitat magri in lra hui⁹ di. c. p. Si vis agere p̄niā q̄ iam peccare nō potes. peccā te dimiserit. nō tu illa. Sed nemo pot digne penitere nisi dimittat peccā. Itē de p̄nis di. 7. s. l. Doc aut̄. s; recitat magri in lra hui⁹ di. c. j. Nullus expectet q̄ peccare nō p̄t. arbitrij. n. querit deus libertatē vt delere possit cōmissa. nō necessitatē. Cū ḡ ibi loquar de illis qui in articulo mortis penitent. vi q̄ eoz p̄niā non sit libera. s; necessaria. s; q̄ homo per eam non p̄sequat peccoz remissionē. Cōtra. Sacrificiū vesper. anū in lege erat acceptabilius. vt p̄ leuit. 6. s; recitat magri in lra hui⁹ di. c. j. sed p̄niā serotia significata est p̄ sacrificiū vesperinū s; gl. sup̄ illud psal. Eleuatio manū meaz sacrificiū vesperinū. ḡ p̄niā i fine vite dignior ē q̄ alia p̄niā

Ad istā q̄nēz fuerit vel sunt quidā heretici dicētes hōicm̄ non posse digne penitere postq̄ est in lecto mortis. si an̄ p̄niā nō incepit. s; hec opinio est p̄niciosa heresis cōtra sacra scripturas. Iatro. n. cui dixit xps̄. Hodie mecū eris in paradiso. vt habet Luc. 23. erat in cruce sicut in lecto mortis q̄ penituit. s; ēr est heresis illa p̄ rōnē. qz q̄d̄m hō ē i hac vita vsq̄m retinēs li. ar. sicut p̄t se a deo auerter ex defectibilitate p̄p̄ria. ita p̄t se ad deū cōuertē digne cū auxilio diuine grē. Dicendū ḡ ad q̄nē q̄ homo in articulo mortis q̄d̄m vsq̄m retinet li. ar. p̄t penitere digne. tūc. n. est p̄niā digna cū penitēt efficaciter dolet de p̄teritis. s; p̄ponit cauere a mō talibus futuris. s; p̄stere vere. s; satisfacere pro posse. s; q̄ ad hec oia p̄ncipaliter moueat per amorē bonitatis diuine. Hos aut̄ oēs motus mentis p̄t habere ille qui in hora mortis incipit penitere. q̄ vis sit difficile. s; q̄n̄ hoc accidit est sp̄ale b̄ficiū diuine misericordie. s; sic procedūt ar̄ ad partē p̄niā concludūt. n. bene q̄ est periculū in expectando. s;

difficultas habendi veram penam illi qui vsq; tunc noluit penitere. Ad ar^m ad prem^{is} fas d^o q^o quis ptingere possit quos. q^o penia tarde incep^ta melio^r sit aliqua alia penia festina. tñ simpl^r melius est penitere cito q^o tarde. tñ q^o est securius. tum q^o talis penitentia ceteris paribus plus habet de rone voluntarij. Un^o per sacrificiū vespertinū nō significabat penia tarde incepta. sed cito incepta. vsq; tamē in fine perseverans.

Secundo queritur vtrum penitenti in articulo mortis debeat sacerdos aliquā satisfactionē imponere. Rñ^o deo q^o nō. q^o nō est in statu in quo possit facere penitentia exteriorē. s; interiorē nisi. d; tñ sibi penam peccō debitā manifestare dicendo. Si esses sanus tantā peniam deberes facere. t; d; ista intimatio fieri p modū cuiusdā p^osolariōs reducēdo sibi ad memoriā magnitudinē diuine misericordie remittentis peccā per solā penitentia interiori. Quis hō non possit exteriorē facere. talis .n. pene manifestatio excludit desperationē. t; pmouet peniam interiore. Multe p^ocordat q^o d^o. 16. q. 7. c. 1. t; recitat mag^o in l^o b^o vius di. c. 4°. Ad istius in piculo mortis postis pura est ingrenda p^osessio peccōy. non tñ iponenda est illis q^oritas penie. sed innotescēda.

Tertio queritur vtrum alij possit satisfacere pro alio. Et v^o q^o n^o. Coz. 5°. Des vos manifestari o; ai tribunal xpi vt recipiat vnusq; pro opa corporis purgessit siue bonū siue malū. Itē psal. Ad deū. tu red des vniciq; iuxta opa sua. Itē pncipalio; p^o satisfactiois ē in p^otritione. s; nullus pōt p alio pteri. q^o tunc peccator; adultus saluari possit sine p^opa cōp^otritione. q^o nullus pōt pro alio satisfacere. Item nullus pōt alteri mereri p^omissi vite eterne. q^o a fili nec remissionē debite pene. Itē si alij obligat se ad satisfaciendū p alio. non pp b^o statim euolat alij tñ v^o q^o euolaret si satisfactio alterius pro ipso sufficeret. Contra Gal. 6. Alter alterius onera portate. t; sic adimplebitis legē xpi. Itē. 16. q. 7. c. p^o. d^o q^o si infirmus migrauerit o^oonibus amicor; t; elag largitionibus pendus penie subleuādū est. Itē xps satisfecit p peccis nris. cū q^o uos simus corpis mystici xpi mēbra. v^o q^o possumus t; debem^o nō tñ satisfacere pro nobis. s; t; p alijs. Rñ^o deo satisfactio ē pp d^o .s. ad faciendū emendā p peccō. t; vt sit medicamentū p^o sequelas peccī. q^o duo includuntur in descriptione satisfactiois supias posita que est peccōy causas excidere. t; eius aditū nō indulgere. Quātū ad effectū fm. vnus nō pōt satisfacere p alio. quia caro vnus nō domat p ieiuniū alteri^o. nec p elam t; o^oionez vnus. alter ad bōa filia assuescit. nisi per accidēs inq^ostū alijs p bona opa q^o facit p alio pōt sibi mereri de congruo augmentū grē qua facili^o assuescit ad bonū faciendū. t; malū vitādū. s; hec subuentio nō est p modū satisfactiois. s; meriti. Quātū autē ad p^omissū effectū. vnus pōt p alio satisfacere vtroq; emite in charitate. t; debitoze p se satisfaccē non potēte in hac vita. t; obseruata debita p^oportōne pene. Opus .n. factū a nō emite in charitate nō est satisfactoriū p aliquo. Et q^o d^o nō est in charitate opus factū ab illo nō ē satisfactoriū. q^o solis amicis dei bona facta ex charitate cōdicari pōt q^oritus est ex debito. q^o etiā satisfaccēpōt p seipm in hac vita

t nō vult vere penitēs nō ē. t; id opus q^o alijs fac p illo nō satisfaccit p pena ist^o q^ontis seipz possit iuare p modū meriti de congruo. t; q^o ceteris pibus magis satisfactoriū ē pro penitēte opus factum ab ipomet q^o ab alio. sicut efficacius ceteris pib^o meretur hō sibi q^o alijs. id p^oportional^r d; cē maior pena in satisfaccēte p alio q^o illa q^o sufficeret alijs. si satisfacceret p seipso. charitas tñ satisfaccientis p alio in tñ possit excedere charitatē illi^o p quo satisfaccit. q^o non oporteret ipm ad satisfaciendū pro alio soluere penā maiorē q^o alius soluisset si satisfaccisset p seipso. q^o tanto magis opus est satisfactoriū ceteris pib^o q^oro et maiorē charitate. peccat. Ad p^o t^o i opp^o d^o q^o p^opa opa hois dicunt dupli. aut vere. s; illa q^o ipemet facit. aut interpretatiue. s; illa q^o facit ali^o p alio. Vel pōt dici q^o b^o intelligendū est d^o opibus ordinatis ad p^omissū substantiale. q^o vnus pōt alijs mereri etiā de opibus q^obus hō meret damnationē eternā quā vnus alijs mereri nō pōt. Ad 3° d^o q^o hic loquimur de satisfactioe fm q^o distinguit p^otritionē q^o p^otritio est necessaria ad remissionē offense. Ad 4° d^o q^o nō ē sicut q^o p^omissū vite et ne mensuraf fm q^oritatē charitatis. t; actū voluntatis interiori elicitoz ex charitate. q^o nullus purus hō alijs potuit vnq; de p^odigno mereri pp excellētiāz amicitie diuine. s; solutio pene nō est restanti p^oti. t; id p^ocessuzē vt vnus p alio soluere nō potēti possit soluere. ex^o. Si hō est alieui^o inimicus. t; d; cide. 100. grossos. talis pōt illud debitū p eo soluere qui ipm non possit amicu eius facere vel amicitia augere. Vel pōt dici ad ar^m t; clar^o. q^o si homo nō pōt mereri p seipmū vite eterne. merituz xpi sibi subuenit mediāte facti baptisimi susceptioe. vt pz in pualis. Si pōt mereri. q^o pōt ois diis v^olam li. ar. cū adiutorio dei. tūc .n. nō est rōnabile q^o alius possit sibi mereri ipso nolēte. sicut nec alius satisfaccere pōt pro alio potēte vel satisfaccē nolēte. Ad 5° d^o q^o si vnus obligat se ad satisfaciendū p alio non statiz est pp hoc debita pena soluta. t; id ali^o nō euolabit quousq; pena soluta fuerit. Si autē querat vtrū iste satisfaciendo p alio ē satisfacciat p seipso v^o aliquibus q^o nō. q^o tūc tanta pena q^o necessaria cēt p vno sufficeret pro duobus. t; pari rōne p tribus vel quattuor. t; sic deiceps q^o esset p^omissū. tñ iste satisfaciendo p alio meret sibi augmentū substantialis p^omissi. q^o multo plus valet q^o remissio pene. Et si dicas q^o hō non possit mereri p alio qn pncipaliter mereat p se quomōdō pōt satisfaccere pro alio qn ē satisfacciat p se. Rñ^o deo q^o p^omissū substantiale ē bonū cōdē q^o per cōdicationē nō minuit. sed remissio pene bonū p^optū est. bonū autē p^optū plurib^o cōdica tñ minus cuiuslibz efficitur. Vbi autē v^o q^o quis ille qui satisfaccit p alio illud opus nō sit ex debito satisfactoriū p seipso. est tñ f; aliqd p seipso satisfactoriū per diuinā misericordiā. vel fm alios q^ontis nō sit satisfactoriū pro seipso per modum solutionis p que modū ē satisfactoriū p alio. t; tñ satisfactoriū pro seipso per modū meriti de congruo.

Articulus secundus

Consequenter queritur de. p^o pncipali. Et circa b^o querūf. 3°. p^o vtrū pena purgatorij sit grauior qualibz t^opali pena. t; v^o v^o

fatiffactoria. 3° vtrūq; mīsteriā demonū infligat.

Primo oīdo q; pena purgatorij n̄ sit grauior qualibet temporalī pena. sm̄ p̄bī. 2°. de aīa. Actus acruos sunt in p̄tiente r̄ dispositio. s; p̄iunctū ex aīa r̄ corpore est magis dispositū ad patiendū q̄ aīa seperata. q; magis affligitur homo a nocuo in hoc mundo q̄ aīa in purgatorio. Item ignis conflagrationis qui precedet iudiciū purgabit quos inueniet purgandos. s; eius duratio longe erit mīnor q̄ duratio ignis purgatorij. q; virtus sua i affligendo erit maior. aut aliqui sine sufficienti punitōne transierint. Itē aīe in purgatorio cū cognoscāt se r̄ habitus qui sunt in se. in se vident habitū charitatis. r̄ se vidēt in statu in quo illū perdere n̄ p̄t̄ q; se vident a diuina amicitia seperari non posse. r̄ ex cōsequenti certe sunt q; habebūt vitā eternā. s; cū tali certitudine nō v; posse eē tanta pena sic p̄t̄ eē cum talis certitudinis carentia. q; in hac vita in qua hoīes nō sunt certi de bñda vita eterna p̄t̄ eē maior pena q̄ purgatoria. Contra maḡ in b̄ dī. c. p̄. r̄ est de pe. di. 7°. s. h̄oc aut̄. dicit de igne purgatorio. q; si eternus nō sit mīro t̄i mō grauior. excellit. n. omnes penā q̄ vnq; passus est aliquis in hac vita. nūq; in carne tanta inuenta est pena s; mirabilia martyres passi sunt. tomēta. Itē Agazcl. s. li. p̄bī. c. 4°. dicit de purgatoria pena. q; est cruciatius in effabilis. sed omnis pena huius vite ē effabilis. ergo grauior est pena purgatorij quali bet alia temporalī pena. Rūde q; pena causatur dupl̄r. s. ex absentia boni amati. r̄ p̄sētia mali oditi r̄ vtroq; mō pena purgatorij maior est qualib; pena tēporali. aīe. n. in purgatorio quia motus carnis nō retardatur mole corpis vebemētissime desiderāt cū deo p̄fecta fruitione p̄iūgi. r̄ id̄ ex hui⁹ fructōnis cōtūctionis absentia vebemētissime affliguntur. marie cū t̄ps vidēt̄ aduenisse quo cū deo p̄fecte eēt p̄iūcti. si dū erant in corporibus penā suis peccis debita p̄soluissent. q; ēr pena nō t̄i est lesio. s; lesionis apprehensio. vel ex tali apprehēsiōe cāta. id̄ tanto ceteris p̄ibus pena ē maior. q̄to app̄rehēsiō lesiōis est fortior. aīe aut̄ in purgatorio fortio ris sunt apprehēsiōis q̄ dū erāt in corporib⁹. Cū si cut dicit Agazcl. s. li. p̄bī. c. 4°. In b̄ mūdo aīa nō sentit cruciatū suū. q̄si p̄ occupationē sui circa corpus est. Sicut q; occupatus in bello vel in periculo nō percipit laborē suū. r̄ id̄ si inferēs lesionē est; equale inferētib⁹ lesionē in b̄ mūdo ad huc pena se sus in purgatorio lōge eēt maior q̄lib; pena in hoc mūdo. cū q; ignis affligēs aīas i purgatorio magis sit actiuus igne n̄o. qui t̄i inter alia elemēta mari me est afflictiuus nulli dubiū p̄t̄ esse qn pena purgatorij sit longe grauior q̄ aliqua pena in b̄ mūdo. Hic aut̄ supponim⁹ aīam posse pati corporali igne qd̄ r̄ p̄ quē modū inferi⁹ declarabit deo dāre. cū de pena dānatorū agef. Ad p̄m in opp^m dō q; sola lesio non sufficit ad penā sensus. s; requiritur lesiōis app̄hensio q; maior est in aīa seperata q̄ corruptibi li corpori cōiuncta. r̄ p̄terea q̄uis p̄iunctum sit magis dispositū ad patiendū passione abijciētē a substantia. nō t̄i ex b̄ sequit̄ q; sit magis dispositus ad paciendū simpl̄r. r̄ p̄terea vt dictū est inferēs passione aiabus in purgatorio magis actiuū est q̄ qd̄ cūq; inferēs purgationē in b̄ mūdo. Ar^m 2^m. v;

bñ p̄cludere. breuitas. n. punitiōis illoz q; per illuz ignē purgabūt recōpenfabit per intēsiōnē acerbitat̄is. Ad 3^m dō q; ignis aīe in purgatorio certe sint de habenda vita eterna q̄ certitudine p̄solant̄ t̄i ex forti app̄hensione dāni ex dilatione vebemētissime affliguntur.

Secundo queritur vtrūq; p̄a purgatorij sit satisfactoria. Et vt q; nō. Nulla pena est satisfactoria nisi volūtariē assumpta. vt tollerata. s; pena quā sustinet aīe in purgatorio nō est ab eis volūtariē assumpta neq; tollerata. q; ab illa desiderāt liberari. q̄ nō est p̄o eis satisfactoria. Itē satisfaccere est mereri remissionē pene. s; aīe i purgatorio sunt extra statū merendi. q; sunt extra statū satisfaciendi. Contra pena debita nō remittit sine aliqua satisfaccione. s; si nullus satisfacceret p̄o illis q; sunt in purgatorio in hac vita. t̄i illā penā ad vltimū liberarent ab obligatione pene p̄ccō debite. q; illa pena est satisfactoria. Itē oīs pena patient̄ ab exite in charitate tollerata est satisfactoria. sed aīe in purgatorio sunt in charitate. r̄ patient̄ illā sustinet penā. q; est p̄ eis satisfactoria. Rūde q; debitor a suo debito p̄t̄ dupl̄r liberari. Vno mō cus soluit debitū. Alio mō cū creditor accipit illud qd̄ sibi debitū est debitore irregit̄o. Ad similitudinem mōi p̄mi liberat̄ homo a pena p̄ccō debita illā eroluendo per penā volūtariē assumptā. r̄ b̄ est satisfaccere plene r̄ p̄p̄e. Ad similitudinē mōi secūdi liberantur aīe decedentes cū gr̄a ab obligatione pene peccatis debite p̄ penā quā in purgatorio sustinet̄ patientur. talis t̄i pena nō ita p̄p̄ie dici p̄t̄ satisfactoria. sicut illa que volūtariē est assumpta. r̄ id̄ parū de pena quā homo volūtariē assumit in b̄ mūdo liberat̄ cū a magna portione illius pene q̄ ē i purgatorio. Ad p̄m dō q; est volūtariē tollerata. quia sciūt̄ eaz esse iustā. r̄ q; plus volūt̄ illā penā sustinere q̄ p̄petuo dei visione carere. ad quā sciūt̄ se nō posse p̄tingere manente in eis obligatiōe ad penā Ad 2^m dō q; aīe in purgatorio q̄uis sint extra statū merendi augmētuz gr̄e. nō t̄i sunt extra statū merendi liberationē ab obligatiōe pene. accipiendo mereri p̄ patient̄ sustinere penā p̄ quā liberant̄ ab obligatione p̄dicta. Ad ar^m ad p̄te; sam dō q; bñ p̄cludūt q; illa pena in q̄tū est ab eis patient̄ tollerata aliquo mō rōnez satisfaccitiōis h; in q̄tū per eam liberātur ab obligatione pene debite p̄o peccatis. r̄ hoc est verum.

Tertio queritur vtrūq; pena purgatorij per mīsteriū demonū infligatur Et vt q; sic. puenientius est bonus hoīes affligi p̄ malos angelos q̄ bonus per bonos. s; bonus angelus fecit emarcescere neruū sermois Jacob. vt b; Gen. 32°. q; videtur q; mali angeli affligāt aīas i purgatorio. Itē mali āgeli affligāt bonos hoīes in hac vita. vt p; Job. 2°. q; a; si affligit animas in purgatorio. Itē maḡ di. 47°. c. vlti. dicit q; habebūt tortores in pena que s; habuerunt in centro; in culpa. Contra. nō decet illū qui de aliquo iuste triumphauit postea p̄t̄ri per ip̄m. sed aīe que sunt in purgatorio iustitie adhibendo diabolum vicerūt. q; non esset pueniens q; puniretur ministerio eorum. Item illam penam demone sciūt̄ indubitanter esse ad vilitatē eoz q; qui pu-

niuntur. sed demones non querunt vtilitate animarū. s; dānū g̃ videt q̃ anime in purgatorio non puniuntur ministerio demonū. Rūdeo q̃ q̃uis boni angeli & mali assistant morientib; boni ad adiuvandū. mali ad nocendū si p̃t. & ad videndū si aliquid habent in eis. Quī & legitur i vita beati Martini. demonē dū moriebat assistisse. & q̃uis p̃ bonos deducatur ad locū penalē forte p̃comitatibus malis libentē aspiciētib; penas eorū q̃uis nihil videant in eis se posse dīc. tū in loco penali non puniuntur ministerio demonū. vt bene ostendunt rōnes ad partem suam adducte. nec ministerio bonorū angelorū. sed sola diuina iustitia ignem purgatorii sicut instrumentū applicante ad punitionē eorū. Ad p̃m in opp̃m dō q̃ magis est p̃ueniens bonos hoies in hac vita affligi a bonis angelis. q̃nq; ad cautelam contra aliqd̃ futurū malū. sicut angelus fecit emarcefcere neruū femoris Jacob ad p̃cauendū motibus p̃cupiscentie q̃ in alia vita bonos affligi a malis quos vicerūt. Ad 2^m dō q̃ nō est file. q; in hac vita durant pugna inter malū angelorū & bonū hominē. & exercitant boni hoies per angelos malos Ad 3^m dō q̃ illud verbū magis intelligendū ē de dānatis & pro tempore ante iudiciū.

Articulus tertius

Consequenter queritur de 3°. p̃ncipi pari. & circa b̃ querunt. 3°. p̃ vtrū indulgētie q̃s dat ecclesia aliqd̃ valeant. 2° vtrū tantus valeant q̃tū sonant. 3°. vtrū valeant aliquibus posthanc vitam.

Primo oīdo q̃ indulgētie p̃dicte nihil valeant. quia inutilis est simoniaca donatio. s; in istis indulgētijs dantur sp̃alia p̃tpalib;. vt p̃ ecclis; & hospitalibus p̃struendis. dare autē sp̃iale p̃ tempora li simoniachū est. g̃ tales indulgētie inuitiles sūt. Item inferiori nō p̃t absoluerē a pena imposita a superiori. s; deus cū per cōrrectionē penitentis remittit ei culpam. & obligationes pene eterne. obligat ip̃m ad aliquā tp̃alez penā. g̃ illa per indulgētijs datas a platis eccleie nō p̃t remitti. Contra ecclesia errare nō p̃t. Quī Lucē. 12°. dicit dñs p̃ Petro. Ego rogavi p̃ te vt non deficiat fides tua. Cū g̃ tota ecclesia affirmet tales indulgētijs valere & cedendū est q̃ valent. Ad istā q̃d̃ dixerūt q̃daz istas indulgētijs valere in foro eccleie remittēdo penas taratas a iure vel a indice. nō tū aliqd̃ remittendo de pena a deo tarata. Sed contra s̃m illam opinionē. indulgētie simplr magis nocerēt q̃ valerent. q; absolueno a penis satisfactorijs: ad penas purgatorii q̃ sunt grauiorē transmittērent. id simplr dō est q̃ indulgētie si dantur ab illo q̃ p̃t eas dare. & ex rōnabili cā. s. p̃ vtilitate eccleie valēt dispositis facientibus illud q̃ p̃tinetur in forma indulgētie. p̃ eas. n. remittitur aliq̃ portio pene a deo tarate. hoc autē facere p̃t ecclesia. q̃a b̃ facit ex diuina auctoritate. thesaur; enī meritorū s. xpi & martyrorū & p̃fessorū & virginū recōmendant eccleie dispensandū cū eccleie in platis tradidit claves regni celoz. meritū. n. passiois xpi sufficiens fuit p̃ solutionē oīuz penarū nr̃is peccatis debitarū

voluit tū ad bonā nr̃m nos adutos p̃ aliqua obsequia penalia fieri p̃cipies illius meriti. Ad p̃m in opp̃m dō q̃ nō dant sp̃alia p̃tpalibus nisi p̃ accēsiō. n. dantur indulgētie p̃ ecclis; vel hospitalibus cōstruendis nō dantur vt in illis tp̃alibus sistatur sed p̃ vtilitates sp̃iales cōsequētē. Unde nō datur p̃tpalibus nisi in q̃tū ordinantur ad sp̃alia. Ad 2^m dō q̃ inferior bene p̃t absoluerē a pena imposita a superiori auctoritate ip̃i. Vel p̃t dici q̃ platus dans indulgētijs a penis a deo taratis nō absoluit. s; de thesauro eccleie illas soluit. Sacerdos autē in foro p̃nie p̃ virtutes faciē potestate clauim a deo sibi data partē p̃nie a deo tarate remittit.

Secundo queritur mirum in indulgētie tantum valeant quātus sonant. Et videtur q̃ nō. quia tunc tū valerent danti vnū denarium q̃tū danti. 100. libras & venienti visitare locū s̃m de ppe sicut de longe. cū in indulgētijs p̃tineat q̃cūq; dederit etiaz suas p̃ tali facto. vel visitauerit talē locū s̃m habebit tū de indulgētia. Itē cū danti etiam p̃ tali factō p̃ceditur. 3° pars remissiois pene sue. tūc dando vnū denariū. & alia vice aliū. 13° vice aliū liberaretur q̃ tota pena p̃cis suis debita. q̃d̃ v; absurdū. Contra Job. 15° Nūqd̃ deus indiget nr̃o mendacio. q. d. nō g̃ p̃ quacūq; vtilitate nō d; homo mentiri. g̃ tū valent indulgētie q̃tū ecclesia dicit eas valere. Ad istā q̃d̃ dicit q̃dā q̃ tū valēt q̃tū sonāt Ita q̃ q̃is duoz equalr diuitiū. quoz vn^o dat vnū denariū. alius decē. ille qui minus dat obtinet remissioē pene vni^o ani. sicut ille qui plus dat. nec p̃ b̃ sequitur q̃ tū remittatur vni de pena a deo tarata q̃tū aliq. q; pena vni^o ani in hac vita nō tū valēt illi qui eam facit ex minori charitatis seruire. & remissaz sicut illi qui eā facit ex maiori & aspaz Cū autē d; in forma indulgētie quilib; dantē etiaz suā pro tali facto remissioē h̃c pene vnus anni. sicut intelligendū est q̃ habeat remissioē tūc pene a deo tarate. Ita remitteret ei p̃ p̃nia vni^o ani quā faceret i hac vita. Cum g̃ illi qui plus dat & ex maiori seruire m̃deat ann^o efficacioris p̃nie q̃ illi qui minus plus sibi remittit de pena a deo tarata q̃ aliq. & tū quilibet valēt vnū annū p̃nie in hac vita. Alijs v; dō ad quēstionē q̃ quilibet danti etiaz suam datur remissio interēdis pene ani vnus. nō tamen equalr. sed ille qui plus dat ceteris parib; plus obtinet de interēdis remissione. ita q̃ si ponatur duo in oibus pares obligati ad moriēdū p̃ annū vnū in purgatorio. Si pro indulgētia vni^o ani vnus dat denariū vnū. & alius decem quilibet p̃ totum annū illum in purgatorio minus p̃ietur. s; ille qui dedit decem minus q̃ ille qui nō dedit nisi vnū. ita q̃ erit alienatio pene s̃m dato:um p̃ portionē. Sed contra hoc est. quia tūc per indulgētijs non remitteretur pene quantitas extēsiua. sed intensiua. & id mihi videtur dō ad quēstionē q̃ quantum ad remissionem extēsiōis pene pares sunt. ille qui minus dat. & ille q̃ plus. s; b̃ cōtinetur in forma indulgētie. Sed quantum ad remissionem intensiois pene. & quātus ad sui dispositionem ad recipiendum augmentum gratie impares sunt quia de istis duobus plus cōsequitur ille qui plus dat. nisi in casu in q̃ minus datū esset maius per comparisonem ad dantem q̃ mai^o datū

p cooperationē ad dantes, sicut patet in pauperula de qua dicit dñs. Mar. 12. q plus miscerat in gazophilijs q̄ oēs alij. 7 fm̄ vias tactas patēt solutiones ad argumenta.

Artio que ritur vtrū indulgētie valeant aliqb̄ post hāc vitā
Et vī q̄ sic. q: oēs aie sancte. aut sunt de ecclesia triumphāte. aut militāte. Sed aie exītes in purgatorio scē sunt. nec sunt de ecclesia triūphante. q: in illa nulla est pena. q̄ sunt de ecclesia militāte. s; oibus hñtibz grām in ecclesia militāte profunt indulgētie. q̄ pfunt illis qui sunt i purgatorio. Itē meritū ecclie qd̄ p̄ indulgētijs dispēsat maius ē q̄ meritū vni⁹ singularis p̄sone. s; meritū singularis p̄sone suffragatur exītibz in purgatorio. q̄ multo fortius illis valēt indulgētie. Itē indulgētie profunt illis q̄ faciūt illud qd̄ in forma indulgētie p̄tetur. s; exītes in purgatorio orāt p̄ vtilitate ecclie. p̄ qua datur indulgētie. q̄ pfunt illis. Cōtra d̄ pe. di. p. Si cui. s. Alij. e3. Dñs par ius soluedi voluit cē 7 ligadi. s; plati ecclie nō p̄t ligare illos qui sunt in purgatorio. q̄ nec p̄t eos soluere q̄ verum nō eēt si illis p̄desent indulgētie. Rñdeo q̄ indulgētie nō pfunt illis qui nō sunt de iurisdictione illi⁹ q̄ eas p̄cessit. et de. pe. 7 re. Qd̄ aut̄ nec illis q̄ nō faciūt illud p̄ quo datur indulgētie q̄uis hēant volūtate faciēdi. q̄uis. n. q̄tū ad p̄mīū cētiāle nō potēt opari volūtatis reputet p̄ scō. nō o3 h̄ eē vey q̄tū ad qd̄libz p̄mīūz acōitale. Uñ nec p̄ facto reputat q̄tū ad remissionē pene p̄ indulgētijs obtinēde. Illi q̄ sunt i purgatorio nō sub iurisdictione platorū ecclie. qd̄ satis dat̄ intelligi cum dicit dñs p̄ Petro. Qd̄cūqz solueris sup̄ terrā. addēdo. n. Sup̄ terrā vī referre collationē hui⁹ p̄tatis tñ sup̄ videntes hac vita mortali. nō posunt ēt facere saltē de lege cōi illud qd̄ p̄tinet in forma indulgētie. q: si orātibz p̄ aliquo p̄ncipe. vel aliquo sp̄ali negotio ecclie p̄cedant indulgētie. tñ illi qui sunt in purgatorio h̄ nesciūt nisi ex sp̄ali reuelatione. 7 si scirent q̄uis orārēt. nō tñ eēt eis penalis oīo sicut ē exītibz in mortali vita. Uñ exītibz in purgatorio nō pfunt indulgētie directe. id̄irecte tñ eis pfunt i q̄tū exītes in hac vita faciūt p̄ eis illud qd̄ p̄tinetur in forma indulgētie. marie si def̄ indulgētia sub hac forma. Quicūqz fecerit hoc vel illud sibi p̄ se. vel p̄ p̄e suo def̄cto. vel alia p̄sone in purgatorio exīte dam⁹ tot dies indulgētie. s; sic scōm quosdā adhuc nō pfunt eis nisi p̄ modū suffragij. q: nō per modū auctoritatis quā platus hēat sup̄ eos. 7 ad h̄ ēt vt sic valeant eis coopaf̄ forma indulgētie p̄dca. q: alias vt vī q̄busdā hō nō posset fructū sue indulgētie i aliū transferre. q: eius nō ē applicare ad aliqū intentionē ecclie. p̄ quā cōicant̄ merita ecclie. ex quibz valēt indulgētie. Ad p̄m̄ dō q̄ illi q̄ sunt in purgatorio cū ecclia militāte aliquo modo cōicant̄ in pena cū triūphante in impossibilitate peccandi cū vtraqz in charitate. 7 id̄ q: p̄iacti sunt euz militāte ecclia p̄ charitatē 7 marie auxilio indigēt q: nō sunt in statu in quo p̄t penā assumere voluntariā. p̄ quā citi⁹ admitterent̄ ad visionē beatā. id̄ ecclia p̄t eos iuuare cōicādo eis merita vinox. n̄ tñ p̄ modū auctoritatis per quā directe iunāf̄ illi q̄ bus directe profunt indulgētie. Ad 2m̄ dō q̄ nō plus p̄cludit nisi q̄ indulgētie p̄t p̄desse p̄ modū suf

fragij p̄currēte ad h̄ volūtate indulgētijs dantis cū volūtate recipiētis. Ad 3m̄ solutū est ex dictis in qōne. Et p̄terea p̄ter facere illud qd̄ in indulgētia p̄tinet. requir̄ q̄ faciēs sit de iurisdictione dantis indulgētijs. Ad ar̄m ad p̄tē aliā dō q̄ nō plus cōcludit. nisi q̄ indulgētie nō pfunt eis directe. s; ex h̄ nō segtur qn̄ eis p̄t p̄desse p̄ modū suffragij. vt oñsuz ē. Aliq̄ tñ dñt q̄ sicut sunt medij inter ecclias triūphantē 7 militantē. q̄ ita plati ecclie medio mō se hñt ad eos. q: illos de militāte ecclia p̄t ligare 7 soluere. illos de triūphante. nec ligare. nec soluere. illos de purgatorio nō p̄t ligare. p̄t tan̄ eos soluere cōicādo eis suffragia 7 indulgētijs p̄cedēdo. si tñ vni⁹ p̄ eis faciāt qd̄ in forma indulgētie continetur.

Articulus quartus

Consequēter querit de. 4. p̄ncipali. Et circa h̄ querit 3. p̄ vtrū valeāt exītibz in p̄ccō mortali. 2. vtrū religionis. 3. vtrū p̄relatis qui eas p̄cedūt.

Primo oñdo q̄ valeāt exītibz in p̄ccō mortali qz̄ mai⁹ est alicui grām ipetrare q̄ remissionē pene p̄cedere. s; vir scūs aliqñ meretur p̄ccōi grām. q̄ multo forti⁹ platus p̄t sibi p̄tē pene remittere cōcedēdo indulgētiā. Cōtra intētio p̄ncipis sapiētis nō est vt thesaurus suus p̄ suū mīstrū dispēset suis inimicis. cū q̄ dispensatio scā p̄ mīstros ecclie discordās ab intētiōne dei sit inutilis. 7 magis de beat̄ dici dissipatio q̄ dispēratio nō pfunt indulgētie exītibz in mortali p̄ccō. cū tales dei sint iūmici. Rñdeo q̄ nō p̄t fieri remissio pene manente culpa. 7 id̄ cū per indulgētijs nō remittat̄ culpa exītibz in mortali p̄ccō nō remittit̄ eis p̄ indulgētijs aliqd̄ de pena. Si tñ aliqz exīs in mortali p̄ccato facit illud qd̄ p̄tinet in forma indulgētie p̄udent̄ facit. q: bona facta i p̄ccō mortali aliquo modo p̄ccōrez disponūt de p̄gruo ad p̄nīaz. 7 illa mediāte ad susceptiōez remissionē p̄ccōz p̄ diuinā misericordiā. Ad ar̄m i opp̄m dō q̄ nō valz. qz̄ illa ipetratio grē ē p̄ meritū p̄grui. s; satisfactio de pena fit p̄ meritū p̄digni. Uñ exīti in charitate facienti qd̄ p̄tief̄ i forma indulgētie debet̄ remissio pene. que in forma indulgētie est concessa.

Secundo queritur vtrū indulgētie valeant religiosi. Rñ q̄ sic. si faciūt illud p̄ q̄ dāt̄ indulgētie. 7 h̄ facer̄ p̄t. q: q̄uis n̄ hēant p̄puz nec p̄ volūtate sua possint claustrū exire ad visitandum alia loca scā. sup̄ior tñ p̄t eis dāt̄ licētiā aliqd̄ dādi 7 loca sancta visitandi.

Artio q̄rit vtrū indulgētie valeāt platis q̄ eas p̄cedūt. Et vī q̄ n. q: nll⁹ h̄z p̄tē absoluedi seipz. s; si dātibz indulgētijs p̄desent ille indulgētie ad remissionē pene dātes eas seipos possēt a p̄ca absoluer. Cōtra si n̄ p̄cedent̄ eis p̄cōisif eēt p̄ditōis q̄ alij. qd̄ icōueniēs ē. Rñ q̄ plar̄ sibi ipi n̄ p̄t indulgētijs dāt̄ p̄. 7 p̄ncipalr̄ 7 directe s; indulgētia alijs data ip̄e ēt sub eadē for̄ vtrū p̄t. 7 sic sibi. sic alijs p̄dest̄ ad alicui⁹ p̄tis pene remissionē. Ad ar̄m i opp̄m dō q̄ q̄uis plar̄ n̄ possit seipz absoluer̄ directe. p̄t tñ id̄irecte in q̄tū alij p̄t p̄cedere p̄tēm per quā ab illo potēt̄ absolui.

Articulus quintus.

C Onsequenter q̄rit de s̄. p̄ncipali. Et circa b̄ q̄runf. 3. p̄ vtrū malus ep̄s possit dare indulgentias. 2. vtrū aliq̄ n̄ ep̄s. 3. vtrū q̄libz p̄latas

Primo ostēdo q̄ malus ep̄s nō p̄t dar̄ indulgentias. q̄ nullus sapiens d̄ns p̄mittit inimico suo p̄tēz dispēfandi suū thesaurū. s̄ malus ep̄s ē inimicus dei. cū q̄ de? sit sapiētissim⁹ d̄ns malo ep̄o talē p̄tēz n̄ p̄mittit. Itē mai⁹ ē indulgentiā dare q̄ recipere. s̄ malus ep̄s manēs malus nō p̄t indulgentiā recipere. q̄ nec dar̄. Cōtra mai⁹ ē absoluerē in foro p̄nic seu p̄cie cū p̄ talē absolutionē nō t̄m̄ remittat aliqd̄ de p̄ca. s̄ ēt q̄nq̄ remittit culpa. s̄ cū absolūctus ē attritus nō p̄trit q̄ indulgentias dare p̄ q̄s nō r̄mittit nisi pena. s̄ malus ep̄s p̄t absoluerē in foro p̄nic. q̄ multo fort⁹ indulgentias dare. R̄n̄ q̄ malus ep̄s p̄t indulgentias dare. q̄ nō facit indulgentias d̄ p̄po merito quo p̄uat p̄ mortale p̄ccm̄. s̄ de thesauro ecclie cui p̄ccm̄ sibi nō abstulit dispēfationē. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄ q̄ mai⁹ ē vā q̄n̄ iūmic⁹ p̄t thesaurū dispēfare p̄ter d̄ni itēctiōē. malus aut̄ ep̄s p̄ter itēctiōē dei sp̄iale thesaurū ecclie dispēfare nō p̄t. Uñ si nō p̄cordat diuine itēctiōi sua dispēfatio nulla ē. Uñ nec bon⁹. nec malus indulgentias p̄cederē p̄t nisi ex r̄onabili cā. Ad 2. d̄ q̄ quis indulgentiā dare mai⁹ sit q̄ recipere mai⁹ auctoritate. ep̄s t̄m̄ ē loq̄ndo de mai⁹ auctoritate vtilitatis. p̄ccm̄ vō mortale facili⁹ ipedit vtilitatē q̄ auctoritatem.

Secundo q̄rit vtrū aliq̄ n̄ ep̄s possit indulgentias dar̄. Et vtrū q̄ n̄. q̄ p̄ indulgentias t̄m̄ remittit de pena. vtrū p̄ q̄ntū ad absolutionē in foro p̄nic. s̄ null⁹ nō sacerdos p̄t absoluerē in foro p̄nic. s̄ nec indulgentias dar̄. Cōtra electi ep̄s et p̄firmati p̄t dare indulgentias. q̄ quis adhuc nō sint sacerdotes. R̄n̄ sic sup̄ d̄c̄m̄ ē. nō sacerdotib⁹ p̄pter p̄tēz iurisdictionis. cui⁹ q̄ dare indulgentias p̄tetat alicui p̄ p̄tēz iurisdictionis aliq̄ nō sacerdos p̄t p̄cedere indulgentias. Ad ar̄m̄ in opp̄m̄ d̄ q̄ oib⁹ p̄fatis simplr̄ dignior ē absolūctus in foro p̄nic q̄ illa q̄ sit p̄ p̄cessionē indulgentie. q̄ p̄ illā nō t̄m̄ remittit p̄s pene. s̄ ēt culpa. si an̄ nō est remissa. et ille disposit⁹ ē q̄ recipit absolutionē. Uñ hec p̄tēz respicit ordinē et iurisdictionē in foro p̄nic remissio aut̄ culpe mai⁹ ē q̄ remissio pene. nec t̄m̄ p̄cedendū ē q̄ sep̄ plus remittat de p̄ca p̄ indulgentias q̄ p̄ absolūctōz in foro p̄nic. q̄ frequē ē ecōtrario.

Tertio queritur vtrū p̄lat⁹ possit indulgentias dare. Et vtrū q̄ sic. q̄ q̄libz p̄lat⁹ p̄t p̄cedere p̄ticipationē bonoz p̄p̄gatiōis sue. q̄ a sibi p̄t ei⁹ merita p̄ indulgentiam alijs cōicare. Cōtra solis ep̄s p̄mittit a iure indulgentias dare. vtrū electis in ep̄s. R̄n̄ q̄ illi soli possit indulgentias dare q̄ dispēfatio thesauri ecclie p̄missa ē. s̄ s̄ mēsurā p̄missionis sue. et q̄ vicario xp̄i cōmissa ē plenitudo p̄tēz a xp̄o. et de pe. et re. Lū ex eo. id dare p̄t indulgentias p̄ eccliaz totā militatē tātas q̄tras sibi placuerit. dū t̄m̄ assit r̄onabilis cā. Alij aut̄ t̄m̄ h̄nt de hac p̄tēz. q̄ntū eis a vicario xp̄i p̄ccm̄ ē ip̄e aut̄ p̄ ins cōe b̄ nō p̄ccm̄ nisi ep̄s. vel electis in ep̄s et suis legatis. et id nulli alijs indulgentias p̄t dare nisi ex sp̄ali p̄missione. nec p̄nt legari

dar̄ indulgentias nisi i puicia sua. nec ep̄i nisi i suo ep̄a tu. archiep̄i t̄m̄ p̄nt eas dare i ep̄anib⁹ suffraganeorū suoz. et de pe. et re. M̄ro. isti t̄m̄ i dedicatione basilice. sine dedicef ab vno ep̄o. siue a p̄lib⁹. non debēt extēderē indulgentiā vltra ānū. necq̄ i āniuersario dedicatiōis vltra. 40. dies. et de pe. et re. Lū ex eo. limitata. n. ē eis p̄tēz a papa ne p̄ imoderatas p̄cessionēs clauēs ecclie p̄tēnerēt. et p̄tēntialis satisfactio enervaret ep̄s. Ubi p̄us. Ad ar̄m̄ i opp̄m̄ d̄ q̄ nō ē s̄lle. q̄ p̄ccm̄ p̄ticipatiōis bonoz sit per mutuā charitatē. s̄ donatiō indulgentie p̄ auctoritatē Uñ q̄libz p̄t alteri p̄ticipatiōē suoz bonoz p̄cederē s̄ nō indulgentiā dare debitorū suoz. Uñ aut̄ q̄libz sacerdos penitentiē i articulo mortis possit absoluerē ab oī p̄ccō. et oī exōcicatiōē sup̄ v̄suz ē. Uñ aut̄ ille iust⁹ q̄ an̄ mortē fecit totā p̄niam sibi a face dote iniūctā minorē debito p̄ ea i purgatorio puniat sup̄ se expōnē poteris inuenire.

Circa s̄am. nō p̄sumim⁹. q̄ b̄i hic erit. q̄ d̄ ad notādū difficultatē b̄ndi p̄ dignā p̄niam illi q̄ vsq̄ ad articulus mortis distulit penitē. p̄ccare nō potes. b̄itellr̄ d̄ p̄ccis i opib⁹ exteriorib⁹ q̄ hō nō p̄t facere i articulo mortis iustitē. Quacūq̄ die iuocef de? assit. b̄ nō itellr̄ de iuocatiōē q̄ ē ex t̄iore pene p̄ncipali. s̄ ex amore iustitie arbitrij. Querit libertatē b̄i d̄c̄. q̄ quis i illo q̄ expectauit p̄itē q̄ vsq̄ mors instat. remaneat arbitrij libertas. tamen inest sibi ad penitentiam vere maxima difficultas. Quedam peccata mortalia in p̄nā sunt venialia. hoc ideo dictum est. quia homo de illis per p̄niam obtinet veniam si non sufficit dolor interior simul cum pena iniuncta addet deus penam. Contra si sacerdos iniungit penitentem penam maiorē debito. penitens si peccat tenetur solvere illam. ergo a simili si iniungit minorē debito penitentis debet esse simpliciter quietatus si voluit eam. Respondet q̄ si sacerdos iniungit penam non recompensantem penā a deo taxatā s̄m̄ iudiciū sue iustitie tēperatū dulcedine misericordie penitens residuum exsoluet post hanc vitam. Si autem iniungit penam recompensantem quāuis absoluet sit minor. quāz illa ad quam obligatur in purgatorio. non simplr̄ getatur penitēs si exolvit eā. nec ē icōueniens. vtrū sup̄ d̄c̄m̄ ē q̄ minor penā hac vita recōp̄set et diuina acceptatiōē maiorē penā i alia vita. Ad ar̄m̄ d̄ q̄ quis ille cui iniuncta ē pena maior debito teneat ad eam explēdā i foro ecclie. i foro t̄m̄ dei nō tenet nisi ad p̄ dignā. Uñ si mortis expleta p̄ digna ad residuū nō tenet. Testimonis eis fidelitū p̄stantiū p̄dē debent et quis loq̄t in plurali. t̄m̄ vni soli credit in hac m̄ q̄ b̄ nō cedat i p̄ndiciū alicui⁹. 36. q. 6. M̄dis q̄ in in firmitate. in glo. i ar̄m̄ ad b̄. de p̄sec. di. 4. Lū itaq̄ nō d̄z p̄sbyter. loq̄t de publice p̄tēre. q̄ p̄niaz ab ep̄o iniūctā nō p̄t sine eo p̄sbyter relaxare nisi i articulo necitatis. Puellax t̄m̄ p̄secratio p̄sulto ep̄o p̄ p̄sbyterū fieri valet. b̄itelligēdū ē s̄m̄ antiquā p̄suetudinez aliq̄uaz eccliarū q̄ modo non tenetur.

Olet etiam queri. sc. Sup̄ de terminavit maḡ de mō r̄issōis mortaliū. h̄ic d̄terminat q̄

modo remissiois venialium. et dividit i. 2. **P**ro determinat de remissione venialium post hanc vitam. 1. de eorum remissione i hac vita ibi. Post h. 1. 4. **P**ro audit q quedam peccata post hanc vitam remittuntur. 2. q qda citi. qda tardi purgantur ibi. In illo aut. 3. audit q snt illa peccata q i purgatorio purgantur ibi. Sic obijcit. 4. audit q hec purgatio no tñi hntz ad pena. sed et hntz ad culpa intelligit ibi. S. forte. 1. pars principal dividit in. 2. **P**ro determinat d gna li psonne. 1. de sigilli psonis observatide ibi. Lame ar aut. **P**ro i. 1. **P**ro audit q pnteda sunt. 2. que pnteda no sunt ibi. Sicut aut.

Articulus primus.

Intra hanc di. est qreda de. 5. principalr. **P**ro purgatorio. 1. de his q ibi purgantur. 2. d gnali psonne. 4. de sigilli psonis observatide. 5. d observatide secreti et pte penitentie. **C**irca p. qrunf. 4. **P**ro vtrum sit cõsonum diuic iustitie alijs aias cu charitate a corpibus recedentes i purgatorio puniri. 1. vtz d purgatorio ali' alio citi' liberet. 3. vtz ad purgationem aiaz sit alijs loc' spali' deputat'. 4. vtz ille loc' sit totu spaciũ vsq ad orbẽ lune.

Inmo oñdo q no est psonũ diuine iustitie aliquã aiam a corpe i charitate recedentes i purgatorio puniri. Apoc. 14. di. de illis q moriuntur i dño. Quod amodo iã dñe spũs vt reges car a laboribus suis. qd vtz no eet si psonũ eet diuine iustitie aias taliũ i purgatorio puniri. Itẽ aie maloz stati descendũt ad infernũ p diuinã iustitiã. g snt psonũe diuine iustitie. vt aie bonoz sine aliq' pena statim ascẽdũt i celum.

Itẽ no est aliq' peccũ tã graue t grade q p penas bñctas no possit totalr i hac vita expiari. si tñ patietur sustineat. s; mors est maria penaz. g si penitẽs eam sustinet patietur p eã totalr purgat. Contra magi in pcederi di. c. 1. t est d pnia di. 7. c. **H**oc aut pns purgãdus est igne purgãtõis q i aliud seculum distulit fructũ puerisõis. Itẽ magi i littera huus di. c. 1. expse ponit quãsdã aias post hanc vitam i purgatorio puniri. **R**ũdeo q aiaz decedentium a corpibus i charitate. qdam i hac vita totã penã debitã expleuerũt. t tales puniri i purgatorio ñ eet psonũ diuine iustitie. **U**n tales stati cũ sunt a corpa lib' separe admittũt ad eterne vite visionẽ t fructiõnẽ. **A**lie sunt q totã penã sibi debitã i hac vita ñ expleuerũt. t tales puniri post hanc vitam psonũ est diuine iustitie. no tñ eterna pena. sed purgatoria. ex quo. n. cũ charitate recedũt eas eternaliter puniri no eet diuic iustitie psonũ. q; digne sũt vita eterna t q; adhuc ad aliquã penã obligate sunt diuic iustitie. psonũ e vt pns illã sustineãt q; gaudiũ eterne vite recipiãt. cũ illo. n. gaudiõ no pũt stare obligati ad aliquã penã. **A**d p. in opp. dõ q illa auctori tas intelligẽda e aut d illis q totã pniã suã i hac vita expleuerũt. aut de alijs postq; a pena purgatoria libate sunt. **A**d 2. dõ q no e snt. q; peccũ mortale no pparit secũ aliq' meritũ quo rardet aia a suo descẽsu i infernũ. s; charitas secũ pparit aliq' retardariũ ascẽsõis aie i paradisu. q; secũ pparitur veniale culpã. t obligationẽ ad aliquã penã. **A**d 3.

dõ q pena mortis nãlis. cũ sit debita p peccõ origia li. non satisfacit p pena debita peccõ actuali. quãuis pena mortis violẽter illate quã hõ patiet t ex charitate sustinet. p deo totaliter satisfacere possit.

Secundo querit vtrũ d purgatorio ali' alio citius liberet. **E**t vt q no. q; sm illã pportionẽ q culpa excedit culpaz. vna pena purgatorij excedit aliã i accẽbitate. g ad h q; pena sint iuste o; q sint eqles i duratõe. Itẽ q;uis pnia i padiso sint ieqilia i rẽsiõe. tñ cõntur i duratõe. Snt pene inferni meqles sunt i rẽsiõe. eqles tñ i duratõe. g a sili pene purgatorij q;uis sint eqles i rẽsiõe. debet eẽ eqles i duratõe. **C**õtra Algazel. li. 5. p. bñct. c. 4. loquẽs de penis aiaz post hanc vitam di. q; citi' vt tardi' pena remouet i m q; dispõnes pp q; puniunt sunt fortes vel debiles. t cũ eodez loco an vba p dca ponat penas aliq; aiaz no finiedas. vt q; vba p dca de penis purgatorij intelligãtur. **R**ũdeo q; duo p dca tũt i peccõ. s. magnitudo t radicatio. dnt g aliq; q; magnitudini offende rĩdet rĩsio acerbitalis pene. t radicatioi peccõ pene duratio. id i purgatorio no tñ pene meqles i rẽsiõe. sed et i duratõe. **S**z hunc modũ soluedi sic pũt argui. **P**ossibile e vt minori peccõ hõ forti' t diuti' adhercat q; maiori. t sic ptinger poss; vt penitẽs diuti' careret visidẽ diuia pte peccõ minori q; p maiori **L**ũ g carẽtia visionis dei ad tps sit maior pena q; pena ignis ad tps. sic simplr maior e vbi e sui fine. vt i dñatis q; pena ignis eterui. possit ptingere vt simplr magis puniretur penitẽs i purgatorio p peccato minori q; p maiori. qd irrdnabile e. **U**idetur g mibi dõ q; oib' pensatis q; peccatũ aggranãt. cuiusmõdĩ sũt fortiter t diu adherere peccato. t plura alia p maiori peccato debetur vere penitẽti maior pena i rẽsiõe. t i duratõe. **U**n magi in pũti di. c. 1. **P**ost hanc vitam i credibile no est nõnullos fideles p ignem quẽdam purgatorij q;ro magis minus ve bona penitẽtia dilexerunt. tãto tardius citiusq; saluari. **U**d et inuit apls pmo **L**õf. 3. cõpando purgãda ligno. feno. stipule. q; no eque diu remanẽt i igne. **A**d p. in opp. di cõdã q; sm illã pportionẽ qua culpa excedit culpaz i grauitate pensatis oibus que culpam aggranãt. grauitas pene constituta ex pene intensiõne t duratiõne simul excedit i purgatorio pene alterius grauitatem. **A**d 2. dõ q; no est simile. q; charitas bonoz. t culpa damnatorum nunq; delebunt. t ideo pnia bonorum. t pena dñatorum non finientur. sed dispositio pp quam anime puniunt i purgatorio no est i eis unolabif radicata. nec equalr. t id citius a qbusdã q; ab alijs remouet. **A**d p. ad ptez aliã gra conclusionis poteit concedi. q;uis Algazel errauerit i hoc q; in animabus post hanc vitam non posuit nisi causatã ex vehẽmenti desiderio delectatõis. que accipit i rpalibus mediante corpe sic instrumento ad quã atigere no pũt pp carẽntiam instrumẽti.

Tertio querit vtz ad purgãtõẽ aia rũ sit aliq; locus d purtatus spãlr. **R**ũdeo sic p; p ea q; dca sunt. li. 3. di. 22. articu. 1. in inferno sunt quattuor loca se bñtia sm supius t inferi'. In illo loco maxime infimo sunt dñati p peccõ actuali. In illo q; e imediate sup illũ sunt dñati p solo peccõ originali. In loco q

consequenter est supra illum sunt aie que purgantur
 qz ibi de lege coi purgant. Quis aliq alibi purgant
 ex aliqua ca spali. s. vt viuētib' aliqd nūciēt. vel vt
 suffragia p se ipetrēt. & vt patiedo vbi peccauerunt
 dei iustitiam aliqb' sensibili' māifestēt. In. 4. lo-
 co mō nō sunt aliq aie. sed an xpi aduētū ibi erāt aie
 sed:ū patrū. q pniām suā i purgatorio expleuerāt. &
 ille q recedētes a corpe nihil purgabile portauerāt
 Idu' tñ: li. 8 sacra. pre. 15. c. 7. negare vt aliquez
 vnū locū determinatū cē purgatiōi aiaz dicēs. pba-
 bilius cē vt i his potissimū locis singule penā sustie-
 re credātur i qb' culpam cōmiserūt. sic multis sepe
 documētis ē pbātū. alia vō si qua sunt hāz penarū
 loca nō facile est assignari. Et dictis p3 solutio ad
 qōncm quartam.

Articulus secundus.

Consequenter qris de. 2. pnci-
 pali. Et circa B
 qranf. 4. p' vtz aliq pccā venialia
 post hāc vitā remittātur qstū ad culpā
 vtz ad imissionē sufficiat pena pur-
 gatorij sine motu p'itōis. 3' vtz aliq pccā ve-
 niale puniatur eterna pena. 4' vtz p lignū. fenū.
 & stipulā itelligātur pccā venialia.

Primo ostendo q aliq pccā venia-
 lia post hāc vitāz
 nō remittūt qstū ad culpā. Idu' 2. li. de sacra.
 pte. 15. c. 15. Nemo speret qd h neglerit cū obierit
 apud dñz pmereri. Itē facili' est peccare qz a pccō
 resurger. s; aie recedētes a corpib' cū charitate am-
 pli' nō pnt peccare. q nec a pccō veniali resurgere.
 Itē dñs. li. 2. c. 4. qd est hoib' mors. h est angel'
 casus. qz post casum nō ē āgelis pnia. q a sili nec aia
 bus sepate. Cōtra pccā veniale sil pōt stare cūz
 charitate. q pōt cē q aia recedat a corpe cūz vtroqz
 aut q illa aia i p'p'etū carebit vita glie. qd cēt iniu-
 stum. aut remittet illud pccā veniale. Rūdeo q
 sic dic mag' bu' di. c. 3. aliq pccā venialia remittū-
 tur post hāc vitā. nō tñ qstū ad penā. q: sic ēt imit-
 tūtur mortalia multa in qstū post qz i hac vita remi-
 sa sunt qstū ad culpā. pena. eis debita soluit i pur-
 gatorio. sed ēt qstū ad culpā. nō sic itelligēdo. q sine
 pnia p ignē purgatorij psumit. sic p ignē psumit ar-
 gētū rubigo. s; qz p penā iuātur aie ad penitēdā de
 v'ialib'. de qb' i hac vita nō penituerūt & p charita-
 tē. cū q a corporib' recesserūt eaz pnia foātur & ac-
 ceptaf. & sic v'iales culpe eis remittūt. Cū opio
 dñtū aias nō posse recedē a corpib' cū charitate. &
 aliquo pccō veniali sil. qz vt ipi dñt. q oē pccō q
 hō nō pēitet an egressum aie a corpe i ipō egressu sic
 mortale. nō idē i numero. s; qz nō penitēs i statu ta-
 li de oī pccō tā mortali q veniali saltē i gnāli mor-
 tale p'ceptū incurrit. falsa est. pōt. n. p'tiger q hō i cha-
 ritate epīs obdormiat i aliquo pccō veniali. d quo
 nūq penituit. nec i spali. nec i gnāli. & sic dormiēs
 mortaf. Cū q dormiēdo hō nullū mortale p'ceptū
 possit incurere. planū ē aiam isū a corpe recedē cūz
 charitate. & veniali pccō sil. p'tererea cū venia-
 le pccā simul stare possit cum charitate. si moriēs
 vsum libe. ar. hīs ex carnis fragilitate. si nō peni-
 tēs de aliquo veniali pccō. vere tñ penitens de oī
 mortali pccō. nō video rōnē qretal debeat incurf

ptemptū mortale. cum nō adhereat alicui rei inclu-
 dēti auersionē a deo. nec corrupētī formale pnci-
 piū spūalis vite. qd est charitas. Ad p^m in opp^m
 dō q ibi. Idu' loqitur de moriēte i mortali pccō. tal
 n. h nō meruit vt digne possit postea penitere. sed
 aia recedēs cū charitate. & aliquo pccō veniali sil
 h meruit. vt post hāc vitā de illo pccō digne peni-
 tere possit. Ad 2^m cūz dī q facili' est peccare qz a
 pccō resurgere. sc. dico q de mortali pccō vtz est
 tam i hac vita qz i alia. qz i hac vita a tali pccō re-
 surgere ē difficile i alia ē impossibile. Sed nō sic dō ē
 veniali pccō. Quis. n. i hac vita facili' sit venialr
 peccare qz de veniali pccō vere penitere. nō tñ sic
 dō est post hāc vitā p compassionē ad aiam q a cor-
 porē recedit cum charitate. sic. n. illa que sine cha-
 ritate recedit pōt male velle. & de mala volūrate
 digne penit ere nō pōt. sic p'rium ita nō pōt male
 velle. & de inordlato actu volūtaris veniali tñ que
 habuit i hac vita digne pēitēre pōt. Ad 3^m dō q
 illud simile nō valet nisi qstū ad aias que recedūt
 a corporib' cum mortali pccō. ille. n. que cum solo
 veniali recedūt mortue nō sunt. neqz venialit' pec-
 care pprie dī cadet. qz p solū veniale nō cadit aia a
 spūali vita. et dictis p3 solutio ad qōnē scōam.

Etio querit vtrū aliq pccā ve-
 niale pūiat eterna pe-
 na. Et vt q nō. Si se hz culpa ad culpā. ita
 pena ad penā. sed culpa mortalis i infinitis excedit
 venialē. q pena sibi debita excedit penam pccō
 veniali debitam i finitum. nō itē sine. qz oīs pena ē
 finita itē sine. qz duratiōe. sed fm. p'philo. g. p'phū.
 Qd minus infinito est finitum. ergo nullum veniale
 pccā puniatur eterna pena. Itē post hāc vitam
 p equali pccō nō pūitur vnus magis qz alius. qz sic
 dī act. 10. nō est psonarum acceptor deus. sed aie re-
 cedētes cum charitate. & cum venialibus peccatis
 simul. nō puniūtur pro illis venialibus pena eterna
 q similiter nec aie recedētes sine charitate. Nulla
 ergo aia pro peccato veniali puniatur pena eterna.

Cōtra vt supius ostēsum est di. 16. pccā veniale
 adiūctum cum mortali remitti nō potest suū morta-
 li. sed peccatū mortale i alia vita nō potest remitti.
 ergo nec veniale adiūctum mortali. sed durāte cul-
 pa durabit pena. ergo pro veniali adiūcto mortali
 puniūtur aie damnate pena eterna. Rūdeo q nul-
 li peccato veniali per se debetur pena eterna. qz si
 nul potest stare cūz formali pncipio spiritualis vi-
 te. quod est charitas. Cū ab eterno bono nō separar
 quis ad talem separationem disponat. per accis
 tamē multa peccata v'ialia puniūtur eterna pena
 eo q sunt i subiecto carēte charitate. & i actu. & i po-
 tētia. sine qua nullum potest remitti peccatum. &
 ideo quia diuisa iustitia exigit vt manēte culpa ma-
 neat pena. eorum pena est eterna. Cūde talia ve-
 nialia p'op'ie loquēdo ligno. fenio. stipule. nō com-
 parātur. Aliqui tamē dicāt q deus potest a dam-
 nato extorquere torā penam suis peccatis veniali-
 bus debitam sine remissioe cuiuslibet culpe. vū dī
 cū q veniale. nec per se. nec per accidēs pūitur
 pena eterna a iudice iusticia. qz pena que est i remot-
 su psciētie oportet durare durāte culpa. neqz pōt dī
 ci q dānari soluat penā suis pccis venialib' debitā
 seu q satisficiant. sicut nec in hac vita obligatus
 ad aliquam penam quam malis gratibus eius.

index iuste extorquet ab eo potest dici solvere illas penam, vel satisfacere. Sed hec opinio est s̄ communē doctorū opinionē. Et s̄ rōnē. q: cū de⁹ penas non acceptet, nisi acceptet sustinētē penam, sic nec opa bona, nisi opantem acceptet. q̄d̄ diu patiens penam deo accept⁹ nō ē. pena sua nō ē deo accepta. tū q̄ sibi satisfactoria q: nō ē sibi accepta p̄ p̄ationē ad sustinētē. q̄uis sibi sit accepta p̄ p̄ationē ad seipm̄ iuste eā p̄ccōi istigentes; h̄ ē dictū q̄ accepta est dō sub rōne q̄ iusta ē. Et q̄d̄ diu pena illi⁹ q̄ peccavit n̄ ē digna acceptari a iudice vt satisfactoria i toto nec in pte semp̄ p̄ccōi; remanet debitor; penē. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ cum d̄r q̄ sic fe bz culpa ad culpā. ita pena ad penā. sc̄. dico q̄ vex ē p̄ se. nō tū o; hoc semp̄ eē vex p̄ accūs. Et ego bene p̄ccōo penā eternā nō deberi p̄ccōi veniali p̄ se. Ad 2m̄ dō q̄ sic in hac vita sine acceptide p̄sone p̄ equali p̄ccōi diutius punitur vnus q̄ ali⁹ p̄pter diuersam p̄ditionē subiecti. sic i alia vita fieri p̄t. q: aia cū charitate recedēs a veniali purgari p̄t. recedēs vō sine charitate nō p̄t.

q **Bartho queritur** ^{vt r̄n̄ plignū. fenū. et stipulā itelligant} p̄ccā venialia. Rū⁹ q̄ fm̄ sniaz magri bui⁹ di. c. i. plignū. fenū. et stipulā itelligant v̄tia lia p̄ccā p̄ quādā similitudinē. q: venialia i codē subie cto cū charitate exiitā p̄t p̄ ignē purgatorij et spūa lē ignē charitatis dilectōis p̄sumi. sic lignū. fenū. et stipulā p̄sumunt p̄ ignē. et q: tardi⁹ p̄sumit lignū q̄ fenū. et fenū q̄ stipulā. id̄ p̄ lignū significat venialia grauiora. p̄ fenū media. p̄ stipulā minora. buic⁹ p̄ cordat glo. p̄. Cor. 3. sup̄ illud v̄bū. lignū. fenū. stipulā. dicēs. Lignū. fenū. stipulā edificant q̄ si alie na nō rapiūt. reb⁹ tū i firmitati p̄cessis aliq̄ dilectio nis. supple obliq̄ inherēt q̄ scdm̄ suos amādi b̄ modos. diutius vt lignū. vel min⁹. vt fenū. vel min⁹ vt stipulā. ignē sustinebūt. et q̄ bec deo non p̄ponāt salui crūt p̄ fundamētū. q̄ vō bec deo p̄ponāt n̄ sup̄edificāt. sed destruit fundamētū.

Articulus tertius.

c **Consequenter** ^{q̄ris de. 3. p̄ncipali. Et circa b̄ q̄runf. 4.} q̄ris de. 3. p̄ncipali. Et circa b̄ q̄runf. 4. 1⁹ vt p̄ p̄sonē gnālē deleant p̄ccā venialia. 2⁹ vt illa cōfessio sit factū. 3⁹ vt mortalia oblita dēat̄ tur pillā p̄sonem. 4⁹ vt peccet p̄sicens p̄sitando p̄ccā que non fecit.

p **Rimo oñdo** q̄ p̄ p̄sonem gnālē nō delent p̄ccā venialia sine gnālī p̄sone p̄t venialia remitti p̄ p̄tritionem. et sine p̄tritionē non p̄t remitti p̄ gnālē p̄sonem. q̄ non remittunt p̄ gnālem p̄sonem. sed p̄ con tritionē. Itē q̄q; aliqua p̄ccā venialia p̄ gnālem p̄tritionē nō remittunt. vt sunt illa in qb̄ remanet volūtas b̄maliū. sed ad remissionē venialū plus valet gnālīs p̄tritio q̄ gnālīs p̄fessio. q̄ sunt aliqua p̄ccā venialia q̄ p̄ gnālē p̄sonem nō remittunt. Itē Jo. in p̄ cano. c. j. Si dixerim⁹ q̄ peccā non hēmus nos ipos seducimus. et veritas in nobis nō ē. cū q̄ multi faciāt p̄sonē gnālē mortalib⁹ carētes. si p̄ illas p̄sonē remitterent venialia. tales oī p̄ccō carerēt. q̄ p̄ eā venialia nō remittunt. Cōtra si p̄ eā non re mittunt venialia mltō min⁹ mortalia. q̄ frustra sic

ret cum p̄ eam nullum peccā remitteret. Item po tentior v̄t ad remissionem p̄ccōy venialium gnā lis p̄fessio q̄ asp̄sio aque benedictę. vel ep̄alis b̄n̄ dicio. sed p̄ccā venialia d̄ntur remitti p̄ asp̄sionē aque benedictę. de p̄secr. di. 3. Alqua. et ep̄alem b̄n̄ dictionem. Vñ decre. di. 28. p̄ p̄fessioy b̄n̄ dicio sa cerdotis sc̄ificatōis traditio est. q̄ multo fortius p̄ gnālē p̄sonem. Rūdeo q̄ duplex ē gnālīs p̄fessio. q̄dam sacrālis que fit sacerdoti in occulto. q̄dam n̄ sacrālis q̄ fit in p̄ma et p̄pletorio in publico. p̄ma est cum hō de peccis venialib⁹ sacerdoti p̄fiter i oc culto de generib⁹ singuloy. et nō de singul generib⁹. et p̄ hanc remittunt venialia. et modū meriti i q̄ tum excitat motum voluntatis. et feruorem chari tatis p̄ que fit venialū remissio. et ex vi facti. s̄. per absolutionē sacerdotis. p̄ altam aut nō fit venialū remissio ex vi facti. sed tūmō p̄ modū meriti. q̄ p̄ncipali p̄sistit in p̄tritionē ad quā b̄ndam iunat ho mo p̄ p̄sonem gnālē et oīonem sacerdotalem. Rū o aut̄ quare ad remissionē venialū nō est necessaria p̄tritio sp̄alis. nec p̄fessio est. q: nō auertit a deo. et simul stant cum charitate. q̄ de mortalib⁹ dici nō p̄t. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q̄ nō plus cōcludit nisi q̄ p̄ncipali remittunt p̄ p̄tritionē q̄ p̄ gnālē p̄sonē. et q̄ sine gnālī vel sp̄ali p̄tritionē remitti nō p̄t p̄ gnā lem p̄sonem. et h̄ est vex gnālīs tū p̄fessio iunat ad illā p̄tritionē b̄ndam. et ad augendū iam habitam.

Ad 2m̄ dō q̄ illa p̄ccā venialia in qb̄ volūtas re manet b̄maliū nō cōp̄hendunt sub gnālī p̄tritio ne. et id̄ p̄ illam. neq; p̄ gnālem p̄sonem remittunt. sed tū illa q̄ volūtatē displicerēt si ad memoriā ho minis in sp̄ali reducerent. Ad 3m̄ dō q̄ nō fuit in tentio beati Jo. negare hoīem posse esse sine omni peccato p̄ aliquod momētum temporis. sed quod illa vita sine p̄ccō transigi non potest. nec homo si ne aliquo peccato diu manere d̄ lege p̄muni. p̄m̄ ar̄m̄ ad partem aliā q̄uis gratia p̄clusionis possit cōcedi. tamē ex vi forme non concludit. q: si faciēs cōfessionem generalē de nullo peccato veniali con tereret. nec in generali. nec in sp̄ali adhuc cōfessio gnālīs non fieret frustra. q̄uis per eam nullū pec catum remitteretur. q: aliquam dispositionē face ret in hoīe ad cōtritionem. Ex dictis p̄ solutio ad q̄ stionem sc̄dam.

r **Artio q̄ritur** ^{vt r̄n̄ p̄ p̄sonem gnā lem deleantur morta} talia oblita. Et vt q̄ nō. q: hō de sua negli gētia nō debet cōmodū reportare. sed si hō purga retur a peccatis p̄ suam negligētia. oblitis p̄ gnā lem cōfessionem de sua negligētia cōmodum r̄por taret. q: si esset eorum memo: teneretur illa confi teri in sp̄ali. ergo nō remittūt p̄ cōfessionem ge neralem. Item p̄ eam non remittuntur peccata per ignorātia cōmissa. vt patet in fidelibus. ergo a si mihi nec oblita. Cōtra ad quoy p̄ccōy remissionē nō est necessaria p̄tritio sp̄alis sufficit p̄fessio gene ralis. sed ad remissionē mortalium oblitorū nō ē ne cessaria p̄tritio sp̄alis q̄ ad hoc sufficit eū cōtritionē p̄fessio generalis. Rūdeo q̄ p̄ p̄fessionē generalez cū generali p̄tritionē remittūt mortalia oblita. de us. n. ad homine nō requirit vltra illud quod p̄t. de oblitis autez q̄d̄m oblita sunt homo in speciali nō potest cōteri. neq; p̄fiteri tenequr tū hō facer q̄ in se est fm̄ q̄ humana patitur fragilitas vt oīa sua

peccā mortalia ad memoriā in spālī reuocet. et si de oblitis postea memo: fuerit tenet postea i spālī cōteri. et p̄teriri. nec intelligēdum ē q̄ ad remissionem mortaliū oblitōz sufficiat gnālis p̄fessio nō sacralis si hō habeat copiā sacerdotis et facultatē p̄fiteđi. qz his habitis tenet de mortalibus oblitis gnālit p̄teriri. et a sacerdote recipe absolutionē. Ad p̄m i opp p̄m dō q̄ si hō p̄ suam negliāz aliqua peccā mortalia tradit oblitūdi non reportat et b̄ cōmod. qz illa negliā sibi ip̄tural i peccā. et si de illis in spālī cōfiteret facilius obtineret remissionē. et maioris partis pe ne relaxationē. Ad 2m dō q̄ nō est sile. qz magis ē inimicibilis ignotantia sci q̄ ignotantia iuris. qz aliqd iuris pōt hō ab alio req̄rere. qd d̄ suo sed secreto nō pōt. vtraqz tñ ignotantia si simplr iulcibil est boiem a peccō totalr excusaret.

Barro queritur vtrū peccet p̄fitemens p̄fiteđo peccata q̄ nō fecit. Et v̄ q̄ nō. decre. di. 5. Ad eius. Bonaz mētū est ibi culpas suas cognoscer. vbi culpa nō est. Item sine peccō pōt hō satisfaccē p̄ peccō qd nō fecit. v̄ sup̄ius hitū est. q̄ a sili et p̄fiteri de peccō qd nō fecit. Cōtrariuz tenet magr̄ hui⁹ di. c. penf. Itē Aug⁹. p̄. li. d. ci. c. 21. si testimonij nō min⁹ reus ē q̄ de se ip̄o falsaz fateret q̄ si aduersus p̄ximū h̄ faceret. Rū q̄ p̄fitemens se fecisse peccū qd nō fecit duplr peccat. tū qz p̄ficiam suā i h̄ sacerdoti nō manifestat. sed magis occultat. tū qz mētif qd sui peccō eē n̄ pōt. Cū magr̄ hui⁹ di. c. penf. 7. ē. 22. q. 1. Cū hūilitatis. Cū hūilitatis cā mētif. si n̄ eras peccō: atqz mētireris mētīdo efficieris qd emitaue ras. Ad p̄m in opp p̄m dō q̄ ibi d̄z accipi cognosce p̄ formidare. inf̄ illud Job. 9. Verebar oia opa mea. Ad 2m dō q̄ nō ē sile. qz satisfaccē. p̄ peccō alterius ē p̄sonū charitati. s̄ q̄ hō p̄fiteat se fecisse peccū qd nō fecit est p̄tū veritati.

Articulus quartus.

Consequenter q̄rif de. 4. p̄nci pali. Et circa h̄ q̄rum. 4. P̄ v̄ sigillū p̄fōnis sit de iure nāe. 1o v̄z aliq̄ casifaciat sacerdoti p̄fōnem reuelat. 3o v̄z aliq̄ a p̄fōre audiēs a p̄posito v̄l a casu peccā p̄fitemis ignorantis q̄ peccā sua aliq̄ a p̄fōre audiāt teneat illa celare. 4o v̄z sub sigillo p̄fōnis cadat p̄sona cū qua penitens p̄fiteat se peccasse.

Primo ostendo q̄ sigillū p̄fōnis n̄ sit de iure nature qz nulli⁹ lnia licitū ē facē ius nature. sed sacerdos d̄ lnia p̄fitemis pōt peccū suū alijs manifestare. q̄ sigillū p̄fōnis n̄ est d̄ iure nāe. Itē qd tenet hō celare d̄ iur nāe. nullo alio mō pōt licite reuelat. sed si hō sciat p̄ aliā viā illud qd scit p̄ p̄fōnē pōt illud licite reuelare. q̄ celare peccū p̄fitemis nō ē d̄ iure nāe. Itē p̄fiteri sacerdoti nō ē de iure nāe. v̄ sup̄ius hitū ē. q̄ a sili neqz sacerdos obligat d̄ iure nāe ad celādū peccā p̄fitemis. Cōtra d̄ iure nāe. ē boiem in dubijs agilib⁹ p̄siliū req̄rē a p̄udētiore. et vulneratū h̄ vulnera sua medelā q̄rē. s̄ boib⁹ h̄ faciēdi s̄traheret fiducia. si illi a q̄b⁹ req̄rif p̄siliuz et medela nō teneant absqz dei p̄cepto extrifeco sibi reuelata celare. q̄ talis celatio est d̄ iure nature. Itē vitare

fraudem. et suare fidelitatē sunt de iure nature. sed sic dic̄ sap. i. puer. c. ii. Qui ambulat fraudulēter reuelat arcana. q̄ aut̄ fidelis est celat amici p̄missuz. q̄ celat nō tñ peccā p̄fitemis. sed q̄cūqz in secreto d̄ suo p̄fensu sibi sunt deā est d̄ iure nāe. Rūdeo q̄ sigillū p̄fōnis ē de iure nāe. qd ad p̄ns declarari pōt dupli ci rōne. eadē p̄sona s̄m nām vere assummare pōt ali qd in p̄sona alteri⁹ loquēs qd vere negat. loquēs i p̄sona p̄p̄ta. Cū angelus loquēs. Moyi in p̄sona dei vere dixit. Ego sum d̄s de⁹ tuus q̄ eduxit te d̄ terra Egypti. Et ro. 10. qd vere negasset in p̄sona p̄p̄te loquēs. q̄ a simili homo repitans dei p̄sonam in foro p̄fessiois vere aliqd pōt affirmat. qd est foro p̄fōnis q̄ loquit v̄t p̄sonam p̄p̄tā gerens vere negat. v̄z q̄ dic̄ negādo se audiuisse. v̄l scire q̄ ad notitiam eius nō deuenērūt. nisi in q̄rtum p̄p̄trabat p̄sonam dei. q̄ est foro p̄fōnis dicēdo se illa audiuisse. vel scit̄ mentif. sed vitat̄ mēdaciū ē de iure nāe. q̄ p̄fōnis sigillū. p̄terea de iure nāe est boiem suare illud licitū qd p̄mittit tacite vel exp̄sse. s̄ eo ip̄o q̄ penitēs solus sacerdoti soli reuelat p̄p̄ta peccā sacerdotē p̄sentiente. v̄t audiāt tacite. p̄mittit se illa celatuz. q̄ ad illa celādā obligat de iur nature. Ad p̄m in opp p̄m dō q̄ sacerdos d̄ lnia p̄fitemis pōt licite peccū sibi p̄fessum aliq̄ reuelat q̄ sibi necessari⁹ est vel vtilis ad p̄ficiēdū q̄ requirunt̄ ad illū for. qz q̄dū h̄ p̄ndet adhuc gerit p̄sonam vicarij dei. sed de li cētia cōfitemis reuelat aliq̄ p̄sonē nō l̄. nisi ille q̄ confessus est hoc itēz diceret p̄fessori eē p̄fōnem. s̄ q̄ tūcūqz penitēs hanc licētā det p̄fessori. p̄fessō: tñ d̄bet valde vitat̄ scādalum. s̄ ne fractoz sigilli reputet. et qz si dicat se lniatū a penitēte qz de peccatis eius poss̄ loq. et penitēs negat p̄fōni incūbit p̄bare q̄ p̄dām lniām a penitēte habuit quam si p̄bat nō poss̄ tāqz reuelato: p̄fōnis puniret. Ad 2m dicēdū qz maior vera est si nesciat alio modo. aliter. nō q̄ n̄ scis v̄t homo illud qd sibi fuit d̄cū in p̄fōne p̄pter vitatōnē scādali debeat de hoc tacer nisi p̄o necessitate vel vtilitate. nunq̄ tamen debet dicē se audiuisse illud in confessione. Ad 3m dicēdū qz non est simile. quandoqz. n. requirer̄ consiliū ab aliquo est voluntarium. quod tñ celare illi a quo ē requisitum est necessariū p̄pter fidēlitatis obseruatōnē et fraudis euitationem.

Secundo querit̄ vtrū in aliquo casu liceat sacerdoti p̄fōnem reuelat. Et videt̄ q̄ sic. Ber. d̄ p̄ce. et dif. c. 4. Iniquū p̄culdubio foret si statuta p̄ sola charitate h̄ charitatez teneant. cum q̄ celatio p̄fōnis instituta sit p̄ sola charitate. si aliq̄ esset v̄t le aie p̄fitemis v̄t ei⁹ p̄fessio reuelaret iniquuz esset si celaret. Item sacerdos ad celādum p̄fōnem tenetur ex p̄cepto ecclie. q̄ si papa p̄ciperet sibi p̄tū a p̄cepto absolueret. Item nullus obligat ad mētīdū. ergo in casu vbi sacerdos compelleret dicē vtrū de aliqua p̄sona sibi p̄fessa audiuisset aliq̄ crimen. vel non teneat dicē seu audiuisset. qz negando mētiret. Itē quārōne p̄fessō: pōt sibi p̄fessio post foro p̄fōnis verēcūdiā facē p̄ his q̄ audiuit ab ip̄o in p̄fessione. pari rōne potest ei⁹ p̄fōnē reuelat. s̄ p̄fessō: cum quē in p̄fōne p̄cipit erecicatū solus vitat̄ tenet. et d̄ sen. erco. Cū nō ab boie. p̄tatis et p̄ p̄fōnē sciens suū subditum aliquo off̄o v̄t male. pōt ip̄m ab illo off̄o remouere. qz ali⁹ p̄fessio p̄iudica

ret bono an' me p'itentis. ergo a simili p'fessor in ea
 sap'it p'fessionem reuelare. Item si duo cures cu suo sa
 cerdore ordinasset ipm occidere in nemore. p' qd' ef
 sent tr'it'ia facturi. t' p'az ai ne motis itroitu vnus
 p'nia ducet facerdoti b'i p'de reuelaret licitu esset sa
 cerdoti se subtrahere ab itroitu nemoris. q' aliter
 corpali morti se exponeret. t' alij opportunitate da
 ret crimē p'mittēdi. s'z subtrahēdo se sibi p'fessu suo
 socio reuelaret. q' i casu s'z reuelare p'dem. Itēz nō
 est p'ditor criminis. qui ipm reuelat illi q' vult p'desse
 t' nō obesse. q' p' reuelatōe p'fōnis facta tali reuelās
 nō pōt argui de criminis p'ditōe. Cōtra eē d' pe. t' re.
 Dis v'riusq' sexus. Qui p'cessi in p'iali iudicio si
 bi de reuē p'sumpserit reuelare. nō sol' a sacerdoti
 li offō deponēdū decernim'. v'z etiaz ad agēdam
 p'nam i arcū monasteriū detrahēdū. It' in magi
 ster b'ui' d' i. c. vlti. L'neat sacerdos. ne p'cessi peni
 tētiā alijs p'dat. alioqui deponat. It' de pe. di. 6.
 Sacerdos. t' recitat magister i' fa b'ui' d' i. c. vlti. d'f
 de reuelatōe p'ccā sibi i' p'fōne de reuē. q' deponatur.
 t' obus d'icō' vire sue ignominiosas peregrinādo
 p'gat. Rūdeo q' in nullo casu s'z sacerdoti reuelare
 p'dem. siue p'fētēs peniteat siue nō. siue p'fiteat pec
 catū iam ope p'petratū siue p'petradū. siue sit p'cessi
 i' moribus. siue in fide. Cū rep'obāda est snia in b' y
 su p'p'ta. Et i' heretis crimē. qd' nec p'fessio e. Lar. ni
 p'fessor cū matia diligentiā d'z p'canere. p' p'fessō. ne
 p'cessi p'petradū sibi i' p'fōne de reuē ope p'petretur
 matime si est p'cessi ordinatū ad corruptionē alioz
 in fide. obseruata tū discretiōe. vt nullo mō p'dat il
 li q' sibi p'fessus est. nec aliquā malā suspitionē de il
 lo aggrāret in cordib' alioz. Si. n. licitū esset reue
 lare p'dem v'z redderet i' reputatōe p'pli. t' p'p'is a
 re sibi necia ad salutē retraheret. v'z et fraudibus
 ap'ref. q' cū m'itū credat hoi' i' sua p'fōne. n'li mali
 se i' p'fōne iustos o'ndēret. vt a sacerdote laudaret
 vt sit possent postea p'moueri t' honorari. forus ē
 p'nic cū foro exteriori p'fundere. reuelās ēr mētre
 tur. vt in p'cedēti q'dne osifum est. celano ēr p'fōnis
 d' iure nature. nō eēt. qd' i' p'cedēti q'dne i' p'obatum
 ē. tūc ēr illud qd' gereret exteri' nō eēt signum ei' qd'
 gerit' iteri' qd' tū in factis eē d'z. de. n. p'cessi p'fite
 nis celare nō celatōe opposita simplici notitiae. s'z no
 titie ordinare ad dān' idū p'fite' p' illo p'cedō. h'ec tū
 vltima nō p' se sufficiēs eēt. q' nō p'bat oportere ce
 lari nisi p'ccā p'fite'nis. q' vere penitet. nisi dicat q' t'
 si de' p'ccā p'fite'nis nō penitētis mō supradictō non
 celat. q' tū illa p'fessio dispōit ad p'fite'nis ex p'nti di
 sponit ad p'cedēti p'fite'nis dei celatōe. Ad p'm in
 opp'm dō q' t' si aliqū eēt v'ile p'fite'ni vt sua p'fessio
 reuelaret. tū nūq' pōt eē v'ile coi' vtilitati cui' bo
 nū p'ncip' ali' respicit charitas q' singularitas p'fōe.
 Ad 2^m dō q' sacerdos nō tū tenet ad celādū p'fō
 nē de p'cepto ecclie. s'z et de iure natur. t' diuino. Pa
 p'a aut' t' si sit sup' oē ius pure positiuū. non tū est sup'
 oē ius nature. nec sup' ius diuinū. Cū si accideret
 iste casus q' sacerdos b'it aliq'd mortale p'cessi d' q'
 nō p'fess' p'fite'ni q' reuelaret illi cui' p'fite'ret p'fōnez
 sibi scām. nō deberet illud p'cessi p'fite'ni. durate. n.
 tali casu suff' ceret sibi de illo p'cedō p'fite'ni cū volūta
 re p'fite'ndi illud q' i' b' facē poterit siue reuelatōe illius
 p'fōne q' sibi p'fess' i' ē. t' siue quocūq' p'udicio sigilli p'
 fōnis. foriori. n. vinculo ligat' p'f' for' ad celādū q'
 penitens ad p'fite'ndum. Ad 3^m dō q' in illo casu sa

cerdos tenet dicere se nūq' audiuisse. t' v'z dice
 ret. vt p'z ex p'cedēti q'dne. nec eē dō vt dicat qdā q'
 sacerdos interrogat' nūq' aliquā p'tem debeat dicere
 s'z facē. q' p'fess' casus p'ger in quo p' sua ratiōnū a
 tem v'z fugā m'edēti. malam suspitionē gūaret i' cor
 dib' regētū de illo q' sibi in p'fōne sua crimia dere
 xisset. Ad 4^m dō q' minor est fla. neq' b' d'ic' decr.
 allegata. qd' p'z. Ecce tra a colone illi' q' p' sacrilega
 manu inuēndē i' clicū i' edictū excoicatus incidit
 s'z denūciat' nō sit debes abstine' nisi fo' te illud tū
 bi soli p'ateret. in quo casu ipm p'uat' tūmodo cui
 tabis. nō aut' b' p'fite'ni forus crimē alteri' absq'
 b' q' sibi de'ni' fieri p'fōne. p'fite'ni t' remouēdo ab of
 fō suū subditū q' p' sua p'fōne scit male v'z suo offō
 t' si faciat vultates illi'. t' si fac' vultatē coitans.
 q' alij p' relationē remoti ab offō scietēs q' p' sua cō
 f'one a suo offō remotus est. p'iores reddent ad b'
 vt nō p'fite'ant s'm vitatē t' v'z idē m'it' p'fōne reue
 rebif. t' p'iores erit ad p'cedēti p'fite'ni. si tamē
 p'fess' sup'ior illi' ab o' rō remouere absq' b' q' ille. v'z
 q' cūq' alius suspicari p'fess' ipm p'bis q' d'ic' i' p'f. ne
 ab illo offō eē remotū eēt uic' sup'ior. vt d'ic' aliq'
 ipm ab offō mouer. Ad 5^m dō q' illo casu sacer
 dos p'fess' reuē i' rē nē' cū illis p'fōne nō reuelā
 do. s'z p'cedēdo aliquā necessariā cām. si tū possit po
 ni alijs casus i' quo oporteat aut' sacerdotē mouet'z
 subire aut' p'fōne reuelat. tenet subit' mouē. ne reue
 let p'fōne. Ad 6^m dō q' alia spēs cris ē reuelatō p'fō
 nis q' p'ditio cris. qd' p'z. q' pōt eē alijs cris p'ditor
 nō crilēs p'fōnis reuelator. vt ille q' solus vidēs p'
 timū suū crimē p'mittit t' postea illū publicat ad ei'
 p'fustionem.

Q'ritur vtrum ali' a p'fōre au
 diēs a p'fessio v'z a ca
 su p'ccā p'fite'nis ignorātis q' p'ccā sua alius a
 p'fōre audiat teneat illa celat. Et vt q' n. q' c' d' pe.
 t' re. Dis v'riusq' sexus. Cū d'at p'ceptū d' celādo
 p'ccā p'fite'nis nō sit mērio. nisi d' i' lo cui' f' a' e' p'fō. Itē
 v'z nescit b' p' sacrile p'fōne. q' si scā p'fōe p'fō: moze
 ret an' penitētis absolutiōe ali' q' eā audiat a casu
 ipm absoluere nō p'fess' q' nō v'z rō q're ad celādū te
 neat. Cōtra suus a scultās a casu vel a p'posito se
 cretū qd' secrete fecerat in curia d'ni sui. t' postea il
 lud reuelās foris fecis p'mittit crimē d' d' m'itū t' cu
 riam eius. Cū talis s'z ius ciuile graui' puniretur.
 sed sacm p'nie est quoddā secretū. quod secrete tra
 ctat in curia sūm. Regis. q' tractat coraz illo qui
 rēp'entat p'fōnam eius. quilibet aut' homo su' dei
 est. q' cūq' g' homo a scultans a casu seu a p'posito illū
 qd' in foro p'nie tractat postea alijs reuelat crimen
 p'tra d'ni. t' t' totam curiam triūphātem. t' militā
 tem p'mittit. obligat ergo ad celandum. Rūdeo
 q' alius a p'fessioe audiet a p'posito vel a casu p'ccā
 p'fite'nis ignorātis q' p'ccā sua alius a p'fōre audi
 at. tenet illa celare ex p'cepto iuris nature. t' iuris
 positui. t' iuris diuini. p' d'niū declaro sic. Itaru
 rale iudicium rōnis dicat q' homo d'z facere aliq'
 qd' deberet velle ab illo sibi fieri in casu consimili.
 v'z habet decre. di. j. c. j. sed q'libet homo debz vel
 le. vt si v'z a casu vel a p'posito alius a confessorē
 audiat peccata eius d'z confiteretur q' celat ea. q'
 quilibet debet celare pro obseruatione proprie fa
 me q'ntum s'z. ergo q'libet peccata p'imi audies. dū
 p'fite'ntur tenetur illa celare siue illa audierit a p'po

sito vel a casu. 2° declaro sic. Luc. 6°. Prout vltis
 vt faciāt vobis hoies. et vos facite illis sicut dicit etiam
 math. 18°. Si peccauerit in te frater tuus. vade et
 corripe eum iter te et ipm solus. si te audierit lucratus
 eris fratri tuo. sed quibus dicit velle vt alius celet sua
 peccā. hō ēt dum p̄fiteri corrigit se aut ad correctionē
 se disponit. q̄ hō q̄cūq; sit ille peccā illi vltra reuelat
 directe facit illud ius diuinū. qd allegatū ē Luc. 6°.
 et illud qd allegatū est. Math. 18°. 3°. declaro sic
 ēt de accusa. Quasi et q̄. 2° denūciationē dicit p̄cedē
 charitativa monitio. frustra autē p̄cederet si correc-
 tus p̄ charitativā monitionē. et secretā postea publi-
 cari licite possit. cū ego hō p̄ p̄sonem secreto corripitur.
 aut ad correctionē disponat. nulli qualitercum-
 q; peccā ei^o audiat licitū est illa reuelare. nisi ex exp̄-
 so ei^o p̄sensu. Præterea illud p̄ceptū datū de celā-
 do peccā p̄fiteri. est de pe. et re. Dis vtriusq; seruis.
 datū est in fauorē p̄sonis et p̄fiteri. s; si iheretice sup̄
 p̄fiteri a p̄posito vlt a casu. et sic ei^o peccā audiet licet
 reuelare illa. B esset in p̄iudiciū et p̄ fauorē p̄fiteri
 et p̄fiteri. et q; tē licite possit p̄fiteri p̄ sua p̄fessione i
 famari. vt q; q̄ quis illud p̄ceptū p̄ et directe et expli-
 cite liget p̄fiteri. tū ex p̄nti et iplicite ligat quēcūq;
 tūc peccā p̄fiteri audiet. et ea p̄ viā aliā nescietem.

Et dictis p; solo ad p^m in opp^m. Ad 2^m dicit ali-
 qui q; si sunt i vna pochia duo sacerdotes. ita q; q; q;
 ifolidū si vn^o a casu. seu a p̄posito audiat p̄fones ali-
 cui^o pochia sui p̄fiteri socio suo possit illū absolue-
 re q̄ quis ille nō itenderet p̄fiteri ei. cui^o rō est q; illi
 duo nō nisi vnā p̄sonā reputāt. et offi eorū ē vnum.
 Cū et in foro p̄tentioso si sunt duo iudices ordinarij
 ita q; quibus ifolidū vn^o p̄ acta alteri^o p̄cedē p̄t hē
 rei p̄denationē seu absolutionē. p̄t illa acta regrūt
 sed hec opinio non mihi placet. nec rō cogē vlt. Ad
 factū. n. p̄nie est necia iheretico. et ex pte absolutionis. et
 ex pte p̄fiteris. cū q; p̄fiteris vni nullo modo itēdat
 alij confiteri alius nullo modo potest cum absolue-
 re vlt ligare p̄ p̄fessione scā alteri. Præterea iudex
 de iure nō p̄t dare sniam diffinitivā i iudicio
 p̄ ream vlt p̄o reo p̄ p̄fōne rei. que nō fuit scā corā
 eo vt corā iudice. sed p̄fessio quā facit penitēs i fo-
 ro p̄nie sacerdoti cui p̄fiteri nō sit corā sacerdote la-
 tēter a scultate. vt corā iudice in foro illo. dato etiā
 q; q; libet illoz sit curat^o illius ifolidum. q; ille solus
 cui penitēs p̄fessus est p̄t ipm p̄ illa p̄fōne in illo fo-
 ro ligare et solue. Ad illud autē qd adducebat p̄o
 alia opinio dō. q; nō est simile de foro p̄tentioso et
 foro p̄nie. q; in foro p̄tentioso vn^o iudicium p̄fones
 corā eo scām. et acta sua p̄t collego suo manifestat.
 et ille alius p̄ acta alia p̄t p̄cedere. ac si fuissent cor-
 ram eo et ab eo scā. sed in foro p̄nie ille cui penitēs
 p̄fiteri nō p̄t illā p̄fōnem collego suo manifestare.
 nec alius latēter auscultādo cognouit b vt iudex. et
 id q; ille nō dicit iudicare de cā q; nō est de ea instruct^o
 vt iudex. ideo alius ab illo cui facta ē p̄fessio p̄fiteri
 tem nō p̄t in illo foro nec absolue nec ligat. Cū
 p; q; nō sit reputāt p̄ vna p̄sona in foro p̄nie sic in
 foro p̄tentioso.

Quarto queritur vtrū sub sigillo
 p̄sonis cadat p̄-
 sona cum qua penitēs p̄fiteri se peccasse.
 Et vtrū q; nō q; illa p̄sona nō est peccā. nec circumstan-
 tia peccā. sed nihil aliud vtrū cadere sub p̄fessionis sigil-
 lo. Item nihil cadit sub p̄sonis sigillo nisi p̄ quod

p̄fiteris possit p̄di. sed quibus possit homo loqui alijs
 de peccis p̄fōne cum qua penitēs p̄fessus est se pec-
 casse absq; p̄ditioe p̄fiteris. Item hora t̄pis et lo-
 cus nihil faciētes ad exp̄sionē peccā nō cadit sub sigil-
 lo p̄sonis. q; a simili nec p̄fōne cum q; penitēs p̄fiteri
 se peccasse nihil faciēs ad exp̄sionē peccā. Item rō
 q̄re p̄fiteri tenetur celare p̄fiteris peccā est. q; p̄fiteri
 q; deus ipm celat remittēdo. sed peccā p̄fōne
 accusare in p̄fōne non sic p̄sumitur esse remissum. q;
 nec p̄fiteri oblatur ad ipius celationē. Item nihil
 cadit sub sigillo p̄sonis nisi qd spectat ad iudicium
 illius fori. sed p̄fōne cū qua penitēs p̄fiteri se peccasse
 se nō spectat ad iudiciū ipius p̄fiteris. q; non cadit
 sub sigillo p̄sonis. Item genus est magis intimuz
 rei q; circumstantia. sed genus peccā nō cadit sub sigil-
 lo p̄sonis. q; licitum est p̄fiteri dicere talis p̄fōne cō-
 fessa est mihi de oibus peccis suis. q; multo minus p̄-
 fōne cum qua penitēs p̄fiteri se peccasse. cū nō
 sit nisi peccā circumstantia cadit sub sigillo p̄fessionis.

Item magis rōnabile est peccā p̄fessa cadere sub si-
 gillo p̄fessionis q; p̄fōnam cum qua penitēs p̄fiteri
 se peccasse. sed p̄fiteri de illis peccatis coram alijs
 potest loqui non referendo ea ad penitētem. ergo
 multo fortius de peccis p̄fōne cum qua penitēs p̄-
 fiteri se peccasse. Item sigillum p̄fessionis non
 debet esse in impedimētum obseruantie discipli-
 ne. sed si p̄fōne cum qua penitēs p̄fiteri se peccasse
 se caderet sub sigillo p̄fessionis. B esset in impedi-
 mentum obseruantie discipline. q; tunc nō posset
 corrigi mala p̄fōne accusata in p̄fessione. ergo non
 cadit sub sigillo p̄fessionis. Contra ex pte p̄fiteris
 tam p̄ncipalis q; accessoria tenentur p̄fessione ce-
 lare. vt p; cum sacerdos audit p̄fessionem p̄ inter-
 p̄tem. q; a simili ita dicit ex parte p̄fiteris q; tam
 p̄fōne p̄ncipalis q; accessoria dicit celari. Item p̄-
 legia p̄ncipum largissime sunt interpretāda. extra
 de donationibus. Cum dilecti. et de verbi signi.
 Olim. et ff de p̄fite. p̄n. l. vltima. ergo illa p̄fiteris
 domini pape. Omnis vtriusq; seruis. cū facta fue-
 rit in fauorem penitentium p̄o eis est largissime
 interpretanda. sed non interpretaretur largissime q;
 negaret cadere sub sigillo p̄fessionis p̄fōnam cum
 qua penitēs p̄fiteri se peccasse. cum frequenter
 accidat q; penitēs nullo modo veller illius perso-
 ne p̄p̄alationem. ergo videtur sub sigillo p̄fessio-
 nis cadere. Item qui dicit se scire vel audiuisse
 aliquod crimen de persona aliqua sine dicat illud
 accusando seu denūciando. puniendus est si proba-
 re non potest quod asserit. extra de calūniantibus.
 Cum dilectus. sed asserens se crimen audiuisse de
 persona cum qua penitēs p̄fessus est se peccasse si
 alio modo non audiuit q; p̄ p̄fessionem non potest
 illud pbare. quia si vocaret sibi p̄fessum in testimo-
 nium iam p̄deret ipm. q; talis puniendus est. ergo te-
 netur celare crimen p̄fōne cum qua penitēs p̄fiteri
 se peccasse si modo alio nescit illud. Respondeo
 q; accipiēdo cadere sub sigillo p̄fessionis p̄o eo qd
 est non licere reuelare. persona cum qua penitēs
 p̄fiteri se peccasse cadit sub sigillo p̄fessionis. et pri-
 mo declarandum est q; aliqui ita est. 2°. q; semp. 3°.
 quomō. p̄ declaro sic. cū p̄nia sit factū sacerdotis
 tenetur celare omne illud qd necessariū est ad integritatē
 sacri. sed penitēs aliqui nō possit sufficienter
 sujs peccis exprimere nisi notificando p̄fōnam cum

qua peccauit. s. cū cognouit filiaz suam & nunq̄ ha-
 buit nisi vnaz. Preterea sacerdos tenet celari de
 illud sibi dicit in cōfōne. quo cōfiteas possz pdi. vel
 mala suspitio d. illo aggnari in cordibus alioz. s. qz
 qz deregēdo psonam cuz qua penitēs cōfitef se pec-
 casse pderef cōfiteas. qz si dregref filia concubuisse
 cū suo pte pderef pr qui cōfessus ē se cōcubuisse cū
 ea. Similr si dregref psona q̄ nunq̄ peccauit illo
 peccō nisi cū illa psona q̄ ipam accusauit in cōfesside
 statim cognosceret se eē accusatā ab illa. & forte vi-
 ce versa b̄ illa psona q̄ se accusauit aggnaret malā
 opionē in cordibus mltoz. In pdictis ḡ casibus
 psona cū qua penitēs cōfitef se peccasse cadit sub si-
 gillo cōfessidō. 1^m. arti. declaro. sic. nō ē licitū fa-
 cerē aliqd qd sit occasio retrahēdi hoies a re sibi ad
 salutē necia. si pōt h̄i cuiusmōi ē cōfessio. s. ruelatō
 psonē cū qua penitēs cōfitef se peccasse. esset occa-
 sio retrahēdi hoies a cōfesside. qz nō tñ retrahere-
 tur homo a re aliqua pp timorē lesionis fame ppe.
 s. ēt psonē cōmūte sibi vinculo amicitie. cui^o crim
 reuelari timeret si videret reuelari licere crimē p-
 sone. cum q̄ pētēs confitef se peccasse. Preterea si
 talis reuelatio licita eēt minus sacri pnie in reue-
 rētia dretur. qd ex b̄ magnā p̄ciositate h̄y q̄ totum
 qd ibidē sacerdoti d̄r sibi nō tāq̄ homini tali. s. tā-
 q̄ vicē gerēti dei d̄r. quā vicē eē soz cōfōnis non
 gerit. Preterea eqtas iuris natural erigit vt illd
 qd alicui dico tāq̄ dei vicē gerēti. ipe d̄ hoc nō loq̄
 tur sine mea volūate in q̄tū gerit psonam ppriam
 tñ. Preterea si talis ruelatio licita eēt. via frau-
 dib^o esset agta ad tpaletm exaltationē impioz. & de
 p̄ssionē iustoz. cuius declaratio p̄z ex d̄ictis in qō-
 ne p̄cedēti. Preterea dicēs eē soz cōfōnis se au-
 diuisse crimē de psona sibi in cōfōne accusata. cui^o
 crimē nō alio nō audiuit mētiref. qd pbari pōt per
 modum similit̄ quo in p̄cedēti qōne pbatū ē reuelā-
 tē crimē sibi cōfessi. qd alio mō neciebat mentiri.
 Quantū ad 3^m. arti. scēdū q̄ peccā ipius pētētis
 in reuelatōe ad ipm. cadūt sub sigillo cōfōnis de ne-
 cessitate & absolute. p^o & directe & explicite. & ex oib^o
 causis. psona aut cum q̄ penitēs p̄fitef se peccasse
 cadit sub sigillo cōfōnis de necessitate & absolute. si
 pmo. sed ex p̄nti. & indirecte. & implicite. nec ex oib^o
 causis. sed ex aliqb^o. peccā aut ipius penitētis nō re-
 ferēdo ea ad determinatā psonaz. sicut cū aliquis die
 Ego audiui tale qd. qd tñ nō audiuit nisi in p̄sone.
 cadūt sub sigillo p̄sōnis de necessitate. nō tñ absolu-
 te. s. sub p̄ditiōe. s. si ex platiōe vboz talitū possz p se
 v̄l p̄ accēs directe. v̄l indirecte aliq̄ verecūdia v̄l
 p̄fuso. v̄l suspitio mala. v̄l aliqd aliud nocumētuz
 illi q̄ p̄fessus est puenire. ea aut q̄ penitēs interficit
 in sua p̄sone q̄ nō sūt peccā. neqz circūstāte peccī. nec
 potēs deducē in manifestationē p̄fitef. vt pote si
 iterferat in sua p̄sone q̄ in tali terra sunt bona bla-
 da. v̄l aliquod sile. non cadūt sub sigillo p̄sōnis. ni-
 si de p̄gruitate si in dicēdo illa nō dat itelligē p̄feso-
 ri q̄ talia velit celari. Cū p̄feso: dicēs se tale quid
 audiuisse. mēdar nō est. qz p̄ p̄parationē qd ea nō re-
 p̄t. aut p̄sonā dei. sed hois. Ad 1^m in opp^m dō q̄
 minor ē flā. quēcūqz p̄ illud qd nec ē peccā. nec circū-
 stātia peccī possz pdi p̄fitef. vel aliq̄ mala opio v̄l
 suspitio de ipō h̄i. v̄l quodcūqz nocumētū puenir
 sibi. v̄l ipe. v̄l alius a p̄fesside retrahi. v̄l sacz pnie
 in minorē reuerētia h̄i. Ad 2^m dō q̄ maior ē flā.

si p̄z ex d̄ictis in q̄stione. & in solutione p̄cedentis.
 ar. Minor ēt i p̄sibus flā est. raro. n. pōt p̄tingerē q̄
 reuelādo peccā p̄sone. que penitēs p̄fessus est se cū il-
 la p̄misse. quin ex b̄ possz p̄ mltas reductides & cō-
 tecturantes aliq̄ mala suspitio de p̄fite h̄i. Ad
 3^m dō q̄ maior est flā q̄ ruelatio t̄p̄is & loci pōt co-
 opari ad aggnāndā aliquam malā suspicionem. v̄l
 opionē de illo q̄ p̄fessus est q̄ si. equē. et possz acci-
 derē. Si. n. canonicus sciēs famulū suū & nullū aliū
 irasse cameram suam hora none. & illa hora fur-
 ref d̄ni scip̄hū. post mltos aut dies d̄nis perpendat
 suū scip̄hū esse p̄ditum si p̄feso: latronis illi^o vsqz
 ad v̄nū ānum v̄l duos diceret scip̄hū tal d̄ni acce-
 ptū fuisse tali die hora none. itatum possz d̄nis suspi-
 cari scip̄hū fuisse acceptū a famulo suo tali die.
 Preterea esto q̄ locus & tempus nec psona cum
 qua penitēs p̄fitef se peccasse possent aliqd coo-
 pari ad detectionem p̄fitef. tamē psona aliquo
 modo caderet sub sigillo magis q̄ tempus & loc^o.
 qz nō tñ modo reputat homo sibi noceri cum nocē-
 tur i p^o ppria. sed ēt cum notef p̄pe ab ipō dilecte.
 Ad 4^m dō q̄ illa rō quā tu allegas non est tota rō
 celatōis. qz ēt si p̄laret p̄fōi q̄ ille q̄ p̄fitef nō peni-
 teret. & ex p̄nti q̄ de sibi non indulgeret. tñ p̄feso:
 talia peccā sibi p̄fessa celare tenet. non o3. n. q̄ q̄qd
 cadit sub sigillo p̄sōnis cadat sub eo ex oib^o causis
 ex qbus cadūt suo p̄fessionis sigillo peccā vere peni-
 tētis. Ad 5. dō q̄ cū d̄r q̄ nihil cadit sub sigillo cō-
 fōnis nisi qd spectat ad iudiciū illius fori. &c. dico
 q̄ v̄ez est p^o & p se. pōt tñ cadere sub sigillo ex p̄nti &
 indirecte. sic p̄z ex d̄ictis in corpe qd̄is. pōt ēt dici
 ad minorē q̄ psona cum qua penitēs p̄fitef se pec-
 casse pōt corrigi p̄ iudiciū fori p̄sōnis. ex p̄fquen-
 ti & p̄ accēs in q̄tū p̄feso: iudicās penitentem
 iniungit sibi q̄ a tali psona caueat. & monet vt eaz
 si pōt ad p̄fessionē inducat. Ad 6^m dō q̄ p̄d p̄p̄ne
 nō est nisi de peccis. & id p̄feso: dicēs aliq̄ sibi eē
 p̄fessum de suis peccis nihil ponit in palā quod eēt
 occultū. maxime cum dicat beatus Jo. in p̄ma ca-
 no. sua. c. j. Si dixerimus q̄si peccā non habemus
 nos ipos seducimus. & veritas in nobis nō ē. Sed
 si p̄feso: diceret aliq̄ sibi eē p̄fessum de grabibus
 peccis. v̄l de magna peccōtū multitudine. & sic de sibi
 bus reuelator p̄sōnis esset. Ad 7^m dō q̄ minor est
 flā. qz p̄ locutionem de peccis p̄fessis pōt deueniri
 directe v̄l indirecte p se vel per accidens. vel per
 quēcūqz aliū modum in aliquam cognitionem
 vel suspitionē. v̄l opionē. v̄l dubitationē de p̄feso-
 fo. v̄l in q̄tū p̄b pōt sibi puenire detrimētum in
 aīa v̄l corpore. v̄l in possessionibus. v̄l in fama. v̄l
 in amicis. v̄l in q̄tū per b̄pōt aliquod scandalum
 in p̄fo generari. v̄l p̄fessio magis odiosa. v̄l min^o
 dilecta. v̄l magis onerosa. vel minus p̄ciosa repu-
 tari. raro. autem v̄l nunq̄ pōt p̄tingere quin ex re-
 latione peccatoz in p̄fessione auditoz p̄ viam aliā
 non scitoz possit p̄tingere aliquod de inconuenien-
 tibus p̄dictis. q̄uis forte quādoqz de illis nulām
 p̄tingat. Ad 8^m dō q̄ minor est flā. immo si per
 sona cum qua penitēs p̄fitef se peccasse non cadet
 sub p̄fessionis sigillo multuz esset in iudiciū ob-
 seruantie discipline. qz ex b̄ multa inq̄uenientia fre-
 quenter acciderent. que obseruationez discipline
 mltum impedirēt. sic videri pōt ex rōnibus d̄ictis
 in qōne. nec valet eius probatio. quia ad hoc non

est confessio ordinata, vt pp dicta in p̄fessione aliq̄
persona i foro exteriori corripiat, sed i foro p̄nie

Articulus quintus.

Consequenter querit de. 5. p̄n-
cipali. Et circa

B querunt. 4. p̄ vtrū ille cui p̄fessor
reuelauit p̄fessionē alicui teneat celat̄
illam. 2. vtrum penitens teneat celat̄
p̄sonā cū q̄ peccauit. 3. vtrum penitēs teneat ceta
re p̄niam sibi iniūctā a p̄dōe. 4. que sit dīa inter
sigillū cōfōnis et sigillū secreti.

P̄ primam q̄nē m̄deo q̄ ille cui
p̄fessor reuelauit p̄fessio
nem alicui teneat illā celare si sciat q̄ ille q̄
sibi dixit nesciebat illud nisi p̄ p̄fessionē. q̄q̄d. n.
hō scit p̄ sacratē p̄fessionē, siue immediate siue media
te celare teneat q̄uis ad celat̄ū foris obliget ille
q̄ h̄ scit p̄ confessionem immediate ille qui hoc scit
per confess̄ onem mediate, sed ille cui p̄fessor reue
lauit p̄fessionē scit peccā p̄nitētis p̄ p̄fessionē media
te, ille q̄ celare teneat. P̄terea q̄ iuuat ad p̄monē
dum crimē q̄d alius ichoauit p̄cipat cū eo i crimi
ne, sed ille q̄ p̄fessionē reuelat diffamatōem penitē
tis i hoar, ille cui cōfessio reuelata est, si vlt̄erī cas
manifestat diffamatōem p̄mouet penitētis, talis
q̄ p̄nceps esset in crimine cū illo q̄ sibi reuelauit peni
tētis cōfessionē, teneat q̄ eam celare, q̄ teneat nō p̄ci
cipare i crimine. P̄terea reuelatō alicui cōfessio
nem dat de facto illi p̄tatem vt loq̄ possit alijs de
peccis penitētis cui cōfessionē reuelauit, q̄uis t̄i il
lam p̄tatem cōsiderit de facto, eā t̄i de iure p̄ferre
nō potuit, sed nulli licitū est vti p̄tate sibi concessa
q̄d aliquo de facto q̄ eam sibi dare nō potuit d̄ iure,
q̄ illi cui illa cōfessio reuelata est illicitū ē vlt̄erī loq̄
de illa cōfessione. Cū p̄tato p̄cipiētī sibi vt dicat ei
si scit aliq̄d malū de illa p̄sona cui cōfessio sibi reue
lata est, nō d̄ sibi dicere illud q̄d sibi dictū est a cō
fessionis reuelatore.

P̄ secundam q̄nē m̄deo q̄ exp̄
sio p̄sone, aut ē neces
saria ad exp̄sionē peccatū, aut nō. Si sic, te
netur eam exp̄mere cōfessori. Cū mulieri cū q̄ con
cubuit frat̄ ei nō sufficeret dicē q̄ vnus vir concu
buit cū ea, s̄ deberet exp̄mē q̄ ille ē frat̄ ei, et si non
h̄cat nisi vnū fr̄ez, tūc scit sacerdos q̄d ē ille, et si ē re
ligiosus d̄ exp̄mē q̄ ē religiosus, et si est laic⁹ et ē cō
iugat⁹ d̄ exp̄mē q̄ est p̄iugat⁹, et sic de alijs. Si aut̄
exp̄sio p̄sone nō est necessaria ad exp̄sionē q̄ritans
peccī, tūc distiguo, q̄ aut ē vtilis ad correptionē illi
vel p̄seruationē a reciduo, aut nō. Si sic, tūc credo
q̄ penitēs b̄i facit, si cōfessionē dic̄ alicui p̄sone q̄
illi peccatū possit et velit p̄desse, et nō obedisse. s̄ p̄ illa
cā noia re ip̄m i cōfessidē n̄ exp̄dit nec ōs, q̄ p̄ talē
noiationē cōfessor nō poss̄ p̄cedere ad correptionē
illi. Si aut̄ illa noiatō nō est vtil ad illius corre
ptionē, tūc subdistiguo, q̄ aut p̄t esse vtilis ad p̄ser
uandū penitētē a reciduo, aut nō. Si sic tūc bonū
est, et exp̄dit penitētī q̄ illā p̄sonā exp̄mar cōfessori
p̄t, n. cōtingit q̄ cōfessor p̄ cognitionē p̄sone sciret
iniūgere penitētī p̄niam talē, et talia dare documē
ta, et talca facere monitōes p̄ que melius, et secreti
us penitēs poterit p̄seruari a reciduo. Si aut̄ noia

tio p̄sone nō est vtilis ad magnitudis peccī exp̄sio
nem, nec ad eius correptionē, nec ad p̄seruandam
a reciduo penitētē, tūc credo q̄ penitens teneat
illam p̄sonā celat̄, q̄libz, n. teneat nō agguāre malas
opinionē de p̄simo suo in corde alterius sine rōna
bili et tali cā.

P̄ tertiam q̄nē m̄deo q̄ aut peni
tens manifestādo p̄niam
sibi iniūctā a cōfessore facit p̄iudiciū fame
pp̄rie absq̄ aliq̄ vtilitate, aut faceret p̄iudiciū con
fessori, q̄ forte talē iniūctā p̄niam, p̄ q̄ si sciret eam
iniūctā sciret alicui vel aliquoz maliuolētiaz
vtpote, q̄ iniūctā mulieri vt obstineat a familiari
tate alicui⁹ viri, cui⁹ familiaritas erat sue castitati
piculosa, vlt̄ iniūctā aliq̄d aliud pro quo aliq̄ offēde
rētur p̄tra cōfessorē si hoc sciret aut penitēs manife
stando suā p̄niam, nec fame pp̄rie, nec p̄fessori, nec
alicui p̄iudiciū gnāret. In casu p̄mo p̄itēs teneat
suā p̄niam celat̄, q̄libz, n. tenetur suā famā sciētē n̄
ledē sine aliq̄ vtilitate, iust̄ illud sap, eccli. 41. Cu
ram habe d̄ bono noie. In 2. et casu teneat eam ce
lat̄, si n. illud q̄d p̄fessor sibi iniūctā, seu p̄sult bona
fide p̄ salute aic sue, et secreto aliq̄ reuelaret in p̄fesso
ris p̄iudiciū crimē p̄ditōis icurreret et sigillū secre
ti fractionē. In 3. aut casu eam nō teneat celat̄, nec
teneat dicē, s̄ d̄ b̄ irre p̄b̄sibilr p̄t facē q̄d istorum
duoz sibi melius placuerit.

P̄ quartam q̄nē d̄ q̄ sigillū p̄fessio
nis, et sigillū secreti
accipiēdo sigillū secreti i gnāli se b̄it sic sup̄
et inferi. Sigillū n. p̄fessōis est sigillū secreti, s̄ nō
oē sigillū secreti ē sig illū p̄fessōis, cū n. vn⁹ ab alio
penit cōsiliū, et illa bona fide sibi cōsultit recomme
dare sibi vt b̄ ceter, vt p̄sonam q̄ h̄ cōsultit nō no
minat, ille q̄ cōsiliū petiuit obligat ad celat̄ū p̄ sigil
lum secreti, q̄d t̄i nō ē sigillū cōfessōis, et q̄uis frā
gēs quolibz sigilloz istorz mortalr peccet, et crimē
p̄ditōis icurrat, t̄i multo graui⁹ peccat frāgēs sigil
lū p̄fōis q̄ sigillū secreti frāgēs, q̄d ē distictū p̄ sigil
lū p̄fōnis, nec ē existimādū q̄ hō ruclās illud q̄d d̄
tū ē sibi soli vnq̄ frāgar sigillū secreti, nisi ille q̄ b̄
sibi dixerit adiūxerit, et go trado tibi h̄ sub secreto,
et ali⁹ sic recipit, q̄ si hō ab alio p̄siliū petit et illa b̄d a
fide sibi p̄sult in secreto q̄uis p̄sules non aduertat
dicē illi q̄ sibi nō p̄suleret nisi p̄siliū recipiat in secre
to, t̄i ille cui p̄siliū datū ē si videat mām talē q̄ ex
ruelatōe p̄sone p̄salētis, p̄sona p̄sules notabile d̄tri
mētū icurreret et rucllet, crimē p̄ditōis icurrit, et se
creti sigillū frāgit, q̄ n̄ā et nā negocij rquirūt q̄ ille
cui fidele cōsiliū datū ē p̄sonā cōsultēt in casu p̄dco
sub secreto tenē d̄, minus t̄i peccat ceteris pari
b⁹ q̄ si, cōsules exp̄sse sibi sub secreto tradidiss̄, et il
le ad tenēdū hoc sub secreto se exp̄sse obligat, ille
ē a quo petitū ē cōsiliū hoc q̄d sibi p̄posuit cōsiliūz
petēs sub secreto teneat d̄s.

Circa istam Ad diē d̄natiōis, supple
q̄tū ad malos, et renume
ratiōis, supple q̄tū ad bonos, nō redarguo
q̄ forsitā vex ē, nō ponit ibi forsitā, vt sit nō dubi
tatiōis d̄ enīria purgatorij, s̄ vtrū d̄ illo igne intel
ligat illud v̄bū Apli p̄ 1. Cor. 3. q̄d dicit d̄ illis q̄ edī
ficāt lignū, feniū, et stipulā, nisi aliq̄ sint frequēter ite
rata, hoc nō dicit, q̄ venialia frequēter iterata cō
fiteri i speciali sit necium, s̄ q̄ ē magis secura oib⁹

diebus vite sue ignominiosus pegrinatio pgar. q. uis hec pnia reuelatorib' psonu. antigus cu depone mueret. mo in loco pegrinatiois illi in arcum monasteriu ad age da pniam detrudunt. et de pe. e re. Dis vtriusq' scus.

Di. xxij.

Amq; multis re. Supius dter- minavit magr de pniafe cundū esse suū. et pntē ministroꝝ pniaꝝ inuēctiā. et de mō remissiois mortaliū et de mō remissiois venialiū. Die dter minar de reditu dimissioꝝ. Et diuidit in partes. 1. P'ingrit vtz redeat peccā p' p' p'niā dimissa. 2. qd sit facim. et qd res i p'nia ibi. Post p'ca. p' in. 3. P' p'ponit qdne. et p'ponit min' verā opionē ibi. Qu' qdne. 3. opionē verioꝝe ibi. Sed qz ab- sonū. et p'ncipal' diuidit in. 2. P'ponit opionem ditiā q' p'nia exterior: est iterioꝝis facim. 2. opionē ditiū q' p'nia iterioꝝ: et exterior: sunt vnā sacz ibi. Quidam aut' dicūt.

Articulus primus.

Irea hanc di. q' reditū p'ncipalif de. 2. P' de reditu peccōū dimissioꝝ. et de p'nia vt ē sacz Circa p' q'runf. 5. P' dno vtz peccā dimissa possint redire eadē i numero q'ntū ad culpā. 2. vtz oia peccā dimissa p' sequens mōtale peccū redeat eadē spē vt gnē q'ntū ad culpā. 3. vtz q'ntū ad penā. 4. vtz igratitudo sit spāle peccū. 5. vtz maior: sit igratitudo in casu ab inocētia q' in casu a vera p'nia.

Rumo ostendo q' peccata dimissa possint redire eadē i numero q'ntū ad culpā. Aug. 1. li. d. bap. 5. dōatitas vltra mediū. Redire dimissa pec cata vbi fima charitas nō ē aptissime dñs docet de illo suo quē cū inenit' debitorē decē miliū talētoꝝ depeccā oia dimisit. Ille aut' pferuū suū q' ei d'ebat cētū denarios cū miser' nō fuisset. iussit cū dñs red det q' ei dimiserat. Itē magr i lra bur' di. c. 1. et d pe. di. 4. c. 1. v. Considerādū. Si nō ex corde dimit tim' qd in nos deliquit. illud rursus exigit qd iā no bis p'niā dimissū eē gaudēbam'. Itē p' gra' se quēte bona merita q' p' peccū mortale fuerāt morti- ficata eadē i numero vna redeūt. q' a fili peccā q' per p'niā fuerāt dimissa p' sequēs mortale peccū eadē i numero redeūt. Itē p' subtractio ē luis a medio redit eadē tenebra i nūcro q' erāt i medio an luis ifusione. q' tenebra ē carētia luis i b'ite nālē aptitu dinē ad luis susceptionē. s' post subtractionē luis re- manet eadē luis carētia. et i medio eadē nālē apti- tudo ad lumē. cū q' peccū sit tenebra. et gra' spāle lu- mē. vt q' cū p'sequēs mortale peccū gra' corrupit te- nebre peccōꝝ q' pus fuerāt dimisse eadē i numero re- uertant. Itē peccū remitti nihil aliud vt eē q' ipz a deo nō iputari. s' idē scū i numero plies pōt ipu- tari et nō iputari. vt ps. bō. n. q'iqz iniuriā sibi scām bol remittit pp emēdā pmissā. et itez iputat pp solu- tiōis pmissi carētiā. q' idē peccū i numero redit pōt q'ntū ad culpā. Cōtra Aug. 3. meta. sue. c. 4. Ad- ānihilatū est nō reducif. sed cū peccū remittit' anni-

bilat. q' ipossibile ē q' idē peccū i numero reuertat. Itē nullū successiū corruptū pōt redit' idē i nume- ro. alias p'dictoria possent eē sit vera. s' peccū ē de- gnē successiūoꝝ. p'stit. n. in actu volūtatis q' succes- siuus ē. q' corruptū idē i numero redit' nō pōt. Rū- deo q' peccū dimissū siue origiale. siue actuale mor- tale siue veniale. idē i numero redit' nō pōt q'ntū ad culpā. q' sic declarabit in tractatu de resur' eedō- ne. nulla res pōt redit' eadē i numero nisi p' diuinaꝝ potētiā. s' peccū reuerti nō pōt idē i numero quo ad culpā p' opardem diuine potētie. q' vt supi' ois- sum est li. 2. Peccū nō ē a deo. nec eē pōt. Quapp' vt dicit Aug. 1. li. 33. q. 9. 3. Deo auctore nō sit bō d'ete- rior. restat q' cū peccū p' et' remissione corrupatur redire q'ntū ad culpā nō pōt idē i nūcro. Ad duo p'na in opp' dō q' p' tāto in bis auctoritatib' peccā dicitur redit'. q' p' ea sequēs culpa aggrauat. si. n. mihi peccāti h' te idulisti. et postea itez h' te pecco. et h' illud peccū graui' reddif. Ad 3. dō q' nō est sile. q' vt supius hitum ē bona merita in charitate scā p' sequēs mortale peccū nō mortificant p' se et ab- solute. sed p' accis. et i relatiōe ad peccōꝝ. q' durate peccū mortāle obstaculo hō p'iger nō pōt ad efficacitā illoꝝ. et i illo p'niā amoto hō remunerat pp illa eadē merita i numero q' fecit i charitate. s' peccā cū remittunt p' se et absolute corrupit eo mō quo corrupi puenire pōt p'uatōi. Ad 4. dō q' tenebra p'ua- tio ē. p'uatōes aut' diliguunt p' hitus oppositos. et iōi aere ē alia. et alia carētia luis i numero fm q' est respectu alteri'. et alteri' luis i numero. Ad 5. dō q' p' b' peccū a deo nō iputat. q' bonū cul' erat p'uatō restituit q' bō' nō ē idē numero pus corruptū. et postea restituti. hō at p' sue volūtatis mutationē ad di- uersa. remittē pōt iuriā sibi scām. et itez reputat nihil opando vel corrupēdo in illo q' sibi intulit iniuriā.

Secundo queritur vtz oia peccā dimissa per se quēs mortale peccū redeat eadē spē vt gnē q'ntū ad culpā. Et vt q' sic. Et 3e. 18. d' q' si auerterit se iustus a iustitia sua. et fecerit iniquit' oēs iustitie ei' q's fecerat nō reco: dabūt. qd vtz nō eēt nisi oia mala illis iustitijs opposita sibi itez ad culpā iputa- rent. Itē Jacobi. 2. Qui totā legē suauerit. offēdat aut' i vno. factus ē oīuz re'. Itē gra' ē imediata cā remissiois peccōꝝ. s' remota cā remouet effect'. q' cū p' peccū mortale sequēs gra' corrupat. remouet re- missio peccōꝝ p'oz. q' redeūt vel eadē i numero. vel spē. Itē origiale sile i spē reuertit. q' obligatio ad penā origiali debitā. q' pena ē carētia visiois dei re- uertit p'sequēs mortale peccū. q' a fili peccā actualia eadē i spē reuertit. Cōtra diuersa sunt macule sic sunt diuersa gnā peccōꝝ. q' p' vnū peccū nō pōt redit' macule oīuz peccōꝝ dimissioꝝ. Itē vnū opp' nō re- ducit altez. s' expellit. s' multa peccā iter se sūt op- posita. vt si oia illa iter q' ē vtz media. q' p' p'missio- nē vni' nō reuertunt oia p' dimissa. Rūdeo q' i pec- cato duo p'ndēt. s' p'uersio ad creaturā. et auersio a deo. In auersioe gnāli oia peccā mortalia pueniūt. q'ntis i cā auersiois et i gradu differat. et iō q' p'sequēs mortale peccū peccās a deo auertit. iō p' ipm illud i quo oia peccā mortalia pueniūt reuertit. s' et b' nō seq' q' reuertant spēs oīum peccōꝝ dimissioꝝ. q' per auersionē a dō peccā i spē nō reponunt. sic nec mot'

p sui recessum a termino a quo. cum motus spe dantes
 possint hinc in unum eundem in spe. ut p3 cu duoz alboz
 vnu denigrat. aliud rubrificat. s3 qz dicere res corru-
 ptas reuerti. qz eoz gen9 i aliquo idiuuuo fuerit.
 no est cas reuerti nisi fm qd. id simplr d8 q p se qns
 peccu mortale no reuertunt oia peccā p9 dimissa eadē
 dē i spē. sic nec p quēcūqz recessū hūmoz a debira p
 portide reuertunt oēs ihermitates pns curate. Ad
 p^m 2^m in opp^m d8 q p illas auctoritates no plus
 hē nisi q p mortale peccū sequēs pniām verā hō in
 currit auersionē a deo. i quo oia peccā mortalia rōe
 sue difformitatis tāqz i gener9 gnālistimo pueniūt.
 Ad 3^m cū dē q remota cā remouet effect9. rē. di-
 co q vey est de cā q no tū regit ad effect9 pducēd
 nem. s3 ē ad cā pseruationē. s3 qzuis gra regraf ad
 peccōz destructionē: no tū est necia ad ill9 destructō
 nis pseruationē: nisi sub rōne q formata ē. t ego bñ
 concedo q p sequēs peccū mortale pcedēs carētia
 peccōz iformis remanet. Ad 4^m d8 q maior: ē fla-
 t ad cā pbatōne d8 q no reuertit obligatio ad ca-
 rētia vniūis di sub rōne q origiali tū ē debita q ta-
 lis carētia est sine remozu t sensibili pena. s3 reuer-
 tit sub rōne qua est debita actuali mortali. q ē cū re-
 mozu t alia pena sensibili adificra.

Uerū qritur vtrū oia peccā remissa

psequēs mortale pec-
 catū redeat qritū ad penā. Et v^r q sic. dicit
 Raban9 fm q recitat magr i lra hui9 di. c. i. t est de
 pnia di. 4. versus p^m. q ille q no vult frū9 remit-
 teri. no solā peccā q post bap^m egit reputabit ei ad
 penā. sed et peccā origialia q in bap^m ei dimissa sunt.
 Itē q p^mius postea p^miteri p^merit post peccōz finis-
 sionē. q fuit ex vi p^mitōis p p^mptū p^mōnis iterum
 mortale peccū icurrit. i quo si mortaf. aut peccā pns
 dimissa remanebūt i sufficiēter punira q cēt 3 iusti-
 tiā. aut p illis in inferno puniret qd no esset vey. nisi
 psequēs mortalia peccā pns dimissa qritū ad penā
 reuenterent. Itē. 1. q. 2. E p^m q mācipiū. hūis ma-
 numissus pp i gratitudinez itez pene fuituris iuste
 subijct. q a fili hō a fuiture peccā p dei iustitico: diā
 liberat p i gratitudinē pene pcedētis fuituris itez
 subijct. Adtra de pe. di. 4. v^rus finē. diuia cleme-
 tia dimissa peccā i vitionē viteri redire no paritur.

Itē pena no debet nisi culpe. s3 peccā no reuertunt
 qritū ad culpā. q nec qritū ad penā. Rūdeo pena q
 an debebat p peccis p pniām dimissis. aut ē tota ex-
 pleta an sequēs mortale peccū. aut no. Si sic. dico
 q psequēs mortale peccū peccā p9 dimissa no rede-
 unt qritū ad penā. nisi in qritū aggrauāt sequēs peccū.
 pp quā aggrauationē sibi pena maior: debet: Si nō
 tūc dico q remanet obligat9 ad solutōez residui pe-
 ne. t si i illo peccō mortali mortaf. p peccis illis quo
 ad culpā. no tū quo ad penā p9 dimissis i inferno pēa
 eterna puniet. f. p accis. q: i peccō mortali nulla pe-
 na ē satisfactoria in aspectu dei t id qritūcūqz punia-
 tur semp remanebit ad penā obligat9 tū illa pēa mi-
 nus erit itensa qz si illa peccā no fuissent ei dimissa.

Ad p^m in opp^m d8 q illa auctoritas itelligit quo
 ad aggrauatōem culpe. t quo ad silitudinē pene in
 gnē non in spē. Ad 2^m p3 solutio ex dicitur i qōne.

Ad 3^m d8 q no plus pcludit nisi q p sequēs peccū
 mortale itez i fuiturē reducif. t b est vey. no tū re-
 ducif i illā eadē in q erat p illa peccā q sibi fuerūt di-
 missa. nec in tātam sicut si illa peccā sibi nunqz fuit-

ferē dimissa.

Uarto queritur vtrū i gratitudo

fit spēle peccū.
 Et v^r q no. Spāle peccū no iuenit i quoli-
 bet peccō. sed p quodecūqz peccū hō deo i grat9 est. qz
 gratitudo spēle peccū no ē. Itē Dene. 3. li. 8. bñfi-
 cius. Ingrat9 est q bñficiū se recepisse negat. i gratus
 q dissimulat. i grar9 est q no reddit. i gratusim9 oīuz
 q oblitus est. s3 gratitudo no est vna spēs peccū. Ad-
 tra qzuis hō p quodecūqz mortale peccū icurrit vi-
 tiū i obediētie. qz nunqz hō mortali peccat. nisi fa-
 ciendo 3 aliquod diuinū pceptū. t i obediētia est
 spēle peccū. q a fili qzuis hō peccādo quocūqz peccō
 hō sit i grat9 deo. i gratitudo tū est spēle peccū. Rū-
 deo q i gratitudo est spēle peccū. qd patet: t ex parte
 obiecti. t bitus oppositi. h3. n. spēle obiecti. qd est
 bñficiū sub rōne q no recognitū est. bitus ē i grati-
 tudini opposit9 que est gra. est qdā spālis vīus pars
 potētia iustitie crīs. vti. 3. li. oīsum est. Ad p^m i
 opp^m d8 q vnu spēle peccū mālter bñ pōt pcomi-
 tari qdcūqz peccū. t sic i gratitudo t in obia pcomitā-
 tur qdcūqz peccū mortale. Ad 2^m d8 q illa no enu-
 merātur sicut i gratitudinis spēs. sed sic i gratitu-
 dinis gradus.

Uinto queritur vtrū maior: sit i-

gratitudo in ca-
 su ab inocētia qz i casu a vā pnia. Et v^r q sic
 qz qto gradus altio: tāto casus grauior: ceteris pa-
 rib9. s3 stat9 inocētie ceteris pib9 altio: est qz stat9 pnie
 q ab inocētia est grauior: casus. s3 i grauiori casu ē in-
 gratitudo maior: q maior: ē i gratitudo i casu ab ino-
 cētia qz a vā pnia. Itē Ad dā peccādo magis fuit
 deo i grat9 qz qūqz ali9 hō peccās eodē gnē peccī. sed
 Ad dā peccādo cecidit ab inocētia. q maior: est i grati-
 tudo i casu ab inocētia qz a vā pnia. Adtra v^r supi-
 us bitū est peccū sequēs verā pniām aggrauaf p pec-
 cata p9 p pniām dimissa. sed peccū quo cadit hō ab
 inocētia p nullū aliud peccū pcedēs aggrauaf. q gra-
 uior: ē i gratitudo i casu a pnia qz ab inocētia. Item
 magis i gratus est peccās 3 illū q plus ei dimiserat
 v^r pbari pōt p illud qd dicit saluato: Luc. 7. appo-
 bādo sūlam v^rmonis dicentis q plus diligit cui
 plus donatū est. s3 penitēti plus dimissa est qz ino-
 cēti. q maior: ē i gratitudinem icurrit peccādo qz ino-
 cēs. Rūdeo gra9 actio respiciē d3. t qritatē dōi. t
 modū gratuite dōtatis. respiciēdo ad qritatē do-
 ni magis i grat9 est inocēs peccādo qz ab inocētia. qz ce-
 teris parib9 mai9 donū ē suare boiem v^r no peccet
 qz illi q peccauit indulget. ceteris. n. pib9 nobilio: est
 status inocētie qz pnie. s3 pñderādo modū gratuite
 dōtatis. magis est i grat9 penitēs cū peccat qz ino-
 cēs. qz qto aliqs magis ē elōgat9 a debito recipiē
 di bñficiū. tāto cū bñficiū sibi pferitur est modus do-
 natiōis magis gratuit9. magis autē elōgat9 a rece-
 ptide grē qritū est ex pre sua ille q peccauit qz ille qui
 no a grē pseruandē. oib9 tū pēfatis si p pēfē aggra-
 uatio q est i sequenti peccō pp pcedētia iā dimissa ma-
 ior: est i gratitudo cadet a vā pnia qz ab inocētia. qz
 vīus peccū quo cadit hō ab inocētia sit graui9 ceter-
 is pib9 qz illud q cadit a pnia a grauiandē p peccā p-
 cedētia circūscripta. Ad p^m i opp^m ad pniā par-
 tem d8 q bñ pcludit. qz ceteris pib9 maior: est in-
 gratitudo in casu ab inocētia. qz i casu a vera pnia
 aggrauatide peccōz pcedētia circūscripta. qz sup-

posita equali gra in innocente & penitente adhuc q̄
 tū ad aliqd accitiale dignior est status innocentie q̄
 pnie. nō trī loquēdo de innocētia tpe nature institu-
 te. s; ēt desitute. Ad 2^m p; solutio ex dicitis. Quis
 multo magis peccaverit Adā q̄ cadēs a statu in
 nocētie tpe nature desitute p idē gen^o pecc pp ma-
 iorē nobilitatē status illius. & q; in illo nulla erit p-
 nitas ad peccā. & q; peccū suū fuit toti^o humane na-
 ture corruptiū. Ad 3^m ar^m ad ptem scōdam dō q̄
 pcedit de casu a statu pnie cū aggratide pp pceden-
 tia peccā q̄ fuerāt dimissa. Ad 4^m cū dī q̄ magis in-
 grat^o est peccās illū q̄ plus ei dimiserat. rē. dico
 q̄ nō o; hē vey q̄ plus datum est de bono ei cui
 min^o dimissum est. s; innocēti hōi eglēm charitatē
 cū penitēte plus boni datū est q̄ penitēti. q; a dō ac-
 cepit p̄nuitatē bonitatis. s; q̄ penitēs habuit in
 terruptā. Un p illā parabolā q̄ voluit dñs declarā
 Magdalenā plus diligē. nō intendebat eā pparare
 ad scipam. vel aliā eglīs bonitatis semp̄nitate sine
 interruptide. sed ad aliā penitēte cui nō erat facta
 ita pfecta remissio.

Articulus secundus.

Consequenter q̄rif de 2°. p̄nci-
 pali. & circa b q̄

ratur. 5. 1° vtz pnia extio: sit sacz.
 2° vtz remissio peccōz sit res huius sa-
 cri. 3° vtz sit vnū sacm. 4° vtrū sit
 ab institutōe. 5° q̄n fuit institutū.

Primo oñdo q̄ extio: pnia nō sit
 sacm. q; oē sacz eū

gelicum efficit illud q̄ figurat. s; extio: i
 pnia nō efficit extio: sed poti^o iterio: extio: est
 cā. cū g pnia sit euāgelicū sacm sepi^o pcedit rem q̄
 ecduerfo. s; iterio: pnia sepi^o pcedit extio: q̄ ecō
 uerfo. g pnia extio: nō ē sacm iterio:is. hec duo ar^o
 sac magi in lra. Itē lldug. p. li. d sacra. pte. 9. c. 2.
 Sacm ē mālē clemētū ex scificatiōe p̄nens ali-
 quā inuisibile grām. s; pnia extio: nō ē mālē clem.
 neq; aliqd scificatū. q; scific^o est p vbu vt supius hī-
 tum est. g nō ē sacm. Cōtrariū tenet magi in lra.

Itē sic se h; bap^o flumis ad bapm flamis. sic pnia
 extio: ad iterio:ē. s; bap^o flumis sacm est bap flā-
 mis. g pnia extio: sacm ē iterio:is. Rūdeo q̄ pe-
 nitētia extio: sacm est iterio:is. & iterio:es ē hu-
 ius sacri. extio: n. pnia sig^m est iterio:is. & aliq^o mō
 cā in q̄tū act^o penitētis extio:es pniām infio:ē exci-
 rāt. q̄ si iformis est & nō sit obitaculū ex pte peniten-
 tis p sacerdotis mīsterialē absolūtōe a deo effec-
 tiue formaf. pnia aut iterio: intelligi d; eē res huius
 sacri puti pposito p̄nngit pnie extio: nō fm q̄ ab-
 solute est trī act^o v̄tutis. Ad 3^m in opp^m dō q̄ fm
 mag^m in lra maior: est itelligēda d sacris illis q̄ an. l.
 euāgelicā nō fuerūt. sacm aut pnie fuit an. p̄dōt
 tū ali^o dici q̄ pnia extio: aliquo mō est cā iterio:is si
 cur in q̄ōne oñsum est. Quis ēt aliquo mō sit ab ea
 cāra q̄tū ad illud q̄ est ex pte penitētis. q̄ q̄n mā
 le est i extio: pnia respectu absolūtōis sacerdotis.

Ad 2^m dō q̄ sic diē magi in lra nō est icōueniens q̄
 in sacro pnie res sepi^o pccdat sacm q̄ ecduerfo. q; in
 alijs sacris sepe ptingit q̄ res pcedit sacm. Vel
 pōt dici q̄ pnia iterio: q̄tū ad illud augmētū v̄l fir-
 mitatē que recipit p extio:ē p̄ōne & hūiliatiōe;

& q̄tū ad ei^o formam quā aliqñ recipit p sacerdotis
 absolūtōe rōne quoz p̄prie dī res hui^o sacri poste-
 rior: est q̄ sacm. Ad 3^m dō q̄ ibi lldug^o vocat mā-
 le clemētū q̄cēq; sensibile sig^m. & sic extio: p̄fessio
 penitētis & humiliatio p̄t dici mālē clemētū.
 & pōt dici scificari q̄tū ad vsum p sacerdotis ab-
 solūtōem.

Secundo queritur vtz imissio
 peccōz sit res

hui^o sacri. Et v̄l q̄ nō. sacz est signū sue rei
 sed p̄ō extio: & satisfactio nō est signū remissio:is
 peccā. imo magis est signū extio:is ei^o. cū p̄fessō dicat
 se talia fecisse. g remissio peccā nō est res hui^o sacri.

Itē res sacra segrur sacm vt effect^o cām. s; remis-
 sio peccā pcedit extio:ē pniām. iustis. n. v̄l extio:
 ra pnia extio: in peccō mortali. g remissio ei^o nō ē res
 pnie extio:is. Cōtra curatio morbi est res illi^o sa-
 cri q̄ ad eā significādā & efficiēdā ordinat. sed pnia
 extio: ordinat ad significādā & efficiēdā actualis
 peccā remissio. g illa remissio ē res sacri pnie. Ad
 deo sic recitat magi in lra. in b sacro est aliqd q̄ ē sa-
 crū trī. s. extio: pnia. aliqd q̄ est res & sacm. s. pe-
 nitētia iterio: q̄ est res pnie extio:is. & sacm remis-
 sio:is actualis peccōz. q; vt est p̄nuita pnie extio: i
 re vel in pposito illā remissio:ē aliquo mō signifi-
 cat & dispositiue efficit. Quis p̄nuita extio: in pposito
 trī p̄dictā remissio:ē nō significet nisi ipemet pe-
 nitēti. nisi p aliq̄ signa alijs appareat talē pniām ef-
 se in ipō. Et ēt ibi aliud q̄ ē res & nō sacm. s. pec-
 catoz actualiū remissio. & q̄ sit res vtriusq; pnie p; q;
 q; ad illā significādū. & aliquo mō efficiēdū vtraq;
 pnia ordinat. Un vt sui cā; semp̄ p̄supponit pniāz
 extio:ē p̄nuitā extio: i re vel in pposito explicite
 vel implicite. Ad 3^m in opp^m dō q̄ p̄fessio extio:
 o: cū humilitate facta & ad q̄rendum medicinaz p̄
 peccā ordinata. Quis significet i penitēte peccā fuis-
 se. significat tū ea i ipō desinet esse. De absolūtōe
 aut planū ē quomō exp̄sse significat peccōz remissio-
 nem. Ad 2^m dō q̄ d lege coi remissio peccōz actua-
 liū semp̄ p̄supponit extio:ē pniām in re vel in p-
 pposito. explicite v̄l implicite. & q̄ p extio:ē pniāz
 vt realiter bitam q̄q; causas actualis peccā remis-
 sio p; p b q̄ super^o dcm est q̄ iterio: pnia in formis
 si nō sit obitaculū ex pte penitentis p pniāz extio:
 rem realiter bitam formaf.

Tertio querit vtrum pnia sit vnū
 sacm. Et v̄l q̄ non.

q; vbi sunt dueres. & duo signa nō est vnū
 sacm. q; vnitas sacri nō pōt esse nisi vel ex parte
 signi. vel ex parte rei. sed in b sacro sunt plura signa
 s. penitētis p̄fessio & satisfactio. & sacerdotis absolu-
 tio. ibi ēt sunt due res. s. pnia extio: & peccōz actu-
 aliū remissio. g pnia nō est vnū sacm. Item ex eis
 q̄ non sunt simul. nō p̄stituit aliqd vnū. s; ptes pnie
 nō sunt simul. g ex illis non p̄stituit aliqd vnū.

Cōtra si pnia nō esset vnū sacm. sed plura. tunc
 plura essent sacra q̄. 7. Rūdeo q̄ pnia est vnū sa-
 crū. sed nō d; dici q̄ sit aliqd vnū vnitate indiuisi-
 bilitatis nec p̄nuitatis. neq; essentiali. sed vnitate
 integrata ex plurib^o relatis ad aliquid vnū signi-
 ficandū. & aliquo mō efficiēdū q̄ est remissio ac-
 tualis peccōz. Ad 3^m in opp^m dō q̄ illa plura signa
 p̄currūt ad integritatē vnus sacri. pnia ēt iterio: &
 extio: sunt vnū sacm remissio:is actualis peccōz

atorum sicut refert magister in littera. nec obstat unitati facti quod sunt ibi due res. quoniam est una alteri factus. quod per quod character baptismalis est res absolutio exterioris et factum originale peccati. et tamen baptismus est unum factum. Sicut corpus christi vix est res sub specie panis vere preterita. et per eam significata. et est factum corporis mystici. et tamen factum eucharisticum est unum factum. Sed tamen cum dicitur quod ex eis quod non sunt nisi non constituit aliquid unum. tamen dico quod vix est in permanentibus. et loquendo de unitate trinitatis vel essentialem in successibus. tamen loquendo de unitate integrata ex pluribus rebus ad unum significandum et efficiendum non est vix. Sacramentum autem proprie constituit in quodam succedente et est unum unitate predicta.

Quarto queritur unum pnia sit ab institutione. Et videtur quod non. quod quod est a natura non est ab institutione. nisi dicatur esse ab institutione nature. sed factum proprie est a natura. nature. non dicitur peccator debere penitere de suis peccatis. quod non est ab institutione. Item facta que sunt ab institutione non fuerunt in lege nature. sed sic dicit magister in littera huiusmodi. c. vlti. Sacramentum proprie fuit ante tempus gratie et a principio generis humani. quod non est ab institutione. Contra Augustinus primo libro de sacramento. p. 9. c. 2. ponit in diffinitioe facti quod est ex institutione significans. sed quibus pars diffinitiois dicitur de quolibet intento sub diffinitio. quod de quolibet facto vere dicitur quod est ex institutione significans. Rursum quod pnia dupliciter potest accipi. scilicet per virtute vel actu virtutis. vel per factum. primo pnia est de lege nature. nature. n. iudicium rationis dicitur peccator debere penitere de suis peccatis. et tamen pnia huiusmodi tuari. et sic non est ex institutione. 2o modo non est de lege nature. sed ab institutione divina. declaratum est. n. super dicitur. 17. q. 2. ar. 2. quod posteri peccata sacerdoti non est de in re nature. et ex parte. quod neque peritio vel iacta cum propositio sic ostendi est de lege nature. Ad ar. ad preteritum modo dicitur quod peccat de pnia in statu est vel vel actus virtutis tamen. Ar. ad partem aliam peccat de pnia in quantum est factum.

Quinto queritur unum factum im mediate a christo fuerit institutum. et quoniam. Rursum quod immediate fuit a christo institutum. ante. n. passione instituit. factum quod tamen ad interioris peritioe penitentie et operis satisfacionem. cum dicit. Non veni vocare iustos. sed peccatores ad peniam. Luc. 5. et per alia verba quod ad peniam invitabat matrem cum dicit. Nisi peniam habueritis desimul pibitis. Luc. 13. personam autem implicite ex eum dicit leproso mundato. Glade ostende te sacerdoti b. v. scriptum est. Matthe. 9. absolutione autem in ministerio cum Lazaro resuscitato dicit. Solvite eum. Jo. 11. sed ex parte preteritum absoluedi non dedit usque post resurrectionem. cum dicit eis. v. h. Jo. 10. Accipite spiritum sanctum. quorum remiseritis peccata remittuntur eis et quorum retinueritis retenta sunt. preteritum autem iurisdictionis super totam ecclesiam promissit se daturus Petro cum dicit ei. v. h. Matthe. 16. Tibi dabo claves regni celorum. et quodcumque ligaveris. tamen non tunc dedit. Unde de ecclesia tractat. di. 11. in nouo testamento exponendum est de promissione super glo. ibidem. nec tamen tunc non promissit se daturus preteritum iurisdictionis. sed et preteritum absoluedi et ligandi in foro proprie. quoniam post resurrectionem cum alijs discipulis accepit. sed preteritum iurisdictionis super totam ecclesiam sibi soli fuit data per se et successoribus eius. cum ipse post suam resurrectionem dicit ei. d. h. Matthe. 16. d. h. Considerandum. et c.

Fidelior. et est de elec. Significasti.

Circa istam Peccata originalia. non significat huiusmodi peccatum originale in plurali. quod in eodem huiusmodi sunt plura. sed quod multiplex est in effectu in quantum corrumpit diversas vires anime morum omnium preteritum in via virtutum. i. cito nisi peniteat. quod peccatum quod per peniam non diluit. mor suo potest ad aliud trahit. ita reus et peccator constituitur ut ante fuerat. i. sicut. sed non tamen. vel refert huiusmodi reatu pene damni. non sensus. Quidam dicunt peniam exterioris et interioris esse factum. nec duo facta. sed unum. et isti bene dicunt. est. n. ceteris opinio et vera.

Di. ruij.

Reter premissa. tamen. Super de terminavit magister de baptismus. et de confirmatione. et eucharistia. et peniam. Huiusmodi de terminavit de extrema vinctioe et diuisione l. 2. Huiusmodi de institutione. 2o de iteratione ibi. Querit. p. m. 3. p. de terminavit de eucharistia. 2o de eucharistia institutione ibi. Huiusmodi factum. 3o de institutione ca. ibi. In quo ostendit.

Articulus primus.

Circa hanc di. quod dicitur est principaliter de. 1. p. de ipso factum vinctiois extreme. 2o de eucharistia administratione. Circa querunt. 6. Huiusmodi vix extrema vinctio sit factum. 2o a quod fuit institutum. 3o vix huiusmodi facti sit oleum et olium per episcopum consecratum. 4o vix huiusmodi facti sit aliquid determinata verborum forma. 5. vix effectus huiusmodi facti sit infirmitatis corporalis alleviatio. 6o vix venialium peccatorum remissio.

Primo ostendo quod extrema vinctio non sit factum. quod sic istum in unguentum oleum per episcopum consecratum. sic et cathecumini. sed vinctio cathecuminox non est factum. quod a se nec vinctio infirmo. Item ipsum oleum per episcopum consecratum est factum. quod sic dicit Augustinus. i. li. de sacra. pte. 9. c. 1. Sacramentum est male elementum. sed ipsum oleum non est ipsa vinctio. cum unum sit subiectum. et aliud accidens. quod ipsa vinctio non est factum. Item in vna colloce facti verba non repetuntur. sed in vna colloce extreme vinctiois plures verba repetuntur. scilicet vinctioe curis mebris. quod talis vinctio non est factum. Item factum vna colloce non confert nisi ab vno ministro. sed extrema vinctio confert a pluribus sacerdotibus. Unde dicitur Ia. 5. Inducat presbyteros. quod talis vinctio non est factum. Contra magister dicit in littera huiusmodi. c. i. q. est factum. Item Augustinus. 2. li. de sacra. pte. 15. c. 2. dicit idem. Rursum quod extrema vinctio est factum illud. n. quod est sacre rei signum et causa per se ordinata ad efficiendum rem sacra. non tamen est factum. sed est factus; non ue. l. ut superius bitum est. sed extrema vinctio signum est per se et causa spiritualis vinctiois interioris que est res sacra. quod factus. et idem extrema vinctio factus est noue. l. Aldus in opp. dicit quod non est sicut de vinctioe cathecuminox et infirmo. quod illa non ordinat per se ad remissionem peccatorum. sed per aliud. scilicet per baptismum. hec vero per se ordinat ad interioris vinctioe significandum et causandum eo modo quo facta sunt suorum effectuum causa. Aldus dicit quod ipsum oleum per episcopum consecratum non dicitur factum nisi per dicationem que est per eam. quod est huiusmodi facti

malis ca. sed ipsa unctio p essentiam e sacm. Verbum aut Aug. aut intelligit d quolibz sensibili signo aut fm pdicatione calern. Ad 3^m dō q sicut plres unctioes cōstituit vnā integrā unctioez. ita vba q dicunt in unctioe cuiuslibet mēbz pstituit vnā integrā vboz plationē que est integra sacri forma eo mō quo vba dicunt forma sacramēti. nec repetunt vba penitus eadē. q: in unctioe oculoꝝ dī. qd per oculos. in unctioe aurīū dīcīf. p aures. et sic d aliis. Quis alia vba repetant eadē. Ad 4^m dō q Jaco. ibi posuit plare. p singulari. vn^o. n. pfcit sacramētū q si deficeret. alius deberet supplē nō scilicet iterare.

Secundo querendum est a q^o B sacm fuerit institutū. nisi q: supius dī. 2°. in illa. q. vtrū ola sacra no. l. fuerit instituta a deo immediate sufficienti p: qd dō ad hāc qōnem. Et iō de ei^o solutioe hic supse deo.

Tertio qritur vtrū mā huīus sacri sit oleū de oliuis per epm psecratū. Et v^o q nō. B sacm est necessitatis. dī. n. magi^o hui^o dī. c. 2. q si ex pceptū vl negligētia sacm pemitat pculosum est et dānabile sed sacm necessitatis d: celebrari in mā valde coi^o quapropter baptisim^o celebrari pōt i qly nāli aqua. g cū oleū de oliuis p epm psecratū sit mā nō multū cois. sed spālis nō est hui^o sacri mā. Itē sacerdos simplex pōt scificare mām bap. qd est maius sacm q̄ extrema unctio. g multo forti^o mām extremā unctiois. g nō o: q sit p epm psecrata. Contra magi^o hui^o dī. c. 1. dīc q hec unctio sit oleo p epm psecrato. sed cū dī oleum simplici noie intelligit oleū d oliuis q: anthonomasice dī oleū. vt supius hīcū est. dī. 7. Rūdeo q mā d: correspondere pncipali effectū sacri. effect^o aut pncipalis hui^o sacri est. pccōn venialīū curatio immediate itroducēs. nisi sit aliō qd obliet ad supeminētē sanitatē vite eterne. ad cuius igressum sufficit pscia pura. et q: oleū multū valet ad curatiōē plage. vt innuif. Isa. p^o vbi dī. Plaga timēo. q: nō est circūligata. nec curata me dicamine. nec fora oleo. et maxime oleum de oliuis in quo pfecti^o inueniunt. pprietates olei q̄ in alio oleo. iō mā huīus sacri est oleum d oliuis. et q: balsamū respicit bonā famā. iō nō ē mixtum cū balsamo ad significādū q ad igrediēdum sanitatē vite eterne sufficeret sine fama puritas pscie. et nitō: q p oleum designat. et de sacra unctioe. c. 1. Oleū. n. lucet in aq. et ad significādum illi^o sanitatis supeminētiam d: esse psecratū p sacerdotē supeminētis dignitatis. i. p epm. Ad p^o in opp^o dō q B sacm. si est necētis absolute sic baptisim^o quis mortal^o peccaret q ipm ex pceptū pmitteret. cōtemnere. n. quodcūqz sacm ecclie pccū ē mortale. Ad 2° dō q nō est sile. q: xps q est marim^o in dignitate tactu mūdissime carnis sue qn a Jo. baptizatus fuit vium regnātūā pmlit aqz intelligēdo b. vt supius expositum est in tractatu de baptisimo. et iō non indiget p epm scificari. Et pterea sacz baptisim^o ē sacz necessitatis absolute. nō sic aut B sacm.

Quarto queritur vtrum huīus sacri sit aliqua determinata vboꝝ forma. Et v^o q non. q: nulla inuenit eius forma determinata ab institutore. Item determinata forma vboꝝ sacri est eadem

apud oēs. sed forma vboꝝ huīus sacri non est eadē apud omnes. qdam. n. ecclie vtunt forma indicatina. qdam forma deprecatiua. g illius sacri non ē determinata forma vboꝝ. Cōtra. Romana ecclia vtit in B sacro determinata vboꝝ forma. que ē hec. Per istam scām unctioē et suā piissimā misericordiam pcar tibi dñs qd occuloꝝ vitio deligisti. sed cū iniungunt aures dicif. vitio aurīū. cū nares dicif. vitio nariū. qū os dicif. vitio lingue vl oris. qū manus dicif. vitio tact^o. qū pedes dicif. vitio incessus. qū lumbi dī. vitio laboꝝ seu carnis vitio. et d: fieri qly inunctio cū signo crucis. Rūdeo q ex determinata mā. et determinata forma sit determinatum cōpositū. alr nō. Cum g hoc sacm sit determinatum ab alijs sacris et distinctū. o: q bēat determinatā mām et determinatā formā. et accipie do formā fm q p quandā similitudinē pncipalioꝝ pō inter integrale forma dicif totū integralis fm quā similitudinē vba sunt forme in sacris. Quod aut pprie forma sit ibi videri pōt p illud qd supius dictum est dī. 5. in illa qōne vtrum ordinatio ad scificādum sit forma bap. et est cōueniētiō: forma deprecatiua q̄ indicatiua. qd innuit beatus Ja. i cano. sua c. 5. dicēs. Infirmal qz ex vobis iducat pbyteros ecclie. et orient sup eū vngentes eū oleo in noie dñi. Ad p^o in opp^o dō q si non sit scripta forma determinata ex pte tū posuit eam beatus Jaco. iplicite i vbis pdcis quā beatus Petrus explicite credif romane ecclie tradidisse. sicut et plura alia que explicite in scriptura sacra scripta nō sunt. Ad 2° dō q si sint aliqz ecclie vites forma indicatiua pie credendum est q modus expmēdi p modū impatiūm determinate vel indicatiū nō sit de necite sacri sicut supius dēū fuit d modo expmēdi actum baptizā di que greci expmūt hoc vbo. Baptizet. et Romana ecclia hoc vbo. Baptizo.

Quinto querit vtrum effectus huīus sacri sit venialium pccōꝝ remissio. Et videt q nō. q: vbi sufficit vnū remediū nō debent poni plura. s: ad remissioē venialium sufficit sola pnia interior: quā facilius possunt habere infirmi q̄ sani. infirmī tas. n. iclinat ad detestādum vanitatē mūdi. g aliō remediū non est necērium infirmis ad venialium remissionem. Item sacm ad illud finalit ordinat p pter quod pncipalr administrat. sed nō administrat pncipalr ppter venialium remissionem. sed ppter corpis sanationē. q: sani magis implican^o venialibus q̄ infirmis. et tū nō administrat sanis. sed infirmis g venialium remissio nō est hui^o sacri effectus saltē pncipalis. Cōtra Jaco. 5. postq̄ dēū est vngentes eū oleo. sc. paucis iteꝝpositis sequif. Et si i peccatis sit dimittent ei. Ad istam qōnem dixerunt quidā q hoc sacm nō pferit pccā venialia. sed p sequelas relictas tam ex originali q̄ ex actualibus pccis. Sed p hanc opinionē est auctoritas beati Jacobi p allegata. Dicēdū ergo ad qōnem q in B sacro tria sunt. s. vnum qd est sacm tū. qd est vnctio exterior. aliud quod ē res et sacm. s. spūalis alacritas mētis. que est res signata et cāta p exteriores unctioem. de qua alacritate vt babel est de sac. unctioe. c. 1. intelligit illud qd dicit Joan. apłus. Unctio quā accepistis maneat in vobis. et est sacz pncipalr remissionis venialium pccōꝝ. q: si dī-

gne sumat p eam remissio venialium nō trī signi-
ficatur. sed etiam causat. Unde in decretali p̄dicata
dicitur. vncio iuisibilis iterio: nō solum est signū
sed etiam facim. q: si digne sumat vel agit vel au-
get absq: dubio qd̄ designat. s: sic p: q: remissio ve-
nialium est in b̄ sacro p̄ncipal̄ res t nō ē facr̄. Ad
p̄m in opp̄m dicit aliq: q: quis p̄nia iterio: ad r̄mis-
sionē venialiū sufficiat. t̄i pp̄ statū infirmi q nō p̄t
tra p̄fecte illo remedio vti sic san̄ regit̄ aliud. S: 3
B est q: frequēter inōgunt infirmi in tali statu q
facilius possunt iterius penitere q̄ sani. Jō vide-
tur dō q: sic p̄ facim p̄nie ex vi sacri format attritio
p̄us informis. sic ex vi bui⁹ sacri p̄fortat mens ad
habēdū sufficientiā p̄nie venialia delētis. que q̄-
q: an̄ sacri susceptionē tam debilis est vt nō suffici-
at ad plenā venialiū remissionē. p̄ huius ē sacri su-
sceptionē ps̄ p̄nie p̄uenialib⁹ debite remittit si di-
gne suscipiat. Ad: m̄ dō q: nō datur infirmis t̄ri. q:
nt p̄ncipal̄ ordinatū ad corporalis infirmitatis al-
lenationē. sed pp̄ b̄ q: appropinquat egressui i quo
venialia p̄fecte possunt curari absq: b̄ q: eis dō ite-
rum implicetur.

¶ Exro q̄ritur vtrum effectus hui⁹ sa-
c̄ri sit infirmitatis cor-
p̄alis alleniatō. Et videt q: nō. q: sacra no.
L. efficiūt qd̄ figurat si suscipiant digne. sed huius sa-
c̄ri susceptio quantūcūq: suscipiat digne nō liberat
colter ab infirmitate leuabili p̄ nām. q̄ effectus ei⁹
nō est allenatio corporalis infirmitatis. Itē viri quā-
to sunt p̄fectiores tāto magis desiderāt dissolui. t cf
se cū xp̄o. sic p: p̄ Dau. ad p̄hytip. p̄. Sed huius
sacri effectus nō est h̄ desideriu p̄fectoy. q̄ effectus
ei⁹ non est infirmitatis corporalis allenatio. Itē me-
dicine sp̄ualis nō est effect⁹ corporalis. sed b̄ facim si-
cut t̄ alia est medicina sp̄ualis. q̄ effectus eius nō est
allenatio infirmitatis corporalis. Cōtra Mar. 6.
df. de discipulis xpi q: vngēbāt oleo multos egros
t sanabant. sed b̄ intelligit̄ de vncione que est sa-
c̄m. Uñ glo. ibidē. p: ab aplis hunc morē traditū
esse vt energumī t̄ alij egroti vngātur oleo a p̄tifi-
ce p̄secrato. q̄ effectus hui⁹ sacri est allenatio infir-
mitatis corporalis. Item Jaco. 5. Postq̄ dictū est
vngentes cū oleo in nomine dñi immediate subiūgit. t
oīo fidei saluabit infirmū t alleniatib⁹ euz dñs. Rñ
deo q: allenatio corporalis infirmitatis ē huius sacri
effectus nō p̄ncipalis. quapp̄ neq: ex̄m̄ i forma
sacri s: secundari⁹. t̄ ideo nūq: catur p̄ b̄ facim nisi s: q:
expedit p̄ncipali effectui. q̄ est remissio venialiū
p̄ccoy. sed si digne suscipiat semp̄ causat istū secun-
dariū effectū. q̄ expedit effectui p̄ncipali. Ad p̄m
in opp̄m dō q: secundari⁹ effect⁹ huius sacri non est
cuiuslibet infirmitati totali amotio. ēt si hoc expedit
effectui p̄ncipali. sed allenatio quā dupl̄r cāt. Uno
modo mediāte ope nature in q̄trū mentis alacritas
iterio: naturaliter p̄ quādam redūdāriam opatur
ad corpis meliorē dispositionē vel male dispōnis
eius mitigationē. alio mō pure sup̄naturalis. t̄ hūc
effectū semp̄ p̄sequitur respectu cuiuscūq: infirmita-
tis. q̄ expedit effectui p̄ncipali t̄ digne suscipitur.
Ad: m̄ dō q: euadere ab infirmitate nō est h̄ deside-
riū viroy p̄fectoy q̄ credūt hoc expedit ad salu-
tem aīay suay. Uñ dicit beatus Marti. Dñe si ad
huc populo tuo sum necessarius nō recuso laborez.
s̄at volūtas tua. Ad: m̄ dō q: si medicina sp̄ua-

lis nō sit totalis effectus p̄ncipalis. p̄t t̄i eius esse
effectus secundari⁹. t̄ magis q̄ medicine corporalis
sp̄ualis effectus. q: plus p̄t aīa sup̄ corpus. q̄ cor-
pus sup̄ animā. t̄ quis assignare vni sacro duos p̄n-
cipales effectus. Unū p̄ncipalem sp̄ualē. t̄ alium
corporalē esse in cōueniēs. t̄i b̄ facim q̄uis sit vñ
h̄re duos effect⁹. vñ sp̄ualē. t̄ aliū corporalē ita
q: sp̄ualē p̄io t̄ p̄ncipalē. t̄ corporalē secundari⁹ cō-
ueniēs est. vt p: ex sup̄io:ibus dictis.

Articulus secundus.

¶ Consequenter q̄rit de: p̄nci-
pali. Et circa b̄
q̄rit. 6. p̄ vtz hoc facim possit cō-
ferri a nō ep̄o. 2° vtz a non p̄bytero.
3° vtz debeat conferri aliquibus sanis.
4° vtrū oibus infirmis. 5° vtrū sola infra sen-
sum debeant inungi. 6° vtrum hoc facim itera-
bile sit.

¶ Primo oñdo q: b̄ facim nō possit p̄-
ferri a nō ep̄o. p̄b: 2.
p̄bit. In his q̄ sm̄ artē mān̄ facim⁹ p̄pter
op̄. nobilit̄ q̄ est vti mā disposita q̄ ip̄az disponet.
cū q̄ p̄secratio olei sit māe bui⁹ sacri dispositio. t̄ vñ
ctio infirmoy sit ei⁹ vsus nobilit̄ est infirmos vngere
oleo p̄secrato q̄ ip̄m p̄secrare. s: oleū nō p̄t p̄se-
cra-
ri a nō ep̄o. t̄ nec aliq: illo oleo vngi a nō ep̄o. Itē
sic nō ep̄s nō p̄t p̄secra-
re sacri p̄firmationis māz. ita
nec p̄firmat. q̄ a nō ep̄o nō p̄t māz bui⁹ sacri p̄secra-
re ita nec ca infirmos vngere. Cōtra Ia. 5. Infirma-
qs i nobis iducar p̄sb̄os ecclie. t̄ oīet sup̄ eā vngē-
gētes cū oleo i noīe dñi. Itē decre. di. 65. p̄sb̄os.
s: 3. istud d̄ q: oleo sc̄ficato p̄mittit p̄sb̄yteris vn-
gere infirmos. Rñdeo q: b̄ facim a nō ep̄o p̄t p̄fer-
ri. t̄ b̄ pp̄ statū infirmoy q nō p̄t ep̄os adire. Uñ di.
p̄cā. Illud d̄ q: id circo p̄sb̄yteris p̄ccus est vngere
infirmos sc̄ficato oleo. q: ep̄i occupatōib⁹ alijs i-
pediti ad oēs l̄iquidos ire nō p̄t. Ad p̄m i opp̄m
dō q: si vnger infirmos sit simpl̄ nobilit̄ q̄ olei sc̄fi-
cario. cū et sc̄ficatio sit pp̄ vsū. t̄i pp̄ necitez ma-
gis p̄ccus est p̄sb̄yteris nō ep̄is oleo sc̄ficato vngē-
re oleū sc̄ficare. facit. n. p̄t oleū sc̄ficatū ab ep̄o p̄
oēs p̄obias ep̄at⁹ h̄ri. nō sic aut̄ ep̄s p̄t p̄ns cē cū
libet infirmo. Ad: m̄ dō q: nō ē s̄le. q: i p̄firmatione
sp̄s. s. datur ad robur t̄ plenitudinē gr̄e. t̄ id merito
ei⁹ administratio referuat ep̄is. in qbus est p̄tās
plenio: q̄ in sacerdotib⁹ inferiorib⁹.

¶ Secundo querit vtrū possit p̄fer-
ri a nō p̄sb̄ytere.
ro. Et vī q: sic. q: melior est oīo boni laici
q̄ mali sacerdotis. sed b̄ facim efficacīā h̄z ex oīo-
ne. Uñ forma ei⁹ est deprecatoria. q̄ magis p̄t p̄fer-
ri a bono laico q̄ a sacerdote min⁹ bono. Itē ma-
ius est baptizare q̄ b̄ facim p̄ferre. s: nō p̄sb̄yteri
p̄t baptizare. q̄ t̄ b̄ facim p̄ferre. Cōtra vt sup̄ius
visum est effect⁹ huius sacri est venialium p̄ccoy
remissio. sed nō p̄sb̄yteri nō p̄t ministerial̄r pec-
cata remittere. q̄uis sci hoies orādo p̄t adiunare
p̄ccoy ad ip̄erationē misericordie. q̄ nō p̄sb̄yteri
non p̄t b̄ facim p̄ferre. Rñdeo q: hoc facim con-
ferri nō p̄t a nō p̄sb̄yteris. Soli. n. p̄sb̄yteri pp̄ sa-
croz eccliaicoy dignitatez p̄stituti sunt administra-
tores eoz. Unde illd̄ qd̄ legis de sancta Genouefa

q oleo ungebatur infirmos. et sanabantur miraculo-
sum fuit non sacrale. Ad p^m in opp^m d^o q^o quis p^o
nata oleo sacerdotis minus boni non sit ita efficac sic
oleo laici melioris. tñ oleo eius in d^o eius p^ona est
publica est efficacior. q^o efficaciam h^o ex vi meriti to-
tius ecclie. oleo aut in d^o est forma hui^o sacri cōue-
nit presbytero in d^o p^ona publica est. Ad 2^m d^o
q^o quis bap^o sit nobilior sacri q^o extrema unctio
tñ q^o est sacri simplr necium. id quibet homo ip^o ad
ministrare pot^o quis a solis sacerdotib^o administra-
ri debeat casu necessitatis excepto. B aut sacri non
sic necium est. Et p^oterea ad sacri bap^o non est necia-
mā p^o eōm p^osecrata. sic ad B sacri quā tractare non
debet non sacerdotē. sic debet sacerdotē.

tertio queritur vtrum p^oferri debeat
aliquibus sanis. Et
v^o q^o sic. hoc sacri p^oferri d^o p^ostitutis i pic-
ulo mortis. sed multi sani frequēter sunt in piculo
mortis. s. in bello. et in mari. et qdā sub certitudine
mortē expectātes. vt ad mortē dānati. q^o talib^o sa-
nis d^o B sacri p^oferri. Cōtra Beatus Jaco. in ca-
no. sua. c. 5. nō fecit mētionē de p^oferendo B sacri nisi
si infirmis. Rūdeo q^o cū effect^o p^oncipalis huius sa-
cra sit venialiū remissio nō quecūq^o. sed plena et p^ose-
cra de primo introducēs ad incorruptibilem sanitatē vi-
te eterne. q^o remissio de lege cōi sanis p^ouenire non
pōt. id nulli sano d^o B sacri p^oferri. nec infirmo nisi
sic aggrauato q^o pbabile sit ip^o esse in piculo mor-
tis de primo imminētis. q^o tñ defect^o nature et senio
quasi qdā infirmitas est. id ēt senibus ex defectu
nature solo p^ostitutis in piculo mortis de primo im-
minētis B sacri p^oferri d^o. Ad p^m in opp^m d^o q^o
B sacri p^oferri nō d^o nisi p^ostitutis in mortis piculo
p^ouenire et recessu a debita p^oportione humorū qui ē
infirmitas. vel infirmitatis prima cā vel ex p^osum-
ptōe radialis hūidi et caloris nālis defectu q^o
piculū sanis hoib^o nō iminet.

quarto queritur vtrum debeat cō-
ferri oibus infir-
mis. Et v^o q^o sic. s. m. p^obi. et topicor. Ad nul-
lo addito dicit. simplr dicit. Sed Beatus Jaco. ca-
no. sua. c. 5. dicit B sacri debere p^oferri infirmis nullā
restrictionē apponēdo. q^o v^o fuisse intētio sua q^o da-
ri oibus infirmis ex infirmitate sua in mortis piculo p^o-
stitutis et infirmis de q^o non desperat. q^o medicina
corpalis magis dāda est infirmis de q^o nō despat
q^o illis de q^o desperat. q^o B sacri dāda est hoibus
infirmis. Cōtra dec. 95. di. Illud d^o q^o hec unctō
nō penitētib^o fundi nō pōt. sed nō penitētiū qdā
sunt infirmi. q^o hoc sacri nō oib^o infirmis p^oferri debz.

Rūdeo q^o B sacri p^oferri nō d^o nisi non hūit^o ob-
staculū impediēs sacri effectū. et hūit^o deuotionē
et reuerētiā ad sacri. et hūit^o vel hūit^o potētib^o de
cōi lege veniale peccū. et q^o in nō penitētib^o est ob-
staculū p^o effectū sacri. et in p^osecrātē furiosis nō est
denotio. nec reuerētia ad sacri. et in p^ouulis non est
veniale peccū. id B sacri p^oferri nō d^o impenitēti-
bus. nec p^osecrātē furiosis. nec p^ouulis. Ad p^m in
opp^m d^o q^o quis determinatio verbi Jaco. nō sit scri-
pta. tñ ex vsu ecclie quē beat^o Petrus introduxit est
sufficiēter dita. Ad 2^m d^o q^o sic nō cēt dāda medi-
cina corpalis infirmo de cui^o infirmitatis corpalis
sanatione et alleviatiōe desperat. sic nō effect dāduz

hoc sacri alicui si d^o sue infirmitatis spūalis sanatio
ne desperaret. Rō aut q^o nō d^o dari lenē infirmi-
tatē corporealem habentibus patet ex dictis in co-
pore quēstiois.

quinto queritur vtrum sola istra se-
suū debeat inūgi
Et v^o q^o nō. q^o vt supius hituz est li^o p^o. Alia
ē in quibet pte corpis tota. s. nullū peccū est in corpe
nisi p^o alam. q^o cū hec unctio fiat ad remissionē peccō-
rū venialiū fieri d^o in quibz pte corpis. Itē vt h^o.
Math. 15. De corde quor exēit cogitatiōes ma-
le. sed sedes cordis est in pectore. q^o d^o fieri in unctō
in pectore. Itē ceci nati nunq^o peccauerūt p^o visuz
q^o in eis oculi nō debēt inūgi. Cōtra vsus ecclie h^o
q^o oia organa deseriētia sensitīue gnātiue et p^ogres-
siue inūgātur et nulla alia. Rūdeo q^o sola istra de-
seriētia sensitīue gnātiue et p^ogressiue et nō alie cor-
pis partes debēt inūgi. et qm sunt quoz istra deser-
uiētia sensibus p^ocularib^o. s. oculi. aures nares.
os. manus. et lābi. gnātiue deseruiāt. et pedes p^ogres-
siue. id s. m. morē romane ecclie. iste. 7. pres corpo-
ris. et nō alie inūgunt. Ad p^m in opp^m d^o q^o quis
aia s. m. essentiam sit in quibet pte corpis tota. nō tñ
s. m. cuiuslibet potētie sue vsam. et id nō debēt inūgi
oēs pres corpis. sed ille d^oterminatē q^o dicit ff. Ad
2^m d^o q^o a corde dicūtur exire cogitatiōes male p^o
h^o q^o influētia aie deriuatur ad alia mēbra mediāte
corde. quis. n. sit in quibet pte corpis tota p^o essētiā
tñ cor recipit immediate et influētiā q^o p^opter mot^o
Anic. ad d^o li^o 3. d. aialib^o q^o aia occultat in corde.
et q^o peccā venialia. vt frequētius hūit^o ex occasio-
nib^o acceptis p^o pres illas d^oterminatas q^o sup^odicte st.
id magis iungitur q^o pecc^o. Ad 3^m d^o q^o si ceci na-
ti nunq^o peccauerūt p^o actū vidēdi. tñ peccare potue-
rūt per vidēdi p^ocupiscētiā. et mutilati p^ocupiscētiā
operādi per illa mēbra quibus dum erant puuli fue-
rant mutilati. et ideo loca p^odictorum mēbrorum b-
bent iungi.

exto queritur vtrum B sacri ite-
rabile sit. Et v^o q^o
nō. Dignior est unctio hois q^o altaris. sed
unctio altaris iterari nō d^o. et de p^osecra. ecclie. vt
altaris. c. 1. q^o nec unctio hois. Itē alia sacra q^o p^o-
stuit in unctiōe nō iterantur. vt p^ofirmatio et ordo. q^o
a illi nec istud. Cōtra h^o d^o. 2. li. de sacra. parte. 15
c. 3. Si unctio iterari nō pōt nec oleo iterari pōt. s.
oleo iterari pōt. q^o unctio. Itē mag^o hui^o di. c. vlt.
p^osentit q^o B sacri iterabile ē. Rūdeo q^o B sacri
aliquo mō iterabile est. aliquo mō nō. circa. n. eūde
infirmū eadē infirmitate i numero respectu eiusdem i-
firmitatis status iterari nō d^o. q^o quodl^o sacri cir-
ca mām p^ouā vna vice foritur totū suū effectū. si
nō sit idispositio i suscipiēte. et id eadē hostia bis nō
p^osecratur. q^o i p^oma p^osecratiōe efficitur corp^o xpi ve-
rū sub vna sp^o. nec idē p^ouges bis desposant d^o bap-
tismo. p^ofirmatiōe ordie clax. est i solo sacro p^onie du-
biū est. q^o q^o d^o dicūt respectu eorūde peccōū i nume-
ro iteratū quibet vice hūit^o aliq^o effectū. q^o tñ idēz
hō in numero pōt plures ista mār. et i eadē infirmita-
te in numero pōt esse status diuersi in quoz quozl^o i-
firmus est innotabili. et pbabili piculo mortis. ideo
cū infirmo nullū imp^omat ideleuile effectuz pōt et d^o
eidē homini plures p^oferri. vel p^o diuersis infirmita-
tibus. vel p^o eiusdem infirmitatis diuersis statibus

supradictio. nec te moueat. qđ dicitur est. factm eucharistie vna vice circa eadem mām totū suū fortiri effectū. qz ab eodē hoie ē pluries suscipiendū. In eius. n. susceptioe non cōsistit illius facti essentia. s̄ id quous pluries suscipiat s̄ in eodē suscipiēte plures hēat effectū. nī essentia facti circa eadē mām non iterat s̄ iteratū nō hēret effectū. Ad p̄m dō q̄ ratio quā vnctio altaris vel ecclie p̄secratio nō iterat ē qz ipa p̄secratio s̄ vnctio vna vice collate habēt totum suū effectū. q̄ est esse dedicatū ad diuinū cultū s̄ similit̄ rōne ē p̄secratio materie p̄firmatiōis s̄ materie huius facti nō iterat. Eucharistia. n. vna p̄secratio p̄fecte ordinat ad vsū illi facti. s̄r dico de cōsecratione olei respectu vsus huius facti. s̄ qz circa eadē infirmū eadē infirmitate respectu eiusdē infirmitatis status b̄ factm totū suū fortif. effectū. nō sit aliq̄ defect̄ ex p̄re suscipiētis. ideo b̄ modo n̄ iteratur. qz m̄i mor̄ b̄ s̄ quoz est pluries p̄t̄ reuerti. id̄ circa eadē hoīem p̄t̄ pluries iterari. qz sic circa eadē hoīem pluries effectū p̄t̄ h̄re. Ad 2^m dō q̄ nō est s̄c. qz p̄firmatio s̄ ordo ip̄mūt̄ caracterē. qui ē idelebilis effectus. nec mor̄ b̄ s̄ quē p̄ncipalit̄ sunt in eodem hoīe iteratur. hoc aut̄ factm̄ effectū in delebilē in suscipiente non imp̄mit. s̄ id̄ mor̄ b̄ s̄ quē est iteratur.

Circa lram Quo capitaregū s̄ p̄t̄ificē ināgnū. Cōtra eī de sacra vnctōe. c. i. h. Hoc vngūto. p̄d̄cept̄ nō vngit in capite. sed i brachio sine humero. sine armo. i. qbus p̄ncipatus cōgrue designat. Rūdeo v̄bū magistri itelligēdū est d̄ vnctōe Regū in veteri lege. nō in nona. sic. n. d̄ in decretali p̄dicta. p̄ncipis vnctio a capite ad brachiū est translata. Cōpus xpi nō p̄t̄ p̄fici nisi de pane p̄secrato. qđ nō est itelligēdū de p̄secratioe p̄cedēte ip̄am p̄fectionem sed d̄ p̄secratioe q̄ in ip̄a p̄fectioe p̄sistit. q̄ est p̄ bec v̄ba. Hoc. est. n. corpus meū. nisi forte magister cōsecrationē vocet ibi ordinatōem panis de frumēto. ad b̄ vt sit huius facti mā. quā ordinationē xps in s̄tuit suo facto. ad cuiusmōdi similitudinē d̄ aquas p̄secrasse qm̄ fuit baptizatus. eo q̄ illo facto aquam ordinavit ad b̄ vt eēt mā facti baptismi.

Hinc ad p̄siderationē. cē. Sup̄ius determinavit magister de sacro baptismi. cōfirmatiōis eucharistie. p̄nie. s̄ extreme vnctiōis. Hic d̄ terminat d̄ sacro ordinis. s̄ diuidit l. 2. p̄ determinat de ordinū distinctiōe. 2° d̄ collatōne di. sequenti ibi Solet queri. p̄ l. 3. p̄mo d̄ dispositiōe ad ordinem. s̄ de tonsura. 2° de ipsiis ordinibus ibi. Hostiarius. 3° de officiis s̄ dignitatibus que ordines consequuntur ibi. Sunt s̄ alia. Media diuiditur in. 7. p̄mo determinat de hostiariis. 2° de lectorib̄ ibi. Secundus. 3° de exorcistis ibi. Tertius. 4° de acolitis ibi. Quarto loco. 5° d̄ subdiaconis ibi. Quintus. 6° de diaconis ibi. Diaconoz. 7° de p̄byteris ibi. Septim^o. Ha pars que incipit ibi. Sunt s̄ alia diuidit in tres. p̄ determinat d̄ dignitate ep̄ali. 2° d̄ gradibus dignitatis illius ibi. Ordo aut̄. 3° d̄ qbus d̄az

officiis minoribus ibi. Claces s̄ vinctis.

Articulus primus.

Circa hanc di. querēdum est p̄ncipalit̄ de. 5. p̄mo de tonsura. 2° d̄ p̄ditioe ponēdi tonsurā. 3° de ordine. 4° d̄ ordinis effectū. 5° d̄ ep̄atu. Circa p̄m̄ quib̄. 5. p̄ vtrū tonsura sit ad ordinū susceptionē dispositio cōgrua. 2° vtrū sit ordo. 3° vtrū sibi abrenūciatio temporalium sit annexa.

Primo ostendo qz tonsura non sit ad ordinū susceptionem dispositio cōgrua. magis est p̄grua dispositio ad ordinū susceptionē dispositio aīe q̄ cōponit. sed indispositus in aīa sic p̄cedit p̄t̄ suscipere ordines. q̄ in corpe nulla requirit dispositio ad eorum susceptionem. Itē essentialit̄ ordinat̄ ordo p̄ or̄ ad sequētē quā tonsura ad aliq̄ ordinem. s̄ p̄termissio ordinē p̄t̄ suscipi sequēs ordo. eī de clerico p̄ altum p̄mo. c. vnico. ergo tonsura non requirit ad ordinū susceptionē. Itē sicut dicit maḡ huius di. c. 1. Tōsura eccliaſtice vsus a Nazareis exortus v̄. sed vt b̄ numero 7. 6°. Nazareoz radebat totū caput. qz ibi d̄ qz radebat caput eoz nulla restit̄ etide appositā. q̄ tonsura s̄ a eodē modo quo fit i clericis n̄ est dispositio ad susceptionē ordinū. s̄ deberet totū caput eoz radi. Cōtra s̄m̄ maḡm huius di. c. p̄. Or̄s ordiat̄ dicit̄ sunt electi. nō p̄t̄. q̄ aliq̄ eī ordi natus nisi sit cleric^o. cū q̄ nullus sit cleric^o nisi tonsuratus. tōsura est dispositio ad ordinū susceptionem.

Itē p̄suetudo approbata p̄ lege hōda est. sed s̄ ap̄ probatā p̄suetudinē ecclie hoies tōsurant̄ an̄q̄ ordinem. q̄ tōsura dispositio est ad ordinū susceptionem. Rūdeo qz duplex ē dispositio ad aliq̄ suscipiēdū. q̄dam necessitatis. q̄dam p̄gruitatis. p̄m̄ tōsura nō est dispositio ad ordinū susceptionē. qz si nō tōsurat^o ordinaret̄ vere recipet ordinis factm̄. q̄m̄ ipse sciēt̄ sic ordinē recipiēs. s̄ ordinato: talem sciēt̄ ordinat̄ grauit̄ peccaret̄. qz ordiat̄ nō d̄ nisi cleric^o. s̄ sine tōsura cleric^o nō est. ar^m. ad b̄ dec̄. 13. di. p̄ salmilla. 8. Clerici. 2° mō loquēdo di eo qz tōsura scā i summitate capitis ad modū sp̄c̄ cū refectiōe capilloz inferioz ita vt nō possit regeſ aliq̄ organū sensū est dispositio ad ordinū susceptionē. in eis. n. vt dicit maḡ huius di. c. j. d̄ denudari capitis sūmitas vt eoz mens libera ad deū mōstret̄. sūmitas. n. capitis respicit̄ eminentiā mētis. s̄ d̄ndatio capitis mētis reuelationē. clericus. n. se cretoz dei ignarus esse nō d̄. id̄ ē in modū sp̄c̄ d̄ fieri. qz vt dicit maḡ. e. c. p̄ tōsuram significatur esse i parte fortis ministerij dei cui suire regnare ē. ministri. n. ecclie reges esse debēt sic itelligēdo vt se s̄ alios regāt. qđ p̄bat maḡ p̄ illud qđ dicit beatus Petrus in p̄ca. sua. ca. 1°. Vos estis genus electū regale sacerdotiū. debēt̄ ē refecari capilli inferi. ita vt n̄ operiāt aliq̄ organū sensū ad significādū vt v̄tia p̄ organa sensū pululāria p̄cidant. s̄ qz ad audiēdū s̄ itelligēdū v̄bū dei a sup̄fluitate rez tp̄alium impediri nō debēt. qz aut̄ in modū sp̄re radi debeant habent̄ decre. di. 13. p̄robibere. qz aut̄ refecari debeat̄ inferius capilli modo supra dicto habentur eadem di. nō liceat. 2°. s̄ cōgruū est a statu laicorum

ad statū ordinatoꝝ ad mīsteriū dei trāsire volētes recipere dispositiōne p̄dictā qua a statu laicoꝝ sepa-
rent. ⁊ ad diuinā mīsteriū p̄parent. In oī trāsitu ab
vno statu in aliū pueniēsē trāsire p mediā dispōne
qd̄ ē nos docet natura nō trāsmutans materiā ab
vna forma in aliā nisi aliqua mediāte dispositiōne

Ad p^m in opp^m dō q̄ pccō: sciēter recipiēs ordi-
nē gr̄auiter peccat. ⁊ talē sciēnt ordinās. ⁊ nllē p̄cessū
de nō tonsurato. nī sicut si pccō: ordiās ordiatus ē
ita si nō tonsurat^o ordiatur ordiat^o ē. **Ad 2^m** dō q̄
p̄o: ordo ita est dispō ad sequēdē q̄ q̄uis p̄o: nō su-
scepto sequēs possit suscipi. nō tñ sine pccō tā expte
suscipiētis q̄ p̄ferentis nisi forte p pbabiliē ignora-
tiā excuset. sili mō dico de nō tonsurato q̄ ordiatur.

Ad 3^m dō q̄ similitudo tonsure. Nazareoꝝ ⁊ clicoꝝ
attendit q̄tū ad gen^o. nō q̄tū ad rōtionis spēm vl
modū. Tōtio. n. Nazareoꝝ significabat totalē eoꝝ
separatiōne a cōib^o officijs seculi. s; nō eoꝝ electiōne
ad sp̄ale mīsteriū dei. **Ad duo ar^a** ad p̄tē sam dō
q̄ procedāt de dispōne p̄gruitatis.

Secundo querit

o **Et vi q̄ sic** q̄: ē sig^m rei sacre vt visū ē. s; cō sig^m rei sa-
cre est rō sacri. ḡ ē sacm. s; nō aliud q̄ ordo. Itē
absq; sacro ordinis nō p̄stiat q̄ in gradu dignita-
tis ecclie. alice sup alios fideles. s; p tonsurā p̄stiat
tur tonsurat^o in gradu aliquo dignitatis ecclias-
tic sup laicos. ḡ tonsura est ordo. Contra ordo nō
p̄feratur sine celebratiōe misse s̄m p̄suetudinē ecclie
sic Romane. s; tonsura absq; celebratiōe misse ir-
rephēnsibilī p̄fer. ḡ nō ē ordo. **Rn^o** q̄ tonsura p̄o
p̄loquēdo nō est ordo. s; dispō ad ordiis susceptiō-
nē. vt dicitur est. ordo. n. sacm ē vt ostēdit ⁊ tonsura sa-
c̄z n̄ ē nē. n. cathecismus nō ē cā rei sac̄e a sacrandō
dicen nisi mediante bap^o. sic nec tonsura nisi medi-
ate ordiis. **Uñ** si sit qd̄ sac̄ale. nō tñ ē sac̄z. **Ad**
p^m in opo^m dō q̄ tonsura ⁊ si sit signū alicui^o rei sa-
cre. n̄ tñ ē sig^m rei sac̄atis quā efficiat. n. n. cū aliq̄
tōsurat^o ex vi tōsuratiōis facer efficiat. **Uñ** tōsura p̄
p̄loquēdo nō est sac̄m. **Ad 2^m** dō q̄ si extēdatur
nomē dignitatis maior: ē falsa. q̄: sic n̄ tñ dī digni-
tas illa in q̄ p̄fer sp̄ialis p̄as i ordie ad sac̄m eu-
charistic p̄ficiendū ⁊ dispensandū q̄ dignitas ē i sa-
c̄o ordinis. s; dī ē dignitas aliq̄e p̄sequēs ordi-
nē. vt ep̄atus. ⁊ dispō ad ordinē. vt tonsura. ⁊ offi-
ciū ānerū ordini. vt psalmistat^o q̄ ordo nō ē. s; p̄p̄e
loquēdo ē efficiū ānerū ordini lectoris. q̄ lector
legendo instruit intellectu. s; cantādo excitat affe-
ctū. ⁊ quia p̄mō regit distinctā plationē q̄ nō p̄ue-
nit ⁊ mltitudini silloquenti id ordinat hō ad b̄ vt
solus b̄ officiū faciat. excitatio aut affect^o b̄n̄ fit per
m̄ltitudinis cātū ⁊ melius q̄ p̄ causatum vnus
Uñ psalmistat^o ordo nō ē. nec nisi imp̄op̄ie digni-
tatis dici potest.

Tertio que

o **Et vi q̄ sic.** illi ānera est abrenūciatio t̄paliū
abrenūciatio sit ānera
um p quo d; hōi ab ecc^a p̄uideri. s; cūlib; clico d; ab ecc^a p̄uideri de victu. extra de p̄ben. **Ad** liceat
vbi dī de ep̄o vt duoz alterū eligat vt n̄ faciat cli-
cos. vel si fecerit de illis vñ viuere possint. ḡ euz
p tonsurā fiat hō clericus tōsure t̄paliū abrenūcia-
tio ē ānera. **Itē. i. q. i.** Nolo. q̄ hūerit p̄p̄m vel
b̄e voluerit. ⁊ de p̄p̄o viuere. seq; pax post. **Pa-**

rū ē vt dicā nō manebit meū. s; nec clericus erit.

Itē ad maiorē p̄fectionē tenent clici noui. te. q̄
veteris. s; clici veteris te. nō hūerit forte p̄p̄a eis
n. dicit d̄s. vt b̄i nūeroꝝ. i. g^o. In terra eozū nihil
possidebitis nec hēbitis. p̄ter iter eos. ego ps ⁊ he-
reditas tua in medio filioꝝ Israēl. ḡ nec licitū ē cli-
cis noui te. p̄p̄z h̄e. **Adtra p^o. q. 2.** Clericof. ḡ le-
ricos illos p̄uenit ecclie stipendijs sustentari. q̄bus
parentū ⁊ p̄p̄inoꝝ bona nulla suffragant. q̄ autē
bonis parentū ⁊ p̄p̄inoꝝ ⁊ opib^o sustentantur. si
qd̄ paup̄z ē accipiūt sacrilegiū p̄fecto p̄mittunt. ḡ
clicis licitū ē h̄e p̄p̄z. si bona ecclie nō h̄it. **Itē**
i. q. p^o. **Terre ego.** ⁊ sup̄ n̄ ē ab Aug. in quodā sermo-
ne. Qui volūt h̄e aliq̄d p̄p̄z q̄b^o nō sufficit de^o ⁊
ecclia ei^o maneat vbi volūt. nō eis clicatus aufero
ḡ clicis licitū ē h̄e p̄p̄z. **Rn^o** q̄ h̄itū tonsurā cli-
calē. qd̄ p̄sent regularē vitā. ⁊ istis nō s; h̄e p̄o
p̄z. c̄ de statu mona. **Cū** ad monasteriū. vbi dici-
tur. **Prohibem^o** districtē v̄tute obediētie sub ob-
testatione diuini iudicij. ne q̄s monachoꝝ p̄p̄z
aliquo mō possideat. ⁊. i. s. **P̄o:** at nec exultet
abbas q̄ sup̄ h̄nda p̄petare possit cū aliquo mōaco
disp̄sare. q̄ abdicatio p̄petatis sic custodia casti-
tatis adeo ē ānera reglē monachali. vt d̄ cā nec sū-
mus p̄tifer possit h̄ias indulgere illis aut q̄ nō p̄fi-
tēt regularē vitā licitū ē h̄e p̄p̄z. **P̄astor**
⁊. c. se. ⁊. i. q. i. **Ep̄i.** vbi dī q̄ de reb^o p̄p̄is vel ac-
q̄stis vel q̄cūq; de p̄p̄o h̄it hereditibus suis si vo-
luerit derelinquat. in q̄ exp̄sse p̄z q̄ nō tñ illi clici q̄
nō h̄it nisi tonsurā. s; ēt ep̄i licite p̄t h̄e p̄p̄z. ma-
gis tñ decet q̄ de p̄p̄o minus sint solliciti q̄ laici. ⁊
q̄ de illo liberali^o paup̄ib^o elias distribuāt. ⁊ sic p̄z
q̄ t̄paliū abrenūciatio tōsure nō ē ānera. **Ad p^m**
opp^m dō q̄ h̄itū tonsurā clicale qd̄ sit p̄stituti i sa-
c̄is. ⁊ istis ordiatores vel eoꝝ successores p̄uider
tenēt eo mō q̄ sup̄ d̄cū ē. cū rō ē. q̄ ecclie obli-
gati s̄t. nec valēt reuerti ad seclares act^o. ⁊ de tali-
bus intelligi illa decretal. **Ad** liceat. qd̄ sunt non
p̄stituti in sac̄is. ⁊ istis nō tenet ecclia. p̄uider nisi
q̄d̄iu ecclie deseruiūt. **Ex** qd̄ tñ honesta: e si paup̄
ē plus tenet sibi ecclia q̄ alteri paup̄i. q̄uis ēt ordi-
natis in sac̄is nō h̄itibus p̄p̄z sufficiens ad neces-
sitate n̄e vel ad viuēdū s; dignitatē stat^o vel p̄fō-
ne p̄uider tenet ordiatoꝝ vl ei^o successor. c̄ d̄ p̄b.
Cū s; apl̄z. tñ h̄itib^o p̄p̄z sufficiens ad necessitates
n̄e. ⁊ dignitatē stat^o. ⁊ p̄fōne p̄uider nō tenent. p^o
q. 2. **P̄astor** ecclie. vbi dī. bis q̄b^o sua sufficiēt nō
d; pastor ecclie aliq̄d erogare. **Ad 2^m** dō q̄ q̄uis
p^o ita sentit Aug. postmodū tñ mutauit. i. q. i. **Ter-**
te ego sup. **Terre ego** sup q̄ statuerā nullū ordinare
clicū nisi q̄ meū veller manē vt si veller a p̄posi-
to recedere recte illi. tollerē clicatū. ecce i p̄p̄cū dī
⁊ v̄o muto p̄siliū. **Ad 3^m** dō q̄ clici veteris. te. ⁊ si
nō debeāt h̄e forte districtā ab alijs tribubus eo q̄
pp̄ diuinū cultū debeāt inf̄ eos m̄zari. tñ h̄ebant
p̄p̄ias possessiones cū illis.

Articulus secundus.

Consequēter q̄ritur de 2°. p̄ncipis
li. Et circa hoc q̄ritur

3°. **P^o** vtrū clici nō b̄n̄ficiati nec i sa-
c̄is p̄stituti tenent p̄tate tōsurā. 2°.
vtz clici vxorati. nō tñ bigami. tenent p̄tate eaz

3° vtrū bigami non teneantur portare eam.

Primo oñdo ^q clerici nō bñficiati nec in sacris p̄stituti nō tenent portare tōsurā. q: q pōt renūciā p̄uilegio clericali nō tenent portare tōsurā pp q̄ p̄ uilegiar^o ē. s; p̄dei clerici p̄t renūciare p̄uilegio clericali. quib; n. renūciare valet ei qd̄ p se nōscitur i troductū. extra de regularib;. Statuim^o q̄ p̄dei clerici nō tenent portare clericalē tōsurā. Itē extra ne clerici vel monachi secularib; negocijs se imisceant. Sacerdotib;. indignū est eis ab ecclia subueniri p̄ quos p̄stet in ecclia scandalū gnāri. s; illi qd̄ nō d; ecclia subuenire nō vidēt teneri ad portādū clericalē tōsurā. q: si eā portarēt eēt in ecclia op̄tobriū. n̄ honorē. q̄ clerici p̄ quos scandalū in ecclia gnātur nō tenent portare clericalē tōsuram.

Contra decre. di. 23°. Clerici. clerici q̄ comā nutriūt ab archidiacono ēt si nolūt inuitti detōdeant. Itē extra de vi. et ho. cle. Si q̄s. Si q̄s ex clericis comā relauerit anathema sit. Rūdeo q̄ clerici de q̄bus ē qd̄ aut publice exercēt actus repugnātes statui clericali. aut nō. si sic. q̄uis exercendo actus tales peccēt nō portādo tñ tōsurā clericalē nō peccāt imo magis eā portādo peccarēt. et tales si tertio moniti ab illo ad quē spectat se ip̄os emēdare p̄tēpserit p̄uilegio clericali efficiant excores. extra de sen. ex. cōtingit. 2°. q: vtrū ibidē d; p̄uilegiū meretur amittere q̄ p̄missa sibi abutit p̄tate. ac frustra legis aut^m innocet q̄ p̄mittit legē. Si aut nō exercet actus repugnantes statui clericali. s; tanq̄ clericus p̄uilegio clericali vtuntur peccāt nō faciēdo si bñ radi tōsurā loco et tpe sicut decet. et ad eā portādū cōpelli p̄t et debent. et sic intelligenda sunt iura allegata ad p̄tē sam. Ad p^m in oppo^m dō q̄ minor ē falsa. nisi. n. clerici p̄dei velr ad bigamiā se trāsferre quo facto tōsurā portare nō tenent. s; si portare. vt patebit. vel alias faciant aliqd̄ p̄ quo p̄tetur p̄uilegio clericali. illi p̄uilegio renūciare nō p̄t eū nō sit bñficius p̄sonale. s; potius toti collegio ecclesiastico publice sint indulgēti. et de foro compe. Si diligēti est ēt hec libertas clericis indulta p̄ clericorū tūrela. et laicorū violētia coercēda. et de sen. exco. cōtingit. ins aut ad hūi allegatū itelligēdū ē de p̄uilegio idulto in fauorē p̄sonē tñ. Ad p^m dō q̄ clerici scandalū gnāntes in ecclia ad coercēdōnē p̄pellendi sunt. et ex p̄tē ad portādū tōsurā clericalē cogendi nisi forte tale facinus p̄miserint p̄ quo merito debeāt p̄uari clericali p̄uilegio.

Secundo queritur vtrū clericus vrozati nō tñ bigami teneat portare tōsurā. Et vtrū q̄ n. et de clericis cōiu. Joānes. dicit dñs papa de clero vrozato. q̄ an in accolitū fuerat ordinar^o q̄ sup ip̄m tōsuratione sua ep̄s nō molestet. dāmō nullū p̄cipi at bñficiū ecclesiasticū rōne cui^o teneat deferre clericalē tōsurā. Itē. e. t. Ex p̄tē dicit dñs papa regine angloy de clericis vrozatis equanimiter durimus tollerādū. si a talib; iustitias debitas velut ab alijs vrozatis erigas et seruitia p̄ueta. Tales q̄ n̄ gaudent p̄uilegio clericali. s; non gaudentes p̄uilegio clericali tōsurā clericalē nō tenent portare. Itē. e. t. c. Ut p̄sultatōdi. miles tue dioce. q̄ eā in minori p̄stituit erat etate tōsurā tñ et clericalē coronā assumpsit nō est cogēdus deferre bitū clericalē. q̄ a sili nec tōsurā.

Contra tales gaudēt p̄uilegio clericali. sicut de facto et p̄uetudine videmus. q̄ tōsurā clericale portare tenent. Itē et de vita et bone. clero. Clericus si tōsurā. Clericus si tōsurā dimissa accepit vrozē paucis interpositis sequitur. Tondeat. nec i vita sua tōsurā suā dimittere audeat. Rū^o q̄ clero de q̄bus ē qd̄ aut vtrū p̄uilegio clericali. aut nō. Si sic tenent portare clericalē tōsurā. Si nō aut b̄ ē vt cuitēt ecclesiasticū iudiciū qd̄ pp suū dicitū formidat exili mātēs euadere facili^o in curia laici. aut b̄ nō ē propter aliqd̄ delictū p̄ quo formidēt iudiciū ecclesiasticū. s; q: volūt se penit^o ad act^o laicales transferre vrpote q̄ volūt fieri milites. vel alia secularia negocia exercere. p^o mō p̄pelli p̄t et debēt vt tōsurā rāferāt et iudiciū ecclesiasticū subeāt. 2° mō credo q̄ p̄pelli n̄ debēt tōsurā portare clericalē. et sic intelligi debēt iura allegata ad p̄tē p̄mā. De illis aut q̄ volūt vti p̄uilegio clericali p̄cedūt ar^o ad p̄tē sam.

Tertio querit vtrū bigami teneat tōsurā nō portare. Rū^o q̄ clero bigami aut sunt religiosi. aut sunt seculares. Si seculares. dico q̄ tenent tōsurā clericale nō portare. decre. di. 84°. Si quis clericus viduaz aut faz ducēs vrozē ois ecclesiastice dignitatis p̄uilegio mor denudet. Et et b̄ bigamis altercatōis. Bigamos ois p̄uilegio clericali declaramus eē denudatos et coercionē fori secularis adiectos p̄uetudine hūi nō obstāte. ip̄os quoq; sub anathemate p̄hibem^o deferre tōsurā vel bitū clericalē. Si aut sunt religiosi sic et dñt qd̄ q̄ tenēt eā nō portare. q: p̄stitutio gnāri lata est q̄uis p̄ religiosis nō fuerit lata. Ubi sic videm^o q̄ p̄stitutio torneamenta p̄hibens oēs ligat q̄cūq; in tentione tōneēt. et q̄tūcūq; sobrie pp b̄ q̄ gnār lata est. q̄uis pp abutētes fuerit facta sic a sili vt istis q̄ in p̄posito sit dō. Ego aut credo q̄ licitū est bigamis religiosis tōsurāz q̄ an bigamiā receperunt. et marie an editionē p̄stitutionis p̄dicte i religioe portare. q: series textus p̄stitutionis illi^o ostidit q̄uis ip̄licite ip̄os in hac p̄hibitionē n̄ solu di. q: b̄ relatinū ip̄os refert tñ illos de q̄bus imēdiare locut^o est an illos. s; q̄ adiecti sunt coertōdi fori secularis. qd̄ ad religiosos bigamos planū ē n̄ extendi. nec valer file qd̄ alij iducebāt. q: ex serie textus decretalis illi^o q̄ torneamēta p̄hibent p̄ p̄stitutionēz gnār eē lata. et nullā p̄sonā ab eo exclusaz.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3°. p̄n cipali. Et circa hoc queruntur. 5°. p^o vtrū ordo sit in ecclia. 2° vtrū ordo sit sacm. 3° vtrū sint. 7. ordines tñ.

Primo oñdo q̄ ordo non est in ecclia. vbi ordo ibi dominium et seruitus. sed inter fideles nūlla debet esse seruitus. Unde apostolus ad Gal. 5°. Vos in libertatem vocati estis fratres. ergo in ecclia non est ordo. Item vbi ordo ibi distinctio sed vt dicitur ad Ephes. 4°. Nos debemus esse solliciti seruire vnitatem spiritus. ergo inter nos non debet esse ordo. Contra Exo. 25°. Inspice et fac secundum exemplar. quod tibi in monte monstratum est. sed illud exemplar est ecclia triūspās

q̄ est in mōte scō dei. cū ḡ in illa sit ordo debet etiā esse in ecclesia militanti. Item apostolus ad Ro. 13. Que a deo sunt ordinata sunt. sed ecclesia est a deo. ḡ in ip̄a ē ordo. Rñ q̄ de nō tñ ē ens. s; ē oīz alioz entū cā effectū & gubernatīa. & id̄ vt ex p̄m̄ rep̄ntaret i creaturis sub rōe q̄ ē cā effectū & gubernatīa. nō tñ cōdicauit eis p̄cipatōne sui eē eas efficiēdo. s; ēt aliq̄ p̄cipatōne rōis cāe q̄bus daz p̄ferēdo sup̄ alias p̄tē q̄ si sit resp̄cū nālū actū n; iūct̄ i creaturis i sensibilib; sic. n. sup̄iora corpa p̄tē h̄nt sup̄ corpa inferiora. Si aut̄ sit resp̄cū actū agēdoz ex ip̄erio volūtatis & iudicio rōis. sic ē i creaturis h̄ntib; intellectū. & volūtātē & p̄ p̄cipa liter in ecc̄ triūphāte. & scōario i militātē ad exēplar illi. Cū. Ber. 3. de p̄side. c. 13. de b; ordie dicit. nec vllē reputes formā h̄c q̄ i terra ē. exēplar h; i celo & i terra. nō ē p̄ipēdēdū q̄ & deū h; actorē. & de celo ducit originē. Si aut̄ hec p̄tās in ecc̄ militāte sit resp̄cū t̄pālū magis d; dici p̄cipatus vel dñū q̄ ordo. Illa aut̄ q̄ ē resp̄cū sp̄iālū. matie d; dici ordo. q; ordo t̄pālū seq̄ d; ordine sp̄iālū & s; ip̄z dirigi. & ad ip̄m̄ reduci. Est ēt alia rō q̄re diuina dispō ordinē et̄ in ecc̄ voluit q̄ plane pōit de cre. di. 99. Ad b. Ad b; dispōnis p̄uisio grad; diuersos & ordies p̄stituit eē distinctos. vt dñi reuerētia maiores exhiberēt portiorib; & portiores minorib; d; lectoz; ipēderēt. & vā p̄cordia fieret. & ex diuersitate p̄ctio. & rōe officioz gressū administratō singloz n; vniuersitas alia pōat rōne subsistere. nisi huius mōi magn; eā differe ordo fuaret. q; ordo attēditur fm̄ dona gr̄e gratis date. q̄ ē p̄tās ad aliq̄ officū deputata. & tal nob̄ sub certitudine nota ē. q̄uis nō sit gr̄a gratū faciēs. Ad p̄m̄ i opp̄m̄ dō q; subiectō nō repugnat libertari nisi cū aliq; dñaf ad sui vtilitātē vicē subiectis nō ad vtilitātē eoz. p̄tās aut̄ q̄ ē in ecc̄ ad b; ē vt p̄lar; vras subiectis ad eoz vtilitātē & dei honorē. Vel pōt dici q; ibi apls loq; de libertate sp̄is q̄ futuri nō oppōit corpali. Ad 2. dō q; vnitas sp̄is i vinclo pacis q̄ ē vnitas p̄cordie nō opponit distinctiōi officioz. s; p̄cordat. q; per talē distinctiōne p̄cā vnitas efficac; i ecc̄ custodit.

Secundo querit

q; ordo sit factū. Et v; q; n; q; ordo ē nō tñ in hoib;. s; in āglis. s; in angelis nō ē factū. ḡ a sili nec in hoib;. Itē cuiuslib; factū ē aliq; determinata materia. qd̄ p̄ inductionez pōt p̄bari. s; ordinū nō ē determinata aliq; materia ḡ ordo nō ē factū. Itē si ē factū. aut vnā. aut plura. Ad vnū q; si ordo eēt factū p̄les ordies essent plura facta. Nec plura. q; tūc eēt plura facta q̄ 7. qd̄ falsus est. Cōtra illud matie v; fact; p̄ qd̄ sacramēta alia disp̄sant. s; tale qd̄ ē ordo. ḡ ē factū. Itē mag; b; di. c. 8. ordo ē qd̄dā signaculū. i. qd̄ dā factū quo sp̄iālis p̄tās tradit ordiato. s; sp̄iāl p̄tās est res sacra. & signaculū quo tradit ē sigm̄ illi. Cū ḡ factū sit rei sacre sigm̄. seq; q; ordo sit factū. Rñ q; ordo dupl; pōt accipi vel p̄ ritu seu signo quo traditur p̄tās ordiato. vel p̄ ip̄a p̄tate tradita p̄ mō ordo ē factū nñ. 2. mō ē factū & ref. res. i. resp̄cū signi p̄dci. & fact; rei. i. gr̄e gratū faciētis. seu augmenti eiusdē q̄ digne ordinē suscipiētis p̄fertur vt inferi; parebit. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q; nō ē sile. q; p̄tās angloz nō daf in aliquo sensibili sig; sicut illoz p̄tās q; in ecc̄ ad diuinū m̄steriū ordinantur.

Ad 2. dō q; ordies determinata est m. nō tñ vna cōis cui; ordini. s; in diuersis ordinib; diuersa. & sicut oēs ordines vnū sunt factū. sic matie singloz ordinū vnā p̄letā materiā h̄nt factū p̄stituit q̄ aut̄ sit materia in quolib; ordine in sequēti articulo dicitur. Ad 3. dō q; est vnū factū vnitate integra ex plurib; p̄tibus ordinatis ad vnū. q; alij. 6. ordines ordinantur ad ordinē p̄byterat; q; p̄tās efficiendi corpus xpi verū. & sic p; q; quīs ordo sit factū nō pp̄ hoc seq̄tur q; p̄les ordines plura sint sacramenta.

Ratio que

ritur vtrū sint. 7. ordines tñ. Et v; q; n. decre. di. 2. Cleros. & sumptū est ab Hy. li. 7. etbi. c. 12. Nouē sunt ordines seu gradus in ecclesia. hōstiar; p̄salmista. lector. exorcista. accolit; subdiaconus. diaconus. p̄byter ep̄s. Itē vt superi; habētū est ecclesiastica hierar. est ad exēplar angelice. s; i angelis sunt. 9. ordines. ḡ a sili. 9. sunt in ecclesia militāte. Itē in p̄mitina ecclesia nō fuerūt ordines nisi p̄byteratus. & diaconatus. cū ḡ facta sint a deo i futura nō ab hoib;. v; q; nō sint p̄les ordies q̄ illi duo. nō. n. legimus deum postea alios instituisse.

Cōtra mag; b; di. c. p. Septē sunt sp̄iālū officioz gradus sine ordines. sicut ex scōz p̄m̄ dictis apte tradit. & capitū nri. s. Jesu xpi ex; monstrat q; oīs officia in semetip̄o exhibuit & corpi suo qd̄ est ecclesia eodē ordines obseruandos reliquit. Rñ dō q; p̄tās ordinis m̄str; o; eccleie cū sint mediatorēs inter nos & deū ordināf ad veniendū nos cū deo. q; vnio matie sit p̄ eucharistic factū in quo xpus a nobis sumitur. Cū & matie d; fact; vnionis ad q̄ vnionē req̄rit ap̄ primatio xpi ad nos. & nri ad ip̄z p̄ sit p̄ factū p̄fectionē. 2. p̄ dignā ei; sumptionez In p̄ actu deseruiūt tres ordines. s. diaconat;. subdiaconat;. & p̄byterat;. Subdiaconat; aut̄ materiā factū accipit a p̄plo. & offert diacono. & diacon; accipit a subdiacono. & offert p̄bytero. & p̄byter a diacono & offert deo ip̄am p̄secrādo. In 2. actu deseruiūt quatuor ordines maiores. disponimur. n. ad dignā factū susceptionē. & p̄ rēctiōne phibentis & collationē dispōnis p̄ferentis. phibēs aut̄ q̄tum in se ē. est hō malus ad cui; exclusionē ordināf hōstiar;. & etiā malus angelus. ad cui; expulsiōne ordināf exorcista. dispō aut̄ p̄ferens. aut disponit ad illuminandū intellectū ad qd̄ ordināf lector. aut i flammādū effectū ad qd̄ ordinatur accolit; cereos ad exercitationē deuotionis de p̄tās. h; tñ ordines quīs sint factū vnū vnitate p̄dicta. nō tñ h̄nt iter se ita necessariā p̄nctionē qn̄ d; scō possit suscipi posterior; p̄tā nō suscepto. et̄ de clerico p̄ saltū p̄moto. vbi papa quendā q; diaconatus ordine p̄termisō ordinē p̄byteratus susceperat. mādāt in diaconū ordinari. s; nō ordinē p̄byteratus reiterari. s; ip̄m̄ de misericordia p̄mittere ministrare in ordie sacerdotis. & dicit de materia. q; ad b; regre batur disp̄satio. q. n. p̄ saltū p̄mouet nō tñ peccat sic ordinē suscipiēs. s; etiā executionē illi; ordis de iure nō h; Ad p̄m̄ in opp̄m̄ dō q; ibi Hy. loq̄tur d; ordine dicto cōiter non p̄p̄tē. p̄p̄tē. n. loquendo p̄salmistatus ordo nō est. vt superi; visum est. nec etiā ep̄atus. sed est nomen dignitatis ordinem p̄supponentis vt ostenditur. Ad 2. dō q; nō ē simile. q; ordines distinguūtur fm̄ exigentiā hie

rarchiaz. que sunt tres. quaz quelz requir. 3. ordi-
 nes ad distincta officia ordinatos. s3 ordines ecclia-
 stici accipiuntur in cōparatiōe ad vnū. s. ad corpus
 xpi p̄ficiendū. ad qd. 7. ordines sufficiūt. et id nō o3
 tot esse ordines in ecclia hierarchia quoti an-
 gelica. Ad 2^m dō q in p̄mitina ecclia. q3 paucio-
 res erāt fideles nō fuit necessaria tanta multiplica-
 tio ministroꝝ sicut mō. et ideo illo inspirāre q oīum
 ordinū officia in semetip̄o eribuit. ecclia voluit
 ministros multiplicare nō de nouo ordines istituē-
 do. q3 oēs a xpo fuerunt insti tuti. sed alios. s. ordi-
 nes p̄ferendo.

Articulus quartus

Consequenter querit de 4° p̄ncipali. et circa

B querunt. 3°. p̄ vtrū gra faciēs in ordinatiōe p̄feratur. 2° vtrū caracter

in quolibz ordine imprimatur. 3° in quo actu ordi-
 nationis imprimatur.

Primo oīdo q gra gratū faciens in ordinatione n̄ con-

ferit. q3 ordo taz in ecclia triūphāre q̄ militāte est
 ad ad illuminand. purgand. et p̄ficiend. s3 istos act^o
 exercēt in ecclia triūphante supiores in inferiores
 sine nona collatiōe gratie gratū facientis. ergo sili-
 ter in ecclia militante illuminatur. purgatur et per-
 ficitur homo per sacm ordinis abfqs susceptione
 gr̄e gratum facientis. Item cū sacm ordinis sit
 directe p̄tra d̄fctū ignorantie. vt supius visum est
 di. 2°. magis v̄t per ipm p̄feri scia q̄ gra. sed frequē-
 ter homo ordinatur cui cū ordine non p̄fertur scia
 qd p3 q̄ post ordinis susceptionē nō v̄t sapientioꝝ
 q̄ an. q̄ n̄ frequēter hō ordinatur. cui cum ordine
 gr̄a non p̄fertur. Item nullū sacm suum p̄suppōit
 effectū. s3 ordinari nō d3 nisi habens gr̄am gratū fa-
 cientē. q3 vt h̄t decre. di. 13°. Tales. Tales ad mi-
 nisteriū eligant qui digne possint sacra d̄nica p̄tra-
 ctare. qd sine gr̄a gratū faciente esse non pōt. q̄ gr̄a
 gratum faciens nō est sacri ordinis effectus. q̄ d̄-
 tra vt supius habitum est. sacra no. l. efficiūt qd si-
 gurāt. s3 ordo est sacm no. l. q̄ efficit qd figurat. sed
 figurat gr̄am gratū facientē. q3 omne sacm no. l. ē
 invisibilis gr̄e visibil forma. q̄ idigne suscipiēte cau-
 sat instāliter et dispositiue gr̄am gratū facientē.

Ad istā qd̄nes dixerūt qdā gr̄am gratū facientēz
 dari in ordinatiōe tanq̄ necessariū ad actus ipsius
 ordinis. dicebāt. n. sacerdotē malū p̄ficere nō pos-
 se. s3 hec opio est erronea et supius iprobata di. 13°.

Alij dicūt nō esse necessariā aliaz ordinationē. ni-
 si gr̄e gratū facientis collationē. q3 q̄ maiorem eam
 h3 in altiori gradū est. et maiorem p̄tēz h3. q3 deo
 p̄p̄inquoꝝ est. Vñ d̄nt ita posse p̄ficere bonū laici
 sicut sacerdotē. s3 hec opio heretica est. et sup^o ipro-
 bata di. 13°. q̄uis. n. melioꝝ laicus sit in altiori gra-
 du bonitatis et sc̄itatis q̄ minus bonus sacerdos.
 si tñ est in altiori gradu p̄t̄is q̄tū ad actū ecclia-
 stice hierar. Vñ et sacerdos minus sc̄us formal̄ san-
 ctioꝝ ē p̄t̄iue q̄ laicus eo melioꝝ. Dicendū q̄ ad
 qd̄nē q̄ in collatiōe cuiuslibet ordinis p̄fert ordinā-
 to gr̄a gratū faciens si suscipiat ordinē digne. sicut
 n. natura nō tñ dat suo effectui illud qd̄necessariū
 est ad executionē sui n̄alis actus. s3 ēt illud qd̄ requi-
 ritur ad idoneā actus executionē. Vñ non tñ dat
 pedes et tibias ad ambulandū. s3 ēt decentē illoꝝ mē-

broꝝ dispositionē nisi a cāu p̄ter intentionē nature
 quāq̄ d̄nt accidat p̄p̄ obedientiā materie. Ipp ali-
 qd̄ aliud accidens ipediēs. sic dico aliquo mō a fili
 q̄ deus q̄ p̄ncipalis ē cā cuiuslibet effectus sacri nō
 tñ ip̄imit p̄tēz ordinato necessarias ad excoꝝ-
 dū actus ordinis. s3 ēt dispōnēz p̄ueniētē et idone-
 am ad dignā illi^o actus executionē. nō ē aut dign^o
 erēq̄ ordinis actus q̄ non h3 gr̄am gratū facientēz
 sicut. n. nō est dignus militare regi terreno ille q̄ ē
 eius inimicus. sic nō est idoneus ministrare regi
 eterno q̄ est eius inimicus. Vñ talis se ingerēs di-
 uino ministerio p̄ter necessitatis articulū non placet
 deū. s3 offendit. nō pōt tñ occurrere necessitatis ar-
 ticulus. qn sacerdos se sciēs in peccō mortali p̄fici-
 ens corpus d̄nicū incurrat nouum peccō mortale.

Ad p^m in opp^m dō q̄ angelis n̄ est necessaria no-
 ue gr̄e collatio ad idoneaz suoz actū executionēz
 q3 tñ h̄t de gr̄a q̄ deo p̄t̄i sunt p̄ clarā visionēz
 et p̄fectā fruitionē. Vñ ad illoꝝ illuminationē et per-
 fectionē et purgationē. de qd̄ loquit Diony. Sul-
 ficat diuinoꝝ secretōꝝ reuelatio. Vñ d̄c Dio. 7°.
 c. angelice hierar. q̄ purgatio. illuatio. et p̄fectio.
 est diuine sc̄ie assumptio. qd̄ in. 2°. li. expositus est.

Ad 2^m dō q̄ semp digne suscipienti ordinē p̄fert
 aliqua illuminatio p̄tra ignorantia q̄ est in hoīe rō-
 ne originalis peccō tñ. q̄uis nō semp appareat les-
 sectu talē hoīez illuminationē recepisse. illa tñ illu-
 minatio totā ignorantia illā nō tollit. sed minuit.

Ad 3^m dō q̄ ordinis suscepcio p̄suppōit de p̄gri-
 tate gr̄am gratū facientē in suscipiēte. nō tñ de ne-
 cessitate. q3 sine illa pōt suscipi q̄uis nō digne. nisi
 forte cū hō p̄sciam suā eraminās nō credit se eē in
 mortali peccō. et tñ ē. q3 sua p̄nia formata nō ē. et pōt
 quōq̄ p̄tingere q̄ p̄ susceptionē sacri sua attritō sit p̄-
 tritio. dico q̄ q̄ sacm nō causat gr̄am in d̄ntū p̄ci-
 gitur ad ei^o dignā suscepcionē. s3 in q̄ru3 requit ad
 actus ordinis idoneā executionē. Vñ cu3 ab h̄ite
 gr̄am ordo suscipit augmētū gr̄e datur.

Secundo queritur vtrū caract in quolibz or-

dine imprimatur. Et v̄t q̄ nō. q̄a caracter ē si-
 gnaculū p̄petuū in aia. q̄ nō d3 caracter ip̄mi aie ni-
 si ad p̄petuū actū. s3 act^o ordinū n̄ p̄petuū. q̄ i ordi-
 nationē null^o caract ip̄mi aie ip̄mis. Itē si ip̄meret ca-
 ract i q̄ libz ordie. aut ip̄meret i quolibz ordie idē aut
 i diuersis ordib^o diuersū. Nō idē i q̄ libz ordie. q3 ip̄os-
 sibile ē eādē rē nūero plies ip̄mi. nisi ifueniēte cor-
 ruptōe. Nec diuersi in diuersis. q3 aut differrentes
 lo nūero. aut spē. Si solo nūero. tūc p̄lea q̄litate
 ei^o dē spē eēt n̄ eodē subiecto. qd̄ falsū ē. Si dif-
 ferēt spē ip̄osibile eēt ex illis vnū sac̄z p̄stitū. Itē
 p̄ nullū sac̄z qd̄ ē p̄ iterabile morbū ip̄mis caract. s3
 sac̄z ordie ē p̄ iterabile morbū. ignorantia. n. q̄ ē.
 ē iterabilis morb^o. q̄ p̄ sac̄z ordie null^o ip̄mis caract.

Itē caracter ē signū ideleibile. s3 suscepcis morbū
 ordib^o tñ h3 redit ad act^o sc̄i. s̄c̄i ad m̄mōniā. q̄ i
 illis n̄ ip̄mis caract. Cōtra vt supius visū ē di. 5°. p
 abp^m distinguif tot^o exercit^o militātis ecclie ab exer-
 citū d̄nio. p̄ p̄firmatiōez distinguif deputati ad sp̄ia
 le certam p̄ fidei p̄secutoꝝ a cōi p̄plo. p̄ sac̄z ordie
 distinguif duces ab alijs. cū q̄ caract ip̄mas i bap^o. et
 i p̄firmatiōe m̄lto forti^o ip̄mis i ordie quolibz. vt v̄t.
 Itz caract ē sig^m p̄figurās nos x^o. s3 sicut dicit ma-
 gister h^o di. c. 1°. Cb̄iustulū semetip̄o officia oīum

ordinā tribuit. ḡ in quolibet ordine ipmif caract quo pfiguratur ei. Rūdeo q̄ i quolibz ordine caracter ipmif. oē. n. factz nō iterabile aliq̄ effectū indelebilē ipmif. s; nullus ordo ē iterabil. ḡ quilibz ordo aliq̄ effectū indelebilē ipmif. nō ḡ am gratū faciētes. q; illā amittere pōt q; ordine suscepit. restat ergo q; ille effectus indelebilē que impmif sit caracter cū p ipm facim aliū effectus indelebilē nō inueniamus aie impmif. nec te moueat q; ptās ordinū alioz nō vī esse nisi respectu corporaliū actus vt ptās hostiarj s; accoliti fm. n. rei veritatē illi corporales actus ad actus spūales ordinati sunt. vt b; portatio cereoz ad inflāmādum affectū. s; exclusio maloz hoiuz ab ecclia. ad remouendū illud quod p̄hibet aie p̄fctū. Ad 2^m dō q; p̄ caractēris ordinis duplex est actus. Unus est actus ministerij ad illuz ordinē p̄tinentis. s; hic nō est p̄petuus. sed bñ p̄seuerantib; vsq; in finē. p̄mū est ei^o p̄petuus. Ali^o est actus distinguēdi. s; hic erit p̄petuus. p ipz emi caracterē videtur ad quod ministerij habēs caracterem fuerit ordinatus. Ad 3^m dō q; i diuersis ordinibus ipmunt caracteres diuersi. nō tantū numero. s; spē. s; ḡuis ex differentib; spē nō possit p̄stitui vnū p̄ cētias. pōt tū ex illis itegrari vnū vnitate q̄ b; factū dicitur est sup̄ius eē vnū. Utz autē verū sit p̄pres q̄litates solo nūero differētes sū esse nō posse. nō o; determinare ad ar. solutionē. Aliqui tū dicit illud hīc in tantū. q; dicit in eadez pte medijs posse esse plura lūia spē nō dīa manētia tū disticta p̄ suas origines. qd p̄firmatur p̄ Diony. i. li. de di. no. c. 2°. Ad 3^m dō q; sicut dicit alij s; si ignorantia sit iterabilis. nō nī illa quā solū p̄ctū originale cā fuit. p̄ra hāc autē est ordinis facim vel pōt dici fm alios q; ordo daf nō in remediū vni^o p̄fone. s; totū ecclie. Et q; dī dari p̄ra ignorantia nō est ita intelligendū q; p̄ suspensionē ordinis expellat ignorantia a suscipiēte. s; q; suscipiēs ordinē p̄fici ad expellendū ignorantia a plebe. hoc tū ē ḡ opinione dicentiū de facim esse medicinā ḡ aliq̄ morbum in suscipiēte. Ad 4^m dō q; ḡuis p̄stitutus in minorib; ordinib; tū possit hēre matrimonū. caracter tū nō delect. Et si mortua vxore velit vlti^o p̄moueri ordo que p̄ suscepat sibi iterā nō p̄feri.

ERTIO

querit in quo actu cuiuslibz ordinis ipmif caracter. Et p^o vī q; in ordiatide hostiarj nō ipmif caracter neq; in clauū ecclie traditide. nec i ordiatrone lectionis. neq; in traditide codicis diuinarij lectionū. nec i ordiatrone exorciste. nec i traditide libri exorcismoz. q; effectus cōis ē p̄ cām cōem. s; caracter ē cōis p̄dicis ordinibus. ḡ nō impmif i aliq̄ p̄dicatay traditionū. cū nulla sit cā cōis trib; p̄dicis ordinibus. Itē vī q; in ordiatide accoliti nō impmif in traditide cādelabri cū cereo. q; p̄ actum archidiaconi caracter nō ipmif. s; sicut dicit magister b^o di. c. 7°. Et test decre. di. 13°. Accoliti. Hī cū edocti fuerit ab ep̄o qualr in suo officio agere debeant ab archidiacono accipiāt cādelabri cū cereo. s; vtecolū vacuū. ḡ in tali traditione nō ipmif caracter. Itē vī q; in ordiatide subdiaconi nō ipmif caracter in traditide patene s; calicis vacui. q; in ordiatide sacerdotis tradit illi q; ordinar calicē cū vino. s; patena cū hostia. si ḡ in traditione calicis vacui caracter ipmif. m̄lo forti in tra-

ditione calicis cū vino s; patene cū hostia ipmif qd falsū ē. q; in ordine sacerdoti in ipositione manū ipmif. Itē q; in ordiatide diaconi nō impmif caracter. in traditide text^o euangelij vī q; sicut dicit mag^o b^o di. c. 7°. Hīc ordo ab aplis est celebratus. qū vt legis in actib; aploz. septē viros plenos spū scō ad b; officū elegerūt. s; orone p̄missa manus eis iposuerūt. ḡ vī q; cū ordinā p̄ ipositiones manū ab ep̄o eis ipmatur caracter. Itē vī q; in ordiatrone sacerdotis nō ipmif caracter cū sibi ep̄us tradit calicē cū vino. s; patenā cū hostijs. q; sic dicit mag^o b^o di. c. 8°. Hīc cū ordinarur inūgnit cū manus vt intelligat se accepisse ḡam p̄secrādi. ḡ inūctio manū marie rep̄tat p̄ncipalē actū. ad que sacerdotiū ordinat. s; in tali signo p̄feri caracter illi us ordinis. ḡ caracter sacerdotalis ipmif p̄ manū inūctionē. Rūdeo b; p̄gnāti regula hīdū est. q; in susceptione illi^o exterioris signi iprimif caracteri quolibz ordine in quo signo p̄ncipalis ptās quā respicit ille ordo significat exp̄ssius. ad quā exp̄ssio nō p̄currūt alicui^o in sibi traditio. s; vbi exp̄ssio. quā vbi exp̄ssius determinatur in sibi significatio. s; quā p̄ncipalis ptās quā respicit ordo hostiarj exp̄ssius significat in clauū ecclie datione q̄ i aliquo alio qd circa ipm fuit. s; ptās lectionis p̄ b; q; ab ep̄o traditur sibi codex diuinarij lectionū. s; ptās exorciste p̄ b; q; de manu ep̄i accipit libz exorcismoz s; ptās accoliti p̄ b; q; accipit cādelabz cū cereo. s; ptās subdiaconi p̄ b; q; accipit de manu ep̄i patenā s; calicē vacuū. nō i p̄dicis cū formis determinatis: verbo rū caracteres p̄dicoy ordinū impmunt. Cū autē p̄ p̄dicta p̄ncipales ptāes ordinū p̄dicoy exp̄ssio significetur. q̄ p̄ alia p; diligenter p̄siderāti dicta magi in tra. q; actus ad quos deputat p̄dicis ordinis explicat diligēter. In ordine autē diaconat^o dicit aliq̄ caracterē impmif p̄ manū ep̄i ipositionem moti nō tū per illud qd in arguendo dicitur est. sed q; manus est organū organoz in quo p̄ncipalius residet ptās opandi. s; in isto ordine p̄feri excellēs potestas sub sacerdotio. Sed b; non vī rōnabile. q; ep̄us nō tūmō iponit manus illi que ordinar i diaconū. s; etiā illi que ordinar in sacerdotē. p̄ illud ar qd est cōe duobus ordinibus nō vī in vno illorū ordinum caracter impmif. Videtur ergo mihi dicendū q; potestas diaconi media est inter ptāem subdiaconi s; sacerdotis. subdiaconus autem hēt potestatem tangēdi vasa ministerij. sacerdos consecrandi corpus s; sanguines xpi. diaconus s; si non habet potestatem tangēdi corp^o xpi. habet tamē potestatem potrandi corpus in patena s; dispensādi sanguinem in calice. s; in hoc est p̄ncipalis ei^o potestas. s; ideo in sua ordinatione exprimi nō potest per traditionem vasozū tantū. nec per dandēz materie. nec decens esset vt sibi traderentur vasa cum sanguine s; corpore. cum sacerdoti qui sup̄ior est non tradant sanguis s; corpus. sed vinum s; hostia. s; ideo potestas diaconi exprimi non potest quantū ad suū p̄ncipalem actum. nisi per ei^o exp̄ssionem quantū ad actus sc̄barium qui est legere euangelium. s; ideo sibi caracter impmif. cum sibi ab ep̄o traditur textus euangeliozum. In ordi ne autē sacerdotij dicunt aliqui caracterem impmif cum sibi ep̄us manus imponit dicens. Accipi te spiritum sanctū. s; quia dicit tunc xpm dedisse

discipulis potestatem sacerdotalem. quam post suam resurrectionem dicit eis. Accipite spiritum sanctum. quorum remissionem peccatorum. etc. Unde dicitur ubi dicitur quod illi qui ordinantur in sacerdotem characterem imprimunt cum ab episcopo accipit calicem. cum vino. et patenam cum hostiis. principalis. n. actus potestatis sacerdotalis respicit corpus christi verum. et secundarius corpus christi mysticum. principalis. n. actus est transubstantiare panem in corpus christi. et vinum eius sanguinem. et actus secundarius est ligare et solvere fideles ut sic disponant ad dignam communionem christi susceptorem. Quis magis exprimat hoc potestatem ad secundarium actum per manus episcopi impositionem super caput illius qui ordinatur cum prolatio verborum. Accipite. etc. tamen quantum ad actum principale magis exprimitur per hoc quod sibi datur calix cum vino. et patena cum hostiis. Unde dicit magister illa quod idem sibi dantur ut per hoc sciat se potestatem accepisse deo placabiles hostias offerendi. Ad rationem autem quare alii per se allegant dicitur quod quibus christus post resurrectionem dederit discipulis suis ordinationem seu relationem sacerdotalem potestatis ad secundarium actum. tamen in cena quam post transubstantiationem panis in corpus suum dixit discipulis suis. Hoc facite in mea commemoratio dedit eis potestatem sacerdotalem quantum ad actum eius principale. Ad primum in oppositum dicitur quod character non est communis illis ordinibus communitate spiritus sancti. et idem non est inconveniens quod in diversis ordinibus imprimatur per actus spiritus sancti. Ad primum dicitur quod in traditione missae ab ordinatione fit characteris impressio. sed in traditione quam fit ab archidiacono fit potestatis collatio expressio. Unde potest dici quod in minoribus ordinibus hoc est singulare. ut per quod episcopus docuit ordinandos qualiter in officio suo agere debeant ab archidiacono de mandato et voluntate episcopi accipiunt in se ipsi characterem imprimunt. quod illa in se ipsi traditio principale est ab episcopo sed ab archidiacono. Ad primum per solo ex deo. Ad quartum dicitur quod si cur in primitiva ecclesia apostoli inspiratio. scilicet. firmabant per manus impositionem. et tamen modo traditio sacramentum confirmationis per christum in proprio infusione. sic eadem inspiratio ordinabant tunc diacones per manus impositionem cum oratione. nec ex hoc sequitur quod modo per impositionem manus episcopi fiat talis potestatis collatio. Ad quintum dicitur quod episcopus in ordinando collatio non tamen tradit ordinis potestatem sed etiam eos parat ad eius suspensionem eos instruendo de officio suo. et circa eos aliquid operando. quod preparatio in tribus consistit. scilicet. in benedictione. et manus impositione. et infusione. per benedictionem ordinandis divinis obsequiis mancipatur. per manus impositionem gratia danda significatur. quod sunt apti ad dignam sui officii executionem. r. d. b. line. n. est de gratia dari in illo actu quo character imprimunt. quod est dispositio ad gratiam quam in actu alio. Unde non approbo sententiam dicentium in manus impositione gratiam dari. nec characterem ipsum in functione ad aliquid factum tractandum ordinari significatur. Unde illorum tamen qui ordinantur in sacerdotes manus inungunt. Ex deo per hoc vincit non ita reputat in speciali principale actum potestatis sacerdotalem sicut traditio calicis cum vino. et patena cum hostiis. quod tamen certum non est in quo actu characteres imprimuntur. idem si in ordinatio aliena possit aliquid esse commissum illud postea est supplendum sine reiteratione aliorum.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de 5. principali. Et circa hec queritur

3. 1. utrum super sacerdotalem ordinem sint alii potestates in ecclesia. 2. ut episcopus sit ordo. 3. utrum ordo episcoporum sit aliquis superior in ecclesia.

Primo ostendo quod sacerdotalem ordinem non sit aliqua potestas in ecclesia. quod in cena omnes discipuli immediate a christo acceperunt sacerdotalem potestatem quantum ad eius principale actum. et per resurrectionem quantum ad secundarium. sed sacerdotalem potestatem quantum ad verum actum suum nullam potestatem habet se nisi divinam. Item sacerdos gerit personam christi. quod se per nobis potestatem obtulit. sed nullus est maior in ecclesia illo qui caput ecclesie reputat. sed in ecclesia nullus est maior sacerdotem. Contra magister huiusmodi dicitur. c. g. dicit de ordine presbyteratus quod a filiis Aaron suscipit ordo dicitur. sed filii Aaron fuerunt maiores sacerdotes. Aaron solum pontifex. sed potestatem presbyteri est potestatis pontificis. Item secundum magister eodem c. dicitur apostolus in ecclesia gerunt potestates. 70. autem discipulorum vices gerunt presbyteri. sed apostoli maiores fuerunt quam alii discipuli. sed maioris potestatis sunt episcopi quam presbyteri.

Ratio quod potestatem sacerdotalem ordinis respectu sui actus principale quod est transubstantiare panem in corpus christi verum. et vinum in eius sanguinem. non est aliquid potestas superior nisi divina. sed respectu actus sui secundarii qui est ligando et solvendo disponere fideles ad dignam corporis christi suspensionem est potestas episcopi superior. indirecte tamen quia secundum dispositionem vicarii christi mediante quo a christo derivatur in alios iurisdictionis potestas sic ordinatum est ut pauciores et in paucioribus casibus sint sub iurisdictione sacerdotum. tamen in foro exteriori. sed in foro penitentie quam sub iurisdictione episcoporum. Unde sunt multi sacerdotes nullam penitentiam super aliquam iurisdictionem habentes excepto casu necessitatis. et ideo quia actus potestatis requiritur debitam materiam in quam transcat. et debita materia respectu actus ligandi et solvendi non sit nisi homines super quos aliquid iurisdictionem habet saltem in foro penitentie habens ligandi et solvendi potestatem. ideo nec tot. nec in tot casibus possunt ligare et solvere presbyteri sicut episcopi. Ad primum in oppositum dicitur quod potestatem ligandi et solvendi in foro penitentie acceperunt tam apostoli quam alii discipuli a christo immediate. Unde potestatem absolventium in foro penitentie quantum est ex parte habentis eam non potest episcopus minuire. quia sic equalis est in omni sacerdotem. ut concludebat argumentum ex parte tamen materie super quam maiorem habet potestatem episcopus quam simplex sacerdos potuit rationabiliter actus illius potestatis quantum ad simplices sacerdotes restringi. et quantum ad episcopos ampliari. Ad primum dicendum quod quilibet minister ecclesie quantum ad aliquid gerit figuram christi. quia ut superius habitum est christus ordinum eorum officia semetipso exhibuit. sicut magister exemplificat in littera. tamen ille est superior qui secundum maiorem perfectionem representat christum sacerdos autem presbyter reputat in hoc quod per seipsum aliquid ministerium impleverit. episcopus autem etiam in hoc quod alios ministros instituit et ecclesiam fundavit. Unde ad episcopum pertinet alios ordinare ad divinum cultum Quapropter sponsus ecclesie dicitur. ad similitudinem christi.

Secundo queritur utrum episcopus sit ordo.

Et vi q sic ab Jsi. li. 7.º. et bi. c. 12.º. a magro hº di. c. vlt. Epatus dº ordo. Itē Dio. c. 5.º ecclesiastice hierarchie assignat tres ordines. s. epatum. sacerdotium. et diaconatū. diaconū vocās mīstrū. Itē oīs spūalis p̄as est p̄as ordis v̄l iurisdictionis. s. ep̄alis p̄as nō ē p̄as iurisdictionis. q. nō p̄t p̄mitti n̄ sacerdoti. ḡ ē p̄as ordinis. Contra non sunt nisi septē ordines in ecclesia. qd̄ nō esset verū si ep̄us eēt ordo. Itē facti ordines nō p̄ferat nisi diebº sabbatorū. s. v̄t bi di. 7.º. q. die ordinari dēs ep̄oz celebrantur die d̄iaco. p̄ sacerdotes. n. ibi intelligit̄ ep̄i s. glo. ḡ ep̄atº nō ē sacer ordo. et p̄bat q. nō ē ordo n̄ sacer. ḡ nō est ordo. Rñº q. ordo dupl̄r p̄t accipi. Uno mō p̄ gradu p̄tis ordiate mediate v̄l immediate ad p̄servationē corpis v̄l s̄guis x̄pi. Alio mō p̄ quozº gradu p̄tis resp̄cū quarūlibz actionū facraz. p̄mo mō ordo est factz. et sic ep̄atus nō est ordo. Cui nec characterē imprimi p̄t loq̄ndo d̄ ea ractere. v̄t quidā d̄it. et p̄terea. v̄nº ordo nō ḡp̄det a p̄cedenti q̄tū ad necessitatē sacri q̄uis seq̄ns de iure recipi nō debeat p̄zi p̄termissio. s. si non p̄sbyter ordinaretur in ep̄s nihil eēt factū. 2º mō ep̄atus est ordo nō factm. s. sacrale. et hoc mō ep̄atus ab Jsi. et Dio. et a magro d̄ ordo. et sic p̄z misio ad duo pº ar. Ad 3º d̄ q. p̄as ep̄alis nō tñ ē potestas iurisdictionis. s. p̄as ordis q. tñ nō est factm.

Argumenta ad partē f̄am p̄cedūt de ordine primo mō d̄co. v̄t tñ aliquibº q. ep̄atus magis sit ordo q̄ aliquis ordo p̄ter p̄sbyteratū. q. p̄t qd̄ nullas aliº p̄t. nec de sc̄o. nec de iure. et h̄c d̄it q. characterē imprimi. v̄nde p̄secratio ep̄alis iterari non p̄t.

Erto que ritur v̄trū oīum ep̄oz sit aliq̄s in ecclesia sup̄ior. Et v̄t q. non. q. si aliq̄s eēt. ille eēt papa. s. papa non est oīmū sup̄ior. q. v̄t d̄ ad d̄beze. 7.º. Absq̄ nulla d̄d̄ctiōe minor a maiore b̄d̄icif. sed d̄ns papa p̄secrat ab hostiē. ep̄o. ḡ hostiē. Leo maior. Item imperatoribz ius et p̄tēz eligendi p̄rificē et ordinandi aplicaz sedez. v̄t bi decre. di. 6.º. Adrianus papa Ro. ḡ papa non est imperatore sup̄ior. ḡ nec in alijs ep̄is. v̄t vi. Itē v̄t bi eadē di. i. synodo. Papa Leo Ottoni pº regi Teotonicoz eiusq̄ successoribº p̄cessit facultatē eligendi p̄rificē. et sedis aplicę ordinandi pontificē. ḡ idē q. d̄ pº.

Item ep̄i sunt successores ap̄loz. s. iter ap̄los n̄ ulius fuit sup̄ alios. q. omnes suā p̄tēz immediate a x̄po acceperūt. ḡ nullus ep̄us oībus alijs sup̄ior est.

Item Moyzes q. fuit p̄nceps sup̄ior fuit q̄. Maro q. erat summus p̄tifer iudeoz. ḡ dignior est p̄nceps parus q̄ ep̄atus. sed nullus p̄nceps est oībus ep̄is sup̄ior. ḡ multo fortius nullus ep̄us. Cōtra est d̄ maiorita. et obe. Solite. p̄parat manus luminare pot̄ti spūali. et marie p̄tari pape. et minus lumina re p̄tari tp̄ali. ḡ sicut manus luminare. qd̄ ē sol ē oībus alijs stellis pot̄tior. ita p̄as papalis est oībus alijs p̄tibus in ecclesia sup̄ior. Itē. 9. q. 3. Rōque ius. s. Sola. Sola romana ecclesia sua auctoritate v̄llet iudicare de oībus. De ea nulli iudicare p̄mittit. Rñdeo q. oīz ep̄oz est aliq̄s in ecclesia sup̄ior. qui sub x̄po totius eccleie caput est. cuiº rō ē in omni re v̄na ex diuersis rebus integrata oīz esse aliqd̄ p̄ceminēs quo diuerse p̄tes teneāl in v̄nuz sicut est aia in hūano corpore. et corpus sup̄ p̄trarie tatez eleuatū. qd̄ est celū in machina mūdi. p̄ virtutem. n. celestēz cōciliantur elementa que p̄ia sunt.

v̄n cū ecclesia sit v̄nuz corpus x̄pi mysticū ex diuersis statibus et mēbris p̄stitutū ad obseruationē huius v̄nitatis oīz esse v̄nū caput oīz statū eccleie. et mēbr̄oz v̄niuersali regimine regitū. sub quo diuersi status eccleie et mēbr̄a diuersa p̄ueniāt s̄m debita p̄portionē in v̄nū. v̄t sic p̄formet ecclesia militans suo exēplari in celo. Cū Ber. 3. li. de p̄si. c. 15.º. sicut Seraphin et Cherubin. ac ceteri ordinat̄ sub v̄no capite deo. ita hic sub v̄no summo pontifice p̄mat̄es vel p̄iarche. archiepi. ep̄i. p̄sbyteri. vel abbat̄es. et reliqui in hūc modū. Ille aut̄ ep̄us q. p̄ceft toti eccleie est ep̄us Romanus. Cū. 9. q. 3. Lūctra. Lūctra per mūdū nouit ecclesia q. sacro sc̄a romana ecclesia fas de oībus h̄z iudicādi. neq̄ cuiq̄ de eius liceat iudicare iudicio. et sicut d̄i decre. di. 2.º. q̄uis in illis synodis p̄stituta. sup̄ple tñ ceteris ecclesijs p̄relata est. s. euāgelica voce d̄ni. et saluatoris n̄ri Iesu christi p̄matū obtinuit. Ad p̄m in opp̄m d̄o q. sicut videmº in n̄alibus v̄nū esse virtuosū alio simpl̄r. et tñ s̄m quid est eod̄rario. ignis. n. simpl̄r ē virtuosior terra. et tñ in quātū est in pot̄tia rōe sue materie ē inferior terra in q̄tū est actu per suaz fortiaz. alias. n. agens in terra nō pareret ab ea. Et simili dico q. q̄uis papa sit simpl̄r sup̄ior oībus alijs ep̄is. tñ q̄tū ē in potentia ad recipientū p̄secrationē an̄q̄ eā h̄cat est inferior ep̄o hostiēns q. tā actu p̄secratº ē. nō sic aut̄ p̄sser d̄ici de sacerdotē resp̄cū ep̄iscopi. q. p̄as sacerdotis excedit a p̄tate ep̄iscopi quasi a p̄tate alterius generis. sed potestas ep̄iscopi a potestate pape. quasi a potestate eiusdē generis. quia omnes actum hierarchitū. quez p̄t̄ facere papa in ministracione sacramētoz potest facere ep̄iscopus. quia quantū ad ea que sunt ep̄iscopalis ordinis omnes sunt euales. Ad 2º dicendū q. potestati dare imperatori in ordinando apostolicam sedem resignauit Lodoicus imperator. v̄t habetur. 63. di. Ego Lodoicus. Otto etiam resignauit illi potestati sibi confirmate per Leonē papam eadem di. Tibi. et de v̄triusq̄ resignatione simul habetur. c. sequenti. s. Et his. v̄t sic dicitur. Et his constitutionibus et pacto Lodoici imperatoris deprehenditur imperatoris illis renūciasse p̄uilegijs que de electione summi p̄tificis Aldrianius papa Carolo imperatori. et ad imitationem eius Leo papa Ottoni primo regi teotonicoz fecerat. et merito resignare debuerunt. tamē quia talis potestas eis non conueniebat. sicut nec decet corpus habere potestatem in ordinatione anime. sed econuerso. tum quia ecclesia necessitate compulsa. et a persecutoribus oppressa talem potestatem eis concesserat. v̄t ecclesie subuenirent. quod alias facere tenebantur. et sic patet solutio ad tertium. Ad 4º dicendum q. minor est falsa. Petrus enim summus fuit inter alios apostolos. quia quāuis potestatem clauium omnes immediate receperunt a christo. tamen potestatem iurisdictionis acceperunt mediante Petro. v̄t patet ex superioribus dictis. et quia iurisdictionis ministrat materiā que est subditis habentis iurisdictionem. que requirit ad hoc q. potestas clauium creat in actu ideo v̄sus illius potestatis quem omnes immediate acceperunt. a christo indirecte dependebat a Petro. sic dico de potestate ep̄iscopozum p̄ cōparationem ad papā. Ad 5º dicendū q. Moyzes v̄t tñ fuit p̄nceps. sed sacerdos iuxta illd̄ psal.

Moyfes & Aaroni sacerdotib⁹ eius. & decre. di. 22. Sacro scā. in glo. Uñ Moyfes exp̄ss⁹ q̄ Aaron figurant xp̄m q̄ fuit sumus rex. & sumus pontifex. & ex p̄nti vicariū eius i terris in quo simul sub xpo est vtraq; potestas.

Circa hanc Mathias elect⁹ ē forte. hoc sc̄m fuit p̄ssio sp̄s sc̄i. Uñ nō ē tradendū ad p̄sequētiā. vsus. n. sortis in electō nib⁹ p̄petua p̄hibitiōe dānat⁹ est. et de sortilegijs Ecclia n̄a. Sc̄ia d̄z cē instruct⁹. nō ē itelligēdū q̄ sc̄iar theologia. sufficit. n. q̄ sc̄iar distincte legē. & sensus gr̄amaticale intelligē. Cāndes duos tñ ordines sacros appellari censēt. Hic intelligendū ē fm cāndes āriquos. q; mō subdiaconat⁹ ē sacer ordo. & sibi votū p̄nētic ānerū est. Ordo ep̄oy. qua liter ep̄at⁹ ordo dici debeat i q̄dib⁹ dēn̄ est. Rodanus. Anthiochen⁹. Alexandrin⁹. Cōtra decre. di. 22. Sacro scā. d̄ q̄ p̄ma sedes ē romana ecclia. 1. Alexandrina. 3. Anthiochena. Rñ q̄ aliqñ Alexandrina fuit sc̄da sedes. s; postea Cōstantinopolitana sc̄a est. 2. eo q̄ sit noua Roma. ca. di. Cōstāri nopolitane. Uñ hic est ordo sedis. p̄ Romana. 2. Cōstāri nopolitana. 3. Alexandrina. 4. Anthiochena. 5. Hierosolimitana. eadē di. Renouātes. p̄d̄t dici q̄ magi in lra noiat Anthiochenaz post Romanā q; i Anthiochena p̄ nomē xp̄ianoy est erotū eadē di. Sacro scā. q̄uis oēs ān fideles dicent discipuli vel fratres. vt dicit glo. ibidem.

Di. xv.

Olet queri. sc̄. Superi⁹ determinat magi de ordinū distinctōe Hic determinat de collatiōe. & diuidis in tres. p̄ determinat de p̄tate p̄ferentis. 1. de vitio collatiōis. ibi De symoniacis 3. de impedimentis susceptiōis ibi. Sacri. p̄ in tres. p̄ mouet q̄dēz si heretici possint tradere sacros ordines. & arguit ad p̄tē negatiuā. 2. ad affirmatiuā ibi. Cōtra. 3. soluit ondēdo circa B opinionū diue rsitatez ibi. Hec aut. Illa ps̄ q̄ ibi incipit. De symoniacis. diuidis in tres p̄es. p̄ on dit symonie grauitatē. 2. ei⁹ inexenabilitatez ibi Si vero 3. symoniacoꝝ punitiōez ibi. Symoniaci aut.

Articulus primus

Circa hanc di. querendū est p̄ncipalr de. 6. p̄ de potestate p̄ferentis ordines. 1. de vitio collatiōis ibi. Symonia. 3. de cāibu⁹ in q̄bus p̄mittit symonia. 4. de pure nālib⁹ defectib⁹ ipediētib⁹ ordis susceptiōez. 5. de impedimentis q̄ pueniri p̄nt ex nā & ex voluntate. 6. de impedimentis pueniētib⁹ ex isamia. Circa p̄m querūtur tria. p̄ vtrū solus ep̄s possit ordines p̄ferre. 2. vtrū ep̄s hereticus. 3. vtrū ep̄s degradatus.

Primo oñdo q̄ p̄sbyter nō ep̄s possit ordinare. q; cū sacerdos ordiat nō solus ep̄s ei man⁹ iponit. s; et oēs p̄sbyteri q̄ sunt p̄ntes. decre. di. 23. p̄sbyter. q̄ nō solū ep̄s ip̄m ordinat. Item q̄ ad solū ep̄m p̄ntet nō ep̄o cōmitti nō p̄nt. s; minores ordines q̄nc̄ p̄ferit ex p̄missione a nō ep̄is. et de ordiat ab ep̄o q̄ renūciat. c. p̄. q̄ p̄ferre. saltē minores ordines ad solū ep̄m nō p̄ntet. Itē magi excel

lit p̄sbyter diaconū q̄ ep̄s ep̄m. s; vnus ep̄us p̄t aliū p̄secrare. q̄ p̄sbyter p̄t diaconū ordiare. Cōtra Jñ. li. 17. et bimo. c. 12. dicit de p̄ntifice q̄ ip̄e ef sc̄it sacerdotes atq; leuitas. ip̄e oēs ordines ecclia sticos disp̄dit. q̄ ordines p̄ferre ad nullū aliū p̄ntet.

Itē solus ep̄s p̄t v̄gines p̄secrare. 26. q. 6. Si iuber & altare p̄secrare. eadē. q. ministrat. S; manus ē p̄ferre ordines q̄ altare p̄secrare. vel v̄gines. q̄ solus ep̄s p̄t ordines p̄ferre. Rñ p̄t p̄sbyteri ordines alicui p̄t puenire duplr. s. vel ex ordinaria p̄tate. vel ex gnāli seu sp̄ali p̄missione. 2. mō minores ordines p̄ferre p̄nt q̄nc̄ nō ep̄s p̄nt. vt ondebatur in arguēdo. p̄ mō p̄t p̄ferendi quēcūq; ordinē cōuenit solis ep̄is. cū cā est institutio diuina cū institutiōis fuit rō p̄grua. q; sicut ad solū p̄ncipē p̄ntet. nō tñ ordinare viros bellatores in exercitu. s; et exercit⁹ duces. sic ad ep̄os q̄ sunt in ecclia p̄ncipes nō tñ p̄ntet hoies ordinare ad certandū p̄ fidei p̄secutores audaciter p̄ntēdo xp̄i fidē. q̄ sit p̄ sac̄m p̄firmatiōis. s; et ad ip̄os solos p̄ntet duces ecclia stici exercit⁹ p̄ntet. q̄ faciūt sac̄z ordines p̄ferēdo. vt. n. sapius dēn̄ est di. 5. Ordinati ad ministrandū sac̄a ad b̄ sunt deputati vt sint duces alioꝝ. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ in manuū ipositō ne nō p̄ferit ordo s; quorū dā opionez. Vel p̄t dici fm alios q̄ ipositio manuū ep̄i est ad ordinē p̄ferēdū. s; ipositio manuū sacerdotū assistentiū ē ad cōcordiā & cōionē ecclia sticā significandā. Ad 2. mō solutio ex dēis in q̄dē. Ad 3. mō q̄ q̄uis p̄sbyter magis excellat diaconū in ordine q̄ ep̄s ep̄s cōsecradū. tñ in dignitate ē cōtrario. p̄secradus. n. i ep̄m n̄dū b; dignitate ep̄alez. q̄uis aut bec b̄eat q̄ iurisdictionis sunt post suā confirmationem.

Secundo queritur vtrū ep̄s hereticus possit

ordines p̄ferre. Et vtrū q̄ nō. i ordinādo deus agit p̄ncipalr. & ordinās iustalr. s; iustim nō agit nisi p̄iactū p̄ncipali motori. q̄ nec ep̄s ordinat nisi in ordinādo sit deo p̄iactus. s; ep̄i heretici in ordinādo deo nō sūt p̄iacti. q; vt b̄ p̄. q. p̄. Odit. Odit dñs sacrificia hereticoꝝ. & a se p̄icit. q̄ vtrū ordinē cōferre ip̄nt. Itē eadē q̄dē. Si qui a symoniacis qui scienter se a symoniacis consecrari immo ex crari permiserit eozum p̄secrationem oio irritam eē decernim⁹. q̄ m̄lto fort⁹ irrita ē ordinatio collata ab hereticis. Itē mai⁹ est sac̄z ordinis p̄ferre q̄ recipe. s; heretici nō p̄nt recipe ordinis sac̄z. q̄ nec p̄ferre. Cōtra Aug. 2. li. 3. eplaz parmeniani vltra mediū. dicit de hereticis q̄ sic h̄nt in baptisimo q̄ p̄ eos dari possit. sic in ordinatiōe ius vtrūq; dādi ad p̄ncipiē suā q̄ diu charitate nō h̄nt vnitatis

Itē sacerdos hereticus p̄t corp⁹ xp̄i p̄secrare. q̄ a s̄si ep̄us hereticus p̄t ordines p̄ferre. Rñdeo q̄ ep̄i heretici. aut fuerūt ordinati & p̄secrati forma ecclie. aut nō. Si n̄ veri ep̄i nō sunt. & ex p̄nti nec ordines p̄ferre p̄nt. Si sic. veri ep̄i sunt. s; sui officij executionē nō h̄nt. q; vt sapius bitū est. oēs heretici ip̄o iure sunt maiorē excoicatiōe excoicati. & oēs sic excoicati sunt suspensi ab oibus actib⁹ legitimis. & iō ep̄i heretici executionē ordinis p̄ferre. nō p̄nt. q; eā nō h̄nt. q; q̄ nō h; aliq; dare nō p̄nt. p̄. q. 7. Diambertū. & extra de ordinariis ab ep̄o q̄ renūciat. c. j. in glo. Uerūm ordinē p̄ferūt. si cū debita intentiōe formā ecclie seruāt. decre. di. 19.

Secm. Stant forma eccleie no feruat cu debita i-
 tēdie verū ordinē non pferit. q̄stūcuq; tū feruent
 forma eccleie i ordinādo mortali peccat. q̄ ab ere-
 cutione sui officij sunt ipō iure suspēsi. Ad p^m in
 opp^m dō q̄ ep̄i heretici. s̄ si nō sint deo p̄iūcti per fi-
 dē s̄ claritatē. q̄ p̄iūctio respicit ep̄m in q̄stū est sin-
 gularis p̄sona. tū deo p̄iūcti sunt fm qd. f. in q̄stū
 mouēt a deo in obseruādo formā eccleie in ordinā-
 do. q̄ quo ad b̄ mistri eccleie sunt. Ad 2^m. dō q̄ ta-
 lis p̄secratio dī irrita q̄stū ad executionē. Ad 3^m.
 dō q̄ sicut heretici verū ordinē p̄ferre p̄nt de facto
 nō tū de iure. sic r̄ recipere. Uñ q̄stū hereticus si or-
 dinat in forma eccleie verū ordinē recipiat. tū reci-
 piendo mortaliter peccat.

Artio querit vtrū ep̄us degradatus
 possit ordines p̄ferre. Et v̄ q̄
 nō. p^o. q. p^o. Qd qdā. s̄. Opponit aut. De-
 gradat^o ep̄s p̄tēz largiēdi sacros ordines nō hēt.
 facultatē tū baptizandi nō amisit. Itē p̄nceps ius-
 te deposit^o nō ē p̄nceps. q̄ a sili nec ep̄s iuste d̄gra-
 datus ē ep̄s. s̄ nō ep̄s nō p̄t ordines p̄ferre. q̄ nec
 ep̄s degradat^o. Itē nō p̄t verā tonsurā p̄ferre.
 q̄ tonsuratus ab eo d̄z iterū tonsurari. q̄ a sili non
 p̄t p̄ferre verū ordinē. Cōtra vt sup̄ius oisuz ē.
 di. 13°. Sacerdos degradatus p̄t r̄pi corpus p̄se-
 crare. q̄ a sili ep̄us degradatus p̄t ordines p̄ferre.

Itē heretici ipō iure sunt oi dignitate p̄uati. cuq;
 ep̄i heretici possint ordines p̄ferre de scō q̄stū nō
 de iure vt in p̄cedenti q̄ne h̄itū est. ep̄s de grada-
 tus p̄t ordines cōferre de scō. q̄stū non de iure.

Itē illa p̄tās fundata ē sup̄ aliqd qd per hoies au-
 ferri nō p̄t. fundata. n. ē sup̄ sc̄m esse p̄secrationis
 r̄ decreto diuine iustie. qd decretū est vt ille q̄ sic p̄se-
 crat^o ē talē h̄at p̄tēz. Ad illā q̄ne dixerūt ali-
 qui q̄ q̄stū ep̄i suspēsi excoicati heretici possint or-
 dines d̄ scō p̄ferre b̄ tū nō p̄tēpi degradati q̄ d̄gra-
 dati n̄ tū s̄ suspēsi ab officij executionē. s̄ ē s̄ spo-
 liati ep̄ali dignitate. vñ non remanēt ep̄i. q̄stū. n.
 per hoiem auferri nō possit a sacerdote p̄tās confi-
 tēdi corpus r̄pi verū. eo q̄ nulli p̄cessit xp̄us talem
 p̄tēz. q̄ nec decebat pro magna dignitate corpo-
 ris sat. q̄ tū dignitas ep̄alis respicit corp^o r̄pi my-
 sticū. sup̄ qd p̄cessit vicario suo p̄tētem p̄t ab ep̄o
 dignitas ep̄alis totaliter auferri auctoritate vica-
 rij r̄pi. D̄z b̄ sic p̄t argui. Altar. calix. r̄ sic d̄ alijs
 semel p̄secrati nūq̄ p̄secrationē amittere p̄nt nū
 destruant. q̄ multo fort^o nec ep̄s. cū p̄secratio ep̄i
 sit a deo p̄ncipali. q̄stū ab hoie ministeriali. Pre-
 terea ep̄us q̄ resignauit loco r̄ dignitati. q̄stū tal
 ereq̄ non debeat officium ep̄i de iure. tū si ordinat
 verū ordinē p̄fert q̄stū non ordinis executionem
 ē de ordi. ab ep̄o q̄ renouat ep̄atū. c. p^o. q̄ vt
 ibi dicit glo. Resignatio nō abstat isti ordinē. sed
 ordinis executionē. s̄ degradat^o nō est magis spo-
 liatus dignitate ep̄ali q̄ iste. q̄stū turpiori modo
 sit ab executionē illius dignitatis suspēsus q̄ iste. q̄
 v̄ q̄ ep̄us degradatus possit verū ordinē p̄ferre d̄
 scō. q̄stū nō debeat de iure. Et id̄ alij h̄ac p̄eluso-
 nē p̄cedūt dicētes ep̄m p̄ hoiem dignitate ep̄ali to-
 taliter spoliari nō possit. Uñ degradatio non est di-
 gnitatis ablatio. s̄ p̄petua suspēso ab executione
 dignitatis illi. et de p̄se. eccleie in glo. ibi. n. d̄ q̄
 visibilis vinctio exterior signū est interioris vntō-
 nis in corde. q̄ p̄petuā ē r̄ amitti nō p̄t s̄ executio

q̄stū suspendat. Qui tenet h̄ac sam opinionez q̄
 mihi v̄ rōnabilior p̄nt dic ad p^m q̄ degradat^o id̄
 d̄ p̄tē largiēdi sacros ordines nō h̄c. q̄ effectū
 sue p̄tās penit^o p̄uatur fm q̄ p̄s p̄ textū sequētem
 Uñ fm glo. ibidē p̄fert ordinē. s̄ nō ordinis execu-
 tionē. Ad 2^m dō q̄ sicut dignitatē aplatus omnes
 apli quoz sunt ep̄i successores immediate acceperūt
 a r̄po. ita ep̄us q̄stū ad dignitatē ep̄alē supra se p̄tēz
 q̄ illa sibi possit auferre nō h̄z nisi diuinā. q̄stū
 n. executio a superiori in iurisdictionē depēdeat p̄tē-
 te. f. a p̄tē pape q̄ ē oibus alijs p̄tātibz sup̄ior
 iurisdictionē. vt sup̄i d̄ctū ē. s̄ p̄ncipat^o terren^o de
 p̄tē a p̄tē capitis eccleie. r̄ p̄ncipat^o iserior. r̄ a
 sup̄iori id̄ ab iseriori p̄t p̄ncipat^o auferri p̄ p̄ncipē
 sup̄iorē. r̄ a p̄ncipe sup̄iori p̄ vicariū r̄pi cū iusta cā
 r̄ rōnabili b̄ regrif. Ad 3^m dō q̄ tonsurat^o ab eo
 nō d̄z iterū r̄surari. sed tū d̄z puniri. Qui tenent
 opinione p̄mā p̄nt dic ad p^m in opp^m sicut d̄ctū ē
 in corpe q̄stū. Ad 2^m dō q̄ heretici ipō iure nō
 sunt p̄uati oi dignitate. nisi q̄stū ad executionē. Uñ
 magis d̄nt dici ab oi dignitate suspēsi q̄ p̄uati. per
 sniam tū sunt p̄uandī. Ad 3^m dō q̄ sicut a deo de-
 cretū ē vt ille circa quē sit talis p̄secratio h̄at talē
 p̄tēz. ita decretū est. vt ille qui degradat^o carcat
 illa p̄tē. Ad p^m qd̄ arguebat in corpore q̄stū h̄c
 opinione solui p̄t p̄ interemptionē maioris.
 papa. n. possit ab altari r̄ calice auferre p̄secratio-
 nē absq; illoz destructionē. Ad 2^m. et dō q̄ p̄ res-
 gnationē nō p̄t se ep̄us p̄uare oibus q̄stū possit q̄
 nari p̄ degradationē. q̄stū. n. iurisdictionē sue ordi-
 naria siue delegata sola volūtate r̄ v̄bo possit p̄ferri.
 tū p̄secratio ep̄alis dignitatis sola volūtate r̄ v̄bo
 nō p̄feri. imo scō opus est. et de p̄sec. eccleie. Alq̄
 in glo. a sili dico q̄ q̄stū sola volūtate r̄ v̄bo possit
 ep̄i ab his q̄ sunt iurisdictionis p̄uari. tū sola volun-
 tate r̄ v̄bo nō p̄t p̄uari dignitate ep̄ali.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2° p̄ncipa-
 li. Et circa b̄ querū-
 tur 5°. 1° vtrū symonia sit studiosa
 volūtas vendendi vel emendi aliqd
 spūale vel ānerū spūali. 2° vtrū symonia p̄uenit
 ter noies. 3° vtrū symoniaci sint irregulares. Utrū
 aut sint heretici sup̄i q̄stū est di. 13°.

Primo oñdo q̄ symonia nō est stu-
 diosa volūtas emen-
 di vel vendēdi qd spūale. vel spūali ānerū
 ga volūtas studiosa resp̄cū mali d̄ malitia. s̄ non
 semp̄ p̄mittit hō symoniā ex malitia. s̄ quicq; ex isir-
 mitate vel ignorātia. q̄ male ponit in diffinitione
 symonie studiosa. voluntas. Itē spūalia n̄ p̄t pe-
 cunia possideri. Uñ vt h̄i actu. 8°. Symōi mago
 volēti emere donū spūs. f. dixit p̄dētis. Pecunia
 tua tecū sit in p̄ditide. qm̄ donū dei existimasti pe-
 cunia possideri. cū q̄ vt h̄i 3°. et h̄i. c. 5°. Electio nō
 sit possibilis. r̄ studiosa volūtas sit cū electide. ma-
 le d̄ q̄ symonia sit studiosa volūtas vendēdi vel
 emendi spūalia. Cōtra. p^o. q. p^o. Qui studz. p̄dēt
 diffinitio ip̄ticitē p̄tinet. Rūde q̄ p̄pētē ē p̄dēt
 descriptio symonie p̄tinet. n. p̄ncipalē actū in b̄ qd̄
 d̄ volūtas studiosa. i. act^o volūtatis cū effectū fm
 glo. ibidē. r̄ actum exteriorē. f. venditionem r̄ em

ptione et obiectu. quod est spirituale vel aeternum spirituale. Ad
 p^m in opp^m dicitur quod studiosa voluntas dicitur voluntas ad
 effectum deducta. quia quibus symonia mentalis sit pec-
 catum. tamen non obligat ad renunciationem vel restitutionem
 rei acquirere. et de symonia. Mandato nostro. potest etiam
 dici quod perfectio peccati est in electione. quibus quibus ad
 inclinam habet ex ignorantia vel infirmitate. id dicitur sym-
 monia esse studiosa voluntas. ut intelligat esse vo-
 luntatem non subreptivam. sed eligens. Ad. 2^m dicitur quod aliquid
 spirituale dicitur dupliciter. Uno modo per certam scientiam et virtu-
 tes. et respectu talium non potest esse tractus venditionis vel
 emptio. Alio modo casualiter vel dispositivum. et sic
 sacra sunt spiritualia in quantum sunt casualiter disponens
 ad gratiam et virtutes. et ista in quantum sunt quedam res cor-
 porales vendi potest de se. quibus vendi non possunt
 de iure et sic accipiuntur spiritualia in diffinitione symoniae.

Secundo queritur utrum symonia
 venienter no-
 mine. Et videtur quod non. quia videtur. act. 8°. Symon
 magus noluit vendere spiritualia. sed emere. Sed videtur
 h. 4°. Re. c. 5°. Gregorius spiritualia vendidit Blaaman
 syro. quod magis dicitur symonia quam grezia. Con-
 tra symonia contra notat in iure. Rudeo quod veni-
 entius notatur symonia quam grezia. quia vitium emptio-
 nis et venditionis quantum ad voluntatem fuerunt in symo-
 ne mago. Ad h. n. noluit emere pecuniam donum. s. s.
 et postea aliis venderet. si tamen distincte et per appo-
 piationem loqui volumus possumus vocare spiritualia
 vendentes grezitas. et ementes symoniacos. Et sic
 patet quid dicendum est ad argumenta.

Tertio queritur utrum symoniaci sint ir-
 regulares. Et videtur quod non. Dare pe-
 cuniam per factum sine pacto. et post factum susce-
 ptionem non facit holer irregularis. sed si factus est sy-
 moniacus Gregorius. n. pecunia a Blaaman accepit. si
 ex pacto. et postquam curatus fuerat. quod omnis symonia-
 cus est irregularis. Item videtur h. 1°. Ignorantia
 iniurabilis totaliter excusat. sed potest accidere quod aliquis
 ordinem vel beneficium ecclesiasticum consequatur per symo-
 niam ipso de hoc habente ignorantiam iniurabilem. ut cum ali-
 quis datur pecunia ordinati vel prebato. ut ordinem
 vel beneficium perferat alij ignorantem. talis non efficitur
 irregularis. Contra decre. di. 33°. Maritini. Inter
 non promovendos numeratur ille qui per emptioem ad imi-
 tationem Symonis magi pecuniam obtulerit. Rudeo
 quod symoniacus. sive sit symoniacus per ordinis sus-
 ceptionem symoniacam sine per beneficium ecclesiasticum sus-
 ceptionem irregularis est. quia tales iura decernunt sine
 dispensatione promoveri ad ordines non posse. quod cre-
 do esse intelligendum. si talis symonia commissa fuit ipso
 sciente. quia si ipso ignorare iniurabili ignorantia fuit
 data pecunia ut ordinaretur vel beneficium ecclesiasticum
 consequeretur. quibus statim postquam huius rei notitia habuerit
 teneat renunciare beneficium sic affecto. et desistere
 ab administratione ordinis sic suscepti quousque cum
 eo fuerit dispensatum. irregularitatem tamen non incurrit
 pro beneficium tali affectio. quibus si quod eam incurre-
 rit per tali ordinis susceptioem. in quantum in illo non dicitur mi-
 nistrare sine dispensatione. non tamen est irregularis si-
 m. pl. quia absque omni dispensatione in ordinibus aut legitime
 susceptis ministrare potest. et eo ipso quod dispensatum est cum
 eo in ordine quem sic suscepit. potest absque alia dispensa-
 tione ad ulteriores ordines promoveri. Sciendum tamen
 quod graviores est symonia in ordine quam in consecratione benefi-

cij ecclesiastici. Et cum illis qui ordinem scient symonia
 ce susceperunt. matie si commissa fuit symonia. et ex pre-
 ordinari et ordinatois. vel prebatois. non est pue-
 tu dispensari et in religioe. et de symonia. Et tunc.
 et cum symoniacis quibus scilicet spirituale vel spirituale
 aeternum symoniacam susceperunt. solus papa dicit. potest
 dispensare. vel ipse cui commiserit. quod potest perari per
 illud quod dicitur. p. q. p. Erga. ubi ipse papa eos oio da-
 nat ac deponendos auctoritate apostolica sancitur. nisi
 si violenter attractus fuerit. et de symonia. Nobis
 fuit. in textu. et in glo. Ad p^m in opp^m dicitur quod Gregorius
 31 accipiendo pecuniam a Blaaman triplex incurrit
 peccatum. quia mentitur et est et samam dicitur suam legit. quantum in se
 fuit. et quia directe et ex intentione pecuniam per beneficium spi-
 ritus sci quibus iam exhibitio erexit. aliud. n. est pro
 beneficium iam recepto liberaliter dare pecuniam. non sicut
 precium. sed loco actionis gratiarum quod licitum est. et aliud pe-
 cuniam erigere sicut peccatum quod fecit Gregorius. Ad. 2^m
 dicitur quod ignorantia iniurabilis quibus durat a toto ex-
 cusat ignorantem. sed postquam cessat habet tenet quantum in se
 est malum corrigere quod ignorantem. et id ille pro quo
 ignorante data fuit pecunia ut eligeret ad aliquam
 dignitatem vel ordinem. vel beneficium ecclesiasticum sibi
 perferret. postquam venit ad notitiam sci tenet beneficium
 quod sic affectus est resignare. et ab executione ordi-
 nis sic suscepti desistere. nisi pecunia data fuit in frau-
 de. et in malum illius. et de symonia. Nobis fuit. in B.
 n. cum pecunia ab alio data ipse penitus ignorare
 non nocet. nisi ex post se sentiat. aliquo contingere
 posset quod aliquid factum insidias inimico paratis ei da-
 nosus existeret cui penitus displiceret. et aliquis fraudem
 de sua comodum reportaret. et de symonia. Dicitur tuis

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3°. pncipali
 li et circa h^o queritur 3°
 p^o utrum symonia committatur in emptioe
 vel venditione sacrorum. 2°. utrum in em-
 ptione vel venditione quorumcumque spiritualium. 3° utrum
 in emptioe vel venditione spiritualibus annexorum.
 p^o **Primo ostendo** quod in emptioe vel ven-
 ditione sacrorum non committitur
 symonia. quia quibus tempore non possit esse
 peccatum spirituale. tamen unum spirituale potest esse peccatum alterius
 quod videtur quod non est illicitum emere unum sacrum per aliud. Item
 nulla pncipaliter consistit in altissimo eucharistie sacro
 sed licitum est dare aliquid tempore per celebrationem misse. ut
 n. h. et de pben. Significatum est. quodam canonici sa-
 cerdoti cuiusdam unum pbenam in ecclesia dederunt ut mis-
 sa quotidie de beata virgine celebraret. et papa il-
 li pactum confirmavit. Item electo ad episcopatum res est spi-
 ritualis. et ipse episcopus quod sacrale. sed videtur h. et de elec.
 ut perierit. dicitur papa. Statuimus ut expese necessa-
 rie quibus caplin constantinopolitanum vel eius nunciij va-
 care sede pro electionis negotio fecerit. h. h. pbenar
 chatus fiat totaliter vel reddatur. Item mimonia est
 sacrum. sed pro mimonia licite datur pecunia ex pacto
 Item absolutio sacrale quod datur est. sed officiales contra
 pecuniam accipiunt ut ab excommunicatione absolvant. Item
 episcopus sacrale quod est. sed electo in episcopum licet dare pe-
 cuniam adversario suo ut ab impedimento sue electionis
 desistat. Item sacra ordinant ad remissionem peccati
 tum. sed remissio peccatorum potest esse iuxta illud Dani. 4°

Peccata tua elemosinis redime. q̄ multo forti⁹ fact⁹ ordianz ad peccoz remissionē emi pōt. Itē si monachus roget sacerdotē vt baptizet puulū iminēte mortis articulo nullo alio existente q̄ ipm baptizare possit. ⁊ sacerdos nolit ipm baptizare nisi p pecunia. tūc aut monachus pmitter puerū dānari qd̄ nullo mō pmittendū ē si sibi possit succurri aut a sacerdote emer sacm̄ baptismi. i. casu q̄ fact⁹ baptismi licite pōt emi. Contra. p. q. p. Baptizādis. ⁊. c. sequēti b̄. p̄. Itē et de symonia. Si quis Si quis ordinaverit seu ad ordinē p̄tulerit aliq̄ p̄missionē vel iuramentuz ab ipō recipiēs. qz sup̄ p̄missione sua nō ingeret eundē. ordinator a collatiōe p̄tator: vō ab executionē ordinū p̄tentiū. ⁊ ordinatus ab ordie sic suscepto donec dispensationem super hoc p̄ fedē aplicā obtinere meruerit. nouerit se suspensos. q̄ multo forti⁹ illicitū est ordinē vel qd̄ cuiq̄ aliud sacm̄ emere vel vendere. Rūdeo q̄ in emptiōe vel veditiōe sacro ecclie cōmittit symonia. cui⁹ rō triplex est. p̄ qz cōt̄ rōnem grē est ipam vendi vel emi. Un̄ de rōne sua est q̄ gratis def. sacra aut sunt infra disponētia ad grām. ⁊ id q̄ vendit ea vel emit eis iniurias. Alia rō est qz cā dispositiua cui⁹ effectus mensurari non pōt aliqua re tpali excedit p̄ciū cuiuscūqz rei tpalis. ⁊ id cui⁹ p̄ sacris pecunia datur res inappreciabilis sub tpali p̄cio ponit. sacra. n. sunt cāc̄ iniuriales disponētes ad grām que inappreciabilis est ⁊. ē qz hoies nō sūt dñi sacroz. s. ministri. res autē emi nō d̄ nisi a dño. nec eā vendere d̄ nisi dñs vel minister auctoritate dñi deus aut hoib⁹ nō dedit p̄tēz sacra vendēdi quā uis ministris ecclie p̄tēz dederit ea administrādi. ⁊ id q̄cūqz emit sacm̄ emit rez ab illo q̄ eius dñs n̄ est. ⁊ qui eā vendere nō pōt. ⁊ id merito illicita ⁊ execrabilis talis emptio vel venditō. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ cū substantia spūalis ⁊ eius actus ⁊ habitus nō sint accepta deo nisi p̄ grām. nulluz aliud spūale donū a grā pōt esse sufficiens p̄ciuz grē. Un̄ apls ad Ro. ii. Si grā dei iaz nō er opib⁹. alioḡ grā iam nō est grā. sed q̄uis hec solutio verū contineat. tñ ar̄ n̄ satisfacit. qz vnū sacm̄ possēt eē eius dem sacri in spe p̄ciū si essent res vendibiles. Un̄ nisi aliud obstarēt possēt duo adultri baptizādi hāc pactionē inter se facere. p̄mittito tibi q̄ baptizabo te tali pacto q̄ postea baptizabis me. qd̄ tñ facere licitū non est. qz in talib⁹ ois p̄ctio vel cōuetio cessare d̄. et de symonia. Tu nobis. Dicendū q̄ ad ar̄ q̄ dat aliqd̄ spūale p̄ sacro ex pacto q̄ uis nō sit illicitū ex tot causis ex quoz illicitū est dare ex pacto pecuniā p̄ talibus. tñ illicitū est duabus de causis. tñ qz emi res a nō dño. tñ qz est p̄ rōnez grē vt vendat pro quocūqz p̄cio. die tñ orabo pro vobis. ⁊ rogo vos q̄ p̄ me oreris. ⁊ filia in nullo ē reprehēdibile. n. nō ē vendere nec emere spūale p̄ spūali. qz hec nulla p̄ctio est. Ad 2m dō q̄ nō ē licitū ex pacto aliqd̄ dare tāq̄ p̄ciū misse. si tñ sacerdos nō h̄z sumpt⁹ p̄ qd̄ missaz teneat ex officio celebrare. nec ēt aliqd̄ pōt accipere pecuniā p̄ suo labore ad sustentationē vite nec ēt d̄ceral allata p̄ p̄cā. qz ibi nō fuit aliq̄ p̄ctio. s. illi p̄bēde fuit ānerū illud officii cātādi missaz talē. Ad 3m dō q̄ aliud est ex p̄ctas accipere necessarias p̄ labore. qd̄ ē ad pcurandū negociū electionis. ⁊ aliud pecūiaz accipere p̄ ipa electionē. p̄mū. n. s. marie cū accipiūt nō ex pacto

⁊ ex iuris auctoritate quo statutu ē vt accipi possit Ad 4m dō q̄ m̄imoniu nō tñ ē sacm̄. s. ēt natu re officiu. Un̄ ex illa pte q̄ ē sacm̄ in dispensatōe m̄ n̄stroz ecclie p̄siles nō cadit sub veditōe. Un̄ q̄ p̄ b̄ndictiōe nubentiū pecūiā exactā accipit symoniā p̄mittit. s. p̄ m̄imonio inq̄stū ē nāc officiu s. p̄ciuz dare ⁊ accipere ⁊ p̄ditionē iterponere de re tpali accipiēda vel dāda sicut p̄ alijs civilib⁹ ⁊ corporalib⁹ officijs. Ad 5m dō q̄ p̄ exhibitōe absolūdis pecūniā accipere nō h̄z tāq̄ absolūdis p̄ciū. s. illi q̄ absolūis iniq̄ pōt solutio pecunie in penā p̄cā. tenetur tñ cauere absolūdis ne in h̄ magis itendat deseruī cupiditati q̄ correctiōi. Ad 6m dō q̄ si illi electo nō est acq̄sitū ius p̄ illā electionē nō h̄z dare pecūiaz aduersario vt desistat. Si autē ē ei ius acq̄sitū licet ei dare pecuniā aduersario nō p̄ electōe. qz iā debi to mō elect⁹ est. s. p̄ redēptiōe veratōdis sue iuste. et de symonia. Dilcet⁹ fili⁹. R. Ad 7m dō. q̄ ibi accipit redimere p̄ quādā similitudinē. qz p̄p̄tē redēptio nō est. s. id redēptio d̄. qz sicut p̄ dationē p̄ciū hō retrahit ad se alienatā hereditatē. sic hō dando elias paupibus p̄ amore d̄i dispositiōe ad se retrahit diuinā amicitia ⁊ ius p̄ticipatiōis vite eterne. a qua p̄ sua p̄cā fuerat alienatus. Ad 8m dō q̄ in illo cā nō sufficeret die q̄ monach⁹ emeret aquaz a sacerdote ⁊ puerū baptizaret cū monachus ipm nō possit immergere. Si q̄ ponat cāus in illo distinctu. aut q̄ puer mortu⁹ sine baptismō. aut q̄ sacerdoti def pecunia p̄ sacro magis d̄z eligere monachus p̄mū q̄ 2m. qz fm aplm̄ ad Ro. 3. Nō facienda sunt mala vt veniāt b̄da. Aliḡ tñ dñt q̄ i illo ca sup̄posset dari pecūia. ita tñ q̄ dāns nō itenderet eā dare p̄ sacro. s. p̄ vitanda dānatiōe pueri. ⁊ ad remouendū iſania sacerdotis. Se. us aut est de alijis sacris q̄ sine piculo dānatiōis ex cā possunt differri

Secundo querit

vtū p̄mittatur symonia in emptiōe vel veditiōe quorūcūqz spūaliū. Et vt q̄ nō. p̄ eccliaz p̄secratiōe pōt epus pcuratiōē erigere. et de symonia. Cū sit Romana. s. eccliaz p̄secratiō res spūalis ē. Itē totū officiu eccliaſticū qd̄ spūale ē. s. frequēter accipiūt certi reddi⁹ p̄ an nuerſario celebrando. Itē visitatiō ⁊ correctio res spūales sunt. s. p̄ visitatiōe plari accipiūt pcuratiōes. Itē doctrina ē qd̄ spūale. s. magri ar̄tiū pecuniā accipiūt p̄ sua doctrina. Itē iudiciuz p̄sitiū. restioniū sunt bona spūalia. s. p̄o his pōt accipi pecunia. Itē religiosus stat⁹ qd̄ dā bonū spūale ē. s. i q̄busdā monasterijs exigatur quedā ab his q̄ sunt ibi recipiēdi. Itē p̄dicatio bonū spūale est. s. p̄ illa p̄t accipi stipēdia tpalia. Un̄ 2p̄. Cor. 9. Si nos uobis spūalia seminam⁹ non magnā est si carnalia v̄a meram⁹. Itē oio marie spūal est. s. ſei viri dant elemosinas paupibus vt orent p̄ eis. Itē p̄phetia res spūalis est. ⁊ tñ prophētis affere b̄t dona. Un̄ vt habet 3. Re. 14. Uto: Ieroboam attulit ad heliā p̄phetā. io. panes ⁊ crustulam. ⁊ vas mellis quū venit q̄rere ab eo n̄ h̄z dñi. Cōtra. p. q. p. Quicqd̄. Quicqd̄ inuisibilis grē p̄solatiōe tribuit nūq̄ q̄libus vel q̄buslibz p̄missis vendari penit⁹ d̄z. dicente dño. Quod gratis accepistis gratis date. Itē et de magris ne aliqd̄ erigant p̄. c. p̄ licentia docendi nullus p̄cium exigat vel sub p̄tētu alicui⁹ p̄suetudinē ab eis quos do-

cet aliqd querat. qui aut contra hoc venire sum-
 pferit ab ecclesiastico fiat beneficio alienus. In ca.
 et in edicte sequenti di. Probibeas ne p licetia do-
 cendi erigat aliqd. aut etia pmittat. Quod hec licet-
 tiam sit aliqd spuale nisi p coparatione ad spm hu-
 manu. multo forti illicitu est emere vel vendere
 quicquid spualia. Rudeo q aliqd spuale duplici-
 ter pot dici. s. vel p coparatione ad spm scm vel ad
 spm hmanu. p mo aliqua diis spualia p centia. vt
 gra & vtutes. & hec nec de iure nec de facto vendi
 pot. Queda per cam instralez vt scia. & hec de sed
 vendi pot. no tn de iure. vt in pcedenti qde bitum
 est. Queda q per effectum. vt in ea q alicui ex aliquo
 spuali dono vel officio conueniat. et hec et vdi de
 iure no pot. Quis alii aliqd possit accipi pro labore
 in sustentatione vires spualiu et p coparationem ad
 spm humanu. Queda sunt spualia per cam vt do-
 ctrina. queda per essentiaz. vt scie pbilosophice q
 p investigatione & doctrina humanu acquirunt. do-
 ctrina pdictay scientiay pot vendi de facto & diu-
 re. cum doctor no het aliqd stipendiu ab ecclesia q
 docere teneat. Si aut habet salariu ab ecclesia icur-
 rit vitium symonie. vel quasi vitium symonie. si p
 doctrina sua pciu erigat a clericis eiusdem ecclesie. et
 a pauperibus. vicuq sint. et de magistris. ne aliqd
 erigant. Quia nonnullus. in ter. & in glo. dicit tn aliq
 q no pbibetur erigere a diuitibus. vt vt dicit glo.
 ibid. qd credo debere intelligi non de diuitibus
 eiusdem ecclesie. s. alteri. n. etia ab illis deberet eri-
 gere nisi ex licita causa esset scus paup. vel de de-
 bitis obligat pde etia scie. nec de iure nec de facto
 vendi pot. Cui puer. 17. Quid pdest hic diuitias
 stulto causa. icentia emere no possit. Ad p^m iopp^m
 dd q pro psecratione ecclesie no dicit epus procuratio-
 ne erigere. s. tanq debita pro suo labore fm deter-
 minatione ecclesie. Ad 2^m dd q pro animerario ce-
 lebando no lz facere pactu de pecunia danda. si tn
 ex deuotione das ecclesie ecclesia teneat p illis celebra-
 re p quibus das fm quod pro recepto bnficio se vi-
 det magis oblatu. Ad 3^m dd q p correptione seu
 visitatione no lz pecunia accipere tanq eaz pciu. s. ta-
 q debita ad sustentatione ex ordinatione ecclesie.
 Ad 4^m solutu est eridicis in qone. Ad 5^m dd q
 iudici no est licituz vendere iudiciu. qz ad h tenet
 ex officio suo. nec testioniu. qz qz interrogatus lo-
 co & tpe tenetur vitari testioniu pbibet. Cui tales
 pdicta vendetes grauitur peccat. & si talia respici-
 unt spuales cam symoniaci sunt. s. aduocatus ven-
 dere pot patrociniu. & iuris pitus suuz piliuz. qui
 a iudice vel a curia no recipiunt salariuz p quo ad
 ista exhibenda abiq nouo pciu teneat. nec pot di-
 ci q isti vedat in suam l veritate. s. labore suuz. & sa-
 am sollicitudine. Ad 6^m dd q qn possessiones ali-
 cui loci religiosi non sufficiunt ad sustentandum
 pces q ibi sunt. volenti seruire deo cuz illis licitum
 est intimare sine pacto. qd nisi afferret vi uiuere
 ipe & alij penuria paterent. p qua possent aliq mo
 a diuino officio impediri. si aut monasteriu abun-
 dat b volenti intrare die non lz. Ad 7^m dd q nul-
 lo mo licitu est pdicare p pecunia. ita vt sit pdica-
 tidis pciu. licitu est tn pdicare p pecunia. ita vt sit
 res pdicata. du tn in b finis pdicatiois no ponatur
 vt cu b pdicat diuitibus vt dent pecuniaz paupi-
 bus vel ad aliquod opus pium. Ad 8^m dd q oio

simplr supernatural est qtu ad centia. & qtu ad cam
 va nullo mo pro ea aliqd ex pacto dari dz. vi illi q
 dant pecunia pauperibus oione no emut. s. alos pau-
 peru alliciunt ad orandu p se & eos sibi debitoroz
 situunt. cleri aut dices psalteria pro mortuis si pe-
 cuniaz accipiunt p suo labore no peccat. si indigent
 & ad b al non teneatur. Ad 9^m dd q talia afferri
 poterant prophetis licite no tanq pciu pphetie.
 s. ad eoz sustentatione vt spualibus vacaret libe-
 rius. no tn erat licitu pactu aliqd interuenire. Ad
 2^m ad sam pte; dd q quis erigere aliqd pro dno
 licentia docendi sit illicituz. vt bñ omdunt iura ad
 b allegata. tn pprie loquedo symonia no e. vi glo.
 ibidem non dicit q sit symoniaci. s. quasi symonia-
 cuz. & dicit b dicit in summa q no est symonia
 cu. s. crimen cocussionis. est aut crimen cocussionis
 cu aliquis pteru officiu sui ab inuito aliqd extorqit
 qd no dz. 23. q. p. Militare. cu g symoniaci di ex-
 tendit nomen symonie ad symonia pprie dicitay.

Artio queritur vtru omittat symonia
 in emptione vel venditioe spua-
 libus annexoz. Et vt q no. qz vasa ecclesie
 sunt spualibus anera. & tn p liberatide captiuoz &
 subuentione s inopia miseroz vendi pot & debet.
 it. q. 2. Auru. Itē ius pronatus e anera spualib⁹
 & tn pot vendi cu villa vel castro. transsit. n. cu tali
 venditione nisi excipiat. et de iure patronat⁹. Ex
 lris. 2. c. Cum fm. Itē decime sunt spualibus an-
 nere. s. sicut di et de locato. & ducto. Utra. Utraq
 decimay prouentus illis libere locare poteritis cuz
 qbus ecclesie vte pditione poteritis facere melioze
 s. qd pot locari. pot vendi. Itē ius sepulture spua-
 libus est annexu. est. n. ius copetens ecc. 15. q. p.
 Ecclesiaz. s. vt bñ Sen. 23. Abraz emit ab E moz
 speliaz duph et in sepultura. nec de b reprehensu
 est. Itē ius p geniture antiquit⁹ erat spualibus
 annexu. qz vt bñ sup illud Sen. 14. At vo Mel-
 chisedech rex sale in glo. autem hebrei omnes pmo
 genitos a Noe vsq ad Aaron pontifices fuisse. &
 tn vt bñ Sen. 25. c. Jacob emit ab E sau fratre suo
 ius pmo geniture. n. a deo de b reprehensu e. Itē
 corpora labor anera sunt spualibus officijs. sed vt
 supius hituz est aliq lz homini sui labore vedere
 Contra et de iure pronatus. de iure & de symonia
 Querela di q annexu spuali nec emi. nec vdi pot
 de iure. & idē expresse dicit glose sup decretale vtrū-
 qz. Itē emere decimas vel vendere symoniaci
 e. p. q. p. pces byter. s. decime sunt spualib⁹ ane-
 re. qz debentur clericis p cultu diuino. et de deci-
 mis. Tua nobis. g a fili vi q alia spualibus anera
 vendere vel emere symoniaci est. Rudeo sunt
 supius visuz est queda sum spualia per coparatione
 ad spm scm. queda p coparatione ad spm humanum.
 spualib⁹ p mo dictoz. queda sunt spualia caliter
 vt sacra. queda centialiter vt vtutes & gra. queda
 quasi effectiue. vt ea que illic alicui pueniunt ex ali-
 quo spuali dono vel officio. vt propbetare & diu-
 num seruituz celebrare. Annexa spiritualib⁹ q de
 sed vendi pot multa sunt. Cui omnia spualib⁹ ane-
 ra q de facto vendi pot. aut sunt annexa sacris vt
 vasa sacra. in qbus spiritualia ministrant. & hec lz
 vendere non hito respectu ad psecratione. ita tan
 vt p sone seculari non vendant nisi ius redacta i
 massam. 1. q. 2. Auruz. Alij vo ecclesie in eadem

forma vendi pnt. aut sunt anera spūalib⁹ q̄ alicui
 ex aliquo spūali dono vel officio pueniūt. s̄ b̄ tripl̄
 .f. vel antecedit. vt ius p̄ionatus qd̄ est p̄as clicū
 p̄itandi ad officia eccliaistica. s̄ illud vendere non
 h̄ in spūali. et de iure patronat⁹. De iure. s̄ transit
 cū vniuersitate vendita in vll̄ nisi. excipiat. .e. t. c.
 Ex lris. vel p̄sequēter vt p̄ceptio decimarū q̄ clicis
 debet pp̄ diuinā cultū. s̄ h̄ vendere s̄. ita nō q̄ ipm̄
 ius p̄cipiendi decimas non vendat. aliud. n. ē fru
 ctus vendere pp̄ necessitatē ecclie. aliud ius p̄cipi
 endi. h̄. n. nullo mō vendi d̄s. et de loca. s̄ conduc.
 Utra vel p̄comittant. vt labori anerus spūalib⁹ of
 ficijs. s̄ tunc anetū locari p̄t. si alias nō tenet ad ex
 equendā illa officia sicut p̄ in clico legere psalteri
 um p̄ defūctis. s̄ sic de alijs. De aneris vō spūali
 bus p̄ p̄parationē ad spūi hūanū dici p̄t q̄ annexa
 doctrine pbisice. vt sunt schole. libi. s̄ p̄stia v̄di
 p̄t q̄m̄ est de cōi iure. nisi ecclia doctōri pp̄instru
 ctione clericorū talia ministraret. tūc. n. p̄ p̄dictis si
 liceret ei p̄cijs aliqd̄ exigere. Ad tria p̄ in opp̄
 patēt solones ex dictis in q̄d̄ne. Ad 4^m dicit q̄
 Abrahā emit terrā non p̄secratam. s̄ h̄ facere licet.
 Ad 5^m d̄ q̄ ius p̄mogeniture debebat Jacob ex
 diuina ordinatōe. s̄ id nō ita dici p̄t ius illd̄ emi
 se sicut suaz verationē iniustam redemisse. Vel p̄t
 dici q̄ non sic d̄ est de aneris spūalibus i lege ve
 teri. sicut i noua. q̄ sicut sacerdotiū ve. l. magis d̄
 dici fuisse figura sacerdotij q̄ sacerdotiū. ita magis
 d̄ dici fuisse figura spūali officij q̄ spūale officium
 Ad vltimū d̄ q̄ labori corp̄alis anerus spūalib⁹
 vendi p̄t comō quo sup̄ius dicitur est. nō t̄ ille q̄ ē
 in ministratōe sacrorū. Ad ar^m ad p̄rem aliā p̄ qd̄
 d̄ ex d̄cis in q̄d̄ne. Et notandū ad maiore expla
 nationē p̄d̄cōz q̄ non t̄m̄ p̄mittit symonia cum p̄
 spūalibus vel aneris eisdem datur ex pacto pecu
 nia. s̄ etiā cum ex pacto datur munus qd̄cūq̄. siue
 sit munus ab obsequio. qd̄ est seruitus indebite i
 pensa. siue munus a lingua. quod ē famoz. p̄. q. p̄.
 Ordinationes s̄ exp̄sius. c. immediate sequit̄ si t̄
 sine pacto ex libertate munus aliquod b̄nficij daf
 post b̄nficijz iā receptū accipi p̄t. e. q. Quicqd̄. si
 ē sine aliquo pacto aliq̄s fuit alij alle qui seruitus
 recipit si ipm̄ remunerat aliquod b̄nficij ecclia
 cū p̄ferendo. si t̄ al dignus sit. non peccat nisi p̄n
 cipalē aspectū beat ad seruitium qd̄ ab ip̄o recipit.
 clericus etiā seruiens ep̄scopo in spe future remu
 neratōis symoniā nō p̄mittit si sine oī pactōe vel
 p̄ditione seruiat. d̄m̄ p̄ncipalr̄ hac intentidē nō
 seruiat. nec ep̄s directe p̄ hoc seruitio p̄bendaz ei
 assignet. et de symonia. Cū cēt. in glo. Si aut̄ ser
 uiat p̄ncipalr̄ intentidē obtinendi b̄nficij aliquod
 eccliaicū. nullo t̄m̄ pacto p̄nit̄ iterueniēte. q̄uis
 grauit̄ peccet s̄ symoniaz incurrat mentalēti nō
 incurrit illā symoniā q̄ obligat ad resignationē b̄n
 ficij eccliaistici qd̄ symoniace adeptū est. qd̄ p̄t p̄
 bari a simili p̄ illud qd̄ habetur. et de symonia. Uā
 dato vestro

Articulus quartus.

¶ **Onsequēter** querit d̄ 4° p̄ncipa
 li. Et circa querū
 tur 3°. p̄ vtrū sexus muliebri ipe
 diat ordinis susceptionem. 1° vtrū
 in fantilis etas. 3°. vtrum defectus natalium.

Rimo oñdo q̄ sexus muliebri s̄
 ipedit ordinis susce
 ptionē. Christus est q̄ p̄ncipalr̄ ordinat. s̄
 sicut d̄ ad Gal. 3°. In xp̄o Iesu nō est masculus n̄
 femina. s̄ ita p̄t ordinari femina. sicut masculus.
 Item decre. di. 32°. p̄. d̄. s̄. v. t. c. Mulieres.
 sit mētio de p̄s b̄ra. s̄ 27°. q. p̄. d̄. Diaconissaz non
 debere an̄ ānos. 40. ordinari. ḡ mulieres suscipet
 p̄t ordines diaconat⁹ s̄ p̄s b̄teri. Itē mulieres
 p̄t h̄ie actū p̄phetadi. Uā Lucē. 1°. Erat Anna p̄
 p̄betissa. ḡ a n̄i p̄t ordinari. Cōtra decreto. di.
 23°. Sacratas. Sacratas oco feminas vel mona
 chas sacra vasa. vel sacras pallas penes vos p̄tin
 gere. s̄ incensuz circa altaria deferre platūm est ad
 aplicā sedem. q̄ ola reprehensione s̄ vituperatōe
 plena esse nulli recre sapientiū dubiū est. D̄ illud
 qd̄ ipedit p̄actū sacroz. ipedit ordinis susceptionē
 s̄ sexus muliebri impedit ordinis susceptionē.
 Item clici debēt tonsurari. vt sup̄ius habitū est.
 s̄ vt dicit Ap̄. p̄. 1°. Cor. 11°. Turpe ē mulieri tōde
 ri. s̄ parū post. Si comā nutriat gloria. e. l. illi. cui s̄
 nō debeant ordiari nisi clici. mulier nō d̄ ordina
 ri. Rūdeo q̄ sexus muliebri s̄ ipedit susceptionē
 ordinis de iure. q̄ nō d̄ ordinari. s̄ ē de facto q̄si
 circa mulierē fierent ceteris oia q̄ sunt circa illos
 q̄ ordinant ordinē nō suscipet. cui rō ē. Sacra v̄z
 h̄nt ex sua institutione. xp̄s aut̄ b̄ facim̄ instituit cō
 ferri masculis t̄m̄. nō mulieribus. Cui⁹ institutōis
 duplex fuit rō p̄grua. Vna q̄ ordinis p̄p̄t officij
 doctrine in q̄tū ois ordo ordinat ad p̄s b̄teri. atq̄.
 cui b̄ officij p̄uenit. 16°. q. p̄. Adijcimus. q̄ ē con
 ueniat ordini diaconatus d̄ decre. di. 25°. p̄. Perle
 ctis. s̄ 91°. di. In scā. qd̄ sic d̄ intelligi. vt sacerdo
 tis sit p̄ncipalr̄ officij s̄ diaconi ex delegatōe. vel
 fm̄ glo. ibidē. p̄dicationē vocat lectionē euangeli
 cā. docere aut̄ publice mulieri nō p̄uenit pp̄ debili
 tatem intellect⁹ s̄ mutabilitatē affectus. quos de
 defectus de cōi lege notabili⁹ partim̄ q̄ viri. decet
 n. doctōrē h̄ie viuacē intellectū i viraris cogitōe
 s̄ stabile affectū in p̄sistendo i ei⁹ p̄fessione. Vltia rō
 est q̄ ordo ordinatū p̄stituit in aliquo gradu emine
 tie. qd̄ aliquo mō significari d̄ ex eminenti natura
 illius q̄ ordinat. mulier vō in resp̄cū viri statū sub
 iectōis h̄. qd̄ ē nature cōsonus est. q̄ muliebrius
 sexus nāl̄ ip̄fectus est in resp̄cū sexus virilis.
 Has duas ratōnes extrahere possumus ex dictis
 apl̄ p̄. 2°. bimo. 2°. d̄ntis. Mulier in silētio discat
 cū oī subiectōe. docere aut̄ mulieri non p̄mitto. n̄
 diari in virū. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄ cū d̄ q̄ in xp̄o
 non est masculus neq̄ femina. dico q̄ p̄ p̄tionez
 ad xp̄m̄. q̄uis non sit dia inter masculū s̄ feminaz
 quo ad meritū. est t̄m̄ quo ad officij. Ad 2^m d̄ q̄
 ibi vocant p̄s b̄tere vidue seniores. nō mulieres
 ordinate. imo de illis q̄ ibi vocant p̄s b̄re. dicit idē
 canō. q̄ illas tanq̄ ordiatas in ecclia p̄stitū nō de
 bere decernimus. p̄ diaconissaz aut̄ itell̄r̄ abbatissaz
 fm̄ glo. ibidē. Melius est t̄m̄ vt dicamus q̄ dia
 conisse dicebant q̄bus siebat aliqua b̄ndictio ad le
 gendū om̄. in matutino. vt dicit alia glo. ibidē.
 Ad 3^m d̄ q̄ nō est silē. q̄ p̄ p̄betiā non daf mu
 lieri p̄as aliqua sup̄ virū ordinatus aut̄ ē i aliquo
 gradu eminentie sup̄ nō ordinatos viros. v̄ q̄uis
 n̄ repugnet mulieri eē abbatissam super mulieres
 ad coercendum eas propter periculum cōhabita

fidis viroꝝ. tñ absonū eēt vt eēt abbatissa viroꝝ.

Secundo querit vtrū infantilis
cras ipediat or-
dis susceptionē. Et vi q sic. decre. di. 77.

Subdiaconus nō minor. 20. ānoꝝ ordinē. 7. c. se
queri. placuit. vt dī vt añ. 25. ānos diaconi nō or-
dinent. nec v̄gines p̄secrēt. 7. lectores pplim nō sa-
ludent. Itē fm̄ p̄b̄m̄ li. d̄fōno 7. vigilia. Quis ē
p̄o eius est actus. sed actus ordīs nō p̄t puenire i
fanti. ḡ nec p̄tās. Itē p̄tinetia annera est ordīni sa-
cro. s̄ infantēs nō p̄t ad p̄tinentiā oblarī. q̄ ad b̄
nullus nisi voluntarie obligatur. ḡ nō p̄t recipere
ordinē sacrū. Itē sicut forma nō recipit nisi ima-
teria disposita. sic nec ordō nisi in aia disposita. sed
disp̄o in aia ad recipiendū ordinē est p̄sensus. ḡ in-
fantēs ordinē nō p̄t recipere cū p̄sentire nō possit

Contra ordinatus in minoribus ordinibus infra
ānos discretiōis postea nō reordinat. et d̄ clerico
p̄sal. p̄moto. quod verū nō eēt nisi ordinē v̄x su-
scipissent. Itē pueri p̄t recipere alia sacra ip̄imen-
tia caracterē. vt bap̄m̄ 7. p̄firmatōnē. ḡ a fili 7. istud
cū caracterē ip̄umat. Rūdeo q̄ infantitas impe-
dit rōis vsū. 7. id̄ ipedit oia illa sacra que de neces-
sitate regunt actū rōis in suscipiēte sac̄z cuiusmo-
di sunt p̄tia. 7. m̄imonij. Sac̄m aut ordinis non
requirit ad b̄ vt suscipiatur actū rōis in suscipiēte. q̄
in collatōe ip̄ius sacri in suscipiēte recipit quedam
infusa p̄tās q̄ ordīs nature 7. ip̄is p̄t p̄cedere actū
7. id̄ quīs nō possit recipere sac̄m p̄nie 7. m̄imonij.
p̄t tñ recipere ordinis sac̄m de sc̄o. In minoribus
tñ ordinibus requirit discretiōis vsū. i suscipiē-
te nō de necessitate p̄cepti. s̄ de honestate p̄p̄ reue-
rentiā sac̄i. s̄ ad susceptionē maior ordinū requi-
ritur vsus rōis. nō tñ de honestate. s̄ etiam de ne-
cessitate p̄cepti. tñ p̄p̄ votū p̄tinetie ānerū. tñ quia
eis p̄mittit p̄tās tāta q̄ nō d̄ dari nisi illi a quo cū
reuerentia 7. deuotiōne suscipit. Ad p̄m̄ in opp̄m̄
d̄ q̄ n̄ oē quod est de necessitate p̄cepti est de ne-
cessitate sac̄i. Ad 2^m d̄ q̄ quīs eiusdem sit p̄o
cuius est actus. tñ p̄o. p̄cedere p̄t actū. nō tantū
ordine nāe. s̄ etiā tpe. Ad 3^m d̄ q̄ p̄tinetia s̄ ali-
quos nō est ānera ordīni sac̄o nisi quo ad illos qui
ip̄m̄ voluntarie suscipiūt. Quīs aliq̄ dicant s̄rium.
Ap̄ 4^m d̄ q̄ ad b̄ vt forma suscipiat in m̄ suffi-
cit ex p̄te materie. q̄ in ea nō sit aliquid repugnans
forme introducende. In puul aut̄ aia nihil repu-
gnans est susceptioni caracteris ordinis. v̄ tñ mul-
tis 7. pb̄abilr. q̄ in adultis requirit suscipiēdi iren-
tio exp̄licite vel implicite. in sp̄ali vel in gn̄ali. et
quīs ad susceptionē forme elemētariis sufficiat ex
p̄te materie q̄d in ea nō sit aliq̄d repugnans illi for-
me. nō tñ b̄ est verū de quāq̄ alia forma. ad suscep-
tionē. n. intellectuē requiritur in materia aliqua dis-
positio positua. vt in li. 7. oisum est.

Tertio que ritur vtrū defectus nata-
liū ipediat ordinis suscep-
tionē. Et vi q sic. de v̄tero. 23. Non ingre-
dies mācer. b̄ est de sc̄o nato in eccliam domi-
ni vsq̄ ad decimā gn̄ationē. s̄ q̄d impedit ingres-
sus in eccliaz. multo fortius ipedit ordīs susceptionē
Itē decre. di. 56. in p̄ncipio p̄fessōꝝ filij ad
sac̄ra officia nō sunt admittēdi. Itē et de filiis p̄-
sbyteroꝝ nō ordinādis. c. p̄. p̄hibēt filij p̄sby-
teroꝝ 7. ceteri ex fornicatiōe nati ad sac̄ros ordīes

pmoueri. Contra filiū in q̄tū ad ea q̄ respiciūt aiaz
cū ea non b̄eat a carnali p̄ie nō d̄ portare iugitatē
p̄is. Vñ Ezechi. 18. filius nō portabit iniquitatē
p̄is. ḡ fornicatio p̄is 7. m̄ris nō ipedit in prole for-
nicatoꝝ ordīs susceptionē. Item decre. di. 56.
Satis p̄uersus. 7. cōtra eccliasicā pb̄at esse cen-
suram. vt frustra quorūdā voluptatib̄ cōmodis
suis q̄s p̄uetur. s̄ si nati de fornicatione nō possent
ordīes suscipere p̄arent. suis cōmodis propter illi-
citā p̄rentū voluptatē ḡ vi q̄ descūs nataliū non
ipediat ordīs susceptionē. Itē vnicuiq̄ magis d̄
obesse culpa p̄p̄a q̄ aliena. s̄ fornicatoꝝ post pactā
p̄niam p̄t licite pmoueri. ḡ multo fortius ille q̄ ē
de fornicatiōe natus 7. nō ē fornicatoꝝ. Rūdeo q̄
defectus nataliū nō ipedit alicui ordīs susceptionē
de sc̄o. al. n. p̄ dispensationē si p̄mitterētur mi-
nistrare. nisi iterū ordīarētur. impedit tñ ordīs su-
sceptionē de iure. iura. n. tales pb̄ibēt ordīari. tñ
p̄p̄ sac̄ri reuerentiā. tñ q̄ ille q̄ ordīatur p̄stituit i ali-
quo eminēti gradu. q̄ eminētia nō p̄uenit illegitime
natis. eo q̄ eoz claritas rōe turpitudis sue origis i
p̄sp̄cū hoīz offuscat. tñ p̄p̄ detestationē eris paren-
tū. tñ q̄ tales plus q̄ alij vt i plibus solēt eē male
mougerati. eo q̄ a parētib̄ nō ita sollicite sicut le-
gitime nati instruat. p̄ dispensationē tñ nisi p̄ine in
cōtinetie imitatores fuerit p̄t licite pmoueri. 7.
tāto est difficultior dispensatio q̄to turpior est eoz
origo. 7. cū talibus vt possit obtinere dignitates 7.
p̄sonatus. 7. alia b̄nficia curā aiaz b̄nficia dispensatio
ab aplica sede regit. et de filiis p̄sbyteroꝝ non or-
dinādis. c. 1. 7. c. v̄l. Et si religōne intraverit. quīs
postq̄ i religione p̄fessi sunt possint sine sp̄ali disp̄e-
satione ad ordīes oēs pmoueri. 7. b̄b̄ in glo. sap̄ de-
cretale p̄dictā. 7. p̄t tales in religione audire p̄fes-
siones ex p̄missiōe. si tñ possent aliq̄sa curatis p̄oi
in parrochia nō obstāte q̄ abbas suus p̄t ip̄m̄ in-
ānuere. Ar̄ ad partē p̄mā p̄cedūt de ordīs sus-
ceptionē de iure. Ad p̄m̄ ad p̄t alia d̄ q̄ irregu-
laritas nō semp̄ est p̄ea iniquitati debita. cū quīs ex
actu v̄turis h̄o fiat irregularis. vt p̄z cuz iudex zelo
iustitie suspēdit latronē. 7. id̄ quīs nati de illegitimo
thoro sint irregulares. nō p̄p̄ b̄sequit q̄ p̄tēt parē-
tū ligatas. Ad 2^m d̄ q̄ fm̄ glo. ibidē. istud ca^m i
telligit de iā p̄moto. tal. n. p̄p̄ delictū alteri^o sequēs
suā p̄motionē nō p̄nat iure suo. Ad 3^m d̄ q̄ ea q̄
cōmittūt p̄ actū volūtariū postea p̄ actū d̄iū cū dei
adiutorio p̄t purgari. nō sic aut̄ descūs q̄ ex nā sūt
quīs deus si vellet ordinē nāe mutare possit. 7. id̄
cū descūs nataliū sit p̄ueniēs ex nāli origie nō pur-
gatur p̄ actū patientis illuz descūs. Vel p̄o: dici q̄
quīs vnicuiq̄ plus obsit culpa p̄p̄a q̄ aliena quo
ad meritū 7. p̄p̄ationē ad deū. nō oportet tñ b̄ ve-
rū esse quo ad offc̄i. 7. quo ad hōiūm for̄.

Articulus quintus.

Consequēter querit de 5°. p̄nci-
pali. Et circa hoc
queritur tria. 1° vtrū s̄uitus impe-
diat ordinis susceptionē. 2° vtrū no-
tabilis descūs alicui^o mēbri. 3° vtrū homicidiū.
p̄ **Primo oīdo** querit de 5°. p̄nci-
pali. Et circa hoc
queritur tria. 1° vtrū s̄uitus impe-
diat ordinis susceptionē. 2° vtrū no-
tabilis descūs alicui^o mēbri. 3° vtrū homicidiū.
p̄ **Primo oīdo** querit de 5°. p̄nci-
pali. Et circa hoc
queritur tria. 1° vtrū s̄uitus impe-
diat ordinis susceptionē. 2° vtrū no-
tabilis descūs alicui^o mēbri. 3° vtrū homicidiū.

pōt ordiari seruis sicut liberi. Itē dia alia sacra ita
 pōt recipere serui sicut liberi. q̄a sibi et istud. Itē pe-
 ior est seruitus diaboli q̄ seruitus hoīs. q̄ seruitus
 hoīs est meritoria si patiēter toleret. s̄ seruis dia-
 boli pōt ordiari. q̄ q̄libz eris in peccō mortali dia-
 boli seruis est. q̄ mltro foris seruis hoīs. Contra
 decre. di. 54. Nulli. Nulli de seruii p̄ditione ad
 sacros ordines p̄mouētur. nisi p̄us a p̄p̄t̄is dñis
 legitimā libertatē p̄sequatur. Itē eē de seruis nō
 ordinādis. De seruoꝝ. De seruoꝝ ordinatione sta-
 tutū ē vt nullus ep̄oz deinceps ad sacros ordines
 eos p̄mouere p̄sumat. Itē decre. di. 54. Si q̄s.
 Si q̄s oblatas est tributo seruii. vel aliqua p̄ditio-
 ne vel p̄ocinio cuiuslibet dñi nō ē ordinād̄ clericus
 nisi p̄b̄ate vite fuerit et p̄ioni p̄fessus accesserit. s̄
 null̄ pōt recipere quēcuq̄ ordinē q̄ sit clericus. q̄ ser-
 uitiū ipedit cuiuscūq̄ ordinis susceptionē. Rūdeo
 q̄ seruitus nō ipedit alicui ordinis susceptionē d̄ sa-
 cro. si. n. ordinē vere ordinē suscepit. tñ ipedit cu-
 iuslibz ordinis susceptionē de iure. Jura. n. tales p̄bi-
 bēt ordiari. nisi p̄us sint redditi libertati. v̄ nisi sit
 de p̄sensu dñoz. si. n. dñi p̄sentiar̄ ip̄o scō efficiuntur
 liberi. et p̄sentire p̄sumūt. nisi si sciāt et possint recla-
 mēt. decre. di. 54. Si quis sciēt. in susceptione
 .n. ordinis mancipat hō diuini officij. et q̄ seruis
 sui p̄atēs nō hēt. cū sit dñi sui. q̄ sicut dicit p̄b̄. p̄.
 politi. c. 3. Seruis est res alata possessa. nō pōt se
 dare seruitū eccl̄iastico. q̄ nullus pōt dare q̄d suū
 nō est. hēc nō tāq̄ implicite decre. di. 54. c. p̄.
 vbi dicit. Debet esse immunis ab alijs q̄ diuine mili-
 tie est aggregandus. vt a castris dñicis q̄bus nom̄
 eius ascribit nullius necessitatis vinculis abstra-
 hatur. si autē seruis de scō ordietur dño suo nescien-
 te q̄ ordinē. et ordiatore et p̄ritatore ignorantibus
 q̄ sit seruis tñ si nō ē p̄stitat̄ nisi in mōtibz ordi-
 nibus reuocatur in seruitutē et dño reddat̄. decre.
 di. 54. Nulli. et. c. Et antiquis. diacon̄ aut dabit
 vicariū quē si sibi dare nō potuerit dño reddetur.
 eadē di. Et antiquis. Nulli mō dō est de subdiacono
 p̄nā. q̄ mō facer̄ ordo est. et de suis nō ordinādis
 Miramur. si autē seruis sit scōs sacerdos in eodē
 gradu p̄clij sola amissione multat̄ remaneat de-
 cre. di. 54. Et antiquis. si vero peculū nō habeat
 fuit dño. nō tñ in seruitijs honestis q̄ suū ordinē
 dedecet. s̄ in fuitijs honestis. e. di. frequēda. si
 autē seruis ordinē dño ignorāte seu p̄radicēte. et
 ordinatōre seu p̄ritatore sciētibus q̄ sit seruis. ille
 q̄ hoc sciuit duo mancipia dño dat̄ tenet. e. di. Si
 seruis absente. si autē nō habuerit v̄ hanc faciat
 satisfactionē dño reddetur serū ordiat̄. si ip̄met
 vel alius ip̄m nō redimerit. si tñ sacerdos est dño
 seruiet in seruitijs honestis. vt dicit̄ ē. pōt autē dñs
 seruū ordinatū ip̄o ignorāte repetere infra ānuz a
 tpe scie sue. e. di. Si seruis sciēt. in ter. et in glo.
 Ad p̄m dicendum q̄ illa auctoritas Apli intelli-
 genda est q̄ ad meritū. nō quo ad officiū. Ad 2^m.
 dō q̄ nō est sile. q̄ p̄ferendo alia sacra seruis nullū
 sit p̄iudiciū dñis suis. q̄ dignitatē illoꝝ sacroꝝ et re-
 uerentiā p̄nt in se seruare. et dñis suis seruire. Ad
 3^m dō q̄ nō est sile. q̄ seruitus hoīs non pōt a seruo
 deponi p̄ sua volūtate. s̄ seruis diaboli pōt fieri li-
 ber q̄ vult deo adimāte. pōt ēt dicit̄ q̄ clic̄ q̄ dñi
 est in peccō mortali ordinari nō d̄. et qui sciēt talē
 ordinaret peccaret nisi in cāu in quo peccū suū est;

occultū et ep̄s cū ordinare teneret. Al̄ ad partes
 aliam procedunt de ordinis susceptione de iure.
Secundo queritur vtrū notabil
 d̄fct̄s alicui
 membri ipediat ordinis susceptionē. Et v̄
 q̄ nō. Afflicto nō d̄z addi afflictio. q̄ p̄p̄ d̄fct̄s mē-
 bri q̄ est quedā afflictio nō d̄z impediri hō ad ordi-
 nis susceptionē. Itē ad ordinis susceptionē magis re-
 quirit integritas discretionis q̄ corp̄is. s̄ aliqui po-
 sunt ordinari an̄ ānos discretiōis. q̄ nō ipediuntur
 ab ordinis susceptionē p̄p̄ d̄fct̄s notabile membri.
 Cōtra eē de corp̄e vitiat̄is. Et posuisti. d̄ de mu-
 tilato manu q̄ nō pōt ad sacros ordines p̄moueri.
 Rūdeo q̄ defectū in mēbris q̄dā sunt ita notabi-
 les q̄ ipediūt officij executionē. vbi gr̄a abscissio pol-
 licis. et sic de silibus. et hęc p̄hibēt ordinis susceptionē
 nē de iure q̄dā offuscāt notabilr̄ p̄sonē claritatē. vt
 abscissio nasi. et sic de silibus. et tales ēt d̄fct̄s ipē-
 diūt ordinis susceptionē de iure. iura. n. tales p̄bi-
 bent ordinari p̄p̄ sacri reuerentiā et dignitatē. Unde
 Leuit. 21. d̄. Homo q̄ habuerit maculā nō offeret
 panes deo suo. nec accedet ad ministeriū ei. i quo
 fuit figuratū. q̄d nō tñmō in hoībuz p̄mouēdis ad
 sacerdotiū no. l. attendēdū ē q̄ careat maculā aie. s̄
 ē q̄ careat notabili maculā corp̄is. que derogare
 posset illi reuerentiā q̄ debet ordini. v̄ hīs oculū
 erūtū. siue sit p̄ culpā suā. siue nō. p̄hibetur ordiari
 55. di. Si enāgēlica. defectus autē mēbris nota-
 bilē deformitatē in facie vel i manibz nō generan-
 tes si nō est introducta ex culpa p̄p̄a nullā iducunt
 irregularitatē. Uti. e. di. Eunucus. Eunucus si per
 insidias hoīuz scōs est. vel si in p̄secutiōe eius sunt
 āputata virilia. vel si ita nat̄ ē et dignus. fiat ep̄s
 et. c. sequēti. Si q̄s. Si q̄s. p̄ egritudine nātia a me-
 dicis secta hūerit. Sicut et quia barbaris aut a dñis
 suis castrati fuerint et moribz digni iueniuntur. hos
 canō p̄mittit ad clerū p̄moueri. si autē se ip̄ōte non
 iteruēte iusta cā mutilat a susceptionē ordinis ip̄el-
 tendus ē. Uti qui ad reprimēdū carnis tēptationē
 sibi abscidit virilia irregulares sunt. ea. di. Si q̄s
 tal. n. nō hēt iustā cām castratōis siue. q̄ virtute car-
 nali vitio repugnādū ē. e. di. l. di. q̄ se. e. et di. dicit̄
 Qui p̄t. d̄i qui p̄t cuiuslibz digitū sui volēs abscidit
 hūc ad cler̄ cōnes nō admittit. sic q̄p̄ q̄ plura s̄
 vitia mēbroꝝ que si ex culpa vitiat̄i p̄ueniūt irregu-
 laritatē inducūt. et si sine sua culpa p̄ueniūt ip̄z
 irregularē nō reddūt. et plura q̄ ex quacūq̄ p̄ueni-
 tia cā vitiatū irregularē efficiūt. Nullū tñ p̄d̄corū
 vitioꝝ ipedit ordinis susceptionē de scō. si. n. cir-
 ca irregularē s̄iant ea que fieri debēt circa illū or-
 dinat̄ vere suscipit ordinē. quē sic suscipere nō de-
 buit. ita nec susceptū d̄z exequi. Ad p̄m in opp̄
 dō. q̄ quibz affligit aliq̄s sine culpa sua. et tñ nō sine
 iusta cā. loquēdo de tp̄ali afflictio. et s̄l̄ afflictio ad
 di pōt tp̄al̄ afflictio ex iusta cā. Ad 2^m. dō q̄ q̄s
 an̄ ānos discretiōis possit aliq̄s suscipere ordinē de
 scō. non tñ de iure.
Terio querit vtrū homicidiū impedi
 at ordinis susceptionē. Et v̄ q̄
 nō. Exo. 32. d̄l̄ Moyses leuitis. Cōsecra-
 stis manus v̄ias hodie dño v̄nusq̄q̄ in filio et in
 fr̄e suo. vt def̄ vobis b̄ndictio. s̄ sicut dicit̄ maḡ in
 p̄cedenti. di. c. 7. Ordo diaconar̄ a tribu Leui
 nomē traxit. q̄ v̄ q̄ diaconibus s̄. occidere hoīes

et iusta cā. sicut licuit lenitatis. Item. So. di. decre. Quia te. di. de illo q captus a saracenis videbas homines interfecisse. qd q: nō sua spē illo fecisse cognoscit. Ideo canonicè nullo mō indicabit. g non oē homicidiū ipedit ordīs susceptionē. Itē p actu v̄tutis nulli debet pena. s; q; hō i occidendo aliū crederet actū virtutis iustitiae. vt cū iudex suspēdit latronē. g p tali homicidio nō incurrit irregularitatis penā. Itē pro eo quod hō tenet facere de necessitate salutis nullo mō repellendus est a susceptōne ordinis. s; hō in hac necessitate cōstitutus q; o; ipm occidere vel occidi. tenet de necessitate occidere si p̄t. q; pceptus charitatis ē magis diligere se q; primū. g tale homicidiū nō ipedit ordīs susceptionē. Itē homo agens latronē corā iudice seculari de crimine. nō tñ criminali. s; civiliter. non est sic irregularis. si iudex secularis pp talē querelam ad duriorē penā p̄cedat v̄tute ad penā mortis est de homicidio. Postulasti. in ter. s; in glo. s; per istū qui querimonia depōsit ille occidit. g non oē homicidiū ipedit ordīs susceptionē. Itē hō aliqui occidit hoīem cā. s; casuale homicidiū nō reddit hoīem irregularē. q; vt di. c. de homicidio. c. vlt. Qui oēs casus fortuitos q; p̄videri nō p̄t. fori tan nō p̄vidit nō d; pp homicidiū sic casu cōmissū quo ad officii vel bñficiū ipediti. Itē carentibus vsu li. ar. nihil iputatur. qd faciunt s̄m. Ver. li. de libe. ar. an mediū. g si puer vel hō in actu furie. v̄l dormiens. vel ebrius interficiat hoīem nō pp hō irregulares sunt. Contra. is. q. p. Si qs infans. quem mēte alienata sunt. nō imputat ad penā. nō sacri muneris executionē impediunt. tales g sunt irregulares. s; multo fortius q; cūq; alij homicide. Rūdeo q; quoddā ē homicidiū simplr voluntariū. quoddā simplr nō voluntariū. s; quoddā simplr involuntariū. s; quoddā p̄t; voluntariū. s; p̄t; involuntariū. Homicidiū simplr voluntariū impedit cuiusq; ordīs susceptionē de iure. Iura. n. tales p̄t; bibent p̄moveri. s; p̄t; p̄motos in susceptis ordīb; ministrare. So. di. viros. c. sequenti cuius p̄bitiois p̄t; assignari triplex ratio p̄gruitatis. q; voluit deus vt Dauid qui multū sanguinē effuderat edificaret sibi domū. s; Salomon filius ei. vt habet. 1. Re. 7. vbi dicit gl. Vir sanguis templū dei edificare p̄hibet. Alia est q; sacerdos rep̄tat ipm qui fuit summe mitis s; est. cuius mansuetudinē que marie apparuit in hoc q; mori voluit p̄ n̄ra redēptione reducit ad memoriā officium misse. homicidiū autē rep̄tatio ē crudelitatis. Cū sacerdos in q̄tū homicida magis representat interfectores xpi q; ipm. Alia rō est pp detestationē effusionis sanguinis s; eius horrore pp que p̄hibuit dñs hoc s; filius eius vt carnē cū sanguine. nō comederēt. vt bñ Gen. 9. Homicidiū nō voluntariū est cū aliq; carēs vsu rōis occidit hoīem. in tali. n. nō est voluntariū nec involuntariū p̄p̄ loquēdo s; alē homicida si per culpā suā nō incidit in defensū vsu rōis. aliq; nō reputant irregularē. quod p̄b̄t per illud qd di. is. q. p. Aliquos. vbi di. de carēte vsu rōis q; hoīem occidit quō reus p̄stituit qui nescit qd fecerit. s; illud ca. Si qs infans. exponit de illo q; per culpā suā vsu rōis p̄uatus est. Alij tū dūt tales cē irregulares quibus nō sint rei. q; nō imputatur eis ad culpā. nec ad aliā penā q̄tū ad irre-

gularitatē. Homicidiū autē involuntariū est cū quis volēs nō occidere. occidere cōpellitur. vt si accipiat manus eius violenter cū gladio. s; hō moueat brachiū eius per violētias. vel si contra volēt ipm occidere vertit gladiū ne ille cū cultello possit ipm percutere. s; ille ex ira irruat in eius gladium s; percutiat eū. s; tale homicidiū irregularitē non inducit. q; p̄p̄ loquēdo talis homicida non est. cū in occidendo nō sit causa agēs s; patiens qui. n. brachiū mouit violenter occidit. s; irruens in gladiū seipm occidit. Sicut cū aliquis incidit arbore. s; aliquis sub ipa veniens opprimat ab arbore cadente succidens arborez irregularis non est. si q̄tū in se fuit volentē transire sub arbore sufficiens p̄mouit. So. di. decre. Hō qui arborem. Et duobus capis sequentibus. Homicidiū partim voluntariū s; partim involuntariū est. cū quis possit in necessitate vt occidatur vel occidat. occidit. q; absolute non vult occidere. v̄l tñ occidere ne occidatur. s; talis irregularis ē. So. di. decre. De his clericis pro quibus. c. De his clericis qui i obsequio. sed cum talibus facilliter debet dispensari. Illi etiā qui non voluntate. sed casu hominē occidunt si debitam diligentiam non adhibuerūt cōmittunt homicidium partim voluntariū in q̄tū voluntarie omiserunt debitam diligentiam adhibere. s; partim non voluntariū inquantū absolute occidere non volebant. s; talis irregularis est. So. di. decre. De his clericis qui in. d. Si autē. c. Eos vero. c. Clerico. nec tñ reputandus est irregularis qui occidit. sed etiam qui hoīem mutilat membro. di. 55. c. vlt. talis. n. conditioni dei est inimicus. eadez di. Si quis absciderit. non tñ ira grauis est irregularitas ceteris paribus. sicut illa que per homicidium est contracta. Ad p̄m in opp̄m est dō q; nō est simile de clericis veteris legis s; noue. ler. n. vetus penam sanguinis infligebat. quia erat lex timoris. non autem lex noua. q; est lex amoris. Ad 2m dō q; s̄m glo. ibidem illud verbum debet intelligi s̄m rigorem canonicum quia talis misericorditer toleratur. in quo notatur talis indigere dispensatione. Quis cum eo facillit debeat dispensari. Vel p̄ntest dicit q; ille hoc fecerit in euitabili necessitate. s; cum moderamine inculpate tutele. sic autem hominem occidens nec peccatum nec irregularitatem incurrit. Ad 3m di cēdū q; pro actu virtutis incurri p̄t; hec pena. q; ē irregularitas. quia per actū virtutis potest homo facere factum crudelitatem representans. p qua representatione est magis ineptus ad representandum mansuetudinē xpi. Ad 4m dō. q; in casu p̄dicto homo non tenet dē necessitate occidere. quāuis possit tenetur tñ se defendere cum moderamine inculpate tutele. s; si ex hoc mors alterius sequatur nō imputatur ei ad peccatū. nec ad irregularitatis penam. si tamē ipsum percutiat vt occidat s; mors sequatur quāuis aliter se liberare non posset irregularis est. sed cum eo debet facilliter dispensari. Unde dicitur extra de homicidio. Interfecisti. q; si p̄sbyter sine odio liberando se s; sua furē vel latronem interfecerit non deponatur. tamen quādiu viuūt penitentiam agat. in quo datur intelligi ipsum esse irregularem. non tamē irregularitatem graui. quod autem dictum

est q homo tenetur se defendere. non est intelligendum cum volēs occidere psequit in ipso fidem vel bonos mores. tūc. n. melius facit mortem patienti p ipso sustinēdo q̄ se defendēdo. vt pbat exēplo. s. Mauricij sociorū eius. Ad 5^m dō q̄ b̄ intelligitur si iudex ip̄s grauius puniat q̄ nā querimonie requirat. Si. n. hō pponeret p hūc modū. Ego que roz de isto. qz occidit patrē meū. nō tū peto vt moriar. s; vt mihi de pecunia satisfaciāt. et iudex querimonia pbata ip̄m suspēderet deponēs querimonia esset irregularis. qz si ille duri⁹ punitus sit q̄ nā petitiōis requirat. nō tū durius punitus est q̄ nā querimonie requireret. si tū aliq̄s rē suam repetens a latrone corā iudice seculari q̄ alr rebabere nō poterat nō iponēs illi latrocinū. sed tū affirmās et pbans rem suā illā esse si postea iudex ingrat et inueniat q̄ ille q rem detinebat furtiue eā accepit et eum suspēdat. ille q rem suā repetiuit irregularis nō est. qz iudex ad plus pcessit ex officio suo q̄ nā querimoniae requireret. Ad 6^m dō q̄ b̄ intelligēdum est qū homo dat opam rei licite. et adhibet oēm diligentiaz quam d; vt p̄iculum homicidij euitet. Unā decretalis illa loquit de quodā p̄b̄ytero q̄ quēdā aduocantū adiutoriū ad edificandōs ecclesie. et cū p̄b̄yter q̄ dā lignū dissolueret ille hō cū ligno iuit i terrā et mō tuus fuit. q̄ p̄b̄yter alia voce ita vt oēs intelligē poterāt p̄monuit circūstātes vt oēs sibi cauerēt. vñ merito talis fuit irregularis. sili mō nec sacerdos p̄fās cāpanā ad missā. si cāpana cadat sup aliq̄m euites sub cāpāli. et de homicidio. Joānes sacerdos. Si milr nec aliq̄s ludēs cū alio hūte cultellū ad latus. et ip̄m p̄iciēs ad terrā cadēs sup eum imp̄gar i cultellū illi. et ex hoc mortis ille q̄ cultellū portabat nō est irregularis. et de homicidio. Lator p̄tius. Ad vltimū dō q̄ illud vbum intelligēdū ē d̄ ipuratione quo ad culpam et penā que nō debet nisi culpe q̄lis pena nō est irregularitas. vt sup̄ius d̄cū. l. Audi tū quēdā maḡm dicētē etiā ebriū occidēt irregularē nō esse. q̄nis illud homicidiū fuerit volūtariū in sua cā. qz sum̄ pot⁹ excelsius non ordinabatur ad homicidiū. et dū fecit sc̄m vsu li. ar. carebat. D; hāc opionem est directe decretū ad p̄tem sam al legatū. et illud qd̄ d̄c̄ p̄b̄. 3. et bi. c. 3. q̄ ebrijs d̄b̄tur duplices icrepariōes. d̄ns est. n. eius qd̄ est non inebriari.

Articulus sextus.

Consequenter q̄ris de 6°. p̄ncipali. Et circa b̄ q̄runf. 3°. p̄lo vtrū ifames ifamia iuris ciuilis repellēdi sint et post pactā p̄niam ab ordinū susceptiōe. 1° vtz ifames ifamia iuris canonici. 3° vtz ifames ifamia facti.

Primo oñdo q̄ ifames ifamia iuris ciuilis nō sint ipellēdi ab ordinū susceptiōe. qz ad iudicē t̄palē nō p̄inet stamer penā eccl̄astica. s; repelli ab ordinū susceptiōe est pena eccl̄astica. q̄ p̄ ifamiā iuris ciuilis nullus repellēdus ē ab ordinū susceptiōe. Item p̄dēnat⁹ d̄ furto ē ifamis ifamia iuris ciuil. Unā d̄. ff. de furtis. l. nō p̄t. Nō p̄t p̄fēs puicie efficiere vt furti dānatū nō sequat ifamia. sed si talis emēdes et fiat bonus homo. nō vñ rō q̄re repellē-

dis sit ab ordinum susceptiōe. Cōtra est de testi. Testim^m. in glo. d̄ d̄ his q̄ p̄dēnati sunt. de furto et silibus. qz lz aias p̄ p̄niam saluare possum⁹. ifamiā. nō abolere nō possumus. et sic p̄niam nō p̄dest eis q̄ tūm ad b. qz act⁹ legitimi sunt ifamib⁹ interdicti.

Itē. 2. q. 3. Euphemū. s. l̄dic aut colligif. d̄ q̄ illō Delasi et Stephani. q̄q̄ aias p̄ p̄niam saluar possumus. ifamiā tū abolere nō possum⁹. et sub nota p̄petue ifamie ad p̄niam suscipim⁹. d̄ illis intelligit q̄bus p̄ ciuilem iudicē ifamia irrogat. et b̄ arguo vt p̄s. Rōdeo q̄ sic fama ē illese dignitatis stat⁹ vita et moribus p̄probatis. sic ifamia est q̄tūm ad vitam et mores lese dignitatis stat⁹. et si sic effect⁹ iuris d̄ ifamia iuris siue d̄bat ip̄o sed siue irrogetur p̄ p̄niam. Duo viso sciēdū q̄ qd̄am sunt infames s; canones q̄ nō sunt ifames sm leges. et aliq̄ ifames sm leges q̄ nō sunt infames sm canones. 6. q. p̄ma. Dēs vero in glo. sed vti plurib⁹. Dēs ifames sm leges sunt ifames sm canones. Unā in p̄d̄c. c. d̄ i ter. sic. Dēs infames esse dicim⁹ quos leges seculi ifames appellāt. dico ergo q̄ ifames ifamia iuris ciuilis hoc vltimo modo siue eroget per silam siue p̄trabatur ip̄o facto. nisi restituti fuerint in integrum ab illo qui potest sunt ip̄o iure priuati actib⁹ legitimis. vnde repellēdi sunt non tū ab ordinū susceptiōe. sed ab accusatiōe et restitutiōe etiaz post peractam p̄niam de illo crimine p̄ quo sci sunt ifames. cuius ratio est. qz ea p̄pter que iura ciuilia et canonica concorditer iudicāt aliq̄m esse ifamem reddunt eum opprobriosum in vitem et reputatiōe hoīum q̄uis egerit p̄niam. et sic dicitur extra de excess. p̄ela. Inter dilectos. p̄sonis viliibus et indignis porte dignitatis patere non debent. quandoqz tamē p̄pter criminis enormitatem. vt est crimen symonie. et alia crimia excepta criminosis testes recipiunt de egrate. vñ cū d̄ illo eric ciuile agif nō recipiuntur tamen simpliciter. sed cum alijs amuniculis. et cum p̄sona contra quam inducuntur est male fame. extra de symonia. p̄ter tuas. Ad p̄m in op̄. p̄m dō q̄ p̄cedit de infamibus ifamia iuris ciuilis tūm. Ad 2^m dō q̄ minor est falsa vt patet ex dictis i corpore questiōis. Ad p̄m ad p̄tem aliā dō q̄ non est intelligēdū per illam glo. q̄ papa nō possit ifamarum clericum restituere fame. qz cōtrarium h̄t exp̄. esse. 2. q. 3. Euphemū. s. l̄dic colligif. ibi eni d̄ q̄ h̄c colligif clericorū ifamiā p̄ Romanū p̄t̄ficem aboleri posse. Potest etiā vt volunt aliiq̄ et pbabiliter aboleri ifamiā laicorū etiā p̄ ciuilez iudicē irrogatā. Unde illud verbum. Alias p̄niam saluare possumus. ifamiā tū abolere nō possum⁹. sic exponēdum est. Nō possumus. s. per p̄niam. possumus tū p̄ restitutiōe in integrū. et hanc expositiōnem tangit glo. ibidem q̄ aut p̄nceps possit a laico p̄dicam ifamiā tollere p̄stitutiōe in integrū habes eadē. q. Si quez penituerit. s. Notādū quoqz. circa finē. et ibidē etiā habes restitūēdi formā q̄ est hec. Restituo te in integrū honoribus. et ordinū tuo. et omnibus ceteris.

Secundo querit⁹ vtrum infames ifamia iuris canonici repellēdi sint et post pactā p̄niam ab ordinum susceptiōe. Et videt q̄ nō. et d̄ testibus. Non d; in glo. d̄ q̄ testimonio. in criminali accusatio. et ordinum susceptiōe paripassu incedunt.

sed infames infamia canonica post pactā pñiaz pnt
 testificari in criali & accusare. qđ pbo. q: vt hf. 6. q.
 1. Qđs vo. in glo. Infamia canonica abolef p pñiaz
 g tales post pactā pñiam nō sunt repellēdi ab ordi-
 nū susceptiōe. Itē ea. q. Illi q. vbi dī de talib⁹ q i-
 famia sunt notari a nōg sacerdotali auctoritate sanē-
 tur. g vī q post pñiam cessant esse ifames. & si sic. n̄
 sunt a susceptiōe ordinū repellēdi. Cōtra ifamias
 pp pñiarum ifamias ē ifamia iuris canonici. & tamē
 emēdat⁹ de tali criē nō admittit ad testim⁹ nec in
 cā criminali nec i cā ciuili. cē de testib⁹. Testimoniu.
 l. i. r. & in glo. g nec admittēdus ē ad ordinū suscep-
 tōem. q: vt dī sup idem ca. i glo. In nullo dī va-
 cillare opio ordinādi. Itē ifamias ifamia iuris ca-
 nonici q̄uis emēdat⁹ nō recipit ad testificādu; i cā
 criali. sed vt sup⁹ dicit est. Testimoniu in criminali.
 & accusatio. & ordinū susceptio pari passu icēdit. g i
 famias ifamia iuris canonici repellēdus est ē post
 pactā pñiam ab ordinū susceptiōe. Rēdeo q ifa-
 mes ifamia iuris canonici. q tñ nō sunt ifames ifa-
 mia iuris ciuili; aut hērit illā ipso iure. aut eis est
 p pñiam diffinitā irrogata a iudice. Si. 2. mō. nō
 credo q p pñiam aboleat ifamia. ita vt dī iure pos-
 sint ordinari. sed o; eam aboleri p pñiam i iure
 gram ab illo q b pōt. si aut ifames illā ifamiam icurre-
 rūt ipso iure. aut eam icurrerūt p aliqđ illoꝝ peccōꝝ
 mortaliū quoz nullū iducit de pōtētem. aut p aliqđ
 illoꝝ q iducit de pōtētem. nec tñ pp illa icurrif ifamia
 fm iura ciuilia. Qđ aut distictio sit rōabilis vī. q:
 p quodlib⁹ peccōi mortale icurrif aliqua ifamia fm ca-
 nones. 6. q. 1. Qđs vo. i glo. & c. sequēti. i ter. tñ non
 oē peccōi mortale qđ hō cōmittit post sui p mortē
 iducit iam p mortē de pōtētem. vt tenet & pbat dī
 hostiē. ifama. c. de accu. vbi declarat qđ sit effectus
 accusatiōis. nō oē ē mortale peccōi qđ fm canones
 iducit de pōtētem est tale q p ipm hatur ciuili i
 famia. qđ patet si diligēter cōsiderētur criā p q hbi-
 tur ciuili ifamia q ponit. ff. De his q notātur ifa-
 mia. & crimia q fm canōes de pōtētem iducit. quoz
 multa refert dī hostiē. i titulo supradcō. vnt
 g aliqui q illi q ifamiam fm canones icurrūt ipso iurē
 p aliqđ peccōꝝ illoꝝ mortaliū. quoz nullū iducit de-
 pōtētem nō sunt post pactā pñiam verā & legitime f3
 iura pbatā repellēdi ab ordinū susceptiōe. nec etiā
 ab accusatiōe & testificatiōe. nec i ciuili neq; in cri-
 ali. q: quasi iā noui hōes efficiunt. Aliq tñ dnt ta-
 les esse repellēdos ab ordinū susceptiōe. accusatio-
 ne. & testificatiōe i criali cā. q̄uis nō i ciuili vel cri-
 ali. cū ciuili agit & de talib⁹ criminib⁹ agit dnt debe-
 re itelligi. q: dī in illa decretali. Testim⁹. qđ decla-
 rāt p b. q postq dicit. Si vo sit emēdat⁹ de criē. sta-
 tiz subiūgit. Et cū nō comitet ifamia. & hī dnt ifa-
 miā q totalr p pñiam abolef esse illā q hbitur tñ p
 crimē occultū. de quo nulla est ifamia facti. nec pbari
 pōt. sed b alijs nō vī. q: ab illis peccōis de qb loquitur
 illa decretalis. Testim⁹ excipit pñiarū qđ ē tale cri-
 mē qđ iducit de pōtētem. & pterea iura dnt & doctores
 iuris q pñiam quā abolef ifamia quā iura dnt p pe-
 nitētiā aboleri pbatā est p sacerdotē. Illa aut que ē
 rātū de occulto crimie pbatā nō idiget. Cū illud
 vbi. Et cū nō comitet ifamia. itelligēdū est fm eof
 de ifamia ciuili. vel de ifamia facti. Illi aut q ipso
 iurē fm canones icurrūt ifamiam p aliqđ illoꝝ crimi-
 nū que de pōtētem iducunt. p que tñ nō hbit ifamia

fm iura ciuilia q̄uis eoz ifamia p pñiam fm orea-
 tur quo ad b q pnt admitti ad accusādū & testificā-
 dum i cā ciuili aut i criali. cum ciuili agit. nō tñ ad
 b debēt admitti i cā criali. cum crialiter agit. cē de
 testi. Testim⁹. nec ē ad ordinū susceptiōem. nō. n.
 decet vt q ab accusatiōe & testificatiōe tali repellif
 ad ordinū susceptiōem admittat. cū dignior & hono-
 rabilior act⁹ sit ordinis suscipere & i eis submittat
 q̄ accusare vel testificari. Cū ordinādi sine q̄cūq;
 nota ifamie debēt esse. Ad p̄m in opp̄m dō q ifa-
 mia canonica de qua dī. 6. q. 1. Qđs vo. in glo. & c.
 sequēti. in ter. & i glo. qđ abolef p pñiam icurritur p
 aliqđ mortale peccōi de quo nō est peccō: p pñiam cō-
 dēnat⁹. nec iducit de pōtētem. aut si de pōtētem inducit.
 tñ occultū est. ita vt hō peccōem pbari nō possit. nec
 hōc ē oia hō peccōem aliqua ifamia facti. & q talif
 crimiosus actibus legitimis restituat p pñiam. ha-
 bes ex p̄sum cē de temporib⁹ ordinādoꝝ. cap. vlti.

Et dicit p̄ qđ dicit debeat ad p̄m. Ad p̄m ad p-
 tem fam dicitur q emendatus ē crimine si cum
 post pñiam comitet ifamia non est recipiendus in
 testem. nec in causa criminali. nec in ciuili. sed qui p
 iurat sciēter & ex deliberatione infamis est infamia
 iuris. extra de testi. Testimonium. i glo. & c. d. trā-
 factionibus. Si quis maior. & 6. q. 1. Infames. ta-
 lis autem ifamie nota nō aboletur per pñiam. & b
 rationale est. cum. n. vt dicit Apostolus. ad He-
 bre. 6. Omnis peruersio hōium finis ad cōfirma-
 tionem sit iuramentū. periuro porē dignitatis clau-
 di debent quousq; ab illo qui p test in integrū fuerit
 restitutus. & pterea de illo qui conuictus ē semel
 sciēter periurasse p̄sumitur q alia vice facilius
 p̄iuraret. tñ ppter lubricitatē lingue. tū q p̄famif iō
 nās in veritatis p̄fesside.

Etio querit vtrū infamis ifa-
 mia facti sit repellē

1. **Etio querit** vtrū infamis ifa-
 mia facti sit repellē
 dus ab ordinum susceptiōe. Et videt q n̄.
 quia illud quod nō p̄hibet officij executionem. non
 videt p̄hibere ordinis susceptiōem. sed infamia fa-
 cti nō p̄hibet officij p̄lationis executionē. quod p̄-
 bo quia vt dī extra de testibus. Non debet in glo.
 Cum aliquis est accusatus de crimine statim gra-
 uata est opinio eius. & tamē vt postea i eadem glo.
 dī. p̄pendente accusatione remanet in officio suo.
 & interim subditi ei obedire tenentur. Et hoc idēz
 habet extra de accusationibus. Olim. ergo ifamia
 facti non videt p̄hibere ordinis susceptiōem. Itē
 infamis nō est ipso facto suspēsus ab officij execu-
 tione. extra de purgatione canonica. Inter sollici-
 tudines. vbi dī. q ecclesiastica p̄stitutio tales ab of-
 ficio docet suspēdendos. ergo a simili tales nō sūt
 ipso scō illegitimi ad ordinum susceptiōem. Itē
 propter infamiam facti nullus d̄z perpetuo repel-
 li ab ordinum susceptiōe. sed si ppter infamiam fa-
 cti aliquis esset repellendus ab ordinum susceptiōe
 ne esset perpetuo repellendus. q: vt dī extra de pur-
 gatione canonica. Et tuarum. in glo. Infamias fa-
 cti omnino remouere solius dei est. ergo infamis
 infamia facti tantum nō est repellendus ab ordinū
 susceptiōe. Cōtra accusatus de crimine. q: p̄den-
 te sua accusatiōe grauata est ei⁹ opinio repellendus ē a
 p̄motiōe sua accusatiōe durate. extra de accusatio-
 nibus. Omnipotēs deus. in ter. & in glo. g per ifa-
 miam facti repellendus est hō ab ordinū susceptiōe.

Item et de testi. Non dicitur, accusati nisi prius se probaverint innocentes ab accusatioe et susceptioe ordinis repellant. hoc autem non est nisi quia: aut sua purgationem sunt infames infamia facti. et propter infamiam facti repellendus est homo ab ordinis susceptioe. Item si aliquis condemnatus est de crimine et appellet, pendente appellatioe non recipitur ad testificandum in casu criminali. et de testi. Ad dicitur in glo. hoc autem non videtur esse nisi propter infamiam facti. sed de eadem glo. Testimonium in criminali accusatio et ordinis susceptio pari passu incedunt. ergo infamatus infamia facti est ab ordinis susceptioe repellendus. Ratione quod infames infamia facti sunt infames quorum apud multos bonos et graves sunt per aliquod crimine vel plures grauata est opinio. infamia autem non faciunt dicta paucorum nec multorum leuium personarum dum tamen apud bonos et graves lesa opinio non existat. dico ergo quod quibus infamibus infamia iuris siue sit irrogata per suam diffinitivam. siue facta per aliquod illorum criminum propter quod iura civilia et canonica de ordine decernunt. et pronunciant bonum esse infamem ipso facto ac legitimum sunt ipso iure interdicti. tamen infamibus infamia facti acus legitimum non sunt interdicti ipso iure. ut patet per iura allegata in duobus primis argumentis ad preteritum. et est per illud quod habet et de purgatione canonis. Si quis per forster. non est. nisi tamen grauis infamia facti sine sua culpa. quia tamen illa infamia aliquam facit presumptionem de infamata. id est illis actus legitimum sunt interdicti quousque sua infamia abolerentur per canonicam purgationem. Illa enim infamia facti que magis proprie dicitur infamatio. et per quam magis proprie dicitur infamatus quam infamatus aboleat purgatione que iuris est. i. q. 5. De crimine. et est de purgatione canonis. Et tamen. Unde post talem purgationem non sunt repellendi ab ordinis susceptioe quousque frequenter non oblatre canonica purgatione remaneat fama ei lesa in hominum opinioe seu reputatione. Duo prima argumenta ad preteritum non plus concludunt nisi quod infamibus infamia facti tamen ac legitimum non sunt interdicti ipso iure. et hoc est processum. Unde si tales ordinarentur non essent suspensi ipso iure ab executione suorum ordinum. gra tamen forme non multum cogent. quia multa impediunt promouendum quod non deiciunt iam promouendum. Ad 3. cum dicitur quod infamia facti remouere solius dei est scilicet intelligendum est per purgationem ad hominum opinionem seu reputationem. quia contra ad ius pertinet remouere per canonicam purgationem. ita ut propter predictam infamiam a nullo actu legitimum sit repellendus. Et ad preteritum fam concludat quod homo propter infamiam facti repellendus est ab ordinis susceptioe quousque se canonicam purgauerit. quod concedo. quia talibus ac legitimum interdicti sunt. accusati tamen de crimine pendente sua accusatioe. et illi qui de crimine condemnati sunt et ab iniqua sententia appellauerint pendente sua appellatioe non sunt repellendi ab accusatioe et testificatioe in causa civilis vel criminali cum civiliter agitur. Si de crimine de quo sunt accusati emendati sunt. et de testi. Ad dicitur in tex. si expressus in glo. Illi est quorum grauata est opinio pro eo quod quousque per exceptiones fuerunt a testificatioe repulsi non sunt repellendi ab accusatioe vel testificatioe in causa civilis vel criminali cum civiliter agitur si de crimine sunt emendati. s. e. ti. Testim. i. tex. et in glo. satis sufficienter potest probare se emendatos per sacerdotem suum quod ipse dicitur testimonium probare. ut dicitur in glo. predicta. et ad infra de symonia. Nemo. quod non credo sic debere intelligi quod sacerdos est iductus in testem et requisitus ab illo qui se vult probare de crimine fideliter emenda-

tum debeat dicere quod talis sibi de illo crimine fideliter confessus est et penitentiam egit. si potest dicitur dicere quod credit eum esse bonum hominem. et quod nescit nec credit eum esse culpabilem de illo crimine.

Irca fam Episcopus degradatus non habet preteritum largiendi sacros ordines quod autem de tenendum sit in quibus dicitur est. Foris consecratio oio irrita est. hoc dicitur de illis qui se scieter et voluntarie fecerunt ordinari a symoniacis. quorum ordinatio irrita est contra ad executionem. quia de consuetudine cum tali benedictione dispensat. marie si cum benedictione symonia ex parte illius ordinatur. Nota versus in quibus dicitur primum casus quod si benedictione non dispensat. Siue bis ordo datur. seu bap. repetat. Uel si presbiter utriusque symon operetur. seu quod utatur fidei status ordo petat. Et dispensat spes irrita presbiter habet. Quisquis horum alter vendit sine quo alter non habet neutrum inuicem derelinqt. Contra in quibus visum est ius pronatur non dicitur vendi. et tamen transit cum vendit villa vel castrum nisi excipiatur. Ratione. verbum magistri non est intelligendum de venditione temporalium cum quibus transit aliquid spiritualibus auctorem. ut ius pronatur. Sed de venditione temporalium que ordinatur ad spiritualia et ea consequuntur quod patet quia verbum magistrum sumptum est ex decreto pascalis pape. i. q. 3. Si quis obierit. ubi dicitur papa loquitur contra illos qui emunt redditus ecclesie. qui de iure consequuntur illum. seu debentur illi qui ordinatur illi ecclesie in prelatum. necius percipiendi illos redditus alij de iure potest deuenire quam prelatum. alias expositiones verbi predicti inuenies in glo. super allegatum decretum. Nota hic quod ius patronatus transfert venditione. ut superius habitum est in quibus dicitur et successioe. extra de iure patronatus. c. 1. et c. In quibusdam. et promutatioe. 16. q. vlti. Neminus regum et donatione. de consensu episcopi facta. et de iure patronatus. Nullus. Unde versus. Iura patronatus transferre facit nouus heres. Res promutata. donatio. venditioque. symoniacos damnatos ac deponendos. et. Idcirco penes non subduntur qui pactionem renoucant efficaciter et fideliter re integra. quia quousque tales pactum fecerit illicitum. et in hoc peccauerit. tamen non peccatur a pacti effectu. nec etiam ille ut symoniacus irregularitatem incurrit sine iudicium conscientie. quousque pactum fecerit patri pro dando beneficio ecclesiastico filio hoc pactum ignoranti. vel per adiuvando ipsum vel sibi conferatur. et postea pactum obliuioni tradens datur illi eidem illud beneficium pure inuito pietatis vel ipsum adiuvet ut transferatur eidem. nisi ex post facto illud quod in pacto fuerat positum scienter recipiat. quia talis sine diuinum iudicium interpretatiue recessit a pacto re integra. nec ille tamen symoniacus irregularitatem incurrit. qui patri alienius clerici permittit adiuvare filium suum si ipse pater desistat a committendo aliquod pactum quod committere intendebat. nec clericus per adiutorium tale beneficium assecutus tenet ad illius beneficii resignationem postquam sibi presbiter se per supra dictum modum beneficium assecutus predicta enim pactio quam ille qui ipsum adiuvet fecit cum eius patre. non videtur illicita fuisse cum etiam prelatum licitum sit alicui dicere. promitto tibi quod ego tibi pro videbo de beneficio competenti. si mala opera declinando. et bona opera faciendo re beneficio ecclesiastico reddideris dignum. talis enim conditio est.

ad honorem & reuerentiā dei. nec p tales pditionē obligat b suscepturus bñficiū ad aliqd ad qd alias nō esset obligat. vñ p supradictā pmissionē p̄latū nō tñ obligat susceptur bñficiū quē iducit ad facien dū illud qd tenet facere p legē diuinā. Al pprio gradu decidat. B dē de symoniaciis symoniace ordina tis vel ordinatoib⁹ q fm canones a pprio gradu b cidat. f. q̄tū ad creationē q̄uis fm rem retineant caractere & gradu. Subdiacon⁹ n̄o ordinat añ. 14. ānos. Hoc dī fm antiq̄ iura. q: mō nō d̄ ordinari añ. 20. decre. 77. di. Subdiacon⁹ nec p̄byter añ. 30. B mō nō tenet. p̄t. n. ordinari p̄byter. 25. ānoꝝ et d̄ elec. Cū in i p̄ctis. 2. Inferiora. Epi tñ nō pmoue re debēt nisi trigefimū ānum p̄pleuerit. vt. b̄ in de cre. p̄dicta.

Di. CCVI.

Um alia sacra. cē. Supius d̄ter minauit magr d̄ bap⁹. p̄firmatide eueh⁹ p̄na. extrema vnctio ne. & ordine. Hic d̄fminat de m̄rimo nio. & diuidit in p̄tes. 4. 1. d̄fminat uit de m̄rimonio quo ad cām formale. 2. quo ad efficiētē di. seq̄nti ibi. Post b. 3. quo ad finalez q̄ p̄sistit i bonis m̄rimonii. 31. di. ibi. Post b d̄ bonis. 4. quo ad cām mālē. B est de p̄sonis d̄betib⁹. di. 34. ibi. Hūc sup̄est. P̄ in tres. P̄ agit d̄ matri monij iustitūde. 2. d̄ eius honestate ibi. fucrum. 3. d̄ eius significatide ibi. Cū igit.

Articulus primus.

Circa hanc di. querēdū est p̄nci palit d̄. 4. P̄ d̄ ma trimonii iustitūde. 2. d̄ ei⁹ honestate. 3. d̄ ei⁹ oblatide. 4. d̄ eius q̄d̄dita te. Circa p̄m querunt. 3. P̄lo vtrū m̄rimoniū sit de iure n̄e. 2. vtz fuerit iustitū aū p̄ccū. 3. vtz iustitū a deo imediate.

Primo oñdo q̄ m̄rimoniū nō sit de iure n̄e. Qd̄ ē a volū tate nō ē a nā. q: qd̄ ē a volū tate aliquo mō ē ab intellectu. Et pb⁹. 2. p̄biū. intellectu distinguit d̄ nām. sed m̄rimoniū nō ē sine p̄sensu volū tatis. q̄ si est d̄ iure n̄e. Itē Tullius circa p̄ncipiū rhetorice dic̄ q̄ fuit quoddā t̄ps i quo nemo nuptias legitimas nec certos q̄sq̄ asp̄erarat liberos. s; vt d̄ d̄re. di. 5. circa p̄ncipiū. Jus n̄ale cepit ab exordio rōnalis creature. nec variat tpe. q̄ m̄rimoniū cū sit legitima p̄iunctio maris & femine. nō est d̄ iure n̄e. Itē di. 8. in p̄n. Natur̄ iure oīa sunt coia oib⁹. s; p̄ m̄rimo niū ē appropriatio mulieris ad vir̄. & ecd̄uerso. q̄ si est de iure n̄e. Cōtra pb⁹. p̄. politi. c. j. dic̄ ma sculū & feminā nō sine iuce p̄sibiles esse gn̄atid̄is gr̄a. & b̄ nō est ex electide sed sic i alijs aialib⁹ & plan tis n̄ale appetere q̄le ip̄s. tale d̄linq̄re alterz. Itē. ff. d̄ iustitia & iure. l. j. s. Jus n̄ale est qd̄ nā oīa aialia docuit. & p̄az post. Hinc d̄scēdit maris atq; femie p̄iunctio q̄ nos m̄rimoniū appellam⁹. R̄ndeo q̄ aliqd̄ d̄ esse d̄ iure n̄e dupl̄. Uno mō illud qd̄ cā tur ex n̄ali necēte nō coopante volū tate nisi illius q̄ nām iustitū. & sic dicim⁹ q̄ d̄ iure n̄e ignis est ascē dere sursum. & sic m̄rimoniū non est d̄ iure nature. Alio mō d̄r̄ cē de iure nature illud ad qd̄ nā iclinat

q̄uis p̄li. ar. p̄ficiat fm quē modū ac⁹ virtutū dicū tur d̄ iure n̄e. & sic m̄rimoniū est de iure n̄e. q: ad ip̄m iclinat nā generis & sp̄i p̄ p̄pationē ad p̄ncipa lē ei⁹ finē. q̄ est bonū. plis. & p̄ p̄pationē ad secundariū q̄ est mutū obsequiū in reb⁹ domesticis. Qd̄ autē nā generis ad b̄ aliquo mō iclinet d̄claro sic. P̄o creatio filioꝝ cois oib⁹ aialib⁹ q̄uis ad b̄ nō iclinet vno mō i oib⁹. q: qd̄a sunt aialia quoz filij nati sta ti p̄t sibi victū sufficientē q̄rere. vel ad quoz sustē tationē sufficit mater p̄ se. & q̄uis in istis nā iclinet ad coitū. nō est tñ in istis d̄fminatio masculi ad fe minā. In illis autē qd̄ filij indigēt sustē tationē vtri usq; parētis vsq; ad paucū t̄ps est p̄ nām d̄termina ta p̄iunctio masculi ad feminā vsq; ad paucū t̄p⁹. vt p̄ in q̄busdā auib⁹. filij aut̄ hoimū idigent cura vtriusq; parētis vsq; ad magnū t̄ps. & id̄ in hoibus nā iclinat ad d̄terminatā p̄iunctionē maris & feie vsq; ad magnū t̄ps. q: tñ ex b̄ nō posset p̄cludi q̄ nā generis iclinaret ad isepabile p̄iunctionē p̄ totā vitā id̄ nā generis nō ita p̄fecte iclinat ad m̄rimoniū sic nā sp̄i q̄ puenit hoī sub rōne q̄ est bō. q̄ aut̄ ad hoc iclinet nā sp̄i & p̄fectius q̄ natura generis. d̄claro sic. Jus nature d̄ctū a nā humane sp̄i ē qd̄ rō n̄alis hoīs p̄stituit. n̄alis aut̄ hoīs rō nō tñ d̄ctat filioꝝ p̄ creationē. s; ēt educatidē & istructionē. vñ s; pb⁹. 8. et̄bi. c. ii. filij habēt a parētib⁹ esse. nutrimentū. & disciplinā. disciplina aut̄ parētū vt in plib⁹ indigēt filij p̄ totā parētū vitam. nō possent aut̄ p̄mode filij sic instrui nisi certos haberēt parētes. & nisi esset in dissolubilis obligatio viri ad mulierē. Si. n. esset parētes certi. nō tñ obligati ad inuicē per totam vi tam nō esset eoz tam p̄fecta & diligens sollicitudo circa plis educationē & istructionē. vñ videmus q̄ nati de fornicatide q̄uis certos habeant parentes tñ ab eis vt plurimum negligunt. & ideo naturalis ratio d̄ctat debere esse obligationem d̄termina ti viri ad d̄terminatam mulierem indissolubiliter p̄ totam vitam que obligatio est p̄ matrimonium. q̄ aut̄ ad m̄rimonium inclinet natura p̄ compara tionē ad secundarium eius sinez q̄ est mutū obsequiū manifestari p̄t sic. homines in defectibus & perfe ctionibus se habent inter se sicut excedētes & excē si. & ideo d̄ctat naturale rōnis iudicium debet ho mines simul cohabitare vt mutuo sibi inuicē sup pleant defectus. quapropter dicit p̄b⁹. p̄. politi. c. 2. q̄ eoz que natura ciuitas est. & q̄ homo natura ci uile animal est. Et infra. c. c. dicit q̄ p̄ nām est im petus in hoibus ad talem coitatē. que dicta cōcor dant ap̄lo dicēti ad Gal. 6. Alter alteri⁹ onera por tare. Sili modo dici potest q̄ cū in reb⁹ domesticis quedam magis conueniant viro q̄ mulieri. & que dam mulieri q̄ viro. naturalis rō d̄ctat. non tan tum cohabitationem viri & mulieris i vna domo vt suos defect⁹ mutuo suppleant. sed etiam coha bitationem per totam vitam indissolubilem vt libēt⁹ & fideli⁹ sibi inuicē subueniāt. vñ pb⁹. 8. et̄bi. c. ii. Viri & vroz aicitia vñ s; nām exister̄. hō. n. n̄ale p̄iungale. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ illud ar̄m nō p̄sib cō cludit nisi q̄ m̄rimoniū nō est totalr a natura. & hoc est verum quia per libez arbitrium. p̄ficitur. vt enim inferius d̄clarabitur ad hoc requiritur mu tus consensus libere voluntatis. Ad 2. dicē dum q̄ q̄uis ius nature quantū ad prima sua p̄ncipia & primas p̄cludides oibus habētibus vsūm.

h. ar. notū sit. tñ q̄tū ad p̄clusiōes remotas in mul-
tis oibus offuscātū fuit. & adhuc est m̄rimoniū aūt
sm q̄ ē viri & mulieris p̄iunctio idividuā vite con-
suetudinē retinēs ē de remotis p̄clusiōib⁹ iuris na-
ture. Ad 3^m dō q̄ illud vbiū intelligēdū est de posses-
sōibus ordiatis ad vsum viri & mulieris. & d̄ coita-
te q̄tū ad vsum nō q̄tū ad p̄prietatē referendo ad
t̄ps nature lapsē. & q̄ h̄ d̄ mulierib⁹ intelligi nō debe-
at p̄z. q̄: p̄b⁹. 2°. p̄oliti. c. j. q̄uis p̄cedat possessiōes
debere esse cōs q̄tū ad vsum. h̄ tñ de mulieribus
negat. Friū dicētib⁹. Imponens q̄ manifeste opa
v̄ritis p̄p̄ntie interimūt.

Secundo queritur vtrū matrimo-
niū fuerit isti-
tutū aū p̄ccn̄. Et v̄ q̄ nō. Illud q̄ ē de iur-
nāe alia institutiōe nō idiget. s̄ m̄rimoniū est de iur-
nāe. vt i p̄cedēti q̄dne dicitū est. q̄ n̄ fuit institutū. Itē
nō d̄z institui medicīa p̄ illo statu in quo nō ē morb⁹.
s̄ aū p̄ccn̄ nullus erat morb⁹. q̄ cū quodlib⁹ sacm̄ sit
medicīa s̄ morbū nullū sacm̄ fuit institutū aū p̄ccn̄
Cōtra Aug⁹. 2. l^o. de sacra. pre. ii. c. j. dicit q̄ solus
p̄iugij sacm̄ ē aū p̄ccn̄ legit institutū. nō tñ ad r̄me-
diū. s̄ ad offiū. Itē idē dicit magi in lra hui⁹ dī. c. j.
Rūdeo q̄ sm aliquos q̄druplex p̄t p̄siderari isti-
tutio m̄rimoniij. Quēdā ordiata ad p̄creationē plis
& mutuū solatiū. & h̄ d̄ esse in offiū. & sic fuit institutū
aū p̄ccn̄. Quēdā in remediū p̄cupie s̄ p̄cupiam q̄ ē
vulnus p̄ccī. & sic p̄t dici fuisse institutū post p̄ccn̄
t̄pe legis nāe. Quēdā q̄tū ad determinatōes p̄sona-
rū. & sic p̄t dici fuisse institutū i lege Moȳsi. Que-
dā q̄tū ad rep̄itadē m̄lteri p̄uētidiōis x̄pi & ec-
clie. & sic p̄t dici fuisse institutū i noua lege. s̄ q̄ tñ
Moȳsi tres vltime institutiōes i b̄ p̄ueniūt q̄ sūt i re-
mediū. & ēt sua institutiō sine aū p̄ccn̄ siue post fuit si-
gnā p̄iunctiōis x̄pi & ecclie. meli⁹ est vt dicam⁹ sm
Inīam magi in lra. vt aū p̄ccn̄ fuerit institutū i offiū
post p̄ccn̄ aūt nō tñ i offiū. s̄ ēt in remediū. & q̄
d̄ rōne sacri ē q̄ sit signā & remediū. id non ita p̄p̄rie
d̄ q̄ m̄rimoniū in q̄tū ē sacm̄ fuerit institutū ante
p̄ccn̄ s̄ post p̄ccn̄. Ad p̄^m in opp^m dō q̄ ea q̄ sunt
d̄ iure nāe aliq̄ idiget institutiōe d̄terminante. vt r̄mo-
tam p̄clusionem manifestius exp̄mente. & sic matri-
moniū fuit institutū. institutiō. n. sua manifestabat
b̄ debere fieri & q̄līc̄ debeat fieri d̄terminat. Ad 2^m
dō q̄ t̄pe quo nō erat morb⁹ nō fuit institutū m̄rimo-
niū sub rōne q̄ medicīa. nec sub rōne qua sacm̄ p̄-
p̄ie loquēdo. vt p̄z ex d̄cis.

Tertio querit̄ vtrū m̄rimoniū fue-
rit institutū a deo im-
mediate. Et v̄ q̄ n̄. Gen. 2°. dicit Adā. H̄oc
nāc os ex ossib⁹ meis. & caro de carne mea. Et p̄z
post. Quāob̄re relinquet h̄ p̄cem suā & m̄rem. & ad-
heret v̄rozi sue. & erūt duo i carne vna. sed t̄ fuit
m̄rimoniū institutū dicēte d̄no. Math. 19. H̄d̄ legi-
stis. q̄ q̄ se h̄oies ab initio masculū & feminam fec̄
eos & dixit. Prop̄ b̄ relinquet h̄ p̄cem & m̄rem & ad-
heret v̄rozi sue. q̄ de m̄rimoniū instituit h̄oie me-
diatē. Itē circa ea q̄ deus immediate instituit nulla p̄
hominem fieri p̄t mutatio sed per hominem mul-
tiplex fit mutatio circa m̄rimoniū. ergo non fuit
a deo immediate institutū. s̄ omne q̄ a deo mediatē
h̄oie instituit p̄ h̄oiem p̄t destitui q̄ p̄z. q̄ canones
nō h̄ntes vim nisi ex iure positio ecclia p̄t desti-
tuere q̄uis a deo mediatē ecclia fuerit instituti. q̄

h̄o nō p̄t m̄rimoniū separe d̄ite t̄po. Math. 19°.
Q̄d de p̄iunxit h̄o nō separe. q̄ fuit a deo immediate
institutū. Rūdeo q̄ de m̄rimoniū institutū p̄ditit.
cū dixit vt h̄. Gen. 2°. H̄d̄ est bonū h̄oies ēē solus.
faciamus ei adiutoriū s̄le sibi m̄rimoniū sed insti-
tuit ip̄licite cum de costa Adē dormiētis for̄mavit
mulierē & adduxit eā ad Adā. vt h̄. e. c. Et ip̄sus
m̄rimoniū v̄bo b̄ndixit. cū dixit Gen. 1. Crescite &
multiplicamini & replete terrā. & subijcite eas. Cū
Aug⁹. 14. de ci. c. 22. Nos nullo mō dubitam⁹ sm
b̄ndictiōne dei crescite & multiplicamini & replete ter-
rā. donū esse nuptiarū q̄s de aū p̄ccn̄ h̄oies ab initio
p̄stituit creādo masculū & feminā. Adā aūt deo in-
spiratē institutiōne m̄rimoniij specificauit & explicuit
cū dixit. vt h̄. Gen. 2. H̄oc nāc os ex ossib⁹ meis. &
caro de carne mea. & p̄z post. Quāob̄re relinquet
h̄ p̄cem suā & m̄rem. & adheret v̄rozi sue & erunt
duo in carne vna. quibus verbis tria bona matri-
monij explicuit. s̄ bonum inseparabilitatis. cui⁹ d̄-
cit. Prop̄ter hoc relinquet homo p̄cem & m̄rem
idest cohabitadē p̄is & m̄ris & bonum fidei. cū
dicit. Et adheret v̄rozi sue non aliene. supple & bo-
num prolis. Cum dicit. Erūt duo in carne vna. sup-
ple vnus p̄ueri p̄creanda. fuit autē cōiunctiō
m̄rimoniū institui per deū & hominem diuinit⁹
inspiratum. vt causa responderet effectui. in m̄ri-
monio enim est virtus sp̄ualis in significando & ef-
ficiendo. & aliquid carnale & humanū. s̄ obligatio
ad caritatem actum. H̄ec d̄ca sunt de institutiōne
m̄rimoniij in q̄tū fuit in officium. Item in q̄tū
etiam fuit in remediū fuit institutū a deo post pec-
catum ip̄licite. cum dixit mulieri. In dolo p̄ari
es filios. & sub viri potestate eris. & ip̄e dominabi-
tur tui. & Adē dixit. Quia audisti voces v̄rozi tue
&c. Et quibus verbis & sequētib⁹ simul in vnum
collectis videri p̄t deum insinuas̄ eoz copulam
tam nō esse in officiū t̄tum. sed etiaz in remediū.
exp̄pressius autē hoc instituit deus. cum post dilu-
uium dixit. H̄de & filijs suis. Crescite & multiplica-
mini & replete terram. vt h̄. Gen. 9. Multiplica-
tio. enim hominū cōiunctiōne maris & femine per-
ficiat. cum autē x̄ps dixit. Math. 19. Quod deus
coniunxit homo nō separet. & infra. Quicūq̄ dimi-
serit v̄rozem suā nisi ob fornicatiōne & aliam d̄ite
rit mechaf. non per illa verba matrimonij insti-
tuit. q̄uis quidam dicat q̄ tunc ipsum instituit in-
q̄tū est representatiū cōiunctiōis x̄pi & ecclie.
sed per illa verba ostendit matrimonium iādudā
institutū esse. & separari non posse. & hoc dixit ad i-
struēduz illos qui de inseparabilitate m̄rimoniij nō
beneficēbant. sic p̄z per lram ibidem. Ad p̄^m
dō q̄ non plus cōcludit nisi q̄ m̄rimoniū aliquo
modo fuit institutū a deo immediate aliquo modo ab
homine diuinitus inspirato & hoc est verum. Ad 2^m
dō q̄ mutatio per hominē non potest fieri circa
m̄rimoniū quo ad ea que diuina institutiō deter-
minauit. sed quo ad ea que indeterminata reliquit
per eccliam determinanda. Ad ar^m ad partem
aliā dicendū q̄ illud quod instituit ab h̄oie tantum
per h̄oiem destitui p̄t. sed m̄rimoniū t̄si fuerit in-
stitutū aliquo modo ab homine. non tñ tñ. q̄ a deo
fuit institutū immediate. homo ēt hoc instituit ex p̄-
cepto dei sibi facto sc̄a inspiratione. & ideo si deus
non instituisset matrimonij nisi mediatē homie

ad hoc deberet dici mīmoniuū pncipalr esse insti-
tutuū nō p hoīem, sed p deū.

Articulus secūdus.

Consequenter q̄rif de .2°. p̄nel
pali. Et circa B
q̄rif .3. p̄ vtrū actus mīmonij q̄
tū ad copulā carnalē sit licitus. 1° vtrū
meritorius. 3° vtrū in susceptione mī
monij grā conferat.

Primo oīdo q̄ actus mīmonialis
non sit licitus, nō est
licitū hoīse puare vsu rōnis, nec simplicit
nec ad tēpus, sed in actu cōiugali suaf hō vsu rōis
Uñ pb̄ .7. li. etbi. c. 8. dīc de venere q̄ furaf in-
tellectū spūse sapiētis. ḡ ille act⁹ est illicit⁹. Itē oīs
act⁹ ē illicit⁹ quē de necessitate p̄comitat peccū. sed
actuū p̄iugalē de necessite cōcomitat saltē veniale pec-
catū. q̄ vt dīc Aug⁹. 19. d̄ ciui. c. 4. Nōnullū vitiū
est cū caro cōcupiscit aduersus sp̄m. In actu vō illo
semp caro p̄cupiscit aduersus sp̄m. ipm ēt semp cō-
comitat tēratio. q̄ est ex carne. de q̄ dīc mag⁹ li. 2°.
di. 1°. q̄ nō sit sine peccō. ḡ actus p̄iugalis ē illicit⁹.
Itē nihil idiget excusatiōe nisi peccū. s̄ act⁹ p̄iugalis
idiget excusari p̄ bona p̄iugij fm̄ magim̄ hui⁹ di. c.
j. ḡ actus p̄iugalis est peccū. Cōtra fm̄ Aug⁹. 14.
de ciui. c. 18. Cōcubit⁹ p̄iugalis q̄ fm̄ mīmonialitū
p̄scripta tabulaz sit cā p̄creādoꝝ liberoꝝ licitus ē
bonestus. Itē obligatio ad actū q̄ non est licit⁹ est
peccū. s̄ in mīmonio ē oblatio ad p̄iugalē cōcubi-
tū. cū ḡnabere nō sit peccū dīte ap̄lo. j. Coꝝ. 7. Si
nupserit vgo nō peccauit. p̄cubit⁹ p̄iugalis fieri pōt
licite. Rūdeo sic superi⁹ bitum est. ad mīmoniuū
iclinat. nō tñ nā generis. s̄ ēt nā sp̄i nō tñ p̄ p̄ato-
nem ad secūdariū ei⁹ finē q̄ est mutuū obsequiū seu
mutua subuetio i reb⁹ domesticis. sed ēt p̄ p̄paratiōē
ad p̄ncipalē ei⁹ finē q̄ est p̄creatio liberoꝝ. cū aut nā
lis rō a deo sit iustitū q̄nis i aliquo p̄ peccū sit offu-
scata ip̄ossibile ē ip̄am iclinare ad aliq̄d q̄d sit fm̄ se-
ip̄sū. t̄ vlr̄ illicitū. ita vt in eo me^m licitū inueniri nō
possit. p̄terea a deo mīmoniuū ē iustitū vt vi-
sum ē. de^o aut nihil iustitū in quo imp̄icef oblo ad
aliq̄d illicitū. cū ḡi mīmonio sit oblo ad cōiugales
p̄cubitū altero p̄iugij p̄petere loco t̄ tpe debitis ac-
tus p̄iugal fieri pōt licite. Ad p̄m in opp^m cū d̄ q̄
nō est licitū hoīse puare vsu rōis t̄. dico q̄ imo ali-
qu. q̄. s̄. illa puatio ē q̄si momētanēa t̄ p̄ordinata a
rōne ad mag^m sp̄iale bonū. t̄ ex auctoritate diuina
t̄ talē puatio vsus rōnis in hoīe p̄ p̄iugalē p̄cubitū
pure t̄ directe ordiatū ad reddēdū debitū vel ad p̄-
creatiōē liberoꝝ ad diuinū cultum. Ad 2^m d̄ q̄
minor est fla. illa. n. rebellio vitiū inferiorū h̄ rōnē vi-
tiū quoddā ē in q̄rū ē declinatio a p̄ma iustitūde nāe
s̄ p̄ bona mīmonij caret rōne culpe. Utrū autē ten-
tatio q̄ est ex carne possit ēē sine peccō determinatū i-
ueniēs. li. 2. di. ii. Ad 3^m d̄ p̄ t̄ato d̄ carnal p̄cu-
bitus excusari p̄ bona mīmonij. q̄ est mīmoniuū
semp est peccū. t̄ i mīmonio fieri pōt sine peccō. Uñ
isdē actus i mīmonio nō est p̄us peccū. t̄ postea sit i
peccū p̄ bona p̄iugij.

Secundo querit vtrū act⁹ mīmo-
nialis sit merito-
rius. Et vt q̄ nō. mag⁹ hui⁹ di. c. j. dicit q̄ si

nō peccassent p̄mi hoīes coitus eoz bon⁹ esset t̄ re-
munerabil in quo ip̄icare vt q̄ nō nō sit remune-
rabil. s̄ oīs actus meritor⁹ est remunerabil. ḡ p̄cu-
bit⁹ p̄iugal nō est meritor⁹. Itē fm̄ p̄b̄m. 2°. etbi.
c. 3. Semp circa difficultē sit ars t̄ vtrū. sed p̄cubi-
tus p̄iugal nō est difficil. s̄ delectabil. ḡ nō est vtrū
sua. sed nullus est act⁹ meritor⁹ nisi sit vtrūosus. Itē
dimittere illud q̄d ē meritoriuū nō est laudabile. sed
laudabile ē dimittere mīmoniuū pp̄ castitatem v̄gia-
lem v̄l vidualē. ḡ act⁹ mīmonial nō ē meritorius.

Itē. 32. q. 2. Lōnubia. Lōnubia legiria caret peccō
nō tñ illo tpe quo p̄iugales act⁹ gerunt p̄ntia. s̄. f. da-
bis. s̄ nullus act⁹ ē meritor⁹ nisi p̄p̄tia. s̄. f. Con-
tra act⁹ vtrūosus ē meritor⁹. s̄ vtrū reddēdo viro de-
bitū facit actū iustitū q̄ reddat vnicuiq̄ q̄d suū ē. ḡ
p̄cubitus p̄iugal pōt ēē meritor⁹. Itē oīs act⁹ p̄ce-
dēs ex volūtate deliberatiua. aut ē fm̄ rōnē. aut p̄-
ter rōnē. S̄ fm̄ rōnē est vtrūosus. Si p̄ter rōnē ē vi-
tiosus. Uñ Dama. li. 2. c. vlt. Vanētes i eo q̄d fm̄
nām ē in vtrūe suū declinātes ex eo q̄d est s̄ nām
ex vtrūe ad id q̄d p̄ter nām est dectum t̄ in mali-
tia sum⁹. t̄ vocat ibi nām nālē rōnis iudiciū i. lināf
ad vtrūē. cū ḡ p̄cubit⁹ p̄iugal possit p̄cedē ex delibe-
ratiua volūtate absq̄ b̄ q̄ sit vitiosus. q̄ vt b̄ in p̄-
cedēti q̄dne. q̄d licite pōt fieri. pōt esse vtrūosus. t̄ ex
p̄nti meritor⁹. Rūdeo q̄ p̄cubit⁹ mīmonial aut
sit directe t̄ tñ cā reddēdi debitū. aut p̄creādi libe-
eos educādos ad cultū diuinū. t̄ sic est act⁹ vtrūosus.
t̄ ex p̄sequi meritor⁹. sic p̄b̄at ar⁹ ad p̄tem faz. aut
pp̄ delectatiōē carnis. seu pp̄ remediū carnal p̄cu-
piscētie. s̄ h̄do tñ i tra limites mīmonij quo ad b̄
q̄ hō nō veller b̄ facer cū nō sua. nec ponēdo ibi v̄-
timū finē. t̄ vtrū p̄cubit⁹ hac de cā fact⁹ nunq̄ possit
fieri sine ei peccō. aut semp sit peccū veniale fieri d̄-
clarabit. Si aut volūtatis ēē limites mīmonij fera-
tur. vtrū q̄ talem actū veller exercere cū mulie-
re ēt si nō esset sua. tunc est mortale peccū. Ad p̄m
in opp^m d̄ q̄ si p̄mi hoīes nō peccassent q̄libz coi-
tus eoz fuisset remunerabilis. t̄ sic intelligit mag⁹.
nō aut nō sic. q̄ aliq̄s est remunerabilis. t̄ aliq̄s n̄.

tertio queritur vtrū i suscepiōe mī-
monij grā p̄ferat. Et
vt q̄ nō. p̄ suscepiōē cuiusq̄ sacri euz quo
conferat grā minuis moribus h̄ quem est. sed carnal
p̄cupia h̄ quam est mīmonium p̄ ip̄m non minuis.
sed angef. sic. n. dīc pb̄. 3. etbi. cap. vlti. Concupie
operatio auget conatum. ergo videt q̄ grā non cō-
ferat in mīmoniuū. Itē p̄ suscepiōē cuiusq̄ sacri
cum quo p̄ferat grā configurat hō aliquo modo x̄po
p̄ illo statu quo passus est pro nobis. alr. n. non di-
cerent sacra habere efficaciam a passione eius. s̄
mīmonium in nullo representat x̄pi passiōē. euz in

mrimonio sit delectatio. passio xpi marie fuerit af-
 fictiua. g. videt qd no pferat gra in mrimonio. Itē
 omne facim i quo pferat gra d aliquē morbū dz susci-
 pi ab obus pncipatibus illi morbū. sed oēs in sta-
 tū nature lapsē hūt de lege coi morbū carnalis ꝑcu-
 piscētie. g. si in sacro mrimonij pferet gra d carnalē
 ꝑcupiscētiā oēs viri t mulieres deberēt mrimoniū
 dēdere qd falsum est. Cōtra vt supius est bitū i dis-
 finitide scēi ponit q est ex scificatiōe ꝑtinēs aliquaz
 insibilis t spālem gram. sed qlibet pars diffinitōis
 ꝑuenit eulibz pti subiectiue ꝑtēte sub diffinito. cū
 g mrimoniū sit facim no. l. vt ostēdet in ei susceptōe
 ne pferat gra vt vñ. Itē sacra no. l. efficiūt q figurat
 sed qd; facim figurat gra. qz vt supius hūcū ē. sa-
 crim est insibilis grē insibil forma. g. in susceptōe
 mrimonij cū sit facim no. l. pferat gra. Rūdeo q d
 hētib mrimoniū digne pferat gra gratū faciēs non
 tm gratis data. vt qdā dicere volūt. sic. n. nā nulli
 pferat potētiā qn ēt pferat si pōt dispōnē necessariā
 ad idoneā executionē acē illius potētie. sic ipse de
 pferēdo alicui aliquā pātē p sacri susceptōe siml
 pferat dispositōe necessariā ad idoneā executionē
 actus pātis illius. p facim aut mrimonij dat ex di-
 uina iustitiatione mrimoniū dōtibz pās vt vnus
 vraf alio ad pcreationē plis t ad ꝑcupiscētie reme-
 diū. cuius pātis actus ereq nō pōt idonee t digne
 sine gra gratum faciēte. Ad p^m in opp^m dō q per
 mrimoniū repmit ꝑcupiscētiā in sua radice p graz
 q pferat i mrimonio. excludit ēt turpitudō q sui mri-
 monio esset i carnali copla. t p illū actū ab alijs cor-
 ruptis retrahit. pp qd dicit apls. j. Cor. 7. De-
 lins est nubere qz vñ. Dicēdū g ad auctoritatē pbi
 q quis opatio ꝑcupiscētie si non est rōne ordinata
 augeat conatū. tū qū est ordiata rōne repmit ei^o ex-
 cessus. qz actus disponit ad filēs hūis. Ad 2^m dō
 q quis p mrimoniū nō pformenē dōntes passioi
 xpi qz ad penā. pformant tū ei qz ad illi^o passio-
 nis cām q fuit ex parte patiētis que cā fuit charitas
 qz pp nimā charitatē suā q dilexit nos pati voluit
 vt eccliam sibi assumeret in sponsam. quā charita-
 tem repitat honesta dilectio nubētium. illi tū q ad
 onera mrimonij aspiciūt forte dicerēt q qz ad ali-
 qua repitat passiois xpi penā. multe. n. sunt tribla-
 tiōes i mrimonio. Vñ Apl. j. Cor. 7. Tribulatōes
 carnis hēbūt diuiniōi. Ad 3^m dō q ar^m bñ ꝑclu-
 deret si d ꝑcupiscētiā nō posset alia medicina effi-
 caciō iueniri. vacare aut opt^o spūalib^o. t carnē p
 pniām macerare. multo sunt efficaciora remedia
 p morbū ꝑcupiscētie quā mrimoniū. quomodo autē
 licitū sit dare pecuniā p mrimonio dōntes cū sit
 facim pferens gram superius expositum est. vbi q
 sitū est de symonia.

Articulus tertius.

Consequenter querit de 3. pncipali. Et circa
 B querunt. 3. pmo vtz copla mrimo-
 nialis fuerit i pcepto an peccū. 2° vtz
 post peccū. 3° vtz oēs obligent ad illd
 pceptum.

pceptum.

Primo ostendo q copula mrimo-
 nial nō fuit i pcep-
 to an peccū. Dama. li. 2. c. vlti. dic de pmo

hoie q sciēs pccgnitor de q i trāsgressiōe fieret. t
 sub corruptiōe caderet fecit ex ipō seminā auxilia-
 tricē sibi ipm fm ipm. t sile dic. lib. 4. c. 16. g. vt q
 copula mrimonial nūqz fuisz si nō fuisz peccū. non
 fuit g sub pcepto p statu an peccū. Itē fm ph^m. 2°.
 d. aia. Multiplicatio idiuuoz in eadē spē ē pp cō-
 seruationē spēi. h. an peccū spēi poterat pseruari in
 vno idiuuoz. qz nō erat necitīs corruptiōis subitū.
 g. copla mrimonial nō fuit i pcepto p statu an peccū
 Cōtra mag^o hui^o di. c. 2. dic q pma institutio mri-
 monij hūit pceptū. Rūdeo q de^o hōi an peccū tri-
 plex dedit pceptū. Vnū disciplicē pūēs ad peccū
 grē. cū dicit vt hē Deū. 2°. de ligno scie boni t mali
 ne comedas. Alterū pūēs ad pseruationē nāe. cū
 dicit eodē. c. De oi ligno paradisi comede. Alterū
 pūēs ad multiplicatiōē idiuuoz spēi humane
 pp ipleciōē numeri electoz. cū vt hē Deū. p^o dicit
 Crescite t multiplicamini t replete terrā. qz nō fuit
 pceptū affirmatiū. nō obligabat nisi p loco t tpe. t
 id nō fuerūt trāsgressores pcepti illi^o. qz nō fuit
 paradiso fuerūt carnalr copulati. rō aut qre nō co-
 terūt pōt assignari triplex. vna qz satis cito post for-
 matiōē mulieris scā ē illa trāsgressio pp quam de
 padiso eieci sunt. Alia qz dterminatōes tps q^o coir-
 iciperēt expectabāt ab auctoritate diuina. 3° qz non-
 dū erat i eis supfluitas cibi 3°. digestiōe digesti. q ē
 mā semis. vt in li. 2. oisum est. p^oime due rōnes
 tāgunt ab Aug^o. 9. sup Deū. lōge post pncipium.
 Ad 2^m in opp^m dō q b opinio nō ē tenēda Dama-
 sceni. dic. n. Aug^o. 14. de ci. c. 23. Quisqz. Dic ho-
 mines nō fuisse coituros nec generaturos. nisi pec-
 casset. qd aliud dic nisi pp numerositatez sedz ne-
 cessariū hois fuisse peccū. q. d. b. debere incōueniēf
 est. Ad 3^m dō q ibi ph^o nō tāgit totā cā; multipli-
 catōis idiuuoz i eadē spē. h. ptem alterā. aut p-
 tē q est ipleciō numeri electoz nō tāgit. qz ad ppositū
 suū nō ptimebat vel forte qz eā ignorabat.

Secundo queritur vtz copla ma-

rimonial fue-
 rit sub pcepto post peccū. Et vt q nō. nō. n.
 est licitū alicui vnerē aliqd d pceptū. h. glo. sup il-
 lud Luce. p^o. Qm vtz non cognosco dicit. ecce tā-
 git q ipsa vnerat castitatem. g. copula mrimonia-
 lis non erat sub pcepto. Item magister huius di.
 c. 2°. dicit q. 2°. institutio mrimonij habuit indulgē-
 tiam. sed quod indulgēt non precipit. Contra si-
 cut pnis parentibus ante peccū dēn est. Crescite
 t multiplicamini t replete terram. ita hoc idēz di-
 ctum est hōe t filijs eius post diluuiū. vt habetur
 Genesis. 9. Item magis fuit necessarium matri-
 monium post peccū qz ante. qz ante peccū non fuit
 nisi in officium. post peccū vero t in officiū t in re-
 mediū. ergo cum fuerit in pcepto ante peccū. multo
 fortius post peccatū. Rūdeo q mrimoniam
 post peccū fuit in officium t in remediū. Quo ad p-
 mum fuit in pcepto etiam post peccatum quous-
 qz facta fuit sufficiēs multiplicatio hoium ad cultū
 diuinum. t q tot fuerūt vacātes illi operi q melius
 erat aliquos manere in castitate virginali vel vi-
 duali qz omnes copule matrimoniali intendere.
 Duo ad. 2^m. autem nūqz fuit in pcepto. qz morbū
 carnalis concupiscētie efficacius possunt hoies tē-
 perat per exercitiū mediatiōnū affectiōnū spūaliū.
 t dgestiōnū celestia. t maceratiōnū cozpoz qz p

Contra ap[osto]l[us] ad eph[esios] 5. dicit de m[atr]imonio . Sac[ra]m[entum] hoc magn[us] est, dico aut[em] in x[risto] . & i[n] eccl[esi]a . sed non poss[et] dici de aliquo sac[ra]m[ent]o q[uo]d n[on] e[st] no[n] . Ite[m] ut su[per]ius habit[us] est . sac[ra]m[ent]a ve[ro] . n[on] p[ro]fer[en]t[ur] g[ra]m . sed sac[ra]m[ent]u[m] m[atr]imonij p[ro]fert g[ra]m . ut in hac di[sc]i[pl]ina est . g[ra]m e[st] sac[ra]m[ent]u[m] no[n] . Ite[m] q[uo]d sac[ra]m[ent]u[m] aliq[ui]d p[otes]t dici no[n] . Ite[m] du[pl]i[ci] p[ar]te . Uno m[od]o . q[uo]d p[ri]mo i[n] no[n] . Ite[m] i[n]stituta fuit . sic bap[te]s[ma] & co[n]firmatio . & sic d[icitu]r alijs . Et sic m[atr]imoniu[m] n[on] e[st] sac[ra]m[ent]u[m] no[n] . Ite[m] fuit . n[on] i[n]stituta ; an no[n] . Ite[m] i[n] h[ab]it[us] v[er]u[m] p[ro]fer[en]di g[ra]m i[n] no[n] . Ite[m] e[st] euacuatu[m] . s[ed] p[ro]firmatu[m] . & sc[ilicet] g[ra]m e[st] car[ita]t[is] . & sic sac[ra]m[ent]u[m] e[st] no[n] . Ite[m] . n[on] . Ite[m] fuit i[n]stituta . & t[ame]n g[ra]m gratum facie[n]s n[on] p[ro]fer[en]t[ur] . & i[n] no[n] . Ite[m] e[st] euacuatu[m] sed app[er]t[ur] obatu[m] & p[ro]firmatu[m] . & sc[ilicet] g[ra]m e[st] car[ita]t[is] i[n] quo sa[cr]o e[st] sac[ra]m[ent]u[m] t[ri]n[is] exp[re]ssio p[ro]sensu p[er] v[er]ba de p[ar]ti . res & sac[ra]m[ent]u[m] . v[er]u[m] p[ro]sensu . & obligatio mutua . d[icitu]r q[uo]d sup[er] de[us] e[st] q[uo]d p[er] mutua[m] p[ro]sensu p[er] v[er]ba de p[ar]ti exp[re]ssio e[st] car[ita]t[is] . h[ec] . n[on] . e[st] res respectu significati[onis] ext[er]ioris que e[st] p[er] sensibilia signa . & e[st] sac[ra]m[ent]u[m] dupl[ic]is rei . s[ci]licet . charitatis qua[m] significat & dispositiue efficit & v[er]u[m] i[n] x[risto] & eccl[esi]e qua[m] significat . sed n[on] efficit . ip[s]a e[st] charitas e[st] res t[ri]n[is] . Ap[er]t[ur] p[ri]mo i[n] opp[os]it[um] d[icitu]r q[uo]d essentia h[ab]itus sac[ra]m[ent]i p[ro]sistit i[n] sensibili acti[one] suscipi[en]tium sa[cr]am[ent]u[m] . v[er]u[m] v[er]u[m] p[ri]mo p[ar]t[em] ab altero eor[um] h[ab]it[us] m[ater]ie . & v[er]u[m] fo[rm]a p[ar]t[em] ab alio r[ati]o[n]em h[ab]it[us] quasi forme eo m[od]o quo v[er]ba sunt forma i[n] sac[ra]m[ent]o . sic . n[on] . cu[m] v[er]bu[m] accedit ad e[ss]e i[n] sac[ra]m[ent]o . ut sup[er]ius habit[us] est . sic e[st] ad v[er]bu[m] illius q[uo]d p[ri]mo dicit . Accipio te i[n] v[er]o . ac cedit v[er]bu[m] alterius dicit[ur] . Et ego accipio te i[n] v[er]u[m] vel e[ss]e u[er]o . fit sac[ra]m[ent]u[m] . & ita p[er] q[uo]d ibi n[on] e[st] id e[ss]e m[ater]ia . & forma . nec e[st] d[icitu]r necesse sac[ra]m[ent]i q[uo]d v[er]bu[m] v[er]i p[re]cedat v[er]bu[m] mulieris neq[ue] e[ss]e u[er]o . q[uo]d q[ui]d e[ss]e i[n] illo p[re]cedat nihil obest sac[ra]m[ent]o . nec d[icitu]r e[ss]e q[uo]d b[e]n[e]d[ic]tio sacerdotis fit forma h[ab]itus sac[ra]m[ent]i . illa . n[on] . e[st] q[uo]d sac[ra]le . n[on] q[uo]d p[er] t[ri]n[is] ad essentia[m] sac[ra]m[ent]i . Ad 2[um] solutu[m] e[st] ex dicit[ur] i[n] q[ui]one . Ad 3[um] d[icitu]r q[uo]d n[on] o[mn]i q[uo]d libet sac[ra]m[ent]u[m] no[n] . Ite[m] effice re quilibet rem qua[m] figurat . s[ed] illa qua[m] p[ri]mo figurat b[ea]t[us] aut sac[ra]m[ent]u[m] p[ri]mo figurat charitate[m] qua[m] p[er] iuge[m] d[icitu]r b[ea]t[us] aut se se mutuo diligere dilecti[one] sancta . & h[ab]et res dispositiue efficit . Ad 4[um] d[icitu]r q[uo]d b[ea]t[us] e[st] singulare i[n] sac[ra]m[ent]o q[uo]d n[on] p[otes]t suscipi ab vna p[er]sona t[ri]n[is] . sed o[mn]i q[uo]d sint plures . v[er]u[m] n[on] e[st] i[n]conueniens q[uo]d a seip[s]is possint suscipere b[ea]t[us] sac[ra]m[ent]u[m] . q[uo]d v[er]u[m] alij ministrat p[re]z vna . & alius alia . v[er]u[m] nullus eand[em] p[ar]t[em] sac[ra]m[ent]i recipit a seip[s]o sed ab alio . p[ri]ma . n[on] . p[ro]fer[en]s v[er]u[m] p[ar]t[em] ad sac[ra]m[ent]i esse[n]tia[m] ministrat alij sac[ra]m[ent]i m[ater]ia . & p[er]sona fo[rm]a p[ro]fer[en]s ali[us] v[er]bu[m] p[ar]t[em] ad eiusde[m] sac[ra]m[ent]i esse[n]tia[m] ministrat p[ar]t[em] q[ui] fo[rm]a[m] sac[ra]m[ent]i .

Eritio q[ui]ritur v[er]u[m] p[er]v[er]bitus sit de i[n]tegritate m[atr]imonij . Et v[er]u[m] q[uo]d sic . De illud d[icitu]r i[n]tegritate sac[ra]m[ent]i q[uo]d ex p[ri]m[is] i[n] i[n]stituti[one] ei[us] . sed cu[m] de m[atr]imonio d[icitu]r q[uo]d d[icitu]r m[atr]imoniu[m] i[n]stituit fuit exp[re]ssa carnal copula . cu[m] dicit[ur] fuit . Erit duo i[n] carne vna . g[ra]m carnal copula e[st] de i[n]tegritate m[atr]imonij . Ite[m] mag[is] h[ab]it[us] di . c . 4 . & e . 24 q . 2 . h[ab]et e[st] dubiu[m] . h[ab]et e[st] dubiu[m] illa muliere n[on] p[otes]t re ad m[atr]im[oniu]m . cu[m] q[uo]d doct[or] n[on] fuisse co[m]m[un]e tertius . Ite[m] f[er]m ap[osto]l[us] ad eph[esios] 5 . m[atr]imoniu[m] e[st] sac[ra]m[ent]u[m] x[risti] & eccl[esi]e . sed sicut dicit mag[is] v[er]u[m] p[er] . s . e . 17 . q . 2 . Cu[m] societas . nuptie p[re]ter p[ro]m[iss]ione[m] se[ru]u[m] n[on] h[ab]it[us] i[n] se x[risti] & eccl[esi]e sac[ra]m[ent]u[m] . g[ra]m carnal copula e[st] de m[atr]imonij i[n]tegritate . C[on]tra . iter Maria & Joseph fuit v[er]u[m] m[atr]imoniu[m] . & t[ame]n iter eos n[on] fuit carnal copula . Ite[m] d[icitu]r e[ss]e aliquo q[uo]d e[st] d[icitu]r i[n]tegritate sac[ra]m[ent]i . sac[ra]m[ent]u[m] e[st]

minus sc[ilicet] . sed sicut dicit mag[is] h[ab]it[us] di . c . 4 . m[atr]imoniu[m] i[n] quo n[on] fuit carnal copula . n[on] id e[st] min[us] sc[ilicet] . g[ra]m n[on] e[st] d[icitu]r eius i[n]tegritate . R[ati]o[n]e q[uo]d m[atr]im[oniu]m dupl[ic]i p[otes]t p[ro]siderari . aut q[ui]t[us] ad ei[us] p[ro]fecti[on]e[m] p[ri]ma q[uo]d e[st] p[ro]fectio esse[n]tialis . & sic carnal copula n[on] e[st] d[icitu]r eius i[n]tegritate . sed sine illa e[st] m[atr]imoniu[m] ratu[m] . aut q[ui]t[us] ad p[ro]fecti[on]e[m] s[ec]un]da q[uo]d e[st] p[ro]fectio aliquo m[od]o acc[er]tata . & sic carnal copula e[st] de eius i[n]tegritate . per illa . n[on] . efficit m[atr]imoniu[m] p[ro]sumatu[m] . sic dicit q[uo]d puer p[er] ei[us] deductione[m] ad q[ui]t[us] i[n]tegritate p[ro]fecta efficit v[er]u[m] p[ro]sumatus . q[uo]d cu[m] puer ep[iscop]o h[ab]eat tota[m] sua[m] p[ro]fecti[on]e[m] i[n] esse p[ri]mo q[uo]d respicit ho[m]i[n]is esse[n]tia[m] . Ad 2[um] d[icitu]r q[uo]d illa auctoritas i[n]tegrit[is] de m[atr]imonio p[ro]sumato . vel ibi accipit n[on] fuisse p[otes]t n[on] esse potuisse p[er] . s[ed] mulieris artatione[m] . sic exp[re]ssat q[ui]d . ut recitat glo . ibid[em] . Ad 3[um] d[icitu]r q[uo]d q[ui]t[us] m[atr]imoniu[m] absq[ue] carnali copula fit sac[ra]m[ent]u[m] v[er]u[m] i[n] x[risto] . & eccl[esi]e q[uo]d e[st] p[er] charitatem . n[on] t[ame]n figurat illa q[uo]d e[st] i[n] n[ost]ra p[ro]sumitate . s[ed] m[atr]imoniu[m] p[ro]sumatu[m] v[er]u[m] q[uo]d v[er]u[m] i[n]tegritate figurat f[er]m q[uo]d dicit mag[is] i[n] l[et]ra .

Intra l[et]ram Loitus eor[um] bon[us] e[st] & re munerabilis . supple v[er]u[m] . sed post peccatu[m] n[on] sic . Indulgentia q[ui]t[us] meliora n[on] eligit remedi[um] h[ab]it[us] n[on] p[ri]mu[m] . h[ab]it[us] p[otes]t i[n]tegritate de m[atr]imonio i[n] q[ui]t[us] i[n]dultu[m] e[st] ca[us]a fornicati[onis] v[er]u[m] de v[er]o q[uo]d sc[ilicet] e[st] multiplicatio . Post q[ui]t[us] sc[ilicet] i[n]dultu[m] m[atr]imoniu[m] p[er]t[inet] fuit . q[ui]t[us] . n[on] . i[n] q[ui]t[us] m[atr]imoniu[m] e[st] i[n] remedi[um] p[er]cupiscentie n[on] h[ab]uit p[re]ceptu[m] . sed indulgentia . i[n] q[ui]t[us] aut i[n] offi[ci]o . aliq[ui]d h[ab]uit p[re]ceptu[m] . m[od]o t[ame]n p[er] multiplicati[on]e[m] ho[m]i[n]um sufficere i[n] sc[ilicet] n[on] p[otes]t sed i[n]dultu[m] . e[st] i[n] q[ui]t[us] e[st] i[n] offi[ci]o . & p[ro]missio i[n] nouo test[ame]nto de minorib[us] bonis & minorib[us] malis . s[ed] p[ri]ma p[ro]p[ri]e d[icitu]r p[ro]missio . & alia p[ro]missio . De minorib[us] bonis e[st] p[ro]missio . h[ab]it[us] i[n]tegrit[is] e[st] de bonis illis que p[ro]ferunt g[ra]m gratu[m] facie[n]s . h[ab]it[us] meret palmam . nec supple accit[us]ale p[ro]uilegiat[us] q[uo]d e[st] aureola . Alia sufficere sunt exposita i[n] q[ui]t[us] .

Di . xxvij . **O**st hoc aduertendu[m] . & . Superi[us] determinauit mag[is] de m[atr]imonio q[ui]t[us] ad ei[us] cam formalem . h[ic] determinat d[icitu]r ip[s]o q[ui]t[us] ad ei[us] cam effectiue . i . de p[ro]sensu . Et p[er] de ip[s]o q[ui]t[us] ad ei[us] effectiue . 1[us] q[ui]t[us] ad ei[us] de sc[ilicet] di . 39 . ibi . D[icitu]r aut[em] . p[er] i[n] duas . p[er] d[icitu]r determinat p[ri]ncip[al]i[ter] de effectiue p[ro]sensu exp[re]ssio p[er] v[er]ba de p[ar]ti . 2[us] d[icitu]r effectiue p[ro]sensu exp[re]ssio p[er] v[er]ba de futuro . di . sequenti ibi . h[ic] d[icitu]r q[ui]t[us] . p[er] . i . 3 . p[er] d[icitu]r determinat v[er]u[m] . 2[us] recitat quoniam falsa op[er]ationem ibi . Quidam t[ame]n . 3[us] subdit auctoritatu[m] p[er] eis adducta[rum] solutione[m] ibi . h[ic] d[icitu]r aut[em] ita r[ati]o[n]em . p[er] . i . 4 . p[er] o[n]dit q[uo]d e[st] m[atr]im[oniu]m . 1[us] q[uo]d e[st] efficiens m[atr]im[oniu]m ibi . Efficiens aut[em] . 3[us] p[otes]t q[uo]d co[n]sensu[m] facit m[atr]im[oniu]m ibi . Q[uo]d aut[em] p[ro]sensu . 4[us] o[n]dit q[uo]d scip[er] e[st] m[atr]imoniu[m] ibi . Q[uo]d . n[on] . Illa pars q[uo]d ibi scip[er] . h[ic] d[icitu]r ita r[ati]o[n]em . diuidit i[n] 5 . Solu[ti]o[n]e . n[on] . ibi auctoritates t[ri]as p[er] distinctione[m] disp[er]sati[onis] . p[er] . p[er]sequit v[er]u[m] m[atr]im[oniu]m . 1[us] aliud ibi . Vocat[ur] e[st] . 3[us] reddit r[ati]o[n]e[m] q[ui]t[us] sp[er]e p[er] v[er]ba de futuro non statim traduntur ibi . De nuptialib[us] . 4[us] o[n]dit que sp[er]sa debeat dici v[er]u[m] dua[m] mo[do] tuo sp[er]o ibi . Et sciend[um] . 5[us] o[n]dit q[uo]d f[er]m aliqua[m] significati[on]e[m] sponsus ducens alteri[us] sponsam p[otes]t ad sacros ordines promoueri . ibi . Secun[do]

dam hoc.

Articulus primus.

In circa hanc di. querēdū est pnci- palr de. 4. p^o. de cā mrimoniij effectiua. 2°. de cā disso- lutia. 3°. d. spōsalib⁹ q̄ sūt ad mrimo- niū dispositiua. 4°. d. bigamia. Circa

p^m vtrū q̄runf. 4. p^oio vtrū pueniēter noief mri- moniū noie p̄iugij t nuptiay t mrimoniij. 2° vtrū ad p̄bēdū mrimoniū necessari⁹ sit verus viri t mu- licris p̄sensus. 3° vtrū sufficiat p̄sensus tacit⁹. 4° qd p̄sēdū est alteri p̄iugā cui alter affirmat q̄ nun- q̄ in eū p̄sensit nec p̄sentit.

Primo ondo q̄ mrimoniū p̄dicris noib⁹ sedueniēt noie-

tur. Cōiugij. n. dī a p̄iunctiōe. s; p̄iuctō ge- nus est ad p̄iunctiōē mrimoniij. cā q̄ gen⁹ nō ducat i distinctā cognitiōē sp̄ci. t res p̄ suū nomē debeat dī- stincte significari iconueniēter dī p̄iugij. Itē sm pb^m. 4. meta. rō quā significat nomen ē diffinitio. diffinitio idicat essentiā rei. cū q̄ nubere nō p̄imeat ad mrimoniij essentiā sed cām. t nuptie dicat a nu- bēdo sedueniēt noiant noie nuptiay. Itē a digno- ri vnūq̄q̄q̄ denoiandū est. s; in p̄creatione plis dī- gnus p̄ncipiū est p̄ q̄ m̄. q̄ mrimoniū pueniēt⁹ dī p̄rimoniū. Cōtra i v̄su cōi trib⁹ p̄dicris noib⁹ noiat. Rōdeo q̄ circa mrimoniū tria p̄siderāda sunt. s. cā. essentiā. t effect⁹ rōne p̄mi dicunt nuptie a nubere. v̄l i y. li. 9°. et dimolo. c. v̄lti. Nuptie dicitur eo q̄ ibi nubētū capita velent. rōne essentiē dī p̄iugij. rōne effect⁹ q̄ est p̄les dī mrim^m q̄si matris munitū. i. offiū. eo q̄ mri marie incūbit offiū nutriē- de plis. vel q̄si m̄rem munitō. q; p̄ ip̄sum ple munitur. vel q̄si m̄rem mouēs ne derelinquat v̄r. Ad p^m in opp^m dō q̄ sic accitū col. q; h; plus de rōe ac- cidētis q̄ p̄p̄iū appropriat nomē accitū. sic q; in mrimoniū ē marīa p̄iuctio. q; est ibi p̄iuctio corpō- rū t aloij. id pueniēter noiatur noie p̄iugij a p̄iuctio- ne dēi. q̄uis inueniat p̄iunctio i reb⁹ alijs. Ad 2^m dō q̄ q̄uis nomē iponit ad significādū essentiā rei tū frequētē iponit ab accitū rei. q; p̄ nomē res ino- tescit. t sic dīc ph⁹ p^o d̄ aia. accitūa maximā p̄e p̄e- rūt ad cognoscēdū q̄qd ē. ita dico q̄ p̄t nomē rei pueniēter iponi ad significādū rei essentiā. q; mltū v̄sui coopat ad rei cognitiōem. Ad 3^m dō q̄ q̄uis sit vir p̄ncipal⁹ p̄ncipiū in plis gn̄itōe q̄ mulier. tū i nutritiōe ē ecouerso. q; dū est i v̄tre mris nutri- trur m̄struois q̄guē mris sue. t post q̄ nat⁹ ē nutriti lacte mris. t post q̄ ablacrat⁹ est adhuc p̄ mag^m tē- pus magis incubit offiū nutriēdi ip̄m mri q̄ p̄ri. ecō- uerso q; i acquitōe possessiōis p̄ncipalior ē p̄ q̄ m̄- ideo dī p̄rimoniū.

Secundo querit vtrū ad p̄bēdū mrimoniū necia-

ri⁹ sit verus viri t mulieris p̄sensus. Et v̄l q̄ nō. q; cū nūq̄ possit p̄hare de vero p̄sensu nūq̄ possēt boies ēē certi vtrū ēēt in v̄o. mrimoniū qd v̄t sedueniēs. Itē mag^m hui⁹ di. c. 1° dīc q̄ si vir t mulier v̄bis explicat qd tū corde nō volūt. si nō sit ibi coactio vel dolus mrimoniū p̄bāt. s; nō ē ver⁹ p̄sensus si v̄bo explicat qd eode nō volūt. Itē ad ea q̄ sunt ab institutiōe diuina nō regrit p̄sensus volū- tatis hūane. s; mrim^m v̄t sup⁹ v̄sūm ē ab institutiōe

diuina ē. q̄ ad b̄ nō regrit p̄sensus volūtatis huma- ne. Cōtra ad verā collatiōē facti regrit v̄a itētio p̄ferēdi. q̄ silr ad v̄e p̄bēdū facti mrimoniij regrit v̄a itētio p̄bēdi. Itē ē d̄ sp̄salib⁹. Tua nos. i. si. sine p̄sensu cetera nequeūt sedus p̄ficet p̄iugale. sed nō est p̄sensus nisi sit ver⁹. q̄ ad b̄ regrit ver⁹ p̄sen- sus. Rn⁹ q̄ ad b̄ v̄t v̄e p̄bat in foro p̄scie t dei qui cordiū nouit occulta regrit verus p̄sensus interior q̄uis nō sufficeret sine institutiōe diuina. q; cū vir t mulier plenarie subsint d̄iō dei nō liceret vni trās- ferre corp⁹ suū i p̄tātē alteri⁹ nisi p̄currēte ad b̄ d̄iū volūtate t auctoritate. tū q̄sū ad iudiciū ecclie mi- litatis q̄ sm exteriora iudicat si dicatur v̄ba q̄ p̄sen- sum itētiōē exp̄mūt. q̄uis sm rei vitatē nō alitū- dicabil⁹ mrim^m. nisi signis euidētib⁹ p̄bati potue- rit nūq̄ itētiōē p̄sensu affuisse. qd p̄bare nimis ēēt difficile. nec ad p̄is occurrit mihi quō b̄ sit possibi- le. Ad p^m in opp^m dō q̄ q̄uis nō possit p̄hare cer- ta scia d̄ v̄o p̄sensu. d̄ b̄ tū p̄t p̄hare p̄p̄babilē p̄ce- turā. t b̄ suffic. sic. n. dīc ph⁹. p̄mo etico. c. 1°. discipli- nati est i tū certitudinē ingret sm vnūq̄q̄q̄ genū is q̄sū rei nā sufficit. Ad 2^m dō q̄ v̄bū mag^m itelligē- dū ē q̄sū ad iudiciū ecclie q̄ p̄ exteriorē exp̄sionem p̄sensus p̄sumit itētiōē p̄sensu affuisse. Ad 3^m dō q̄ ad ea q̄ sunt ab institutiōe diuina regrit p̄sensus vo- lūtatis hūane i qd⁹ de⁹ instituit v̄t regrat. de⁹ autē in- stituēdo mrim^m ip̄licite instituit v̄t regrat. ad b̄ viri t mulieris p̄sensus t b̄ fuit rōnabile cū i mrimoniū sit aliqd carnale t humanū.

Tertio querit vtrū ad p̄bēdū mri-

moniū sufficiat p̄sen- sus tacit⁹. Et v̄l q̄ sic. et d̄ spōsalib⁹. Tue fr̄nitari. mrimoniū i vitate p̄bit p̄ legitimi viri t mulieris p̄sensu. s; necessaria s̄ q̄sū ad eccliam v̄ba p̄sensu exp̄mētia d̄ p̄iti. q̄ v̄ba nō regrunf ad b̄ v̄t i foro di- mrim^m p̄bat. s; tū ad b̄ v̄t ab ecclia p̄ctū mrim^m iudicet. Itē. 31. q. 2. Ad ois. s. Cū dī l̄tex. t i glo. s. i dec. p̄ dca i gl. Si parētes p̄bat p̄ filijs p̄itib⁹ scie- rib⁹ sufficē cor̄ taciturnitas. Itē p̄sensus tacit⁹ fac- adsteriū d̄iūe d̄iō. Math. 5. Quicūq̄ viderit mu- lierē ad p̄cupiscēdū iā mecat⁹ est eā i corde suo. q̄ a si mili p̄sensus tacit⁹ p̄t facē mrim^m. Cōtra p̄sensu tacit⁹ alieū⁹ nō dat us aliq̄ i re sua. s; p̄ mrim^m b̄t vir p̄tātē i corpe mulieris t ecouerso sm ap^m p̄mo Log. 7. q̄ ad mrim^m p̄bēdū nō sufficē p̄sensus nō ex- p̄sū. Itē mag^m hui⁹ di. c. 1° dīc d̄ viro t muliere q̄ si p̄sentiat mēte. t nō exp̄māt v̄bis vel alijs certis signis tal p̄sensus mrim^m nō efficit. Rn⁹ q̄ ad p̄- bēdū mrim^m regrit p̄sensus mutu⁹ p̄ v̄ba d̄ p̄iti v̄l p̄ alia signa i nō potētib⁹ loq. t dico q̄ p̄ alia signa. q; muti p̄it p̄here mrim^m. et d̄ spōsa. Tue fr̄nitari. Inter ēt ab̄ites t q̄ se nūq̄ viderūt p̄t p̄bi mri- moniū p̄curatorē t l̄as p̄sensus mutuos exp̄men- tes. dūz tū fama v̄l auditu v̄l aliquo mō se nouerit 30. q. 5. Nec illud i glo. t. 31. q. 2. Ad ois. s. Cū dīc i in glo. Rō at q̄re regrit exp̄sio mutui p̄sensus p̄ ali- qd sensibile sig^m ē. q; sic ē instituti. cui⁹ institutiōis fuit rō p̄gnua. q; matrim^m ē sacramētū. t d̄ rōe facti ē v̄t sup⁹ v̄sūm ē. Ad i eo sit aliqd sensibile sig^m. aliā ē rōem assignat aliq. q; i p̄ctū matrimoniij gl; donat aliq̄ p̄tātē copis sm q̄sū ad p̄iugale actū d̄oatio autē nō p̄ficif nisi p̄currēte p̄sensu donatoris t d̄oatarij. donatari⁹ autē p̄sentire nō p̄t i donatiōem. nisi do- nator voluntatē suā sibi exp̄imat. qd sine signo sensu

bili facere nō pōt. Ad p^m in opp^m dō q^d q^uis verba sint, necessaria q^uis ad ecclias, nihilomin⁹ sunt etiā necia ad b^e v^e i iudicio dei matrim⁹ h^{ab}at. vñ vba decretal itelligēda sunt p^{er} appropatōem eo q^u i iudicio dei p^{ri}ncipalior est p^{er}sensus iterior⁹ q^u exp^{re}ssio ei⁹ extior. In iudicio autē ecclie militaris est e^op^{ri}o.

Ad 2° dō q^u dicunt aliq^u i casu p^{re}cedō sufficit p^{er}sensus sine v^{er}bis illo^{rum} q^u h^{ab}ent. q^u v^{er}ba parentu^m & taciturnitas filio^{rum} p^{ri}ntu^m & v^{er}ba itelligenti^{ar} equalent sensibili signo exp^{re}menti iterio^{rum} p^{er}sensu^m. maxime q^u ex aliq^u gestu annunt. & ex verecundia loq^u omit tūt. si autē v^{er}ba dicerent p^{er} alios q^u p^{ar}tes nō sufficeret taciturnitas p^{re}cedā. plus. n. in b^e valēt v^{er}ba p^{ar}etū eo q^u filij sunt aliq^u subē eoz. Alij glosas p^{re}dictas negāt. nec. n. ex textu ex quo accipiunt s^um rei v^{er}itate p^{re} h^{er}i. Ad 3° dō q^u nō est ille q^u p^{er}cc^o p^{er}mit ti pōt i sola volūtate. sed ad facim⁹ regri⁹ sensibile signum ex divina institutōe.

Quarto querit q^u solēdū ē alteri p^{er} iugū cui al^{ter} affirmat q^u nūq^u i eū p^{er}sensit. nec p^{er}sentit. R^{es} p^{ro} deo q^u solēdū est ei q^u b^e nō credat. q^u nec alteri p^{er} iugū i b^e credere tenet. et d^{icit} p^{er} ar^{ti}cl^o d^{icit}. p^{er} tuas. n. mis. idig^o ē iur^{is} legitimas sanctiones. v^{er} q^u sua q^uq^{ue} voce dilucide p^{re}stat^{ur} est i eū casum p^{ro} valeat te stimonio istfirmare. si autē temerarie credat q^u alter p^{er} iugū v^{er}z dicat durāte ista credulitate nō l^{et} ei curz illo carnal^{it} p^{er}misceri. nec ad petiōdem p^{er}itā. q^u credit q^u nō sit ei⁹ p^{er} iugū nec ad petiōdem alteri⁹. q^u sibi i b^e p^{re}dicat q^u dū affirmat se p^{er} iugū nō eē. si autē postea affirmat se mētū eē & petat debitū. si alter cōiunx remaneat i p^{er}sona crudelitate p^{er}plexus ē q^u dū durat illa credulitas. q^u illa credulitate manēte nō credit alter suū p^{er} iugū esse. vñ si redderet debitū p^{er} p^{er}sciā faceret. q^u nec debitū credit esse imo idebitū. si autē nō reddit ēst peccat. q^u q^uis alter p^{er} iugū i d^{icit} cōdo se nō esse p^{er} iugū p^{re}dicaret sibi quo ad p^{er}atem erigēdi d^{icit} d^{icit} q^u dū b^e nō reuocabat. n^{on} postq^u reuocatur credo q^u exp^{re}ssit illud p^{re}dicat. q^u reuocatio cōcordat v^{er}bis q^u in d^{icit} exp^{re}ssit suus p^{er}sensus d^{icit} p^{er}iti.

Articulus secundus.

Consequenter q^uris d^{icit}. p^{ri}ncipali. Et circa b^e q^u runt. 4. P^{ri}mo v^{er}z m^urim⁹ nō p^{er}sumatuz possit dissolui p^{er} mutuz dissensum. 2° v^{er}z p^{er} religio^{is} igressuz. 3° v^{er}z p^{er} abscissione genitaliuz. 4° v^{er}z p^{er} religio^{is} igressuz possit dissolui matrimoniu^m p^{er}sumatuz.

Primo oīdo q^u matrimoniu^m nō p^{er}sumatuz possit dissolui p^{er} mutuz dissensuz. et d^{icit} regul^{is} iuris. Dis res Dis res p^{er} q^uscunq^{ue} nascit cas p^{er} eadē dissoluit. sed matrimoniu^m nascit p^{er} mutuz voluntatis p^{er}sensuz. q^u dissoluit p^{er} mutuz voluntatis dissensuz. Itē de structa cā destruit effect^{us}. q^u sicut d^{icit} Alu. 6. meta. sue. c. i. Cūz eger datore sui eē semp^{er} & cessant q^u dū habuit eē. Et. c. se. d^{icit} q^u vnaqueq^{ue} cā ē sicut eadē. s^{ed} mutuz p^{er}sensuz q^u ē matrimoniu^m cā destruit p^{er} dissensuz. q^u p^{er} mutuz dissensuz m^urim⁹ dissoluit. Itē de structo fundamēto religio^{is} destruit religio. s^{ed} m^urim⁹ moniu^m cōp^{re}dit duas religio^{es} simul fundatas sup^{er} mutuz p^{er}sensuz. v^{er}z oīsum est. q^u p^{er} destructōem cō-

sensus destruit m^urim⁹ moniu^m. Cōtra. 32. q. 7. Licite. q^u separat a viro nūq^u carebit p^{er} iugū sacro et si non recōciliet viro. b^e autē v^{er}z nō esset. si dissensus m^urim⁹ moniu^m dissolueret. Itē et de regul^{is} iuris. Dis res d^{icit} glo. q^u m^urim⁹ solo dissensu nō dissoluit. R^{es} p^{ro} q^u m^urim⁹ moniu^m dissolui dupl^{it} pōt itelligi. aut q^u ad thoz aut q^u ad v^{er}iculū. p^{ri}mo mō dissolui pōt per mutuz dissensum. si. n. abo dissentiūt a carnali copula p^{er}it p^{er}corditer facere p^{er}inēte v^{er}otuz quo factoz v^{er}z alij nō tenet obedire q^u ad carnalē copulā. 2° mō m^urim⁹ moniu^m dissolui nō pōt p^{er} mutuz dissensum. cui⁹ rō est. q^u mutuz p^{er}sensus nō est tota m^urim⁹ moniu^m cā. sed ad b^e p^{ri}ncipal^{it} p^{er}currit institutio diuina. v^{er}z sup^{er} r^o oīsum ē. & q^u de^o ordinauit v^{er}z post mutuz p^{er}sensuz v^{er}iculū illud nō maneat subiectū volūtati eoz. idē q^u ad v^{er}iculū dissolui nō pōt p^{er} mutuz dissensum.

Alp^{er} p^{ri}mo i opp^o p^{er} solutio ex iam dictis. q^u p^{er}sensus mutuz non est tota cā. q^u si esset p^{er} mutuz dissensuz posset dissolui. Ad 2° dō q^u illud v^{er}bu^m itelligēdū ē de cā q^u nō tū ē effectiua. sed et cōseruatiua effect^{us}. tal^{it} autē cā m^urim⁹ moniu^m nō ē h^{er}itū mutuz p^{er}sensus. Ad 3° dō q^u m^urim⁹ moniu^m fundat sup^{er} factū eē mutuz p^{er}sensus & subiectōe p^{er} iugū institutiōi diuine. p^{er} mutuz. n. p^{er}sensum dū est i fieri sūt p^{er} iugū. dum fact^{us} est sunt p^{er} iugū. nō ē autē possibile fieri eē p^{er}sensuz destrui. im^o possibile ē et p^{er} iugū nō eē subiectos institutiōi diuine. q^u si i p^{er} impossibile & icōpossibile ponerem⁹ cōiugūz desinet eē sub diuina p^{er}ate p^{er} mutuz dissensuz pōt p^{er} v^{er}iculū dissolui.

Secundo queritur v^{er}z m^urim⁹ n^{on} p^{er}sumatū possit dissolui p^{er} religio^{is} igressuz. Et v^{er}z q^u nō. q^u m^urim⁹ d^{icit} statū alter p^{er} iugū tenet alteri petenti redit d^{icit} d^{icit}. q^u sic d^{icit}. ff. d^{icit} regul^{is} iur^{is}. In oīb^{us}. In oīb^{us} oblonib^{us} in q^u d^{icit} dies nō ponit p^{er}iti die debet. sed b^e nō eēt v^{er}z si m^urim⁹ nō p^{er}sumatū solui poss^{et} p^{er} religio^{is} igressuz. q^u p^{er} iugū exact^{us} obijcē poss^{et} petiti se vel le religio^{is} itrare. q^u nō soluit tale m^urim⁹ p^{er} religio^{is} nis igressuz. Itē altero itrate religio^{is}. aut alter statū pōt h^{er}et. aut nō. Si nō. nō est solutū m^urim⁹. Si sic. cū ille q^u itrauit religio^{is} possit an suā p^{er}essione^m redire ad seculū p^{er} iugū poss^{et} q^u vna esset spōsa duoz sil in seculo remanētū q^u falsum ē. Itē aut ille q^u remāsit i seculo pōt h^{er}ere m^urim⁹ an alteri p^{er} p^{er}essio nē. aut nō. Si sic tūc solueret m^urim⁹ nulla interueniēte morte nec corpali. nec spūali. q^u itraō religio^{is} nē nō morit spūali seculo vsq^{ue} ad suā p^{er}essionē. Si nō. tūc ille q^u religio^{is} itrauit poss^{et} parū an suā p^{er}essionē aliā religio^{is} itrare. & postea aliā. & sic remanens i seculo sine culpa sua defraudaret multo tpe suo iure. q^u ē incōueniēs. Cōtra mag^{is} hui⁹ d^{icit}. ca. 6. & est. 7. q. 2. Despōsataz. Despōsata puellam nō l^{et} parentibus alij viro trader. tū l^{et} mōasteriu^m sibi eligē. q^u verum nō esset nisi illa obligatio solui posset p^{er} religio^{is} igressum. Itē et d^{icit} p^{er} uersione p^{er} iugū. Utrum post p^{er}sensum legitimū de p^{er}iti licitum ē alteri altero etiam repugnante eligere monasteriu^m. & pax post. dūmodo carnalis cōmittit non interuenit inter eos & alteri remanenti si commonitus p^{er}inentiam seruare voluerit licitum est ad secūda vota transire. R^{es} p^{ro} deo q^u in m^urim⁹ moniu^m non consu mato adhuc non est nisi coniunctio spūalis. & ideo p^{er} mortem q^u homo spūali seculo morit pōt solui morte qua morit p^{er} b^e q^u in religio^{is} p^{er}itef. & bec rō tāg^{is}.

Handwritten marginal notes in the right margin, including the name 'Cassiodorus' and other illegible text.

et de puerione ping. Ulex ubi dicitur quod cum non fuisset una caro simul effecti satis potest unum ad deum transire. et alter in seculo remanere. Huius concordat significatio predicti matrimonij quo non significat unio humane nature ad personam filij dei que est indissolubilis. sed significat dissolubilem unionem que est iter deum et aliam per charitatem vite. nec illud verbum saluatoris scriptum. Mat. 19. Adhuc viro nisi ob causam fornicationis uxorem suam dimittet. intelligendum est nisi de his quorum matrimonium carnali est copula consumatum est de puerione ping. Ex publico. Ad primum in oppositum dicitur quod in illa oblatione si alter conjugum proponat se velle religionem intrare est idem a iure dilatio duorum mensium ad reddendum debitum. et de conuer. ping. Ex publico. In casu tamen committit arbitrio iudicis. utrum plus vel minus tempus indulgeat ad preterendum. ut dicitur glo. ibidem. Ad 2um dicitur quod remanens in seculo potest habere matrimonium ante professionem alteri in religione. quod tunc primo ille que est in religione monachus spiritualiter mundo et id tunc primo vinculum matrimonij soluit. Ad 3um dicitur quod ille que remanet in seculo non potest matrimonium habere ante professionem illi que religionem intravit. et si de hoc haberet. quod aliter ante suam professionem de religionem exiret ei esset restituendus ad subueniendum tamen remanenti in seculo ne suo iure fraudulenter preestitit inder illi que intravit religionem pregerit de terminanda pemptoria infra que preestitit aut consumet matrimonium. alioquin ipsum excoicet. ut habet in predicta decre. i glo. r. s. ti. pri. c. Statuimus in glo.

Artio qritur

utrum matrimonium non consumatum possit dissolui per abscissionem genitalium. Et videtur quod non. 32. q. 7. Ad id quod matrimonium dicitur quod coniugium illoque post coniugium membrum truncantur. aut a barbaris effecti fuerunt per banc causam solui non potest. Contra. 33. q. 1. c. j. in glo. Quia quod sit in potestate. scilicet coeundi si matrimonium preestitit illa ita que effecti sint una caro per nullam causam supervenientem potest separari. in quo videtur dare intelligi quod non sint effecti una caro que per supervenientem perpetuam ipotestiam coeundi potest pari. Ad ista rationem dicitur quod quod matrimonium non consumatum potest dissolui per abscissionem genitalium. quod declarant auctoritate ratione. et exemplo. Auctoritate. sic. 33. q. 1. c. j. Coniugium. Coniugium preestitatur officio. scilicet carnis. 33. glo. sed videtur per p. e. c. ante constituitur impossibilitas officij soluit vinculum coniugij. Ratione sic. matrimonium non consumatum solutio per religionis ingressum non est per ius pure positum. quod matrimonium est de iure nature et diuino. Ius autem quod non habet vim nisi ex positive nihil potest per ius nature vel diuinum. dicitur dominus Mat. 19. Quod de coeundi habet non separet. restat ergo quod matrimonium non consumatum solutio per religionis ingressum sit per hoc quod ius nature et diuinum dicat coniunctionem que tamen est spiritualis que est coniunctio matrimonij non consumatum debere solui per alteri coniugio vel ab eo morte spirituali que ad carnales actus matrimonij que morte mortis vir vel mulier que in religione preestititur. sed ille que truncat genitalibus membris moris que ad carnales matrimonij actus ubi est filius causa debeat esse filius effectus. videtur quod truncatio membrorum genitalium coeundi testiculos et virga sit sufficiens causa solvendi matrimonium non consumatum. non sic autem est de sim aliquos de truncatione testiculorum virga remanere. si tamen exigi possit. vii. 31. q. 7. Ad id quod matrimonium in glo. dicitur de spadone quod si habet virga erecta sine resoluat spina sine non. quod ibi sit matrimonium. Ad talis satisfacet mulieri. sic mulier satisfacet viro sine resoluat spina sine non. neque recipit quod semper in matrimonio sit spes filiorum. quod suffi-

cit quod non evitet plene. Principale autem propositum ostendit ex quo si mulier post tempus determinatum a iure infra quod vir et mulier bona fide opera dederunt carnali operi ostendat per aspectum corporis se incognita esse a viro potest secundum formam iuris ab eo separari per ipotestiam coeundi ex parte viri. ut inferi ostendit. neque oportebit ipsam probare quod illa ipotestiam coeundi preestitit matrimonium ratum erga filium ad hoc quod truncatio genitalium sit sufficiens causa dissolvendi coniugium non est quod precedat matrimonium ratum. sed sufficit quod precedat matrimonij consumationem. Alii autem dicunt dicitur. quod matrimonium et ipsi dicit non inveniunt iure potest se dissolui quantum ad vinculum nisi per mortem corporalem si est matrimonium consumatum aut per professionem in religione. si est matrimonium non consumatum. Nec ponendum est per causa que talis redit ipotes de iure ad matrimoniales actus. sed que sic statutum est in favoris religionis. Qui vult tenere firmam opinionem potest dicere ad primum quod illud decretum intelligendum est de matrimonio consumato. quod sic probo. 33. q. 1. c. j. et i glo. habet quod ille auctoritates que ibi Gratianus adducit ad probandum quod per impossibilitatem reddendi debitum superveniente matrimonio mulier a viro suo separari non possit solubilitate a Gratiano inducitur. quod de consumato matrimonio intelligitur. et hoc per 32. q. 1. postquam casus idem Gratianus videt eis quod intelligit de sunt de matrimonio consumato ostendit. quod intelligendum est de officio carnis. 33. glo. Qui vult tenere aliam opinionem que mihi videtur securior potest dicere ad aliam ad preteritum. quod in illa glo. suppleendum est marie si effecti fuerit una caro. Ad autem autem saluatoris. Quos de coeundi habet non separet. que per aliam opinionem ne adducebat potest dici. quod intelligendum est de matrimonio consumato. unde intelligitur sup illud. Quos de coeundi dicitur faciendo unam carnem. vel si intelligat et de non consumato intelligendum est de holo operante potestate humana. cum autem sum potestiter statuit matrimonium non consumatum solui per alteri coniugium. vel ab eo professionem in religione. hoc si statuit potestate humana. sed diuina sibi a christo data in christum est vicariis et. unde intelligit sup illud. Ad non separet. sed de

Barro qritur

utrum preestitit in religione ingressus possit dissolui matrimonium consumatum. Et videtur quod sic. quod si statim per matrimonium factum vir mulieri carnaliter copulet. ipsa quantum potest renuere. et se velle religionem intrare allegare nihilominus consumatum est matrimonium. ergo si per matrimonium consumatum mulier in viro non possit religionem intrare preuenat in viro. et sine culpa suo iure. quod inducitur videtur. Item lex diuina magis debet favore religioni quam humana. Sed lex humana precedit gratia religionis coniugium debet solui autem de nuptijs. l. Distrabunt. ergo multo fortius precedit lex diuina. Item vinculum matrimonij soluit per maius. unde de religione laicorum licitum est transire ad artiores. sed maius est vinculum religionis quam matrimonij. quod illud est spirituale. istud carnale. ergo ingressus religionis soluit vinculum matrimonij consumatum. Contra. 2. p. ad 2. q. 7. dicitur coniugatis. Nolite fraudari iucez nisi forte ex consensu ad ipsa. ut vacetis oroni. si ergo licet aliter subtrahere se ab altero nisi ex consensu non soluit matrimonium consumatum pre religionis ingressus. Item non soluit per alterius coniugium corporalem mortem. quod si resu scitaret aliter coniugium teneret ipsum recipe. iuxta illud ad 1. debet. ij. Acciperunt mulieres ex resurrectione mortuos suos. ergo multo minus soluit per professionem in religione. Ratione quod matrimonium consumatum nullo modo potest solui quantum ad vinculum nisi per alteri coniugium corporalem mortem. iam. n. sunt facti una caro per carnalem co-

missionē. et id p mortē qua hō spūalr mortū mundo p pfectionē i religione solui n̄ pōt. qz iā nō ē p̄iactio spūalis tñ. s; ē carnalis. vñ s; magis pcedētis di. c. vlt. hōc m̄m̄ figurat vnionē n̄c hūane i p̄sona filij dei. q̄ idissolubilis ē. et mutuo tñ p̄fesu dissolui pōt quātū ad thoz p religionis igressū. alio ēt remanēte i seclō si nō sit suspect⁹ de icotinētia. ita tñ q̄ votū castitatis emittat an̄q̄ alī p̄fiteat. ēt de puer si. p̄iug. lū. s. s. Si aut̄ mulier ē ita iuuenis q̄ de ipsa possit ori suspitio si remaneret i seclō vir p̄fiteri n̄ d; nisi ipsa religionē itret q̄tūcūq; remanēs i seclō velit castitatē vouere. vt d̄i decretali p̄dicta. s. i. e. ti. Ex pre abbatis i textu. et i glo. si tñ vir d̄ licētia vxoris castitatē nō voueris p̄fessionē i religide fecerit. et postea ad ipsā fuerit reuocat⁹ eo q̄ qñ p̄dictā dedit licētia credebat se posse i seclō remanēre qz ius ignorabat. al. n. cōpulsā fuisse religionē itraf ea mortua tenet ad religionē reuerti. vñ d̄i i decr. p̄dicta q̄ ea sublata de medio votū sine salutis sacpiculo nō potuit violare. Si aut̄ s̄ volūtātē vxoris p̄fessionē i religione faciat. p̄fiteōdo peccat et ad mulierē reuocabit ad eius penitēz. nec ea mortua coged ad religionē reuerti. vlti⁹ tñ nō poterit vxorē accipere p̄m̄it. n. se n̄ erigē debitū qd̄ i ei⁹ p̄tate erat et id q̄ ad h̄ votū tenuit. nō reddere aut̄ nō erat i ei⁹ s; i mulieris p̄tate. ēt de pueri. p̄iug. Quidā i trauit d̄i d̄ico de muliere itrate religionē s̄ volūtātē vi ri. vñ de muliere q̄ credēs vix mortuū bitū religionis assūpsit et p̄fessionē fecit et postea reuerso viro fuit ad eū reuocata. d̄i ēt de pueri. p̄iug. p̄blacet. q̄ q̄uis mortuo viro p̄fulti⁹ sit ei⁹ et p̄gruēti⁹ ad salutē vt ad monasteriū redeat. tñ si ad h̄ iudici nō possit. d̄is papa ipsā iuitā credit n̄ cogēdā. et sic i eadē dec. d̄i. l. v. vñ ei⁹ vsq; si tennerit catenus tamen fuit obligatorium quatenus se potuit obligare. promissit enim intrādo mōasteriū se n̄ tracturam carnis debitū. qd̄ erat i p̄tate ipsi⁹. Et quo p̄s q̄ q̄uis reuocata teneret debitū petri reddere. n̄bi tñ petere n̄ licebat. vñ vlti⁹ nō pōt vix ducere. vt h̄i i decr. p̄dicta. Ad p̄m̄ i opp̄m̄ d̄ q̄ mulier cognita a viro mō supradicto n̄ pōt postea viro s̄dicte religionēz itrare. qz p̄ s̄ctū m̄rimoniū iā trāslata erat p̄as cor p̄ois vni⁹ i aliu. quāuis ad hec nō plene. et id copula mō supradicto extorta nō pōt dici fuisse oino violēta. vñ si illa p̄uef iure suo sine culpa sua. non tñ sine rōnabili cā. Ad 2. d̄ q̄ nō est s̄le de lege humana et diuina. qz lex humana p̄siderat m̄rim̄ m̄q̄ tū ē aliqd̄ carnale. lex autem diuina in quātū est spiritalē sacm̄ indiuisibile vnionē humane n̄c ad p̄sonā filij dei significās. et id d̄i i lra. c. 7. et 27. q. 2. Sūt q̄ dicit q̄ i lex humana ḡa filigions p̄iugia supple p̄sumata solui debere p̄cessit. tñ lex diuina p̄hibuit. Ad 3. d̄ q̄ maior itelligēda ē de vinculis eiusdē generis icōp̄silib⁹ viculū aut̄ religidif et m̄rimōij eiusdē ḡis n̄ s̄t. Al pōt dici q̄ vir et mulier m̄rim̄ p̄rabēdo trāsserūt i se iucē suoz cozpoz p̄tatez quātū ad actū p̄iugalē. Cōtrā rōnem aut̄ ē q̄ hō rē alteri⁹ alteri possit obligare. s; hō p̄fiteōdo i religione tradit coz p̄ suū i p̄tatez religionis. et id neutz viculoz p̄dictoz p̄ aliud pōt solui. Ad 4. ar̄m̄ ad partē scd̄as d̄ q̄ si alter p̄iunt mortuus resuscitaret ali⁹ nō teneret ipsūz recipere. qz per mortē vinculū fuit solutū. vñ ap̄s p̄mo l. oz. 7. Mulier alligata ē legi q̄to tpe vir ei⁹ viuuit. qz si dormierit vir

ei⁹ liberata ē a lege viri. qd̄ ḡ d̄i q̄ mulieres acceperāt de resurrectione mortuos suos aut p mortuos nō itelligūt ibi mariti eaz. s; filij vñ alij amici quos recipauerit aut si itelligit q̄ acceperit maritos suos B fuit p nouū p̄sensum et nouū matrimoniu.

Articulus tertius.

Consequenter queritur s. 5. p̄cipali. Et circa hoc q̄runf. 4. p̄ vtz sponsalia possint p̄trahi an̄ septēniū. 2. quot modis sp̄salia p̄trahunt. 3. vtz sp̄salia publice p̄tracta cozā amicis nō tñ i facie ecclesie possint solui p̄ mutū dissensuz p̄ter iudiciū ecclesie. 4. quot modis dissoluantur.

Primo oñdo q̄ sponsalia p̄it p̄trahi ante septēniū. qz sp̄salia p̄it p̄trahi per parētes. s. q. 2. Non ois. s. cū d̄i. Honorant parentes Rebece muncri bus. cōsulit puella nō de sponsalib⁹. Illa. n. iudiciū expectat parētum. S; s̄ctus q̄ per alios pōt fieri n̄ requirit discretēdem in illis de qd̄ agit s̄ sponsalia p̄it ante septēniū p̄trahi. Item Grego. dial. li. 4. refert de quodā puero ququēnij blasphemate q̄ in gremio p̄is fuit a demonib⁹ extirce⁹ et ad ifernum tract⁹. s; nullus retrahitur ad ifernum nisi pp mortale peccatū. ḡ an̄ septēniū pōt puer mortaliter peccare. multo forti⁹ ḡ sp̄salia s̄bere. Cōtra mag. i di. 36. c. vlt. et 30. q. 2. i p̄ncipio. sp̄salia an̄ septēniū s̄bi nō p̄it. Rñ q̄ sp̄salia p̄trahi nō p̄it ante septēniū. qz ad hoc regit p̄sensuz q̄ nō pōt iteruenire nisi ab alterutra parte illud itelligat qd̄ inter eos agit q̄ etatis pueroz an̄ septēniū infirmitas nō dimittit. 30. q. 2. s. Sponsalia. Ad p̄m̄uz i opp̄m̄ d̄ q̄ sp̄salia q̄ p̄trahunt per parentes efficacitā nō h̄nt si illi de qbus agit nō p̄sentiant. vñ illud v̄bū decreti p̄sulit puella. nō de sp̄salib⁹. d; itelligi cū h̄ aduerbio tñ. qz ēt fuit regita de p̄fectōe. s; sic exponit gl. ibidē. et p̄cordat sacre scripture Deū. 32. vbi d̄i. Vocem puellā et q̄ram ipsi⁹ volūtatem. tñ vt dic glo. i p̄dicto decre. si nō s̄dicat p̄sentire vñ. s. q̄ ad for ecclesie. Ad 2. d̄ q̄ p̄ter solitū vsū n̄c erat ac celerat⁹ vsus li. ar. i puero illo. Jura aut̄ aptātur ad ea q̄ vt i plurib⁹ accidūt.

Secundo queritur quot modis sp̄salia contrahuntur. Rñ q̄ sp̄salia s̄m̄ q̄ p̄prie accipiūt. s. p̄ p̄sione futuri m̄rimoniij p̄it s̄bi vñ absolute vñ sub p̄ditōe. p̄ mō. 5. modis. s. nuda p̄missione. vt cū vir d̄i. Accipia te i meā. et mulier. Accipia te i meū. Alio mō datis aris sp̄salitio. vt pecunia Valiq̄ h̄uismōi. Alio mō annuli subarratōe. Alio mō iternētre iuramēto. Alio mō fidei datōe. Si aut̄ sp̄salia s̄bant sub p̄ditōe. aut honesta ē p̄ditio. vt si vir dicat. Accipia te i meā si placet parētibus meis. et tñ s̄tate p̄ditōe tenēt sp̄salia. alr nō ēt de p̄ditōib⁹ i disp̄sate appositis. De illis. aut ē p̄ditō ihonesta. n̄ tñ s̄ bona m̄rimoniij. vt si dicat vir. Accipia te i meā si factis meis p̄feras. et hec p̄ditio h̄ p̄ nō apposita et tenēt sp̄salia. ac si facta eēt absolute. e. ti. c. i. vt exponit glo. ibidē. et ēt. c. vlt. Si aut̄ ē p̄ditio s̄ bona m̄rimoniij. vt si dicat vir. Accipia te i meā si venena sterilitatis p̄curaueris. tunc sp̄s

falia non tenent. p̄ditio. n. s̄c̄r̄ū corrupit q̄n̄ ē s̄n̄atu
rā ipsius. c. ri. c. vlti.

Tertio querit vtr̄ sp̄salia publi-
ce s̄c̄ra corā amicis
nō trii facie ecclesie possint solui p̄ mutuum
dissolūtiōnē p̄ter iudiciū ecclesie. Rñ^o q̄ nō. tales. n.
s̄c̄r̄ ex quo sunt notozij seu manifesti. ita vt legitie
p̄b̄ari possint corā ecclesiastico iudice ad iudiciū ec-
clesie referendi sunt siue sci fuerint i p̄ticia ministro
rā ecclesiasticorū. siue non.

Quarto querit quot modis sp̄salia
dissoluant. Rñ^o
q̄ sp̄salia dissoluitur i decē casib⁹. Un^o ē
q̄n̄ alter religionē igredis. q̄ p̄ hoc solueret m̄rimo-
niū nō s̄sumatū. vt visū ē. Sc̄d̄s q̄n̄ s̄bit cū alia p̄
v̄ba de p̄tici. c̄ de sp̄sali⁹. Si iter. cur^o rō ē. q̄ p̄
sp̄salia nō trāssert corp⁹ vni⁹ i p̄tate alteri⁹. s̄z sit p̄
missio de trāsserēdo. p̄ m̄rim^o aut trāssert p̄tici cor-
poris vni⁹ i altū. s̄ si aliqd̄ p̄missū alicui. postea def
alij t̄z donatio s̄uis donās sic peccet. s̄ i duob⁹ p̄di-
ctis casib⁹ soluant sp̄salia ipso iure. Tertio est q̄n̄
trāssert se ad regionēz altā s̄ p̄ueniēti tpe expectat⁹
s̄ debito mō regit⁹ nō reuertit. c̄ de sp̄sali⁹. De
illis. Quart^o q̄n̄ alter s̄currit lep̄ā vel paralelim
vel altā eno: mē lesionē. c̄ de iureiu. Quēadmodū
h̄. Qd̄ si. i. textu. s̄ in glo. Quint^o q̄n̄ alter eoz forni-
cat. Sext^o si supuenit affinitas vel cognatio sp̄salia
lis. c̄ de p̄sanguinitate s̄ affinitate. Sup̄ eo. Sep-
tim^o q̄n̄ alter alterz absoluit p̄e soure deteri⁹ ide
p̄tingat si talē ducat quā odio habeat. c̄ de sponsali-
bus. p̄terea. s̄. Si autē octauis q̄n̄ minor ad
legitimam etatē veniens dissentit. Bonus si p̄-
betur fama de impedimēto inter eos. vel scanda-
lum de eoz conuincēdo. extra de sponsalibus. Cuz
in tua. Decimus vt aliqui dicūt si sponsalib⁹ su-
perueniat simplex cōtinentie votū. q̄ vt videtur
eis sicut votum solēnitatū p̄ professionē in religio-
ne soluit m̄rim^o nō s̄sumatū. ita votum p̄tinentie
simplex sp̄salia soluit. s̄ in his. g. casibus non sunt
soluēda sp̄salia nisi iudicio ecclesie. qd̄ v̄x est si s̄
publice contracta. si autē vir s̄ mulier inter se spon-
salia secreto cōtraxerunt nō video rōnem quare si-
ne iudicio ecclesie non possint dissolui in predictis
casibus. cuz secreta non subsint iudicio militantis
ecclesie. nisi quo ad forum penitentie. Et notādūz
q̄ sponsalia p̄tracta p̄missione iuramento firma-
ta non soluant sponsalia nuda p̄missione s̄c̄ta.

Articulus quartus.

Consequenter querit d. 4° p̄ncipa-
li. s̄ circa b̄ q̄rūf. 4.
p̄ v̄x bigami sint irregulares. 2°
v̄x illa irregularitas tollat p̄ baptis-
mū. 3° v̄x s̄bens nō de iure. s̄z de facto cum cor-
rupta ab alio viro sit irregularis. 4° v̄x cū biga-
mis possit p̄ summū p̄ticipicē disp̄sari.

Primo ostēdo q̄ bigami nō sūt irre-
gulares. q̄ b̄ cēt aut
pp̄ signū icōtinētie. aut pp̄ defectū integritatis i signi-
ficatōe ex parte sacramēti. n̄ pp̄ p̄mū. q̄ mai⁹ signū
icōtinētie ē fuisse fornicatū cū multis q̄ cognouisse
affectu p̄iugali multas. s̄z q̄ cū multis fornicat⁹ ē. n̄
pp̄ b̄ est irregularis. nec pp̄ fm̄. q̄a sicut m̄rim^o p̄s̄

matū significat indissolubile vnionē vni⁹ n̄ ē humāe
cū vna p̄sona diuina. ita m̄rim^o nō s̄sumatū signi-
ficat vnionē vni⁹ ecclesie cū vno sp̄salo. s̄. xpo. S̄z il-
le q̄ h̄bit plures vxores v̄gines s̄ nullā cognouit nō
ē irregularis. s̄z s̄l̄r nec ille q̄ habuit plures s̄ v̄tran-
q̄ cognouit. Itē sicut se h̄z vna v̄tus ad aliam. ita
v̄nū sacm̄ ad aliud. s̄z vna v̄tus nō ipedit alteri⁹ su-
sceptōez. s̄z neq̄ pp̄ sacm̄ m̄rimonij plures iteratū
ipedit h̄ō a susceptōe sacri ordinis. Itē saltē ostēdo
q̄ ducēs viduā nō pp̄ b̄ sit irregularis. q̄ plus noez
v̄nicuies corruptio p̄pria q̄ aliena. s̄z si h̄ō prius p̄
fornicatōem corruptus postea cōtrahit m̄rimoniū
cū virgine nō efficit irregularis. s̄z multo fort⁹ nec
ducēs corruptā. Itē ille q̄ nuber v̄gini ab alio viro
relicte nō ē irregularis. c̄ de bigamis nō ordinādūz
Debitū. s̄z in hoc sacm̄ ē defect⁹ significatōis. quia
vna sc̄a aia quā rep̄tat virgo ducta nō p̄t ēē sp̄s-
a nisi vnus. s̄. xpi. ergo defectus significatōis in
sacramēto m̄rimonij nō s̄sumati non causat irregu-
laritatē. ergo a simili nec defect⁹ significatōis i sa-
cramentō matrimonij s̄sumati. Corā decre. di.
34. p̄cipimus probantur bigami ordinari. Itē
extra de bigamis nō ordinandis. c. i. Bigami peni-
tentes vel repudiatz mariti ad sacerdotium nō
ascendāt. Rñ^o triplex est m̄rimonij significatio.
vna est significatio diuisibilis vnionis que ē inter
alam s̄ deum p̄ charitatē vic. Alia ē significatio in-
diuisibilis vnionis inter humanā naturā s̄ filij dei
p̄sonam. 3. est significatio vnionis indissolubilis in
ecclesiam s̄ xpm̄. sicut inter sponsū s̄ sponsaz. vn
de ap̄ls. 2. Cor. ii. Respondi vos vni viro virgi-
nem castam exhibere xpo. ecclesia. n. nunquā defi-
ciat s̄z semper xpo vnita manebit. quauis non sic
posset dici de qualibet aia p̄ charitatē vic xpo vni-
ta. p̄vna vnio significatur per matrimonium nō
s̄sumatū. Due. 2. per matrimonium s̄sumatū
non q̄ ipse carnalis cōcubitus has duas significet
vniones. s̄z consumatio matrimonij q̄ est per actū
illum. hec predicta trahuntur ex dictis. extra de bi-
gamis non ordi. Debitū. c̄. tex. s̄ glo. cū ergo vni
soli diuine p̄sonē sit vnita vna sola humana natu-
ra s̄ vni christo vna tantum ecclesia. consumatio
matrimonij cum pluribus s̄ ducere ab alio corrup-
tam deficiunt a significatōibus predictis. q̄ p̄-
mo modo due fuerunt vnus. 2°. modo vna duorū
cum ergo ille qui ordinatur ad ministrandum alij
sacramenta non debeat in sacramento pati defe-
ctum. ideo ordinatum est vt ille qui matrimonij
consumauit cum plurib⁹ vel cū corrupta ab alio vi-
ro ad ordines non promoueat. s̄ hoc accipitur
ex dictis extra de bigamis nō ordi. Debitū. s̄ nota
q̄ p̄trahitur irregularitas bigamie i plurib⁹ casib⁹
v̄nus est quando quis diuersis t̄pibus h̄z plures
legitimas vxores s̄ cognoscit ambas. s̄ hec est bi-
gamia proprie dicta. Alius quando diuersis t̄pi-
bus habet plures. vnam de iure. alteram de facto
s̄ cognoscit ambas. Alius cum simul habz plures
vnam de iure. alteraz de facto. s̄ cognoscit ambas
Alius quando contrahit cum vidua. s̄ ab altero
marito cognita. s̄ eā cognouit. Ali⁹ q̄n̄ s̄bit s̄ m̄ri-
m^o p̄s̄at cū corrupta ab alio siue b̄sciat ille q̄ s̄bit
siue non. Ali⁹ q̄n̄ p̄p̄tia vxorē cognoscit postq̄ ab
alio cognita ē. siue tpe quo eā cognoscit sciat eā esse
ab alio cognitā. siue n̄. s̄ cēs huiusmōdi trahi p̄t ex

dicia. et de biga. no. or. sup. eo. in gl. Ille est irreglaris q. p. tollere vocu. p. n. e. h. b. m. de sed sine cu. vidua. siue cu. v. g. e. et ca. cognoscit. cu. de iur. no. possit. et de biga. no. ordi. sup. et. c. vlt. et. c. sup. eo. i. glo. et. 7. q. p. Quotquot. s. tal. no. e. irreglaris p. p. defici. significatio. in sacro. cu. ibi. factu. no. sit s. q. sic. statutu. e. eo. q. tal. p. s. de. l. c. o. n. e. r. t. i. b. e. n. t. i. et. et. v. r. fac. r. o. r. d. i. s. i. m. a. i. o. r. i. r. e. u. e. r. e. n. t. i. a. b. e. a. t. u. r. et. i. b. i. s. f. e. r. c. a. i. b. e. g. i. a. m. i. a. l. i. t. e. r. p. t. a. t. i. e. d. e. a. Ad. p. m. i. o. p. p. m. d. d. q. m. i. r. i. m. o. n. i. u. m. p. s. u. m. a. t. u. m. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. v. n. i. o. n. e. a. i. e. c. u. x. p. o. p. c. h. a. r. i. t. a. t. e. v. i. e. et. p. l. e. s. a. i. e. s. i. c. v. n. i. a. t. e. r. s. i. n. o. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. v. n. i. o. n. e. v. n. i. e. c. c. l. i. e. c. u. r. f. a. c. i. s. p. a. s. s. u. p. t. i. o. n. e. b. i. a. n. e. a. d. i. u. i. n. a. p. b. n. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. p. m. i. r. i. m. o. n. i. u. m. p. s. u. m. a. t. u. m. Ad. 2. m. d. d. q. fac. r. o. r. d. i. s. i. m. a. i. o. r. i. r. e. u. e. r. e. n. t. i. a. b. e. a. t. u. r. s. u. s. c. e. p. t. i. o. n. e. o. r. d. i. s. i. m. a. i. o. r. i. r. e. u. e. r. e. n. t. i. a. b. e. a. t. u. r. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. d. e. Ad. 3. m. d. d. q. q. u. i. s. q. u. i. a. d. c. l. p. a. et. p. e. n. a. d. b. i. t. a. e. l. p. e. p. l. u. s. n. o. c. e. a. t. v. n. i. c. u. i. q. c. o. r. r. u. p. t. i. o. p. p. r. i. a. q. u. i. a. l. i. e. n. a. t. i. q. u. i. a. d. p. e. n. a. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. i. s. n. o. e. s. i. c. i. p. p. o. s. i. t. o. c. u. i. r. d. e. s. i. m. q. u. o. s. d. a. q. e. c. c. n. u. q. s. f. u. i. t. a. d. u. l. t. e. r. o. i. n. t. e. r. a. n. e. c. n. i. s. i. v. n. i. s. p. o. s. t. o. s. i. s. p. o. s. t. u. s. e. c. c. l. i. e. a. l. i. q. u. i. b. u. i. t. h. u. i. t. s. y. n. a. g. o. g. a. q. u. i. p. e. u. b. i. n. a. et. i. d. p. s. u. m. a. t. i. o. n. e. m. i. r. i. m. o. n. i. j. c. u. s. m. u. l. t. e. r. e. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. a. a. b. a. l. i. o. m. a. g. i. s. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. n. e. q. d. i. s. e. i. s. a. c. c. i. s. a. c. c. u. s. v. i. r. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. u. s. p. s. u. a. t. m. i. r. i. m. o. n. i. u. m. c. u. m. m. u. l. t. e. r. e. n. o. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. a. s. i. b. e. c. r. o. m. u. l. t. a. e. q. u. i. s. i. c. u. t. f. u. i. t. v. n. a. f. i. d. e. s. a. n. t. i. q. u. o. r. u. m. et. m. o. d. e. r. n. o. r. u. m. v. e. i. s. o. n. i. s. e. t. a. t. a. et. v. n. a. e. c. c. l. i. a. v. i. u. s. c. i. p. i. e. s. q. r. p. i. p. e. c. c. e. s. s. e. r. u. t. a. d. u. c. t. u. i. a. p. r. i. e. b. i. t. a. d. v. i. t. a. t. e. e. c. c. l. i. e. v. n. i. i. l. l. o. r. c. o. l. l. a. t. i. o. n. o. d. i. c. i. t. f. u. i. s. s. e. p. e. u. b. i. n. a. s. i. s. p. o. s. t. a. U. n. i. et. i. n. p. p. b. e. t. i. s. s. p. o. s. t. a. v. o. c. a. t. p. r. e. t. e. r. e. a. s. i. e. t. v. e. x. q. d. i. l. l. i. d. i. c. i. t. c. o. p. u. l. a. f. o. r. n. i. c. a. r. i. a. e. t. f. a. c. r. i. s. v. n. i. d. i. s. s. y. n. a. g. o. g. e. p. d. e. o. q. d. e. a. b. s. u. r. d. u. m. D. i. c. e. d. u. m. g. a. l. t. q. m. o. r. n. o. d. i. s. t. i. n. g. u. i. t. s. i. s. p. e. s. p. p. a. t. i. o. n. e. a. d. t. e. r. m. i. n. u. a. q. u. o. s. i. a. d. q. u. e. v. n. i. p. s. u. m. a. t. i. o. m. i. r. i. m. o. n. i. j. i. n. t. e. r. e. c. u. n. o. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. a. q. u. i. s. i. t. a. b. i. l. l. o. q. p. u. s. c. a. r. n. e. s. u. a. d. i. u. i. s. t. i. t. p. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. n. e. c. u. a. l. i. a. n. o. s. i. c. d. e. f. i. c. i. t. a. b. i. n. t. e. g. r. i. t. a. t. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. v. n. i. p. u. i. c. t. i. d. i. s. i. n. t. e. m. et. e. c. c. l. i. a. s. i. c. p. s. u. m. a. t. i. o. m. i. r. i. m. o. n. i. j. q. e. a. v. i. r. o. n. o. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. o. c. u. s. m. l. i. e. r. e. c. o. r. r. u. p. t. a. a. b. a. l. i. o. S. i. l. l. d. i. c. o. q. s. i. m. l. i. e. r. e. t. o. r. d. i. s. s. u. s. c. e. p. t. i. u. a. i. r. r. e. g. l. a. r. i. s. f. i. e. r. e. t. p. s. u. m. a. t. i. o. n. e. m. i. r. i. m. o. n. i. j. c. u. v. i. r. o. p. c. o. r. r. u. p. t. o. c. u. a. l. i. a. n. o. a. u. t. p. s. u. m. a. t. i. o. n. e. m. i. r. i. m. o. n. i. j. c. u. v. i. r. o. n. o. p. u. s. c. o. r. r. u. p. t. o. q. u. i. s. i. p. a. p. u. s. f. u. i. s. s. i. t. a. b. a. l. i. o. p. f. o. r. n. i. c. a. t. i. o. n. e. c. o. r. r. u. p. t. a. Ad. v. l. t. i. m. u. d. d. q. g. r. a. u. i. o. r. e. d. e. f. e. c. i. s. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. i. n. m. i. r. i. m. o. n. i. o. p. s. u. a. t. o. q. u. i. n. o. c. o. s. u. m. a. t. o. p. l. u. s. n. o. p. o. d. e. r. a. d. i. s. u. n. t. d. e. f. e. c. i. s. i. n. r. e. b. i. a. p. s. u. m. a. t. i. a. q. u. i. i. n. b. i. s. q. n. o. d. u. p. u. e. n. i. t. a. d. s. u. a. p. s. u. a. r. i. d. e. s.

Secundo q. r. i. s. v. t. y. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. s. b. i. g. a. m. i. e. t. o. l. l. a. t. p. b. a. p. m. Ad. i. s. t. a. q. d. n. e. d. i. t. e. r. u. t. q. d. a. i. n. t. e. r. q. u. o. s. f. u. i. t. H. i. e. r. o. n. y. m. u. s. q. i. l. l. e. q. a. n. b. a. p. m. h. u. i. t. p. l. e. s. v. r. o. z. e. s. p. b. a. p. m. s. e. q. u. i. t. a. b. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. p. u. r. g. a. t. v. t. h. i. s. u. p. i. l. l. d. i. o. L. b. i. 2. o. U. n. i. v. r. o. u. s. v. i. z. et. d. e. c. r. e. d. i. 36. U. n. i. v. r. o. u. s. q. u. o. r. r. o. e. q. c. u. b. a. p. m. t. o. l. l. a. t. o. e. m. c. l. p. a. s. et. o. e. m. p. e. n. a. s. n. o. v. i. r. o. q. r. e. n. o. t. o. l. l. a. t. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. Aug. et. c. o. d. i. s. o. p. i. o. d. o. c. t. o. r. u. m. t. e. n. e. t. h. i. i. q. q. u. i. s. p. b. a. p. m. t. o. l. l. a. t. o. i. s. c. l. p. a. et. o. i. s. p. e. n. a. p. a. c. t. u. a. l. i. p. e. c. c. o. d. e. b. i. r. a. e. t. b. t. i. n. o. s. e. q. u. i. r. q. u. i. t. o. l. l. a. t. i. r. r. e. g. l. a. r. i. t. a. t. e. b. i. g. a. m. i. e. q. i. n. o. n. d. e. b. e. t. h. o. i. p. p. e. c. c. o. s. p. d. e. f. e. c. t. u. s. a. c. t. u. m. i. r. i. m. o. n. i. j. i. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. d. o. d. e. c. r. e. d. i. 36. A. c. u. t. i. i. b. i. n. d. i. q. a. c. u. t. i. i. r. e. l. l. i. g. u. a. t. q. n. s. e. u. q. c. a. t. h. e. c. u. m. i. n. i. b. u. i. t. a. l. t. e. r. a. o. r. d. i. n. a. d. u. c. e. s. u. e. r. u. t. q. d. e. s. a. c. r. o. a. g. i. t. n. o. d. e. p. e. c. c. o. e. t. b. v. t. d. i. c. i. t. q. d. a. v. i. p. b. a. b. i. l. i. t. p. o. s. s. e. p. e. l. a. n. d. i. q. b. a. p. t. i. s. m. t. o. l. l. a. t. o. e. m. i. r. r. g. l. a. r. i. t. a. t. e. p. r. e. u. e. n. i. e. r. e. p. e. c. c. o. n. o. a. l. i. a. S. i. b. a. r. g. u. i. t. u. r. q. i. s. i. b. e. e. t. v. e. x. t. o. l. l. e. r. i. l. l. a. q. p. u. e. n. i. t. e. r. i. n. f. e. c. t. i. o. n. e. h. o. i. s. i. u. s. t. a. et. n. o. i. l. l. a. q. p. u. e. n. i. t. e. r. i. n. t. e. r. f. e. c. t. i. o. n. e. h. o. i. s. i. u. s. t. a.

q. d. rationale non videtur.

tertio que ritur vtz hbes no de iure s3 de sed cum corrupta ab alio viro sit irreglaris. Et vi q no. q: sile e qtu ad irreglaritate hber cu vidua. et cu duabus vrozib. S3 no iuenit in iure expssus q hbens cuz duab de sed et abas cognosces sit irreglaris. g nec ille laicus q hbit cu vidua de sed no de iure. Ites si hctus de sed iduceret irreglaritate. tuc ille q hberet cu aliq vrozv viuete adhuc ei? marito irreglaris e. qd no iuenit de iure expssus. It talis no e irreglaris nisi sit bigam. S3 bigam no est q i vitate nulla hbit vroz. et opioni e vitas pferenda. et pot trahi b ar m ex qbusda deis. et de biga. no ordi. sup. l. d. e. ff. ad. l. Cornelia d sicarij dimis. Qui hoiez no occidit. s3 vulneravit vt occidat p h d i c i d a e d a n a n d u s. g a s i l i q q t u i s e e h b i t c u v i d u a. q s u i s i s t e h e t n o s o r t i a t e f f e c t u. t i i t a b i g a m r e p u r a d u s e q u o a d p e n a a c s i h e t d e i u r e f f e c t u s h a u s s e r. R n q t a l i r r e g l a r i s e s i i l l a h e t u p s e c u r a e c a r n a l i s c o p l a. n o q i r e i v i t a t e s i t b i g a m. s3 p p a f f e c t u i r e t i o n i s c u o p e s u b s e c u t o. e t d b i g a. n o o r. s u p. et q: v t i e a d d e c r e. d f i g l o. I n m a l e f i c i j s v o l u n t a s s p e c t a t n o e r i t u s. q d e i n t e l l i g e d u d e v o l u n t a t e m a n i f e s t a i o p e o r d i a t o a d e r i t u. s i c u t p e u t e r e h o m i n e c u c u l t e l l o o r d i a t a d h o m i c i d i u. q u i s n o n o i s q u i s i c p e n t i s o c c i d a t. Ad p m i o p p m d d q i u e n i t i i n r e i s i l i q h b e s c u d u a b d e f a c t o et a b a s c o g n o s c e s e i r r e g l a r i s. c e r t u e q d i u e n i t e r p s s u s q h b e s c u m v n a d e i u r e et a l i a d e f a c t o. et a b a s c o g n o s c e s e i r r e g l a r i s. q d v e x n o e e t n i s i h e t u s d e f a c t o q a d i c u r r e d u i r r e g l a r i t a t i s p e n a p o d e r a r e t v t h e t u s d i u r e. Ad 2 m d i c e n d u q i l l e q u i c o n t r a h i t c u m a l i q u a v i u e n t e e i u s m a r i t o. et e a m c o g n o s c i t i r r e g l a r i s e s t. q u i a q u i s n o n s i t b i g a m u s i n r e i v i t a t e. t a m e n q u o a d p e n a m i r r e g l a r i t a t i s i t e r b i g a m o s p r o p t e r s i m i l i t u d i n e m r e p u t a n d u s e s t. v t. n. d. i. c. i. t. u. r. e. t. r. a. d. e. b. i. g. a. n. o. n. o. r. d. i. s. u. p. e. r. i. n. g. l. o. a. l. i. q. u. a. n. d. o. p. r. o. p. t. e. r. s. i. m. i. l. i. t. u. d. i. n. e. m. f. a. c. t. i. a. l. i. q. u. i. s. n. u. m. e. r. a. t. u. r. i. n. t. e. r. e. o. s. d. e. q. u. o. r. u. m. n. u. m. e. r. o. n. o. n. e. s. t. Ad 3 m d d q i n a l i q u i b u s c a s i b u s v e r i r a t i p e r f e r t u r o p i n i o. v t h a b e t u r i n g l o. s u p. d e c r e t a l e m p r e d i c t a m q d n o e s i c i n t e l l i g e n d u. q i n u q s i m p l i r o p i o v i t a t i p f e r e d a s i t. s3 s i m q d. f. q u o a d m a l e f a c i e n t i u m p e n a m.

quarto queritur vtrum cum bigamis possit per summus pontifex dispensari. Et videtur q no. extra de biga. non ordi. super eo. In bigamis contra apostolum dispensare non licet. Item quod bona ratione constitutum est. dissolui non est velle dei. Sed bigamos non esse ordinandos. bona ratione constitutum est. ergo hoc dissolui non est velle di. Sed contra velle dei papa dispensare non potest. Contra decre. di. 34. Si subdiaconus necessitate exigente bigamus vsque ad subdiaconatum possit promoueri. It. c. sequenti. Lector. si vidua alii vrozis accepit i lectoratu pmaeat. aut si necitas fuerit subdiaconus fiat. Rudeo q quis papa no possit dispesare h ius nãc. nec h ius diuinum. q: sua pãis vrozq iure e iserior. et vruzq supponit tanq sãda mentã. tã q: est successor petri q pnceps fuit aplo rã equalẽ pãtẽ hãs pãti petri. imo vt pprius lo quar eand e. et inferi omõ possit obligare supiores nec par p arẽ. papa de plenitudine pãtis dispesat

pōt 3̄ statuta aploꝝ quorūcūq; si tñ vim nō hēant
 ex iure nāe vel diuino. decre. di. 3̄. p̄:resbyter cū
 3̄ bigamū nō ordiari aplicū s̄r p̄ceptū. cū bigamis
 dñs papa disp̄sare pōt. tñ qz nō decet b̄ facit̄ fieri
 pp̄ reuerētiā aploꝝ. id cū bigamis dñs papa nō di-
 spensat nisi exigente necessitate. Aliq̄ tñ dicit q̄ in
 diaconatu s̄ p̄byteratu cū bigamis dñs papa dis-
 p̄sare non pōt. qd̄ tñ n̄ credo. vt h̄i decre. di. 34.
 Lectoꝝ in glo. Luci⁹ disp̄savit cuz p̄anoꝝ mitano
 archiepo q̄ fuit bigamus. Ad p̄^m i opp^m dō q̄ ibi
 accipit. l. 3. p̄ nō decet. s̄r exponēdū ē illud qd̄ d̄ i
 fra. e. ti. sup. f. q̄ cū bigamis non liceat disp̄sari.
 Ad 2^m dō q̄ vrgēte necessitate s̄ magna ecclesie
 vtilitate nō eēt 3̄ velle dei bigamū ordiari. Au-
 ctoritates ad partē aliā itelligūt de plēritidie p̄ctis

C **I**rca h̄am. Si verbis explicat qd̄ tantū
 corde nō volūt. s̄. b̄ itelligendū ē
 q̄ntū ad iudiciū ecclie p̄ verba significatia
 p̄ntē s̄ interiorē p̄sensuz. p̄sumit p̄sensuz interiorē af-
 fuisse. Zacharius in ter xpi heremitas p̄cipuus.
 Nota q̄ illi heremite monachi erāt. al̄ si solus n̄
 risset in heremo nō pp̄ b̄ solutū fuisse m̄im^m. Ta-
 lib⁹ sp̄sio l. 3. sine cōi p̄sensu p̄ntētiā p̄fiteri s̄ mona-
 steriū eligere. q̄nis h̄ dicat de sp̄sio q̄ nōdū sunt 2
 iuges tñ h̄t verū ē de sp̄sio q̄ iuges sunt an̄ m̄i
 monij p̄sumationē. Vidue marit⁹. q̄ supple cogni-
 ta fuit ab alio eque sicut bigam⁹ sacerdos fieri p̄bi-
 bet. supple si cuz illa m̄imonia p̄sumauit. Si vō
 talis sp̄sio inter s̄ sp̄sioz ei⁹ p̄sensuz de p̄nti inter-
 cessisset eo mortuo vidua remāssisset cui copulari
 vltre⁹ ad sacros ordies n̄ accederet. b̄ itelli d̄ 3̄ si
 n̄ tñ fuit cogita a viro so. s̄ ēt ap̄ al̄ nō eēt verū
 qd̄ hic dicit magi qd̄ p̄ 3̄ illud qd̄ h̄i. et de biga. non
 or. Debitū s̄ decre. di. 34. p̄:resbyteri. x. Vidua.
 s̄. c. imediate seq̄nti. Si qs̄ alij se copulauerit etiā
 si carnis cōmixtio illic sequal ad p̄osē copulā reuo-
 cadus est. b̄ exp̄suz est et de sp̄. duorum. Licet.

Di. xviii.

b **I**c queri d̄ 3̄. d̄. Supi⁹ determina-
 uit magi p̄ncipali de ef-
 fectu p̄sensuz exp̄si p̄ vba de p̄nti. hic d̄
 effectu p̄sensuz exp̄si p̄ vba de futuro. s̄
 diuidit l. 3. p̄^o ondit q̄ p̄sensuz de futuro m̄imo-
 niū nō efficit. 2° opponit in 3̄iū s̄ soluit ibi. p̄re-
 misse aut̄ 3° ingrit cui⁹ rei sit ille cōsensuz q̄ matri-
 moniū facit ibi. h̄ic queritur.

Articulus primus.

c **I**rca hanc di. querēdū ē p̄ncipali
 de duob⁹. p̄^o de cō-
 sensu de futuro. 2° de consensu de p̄nti.
 Circa p̄^o q̄runf. 4. p̄^o vtrū exp̄suz p̄sensuz d̄
 futuro p̄se m̄imonia efficit possit. 2° vtrū cum
 carnali copula seq̄nte accedēte p̄sensu de p̄nti. per
 vba tñ de p̄nti nō exp̄sio. 3° vtrū sufficiat ad m̄i-
 moniū solus p̄sensuz de futuro cuz carnali copula
 sequēte. 4° vtrū p̄ carnalē copulā solū p̄sensuz d̄
 futuro sequēte m̄imonia aliud cōtrahi possit

p **I**rimo ondo q̄ p̄sensuz de futuro
 p̄ sem̄imonia effice
 re pōt. qz p̄sensuz de p̄nti efficit m̄imonia
 p̄ns. 3̄ a sili p̄sensuz de futuro efficit m̄imonia fu-
 turū. Itē oē vinculū inter virū s̄ mulierez fortius

sp̄sialibus est m̄imonia. s̄ p̄ simplicē p̄missione
 p̄bunt sp̄salia. cū 3̄ p̄missio iuramēto firmata est
 ciat forti⁹ vinculū q̄ p̄missio simplex. tal̄ p̄missio
 efficit m̄imonia. Itē vinculū indissolubile inter
 virū s̄ mulierē quo ad mutū trāslationē p̄ctis cō-
 poz suoz p̄ctū m̄imonia ē. s̄ p̄missio d̄ tali trāsl-
 latione causat vinculū dissolubile inter eos qz ip̄le-
 tio p̄missiois est de iure nāe. qd̄ aut̄ ē de iure natu-
 re solui nō pōt. 3̄ p̄sensuz de futuro efficit m̄imonia

Cōtra magi di. p̄cedēti. c. 2°. Efficēs m̄imonia
 cā est p̄sensuz. nō q̄libz. s̄ p̄ verba exp̄suz nec d̄ fu-
 turo s̄ de p̄nti. 3̄ p̄sensuz de futuro ē iuramēto affir-
 matuz m̄imonia nō facit. Itē magi b̄^o di. c. 1. p̄-
 bat qz p̄sensuz de futuro ē iuramēto firmat⁹ matri-
 moniū nō facit. Rñ^o qz p̄sensuz de futuro vir s̄
 mulier p̄mittūt semutuo assumeri in m̄imonia. s̄
 ctus m̄imonia ē adpletio p̄missiois illi⁹. vincu-
 lū aut̄ p̄ctū p̄ p̄missione nō ē p̄missiois ip̄letio. qz il-
 lud vinculū ē obligatio ad implēdū p̄missuz. oblo-
 aut̄ ad aliqd̄ implēdū nō est ip̄a adpletio. vincula
 aut̄ p̄ctuz p̄ p̄sensuz exp̄suz p̄ verba de futuro p̄se
 pōt efficere m̄imonia. Ad p̄^m in opp^m dō qz cō-
 sensuz de futuro dupl̄ pōt intelli. Vno mō p̄ sen-
 su de futuro resp̄cū m̄imonia futuri. s̄ sic p̄cedit
 ar^m. qz sicut p̄sensuz hodiern⁹ p̄ vba de p̄nti exp̄suz
 facit m̄imonia. sic p̄sensuz crastinus q̄
 tūc p̄ vba de p̄nti exp̄suz cras facit m̄imonia
 Alio mō p̄ p̄sensu de p̄nti resp̄cū m̄imonia futuri.
 s̄ sic nō valz p̄cessus argumēti qz cōsensuz de p̄nti
 attigit imediate m̄imonia qd̄ efficit seu vnif. ei si
 cut cā effectui. nō sic aut̄ pōt dici de p̄sensu de p̄nti
 resp̄cū m̄imonia futuri. Ad 2^m dō qz firma^o pro-
 missiois p̄ iuramēto nō mutat genus vculi. s̄ ides
 gen⁹ vinculi fortificat. vñ inter sp̄salia qd̄qz sunt
 alia alijs fortiora. Ad 3^m dō qz ip̄letio p̄missiois
 nō ē d̄ iure nāe qm̄ remittit ab illo cui scā ē v̄ a iur.

Secundo queritur vtrū exp̄suz p̄sensuz de fu-
turo cū carnali copula seq̄nte accedēte p̄sen-
sus de fu-
turo cū carnali copula seq̄nte accedēte p̄sen-
sus d̄ p̄nti. per vba tñ de p̄nti nō exp̄sio efficit m̄i-
monia. Et vi qz nō s̄ 3̄ magim di. p̄cedēti. Efficēs
cā m̄imonia ē solus p̄sensuz p̄ vba de p̄nti exp̄suz
s̄ p̄ hypothēsū p̄dictus p̄sensuz de p̄nti nō exp̄mi-
tur p̄ vba de p̄nti. s̄ tñ p̄ carnalē copulā s̄ vba d̄ fu-
turo q̄ p̄cesserūt. goia illa s̄ nō efficit m̄imonia
Itē solus p̄sensuz d̄ p̄nti si p̄ vba l̄ alia signa nō ex-
p̄mis eē p̄ns: m̄im^m n̄ efficit. q̄nti sequāf sp̄salia
s̄ carnal copla adueniēs d̄ vō m̄im^m nō efficit m̄i-
monia. s̄ sc̄m̄ m̄im^m p̄sumat. 3̄ carnal copula se-
quēs sp̄salia m̄im^m nō efficit q̄nis accedat p̄sen-
sus de p̄nti p̄ vba d̄ p̄nti nō exp̄suz. Cōt̄ ois car-
nal copla eē m̄im^m scā ē mortale p̄ctū. s̄ 3̄ carna-
lis copla cuz p̄ditidib⁹ p̄ctis nō ē mortale p̄ctū. 3̄
carnal copla cuz alijs p̄ctis p̄ditidib⁹ verū efficit
m̄im^m. Rñ^o qz sic ex l̄titudine sufficit ad h̄bēdum
m̄im^m p̄sensuz d̄ p̄nti p̄ vba l̄ alia sig^o exp̄suz. sic ex l̄
l̄titudine suffic ad h̄bēdū m̄im^m iter legitias p̄sonas
cōsensuz in m̄imonia p̄sensuz exp̄suz per
carnalem copulam in relone ad verba que cōsen-
sum de futuro p̄ns exp̄resserāt. quauis neutruz
p̄ctōz p̄ se sufficeret ad p̄cti p̄sensuz exp̄sionez eo
mō quo s̄grif ad cāndū m̄imonia. Ad p̄^m i opp^m
dō qz quauis cōsensuz ille non exp̄matur per
verba de p̄nti exp̄matur tamen per aliquod

equalens ex vi institutionis matrimonij. Ad 2^m d^o q^o in cau p^oco carnal copula cu p^ontu de p^onti i m^oniū t p^o verba de futuro que p^occesserant matri monium t efficit t consumat.

Ertio queritur vtrū sufficiat ad matri moniū solus p^osensus de futuro cu carnali copula sequente. Et v^o q^o sic. q^o iudiciū ecclie iustus ē. s^o in p^oco cau ecclia iudicat eē m^oniū nisi aliud ipedimētū obstitit. Itēz maius ē exp^omere p^osensus v^o t sed q^o v^o tū. s^o in p^oco cau p^ontu p^osensus exp^omat v^o t sed. q^o verius ē ibi m^oniū q^o inter p^ontas suuz p^osensus exp^omentes p^o verba de p^onti carnali copula nō sequē te. Cōtra vbi dolus adest t p^osensus abest nō pōt sedus p^onti p^ontale. c^o de spō. Tua nos t p^ontat hoc intelli debere de p^osensu de p^onti. q^o ad hēndū m^oniū nō sufficit solū p^osensus de futuro cu carnali copla sequēte. R^o q^o in cau p^oco eēt m^oniū p^osumptū. t s^o iudiciū ecclie eo q^o ecclia p^o verba q^o p^occesserūt de futuro t copulā carnalē sequēte p^osumit p^osensus de p^onti affuisse. t ipos se mutuo ma trimonialī affectu cognouisse. tū nō eēt ibi m^oniū verū. nec s^o iudiciū dei. q^o m^oniū s^o rei v^oitatē sine reali p^osensu de p^onti h^o nō pōt. Ad p^o in opp^o d^o q^o in p^oco cau iudiciū ecclie iustū est a iustia iudicantis. q^o iustū est vt iudicās q^o nō nouit occulta cordiū iudicet s^o ea q^o exteri^o patēt. ille autē iudex cui d^o. Tu solus nosti corda filioz hoīuz pōt iudicare s^o certitudinē de interiori p^osensu. Ad 2^m d^o q^o q^ontūq^o exp^omat p^osensus si nō adē inf^o nō ē m^oniū s^o iudiciū di. q^ouis taliq^o sic carna lē copulā errorit teneat implere q^o v^o p^omit.

Marto querit vtrū post carnalē copu lā solū p^osensus de futuro sequē te aliud m^oniū h^o possit. Et v^o q^o non. extra de spon. Is qui fidem. Is qui fidem dedit .m. mulieri super matrimonio contrahendo car nali copula subsecuta. t si in facie ecclie deducā t aliam t cognoscat ad primaz redire tenetur. q^o s^o p^osumptū p^o m^oniū videat s^o p^osumptionez tū h^o nō ē pbatio admittēda. Itē ecclia pōt facer aliq^o p^ontas illegitias ad hēndū iter se. cū q^o ecc^o p^ohibeat illū q^o post fidē datā de hēndo mulieri t postea carnalr cognouit eādē aliq^o nubere illa viuē te. v^o q^o talis sit illegitū^o ad hēndū cū alia. Itēz si aliq^o h^obit spōsalia cū aliq^o q^ouis n^ota sunt. p^obi tū du cere aliq^o p^oanguineā illi^o in v^oroz. c^o de spō. Ad audiētā. q^o a s^o m^oniū q^o s^o rei v^oitatē nullū ē pōt reddere p^ontā illegitimā ad hēndū cū alia. Cō tra p^osensus verus p^oualer p^osumptū p^osensu. Sed cū aliq^o post p^omissionē factā mulieri de ducendo eā in v^oroz postea carnalr cognoscat eā nō affectu maritali. s^o fornicario nō ē p^osensus nisi p^osumptus q^o si postea p^osentiat i aliā p^osensu d^o p^onti p^o v^o d^o p^onti exp^oso t e^o. verū m^oniū h^obit. Ad istā q^onez dixerūt aliq^o q^o q^ouis p^ontū m^oniū nō fuerit v^oz s^o p^osumptū. tū ex p^ontitudine ecclie in sic hēntibus g^oialr ipedimētū ne cū alijs h^oerepossint. t si vir h^o bit cū aliā p^o viuente vl mulier cū aliā p^o viro vi uente talia m^oniū tāq^o nulla sunt dirimēda. v^o c^o de spō. Is. q. d^o de m^oniū h^oto post m^oniū p^osumptū q^o nec verū. nec aliq^o censet m^oniū nū. s^o q^ouis hec opinio sit pbabilis. tū nō est vera nec cōi tenet a doctoribus. q^o p^o m^oniū cū non

fuerit verū s^o p^osumptū n^o generat generat nisi i sic cō tragētib^o v^oz ipedimētū h^oedi cū alijs p^ontis sed p^osumptū. t q^o ecc^o iudicat de interioribus p^o exterio res p^osumptōes. s^o m^oniū q^ouis eēt verū s^o iudiciū dei tū dirimere t p^o iudicia ecclie t ad pōzē copulā p^opellū reuerti t p^o ecclia cōsū. tū q^o s^o rei v^oitatē p^onges nō fuerūt. t vera sunt m^oniū q^o h^oerūt cū alijs. p^ont d^o p^omittere se q^olib^oz excōica ri t q^o cūq^o penā aliā subire q^o carnalr copules pōz s^ollr dico de muliere respō viri nec p^o tal^o p^opter est. q^o i b^o cau nō obediēdo ecclie nō peccat s^o susti nētia excōis hac de cā meritoria sibi v^o. p^o excōica to tū se gerere d^o. t a susceptione eucharistie marie in loco vbi scū suū notū ē d^o p^o scandalū abstinēt.

Ad p^o in opp^o d^o q^o illud verbū decretal. s. q^o ad p^ontā redire tenet. t illud aliud q^o fuit allatūz p^o p^onta opinione. s. q^o m^oniū p^otractū post p^osumptū n^o ē v^oz. Itelligenda sunt s^o iudiciū ecclie. Ad 2^m d^o q^o ecclia aliq^o aliq^o p^ohibet fieri decernēdo im p^olicite vl explicite irritū t iane scū h^o h^o p^ohibiō nē. t sic nō p^ohibet h^o m^oniū post m^oniū p^osumptū. q^o s^o rei v^oitatē nullā ē. Alio mō p^ohibet aliq^o fieri nō decernēdo explicite vl p^olicite irritū vl iane si h^oritū fiat t q^ouis faciēs h^o talē p^ohibitiōez peccet. tū scū tenet nisi sit aliud q^o obstitat. t hoc mō ecclia p^ohibet h^o m^oniū durāte alio m^oniū p^osumptū q^o s^o rei v^oitatē ē nullā. Et p^o d^o d^o q^o ecc^o nō p^ohibet h^o m^oniū nisi p^osupponē do ex p^osumptōe q^o p^ontū sit verū. t id s^o m^oniū quā uis realr sit verū s^o dei iudiciū. tū s^o iudiciū ecclie est nullū. t ita eo mō ē nullū quo ab ecc^o fuit p^ohibi tū. Ad 3^m d^o q^o q^ouis h^obens spōsalia cū aliq^o que s^o rei v^oitatē nulla sunt eo q^o illā in v^oroz nō pōt ha bere. non possit postea ēt p^o mortē illi^o aliq^oz sibi attinētē infra gradū p^ohibiti ducere i v^oroz. tū p^o m^oniū p^osumptū q^o s^o rei v^oitatē nullū ē. aliud matri moniū h^octū cū aliqua nō attinētē pōz tenet s^o iudiciū dei. q^o q^o i p^oca decretali de h^o est ordiatū ē ab ecc^o p^o publice honestatis iustitiaz. vt dicit Zappa tus ibidē. t ē statutū nō tū p^ohibēs ne fiat. s^o ēt de cernēs irritū t iane si contrariū fiat.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2°. p^onti pati. t circa b^o q^ontū q^ontuo. 1° v^oz mutu^o p^osensus d^o trāstatō ne p^ontis corpōz ad tps faciat m^oniū. 2° v^oz mutu^o p^osensus sub p^oditōe faciat m^oniū. 3° v^oz p^osensus cladesius efficiat m^oniū. 4° v^oz p^osensus i carnalē coplaz necessari^o sit ad hēndū m^oniū.

Primo ondo q^o p^osensus mutu^o d^o trāsta tōe p^ontis corpōz ad tps faci at m^oniū. Dis carnal p^ocubit^o eēt m^oniū ē illicit^o. s^o carnal p^ocubit^o cū p^ocubia q^ouis sit illicit^o h^onti aliā v^oroz. tū licit^o ē aliā v^oroz n^o h^onti. d^o. n. c. d^o p^oc. l. j. M^oniū licētia p^ocedat p^ontate m^oniū p^ocubi nā penes se h^ore. i. q^o v^o d^oat. itelli q^o n^o p^ontate m^oniū tal licētia p^o p^ocedi. q^o v^o q^o p^ocubiat^o sit m^oniū. sed p^ontat q^o n^o ē nisi ad tps. Itē q^o p^ont aliq^o rē p^oceder sim p^ont pōt ēt p^ocedere ad tps. s^o vir t mulier p^ont sibi mu tuo p^oceder simplr p^ontē corpōz suoz. q^o h^o p^ocedēs p^ont facer ad tps. s^o tal p^ocedis efficit matrimonij. Itē sic se h^oz p^osensus simplr ad m^oniū nū simplr. ita p^osensus ad tps ad m^oniū ad tps. q^o si ē mutuus

consensus simplr efficit mrimoniū simplr. ita mutu⁹
 consensus ad tps efficit mrimoniū ad tps. Contra eē
 de p̄ditiōibus i despo. appo. c. vlt. dī si alter dicat
 alteri. Contrabo tecū donec inueniā aliā honore vel
 facultate meliore. talis cōtract⁹ caret effectu. hoc
 aut nō est nisi q: talis dētus ē ad tps. Itē fm ma-
 gistrū supius di. 27. c. j. Mrimoniū indiuidūā vi
 te p̄suetudinē retinet. s; dēt⁹ ad tps ē diuisibilis. g
 talis dēt⁹ nō pōt eē mrimoniū. Rū⁹ q nō pōt p̄bi
 mrimoniū ad tps. seru⁹. n. alicui⁹ dñi hñtis super
 spm plenitudinē p̄tatis nō pōt sine p̄cessiōe dñi il-
 lius t̄ auctoritate p̄cedere alij qualēcūq; p̄tates in
 corp⁹ suū. s; q̄libet hō ē seru⁹ dei q h; sup quēlibet
 hostem oimodā plenitudinē p̄tatis. g nullus vir p̄t
 p̄cedere mulieri. nec e⁹ aliq; p̄tates in corpus su-
 um nisi ex p̄cessiōe dei explicita v̄l implicita. deus
 autē nō trñ nō p̄cedit. s; ēt p̄hibet fieri inter viros
 t̄ mulierē mutuā p̄cessiōe p̄tatis suoz corpoz q̄-
 tus ad p̄cubitus carnalē ad tps qd p; Mathe. 19.
 vbi dī. Quod deus cōiunxit hō n̄ seperet. Triplex
 autē ē p̄grua rō q̄re. deus b̄ voluit fieri. Una ē q:
 b̄ esset p̄ bonus plis. coplari. n. ad tps n̄ eēt ita sol-
 liciti vt in plib⁹ de sue plis disciplina t̄ educatiōe
 religiosa sicut copulati simplr. Alia ē q: hoc esset
 p̄ bonū honeste dilectiōis q d; esse inter iuges. q:
 forte quis copulati ad tps plus diligerēt se pp de
 lectabile fm carnē q̄ copulati simplr euz dilectiōe
 q̄ est pp honestū copulati simplr magis diligunt se
 vt in plibus q̄ si eēt copulati ad tps. plus. n. dili-
 git vnusq; vt in plurib⁹ rē q̄ sua est simplr q̄ si n̄
 eēt sua nisi ad tps. Tertia rō est q: in copula ad tē
 pus nō saluaret rō sacri. q: talis copula cū esset di-
 uisibilis nō significaret indiuisibilitatē hñane nāe
 a p̄sona filij dei. nec indiuisibilem vnionē ecclie
 cum Chriſto. Ad p^m in opp^m dō q: dicta lex cōcu-
 binatiū non concedit. sed homini nō vxorato p̄mit-
 tit tanq; lege hñana non puniendo. nec ex b̄ sequitur
 q: puniri non debeat lege diuina. q: sicut dicit Aug.
 i. de li. arbi. longe aī mediū. Lex hñana multa im-
 punita relinquit que p̄ diuinā p̄uidentia vindican-
 tur t̄ recte. Ad 2^m dō q: maior ē vera q̄ potestas
 superioris dñi ita concedit seu permittit fieri conces-
 sionē rei ad tps. sicut permittit ea fieri simpliciter
 quod in proposito nō est verū. vt visum est in cor-
 pore questionis. Ad 3^m dicendū q: maior falsa ē
 sicut patet ex dictis in corpore questionis.

Secundo queritur ^{utrum mutu-}
 us consensus
 conditionalis faciat matrimonium re nō exi-
 stente posita sub cōditione. Et videtur q: sic. extra
 de condi. in desponsa. appo. c. j. Quicūq; sub cōdi-
 tionis nomine aliquā desponsauerit t̄ eā relinque-
 re v̄luerit. dicimus q: frangatur cōditio t̄ despo-
 satio irrefragabilr teneat. ergo siue existat cōditio
 siue non tener desponsatio. multo fortius ergo ma-
 trimoniū. Item si aliquis irauerit mulieri se cam-
 ducturū in vxorem. si trñ sibi donauerit. s. io. vel
 20. marcas. si cōditio nō existat t̄ interueniat con-
 sensus de p̄tati. aut carnalis sequatur copula eā re-
 netur accipere in vxorem extra. c. ti. De illis ergo
 a fili matrimonium tenet. Quis res apposta sub cō-
 ditione nō existat. Contra. c. ti. sup eo. dicitur de
 illo qui cōsensit in quandā mulierez si pater ei⁹ suū
 p̄staret assensum q: nisi volūtas patris postmo-

dū intercedat. nequaq; cogendus ē ad mrimoniū
 cōtrahendū. s; si sponsalia. sub conditione contra-
 ctanō tenent re posita sub conditione non existē-
 te. a simili nec mrimoniū. Rūdeo q: conditionū
 appositarū in contractu matrimonij quedam sunt
 contra mrimoniū substantiā. vt si alter dicat alteri
 Contrabo tecū si generationē prolis euites. qd est
 cōtra bonū prolis. vel donec inueniā aliam hono-
 re vel facultate meliore qd est cōtra significatiōē
 sacri. aut si adulterandā te tradas quod est contra
 bonū fidei. t̄ sub talibus cōditionibus nullū matri-
 moniū est. vt b̄ eē de cōdi. in desponsatione. appo.
 c. vlti. Quedā sunt nō cōtra substantiā mrimoniū.
 t̄ istaz qdā sunt turpes aut impossibiles. t̄ mrimoniū
 dētū sub talibus cōditionibus tenet quia p̄n̄ adie-
 ctis hñtur. vt dī in decretali p̄dicta. quedā sunt ho-
 neste t̄ possibiles. t̄ istaz quedā sunt de p̄terito. vt
 si dicat. Contrabo tecū si maritus tuus mortu⁹ est.
 quedā de p̄tati. vt si dicat. Contrabo tecū si tu es v-
 go. t̄ sub istis cōditionibus vel silibus mrimoniū
 cōtractū tenet cōtribus rebus in conditionib⁹ ap-
 positis alr nō. t̄ sic intelligit auctoritas ad p̄tes faz
 allegata. Quis illa videatur de sp̄salibus loq̄ que
 dā sunt cōditiones de futuro. vt si dicat. Contrabo
 tecū si patri tuo vel patri meo placuerit. t̄ tūc iudi-
 candus est sicut de sp̄salib⁹ sub cōditioe cōtractis
 q: vt dī eē de cōdi. in despo. appo. Sup eo. Idem
 modi consensus nō est de presenti habēdus s; per
 verba de p̄tati euidentius exprimat. q: in alieno ar-
 bitrio nō h̄ito sed hñdo cōsistit. Ad p^m dō q: illa
 decretalis intelligit de cōditione turpi nō exite
 naturam mrimoniū vt dicit Apparatus ibidē. Ad
 2^m dō q: quis primo apposta sit cōditio de futu-
 ro si postea consentiat de presenti. aut carnalis co-
 pula subsequatur conditionem non replicata rece-
 dit a cōditione p̄tati apposta. t̄ simplr itelligit cō-
 sentire. vt dicit Apparatus ibidem.

Tertio que ^{ritur utrum cōsensus clā-}
 destinus efficit matri-
 monium. Et videtur q: nō. 30. q. 5. Aliter
 dicitur de clandestinis matrimonijs q: non sunt
 coniugia sed adulteria vel concubinia. vel stupra
 aut fornicationes potius quā legitima coniugia.
 Item quia ecclesia prohibet consanguineos ma-
 trimonialiter copulari. ideo mutuus eozum cōsen-
 sus matrimonij non efficit. sed ecclesia prohibet
 matrimonia clandestina eadem. q. nullus. t̄ extra
 de clande. despon. Cum inhibitiō. ergo consensus
 clandestinus matrimonium non efficit. Itēz car-
 nalis concubitus inter coniuges est licitus. sed si
 aliqui clandestine mrimoniū cōtrahāt nō s; eos sil
 carnaliter copulari. quia scandalizaret pplm. ergo
 v̄t q: tale mrimoniū est nullū. Contra 30. q. 5. Ju-
 dicantem. dī de illis qui clandestine consenserunt
 q: reatū adulterij v̄tq; incurrunt dum v̄tq; eoz
 vinente alij se copularit. sed hoc non esset verum
 nisi per mutuam consensum clandestinū cōtraxit
 set mrimonium verū. g talis cōsensus verū efficit
 mrimoniū. Itē si tales trāfferent se ad regiones
 longinquas vbi non est consuetudo monitiones
 t̄ sollennitates in matrimonijs adhiberi. licitum
 esset eos ibi carnaliter copulari. sed nunquam car-
 nalis copula extra matrimonium est licita. ergo clā-
 destinus consensus verū efficit mrimoniū. Rū⁹ q:

si mōm clādestinū dē triplr . ita p̄t dici d̄ clādestino p̄scu. Ano mō dē m̄rimoniū clādestinū quod d̄bitur sine p̄ntia testū eē de clāde. desp̄. Ad nob̄ Alio mō qd̄ d̄bitur nō adhibitis sollēnitatib⁹ p̄suetis q̄uis p̄crū fuerit in p̄ntia testium . 30. q. 5 . Alr Tertio mō q̄ sit sine p̄missa denūciatōe. eē de clāde. desp̄. Cū inhibito. ⁊ quolibz istoz modoz si afuit m̄m⁹ p̄sensus p̄ vba de p̄nti expressus. verū ē m̄rimo⁹ s̄z dei ⁊ p̄scie iudiciū illd̄ tñ qd̄ ita ē clāde sinū qd̄ nō fuit i p̄ntia testū n̄ iudicabil̄ verū m̄rimoniū ab ecc̄ q̄ iudicat s̄z allata. vñ si aliqs istoz cū alia p̄sona i facie ecc̄ie d̄beret p̄cipet ei p̄ ecc̄iā cobabitatio cū ea. ⁊ p̄hiberet ei accessus ad p̄maz cui tñ p̄cepto obedire nō deberet q̄tū ad redditiōnē carnalis debiti. q̄ magis obedēdus est iudicio dei ⁊ p̄scie q̄ iudicis ecc̄iastici q̄ s̄z p̄s̄riptiones iudicat. i q̄b⁹ tñ possit obedire ecc̄ie absq̄ peccō obedire tenet sicut in subueniēdo illi mulieri i necessariis si indiget. ⁊ ip̄e illi ⁊ aliq̄ sufficere possit. Ad p̄m in opp̄m d̄d̄ q̄ sicut dicit maḡ b⁹ di. c. 2. illud nō ē ita intelligē q̄ nō sit legiprimū p̄iugū. s̄z q̄ nō h̄z decorē ⁊ debitā honestatē. Vel p̄t dici q̄ illud decretū intelligēdū ē de clādestino p̄sensu non exp̄so i p̄ntia testū. q̄ p̄sensus nō efficit m̄rimoniū s̄z p̄s̄riptionē. ⁊ id carnalis p̄cubit⁹ taliz ab ecc̄ illicitus iudicat. Ad 2m d̄d̄ q̄ n̄ ē s̄le de vtraq̄ p̄hibitiōe. q̄ ita p̄hibz p̄sanguineos copulari q̄ p̄sonas i tēdit reddēt illegitimas ad d̄bendū . n̄ sic aut̄ p̄hibz clādestina m̄rimonia. Ad 3m d̄d̄ q̄ q̄uis carnalē cōcubit⁹ in m̄rimonio sit licit⁹ regularit̄ tñ p̄ accidens aliq̄ loco ⁊ aliq̄ t̄p̄e p̄t eē illicit⁹ . vt pp̄ scādalu⁹ ppli sicut deñ ē. vñ pp̄ ecc̄ie p̄bitionē q̄ alicubi p̄hibz p̄iuges carnalē copulari anq̄ adhibeat m̄rimonio sollēnitatis p̄suetā quā tñ p̄bitionē qdā dicit eē nō resp̄cū act⁹ debiti reddēdi. s̄z resp̄cū act⁹ p̄cedēdi. vñ peccaret erigēs. ⁊ nō peccaret reddēs.

Bartholomaeus q̄rit vtrū p̄sensus i carnalē copulā sit necessari⁹ ad m̄rimoniū d̄bendū. Et vñ q̄ sic. 17. q. 1. Sūt qdā. nō n̄tib⁹ supple v̄ginitatē nō solū nubere. sed ēt velle d̄nabile ē. s̄z b̄ verū nō eēt nisi p̄sensus in carnalez copulā necessari⁹ eēt ad m̄rim⁹ d̄bendū. Itē ad d̄bendū m̄rim⁹ necessari⁹ ē p̄sensus i ea pp̄ q̄ ē m̄rim⁹ instituti. S̄z m̄rim⁹ nō n̄m̄d̄ instituti ē in officii⁹ s̄z ēt in remediū. q̄ ad ip̄m d̄bendū necessari⁹ ē consensus in illd̄ p̄ qd̄ h̄ remediū ē carnalē p̄cupiscētia⁹. illud aut̄ remediū ē carnalē copulā. Itē ad d̄bendū m̄rim⁹ necessari⁹ ē p̄sensus i illud qd̄ si excludat i d̄bitū m̄rim⁹ nullū ē. S̄z si vir ⁊ mulier d̄berēt app̄osita hac p̄ditiōe q̄ vñ⁹ aliq̄ nūq̄ debitum redderet nullū eēt m̄rimoniū. q̄ ad d̄bendū m̄rimoniū necessari⁹ ē p̄sensus i redditiōnē debiti. Contra maḡ b⁹ di. c. vlt. Consensus cohabitatis vñ carnalis copule nō facit p̄iugū. s̄z p̄sensus cōiugalē societatis v̄bis s̄m p̄is t̄p̄s exp̄sus. Itē beata v̄go v̄crū m̄rimoniū d̄xit cū Ioseph. nō tñ in carnalē copulā p̄sensit. q̄ semp̄ v̄go p̄scā nō tñ corpe s̄z ēt mēte p̄m̄it. q̄ p̄sensus i carnalē copulā n̄ ē necessari⁹ ad m̄rimoniū d̄bendū. Rñ q̄ m̄rimoniū d̄bendū nō ē necessari⁹ p̄sensus explicitē illud qd̄ nō est de m̄rimonij eētia. copulā aut̄ carnalis ē h̄iusmōdi. postq̄. n. aliq̄ m̄rimoniū d̄rarent si postea perpeuo p̄incerēt nihilominus est̄ inter eos verū m̄rimoniū. sicut patuit i m̄rimonio inf̄ v̄ginē Mariā

⁊ Ioseph. ad d̄bendū q̄ m̄rimoniū nō ē necessari⁹ p̄sensus in carnalē copulā explicitē. q̄ tñ in eētia m̄rimonij p̄incer carnalis copulā sicut vsus i p̄tate ordiata ad vsus nō de necessitate s̄z voluntarie. id aliq̄ mō ip̄licite regit̄ p̄sensus in carnalē copulā ad d̄bendū m̄rimoniū. i q̄tū ad b̄ necessari⁹ ē p̄sensus mutus in trāslatiōnē corpis. pp̄ in p̄tatez alterius p̄iugis q̄tū ad cōcubitū p̄iugalē. s̄z b̄ nō ē p̄sentire in carnalē copulā neq̄ explicitē n̄z ip̄licite absolūtē. s̄z ip̄licite ⁊ sub p̄ditiōe. s̄z si alter p̄iuḡ vñ si b̄ p̄cessa voluerit p̄tate. Ad p̄m in opp̄m d̄d̄ q̄ ille q̄ vouit v̄ginitatē volēdo nubere. vult se obligare obligationi in cōpossibili voto suo si alē conlunt voluerit. ⁊ id mortalit̄ peccat. q̄ q̄tū in se eēt vult se exp̄dere necessitati v̄cēdi s̄z votū suū si alē voluerit. ⁊ q̄uis qd̄ deñ ē regulariter sit verū. ex inspiratione tñ sp̄us sci v̄go que vouit v̄ginitatem sine peccō nubere p̄t. sic patuit in v̄gine glōsa q̄ anq̄ n̄ nubere certificata fuit p̄ reuelatiōnē sp̄us sci q̄ Ioseph ab ea nūq̄ debitū erigeret. ⁊ id d̄bendo cū eo nō exp̄osuit se alicui piculo veniēdi s̄z votū quo v̄ginitatē vouerat cū eēt p̄scē certificata q̄ Ioseph nō vteret p̄tate sibi p̄cessa. Ad 2m d̄d̄ q̄ nō plus p̄cludit nisi q̄ necessari⁹ ē p̄sensus in carnalē copulā ip̄licite ⁊ sub cōditiōe. s̄z si alter p̄iuḡ p̄tate sibi cōcessa vñ voluerit. Ad 3m d̄d̄ q̄ si aliq̄ p̄trahit in uicē sub hac p̄ditiōe. q̄ nūq̄ sibi inuicē reddēt d̄bitū. ip̄i nō tñ excludunt carnalē copulā. s̄z ēt mutua trāslatiōnē corp̄oz suoz in alteri⁹ p̄tatez q̄tū ad cōcubitū p̄iugalē. ⁊ ego b̄i cōcedo q̄ p̄sensus in talez trāslatiōnē regit̄ ad m̄rimoniū p̄trahēdum. Ad ar̄ ad p̄tēz aliā p̄z qd̄ dici debeat ex iā dcis. ⁊ quō inter glōsiaz v̄ginē Mariā ⁊ Ioseph fuit verum m̄rimoniū absq̄ p̄iudicio v̄ginitatis eiusdem.

Irea litterā m̄rimoniū nō sanct̄ p̄sensus q̄ occulto fuit. i. nō oñdit sc̄i q̄rum ad forense iudiciū ecc̄ie.

Di. xxx.

Portet autē p̄sensus sc̄i. Exuperius determinauit maḡ de p̄sensu m̄rimonij q̄tuz ad eius effectus. hic determinat de ip̄o q̄tum ad ei⁹ defectū. Et p̄ quo ad defectū voluntaris. Secōdo quo ad defectū itētidis. di. se. ibi. Nec solū. p̄ tres. p̄ oñdit q̄ coactio excludit m̄rimoniū. Secōdo oñdit q̄ p̄sensus seq̄ns ratificat ibi. Uex tñ q̄ inuiti. Tertio q̄ sufficit q̄s consensus tacitus ibi. Consentire autem.

Articulus primus.

Irea hanc di. querendus est p̄ncipalit̄ de duobus p̄ de p̄sensu contrahētiū coactiōe. Secundo de talis contractus ratificatiōe. Circa p̄m q̄runf̄ quattuor. p̄ vñ p̄sensus coactio p̄metuz impediāt m̄rimoniū. Secōdo vtrum impediāt sponsalia iuramento. firmata. Tertio vtrum persona consentiens in aliam sibi non consentientem possit illa viuentē contrahere matrimonium. Quarto vtrum parentes liberos suos possint cogere ad matrimonium contrahendum.

no suscipiens peior. s; simplr melior. p dētū aures
mimoniai efficit p dētū dētentiū min^o bona dētū
ad aliq. q; efficit magis onerosa. p b tū nō efficitur
mala malo cōpe. Et ad pte aliā pcedūt coactiōe
pensus p metū cadentē in constantem virum.

Secundo querit vtrū p fēsus coa-
ctio p metū ipe-
diat sponsalia iuramēto firmata. Et vī q; sic
fortior ē obligatio p p fēsus de pnti q; p p fēsum
de futuro. S; p dēta coactio ipe dēt oblonē p p fēsum
de futuro. g; multo forti^o ipe dēt oblonē p p fēsum
de futuro. talis autē ē obligatio i dētū sponsaliū. Itē
ē de his q; vi metusue cā sūt. Abbas. in glo. Vbi
monitū dētū p metū nō tenet. nec obligat^o ē q; b fac
ēt si iurat. g; a sili nec sponsalia p metū dēta ēt si firmē
tur iuramēto tenēt. Itē q; coact^o suā eccliaz peni-
tus abiurat. illi debēt cū i fegritate vniuersa resti-
tū. eo. c. l. textu. S; si tale iuramentū obligat nō
deberet sibi restitui g; nullū iuramētū qd metū ex-
toritū ē obligat. Cōtra nō est necessaria absolutio
a iuramēto qd ipō iure nō obligat. S; a iuramēto
extorto coactiōe q; ē per metū necessaria est absol-
tio ē de iure iur. Vbi vbi d; q; romani p dētūces ta-
les a iuramēti nexib^o absoluerūt. g; tale iuramentū
nō ē ipō iure nullū. s; ē obligatoriū. Itē renūciatō
electiōis facta p metū si sit iuramēto firmata ē ob-
ligatoriā. ē de his q; vi metusue cā sūt. Ad aures
S; mior p fēsus regit ad sponsalia dēda q; ad
obligationes alias. qd p; q; septēnes possunt dēbe-
re sponsalia. cū nō p; defectū discretiōis ad alias ob-
ligatiōes sint inepti. g; vī q; dētū sponsaliū factus
p p fēsum metū coactū tenet si iuramēto firmetur

Itē. r. q. 4. Inter cetera d; de quodaz q; timore
necis ipulsus sue cōcubine iuramēto firmavit ipas
suscipere in piages. qd q; quā pias habuerat nō est
peccū in piage suscipere. mimoniai sic in deo firma-
tū: est stabile. g; sponsalia facta per metū i iuramēto
firmata tenēt. Ad illā qd dēt dēt qdā q; sponsalia p
metū cadentē i pstantē virū dēta i iuramēto firma-
ta tenēt i obligat dētenti in foro p fēde qd sic declar-
rāt. Quocūq; metū hō fci ēter iuret falsum piurat.
qdlib; aut piurū sciēt pmissū peccū mortale est.
nullus g; metus excusat sciēter piurantes a mortali
peccō. s; q; iuramentū pmissit se ducturū aliquā in
vrosē. si qd iuravit nō iplet piurat. ad qd sequitur
q; mortali peccat. s; q; obligat ad vitandū mō
tale peccū. g; q; coactus p metū cadētē in pstantem
virū iuravit se aliq; ducturū in vrosē iplere tenet
quo ad forū p fēde qd iuravit. in foro tū exteriōri nō
reputaret obligat^o eo q; ecc^o p fumeret p fēsum in-
teriorē nō affuisse. s; q; hic modus rādendi videt
posse i p bari p ea q; in pcedenti qd nē i reprobatio
nē p me opinōis dēca sunt. Itē dicūt alij q; sponsalia
p dēto mō dēta nō tenēt ipō iure. nec in foro exte-
riori. nec in foro p fēde. q; nec deus nec ecclia tale
iuramentū voluerūt obligatoriū ēē respēu eoz i q;
bus maria requirit libertas de quoz numero ē cō-
tract^o sponsaliū. i in religioe p fēssio. vī p fēssio i re-
ligioe facta p metū mortis p fētentiē non obligat.
ē de his q; vi metusue cā sūt. c. i. r. i. q. j. Non
est. d; q; volūtariū sibi militē eligit xps. Qui te-
nere vult p mā o pinionē pōt dicere ad duo p mā q;
procedit de obligatiōe i foro exteriōri. Ad 3^m dō
q; mior ē falsa. quedā. n. sunt pmissiones facte per

metū cadentē i pstantē virū q; nō sunt nulle ipō sui
q; nō rescindende sunt p actionē si sunt p fēcte v r p o
te q; p stipulationē scā numeratio ē. Si autē sunt i
p fēcte vt puta stipulationē numeratio nō est sequu-
ta rescindi pōt p exceptionē. ff. de eo qd metus cā
gestū ē. l. i. Metū autē pntēz. s. Sed q; pōt. vt nō ibi
dēd; in negocijs p fēctis interdū p pēt exceptionē.
i in i p fēctis q; actio q; uis frequēt^o i p ueniēt^o
p fēctā rescindatur p actionē. i i p fēctā p exceptōez

Qui vult tenere opionē sam pōt dicere ad p mū ad
p tēz sam q; qdā sunt pmissiones q; fēce p metū cadē-
tēz in pstantē virū ipō iure nō valēt. vt pmissio d-
ducēdo aliquā in vrosē vel i v r ē de spō. Cū lo-
cū. i pmissio dotis. ff. de eo qd met^o cā gestū ē. l. i.
Si mulier. s. Si dos. vbi d; q; si dos p metū pmit-
tatur nō nascit obligatio. Itē in reb^o ecclie ē spēte
q; nō tenet traditio vel pmissio v i iuramētū scū
p metū de reb^o ecclie. et de iure iur. i. p dētenti.

Itē votū scū p metū nō tenet. ē de his q; vi me-
tusue cā sūt. c. j. q; votū ē res voti. i non pcepti. s
liberū ē arbitriū i vouēdo. q; volūtariū militē sibi
eligit xps. i. q. j. nō est. Itē iurisdicō extorta p
metū nō tenet. ff. de iudicij. l. i. r. Itē auctoritas
tutoris p metū extorta nulla ē. ff. de auctoritate tu-
toris. l. i. s. vlt. i b h i ē de his q; vi metusue cā sūt
Abbas. in glo. Itē vt volūt qdā. p nūciatio scie-
er metū nō tenet. ii. q. 3. In iustū. tū vt dēt glo. ibi
dēt talis snia tenet nisi elidat p exceptionē. Que-
dā autē sunt q; p metū scā vel pmissa non sunt nulla
ipō iure. s; tenēt quousq; subuenit metū passo au-
toritate supioris qui officio ei^o i p lōrato ēt p bato
metū d; a pmissiōe p metū extorta illū qui pmissit
absoluere. i si aliqua p dēctū metū tradidit vel re-
signante d; facere sibi restitui. decretal autē allata i
arguēdo nō loquitur de iuramēto per metū extorta
qd nullū est ipō iure. s; de iuramēto scō circa talem
materiaz qd ipō iure tenebat. i id ille q; sic iuravit
absolutione idigeat. i sili mō intellige qd b i. s. eo
dēt. Si vo. Ad fm dēt aliq; septēnes ita ex-
forti p fēsum pnt dēbere sponsalia sicut adulti pnt i ali-
os dētū p fēssioe p p nālez inclinationez ad illū dētū
q; p fēsum facit fortiores. Aliter pōt dici i meli^o q;
non est sile de sponsaliū dētis inter septēnes i inf-
adultos. q; n. p mā sponsalia facit pōt solui. id suffi-
cit ibi modicus p fēsum. s; dēta inter adultos non
dissoluitur altero dēdicēte. nisi in casib^o dētēmi-
tis a iure. id regit ibi plenior p fēsum. Ad 3^m dō
q; ibi nō iteruenit iustus met^o q; possit cadere in cō-
stantē vig. q; nō erat p babile q; illi q; necesse mi-
bātur cā i fēre possent i vellent. Vcl dicas pnt cō-
fueuit exponi q; illud verbū mimoniai sic firmūz
i stabile nō ponitur pceptiue s; cōsultine. vel forte
metus non fuit sufficienter probatus. i hūc be solu-
tiones. ē de his q; vi metusue cā sūt. Abbas. i gl.
Vcl pōt dici q; illud decretum loquitur in eo casu
q; post coactionē cōmittus est ei carnaliter. vt b i
ibidem in glo.

Tertio queritur vtrū psona cōsentiens
in aliā sibi nō consentientes pos-
sit illa viuente contrahere mimoniai. Et
vī q; non fm p b i. s. mēba. Aliq; ita se duo bnt
q; vnuz refertur realr ad aliud. i non e^o. vt p; in
scia i scibili. g; a sili euz mimoniai sit relatio quedā
vt superius oñsum est. pōt vir realr mim^o copul-
t

ri cum muliere consentiendo in ipam. Illa nō consentiente in ipm ad qd sequitur q illa viuēte cū alia hēre nō pōt. Itē fm iudiciū ecclie mrimoniū ex altera pte pōt esse solidū. & ex altera nullūz ḡ a simi li ita pōt esse verū in foro pscie p p̄sensum ex parte vna nō exire p̄sensu ex pte alia. p̄batio ass. impre. Si mulier in iudicio p̄stet se cōsensisse p verba d̄ p̄nti in Martino. & Martinus in eā Martino h̄ negare. & muliere nō pōt rēte probare qd proposuit Martino nō inter dicet licētia h̄bēdi cū alia. sed mulieri p̄bibeat ne viuēte Martino h̄bat cum alio. q: p̄stenti in iudicio h̄ seipm̄ creditur. Itēz si aliqz donat alij rez aliquā illo alio nihil dāre sibi tū datū acceptate tenet donatio. ḡ s̄t si vir cōsentiedo in muliere ddat ei p̄tēz corpis sui illa nō cōsentiente q vir h̄eat p̄tēz aliquā in corpus suūz. acceptate tū p̄tēz sibi datā a iure tenet donatio ḡ vir ille nō poterit h̄bere cū alia h̄ voluntate illi. Contra. vir cōsentiedo in mulierez vsq̄ nō p̄bibe tur h̄bere cū alia. nisi in ḡtū p̄sensu ille facit mrimoniū. Sed si p̄sensu sit ex vna pte. & nō ex alia n̄ pōt mrim̄ proficere. et de sp̄. Tua nōs. ḡ p̄senti ens in nō cōsentiente sibi pōt cū alio vl̄ alia h̄bere mrim̄ illo vel illa viuēte. Itē inter cōiuges ē qdā. relatio eq̄p̄antie. q: fm aplm̄. i. cor. 7. Mulier sui corpis nō h̄z p̄tēz s̄z vir. s̄t vir sui corpis p̄tēz nō h̄et. s̄z mulier. S̄z relatio eq̄p̄erātie nū ḡ est in aliqua duo nisi sit mutua. ḡ mrimonialis obligatio nūḡ est in viro resp̄cū mulieris. nisi sit et in muliere resp̄cū viri. R̄n̄ q̄ p̄sona nō cōsentiens in corde aut exteri⁹ significat se p̄sentire. aut nō. Si nō. nō est mrim̄. nec s̄z iudiciū dei. nec s̄z iudiciū ecclie. vñ non obstante p̄sensu ex altera pte licebit cuiuslibz cū alia p̄sona h̄bere. de. n. q̄ mrimoniū istim̄ nō vult vinculuḡ mrimonale posse h̄bi nisi cū mutua obligatione p̄ cōsensuz mutua causa. Si aut̄ nō p̄sentiens in corde significat p̄ vba d̄ p̄nti se. cōsentire est mrim̄ p̄sumptū. vñ p̄sona q̄ p̄sensit d̄z putare v̄z mrim̄ esse. s̄ctū. et si alia p̄sona post t̄p̄is iteruallū notab̄ ille iuret se nō ḡ p̄sensisse in corde. q: sic d̄: c̄d̄. p̄ba. p̄per tuas. Similī dignū est iura legitimas sanctiones. vt qd̄ sua qf qz voce dilucide p̄stet̄ est. in eū casuz pp̄rio va leat restim̄ infirmare. vñ nō credo q in b̄ casu sit licitū p̄one q̄ p̄sensit cū alia h̄bere illa viuēte. q: si h̄beret se p̄babili piculo adulterij exponeret. si tū h̄ p̄senties q̄ verbis significat se p̄sentire i cōninenti reuocer p̄sumi pōt q̄ ex errore p̄mū d̄cū protulerit. & tūc p̄sona q̄ p̄sentit stare poterit verbis sc̄do. pla tis. Ar̄ ad h̄. et de testib⁹ cogendis. p̄: cetera. & in b̄ casu credo q̄ p̄sona que cōsensit licitū ē cū alia h̄bere p̄o: viuente. si aut̄ p̄sona q̄ in corde nō cōfē sit & cōsensuz v̄bis significauit postea in corde consentiat durante p̄sensu alteri⁹ efficiat mrim̄ v̄z. q̄a tūc ex vtraqz pte assunt oīa q̄ ad veruz mrim̄ requirūt. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄ q̄ nō valet illa cōfē quētia. sic est in aliquib⁹ relatiuis. ergo ita in quib⁹ libet alijs. vel esse pōt. Ad 2^m d̄ q̄ nūḡ ecclia in dicat mrim̄ esse solidū ex vna pte & nullū ex alia sed aliqñ i adicat verū esse mrim̄ fm̄ p̄fessionem partis alterius. & id̄ persone p̄stenti se esse in legi timo mrimonio p̄bibeat aliud h̄berē. Ad 3^m d̄ q̄ nō est s̄le. q: d̄is sup̄ior: aliquaz rerū p̄cedit valef̄ donationē ḡuis accipiēs non redonet. s̄z donatio

nem p̄tatis in corpus pp̄uz ḡtū ad carnalē cōsēbi tuz nō p̄mittit valere nisi acceptas. s̄le: p̄tatem in corpus pp̄ziū donet illi. q: si secus fieret cēt cōtra tria bona mrimoniū q̄ iugū carnalē ercufant p̄cubitu. & quōz meritorū reddūt. Ad ar̄ ad p̄tē aliā d̄ q̄ ḡuis b̄ā edcludāt non h̄bi mrim̄ verū sine p̄sensu mutuo. nō tū in ore s̄z in corde. ex b̄m̄ non sequitur q̄ consenties in nō p̄sentiente sibi in corde. verbo tū significantē se p̄sentire possit cū alia p̄fōa illa viuēte h̄bere pp̄ rōnez que in corpore questōis dicta est.

q **Marto** queritur vtrū patres possint liberos suos cogere ad mrimoniū contrahendū. Et vi q̄ sic. ff. de spon. l. Sed que patris. d̄: de filia. q̄ tūc solū dissentiedi a patre licentia p̄cedit si indignū morib⁹ vel turpez spēfuz ei pater eligat. Item et de spon. ipuberum Tua. p̄tēst filiu nōdū adultū cuius voluntas d̄ scerni non pōt pater cui vult mrimonio tradere. & postq̄ filius p̄uenerit ad p̄fectā etatē oīo debet hoc adimplere. Itē pater sp̄ualis. s̄. papa pōt filios cogere ad h̄bendū mrimoniū sp̄iale. p̄t. n. cogere clericos ad recipiendū ep̄atus. ḡ a sili pa rētes car nales p̄t cogere filios ad h̄benduz mrimoniū car nale. Contra. i. 7. q. 1. Sufficiat. d̄: q̄ si solus p̄sensu defaerit cetera etiā cū ip̄o coitu celebrata fr̄strantur. ḡ parentes iuitos filios nuptui tradere n̄ pōt. Itē et de sp̄. ipu. c. i. d̄icif q̄ si filius adult⁹ ali quo mō non consentit. p̄ nō pōt ipm̄ facer mrimoniū h̄bere. R̄n̄ q̄ pp̄onus mrimoniū & qz significat liberā cōiūctōnē xp̄i & ecclie patres non p̄t inuitos filios vel filias cogere ad mrimoniū h̄bendū nisi forte accideret cāus in quo sine p̄cepto p̄terno mrimoniū h̄bere tenerent. vñ illud verbuz apli ad Coll. 3°. filij obedite parentibus per oīa. n̄ intell̄r simplr̄ vniuersali. sed de oibus pertinētib⁹ ad p̄tatem p̄nā. si tū illi de quoz cōiūctōne agif non sunt sui iuris sufficit consensus tacit⁹ cū xp̄iso corū consensu in quoz sunt p̄tate. si aut̄ sunt sui iuris requirif illoz exp̄: c̄suz cōsensuz. Ad p̄m̄ i op̄ positū d̄ q̄ ḡuis fm̄ iura ciuilia ita sit de filia. alr tū est fm̄ canones. et de spon. ipu. c. i. in glo. Ad 2^m d̄ q̄ illud verbū intelligendū est vl̄ i casu in q̄ filius sine p̄cepto p̄ino illā candē ducere teneretur vel de filio qui an̄ ānos pubertatis erat doli capax & p̄fererat. vel illud verbuz d̄z intelligi de debito honestatis non necessitatis fm̄ glo. ibidē. Ad 3^m d̄ q̄ non est verisile. q: d̄is papa maiorē p̄tatem h̄z super membra ecclie ḡ parentes carnales sup filios suos carnales. & p̄terea contrahēs mrimoniū sp̄iale efficiat melioris conditionis ḡ cōtrahēs mrimoniū carnale. nec est d̄ q̄ d̄is papa nō pōt cogere personā idoneaz ad recipiendū ep̄atum sed q̄ hoc possit indubitanter est asserendum.

Articulus secundus.

c **Onsequenter** querit de 2° p̄ncipali. Et circa hoc querunt quattuor. p̄ vtrū mrimoniū contractum per consensum metu coactū ratificet persequentē cōsensuz tacitū. Sc̄do vtrū per carnalē copulaz sequentem. Tertio vtrū ratificet si firmet p̄ iura

mentū. Quarto vtrū ille q iurauit aliquā ducere in vrozē possit religionē intrare matrimonio non prius cōtracto.

Primo oīdo q nō ratificat p se qn tē p̄sensū tacitū. si ali qua duo regunt p̄o cā vni⁹ effectus non causant effectū nisi si cōiuncta. si. n. duo hoies regunt ad vñā nauis tractū nāq̄ eā traheret diuisi; cū q̄ ad p̄bendū m̄rim^m requirat cōsensu de p̄nti interior: et ei⁹ exp̄ssio exterior: nō efficiet m̄rimoniū diuisi; q̄ sequēs tacitus cōsensu cū exp̄ssio exteriori q̄ p̄ecessit nō efficiat m̄rim^m. Item qd̄ n̄ h̄il est nō ratificat. s; m̄rimoniū p̄ctū p̄ cōsensū coactū nullū est. q̄ p̄ se q̄ntē p̄sensu; tacitū non ratificat

Cōtra si existens in etate debita p̄bit cū p̄sona nō sufficiens etatis ad m̄rim^m q̄uis m̄rimoniū nō de sit. ratificat tū post p̄sensu; illi⁹ qui fuerat minoris etatis cū ad annos nobiles p̄uenerit. et de despd. ipu. De illis q̄ a fili q̄uis m̄rim^m p̄ctū p̄ p̄sensū coactū nullū sit. tū p̄ se q̄ntē p̄sensu; liberū q̄uis tacitū p̄t ratificari. Rūdeo q̄ m̄rim^m p̄ctū p̄ cōsensu; coactū metu cadentē in p̄stantē virū. aut est p̄ctū p̄ coactionē p̄sensu; viri vel mulieris t̄ri. aut vtriusq̄ sil si p̄ mō ille q̄ libere p̄sensit ligatus est. alr nō. si tū postea tacite p̄sentiat et libere p̄sona ligata in p̄sensu p̄ntino p̄sistente vtz efficiet m̄rimoniū. et tūc vterq̄ ligat⁹ est. q̄ q̄uis tacit⁹ cōsensu; p̄ se nō sufficeret. tū sufficit cū exp̄ssio exteriori q̄ p̄cessit. si aut p̄sona ligata resluit a p̄sensu an̄ se q̄ntē p̄sensu; alteri⁹. tunc di. lingua. q̄: aut h̄rit m̄rimoniū aliud. et tūc dico q̄ illud s; m̄rimoniū tenet q̄uis peccauerit p̄bendo si congruo tpe nō expecauit liberū p̄sensu; alteri⁹ tacitū vel exp̄ssū. aut nō h̄raret aliud m̄rimoniū. et tūc fm̄ iudiciū ecclie p̄sumet in codē p̄sensu p̄manere. q̄: q̄ in aliquē semel p̄sensit ampli⁹ nō poterit dissentire. si alius nō negauerit suā p̄stare p̄sensu; et de sp̄d. ipu. De illis. fm̄ tū iudiciū dei nō est m̄rim^m verū. q̄: talis nō p̄t esse sine cōcursu mutui p̄sensu; interioris si aut vtraq̄ p̄sona fuit coacta tūc ad h̄q̄ sit verū m̄rimoniū requirit nouus p̄sensu; ex vtraq̄ parte. s; nō noua exterior: exp̄ssio. Ad p̄m in opp^m dō q̄ maior: nō est vlr̄ vera si intelligat de similitate p̄ iudiciū fm̄ essentias. plures. n. ḡntē reguntur p̄ cā vni⁹ cauatiōis. nec tū oēs sil fm̄ cēntias q̄n causat cauatio. s; vñā causat vntē p̄cedentiū q̄ntū; quēz aliq̄ facit d̄spositionē aliquātr̄. dico a fili q̄ se q̄ntē p̄sensu; tacitus cū v̄tute exp̄ssiois q̄ p̄cessit efficiet m̄rim^m. Ad 2^m dō q̄ p̄p̄e loquēdo meli⁹ d̄i illud m̄rimoniū p̄ se q̄ntē tacitū p̄sensu; p̄fici q̄ ratificari et p̄sensu; coactus q̄ p̄sensu; fuit q̄uis nō rat⁹ p̄ se q̄ntē cōsensu; tacitū ratificari.

Secundo queritur vtrū p̄ carnalēz copulaz se quētez. Rū⁹ q̄ mulier q̄ h̄rit per p̄sensu; coactū metu cadentē in mulierē p̄stantē. si postea p̄ illo cū quo h̄rit carnalē copulatur. aut ad h̄ cogit per vim absolutā. aut p̄ sufficiens tē metū. aut p̄ leuē. p̄mis duob⁹ modis nō ratificat p̄ctū m̄rim^m. nec q̄ntū ad iudiciū fori. nec q̄ntū ad iudiciū poli p̄ copulā carnalē. sed 3° mō ratificatur p̄ cā q̄ntū ad iudiciū fori siue interiori p̄sentiat siue nō. q̄: ex quo ad h̄ iudicif p̄ leuē metū aut h̄ra p̄tate reclinādi per mittit se cognosci p̄f umē interi⁹ p̄sentire. si tū ite-

rius nō p̄sentiat in m̄rimoniū nō efficiet m̄rimoniū vtrum fm̄ iudiciū poli.

Terio querit vtrū m̄rim^m p̄ctū per cōsensu; metu coactū ratificetur si firmet p̄ iuramentū. Ad h̄ d̄nt quidā q̄ sic saltē in foro p̄scie. q̄nq̄. n. p̄ctus q̄ nō tenet si non p̄ iuramentū firmet vel p̄ interpositionē fidei valdus efficiet si firmet per alterū illoy. et de his q̄ vi metu sue cā fuit. Ad aures. vbi d̄i q̄ renūciatio electiōis facta ad terrosē laicoz nō tenet nisi iuramēto vel fide interposita firmet. Alij d̄nt et p̄babilr̄ q̄ m̄rimoniū p̄ctū coactū p̄ metu cadentē in p̄stantē virū firmatū p̄ iuramentū nō tenet nec in foro exti ori nec in foro p̄scie. q̄: aut illo iuramēto iurat aliqd̄ p̄teritū. aut aliqd̄ p̄is. aut aliqd̄ futurū si p̄ mō planū ē q̄ nō p̄t ratificare m̄rimoniū qd̄ alias cēt nullū. q̄: si coactus iurat q̄ vere p̄sensit tale iuramētū nō p̄t facere p̄sensu; iā p̄teritū eē validū. si q̄ nō valuit. si sc̄do mō ēt ratificare nō p̄t. q̄: si cōtrahēdo iuret qd̄ in rei veritate p̄sentit interius in corde. et nō p̄sentiat p̄iurus est p̄iuri; aut m̄rim^m ratificare nō p̄t. si aut vere p̄sentit q̄uis verū iuret. tū illud iuramentū m̄rim^m nō ratificat. q̄: tale iuramentū est assertoriū. vñ illo nō fit nisi testificatio de p̄ntia interioris p̄sensu;. vñ si interior p̄sensu; de se ē inualidus et inefficax ad m̄rim^m p̄bendū; testificatio p̄ntietal p̄sensu; nihil facit ad m̄rim^m si aut iuret aliquid de futuro sic. Iuro tibi q̄ p̄sentiat in te. planū ē q̄ tale iuramentū nō p̄t ratificare p̄ctū p̄ verba de p̄nti q̄ p̄cessit. q̄: tali iuramēto nō firmat nisi p̄missio de p̄bendo. Vtrū aut talis p̄missio iuramēto firmata teneat. visū est qd̄ si artili p̄cedenti. Et tenētes h̄c faz op̄inionez ad decretalē allatā p̄ alia op̄ione d̄nt q̄ non est file. q̄: maiō: libertas regit in p̄bendo m̄rim^m q̄ i renūciando electiōi. vñ et eo. ti. Abbas. in glo. d̄i q̄ ma trimoniū p̄ctū p̄ metu nō tenet nec obligat⁹ est q̄ h̄ facit et si iurat. q̄: m̄rimonia libera eē debēt. q̄: i uire nuptie difficiles erit p̄sauerit h̄c. et parum post d̄i q̄ vbi metus vlt coactio intercedit. consensu; liber dici non potest.

Quarto queritur vtz ille qui iurauit aliquā ducere i vrozē possit religionē intrare m̄rimonio nō p̄cto. Et vñ q̄ nō. q̄: nullus p̄t facere q̄n peritū sit peccat. cū sit cōtra fm̄ p̄ceptūz p̄me tabule. s; si talis intraret religionē nō prius p̄cto m̄rimonio perirar. s; si talis intraret religionē m̄rimonio nō prius cōtracto peccaret. Cōtra si h̄beret aut intēderet exp̄p̄cite vel ip̄p̄cite se obligare ad carnalē copulam si alr p̄iur exigeret. aut nō. Si sic. intēderet se obligare si alter cōiung veller ad illud qd̄ sibi viā p̄e cūderet ad mai⁹ bonū. ad talē autē obligationē nullus tenet. Si vero p̄ctus ille nullus esset. q̄: ad h̄q̄ vinculu; m̄rimoni; p̄batur requirit q̄ vterq̄ p̄iugūz exp̄p̄cite vel ip̄p̄cite p̄sentiat in carnalē copulā sub hac conditioe. si alr p̄iugū eā exigeret. ergo vñ q̄ ille licite p̄t religionē intrare nō p̄cto m̄rimonio. Rūdeo vtrū ē de sp̄d. cōmissū. tutius est ei religioe iuramēti seruata p̄s h̄bere. et postea si eligerit ad religionē migrare. qd̄ nō sic est intelligendū fm̄ quosdā q̄ h̄rit tūtm̄ fm̄ veritatē. s; quo ad op̄ionē. ne de seō dicat ille p̄tra suū iuramentū venisse. q̄: nō vñ infringere iuramentū q̄ illud cō-

mutat in meli⁹. e⁹ de iureiurādo. Peruenit scdo. vñ si vult pōt abfcs pced religionē intrare mrimonio nō scro. Alij dñt pñā. qz pōt vtrūqz facer. qz añ psumationē mrimonij cutibz cōiugū altero invito licitū est religionē intrare. nō tenent tñ p̄bere nisi in loco tuto vbi ad carnalē copulā cogi nō possint vñ aut mibi magis ad herendā opinionē p̄ne marie qz sic p̄bens mrim^m non p̄beret illa intentōne qua se p̄cturū iuravit nec sub illa qua mulier recepit iuramentū. vñ si p̄beret cū ea añ redditionez debiti religionē intrare intendēs eam deluderet. Qui vult tenere p̄mā opinionē pōt dīe q talis in trās religionē nō scro p̄us mrimonio nō periuat. qz iuramentū nō infringit q illud in meli⁹ cōmutat vtrūqz per decre. allatā p̄ p̄mā opinionē. dī ē tī glo. q nō dī de iurare q ex iusta cā deserit iuramentū. **Ar^m** ad hoc. 2. q. 1. Beatus. s e⁹ de voto s voti re demp. **Scripture.** Qui vult tenere sam opinionē pōt dīe ad ar^m ad p̄ez sam q vtrūqz. e⁹ de spon. cōmissus. in textu. sed exp̄ssius in glo. qz licet talis gerat in corde virginitatē p̄sentire pōt in mrimonij. s Brōabile ē. qz talis p̄sentit ip̄sice i carnalē copulā. si alter p̄umr exigerit si nō fecerit illud per quod a tali debito absoluat. Quis b̄ firmis intendat facere.

c **I**ra lram tñ in domino nubat. i. cū fideli. nō cū infideli. si p̄is voluntati nō repugnat p̄sentire intellr. si tñ interi⁹ nō p̄sentit nō est mrimoniū s̄ rei veritatē ē tñ mrimoniū p̄sumptū si illa nō erat futuris

Di. III.

b **E**c solum coactio ē. sc. Supi⁹ determinavit magi⁹ de p̄sensu mrimoniali q̄tū ad eius defectū ex parte voluntatis. **Hic** determinat q̄tū ad eius defectū ex pte intentionis. s̄ diuidit i tres. **Primo** determinat magi⁹ de defectu intentionis p̄ errorē causato. **Scdo** de cōiugio inter Mariā s̄ Joseph. ibi p̄missis. **Tertio** de causis cōtrahendi mrimoniū. ibi. **Exposito** Media diuiditur in duas. **P^o** determinat d̄ virginitate Marię s̄ Joseph. **Scdo** d̄ ipoz cōiugio ibi. **Inter** quos. **Illa** pars que ibi incipit. **Exposito** ro. diuiditur in duas. **Primo** determinat de cāis p̄bendi mrimoniū in cōi. **Scdo** de cāis p̄c⁹ mrimonij inter Mariā s̄ Joseph i sp̄ali. ibi. **Habuit** at

Articulus primus

c **I**ra hanc di. querendū est princpaliter de trib⁹. **Pri**mo de impedimēto mrimonij p̄p̄ intētiōis defectū causatū per errorē. **Scdo** de aliis quibus tangētib⁹ cōiugū Marię s̄ Joseph. **Tertio** de cāis p̄bendi mrimoniū. **Circa** p̄mā querūtur duo. **P^o** vtrū aliquis error impediat mrimonij. **Scdo** vtrū solus error respectu p̄sone vel conditionis ei⁹ cū qua p̄bitur impediat mrimonij.

p **R**imo oñdo q nullus error ipedit at mrimonij. qz nihil impedit mrimoniū nisi sit p̄tra aliquod de bonis mrimonij. sed error cūz nihil aliud sit q̄ aliud. p̄ alio putare fm Aug^m Eucharidion. 13. c.

nō est cōtra aliq̄s de bonis mrimonij. vt p̄z inducēt. q̄ nō ipedit mrimoniū. **Ite** si aliquis baptizat vñ que putat eē aliū. vel serū que putat esse liberū vere baptizat. q̄ a fili si mulier p̄bit cū vno quez putat aliū vel cū seruo que putat liberū verū p̄bit mrimoniū. **Ite** nō obstante errore p̄sone fuit iter Jacob s̄ **Lya** mrimoniū. vt b̄ **Gen.** 29. s̄ si aliq̄s error ipedit mrimoniū. **B** marie faceret error: respectu p̄sone. q̄ nullus error ipedit. **Ite** m̄ quibz Isaac b̄ndicendo Jacob crederet b̄ndicere s̄ sau. valuit tñ b̄ndictio Jacob. vt. n. b̄ **gen.** 27. dicit Isaac. b̄ndicti ei s̄ erit b̄ndictus. q̄ a fili quibz p̄bat mulier cū vno que credit aliū. verū est mrimoniū. s̄ si talis error: nō ipedit. multo fortius nullus ali⁹. **Contra** si aliq̄s p̄mittit se venditū mibi aurū s̄ p̄ auro affert mibi auricalcū nō tenet p̄ctus qz nō p̄sensū in ēptide auricalci. s̄ auri. error. n. circa materiam excludit p̄sensū. sicut dicit magi⁹ dī. c. 1. e⁹ est. 29. q. 1. añ mediū. cū q̄ p̄sone p̄bentes sint materia mrimonij. error: respectu p̄sone cū qua p̄bitur ipedit mrimoniū. **Ite** fm **pb^m**. 3. et b̄. c. 3. **Omne** q̄ est p̄p̄ ignorantia nō est volūtariū. sed quod fit p̄ errorēz fit per ignorantia. q̄ est nō volūtariū. sed cōsensu actus est volūtari⁹. q̄ error: respectu p̄sone circa quaz errat ipedit erratis p̄sensū. s̄ ex p̄iti mrimonij qz q̄ ipedit causaz ipedit effectū. **Rñ^o** fm q̄ dīe magi⁹ dī. c. 1. s̄ q. 1. s̄. 1. alius est error: p̄sone. ali⁹ fortune. ali⁹ p̄ditōis. ali⁹ q̄litate. vbi gra. mulier volēs p̄bere errat circa p̄sonā cūz qua p̄bit q̄i putat ip̄m eē illū q̄ nō ē. vt si putet ip̄m eē Titij s̄ est Martin⁹. errat circa ei⁹ fortunā si putat eē diuitē cū s̄ e paup. errat circa eius cōditionē si putat eē liberū s̄ seru⁹. errat circa ei⁹ q̄litate si putat eē esse bonū. s̄ e malus. **Primus** error: ipedit mrimoniū. qz ipedit p̄sensū ex pte erratis respectu p̄sone cū qua p̄bit. cū. n. **Berta** p̄trabit cū Titio nō putās illū eē Titij s̄ Martin⁹ nō p̄sentit in Titij s̄ in Martin⁹. qz sicut fm **Aug.** 10. de tri. c. 1. **Non** p̄t amari nisi cognita. sic. n. pōt esse p̄sensū in p̄sonā nō cognitā q̄d aut error: cōditionis impedit mrimoniū declarādū ē infer⁹. dī. 36. **Utrū** aut error: fortune s̄ q̄litate mrimoniū ipediant vel si de clarabilif isēq̄nti q̄d. **Ad p^m** in opp^m dō q̄ error: p̄sone est cōtra cōntiā mrimonij q̄z ipedit ei⁹ efficiētes cām q̄ est mutu⁹ cōsensū. **Ad 1^m** dō q̄ nō est sile. qz in susceptide baptismi efficit simplr melior cōditō suscipiētis. nō aut efficit simplr melior cōditō mrimoniū p̄bentis. s̄ tō regit sp̄alior: in tēto s̄ p̄sensū liberior: in mrimoniū p̄bente q̄ in baptizate. **Ad 3^m** dō. q̄ sicut dicit magi⁹ in līa b⁹ dī. c. 1. **Quis** p̄bitū Jacob cū **Lya** nō p̄cesserit. cōsensū tñ est subsecutus. s̄ sicut dicit. 29. q. 1. quasi statiz post mediū. **Jacob** s̄ **Lya** nō fecit cōiuges p̄cedens p̄sensū s̄ subseq̄ens. **Ad 4^m** dō q̄ nō est sile. qz illa b̄ndictio fuit opus dei. circa q̄d non pōt cadere error. s̄ p̄sensū ē ac⁹ bois circa que error: cadere pōt. **P̄terea** illa b̄ndictō debebat Jacob ex ordinatione diuina q̄d post factū Isaac per reuelationē intelligens b̄ndictionē confirmauit dicēs. benedixi ei s̄ erit benedictus.

s **E**cundo queritur vtrum sol⁹ error: respectu p̄sone vel cōditionis eius cū qua p̄trabitur impedit mrimoniū. **Et** vñ q̄ nō. qz ois error: respectu alicuius

De bonis mrimoniij ipedit mrimoniū. s; error: sterilitatis est respē alicuiusq; est s; bonū protis. g error: sterilitatis ipedit mrimoniū. Itē magi h^o di. c. i. Si q; feminā nobilē in iugiū petat s; p ea alia ignobilis tradat ei. nō ē inter eos iugiū. sed error: ignobilitatis p̄benditur sub errore fortune vel q; litatis. g nō solus error: p̄sone vel p̄ditōis impedit mrim^m. Itē ois error: qui ipedit volūtariū ipedit mrim^m. s; s; p̄būm 3°. c. 3°. Ignorantia cuius liber circūstātie tollit volūtariū. g error: respē cuiuscūq; circūstātie ipedit mrimoniū. Itē si alijs p̄bit cū cōsanguinea quā putat extraneā ipedit mrimoniū. s; error: respectu p̄sanguinitatis nō ē error: respectu p̄sone nec respē p̄ditōis. g alijs error: ab illis impedit mrimoniū. Cōtra magi h^o di. c. 1° s; h^o. 29. q. 1°. aū mediū. Error: fortune s; qualitatis cōiugij p̄sentiū nō excludit. error: vero p̄ditōis p̄singalē p̄sensū euacuat. error: quoq; p̄sone p̄singalē p̄sensū nō admittit. Cū g ois error: ad vnū d̄ illis quattuor: reducat. solus error: p̄sone vel p̄ditōis mrimoniū ipedit. Rūdeo q; inter h̄ites vsūm liberi. ar. nūl us alius error: q; p̄sone vel cōditōis mrimoniū ipedit. q; nullus error: mrimoniū ipedit nisi sit respectu alicui^o eoz que sunt mrimonio cōtialia. s; solus error: p̄sone vel p̄ditōis est respectu eoz q; sunt mrimonio cōtialia. error: eni p̄sone ē respē. tu h^o quod ē materiale in mrimōio p̄sone. n. s; entes sunt mrimoniū materia. error: vero p̄ditōis est respectu h^o q; est formale in mrimōio q; est obligatio p̄ totā vitā ad reddendā debitū cū ab altero iuge exigat cui obligatōi opponitur cōditio fututis. q; seruus cui sit possessio dñi sui p̄t occupari p̄ dñm frequēter circa opa q; nō patiunt ipm reddere debitū p̄tenti si dñt p̄ter hēctiā dñi sui. Alie ē rōnes inferi^o dicuntur. Error: aut fortune vel q; litatis nō ē nisi respectu eoz q; sunt accidentalia mrim^o. diuitie. n. s; paup̄tas pulchritudo s; turpitudine hōi mōs s; mali mrimonio sunt accidentalia. s; id error: circa talia mrimoniū nō ipedit. Ad p^m in opp^m dō q; bonū plis fm q; est qd cōtiale mrim^o nō est generatio plis. sed obligatio ad eius susceptionē s; religiosā educationē si genita fuerit. s; hoc aut nō est sterilitas. Ad 2^m dō q; aliqū errat p̄bens circa subiectū nobilitatis aliqū circa nobilitatē subiecti nō circa subiectum. p^o modo est error: p̄sone vt cū intēdit p̄bere cui filia regis s; loco illius sibi p̄tatur filia vnus cuius s; id talis error: impedit mrimoniū. s; sic intell^o auctoritas magi. Sedo mō est error: q; litatis nec ipedit mrimoniū. vt si quis p̄sentiat in personā sibi notā. q; credit eā nobilē s; tū nō ē. Ad 3^m dō q; q; nis error: cuiuslibet circūstātie ipediat fm qd volūtariū. error: tū cuiuslibet circūstātie non impedit simpliciter volūtariū. Ad 4^m dō q; quedam sunt impedimenta mrimoniū siue respectu eoz sit error: siue nō. vt cōsanguinitas s; plura alia de quibus dicit Isai^o. s; talia nō cōp̄rehēduntur sub ipedimēto erroris. quedā sunt que nō ipediunt. nisi p̄ errorē adiunctū. sicut diuersitas p̄sone s; p̄ditio seruitutis. s; hec tñ p̄p̄hēdūf sub ipedimēto erroris

Articulus secundus.

Consequēter queritur de: p̄ncipali. s; circa hoc queritur duo. p̄mo virū beata vgo virginitatē nouerit. 2° virū inter ipaz s; Joseph mrimoniū p̄senti fuerit

Rimo oīdo q; beata vgo vginatē nō uouerit. dūso

7. Nō erit apud te sterilis vtriusq; sex^o taz in hoibus s; i gregib^o tuis. sed beata vgo nūl uouit qd cēt p̄m legi. cū g vginatas includat sterilitatē vginatē non uouit. Itē Ma. h. p̄mo dī q; Joseph non cognoscebat eā donec pareret filiū suū p̄mogētū. g vt q; post partū Chūsti Joseph cognouit eā qd nō fuisset si virginitatē uouisset. q; nūq; peccauit. Itē Jo. 1°. dī de Chūsto qui descendit Chapharnāū ipē s; mater eius s; fratres eius s; discipuli eius. g ipus fratres habuit carnales. q; aliter non pone: et copula inter fratres s; discipulos h̄oc aū t non fuisset si beata virgo vginatē seruasset. cū g q; quid uouerit seruauerit virginitatē nō uouit. Itē Luce: 1°. dicit mater eius ad illū Ecce p̄i tuus s; ego dolentes querebam^o te. g Joseph fuit pater Chūsti q; non esset verū. si beata virgo vginatē seruasset. Contra super illū Luce. p̄mo. Virū nō cognosco. dicit glo. interlinearis. ecce tāgit q; ipa uouēt castitatē. Itē magi h^o di. c. 2. s; d̄ crenū. 27. q. 2. Beata Maria. dicit q; beata Maria p̄posuit se seruaturā votū vginatē i corde. s; ipz votū non exp̄essit. postea sil cū viro labijs exp̄essit s; vterq; in virginitate p̄mansit. Rū sicut dicit Ansel. in libro d̄ p̄ceptū vginati. c. 18. Decebat vt illius hois p̄ceptū de matre purissima fieret. nēpe decess erat vt ea puritate q; maior: subdeceat neq; intelligi virgo illa n̄teret. s; infra de q; spūs scūs uolebat s; operaturus erat vt p̄ciperef s; nasceref ille de quo ipē p̄cedebat. s; ceteris p̄ibus purior: s; magis nitēs est vginatas deo p̄ votū dicata q; illa que nō. vt inferi^o oīdes. g beata vgo nō tñ vginatē seruauit s; se seruaturā ēt uouit sub hac p̄ditione. nisi deus alr ordiaret s; quod dicit magi in tra h^o di. c. 2. s; hec p̄ditio fuit tā honesta. q; et si nō fuisset opposita debuisset tñ esse subintellecta. Ad p̄mū in opp^m dō q; in auctoritate illa accepit sterilis p̄ illa que vacabat cōcubitu cōiugali. nec tñ cōcipiebat. vel p̄t dici q; beata virgo fuit cōsanguinea veteris legis s; noue sicut aurora noctis p̄c̄ dētis s; diei sequētis. tñ fecit votū cōsonū legi noue. nec tñ cōtrariū legi veteri in q̄stū cōditionē apposuit. Ad 2^m. s; 3^m dō q; ex illis verbis ortum hūit vilissima heresis Claudianoꝝ dicentū beata virginez post Chūsti partū a Joseph cognitā. sed illa heresis est oīo irrōnabil^o directe s; manifeste cōtra catholice fide. q; sit irrōnabil^o patet p̄ ea q; dicta sunt in corpore q̄dnis. Et p̄terea irrōnabilissimū ē op̄ari q; ex quo fuit corpale templū filij dei s; p̄fectū spūale miraculū spūs sci vacaret opibus carnis quod in figura elegant designat in Ezechiel. c. 44°. cum dī. p̄orta hec clausa erit. s; nō aperiet. s; vir nō trā siet p̄ eā. qm̄ dñs deus israel ingressus est p̄ eā. erit q; clausa p̄ncipi p̄orta ē maria deus israel Chūstus clausura virginitatis. p̄nceps Joseph. Dicēdus g ad auctoritates q; ibi scriptura vocat p̄mogentū nō post q; alius s; anq; nullus silr donec ibi accipitur. sicut cū dī in psal. Sede a dextris meis. dō

nec ponā inimicos tuos. sca. pe. tuo. per b nō intel
ligitur q̄ postea nō fedeat. s; q̄ vsq; tūc & postea. si
militar cū di. nō cognoscebat eā donec peperit &c.
intelligendū ē q̄ nō cognouit eam ante nec postea.

In alia. n. auctoritate vocant fr̄es n̄ illi q̄ sunt de
eodē vtero nati. s; cōsanguinei germani. vñ Pau
lus ad Gal. i.º. dicit aliū aut ap̄loꝝ vidi neminez
nisi Jacobū fr̄em dñi. & stat q̄ ille Jacobus fuit cō
sanguineus germanus Jesu Christi fili. s. materte
refue. Christi aut nō hūisse fr̄es filios m̄ris sue pa
tet in b q̄ vt b; Jo. 19º. Mariēs matrē suā recōmē
dauit Joāni euangeliste loco filij. cū tñ n̄ eēt eiº fili
us. s; nepos. qd̄ nō fecisset si alios filios p̄ter Chri
stū hūisset. Ad 4º dō q̄ ibi noiatas ē Joseph p̄
Christi putatiue s; glo. interlineare ibidē. cū 2º
dat illud q̄ dicit Luce. 3º. Ipse Jesus erat incipiens
q̄si annoꝝ. 30. vt putabat filius Joseph.

Secundo querit vtrū inter Mariā
& Joseph fuerit p̄fctm̄ m̄ri
monij. Et vt q̄ nō. non ē p̄fctm̄ m̄ri
m̄ qd̄
ē 3º legē. s; illud m̄rimoniū fuit 3º legē. q; vt di
numeroꝝ vltio femine maritos de eadē tribu accipi
ent. Joseph aut fuit de tribu Juda. & Maria de ge
nere sacerdotali. ḡ inter eos nō fuit m̄rim̄ p̄fctm̄.

Itē nō est m̄rimoniū p̄fctm̄ qd̄ h̄bitur ex irrōnabili
cā. sed illud m̄rimoniū fuit h̄ctm̄ ex irrōnabili cā. q; vt
dicit magr̄ circa finē bº di. h̄ctm̄ fuit vt partus
diabolo celaretur. que cā nō vñ fuisse rōnabilis. q; h̄
ctm̄ diabolum nō possit nosce ea q̄ sunt in mente.
nō latēt tñ euz ea que sunt in corpe. ḡ nō fuit matri
monij p̄fctm̄. Itē ad p̄fctm̄ m̄rimoniū requir̄ p̄fctm̄
in carnalē copulā. q; ad b requir̄. obligatio ad red
dendū debitū cū ab altero p̄iuge erigat. s; beata v̄
go in carnalē copulā nō p̄sensit. q; vt bitū ē in qdē
p̄cedenti vouerat virginitatē. & stat q̄ votū suū
nō violauit. ḡ inter ipam & Joseph p̄fctm̄ m̄rimoni
ij nō fuit. Itē post p̄fctm̄ m̄rimoniū nō licet sp̄so
sp̄saz dimittere. s; Joseph quis eēt iustus voluit
occulte dimittere Mariā. vt b; Math. i. ḡ inter
eos nō fuit p̄fctm̄ cōiugij. Contra magr̄ hº di. c. 3º.
dicit. & b; 27. q. 2. Institutum. iuxta hāc di. inter
Mariā & Joseph p̄fctm̄ fuit p̄iugij. Itē p̄fctm̄ ē cō
iugij qñ p̄iuges nō tñ p̄sentit in maritalē societa
tez in copulā carnalē. s; sicut dicit magr̄ in lra buiº
di. c. 2. s; b; 27. q. 2. Cū ḡ beata v̄go p̄sensit in ma
ritalē societate & in copulā carnalē. ḡ inter ipam et
Joseph p̄fctm̄ fuit p̄iugij. Rūdeo q̄ perfectio rei
duplex est. qd̄ā in eē p̄. quedā in eē. 2º p̄ma i hoc
p̄sistit q̄ res h̄t oia q̄ p̄tinēt ad eius eētā. 2º cōsi
stet in quibusdā p̄fctōibus nō p̄tinētibº ad eētā
p̄ modo fuit p̄fctm̄ inter Mariā & Joseph. nō. 2º.
q; nō ita p̄fecta significauit indiuisibile v̄nionem
Christi & eccleie & būane nāe cū diuina p̄sona. sicut
m̄rimoniū cōsumatū. vñ dicit magr̄ hº di. c. 3º. q̄
fuit p̄fctm̄. nō in significatiōe. q; vt infra dicit. e. c.
m̄rim̄ p̄sumatū p̄fecti v̄nionē Christi & eccleie si
garat. Ad p̄m̄ i oppº dō q̄ Mariā & Joseph fue
rūt de eadē tribu. q; quis ipa fuerit de genere sa
cerdotali ex p̄e m̄ris. fuit tñ de tribu Juda ex p̄e
p̄ris. Christus. n. fuit de tribu Juda. vñ Apº. 5. Ci
cit leo de tribu iuda. Ad 2º dō q̄ m̄ior ē falsa. cō
tractū eni fuit ex rōnabili. cā. s. vt p̄ter diabolo ce
laretur. vt & Joseph m̄ri & filio obsequerēt q̄ cause
tāgnū a magro circa finē bº di. & ab origine i qua

dam omel. sup illud. Math. i.º. Cū eēt d̄sp̄sata &c.
& vt Joseph eēt testis castitatis eiº cā defendēs ab
infamia suspicionis. quā etiā cām tangit magr̄ vbi
pus. & Ambrosius in omelia quadā sup illud Lu
cc. i.º. Diffus ē angelus. & t̄ ne v̄ginibus sinistra
opione viuētibº relinquētur excusatiōis velamē
si mater dñi visa fuisset infamata. sicut dicit Am
brosius vbi pus. Ad illud ḡ qd̄ di q̄ diabolo non
latent ea que sunt in corpe. dico q̄ imo. qñq; cū ap
propinquare nō p̄t diabolus aut virgini appropi
quare nō poterat p̄ v̄tutē scitatis illi. & iō scire nō
potuit vtrū v̄go cōcepisset cū eaz maritū h̄ere vi
deret. Ad 3º dō q̄ ad p̄mā m̄rimoniij p̄fectionē
nō requirit p̄sensus in carnalē copulā nisi implicite
& subcōditōe. s. si alter p̄iugē eaz exegerit. & si deº
debitū reddendū nō relaxauerit. & sic beata virgo
in carnalē copulā consensit. nec in b̄ piculo se exp̄o
suit. nec suo voto in aliquo derogauit. q; diuina i
spiratiōe certificata fuit q̄ Joseph ab ea nūq̄ exige
ret carnalē copulā. & si Joseph exigeret deus eaz
q̄ debito absolueret reddendū. & sic int̄ est auctori
tas allata 2º ad scōaz p̄e. qd̄ p̄3 q̄ postq̄ dictū ē cō
sensit in carnalē copulā. statim subiugit. nō illā appē
tēdo. sed diuine ispiratiōi in vtroq; obediendo.
Ad 4º dō q̄ Joseph nūq̄ voluit eaz dimittere
quo ad sepationē v̄nclij. s; aliqui timuit siml cā ea
manere forte aliqua suspitiōe morº que timores &
quā suspitiōne admonitiōe angeli depofuit.

Articulus tertius

Consequenter q̄rit de 3º. p̄nci
pali. Et circa b
q̄runf. 2º. pº vtrū ex cā inhonestā pos
sit h̄bi m̄rim̄. 2º. vtrū talem m̄rim̄ sit bonum.

Primo oñdo q̄ ex inhonestā cā non
possit h̄bi m̄rimoniū
nulla p̄iunctio p̄cedēs ex inhonestā cā ē a deo
s; oē m̄rim̄ ē a deo. vñ Math. 19. dō deus p̄iun
xit h̄d n̄ sepet. ḡ m̄rim̄ h̄bi nō p̄t ex inhonestā cā.
Itē in administratiōe cuiuslibz sacri regit̄ eccleie i
terio. s; h̄bēs m̄rim̄ ex inhonestā cā n̄ seruat eccleie
iūctiōne. ḡ nō p̄t h̄bi ex inhonestā cā. Cōtra vt b;
Gen. 19. Jacob h̄rit cū Rachele q; diligebat eā pp̄
eiº pulchritudinē. s; dilectio multieris pp̄ eiº plebz
tudine ē inhonestā cā h̄bendi m̄rim̄. ḡ ex hone
sta cā p̄t h̄bi. Rñ cā final h̄bendi m̄rimoniū du
plex ē. quedā p̄ se. s. illa pp̄ quā m̄rimoniū fuit insti
tutū q̄ duplex ē. pº p̄ p̄cratō. 2º fornicatiōis euita
tio. sic dicit magr̄ hº di. c. 3. & h̄c cāe semp sunt h̄de
ste. qd̄ā p̄ accidēs. s. ex itentiōe h̄bentis. q̄ m̄plex
ē. qd̄ā. n. sunt honeste. qd̄ā inhoneste. & iste non h̄t
nūcrū determinatū. q; sicut dicit ph̄s. 2º. ph̄m. cāe
p̄ accis sunt idiffinite dico ḡ q̄ loquendo de causa
per se. ex cā inhonestā nō p̄t cōtrahi m̄rimoniū.
p̄t tñ ex causa p̄ accidens. cāe. n. per accis in esse
ctu nō faciūt essentialē transmutatiōne nisi mediā
te aliqua causa per se. Ad p̄m̄ in oppº dō q̄ de cō
iunctione matrimoniali ex inhonestā causa possumus
loqui duplr. aut rōne actiōis h̄bentis. aut rōne
v̄nclij ex illa actiōe pueniētis quod vinculum est
matrimonium. In ipa aut actiōe duo sunt. s. eēt
ria actiōis. & deformitas eius. eētā a deo est. de
formitas aut n̄. & q; ex illa actiōe sub rōne qua est

sentia e non sub ratione que deformis est matrimonij vinculu. qz sicut dicit Dionysius. 4. c. de. di. no. lon ge ultra mediū. Valū nō opat nisi in virtute boni id mōniale vinculu ex illa actiōe causatū a deo est. Ad: mō dō q nō est neccia intētio ecclie in spālī s; sufficit in gnālī. Quis autē p̄bens m̄im^m ex inbo nēsta cā nō obfuet ecclie intētionē in spālī. obfuet cā tū in gnālī in hoc q̄ itēdit vey cōtrabē m̄im^m.

Secundo queritur vtrū m̄im^m exibonēsta cā

cōtractū sit bonū. Et v̄ q non. p̄būs. 1. c. topi^m. quoz gnātionē male. et ipsa mala. s; matri monij p̄tracti ex ibonēsta cā est gnātio mala. q̄ ipm est malū. Itē Boe^o. 2. li. c. topi^m. et finis bon^o est. ip̄sū quoz bonū est. q̄ a fili^o et finis mal^o est ip̄sū; ma li est. Sed m̄imōnii p̄tracti ex ibonēsta cā ē finis malus. q̄ ipm est malū. Cōtra mag^o h^o di. c. ulci mo dicit q̄ licet sine nō bono p̄trabat cōiugiu qm spēs p̄trabētis mouet animā. cōiugiu tū bonū ē. qz vita mala vel intētio alicui^o pueria nō cōtamīnāt facīm. Rū q̄ ip̄sū m̄im^m exibonēsta cā p̄tractū est bonū. qz mala actio cōtrabētis nō cāt m̄imōni ale vinculu rōne sue deformitatis rōne cō est mala s; p̄sū essentiā rōne cō est bona. et id sicut bōa ē ples p̄fornicationē genita. qz nō generat p̄ deformitatē actiōis s; p̄ ei^o essentiā sic bonū est m̄im^m ex inbo nēsta cā p̄tractū. pueritas. n. in actiōe p̄bentis de bonēstat p̄trabētē nō m̄im^m. Ad p^m in oppo^m dō q̄ illō v̄bū p̄bi itellig^m ē dō gnātiōe q̄ sub rōe q̄ ma la ē geniti cā. Ad: mō dō q̄ istud v̄bū Boecij intel lig^m ē dō sine p̄ se. m̄imōnii at finis p̄ se sēp ē bon^o.

¶ Circa litteram

si diabolus trāsfu ransē in angelū lu cis credat bonus nō est piculosus. qd intel ligendū est si credēs vltra nō pcedat. qz ille est er ror nō iuris. sed facti. s; si vltra pcederet adorādo ip̄sum v̄pote si ille diceret se esse Chrīstū caderet in idolatriā. nisi ip̄sū adoraret sub hac cōditione si est Chrīstus. nō in hereticoz sectā s; in itegritatē si dei quā ille hereticus se mētiebat bre. supple dice ref p̄sentire. qd vey est si illi heretico dicēti se esse Aug^m. ille fidelis assentiret in gnālī dicēs se assen tire de fide sicut ille. si autē ille hereticus aliq̄ p̄dica ret p̄tra fidē et alius illi p̄dicationi assentiret nō ex cufaret ab errore. et marie si p̄dicaret h̄ aliq̄ illoz artreuloz quos qlibet fidelis vsūm. hūs li. ar. tene tur credere explicite. ne vt adultera dānaret. sicut .n. dī 1. euit. 11. Sacerdotis filia si deprehēsa fue rit in stupro. et violauerit nomē p̄ris sui flāmis exu ref. beata at virgo vt sup^o vsū ē ex altera pte erat de genere sacerdotali. et id si indei vidisset cā p̄ gnātē et nō maritatā voluissent eā cōdēnare creden tes q̄ ex fornicatione vel adulterio concepisset.

Di. CCC.

¶ Ost hoc de bono coniugij rē. Su peri^o determinauit m̄gr de m̄im^o quo ad cāz formale et efficientē

Hic determinat de ipso quo ad finale q̄ i bōis m̄imōnii p̄silit. et diuidit i tres. P^o defini nat de trib^o bon is cōiugij cōiter. 1. de bono fidei i quociq; piugio spālī de se ibi. Sciēdū ē ēr 3. de bono fidei i cōiugio patris antiquoz spālissime di. 35. ibi. Querit h̄ de antiqis. P^o i duas. P^o de

terminat q̄ et quot sit piugij bona. Sedo q̄r excu sant cōcubitu cōiugale ibi. Cū igr. P^o itres. P^o ondit q̄ tria sūt cōiugij bona. 2. ondit q̄ itētio vi tādē plus i p̄bendo m̄im^m excludit ibi. Qui veyo vencia. 3. ondit icident qm iudicādi sūt homici de q̄ pcurat abortū. et qm nō ibi. Illic q̄ri solet. Illa pars q̄ ibi incipit. Cū igr. diuidit i tres ptes. P^o ondit qm hec bona excusat piugale p̄cubitu. et qm nō 2. opponit i p̄riū ibi. S; si cōcubit. 3. ondit quo ambo cōiuges se hnt ad actū illū ibi. Sciendū etiā 2. itres. P^o opponit p̄ auctoritatē. 2. p̄ rōnem et Gregozij auctoritatē ibi. Si forte. 3. ponit au ctoritatis Bre. determinatiōē ibi. Ad hoc autem.

Articulus primus.

¶ Circa

hac di. querēdū est p̄ncipalr de tri bus. P̄mo de bōis m̄im^m ex cufantib^o. 2. de coz bitudine ad m̄im^m 3. de mō excusandi pillā cōiugale cōcubitu. Cir ca p̄mū querunt tria. P̄mo vey debeāt esse ali qua bona matrimonij excusantia. 2. que et quot sun 3. qd est p̄ncipalitus inter illa.

¶ Primo ostendo

q non debeant eē aliqua bona m̄i monij excusantia. Res bona excusate nō indiget. s; m̄im^m est res bona. et quātū ē in offiū. et in quātū ē in remediū. ergo bonis excusantib^o non idiget. Itē sicut p̄seruatio idiuuidi q̄ est p̄ actū nu tritiue ē de itētiōe nature. ita p̄seruatio speciei q̄ ē p̄ actū gnatiue. s; actus nutritiue bono excusante nō idiget. ergo a fili nec p̄cubit^o m̄imōnalis q̄ est ac tus generatiue. Itēz nō minores iacturā patif bō quātū ad rōnis vsū i dormiēdo q̄ i actu carnalis cople. s; dormitio nō idiget aliquo bono excusante ergo nec actus carnalis cople. Cōtra mag^o in p̄ncipio h^o di. tria sūt p̄ncipalr bona piugij. i infra ca de di. c. 4. dicit q̄ cū hec tria i aliq̄ piugio simul cōcurrūt valēt ad excusationē coit^o carnal. Rū. recta rō docet nō eē aliqd faciendū ab hoīe de quo patiat iacturā nisi p̄ recōp̄satiōe eōlis boni v̄l ma ioris. s; i p̄trabēdo m̄im^m bō obligat se saltē iplici te ad carnalē copulā. et nisi cōiunx eract^o religionē i fra tēpus debitū itrauerit. i carnali at coplā sub cō ditiōe. s. si alter cōiunx exegerit. rō iacturā patif q̄ tū ad sui vsū. qz i illo actu ipedit vsus rōis. vñ ph^o 7. li. et h^o. c. 8. dicit de venere q̄ furat itellecū sp̄isse sapiētis. hō q̄ i p̄bēdo m̄im^m obligat se saltē iplicite et sub p̄ditiōib^o p̄dictis ad paritēdū iacturā q̄stū ad vsū rōis. exites ēr i m̄im^o iacturā pariunt p̄p sollicitudinē et carnis tribulationē. vñ ap^o. 1. co rā. 7. dicit de illis q̄ tribulationē carnis hēbūt h^o. i. et id debuerūt esse bona p̄dictas iacturas recōpen santia. et hec sūt illa q̄ cōcubitu m̄imōniale excu sant. Ad p̄mū in opp^m dō q̄ m̄im^m sine p̄dictis bonis nō esset res bona. vñ p̄ tūto ip̄sū excusare di cunt qz p̄ ipā ē res bona. Ad: mō dō q̄ bō p̄ actū nu tritiue non patif iacturas siles illis q̄s patif p̄ actū gnatiue. nō. n. sic ifecta est nutritiua i gnatiua. Ad 3^m pōt dici q̄ maior ē falsa. nō. n. id ē pati iacturā quantū ad rōnis usum et ipediti in vsu rōnis. Quis enim dormiens ipediat in vsu rōnis nō tū paritur danum si moderate dormiat q̄ntum ad rationis vsū immo post sōnū moderatū homo potentior est quātū ad rōnis vsū. nō sic aut pōt dici de piuga li p̄cubitu. nō tū. n. bō p̄ illū actū ipedit i rōnis vsū

si et dñi patif quātū ad rōnis vsum. vñ illū actus frequētes efficiunt debiliores ad clare vidēdū ea que sunt secūdu iudiciū rōnis. et merito. q: ipedi mētū q: hō tūc patif puenit ex repugnātia et iobedi entia sensualitatis hō rōnez. et ex dominio ei? sup eā durāte illo actu vñ illud impedimētū ē vitiosū. sed qñ cātur p iugale actū pp aliqō bonū mīmonij fa ctū ē nō vitiosus fm q: vitū accipit p culpa. s; s; q: accipit p quodā recessu seu p qdā obligatōe a pma recitidine nature. ipedimētū aut vñ rōnis i dor miēdo puenit ex lassitudine naturalū viriū et sensi tinariū. pōt ēt dici ad minorē q: dormitio h; bona excusantia ipedimētū vñ rōis i sono q: bona sunt vi goratio vñ rōnis post somnum. et corporalis fortificatio et nature sustentatio. quia sine somno nā būana p statu isto sustētari nō posset.

Secundo queritur que et quot sūt mīmonij bo-
na. Rñ q: sic bonitas creature duplex est

q: dā essentialis et quedā accidentalis. sic mīmonij quoddā ē bonū cētiale q: i tria diuidit. s. i fidē. plēz et sacm. quoddā accidētale. et illud ē multiplex et in diffinitū. sicut par et multa alia q: ex mīmonij ali qbus pueniūt. numeras aut bonoz cētiaaliū in mī monio pōt accipi. aut ex pre cause mīmonij. aut ex sectus. aut nature ipsi? boni. pō mō sic vt supe rius vifuz ē ad mīm^m iclinat nā et sic respicit bonū plis. et rō rēta. et sic respicit bonū fidei. ē ēt a iure di uino q: ipsū ad aliqō significādū istituūt. et sic h; bo nū sacri. 1° mō sic i mīmonio sūt tria. pñderat v; vinculū et vñ vinculi. et fructū ad quē ordinat vñ rōne pmi. bonū mīmonij i sacramētū. q^o ad 2^m bo nū fidei. quo ad 3^m plis. 3° mō sic s; pb; 3. 8° et h^m. capitu. 2. bonū diuiditur in delectabile vtile et ho nestū delectabile est bonum fidei. vtile bonū plis. honestus bonū sacramenti q: pp apropariōez dicta sunt. q: i quolibet triū p dicitōz pōt iueniri aliq^o mō rō delectabilis vtilis et honesti.

Tertio querit vtz bonū sacri sit pñ cipali? inf illa. Et vñ

q: nō. q: finis ē pñcipalissimū i vno quoq; s; bonū plis ē finis pp quē istituūtū fuit mīm^m. s; bo nū plis pñcipali? ē in numero q: bonū sacri. Itē il lud ē pñcipalissimū i vnaqua; re q: magis pñinet ad ei? cētia. s; bonū fidei ē huiusmodi. q: mīm^m ni bilaliud vñ cē nisi mutua obligatio ad reddēdū de bitū erigēti q: obligatio ad bonum fidei pñinere vñ. s; bonū fidei pñcipali? ē in mīm^m q: bonum sacri.

Itē rei nāli cētiaalius ē illud q: i ea respicit cē na ture q: illud quod respicit esse gratie sed vt superi us habitum est mīmonium ē res nālis. et bonū p lis et bonū fidei ipm respiciūt iquātū ē quoddā offi ciū nāe. bonū aut sacri i dñm ē sacm grē. s; bo nū plis et bonū fidei cētiaaliōa sunt mīm^m q: bo nū sacri. et ex psequēti i mīmonio pñcipaliōa sunt.

Cōtra illud ē pñcipali? ire q: in ei? diffinitōe pon it q: illud q: nō. s; i separabilitas ē huiusmodi. vt p; 3. di. 27. c. j. cū q: bonū sacri sit i mīm^m rōne i sepa bilitatis. bonū sacri pñcipalissimū ē i mīm^m. Itē illud bonū pñcipali? ē i mīm^m sine quo mīm^m esse nō pōt. q: illud sine q: mīm^m ē pōt. s; sicut dic magi hui? di. c. j. mīmonium pōt ēē sine bono fidei et plis. et non sine bono sacri. ergo in matrimonio bo num sacramenti est pñcipalissimū q: bonum fidei et

plis. Rñ q: simplr et oib? pñfatis iter bonū mī monij bonū sacri pñcipali? ē. tū q: digni? tū q: mī monio essentiali? q: at sit digni? p; q: bonū fidei et bonū plis pñinet ad mīm^m iquātū ē q: dā offi nature bonū sacri iquātū ē sacm grē. dignio: at est grā q: natura q: nō sit matrimonio cētiaali? p; quia pñinet ad mīm^m rōne i separabilitatis s; Aug^m. 9°. li. sup. Scil. longe aī mediuz. et recitat magi h? di. c. 1. i separabilitas at cētiaaliō ē mīmōio q: bonū plis et bonū fidei. post q: n. mīm^m sacri. est pñ ab ipso separari bonū plis et bonū fidei vinculo mīmo niali remanēte. si enī iuges venena sterilitatis p curēt ēt ex pacto inter se. nō pp hoc solui mīm^m p us sacri. q: si tale pactū iteruēnisset i hōbendo nō lum fuisset mīm^m cū ēt ob cām fornicatōis iuges separent adhuc remanet mīmōij vinculū. nec tū inter eos remanet mutua obligatio ad exhibendū sibi mutuo vñ vñ corpus. tū hoc alter eoz erige ret. i separabilitas vō ita mīmonio adheret vt si ne illa esse nō possit. Ad primum in oppositū dō q: finis matrimonij iquātū est quoddam officiu; nature est bonum prolis et bonum fidei. sed inquan tum est sacramentum gratie pñcipaliō: finis eius est bonum sacramenti. Ad secundum dicendum q: minor falsa est. illa enī mutua obligatio tolli po test ob causam fornicationis vinculo tamen matri monij remanente. vnde cum sumatur matrimoni um sub ratione qua res et plenum sacramentum in significando videtur essentialiter esse quoddam vi culum vnionis inter virum et mulierem per mutum consensum expressum per verba de presenti vñ per alia signa in non potentibus loqui. et copulam carnalem sequentem tantum per quod neuter eorum potest alij matrimonialiter copulari altero vi uente indissolubilem vnionem nature humane cū persona filij dei ex istituōe significans. Ad tertium dicendum q: matrimonium non tantum est res nature sed etiam gratie. et quāuis essentialius pertineant ad matrimonium bonum prolis et bo num fidei in quantum est quoddam officium natu re q: bonum sacramenti. tamen est econuerso iquā tum est sacramentum gratie. et quia omnibus pen satis pñcipaliō est gratia q: natura ideo omnib? pensatis illud bonum est essentialius matrimonio quod ipsam essentialius respicit in quantum est sacramentum gratie quam illud quod ipsam essen tialius respicit in quantum est officium nature

Articulus secundus.

Consequenter q: pñcipali. Et cir ca h? q: vñ ad hōdū mīm^m neciuz sit pñca bōa cē i hōdū itēde. 1° vtz ad cē mīmōij sit necium illa cē i obligatōe. 3° vtz ad pñatōez mīmōij neciuz sit illa cē i mīmōij erēcutōe

Primo oñdo q: ad hōdū mīm^m ne ciuz sit illa tria bōa cē i hōdū itē tione. q: ad hōdū mīmonij neciuz ē pñsus i ea q: sunt de essentia matrimonij sed pñdi cta bona sūt cētiaalia mīmōio. s; ad hōdū mī m^m neciuz ē hōdū pñtēre i illa. nō possēt at i illa pñ tēre nisi cēti eoz itēde. Itē illa itētio ē necessaria ad matrimonium contrahendum cuius oppositū impedit mīm^m sacm. sed si hōdū intēdit agere p bonum prolis vel fidei vel sacri nō hōdū

mrim^m. vñ de pcuratib⁹ venena sterilitatis. dicit magi bui⁹ di. c. 1. q. si ab initio talis fuerit sibi p⁹ nubia. s. p. stup⁹ poti⁹ puenit. q. ad hbedu⁹ mrim^m vey necius e p⁹dicta tria bona ee i hbedu⁹ intetione
 Cõtra. hõ pot mrimoniuz hberẽ cõ illa quã scit nõ posse parere. s. sic contrahens nõ potest habere bonum plia i intetõde. q. illud bonu nõ e necius ee in intetione. hbedis mrim^m. Itẽ vir pde cõ muliere vey rã mrim^m hberẽ qñis itẽdat alia muliere adulterã do cognoscere. s. talis nõ tñ nõ hz i intetõde bonuz fidei. s. et hz i intetõde opp^m. q. bonu fidei nõ e necius ee in intetõde hbedis vey mrim^m. Rñ q. p⁹dicta bona ee i hbedu⁹ intetõde duplicif pdr itelligi. aut in habitu r iplicite. aut i actu r explicite. dico q. nõ pde hbi mrimoniu nisi bonu sacri sit in intetõde hbedu⁹ altero p⁹dictoz modoz. q. o. q. hbedentes p⁹sentanti vinculi iseparabilitatẽ rone cui⁹ e i mrimonio bonu sacramenti. illo etiam modo necessarium est bonum fidei esse in intentione contrahentium aliquo m⁹ r aliquo m⁹ nõ. in bono. n. fidei p⁹siderant duo vñ. f. cẽntiale qd e nõ negare vsum sui coo⁹ris si cõmunt ali⁹ petat alter accidẽtale seu accessorium. f. nõ exhibere alii qñ suo iungi vsum coo⁹ris sui. rone p⁹mi necius e bonu fidei ee i hbedu⁹ intetione ad man⁹ habitualr r iplicite. rone it alius non necium ead hbedu⁹ mrim^m. bonu et. plis tripl⁹ pdr accipi. f. aut p⁹ prolis susceptõde r educatõde absolute aut sub p⁹ditõde si de⁹ eã dederit. sca p⁹ nõ pcurando aliquod impedimentum prolis. p⁹imo modo nõ est necessarium bonum prolis ee i hbedu⁹ intetione nec actualr. nec habitualr. nec explicite. nec implicite. s. 2° m⁹ r 3° necius e ipm ee i hbedu⁹ intetione ad man⁹ habitualr r iplicite. vñ si hbedentes itẽderẽ nõ suscipere. plẽ nec educere si de⁹ eam daret vel venena sterilitatis procurare ne proles veniret. mrimonũ sic hctum est nullu loquẽdo aut b ee in hbedu⁹ intetione actualr r explicite. sic ad hbedu⁹ mrim^m nõ e necium aliq⁹ p⁹dictoz modoz ee in hbedu⁹ intetõde. sufficit. n. q. in hbedendo intẽdant il lud quod inter hbedentes requirit ad mrimoniu.
 Ad primũ in oppositum dõ q. procedit de intetõde in habitu r implicite. r de bono. plis. sed q. accipi p⁹ p⁹ prolis susceptõde r religiosa educatione sub conditione. si de⁹ eam dederit. vel p non procurãdo aliq⁹ in p⁹dictum generatõis prolis. r de eo qd est essentialẽ in bono fidei quod e non negare vsum coo⁹ris sui alii iungi hoc erigẽt. r simili m⁹ dicẽdu e ad 2^m. Ad primũ ad paritẽ alia dõ q. pcedit de bono. plis s⁹ q. accipit p⁹ plis susceptõde r religiosa educatõde absolute. r sic itell⁹ illud vñ magri dicẽtis bui⁹ di. c. 1. q. bonu plis nõ oib⁹ adest iungi b⁹. Ad 2^m dõ q. pcedit de eo q. i bono fidei e accidẽtale seu accessoriũ. r sic itell⁹ illud vñ magri. dicẽtis bui⁹ di. c. 1. hbi iungiũ ab aliq⁹. q. hec tria bona nõ cõicãf. deest. n. fides vbi vir cõ alia vel mulier cõ alio coit.

Secundo queritur vtz ad eẽ mrimoni⁹ necius sit illa bona ee i obligatõde. Rñ q. sic. In oi .n. mrim^m e obligatio ad iseparabilitatẽ ita q. iungẽd ab illa se mutuo absoluerẽ nõ pnt vita corpali durãte. si tñ sit mrim^m psumatũ qñis b possunt an mrimoniũ psumatõde p religiois igressũ eẽt i oi mrim^m de necite obligatio ad pl susceptõde r religiofã edu

catõde; si plis affuerit. r obligatio ad fidei obseruatõde; nõ tñ qñũ ad illud qd e bonu fidei cẽntiale qd e nõ negare vsum coo⁹ris sui alii iungi b erigẽt. s. etiã qñũ ad illud qd e accessoriũ vel accidẽtale qd e nõ cõcedere vsum coo⁹ris sui alii qñ suo iungi. qñq. n. p⁹cedit obligatõde hbedẽ ad aliq⁹ a q. actualr distẽt dñ hbit absq. b q. utit⁹ sit p⁹cedit. r id qñis sine plis susceptõne r fidei obseruatõde possit remanere mrim^m tñ obligatio ad plis susceptõde; si venerit r ad fidei obseruatõde; ita sit cẽntiales mrim^m q. ab illis separari nõ pnt nisi ab obligatõde reddẽdi debitũ mutuo se absoluat p⁹ p⁹ntẽte votũ ex vtriusq. p⁹sentũ. vel nisi iterueniat separatio qñũ ad thoz ob fornicatõis cãm.

Terio querit vtz ad p⁹sentatiõem mrimoniũ necius sit illa bona ee i mrimonij executõde. Rñ q. nõ iseparabilitas. n. n. respicit p se. r p⁹ mrimoniales actões s. mrimoniũ cẽntia. bonu it plis r fidei respiciũt mrimoniales actões i qd p⁹sentat executio mrimoniũ. nõ it e necius q. p actões mrimoniales pueniat bonu plis. q. i mrim^m cõ muliere sterili puenire nõ pnt. r tñ cõ illa pde manere mrim^m. nec et necius e ad p⁹sentatõis vinculi mrimoniũ altere iunge pcedẽ vsum coo⁹ris sui alteri iungi b erigẽt vi negare alii qñ suo iungi vnde magi bui⁹ di. c. 1. dicit vinculu iungale int iunges a se discedẽtes ad hberint.

Articulus primus.

Consequenter queritur de

pncipali Et circa h qñũ tria. P⁹ vtz p bona mrimonij ita possz exculari carnal⁹ p⁹cutit⁹ iungũ vt nullũ penit⁹ sit p⁹cuti. 2° vtz coo⁹ p⁹cutit⁹ nõ eã reddẽdi debitũ nec plis p⁹creandẽ sep sit p⁹cuti. 3° vtz sep sit p⁹cuti mortale. s. q. solutio qdõs sine sufficiẽt p⁹ illa qdõne sup⁹ scãz. di. 26. f. vtz actõ mrimoniũ qñũ ad copulã carnalẽ sit licit⁹ r marie p qdõ; imediate seqũtẽ q e vtz actõ mrimoniales si. mrimoniũ. id de hac qdõne vñ mibi hie eẽt si alij super fedẽdum.

Secundo querit vtz p⁹cutit⁹ iungũ nõ eã reddẽdi debitũ nec plis p⁹creandẽ sep sit p⁹cuti. Et

vñ q. nõ. q. vñ re ad finẽ pp quẽ e in hoc penit⁹ nullã cõmittit p⁹cuti. s. vt bẽ pcedenti di. c. vltimo causa finalis mrimonij post p⁹cuti e cuitatio fornicatõis q carnalis p⁹cutit⁹ pp fornicatões vitandã nullũ penit⁹ e p⁹cuti. Itẽ qui vñ re sua ordinare i b nullum penit⁹ cõmittit p⁹cuti s. qui cognoscit vrozẽ suã s. naturale vsum vñ re sua ordinate. q. vir hz p⁹tez coo⁹ris mulieris vt dicit 2° p. 1. coo. 7. g. p⁹cuti. cõ vrozẽ s. nãz nãq. e p⁹cuti. Itẽ bonu ex qñe nõ est fact⁹ malũ nisi ex mala intetõde vel pp idẽbitã circumstantia. s. p⁹cutit⁹ iungis bonũ e ex qñe. cõ g. p⁹cutib⁹ p⁹ fornicatões vitandã bonã hbeat intetõde; si p⁹cutar lo co r tpe r m⁹ debitis cõ sua iunge ille p⁹cutit⁹ nullũ e p⁹cuti. Itẽ pncipali⁹ bonu mrimonij e bonu sacri. si g bonu plis vel fidei ita possit exculare cõcutibũ iungũ vt nullũ penitus sit peccatũ. multo fornius hoc p se pdr bonu sacri. Cõtra Augu⁹ in li. de bono iungali lõge post pncipiũ r recitat magi bui⁹ di. c. 4. iungalis p⁹cutit⁹ generandi grã nõ hz culpã. cõ cupiscẽte vrozẽ satiande sed tamen cõ iunge ppter

boni fidem venialem habet culpam. Item v-
 tens actu nutritiue ultra illud quod est necessarium
 ad conseruationem indiuidui peccat. ergo a simili
 vtēs actu g'ratie pp aliud q' p illud qd regit ad
 pseruatōez speciei peccat. Rñ q' bda mrimonij
 fm q' sunt in ipso excusāt ea q' sunt i mrimonio. bo-
 nū aut plus fidei considerari possunt. aut put sunt
 in intēde p'rabētū. aut i natura p'raet' p obligatio-
 nē. p'raet' n. mrimonij icludit obligatōez ad illa q'
 put sunt i intēde p'bitu p'ugali vtētū. p' modo
 excusant hōētū p'positū. 1. mō reddūt p'ca mrimo-
 nij honestū. 2. mō bonū fidei t bonū plus excusāt cō-
 iugale p'bitū ita q' si aliter p'dictoz bonoz tñ mo-
 ueat intēde i p'bitu p'ugali vtētū. ita p'fecte excu-
 sat illū p'bitū vt nu lū penit' sit penit'. Et reddit ip-
 sū meritorū bonū aut facri p se nō sufficit ad excusa-
 dū ab oi p'co p'ugale p'bitū vt tener cōis opio. q'
 bonū facri non respicit p'mo nec directe mrimonij
 vsum s'z cōntā. bonū aut plus fidei fm id qd sunt
 p'mo t directe respiciūt mrimonij vsum nō cōntāz
 nisi pur icludunt hōētū mrimonij i obligatōne. t iō
 quīs bonū facri p se sufficit ad b vt mrimonia
 honesta remaneāt. nō tñ sufficit p se ad excusandū
 vsum mrimonij ab oi p'co sicut bonū plus fidei. Ali-
 q' aut h' hoc sic arguunt. velle moderate delectari i
 facto honesto nullū penit' ē p'ni. delectatio. n. cor-
 poralis nō ē scōz se mala. al' respectu ei' nō ēēt vir-
 tus modificās eā. virtus aut tēperā. iē ē respectu d'
 leclatōis que sunt scōz tactū t gustū. s'z vt ipsi dicūt
 bonū facri inquitū ē i intēde vtētū p'bitu p'ug-
 ali honestat actū. vū vt b' decre. di. 31. Michena.
 p'bitū cū p'na p'ugie castitas ē. est aut bonū facri
 i intēde vtētū p'bitu p'ugali inquitū bāt i intē-
 tēde actuali vel habitualiter q' nō p'uberēt nisi ēēt
 honestas mrimonij ter eos q' ē ibi p' facri bonum.
 p'terea si aliqd pp plures causas ē iūritū non
 abutit eo q' eo vt pp aliquā illaz. s'z mrimonium
 nō tñ ē iūritū pp prolis generatōez. sed ēt ad vitā
 dū fornicatōez. p'terea si aliqs panēs infirmī-
 tarē q' nullo mō vt de difficili pōt curari nisi iūre
 mēte carnali p'bitu pp salutē corporis cognoscat
 p'niā vroz peccatō nō videt. nulle p'bitū nō est
 cā prolis nec pp redditiōē debiti. p'terea 2p'.
 i. cor. 7. dicit q' pp fornicatōez hēat vnusq'q' suaz
 vroz. t tñ vt b' Ro. 3. reprobāt sniam illoz qui di-
 cunt. faciam' mala vt veniant bona. ergo videt
 sentire q' cognoscere p'nam vroz cā fornicatio-
 nis vitandē nullū penitus ē malū. nec obstat qd po-
 stea dicit. hoc aut dico nō scdm iperū sed scdm in-
 dulgētā. immo mag' s' vt ēē ad p'positū. q' i hoc vi-
 det dicit q' licitū ē quāuis nō sit p'ceptū. p'terea
 Aug'. 11. de bono p'ugali an mediū dicit q' illū p'eu-
 bitū nuptie nō cogit fieri s'z ipetrāt ignosci si tñ non
 ita sit nūm' vt ipediat tēpora que debēt oratōi sed
 nō videt loq' de ignosci. p'nam q' sic ēt fornicatio
 ignoscit. s' videt q' accipiat ignosci p' eo quod ē nō
 i' utari ad culpā. Qui vult tenere p'mam opinio-
 nē que ē cōis t magis p'sona verbis augustini t ma-
 g' h'ri. vt p' in l'ra pōt dicere ad p'm in oppositū q' q'
 vtis re pp finē ad quē instituta est fm impium aut
 scdm idulgētā p'cessionis que ē de minori bo-
 no in hoc nō peccat. vti vero ea ad finē ad quē iū-
 titā ē scdm idulgētiam p'missionis q' ē de minori
 malo penit' est salte veniale. talis vero ē vsum carna-

lis copule que fit causa incontinentie vitandē secun-
 dū magist' superius. di. 26. c. 2. Ad 2^m dō q' vir q'
 vrit vroz sua cā incontinentie vitandē i seipso. quīs
 vrit ea ordinate q'ntū ad naturā generis si cogno-
 scit eam secundum nālē vsum. non vrit tñ ea recte
 scdm iudiciū rōnis q' dicitur ipm non debere ea vrit
 nisi pp bonū plus vel bonū fidei. vti aut vroz ad
 vitādū icontinentiā i ea ē ea vrit pp bonū fidei ēt si mu-
 lier non petat exp'le s'z tacite tñ t p' quādā iuitatōez
 Ad 3^m dō q' p'bitū qui fit cā icontinentie vitandē i
 seipso tñ cōis malis pp omissionem finis debiti
 qui ē bonū plus vel bonū fidei. t fm p'bm. 3. c. 2. et
 c. 3. cuius gratia ē vna de p'ncipalibus circūstantiis
 Ad 4^m p' solutio ex dictis i corpore q'dnis. Qui
 aut tenet opinionē h'iam dicit ad p'm in opp' q' sa-
 tiare cōcupiscētiam t velle moderate delectari nō
 sunt idē. pōt etiā dici q' Augustin' in illo verbo t si
 milib' accipit cōpā p' vitio qd ē qdā dēliatio a p'ma
 recritudine nature q' nō semp' ē cōpā. ppie dicit vrit
 in l'. 2. cōsum ē t illā obligatōez Aug. dicit veniale
 inquitū de' pp honestatē facri nō iputat eā ad aliq'
 culpā ppie dictā. Ad 2^m dicit q' maior ē falsa. nō
 enī peccat bō quotienscūq' accipit cibum pp de-
 lectationem saporis.

Artio querit vritus concubitus nō
 cā reddēdi dōbitū nec
 prolis procreande semper sit peccatūz mor-
 tale. Et videtur q' sic. magister huius di. ca. 4. t ē
 23. q. 4. Digo. Adulter est amator ardentior pro-
 prie vrozis. cum ergo adulterium sit peccatūz mor-
 tale t cognoscens vrozem non causa boni prolis v'
 fidei sit eius amator ardentior talis mortaliter pec-
 cat. Item magister eo. capi. t est etiam decre. que
 s'ne p'dicta. Liberosum voluptates que de me-
 retricum capiuntur amplexibus in vrozē sunt dā-
 nate. sed tales sunt voluptates que capiuntur in v-
 rozē non causa boni prolis nec fidei. ergo tales fac-
 runt damnate. Item cōcubitus coniugalis nō dif-
 ferret a fornicatōis si per aliquod bōm matrimo-
 nij non excusaretur sed concubitus qui fit non cau-
 sa boni prolis nec boni fidei per nullū bonū mrimo-
 nij excusatur. quia quamuis bonūz sacramenti ma-
 trimonium honestet. tamen per se non sufficit ad
 excusandum coniugalem concubitus. ergo concu-
 bitus cum propria vrozē non causa boni prolis nec
 fidei est peccatum mortale sicut concubitus forni-
 carius. Contra vti cibo suo propter delectationē
 non semper est peccatum mortale. ergo similiter
 vti cum propria vrozē propter delectationem nō
 semper est peccatum mortale. Item magister huius
 distinctionis capitulo. 5. dicit de concubitu qui
 fit libidinis voluptate cum vrozē q' propter impu-
 ritas accipit veniaz. sed hoc non diceretur de mor-
 tali peccato. quamuis accipiat veniam propter pe-
 nitentiam. Ergo talis concubitus non semper est
 peccatum mortale. Respondeo q' intentio con-
 cubentis cum propria vrozē non propter bonum
 prolis nec fidei aut erit finis matrimonij. ita q' vel
 let facere etiam si non esset vrozē sua. t talis concu-
 bitus semper est peccatum mortale. t sic cum vrozē
 concubens dicitur ardentior amator vrozis p-
 prie. talium etiaz concubitus voluptates siles sūt
 illis que capiunt de metreticū amplexib' aut sūt
 actu vel habitu iura cōfines matrimonij. ita q' non

vellet p̄cubere cū ea si nō esset vxor: p̄p̄ta. ⁊ talis p̄cubitus nō ē p̄c̄n̄i mortale. excusat. n. a p̄c̄o mortali p̄p̄ m̄rimoniij honestatē q̄ marie i eo ē rōne i separabilitatis p̄ quā ē i eo sacri bonū. Ex dictis patet solutes ad duo p̄ma argum̄ta. Ad 3^m d̄d q̄ q̄uis bonū sacri p̄ se si sufficiat ad excusādū carnalē p̄cubitū ab oi p̄c̄o. sufficit t̄i ad excusādū a mortali peccato. q̄: q̄uis si respiciat carnalē p̄cubitū. p̄mo ⁊ directe respicit t̄i secundario ⁊ indirecte iquātū honestatē c̄ntiā m̄rimoniij rōne cui honestatis tal cōcubit⁹ p̄t excusari a p̄c̄o mortali.

Intra hanc sacramentaliter vō separari neq̄ ut dū vniū. supple si ē matrim^m p̄matū. alias possēt p̄ religionis ingressus sacri fidei. a. caractarez q̄ res ⁊ sacm̄. imo firm⁹ erit. s. q̄n̄ ad amōē sp̄ialē i d̄no. vel p̄t dici q̄ nō loq̄t hic maḡ de p̄tinentia a p̄ma carnali copula qua m̄rimoniū cōsumat sed de p̄tinentia a se quētib⁹ si cōiū nō ēē adultera nō foret. t̄i ēē fornicaria. p̄iuges dicunt q̄ soli⁹ p̄cubitus cā p̄ueniūt dū t̄i affectu m̄rimoniali copulētur. si t̄i plus ḡnationē aliquo dolo malo nō vitēt. s. p̄sentiedo i tales doli. dū d̄bit m̄rim^m. q̄: si talis doli post m̄rim^m p̄cū superueniret viculū m̄rimoniale nō solueret. si ambo tales sūt p̄iuges nō sunt. hoc ē nō faciūt actus debitos p̄iugio. si ambo nō sūt tales. aut illa est meretrix mariti. sc̄. i. ad modū meretricis se h̄is. Sapit̄s iudicio amat p̄iugē nō effectū. s. affrenato. Nihil ē fedi⁹ vxorē amare q̄si adulterā. q̄d nō ē sic itelligēdū q̄ nō sit aliq̄d p̄c̄n̄i gram⁹ illo. s. vult dicē q̄ ē valde fedū. In cōtinētie malū ē q̄ vir cognoscit vxorē vltra necessitatē p̄creādi liberos. loq̄t d̄ actu cognoscēdi erigēdo debitū nō reddēdo. Ipse solus nuptialis ē. s. p̄ncipalr. q̄: ad p̄creādes liberos r̄ū p̄ncipalr ordinat⁹ ē p̄cubir⁹ nuptialis. Voluptas ipsa sine culpa ē nullaten⁹ p̄t. hoc noie culpe itelligit feditatē vi: iofam q̄ i nobis est ex culpa primorū parentum.

Di. cccij.

Endum est etiā sc̄. Superius d̄terminauit magister de trib⁹ bonis p̄iugij. Dic d̄terminat de bono fidei i quocūq̄ p̄iugio sp̄ialiter. ⁊ diuidit i duas partes. P̄o d̄terminat maḡ de necite reddēdi debitū. ⁊ de tpe erigēdi ibi. Et licz. p̄ma i duas. P̄o d̄dit q̄ nō p̄t vn⁹ p̄iur sine licētia alteri⁹ vouere. ⁊ q̄rit vtr⁹ datā licētia possit reuocare ibi si vero q̄libz. p̄ma i duas. P̄o d̄dit q̄ vn⁹ cōiū teneat alteri debitū reddere. ⁊ auctoritatib⁹ p̄bat q̄ vnus sine alteri⁹ p̄sensu nō p̄t p̄tinere ibi. Q̄d vero. Illa p̄ q̄ ibi licipit. Et licz diuidit i tres. P̄o q̄ aliqui ē cessandū a debiti exactōe. ⁊. q̄rit an cessandū sit aliqui a redditōe ibi. Illi aut. ⁊o d̄dit q̄ cessandū sit a nuptiaz celebratōe ibi. Nec sol.

Articulus primus.

Intra hanc di. q̄rit p̄ncipalr de q̄ tuor. P̄o d̄ carnalē debiti redditōe. ⁊ exactōe. ⁊ de licētia p̄tinēdi. ⁊o d̄ tpe reddēdi carnalē debiti vel erigēdi. Q̄o de tpe nuptias celebrādi. Cir

ca p̄mā q̄rit duo. P̄o vtr⁹ sit necessitatis debitū reddere. ⁊o vtr⁹ aliqui sit necessitas erigere.

Primo oñdo q̄ reddere debitū nō sit necessitatis. q̄sc̄iē reddidit se ipotēre ad reddēdū illud ad q̄d reddēdū d̄ necite t̄el m̄talr peccat. s. marit⁹ p̄tentiā m̄ta ⁊ vigiliat⁹ ⁊ alios labores aliqui reddidit se ipotēre ad reddēdū vxori carnalē d̄bitū. ⁊ t̄i sic p̄ d̄o icunās si peccat. q̄ reddere d̄bitū nō ē necitis. Itē maḡ hui⁹ di. c. 4. ⁊ ē. 33. q. 4. Sciatis. Sciatis q̄ q̄cūq̄ vxori debitū reddit vacare nō p̄t oñom̄. nec carnes a gni edere. s. null⁹ excludit a p̄ceptōe corporis. xpi. q̄: facit illud q̄d facere ē necitis. q̄ reddere debitū nō ē necitis. Cōtra. j. cor. 7. Vxor. vir d̄bitū reddat. filr ⁊ aut vxor. vxo. observatio aut apli p̄cepti necessitatis ē. R̄o q̄ redē debitū ē necitis. q̄: sicut dicit ap⁹. j. cor. 7. Mulier sui corporis p̄tate nō h̄z s. vir. filr aut⁹ ⁊ vir corporis sui p̄tate nō h̄z s. mulier. s. necitis ē nō negare hoi v̄sū licitū rei q̄ de iure ē p̄tate sua. In casu t̄i i quo vir nō possit vxori d̄bitū reddere salua icolumitate corporis. p̄p̄ij debitū reddere nō tenet. q̄: noluit de⁹ vtr⁹ obligari mulieri in his que sunt cōtra rectam inclinationē nature. recta aut inclinatio nature ihus hominis p̄ pus ē ad actū nutritiue quo cōseruat. p̄p̄ij individuum q̄ ad actum generatiue q̄ ordinatur ad p̄seruatōez speciei. natura pus sumit de nutrimento q̄d necessarium ē individuo ⁊ sup̄fluum reseruat ad actū generatiue ⁊ id homo non tenet ad actum generatiue in notabile p̄iudiciū icolumitatis corporis. p̄p̄ij. Ad p̄mum in oppositū d̄d q̄ maior vera ē de illo qui se reddit impotentem modo illicito sed ille qui se reddit impotentem icunado ⁊ orando intentione bona reddit se impotentem modo licito. si tamen rationabile fuerit obsequium suum. sicut enim icunando nō reddit se totaliter impotentem ad reddendum debitum quamuis minus potentem se reddat. Ad 3^m d̄d q̄ minor est falsa. aliquid quando. n. aliquid excludit a p̄ceptōe corporis Christi ad tempus. non q̄ sit peccatum. sed propter sacramenti reuerentiā.

Ecundo queritur vtrum aliquā do sit necessitatis debitū erigere. Et videt q̄ sic. debitū esset si non erigatur debz offerri. ergo quamuis mulier non petat a viro carnale debitū vir tamen tenetur offerre sibi. Item si infirmus medicinam salubrem non petat. tamen sibi debet a medico dari ergo cum redditio carnalis debiti sit remediū cōtra periculum incontinentie debz a viro reddi mulieri etiam non petenti. sed offerre non petenti est erigere. Contra si erigere aliquando esset necessitatis vir exactioni renunciare non posset. sed vir se obligare potest ad non exigendum. ergo erigere non est necessitatis. Respondeo quamuis necessitatis sit debitum reddere non tantum petenti expresse. sed etiam petenti per aliqua signa per que p̄tetur alr p̄iur suū p̄iugē affectare sibi carnale debitū reddi. t̄i erigē p̄e loq̄ndo d̄ actōe nūq̄ ē necitis null⁹. n. tenet vtr⁹ iure suo qd p̄ se t̄i iroducū ē. c̄ de reglarib⁹. Ad apliā. Nec aliq̄s a suo d̄bitore suus debitū repetē p̄pellit. nec debitū offerre si ē tale debitū quod non debetur. si non petatur expresse vel tacite cuiusmodi est carnale debitum. Et sic

paret solutio ad primum in oppositum. Ad 2^m.
dō q̄ medicus nō dō dare medicinā ifirmo nisi ali
q̄bus signis appareat ipsū medicina idigere. & e-
go p̄cedo q̄ q̄n vir p̄ aliq̄ signa probabilia p̄p̄dit
v̄rore suā desiderare debitū illud carnale sibi red-
di tenet sibi reddere. aliter nō. q̄ illud remedium
ē tale q̄ ad fornicatōez vitā illa mulier nō idiget
nisi desideret.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de

principali. Et circa hoc q̄runt duo. Pri-
mo v̄t vn^o p̄iur sine licētia alteri^o pos-
sit p̄tinētia vouere. 2°. v̄t datā licētia possit ille q̄
dedit reuocare.

Primo ostendo q̄ vn^o p̄iur sine
alteri^o licētia p̄t
p̄tinētia vouere. Q̄ nulli p̄ legē diuinā p̄clu-
dit viā p̄ficiēdi i meli^o. s̄ si p̄iur nō posset vouere
p̄tinētia sine licētia alteri^o vn^o p̄iur posset viā aliq̄
p̄cludere p̄ficiēdi i meli^o. q̄ meli^o ē eē icōtinētē q̄
v̄ti carnali p̄cubitu. q̄ vn^o p̄iur sine licētia alteri^o po-
test p̄tinētia vouere. Itē vir sine licētia v̄rois po-
test crucē accipere. eē de voto & voti redēptione. Et
multa. s̄ q̄d aūt. S̄ licētia ē votū crucis i votū reli-
gionis mutare. s̄ vir sine licētia v̄rois p̄t p̄fiteri
icōtinētia i religione. Cōtra 2° p̄. j. cor. 7. Nolite
fraudari licētia nisi forte ex p̄sensu ad t̄ps. vt vacetis
oīoni. R̄n. vouere volūtatis ē. v̄n de his t̄n p̄t
eē q̄ n̄re subiacēt volūtati. v̄n magi i l̄ra hui^o di. c. 2.
r. 33. q. 5. C̄na. & s̄p̄tū ē ab Augu^o i epla ad Alimē-
tariū versus finē. Nō erigit de^o si q̄s ex alieno no-
uerit aliqd. s̄ pot^o alienū vsurpare vetat. & q̄ red-
dere debitū ē necessitatis nō volūtatis. id vn^o p̄iur
sine alteri^o licētia vouere nō p̄t debitū petēti non
reddere. hoc n. eēt votū facere de alieno. s̄ q̄ eri-
gere i volūtate erigētis. id s̄m aliquos vn^o p̄iur si
ne alteri^o licētia vouere p̄t vt nūq̄ erigat. Alij
aūt dicūt t̄rariū q̄ ex hoc vt ipsi dicūt alteri p̄iur
reddere m̄im^o nimis onerosam. q̄ s̄mp oportet
ret ipsū p̄fusione petēdi debitū subire. irrationabile
aūt ē vt vn^o p̄iur sine alteri^o licētia possit emittere
votū i ipsi^o p̄iudiciū. s̄ p̄ma opinio ē securior & cō-
or. nō. n. ex hoc q̄ alter p̄iur vouet nō erigere red-
dit m̄im^o alteri p̄iur magis onerosū. s̄ magis le-
ue. q̄ reddere debitū multotiēs ē penale & quo ad
reddēdū debitū ille q̄ vouit remanet i s̄uitate & ali-
us liber efficit. Ad p̄^m i opp^m dō q̄ viā p̄ficiēdi i
meli^o q̄ntū ad mutatōez stat^o p̄cludit hō sibi p̄ p̄su-
matōez m̄imonij nisi alter p̄iur voluerit. q̄ sic in
meli^o p̄ficere eēt i p̄iudiciū alteri^o p̄iuris. s̄ nec pp̄
hoc p̄clusa ē sibi viā p̄ficiēdi i meli^o i suo p̄iur re-
manēt. Ad 2^m dō q̄ p̄iurato cruce signato nō licet
votū crucis i votū religionis p̄mutare. q̄ nō sic ē p̄
iudiciale v̄rois votū p̄mū sicut 2^m. q̄ v̄t cruce si-
gnatū p̄t seq̄ si vult. & si nō vult nō pp̄ hoc obligat
ad p̄petuā p̄tinētia. q̄ marit^o p̄t reuerti. & si mox
p̄t aliū v̄t ducere. nō sic aūt posset dici de ipsa si
vir ei^o p̄fiteret in religione.

Secundo queritur v̄t p̄iur dāt
aliq̄ licētia vo-
uēdi p̄tinētia possit illā postea reuocare. Et

v̄t q̄ sic magi hui^o di. c. 2. & glo. i numeroz. 30. & est
33. q. 5. Manifestū dicit q̄ si vir p̄us p̄miserit mu-
lieri votū abstinentie facere & postea p̄hibuit quis
peccet p̄hibēdo q̄ p̄cesserat. nō t̄n faciat mulier q̄
vouerat. s̄ a sibi ita p̄t dici de voto p̄tinētie. Itē
si laic^o de licētia & p̄missione v̄rois p̄fessione fece-
rit i religione nisi v̄rois ad religionē trāserit. aut p̄-
petuā castitate p̄miserit vir p̄t & dō de monasterio
renocari. eē de p̄uersione p̄iugatoz. c. 1. Cōtra. 33.
q. 5. Qui v̄rore suam. Qui v̄rore suā velare p̄mise-
rit aliā nō accipiat. s̄ s̄l̄t p̄uertat. R̄n^o q̄ si p̄iur
dat alteri p̄iur licētia p̄tinētia vouēdi. aut dat eā i
facie ecclesie & corā suo ordinario. & sic datā reuoca-
re nō p̄t. aut i p̄uato. & t̄n aūq̄ vouet licētia reuo-
care p̄t. ins. n. b̄ id p̄cedit. q̄ tales licētia dāt facit
sunt p̄iculose. & q̄ licētiat^o aū votū nō ē nouo vicu-
lo obligat^o melius ē q̄ reuertat ad coniugē q̄ con-
iunt i fornicatōis p̄iculo remaneret. s̄ vt multi di-
cūt post voti remissionē ip̄tōez voti p̄hibere non
p̄t. nec i b̄ sibi tenet mulier obedire. q̄ tā alio v̄n
culo ligata ē & de licētia mariti. q̄ b̄ potuit p̄cedere.
& huic sentētie p̄sentit magi hui^o di. c. 2. & decre. 33.
q. 5. Manifestū. s̄. ex p̄missis. vbi dī de p̄iugib^o q̄
cū q̄z eoz alter a suo iure absoluerit ad p̄teritā ser-
uitutē ip̄s reuocare nō p̄t. Alij dīt q̄ nisi licētiat^o
ab altero p̄iur anctate diocesanī ep̄i. & nisi licētiat^o
monasteriū intrauerit vel votū castitatis emittat in
s̄clo remanēs. & talis sit etatis q̄ d̄ ipsa p̄babilr ori-
ri nō possit suspitio. iura decernūt talē licētia ad pe-
titōez eiusdē p̄iugis eā dedit q̄ntū i se fuit irritan-
dā. & quis p̄iur peccet b̄ petēdo. t̄n ad ei^o petitiōem
ille q̄ religionē intrauerat p̄t & dō de monasterio re-
uocari. & p̄ hac op̄ione v̄t exisse eē decretal allata i
opponēdo. & glo. ibidē. Ad p̄^m i opp^m dō q̄ nō ē si
mule de voto p̄tinētie & abstinentie. q̄ vt dī i. s̄. p̄di.
i reu^o & i glo. i debito p̄iurij eque mulier b̄z p̄tēte
viri sicut & vir mulieris. i ceteris v̄o vir ē caput mu-
lieris & mulier corp^o viri. & id mulier votū p̄tinētie
q̄d emittit de licētia viri poterit obseruare & d̄bebit
quis vir postea d̄dicat. s̄ votū abstinentie quis vi-
ro p̄mittēte possit p̄mittere. ip̄so t̄n p̄hibēte p̄mis-
sa nō valebit ipler. quis vir peccet p̄hibēdo arg^m
ad b̄. 23. q. j. Quid culpaf. vbi dī q̄ fortasse aliq̄ re-
us facit regē inq̄ras ip̄tādi. inoētē aūt militē ostē-
dit ordo s̄uēdi. Ad 2^m dō q̄ ibi loq̄ de illo q̄ deli-
cētia v̄rois ignorāte ep̄o i religione p̄fitef. & tal re-
uocari p̄t scōz for̄ iudicij. q̄ talis licētia nō debi-
to data non fuit nec accepta. vel q̄ predicta licen-
tia probari sufficienter non potuit. quia vt volunt
aliqui si probari potuisset. mulier debuisset compelli
i religionem intrare si erat iuuenis. ad hoc argu-
mentum. 33. q. 5. Qui v̄rorem. vel tantum castita-
tem vouere si erat senex. Qui vult tenere opinio-
nem secundam potest dicere ad decretum allega-
tum in contrarium q̄ illud verbum. simpliciter cō-
uertatur. sic intelligendum est. scilicet nisi malit su-
um coningem reuocare. sic solunt quidam vt re-
fert glo. ibidem. Vel potest dici & melius q̄ ideo dī-
citur. simpliciter conuertatur. quia renocando pec-
cat quis ad ei^o petitiōez ali^o d̄eat i iudicē reuocari
q̄ iura ex rōnabili cā decernūt talē licētia ad petitiō-
nē p̄iugis alteri^o irritandā. q̄ nisi b̄ fieret multa pi-
cula imminere possent coniugi in s̄culo remanēti.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3. pncipali. Et circa hoc que

runf duo. p^o vtrū tpe sacro liceat debitū reddere vel exigere. 2° vtrū hoc liceat nō obſtāte q^o mulier ſit pregnans.

Primo ostendo q^o tpe sacro non liceat debitum reddere. nec exigere magi^o b^o di. 3. c. 35. q. 4. Quotienscumq.

Quotienscumq; vel dies natiuitatis dñi vel reliq; festiuitates aduenerint nō solū a cōcubinarū cōſortio s; et a p^orijs v^oribus licet abſtinere. Item magi^o eo. c. 7. est decretorū. q. p^odictā. Chriſtiano licet. cū v^ore ſua licz aliqñ puenire aliqñ non. pp p^occſionis. n. dies s; ſciuntorū aliqñ cōuenire nō licet

Cōtra pſal. Beati q^o faciūt iudiciū s; iuſticiā i oī tēpore. ſed reddere debitū petēti eſt opus iuſtitię. s; hoc licitū eſt oī tēpore. Rñ. ecclia nō pōt cōtra ius nature. s; iō q^o reddere debitū petēti eſt de iure nature. iō ecclia hoc nō p^ohibet neq; diſſuadet quo cūq; tpe. nō i^ocedit et filijs ſuis laqueū ponere. s; iō q^o p^ohibere exactionē debiti tēpore ſacro tpe eſſet quodāmodo p^ongatis laqueū ponere eo q^o carnis corruptio nō tñ mouet p^ocupiam tpe nō ſacro s; et ſacro exactionē debiti tēpore ſacro nō p^ohibet. s; diſſuadet eo q^o vacare opib^o carnis. multū ipedit eleuationē mentis ad celeſtia cui maxime mens tēpore ſacro d^o intendere. nō ſic tñ dō eſt de loco ſacro q^o facili^o mutari pōt locus q^o tēpus. s; p^oterea loc^o ita pollui pōt q^o d^oiger recōciliatōe. vñ in loco ſacro nō licet carnale debitū erigere nec reddere. ſi tñ p^o longum tēpus eſſent violētē reclusi in loco ſacro. vñ q^o tūc licitū eſſet eis in illo loco erigere s; reddere. itali. n. caſu nō vñ illa p^ohibitio debere i^oelligi q^o nō eſt ponēdus laqueus aiabus pp imunditiam loci. Ad p^omā in opp^o dō q^o monitio ē denon erigendo nō p^ohibitio. Ad 2° dō q^o licere nō eſt ibi nota p^ohibitionis ſed diſſuaſōis. q^o p^o q^o i^omediate ſubiāgij. q^o a licitis abſtinēdū eſt ad tēpus ut facilius iperrari poſſit q^o poſtulat. huic p^ocordat glo. ſup illud. 1°. ad cor. 7. vñ vacetis oīoni. in qua dicit q^o a licitis abſtinēdū eſt. vt facilius ad effectū deducatur oratio.

Secundo queritur vtrum liceat

reddere vel exigere debitū tēpore ipregnationis. Et vñ q^o nō. magi^o b^o di. c. 35. q. 4. Si cauſa. Ipſa ratio cōceptus s; partus iuxta legē ceſſare vñ carnis his debere tēpore dō demōſtrant. Itē decre. di. 5. Ad c. Ad c. p^ocubitu vir ſans accedere nō d^o quo uſq; q^o ſignif^o ablactet. Cōtra q^odm mulier pōt in pregnari ſibi pōt debitū reddi. s; ab ea erigi niſi aliud obſtet. s; mulier pregnans pōt ad huc aliū fetū cōcipere. ſicut dicit Auic. li. 9. de alalib^o. c. de formatione embriōnis in ſpeciali. s; mulieri pregnāti poteſt debitū reddi s; ab ea erigi. Rñ. q^o ſine periculo oborſus vir pōt carnalit copulari ſue v^ori pregnāti s; ſibi tenetur debitū reddere s; ab ea pōt erigere ſine peccato mortali. q^o cōcubitus mīmo nialis nō tantū eſt in officiū. ſed etiā i remediū. s; mulier pregnans frequētē p^ons appetit cōcubitu q^o qñ nō eſt pregnans. ſi aut nō pōt cū ea carnaliter copulari ſine piculo aborſus. tunc non debet ſibi reddi debitū nec ab ea erigi. q^o mīm^o pncipali^o ordina tū eſt ad prole p^ocreandā q^o in remediū. Ad p^ori-

mā in oppoſitū dicendū. q^o illa auctoritas magi^o i^oelligit de debito honeſtatis non neceſſitatis s; de erigendo nō de reddendo. Ad 2° dō q^o illud de er etū nō loquit de pregnāte ſed de muliere q^o iā peperit s; nondū eſt purificata. de q^o qd dicendū ſit vñ debet in ſequēti qōne. Argumentū ad partē aliā parū valet. q^o parū cōcludit. s; p^oterea raro accidit vt mulier impregnet ſup ipregnationē. s; qñ b^o accedit. abortif. vt i p^olib^o q^o dicit Auic. ibidem.

Articulus quartus.

Consequenter queritur de quarto pncipali. Et circa hoc quærun duo

p^o vtrū tēpore mēſtruorū liceat debitū reddere vel erigere. 2° vtrū cōiunx ſanus tencaſ coniugi leproſo debitum reddere.

Primo ostendo q^o tēpore mēſtruorū nō licet debitū

reddere vel erigere. Lcuit. 10. Qui coterit eū muliere in fluxu mēſtruo. s; reuelauerit turpitu dinē eius ipſaq; aperuerit fontē ſanguinis ſui interficiet ambo. Itē glo. ſup illud Iſa. 64. qñ p^ontus mēſtruate. dicit q^o tpe mēſtruorū iuri debent ab v^orib^o abſtinere. tūc enim cōcipiunt mēbris dā nati. claudi. lep^oroſi. s; huiuſmodi. vt quia parētes nō erubuerūt ſic miſeri in cōclau^o eorū peccata pateat cūctis s; apte redarguant in paruulis. Cōtra mulier tēpore mēſtruorū magis appetit carnalē cōcubitu q^o alio tēpore pp cōmotionē q^o eſt tunc circa ptes venereas. g^o tūc magis idiget remedio cōtra cōcupiſcētā q^o alio tēpore. s; iur^o debet eius periculo p^ocauere. g^o tūc debet ſibi debitū reddere. Item lex ſcripta nō p^ondicat iuri nature. ſed debitū reddere eſt de iure nature. g^o lex ſcripta nō i^ocedit p^ohibere reddere debitū tpe mēſtruorū. ſed erigere.

Ad iſtā qōnē dicūt qdā q^o tēpore mēſtruorū nō eſt licitū debitū erigere. s; eſt licitū reddere. p^o enim q^o eſt in volūate cōiugis lex p^ohibet nō 2° q^o eſt de lege nature. s; ſic dicūt debere i^oelligi auctoritates ad p^omā partē allate. Alij dicūt q^o ſi illa paſſio accidit naturali. ſ. ſemel in mēſe determinato tēpore tūc nō licet erigere nec reddere. q^o videt^o exprimi in auctoritate p^o allata ad partē p^omā que v^otrūq; ſcipiebat interfici. cuius rō eſt q^o pp maximā corruptionē q^o tunc eſt in corpore mulieris quā oſtēdit ea; fetor: illo tpe s; iſectio ſpeculi p^o aspectū ea;. vt dicit p^ob^o de ſōno s; vigilia. Semē viri q^o tūc in ea recipit aliquā i^ocurrit infectionē s; illud q^o miniſtrat mulier eſt imundū. s; iō ex tali cōcubitu geniti vt in plurib^o efficiunt lep^oroſi vel alijs grauib^o corruptionib^o i^oficiunt. ſicut dicit glo. allata ad p^o p^omā. tal^o g^o cōcubitus eſt in p^oudiciū proliſ. nō licet aut^o hoi v^oti cōcubitu cōiugali i remediū qñ eſt in plis notabile s; p^oabile p^oudiciū. q^o pncipali^o ordinaſ ad plem p^ocreandā q^o ad remediū. ſi aut mulier naturaliter patiā ſicut ſunt aliq; que qñ cōtinue patiūt ſanguinis fluxū. tūc licz erigere s; reddere. s; tūc mulier p^ocipere non pōt vt dicūt qdā. q^o vt dicit Auic. 9. de alalib^o. c. de formatione embriōnis in ſpāli. Sanguis mēſtru^o diuidit ſe i ipgnata s; tres ptes. ſ. i cibū pueri. s; alia pars aſcendit ad mammillas. s; 3° p^o eſt ſup^oſuitas q^o geſcit itus vñq; ad tps p^otus s; ei^o mulieri q^o peperit ſi eſt purificata ab ill^o corruptionib^o s; cōmotiōib^o q^o ſi in mulierib^o aliquo tpe p^o partū reddēdū eſt debitū ſi petat q^ouis nōdū aduenerit tps purificatiōis ſue ab ecc^o determinā

ca. s. an illud tps ab erigedo abstinē d3 saltē debito p
punitatis. Qd ar d3 i dec. di. 5. ad ei. f. q. vir n accē
d. r ad vrozē anq̄ puer ablares. abrogatū ē. vñ ma
gas ē mōitio q̄ pceptū. Ad p^m ar^m hāc vltimā
opionē p3 solutio ex dēis. Ad 2^m dō q. carnal p̄cu
bit⁹ nūq̄ ē debit⁹. nec de iure nāe q̄ ē i nōbile pi
dicium p̄olis.

S **Secundo** q̄rit vtz p̄ur san⁹ teneat cō
iugi leproso debitū reddē.

Rñ q̄ nō ē idē q̄rere vtz teneat debitū reddere
s vtz teneat ei cōbitare. cōbitare. n. magis ē p̄siliū
q̄ pceptū pp piculū infectōis. vñ qd dī ē d̄ piugio le
prosoz. c. j. f. vrozēs viros. s. viri vrozēs seq̄nt q
lepemorbū icurrūt. s. eis piugali affectōe m̄strent
s rōgatio ē n̄ pceptū. vñ p3 p̄ lras imediare seq̄ntē.
s reddere debitū ē. vñ dī eo. ti. Q̄si. q. si vtz sine
vrozē leproso fieri p̄igerit. s. firm⁹ a sano carnale
debitū erigar ḡali pcepto apli qd̄ erigil ē soluedū
cui pcepto nulla i b̄ casu exceptio inenit. s. id vñ dī
clo. ibidē. Mos ex sēsu n̄o excipe nō debem⁹. i red
dēdo. n. debitū nō sic ē piculū de infectōe sic i p̄manē
do assidue. qz ac⁹ ille cito trāsit. s. q̄uis ex tali p̄cu
bitū ples ḡita infectōez lep⁹ vñ i plib⁹ nō euadat.
marie viro exite leproso tpe p̄cubit⁹ tū magis p̄de
rādū ē p̄tinū fornicatōis piculū q̄ pl̄ infectio mari
me cū meli⁹ sit pl̄ cē leproso q̄ si nūq̄ exiit. i cē.
vñ magis cēt̄ p̄ bonū si leprosi nūq̄ ḡiarēt q̄ si p̄
les nūq̄ nascerēt ex eis. nō sic ar p̄t dici de mēstru
ata. qz tū nō cōcipiat illo tpe p̄cipe p̄t tpe alio. s. q̄
uis nō sit p̄ bonū pl̄ si p̄cipiat leprosa q̄ sana. qñ sa
na nō p̄t p̄cipi. tū ē p̄ bonū pl̄ cognoscē mulierē illo
tpe q̄ nō p̄t ples p̄cipi sana. qñ cito post p̄t cogno
sci tali tpe q̄ sana p̄t ples p̄cipi furioso ē h̄iti luci
dū infuallū reddēdū ē debitū i illo infuallo. qz tūc si
ne piculo p̄p̄e p̄sone p̄t reddi piugi ēt q̄ ē idiota se
h̄is quo ad discretōez ad mōz pueri reddēdū ē. qz
tali ēt sine piculo p̄p̄e p̄sone p̄t reddi. furioso ar ac
tu exiit i furia nō teneat al⁹ piug⁹ debitū reddere. qz
nec p̄ illo tpe debitū est.

Articulus quintus.

C **Onsequenter** q̄rit d. 5. p̄ncipali. s. cir
ca b̄ q̄rit. 2°. p̄ vtz
licitū sit celebrare nuptias oī tpe. s. vtz
m̄rim⁹ h̄etū tpe p̄bitō ab ecclā sit sepādū

B **Rimo** ondo q̄ licitū ē celebrare nupti
as oī tpe. m̄rim⁹ cū sit sac̄s ce
lebrari p̄t tpe sacro. s. p̄tat qz celebrari p̄t
tpe nō sacro. cū ḡ oē tps sit sac̄s vel nō sac̄s licitū est
m̄rim⁹ oī tpe celebrare. Itē quicūq̄ licit⁹ ē effectus
licita ē cā. s. reddito carnalis debiti q̄ ē effect⁹ cele
bratōis nuptiaz licita ē oī tpe. ḡ s celebratio nuptia
rū. Cōtradit maḡ hui⁹ dī. c. vlt. s. 33. q. 4. Non
o3. 2° nō o3 a septuagesima vsqz ad octauas pasce s
trib⁹ ebdomadib⁹ an festiuitatē sci Jo. baptiste nō i
mediate p̄cedētib⁹ festū p̄dctū. s. i cipiēdo a 3° die
an ascēsiōnē vsqz ad octauas p̄tercostes scōz sniam
apparat⁹ ibidē. s. ab aduētū dñi vsqz ad epiphaniā
nuptias celebrare. Rñ⁹ q̄ aliq̄ tpa s̄ i q̄b⁹ nō ē licitū
nuptias celebrare q̄ dēminara s̄ i ar⁹ ad p̄t secū
dā qz i illis tps⁹ d̄bēt fideles pl̄ q̄ altero tpe sp̄a
lib⁹ itēdere. marie qz i trib⁹ festiuitatib⁹ maris q̄ p̄t
gūt tps⁹ illis p̄senerēt cōicare fideles. p̄ solēnē aut
nuptiaz celebratōez p̄p̄esta q̄ ibi sūt animi multū
a sp̄alib⁹ retrahūt. illis tū tps⁹ vt qdā dicūt licitū
nisi d̄dicat p̄tē p̄suetudo m̄rim⁹ manifeste p̄bēt

p̄ simplicē aloy p̄fū sine solēni b̄ndictōe s traduct
one ad cōbitādū. et de scrijs. Capellan⁹. s. exp̄ssiu
i glo. cui nō p̄cordat. Doff. s. Ray. qz sic m̄rim⁹ p̄
bere nō ita p̄hibz aiuz sp̄alib⁹ itēdē sicut celebra
tio nuptiaz q̄ solēnē b̄ndictōez p̄bēdit s traductio
nē ad cōbitādū. Ido h̄ic s̄ ar s̄cture vi i sūma q̄ tā p̄
sēsus q̄ solēnitas sup̄dictis dieb⁹ iudicāt. dicit. n.
sic. Ego puto q̄ hodie s p̄fū s solēnitas iterdicā
tur. nā illis dieb⁹ nō iterponit ecc⁹ auctoritatē suaz
sicut de scō seruare videm⁹. nec sine auctoritate ec
clie m̄rim⁹ h̄bēdū alias penā b3 s clādēstinū iudi
caf. s3 m̄rim⁹ teneat si h̄bas. Ad p^m i opp^m dō q
celebratio nuptiaz nō p̄hibet fieri tps⁹ illis rōne
facri. s3 rōne festiuitatū sectariū q̄ ibi sūt. Ad 2^m dō q
illa gaudia scolaria q̄ i celebratōez nuptiaz exercēt. n̄
s p̄ se cā reddidōis debiti. s3 valde p̄ accūs s frequ
ter licit⁹ est effectus s cā ei⁹ p̄ accūs illicita.

S **Secundo** q̄rit vtz m̄rim⁹ h̄etū p̄hibi
to tpe ab ecc⁹ sit sepādū. s
vi q̄ sic. dicit m̄ḡ b⁹ di. c. vlt. s. 33. q. 4. n̄
o3. r. q̄ tale m̄rim⁹ sepe. Cōtra ēt de m̄rim⁹ i n
terdictū ecclie h̄eto. Ex lris. dī de quodā q̄ p̄rit s i
terdictum ecclie q̄ licet contra interdictum ecclie
sic ad secunda vota transire non debuerit. Non
ē tū pueniēs vt ob id solū sac̄s piugii dissoluatur.

Rñ q̄ m̄rim⁹ sic h̄etū p̄p̄ b̄ separi nō d3 q̄ ad vici
lū. nec q̄ ad thoz s cōbitatōez simplr. s3 ad tps i pe
nā eoz eo q̄ pceptū ecclie p̄t p̄ferat et de m̄rim⁹ h̄e
to i terdictū. ecclie. c. j. s d̄ tali sepārde itellr̄ aucto
ritas allegata ad p̄mam partem auctoritas autem
allegata ad partem scōaz d̄ p̄p̄tma sepāratiōe itelli
gēda ē. sup̄dicta. n. ecclie p̄bitio nō ē cū statuto ir
ritante. illud q̄ i h̄im agit.

C **Itē** h̄as magis ē corrigēda temeritas
q̄ p̄solueda p̄missio. temerariuz ē
eni vouē illud qd̄ vouētū nō h̄ ip̄t. b̄ ca^m p̄
p̄e ad m̄stros ecclie p̄iere vi. qz m̄st̄ri ecclie vbi li
citū ē cos h̄ere vrozēs vt i ouēre. q̄uis teneat p̄tē
ti debitū reddē. tū p̄p̄ sac̄i reuerētiā debēt postea p̄
aliquā tūlā tps ab officio abstinere.

Q **Veritur** b̄ de m̄rigō s̄. Sup̄⁹ dēc
m̄iauit maḡ d̄ bono fidei

i quocūqz piugio sp̄allr. Itē dēstmiat d̄ bo
no fidei i piugio parz antiquoz sp̄alissime.
s diuidit i duas ptes. p̄⁹ dēstmiat de piugio parz
antiquoz an̄ legē. 2° de tpe legis. ibi s3 nūq̄. p̄⁹
i tres. p̄⁹ ponit parz antiquoz q̄ siml̄ habuerunt
ples vrozēs excusatōez. 2° ip̄foz p̄mēdatōez ibi.
Dō vo. 3° soluit p̄mā obiectōez ibi. Si q̄ oppōat
illa ps q̄ icipit. s3 nūq̄ diuidit i duas. p̄⁹ ex
cusat illos q̄ ples vrozēs s̄ h̄bēt tpe legis. 2° p̄t
p̄mēdatōez v̄ḡitatis tpe euāgelij ibi. Q̄d̄ lio: ē aūr.

C **Itē** h̄ac di. q̄rdū ē p̄cipalr̄ d̄ q̄tuoz. p̄⁹
de pl̄tate vroz. 2° de p̄cibitū. 3°
de libello repudij. 4° de v̄ḡitate. Circa
p̄mū q̄runē duo. p̄⁹ vtz h̄ic ples vrozēs s̄ h̄it s̄ le
gē nāe. 2° vtz aliq̄ fuerit licitū ex dispensatōe.

P **Rimo** ondo q̄ h̄ic ples vrozēs s̄ h̄it sit
2° legē nāe. dicit. n. m̄ḡ b⁹ di. c. j.
s. 33. q. 4. obijciūt. Obijciūt iacob q̄tuoz
vrozēs q̄ qñ mos erat p̄m̄ n̄ erat. s3 n̄ illa p̄suetudo
valēt s̄ legē nāe. qz vt dī dec. di. 8. i. h̄. Cōsuetudo
nāli iuri postponit. ḡ h̄ic ples vrozēs s̄ h̄it s̄ legē

et p̄p̄tma

nāe. Itē Aug^o. li^o de bono pūgali post mediū. & re-
citāt magi b^o di. c. 1. dicit de iustis antiqis q p lib^o fecis
vtebant q b^o nāz nō faciebāt. Itē institutus de iure
nāli qd nālis rō iter hoies pstituit illud apd oēs po-
pulos pēq custodit. s; nō hie ples vrozēs sil nō cu-
stodit eālr apud oēs pplos. q b^o nō ē pstitutus rōe nā-
li. & si sic. hie ples vrozēs sil nō ē p legē nālē. Cōtra
sup illud Deū. 4. 1 amech accepit vrozēs duas. di-
cit iterlicaris glo. pūm^o p nāz & mox adulterium
cōmittēs. Itē illud ē nālē rei qd sibi puenit a sua p-
ma iustitūde. s; cē vnā vni^o puenit mīim^o a sua pma
iustitūde. vt p; Deū. 2° vbi dī. Adherēbit vrōi sue
& erūt duo i carne vna. q vnū vīz hie ples vrozēs ē p
nāz mīimōij. s; mīim^o ē d lege nē q hie ples vrozēs
sil p legē nāe ē. Rū^o q i bole & ē nā gnīs q ē alal. et
nā spēi q ē hō. s; b i bole lex nāe duplr dī. s. vel a nā
gnīs. & sic vt dī iustitūta de iure nāli. Ius nālē est qd
nā oīa aialia docuit. vel a nā spēi. & sic lex nālis ē q
nālis rō practica obseruādum i agilib^o pstituit.

Idē. n. reponit i spē hoīs p aīa; rōnālē loquēdo de
lege nāe p^o mō dicta habere ples vrozēs sil non ē p
legē nāe. s; loquēdo de lege nāe r^o mō dicta hie ples
vrozēs sil ē p legē nāe. nālis. n. rō dicitur eālr debet
ēē obligatōes qm ad vsuz corpōz suoz inter vīz &
mulierē ad b^o vt sit societas pūgalis. dicitur ēē nul-
lū se debere obligare ad aliqd qd possit ēē icōpōssi-
bile alij rei cui obligat. i. pōssibile āt ē vnū vīz eālr
ēē obligatū p lib^o mulierib^o sicut vni soli & sicut vna
sibi. Et iure ēē mīimōiali tenet vir vrozē petētī d-
bitū reddere qd obseruare nō poss; qm ples sil b pe-
terēt. dicitur ēē rō nālis vīz debē ad hoc rēdere vt i
domo sua sit par quā multuz ipediret vrozē pliras.
eo q vir nō poss; cuiq ad votū satisfaccere. & suspi-
care q vna aliā posse plus diligi q se. & certaret p vi-
rū & ad inie. cōicātes. n. i eodē ordō facit sil rirant.
Quāuis autē ex dictis oīs; sit hēre ples vrozēs sil
ēē p legē nāe. nō tū ē itellndū q sit directe p^o pnci-
piū legis nāe. nec p aliq de pclusionib^o ita p pūqs
illū pncipio q qm vltro se offerūt intellectui. bec. n. p
clūso q vnus nō d; cē nisi vna. qmuis sequat ex p^o
pncipio legis nāe. tū ē pclusio multū remota. & non
statū intellectui pūta. s; p studū seu p diuinā illūstra-
tiōē cognoscit eā ex p^o pncipio legis nāe deriuari
Ad p^o in opp^o dō q n erat crimē qm mos era t. q;
illa p̄suetudo erat roborata dispēlatōe diuina. alia
p̄suetudo nō valniss; q āt de^o i hoc potuerit dispē-
fare p legē nature i seqnti qōne dices. Ad 2° dō q
illud vbi itellr de nā gnīs. vel b dicit. q; b fiebat ex
dispēlatōe p̄ditōis nāe. Ad 3° dō q loqr auctōri-
tas illa de pmo pncipio pstituta a nāli rōne. & de cō-
clūsiōib^o ita p pūqs illū pncipio q fere vltro se offe-
rūt intellectui. lex. n. nālis qm ad suas pclusiones re-
motas. qmuis vt i plurib^o vniformiter se bēat. tū s;
diuersitatē tēporē locorē & negociorē ad casus diuer-
sos diuersimode applicāf. & b pp nāz materie agibi-
liū q tantā bz differētā vt videāf sola lege ēē posi-
ta. natura vero nō. vt dicit pbs pmo ethi^o. c. 2.

Secundo queritur

vtz hie ples vrozēs aliqñ
fuit licitū ex dispēlatōe. Et vī q nō. q; 3 le-
gē nāe. nō pōt dispēfare. nec hō nec de^o. cuz lex nāe
sit qdā deriuatio a lege eterna. s; nō hie ples vrozēs
sil de lege nāe. vt p; ex pcedētī qōne. qnūq; fuit li-
citū hie ples vrozēs ex dispēlatōe. Itē magis suffi-
cit vna mulier p lib^o viris q; e^o. s; nūq; ex dispen-

satōe licuit vnā mulierē hie ples viros. q nec vnū
vīz hie ples vrozēs. Itē sicut mīim^o ē i offiū. ita
ē i remediū. s; nūq; fuit dispēlatū cū aliquo vt licitū
ēētei hie ples vrozēs pp remediū. q a sili nec pp of-
ficiū. Itē nō ē faciēda dispēlatō pp augmētū mio-
ris boni i detrimētū maioris. s; bonū facti & fidei s;
maiora bona mīimōij q; bonū plis. cū q hēre ples
vrozēs sil sit p bonū fidei & bonū facti nō debuit b-
cedi ad augmētādū bonū plis. Cōtra magi b^o di.
c. 2. Sācti ples an legē sine pō ples hūcrūt vrozēs
s; b nō eēt vīz. nisi cū eis fuiss; dispēlatū. Itē glo.
sup illud de utero. 17. Nō hēbit plimas vrozēs. & re-
citāt magi b^o di. c. 3. David ples vrozēs hūit. nec
pceptū pterijt. s; oīs faciēs p pceptū sine dispēlatō
ne pterijt pceptū. cū q David dispēlatū fuit vt sibi
ples hie licēt. R^o q aliqñ fuit vrozis licitū ples hie
ex dispēlatōe. de^o. n. s; illd pceptū legis nature d nō
hūdo ples vrozēs sil pōt dispēfare. & pgrua fuit rō
dispēlandi quo ad scōs ples an legē. & sub lege. pōs-
sibilitas. n. dispēlatōis p; ex b; q; qmuis pclusiones
deriuatē ex p^o pncipio legis nāe. vt i plib^o vnifor-
mitē hēant. tū aliqñ p accūs i casu s; variabiles s;
sūiaz pbi. s. ethi^o. c. 12. qd ēt ibidē ondit pbs p sile
i nālib^o dices q nā dītera meliorē. qmuis p̄gat am-
bo detros fieri pceptū āt legis nāe d nō hūdo ples
vrozēs p^o pceptū legis nāe nec ē de pclusionib^o p-
rimis q fere vltro se offerūt intellectui. s; pclusio de-
riuatā ex p^o pncipio legis nāe p multas pclusiones
medias. vt i pcedētī qōe dēū ē. & id qmuis vt i plib^o
vniformitē sit obseruāda s; tū oportunitatē tēporē
& psonaz potuit variari absq; p̄iudicio pmi pncipij
legis nāe. s; talē oportunitatē deriuare nō p̄tinet
ad quēz; s; ad p̄ditōē legis nāe. & id i illo pcepto so-
lus de^o potuit dispēfare pgrua tū rō dispēlandi fuit
plis multiplicatio ad cultū dei educāde. q; tūc erat
paucitas fidelū & q; b pceptū nō erat nisi legis nāe
q scripta ē i corde. id sufficit dispēlatō scā p ispirari
onē iternā q facta fuit p̄iarchib^o & p̄bis explicite.
s; miorib^o iplicite. q; eoz crep̄to ex eādē cā licebat
eos ples hie. Et dicit p; solutio ad p^o arg^o i op-
positū. Ad 2° dō q qmuis magis sufficiat vna mu-
lier p lib^o viris q; e^o ad remediū. nō tū ad offiū p-
creatōis filioz. q; magis fecūdare pōt vn^o ples q;
vna fecūdari a plurib^o. Ad 3° dō q dispēlatō d;
fieri i pcepto pp cōe bonū magis q; pp p̄uatū. s; re-
mediū respicit bonū psonale. & offiū glāndi. plē ad
cultū dei respicit bonū cōe. vni & mīim^o pncipali^o
stitūtū ē pp offiū q; pp remediū. Ad 4° dō q qm
mētū augmētāf min^o bonū & augmētū ē multū neciuz
& pay detrahif maiorī bono nō ē icōueniēs fieri dis-
pēlatōes; i augmētū mioris boni cū aliq; diminutōe
maioris. sic aut fuit i pposito. i illo. n. mīim^o redde-
bat debitū vrozē. qmuis b nō ita stricte seruaref sic i
monogamia. nō totalr ibi ēt tollebat bonū facti. q;
p p̄silitatē vrozē significabat diuersitas graduū in
ecc^o militate & triūphate & eccliaz ēē adimādā ex p-
sonis diuersaz nātōz. Aliq; ēt dicit q bonū plis qd
ē susceptio plis educāte ad cultū diuinū mai^o bonū
ē q; bonū fidei qd ē vnū de bonis mīimōij & q; bo-
nū facti. illud. n. bonū icludit fidē ad deū q maior ē
q; fides ad hoies; bonum etiam sacramenti. non est
maius bonum inter bona matrimōij ratione signi-
ficatōis. tū. s; q; iustitūtalr causat grāz. vū q; i ve-
teri lege grāz nō p̄ferebat ex vī facti nō vī q an no-
uā legē bonū facti est; mai^o in i bona mīimōij qmuis

In noua lege mai' sit iter illa iquāru' iſt'alit' p'fert gr'as. & ſi de' et ſp'ali cā diſpenſaret mō vt aliq's p'les haberet v'rores bonū m'umōij iſt'aliter cādo grām nō pp hoc minueret. ſi aut' bonū facti velles extendere ad bonū ſignificatū p' factz ſic manifeſtū eſt q' etiā i lege veteri bonū facti erat mai' bonū q's aliq'd aliud bonū m'umōij. q' etiā i veteri lege ſignificabat vnionez rpi & ecclie & etiā futurā vnionez hūane nāe cū p'ſa filij dei quā i noua lege p'ſumatū m'umōij ſignificat iā factā.

Articulus ſecundus.

Conſequenter queritur

ſi p'ncipali. & circa B q'runf. 1°. P' vtz p'cubit' p'cubinari' ſit ſ legez nāe. 2° vtz ſine p'cō mortali poſſit fieri ex diſpenſatione.

Primo ostendo

q' p'cubit' p'cubinari' nō ſit ſ legez nature. Illud ad q'd ſcliat nā nō eſt ſ legez nāe. ſz ad p'cubitū p'cubinariū frequēter ſclinat nā. q' nō eſt ſ legez nature. Itēz p'cubit' q' nō eſt ſ bonūz p'lis nec ſ bonū fidei nō eſt ſ legez nāe. ſz aliq's p'cubit' p'cubinari' pōt eſſe huiuſmōi. q' nōq's. n. p'les ſuſcepta de p'cubina valde amāter ſuſcipit & diligentiffime ad diuinū cultū educat. pōt etiā ſibi ſeruare fidem vt vir alij nō comiſceat q's ſue p'cubie. nec p'cubia alij viro. & alter alteri p'centi vſū corpis ſui nō negat. q' pōt eſſe p'cubit' p'cubinari' nō ſ legez nāe. Contra p'ceptū ſcōe tabule phibet ois p'cubit' eſt ſed' m'umōij. ſz vt oſiſū. eſt i l. 3. Dia p'cepta decalogi ſi d' dictamie legis nāe. q' ois p'cubit' iſt' nō p'inget eſt ſ legez nāe. Rū' q' p'cubit' p'cubinari' ſeu fornicari' eſt ſ legez nāe; nō a nā q'uis ſz ſpeciei. nālis .n. rō dicit carnalez p'cubitū nō debere fieri i p'udiciū boni p'lis nec hoiez ſe p'uare etiā ad modicū t'p'a vſu rōnis niſi ſit bonū aliud recōp'ſans. ſz p'cubitū p'cubinari' ſeu fornicari' eſt i notabile p'udiciū boni p'lis. ſic. n. diē Aug'. 9. ſi Ven. an' medius. Bonū p'lis eſt vt amat' ſuſcipiat. benigne nutriet. & religioſe educet. q' bono vt i p'lib' caret p'les genita p' p'cubitū p'cubinariū ſeu fornicariū. q' vt i p'lib' bus a parentib' min' diligit q's de legitimo thoro gēti. & parētēs circa coz' diſciplinā & nutritōez neg ligētēs ſunt. In p'cubitū eſt p'cubinario ſeu fornicario nō eſt bonū recōp'ſans bonū vſu rōnis quo ſm Aug'. 14. de ciui. c. 16. ſe p'uat hō ad t'p's p' carnalē p'cubitū. q' ibi nō eſt bonū facti nec fidei. nec bonū p'lis ut i p'lib'. nō iſt' at' iſt' ſcriptū ſz etiā nāle potius aptat ad ea q' frequēter q's ad ea q' p' raro eueniūt. ſz de legib'. ſz ad ea. Ad p'm in opp' dō q' p'cedit de iure nāli a nā generis vel pōt dici q' ad talē p'cubitū eſt ſclinatorio pp' coz'ruptōez nature. pp. n. p'uitioſas naturas hoies hūt ſcliatōes ināles ſz p'bz. 7. etbi' c. 7. vñ ſi nā humana i ſua iſtegritate remāſſet nun' q's ad p'cubitū p'cubinariū ſeu fornicariū ſclinat. Ad ſm dō eſt q' q'uis aliq' fornicātes ſufficēter p'uideant p'li q's ad ea q' reſpiciūt bonū p'lis. & q'uis i p'cubēdo hāc iſtegritatez abuerit. hoc tñ coz' p'cubitū nō excuſat qn ſit ſ legez nature. q' nō vt iā dicitur eſt q'd cadit ſub legis d'criminatōe iudicat ſm illud q'd i p'lib' accidit. nō ſm illud q'd raro & i aliquo caſu accidere pōt.

Secundo queritur vtz p'cubit' p'cubinari' poſſit ex diſpenſatōe fieri ſine p'cō mortali.

Et vi q' ſic. ſicut p'cubit' p'cubinari' eſt ſ lege nature. ita p'les v'rores ſi hēre. q' ſicut ex diſpenſatōe licitū fuit ſi hēre p'les v'rores. ita ex diſpenſatōe licitū fuit vti p'cubinario p'cubito. Item m'um' eſt viciū iſolubile. ſz vt b' Ven. 21. p' admonitōez Sarre & dinū mādatū Abrahā ſepauit Abrahā a ſe. q' nō fuit ei' v'roz. & tñ de eo q' cū ea p'cubuit nō rep'ēdit. Itē Ofce p' dicitū eſt q' faceret ſi hos fornicatōis. Contra p'cubit' p'cubinari' ſeu fornicari' ipoztat actū p'olutū. cū d'coordinatōe. ſz de' diſpenſare non pōt vt aliq' d'coordinario ſi licita. q' ex diſpenſatōe fieri nō pōt talis p'cubit' qn ſit p'cū mortale. Itē p'cubit' p'cubinari' eſt ſ vñ de p'ncipiis legis nature. e. n. ſ bonū p'lis q' eſt p'ncipalis ſinis cōp'cubit' carnalis ſm nāle iudiciū rōnis. ſinis at' p'ncipiū eſt i moralib'. Sz ſ p'ncipia legis nature diſpenſare nō pōt nec hō nec de'. q' nūq's ex diſpenſatōe potuit eſt licit' p'cubit' p'cubinari'. Ad iſtā q'ōnē dicit aliq' nūq's potuit diſpenſare i p'cubitū p'cubinari' qn ſep fuerit p'cū mortale. q' ois act' tollēs debitū oz' dinē p'rimi ad primū nō pōt fieri ſine mortali p'cō p' q'scūq's diſpenſatōem. ſz p'cubit' p'cubinari' eſt huiuſ mōi. tollit. n. debitū ordinē parētū ad p'le. Sz cōtra rōnē hāc pōt ſe argui. ſi aliq's act' vt i p'lib' tollit debitū ordinē p'rimi ad primū. ita tñ q' aliquo caſu & raro pōt debitū ordinē nō tollere q'uis diſpenſari nō poſſit vt vtr' talis act' ſit licit' vel poſſit fieri ſine mortali p'cō. n. diſpenſari pōt p' d'itorēz legis vt i caſu i quo nō tollit debitū ordinē p'rimi ad p'ri mū nō ſit p'cū mortale. p'cubit' aut' p'cubinari' eſt huiuſmōi. q'uis. n. vt i p'lib' tollat debitū ordinē parētū ad p'le. tñ pōt p'rigere q' hō coeat cū muliere cum q' nō eſt m'umōialit' p'uit' & mulier cū viro pp' bonū p'lis & q' p'le amant' ſuſcipiat & benigne nutriet & religioſe educet. q' vt q' ſi nō obſtaret aliud q's rō ſupra dicta p'cubit' p'cubinari' i caſu p'dicto poſſit p' diſpenſatōez p'dictōis legis nature nō eſt p'cū mortale. vñ q' mibi dicitū q' rō q're p'cubit' p'cubinari' ſeu fornicari' nō pōt fieri ſine p'cō mortali. p' diſpenſatōem quācūq's eſt. q' i nullo caſu pōt fieri bñ neq's abſq's coz'ruptōe debiti ordinis ad deū. talis. n. vti p'cubit' ſep eſt cū nō ſua q's ad talē vſū. nec ſimplr nec ad tēpus. q'cūq's aut' vñ re nō ſua q's ad vſū nec ſimplr citr nec ad t'p's coz'ripit debitū ordinē ad dñz rei. & q' mulier nō eſt ſui ipſi'. ſz eſt dei. vir carnalr' copulās ſe cū muliere nō ſua q's ad talē vſū debiti ordinē ad dñ' cō:ūpit dō at' facē ſi p' vt act' cō:ūpēs d'bitū ordinē ad ipſ' ſine ſicut videm' q' ſ legez nature cere tāq's dñs ſupior' hōis ſup' vtz & mulierē plenitū dinē p'tatis q' licitū eſt viro & mulieri p'cedere ſibi mutuo p'tatē coz'poz' ſuoz' ad t'p's. q'uis hoc eis licitū eſt nō poſſit niſi p' auctoritatē diuinā. vt oſiſū eſt ſup'ius i illa q'ōe. vtz poſſit d'bi m'um' ad t'p's. p'cubit' ſi ar' talitū nō eſt p'cubinari' nec fornicari'. q' non eſt cū nō ſua. nec cū ſuo. Ad p'm i opp' dō q' alio mō eſt ſ lege nature p'cubit' p'cubinari' q's hēre p'les v'rores ſi. q' i nullo caſu pōt fieri p'cubit' p'cubinari' qn ſit ſ lege nature. q' ſep coz'ripit d'bitū ordinē ad deū. ſz potuit eſt caſus & fuit i q' aliquos hēre p'les v'rores ſi nō fuit ſ lege nature q'uis. ſi ſ lege nature vt i p'lib'. ſicut videm' q' ſ lege nō eſt vti p'lib' d'poſitū p'etēti ſi reddē. vt tñ ſi reddē i illo caſu i q' p' illō d'poſitū poſſit d'ſtrūc' rēpu. nō eſſet ſ lege nature ſz

pingale inf ipsas & potest & i penā v̄ri. eo q̄ repudiā do eā dedit sibi occasione adulterādi dādo operā licite rei s̄m diuinū iudiciū. q̄ propter ad repreſionē temerarie iracundiē virozum impellētis eos ad repudiādū vrozos. p̄ceptum fuit q̄ repudiās daret vrozū libellū repudij. vnde Aug^o p^o. li. de sermone dñi in monte ante mediu. nō q̄ p̄cepit dare libellū repudij. s̄ p̄cepit vt vrozū dimittatur. s̄ q̄ dimiserit ingt. derelli libellū repudij vt temerariam iracūdiā p̄iciētis vrozem libelli cogitatio temperaret. q̄ dimittendi quesuit mozas significauit quātū potuit duris hominibus se nolle disidium.

Articulus quartus.

Consequēter queritur de

4° p̄ncipali. & circa hoc q̄runtur duo.

1° v̄t v̄t virginitas sit virtus. 2° v̄t v̄t sit maioris meriti quam castitas coniugalis.

Primo oñdo q̄ virginitas nō sit v̄t. dicit. n. p̄bus. 2°. et̄bi. c. 8. q̄ virtus ē habitus electus v̄tūm dicitate existens. s̄ virginitas existit extremo. q̄ nō est v̄tū. Itē nullus habitus v̄tūm tpe v̄tūm i alio tpe ē virtuosus. q̄ una forma. nō mutat in formam sibi dñam. s̄ habitus virginitatis aliquo tpe fuit v̄tūm. s̄ illo tpe quo dñs p̄cepit v̄tūm & mulieribus crescere & multiplicari & replere terrā. q̄ nullo tpe habitus virginitatis p̄t ē v̄tūm. Itē nulla v̄tūm amittit nisi p̄ p̄c̄m. q̄ nō amittit nisi p̄ ac tū repugnātē v̄tūm. oīs autē actus peccati ē. sed virginitas amittit sine p̄c̄o. q̄ sicut dicit Alpl̄s p^o. coz. 7. Si nupserit virgo nō peccauit. q̄ virginitas nō est v̄tū. Cōtra oñdo q̄ virginitas nō tñ sit virtus. sed etiā v̄tū distincta a castitate coniugali. sicut. n. se habēt dātes & spūs ad liberalitatē sic delectatōes venere ad castitatē coniugalē. s̄ s̄m p̄b. 2. li. et̄bi. c. 7. Circa magnas dātes & s̄ptus ē v̄tū magnificentiā q̄ alia virtus ē a liberalitate. q̄ ē circa medio cres dationē & s̄p̄. q̄ s̄t circa illud q̄ respectu delectationū venereā ē maximā q̄ est abstinentia ab omni delectatōe venerea. est alia v̄tū ab illa q̄ ē circa illud q̄ respectu delectationū venereā ē medio cre. q̄ est abstinere ab oī delectatione venerea illi cita. s̄ p̄mū ē p̄ virginitatē. sc̄m per castitatē cōiugalem. q̄ virginitas ē alia v̄tū a castitate coniugali.

Itē s̄m p̄b. 2° et̄bi. c. 3. virtus semp̄ ē circa difficile. q̄ vbi ē sp̄alis rō difficultatis respectu hui^o est sp̄alis rō v̄tūm. s̄ in abstinēdo ab oī delectatione venerea tam licita q̄ illicita ē sp̄alis difficultas q̄ nō ē in abstinēdo ab omni delectatōe venerea illicita. cū q̄ p̄ma abstinentia sit p̄ virginitatē. 2° p̄ castitatē coniugalē videt q̄ virginitas sit sp̄alis virtus a castitate coniugali p̄ cēntiā distincta. Itē q̄ virginitas p̄t accipi ip̄o p̄t. s̄ p̄ negatōe actualis p̄cipiscētie cuiuslibz venere delectatōis cū carnis integritate. & sic q̄libz mulier nascit v̄tū. s̄ sic virginitas nō ē v̄tū. carnalis. n. integritas nō ē v̄tū nec ē pars cēntie v̄tūm. tota. n. cēntia virtutis cuiuslibz i aīa ē s̄m Aug^o p^o. de ciui. c. 17. & d bono coniugali dicit. circa mediū q̄ p̄mētia nō corporis s̄ animi ē v̄tū. p̄dicta

et negatio actualis p̄cipiscētie nullā cēntiā dicit. oīs autē v̄tū aliq̄ cēntia ē. Alio mō p̄t accipi virginitas p̄ habitu quo nisi assit carnalis necessitas vacādi carnali copule determinat volūtas ad p̄mpres facillē respēdū oēm venereā delectatōez nō tñ illi citā. s̄ ē licitā vt mēs liberi^o vacz sp̄alibz. q̄ sicut apl̄s. i. coz. 7. Mulier innupta & v̄tū cogitat q̄ dñi sūt vt sit corp̄ sc̄a & sp̄a. & sic virginitas ē v̄tū. sic enī ē habit^o bon^o hūitē p̄ficiēs & op^o ei^o bonū reddēt ē. n. habit^o rōni p̄sentane^o. nec tñ ē v̄tū p̄ cēntiā distincta a coniugali castitate. v̄tūq̄. n. volūtatē determinat ad illud q̄ dicit rō recta circa voluntates venereas observādū. s̄ p̄fecti^o ad h̄ dēminat volūtatē virginitatis q̄ coniugalis castitas v̄tū virginitas v̄tū coniugalē castitatē addit p̄fectōis statū. v̄tū distēre vidēt sicut v̄tū i p̄fecta q̄ p̄ essentiam nō distēnt ex p̄c̄is videri p̄t integritatē carnis nō p̄nere ad v̄tū virginitatis cēntiā. nec ipsā ē aliq̄ ei^o accidēs sibi idēēs cū virginitas sit i aīa vt dicit ē. s̄ ē quoddā ornāmētū & decor ei^o accidētalis extrinsec^o assitēs. & id p̄t p̄t carnis integritas absq̄ diminutōe v̄tū virginitatis. vt p̄ virginitatē p̄ violētā carne corruptis s̄m Aug^o p^o. de ciui. c. 17. & 19. vbi dicit exp̄sse q̄ si violētē opp̄ssis p̄z pudicitia nō est v̄tū animi. & infra. nec ipsi corp̄i aufert sc̄itatē violētia libidinis aliene q̄ seruat p̄seruatiā p̄tinetie sue. s̄le h̄. 32. q. 5. i p̄n. 7. c. Tolerabili^o. & c. magis. Ad p̄m^o i opp^o dō q̄ mediū i quo cōsistit v̄tū accipit p̄ cōparatōez ad dictamē rōnis recte. vnde p̄b postq̄ dicit q̄ v̄tū ē habit^o electus immediate p̄stis. s̄ immediate subiūgit quo ad nos dēminatōe. & vt v̄tū sapiēs dēminatōe ad m̄z v̄tūm. s̄ q̄q̄ i p̄paratōe ad circūstātiās. q̄ p̄z dicit. n. p̄b. 4. et̄bi. c. 4. q̄ magnanim^o magnitudine qd̄ extremus ē. eo at qd̄ vt oī meli^o. s̄ mō virginitas respēcū delectationū venereāz i medio p̄stis. q̄ abstinēt ab oī delectatōe venerea. & sic t̄z extremū qd̄ ad m̄m. t̄z t̄z mediū quo ad circūstātiās. q̄ h̄ observat p̄ tpe quo h̄ expedit observare. h̄ p̄ tpe qd̄ nō p̄cipit nec adeo p̄stis vacare carnali copule. & s̄ observat h̄ p̄ qd̄ oī. s̄ vt mēs liberi^o vacz sp̄alibz. & sic de circūstātijs alijs dicit p̄t q̄ i abstinentia ab omni delectatōe venerea dicitur ē observandas rō recta. Ad 2°. dō q̄ minor ē falsa. q̄uis. n. aliquo tpe fuit v̄tū abstinere ab oī carnali copula. s̄ q̄ carnalis copula erat in p̄cepto propter fidelitū multiplicatōem tñ ex h̄ nō seq̄ q̄ habit^o virginitatis tñ fuit v̄tū. q̄ tñ p̄ illo tpe dēminatōe volūtatē ad coniugalē p̄bitū pp̄ bonū plis sic nō cōtē p̄c̄ā necite dēminat volūtatē ad oīs delectatōez venereā respēdū. Ad 3° dō q̄ q̄uis sine p̄c̄o virginitas possit integritas carnalis amitti. nō tñ habit^o virginitatis. tñ dicit aliq̄ stat^o p̄fectōis sue quē ip̄ortat virginitas v̄tū castitatē coniugalē sine p̄c̄o p̄t amitti. sic v̄ dem^o q̄ p̄ min^o calidū remittit calor in magis calido & p̄ bonos act^o remissiores. tñ illis bonis actibz p̄ quos giatus ē v̄tū habit^o remittit ip̄c̄ habit^o eo q̄ habit^o p̄portional actibz. s̄ p̄ actū coniugalē q̄ ē bonus q̄uis minori bonitate q̄ abstinēt ab omni venerea delectatōe remittit illa p̄fectio quā habit^o virginitas sup̄ addit habitū coniugalis castitatis. p̄t tñ aliter dici & meli^o q̄ si mō necessitas iminerz vacādi copule carnali p̄ diuinū p̄ceptū explicita sic antiq̄

si virgo pp hanc necessitatem pure vacaret carnali copule firmis pponens hac necessitate transacta ab omni delectatōe venerea abstinere i eo vginitas habi? nec corrupere nec minueret. et p pns nō caderet ab illo statu mētis quez vginitas supaddit castitati pugalī. q̄uis caderz a statu itegritatis carnis. et ista adhuc vere vgo mēte dicere. fm q̄ vgo dē ab habitu vginitatis. tñ vsū cōez q̄ non vocat vginē mēte nisi illā q̄ i carnalē copulā nūq̄ cōsensit vere vgo dici nō possz. Ad p^m ad p̄e aliā pōt dici q̄ i recte se hōdo circa magnas datōes et sup^r ē spālis rō difficultatis alia ab illa q̄ est i recte se hōdo circa cōes datōes et sup^r. q̄ magne datōes sūt psonis nō cōib? s; lignib? et sumpt? magis sūt circa res q̄ si alteri? generis moralit et aliaz p̄ditionū q̄ sunt res cōes. q̄uis ar i abstinēdo ab oī delectatōe venerea tā licita q̄ illicita sit maior: difficultas q̄ i abstinēdo ab illicita tñ. tñ illa difficultas nō ē alteri? spālis rōnis ab ista. s; tñ differēs ab ea s; magis et minus. q̄ dīa nō diucrificat spēm. et sic p̄ solutio ad secundum.

Secundo q̄ritur vtz vginitas sit maioris meriti q̄ castitas pugalī. Et vī q̄ nō. magi hū? di. c. 2. et Aug^o li^o de bono pugalī lōge an sine die q̄ castitas virginalis nō p̄fert merito pugalī castitati Abzæ. Itē si nā remāssz i statu itegritatis sue p̄fectiōis fuisset vntes q̄ mō. Sz tūc nō fuissz vginialis castitas. et tñ fuissz pugalī. q̄ vī q̄ minoris meriti sit pugalī q̄ vginalis. Itē maioris ē meriti q̄ omni tpe pōt ē licitū et meritorū q̄ nō. s; castitas pugalī oī tpe fuit licita et meritoria. aliquo aut tpe castitas vginalis fuit illicita. q̄ magis ē meritoria vidualis q̄ vginalis. Cōtra apls. i. cor. 7. dicit q̄ mulier beator: erit si pmāserit fm p̄siliū suū b ē i viginitate q̄ si nupserit. Itē maioris meriti ē vtus p̄fectior q̄ min^o p̄fecta. Sz vt p̄ ex q̄dne p̄cedēt. vginitas p̄fectior ē vt^o q̄ pugalī castitas. q̄ ē maioris meriti. Rū^o q̄ nō ē idē q̄rere vtz maioris meriti sit habit^o vginalis q̄ castitas pugalī. et vtz maioris meriti sit status ab omni venerea delectatōe abstinētū q̄ stat^o pugaroz. Sitr. n. p̄cedo q̄ habit^o vginitatis maioris ē meriti q̄ habit^o p̄inētie pugalī. q̄ habit^o vginitatis ē habit^o castitatis. p̄fect^o habitus castitatis pugalī ē habit^o castitatis ip̄fect^o. semp ar ē maioris meriti. vt^o p̄fecta q̄ ip̄fecta. stat^o aut ab omni venerea delectatōe p̄inētū et stat^o cōiugatorū referri p̄it ad idē tps vel ad diuersa tpa. Si p^o mō. aut ad tps legis scripte. et sic maioris meriti fuit stat^o pugalī q̄ ab omni venerea delectatōe abstinētū. vñ stat^o pugaroz p̄cipiebaf et alijs p̄hibebaf pp multiplicatōez fidelū. i tpe aut legis euāgelice. q̄ ē tps multiplicatōis fidelū p̄gnatōez spūalē maioris meriti ē stat^o abstinētū ab omni venerea delectatōe. q̄ stat^o pugaroz. si autē p̄dicti duo stat^o r̄ferāf ad diuersa tpa. vt status pugaroz ad tēpus legis scripte. et stat^o ab omni venerea delectatōe ad tps legis euāgelice. sic quolz statu p̄siderato i suo optimo. vñ alii nō p̄ferf. vñ Aug^o i li^o de bono p̄u. lōge an sine. et recitat magi hū? di. c. 2. Mō ē ipar meritū p̄inētie i Joāne q̄ nullas expt^o ē nuptias. et i Abzā q̄ filios genuit. Ad p̄i^m i opp^m dō q̄ castitas pugalī Abzæ nō fuit castitas ip̄fecta q̄ i tellrnoie pugalī castitatis q̄ distinguim^o a castita-

te vginali. sicut vtutē ip̄fectā a p̄fecta. s; fuit castitas p̄fecta q̄ dicit totā eētā habit^o vginitatis. q̄uis nō dicaf vginitas fm cōez vsū i illo q̄ i carnalē p̄sensit copulā q̄uis ex diuino p̄cepto. Ad^m dō q̄ si status inocētie remāssz; castitas pugalī p̄fecta fuissz castitas. et p̄fectior q̄ fuissz castitas vginalis. q̄ tūc nulla difficultas fuissz i seruādo vginalē castitatem. s; mō nō ē sic. Ad^m dō q̄ castitas vginalis q̄tuz ad id q̄d notat eētā p̄fecti habit^o castitatis nūq̄ fuit illicita. q̄ sic nūq̄ h̄iabat p̄cubit^o pugalī factus ex diuino p̄cepto. s; p̄duratio p̄positi de nō cōsentiēdo i carnalē copulā aliquo tpe fuit illicitū. et illo tpe magis fuit meritorū stat^o pugaroz q̄ status ab oī venerea delectatōe abstinētū. q̄uis isto tpe sit ex^o. vñ maior argumētū vitare nō hz nisi itelligatur cētis paribus.

¶ Circa litteram In lege maledicta erat scilicet. illa maledictō erat pene nō culpe. quodā mō. n. erat ifamis apud hoies nec h̄ p̄ceptū. s. alicu^o legis scripte i codice. fuissz tñ h̄ p̄ceptū legis nāe. nisi euz eis fuissz disp̄sātū. Publici mūeris grā puatā culpā p̄cessit. allentiādo. n. nō totalit culpā excusādo ambas i habitu. habit^o. n. vginitatis fm illud q̄d ē cū nō dicat absolute nisi castitatē p̄fectā. i Abzāā erat. q̄uis p̄iugio vtref. sic. n. habit^o vginitatis et castitatis pugalī. pur fuit i Abzāā nō differēbat fm aliqd ab solutū s; i relatōe. vt videri pōt ex dēis i q̄dē. Dēs retro scōs eiusdē fuisse meriti cui^o nūc xp̄iani sunt. hoc itellndū ē de idēptate p̄portōis nō cōlūtatōis q̄ tū ad cōez statū illoz et illoz q̄ aduētū tpi secuti sunt Mō pōt caro an corrupi nisi mēs an fuerit corrupta hoc itellndū ē de corrupōe vitiosa. sancti^o ē mori fame q̄ idoloticis vesti. hoc vtz ē i casu duplici. s. vel pp p̄sciētā māducātis q̄ ad veneratōez idoli p̄cedit. vel pp p̄sciētā astātū q̄ i de scādali zāf. ga idoloticū ē aliqd idolo p̄secratū. si aut fidelis esurians inueniat idoloticū et comedat nō i veneratione idoli nec sint p̄ites aliq̄ i de scādali zāf. nō peccat.

Di. lxxiij

¶ Hinc superest de Superi^o dē

n de m̄im^o quo ad cāz formalē et efficiētē. et finalē. Hic de m̄im^o dē eo quo ad cāz m̄imontalē. b est de m̄imare de psonis p̄hētib? et diuidit i partes duas. P^o de m̄im^o nat de psonis nō olo illegitimis ad h̄bēdā. 2° de olo illegitimis di. 37. ibi. Sūt igaf. P^o i tres. P^o de m̄im^o p̄ncipalr de ipedimētis autib? m̄imontū h̄bēdū. 2° de supueniētib? post m̄im^o iā h̄ctū di. seq̄nti ibi. Hic de p̄ditōe. 3° de icidētibus i actu h̄bēdi di. 36. ibi. Hic de p̄ditōe. P^o i duas P^o de m̄im^o de q̄busdā ipedimētis q̄ dirimunt m̄im^o. 2° de q̄busdā q̄ nō dirimūt ibi. De his ēt P^o i tres. P^o de m̄im^o de ipedimēto frigiditatis. 2° de ipedimēto maleficij ibi. De maleficij aut. 3° de ipedimēto furie ibi. furiosi quoq̄. Ula ps q̄ ibi icipit. De his diuidit i duas. P^o de m̄im^o de ipedimēto culpe icest^o. 2° de ipedimēto pene ibi. Illud ēt.

Articulus quartus.

¶ Circa istā di. q̄rēdū ē p̄ncipaliter de. 4.

P^o de ipedimētis m̄imontij i ge

nerali. 2º de nali impedimento impotentie cocundi
3º de ipotetia cocudi p maleficiam. 4º de qbus
da impedimētis respicientibº libere arbitriū. Cir-
ca pº qrunf duo. pº vtz sint aliq impedimēta ma-
trimonii. 2º qº quot sũ illa.

Primo ostendo qº nō sũt aliq ipe-
dimēta mrimōij. mrimº ē. n. r. mediū s̄ morbº cupiscie. sed
mōbº cupiscie trāsit ad oēs nlls impedimēto obstat. qº
vº s̄t qº nullū dēat eē mrimōij impedimēta. qn libe-
re possit oibº puenire. Itē diuina operatio nullus
pōt impedimēta hie. S̄ dēctas mrimōij ē diuina opa-
tio iuxta illud Math. 19. Quos deº p̄iur hō nō se-
paret. q̄ nullū pōt hie impedimētū. Cōtra magi hu-
ius di. c. 1. assignat mrimōij impedimēta pla. Rñº
qº mrimōij sũt aliq impedimēta. ois. n. res p̄sians
et aliqbº cāis q̄ impedimēt h̄ impedimēta. s̄ cau-
se mrimōij q̄q̄ impedimēt. cā. n. etº efficiens q̄ est
mrimōij p̄sensus q̄q̄ impedimēt. s̄ p̄ errorē et coactiōes
cā. n. etº finalis q̄ ē generatio plis ad cultū dei q̄
q̄ impedimēt p̄ cocūdī ipotētā et modis alijs. cā ēt mā-
lis impedimētū recipit p̄ sanguinitates. et modis
alijs. cā ēt etº formalis q̄ ē separabilitas impedimēt. s̄ p̄
facē ordinē et p̄ votū solēne et p̄ ligamē mrimōij al-
teriº. Ad p̄mº oppº dō qº remediū s̄ morbº cupi-
scie. ētē nō ē mrimōij tñ. s̄ ē aliud remediū no-
biliº. s̄ castitatis v̄tus seu p̄mētie. Ad 2º dō qº p̄-
tractº mrimōij nō tñ est operatio diuina s̄ et hu-
mana. et ex pte q̄ humana ē recipit impedimētū.

Secundo queritur q̄ quot sũt
impedimēta ma-
trimonii. Rñº qº impedimēta mrimōij sũt
it. tñ. quoz tria accipiunt ex parte cāe efficientis q̄
ē liber mutuº p̄sensus p̄ v̄ba de p̄iur ex p̄sibus q̄ sũt
error p̄sone et p̄ditiois fututis et coactio. 3º. et par-
te causē finalis q̄ ē generatio plis educāde ad cultū
diuini et remediū cupiscie. s̄ generatiōem p̄-
lis est ipotētia cocundi. p̄tra educatōes plis ad cul-
tū dei ē disparitas cultus. s̄ remediū cupiscie
ē crimen quo reddit se hō indignum remedio cupi-
scie p̄mrimº. per cōparatiōem ad cām mate-
rialē sũt tria. nā eniz p̄ cubitu p̄ngali abhorret nī-
miam p̄pinqritatē inter p̄sonas. et id nūmia p̄pinq-
ritas inter p̄sonas mrimōij impedit. hec autēz
p̄pinqritas trip̄. et ē. s̄ p̄ cognatiōem. per affinita-
tem. et per publice honestatis iusticiā p̄pter quam
hō nō potest p̄trahere cū p̄ sanguinea illiº cū qua cō-
trahit sp̄salia. et si sp̄salia non valuerunt de iure.
et de sp̄saliibus. Ad audientiam. p̄ cōparatiōem
ad cām. formalem q̄ est vinculi separabilitas. ac-
cipiunt tria. s̄. ordo facer. votū solēne. et alteriº ma-
trimonii ligamen. hec impedimēta. it. cōp̄hendun-
tur his versibus.

Error. p̄ditio. votum. cognatio. crimen.
Cultus. disparitas. ius. ordo. ligamen. honestas.
Si sis affinis. si forte coire nequibus.
Idec sociando vetant. p̄ nubia iuncta retractant.

De impedimento coactōis in sp̄ali dictū est di. 29.
et de impedimento erroris di. 30. de alijs autem i su-
tis locis in speciali dicitur.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de

2º p̄ncipali. et circa b̄ q̄runf duo. pº
v̄tz frigiditas ex pte viri impedit ma-
trimonium. 2º v̄tz artano ex parte
mulieris.

Primo ostendo qº frigiditas ex p-
te viri nō impedit
mrimōij qº impotentia rei que nō regit
ad mrimōij nō impedit mrimōij. S̄z coitº non re-
grit ad mrimōij. s̄ ipotētia cocūdī. p̄ frigiditatez
nō impedit mrimōij. Itē in senibº ē frigiditas per
eratē. et tñ p̄t p̄trahere matrimonij. Cōtra et de
frigidis et maleficiatis. Qd sedē. Sicut puer q̄ non
pōt reddere debitū nō est aptus p̄ngio. sic q̄ ipotē-
tes sũt minime apti ad s̄hendum mrimōij repu-
tātur. Rñº qº frigiditas viri aut supuenit mrimō-
no iā legitime p̄tracto sine p̄sumato. sine nō p̄suma-
to. et talis frigiditas mrimōij nō impedit s̄m eōdem
opinionē. q̄nis aliq dicat q̄ si ē p̄petua et antecedit
mrimōij p̄sumatōes pp̄ illā si p̄b̄ari potuerit. po-
tuit mrimōij dirimi. aut p̄cedit mrimōij cō-
tractō. et tñ dico q̄ si ē t̄p̄alis cui pōt adhiberi reme-
diū p̄ n̄az vel p̄ artē nō dirimit mrimº si s̄bat tñ ma-
lefaē hō s̄bēdo q̄dū ē illo statū nisi magna necitas
vel v̄ltas b̄ regrat. si at ē p̄petua ita q̄ adhiberi
nō pōt remediū. nec p̄ n̄az. nec p̄ artē impedit mrimº
s̄bēdū et dirimit si s̄bat de facto. et b̄ frigidis et ma-
leficiatis. c. 1. cū rō ē. q̄ i s̄ctū mrimōij s̄bētes i-
p̄licite obligat se ad sibi reddēdū mutuo debitūz si
petat. nullº autē se obligare pōt ad impossibile. hec at
frigiditas p̄b̄ari pōt vere. vt cū vir p̄telles suffici-
entes p̄bat se anteq̄ mrimº s̄bēret mēbris genit-
alibº p̄uati eē. vel p̄supre q̄. s̄. cohabitauerit p̄ tri-
niū. et bona fide opi carnali op̄a dederit. nec tñ mu-
lier ē cognita a viro. et de frigi. et maleficiatis. Lau-
dabile. et tñ aut v̄terq̄ p̄clamat ad iudiciū. et p̄hre-
tur impedimētū. et tñ pp̄ piculū collusōis v̄terq̄ iu-
rabie q̄ bona fide officio carnali op̄a dedit. nec co-
ire potuerit. iurabūt et cū eis de credulitate septēz
p̄sone p̄p̄iqz vel vicine bone fame coḡ p̄sonas et sta-
tū cognoscētes. et de frigidis et maleficiatis. Lau-
dabile. et. c. 1. et. si aut mulier puocat ad septēz dicēs
se a viro nō eē cognitā. viro s̄m̄i asserēte. credis vi-
ro. q̄ caput eē mulieris. et eo. ti. c. 1. 3. Illa aut. qd ē
ireligēdū nisi mulier p̄ aspectū corpis p̄p̄ij velit p̄-
bare v̄tz eē mētū. si aut vir dicit se nō cognouisse
v̄roz. et perit ab ea separari et v̄roz s̄dicēte. nō cre-
dit sibi soli. s̄ sibi icūbit p̄b̄atio. s̄z q̄o b̄ possit p̄ba-
re nō video nisi. p̄b̄do se eē p̄uati genitilibº mem-
bris antequam matrimonij contraheret vel nī
si forte si v̄rozē accepit virginem p̄tereret eam face-
re s̄p̄ici. et si integra inueniretur. videtur vir suum
propositum probasse. nisi forte mulier replicaret p̄-
tra virum q̄ bona fide non dedit opam officio car-
nali. separatiōe vero facta datur mulieri licentia
contrahendi. etra eo. tit. et eo. capi. et capit. Lau-
dabilem. frigidus autē sine spe cōingij permane-
bit. q̄ si cum alia p̄traheret et eam cognoueret cogel
ad primaz redire et eo. ti. c. 1. et. c. Laudabile. cuiº
ratio est. q̄ tñ constabit ecclesiam fuisse deceptaz
in indicādo impedimentum perpetuū qd erat t̄pa-
le. Ad p̄mum in oppº dō q̄ q̄nis acus cocundi
sit necessarius ad matrimoniale vinculum. tamen

potētia ē necia. & id quibus carētia act^o ipediat mfi-
 monia. tñ defect^o potētie pcedēs ipedit pp rōez di-
 cta in qdē. Ad: m^o dō q frigiditas sēniū iuari po-
 teit aliquo bñficio. i sēnib^o ēt apparet defectus. vñ
 cū eis pbens nō de. ipif. sicut pbens cū alijs. dicūt
 tñ aliq q si ēēt frigiditas talis rōe senectutis q nul-
 lo mō posset iuari. nec per artē nec p nām. dicen-
 dū ēēt sicut de frigiditate nālī. q: talis pbeno ob-
 ligaret se ad impossibile.

Secundo qñr vtz artatō ex pte mlie-
 ris ipediat mrim^m. Rñ^o q
 aut illa artatio talis ē q sibi pōrsubueniri
 vel p cōfortiū vñ vel p naturāz. vel per artē cir-
 gic sine piculo. & tñc mrim^m nō ipedit quibus male fa-
 ciat mulier pbeno qdū ē in tali statu. aut nullo
 mō pōt apponi remediū. & tñc si talis artatio sup-
 uenit mrimonio legitie pto sine psumato sine non
 psumato mrim^m nō dirimit fm cōez optionē. Quis
 aliqui dicūt q si est ppetua & aīcedit mrimonij cō-
 sūationē pp illā si legitie probari poterit. poterit
 mrim^m dirimi. si aut aīcedit mrim^m pētū ipedit
 mrim^m pbeno. & si de scō pbatū poterit dirimi
 p iudiciū pbatō legitie ipeditmēto. vñ illud qd hēt
 ē de frigidis & maleficiatis. Cō cōsultationi. vbi
 dī q ecclia romana puenit i pñlib^o iudicare vt q
 tāz vrozēs bēri nō pūt. vt sorozeas bēant. pñlium
 ē n pceptū s; gl. ibidē separatiōe vero facta dabit
 licētia viro pbeno cū alia ē. eo. xi. c. Et hīs. mu-
 lier tñ d; sine iugio pmanere. Si aut postea p-
 rit cū altero & cognoscat ab eodē. & p vsū sequētis sic
 scā cognoscibilis a pmo d; ei reddi. ē de frigidis
 & maleficiatis fraternitatis. Si aut p vsū sequen-
 tis nō sit facta cognoscibilis a pmo. aut si ē. nō tñ si
 ne graui piculo mulieris qd accidere pōt pp ieq-
 litatē mēbroz vel aliqua alia de cā nō redderetur
 eidē. nec sic d; mulier esse ineptra ad mrimonij pp
 frigiditatē sicut pp artationē. q: mulier iocubitu ē
 paritēs. vñ ad reddendū debitū viro sufficit q pa-
 triatur viro actionē in nālī mēbro. hoc aut eius fri-
 giditas non impedit.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de
 pncipali. & circa b qñr duo. P^o vtrū
 maleficius ipediat mrim^m. & vtz se-
 parari pp maleficiū si p qd alia mrimo-
 nia pterunt carnali se cognoscat sint ad pñmā ma-
 trimonium reuocandi.

Primo oñdo q maleficiū non ipedit
 mrimo^m. q: nullū ipedi-
 mentū dirimit mrim^m. nisi sit perpetuū. sed
 nullū maleficiū ē ppetuū. q: pōt solui vel p ipz ma-
 leficiū vel p alterū vel per pñiaz & puerionē ad de-
 uz. vel per erroris mōs ecclie & oīones scōz. q male-
 ficiū nō ē ipeditmētū dirimens mrim^m. Itē nul-
 lū ipeditmētūz dirimit mrim^m nisi pcedat. ē de
 frigidis & maleficiatis. Et hīs. in glo. S; nō vide-
 tur quō sciri possit vtz maleficius pcedat mrim^m
 vel psequat. cū qd cā mrimonij sit fauozabilis nō ē
 aliquod mrim^m dirimendū pp maleficiū. Cōtra
 dicūt magi i lra hui^o di. c. 1. & 35. q. i. Si p forni-
 rias. q si maleficiati satiari nō potuerint separari va-

lebūt. Rñ^o q maleficiū aut est tpale aut ppetuū
 si tpale nō dir. mut mrimonij. si perpetuū aut pced-
 dit mrimonij tā ratū qz psumatū. & sic ipedit pben-
 dū & dirimit iam contractū. aut sequit mrimonij
 ratū. sed nō psumatū. & sic ēt dnt aliqui dirimi mri-
 monij pētū. di. n. 33. q. i. c. 1. q p iugū pfirmat of-
 ficio. i. carnali. vt dicit glo. & parū post d; q anqz p-
 firmet iposibilitas officij soluit vinculū p. ugi. aut
 sequit mrimonij psumatū. & tñc vinculū mri-
 moniale nō dirimit. cōis opinio ēt tenet q si certū ēēt
 q esset securū mrimonij ratū. non tñ psumatū non
 pp hoc dirimeret vinculū mrimonij. i separando
 aut maleficos sili mō pcedendū ēt sicut in separa-
 tiōe pp frigiditatē. excepto q frigidō nō dat licen-
 tiā pbeno cū altera. q: frigiditas ē ipeditmētū yle.
 s; maleficiatō dat. q: maleficiū est ipeditmētū par-
 ticulare. Ad p^m in opp^m dō q miorē falsa. aliqui
 enit maleficiū qd durat per totā vitam. q: si b; re-
 mediū nō est homini notū. vel nō est lic. ū. tñc aut
 psumat ppetuū qñ per triēniū iuges cobitauerunt
 & bona fide operā carnali copule dederūt. & se cog^o
 secre nō potuerūt. Ad: m^o dō q quibus vtz poss. i sci-
 ri vtrū pcedat mrimonij ratū vel sequat. tñ faci-
 lescri pōt vtrū pcedat mrimonij psumatū. & hoc
 sufficit s; aliquos. q si pcedit psumatū quibus scōz ra-
 tū dirimit ipz. Al pōt dici q i fauozē alteri^o matri-
 monij vultoris psumit. q si pcedat matrimonij
 consumatum q pcessit ratum.

Secundo qñr vtz separati pp malefici-
 us si p qd alia mrimonia p-
 rūt carnali se cognoscat sint ad p^m mrim^m
 reuocandi. Et vtz qñ. 33. q. 1. Si p fornicarias. di d se-
 paris pp maleficiū. q si postqz alias nuptias expe-
 tierit illis i carne viuētū qd iacti fuerit pōndus
 q reliqrat ēt si possibilitas pbeno eis reddita
 fuerit reuocari neqbūt. Itē oīs carnali copula ē
 mrim^m & mortale peccū. S; separati p maleficiū car-
 nali cognoscedo psonas cū qd postea mrim^m p-
 rūt mortali peccat. q iter eos ē legitimū mrim^m
 S; mrimonia legitia & pñata nullo mō solui pūt. q
 si separatis reddat potētia mutuo se cognoscendi ni-
 hilomin^o reuocari neqbūt. Itē si p pcedāz separatiō-
 nē vir scipiat aliqz ordies facz & postea mulierēz
 aq separat fuerat carnali cognoscat. n pp b reuoca-
 bit ad act^o mrimoniales cū pcedā mulier crecedo. et
 ad pcedēz mlieris. qd p pbari p sile aliq^o mō. qz
 si vir an pñatōez mrimonij scipiat ordies facz is
 rāte vrozē n restituet ēt vrozē perētū. s; pcellē reu-
 gionē itrare. S; vñū mrim^m nō ē min^o forte ipedi-
 mētū alt^o mrimonij q susceptō ordies sacri. q separati
 pp maleficiū si postqz alia mrimonia pterit carnali
 se cognoscat n sūt ad p^m mrim^m reuocandi. Et d. 33.
 q. i. Ad aut. di d separatis pp frigiditatē. q si frigidō
 reddat potētia coeūdi ad p^m iugū cogēt reuerti.
 q sūt d; dici de pp maleficiū separatis. Rñ^o q tales
 sūt ad p^m mrim^m reuocandi. q: snia diuortij sup eos la-
 tā fuit p errorē. q: ipeditmētū qd fuit iudicatū p-
 tuū s; pñatōez. nō fuit ppetuū s; vita. & tale im-
 peditmētū n dirimit mrim^m nisi s; rei vitatē tale ipedi-
 mētū sit ppetuū. Ad p^m i opp^m dō q illud decre-
 tū fuit Quari Remen. archiepi qd i cāu pcedē re-
 nef. vñ dī glo. ibidē. hic pot^o dicēdus ē ignar^o q
 Quar^o. & magi b^o di. c. 1. dīc q illud magis icclie
 est ex rigore q ex canonica equitate. Ad: m^o dō q

m̄rimonia q̄ sc̄do ̄rerūt nō fuerūt legitia s̄z iudici
 u3 dei. ̄quis legitia fuerit s̄z iudiciū ecclie. n̄ i ill
 piugis carnalē copulā exercēdo excusant a peccō pp
 inuicibilē ignorātiā. s̄z postq̄ sciūt maleficiū cessat
 se si carnalr copulāt cū illis cū q̄b̄ sc̄do ̄rerūt a
 mortali peccō nō excusant. Ad 3^m dō q̄ maior est
 falsa. q̄: sepacio fuit sc̄a p̄ errorē inq̄tū criabatur
 maleficiū p̄petuū q̄b̄ p̄petuū nō erat. vñ p̄ ̄ctū
 m̄rim^m semp̄ māserūt s̄z iudiciū dei veri piuges.
 vñ vir suscipiēdo ordinē sac̄z vxorū piudicare nō
 potuit. suscipiēdo. n̄ nō peccauit. q̄: p̄ ignorātiā
 inuicibilē seu pbabilē fuit excusat. S̄z vtz susci
 piēdo illū ordinē sac̄rū sibi piudicauerit. quo ad b̄
 vt sibi nō liceat ab vxore debitū erigere dubiū est.
 vi. n. aliq̄b̄ q̄ sibi erigere n̄ liceat. ̄quis reddet te
 neas. q̄: votū q̄b̄ sacro ordinē ē ānerā tenuit q̄tum
 ad illud q̄b̄ erat i p̄tate viri. ̄quis nō quo ad illud
 q̄b̄ erat in p̄tate mulieris. i p̄tate aut̄ viri ē erigere
 s̄z q̄tū ad reddēdū debitū corp̄ viri erat i mulieris
 p̄tate. Alij dūt q̄ ille suscipiēdo ordinē sac̄rū nec
 mulieri nec sibi piudicat quo ad b̄ q̄n liceat sibi pe
 tenti reddet debitū ē erigere. q̄: ignorātia iui. ibil
 seu pbabilē cū ab vtroq̄ piudicio excusauit. nisi. n.
 extimasset solutū fuisse viculū m̄rimonij iter ip̄z ē
 mulierē sac̄rū ordinē nō suscepisset vñ nec ad vo
 tū p̄tinētie se obligare intēdebat. nisi cū hac p̄ditio
 ne ip̄licita. s̄. si cēt totalr ē s̄z vitatē ab illo piugio li
 berat. Ad silē aut̄ q̄b̄ adducebat ad pbandū ma
 iorē argumēti dūt aliq̄ q̄ n̄ ē silē. q̄: ille q̄ an̄ p̄sum
 tionē m̄rimonij sac̄rū ordinē suscepit p̄t religione
 intrare ē in ea. p̄titeri p̄ quā p̄fessionē soluit sin rei
 vitatē vinculū m̄rimonale iter ip̄m ē mulierē. sed
 ille q̄ post susceptiōnē ordiis sac̄ri vxorē carnalr co
 gnouit vere m̄rim^m p̄sum. aut. vñ postea nō licet
 sibi religione intrat̄ p̄ volūtate vxoris s̄z qd̄ dices
 si ille q̄ an̄ p̄sumatōz m̄rimonij sac̄rū ordinē susce
 pit n̄ vult religione intrare. ē mulier petiit a iudice
 ip̄m p̄pelli ad m̄rimonij p̄sumatōz. ad b̄ p̄t dici
 fm̄ aliquos q̄ ille tenet religione intrare. ē ad b̄ d̄z
 p̄ iudicē p̄pelli n̄ ad m̄rimonij p̄sumatōz. q̄: et q̄
 sibi p̄z via p̄ q̄ n̄ p̄t licite seruare votū p̄tinētie.
 q̄: ānctū ē ordinē sac̄rū tenet illū eliget. q̄b̄z. n. vo
 uēs tenet facere illud q̄b̄ p̄t ad b̄ vt votū seruet
 q̄b̄ fecit. Alija aut̄ vt q̄ si ille suscipiēdo ordinem
 sac̄rū credebatur p̄ m̄rim^m inf̄ ip̄m ē mulierē posse
 solui eo q̄ erat ignar⁹ iuris nō tenet religione intrat̄
 s̄z d̄z p̄pelli ad m̄rimonij p̄sumatōz nisi mulier
 velit p̄tinere. cū. n. lōge fort⁹ sit votū p̄fessionis in
 religioe arc̄ti⁹ q̄ votū p̄tinētie tñ. durū videref
 d̄re q̄ ad b̄ teneret. cū ad b̄ nūq̄ se itēderit obligat
 nec explicite nec ip̄licite. illi tñ nō licebit debitum
 ab vxore erigere. q̄: erigere n̄ est i sua potestate.

Articulus quartus

Consequēter q̄rit de 4° p̄ncipa

li. ē circa b̄ q̄rūtur duo. 1° vtrū furia ipediat m̄rimo

niū. 2° vtz icell⁹ cū p̄sanguinea vxoris

Primo oñdo q̄ furia nō ipedit ma

trimoniū. q̄: m̄rim^m nō dirimit nisi pp̄ ipedimētū p̄petuū. s̄z de

furia sciri nō p̄t vtz sit p̄petua vl nō. ḡ furia n̄ diri

mit m̄rim^m. Itē dicit mag⁹ b̄ di. c. 3. ē. 32. q. 7. Nec furiosus. Nec furiosus nec furiosa m̄rim^m p̄

here p̄t. s̄z si ̄ctū fuerit nō separet. ḡ ̄quis furia i
 pediat ̄hendū nō tñ dirimit ̄ctū. Contra furia
 magis ipedit p̄sensuz q̄ error. q̄: magis tollit rōis
 vsuz. s̄z error: p̄sone ē p̄ditōis seruitutis ipediunt
 m̄rim^m ̄hendū ē dirimit ̄ctū. ḡ furia multo for
 tius. Rñ⁹ q̄ aut furia seq̄ m̄rim^m siue ratuz siue
 p̄sumatū. ē tale m̄rim^m nō dirimit. 32. q. 8. Alii qui
 m̄rim^m. ē illud decretū recitat mag⁹ b̄ di. c. 3. aut
 an̄cedit m̄rim^m. ē tūc furiosus aut nō b̄z lucida in
 terualla. aut b̄z. si nō. nullū ē m̄rim^m cū eo ̄ctū. q̄a
 p̄sentirendū p̄t. ē m̄rim^m ̄b̄i nō p̄t sine mutuo cō
 sensu libere volūtatis. si b̄z lucida iterualla. aut cō
 trahit illo tpe quo nō b̄z lucidū iteruallū. ē tūc dō
 idē q̄ p̄us. aut ̄b̄i i tpe quo b̄z lucidū iteruallū. ē
 tūc m̄rim^m tenet. q̄: in illo iteruallo p̄sentire p̄t.
 Ad 1^m i opp^m dō q̄ aliud ē d̄ ipedimto q̄b̄ oppōi
 tur actui m̄rimoniali. ē de illo q̄b̄ opponitur cause
 ei⁹ efficiēti. p̄^m. n. m̄rim^m nō dirimit nisi sit p̄petu
 us. 2^m aut̄ ̄ctū m̄rim^m reddit nulluz si alit illo tpe
 quo ̄b̄i m̄rim^m. q̄: res nō p̄t in esse. p̄dit. nisi p̄
 suā cām efficiētē. Ad 2^m dō q̄ illud q̄b̄ d̄ si ̄ctuz
 fuerit nō separet. sic d̄z exponi. si ̄ctū fuerit an̄ fu
 riā n̄ separet propter furiam sequentem.

Secundo

q̄rit vtz icellus cū p̄sanguī
 nea vxoris ipediat m̄rimo
 niū. Et vñ q̄ nō. q̄: ma⁹ p̄ctū ē cognoscer
 p̄ sanguineā p̄paz q̄ vxoris ceteris p̄b⁹. s̄z icellus
 cū p̄sanguinea p̄pā nō ipedit m̄rim^m. ḡ nec icell⁹. cū
 p̄sanguinea vxoris. Itē icell⁹ n̄ p̄t iter. t. ipeditū
 ta m̄rimonij. Cōtra. 34. q. 2. i lectū. d̄: de quadaz
 q̄ se supposuit marito sue sororis quā ille cognouit
 credēs eē vxorē suā p̄tinētie q̄ i ceterū piugio p̄i
 uet. Itē. 32. q. 7. Quedā p̄ fre. Quedā p̄ fre sui vi
 ri dormiuit decretū ē vt adulteri nunq̄ piugio co
 pulēt. Rñ⁹ q̄ icellū cū p̄sanguinea vxoris ipedire
 m̄rim^m dupl̄r p̄t itelli. s̄. aut de m̄rim^m iā ̄cto aut
 de ̄b̄edo p̄ mortē vxoris. 1° mō dico q̄ icellus
 p̄dēt n̄ soluit viculū m̄rimonij. tñ icellus soluit
 tit ius petēdi debitū ab vxore atinētie illi cū q̄ ice
 llū p̄misit. c̄ d̄ eo q̄ cognouit p̄sanguineam vxoris
 sue. c. i. ē ab vxore nō atinētie illi p̄ q̄ p̄misit icellū
 eo. ti. c. Trāsmisse. tenet tñ reddet debitū vxori
 petēti. vt b̄i eo. c. p̄ mortē tñ vxoris n̄ sibi aliud
 m̄rim^m ̄bere. vt b̄i eo. ti. c. i. s. c. Trāsmisse. q̄b̄ ē
 itellig^m nisi cū quo fuit disp̄sātū. disp̄sāt et tñ cūz
 eis si cēt iuuenes. eo. ti. c. i. i glo. ē ar^m ad b̄. 33. q.
 2. In adolescētia. si tñ absq̄ disp̄satiōe p̄terit tene
 bit m̄rim^m q̄: n̄ ē phibitio cū statuto irritāte si sc̄m
 fuerit ̄nū. tñ ab illa vxore nō licebit sibi debitum
 petet. tenebit tñ reddet. ē b̄ p̄bas p̄ illud q̄b̄ d̄ eo.
 ti. Trāsmisse. 2° mō. s̄. de m̄rim^m ̄b̄edo. dico q̄ ma
 trim^m postea ̄ctū nullū ē ē adulteriū p̄mittit. ē ice
 llus rōe affinitatis. vñ sep̄adi sit iudicio ecclie. et
 mulier potest nubere. vir autem quantū est de ri
 gore iuris nubere non potest. Ad 1^m in oppositū
 dicendum q̄ quāuis manus peccatum sit cognosce
 re consanguineam propriam q̄ vxoris. non tamē
 tantum iniuriatur vxori maritus per primū ince
 stum sicut per secundum. nec propter primū ince
 stum contrahit affinitatem cum vxore. sed contra
 hit eam propter incestum secundum. ē ideo non
 sic priuatur iure petendi debitum ab vxore cogno
 scendo consanguineam propriā. sicut cognoscendo
 cōsanguineā vxoris. Ad 2^m dō q̄ b̄ ipedimētū nō

nūcrat iter alia. q: nō dirimit vñcūlūz mīmonij tā hēctū. nec facit psonas totālī illegitimas ad aliud mīmonij hēndū. pōt tū dici q aliquo mō rducitur ad ipedimētū affitatis. s furia ad ipedimētū erroris

C **I**rcā līaz Et pmanēat. s. sic frater s soror. s nubere n̄ p̄t. s. cū effectu carnal coplē. de qbus scriptū ē. s. i legabul hūa nis. manēat vterqz inupti. s. qn nō tñ ē frigiditas ex pte viri. s. ē tāta arratio ex pte mulieris q nulli viro eēt apta. Volū. moliri ē cū difficultate conari. s. dē a mole. Tūc bi q iurauerāt piurij rei cōtencā. h̄ntellr de viro s muliere n̄ de ppīgs q nō iurauerāt nisi de credulitate In veritate viri cōsistat. s. nisi mulier p aspectū corpīs sui pbare voluerit vix esse mēritū. Recōciliari negbūt. ex pone sic statiz exponit magr līa vbi dicit q h̄nō ē tenēdū vt dictū ē i qdnibz. Neutrūz ex ipīs. hēat. s. qm ad eius erigendi carnale debitū si inest secut' ē mīmonij cū altera. Si aut' aīscēsit cū nulla pōt h̄ber mīmoniale vñcūlū. loqf. n. de illo q dormiuit cū duabz forōibz. nec l3 ppe vroi redder' debitū h̄ n̄ tenet nisi vir incestū p̄miserit de cōsensu vrozis. nubat in dño. s. p' mortē mariti. vt magr qsi statiz p' exponit in līa. i adulterio. s. incestuoso. vt exponit glo. sup illud decretū. Mā q alij adulterij h̄ber p̄t hēs. 31. q. i. c. 1. Quicūqz excepta fornicationis cā. q p' p̄sumationē mīmonij nō sit sepatio. nisi sit i alteri' penā. p̄iur aut' piurari nō d3 nisi p sua cipa s id q̄nis marit' magis eēt granat' si vroz sua fuerit leprosa et feda. m̄ nō sic separari possz ab ea q̄ntuz ad thoz pp illā feditatē. sicuti pp illā fornicationē.

Di. CCC.

b **O**c etiam notādū ē. ec. Supi' determinauit magr pncipalr de ipedimētis aīccētibz mīmonij hēndū. Dic determinat de ipedimētis supuentibz p' mīmonij tā hēctū. s. diuidit iu ptes tres. P' oīdit q pp adulterij l3 vñū cōiuge alterū dimittere. 1° inqrit an liceat dimittentī cū alio vel alia mīmonia h̄bere ibi. Si quis aut'. 3° an adulter cū adultera possint post mortē mariti mī h̄bere ibi. Solet ēt qri. P' in duas P' oīdit q pp adulterij pōt vn' p̄iur aliu3 dicitere. 1° oīdit q ille q dimittit d3 ab adulterio liber eēt ibi. Si vō querit. Illa q̄ ibi incipit. Sigz. diuidit i duas. P' oīdit q dimittēs d3 cōtinere vl dimissā sibi reconciliare. 1° adducit auctoritates q sonare vident q dimittētī nō l3 dimissaz sibi recōciliare ibi. Dicit tñ. Et ista i duas. P' p̄dcāf auctoritates adducit. 1° eas expōit ibi. D3 boia.

Articulus primus.

3 **I**rcā hanc di. qrendā ē pncipalr de tribz. P' de p̄iugū sepatione pp adulterij. 1° de qbus daz cāibus circa illā materiā. 3° de n̄ p̄iugūz p̄iugūde p' adulterij. Circa p' q̄rantur. s. P' vix liceat viro vrozē pp ei' adulterij dimittere. 1° vix teneat h̄ facere. 3° virū possit eam dimittere sine iudicio ecclie. 4° vix vir s vroz sint q̄ntū ad h̄cālis p̄ditōis. 5° vix granat' peccū sit violare alienū thoz q̄ cognoscere monialem benedictam.

P **R**imo oñ do q l3 viro vrozē pp ei' adulterij dimittere. quā to cā ē fortior tāto ad cā efficac' sequit' effectus. S3 forti' ē adulterij qn est i vtroqz p̄iuge q̄ qn est in altero tñ. s3 si ē i vtroqz n̄ pp h̄ pōt vn' aliū dimittere. sicut dicit Aug'. p' li. de sermōe dñi i mōte vltra mediū. s. recitat magr b' di. c. 2. gmlto minus pōt vn' p̄iur aliū dimittere pp ei' adulterij tñ. Itē magis ē h̄ bonū mīmonij peccū cōtra naturā q̄ adulterij. s3 nō iuenim' q pp peccū h̄ naturā vn' p̄iur possit alterū dimittere. gmlto minus pp adulterij. Cōt' Math. 5. Qui dimiserit vrozē suā excepta cā fornicatōis facit eā mechari exceptio fornicatōis oīdit eā pp fornicationē posse ditti. Rū' q' separi virū ab vrozē duplr pōt in telligi. aut qm ad vñcūlū. aut q̄ntū ad cohabitacionē s thoz. P' mō nō pōt vir separi ab vrozē pp adulterij. s3 1° mō in penā mulieris q fidē fregit. s in fauorē viri q fidē seruauit. excipiūt tñ. 7. casus in qb' n̄ l3 vix vrozē dimittere pp adulterij. Unus ē si tpe fuerit fornicat'. 31. q. 6. c. 1. cui' rō ē. q: vt dī ibidē n̄ vī q pari crimie isect' aliū de eodē punire possit. supple accusando. Secūs si vroz: vi oppōsa fuerit. vt. d. c. q. 5. Ita ne. c' rō ē. q: vt dī. 34. q. 1. c. i. nullo mō ad opprobriū male volūtatis trabatur qd p̄ditio necitatis exto: sit. Tertius si credebatur maritū mortuū. 34. q. 2. Cū p bellicā. q: tal' p ignōratiā pbabilē excusaf. Quart' si al' sub spē mariti cognouit eā. 34. q. 2. In lectū. h̄er p ignōratiā excusaf. Quint' si marit' tradidit eā adulterā dā p̄ferit luitā. et de eo q cognouit p̄ sanguinē vrozū sue Discretionē. q: i illo cāu illud adulterij magis imputaf viro q̄ mulieri. Sext' si marit' p' adulterij cognouit eā s tolerauit. ar. d. 32. q. 5. Si quis vrozē. cui' rō ē. q: crimē p recōciliatōez dīssuz ampl' obijci nō d3 nisi recidimū seqf. Septim' est si mīmonio infidelitate vroz' q̄ h̄ero vir dedit vrozē libellū repudij s vroz: alteri nupserit. tūc enim si vterqz p̄ntal ad fidē vir tenet eā recipere. et de de notijs. Eandem. cui' rō ē. q: cū dicit sibi libellū repudij qd facit illicitū ē h̄ iudiciū dei interpretatiue tradidit eā adulterā dā. Aliq addūt casuz octauū. s. si vir abstinedo h̄ volūtate vrozis et occasionez adulterādi dedit. 17. q. 2. Si tu. vbi dī. Si tu abstīnēs sine volūtate vrozis tribus ei licentiā fornicādi. i. occasioez h̄ glo. s. peccū illi' tūc. imputabit abstinētie. Alij tñ dnt qn pp h̄ excusaf adulterāf mulier. qn vir posset eā p illud adulterij ditter fm q dicit glo. ibidē. Ad p' i opp' m̄ dō q adulterij i vtroqz p̄iuge n̄ ē fortior cā diuortij q̄ in alio tñ sic p3 p rōez dēaz i qdē. q̄nis plus sit d̄ peccō qn ē i vtroqz q̄ i alio tñ. Ad: m̄ dō q et pp peccū h̄ nāz possz pcedi ad diuortij. s3 n̄ sit ita mēto de ipō. tū qz passio inoiabil. tū q: rari' accidit. tū q: non ita causat incertitudinem prolis.

8 **E**cundo q̄rit vix virtencal vrozē ditter pp ad h̄ctū. s. v: q sic. decre. di. 83. Cōstire. Cōstir vi errati q ad refe-cāda q cōiugi debēt n̄ occurrit. S3 dīssio vrozū pp adulterij ē ad corrigēdā adulterā. g si vir eā n̄ dicit sibi p̄stit. qd illicitū ē. Itē Ebuzo' ff Math. dicit recitat magr b' di. c. 4. s. 31. q. 1. Dicit crudel. Si cut crudelis s iniqu' ē q castā dicit tū. sic fatu' s iustus ē q retinet meretricē. Cōtra Math. 18. di q si

70

peccaverit i te si tu dimitte ei septuagesies septies. cū g̃mlier adulterādo peccet in vix suā nō tenet eā ditter. s; magis d; sibi peere quotiēcūq; peccaverit. Rñ ditter vxorē pp adulteriū ordiat ad correctionē adulter. aut g̃mlier q̃ adulterata ē correctā ē. aut parata se corrigē. aut pbabilr p̃sūt in corrigibil. si correctā ē n̄ tenet dimitter eā. q; nō ē necā pena corrigēs vbi correctio ias p̃cessit. s; si parata ē se corrigere vt iustū ē n̄ tenet ditter eā. q; n̄ ē necāz appdēre penā grauiorē ad corrigendū d̃ licitū qd̃ mitiori mō p̃tē expiari. si aut pbabilr p̃sumit icorrigibil. tūc credo q; eā ditter teneat. ne suo crimini videat p̃sentit. dū correctioz debita non appdit. tūc aut p̃sumit icorrigibil q̃ p̃taci ai o se corrigē renuit. aut q̃ correctioz p̃mittēs ex p̃fectu die relabil. vñ dicit magi b̃ di. c. 5. Vir d; recipit peccatricē q̃ p̃niaz egit. s; n̄ sepe. i. n̄ nimis frequenter. s; ultra illud qd̃ sapiēs determinaret eā eē recipiendā. Ad p̃m i opp̃m dō q; p̃cedēdo illa q; se corrigē n̄ vult. i. n. conet. pena corrigēn̄ idiget. Ad 2m dō q; illa auctoritas ē alie q̃s allat magi ad illā p̃tē b̃ di. c. 4. itelligēdo sunt de illa q; pbabilr p̃sumit icorrigibil. Ad ar̃m ad p̃tēz alias dō q; vxor adulterās n̄ n̄ peccat i vix. s; ēt in se ip̃az ē in deū. s; id vir nō p̃tē totalr penā dimitter nisi seq̃ emēdatō.

Artio q̃rif vix possit eā dimitter suū iudicio ecclie. r̃ v; q; sic. **Ad b. p̃m** dē q; Joseph. cū eēt vir iustus noluit p̃palare cō iugē suā. s; voluit occulte ditter eā. q; eā ip̃gnatam videbat. g̃ n̄ ē i iustitiā ditter vxorē absq; iudicio ecclie. Itē. 2. q. 8. Qui crūm. Qui crūm obicit scribat se pbatur. q; crūm nō pbauerit qd̃ obicit penā quā itulit ip̃e patiat. g̃ n̄ vir accusat vxorē suā d̃ adulterio siue p̃bet siue n̄. h; itētū suū. q; si pb; sepabit ab ea. r̃ n̄ pb; ip̃a sepabit ab eo. g̃ tal' causa n̄ ē in iudiciū deducēda. Itē si vir p̃ fornicatio nē vxoris sibi debitū reddat. sibi ip̃i p̃iudicat. ita vt pp̃ illā fornicationē n̄ possit ditter vxorē. g̃ negatio debiti q̃ ē sepa q̃m ad thoz p̃tē p̃ceder̃ ecclie iudiciū. Cōtra. 2. q. i. **Ad li. Null** d; eē sit accusator: r̃ index. s; si vir p̃po arbitrio poss; ditter vxorē. adulterā idē eēt accusator: r̃ index. g̃ n̄ p̃tē ditter eā p̃po arbitrio. s; ecclie iudicio. Rñ q; vix ditter vxorē pp̃ adulteriū intelli p̃tē duplr. aut q̃tuz ad thoz tñ. aut q̃tū ad thoz r̃ cobitationē s; l. p̃m mō p̃tē vir ditter vxorē p̃po arbitrio statz cū scit ip̃az adulterasse. nec debitū tenet redder̃ exigenti nisi p̃ eccliaz p̃pulsus. s; sic reddēdo n̄ p̃iudicaret sibi qn̄ possit ager̃ ad diuortiū. marie si p̃tationez p̃mittit. q; ad illā copulā accedit n̄ vt velit cedere iuri suo. s; tñ ne sit iobediēs ecclie tñ v; aliqb; q; etq; p̃ponit p̃ vxorē crūm quo vult ager̃ ad diuortiū. q; ecc; n̄ d; sibi p̃cipe. vt carnalr copulet cū ea quousq; cognouerit de eā r̃ diffinierit. n̄ at loq̃mur de sepa dē mō fo. tūc disliguo. q; aut iter vix r̃ mulierē m̃m̃ clādestinū tñ. aut d̃ctū i facie ecclie. v; saltē corā testib; p̃m mō p̃tē ditter vxorē arbitrio p̃po. q; latētia n̄ d; deduci ad iudiciū ecclie. nisi in foro p̃nē. 2. mō n̄ s; sibi eā ditter sine iudicō ecclie r̃ si alr ditter d; p̃tē ad bitādā. nisi vir icōtinēti poss; adulteriū p̃ vxorē pbare. cum. n. d̃is p̃cessit vxorē pp̃ fornicationez posse ditter ius p̃mulgauit s; q̃s n̄ d; i iudicio ferri. r̃ q; sn̄a ē applicatio iuris ad p̃ticularē ferri. id n̄ bñ d̃it dicētes q; sine iudicio ecclie possit vxor ditter. eo q; d̃is eā posse ditter sn̄auit. Ad p̃m i opp̃m dō q; Joseph nolēbat virginē ditter t̃āq; suspectā de fornicatiōe. s; q; t̃iebat cū ea māere ob reuerētiā scitatis ei. r̃ p̃creatūne et accusatiōe adulterij p̃cedebat. n̄ tñ ad diuortiū s; ad lapidationē adulter. nūc aut n̄ ē sic. Joseph at si opiat' fuisset ip̃az adulterasse q̃suis ab ea separi voluisset noluisse. tñ eā lapidari. Ad 2m dō q; si vir accusat vxorē de fornicatiōe corā iudice sp̃ali agēdo ad separationē tñ. n̄ d; fieri scriptō siue obligatō ad legē talid̃is. q; sic vir siue p̃bet siue n̄. cōfēdēt suū itentū. vt arguebat. si aut accusat eā corā iudice seculari ad punitionē criminis d; p̃ceder̃ scriptō p̃ quā ad legē talid̃is se obliger̃ si i p̃batide deficiat. Ad 3m. solutum est ex dictis in q̃one.

Artio q̃rif vix r̃ vxor sint q̃stum ad separationē pp̃ adulteriū cō d̃itid̃is. Et v; q; nō. q; illi nō sunt eqlis cō d̃itid̃is quoz vn' liberi' accusat aliū q; e; d; sic d̃it magi b̃ di. c. i. r̃ 32. q. 5. **Christiana.** Cūros suos d̃ adulterio mulieres n̄ facile accusant. viri autē liberi' vxores suas adulteras apud sacerdotēs de ferre p̃fuerūt. Itē i lege veteri n̄ sic erat licituz mulieri repudiare vix sic e; d; **Antic. et. 4. meth.** dicit q; n̄ d; eē eqlis p̃tō i muliere discedēdi a viro sicut e; d; cū g̃ sepaio pp̃ adulteriū sit q̃s quoddaz repudiū. vir r̃ mulier n̄ debet eē quo ad b̃ eqlis cō d̃itid̃is. Itē supior: r̃ inferior: nō sunt eqlis p̃ d̃itid̃is i mutua correctiōe. s; vir ē supior: muliere. q; sicut d̃i. i. cor. ii. Vir ē caput mulieris. cū g̃ sepaio ordinet ad correctiōez delinquentis vir r̃ mulier quo ad b̃ nō sunt eqlis p̃ d̃itid̃is. Cōtra magi b̃ di. c. i. r̃ 32. q. 5. p̃recepit. apud nos qd̃ nō s; feminis nō s; viris. r̃ eadē fuit' pari p̃ d̃itid̃e cōfē. Itē eadē. q. **Christiana.** r̃ recitat magi b̃ di. c. i. **Christiana** religio adultū i vtroq; sexu pari rōe p̃ d̃enat. Rñ q; i sepaio duo p̃siderā. s; ip̃a d̃issio p̃ngis. r̃ accusatio q̃ ē via ad hāc d̃issionē. q̃tū ad p̃m vir r̃ mulier iudicānt ad paria. q; sicut vir p̃tē dittere vxorēz pp̃ adulteriū. ita e; d; q̃suis ad b̃ iudicē ex lequali eā. nec ē b̃ i iustitiā. q; mior d̃ ill' cāis sufficit ad illū effectū sic videm' q; duo latrōes quoz vn' plus furat' ē q; al' iudicānt ad suspēditū. r̃ ita ad eqlē penā ex lequali eā. q; ille q; min' furat' fuit meruit hanc penā. Quātū ad 2m vir r̃ mulier nō sūt eqlis p̃ d̃itid̃is. fauorabil'. n. recipit actō viri p̃ mulierez q; e; d; tū q; vir ē caput mulieris. tū q; mulier adulteras magis p̃fudit vix q; vir adulteras mulierē. tū q; adulteriū mulieris magis ledit m̃m̃. q; causat icertitudinē plis. r̃ id q̃suis fornicatio simplex grauior: sit in viro q; i muliere eo q; i eo magis viger' vsus rōis quo efficac' frenari p̃tē p̃cupiscētia tñ oib; p̃fatis adulteriū graui' ē i muliere q; viro pp̃ rōes iā dictas. q̃tū tñ vir ē rector: mulieris ag graui' s; qd̃ adulteriū i viro plus q; i muliere. tñ nō tñ p̃ d̃erat q̃tū p̃ d̃erat maior: lesio m̃m̃onij r̃ maior: confusio viri per adulteriū mulieris. Ad primum r̃ tertium dicendū q; procedunt de inequalitate conditionis quantum ad accusatō nē. Ad secundū dicendū q; non est simile de repudio. de repudio in lege veteri. r̃ de diuortio in lege noua p̃ofter fornicationem. quia repudiū p̃mittēbatur ad vitandū homicidiū de quo nō erat tñ p̃iculum ex parte mulieris sicut ex parte viri.

Auctores: iurates ad pte aliā nō plus pcludunt nisi q
qlibz pingu pte alterū dimittere ppter adulteriū.

¶ Quanto que ritur vry grauius peccū sit violare alienū thoz q cognoscere monialē bndictā. Rūdeo q nō. imo cognoscere mōiales bndictā mai' peccū est. vñ Aug' lli. de scā viduitate lōge an' medius. pōlāe n̄ dubitaueri die lapsa; aiaz a castitate sacri ore q̄ vouet deo adulteris esse peiores. cur' rō est. q: in cognoscendo moniales bndictā; sit p̄iudiciū & iniustitia collegio & violat castitas firmata voto quo erat spōsa dei & de honoraf virgo. q: sole vgin es debent bndicti. & de honoraf bndic'. In violatide vō alienū thoz verū est q̄ sit p̄iudiciū & iniustitia viro. cū q̄ fornicat' vtrobiq; sit cōis. & iniuria q̄ sit mari to i violatide thoz sui. nō tñ pōderet quātuz alia q̄ deā sunt in violatide bndicere monialis grauius peccū est cibus pensatis & ceteris pibus moniales bndictā cognoscere q̄ alienū thoz violare. & dieo ceteris pib'. q: tñ scandalū & tñ dānū rei publice poss; pbabilr iminere ex violatide thoz alieni qd grauis esset tūc alienū thoz violare q̄ monialen cognoscere bndictā.

Articulus secundus.

¶ Onsequēter

querit de 1° pncipali. & circa b̄ q̄rū tur qnq;. 1° vry vroz adulterās de licētia viri n̄ tñ ab eo coacta possit ab eo q̄tū ad thoz & cobitationē ditti. 2° vruz vir vroz suā quā nōdū cognouit tradēs adulterādā cōsanguineo ppo iurā possit postea q̄ illi' volūtātē religioez ingredi. 3° vry possit postea ab ea debitu petere. 4° q̄rit vry possit vroz ab eo debitum petere si fuerit tradita adulterāda cūz p̄sanguineo mariti. 5° vry p̄cubit' soluti cū p̄iugata a marito nōdū cognita sit adulteriū.

¶ D p̄i mus. Rū' q̄ vroz adulterās de licētia mariti si ab eo n̄ cōpellitur nec p̄ metu. nec alio mō pp tale adulteriū p̄t q̄tū ad thoz & cobitationē a viro p̄ iudiciū ecclie dimitti. ar' ad b. ef de eo q cognouit cōsanguineā vrozis sue. Discretionē. vbi dī q̄ vir vroz adulteriū nō p̄t obijcere q̄ eā adulterādā tradidit. p̄fertiz inuitā. p̄ b. n. q̄ dicit. p̄ferretiz iurāz. v: dare intelligi q̄ si ad b nō fuisset tradita inuita. q̄ vir illud adulteriū sibi obijcere poss; q: sic dī in glo. ibidē in casibus. q̄ sine peccō mortali cōmitti n̄ p̄t mandatu nō obligat. vñ sicut dicit illa eadem glo. p̄ b qd̄ oñdit. p̄fertiz inuitā: vñ r̄idere tacite qd̄ nī. & s; eādē glo. accipit ibidē p̄fertiz. p̄ tantum.

¶ D secun dus dō q̄ fm aliquos q̄ talis possit religionē intrare p̄tra volūtatez vrozis. q: nōdū sunt effecti vna caro. Alij aut̄ qbus p̄fētio magis aspiciētes ad iuris n̄ alio eqtatē. & ad viri inigratē. & ad vrozis p̄sionē quā passā ē inuita. & p̄siderātes q̄ corruptiois vrozis vir ē p̄ncipalis cā q̄ ipam coegit ad illā cōruptionē p̄sciendū dīst q̄ p̄ illā cōruptionē acquisiuit vroz tantā p̄tēte; i co. p̄ viri. vñ s; ei' volūtātē religionē nō possit ingredi. vñ ef de eo q cognouit p̄sanguineā vrozis sue. Discretionē. dī de quada; muliere q̄ nōdū a viro cognita ab eo fuit tradita in uita p̄sanguineo viro q̄ cū ipa iurā p̄cubuit. & q̄ cito fuit reddita libertati fugit ab eo. & se prior' viro rēlitui postulauit q̄ si monita vt p̄inentiā fuerit

ad b̄ induci n̄ potuerit. vir p̄or cogat redit ad ipas & maritali eam affectione tractare.

¶ D ter tius dō q̄ nō ē licitū tali ab vrozē illa petere debitū pp dētā affinitatē iter ipz & vrozē suā de sua volūtate & p̄cepto & ipō ad b̄ eaz cogite. vñ n' min' vñ sibi p̄u dicare illa affinitas q̄ si p̄cubuit cū cōsanguineā vrozis sue. q: nec b̄ faciendo tñ p̄iudiciū vrozē se ciser q̄tū sibi fecit ipas inuitā p̄pō p̄sanguineo tradendo adulterandam.

¶ D quar tum dō q̄ aut illa mulier fuit a p̄sanguineo mariti cognita p̄ coactionē abfoluā q̄ ē p̄ metu cadente i cōstantē vry. aut p̄ illaz q̄ est p̄ metu leuē que nec coactio dicit d3. Si p̄mo mō. nullū sc̄tū ē p̄iudiciū mulieri ēt si sic fuisset opp̄ssa nō de viri volūtate. q: si cur dī ef de eo q cognouit p̄sanguineā vrozis sue. Discretionē. Affinitas q̄ post dētā legitie m̄rim' inter vry & vrozē inq̄ d̄bitur. et nō d3 efficere que b̄ inigritis p̄iceps nō eritit. cū suo iure nō debe at sine sua culpa puari. si aut nō fuit coacta nisi coactide p̄ metu cadente in p̄stantē vry mortali peccauit p̄mittendo se a p̄sanguineo sui mariti cognosci & incestū cōmisit. credo tñ q̄ i d̄restitutionē inigritas viri q̄ ipam ad cōmittēdū adulteriū iestuosuz p̄ dētū metu coegit mulieri nō ē iterdictū a viro d̄bitū petere. & vir petēti tenet reddere. si aut n̄ fuit iuducta nisi p̄ leuē metu credo q̄ sibi nō ē licitū debitu petere. & si petat vir nō tenet reddere. q: p̄t ei illud adulteriū obijcere. ar' in glo. sup de ere. p̄dicitū vbi dī q̄ si vir occasione adulterandi dedisset vroz. nihilominus imputaret ei. s. vroz.

¶ D quin tum dō q̄ p̄cubit' soluti cū cōiugata a marito nōdū cognita ē adulteriū. cur' rō ē. q: q̄uis nōdū sint ef facti vna caro. tñ veri p̄iuges sunt & inter ipos est m̄rim' ratū. vñ glo. sup de ere. sepe allatam. dicit q̄ adulteriū cōmittit cū spōsa nōdū a viro cognita

Articulus tertius.

¶ Onsequēter

q̄rit de 3° pncipali. & circa hoc querit. 5. 1° vry post diuortiu con iur innocens alteri nubere possit. 2° vry p̄iuges p̄ diuortiu possint recōciliari. 3° vry adulter q̄ machinat' ē i morte; viri adultere possit eā ducere in vrozē. 4° vry adulter dās fidem adultere de b̄bendo cum ipa viuente marito possit ipas post mortē mariti ducere i vrozē. 5° de quodam sp̄ali casu circa hanc materiam.

¶ Rūno oñdo q̄ p̄ diuortiu p̄iur in nocēs alteri nubere possit Matb. 19. Quicūq; dimiserit vrozē suā nisi ob fornicationē. & alia; duxerit mechaf. q̄ eā dimittit pp fornicationē ducēdo alia non mechaf. Itē mulier nō tenet viro. nec e' nisi ad reddendū debitū & s̄l cobitandū. S; ab vrozoz istoz abfoluit p̄iur innocēs p̄ diuortiu. q̄ i nullo remanet alligat' alteri. nō ē q̄ cā q̄re alteri nubere nō possit. Cōtra ap̄s. i. cor. 7. H̄is q̄ matrimonium iuncti sunt. p̄cepicio non ego sed dominus vrozem a viro non discedere. q̄ si discesserit manere inuuptā. Respōdeo q̄ post diuortium alter coniunx innocens altero p̄iuge viuente nubere nō p̄t alteri. q: nullā ip̄e dūmā supueniēs i m̄rimonio p̄sumato p̄t

soluere mrimoniale vinculum inter coniuges quodam vi-
nit. vii aplos. p. cor. 7. Mulier alligata est legi quod
tunc vir ei vivit. quia aut nocens pro eadem cum
alij nubere non potest. etiam quod non congruit. si. n. alij possit
nubere multis esset occasio adulterandi ut se trans-
ferre possent ad magis desiderata nubia. et iam
dictis pro quod aliquis quod non se intendebat obligare ad
perpetuam continentiam. potest per accidens obligari ad continen-
tiam per vitam totam alteri persone. nec mirum. quod si vxor in
curreret aliquam infirmitatem incurabilem quam non possit
compati carnalem copulam maritus obligaretur per accitum
ad continentiam per totam vitam illi. Ad primum in oppositum dicitur
quod illa exceptio. nisi ob causam fornicationis. non refertur
nisi ad dimissiones vxoris. et id arguitur precebat ex
malo intellectu. Ad secundum dicitur quod quis non teneatur ad
reddendum debitum vel cohabitandum adhuc manet iter
eos quoddam vinculum quo quilibet ita obligatur alij
ut non possit alteri nubere ipso vivente.

Secundo quod si vir coniuges post divo-
cium possint reconciliari.

Rursum quod sicut prius innocens non potest licite retinere vxor-
em adulteram incorrigibilem potest tamen licite retinere corre-
ctam vel se corrigere paratam. sic dico quod si post divortium
est correctam vel se paratam corrigere potest eam licite reconcilia-
re secundum apostolum. i. cor. 7. Qui percipit mulierem disceden-
tem a viro in aere inupta. aut viro. i. reconciliari. et quod
viro posse dimittere vxorem adulteram introductam est in
favorem innocentis viri et pena adultere. id viro dimit-
tendum adulteram vxorem si sit iudicium quod possit ipsam cor-
rectam ad se renovare infra biennium. et si ipsa non lucrif-
et de conversione coniugum. Eandem. i. glo. Si tamen monitum
ipsam correctam noluerit recipere infra biennium. et transacto
illo biennio mulier religionem intraverit. vir non poterit
illam ad se renovare. nisi ad h. c. p. de eo. nec est si ante per
biennium votum castitatis emisit de licentia mariti. In-
nocens autem statim post divortium altero iuramento potest reli-
gionem intrare. et substituitur. et ratio est. quod adultera nul-
lum habet ius repetendi. cum sic dicitur de muliere innocen-
te que virum suum dimisit propter adulterium.

Tertio quod si vir adulter qui machinatur est in
morte viri adultere possit eam ducere
in vxorem. Et videtur sic. Danid dimisit ad-
ulteriam cum Bersabee vxorem Urie. et postea machina-
tus est in morte Urie. ut haberet eam vxorem. quam post
mortem Urie duxit in vxorem et fuit legitima eius
vxor. ut habetur. Regum. c. ii. Item machinari in mor-
tem mariti adultere non numeratur inter duodecim impedi-
menta mrimonii. quod crimen quod est unum de illis impedi-
mentis est occisio vxoris prope vel propter mariti. Contra-
rium habetur b. i. q. i. Illud vero. Et hic sabaudicus est. et
recitat a magistro b. d. c. vii. Rursum adulter qui
machinatur est in morte viri adultere non potest eam
ducere in vxorem si de facto duxerit sepandi fuerit
cum ratio triple est. vna criminis enormitas. alia quod
adulter peccavit in mrimonium interficiens legitimum
vxoris virum. tertia ne adulteri propter adulteram amo-
re essent prout ad interficiendum maritos eorum. ut eas
haberent vxores. vii secundum aliquos si adulter interficit
maritum adultere non ea intentione ut habeat eam vxorem. sed
et alia causa vel occasione. et postea habet eam non esset
mrimonium dirimendum. et de conversione istud dicitur. lauda-
bile. et de eo quod duxit in mrimonium quam polluit per adulte-
rium. Super eo. i. glo. vxor est peccata mariti interfici
per infidelitatem cum quo adulterata est. quod post hoc per eius su-
adum ad fidei conversionem non potest cum illo habere. sed si habent

dirimendum est mrimonium quod tali dano tale lucrum ecclesia
propensare non vult. et de conversione istud dicitur. laudabile
Ad primum in oppositum dicitur. quod sic dicitur. q. i. Si qua. s. Sed
obijciunt in veteri testamento multa promittentibus pro in-
firmis que in euangelij perfectione eliminata sunt. quod
dum promittentibus causa infirmitatis et facti futuorum. sic et
Bersabee promissa est duci in vxorem. Ad secundum dicitur quod b
impedimentum reducitur ad impedimentum criminis.

Quarto queritur utrum adulter duas fides
adultere de habendo cum ipsa vi-
uente marito possit eam post mortem mariti du-
cere in vxorem. Rursum quod si adulter dat fides ad-
ultere de habendo vel cum ipsa habere post mortem mariti
habet potest eam ipsa habere post mortem mariti. sic dico b
muliere habere cum viro quem ignorabat vxorem habere.
et de eo quod duxit in mrimonium quam polluit per adulte-
rium. Veniens. si autem sciat ipsam habere maritum tunc quod
trahit eam. vel dat sibi fides de habendo post eius
mortem non poterit eam ducere in vxorem. et si post mor-
tem mariti eam duxerit de seorsum sepandi sunt. q. i. Re-
latum. et extra eo. ti. ut supra. Si quis vxorem cuius ratio est
ne adulter et adultera prout essent ad interficiendum ma-
ritum adultere. ut postea possent mrimonium copu-
lari. et idem intelligas si promissio firmata fuerit in ra-
mento sine fidei datione. quod quo ad hoc iterpositio fidei
et prelatio iuramenti equaliter. et de his que vi metus
ne eam fuerit. Ad aurem. Et pone quod adulter nudam pro-
missionem faciat adultere de habendo post mortem ma-
riti. nunquid mortuo eius marito tenebit mrimonium in-
ter eos si habetur. Quidam dicit quod sic. quod ut dicitur et de sp-
salibus. Luz apud. Cum prohibitorium sit edictum de ma-
trimonio habendo. quocumque non prohibet per sequentiam ad-
mittit. non inuenit autem in iure prohibitorum vxorem habere
mrimonium cum adultera post mortem mariti. nisi vi-
uente marito fides dederit vel iuramentum secerit de ha-
bendo. vel nisi alter eorum in morte mariti ob h. ma-
chinatur fuerit. Alij dicitur. q. i. sp-
salibus nuda pro-
missione sibi prout. nec soluit per sp-
salibus fide vel iura-
mento firmata. vii cum adulterio nuda promissio de co-
trahendo vi causare illud idem periculum pro quo fuit p-
hibitorum scilicet. si autem vir dat mulieri fides de habendo vi-
uente illi marito quam nec ante nec post viuente suo ma-
rito cognouit si post illius mortem eam duxerit in vxor-
em non sunt sepandi. sicut dico de muliere que fidem de-
dit de habendo viro viuente legitima vxore eius. talem
tamen promissionem faciendo. vel de facto habendo graui-
ter peccant. et de eo qui duxit in mrimonium quas pol-
luit per adulterium. Si quis.

Quinto ponitur casus talis. quod Titius
nole sollicitavit Tebergam vxor-
em primi sui que videtur suscipere quod petis si Berthe mu-
lieri que familiaris et prima et propinqua consanguinea
erat ipsi Teberge promittas per fides quod post mortem ma-
riti mei accipies in vxorem illam de qua ipsa tibi con-
solet. vel dicit. intendens Teberga et probabili cre-
dens quod ipsa esset illa de qua Bertha adulteret. cui Titius
penserit et Berthe modo predicto fides dedit. et sic Teber-
ga sustinuit se ab illo carnaliter cognosci. postmodum
mortuo marito Teberge Bertha soluit Titio vel
dixit quod acciperet Tebergam in vxorem. quod et factum est. modo
quod si vir mrimonium illud teneat vel sint sepandi. Rursum
quod illud mrimonium nullum. quod Teberga sciens quod adulter
duas fides adultere de habendo cum ea post mortem ma-
riti. postea ipsam habere non potest fraudulenter suavit Titio. ut
Berthe faceret per fides illam promissionem quam fecit speravit

et intendēs q q: Berta diligebat eā p̄suleret Titio illud qd̄ postea p̄suleret. Fraus aut̄ et dolus nulli d̄ p̄iocinari. eē de imūitate ecclie. Aduersus. s. Lere rū. Si aut̄ Teberga p̄missione supradcāz a Titio Berte scām fieri p̄curās. s. supradictā fraudē non licendēs. s. intendēs q Titio que diligebat vtilius et honorabili⁹ vrozaref si teneret vrozē accipe d̄ cōsilio Berte q̄ si n̄. et cū h̄ itēdēs p̄hibere elogationē Titij a sua mala familiaritate viuente marito suo que nō diligebat. et p̄ cui⁹ morte solatiofiozem sibi h̄ie sperabat. tenet m̄rim⁹ q post mōtē mariti sui inter ip̄az et Titio fuit h̄ctū. non obstāte q a p̄dicta Berta fuerit p̄dcō Titio nolata vt eaz duceret in vrozē. et nō obstāte q q̄ supradcāz p̄missione fieri p̄curauit intendebat per h̄ facere malam familiaritatem inter ipsam et ip̄m Titium firmiozem.

C **I**rea lraz. Nihil iniquus ē rē. hypbolice loq̄ ad oīdēdū magnitudinē ofense. Nihil iniquus. i. magis d̄ rōez iustitie q̄ q̄ accusaroz re? ē i eo i quo vlt aliū p̄dēnare cū tāto graui⁹ eos p̄iri op̄tuerit. h̄ itellig⁹ ē q̄tū ad illud qd̄ spectat ad peccū luxurie. s. q̄tū ad inuitiā quā addit adulteriū sup fornicationē. et q̄tū ad m̄rimonij lesionē plus v̄i mulier peccare pp rōnes in qd̄mib⁹ dictas. Iniquus est retinere meretricē. s. q̄ penitere nō vult. patronus est turpitudis q̄ celat crimē vrozis dico q̄ verū est si celat crimē vrozis i iudiciū correctiois. nō tñ si celat i suppoztationem infirmitatis.

Di. CCVj.

Anc de cōditide rē. Supius de terminauit magi⁹ de ipediuitis supueniētib⁹ post m̄rimonij iā cōtractū. h̄ de determinat de incidētibus ipediuitis i actu h̄bedi. et didit i pres. 2. p̄o determiat d̄ ipediūto fuit d̄ditōis. 2. d̄ ipediūtis puerilis etatis ibi. h̄ docēt sciēdū ē. p̄o in tres. p̄o oīdit q̄ error p̄ditionis fuit ipedit m̄rim⁹. 2. inq̄rit vtz inf̄suū et acilla possit h̄bi m̄rim⁹ ibi. Que rit ēt. 3. oīdit q̄ fuit supueniēs n̄ dissoluit m̄rimonij ibi. Illud etiā.

Articulus primus.

C **I**rea h̄c di. q̄rif p̄ncipali⁹ d̄ ser. p̄o de m̄rimonio h̄cto iter liberā et acilla. 2. de tal m̄rimonij ratificatione. 3. de tal m̄rimonij si ratificatū n̄ fuerit sepatiōe. 4. de m̄rimonio h̄cto iter suū et acillaz. 5. de fuit et supueniēte m̄rimonio. 6. de ipedito pueril etatis. Circa p̄mā q̄ritur duo. p̄o vtz iter libez et acilla quā credit liberā possit h̄bi m̄rim⁹. 2. vtz iter liberū et acilla quā scit acilla.

P **R**imo oī do q̄ iter libez et acillam quā credit liberā p̄t h̄bi m̄rim⁹. peior ē p̄ditio lepre q̄ fuitatis. s. error lepre n̄ ipedit m̄rim⁹ iter sanū et leprosum. q̄ nec iter libez et acilla. Itē peior ē seruit⁹ spūalis q̄ h̄d̄ ē seruit⁹ diaboli q̄ corpalis. s. iter libez a seruitute spūali et seruitute corpali. p̄t h̄bi m̄rimonij ignozātia fuitatis n̄ obstāte. q̄ m̄leo forti⁹ inf̄ liberū et seruitute corpali. Cōtrariū h̄i. eē de p̄iugio fuoz. p̄oposuit. s. c. Ad n̄az. R̄ideo q̄ inter liberū et acilla quā credit liberā durāte illa credulita re nō p̄t h̄bi m̄rim⁹ nisi in alio teneat. q̄ ēt cū illa p̄beret si eēt acilla. q̄ tali errore ledit h̄bēs lesione

nimis enormi i bonis m̄rimonij. ledit. n. in bono plus. in h̄ q̄ cā nō h̄bit i sua ptāte. et i bono fidei. q̄ mulier n̄ poterit ei debitū redder liber. q̄ forte illo tpe quo vir vellz ab ea debitū petere d̄ns suus possit eā i aliquo negotio occupar. et i bono sacri. i. i cobitatiois i sepaibilitate. q̄ d̄ns acille possit eam v̄der. et id̄ eqtate nāli puifuz ē talē errozē m̄rim⁹ ipedire. Si aut̄ seruit⁹ h̄bit cū acilla q̄ credit liberā vel liber cū libera quā credit acilla vel seruit⁹ cū libera quā credit acilla tenet m̄rim⁹. q̄ erroz eglis cōditiois v̄i melioris n̄ ledit h̄bentē. Ad p̄m i opp̄m d̄ q̄ q̄uis lepra sit peior p̄ditio simplr q̄ seruit⁹ n̄ tñ ita ledit bonū fidei i m̄rimonio nec cobitatiois i sepaibilitate. q̄ q̄uis san⁹ nō teneat de neitate sil bitare cū leproso tñ tenet manere ita ppe q̄ neuter suo debito defraudet. Ad 2. d̄ q̄ q̄uis seruitus spūal peior sit ip̄i seruo q̄ corpalis. tñ non ita ledit liberam in bonis matrimonij.

Secundo q̄ritur vtz iter libez et acilla q̄ scit acilla possit h̄bi ma

rimonij. et v̄i q̄ nō. q̄ iter p̄sonas legitimas ad h̄bendū iter se h̄bi m̄rim⁹ p̄ mutuū p̄sensuz p̄ v̄ba de p̄nti exp̄ssuz. s. erroz p̄ditiois n̄ tollit p̄sensū in p̄sona. cū q̄ mutuū p̄sensuz p̄ v̄ba de p̄nti exp̄ssuz nō causat m̄rim⁹ iter libez et acilla quā credit liberā. acilla nō ē p̄sona legitima ad h̄bendū cum libero.

Itē liber eque ledit i v̄oīs m̄rimonij si h̄bat cū acilla sciēter. sicut si h̄bat ignozāter. sicut q̄ pp lesioēz i bonis m̄rimonij n̄ tenet m̄rim⁹ cū ea h̄ctū ignozāter. ita nec h̄ctū cū ea sciēter. Cōtra. eē de cōiugio seruoꝝ. p̄oposuit. d̄ de illo q̄ h̄it cū acilla q̄ credebat liberā. q̄ si postq̄ audiuit illā eē acilla coḡuit eā carnali cōpellat eā sic vrozē maritali affectiōe p̄tractat. qd̄ n̄ eēt iustū nisi liber cū ea quā scit acilla m̄rim⁹ possit h̄bere. R̄n̄ q̄ q̄ erroz de teriois p̄ditiois et si nō tollat p̄sensuz in p̄sonaz. n̄ m̄ltū minuit. et q̄ ēt rōnabile ē vt decepti iura subueniāt. eē de rex p̄mutatiōe. Cū vniverfoꝝ. et d̄ do nat. inf̄ matie qn̄ ē deceptio in re graui. et id̄ nāli eqtate i iur statutu ē p̄sonā fuit p̄ditiois eē illegitiaz ad h̄bendū cū p̄sona libera. q̄ d̄m p̄sona libera aliaz liberā eē credit. n̄ ē aut̄ statutu illā eē illegitiaz ad h̄bendū cū libera cui nota ē sua seruitus p̄ditio. q̄ tñc nō ē deceptio nec p̄sensuz diminutio. sicut ē i casu p̄dcō. et id̄ tenet m̄rim⁹ h̄ctū inf̄ illas. Ad p̄m i op̄positū d̄ q̄ durāte erroze ex pre liberi acilla nō est p̄sona legitima ad h̄bendū cū libero. nō sic aut̄ est qn̄ nota ē sua seruit⁹ p̄ditio. Ad 2. d̄ q̄ n̄ valz. quia i vno cāu i currit lesione p̄ errozē. in alio aut̄ sciēter illa aut̄ lesio inq̄tū lesio n̄ ipedit m̄rim⁹. s. i q̄tū ē talis lesio quā liber incurrit per errozem.

Articulus secundus

C **O**nsequenter q̄rif de 2. p̄ncipali. et circa hoc q̄rif duo. p̄o vtz m̄rim⁹ liberi cū acilla quā credebatur liberaz ratificet p̄ carnalē coplā seq̄ntē. 2. vtz p̄ acillē māumissioēz m̄rim⁹ m̄ideo q̄ aut copula carnalis

A **D**p̄n segtur certā cognitionē seruit⁹ cōditiois alii⁹ p̄iugis. aut p̄babilē p̄sūptioēz aut leuē suspitionē. aut ista oia ancedit. si at̄ ista oia ancedit nō ratificat m̄rim⁹ p̄dcū. q̄ ad h̄c liber. q̄ miscet ei ex p̄nti p̄sensu q̄ fuit nullus. si aut̄ segtur leuē suspitionē tñ. sic ēt nō ratificat m̄rim⁹ p̄dcū titubās. n. p̄ ignozāte h̄ctus ē. eē d̄ p̄iugio seruoꝝ.

Proposuit. i. glo. si aut seq̄ pbabile p̄sumptiones
 & distinctā. tūc distingo quia aut illa carnalis cō-
 fectō scā ē ad p̄ceptū ecclie. aut si. si nō tūc distingo
 q̄ aut scā ē affcū m̄rimoniali aut f̄ omnicario. si p̄-
 mo mō. tūc dico q̄ ratificat m̄rimonium p̄opter
 cōsensuz p̄ntes de nouo q̄ etia; sine carnali copula
 cū verbis de p̄nti que p̄cesserūt m̄rimonii ratifica-
 ret nisi alter p̄iunt q̄ est seruilis p̄ditōis. p̄us a suo
 p̄sensu p̄sino recessisset. si aut scā est affectu fornicario
 m̄rimonii nō ratificatur in cōsp̄cū dei. q̄uis ra-
 tū p̄sumeret s̄m iudiciū ecclie eo q̄ p̄fueret interio-
 rē p̄sensuz de nouo affuisse. si aut liber cum ancilla
 carnalr coplar̄ ē per p̄pulsionē ecclie dāt aliq̄ q̄ il-
 la copula sibi nō p̄iudicaret. s; nō v̄i mibi q̄ veraz
 dicant. q; si carnalr p̄misceret cū ea affectu matri-
 moniali ratificaret m̄rimonii p̄ nouū p̄sensuz. et
 de p̄iugio seruoꝝ. Proposuit. si aut affectu fornicario
 mortalit̄ peccaret. Si aut illa copula sequit̄ cer-
 tam cognitiōē in libero de seruitute alterius. tūc
 s̄m om̄nes siue cōmiscer̄ cū ea per cōpulsionē ec-
 clie aut sine illa. semp̄ m̄rimonii ratificat̄ i cōspe-
 ctu dei. si illa cōmixtiō fiat affectu matrimoniali. si
 aut affectu fornicario q̄uis nō ratificaret i cōspe-
 ctu dei. ratificaret tamē s̄m iudiciū ecclie p̄pter
 causam superius dictam.

Secundo que rit vtrū m̄rim^m rati-
 ficetur p̄ ancille ma-
 numissionē. Rūdeo aut liber illā manumissionē
 ignorat credens tūc eā esse liberā sicut tpe s̄cti m̄ri-
 monii credebat. aut scit eā manumissaz post s̄ctuz
 m̄rimonii. & eā fuisse seruā tpe m̄rimonii s̄cti. Si
 p̄mo modo carnalis copula sequēs manumissionē
 p̄dictū m̄rimonii nō ratificat. q; adhuc liber cōmi-
 scetur ei ex p̄ori p̄sensu q̄ nullus fuit et de coniugio
 seruoꝝ. Ad nostrā. i. glo. Si s̄cdo mō. aut p̄miscet
 affectu m̄rimoniali aut fornicario. si p̄mo mō effi-
 citur m̄rimonii ratū nō p̄ p̄sensuz qui p̄cesserat &
 nullus fuit. s; p̄ p̄sensuz nouū qui cū verbis de p̄-
 senti que p̄cesserat efficit m̄rimonii. si aut illa cō-
 mixtiō fiat affectu fornicario. tūc q̄uis nō fit matri-
 monii in p̄spectu dei. esset tūc s; iudiciū ecclie. eo
 q̄ p̄sumeret affuisse interioꝝ cōsensuz. si tūc tpe con-
 tracti m̄rimonii dāt ancille eaz tanq̄ liberā viro
 libero tradidisset. in vxorē eo ip̄o intelligeret ei de
 disse libertatē. et de p̄iugio seruoꝝ. Ad nostrā. i. glo.
 & id tūc verū s̄beret inter eos m̄rimonii. 19. q. 2.
 Si quis ingenuus in glo.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3°. p̄n-
 cipali. & circa hoc
 querūtur duo. p^o vtrū liber volens
 cū ancilla manere quā tpe s̄ctus crede-
 bat esse liberā possit ab ancilla dimitti. 2° vtrū li-
 ber qui s̄rit cū ancilla quā credebat liberā possit licitē
 ab ea alr̄ q̄ p̄ iudicē ecclie separari.

Primo oñdo q̄ liber volēs cū ancil-
 la manere q̄ ip̄e tpe
 s̄ctus credebat liberā nō p̄t ab illa dimitti.
 et de eo q̄ durit in m̄rimonii quā polluit p̄ adul-
 teriū. c. i. dicit de quodā qui h̄ns vxorē legitimam
 alia hui⁹ rei infcā sibi copulauit. & p̄ma mortua ni-
 titur discedere a s̄cda qd̄ nisi mulier diuidiū petat
 ad petitiōē viri nō sunt aliquatenus separādi qd̄
 verū nō esse nisi m̄rimonii tenere posset ex parte
 vna & non ex parte altera. ergo a sili quāuis matri-

monii cōtractū inter liberū & ancillā quā tpe s̄ctus
 credebat liberā non teneat ex pte liberi. tenet tamen
 ex pte ancille. q̄uis ergo cognita sub seruilī cōditō-
 ne mulieris possit dimitti a libero. liber tūc cōtra
 propriā volūtātē ab ancilla dimitti non p̄t. Itē
 extra de despōsatione ipuberū. De illis. di. de duo-
 bus qui an̄ annos aptos m̄rimonii sp̄salia s̄hūt
 q̄ mulier postquā ad annos nobiles attingit. & i
 eū qui nōduz ad annos aptos m̄rimonii venerat
 p̄sentit. amplius non poterit dissentire. nisi alius
 postq̄ ad legitimā etatē p̄uenerit in eam suū nega-
 uerit prestare cōsensuz. ergo p̄t tenere m̄rimonii
 & pte vna & nō ex parte alia. & tūc argue vt p̄us.

Contra. 19. q. 2. Si quis ingenuus. in glo. dicitur
 & si libera s̄rit cū eo que credebat liberā comperta
 cōditione seruitutis. neuter cogit stare cum altero
 quātū ad vinculū m̄rimonii. Rūdeo q̄ inter libe-
 rā & ancillā quā ip̄e tpe contractus credebat liberā
 nullū fuit m̄rimonii in rei veritate. q; q̄uis valere
 rit cōsensuz ex pte ancille. non valet tūc ex pte libe-
 ri. ad h. n. vt valeat m̄rimonii s̄ctus requirit̄ mut-
 uos cōsensuz. & ideo manifesta p̄ditione seruitu-
 tis in ancilla. ancilla nō cogit stare cū libero q̄ntū
 est ex vi m̄rimonii. vñ si s̄beret m̄rimonii cū alio
 teneret m̄rimonii. rōne tūc fidei p̄misse bene tene-
 tur ei. q; quilibet tenetur seruare qd̄ libere promit-
 tit. matie si fide vel iuramento firmetur. si tūc ob-
 uari possit sine detrimento salutis. Ad p^m i opp^m
 dō q̄ sicut dicit glo. ibidē sup̄ illud verbū. Nisi mu-
 lier diuortii petat. vir p̄pellitur remanere cum ea
 ita vt de nouo p̄sentiat in eā si ip̄a velit p̄p̄ doloꝝ &
 culpā ip̄ius viri. & nō e^o. nō q; m̄rimonii fuisse i
 ter eos. vñ si vir an̄ noui cōsensuz in eam s̄beret
 cū alia s̄c^o teneret. Ad 2^m dō q̄ sic dicit gl. ibidē
 verū ē q̄ multi s̄ctus ex vna pte p̄t tenere & ex al-
 tera nō. vt si pupillus s̄bit cū maiore sine tutoris
 auctoritate. s; s̄ctus est in m̄rimonio. q; illud vicu-
 lū non p̄t cōstare nisi ex duob⁹ p̄sensib⁹. nec obstat
 qd̄ in hac decretali di. q̄ ille qui p̄ venit ad ānos
 nobiles alii tenet expectare. nō rōne m̄rimonii s; rōne
 sue p̄missiōis. vñ si s̄beret cū alia m̄rimonii
 teneret etiā si i p̄missiōe cū p̄ iteruenisset iuramētū.

Secundo querit vtrū liber q̄ s̄rit cum
 ancilla quā credebat liberā
 possit licite ab ea aliter q̄ p̄ iudiciū ecclie
 separari. Rūdeo q̄ aut s̄rerit i facie ecclie aut nō.
 tūc s̄rerit corā testibus per quos s̄ctus p̄t probari
 aut ita secrete q̄ nullo mō p̄t p̄bari. Si s̄rerit p̄
 mō per iudiciū ecclie sunt sepandi. q; q̄uis in rei
 v̄itate m̄rimonii fuit nullū. tūc ecclie dō cōstare de i-
 pedimēto quo in forma iudicii cognitio sententia
 bit m̄rimonii nullū fuisse. vñ nemo p̄ q̄ntū p̄
 publica cā p̄t ab vxore sua separari sine iudicio ecclie
 et de diuortijs. p̄orro. Si aut s̄rerit s̄cdo modo
 et p̄ iudiciū ecclie sepandi sunt. q; cā s̄ctus matri-
 monialiū q̄ probari p̄t in iudicio eccliaſtico ad i-
 diciū ecclie debēt referri. alias multe fraudēs pos-
 sent cōmittere in dimittendo vxores p̄p̄ias fal-
 so eis obijciētes notas seruilis cōditōis. Si autē
 s̄rerit mō tertio. tūc distingo. q; aut fama est eos
 s̄risse aut nō. si fama est. ad hoc vt probabilr posse
 dici q̄ nō nisi p̄ iudiciū eccliaſticū debēt separari ad
 vitandū scandalū. si aut de hoc nulla penitus ē fa-
 ma. nō video quare nō possit eā p̄p̄ia auctoritate
 dimittere si certus est de eius seruilī conditione.

Articulus quartus

Consequenter querit de 4° pncipali. & circa h^o q^o tur duo. p^o vtz serui & acille possit inter se mrimonia habere sine p^osentu dno^o suozum & vtz dno^o possit veder alteru^o eoz in partib^o q^o tncuq^o remotis.

Primo oñdo q^o serui & ancille non pnt inter se mrimonia habere sine p^osentu dno^o. q^o nemo pot dare alicui qd^o e^o alteri sine p^osentu illi^o cui^o e^o. S^o s^o p^o h^o p^o poli. c. 3. Seru^o e^o oio dno^o. q^o no^o pot dare mulieri p^oates cogis sui sine p^osentu dno^o. It^o fauorabilior e^o religiois igressus q^o mrimonij d^octis. S^o serui no^o pot sine p^osentu dno^o sui p^onter in religione. q^o multo fort^o mrim^o habere. Contra et de iug. ser. c. i. d^o q^o si inter seruos dno^o d^odicentib^o & inuitis mrimonia h^ota fuerit nulla rone sine dissoluenda pp hoc.

R^o q^o no^o tñ seruus cu^o acilla. s^o et cu^o libera. nec tñ ancilla cu^o suo. s^o et cu^o libero pnt habere mrim^o dno^o d^odicentib^o & inuitis. cui^o rde^oz aliqui assignant q^o mrim^o est de iure nati. seruitus aut^o de iure positiuo. Jus aut^o positiu^o cu^o deriuat a iure nati sibi p^o iudicare no^o pot sed hec r^oio vnu^o falsuz vi supponere. l. q^o serui^o no^o sit de iure nati cu^o dicat pbi. l. i. poli. i. c. q^o illud qd^o pot m^ote p^ouidere d^o e^o pncipal natura qd^o aut pot hic corpe facere. & no^o pot mente p^ouide re eis serui natura pot q^o dici q^o p^oclusionis r^o est hec. q^o mrim^o no^o tñ e^o de iure nati a natura speciei. s^o et a natura generis. & est natis mrimonij finis p^oseruatio sp^oi. Quis aut^o aliqua seruit^o sit de iure nati a natura sp^oi in d^octi natis r^o dicitur quosdam debere eis. dno^o s^o quosdam seruos pp melio^o dom^o & ciuitatis dispositione. tñ si dicat aliquos debet eis seruos alios in his que necia sunt ad indiuidui v^o sp^oi p^oseruatione. s^o q^o ad alia seruitia que natis opibus supadduntur. & id nullus h^o alij ita subiecti quin ip^o inuito possit facere ea q^o necia sunt ad p^oseruatione sui & sp^oi. tñ vt d^o et de iugio seruoz. c. i. Quibus serui possint mrim^o habere dno^o inuis debita tñ & p^oserua seruitia no^o debet minus ab eis pro p^ois dno^o exhiberi. Ad p^o in opp^o d^o q^o seruus e^o dno^o no^o q^o ad opa nalia quoz finis e^o p^oseruatio i diuidui. nec q^o ad illa quoz finis est p^oseruatio sp^oi s^o q^o ad opa manualia seu artificialia nalis supad dita. Ad d^o d^o q^o quis fauorabilior sit religiois igressus q^o mrimonij c^otractus. tñ p^oessio serui in religioe magis p^oudicaret dno^o. q^o qui p^ontes i religioe subdit se p^oati p^oati sui. q^o ad opa voluntaria in quibus serui dno^o sunt subditi.

Secundo querit vtz dno^o possit vendere serui p^ogatus i p^oibus q^o tncuq^o remotis. R^o q^o serui aut^o habent de licentia & p^osentu dno^o. aut no^o. Si sic. dno^o si pot veder serui in aliq^o p^oudicium mrimonij nec aliq^o sibi p^oecipere in p^oudicium redd^o indis debiti. v^o si eod^o tpe p^ount debitu^o peti a p^oinge seruo & dno^o sibi aliq^o opus l^o p^ossibile iniugit. magis d^o p^osentire p^oingi debitu^o petiti. q^o opus sibi p^oceptu^o a dno^o ereg. Si aut^o h^ont sine p^osentu dno^o. ille d^octus est o^o iure dno^o saluo. & id serui suap^o veder. non tñ in p^oibus q^o tncuq^o remotis. q^o tnc^o possit eo ipe dire ab officio pp qd^o mrim^o institutu^o est. v^o si dno^o

seruos suos p^oingatos vendere volat. cogi pnt & debet q^o tali de venditioe no^o ordinet q^o faciat onera mrimonij notabil^o grauiora. maxie cu^o sine h^o suos suos possit veder p^ocio iusto. sicut. n. ad ins dno^o no^o p^onter posse p^ohibere seruos suos habere mrim^o. sic ad ins dno^o no^o p^onter posse vendere serui suos talit^o vt total^o ipe diat ab officio pp qd^o mrim^o e^o institutu^o.

Articulus quintus

Consequenter queritur de 5°. pncipali. & circa h^o querit duo. p^o vtz p^oug^o liberoz vir sine p^osentu vrozis possit se facere seruuz. & cuius par^oetis p^oditione^o debet partus sequi.

Primo oñdo q^o vir sine p^osentu vrozis no^o pot se facere seruuz. q^o ad cor. 7. d^o q^o vir no^o h^o p^oates sui cor potis. sed mulier. q^o sine p^osentu mulieris no^o pot cor pus suuz tradere i alteri^o p^oates. & et p^osequenti nec se facere suuz. q^o seruus e^o in dno^o p^oate. It^o mulier sine p^osentu viri no^o pot se facere seruam. q^o a fili nec viri facere seruuz sine p^osentu vrozis. Contra ser uis nolere dno^o pot vroz^o ducere. q^o a fili liber nolente vroz^o pot se in seruuz vendere. R^o q^o vir sine p^osentu vrozis pot se facere seruuz. q^o quis vir sit vrozis p^oate q^o ad redditione^o carnalis debet in oibus m alijs sui iuris. It^o id sine c^osentu vrozis pot se in seruuz veder saluo iure vrozis q^o ad de bitu^o carnale. nec talis venditio mrim^o dissoluit. nec quo ad vinculu^o. q^o supuenit mrimonio legitie d^octo. nec quo ad thoz. q^o talis seruit^o vt dicitur est acq^osita est saluo iure vrozis. v^o dno^o illi seruo aliq^o p^oicipere & vroz^o ab eod^o & eod^o tpe debitu^o petere magis d^o obedire vroz^o q^o dno^o. Ad p^o in opp^o p^o solutio ex dicitur in q^onc. Ad d^o d^o q^o no^o e^o sile q^o quis quo ad carnale d^obitu^o vir & vroz^o ad paria iudicet. tñ si quo ad alia sicut quo ad reg^o me^o dom^o vel familie vel disp^osatione^o bonoz. imo vir est ca p^o vrozis.

Secundo queritur cui^o par^oetis p^oditione^o debeat sequi partus Et vi q^o no^o debeat sequi p^oditione^o mris q^o sicut ex detestado p^ombio alicui^o p^ostituti i fa. ris cui^o ingenua fuerit filij p^ocreati illi^o ecclie de^o sacerdotis vel m^ostri ignominia nati sunt. erit serui iure p^oenni. is. q. vlti. L^o muliere q^o partus no^o semp^o seq^o p^oditione^o mris. It^o p^ohis. is. de alalibus. Vir dat form^o & pncipiu^o mo^o. & femina dat corpus & materiam. & i. Vir est sicut moues. & femina sicut patiens. s^o res magis depedet a formali pncipio & acti uo q^o a materiali & passiuo. q^o poles magis d^o seq^o p^oditione^o p^ois q^o mris. It^o in p^oham. 2°. pbi. Ars imitat natura. s^o i nalis p^oditionib^o p^oles magis seq^our p^oiem q^o m^oiem. q^o s^o in libertate & seruitute q^o sunt quasi p^oditides artificiales in q^ontu^o sunt institute p^odem & voluntate. Contra et de natis ex libero ventre. c. vnico. Indec^o esse credim^o vt pro geniti ex libera ad seruitute^o rerrabatur. q^o part^o seq^o tur ventre quo ad c^oditione^o libertatis. q^o a fili quo ad p^oditione^o seruitutis. It^o si aliquis seminat i terra mea. meus est fruct^o. q^o a fili si aliq^o seminat i ancilla mea meus erit fructus illius semis qd^o no^o e^o veru^o nisi part^o sequeret p^oditione^o mris. R^o d^oco

¶ Quia ad conditiones servitutis et libertatis partus sequitur inter de iure cōdi. Et huic concordat lex divina ut patet in 2. cor. ii. cuius ratio assignatur cōter. q. p. est acti- uū pncipiū et honorabili. mī aut pncipiū passivū et ministrat corpus. et id proles in pditionib' actiuis si- cut in honoribus et in hereditate magis sequit' patrē in pditionib' vo passivis sicut in libertate et servitute sequit' mīez. S; hāc rōnez non bñ intelligo quā n. servitus sit vilis conditio et passiva liber- tas. tñ ē honorabilis pditio et activa. p:eterea si- cut filij succedūt pibus in hereditate. ita succedūt i hereditate matrū suaz. Ideo v: mibi dō q ratio quare partus pditionē mris sequitur quo ad libera- tē et servitutē ē. q: sic dicit p bñs. 9. erbi. c. g. Ma- tres sunt magis amatrices filioz et plus laborave- rūt in generatōe eoz. et certiores sunt q sunt filij eaz q pces. et vt bñ. 15. de alialib'. in generatione. Matres ministrat toti' substatie corpis materiaz servitus aut et libertas sunt pditiones q marie re- spiciūt corp' magis et invidendū est certo q certo. conveniēti' et est vt iā attribuit' proli pditiones pa- renis ipam magis diligētis. et q in eius generatōe plus laboravit. de p̄suetudine tñ spālī aliquaz ter- rarū partus sequitur patrēz deterioris pditionis si- ue sit p sine mī. n tñ si post pactū mīm' p se i ser- vūz vendidit vxore volēte. Si aut vterqz parens servilis est cōditionis et sunt dīversoz dīoz sit di- versio liberoz sū numerū si plures sunt. et si vnus est tñ ille dñs penes quē proles remanebit recom- pēnsabit alij dño p̄ctū iustū. Ad p' in opp' dō q si- cut dicit glo. ibidē cū ecclia nō sit isto iure vsa p̄di- dit illud ius. p̄dē et dicit q illud fuit spālī statutz in dērestationē talis connubij. Ad alia p' solutio- er dicitis in qōne.

Articulus sextus.

Consequenter queritur de

principali. Et circa h' querūt duo. p' vtz puerilis etas impediat mīmonium 1. vtrū spōsalia i legitima etate contracta possint dissolui per mutuū dissensum.

p' Rimo ostendo q puerilis etas nō i- pedit mīmonium. qa

nō pp ipotētiaz coeūdi. q: senes non poten- tes coire hēre p̄it. nec pp defectū discretiōis. qa aliqui pueri inveniūt discretiores aliquibus senibus. q puerilis etas nō semp i pedit mīmonium. Itē nullū impedimentū i pedit mīmonium nisi sit p̄petuū. S; pue- rilis etas nō ē impedimentū p̄petuū. q nō i pedit ma- trimonium. Contra. et de frigidis et maleficiatis. Ad sedē. Puer qui nō p̄t reddere debitum nō est aptus cōiugio. Rñ q sicut dicit mag' bñ' di. c. vlti. Pueri an. i 4. ānos et pueles an. i 2. s; leges mī- monij mire nequūt. q s' vtrū p̄dicta tpa copulā inie- rint separari p̄t. et de despō. ipu. Et nobis. dicitur q an nobiles ānos p̄galē p̄sensū nō hēt. et q si ante illud tps mīmonium hērit. si postqz venerint ad le- gitimā etatē et simul esse noluerint sepens. cui' rō ē q: de lege cōdi an p̄dca tpa vir et mulier hēt n̄ illā dī- scretiōnē q requirit' ad p̄plemū illi' p̄sensū q necia- rius est ad mīmonium hēndū. et q: an illa tpa non hēt potentiā coeūdi. quāz aut status nāc sic se ha-

beat vt in plibus. q: tñ aliqñ sufficiēs discretio tē- pus illud anticipat. et etiā coeūdi potētia qd ex cui- dentia facti p̄qā infra illud tps carnalr copulans. si aliq tales mīmonium hērit nō sunt sepandi. vt bñ et de despō. ipu. Ad p' in opp' dō q in senib' vt in plibus nō est ita defectus discretiōis sicut i pue- ris. si tñ in sene esset defectus discretiōis q requiri- tur ad plenā cōsensū. dico q nō posset hēre. ipo- tētie et coeūdi in sene magis subueniri p̄t p aliq media q ipotētie coeūdi i puero q̄dū puer ē Ad 2. dō q maior n̄ ē vera de i p̄dmeto qd oppōit cāc efficiēti mīmonij. q cā ē plenus cōsensū.

Secundo querit vtz spōsalia in legi- tima etate hēra possint dis- solui p mutuū dissensū. S; q: h' qōnisso latio satis p' et supius dicitis. 27. di. in illa questio- ne. Quot modis spōsalia dissoluant. id hic de solōe qōnis huius mibi videt' superscedendū.

c' Circa istam quibusdā tñ v: et bñ. Dñ ille nō ex p̄sensu cōiugis se servū fece- rit. S; si aliquis de p̄sensu vxoris se faciat servū efficiet ne vxor ei' ancilla ipso facto? Rñ q nō. s; p̄tās quā in virū hēbat diminuit. q: dñs p̄t ipm occupare illo tpe quo mulier vellet debitum sibi reddi. nisi fornicatiōis p̄babile piculū imine- ret. si an p̄dicta tpa copulā inierit. i. mīmonium hērit separari possunt. nisi ante carnalr se cognoscāt. quia tñc malitia supplet etatem.

Di.

xxxvii

n' Anc' igit. et. Supr' determinavit mag' de p̄sonis nō oio illegi- timis ad hēndū. Hic determinat de p̄sonis ille gitis oio. Et dividit i p̄es- duas. p' determinat de i p̄dmetis q faciūt personā illegitimā ad hēndū cū q̄cūqz p- sona. 2. de i p̄dmetis que faciūt p̄sonā illegitiaz ad hēndū nō cū quacūqz p̄sona sed cū aliqua. di. 39. ibi. Post hoc de dispari cultu. p' in duas. p' determinat de i p̄dmetis orū hōib' ex cō- stitutiōne ecclīastica. 1. d hōib' orū ex lege diui- na di. sequenti ibi. Hic de uoto. p' in duas. p' determinat de i p̄dmeto ordinis. 2. de i p̄dmeto- to cris ibi. Hic ad iijciendum.

Articulus primus.

c' Circa hanc di. quere dū ē d' duo- bus. p' de i p̄d- mēto ordi. 2. de i p̄dmeto cris. Cir- cap' querūtur: p' vtz ordo ipe- diat mīmonium. 2. vtrū mīmonium i p̄dmetat ordines.

p' Rimo ostendo q ordo nō i p̄dit mīmonium. nō est p̄fectiōis maioris moderna ecc' q̄ fuerit p̄mitina sed in p̄mitina ecclīa ordo non i p̄diebat mīmonium. vt. n. hētur p' ad t̄bimo. 3. Ap' cōcedit ep̄m esse vnus vxoris viz. q nec mō ordo i p̄dit mīmonium. Itē ordo nō i p̄dit mīmonium nisi hēat votū p̄tinetie āncrū. s; nō ē cōueniēs q ordinis sit tale votū āncrū. q: moib' cōcupie ita viger i ordinat' sicut in alijs. q v' q ordo nō i p̄diat mīmonium. Itē idē est ordo in ecclīa oriētalī et occidētalī. s; ordo in ecc' oriētalī nō i p̄dit mīmonium. q: vt d' decre. di. 31. Aliter. eoz sacerdotes diaconi atqz subdiaconi

Handwritten marginal note in red ink.

mrimonio copulaf. g nec i occidentali. Cōt^o hēre. di. 32. r citat magf h^o di. c. i. placuit. placuit epof pſbyteros. diacones ſubdiacones ſm poꝝ inſtituta ē abſtinere ab vꝛoꝝib^o. i. nō hēre. vꝛ dicit ibideꝝ glo. Itē decre. di. 28. Nullū. Nullū facere ſubdiaconū epī pſamāt niſi q ſe caſte victurū pꝛomiſerit. g ſubdiaconatus hēt votū cōtinētie ānerū. ſed votū cōtinētie ipedit mrim^m. g ſubdiaconat^o. Rñ^o ordinū quidā ſunt ſacri vꝛ pſbyterat^o diaconatus r ſubdiaconatus. Alij ſunt nō ſacri. ſ. ordo hoſtiarioꝝ lectoꝝ. exorcistaꝝ r accolitoꝝ. tres pmi. ipediunt mrimoniū hēndū. r dirimūt iā hēruꝝ. tū pp ecclie ſtatutū. tū pp votū cōtinētie ānerū. Et ſi ad cōtinētiā ſe obligare nō itēdit ille qui ordinē ſuſcepit. duꝝ nō ſit hñs vſuꝝ liberi arbitrij. Alij aut nō ipediunt mrim^m hēndū nec dirimūt hēruꝝ. decre. di. 32. Seriatiz. r recitat magf h^o di. c. i. rōnabile aut r cōueniēſ ē vꝛ illis ordinibus q ſunt ſacri votū cōtinētie ſit ānerū. q: i illis ordinib^o cōſtituti ſunt miſtri quo ad cōſecrationē r diſpenſationē diuinoꝝ ſacꝛoꝝ ad qd miſterii requirit a pꝛe coꝛpoꝝ puritas actiōis. r et pꝛe aie libertas cōtemplatiōis. carnal^o aut cōcubit^o cōpūſ maclat r cōtēplationē ipedit. Sūt et miſtri ecclie quo ad diſpenſationē rꝝ eccliaſticaꝝ. ad qd miſterii requirit diligētia in diſpēſando. r cautella in cōſeruādo. mrim^m aut ipedit diligētiā. q: occupat circa pꝛia. r occupati circa pꝛia minus diligētes ſunt circa cōia. ipedit etiā cautellā i cōſeruādo. q: in puatos vſus vꝛoꝝis r filioꝝ frequēſ bona pauperū expēderēt. Ad p^m in opp^m dō q p^m mrimonia ecclia pauciores hēbat miſtros qꝝ modo. vñ oppoſtebat q acciperet miſtros quales poterat hēre. r pꝛerea tūc mādius vꝛebant ſuo pꝛiugio qꝝ vꝛ ant modo. Ad 2^m dō q minor ē falſa. qꝝ n. hēant modū cōcupiſcentie aliō pꝛit hēre remediū q mrim^m. ſ. abſtinentiā. oīōnē r deuotionem q remedia magis eis cōueniūt q mrim^m. Ad 3^m dō q minor eſt falſa. qd pꝛ per illud qd dī decre. di. 32. Si q. vbi dicit ſexta ſynodus. Si q. s. cor. 13 q ad eterū accēdit voluerint iure nuptiali miſteri copulari b an ordinē ſubdiaconatus faciāt. vñ illud qd dī. di. 31. q. eoꝝ ſacerdotes diaconi r ſubdiaconi mrimonio copulant. ſic exponendū eſt. i. copulato vꝛant ſm quod dic glo. ibidē.

Secundo querit vꝛū mrimoniū ipeditur ordieꝝ. Et vꝛ q ſic. q: tū opponit ordo mrimonio tū mrim^m ordinē. g ſicut ordo ipedit mrimoniū. ita mrimoniū ordinē. Itē decretoꝝ di. 27. diaconus. ſ. hāc auctoritate. dat intelli q illi q vꝛoꝝel hñt vel accipe volūt nec diaconi nec ſacerdotes fieri pꝛit niſi cōtinētiā pꝛofiteant. Cōtra decretoꝝ di. 31. In cēna. Conſiliū ad ſuaſionē ſamitij cōfeſſoꝝis noluit pꝛhibere epōs pꝛeſbyteros diaconos ſubdiaconos dormire cū cōiugib^o quas an pſecrationē dixerūt. Rñ^o q in ecclia orientali vir epīſ in mrimonio nō nī bigam^o pōt oēs ordines recipere. r in ſuſceptis miniſtrare. q: noluerūt ſicut occidentales pꝛinētiā pſiteri. In ecclia vꝛo occidētali ſuſcipere pꝛit ordines pꝛateꝝ r executionē de pſenſu vꝛoꝝis. q: conſentēs intelli pꝛofiteri pꝛinētiā. decretoꝝ di. 77. Epus. vꝛoꝝe aut neſciente aut hñcēte peccat epōs pꝛiugatū ordinādo. r cōiugat^o ordinē ſuſcipiēdo. ſuſcipit tū ordinē pꝛateꝝ. nō iſ nī ipm i ſuſcepto ordie

miniſtrare. qd pōt pꝛari p illud qd dī in. c. imedia re pꝛicto. Ad p^m in opp^m dō q ſacer ordo impedit cōtractū mrim^m rōe cōſtitutiōis ecclie que per ſonā in ſacro ordinē pſtitutā facit illegitiā ad hēndū. non ſic aut facit cōiugatū illegitimū ad ordinē ſuſcipiendū. Ad 2^m dō q illa auctoritas refertur ad ecclia occidentalē in qꝛtū pꝛiugatus de iure ordinari nō pōt. niſi ipē r vꝛoꝝ: ſua cōtinētiā pꝛofiteantur. In orientali aut ecclia nō eſt. ſic. q: illi mrimonio iā hēto licite poſſunt vꝛi. Ad ad partē ſecundam pꝛcedit de cōiugatis in ecclia orientali.

Articulus ſecundus

Conſequēter querit de 2° pꝛincipali. Et circa h queruntur duo. p^o vꝛū liceat viro vꝛoꝝē ſuā pp adulteriū occidere. 2° vꝛū vꝛoꝝicidiū ipediat mrimoniū.

Primo ordo q iꝝ viro ſuā vꝛoꝝē pp adulteriū occidere. vꝛ. n. dī Jo. 8. Iudei dixerūt d muliere i adulteri o d pꝛehēſa q Moꝝſes in lege mādauit eis huiuſmōi lapidare. ſ. licitū eſt facere qd lex pꝛcipit. g licet viro vꝛoꝝē pp adulteriū occidere. Itē cuiſlibet aliuz corrigere licet r ei iuſtā penā inſtigere. ſ. viro iꝝ vꝛoꝝem corrigere r d. 3. 7. q. i. Sicut alteri^o. g licet ſibi iuſtā penā vꝛoꝝi inſtigere pro adulterio. Illa aut ſm legē ē lapidatio. Itē magf h^o di. c. 1. r. 2. 35. q. 2. In terfectores. Interfectores ſuarū cōiugū ſine iudicō cū nō addi adulteray vel aliqd huiuſmōi qd aliud hñdi ſunt qꝝ homicide: g vꝛ q ſi occidit adulteray ſine iudicio q nō reputat homicida. Cōtra magf eo. c. 2. r eadē. q. Inter hec. ſancta dei ecclia mīdānis nūqꝝ cōſtrigat legibus. gladiū nō hēt niſi ſpūa lē. g ſm iura canonica mulier pp adulteriū occidi ſi dī. Itē Jo. 8. Adultera dñs nō pꝛcepit occidere. ſ. cā a lapidatiōe abſoluit qd nō feciſſet. ſi pp adulteriū occidi debuiſſet. Rñdeo q vꝛoꝝē occider pp adulteriū h duplꝛ pōt intelli. aut. ſ. q: ipam cōiugā r cōdēnatay p iudiciū vir pꝛcur a iudice occidi. r hoc mō viro licitū ē amore iuſtitie nō libidine vꝛi dicere. h tñ fieri nō licet in iudicio eccliaſtico. ſ. cini li vbi lex tal poſita ē p illū q eam ponere de iure potuit aut qui eā occidit extra iudiciū. r hñūqꝝ faceſ licuit ſm legē diuinā. ſ. in aliquo cāu pꝛiſtitit ſecundū legē hūanā. 35. q. 2. Inter hec in glo. arg^m ē ad b. 2. ad legē Iulīā. de adulteriis. l. Stracus. ſ. illa lex loquitur qꝛtū ad pene interficientis mitigationem. Ad p^m dō. q illud pꝛceptū vꝛeteris legis in noua lege mitigatū ē. vñ r Abiſtus ad nouā legē aſpiciens illā adultera a lapidatiōe abſoluit. Ad 2^m. dō q nō iꝝ virū vꝛoꝝē corrigere quacūqꝝ correctiōe ſ. leui r tēpata. delictū. n. vꝛoꝝis tꝝ granē penā poſſet erigere q nō liceret viro auctoritate pꝛa eā ſufficienter corrigere. ſ. eēt p iudiciū corrigenda ſeu puniēda. Ad 3^m dō q cū in auctoritate dī. cū nō addit adulteray. ſupplendū eſt. marie ſm glo. ibidē. q: granioꝝes ſunt homicide q ſine cā vꝛoꝝes ſuas interficiūt. qꝝ qui eas interficiūt p adulterio ſine iudicio.

Secundo querit vꝛū vꝛoꝝicidiū ipeditur mrimoniū. Et vꝛ q ſic 35. q. 2. Interfectores. dī q interfectoꝝib^o

suaz piugū penit' piugūz denegat. Itē sapiē. 11.
 per que peccat qd p bec r toratur. s3 occidēs vro
 re peccat d mrim^m enormiter ipm dissoluendo. q
 d3 puniri i mrimonio. vt. s. nō possit hēre mrim^m.
 Cōtra magis peccat q occidit mrem q3 q occidit
 vrore. q: sicut dñsuz est. li. 3. di. 39. Plus tenet hō
 diligere mres q3 vrore. s3 mricidiū nō ipedit mrim^m
 q multo fortius n3 vroicidiū. Rū q si vir occi-
 dat vrore pp ei' adulteriū. aut alias pp odiū q̄uis
 ex statuto ecclie interdicit sibi mrimoniū hēre. si
 tñ hbit nō est mrim^m dirimendū. cū adolefētib?
 tñ pp fornicatiōis piculū dispensandū ē vt licite h-
 bāt. 33. q. 2. Interfectores. Si aut occidat vrorem
 pp3 hac intēione vt hbat cū illa quā viuēte vro
 re polluit p adulteriū nō tñ nō s3 sibi hēre cū illa.
 s3 si hbit mrim^m ē. dirimendū. et de eo qui duxit i
 mrim^m quā polluit per adulteriū. Sup eo. sm ex-
 positionē glo. ibidē. r. c. Significasti. si tñ hbit cūz
 aliqua alia q̄ cū adultera nō ē dirimēdū. peccat tñ
 hendo cōtra ecclie statutū nisi cū eo fuerit pns di-
 spensatū. Ad p^m in opp^m dō q̄ semp interfectori
 bus piugū denegat piugū. nō tñ semp mrim^m diri-
 mendū ē si cōtrahāt. q̄uis. n. quolibz vroicidius
 ipediat mrim^m hēndū. nō tñ semp dirimit mrim^m
 iā hctū. vt p3 ex dēis in qōne. Ad 2^m dō q̄ nō seq-
 tur q̄ si debeat puniri i mrimonio q̄ semp mrim^m
 qd hbit debeat dirimi. in mrimonio. n. punif ille
 cui hēre sine dispensatiōe pbibet. Ad arg^m ad
 pte alia dō q̄ q̄uis mricidiū sit gram' peccū q̄ vro-
 ricidiū. nō tñ ita est q̄ mrim^m. r pte rea aliqū a iure
 minor peccō maior pena iustig' pp maiores. pnta-
 rez ad illud qd foriori indiget repressiōe.

C **I**raam Urore virginē ducere ecclia
 romana pmittit. Hoc intelligēdū
 est sub cōditōe. si volūt de cetero ad sacros
 ordies pmoueri. alias est. eis licitū ducere viduā
 gladiū nō hēre nisi spūalē. Cōtra. Luce. 21. dicitur
 Ecce gladij dno hic. Ad ille dicit eis. Satis est.
 Itēz Ber. 4. li. de cōsideratiōe ad Eugē. c. 6. Ec-
 clesie est gladi' spūalis r material. Rū q̄ vtrūqz
 gladiū hēt ecclia. sed sicut dicit Ber. vbi pns ma-
 terialis ē exercendus p ecclia militis manu ad nu-
 tū sacerdotis r iustuz ioperatoris. spūalis vero ē ab
 ecclia exercendus. magi aut nō loquitur nisi de gla-
 dio ab ecclia extrahendo.

Di. xxxviii

Anc de voto rē. Supi' deter-
 minauit magi de ipedimētis
 ortū hūtib' ex pstitutiōe ecclasticā bē
 dēriat d ipedimētis ortū hūtib' ex lege
 diuina. s. de ipedimēto voti. r didisti duas. Pri-
 mo determinat de ipedimēto voti. 2° de ipedimē-
 to alterius piugij ibi. Cū vir. p̄tia in tres. p^o
 ondit quid sit votū. 2° quale votū ipedit mrim^m
 ibi. Scidēdus vero. 3° determinat de pnia post vo-
 tū nubentiū ibi. Ad igif. Illa pars que ibi icipit.
 Cū vir. diuidit in tres. p^o ondit q̄ mrim^m pec-
 cēs ipedit sequēs. 2° ondit quid sit faciendus si p
 ignorantiaz vtriusqz hbat ibi. Adic querif. 3° on-
 dit quid sit agendū si hbat p fraudē alterius ibi.
 Sed si qd.

Articulus primus.

C **I**ra hanc di. querēdū est de decē
 p^o de fine voti. 2°
 de forma. 3° de materia. 4° de efficiē-
 te votū. 5° de effectu voti i obligando.
 6° de effectu eius in reddēdo opus meritorium.
 7° de effectu eius i ipediendo mrim^m. 8° d' vo-
 totū cōmutatiōe. 9° de votoz dispensatiōe. 10°
 de scandalo. Circa primū querūf tria. p^o virū
 teneat votū de re bona scū pp finē malū. 2° virū
 teneat de re bona scū pp bonū t̄pale tñ. 3° virū
 aliquis possit aliquid vouere pp finē indifferētē.

P **R**imo ondo q̄ teneat votū de re
 bona scū pp finē ma-
 lus. q: sm magi sup di. 30. c. vltio. Coniu-
 giū scū sine non bono tenet. q̄ a sili votū factū si-
 ne nō bono tenet si sit de materia bona. Itē pmif-
 sio futuraz nuptiaz scā sub cōditōe turpi nō exite
 cōtra nām mrimonij tenet. et de cōditionibus ap-
 pōitis in despō. c. i. sm glo. r. c. vltio in textu. q̄ cūz
 fauorabiliō sit pmiffio scā deo. q̄ mulieri. vī tene-
 re si est de re bona. q̄uis scā sit sub cōditōe l' p sine
 turpi. Cōtra magis depēdet votū a fine suo q̄ a
 sua materia. q: sm pbūz. 2° metaph. s. ius ē cā cāz
 s3 votū scū de materia mala pp finē bonū nō tenz
 vt inferius ondes. q̄ multo forti' non tenet de ma-
 teria bona scū pp finē malū. Rū q̄ vouēs se fa-
 curū aliquid qd absolute ē bonū. nō tñ per h' inten-
 dens nisi finē malū peccat grauer r nō tenz votū
 q: talis aut intēdit p illud votū se posse psequi finē
 illū. aut nō. Si nō. iam nō obligat se pp finē illū. qz
 sicut dicit pbūz. 3° li. erbi. c. 5. Electio nō ē ipossi-
 biliū. q̄ a sili. nec ē alicui' possibilis ad psequendum
 qd hō scit se psequi nō posse p illud. Si sic. erat. qz
 sm Aug^m li. 83^m. q. 9. 3°. Impossibile ē q̄ deo vo-
 lente hō fiat deterior. dterio: aut efficiē hō per cō-
 secutiōne finis mali. erro: aut circa pncipale motū
 un3 alicui' facti ipedit p̄sensuz in ipm scū. vū si ali-
 quis se facit ordiari ab illo quē credit ordinē posse
 edferre r nō pōt. vtpote qz credit eū ep̄m eē r nō ē
 si vouit castitatē. q: credit se recipe sacri ordinēz.
 qd nisi crederet. castitatē nō vouerit. talis nō p̄sen-
 tit absolute in castitatis votū. vū postqz sibi notuz
 est q̄ ille ipm ordiare nō potuit nō obligat voto ca-
 stitatis. s3 possit licite mrim^m hēre. p̄terea
 votū scū de re mala ē irritū. s3 bonū opus relatu3
 ad finē malū est formalr malū. q̄ nō tenet votū de
 bono pp finē malū. ad h' ē multū facit rō ad secun-
 dū pte3 inducta. Ad p^m in opp^m dō q̄ nō ē sile qz
 illū finē nō bonū de quo ibi loqf pōt hō pseq p vro-
 rē cū mrimoniali copulaf. s. libidinofaz delectatō
 nē. s3 per deū hō nō pōt psequi finē malū vt onsum
 est. Et p̄terea nō oblatē illo malo sine p̄sentit im-
 plicite in illud qd cōntiale ē mrimonio. Ad 2^m di-
 cendū q̄ nō est sile vlr de p̄ditionib' appōitis in
 pmiffiōe de mrimonio hēndo r alijs pmiffiō-
 nibus. qd p3 q: promiffio futuraz nuptiaz scā sub
 cōditōe ipossibili tenet. q: illa p nō adiecta b' in
 fauore mrimonij. s3 in alijs hctib' tal pmiffio non
 tenz. et de p̄ditionibus in despōsatiōe appōitis. c.
 vlti. in glo. r sic intelligi illud qd d' Initura de in-
 utili stipulatiōe. s. Si ipossibil. vbi dī. q̄ si ipossibi-
 lis cōditio obligatiōib' adiciat nibil valz. r cū dī
 q̄ fauorabiliō est pmiffio deo scā q̄ mulieri. vey
 est de pmiffiōe scā deo mō licito r honesto. alr nō

q: pmissione mō hō factū deus q bonoz nfoz nō egerit acceptat. pōt ēr dici q pncipalr itendere sine malū ē hō nām obligationis deo faciente.

Secundo queritur vtrū teneat votus de re bona factū pp bonum tēpale tñ. & vī q nō. q: vī bitū est in qdē pcc dēri nō tenz votū de re bona factū pp sine malū. sed bonū tēpale ē bonoz spūaliū finis malus. q: est eoz finis idēbit. g nō tenz votū de re bona factū pp bonū tēpale tñ. Itē nō tenz votū qd deus non acceptat. s; nullū op' acceptat qd fit pp bonū tēpale tñ. q: nō acceptat opus nisi relatiū ad finē debitū. g nō tenz votū de materia bona factū pp bonū tēpale tñ.

Lōra curatō hoīs a corporali firmitate tñ. non est nisi bonū tēpale. sed votū de bona materia factū p' recuperanda corpis sanitate tñ tenet. g votus tenz de bona materia factū pp bonū tēpale tñ. Rū deo q vouēs pp bonū tēpale tñ assequēdū vel conseruandū iphcat p'ditionē in mēte hāc. s; si illud bonū tēpale assequat. q: si se obligare itenderet. ēt si illud bonū tēpale nō assequeret nō voueret pp bonū tēpale tñ. sic g vouēs aut assequitur illud bonū tēpale pp qd & nō pp aliud vouit. & tūc tenz votū. aut nō assequit. & tūc nō tenz in cōspectu dei. q: vī inferi' oīdes. votū sub p'ditione factū nō tenz nisi exite p'ditione. Ad p^m in opp^m dō q quis minus bonū si sit finis debitis maioris boni. q: nūq' est finis ei' ex itentide illi' q pncipalr instituit ordinē in bonis nō tñ pp hoc sequit q si statuat finis ei' ex mala intentione vouētis qd est ipm esse sine eius p' accidēs qd vere posset dici ēē malū. vī vouēs bonū spūale pp bonū tēpale tñ. vouet pp illud qd est bonū q' respectu sui votū n est finis p se nec debitis nec i debitis. sed statuit finis in mala intentione vouētis. Ad 2^m dō q quis deus nō acceptet opus qd fit pp bonū tēpale tñ reputado ipsuz dignuz remuneratōe in vita eterua. tñ placet sibi q teneat obligatio sibi factā vī postea p intentionē illius q fecit ad finēz meliorem ordinetur.

Tertio querit vtrū aliquis possit aliqd vouere pp finē indifferētē. Rū aliqd pōt intelligi indifferēs duplr ad pns. Uno mō quo ad acquisitionē vite eterne. Alio mō p cōgationē ad hoīs voluntatē. p^m mō aliq' pōt vouere aliqd pp finē indifferētē. vī p3 cū aliq' vouet aliq' pp cōsecutionē alicui' dōi tēpalis qd nō plus est vtile vouēti ad acquisitionē vite eterne q' carentia ei' & tenet tale votū si psequat illud bonū tēpale pp eius psecutionē vouit. 2^m mō nullus pōt aliq' vouere nec de iure nec d' facto pp finē indifferētē. Impossibile est. n. q' aliq' intendat se obligare ad aliqd pp psecutionē alicui' rei ad cuius adeptionē vel nō adeptionē voluntas indifferētē se h3. qui. n. vouet ad h' vī aliquā rē psequatur. pncipaliter vult illā rēz psequi q' vouere. si nō vult vouere nisi pp psecutionē illius. q: s'm p hām pso posteroz. Illud pp qd am. m' aliq' magis amam' q' illud qd pp ipm amamus. qui g pp aliq' psequendū vouet illud d' determine vult sed ad illud qd hō vult determinare voluntas eius indifferētis nō ē. vī vī q vouere aliq' pp psecutōnez alicui' rei ad cuius psecutionē vel eius oppōsitū indifferētē se h3 voluntas vouētis contradictionem includit.

Articulus secundus
Consequenter queritur

pncipali. & circa h' querūtur tria. p^m vtrū forma voti includat q fiat deo & vtrū in ipsa includat firmatio deliberata. 3^m vtrū votū de nō vouēdo aliqd sine ex p'side ei' qd vouet vbo vī scripto sit obligatoriū.

Primo oīdo q in forma voti nō includit q fiat deo. q: licite fiunt scis vota. Itē hōi sit iuramētū. g a illi hōi pōt fieri votū. Itē vouere ē sponte pmutere sed hōi pōt fieri spōtanca pmissio. g & votū. Contra h' dī. c. i. dī in diffinitione voti q deo & de his q dei sunt fieri d3. sed qquid est in diffinitione rei p'tinet ad aliquā ei' cām. q aut fiat deo hō nō p'ter ad cām voti materialē nec ad efficiētē nec ad finalē p'tinet. q: ad finalē p'ter q fiat pp deū. g p'tinet ad cām voti formalē. Itē vouere est actus latric ad eandē. n. v'tutez p'tinere videtur vouere & deuotuz ē. s; act' latric nō possunt exhiberi nisi soli deo. g votū nō pōt fieri nisi soli deo. Rū deo hō qū vouet se aliqd bonū facturū obligat se ipz ad illud bonū faciendū. obligatio aut rei factū illi cui nō pōt cōuenire de iure p'tis in rez illā nulla ē de iure. q: tal' nō pōt recipere talē obligationē. & ad h' q obligatio alicui factā teneat de iure. oppōtet q ille cui fit recipiat eā. nulli aut aliq' a deo potest de iure cōuenire p'tis sup totū hoīez nisi deo. Quis. n. hōi possit cōuenire p'tis saper corpus hoīs nō tñ sup aiāz. vnde Math. 10. Nolite fieri eos q occidūt corpus. aiāz aut occidere nō pōt. s; pōt cū timere q pōt corp' & aiāz p'dere in gehennā. & id hō nulli aliq' a deo pōt de iure obligare se ipm totū. & ex cōsequēti nec facere votū ppe loquēdo de voto. q' tñ salus totius hoīs multuz pmouet p oīones scōz. & illud aliquo mō quis nō plene possimus qd orando impetrar' valem'. & sancti orare pnt p hoīe. & si rōnabile eis vī ab orando desistere. id scis aliquo mō cōuenit p'tis saper hoīez totū. quis nō simplr. & id pōt eis fieri votū aliq' mō. nō tñ plene hūit rōez voti. pccator aut nullo mō pōt de iure puenire p'tis saper hoīez nisi q' tū ad corpus. id quis hō possit sibi aliqd pmittere nō tñ vouere. nisi ipoz p'ssime votuz accipiēdo. Ad p^m in opp^m dō q vota que fiūt factis nō plene hūit rōez voti p pationez ad factū sed ad deū. qui. n. vouet sed Jacobo eius eccliaz visitare. locutio siue mēt alīs siue vocalis qua dicit se visitaturū ecclīā scī Jacobi sit sed Jacobo. sed obligatio ad implendū qd d' proprie & simplr loquēdo nō fit nisi deo. vī qd ē materi ale in illo voto sit factū & qd est formale fit in deo. Ad 2^m dō q nō est site q iurare est deū testēz adducere. i testi omū veritatis hō aut pōt deū testē adducere hōi. sed hō vouendo obligat se totū illi cui vouet. qd nō pōt facere nisi deo. Ad 3^m dō q quis oē votū sit spontanea pmissio. nō tñ oīs spōtanca pmissio est votū. s; tñ illa qua homo ad tenendū pmissuz obligat se totū & talis pmissio de iure fieri nō pōt nisi deo. Argumenta ad partēz sed 3; pcedūt de voto proprie & simplr deō. tale. n. non pōt fieri nisi deo q: testificat i eo cui fit cē sumā maiestātē i b' q vouēs obligat illi se totū. & id tale votū facere ē actus latric.

Secundo querit vtrū forma voti in cludat firmatio deliberata et vtrū qd nō q: votū ē pmissio volūtaria, sed multa volūtaria facit hō que nō facit deliberate, q: votū fieri pōt absq: deliberatōe. Itē multa affirmat hō iuramēto sine deliberatione, q: a fili mltapōt hō firmare voto absq: deliberatōe. Contra in p̄tate hōis est vouere vel non vouere, q: vtrū de eō de voto et voti redēptione. Licet. Uniuersis liberū est arbitriū in vouēdo, sed motus volūtatis si deliberatōe nō sunt in hōis p̄tate, q: de rōne votū ē q: res pmissa firmet cū deliberatōe. Rñ q: votū dīa volendo, vtrū sicut in nobis est duplex velle, scilicet plēnū qd est velle deliberatiuū, et semiplēnū qd est velle ex surreptōe, sic dico q: est duplex votum, scilicet votū qd hēt plēnā rōnez voti et de rōne talis voti est q: sit scū ex deliberatione, et est votū qd non hēt plēnā rōnez voti, et de rōne voti tal non est q: fiat cū deliberatōe, tale n. fieri pōt ex surreptōe, et q: plēnā rōnez voti nō hēt, ideo non obligat de necessitate, s: tñ ex quādā p̄gruitate, et id vtrū hō tale votū etiā p̄p̄ia auctoritate non ē peccū mortale, vtrū ferius dicef. Rñ ad partē primā p̄cedit deuoto nō hōitē plēnā rōnez voti et de velle qd nō hēt plēnā rōnez actus volendi, et de iuramēto si hōitē plēnā rōnez iuramenti, iuramentū n. ex surreptōe scū cōpletā rōnez iuramenti nō hēt. Rñ ad partē alā p̄cedit de voto hōitē plēnā rōnez voti, nec intelligas p̄dē q: velis dicere ipm actus volendi volūtatis deliberatiue eē de eētia voti si accipias votū p̄ obligationē q: manet postq: trāsit actus, s: de rōne voti accepti ē ipm esse scū p̄ talē actū, ille tñ actus p̄uenit dē votū sū aliam significatiōē voti.

Tertio querit vtrū votū de nō vouendo aliquid sine exp̄ssione ei⁹ qd vouet vbo vel scripto sit obligatoriu⁹. Rñ deo q: cū bonū sit et exp̄diēs hōe d. voto scō certas cognitōne et cauere in vouendo p̄cipitationē et p̄ voti exp̄ssione vbo vel scripto hēatur de voto scō certior cognitio vtrū p̄caueat in vouendo p̄cipitatio vtrū q: votū de nō vouēdo aliquid sine ei⁹ exp̄ssione qd vouet verbo vel scripto sit obligatoriu⁹ ita q: si postea voueat et votū sūz aliquo p̄dēōz mōz si potest nō exp̄imat peccat vtrū trāsgressor potis voti, vtrū nihilominus q: votū illud teneat si alias licitū est et honestū, q: cū vouere sit bonū et a spū scō cōsultatur per psalmistā dicentē. Clouete et reddite dño deo vō. votū de nō vouendo nō obligat, vtrū cū aliq: vouet se nūq: voto aliqd p̄missurū nisi vbo vel scripto nō obligat, per hō ad nō vouendū, s: obligatur ad exp̄ndū votū suū verbo vel scripto si ipm vouere contigerit.

Articulus tertius.

Consequēter queritur de 3° p̄ncipali. Et circa hō querunt tria. 1° vtrū votū de eo possit fieri qd est inutile ad salutē. 2° vtrū de oī bono utili ad salutē. 3° vtrū ex nuda p̄missio oriatur obligatio.

Primo ostendo q: de re inutili ad salutē possit fieri votū interficere, n. filiā innocentē nō ē vtrū le ad salutē, sed vtrū habet Jud. ii. Jepte interfecit

filiā suā sicut vouerat, et tñ ad hōeb. ii. numeraliter inter illos qui p̄ fidez vicerūt regna, q: vtrū q: votū fieri possit de re inutili ad salutē. Itē p̄scia pōt obligare hōiez ad rez inutile ad salutē, q: faciēs hō sciaz siue sit erronea siue nō peccat, sed non magis obligat cōscia q: votū, q: votū fieri pōt de re inutili ad salutē. Contra. 2. q. 4. Et est sumptū ab Isy. i. syndis. li. 2. c. 16. In mal. In mal. p̄missis rescide fide, et in turpi voto muta decretū, qd incaute voti si ne facias, s: q: q: q: vouet aliqd inutile ad salutē incaute vouet, q: nō pōt de iure fieri votū de re inutili ad salutē. Rñ deo q: posse facere votū de re inutili ad salutē dupliciter potest intelligi aut de facto aut de iure. 1° mō pōt hō facē votū d. re inutili ad salutē et de malo culpe. Multi n. fati q: votū nō tñ inutile sed ē nociua ad salutē. 2° modo distinguendū est de inutili ad salutē, q: quoddā est inutile et nociuū, vtrū malū culpe, quoddā inutile nō tñ nociuū, et illud qd est indifferēs de p̄mo inutili ad salutē nō pōt fieri votū de iure, q: de vtrū respuit obligatiōē sibi oblatā hō scipm, de 2° tñ inutili non pōt fieri votū de iure sub rōne qua indifferēs ē, q: b. oblatione obligatiōis q: nō est ad honorē dei nec util. ad salutē offerētis nō curat, et id talis obligatio nō tenet ipō iure, et dixi sub rōne qua indifferēs est, q: si tale indifferēs q: per aliquā circūstantiā in p̄tatione ad vouentē cōferens sit ad salutē sic de illo pōt fieri votū, q: q: rōne q: sit indifferēs. Ad p̄m i opp̄m dō q: votū Jepte nō fuit obligatoriu⁹ nisi ad imolandū aīal occurrēs imolatiuū, et quo ad hō fuit licitū et placēs qd ostidit victoria subsecuta, vtrū occidendo filiā suā fuit fati et ipius, nec obstat q: numeraliter ē in carbalogo scōz, q: de illa impietate peccauit. Ad 2° dō q: p̄scia nō pōt hōiez obligare ad faciendū aliquid inutile ad salutē. Cōscia n. erronea nō obligat ad faciendū illud qd dicit, s: hō obligatur ad deponendū erroz ut clarus in li. 1. expo sitū est. Vtrū pōt dici q: q: p̄scia erronea obliget sic intelligendo q: faciēs p̄tra peccat, tñ q: illa obligatio nociua est, cū diuina lege hō ad p̄m obliget. de 2. n. obligationez, q: est p̄sciam erroneam non acceptat.

Secundo querit vtrū votū possit fieri de oī bono utili ad salutē. Et vtrū q: nō q: bonū neciū ad salutē utile ē ad salutē, sed de tali bono nō pōt fieri votū, q: votū est spontanea p̄omissionis restitutiō, sicut dicit hōug. 2. h. de sacra. pte. 1. c. 5. Spontanea autē p̄missio non ē de bono necessario, q: nō pōt fieri votum de omni bono utili ad salutem. Item duoz bonoz unum melius aliō vtrūq: est utile ad salutem, sed de minor bono non potest fieri votum quia sū theologos votum est conceptio melioris p̄positi animi deliberatiue firmata, ergo non d. omni bono utili ad salutem potest fieri votum, cōtra de bono necessario ad salutē pōt fieri votū ut enim habetur Gen. 28. Jacob uouit q: dominus esset sibi in deum, de bono etiam utili non tamen necessario ad salutem potest fieri votum, sed omne bonum utile ad salutem uel est necessarium, uel non necessarium, ergo de omni bono utili ad salutem potest fieri votū. Respondet sicut dicit magister huius distinc. caplo scō Clotom aliud est cōe, aliud singulare, cōe est id quod oēs in baptis-

mo faciunt cuius spondent renunciare diabolo et po-
 pis ei. de quo h. de psecra. di. 4. p. et tale votu
 fit de his q sunt necia ad salute ibi. in diminutivie i
 uenit ro voti. q. votu pprie e qd volutariu. et respe
 ctu pncipij a quo pcedit. et respectu ei qd vouet;
 singulare e cu aliq spote pmittit se seruatur aliqd
 bonu ad qd alias no tenet qus teneat post votu
 tale votu no pot fieri de bono necessario ad salute
 de his duobus votis di. 17. q. 1. c. 1. Snt qdam q eti
 vouetes no debemus. qda q nisi vouerim no de-
 bem. s. postea ea deo pmittim? necessario redde
 re pstrigimur. sic q p q accipiedo votu large. s. p
 ut se credit ad votu singulare et eode. pot fieri votu
 de oi bono vni ad salute. s. votu singulare qd ppe
 h3 rone voti no pot fieri de bono vni necio ad sa-
 lute. Ad p. i opp. d. q illud arg. pcedit de vo
 to ppe dicto. Uotu m de bono necio no dico de ne-
 cessitate absoluta. q. talis no cadit sub voto. s. ne-
 cessitate ad salute. sp. tancu e p coparatdem ad pnci-
 piu a quo egredit h e p coparatdes ad ronez et vo-
 luntate qus respectu rei q pmittit sit necessariu no
 absolute s. in quatu e rei necessitate ad salute. Ad
 2. d. q qus de minori bono no possit fieri votu
 cu exelatione maioris boni m de minori bono pot
 fieri votu simplicif. Et ia dictis de vro colligi po-
 rest diffinitio voti pprie dei talis. uotu e ppositi su
 prerogatiue boni pmissio deo sca pp bona sine ex
 liberatde firmata. qd di superrogatiue boni. d. c. h. e
 ad diuam uoti qd e de bono necessario ad salute de
 quo d. c. h. e q ibi si iuenit plene ro uoti. et accipit ibi
 ppositu no p actu pponedi. q. ille pns est. pmissio
 aut e respectu futuri. s. accipit p re pposita. deo sca.
 dicit ad diuam pmissionis homini scilicet de q sapius
 d. c. h. e q no h3 rone uoti. pprie dei. qd et di ppe
 bonu sine. d. c. h. e ad excludeda uota sca pp sine ma-
 li tui. qus sunt sca de re bona q p. t. loquedo non
 sunt uota ut sup. o. s. u. e. et di ex deliberatde firma-
 ta. ad diuam uotoz que snt ex surreptde q plenam
 rone uoti no hit ut osim. Aliq aut sup addit
 pntentionem obligandi se ad implendum pmissu
 dicentes ex nuda promissione quamuis delibera-
 tiue facta pmittete no obligari sola. n. deliberatio
 no firmat pmissionem. p. d. c. a. aut diffinitio e eois vo-
 to ra publico q suato sine p voce sensibile exp. s. siue
 piterior: locutdes tui. sola. n. iteriori locutde pot ho-
 mo se obligare deo. Illa aut diffinitio voti. votu
 e pceptio melioris ppositi animi deliberatde fir-
 mata e diffinitio voti taciti qd sit. deo piterior: lo-
 cutdes tui. diffinitio vero voti qua ponit magi in-
 fra puenit voto p sensibile locutdes exp. s. siue so-
 lem sine priuato. que diffinitio in expositione litte-
 re applicabil.

tertio queritur vtru ex nuda p
 mmissione
 orial obligatio. R. q. nuda pmissio ali-
 qd di q no e firmata fidei iterpostde nec iuramento.
 et q. q. ex pmissione sic nuda oriri pot obligatio. s. si
 pmittes obligare se itedat. Si ar accipiat nuda p-
 missio que no e firmata fidei in pde nec iuramento.
 nec pmittes obligare se itedit ad illud qd pmittit
 iplenda ex pmissione sic nuda no orit i foro psciencie.
 vt qda dicit obligatio cu ipleno necessaria sit ad
 salute. p q opinione vi facere qd di e de voto et vo-
 ti redemptde. L. fax. vbi di de quoda mortis p. a. o. z.

peritito q dicit. No diu hic morabor. pponens in
 aio q religionis habitu eet aliq susceptu. q si pl
 no e i voto pcessum. trasgressor iudicari n poterit n
 no ipleat qd dicit. et i glo. ibid. di q no dicit hoc ani-
 mo obligadi. et nemo se obligat nisi q aiuz h3 oblig
 di se. ad h. et facit qd di. ff. de actioib. et obligatib.
 l. obligationu. q. n. n. ex iure nature obligeet pro-
 mittes ad iplenda q pmittit. illa m obligatio non e
 necessitas. nisi sic se obligare itenderit. s. honesta-
 tis et pgruitatis. et id puenies no peccat mortalr. s. q
 venialr. nec mireris q. sicut i lege scripta pbedunt
 aliq tanq ad salute no necessaria sed expedieta. sic
 in lege nature pbedunt qda obligatia de pgruitate et honestate. et b. r. o. a-
 bile. vi. q. multi ex deliberatde aliq bona dicunt se
 facturos q b non diceret si per hoc crederet se obli-
 gatos ad faciendu tanq necessariu ad salute. Aliq
 aut dicit q nuda pmissio ex deliberatde facta pro-
 mittete obligat obligatde necessaria ad faciendu q
 pmittit si vult pseq salute. i. q. 1. Quicunq suffragio
 et cadit. q. 5. Qui Joanes. 7. 11. q. 5. Juramenti. 7. 17.
 q. 1. hoc vero. et ff. de actioib. et obligatib. l. ob-
 ligationu. i. glo. q distinguit inf obligatones ciuile et
 nale. et hi dicit i diffinitoe voti illa particulā no ee.
 poneda. s. p intetdes obligadi se ad implendu pmissu
 q. hoc ipliat in pmissione ex deliberatde. firmata
 qus pmittes se obligare obligatde necessaria ex-
 plicita non intendat

Articulus quartus.

Consequenter queritur d. 4. pnci-

pali. Et circa h qrunf tria. p. vtruz
 religiosus possit aliqd vouere sine licet
 tia sui plati. 2. vtruz qlibz no religiosus
 possit vouere. 3. vtruz abbas possit retractare vo-
 tu qd fec subdit. su de licetia sua.

Primo oñdo

q religiosus pot ali-
 qd vouere sine licetia
 sui plati. q. ois hns vsa liberi arbitrij pot fa-
 cere votu de illis bonis respe ctu quoz e sui iuris.
 s. q. 3. religiosus q. s. ad multa sui iuris e. q. sicut di-
 cit Ber. li. de pcepto et disp. atde. c. 8. Quisq. pro-
 fessus i quo vis gac nec vltra obediētie legē cogen-
 dus nec citra e libbedus q. sua ipsi videt coplecti
 p. s. sio. ergo de multis pot. facere votu. Itē q. s. tuz
 ad mor. animi iteriores ho non subijct nisi deo si-
 cut sibi soli puenit noscere corda filioz hoīuz. vt di-
 cit. 2. paralip. 6. sed de illis bonis rone quoz ho no
 e subiect nisi deo. pot qlibz hns usum liberi arbi-
 trij facere deo uotu. g. religiosus sine licetia sui pla-
 ti pot facere deo uotum de suis cogitatōib. et affe-
 ctibus. Itē obligatio facta inferiori non preiudi-
 cat superiori. ergo obligatio quam religiosus facit
 prelato suo non sibi preiudicat quin se possit obliga-
 re deo. Contra. 20. q. 4. Monachus non licet vo-
 uere sine consensu abbatis sui. si autem uouerit fra-
 gendum crit. Item qui nihil in se retinuit simili-
 de nullo bono sui ipsius potest vouere. sed religio-
 sus profrendo nihil retinet sibi in se. quia corpus
 et dispositionem uoluntatis sue transfert in potesta-
 tem prelati per uotu obediētie. ergo de nullo bono

quod sit in ipso potest votum facere. Ad ista quod dicitur alii quod quis religiosus non teneat ad obedientiam omnibus licitis quod plati sibi vellent imperare. tamen in his quod plati subiecti tenent eisdem obedire per quoslibet tempore quo sibi imperat. et ideo nullum est tempus ei vacans quo aliquid possit facere ultra illud ad quod tenet ex sua professione. et ideo nihil ultra hoc. scilicet sibi vouere. quod nullus debet vouere aliquid nisi possit eligere tempus in quo illud possit implere sed hec ratio non videtur cogere. quia multa posset vouere religiosus quorum adimpletio ex eisdem operis cuiuscumque quod plati potest sibi precipere non impediret. sed promoueret. ut si dicere verbum otiosum. non cogitare aliquid vane. si aliquid non obstat quod ratio predicta religiosus possit vouere sine licentia plati se nihil dicitur et deliberat de verbum otiosum. nec vanum aliquid cogitatur. abstinentia. n. but. vultis est ad salutem. non tamen necia. quod non semper est motus tale potest facere. Preterea predicta ratio non obstat posset religiosus vouere se quibus die dicitur aliqua spatia omnino quando vacaret sibi tempus quo non esset occupatus de precepto plati. vel in opibus quod in sua professione includunt ideo videtur alijs de quod ratio quod religiosus nihil vouere potest. est quod precepta humana infirmitate et religionis onere non possit se ad aliquid ultra suam professionem obligare quod possit implere sine quocumque iudicio vel preiudicio periculo obseruationis cuiuslibet eorum ad quod ex sua professione tenet et absque periculo reddendi se iterum onerosum plati suo. vel alicui sine aliquibus fratribus suorum pro solitudines et modis singulares. quod iterum haberent illi quod essent ad plura quod alij obligati. Preterea tamen alitudinis est religionis votum quod omnia alia ipsi commutari possunt ut inferius ostendetur. Et ideo ecclesiasticus considerans huiusmodi voti altitudinem et humanam nature infirmitatem voluit auctoritate diuina voto religionis nullam posse votum superaddi propter periculum transgressionis vitandam. quod est de causa iura communi sentire videtur quod vota quod fecit homo ante sui professionem in religione quod plati ipsius recipiens ignorauit. potest postquam votum sibi fuit renouare. quod probatur per hoc quod religio sui plus est sub plati quod viro: sub viro. sed sicut dicitur 33. q. 5. Voluit si adhuc inuente muliere precesserat per vota solueret. si ante soluerit nupserit. et viro eius hoc congnitum non placuerit non soluat. et hoc omnino sine peccato. ex hoc arguitur glo. abbatem posse renouare votum monachi quod ante monachatum emisit. Alij tamen dicunt monachi non posse vouere esse intelligendum de voto abstinentie per quod alij scandalizant. sicut dicitur glo. super illud de cre. 20. q. 4. Monachus ita potest intelligi de omnibus quod plati suo subiecti. Ad primum et secundum in oppositum dicitur quod si deest religiosus esse sui iuris respectu aliquorum que licite potest facere vel non facere. ex hoc tamen non sequitur quod sit sui iuris ad illa vouenda. licet enim est religioso multa facere quod non est licitum sibi vouere pro rationibus dictas in corpore questionis. Ad 3um dicitur quod obligatio facta plati est de voluntate et secundum legem superioris. scilicet dei. et ideo quod deus non potest esse prius sibi ipsi vult illam obligatorem impleri nec vult aliquid esse licitum in preiudicium illius maioris autem propositio argumenti intelligenda est de obligatorem facta inferiori. non de voluntate. nec secundum legem superioris.

Secundo queritur vix quibus non religiosus possit vouere. Respondeo quod vouere potest quibuslibet habens versus liberi arbitrii cui vouere non prohibetur. carnis. n. versus liberi arbitrii vouere non potest. quia non potest sentire esse de religiosis. et trans. ad reli. Sicut tenor. quod est prohibetur vouere. vouere non potest ea quod vouere prohibentur.

non. n. acceptat deus oblationem suam preceptum vel ecclesie factam. nisi autem sit quod prohibetur vouere. Respondeo. n. prohibetur facere votum sine licentia domini pape quo vinculum iter ipsum et ecclesiam suam dissoluatur. extra de renuci. nisi cum potest. Non potest esse sine licentia domini pape generali vel speciali votum peregrinationis emittere per quam ipsum omnino diuina sua ecclesia absetari. et de voto. et vo. re. Magne. clericus et secularis sub episcopo aliquo huiusmodi beneficium debet reddere non potest sine licentia episcopi votum peregrinationis longe emittere eo. tamen. vbi prius. et de precepta. di. 5. Non omnes potest tamen emittere votum de strado religionem sine licentia episcopi. 16 q. 2. Dicitur et de accipiendo crucem et de voto et voti re. Et multa quod ad hoc licentiam videtur per papam generalis illi quod potest esse viles terre sancte. de religiosis autem deum est. filius. et quod subest potest in his quod ad regimen domini et familie pertinet non potest de illis votum facere seu de pertinentibus ad illa sine potest auctoritate. Seruatur et non potest vouere aliquid eorum que ipsius impediant a fructu diuini sui sine diuina voluntate. de cre. di. 54. Et antiquo. et c. Si seruus sciens. quod est vir et vxor sibi sunt mutuo debitorum in reddendo debitum carnale quibus eorum prohibetur de non reddendo vouere sine licentia alteri. ut superius ostensum est. sed quod in dispensatione domini et regimine familie mulier est subiecta viro. non conuerso. ideo de pertinentibus ad illa mulier non potest votum emittere sine licentia viri. 33. q. 5. Manifestum est. et c. Voluit. vir tamen de talibus potest facere votum sine consensu vxoris. quod ad hoc est sui iuris.

Tertio queritur vix abbas possit retractare votum quod fecit subditum suo de licentia sua. Respondeo quod abbas datus licentiam subditum suo vouendi si ea renouat antequam ille subditum faciat illud votum. et post illa renouatorem voueat votum irritum est. si autem votum fecerit ante renouatorem licentiam votum tenet quousque cum eo fuerit dispensatum. Sed si quando ille idem abbas cum eo poterit dispensare vix quibusdam quod non. quod cum subdito suo licentiam dederit facienda illud votum iudicatum sibi vix in illo dispensare non possit. Alij dicunt quod sicut ex rationabili causa eum licentiam potuit vix vouere ita ex rationabili causa si occurrit poterit postea dispensare in illo voto. quod probatur a filio. quod in voto facta de licentia summi pontificis. ille idem summi pontifex potest postea dispensare. sed non vix sine bonum. quod summi pontifex sub deo habet super omnes plenitudinem potestatis. non sic autem abbas super monachos suos. tamen tutius esset consilium quod monachus de voto sic facto faceret se absolui per summum pontificem. et si religiosus ille plures prelatos habeat in sua religione per ordinem se habentes. ita quod quicquid potest inferior potest superior. et potest si vouit de licentia inferioris ab illo voto potest a superiori absolui sed de voto facto de licentia superioris absolui non potest ab inferiori.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de quinto principali. Et circa hoc queruntur tria. Primo vtrum omne votum licitum sit obligatorium. Secundo vix magis obliget votum quam iuramentum. Tertio vix votum sub potestatem factum que conditio non impletur pro culpa vouentis sit obligatorium.

Primo ostendo qd nō omne votū licitū sit obligatoriu. q: licitū est virgini vouere virginitatem s; si post votū corrupat amplius nō pot votū suum seruare. q: impossibile ē qd iter sit virgo. cū g null' obliget ad impossibile v; qd aliquod votū licitum possit desinere obligatoriu eē. Itē votū de intrando religionē ē licitū. s; pot ptingere qd illa religio nō velle eū recipere qd vouit intrare. g videt qd talis ex suo voto nō obligat. Itē si aliquis vouit religionē intrare. q: anq; intrat in ep; eligat nō tenet religionē intrare. q: si eēt i religione pfectus poss; pp epatus religionē dimittere. ig. q. j. c. Jlico. g talis ex suo voto non obligat. Contra de utero. 23. Cū votū voueris dno deo tuo nō tardabis reddere. q: regret illd dnis deus tu'. Itē extra de voto q voti redēp. Licet. dicit qd vsq; adeo solutio necessaria ē post votū vt sine pncipalr mouentis. Regularē. n. ē qd votū sub pditione factū nō obligat nisi p ditione extare. 4. casus ē qm illud qd tpe sci voti fuit licitū postea fit illicitū. Ad p^m in opp^m dō qd si vouens aliqd qd licitum ē tpe voti sci nō tenet illud implere si postea fiat illicitū ex aliquo accidente. sic vouens aliqd possibile tpe voti sci nō tenet illud adimplere si postea fiat impossibile. vgo at vouens virginitatē vouet. illud qd ē possibile tpe voti sci. s; postq; corrupta ē ipsa virginitas ē ipsa seruire qd pmissit. tenet tñ ad illud qd pot. s; p nēriā seruare. q: aliquā recōpēsatorē facere. de h qd p sua culpā incidit i impotētā obseruandi qd pmissit. s; si aliquis eheceret ipotētis ad soluedū qd pmissit nō tñ ex culpa sua nō obligaret ad aliq; recōpēsatorē. Ad 2^m dō qd ille q vouet se intrare religionē aut desinat itēde; suā ad vnā religionē. tñ. aut nō si sic. nō tenet intrare aliquā religionē si illa religio qd determinate vouit intrare eū nō vult recipere. q: illā intrare sibi factū ē impossibile. q: ad nullā aliā obligauit se. si nō. tenet se tot religionib; offerre qd vnā iacniat si pot. qd ip; velit recipere nisi sit talis de q p. babilis credit qd si de illa cogitasset nullo mō pmississet intrare illā. Ad 3^m dō qd maior ē falsa. sicut ex pte p; et de voto q voti redēp tpe p tuas. nec val; ei' pbatio q: trāsgressor voti ē i mortali pecc. q: electio talis ē irritada. ad factoz administratōem eligi a quoz pceptōe tempore electōis erat puans. p dicit ea pfectas i religione epātū recipiēs non detrandat religionē sicut ille q vouit intrare. q: anq; intrat epātū recipit. q: pfectas ab ordine nō recedit. os. n. ipm ferre habitū religionis sue. cū d vira t honestate clericoz. c. de'. et nō d; epātū recipere sine plati sui licentia. ig. q. 2. Quā sit i ter. q: glo.

ost. s; dispēsatores. Quis tñ scūs ep; habitū debet at retinere. pot desup ferre habitū i quo magis pueniat eis iter quos 2. 16. q. 7. Noua i glo. sed B nō est faciendū nisi ad tps. q: ex ca. cū d vira t honestate clericoz. c. de'. et nō d; epātū recipere sine plati sui licentia. ig. q. 2. Quā sit i ter. q: glo.

Secundo queritur vtrū m

magis obliget votū q iuramētū. Et v; q nō. q: p iurū ē 3^m pceptū pme tabule. transgressio voti 3^m pceptū. 5^m. secūde tabule. cū g digniora sint pcepta pme tabule q scde. maior ē transgressio iuramēti q voti. qd nō eēt v; nisi magis obligaret iuramētū. Itē Ap' ad hebre. 6. Dis p'trouerit hōi; finis ad pfirmatōes ē iuramētū. s; illud i quo p'stit finis pfirmatōis ois p'trouerit maxime videt obligatōnū. g iuramētū magis ē obligatōnū q votū. Contra fortior ē obligatio q nō fit nisi deo q illa q interdū fit homini. s; p'prie loqndo votū nō fit nisi deo. iuramētū aut interdū fit hōi. g multo fortior ē obligatio voti q iuramēti. Ad illā qōnē p'cūt qdā q fortior ē obligatio voti q iuramenti. qd obligatio voti eēt ex libero p'sensu voluntatis hōis q fidelitate quā d; hō deo obligatio aut iuramēti ex libero p'sensu hominis q reuerentia q d; deo in q; tū ē vitas pma. infidelitas aut serui ad d; gran' qd ē qdāq; alia irreuerētia quā serui poss; facere dno. Alij dicūt q distinguendū ē de iuramēto. q: aut fit homini aut deo. p' modo nō ita firmū obligat sicut votū. vt pcludit rō ad scdaz pte. scdo mō magis obligat q; votū ceteris parib;. q: qūq; ex deliberatōe iurat deo bonū aliqd se factoz deo aliqd pmitit q itēde; obligādi se h; q: ad fortiorē pfirmatōes deū i q; tū ē pma vitas i testimoniū hōi' pmissionis adducit. cū g votū nō ipozet nisi pmissionē factaz deo ex deliberatōe cū itēde; obligādi se. vt q iuramēto pphendatur tota ratio obligatōis que est i voto. q superadditur adductio pime veritatis i testimoniū ad maiores pmissionis confirmatōem. Qui vult tenere pnam opinionem potest dicere ad pimum in opp^m. q: si transgressio voti fit contra quintum pceptum scde tabule in quantum corrumpit veritatem pmissionis est tamen cum hoc contra secundum pceptum secunde tabule. vel contra pimum in quantum vouere est actus latrie. Ad 2^m dō q illud argumētū non plus pcludit nisi q maior obligatio quāz homo possit hōmini facere est per iuramentum. sed hoc non sequitur quin maior sit illa obligatio que fit deo p votū. Qui vult tenere scdaz opinionem facit pot solueri arg^m ad opp^m ex dcis i opinione.

Tertio queritur vtrū votū

sub pditione factū que pditio nō implet per culpā vouentis sit obligatorium. Et videt q nō eēt de pditionibus appositis in despōsatione vel aliis ptractibus. Vlex in glo. donatio sub pditione facta non t; nisi adueniente conditione sine ea impleta. sed non est minus fortis contractus donatio q pmissio. ergo nulla pmissio facta sub conditione tenetur nisi. conditione adueniente vel impleta. votum autem est pmissio quedam vt superius v; sum est. Item qui deo vouet aliquod speciale obsequium si ipsum p'seruat ab aliquo peccato de quo

tentatur non tenet votum si deus ipsius ab illo peccato non preseruat. s; si vouens ab illo peccato non preseruat hoc est per culpam propriam. q; si uellet deus esse paratus cum ab illo peccato preseruare. q; votum sub conditione facti q; conditio non implet per culpam vouentis non est obligatorium.

Extra. pmissio que non tenet reuocatio non indiget s; pmissio facta sub conditione non existente reuocatio indiget. q; ipso iure. **Ad** ino: pbat a simili per donationem factam sub conditione de qua dicitur et eo. ti. et eo. c. iter. q; reuocari non potest nisi forte tali conditione facta que ea cessante debeat reuocari. **Itē** fra^o et dolus alicui pociuari non debet. et de immunitate ecclesie. **Ad** uersus. s; **Letex**. s; ille per cuius culpam statne conditio quam apposuit in suo voto implet fraudulenter hoc impedit. q; non potest hoc ab obligatione liberari. alias. n. fraudulenter pociuaret eide. **Rū** q; votum sub conditione factum que conditio non implet per culpam vouentis. est obligatorium q; p; rōne et auctoritate. rōne sic. **Itē** ad firmationem pmissionis sub conditione facte equalent. s. q; ille cui facta est pmissio conditiones adimpleat quam p mittens apposuit. et q; illa conditio remittat a p mittente. q; siue adimpleat conditio. siue a p mittente remittat. siue tollat t; pmissio. s; si p mittens sciēter. et ex deliberatione impedit. et est in culpa. nec ille cui fecit pmissione conditiones adimpleat quam p mittens appōit. et q; illa conditio remittat a p mittente. q; siue adimpleatur conditio. siue a p mittente remittat seu tollat tenet pmissio. idē est per equalitatem ac si ipsam remitteret cum uelit non adimpleri et conat. **Itē** ad impletur. cum. q; pmissio sua tenet t; conditio sua implere tur. nihilominus et t; q; culpam eius stat q; non impletur. auctoritate sic. extra de sponsalibus. **Sicut** et lris. di de quodā q; quādam mulierē se duxit i; iugē infra tēminū assignatū iuramento firmavit. nec per uix stetit. sed per mulierem quominus inf eos matrimonialis solēnitatis an elapsū tēminū assignatū sit secuta q; viro non ē ipurādū. immo p completa ē bēnda conditio. Idē q; est quantum ad equalentiam ad hoc ut teneat pmissio conditiones appositā adimplere et non stare per illum q; eam adimplere d; quominus impletur. sed quādo promittens impedit ei^o impletionē. illo q; debebat implere existente parato ad impletum p p mittentem. et non per alium stat ne impletur p impletur ergo bēnda ē. **Ad** p̄mum in oppositū dō q; ut visum ē i corpore quōnis q; non stat p illū q; d; adimplere conditionem quominus conditio impletur. sed stat per illū cui d; adimpleri. idē iudicandum ē ac si conditio esset impleta. **Ad** 2^m dō q; maior uera ē si ille q; uouit facit ita q; in se est ut preferuetur ab illo peccato sicut fecisset si votum non emisisset uel sicut in tēdebat facere quando votum emisit. sed si ille qui uouit hac intentione se precipitat in peccatum ut non teneat votū quod fecit. nihilominus t; votum. alias. n. fraudulenter pociuaret eidem. **Argumēta** ad secundā partē grā principalis conclusionis possunt pcedi. potest tamen dici q; minor argumēti primi falsa ē. et ad eius probationē dicendū q; sicut dicitur in glo. sup illo caplo. differētia ē iter donatoris sub conditione. et donationes factam sub modo. Illa que fit sub modo sic fit. do no tibi s; ut singulis annis tale quod facias. donatio uero sub conditione sic fit dono tibi si b feceris. uis uisus. Scito q; ut modus ē si conditio. q; cā. et sic d; ibidem. donatio facta sub modo etiam si modus non obseruetur reuocatione indiget. et de tali donatione intelligē-

da est decretalis predicta. unde in glo. ibi accipitur conditio pro modo.

Articulus sextus.

Consequenter queritur

de sexto principali. Et circa hoc queruntur tria. **Primo** utrum expediat homini uouere. **Secundo** utrum sit magis meritorium idem bonum opus cum voto quam sine voto. **Tertio** utrum expediat inuenies inducere ad hoc ut obliget se ad ingressum religionis.

Primo ostendo q; non expedit homini uouere. q; non expedit homini se p̄uare magno dei dono. s; libertas uolens est magnum dei donū quā in pre p̄uare se hō p votum. q; non expedit homini uouere. **Itē** non expedit homini se periculo exponere. sed uouens exponit se periculo alicuius transgressionis cui non erat expositus ante uotū. q; non expedit ei uouere.

Itē non expedit homini facere aliquid quod suum ageretur peccatum si peccat. sed si religiosus peccat grauius est suū peccatum quam in seculari. q; sicut dicit Ansel. in libro de similitudine ultra mediū. in. c. de similitudine. inf monachū peccatē et laicum si penitere uoluerit maiorē dānationi subiacet monachus. q; non expedit uouere religionis ingressum. et multo fortius nec aliud quod sitis bonū. **Itē** nullus d; aliquid facere quod augeat in ipso peccatū malū. s; uouere bonū ē huiusmodi. q; sicut dicit glo. super illud Ro. septimo. peccatum occasione accepta per mandatum quod peccatū dulcius fit d; uera tur. ergo nullus debet aliquid bonum uouere nec hoc reddatur promissio ad malum contrarium.

Contra psal. **Uouete et reddite domino deo vestro et c.** **Itē** homini expedit facere illud quod maiorem consequitur misericordiam si de peccato peniteat. sed in Ansel. ubi prius. si religiosus peccat et de peccato peniteat maiorem consequitur misericordiam quam penitens in seculo. ergo expedit homini uouere. **Respondeo** q; uouens aut uouet bona quorum obseruatio uidetur probabiliter proportionata infirmitati sue spirituali. aut improporcionata. primo modo uouere expedit homini. quia per hoc firmat amplius uoluntatem suam in bono. et pro magna parte excludit a se libertatem. malefaciendi. et facit actum uirtutis laicie. et ideo uouendo meretur. **Secundo** modo non expedit homini uouere nec licet. tale enim votum non haberet discretionem conuenientem. cum per hoc uouens magis uideretur se illaqueare quam augere securitatem de sua salute. quilibet tamen reputare debet obseruationem voti religionis proportionatam esse sue infirmitati spirituali nisi per certam experientiam sibi de contrario constaret. propter enim custodiam que magis adhibetur religiosi quam secularibus. et propter bona exempla que uidet frequentius et bona uerba que frequentius audiunt. et propter maiores solatōes spirituales que ex diuina benignitate ob fauore religionis. et ex scā societate recipiunt. obseruatio aliquorum bonorum proportionata ē alicui erit i religioe que eide proportionata non ēet in seculo remanenti. **Ad** p̄mum in oppositum dicendum q; sicut dicit Ansel. in li-

hō de libero arbitrio parū post principium. potestas peccādi nō ē libertas nec pars libertatis. immo vt pat. postea dicit. Liberior est volūtas que a rectitudine declinare negat que illā potest deserre. homo autē p votū nō minuit i se libertatē facien di bonū s; auget. s; minuit potēte faciēdi malum.

Ad 2^m dō q̄ vouens discrete non exponit se periculo transgressionis nisi per accidēs. s; per se maiorē securitatē obtinet p uotam adiplēdi: diuina p̄cepta vt videri pot̄ ex his que in q̄one dicta sunt.

Ad 3^m dō q̄ maior non ē vera qm̄ ex hoc quo aggrauat transgressio peccātis auget meritū benefaciētis t̄ quo deus misericordius suscipit penitentiē vt aūt i sequēti q̄one oīdes. bonū opus magis est meritorium cū voto q̄ sine voto. religiosus etiam d̄ pot̄ penitēs maiorē p̄sequi misericordiam q̄ secularis. sicut dicit Ansel. in libro de similitudine vitra mediam. Religioso enī dicit deus. cū uoluerō de te vindictam accipiā vt de meo. vt dicit Ansel. vbi p̄us. Ad 4^m dō q̄ illa auctoritas itelligēda ē ubi charitas deest. Ubi qm̄ statim post p̄dicta vba subdit ex p̄hibitiōe. vbi charitas deficit desideriu mali crescit. quo aucto dulcius fit quod p̄hibet.

Secundo queritur vtz sit magis meritorium illd

op^o bonū cū voto q̄ sine voto. Et vt q̄ nō. minus meritorium ē bonū op^o factū ex necessitate. q̄ sine necessitate vā minus meritoria ē obseruatio p̄ceptoꝝ q̄ p̄ceptoꝝ s; op^o qd̄ fit ex voto fit ex necēte. qd̄ fit sine voto nō fit ex necēte. s; minus meritorium est factū cū voto q̄ sine voto. Itē mun^o ē meritorium op^o bonū factū cū tristitia q̄ cū hilaritate. q; sic dicit Al^o. 2. cor. 9. Mōlarē datorem diligit de^o. s; sic dicit p̄s. 5. metaphi. Qd̄ fit ex necessitate fit cum tristitia. s; min^o meritorium ē op^o factū ex necessitate q̄ sine necessitate. qd̄ aūt fit ex voto fit ex necessitate. Itē q̄to bonum op^o ē min^o difficile tāto minus ē meritorium. q; sicut dicit p̄s. 2. ethi. c. 3. Circa difficult^o semp̄ fit ars t̄ virt^o. sed min^o difficile ē seruare p̄tinentiam in religione q̄ in seculo. q; multo difficili^o ē hēnti oppositūtatē scōtinentie p̄tinentie q̄ nō hēnti seculares aūt magis habent illā oppositūtatē q̄ religiosi. s; min^o meritoria ē obseruatio p̄tinentie religiosōꝝ q̄ seculariū. Adtra Aug^o i epla ad Armētariū versus finē dicit armētario qui vortuz p̄tinentie fecerat. Mōdo. qd̄ abst. tāto misior eris si fidē deo frēgeris q̄ro beator: si p̄solueris. s; sicut peior: ē opatio mali q̄ vortuz q̄ nō vortuz. sic melior: ē opatio boni cū voto q̄ sine voto. Itē glo. su per illud psal. Clouere. t̄ reddite. dicit q̄ vouere p̄sulit volūtatē. sed p̄sulit ē de meliori bono. s; meli^o ē bonū factū cū voto q̄ sine voto. Rū q̄ magis meritorium ē idē bonū op^o factū cū voto q̄ sine voto. qd̄ p̄bō rōne triplici: vna similitudine. p̄ima ē hec. op^o iseritōis virtutis magis ē meritorium i peratū a superiori virtute q̄ nō i parū. s; latia supi or virt^o ē q̄ abstinentia t̄ op^o abstinentie ad qd̄ mouet hō ex voto ē i peratū. ab ea vouere enī ac^o latie ē. s; magis meritorium ē op^o abstinentie ad qd̄ mouet hō ex voto q̄ sine voto. 2^a rō ē hec. quāto op^o p̄cedit a volūtatē magis firmata in bono tāto ē virtuosū. t̄ ex sequēti magis ē meritorium. ad operari. n. virtuose regit firmi^o t̄ imobilt̄ opari s̄m p̄bm. 2^a. ethi. c. 4. s; cētis p̄bō volūtas firmior: est i bono cū

voto q̄ sine voto 3^a rō hec ē. De^o cū acceptet op^o p̄ operatē tāto magis acceptat op^o q̄to ē. ab hoie ad seruitium suum specialius dedicato. sed ceteris paribus hō spiritualius dedicat ad seruitiū dei p votū q̄ sine voto. Ad idē est et similitudo q̄ p̄dit Ansel. It^o de similitudinib^o vitra mediu i q̄ copat secularē faciēre bonū op^o illi q̄ de fructu arboris sue donat d̄no q̄tū vult. t̄ religiosū illi q̄ d̄no dat totaz arborem cum fructu. dices q̄ sic obsequium illi^o qui dat d̄no totā arbore cum fructu magis est acceptū d̄no q̄ obsequium alteri^o sic seruitium religiosi magis est deo acceptū q̄ bonis secularis. Ad p^m i opp^m dō q̄ maior: vera ē si itelligat de necessitate coactōis. s; si itelligat de necessitate salutis que est necessitas p̄ditionata s̄m q̄ dicim^o aliquid necessariū ad p̄sequēdū finē q̄ necessitas libertatē nō excludit nō ē vez. vnde t̄ obseruatio p̄ceptoꝝ magis ē meritoria q̄ obseruatio p̄ceptoꝝ accipiēdo p̄sulta rōne horum p̄se q̄ addūt sup̄ p̄cepta. q̄uis sit op^o s; qd̄ accipiunt p̄sulta p̄clusiōne p̄ceptoꝝ. Ad 2^m dō q̄ ibi loq̄ p̄s de necessitate violētie. nō de necessitate quā iurrit hō ex voto. talis. n. necessitas nō d̄ parere tristitiā. nec p̄ia libertas gratulandem. Cui Aug^o i epla ad Armētariū t̄ Paulinas versus finē. Felix ē necessitas q̄ i meliora cōpellit. t̄ parū an^o nō ē gratulāda libertas q̄ fit vt nō d̄beat qd̄. lucro reddat. Ad 3^m dō q̄ difficultas alicuius boni op^o pueniēs ex volūtatē operātis nō auget meritū q̄nis illa augeat que ex voluntate operantis non puenit. t̄ id q̄uis remanēt i seculo ex volūtatē propria difficult^o. sit seruare p̄tinentiam q̄ existenti i religione ceteris parib^o. ex hoc t̄ non seq̄ q̄ illa obseruatio sit seculari magis meritoria q̄ religioso. imo ecouerso. q; facilitas bene operandi proueniens bona ex dispositione voluntatis operātis meritum auget.

Tertio queritur vtz expediat iuuenes induceri ad

hoc vt obliget se ad ingressū religiois. Rū q̄ sic. si assint debite conditiones ex parte iuuenis t̄ ex parte conditionis: t̄ ex parte obligationis. qui enim vult inducere aliquem iuuenem ad obligationem predictā debet diligenter considerare q̄ iuuenis secundum iura debitam pro ingressū religionis habeat etatem. que etas ad minus complectitur tempus. i 4. annorum. extra de regularibus. Significatum t̄ capit. primo in glo. t̄ quia prout patitur etas illa in propositis suis licitis t̄ honestis habeat stabilitatem. t̄ quod ad considerandū quid illa obligatio ponderet habeat discretionem sufficientem. in inductione etiam debet esse diligens asperitatis religionis ad cuius obligationem inducitur explicatio. t̄ omnis suggestionis falsitatis exclusio. nec debet esse nimis importuna persuasio. asperitatis enim religionis celatio t̄ falsitatis suggestio operantur deceptionem. deceptio autem ratione ignorantie diminitur de ratione voluntarij. tunc autem est nimis importuna persuasio quando fit cum rerum temporalium promissione vel cum indebita comminatione vel cum nimia sollicitudine. debet autem inducens a tali importuna persuasione caner. quia talis persuasio operat i iuuenē. seu ipsū iclinat ad obligādū se ex surreptōe t̄ p̄dicta obligatio fieri nō d̄ nisi ex p̄ta volūtatē t̄

deliberatōe. ex parte etiam obligationis tria s̄ ob
seruāda. s̄ ut fiat precua deliberaōe s̄ stabilitatis
ppositi examinatōe. s̄ q̄ fiat cū discretōe vt. s̄ se ob
ligās obliget se ad ignēdū religionē; vt cā expe
riat. vt si de^o dederit sibi gr̄as remanēdi s̄ religiōi
placuerit remācat. si autē religioni nō placuerit. aut
si ppositū infra annū mutatu; fuerit libere p̄t. et tunc
absq; hoc q̄ teneat aliā religionē ita vt. d̄s ē ob
seruari q̄ fiat cū duorū d̄ debet obseruari p̄dicta. q̄ ob
ligatōes facit sine d̄. liberatōe s̄ discretōe s̄ duotio
ne frequēter malos erit b̄it.

Articulus septimus.

Consequenter queritur

de. 7. p̄ncipali. Et circa hoc q̄ris tria.
1° vtz m̄rimonium h̄ctū post votū
p̄nēticū simplex sit dirimēdū. 2° vtz
h̄ctū post votū solēne. 3° vtz alē solēnizet votū q̄
p̄ religionis ingressus vel sacri ordinis susceptōes.

Primo ostēdo q̄ m̄rimonium h̄ctū post
votū p̄nēticū simplex sit dirimē
dū. s̄ctū ē. n. viculū voti simplicis q̄ m̄ri
monii. q̄ p̄ obligat deo. 2° homini. s̄ votū sim
plex p̄nēticū sup̄ueniēs m̄rim^o nō t̄. s̄ multo fortis
nō t̄ m̄rim^o h̄ctū post simplex p̄nēticū votū. Itē
irritādus ē h̄ctū i quo iplicat obligatio ad moria
le p̄nē. s̄ in h̄ctū m̄rimonii h̄ctū post simplex p̄nē
ticū votū includit. obligatio ad mortale p̄nē. q̄ inclu
dit obligatio ad carnalē copulā q̄ ē p̄nēticū votū
gr̄atis h̄ctū ē irritādus. Itē s̄m magist̄ b^o di. c.
2. rō q̄re si sūt separādi h̄ctūes m̄rim^o post simplex
p̄nēticū votū. q̄ p̄bati nō p̄t. s̄ multa sūt vota
simplicia que probari possunt. ergo sunt multa sim
plicia vota pp̄ que m̄rimonia sequētia dirimēda
sūt. Cōtra de h̄ctūibus post simplex p̄nēticū vo
tū d̄i decre. di. 17. Quidā. s̄ sumptū ē ab Aug^o in li.
de bono coniugali. q̄ grauit peccat q̄ tales diuidit.

Itē c̄. Qui clerici vel vouentes. Quidam^o d̄
q̄ si aliq̄s se ad religionē trāsituz p̄misit si nō habi
tū suscepti nec p̄fessionē s̄ votū solūmō fecit. licet
postea m̄rimonium p̄traxerit. nō est cogēdus ad reli
gionē trāsire s̄ m̄rimonii votū rescindere. Itē v̄
q̄ p̄t. H̄ere absq; p̄d. q̄ h̄bens nō peccat si nō in
tēdit aliqd̄ ipossibile voto suo aut obligat se ad illō
s̄ i h̄ctū nō obligat se ad aliqd̄ incōpossibile voto
suo. q̄ statim post m̄rim^o h̄ctū p̄t religionē ita
re. q̄uis ē i h̄ctū hoc itēdat. nihilomin^o t̄ h̄ctū
vt supra visū ē. s̄ absq; peccato p̄t h̄ere m̄rim^o.

Rū^o q̄ sicut d̄i c̄. Qui clerici vel vouentes. Cōsu
luit. s̄ c. Rursus votū simplex ipedit m̄rim^o h̄ctū.
q̄ h̄ctū m̄rimonii includit sub p̄ditōe obligatio
ad aliqd̄ repugnās simpliciter p̄nēticū voto. q̄ ibi in
cludit obligatio ad reddēdū carnale debitū si alter
p̄iur exigere voluerit. s̄ iō h̄bens post simplex p̄nē
ticū votū iplicite obligat se ad frāgēdū votū suū si
voluerit alē p̄iur q̄ sine peccato mortali p̄t fie
ri. Itē autē q̄re. nō dirimit iā h̄ctū. ē q̄ votū. p̄nē
ticū simplex nō ē nisi p̄missio sui ipsi^o ad p̄nēntiaz
deō obseruādā. p̄missio autē alicui^o rei nō transfert
rē p̄missā in dōm illi^o cui p̄mittit. s̄ iō post p̄missio
nē ante traditōes rei p̄misse p̄mittēs remanet do
min^o rei. s̄ iō si cā donet alij t̄ donatio q̄uis aliq̄

fatiffactionem teneatur facere seu recompenfatio
nē il i cui rē ipsaz aī p̄miserat. s̄ iō post simplex
p̄nēticū votū si homo dat mulieri t̄ e^o p̄tātē corpo
ris sui p̄ m̄rim^o h̄ctū t̄ donatio. s̄ deo tenet ad
emēdā p̄ fractōe p̄missionis. Ad p̄m in e^o p̄m d̄
q̄ nō valet. q̄ res sui donata alij p̄mitti nō d̄s. s̄ si p̄
mittat nō tenet p̄missio. s̄ q̄uis res vni p̄missa al
teri dari nō debeat. si t̄i def valet donatio. vt vi
sū ē i q̄dne. Ad^o d̄ q̄ q̄uis ille q̄ h̄ctū post sim
plex votū p̄nēticū in p̄sumādo m̄rimonium mortali
ter peccat. q̄ post h̄ctū m̄rimonium licitū ē sibi nō cō
sumare ipsum si vult religionē ita re. t̄i post m̄ri
monium p̄sumatū nō peccat reddēdo debitū suo p̄i
gi. q̄ t̄i potestas coporis sui plene trāsata ē i s̄m
p̄iur q̄rū ad carnale debitū. q̄ t̄i h̄c trāslatōem
fecit p̄ culpā suā d̄s cum dolore debitum reddere. s̄
tenetur nunq̄ erigere. Ad^o d̄ q̄ illa rō quam
assignat mag^o nō ē sufficiens. q̄ q̄uis p̄bati possit. si
propter hoc separandi sunt. sed Hugo. dicit q̄ i n̄
lo casu ē m̄rimonium post votū perpetue p̄nēticū q̄
ad deū. vt recitat extra Qui clerici vel vouentes.
Rursus. in glo. sed 3o. dicit h̄ctū. vt ibi ibidē. s̄ Hugo
goni nō ē assentiēdū i hac parte. Ad^o d̄ ad sc̄dam
partem dicendum q̄ contrabens post votum con
tinentie simplex nisi certificatus sit per spirituz san
ctuz. q̄ deus sic ordinabit q̄ nūquam sequetur car
nalis copula peccat. q̄ alias iura prohibent tales
contrabere etiam si ille qui voluit intendat religi
onem intrare ante matrimonij consumationem. s̄
hoc prohibuitur est ad vitandū periculum frac
tionis voti. periculum enim esset ne per contractū
illum mutaretur propositum quod ante habebat
ad vitandū confusionem alterius coniugis. qui
quodammodo confunderet si alē p̄iur m̄rim^o cū
eo renueret cōsumare.

Secundo queritur vtrum

mattimonium contractum post votum so
lēne continentie sit dirimendum. Et videtur q̄ nō
extra qui clerici vel vouentes. Rursus. dicitur q̄
simplex votum apud deum non minus obligat q̄
solēne. sed mattimonium contractum post simplex
continentie votum non est dirimendum. vt patet
ex precedenti questione. ergo a simili nec contrac
tum post solēne continentie votum. Item solemnitas
voti non magis roborat votum q̄ iuramentū
sed mattimonium contractum post simplex votū
iuramento confirmatum non est dirimendum. er
go nec contractum post solēne continentie vo
tum. Item in contractu matrimonij nihil impli
catur repugnans solēni continentie voto. quia
non implicatur obligatio ad carnalem copulā cū
post contractum mattimonium possit alter coniu
gam altero inuito renuere mattimonij consuma
tionem si religionem intrare voluerit. ergo nulla
videtur ratio quare non sit verum matrimoniale
vinculum quod contrahitur post solēne continē
tie votum. Contra. decretorum. di. 17. p̄sby
teris. Mattimonia contracta a p̄sbyteris. dia
conibus. subdiaconibus. monachis iudicantur de
bere dissingi. Item. extra qui clerici vel vouen
tes. Insinuante. dicitur de nobili muliere que vo
tum castitatis enuserat. s̄ i habitu religionis bien
nio remanserat. s̄ postmodum mattimonium con

traxerat q̄ ad resumendū religiōis hūmūz suādā q̄d
vouerat erat p̄ censurā ecclēsticā coercenda. Rūde
deo q̄ mīmōniū p̄tractū post solenne cōtinētie vo
tūz dirimendū ē. q̄ p̄ tale votū hō non tū p̄mittit
p̄nentiā. s̄z ēt alij dat dīz sup se ip̄m. vt ipsū possit
cogere ad p̄missāz p̄tinētiā obfuādā. vt p̄ q̄ vt bē
tur ēt. Qui clerici vouētes. Rursus i glo. si solēni
zaf votū p̄tinētie nisi p̄ susceptiōez ordīs sacri aut
p̄ p̄missiōē factā i religiōe modo debito. aut p̄ su
ceptū religiōis hūmū q̄ p̄tēntib⁹ dari p̄sueuit. nisi
forte sit alicubi p̄suetū s̄z hūmū dari nouitioz. p̄fe
sio. s̄z hō mod⁹ si videt eē nisi q̄daz p̄fessio tacita vel
p̄sūpta. morari ēt vltra annū in religiōe sine p̄fessā
tioz d̄ si p̄tēntē ē q̄daz p̄sūpta p̄fessio ēt de regulis
Et p̄te in textu s̄ glo. Quilibz aut p̄dictoz mōz vo
uēs dat alteri p̄tēty sup seip̄z ad cogēdū ip̄z ad p̄ti
nētie p̄missē obfuatiōez. q̄ ar d̄dit alicui ad vsuz v̄m
si p̄t candē rē alij dare ad vsuz d̄riū. s̄ q̄ i h̄ctū m̄i
monij p̄iuges mutuo sibi cōcedāt p̄tēty suoz cor
por ordinarā ad vsū p̄tinētie h̄riū id non tenet m̄i
monijz contractuz p̄ solenne p̄tinētie votū. Ad
p̄m in opp̄situz dicendū q̄ illud v̄bū sic intelligēdū
ē q̄ v̄riatuz fractio ē peccatū mortale mai⁹ tū pec
catū ē fractio v̄ni⁹ s̄ fractio alterius s̄m glo. ibidē.
Ad s̄m dicēdū q̄ q̄uis roboratio voti p̄iuramen
tū fortioz sit q̄rū ad aliqd s̄z roboratio q̄ ē p̄ solēni
tatē. tū q̄rū ad sp̄edimētuz m̄imōnij est e⁹. q̄ ad
solēnitatē voti p̄tinētie spectat vt vouens trāsse
ra si alteri d̄mū vt vsuz ē q̄ si sit roboratiōez vo
ti simplicis iuramēto factaz. Ad 3^m d̄ q̄ i m̄imū
de lege cōicludit aliqd repugnās cuius p̄tinētie
voto. q̄ q̄uis qlibet p̄iur alio iurto possit renuere
p̄sūatiōez m̄imōnij si vlt religiōez intrare. tū ad h̄ vt
p̄bat v̄nā m̄imū. oportet bonū fidei eē i p̄bentuz
it̄tionē explicitē i implicitē. bonū it̄ fidei p̄sistit i red
dēdo carnale debitū erigat s̄z h̄ec solutio s̄i v̄ialiq
bus sufficiens. q̄ vt oīfuz est supra v̄ez m̄imōniū
p̄bi p̄t q̄uis alter p̄trahentiū i v̄terqz intēdat reli
gōez intrare an m̄imōnij p̄sumatōez. dū tū i m̄ēte
quibus teneat explicitē vel implicitē q̄nisi religiōē
vellet intrare alteri cōiugi p̄tēti vsū sui corporis si
negaret sed debitū redderet. Ideo aliter d̄ ad ar
gumentū q̄ m̄imū h̄ctū post solēne continētie vo
tū est dirimēdū imo vt p̄p̄t loquar ip̄so iure ē nul
uz q̄ iura nō tū p̄hibent i les p̄sonas p̄bere. s̄z cri
am decernūt s̄ p̄sistūt cas illegitias ad p̄trabēdū.

tertio queritur vnum aliter solē
p̄ religiōis ingressū vel sacri ordīs susce
ptiōem. Et v̄ q̄ sic. ēt qui clerici vel vouentes.
Infimante. dicitur de quadā muliere q̄ votū casti
tatis emisit in manibus cuiusdā de fratribus sacri
Augustini eo tenore addito vt in domo sua cū sua
substitā remaneret. s̄ sic i eiusdē hūmū ordīs p̄mā
sit biēnio. s̄ postea de parētū p̄silio. p̄. Michaelis
fuit m̄imōnalis copulata. q̄ ad resumēdū male di
missāz religiōis hūmū erat p̄ censurā ecclēsticā coer
cenda q̄ v̄rū nō ēt nisi fuisset suū votū solēne. s̄
tū nō fuit monacha. q̄ vt d̄ctur ēt de statu mona
choz. Cū ad mōasteriū abdicatio p̄p̄rietatis adeo
est annexa regule monachali. vt p̄tra cā necessūmus
p̄difer possit licentiam indulgere. s̄ aliter q̄ p̄ p̄fess
ionem in religiōe p̄t votū solēnizari. Contra.
17. q. 1. Mulieris in glo. dicitur q̄ i p̄p̄ia domo

vti vestibus monachalibus s̄ votū facere nō solē
nizari votū. s̄ tamen videt illud votū esse solēne
si mulieris votū aliter possit solēnizari q̄ per re
ligionis ingressū. Rūdeo q̄ p̄p̄eloquendo d̄sse
rentia ē inter votum publicū s̄ votū solenne. q̄ q̄d
libet votūz multis coram i publico factū publicūz
dici p̄t. sed nō quodlibet tale potest dici solēne. si
eni dicitur votūz solēne nisi q̄d in se h̄t aliquid an
nexū vt i publicū debeat venire s̄ per q̄d vouēs po
nitur sub alteri hōis potestate. s̄ tale est votūz in
susceptione sacri ordīs p̄ quē suscipiēs p̄sistit mini
ster ecclesie deo publice suiendū. s̄ ponit alit q̄z arc
sub epi potestate vnde tale votū ēt solēne ēt si p̄
dictū ordīne ab epi suscipiet in secreto p̄fessio ēt in
religiōe facta in manu eius qui eā p̄t recipere i se
aliquid habet annexū quo i publicū debet venire.
v̄n talis p̄fessio solēnizari votū etiā si in manu ei⁹
qui eā p̄t recipere fieret in occulto. q̄ talē oportet
secularem vitāz dimittere s̄ in claustrō cū alijs sui
ordīs cōuersari. s̄ ad hoc per p̄latū cogi p̄t. nec
aliter q̄ aliquo p̄dictoz mōz votū solēnizari p̄t.
susceptio. n. hūmū p̄fessoz vbi d̄stignit ab hūmū
uitorū votū nō d̄ solēnizare nisi in q̄rū talis hūmū
susceptio ē quedā p̄sūpta p̄fessio. quare at tale vo
tū dirimat m̄imū iā h̄ctū. in q̄dē p̄cedenti dicitur
est. Ad argum^m in oppositū d̄ q̄ s̄m glo. ibidem
illa mulier fuit monacha nec p̄p̄rietatē hūit. s̄ vsū
fructū infra scriptaz rēz quas mōasterio cōtulerat
s̄ de illis rebus victum s̄ vestitū habere. s̄ i domo
que sua fuerat remanere p̄mittebat eidem.

Articulus octauus.

Consequenter querit de octavo in
cipali. Et circa hoc q̄
runtur tria. 1° vt votūz possit cōmutari.
2° vt q̄dlibet votū possit p̄mutari i votūz re
ligionis. 3° vt vouens intrare religiōē s̄ postea
intra cū intentione exiendi implet votū suum.

Primo ostendo q̄ nullū votūz pos
sit p̄mutari. 1° v̄t
ultimo. Animal quod imolari potest d̄no.
si quis vouerit sanctum erit. s̄ mutari nō poterit. i.
nec melius malonec peius bono. Item ecclesiā
stes. 5°. Quodcumqz voueris redde. Item Ber.
in libro de precepto s̄ dispo. e. 36. dicit q̄ de voto
monasterij nec retineri quis regulariter potest nec
recipi sine p̄sensu abbatis sui ergo votū factum in
vna religiōe nō potest in votum religiōis alteri
cōmutari. Contra extra de iure iurando. p̄erue
nit. 1. Propositum aut promissum non infringit q̄
in melius illud cōmutauit. Item extra de uotoz
voti de redemptiōe. Vagne dicitur q̄ votū com
mutari potest in opus aliud pietatis. Rūdeo q̄ si
cut dicit. Ber. de p̄cepto s̄ dispo. e. 4°. Iniquum
p̄cul dubio foret si statuta p̄ sola charitate s̄ chari
tatem teneant. votū aut fieri debet ex charitate s̄
pro charitate. v̄n eius obligatio tenere non debet
contra charitatē t̄ret aut contra charitatē si non li
ceret illud commutare in melius votum. ergo po
test in bonum melius cōmutari. non tamen hoc fie
ri oportet auctoritate vouentis. q̄ nullus debet eē
index in sua causa. sed auctoritate iuris votum t̄p̄a
le potest in perpetuam religiōis obseruantiam cō

mutari vt ostendit in questione sequenti. et vota inferioris religionis in arctiora est de regul. Sane vota autem peregrinationis abstinētie et huiusmodi commutari possunt auctoritate episcopi. iura enim hoc posse ab episcopis non excludunt: argumentum ad hoc est de voto et voti redēptione. c. 1.º. Ad p.º in opp.º d. q. illa auctoritas sic intelligi debet. scilicet illud mutari non poterat auctoritate vouentis. Ad. 2.º. d. q. votū intelligit reddi siue reddatur i se siue i equiualentem per cōparationem ad rez publicam vel personam que vouerat. Ad. 3.º. dicendum q. illud v.º. Ber. intelligēdū est d. p.º sensu petito sine obtineatur siue nō q. sic dicitur est de regularib.º. Licet. tal postq. a plato suo transcūdi licētia; postulauerit ex p.º. uata lege que publice p.º. iudicat absolutus libere p.º. sanctionis vite propositum adimplere nō obstantē proterua indiscreti contradictione prelati. vñ iura que contrarius vidētur dicere intelligenda sūt de illo qui cā leuitatis et nō petitalicētia trāsit si etiam se transferat licētia nō petita. nō tētur reuerēti ad bonā inferius qd reliquit. vnde de tali dicit. Ber. libro de precepto et dispo. c. 36. q. si melius i uenerit et elegerit in eo monasterio ad qd transit cōsilio meo non egredietur ad inferius bonā. q. reliquerat et transferat pro meliori. nec est cōtrariū his q. p.º. dicta sunt. q. multa p.º. bibēt fieri que scā tenēt.

Secundo queritur vtrum quodlibet uotum commutari possit in votū religionis. Rādeo q. uolens facere p.º. fessionem in religide si actualiter seu habitualiter uult remanere obligatº ad vota que fecerat in seculo nō commutantur in uotū religionis tñ postq. deuenerit hoc ad notitiā plati poterit ip.º. ab illis uotis absolue maxime si ignorabat ip.º. eē ligatum illis uotis tpe professionis. Si aut actualiter seu habitualiter intendit illis uotis amplius nō teneri: sed soli voto religionis sue ab illis absoluitur per religionis uotū propter uoti religionis altitudinē et perfectionem. extra de voto et uoti redēptione. Scripture ibi enī dicitur q. reus fracti uoti aliquēnus non hētur qui temporale obsequi in perpetuā nosciter religionis obseruantia; commutare vnde sicut dicitur de peni. di. 1.º. Mensurā. s. h. h. auctoritatib.º non est necessaria certa satisfactio peccati cuius totū vite tempus obedientie ipēditur sui cōditoris. his etiā satis p.º. cordat. Ber. in libro de precepto et dispo. c. 4.º. dicens de uita religio. s. q. p.º. uis vniuersis generibus vite hūane professores et amatores suos āgelis similes dissimiles hoibus facit. imo diuina; in homine reformat imaginem configurans nos xpo ad istar baptismi: si tñ rer vniuers vel imperator uouit q. usq. ad trīēniū vel septēniū militabit in terra sancta et tenebit secus duo vel tria milia militū. vel unus alius dur vel cōmes existens dur totius exercitus cruce signatorū et de cuius absentia desolaretur uellet religionem

intrare in hoc casu uideretur mihi summus pontifex consulendus certū tñ est q. persona mediocris a voto transmarino absolueretur per religionis ingressum et professionem in ea.

Tertio queritur vtrum uouens intrare religionē et postea intrat cum intentione exiendi implet uotum suū. Et uidetur q. sic uouens nō obligat. ad plus in conspectu dei q. se obligare intendat. s. uouens intrare religionem non intendit se obligari ad non habendū propositum exiendi q. intrabit sed tñmō ad intrēdum. ergo intrās euz proposito exiendi implet suū uotum. Item qui p.º. mittit alii centum libras et postea soluit intendēs tñ q. postea auferet eas sibi si poterit nihilominº implet propositum ergo a simili qui promittit religionē intrare et postea intrat intendens per exitum irritare illum introitum nihilominus uidetur implere p.º. sum. Item si talis nō implet uotum suū cum nō intrando implet perplexus est. qd falsum est nulli enim uia salutis p.º. cluditur. Contra cuiuslib.º uoti liciti honesti impletio ē meritoria. sed uouere intrare religionē est uotū licitum et honestum qui hoc uouere potest. ergo eius impletio ē meritoria. sed i trans religionē cum proposito exiendi sic intrādo non meretur. ergo uotū suū nō adimplet. Item qui promittit se facere aliq. bonū et facit malum si implet promissū: sed qui uouet intrare religionē uouet facere bonum. et qui intrat eā cū proposito exiendi facit malū q. scienter facit scā ad quod uidet sequi religionis scandalū et nullā aie sue p.º. fessi ergo sic intrando nō implet uotū. Respondeo q. ille qui uouet intrare religionem. aut actualiter p.º. ponit in religionem remanere. ita tñ q. illud propositum non cadit sub uoto. sed ipsū cōcomitur tñ tñz aut actualiter proponit eas experiri ut si sibi placuerit remaneat. et si sibi displicuerit exeat aut d. nullo istorum actualiter cogitat. sed tñmō hoc uouet q. sibi uidetur aie sue bonū. aut dum uouet intrare actualiter hēt p.º. positū exiendi postq. intrauerit. Si primo modo uouit aut quādo intrat hēt propositum absolute exiendi et nūq. dandi opera ut mutetur propositū suū. aut hēt propositū exiendi tñ euz uoluntate dandi operā ut mutetur suū propositū. 2.º. modo intrans non implet uotū suū: s. fin. diuinum iudicium. q. talis habet propositum exiendi et malignitate. in his aut que deo offeruntur seu redduntur d. plus p.º. derat intentionem q. faciū. Si 3.º. modo uidetur mihi q. implet uotum. q. propositū exiendi nō habet absolute nec ex malignitate res; magis ex firmitate. sili modo potest dicesue uouerit intrare modo secundo. siue tertio. Si aut uouerit intrare hīs propositū actuale exiendi p.º. q. intrauerit: hoc potest intelligi tripliciter. Uno modo ita q. uouet intrare ut exeat. Alio modo ita q. uouet introitum et exitum. Tertio modo ita q. non uouet nisi introitum et uotum concernit exiendi propositum. et quocumq. istorum tñz modorum uoueat peccat et non tenet uotum: quia est temerarium intrare enim p.º. p.º. exitum ut p.º. p.º. finem est intrare p.º. finem malum ut aut superius uisum ē non tenet uotum scā de re bona p.º. p.º. finem malum uouere enim copulatiue et introitum et exitum temerarium est quia hoc cōiunctum p.º. p.º. al-

terā p̄tē ē m̄ alū vouere ē introitū cōcomitante p̄o
p̄o cōcedi ē temerariū, q̄: q̄uis intrare de se sit
bonū. tū cū tali comite nō est bonū. vñ si aliq̄s qui n̄
vout religionem intrare intrer religionē p̄comitā
te p̄posito cōcedi peccat planū est q̄ vouens in
trare religionē eo m̄d quo tenz votum. votū nō i
plet s̄m diuinum iudiciū: nec absoluit ab obligati
one facta deo. si intrat cū proposito cōcedi absolute
cū voluntate nō dandi op̄z vt suū mutet p̄posi
tum. Ad p̄m in opp̄m dō. q̄ vouens intrare reli
gionē ad hoc vt votū teneat. op̄oz q̄ intendat in
troitū vt aliquid bonū. vt aut̄ oñsum ē intrare cū
p̄posito cōcedi nō ē bonū. sic q̄ intrans n̄ iplet illū
quod itendebat vouere. vouēs. n. religionē intrā
ad h̄ vt teneat votū aut̄ exp̄cite aut̄ implicite ob
ligare int̄dit ad intrādū nō cū p̄posito cōcedi ab
soluit. Ad secundū dō q̄ nō est simile de obligati
one facta deo et homini. q̄ obligatio facta homini
respicit equalitatē iustitiae que consistit in exteriori
bus op̄ationibus ad alterū. vñ bec iustitia nō p̄si
derat qua intentione debito: soluat pecuniam de
bitam creditori sed q̄ soluat eas totā loco et tpe de
bitis. et ideo q̄ boi p̄misit centum libras quacum
q̄ intentione sibi soluat eas absolut̄ est ab obligati
one facta sibi iustitia aut̄ que respicit colocationem i
ter deum et hominem eo m̄d quo inter eos est iusti
tia principalis attendit int̄tiones q̄ op̄ationes
exteriorē. et ideo q̄ intrans religionē cū absoluto
p̄posito cōcedi introitū deformat per malam i
tentionē nō absoluit ab obligatione sub rōe q̄ ē dō
facta. Ad 3^m dō q̄ q̄dū durat in eo absolutum p̄
positum cōcedi p̄tē s̄m vel tam lapsū quo intra
re per votū suū tētur p̄plet̄ est. nec p̄ hoc via sa
lutis sibi p̄cluditur. q̄ in p̄tē sua est cas̄ dei ad
iutorio illud malū p̄positum r̄mouere.

Articulus nonus

Consequenter queritur de 2° p̄nci
pali. Et circa hoc q̄
runt tria. 1° vtrum oē votū sit dispensabile. 2°
vtrum solus papa possit dispensare i votis. 3° vtz
votum de nūq̄ petendo a dño papa dispensatōez
in aliquo voto sit obligatorium.

Primo ostendo q̄ nō oē votū sit di
pensabile q̄ soluit
pmissus ē de iure nate. s̄ ea que sūt de iure
nāe sūt indispensabilia. q̄ nullū votū est dispensabile
Item qui nō facit qd̄ p̄mittit m̄t̄: s̄ nullū p̄t̄ in
mendacio dispensare: q̄ sic dicit p̄b̄s. 4° eth̄. c. 1°.
14°. q̄ m̄daciū s̄ seip̄ p̄uū ē et fugiendū. cū q̄ oē vo
tū sit p̄missio nullū votū ē dispensabile. Itē eccl̄ast.
26. Dis p̄deratio nō ē digna p̄m̄tis aie: s̄ in nul
lo voto qd̄ nullū recipit recōp̄satiōez dispensari p̄t̄
q̄ nō oē votū est dispensabile. Itēz et̄ de statu mōn
achoz. Cū ad monast̄iū abrenūciatio p̄petatis ita
ē annexa regl̄e monachali. vt nec s̄ illa s̄m̄ p̄ ponti
fer valeat dispensare q̄ nō oē votū ē dispensabile. Itēz
nullū votū ē dispensabile qd̄ i meli^o p̄mutari nō p̄t̄
s̄ votū religionis i meli^o p̄mutari n̄ p̄t̄ cū oia vota
alia i ip̄s p̄t̄ p̄mutari. vt ex p̄cedēti qd̄ p̄ 3° q̄ nō oē
votū dispensabile ē. Itē cū p̄ m̄m̄ an p̄s̄atiōez
alī p̄t̄ altero iuito possit i religione p̄t̄eri et alius
postea p̄bere si dispensari possit cū religioso vt re

uerteret ad se: possit p̄boies intrer cōites in seculo
vicultū m̄moniale r̄ipi quod ē 3° illud. Math. 19.
Qd̄ de^o p̄mittit hō n̄ speret. q̄ nō oē votū disp̄sa bi
le ē. Cōtra religiosi assum̄t ad statū platiōis. qd̄
nō fieret nisi votū religionis dispensabile eēt s̄ reli
gionis votū est p̄fectissimū. q̄ oē votū aliud ē disp̄
sabile. Itē s̄m p̄b̄s. 1°. li. eth̄. c. 1°. Amabile est
bonum vni soli melius vo et diuini genti et ciuitati
bus. sed votū continētie vni soli bonū ē. bonū vo
pactis cois bonum est genti et ciuitatibus. q̄ p̄ bono
pactis cois dispensari p̄t̄ in voto p̄tinētie. m̄to for
tius q̄ in quodlibet alio voto. Ad istā q̄nē dicit̄
aliqui q̄ dispensatio p̄t̄ accipi duplicif. Vno m̄d
p̄ iuris relaxatiōe. Alio modo pro iuris declarati
one. 1° modo nullum votū dispensabile ē. q̄ p̄ vo
tum factum deo ab illo q̄ est libere p̄t̄is i vouēdo
vouens remaneat obligatus hoc ē de iure diuino.
papa aut̄ ius dñum relaxare nō p̄t̄. 2° modo aliq̄
sunt dispensabilia. q̄ papa p̄t̄ interpretari et declara
re ius diuinū et aliqua nō sunt dispensabilia. Illa aut̄
que sunt dispensabilia sunt illa que p̄t̄ in melius
cōmutari. Que aut̄ nō sunt dispensabilia sunt illa q̄
dignam recōp̄sationē h̄re nō possunt vt votū p̄
tinentie et religionis. Sed s̄ hanc opinionē sic p̄t̄
argui. Magis potest papa super quēlibz xp̄ianum
in his que sunt sup̄ rogatiōis q̄ p̄lat^o religiosus su
per subditos suos in his que nō sunt s̄ necessitate
sue p̄fessionis. q̄ in papa ē sub deo plenitudo p̄t̄
tis. sed vt supra oñsum est p̄lat^o religiosus p̄t̄ di
pensare in votis subditoz suoz: si qua super addūt
sue p̄fessionis q̄ multo fortius papa dispensare p̄t̄ i
oibz votis que sunt nō respectu eozum que sunt
necessaria ad salutem respectu quoz ē votū: quod
amittit in baptismo sed respectu eoz que sunt ero
gationis. Et dicit̄ q̄ mibi dō ad qd̄nē q̄ oē votū qd̄
est de his que sunt super erogōis dispensabile est. q̄
dispensationia in quolibet tali voto p̄t̄ iueniri rō
nabilis causa. s̄. p̄fectus maioris boni. vel vitatō
mali siue per comparationē ad rem publicā. siue p̄
comparationem ad vouentē reformatō eniz pacis
inter regna magis est bonū coitati q̄ p̄tinentia vni
us persone. In tali eniz casu si persona q̄ p̄tinentiā
venerat nubar per obediētiam dñi pape. sua obe
dientia magis meritoria est: sibi q̄ p̄tinentia q̄tū
ad p̄miū substantiale. Relatio et̄ cois mali vt vita
tio discordie int̄ regna que sit in pace. et vitatio pro
babilis transgressionis voti: si p̄bilitas sit vehe
mens possunt esse rōnabilis cā dispensandi in quo
cunqz super erogōis voto alit̄ enim non video quī
obligatio pro eharitate scā quādoqz s̄ charitatem
militari. Et si dicit̄ hoc q̄ non esset per se s̄ per ac
cis. s̄. p̄ infirmitatem persone. hoc non obstat re
cta. n. rō dicit̄ videt̄ aliquem esse loco dei in ec
clesia qui periculis comitari et p̄ onaz pensatis iur
mitatibus et vtilitatibus et damnis possit rōnabi
lit obuiare. et dico rōnabilif. quia vbi nō est disp̄
sandi rōnabilis cā si dispensaret̄ n̄ eēt disp̄satio s̄
dissipatio s̄. Ber. 3° de consideratiōe ad cogeniā
3°. c. 1°. Ad p̄mum in opp̄m dō q̄ q̄uis manente
obligationem de iure nature sit solvere tamen ipsa
obligatio non fuit de iure nature absolute. sed sub
hac conditione. scilicet quousqz per superiorē ex
causa rationabili fuerit relaxata. naturale enim iu
dicium rationis dicat q̄ per aliquem superiorē

talis obligatio relaxari possit ex rōnabili cā. q: ad cāduz talē obligatōez pcurrit mutabilē cā q: vōlūtas hūana. ⁊ id supior solucōdo obligatōez nihil facit ius nāc. matie cuz oi voto discreto voluntas supioris intelligat vlt supponit excepta. Ad 1^m dō q: q nō soluit qd pmissit mētur si sibi nō remittatur obligatio ⁊ soluere possit. s; obligatōe remissa nō mētur si nō soluit. q: tūc debitor: āplius nō ē. Ad 3^m dō q: s; glo. illa pōderatio de q: ibi scriptura loquit opus est mūdi ⁊ sapie secularis ⁊ per p̄tinentē aiāz intellr aiā rpo despōdata in spūali scientia: s; hāc expositiōez auerōtiras nō ē s; dēcāz solutiōne. si. n. in religere q: in nullo actu eēt maior ratio meriti q: in obſeruatōe p̄tinentie falsus eēt intellect: q: infustine do martyriū est meritū vū ⁊ aureola marty: nobilio: est q: v̄gini. Ad 4^m dō q: quis sūm? pōtifer nō possit facere q: sit monach: absq: renūciatōe p̄prietatis: q: hoc esset facere s̄dierona. si. n. pōt de monacho facere nō mōdachū si cā rōnabilis affuerit. Ad 5^m dō q: si votū religiōis nō possit p̄mutari in meli: bonū p̄uatū. pōt tū p̄mutari in meli: bonū cōtalis ē: p̄ditōis possit eēt ille q: vouit q: illud votūz possit p̄mutari in aliud bonū magis expediēs sibi. q̄uis nō possit p̄mutari in magis cōueniēs simplici. Ad 6^m dō q: sicut nō est iedueniēs q: si aliq: resuscitaref a morte corporalī aliqui eēt n̄ p̄nges q̄uis an fuerūt p̄nges. ita si aliq: ab illa morte q: dē mori p̄gressuz religiōis resuscitaref p̄b q: de mōd cho fieri: n̄ mōdach: auerōtirate sūnt pōtificis non eēt inedueniēs q: aliqui eēt nō p̄nges q: an p̄nges fuerūt nō carnalr computati. p^m arg^m ad secūdā p̄ tē n̄ bñ p̄cludit q: n. religiosus possit fieri epus n̄ est q: dispēset cū eo in voto religiōis. q: vt supi: dñi sūz ē rēanet ad substantiā hāc religiōis obligat. q̄uis. n. absoluat ab obedientia illa q: an suo p̄lato tenebat. tamen illam. debet summo pontifici.

Secundo queritur vtrū sol^o papa possit in votis dispensare. Et vtrū q: sic q: d iure argui n̄ pōt. q: papa nō requirit dispensatōez si illa obligatōe i q: p̄ ep̄z pōt dispensari. sic bñ: eēt d. c. c. Generabile si alias rōnes q̄s sūmus pōtifer allegat ad cassatōez electōis p̄b̄l̄p̄bi q: fuerat elect: in ipatōe vna ē q: venit s; p̄ p̄uramētuz sup quo nec p̄siliū sedis aplice requirit. cū sup iuramento romana ecclia p̄us p̄sili de- buiss; q: sol^o papa dispēset in iuramto. s; n̄ min^o obli- gat votū q̄ iuramentū. s; sol^o papa pōt dispēset in voto. Item dispēlatio aut ē iuris declaratō aut re- laxatio sed solus papa potest ius declarare aut re- laxare s; sol^o papa pōt dispēset in voto. Contra in multis votis dispēsent ep̄i: n̄ ē p̄sumēdū q: b̄ fa- cerēt si null^o ali^o a papa poss; i aliq^o voto dispēset. R^o q: in votis maiorib^o cuiusmōdi s; votū p̄tinentie religiōis ⁊ crucis sol^o papa dispēset pōt. q: i votis istis nō ē dispēsandū nisi pp̄ cōez ecc^o: vtilitatē vel aliquā magnā necessitatē. ⁊ id ip̄oz dispēlatio meri- to resuari debuit illi ad quē prinz totius vniuersa- lis ecclie cura. In oib^o aut alijs votis q: respectu p̄- dictoz dicēf vota minorā cuiusmōdi sūt vota abſti- nētie ⁊ p̄g: natiōis ad sc̄m. Jacobū: ⁊ sila pōt ep̄i di- spēset. eēt de vo ⁊ no redēp. c. i. vbi dī q: dispēset in votis p̄ginationis p̄det ex ei^o q: p̄sidi; arb^o p̄ quē s; glo. ⁊ dñm. Idoſi. itelligit nō tñ papa sed ēt ep̄us. Inferiores aut ep̄i in nullo voto dispēset

pōt nisi eis fuerit sp̄aliē p̄missum exceptis p̄latis re- ligioz qui dispensare pōt in votis subditoz suo- rum. Ad p^m in opp^m dō q: iuramētōz quedā sūt soli deo. quedā ēt sunt hoī. de p̄mis iuramētis dō ē sicut de votis. si sic ar de alijs. q: n̄ sic ē ep̄s mediūf inter hoīez ⁊ hoīez sicut int hoīez ⁊ dēcā papa tñ q: fr̄ oēs h̄z plenitudiez potātis pōt illis iuramētis dispē- sare q: hoc requirit cois ecclie vtilitas iuramētū autē illud de q^o ibi decre. loq̄t sc̄m fuerat hoī. s. filio. be- retici impatōis s; glo. ibidē. Ad 2^m arg^m dō q: il- lud argumentū procedit de dispēlatiōe in obliga- tiōe q: est a iure n̄ de illa que causat ex propria volū- tate cuiusmōdi ē obligatio puotum causata. Ad itel- lectū tñ minoris sciendū q: q̄uis sol^o papa possit cō- stituere ius canonicū qd vlt obligat ep̄i tñ cum ca- pellanis ⁊ canonicis suis pōt p̄tūcere ius i ep̄ib^o suis vt dicit. Dof. s; bñ eēt de iura ex cois. Al uobis. i. in glosa. ⁊ tale ius potest per alium q̄s per papam declarari seu interpretari ⁊ etiam relaxari.

Quo queritur vtrū votū de nō petendo a dño papa dispensationē in aliq^o voto sit obliga- torius. Et vtrū q: sic q: votū de relicta ē obligatiōnū sed nō q̄ petere a dño papa dispensationē i aliquo voto ē licitū q̄uis dño pape dispensanti recalci- tare esset illicitū s; votis supradicta est obligatiōnū. Itē iuramētū de n̄ petendo illud qd alias repetere eēt licitū est obligatiōnū. vbi gra. repetere v̄sas licitū est ⁊ tū iuramētū de nō repetēdo obligatiōnū est eēt de iuramto. Debitores. ⁊. c. sequenti. ⁊. c. ad n̄as. ⁊. s; a sili q̄uis petere a dño papa dispensa- tiōne i votis sit licitū. tñ votū de nō q̄ petendo est obligatiōnū. Cōtra nullū votūz sc̄m i p̄iudiciū dñi pape est obligatiōnū s; supradictū votūz eēt i p̄- iudiciū dñi pape. q̄is. n. expedit q: dñs papa dispē- set in votis ⁊ est q̄is. dispēlatio honorifica ecclie o- bligare aut se ad n̄ petēdū ⁊ sc̄m dñz aiuz dñi pape ad faciendū qd est expediēs ⁊ honorificū ecclie eēt in p̄iudiciū reuerētie que debet eidē s; votū de nō q̄ petendo ab eo dispensationē in aliq^o voto nō est obligatiōnū. R^o q: p̄dictū votū nō est vlt obli- gatiōnū q: materia voti obligatiōnū nō tñ d; esse licita. s; etiā vtilis ad salutē. quedā. n. licita sunt q: nō sunt vtilia ad salutē s; sūt indifferentia. vñ apls. i. ad cor. 6. Da mihi licet. s; nō oia expēdiūt. s; nū q̄ petere dispensationē a dño papa nō est vtile ali- quid ad salutem. immo q̄is multū expedit petere ⁊ id nō q̄ petere ab eo dispensationē p̄dictā n̄ ē que- niens materia voti. p̄: cetera votū de nō petēdo illud qd esset vtile aie vouentis si est obligatiōnū s; q̄is vtile ē aie illius q: vouit vt dispēset in illo voto. q: q̄is votū ē illi q: vouit nimis graue ad ob- seruandum ita q: p̄babiliter timz trasgressiōis p̄- culum. s; votū de nō q̄ petendo a dño papa dispen- sationē in aliquo voto nō ē vlt obligatiōnū in casu tñ i vtili^o quo eēt aie vouentis talez dispensatiōez n̄ petere q̄ petere obligat eēt ad nō petendū q: si ali- qd vouet aliquid quod in vno casu pōt esse vtile ad salutem ⁊ in alio casu. inutile obligatur ad obserua- tiōne voto i illo casu in q^o ē vtile ad salutem. q̄uis non in illo casu in quo ē ad salutē inutile nisi fuerit in- tentio vouētis. q: si nō obligat in omni casu q: obli- getur in nullo. Ad p̄imum in opp^m dicendū q: materia voti nō tantūz debet esse licita. sed etiam

utilis ad salutē ut in corpore questionis dictum est
 Ad 2^m dō qd nō est sile qz illd iuramentū fit hōini
 nec fit de indifferenti illi cui fit iuramentum. s3 de re
 quā acceperat. votū autē predictū fit deo. nec fit de
 re quā deus acceperat. qz nō ē utilis ad salutē sed i
 differenter s3 bz l inutilis ē. qz q̄uis p̄dicta sufficiant
 ad solutionē argumēti. tñ ad intellectū decretalium
 allegatā i ar^o dō qd ille qui iuravit n̄ reperere vsu-
 ras actionem bz illū cui iuravit. ut eū liberet a
 iuramento eē de iurciuran^o. Debitorēs i glo. s3 sup
 eo. ti. c. i. l. de vsuris. Tuas. s3 si iurabit qd nō ingera-
 bit illū de relaxando iuramentū. tñ p̄t hoc denuncia-
 re ecclie ē si iurasset se nō denunciatur. qz tale iura-
 mentū illicitū ē. eē de iuran. Ad n̄ 3. 2. in glo. qz
 servare tale iuramentū eēt s̄ charitatē cū vsurari^o te-
 neatur ipso iure dīno p̄positio restituere vsuras.
 ē si n̄ q̄s per s̄nias hūani iudicij cōpelleret ad resti-
 tuendā. vñ n̄ tñ ab eo p̄t iuste rep̄ri. s3 ē si n̄ q̄s
 rep̄ant restituere tenere si p̄t. s3 si nō p̄t tenere
 b̄e voluntatē restituēdi. qz aliter salvari nō p̄t.

articulus decimus

Consequenter queritur de vltio p̄n-
 cipali. s3 circa b̄ q̄rā
 tria. p̄^o vtrū scandalū sit dēn̄ v̄l sc̄m̄ min^o rectū
 p̄bens alteri occasiōez ruine. 2° vtrū aliq̄ bona sint
 pp̄ scandalū vitandū omittēda. 3° vtrū si aliq̄ bo-
 rens cōmittere aliq̄ sc̄m̄ sc̄dali magni qd nūq̄
 intrēdit p̄mittere vocat si illud cōmittit se intrare
 ordinē cistertiensiu; quē nō vult s3 bonez intrare. s3
 postea dēn̄ cōmittit teneat p̄dictā religioz intrā

Primo ostendo qd scandalū sit dē-
 n̄ v̄l sc̄m̄ min^o rectū p̄bens alteri occasiōez ruine. i. p̄de. 2. dī de r̄p̄o qd
 fact^o ē lapis offensivōis s3 petra sc̄dali bis qd offēdit
 v̄bo nec credūt i q^o s3 positū s3 r̄p̄o nihil fec̄ v̄l dixit
 min^o rectū. Item. Matb. 16. dī saluator: petro.
 Sc̄dālū mibi es. s3 p̄de. r̄p̄o nihil p̄buit occasiōez
 ruine. Itē hoies q̄is scandalizāt ex bono qd sc̄dala
 lū n̄ est s̄p̄ dēn̄ v̄l sc̄m̄ min^o rectū. Itē nullū dictū
 v̄l sc̄m̄ min^o rectū ē necessariū. s3 v̄l h̄. 2. Va. 18. ne
 cesse est vt veniāt sc̄dala. s3 sc̄dālū n̄ ē dēn̄ v̄l sc̄m̄
 minus rectū. Cōtra glc. sup̄ illd Mat. 18. si manus
 tua v̄l pes tu^o sc̄dalizat te sc̄dalizat qd dē v̄l sc̄m̄
 min^o recto occasiōē d̄at ruine. Itē glo. sup̄ illd nūe
 roz 3°. v̄l ciscere p̄ filios isrl̄ sc̄dalizat ē vbi recte ā-
 bulanti d̄cepto ad peccādū subijc̄ v̄l tal d̄ceptio
 n̄ p̄t eē nisi p̄ sc̄m̄ v̄l v̄buz min^o rectū. R^o sc̄dala
 lū dī a sc̄dalon grece qd ē offēdiculā l̄ offensio vel
 r̄ua vel ipactio pedū. translātū ē ā r̄a corp̄alib^o ad
 sp̄alia. s3 sic in corp̄alib^o accip̄ acti. s3 p̄ appōe offē-
 dici i via ad b̄ur ābulās ipigat l̄ ruat s3 passio. s3 p̄
 passioē l̄ ruina ipigētis uel r̄uētis sic i via mox acci-
 p̄ sc̄dālū actiue s3 passiue. p^o mō ē sc̄dalizatiō acti-
 o. s3 dēn̄ v̄l sc̄m̄ min^o rectū alii p̄bēs occasiōē ru-
 ine. 2° mō ē sc̄dalizatiō passio ip̄a. s3 r̄ua occasiona-
 ta ex dē v̄l sc̄m̄ min^o recto. Ad p^m in opp^m dō qd
 i v̄bo isto r̄p̄s n̄ dī fuisse sc̄dālū s3 petra quā sc̄dālū
 ē secutū i a petra datū. s3 amal boib^o de qbus h̄ lo-
 q̄ acceptū vñ fuerūt sc̄dalizati sc̄dalizantes qz
 sibi ip̄is occasiōez ruine p̄buerūt. Ad 2^m dō qd q̄uis
 r̄p̄s nō meret necmere possit. tñ. p̄det^o q̄stū i se fa-
 it dedit sibi occasiōē ruine i q̄ sibi subdeat n̄ sub
 ire passiōē qua subire dīna volūtas ipabat. Ad
 3^m dō qd bonū op^o nūq̄ p̄bet aliq̄ occasiōē ruine q̄

uis q̄is hoies mali v̄lo ope bono sibi ip̄is p̄bēat oc-
 casionē ruine. Ad 4^m dō qd q̄uis nullū dēn̄ l̄ sc̄m̄
 min^o rectū sit neciūz necessitate absoluta i p̄ricula
 ri est tñ neciūz necessitate p̄ditionata s3 i v̄l s3 sic sc̄a-
 dalūz necessitū ē necessitate p̄ditionata vñ itelligē
 dū fr̄ illd necesse ē vt veniāt sc̄dala. dīc vt qd p̄bati
 sunt meliores fiāt. ē ē neciūz i v̄l sic p̄cū veniale
 ē neciūz in v̄l n̄ tñ i p̄ticulari. ut i 2° l̄. oisūz est sc̄a-
 dalū. n. n̄ s̄p̄ est p̄cū mortale s3 q̄is veniale. vñ s3 i
 ruina posita i diffidē sc̄dali large accipit. s3 p̄ru-
 ina l̄ dispēsatiōē ad ruina. vñ s3 i greco sc̄dālūz n̄ tñ
 significat r̄ua s3 ē i p̄ctidēz pedū qd ad ruina est dī
 spositio q̄uis n̄ necessaria n. n. ois qui ip̄git pedib^o
 ruit. qz tñ p̄ncipali^o iuenit r̄o sc̄dali i sc̄dalo qd est
 p̄cū mortale id glo. s3 illd. Matb. 18. qd sc̄dalizane
 rit vñū de his pusillis qd i me c̄dūt expedit ei ut sus-
 p̄datur mola asinaria i collo ei^o s3 demergat i p̄fū-
 dū maris dīc m̄to meli^o ē p̄ culpa breuē suscipe pe-
 nā q̄ eternis snari cruciatib^o qd s3 sc̄dalo qd ē v̄cia
 le p̄cū itelligi n̄ p̄t. Arg^o ad p̄tēz aliā p̄cedūt de
 sc̄dalo actiue q̄uis i c̄ descriptione exprimat̄
 passium scandalum in obliquo.

Secundo queritur vtrum aliq̄ bōa
 sint pp̄ sc̄dālū vitā-
 dum omittēda s3 v̄l qd n̄. in moralibus bo-
 nū principalib^o ē qd v̄m. s3 sic dīc glo. s3 illd. Mat.
 18. qui sc̄dalizauerit s̄c. p̄ sc̄dalo vitatis reliqui
 nō d̄z s3 eē de regu. iuris Qui sc̄dalizauerit vitilis
 sc̄dālū nasci permittit q̄s veritas reliq̄tur. s3 m̄to
 min^o dimittēdū est bonū pp̄ vitandū sc̄dālū. Itē
 s3 ap^m. Ro. 3° nō sunt faciēda mala vt veniāt bo-
 na. s3 a s̄li nō sūt omittēda bona vt veniāt mala
 Itē si aliquod bonū deberet dimitti pp̄ scandalum
 vitandū hoc marie eēt tpale bonū sed tpalia bona
 nō sunt omittēda p̄pter vitandū sc̄dālū. vñ glo
 ziosus martyr beat^o. Thomas nō omisit reperere
 tpalia bona ad vitandū sc̄dālūz regis angl. s3 v̄l qd
 nullū bonū sit oītrēdū pp̄ vitandū sc̄dālū. Cōtra
 pp̄ sc̄dālū q̄is ē omittēdūz qd de iure eēt faciēdū
 decr. dī. 51° aliq̄tos. s3 qd de iure faciēdū ē bonūz
 ē qd aliq̄ est omittēdū bonū p̄pter sc̄dālū vitandū
 Itē ap^m. 1° corin. 8. si esca sc̄dalizat fr̄em meūz nō
 manducabo carnem in c̄m̄ā s3 v̄ltē bonū tpale oītrē-
 dum ē ad vitādū sc̄dālū. R^o. qd qd r̄onabilis itel-
 ligi nō p̄t de sc̄dalo actiue. qz p̄ omittēdū bonū
 nō vitat hoc in se ip̄o v̄buz vel sc̄m̄ minus rectum
 qz nec opatio boni ē in opante occasio dicit̄ vel sc̄i
 minus recti est qd intelligēda de sc̄dalo passiuo
 sub hoc sensu. s3 v̄l aliq̄is teneat omittēre bonū
 op^o ne prim^o sc̄dalizat. Ad c^o vitatis itelligē-
 tiā sciendū qd bonoz operuz quedam sunt necessa-
 ria ad salutem s3 opa p̄ceptozum qdāz superogari-
 onis vt opera consilioruz quedā sunt idifferētia ex
 genere vt comedere carnes bibere vinum tpalia
 modo licito acgrere acq̄sita custodire debita ipete-
 re s3 sic de alijs. Scandalum enī p̄ximi potest in
 ip̄o esu r̄a malicia vel infirmitate vel ignorātia o-
 pera necessaria ad salutem nō sunt omittēda ad vi-
 tandum p̄ximi scandalūz ex q̄cūqz radice p̄ue-
 niat qz nullus d̄z omittēre salutem p̄ximi ad vi-
 tandū p̄ximi d̄natiōē. qz magis tenetur quilibet
 diligere seip̄m q̄ alit̄ s3 ordinez charitatis nul-
 lum etiam op^o bonū omittēdum est ad vitandū
 scandalūz p̄ximi p̄ueniens ex malicia ne p̄ hoc

volentibus malitiose impedire opera bona & erere mala d'aref occasio malignandi: opera vero supererogationis ignis nō sint simpli & ex toto omitenda pp quodcūq; primi scandalū tñ quādoq; ad tps sunt intermittēda ad vitandū scādalu; pueniēs ex infirmitate vel ignorantia quousq; .s. adhibeatur sufficiens diligētia ad hoc vt ignorās instruat & in firm^o aliquo mō cōfōret. vt nō de bono ope scādalu sibi sumat: nec hac de cā bonū supererogationis intermittēs ad tps merito suo p̄iudicat: q; sic opus supererogationis intermittere meretur cōle p̄nuū p̄mō debito operi supererogatiōis qd̄ omittit vt matius. q; talis omīssio nihil dimīnuit de p̄fectiōe charitatis. s; magis disponit ad augmētū. opa vō idiferentia ex gr̄e quoz omīssio nulli alij p̄iudicat nisi opandi ēt i t̄paliū tñ omittenda sunt ad vitandū scādalu p̄i p̄uēniēs ex infirmitate vel ignorantia qñ pbabiliter apparet q; nisi op^o tale omittat. prim^o scandalizabit & si pbabile ē q; scādalizet mortaliter. tñc omīssio illi^o opis ē i p̄cepto si aut pbabile est q; nō scādalizet nisi venialit tñc omīssio illi^o opis est i p̄cepto possq; tñ p̄rio ē oīssio q; ex tali ope scādalizariū debet & debito mō suafū vt nō scādalizet nō tenet bō omittit illd̄ op^o pp̄ primi scandalum vitandū q; si post talē instructionē & suafionē scādalizetur iā pp̄tē illd̄ scādalu nō t̄az. pueniret ex infirmitate vel ignorantia q; ex malitia & sicut sup̄ deū ē nullū op^o ad vitandū scādalu p̄mō ex malitia pueniens ē oīttendū. Ad p^m in opp^m dō q; p̄cedit de veritate cui^o locutio vel opatio necessaria est ad salutē. Ad 2^m dō q; nō est sile q; opatio mali cōpē nō p̄t eē bona. s; omīssio boni supererogatiōis vel indifferentis in aliquo casu p̄t eē bona vt in qd̄ne v̄sūz ē. Ad 3^m dō q; omīssio repetōis t̄paliū bonorū que repetebat b̄tūs. Thomas nō tñ fuisse in p̄iudiciū suū s; etiā ecclie cuius erat pastor: & cui^o bonoz erat amīnistrato: scādalu ēt regis angl̄ puenibat ex malitia. q; sufficiens gloriofus martyr diligētiaz apposuit ad edocēdū illā regē & suadendū ei ut nō deberet scandalizari. Ad p^m ad p̄tē aliam dō q; aliqui aliquid de iure eēt faciendū si nō se q̄ref scādalu qd̄ de iure est omittendū si ad hoc scādalu seq; pbabilis p̄sumat. Ad 2^m dō q; ibi ap^o loq; de oīssione cibi suspecti vñ illud capm̄ incipit de bis que idolis inolantur a comestōe aut talis cibi bō teneatur abstinere qñ pbabiliter p̄sumit. q; prim^o suus suspicaf q; illud cibum comedat ad venerationēz idoli etiā tenet bō abstinere a cibo licito ad tps propter scādalu p̄orimi sicut de bonis alijs indifferentibus in questione dictum est.

¶ Tertio queritur vtrūz si aliquis horrens cōmittet aliquid factū scādalu magnū qd̄ nūq; intendit cōmittere voueat si illud cōmittat se intrare religionēz cūsertiēsiū quā nō vult sed horret intrare & postea supradictū scā cōmittit teneatur p̄dictam religionē intrare. Et v̄ q; nō q; magis obligaf vouēs ad iplendū votū: si p̄fectū illū finē pp̄ quē vouit q; si eueniat turpis p̄ditio sub q̄ vouit & quā euenire volebat cū vouit s; ille q; votū supradictū fecit pp̄ hūc finē. s. vt nō cōmitteret illd̄ scādalu qd̄ horrebat & turpē p̄ditionē quā in suo voto posuit euenire volebat. cū q; si illud scādalu nō cōmississet illā religionēz nō tenet ingredi multo min^o tenetur ad hoc pro

pter iplētiōē cōditionis scē. Item vouēs sub ali qua turpi p̄ditione quā desiderat ipleri tante illa p̄ditionē obligaf ad faciendū qd̄ vouit q; p̄locūta p̄risf vouens aliqd̄ sub aliq; turpi cōditionē quāz nollet euenire tāte illa cōditionē nō obligatur ad faciendū qd̄ vouit. Item oē votūz ē respectu alicui^o volitū rōne apposite p̄ditionis. s; in p̄dictō voto illud qd̄ vouit nō fuit volitū rōe sui nec rōe p̄ditionis apposite q; cōditio volita nō fuit cū vouēs qñ vouit nollet eā euenire q; p̄dictū votum nullū fuit. Cōtra oē votū sub p̄ditionē scā tenet tante cōditionē s; iste vouit intrare p̄dictā religionē si p̄dictū scā p̄mitteret cū q; qñ illud scādalu cōmūit iplēta fuerit p̄ditio sub qua p̄dictū religionēz intrare p̄romisit eam intrare tenet. R^o q; si iplēat cōditio ille q; fecit votū supradictū p̄dictā religionēz intrare tenet: q; votūz sub cōditionē scā de re bona & pp̄ bonū finē quē vouens intendit consequi executionē illi^o boni qd̄ vouit est obligatō tāte apposite cōditionē & hoc siue illa p̄ditio sit bona siue mala siue vouēs illā malam p̄ditionē velit ipleri. vt cū qs vouens cōcube re cū muliere. vouens coram ea religionē intrare. si igif cōsenserit in illo malo facto siue velit eā ipleri vt i p̄posita qd̄e q̄uis. n. p̄ditio nō sit solita a vouēte dū vouet nec ēt velit absolute religionē intrare imo horret. tamen potest sub alterius conditione nō tamen est iconueniens q; duoz quozū neutrum est volitū absolute. vñ sit volitū in aliqua relatiōe ad aliud. Ad p^m in opp^m dō q; duplex est finis voti vnius quē intrēdit vouēs alioq; mediante executione sui voti qui finis i voto p̄posito ē expletio peccatorū quā vouens intrēdit cōseq; p̄ executionē voti que est religionē bona itentē ingredi. Alius finis ē quē vouens itendit p̄ suā obligatiōēz immediate cōseq. qui finis in p̄posito voto ē p̄seruatio a cōmissiōne facti scādalu magni de p^o fine nō p̄t intelligi maior: argumenti q; cōsecratio illi^o p̄supponit iplētiōēz voti. s; loquēdo de fine. 2°. dico maiorē eē sal sam qñz tūlle finis est cōditio appositā siue bona siue mala. Ad 2^m dō q; nō valet p̄stie forma sed sic debet argui si aliquis vouet aliqd̄ sub aliq; turpi cōditionē quā ipleri nō desiderat illa errāte obligaf q; vouēs aliqd̄ sub turpi p̄ditionē quā ipleri nō desiderat si illa p̄ditio nō implet nō obligaf. Ad 3^m dō q; q̄uis vouens nō voluerit absolute illud qd̄ vouit nec ēt ip̄az cōditionē: tñ voluit illd̄ qd̄ vouit s; p̄ditionē. & p̄ tanto potest dici q; illud voluit rōe cōditid̄is & hoc satis in corpore qd̄nis declarātus est.

¶ Circa litteram dicto factum hic per factum in abscondito intelligas quod sine sollemnitate factum est. & si factum sit cum multis testibus sollemne in conspectu ecclesie factum. hic per factum in conspectu ecclesie intelligas votum cui; scā sollemnitate. per susceptionē sacri ord̄is vel professionem in religione seu per assumptionēz habitus professorum vbi distinguitur ab habitu nouitiorum. Sollemne violare peccatum & scādalu non est intelligendum q; semper sint duo peccata. quia scādalu non semper est speciale peccatum sed frequenter est circumstantia peccatum aggrauans. p̄bari non potest quod occulte actum est. ista nō est sufficiens ratio quare contrahentes post simplex votum continentie non sunt sperandi. q;

si probari posset non propter hoc dirimeretur ma-
trimoniū iā ptractū. s; pberent cōtrahere quib;
ñ solum nubere; s; etiam velle damnabile est. Quis
hoc dicatur hic de illis qui sollēniter cōtinentiam
vouerunt. tamen hoc etiā verum est de illis qui se-
cerunt simplex continentie votū; Quis tales volē
do nubere minus peccent q̄ alij. Eas arcendas re-
dire ad propositum hoc intelligendū est de illis q
fecerunt sollēne p̄tinentie votū; sed i penis. tenet
locū. s. q̄trum ad lapidationis penā i veteri lege lex
enī p̄ p̄ncipalif p̄cipiebat lapidari blasphemātes
deum de quo h̄. 2. c. 24. deinde aditē v̄l ad ul-
teram. de q̄ h̄ de vtero. 22. Hoc execrabiliter fit i
meretrice; & execrabilif fit in vxore: q; quo ad v̄sū
p̄ naturam nō est vxor: viro cōcessa. & magis tenet
vir cauere malū vxoris q̄ alterius mulieris. & id
cū ad v̄sum contra naturā nulla mulier viro sit cō-
cessa plus peccat vir in v̄tendo p̄ naturā vxore p̄
p̄ia q̄ meretrice. Incipit excusari per obedientias
hoc quod dici ibi magis nō tenetur. q; ex quo scit su-
am legitimā vxorē viuē. & Quis hoc ap̄ eccliaz p̄-
bari n̄ possit pot̄ d; excoisnias h̄uif sustinere q̄
carnalif cognoscere illas; quā h̄ de sed q̄nūcūq;
illa exigerit. & de snia ex comunis. Inquitioni.

Di. CCXVIII

Est hoc de dispari cul-
tu & cetera.

P Superi^o determinat ma-
gister de impedimētis q̄ faci-
unt personam illegitimam
ad cōtrahēdū cū quāq; p̄so-
na. Hic determinat de impedimētis q̄ faciunt per-
sonam illegitimā ad cōtrahēdū nō ē quacūq; p̄so-
na; s; cū aliqua. & diuidit in p̄tes quatuor. Primo d̄
terminat de impedimēto disparis cultus. 2° de impe-
dimēto cōsanguinitatis di. seq̄nti. ibi. Hic sup̄est.
3° de impedimēto affinitatis. di. 41°. Hunc de affini-
tate. 4° de impedimēto cognitionis sp̄ualis legal̄
di. 42°. ibi. De penaliū. P̄ in. 4. P̄^o determi-
nat h̄c q̄dēz. vtz fidelis cū infideli possit d̄bere. 2°
an duoz infidelū p̄iugatorū; alter p̄uersus ad fidē
possit n̄ p̄uersū dimittere ibi. P̄ d̄t. 3° an p̄uersus
possit aliud infim^m cōtrahere. ibi hic querif. 4°
vtrum inter infideles sit cōiugū legitimū ibi. Sunt
tū. P̄ in duas. Primo determinat v̄tate. 2°
soluit h̄riam obiectionē ibi. Hic aut. Illa ps q̄ ibi
incipit. p̄t aut diuidit in duas. P̄^o ostidit q̄ duo-
rum infidelū cōiugatorū p̄uersus ad fidem p̄t d̄-
tere nō cōuersum. 2° ingrit vtz p̄ aliud v̄tū pos-
sit cōiugū dimittere ibi. Si āt. Illa ps que ibi incipit
Hic q̄ritur diuiditur in duas. P̄^o ostidit q̄ fidelif
dimittes nō p̄uersam volentē tū cōhabitare nō p̄t
aliud matrim^m cōtrahere alio viuente. 2° osten-
dit q̄ si nō p̄uersus n̄ vult cōbitat p̄ cōuerso p̄uersus
p̄t aliud m̄rim^m d̄bere ibi. Sed ecduerso. Illa p̄
s que ibi incipit sanctū diditur i duas. P̄^o remo-
net falsitates. 2° cōfirmat v̄tate ibi. Copla igitur.
articulus primus

C **I**rea hanc di. querēdū ē p̄ncip aliter
de duob;. P̄^o de infide-
liū p̄iug. 2° de ipsoꝝ diuortio. Circa p̄^m que
runt tria. Primo vtz fidelis cum infideli possit d̄-
bere. Secdo vtz inter infideles possit esse matrimo-

nium legitimum tertio vtrum tale matrimonium
excuset eorum carnalem cōcubitum.

Runo ostendo q̄ fidelis p̄t d̄be-
re cum infideli. q;

P Joseph cum Egyptia d̄rit vt h̄i gen. 41°.
Moyses cū. et h̄y op̄s. de quo h̄r numeroꝝ. 11°.
nec tñ p̄dicti fideles. p̄ illis m̄rimonijs rep̄henū s̄t
in scriptura. Item peior est apostatans a fide q̄ il-
le qui nunq̄ fidem suscepit. ut h̄. 2. p̄. 2. s; si fide-
lis d̄bit cum illo q̄ apostatavit a fide nō d̄rimif m̄ri-
monij. s; multo fort̄ p̄t esse m̄rim^m inter fidelē
& illum qui nunq̄ suscepit fidē. Cōtra. Esdras. 1. c. 9°
& 14°. h̄r q̄ p̄cepit. Esdras filijs israel dimittere
vxores alienigenas quas in m̄rim^m duxerāt. Itēz
vt h̄ de vtero. 7°. p̄cepit d̄ns filijs isrl q̄ cū a mor-
reis canāeis pharreis eneis & b̄ebusenis nō socia-
rent p̄iugia. Item nō ē cōdicandū cū infidelibus. 2°
Jo. 5°. nec que eis dixeritis. s; cōiuges siml cōicant
q̄ fidelis nō debet matrim^m d̄bere cū infideli. R̄.
q̄ an legē scriptā licebat fideli d̄bere cū infideli. q;
nulla lege p̄hibebat ut b̄i ostidit p̄ arg^m ad p̄tem
p̄nā. tpe v̄o legis scripte p̄hibitū fuit filijs isrl d̄be-
re cū canāeis pp̄ eoz p̄uersitatē & oblationem
& ne p̄iunt infidelis p̄uereret fidelēz. nō aut̄ p̄bitū
fuit d̄bere cū alijs infidelib;. v̄l. Hester p̄travit cūz
assuero vt h̄. Hester. 2°. nō aut̄ n̄ s; alicui infideli d̄-
bere cū infideli q̄ fidei sac̄z nō suscepit vt ostidit an-
croitates quas adducit maḡ h̄. di. c. 1. v̄l si d̄ sa-
cto d̄bat m̄rim^m dirimēdū ē cui^o rōez assignant ali-
qui. q̄m in tali m̄mūdo & si est bonū fidei ad bolez
ñ tñ ad d̄cū ex p̄te p̄iugis infidelis nec eēt ibi ēt bonū
p̄. q; infidelis conaret edncare prolem nō ad cul-
tum dei sed ad h̄ritum sed bec ratio est insufficiens
q; bec omnia dici possent de matrimonio p̄tracto
inter fidelē & hereticum qui suscepit fidei sacramē-
tum & tamen quis fidelis cōtrahens cum hereti-
co peccet matrimonio tñ d̄ctum nō est dirimen-
dū. Dicendū ē q̄ ratio q̄r n̄ tenim^m p̄tractum
inter fidelē & infidelē q̄ sacramentūz baptismi
non suscepit est: q; iura reddunt fidelē eē p̄soāz
illegitimam ad cōtrahēdū cum infideli p̄cedo
vnde dicitur. 28. q. 1. Sic enim ultra mediūz. q̄ nō
nisi eiusdem religionis & fidei maneant copulata p̄-
iugia. simile h̄. e. q. Laue. huius aut̄ constitutiois
fuit ratio congrua. q; nō deeret ch̄stianūz cōtra-
bere matrimonium in quo nō esset ratio sac̄i. sed i
p̄dicto matrimonio rō sac̄i non esset q; nō poss;
hic sacramenti rōez ex parte cōiugis vnus & n̄ h̄re
ex parte alterius. i. le aut̄ qui sac̄z baptismi nō su-
cepit nullūz aliū sac̄m suscipere potest vt superius
ostidit est quapp nō teneret m̄rimoniūz cōtractū iter
baptizatū n̄ baptizatū: etiam si h̄ōēs articulos fidei
crederet dicitur enī. 28. q. 1. Laue. & sumptū est ab
Amb^o in libro de patriarchis si ch̄stiana sit idest
cathetizata secundum glo. nō est satis nisi ambo in-
sciatū sint sacramento baptismatis. Ad primum
in oppositum dō q̄ patet solutio ex dictis in q̄dē.
Ad. 2° dō q̄ non redditur fidelis persona illegitia
ad cōtrahēdum cū infideli propter infidelitatis
peccatum q; tunc magis esset p̄soā illegitima ad
cōtrahēdum cū heretico. & esset p̄soā legitima
ad cōtrahēdum cū infideli non baptizato quod
falsum est sed est rō q; non suscepit sac̄m baptismi
quod oium alioꝝ sac̄mētoꝝ iugū est. 21°

ad ptes aliā grā pncipal conclusionis pnt pcedi. qz
 tñ tertū pcludit q nullo mō sit coicandū cū infide-
 bus: id dō q ecclia pbibet fideles coicare cū infide-
 bus pp cautela fidelit. qz qñz ē in penā infidelium.
 Pdo p^a cā imibet colone fidelit cū quibuscūqz in
 fidelibus siue paganis siue iudeis siue hereticis si-
 ue apostatis. s; in hoc distiguendū ē s; diuersas co-
 ditōes psonaz t negotioz t ppoz qz si fideles sint
 firmi t docti in fide ita qz ex eoz colone cū infide-
 bus magis pbabiliter possit spari infidelit; cōe-
 ctio qz fidelitū pueris licitū ē eis coicare cū infide-
 bus paganis vel iudeis marie si vigeat necessitas
 s; si fideles sint simplices vel infirmi in fide ita vt p-
 babiliter timeri possit de eoz peruerse id pbibedi
 sint coicare cū infidelibus qbuscūqz marie ma-
 gnā familiaritatē bēant cū eis vel ne coicēt cū eis:
 nisi in necessitate. vñ glo. sup illō sede eplē. Jo. nolī-
 te cū recipere in domū. dicit ne dū hospitaletis eē veli-
 tis p mala eoz colloqa vñ boni mores corūpan-
 fideles aut pbibēt coicare cū hereticis t apostatis
 marie i pena eoz. vñ t tales infideles excolat:
 ecclia. qz euz receperint fidei sacm ecclia n̄ tñ bz
 iudicare eos iudicio pali. s; ē spali. t talib⁹ nō de-
 bet dici aue. vñ glo. sup illud sede. Jo. neqz aue. sc.
 dicit qz videtur signū consensus erroris hoc. n. di-
 cit⁹ amicis quorum opera nobis placent.

Secundo queritur vtz inter infi-
 deles possit esse mīm⁹ legitimū. Et vñ qz nō qz mīm⁹
 legitimū indissolubile ē dī. n. Mat. 19. quos de⁹ cō-
 iunxit dō nō seget: sed mīm⁹ infidelitū dissolubile
 est per cōuersionē alterius ad fidē altero remanen-
 te in infidelitate vt inferius ostēditur. qz inter infideles
 mīm⁹ legit⁹ eē nō pōt. Itē mīm⁹ p̄ctum inf i
 fideles magis ē bō⁹ plis t fidei qz p̄ctū inter fide-
 delēm t inter infidelēm sed contrarium inter fide-
 lem t et infidelēm nō pōt esse legitimū. qz mīto mī-
 n⁹ iter infideles pōt eē legitimū. Cōtra magister h⁹
 di. c. vlti. dicit qz copula maritalis que iter ē infide-
 les coniugium est legitimū. Respondeo s̄m qz
 habetur. 18. q. 1. Si quis iudice. s. Item illō quod-
 dam est coniugium legitimū t non ratum. quod-
 dam ratum t nō legitimū quoddam legitimū
 t ratum. Legitimū t nō ratum ē qd legali institu-
 tōe vñ puincie morib⁹ h̄bit. qd tñ sepabile ē. Ratū
 t nō legitimū ē mīm⁹ p̄ctū inter fideles qz sacz ba-
 ptismi suscepit cōtēptis sollēnitatib⁹ que debēt
 adhiberi s̄m p̄suetudines ecclie t p̄ie morē vt ma-
 trimōiuz clādestinū. Ratū ē qd inseparabile est. Ille-
 gitimū ē pp p̄tēptū sollēnitatis qz s; legē t p̄ie mo-
 rez adhiberi d; legitimū t ratū ē p̄ctū inter fideles
 qz sacz baptisimi suscepit t nō sūt p̄sone illegitime
 ad h̄endū t sollēnitates debitas s; p̄suetudinem ec-
 clie t morē p̄ie adhibuēt. Dico qz iter infideles
 nō pōt eē mīm⁹ ratū qz vt oīsum est larguēdo tale
 mīm⁹ sepabile est p alterius cōuersionē ad fidez
 altero in infidelitate remanēte sed inf eos pōt eē ma-
 trimōiuz legitimū qz nec lege nature nec lege dina
 pbibent mīmōialiter coplari nec pali qz p̄suetudo
 nec ecclie qz s; ap⁹ t corin. 5. ecclia nō iudicat de his
 que foris sūt. qz nō aut illō mīm⁹ nō sit sacz cū sit
 sepabile. qz nullū sacm an baptisimū suscipi pōt. tñ
 ē i officii n̄e t quoddā fedus societatis h̄uane.
 Ad p^m in opp^m dō qz maiorē vera nisi intelligat:

de mīm⁹ legitimo t rato. Vel pōt dici qz cū illō ma-
 trimōiuz sepatur p cōuersionē alteri⁹ ad fidē nō sepa-
 tur ab hoies; a deo. deus at sepate pōt quos p̄iur
 qz nō pōt hō. Ad 2^m dō qz nō valet qz ec-
 clia pōt fidelē reddere illegitimū ad h̄endū cū infi-
 deli. qz de quolibet fidei iudicare pōt. s; illos qz nū-
 qz sacm fidei suscepit nō iudicat. t ideo infideles
 reddere illegitimos ad h̄endū iter se ad ipaz n̄ p̄tuz.

tertio queritur vtz mīm⁹ p̄ctū
 infideles excuset co-
 nū carnalē p̄cubitū. Et vñ qz nō qz vt h̄. 18. q.
 1. Sic. n. ppe pncipiū t r̄citat magi. līra. c. plr n̄
 ē vera pudicitia i fidelis cū infidei cōiuge. g tale mīm⁹
 mōiuz n̄ excusat carnalē p̄cubitū. Itē carnalē cōcu-
 bit⁹ n̄ excusat nisi per bona mīmōiuz que n̄ sūt i mīm⁹
 infidelitū ibi. n. nō ē bonū sacri. qz ē sepabile: nec pl⁹
 qz nō educif ad cōiū di: nec fidei qz nō seruat i eo si
 des hōi pp deū: g tales mīm⁹ carnalē p̄cubitū nō ex-
 cusat. Cōtra p̄iur infidelis suo cōiugi infidei tene-
 tur carnaliter cōhicare si erigat. sed faciēs illud ad
 qd tenet a p̄cō excusat qz p mīm⁹ infidelitū pōt excu-
 sari carnalē cōcubit⁹ a p̄cō. R. qz bona mīmōiuz s̄m
 qz sūt i mīmōiuz excusant p̄iugū carnalē p̄cubitū t
 qz i mīm⁹ fidelitū sūt p̄plete. t id s; qz sūt i intētib⁹
 p̄iugū carnalē p̄cubitū ita cōplete excusat illum
 actū qz ē ipz reddūt merito: iū in mīm⁹ aut infide-
 litū sūt cōplete: qz ibi nō est bonū sacri nisi s; qd t si
 sit ibi fides ad hoies; n̄ refert ordinate in deū. qz n̄
 ē sit ibi plis susceptio nō tñ ē ei⁹ educatio ad cultū
 diuinū t id p̄cedat bōa s; qz sūt i mīm⁹ infidelium
 ipoz carnalē p̄cubitū n̄ pōt reddere merito: iū ipm
 n̄ excusant a p̄cō. Et ad h⁹ v̄itatē explanatōem va-
 lēt aliq̄ dē cā sūt lī. 1. di. 41. in illa qdē. vtz oīs ac-
 tio sine fide rectificāte sit p̄cū ad p^m in opp^m dō qz
 sicut h̄. 16. q. 1. Om̄is. s. Et his vbi di. di nō ē ve-
 ra pudicitia hois infidelis ē cū p̄iuge sua negat pudī-
 citia eē vera q̄tū ad effcū t ad p̄mū yz eterne sa-
 lutis: sed ex hoc nō seq̄ qz ille concubitus semp sic
 peccatū. Ad 2^m p̄3 solutio ex d̄cis in questione.

articul⁹ scdō

Consequenter querit de⁹ pnci-
 pali. Et circa hoc
 q̄ritur tria. P^o vtz p̄uersus ad fidē tene-
 tur ab infidei p̄iuge discedere. scdō vtz possit h̄e-
 re cū alia p⁹. p̄iuge infidei uiuēte. t tō vtz p̄iur
 infidelis a fidei dimiss⁹ possit illo uiuēte cum alia
 persona contrahere.

Primo ostendo qz p̄uersus ad fi-
 dē n̄ tenet ab infidei
 deli p̄iuge discedere. Ap⁹. i. ad cor. 7. Si qz
 ff vxozē h; infidelē t bec p̄sist bitare cū illo n̄ dimit-
 tat illam: t si qz mult; h; vxz infidelē. t b p̄sentie bitat
 cū illa n̄ dimittat vxz. Itē p̄ior ē ille qz labif in here-
 si: qz ille qz nō h; fidē suscep. vt h̄. 1. p̄. 2. s; p̄iur h̄
 delis n̄ tenet discedere a suo p̄iuge labēte i heres;
 qz nullum ipedimētū supuēit mīm⁹ rato t p̄uato sol-
 uit ipz qz mīto mīm⁹ p̄uersus ad fidē tenet dimittē
 suā p̄iugē qz nūqz fides suscepit. Itē vir p̄ sua cō-
 uersionē ad fidē n̄ tenet facere i p̄iudiciū aie sue
 pl s; si vir p̄uersus ad fidē tēret dimittē vxozem
 infidelē b̄ cēt i p̄iudiciū aie pl qz p̄oles rēaneret pe-
 nes m̄rez infidelē cū p̄les sc̄q̄ vērē: qz cōuersus ad fi-
 dē nō tenet dimittē vxozē infidelē. Cōtra infidelē h̄

citum ē hīc plures vxoꝝ. q: b̄ nō vī ēē p̄bitū neci
tū nāc neco dno. & statuta ecclie cū n̄ iudicēt d̄ hīs q̄
foꝝis sunt ad infideles nō se extēdūt. si q̄ p̄uersus ad
fidē nō teneret ab infideli discederē posset xp̄ian⁹ s̄t
plures vxoꝝ: hīc. qd̄ falsus ē. Itē. 28. q. 1. Iudei. nō
p̄r infidelis in ei⁹ p̄manere p̄iactone q̄ iā in xp̄ianā
mālarā ē fidē. q̄ p̄uersus ad fidē tenet discedere
a p̄iuge i infidelitate remanēte. Itē nō min⁹ peri-
culū ē cū infideli remanere q̄ cū eo d̄bere. s̄ p̄ pe-
riculū p̄uersiōis p̄bitet fidelis d̄berē cū infideli. g a
s̄t p̄bitū ē ip̄m remanere cū infideli. Rū⁹ q̄ de di-
scēsside fidelē p̄iugis ab infideli alr iudicādus ē p̄o
tpe p̄mitine ecclie alr p̄tpe cōstantini iperatoꝝis
& t̄p̄ibus illis p̄p̄ngs. aliter p̄ moderno tpe. p. n.
tpe passis p̄uertebāt ad fidē iudei & gētilis. & iō t̄nc
p̄iur fidelis poterat hīc sp̄e p̄abile de p̄uersiōe cō-
m̄gis infidelis ē si p̄uersiōe nō p̄mitteret p. q. tpe
dicit ap. i. cor. 7. sc̄ificatus ē vir infidelē p̄ mulie-
rē fidelē & sc̄ificata ē mulier infidelis p̄ virū fidelē. &
p̄ illo tpe itelligim⁹ ē p̄iur apli q̄ dicit. q̄ p̄iur p̄uersus
ad fidē nō dimittat infidelē. Alio aut tpe magis sci
obstinati iudei & gētilis adhuc satis facili p̄uertē-
bāt ad fidē. & iō p̄ illo tpe erat p̄iur q̄ p̄uersus ad fi-
dē cobitaret cū p̄iuge infideli gentili. & p̄bitū q̄ nō co-
bitaret cū iudea vel iudeo. ne p̄ ip̄m vel ip̄as con-
uerteret fidelē. Et modernis aut t̄p̄ibus taz iudei quā
gētilis p̄ maiori p̄te q̄i obstinati vident. iō p̄bitū
est ne p̄uersus ad fidē cobitaret cū p̄iuge infideli tā gē-
tili q̄ iudea vel iudeo si diligētē & sufficiētē mōi-
tus vt p̄uertat cōverti noluerit. si aut p̄verti volue-
rit. aut h̄ vult & p̄mittit vel offert an̄q̄ p̄ p̄uersiō-
nē sui p̄iugis exerceuerit aliquē actū fidei d̄ius. aut
p̄ p̄ mō p̄iur cōuersus nō tenet ab eo discederē. s̄
suus p̄iugē maritali affectiōe tractare. non. n. sibi
p̄t obijcere sp̄ialē fornicationē quā d̄o p̄iter exer-
cuerūt. 1. mō ē in p̄tate p̄iugis fidelis ab infideli di-
scēdere vel nō. q̄tū ad cobitationē & t̄boꝝ. nō t̄n̄t
q̄m ad vinculi m̄rimonial r̄ptionē vt parebit in
q̄dē se. Ad p̄m p̄ solutio ex dictis. Ad 2. mō d̄ q̄
lapsus in heresim aut reuertit ad fidē. aut in sua he-
resim obstinate p̄seuerat. 2. mō p̄iur fidel tenet ab il-
lo discedere q̄m ad cobitationē & t̄boꝝ p̄ subuer-
sōis piculū. & ne p̄ionus illi⁹ turpitudinis videatur
p̄ mō aut p̄iur fidelis vult intrare religionē aut nō
si vult intrare religionē p̄t iuito p̄iuge ad fidē re-
uerso si ab eo fuerat iudicio ecclie sepata ē de cō-
uersi. infidel. Mulier. si aut nō vult religionē tra-
re tenet. reuertit ad p̄iugē reuersus ad fidē. vt h̄ in
glo. c. p̄dco. secus aut est i carnali fornicatione. q: si
marit⁹ cognosceret vxoꝝ post carnalē fornicatio-
nē postea ad ordies p̄moueri nō possit. cognoscere
aut eā p̄ sp̄ialē fornicationē talē p̄moueri nō im-
pedit. p̄terea in fornicatiōe carnali aia & cor-
pus soluitur. in sp̄iali vō t̄n̄t aia. p̄terea i car-
nali fornicatiōe nō t̄n̄t fit in aia q̄ marito displice-
at. s̄ ēt in coꝝpe. nō sic aut in fornicatiōe sp̄iali. & be-
rōes h̄nt in glo. fr. c. p̄dco. 2. aut. m̄ dicit eaz non co-
gendā redire. vt h̄ in glo. c̄ de diuortio sup̄ illud.
c. q̄ro. cū distincte illi⁹ decre. s̄. eo. ti. de illa. vbi
d̄ q̄ si cōfortiuz viri sine iudicio ecclie declamit ei
cū reuersus fuerit ē reddēda. si vō iudicō ecclie ab
eo recessit ad recipiendū cū nullaten⁹ dicim⁹ com-
pellendū. h̄ t̄ certū est q̄ inter eos vinculū m̄rimo-
niale nō soluit. q: inter eos fuit ratū. Ad 3. mō d̄ q̄

in b̄ cāu p̄dco plures assignari d̄ p̄i in fauorem fidei
xp̄iane. c̄ de p̄uer. infide. Et tris. Ad p̄m ad p̄tem
aliā d̄ q̄ iure nāc p̄bitū est sil hīc plures vxoꝝ vt
sup̄ bitū est. & q̄uis infideli nō subsint iuri positi
no ecclie. subsunt t̄n̄t iuri nature. & legi diuine. & iō
q̄ infidel hīs plures vxoꝝ nō tenebat post sui p̄-
uersiōne ad fidē discedere ab infideli. nō t̄n̄t licebat
sibi in cōspectu dei retinere nisi illā. quā p̄ durerat
in vxoꝝ. q: nec aī sui p̄uersiōne h̄ sibi licebat d̄di-
cēte iur nāc. Ad alia duo p̄ qd̄ sit d̄ ex d̄cisi qd̄e

Secundo querit vtr p̄uersus ad fidē
possit d̄bere cū alia p̄sona p̄-
iuge infideli viuēte. Rū⁹ q̄ cōiur infidel
aut vult cobitare cū p̄uerso ad fidē sine p̄tumelia
creatoris & scandalo ip̄i p̄uersi. aut nō. p̄ mō n̄
licet cōuerso d̄bere cū alia p̄sona infideli p̄iuge viuē-
te. 28. q. 2. Si infidelis. & hīc distinguendū. cū⁹ r̄d ē
q: i b̄ casu nō est solutū inter eos m̄rimoniale vincu-
lū. q: quo ad h̄ infidelis p̄iur nō iniuriat m̄rimonio.
nec m̄rimoniū p̄ditori nec marito. Si vō non vult
cobitare soluit m̄rimoniale vinculū inter eos. q: i
iuriat m̄rimonio. & t̄nc p̄uersus p̄t aliaz ducere et
sic intelligi p̄t illud verbū apli. i. cor. 7. si infidelis
discedit discedat. nō. n. futuri subiect⁹ ē fr̄ aut fo-
ro: in h̄ d̄ d̄t. 27. q. 2. Si infidelis. & hīc distinquen-
dū q̄ descendente seq̄ nō oꝝ. & ea viuēte aliā ducet
licet. vtr h̄ nō nisi de his itelligendū ē q̄ in infideli-
tate coplati sunt. si aut vult cobitare. si t̄n̄t sine blas-
phemia xp̄iane fidei adhuc in b̄ casu soluit vinculū
m̄rimoniale inter eos q̄ directe iniuriat cōditori
m̄rimoniū in quo casu intellr̄ illud qd̄ d̄ in. c. sup̄a
dico q̄ p̄tumelia creatoris soluit ius m̄rimoniū. &
t̄nc fidel p̄t aliud m̄rim⁹ d̄bere. Si aut vult cōbi-
tare sine blasphemia fidei xp̄iane nō t̄n̄t sine scāda-
lo p̄iugis fidelis. q: conat ip̄m p̄uertere. ad huc i b̄
casu cōuersus p̄t aliud m̄rim⁹ d̄bere. q: solutū est
vinculū m̄rimoniū p̄iur p̄ b̄ q̄ infidel iniuriat. enō
m̄ter fidelē p̄iugē. p̄ t̄n̄t cās p̄dco nō solueret m̄ri-
moniale vinculū qd̄ ēēt ratū. s̄ inter infideles nō est
m̄rim⁹ ratū. vt sup̄ bitū ē. & h̄. 28. q. 1. circa p̄n-
cipiū. ex p̄dco p̄ q̄ eo ip̄o q̄ alter infidelius p̄iugam
p̄uertit ad fidē altero in infidelitate remanēte si sol-
uitur inter eos vinculū m̄rimoniale. s̄ p̄ b̄ q̄ nō est
ratū ē dissolubile & p̄ p̄dco p̄uersiōne disponitur
ad dissolutionē. s̄ infidelē nolle cobitare fidelē. aut si
sine blasphemia fidei xp̄iane. aut nō sine scādalo si
delis cōiugis p̄dco vinculū dissoluit. nec oꝝ illam
dissolutionē fieri p̄ iudiciū ecclie cū ecclia de infide-
li nō iudicet. 28. q. 2. si infidel. in glo. Alij aut tenen-
tes p̄iur dicit q̄ si infidelis nō vult p̄pere q̄ ecclia
sniare p̄t & d̄. Aliq̄ t̄n̄t q̄ nō soluit vinculū m̄ri-
monij inter eos quousq̄ p̄uersus d̄bit aliud m̄rim⁹
q: si infidelis p̄ illas blasphemias p̄uertet ad fi-
dē an̄q̄ p̄uersus aliud m̄rim⁹ d̄bit nō posset p̄mo
p̄uersus aliud m̄rim⁹ contrahere. sed m̄ibi ē diffi-
cile videre si vinculum p̄iur matrimonij non est
p̄ solutū quō sequit m̄rim⁹ sit legitimū. vnde m̄i-
bi v̄ dicendū q̄ an̄q̄ contrahatur 2. m̄rimōiuz
soluit p̄m. vt d̄ in sup̄adicto. c. in glo. & t̄n̄t si ante
p̄ctū m̄rimoniū sedi. alius cōiur cōuertet nō li-
ceret illi qui p̄mo cōuersus ē 2. m̄rim⁹ d̄bere vi-
uente alia. nō q: per conversionē alteri⁹ restitue-
tur vinculū m̄rimoniū p̄iur quasi iure postliminiū.
vt quidā dicit. q: ad cāduz matrimonij vinculū

mutu' regit' p'sensus. s; caref' quoddā impedimētū
quo aliis alio viuēte cū alia p'sona m'rim^m h'ere
phiberef. 28. q. 2. Si infidelis. in gl. ibi cū dī q' re-
situit' vinculū m'rimōij. s; exponēdū ē vt ita diri.

Artio querit' vtz p'unt infidel' a fideli
dimissus mō debito possit illo vi
uēte. cū alia p'sona h'ere. Et v' q' sic. q; in-
ter eos nō est m'rimoniaie vinculū. alias fidelis nō
posset h'ere infidelē viuēte. infidelis aut nō alliga-
tus m'rimonio pōt h'ere. Itē nullus p'igam pōt
alterū inuitū obligare ad p'petuā cōtinētā. s; si infi-
delis nō pōt h'ere altero p'uge viuente p'ur' fidel'
posset infidelē obligare ad p'inentiā per totā vitā
ip'ius fidelis. q; vt bitū est in qōne p'cedenti postq;
infidelis nō vult remanere cū fideli. aut si vult nō
tū sine blasphemā r'p'i aut scandalo fidel' ip'e fidel'
pōt aliud m'rim^m h'ere ip'a viuēte. q; postq; fidelis
m'rim^m h'it. v' q' infidel' possit h'ere. Cōtra. 28.
q. 2. Si infidelis. p'umelia creatoris soluit ius m'ri-
monij circa eū q' relinqt. in quo v' dare intelligi. q;
cū infidel' nō vult mō debito cohabitare cū fideli nō
soluit ius m'rimonij nisi quo ad fideles. q; quāsi fide-
lis h'ere possit. nō tū infidelis. Itē vt bitū ē fidelis
volens cohabitare cū infideli mō debito cohabitare vo-
lēti nō pōt aliud m'rim^m h'ere infideli viuēte. ergo
m'rim^m h'at infidel' dimittēs fidelē cohabitare volēte
pōt aliud m'rim^m h'ere fideli viuēte. Circa hanc
qōne fuerūt opiones diuerse vt accipi pōt ex dictis
28. q. 2. Si infidelis in glo. qdā. n. opinari sunt infide-
le posse aliud m'rim^m h'ere nō tū aūq; fidelis aliud
m'rim^m h'at vel sollēne votū p'inentie faciat. s; q;
postq; fidelis h'it vel sollēnit' vouit nō remanet si-
bi aliqd ius in p'uge infideli. vā v' infidel' nullo iure
remanere obligat' ad nō h'endū. q; ex quo solutū
ē vinculū m'rimoniaie inter ip'z & fidelē. nec remāet
fidelis ius aliqd sup' infidelē. ius nāc nō phibet infide-
le h'ere. nec ius diuinū q' scia nec statutu' ecclie. q;
statuta ecclie nō ligāt infideles q' nōq; suscepērūt sa-
c'm baptisimi. Alij dnt q' infidelis manēs in fide-
litate nōq; pōt h'ere in vita alteri' nec p' vitā. q;
quāsi inter ip'm & fidelē sit solutū m'rimoniaie vin-
culū q'tū ad cēntiā. remanet tū q'tū ad obligatiōis
effectū in infideli pp' culpā suā nec ex h'sequit' q' obli-
get' ad p'petuā cōtinētā. q; si p'uerat' ad fidē h'ere
pōt postq; ali' m'rim^m h'it vel sollēniter vouit.
Et deis p' solutio ad ar' ad p'tē p'mā. Qui vult
tenere aliā opionē dicere pōt ad p'm ar' h'cā vt di-
cit quedā glo. ibidē q' f. nō ē intelligendū qn' ē sol-
uat' ius m'rimonij circa fidelē relinqūte. s; id de re-
linquēte decretū nō loq'tur. q; ex eccliaz ē. & ecclia
nō iudicat de his q' foris sunt. Ad 2^m dō q' nō ē si-
mile. q; q'diu infidelis vult mō debito cohabitare cū fi-
deli nō ē solutū m'rimoniaie vinculū quo ad cēn-
tiam. & id fidelis h'ere nō pōt. s; postq; infidelis di-
misiit fidelē vel debito mō nō vult cohabitare euz eo
soluit vinculū m'rimoniaie quo ad cēntiā. & q' m'ri-
monij claudicare nō pōt. id postq; fidelis h'it. infi-
delis h'ere pōt. nō tū aū. q; aūq; fidelis h'at v'so-
lēniter voucat infidelis semp' manet obligat' fideli
quāsi nō cōuerso. & quo ad h' b'ndicif. qd' si m'rim^m
claudicare nō possit q'tū ad cēntiā; claudicare nō
pōt q'tū ad obligatiōis effectū. Vtz aut' pp' qd'cūq;
mortalē pccū vroz possit a vizo dimitti vel econ-
uerso soluet' in l'ra exp'endo.

Artio Iam caue ne gētilē vel iudeā vel
alienigenā. i. hereticā &c. B'intelli-
git de heretica nō baptizata. vel dic q' ē p-
hibitio nō tū cū statuto irritate si h'uz fiat quo ad
ip'am hereticā. Ego dico q' d'ns. i. ego dico cōsulē-
do. nō d'ns p'cipiēdo. Nō est putandū m'rim^m qd'
ēf' decretū dei scū ē. ibi accipit' ex p' cōtra. Nec ve-
ra eius pudicitia cū cōiuge dici pōt. s; in qōnib' in
solutiōe argumētōz expositū est. Ob quilibz cōcu-
pias q' alaz a lege dei oberrare faciunt & permissiose
cōcupi pōt sine crīe. & vir vroz suam dimittere. &
vroz virū. Ad cui' intelligentiā notandū q' triplex
ē fornicatio. s. p'p'e deā vt fornicatio carnalis. & for-
nicatio cōiter deā vt idolatria & quelz notia sup'li-
tū. q; tal' aia fidē frangit deo cui cā obseruat' debe-
bat sicut vero sp'oso. ē ē fornicatō cōiūctiō deā. s. q; s;
crimiosa p'cupia de quib' d'nat' s. vltimū fornicā-
tionib'. h' ab Aug. li. p' de sermone dei in monte
puz post mediū. & 28. q. 1. Idolatria. qū aut' pp' p'ri-
mā fornicationē liceat vroz vroz dimittere & ep'
sup'ius de cū est. di. 35. pp' fornicationē vero cōiūctiō
cā que p'cessit m'rim^m in vroz p'uge. qū possit
ille qui p'uertit' ad fidē infidelē dimittere. hac di.
iā expositū ē. si aut' duoz p'igū fidelū alter labatur
in infidelitate; pōt dimitti a fideli. s. quo ad cohabitā-
tionē t'pālē v'q; quo corrigat. pp' fornicationē ve-
ro cōiūctiōe dictā rediūdate; in alteri' p'igū scanda-
lū p'te dimitti ad t'p'a p'uge innocēte. & tūc cā nō di-
mittit' vt scōrū. s; vt a se p'cidat scādālū quo cessā
re d'z fieri recōdiliatō. Si aūo crediderit q' p' cogni-
tionē dei p'firmet cōiūctiō. B'intell' qū vroz p'igū
infidelū sit p'uertit'. vel aūq; ille q' p'uerfus ē h'at
aliud m'rim^m. Nō h' illud triplex bonū qd' excusat
cōstū & meret' p'miā. h' expositio i q'dibus patet.

Di. cl.

Artio Inc super est &c. Superi' d'et
minauit mag' de impedimen-
to disparis cultus. Hic determinat d'
impedimēto p'sanguinitatis. Et dicitur
i p'tes. 4. P' ondit in quoto gradu p'
sanguinitatis pōt h'bi m'rim^m. 2° pōt diuersos modos
p'p'riētatis illoz graduū ibi. Nō aut. 3° subdit rōez
diuerse assignatiōis illoz ibi. Et aut' Quid p'sangu-
nitas linea. 5. gradus. 4° opōit p' predicta & sol-
uit. ibi. H'is aut.

Articulus p'mus.

Artio h'ac di. ad maiorē declaratiōē
qōnū q' p'ponit' narrāda sunt q'
dam. s. quid sit p'sanguinitas. qd' sit linea
qd' sit gradus. & ponēde s' tres regle. Cō-
sanguitas ē vinculū personaz ab eodē stipite descēde-
tū carnali p'pagatiōe p'ctū stipis autē vocatur p'
a qua descēdūt. linea ē ordinata collectio persona-
rū p'sanguinitate p'inctarū ab eodē stipite descē-
dentū diuersos gradus habēs. Et aut' q'daz linea
ascendentū. quedā descēdētūz. quedā transuer-
saliz. Scōz lineaz ascēdētēz p'putatur gradus ira
. s. p' & m'f. ams & auia. pau' & pauia. arams & ara-
uia. Scōz lineā descēdētē p'putant. sic filius & fi-
lia. nepos & neptis. pronepos & proneptis. atne-
pos & atneptis. Scōm lineam transuersalem com-
putantur sic duo fratres. filij duoz fratr. & nepo-
tes duoz fratrū. pronepotes & duoz fratrū. Cōra-

das est bitudo distantia psonar qua cognoscit quota giatidis distantia. due pfoe differit iter se. et hec distinctio gradus est s3 iura canonica no ciuilia. vñ sic s3 canoēs fr et foro: faciūt vñ gradu sic fm iura ciuilia faciūt duos. eo q illa bitudo q ē frīs ad foro: nō ē illa eadē q ē foro: ad frēs. vñ s3 Aulic. 3. me- tba. c. 10. fmitas q ē in vno sic respēcū alteri nō est fmitas q ē in alio respēcū isti. Jura autē canoica istas duas bitudes accipiūt sub vno gradu. et id non est real actio inter iura canoica et ciuilia i descriptioe gradus. Tene g p regla q dicitur sine dispēsatōe in gradu panguitatis pbitio nulla longiqate d- fendat anoz q: diuturnitas tps n̄ mīuit pccū s3 auget. tātoq: sūt gratio: a crimia q̄to diut: iselicem alaz detinēt alligat3 et de p̄sag. et affi. nō d3. Alia ē regla q tāto gradu p̄sone descēdētēs a stipite d- stāt iter se q̄to a stipite distāt gradus. tñ ide vtu- sio ē in lica descēdētē q̄ transuersali vbi grā fili? a p̄e distāt i p̄ gradu. duo frēs inf se attinēt sibi i p̄ gradu. et tñ plus attrēs fili? p̄ id q̄ s3 frī filius filij attrēt ano in 2° gradu. filij duoz frūz attinēt sibi i 2° gradu. et tñ fili? filij attrēt magis ano suo q̄ filij duo rū frūz inter se. vides g q̄ idē gradus panguitatis i lica descēdētē ē for: vinculū q̄ in lica trāuersali. 3° regla ē q̄ qñ p̄sone ieq̄lif distāt a stipite verbī grā. vna in q̄to gradu alia in 2° gradu panguita- tis iter illas p̄sonas d3 pputari s3 gradu magis re- motū a stipite. et de p̄sangu. et affini. c. vlti. l. d^o ar rō ē q: rō panguitatis i lica trāuersali ortū h3 ab il la q̄ ē ad stipitē. vñ pb^o. g. etbi. c. 12. oio cognata ai- citia depēdētē vī ex p̄na. et id vñ i lica trāuersali nō pōt ēē alij p̄p̄qoz q̄ stipiti. Nota ē q̄ pueni- tius dūt q̄ p̄ez s3 m̄ez assignāt trācū q̄. Judo:us q̄ frēs s3 foro: trācū pōt. vñ b. q. lib. etbioligiaz. c. 7. et recitat magr i lra an mediū b^o di. vñ illi q̄ fm assignationē Jūd sūt i gradu 3° s3 aliā sunt in 4°.

Articulus primus.

In hac di. querit. 6. 1° vtruz consanguinitas sit aliqd vincu- lū. 2° vtr p̄ter m̄im^o ipedimētum. 3° vtr ipediat m̄im^o vltra gradu. 4° vtr aliqz possit tñ dilare a stipite q̄ poss3 li- cite d̄bere cū eo. 5° vtr infideles d̄berēs in gradu p̄bitio sepādi sint postq̄ p̄uertit ad fidē. 6° vtr il li q̄ an p̄ciliū giale i quo restricta sunt linea p̄sangi- nitatis vsqz ad 4^m gradu d̄erūt in gradu 5° vñ 6° vñ 7° potuerit p̄ p̄cū p̄ciliū i suo cōiugio remāc.

Rimo oñdo q̄ panguitas non sit aliqd vinculū rōe aie nō ē aliqd vinculū panguitatis iter hoies q: oēs aie rōnales pducāt i eē p creationē. nec rōe corpis. q: i his q̄ respiciūt corp^o cōicant hoies cūz brutis iter q̄ nō ē vinculū aliqd panguitatis. ḡ iter hoies nō ē aliqd panguitatis vinculū. Itē aliqui hoies nō magis cōmunicāt inter se i eēntia sp̄i q̄ alij hoies nec i eēntia materi ali accidētālī. tñ qñqz colligant inter se nō descēdētēs ab eodē stipite q̄ alij q̄ ab eodē stipite descēdūt. ḡ iter descēdentes ab eodē stipite nō ē vinculū panguitatis. Itēz si vinculū panguitatis eēt inter hoies p eoz descen- sūz ab eodē stipite p canālē p̄pagatōnē. tñ tñ se ex- tenderet cōsanguinitatis vinculū q̄tū ex se exēdit

carialis p̄pagatio. s3 hoies oēs ip̄o excepto p car- nalē p̄pagatōnē descēdēt ab Adam. ḡ iter hoies oēs eēt panguitatis vinculū. qd falsū ē. Cōtrā amī- citia ē vinculū inter hoies. s3 pb^o. 8. etbi. c. 12. inter alias sp̄es amicitie ponit amicitia p̄sanguineoz. ḡ aliqd vinculū panguitatis ē inter hoies. Itē experientia docet illos q̄ ab eodē stipite descēdēt magis colligari inter se affectione nālī q̄ alios ce- teris p̄bus. ḡ experientia docet inter hoies eē aliqd vinculū panguitatis. Rūdeo q̄ sicut dicit pb^o g. etbi. c. 12. Dis amicitia i aliqua coicatioe p̄sūt. et ois cōicatio alicu^o amicitie eā est ita q̄ fm diffe- rentias cōicatiōnū sūt amicitiaz differētie s3 p̄bi. vbi p̄us. Cōsanguinitas autē ē qdaz nālīs cōicatio in sanguine. qd id d^o q: sanguis vltima digestione digestus est materia p̄ia seminis. p̄sanguinitas ḡ ē inter p̄sanguineos cuiusdā nālīs amicitie eā. et qz nālīs amicitia ē formale vinculū et nālē illoz quoz ē. et id d^o p̄dicatōe cālī q: p̄sanguinitas ē vinculum. i. vinculi eā s3 q: p̄sanguinitas nō causat p̄dictā nālēz amicitia nisi mediāte cognitioe cōicatiōis i sanguine que cognitio insufficienter inuenit nisi in hoibus. q̄uis in brutis multis sit imp̄fē aliqua co- gnitio p̄cē cōicatiōis inter p̄tez et immediatā ei^o p̄ez. vñ et videmus ip̄os h̄cē aliqua similitudinē nāl amicitie ad inuicē. id p̄p̄ie loquēdo nō ē vinculu^o p̄sanguinitatis nisi inter hoies q̄uis inter aliq̄ bru- ta sit s3 qd. Et dicit p3 solutio ad p^m arg^m i opp^m Ad 1^m dō q̄ q̄uis p̄sanguinei nō magis cōicēt in- ter se et in eēntia sp̄i q̄ alij. nec eēt i eēntia materia li. tñ magis pueniūt in v̄tute nālī. s3 nō ē necessariū q̄ magis cōicent i v̄tute nālī absolute. q: qñqz aliq nō cōsanguinei similiores sunt in nālī v̄tute abso- lute q̄ aliq p̄sanguinei. semp tñ p̄sanguinei magis cōueniūt in v̄tute nālī a v̄tute stipitis deriuata. Ad 3^m dicūt aliq q̄ tūc deficit p̄sanguinitas qñ d- scēdētēs ab eodē stipite desinūt eē siles in nālī v- tute suo stipiti qd dūt necessariū fieri. q: illa assimi- latio paulatiue vadit diminuēdo. qd p3 qz nālīs v- tus vt est deriuata a stipite nō est ita fortis sicut in stipite. sicut nec in ramis arboris est nālīs v̄tutis quā recipiūt a radice et stipite ita fortis. sicut in ra- dice et stipite in q̄tū eā a stipite accipiūt. q: p̄tinget pōt ex alia eā q̄ aliqua nālīs v̄tus fortior sit i ramis vel fructu q̄ in stipite vel radice. sic q̄uis in filio pōt eē fortior naturalis v̄tutis q̄ i p̄e. hoc tñ nō ex nālī v̄tute p̄is tñ. s3 ex aliq̄ alia coop̄ate eā. Sed si p̄tingeret q̄ vñ p̄i ḡaret filios p̄es qui nō es- sent patri similiores in quacumqz naturali v̄tute q̄ aliqui alij homines adhuc esset consanguinitas inter eos per hoc q̄ communicarent in natura ab eodem stipite per virtutem naturalez p̄pagata. p̄terea cum quanto virtus generantis fortior est tanto per eam possit ad plures p̄tendi natura- lis assimilatio v̄tuti naturali stipitis contingere possit q̄ aliqui ab vno stipite descendentes ma- gis essent consanguinei inter se q̄ alij inter se ab alio stipite descendentes tam istis q̄ illis existi- bus in eodem gradu ad suum stipitem. quod i cō- ueniens videtur. Ideo dicunt alij q̄ tantum se ex- tendit consanguinitas quantum naturalis p̄pa- gatio ab eodem stipite. et q̄ omnes homines h̄it in se aliquam consanguinitatem in quantum ab eo- dem stipite per naturalē p̄pagatōnē descēdūt et

ralis cōfanguinitas aliquam rationē habet viciū in q̄tū iter homines q̄ hunc descensum efficaciter recogitat & in q̄bus nō ē nālis affectio p̄ excessivā malitiā depravata causat aliq̄d viciū amicitie nālis q̄uis d̄bilis. vñ Aug⁹. 12. de ci. c. 11. dicit q̄ id de? noluit oēs hoies ab vno descendere vt eo mō vebemēt⁹ p̄mēdaretur hōi ip̄⁹ societatis vnitas viciū q̄ cōcordie. & nō tñ inter senāe similitudine. vñ r̄t cognatiōis affectu hoies necerētur. non d̄ ḡ p̄e cōfanguinitas deficere. s̄ p̄o r̄to deficere d̄ q̄ per nūtiā cōgatiōis a stipite nālis amicitia fere totalr̄ euanesceat quā m̄imoniale vinculu3 aliquo modo reuocat fugientem.

Secundo querit vtrū cōfanguinitas p̄stet m̄imoniale impedimentū Et vñ q̄ nō. q̄ ligati viciū nālis amicitie facilius q̄ alij in amicitia perseuerāt. s̄ inter cōiuges marie vtilis ē perseuerantia amicitie. ḡ cōfanguinei aptiores sunt vt m̄imoniale copulentur inter se q̄ cōiugi. Itē nō ipedit m̄imoniale qd nulli bono m̄imoniale d̄iat. s̄ cōfanguinitas non d̄iat alicui bono m̄imoniale. q̄ ita p̄t seruare fidē sic cōiugi & ita ēt procreare plē. ḡ cōfanguinitas m̄imoniale nō ipedit. Itē Ena⁹ mediatē sumpta fuit de Adā. & tñ illa p̄p̄tas nō ipedit m̄imoniale iter eos. ḡ multo forti⁹ nāla alia carnal̄ p̄p̄tas m̄imoniale ipedit. Cōtra Lem⁹. 18. ois hō ad p̄p̄tinā suū sanguis nō accedat. Itē Grego. ad Aug⁹ ep̄m angloꝝ. & h̄. 35. q. 3. quedā lex. & recitat magr̄ in s̄p̄a mediā h̄ di. dicit q̄ sine duoz fruz germanoz siue duarū sorozū fili⁹ & filia misceant experimēto didicit ex tali iungio sobole nō posse succrescere. s̄ illd̄ qd ipedit sobole succedente d̄ ipedit m̄imoniale q̄ est h̄ vñ bonū m̄imoniale. ḡ aliqua cōfanguinitas m̄imoniale ipedit. R̄n⁹ q̄ aliqua cōfanguinitas ipedit m̄imoniale ex dictamie iuris nāe. aliqua ex dictamie legis diuine. aliqua p̄ statutu eccle. p̄pter dictamie legis nāe ipedit m̄imoniale filie cū p̄e. vel filij cū m̄e. vñ & in lege nāe d̄m̄ ē. vt h̄. Deū. 2. relinquet hō p̄ez & m̄ez & adhibebit vroz sue. ius. n. nāle dicitat maiorē reuerentiā debere p̄entibus q̄ cōiugib⁹. & dicitat nō sic debere tractari n̄p̄iter p̄entes sicut se h̄erāt cōiuges. magis tñ ē h̄ ius nāe m̄imoniale filij cū m̄e q̄ filij cū p̄e. q̄ vroz d̄ esse viro subiecta. h̄ aut ius naturē ē vt filij teneat m̄em subiectā. vñ & quedā aia b̄n̄ta abhorēt eoz cū m̄e sua q̄ d̄m̄ cognoscit eā esse suā m̄ez. qd p̄ per illud qd narrat pb⁹. ḡ d̄ aialib⁹ de camello q̄ cū saltasset sup m̄ez suā coop̄tas postq̄ recognouit eā eē m̄ez suā interfecit iugm̄iatore. narrat ēt de equo ibidē q̄ cū saltasset super m̄ez suā & recognouit eā postq̄ discoop̄tebas fugit & piccit se de alto & mortuus ē. Ex dictamie legis diuine p̄hibent m̄imoniale copulari cōfanguinei in p̄ gradu 2. ex vna p̄t. tñ. vt p̄ Lem⁹. 18. cul⁹ rō ē ne si possuz m̄imoniale copulari d̄ aret incōtinuā luxurie eo q̄ tales p̄sone frequēter solēt i cadē domo bitare. p̄er statutu eccle p̄hibēt m̄imoniale copulari cōfanguinei ēt i 3. & 4. gradu. q̄ vsq̄ tunc cōsuevit inter hoies satis durare amicitia p̄ cōfanguinitatis viciū nāe. s̄ post illū gradū cōcedit eas posse copulari ad amicitia quasi fugientē reuocandā vt sic charitas inter hoies dilatec eo q̄ p̄iur ad cōfanguineos sui iungis mltū afficiat. Ad p̄m i opp⁹ d̄ q̄ sic vna cōiugatiō q̄ ipedit aliā ita amicitia

fundata sup vna cōiugatiōē. vñ amicitia cōfanguinitatis magis ē ipeditiua q̄ p̄motiua amicitie q̄ d̄ esse inter iunges p̄ rōnez cōiugatiōis sup quā fundata ē. Ad 2. d̄ q̄ si nō h̄iel alicui bono m̄imoniale extoto p̄iugio cōfanguineoz d̄iatur tñ decēti obseruatiōi & aliquantū honestati bonoz illoꝝ. Ad 3. d̄ q̄ Ena⁹ fuit cōfanguinea Aīde. q̄ ab eō nō descendit p̄ naturalem p̄p̄agationem.

Terio querit vtrū cōfanguinitas ipeditat m̄imoniale vltra. 4. gradu. Et vñ q̄ sic. ēt de cōfanguinitate & affi. q̄ dilectio h̄eritū in 6. gradu ponit sub indulgētia. qd nō ēt verū nisi cōfanguinitas vltra. 4. gradu de iure cōmuni m̄imoniale ipedit. Itē magr̄ circa p̄ncipiū h̄ di. dicit q̄ cōfanguinei in 7. gradu vel infra copulari nō debēt. Itē idē h̄. 35. q. 3. p̄genie. & c. se. & c. nulli. q̄ iura recitat magr̄ in s̄ra satis cito p̄ p̄ncipiū. Cōtra ecclia libere iungit m̄imonia vltra. 4. gradu cōfanguinitatis. R̄n⁹ q̄ cōfanguinitas non ipedit m̄imoniale vltra. 4. gradu. iura. n. d̄m̄ dicentia reuocata fuerūt i p̄cilio generali. vt p̄ pills qd h̄ ēt de cōfanguinitate & affi. nō d̄ vbi d̄ q̄ p̄bitio de coniugio antiquus fuata difficultates frequēter iducebat. & aliqui pariebat p̄culsi aīas. & id h̄c p̄bitio vsq̄ ad 4. gradu restricta est cui m̄imoniale congruit. vt ibidē d̄ q̄ i corpe hois sunt quattuor humores. q̄ p̄stant ex q̄tuo: elemētis. p̄t ēt h̄ reuocatiōis h̄c assignari rō. q̄ ita p̄ refrigeriū charitatis vinculu amicitie inter cōfanguineos vltra. 4. gradu ita euanesceat & quasi fugit q̄ ex t̄c licitū ēt d̄ ip̄as p̄ m̄imoniale viciū reuocari. Ex dictis p̄ solutio ad oia in opp⁹ allegata.

Quarto querit vtrū aliquis tñ possit distare a stipite q̄ licite possit contrahere cū eo. R̄ideo q̄ nō. q̄ rō nālis dicitat q̄ ordo nālis ḡiatiōis d̄ procedere nō retrocedere qd aliquo mō fieret. si aliq̄ vel aliqua p̄iugere suo stipiti in carnal̄ p̄iugio ope nāl̄ & maiorē reuerentiā d̄ hō illi a quo tēndi sumpsit iugio ḡiatiōe nāli q̄uis mediate q̄ debeat p̄iugio cōiugio.

Quinto querit vtrū infideles h̄bentes i gradu p̄bitio sint sepandi p̄ q̄ p̄uerit ad fidē. R̄ideo q̄ si h̄eritū in gradu p̄bitio a iure nāe vel diuino m̄imoniale nullū fuit inter eos. oēs. n. subiat legi nāe & legi diuine. & id postq̄ p̄uerit ad fidē sepandi sunt. Si aut h̄eritū in gradu p̄bitio ab ecclia tñ cū statuta ecclesie nō se extēdant ad infideles q̄ nūq̄ sacramentū baptismi susceperūt. tñ dico q̄ legitimuz m̄imoniale fuit. inter eos h̄eritū. & id p̄ eoz p̄ueritiōē ad fidē n̄ sunt sepandi. ēt de cōfanguinitate & affi. de infidelibus.

Sexto querit vtrū illi q̄ an p̄ciliū generale in quo restricta sunt linea cōfanguinitatis vsq̄ ad 4. gradu contraherunt in 5. gradu vel 6. vel 7. potuerit post predictū concilium in suo coniugio remanere. R̄ideo q̄ tales q̄ contraherūt erant p̄sone illegitime ad contrahēdū inter se. & ideo inter eos nullū fuit h̄eritū m̄imoniale. nec p̄ reuocatiōē illoꝝ statutorum fuerunt illa m̄imonia p̄firmata. q̄ p̄stitutes m̄imoniale ad p̄terita m̄imonia non trahuntur. decretorum di. 13. ante trīnium. & 35. q. 3. de incestis. & extra de cōfanguini. & affi. Non debet. vbi dicitur decetero libere copulentur. p̄ quod daf̄ itel-

legi fm glo. ibidē q per istā p̄tutionē p̄dicta m̄i
 monta nō fuerit p̄firmata. vā sic cōiuncti separi pō
 merūt si v̄luerūt nec deberūt s̄l cōbitare ca ma
 liter nisi illi q de nouo p̄traxerūt ex p̄se l̄ tacite. & di
 cotacite q̄ si p̄ publicationē restrictōis linee cōsā
 gainitatis vsq̄ ad 4^m. gradū sit̄ iterūt sc̄iē. et itel
 ligat̄ ratificasse m̄m̄. nō t̄i per hoc fuit ratifica
 tū quo ad deū nisi de nouo interuenierit mutū^o in
 terior: p̄sensas. nec fuit necessaria noua expressio p̄
 verba. q̄ euz interiori p̄sensu ex p̄sio p̄sensas. q̄i p̄
 rerunt d̄facto sufficit ob m̄m̄onij fauorē. extra d̄
 consanḡ. Non. debet in glo.

Ica l̄am si a fr̄ibus sumpsit initiū n̄c
 randi. ita. f. q̄ faciāt p̄mū gradū
 nō stipitē. sicut sex etatibus m̄di generatō
 & hois status finitur. Itē sex etates m̄di s̄ Aug^m
 li. 8^m. q̄nū. q. 58^m. sic distiguit. p̄ ab Adā vsq̄
 ad iloc. 1^a a iloc vsq̄ ad Abiā. 3^a ab Abiam
 vsq̄ ad Dauid. 4^a a Dauid vsq̄ ad trāsmigra
 tionē i babiloniā. 5^a a trāsmigracone i babilo
 niā vsq̄ ad aduētū x̄pi d̄ni. 6^a ab aduētū d̄ni vsq̄
 ad finē seculi lab̄oratiūz cū qua currit. 7^a alteri^o se
 culi. f. q̄scētiā. & in iudicio icipiet 8^a q̄ erit resur
 gentiū. sex etates hois s̄ Aug^m. vbi p̄r^o sunt ifan
 tia pueritia adoleſcentia iuētus grauitas senectus
 quaz ip̄a sic d̄lingunt. ifantia vsq̄ ad. 7. annos.
 pueritia vsq̄ ad. 14. annos adoleſcētia vsq̄ ad. 25
 annos iuētus vsq̄ ad. 50. annos. grauitas vsq̄ ad
 60. annos. senectus a. 60. vsq̄ ad finem.

Di. clj.

Anc de affinitate &c. Superi^o
 n determinauit magi de ipe
 dimento p̄sanguinitatis. Itē deter
 miar de impedimēto affinitatis. Et di
 uiditur in pres duas. p̄o determinat de ipe
 ditō affinitatis. 2° de separatiōe m̄m̄onij inter p̄san
 guinos vl̄ affines s̄cti ibi. Et sciendū. p̄ma i. 3.
 p̄o ondit quid sit affinitas & usq̄ ad quē gradūz
 ipe diat m̄m̄onij. 1° oppōit i d̄nū ibi. 2° alij. 3°
 ondit q̄m̄ durat affinitatis vinculu; ibi illud etiā
 illa pars q̄ ibi incipit. Et sciendū. diuidit in .3. p̄
 agit de separabilitate m̄m̄onij in p̄hibito gradu p̄
 sanguinitatis vel affinitatis s̄cti. 1° de quibusdā
 p̄cis q̄bns affinitatis iura volūtātur ibi. Itē dicen
 dū. 3° de quibusdā noibus que ex gradibus affini
 tatis sumuntur ibi. Attendendū est.

Articulus primus.

Irea hanc di. querendū ē p̄ncipalif
 de duobus. p̄o de cā af
 finitatis. 1° de impedimēto pueniente ex
 ea. Circap^m querūt. 4. p̄o vtrū p̄ quālibz car
 nalez copulā cōtrahat affinitas. 2° vtrū p̄ m̄m̄ n̄
 cōsumatū. 3° vtrū p̄ sponsalia. 4° vtrū affinitas
 causetur ex affinitate.

Primo ondo q̄ per quālibz carna
 les copulā nō h̄bat affi
 tas q̄ a fitas ē vclū id̄solubile in q̄ vno
 cōiugū def̄uncto nō p̄ hoc deſet affinitas suoz
 p̄sanguineoz cū altero cōiuge. 35. q. vlti. finitatis
 s̄ copla carnal̄ fornicaria ind̄solubili non p̄iungit
 s̄ v̄ q̄ per tales copulā affinitas nō debet contrahi

Itē per carnal' copulā extra m̄m̄ non p̄trahit
 irregularitas vt sup̄o v̄sū ē. s̄ a sili nec afficat. Itē
 35. q. 3°. Extraord̄naria d̄ sic cōsodiaria pollutiō nō
 nisi i n̄nūb^o adm̄ssa. n̄ v̄ m̄m̄ impedire qd̄ ve
 r̄ n̄ eſset si p̄ carnalē copulā illicitā d̄ceret affitas

Contra eadē cā. q. vlti. f. aternitatis. d̄ de viro &
 muliere si vna caro fuit quō p̄t aliq̄s eoz p̄p̄ius
 vni p̄tinere nisi p̄tineat alteri b̄ m̄ime posse fieri
 credendū est. s̄ sicut dicit ap^o. 1. cor. 6°. q̄ ad h̄eret
 meretrici vna cop̄us efficitur. s̄ per copulā forni
 cariaz affinitas d̄bit. m̄lo for̄ s̄ p̄ iugate. Itē
 eadē cā. q. 3. si q̄s. Si h̄o fornicatus fuerit cū mulie
 re & fr̄ eius nesciēs eandē d̄cerit v̄roē. seq̄. mu
 lier ad mortē peniteat. t̄ine spe p̄iugij maneat. qd̄
 nō d̄ceret nisi p̄ fornicatiōez mulieris cū fr̄e suis s̄
 d̄ta affinitas iter ip̄az & fornicatoris frat̄e. Rū^o
 affinitas ē prop̄iquitas ex carnali cōm̄stione me
 diante p̄sanguitate pueniēs oi carēs par̄tela. & qz
 carnal̄ p̄m̄lio est nō t̄n̄ in cōcubitu m̄m̄diali. s̄
 ē fornicatio. id̄ ḡialr d̄ q̄ p̄ oēs carnalē copulaz p̄
 quā vir & mulier d̄itur c̄fici vna caro affinitas cō
 trahit. & q̄ carnalē pollutiōē factā nō i vase n̄tr̄
 ad illā vsq̄ ord̄nato. sed et vl̄ p̄ fractiōez claustrōz
 sine semis effusione nō efficiūtur vir & mulier vna
 caro id̄ per tales actus affinitas nō d̄bit. 35. q. 3°.
 Extraordinaria. in tex. & in glo. exp̄s̄iūf. nec obitat
 illud qd̄ d̄: et de sp̄o. Iuuenis qz illa de. retalis lo
 quis de illo qui attentauit in n̄alibus & maritali af
 fectu. vt dicit glo. ibidē & et qz vsq̄ nō erat plane
 certū vtrū extra vas n̄alē seminaſset vel intus vt
 ēt l̄ra sonare vi. Ad p̄m̄ in opp^m d̄ q̄ nō valet qz
 frequēter ex actu trāsitioio causatur diuturn^o ef
 fectus. Ad 2^m d̄ q̄ carnalis copula nō causat ir
 regularitatē nisi in d̄tū inducit facti effectū. h̄ autē
 p̄. p̄p̄dit aliq̄d esse facti qd̄ i fornicaria copula nul
 lus ē. & id̄ n̄ facti defectus. p̄ fornicariā aut copulā
 vir & mulier efficiūt vna caro q̄ mediāte affinitas
 d̄bitur. Ad 3^m d̄ q̄ ibi nō vocat̄ cōsodiaria pol
 lutiō carnalis p̄cubitus fornicari. s̄ pollutiō facta
 circa n̄alia & nō itra. ita qd̄ nō attingat claustra pu
 doris s̄ q̄ exponit glo. ibidē.

Secondo q̄ritur vtrū p̄ m̄m̄ nō con
 ſuatū d̄bat affinitas. Et v̄
 q̄ nō. qz affinitas est p̄p̄ngat̄ ex carnali cō
 m̄stione pueniēs vt sup̄ius d̄ctū est. s̄ i m̄m̄ nō
 p̄sumato nulla sc̄a est carnalis p̄m̄lio. s̄ p̄ tale m̄m̄
 moniū nō d̄bit affinitas. Itē. 35°. q. vlti. finitatis.
 d̄ de cōiugibus q̄ si vna caro sunt nō p̄t esse
 q̄ aliq̄s sit prop̄inquus vni eoz qn̄ p̄tineat alteri i
 quo v̄ d̄are intelligi affinitatē nō d̄bi per cōiugū
 nisi mediāte p̄m̄stide carnali. Contra eadē cā. q.
 3. de p̄p̄ngs equalr vir p̄iugatur in m̄m̄onio cis
 q̄ sibi cōsanguinei sūt & v̄roes sue p̄sanguineis p̄
 mortē sue v̄rois. s̄ p̄ m̄m̄ nō p̄sumatū iaz sunt
 vir & v̄ro. s̄ per tale m̄m̄ affinitas cōtrahitur
 Itē et de p̄sanguinitate & affinitate. c. i. E que. vt
 canones d̄cūt abstinendū ē a p̄sanguineis v̄rois
 & p̄p̄ijs. ex hoc argue vt prius. R̄ndeo q̄ affini
 tas p̄t accipi p̄p̄rie & cōiter. p̄mo mō nō cōtrahit
 nisi mediante carnali cōm̄stide. 2° mō cōtrahitur
 non t̄n̄ per m̄m̄ nō p̄sumatū. s̄ etiā per sp̄o. s̄ alia
 vt postea onidel. p̄ m̄m̄. n. p̄sumatū cōtrahitur
 aliqua p̄p̄inquitas cum cōsanguineis contigis
 impediens m̄m̄diū. vide in effectu impediendi

potest currere prescriptio. sed prescriptio de s̄ben
do cū affine est de iure pure positivo. s̄ ipam p̄t
valere prescriptio. Itē p̄ceptio decimar̄ et oblatio
nū ē aliqd sp̄iali ānctū vsus mulieris v̄ esse quid
carnale t̄m. sed cōtra ius p̄cipiendi decimas et ob
lationes valz̄ prescriptio quadragenaria. et de p̄scri
ptione. de quarta s̄ multo forti⁹ p̄t p̄scribi s̄ illud
ius qd̄ p̄hibet s̄bere cū affine. Contra eo. ti. v̄gi
lant. dicit d̄ns papa de p̄scriptione q̄ nobis tā i re
bus cognitis q̄ in latentib⁹ placuit nō h̄re vigore.
s̄ v̄ q̄ p̄ p̄scriptionē null⁹ possit iuste aliqd̄ obtinē
Rūdeo q̄ q̄uis s̄ ius n̄e vel diuinū nulla possit
valere p̄scriptio. q̄z t̄ valz̄ cōtra ius pure positi
uū nisi sit tale de quo cauet̄ in iure. vt s̄ ipm̄ p̄scri
bi nō possit. ad hec t̄ vt p̄scriptio sit valida neces
saria sunt tria. vnū est q̄ possessor̄ iusto titulo icipi
at possidere. 16. q. 1. dilectō. s̄. p̄d̄t. vbi d̄ q̄ qui
nullo titulo possidere icipit p̄scribere nō p̄t. aliud
ē q̄ sit bone fidei possessor̄. hoc est q̄ credat se iuste
possidere. q̄ sicut d̄ et de p̄scriptioe. vigilāti. nū
la antiqua dicit̄ possēssio iurat̄ aliquēz male fidei
possessor̄ nisi respuerit possēss̄ vouerit se aliqd̄ pos
sidere. 3. m̄ est q̄ possideat p̄ totū t̄ps̄ determinatum
a iure absq̄ interruptione. illud t̄ t̄ps̄ determinat̄
b̄rcuius vel lōgius s̄m̄ p̄ditones rex q̄ possidentur
s̄ illoz̄ s̄ quos p̄scribit̄. si aut̄ p̄scribēs ius acquirat
in re q̄ a p̄ncipio de iure sua nō erat. locū t̄ ip̄o po
sito non h̄z. q̄ prohibito de nō s̄bendo cū affine
q̄rū ad aliquos gradus est de iure diuino vt p̄z ex
p̄cedenti q̄one. Illud etiā ius positiuū qd̄ i aliq̄ gra
dibus s̄bere prohibz̄. tale est q̄ de ip̄o cauet̄ i iu
re vt s̄ ipm̄ p̄scriptio valere non possit. et de cō
sangu. et affini. Ad d̄z. in fine. causa ē q̄re iura vo
luerūt p̄scriptionē habere vigorez̄ i proposito et
se non p̄t. q̄ vt d̄ extra de p̄scriptione. vigilā
ti. Et p̄bimus. legis latoz̄ solum pp̄ vitandam in
ferozi seguiti em̄ et longi t̄p̄ois erroz̄ et p̄sutionez̄
prius tricenali vel quadrigenali p̄scriptionē vi
gore legis imposuit. vnde cōsuetudo quantūlibet
longa non potest personas illegitimas ad cōtrahē
dum facere legitimas. et de cōsangu. et affi. q̄ sup̄
in textu. et in glo. p̄terea cū m̄im̄ nō t̄m sit de iur
positiuo. sed et de iure nature et diuino. vt superi⁹
oīsum est per nullā p̄scriptionē fieri p̄t vt m̄im̄
sit verū qd̄ a p̄ncipio nullus fuit. Ad p̄m̄ in opp̄
p̄z solutio et iam dictis. Ad 2. m̄ d̄ q̄ carnalis vsus
mulieris et m̄im̄ est s̄ ius n̄e. et id̄ locum nō h̄z
ibi p̄scriptio. ipm̄ etiā m̄im̄ est de iure nature et
diuino. et id̄ nec p̄scriptio facere p̄t vt valeat m̄i
monū qd̄ a p̄ncipio nullū fuit. vel efficaciter nullū
qd̄ a p̄ncipio fuit v̄z. et de cōsangu. et affini. Non
d̄z p̄m̄ in textu. et p̄m̄ in glo. Ad intellectū autē
decre. allegate in arguendo sciendū q̄ decre. non
dicit q̄ valeat p̄scriptio s̄ ius soluendi decias. q̄ s̄
hoc ius nulla p̄scriptio valere p̄t vt dicit cōciliz̄
bynticensē qd̄ tenuit d̄ns Symon cardinalis tūc
legatus in regno francie. et hoc est rōale. q̄ debitū
soluendi decias non est t̄m de iure positivo. s̄ etiā
de iure diuino s̄ qd̄ p̄scribi non p̄t. s̄ p̄d̄ca decre.
d̄n̄ dicit q̄ clericus p̄t p̄scribere s̄ ep̄m̄ suoz̄ ius p̄
cipiendi quartā decie et oblatiōes defunctoz̄. Alii
qui aut̄ dicūt q̄ q̄uis nō valeat p̄scriptio s̄ ius sol
uendi decias s̄m̄ q̄ decima accipit̄ pro alia portio
ne necia ad sustentationē ministroz̄ ecclie. q̄ sic ē

de iure n̄e et diuino quo ad oēs. t̄m s̄m̄ q̄ decia ac
cipitur pro tali parte deciarā p̄t p̄scribi s̄ ius solue
di decias. q̄ sic soluere decimā nō est de iure n̄e. nec
de iure diuino nisi quo ad filios israel. et ar̄m̄ pro
ista op̄ione. q̄ in maiori p̄te italie nō soluitur decim
e. nec t̄m ecclia procedit s̄ eos p̄pellendo eos ad
solutionez̄. Ad ar̄m̄ ad p̄tes alias d̄ q̄ illud v̄bz̄
s̄m̄ glo. ibidem̄ intell̄r in male fidei possessore qui
p̄scribere nō potest sine verus d̄ns sciat rem illam
ad se p̄tinere siue ignoret. nec d̄: male fidei posses
sor̄ qui post cōplera p̄scriptionē primo recognoscit
q̄ res q̄ eas inceperit possidere sua nō erat de iure
q̄ s̄m̄ glo. sup̄ decretale p̄d̄c̄tā cōplera p̄scriptione
iam possessor̄: tatus est. s̄m̄ v̄trūq̄z ius qd̄ p̄z et p̄ il
lud qd̄ h̄z in. c. immediate seq̄nti. v̄ illud v̄bz̄
illū decre. vigilanti. nulla it̄m̄ qua d̄ic̄z possessio iu
uat aliquē male fidei possessor̄ nisi respuerit possēss̄
se nouerit aliena possidere intelligendū ē si an̄ p̄ple
tā p̄scriptionē habuerit mala fidē vt dicit gl. ibidē

tertio queritur

utrum nati de m̄i
cōtracto it̄ affines
vel cōsanguineos sint illegitimi. Rū q̄ si
cur d̄. et qui filij sint legitimi. Tāta i glo. qd̄ sunt filij
legiti. et n̄ales. qd̄ legitimi et nō n̄ales. qd̄ n̄ales et nō
legiti. qd̄ nec n̄ales nec legitimi. Legitimi et n̄
ales sunt q̄ nascunt̄ ex legitimo m̄im̄ seu in eo cōcipi
unt sine an̄ baptisimū siue post. 13. q. 1. n̄qd. et hoc
siue m̄im̄ sit legitimū s̄ rem et veritate. vel s̄m̄
ecclie approbationē siue ab initio. siue ex post scd̄ et
s̄bentia reputationē vel v̄trūq̄z vel alit̄. et q̄ filij
sunt legitimi. Tāta in glo. si vero aliq̄ clandestina m̄i
monia vel interdē iure p̄sūpserit in gradu p̄hibi
to et ignoranter soboles de tali p̄iunctione suscepta
prosus illegitima cōsc̄at de p̄ntū ignorantia nullum
bitura subditū est illi talit̄ s̄bendo nō expect̄ sc̄it̄ie
vel saltez̄ affectatores ignorantie vidēat. et de clā
desina desp̄d̄. Cum inbibim̄. s̄. si q̄s. pari mō etiā
p̄les illegitima cōsc̄eat. si ambo parētes ip̄edim̄
tū scientes legitimū p̄ter oē interdē et in cōspectu
ecclie s̄bere p̄sūpserūt. e. c. vbi pus. s̄. p̄. m̄. Le
giti et nō n̄ales sūt adeptiui siue abrogati de quib⁹
h̄: et de cogna. leg. e. vnico. Naturales et nō legi
timi sunt nati ex p̄cubinis in domo. Ad legitimi
nec naturales sunt nati ex adulterio. extra qui filij
sunt legitimi. Tanta. Sili dico de illis qui nascunt̄
tur ex incestu. Illegitimi enim qui nascunt̄ur ex co
pula nō legitima dicūt̄ et nō naturales. nō a n̄a gene
ris. s̄ a n̄a sp̄ei. p̄t̄ro q̄ naturale indicū rōis ma
nifeste tali copule s̄m̄ est. nec pp̄ istaz̄ rōem natus
de cōcubina in domo indubitaro affectu retēta. i.
ex concubina que in domo tenetur quasi loco vx
oris dicitur non naturalis. quia q̄uis talis copula
sit contra naturale rationis indicium. non tamen
ita manifeste sicut alia. et propter hoc q̄uis ab eis
excludatur ratio legitimatis. non tamen ab eis
excluditur vocabulum naturalitatis. Et dictis pa
ter q̄ ex copulatis in facie ecclie et sine contradi
ctione in gradu cōsanguinitatis vel affinitatis p̄
hibito v̄trōz̄ eoz̄um vel altero impedimentum
ignorante conceptus diffinitiuam sententiam di
uortij quanuis post eam ex v̄t̄ro natus legitimus
est et succedere debet in paterna hereditate. extra
q̄ filij sint legitimi. cū inter. i. textu. et glo. s̄m̄ si aliq̄uis
h̄is vxorē legitiaz̄ et illa viuēt̄ alia d̄ic̄ i facie ecclie

et sunt dicitur illius impedimentum igno:ntia filii? ex tali copula natus siue pceptus legitimus est quis post ei? exceptione parentes sui p diffinitiuam ecclie sniaz se pens. et co. ti. et tenor. Legitimatur aut illegitimi duob' modis fm iura canonica pmissa est psequens in filii moniu qm. s. solutus generas filiu d soluta postmodu in facie ecclie cu ea dicit. et co. ti. c. i. hic aut legi timadi modus no se extendit ad natos ex adulterio et. co. ti. t. ita. Sedus modus est per dispensationem dñi pape. et hic modus legitimadi pot se extendere ad quoscunq illegitimos et ad oes illegitimos act' in to ra ecc'. Sedm aut iura ciuilia legitimant. 6. modis. Primus est qm p filiu nales ex pccubina suscep tus no spuria tradidit curie ciuitatis sue vel metropolitane. et sit officialis illa curia qd ptingit pp curie honore. 2° qm p filiaz nales inungit officia li curie ciuitatis sue vel metropol. 3° qm ipemet nalis filius offert se curie deficiente ple leguima. na alias si liceret sibi se offerre. 4° qm deficiente p le legitia ipa pccubina offert p filio suo legitimado pccos impatoru. et iperatoz eas suscipit. 5° qm p in testamento solenniter pfecto vocat cu legitimu filiu suuz. 6° qm i testamento publica manu pfecto vel manu ppa hite subscriptione triu testiuz fide dig rum vocat eum legitimu.

Bartholomeo querit vtrum ad accusanduz impedimentu panguinitatis vel affinitatis sint admittendi ta etnci qd panguinei. Rudeo qd parentes eoz de quoz ma trimonio agitur siue fratres et cognati vniuzq sexus sunt supstitutes aut no. si no tuc arigozes et anei et ve rariozes qbus notu sit vtru sit ibi impedimentu cofan guinitatis vel affinitatis pot impedimtu accusat. 35. q. 6. Cofanguineos. et recitat magr b' di. c. vlti. si sit sint panguinei supstitutes et tacet. tuc etnci ipellat ab accusatide tanq suspecti qd ex malitia accusant nisi p panguineos pbare voluerit qd accusat. qd pbatur p illud qd b. c. sedco. ronabile. n. et vt ad ac cusanduz impedimta pcca magis recipiant panguit nei qd etnci. qm vniuzq suu genealogia Tunc testi bus et cartis. tu etia ex recitatione maior scire la borat et meli' recipi debet ad accusanduz q meli' i pedimtu nouerint. et. Qui mrim' accusare pos sunt. vt tu si qs est ad que puenit noticia denun ciatidis. qm bani fm pfaemudinē in ecclia sunt et tacu it. postea ptra mrim' accusare no pot. sed tanq sus pectus repellendus est. nisi proprio firmauerit iu rameto qd postea didicerit q obiecit. et qd ad B et malitia no procedit. e. ti. cu in tua. q: tunc et si didi cisset ab illis qui denūciatidis tpe siluerunt claudi no debet eidē aditus accusadi. qm et si ab hui' mod' ipetitione culpa de silentio tali dca illos excluder. ille tū amoueri nequiret cu culpabilis non exi stat eodē. c. vbi pus. nec opporet accusatorē se ad rationē obligare. talis. n. obligatio locū habet quā do accusatur psona de crimine vt puniat. hic autē non accusatur persona. sed factum illegitimum.

Circa hanc vscq in. 7^m. generatidis gra dū hic abrogatū est relicta cofan guineoz vxozē vxozis sue sc. B etia abroga tuz est. s; neqz alterius punctionis soboles placet af finitatis poris iuris et rāfire pfortiū. B etia abrogatū est si duo viri vel tres cofanguinitatē iurciurando firmauerint sc. De mo procedēdi ad accusationē

mrimonij pp impedimentu panguinitatis vel affi nitatis tenz sicut in qonibus dictū est. Accusarē ac mrim' pp pccū fornicatōis alterius cōiugis non pot nisi alter cōiunz. accusare aut qd mrim' no est dca no pot p vel m' nisi p illius q est honore et di uitijs inferior. q: de tali psumitur q nollet mrimo niū separi si in rei veritate eēt dca. s; p illius q est diuitijs et dignitate superior b; suspectus. q: pfa mret q queret mrim' separi eo q. ples sua no es set cōiugi equali sibi in dignitate et diuitijs pūcta Stuprū pprie est vginis illicita defloratio. Adul teriū alieni thori violatio. Nota q simpliciter et oibus pensatis grauius est adulteriū q stuprū. qa adulter peccat pccō luxurie et iniusticie magis etiā ledit rē publicā adulteriū q stuprū scdm quid. tū ē ecōuerso. q: p stuprū auferē bonū aliq irrecupera bile. s. vginitatis integritas.

Di. xliij.

De paren taliū graduū sc. Su perias determinauit magr de impedimento affinitatis. hūc determinat de impedimto cognatōis spūalis et legalis et diuidit in ptes duas

1° determinat de pccis impedimētis. 2° de se cūdis nuptijs ibi. Sciendū est. 1° i duas. 1° determinat de impedimētis cognatōis spūalis et lega lis pncipali respectu mrimonij dca. 2° pncipalis respectu dendi ibi. Qd aut. 1° in tres. 1° dca ondit qd sit cognatio spūalis et qualr dca. 2° qua liter se hēt ad mrim' ibi. Spirituales. 3° oppōit in dca ibi. hūc aut. Illa pars que incipit. Quod aut. diuidit in duas. 1° determinat de impedimē to spūalis fraternitatis. 2° de impedimēto pmater nitatis ibi. Solet et. 1° in duas. 1° ondit q si li spūales aut legales cū nālibus filijs b sit intelligē dū ibi. hūc aut. Illa pars q incipit. Solet etia. diuidit in duas. 1° inquit an vir euz cōmatre vxozis sue possit dberē. 2° an vir et vxoz simul de beat puz d sacro fonte recipere ibi. Solet et qri.

Articulus primus.

Circa hanc di. querenduz est pnci palr de trib'. 1° de cognatōe spūali. Sedo de legali. 3°. de nuptijs secūdis. Circa primū querū tur tria. 1° vtru cognatio spūalis ipediat matri moniū. 2° ex qbus causis dca. 3° inter quas per sonas contrahitur.

Primo ondo q cognatio spūalis si ipedit mrim'. illud no ipedit mrim' qd simul stare pot cū ma trimonio. s; cognatio spūalis est huiusmodi. sicut. n. di et de cognatōe spūali. si vir. Si vir vel mulier scierit vel igno:nter filiu suū de sacro fōre susce rint non sunt ab inuicem sepandi. et tū inter eos co gnatio spūalis dca est. ergo cognatio spūalis mri moniuz non impedit. Item cognatio spūalis nul li bono mrimonij opponit. ergo ipsum non ipedit Contra. et de cognatōe spūali. Veniens. dicit si consiterit. B. mulieres. C. viri filium de sacro fonte leuasse anq cam despōsasset vxozem inter

eos dinoctiu appellatiōe postposita celebretis. g
 cognatio spūal nō mī ipedit mīrim^m hēndūz. s; ēc
 dirimit hētū si ipa mīrimoniū pceffit. Rūdo sicut
 hō per carnalē generationē accepit eē nāc ita p re-
 generationē spūalē accepit eē grē. Et sicut per gna-
 tionē carnalē hōbit generat^o cū pentibus quoddaz
 vinculū qd vinculū est cognatio carnalis. ita p re-
 generationē spūalē hōbit quoddā vinculū cū dante
 sacm regenerationis q est spūalis pī psonā dei rep-
 sentās t cū tenētibz ipm dū suscipit sacm. q rep-
 sentāt mrem spūalē. f. eccliaz t illud vinculū est co-
 gnatio spūalis. vñ spūalis cognatio ē primitas q-
 dā psonaz pueniēs ex datide sacri vel tentione ad
 illud. t hec primitas si pcedit hētūz mīrimonij ipe-
 dit hēndūz t dirimit si postea hōbitur de scō. sicut
 p3 p decre. allegatā ad ptes scōaz. Ad p^m l opp^m
 dō q spūalis cognatio superueniēs non opponitur
 mīrimoniū iā hōtū ad essentiam. q: vt supius
 vīsus est nullū impedit mētū supueniēs mīrimōio
 rato soluit ipm hētū ad vinculū excepta morte spūa-
 li vel carnali. qñq; tū ipedit hētū ad debiti eractio-
 nē. t qñq; nō. si aut alter cōiugū suscipit alteri^o cō-
 iugis filiū seu baptizat ipm in articulo necessitatis
 pūalē cognatiōnē spūalē nihil pūdicat sibi hētū ad
 eractionē debiti seu redditiōnē. Ideo dico si ex ig-
 rantia hoc fecerit etiā pter casuz necessitatis. et de
 cognatione spūali. Si vīr. si aut ex certa scia b fece-
 rit sibi vī pūdicare hētū ad eractionē debiti quod
 vī posse probari p hoc qd dī in decretali pūdicat. in
 fine. q eis sua fraus nō d3 pōcurari. Ad 2^m dō q
 cognatio spūalis oppōitur cēntie mīrimonij ex pte
 materie. q: psonas reddidit legitiā ad hēndūm
 inter se ppter statutum ecclie.

Secundo queritur vtz in solo baptif-
 mo hōbitur cognatio spūal

Et vī q sic. p solaz generationē carnalē cō-
 trahit cognatio carnalis. g a fili p solā regeneratio-
 nē spūalē ptabit cognatio spūalis. s; solū sacm ba-
 ptismi est sacm regenerationis spūal. vñ t ab aplo
 ad Titū. 3. vocatur lauacrū regeneratiōis. g in so-
 lo baptifmo hōbitur cognatio spūalis. Itē in baptif-
 mo hōbit cognatio spūalis aut q: ibi grā pfer. aut
 q: ibi caracter ipūmif. aut q: necessariū est ad hoc
 vt aliqd aliud sacm suscipiat. nō p^o mō. q: tunc in
 sacro quolibet cognatio spūalis hōberet. qd falsuz ē
 nec t^o mō. q: tūc in sacro dicitur hōberet. qd ē falsum
 est. g in 3° mō. s; illud ē ppuz ipi baptifmo. g cogna-
 tio spūal hōbit in solo baptifmo. Cōtra. 30. q. 1. oēs
 t recitat magr in lra h^o di. c. 1. Qēs quos in pnia su-
 scipim^o ita nri spūales sunt filij vt ipi quos vel no-
 bis suscipiētib^o. vel subtrine mētionis vocabu-
 lo mergentib^o ūda sacri baptifmatis regenerauit.
 Itē magr h^o di. c. 1. Spūales filij sunt quos de sa-
 cro fonte leuamus vel in cathetizatione vel in cō-
 firmatiōe tenem^o. Rūdo in carnali generatiōe
 p quaz hōbitur carnalis cognatio. tria sunt. f. ad illā
 generatiōnē dispō que ē in seminū cōmūtōe. t ipa
 generatiō q est in feus alatione. t h^o generatiōis
 manifestatiō q est p natiuitatē ex vtero. sic in rege-
 natione spūali tria pūderanda sunt. f. dispō ad re-
 generationē q est p cathetismū. t ipa spūalis rege-
 neratiō q ē p baptifmū. t ipm manifestatiō q est p
 cōfirmatiōis sacm p qd hō fidelis ad publicā fidē
 cōfessionē exponit in baptifmo t cōfirmatiōe hōbit

ita forte vinculū cognatiōis spūalis qd ipedit mīri-
 moniū hēndū. t si postea de scō hōbit dirimit con-
 tractū. s; q: in cathetismo nō ē nisi quedā disposi-
 tiō ad regenerationē. t vī se hōc ad eaz sic spōsalia
 ad mīrim^m. ideo ibi hōbitur spūalis cognatio ita d-
 bilis q vī ipedit mīrim^m hēndū. t si postea hōbitur
 nullo mō pp hoc est dirimendū. et de cognatio-
 ne spūali. Cōtracto. t forte h^o rō pncipalis ē. q: vā
 cognatio spūalis nō hōbitur i cathetismo. s; aliqua
 debilis similitudo eius. sicut. n. an baptifmū nullū ali-
 ud sacm suscipi pōt. ita nec vā cognatio spūalis.

Ad p^m in opp^m dō q sicut in generatiōe carnali
 pūderat. t natiuitas in vtero. t ex vtero. sic in ge-
 natione spūali baptifmus t pfirmatiō p quā ē re-
 generatiōis in lucē pductio. Ad 2^m dō q cogna-
 tio spūalis hōbitur pp sacralē grāz regenerantē q dā-
 tur in solo baptifmo vī in rō generationē manifestā-
 tes q datur in pfirmatione. Ad p^m ad ptem aliaz
 dō q p m quandā glo. ibidē. illa similitudo attenditū
 hētū ad illos q dant t suscipiūt sacm. sicut. n. inter
 baptizantē t baptizati hōbitur cognatio spūal. ita i-
 ter manifestantē pnie sacm t suscipiēte. vñ si sa-
 cerdos possit ducere vroz. nō tū illā ducere possz
 cui mīstrant pnie sacm. s; hētū ad causalitatē cō-
 pūnitatis t sūnitatis spūalis nō est sile. Vel pōt di-
 ci q: si p sacz pnie hōbit familiaritas spūal. nō tū
 cognatio saltē que possit mīrimoniū ipedire. viden-
 tur. n. baptifm^o t pnia differre in spūalibus sic gna-
 tio t resurrectio in cōpūalibus. p bap^m. n. ala rege-
 neratur. t per sacz pnie resuscitat. vñ sicut nō hōbe-
 ret cognatio carnalis inter resuscitatū t illū ad cu-
 ius pces deus eū resuscitat. ita nec inter sacz pnie
 ministrantē t suscipiēte. Ad 2^m p3 quid sit dō ex
 dictis in qōne.

Tertio querit inter quas psonas cogna-
 tio spūalis hōbit. Rūdo q cog-
 natiōis spūalis tres sunt spēs. pūnitatis. cō-
 pūnitatis. sūnitatis. hōbitur inter regeneratē t rege-
 neratū. t sicut in generatiōe carnali. duo sūt. f. pē
 t mī sic in spūali ministrās sacm ē pī. q: psonā
 repūtat dei. tenentes aut illū q regenerat sunt sicut
 mater. q: repūtat personā ecclie. t iō inter rege-
 neratū t dantez sacm hōbitur pūnitatis spūalis. s; iter
 et ipm tenentē si tū sacm ministrās vel tenent
 illuz qui regenerat baptizati sunt. aliter nō. q: oīm
 sacroz t cognatiōnū spūalū que p sacra hōbunt ba-
 ptifmus est fundamentū. Cōpūnitatis hōbit iter re-
 generantē t generantē. tā. n. sacm ministrās hōte-
 nentes illuz qui regenerat efficiunt cōpatres vel
 cōmatres pentū carnaliū illi^o qui regenerat. t qz
 transit hec spēs cognatiōis ad vnuz cōiuguz alio
 mediante. aliqui nō. si. n. alter coniuguz inter quos
 cōsumatus est mīrim^m suscipit filiū alieui^o de sacro
 fonte vel tenet in confirmatione alter cōiuguz effi-
 citur cōpū parentuz carnaliū regenerati. et d cogna-
 tiōe spūali. Martinus. 1. 30. q. 4. Si quis vnuz
 cuius ratio est quia vt ibi dicitur vī t mulier ef-
 facti sunt vna caro per mīrimonij psumatus. Si
 autem aliqui efficiuntur vna caro per fornicariāz
 copulam non propter hoc transit cōpaternitas ab
 vno in alium. quia per rem pure carnalē nō cōtra-
 hitur spūalis cognatio. Si tamen aliquis suscepe-
 rit de sacro fonte filium alterius cōiugū iter quos
 consumatum est matrimonium sine fuerit natus

se qz nri mrim^m cu sit sacrm ecclie legib⁹ secularib⁹ no subiacet. p^{ca} legis p^hibitio no est efficax nisi canonizata est. Ad p^m in opp^m d⁹ qz no est sise filius n. carnalis magis attrinet p^{ri} q^z adoptiuus. qz attrinetia est iter filios p^o copatione ad p^{re}z filia adoptiuu magis attrinet nali filio q^z filio adoptiuo. Ad 2^m d⁹ qz vt tangit i ead^e glo. opio quozda fuit qz filius adoptiu⁹ coplari p^o nali filie adoptatit. Alij d^{ic} s^z verius qz no. adoptide durate. qz licet adoptatus no trafeat in p^{re}te adoptatit. acgrunt t^u ei q^z da iura et adoptide que p^o emacipatione dissoluit^r t^u p^hac opione facit decre. p^{ca} q^z indistincte loq^u tur de adoptione no distinguet do iter arrogatum t^u adoptatit. Ad 3^m d⁹ qz nulla concludit iconueniens p^{ri} omi⁹ imo. t^u d^{ic} t^u Ber. qz inter tales nulla h^{ab}et legalis cognatio. no possit t^u nalis filius etiaz illegitimus mrimonialr coplari sp^uali filie patris sui. fortior est no sp^ualis cognatio q^z legalis.

Tertio querit inter quos h^{ab}etur legalis cogⁿitio. R^uideo q^z ex adoptat^o ne triplex puenit. sp^{es} legal^{is} cognat^ois vna iter adoptat^o t^u adoptat^o. alia iter liberos adoptiuos t^u nales t^u liberos liberoz naliu. 3^a q^z est q^z legal^{is} affinitas inter adoptat^o t^u vxorem adoptat^o. inf^{er} adoptant^o aut^o t^u carnales p^{re}tes adoptati nulla h^{ab}etur legal^{is} cognatio. qa tales s^ut cohabit^o t^u ipedit q^z libersp^{es} legalis cognationis mrim^m h^{ab}end^u t^u postea h^{ab}itur de sed^e dirimit^r h^{er}it^u. p^o t^u sp^{es} t^u 3^a p^o p^{er}petuo ipedit p^o reuerentia qua semp^{er} d⁹ adoptat^o p^{ri} adoptiuo t^u ei⁹ vxori. s^z 2^a ipedit ad t^{em} p^{er} durate adoptione. q^z p^o voluerit aliqui dicere qz si adoptiu⁹ h^{ab}it cu filia legitima nali sui p^{re}te adoptiuo non dissoluit mrim^m eo q^z illud ipedimentu est t^{em}p^{or}ale vt recitat glo. sup^{er} illa de re. de cognat^ode legal^{is}. Sed b^o no est veru. qz quis illud ipedimentu sit t^{em}p^{or}ale s^um se. t^u inducit effect^u p^{er}petuu t^u p^oitur exempli i glo. p^{ca} ca. iste no p^o m^o h^{ab}ere cu illa q^z viru h^{ab}et. s^z si h^{ab}eret dirimeret mrim^m. t^u t^u viro suo mortuo p^o h^{ab}ere cu illa. in quo p^o q^z t^{em}p^{or}ale ipedimentu simpl^{er} dirimit mrim^m q^z fuit h^{er}it^u ip^o durante. ex d^{ic}is p^o qz no est idem adoptio t^u legalis cognat^o. s^z differunt sicut ca t^u effectus.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de p^{ri}ncipali. Et circa h^{oc} querit^r tria. p^o vtz scde nuptie sine licite. 2° vtz sint honeste. 3° vtrum h^{ab}ent r^oez sacri.

Primo o^{mn}ido q^z scde nuptie no sint licite. Ch^{ry}so. super Math. dicit t^u recitat d^{ic}u suu. 31. q. 1. hac r^oe q^z scde nuptie s^z veritatis r^oez sunt vere fornicatio. It^{em} q^z no p^o h^{ab}eri sine pecc^o no est licitu. sed sicut dicit mag^{is} h^{er}it^u di. c. vlti. Bigam⁹ indiget p^{ri}ntia t^u p^{ri}ntia no nisi de pecc^o. q^z no est licitu h^{ab}ere t^u mrim^m Contra. 31. q. 1. Aligant. t^u sumpt^u est a Hieronymo i epla ad Palmachiu. t^u recitat mag^{is} h^{er}it^u di. c. vlti. Ego nuc libera voce pelamo no danari i ecclia bigamia. imo nec trimarias. t^u ita licere. 5. t. 6. t^u etia vltra. q^zo t^u fo marito nubere. R^uideo q^z se nuptie sunt licite. qz p^o moztez alteri⁹ piugiu tollit alteri impedimentu p^{ri}mi mrimonij. v^u ap^o. i. ad cor. 7. dicit de muliere qz si dormierit vir eius liberata est

a lege cui vult nubat t^u in d^{ic}o. t^u q^zais nubat s^zra t^{em}p^{or}al^{is} t^uctus q^z est vni⁹ anni spatium. vt h^{er}it^u est de se cadis nuptijs. Cu s^um ap^o. t^u per licentia t^u auctozitatez apli eius infamia abolet. e. t. sup^{er} illa. qz i his seculares leges no dedignatur sacros canones imitari e. t. cu s^um ap^o. Ad p^m in opp^m d⁹ qz illud v^ub^u Ch^{ry}so. sic d⁹ exponi vere fornicatio est. i. sigⁿu i c^om^ometie. vel intelligi d⁹ q^z no constar sufficieter de morte p^{ri}ntis piugis. Ad 2^m d⁹ qz bigamus d⁹ indigere p^{ri}ntia. i. v^u indigere p^o signu i c^om^ometie.

Secundo querit vtru se nuptie sint honeste. Et vtz q^z no. q^z caret glia in p^{ri}nti no v^u honestu. s^z sicut d⁹ in fine h^{er}it^u di. scde nuptie caret glia p^{ri}nti. It^{em} h^{er}it^u di. c. vlt. p^{re}sbyteru in nuptijs bigam⁹ p^{re}adere no conuenit. s^z illud no est honestu in cur^{ia} sollemnitare no puenit esse personas honestas. Contra nihil in honestum celebraretur in facie ecclie. scde aut^o nuptie in facie ecclie celebrant. R^uideo qz se nuptie honeste s^ut no t^u ita honeste ceteris p^{ri}ntibus sicut p^{ri}me p^o signu. alieat^o p^{ri}ntitatis ad i c^om^ometiaz. v^u aliqua b^undi c^ode caret qua no caret p^{ri}me. est de sedis nuptijs. e. i. capell^{is}. qua b^undictioez cu scda p^{ri}nterit celebrat se ad officio b^undictioez suspensuz cu s^zra tuaz restio nio ad sed^e aplicaz nullatenus destinare postp^odas t^u infra. e. c. Cur aut^o di. Cur ar t^u mulier ad bigamia transiens no d⁹ a p^{re}sbytero b^undicti. qz cur^{ia} alia vice b^undicti s^ut eoz b^undictio iterari no d⁹. ista t^u b^undictio cu aliq^z scd^e un ducit v^ugin^e iterat^o s^z p^o s^zuetudinem quorud^a loco^z. t^u hoc si papa sciat tale p^o s^zuetudine t^u no p^odicat. alias no licet vt dicit glo. in. e. c. Ad p^m in opp^m d⁹ qz no d^{ic}it carere glia. i. honore abso lute. s^z in respectu p^{ri}ntiaz. Ad 2^m d⁹ qz s^um magim h^{er}it^u di. c. vlt. illud v^ub^u intelligi p^o de bigamo qui p^{ri}me vxori insidiatus putat desiderio secunde.

Tertio querit vtz scde nuptie h^{ab}ent r^o nez sacri. R^uideo qz sic quantu ad oia q^z sunt d⁹ estentia t^u necessitate sacri. alia qua t^u accidentalia desunt. s. p^{er}fectio significat^ois v^u no reddut boiez ineptu ad suscepcion^e ordio qz no sit sacrm s^z p^o aliq^z defectu in significat^ode que t^u no p^otinet ad estentia t^u necessitate sacri. s^z ad deco re t^u accidental^{is} perfectionem.

Intra s^zra. Quos i p^{ri}ntia suscipim⁹. ita nri sp^uales sunt filij t^u. Similitudo att^u dit in g^uen^o in spe. t^u si ne spe piugij maneant. t^u si h^{ab}it tenet mrim^m. qz tale iter d^{ic}it. t^u si ip^o dicit mrim^m h^{ab}end^u. no t^u dirimit ia h^{er}it^u. Bant^u quida volut intelligere. It^{em} b^undict mrimonio piugi no p^ont. B^undict^o cu illo vt cu illa. p^o que vel p^o qua h^{er}ita est p^{ri}mitas. si q^z sp^ual^{is} p^{ri}ntis filia. filia. s. n^oale p^o qua no est h^{er}ita p^{ri}mitas fortuitu. Id^e est si ex certa scia q^z p^{ri}nt^{is} ei⁹ erat cu q^z id fuerat vna caro eff^uctus. i. que erat p^{ri}nt^{is} vxoris effectra post mrim^m p^{ri}ntu. p^o vxoris obitu cu p^{ri}nt^{is} vxoris edingio copulari nulla r^o vel auctoritas p^hibere v^u. B^undict^o de illa q^z eff^uct^u est p^{ri}nt^{is} vxoris an^oq^z vir t^u vxor eff^ucti fuisset vna caro Zucronas Nicolai de illo agit qz vxori sue debitu reddidit postq^z p^{ri}nt^{is} ei⁹ extitit. hoc solutio nulla est. qz sine p^o h^{er}ita p^{ri}ntit^{ate} p^o act^u vxoris reddat ei debitu sine no. nihilominus tr^{an}sit ad ip^z p^{ri}mitas. si vxor sua p^{ri}mitate h^{ab}it p^o mrim^m p^{ri}ntuatus t^u h^{ab}it. si an^o p^{ri}ntit^{ate} mrimonij vxor p^{ri}ntit^{ate} h^{ab}it. v^u vba p^{ca} sunt vba. D^{ic}ant. 30. q. 4.

p^o vxoris. & notandū. vbi pōit distinctionē quam dicitur in qdmb^o nullā eē decernimus. vt vtr q^o sil ad hec aspirare nō psumat. hec phibitio ē ho nestatis nō necessitatis. q^o iter pentes spūales ei^o dem pueri nulla dicitur cognatō spūal^o rez q^o tū vulgus iterdū ex errore b^o possit esiare. id bōestuz ē vt vir & vxor: sil aspirare nō psumāt ad simul suscipiendū puerū in baptismo p^o clare. f. expiari di gnū. Alia dubia possent eē i lra. q̄ exposita s^t i qdē

Di. rly.

Ostremo de p^oditide resurrectō nis s^t. Supi^o deter minauit mag^o de scificatione q̄ recipi tur in sacroꝝ susceptioe. h^oic deter minat de p^olemēto scificationis qd̄ re cipiēt electi i resurrectioe. & didit i ptes. 4. p^o d̄ terminat de resurrectioe mortuoz. 2° de statu eozū aū resurrectioe di. 45. ibi. p^oterea sciendū est 3° de iudicio resurgentiū di. 47. ibi. Solet ē q̄ 4° de remuneratōe iudicatioꝝ di. 49. ibi. p^ost resurrectionē vō. p^o i duas. p^o dicitur de p^o ditionib^o resurrectionis. 2° de p^o ditionib^o resurgē tiū di. 1. f. ibi. Solet aut p^o i duas p^o pcedit veri tatez narrādo. 2° icidentes dubitatōes soluēdo. ibi. h^oic q̄rif. p^o 1. 3. p^o oñdit resurrectioe futurā 2° ei^o cām ibi. lā. n. 3° ei^o horā ibi. Medta aut nocte. Illa ps q̄ incipit ibi. h^oic q̄rif. diuidit i. 4. f. 3. 4. dubitatōes q̄s soluit. p^o ē vtz electis ad rit memoria pcedētiū maloz sicut bonoz. 2° vtz illi quos xps iueniet viuos morituri sint v^o nō ibi. Queri solet. 3° q̄no itellr xps indicaturus viuos & mōtos ibi. h^ois s^t. 4° vtz cōfresgēt cōiōuz mē b^oz corpis hūani iegritate ibi. Lūq̄ ex p̄cis.

Articulus primus.

Ircā hāc di. q̄rendū ē p̄ncipalr de. 7. p^o de resurrectiois futuritio ne. 2° de his q̄ resurgēt. 3° de cā effecti ua resurrectiois. 4° d̄ tpe quo fiet resur rectio. 5° de resurrectiois termino a quo. 6° d̄ resurgendi mō. 7° de cognitioe p̄scientiaꝝ in resur rectioe. Circa p̄mū q̄runt tria. p^o vtz aie vni cū itex corpib^o. 2° vtrū eisdē corpib^o i numero. 3° vtz p̄ illā vnione resget idem hō in numero.

Primo oñdo q̄ aie nō vniēt iterū cor porib^o. Reg. 14°. Dēs mo rimur & q̄i aq̄ dilabimur i terrā q̄ nō reuertunt. q̄ p^o mortē aie ad corpa nō reuertēt. Itē ec clesiastes. 3° vñ ē iterit^o hois & iumētōꝝ & eū vtri usq̄ p̄ditō. s^t aie iumētōꝝ corpib^o iterū nō vniēt q̄ nec aie hois. Itē Allgazel. 5. meth. c. 4. dicit q̄ aia q̄ ē exps sciaꝝ & sordida p̄ cōsecutionē voluptatuz cruciat. q^o amissuz ē iustim. f. corp^o sine quo nō pōt p̄seq̄ illud ad qd̄ eā renocat p̄cupia. & dicit ibidē q̄ b̄ ē maria pena eterna. s^t hō nō eēt si itex corpi vniēf Itē Aug. 10. de ci. c. 30. Alia data ē corpi vt bona faceret. s^t p^o mortē nō ē tps vacādi bōis opib^o cor poralib^o nec spūalib^o. q̄ iustile est vt aie reunirent corpib^o. Cōtra Ansel. 1. li. Lur de^o bō. parū p^o p̄n cipiū dicit q̄ si p̄m^o hō nōq̄ peccass^o nōq̄ moreret. vñ apte futura resurrectio mortuoz p̄bas. q̄ppe si hō p̄cē restaurād^o ē. tal^o d̄z restitui q̄lis futur^o erat. si nō peccass^o. s^t nō poss^o eē resurrectō nisi aie iterum corpib^o vniēf. Itē Auic. 9. meth. c. 7. dicit q̄ aia bē

bit corp^o ap̄ resurrectionē. Ad istā qd̄ez dicitur aliq̄ aiaz nō itex vniū corpib^o. q^o cū corpib^o moriūt. sed p̄ hē qd̄ dicit saluator: Math. 10. Nolite timere eos q̄ occidūt corp^o. aiaz at nō pōt occidere. p̄terea aiaz rōnalē eē nālrimo rōalē p̄batū ē sup^o li. 1. di. 19. Alij dicitur aiaz a corpib^o separi & eas manere icorruptibiles. s^t nūq̄ corpib^o reuniri cui^o opionis fuisse v^o aliquo tpe. p̄p̄biri^o. d̄ quo refert Aug. 10. de ci. c. 19. q̄ crebro p̄cipiebat oē corp^o eē fugiē dū vt aia possit cū deo b̄ā imāere. S^t hāc opi nione ē. q^o aia nata ē vt sit ps sbē p̄posite ex corpali & spūali nā ps at b^o de lege cōi ip̄scū eē eē totū. icō ueniēs aut ē. vt tā nobil^o s̄vā p̄petuo careat nālī p̄se tōe sui eē. Alij dicitur aiaz reuniri i corpib^o et be stiaz. vñ Aug. 10. de ci. c. 30. Platone aiaz hoium p^o mortē isolui vsq̄ ad corpa bestiaz scripsisse cer tissimū ē. S^t hāc opione ē nō tū sacra scriptura s^t et philosophia. vñ & p̄b^o. p^o de aia redarguit pi ctagonicas fablas dñtes quāz aiaz qd̄z corp^o pos se igredi. q^o vt ibidē dicit. vñ vñūq̄z corp^o hēre spē & formā p̄p̄az. & hō de aia dicit q̄ nō p̄git aiaz ac cipe qd̄z corp^o. q^o vñ vsq̄z aptus nat^o ē eē in p̄p̄a mā. Dō q̄ ad qd̄nē q̄ aie hois itex hūanis corpi bus vniēt. q^o cū aia nata sit eē hūani corpis forma fōma hēat nālē icliatōez ad māz. aia nālē icliatōez h^o ad p̄ficiēdū hūanū corp^o. & regēdū. s^t nlla nāl i & eliatō ē frustra. q^o vt d̄. 3. d̄ aia. nā nihil fac frustra p^o ē de ce. & mū. d̄ q̄ nā nō fa ē aliqd̄ scū vanū. & si b̄ vey ē d̄ nā nāta. m̄lio forti^o b̄ ē vey de nā nante b̄ de d̄ iustitioze create nāe: q̄ tū ip̄az nō nāl nec d̄ ne cessitare. s^t libera volūtate istimit. frustra at & vāc eēt i aia sepata p̄dcā icliatio. si nūq̄ eēt hūano corpi itex vniēda. q̄m̄. n. nāl appetit^o britudis i dānatis imāsur^o sit p̄petuo icōplet^o. nec tū ē frustra. q^o ē ad maiorē iugitatis i q̄ obliari s^t p̄uitōez. & p̄ b̄ ad dīne iustitie m̄ifestatōez. nō sic tū poss^o dici d̄ icliatione aiaz ad corpa. si itex nūq̄ eēt corpib^o vniēde. nō n. p̄t dici q̄ p̄petua p̄uatio p̄feritū illi^o icliatiois ef fet p̄p̄ aiaz obliatōez i p̄cō: q^o hec cā erēdi nō pos set ad aiaz b̄as. & tū p̄ueniēs ē vt silis effectis silis sit cā. p̄terea b̄ regit vniuersū p̄fectō. de p̄cō. ne. c. n. & triplex s̄vā. f. pure corpāl. & pure spūal. & ex corpali. & ex spūali p̄posita. vñ hac pte sue p̄cōis caret vniuersū p̄petuo. si aie a corpib^o separe nūq̄ corpib^o itex vniēf. s^t nō pōt vniū alijs corpib^o q̄ hūanis. vt oñsūz ē. nec potes hāc rōez effugerē dicē do q̄ corpa celestia aiata s^t. & ita si nūq̄ aie reuniretur hūanis corpib^o nō careret vniuersū sua p̄cōe. q^o vt sup^o oñsū ē li. 2. di. 14. Corpa celestia nō s^t aiata.

Ad p^o i opp^o dō q̄ i b̄ ē silicudo. q^o sic aq̄ dilabū tur & nō reuertūt quousq̄ fuerit ad mare. sic aie sepā tur a corpib^o. nec ad ea de lege cōi vsq̄ ad gñalē re surrectioez reuertēt. Ad 2° dō q̄ in li. illo. Salo mon loq̄ more p̄cionatoris. vñ b̄ dicit p̄cionādo nō diffiniēdo v^o q̄m̄ ad illud qd̄ apparet exteriori sē sui. Ad 3° dō q̄ ibi snia algazel nō ē tenēda. Ad 4° dō q̄ si aia data sit corpi vt b̄n opef p̄ ip̄m. ista tū nō ē tota cā. s^t et vt hēat p̄cū eēndi mōz s^t erigē tiā sue nāe. & et vt remūcerē i ip̄o. & ut p̄pletū sit ū uersū. p̄terea aie electoz aliq̄ b̄da opa faciēt per corpa q̄ tū nō hēbūt rōez meriti s^t accitāl p̄m̄. vt i feri^o oñdel. & aie dānatoꝝ apli^o i corpib^o affligent

Secundo q̄rif vtz aie vniēt eisdē cor pib^o i numero a qd̄ separe fue

resurrectionē viuificabitur. Itē fm ph^m. 2° de generatione. quoz non est incorruptibilis substantia mota. s; corruptibilis necesse spē reiterari. nūero at nō. s; s; bā hōis p statu pūti est corruptibilis mota. q̄ quis possit reuerti eadē spē. nō tū nūero. Itē nō pōt resurgere idē hō in nūero nisi eēnti hūana eadē in nūero reuertat. s; p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idē corp^o in nūero. eadē eēntia i nūero nō reuertit. q; aia & corp^o nō pstituit hūanā eēntiā nisi pūctā. s; pūctio eadē in nūero reuerti nō pōt. q; trāsīt in pteritū. q; p iteratā vnionē ei^o dē aie ad idē corp^o in nūero idē hō in nūero nō resurget.

Itē q̄to mutatiōes magis appropinquāt. ad vnitatēz tanto & termini eaz magis ad vnitatē appropinquāt. s; due generatiōes in eadē spē magis appropinquāt ad vnitatē q̄ generatō & resurrectō cū resurrectio sit sup nālis vt ostendit. cū ḡ duas generatiōes ipossibile sit terminari ad eādēz hōiem in nūero. ipossibile est resurrectionē terminari ad illūz eundēz hōies in nūero ad quē terminata fuit generatiō. Rōtra 2° p^o. i. cor. 15. presurrectionē xpi pbat alioz hōiūz resurrectionē futuram. s; xps resurrexit idē in nūero. g; q̄libz aliis hō. Itē Job. 19. di rursuz circumdabo: pelle mea & in carne mea videbo deū saluatōrē meū. quē visurus suz ego ipse & nō alius. g; in eadē carne idē hō resurget. Ad istā q̄ōnes dixerūt quidā q; p iteratā vnionē eiusdē aie in nūero ad idēz corp^o in nūero nō resurget idē hō in nūero. q̄nis resituaat idē ppositū i nūero. q; ex vnide aie ad corp^o resultat quedā forma totius q̄ ē hūanitas q; p separationē aie a corpore corrupit. & p iteratā vnionē eadē in nūero nō reducit. s; resultat alia in eadē spē. ipossibile ē autē q; sit idē hō in numero nisi hēat eandē hūanitates in nūero. S; p hāc opionē arguit sic. Damal. li. 4. c. 19. Resurrectio ē copulatio rursuz aie & corp^o. & 2° eius qd̄ dissolutum ē & cecidit alis resurrectio. g; idē illud. in nūero resurget qd̄ mortif. s; nō tū mortif corp^o p separationēz aie ab eo. s; ēt hō. g; nō tū resurget illud idē corpus in nūero qd̄ mortuū est. s; ēt ille idē hō in nūero qui mortuus ē. Pterea diuina puidētia oēs hōies ordinat in suū finē. q; vt ostendit li. i. di. 39. cum cta subiacēt diuine puidētie. electos. n. ordinat in vltimū finē rōe final bonitatis eis debitū illam bonitatē & illū finē eis pferendo reprobos vero ordinat in vltimū finē eis debitū rōne final malitie nō illā malitiā eis pferendo. q; malitia nō ē a deo. s; iuste pmittēdo eos decedere in malitia & illū finē eis iuste infligendo. ille. n. finis ē vltima pena. s; hōies nō cōsequētur vltimū finē suū in hac mortali vita. q; sicut dicit Aug. 19. de ci. c. i. Illud est finis hōi. pp qd̄ appetēda sunt cetera. ipm aut pp se ipm. & illud ē finis mali pp qd̄ vitāda sunt cetera ipz aut pp se ipz. & parū p^o. fines isti sunt sumū bonū & sumū malū. q̄ sunt. i. pfecta cōsecutio sumi hōi & ppetua obligatio ad pfectā ei^o carentiā. hōies at in hac mortali vita. nec pfectē psequūt adaptionem sumi boni nec pfecte ei^o adeptōe pūant. hō ēt non cōsequit finē suū i morte. q; fm phi. 2°. phi. mors nō est hōi finis pp quē seūs ē. imo fm ipm hoc dicitur ē derisoriu. hōies g; psequēt suū vltimū finē post mortē. nō psequētur aut finē suū q̄diu nō sunt. hōies aut q; mortui sunt nūq̄ erūt hōies nisi resurgāt nec sunt entes v̄l existentes q̄uis aia & pma malitia

q̄ sunt ptes hōis maneāt. g; de necitate sequitur q; illi idē hōies in numero q; mortui sunt resurgēt. aliter nūq̄ psequēt vltimū suū finē. Dicēdū g; ad qd̄ nez q; q̄uis aia & corp^o hūanū nō pstituit hōies nisi cōiunct^o. tū nec ipa pūctio actiua. nec ipa pūctio q̄ est passio sunt de hōis eēntia. q̄uis sunt via in eēntia. sic generatiō. actio. & generatiō passio in q̄tum sunt quasi via in genitū nō sunt de geniti eēntia. vnio. n. fm q; ē nomen relationis seu relationū cāte vel causatay ex pūctioe aie ad corp^o dñ ē d eēntia hōis. & id q̄nis pdcā trāseant in pteritū & eadē in numero nō redeāt nihil pūdicat materiali idē pteritati ipi^o hōis. cū ēt aia rōnalis sit ipius hōis spē cificā forma & specificū hūani corp^o cōplementū. vt ostendit li. 1. di. 17. Ex vnione ipius ad suūz corp^o nō resultat aliqua forma respēcū cui^o cōpositūz ex aia & corpore hēat quasi rōnez materie q; tunc pari rōne ex vnione illi^o forme & cōposito resultaret forma alia. & sic dīceps. s; illū qd̄ ex vnide ne anime ad corpus cātur est ipsa hōis eēntia cōplectēs corpus & aiam. cui cōcordat Auic. 5°. meth. c. 5. dicens q; qd̄ditas ppositoz ē illud quod est quicqd̄ est forma exite cōiuncta materie. & infra dicit q; qd̄ditas est ipsa cōpositio cōplectēs materiaz & formā. ibi noie cōpositiōis intelligēs ppositam eēntiā. cum ergo de eēntia hōis non sit nisi corpus & anima ex iterata vnione eiusdem aie in numero ad idē corpus in numero. non tū causatur idēz cōpositūz in numero. sed etiā eadē eēntia hūana in numero q; in abstractiōe significata dī humanitas & significatiō per modū forme. considerata autēz in cōtractione & vt in se existens noiat ipsum suppositūz quod est homo. Ad p^m in opp^m dicēdūz q; ap^o per illā similitudinez non intendit ostēdere resurrectionē eiusdem in numero. s; eā an presurrectionēz xpi pbatā supponēnt hēdit declarare q; corp^o n̄ resurget q̄le mortif. & q; bī tēdat. p; q; mediate an illud verbū. Inspiciēs tū qd̄ feminas &c. dī dicit aliq; q̄o resurget mortui? aut q̄li corp^o v̄lēt: vult g; dicit vt p; p; s; s; sequētēz q; sicut illū granū qd̄ sciat putrefcit. & tū granū qd̄ idē surgit. de^o dispōit sicut vult. ita corp^o hūanūz qd̄ p; giatiōē sciat. & postea p; mortē putrefcit de^o resuscitabit & sibi dabit q̄litates alias q̄ hūit qū fuit semiatū. Ad 2^m dō q; ibi phi. loq; de reiteratiōē q; sit p; motū vel mutatiōēz nāle. resurrectio aut erit supnālis. Ad 3^m dō p; solutio ex dēis i qd̄e. Ad 4^m dō q; maior n̄ h; vitatē nisi intelligat cetis pib^o hic aut n̄ s; cetera pia. q; maioris v̄tutis ē supnālis pductō hōis q; ei^o giatio nālis. cū illa sit p; v̄tutez infinitā immediate n̄si. alia aut mediate agente finite v̄tutis. Et pōt dici q; resurrectio hōis magis app; pinquat ad vnitatē cū giatiōe eiusdē rōe terminā a quo & ad quē q; alia giatio q̄uis m̄n^o rōe efficiētis & mō pducēdi. terminus aut a quo & ad quē magis de ppe vidēt respicēt mutatiōis eēntiā q; mutans & q̄litas mutatiōis.

Articulus secundus.

Consequenter queritur de 1° principali. Et circa b queruntur tria. 1° vtrum resurgent omnes electi. 2° vtrum omnes adulti damnati. 3° vtrum paruuli qui cū solo originali peccō decēserūt.

Primo ostendo qd non resurgēt electi
 Liberior: ē aia ad cō
 tēplandū dū etura a corpe q̄ corpi p̄iuncta. s̄
 nihil d̄z fieri q̄ aie electoz sint min⁹ libe ad p̄tēplā
 dū deum q̄ electoz aie nō corpi⁹ unirent itez. Itē
 nō d̄z p̄cipare i p̄mio qd p̄stat ipedim⁹ i merito.
 s̄ corpi⁹ p̄stat ipedim⁹ aie in merito q: sic d̄i. Gal.
 5. caro p̄cupiscit aduersus spūz q̄ nō d̄z p̄cipare cū
 aia in p̄mio p̄ciparet aut si itez aie uniret electe.
 Lōtra. 1. Mathe. 7. Rex mūdi defunctos nos p
 suis legib⁹ in eterne vite refrectioe suscitabit. sed
 oēs electi moriūt in obseruatione d̄ine legis. q̄ oēs
 electi resuscitabūt. R. q̄ oēs electi resurgēt q: ad
 ordinatur p̄ncipalr refrectio vt hoies p̄sequantur
 vltiuz sine suuz vltiuz aut finis electoz est p̄cā cozuz
 p̄iunctio cū sūmo bono quo sine cōplet ois appetit⁹
 eoz hunc aut sine cōplet⁹ cōsequitur electi p̄ refre
 ctionē eoz q: sicut dicit. Aug. 12. super gen. vsus fi
 nem uest aie quidā nāl appetit⁹ corpi⁹ ad ministran
 di quo appetitu retardat quodāmodo ne tota intēde
 p̄gat i illud sūmū celū q̄ d̄iū n̄ sub ē corpi⁹ cui⁹ admi
 stratioe appetit⁹ ille cōdescat. Ad p̄m in opp⁹ dō
 q̄ maior nō est vera de corpe gloriificato q̄le hēbūt
 electi in resurrectioe. s̄ vera est de corpe tali quale
 h̄z mō. Ad 2. dō q̄ in corpe n̄o sunt duo. s̄. nā ⁊
 hoc nō p̄stat ipedim⁹ merito ⁊ vitiositas q̄ p̄stat
 ipedimētū merito. ⁊ iō in electis non resurget viti
 ositas corporis sed natura.

Secundo queritur vtrū resurgēt
 oēs adulti dā
 nati. Et v̄i q̄ nō p̄sal. Ad resurgent ipij in iu
 dicio. Itē aia hūana nūq̄ fuisse a corpe sepata n̄
 si p̄t fuisse sepata a deo excepta aia xpi q̄ a fili nō
 debēt aie sepate corpi⁹ reūiri nisi p̄t vniant deo
 s̄ aie dānatoruz nūq̄ vnict deo. q̄ nec corpi⁹ su
 is. Lōtra ap. 1. cor. 15. Oēs quidē resurgēt s̄ n̄
 oēs imutabimur. q̄ oēs resurgēt tā electi q̄ reprobi.
 R. q̄ oēs adulti dānati resurgēt cō nō est vt eoz dā
 natio cōpleat. vt sicut in aia siml: i corpe demerū
 erūt ita sil in vtr̄oq; p̄iunt b̄ diuina iustitia erigēte
 ⁊ etiā p̄ eoz resurrectiois eāz q̄ sup̄ deā ē ne aliq̄
 opa dei p̄petuo reāneant ip̄erfctā: ne n̄ alius appeti
 tus quē aiab⁹ ididit ad sua corpa cēt frustra. Ad p̄m
 in opp⁹ dō q̄ illud v̄bū p̄sal. intelligit v̄l de finali
 spūali refrectioe in p̄nti iudicio m̄ic. in hoc. n. iudi
 cio nō resurgēt reprobi q̄ auctoritate allegata p̄ ipi
 os intelligit v̄l itellr de gliosa refrectioe. Ad 2. dō
 q̄ nō ē sil: q: si aie n̄ fuisse sepate a deo p̄m̄i nō de
 berēt ⁊ ex p̄nti nec a corpi⁹ suis separi cū ea nāliter
 appetāt aie aut reproboz suis corpi⁹ reunirent n̄
 p̄ eaz cōsolatōez: s̄ ad sue dānationis cumulum.

Tertio queritur vtrū puuli q̄ cū so
 lo originali peccō d
 cesserūt resurgēt. Et v̄i q̄ nō s̄m. Aug. 13. de.
 tri. c. 16. Dors d̄bet hoi p̄ peccō originale s̄ i pu
 lis d̄cedētib⁹ cū peccō originale sep̄ manebit ipsum ori
 ginale. q̄ i ipa mors nūq̄ resurgēt. Itē refrectio
 erit p̄ plenā retributionē meritoz ⁊ demeritoz
 s̄ p̄li tā purgati a peccō originali q̄ illi q̄ in peccō ori
 ginali d̄cedāt nō meruerūt nec demeruerūt: q̄ nec il
 li nec isti resurgēt. Lōtra. Jo. 5. mortui audiet vo
 cē filij dei ⁊ q̄ audient vident. s̄ vt d̄i p̄ p̄. oēs q̄ i
 monumentis sunt audient vocē filij dei. q̄ oēs q̄ i mo
 numentis sunt resurgēt. R. q̄ paruuli q̄ cum solo

originali peccō decesserūt resurgēt p̄ eāz refrectiois
 oib⁹ hoib⁹ eoz que sup̄ius in plurib⁹ locis tacta est
 ⁊ et p̄ eāz spūalē p̄ peccō. n. originali obligat hō ad
 penas dāni peccōi aut originale h̄bit aia p̄sui v̄nio
 nē cū infcā carne. vt declaratū est li. 1. ⁊ iō cōueni
 ens est vt aie puuloz carentiā visionis dei p̄petuo
 patiant suis corpi⁹ v̄nute p̄ quoz p̄ragione icurre
 ret obligationē ad talē penā. Ad p̄m in opp⁹ dō q̄
 q̄uis originale sit cā mortis meritoz nō est tū cā
 p̄mansiois i morte corpi⁹. Ad 2. dō q̄ q̄uis in
 puulis nō sit act⁹ merendi v̄l demerēdi in illis tū i
 quib⁹ remissū est peccōi originale est radix merendi
 .s̄. gr̄a gratū faciens ⁊ in illis in quib⁹ nō est remissū
 est radix demerendi. s̄. h̄itu alijs cōcupiscētia ⁊ id cō
 resurgentiam isti q̄ illi.

Articulus tertius.

Consequenter queritur de 3. p̄n
 cipali. Et circa h̄q̄
 rantur tria. p̄o v̄tr̄ in refrectioe nā erit
 causa efficiens iformationis corpi⁹ hūa
 noz. 1. v̄tr̄ erit cā efficiens v̄niois aie ad suuz cor
 pus ad eius susceptionē dispositum. 3. v̄trum vox
 tube erit causa efficiens v̄triusq;.

Primo ostendo q̄ in refrectioe erit
 causa efficiens reformationis
 corpi⁹ hūanorum. s̄m. Damas. li. 3. c. 4.
 i 4. quod eōe est oibus in eadē spē nāle est s̄ resur
 gere eōe erit oibus hoibus. q̄ erit illis nāle. Item
 s̄z p̄bi. i. p̄bi. ex equo fieri pōt canis. s̄. mediantib⁹
 multis transmutationib⁹ nālibus. q̄ a fili ex pulue
 ribus istius corporis pōt itez reformari hoc idem
 corpi⁹ mediantib⁹ multis transmutationibus nāl
 ibus. Itē sicut se h̄z resolutio ad sūm terminū ita cō
 positio ad sūm s̄z p̄ nālem resolutionēz corporis hūa
 ni sit resolutio ad illud idē in numero de quo illud
 corpus fuerat factū. s̄. ad materiā primāz. q̄ per nāle
 cōpositionē pōt fieri reuersio ad illud idē corpus in
 nūero qd de illa materia fuerat factū. Item illa for
 ma corporis hūani icōpleta que educit de potētia
 materie q̄i corripitur in eāde; possibilitatē de qua
 scā est reuertit s̄z p̄bi. 3. p̄bi. oē quod sit ex aliquo si
 est corripibile resoluē in illud de quo fit. q̄ manet
 eadē possibilitas que p̄io in formā p̄cedēz fuerat
 transmutata q̄ iteruz in eadē formā pōt naturaliter
 transmutari corpi⁹ q̄ in refrectioe per naturam
 poterunt eadē in nūero reformari. Itē sicut se habz
 ars ad artificiatū. ita natura ad naturatū. s̄z per ar
 tē pōt reduci artificiatū in nūero idē artificiatō p̄
 corrupto. vt p̄ cū ex eisdem assēib⁹ itez sit ea d̄ ar
 cha in nūero q̄ silr per nām potest reduci idē in nūe
 ro corpus humanū qd prius fuerat corruptuz. Itēz
 natura potest reducere eandem partem terre i nu
 mero quia potest terram inclusam in aliquo vase
 conuere in aquam. ⁊ itez illam aquam in terrā
 q̄ a fili potest reduci idem corpus humanum in tu
 mero. Contra indiuidua eiusdem speciei non p
 ducuntur per naturales mutates diuersas specie
 vnde s̄m cōmētorozem sup. 8. p̄bi. mures geniti
 p̄ putrefcōnē ⁊ ppagationēz nō sunt eius sp̄ei. sed
 hominis resurrectio erit mutatio diuersa in specie
 a generatione sua naturali ergo nō erit mutatio nā
 lis: Itē si corpora in resurrectioe eadem i nūero
 reformarentur per naturam hoc posset per natura

fuis corporibus reunire in illis corporibus nãliter
requiescent. ergo illis reunirent per nãm. Item
minus est principia alic^o co npositi iã eritia vnire
q̃ alterz pncipioz pducere & alteri vnire s; p nãz p
ducitur forma vite & vnitur materie vt p; i gione
aiatus g̃ multo forti^o corp^o hãanã & aiaz intellectiua
poterit vnire nã. Itẽ sepãtio aie a corpe e p corru
ptionẽ nãlis dispositiõis in corpe necia e ad hoc vt
p aiam informet g̃ cã dria sint cãe drioꝝ effectuum
sufficiens dispositio in corpe q̃ necia est ad hoc vt
iformet p aiaz erit sufficiens cã ad hoc vt itez p aiaz
informet. Cõtra vt dicitur est sup^o resrectiõis est
iterata coplatio aie & corpis s; s; d; 1°. 6°. e. de
di. no. Resrectionis e sup nãz. g̃ vnionis p dẽcã nã
erit efficiens cã. Itẽ in pãma hois formatõẽ nã nã
est vnio aie ad corp^o efficiens cã: g̃ a sili nec in eius
reformatione. Itẽ sup nãm est adeptio glie. s; talis
adepãtio nã est maioris difficultatis q̃ vnio aie ad
corp^o s; magis li. 1°. di. 1°. c. pelt. qui dicit q̃ per
p dca; vnionẽ pãt hã scire deo nã esse ipossibile rã
nalẽ creaturã sublimare ad sue glie participatiõẽ
g̃ vnio aie ad corp^o est s nãm. Ad istã qdẽm dire
runt aliq̃ vt ad hoc corp^o informet aia. sufficit q̃ cõ
pus sit sufficiens dispositũ ad suscipiendũ aiaz & nã
lis inclinatio aie ad ipã & q̃ sit pãis cuius pãt ipi^o cor
poris s; certũ est q̃ corpi suo reformato aia poterit
se pãtẽ exhibere. si dõ nã pmitat tñ^o vni pãt e sed
cuius g̃ vt q̃ aia p sua nãlia corpi suo disposito ad su
scipiendũ eã poterit se vnire taq̃ forma. Et huic p
cordat vbi cõc quo vt q̃ aie resumet corpa sua. D; s;
hoc sic pãt argui s; s; pãt. 1°. pãt. q̃uis efficiẽs
coicidat cã forma in idẽ spẽ nõ tñ in idẽ nũero. cã g̃
aia sit hois forma & p vnionẽ e cã corpe pstituitur
hã ipã nõ erit hã vnio efficiens cã. pãt s; Aug.
li. 83°. q. 1°. & Auic. 6. meth. e. 3°. cã efficiens
dignior est causato cã g̃ pã nõ sit dignior suo toto. &
hã sit qdã totũ p vnionẽ aie ad corp^o pstituti cui^o
aia e pã ipã nõ erit vni^o vnio cã efficiens. Itis g̃
vt dõ ad qdẽz q̃ nã nõ erit iterata vnio aie ad cõ
pus efficiens cã q; cã nã nõ possit aie dare eẽndi iniri
tũ nõ pãt sibi dare eẽndi pplementũ. aia aut pple
mentũ in nãlis esse hã vt vnio ad corp^o. q; ois pã
pplẽti^o hã esse in toto q̃ a toto sepata nec ex hoc se
quitur q̃ iterata aie vnio ad suũ corpus dispositur
futura sit s nãm cã vtriusq; ad aliqd nãlis sit incli
atio. s; s nãm vnio. d; 1°. 6°. e. de. di. no loqns de
resrectione dicit eã eẽ rez vetustati s nãm visam si
bi aut & vitati sup nãz que s; nos e nã fortissima di
uine vite ex pte g̃ nãẽ erit dispositio ad illã vnioẽz
sed imediãte efficietur oipotentẽ dei vtutes. Qui
tenent opionẽ primã possẽt dicere p^o q̃ est s eam
qd. d; 1°. dicit resrectionẽ eẽ s nãm quo ad refor
matiõẽ eiusdẽ corpis in nũero q̃ necia est de resre
ctione. Ad 1°. dõ q̃ nõ est sile q; in p^o hois forma
tude sil pãit aia in eẽ & facta est actu corpis forma. &
ideo oportuit q̃ ab eadẽ vtute eẽ vnio ei^o ad corp^o
& ei^o productio ante aut iteratã ei^o vnionẽ ipã est
actu q; nõ desijt esse. Ad 3°. dõ q̃ magi tibi loqur
de p^o vnione aie ad corp^o cã q̃ incipit sil accipit esse
& nãlem inclinãtõẽz ad corp^o q̃ nõ potuit sibi dare
creata nã s; hoc nõ pãtẽt sũ vnioni future. Ad il
lud quod p^o arguebat in corpe qdõs s hãc opionẽ
& pro illa pãt dici q̃ vbum pãt. intelligendũ e d for
ma corruptibi. Ad 1°. dõ q̃ illud vbi. Aug. intel

ligendũ est de cã efficiente q̃ efficit rem s; se totã ita
vt sit cã efficiens nõ tñ eãunctiõis pãt. s; eã ipsarũ
prium q̃uis ar aia resumẽdo corp^o suũ futura sit cã
efficiens iterate vnionis sui cã corpe q̃ necia est ad
hoc vt ex illis pstituatũ hã non tñ erit cã efficiens
hois s; se totã q; nõ erit cã sui ipi^o nec corpis. & id
si eãcedẽdũ sit q̃ aia nobilio: est q̃ erit illa vnio nõ
tñ eãcedẽdũ q̃ erit nobilio: q̃ hã p statu illo. Ad
3°. dõ q̃ dicebat q̃ nã nõ potẽt illi rei dare eẽndi
cõplẽtũ cui nõ pãt dare effendi iniriũ & dico q̃
vum est de cõplẽmento eẽndi q̃ debet rei sũ esse &
absolute: s; nõ de illo qd̃ eãuenit illi rei ex sui vnioẽ
cã alio. Qui vult tenere aliã opionẽ pãt dicere ad.
p^o in opp^o q̃ mutatiõẽ qdãz sũt violente & sũt
nanã ad quietẽ violentã: vt p; cã pãtis lapis supra
trabẽ. Quẽdã aut sunt nãles & terminãt ad getẽ nã
lem ut p; in nãli motu lapidis deorsus. Quẽdã s;
quãz pncipal cã effectiua nõ est necia q̃uis ad b
disponat & cooperet. & terminetur ad getem nãlem
vt p; cã homo fortit impellẽdo lapidẽ deorsum
facit ipm veloci^o & forti^o descẽdere & fortioz ipres
sionem facere q̃ possẽt facere per suã nãm. mutati
õẽ ar que sit a nã & terminat ad getẽz violentã nõ
ẽ ponere dico g̃ iterata vnio aie ad suũ corp^o. dispo
sitiũ q̃uis futura sit per cãm. supãles. tñ q; ad hoc
disponet nã aie & corpis terminabil ad nãle getem
Ad 1°. dõ q̃ maior nã eã nisi intelligatur ceteris p
ib^o i pposito aut nõ sit cetera pã. q; aia intellectiua
nã est educibil de potentia materie & magis distat
ei^o eẽntia ab eẽntia corpis q̃ q̃lib; alia forma ab ef
fentia sue materie. & tñ sũt optie pportionata ad b
vt ex eis cõstituat p eẽntiaz vnã. Ad 3°. dõ q̃ ali
q; multe cause cõcurrant ad pstructionẽ quãz un^o
defect^o sufficit ad pstructionẽ. q; sicut dicit. d; 1°.
4°. e. de. di. no. Bonum est ex vna tota cã malum
ex multis particularib^o defectibus.

Terio queritur

vt vox tube erit
cã efficiens i forma
tionis corpis & vnionis animæ ad illa. Et
vt q̃ nõ q; vox tube nõ erit capax virtutis infinite.
erit. n. creatura sed tã reformatio corpum q̃ alarũ
vnio ad illa erit per vtutes infinitaz. Itẽ mortui nã
audient vocẽ tube g̃ sonus ille nõ cooperabitur:
ad eõum resurrectionẽ. Itẽ ipi resurrectio erit
causa efficiens resurrectiõis nre dicit. n. glosa super
ro. 8°. qui suscitauit. Iesum hec est causa qua resu
scitauit alios qui xpus resuscitatus est ergo tube nõ
erit nostre resurrectionis efficiens causa. Contra
magister bui^o. di. capitulo scdo dicit q̃ causa resur
rectionis mortuoz erit vox tube q; in aduẽtu iu
dicis ab omnibus audietur & cuius virtute excita
buntur mortui & resurgent de monumentis. Itẽ. glo
sa sup illud. psal. Dabit voci sue vocẽ virtutis di
cit eniz efficacia resuscitandi omnes mortuos. Re
spon. q̃ vox tube non erit pncipalis efficiens cã
reformationis corpum nec vnionis animarum
ad illa sed virtus diuina erit tamen p dictionũ i
strumentalis causa aliquo modo ad similitudinez
cum dicimus q̃ sacramentuz penitentiẽ est causa.
spiritualis resurrectionis. q; sicut sacraũto assiste
diuina virt^o spiritualis resuscitãt sic voci tube assi
stet virtus diuina corporaliter resuscitans & sic intel
ligendum est illud verbum apostoli pãd cor. 15. La
net tuba & mortui resurgent incorrupti. erit autem

vor tube vor iesu xpi. q̄ p̄cipiet mortuos resgere q̄d p̄ p̄ illū q̄d dī. Jo. 5°. Mortui audiet. vocē filij dei: q̄ audierit vivent: p̄ q̄ oēs qui i monūtiō sūt audiet vocē filij dei. s̄ sine p̄iudicio v̄t mibi q̄ nō erit idē vor tube s̄ vor archāgeli. s̄ illa tria q̄ dicit ap̄. 1°. ad thes. 4°. in visu s̄ in voce archāgeli. s̄ in tuba dei sic distigunt: q̄ p̄ xps in suo descensu iubebit pulveres seu partes q̄cuq̄ corp̄ recolligi mortuoz p̄ mīster^m angeloz. s̄ hoc notat cū dicit. Descenderē i iussu. 2°. p̄cipiet ex illis pluerib⁹ recollectis corpa reformari. s̄ reformatis aias vni ri que duo sūt p̄ v̄turē dīnaz. s̄ istū p̄ceptū notat cū dicit in tuba dei. 3°. archāgeli q̄ fuerūt custodes p̄ uinciaz in p̄uincijs quas custodierūt clamabūt fortit̄ s̄ sensibūliter sono articulo s̄ mediāte aliq̄ s̄ sibi creatura formato q̄ oēs corā iudice p̄pareant cor paliter diffinitivā s̄ ias: s̄ irrevocabilē audituri. s̄ illa vor notat cū dicit in voce archangelī. Ad p̄m in opp^m dō q̄ p̄cedit de cā efficientie p̄ncipali. Ad 2^m dō q̄ s̄ si corpa mortuā sūt in voce illā auditura tū aie intellectuali v̄tute app̄hēdēt cā. p̄dōt āt dicit q̄ efficacia vocis ill⁹ q̄tū ad corpa reformatio nez nō erit p̄ hoc q̄d audiet. sed p̄ b̄ q̄d p̄feret. cō q̄ ei⁹ platiōi dīna v̄tus assiliet aliq̄ mō a fili sicut assiliet v̄bis q̄ dicit baptizans puulū q̄uis puul⁹ quod dicit app̄hēdat. Ad 3^m dō q̄ resurrectio xpi q̄uis sit n̄re resurrectiōis exāplarī cā nō tū tū erit efficiens nisi forte p̄ tanto dicit ad cām efficientē reduci. q̄ dō ordinaverat nullū resgere ante resurrectiōis illius v̄t illa glo. sic dicit exponi q̄ eadez. cā q̄ suscitavit iesum xps suscitabit s̄ nos. i. meritis. Iesu xpi. Ar^o ad p̄tem aliā p̄cedit de cā efficientie instrumētali.

Articulus quartus.

Consequenter querit de. 4. p̄ncipali. Et circa hoc q̄ runt tria. p̄ v̄t oēs movētur. 2°. v̄t oia corpa mortuoz incinerabūt. 3°. v̄t in ill⁹ p̄suerit⁹ sit aliq̄ nālis appetit⁹ ad aie susceptiōez q̄ nō oēs movēnt dī simbolo q̄ xps ventur⁹ est iudicare vivos s̄ mortuos. q̄ ali qui iudicabūt qui nōq̄ morient. Item. Hier. ad marcellā dicit s̄ recitat magi⁹ b̄ dī. c̄. 5°. quosdam in sine scli adveniente xpo nō eē mortuos. s̄ vivos receptos s̄ i immortalitē repēte mutādos. Item Aug. 2° li. de baptisimo puulozum. nō multuz longe aī sine. q̄busdā in sine largiet v̄t mortē istaz repēti na cōmūtatione n̄ sentiāt. Cōtra ad heb. 9°. statu tū est hōibus semel mort. s̄ oēs obligāf ad statuz q̄ n̄ excipiūt: cū q̄ scriptura nullū excipiat ab illo statuto. q̄ oēs morientur. Ad istā q̄dēz dixerunt qdā v̄t recitat. Genādi. 7°. c̄. de ecclīasticis dogmatibus. q̄ illi q̄ v̄t i advenū dñi iueniendī sunt sine morte media trāsserēt i immortalitē. s̄ h̄ eis reputabif p̄ resurrectione ex mortuis q̄ mortalitātē p̄ntis vite imutatiōe deponet. s̄ hi dicūt nō oīuz resurrectiōē futurā eē a morte p̄p̄ie dēā istia. n. nō videbat aliqua rō q̄ hōies movēnt quasi statū resurrecturi sed hec opio v̄t eē sacraz scripturaz. q̄ v̄t hēf. Veni. 3°. Dicit dñs ad. Eldam pulvis es s̄ i pulverē reventeris. Cū. n. in ip̄o eēt tora hūana nā sicut in stipite v̄t ista sola cecidisse sup oēs qui s̄m leges nāe ab eo erāt descensuri sicut oēs in ip̄o sūt corrupti. cū p̄cordat aplūs ad ro. 5. dicens sicut per v̄nū hōiez p̄ccm

intravit. s̄ p̄ccm̄ moro. ita in oēs hōies moro per trāst̄ in q̄ oēs peccaverūt. p̄terea ro. 6°. spēdia p̄ccm̄ moro ē sed oēs descēdentes ab. Adam s̄m legē p̄pagatiōis nālis p̄ccm̄ originalē h̄būt oēs morient. p̄terea cū n̄ sit resurrectio nisi a morte eo ip̄so q̄ dicitur oēs hōies resurrecturos ip̄tacam⁹ omnes mortuos v̄l morturos. v̄t nulla penit⁹ est q̄ q̄ritur v̄t resurrectio oīuz erit a morte. Adūz q̄ ad q̄dēz q̄ oēs qui nō sūt mortui movēnt. s̄ hoc p̄cordat sacre scripture v̄t visuz est nec ē irrōabile v̄t moriantur aliq̄ q̄i statim resurrecturi. s̄ rōabile v̄t soluat debituz originalis p̄ccī. Ad p̄m in opp^m dō q̄ p̄ v̄t nos intelligat illi qui nōdū mortui sūt. tū postea morient. Ad 2^m dō q̄ p̄tōtō. Hiero. dicit illos nō mortuos. q̄ raptim morient s̄ quasi statū resgēt. El p̄dōt dicit. Hiero^m illuz opionis fuisse. nec tū ip̄s heresiz icurrisse. q̄ v̄t dī. 7°. c̄. de ecclīasticis dogmatib⁹. h̄ credere nō est hereticū. nisi ex cōtentione hereticū fiat. Ad 3^m dō q̄ illud retractare. Aug. libro secundo retractat. c̄. 35.

Secundo q̄ v̄t oia corpa mortuoz incinerabūt. Et v̄t q̄ non q̄ illud in q̄d corpa resoluēt erit termin⁹ a quo resurrectionis eoz sed resurrectio oīuz corpa nō erit a cinerib⁹ q̄ resurrectio xpi que fuit exēplar n̄re resurrectionis nō fuit a cinerib⁹ q̄ nō oia corpa mortuoz incinerabunt. Item corpa mortuoz nō incinerabuntur subito sed illi qui i advenū xpi iuenient v̄t ui. quasi statū p̄ suaz mortem resgent. q̄ corpa illoz nō incinerabūt. Item resurrectionis termin⁹ ad quē nō erit idē in oibus. q̄ sicut dicit ap̄. 1°. ad cor 15. Dēs quidē resurgem⁹. s̄ nō oēs imutabimur. q̄ a fili termin⁹ resurrectionis a quo nō erit idē in oibus. s̄ quomūdā resurrectio erit a cineribus. s̄ quomūdā nō erit. Contra. Danielis. 12°. in li. de his q̄ dormiūt in pulvere terre euigilabūt alij in vitā eternā s̄ alij in obprobriū. s̄ p̄ multos intelligūt oēs s̄ interlineare. q̄ oīum corpa reducēt i pulverē. Itē. Job. 13°. Memora nra cōpabitur cineri. R^o q̄ oia corpa incinerabunt excepto corpe xpi s̄ corpe m̄ris sue que incinerata nō fuerūt q̄d de corpe xpi certissimū est. s̄ de corpe m̄ris sue credere p̄m est sicut. n. culpa originalis in aīa inducit debitum separationis aīa a suo corpe p̄ separationē sui a deo p̄ culpā. ita vitā fomitis in carne inducit debitū incarnationis eiusdē v̄t sicut oēs ex debito p̄ xps mortui sunt vel morient. ita oibus corpaib⁹ hūanis p̄ter corpa xpi s̄ m̄ris sue incineratio debet. q̄uis. n. b̄tā virgo p̄ccm̄ originale h̄ret. quapp̄ in ea fuit v̄bitū mortēdi tū fomes in ea nōq̄ actuz habuit. s̄ p̄ scōaz scificationē totaliter fuit sublatuz ab ea q̄d āt dēū est de incineratione corpa col cursui nāe p̄cordat qui est oia ḡnabilia s̄ corruptibilia resoluerē in illud de quo scā sunt. hūana v̄ro corpa de terra facta sunt v̄t probari potest per illud quod dicit genesis 2°. 3°. p̄ hoc quod dicit. Job. 10. Momento que so q̄ sicut lutum fecerit me ea v̄ro in que corpa resoluantur hūana dūtur cineres p̄ antiquā consuetudinem quando mortuoz corpa comburebātur. Ad p̄m in opp^m dō q̄ resurrectio hūmī fuit exēplar resurrectionis n̄re q̄ ad e⁹ essentiam nō q̄ntum ad eius aīa accētia. Ad scōm dō q̄ corpa eozum qui in advenū xpi iuenient v̄t iuicinerabuntur p̄ ignē q̄ procedet faciem iudicio. Ad 3^m

ds qd no o3 qd oia pueniunt in termino a quo pueniant in termino ad que. ab albedine pot esse vna mutatio in rubedinem. et alia in nigredinem.

Articulo qd vix in puluerib⁹ corpus mortuoz sit aq3 appetitus nalis ad aie susceptione. Et v^o q sic s3 sniaz pbi. 1°. pbi. ma. eria appetit formā sē scia, appetit masculū et turpe bonū s3 illi pulueres in quoz hūana corpa resolunt sūt materia aiaz q in eis ē nalis appetit ad susceptionē eaz. Itē maiorē pcedez recipit materia corpi3 hūanā p aiam q3 e3. q cū aia sepata nā lez bēat inclinatioez ad corp⁹ mltro fori illi plures qui sunt materia corpi3 hūanoz nālē inclinationem bēnt ad aiaz. Itē si in illis puluerib⁹ eēt nalis inclinatio ad aiaz determinatū tūc et illis puluerib⁹ corpi3 reformatu ita eēt scibile ab vna aia sic ab alia et tūc nō eēt rō reddendi ppria corpa aiaz q ipsa prius aia eēt q3 falsuz est. Contra Alu. 1°. li. pbi. c. 2°. excludit a materia respectu forme desideriu3 tā aiale q3 nālē. s3 inclinatio nalis ē quoddā dñderiu3 vni nālē q in materia corpi3 hūanoz. nō remanet ad aiaz aliq inclinatio naturalis. Itē3 cui libet ikti nationi nālī rīdet aliquid agēs nālē q: nā nō desic in necessarijs vñ dicit pbi. 2°. ce. 1. mū. q aīo extra rōez est vt nā posuerit stellas mobiles et nō pparauerit eis in frumentū mot⁹ q: nā nō posuit aliquid vñ nū et sine cā et s3 p nullū agēs nālē possunt pulueres corpi3 hūanoz eidē aie iterato pūgi q in eis nō est aliqua nālīs inclinatio ad ipaz aiaz. R^o nāl inclinatio materie ad formā nō ē nisi quedā nālīs aptitudo ad recipiendū formā. nō. n. pot ibi inclinatio nāl que cum hoc sit aialis nec nālē eodem q^o i lapidem ē ad sedendum deorsum sicut exprese dicit Aluic. in loco preallegato q: in materia ex se ipsa nō est aliquid actiu3 principū mot⁹ ad ipsā formam vnde illud qd est transmutans materiā ad formā nō pertinz ad eius nām predictā aut aptitudō materie ad formā a. it est remota aut propiq. Si remota. sic in pulueribus corpi3 hūanoz et in materia cuiuslib3 q3 aiaz et corruptiōi vel est nālīs aptitudo ad susceptionem aie rōal q: materia ex sui natura ē disponiblis p pueniēs agēs nālē ad rōalis aie susceptionem si ppinq sic dico q in puluerib⁹ hūanoz corpi3 nō est aptitudo ad rōalis aie susceptionem nec determinare nec ideterminate. q: plures illi nō sunt dispositi illa dispositi de q regitur in materia ad rōal aie susceptionē q: taz in materia nālīs aptitudo remota ad formā pprie nō dī nālīs inclinatio ad illā eo q pprie loquēdo nihil dī ad aliqd iclinari nāl nisi bēat aliquā inchoationē ipi⁹ seu nālē dispositio nē determinatā ad ipz. Nālīs. n. inclinatio vaga nō est cū nā ogetur pp sine dēminatū s3 doctrinam pbi. 1. pbi. et id pprie loquēdo dicit nō d3 q i puluerib⁹ corpi3 hūanoz sit nālīs inclinatio ad susceptionē aie rōal nec dēterminare nec idēterminare. illi t. aū pulueres ordinati sunt ex dīna puidencia ad b⁹ vt et illis eadē corpa i nūero formē aīanda ill' eis dē3 aialib⁹ in nūero quib⁹ pus aiaz a fuerūt reformatis tū illis corpalib⁹ erit in eis inclinatio ex sua nā ad aie ppe susceptionē. Ad p^o in opp^o d3 q ibi pbi. loquitur de appetitu s3 q accipit p nālī aptitudie rēota vel ppinq ad aliquā formā s3 rēota nō est icliatio nāl in p dicitis ā puluerib⁹ nō ē aptitudo ppinq ad rō nālīs aie susceptionē. sed rēota. Ad 2° d3 q nō ē

sile q: aia sepata a corperē anet inde eadē nā quam hēbat cū corpi esset pūncta corpi⁹ āt nō sic Ad. 3° q nō v3 duplici de cā. tū q: illi plures ex dīna puidētia ordinata sūt ad hoc vt ex eius eadē corpa i nūe ro reforment tū q: aia nālē inclinatioez h3 ad illos plures dēterminare qūis nō e3. Ali. ad pte scō3 qūis grā pncipal pclusiōis possint pcedi tū indiget solutiōe cū. n. dī in p^o q ois nālīs iclinatio ē dēside riu3 nāe dico. q nō est vix s3 q nālīs inclinatio accipit p nālī dispositiōe ad formā s3 vix est s3 accipitur p actu q est qdaz tēdentia ad aliqd sicut ē i lapide ad motū deorsuz qūis violent super trabē qe feat. Ad 2° d3 q maior nō ē vera. qū inclinatio nālīs est ad aliqd qd non infra facultatē nāe aia āt nō est infra facultatē nāe. q: sub deo est nāe finis. et qū is in corpi3 reformatis erit ad aiaz pprias inclinatio nālīs. qūis supnatural restituta. nō tū per nālē agēs illa corpa illis aiaz itez vniuntur. vt multi probabiliter dicunt.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de .5. p^o cipali. Et circa b⁹ q nūf tria. 1° vix oēs hoies sil resgent. 2° vix refrectio e^o lib3 erit in silanti. 3° vtrū resgent in eisdē locis in quib⁹ fuerūt sepulti.

Primo ostēdo q nō oēs sil resgēt ap^o. 1°. ad Thes. 4. Mortui q i xpo sunt resgēt p^o. deinde nos q viuim⁹. Itē3 apoc. 10. cēsimoz mo3 n vniunt donec psumēt nulle āni q aliqd p^o mille ānos resgēt post alios. Itē hoies nō sil formā q a fili nec sil reformabunt. Itē corpa ordiant ad aiaz. s3 refrectio aiaz nō ē sil q3 corpi3. Adtra ap^o ad heb. 11° dicit de pbatīs resti mōio fidei q nō acceperūt repromissionē. s. isrecti onis vt nō sine nobis psumarēt. Itē p^o ad cor. 15. Sicut in. Adā oēs mouit ita et in xpo oēs viuif cabunt s3 necessitatē moriendi oēs in adā icurrim⁹ q oēs sil p chustu resgem⁹. Itē ea q sūt in mōito sil sunt s3 sic dē ap^o. c. c. Oēs resgem⁹ in mōito q oēs sil resgem⁹. R^o q illi qui i aduentu iudicis inueniunt mortui oēs sil resgent. oēs ēt illi q inueniunt vni sil mortē et sil resgēt s3 nō oēs illi q inueniunt mortui an resgēt q3 illiq viui inueniēt. et huc matre eōcordat glo. sup illud pma ad thes. 4. Mortui q in xpo sunt resgent pmi nō. n. vñ mibi b intelligē dū de primitate dignitatis q: multi de eis qui i aduentu iudicis inueniuntur vni erunt maioris meriti q3 multi de illis qui tūc inueniuntur mortui. ecclia. n. est vt castroz acies ordinata in qua in pncipio sine ponuntur fortiores sed pp parūa mo33 in: et resurrectionē illo3 et istozam quādoq3 datur tam illi q3 isti sil resurrecturi. q aut inter resurrectiōne illo3 et istozum parūa sit mo33 patet sic. q: sm glo. super illud. 1. cor. 15. Omnes quidē resurgem⁹ et sm. 2. lug. 20. de. ci. c. 20. Illi qui vni inueniuntur in aduentu xpi in paruo spatio passuri sunt mo33 et accepturi immortalitē. illi autē qui inueniunt mortui sil resurgent qū illi qui inueniēt vni mo33 tur. aliq tū dicunt q pmo resgent electi q an cessari onē mot⁹ celi erūt mortui quos dāt ap^o voluisse si gnificare cū dicit. 1°. ad thes. 4. q mortui i xpo resgēt pmi. reprobos. n. mortuos nō dicit mortuos in xpo s3 tū electos deinde resgent alij electi qui moriuntur ppter cessationem motus celi quāsi statim et cito

p^o resurgent. S^onde oēs reprobi sūt. ad significanduz .n. q^o electi libēntissie vēnt ad iudiciū reprobi iūri ordianit dō q^o citi^o aliq̄tūlū resgent elci q̄ reprobi q^o p̄i moza modica valde erit. it̄ resrectōez vtrēnq^o vt illa moza pp sui breuitatē dicat ab ap^o. i. coz. is moztū s̄z glo. ibidē id dicūt oēs sil̄ resrecturi. s̄ me li^o m̄ ē s̄ securi^o dicere q^o siue electi q^o i aduētū iudicis iuciet̄ moztui. s̄ illi q̄ tūc inueniet̄ vini sil̄ sit resrecturi. ita q^o illi q̄ tūc inuenient̄ vini moztū ante s̄ resrectionē alioz^o s̄ purgent̄. si qd̄ in aliquibus illozū erat purgandū. s̄ statū post eum alijs sil̄ resurgāt. siue inter resrectionē illoz^o s̄ illoz^o sit s̄sa valde modica moza. ita vt ab ap^o dicat moztū qd̄ tū inter s̄ resrectionē elcōz^o re p̄ozi null^o erit t̄pis ordo. Lō gruitas āt q^o boies resurgāt vñ^o post aliū sil̄ vnus post aliū moztū triplex est. Vna vt in col gaudio oim̄ maius sit gaudium singuloz^o vt dicit glo. sup̄ illud ad heb. it̄. deo p̄ nobis aliqd̄ melius puidēt. Alia ē vt sc̄i pp nāle desiderū resūmēdi corpora sua efficiat^o oēs p̄o nob q^o statū cū i plebis^o nūc^o el cōz^o erit resrectio moztuoꝝ. s̄ ex electis hoibus s̄ ā gelis vna cōstruetur sup̄nā citas āgeli aut̄ p̄plemē tū sui accidētalis p̄mij n̄ habebūt quousq^o m̄strā s̄ s̄fieri q^o in m̄strando semp̄ merent̄ augmētum accidentale p̄mij m̄strābūt āt q̄diu erit generatio hoiz^o s̄ corruptio. s̄ id durāte hoiz^o ḡione s̄ corrup tione nō ē coz^o resurrectio de lege coi ne an̄ ange los recipiant sui accidētā p̄mij p̄plemētā. Ad p^o in oop^o p̄ solutio ex d̄cis. s̄z. n. Aug. 20. de. ci. dei. c. 20. p̄ hoc quod ap^o. Deidē nos q^o vniū^o intelli git personas illoz^o quos iudex i suo aduētū viuos inueniet q^o vt dixi p̄az post illos q̄ tūc inueniet̄ moztū resurgēt. Ad 1° dō q^o s̄z Aug. 20. de. ci. di c^o. 7°. Ibi accipiūtur mille anni p̄ oib^o ānis h^o s̄eli vs q^o ad c^o t̄pis finem reprobi nō viuent̄ vita corpali nec vnū^o viuet̄ vita gr̄e electi aut̄ moztui p̄ totum illud t̄ps viuet̄ vita gr̄e s̄ gl̄ie i aia s̄ post illud tēp̄s viuent̄ gliosi in aia s̄ in cozpe. Ad 3° dō q^o nō ē si se q^o post p̄inos pentes alioz^o hoiz^o formatio t̄po ex cepto est p̄nām que nō p̄t vnū p̄ducere nisi me diante alio: coz^o āt resformatio erit per d̄naz poten tiā que p̄t vnū resformatē nō mediante alio. p̄te rea nō sic est p̄uentens oēs hoies esse sil̄ i statū cor ruptiois sicut oēs simul repari in fine stat^o corrup tibil. Ad 4° dō q^o nō est si se q^o resrectio alarum respicit merita que sibi inuicē succedunt resrectio cozpoꝝ ordinat̄ ad retributiōez vltimatā quā oēs simul recipiēt. Ar^o ad p̄tē aliam gr̄a p̄ncipalis cō clusionis p̄t p̄cedi t̄p̄ per illud moztūz de quo loq tur ap^o intelligit̄ angustū m̄ū t̄pis sp̄tiū i quo mo ra est breuis s̄z glo ibidē. s̄ id vbum illud nō cogit q^o in codez instanti resgant illi q^o in aduētū iudicis in uenientur moztui.

Secundo queritur vtz resrectio cui^o libz erit i instanti. Et vt q^o nō Eze. 37. vñ dñs sibi ondit inuisidē resurre ctionē futurā d̄t q^o accesserūt ossa ad ossa vnūq̄q^o ad iuncturā suā. s̄ sup̄ ea nerui s̄ carnes ascēderunt s̄ creta est in eis cutis desup̄ s̄ sp̄z nō hēbāt. s̄ coz poꝝ resformatio p̄cedit t̄pe ipsoꝝ ifataz actionem Itē ois effcūs est successur^o causa est successina s̄z vortube que erit cā resrectōis erit successiua. s̄ ip̄a resrectio. Itē ois mutatio vel est mor^o vel si nis mor^o s̄z resrectio nō est alie^o mor^o s̄ erit motus

s̄z s̄z p̄bi. 4°. p̄bi. ois motus est t̄pe. s̄ resrectio erit in t̄pe. Lōtra resrectio erit p̄ infinitā potentiaz s̄ infinita potentia p̄t opari i nō t̄pe s̄ resurrectio po terit esse in nō t̄pe. cū s̄ p̄uentient^o sit cā futurā cē in instanti q̄ in t̄pe ip̄a erit in instanti. R^o q^o in resrectōe p̄siderāda sunt tria. s̄ p̄paratio ad cozpoꝝ resformati onē s̄ cozpūm resformatio. s̄ cozpoꝝ resformatoꝝ cūz suis aiabus p̄p̄is iterata vñō p̄mū fiat creata v̄ tute q^o puluez collectio fiet miserio angelico vortube procedet a t̄po in āg^o ē hō āgnis ab ip̄o āg^o ē de^o sit sp̄iale v̄tute sup̄naturalē bitatura s̄ ista fiet in t̄pe. Alia d̄no erit p̄ v̄tute d̄naz. s̄ sicut i codez instanti ordie tū nāe vñō aiaz ad cozpa sequit̄ ip̄oz iformati onē que ē dispō ad aiaz suscepiōez. Ad p^o i opp^o dō q^o p̄p̄bera narrare nō potuit i instanti q^o i instanti futurū est vñ ea q̄ dicit ibi nō notāt ordinē t̄pis sed nāe. Ad^o dō q^o nō oꝝ cause successine effcūs esse successū q̄ nō opatur nisi in suo vltio instanti. sic cop̄abil^o vortube ad resrectionē moztuoꝝ sicut vñ m^o q^o effect^o v̄boꝝ facim̄taliū in vltio instanti cozūz Ad^o dō q^o maior ē vā de naturali mutatiōe. Res rectio aut̄ erit sup̄natural mutatio in naturali etiā mutatiōe h̄z maior instantiā. vt p̄z i illūinatiōe me dij que p̄ se nō est alie^o mor^o finis q^o in eodem instanti in quo soluit sicut format^o meduz illūinuit. ex d̄cis in qdē p̄z quō p̄cedat arg^o ad partem secundam.

Tertio queritur vtz resgēt in eisdē locis in qb^o fuerūt sepulti. Et vt q^o n̄ q^o resrectio erit a mozte s̄ mors magis de p̄te respicit locū moztis q̄ sepulture: s̄ resgēt in locis in qb^o decesserūt. Itē s̄z p̄bi. 1°. ec. s̄ m̄di. Aliāuz cozpa p̄p̄ata sunt ex. 4. elemtis s̄ resoluūt in. 4. elemta: q^o vt h̄. 3°. p̄bi. De corrupibilē resoluuntur i illō ex quo sit. s̄z possibile ē q^o illa elemta ad alia lo ca trāsserant. s̄ resgēt alibi q̄ in loco sepulture. Itē possibile est q^o caput sepeliat̄ in vno loco cori alio loco. totū aliud cozp^o in. 3°. quo scō nō ēt possibile vt resgat in loco sepulture q^o resgendo siml̄ ēt̄ indi uersis locis. Lōtra Eze. 37. Ego ap̄erā tumulos v̄fos s̄ educā vos de sepelibus vestris popule me^o Item. Dat. 17. monūta apta sunt s̄ multa cozpoꝝ sedz que dormierūt resurrexerūt excentes de mōdumentis. Itē dicit glo. q^o monūta apta sūt in t̄p̄ā resrectionis future. s̄ resrectio moztuoꝝ erit i monūmentis. R^o q^o moztui resurgēt in illis locis in qb^o t̄pe resrectionis erit p̄s p̄ncipalio: coz poꝝ sine. ibi a p̄ncipio fuerint sep̄ta coz^o cozpa siue nō. si āt illo t̄pe contingat alie^o cozpis p̄tes eque p̄ncipales cē in plurib^o locis v̄tore. q^o medietas capitis. s̄ medietas cozpis s̄ medietas oim̄z aliozū mēb^ooz in vno loco: s̄ alie medietates in alio. s̄ sit eque distātes a loco moztis s̄ loco iudicij. tūc cūz nō sit rō q̄ magis resgat̄ vno loco istozū q̄ i alio. Diccēdū. n. ē q^o rōnabili^o ē q^o resurgat̄ i illo loco i q^o de^o cū resurgere voluerit vñ nō ē dō q^o deus volet istuz in hoc loco resurgere. q^o rōnabilius est. sed iō rōnabili^o ē q^o dei volūt̄ as ip̄abit. h̄. co. n. ip̄o sc̄i ē rōnabile. q^o de^o v̄t̄ illud fieri. Ad p^o i opp^o dō resurrectio n̄ t̄n̄ erit a mozte. sed ēt̄ ab incineratōe icierati aut̄ magis de p̄te respicit locū sepulture q̄ locū moztis s̄ p̄te rea vt iam dixi resurgēt vbi p̄s p̄ncipalio: sui cozpis erit t̄pe resurrectōis. Ad 1° dō q^o sicut cozp^o p^o sep̄tū i vno loco si postea p̄. 10. ānos. vl. 20. sepeliretur in alio resurgēt i: n̄ in p^o

Ne dico qd corpa qd p̄t̄ r̄soluta s̄t̄i elem̄ta q̄ trāsta ta
 ff ad loca alia ita qd de t̄p̄is nihil ē i locis i q̄b̄ fuer̄t
 sep̄tra res̄ḡt̄ vbi plus iueniet̄ de maste q̄ fuit cōp̄ū
 p̄dcōz. ille. n. lo. p̄ illo tpe erit eis loco sep̄ture.
 Ad 3^m d̄b̄ qd s̄m̄ quosdā sc̄ā d̄iuisiōe p̄dcā alie p̄ea
 t̄p̄e res̄fectiōis p̄gregabūf i loco vbi tūc erit cor. qz
 p̄rio formal cor: it̄ alia mēb̄: a s̄z p̄bi. 13°. de aiab^o s̄
 sic d̄ic̄ Aluc. 3°. li. de aiab^o c. 1°. ē p̄ mēb̄: oꝝ i vi
 ta s̄ t̄ p̄ p̄ncipiū v̄eaz s̄ neruoz: s̄ ab ip̄o tāq̄ a p̄n
 cipio p̄ deriuat̄ p̄ totū corp^o influētia aie vitalium
 motū cātiua. qz ab ip̄o p̄ est origo sp̄iuz q̄ s̄nt di
 latini influētie ip̄i^o aie circa cor. s̄ alia mēb̄: a p̄gre
 ganf sic circa cētrū s̄ est illud qd vltio motif i boie.
 Alij d̄it̄ qd h̄d̄ res̄ḡt̄ vbi tūc erit caput. qz vt b̄r. ff.
 de reti. s̄ sup̄. fun. l. cū i d̄ic̄eris ibi est bois sep̄ultu
 ra vbi est caput ei^o sepultū. Almb^o ēt̄ in glo. sup̄ illd̄
 psal. Uide h̄silitatē meā s̄ eripe me. dicit qd cap̄ to
 tū corp^o dirigit̄ s̄ sensibus iplet. s̄ ibi exp̄sse v̄t̄ sibi
 attribuet̄ p̄matū inter oēs p̄tes toti^o corp̄is. P̄de
 fea corp^o h̄ānū n̄ res̄ḡt̄ nisi pp̄ aiāz r̄ōnalē. ḡ res̄re
 ctio bois erit vbi ps corp̄is erit q̄ magis de p̄p̄iq̄
 respicit op̄iones aier d̄al b̄ aut̄ ē caput qz i capite s̄nt
 sensus tā interiorēs q̄ exteriorēs q̄ matie defuiunt
 op̄ationib^o r̄ōalis aie. s̄ n. tactus sit q̄n̄ totūz cor^o
 diffusus. origo t̄i eius proxima est a capite.

Articulus sextus

Consequenter q̄rit de 6°. p̄ncipa

l. s̄ circa b̄ q̄ritur
 tria. 1° v̄t̄ res̄fectio erit in vltio instāti
 t̄p̄is. 2° v̄t̄ erit in nocte. 3° v̄t̄ notūz
 sit angel^o sub certitudine q̄sum tēpus est vsq̄ ad in
 stant̄ resurreccionis.

Rumo ostēdo qd res̄fectio nō erit i vltio

instāti t̄p̄is. qz nōq̄ erit t̄p̄is vi
 timū istas. vt. n. dr. 4°. p̄bi. mot^o nō p̄t̄ cē
 sine tpe. sed semp̄ erit aliq̄s mot^o vel i padiso l̄ifer
 no ḡ nō p̄t̄it cē res̄fectio i vltio instāti t̄p̄is. Itē vt
 sup̄ d̄c̄m̄ est illi qui i aduētū iudicis iueniēt̄ mortui
 res̄gent̄ p̄ores q̄ illi q̄ tunc iueniēt̄ v̄ni. s̄ in vltio i
 stanti t̄p̄is n̄ p̄t̄ cē pus s̄ posteri^o. ḡ illi v̄t̄ isti res̄ḡt̄
 aī vltim^o istas t̄p̄is vel p̄. Cōtra s̄z s̄m̄iaz p̄bi. 2°.
 de ḡiatiōe mot^o corp̄is celestiu ē in his isferioribus
 cā nāl ḡiatiōis s̄ corruptiōis ḡ q̄diu durabit erit i
 his isferiorib^o ḡiatio s̄ corruptio s̄ durāte ḡiatiōe
 s̄ corruptiōe nō erit res̄fectio ḡ n̄ erit vsq̄ ad instānt̄
 quo cessabit ille mot^o b̄at erit vlt^o instāns t̄p̄is. R^o
 qd res̄fectio oīuz illoꝝ qz in aduētū t̄p̄i iueniēt̄ m̄d̄tū
 erit i vltio instāti t̄p̄is p̄p̄e dei qd cessabit cessante
 motu celi vii. apoc. 10. b̄r qd angel^o iurauit. qz t̄p̄s n̄
 erit apli^o t̄p̄s. n. p̄p̄e dei nō est nisi i motu p̄mi mo
 bil̄ sicut in s̄bd̄ vt p̄z p̄bi. 2°. de ḡiōne p̄ueniēt̄ āt̄ i
 ei^o vltio instāti erit res̄fectio mortuoz vt stat^o cor
 ruptibilitatis s̄ mot^o celi qz sibi p̄uenit sil cē desināt̄
 s̄ stat^o icorruptibilitatis s̄ qes celi qz sibi p̄uenit sil i
 eipi. ant. illi āt̄ qz in aduētū t̄p̄i iueniēt̄ v̄ni q̄n̄ statiz
 p̄ cessatiōe mot^o celi motiēt̄. s̄ p̄ p̄ res̄gent. vt i
 mota i media purgēt̄ elci qz purgabile aliqd̄. b̄ebūt
 nec mireris qz p̄ vltiaz instans t̄p̄is. p̄p̄e dei pono
 motā h̄ire p̄ s̄ posteri^o. qz p̄ illd̄ istā. r̄eanebit t̄p̄s
 coif̄ d̄c̄m̄ qd p̄leḡt̄ quēl̄z motū s̄z quē mōz logf. Au.
 de t̄p̄e. 5°. s̄r̄ gen. lōge aī mediū cū dicit qd t̄p̄s cepit
 a creatura. qd ē creature mot^o ex alio i alid̄ p̄sequiti
 b^o r̄ebus quid āt̄ sit t̄p̄s p̄p̄rie d̄c̄m̄ s̄ coif̄. oīuz ē

1°. di. 2° ex dictis p̄solutio ad argumenta.

Secundo qd v̄t̄ res̄fectio erit i nocte

Et v̄t̄ qd sic Math. 25. De
 dia nocte clāoz sc̄ūs ecce sp̄d̄^o v̄t̄ erite ob
 uia ei. Itē luce. 12. in pabola p̄p̄ aduent^o xpi ad in
 dicitū ad uētū furis ad domū s̄z fures de nocte coif̄
 veniūt ḡ xps ad iudiciū uēct̄ d̄ nocte i suo āt̄ aduen
 tu erit res̄fectio mortuoz. Cōtra res̄fectio t̄p̄i fuit
 exēplar res̄fectiōis n̄se s̄z xps nō res̄fexit de nocte s̄z
 i p̄ncipio diei. vt b̄r̄ū ēli. 3°. di. 12. ḡ res̄frectō tho:
 tuoz n̄ erit de nocte. R^o qd mot^o celi cessabit circa
 solis ortū lūa erite i occidēte qz i tali dispositiōe sol
 s̄ luna credūt̄ creati fuisse. s̄ qz in illo instāti i quo ces
 sabit mot^o celi p̄ueniēs res̄fectio mortuoz exceptif
 paucis qz in aduētū iudicis iueniēt̄ v̄ni id̄ cōceden
 dū ē qd cois res̄fectio mortuoz n̄ erit i nocte qz t̄i exi
 tib^o i orientē citi^o dies ē q̄ eritib^o in occidēte s̄ mō
 tuoz qdā res̄ḡt̄ in orientē s̄ qdā in occidēte: id̄ qdā f̄
 ḡḡt̄ de nocte p̄ comparatiōez ad locū in quo resurgēt̄
 t̄i p̄r. Comparationem t̄i ad locum vbi tenebit̄
 iudiciū erit i ortu solis aīq̄ aliq̄s res̄fexit. Ad p̄m̄ in
 opp^o d̄b̄ qd s̄z glo. ibidē d̄r̄ ille clamo: media nocte
 qz nullo sepante vel sciente. Ad 2^m d̄b̄ qd p̄ tanto cō
 p̄af aduentū furis aduent^o iudicis qz sicut fur ve
 nit hora qd nō purat̄ v̄etur sic erit de aduētū t̄p̄i ad
 iudiciū: v̄n̄ ibidē d̄r̄ qd hora nō putatis fili^o bois ve
 niet. qz aut̄ d̄it̄ res̄frectiōe futuraz de nocte. hoc id̄
 d̄it̄ qz erit i cōfinio noctis p̄cedētis. s̄ diei seq̄ntis
 qd vesperā nō h̄ebit̄ v̄t̄ pp̄ r̄ōes d̄c̄as i solutiōe arg^o.

Tertio qd v̄t̄ hoib^o i angelis notū sit s̄b

certitudine q̄m̄ t̄p̄s ē vsq̄ ad in
 stās res̄frectiōis. R^o qd v̄t̄ n̄ali. nec hoib^o
 b^o nec angelis p̄t̄ b̄ cē sub certitudine notū qz qes ce
 li ex cā nālī nō erit s̄z volūtaria. imo celū q̄m̄ ē de se
 cā sit figure rotunde s̄ neq̄ graue neq̄ leue: s̄ c^o mo
 tus sit circularis nec ex motu suo aliq̄ p̄fōnē nālez
 acgrat̄ i se aptā est q̄m̄ ē ex p̄te sua sine fine moueri.
 qz t̄i mouet̄ a motu volūtario. qz ē itelligētia vt b̄r̄
 tū est li. 2°. di. 14°. qd qdem itelligētia mouz s̄z ip̄sū
 creatous s̄ cessabit mouere ad ip̄uz eiusdē qes celi
 ex voluntate d̄ina depēdet quā ex puris nālīb^o neq̄
 hoies neq̄ angeli sub certitudine p̄nt̄ iuestigare. boi
 b^o ē nō est notū p̄ reuelationē qz qd aplis reuelare
 noluit nō est p̄abile qd alijs reuelauerit aplis aut̄
 b̄ q̄rentib^o reuelare noluit imo eis r̄idit̄ vt b̄r̄ actu
 um p̄. Nō est v̄t̄z nosce t̄p̄a vel moīta qd p̄r̄ posuit
 in sua p̄t̄ate. qz vt d̄ic̄ glo. ibidē hoc nosce hoibus n̄
 erpedit̄ s̄z ita viuant̄ q̄si quotidie iudicandi dicit̄ ēt̄
 glo. s̄ illd̄. Luc. 12. qd hora nō putatis: vltiaz horaꝝ
 s̄p̄ ignozari voluit de^o vt s̄p̄ sit suspecta s̄ ad eā sp̄
 p̄emur. Alz̄ āt̄ hoc b̄ris angel^o sub certitudine p̄ re
 uelationē notū sit q̄busdā v̄t̄ qd nō dicit̄. n. Math.
 24°. De die illa s̄ hora nemo sit. n̄z angeli celoꝝ ni
 si p̄i solus. ibi dicit̄ glo qd nulli scōz angeloꝝ. cōcef
 sit d̄s notā h̄ diei. Alj āt̄ d̄it̄ qz b̄ intelligendū ē d̄
 notitia qd res i p̄po ḡie cognoscunt. qz in v̄bo vidēt̄
 hoc sub certitudine qz p̄obabile est ip̄os in v̄bo vi
 dere nō t̄n̄ qd spectat ad eoz gloriā essentialē. s̄ ēt̄
 qd spectat ad accidentalē. v̄n̄ vt ait. Aug. enchir
 dion. 36°. c. Mouerunt angeli sei de deo docti cui^o
 veritatis eterna p̄templatione beati sunt q̄ti nūe
 ri supplementū de ḡie h̄ūano integritas illius cui
 tatis expectet. ex hac tamen auctoritate nō habet̄
 qd sciant sub certitudine quando ille numer^o ipte b̄i

F

tur. sed tantum q̄ numerum electorū sciunt

Articulus vltimus

Consequenter queritur de vltio
principali & circa b
quintur tria. **P**o vtz p̄ resurrectionē
cognosceret q̄ hō peccā que fecit. 2o. vtrum
quibet poterit legere in alteri cōscientia oīa merita
& demerita p̄p̄a & aliena poterit ab aliq̄ s̄l videri

Primo ostendo q̄ p̄ resurrectionē non
cognosceret quilibet hō oīa peccā
que fecit. In iudicio n̄ p̄ponit̄ reo sua crina.
nisi vt sibi detur defensionis locus s̄ in extremo in
dicio nō erit locus defensionis malis cū ḡ eis redu-
cere ad memoriaz oīa peccā sua cēt sua ip̄is p̄ponere
vt q̄ eis ad memoriaz nō reducēt. Itē q̄nto hō p̄fō
rē h̄z charitatē tāto magis dolet de his p̄ quib̄ co-
gnosceret se deū offendisse. s̄ si in resurrectione p̄fōrēz
hēbūt charitatē q̄ habuerūt in hac vita ḡ si cogno-
scerent ea p̄ quib̄ aliq̄ deū offenderūt vehemen-
ter dolerēt qd̄ ip̄osibile q̄ vt h̄r apoc. 1o. Dolor n̄
erit vltra ḡ electi nō cognoscerēt peccā que aliq̄ hē-
runt. Itēz reprobi nō cognoscerēt bona que aliq̄ se-
cerūt q̄ de illis gauderēt. ḡ a s̄li nec electi cognoscerēt
peccā que aliq̄ habuerunt ne de ip̄is dolerēt. Con-
tra rōabile est vt accusantes. defendentes testifica-
tes cognoscerēt ea que vsant̄ i iudicio s̄ s̄m ap̄m ro.
2o. in iudicio cogitantes erunt accusantes aut defē-
dentes. p̄scia vnicuiq̄ redderet testim̄. cūz oīa tā
bona q̄ mala hōiū facta in illo iudicio vsabuntur
oīa hominis facta tam bona q̄ mala simul ad me-
moriaz reducuntur. Itēz. Aug. 20. de. ci. c. 4. Que-
dam est intelligentia diuina qua fiet vt vnicuiq̄ opa
sua vel bona vel mala. cuncta in memoria reuocē-
tur & mentis intuitu mira celeritate cernant̄ vt ac-
cusat̄ vel excuset̄ suaz p̄sciam. **R**. q̄ in iudicio co-
gnosceret quib̄ hō omnia peccā que fecit. dicat. n. re-
cta rō q̄ in iudicio tā illi contra quē datur snia q̄ il-
li p̄ quo dat̄ manifestari dbeat̄ cā snie. vt nō tm̄ as-
sistentib̄ appareat rectitudo snie iudicis. sed ēt ill-
z quos profertur & illis p̄ quibus profert̄. vt ēt isti
maiores rōnē hēant iustitiaz diligendi. & alijs non
detur occasio contra suam murmurādi. & id̄ in ex-
tremo iudicio mali cognoscent ea. p̄ qd̄ dānabunt̄
& boni ea p̄ quib̄ p̄miabunt̄. est etiā specialis rō q̄
re mali cognoscerēt sua mala q̄. s̄. ex illa cognitione
ampli⁹ affligentur & boni sua mala p̄terita. q̄ ex co-
gnitione remissionis eoz ampli⁹ cōsolabuntur & di-
naz m̄iam collaudabūt. Unde. Greg. 4. li. moza
liuz vsas sinez erponēs illud psal. **M**ias dñi in eter-
num cantabo &c. q̄m m̄ias dñi in eternū cātat qui
se miser fuisse ignorat. & si miserie trāfacte nō mē-
nit. vñ largienti m̄ie laudes reddit. **A**d p̄m i opp̄m
dō q̄ maior est falsa: nō tm̄. n. vt def reo defensionis
locus p̄ponit̄ sibi in iudicio crina sua sed etiā alia d̄
cā que i corpe qd̄is est dicat. **A**d p̄m dō q̄ sicut dic̄
Greg. vbi p̄ p̄teritaz scolumitatis tpe ad memoriaz
dolores p̄terito sine dolore reducim̄. & quo nos e-
gros fuisse recolim̄ co nos icolūca pl⁹ amam⁹ erit
ḡ in illa bitudine culpe mēoria n̄ q̄ mentē polluat
s̄ que nos letitie alti⁹ astringat. p̄t ēt aliter dici q̄
cū act⁹ actiuoz sit in patieēte disposito: & electi eo q̄
totaliter erūt p̄fci p̄ gliaz erūt totaliter idispositi ad
susceptiōē doloris displicentia quā hēbuar de suis
peccis nullā poterit in eis cāre dolorē sicut poterat

in hac vita q̄ erant capaces doloris. **A**d 3m. dō
q̄ mali cognoscerēt bona que aliq̄ fecerunt. nec. ex
illa cognitione cōsolabunt̄. sed ampli⁹ affligent̄ ma-
gnus. n. dolor ē cū hō cognosceret se m̄ta pdidisse. vñ
dicit. Boetius. 2o. li. de cōsolatione. c. 7o. q̄ in oī
aduersitate fortunē ifelicissimū genus est ifortunijs
fuisse felice. Vel p̄t dici q̄ reprobi p̄ resurrectionē
ita perfecti erunt in pena possessi q̄ oīo erūt idispo-
siti ad gaudij susceptionē. & ideo dato q̄ tūc eis pla-
ceant bona q̄ ne aliq̄ fecerunt q̄ sciens se min⁹ p̄-
nitos q̄ si ea nō fecissent illa complacentia nullam
poterit in eis gaudium generare.

X **E**cundo queritur vtz quilibet
poterit legere
in alterius cōscientia. Et vt q̄ nō p̄urb. li.
Qui fidelis est celat amici cōmissi sed deus fidelis
est & omnes boni amici eius sunt. ḡ in resurrectione
celabit oīa peccā eoz. Item solatium est miseris so-
cios habere in miseria. sed peccatū est matia misia
ḡ essent solatium reprobis. si in resurrectione viderēt
peccata aliorum. Item clari⁹ est angeloz cog-
nitio q̄ hūana sed vt oīsum est li. 2o. angeli nō possūt
legere in cōscientijs nostris nō. n. possunt videre co-
gitationes n̄ras. ḡ nec in resurrectione vñ hō poterit
legere in alteri⁹ conscientia. Itē magi huius di. c.
4. nō irrōnabilif p̄miri p̄t peccā h̄c p̄niaz teetra
& delera ēt illic regi alijs cōtra glo. super illud. i. cor
4. super illud. **M**anifestabit cōcilia cordiū gesta &
cogitata bona vel mala tūc erunt aperta: q̄ tunc
erunt oīa nota oībus poterunt de se iudicare & de
alijs. Item glo. sup illud apoc. 20. Libri aperti sunt
dicit q̄ per libz os poterūt intelligi conscientie sin-
gularum que apre oībus erūt. **R**. q̄ in iudicio gli-
bet p̄ diuinā v̄tutem poterit legere i cuiuslibet con-
scientia oīa bona & mala que nūq̄ fecit ut oīs vide-
at q̄ in cuiuslibet dānatione & p̄miatione de⁹ iuste
p̄derabit bona & mala eoz que nūq̄ fecerunt. vt
sic oībus appareat diuine iustitie rectitudo etiā i
cuiuslibet dānatione & p̄miatione & magnitudo lib-
tatis diuine in bonoz suoz coitione oībus q̄stum in
ip̄o fuit & magnitudo m̄ie in hoc q̄ electos suos a
peccō purgavit. **A**d p̄m in opp̄m dō q̄ illa auctoitas
intelligenda est q̄ manifestatio cōmissi cēt ad ami-
ci confusione sed manifestatio peccōrum quā aliq̄
habuerunt electi non erit ad confusione eoz: imo
omnes boni illa videntes pro eozum remissione.
diuinam misericordiam laudabunt & ipsos electos
q̄ per misericordiam viriliter surrexerunt & perse-
uerauerunt. **A**d secundum dicenduz q̄ in re-
probis ex aliquo quod ipse videant nullum tūc po-
terit solatiū generari q̄ totaliter idispositi ad so-
latij susceptionem immo ex visione peccatorum p̄
penitentiam in electis delez affligentur recog-
tantes q̄ illa peccā sua si voluissent delere per peni-
tantiam potuissent cū adiutorio dei. **A**d 3m dō q̄
illud arḡm bene procedit de cognitione naturali s̄
illa cogni. so qua quilibet cognosceret in iudicio alte-
rius conscientia naturalis nō ēt sed hoc fiet super
naturalif p̄ v̄tutē diuā. **A**d 4m dō q̄ aut ibi n̄ ēt assē-
tiendū magro. aut intelligit q̄ regent̄ quo ad verecū-
diam non quo ad notitiam.

Tertio queritur vtrum oīa meri-
ta & demerita p̄p̄a
p̄ria & aliena poterit ab aliquo s̄l videri.

Respondeo q^a a beatis quia videbunt in verbo poterunt omnia peccata simul in vno intuitu videre nō autē a sp̄obis q^uo^m offiū est li. 2. 7. 3. intellect^o naturali virtute nō pōt plura simul intelligere distincte & plene q̄uis pla cognoscere possit sub rōne vna. oia tñ p̄dicta cognoscēt reprobi in valde p̄uo tempore quod notat per hoc qd dicit. Aug^o. 20. de ci. c. i. 4. q^uo^m mentis intuitu mira celeritate cernent. maxime ad hoc cooperante dina virtute vt reprobi amplius confundant. De libro vite hic nihil tango q^uo^m de illo libro. 3. di. 31. satis dictum est.

Articulus primus

Circa litteram cuius virtute excitabuntur mortui hic in q̄obus expositus est potest tamen nō incongrue intelligi. & illa tamen opinio pbabilior est q̄ dicit q^uo^m resurrectio fiet diluculo. Peccata hic per pliaz tecta & deleta illeriaz regi alijs hoc expositū est i q̄obus in solutōe cuiusdam argumēti hōz qd verius sit nō est hūani iudicij diffinire. Prima tamen opinio ē pbabilior

Di xluij

Olent autē similli. &c. Superius determinavit magist^r de conditionibus resurrectionis. Hic determinat de cōditionib⁹ resurgentiū & diuiditur in partes. 4. p̄tio determinat de cōditionib⁹ resurgentiū in ḡiali. Sc̄do. in sp̄ali de cōditionib⁹ bonoz ibi. Hic autē. 3. in sp̄ali de cōditionib⁹ reproboz ibi. De reprobis. 4. sp̄aliter de cōditionib⁹ abortiuoz & monstruozum ibi. Illud etiā. p̄ in duas. p̄ determinat de resurgentiū statura & etate. 2. de integritate ibi. Ad. n. Illa pars que incipit ibi. De reprobis diuiditur in duas. p̄mo determinat de cōditionib⁹ reproboz ex pte corporis. 2. ex pte aie ibi. Queri ēt. p̄ in duas. p̄mo determinat de corpuz reproboz deformatate. 2. de i corruptibilitate ibi. Si vero. Illa ps q̄ incipit ibi Queri ēt diuiditur in duas. p̄ determinat d cruciatu demonā. 2. de cruciatu aiaz. Cum autem.

Circa hanc distinctionē querendū est de duobus p̄ncipalr. p̄tio de cōditionib⁹ resurgentiū in ḡiali. 2. de quibsdā p̄ncipalib⁹ ad cōditionē maloz in sp̄ali. De cōditionib⁹ autē bonoz in sp̄ali dicit di. 49. Circa p̄m queruntur. 10. p̄ vtz oia mēbra corpis resurgent. 2. vtz oēs hūozes. 3. vtz capilli & vnguēs. 4. vtz totū qd est de vitate humane nāe resurget in eo in quo est. 5. vtz ex natura cuiuslibz mēbra reintegrabit idēz mēbra in nūcro. 6. vtz corpora resurgentiū resgent cū deformatatibus suis. 7. vtz illa corpora erunt calida vel frigida 8. vtz oēs resurgent in eadē etate. 9. vtz oēs resgēt in eadē statura. 10. vtz oēs resgēt i fesu virili

Primo oīdo q^uo^m nō oia mēbra corporis resurgent. q^uo^m illa sū bza corporis sunt frustra que nullū vsūz p̄nt habere. s; in resurrectione mēbra generatio deseruētia & expulsiōi supfluitatū: nullum tunc vsūz habē poterūt. cū ḡ in operatione dei nihil sit frustra mēbra talia nō resurgent. Itē si intestina resurgent aut resurgēt plena aut vacua nō plena. q^uo^m ille supfluitates quaz sunt contentiua nō resurgēt. nec vacua

q^uo^m inconueniens est ponere vacuū: ḡ nō resurgent Contra magister p̄cedēti di. c. vltio dicit q^uo^m hoīes resurgent sine diminutione mēbroz oia hūani corporis bituri mēbra. R^o q^uo^m omnia mēbra corporis resurgent. vnde glo. super illud. i. cor. 15. Mortui resurgent incorrupti dicit. i. sine aliqua diminutione mēbroz cuius duplex est ratio vna p̄fectio nature. alia rectitudo dine iustitie que exigit vt omnia mēbra corporis eo q^uo^m ab aia fuerunt perfecta cur ea puniantur aut p̄ueniant: Ad p̄m in oppositum dō q^uo^m maior est falsa q^uo^m nō possint vsūz habē quo ad vsūz actuum s; quem est agere tamen sūt necessaria ad perfectam integritatem nature & etiā patientur passiones doloris in inferno vel delectationes honestas in paradiso. Ad sc̄dm dō q^uo^m intestina nō resurgent vacua sed plena nō sordibus sed plena aere vel puris humoribus.

Ecundo que ritur vtrum omnes humores corporis resurgent. Et vtz q^uo^m non quia non sunt de substantia corporis. sed sunt immediatuz nutrimentū mēbroz sc̄d; p̄bi. i. de somno & vigilia. sed nihil resurget in corpore nisi qd est de substantia eius q^uo^m alia nūq^u fuerunt ab aia perfecta ergo humores nō resurgent. Item tunc non erit necessari^o vsus nutriendi sed vt iam dictum est humores nō sunt nisi corporis nutrimentum: ergo si resurgent essent superflui. Contra in sacramento altaris substantia vini conuertitur in sanguinē corporis xpi. ergo in ebristi corpore resurrexit sanguis ergo a simili i corporibus aliozum cum resurrectio ebristi fuerit nre resurrectionis exemplar. Respondeo q^uo^m proprie loquendo differentia est inter humores & humiditates: humor enim dicitur prout continetur in magnis venis. humiditas autē est extra magnas venas. & hec est humiditas sc̄dm. Auic. 10. de animalibus capitulo de humoribus & humiditatibus triuz modozum. Una illarū est humiditas que dispargitur per mēbra sicut ros. & hec est in foraminibus paruaz venarū que miseraitec p̄nt dici seu capillares secunda humiditas est illa que est propinqua coagulationi: & incipit dealbari. & non peruenit ad completum. 3. est illa que iam est dealbata habens vltimam perfectiōem quam natura intēdit in humorem quia iam est incorrupta mēbris. & p̄tinet ad mēbz completionem p̄ quod ab aliqbus dicitur tenella ps seu molis substantie mēbz & prima humiditas vocatur ros. 2. autē cambiū. 3. glutem. Dico ergo q^uo^m humores qui sunt sanguis. colera fleuma. melancolia resurgent sicut habetur ex sententia. Aug. i. li. retrac. c. 16. & li. sc̄do. c. 3. Ratio est. quia illi humores sunt in corpore non tantum propter necessitatem nutriendi & restaurandi deperditum. sed etiam quia eozum debita p̄porio inuat ad debitam mēbroz operationē. & rōne sue forme. & quia in eius est aliqua influentia virtutis ipsius anime q̄uis ab ipsa anima per essentiaz non perficiantur: sunt etiam ad virtutis naturalis ostensionem & ad corporis maiorem decoret. & ad eius secundariam p̄fectionem. & ideo resurgent in q̄ritate que conuenit. decori corporis non enim ex stimandum est q^uo^m oportet resurgere quicquid de humoribus per minutionem emissimus humiditas autem illa que dicitur ros. & illa que dicitur cambi

um nō resurgēt q: sūt i via trāscēndi de forma hu-
miditatis in formam mēbra. quia tūc partes oēs i
suis formis stabilentur. 3° vero humiditas que
dē glūtē resurget cū mēbris eo q: tā pertinet ad ipso-
rum p̄fectionem humiditates vō sup̄flue idividuo
sunt trium mōz. Quēdam quā nā intēdit abijcēt
ab idividuo tāq: nocitina sibi. sicut vrina & sudor
& similia. Quēdā quā natura intēdit sepāre ab i-
dividuo per actū ḡratine ad seruationē sp̄i in alio
idividuo vt est semen. Quēdā quā natura ordi-
nat ad nutrimentū alterius idividui cuiusmodi ē
lac quo nutritur puer post natiuitatē ex vtero & mē-
struūz quo nutritur iam ptus in vtero & tales humi-
ditates nō resurgēt eo q: nō sunt ad corp̄is idividui
in quo sunt ad decorē. nec ad perfectōez eius
& q: nō perrinēt nisi ad statum hominis corruptibiles
Ad p^m in opp^m dō q: hūis nō sint plene de substā-
tia corp̄is eo q: a forma corp̄is cōpletina p̄ cēn-
tiam nō infōrmētur tū cōferunt ad secundariā cor-
p̄is perfōnēz & decorē. Ad 2^m dō q: hūis nō
resurgēt propter necessitatē nutriendi tū resurgēt
ppter alias cās que in corpore qd̄nis dicte sunt.

Quæritur ^{vtz capilli & ungu-}
es resurgent. R^o

in corpore quedam sunt de p̄cipali intēde
nature vt ea que sunt necessaria ad nature operati-
onem. Quēdam autem sūt de secundaria nature
intentione. vt ea que sunt ad predictōrum conser-
uationem & decorē vt videbim⁹ folia in arbori-
bus. vnde & dicit ph̄s. scdo de ala q: folium cor-
cis est cooperimentū coster aut fruct⁹. sic in huma-
no corpore sunt capilli & vngues: pili aut barbe s̄m
Aug. 11°. de. ci. c. 4. nō sunt p̄ inuamētō. s; p̄o vi-
rili ornamētō. & q: in hoīe nō tū resurget illud qd̄
est de primaria eius p̄fectione & p̄ma nature in-
tentione sed ē illud quod est de secundaria eius p̄-
fectione. & secundaria nature operationis intēde
& ideo vngues pili barbe & capilli resurgēt. vnde
Math. 10. vestri capilli capitis oēs numerati sunt
& Luc. 11°. Capillus de capite v̄o nō peribit. resur-
gēt tū vngues pili barbe. & capilli in illa quantita-
te que magis erit ad ornamētū corp̄is & decorēz
vñ nō est intelligēdūz q: resurgat qd̄q: per tonsu-
ram & rasurā de predictis amotū est q: sicut dicit
Aug. enchiridion. 5. 2. c. & recitat mag⁹ b⁹ di. c. 2.
In decorē aliquid nō erit: nec tamē intelligēdū.
est q: resurgant ppter eorum que sunt de p^o intēde
nature p̄seruationē. q: corp̄a resurgēt incorrup-
tibia. s; p̄ ornatū & decorē & scdaria nāe p̄fōnē

Quæritur ^{quæritur vtrūz totum illud qd̄}
fuit de veritate aliē nāe hūa-
ne resurgat in ipso. Et v̄ q: non impossibi-

le est q: idem resurgat in hoībus diuersis. sed illud
quod est de veritate humane nāe in hoīe vno pōt
fieri de veritate hūane nature in alio per actū nu-
tritiue q: possibile est vñ hoīez nutriri de cāib⁹
humanis. sed caro que fit de nutrimento efficit de
vitate hūane nāe q: ab ala humana iformat ḡ nō re-
surgēt in quolibet in eo fuit de veritate hūane nāe
Itē vt oīsum est li. 2°. & di. 30. semen est de sup̄fluo
alimenti. 3°. de digestionē digesti. ḡ si vnus hō nu-
tritur carnib⁹ hūanis in illo ḡabitur semen carni-
bus aliorum hoīz ex quo semine ali⁹ poterit gene-
rari. cū ḡ caro generata ex semine magis sit de vira-

te humane nāe ipsius geniti illud idē in numero qd̄
primo est de veritate humane nature vno fieri pō-
tēst de veritate humane nature in alio per actū ḡra-
tiue p̄supposito actu nutritiue: ḡ nō resurgēt i quo-
libet hoīe qd̄q: in ipso de vitate humane. aut idem
in numero resurget in diuersis hoīb⁹. quod est ipo-
sibile idē materia est de vitate hūane nature. q: est
de essentia compositi s̄m. Auic. 5. met. he. c. 5°. sed
in ḡralibus & corruptibilib⁹ possibile est eandē ma-
teriam in nūero p̄mo esse partē vni cōpositi & po-
stea partē alterius ḡ tota materia. vnus hūani cor-
p̄is fieri pōtēst materia alterius & tunc arguo vt
p̄i⁹. s. q: na resurget in quolibet in ipso fuit de vī-
tate hūane nāe aut q: idem numero resurget idē i
ueris quod est impossibile. Item caro que fit de
nutrimento deperditur cōtinue & per nutrimentū
cōtinue restauratur. sed vtrāq: fuit de veritate hu-
mane nature q: vtrāq: fuit ab ala iformata ergo si
totum quod fuit in aliquo de veritate humane na-
ture resurget in eodem corp⁹ resurget minus de
p̄ssum aut immoderate magnū quomam vtrāq: ē
in cōueniens. Item cosa ade qua Eva formata fu-
it p̄mo fuit in Adam de veritate humane nāe pō-
stea in. Eva ergo aut Eva n̄ resurget aut n̄ resurget
in Adam quicqd̄ fuit in eo de veritate humane na-
ture q: idem in numero nō resurget in diuersis. Cō-
tra Au⁹. 2. de. ci. c. 19. nihil quod naturaliter ierat
peritur cuiusq: corp̄is existimandum est sed quic-
quid est de veritate humane nature in aliquo sibi
naturaliter p̄uenit ergo de hoc illi periturū est. Itēz
si nō resurget in corpore qd̄q: fuerit de veritate hūa-
ne nāe in eo nō resurget integru. sed sicut dicit ma-
gister hū⁹ di. c. 5. R̄ integrabitur nāis s̄ bā corp̄is
ergo i quolibet resurget qd̄q: fuerit de veritate hu-
mane nature i eo. Item ratiōabilius est q: resurget i
quolibet quicquid fuerit de veritate humane nāe i eo
q̄s oēs eius capilli sed vt p̄hibitu est capill de ca-
pitate n̄ peribit. ḡ resurgere i quolibet qd̄q: de ve-
ritate humane nature i ipso fuit. R^o. sicut ostēsum
est libro scdo. di. 30. nō tū in hoc homie est de veri-
tate hūane nature eius caro generata ex semine sed
etiā caro que fit de nutrimento. q: vtrāq: est de
essentia humane nature in ipso hūis modo differē-
ti q: p̄ma caro p̄cipali est de veritate hūane natu-
re q̄s alia vt ibidē satis aperte declaratum est dico
ergo q: quicquid est de veritate humane nature mō.
p̄mo i quolibet i eodem resurget q̄tum ad formā
nō oportet tū quod totum resurgat quantum ad ma-
teriam sed sufficit q: resurgat quantum ad aliquāz
eius partem si de alia parte fuit homo alius gene-
ratus deus. n. v̄ per multitudinem illi⁹ nāe mate-
rie vel aliunde vel de nihilo sicut ei placuerit tan-
tum supplebit de materia quanta fuit illa pars de
qua fuit homo generatus nec p̄iudicabit idēpti-
tati eiusdem corp̄is in numero cum videamus
eundem hominem habere corpus idem in nume-
ro in iuuentute & senectute nō obstante q: partes s;
materiam fluunt & alie substituant. scdūm snias
ph̄i. libro. i. de generatione. Si autem loquam⁹ d̄
eo quod est de veritate humane nature modo scdū
de cuius modi est caro facta de nutrimento: sic eti-
am dico q: non oportet q: totum illud quod fuit de
veritate humane nature resurget quantum ad ma-
teriam quia talis materia continue deperditur &

per nutrimentum restauratur. & sic si totum resur-
geret resurgeret corpus nimis depressus aut imode-
rate magna. vt ostendebat quartū argum^m ad pri-
mā prem. Sed vt^m tota illa caro resurgat q̄stum
ad formā dubiū est pp̄ diuersos mōs ponēdi carnes
fieri de nutrimento si. n. p̄ tāto caro dicat fieri de nu-
trimento. q̄ materia nutriti expoliat oī forma sua. &
fit sub forma nutriti p̄cessitēre absq̄ hoc q̄ aliqua
forma educat de potentia materie nutrimenti. tunc
planū est q̄ per nutritionē nihil accreuit eēntie for-
me cānis q̄ tota eēntia forme cānis. forme dico e-
ducte de potētia matie q̄ nūq̄ fuit in hoīe a p̄ncipio
sue repositionis in spē vsq̄ in finē vite sue educta
fuit de seie. & sic oī dicere q̄ tota caro que nūq̄ fuit
hoīs in eo resget q̄stū ad formas si aut ponat aliq̄
pars forme carnis iōdplete educi de materia nutri-
mēti. & carni p̄eriti vniri. & per aiā intellectiua p̄fi-
ci tunc oī dicere q̄ nō trū fuit caro nutritiualis q̄
tū ad eius materiā sed ēt q̄^m ad formā. & q̄ q̄si cōti-
nue per nutrimentū illū depditū restaurat. & s̄ hoc
nō est dō q̄ tota caronutrimētalis resurgat i quol̄
q̄^m ad formā iōdpletā: sicut nec q̄^m ad materiā
Alij autē dicunt q̄ materia sit tota substantia rei giā-
bilis & corruptibilis & illa itēz resoluūt in materiā
ita q̄ materia nō est de essentia substantie in quam
trāsmutat̄ eēntia. & ita nihil pōt esse de essētia sub-
stantie vnus indiuidui q̄ fuit de essentia substantie
alterius & fm̄ istos substantia giabilis & corruptibi-
lis p̄ tanto dicit̄ cōposita ex materia & forma q̄ ip-
sa substantia est resoluibilis in eā: & q̄uis hec opinio
videatur esse s̄ p̄bi. i. p̄bi. dicentē materiā eē ignā-
bilē & incorruptibilē. & contra hoc q̄d coīter d̄ & tene-
tur q̄ substantie giabiles & corruptibiles cōposite
sunt ex materia & forma ita q̄ materia est de essētia
eius tū est valde cōsona resurrectioni eiusdē hoīs i
numero q̄tum ad totum illud q̄d fuit de ei^o eēntia
Alij autē facilius & clarius se expedientes de p̄nci-
pali q̄dne dicunt q̄ sicut resurrectio nō erit per nās
sed per dīnā p̄uidentia & potētia sic ipse d̄s sup-
n̄l̄iter p̄hibet ne aliquid de carne radicali. hoc est
de carne scā d̄ semie cōnertat in semen & iō q̄uis ca-
ro radicalis vnus possit esse nutrimentum alterius
nō tamen de illa pōt alius homo generari. & iō con-
cedunt q̄ tota caro radicalis vnus cuiusq̄ q̄^m ad
totam formā & totā materiā resurgat in conec p̄e-
iudicat vnitati materiali illius q̄ de eā vritus fu-
erat. q̄ caro nutrimentalis fluit & resuit absq̄ p̄iudi-
cio idēptitatis in numero illius qui nutritur. Ad
p^m iu opp^m dō q̄ si aliquis carnibus humanis nu-
triat̄ illa caro reddetur illi hoī in quo caro hūana
primus esse cepit & deus illi qui de illis carnibus
nutritus fuerat restituet q̄quid de p^o sua carne de-
perditū fuerat. vnde. Aug. 11. de. ci. c. 20. loquens
de illo qui fame cōfect^o atq̄ cōpulsus vescitur ca-
daverib^o hoīum dicit. Reddet caro illa homini in
quo esse caro hūana primus cepit & infra sua vero
illi cui fames exinanerat ab eo q̄ pōt etiam ex alla
ta reuocare reddere. q̄uis & si oibus perisset mōis
ne nulla eius materies in vllis nature latebris re-
manisset: vnde vellent eā reparare oīpotēs. Ad 1^m
facilius est solvere sc̄dm opionē tertiā q̄ fm̄ eaz q̄
uis caro radicalis possit comedi nō tamen pōt in se-
men conuerti dīna p̄uidentia exibente. Vel potest
dici fm̄ opionē aliam q̄ si quis nutritur carni-

bus humanis quib^o statim cū reponit in spē. ita vt
nullo alio nutrimento vteret. q̄uis semen in co to-
taliter fieret de carne radicali alioz hoīum adhuc
homies comesti & hoies ex eoz carnibus giati idē
in numero resurgerent. q̄ de quol̄ corpore homi-
nuz comestoz pars cōuertetur in sbām comedē-
tis per actū nutritiue. & sic tonuz nō posset in semen
cōuerti. ps̄ h̄ materie corpis comesti de qua fuit ali-
us homo genitus in illo resurgat q̄ aliter idē in nu-
mero resurgere nō posset. ps̄ autē alia que in sbāz co-
medētis per actū nutritiue esset conuersa in p̄mo
resurgeret. q̄ in ipso hūit eēntialioz ordinē ad re-
surrectidē tū q̄ p̄mo ab aīa illius fuit in formata
& perfectius q̄ vt bituz est li. sc̄do. Caro facta d̄ nu-
trimento. seu materia nutrimenti nō ita p̄fecte nec
ita p̄ncipaliter perficitur ab aīa: sicut caro facta d̄
semine. Illud autē q̄d dicitur de parte matie illi d̄ cu-
ius carnibus alius homo fuit giatus. deus aliū d̄
supplebit: vt in corpore q̄d̄is dicitur est: Ad 3^m dō
q̄ impossibile est totam materiā necessariam ad re-
positionē hoīs in spē que dicitur naturalis fieri ma-
teriam radicalē carnis hoīs alterius. q̄ hoc nō pos-
set fieri nisi mediante semine natura autē per ac-
tum nutritiue prius conuertit partes de nutrimento
in sbām nutriti & post h̄ alia pars reponat vt de illa
fiat semen ordinatuz ad p̄seruatōē sp̄i per giōnez
alteri^o indiuidui. Ad 4^m p̄s quid sit dō ex dictis
in q̄dne. Ad 5^m dō q̄ illa costa nō fuit in Adam d̄
veritate humane nature necessarie ad repositionē
eius in hoīs spē. sed fuit ordinata ad multiplicatio-
nem sp̄i per ei^o sup̄nālem transmūtōēz in mulie-
rez vnde materia illius coste in Eua resget & non i
Adam. Sc̄dm autē argumenta ad p̄tes secundaz
que ostendere vident q̄ idē homo in nūero resget
q̄^m ad totā formā. & q̄^m ad totam radicalem eius
materiā que p̄cessit repositionē eius in spē sc̄da opi-
nio que posita est in corpore q̄d̄is videt̄ vior q̄ p̄
ma q̄ fm̄ primaz aliquis resurgeret nō idē in nūe-
ro q̄^m ad materiā nisi sicut ps̄ & totuz que necro-
taliter idem sunt in numero diuersa vt trahi potest
ex his que videt̄ dicere p̄hūs primo li. p̄bi. ponē-
do tū q̄ materia nō sit de essentia cōpositi vt tactū
est cessant multe difficultates que tace sunt.

Quinto queritur vtrum ex materia cu-
iuslibz membri reintegrabit idē
mēbrum in numero. Et vt q̄ sic. E. 3c. 37.
dicitur. Accesserunt ossa ad ossa vnūq̄q̄ ad iun-
cturam suam ergo in resurrectione ad reformatio-
nē cuiuslibz membri redibit eadem materia in nūe-
ro de qua prius fuerat factum mēbrum. Item mē-
brum nō h̄is materiam eandem in numero quam
prius habuit nō est idem mēbrum in numero q̄
materia est de essētia cōpositi. ergo si mēbrum
n̄ reformetur ex eadem materia in numero de qua
prius formatum fuerat nō resurgere mēbrum.
idem in numero: & ex cōsequenti cum corpus sit cō-
positum ex mēbris. & cōpositum nō possit idēz
in numero redire. nisi p̄tes redeant eedem i nūe-
ro nō resurgere idem corpus in numero quod. sal-
sum est. Contra aug. eucharidion. So. c. & recitat
magister huius di. c. 2. Terrena materies que di-
scedente anima fit cadaver. non ita resurrectione
reparabitur vt ea que dilabuntur q̄uis ad corpus
redeant vnde dilapsa sunt ad eandem q̄ q̄ corpus

partes ubi fuerunt redire necesse sit. Item accōis nō variat essentiam rei s; situs materie in corpore: accedēs videt substantie corpis. s; si resurrectōe variat ā ppter hoc erit alia ī nūero subā ipsi corpore: R. q; ī materia mēbz: est cōsiderare illō qd est de necessitate ad debitā mēbz p̄siliētiā: illō qd ibi ē de sup̄fluitate cōtingit. n. q; mēbz: um. plus h̄c de materia q; pueniēs sit forme ei? p̄m redibit ad idē mēbz: ī numero q; reformatio d; r̄idere formatiōni si t̄i aliter fier; nihilomin? v̄r qbusdā q; poss; idē corp? in numero resurgere. ex quo rediret toti? eadē materia ī numero s; eadē forma ī nūero que sunt essentielles pres cōpositi qd cōsentire v̄r. Aug. 22. de. ci. c. 19. v̄r p; per exe^m qd ibidē ponit de va. se facto delimo t; postea in eundē limō redacto. s; d; eodē limo itez repato vbi dicit q; ad hoc q; redeat idē in numero nō o; q; illa p̄s materie que p̄? c̄at in fundo itez ponat in fundo nec illa que fuit in anfa itez ponat in anfa. sed sufficit q; totū repetur de toto t; euchi. Si. c. s; se dicit de statua redacta ī massā s; itez de eadē massa repata illud aut qd ē de sup̄fluitate ad idē mēbz: in numero nō redibit. sed ad aliō mēbz: si in illo fuit defectus materie si autē uilz mēbz: esset sup̄fluitas. t; toti corpore illud nō resurgeret q; talis sup̄fluitas ex errore accidit t; defectu natur? Ar. ad p̄tē primaz procedunt de materia cōueniēte forme mēbz: t; bone p̄siliētie eius. Auctoritas. Aug. ad p̄tē scōaz allegata procedit de materia sup̄flua forme mēbz: quod patet q; īmediate sic sub iungitur. alioq; si capillis redit qd taz crebra cōsura destruit si vnguib? q; toriens dep̄sit erectio īmoderata t; indecēs cogitantib; resurrectionē carnis t; id nō credentib? occurrit infirmitas. Ad 2^m dō q; q̄nis situs p̄tiaz ī loco cēntie corpis sit accitialis t; situs eaz ī toto ipsi toti est essentialis. Vel pōt dici s; m alios q; ar^m nō p̄? cōcludit. nisi q; ad reintegrationē eiusdē corpore in nūero eadē parte materie ad eadē pres corpore redire in quibus p̄us fuerat nō est necessarius qd concedit sed ex hoc nō sequit q; nō sit cōgruus t; h̄c d̄t dicunt ad 2^m ar^m ad partē p̄mā q; probari v̄r hoc esse necessarius q; si p̄cedit q; partes cēntiales que sunt materia t; fōma totius p̄ncipaliter t; īmediat? respiciūt cōpositi cēntiam q; pres p̄tiaz t; integrales t; id ad h̄ v̄r idē corpore in nūero r̄surgat sufficeret q; p̄ncipia essentialia que sunt materia t; forma toti? reuertantur eadē in nūero t; si cedē pres materie ad eadē p̄tes corpore itegrale in qd p̄? fuerant ā reuertent.

¶ Sexto queritur v̄r corpora resurgunt cū deformitatibus suis. Et v̄r q; sic. Cicatrices sūt deformitates in corpore sed corp? t̄pi resurrexit cū cicatricibus. v̄r pōt accipi ex his q; habent. Jo. 20° ergo multo fortius alia corpora resurgunt cū suis deformitatibus. Itē quosdāz corpus sunt alique deformitates naturales. sed s; m. Aug. 22. de. ci. c. 19°. Nihil qd nāliter inerat alicui corpore est illi pariturū ergo quosdāz corpora resurgunt cum aliquibus deformitatibus suis. Contra ap? primo corinthios decimo quinto. Mortui resurgent incorrupti ergo resurgent sine deformitate p̄ueniente ex diminutione ergo a simili sine deformitatibus alijs. Itē Augusti. euchi. 5. 2°. c. t; recitat magister huius di. c. 3°. Resurgent corpora sanctorum sine v̄llo vitio

sed deformitas vitium est ergo resurgent sine v̄llo deformitate. ergo a simili t; corpora damnatorum quia sicut cum corporibus sanctorum communicabūt in natura ita communicare debebunt in dispositionibus corporalibus eis conuenientib? secundum ordinē nature. Respondeo sicut accipi potest ex sententia. Aug. 22. de. ci. c. 19. Omnis deformitas reducitur vel ad illam que est ex parte coloris vel ad illam que est ex parte figure vel ad illam que est ex parte diminutionis partium v̄r ad illam que est ex parte superabundantie. dico ergo q; quocumq; predictorum modorū de formitate accepta corpora electorū sine omni deformitate resurgunt q; omnis deformitas ad aliquid vitii nature pertinet s; s; Aug. eodem. c. vbi p̄us. t; euchi. 5. 2°. c. Corpora sanctorum resurgunt sine v̄llo vitio seruata integritate nature corpora autē dānatorū resurgunt sine deformitate que est ex parte diminutionis p̄tiaz q; indistincte dicit ap? q; mortui resurgunt incorrupti sed v̄r resurgunt sine deformitatibus alijs dubium est: t; d̄t quidā nō imo manebunt ī eis deformitates ad maiorem p̄fusionē eorū. Alij d̄t q; resurgunt sine illis q; in reparatione corpore resurgentis magis attenditur nature perfectio q; cōditio que fuit p̄? hoc t̄i Au? euchi. 5. 4. c. t; recitat magister in lra huius di. c. 4. indeterminatū relinqt dicens q; nos fatigar nō d; eorum incerta bitudo vel pulchritudo quorū erit certa. t; sēpiterna dānatio. Ad p̄m in opp^m. dō q; s; m. Aug. 22. de. ci. c. 20. cicatrices in corporibus martyrum nō erit deformitas. Ad 2^m dō q; deformitates predictę insunt ex debilitate seu vitio nature. v̄bum aut. Aug. intelligitur d; hoc quod nā liter inest s; m debitum. rectum ordinē nature v̄r t; in principio illius. c. dicit ita nihil periturum esse de corpore v̄r de forme nihil sit in corpore. Ad p̄m ad partem secundam potest dici secundum illos q; tenent corpora damnatorum resurrectura cū alijs deformitatibus ab illa que est ex partium diminutione. quod nō est simile de illa t; de alijs. quia illa magis contrariatur integritati nature q; alie. Ad 2^m satis patet qd sit dō in questione. quia resurrectio nō tantū est futura p̄pter reintegrationē nature s; etiā p̄ perfectiorem retributionem t; meritōrum t; demeritorum. Itē quibus corpora electorum t; reproborum sunt resurrectura comunicātia in natura non tamen in qualitibus sup̄cradditis quia qualitates in quibus resurgunt corpora damnatorum erunt ad eorū ampliōrē confusionem. t; ille in qd resurgēt corpa electorū erunt ad eorū ampliōrē honorē.

¶ Septimo queritur v̄trum illa corpora erunt calida vel frigida. Et videtur q; nec calida neq; frigida. quia s; m p̄m 2° de generatōe. Caliditas. frigiditas. humiditas. t; siccitas sunt qualitates p̄ime t; causa aliarum qualitatum. inter quas p̄his ibidem enumerat grauitatem t; leuitatem sed p̄ita causa ponitur effectus cum ergo s; m. Aug. 22. de. ci. c. 11°. A corporibus electorum auferetur grauitas ex quo pōt argui a simili q; a corporibus damnatorum etiā auferetur leuitas: videtur q; nec corpora electorū nec corpora damnatorum erunt calida vel frigida. Itē corpora electorum t; damnatorum resurgunt incorruptibilia v̄r inferius ostēdetur. sed omne compositum ex qualitibus contrarijs p̄imis que sunt.

caliditas, frigiditas, humiditas, siccitas: est corru-
ptibile, qz cant in copposito mutuz actione & passio-
ne g tales qualitates in corporibz no resurgēt. Itē
sm. Aug. 22. de ci. c. ii. Natura corporz electoz i re-
frectione fiet cōueniēs celo sed natura locati n pde
fieri cōueniēs loco nisi fiat pformis eidē cū g s; do-
ctriaz phi p celi mundi. Celū sit eleuatū sp oēs prie-
tate seq. qz pcedē. 4. q̄litates cū sint prie nō erit sal-
te in corporibus electoz. Cōtra vbi est effcūs & cā-
sed color: cū sit de nūcro scdaz qualitātū cāf ex q̄tu-
oz q̄litaribz primis. vñ exccssus frigiditatis cāf al-
bedinē: exccssus coloris nigredinē sed corpora res-
gent colorata sicut erpesse dicit. Aug. de corpibus
electoz. 22. de ci. c. 19. g sequitur qz resurgent cū q̄-
tuoz q̄litaribus primis. Itē phi. 2. de gna. 4. supra
dicte q̄litates sunt prime q̄litates tangibiliū. s; cor-
pus xpi post resurrectionē fuit tangibile. vñ luc. 24.
habetur qz dicit discipulus. spalpate & videre. qz
spās carnē & ossa nō hz. sicut me videtis hfe. g cū n
sit ponere posteri? siue prius in corpore xpi post res-
rectionē fuerunt. 4. qualitates prime g a fili in res-
rectione cōi erunt corporibz aliis. R. qz in corpo-
ribus resurgentiū tā electoz qz reprobōum erunt
caliditas, frigiditas, humiditas. & siccitas s; qz ne-
cessarie sunt ad hūanā cōplexionem. dicit. n. Aug.
io. li. de aialibz. c. de cōplexione in vli. qz cōplexio
est res accidens ex p̄riaruz qualitatum operatone
certū est aut qz corpora resgent cōplexionata. p̄te
terea nā ossiuz est qz magis sint secca qz natura car-
niū hūidior: qz natura ossiuz: & nā cordis calidior: qz
nā cerebri: & nā cerebri hūidior: g nā mēbroz erigit
qz corpora resurgant in q̄litaribz supradictis. nō tū
dico qz ille q̄tuoz qualitates sint elemētares. s; ali-
quo mō sunt illis siles & sm qz cōpetit hūane cōple-
xiōi illaz v̄tute participantē diffōmif tū resgēt
in corporibus electoz & reprobōz qz in corporibus
reprobōz. & si nō poterūt actionē & passiōē cāre
ordinatas ad v̄te corporis corruptionē poterūt nī
in eis cāre actionē & passiōē ordinatas ad afflicti-
onē. vt inferius onderur neutz aut istozum poterūt i
corporibus electoz. Ad p̄m in opp̄m dō q̄uis p̄me
q̄tuoz qualitates tangibiliū sint in corpe cā gran-
tatis. nī talē effectū deus sep̄are pōt a tali cā. vt mlti-
pliciter Aug. in codē. c. ondit per quē aut mōz au-
feretur grauitas a corporibus electoz inferius onde-
tur cū de dote aglitaris queres. Ad 2. dō qz ille q̄l-
itates in corporibus nō causabunt mutuā actionem
& passiōē ordinatas ad corporz resolutionē vt infe-
rius onderur: cū queres de dote ipossibilitatis Ad
3. dō qz nō o3 locatū conformari loco: me3 in nā ne-
q̄n qualitativ? loc. n. ignis est cōcauz orbis lūc
& tamen ignis in orbe lune nō pueniunt in nā neqz
in qualitate. Ignis. n. est leuis & orbis lune ē n3 gra-
uis neqz leuis o3 tamen locatū cōmensurari in medi-
ato eius loco. qd g dicit. Aug. qz corpa electoz sicut
pueniēria celo nō est intelligēdū qz sint celestis nāe
qz tunc in spē eadē nō resgerent s; qz resgēt in corru-
ptibilia & passibilia & sine grauitate: & idco erūt cō-
uolentiā ad bitandū in celo: Argumenta ad p̄te3
aiam gratia conclusionis possunt concedi primuz
tamen paz valet qz caliditas, & hūiditas siccitas, &
frigiditas a phi. 1. de generatione nō dicuntur p̄m
q̄litates. nisi i genere qualitātū tangibiliū color: aut
nō est de genere qualitātū tangibiliū.

Quaeritur vtruz oēs resurgent in
eadem etate. Et videt qz nō qz
etas aut accipit pro toto tpe quo homo vi-
xit. aut pro v̄tute seu statu quē i aliquo tpe habuēre
sed primo mō nō resurgent oēs in eadē etate qz nō
oēs quali tpe vixerunt. nec mō. 2. qz nō oēs resur-
gēt in equali v̄tute g nō omnes resurgent in eadē
etate. Item a resgentibus nihil aufere qd in eis
fuerat dignitatis. s; sic dī p̄uerbi. 16. Corona di-
gnitatis senectus. g senes resurgēt in senili etate s;
iuuenes non resurgēt in senili etate ergo non om-
nes resurgōnt in eadē etate. Contra glo. super il-
lud ad ephesios. quarto in mensura etatis plenitu-
dinis xpi. & recitat magister in lra b. di. c. 1. Oēs i
eadem etate resurgent in qua xpus mortu? est & re-
surrexit etatū qz etatis mortui fuerit. R. qz etas
dupliciter pōt accipi. Vno modo pro toto tpe quo
vixit hō vel quo fluit abstanti sue formationis v̄-
qz ad instans sue reformatiōis. & sic nō omnes i ea-
dem etate resurgent. Alio nō pro statu corpis & v-
tutis qui ex āntis in hūano corpe reliquitur s; que3
modum accipiendi etate dicimus qz Adm fact?
fuit in etate virili. & sic dico qz oēs in eadē etate res-
gent qz oēs resurgent in statu corpis & nātis v̄tutis
quē hūiri erant si tū vixissent vel hūerunt qui tū
vixerunt qz est in tpe ad qd terminat mot? perficiē-
di qz circū de lege coi est illud tps quo xps mortu?
est vnde Aug. 22. de ci. c. 15. qd cōmemorauit ap?
De mensura etatis plenitudinis xpi sic accipiam?
dictū nec vltra nec infra iuuenilē etatis formā res-
gant corpa mortuoz. sed in ea etate & robore vsqz
quā iesum xps peruenisse cognouit. pp. n. perfe-
ctionē nature decet vt resurgant in optio statu cor-
poris quē hūerunt vel si tū vixissent erāt natur ali-
ter bituri. ille aut status ē in termino mot? p̄ficiē-
di. Ad p̄m in opp̄m dō qz nō oēs resurgent in equa-
li v̄tute nec naturali neqz supernāli. sed oēs resgēt
in naturali v̄tute quā quz erat naturaliter biturus
in terio3 mot? sui p̄fect?. qz de lege illd tps fere idē3
est quantū ad oēs idco oēs dicunt resurrecturi i ea-
dem etate & diti fere. qz tempus mēsurans motū
p̄fectus in oibus nō equalis p̄cataliter. Ad 2. m
dō qz senectus dī corona dignitatis nō pp cōditio-
nem corporis qz tunc est in defectu sed p̄pter sa-
pientiam que in eis p̄sumit maior pp multam
experientia & tēporis q̄titate: quapp dicitur Jo. 14.
In antiquis est sapientia.

Quo queritur vtrum oēs resurgent i ea-
dem statuta. R. qz nō quz. n. res-
get in illa q̄titate & statuta q̄ vnicuiqz idm
duo debebatur in termino motus p̄ficiēdi fm
naturalem v̄tute coloris extendentis humidum
& humidū suscipiens extensione natura nō errante
vel per aliquid in naturale accedens impedita. qz p
resurrectionem, nō reducef tūmō idem in spē sed
etiā i numero & rōale est vt nō tū resurgat in sta-
tura que debetur sp̄i s; etiam in illa que debet idī
uiduo modo p̄dicto. si autem per errorem natu-
re vel nimia sup̄abundantiaz materie esset idē3
q̄titate3 exccssus vel diminutio seu defectus diti-
na potentia supplebit vel resccabit. & p̄dictis cō-
cordat. Aug. 22. de ci. c. 15. dicens qz suā q̄s reci-
piet mēsuraz quā vel hūit in iuēture. Et si senex est
mortuus si ante est defunctus quod etiam recitat

magister huius distinctionis capitulo primo.

Decimo queritur vtrū oēs resurgēt in se-
 tu virili. Et vtrū sic. hōēs res-
 gent sine defectu et deformitate nāe. s; ser^o femine
 us est ex defectu nāe: et pter ei^o itendēz. sicut. n. die
 pbi. 16. de aialib^o femina ē qñ mas occasionat^o. g; se-
 xus femineus nō resget. Itē serus femineus nō ē ne-
 cessarius nisi p vita ali sed hoies nō resgent in vi-
 ta aiali. q; sic ap^o ait. 1. cor. 15. semi nati corp^o ale.
 surgz corp^o spūale. g; ser^o femineus non resget. Et
 tra: 2°. 22. de ci. c. 17. dicit mihi melius sage vidē-
 tur q vtrūq; serū resurrectūz eē nō dubitant. Ad
 ista qdēz dixerunt aliq^o oēs resurgēt in serū vi-
 rili. vñ 2°. c. palleгато. nōnulli pp qd deū est do-
 nec occurramus oēs in vix pfectū aiant oēs in vi-
 rili serū resrecturos. qñ deus fecit solū vix et lio.
 femina et viro. s; hanc opinionē ibidē 2° redar-
 quit et merito q; erronea ē. Dd ē g; si oēs resgēt: i
 serū virili. s; viri i serū virili. et seie i serū feio. q; hoc
 erigit nā indiuidui et pgnit perfectōi spēi et erit oc-
 casio laudādi sapiētia dei. nō. n. oīz; indiuiduoz nā
 eūdē erigit serū. s; nā quorūdā erigit masculinū. et
 quorūdā nā femineū. q; ppter diē Aug^o. 22. d. ci. c.
 17. q; nō ē viriū serus femine^o. s; nā p serū aut diuer-
 sitatē cōplēt diuersū gradus puenientes pfecti spēi
 pterea sicut dicit. Aug. eo. c. mēbra feminea nō
 erunt accomodata veteri vsui s; nouo decori quo
 nō alliciat aspiciētis cōcupiscētia q nulla erit s; dei
 laudetur sapia atq; demētia. q; qd nō erat fecit et li-
 beravit a corruptione qd fecit. Si aut in aliqb^o est
 vterq; serus ineqūiter resurgēt in serū q picipalior
 est in eis. Si at eqūiter. qd difficile est resurgēt i se-
 tu virili eo q serus est absolute dignior in vtroq;
 n. serū nullus resurgēt. q; hec ē diformitas accūs
 et errorē nāe. Ad p^o in opp^o dd q quis mulier
 gnetur pter intētiōē nāe picularis. est tñ de intē-
 tiōē nāe vltis que vtrūq; serū requit ad pfectionēz
 hūane spēi nec erit p^o resurrectionē in illo serū cōsu-
 sio. q; sicut dicit Aug. in. c. palleгато nō erit ibi tibi
 do que est cōsumptio cā. nā pus q; peccassent nudi
 erāt et nō cōfūdebant vir et femina. vñ nec p^o resur-
 rectionē op^o erit vestib^o p tegmento s; erūt amicti
 lumine sicut vestimento. Ad 2° dd q maior ē fal-
 sa. sicut patet ex dictis in questione.

Articulus secundus.

Consequenter queritur d^o pnci-
 pali. et circa hoc q-
 rumf. 10. 1° vtrū sit infern^o. 2° vtrū sit
 sūbra. 3° vtrū sit ignis corpore^o. 4° vtrū
 sit eiusdē spēi cū igne elementari. 5° vtrū sit ppe-
 tuus. 6° vtrū corpora dānatoz ab illo igne calefi-
 ent. 7° vtrū per illū ignē corrūpent vlt cōsumētur.
 8° vtrū per agēs intrinsecū nāliter corrūpent. 9°
 vtrū spūs separi ab illo igne cruciabunt. 10° vtrū
 damnari cruciabuntur perpetuo a tribus alijs ele-
 tis ab igne.

Primo osido q; nō sit infern^o. q; isern^o
 nominat cruciatū eternū vel lo-
 cū eius s; nō est alqs cruciat^o etern^o: q; vt dī
 Matb. 7. Quamēsurā mēsi fueritis remetiet vobis
 s; mēsurā peccō nō est infinita cū sit a vrtute fini-
 ta. g; nec cruciat^o p peccō est isern^o g; infern^o nō ē. Itē
 Jaco. 2°. Vt supra exaltat iudiciū s; si p malo actu

transitorio hō cruciaret in eternū iudiciū superal-
 ret mīaz. g; res significata per bñomē infern^o nō est
 Itē oīs cruciatus si iust^o est. aut est ad conectionēz
 cruciatoy seu ad p̄mōtionē boni coy. aut ad exem-
 plar alioy. s; cruciat^o eternus nō esset ad coniectio-
 nē cruciatoy: nec ad p̄mōtionē boni coy: nec ad ex-
 alioy. q; talis cruciat^o nō est manifestus ergo null^o
 est iust^o cruciat^o etern^o. g; nec vtrū q; iniustus. Itē
 pbi. 1° ce. et mī. Nos vidēus res accidentales corū
 pi velociter et finiri. sed cruciat^o accidentalis est rōali
 creature g; null^o cruciat^o est etern^o. et sic nō est isern^o
 Et dicit s; Aug. 2° de. ci. c. 12°. Dignus est cruciatū
 eterno qui in se voluntarie corrūpit bonū maximū
 qd in eo poss; eē etnū s; oīs peccās mortaliter in se
 g; az dei corrūpit vlt aliq; habilitatē ad g; az p^o cor-
 ruptionē grē. g; a rē maius bonūz quod sit in hoīe
 g; oīs cūiens statūz mēfendi in mortali peccato di-
 gnus est cruciatū eterno sed deus redde vniquibz
 fm̄ opera sua g; concedendus est esse infernum. Itē
 malo culpe infinito debetur cruciatus eternus sed
 oē peccatum mortale est malum culpe infinitūz qz
 nō tñ mensuratur actus scdm̄ potentiā a qua egre-
 ditur: sed etiam scdm̄ magnitudinēz obiecti oē. n.
 peccatum mortale directe est cōtrabonitatē dei q
 infinita est g; oēs morientes in peccato mortali et-
 naliter cruciabuntur sed infernus est cruciatus et-
 nus vel locus eius vt dictum est. R^o q; infernus
 vno mō nominat cruciatū eternū: alio modo locus
 illius cruciat^o. et vtrūq; modo loquendo de infer-
 no dico q; infernus est. Ad cuius intelligentiam
 primo declarandū est aliquas animas cruciari p^o
 recessam a corpore. et q; aliqui eternaliter crucian-
 tur. tertio q; aliquis est locus in quo est ille crucia-
 tus. Primum probō sic. deus est summe iustus.
 sed summa iustitia erigit vt ille qui magis peccat
 magis puniatur. sed in hac vita videmus multos
 bonos in magnis calamitatibus vitam corporālē
 finire et multos sceleratos in magnis prosperitatibus
 temporalibus opozere g; scdm̄ iustitiam vt illi
 in vita alia p̄miētur. et isti puniantur. vt premiū
 rīdeat merito et pena demerito. vñ Aug. 9° mētra
 pbe. c. 7. est pmissio que apprehenditur intellectu
 et argumentatione demonstratiua. et propheta hoc
 pbat: et hec ē felicitas et miseria animay postq; sit
 erue corpus suis. 2° articulum p̄do sic. Illi
 qui creunt statim merendi in peccato mortali sua
 malitia voluntarie obstinantur ita q; digne penite-
 re nō possūt sed in malo actu voluntatis perseverāt
 que patēt per ea que dicta sunt li. 2°. di. 7°. In illa
 qdē vtrum diabolus possit digne penitere. et in illa
 vtrū sepe sit in actu culpe: s; g; diu peccator: nō vlt
 de peccō digne penitere: s; pmanet in actu volunta-
 tis male d; scōz rectitudiez eius pena durare g; ma-
 loy angeloy et oīz; hoīam in peccō mortali deceden-
 tium est cruciat^o eternus. 3° ar^o declaro sic dme-
 ritūz opponitur merito. et p̄mīuz qd redditur p me-
 rito pene que infligitur p demerito. g; cū sit locus d
 terminatus in quo electi pro bono merito eternali-
 ter p̄mīabuntur qui locus ē celūz empireum est sili-
 ter aliquis locus determinatus in quo rep: obī pro
 demerito eternaliter cruciabuntur: et ille locus est
 infernus. Ad predicta autem probanda sunt au-
 ctoritates multe in sacra scriptura. et auctoritates
 sanctorū quarū ad presens allegentur due. dicitur

eniz in psona xpi apoc. p^o d^o d^o daues mortis et inferni. dicit etiaz apoc. 20. q^o mortis et infernus dederunt mortuos suos qui in ipsis erant. et iudicatus est de singulis sm opera ipoz. Aug^o etiā in primo libro re tract. c. 5. dicit q^o inferi sunt in hoc modo. Ad p^m in opp^m d^o q^o minor est falsa. nec valler eius pbatio. q^o si peccū sit mēsure finite per p^oationez ad potentiā a qua egreditur. et tū infinite mēsure per p^oationem ad summiāz bonitatez p^otra quā ē. Vel p^ot d^o d^o q^o sicut peccū dānatoz est finitū intensiue. ita pena finita est intensiue. et sicut est infinite mēsure quo ad durationē. q^o nūq^o finietur. sic et pena est infinite mēsure. q^o nūq^o finiet. Ad 2^m d^o q^o i cruciatu perpetuo reproboz ē misericordia super exaltat iudiciū q^o sicut dicit Aug. 11. de ci. c. 24. Quis ille cruciatu nūq^o finiet. tamen ibi deus p^o tinet mēsuraciones suas. q^o nō cruciatur tāta penarū atrocitate q^ota digni sunt. Ad 3^m d^o q^o cruciatu ille nobis est manifestu per fidem et sacraz scripturā. Quis ipm non videamus oculo corporali. vñ dico q^o cruciatu ille ad hoc ordiatur vt bōi a peccato caueant. et mali ante mortem peniteant et vt diuina iustitia manifestetur. et aliquod accitale bonoz gaudium. q^o sicut dicit ps. Terabis iustū cum viderit vindictā. inq^ota illa vindicta ē iusta. Ad 4^m d^o q^o illud vñ pbi intelligendū ē sm naturam. cruciatu aut eternus. et per diuinā iustitiam infligitur. et per diuinā potentiā p^oerabitur

Secundo

queritur vtruz infernus sit sub terra. Et vñ q^o non. sap. 11°. per que peccat q^o per hec et torquet. q^o a fili vbi peccat q^o ibi et torquet. sed mali peccat fr terram. q^o super terrā est locus cruciat^o eoz. Item corpa oīuz hōiū facta sunt. et sunt de materia p^o creata. q^o cum sm pbūz. i. pbi. materia sit ingenerabilis et incorruptibilis nō plascit de materia q^o fuerit a pncipio mūdi. s^o in resarrectōe in corpb^o oīū hōiū resarget tota materia que fuit de es sentia eoz. q^o terra vt vñ in tū minorabil q^o nulla p^ocauitas infra eam posset cōtinere multitudinē cor porū dānatoz. q^o plres dānabunt. q^o salaabunt sm snipm saluatoris. Math. 7. Itē inconueniēs esset infernū esse in loco illo. vel p^ope vbi est nobilissima celi influentia. s^o nobilissima celi influentia est in centro. q^o a qualibet parte celi influentia de rinatur per radios p^odiculares ad centrū. fortior aut est p^opendicularis radius q^o alij cuius signū est. q^o ad superficiem sedī diaphoni nō frangitur. sed si i fernus esset sub terra esset in centro vel p^ope cōtrū q^o non est sub terra. Contra glo. sap illud isa. 14°. Infernus subtus cōturbatus est. dicit q^o infernus est sub terra Itē Aug. 2. li. retrac. c. 24. retractans illud q^o de inferno dixerat sup gen. 12. dicit de iser nis. magis mihi videoz dicere debuisse q^o sub terris sunt q^o rōem reddere cur sub terra cē credantur sine dicant quasi nō ita sit. Rūdeo q^o infernas ē sub terra. q^o sic declaro sicut dicit Aug. 19. di. c. 13. Quidō est parū dispūq^o rerū sua cuiq^o loca tribuēs dispō. s^o sicut dicit. 5. de ci. c. 9. Deus nihil inordi natū relinq^o. q^o deus vnicuiq^o rei locū puenientem tribuit. loca aut nō sunt reb^o cōuenientia. nisi cōue niāt ea. a ponderib^o. vnicuiq^o ergo rei tribuit locū cōuenientē suo ponderi. s^o sicut dicit Aug. 13. cōse. longe post pncipiū. pondus meū amoze me^o. et. 11°.

de ci. c. 28. ita corpus pondere sicut aīas amoze fer tur quocūq^o fert. q^o q^o est pōdus in corpozib^o hoc ē amoze in creaturis rōabilib^o. sicut ergo de^o ordiat corpa in suis locis sm erigentia suoz nāliū pōderū sic ordiat creaturas rōales in locis sm erigentiaz suoz amoze. et id sicut electi sunt in celo. quia in suo amoze celestia terrenis p^oposuerūt. ita reprobi per diuinā iustitiaz sunt et erunt in loco infimo. q^o i suo amoze infima et terrena supioribus et celestib^o p^oposuerunt. locus aut infimus est in medio terre. q^o lo cus omniū infim^o est in centro. vñ glo. sup illud Jo ne. 2. Proieci me in profundū in corde maris di cit. q^o sicut cor est in medio aīalis. sic infern^o in me dio terre cē phibet. mediū aut terre euz sit centro sub terra est. Ad p^m in opp^m d^o q^o cōuenientius est hominem puniri per que peccat. et non vbi pec cat q^o cōuēto. Quis vtrūq^o simul sit puenientius q^o vñū alij nō p^odicat. sicut ē in puniriē s^o iudi ciū ecclie militantis. vbi simul pōt bō puniri per q^o peccauit. et vbi peccat absq^o b^o q^o vñū alij p^odi cet. q^o ad huc boies q^o diu sunt in via sunt i motu ad sua loca. res aut non est in suo loco qui sibi debe tur finaliter quādiū est in motu. sed creatura rōa bilis reproba post hanc vitam non ita pueniēt per puniret p^o que peccauit sup terrā. sicut sub terra. q^o peccauerūt per amoze terrenoz in b^o aut puniuntur per terrā. q^o i carcerant sub terra. et sm hūc mōz si puniret p^o terrā si infernus si esset sub terra. Ad 2^m d^o q^o p^o hoc ar^m quidā dicere voluerūt q^o tot^o aer iste nubilofus vsq^o ad illam p^oz ad quā ascen derūt aque diluuij inflāmabil. et erit pars inferni. vñ et demones iam in isto aere habitant. Alij di cūt q^o alia tria elemēta cōuērent in ignē iuxta illū 2. Pet. 3°. Elementa calore soluent. et bi dūt q^o to tū erit infernus vsq^o ad orbē lune. S^o vtraq^o p^odi etarū opi. falsa. ē sm. n. magis infra. di. 48. c. vlt Jmpij in inferno nō hēbūt lumē solis nec lume. sed sm opi. p^omā p^o inferni vtroq^o lumine illuminare tur. et sm sam tot^o infernus. vt ē infernus oīdes. 4. elemēta in suis cōtīs remanebūt. Itē d^o ad ar^m q^o dānati in inferno ita cōpmēf q^o cōtineri po terūt in p^ocauitate terre. vñ s^o quosdā erūt ita com pressi in quadā rotūditate q^o erūt quasi quedā rota iuxta illud psal. de^o meus pone illos vt rotam ad quā p^ollionē significandū pōt aptari illud quod di cit ps. sicut oues in inferno positi sunt. oues. n. for titer cōp^omut se i ouli p^o frigus i hyeme et in esta te in ymbra ad fugiendū estū. Vel pōt d^o q^o si p^o cauitas q^o mō est sub terra nō sufficiat deus terraz angebit vel de nibilo. sicut de nibilo eam creauit vel totam partem aeris quā occupauerūt aque di luuij cōuēret in terrā. nec propter hoc eise vacuū q^o rarefiet terra et aqua. et aeris pars residua. quod tū d^o in argumento q^o rps dicit q^o plures erūt dā nati q^o saluari. dicunt aliqui q^o rps hoc nō dixit. v. ba. n. sua sunt hec. Intrate per angustam portā. q^o lata porta et spaciōsa est via que ducit ad perditio nem. et multi sunt qui intrat per eam quoniam angu sta est porta. et arta via que ducit ad vitam. et pau ci sunt q^o inueniunt eam Quis ex his verbis hēaf expresse q^o rpe quod p^ocessit redēptōis aduentū plures erant mali q^o boni. et Quis ita sit. si crisse p b^o nō hē q^o in ar^o dicebat. posset. n. de^o tantā gram facere hominibus qui nascituri sunt q^o tot de illis

saluarentur. & tamen pauci de illis damnarentur qd an finem mundi cent plures illi qui saluabunt qd il li qui damnabuntur. & ut dicunt aliqui forte ita fiet ut sicut plures angeli saluati sunt qd danati sic pler boies erunt saluati qd danati. & ad confirmacione sue opionis sic arguit bñ Dio^m li. de angelica l' die rar. c. 14. Multitudo scōy angeloy excedit multitudinez materialiu rez. s; quot sunt angeli sci tot erūt hoies bñ. g numerus saluandoy excedit oem numeroy rez materialiu. s; nō ē probabile qd tāta sit multitudo hoiz dānatoz. qz tanta hominū multi tudo nō posset infra cōcauitatē terre comprehendī.

Preterea s; Ansel. li. 1. cur de^o hō. c. 16. Maior est numerus hominū electoy qd fuerit nāeruf oim hoiz q fuerit mortui an xp̄s. & q tpe mortis sue ui uebāt. dicit. n. sic. qd nō tot p̄tes eius mortu eē potuerunt quot ad supne ciuitatis cōstructionē neces sarij sunt. etiā si oēs q eiusdez mortis tpe vbi cūqz erant mortui ad illā redēptionē admitterēt. s; nō est pbabile qd tanta sit multitudo hominū dānato rū. qz vī qd tot corpa hominū nō p̄it intra cōcauita tem terre p̄prehendi. Preterea in cōueniens vī qd aliquis nālis appetitus vni^o sp̄i frustraret perpe tuo in maiori pte indiuiduoy suoy. S; p̄cā opi nio vī esse p̄tra sacra scripturas. d. n. Math. 22. qd multi sunt vocati pauci vero electi. & ē p̄tra Aug. dicit. n. 10. de ci. c. 11. qd plures hoies erūt i penit qd in glia. dicit ēt infra li. 21. c. 11. qd multo p̄res sunt in vniuersa gñis hūani massa damnata qd in luce.

Ad ea aut que adducta sunt qd opione dīa p̄it fa cili solui. p̄d. n. dicit ad p̄m qd nō sequitur. plres sūt angeli saluati qd dānati. g plures hoies erunt salua ti qd dānati. qz angeli fuerūt p̄creati absqz vlla p̄ nitate ad malū & cū aliqua incliacione ad bonū. ho mines aut descendētes ab Adā fm nālez legē pro pagatiōis nascūtur in peccō. & cū hūcuali p̄nitēte ad malū. Ad illud aut qd dicebat qd tot erūt homies saluati quot sunt angeli sci. dnt aliq qd falsus est. nō enī; tot erūt. nisi tot quot sunt angeli q ceciderūt. qz de hoibus electis repabit angelica ruina. Vel p̄d dicit & melius qd in cōcauitate terre poterit cōphē di maiori multitudo hominū dānatoz qd sit multi tudo angloy scōy. Et p̄terea si q̄titas terre q̄ mō ē nō sufficeret. deus eam augere possz. p̄ h̄ p̄d solui ad illud qd dicebat qd tanta multitudo hoiz q̄ta fuit multitudo oīuz illoy qd morē xp̄i p̄cesserunt. & q tpe mortis ei^o vīuentes fuerūt nō possz p̄prehen di infra cōcauitatem terre. Ad illud aut qd dice bat de frustratōe nālis appetitus dō qd q̄uis sit in possibile maiore p̄ez indiuiduoy alicuius sp̄i fru strari p̄petuo aliquo suo nāli appetitu loquendo de frustratione pueniēte ex aliquo nāli accite & erro re nature. h̄ tñ est possibile loquēdo de frustratōe pueniēte ex voluntate creata h̄ demerente & ordi ne diuine iustitie illā penā infligente. Ad 2^m dō qd minor est falsa. nobilior est influētia celi simplr q̄ est in circūferentia q̄ in cētro & sup terras q̄ sub terra p̄pationē ad bitationē hoiz. q̄uis sub ter ra vel prope centrū sit nobilior influentia fm quid .s. q̄tū ad generationem aliquorum metallorum.

Artio querit vtrū ibi sit ignis corporeus. Et vī qd nō. Aug. 12. super gen. vīus sinez est profus inferoy subā. s; qaz sp̄ualē arbitro: esse nō corpale. Itē Dama. li^o

4. quasi in fine dicit de illo igne qd nō est materialis est apud nos. s; qualis sit nouit de^o. sed si eēt corpalis esset material. Contra Aug. 11. de ci. c. 10. Gehēna illa qd etiā stagnū ignis & sulphuris dicit ē corporeus ignis erit & cruciabit corpa dānatorū.

Itē Bre. 4. li. dial. parū an mediū. ignē gehēne corpēū esse nō ambigo. Rū^o quorūdam ē opinio qd ille ignis nō est corporeus. s; est quedā sp̄ualis pena qd pp suū acumen metaphorice dī ignis. quia ut ipi dnt cū diuina potētia reprobos possit cruciare sufficienter sp̄uali pena supfluz suis i inferno po ner corporeū ignē ad cruciatū eoy. & ad h̄ adducit illud qd h̄ Luc. 16. de diuitē q dicebat linguā suā cruciari in flāma. cū. n. p̄stet aīaz illi^o diuitis linguā corpale nō hūisse vī qd sicut scriptura ibi de lingua loquitur metaphorice aliqd sp̄uale vocās linguā ita aliquaz penā metaphorice vocet ignē. vī Au^o. 11. de ci. c. 10. dicit talē fuisse illā flāmaz quales oculi quos eleuauit. & Lazarū vidit qualis lingua cuius hūore exiguū desiderauit infundi qualis digit^o La zari de quo illud fieri sibi postulauit vbi tñ erant sine corpore aīe. & imediate cōcludit qd fuit incor poralis. S; opinio p̄dicta falsa ē. & p̄tra scripturā qd distinguit inter ignē & sp̄ualē dānatoz penā que vocatur noīe v̄mis. d. n. eccl. 7. qd vidicta carnis ipij ignis & v̄mis. & Judub. vlti. dī de dānatis. qd deus in die iudicij visitabit illos. dabit. n. ignes & v̄mes in carnes eoy. Itēdo. etiā p^o. li. de sumo bo no. c. 19. Duplex dānatoz pena ē in gehēna quoz & mentē v̄rit tristitia & corp^o flāma. Dicendū ergo ad qdēz qd ignis in inferno corpore^o ordiatur ad reprobos cruciandū. q̄uis. n. deus possz si vellz eof punire pena sp̄uali tñ. tñ p̄gre voluit eos punire pena sp̄uali & corpali. ut sicut dicit Itēdo. p^o li. de summo bono. c. 19. Qui mēte tractauerūt qd perse cerūt corpe simul & aīo puniāt & corpe. qd nō ē sic i telligendū ut pena corpali ignis se nō extendat ad aīam etiā imediate cū mō aīe reprobe illo igne cru ciat. demones q sunt sp̄is sic illo igne post iudici uz cruciabūt. s; qd pena sp̄ualis p̄ncipali^o aīam respicit. & pena ignis p̄ncipali^o respicit corpus. pena tñ sp̄ualis redādabit in corp^o. & pena corpali in aīaz Nec obilat illud qd allegatū ē p̄ opinione alia. qd nō sequit. ibi est flāma sp̄ualis de qua loquebat di uis eo qd magis ea cruciabat qd corporeali. qd ut in ferius oīdes acerbior est pena v̄mis qd ignis q̄ ibi nō ē ignis corpalis. vī & ipē Aug^o eodē. c. post verba p̄dicta. in inferno ponit ignē corporeū. qd ut h̄ p̄moli. de mirabilibus sacre scripture. c. 1. p̄pa ratus est in perfectiōe creaturay omniuz. h̄ est i p^o cōditione rez. s; vī^o h̄ fuit p̄ma die qua āgeli fue rūt creati. aut. 6° die qua creat^o ē h̄ apud aliquos dubiū est. pbabilis tñ vī & magis auctoritate cō sonū qd hoc fuit 6° die. Ad p̄m in opp^o dō qd illū v̄bū intelligi p̄d de ip̄essione penali scā in aīa. q̄tis. n. ignis corporeus affligat aīam. afflictio tñ il la sp̄ualis est. Ad 2^m dō qd illū ignē dicit nō eē ma teriale nō simplr. s; qualis est apud nos. qd nō indi get fornētis materialibus eo modo quo ille ignis qui apud nos est.

Artio queritur vtrum ignis infernalis sit eius de sp̄i cū igne eleuitari. Et vī qd nō. phū^o .s. top. Non eēt vna sp̄es ignis diuersus ē. n. car

boflama & lux spe. s; ignis lux est ignis elementaris ignis aut gehene magis vi esse ignis carbo. si. n. est ignis lux no diceretur infernus terra tenebrosa ergo differt spe ab igne elementari. Itz nalis locus ignis elementaris est circulerentia. s; nal locus ignis infernalis e sub terra. qa si esset ibi violenterii esset ibi ppetuo. fm. n. pbm. pmo celi & mudi. R. et accidentalis velociter finitur. g non est eiusde speci cu igne elementari. Itz Dama. li. 3. c. 15. quoz natura eade horu actio eade. sed actio ignis elementaris est alterius nae q; actio ignis infernalis. q; ignis elementaris psumptiu est extranee materie. ignis aut infernalis no q; ad vltimu tota psumeret terra. g n est eiusde speci cu igne elementari. Cotra Aug. 27. q. adoro. dicit ignem qe quartu elm esse in terra.

Itz fm Aug. eade qde. Alque q sup celos sunt cu istis aqs eiusde speci sunt g a sili ignis q sup terra est eiusde speci est cu illo igne q sub terra est. Itz phus pto. Dis aqua oi aque eade spe di ergo sili ois ignis oi igni. Rideo q ignis gehene qru ad illd qd in co de essentia ignis e eiusde speci est cu elementari igne materia tu quo ad disponez vi diuersa rone cur sibi pperit aliqua diuersa actio que igni elementari no puenit. Ignis. n. in aliena materia multu diuersificat in opibus suis. fm exigentia dispoms materie. qd apte pz in fulgore vbi ignis aspectum hct ad diuersas materias fm diuersitate materie & celestis influentie in ma incorporate. vi aliqui n ledit mam molle. & dissoluit dura aliq; calefacit & no comburit. Aliq; n opinantur q in inferno sit ignis in materia ppropia. q; is ibi no luceat vel i pfecte. qd id dixi. q; sicut dicit Iydo. pmo libro d sumo bono. c. 29. Ille ignis ad aliqd h; lumen. & ad aliqd non habet. Ignis enim ex duplici causa non lucet. s; q; aut nimis rarus. & hac de ca no lucet in spera sua. aut q; circufusus. aut circudat. fressrib; fumis & vaporibus grossis & turbidis. & hac de ca no lucet. aut modicu lucet in inferno. p tu opio vi detur verior. Alij dnt q; ignis inferni e ignis carbo. vi sicut ignis carbo no est corporeus ignis. qa duo corpa simul nall esse no pnt. n; forma substantial' ignis. q; due forme specificce in eade pte materie simul ee no pnt. s; est aliqua forma accidental' multu participas de vte subali forme ignis. sic dicit q; ignis inferni est quedam forma accidental' multum picipas de vte forme ignis in affligendo acure.

S; his dictis occurrit difficultas. q; carbo pot giare igne flama q; flama verus e ignis. s; h; no multu cogit. q; n ignis pot picipare virtute ignis in gnando igne no generatide vniuoca. s; equiuoca. videm. n. igne; gnari p motu. Ad p^m lopp^m d d q; ignis carbo flama & lux spe no differunt quo ad illud qd in eis est de eentia ignis. s; quo ad dispofc materie. ignis. n. lux. i. in sua puritate. sicut e in spera sua. q; is sit constitutus ex eentia materie cois q; tu ad eentia; oibus gualibus & corruptibilib;. & ex forma ignis tu illa materia di ppropia ignis qtu est sub dispoms; coeuentib; puritati ignis & ab extraneis dispoms; qtu possibile e denudata. dicitur aut ee in extranea materia in qtu est i eentia materie in qua sunt extranee dispoms; & que si sint in eade materia igneitate; copatientes. no tu font eius puritati coeuenientes. & sic in qtu e in materia cu dispoms; multu terrestrib;. di ignis car

bo in qtu est in ea cu dispoms; acereis loquendo de aere comitro cu vaporib; terrestribus & aqueis sic est ignis flama. vi dicit phus 2° de gnatione. q; ignis flama e fumus ardes. vi pncipalios & p phus di ignis de igne in spera sua q; de igne flama. & per phus de igne flama q; de igne in carbode. & p taro forte dicit phus q; differunt spe. Ad 3^m patebit solutio in qde seqnti. Ad 3^m d d q; illa diuersitas actio nis e pp diuersitate; & dispoms; materie influentie celestis illi materie icorpate. vt dcm e in corpore. q; Ar^o ad pte; alia gra pncipalis coelusionis pnt coe di. qd tu de illis aquis q; sup celos sunt teneduz sit dictum est libro 2°. di. 14.

Quinto qru vtz ignis infernal sit pp et tu. Et vi q; n. q; corruptibile & icorruptibile si ei^o dez speci. q; fm pbm

.io. meth. Corruptibile & icorruptibile differunt s; gis s; ignis elementaris e corruptibil. cu gignis infernalis sit eiusdem speci cu eo vt pz in qdne pcedenti no est incorruptibil. g nec perpetuus. Item ignis no pot perpetuari in aliena materia. nisi sibi admi nistret materia sine fine. q; vt di. puerb. 30. Ignis nuq; dicit sufficit. sed terra aqua & aer finita sunt. g ignis infernalis cu sit in aliena materia no ppetua bitur. Cotra Math. 25. Ille ignis di eternus. qd no est intelligendu a pte ar. s; a pte post. Ad ista qdem dixerit quida igne illu ppetuari ibi per nam qa ille ignis est ibi in sua ma ppropia & influetia celestis. qa ad centru terre imittit a quolib; puncto celi ppendicularis radius est ibi in illa pportione in qua est pseruatiua ignis in materia ppropia sicut in circulerentia. Quantu. n. tali influentie per elongatione a celo detrahatur tu per fortitudinē radio ru ppendiculariu a quolibet puncto celi imissoru; ad centrum recopensatur sed hec opinio fantastica est & friuola. cu. n. celestis influetia qua requirit ignis in sua materia ppropia repugnans sit pportio ni illius influentie qua requirit pura terra no esset naturale terre tendere ad centru. s; magis centru resurgere. nec esset ita pura terra versus centrum sicut in superficie quod falsum est. Alij autem tenentes illum ignem esse in aliena materia dicunt ipsum in illo loco perpetuari per naturam. sed alio modo q; pmi. dicunt enim q; continue depascit su az materiam. sed quia in illo loco est celestis influetia conuertens continue aquaz in terram & prem aeris. & etia interdū partem illius ignis. ideo ppetuari potest. quia sicut ex vna parte sua materia consu mitur ita per influetia; predicta pportionalr regeneratur. Sed hec opinio non sufficit. qa cu p iudicium cessatura sit generatio & corruptio in elementis. sicut in hoibus quibus pro statu corruptibili deseruit non assignat rone; perpetuationis illius ignis post iudicium. Ego autem dico illum ignem in aliena materia esse. & ipsum perpetuo duraturum. ad quod credendum nititur Aug. manu ducere homines referendo multa mirabilia quorum causa occulta est. vt. pater. ii. de ci. c. 4. 5. & 6. sed hoc erit per potentiam supernaturalem. sicut enim per virtutem supernaturalem affligit spm sic per virtutem supernaturalem ei duratio ppetuabil h; engere ordie die institit. si tu dicat q; de a pncipio ibi posuit maz talis dispoms; & in ipsa talem influentiam celi vt ardere possit. vel igni

psistere foris. et non sumi a ratione recedere non videtur. et Augustinus concordare videtur in capitulis supradictis. maxime quod post iudicium cessabit mutua generatio et corruptio elementorum et mixtorum. et ita ille ignis a nullo alio poterit corrumpi. nec a se ipso. quia nullum elementum habet in se causam corruptiois sue manente prime cause influentia generali. Ad primum in oppositum dicitur quod maior intelligenda est de incorruptibili secundum cursus nature qui nobis notus est. ignis autem infernalis non est incorruptibilis secundum ordinem nature nobis manifestum. sed aut secundum ordinem nature nobis occultum. aut secundum ordinem die iustitie. aut secundum virtutem. nec eis discredendum est etiam in materia illius ignis naturalis virtutes possuisse quas ignoramus. et tot effectus videamus manifestos. quorum causas quasi penitus ignoramus. quorum multos refert Augustinus. et de ci. in pluribus locis. Ad secundum solum potest modo predicari. Et dicitur autem in hac questione per solutio ad primum secundum sententiam prae quaestione precedentis.

¶ Sexto queritur utrum corpora dānatorum ab illo igne calefiat. Et videtur quod non. sed philosophus. Si non esset continuus motus primi mobilis quod movet primum movens nihil posset generari vel corrumpi. nec augeri vel alterari. sed post resurrectionem cessabit motus primi mobilis. ut inferius ostenditur. et tunc corpora dānatorum ab illo igne non poterunt calefieri. cum calefieri sit alterari. Item calefactio via est ad generationem unius. et corruptionem alterius. alteratio. non. sed qualitates activas et passivas dispositio est ad generationem et corruptionem. sed post iudicium cessabit generatio et corruptio. ergo nulla erit alteratio secundum qualitates activas et passivas. Contra Augustinus. et de ci. c. 4. dicit quod nihil est igne vrentem molestius. ergo ignis molestatur corpus calefaciendo. sed corpora dānatorum ab igne infernali molestabuntur. ergo ab illo igne calefient. Ad istam quaestione dicitur quidam quod corpora dānatorum ab igne infernali non calefiat. et tamen cruciabuntur. passivum. non. potest dupliciter recipere formam agentis aut materiae. aut immaterialiter. seu intentionaliter. sed quomodo modum recipit sensus formam sensibilem videtur philosophus. et de anima ostendit de omni sensu accipere videtur. quoniam est susceptivus speciei sensibilium sine materia corpus humanum. primo modo recipientes formam ignis ab eo calefit. sed modo recipientes non calefit ab eo quoniam tactus sentiat caliditatem sicut visus non colorat. et sentit colores hoc autem modo corpora dānatorum in se recipientes formam ignis infernalis. non primo modo. cum. non. celum sit primum. alterans per suum localem motum et omnia alia agentia et virtute ipsius agant quasi ab ipso mota cessante motu celi nullum corpus poterit aliud per alterationem aliquam transmutare a sua naturali proprietate remanere tamen poterit passio animae et intentionalis. et ideo quoniam ignis ille ignis non sit calefacturus corpora dānatorum affliget tamen ab eo. quod sicut obiecti proportionati sensui proportio nata receptio delectat sensum sic improporcionata contristat ignis autem infernalis est obiectum excellens super tactum corporum dānatorum. et receptio sue similitudinis in tactu est improporcionale vincens ipsum et ideo in corporibus eorum erit vehementissimus dolor in sensu tactus excessivum sentiendo calorem. et huius opinionem concordare videtur illud verbum Augustinus. et de ci. c. 5. quod etiam recitat magister de ci. c. 5. f. quod habet tunc in corporibus dānatorum. quod nunc esse scimus in animis hominum certum autem est quod si homo modo ponatur in igne anima dolet. et non calefit. Sed hoc arguit aliqui per illud quod dicitur Job.

24. de quolibet dānato. scilicet quod ad nimium calorem transferretur ab aquis nivium. Preterea secundum illas opiniones pena ignis principalius respiceret animas quam corpus. Iuxta dicitur per Augustinus. de fumo bono. c. 29. afflictione ignis principalis attribuitur corpori. sicut aliam penam principalis mentis. quilibet tamen pena in toto reddidit oppositum. Preterea secundum Damascenum. li. 2. c. 22. Impossibile est subire et preter esse naturali operatione. ergo postquam celum gescit adhuc habebit naturalis operationem. nisi ea virtus divina. vel in dispo suscipientis impediatur. corpora autem dānatorum non erunt indisposita ad suscipiendum excessivam calefactionem. non. non. habebit impassibilitatis dotem. Ideo dicit aliqui quod corpora dānatorum ab illo igne calefient vehementer quia cum illa corpora sint ex quatuor elementis composita. nec sicut impassibilia. non tamen caliditate sentiuntia. sed caliditatis susceptiva. nisi per illam ignem sumuntur. et clarabitur in quaestione sequenti. Qui vult tenere hanc secundam opinionem potest dicere ad primum. quod intentio philosophi non fuit. vel esse debuit quod si celum staret quod ignis nulla actionem posset habere vni a deo. Dicitur per phanone pisenense episcopo excommunicatus est iste articulus. scilicet quod si celum staret quod ignis in stupam non ageret. sed sic dicitur verbum eius intelligi quod si celum staret non esset alteratio seu vicissitudo diversarum alterationum provenientium a naturali principio extrinseco. unde illa calefactio quas faciet naturalis ignis in corporibus dānatorum in principio perpetuabitur nisi per virtutem supernaturalem fiat ibi alteratio caliditatis et frigiditatis de quo queretur inferius. Ad secundum dicitur quod illam calefactionem non sequitur aliqua subiectio corporis corruptio. cuius ratio in sequenti questione dicitur. Qui vult aliam tenere opinionem faciliter potest dicere ad primum in contrarium. quod ignis non tantum affligit calefaciendo. sed etiam sensum tactum ultra quam exigit tactus proportio immutatio sicut. non. sentit oculus colorem et non coloratur. sic corpora dānatorum sentient sensu tactus intempatum calorem. quod apparet dicitur transferenda ad calorem nivium. et tamen non calefient. non. non. est idem sentire calorem et calefieri cum lignum calefieri videamus et non sentire calorem.

¶ Septimo queritur utrum corpora dānatorum per illum ignem consumantur vel corrumpantur. Et videtur quod sic. Augustinus. in li. de natura boni parum post principium dicit quod reprobi quia volentes corrupti sunt in peccatis iustitiam corrumpent et in peccatis. Item Augustinus. eubii. c. 5. quod nullo bono peccati non nocet. nocet autem adimendo bonum. sed ignis infernalis nocebit corporibus dānatorum. ergo prout adimitur subiectum eorum. ergo ad ultimum totaliter consumuntur. Item philosophus. 6. top. Dicit passio magis scilicet ab igne a subiecto. sed corpora dānatorum ab illo igne patietur fortissima passio. ergo prout abijciat aliquid ab eorum subiecto. sic ad ultimum consumuntur. Item ex vehementia doloris aliqui corpora corrumpuntur. videtur videtur philosophus. li. macha. c. 6. Antiochus laqueum dicitur quod mortuus est cecidit per trinitatem. sed corpora dānatorum per illum ignem vehementissime affligentur. ergo per illam afflictionem corrumpentur. Contra de quolibet dānato dicitur Job. 20. Quod omnia quae fecit. nec tamen consumuntur. Item apoc. 9. de damnatis. dicitur quod desiderant mortem. et fugiet mors ab eis. Respondetur quod corpora dānatorum non consumuntur per illum ignem. cuius ratio est secundum aliquos. quia non recipient formam illius ignis. nisi intentionaliter. seu immaterialiter.

aliter. sicut recitatur est in q̄one precedenti. unde ab illo igne non patitur nisi passione animali. sicut q̄d sensus patit a sensibili nimis excellenti. vñ calorem ignis sentit et non calciet. non p̄sumit aut corp̄ ab igne. nisi eius formā materialr recipiat. et ab ea materialr patiat. Sed hec rō nō est p̄ueniens. tñ q̄: falso vel improbabili fad. amēto ininit. vñ p̄ ex p̄cedēti q̄d. tñ q̄: si illud esset verū q̄d supponit ad huc nō sufficeret ad ostēdēdū illa corpa ab illo igne nō corrūpi. q̄: sicut dicit p̄bi. 2. de aia. Excellentie sensibiliū corrūpūt sensus. s̄ certū est q̄ ignis infernalis est supercellēs sensibile. q̄ nisi aliud obstaret q̄ retigerit illa op̄o corrūperet tactū in corp̄ib⁹ dānatoꝝ. et ex p̄n vitā. q̄: sicut dicit p̄bi. 3. de aia Impossibile est alal sine tactu eē. et p̄a p̄ q̄ sine tactu. nec vnū aliū cōtingit hīc sensus. Id vñ mihi dō q̄ illa corpa nō p̄sumunt ab illo igne p̄t̄z et p̄ te dispositionem materię i q̄ icorporat⁹ est ignis ille et p̄t̄z et p̄re dispōnis illoꝝ corp̄oꝝ. quā accipiet in resurrectione p̄ncipalī aut ex ordine diuine iustitie. Aliq̄. n. forma p̄ dispōnē extraneā cui corparatur diuērificat in sua actiōe. q̄d p̄z. q̄: ignis fulguris q̄z icorporat⁹ i mā talis dispōis q̄ calefacit et nō cōdurit. et q̄z facit vtrūq̄. et q̄z nō ledit māz mollē. et dissoluit durā. q̄z cō. lumen ē solis icorporat⁹ lunc recipienti ip̄z a sole p̄ dispōez lunc cui icorporatur aliūz h̄z effectū in istis inferioribus q̄ h̄z lumen imēdiate imissūz a sole. q̄: imissūz a luna p̄ vitēz p̄p̄tā ip̄i lunc q̄ cū ip̄o imittit. et in cui⁹ vitute opatur bumectat. imissūz aut a sole desiccatur sic dico possibile esse vt p̄ dispōez māe. et aliquā celestēz influentiā sibi icorporatā ignis infernalis hīc p̄t̄ actionē calefaciendi. et affligendi. et nō p̄sumendi. Et p̄ parte ē dispōnis quā accipient illa corpa in resurrectione p̄t̄ eē. p̄t̄z q̄ nō cōsumēt ab igne. q̄d Aug. nitit declarare p̄ 1. dicit. n. n. de ci. c. 2. et aialia p̄fōd corrūpibilia q̄ tñ in medijs ignibus viuūt. nō nullū ē genus verminū in aquaz calidaz scaturigine rep̄ri. quāz feruorē nemo ip̄one p̄tratar illos sine vlla sui lesione ibi eē. dicit et eo. li. c. 4. q̄d scripserūt qui naturas alalūz curiosus in daganūt q̄ salamandra in ignib⁹ viuūt. q̄d siue verū sit. siue nō. q̄: ideo dico. q̄: h̄z philosophū in li. 8. p̄p̄rietatib⁹ elemētōꝝ. Nullū aial in igne viuere p̄t̄ supple diu. certū est tñ pilos ei⁹ ab illo igne nō p̄sumi q̄d ego ip̄e exptus sum. Et quib⁹ p̄z in corpe et elemētis cōp̄dito talē esse posse dispōnez vt ab igne nō p̄sumat. vñ cōcludit Aug. in. c. vltio alio nō esse incredibile vt hōiūz corpa sempiterno supplicio punitoꝝ. et in igne aiaz nō amittat. sine detrimento ardeant. et sine interitu doleāt. hēbit. n. tñc ista carnis substātia qualitatē ab illo idnā q̄ taz miras et varias naturas tot rebus indidit quāz videmus. vt eas q̄: multe sunt nō miremur. Et p̄ te tñ ordi⁹ diuine iustitie sumi d̄z rō p̄ncipal. ille. n. ordo erigit illa corpa in eternis supplicijs fore per mansura. et id assistente dei influentiā giali ad h̄z vt ignis infernalis illa corpa fortiter calefaciat et affligat nō adest tñ ad hoc vt cōsumat. sicut aut creat a nō p̄t̄ manere in eē suo. nisi p̄supposita influentiā di giali. sicut dicit Aug. 4. sup gen. et cōmentator sup primā p̄positionē de caus. sic dico q̄ actiōnem māz hīc nō p̄t̄. nisi illa influentiā assistere. sicut p̄a hīc in passione Jesu xp̄i. q̄: fuerūt tenebre sup vni

terfas terrā. nō sup terrā iudeoꝝ trā. vt aliqui sentierunt. et male. Eclipsis autē solis quo ad vniuersū orbē nō potuisset esse p̄ solā interpositionē lune. vñ cū interpositione lune fuit alia cā. s. q̄: influentiā generalis cāe p̄me. tñc nō affuit soli ad irradiandū et sicut hec influentiā adesse p̄t̄ ad hoc vt res sit et non opetur. ita alq̄i adest ad hoc vt creatura hēat vñā sui actionēz. et nō aliaz. et hec est p̄ncipal rō q̄: ignis infernalis calefaciet dānatoꝝ corpa. et affliget. nec tñ p̄sumet. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ illud v̄buz Aug. intelligendū ē nō de substāntiali corrūptiōe. s̄ de corrūptione q̄eris. q̄d p̄z. q̄: hoc dicit de spiritibus quos certū est nō posse substāntialr corrūpi. Ad 2. dō q̄ ignis ille corp̄ib⁹ dānatoꝝ nocēbit nō adimendo eoz substāntiā. s̄ dispōnem q̄ requiritur ad delectatiōis q̄erē. Ad 3. dō. q̄ illud verbū intelligi d̄z de passione nālī sicut cursum nāc nobis manifestus. Ad 4. dō q̄ ex vehementia doloris nūq̄ corpus corrūp̄t nisi inq̄tū ex illo dolore in aia sit ip̄ressio in corpus qua corrūp̄t ip̄nos corp̄is dispōnālis. sicut n. Aug. 2. de ci. c. 3. Dolor p̄ se et imēdiate nō opponit vitē. q̄: vt ibidē dicit. certū est viuere oē q̄d dolet dolorēq̄ omnez. nisi i re viuere esse nō posse. vt aut ex sup̄ius dictis p̄z in corp̄ibus dānatoꝝ nō poterit fieri ip̄ressio qua corrūp̄at in eis nālīs dispōnēz necessaria ad conseruationem corporalis vitē.

Quaeritur vitū corpa dānatoꝝ p̄ agens intrinsecū nālī corrūpenti. Rōdeo q̄ nō vt dictū ē in q̄dē p̄cedenti. q̄a nō aderit gialis influentiā cāe p̄me. ad h̄z vt nālīs calor cōsumat humidū radicale in quo radicator. per cui⁹ cōsumptionē calor natura is extinguit et cātur mors. Et ideo dico q̄ in corp̄ibus dānatoꝝ calor nālīs humidū radicale nō p̄sumet. nec corrūpēt in eis illa dispōnēz necessaria est ad corporale vitā. Et p̄ hoc p̄z solutio ad illā q̄dem qua solet queri v̄z corpa dānatoꝝ iterū nālī morient. quia planum est q̄ non.

Quo querit v̄z spūs sep̄ati igne corporeo cruciabit. Et v̄z q̄ nō. Aug. 1. sup gen. lōge an finē dicit q̄ non sunt corporalia. sed silia corporibus q̄bus aie corp̄ibus ex ne afficiūt. seu bī. seu male. cū et ip̄e corp̄ibus suis similes sibi met appareāt. sunt tñ et vera letitia. et vera molestia facta de substātia sp̄uali. Itē eodē l. bro nō multū an mediū. Omni modo p̄stantior est qui facit ea re de qua aliquid facit. nec vltio modo spiritu p̄stantius est corpus vltio per sp̄cio modo spiritus corpore. ergo spiritus separatus non potest ab igne corporeo cruciari. Itē Boecius in libro de duabus naturis. et vna persona ch̄isti parum vltra medium. Illa sola que habent vnus materie cōmune substāntiū possunt in se facere et pati. sed spirituum et corp̄orum non est vnus materie cōmune substāntiū. ergo impossibile est spiritus separatus igne corporeo cruciari. Itē scōm p̄bi. i. de generatione. Omne corporeum agens agit per contactus. sed ignis corporei et spiritus separati non potest esse contactus aliquis. quia secundum p̄būz. 5. p̄bi. Illa se tangūt quorum vltima sunt simul. In spiritu autē non est assignare primūz mediū et vltimūz. s̄ impossibile est sp̄m sep̄atum igne corporeo cruciari. Itē om

ne quod parit recipit aliqd ab agente . sed quicqd recipitur a corpore inseparato spū recipit intelligibilibiter & imateriali. d. n. in cōmento super octauam ppositionem de causis. q. res corporee sensibiles sūt & intelligentia intelligibiles. & sup decimā ppositionē de causis etiā d. q. recipiens recipit. sū nō dū suū nō sū modū rei recepte. cū ḡ forme rerum in spū intelligibilis & imaterialis exites sine pertinētes ad eius sedarias perfectionē nō ad cruciatum. spūs separatus igne corporeo cruciari nō pōt. Itē sū p̄m p. de generatione. c. de facere & pati. vlt faciens assimilatur sibi patiens. s. ignis corporeus nō pōt sibi assimilare spū separatus. ḡ spūs nō pōt pati ab ipso. Contra vt in 2. li. ostensum est. mali angeli sunt incorporei. spūs. n. sunt. s. illi cruciabunt igne corporeo. d. n. Math. 25. Itē maledicti in ignem eternū qui preparatus est a diabolo & angelis eius. Itē Greg. 4. li. dialogorū parū an medium. Si diabolus eiusq. angeli cū sint in corporei corporeo igne sunt cruciandi. qd mirū si aie ēt anq. recipiat corpora possint corporea sentire tormētū. Itē eo. libro parū an auctoritatē p̄all. si viuentis hōis incorporeus spūs tenetur i corpore cur nō possit mortē eū i corpore sit spūs ēt corporeo igne teneat. s. ab illo a quo pōt detineri spūs potest cruciari. ḡ spūs separatus ab igne corporeo pōt cruciari. Ad illā qdēz dixerunt quidam spūs separatos non affligi nisi per p̄uationē desiderati boni ex qua p̄uatione tāq. quodāz malo presenti in eis vehemēs tristitia generatur. Unde algazel. 5. li. p̄bi. c. 4. dicit de aīa que in corpore fuit a matrice corporaliū voluptatus q. illa dispositio pp vsus ip̄imitur in ea & inheret vehemēter desiderii eius ad illā. postea vero per mortem instrumento rei desiderate amisso remanet desiderii eius & amor: hic est cruciatus ineffabilis.

Sed q. hec rōn non sufficiat p̄ per auctoritates allegatas. ad p̄tem sam. & per illud q. dicit Au. 2. d. c. 10. dicit. n. spūs incorporeos posse pena corporalis ignis affligi. & parū post dicit de demonibus q. ardebit. sed eis nulla sunt corpora spūs demonūz. Imo spūs demones licet incorporei corporeis igni bus cruciandi. Alij dicūt spūs separatos cruciari in igne corporeo inquantū vidēt ip̄m p̄paratū ad hoc vt eo cruciēnt in corporib. suis sicut latro suspendendus in vno patibulo ipsum videndo cruciat anteq. suspendatur in eo. sed hec responsio nō sufficit. q. nullo modo potest ad malos angelos applicari qui tamen illo igne in perpetuum cruciabunt. Alij dnt q. cruciant igne corporeo inq̄stum intellectui eoz imprimis super excellēs illi. ignis similitudo. Sed hec responsio non satisfacit. q. sū p̄m tertio de aīa. Non sic excellentia intelligibilis ledit intellectus sicut excellentia sensibilis sensum. q. post excellens sensibile sensus impedit insentiendo. sed intellectus post excellens intelligibile non minus intelligit infima. sed etiam magis. q. sensus apprehēdit per organū corporeū intellectus aut non. p̄terea dici non potest q. ignis quicq. sit impositio obiectū intellectui euz possit intelligere. & illud qd est igne supius & inferius. Alij dicunt q. spūs separati igne corporeo cruciatur. non inquantū ip̄m apprehēdunt apprehensione simplici. sed cū firma extimatione. q. est cōtrarius sue nature. ḡnis extimatio falsa sit. qd confirmant

per Greg. dicentē. 4. li. Dial. non multum an medium. Teneri p̄ ignem spūm dicimus vt in tormēto ignis sit videndo atq. sentiendo ignem nāq. eo ip̄o patitur q. videt. & q. cōcremari se aspicit crematur. Ad hoc etiam adducunt auctoritatē p̄māz Aug. adductam ad p̄tem p̄māz. p̄terea huic cōcordant videtur. q. dicit Auic. 9. meth. c. vlt. loquens de dispositione animarum humanarū euz sunt exute a corporibus suis. dicit. n. sic. Auic male vident penam quam imaginauerāt in hoc mūdo. affligantur ea. forma enīz imaginata non est debilioz sensibili. sed maior impressione & claritate. sicut videmus in sōnis. fortasse enim somnium magis est p̄o modulo suo ḡ sensibile. tūc ḡto magis illud quod est in alio seculo fortius est ḡ quod est in sōnis p̄opter paucitatem impeditum & extoliationem anime & claritatem recipiētis. Sed hec opinio inconueniens videt & in probabilis. quia sū hoc spūs non patrentur ab igne corporeo. sed a sua falsa extimatione. p̄terea non est probabile q. mali spūs qui subtilitate ingenij vigent illum ignem extimarent sue nature cōtrarium & lesiuum. nisi ita esset in re. Alij dicunt q. spiritus patiuntur ab igne corporeo. non per virtutem nature illius ignis absolute. sed inquantū est instrumentum diuine iustitie. videmus enim res multas habere actiones in virtute principalis agentis que eis non competere absolute. verbi gratia. calor naturalis in virtute anime conuertit nutrimentum in carnem. lumen solare a luna receptum & cum virtute lune ab ea deriuatum in virtute lune generat humiditates. fantasia in virtute luminis intellectus agentis mouet intellectum possibilem. corpora celestia cum inanimata sint. vt in 2. libro ostensum est. tamen in virtute intelligentiarum motricum generant in his inferioribus vitam. vt patet in generatis per putrefactionem. securis in virtute motoris scindit arborem.

Tenendo ergo q. affligat spiritus inquantum est instrumentum diuine iustitie adhuc vltius perquirendum est magis in speciali per quem modū dicunt ergo aliqui q. supernaturali impressa est igni infernali quedam spiritalis virtus per quāz spiritus affligitur naturali virtute ignis ad hoc cooperante nec disponēte. quia vt dicūt non ē possibile vt aliqua virtus naturalis cooperetur in supernaturali actiōe cū ad eam p̄ se nullo mō nec cōplete. nec incomplete possit attingere. p̄ tanto ḡ ille ignis affligere spūs dī. q. supernaturalis virtus existens in ip̄o sicut in subd illos affligit. sicut aliqua subā supnalr dealbata p̄osset dici visus disgregare.

Sz hec opinio vt in trib. deficere. vltus est q. sū eā ignis nō affligit illos spūs vt instrumentū quia o. q. i instrumento sit aliqua naturalis aptitudo ad illā actiōem ad quam applicatur a virtute motoris. vt p̄ i securi respectu actus scidēdi. & i malleo respectu actus conterendi. Aliud est q. non videtur probabile virtutem spiritalē esse immediate i re corporali. sicut i subd. ita vt sit ibi manens. & non in fieri. sicut ponit opinio predicta. Aliud quia videmus naturale. lumen rationis per quod solum intellectus nullo modo potest attingere ad visionem dei cooperari cum lumine glorie ad illam visionem. verum est tamen q. in actione signat

turali que a deo non est mediante finita virtute. s; tñ modo immediate vt creare nō potest coopari virtus naturalis. quia nec ad hoc pōt vllō modo attingerē ē virtus supernālis finita. Uēg mibi dicēdū q; ignis infernalis. non obstante q; sit corporeus spūs sepātos affligit in dētū est diuine iustitie instrū. q; eos affligit afflictione ad quāz disponit vītus nālis ignis illi. nec tñ qualēcūq; afflictionē pōt causare in illis spiritibus nisi in virtute increate iustitie pncipalr illos spūs punientis mouēris & dirigēris illū ignēz ad illoz spūz cruciatuz. In illo igne enī est nālis aptitudo vt eius spēs recipiatur in intellectu spūs sepātū. s; q; per talē mo^m in illo intellectu ipumaf & cū vehemētia tali q; ita ad se reuocet seu cōuertat in tētionē ipius spūs q; p b ita notabilr ipediat. in aliaz cōsideratōe cōtra suā volūtatez q; tale impedimentū sibi sit pro graui onere b est per virtutē iustitie icreate. in illo etiā igne est aptitudo nālis. vt in ipō sit spūs sepātus. sicut illo co diffinitue. sed q; spūm sepātuz detineat contra volūtate suāz hoc ei puenit i virtute iustitie icreate. illa. n. inuolūtaria detentio est ipsi reprobo spūi ineffabilis cruciatus. Quis etiā ille ignis sua virtute nāli tñ nō potest in spū sepātō cāre dispositō nē repugnantē illi dispōni que pūctit essentie spūs fm debitū statū sue nature. tñ in eius cātōe coopatur virtuti increate iustitie. in dētū est instrū ei^o sicut videmus. q; quīs fantasia per se nō possit aliqd educere de potentia intellectus possibilis. vel ipm mouere motu intellectiōis. alterū tñ eoz pōt i virtute intellectus agēris. ipē. n. intellectus per suūz actiōm mouet se ipm vt est possibilis mediante fantasia tanq; instrumentali agente. ex apprehēsiōe autē p dicitē dispositionis q; cōtraria est bono statui nature generatur in ipō reprobo spū cruciatus experientialis. vñ Dreg. 4. li. dialogozū parū an mediū. dicit q; anima nō solū vīdēdo. sed etiā experiendo incendiū patit per peccā autē est in spū dispositio vt igni infernali modo p dicitō patit do subdatur. Uñ Dreg. li. nono moza. versus finē dicit. Sicut vno sole omnes tangimur. nec tam sub eo vno ordine omnes estuamus. q; iuxta qualitātē corpis sentit etiā pondus caloris sic dānatif & vna est gebenna q; afficit. & tñ non vna qualitate oēs cōburit. q; qd hic agit. dispar vālitudo corporū b illic exhibz dispar cā meritoz. dicit etiā Aug. 21. de ci. c. 16. ipm eternū ignē pro diuersitate meritoz. Quis maloz alijs leuiorē. & alijs futuruz esse grauiorē. siue ipius vis atq; ardor p pena digna eūq; variet. siue ipē equalr ardeat. sed non equali molestia sentiat. Ad p^m in opp^m dō q; aut Aug. ibi loquit ingrendo non dēmiando. aut loquit de affligente primo qd est apprehēsiō ignis. vt nocui. Quis ignis corporeus cōtra spūm exis sit rēotū affligens. Ad 2^m dō q; Quis natura spūs sit nobilior quocūq; corpō. tñ spūs peccōz inferior ē illo igne. non simpliciter. s; in dētū est instrū diuine iustitie. Uel pōt dici q; Quis pncipiū agēs pncipaliter oportet esse nobilior pacietē. nō tñ oportet b esse verū de instrūali agente. non. n. fantasia nobilior est intellectu possibili. nec corpus celi nobilior aliqua substantia viuente. q; s; Aug. ii. de ci. c. 16. In his que a deo facta sunt pponit viuentia nō viuentib; ordie nāe. Ad 3^m dō illa auctoritas in

telligenda est de illa actione p quā paries transmutatur in nām agentis. & sic intelligendū est etiā qd dicit pbi .i. de generatōe. vbi dicit similitē sniam illi que p tines in auctoritate all. Uel pōt dici q; loquit de nāli actione & passione. Ad 4^m dō q; iter spūi reprobi signē infernalez est maior appropiatio q; illa que est inter corpa per cōtactuz. in dētū spūs simul ē cū substantia illi^o ignis. & quilibz eius ptem tangit fm se totū. simplex. n. se tangēs fm se totū tangit fm pbūz. 6. pbi. similitudo ē illi^o ignis in ipō spū impressa est vt in subdō mediante qua ab illo igne affligit. Ad 5^m dō q; forme reruz in spū imaterialr exites sunt spectātes ad eius scōbariaz pfectionē nō ad cruciatū eius. Dico q; falsuz ē quādo supnaturaali virtute tali ipressione impmuntur q; in essentia spūs ipius causant dispositionē repugnantēz dispositioni pueniēti bono statui sue nature & intellectu eius ipedit in aliaz rerū p dicitōe sic autē ē in pposito. vt dicitū ē in qdē. Ad 6^m dō. q; fm aliquos q; illa auctoritas nō est intelligenda de instrumentali agente. sed de principali. diuina autē iustitia que ē cā principalis in spū puniēdo ipz puniēdo sibi assimilat. nō assimilatione vniuoca fm quem modum ignis assimilat sibi materiaz de qua generat ignem. sed assimilatione analoga que in quadam imitatione consistit. fm quem modum homo alium puniens assimilat ipz illi forme quam habet in mente sua tanq; exemplar punitio nis illius. certum est autem q; punitio reproboruz cum sit iusta iustitiam imitat eternam. & exemplar suum habet iuste diuina. Uel potest dici breuius & apertius q; maior intelligenda est de actiōe que in passo causat passionem. que est salus. q; actō est constructiua. talis autem non est illa actio qua diuina iustitia vt principale agens mediante igne vt instrumento agit in spiritum dānatum.

Secundo queritur vtruz dānati cruciabantur perpetuo a trib; alijs elementis ab igne. Et videt q; nō qd si puniuntur ab omnibus elementis. aut sunt in inferno confusa. aut ordinata. non confusa. quia impedirent sese in actionibus suis. cum inter se habeant qualitates contrarias. nec ordinata. q; vt dicitur Job. 10. ibi nullus est ordo. ergo non cruciantur ab alijs elementis ab igne. Item ab illis non affliguntur simul quia habent actiōes contrarias. & p traria non possunt simul esse in eodem. saltē in cōplementis suis. nec alternatim. quia afflictio per ignēz consolatoriu est transferri i aquā ergo a solo igne affliguntur. Cōtra sapi. 5. Spugnabit eū illo omnis orbis terrarum contra isentatos. sed sicut dicit Martianus. Hic mundus corruptibilis cōstat ex quattuor elementis in modum spere globatuz. ergo reprobi qui significantur per isentatos a quattuor elementis cruciabantur. Itē pars ignis sulphur & spiritus procellarum pars calicis eoz. ergo affliguntur igne & terra fetida que significat p sulphur. & aere procelloso qui dicitur spiritus rem pestantis secundum Aug. 12. super gen. lōge post pncipium. dicitur etiam sapi. 5. q; cādescet i illos aq; maris. & flumina concurrent duriter. per testimonium ergo sacre scripture videtur q; affligantur a quattuor elementis. Respondeo q; damnati nō tñ affligēt ab igne. s; et ab alijs elis. vt bñ oīdūt

auetoritates in ducte cuius congrua ratio est. ut. n. hatur sapi. ii. p. per q peccat quis. p. hec & torquet. hoies vero re pbi per. 4. cla peccauerunt in quatuor peccauerunt in corporibus coppositis et. 4. elis & in qtuor dinatate dilexerunt ela & elemeta. n.3 solu fm aliquos puniet ab elis. s.3 et corporu celestiu influetia puiet eos. iustu. n. est. ut q: rebelles fuerunt creatori q ois creatura p trarie eis i vltio c. iurta illud sapi. 5. Er mabit creatura ad vltione inimicoy. q: tu ignis & aqua et sui na magis sunt afflictina q aer & terra. id magis sit metio in cruciatu eoy de igne & aqua. q terra & aere. q: ignis magis e actiu q aqua. id sub noie ignis do' coprehedit oes pena qua a reb' corporeis patietur. ut cu dicit e. d. v. 25. Ite maledicti in ignem eternu. q: aut illi qui sunt in purgatorio puniuntur ut purgetur. & ignis h3 nam purgatiua. id vi aliquib' q aie i purgatorio a nullo alio elo nisi ab igne puniunt. Ad p^m in opp^m do' q cla ibi sunt in quadam pfusione. nec tu vna alteri remittit virtute eo q agit in q^m infra diuine iusticie q ad agendu in reproboos & no in se ipa monetur & de terminant. si tu dicat q ibi sunt ordiata pot dici ad illud Job. No est ibi ordo. q b interli in corporib' dñator. Alii Greg. 9. li. moza. vsus sine expones illud verbu dicit. q ipa supplicia que ordiant p iusticia inueniunt ordiata in corporib' dñatoroy no fut & infra Uel certe abesse simplicijs ordo di. q: quibus reb' in pena surgentib' ppria q litas n seruat. qd inferius in eode li. in plib' inducendo declarat. Ad 2^m dicit quida q ab oibus elis sil affliguntur. q: sicut forme eoy imateriali recepte in spu n sunt p trarie. sic nec actiones eay. silr dnt in sensu. sunt. n. in visu e silimido albedis & nigredinis & actiones eay. a silu dnt q ita pot esse in actu s3 b alijs no placet. q: quis silitudines p rior in intellectu no sint cotrarie. no tu ita perfe mouet itellec' a pluribus simul. ut ab vna tm silitudines et cotrarioy recepte in eade pre pupille sese in actioe sua ipediunt. ut p3 cu per vitru. coloratu colore rubeo respicit aliquid albu. vi. n. tuc quasi qddam aliquo mo pfusaz et vitroy. & multo forti' forma calidi & frigidu sil in tactu receptioe sese in suis actionibus ipedirer cu tactus. sit sensus longe minus spual q visus. p. rereca di Job. 24. de quolibet dñato. q ad nimiu caloze tranter ab aquis niuisi. qd verbu sonare vi dñatos puniri a frigido & calido alter natis. nec tu erit. aliqua mitigatio vnus per aliud q: p virtute diuina supnaturali fiet. ut in eode instanti cesset tota afflictio q fuit a calido & introducatu completa afflictio a frigido. ita ut nec successiue vna recedente alia successiue adueniret

C **I**rca istam vniuersos suam mensuram recipit corpus. scilicet hoc quomodo expositum est. Illi autem in pacto spiritus redit que illam pmutus. ut hō feret cresceret viueret aiauit. huius expositio p3 p ea que i 4. q. b. di. dicta sunt. Cor pora hominum vel demonu. hic dicit Au^o. fm opinio ne platonicoy qui posuerunt demones ee qda aialia aerei corporis sicut p3. g. de ci. c. 26. vbi Au^o recitat vba Apulei platonici. Ignis eternus cuiusmodi sit & in q mundi vel rex pre futurus sit beatus scire arbitror: nemine scilicet. hoc intelligendu e de loco eius ppo q: locu ei' coes scim'. et scriptura. n. hem' q e sub terra. Aliam silitudinem corporis h3c no e intelligen

dam. q sit ad similitudinem corporis figurata. s3 q i suo intellectu het spes corporis repitatuas. nec illis affectibus. s. spe tristitia gaudio ac metu carere. qd no e itelligendu scdm q sunt passionis sensitivi appetitus. cu ille no sit in spu separato. ut inferi' on detur. s3 fm q sunt intellectuales affectiones seu passionis si abortiu fetus & mostra resurgit. Ra^o q que fuerit aialia rōnali resurgēt & q nō. nō & b e snia mgi b' di. c. vlc. & Aug. eub. di. 48. c^o.

Di. lii.

P **R**eterea sciendū e. Superius determinauit mgi de resurrectione mortuoy. Hic determinat de statu eoy an resurrectionem & diuidit in duas ptes. p^o determinat de statu aiaz exitiu in purgatorio. 2° de statu aiaz exitiu in inferno di. 46. ibi. 3° qritur. p^o i duas. p^o deteriat de suffragijs ecclie militantis 2° de suffragijs triuphantis ibi. 3° iteru. p^o i 4. p^o ondit diuersos esse status aiaz post morte 2° in quo statu pnt iuari suffragijs. & in quo n ibi. Nec negandu. 3° ondit p que iuant. & per q n ibi De pōpis. Quarto qtu iuanā p suffragia q p eis sūt ibi Solet. Illa ps que ibi incipit. 3° iterum diuidit in duas. p^o io ondit suffragia ecclie triuphatis pdesse aliquibus defunctis. Secdo qliter pō sūt viuis ibi. forte.

Articulus primus.

C **I**rca hanc di. querendu e pncipali' d 7. p^o de aiaz receptaculis Secdo de suffragijs ecclie militantis. Tertio de illis q possunt facere testamtu. Quarto de qbusda circumstatijs obseruadis in eodendo testamtu. Quinto de executioib' testoruz. Sexto de sepulchris. Septio de suffragijs ecclie triuphatis. Circa pma queruntur. 4. p^o mo vtru aiaz post sui separationem a suis corporibus sint aliq corporalia receptacula. Secdo q & quot se illa. Tertio vtm creat aliq de receptaculis suis Quarto vtru corporalia receptacula aiaz i aliquo angeat earu delectatione vel afflictionem.

P **R**imo ondo q aie n hnt aliqua co poralia receptacula. Au^o. 12. sup gen. vsus sine dicit. aiaz cum de corpe exierit ad loca corporalia no ferri. & parū post dicit q vi ee in locis no corporib'. s3 corporaliu similibus siue in requie. siue in dolorib'. Itē spūs no magis pueniūt cū vno loco corporali q cū alio. q: a loco corporali no dependēt. q n ee rō q magis eent i vno corporali receptaculo q in alio. Contra magi b' di. c. 1. & glo. sup illud. i. ad thes. 4. sil rapiemur cū illis in nubib'. dnt q oes aie cū de b seculo exierit diuersas hnt receptatides. Itē Greg. 4. lib. dialo. parū an mediū refert quēdā vtru scū reuulit se q vidit Theodoricu post mortē inter Joāne papā & Symacū patritiu discitū atq; discalciatū ductū in vulcani ollā iactari. eodē et li. inter mediū & sine refert Germanū capuanum epm inuenisse pascaluz diaconē q erat defunctus stantē & obsequētē in balneis. q anime post mortē corporalia receptacula hnt. Rūdo q aie post mortē sunt i aliquibus corporalib' receptaculis. ut. n. declaratum

si nobilitatis sue nãc sup alia cõpa expõsi? Et alijs locis resurgere tãq̃ in effectu diuinã bonitatẽ p̃cipiãt. 3° q: illius loci sublimitas lūmositas & imobilitas suã spūalẽ sublimitatẽ expressiũ & lūmositatẽ & genis perpetuatẽ expõsiũ q̃ q̃litates locorum alioꝝ representat. vñ q̃sq; aut ceteris p̃ibus plus diligit locũ q̃ magis est rep̃itatus sue nobilitatis quã diligit. receptaculũ ẽr d̃natoꝝ i aliquo aaget eoz afflictionẽ. q: locũ illũ odiãt triplici de causa.

Una est q: sciũt illũ sibi esse deputatũ a diuina iusticia quã odiãt. Alia q: illius loci utilitatẽ sue obligatõis ad penã p̃petuã rememoratua seu representatua. 3^a q: est p̃tentiu? ignũ illi? quo affligũt receptaculũ aut aiãz q̃ purgãt in aliquo eaz auget afflictionẽ. nō q: ipm odiãt volũtate deliberatua cũ sint in charitate & sciãt illũ locũ. sibi esse assig^o. tãz ad t̃ps ad eaz purgationẽ & a diuina iusticia q̃ diligit. s; q: ipm nãli motu volũtatis refugiat sub rde qua suã obligatõnẽ ad penã q̃uis ad t̃pãeam rep̃sentat & sub rde qua ignẽ p̃tinet quo affliguntur.

Ad p^m in opp^m dō q: nō valz. q: & angeli m̃strantes sciũt se cũ eis placuerit ad eccl̃iã ep̃ircũ reuersuros. & in m̃strãdo nobis delectãt. aic aut q̃ ad t̃ps exiit de inferno sciũt se ad ipm cito reuerturas. et p̃ illo modico t̃pẽ quo a turpi loco exiit equalẽs pena eis a diuina iusticia. recõpensãt. Ad 2^m p; solutio ex dictis in qõnẽ.

Articulus secundus.

Consequenter queritur ^{de 2° p̃ncipali & circa b̃ querit.}

1° ut suffragia uiuoz p̃sint defunctis. 2° ut suffragia scã determinate pro vno p̃sint oibus exiitib^o in purgatorio. 3° ut magis p̃sint illi pro quo determinate sunt q̃ alijs. 4° ut defunctis p̃sint suffragia scã a uiuis exiitibus in peccõ mortali.

Primo oñdo ^{q: suffragia uiuoz ñ p̃sint defunctis. dō eni de mortuis in dño apoc. i. 4. q: opa eoz sequitur illos. q̃ nō inuãt alienis opibus. Itẽ eccl̃. 9. di de mortuis. q: nō h̃nt p̃rem in ope qd̃ sub sole gerit. q̃ idẽ qd̃ p̃us. Itẽ opa uiuoz mala ñ p̃t eis nocere. q̃ a sili nec opa b̃da inuare. Itẽ si suffragia uiuoz p̃descent eis euz pena purgatoꝝ sit finita. possent totali p̃ suffragia uiuoz ab ei pena liberari & sic peccũ possent remanere ip̃mũtũ qd̃ diuinã iusticiã nō decz s̃m̃ Ansel. i. li. cur de b̃d̃ ai me^m. 2. d̃ tra. 2. li. mach. ii. c. di q: scã & salubris est cogitatio p̃ defunctis exorare ut a peccis soluat̃. Itẽ Aug^o euchi. 65. c. & recitat magr. h^o di. c. 1. nō ẽ negandũ defuictoz aias pietate suoz uiuentiu releuari cũ p̃ illis sacrificiũ mediatoris offert. vel elie si in eccl̃ia fiant. R̃ideo q: aiãz quedã sunt b̃tẽ iãz i celo. Quedã sunt p̃denate p̃ peccõ originali & actuali solo q̃ sunt in inferno. Quedã sunt in charitate suã expletẽs p̃nãz in purgatorio. Beatis nō p̃sint uiuoz suffragia q: nō indig̃t. vñ Aug. euchi. c. p̃dicto. & magr vbi p̃us dicit q: sacrificia. siue altaris. siue q̃ r̃icuz clarũ p̃ defunctis valde bono g̃az actões sunt. d̃natis vō etiã pro solo originali peccõ nō p̃sint quo bono cõdicant ad inuicẽ. vñ tales fecũ nō potauerũt radicẽ meriti q̃ talia opa si pro eis fierent}

eis prodesse possent. & sicut dicit Aug. euchi. p̃dco c. hic om̃e meritũ p̃patur quo possit post hac vitãz g̃spiaz releuari. vñ codẽ. c. dicit q: talia opa & si p̃ valde malis nulla sint adiuncta mortuoz. qualescũq; sunt p̃solationes uiuoz. vñ qd̃ refert. Jo. dama. in quodã sermone Traianũ fuisse liberatũ de inferno ad peccõ. Grego. sic d̃z intelligi q: reuocat̃ fuit ad corpale vitãz in qua p̃ bona opa postea meruit vitã eternã. aiabus aut̃ existentib^o in purgatorio p̃sint uiuoz suffragia nō ad augmentũ gratie gratuz facientis s; ad pene eoz mitigationẽ & abiectionẽ. q: ut dicit Aug^o. c. p̃dco. cũ uiuere i hac vita meruerit ut b̃ sibi postea posset prodesse nec b̃ ut dicit Aug^o ibidem aduersas illi aplice s̃tentie qua d̃m̃ est. om̃is stabius aũ tribunal xpi ut recipiat vel referat vnusq; s; ea q̃ per corp^o g̃essit. siue bonũ siue fuerit malũ. q: b̃ sibi meritũ q̃sq; cũ in corpe uiuere p̃pauit ut ei possint ista p̃desse.

Ad p^m in opp^m dō q: suffragia uiuoz q̃ sunt pro existentibus in purgatorio duntaxat opa eoz in m̃g̃tũm in hac vita meruerũt ut eis prodesset si pro eis fierent. Ad 2^m dō q: pro tanto mortui dicũt nō h̃nt p̃tẽ in opere qd̃ sub sole gerit. q: tali opi nō cooptant b̃nt t̃ p̃tẽ i fructu op̃is p̃ r̃dẽz supradictã. Ad 3^m dō q: nō est simile q: nō sic est vnũ eõẽ vinculũ cõcatis maloz sicut bonoz qd̃ vinculũ est charitas deus ẽr p̃m̃oz est ad miserandũ q̃ ad p̃denandũ.

Ad 4^m dō q: nō est inconueniens q: p̃ aliq̃ suffragia uiuoz possit defunctus totali liberari ab aliq̃ pena cui erat obligatus. nec iõ peccũ remanet ip̃mũtũ. q: p̃nit̃ pena uiuoz satisfaciẽtũ p̃ defuncto cũ. n. om̃is sit sup̃ia. di. 2. vnũ vnũ satisfacere p̃ aliquo uiuo q: p̃ se ip̃o cõmodẽ satisfacere nō p̃t. r̃onabile ẽ ut etiã satisfacere possint p̃ exiitibus in purgatorio q: pro se ip̃s̃ satisfacere nō p̃t nisi penã patiẽdo & eam in m̃g̃tũ iusta est acceptãdo & patienter sustinẽdo. & nobiscũ charitate p̃iacti sunt.

Secundo ^{querit̃ utrũ suffragia determinate facta p̃ vno p̃sint oibus exiitibus in purgatorio. Et vñ q: non uiui magis p̃ueniãt cũ uiuis q̃ cũ mortuis. s; suffragia uiuoz facta determinate p̃ aliquo defuncto ñ p̃sint oib^o uiuis. q̃ multo fortũ nō p̃sint oibus mortuis exiitib^o i purgatorio. Itẽ in t̃p̃alib^o int̃d̃ens satisfacere determinate p̃ debito vni? satisfaciẽdo p̃ illo nō minuit debitũ alioꝝ. q̃ a sili uiuis faciens suffragia ut satisfaciãt p̃ pena debita determinata alicui defuncto satisfaciẽdo p̃ illo penas nō dimittit alioꝝ. Cõtra in corpe nãli remediũ adhibitũ vni m̃bro uiuo redũdat̃ oia m̃bra uiua. vñ ap^o. i. cor. ii. si gloriã vnũ m̃brũz congaudent oia m̃bra. q̃ a sili in corpe mystico ecclesie suffragia facta pro vno exiite in purgatorio cum sit m̃brũz vnũs p̃ charitatẽ p̃desit oibus alijs exiitibus in purgatorio. Itẽ in eccl̃ia militãte & triumphante cuiuslibet bonuz redũdat̃ quodã m̃d̃i om̃is alios. cũ q̃ cõgregatio exiitũ in purgatorio sit quasi media inter eccl̃iaz militãte in terris & triumphante in celis & medium p̃cipare debeat. naturam extremoz suffragia q̃ sunt determinate p̃ aliq̃ quo exiite in purgatorio redũdant in omnes alios.}

R̃ideo ad cãdũz penã p̃currit virtus agentis & dispõ patientis. q: s̃m̃ p̃h̃m. 2. de aia. actus actioꝝ sue in patiente dispõsito. p̃t̃ g̃ dimini alicui?

1172
1072
1070

pena vel diminutione status ex parte agentis vel p diminutionem dispositionis ad patiendum ex pcc sustinetis. sic t p augmentacione cuiuslibz istoz pcc pot augeri. vñ inequalr dispositi ad patienduz ab equali vtute equalr patiunt vñ fm sniaz Auit. 6. naliu li. 4. c. vlt. multu disposit^o ad tristitiam ex modica ca fortiter tristat. qd aut dictu e videm^o Ier^o. pena. n. magnu onus portantis diminui pot vel p diminutione grauitatis oneris vel p aliquā pfortacione virtutis illi^o q portat onus q minuit in ipso dispō ad patiēdu ab onere. sic dico q isto duplici mō ptingit intelligere diminui penā exitiāz in purgatorio. Quātū ad diminutionē pene modo pmo suffragia facta deteriate p vno tm alijs non pnt. q: sic vtus eoz nō attingit nisi illū ad quē terminat^r & quasi applicat p litionē agētis. s; modo 2° scā p vno psumt alijs. q: mīa dei puidēte suffragia scā p quocūqz in purgatorio oibus. alijs innotescūt. & q: sese diligit ex charitate nec sibi inuicēz inidēt in aliquo oēs gaudēt de illi^o pene alienatio ne p quo scā sunt suffragia. quodlz aut gaudiū reddit gaudētē minus dispositū ad penā pstruantē q: fm sniaz pbi. 7. etbi. c. vlti. cuiūqz tristitie repugnāt fm formā gnīs qēcūqz delectatio. & id mitigat eā. & pē eē ita fortis q: totalr expellit. s; p dēnū gaudiū in pposito nō est tm q: penā eoz totalr expellat nec fore abbeuiat. s; intēsiōez ei^o mitigat. Ad 3^m in opp^m dō q: suffragia facta p vno mortuo nō psumt oib^o vtuis ēt exitiū in charitate qstū ad remissionē pene quocūqz p dēoz modoz. q: nō oibus vtuis h innotescit. tm illis qbus innotescit prodest mō scdo quo ad mitigationē pene quā hnt i hac vita. q: exites in charitate gaudēt de vtilitate membrōz suoz. qstū tm ad meritū psumt facienti. facēt enī p defunctis suffragia op^o est vtutis. & id facient meritū ē. & in augmentū sui pmi in vita eterna. nō psumt tm eis p modū solutiōis debiti ad remissionē pene cui tā erat obligatus. q: opus cordia tm ad remissionē pene vni^o nō sufficit ad remissionē pene duoz. pnt tm ei ad remissionēz aliqz pene p modū meriti de pgruo b est qd alij dicunt q: quo ad b pnt ei ex grā. nō ex debito. & sicut opa scā pro vno exite in purgatorio mediāte illo psumt oibus alijs quo ad ali qz mitigationē pene fm supradictū modū sic p b q: faciēti psumt ad meritū ex ptri pnt oib^o electis ad salutē qstuz ad alicut^o pmi accitāl augmentū. q: in vita eterna qlibet de alteri^o felicitate gaudebit. Et pterea cū deus pp bonos in multis pccit malis. vt p3 gen. ig. planū est q: pp merita aliquoz bonoz multa bona pfert alijs bonis. Ad 2^m dō q: pcedit de diminutione pene mō pmo. nō 2° q: debitores tpaliū nō sunt vno cōi vinclo colligati quo vni^o absolutio a suo debito redundet i alius s; modū quo aleniacio vni^o exitis i purgatorio ali quo mō reddat i alios. Argumēta ad grē aliam nō plus pcedūt nisi q: suffragia spālī scā p vno ali quo modo reddant in alios. & b ē vep fm aliqū modū q: sapius dictus est.

Querit vtz suffragia p plib^o scā tm psumt cuiqz qstū si fierēt p illo solo. Et v: q: sic. q: si nō magis pdesent ali cui p quo spālī sūt q: alijs. s; b v: falsuz. q: cū plra fiant suffragia p diuitib^o q: p paupib^o melioris est sēt cōditōis diuites q: paupes qd ē p illud matb.

S. bti paupes spū qsi ipoz ē regnum celoz. Item dicro^o dicit. & ē de pte. di. s. nō mediocriter. q: cū p actis alab^o psalimus vel missa di nihil minus q: si p vno quoz ipoz diceret accipit. Itē bona glorie pluribus cōdicata nō minuūt singlis. q: a simili nec bona grē. suffragia aut bona grē sunt. Contra. 17. ppositiōe de causis. oīs virtus vnita ē pls q: virtus multiplicata. i. ē vchēntiōis vtutis. vt p3 i pūcro. q: suffragia pluribus cōdicatū minoris ē virtutis respectu cuiusqz q: si ad vnū solū cēt vnū. Itē si suffragia scā p plurib^o tm valerēt cuiqz illoz q: si pro illo solo esset scā. tūc ille q: tenet dōe vnā missam p vno & p alio aliā sufficienter solueret dōbitū si vnā missaz diceret p duob^o qd falsuz est. Ad istā qdēz dicit ppositiū^o & sui sequētes q: suffragia scā p pluribus tm psumt cuiqz quātū si fierent p illo solo nisi q: sibi maior reuerētia fieret. sicut accensa candela p pluribus & lectio lecta p pluribus tm quēlz inuāt qstū vnū inuaret si pro eo solo candela accēderetur vel lectio legret. sicut. n. etis spūs in qualz parte sui loci cuiqz tm pās ē totus. sic spūale bonū plurib^o cōdicatū a quoz totū h. alias. n. recipienti multos ad picipationē suoz bonoz sua bona opa min^o essent vtilia. qd falsuz ē. cū talis receptio op^o sit charitatis. Alij dnt dūz q: si ita cēt vt dicit opinio p dēca ille q: pro vno defuncto tenet dicere missam vnā. & vnā p alio. si diceret vnā p alijs duob^o cui libz solueret illud ad qd sibi tenet. pterea bonū finitū qd sufficit ad plenariāz liberationē vnus ale de purgatorio sufficeret ad liberationem cūm aliaz ad equales penā obligatay. pterea cōfuetudo ecclie cēt inutilis q: suffragia aliqū facit p spā libus psonis q: oia falsa sunt. Tenēdo hāc opinione dō ē ad p^m in opp^m q: suffragia psumt defunctis & pmo p viā satisfactōis: p solatiōis. eo q: p charitātē cōez qz de bono alteri^o p solat. pmo mō suffragia scā spālī p vno tm. magis pnt sibi q: alijs. Imo alijs nō pnt de lege cōi mō 2°. adhuc magis p sūt illi q: ali. si charitatē hz cōlē. q: ceteris p b^o magis gaudet qz de bono suo q: alteri^o. tm tāta pot ali us charitatē hēc q: plus p solat de suffragio qd fit p alio q: ille p quo fit. qd g arguis. q: melioris p ditionis cēt diuites q: paupes cū plura suffragia fiant p eis dico q: nō ē icōnēns paupes simplr cē melioris p ditionis q: diues q: diues in b melioris cō ditionis sunt iuxta illud. puer. 13. redemptio aie viri diuitie sue. q: diuis s; glosaz ibi p diuitias bona opa intelligat. Ad 2^m dō q: verbū dicro nymi d: itel ligi de valo^o p viā p solatiōis vt dnt qdaz. s; tm adhuc nō v: verū q: pls gaudet qz d bono ppo q: alio rū. dic g q: referēdo alioz opione ibi loq: dicro^o.

Ad 3^m dō q: nō ē sile q: glia respicit vnū bonū oibus cōe & pās s; suffragiū grē respicit reatū pene in singlis diuersis. Ad ex^o q: p opione p^o aducebā tur dō. q: nō valēt q: lumē cādele & vox doctoris se cōicāt p nature neitatez s; suffragia cōicāt p suffragiū sctiōnē. Ad illū ēt qd tactū fuit i qdē. s. q: picipiēti multos ad picipationē bonoz suoz sua bōa opa min^o cēt sibi vtilia dō q: nō seqt. q: pl^o pfert sibi illud op^o charitatis in bona sua cōdicando q: sibi detrahāt. Et quo ad pene sūe remissionē de fructu bonoz suoz cōicatoz & bona ēt sic cōdicata faciēti ea in nullo sunt minus vtilia. sed magis quo ad augmentum p:cmij in vita eterna.

157

natiōibus cā mortis. I. marcell. s. Paul. Silē. vī
 eē de tali donatōide & de testō nec iure ordiatiōis vl
 time volūtatis. q: vī eē sile de illa & de testō. Rū
 deo q: tenei ordiatio supradicta iure pie & vltie vo
 luntatis. & nō iure testī. q: istitūtio heredis funda
 mentū ē toti testī. clerici autē cū nō sint supradictū
 bonoz dūi s; administratores illoz bonoz heredem
 istituere nō pūt. s; q: illa bona debēt paupib; distri
 bui p administratores illos & et alijs q eisdē administra
 torib; honesta exhibuerūt obsega. Jō rōale ē q: de
 illis bonis pdcis psonis delegare valeāt & q: talia
 legata teneāt iure vltie volūtatis. dico ḡ q: non est
 idē ius testī & ius vltie volūtatis & ius donatiōis
 cā mortis. Quis inter se hūt magnā similitudinez
 vt. n. ff. de dona. cā mor. l. i. mortis cā donatiō ē cū
 qs hīe vult se magis q; eū cui donat magisq; eum
 cui donat q; heredem suam.

Secundo querit vtrū religiosus pos
 sit facere testm. Et vī q: sic
 19. q. 4. platū. s. eōtra. dī q: Paulus p̄mus
 heremita in testō colobiū suū Althanasio alexātri
 no epō reliq. tunicā. vō bōd Antonio. Cōtra illi q
 nihil hūt p̄pūū n̄ pūt facere testm. s; religiosi nihil
 habent p̄pūū eē de statu monach. cū ad monaste
 riū. vbi dī phibem; districte in v̄tute obedientie
 sub obtestatōide diuini iudici; ne qs monachoz p
 p̄ūū aliquo mō possideat. ḡ religiosi non pūt facere
 testm. Rūdeo q: religiosi cū p̄pūū nō hēant testm
 facere nō pūt. vii. 19. q. 3. Quia ingredientib; mona
 steriū p̄uertendi grā vltier; nulla sit testandi snia.
 s; vt res eoz eisdē monasterij sunt apta leg^m dif
 finitōide decerētū ē. ad b etiā facit qd hī. e. sequenti.
 Ad ar^m in opp^m dō q: Quis Paulus p̄m; herē
 mita fuerit religiosissim; scitate n̄ erat tū Irreligio
 nis statu. vī nō est sile de heremitis. & de illis q: sūt
 in statu religōis vt expresse dī. e. c.

Tertio querit vtrū seruus possit facere
 testm. & vī q: sic vro: potest face
 re testm eē de testis. Judicāte s; vro: ē ser
 ua mariti. vt. n. b; gen. 3. dñs dixit mulieri sub vi
 ri p̄āte eris. & ipse dñabif tui. ḡ seruus pōt facef te
 stamētū. Cōtrariū hī. 15. q. 2. Illud. Rūdeo q: su
 nō pōt facere testm. q: illi q nō sūt sui iur. s; alieno
 iuri subiecti sunt ius faciēdi testm nō hūt qbus nō
 ē pmissas facere testm i p̄ncipio. s; seru^o & oia q sui
 sunt. sūt dñi possessio s; p̄bñ. i. l. politicor. dī etiā
 13. q. 2. illud in glo. peculū qd suus h; dñi ē. vī cū
 p̄pūū nō hēat testm facere nō pōt. s; l^o familias ē
 testari nō pōt. et si p; p̄mittat nisi sit miles q d pecu
 lio castrensi vel qsi castrensi testari pōt. istituta titu
 lo an dicto. & dī fili; familias ois q nascit ex legitio
 m̄imonio. & nō dū est emācipatus. Dī autē peculū
 castrense qd milites i castris. i. militādo acqrit. & qd
 occide sue militie eis daf. ff. de castrensi peculio q
 p totū. s; hodie pauci iueniūt tales milites. q: non
 seruāt p̄ditōdes quas illi seruabāt. Quasi castrense
 ē qd filius familias de scia sua acqrit sicut illud qd
 p̄ aduocatiōē suaz p̄cipit de publico. & sicut illud
 qd magi liberaliū artūū p̄cipit de publico vel medi
 cus vel ali; qcuq; q publica respicit salaria. c. d. in
 offiō testō. l. vult. de talibus. n. p̄mitrif filio fa. fa
 cere elemosynas & p̄dere testm. q: i peculio tali p̄
 nihil iuris hēt. Ad ar^m in opp^m dō q: vro: proprie
 loquēdo nō est sua mariti Quis vir si caput ei^o i re

gendo. s; p̄az & sic administrator & dispēsator bonoz. &
 sic pōt. intelligi illud verbū de libro gen. allegatum
 vir. n. dominas mulieri polititice nō dispoitice. vī
 & p̄tem hēt in bonis cōibus sibi & marito de q p̄e
 potest facere testamentum.

Quarto querit vtrū fatuus possit fa
 cere testm. Rūdeo q: distin
 guendū est de fatuo. quidā. n. dicūtur fatui
 nō q: vsu liberi ar. careāt. sed q: nesciūt ita decenē
 inter hoies cōuersari sicut suuz status deceret. Alij
 q: res suas pdigaliter dissipant. Alij q: vsu liberi
 ar. careāt. fatuus tertio modo dicitur testm facere
 nō pōt. extra de successōibus ab intestato. cū dile
 ctus. & Instituta quibus nō est p̄missas facere te
 stamētū. s. furiosi. Illum. n. qui facit testamentū
 oportet esse cōpotē mentis sue pro illo tpe quo fac
 testm. fatuus autē secūdo modo dicitur si pro sua p
 digalitate est sibi suoz bonoz administratio inter
 dicta testm facere non debet. sed illud quod antea
 fecerat q̄ interdicitō ei bonoz fiat ratum est. insti.
 titulo supradicto. s. Item prodigus. fatuus autē p̄i
 mo modo dicitur testamentū facere pōt. multi enī
 sunt qui q̄uis. nesciant decenē inter hoies cōuer
 sari secūdu q: statū eoz deceret qui tū sua bona tē
 poralia bene sciunt seruare & moderate distribuē.
 & vtilitatem anime sue procurare.

Articulus quartus.

Consequēter querit de. 4. p̄n
 cipali. Et circa b
 queruntur. 4. Primo vtrum aliq
 testamentū sit irringēdū. Secūdo
 vtrū persone religiose possit aliquid
 in testamento dimitti. Tertio vtrū testamentū
 valeat quod non est factum in presentia proprij sa
 cerdotis qui possit haberi vel superioris vt officia
 lis vel episcopi. Quarto vtrum sit aliqua deter
 minata forma sub qua oporteat fieri testamentum
 ad hoc vt sit validum.

Primo ostendo q nullum testa
 mentū est infrin
 gendū. Voluntas testatoris debet per oia
 adimpleri. extra de testamentis. Judicante. Sed
 testamentum continet vltimam voluntatez testa
 toris. ergo quodlibet testamentum debet per om
 nia adimpleri. Itē. 16. q. 1. consideratio. confide
 ratio ecclesiastice vtilitatis hoc postulat ex iusta
 dispensatione testatoris seruandū arbitriū. cui ḡ
 secūdu philosophum. 2°. topicor. quod nullo ad
 dito dicitur simpliciter dici intelligatur. videtur
 q: vniuersaliter seruandum sit testatoris arbitriū
 Contra eadem. q. admonere. Admonere te vo
 lumus ne pie defunctorum voluntates. quod ab
 sit tua remissione cassentur. vbi dicit glo. q: secus
 si sunt iniuste. ergo testamenta iniusta sunt infrin
 genda. Rūdeo aut testamentū est rōnabilē scifi
 ita q: non sit contra equitatem nātis. vī. nec diu
 ni nec positiuū. & tunc dico q: nullo modo est infrin
 gendum. & sic procedunt iura allegata ad partem
 primam. aut est factum cōtra equitatem iuris nā
 lis seu contra ius diuinum vel positiuum. & tūc nō
 est adimplendum. sed quod est ibi superfluum ē re
 secundum. quibus autem modis fiat contra ius d
 terminare non est presentis negocij. Scio tamen

q̄ testator: exheredans suos heredes qui exheredari non meruerunt dans totum alijs vel legitimam portionem que debetur heredibus facit contra equitatem iuris naturalis, etiam si det ecclesie 17. q. vlt. quicūq̄. Quicūq̄ vult exheredato filio heredem facere ecclesiam querat alterum q̄ suscipiat non Augustinum. Et parum post. quidaz cum filios non haberet nec speraret res suas omnes retēto sibi usufructu donauit ecclesie. nati sunt filij illi. reddidit ep̄us omnia ea que ille donauerat. in potestate habebat ep̄iscopus non reddere. sed iure fori non iure poli. Ecce videtur hic exp̄se dicere q̄ ep̄iscopus non poterat illa retinere iure poli. id est quadam naturali equitate. vt dicit glo. ibidem. 7 sic est ius intelligendum ad partem secundam allegatam.

Quid queritur vtruz persone religiose possit aliquid in testamento dimitti. Respondeo q̄ legatum factum singulari persone existenti in religione tenet. sed cum talis persona propriuz habere non possit nec aliquid dare vel accipere si ne superioris iuris. vt habetur. 12. q. 1. c. non dicant sibi non aquiritur ius in illo legato sed monasterio. si est monasterium tale q̄ licite possit possidere aliquid in communi. vnde monasteriu habet ius in repetendo illud legatum. que enim dantur monacho vel ad ipsum aliquo iusto titulo deuoluunt monasterio acquiruntur. 19. q. vlt. Si qua mulier quasi per totum.

Quid queritur vtruz valeat testamentu quod non est factus in presentia proprii sacerdotis si possit haberi vel superioris. vt officialis vel ep̄iscopi. Et videtur q̄ non extra de testamentis. c. Cum esset. Testamenta q̄ parrochiani corā presbytero suo 7 tribus vel duabus alijs personis idoneis in extrema fecerint voluntate firma decernimus permanere. ergo per contrariu videtur q̄ si non sint facia coram suo presbytero q̄ firma non debeant permanere. Contra eodem titulo Relatum. dicitur testamentum debere iudicari firmum si factum est corā duobus legitimis testibus. nec fit in aliquo mētio de sacerdote. ergo nō o3 q̄ fiat in presentia sacerdotis nec alicuius superioris. Rōdo q̄ fm ius comune nō est necessariu ad hoc vt teneat testamentu q̄ fiat in presentia sacerdotis vel alicuius superioris. sed sufficit fm ius canonicu q̄ fiat coram duobus vel tribus testibus legitimis. quo ad ea q̄ relinquuntur ecclesie vel alijs pijs locis. vt p̄ per decre. ad partes sam allegata. vnde quo ad legata intuitu pietatis ad b̄ vt testamentu sit firmu nō requiritur illa solēnitās quā in testis leges h̄iane vite obseruanda3 decernunt c̄ d̄ testis. Cū eēt. i. textu. 7 i. gl. vñ dicit ibidē gl. i. bis q̄ pietatis cā reliquit minus solēnis voluntas sufficit. q̄ tñ vt b̄ co. 11. R̄m̄m̄. in disp̄oe vel executione testis quib3 cōsuetudo terraz vel ciuitatuz p̄ual3 iuri. id vbi est cōsuetudo approbata testamenta fieri in presentia p̄ochialis sacerdotis vel superioris necessariu ē ad b̄ vt teneat testm̄ b̄ obseruari si ei presentia cōmodō possit b̄. Si q̄ ar̄ cōtate statu ta faciāt vt si valeat testm̄ factu intuitu pietatis 7 pijs locis 7 paupibus p̄sonis corā sacerdote 7 duobus vel tribus testibus idoneis. nisi ēt sint ibi. 4. l.

5. de scabinis velle vel iudicib⁹ p̄ncipales p̄ quos tale statutū ferri est nisi sufficēter moniti recipiscāt eredicandi sunt. c̄ eodē ti. Cū esset. vbi d̄ d̄ testis factis corā duabus vel tribus personis idoneis cū sacerdote q̄ talia testamenta firma decernim⁹ permanere sub intimatione anathematis. prohibētes nequis huiusmodi audeat rescindere testamenta. In consilio etiā Byzantico. qd̄ tenent d̄ns Symō tunc legatus in regno fran. ac de testis sic dicitur q̄ ad p̄sumptionis quozūdā conatus dānabiles reprimendos qui testamenta vel alias voluntates quocūq̄ nomine censentur licet iuste sint scā iura canonicas sanctiones tanq̄ legitimas an̄ dimittat. sed pro eo reprobat. 7 impugnat q̄ scabini aut seculares iudices p̄ntes nō fuerūt q̄ testator: suuz condidit testamentum aut aliam vltimam voluntatē durimus statuendū q̄ ipsi cuiuscūq̄ cōditiois vel dignitatis extiterint q̄ infra. 8. dies postq̄ super hoc p̄p̄terter moniti fuerint ab impedimēto b̄ nō dixerit desistendū anathematis inmodātes viculo ipsos altringi volum⁹ ipso facto. Ad arḡm̄ opp̄m̄ d̄ q̄ illud qd̄ ibi d̄ de faciendo testm̄ corā p̄bytero nō ponit tāq̄ neciuz s̄ p̄gruz qd̄ p̄ per decre. sequētes in q̄ de p̄bytero nulla sit mentio sed tñ d̄ tribus vel duob⁹ legitimis testibus. Vel p̄t dici q̄ illa decre. p̄t intelli vbi cōsuetudo terre talis est.

Quid queritur vtruz si aliqua determinata forma sub qua oporteat fieri testm̄ ad hoc vt sit validu. Rōdo eo q̄ non sufficit cuiuscūq̄ iura canonica salte3 q̄ tum ad ea que intuitu pietatis legant pauperibus 7 ecclesijs 7 alijs pijs locis q̄ assint. 3. vel. 1. legitimi testes 7 testificantes vltimā voluntatē defuncti talē fuisse. 7 ipsum tēpore illo compotem fuisse sue mētis. 7 hoc siue verba testatoris fuerint scripta siue non. quāuis ad maiorem certitudinem tutius sit. q̄ testator vltimam suam voluntatem faciat scribi 7 sigillo autentico roborari. 7 q̄ non sint necessaria verba precisa sub quibus verbis factum valeat 7 non aliter patet. dicitur enim extra de testam̄tis. Cum tibi. q̄ qui extremā voluntatem in alterius dispositione dimittit non videtur decedere intestatus. sed fm glo. ibidem hoc est de benignitate canonica. Quia tñ fraudes cōualescunt in mūdo 7 defuncti in hoc mundo paucos vel nullos veres habent amicos. 7 heredes prouisi sunt ad impediēdū ne vltimē voluntates morientium executioni demandentur. ideo testamentum seu oratio vltimē voluntatis fieri debet certiori 7 firmiori modo q̄ possit fieri. Et nota q̄ icautē faciunt reflatōres qui sunt contenti sigillo 7 testimonijs executorum suozū qui sunt pauci. quia heredes excipere possunt 7 testimonium eius qui esset institutus ad agendum in repetendo bona testatoris. quia id non d̄ esse actor 7 testis in eadem causa. Alij tamē executores nisi alia rationabili causa impediāt nō sunt a ferendo testimonio repellendi. R̄m̄ ad hoc c̄ de testibus. Insuper. ibi enim d̄ns papa priori vel fratribus sancte trinitatis sic dicit. Statim⁹ vt liceat vobis in causa ecclesie vestre ferre testimonium dūmodo vnus vel duo ex vobis ad agēdū 7 respondendum instituant quozum testimonium in causis in quib⁹ actores sunt instituti non debēt admitti. simile habet infra co. 11. Cū n̄ca. 7. 14.

q. 2. Super prudentia. cuius ratio est vt dicit glo. ibid. q. ca eccle nō est pprie cā singulorū vt pōr di ei q hoc institū est in fauorē piarū cāp. Et his arguē a sibi ad ppositū excusatio. n. pie vltie voluntatis defacti est pia cā nec ē pprie cā executorū s; defacti. Qd ē testator: possit heredib; iponere penā si huenire p̄sūperint ordinatōi sue vltie voluntatis. hī ē de testam. Renald; dā tñ nō sit turpe vltibone sū qd p̄cipit testator. Nota q ē legatū i testō ab herede p̄peti si nō sint alij executores: vt hī in .c. p̄ dicto s; sicut dī ē de testa: Si heres. Si heres ius sa testōis nō adijleuerit ab epō loci illius oīa res q̄ ei relicta est canonicē interdicanr cū fructib; & ceteris emolumentis. vt vota defuncti iplentur.

Articulus quintus.

Consequenter querit de 5. p̄ncipali & 8. q̄rū. 4. p̄ vt m̄ religiosi possint ēē executores testamentorū. 2. vt m̄ religiosi exēpti possint ab ordinarijs hueniri rde executionis. 3. vt m̄ executores testōy tēant infra annū illā executionē iplere 4. vt m̄ dilatio executionis in aliquo p̄iudicet anime testatoris.

Primo ostendo q religiosi nō p̄t ēē executores testōy. Religiosus sine licentia p̄lari sui se obligare nō p̄t: s; qui recipit executionē testi se obligat ad executionē. s; religiosi executores testōy fieri nō p̄t. Item. 1. tad. Thom. 2. r. Mō deo militās se ipliat sc̄larib; negocijs: & de re. di. 53. Qui in religione sc̄larit̄ vī uir nō fugiat sc̄l; s; mutat. S; o; executores testōy se multis negocijs sc̄larib; ipliare q̄ religiosi nō p̄t ēē executores testōy. Itē ē si clerici vlt mōachi Sacerdotib; cūcīs tuis amīcīs publicē ne mīstri laicorū s̄nt neci reb; eorū pcuratores existāt s; testi executor: est q̄ rex in dōna pcurator. s; vt q nec cūcīs nec religiosus p̄t ēē testi executor. Cōtra mītri religiosi executores s; t̄ ecclia sc̄it & n̄ rēp̄b̄dit q̄ executores fieri p̄t. R. q̄ religiosi aut ē licentiat; a suo sup̄iori vt possit fieri executor testi. aut nō si p̄ mō. dico q p̄t fieri executor: vt i pluribus ē vtile aie te stōis. q; in exēctōe m̄e antēdēda ē fidelitas q̄ p̄fēcti; in religiosis q̄ in sc̄larib; d; vigeret si aut nō est licētia. tunc dico q si intret in executione alicuius testamenti vt executor: peccat q; facit quod facere non potest de iure vt bene concludēbat prima ratio ad primam partem. facit etiam p̄iudicium anime testatoris. quia talis a volentibus impedire posset i iudicio p̄ exēptōe; repelli tāq̄ ille i que; n̄ cadebat exequendi p̄as propter hoc caute facerēt religiosi qui de licentia sui superioris sunt si executores etiam si acciperent super hoc litteram sui superioris vt possit facere fidem q̄ licentiat; sunt si contrarium obijceretur eis ab illis qui valent executionem impedire. Et dictis patet solutio ad primū in oppositum. Ad secundum dicendum q esse executores nō computatur inter secularia negocia q; opus est pietatis ordinatur enim ad adiuuandum animas defunctorum secularia autem negocia q̄ religiosis interdiciuntur habes expresse extra ne clīci vcl monachi. c. i. Ad tertium dicendum q magna differentia est inter curatorem & executorē.

procurator enim est qui negocia aliena mandato sibi a domino facto gerenda gratuito suscipit. & in iudicio administrata negocia plura vltimū vnde procuratores sunt qui res dominorum vltimū administrant ad temporalem eorum vtilitatem. executor autem mortuorum distribuūt ad animarum vtilitatem.

Secundo queritur vt m̄ religiosi exempti possint ab ordinarijs conueniri ratione excusationis. Respondēo aut illi religiosi exempti non habent nisi exemptionem communem. aut vltra hoc habent exemptionem specialem seu speciale privilegium q̄ conueniri non possunt ab ordinarijs ratione delicti nec ratione contractus nec ratione rei de qua agitur. Si non habent nisi exemptionem communem: dico q possunt conueniri ab ordinarijs ratione executionis si de illa si faciunt quod facere debent. quia sic exempti conueniri possunt ab ordinarijs locorum ratione delicti siue contractus aut rei de qua inter ipsos agit. extra de exēct. p̄uul. Volentes. Si autem vltra exemptionem communem privilegium habent q̄ p̄ de re. immediate allegatum nullum p̄iudicium fiat libertati eorum. Ad hec dicunt aliqui q ratio ne executionis possent conueniri coram ordinarijs locorum quia non possunt de iure recipere executionem nisi delicta superiorum suorum. & cum superiores licētiant eos ipso facto vidēt eos quo ad illud negocium submittere potestati ordinariorū cum de iure communi per. incat ad ordinarios sollicitudo & cura vt pie vltimē voluntates defunctorum fideliter executioni demādentur & impleantur extra de testamentis. Nōs quidem vbi dicitur q secundum p̄sumas leges vltimas defunctorum pias voluntates episcopali decens est studio adimplere. Sed hec opinio non mihi placet. pari enim ratione dici posset q si superiores darent eis licentiam faciendi aliquem contractum in loco nō exēcto q ipso facto quo ad hoc substitueret eos potestati ordinarij loci quod tamen non est verum. qz iam positum est q vltra communem exemptionem privilegium habent q̄ conueniri coram ordinarijs non possunt: nec ratione delicti nec ratione contractus nec ratione rei de qua contra ipsos agitur.

Tertio querit vt m̄ executores testōy teneant infra annum executionē cōplere. R. q̄ aut testator tempus determinat infra qd̄ vult testi esse cōpletū. aut nō si sic. n̄ tenentur executores tentione necessitatis vsq; ad illud t̄p̄a testamentum cōplere nisi viderent citius cōplendo se posse facere aie defuncti voluntati vtilitatem maiorē tunc. n. & si in foro iudicij cōpelli n̄ possent ad citius iplendum. tamen ad hoc conscientia deberet eos compellere q; supponendū est q voluntas defuncti fuit vt illo modo & illo tempore testamentum implerent quo esset expediēt; aie sue si aut nō determinat tempus infra quod velit testamentū impleri. tunc distinguo. q; aut executor res habent libere bona de quibus possunt statim testamentū implere aut nō habent si habēt dico q implere tenentur q̄ citius possunt. quia debitores sunt illius quibus legata facta sunt & sicut dicitur. ff. de reg. iur. In omnibus obligationibus in quib; dies non ponitur presentī die debetur. p̄diteret

q̄tes citi⁹ testū iplentur tāto citi⁹ aīa defuncti aīenia tur vt patebit i sc̄pti q̄de. vñ illi executores q̄ penes se hēnt i p̄romptu ⁊ libere bona de qb⁹ cito pnt te- stamentū iplere ⁊ p̄ lōgū t̄p̄s tardāt suā executionē ⁊ p̄ter necatorib⁹ egētiū p̄p̄ant. 13. q. 2. Qui obloes. Qui obloes defunctorū aut negāt eccl̄is. aut diffi- le reddant tāq̄ egētiū necatores ex d̄icent ⁊ s̄z glo ibidē hoc nō itellr de oblatōib⁹ voluntarijs s̄z d̄ ill bonis q̄ relicta sūt eccl̄is. c. sc̄pti d̄ q̄ oblatōes de functorū retinēt ⁊ illi q̄ eccl̄is tradere demorāt vt i fideles sunt ab eccl̄ia abijciēdi executores ēt si illa bona retinēt p̄ se ipsi sūt sicut fures ⁊ raptōes eo. c. Cū ⁊ velut necatores paup̄z ab eccl̄is debēt excludi quousq̄ reddāt eadē. q. Clerici. ⁊ sacrilegijs cōmittit. 17. q. 4. Sacrilegiū. vñ si executores infra annū salte⁹ amonitōe ep̄i p̄ias voluntates defuncto rī nō iplent cū possent si vellēt p̄ ep̄s debent ipelli. ēf de testis. Mos q̄dē. ⁊. c. Tua nobis in glo. ⁊. c. Joannes in textu. Si executores nō hēant bona i p̄- ptu de qb⁹ possit infra annū testū iplere: non credo q̄ pp̄ hoc denoluaat post annū p̄as eorū ad ep̄m tenen- tur nō facere q̄d in se est vt bona hēant: ⁊ b̄ta d̄bēt distribuere q̄ citius possant.

U **ARTO** querit vry dilatio executōis in aliquo p̄iudicat aīe testato- ris. Et vt q̄ nō. 24. q. 2. nec q̄s̄ de eo q̄ i di- uino est iudicio p̄stitit nobis fas nō est aliud de- cere p̄ter illd̄ in quo cū dies sup̄m⁹ inuenit q̄ testa- tor siue sui executores exēq̄ntur ordinatōes sue vl- tie voluntatis siue nō pp̄ h̄bēbit nisi bonū s̄maliz q̄d sibi debebat p̄ illo statu in q̄ cū sup̄m⁹ dies. 1. dies mortis inuenit. Itē si bon⁹ h̄d mittat elaz p̄ suū fuentē cū dā paup̄i. si fuit ille eā nō dederit. s̄z eā ex malignitate i aquā piccerit seu sibi retinuerit nō pp̄ hoc minuit meritū illi⁹ elemosynā dari p̄cepit q̄ a sili pp̄ malitiā executorū nō minuit meritū testa- toris q̄ bona sua p̄cepit p̄ eos paup̄ib⁹ distribuī q̄ si ue executores distribuāt siue nō siue distribuere tar- dēt nō pp̄ hoc pei⁹ v̄l meli⁹ aīa testatoris h̄bit. Cō- tra opatio exterior: vltra bonitate⁹ actus interioris valet ad aliq̄d accidentale q̄mū vt sup̄ v̄sum est q̄ a sili executio v̄ltie ⁊ p̄te voluntatis testato v̄tra bonā voluntatē quā h̄uit i p̄cipiēdo sibi aliq̄d p̄dē ad aīe sue alleviationē. q̄ nō exequit̄ aut exēq̄ tar- dāt aīe testatoris p̄iudicat. R⁹ q̄ dilatio executōis in aliq̄ p̄iudicat aīe testatoris: c⁹ duplex ē rō. Vna q̄ q̄sto citius eccl̄ie ⁊ paupes q̄bus legatū est sc̄ipi- unt illud q̄d testator: eis legauit tāto seruētius est ci- tius orāt p̄ aīa defuncti ⁊ orare tenēt: ⁊ q̄sto tardi⁹ recipiunt q̄d eis legatū ē tāto tepidiores sūt ad orā- dū ⁊ magis tardant orare paīa defuncti: accelera- tio at̄ seruētū ordnū p̄ aīa defuncti multū valet ad ei⁹ alleviationē ⁊ celeriorē expeditionē. Alia rō est q̄ sic defuncti i charitate aliq̄d purgabile secū por- tāt i hac vita meruerūt vt elemosynē si p̄ eis dēnt eis p̄sunt nō ad augmētū grē s̄z alleviationē ⁊ abbre- uitationē sue penē ⁊ id̄ q̄sto testū suū citi⁹ executōi demādāt tanto citi⁹ alleviat. q̄sto tardi⁹ executio sui testū p̄p̄ter tanto tardi⁹ ceteris p̄ib⁹ incipit alle- uari: ⁊ tardi⁹ liberat: si tū legata sua q̄ solui soluerent nec forte facta sua q̄ p̄cepit emādari p̄ executores e- mendarent. nec debita sua q̄ solui p̄cepit p̄ executo- res soluerent nō tū pp̄ hoc p̄petuo remaneret i p̄a q̄uis pp̄ hoc multo tardius liberaret a pena. Et di-

ctis p̄ q̄ granissime peccāt: ⁊ magnā p̄ditionē ⁊ il- legalitatē faciunt executores q̄ executōes testōz sibi p̄missas nō cōplent q̄ citius p̄t oportunitate b̄ta p̄petri. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ illd̄ v̄bū itellr de quodā heretico qui in sua heresi decesserat ⁊ ta- li mortuo ⁊ cuiq̄q̄ in peccō mortali decessēt n̄bil p̄dest q̄d postea p̄ eis fiat. vñ vsurarij q̄ i p̄dēdo te- stū p̄cipiūt vt sui executores restituāt p̄ mortē suā illis a qb⁹ acceperūt vsuras ⁊ nolunt q̄ fiat restitu- tio q̄ dia viuunt: s̄z intendūt illa bona retinere si d̄ infirmitate euadūt nō p̄dest ad salutē aīe sue testū q̄d faciunt q̄: tales i mortali peccō decessūt: q̄uis in peiori statu morerent si nolent q̄ ēt p̄ mortē suam restituere. Ad 2m d̄ q̄ q̄uis n̄ minuatur meritū mittentis q̄tum ad ipetrationē gratie tamen mi- nuitur q̄tum ad remissionē penē maxime q̄: si ille pauper elemosynam recepisset seruētū oraret p̄ eo ⁊ magis teneretur orare.

Articulus sextus.

C **ONSEQUENTER** querit de. 6. p̄nci- pali. ⁊ ē h̄ querit quattuor. 1o vt mortuis p̄ficiat sepul- tura corpus suoz. 2o vt p̄ficiat viuis se- pultura mortuoz. 3o v̄trū licitū sit cui⁹ eligere se- pulturaz in quocūq̄ loco sacro voluerit. 4o v̄trū fūralia illi⁹ q̄ eligit alibi q̄ in sua p̄oebia sepeliri debeat cē sue p̄oebialis eccl̄e illi⁹ in qua sepelit̄.

P **RIMO** ostendo q̄ mortuis nō p̄ficiat sepultura suoz corpus. Ali. li. de cura p̄ mortuis agēda nō multū p̄ p̄nci- piuz. Curatio funericis cōditio: sepulture p̄p̄e creq̄ arū magis sunt viuoꝝ solatia q̄ subsidia mortuoz Itē eo de li. l̄ q̄ in medio loco in p̄ncipiū ⁊ mediū d̄: de corpibus martyꝝ quozdā expōit̄ cāib⁹ q̄ nō ob aliud credēdū cūc dicit̄ fuisse p̄missū nisi vt discerent xp̄iani in p̄ndendo xp̄uz dū p̄tēnt h̄c v̄t tā multo magis p̄tēnere sepulchrū q̄ p̄dest p̄tē- niū d̄z. Cōtra nō ē p̄babile q̄ frustra fuerit deuotio sc̄oz hoīum s̄z in sacra regis scriptura de sc̄is p̄ri- bus q̄ solliciti fuerunt de loco sepulture sue vt p̄ in 1. de l. de Abraā. Jacob. ⁊ Joseph. Illa at̄ sollicitudo frustra fuisse nisi sepultura p̄dest vt v̄t. Itē ip̄is nocet sepeliri in loco sacro. 13. q. 2. Quib⁹ ⁊. c. sc̄pti q̄ p̄ s̄riuz p̄dest p̄ijs. R⁹ q̄ mortuis in charitate de- cedentibus aliq̄d purgabile secū deferentib⁹ p̄dē sepultura corpus suoz nō per se s̄z p̄ accidēs i q̄tus .f. insipientes sepultura memorā retinent defun- ctōꝝ ⁊ p̄ eis orēt vñ. Aug. li. de cura p̄ mortuis agē- da inter p̄m ⁊ mediū. Monumentū eo q̄ moneat mentē. 1. ad moneat nūcupat: s̄z v̄tra hoc p̄dē sepl- tura in loco sacro. i q̄tus sepeliens mortuū alicui⁹ sc̄i p̄ocinio p̄mittit eiusdē p̄cibus credendū est ad funari. ⁊ q̄: ceteris p̄ibus ex dina ordinatōe trium- phās eccl̄ia sp̄aliter orat p̄ illis q̄ in loco sacro sūt se- pulti ⁊ q̄ illi q̄ loco illi defuit tenent ceteris p̄ib⁹ p̄ illis frequētius ⁊ sp̄aliter orare: ⁊ his concordat. Aug. li. p̄dicto p̄uz an auctoritatē allegat. vbi d̄i- cit de sepultura ⁊ his q̄ sūt i sepulturis. q̄ ad h̄ va- let mortuis vt dū viui recolūt vbi sunt postea eozū quos diligūt corpora eis de: sc̄is illos tāq̄ patronis susceptos apud d̄m adiuvando ⁊ orando commē- dant. luminaria etiam panni ⁊ alij sumptus q̄ sūt in sepulturis mortuis p̄cedisse possūt p̄ accūs q̄m

per talia boles exercitant ad ppatiēdū. et p pns ad osā dum p eis et in qstū pauperes et fructū capiunt et eclesia pp deū honorat et sic. Tho. 2. Sepultura in ceteras elas computat et deis p3 facit via soluen di arg ad vtrāq3 ptes. p. n. auctoritas. Au. ad pte primā allata intelligenda est de profectu pfe. Ad 2^m dō q nō est intelligendū q sepulchrū ptenī debeat absolutez q pp timore carenti sepultura nō debent xpiani in rpi cōfessione trepidare. Ad p^m ad prem aliā dō q sci patres fuerunt solliciti de sepultura cor porū suorū sciētes q eis poterat p accis pdesse et et alijs vt ondes in qde sequēti. Ad 2^m dō q ipso nō cer sepeliri in loco sacro nisi i qstū hāc sepulturā sibi idignā pp hūana3 gloriā pcurauit. vñ ex arguendo nō cōcludit q sepultura corpus p ijs aiab⁹ prosit p se nec eis nocet qd boles inimici faciāt de corpib⁹ eorū vt expise dicit. Aug. p. de. ci. c. 13. pbans b p illud saluatoris: Nolite timere eos q occidūt corp⁹ et post hoc nō hnt amplius quid faciant.

Ecūdo querit vt^m pficiat viuis sepul tura mortuorū. Et vt q nō. fa cere opus quod alijs inutile per accidētes si est iuritorius facienti. q: op⁹ malū qñz per accis p dē. sed sepultura corpus nō prode aiab⁹ nisi p accis vt in pcedētī qde dictū est. q viuis sepelientib⁹ nō pdest sepultura mortuorū. Itē facere sūptus in opus minus vtile q fieri possent in magis vtile fa cienti nō pdest s; expise sūt in sepulchris mortuorū possent fieri in op⁹ vtili⁹. s. si paupbi⁹ darēt q vt q talia facere facientib⁹ nō pdest. Cōtra. Aug. li. de cura pro mortuis agenda lōge p⁹ p^m. Thobias se peliendo mortuos deū pmeruisse teste angelo cō mēdaf. vt bē. Thob. 12. R⁹ q sepultura corpus pde viuis sepelientib⁹ et alijs q: tale opus fidem resur rectionis astruit. vt dicit. Aug. li. palleгато parus post locū p dicitū. boies ad faciēdum et elas excitat vñ. Aug. p. de ci. c. 14. dicit q in hoc salubriter di scitur qsta possit esse remuneratio p elis quas viuē tib⁹ et sentientib⁹ exhibem⁹ si nec hoc apud deum perit q ex animis hoium mēbris officij diligentie qd p soluitur subuenit. et in aliquo aiab⁹ defunctorū scdm modum q in pcedenti qde dictus est certū est aut q facere opus quod fidē resurrectionis astruit et largitionē ecclay cōmendar et aiabus defunctorū subuenit facientibus prodest. Sepelientes et fune ra suis corporib⁹ et alijs vno3 plunt in qstū pūat aere; ab infectione cadaverū q vno3 corpora pos sent isci. et b cū bona sit intentione op⁹ emē: et ex p seqri aiabus b facientium prodest. Ad p^m i opp^m dō q opus prodesse alijs p accidēs dupliciter pnt in telli: aut q: est pure passiva occasio vtilitatis illius q: ex se magis ordinat ad deffectū qñuis hō ex do mitate sua in illius vtilitate eliciat et tale op⁹ facien ti nō prodest sed obest. Alio mō q: qñuis nō sit p se cā vtilitatis nō ordinat ad inducēdū boies ad faci endū alterius vtilitatē. et tale opus prodesse potest facienti tale autē opus est mortuos sepelire. Ad 2^m dō q maio: falsa est nisi intelligat si faciat sumptus in opus min⁹ vtile sub rōe q minus vtile nō enim peccat homo faciendo bonum eo ipō q nō fiat ma ius cum possit facere: nō. n. tēnetur hō de necessita te facere oē bonū qd potest faciēs. It sūptus in sepul tura quos posset alibi meli⁹ collocare nō facit eos i qstū est opus minus vtile sed in qstū ē vtile debz tñ

fieri secūdum qd recta rō dicitur omnibus debitis circumstantijs obseruatis.

Etio queritur vtz licitū sit cui3 elige re sepulturā in quocūq3 sacro lo co voluerit. Et vt q sic et de sepul. c. 1. Nul li negam⁹ ppaz eligere sepulturā et et alienā dñs. n. et magi alienā eligit vt ppriā. Itē. 13. q. 2. Ebron. i sine vbi qsq3 tumulādus sit legib⁹ expisaz nō ē et id i voluntate tumulandi cōsistit. Itē vnicuiq3 hnti p prium licitū est p dēre testm vñ. 19. q. 3. pderlatum. s. Cōtra dī q paulus pūm⁹ heremita in testd collo bium suū. Athanasio alexādrino epō reliquit tūni cam vero beato. Antonio. sed q3 b3 suuz corpus p prium q de illo facere pōt testm eligendo sepulturā Itē cui3 licitū est facere illud qd ē ad salutē aie sue. s; eligere sepulturā in loco religioso vt pficere ad salutē aie eligentis. q licitū est cui3 hoc facere vt vt Cōtra. 13. q. 2. facultates. s. Dicit cōiugati in vno sepulchro videns esse ponendi: q vroz nō est licitū eligere sepulturā alibi q vbi iaceat su⁹ maritus Itē omnia que sunt serui sunt dñi. sed seruus non pōt condere testm. 13. q. 2. Illud q cum corpus serui sit i domi p tate. q: ipsum vēdere pōt non licet sibi sine cōsensu domini sui corporis sui eligere sepulturam Item et de sepul. c. 1. Stratum⁹ vnum quēq3 i ma iorū suoz sepulchris iacere vt patriarchay exitus docet: q nulli licet alijs eligere sepulturā. Itē nulli licet alicubi eligere sepulturā nisi bonū sit sed si ali quis ad aliquod bonū faciēdū in ducal fraude vt dolo nō pp hoc irritari d3 illud bonū ad qd induc⁹ est ille hec. n. via fraus vocatur sed vt habet et de sepul. In nra si aliquis fruade vel dolo induc⁹ fue rit ad eligendū sepulturā alibi q in sua p rochiali ecclia per hoc nō p reudicatur p rochiali ecclie q eli gere sepulturā alibi q in sua p rochiali ecclia nō ē bonū et ex p sequenti nō licet. R⁹ q q3 adult⁹ com pos sue mentis libere pōt vbiq3 voluerit in loco magis religioso eligere sepulturā et locū magis reli giosum voco illū in quo frequentius et honesti⁹ et d uotius pro viuis et mortuis celebratur et talia sunt loca in qbus sunt puentus religiosorū fratru3 et de sepul. fraternitatē: et dico adultus q: infra annos p stitutis nō licet eligere sepulturā. et de sepul. In nra intextu et in glo. pater tñ ei potest sepulturā eligere. dūmō et ipse ibi eligat sepulturā p suetudini tamen loci relinqdū est et de sepul. De vroz in glo. et di co ppos sue mētis q nō si ppos sue mētis nō pōt sepl turā eligere sibi. et de sucef. ab intestato cū dilect⁹. dico i loco magis religioso. q: si i loco mi⁹ religioso eligat q sit ille i q⁹ i infirmitate cōstitut⁹ sua recipit sacramenta videtur hoc facere ex odio vel super bia vel aliqua alia temeritate: sed nulli licet teme ritate p proprii arbitrij in alia ecclia sepulturam eli gere q in illa cui vsus parentū antiquozum canoni ca institutione subiacere prohibetur. 13. q. 2. Placu it hūc opinioni etiam concordat illud qd habetur et de sepul. fraternitatē. Cōffredus tñ dicit q eli gi pōt sepultura etiā in loco minus religioso dū ta men ille qui eligit nō fecerit hoc ex dilectione alte rius aut ex odio vel contēptu p pti3 sacerdotis et re linquat p rochiali ecclie legitimam portionem et opinione3 suā cōfirmat p illud qd hētur et de sepul. In nostra: sed siue ista opinio sit verior q prima si ue nō. certum est tamen q epus in minorū et minus

religiosa ecclesia eligere potest sepulturam. 12. q. 2. Bone, cuius ratio est propter formam et dignitatem officii sui presumit quod pro sepultura sui corporis sublebitur illa ecclesia et magis religiosa reddet. Et est mihi quod hodie vnicuique licitum est eligere sepulturam liberum sit ex consuetudine eligere eam in quocumque loco voluerit cui convenit ius funerandi ex iure eodem privilegio dum tamen sua parrochialis ecclesia in aliquo respiciat secundum patriam. Si tamen dimittat locum magis religiosum pro minus religioso non bene facit nisi forte magnitudo devotionis quam habet ad illum ex aliquo speciali causa recedat. Idem genera autem quod sepulturam non eligat sepeliet cum propequis ubi de ias pfoluebat. 13. q. 2. Ubicumque tunc sepeliendi consuetudini standum est pegrinans autem in alia religione ibi sepelias ubicumque elegerit sepulturam. dum tamen sit locus cui conveniat ius funerandi ex iure eodem privilegio 13. q. 2. placuit. si autem sepulturam non eligat sepeliri debet in illa prochia in qua in infirmitate mortis constituitur sua recepit sacra. 13. q. 2. Ubicumque in glo. et de sepulturis In nostra 12. q. 2. illa auctoritas est intelligenda exceptis illis qui in corpore quodam excepti sunt. 12. q. 2. nisi modo dicitur quod tamen ibi non esse expressum ubi quosdam tumulatus sit corrigi per illud quod habet de ea. q. i. c. 1. et infra ea. q. Ubicumque. et c. placuit. 12. q. 2. dicitur quod religiosi pro proij corporis preterea non habent corpus enim eorum est in potestate sue religionis. Paulus. n. primus be remita quibus. n. fuerit religiosissimus scire non tamen erat in religiois statu. 12. q. 2. dicitur quod aliquid alteri pro iudicium facit in bono non facit utilitatem anime sue. nisi si vir inret religione in vita uxore non faceret utilitatem anime sue. si autem religiosus alibi eligere sepulturam quam in sua religione iudicaret sue religioni in preterea et corpore suum et id non faceret utilitatem anime sue sicut dico de quocumque quod sepulturam eligeret consuetudinem et ius eodem. 12. q. 2. ad preterea scilicet dicitur quod illud ubi intelligendum est quod viro sepulturam non eligat tunc. n. sepeliri debet ubi sepultus est suus maritus. et si plures habuit sepeliri debet ubi sepultus est ultimus. Aliquid tamen dicitur illud ubi esse consuetudinem non preceptum nisi maritus sepultus est et prochia illa in qua viro in infirmitate mortis constituta sua recepit sacra si non eligat sepulturam non sepeliet cum viro suo sed in prochia illa. nisi loci vel preterea obliterat consuetudo quod autem mulieri licitum sit alibi sepulturam eligere quam cum viro suo et sepulturn in prochia in qua ipsa moriens sua recepit sacra per eum de sepul. De uxore ubi dicitur de uxore vero viro quod de vir liberam hinc debeat sepulturam nobis viro quod nulla super hinc inter viros et mulieres sit facienda distinctio sed utriusque in casu isto eodem eadem credimus facultatem cum electione ista ad eum per statum pertinet in quo mulier soluit a lege vi. 12. q. 2. dicitur quod quibus servus non possit eodem testamur sine consensu domini. tamen eligere potest sepulturam. 13. q. 2. Illud. f. dicitur illa electio ad illum statum pertinet in quo soluit a lege dei sui specialis. nisi modo vi optari quod ad hoc dicitur. Hostium. de religioso all. illud quod dicitur et de excess. platorum Nimis iniquum quod vi dicit ipse illa electio ad illum statum pertinet in quo religiosus a iugo obedientie absoluit. Sed in hinc vi esse consuetudo rationalis. quod quod propter voluntati renuntiavit in hoc maius est nisi vi quod ordinandi de corpore suo retinuerit preterea. proterea rea pbabit est quod illi de monasterio suo magis erant solliciti dicitur ubi alii. proterea si alibi elegerit sepulturam scandalizaret monasterium suum. Illa autem dicitur cretalis qua allat. Hostium pro sua opinione loquitur de illos quod volebant quod religiosi sepelirentur in prochiali ecclesia nisi non multum facit ad propositum suum. quod sic dicitur de ere. di. 29. Sciendum est persona tunc et loco et causa regule canonice debet intelligi. 12. q. 2. dicitur quod hinc intelligi de illo qui non elegit sepulturam. quod per quod immediate subiungitur. Nulli tamen negamus propter eligere sepulturam et est alienam. 12. q. 2. dicitur quod aliqui aliquid est hinc licitum et bonum si hoc faciat ex libera voluntate quod non est bonum nec licitum sibi facere per inducendum dolosas sicut in multis casibus exemplificari possent.

Arti. dicitur vi funeralia illi quod eligat alibi quam in sua prochia sepeliri debeant esse sue prochialis ecclesie lictus in qua sepelitur. R. quod prochialis ecclesia de funeralibus illius defuncti debet habere portiones canonicas 13. q. 1. Ecclesias per totum est si ille religione intret exiens in infirmitate de qua movit. et de sepul. De his est autem canonice portio accipienda secundum consuetudinem terrarum ut videtur scandalum quod potest et hoc argui quod diversa copula diversimode parat canonicam portionem. dicitur. n. extra de sepul. c. i. quod illa portio debet esse tertia pars. et c. sequenti. dicitur quod debet esse media pars. et c. In nostra dicitur quod de quarta pars utriusque canonice portio se extendat ad allegata dicitur aliquid quod sic dicitur. n. et de sepul. Cum super statutimus. ut si aliquis prochianorum nostrorum alij contingerit eligere sepulturam de testamento ipsius. 4. vobis portio relinquatur. infra tamen. i. c. In nostra excipiuntur eorum arma in subsidium terre sancte habent hospitalari libere si ab illis quod apud eos sepulturam eligant eis in testamento relinquatur sed illa decre. Cum super hinc consuetudinem in multis locis abrogata est nisi ubi est consuetudo hinc standum consuetudini. debet tamen eligere sepulturam alibi quam in sua prochia sua parrochiale ecclesia in aliquid respiciat secundum preterea mortem dicitur aliquid quod illa decre. Cum super non intelligitur nisi de prochianis cathedralis ecclesie. quod pbant per hinc quod dicitur papa loquitur proposito et capellano fuerit. nec se creditur ad ea quod legant in generali prode quod pbant per illud quod dicitur de testis. Registi. f. ultimo.

Articulis septimus. Insequenter querit de septimo principali. et c. hinc. 4. dicitur utriusque oes anime defunctorum charitate cognoscant orationes nostras. 2. utriusque oes orationes pro nobis. 3. utriusque oes orationes que faciunt pro nobis et auditas. 4. utriusque anime bene orationes pro illis que in purgatorio orationes quod non oes anime defunctorum in charitate cognoscant orationes nostras. Isa. 63. Abraas nesciunt vos. et Isra el ignoravit vos. ergo a simili ignoraverunt orationes nostras. Item Job. 14. dicitur de defuncto quod siue nobiles fuerit filij eius siue ignobiles nec intellet. Item. Aug. li. de cura pro mortuis agenda inter media et finem. ibi sunt spiritus defunctorum ubi non videtur quod aliquis agunt aut evocant in ista vita hinc. Contra. Bre. i. hinc. mora. pum an medium intus omnipotentis dei claritatem videtur nullo modo credendum est quod sit foris aliquid quod ignorat. hinc anime bene videtur orationes nostras. Item ut hinc tamen est super de suffragio pro quolibet scilicet erit in purgatorio omnes alij gaudent sed non gauderent nisi cognosceret hinc orationes nostras cognoscunt. R. quod aiazilloz qui sunt in charitate defuncti quod dicitur sunt iam bene quod adhuc in pena purgatorii existentes. Beate omnes orationes nostras quas eis porrigimus cognoscunt in vobis dei quod clare vident. Quis enim non videtur

Insequenter querit de septimo principali. et c. hinc. 4. dicitur utriusque oes anime defunctorum charitate cognoscant orationes nostras. 2. utriusque oes orationes pro nobis. 3. utriusque oes orationes que faciunt pro nobis et auditas. 4. utriusque anime bene orationes pro illis que in purgatorio orationes quod non oes anime defunctorum in charitate cognoscant orationes nostras. Isa. 63. Abraas nesciunt vos. et Isra el ignoravit vos. ergo a simili ignoraverunt orationes nostras. Item Job. 14. dicitur de defuncto quod siue nobiles fuerit filij eius siue ignobiles nec intellet. Item. Aug. li. de cura pro mortuis agenda inter media et finem. ibi sunt spiritus defunctorum ubi non videtur quod aliquis agunt aut evocant in ista vita hinc. Contra. Bre. i. hinc. mora. pum an medium intus omnipotentis dei claritatem videtur nullo modo credendum est quod sit foris aliquid quod ignorat. hinc anime bene videtur orationes nostras. Item ut hinc tamen est super de suffragio pro quolibet scilicet erit in purgatorio omnes alij gaudent sed non gauderent nisi cognosceret hinc orationes nostras cognoscunt. R. quod aiazilloz qui sunt in charitate defuncti quod dicitur sunt iam bene quod adhuc in pena purgatorii existentes. Beate omnes orationes nostras quas eis porrigimus cognoscunt in vobis dei quod clare vident. Quis enim non videtur

omnia quecumq; videt vbanim probabile e q i eo. videant oia q facius r dicitur r q in corde geitam? ad reuerentia eaz. Alie vo exires in purgatorio q; utis p effectus cognofcunt fuffragia efficacia p qlibz illaz fca ni vt dnt qda li eis porrigim? oioes vt p no bis dñz de pect eas n cognofcit q n cognofcūt eas i vbo qz ad huc n vidēt n; eas vtute nāli cognofcere pnt r id fz illos lances fforoes fi qz eis porrigius. Al ijs magis pie fctētib? vt qz eis oroes porrigi m? eas cognofcūt: nō nō fua vtute nāli nec i vbo. fz qz aliqz audiūt ab eis q hinc ad eos moriendo per gūt aliqz ab angelis bonis aliqz reuelatiōe dina. vt. n. dicit. Au. li. de cura p mortuis agēda inf m diū r finē. Doc triplici mō aliq? de fcis vmoz ve niūt ad cognitiōē fpiūm defunctoz. Ad p^m in opp^m dō qz illō itellr de cognitiōe qz eit per nāle vtutez cognofcētis. Ad 2^m dicit pōt illud vbu nō itellr de aiab^o eoz qz i charitate decessit: vii. Qre. expo nēs illō. i. li. moza. puz ai mediū dicit. Carnales qz qz amorē pcpūū filiū ipediūt vt hoc eos brūa Job. nescire poſimōz aſſert qz hic vebemēt amant runt vt siue nobiles siue ignobiles ſint fili i nesciāt qz eos ſep cura fatigabat. Ad 3^m dō ſicut ad p^m

Secūdo querit vt^m oēs aie defictoz i charitate oēt p nobis: Et vt q nō orare eit offiū mediatoris inf deū r illos p qb? orat fz nos ſum? mediator: es inf eos q ſi in purgatorio r deū p eis orando. g ppi nō ſunt mediator: es inf nos r deū orādo p nobis. Itē q adiuuari indiget p? orare d; p ſe qz p alio: fz nō inuenit m? qz aie exires in purgatorio p ſeipſis oēt cū tñ auxilio indigeāt. g nō eit pbabile qz oēt p nobis. Itē bñ dei voluntate vidēt. g vidēt vt^m deus velit i nolit illud p quo veller orare. ſi vidēt ipz nolle fruſtra orarēt ſi vidēt ipz velle orarēt ſupſue. Lō tra dicit brūa pētrus i? canonica ſua. c. i. Dabo opā frequēter bre vos poſt obitū meū vt boz mēoriaz faciatis. Item 2°. Vacha. vltio dī de Dier^o Dic eit q multū orat p ppo r vniuerſa ſancta ciuitate: R^o qz oēs aie defictoz in charitate orāt p nobis orare. n. eit op^o charitatis ipſi aūt pfirmati ſunt in charitate r ſi exiſtentes in charitate nō cōfirmati aū morēt p nobis orabāt. pbabili^o ē qz p nobis oēt in charitate pfirmati. ſed aie brē orādo p nobis nullā psequūtū vtilitatē niſi in hoc qz i angumētati one nūeri ciuiū ſupnoz ereſcit aliqte gaudiū acci tale ſinguloz. ofoes āt qz p nobis faciunt exites in purgatorio interdū redundāt ad eleuationez pene eoz: nō qz in b mcreant cū ſit eſ ſtatū merēdi loqn do de merito ppe dicit. fz qz in qstū nos p eoz ofo nes effecti meliores efficacia facim? ſuffragia ad ſubleuationē pen eoz. Ad p^m in opp^m dō qz ora re ſiē mediator r officio nec puenit ill qui ſūt i purgatorio reſpēū nri nec nobis inferioribus reſpēū eoz ſiē. n. ppetit angelis miſtrantibus nobis. qz ad miſtrandū nobis ex officio deputati ſūt ſic ēt puenit ſacerdotib? cē mediator: es inf deū r pplz ſed medi are inter deū r aiāz p modū charitatis cōis puenit pōt r illis qui ſunt in purgatorio reſpēū nri. r nobis reſpēū eoz ſic. n. inferiores mediare pnt iſ ſupiores r deū nō tā dico qz exites in purgatorio ſunt inferiores nobis ſed ſupiores in qstū ſūt pfirmati i charitate nos aūt nō. Ad 2^m dō qz mior: ē falſa. cū. n. mētalr clamēt ad nos vt eis ſubueniam? qd nobis

ſpūalr datur intelligi. Job. 19. vbi in pſona eoz dē nobis. Vifemini mei mīſeremini mei credēdum ē qz multo fortius clamāt ad iudicē vt eis miſceatur. Ap 3^m dō qz beati vident deum velle facere illud pro quo rogant tamen ad preces eorum.

Terio querit vt^m oēs oēs aiāz qz re ceſſerunt a coꝑoib? in charitate quas faciunt p nobis exaudiant. Et vt q non. Dico. 15. Si mererit Vayſes r ſamuel corā me nō eit aia mea ad pplm iſā. Itē apoc. 6. marty rib? vidictā petentib? de bis q hiant in terra i ſpō ſum eit vt reſceſcerent ad huc tps modicū donec p pleantur pſerui eoz. g nō oēs ofoes ſcoz exaudunt Itē qz aliquid ali qz orando impetrat aliquo modo illi merent ſed aie a coꝑoib? ſepate nō ſunt in ſta tu merendi g nobis per earum orones nihil impetratur. Itē vnicuiqz indigenti plus pdeit oio ſua qz ali q. Sed illi qui ſunt i purgatorio ſunt indigētes r tamen ſua ofo nō prodeit eis. qz tunc ſtatim a pena liberarentur. g multo mius oroes eoz exauduntur p nobis. Contra. dē Job. 5. ad aliqū ſcoz cō uertere ſed illa puerſio cēt fruſtra ſi ofoes eoz p nobis nō exaudirent. g oratōes ſcoz p nobis exaudunt. Itē oēs ofoes amiceoz dei ab ipſo exaudūt niſi ſi ipediū^m ex pre illoz p qbus oratur. ſed oēs aie exites in charitate ſunt amice deo. g oim aiāz oroes qz faciūt p nob niſi ſi ipediū^m ex pre nra ex audiunt. R^o qz oēs oēs aiāz qz re ceſſerunt a coꝑoib? in charitate qz faciūt p nobis qdā ſūt brāz qdā ad huc i pena exitiū brē duplr orant p nobis cū exiſſe r iſpctatue. p^o mō orāt p nobis cū exiſſe petēt a dī na clementia aliqz bonū nobis fieri. vel aliqz malū a nobis remoueri interpretatiue orāt p nobis i qstū eoz merita in ſpectu dei exiſtia nō ſolū eis cedunt ad glāz. ſed et qstū ē ex pre ſua ſunt nobis quedā ſuffragia. p^o mō ofoes eoz p nobis ſep exauduntur. qz ſic nihil petunt niſi qd vident deū velle facere ad pces eoz. fz 2° modo nō ſemp exauduntur propter ipediū^m a parte noſtra. orationes autem animaz exitiū in purgatorio forte nō ſemper exaudunt ſicut nec iſe. qz nō ſic vident voluntatē dei ſubſeate. n. eaz ofoes multis vitiis pofunt immo oibus niſi impedimentū ex parte noſtra ſi enim nō pofunt hoc eit aut qz ſunt in pena. ſed hoc eit falſum qz tunc orationes noſtre qui ſumus in pena nō prodeſſent aut hoc eit qz ſunt extra merendi ſtatū ſed becratio nulla eit qz vt habet. 2°. Vacha. c. vltimo Jeremias qui extra ſtatū merē di erat r adhuc viſione dei carebat orauit pro filiis iſrael r ſuit eius oratio exaudita. Ad primum in oppoſitū dicendum qz illud verbum ſic intelligē dum eit qz ſi moyſes r ſamuel illo tēpore fuiſſent immortalitati vita r oratiſſent pro illo populo ofoes eorum nō fuiſſent exaudite propter malitie magni tudinem que tunc erat in populo illo. Ad 2^m dicit dum qz illa marty oratio nō erat abſoluta petitiō qz ſtatim fieret vindicta. ſed erat ad exprimendum deſiderium ſede ſole. vnde glo. deſiderāt minus r ſanctorum pfortiā r iuſtitie dei cōſentiūt. Ad 3^m. dō eit qz differentia eit inter mereri r impetrare p orationem. meritum. n. proprie loquendo iuuat

equitati & cuiusdam equitati proportionalitatis meriti ad p
 mium ipetrare aut aliqd per mōz suffragij orando ini
 titur liberalitati & benignitati illi q orat. Alij dnt q
 q̄ntis sint extra statuz merendi p se nō tñ pro nobis
 Ad 4^m dō q̄ oīo exitiū in purgatorio eis pdest ad
 augm^m grē nec glie q: quo ad b sunt totaliter cē sta
 tus ipetrandi aliqd p se s; q̄ntū ad mitigationē pe
 ne sue & abbreviationē: nec pp bsequit q̄ stati libe
 rent a pena q: nec b petūt s; dīne mīe supplicāt vt
 s; bñplacitū suūz misereat eoz. & hec oīo exauditur.

¶ Quarto queritur vtz aie beate orēt p
 ill q̄ sūt i purgatorio. Et vt q̄ n̄
 qz orones aiaz btāz semp exaudīf. q̄ s; ora
 rent pro illis q̄ sunt i purgatorio ille stati a pena lib
 arent. Itē null^o sapiēs orat p amōtione eiusdē q̄
 letatur. s; scilicet letant de punītide exitiū i purgatorio
 dicit. n. psal. letabit iustus cū viderit vindictā q̄ nō
 orant p amōtione pene eoz: Contra mag^o b^o di. c.
 5. dicit de illo q̄ in articulo p̄sumatōis scilicet migrabit
 suffragijs tñ indigēs q̄ adiuuabif meritis & itercef
 sionib^o ecclē celestis q̄ a fili & illi q̄ mō sunt in purga
 torio ecclē celestis itercessiōib^o adiuuant. R^o sic i
 corpe nālī mēbra fortia indigētib^o subueniunt. sic in
 corpe mystico ecclē nō tñ debēt sibi subuenire mē
 bra iter que ē indigētia mutua s; ēt illa q̄ nō indigēt
 adiuuari pueniens ē indigētib^o subuenire illi aut q̄
 sunt i purgatorio cū sint in charitate sūt mēbra cor
 poris mystici ecclē & idigēt adiutorio pueniens q̄ est
 bonos q̄ sunt ecclē mēbra adiuuari nō indigētia ill
 q̄ sunt i purgatorio suis ofonib^o subuenire. Ad p^m
 in opp^m dō q̄ q̄nti scī orēt pro eis nō pp hoc sequi
 tur q̄ ipsi stati a pena liberentur q: nec b petunt scī
 s; vt deus eis subueniat q̄ntū vidēt ip̄z velle eis sub
 uenire ad pces eoz. Ad 2^m dō q̄ scī sic letāt de dī
 iustitia ita de misericordia q: vidēt vnam in nullo
 alij preiudicare sed alij concordare.

¶ Circa litteram cū facta erit refectō bo
 norū gaudiū āplius erit. Hoc expo
 nec in qdē di. 49. Et maloz tormenta grauiora. b
 declarabitur di. 5. Alias abditis receptaculis p̄ntz
 abditā dicunt q: mō nō sunt nobis manifesta. Sa
 crificijs mediatoz. i. sacrificiū eucharistie ad hoc
 p̄sunt vt sit plena remissio vel certe vt tolerabili
 or sit ipsa dānatio: hoc exponetur di. sequētī q: d b
 fiet arg^m ad illā qdēm. Vtz pena dānatoz p suffra
 gia ecclē minuāt & sacrificio salutari. i. sacramento
 eucharistie hoc. n. facim^o & si per mōz sacri nō profi
 cit nisi ip̄m sacratr manducantib^o mortuis tñ pro
 dest per mōz sacrificij sic. n. pdest oibus indigētib^o
 ecclē s̄mbus p quib^o off. ritur iniuria est p martyre i
 ecclē orare. Contra supradctū ē q̄ suffragia p val
 de bonis grāz actiones sūt. R^o q̄ iniuria ē orare
 p illo q̄ certū est nobis cē martyre si āt facim^o suffra
 gia p aliquib^o q̄ iā beati sunt: s; nobis nō cōstat nec
 per rucellationē nec p ecclē testim^m si p talibus sa
 cim^o suffragia q̄ntis eis nō p̄sint: tñ eis nō iniuriā
 facim^o s; ista suffragia grāz actiones sunt. dici pōt
 nō ei magis valuisse gīalia & specialia q̄ pa. p̄i so
 la gīalia suffragia. R^o sp̄dōio āt hec est falsa. 2. ogf
 .n. magister de vaupe & de diuine q̄ cōlīter merue
 runt adiuuari p^o mortē: pōt tñ dici illa plura subsi
 dia diuini p̄misse celeriorē absolutionē. hec respon
 sio vā est. Itō pleniorē qdē sic dōz intelligi. f. q̄ n̄ pp b
 hēbit gliaz maiorē dicunt angeli orones & votano

fra deo offerre q: illud idē qdē a dō efficaciter i oīo
 ne petimus ipsi pro nobis orādo petunt efficacius
 si ē aliqd qdē vident deūz velle fieri per orones eo
 ruz sic p̄tionē quā facit simplex dō corā iudice resu
 mit aduocatus & eā pponit efficaci^o. Bonū eozum
 est de opib^o suis eius p̄sulare vitatē b p̄siliūz ē cōuer
 sio eoz ad deū vt ab eo illūminatōe recipiāt d agēdis

Di. clvj

¶ Ed queritur hic de valde ma
 lis. Supius d
 terminauit mag^o de statu aiaz exitiūz
 in purgatorio. Itē determinat de sta
 tu exitiū in inferno & diuidit in duas.
 P^o igit vtz deus i punītide dānatoz
 agat misericordiā vel iustitiam. 1° quō sunt in deo iu
 stitia & mīa ibi. Sed quō. P^o in duas p^o determi
 nat qdīs vitatē. 1° expōit quasdā auctōitates q̄
 vident sonare p̄riūz ibi. Ad 2° dicit est. i. illa p̄s q̄ ibi
 incipit: Sed quō diuidit in tres. P^o ondit q̄ di
 stinctio iustitie & mīe in deo attendit quo ad opera
 1° q̄ qdāz opera attribunt iustitie quedā mīe ibi
 Ad aut quedā. 3° q̄ in singulis opib^o inuenitur
 misericordia & iustitia ibi. Post hoc rē.

Articulus primus.

¶ Circa hāc distinctionē q̄rendū est p̄nci
 pali d dei duob^o. P^o de iustitia
 2° de eius mīa. Circa p^m querunt q̄ntoz
 P^o vtz in deo sit iustitia. 1° vtz possit
 p̄mittere opa iustitie. 3° vtz possit iuste aliquē ipa
 lit p̄iure nō pp eius p̄cc̄si. 4° vtz iustus agat cū
 vno q̄ cū altero. Utruz āt ex dina iustitia iheratur
 p̄cc̄tib^o in p̄cc̄o mortali decc̄tib^o pena eterna
 plane p̄z q̄ sic ex dictis supius di. 44. in illa qdē
 U^m sit infernus. & idē deb nō oīz facere qdēm.

¶ Rimo ostendo q̄ in deo nō est iustitia
 R̄n̄sel. li. i. de veritate vītra mī
 diuz iustitia est rectitudo voluntatis pp se
 seruata: sed in deo nō est rectitudo voluntatis nō
 n. est voluntas recta q̄ vult aliqd facere nō pp aliq̄
 rōnez deus āplius vult facere mōdūz istūz q̄ ali
 un ab isto solo nūero differētē & magis reprobare
 Esau q̄ Jacob & nō propter aliquā rōnē. ergo in dō
 non est iustitia. Item sc̄o p̄h̄m. 5. et̄h^m. c. ii. Dñi
 ad seruūm nō est iustitia q: iustitia in quadā equa
 litate ad alterum consistit. sed deus est dominus
 oīum q̄ in ip̄o nō est iustitia. Itē Boetius in li. de
 do. Quia deus bon^o est oīa que egrediuntur ab eo bo
 na sunt. q̄ a sili si deus esset iustus oīa q̄ egrediuntur
 ab eo essent iusta s; multa sunt a deo que iusta nō s̄t
 carentia. h. rōe iusta nō sunt. Itē iustitiā respicit d
 bitum. deus aut nulli debitor est. Contra Ap^o. 2.
 Thimoth. 4. dicit q̄ deus est iustus iudex. sed nō
 est iustus iudex i quo nō est iustitia. ergo in deo est
 iustitia. Itē psal. ad deum. Iustitia plena est dexte
 rataua. R̄spōdeo q̄ iustitia accipi potest secūdū
 rectitudinem voluntatis qua vult aliquis redde
 re vnicuiq̄ in distribuendo vel commutando que
 ei decet. & secundum hoc duplex est iustitia. scilicet
 distributina qua aliquis vult omnibus qui sunt d
 cōitate distribuere bona communia secūdū debitā
 proportionis equalitatem: & commutatina qua ali
 quis in commutando vult seruare debitā equali
 tatem secundum q̄ntitates. & hec est quedā potētias

pars q̄ aliq̄s vult seruare i cōmutando debitā eq̄litate nō s̄z q̄ritate: s̄z s̄m p̄portionē: p̄mutatiua iustitia p̄prie loq̄ndo i deo nō est q̄ nulli est debitor: ex legis necessitate s̄ t̄m s̄m q̄ritates de bono retribuē vltra meritū s̄ de malo citra demeritū. Iustitia v̄o distributiua i deo est oib̄. n. distribuit bona sua s̄m debitā p̄portionis eq̄litate. Unde dicit. Dio. 9. c. de diuisiōib̄ q̄ iustitia dei oib̄ que sunt s̄z dignitate tribuet laudat s̄m p̄mēstrationes s̄ formā s̄ ordinationē. q̄ in distribuendo illā dignitate cōsiderat in cōparationē ad cōdecentiā sue bonitatis Iustitiam 3° mō dicta ē in deo est. q̄ in p̄mutādo bonū p̄ bono s̄ malū pene p̄o malo culpe seruat nō eq̄litate q̄ritatis s̄ p̄portionis i cōparationē cōdecentiā sue bonitatis. sed in h̄ differt hec eq̄litas ab illā q̄ est in iustitia distributiua. q̄ illa p̄siderat inf̄ p̄sonas accipientes s̄ ea que eis distribuūf. nā sicut se h̄et meritū vnius ad meritū alterius: ita se h̄z illud qd̄ distribuit vni ad illd̄ qd̄ distribuitur alteri. Et qualitas āt p̄portionis que ē in iustitia 3° modo dicta p̄siderat inter meritū v̄l demeritū qd̄ est i recipiente. s̄ p̄miū v̄l supplicij qd̄ recipit a retribuēte in qua retribuēde s̄ si p̄sideret meritū v̄l demeritū exigentiā hoc t̄m est p̄ cōparationē ad cōdecentiā bonitatis sue. s̄ id̄ s̄ iuste punit malos s̄ iuste eis p̄cit. 1° tangit Ansel. p̄sologij. io. c. cū loquens ad d̄um dicit. Cū punit malos iustū est. q̄ illoz̄ meritū conuenit. 2° tangit ibidē cū immediate subiungit. Cū parciis malis iustū est nō q̄ illoz̄ meritū sed q̄ tue bonitatis cōdecens est: Ad 1° in opp^m d̄s q̄ qd̄ vult de^o v̄l p̄ aliquā rōnē q̄ nō alia q̄s suaz velle. q̄ d̄m intellectus dicitat voluntatē dei p^m esse r̄gulam oīz̄ volendorū. Unde eo ipso quo de^o vult aliqd̄ r̄abile est ipsū hoc velle. Cū Ansel. p̄sologij. ii. c. ad deū loquens ait. Id̄ solū iustū est qd̄ vis. s̄ nō est iustū qd̄ nō vis: sic p̄z ex sua. Ansel. ibidem int̄tio ei^o est vt seū sit iustū. q̄ de^o vult hoc fieri. nō e^o. Ad 2° d̄s q̄ s̄ si d̄m ad seruū nō sit iustitia cōmutatiua s̄z plenaz̄ rōez̄ eius de^o q̄ inter d̄m s̄ s̄m nō est eq̄litas eo q̄ oīa que sunt serui sunt d̄m. tamen d̄m ad seruos p̄t esse iustitia distributiua q̄ nō requirit eq̄litate q̄ritatis s̄m p̄portionē: q̄ritatis s̄z p̄portio naturalitatis q̄ est eq̄litas duaz̄ p̄portionū q̄ cōstitit in hoc qd̄ seruis retribuit p̄portionaliter s̄z merita sua q̄s et iustitia cōmutatiua nō possit esse s̄m plenā rōez̄ inter d̄m s̄ serū: t̄m p̄t sibi eē s̄z aliqd̄. s̄m eq̄litate p̄portionis i q̄s s̄m d̄m facit qd̄ p̄t s̄ d̄m seruo qd̄ decet qd̄ aut sit iustitia cōmutatiua s̄ distributiua expositū ē. li. 3°. di. 35. Ad 3° d̄s q̄ nō est s̄le. q̄ bonitas cōuertit cū entitate s̄ sola rōe differunt: nō sic aut iustitia. Ad 4° d̄s q̄ s̄ si deus nulli creature sit debitor: ex recepto t̄m debitor: est ex p̄missio: nulli. n. est debitor nisi qd̄ vult. si autem queratur quare vult nō respōdeo nisi q̄ v̄l q̄ voluntas sua est prima causa.

Secundo querit v^m deus possit p̄mittere opa iustitie. Et v̄r q̄ sic. q̄ opus iustitie est retribuere vnicuiq̄ s̄z merita sua sed deus peccatoribus si retribuit s̄z demerita sua punit. n. eos citra cōdignū iuxta illd̄ psal. Nō cōtinebit in irā mias suas q̄ deus in puniendo peccōes opera iustitie p̄mittit. Itē illos q̄ saluati sunt deus possit dānare: s̄ illos qui dānati s̄t possit saluare. q̄: oīpotens ē s̄z dānatos saluā s̄ sal

natos dānare eēt p̄mittere opa iustitie. q̄ opa iustitie p̄mittere p̄t. Itē p̄t p̄mittere cursū nālis iustitie que nālib̄ rebus indidit vt p̄z in opibus miraculoz̄. q̄ a s̄li p̄t p̄mittere cursū mōalis iustitie. Cōtra: 1°. thi. 2°. s̄ ille fidelis ē qui seip̄ sū negare nō p̄t: sed si p̄mitteret opa iustitie negaret seip̄s q̄ negaret iustitiā. s̄ ipse iustitia est q̄ iustitie opera p̄mittere nō p̄t. Item Ansel. 1°. li. 1°. Cur deus h̄o aī mediū quodl̄s incōueniens ē in deo sequitur impossibilitas sed incōueniens eēt deum p̄mittere opera iustitie. q̄ hoc deo est impossibile.

2° q̄ opera iustitie s̄m q̄ iustitia respicit exigentiā demeritorum absolute deus p̄t p̄mittere s̄ p̄mittere etiam in punitione perpetua dānatoz̄ q̄ punit eos citra cōdignū nō quātū ad pene durationem sed q̄tum ad intentionem respiciendo ad eorum demerita absolute opera āt iustitie s̄z quod respicit exigentiā meritoz̄ vel demeritoz̄ incōpatōne ad cōdecentiam bonitatis sui ipsius retribuētis p̄mittere nō p̄t sicut nec illud negare qd̄ suā decet bonitatez̄. Ad 1° in opp^m d̄s q̄ q̄s deus nō punit peccōes secundum exigentiā demeritoz̄ suorum absolute punit tamen eos s̄z exigentiā suoz̄ demeritoz̄. s̄m q̄ suaz cōdecet bonitatez̄ Ad 2° d̄s q̄ illos qui saluati sunt deus non possit dānare. q̄ hoc nō p̄t concedere suam bonitatez̄ illos t̄m q̄ dānati sunt possit saluare. q̄ hoc possit suā cōdecere bonitatez̄ primo t̄m p̄ oīpotentiā suā dādo eis adiutorij quo possent s̄, vellēt penitere. s̄ sic remittendo eoz̄ peccata s̄ obligatiōes q̄ p̄ter illa obli-gatur ad penam eternam cum. n. oīs iniuria committatur in deū s̄ ipse sit supior d̄m ptātis habens plenitudinē illā nulli iniuriando ex gratia p̄t remittere dānatis t̄m nūq̄ remittet q̄ nūq̄ penitebunt nec penitere p̄t. v̄i null^o dānat^o saluabit s̄z illd̄ qd̄ rōnalis creatura de cōdigno meruit nullo mō potest sibi salua iustitia auferre nisi forte indirecte in q̄ saluatū possit reducere ad vitā mortālē in qua possit mortalit̄ peccare. s̄ ex cōsequēti dānationē m̄reri vt dicūt qd̄ q̄m t̄m possit beato auferre salua iustitia clarā sui visionē difficile est videri s̄ si illa salua reduceret ip̄s ad istā vitā nullo mō possit peccar̄ v̄i q̄ saluatū possit dānare salua iustitia ad p̄ns si b̄i video. Ad 3° d̄s q̄ nō est s̄le. q̄ p̄mittere cursū nālis iustitie aliq̄m suā cōdecet bonitatez̄. sed p̄mittere cursū mortālis iustitie respicientis exigentiā meritoz̄ seu demeritoz̄ i cōparatione ad suā bonitatem suam: bonitatem cōdecet nō p̄t. s̄ enim includer̄ contradictionē. Arg^o ad partem sc̄dam procedūt de opibus iustitie respicientis exigentiā meritoz̄ vel demeritoz̄ in comparatiōe ad cōdecentiam bonitatis diuine.

Tertio queritur v^m de^o possit aliq̄m iuste t̄p̄aliter punire nō p̄ eius peccatū. Et v̄r q̄ n. deus nullā punitionēz̄ face-re potest s̄ legem eternā cū ipse sit eterna lex: s̄ lex eterna peccōes dicitat esse puniendos s̄ bonos glorificandos s̄m. Aug. li. 1°. de li. ar. an̄ medium q̄ de^o nullū potest iuste punire nisi p̄ peccatū. Item sc̄dm Aug. vbi prius. Ab eterna lege deriuatū ē quicqd̄ iustū est in lege temporalī sed sc̄dm legē temporālē nullus iuste p̄t puniri a iudice nisi p̄ peccatū. q̄ nec s̄m legem eternā. Cōtra. Job valde grauit̄ fuit punitus nec tamen p̄ peccatū talē neccantā punitio

hoc minus est in deo essentia mie q: illa tristitia est ab ea sepabile accis quibus ab illo accidente iponaf nome mie ad significanda vii s; etbiologia vocabu lipdr dici mia. q: miseria cordis et cognitio alteri us miserie gnata. Ad p^m in opp^m p3 solutio ex di ctis in qde. Ad scdm d8 q no valet q: iperfectio q est i fide est ei eential. vt oia est li. 3°. Sutr dico de iperfectioe spei q est ei eential. tristitia vero no est eentialis mie. Ad 3^m d8 q voluntas p miaz n vult repeller aliena miseria nisi put expedit t decz t sic deus reuelat miseria ronalis creature: no dz aut nec expedit vt a qlib; ronalis creatura repellat miseria. Arg^o ad ptem scdaz gra cõclusionis dbet cõcedi d8 n q bonitas t mia in deo fm rõem disse runt. in reuelatione. n. miserie alie est mutatio ab iperfectione ad aliqua pfectione. illa aut reuelatio ne miserie respicit directe mia rde termini a quo t bonitas rde termini ad que. Ratio. n. bonitatis est rõ perfectionis q: nã res habet de bonitate qtuaz bz de eo qd debz hre. rem aut hre q hie debet rõ e sue perfectionis bonitatis et ratio gualior: est q rõ mie. cã. n. cõdicatio que est p bonitate no excludat b bit rõem cõpõndit iustitia t miam. est. n. s; rõem intelligendi p^m cõdicatis que e per miam t que e per iustitia no vt per illa cõdicatõez aliqd aquirat s; q: talis cõdicatio illam cõdecer bonitatem.

Secundo queritur vt^m pus sit in deo s; rõez intelligendi misericordia q iustitia: Et vt q no dicit. n. Ansel. psologion. ii. e^o. q ex iustitia dei nascitur mia eius. Item veritas in deo prius est fm rõnem intelligendi q mia q: est mie directiua. sed in deo eadẽ est rõ iustitie t veritatis: vii p iustitia accipit cã dẽ in psal. Dixit deus miaz sua t veritatem. t mia t veritas obulane runt sibi. g iustitia prius est in deo scdm rõem intel ligendi q mia. Cõtra illud qd est in deo pncipali us est in deo prius s; intelligendi rõez. sed mia i dõ pncipalior: est q iustitia fm nostrã rõez intelligen di. dẽ. n. Jac. 2°. q mia superaltat iudiciũ. g prius est in deo fm rõem intelligendi q iustitia. Item i re prius est fm rõem intelligendi illd qd est maxie sibi p prius q illd qd min^o. s; mia maxie est deo p priã. vii in orde dicit ecclã: De^o cui p priã est miseri. t i psal. Deus multũ misericors. cã nã in psal^o no inen iat. Deus iust^o cã hac additõẽ multũ g mia p^o est in deo fm rõem intelligendi q iustitia. R^o q qz nis deo nihil sit pus vel posterius nec duratiõẽ nec nã. q: talis puitas t posterioritas diuersitates lecti dit nãe inter prius t posterius q diuersas in deo eẽ no pdr nã i deo vnũ attributũ pdr dici p^o alio s; nã rõem intelligendi in qũ vnũ est alteri^o rõ vt sim plicitas est rõ imutabilitatis vt declaratũ est li. 1° di. 8°. t sic loqdo de priori fm rõem intelligendi di. co q iustitia vno mō dicta ponit est mia alio mō deã nō. Iustitia. n. est rectitudo voluntatis in volendo reddere vnicuiq; q sibi debita est dine at bonitati est debitũ vt oia fiant q cõdecer eam t nihil fiat qd eam facere vel pmittere fieri nō deceat: vii ipe est p^m pncipiũ oiaz voluntariaz emanationũ: vii iu rito et vel demerito ronalis creature debitũ est pmi um vel suppliciu t fm h duplex debitũ iustitia du pliciter dicit in deo. Vno mō rectitudo dine volũ tatis in volendo facere oia q dei cõdecent bonita tem t in nō volendo aliqd facere qd eã nō deceat

Alio mō rectitudo dine voluntatis in volendo re tribuere merito ronalis creature pmiũ: t demerito suppliciu; t sicut illud qd debet bonitati dine est rõ h^o qd debetur merito vel demerito ronalis creatur sic iustitia p^o mō dicta rõ est iustitie scdo mō dicte. t ideo iustitia scdo mō dicta nō retribuit creatur s; exigentã meriti vel demeriti nisi in cõpatione ad cõdecentã bonitatis dine Iustitia g^o modo dicta pdr est fm rõem intelligendi qz mia. t mia qz iusti tia scdo modo dicta. Iustitia. n. p^o mō dicta est rõ mie. id enim deus pcat miseris q: parcere sua cõde cer bonitatẽ. t sic intelligit illud verbũ Ansel. allã tum in opponendo ad ptem p^mã. s. qd ex dei iusti tia nascitur misericordia sua q aut mia p^o sit iu stitia scdo modo dicta p3 sic. q: d8 deus nobis pcat nō p^ouenit ex nro merito. sed pure ex sue bonitatis concedentia s; q nos puniat. hoc puenit ex nostro demerito t sue bonitatis cõdecentia. per pus ergo t pncipalius fm rõem intelligendi velle misereri respicit cõdecentã dine bonitatis qz velle punir q: p^oterea diuine bonitatis cõdecentia effectũ iusti tie qui est punitio ordinat ad effectũ misericordie q est saluatio. vii ppetua pena dãnatio reproborũ erit aliq materia perpetue laudis cõdecentie dine bonitatis in electis. deus g vult effectũ iustitie. se cundo mō dicte pp effectum mie. velle g misereri est scdm rõem intelligendi aliquo mō rõ huius qd est velle punire. mia g per prius scdm rõem intelli gendi est in deo qz iustitia 2° modo dicta. de qua iu stitia intelligitur illud vbum. Jac. altius in opponẽ do ad partẽ secundam. mia superaltat iudiciũ. Ad p^m pater solutio ex iã dictis. Ad 2^m d8 q vitas di cis duplr. vno modo fm q cõsistit in qdaz ad equa tione rei ad intellectũ cuiusmõdi est vitas intellect^o alio mō p voluntate manifestandi se exterius in fi gnis t opibus scd; rectum iudiciã rdis fm quẽ mo dum oquitur de veritate phũs. 4°. ethi^m. c. 14°. Veritas ad similitudinẽ primi mōi dicta in dõ differt scdm rõez intelligendi a iustitia. qzuis idẽ sine re. s; dicta ad similitudinẽ modi secundi in dõ p^oinet ad rõ nem iustitie. est eiz voluntas cõformãdi opa sua ad iustitie rõez seu regulam que regula est vitas p^o mō dicta: vitas primo mō dicta p^o est fm rõez intel ligendi qz mia. e enim eius regula: sed nō est sic de veritate secundo mō dicta. vel pdr dici q vitas 2°. mō dicta idem e q iustitia fm q accipit p cõdecen tia diuine bonitatis. t ego concedo q iustitia b mō dicta vel accepta pus est scdm rõem intelligendi qz misericordia. Ad argumentum ad ptem scdãz p3 quid sit dicẽdum ex dictis i questioe.

Terio queritur vtrum i omni opere di sit mie t iustitia. Et videtur q nō q: i reprobatiõẽ ei qz nihil demeruit nlla est iustitia. quia iustitia respicit demeritũ in electõẽ eius qui nō est nulla est misericordia: q: misericor dia p^osupponit miseriam sed secundum Aplm ad. Ro. 9°. E sau fuit reprobatus a i qz aliquid mali egi set. Secundum etiam ipsũ ad. Ephe. 1°. Elegit vos ante mundi cõstitutionem. g est aliquod opus dei in quo nulla est iustitia. t aliquod in quo nulla e misericordia. Item iustitia retribuit scdm merita misericordia p^oter merita. iuxta illud psal. Neqz scdm iniquitates nostras retribuas nobis t sequit ur cito. Anticipent misericordie tue deus. s; idem

opus nō pōt fieri fm merita & pter merita. gñō est i
oi opere dei mīa & iustitia. Cōtra glo. sup illud psal.
Uniuerse vie dñi mīa & vitas. dicit q̄ hec duo in oi
ope dñi simul sunt & si nō nobis manifeste appareāt
R̄ q̄ iustitia & misericordia in deo p̄t accipi large
vel stricte. p̄ mō iustitia in deo dicit cōdecentiaz
bonitatis diuine. & mīa voluntatē benefaciendi cre
ature. & sic planā est q̄ in oi opere dei simul sunt. qz
oīa q̄ facit. deus facit fm exigentiā sue bonitatis &
cū voluntate benefaciendi. creature ēt volendo pu
nire reprobos cū eoz punitiō bona sit electis. 2°
modo mīa dicit voluntatē subueniendi miseris p̄
ter merita. & iustitiaz voluntatē retribuendi scdm
merita. & qz meriti vel demeriti nō cōuenit nāi rō
nali creature. ideo mīa & iustitia nō sunt in oi opere
dei. sunt tñ in omni opere retribuēdis que fit rōali
creature de lege coi in q̄. n. remunerat fm condi
gnū est in illo opere iustitia. in q̄tuz vero punit vl
tra condignū est in illo opere misericordia: s̄r in q̄
tum punit malos est in illo opere iustitia. in q̄tū vō
punit citra condignū est in illo opere misericordia
Ad p^m in opp^m q̄ in electione & reprobatiōe ab e
no nō fuit rō iustitiae secundo mō dicte. nec tamē fu
it iustitia s̄ p̄ iustitia actio. At p̄ iustitia q̄ ē respe
cturei q̄ nllī debita ē in nullo rephēnsibilis est. dō aū
reprobatiō nō tenebat dare vitā eternā. vnde in
eos reprobando nihil facit contra iustitiā p̄t tñ di
ci q̄ ineligendo fuit aliq̄ rō misericordie qz nō mī
mō actus misericordie est repellere miser. a iā i mi
sero exit. m. s̄ ēt boiez a miseria p̄canere eligendo
enim peccauit illos quos elegit a miseria dānatiōis
eternae. Ad 2^m dō q̄ idem opus scdm aliqd pōt fieri
p̄ter merita. & fm aliquid s̄z merita. vt patet pu
nitiōe citra condignū. rōe. n. partis pene que inli
gatur est opus s̄z merita rōe partis pene que nō inli
gatur est opus p̄ter merita. s̄r in punitiōe vltra cō
dignū. in q̄. n. hō aliquo mō disposuit se p̄ libez
arbitriū ad tale p̄mū: alla p̄mū aliq̄mō est
fm merita. multo minus tñ q̄ punitiō fm demerita.
qz sic nō pōt libez arbi. q̄tum est ex parte sua in
merendo sicut in demerendo. i q̄. n. aū hō dignus ē
illo p̄mū per dei dona: de. n. i nobis coronat dōa
sua illa punitiō vel p̄mū ē p̄ter merita

Barro

Et v̄ q̄ sic. Aug. i. Eubi. 65. & recitat maḡ di. p.
cedenti. c. 2. dicit de suffragiis q̄ q̄bus p̄sunt aut
ad h̄ profunt vt sic plena remissio. aut certe vt tole
rabilior fiat ipsa dānatio: vltimū at h̄ di. mēbzum
nō v̄ posse referri nisi ad dānatos. Item s̄z psal.
Deus nō continet in ira sua mīas suas. sed si deus
nollet diminui penā dānatorum per suffragia viuo
ruz videret continere in ira sua mīas suas ḡ vide
tur q̄ velit eos inuari p̄suffragia viuoꝝ. Itē q̄ d̄z
centuz si soluant p̄ eo q̄nq̄z debitū eius minuit. ḡ ad
q̄tūcunq̄z penā obligent damnati si p̄ suffragia ali
quid pro eis soluit. debitū eoz & ex cōsequēti pena mi
nuitur. Cōtra. Aug. n. de. ci. c. 24. dicit q̄ si eccle
sia sub certitudine sciret q̄ sunt reprobatī adhuc vi
uentes nō oraret pro ipsis sicut nec p̄ ipso diabolo
sed qz de nullo certū est. id orant p̄ oibus dū adhuc
viuant. sed si ordes cōferre possent dānatis: p̄re p̄
bis eēt orandum. ḡ ordes & ex cōsequēti suffragia
alia in nullo p̄cam diminiūt dānatoꝝ. Item Aug.

in libro de cura p̄ mortuis agē. p̄p̄ p̄cipiūz dicit
de suffragiis: q̄ nihil oīo adiuuant sine p̄ eis s̄r q̄
tam tam mala sunt merita vt nec alio^o digni sunt
adiuari siue p̄ eis quozum tam dōa vt talibus nō
idigeant adiuuētis. gñō p̄ofat: nec illis qui sunt i
inferna nec illis qui s̄r i paradiso. Ad hāc q̄ d̄z di
xerunt aliqui q̄ suffragia viuoꝝ p̄s̄r dānatis si p̄
eis s̄r ad interpellationem pene eoz interdū aū
iudiciū nō pōt s̄z cōtra hanc opionem est qz: deme
ritum pene in eis nāq̄ interpellatur. Alij dicit q̄
si per suffragia pena dānatoꝝ nō interpellatur. q̄
tamē ad intentionem mitigatur. Sed cōtra hanc
opionem est qz cum p̄ca eozum sit finita intensiue p̄
multiplicitatem equalium suffragioꝝ posset totali
ter tolli. qz per multiplicatiōē equalium suffragio
rum remoueretur gradus illius intensiōis pene si
fm eādē. p̄portidē. sed fm eādē q̄ritatē. Alij
dicunt q̄ si p̄ suffragia nō minuat p̄ca p̄ca per se
& directe diminuit tñ per accēs & indirecte i q̄tū
virtus dānatoꝝ per suffragia fortificatur in sustinē
do. Sed h̄ hāc opionem est qz: dānatis nec noua v̄
tus gratie datur nec virtus nature eozum meliora
tur. nec dispōtō cōtraria remouetur ideo simpliciter
dō ad q̄dem q̄ q̄uis dānati si tāta q̄ta digni s̄r
penarum atrocitate crucietur nō vt eas penas v̄
nāq̄z subeant vel aliq̄i finiant. sed vt eas mitiores
q̄ merita sunt eoz leuiores q̄z pariant. vt dicit Au.
21. de. ci. c. 24. exponens illud psal. Ad cōtinēbit
deus in ira misericordias suas: tamen pena sic taya
ta in nullo per suffragia minuitur. nec q̄tum ad du
rationē: nec q̄tum ad intentionē: qz sicut in corpore
naturali influenza alioꝝ mēbzoz nō deriuat ad
mēbzum totaliter a corpore p̄cisum. sic beneficia
eccleie nec militantis nec triūphantis deriuat ad
dānatos cum sint totaliter ab eccleia p̄cessi. Ad p^m
in opp^m dō q̄ ibi Aug. accipit dānationē nō p̄p̄ie
valde. sed pro graui purgatoria pena. Vel dicendū
q̄ ibi locutus est sub dubitaciōe. & alibi p̄m cōtrari
am asserit. vt p̄z in acrditatibus ad p̄m s̄rā alle
gatis. Ad 2^m solutiō est per illud q̄ d̄z dicitur est in
p̄ncipio solutiōis q̄dis. Ad 3^m dō q̄ illud locum
h̄z vbi debitū & p̄s que soluitur sunt eiusdēz ḡnis. si
enim aliquis esset dānatus ad mortem nō minuerz
aliquid de pena illa qui centum libras solueret: pe
na aū dānatoꝝ euz sit eterna cuiuslibet temporalis pe
ne in proportionalibus est vnde nō sic pōt minui p̄
suffragia temporalia vt temporalis pena vel dici
pōt q̄ nō sunt in statu i quo pro eis possit aliquid
solui p̄pter rōem dicam in solutione questionis
Ad p̄imum ad partem aliam dicendum q̄ q̄uis
concedendum sit ratione p̄ncipalis conclusionis
pōt tamen dici q̄ ecclesia nō oraret pro aliquo in
hac mortali vita quem sciret eē reprobū vt sibi da
retur salus eterna. orare tamen posset pro eo vt ab
fineret a peccatis pro quibus si ea faceret augere
tur eius pena.

Circa litteram incomprehensibilia sunt
iudicia eius id est dispōnes eius.
vnde nō est contra hoc quod dicit psalmus. p̄o
nōciaui omnia iudicia eius tui: quia ibi per iudicia
intelliguntur dei mandata: nō diuersitas rei bis vo
cabulis significare exprimitur: sed varietas sensus
& effectum in creaturis monstratur in quantum sci
licet ex conceptionibus diuersis quas a creaturis

15°. Ad p^m in opp^m dō q^d illud v^obus d^o intelligi d^o voce excusationis q^o erūt in excusabiles. & sic expo nit glo. ibidem. Ad 2^m dō q^d Aug. nō dicit sine s^o mone. sed sine sermone p^olitate.

¶ Etio queritur v^oz disceptatio erit de solis opibus m^oe. Et videt q^d nō Mat^o. 12°. De oī verbo ociofo quod loqui si fuerunt hoīes reddērdem de eo in die iudicij. Item oīa debent versari in iudicio pro q^obus ē snia p^oferenda: s^o snia nō p^oferitur contra reprobos p^o s^o fecerit operā m^oe t^oni. sed ē p^oo criminib^o alijs. q^o nō t^oni erit disceptatio in illo iudicio de opibus m^oe. s^o ē de alijs. Contra v^orb^o Mat^o. 25°. Saluator nō dicit in futuro iudicio aliquā disceptationē futurā nisi de operib^o m^oe. R^o v^o in precedenti q^one d^o c^o est in iudicio erit disceptatione mentalis & vocalis prima erit de oībus opibus nō t^oni in speciali. s^o ē i singulari. q^o sic dicit Aug. 20. de ci. 14°. c. 6°. Virtute diuina fiet vt quecūq^o opa sua bona vel mala cura in memoriā reuocentur & m^ois intuitu mira celeritate cernant. vt accuset vel excuset scientiā cōscientia atq^o ita sit s^o oēs singuli iudicent. Utrūq^o at de alijs opibus q^o de opibus misericordie ibi vocalis aliqua disceptatio sit futura. certū nō est nob sed t^oni satis certū est q^d aut fiet de solis opibus m^oe. aut p^oecipue de illis vt oībus appareat manifeste q^d qui peccā per m^oe opera nō redimerūt i digni sūt misericordia. iuxta illō psal. Disperdet de terra t^oni mortuam eoz p^o eo q^d nō est recordat^o facere m^oiam & Jaco. 2°. Iudicium sine m^oia. i. saluante illi qui nō fecerit misericordiam. Arg^o ad p^otem p^omam procedunt de disceptatione mentali. Argumentū ad partem secundam de vocali.

¶ Barto queritur v^oz oēs in iudicij p^osonaliter cōparebunt: Et videtur q^d nō. Mat^o. 19. dicit Aplis Saluator. Sedebitis super sedes iudicantes. i. tribus Isrl. q^o soli filij israel cōparebūt in iudicio q^o apli. eo mō quo eius conuenit iudicare iudicabūt oēs hoīes q^o in iudicio cōparebunt. Item nō oportet illos in iudicio cōpare q^o iudicandi nō sūt. s^o s^o m^o Bre. 16. li. 1. mō. vltra iudiciū & s^o magistrū i l^o h^o di. c. 3°. Alij q^o peribunt & aliqui saluabunt: qui nō iudicabunt. g^o illi in iudicio nō cōparebunt. Contra citatis p^o cā criminali tenetur p^osonaliter cōpare. ibi enī defensio p^ocuratoris nō admittitur. S. q. 3°. In criminalibus sed oēs reprobi ad iudiciū vocabuntur p^o cā criminali. q^o oēs oportebit cōpare p^osonaliter. oēs enī electi p^ogregabūt vt h^o. Mat^o. 13. Oēs q^o tam electi q^o reprobi p^osonaliter in iudicio cōparebunt. R^o q^o oēs in iudicio p^osonaliter cōparebunt vt consciētie singulor^o in p^ontia iudicis singulis pateant ad di ne iustitie manifestationē: & vt viui hic existentes & p^ondientes per sacrā scripturā q^o sic oportebit eos p^osonaliter cōpare diligentins se p^oparent ne i t^onta congregatōe corā tanto iudice extremā recipiāt cōfessionē: & vt singuli iudicē quo ad h^oana nāz visant ad consolationē elector^o & reprobos ampliorē afflictionē. reprobi enī in eius aspectu vehementer affligentur. vnde Apoc. 6. d^o de reprobis dicent mōrib^o & petris. Cadite super nos & abscondite nos a facie sedentis sup thronū & ab ira agni. Ad p^m in opp^m dō q^d s^o m^o Aug. 26. de tri. c. 5. per. 12. trib^o Isrl. intell^oguntur oēs gentes p^o duas p^otes numeri

septenarij quo plerūq^o significatur aduersitas que due partes. i. tria & quattuor: altera p^o alterū multiplicare faciunt duodenariā. Vel pōt dici q^d cū saluator dicit aplis q^o iudicarent duodecim tribus Isrl. non negauit quin alios iudicaret sed filios Isrl. magis exp^otesit p^o q^ondā a p^opnationē. q^o Apli erāt de populo Isrl. Al^o 2^m dō q^d oēs iudicabunt q^o t^oni ad retributōes. erūt t^oni aliqui q^o nō iudicabūt q^o t^oni ad disceptationē. & sic intelligitur verbum gregorij.

¶ Quinto queritur v^oz diu durabit iudicium. R^o. sicut dicit Aug. 20. de ci. c. 1. Per quot dies hoc iudiciū tēdā incertum est. v^o cum diuini iudicij vltimus diem dicimus more scāz scripturarum que diem solent ponere p^o tempore nouissimū t^ops significam^o p^oba bile tā ē q^d nō tendetur p^o h^ozā multū p^olita. q^o v^o Au. sentire. 20. de. ci. c. 26. vbi dicit q^d iudex cui cer cōscientias reprobos sine vlla sermone pluritate. v^o illa vocalis disceptatio nō erit cū quolibz in singulari nōinati nec de quolibz opere singulari. s^o sic saluator narrat i euangelio sic fore credendū ē

¶ Etio queritur vtrum omnes iudicabuntur. Et vt q^d sic. acc. 10. dicitur de 1. x. q^o constitutus est ab eo iudex viuorum & mortuorum: sed oēs sunt viui vel mortui. q^o oēs iudicabuntur. Item Apl^o p^omo 1. Cor. 6°. Nescitis q^oni angelos iudicabunt: sed si angeli iudicabuntur multo fortius omnes alij. Item al^o illud iudiciū nō esset vniuersale. Contra dicit beatus Bre. 26. libro moralium vlti. medium: & magister h^o di. c. 3. q^o erunt aliqui q^o nō iudicabuntur. Item iudicium erit p^o discussionem meritoz vel demeritoz sed parui nulla h^oerunt merita vel demerita. q^o meritum vel demeritum p^ope loquō in acta cōstitit: q^o parui nō iudicabūt. R^o in illo iudicio erit de meritis & de demeritis disceptatio & pro meritis & p^o demeritis retributio q^o t^oni ad retributionem omnes iudicabuntur. q^o augebitur supplicium malozum tā hominum q^o angeloz & gaudium bonozū tā hominum q^o angeloz. boni enim angeli q^ouis tā habeant suam retributionem essentialē tā p^o ministerio quod nobis exhibēt recipient aliquod accidentale gaudium & mali angeli p^o malis que nobis procurant recipient graue supplicium p^o retributionem ēt eoq^o reprobos hominum augebitur supplicium. & electoz augebit p^omius vt inferius declarabitur. V^o aut ad discussionē nō omnes iudicabuntur q^o s^o Bre. 16. li. moza. vltra medium & mag^o. h^o di. c. 3. Alij iudicabuntur & peribunt vt illi q^o aliq^o bona habuerunt p^omixta suis malis sed mala finaliter p^oponderauerunt & p^oualuerūt alij non iudicabuntur & peribunt vt illi quozum mala fuerunt p^omixta bonis vt illi qui fundamento fidei caruerūt alij iudicabuntur & saluabunt. vt illi quozum mala fuerunt p^omixta malis. sed bona p^oponderauerunt & p^oualuerunt. Alij nō iudicabuntur & saluabuntur vt illi quozum merita ita fuerunt perfecta q^o nullis malis aut paucissimis fuerunt p^omixta vt viri perfecti. & etiam parui purgati ab originali peccato qui decesserunt a^o li. ar. vium & angeli sci. Arg^o. ad partē primā procedūt de iudicij q^o t^oni ad retributionem. Ad p^m ad partē scāz p^o solutio ex dicitis in questione. Ad 2^m dō q^d p^ocedit de iudicio disceptationis.

Primo querit vtrū solus rps indicabit. Et vtrū q nō: Math. 19. dī de aplis q erant iudices. 12. tribus. Irl. Item Job. 36. Iudiciū paupib' tribuit. Contra Jo. 5. p̄r oē iudiciū dedit filio. Itē in iudicio nō dī esse idē accusator: et iudex: s; seī in iudicio p̄stiter ac cusabūt reprobos intra illud sap. 5. Stabant iusti in magna p̄stātia aduers' eos q se ang. ḡ seī nō iudicabunt. solus ḡ rps indicabit. R' q̄ extendo nomē iudicandi dici p̄t q̄ quōs mōs p̄r iudiciū alicui puenire. f. ordinaria p̄tate. et sic iudicabit tota trinitas. Uti. 1. Re. 1. Dīs iudicabit fines terre. Uel er delegata p̄tate: et sic iudicabit rps in q̄m hō. et sic p̄r erpōi illud Jo. 5. p̄r oē iudiciū dedit filio. et ihs Dani. 7. Aspiciēbā donec thōi positi sūt et antiqu' diez sedit et infra: Aspiciēbā in visidē noctis: et ecce cū nubibus celi q̄i filius hoīs v̄iebat. et vsq; ad an tiquā diez puenit et puz p' et dedit ei p̄tātē et honorē et regnū. vel accessoria dignitate: et sic iudicabūt v̄i ri p̄ci q̄ erunt p̄ p̄fede meritorū suoz assisētes iudici nō v̄i iudici cōsulant l' in iudicādo auctoritatē hēant s; h̄erit p̄ ipsoz hōez et dignitatē et sic p̄r in telligi illd Job. Iudiciū paupib' tribuit. Uel appro bade. et sic iudicabūt oēs electi. oēs. n. approbabūt iudiciū sniaz Apoc. 19. Audiuī q̄i vocē tubaz mul tarā in celo dicentiū. Illa. laus et glia et virt' dō no stro est. q; vera et iusta e' iudicia sunt: Uel cōparde et sic min' mali iudicabūt magis malos. de quo p̄t erpōi illd qd dī. Lu. 11. Cliri minūte s̄gent i iudicio cū ḡtatione hac et p̄dēnabūt eā. Et dicitis. p̄solutō ad ar' ad p̄tē primaz et ad p̄tē ad partē 2. m. Ad 2. m cū dī q̄ i iudicio nō dī idē esse accusator: et iudex. di co q̄ vsq; est q̄i in iudice potest eē error: in intellectu vel obliquitas in voluntate: sed nullum istorum eē poterit in sanctis.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2. princi pali. Et circa hoc q̄runtur 7. p̄ v̄t mund' purgabitur per ignē. 2. v̄t ille ignis erit cuiusdē sp̄i cū igne eleuitari. 3. v̄t sup̄nāl' p̄ducatur in esse. 4. v̄t p̄cedet iudiciū. 5. v̄t purgabit alsq; ele ctos. 6. v̄t v̄t cruciabit reprobos. septimo v̄t definet esse.

Primo ostendo q̄ mundus nō purgabit per ignē. q; destrui n̄ est purgari sed per illū ignē duo ela er toto cōsumens s; glo. sup̄ illud. 2. Petri vlt. cla calore soluent. ḡ cum mundus p̄let ex elemētis p̄ ignē nō purgabit. Itē si mundus deberet purgari p̄ ignē p̄ peccā in eo com missa celū epireuz purgari deberet cū in eo angeli q̄ ceciderūt peccauerūt. s; ignis nullā purgationē fa cere poterit in celo epireo. q; de corpibus celestib' dī p̄ methuroz q̄ nō recipiūt ip̄ressiones pegri nas: ḡ mūd' p̄ ignē nō purgabit. Itē si alia eleūtra idigerēt purgari p̄ rōe et ignis: s; n̄ dī q̄ idē sit purgās et purgātū ḡ aut mundus nō purgabit aut n̄ purgabit p̄ ignē. Itē ignis est corp' purgans sil cū purgato. ḡ si ignis purgaret mūdū duo corpora sil cēt. qd est 3. p̄bi. 4. p̄bi. Itē effect' ignis est rarefacē. ḡ si or bis elementaris purgaret p̄ ignē rareficeret. s; rare factus maioris eēt extēnsionis: ḡ maiorē locū occu paret. et sic aut celū augeret aut duo corpora sil cēt in codē loco quoz v̄tūq; in cōueniens est. Contra

p̄o 2. 7. p̄terit figura mūdū h' ibi. glo. Pul chutudo h' mūdū mūdū ignū p̄gratide p̄bit ḡ mūdus p̄ ignē purgabit. Item Aug. 10. de. ci. c. 16. Illa p̄gratione mūdāta elemētōz corrupti bilitū qualitates que corpibus nris corruptibilibus cōgruebant ardendo penitus intrabūt atq; ipa s̄ta eas q̄litates hēbit q̄ corpibus in or talibus mirabi li limitatione cōueniant. vt. f. mūdus inouat' i me lius apte accōmodetur. hoīb' et carne d̄nelius ino uatis: h̄ic apte Aug. insuat q̄ mūd' p̄ ignē purga bitur: et p̄ quē modaz. R' q̄ ad intelligētiā h' qd̄ p̄rmo declarandū est q̄ ill' machine mūdālis e' su tura purgatio. 2. q̄ erit p̄ ignem. 3. q̄ ille ignis n̄ purgabit mūdus q̄m ad illā p̄tē q̄ est v̄tra mūdū aeris interitū. 4. q̄ illā p̄tē q̄ est infra tra pur gabit q̄ eius s̄bam nō cōsumet. p̄m declaro sic mūdus factus ē p̄ p̄ hōez. v̄t dicit p̄bi. 2. p̄bi. q̄ nos sum' quod imō finis et idē edueniēs est q̄ cū homo p̄ resurrectionis gliaz inouabit mūdus in noue' inno uatione cōueniente pro illo statu: v̄de Apoc. 11. Ecce noua facio oia: et q; p̄dicta hoīs innoationē p̄cedit purgatio duplex ab ipuritate. f. corruptibilitatis et culpabilitatis sic cōueniens est vt p̄dictam mūdū innoationē p̄cedat purgatio ab ipuritate dupli ci corū dēribus duab' hoīs ipuritatibus p̄dictis. vna est ipuritas eleuitoz. q; p̄ mutū actionē et pas sionē sese alterant in cōsumis suis s̄m. p̄bi. 2. me thau. et p̄ confusione cū re alteri' n̄e. totius. n. aer ille cōueniens corū p̄ribili hoīs statui admitt' ē cū v̄apōibus terrenis et aquis s̄m doctrinā p̄bi. 2. li. methau. S̄i p̄tes terre in quadā sunt confusidē cū aqua. ita q̄ in p̄dicta mundi parte nullū est eleū tum in puritate sue nature: et hec ipuritas corū dēt corruptibilitati corpōis humani q; talis elemētōz confusio p̄ corruptibili v̄ta cōueniēs est. Et si erias hic quedā ipuritas alia corū dēt culpabili tati hoīs: et illa est quedam indignitas seu in dōcita tis carentia ad susceptionē innoationis p̄dicte p̄ ter peccā in hac parte mundi cōmissa longa t̄pē faz ab hoīb' et ab angelis malis quoz mō cōis est bi tatio in illo aere caliginoso: purgatio aut mūdū a p̄ ma impuritate erit per separationē cuiuscūq; n̄e extranee et dispositiōis a quoz elemētō. purgato ar a s̄cōa ipuritate erit quedā mūdū reconciliatio ad si militudinez illi' qua recōciliant eccleie p̄p̄banate. r̄m articū declaro sic. Sicut dicit p̄bi. 11. 2. d̄ ge neratione. nā ignis est congregare hōgēa et segrega re etherogēa: sed prima mūdū ipuritas est p̄ cōfusi onem rex n̄e diuerse. et eius purgatio erit p̄ talem confusionez sepationē. ḡ ad illā purgationem cōueniens erit ignis nā cuius virtus est p̄res eiusdē na ture congregare et partes et dispositiōes extraneas segregare ab eis. vt docet experientia in purgatoz auri et argenti: Ad purgandum etiā mūdū ab alia impuritate magis congruus est ignis q̄ aliud ele mētū q; peccā cōmittunt ex inordinato amore qui est ignis spiritualis immundus. et ideo ad recuoci liandum mundum contra illam indignationem q̄ est in eo propter habitationem peccatoz conueniens erit ignis sicut instrumentum. quia inter eleū ta ignis magis representat qualitates corpōz glo riosorum p̄ eius luminositatem et subtilitatem actu alitatem maiorē et virtutē sui ip̄ermissionē cū va ribus terrenis et aquis: q̄uis hic ignis inferio: eius

materia aliena sit admittit. Unde nec presens est si
 cut ignis in sphaera sua. 3^m arti. de claris sic. ultra in
 diu interstitium non est locus deputatus habitacioni
 hominum pro corruptibili statu. ille. n. aer pro nimiam
 sui subtilitate. non est bene corruptibili vite hominis
 portio. unde 7^m pbi. qui ascendentes in cacumie
 alicuius montis transcendentes in locum illum portabant
 spongas plenas aquae ad aerem inersandam: et refert
 glo. super illud. Gen. 7^m. Operiti sunt montes excel-
 si. Sunt qui putant altitudinem montium non fuisse tan-
 tam quam diluuium quia est hodie: hoc habent necesse
 cedere tenentes ignem conflagrationis non transcensum
 superiorem partem medij interstitij aeris quia ut dicitur
 Gen. 7^m. Diluuium. is. cubitis altior: fuit aqua super montes quos co-
 opererat: sed certum est quod ille ignis non ascendit quoniam
 ascendit tunc quae diluuium. quibus concordat glo. super illud
 sed. Petri. 3^m. Mundus aqua inundatus perit. que di-
 citur quod aqua diluuii occupauit totam illam capacitatem aeris
 ubi aues volitant. sed non volitant ultra superiorem partem
 medij interstitij: si tamen aqua diluuii ultra locum illum
 ascenderit concedo quod et ignis conflagrationis ultra
 ascendet mali est angeli diuina virtute locum illum in-
 bitare prohibent. et id igne purgari non indiget tota
 pars mundi. medij interstitij aeris transcendens pro
 aliqua indignitate causata: et inhibitione peccatorum
 quibus. n. angeli peccauerunt in celo epireo: et hodie ter-
 restri paradiso quod medij aeris interstitium transcendit
 non tamen pro hoc igne purgabitur. quia loca predicta purgata
 fuerunt cum peccato commisso statim peccatores de locis illis
 depulsi fuerunt. et hoc pro purgatione sufficit in corpo-
 ribus et celestibus non est impuritas pro admixtionem
 nae extranee. nisi per aliquam transmutationem ab alio cor-
 pore. quia non sunt receptiva peccatorum: impuritas quibus
 vis est aer et ignis in suis conditionibus quodammodo sunt con-
 fusus. et quibus in suprema aeris parte generentur quedam
 impures calide et sicce. scilicet a se ascendentes. et ignis prope di-
 cularis laeae caedela rotanda. ut patet per philosophum. i. merbe.
 quoniam impuritas vapor: siccus est materia. et hoc tamen in il-
 lis partibus non habetur talis impuritas quae sit igne conflagra-
 tionis purganda unde ille ignis non plus ascendit quibus
 ascenderunt aqua diluuii sed: suam. Augustinus. 20. de ci.
 c. 18. et in magistrum dicitur. c. 4. et in glo. super illud
 2. ad Thessal. i. in flammam ignis: et in glo. super illud.
 2. Petri. 3. In quo caeli: Incipiet autem praedictus ignis
 purgare aerem in superiori parte que purganda est
 et veniet successiue descendendo inferius ad hoc potest
 assignari duplex ratio congruitatis. Una est quia quasi in
 medio interstitio aeris est conditus habitatio demonum
 usque ad iudicium. et prius peccauit malus angelus
 quibus malus homo. et hodie suauiter facere contra dei man-
 datum. Alia ratio est ad significandum quod ille ignis non agit
 tamen in naturali virtute. sed ut in instrumentum diuinae virtutis. Ignis
 enim per naturam tendit sursum: non deorsum: 4^m arti. de
 claro sic 3^m 2^m de ci. c. 16. et auctoritate ecclesiasticis
 dog. propositio. 36. Elementa in suis conditionibus remane-
 bunt. et hoc rationabile est mundus. n. qui seruauit hodie reu-
 neratio hominis secundum modum suum de remanere quod non fie-
 ret si destrueretur. nisi est intelligendum ut conditiones eorum re-
 manentibus saluis eorum naturales qualitates destruantur cum
 sint propter passiones eorum. sed eis remanentibus saluis
 elementa per eas non agent nec patient ab iniuria. et
 quia tunc actio et passio est in elementis pro corruptibili-
 te hominis statum causa aut quare tunc non erit inter ea
 mutua actio et passio in sequenti di. ponet. Ad 4^m in opp^m

opp^m dicendum quod illa glo. quoniam ad illud quod dicitur
 totali assumptione duorum eorum loquitur secundum opinionem
 quod ad id quod non tenetur. Ad 3^m pro solutio ex dictis
 in quod dicitur. Ad 3^m dicendum quod ignis in sphaera sua quibus
 us aliquo modo innouabitur ut patet in quod se-
 quenti tamen pro ignem non purgabitur. quia non habet
 puritates purgandas per ignem. sicut patet ex dictis in
 i quod dicitur ignis aut impur⁹ quibus hic inferius est nostro vsus
 moderatus non remanet pro iudicio. n. non erit ignis
 nisi in sphaera ignis ubi est purus. et in inferno ubi est
 turbidus et fumosus. Ad 4^m dicitur quod sicut vent⁹ quibus
 est vapor terreus collocat aliter mot⁹ 3^m pbi. 3. me-
 thau. mouetur per aerem. nec tamen duo corpora sunt
 sunt quia nulla pars aeris simul est cum aliqua parte
 illius vaporis sed est confusio partium inter
 se sic potest dici de illo igne. Vel potest dici quod sicut
 ille ignis ager ut instrumentum virtutis diuinae. ita
 non per suam naturam. sed per virtutem diuinam erit su-
 pernaturaliter simul cum alio corpore. Ad 5^m dicitur quod
 sicut ille ignis nullius elementi destruet essentiam
 sic nullam rarefactionem faciet in aerem. nisi illa
 que competit nature aeris in sui puritate. et quia na-
 tura ignis est segregare heterogeneas partes terre
 reducere ad terram. n. partes aque ad aquam. et conde-
 scendit aqua secundum quod competit nature aque in
 sui puritate. et dico quod concantitas orbis lune est suffi-
 cients capacitas pro quatuor: elementis quolibet
 existente in illa raritate vel densitate que compe-
 tit puritati suae nature.

Secundo queritur ¹ **utrum ignis con-**
 flagrationis erit
 eiusdem speciei cum igne elementari. Et
 videtur quod natura ignis elementaris est conuertere
 illud in quod agit in sui naturam. sed ignis conflagra-
 tionis ager in alia elementa nec tamen ea conuerteret
 in sui naturam. quia essentia remanent ut
 dicitur est quod non erit eiusdem speciei cum igne ele-
 mentari. Item ea que sunt eiusdem speciei habent si-
 milium motum sed motus ignis elementaris si est
 extra locum suum est rectus ad circumferentiam. quibus in
 sphaera sua non mouetur nisi motu circulari per reuo-
 lutionem orbis ignis et conflagrationis non mouebit
 ad circumferentiam. sed ad medium. nec tantum mo-
 tu recto sed etiam collateraliter: quod non est eiusdem spe-
 ciei cum igne elementari. Contra quod non est ignis nisi
 equivoce non habet ignis virtutem: sicut qui non est
 homo. nisi equivoce non habet virtutes hominis. sed si ille ignis
 non esset eiusdem speciei cum igne elementari non esset ignis
 nisi equivoce. quod non esset virtutem ignis. quod
 falsum est. 2^m quod ignis conflagrationis erit eiusdem
 speciei cum igne elementari. 2^m duplex potest probabi-
 liter persuaderi purgatio mundi que fuit per aquam
 eiusdem speciei fuit cum illa quae a simili et purgatio futura
 per ignem erit per ignem eiusdem speciei cum igne ele-
 mentari. Proterea illud videtur Gen. p. et requiritur
 ut dicitur. 7^m ab omni ope quod patrarat. exponit sic
 quod cessauit a creando nouas species rerum: sed
 si conflagrationis non foret eiusdem speciei eiusdem
 elementari produceret deus species quod non fuit producta i
 operibus seculi dicitur. nec in se nec in suis naturalibus
 causis nec intendo sed concludere quod deus non posset no-
 uam speciem substantie producere. quia scio quod posset. sed
 multa posset facere quae factum non est. Ad 4^m in opp^m

dd q maior intelligenda e q̄ pure agit n̄lr. ille at ignis agit vt instrū virtutis diuine. & p̄terea vt su per? onfus est p̄t esse ignis in tali materia cui icor porata est talis p̄portio celestis influētice vt ignis sic p̄ eaz regales l opatione sua. vt calefaciat & non cōsumat sicut onfus fuit i igne fulguris. Ad 2^m dd q maior intelligenda est de motu naturali. Ignis aut ille & partiz habebit motū naturalē. & p̄n. ipali? sup̄naturalē sicut ad suā opationē disponet sua naturalis virtus. sed p̄ncipalr opabitur per v̄tutē super naturalē. q: operabit vt instrū diuine v̄tutis.

Erno queritur vtrū ignis conflagratō nis sup̄naturaliter producat i esse. Et v: q non. res sup̄naturalis nullam habet naturalez opationē. sed res in esse producta sup̄naturalr est sup̄natural. ḡ si ille ignis sup̄naturaliter p̄duceretur in esse nullam haberet n̄alez opationē. qd̄ falsum est. Contra si ille ignis p̄duceretur in esse. possibile est q naturaliter fiat ignis diluuiū vniuersale sed h̄ ex cōdicatum est a dño Stephano ep̄o Paris. ḡ ille ignis non producat naturalr i cē.

Ad istam qd̄nez dixerit aliqui q illius ignis ḡratia erit naturalis. quia virtute ignis elemēti & cor porū celestium generabit in materia terrestri & aqua & aerea. Sed cōtra si eius generatio esset naturalis v̄tute alicuius cōstellationis naturali inuestigatione posset fieri consumatio seculi. quod falsum ē. & est cōtra illud act. p̄mo. Nō est nostrū nosce t̄p̄a vel momenta q̄ p̄ posuit in sua p̄tate. In quo satis dat̄ intelligi q consumatio seculi non est in actiua p̄tate nature. P̄terea s̄m̄ illam opinionem alia elementa per ignem illum non purgarentur. sed corumprentur si intelligat q fieret de tota materia aliorum elementorum. natura enim non p̄t educere formam ignis de materia alterius elemēti. quia illius elemēti non corumpat formā de materia elemēti. P̄terea si illa opinio esset vera per rōnem posset dici q illa purgatio que fuit per aquā diluuij fuit naturalis per v̄tutes alicui? cōstellationis celestis cōuertentis aerē in aquam. s̄ hoc est falsum. imo sup̄naturalis fuit ad purgandū mūdū de hoibus malis. s̄m̄ q manifeste innuit text? sacre scri pturē. Ut ḡ mibi dd q illi? ignis p̄ductio sup̄nal̄ erit. sicut t̄ eius actio p̄ncipaliter erit sup̄naturalis. & cū hoc erit in eo aliqua n̄alis aptitudo ad illā opationē ad quam applicabit a di uina virtute p̄ncipalr mouente. q: ille ignis erit v̄tutis diuine instrū. sic non nego qn̄ productiones h̄ ignis p̄cedat vehemēs siccitas n̄alr generata il lino ignis productiōi naturalr concordans. non t̄i sicut dispō necessaria sed cōgrua. Ad ar^m i opp^m dd q ista nō p̄dicūt q res sit sup̄naturaliter produ cta & n̄alem v̄tutē h̄eat in opationē. Adā. n. sup̄naturalr fuit p̄ductus. & t̄i naturales habuit ope rationes. sic etiā mūdus. res ḡ nō d̄i sup̄naturalis quā sup̄naturalr p̄ducta. sed quia naturā eleuās v̄tra suam naturalē facultatem sicut est gratia in anima. nec per ista intēdo negare illius ignis ope rationem p̄ncipalr fore sup̄naturalē. imo h̄ cōcedo

Barto querit vtrū ille ignis p̄cedet iudiciū. Et v: q nō. Aug. 20. de ci. c. 16. Judicatis his q scripti nō sunt i libro vite sequit. tunc figura buius mūdī mūdano nis igniū cōflagratione p̄scribit. Itē Aug. eo. li. c.

vlt. in fine circa illud iudiciū has res didicim? cē venturas. H̄ d̄l̄yaz Thes butē fide iudeoz & antichri stū p̄secuturū. H̄ b̄stū iudicaturū resurrectionem mortuoz bonoz & maloz. direptionē mūdī. cōfla grationē. eiusdēq̄ renouationē. & infra. exilium eo quo a me cōmemorata sunt ordine esse Ventura.

Contra psal. Ignis an ipm̄ p̄cedet & inflamma bit in circuitu inimicos eius. R̄deo q ignis ille ḡratū ad sui inituz p̄cedet iudiciū & cōcomitabitur ḡratū ad suū progressū. sequetur vero ḡratū ad sue opationis complementū. Ut enim aliqui dicunt igne illo incipiente mandum purgare in superiori parte que purganda est. H̄b̄stū. incipiet venire ad locū iudicij. & statū ad ei? p̄ceptū motus celi ces sabit & resurgent illi qui t̄nc inueniuntur mortui. & illi qui t̄nc inueniuntur viuētē valde cito mouētur p̄ cessationē motus celi. & ē vt volunt quidāz p̄ quandā dilēperantiā caloris que t̄nc erit i loco habitationis hominū. Quis adhuc vsq̄ illuc subā ignis p̄dicti nō peruenit. & quasi post istam p̄di ctus ignis descendet & icinerabit corpa eoz & pur gabit illud quod inueniet purgandū in electis. quo facto statim resurgent & tunc illi & alij electi q parū resurgent ante eos rapient simul obuiam. H̄b̄stū in aera & hec oīa fient ante ḡ. H̄b̄stū. p̄ueniat ad locum iudicij & sic patet quod h̄b̄stū ad lo cum iudicij veniet successine sicut successine in ce lum ascendit. vnd e act. p^o dicit. Sic venit quē admodū vidistis eam euntem in celum. Quid at̄ agat p̄dictus ignis in p̄ncipio. quid i medio. qd̄ post iudiciū in sequentibus questionibus dicit.

Et dicitis patet concordia auctoritatum ad vtrūq̄ partes. secundum t̄i glo. illud verbum psal. intelligatur de igne ire in quo inflāmabuntur ipi pro predicatione p̄phetarum vel de igne charitatis quo impi inflāmabuntur conuerti ad p̄nias. hic tamen non videtur esse sensus literalis.

Anto queritur vtrum ignis ille pur gabit aliquos electos. Et v: denur q non. Aug. 20. de ciui. c. 18. dicit q p̄sumis dicere electos futuros esse in superioribus partibus quo ita non ascendet flamma illius incendiū quē admodū nec vndā diluuij. ḡ ille ignis non tanger electos. & ex consequenti nec purgabit

Item tempus purgationis debet p̄cedere e t̄p̄s retributionis. sed ille ignis erit in tempore retri butionis. ḡ per illū nullus homo purgabif. Contra magr. s. di. 45. c. pe. dicit de illo qui seffragis indigens in articulo consumationis seculi cū reli quis migrabit q̄ exilum̄at cum quasi per ignē trā scuntē saluari. ḡ aliqui per illum tunc purgabūt.

R̄deo q̄ electoz quidam inuenientur in aduē tu iudicis qui nūq̄ soluerūt mortis tributū. & illoz illi qui indigebūt purgatione per illum ignem pur gabuntur. alijs vero electis nullam ingeret mole stiaz. s̄ q̄ cep̄ esse dicit magr̄ b̄n^o di. c. 4. Ut t̄i dicunt aliq̄ interficiet eos sine v̄llo dolore. q: ager in eos vt instrumētū diuine iusticie non s̄m̄ p̄p̄az virtutem. Adibi aut̄ non videtur dicendum q̄ ille ignis interficiat electos qui in aduētu iudicis inuenientur v̄ni n̄ib̄l habentes purgabif. s̄ mo riantur p̄ cessationem motus celi. Quis enīz celū per sui cessatiōez a motu n̄ sit omiffuz oēs s̄m̄ influēt iā. n̄ possit cessabit mot? ei? n̄ debet influēt iā p̄por

tionatā ad cōtinuationē animalis vite. vñ rubi. *Ex* *Doctores*. c. 57. dicit q̄ si q̄sceret cor a motu suo q̄i in actu oculi moreretur homo & destruerent motus eius & vtutes. sic si celi motus q̄sceret per p̄ctūz hōre p̄iret mundus in vniuerso suo & destruerent oia. s. corpalia que sunt in ipso. sed nimis dicit. q̄a p̄ cessationē motus eius non destruent ip̄a corpa celestia nec elementa. Alij autē dicūt q̄ an̄q̄ cessz motus celi omnes hoies erunt mortui. q̄ ante cessationem motus eius erit quedā dissep̄antia in aere per caloris excessuz per que omnes hoies qui tunc inueniēz viui morient. & s̄m hoc p̄o tanto d̄ q̄ aliq̄ inueniēz viui in aduentu iudicis. q̄ ali qui adhuc erūt viuentes an̄ iudicis aduentū valde parū & etiā ante ignem conflagrationis. qui t̄i morient parū an̄ q̄ ip̄s veniat ad iudiciū. & etiā an̄ q̄ veniat ignis p̄dicus. corpa t̄i alioz p̄dictoz electoz qui viui inueniēz in aduentu iudicis vñ parū an̄ per illū ignēz incinerabunt vt more alioz in cineribus sit resurrectō eoz. & sic patet q̄ erit actō ignis p̄dicti an̄ iudiciū. q̄ p̄dictoz electoz purgatio & incineratio p̄cedēt iudiciū. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ pug. ibi loquit̄ de scis postq̄ resurrexerit q̄d p̄z q̄ parū post v̄ba p̄dicta subdit q̄ nec ignē conflagrationis illius p̄t̄m̄scēt imortales atq̄ incorruptibiles facti. Ad 2m d̄ q̄ parū an̄ iudiciū q̄i incipit ignis ille mūdūz purgare adhuc erit t̄ps purgationis q̄ incipiet mūdūz purgare an̄ iudiciū. & tunc adhuc inuenientur aliqui purgandi.

Ex *quo* queritur vtz ille ignis reprobos cruciabit. Et vñ q̄ nō. q̄ nō decet eos igne duplici corpali cruciari. sed ip̄i cruciant̄ igne infernali. q̄ nō cruciabitur igne cōflagrationis. q̄ erit alius ab igne infernali. Item Aug. 10. de ci. c. 16. dicit q̄ ip̄s in eternū ignē missis tunc figura hui⁹ mūdi mūdanoz iam igniū cōflagratione p̄bit. q̄ impijs existentib⁹ in inferno ignis cōflagrationis erit sup̄ terrā. q̄ non cruciabit eos. Contra maḡ hui⁹ di. c. 4. dicit q̄ ille ignis malis q̄ reperti fuerit viui erit cōsumptio. q̄ cruciabit eos. Rūdeo q̄ ille ignis cruciabit ip̄o bōs etiā an̄ iudiciū. q̄ statim cruciabit eos cū isur rēterint sedēte etiā iudicio illo igne cruciabantur & forte tunc igne infernali n̄ cruciabit. q̄ ille ignis nō erit de inferno. s̄ t̄c ignis p̄flagrationis v̄cē eius supplebit reprobos cruciando cruciabit ēt eos post iudiciū. q̄ oēs reprobos cū oibus mūdi foribus inuoluet p̄cipitabit in infernū. Qd̄ ēt illo igne erit impuz. virtute diuina segregabit a puro. & descendet in infernū ad augendū in perpetuz reprobos cruciatū. nō aut̄ illud q̄d in eo ē lucidum & subtile & de hac ignis intercisione exponit q̄daz illud verbū psalmiste. Vox d̄i intercidentis flammā ignis. Ad p̄m in opp̄m d̄ q̄ nō est incōueniēz q̄ igne duplici crucient̄. rōnabile. n. est vt eoz cruciatuz augeat. Ad 2m d̄ q̄ illud verbū sic ē intellegenduz. aut q̄ illud q̄d remanet purū d̄ illo igne. q̄d descendet in infernū cōsumabit electoz purgationē. aut opinādo loq̄t sicut etiā cū alibi dicit cōflagrationē sequi bonoz & maloz direptionē. quod tamen non asserit.

Ex *primo* querit vtz ille ignis desciet. Rūdeo q̄ ad hoc q̄daz q̄ illud eoz quod de illo igne nō descendet

in infernū referuabitur in sup̄ioribus ad accidētale gliam electoz. sed illud nō intelligi q̄ si remaneret. aut remaneret inferius. aut igni cōiunctus i sp̄era sua. nō p̄mo mō q̄ esse inferius derogaret nature ignis puri. nec 2o mō q̄ alia tria elementa remaneret minorata. q̄ d̄ p̄te materie cuiuslib⁹ m̄cē illoz ignis ille sup̄nāl̄ producer. vñ probabilis mibi v̄ d̄ q̄ cōplete pacto purgatiōis officio i p̄iacente materiam resoluet & transmutabitur pars in terrā purā. pars in aquā purā. pars in aerē purū & sic ista tria elementa nō remanebūt in suis essentis minorata & fiet ista resolutio & transmutatio supernaturali virtute sicut per eam ignis ille de p̄dicta materia producer.

Ex *ca* litterā redargui nō meref. Nota q̄ istud non redargui erit eis pena le. quia scient hoc esse ad eoz contemptuz & se ita pessimos esse reputatos vt nō sit conueniēz discuti eoz opera d̄natis ergo penate erit redargui. & penalius non redargui p̄ causam p̄dictā. Ali autē verba iudicis nō audiēt qui eius fidē saltem verbo tenuerūt. q̄ quis fidelis magis peccet in eodē ḡie peccati q̄ infidelis. t̄i pauciora bona p̄mixta sunt peccis infidelū q̄ fidelū. q̄ vbi non ē fides nullū est meritū. Alijs nullā ingeret molestia hoc expositū est in q̄dnibus. Purgato vero mūdo per ignē p̄clatio cessabit. s̄ q̄tū ad officium. sed p̄clatio naturalis dignitatis vel gl̄ie manebit. quib⁹dam videt̄ eos. i. demones sic cōstare hoibus torzores in pena. sicut extiterūt interzores i culpa. istud non tenet cōter nisi pro statu an̄ iudiciū. Quis aliq̄ dicāt q̄ ita erit etiam post iudiciū.

Di. elviij.

Olet etiā queri i qua forma. Superius determinauit maḡ de his que p̄tinent ad ordinē iudiciariū. hic determinat de his que p̄tinet ad iudicis p̄sonā. Et diuidit in tres p̄tes. P̄o determinat de q̄busdā cōditionib⁹ iudicis. 2o de q̄busdā circūstātib⁹ aduentū ei⁹ ad iudiciū ibi. Putat quidā. 3o de inouatione mūdi ibi. Cum autē fuerit celū & p̄ in tres. P̄o q̄rit vtz ip̄s in forma hūana iudicabit. & q̄nem soluit. 2o vtrū in forma gloriosa in iudicio apparebit. & q̄nez soluit ibi. Sed cū in forma & 3o qualr secundā hūanā formā mortuos suscitabit ibi. Et sicut. Illa ps que ibi incipit. Putat quidā. diuidit in duas. P̄o de loco iudicij. 2o de apparētī obscuratione solis & lune ibi. Veniente autem.

Articulus primus

Ex *ca* hanc distinctionem querendum est principaliter de duobus. P̄o de iudicis app̄tione. 2o de mūdi inouatione. Circa p̄mā q̄ritur septē. P̄o vtz iudicare magis debeat appareri ip̄o q̄ alij p̄sonē i trinitate. 2o vtz ip̄s videbitur in iudicio ab oibus i hūanitate gl̄iosa. 3o vtz aliqua sint signa aduentū iudicis p̄cessura. 4o vtz stelle cadent de celo. 5o vtrum sol & luna obscura buntur. 6o vtrum virtutes celozum commune buntur. Septimo vtrum ip̄s iudicabit mū-

dam in valle iofaphar.

Primo ostedo q̄ iudicare

non magis debeat appropari x̄po q̄ alij persone in trinitate. ac̄ magis d̄s appropari illi a quo magis est. s̄ actus magis ē a p̄te q̄ a x̄po. q̄ p̄tēz iudicandi h̄et a p̄te. ḡ magis d̄s appropari p̄ti q̄ filio. Item iudiciū erit ad distinctionē bonoz & maloz s̄ hec distinctio erit per claritatem que appropiat sp̄i sc̄o. q̄ fm̄ Aug. 15. de trini. c. 18. sola diuidit in ter filios regni & perditiōis. ḡ iudicare appropari debet sp̄i sc̄o. Contra dicit saluator vt habet Jo. 5. p̄i nō iudicat quēq̄. sed omne iudiciū dedit filio. ḡ iudicare d̄s appropari filio. Rūdeo x̄p̄s nō tm̄ iudicabit in natura diuina. s̄ quaz est creator. sed etiaz in humana. s̄ quā est redēptor. quia ad h̄ iudicabit vt electi admittat̄ ad regnū eternū ad q̄ nō sufficiēnt dona creationis sine beneficiō redēptionis. vt reprobi ab illo regno in perpetuis excludant̄. q̄ nō receperūt efficaciam in hac v̄ta b̄nificij redēptionis. sed nō eodē mō iudicabit fm̄ v̄tamq̄ naturā. q̄ fm̄ diuinā iudicabit p̄ncipali auctoritate vel p̄tē ordinaria. fm̄ humanā vero p̄tē delegata. ḡ p̄tē dicit q̄ iudicare p̄tē tripl̄ accipi. s̄. duobus modis predictis. & prout dicit qd̄ eōe v̄tūq̄ mō cōitate analogie sicut ens in sua ḡualitate dem̄ dicit qd̄ eōe analogū enti increato & creato & p̄tēs in sua ḡualitate dicta dicit qd̄ eōe analogū p̄tati increato & creato. Dico ḡ q̄ si accipiat̄ iudicare i cōi appropari x̄po. q̄ v̄tūq̄ mō iudicabit. s̄. p̄tē ordinaria & delegata. p̄i aut̄ & sp̄s sc̄us nō iudicabit nisi p̄tē p̄ncipali seu ordinaria. Iudicare aut̄ fm̄ q̄ accipiat̄ et p̄tē delegata nō est x̄po appropari. s̄ p̄tē. q̄ nulla p̄sona in trinitate est h̄d. nisi p̄sona x̄pi. Iudicare v̄o p̄tē p̄ncipali seu ordinaria eōe est tribus p̄sonis & equaliter eis cōuenit. q̄ in eis ē vnus & eadē in numero iudicandi potestas. & sunt vnus iudex. appropari tū p̄tē plurib̄ p̄sonis fm̄ rōem aliā & aliā. nō. n. in cōueniēs est q̄ idē sub rōne diuersa pluribus appropariet̄ p̄sonis. v̄i sapia sub rōne qua importat cognitionē appropariatur filio. & sub rōe q̄ ē donū appropiat̄ sp̄i sc̄o dico ḡ q̄ rōne p̄tatis que regit̄ ad iudicandū iudicare p̄tē appropari p̄ti cui appropiat̄ potētia. Rōne aut̄ discretiōis que regit̄ in iudicio p̄tē appropari filio cui appropiat̄ sapia. rōe aut̄ rectitudinis que requirit̄ in voluntate iudicantis p̄tē appropari sp̄i sc̄o cui appropiat̄ bonitas. Ex d̄cis parent̄ solutiones ad argumenta.

Secundo querit̄ vtrū in iudicio x̄p̄s

ab oibus videbit̄ in h̄uani tate gloriosa. Et v̄i q̄ nō. q̄ oculus nō p̄tē videre nisi in p̄p̄tionata distantia. sed in iudicō aliqui ita erunt remoti a x̄po pp̄ maximāz hōium multitudinē. q̄ erit distantia improporcionada oculo ad videndū x̄pm̄. ḡ nō videbit̄ ab oibus nec i s̄o ma gloriosa. nec aliter. Item lumen corporis glorificati p̄p̄tionabile ē oculo nō glorificato. s̄ d̄nati nō h̄bēt oculos glorificatos. ḡ h̄uani tatis x̄pi gloriā nō videbūt. Itē visio glorie h̄uani tatis x̄pi delectabilis est videnti. s̄ d̄nati nullā h̄bēt delectationē. vt. So. di. oīd̄c̄. ḡ nō videbūt gloriā x̄pi h̄uani tate. Contra Lu. 11. tūc videbūt filium hōis in nube veniēte cū p̄tate magna & maiestate.

Rūdeo sicut dicit Aug. 1. li. de tri. c. pen. Boni & mali visuri sunt in uite & mortuoz. sed p̄cul dubio euz mali videre nō poterūt nisi fm̄ formam qua filius hōis est. s̄ tū in claritate i qua iudicabit non in humilitate in qua iudicatus est cuius ratio est quia iudicari & iudicare actus sunt oppositi. p̄tēs respicit infirmitatem. sc̄d̄s potestatem. & id̄ sicut in p̄mo aduentu qm̄ venit vt p̄o nobis iudicaret apparuit in natura h̄uani mortali. ita in. 2. aduentu q̄ veniet vt iuste iudicet apparebit oibus in h̄uana gloriōsa. & q̄uis mali visuri sunt gloriā corp̄is tū aie eius nō videbūt nec oculo corp̄ali nec intellectu. nisi in q̄busdā effectibus suis de q̄bus dolebūt. sed eam boni videbūt. & q̄tū ad gloriāz corp̄is oculo corp̄ali. & videbūt gloriā aie eius oculo m̄tali quo ad diuinā eius nam clare videbunt. Ad p̄m̄ in opp̄m̄ d̄s q̄ nullus tū distabit qm̄ ipm̄ videat. q̄ erit in aere eminēs & maria claritate resurgens. & id̄ vaide a longiquo poterit videri. Vel p̄tē dicit q̄ sicut signā h̄et vt sua vor a remotioribus p̄tib̄ audiat q̄ per naturā posset audiri. sic signā h̄et vt a remotiori loco videat q̄ videri nō poss̄ per oculi corp̄alis naturā. Ad 2. d̄s q̄ i p̄tē hōis glorificata ē vt ostendat vel nō ostendat gloriāz corp̄is s̄a oculo nō glorificato. ḡ multo fortius est hoc i p̄tate x̄pi qui deus ē & h̄d. q̄ tū cōcessam est q̄ videbūt h̄uani tate glorificatā. id̄ dicit p̄tē ad argumētū q̄ virtute diuina fiet signā h̄et vt videat eam ad eoz ampliozem cōfusionē. q̄ quilibet h̄d malus tritaf & cōfunditur videndo gloriā illi. q̄ v̄b̄emēter odit. d̄nati aut̄ v̄b̄emēter odiūt deū nō sub rōe qua summe bonus est. quia sic odiri nō p̄tē. sed sub rōe qua punit eos. Ad 3. d̄s q̄ q̄uis videre corpus gloriosū x̄pi sit per se delectabile. tū per accidens erit reprobis tritabile. quia erit ei inimici & in videbūt ei. inimicos aut̄ tritatur in videndo gloriā illi. cui inuidet & quē odit.

Etio

queritur vtrum aliqua signa sit aduentū iudicis p̄cessura. Rūdeo diciton vnus enumerat quēdecz signa futura ante iudicium. qui tamen nō affirmat s̄ d̄c̄ se ea legisse in annalibus libris hebreoz. que s̄ hec. 1. prima die maria oīa exaltabūt. 2. cubitis super montes. 3. omnia equoz p̄sternent̄ in profūduz ita q̄ vir possit videri. 4. redigētur in status antiquā. 5. omnes belue & animalia que mouētur in aquis congregabuntur & eleuabuntur super pelagus more contentiōis inuicem mugientes. 6. omnia volatilia celi congregabuntur inuicem in campis plorantes non gullantes neq̄ bibentes. 7. flumina ignea surgēt ab occasu solis contra faciem firmamenti vsq̄ ad ortum cōtuentia. 8. omnia sydera erratica & fixa spargent̄ ex se igneas comas sicut comete. 9. magnus tremorū erit ita vt omnia edificia alta prosternantur. 10. offic lapides tam magni q̄ parui in quattuor partes diuidentur vna quazq̄ petra aliam collidente. 11. omnes plante fluent sanguineum rorem. 12. omnes montes & colles edificia in puluerem redigentur. 13. omnia animalia venient ad campos de filuis & montibus rugientia nihil gollantia. 14. omnia sepulchra ab ortu solis vsq̄ ad occasū patebunt cadaueribus ad resurgendū. 15. hōis & b̄ b̄ta oculis suis recedēt n̄ itelligēt̄ neq̄ loquēt̄.

sed discurrerent. 15° omnes moriuntur resurgent cum mortuis loque an defunctis. Et quibus incertum sit ut^m signa predicta processura sit iudicium ut narratum est. cum ibi sint quedam que pariter verisimilitudinis. tum certum est quod aduentum iudicis aliqua signa processura sint. et per iudicis reuerentiam. et ut hoies ad iudicium se preparerent. quorum signorum aliqua ponuntur in eua^o et sicut dicit Aug. in epla ad E. strum circa mediū illorum signorum que referuntur in euāgelio. quedam referuntur ad excidium ciuitatis hierosolē. vbi orta est ipsius interrogationis occasio quoniam querierunt discipuli quod signum aduentus tui et consumationis seculi. quedam referuntur ad aduentum tuum in qua vsque ad finem venire non cessat quedam referuntur ad illam aduentum quoniam adueniet iudicaturus viuos et mortuos et quorum signorum ibi dicitur et quod horum trium referendum sit diligentem considerationem quod dicitur. s. h. ad vitadū plurimam declarari dimitto.

¶ Quarto querit vtrū stelle cadent de celo. Et vtrū sic. Mathe. 24°. stelle cadent de celo. Itē apoc. 6. stelle de celo ceciderunt super terram sicut ficus emittit grossos suos cum a vento mouet. Contra. nullum corpus celeste nec pars eius cadet de celo. quia corpora celestia non sunt graui nec corruptibilia s. p. h. i. i. celi et mundi. s. q. 3. stella autem est pars orbis sui. aut aliquid contiguum corpus orbis intra ipsum contenta in qua vel in quo est magna lucis aggregatio. quod dicitur p. h. i. 2°. celi et mundi quod stella est aggregatio lucis in orbe. g. nulla stella cadet de celo. Rūdeo quod p. p. loquendo stelle non cadent de celo. Cū s. m. Aug. 20. de ci. c. 24. credendum est illam locutionem tropicam esse qua dicitur stelle cadere de celo. hoc. n. dicitur est quod lumine suo videbitur parari supueniente claritate maiori s. m. glo. Mathe. 24. sup. vbi p. dicitur. s. q. vtrū vtrū alijs p. rōne posset dici quotidie cadere de celo. cū quotidie p. solis ortū desinant apparere. Ideo dicitur quod an signale p. ductionem ignis cōflagrationis g. iabif p. actionem corporum celestium tam vehemens caliditas et siccitas querunt congrua dispo ad ignis predicti p. ductionem quod desinet g. iari areus nubium quod g. iatur in nubis roratione. et alie ip. r. c. i. o. n. e. s. h. u. i. d. e. et g. i. a. b. u. n. t. a. sub descendens in tanta multitudie quod apparebit aspiciētibus quod sint stelle de celo cadentes. Et sic p. 3. solutio ad argumēta in opp^m. Quis glo. exponat illud verbū apoc. de fidelibus illis quod p. u. s. erant lucidi. quod erant tunc in terrenis inuitentes.

¶ Quinto querit vtrū sol et luna obscurabunt. Et vtrū sic. Mathe. 24. post tribulationem dicit illoz sol obscurabitur et luna non dabit lumen suū. Item Joelis. 2. sol vertet in tenebras et luna in sanguinem an. q. v. i. a. t. dies dñi magnus et terribilis. Contra lux est solis qualitas a. l. i. s. sed in aduentu iudicis corpora celestia sua naturali qualitate non p. u. a. b. i. t. u. r. imo ut vtrū aphori c. b. a. r. i. t. a. t. e. d. o. r. a. b. i. t. i. u. r. i. l. l. u. d. I. s. a. 30. erit lux lune sicut lux solis. et lux solis septēpl. g. v. i. q. sol et luna s. 3. reueritate non obscurabit. Rūdeo quod sol et luna obscurari pōt intelligi vel in ipso aduentu iudicis et sic s. 3. magis h^o di. c. v. l. dicitur obscurari non sui lūis p. u. a. t. i. o. n. e. s. 3. supueniente maiore lūis claritate vel p. al. t. q. u. a. t. u. l. a. t. e. p. o. t. i. s. a. n. i. i. u. d. i. c. i. s. a. d. u. e. n. t. u. m. et sic s. 3. magis in eodē. c. patitur eclipsim q. si paterentur p. n. a. m. t. e. p. o. t. i. b. d. i. u. e. r. s. i. s. n. o. n. o. p. o. s. t. e. r. e. t. h. o. c. p. o. n. i. t. e. r. s. i. g. n. a. s. u. m. u. l. t. o. t. i. e. s. h. o. c. a. c. c. i. d. e. r. i. t. s. e. d. c. r. e. d. e. n. d. u. m.

est quod contra nām sil patit eclipsim ad terrorem hominum. per nām. n. iposibile est quod sil pateret eclipsis quod nātus solis eclipsis catur p. interpositionem lune inter aspectum nām et solē. et nātus eclipsis tunc per iter positionem terre diametraliter inter solē et lunam. Ad p^m in opp^m dō quod s. m. vna glo. id sol et luna dicitur obscurari. quod supueniente claritate veri lumis videbitur obscurari et nullius erit lūis. vel intelligitur hoc de vera eclipsi que pcedet aduentum iudicis. vbi alia glo. ibidez dicit quod sol et luna et stelle ad tps suo lūis p. u. a. b. u. n. t. v. t. v. i. c. i. n. u. d. n. i. i. u. d. i. c. i. t. a. d. u. e. n. t. u. m. et h. 2° mō intelligit^m est vbi Joel s. m. q. p. 3. magis i. l. i. a. h^o di. c. v. l. aliter tū obscurabit sol q. luna. quod remanente luce in sole que est naturalis qualitas eius tū non ir radiabit. sed quod luna recipit lumen a sole obscurabit p. hoc quod tū lumen a sole non recipiet.

¶ Sexto querit vtrū virtutes celorum mouebuntur. Rūdeo quod per virtutes celorum pōt intelligi ordo virtutum quod s. m. Dionysii li. de angelica hierar. c. g. est mediū in media hierar. Vbi pōt intelligi oes celestes spūs. p. d. i. o. mō p. r. a. t. o. v. t. u. t. e. s. c. e. l. o. z. m. o. u. e. b. u. n. t. u. r. quod angeli illius ordinis quorum officium est circa mūdū regimē g. i. a. l. e. f. a. c. t. e. n. d. o. a. l. i. q. u. a. f. a. c. t. a. i. l. l. o. t. a. a. d. r. e. u. o. c. a. d. u. m. e. n. t. e. s. h. o. i. u. z. i. n. d. e. u. p. m. o. d. i. c. u. t. p. s. a. n. i. t. p. i. a. d. u. e. n. t. u. m. f. a. c. i. e. n. t. f. e. a. m. a. i. o. r. i. s. a. d. m. i. r. a. t. i. o. n. i. s. q. u. i. n. t. e. a. n. t. e. f. e. c. e. r. i. t. et in ipso tps aduentu corpora celestia mouere cessabunt. Accipiendo vero virtutes mō. 2°. s. p. age libis oibus bonis dicitur cōmouendi s. m. magis h^o di. c. v. l. Nō metu dānationis vel aliqua p. u. a. r. b. a. t. i. o. n. e. p. a. n. o. r. i. s. s. e. d. q. u. a. d. a. a. d. m. i. r. a. t. i. o. n. e. e. o. z. q. u. e. v. i. d. e. b. i. t. et sic intelligit s. m. magis vbi p. u. s. i. n. Job. 26. Colūne celi pauēt aduentum eius.

¶ Septimo querit vtrū ipus iudicabit mūdū in valle Josaphat. Et vtrū sic. Joel 3°. Adducā omnes gentes in valle Josaphat et disciprabo cunctas. Itē actus. 1. quedamodū vidistis eū cum tē in celis. ita veniet. s. 3. ascendit de monte oliueti quod p. m. i. n. e. t. v. a. l. l. i. i. o. s. a. p. h. a. t. g. v. i. q. i. b. i. i. n. d. i. c. a. b. i. t. Cōtra magis h^o di. c. p. e. r. e. p. h. e. n. d. i. t. e. o. s. q. u. i. p. u. t. a. t. d. n. i. m. d. e. s. c. e. n. s. u. r. u. m. i. n. v. a. l. l. e. i. o. s. a. p. h. a. t. Item oēs hoies in illa valle cōprehēdi non possent. Rūdeo quod ipus non descendet in valle Josaphat. s. 3. super montē oliueti de quo in celis ascendit. residet in aere in loco alto ut ab oib^o possit videri s. m. magis huius di. c. p. e. s. f. o. r. t. e. p. a. r. i. u. m. c. i. t. r. a. l. o. c. u. i. l. l. u. i. n. q. u. o. a. p. l. i. d. e. s. c. e. n. d. u. n. t. c. o. r. p. o. r. a. l. i. t. e. r. i. p. s. u. m. v. i. d. e. r. e. q. u. i. a. s. c. e. n. d. e. b. a. t. i. n. c. e. l. u. s. h. o. m. i. n. i. s. a. u. t. c. o. g. r. e. g. a. b. u. n. t. u. r. i. n. v. a. l. l. e. i. o. s. a. p. h. a. t. c. u. i. p. e. m. i. n. e. t. m. o. n. s. o. l. i. u. e. t. i. et quor in illa valle poterūt capi tot erunt ibi. alij circa vallem. quidam propinquius. quidaz remotius. electis tū existentibus ad dexteram iudicis non in terra. s. 3. i. a. e. r. e. i. u. r. t. a. i. l. l. u. d. a. p. l. i. a. d. t. h. e. s. a. l. 4. raptemur cum illis in nubibus obuiā ipso i. a. e. r. a. s. i. e. n. i. n. o. n. r. a. p. i. e. n. t. u. r. i. n. a. e. r. a. n. i. s. i. p. o. s. t. i. u. d. i. c. i. u. m. q. u. i. c. u. z. i. n. d. i. c. e. i. b. u. n. t. i. n. c. e. l. u. s. n. o. n. d. i. c. e. r. u. n. t. r. a. p. i. o. b. u. l. a. m. i. p. s. o. s. e. d. p. o. s. t. i. p. s. u. m. v. i. r. i. t. u. p. e. r. f. e. c. t. i. e. m. i. n. e. t. u. s. et magis prope iudicem erunt. reprobi vero erunt a sinistris iudicis. sicut habet exp. se in euāgelio. et erunt in terra. his concordat magis supra. di. p. c. e. d. e. n. t. i. c. p. e. d. i. c. e. n. s. q. b. o. n. i. r. a. p. i. e. n. t. o. b. u. l. a. m. c. b. i. l. l. o. i. n. a. e. r. a. r. e. p. o. b. i. s. i. n. t. e. r. r. a. q. u. a. z. d. i. l. e. x. e. r. u. n. t. r. e. m. a. n. e. n. t. i. b. u. s. et tūc recitabuntur p. r. e. c. o. n. t. a. i. l. l. o. r. u. m. b. o. n. o. r. u. m. c. c. In quo satis apparet quod raptus bonorum in aera est

ante illā disceptionē scriptā. Math. 25. et est magis cōgruū q̄ sit in aere sup̄ montē oliueti q̄ sup̄ locū in quo passus est. q̄ passus est in forma infirma. et indicabit in glorioſa sicut in glorioſa aſcēdit. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ nō dicit q̄ r̄ps erit in valle iofaphat. ſed q̄ gentes in illo loco et circa cōgregabūf.

2° m̄ nō plus cōcludit niſi q̄ erit iudei ſup̄ mōtem oliueti. et hoc est v̄x. ſ; b̄ erit in aere. Ad p̄i m̄ ad p̄tes aliaz p̄ ſolutio. Ad 2° m̄ dō q̄ q̄nis oēs nō poterūt cōprehendi in valle iofaphat. n̄ dicuntur cōgregandi ad locū illū sicut aliq̄n multa milia hominū dicūt cōgregari ad vnum dñm. q̄nis nō omnes tangant dominum.

Articulus ſecūdus.

Conſequenter queritur de 2° p̄ncipali et

circā hoc querūt. 7. Primo vtrū inno-

uatio mūdi erit aliud q̄ eius purgatio.

2° vtrū motus corp̄ celeſtiū ceſſabit. 3° vtrū ceſſabunt moueri in illo ſitu in quo creata fuerunt.

4° vtrū ceſſatio motus corp̄ celeſtiū erit ſufficiens cā nō agendi nec patiendi elemēta ab inuicē

5° vtrū lux corp̄ celeſtiū et elemētoꝝ augetur

6° vtrū b̄nta et vegetabilia deſtruent. 7° vtrū mūdo inuouato et ſcā diſtinctione bonoꝝ et maloꝝ deus poſſit aliquid addere ad bonitatē vniuerſi.

Primo oñdo q̄ mūdi inuouatio n̄ erit aliud q̄ eius pur-

gatio. q̄ vni^o ſūi gñatio erit alteri^o corrup-

tio. et e^o. ſ; p̄bi^o p̄mo de gñone. ſ; mūdi vetuſtas et nouitas ſunt ſua. ḡ ſua purgatio erit ſua inuouatio.

Itē reſeſſus a termino. a quo et a ceſſus ad terminū ad quē nō ſunt duo motus ſ; vnus. ḡ ſi reſeſ-

ſus a vetuſtate q̄ eſt purgatio et acceſſus ad nouitatē qui eſt inuouatio ſunt idēz mot^o.

Itē tranſmutatio a nigredine i albedie eſt vni^o motus q̄ dī ſal-

uatio. ḡ a ſiſi tranſmutatio mūdi a vetuſtate in nouitatē erit vnus motus q̄ dī inuouatio.

Itē purgatio argenti p̄ ignē nihil aliud eſt q̄ reſtitutio ei^o ſue puritati. ḡ ſi purgatio mūdi p̄ ignem nihil aliud eſt q̄ eius reſtitutio ſue puritati.

Adtra corruptio nō eſt generatio. ſ; purgō mūdi erit corruptio ſue ipuritatē. ſua inuouatio erit gñatio puritatē. ḡ ſua purgatio nō erit ſua inouatio.

Rūdeo q̄ ip̄oſſibile eſt mutatio nō h̄re aliquā rē poſitiuā p̄ termino a quo i p̄ termino ad quē. et q̄ puatio nullā dicit rē poſitiuā q̄nis ſunt in re poſitiua. It̄ corruptio puationis nō p̄t eſſe aliud reali^o q̄ gñatio h̄t^o. ſ; q̄ illud q̄ corrupſi eſt rē poſitiua diſtincta a rē poſitiua que gñat. tūc corruptio vni^o reali^o nō eſt idem q̄ gñatio alterius. cū ḡ per purgationē mūdi remouenda ſit ab elemētis aliqua rē poſitiua derogans ſue puritati. q̄ p̄ purgationē ſepabunt a quoz elemēto par-

tes alioꝝ et diſpōnes ad alia elemēta q̄ cāntur i elemētis p̄ mutua^z actionē et paſſionē in cōſinijs ſuis et receptura ſine nobilitatez q̄ coz nature ſupadde-

tur. vt inſeri^o oñdetur. ſequit q̄ eius purgatio per quā ipuritatē fiet corruptio et ſua inouatio q̄ n̄ tñ dicit ſue puritatē reſtitutionē. ſ; vltra h̄ alicuius nobilitatē receptionē reali^o differēt. aliud ḡ erit reali^o mūdi purgatio. et eius inouatio. et erit purgatio ſo: ſaltes ordine nāe q̄ inuouatio.

Ad p̄m in opp̄m dō q̄ p̄o tanto dicit p̄bi^o. gñationē vni^o eē

corruptionē alteri^o et e^o. q̄ ad vni^o ſequet aliud.

Ad 2° m̄ dō q̄ nō eſt ſile. q̄ ſpaciū a quo receditur et ſpaciū a quo accedit cōtinua ſunt. duo autē ſua di-

ſtincta ſunt ſm formā. ſed ſi ponerētur duo loca diſ-

cōtinua motus a termino ſm i. c. i. vſq; ad ſinē ei^o et motus a principio alteri^o loci vſq; ad ſinē ei^o eēt

duo motus ſaltē. niſi illa duo reſpicerēt mobile vt vni^o ſpaciū p̄ coz cōtiguatē. Ad 3° m̄ dō q̄ i tranſ-

mutatione a nigredine in albedinē ſunt duo mot^o. vnus eſt q̄ eſt a nigro in non nigru. et eſt corruptio ni-

gredinis. alius q̄ eſt a nō albo in albu. et eſt generatio albedinis. Ad 4° m̄ dō q̄ nō eſt ſile de purgatione argenti et mūdi. q̄ argenti per purgationē nō recipit nobilitatem vltra ſua naturam. ſed mundus in ſui inuouatione nobilitatē recipiet quā nūq; h̄uit.

Secundo querit vtrū motus corp̄ celeſtiū ceſſabit. Et v̄ q̄ n̄.

nihil auferet eis qd̄ ſit ſue nāe cōueniēz. ſed motus corp̄ celeſtiū nāis eſt ſaltem quantum ad nāez aptitudinē mobilis ad illuz motum. ḡ motus non remouebit ab eis.

Item in mūdi inuouatione corpa celeſtia et elementaria melioꝝabūf. ſed ſi ceſſaret motus celeſtiū petozarent. q̄ nobilitatē motus q̄ quies. cū quies ſit puatio motus. et h̄ius nobilitatē eſt puatione. ḡ motus celeſtiū non ceſſabit

Item ſicut oñſum eſt li. 2°. T̄ps vel eſt motus p̄i mi mobilis ab alia numerat^o. vel eſt in illo motu. ſicut in ſubō. ſed t̄ps nūq; ceſſabit. q̄ ſemper erit aliq; motus ſaltē in inferno. et ſm p̄bi^o 4° p̄bi. im-

poſſibile eſt motū eē ſine tpe. ḡ mot^o corp̄ celeſtiū nūq; ceſſabit. Itē ſol per ſui motū ſucceſſiue illumina-

minat diuerſas p̄tes terre. ḡ ſi motus ei^o ceſſaret aliq; p̄tes terre remanerēt p̄petuo obſcure qd̄ eſt in cōueniens.

Adtra apoc. 10. h̄t̄ur q̄ angelus ſurrauit q̄ t̄ps nō erit ampl^o. ſ; ip̄oſſibile eſt eſſe motū ſine tpe. ḡ motus celi ceſſabit. Itē ſa. 60. Non occidet vltra ſol tuus.

Rūdeo q̄ in mūdi inuouatione ceſſabit mot^o corp̄ celeſtiū nō p̄ nām. ſed p̄ voluntatē intelligētiā mouētū obedientiū volū-

tati creatoris in deſinendo mouere ſicut ex amore eius mō ſibi obediūt i mouēdo quapp̄ uenienter a p̄b^o. it. metha. dī cā p̄ma mouere in rōe amari et deſiderati. ſi n̄ p̄bi^o in ſuo verbo ſanū h̄t̄ intel-

lectū. tūc aſit placebit creatori vt aplius intelligētie corpa celeſtia n̄ moueāt. q̄ tūc h̄t̄ bis finis mot^o coz illoꝝ intelligētie. n. mouēt illa corpa vt p̄ motū coz fiat renouatō influentiā et t̄pantiā q̄ requirit ad gñonē et corruptionē quouſq; ip̄leat nāer^o electoꝝ.

oē ſc̄ qd̄ p̄ aliq; finē mouet illo ſine h̄ro rōabile eſt. vt ab illo motu queſcat. nec. n. dicit p̄t illa cōpa n̄ moueri p̄ aliq; finē. q̄ tūc mot^o coz eēt inanis. nec p̄ finē q̄ acqri n̄ poſſit. q̄ cū nā ſ; p̄b^o actionē n̄ ſcipiat ip̄oſſibile eſt p̄pleri. m̄ro forti^o de^o n̄ ordiat ſer̄ intelligētiā illa mouere corpa p̄ finē q̄ non poſſit h̄i.

Ad p̄m in opp̄m dō q̄ celū q̄tū eſt ex p̄te ſua non magis habet naturalem aptitudinem ad motum q̄ ad quietem. quia per neutrum eozum in ſe acqrit aliquam perfectionem vel perdit. tamen naturalis aptitudo ſua magis eſt pro tempore quo debet moueri vt moueatur motu circulari q̄ recto. quia ſecundum p̄biſoſophiam. i. celi et mundi. non ſit graue neq; leue contra naturam ſuam eſſet moueri motu recto deoꝝ; qui motus competit grauidus vel ſurſum qui motus competit leuid^o.

et preterea rōe figure que est circularis maior aptitudinez hēt nāle ad hoc vt circulariter moueatur & recte. Ad 2^m dō q̄ fm p̄b̄i. 5. p̄b̄i. q̄uis q̄es q̄ motū s̄rief motui. extendēdo nomen s̄rieratū ad oppositionē que est inter p̄uationē s̄ h̄ituz. non sic t̄i est de gete post motū. quies. n. sequēs motū est finis eius s̄ ab eadē virtute causatur. Ad 3^m dō q̄ sicut declaratū est li. 2°. di. 2°. t̄pus p̄t accipi p̄p̄ie s̄ cōiter siue large. p̄ modo est in motū p̄mi mobilis sicut in subiecto s̄ sine t̄pe poterit esse motus aliq̄s post iudiciū cum sine t̄pe sic dicto fuerit motus t̄pe Josue q̄i sol s̄ luna ad preces eius stantib⁹. vt h̄i Josue. 10. in quo daf̄ itelli q̄ oēs s̄pe celestes tunc steterūt cū ip̄o Josue p̄sequēbas inimicos suos. s̄ t̄ps sc̄do mō dicitū ē in quolibz motū sicut i s̄bō numerat̄ fm̄ numerū motū s̄ sine t̄pe sic dō nūq̄ erit motus. Ad 4^m dō q̄ nulle pres terre in superficie remanebāt obscurē. q̄: augebitur lumē lune s̄ lumen stellarū que sufficienter illuminabūt illas p̄tes terre q̄ a sole nō illustrabūt. nec ē inconueniēs q̄ vna p̄s terre magis illustret̄ q̄ alia. s̄ illa que sit ab hōibus diata q̄ a sole p̄ncipalr̄ illustrabit.

Etio querit̄ vtr̄q̄ corpora celestia cessabūt moueri in illo situ i quo creata fuerūt. Et v̄i q̄ sic. It̄do. in glo. sup̄ illud Ia. 60. nō occidet̄ vltra sol tuus. q̄d etiam recitat maḡ huius di. c. vtr̄. p̄ iudiciū sol laboris sui mercedē recipiet s̄ nō veniet ad occasum. nec sol nec luna. s̄ in ordine in quo creata sunt stabūt. q̄a sili s̄ alia corpora celestia. Item cōueniēs ē corpora celestia stare in optimo ordine quē possibile est ea h̄ē. sed credibile ē q̄ in tali ordine s̄ situ creata fuerūt q̄ cessabunt moueri in illo situ i quo creata fuerūt. Cōtra corpora celestia p̄ suū motū nō redibūt ad situs in quo creata sunt nisi ab illo t̄pe moueant̄ p. 36. milia annor̄ cū octaua s̄pera. p̄p̄io motū nō moueant̄ in. 2. ānis nisi p̄ vñū gradū. s̄ n̄ est credibile q̄ tā diu daret̄ hic mūdus fm̄ corruptibile statū euz dicat̄ ap̄s. 2°. ad cor. 10. q̄ nos sum⁹ in quos fines seculor̄ deueniūt. q̄ corpora celestia n̄ stabūt in illo situ quo creata sunt. R̄spōdeo q̄ vnus sit us nō est magis cōueniēs q̄ alius cor̄p̄ib⁹ celestib⁹ p̄p̄ se. q̄ p̄ quocūq̄ situ seu cōstellatiōe n̄ melioratur nec peiorantur. aliqua t̄i cōstellatio s̄ubitudo illoz corporū inter se magis est cōueniēs ad vñū effectū q̄ ad illa. vbi gr̄a. coniunctio solis s̄ martis in corde leonis magis est cōueniēs ad generandū caliditatez s̄ siccitatez in istis inferiorib⁹ q̄ cōiunctio iouis s̄ saturni. s̄ ista est p̄ncipientior ad aliq̄m aliū effectū q̄ p̄ma. s̄ sic de alijs. Qū aut̄ p̄ creata fuerūt corpora celestia alijs effectus in istis inferioribus requirebant̄ ad cōueniēs mūdi regimen q̄ modo. s̄ alijs mō q̄ tūc. s̄ alijs in fine mūdi q̄ nūc. dico q̄ q̄ corpora celestia creata fuerunt in p̄uenitissimo situ p̄ esse cubus q̄ tūc requirebāt s̄ modo sunt in cōuenitissimo situ p̄o effectib⁹ q̄ nunc requirunt. s̄ in fine mūdi erūt in situ cōuenitissimo illi disp̄ōni elemētōz que cōgruet̄ s̄ incorruptibili statū. cū q̄ tūc cōgruat̄ elemētis disp̄ō que n̄ fuisset p̄grua q̄i p̄ma celestia corpora creata sunt. sequit̄ q̄ nō cessabūt moueri i illo situ in quo creata fuerūt. s̄ t̄i cessabūt moueri in situ cōuenitissimo mūdo p̄ illo statū. q̄: situs seu habitudo cor̄ inter se tūc erit talis que maxime disponet̄ elemēta ad hoc vt nō agant̄ nec patiātur ad

inuicēz. Ad p̄m in opp^m dō q̄ q̄uis sol s̄ luna q̄i corpora celestia q̄secent̄ h̄eant̄ illā bitudinē si se quaz habuerūt q̄i p̄mo creata sunt. nō t̄i h̄ebūt eandēz bitudinē ad illa corpora celestia nec alia corpora celestia inter se q̄ habuerunt q̄i p̄mo creata fuerūt.

Ad 2^m p̄solutio ex dictis in q̄dē. Argumentoz ad opp^m gr̄a cōclusionis p̄cedendū est. t̄i rōne forme nō cogit. q̄: deus q̄ corpora celestia creauit in qua bitudine voluit illa possz disponere fm̄ eandēz bitudinem citissime si sibi placeret.

Barro querit̄ vtr̄q̄ cessatio mot⁹ corporū celestia erit sufficiens cā n̄ agendi nec patiendi elemēta ab inuicē. Et v̄i q̄ sic. p̄b̄s. 3. p̄b̄i. asserit̄ s̄ probare conatur motūz celi ita p̄t esse motibus alijs q̄ ip̄o nō exite n̄ eēt̄ alijs motus. sed actio s̄ passio elemētōz inter se ē per motū alterationis. q̄ cessatio mot⁹ celi erit sufficiens cā vt elemēta nō agant̄ nec patiātur ab inuicēz. Item mensura est causa mensurati. vnitatis. n. cā ē numeri s̄ ei⁹ mēsurā. s̄ fm̄ p̄b̄i. 4° p̄b̄. T̄pore mediāte motū celi mensuramus alios motus. q̄ motus celi ē cā omnium motū alioz. cū ergo remotio cāe sit sufficiens rōe remotiois effectus cessatio motus celi erit sufficiens cā nō agēdi nec patiendi elemēta ab inuicē. Itē cā nō agēdi nec patiendi elemēta ab inuicē non erit causa cor̄ nature mutatio. q̄: cor̄ natura mutari non possz exitia salua. q̄: fm̄ p̄b̄i. 2° p̄b̄i. Natura rei est eius forma vel materia. nec amissio suaz naturaliu qualitātū q̄: ille remanebunt eis vt dictū est. q̄ v̄i q̄ cessatio nis sue actiois s̄ passionis inuicē nō erit alia cā. n̄ si cessatio motus celi. Contra v̄i sentire Aug. li. 11°. confessionū vltra mediū. q̄ si corpora celestia starent̄ adhuc posset moueri rota figuli. ergo a simili possent elemēta ab inuicē alterari. Itē a d̄no Ste phano ep̄o p̄sicensi excoicatus est hic articulus. q̄ si celum staret̄ ignis in stupā nō ageret. q̄a nec de⁹ est. s̄ qua rōne possz ignis in stupam agere. posset etiam agere in aliud elemētū. Ad hanc q̄onem dicit̄ quidā q̄ cessationis actionis s̄ passionis elemētōrum erit sufficiens causa cessatio motus celi. q̄uis adhuc poterūt esse motus qui sunt in anima rationali eo q̄ illa a virtute corporum celestia nō dependet. Sed cōtra hoc arguitur sic. vt. n. h̄i Josue. 10. ad preces Josue sol s̄ luna steterunt. s̄ si alia corpora celestia nō steterunt totus ordo corporū celestia fuisset imutatus. tūc ergo oia corpora celestia quiescerūt. nec p̄ hoc emisit Josue pugna re. nec cessauerūt omnes actiones naturales p̄ totum mūdū. Preterea illa opinio videtur eē cōtra articulū excoicātū qui allegatus est. Preterea corpora celestia non tantum agunt̄ hic inferius per sui motum. sed etiam per naturalem virtutez forme sue. sicut p̄ per diuersos effectus naturales. q̄ per diuersas cōstellationes cānt̄. s̄ ideo cessare motū celi adhuc per suam nālez virtutez possent agere in cla nisi aliud obstarēt q̄ cor̄ quies. q̄uis ergo quies celi esset sufficiens causa vt idem elemētum non ageret in aliud disformiter eo q̄ per motum est renouatio influentiarum quaz vna magis confortat virtutem vnus elemēti in sua actiōe q̄ alia. tamen non esset sufficiens causa ad hoc vt vnum elem̄ nullo modo aliud alteraret. Alij dōt q̄ si quies celi nō sit sufficiens causa huius per se

q̄ nō. q̄: aialia sunt ad ornatū elementoz. ergo q̄n
 elementa meliorabunt aialia nō destruent. q̄: tūc
 nō debet ab eis auferri ornatu eoz. Itē sicut ele-
 menta seruiunt homini. ita vegetabilia & anima-
 lia bruta. ergo sicut in mundi inuouatione nobili-
 tabuntur elementa ita & vegetabilia nobilitantur
 & animalia bruta. Item vegetabilia & bruta nobi-
 lioza sunt elementis. quia elementa ordinant ad
 mixtū. mixtū ad vegetatiuū. vegetatiuū ad sensiti-
 uum. ergo multo magis videtur esse de p̄fectione
 vniuersi q̄ elementa. & ex p̄tī magis q̄ elementa
 remanere debebūt. Item mādu corporalis post
 iudicium non erit necessarius nisi ad hoc vt beati
 in ipso deū cōtemplando delectent. & inde amplius
 assurgant in laudē diuinā. sed expressi⁹ resulget di-
 uina bonitas in aialibus & plantis q̄ in elementis
 quia s̄m Aug. ii. de ci. c. 16. Ordine nāe preponit
 non viuētibz viuētia & sentiētia nō sentiētibz
 ergo multo magis debebūt remanere bruta & ve-
 getabilia q̄ elementa. Contra cessante sine cessa-
 re d̄z id quod est ad finē. sed finis vegetabiliū & bru-
 totum est corruptibilis hominis statuscū q̄ mādi
 inuouatiōe cessabit corruptibilis status aialia
 & plāte nō remanebunt. Itē oē viuēs corruptibi-
 li vita morietur. sed nihil est ordinatū ad resurgē-
 dum quod secundū se totum morit. huiusmodi autē
 sunt vegetabilia & bruta. ergo ita morient q̄ nō re-
 surgent. R̄ideo creaturaz quedā sunt incorrup-
 tibilis s̄m se totas vt angeli boni & mali & corpa
 celestia. quedam corruptibilis s̄m se totas vt mi-
 neralia vegetabilia & bruta. quedam sunt corrup-
 tibilis s̄m partē minus p̄ncipalem. & incorruptibi-
 les s̄m partē magis p̄ncipalē. vt homines qui sunt
 corruptibilis s̄m corpus. & incorruptibilis s̄m ani-
 mam. quedā sunt corruptibilis in p̄tibz. & incor-
 ruptibilis in toto. non quin eoz nā tota ex parte
 sua corruptibilis s̄r. sed q̄ pp̄ ordinē mundi non
 adest corrupens. & tales creature sunt elemēta. sta-
 tuū incorruptibili non cōueniunt ea que s̄m se tota
 corruptibilia sunt ex sui nā. & s̄m ordinem mundi.
 & ideo talia non remanebūt. cuiusmodi sunt mine-
 ralia vegetabilia & bruta. Omnes autē alie crea-
 re remanebunt. & que in partes sunt corruptibiles
 s̄m se totas incorruptibiles efficiuntur. Ad p̄m
 opp̄m d̄z q̄ aialia non sunt ad ornatū elemētorum
 nisi s̄m corruptibile mundi statū. vñ in parte aeris
 nobilioz non est aliquis ornatu aialiu. nec etiaz
 in igne. quia non sunt tam pp̄ ornatu q̄ pp̄ corru-
 ptibilis hominis status necessitatē. Ad 2^m d̄z q̄
 q̄nta bruta aialia & plante seruiant homini sic ele-
 menta. non tamen tantā habent aptitudinē ad sta-
 tum incorruptibilitatis. sicut elemēta. q̄ sunt cor-
 ruptibilia s̄m se tota. Ad 3^m d̄z q̄ q̄nta vegeta-
 bilia & bruta sunt nobilioza simpliciter q̄ elemēta. nō
 tū quo ad conditionē durabilitatis. vegetabilia
 enim & aialia inter se habent cām corruptionis sicut
 nec celo quiescente possent perpetuari in esse. nec
 eadem in numero. nec eadē in specie. nisi per mi-
 raculū. nō est autē congrua ratio quare deus ea per
 miraculū perpetuaret in esse. Ad 4^m d̄z q̄ quod
 est p̄fectionis in vegetabilibus & brutis perfecti⁹
 est in homine. q̄: & perfectius viuūt q̄ vegetabilia
 & sentit q̄ bruta. vnde quicquid in vegetabilibus &
 brutis est occasio cōtemplandi deū in effectibz suis

perfectius reperit in homine. vnde non ōz hac de
 cā vegetabilia & bruta in perpetuum remanere.

Septimo queritur vtz mundo inno-
 uato & facta distinctione bo-
 noz & malozum deus posset aliquid addere
 ad bonitates vniuersi. Et vñ q̄ non. q̄: illud nō est
 perfectū cuius p̄fectioni aliqd addi potest. sed vñ
 uersum tunc erit perfectū. ergo sue p̄fectioni nulla
 poterit bonitas addi. Item s̄m Dio. S. c. de di-
 no. creature procedunt a deo. sicut nūcus ab vni-
 tate. sed est aliquis numerus. s. binarius inter quē
 & vnitatem nullus potest esse numerus medius er-
 go s̄r est aliqua creatura inter quam & deum nul-
 la poterit esse alia media. sed nihil in creatis nobi-
 lius est vniuerso. cum cōprehendat oēs creaturas
 ergo inter vniuersum inouatum & ipsum deū nul-
 la poterit esse media creatura. Itē si deus tūc pos-
 set addere ad bonitates vniuersi. & nō adderet in-
 uidus est. q̄ falsus est. Contra deus possz omnes
 dānatos ānihilare. & creare tot āgelos scōs. sed si
 hoc faceret meli⁹ est vniuersum. q̄ plus est i vni-
 uerso de bono. & nihil de malo. q̄ post inuouatiōē
 mādi adhuc deus possz addere ad bonitates vni-
 uersi. Itē oī effectū nō equante potentiā agentis
 agens possz facere nobilioz. sed vniuersus etiam
 inouatū non equabit potentiaz dei. q̄ deus possz
 facere aliud vniuersus nobilius illo. ergo plus pos-
 set de bonitate facere q̄ erit in hoc vniuerso inno-
 uato. R̄ideo q̄ deū aliqd posse addere ad boni-
 tatē vniuersi post eius inuouatiōē tripl̄ p̄t intel-
 ligi aut de illo eodēz vniuerso in numero. aut de
 alio. aut p̄tīm de alio. aut partiz de eodē. p̄mo
 modo dico q̄ si noīe vniuersi accipiat. seu includa-
 tur vniuersitas omniū creaturaz. taz substantiarū
 q̄ accētiū absolutoz q̄ relationū. sic deū posse ad-
 dere ad bonitatē vniuersi d̄ditionē includit. quia
 illa bonitas superaddita. aut est substantia. aut ac-
 cidens. & tunc vniuersitas creaturaz considerata
 aī additionēz bonitatis illi⁹ ad vniuersitatē crea-
 turaz includentēz illā superadditā bonitatē se h̄bet
 sicut ps totum. totū autē & ps q̄ntis si sunt penitus di-
 uersa s̄z q̄ trahi p̄t ex snia p̄bi. i p̄ p̄bi. Si autē
 noīe vniuersali intelligat vniuersitas substantiarū
 tū. sic dico q̄ illud idē vniuersum in numero q̄
 tūc erit etiā meliorari nō possz. q̄: finis eius melio-
 rari nō poterit. Ille. n. finis deus est. nec vniuersi-
 tas omniū aliaz subāz p̄tinetis possz melius ordi-
 nari ad suū finē q̄ tūc erit ordinata. Ille ē substantie
 omnibz pensatis nō possent esse meli⁹ ordina-
 te inter se per cōpationē ad suū totū. q̄ est vniuer-
 sus. nō possz etiā meliorari p̄ melioratiōē aliqua-
 ruz creaturaz s̄m se alijs non melioratis nec peio-
 ratis. q̄: q̄ntis ps creaturaz est meliorata s̄z se. ex
 hoc tū vniuersus non est melius. q̄a p̄ hoc nō me-
 liozaret p̄portio partū inf se. & ordo que maxime
 attendunt in bonitate vniuersi. sic si in psalterio
 chorda sonās obscure fieret ita clare sonans sic illa
 que sonat clarins. & sic si luna fieret ita bona sic sol
 sole non meliorato. psalteriū est p̄cius. & mundus
 peioz nec possz meliorari p̄ melioratiōēz. sicut sub-
 stantialem. sicut accētiālem omniū substantiarum
 q̄ subā nāe b̄iane xpi meliorari nō p̄t nec actua-
 lit. nec sub̄lr. Beata etiā virgo meliorari nō p̄t

si omnes alie substantie meliorarentur substantia-
liter vniuersum non remaneret idem penitus in
numero. si meliorarent accidentaliter adhuc vni-
uersum omnibus pensatis non melioraretur. quia
tunc non esset bonitas in creaturis qua requiritur
timus vniuersi ordo per comparationem ad iustitiam
sapientie et misericordie diuine manifestationem
qui ordo maxime attenditur in bonitate vniuersi
Si autem queritur intelligatur de alio vniuerso in nume-
ro. tunc dico quod deus potest facere aliud vniuersum
melius isto etiam post sui inuolutionem. Quis. n. deus
aliquas creaturas possit facere ita bonam quod illa ea-
dem in numero non posset fieri melior. nec est eodem
in spe. sicut patet in humana natura christi que summam
tenet in spe humane nature. et cui superaddi non po-
test aliquid de bonitate. siue substantiali. siue acci-
dentali. tamen omnem aliam creaturam posset deo
facere meliorem sine fine in alia spe sine alio genere
deus enim posset facere omnes bonitates creaturas
que rationi creature non repugnat. sed gratiaque boni-
tas finita rationi creature non repugnat. quia gratiaque
quod esset distaret adhuc ab increata bonitate in infi-
niti. Si autem queritur intelligatur de vniuerso. partem eodem
partem diuerso. sic dicitur quod posset addere ad bonita-
tem. non tantum materialiter. sed etiam formaliter vni-
uersi. etiam post sui inuolutionem. quia posset deo
novo creare multa milia sanctorum angelorum quibus crea-
tis vniuersitas est illis et alijs creaturis preteritis
constituta melior esset. non tantum materialiter. sed etiam
formaliter. id est ad partem ordinem ad finem. et
inter se quod erit vniuersitas post sui inuolutionem
sine illis. Aliqui tamen de quod se breuiter expedien-
tes dicunt quod tanta erit bonitas creata post vniuersi
in uolutionem quod nullo modo creatura. siue eadem
numero. siue diuersa plus posset de bonitate cape-
re quam tunc erit. unde tunc erit tota bonitas quam
possibile est creare. unde quis inter ipsum vniuersum
in uolutionem et deum erunt infiniti gradus. non
erunt tamen possibiles participari. Ad primum in oppo-
sitionem deo quod procedit de eodem vniuerso in numero. Ad
secundum deo quod aliquo est simile et multo magis dissimile.
In hoc. n. est simile quod sicut unitas simplicior est nu-
meris progressibus ab ea. et quod omnes participat
unitatem. dicimus. n. quod binarius est vniuersi numeri
trinarius est vnus numerus. et sic de alijs. nec duo
numeri equaliter sunt unitati propinqui. sic de sim-
plicior est oibus creaturis. et quodlibet creatura ali-
quod participat de bonitate diuina nec sunt due species
per naturam equaliter sibi propinque. in multis tamen est dif-
similitudo. quia ab unitate non procedit. nisi vniuersi nu-
merus immediate. scilicet binarius et sequens numerus. pro-
cedit ab unitate mediante binario. et sic deinceps
binarius etiam est ita propinquus unitati quod non potest nu-
merus eius propinquior esse. scilicet omnes angeli et tota ma-
china mundiali. et omnes anime rationales sunt a deo in
mediate tantum. nec est aliqua creatura ita deo propin-
qua qua deus non posset facere aliam sibi propinquo-
rem saltem loquendo de propinquitate que consideratur
in creaturis per suas naturas vniuersi in humana natura
christi non posset deus facere aliam sibi propinquo-
riorem quam ad motum mundi quem habet in diuino supposito.
posset tamen facere in alia spe vel in alio genere creaturas
nobilioris essentie cui maiorem posset dare gratiam sin-
gularis persone quam posset capere aia christi. si non esset

personae diuine vnita vt supposito. Ad 3^m deo quod in
factione bonitatis create attenditur bonitas per
comparationem et voluntatem diuinam. vniuersi non ideo deus volu-
it creare mundum. quia bonum erat mundum creati. sed ideo
bonum fuit mundum creati. quia deus voluit ipsum crea-
re. et ideo eo ipso post mundi inuolutionem deus non vo-
let addere ad bonitatem creatam. bonum erit quod non adda-
tur. primum autem ad partem aliam procedit de vniuerso
quod esset partem idem. primum diuersum cuius isto vniuerso
in uolutionem. Vel potest dici quod si hoc factum mundum ef-
set melior: nihiliter. non tamen esset formaliter melior quia non
esset ita conueniens et pulcher ordo in vniuerso sicut
erit. 2^m procedit de vniuerso quod esset aliud in nume-
ro ab isto.

In littera in humanitate suscepit il-
lud quod est causa nostre resurrectionis
nis. id est passionem et resurrectionem. quod sic est
intelligendum vt eius passio est causa meritoria nostre
resurrectionis spiritualis. et in futuro nostre resurrectionis
gloriose. sua autem resurrectio predicta dupliciter resur-
rectionis fuit causa exemplaris per vniuersum factum in carne
filij hominis sic corporum resurrectio. huius expositio patet
expositione verbi predicti. angeli deserunt ante eius
signum crucis. dicit aliqui quod non erit signum crucis in quo
crucifixus est christus. sed quoddam signum illius crucis re-
presentatum. Ego autem credo quod illa eadem crux in nume-
ro in qua crucifixus est portabit ad iudicium ministris
sanctorum angelorum. qui. n. corpora humana redacta in
pulueres eadem in numero restaurabit illam eandem
crucem in numero poterit restaurare. et multo rationa-
biliter est quod ipsamet ad iudicium portetur quam aliud si-
gnum pro ea. et si. n. electis erit maior honor. et erit
expressior materia assurgendi in laudem Iesu christi. et
erit reprobis maior confusio. nec video inconueniens
si per rationes predictas ponatur quod per diuinam
potentiam perpetuum conseruetur. ne ipsi in tormentis
positi sub terra fruantur luce eorum. potest dici vt vo-
lunt aliqui quod in alio hemispherio est aliquid terre habitabile
per quod deriuaretur solare lumen ad ipsos si modo
solito circulariter moueretur. sed si nihil est. quod post iudicium
terra erit vniuersum clausa. aliter. n. si esset in ali-
qua parte ius habitabile usque ad infernum lumen stellarum exitum
sup hemispherium in quo esset ille habitatus illuminaret
infernum. Unde potest dici quod illud verbum quod dicitur Ieremias
do. finem falsam imaginationem quorundam imaginatum
esse infernum in superficie terre in hemispherio istius supposito.

Di. clviii.

Ostendit resurrectionem vniuersi. Super-
perius determinant
magister de resurrectione mortuorum
et de statu eorum ante resurrectionem. et de iudicio
resurgentium. Hic determinat de
remuneratide iudiciorum. et diuidit in duas. Primum
determinat de remuneratide bonorum. Secundo
de retributione malorum di. sequenti ibi. Hic ostendit
questio. Primum in duas. Primum determinat de
retributione in coram sanctorum. Secundo de partibus
retributionis in speciali. ibi Solet queri. Primum in
duas. primum determinat de differentiis participatide bea-
titudinis. 2° de appetitu beatitudinis. ibi Solet
etiam queri. Illa pars que ibi incipit. Solet que-
ri diuidit in tres. Primum determinat de differentiis co-
gnitiois bonorum. 2° de differentiis gaudij ipsorum

ibi. Solet etiam queri an in gaudio. 3° de dñi bñ
tudis an iudicium. post ibi. Post hoc etc.

Articulus primus

Circa hanc di. querendum est principaliter
de 5. primo de quidditate bea
titudinis et de eo in quo consistit. 2° de ei⁹
appetitu et participatione. 3° in spali d
votib⁹ aie. 4° de votib⁹ corpis. 5° de accidentali
premio bonoz. Circaprima queruntur octo. p^o
vix sit aliquis vltimus finis vite huane. 2° vtru
ille finis sit beatitudo. 3° vix beatitudo sit qd crea
tum. 4° vix sit actus. 5° vtru sit actus anime
tantum. 6° vtru sit actus intellectus et volun
tatis sit. 7° vtru sit principalis actus voluntatis
et intellectus. 8° vtru principalis sit actus in
tellectus speculativi et practici.

Primo ostendo q non est aliq⁹ vlti
mus finis vite huane. nihil. n. est vltimus finis vite huane
quod ordinari pot ad aliu⁹ finem. sed nullu⁹ est bonuz
quod homo non possit ordinare ad aliu⁹ finem et
increatum. quod p³ cu homo diligit deū pp aliq⁹
temporale comodum. g nihil est quod sit finis vlti
mus vite huane. Item nullus actus huane vi
te est vltimus. actus. n. eius peccere possunt in in
finitum. sed omnis actus huane vite est finis eius
q: fm pbñ. 2° celi et mudi. omnis res cui est opera
tio ipa est pp operatione illam. g nullus finis vite
humane est vltimus. Item si esset aliquis finis
vltimus huane vite homo nuq⁹ ageret nisi pp finem
quia vltimus finis est primu⁹ mouens in agilibus
sed multa videt homo agere no pp finem vt sunt
oia illa que facit sine deliberatione. g non est aliq⁹
vltimus finis vite huane. Contrap^o. 2° meta.
pbat. q in causis efficietibus essentiali⁹ ordinatis
est deuenire ad efficiens primu⁹. g a simili in finib⁹
vite huane essentiali⁹ ordinatis oportet ponere
vltimu⁹. Item pb⁹ vbi prius qui ponat processu⁹
in causis finalibus in infinitu auferunt natura⁹ boi.
sed fm pbñ 2°. pbñ. finis habet naturam optimi
ergo ponetes processum in causis finalibus in in
finitu auferunt finem. Rñdeo q vite huane e
aliquis vltimus finis per se. In oibus. n. que per se
habet ordinem ad inuicem non est aliquid conueni
ens nisi sit primu⁹. Et pb⁹. 5. pbñ. probat q i cau
sis mouentibus per se non est processus in infinitu
q: vt dicit ibidem cu infinitoz non sit primus et pri
mo mouente non existente alia non moueant si eē
possibile alia moueri. q: secunda mouentia no mo
uent nisi per hoc quod mouetur a primo mouente.
illud autem quod mouet appetitum est finis. et p³
ma mouens est vltimus finis. g si negatur vltim⁹
finis nullus alius finis poterit appetitu⁹ mouere. et
sic voluntas nihil appetere posset. quod manifeste
falsum est. Pretere a nullus nãr appetit id quod
a quocūq; impossibile est haberi per quacūq; vias
quas. n. voluntas deliberatiua possit esse impossi
bilu⁹ fm pbñ. 3. et bi. c. 5. hoc tñ de naturali appeti
tu nullo modo vere dici pot. Quas. n. in aliquo
frustretur nãr appetitus propter aliq⁹ accis. vt
in dñatis qui nãr apperunt felicitate quas impos
sibilem est eos consequi propter suas obliationē

tamen nullus appetitus rōnalis creature frustrari
non pot vniuersaliter et per se. sed vt docet experiē
tia vita humana naturalr appetit perfectā quietē
ergo quietem perfectā ab aliquo consequi p vias
aliquā possibile est. sed impossibile est perfecte quie
scere vias humanā in re ordinata ad aliu⁹ finem p
se. quod docet etiam experientia illū qui motus ad
petit⁹ sui diligenter vult considerare. ergo o³ con
cedere esse vite huane aliq⁹ vltimu⁹ finem per se
Et p³ in opp³ dō q d: q nihil est vltimus finis
vite huane quod ordinari pot ad aliu⁹ finem etc. di
co q vix est si pot ordinari ad aliu⁹ finem per se. sic
aut deus ordinari non pot ad aliu⁹ finem. q: omne
illud q est finis per se alicuius alterius melius est
illo. vltimus tamen finis per se pot ordinari p ac
cidens ad aliqd aliud. vt ad finem. s. per malam i
tentione aburentis. Et 2° dō q no ois actus vi
te huane est finis eius per se. quous quilibz actus
eius possit esse finis eius p accis. In causis autem
per accis nihil prohibet in infinitu procedere. ita
tñ q totū acceptū semp sit finitus. cāc. n. per accis
fm pbñ. 2. pbñ. uidere minate sunt. Pretere a ar
gumētuz peccat q: in 3° figura no concluditur vni
uersal conclusio. vñ d³ sic cōcludere q est finis ali
quis vite huane qui no est finis vltimus. et hoc
ē verū. vel q sunt fines aliqui vite huane i qbus
pot procedi sine fine. et hoc est verū in finibus i
accis. Et 3° dō q homo agens in gtu bō agit p
rōnes et voluntates. q: per hoc distinguit a brutis.
vñ actus hois non procedēs ex rōne et voluntate et
possunt actus hois dici no tñ proprie loquēdo. dici
pōt actus vite huane. sed magis vite brutalis. et p
terea illi actus tñ no habeant finem sibi pstitutu a rō
ne. bñt tñ finem imaginatū si sunt actus psupponē
tes in hoie aliqū cognitionē aut sibi pstitutu a cō
ditore nature. Si sunt actus no psupponētes in
hoie aliq⁹ cognitionē vt sunt actus potētie vegeta
tiue. et hoz finitū finis vltimus est vltim⁹ finis hu
mane vite. q: deus qui vite huane finis est vlti
mus ē finis omniu⁹ creaturaz vt oisū ē li. 3. di. p^o

Secundo queritur vix vltimus finis
vite huane sit hois beatitudo
Et vix q no. vltimus finis vite huane finis
est oisū creaturaz. vt p³ li. 3. di. i. in illa qōne vtru
bonitas xpi sit finis omniu⁹ creaturaz. sed beatitu
do no est finis oisū creaturaz. q: multe creature
sunt que no sunt capaces beatitudinis. g vltimus
finis vite huane no est beatitudo. Itē vt oisū li.
2°. di. 38. oim bonoz actu⁹ voluntatis est vnus fi
nis vltimus. sed no oisū voluntatū est vna beatitu
do. g vltimus finis huane vite non est beatitudo.
Item finis vite huane est quid per se sufficiens
simū. sed felicitas que idem est qd beatitudo indi
get exterioribus bonis fm pbñ. i. et bi. c. i. g finis
vite huane no est beatitudo. Contra Aug. 8. b. c. i.
c. 3. finis boni appellat quo quisq; cu puenit bea
tus est ergo vltimus finis vite huane est homi
nis beatitudo. Itē idem. 23. li. quasi in fine libri.
finis nē est peruenire ad illud regnū cuius nullus ē
finis sed peruenire ad illud regnū est hois beatitu
do. ergo vltimus finis vite huane est hois beati
tudo. Rñdeo q vltimus finis huane vite dupl⁹
pot accipi. Vno modo p bono i quo vltimo quie
scit homo. alio mō p gete hois in illo bono. Dñr

bonum quod homo ultimo consequitur est corporeale, sed in bono quod ultimo consequitur homo est beatitudo, ergo consistit in bono corporis, quod non est verum si esset actus anime tantum. Item beatitudo est actus perfectus virtutis perfecte, sed perfecta virtus respicit animam et corpus, unde quia continentia non domat corporis passiones non dicitur virtus perfecta ut temperantia, unde secundum philosophum 7. ethi. c. 2. non est loquendum de continentia ut de habitu virtutis neque ut de habitu alterius generis quam sit virtus, ergo beatitudo est actus anime et corporis simul. Contra secundum philosophum 1. ethi. c. 9. felicitas est bonis propria operatio, sed hominis propria operatio est anime tantum, quia in operibus corporis cum aliis aliis dicitur, ergo beatitudo est actus anime tantum. Item secundum philosophum ibidem, felicitas est operatio anime secundum virtutem, sed virtus non est bonum corporis, sed anime tantum secundum doctrinam. Augustinus 1. de ci. c. 19. ubi dicit de oppressis per violentiam quod in eis non perit pudicitia, quia virtus anime est nec corporis bonis naturatur, ergo beatitudo est actus anime tantum. Rursus beatitudo vite humane est nobilissimum quod in homine possit esse nec creaturis infra hominem convenire potest, cum ergo beatitudo sit unus actus vel plures, ut ostensus est, quod beatitudo consistat in actu vel actibus proprio vel propriis homini non quibuscumque, sed in nobilissimis, actus autem proprius hominis non est nisi ille qui est hominis per illam virtutem qua est homo, hec autem est anima intellectiva, nobilissimus ergo actus hominis est ille qui sibi convenit per animam intellectivam siue sit cognitio siue dilectio, ergo beatitudo est actus anime tantum, unde qui beatitudinem extimaverunt esse in corporalibus divitiis seu delitiis vel honoribus siue nature nobilitatem non recognoscebant. Ad primum in oppositum dicitur quod quidam est actus bonis ratione anime et corporis simul sicut videtur audire et passiones sentire appetitus que sunt, cum corporali transmutatione, et hi non sunt anime tantum, et sunt quidam actus bonis ratione anime tantum aut intelligere et velle, unde sunt in anima separata, et hi dicuntur actus anime tantum. Ad 2. dicitur quod primum quod homo appetit est beatitudo in sui generalissimo esse quod est bonum, nisi descendendo specialius quod primum ordinem nature homo appetit bonum corporale quod spirituale est per actus, non per se, quia appetitus sequitur cognitionem, et nostra cognitio incipit a sensu quod est respectu corporalis, non ideo autem quod illud quod est primum per actus in intentione bonis sit illud bonum quod ultimo consequitur sed illud quod est primum in intentione per se, illud autem dicitur esse primum in intentione per se quod magis est appetibile, et quod prius appeti debet quantum est ex parte sua, tale autem est spirituale bonum. Ad 3. dicitur quod virtutes cardinales que sunt respectu passionum et operationum humanarum aliquomodo corpus respiciunt, non quod earum essentia aut eius pars sit in corpore sicut in subiecto, sed quia moderantur corporis passiones et equant corporales operationes in comparatione ad alteram, sed et si in perfectis actibus talium virtutum perfectarum consistat felicitas politica de qua tractat philosophus 1. ethi. felicitas vera in illis virtutibus non consistit, sed in actu ebaritatis pię, et in actu boni quod in patria succedit fidem

Et ita que ritur utrum beatitudo sit actus intellectus et voluntatis sit. Et videtur quod non, quanto bonum est maius tanto simplicius, sed vite humane beatitudo est maximam

bonis bonum, ut superius visum est, ergo est simplicissimum quod sit in homine. Sed simplicior est actus unus quam duo simul, ergo non consistit nisi in uno actu siue sit actus voluntatis siue intellectus. Item Augustinus 1. de ci. c. pe. dicit de visione dei quod est summum premium, sed summum premium est beatitudo, ergo cum visio sit actus intellectus in solo actu intellectus consistit beatitudo. Item Jo. 16. hec est vita eterna ut cognoscatur te, ergo consistit in actu solius intellectus. Item si actus voluntatis esset de essentia beatitudinis, ille actus autem esset amor: amicitie aut concupiscentie, non amor: amicitie, quia ille amor: nihil aliud est quam velle deo bonum quod habet quod quilibet ex puris naturalibus potest velle. Ad aliquid autem quod sit de essentia beatitudinis non possumus attingere per sola naturalia, nec amor: concupiscentie, quia tali amore diligat amatum non pro se, sed pro amante, ergo actus voluntatis non est de essentia beatitudinis, cuius deus non est immediatum obiectum, sed actus voluntatis bonorum deus non est immediatum obiectum quia voluntas eorum non attingit deum diligendo nisi mediante eius visione, prius, enim ordine nature videt ipse quam attingat ipsum diligendo, ergo actus voluntatis electorum non est de essentia beatitudinis. Item Augustinus 13. de tri. c. 8. beatus est qui vivit ut vult, nec male aliquid vult, ergo in solo actu voluntatis consistit beatitudo. Item Augustinus 1. de doctrina christiana libro ultra medium dicit de deo hec est summa merces ut ipso perfruamur, sed summa merces est beatitudo, et fructio est actus voluntatis, ut ostensus est libro 1. de 1. ergo in actu voluntatis tota essentia beatitudinis consistit, non ergo in actu voluntatis et intellectus simul. Item deus sub ratione qua summum bonum et sub nulla ratione alia est beatitudinis obiectum, quia sub illa ratione et sub nulla alia est ultimus finis, sed sola voluntas immediate attingit deum sub ratione qua summum bonum, quia quibus intellectus ostendat sibi summum bonum tamen sua ratione est obiectum eius, qua summum bonum, sed sub ratione qua summum verum, ergo beatitudo in solo actu voluntatis consistit. Item beatitudo vere potentie non ordinatur ad aliquid aliud quam ad beatitudinis obiectum, sed visio summi veri ordinatur ad fructum summi boni, deus, enim specialiter considerans interiora sua experiri potest alio modo non posse esse ultimam quietem et perfectam in cognitione, ergo summi veri visio non est beatitudo intellectus, et constat quod non est beatitudo voluntatis, ergo non est beatitudo creature rationalis nec parum beatitudinis eius.

Contra auctoritatem quedam dicit quod consistit in actu intellectus, quedam quod in actu voluntatis, ergo in actu utriusque consistit. Item per illam eandem virtutem per quam aliquid movetur ad terminum quiescit in termino, sed per intellectum et voluntatem homo movetur ad ipsum deum, ergo per intellectum et voluntatem quiescit in deo, sed beatitudo vite humane est perfecta quies bonis in deo, ergo in actu utriusque beatitudo consistit. Ad quod dicitur aliqui quod essentia beatitudinis vite humane in solius intellectus actu consistit, ita quod nullo modo in actu voluntatis, primum enim obiectum voluntatis non est actus eius sicut nec primum obiectum intellectus est intellectio, sed intelligibile, beatitudo vero pertinet ad voluntatem tantum quam primum eius obiectum, sequitur ergo quod non pertinet ad ipsam tantum actus ipsius. Preterea voluntas fertur in finem etiam absentem cum ipse,

desiderat. & p̄ter q̄m in se ip̄o requiescit & delectat̄
 desideriu aut̄ finis n̄ est cōsecutio finis. s; est mo-
 tus ad finē. delectatio autē advenit voluntati ex h
 q̄ finis ē p̄is. n̄ aut̄ ex h aliqd sit p̄is. q; voluntas
 delectatur in ip̄o. o; igit̄ esse aliqd aliud q̄ actū vo-
 luntatis p̄ qd̄ sit ip̄e finis p̄is volenti. hic autē est
 actus intellectus. q; in ad voluntatē p̄tinet delecta-
 tio cōsequēs beatitudinē q̄ est quasi beatitudinis consu-
 matio accidēt̄ in sep̄abilr beatitudinē consequens
 id̄ aliqui d̄ beatitudo p̄tinet ad voluntatē eo q; q̄n;̄
 gaudiū ip̄m d̄ beatitudo. dicēte Aug^o li. io. confes.
 c. i. circa mediū. q; beata vita est gaudiū de v̄itate
 S; hanc op̄inonē et̄ p̄se est auctoritas Augu.
 alla. in opponēdo dicentis q; summa merces est
 in fruitione. & rō fa ad sc̄dam partem. P̄terea
 Aug^o .19. de ci. c. 14. dicit q; in celesti ciuitate ois
 v̄sus refert̄ ad fructū pacis eterne. fructus q; pacis
 eterne p̄tinz ad vltimū finē vite hūane. s; fruct^o
 pacis et̄ne est fructio dei q̄ est actus voluntatis.
 P̄terea summa b̄ditas n̄ est mioris nobilitatis
 fm̄ rē nec fm̄ n̄iam rōnez intelligēdi q; summa ve-
 ritas. s; sic deus est beatitudinis obiectū rōne sume
 v̄tatis. ita rōne summe b̄ditatis. s; sic deus ē bea-
 titudinis obiectū intellectus in q̄tū est summa v̄ri-
 tas. ita est obiectū voluntatis in q̄tū est summa boni-
 tatis. s; nec in actu intellect^o n̄m. nec in actu volun-
 tatis n̄m consistit vite hūane beatitudo. sed i actu
 v̄triusq; simul. Ut ergo mihi d̄ ad q̄dnez q; b̄i-
 tudo consistit in actu intellectus & voluntatis s̄i.
 Quis rō est. q; esse beatitudinis vite hūane p̄sisti
 p̄scā vnione aie rōnal cū deo. nec aut̄ vnio iclu-
 dit aie vnionē cū deo s; oēs s̄i potentia fm̄ quam
 vnibilis est cū eo immediate. potētia aut̄ aie rōnalis
 non tñ est intellectus s; voluntas. & per quā illa
 rū vnibilis ē cū deo immediate. sic. n. deus s̄i rōne
 q; summa v̄x est immediatū obiectū intellectus
 beatorū. ita sub rōne qua summū bonū est imedia-
 tū voluntatis obiectū eorū. q̄uis. n. ip̄o imedia-
 tē n̄ fruēt̄ nisi ip̄m imedia- tē vidēt. tñ immediatū
 obiectū voluntatis eorū non est ipsa visio summi bo-
 ni. s; ip̄m summū bonū. n̄. n. volunt summū bo^m
 pp̄ illā visionē sic pp̄ finē. s; volunt ip̄am visionē
 pp̄ ip̄m summū bonū sic pp̄ vltimū finē. Ip̄m
 ergo summū bonū p̄mo & imedia- tē est ab ip̄s
 beatis volitū. est ergo voluntatis eorū imedia- tē
 obiectū. ergo p̄scā vnio aie eorū deo in qua b̄i-
 tudo consistit est per intellectū & voluntatē. i actu
 ergo v̄triusq; simul consistit. Nec illa rō p̄o con-
 traria op̄inione in corpore q̄ntis adducta cogere
 v̄. quia primū obiectū voluntatis est beatitudinis
 obiectū. non ad p̄tio eius q̄ est beatitudo. sed ē ob-
 iectū fm̄ q; est beatitudo creata in quo continetur
 in generali. & implicite actus intellectus & volun-
 tatis. clare. n. videre deum & ip̄m perfecte dilige-
 re est habere sufficientissimū bonum. quod h̄i
 tñ cognoscendo sed etiam amando. sed p̄scē p̄
 cognitionem & amorem p̄ie. imperfcē vero p̄
 cognitionem & amorem vic. vnde Greg. in omel.
 Penitencōe. Qui deum intelligendo corde desi-
 derat iam h̄ p̄fecto quem amat. Deficit etia;
 & rō in hoc quod supponit nullum esse motum vo-
 luntatis resp̄cū summi boni clare visi. nisi delecta-
 tionem. hoc enī est falsum. immo dico q; causā il-
 la delectatio ex summi boni clara visione & amorē

perfcō. sic enim in appetitū sensitū amor boni s̄
 sentis esse delectationis causa. sic aliquid dico a si-
 mili amorem summi boni clare visi est delectatō
 nis causam que inseparabilis est ab eo. nec est i vo-
 luntate negandum p̄ssides esse s; vales. q̄uis sub-
 limiores sint & sublimiori modo q; in appetitū sen-
 sitū. vnde dicit Dionysius. 4. c. de di. no. de sc̄o
 B̄thēo. q; erat diuina passis. P̄terea rō sup-
 ponit q; gaudiū non sit d̄ beatitudinis cētia. qd̄ si
 v̄: mihi verum. Ad primum in opp^m dicendum.
 q; non plus concludit. nisi q; beatitudo est simpli-
 cius quod sit in homine. secundum q; simplicitas
 opponit compositioni ex actuali & potentiali. non
 compositioni que est ex pluribus actib^o. Ad secū-
 dum & 3^m dicendum q; consummata dei dilectio in
 separabilr concomitat̄ clarā eius visionem. q; a
 v̄t dicit Aug. li. 83^m. q. q. 35^a. Nullum bonum p̄fcē
 cognoscit quod p̄fcē non amat. & ideo scriptura
 & sci com in beatitudine dicunt visionem consiste-
 re. includant concomitantem dilectionem. Ad
 quartū dicendū q; rā amor amicitie q; amor ille
 quo deus dicit amari amorem concupiscētie s̄t
 de essentia beatitudinis. sed amor amicitie p̄nci-
 palius. v̄t enim ostensum est li. 3. di. 17. in illa que-
 stione v̄trum principalior actus charitatis sit dili-
 gere amore amicitie semper nobilior est q; amor
 concupiscētie ceteris parib^o nec potest deus amari
 amore amicitie ex puris n̄alib^o. i. a p̄fcē sic tre-
 quit ille amor amicitie qui est beatitudinis essen-
 tia. & ideo non val; probatio qua probabat amor
 amicitie non posse esse de beatitudinis essentia. nec
 etiam val; illa probatio qua probabat q; amor cō-
 cupiscētie non sit de beatitudinis essentia. q; q;
 amore concupiscētie amef. amat pp̄ amantem.
 hoc est ex imperfectione illius amoris. Ille autē
 amor quo beati volunt deum sibi ip̄s p̄fectus
 est. & ideo non volunt eum sibi pp̄ se ip̄os v̄t pro-
 pter vltimū finem. sed propter se ip̄os. Ad qu-
 tum dicendum q; amor est falsa. v̄t ostensum est in
 corpore q̄ntis. q̄uis enim visio sit necessaria dis-
 positio in beato ad hoc v̄t fruaf deo p̄fcē. tamen
 ex hoc non sequit̄ q; deus non sit illius fruitionis i-
 mediatum obiectum. sic q̄uis habitus lūmis glo-
 rie sit necessaria dispō ad hoc q; intellectus vide-
 at deum. nihilominus tamen deus est illius visio-
 nis immediatū obiectum. & si dicas q; saltē de^o
 p̄ius ordine nature est imediatū obiectū visio-
 nis q; immediatū obiectū fruitionis. dico q; verum
 est de p̄uitate in via generationis q; est p̄ioritas q;
 ip̄fectū p̄us est p̄fecto. non de p̄uitate p̄fectō-
 nis. v̄t in pluribus videmus q; actū coordinato-
 ruz in se p̄o ordine n̄e in via generationis min^o
 est p̄fcūs q; posterior. nec hoc dicēs intendo dices
 q; illa visio sit ip̄fcā. est. n. res p̄fcā in generē vi-
 sionis. sed volo dicere q; ipsa fruitio est actus p̄-
 fectior sic declabit in q̄one sequēti. Ad 6^m. & 7^m
 d̄ q; cum sancti dicunt beatitudinem consistere i
 dei fruitione. includunt ip̄am visionem q̄ est neces-
 saria dispō ad fruitionem. Ad 8^m d̄ q; cum d̄ q;
 deus sub rōne qua summū bonum. & sub nulla
 alia rōne est beatitudinis obiectum & dico q; fal-
 sum est accipiēdo beatitudinem rōne tetius esse
 tie sue. deus tamen sub p̄dicta rōe & sub nulla alia
 est obiectum illius partis beatitudinis que cōducit

creature rōnali mediāre voluntate. sicut dico q̄ ipse deus sub rōne qua summū verū est obiectū sibi? p̄tis beatitudinis q̄ conuenit creature rōnali mediāre intellectu. et sicut deus sub rōne qua summū bonū et sub nulla alia ē vltimus finis voluntatis. ita sub rōne qua summū verū et sub nulla alia est vltimus finis intellectus quē im̄ diate per suū actū pōt attingere. in q̄m tū visio summi veri ordinatur ad fruitionē summi boni deus sub rōne qua summū bonū finis est intellectus mediante voluntate. et ita oib? pensatis deus sub rōne qua summū bonū principali? est finis rōnalis creature q̄ sub rōne qua summū bonū verū. et sic p̄ q̄ quis ex arg? bñ concludat q̄ beatitudo principalis cōsistit in actu voluntatis q̄ i actu intellectu. per ipm tū non cōcludit q̄ in solo actu voluntatis cōsistat. q̄ in visione inchoat et in fruitione consumat. Ad 9^m dō q̄ beatitudo creature rōnalis cōsistit in imediata et pfecta sui visione cui? deo. et sub ratione qua est summū bonū. et ideo eius sunt due ptes. s. visio et fruitio. q̄uis etiā tota essētia beatitudinis non ordinat ad aliqd aliud q̄ ad beatitudinis obij. tū vna p̄t ē bene ordinatur ad aliā. s. minus principalis ad magis principalem vt visio ad fruitionem. et id quē illarū per se magis dicit pars beatitudinis q̄ beatitudo. q̄ neutra p se esset sufficientissimū bonum.

Septimo queritur v^m beatitudo sit principalis in actu voluntatis q̄ intellectus. Et v^m q̄ non. beatitudo principalis est in actu nobilitatis potētie. sed nobilitas potētie est intellectus q̄ voluntas. q̄ ē respectu vniuersalis obiecti. ens. n. sub rōne qua ēs est eius obiectū vt velle p̄bū i. 3° de aia. s. sub rōne qua bonū est obiectū voluntatis. nobilitas est aut rō entis q̄ boni. q̄ beatitudo principalis cōsistit in actu intellectu. Item fm p̄m. 3. topi. illud est nobilius q̄ alio nō indiget q̄ illud q̄ indiget ipso. sed actus voluntatis indiget actus intellectu? nō eo? q̄ nobilitas est actus intellectus. et ex cōsequēti beatitudo principalis cōsistit in ipso. Itē intelligere bonū et non appetere nobilitas est q̄ appetit circūscripto intelligit. q̄ appetere cognitione circūscripta cuiusq̄ cōuenit nāc. q̄ semper nobilitas est actus intelligendi bonū q̄ actus amandi. q̄ beatitudo principalis in actu intelligendi cōsistit. Itē ille actus est nobilitas qui sub sp̄ialitate maiori suū obiectū respicit. se huiusmodi est actus intelligendi q̄ respicit rem fm esse q̄ h3 in mēte. actus vō amandi respicit ipam fm esse suū reale. res aut simplici ori mō sunt in aia q̄ ex aia. q̄ nobilitas est actus intelligendi q̄ amandi ex quo concludit q̄ in eo beatitudo principalis cōsistit. Itē fm p̄m. 8. p̄bū. in motu gramum et leuiā principale mouēs est generā q̄ dat formā et ex quā creantur motus ad quos de terminā a sunt a generante. sed intellectus dat voluntati formā per quā mouet se. q̄ voluntas mouet se per bonū intellectu. q̄ intellectus est principale mouens in actu voluntatis. est q̄ nobilitas q̄ voluntas. in actu aut nobilitatis potētie beatitudo principalis cōsistit. Contra Ber. li. de li. ar. nō multū p̄t principalis dicit rōne esse quodāmodo p̄d. sequā voluntatis. voluntas q̄ est nobilitas rōne q̄ in actu eius beatitudo principalis cōsistit. Item Ansel. de cōcep. u. v̄ginali. c. 4. dicit totius regni

aiē attribuit voluntati. et hoc arguo vt p̄us. Itē Hugo in soliloquio de arra. sponse vsus principium loquens aie sue dicit. Ego scio q̄ vita tua dilectio ē. sed beatitudo est vita aie. q̄ maxie consistit in dilectione. Item Hugo sup illud. 7. c. ange. hierar. se vidū calidā acuti et super frigidā. dicit q̄ dilectio supereminet sciētie et maior est intelligentia. se in principali actu beatitudo principalis cōsistit. ergo principalis consistit in dilectione q̄ est actus voluntatis q̄ in sciendo vel intelligendo qui sunt a? intellectus. Rūdeo. q̄ beatitudo principaliter est in actu voluntatis q̄ intellectus. vt. n. super? dicit q̄ est per eādē virtutē per quā res mota ad terminū ḡscit in termino. q̄ per illaz virtutē per quā principalis mouet ad terminū per illā principalis que scit in termino. q̄uis aut moueat homo i vltimū finē per intellectu et voluntatē principalis tamē mouetur in ipm per voluntatē q̄ per intellectu. q̄ pp Aug. vi. de ci. c. 18. mouere attribuit amori dicens sicut corpus podere. sic animus amore serf quocūq̄ offerit. illi etiā q̄ sunt p̄te opinionis ex p̄ se cōcedunt q̄ dilectio p̄minet cognitioni in mouendo. q̄ principalis ḡscit homo in vltimo fine p̄ actum voluntatis q̄ intellectus. ges aut in vltimo fine est beatitudo. p̄terea sicut inter bitus vite charitas est donū principalis fm Aug. 15. de tri. c. 18. ita inter bitus p̄te charitas est donum principalis. sed in p̄ia nobilitas bitus hēt nobilitatē actū. q̄ p̄fecte deū diligere qui est actus charitatis p̄te ē nobilissimus actus aie. cū q̄ in nobilissimo actu principalissime constat beatitudo. et diligere sit a? voluntatis principalis consistit in actu voluntatis q̄ intellectu. p̄terea deus ē vltimus finis maxie sub rōne qua bonū. q̄ p̄ q̄ ex hoc creatura ordinat in ipm vt in finem maxie ē in eis rō bonitatis sicut pp b q̄ ipm respiciūt vt exemplar maxie est in eis rō veritatis. sed deus sub rōne qua summū bonū est voluntatis obiectū sub rōne qua summū ens vt verū ē intellectu obiectū. q̄ voluntas magis respicit deū sub rōne finis q̄ intellectu. sed deus sub rōne q̄ vltimus finis est beatificans. q̄ sub rōne qua ē beatitudinis obiectus principalis tendit in ipm voluntas q̄ intellectu. et si sic. principalis cōsistit beatitudo in actu voluntatis q̄ intellectu. p̄terea beatitudo principalis cōsistit in nobilitatis potētie actu q̄ in actu min? nobilitas voluntas est nobilitas intellectu. q̄ i suo actu cogi nō pōt. nec circa ea q̄ sunt ad finē necessitari. intellectu s̄ aut cogi pōt et circa ea q̄ sūt ad finē necessitari magis etiā pōt trāformare aiaz voluntas q̄ intellectu et suū obiectū respicit sub rōne nobilitatis. bonū. n. obiectū ē voluntatis ens obiectū intellectu. rō aut boni est p̄fectior. tū. n. res h3 de bonitate q̄ h3 de eo q̄ d3 h3c. p̄fectio aut rei cōsistit in hoc q̄ h3 q̄qd h3c d3. rō aut p̄fectior addita eti ipm nobilitatē si ābitū eius nō h3bit. rō aut boni nō h3bit ens. realr. n. cōuertunt ens et bonum principalis q̄ p̄sistit beatitudo i actu voluntatis q̄ i actu intellectu. Ad p^m in opp^m dō q̄ minor est falsa et p̄positio falsa q̄ assumitur ad probādū eam. rō. n. bonitatis ita est vniuersalis sicut rō ētis. q̄ rō ētitatis est bona et rō bōitatis est ēs. et sicut rō entitatis circūit oē ens. ita et rō bonitatis. et tū bōitatis nobilitas est. q̄ est bona per se. rō entis ē bōa per rōem bonitatis. illa aut est melior que est bōa

per se q̄ illa que est bona per alia rōes, rō aut meli-
or est nobilioz, q̄ sicut dicit Aug. 6. de tri. c. 8. i his
q̄ nō mole magna sunt idē ē maius ⁊ melius. Ad
1^m dō q̄ q̄uis volūtas nō possit exire aliquē actū
sine actu intellectus. nō pp̄ h̄m̄ sequitur q̄ intellectus
sit nobilioz volūtatē cui⁹ rō duplex ē. vna q̄ intel-
lectus i cōplēctū sui act⁹ nō p̄sistit i cōplēta sui for-
matione nō p̄t nisi p̄ volūtatē; vñ dicit Aug. 9.
de tri. c. vlt. q̄ p̄t̄ mēt̄is aīcedit appetit⁹ quo id
q̄ nosce volum⁹ querēdo ē ⁊ inueniēdo nascit̄
ples ip̄a noritia, vñ sicut act⁹ voluntatis indiget
actu intellectus q̄t̄ ad sui initium, ita act⁹ intelle-
ctus indiget actu voluntatis q̄t̄ ad sui cōplēctū.
Et p̄terea voluntas cognōt̄e modica p̄t̄
magnū actū, q̄ p̄ q̄ de lege cōt̄ nō cognoscim⁹
deū nisi mediate, ⁊ t̄ diligim⁹ ip̄m̄ imediate, sed
intellectus nō p̄t̄ in magnū actū cū debili adiuto-
rio volūtat̄is, ita q̄ oībus p̄nsatis p̄s̄ vniat̄ intel-
lectus in recitidine ⁊ p̄fectione sui act⁹ per volū-
tatē q̄ e⁹. matie cū in his q̄ sunt ad finē, volūtas
possit p̄uenire iudicio intellectus, vt in. 2. li. osten-
sum est. Ad 3^m dō q̄ maior vera est de appetitu
qui est in reb̄s inaiatis, de quo dici p̄t̄ q̄ grane
appetit esse deo: sūz, ⁊ de appetitu sensitiuo loquē-
do t̄ de appetitu qui est velle q̄ est idēz q̄ libera l-
climatio in rem volūtas falsa est, sic. n. appetere sū-
mū bonū circūscripto intelligere si esset possibile
nobilioz esset q̄ ip̄sum intelligere ⁊ non appetere.
Ad 4^m dō q̄ intellectus nō t̄m̄ intelligit similitudi-
nez rei que ē in aīa imo per ip̄am p̄s̄ intelligit rē
ē a cuius cognōtione reflectit̄ ad similitudinē cogno-
scendū, vñ eandē rēz que ē q̄ volūtas appetit
intellectus intelligit, vñ nō intelligit ip̄am sub
esse sp̄ualiori q̄ volūtas appetit eam, sic. n. res
extra nō ē obiectū intellect⁹ nisi sit aīe representata
ita nō est obiectū volūtat̄is nisi sit intellecta. P̄-
terea si res intellecta haberet sp̄ualius esse in men-
te q̄ cū pp̄ hoc q̄ mens est sp̄ualior: ea, hoc verifica-
ri non posset de essentia increata q̄ in infinitū sp̄a-
lior ē cū mente creata. Cōparatio aut̄ potentiaz s̄z no-
bilitatē attendi d̄z per cōparatōnē ad nobilissimū
obiectū, q̄ nō respicit intellectus sub esse sp̄ualiori
q̄ volūtas. Imo cōuerso eo q̄ sp̄ualius esse hēt i
se q̄ verbū eius in mēte creata. Ad 5^m dō q̄ for-
ma per quā volūtas mouet se nō est bonū app̄chē-
sūz, imo finis est motus eius, forma aut̄ per quam
mouet se est ip̄samet, vñ illud q̄ in ea est actiū, q̄
uis se nō moueat nisi p̄supposita intellect⁹ cognōtione
o **Trauo** palius cōsistat in actu intelle-
ctus speculatiui q̄ practici. Et vñ q̄ p̄ncipa-
lius in actu intellectus practici, q̄ cōsistit p̄ncipali-
us in actu intellectus qui similioz est diuino intel-
lectui, sed intellect⁹ practicus similioz est diuino i-
tellectui q̄ speculatiuis, diuinus. n. intellectus pra-
cticus est, cognōt̄o. n. ei⁹ cū ip̄sa volūtatē cā est p̄-
ductionis creaturaz, q̄ beatitudo p̄ncipalius cōsistit
in actu intellectus practici q̄ speculatiui. Item
ille intellectus est practicus nō t̄m̄ q̄ speculaf̄ opa-
bilis, sed etiā qui speculaf̄ p̄m̄z p̄ncipiū opabilium
q̄ est deus sub rōe qua est summū bonū, sed ille in-
tellectus cui⁹ actus est de beatitudinis essentia spe-
culatur summū bonū, q̄ vñ q̄ intellectus cui⁹ actus
est de essentia beatitudinis est practicus. Contra

intellectus practicus est resp̄cū opabiliū per nos,
q̄ resp̄cū taliū est scia practica, s̄z Auic. p^o metha.
c. i. sed actus intellectus qui est de beatitudinis es-
sentia est resp̄cū dei qui nō est res opabilis p̄ nos,
q̄ intellectus cui⁹ est actus de beatitudinis essentia
non est practicus. Itē Aug. p^o li. de tri. c. 10. dicit
q̄ in cōtemplatōe dei est finis omniū bonarū actō-
nū requies sempiterna, ⁊ gaudiū; q̄ nō auferitur a
nobis, sed cōtemplatio est actus intellectus specu-
latiui, ergo in actu eius p̄ncipali⁹ cōsistit beatitu-
do q̄ in actu intellectus practici. Rādeo q̄ itelle-
ctus aliq̄ considerat materiā pure practica que ē
aliquid opabile per nos, ⁊ h̄ nō pp̄ scire sicut pp̄ si-
nem, sed pp̄ opari, ⁊ tūc est simplr̄ practicus, aliq̄
considerat vey nō opabile per nos, nec subiaccens
nrē dispōit̄, ⁊ pp̄ scire sicut pp̄ finē, ⁊ tūc simplicif̄
est speculatiuis, aliq̄ cōsiderat materiā practica
pp̄ scire t̄m̄, aliq̄ speculatiua pp̄ operari, vt cū me-
dicus aliq̄ cōstellatōnē cōsiderat vt meli⁹ possit
ppositionare medicinā quam vult infirmo dare, ⁊
viroq̄ illoz modoz est prim̄ speculatiuis, partiz
practicus, sed p̄mo modo magis est speculatiuis q̄
practicus, ⁊ modo cōuerso, q̄ finis magis ē con-
siderandus ad iudicandū intellectū speculatiuum
vel practicū q̄ materia, vñ p̄b̄s. 2° metha. Spe-
culatiua sciam distinguit a practica maxime p̄nes
fines dicēs q̄ theorice finis est veritas ⁊ practice
opus, aliq̄ intellectus cōsiderat aliqd̄ nō opabile
per nos nec pp̄ operationē exteriorē, nec pp̄ scire
t̄m̄, sed pp̄ scire ordinatū ad interiorē opationē que
est dilectio ⁊ intellectus, ⁊ sub hac rōne p̄m̄ ē spe-
culatiuis, ⁊ partiz practi⁹, extendēdo p̄xim ad
interiores opationē q̄ est dilectio, ⁊ magis practi-
cus q̄ speculatiuis, q̄ vt iam dictum ē magis at-
tendit rō intellectus speculatiui p̄nes fines q̄ pe-
nes materiā, talis aut̄ est intellectus cui⁹ actus est
de beatitudinis essentia, intellectus aut̄ beatus
q̄uis speculetur bonū quod est operabile per nos,
h̄ est summū bonū non t̄m̄ sp̄culaf̄ ip̄z pp̄ scire t̄m̄,
sed pp̄ scire in ordine ad p̄fectā eius dilectionēz
vñ ⁊ p̄ncipalius speculaf̄ rōem bonitatis q̄ veri-
tatis, nō sic intelligendo q̄ clarius videat vñ q̄
aliā, sed q̄ vñ in ordine ad aliā speculaf̄, ⁊ id̄ con-
cedo q̄ beatitudo cōsistit p̄ncipali⁹ in actu intel-
lect⁹ practici extendēdo p̄xim ad dilectionē q̄ i actu
intellect⁹ speculatiui, q̄ t̄m̄ p̄xim nō cōsuetit extē-
di ad actionē voluntatis interiorē, ideo satis con-
uenienter dicit̄ talis intellect⁹ esse affectiuis, ⁊ pp̄
rōnem sitem aliqui qui nō sūt concedere scientiam
theologicā p̄ncipalius esse practica q̄ speculati-
nam, cōcedunt t̄m̄ eam p̄ncipalius esse affectiua
q̄ speculatiua, Ad p^o in opp^o dō q̄ diuinus i-
tellectus intelligit essentiam suam p̄mo, ⁊ per es-
sentiam suam creaturas resp̄cū creaturarum pra-
cticus est, nō tamen eo modo quo vñ resp̄cū nrōz
effectuum, q̄ nrām determinat volūtatē nō ip̄az
necessitando, sed inclinando, id. n. artifex disponit
p̄es domus tali modo vel tali, quia dictamen sui
intellectus inclināt ip̄m̄ ad sic faciendū, nō sic aut̄
est de intellectu diuino resp̄cū volūtat̄is sue non
enim ideo deus voluit cre-are mūdū, quia intelle-
tus suus dictabat bonum esse mūdūz creari, s̄z e⁹
quod sic p̄b̄o, Quero quare bonum fuit mūdūz
creari, si dicas quia deus voluit ip̄sum creare ha-

beo ppositū. si dicas quia diuinus intellectus dictabat bonū esse mundum creari. Contra. non enim ideo bonū fuit mundum creari. quia diuinus intellectus dictabat bonum esse mundū creari. sed quia bonum erat mundum creari diuinus intellectus dictabat. Si dicas quod mundum creari erat bonum absolute non in cōparatione ad diuinū intellectū seu voluntatē. tunc non poterat non esse bonum. quod diuinus intellectus non poterat hoc non dictare. cū ergo diuina voluntas discedere non possit a dictamine sui intellectus. si ideo voluisset mundum creari. quod intellectus dictabat bonū esse mundum creari non potuisset velle mundum non creari. quod falsum est. et contra articulus tredecim a dño Stephano epō parisi. Diuinus autem intellectus respectu sue essentie est non practicus sed quod praxis dicitur ab exteriori operatione. tū extendendo praxim ad dilectionem practicus est. vel ut melius dicat affectus in quō se perfecte intelligit ut se perfecte diligit. speculatiuus autem est respectu essentie sue in quō essentia sua per eū operabilis non est nec etiā per alium. unde per argm̄ concludi non potest quod beatitudo consistat principaliter in intellectu practico proprie loquendo de praxi sed quod ab exteriori operatione. quibus principaliter consistat in intellectu practico et speculatiuo. extendendo nomē praxis ad praxim que dicitur de dilectione qui intellectus conuenientius appellari potest affectus et practicus. Ad 2m̄ p3 quod dicitur etiam dictis in quōne. p̄m̄ argm̄ ad partes 2m̄ procedit de intellectu practico dicto a praxi proprie dicta. scilicet ab exteriori operatione. Ad 2m̄ dō quod ibi Aug. accipit cōtemplationem pro contemplatiua vita que principaliter consistit in dilectione et in cognitione. ut in precedenti quōne dictum est. vita anime dilectio est.

Articulus secundus.

Consequenter querit de 2o p̄ncipali. Et circa hoc queritur octo. 1o virtus omnes homines appetat beatitudinē. 2o virtus de necessitate. 3o. verum voluntas appetendo beatitudinem moueat se. 4o. virtus voluntas velit quicquid vult propter beatitudinem. 5o virtus voluntas in appetendo beatitudinē mereatur. 6o virtus beatitudo possit haberi in hac vita. 7o virtus beatitudo electorum erit maior: post iudicium et ante. 8o virtus beatitudo ab omnibus beatis equaliter participetur.

Primo ostendo quod non omnes homines appetant beatitudinem. Aug. 10. de tri. c. primo. firmis sine nouimus amari nisi nota non posse. sed non omnes homines cognoscunt beatitudinē. quod p3. quia secundum philosophum. p̄m̄ ethi. c. 6. quidam posuerunt eam in voluptatibus. quidam in diuitijs. quidam in honoribus. ergo non omnes appetunt beatitudinem. Itē p̄m̄ 10. ethi. c. 8. dicit quod felicitas est operatio intellectus secundum propriam virtutem. sed non omnes appetunt operari sed virtutes cum multis magis videamus appetere vitia et virtutes. sed non omnes appetunt beatitudinē. Itē si beatitudo appeteret ab omnibus non videret h̄m̄ cetera alia ratio nisi quia appetitio beatitudinis est naturalis vi-

ris. sed hec ratio non est sufficiens. quod serus virilis naturalis est. nec tū consequitur omnia individua speciei humane. sed non omnes homines appetunt beatitudinē. Contra. Aug. 13. de tri. c. 5. dicit quod omnes appetunt beatitudinē. Itē omnia bonum appetunt. dicit. n. p̄m̄. i. ethi. circa principia. quod beatitudinē dicentes esse bonum quod omnia appetunt. sed regulatur eiusdem 3o. topi. Marie bonum omnes marie appetunt. sed beatitudo est maior bonum. sed non omnes homines marie beatitudinē appetunt. Rūdeo quod beatitudo dupliciter potest considerari. scilicet in generali in quō est bonum quod dicitur sufficientissimum. vel in speciali. scilicet in quō consistit clarior dei visione et perfecta eius dilectio et gaudium. quod habet de dei beatitudine potest per clarā eius visionem et perfectam dilectionem. primo modo beatitudo est omnibus nota. quod liber. n. scit quod est bonum. et quod esse est sufficientissimum. 2o modo non est omnibus nota. vnde non omnes eam appetunt. sed primo modo omnes appetunt eam. quod appetitus eius naturalis est. vnde Aug. 13. de tri. c. 8. dicit quod ad appetendum beatitudinē natura compellit cuius summe bonum et immutabilis beatus creator habet indidit. dicit etiam glo. scilicet illud psalmi. Beata gens. quod animus naturalis est capax beatitudinis nulla autem creatura capax naturalis alicuius boni est de relictis omni naturali inclinatione. Ad illud et dicit p̄m̄ li. de bona fortuna. quod naturalis appetit si in nobis primi sed primus motus voluntatis est in finem. sed ille motus est naturalis. sed beatitudo finis est. sed appetitus beatitudinis naturalis est. sed quod naturalis conuenit homini ratione sue forme quoniam homini conuenit. quia per formam homo reponit in vna specie. et ideo dicit Damascenus. s. li. c. 4o. quod in omnibus cōter inspicit. natura caribetizat in his que sub ipso sunt arboribus. ergo omnes homines appetunt beatitudinem. Ad p̄m̄ in oppositum dicendum quod quantum non omnes nouerint beatitudinem in suo esse specialissimo. nec etiam speciali. tamen omnes nouerunt eam in esse suo generalissimo. Ad secundum dicendum quod etiam non omnes appetunt operari secundum virtutes in speciali. quia multi appetunt operationem contrariam virtuti. tamen omnes operari secundum virtutem appetunt in generali. in hoc quod appetunt bonum sufficientissimum. quod bonum sine perfectissimo actu perfectissime virtutis esse non potest.

Ad 3m̄ dicendum quod serus virilis non est natura iuris ratione forme. sed ratione materie. vnde philosophus 10. metha. Masculus et femina animalis sunt proprie passiones. sed non secundum substantiam. scilicet formam verum in materia et corpore. propter quod idem spermata masculus aut femina sit patiens passiones aliquam. illud autem quod est alicui naturale ratione materie non oportet quod omnibus conueniat in eadem specie. quia res non reponunt in specie per materiam. sed per formam. et ideo illud quod naturaliter alicui conuenit ratione forme conuenit omnibus in eadem specie. ut autem dictum est appetere beatitudinē in generali naturale est homini ratione forme.

Secundo queritur verum omnes homines et voluntate deliberatiua beatitudinē appetat de necessitate. quod enim omnes homines naturali appetitu et voluntate libera actione de necessitate ipsam appetat manifestum est. quod beatitudo est finis humane vite. et li. 1. di. 38. in illa quōne. verum voluntas in quō libera de necessitate velit finem ostendit sum est quod voluntas velle naturali. et velle libero a coactione de necessitate vult finem. sed quia multi distinguunt inter voluntatem liberam. et volun-

ratem deliberatiua n. ideo hic predictam pro-
 posui questionem et primo ostendo q non omnes ho-
 mines ex voluntate deliberatiua de necessitate ve-
 lit beatitudinē deliberatiū velle est post consiliatio-
 ne intellectus. sed secūda p̄m̄ 3° et bi. c. 6°. non cō-
 siliamur de fine. ergo respectu finis non est actus
 voluntatis deliberatiue. sed beatitudo est finis vl-
 timus vite humane. vt ostensum est. ergo a nullo po-
 test appeti ex deliberatiua voluntate. nec contingē-
 ter. nec ex necessitate. Item q̄s non p̄t eē obiectū
 actus eligendi eē non p̄t obiectum li. ar. quia p̄p̄i-
 us actus li. ar. ē eligere. s; beatitudo nō p̄t eē obie-
 ctum actus eligēdi dicit. n. p̄m̄ 3° et bi. c. 5°. q̄ ele-
 ctō nō est finis s; eorū que sunt ad finē. ḡ beatitudo n̄
 p̄t esse obiectū li. ar. sed omnis act^o voluntatis de-
 liberatiue est actus li. ar. ḡ n; cōtingēter. neq; ex ne-
 cessitate beatitudo p̄t appeti ex deliberatiua vo-
 luntate. Item deliberatiua voluntas est p̄rās rōa-
 lis. sed s; p̄m̄ 2°. li. p̄m̄ cōmēnias. p̄rās rōales sūt
 ad oppositū. ḡ ex deliberatiua voluntate p̄t hō be-
 atitudinē velle et nolle. Contra. bonū ḡto magis
 recogitatur tanto magis desideratur. sed beatitu-
 do magis recogitatur a deliberante ḡ nō delibera-
 te. cū ḡ oēs homines naturali appetitū d̄ necessitate
 velint beatitudinē. vt in 2°. li. di. 38. ostensum est
 multo fortius oēs hoies appetunt eam ex delibera-
 tiua voluntate. Item omne liberum velle actus ē
 li. ar. q; vt ostensum est li. 2°. libez ar. est voluntas.
 sed velle quod est act^o li. ar. actus est voluntatis d̄
 liberatiue cū. ḡ vt ostensum est li. 2°. di. 38. Omnes
 velle libero de necessitate velint beatitudinē seq; q̄
 de necessitate oēs hoies volunt eā et deliberati-
 ua voluntate. R^o q̄ velle deliberatiū dupliciter
 p̄t accipi. Uno modo p̄to velle libero post liberaz
 et certā rei cognitionē. seu cogitariōz. Alio mō p̄ ve-
 le post intellectus reconciliationē. s; m̄ que modum
 cōius v; accipi a p̄bis. Post modo dico q̄ omnes
 hoies de necessitate volunt beatitudinē in ḡali vo-
 luntate deliberatiua ḡto cui homo magis cogitat
 beatitudinem. tanto magis videt in ea contineri
 omnem rōem appetibilitatis. et nullā rōem fugibi-
 litatis. sed sicut voluntas nihil potest appetere nisi
 sub ratione alicuius boni. ita nihil potest refugere
 nisi sub ratione alicuius mali. cum ergo vt iam di-
 ctum est ḡtuncunq; homo cogitat beatitudinem
 nihil in ea possit apprehendere sub ratione mali i-
 possibile est liberam voluntatem post ḡtuncunq; be-
 atitudinis cognitionem ipsaz refugere. sed de neces-
 sitate vult eam. loquendo vero de velle libero p̄
 intellectus consiliatiōem quod qdem velle. p̄p̄e
 loquendo dicitur deliberatiuum. sic dico q̄ in ipso
 est aliquid perfectionis: hoc est libere velle aliqd
 imperfectionis scilicet dependentia libertatis et
 intellectus consiliatiōe. consiliari enim vt̄m̄ b̄
 sit volendum vel nō est ex defectu cognitionis eo
 q̄ intellectus in his de quibus cōsiliatur nō statim
 videt sub certitudine vitatem. vnde Dama. li. 2°
 c. 21°. dicit q̄ ignorantie est consiliari. et ideo q; itel-
 lectus statim videt finē esse appetendū; nullus cō-
 siliatur. vt̄m̄ finis sit appetendus vel nō. Dico ḡ
 q̄ accipiendo velle deliberatiū; p̄ velle libero p̄
 intellectus consiliatiōē. sic homo ex deliberatiua
 voluntate nō appetit beatitudinem. nec contingē-
 ter. nec de necessitate. q; sic deliberatiua voluntas

includit imperfectionem in intellectu que i ipso eē
 nō p̄t respectu finis. sed si accipiatur velle delibe-
 ratiuum rōe huius quod est perfectionis in eo q̄s ē
 libere velle illud quod intellectus vere determina-
 te dicitur esse volendum. sic dico q̄ omnes homines
 de necessitate beatitudinem appetunt ex delibera-
 tiua voluntate ita; cū probatu est q̄ omnes hoies
 de necessitate volunt beatitudinē et libera volun-
 tate post ḡtuncunq; beatitudinis cognitionem. Et
 dictis potest videri quid dō ad argumentū ad vtrā
 q; partem excepto tertio ad p̄tem p̄m̄ am. Ad q̄s
 dicendum q̄ p̄rās rōales nō sunt ad propositum
 nisi respectu eorū ad que voluntas determinat
 se. hic autem sunt ea que sunt ad finem. vti q; ad fi-
 nem nō determinat se. sed ad ipsam appetendum
 determinata est a creatore. ḡtū ipsum in otumil-
 lum eliciat. sicut grane cū adiutorio influētie loci d̄
 ois; sui motum ad inferius erequitur ad quem de-
 terminatum est a gen. crante. ideo respectu finis nō
 est ad oppositum.

Tertio que ritur vt̄m̄ voluntas in
 appetēdo beatitudinem
 moueat se. R^o q̄ cū li. 2°. di. 38. in illa q̄de
 vt̄m̄ voluntas moueat sed ad volendū finē. ta-
 men ille actus elicitur a voluntate et beatitudo sit fi-
 nis vltimus humane vite. vt ostensū est satis p; qd
 sit dō de motu voluntatis in appetēdo beatitu-
 dinem sic dictum est de motu eiusdē in appetēdo
 finē. et id hic nō recepto. q; hoc eēt bis disputare eā
 dem q̄dem ḡtū sub v̄bis diuersis.

Quarto queritur vt̄m̄ voluntas qe-
 quid vult velut p̄ beatitudi-
 nem sed q; li. 2°. di. 38. p̄t et huius q̄tis so-
 lutiō per solutiōem q̄dis illius. vt̄m̄ voluntas
 vult omne q̄s vult in v̄tate vltimi finis: ideo de
 solutiōe q̄tis illius hic superfedeo ad vitandū;
 superfluan repetitionem.

Quinto queritur vt̄m̄ voluntas i ap-
 petēdo beatitudinem mere-
 atur. Et videtur q̄ nō sedm̄ p̄m̄ 2°. et bi. c.
 6°. et his que insunt nobis a natura non laudamur
 nec vituperamur nec sumus boni nec mali. sed vo-
 luntas naturaliter appetit beatitudinem. ḡ et hoc
 appetitū non debet laudari. quod nō esset vt̄m̄ si
 tali appetitū meretur. omne enim meritum lauda-
 bile est. Item Aug. libro primo retrac. c. 9. peccari
 reum d̄re quēd; quia nō fecit quod facere non po-
 tuit summe iniq; itatis et infamie est. ḡ null^o peccat
 in hoc q; facit de necessitate. ḡ a simili nec meretur
 sed ostensum est q̄ voluntas de necessitate appetit
 beatitudinem. Contra appetēdo beatitudinem
 deum appetimus. sed in appetēdo deum est me-
 ritum ergo appetēdo beatitudinem meremur.
 Item voluntarij actus boni maxime sunt merito-
 rij p̄ finem sed secundum p̄m̄ 2°. i. posteriorum. p̄
 quod vnum q̄s q̄tale. etiaz illud magis. ḡ maxime
 meritotium sit velle finem. R^o q̄ hominē appe-
 tere beatitudinem contingit duplicif. Uno modo
 in generali in ḡtum appetit aliquod bonum suffici-
 entissimum. Alio modo in sp̄ali in ḡtum determi-
 nate appetit illud bonū in sp̄ali in quo ve est ois; suf-
 ficiētie p̄t̄itudo sicut i clara dei visōe et p̄fca et frui-
 tione in appetēdo beatitudinem: primo modo nō
 est meritum q; sic naturaliter ab intellectu cogno-

scitur, & a voluntate appetitur, ita q̄ circa hoc nec intellectus p̄t errare in cognoscendo: nec voluntas i appetendo. In appetendo beatitudinē mō secūdo est meritū, quia sic nec naturaliter cognoscitur nec naturaliter appetitur, sed respectu eius contingit esse errorem i intellectu & obliquitatem in affectu q̄: & intellectus p̄t opinari nō esse beatitudinē i illo bono vbi vere est & eam esse in illo bono vbi vere nō est & ex p̄iti voluntas p̄t appetere beatitudinem vbi verendū est, & eā nō appetere vbi vere est vñs beatitudo hoc mō accepta obīi est li. ar. nō nisi sub rōe qua est libet, sed ēr sub rōe qua deliberatīn. q̄ quis hō nālīr appetat deū videre & eo frui, vt ostē datur in q̄de sequenti, tñ illa nō appetit nālīr in q̄rū in illis vera beatitudo consistit, q̄ nō cognoscit nālīr, q̄ in illis vera beatitudo consistit, vñde quis ea in quibus vera beatitudo consistit nālīr appetit fm id qd sunt nō tñ illa nālīr appetit sub illa rōe seu in q̄rū beatificatiua sūt. Arḡ ad partē p̄imam procedunt de beatitudie p̄mō dicta. Arḡ ad p̄tēz sc̄daz p̄cedunt de beatitudine sc̄do modo dicta.

Uter querit vtrū beatitudo possit h̄i in hac vita. Et videtur q̄ sic q̄to res est nobilior: tanto potentior est ad consequendū finem suū. s̄z aialia que sunt infra hoīem in hac vita possunt p̄sequi finē suū. q̄ multo fortius hō. Item hō appetit nālīr oē illud sine quo nō p̄t cōsequi finē suū. q̄ qd cūq; appetit, appetit in virtute finis que nālīr appetit, q̄ si mors eēt necia hōi ad p̄sentionē beatitudinis, homo nālīr appeteret mori qd falsū, est mors q̄ nō est necia ad beatitudinis cōsecutionem. Itē clara dei visio h̄i nō p̄t sine beatitudine, q̄ ipsam semp̄ comitat p̄fecta fruitio s̄z fm Aug. ante penul. q̄dem ad D:osū. Paulus in hac vita sic vidit deum sicut sc̄i post h̄ac vitā videbit q̄ beatitudo p̄t h̄i in hac vita. Item sicut se h̄et voluntas ad dilectionem summe bonitatis ita intellectus ad cognitionē summe veritatis, s̄z vt oīsum est li. i. di. 17. per charitatez deus in vita ista imediate cognoscit, q̄ a simili & imediate cognoscit, s̄z imediata cognitio est visio, & tunc arguo vt prius. Itē beatitudo est in aīa, corruptibilitas est in corpore q̄ ista nō s̄riant: q̄ s̄ria nata s̄ esse circa idem, q̄ videtur q̄ nō obstantē corporis corruptibilitate hō p̄t sic h̄e aīe beatitudinē in hac vita. Item oē qd intelligimus est q̄ de nō ente nō est scientia: sed multa intelligimus que nō sunt in re: natura, nec in aliquo esse creato, q̄ sunt in creatore, cū q̄ multa talia clare videam, & nihil possit clare videri in creatore nisi creator: clare videat, vñ q̄ in hac vita clare videre possumus creatorē & ex p̄iti verā beatitudinem h̄e in hac vita. Contra Job. 13. hō natus de muliere breui vivens tpe replet̄ multis miserijs, s̄z beata vita oēz miseriā excludit, q̄ nō p̄t h̄i vera beatitudo in hac vita. Item fm Aug. 13. de trinitate c. 7. beatitudo sic i immortalitate esse nō p̄t, s̄z i hac vita mortali nō p̄t esse immortalitas, alr. n. essent̄ d̄ictoria, q̄ beatitudo nō p̄t h̄i in hac vita. Item beatitudo non p̄t h̄i sine clara dei visione, s̄z sic dicit, glo. sup̄ illud c̄ro. 33. nō videbit me hō & vñs q̄d h̄i h̄e mortaliter vñs videri p̄ quāsdā imaginatōes deus p̄t, s̄z p̄ ipsam nē sine sp̄z nō p̄t, q̄ beatitudo in hac vita h̄i nō p̄t, ad videndū clarus h̄e q̄d̄is veritatez p̄mo declarandū est q̄ beatitudo

hōis nō est sine clara dei visione & p̄fecta eius dilectione. 1. q̄ ex solis nālībus hō nec ante mortem nec post mortē p̄t verā consequi beatitudinē. 3. q̄ & sup̄naturaliter hō nō p̄t p̄sequi beatitudinē aīe i hac vita de lege cōdi. 4. q̄ ex sp̄ali p̄uilegio p̄t deus videre in hac vita absq; hoc q̄ sit b̄us. 5. q̄ ex speciali p̄uilegio per virtutē diuinam posset b̄ificari quo ad aīaz corpore nō beatificato. Sexto q̄ impossibile est per q̄cūq; potentiam totū hoīem beatificari remanentem in hac vita mortali. 7. articulu declaro sic, homo naturaliter appetit suā p̄fectionem, talis eīm appetitus cuiuslibet creature i datus est a natura, secundaria autē intellectus hūani p̄fectio est in p̄fectione sui actus qui est intelligere, nālīr autem est actus intelligendi p̄fectus nisi sit respectu nobilissimi intelligibilis & nobilissimo modo, nobilissimū autē intelligibile deo est, nobilissimus autem modus intelligendi est videre, q̄ omnis homo naturaliter appetit per intellectum videre deum, sed sicut dicit Aug. 13. de tri. c. 5. Beatus non est nisi qui habent omnia que vult impossibile est hōminem esse b̄m sine dei visione. P̄terea oīs hō & quecūq; res alia nālīr appetit cōiungi suo p̄ncipio q̄ est sibi possibile, vñ q̄ ignis ḡiatur in circūferentia & terra in c̄tro ignis appetit cōiungi circūferentiē & terra c̄tro, q̄ in cōiunctione rei cū suo p̄ncipio ē p̄fectio ei⁹ quā vnaq; res naturaliter appetit, p̄ncipium autē intellectus hūani imediatum deus est, intellectus q̄ humanus nālīr appetit immediate deo coniungi p̄out sibi possibile est, possibile est autem cum dei adiutorio humanum intellectum coniungi sibi per clarā visionē & imediatam hanc ergo visionem homo naturaliter appetit, sed vt prius dictum est nō est beatus nisi q̄ habet omnia que vult, q̄ sine p̄dicta visione beatitudo hominis esse nō potest. P̄terea sicut dicit Aug. 14. de tri. c. 8. Eo ipso anima dei imago est quo eius capax est, eiusq; esse particeps p̄t cum ergo deus sit infinitum bonum, & quilibet creatura sit bonum finitum nullum bonum creatum sufficere potest ad omnem humani appetitus p̄fectionem ergo nō potest habere p̄fectam getez, nisi illam habeat in summo bono quod deo ē & hoc est quod dicit Aug. p̄ li. confessio, p̄p̄e p̄n. fecisti nos domine ad te, & inq̄retum est cor nostrum: donec requiescat in te, in ipso autē nō potest intellectus humanus p̄fecte requiescere: donec ipsum attingat sicut appetit q̄ vt iam dictū est nō est beatus, nisi qui habet omnia que vult, sed homo appetit ipsum immediate & clare videre, vt iam ostensū est, ergo sine tali visione beatitudo hominis haberi nō potest, sed vt ostensum est superius in articulo p̄cedenti q̄de. 6. beatitudo nō tātum consistit i actu intellectus, sed etiam in actu voluntatis qui est amor, & constat q̄ non consistit nisi i p̄fecto amore: non est autem amor p̄fectus, nisi sit respectu summi boni quod deus est, restat ergo ad q̄ hominis beatitudinem requiritur clara dei visio & p̄fecta eius dilectio, s̄z arti. declaro sic, nālīr mod⁹ cognoscendi considerat nālīr mō c̄ndi ipi⁹ cognoscētis, vñ si naturalis mod⁹ c̄ndi ipi⁹ cognoscibilis excedit nālīr modum essendi potētie cognoscitiue nō p̄t ab illa nālīr cognosci, vbi q̄ra q̄ potētie sensitivē radicant in forma p̄ficiēte materiaz sensibilē, & sic q̄

ganis alligatē nō pōt cognoscere nisi res sensibiles. & in q̄^m sunt sensibiles & singulares. intellect^o autē nō q̄ radicitur in forma p̄ficiēte materia sensibilem q̄dū corponi coniunctus est non potest cognoscere nisi res entes in mā sensibili. vel illd qd ex ipsis p̄cludere pōt. q̄ tū mediante organo nō cognoscit ad res entes in mā sensibili pōt cōsiderare abstrahēdo. s. simplici intellectu in intelligendo eas. nō lq̄^m sunt in mā sensibili. qd p̄ cū intelligit aliqd̄ vniuer sale rez sensibiliū. Intellect^o autē angelicus q̄ est in essentia que nō est pur̄ esse. sed cōposita est ex actua li & potētiāli nō pōt nālitē & imēdiatē cognoscere illā rem q̄ est pur̄ esse. i. diuinā essentia. cum gōsū est beatitudo vera nō possit h̄i sine clara & imēdiata dei visione & perfecta eius dilectione pōt ex solis nālibas. nec ante moxē. nec post p̄t ver̄ a p̄sequi beatitudinē. 3^m arti. declaro sic ex beatitudine anime redundat de lege cōi in corpus plenitudo sanitatis & vigor incorruptionis. vñ Aug. i. epistola ad Thimotheum parum ante mediū. Tā potēte feci deus aīas vt ex eius plenissima beatitudine que in fine t̄pōz s̄a eius p̄mittit redundet in inferiorē nām que est corpus nō beatitudo q̄ fruētis & intelligentis ē p̄dā. sed plenitudo sanitatis & incorruptionis vigor corporis nō pōt s̄i esse cū hac mortali vita. ḡ hō etiam supernāl̄ nō pōt cōsequi in hac vita de lege cōi aīe beatitudinē. 4^m arti. declaro sic. sicut p̄bat Aug. 13°. de tri. c. g. beata vita nō pōt deserere b̄m̄ volēte q̄ nō est beata vita que ita est in voluntate vt si sit in p̄tate cum nemo b̄m̄ sit aliquid volēdo. nec habendo. nec ēt volēte. q̄ nō est vita beata quaz perire capit qui habet eam. cū vt super^o dicitur oīus est de necessitate appetat nondū b̄ta nō pōt etiā deserere indifferētē ad eā. q̄ nō est vita beata quam nō amat. beatus. sed id nō amat qd vt^o vigeat appetat indifferētē accipit. sed ex p̄uilegio sp̄ali in hac vita aliq̄s pōt deus videre clare. sicut sci videt euz. vñ dicit Paulus q̄ sic deū vidit in hac vita vt p̄batū est p̄ Augustinū. in agnēdo rapt^o d̄i fuisset padū sum. vt b̄f. 2°. ad cor. 12°. cū ḡ hęc visio in hac vita Paulū deseruit deū vidēdo in hac vita nō fuit beatus. q̄ ipsum tunc nō vidit. nisi p̄ mōz passionū transcūntis. 5^m arti. declaro sic. ex sp̄ali p̄uilegio hōi in hac vita pōt dare deus d̄cū gl̄ie quo aīa d̄um videret visio beata. & p̄hibere ne ex hac aīe beatitudie redūdatē i corpus incorruptibilitas. de^o enim p̄hibere pōt cām a productione effectus. ḡ ex sp̄ali p̄uilegio per vtute diuiaz pōt hō beatificari quo ad aīam corpe nō beatificari. s̄ q̄uis h̄ pōt deus nūq̄ tū hoc factus est. nisi in xpo. vbi sp̄aliū fuit ratio hoc faciēdi vt oīsum est libro 3°. 6^m articulū declaro sic beatitudo opponit mis̄ie. ḡ totū hōiem beatificari & in aliqua sui pte aliq̄ mis̄ia remanere incōpossibilia s̄t: necessitas ēt monēdi mis̄ia est s̄z i hac mortali vita est necessitas moriēdi. ḡ i possibile est per q̄cūq̄ potētiā totū hōiem beatificari remanētē in vita mortali q̄uis d̄s de potētia absoluta de hac mortali vita trāsferre pōt ad plenā beatitudinē morte nō interueniente. s̄z b̄ ip̄s facere nō cēt cōgruū: cū m̄i b̄ sue nō fecerit. Ad p̄^m in opp^m dō q̄ maior: nō est va nisi ireligat ceteris p̄b^o. hic autē nō ff. 2. p̄a. q̄ finis hōis pl^o supat nāz b̄ānā q̄ finis alioz aīaīū nōz cor. q̄ magna nobilitate h̄c humane q̄ ad finē tā nobilē ordinat vt ip̄

sum cōseq nō possit per suā nām. Ad 2^m dō maior: est. q̄uis. n. finem nāl̄r appetat. tū ea que s̄t ad finem elegit p̄ finem. vñ dicitur q̄uis hō nāl̄tē sep̄refugiat mortē. tū q̄z elegit mortē p̄ desideriu cōsecutionis finis vñ dicebat ap̄ls de se. ad phil. p̄^o. q̄ erat desideriu h̄is dissoluī & esse cū ch̄usto. Ad 3^m p̄ solutio ex dictis in q̄ōne. Ad 4^m dō q̄ nō est simile q̄ voluntas altior est potētia q̄ intellectus vt in p̄cedenti articulo ostensū est. & incipit ei^o actō vbi intellect^o actio terminat. q̄ eorum actiones s̄t p̄ ordinem se h̄ites. & ideo illud qd debilit cognoscim^o q̄z fortiter diligimus. & ideo qd cognoscim^o imēdiatē diligere possim^o imēdiatē. Ad 5^m dō q̄ q̄uis corruptibilitas sit in corpore tamen ipsū corpus aīaz impedit ab illa dispōne que in ea requiritur ad habēdū beatitudinē. q̄ q̄dū est in corpore nō pōt de lege communi deū clare videre. visio nis huius habēdo lumen bituale p̄ sarcinam corporis corruptibilis: p̄fū ad inferiora inclinante. Ad 6^m dō q̄ ad intelligēdū aliquid sufficit q̄ illud habeat esse sp̄sentiatū intellectū. illud autē quod nō habet esse in re ēt nec est intellectu informās pōt ēt reputatū ei sicut qd dicitur alicui^o corrupte cuius nō veritas: sed similitudo intellectu in eum informat representata est intellectu meo esse ēt cuiusq̄ creature representatū fuit d̄o intellectu ab eterno. cui^o ḡ dicitur q̄ d̄: nō ente nō est sciētia extenditur eis nō tū ad esse in re extra. nec ad esse intellectu tantum sed etiam ad representari intellectu quod p̄ p̄ie potest dici ens rationis.

Septimo queritur vtrum electoz beatorum q̄ ante. Et videtur q̄ nō q̄to virtus aīa magis est vnita ad deum tanto clarius ipsū videt. sed anima beata modo magis est ad deum vnita q̄ erit post corporis resumptionem. q̄ tunc portio sue virtutis conuertetur ad viuificandū & regendū corpus. ergo post resurrectionem min^o clare deum videbit. & ex consequēti minus erit beata. Item intellectus intelligēdo organo corporali nō indiget. ergo post corporis resumptionem d̄um clarius nō cognoscat. & ex consequēti nō erit beator. Item anima ch̄isti per sui separationē a cōpore. nec fuit facta minus beata. nec per resumptionem beator. ergo a simili ita est de alijs animab^o beatis. Item q̄dū voluntas perficitur charitate non complectente totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem: quod probat per simile q̄dū materia est sub forma non cōp̄te absolute totam eius capacitatem naturalem possibilis est ad eius priuationem. & cui^o est sub forma totam eius capacitatem complectente illa priuari non potest vt patet in materia celi sed voluntas nulli^o anime beate possibilis est ad priuationem charitatis. quia aliter esset possibilis ad priuationem beatitudinis. quod improbat Augustinus. 5°. de tri. c^o. octauo ergo tota capacitas naturalis cuiuslibet anime beate absolute impleta est beatitudine: & si sic earum beatitudo non poterit post iudicium augeti saltem intensiue. Item si essent possibles ad beatitudiez itētiōz per bonos actus quos faciūt p̄ficerent se dispōderent ad p̄secū n̄. n. possēdici qd ad hoc ipedirent: q̄ s̄ extra statū merēdi q̄: id ēt statū merēdi quia p̄ficere non possunt: ḡ cū nec

proficiant, nec ad perfectum disponant sed p suos bonos actus beatitudo eorum non potest incedi.

Contra perfectior est virtus in toto q̄ in oibus suis partibus separata. vt. n. d. r. 17. p. d. de c. i. virtus vna formior est q̄ dispersa. ceteris partibus. qd̄ et docet experientia. s; q̄ pars dñi actu est in toto p̄cipue p̄fectione tota. nō tñ illas que ē de eorū p̄cipue s; etiā illud augmētū virtutis qd̄ est in eo per p̄cipue vni onē cū. s; aia p̄ carnis resūptionē bicura sit tota virtus quā h; separata. et p̄tē illi augmētū virtutis qd̄ est in coniuncto p̄ vni onē p̄cipue sequitur qd̄ per corpus resūptionē aie erūt p̄fectionis virtutis q̄ mō. ad qd̄ sequitur qd̄ deus p̄fectius videbit et p̄fectius fruēt eo q̄ mō. Item Aug. 12. sup. ge. v̄sus finē dicit aiaz a corpore separata nō sic posse videre scdm̄ mutabile s; vt sci angeli vidēt sine alia latente ore cā. sine id q̄ in est ei quidā nālis appetit⁹ corpus admistrandi quo appetitu retardat quodamōne tota intēctōe p̄cipue illud sumas cētū q̄ dñi nō s; corp⁹ cui⁹ admistratōne appetitus ille quietat. Itē glo. sup. illud apoc. 6. vidi subitus altare aiaz interfectoz. dicit q̄ aie scōz ideo dñi subitus altare. q; mō sunt i minorū dignitate q̄ sint future. q; nōduz nisi vna solaz acceperunt. Item nulla aia per corpus resūptionē erit minoris virtutis intelligendo et volendo q̄. mō. al. n. resumptio corpus eēt in iudiciū aiaz qd̄ falsum est. nulla etiā remanebit equalis virtutis illi virtuti q̄ h; mō. q; cū corpora nō ordinē ad rescribēz nisi p̄ aiam intellectuā. frustra eēt corpus resūptō qd̄ falsum est. seq̄ s; q; quib; erit maioris virtutis intelligendo et volendo deū q̄ mō. quib; dñi clari⁹ videbit et fortius amabit quib; q̄ erit amari⁹ etiā intēctōe. R. q; beatitudo hominū electoz maior erit post iudiciū q̄ ante extēctōe. q; nō hūit mō nisi beatitudinem aie. tunc aut erit bit et in aia et in corpore. bitudo ē cūctū aie erit maior extēctōe. q; nunc gaudet de bono p̄cipue. tunc aut gaudebit et de suo et de corpore bono. aliqui tñ p̄cipue dicit q; nō erit maior intensiue. q; in respōsione corpus nō dabitur ei aliq̄ augmētūz bitas glie nec per illā resumptio nem hēbit perfectius esse nāle. q; esse creatū vltra eētā nō v̄ ipōtare nisi solā relationem ad datorē essendi. aia aut per corpus resūptionē nō erit perfectioris essentie sicut per sui separationē a corpore sumibilis dimittit de essentia sua. p̄sūptionē ē corpus nō hēbit perfectiorē relationē ad datorē eētā q̄ ante. q; rem mutari fm̄ relationē p̄sūptionē tam mutari fm̄ aliqd̄ absolutū: s; doctrina p̄bi. 5. p̄bi. s; si aia nō eēt bitura p̄fecti⁹ eēt p̄ corpus resūptionē v̄ q; nō sit bitura perfectiorē virtutē et ex cōsequenti nec actū videndi p̄fectionē. Sed hanc opinionē v̄ esse auctoritas Aug. i opponendo allata ad p̄scd̄as. et magi. d. b. di. c. v̄. q; p̄cipue est cognitio: v̄ mibi v̄ dō q; bitudo aie erit maior etiā intēctōe q; clari⁹ deū videbit. v̄ magi b. di. c. v̄. v̄tio pacto iudicio ampliorē glā; sue claritatis de mōstrabit electis nō q; aia sit receptura maiorē glie bitas. sed q; augebit perfectio sue nālis virtutis: q̄to aut perfectior est nālis aie virtus tanto cū equali ad iudicio sup nāli clari⁹ deū videt. q; aut p̄fectior futura sit per corpus resūptionē nālis aie virtus probō sic. q̄to res h; perfectiorē eētā modū tāto p̄fecti⁹ p̄t habere sue virtutis opationē. sed aia bita per sui corpus resūptionē habebit perfectiorē mō; eētā q̄

mō. q; ois pars h; perfectiorē modū essendi toto q̄ separata ab eo ceteris partibus. aia creata est vt hois pars et ideo cū aia separata a suo corpore iterum cōstituet hois eētā p̄fectiorē hēbit nāles virtutē q̄ mō. p̄cipue nā recta non appetit nāle habere aliquid quo habito nō fieri perfectior: s; cūctū modū essendi nec fm̄ virtutem sed nā cūctū anime beate est recta et quib; nāle appetit resūptionē corporis proprii. s; per illā resūptionem quib; fieri p̄fectior: secundum essendi modū vel scdm̄ virtutem sed ad perfectiorē eētā essendi mō; dñi seq̄ maior virtutis perfectior et maior virtutis perfectio p̄sūponit p̄fectiorē essendi modū. p̄fectiorē q̄ habebunt essendi modū et virtutē post resūptionem corporis q̄ ante. q; enim aia in corpore corruptibili in perfectiorē habeat suam operationem nālem q̄ separata hoc est per accidens. s; rōne corruptibilitatis corporis qua est ei rebellis et eam aggrauat intra illud sap. 9. corpus quod corrupit aggrauat animam sed sic dicit Augustinus. 12. super genesis v̄sus sinez cum anima hoc corpus iaz n̄ anale. sed p̄ futuram conmutationem spūale receperit p̄cipue hēbit nē sue modum obediens et iperans v̄nificata et v̄nificans tam ineffabili facilitate vt sit ei glorie quod fuit sarcie. Ad p̄m i opp. dō q; aia p̄ iudiciū n̄ est minor v̄nita ad deū q̄ mō. sed magis. q; et h; q; corpus reg; virtus eius nō disperget sed angebit. et illud regimen ad dei glām referet. Ad 2. dō q; aia per corpus resūptionē nō videbit deū clari⁹ nō q; per organum operet: sed q; per corpus resūptionis eētā modum habebit. Ad 3. dō q; non est sile dici de aia xpi et de alijs animab;. q; aia xpi suam actualem eētā hābit in verbo et q; n̄ fuit minus verbo v̄nita separata a corpore q̄ corpus cōiuncta. ideo hūit ita p̄fecti actualitatis eētā mō; a corpore separata sic corpus cōiuncta. Ad 4. dō q; q̄nis omnium voluntatū beatorū nāles capacitates sint absolute plere charitate s; illa plere sit per cōparationē ad eorum dispōmētū tñ possibile sunt ad charitatis p̄natiōne q; anima hābēs charitatem illa p̄nari nō p̄t nisi ipsamet se auertat a deo per voluntatem. sed nullus beatus se a deo auerte re p̄t. q; in deo vidēt p̄fectōes omnū bonoz. nec in ipso aliqd̄ apprehendunt sub rōne mali nec s; rōne defectus perfectioris alicui⁹ d. n. s; sic creatura rōnalis vel intellectualis n̄ p̄t velle nisi app̄hendat aliqd̄ in ipso sub rōne alicuius boni nec illud p̄t nō amare in quo quicqd̄ apprehendit sub rōne alicuius boni apprehendit: nec val; simile de mā quam adducebas ad probationem maioris argumenti. materia enim prima se ipsam non transmutat de vna forma ad aliam. sed ab alio transmutat sed nihil potest transmutare voluntatem hābentē charitatem ad charitatis p̄natiōnem nisi ipsa transmutet semetipsam. Ad quintum cum dicit q; si essent possibile ad beatitudinem intensiorem per bonos actus quos faciunt proficerent vel se disponerent ad perfectum et cetera. dico q; verum esset si gloria beatorum esset educibilis de potentia aie per bonos actus sed n̄ est. ita talis. n. bitas est i bita a deo per creationē. tota aut perfectio p̄ bonos actus educibilis de potentia aie q̄ dñi est a corpore separata est in qualib; anima beata in summo suo habit⁹ enim glorie illam totam possibilitatem reduc ad

actū. et id per bonos actus quos faciunt nō intendit
 eorum beatitudo. nec se ad talē intensionē disponūt p̄ cō
 pōz autē resūptionē tota p̄fectio educibilis p̄ actus
 bonis de potentia toti cōiuncti reducet ad cōpletū
 actū in v̄tute gl̄ie. et id bitū gl̄ie n̄ augmētato aīe per
 fecti deūz videbūt: pp̄ perfectiozē mōz cēndi quē
 hēbūt vt declaratiū ē in corp̄e q̄dis. Aug⁹ ad prem
 2^m cōcedenda sunt tñ ad itellctū auerōitatis Aug.
 sciendū q̄ aīe sepate nō retardāt in aliquo a p̄fectio
 ne v̄lōnis sue pp̄ amorē suoz corpus p̄ se. qz nō mi
 nus amabunt corpa sua p̄ resurrectionē q̄ mō. s̄z qz
 amatis corp̄ibus carēt p̄ quā carentia h̄nt ip̄fectus
 nāe sue modū quē hēbunt p̄fectū post resūptionem
 corpus suoz et hoc forte voluit notare Aug. p̄ illud
 verbū sine et aliqua latentiore cā. Ad rōem autē
 adductā p̄ alia opinione in corp̄e questionis potest
 dici q̄ anima per corp̄ōnis resūm̄ aptiozēz hēbit p̄
 scōzēz relationē ad datozē cēndi q̄ mō. qz erit em̄s
 per actualitatē p̄fectiozē q̄ mō s̄z. n. sniam p̄bi. 7.
 metba. Illa duo ex q̄bus possibile est fieri p̄ cēntias
 vnū oī esse aliquo mō in potentia q̄d ex p̄se dicit cō
 mentator: suis ibidē. p̄ter h̄ at ex eis cōstituit vnū
 qz possibilitates q̄ erant eis termināt ad vnā per
 fectā actualitatē cōpositi p̄ quā quelz pars p̄fectius
 erit q̄ per se. terminatio autē possibilitatis p̄ter ad
 vnā actualitatē rōtius est eaz abq̄lis mutatio s̄z ali
 quid absolutū inq̄m p̄ hoc efficiunt em̄tes p̄ actual
 itates cōpositi que est res absoluta p̄ quā nō existe
 bant aī. Et aliter p̄t dici et clarius. q̄ esse aīe rōal
 nō tñ addit v̄tra eius cēntiā relationē ad datozēz
 essendi: s̄z ē ad p̄positū q̄d ex ipsa a et corp̄e cōstituit
 sed q̄dū est sepata illa relatio est i ea aptitudine. s̄z
 post corp̄is resūptionē erit in ea i actu. p̄fecti⁹ est at
 p̄tem referri ad totū in actu q̄ in aptitudine tñ. hui⁹
 autē relationis actualitatis cābitur in ea per sui p̄iun
 ctionē cū corp̄e q̄ nō erit relatio. sed quedā actio
 v̄lōntis et q̄dam passio v̄nibiliū. p̄dēt ēt aliter di
 ci q̄ sicut nō est idē nā et modus nāe sic nō est idem
 esse et mod⁹ cēndi. et q̄ sicut aīa p̄ corp̄is resūptionē
 nō est bitura p̄fectiozēz nām q̄ hēat mō. et tñ est bit
 ura perfectiozē nāe sue modū. vt p̄ per auctōrita
 tē Augi allegatā in corp̄e q̄dis: sic d̄claro per corp̄is
 resūptionē n̄ sit bitura p̄fecti⁹ nāle eē vt d̄it mul
 ri. tñ qz p̄ resūptionē corp̄is hēbit sui nālis esse p̄cō
 rem modū: et ex p̄t i p̄fectōzēz v̄tutem seu virtutis
 mōz. hec. n. nō tñ p̄sequētē ad perfecti⁹ esse s̄z etiā
 ad p̄p̄cōrem essendi mōz. q̄to. n. p̄fectiozē est nāle
 aīe virtus tanto cū eq̄li bitū gl̄ie deū clarior vidēt
 aīe q̄ per corp̄oz resūptionē deum videbūt clari
 us q̄ mō dum sunt a suis corp̄ōibus sepate.

¶ Quarto queritur vtrum beatitudo ab oī
 bus beatis eq̄luter particeps.
 Et videt q̄ sic. Math. 10. d̄ q̄ oēs accepe
 runt singulos denarios. sed p̄ denariū significatur
 aliqd q̄ oēs beati cōder h̄nt. Item. i. 30. 3°. vide
 mus eū sicuti est. sed res nō p̄t videri clarior q̄ si
 cuti est. q̄ oēs beati equaliter clare deūz vidēt. et ex
 p̄tī oēs eq̄lī sunt bitū. Item Aug. li. 83^m. q̄d nūz. q.
 32°. dicit eandē rem nō posse aliū alio plus intelli
 gere. q̄ vnus beat⁹ nō p̄t deum pl⁹ videre q̄ alius. et
 ex p̄tī nec beati⁹ eē. Itē beatitudo est v̄ltimum q̄d
 hō p̄t p̄sequi: sed v̄tra v̄ltimūz nihil est. q̄ beatitudo
 vnus nō p̄t esse maior beatitudine alterius. Co
 r. i. i. cor. 15. stella differt in claritate. sic et resurrectio

mortuoz. Itē p̄miū d̄z r̄idere merito. s̄z non oēs
 beati equaliter meruerūt. q̄ non oēs equaliter bea
 ti sunt. Item beatitudo post iudiciū cōplere p̄ficiet
 cuiuslibet beati appetitū tā deliberatiū q̄ nāle. s̄z
 in capacitate naturali est nālis appetitus ad cōple
 mentū totius p̄fectionis cui⁹ capax est absolute q̄
 tota capacitas cuiusq̄ implebit: sed capacitates il
 le nō in oībus beatis sunt equalē. q̄ nec oēs equali
 ter beati sunt. R^m q̄ in beatitudine ē cōsiderare bitū
 d̄nis obrū. s. bonū increatū q̄d vnū et idē em̄s ab oī
 bus p̄cipat. et ip̄am dispōtionē. beatoz p̄ quā illō
 bonūz clare videndo et p̄fecte diligendo ip̄m p̄tici
 pant ex parte obi p̄cipati nō est vnus alio beati⁹
 qz idē est obrū q̄d oēs p̄cipiāt. s̄z ex p̄te dispōitabrō
 rū est vn⁹ beati⁹ alio inq̄m vn⁹ videt alio clari⁹ d̄
 um et diligit perfecti⁹. qui. n. equalēz bitēs v̄tutes
 nature h̄nt inequalē bitum gl̄ie vel equalē bitēs
 habitu; gl̄ie habent inequalē v̄tutem nature ine
 qualiter deū vident. et ex p̄tī ineq̄lī beati sunt pp̄
 equalē ex p̄te beatoz dispositionem. v̄n gl̄o. sup̄ illud
 Jo. 14. In pomis p̄tis mei mansides multe sūt dicit
 idē d̄ uerba p̄mia meritoz. Ad p̄m in opp^m d̄d q̄
 ideo oēs d̄if accepisse singulos denarios: qz idē
 eil bonū q̄d oēs beati p̄cipant. q̄uis ip̄m p̄ticipent
 mō differenti ex p̄te p̄cipatiū. Ad 2^m d̄d q̄ quis
 qz beati⁹ videat deū sicuti est. ex hoc tñ nō sequitur
 q̄ v̄ltio vnus nō sit intēsi⁹ q̄ v̄ltio alterius. Ad
 3^m d̄d q̄ illa terminatio plus p̄t ip̄ortare mōz ex p̄
 te rei intellecte. et sic vera est pp̄. q. n. intelligit rē
 h̄e per alium modū q̄ h̄e. nō intelligit sed errat. et
 sic intelligit Aug. vt p̄ p̄ l̄ra; aīcedentē. si autē di
 cat mōz ex p̄te intelligentis. sic ille qui h̄e clariorē
 et virtuosiorē intellectu p̄t eandē rez magis intelli
 gere q̄ alius. Ad 4^m d̄d q̄ beatitudo d̄ v̄ltimūz oī
 um desiderabiliū inq̄m s̄minat totalr appetitum.
 q̄ dico q̄ beatitudo cuiusq̄ boni totalr terminat suoz
 appetitum ita q̄ v̄tra hoc nihil desiderat vel p̄t
 dici q̄ beatitudo d̄ v̄ltimūz desiderabiliū sic homo
 nobilissimum omnium animālium et tamen inf ho
 mines vno est alio nobilioz. q̄uis autem argumē.
 ta ad partem aliam gr̄a principalis conclusionis p̄
 cedenda sint. tamen quia v̄ltimum apparent v̄
 det concludere q̄ nālis capacitas cuiusq̄ beati ab
 solute impleta est quod falsum est q̄uis impleta sit
 per comparisonem ad dispositionem quam bea
 tus in vita habuit. Id. soluendum est et dicēdum q̄
 minor est falsa. si accipiat nālis appetitus pro aliq̄
 motu nālis inclinationis. nālis enim capacitas cu
 iusq̄ beati impleta est per comparisonem ad suāz
 dispōnem vt d̄ctū est. et ideo cum sit plene subiecta
 voluntati beati ad plus habendum non inclināt.
 si tamen extendere nomen nālis appetitus ad nā
 lem possibilitatem secundum quem modum d̄c.
 ph̄us q̄ mā appetit formam. sic minor vera est. sed
 sic maior non est vera. quia multi s̄ beati quozum
 nālis capacitas absolute considerata possēt recipere
 maiorem habitum luminis gl̄ie q̄ habent et de
 us de potestare absoluta maiorem poss̄ dare.

Articulus tertius.

Consequenter q̄rit 6. 3° p̄ncipali. Et circa 3° q̄rit. 8°

1° v^o in beata visione intellect^o sit passiu^o nisi
2° v^o lumen intellectus agentis regradatur ad illas
visionē. 3° v^o visio creaturaz in deo sit primens
ad beatitudinis essentiā. 4° v^o in brā fruitione vo-
luntas sit tñ passiva. 5° v^o in voluntate brā sit
idem realiter fruio & gaudiū. 6° v^o gaudiū sit
de beatitudinis essentiā. 7° v^o tentio deos sit alia a
visione & fruitione. 8° v^o vtrum solibus btis sint do-
tes. Ultraz aut deus possit videri per sola nātia &
vtrum i hac vita: determinatū est in arti. precedē-
ti. Nec etiam qd v^o deus ab intellectu beato vi-
deat per spēs & multe alie qdēs de visione dei de-
termine sunt libro tertio di. 14. & ideo hic eadē re-
petere superfluum videretur.

Primo ostēdo q^o i visione beata in-
tellect^o sit passivus.
tñ nulla res est cā efficiens sui finis. q: cau-
sa efficiens est nobilio: suo effectu. & finis nobilio:
his que sunt ad finē. sed intellectus bñtati lumine
glie finis est visio dei. & intellectus pluri^o glie non
est illius visionis cā efficiens. & respectu ei^o est tñ
mō patiens. Itē sic: se habet videre ad intellectu
ita videri ad dinam essentiā visam. sed dina essen-
tia in hoc v^o nihil paritur. & intellectus i videndo
ipsam nihil agit. & in videndo est passivus tñ. Itē
nobilissimus actus ē a nobilissimo agente. s; visio
di est nobilissim^o act^o. & est a nobilissimo agēte. s; sū-
mū intelligibile est nobilissimū agēs. & illa visio cre-
atur a sumo intelligibili & nō ab intellectu vidente
& si respectu illius est passivus tñ. Itē respectu
b^o quod conuenit aie in q^o est possibilis tñ aia est
passiva tñ. sed quocūq; intelligere cōuenit anime
rōne intellectus possibilis tantū q: intellectus agens
nō intelligit. & aia in videndo sumum intelligibile
est patiens tñ. Contra nobilius est agere q; pati
sed ipsa visio dei est nobilissimū q; quod fieri intelle-
ctu. & est eius actio nō passio. Itē si intellectus be-
atus in videndo deū est: tñ passivus nō require-
retur in eo ad illam visionem nisi lumē quo supā-
liter eleuatur & ipsius intelligibil pūa. quia dispo-
sicio patētis & pūctio agētis cū patēte sufficiat ad
cāndā actionē. sed vltra lumē predictū requiritur in
intellectu spēs determinās intellectū ad intelligibile
fm q^o v^o velle Aug. li. 9. de tri. c. ii. & intellect^o
respectu visionis illius nō est tñmō passivus. Itē
dicere & iudicare est agere: sed intellect^o vidēdo di-
nam cēntiā dicit ipsa; esse sumā veritatē. & iudicat
hoc deū esse verū. & in videndo dinam cēntiā nō
tñ est passivus: s; ē actiuus. Ad istaz qdēs dūt
quādā q: intellectus qñz de intelligibili ipotētia facit
intelligibile in actu cū in se ipso facit mediare fantas-
mare spēm intelligibile qdditatis rei sensibilibus. in-
tellect^o ē: ipaz qdditātē simplici apphensioe intelli-
git simplices ē apphensioes cōponit & diuidit fm
pbūm: 3° de aia. respectu pmi & tertij intellect^o est
actiu^o & passivus diuersis respectib^o. i q^o. n. facit spe-
ciem intelligibile mō p dco ē actiu^o: cā ei; facit p suū
actū. in q^o aut fit in se ipso est passiu^o: cā. n. recipit
p suū passivum: s; in q^o cōponit & diuidit ē acti-
uus. in q^o aut illa cōpositio & diuisio fit in ipso est
passivus. sed respectu simplicis apphensiois ē pas-
siuus tñ. sic. n. ipsa intellectio fit a qdditate p se v^o
mediāte sua spēte in ipso intellectu s; rōe qua pos-

sibilis ē cū & intellectus beati visio sit apprehensio
simples respectu illius intellect^o ē passivus tñ. & cā
satur illa visio ab obiecto qd est sumū intelligibile.
in ipso intellectu disposito ad cā susceptionem per
lumen glie. Alij dicunt q: intellect^o i videndo deū
aliquo mō est actiuus qñz in videndo plus partit
tur q; agat. ipsa. n. visio in intellectu in q^o est possi-
bilis: causatur nō tantū per actiuū intellect^o & lumē
his rōem spēi & in detēminando: sed pūa. ipali^o cau-
satur ab obiecto ita q: cā efficiens eius cōplectitur
actum intellect^o & lumen glie & speciem determinā-
tem siue differat taliter a lumine glie siue nō. & ipaz
diuinam essentiā nō tñ in q^o opaf sic opaf in di ac-
tione: sed ē in qñtum opatur eo mō quo obiectum
agit in passivam potentiā. & qñz ista quatuor con-
currant ad eā effectiuā visionis illius: ex hoc tā ū
sequitur q: sit cōpositio: sed vno loc & longe plus op-
atur sibi presenti a diuine cēntie q; alia tria sil. illa &
mōtione q: est visio aliquo mō mouet se intellectus
per suū actiuū & eam partit per suū passiuū. qñz
totus intellectus sit mouens & mot^o q: vult teneri p
mā opinionē pbabilis est & ad sustinendū facilis p.
dicere ad pñm qd est p eaz q: maior: eius nō est ve-
ra vñr. nobilius. n. est pati passionē nobilē q: ē salus
& perfectio patētis q; agere aliquā actionē pue di-
gnitatis. ipsa. n. visio dei salus & vltia perfectio in-
tellect^o cā patientis. & est tante dignitatis q: respe-
ctu eius intellectus nō posset esse agens. & n. finis ei^o
vltimus. Ad h; dō q: fm illam opinionem non re-
quiretur aliqua spēs nisi voces spēm lumen glie
qd intellectū deo assimilāt. & dō q: Aug. i auctorita-
te allata similitudinē dei accepit p ipsa visioe q: expō-
sit intellectū assimilāt deo q; bñ^o glie: illam. n. simi-
tudinē ibidē statim vocat vbum & notitiā vt aut ostē-
dit li. 1°. vba nō tñ accipit p similitudinē p quā intel-
lectus intelligit nec p qdditate distinet intellecta. s;
pncipaliter intelligitur pro intellectuone formatā.
vnde in sermone de natiuitate Joānis baptiste di-
citur q: verbum est ipsa cogitatio. Hec potest dici
q: auctoritas sancti Augustini allegata intelligi: da
est de cognitione dei in via. Ad tertium dō q: di-
cere proprie loquendo est pducere verbum: & ideo
quia beatus intellectus intelligit diuinam essentiā
esse summam veritatem prius ordine nature
q; verbum producat. ideo hoc intelligit non per b
quod dicit. nō video tamen post q; intellectus sit p
predictam passionem est reductus in actum nō pos-
sit verbum aliquod producere quo dicat illud qd
prius ordine nature perfecte videt q; producat v-
bum. Qui vult tenere secundam opinionem que
multum est rationabilis potest dicere ad primum
in oppositum q: qñz intellect^o non posset esse cau-
sa sui finis: tamen ad hoc potest cooperari. qñz
pncipaliter sit a summo intelligibili vt ostensum
est. Ad secundum dicendum q: in noz est falsū.
quia vt ostensum est intellectus qui quo modo ope-
ratur ad illam visionem ita q: respectu eius non ē
pure passivus. Ad tertium dicendum q: illa vi-
sio cum sit creatura non est nobilissimus actus sim-
pliciter. nec etiam iter act^o creatos q: act^o fruiois
nobilio: ē: tñ est nobilissimus actus intellect^o creati.
& ē aliq^o mō ab ipso i q^o & nobilissime disposit^o. pū-
cipali^o tñ ē ab obiecto quod ē intelligibile summū
Ad 4° dō q: propeloquēdo nec possibile ipius i

Intellectus intelligit. nec etiã actũ eius intelligit. sed ipse intellectus intelligit a quo est intellectio p suũ actum. & in quo est per suũ passivũ. ita q ad ipam intellectiõnẽ causandã in ipõ intellectu concurrat eius actiõnẽ & passivũ. Et plũ. leue per suã formã movet se cũ adiutorio influentiẽ loci per suã essentiam movetur. nec dico q forma moueat materiã per se. sed totũ leue ẽ qd mouet. & quod mouet. q̃uis per aliud & aliud.

Secũdo queritur vtrũ lumen intellectus agẽtis requiratur ad illam visionẽ. Et vtrũ q nõ intellectus agens non requirit actũ intelligendi. nisi ad hoc vt faciat de intelligibili impotẽtia intelligibile in actu. sed diuina etiã intelligibilis est actu q̃ ad ipam intelligẽdã non requirit lumen intellectus agẽtis. Item lumen solis & stellaz nõ occurrunt simul ad eundẽ actũ videndi corporalẽ pp impoportionẽ luminũ illoz. cũ q̃ lumen glorie non nõ excedat nãle lumen intellectus agẽtis q̃ lumen solis lumen stellaz. videt q non possit cõcurrere ad eundẽ actũ videndi intellectuãlẽ. Itẽ ad actũ supernãle agẽdũ non p̃t simul cõcurrere. vtrũ nãlis cum supernaturãli. quod p̃ in creatione aie intellectuãle & in infusione gr̃e. sed videre deũ est actio supernaturãlis. & lumen glie est supernaturãlis virtus. q̃ lumen intellectus agẽtis qd est virtus naturalis nõ p̃t simul cõcurrere cum lule glie ad videndum deũ. Contra inconueniens est q p̃petuo & respectu nobilissimi obiecti potẽtia nobilior remaneat ociosa. & minus nobilis sit officiosa sed potẽtia nobilior est intellectus agens q̃ possibilibus. cũ ergo intellectus possibilis requiratur ad b̃ q̃ aia videat deũ ad hoc etiã requirit lumen intellectus agẽtis. Item glorie non est sine lumie nature. q̃ nec eius actio. sepatur ab eius actiõne. Rñ deo q̃ siue in videndo deũ intellectuãlẽ sit pure passivus: siue aliquo mō actiuus ad illã tamen visionẽ requirit lumen intellectus agẽtis cũ lumine glie glia. n. est secundaria & vltiata nature perfectio. vñ lumen glie est perfectiõnẽ hũis naturalis intellectus agẽtis. qñ aut̃ durũ formatũ vna est alterius perfectiõna ad illam eundẽ actũ ad quẽ ordinatur p̃ficiẽs ordinatur perfectã. q̃uis ille actus p̃ncipalius respiciat totũ compositũ r̃de illius que p̃ficiat q̃ ratione illius que p̃ficiatur. cum ergo lumen glorie ordinatur ad visionẽ beatã. ad illã eandẽ ordinatur lumen intellectus agẽtis. sed lumen glorie ad illam ordinatur p̃ncipalẽ. & lumen intellectus agẽtis quasi dispositiue. vñ si intellectus est pure passivus respectu illius visionis p̃ vtrũq̃ simul lumen est sufficienter dispositũ ad faciendũ ab obiecto illam perfectiõnẽ passionẽ que ẽ visio. si aut̃ aliq̃ mō est actiuus vtroq̃ lumine inuã ad suã actionẽ. vñ hũis fortius lumen intellectus agẽtis cum equali bitu hũis glie intensius deũ videt q̃ hũis lumen intellectus agẽtis debilius. naturalis enim virtus fortior per equale adiutoriuũ supernaturãle est ficaci⁹ p̃t in actũ supernaturãle. sic videmus q si supernãle darent penne hõĩ leuiori & ponderosiori est ficaci⁹ volaret leuior: ex sua naturali virtute q̃ p̃derosior. q̃uis posse volare excedat vtriusq̃ nãz. Ad p̃m in opp̃m dõ q̃ maior est falsa vt p̃ ex p̃dictis. Ad 2m dõ q̃ nõ est fise. q̃ nõ sic se bẽt lumẽ

corporale ad oculũ corporãle sicut lumẽ intellectuãle ad intellectuũ. q̃ oculus corporalis ita p̃t affici seu transmutari a fo:ti lumine quod nõ p̃t imitari a debili. non sic aut̃ p̃t dici de intellectu. vñ pb̃. 3. de aia sensus non p̃t sentire ex valde sensibili. sed intellectus cũ intelligat aliquid valde intelligibile nõ minus infima. sed etiã magis. sensitiuũ. n. nõ sine corpore est. hic aut̃ sepatus est. i. corporeo organo non vtẽs. Ad 3m dõ q̃ maior vera ẽ d̃ actu supernaturãli qui nõ p̃t esse nisi ab infinita potentia cuiusmodi est creare. nõ aut̃ est verũ de actu supernaturãli q̃ est a deo. ita q̃ ad ipm̃ requirit supernaturãlẽ virtus finita. talis aut̃ actus est dei visio. ad hoc. eni requiritur in intellectu creato lumen glorie qd est virtus supernaturãlis. & tamen finita.

Terio queritur vtrũ visio creaturarũ in deo sit p̃tinentis ad beatitudinis eẽntiã. Et vtrũ q̃ sic. q̃ vt oĩsum est li. 3. di. 14. eadẽ ẽ visio qua intellectus beatus videt diuinã eẽntiã & creaturas in ea. cũ ergo visio diuinẽ eẽntiã sit beatitudinis essentia visio creaturarũ in ea est de beatitudinis eẽntia. Itẽ de b̃titudinis eẽntia ẽ scire se beatũ esse. sed scire se beatũ esse. est scire creaturas. q̃ ipse beatus est creatura. & sua visio est creatura. q̃ visio aliquã creaturã est de beatitudinis eẽntia. Contra Aug. 5. li. cõfess. quasi inter p̃ncipiũ & mediũ loquẽs ad deũ dicit. Infelix hõ qui scit illa oĩa. te aut̃ nescit. bñs aut̃ qui te scit. ẽt si illa nesciat. q̃ vero te. & illa nouit nõ pp̃ illa beator. sed pp̃ te solũ beatus ẽ. Itẽ illud solũ est de beatitudinis eẽntia qd requirit ad perfectã cõiunctiõnẽ aie cũ deo. sed p̃ visionẽ diuinẽ eẽntiã & eius fructiõnẽ cõt̃ aia perfecte cõiuncta do etiam si nullã in eo videret creaturã. q̃ visio creaturã in deo non est de beatitudinis eẽntia. Rñ deo eẽntia beatitudinis aie cõsistit in perfecta sui cõiunctione cũ deo. vñ q̃qd ẽ de r̃de illi⁹ est de eẽntia beatitudinis. & quod est extra r̃dem illius cõiunctiõis nõ est de beatitudinis eẽntia. q̃uis aut̃ visio creaturã in deo sit de r̃de illi⁹ cõiunctiõis in q̃tũ illa eadẽ visione ñ diuinã eẽntia. nõ tñ ẽ de r̃de cõiunctiõis in q̃tũ ẽ respectu creaturã in deo. nõ n. id quia illa visio ẽ respectu creaturã ẽ perfecta. sed q̃ perfectã ẽ ideo est etiã respectu creaturã ita q̃ p̃us ordinẽ nature videt intellectus beatus diuinã eẽntiam perfecte q̃ creaturas in ea. respectus q̃ visio nis illius ad creaturas representatas in deo est ẽ r̃dem perfecte cõiunctiõis aie cum deo ẽt aliq̃ creaturã ex illa. Alij aut̃ nõ improbanter dicũt q̃ videre in deo se ipm̃ & suã visionẽ est de beatitudinis essentia. q̃uis nõ sic possit dici de visione altarum creaturã in deo perfectus. n. vnũ intellect⁹ deo ṽl getatur in ipõ vidẽdo ip̃s. & vidẽdo se videre. ip̃s q̃ si nõ videret se videre. p̃m. n. actũ sine fo ipõibile ẽ esse ita p̃fectũ sicut cũ fo. nec p̃m actũ sine fo possit sequi itã p̃fectã fructiõ sicut cũ secũdo. Qui vult tenere p̃mã opiniõnẽ p̃t dicere q̃ ad p̃mũ in opp̃m p̃ solutio ex itaz dictis. Ad 1m q̃ maior ẽ falsa. scire eni se ẽ beatũ p̃supponit ordinẽ nature se esse beatũ. q̃uis. n. nõ cognoscatur res perfecte nisi cognoscens cognoscat se cognoscere illam. sicut nihil diligitur perfecte nisi diligens diligit se diligere illud. tamen reflectio intellectus super actum suum non est de r̃de perfectionis p̃mi act⁹

sed ex perfectione primi actus, causatur tñ intelle-
ctus beatus. Quis visionem qua diuinam eētiaz
videt videat in p̄pō gie alia vīdē. tñ se : illā vīdē
onē videt in dīna eētiaz eadē vīdē in nūero qua
videt dīaz eētiaz. Qui vult tenere scōdaz opio-
nez p̄t dicere ad p̄m ad hāz p̄tem q̄ illō v̄bz Aug.
intelligendū est de alijs creaturis a vidente : ab il-
la vīdē. Ad 2^m dō q̄ minor est falsa loquendo d̄
creatura que est ipse videntis : de illa vīdē, quia
aliter nō quietaretur perfecte in deo.

q **Uarto** querit v̄m in brā vīdē vo-
luntas sit tñ passiva. Et v̄ q̄
sic. Ansel. de cāu diaboli statū post medūz.
Quicquid se mouz ad volendū p̄ vult se ita mouere
s̄ p̄m motus voluntatis est respectu finis. ḡ ip̄sibi
le est q̄ voluntas se moueat illo motu. qz nō p̄cessit
mor^o voluntatis q̄ velle se sic mouere. s̄ mor^o fru-
itōis ē respectu finis. ḡ voluntas i fruendo nō mouet
se. s̄ tñ ē mota. Itē ip̄sibile ē idē s̄ idēz : ēt respe-
ctu eiusdē sil ēē mouēs : motū. qz s̄m p̄bz. 3°. p̄bi.
mouens mouz : iḡ^m est in actu. motu mouet inḡ^m
ē in potētia : s̄ ip̄sibile ē idē s̄m idēz : respectu e^o
deus sil esse in actu : i potētia cū ḡ sit simpler ip̄sibi-
le ē q̄ ipsa respectu eiusdē obi sil sit mouens : mota
s̄ certū est q̄ in fruendo mouet : ḡ ip̄sibile est q̄ in
fruendo moueat se in fruendo ḡ ē passiva tñ. Item
fruitio ē finis vltius vite bñane. v̄. n. super^o oñsū
est visio ordinat ad fruitionē sed ip̄sibile est aliq̄
rem ēē cāz sui finis vlti qz alias ēēt affectus nobili-
or sua cā. ḡ voluntas in fruendo nō mouet se. s̄ tantū
mō est passiva. Contra Aug. li. i. de doctrina xp̄iana
nō ml. n̄p^o principū. fruit ē amore liberere alicui si
pp̄ se ip̄am. sed voluntas in amādo deū pp̄ se i via
mouet se al in amādo ip̄uz nō meret. ḡ videt q̄ si fru-
endo deo fruitōe vie mouet se q̄ etiā fruendo eo fru-
itione p̄rie moueat se. Itē p̄bz. 3°. et bi. c. 2°. dīc
q̄ violentū simpler est e^o principū est eē i quo nihil cō-
fert opans vel patēs. ḡ i voluntas i fruendo dō ni-
hil cooparet. sed n̄mō pateret illa fruitio est : vio-
lenta quod falsū est. R̄ q̄ in brā fruitione volun-
tas nō est tñ passiva. nec tñ actiua. magis tñ passiva
est ḡ actiua nō. n. tñ est passiva cū nā voluntas sit
mouere se : alia que sunt in ai adicente Ansel. 3°. li.
de cōcordia p̄scien. s. li. ar. versus finē q̄ volūtas ē
in s̄m se ip̄z mouens : Et p̄bz velle v̄. i. de aia q̄
velle est motus ab aia ex p̄t ēt hō q̄ per amorē est q̄
dam conat^o in aia ad rē amatā. pp̄ q̄ dicit. Ver. d̄
precepto : d̄spen. versus finēz q̄ nō est presentior
vbi aiat ḡ vbi amat. s. ḡ^m ad conatū nec est tñ ac-
tiua. qz inḡ^m est actus fruitionis in se ip̄a est passiva.
sicut actiua ē iḡ^m est ab ea. ip̄sibile. n. ē q̄ act^o
realiter differens a potētia sit in ea nisi respectu
eius aliquo modo sit passiva. recipe. n. ē quoddam
pati. magis passiva tñ est ḡ actiua in brā fruitione.
qz ipsa fruitio nō elicit a voluntate h̄itu charitatis
perfecta tñ. s̄ ēt imediare ab obd̄ q̄ est sūma boni-
tas. ita q̄ voluntas charitate p̄fecta : ip̄m ob̄sū sil
illā fruitionē efficiunt in voluntate : ita tñ q̄ p̄t ē ab
obd̄ ḡ a voluntate qz ob̄sū est respectu ei^o p̄ncipa-
lius agens. Quis ēt voluntas per charitatē se d̄er
minet ad fruendū deo fruitōe vie. tñ se nō d̄er-
minat ad fruendū deo fruitōe p̄fic. imo ad hoc d̄er-
minat. a deo q̄ talē dedit sibi nām v̄t nō possit illō
bonū nō diligere. in quo videt aia esse sup̄minētē

perfectionē cuiuscūqz boni quod p̄t cogitare nec ab
illo bono resilire q̄d app̄hendi nō p̄t sub aliqua rō-
nemali. Ad p̄m in opp^m dō q̄ illud v̄bum Ansel.
ad hoc v̄t habeat vitatem intelligi d̄z de actu vo-
luntatis ad quē voluntas determinat se. Quis autē
beata fruitio aliquo mō eliciatur a voluntate. s. eo
mō quo deū est ai. tñ ad illā nō determinat se. sicut
nec leue se determinat ad motū surfū. s̄ tñ exequit
cū com adiutorio influentie loci. s̄ p̄erea motus p̄-
mus voluntatis Quis sit respectu finis in gñali. brā
tñ fruitio nō est p̄m^o voluntatis mot^o. qz ip̄m p̄-
cessit nātis motus voluntatis respectu finis in gñali.
Ad 2^m dō q̄ ar^m deficit in duobus. p̄mo qz vo-
luntas s̄m idēz nō est mouens : mota. p̄posita. n. ē
ex actuali : s̄ possibili sicut racione in qua radicatur a
qua nō differunt nisi s̄m racionēz : relationēz : tota
mouet se rōe sui actiui. : tota mouet rōne sui possi-
bilis. vñ. n. totū cōpositūz patitur. : tñ nō nisi rōe
materie sicut. n. dicit Auic. 2°. li. 2°. meta. sic. c. 2°.
Illud p̄ quod res hēt potētiā est mā eius. totū autē
pati nō p̄t nisi inḡ^m ē aliquo mō in potētia nec tñ
dicim^o q̄ sola materia patiat. s̄ totū p̄positū rōe
eius sil totū cōpositū agit. : tñ nō nisi rōne forme.
qz sicut dicit. Auic. vbi p̄tius. Illud per q̄d h̄z res
effectū est forma eius. totū autē non agit nisi inḡ^m ē
in actu. nec tñ dicim^o q̄ sola forma agat. sed totum
cōpositū rōe eius. vnde s̄m p̄bz. 1°. de alaymetus
dicitur q̄ hō intelligat p̄ aiam ḡ q̄ aia intelligat. s.
dū est corpori coniuncta actu. cōpositūz ḡ ex nā possi-
bili. : actuali in se hēt talia duo. Quis nō actu disti-
cta p̄ quoz vñ p̄t esse per se mouens. : per aliud
per se motum. p̄terea idē s̄m idē respectu ei^o
dem p̄t esse simul in actu : in potētia. sed nō eo-
dem mō. vnde p̄t res aliqd h̄c potētiue. : esse
in potētia ad habendū illō formaliter. vñ si sol ēt
aliquid calc factibile : posset suos radios sup se re-
flectere simul respectu eiusdē caliditatis esset i actu
s̄ in potētia. qz caliditatem quā haberet in se ip̄o
potētiue posset facere esse in se ip̄o formaliter.
Ad 3^m p̄ solutio per h̄ q̄ deū est i q̄d. q̄ illa fru-
itio p̄ncipaliter est ab obiecto ḡ a voluntate.

q **Uinto** queritur v̄m in voluntate be-
ata sit idem reali fruitio : gau-
dium. Et v̄ q̄ sic brā fruitio est ges volun-
tatis in sūmo bono clare vīso : e^o. sed gaudium be-
atorū est quies voluntatis in ip̄o sūmo bono. ḡ idē
est fruitio : gaudium. Itē gaudium aut est amor aut
est passio. nō passio. qz passiones nō sunt nisi i appe-
titu sensitivo. illud autē gaudium est in voluntate. ḡ est
amor : sed ille amor quo beati deum amat est fruitio
qz ip̄m amat pp̄ se. ḡ idem ē gaudium beatorū : eoz
fruitio. Contra sicut se h̄z passio amoris in appe-
titu sensitivo ad passionē delectōis. ita se h̄z in vo-
luntate amor boni p̄tatis ad gaudium. sed in appetitu
sensitivo nō est idēz amor : delectatio imo delecta-
tio causatur ex p̄tia boni amati. ḡ a simili in volū-
tate nō est idem gaudium : amor : sed beata fruitio ē
perfectus amor dei pp̄ seipsum. ḡ nō est idem bea-
ta fruitio : gaudium beatorū. R̄ q̄ beata fruitio :
gaudium brōrum nō sunt realiter idē. illa enim fru-
itio est summo bono clare vīso perfecto amore in-
berere pp̄ seip̄m. amor autē gaudium nō est. causat ei^z
gaudium ex amati boni p̄tia. vñ gaudium beatorum
est aliqua sp̄alis passio in voluntate cāsa ex p̄fecto

amore summi boni per clarā visionē et perfectā dilectionem uniti aie seu sibi patris. vñ ppie loquendo de fruitione dico q̄ beata fruitio differt a gaudio bñorum sicut ab effectu differt causa, vel fm̄ dicentes q̄ fruitio bñorū simul cōprehendit ipsam dilectionē et gaudiū oportet dicere q̄ fruitio et gaudiū differt sicut pars et totū, et hoc pbabile mibi videtur. Quis vt iaz dictum est gaudiū differat a dilectione vt effectus a sua causa vel a parte sue cause, q̄ nō est acquiescendū dicentib⁹ q̄ gaudiū nihil aliud est q̄ dilectio boni patris hoc. n. iprobatur est li. 3. vñ cū Aug. dicit. i. 4. li. de ci. c. 7. Amore boni habitū esse letitiaz n̄ ep̄dicatio p̄ essentia, sed p̄ cāz. qd̄ p̄ q̄ ibidē statū dicit q̄ amor fugiens qd̄ ei aduersat timor est. idēz si acciderit tristitia est. et tñ certū est q̄ amor necē timor nec tristitia. sed eorū causa. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ quies volūtatis in summo bono duplex p̄de ē. vno mō nō tñ patiēdo, sed aliquo modo agēdo, et sic voluntas fruēdo q̄scit in summo bono. Alio modo pure patiēdo et sic gaudiū est q̄es in summo bono. q̄ il lud gaudiū ē spūalis passio volūtatis ex p̄tia summi boni causata. illud. ergo gaudiū nō est actio volūtatis. sed passio quīs ad cāduz cā actio voluntatis cōcurrat. Ad 2. dō q̄ gaudiū bñorū est spūalis passio voluntatis vt est. Quis. n. in solo appetitu sensitivo sit passio cū aliq̄ corporis transmutatione de q̄ passione loquit̄ p̄bās. et idēz nō ponit nisi in appetitu sensitivo. n̄ in volūtate p̄de esse spūalis passio que est sine materiali transmutatione.

¶ **Secundo** queritur vt gaudiū sit de beatitudinis cētia. Et vt q̄ sic. Aug. io. li. cōfēs. circa mediū loquens ad deum dicit. ipsa est beata vita gaudere ad te. de te. p̄ te. q̄ videtur q̄ gaudiū sit tota beatitudinis essentia. Item illud qd̄ maxime ab oib⁹ desideratur. aut ē bñtudo aut de bñtudinis cētia s̄ sumū gaudiū maxime bñtudo ab oib⁹. sic dicit p̄bās. io. etbi. et p̄bat. c. 5. q̄ delectatio maxime ab omnibus appetitur. q̄ aut est beatitudo aut de beatitudinis cētia. Item p̄fectio beatitudinis maxime est de bñtudinis cētia, sed gaudiū bñorū est p̄fectio bñtudinis. q̄ sicut dicit p̄bās. io. etbi. c. 4. opationem p̄ficit delectatio vt superueniēs finis. q̄ gaudiū est de beatitudinis cētia Item p̄bās. io. etbi. c. 8. existimam⁹ oportere delectationē admixtam ēē felicitati sed qd̄ admisceat alteri est de ei⁹ cētia aut ex ipso: et illo cui admisceat cōstituitur aliquod tertium. cū q̄ ex felicitate et delectatione p̄situat aliquod tertium. delectatio est de felicitatis essentia. Contra beatitudo cōsistit in clara visione et p̄fecta eius fruitio: sed gaudiū nō est illa visio. nec illa fruitio. imo ex ipsa causata. q̄ gaudiū nō est de beatitudinis cētia. Itē p̄bās. 4. etbi. c. 5. dicit q̄ delectatio nō est p̄ se bonū. s̄ q̄qd̄ ē de beatitudinis cētia est p̄ se bonū. q̄ gaudiū qd̄ est delectatio in voluntate nō est de beatitudinis cētia. R. fm̄ aliquos q̄ Quis gaudiū bñorū sit de bñtudinis essentia qd̄dā accidētale cōplementū ab ipsa beatitudine inseparabile p̄ q̄cumq̄ vnitatem creatā nō est tñ de bñtudinis essentia. beatitudinis. n. cētia consistit in perfecta cōiunctione creature rōalis cū deo. gaudiū autē beatorū nō est de rōe hui⁹ cōiunctionis cū nō sit visio nec fruitio vt oīsum est. nec summa securitas vt ostēdetur in sequenti qd̄e. sed est aliqd̄ creatū ex istis. vnde est p̄ se effectus bñtudinis

de necessitate consequens ad ip̄s. Alijs autē et vide q̄ gaudiū sit de essentia bñtudinis. q̄ est de rōne p̄fecte vñionis voluntatis cū summo bono voluntas aut vñif cū summo bono nō tñ in mouendo se imēdiate patiēdo ab eo que passio est gaudiū. q̄d̄: et circa amor nō p̄de prius ordine nē quietare voluntatem q̄ volūtatis gaudeat de re amata. beatitudo autē cōprehendit in sui essentia omne illud quod est de rōne perfecte quietis voluntatis in summo bono. p̄terea si gaudiū esset accidens beatitudinis posset deus de potentia absoluta facere hominē ēē beatum nō gaudētem de deo vt saltē beatitudo hominis intelligi posset simplici apprehensione sine gaudio. sed deus nullo mō posset facere aliquē beatum nō gaudētem de ipso. nec intellect⁹ p̄de apprehēderē vtā bñtudine sine gaudio. q̄ gaudiū nō est accidens beatitudinis cētia s̄ de bñtudinis cētia. Qui vult tenere primā opinionē potest dicere ad p̄m in oppositum q̄ ibi Aug⁹ nominat beatitudinem per suum effectum per se. Ad 2. dicendū q̄ delectatio per se nō desideratur ab omnibus ordinato desiderio tanq̄ principalissimum desiderabile. sed tanq̄ cōcomitans illud. si. n. possibile esset creaturā rōnalem perfecte coniungi cū deo absq̄ gaudio ad huc illa perfecta coniunctio summe desiderabilis esset nec enim credendum vt aliqui estimant nihil esse desiderabile si nullā inferat declinationē. vñ p̄bās. io. etbi. c. 5. circa multa studium facerem⁹. tñ. n̄ vllam delectationē iserrent: vt circa scire et virtutes habere. Ad 3. dō q̄ maior est vna de perfectione essentiali. verbum autem p̄b. quod ponit in minori intelligitur de perfectione accidentali. n̄ enim dicitur delectatio finis operationis loquendo de fine p̄ quem sit operatio sed p̄o quocūq̄ sit peruenienti bono ab operatione inseparabili. vñ p̄bās ibidem dicit q̄ delectatio p̄ficit operatōez sicut pulchritudo inuenturam. Ad 4. dicendū q̄ p̄o tanto dicit p̄bās delectationes esse admixtā felicitati quia est p̄ se accidens eius. Qui vult tenere secundam opinionem que probabilis mibi videtur. et dicit Aug. magis consona et etiam perfectioni beatitudinis cum eadem nobilitas reddat ceteris paribus rem perfectiorem si de essentia ei⁹ est q̄ si esset accidens eius. potest dicere ad primū ad partem secundam q̄ beatitudo consistit tantū in visione et fruitione nisi fruitionem voces amorem cum gaudio. Ad secundum dicendum q̄ p̄bās dicit illud verbum vbi retractat de delectatione secundum opinionem aliorum. q̄ secundum propriam opinionem incipit tractare de illa. 4. c. potest etiam dici illud verbum. io. etbi. capitulo quarto q̄ p̄ficit operationem delectatio vt superueniēs quidam finis. vel de inuenibus pulchritudo esse intelligendum de delectatione sensibili.

Vel potest etiam dici qd̄ ibi accipitur inuenetus nō p̄o etate temporis: sed p̄o decentia seu cōgruitate dispōnis corpis q̄ vt frequētius magis p̄dicitur illā etate q̄ aliā. Constat autē q̄ pulchritudo est de etate decentis dispōnis corpis cū dicat Aug. 2. de ciuitate. c. 19. q̄ pulchritudo corpis est p̄m congruētia cum quadam coloris suauitate.

¶ **Septimo** queritur vtrū tentio sit dos ab alijs distincta. Et videt

q̄ sic aia deo coniungit p̄ memo:iā intelligentiā & volūtatē. q̄ sicut dicit Aug. 4. de tri. c. 3. eo ē imago dei de quo capat eius & princeps eē pot̄. sed sicut ostendebat li. l. imago dei in aia cōsistit. in memoria intellecti & voluntate. s; i intelligentia est dos visiois & in voluntate dos fructiois. ḡ in mēoria est tertia dos. illa aut̄ nō videtur posse esse nisi tentio q̄ actus mēorie est tenere. ḡ tentio est dos ab alijs distincta. Item dotes aie vident̄ r̄idere v̄tutib; theologiacis. sed fidei r̄idet visio. charitati fructio ḡ spei debet tertia r̄idere que nō videt̄ posse eē alia nisi tentio. Itē in aia triplex est potentia. p̄ma cognitiua & appetitiua s̄m locum motiua aliter sepaia nō posset se de loco ad locū mouere. cū ḡ incognitiua sit dos visiois in appetitiua dos fructiois. v̄ q̄ i motiua sit dos tertia. ad p̄fectā. n. cōiunctionē aie cū deo requirit̄ q̄ p̄ oēs sui potētā coniungat ei. illa aut̄ dos nō v̄ posse esse nisi tentio. respicere. n. v̄ exercitiuā potētiaz. Contra nō ponit̄ nisi tres aie dotes. sed si tentio esset dos ab alijs distincta. essent. 4. q̄ rationabilis v̄ q̄ rectitudo voluntatis sit dos q̄ tentio. ḡ tentio nō est dos ab alijs distincta. Item securitas nō est idē q̄ tentio. sed securitas est sūma vna de dotib; aie. scilicet. n. de v̄tutibus. cōtinentia. s̄m. n. s̄niam Aug. 13. de tri. c. 8. impossibile est aliquē esse beatū nisi sit securus de sue v̄tutinis p̄p̄tuatione. cū. ḡ nō sint aie nisi tres dotes. tentio nō est dos ab alijs distincta. R̄ q̄ p̄p̄rie loquēdo tentio nō est dos ab alijs distincta. tenere. n. s; p̄p̄ria est h̄ic vel possidere. intellectus aut̄ clare vidēdo deum h̄ic cū sub r̄ōe sūmi veri. voluntas p̄fecte fruēdo eo h̄ic ipsius sub r̄ōe sūmi boni. vnde tenere summum v̄x̄ realiter idē est cum clara visione. tenere sūmū bonū realiter idē est cū perfecta sūmi boni fructioe. ne hoc dicens nolo dicere q̄ visio & fructio p̄p̄rie loquēdo sint dotes. sed act; dotum. dotes. n. qualitates sunt. vnde dos visiois est quidam habitus luminosus in intellectu quo est natur ad clare deū videndum. dos fructiois est p̄fectus charitatis habitus quo anima fruatur deo. vnde p̄p̄rie loquēdo in dotibus aie non consistit beatitudinis essentia. sed in actibus ear; ad quos ordinantur sicut habitus actū. dos autem tertia a duabus alijs distincta est habitus p̄fectus q̄ voluntas est p̄fecte secura de retentione p̄p̄tuatione. sine enim predicta assecuratione nō p̄t̄ intelligi p̄fecte aia deo coniuncta. vnde nō est dicendum illam assecurationē esse ex conclusionē timoris tantum. immo est quidam actus in volūtatē. respectu dei. sub r̄ōe qua est ens summe arduū quo excluditur ois timor. & sic p̄ ex predictis q̄ s̄m r̄ōem intelligendi primo est dos visiois. 2. dos fructiois. 3. dos p̄fecte securitatis. Ad p̄m in opp̄m dō q̄ in vita beata mēoria & intelligentia nō respond; nisi habitus vn̄. in vita. n. beata mēoria nō respicit deum nisi mediante intelligentia: q̄ actus eius est clara visioē retinere. v̄i obit̄ eius immediatū ē ip̄a visio clara. Ad 2. dō q̄ dos cōiunctio spei nō ē tentio v̄ deū est. sed securitas p̄p̄tuationis visiois & fructiois. Ad 3. dō q̄ tunc aia est deo p̄fecte coniuncta q̄ cōiuncta est ei s̄m oēm potētā s̄m quā est ei coniugalis immediate. nō est aut̄ tal potentia motiua s̄m locū. q̄ sic ad deum nō accedim; motu sc̄o; locū v̄biq; p̄ns sit. sed affectibus mētis.

sic nec anima coniugalis immediate sibi s̄m illam potentiam vnde sibi si respōd; dos nisi mediate. s. agilitas. que est dos corporis respiciens specialiter mobilitatem s̄m locum. Ad primam ad partem secundam dō q̄ rectitudo voluntatis cōp̄hendit̄ i dote fructiois. quia sine rectitudine voluntatis nō potest in anima esse fructio. sed fructiois abusus. v̄t patet cū fruatur creaturis.

Quaeritur vtrum i omnib; b̄tis sint dotes. Et videtur q̄ n̄. q̄ dos datur sponso a patre sponse. sed omnia dona beatitudinis dantur beatis a patre sponsi q̄ sponsus est christus. ergo in nullo beato est aliqua dos. Item si dotes essent in b̄tis r̄ōe sp̄ualis matrimonij inter ipsos & deū. cū in vita p̄nti aia per gr̄as desponsetur x̄po in ecclia militante essent dotes. qd̄ falsus est. Item eiusdē nō est dare dotes & recipere. sed beati q̄ dotes h̄nt illas recipiūt a x̄po. ḡ dotes si sunt in x̄po: & sic nō sunt i oib; b̄tis. Item iter sponsum & sp̄saz d; esse nature cōformitas. s; angeli nō sunt cōformes in natura x̄po nec r̄ōe diuine n̄. nec r̄ōe humane. ḡ multitudo angeloz nō cōparatur x̄po v̄t sponsa ad sp̄saz. sed dotes nō dantur nisi r̄ōne m̄rimonij. ḡ in angelis nō sunt dotes. Contra ornamenta sponsaz que eis dāt̄ q̄ traducūt̄ a sp̄so dotes sūt. sed oēs beati habent ornamenta sp̄alia cum desponsantur a christo. ḡ in oib; beatis dotes sunt. Item glo. sup̄ illud Luc. 12. & vos files hoibus expectā. r̄. dicit q̄ ad nuptias dñs iuit cū post resurrectionem nouus homo angeloz multitudiez sibi copulauit. ḡ multitudo angeloz est sp̄sa x̄pi. ḡ sicut in alijs beatis sunt dotes. ita sunt in angelis sc̄is. Respondeo q̄ de dotibus contigit loqui duplicif. aut secundum id quod sunt aut sub ratiōe qua dotes sunt: primo modo in omnibus sanctis sunt iste tres dotes. s. clara visio perfecta fructio. & perpetuitas v̄t̄usq; securitatis p̄fectio. dotes autē corporis que sunt agilitas. impassibilitas. subtilitas. & claritas de quibus in sequenti articulo in speciali queretur erunt post resurrectionem i omnib; hoiminibus sc̄is. Loquendo vero de dotibus sub r̄ōne qua dotes sunt sic maxime proprie sūt in animabus beatis. aliquo etiam modo quibus nō ita proprie sunt in christo & in angelis sc̄is cuius r̄ō ē. q̄ iter sp̄saz & sp̄saz p̄p̄rie loquēdo requirit̄ cōformitas i nā: distinctio i persona. & q̄ sponsa facta sit sp̄sa de nō sponsa. & quia iter christum & essetiam hoīz beatorū ē cōformitas i natura & distinctio i persona. & de nō sponsa facta est sponsa. ideo i matrimonio spirituali maxime h̄z r̄ōes sponse. dicitur apostolo ad eph. 5. q̄ x̄ps dilexit ecclesiam & semet ipsū tradidit p̄ ea v̄t illam sc̄ificaret mundās lanacro aquei verbo vite v̄t exhiber; ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam. cū ḡ dos assignet r̄ōne matrimonij visio fructio securitas p̄fectio in aiabus beatis habent rationē dotis magis proprie q̄ i alijs sanctis. in angelis. n. sanctis nō ē nature cōformitas ad x̄pm. v̄t tangebatur i arguendo. & ideo ecclesia ipsorum nō ita proprie h̄z r̄ōes sp̄se sicut ecclesia hoīz humana ē natura x̄pi nō ē cōformis diuine nature i natura n̄z distincta ab ea i persona. q̄ in x̄po non est persona. nisi persona verbi. & p̄terea nūq̄ fuit non sponsa. & ideo minime proprie ea que dotes dicuntur i

ebusto hāt rōes dōris: quīs illa q̄ dñr dōtes excel-
lentissime sint in tpo fm id qd̄ sunt. Ad p^m i opp^m
dō q̄ quīs dōs assignet sponso a p̄e sponse. tñ p̄e
tas remanet penes sponfam. quīs vñs debeat
sponso. vñ soluto m̄mōnio carnali dōs rēanet sp̄s
se sic. & dōtes brōy sunt ad sp̄s gl̄iam & pp̄tiaz p̄e
crionem brōy. Vel p̄t dici q̄ ibi accipit dōs p̄ eo
quod daf sponse ex parte sponfi fm quē modū loq̄
sacra scriptura de dote. Gen. 34°. vbi h̄r. q̄ dixit
Sichē Jacob & filiis eius. Augere dōtes & munera
postulate & Exodi. 22. vbi d̄r q̄ si seduxerit quis vir-
ginē dormieritq; cū ea dōrabit eā & habebit eā vro-
rem. Ad 2^m dō q̄ dōs antiquitus solebat assignari
q̄i sponfa traducit in domū sponfi. vt p̄item habe-
at sp̄suz. & q̄ q̄diu sum^o in hac vita peregrināur a
dño fm Aplm 2°. ad cor. 5. id dōis q̄ sanctis in hac
vita cōferunt nō conuenit pp̄t rō dōris. Ad 3^m
dō q̄ sp̄s eo mō quo h̄y dōtes recipit eas inq̄rum
hō. inq̄^m aut dōs effectiue cōfert dōtes sanctis q̄
uis inq̄^m hō eas nobis meruerit. Ad 4^m p̄solu-
tio ex dictis in q̄dne. Argu^o ad p̄tem aliā p̄cedūt
de dōtib^o s̄z id qd̄ sunt. & de rōe dōris large dicta.

Articulus quartus

Consequenter queritur de 4°

e Et circa hoc querunt octo. Primo vt^m
in corpibus beatorū erunt dōtes in quo ex-
plicabitur quot & que erunt. & que origo earum. 2°
vt^m dōs impassibilitatis erit cōstis in corpibus oliū
beatorū. 3° vt^m oēs sensus erunt in actib^o suis. 4°
vt^m vtrum corpa beatorū erunt clara. 5° vt^m corpa
gloriosa erunt subtiliora clementis. 6° vtrum per
suā subtilitatē possit corpus gloriosū simul esse cum
nō glorioso. 7° vtrum corpora beatorū erūt agilia
8° vtrum ratione illi^o agilitatis anima poterit ea
mouere in instanti.

p **R**imo ostendo q̄ in corporibus brōy
nō erunt dōtes. q̄ dōtes ordi-
nantur ad hoc vt sponfa sit digna presentia
sponfi. sed homo nō erit dignus presentia sponfi ni-
si pp̄ dispositionem aie. q̄ beati nō hēbunt dōtes ni-
si in aia. Itē si essent ibi dōtes originarent ab aie
beatitudie. sed sensus pp̄ingotes sunt aie q̄ corp^o.
q̄ magis essent dōtes in sensibus corporis q̄ in cor-
pore. cum q̄ nō p̄t q̄ in sensib^o corporis sint dō-
tes future. multo minus erunt in corpore. Itē dō-
tes essent in corpōibus sup̄flue nisi ordinentur ad aie
operationem cū corpus sit pp̄ aiam. s̄z dispōtiones
corpis tñc nō poterūt coadiuare ad aie operatidēz
marie ad illas q̄bus deo coniunḡ. q̄ illas nō exer-
cebit per organū corporale. cū q̄ in corpōib^o brōy
nihil sit sup̄flū futurum in eis dōtes nō erunt.
Contra Sap. 3. fulgebunt iusti. & tanq̄ sint ille i arū
dinero discurrunt i fulgore signat claritas in igne i
passibilitas que est elementū marie actiuū. & scdm
Aug^m super Gen. li. 5°. nō multū post principū. fri-
gescere nō p̄t in subtilitate sentille subtilitas in di-
scursu et^o agilitas q̄ in corpōib^o brōy erunt dōtes q̄
tuor. s̄. claritas impassibilitas. subtilitas. agilitas.
Itē Ansel. in li. de similitudinib^o inter p̄m^m & mediu^o
dicit q̄ p̄tes br̄itudis sunt pulchritudo agilitas. for-
titudō. libertas. sanitas. voluntas longcuitas q̄ se

ptem sunt corporis dōtes. R^o q̄ in corporibus be-
atorū erunt dōtes sicut eis dispōtiones aie beate per
quas deo perfecte coniunḡ & ei obedit p̄fē dōtes
dñr pp̄ rōes dictas in q̄dne p̄cedenti. sicut dispōtī-
ones corpōy brōy per quas p̄fectius suis animab^o
iunḡ. & eis perfecte obediēt dōtes dñr. & erunt
quatuor. s̄. impassibilitas. claritas. subtilitas. agili-
tas. corp^o. n. ab aia p̄fectitur & mouet. & ideo erūt
dispositiones in corpore per q̄s cōiunḡ ei p̄fecti^o
sicut forme & dispositio p̄ quā ei perfecte obediēt vt
motori. aia aut inq̄^m est corporis forma ipsam p̄i-
mo actu vite viuificat. q̄ per ipsam corp^o hēt esse
vium & actum sentiendi ei coicat. inq̄^m aut est cō-
pōis motor: cōceptus suos interiores per corp^o se-
sibiliter manifestat. & ipsum localiter mouet. p̄pter
p^m dabitur corpōi impassibilitas per quā vñio ei^o
cū aia indissolubilis permanebit pp̄ secundū dabit
corpōi subtilitas. q̄to. n. corpora sunt cōplexionis
subtilioris & temperationis. tanto actus sensuū sūt
iunatiores pp̄ tertiu^o erit in corpore claritas. vnde
Bre. li. 18. moza. inter mediu^o & finē: exponēs illud
Job. 28°. Non ad equabif ei aux vel vitruū. dicit q̄
beatorū ciuili corda sibi inuicē claritate fulgēt & pu-
ritate translucent. & pax post ibi. Uniuscuiusq; mē-
tem ab alterius oculis mēb^oz corpulentia nō ab-
scondet: s̄z p̄cebit animus corporalib^o oculis. ita
etiā corporis armonia sic vnusq; tunc erit cōspi-
cabilis alteri sicut nunc esse nō p̄t conspicabilis si-
bi. pp̄ quartū erit in corpore agilitas. vñ Aug. 22°
de ci. c. 11°. dicit q̄ deus a corporibus btis auferet
grauē pondus. & infra. 30. c. dicit q̄ vbi volēt sp̄s
ibi erit p̄tin^o corpus. hē q̄tuor dōtes ex v̄bis apli.
1°. cor. 15. possunt accipi vbi dicit de corpore semi-
nal in corruptione. surgit in corruptidē. feminatur
in ignobilitate surgit in gl̄ia. feminat in firmitate
surgit in virtute. feminat corpus aiale surgit cor-
pus spirituale. ita vt surgere in incorruptione refe-
ratur ad impassibilitatē. surgere in gl̄ia ad claritatēz
surgere in virtute ad subtilitatēz. surgere sp̄uale ad
agilitatē. vnde glo. super illd. Surgit corp^o sp̄uale
dicit q̄ erit agile. per dōtes aut p̄dictas. erit corp^o
perfecte obediēs aie modo suo. vt aia per suas dō-
tes perfecte obediēt deo. vnde Aug. 16. de ci. c.
27. sp̄abit d̄s alo aius cōpi tāq̄ obediēt ibi erit sua
nitās & facilitas q̄ta regnādi viuēdiq; facilitat erit
ar p̄dictay dōtū origo a dō p̄ creationē vt qdā nō sp̄-
babiliter dicunt. vnde p̄ tanto dicitur q̄ predicte
dōtes erunt in corpore a beatitudie anime per quā
dam redundantia. q̄ deus illas creabit in corpōi-
bus beatorū pp̄ meritum aiaz. q̄ in via & sibi a cor-
pōibus suis gloriam meruerunt. Unde p̄t dici
probabiliter q̄ origo illarum dōtū erit a deo nō
tamē per creationem. sed mediante beatitudine
anime. quia sicut dicit Aug. in epistola ad Diosco-
rum ante mediu^o. Tā potentem fecit deus animā
vt ex plenissima beatitudine que in fine temporū
sc̄is p̄mittitur redundet in inferiorē naturāz que
est corpus nō beatitudo que fruentis & intelligētis
ē pp̄tia. sed plenitudo sanitatis & incorruptid̄is vi-
gor. nec erit ita redundantia p̄modum multiplica-
tionis beatitudinis aie que in corpus recepta disti-
guatur i p̄dictas. 4. qualitates corporales. hoc. n.
dicere est irrōnale. sed aia virtute beatitudinis sue
& cooperante sua nāli virtute de potentia corporis

predictas qualitates eductas in actum, non enim in potentia corporis est illud tantum quod de ipso potest fieri naturaliter, sed etiam quod de ipso potest fieri supernaturaliter creata uirtute secundum quam modus fuit ibi in potentia dotes, et est illud quod de se ipso fieri potest per uirtutem creatam immediate, ut Augustinus libro 9. super Genesim, versus finem, ut lignum de terra excisum aridum pro politum sine radice uilla, sine terra et aqua repente floreat et fructum gignat ut per iuncturas sterilis femina in senectute pariat ut asina loquat, et si quidem eiusmodi est dedit deus natis quas creauit ut ex eis hoc fieri posset, non enim ex eis ille faceret quod ex eis fieri non posse ipse proficeret, sed talis potentia in corpore est pura possibilitas obedientie, quibus autem quibus dotes ex tota similitudine anime designantur, tamen per appropriationem potest attribui perfectioni securitatis origo impassibilitatis perfectioni uisionis, origo claritatis perfectioni delectationis, origo subtilitatis, hic amor, non marie est penetratio, et subtilitatis est penetrare, ut potest trahi ex ista prophetia, de Genesi, perfectioni potentie motine remanet in anima separata, quia aliter non posset se de loco ad locum mouere attribui potest origo agilitatis. Ex dictis per solutio ad illam questionem utrum dotes beatorum corporum erunt a deo immediate tamen per creationem.

Ad primum in oppositum dicitur quod quibus sponsa non sit digna pre sentia sponsi dignitate essentiali nisi per beatitudinem anime directe et per se tamen quadam dignitate accidentali dignior efficitur presentia sponsi per gloriam corporis istum per hoc non impeditur anima, sed promouetur in actu sue beatitudinis essentialis, ut per et superius dictis in illa questione, utrum electorum beatitudo erit maior post iudicium quam ante, ad 2. dicitur quod sicut dicit Augustinus libro 12. de tri. c. 1. quicquid habemus in alio corde cum corpore pertinet ad hominem exteriozem; et id actus sentiendi habemus aliquo modo eodem cum peccatore in dotatio de corporis dotatio sensuum comprehenditur, ad 3. dicitur quod dotes corporis istum per eas erit perfectior unio corporis ad animam et corpus obedientius anime cooperabuntur et consequenti ad hoc ut perfectiores sint actus quibus a deo coniungitur in quantum per predicta anima perfectius habebit esse ad quod sequitur eas habitura perfectionem operationem ut declaratum est superius in hac di. in illa questione utrum electorum beatitudo erit maior post iudicium quam ante, per etiam dotes predictas redditur corpus tale ut in nullo aggrauet animam quibus ea aggrauet, dicitur est corruptibile in quantum est per dotes predictas magis uigebunt in actibus suis potentie sensitue coadiuabunt ad illas operationem intellectus quod intelliget quidditates rerum sensibilem in fantasmate quas quidditates triplici modo intelliget, scilicet in uerbo et in proprio genere sine fantasmate et cum fantasmate si placuerit uoluntati eius modo intelligendi cum fantasmate sit boni naturalis, ad 2. arguitur ad partem aliam dicitur quod pulchritudo reducitur ad claritatem libertas ad agilitatem; fortitudo ad subtilitatem sanctas uoluptas longeuitas ad impassibilitatem.

Secundo queritur utrum dotes impassibilitatis erit equalis in corporibus omnium beatorum. Et uidetur quod sic, secundum philosophum libro 1. topici, albus est quod nigro impermittius, non est impassibilitas nisi quod est impassibilitati impermitti; nulli corporis glorificati impassibilitas est impassibilitati permixta, et impassibilitas in omnibus erit equalis. Item priuationes non recipiunt magis et minus, quia priuatio est ablatio totius habitus, sed impassibilitas est priuatio

passibilitatis, et unum corpus glorificatum, non erit alio impassibilis. Item apostolus I. cor. 15. electos in resurrectione comparat stellis, sed impassibilitas equaliter est in omnibus stellis, et equaliter erit in omnibus corporibus beatis. Contra impassibilitatem que non excludit necessitatem corruptibilitatis recipit magis et minus, sed talis erit impassibilitas corporum beatorum corpus, non gloriosum palpabile est, ut ut habet Lu. vlti. dicitur post resurrectionem suam dicitur discipulis suis palpare et uidere se, sed sicut dicit Gregorius in quadam omelia super illud, Jo. 10. cum esset sero die illa coram impiis necesse est quod palparet corpora beatorum non erunt equaliter impassibilia, nec in eis uera impassibilitas erit ut uidetur. Item priuatio que non tollit totum bitum recipere potest magis et minus, sed impassibilitas corporum beatorum non tollit totam eorum possibilitatem; quia nihil tollit pertinens ad hominis quidditatem ad quam pertinet esse mortale, cum in eius diffinitione ponatur et impassibilitas in corporibus beatorum erit scilicet maior et minor. Item claritatis non erit dotes equaliter in corporibus omnium beatorum, ut apostolus I. cor. 15. stella a stella differt in claritate, sic et resurrectio mortuorum, et a simili nec dotes impassibilitatis. Respondeo quod impassibilitate est considerare et illud quod ponit et illud quod excludit, quibus, non significatur negatiuo modo, tamen res per eam significata non est priuatio; sed habet est, non qualitas in corpore ex redundantia beatitudinis anime causata corpus prohibens ab omni passione sue perfectioni contraria, ut per se loquendo res significata per eas aliquo modo cogari uidetur ad rem significatam per passibilitatem sicut habitus ad priuationem large dicitur passibilitas, non importare uidetur defectum uirtutis qua uirtute posset prohiberi corpus ab omni passione sue perfectioni contraria; dico ergo quod istum ad exclusionem passibilitatis impassibilitas erit equaliter in corporibus omnium beatorum; quia in quolibet excludet omnes passibilitatem perfectioni contraria istum autem ad illud quod ponit impassibilitas dico quod non erunt equaliter in corporibus omnium beatorum sed differens secundum diuinitatem meritum et secundum differentiam beatitudinis animarum tamen erit equalis in omnibus partibus eiusdem corporis; quia si esset in equalis in partibus eiusdem corporis, ex hoc non redderetur perfectior; sed imperfectior impassibilitas totius. Ad primum in oppositum dicitur quod non tantum interdum per minorem sui permissionem cum priuatio sed et per accessum ad terminum, sicut patet in charitate que in equalis est in beatis, et tamen in illo beato est permixta cupiditati, ut cum philosophus dicit formam recipere magis et minus per maiorem uel minorem impermissionem cum suo contrario extendit contrarietatem ad illam habitudinem que est inter rem minus perfectam et magis perfectam secundum quem modum uidetur eam accipere, 5. philosophi, cum dicit de alteratione quod cum sit in minus contrarium dicitur mutare in magis aut tamen ex contrario in idem, ad 2. dicitur quod impassibilitas et si significet per modum priuationis tamen res significata est habitus, e contrario autem est res in passibilitate, significat enim per modum habitus, et res significata aliquo modo uidetur priuationis rationem habere, quia res est passibilis in quantum est in potentia, et sicut dicit Augustinus 4. meta. c. 2. potentia est imperfectio, et perfectio est perfectio, et bonum in omni re non est nisi ipsam esse in

effectu ibi accipiens effectū pro actu creato siquā de bonitate creature. Ad 3^m dō q̄ q̄uis possibilis tatis exclusio sit in oibus stellis equaliter loquēdo de passibilitate p̄fectioni contraria. p̄fectio tamen contraria q̄ significat noie ipassibilitatis nō est cōlitter in eis. Ad 4^m ad partē 1^m dō q̄ illud verbum Greg. corumpi necesse est q̄d palpat. intelligēduz est de eo q̄d palpatur relicto naturalibus suis. & de palpabilitate que est s̄ p̄mas q̄litates actiuas & pasiuas. aut per qualitates causatas ab eis. Ad 5^m dō q̄ mortale nō significat aliquid p̄tēs ad hominis q̄d dicitur. vñ ph^o. 5°. topi. si quis cōcedat et mortali aliquē fieri imortalez nullus dicit aliam vitā cū sumere. sed casuz aliquē vel passionē hūc eidē aggranari. p̄d̄it q̄ mortale in diffinitōe hoīs n̄ vt cēncialis dicit. sed ad circūloquēduz essentialē dicit. Vel p̄d̄t dicit q̄ ibi nō debet poni nisi scōm opinionem. Porphirij qui estimauit angelos esse aialia rōalia per naturā imortalia. & mortalitatē pertinere ad hominis n̄. ita vt nō posset fieri imortalis remanēs homo. in quibus Porphirius turpiter errauit.

QUERITUR vtrū oēs sensus erunt in actibus suis. Et videt q̄ nō. q̄ corpora beatorū erunt incorpabilia. sed secundā ph̄s in li. de plantis. sensus est passio sentientis. q̄ in beatis nullus sensus erit in suo actu. Itē scōd de aiadicit de vegetatiua q̄ marie cōmunis aie potentia est s̄m quam viuere est in omnib⁹ viuētibus sed in beatis nō erit in actu suo aliqua potentia aie vegetatiue. q̄ nō nutriens nec augebūtur nec generabunt. q̄ nec in eis erit actus alicuius potentie aie sensitivē. Item immutatio n̄alis p̄cedit ordinē nē immutatiōnē animalē. q̄ esse n̄ale ordinē nature p̄cedit esse intentionale. s̄ in corporibus b̄oꝝ nō erit mutatio n̄alis. q̄ illa nō potest eē cū impassibilitate. q̄ nec immutatio animalis. Item scōm Auic. 6°. li. naturaliu. c. 7°. potentiarū anime vna retrahit alias a sua operatione. q̄ si in beatis sensus essent in actib⁹ suis intellectus & voluntas in eis traherent a sua operatione q̄ falsum est. Item sensus grat^o deseruit vtrū nutritiue. sed vtrū nutritiua nō erit in eis in suo actu. q̄ nec sensus gustus. Item odor apprehendit cū quadā sumali euaporatione que a corpore odorifero resoluit. sed tunc i nulla corporali creatura erit talis resolutio. q̄ non p̄t stare cum impassibilitate. q̄ in beatis odorat^o nō erit in actu. Item vox ḡnal sine sonus quocūq̄ i aliqua natura passibili & cū quodā tremore mediū ad auditū p̄tingit scōm sniaz ph̄. 2°. de aia. sed celum ēpireuz qui est locus b̄oꝝ nō est possibile nec mobile. q̄ in ipso nullus poterit generari sonus. q̄ nō erit auditus in actu. Item illud q̄d ē in actu luciduz nō ē receptiuum speciei visibilis. vñ speculū directe positū sub radio solis nō representat speciem corporis oppositi. sed pupilla in oculis b̄oꝝ erit lucida. q̄ n̄ poterit recipere speciem visibilē. q̄ visus in beatis non erit in suo actu. Item sensus tactus p̄ suā materialitatem nō imutatur nisi cū quadā transmutatiōne materiali. sed in beatis nulla erit transmutatio talis. q̄ nō posset stare cū impassibilitate. q̄ in beatis sensus tactus nō erit in suo actu. Cōtra apoca. c. 5°. videbit cum omnib⁹ oculis. sed q̄ rōe sensus visus in beatis erit in suo actu. eadem ratiōe omnes alij vt videtur. Item natura humana erit in beatis

in maxima perfectione. sed p̄fectiores sunt sensus actibus p̄iuncti q̄ nō coniuncti. q̄ in beatis oēs sensus erunt in actibus suis. Item sensus p̄p̄iniores sunt aie q̄ corpus. sed corpus p̄ beatitudinem aie p̄miabitur. q̄ sensus p̄miabitur aliqua delectatione. sed delectatio nō p̄t esse in sensu sine actu. q̄ in beatis quilibet sensus erit in suo actu. R^o q̄ in beatis quilibet sensus erit in suo actu ad cuius intelligentiam sciendū q̄ duplex est imutatio sensus. Quedam quā cōcomitatur naturalis organi transmutatio. Quedā quā talis transmutatio nō cōcomitat. sed patitur sensus tñ passione animali in p̄ma imutatiōne sensus ita recipit formā sensibilem q̄ vere denominat ab ea. vt cum homo calidus ita sentit calorem q̄ instrumentum sensus est calidum in secunda mutatione. ita recipit similitudinē forme sensibilis q̄ nō denominat ab ea. sicut p̄ in visu. visus enī videndo albū nō efficitur alb^o. albedo. n. vniuice nō p̄dicatur de albedine que est i pariete & de ei⁹ similitudine que est in oculo prima imutatio nō potest esse sine materiali transmutatiōne que stare nō posset cū impassibilitate beatorū. sed secunda imutatio n̄ requirit de necessitate nisi q̄dam imutatiōnē seu passiōnem aialē sine hac aut esse nō potest. q̄ sensus est quedam passio aialis. loquendo de actu sentienti mō. 2°. intelligo q̄ in beatis quilibet sensus erit in actu. q̄ passio talis sensus est eius secundaria p̄fectio. sed vtrum hoc futurum sit p̄statur a superioribus viribus in sensus. aut p̄ susceptionem a rebus extra aiaz dubium est quo ad aliquos scōs maxime quo ad odoratū & gustum credo tamē q̄ b̄ erit nō n̄imodo per aliquem influxum ab interiori vt forte a beatitudine anime. sed etiam per susceptionem a rebus que sunt extra aiam. vt parebit sigillatim in solutione argumentorū. Ad 4^m in opp^o dicendū q̄ beati nō erunt impassibiles passione animalis. q̄ talis passio est quedam patientis p̄fectio s̄ ph̄s. 2°. de anima. Ad 5^m dō q̄ nō est simile de actibus potentiarum negatiue & potentiarum sensitivē. quia p̄imi actus includunt mutatiōnem naturalem & transmutatiōnem materiale in eo i quo sunt sed talis transmutatio in beatis esse non poterit. actus autem sensuum talem transmutatiōnem non requirunt. quia sicut dicit ph̄s secundo de aia. P̄poterit de omni sensu accipere vniuersaliter quoniam est susceptiuus speciez sensibilium sine materia. Ad 6^m dō q̄ quedam a sensibilibus nata sūt imitari immutatiōnem naturali & nō animalis. vt cōpora corruptibilia inanimata. quedam nata sūt imitari ab aliquo obiecto imutatiōnem animalis & nō n̄ali sicut visus immutatur ab albedine. videndo. n. non efficitur albus quedā nata sūt imitari vtroq̄ modo sicut tactus in hac vita corruptibili vtroq̄ modo potest imitari a calido. beati autem imitari non poterunt a sensibus nisi immutatiōnem animalis. cum ergo dicitur q̄ immutatio naturalis ordinē naturali p̄cedit immutatiōnem animalē. dō hoc non esse verum nisi in re que vtroq̄ modo potest imitari. Ad 7^m dō q̄ actus vnius potentie non retrahit aliam a sua operatione nisi quādo actus vnius nō est mō debito ordinatus ad act⁹ alterius. vel quā vnius nō est regula alterius actus seu in beatis regulabunt p̄ actionē intellect⁹ & s̄m iperium voluntatis & ordinabunt ad cognitionem

ipse fecit suum corpus sub ita modica q̄titate q̄ potuit intrare p̄ forā n̄ valde m̄ dicū q̄d & facer̄ p̄r h̄o purus gl̄ificatus v̄tute dotis subtilitatis: cu3. n. n̄a possit minorare alic̄ corporis q̄titate tota essentia illius corporis salua. vt p̄3 in cōdensatione aeris vel aque per h̄gtes s̄be penetrant se ad inuicē & efficiūtur plures simul & v̄t probabile q̄ corpus p̄ dotem subtilitatis erit bile ad hoc vt aia beata ipsum ifozmans possit v̄tutem b̄titudis absq̄ vlla difficultate minorare sui corporis q̄titate tota eius essentia salua remanente faciendo p̄tes s̄be illius corporis penetrat se ad inuicē. & plures simul esse vel corp̄ suum ad t̄ps in talē figuram p̄uere. vt possit intrare p̄ forā m̄ modicissimū per q̄d alias per nullā v̄tute possit intrare. & vt dicunt aliḡ ita intrare possent p̄ vnū p̄p̄ ipsius corporis. & q̄ in celo nullus p̄p̄ est. iō dicunt q̄ q̄i beati post resurrectionē ascendunt in celū ep̄ireum trāscendo alias speras celestes p̄tes celi diuidens. aut n̄aliter. si naturalit̄ est diuisibile aut saltē per dināz v̄tutē. & postea reunirentur. sed hec opinio falsa est. & ad sui defensionem plura falsa ponit. vnū est q̄ cōpora si siml̄ cēnt non manerent diuincta. hoc. n. falsum est vt ostenditur in eadē q̄dōne. aliud falsum est q̄ aia cuiuslibet beati poterit q̄i sibi placuerit t̄m̄ minorare q̄titem corporis sui ip̄3 condensando vel ipsum in talē figurā transmutare q̄ poterit p̄ forā m̄ modicissimū intrare. hoc. n. f̄. l̄sum ē q̄ hoc stare nō posset cū cōporis impassibilitate. cōdensatione. n. corporis & rarefactio p̄supponunt in ip̄o corpore q̄d cōdensatur vel rarefit passibilitatē. p̄terea aia requirit determinatam organizationē in corpore ad hoc vt sit ipsius forma que si corump̄ret desineret ip̄3 actualiter informare. illa aut̄ organizatio nō posset manere si corpus redigeret ad tā parū q̄titate vel conuerteret in talē figuram q̄ posset transire p̄ forā m̄ q̄tūm q̄ parū nō erādo simul cum alio corpore. Contra etiā beatitudinē corporis cēt q̄ ē ad modicum t̄ps p̄uaref seu posset p̄uaref perfectione debite q̄tatis vel figure: ex bis p̄3 q̄ per dotē subtilitatis nō remouet a corpore glorioso necessitat̄ existendi in loco sibi equali q̄ illud corp̄ applicatur ad locū mediante q̄titate sua & circūscriberef loco & fm̄ p̄h̄i. 4°. p̄h̄i. oē quod sic est in loco est in loco sibi equali. Alij dicunt q̄ q̄uis corpus gl̄ificatū sit esse possit cū nō gl̄ificato. hoc t̄m̄ nō p̄t v̄tute dotis subtilitatis q̄ p̄ dotē subtilitatis nō auferuntur dimensiones p̄ quas corpus de necessitate requirit diuersū sitū a corpore alio. impossibile est q̄ aliā quā creatā v̄tute esse distinctionē dimensionū nisi per diuersitatē sitū. hoc tamen fieri p̄t per v̄tute increatā que p̄t cōseruare effectū cause secundę & facere sine causa secūda. v̄t in cōmento super p̄ p̄p̄one de cāis q̄i remouet causa secūda a causato nō p̄p̄ hoc oportet q̄ remoueat prima ab eo. & ideo corpus gl̄ificatū p̄t esse cū nō gl̄ificato per dinam. & aliter nullo modo. Sed cōtra hoc alij arguunt. q̄ fm̄ illam opinionē ita posset dici corp̄ gl̄ificatū posse simul esse cū gl̄ificato. & nō gl̄ificatū cū nō gl̄ificato: q̄d t̄m̄ nō videtur cōsonū dictis sanctoz. nec cōuenit doctrine magistrozum. p̄terea dimensiones naturales que sunt termini corp̄ naturalū nō t̄m̄ distinguunt per sitū. sed per distinctionē corp̄ quoz sunt termini q̄uis

dimensiones mathematicę. nō p̄t distingui nisi p̄ situm. v̄t per cēntiaz corp̄ gl̄ificati nō gl̄ificato nō remouet causa proxima distinctionis diuisiōnā. q̄ corpora manent distincta p̄ suas cēntiaz & maxime per formas & per earum distinctionē manent distincte dimensiones eoz. Ideo videt̄ alij d̄ q̄ q̄uis vnū corpus gl̄ificatū nō possit per dotem simul esse cū alio corpore gl̄ificato. p̄t t̄m̄ sit esse cum gl̄ificato q̄ impossibilitas cēnti sil duo corpora nō est r̄de mat̄ie nec r̄de forme nec r̄de dimensionū t̄m̄. sed r̄de dimensionū & debilitatis v̄tutis actiue in v̄t̄oz p̄p̄ter p̄m̄m nō possunt duo corpora nō gl̄ificata simul esse naturali v̄tute nec etiā vnū corpus non gl̄ificatū posset esse cū alijs dimensionibus separatis si essent: p̄ sc̄m̄ nō possent duo corpora gl̄ificata simul esse. q̄ sic corp̄ p̄ v̄tute n̄alē nō p̄t aliud sine diuisiōe penetrare p̄ debilitatē v̄tutis n̄al̄ in agendo. ita corp̄ gl̄ificatū nō p̄t ab alio corpore penetrari p̄ sue v̄tutis actiue magnitudinem. sicut enī penetrat̄ est ex magnitudine v̄tutis c̄tue penetrādo. ita posse penetrari a quocūq̄ corpore creata v̄tute sp̄ugnat magnitudinē illius v̄tutis actiue que est in corpore gl̄ificato. f̄. d̄ quia in corpore nō gl̄ificato ē passibilitas & v̄tutis debilitas respectu corp̄ gl̄ificati in corpore gl̄ificato. magnitudo v̄tutis actiue in penetrando. iō corpus gl̄ificatū p̄ subtilitatem suam p̄t penetrare non gl̄ificatū si ne diuisiōe. & ita simul esse cū eo. alias minus cēt anima libera beata suo corpore gl̄ificato vnita q̄s modo. i. q̄ ante corporis resumptionē. cu3. nō possit quocūq̄ corpus sine eius diuisiōe penetrare. Qui vult tenere hanc opinionē p̄t dicere ad p̄m̄ in opp̄m̄ q̄ verbū illud Boetij intelligēdū est aut de corporibus mathematicis. aut fm̄ naturalem v̄tute. & p̄terea v̄t se sup̄ hoc fundare q̄ pluralitas fm̄ numerū t̄m̄ sit p̄ accidentia q̄d non ē verum. imo distinctio accidentiū fm̄ numerū t̄m̄ est p̄ distinctionē subiectiū n̄ aliter loquēdo. Ad 2^{m̄} d̄ q̄ illud verbū cōmentatoris intelligēdū est p̄ cōpationē ad n̄alē corp̄ v̄tute q̄ n̄ ē sufficienter actiua penetrādo. Ad 3^{m̄} d̄ q̄ cub^o & si v̄tute naturali nō posset alias dimensiones penetrare. n̄ penetrari possent a corpore gl̄ificato p̄ rationes superius dictas. Ad 4^{m̄} dicendū q̄ maior nō est vera nisi cōparatiue ad v̄tute corp̄s naturalē que debilis est in penetrando. Ad 5^{m̄} d̄ q̄ p̄cedit ab insufficienti. dimittit enim debilitatē v̄tutis penetratiue. Ad 6^{m̄} d̄ q̄ fm̄ aliquos q̄ nō est sile: q̄ circūscribi determinato loco debet corpore per n̄am cōtrarietatis sue que ab eo nō tollitur p̄ gloriā sed per dotem subtilitatis tollitur hebetudo per quā vnū corpus nō potest naturaliter aliud penetrare sine diuisiōe corp̄s penetrati. sed hec solutio est insufficientis. quia nō satisfacit intellectui & falsum includit scilicet vnū corpus nō posse esse localiter in diuersis locis etiam per diuinam potentiam. cuius cōtrarium probatum est supra. e. li. disti. io. in solutione illius questionis. v̄tūm deus posset facere corpus christi posse esse in pluribus locis tenendo. ergo firmiter q̄ de^o potest facere vnū corpus in diuersis locis simul & duo corpora in eodem loco & per dotem subtilitatis. vnū corpus non posse simul fieri in locis diuisis. dico tamen q̄

per dotem subtilitatis beatus poterit facere corpus suum simul esse cum non glorificato. maioris enim difficultatis est unum corpus esse in diversis locis simul quod duo in eodem loco. et attestari videtur maiori ampliationi veritatis. Ad 7^m ob quod duas lineas rectas trahi ab eodem puncto ad eundem punctum ita quod illa puncta sint termini intrinseci linearum. et impossibile est hoc esse impossibile de lineis mathematicis sine puncta terminantia intelligatur termini intrinseci linearum sine non. quod mathematice lineae non possunt distinguere nisi secundum situm. sed duae lineae quae sunt termini superficiem nullam possunt trahi recte ab eodem puncto ad eundem punctum. ita quod puncta sunt termini linearum extrinseci. Ad 8^m ob quod procedit de punctis linearum superficiibus et de soliditatibus mathematicis.

Ad 9^m ob quod maior non est vera nisi intelligatur ceteris paribus. hic autem non sunt cetera paria. quod quibus duo corpora gloriosa sunt inter se similia in participatione alicuius tertii quod gloriosius et non gloriosius tamen inter gloriosius et non gloriosius est maior proportio ad hoc ut unum penetret et aliud penetret. quod gloriosius est valde penetratius. et non gloriosum penetrabile.

Qui vult tenere hanc opinionem quae mihi videtur intelligibilior potest dicere ad duo prima in oppositum quod penetratio ianuarum a corpore christi. et etiam penetratio sperarum celestium non sunt per dotem subtilitatis. nec per divinam potentiam inmediate nisi. sed quod ex decreto divine sententiae aderit divina potentia infallibiliter cuiusque beato ad hoc ut fiat corpus eius esse simul cum alio corpore non glorioso sicut beato placuerit. id magis de corpore glorificato simul posse esse cum non glorificato quod non glorificato cum non glorificato vel glorificato cum glorificato. quod non sic deceret divinam virtutem facere corpus glorificato simul esse cum glorificato sicut cum non glorificato. quia decet ut eius servetur ordo locorum. et praeterea non quod aderit necessitas nec congruitas unum ut transeat per aliud. quia unum alteri non opponitur. et sic per solutio ad illam questionem virtus corporis glorificatum poterit esse simul cum alio corpore glorificato. Ad 10^m ob quod sophisticum est. dicitur enim. licet non possit esse simul per virtutem creatam nisi applicate sibi secundum terminos latitudinis et profunditatis secundum quos dimensionem caret. quia non habent nec latitudinem nec profunditatem. superficies etiam non possit esse simul nisi applicate secundum terminos profunditatis. quia per copationem ad illos dimensionibus carent. in superficie enim non est profunditatis dimensio. corpora autem dimensionata sunt secundum omnes terminos. quia habent longitudinem latitudinem profunditatem. et id ex nulla parte applicata simul esse potest per creatam virtutem. Et haec opinio facilior videtur ad intelligendam quam prima.

Et queritur utrum corpora beatorum erunt clara. Et videtur quod non. Corpus clarum abscondit illud quod est post se. videtur huius modo non videt illud quod est post se. sed corpora gloriosa non abscondent illud quod est post se. quod etiam videtur habitum est superius. mentem uniuscuiusque corporis potentia ab alio non abscondet. sed corpora gloriosa non erunt clara. Item secundum philosophum in libro de sensu. et sensato. colorum in extremitate et spicui terminati per opacitatem secundum Augustinum libro 22. de ci. c. 19. in corporibus beatorum erit coloris suavitas sed ibi erit opacitas. sed opacitas repugnat claritati. sed corpora gloriosa non erunt clara. Item corporis clari

tas obiecta oculis de necessitate videtur. sed discipuli post resurrectionem christum viderunt. nec tamen refert scriptura quod in corpore eius aliqua claritates viderint. sed corpora gloriosa non sunt clara. Contra Mattheum 13. tunc fulgebunt iusti sicut soli regni patris eorum. Item apostolus ad philippum 4. salvatorum expectamus dominum nostrum Iesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostrae conformatum corpori claritatis suae. Rationem quod corpora beatorum erunt clara sicut testantur auctoritates ad hanc partem inducere. sed quod claritas illa causabilis a beatitudine aie quae inaequaliter beati participat. id illa corpora non erunt equalia in claritate. quod expressit significat apostolus 1. cor. 15. comparando beatos stellis differentibus in claritate. Et dicunt aliqui quod praedicta claritas causabitur a claritate beatitudinis aie per eius multitudinem. cuius claritatis similitudo recepta in corpore fiet corporalis. quia quod recipitur in aliquo recipitur secundum modum recipientis. unde fantasma eius recipitur in intellectu efficitur species intelligibilis.

Sed contra hoc arguitur sic. anima beata illam corporis claritatem non poterit facere de nihilo. quod creatura creare non potest. sed secundum praedictam opinionem sequitur quod anima beata illam corporis claritatem de nihilo faceret. non enim. faceret eadem tota sua claritate nec de parte eius. videtur illi huius opinio rationem reddere si potest de quod praedicta claritas corporis fiet. praeterea sic spiritus non potest effici corpus nec ex. sic nec similitudo spiritualis potest fieri forma corporalis nec ex. quibus de potentia forme corporalis educi potest similitudo spiritualis. videtur illa eadem similitudo quae est fantasma nunquam fit species intelligibilis nec efficitur in intellectu sicut in subiecto. accipitur enim non mutat similitudinem. sed de potentia fantasmatis educitur per virtutem intellectus agentis species intelligibilis quae in intellectu possibili recipitur sicut in subiecto. vel ut melius dicam educitur de potentia intellectus possibili per virtutem intellectus agentis mediante fantasmate ut in tali agente. quod fantasma in illa actione agit in virtute luis intellectus agentis. Ad huiusmodi dicitur quod supra de claritate corporis claritas causabilis a claritate aie beatitudinis. non per multiplicationem ut dicebat opinio praedicta. Sed per hoc quod educitur de potentia corporis per virtutem beatitudinis aie. non tamen enim. potentia corporis sunt qualitates quae de ipso possunt educi per virtutem naturalis agentis. sed etiam aliquid de ipso educi non potest. nisi per virtutem supernalis agentis. id non obstat quod claritas beatitudinis aie sit supernalis per ipsam educi potest praedicti corporis claritas de potentia eiusdem corporis. vel ut dicunt aliqui erit a deo immediate tamen per creationem. et quod pulchritudo humani corporis requirit ut quaedam eius partes sunt clariores quam aliae. id non erunt omnes partes corporis aequaliter clare. erunt tamen clare secundum illam proportionem quam magis requirit corporis pulchritudo. Ad 11^m oppositum dicitur quod corpus clarum non abscondit illud quod est post se nisi ratione densitatis partium luminosarum. densitas autem repugnat puritati. nec semper consequitur maior densitas maiorem duritiam. videtur huiusmodi in cristallo maior sit durities quam in flamma. non tamen est densitas tanta. nec mirum. multa enim et qualitas est densitas a duritie. et raritas a mollitie. Ad secundam dicendam quod gloria non tollet naturam. sed perficiet. unde color qui debetur corpori ex natura suarum partium remanebit in eo. sed supereraddetur claritas et redundantia gloriae animi

me sicut videmus corpora colorata et sui natura lumine solis resplendere. Ad 3^m d^o q^o claritas corporis gloriosi est in eo et merito voluntatis. et ideo eius occultatio et manifestatio ipertio voluntatis subdest. rps autem cum se manifestavit discipulis suis noluit eis manifestare sui corporis claritatem. q^o sicut dicit. Aug. 22. de ci. c. 19. eam non sustinisset humanus atq^{ue} infirmus aspectus q^o ille a suis ita debebat attendi ut possit agnosci. Argumenta ad partem aliam concedenda sunt. ad intellectum tamen illius verbi fulgebant iusti sicut sol in regno. sciendum q^o lux elementaris et lux corporis glorificati eiusdem speciei non sunt. s^{ed} lux elementaris est quasi quedam imitatio illius sicut lux spiritualis naturalis aie non est eiusdem speciei eius spirituali luce glie. sed est quedam imitatio illius. lux etiam solaris non est eiusdem speciei cum luce corporis glorificati. s^{ed} una est quedam similitudo seu imitatio alterius. lux tamen corporis christi eiusdem speciei est cum luce que post resurrectionem erit in aliis corporibus glorificatis differunt. tamen lucis corporum glorificatorum a luce corporis christi et iter se sunt magis et minus. quod notat apostolus. i. cor. 15. dicens q^o alia est claritas solis. alia est claritas lune. alia claritas stellarum. stella. n. a stella differit i claritate sicut et resurrectio mortuorum. sicut. n. dicit magister ista erit claritas corporum differens secundum differentiam glie aliarum. et hoc est rationabile. quia ex claritate beatitudinis aie residuabit in corpus. ut visum est. unde secundum proportionem qua beatitudo aie christi excedit beatitudinem cuiuslibet alterius aie sic lux corporis christi excedit lucem futuram in quocumque alio corpore glorificato. unde in verbo apostoli d^o allegato per claritatem solis conveniret potest intelligi claritas corporis christi. et per claritatem stellarum futura claritas corporum aliorum. nec est intelligendum q^o lux cuiuscumque corporis glorificati tanta sit extentive quanta lux solis pro corporis solaris magnitudine. quibus concedimus q^o in corpore christi maior sit intensio. ita ut fortius et intensius luceat quam luceret sol si esset equalis claritatis. tamen aliqui volunt hoc concedere de luce aliorum corporum glorificatorum. unde dicunt q^o in illo verbo. fulgebunt iusti sicut sol. licet. non est nota equalitatis sed similitudo. quia lux corporum glorificatorum aliorum a corpore christi erit quedam similitudo seu imitatio lucis solaris. s^{ed} cum sol et omnia corpora sunt pro electis. probabile videtur q^o lux solis sit quedam imitatio lucis illius que erit in corporibus glorificatis et quodlibet corpus glorificatum fortius lucebit et intensius quam luceret sol si esset equalis claritatis. et quia lux videtur per hoc q^o agit in visu et in parte aie erit glificata. prohibere lucem corporis sui ne agat in visu. sicut et quilibet alia actio corporis in parte eius erit. id est erit hic pars aia que iam corpus glificatus respicit ut aia christi. vel ut aia beate virginis. posset occultare pro sua voluntate lucem corporis sui ne videret. Sed vtrius non prohiberet possit videri ab oculo non glorificato sine miraculo dubium est. et dicunt alii q^o sic. q^o sic illud quod non est audibile non possit dici ratione nisi pure equivoce. sic claritas que non est visibilis non possit dici claritas nisi equivoce. claritas autem non dicitur equivoce de ista claritate quam videmus et claritate corporis gloriosi. q^o tamen claritas corporis gloriosi sit alterius generis quam ista. quibus ad eam. non tamen ad sui naturam seu speciem. unde sicut claritas naturalis ratione sue speciei est proportionata visu. ita et claritas corporis gloriosi. nec est dicendum ut videtur q^o pro sui excellentia visu offendit.

deret. q^o sicut corpus gloriosum pati non potest nisi passione aiali. ita et lux eius non agat in visu nisi passione aialem. claritas autem intensa non offendit visum ratione talis actionis. s^{ed} magis delectat. excessus enim claritatis non offendit visum nisi si magnam agit in ipsum naturalem actionem seu materialem et calefaciendo et dissolvendo organum visus et disgregando visibiles species dato est q^o per dicta claritas non sit eiusdem speciei cum ista claritate quam videmus. non pro hoc dicitur ab oculo non glificato invisibilis. q^o unitas obiectiva non est unitas secundum speciem sed secundum genus nec. n. eiusdem speciei sunt lux elementaris et solaris. ut in li. 2° ostendit. et tamen vtrius est a nobis visibilis. nec omnes odotes sunt eiusdem speciei. nec omnes sapores. nec omnes que intelligit intellectus. Sed contra predictam opinionem sic potest argui. ut. n. b^{er}u^m est superius. dicit Aug. 22. de ci. c. 19. q^o claritas christi corpore cum resurrexerit ab oculis discipulorum potest abscondita fuisse et defuisse credenda est. non. n. eam humanus ferret atq^{ue} infirmus aspectus. quoniam ille a suis ita debet attendi ut possit agnosci. hinc patet expresse Aug. velle q^o si rps non abscondisset claritatem corporis sui discipulis suis eam non potuissent intueri nec rps cognovisse. Preterea cum discipulis suis ostendit claritatem similem future immortalitatis in transfiguratione. ut h^{ic} Math. 17. et in glo. ibidem et eisdem etiam ostendit sui corporis subtilitatem ad eos iam in clausis intrando et eius agilitatem in ascendendo in celum. ita probabile est q^o si potuissent videre sui corporis claritatem per naturam que eis ostenditur et in signum dilectionis. et in arg^umentum gloriose resurrectionis. unde claritas quam eis ostendit in transfiguratione longe fuit inferior ista. nec fuit dos sed aliqualis similitudo dotis claritatis. Et preterea ex natura lucis corporalis excellentis et intense non videtur esse q^o agere possit in visu passibile et corruptibile aialem actione sine naturali ratione aut adducta per aliam opinionem patet. unde. n. d^o. edo q^o si claritas corporis gloriosi non esset visibilis ista est ex parte sua non est claritas nisi equivoce. unde concedo q^o ista est ex parte sua visibilis est. s^{ed} ex hoc non sequitur q^o sit visibilis in virtute sua nisi ab oculo debili et infirmo sicut videmus q^o multa sunt possibilia ista est ex parte sua. quoniam tamen non sunt possibilia infirme potentie. unde mihi videtur d^o q^o lux corporis gloriosi in sua virtute et plenitudine videri non possit sine miraculo ab oculo non glorificato. nec ipse oculus eam absque sui obstructione eius radios in sua fortitudine et plenitudine recipere posset sicut eam oculus non intueri potest luce sol in suo fonte mediante aliqua nube illam lucem non penitus abscondente s^{ed} reddere radios eius proportionales visu nisi sic dico aliquo modo a fili q^o beatus sic potest radios corporis sui contempere et reddere proportionales visu nisi q^o pessemus illam lucem videre in corpore suo. sed non videmus eam in sua plenitudine nec ut resplendentem in sua perfecta virtute.

Septimo queritur utrum corpora beatorum erunt agilia. Et videtur q^o non. per. 2. celi et mundi dicit q^o si essent in vnoquoque orbium beatorum stelle multe: esset orbis ultimus in labore et pena cum ipso moueret orbis qui sunt post ipsum motu diverso. in quo patet q^o laboriosum est rem mouere contra suam inclinationem. maxime quando fortis est inclinatio. sed

corporea beatorum si mouerentur ab alia mouerentur contra suam inclinationem fore. quia inclinabunt deorsum cum in corpore humano dicitur terra agitur ad quietatem molis. in beatis non erit aliqua motus agilitas.

Item secundum philosophum ubi plus res bona completa est etiam bona absque operatione. sed quilibet beatus erit res bona completa. non mouebunt se. sed corporum agilitas ordinatur ad motum. si nulla erit agilitas in corporibus eorum. Item quod de se est agile non indiget aliquo deferente. sed beati sapienter in nubibus obuiam rationem in aera. in thesauro. si corpora beatorum non erunt agilia. Item locus cuiuslibet beati erit in determinata propinquitate ad christum secundum meritum cuiuslibet exigentiam. sed nullus beatus uolet elongare a christo. cuius ergo mouedo se aut elongaretur a christo. aut appropinquaret ei. non mouebit se. in corporibus eorum non erit agilitas cum agilitas ordinatur ad motum. Contra sapienter 3. dicitur quod tanquam sintille in arundinetis discurrent. discursus autem sintillarum agilis est. Item Isaia 40. qui sperant in domino mutabunt fortitudinem. assumet penam sicut aquile current et non laborabunt. ambulabunt et non deficient.

Rursum quod corpora beatorum erunt agilia. quod satis inquit apostolus 1. cor. 15. ubi dicitur quod surget corpus spirituale. quia tarditas repugnat spiritualitati. et glo. ibidem dicitur quod erit agibile. ad agilitatem. n. motus tria conuertunt. scilicet fortitudo virtutis motus. habitus mobilis ad motum. et istorum duorum perfecta coniunctio que regitur inter mobile et motorem primum erit in beatis per gloriam aie. et erit in corpore per quandam qualitatem qua erit habile moueri secundum uoluntatem aie in nullo penitus resistens quam qualitas duos agilitatis dicitur. et erit per illa duo simul. per illa. n. duo erit perfecta coniunctio inter corpus et animam que requiritur inter mobile et motorem sicut per impassibilitatem perfecte unies aie ut forme danti complementum primum esse. et idcirco aia uelociter poterit corpus suum mouere sicut potest se ipsam sine corpore. quod satis innuit Augustinus 22. de ci. c. 30. dicens ubi uoluerit spiritus ibi erit primum corpus. nec est uult dicitur quod in instanti ipsum moueat. quia nec se ipsum sine corpore potest mouere de loco ad locum in instanti quod satis per philosophum quod probatum est de angelo li. 1. di. 37. in illa questione. utrum angelus possit pertransire in instanti medium inter duo loca. et credo quod omnes partes eiusdem corporis equaliter erunt agiles. quia minor agilitas in una parte quam in alia redderet minus perfectam agilitatem toti.

Ad primum in oppositum dicitur quod aia ad quamcumque parte moueat corpus suum non mouebit ipsum contra suam inclinationem. quia sicut dicit Augustinus 22. de ci. c. 11. Omnipotens quod omnia creauit elementa: terreno corpori graue potest auferre. ut in eodem elemento hinc uisificatus corpus ubi uoluerit uisificatus spiritus. Ad 2. dicitur quod corpora gloriosa non acquirunt aliquam perfectionem per suum motum localem. mouebuntur tamen ut id quod habent in uirtute actu exerceant diuinam sapientiam in omnibus commendabile ostendat. et ut reficiatur uisus eorum pulchritudine diuersarum creaturarum in quibus dei sapientia et potentia et bonitas eminenter relucebunt. nec per illum motum in aliquo minuatur eorum contemplatio. quia quocumque uadant deum semper presentem habebunt. Ad 3. dicitur quod corpora beatorum non deferentur in nubibus. quia eis indigeant. sed ad eorum reuerentiam ostendendum. Ad 4. dicitur quod procedit a seorsibus nunquam moueret se quod falsum est. et preterea uirtute supernaturali humanitatem christi oculis

corporalibus uidebunt in quocumque loco celi empirei fuerint. Et dicitur patet solutio ad illam questionem utrum beati uentis agilitate corporum suorum

Quaestio queritur utrum anima possit mouere corpus suum in instanti ratione agilitatis sue. sed soluti omni huius questionis non est hic immorandum. quia ex dictis in precedenti questione. et li. 1. di. 10. patet quod anima beata non poterit corpus suum de loco ad locum in instanti mouere. hoc etiam patet per aliqua dicta in li. 2. di. 22. in illa questione utrum christus ascendit in celum per mutationem successiuam uel instantaneam.

Articulus quintus.

Consequenter queritur de 5. principali. Et circa hoc queruntur 8. Primo utrum beatus sit aliquod premium accidentale. 2. utrum beatitudo corporis erit accidentale premium. 3. utrum omne premium accidentale sit aureola. 4. utrum aureola sit in aia uel corpore. 5. utrum aureola sit in christo. 6. utrum quilibet beatus tamen gaudeat de bono sui primi christi de suo. 7. utrum beati habebunt aliquod premium accidentale per bonis operibus que fecerunt in mortalitate. 8. utrum angeli habebunt aureolam per ministerio ab eis nobis exhibito.

Primo ostendo quod in beatis nullum erit premium accidentale. quia premium accidentale non dicitur accidentale. quia sit accidens aie. sic. n. uisio dei esset accidentale premium. sed nullus potest dici premium accidentale nisi esset a beato separabile. sed nullus eorum gaudium auferret ab eis ut dicitur Jo. 16. si nullum erit in eis premium accidentale. Item nihil est accidentale quod includitur in definitione rei. sed in definitione beatitudinis includuntur omnia bona que beati sunt habituri. quia sicut dicit Augustinus 15. de tri. c. 8. Beatus est quibus omnia que uult et nihil male uult. et constat quod ipsi uolent omnia bona que habebunt. Hoc etiam dicitur in li. 8. c. 3. quod beatitudo est status omnium bonorum aggregatione perfectus. in beatis nullum premium erit accidentale. Contra accidens est quod aduenit rei per esse completum. sed multa gaudia habent beati que si non haberent nihilominus beatitudo ipsorum esset completa. in eis est accidentale premium. Rursum quod in beatis est premium essenziale quod est anime beatitudo consistens in clara dei uisione et perfecta fruitione et perfecta securitate. de predicta uisionis et fruitionis perpetuatione et gaudio quod habent de deo eis modis supra dictis presente. et premium accidentale quod habet bonum creatum per obiecto quod accidentale dicitur. non quod sit accis aie quia tunc beatitudo anime etiam diceret premium accidentale. sed quod tale premium non est de ratione beatitudinis anime eo quod anima sine illo esset uere beata. quia sicut dicit Augustinus 5. li. 1. c. 6. inter principium et medium ad deum loquens de bonis creatis. beatus qui se scit etiam si illa nesciat quod uero et te et illa nouit non propter illa beatorum sed propter te solum beatus est. Et dicitur patet solutio ad primum in oppositum. Ad secundum dicendum quod non omnia bona que habebunt beati includuntur in definitione essentialis beatitudinis. quia eius definitio est perfecta aie cum deo coniunctio per claram uisionem et perfectam fruitionem et

De perpetuatione vtriusque securitatis perfectionem et gaudium de deo modis supradictis eis pate. vñ ille diffinitiones Aug. et Boe. sunt quedam descriptio nobilitudinis analogice dicte de beatitudine essentiali et accitale. Vel potest dici quod dicitur beatitudo bonorum omnium aggregatio. quod perfectiones omnium bonorum creatorum sunt supereminenti modo in summo bono quod est beatitudinis obiectum.

Secundo queritur vtrum beatitudo corporis erit premium accidentale. Et videtur quod non. quia non tria aia est de essentia hominis. sed etiam corpus. quod a se non tantum beatitudo aie est beatitudo essentialis. sed etiam beatitudo corporis. Item illa beatitudo est essentialis per quam augetur essentialis aie beatitudo. sed beatitudo corporis est huiusmodi. quod vt superius ostensum est aie per resurrectionem suorum corporum beatorum clarior deus videbitur. quod beatitudo corporis est essentialis premium

Contra nihil superadditum premium essentiali est premium essentialis. superadditum. n. essentie rei non est pertinens ad eius essentiam. sed sicut dicitur glo. sup illud exo. 25. super illam alteram coronam aureolam huic. i. aureole aureola supponitur. cum in scriptura dicitur quod ei sublimio: gloria in receptione corporum seruetur. quod gloria corporis non pertinet ad premium essentialis. Item quod est vni essentialis. non est alij accidentale. quod sicut philosophus. i. philosophus. suba nulli accidit. sed certum est quod beatitudo corporis accidit sub alio premium aie. quod non est essentialis premium corporis. Rñdeo quod duplex est beatitudo. aie. scilicet et corporis. dicitur autem esse de essentia beatitudinis aie omne illud sine quo non esset vere beata. et nihil est de essentia beatitudinis sue sine quo posset esse vere beata. et quod sine corpore vere beata est beatitudo corporis pertinet ad premium aie accidentale non essentialis. sed illud sine quo corpus non posset esse beatum vni essentialis eius beatitudo vel ad ipsam pertinere. et ita potest dici quod beatitudo corporis aliquo modo est essentialis simpliciter et principaliter. quia est essentialis corpori in quantum sine illa corpus non posset esse beatum. tñ non est essentialis simpliciter et principaliter eo quod sine illa pars hominis principalis est perfecta pro sui cuius deo coniunctione. Ad primum dicitur quod procedit de essentialitate que debet premium corporis. Ad secundum dicitur quod aia per corporis beatitudinem non videtur clarior deum nisi in quantum ex sui vnione ad corpus habet perfectius esse et ex eo sequenti perfectione operatione. Ad primum ad preteritiam procedit de essentiali premium aie quod est essentialis simpliciter et principaliter. Ad secundum dicitur quod quod suba nulli accidit. tñ aliquid quod est essentialis vni est accidentale alij. color. n. est essentialis albedini. et accidit talis parietis. sic dico quod quod beatitudo corporis sit premium accidentale et essentiali premium aie. tñ potest esse quod essentialis premium corporis.

Tercio queritur vtrum omne premium accidentale sit aureola. et videtur sic. Premium essentialis dicitur aureola. quod eius aureola esset superaddita auree vt dicitur exo. 25. et quodlibet premium accidentale sit superadditum essentiali. quodlibet premium accidentale est aureola. Item premium anime non distinguit nisi in essentialis et accidentale. cum ergo aureola non sit pertinens ad premium essentialis sequitur quod omne premium accidentale sit aureola. et exo. 25. Contra multi sunt beati qui non habent aureolam. quia illas non habent nisi virgines martyres et predicatorum. et tamen

non est aliquis beatus qui non habeat aliquod premium accidentale. quod non est premium accidentale est aureola. Rñdeo quod non est premium accidentale est aureola. vñ est quod dicitur premium quod dicitur aurea. quod dicitur quod dicitur aureola. quod dicitur quod non est nec aurea nec aureola. aurea est premium subtile bonorum quod per similitudinem aurea dicitur. tñ quod datur victoribus et victorie debetur corona. tñ quod per ipsum creatura rationalis est deo perfecte subiecta cui esse subiectum regnare est. tñ quod ad similitudinem corone que pertinet linea circulari que ita perfecta est vt ei non possit fieri additio nisi accidentalis. illud premium est ita perfectum quod quod superadditur accidentale est. tñ quod sicut corona que est circularis ad eundem punctum a quo incipit terminatur. ita per ipsum premium essentialis creatura rationalis primo principio coniungit a quo in esse per creationem eriuat. Aureola vero est gaudium de operibus a se factis ratione habitibus victorie excellentis per quod apparebit exterior in corpore quod dicitur deo qui predictum interioris gaudium exterioris declarabit. sed opera que facit homo bona creata sunt et que habent rationem victorie excellentis privilegia sunt. quod aureola est gaudium de bonis creatis. non quibuslibet. sed privilegatis privilegio victorie excellentis. et quod omne gaudium de bono creato pertinet ad accidentale premium. quod aureola est accidentale premium. et de respectu auree vocabulo significante diminutionem ad significandum quod est multo minus premium quam aurea. et hec figurata fuerit exo. 25. vbi dicitur de tabula que ponebatur super archam. facies illi labium aureum per circuitum. et ipsi labio coronam interasilem altam quattuor digitis. si illa alteram coronam aureolam. in quo significatum fuit quod aureola est aliquid accidentale superadditum auree. non tñ est premium accidentale aureola est. quia non omnia bona opera que fecerunt beati et de quibus gaudent habent rationem victorie excellentis. et tamen gaudium de illis cum sit de bono creato est premium accidentale. Ad primum in oppositum dicitur quod procedit ex duabus affirmatiuis in secunda figura. cum dicitur premium accidentale est superadditum auree. aureola est superaddita auree. ergo quodlibet premium accidentale est aureola. et ideo non valet processus. Ad secundum dicitur quod premium primaria diuisione diuiditur in essentialis et accidentale. tamen accidentale subdividitur in illud quod est aureola. et illud quod non est aureola.

Quarto queritur vtrum aureola sit in aia vel in corpore. Et videtur quod in corpore. Aug. 22. de ci. c. 20. loquens de ciuitatibus multis dicit quod non erit in eis deformitas sed dignitas. sed illa dignitas erit aliquid pertinens ad aureolam vel ipsa aureola. ergo aureola est in corpore. Item integra corpe et corrupta mere si per finalitatem saluetur habebit aureolam et illam non habebit: habebit aureolam et illas non habebit in tegra mente et corrupta carne. quod verum non esset si aureola esset non in carne. sed in aia. ergo non est in anima. sed in carne. Item aureola doctorum non videtur aliud esse quam reuerentia eius exhibita ab electis qui per eorum predicationes conuersi sunt. sed reuerentiam alicui exhibita non est in eius anima nec in eius corpore. quia per philosophum. p. et bi. c. 6. honor est magis in bono dante quam honoreto. ergo est quedam aureola que nec est in anima nec in corpore illius cui debetur. Contra. premium respondet merito. sed omne meritum principaliter respicit animam. ergo cum aureola sit pre-

Aureola

miū quoddā principalr est in aie. Rūdeo q̄ solutio hui⁹ q̄nis et dictis in q̄ne p̄cedenti dependet. dictū est. n. in p̄cedenti q̄ne q̄ aureola i beatis est gaudiū de bonis operib⁹ aie factis rōnez ba-
 bentibus victorie excellentis per quod apparebit exterius in corpe quidā decoꝝ q̄ gaudiū ineri⁹ p̄ di-
 etuz exterius declarabit. gaudiū aut̄ est in aia. de-
 cor aut̄ in corpe. illud declarās gaudiū effectus ei⁹
 est vel aliqd̄ aliquo mō ordinatū tāq̄ signū ad ipm
 principalr. ḡ r̄ quasi essentialiter aureola erit in aia r̄
 eius signū aliqd̄ sensibile erit in corpe siue sit esse
 etū ab interiori gaudiō siue nō. quod marie dico p̄
 pter cicatrices martyriū que vident esse signū au-
 reole martyriū exitis in aia. cū tū ab ea non sint ef-
 fecte. Ex quo p̄ solutio ad auctoritates Aug. ad
 oppm̄ allegatam. vt p̄ fras que immediate subiūgū
 vbi d̄ q̄ per illas cicatrices quedā q̄nis in corpe
 nō corpi sed virtutis pulchritudo fulgebit. Ad
 2m̄ d̄ q̄ si aliqua fuerunt mortua cū proposito casti-
 tates seruandi nūq̄ interrupto per cōrariū volū-
 tatis actū. non obstante q̄ violenter oppressa fue-
 rit hēbit aureolam virginittatis r̄ nobiliss glifica-
 bis. ḡ si nō fuisset violēter oppressa. vñ sancta Lu-
 cia tyranno dixit. Si me in vitam violari feceris
 mihi castitas duplicabit ad coronā. r̄ intelligēdo q̄
 p̄ duas virginittatis hēbit aureolas. s̄ q̄ non tū
 p̄miū reportass̄ de v̄ginitate custodita. s̄ etiā pro
 iniuria quā in b̄ fuisset passa. r̄ his cōcordat Aug.
 l. de ci. c. 19. dicens de violēter oppressis. q̄ sana
 mente putauerit se pdere pudicitia si forte in app̄-
 hēsa r̄ oppressa carne sua exerceat r̄ expleat libi-
 do non sua. si. n. b̄ modo pudicitia parit p̄fecto pu-
 dicitia virt⁹ animi non erit. s̄ infra quo circa p̄po-
 sito animi p̄manente per quod corpe etiā sanctifi-
 cari meruit. nec ipi corpe aufert sanctitatē violē-
 tia libidinis aliene. quā seruat p̄seuerantia conti-
 nentie sue. Et ita dicit non amitti corpi scitatem
 manente animi scitate etiā corpe oppresso. sicut
 amittit corpi scitas violata animi scitate etiā
 corpe intacto. sicut. n. integritatē mētis deus re-
 staurare p̄t mediante mentis corrupte p̄nia. quā-
 vis facere nō possit qn fuerit corrupta. ita integri-
 tatē carnis deus restaurare p̄t. q̄nis fieri nō pos-
 sit qn fuerit corrupta. q̄nis carnis integritas ad il-
 lud qd̄ est de cētia aureole nō sit necessaria. Ad
 3m̄ d̄ q̄ maior est falsa q̄nis. n. conuersi p̄ alicui⁹
 p̄dicationē illi exhibeant reuerentiam in patria il-
 la. tū exhibito reuerentie aureola nō est. s̄ est eius
 aliquod signum.

Quinto querit vtrū aureola sit in xpo
 Et v̄ q̄ sic. q̄ in xpo maxime
 fuerunt illa quibus debet aureola. sicut enī
 virgo martyr r̄ doctor. Itē quod inter p̄mia acci-
 dentalia est p̄fectissimū xpo est attribuendū sicut p̄
 fecerissimū h̄ essentialē p̄miū. sed p̄miū aureole est
 p̄fectissimū inter p̄mia accidentalia. ḡ in xpo ē au-
 reola. Contra om̄ p̄miū q̄ habiturus erat xps ha-
 buit ab instāti cōceptiōis sue. s̄ ex tūc non habuit
 aureolā. q̄ aureola debet victori. ab instāti aut̄
 siue cōceptiōis nō triūphauerat. q̄ adhuc non pu-
 gnauerat. ḡ in xpo non est aureola. Itē aureola d̄
 cit p̄miū diminutiō. s̄ nullū p̄miū diminutiū ē
 in xpo. q̄ oia que sunt in eo sunt p̄fectissima. ergo
 in xpo nō est aureola. Rūdeo q̄ aureola p̄t con-

siderari duplr. vel sm̄ id quod est. vel sub rōne q̄
 militi datur a p̄ncipe. p̄ mō ē in xpo p̄fectissime
 triplex aureola. q̄ p̄fectissime fuit virgo. q̄nis. n.
 contra eius sp̄m carnalis cōcupiscentia nūq̄ bel-
 lauerit. q̄ in ipso radix eius nō fuit. nec esse potuit
 tū q̄ p̄fecte eius caro sue aie obediēs fuit r̄ pugna-
 ordiatur ad victoriā. victoria ad d̄m pacificam
 nō d̄ negari. sed cōcedi in eo esse aureola virgini-
 tatis. P̄terea xps pugnavit cōtra exercituz car-
 nalis cōcupiscentie nō in se exitis. sed in alijs r̄ in
 illo exercitu victo carnalē cōcupiscentiā vicit. sic
 aliq̄ vincit p̄ncipē vincendo robur exercitus sui

fuit etiā p̄fectissimus doctor r̄ p̄fectissime vic-
 cit per suas doctrinā diabolicas fraudulentias per
 quas diabolus nitēbat bellare cōtra xpm̄ r̄ contra
 suos. vñ dicit vt b̄ Jo. 12. nūc p̄nceps huius mun-
 di eiecit foras. fuit etiā p̄fectissime martyr. vñ
 ipse dicit vt b̄ Jo. 18. ad hoc veni in mundū vt te-
 stimoniū p̄hibeas veritati qd̄ testimoniū non san-
 tū verbo sed morte sustinendo p̄hibuit r̄ sic vicit
 tyrannicas violentias. vñ dicit discipulis suis. vt
 b̄ Jo. 17. Confidite quia ego vici mundū. q̄ ḡ ex-
 cellētissimā victoriā habuit cōtra carnales cōcu-
 piscēntias vincendo eas nō in se. q̄ in se n. anq̄ fue-
 runt nec esse potuerūt. s̄ in alijs quibus fuerit in-
 telligendo vt expositū est r̄ cōtra diabolicas frau-
 dētias r̄ cōtra tyrānicas violentias. id excellētis-
 sime sibi debet triplex aureola. s̄ aureola virgini-
 tatis. doctrine r̄ martyrii. accipiēdo aureolā sm̄
 id quod est. Accipiēdo aut̄ sub rōne qua datur mili-
 ti a p̄ncipe. sic xps nō habet aureolā. q̄ ipso p̄nceps
 militū est. q̄nis summus p̄ncipatus sibi debebat
 rōne diuine nature. Argumēta ad p̄tem p̄miū p̄o-
 cedunt de aureola sm̄ id qd̄ est. Ad p̄mū ad par-
 tem secundā d̄ q̄ maior vera est de p̄mio substan-
 ti ali. nō aut̄ de omni accidentali. vñ ab instāti cō-
 ceptiōis sue nō h̄t gliam corpi in re. s̄ in certa ex-
 p̄ctatione. sic dico d̄ aureola. Ad 2m̄ dicendum
 q̄ aureola non dicit p̄miū diminutum in gene-
 re p̄miū accidentalis. sed p̄fectissimū quā
 vis respectu p̄miū substantialis habeat rationē p̄e-
 miū diminute.

Etto queritur vtrum angelis debeba-
 tur aureola. Et v̄ q̄ sic. quia sūt
 omnes virgines. ergo debetur eis aureo-
 la virginittatis. Item sunt nostri doctores. vt in
 2. li. ostensum est. ergo debetur eis aureola doctri-
 ne. Item difficilius est vincere spiritum q̄ car-
 nem. sed ipsi se ipsos vicerunt. cum lucifero sua-
 denti eis rebellionem acquieuerunt. ergo rōne ex-
 cellētis victorie eis debetur aureola. Contra
 2. Thlo. 2. non coronabitur nisi qui legitime cer-
 tauerit. sed angeli nullum habuerunt certamē sal-
 tem difficile ad vincendum. ergo angelis nulla de-
 betur aureola. Respondeo q̄ angelis nulla debe-
 tur aureola aliqua. quia aureola est gaudium de
 operibus a se factis habentibus rationem victo-
 rie excellentis angelis autem connaturalis est vir-
 ginitas ipsos impossibile est pati martyrium. quia
 sunt immortales. docere nos pertinet ad commu-
 ne officii ministrantiū r̄ sine labore illud exer-
 cēt. r̄ id v̄ginitas nō h̄t i eis rōnez victorie nec doctri-
 na rōnez victorie specialis. r̄ ideo eis non debetur
 aureola virginittatis nec aureola doctrine nec eis

deberi potuit nisi aureola martirij, sed non est alia qua aureola preter istas, quia ois excellens victoria vel est contra carnem vel est contra diabolum vel contra mundum, eis tamen ratione ministerij quod nobis exhibet debet premium accidentale, vnde quo ad hoc adhuc est in actu merendi. Et dicitur patet solutides ad duo prima in oppositum. Ad 3^m dicitur quod in illa victoria nulla fuit difficultas, quia nulla habebant inclinationem ad malum, et ideo quis per suam conversionem informatam gratia premium substantiale meruerit, non tamen accidentale quod est aureola. Ad auctoritatem apostoli ad aliam partem dicitur quod loquitur de hominibus quorum vita est in certamine sicut illud Job, 7. militia est vita hominis super terram in quo certamine ois hominem habet versus litem, ar. vincere, ad hoc ut habeat vitam eternam.

Primo queritur vtrum beati habent aliquod accidentale premium pro bonis operibus que fecerunt in peccato mortali. Et videtur quod non, rei mortue nullum potest deberi premium nisi sit viuificanda, sed opera facta in peccato mortali viuificari non potest ut superius habitum est, ergo eis nullum debet premium. Item nullum redditur premium pro opere quod deo non placuit, sed opera facta in mortali peccato deo non placuerunt, quia placencia operis presupponit placencia operantis, ergo pro illis nullum habet premium. Contra beatis placere fecisse illa bona opera que in mortali peccato fecerunt, sed placencia impleta non est sine aliqua delectatione, ergo aliquod gaudium habent beati pro bonis operibus que fecerunt in mortali peccato. Ratio sic pena dupliciter, scilicet quodammodo iudice quodammodo acta ab ipso peccato quibus peccato sibi inferunt penam, ita dico quod duplex est gaudium accidentale in beatis quoddam receptum spiritualiter a deo misericorditer retribuente, quoddam actum ab ipso beato recogitando bona opera sua et sibi concipiendo in eis. Primum gaudium magis proprie habet rationem premium quod sicut dicitur autem 2^m aliquo modo habeat eo quod oia que habent beati principaliter a deo sunt, cum ergo beatis placeat se fecisse opera bona que in peccato mortali fecerunt, merito in gaudium vident quod illa bona eos ad penam disposuerunt seu inclinauerunt, pro illis habent, ergo aliquod accidentale premium extendendo nomen premium ad quodlibet gaudium bonorum, nec tamen sic gaudet de illis operibus sicut de illis que fecerunt in charitate de quibus gaudet ratio operis operati et radicis et forme de alijs autem gaudet ratio operis operati tamen, nec pro illis habent aliquod accidentale premium a deo spiritualiter datum.

Argumenta ad partem primam procedunt de primo spiritualiter dato, a deo retribuente, Argumentum ad partem secundam procedit de accidentali primo largissime dicto pro ut se extendit ad quodcumque gaudium bonorum.

Secundo queritur vtrum quilibet beatus tamen gaudet de bono sui proximi quodammodo de suo, sed quia hoc quod dicitur solutio apte propter ea que dicta sunt in li. 3. di. 31. in solutio de hoc quod dicitur, vtrum in pena remanebit charitas quodammodo ad ordinem diligendi quod est in via, id est solutio de hoc quod dicitur si est hic in mortali, clarum est, non quod beatus magis gaudet de bono illius que magis diligit, declaratum est autem in precepto quod est in prima quod magis pro deum diligit se ipsum quodammodo ad iterum non accipit quod quodcumque alium, ex quo propter quod magis gaudet de bono suo quod de bono proximi sui, vnde iustus magis gaudet de bono suo quod de bono proximi, quis forte per trus propter maiorem gaudet de virtute magis gaudet de bono sui quod de bono suo propter iustus.

Item circa istas fines suos habent civitates due scilicet, scilicet nunc si ois illi quod modo sunt vnde res saluarentur ipse nunc civium civitatis dei de istis cum illis quod iam saluati sunt. Ratio quod hoc nobis incertum est, sicut tamen de causa Augustini, videtur quod sic, videtur sentire in li. de bono coningali lege autem medium quod si ois homines quod vnde baret tpe suo saluarentur quod ipsi cum illi quod iam saluati erant suffecissent ad repletionem numeri electorum, vnde igitur si ois homines vellent ab offitio concubitu continere vnde subsisteret genus humanum, Ratio per hec verba, Utinam ois homines vellent distarar de corde puro et conscia bona et fide non ficta, merito civitas dei civitas compleret et acceleraret terminus seculi. Et his verbis sequitur quod autem dicitur, de hoc tamen nullus scit certitudinem nisi solus deus, vnde ille cui deus habet revelavit, scilicet alij alij plenius, quia sic nullus beatus ipsum videret quodammodo ex parte sua visibilis est, quis quodammodo ipsum videret, et vnde alio clari, sic alij ab eo frui eo quodammodo ex parte sua fruibilis est, quis eo ois fruatur perfecte, et vnde alio perfecte, ita quod quis gaudebit de bono alteri quodammodo gaudet si in se habet, hoc non videtur verum si ita sit nota equalitatis, quod vnde vera sit sicut quod ita est nota similitudinis si ita esset par gaudium vnde est par est cognitio hec solutio non valet quia quodammodo cognoscet tamen gaudet, vnde sequens solutio melior est que refert paritatem gaudij non esse ad intentionem affectionis gaudet, scilicet ad vniuersitatem reus de quibus gaudet, quia de ois rebus que gaudebit vnde gaudebit ois si que mouet quod opus sit spiritibus defunctorum corpora sua in resurrectione recipere scilicet, hoc reddita est super eadem di. in illa quod vnde vtrum beatitudo electorum erit maior pro iudicium quod ante.

Di. l.

Item queritur quod scilicet, Superius determinavit magis de remuneratione bonorum, hoc determinat de retributione malorum, Et didit in partibus tres primo determinat de illa retributione ab solute, 2° in compensatione ibi, Preterea queri solus 3° ponit breuem recapitulationem operis totius ibi, hoc de pedibus, Primum in duas, primo de terminat de damnatis quo ad malum culpe, 2° quo ad malum pene ibi, hoc queri potest, Illa pars que ibi incipit, Preterea queri solet diuiditur in tres, Primum determinat de retributione malorum in compensatione ad eos qui adhuc sunt in mundo, Secundo in compensatione ad eos qui erant in limbo ibi, Si quis autem, Tertio in compensatione ad eos qui sunt in celo ibi, Querit et solet, et ista in tres, primo inquit si boni et mali vident se versus ad iudicium, 2° si beati copatiunt malis ibi, Et cum se, 3° si ex visa pena malorum minuit in beatis aliqua gloria eorum ibi, Postremo querit.

Articulus primus.

Item circa hanc di. querendum est principaliter de quatuor, primo de cognitione alie separe in genera li. 2° de cognitione datorum in spali, 3° de eorum voluntate, 4° de eorum punitione, Circa primum queruntur tria, Primum vtrum anima separe cognoscat aliquid sensibilibus, 2° vtrum cognoscat aliquid intelligibile per seipsum corpore acceptas, 3° vtrum eo

gnoscat singularia.

Primo ostēdo q̄ aia sepata cogno-
scit aliquid sensibili-
liter. Cassiodorus li. de aia. c. 2. dicit de aia
sepata. q̄ vivit in se post hui⁹ seculi amissionem vi-
det audire tangit ac reliquis sensibus efficaci⁹ vtit
Itē li. de spū s̄ aia. c. ii. dī aia qd̄ dī aia dum ve-
getat spūs. dū contēplat sensus dum sentit. q̄ potē-
tie sensitivae cū aia sepant. sed in ipa nō sunt ociose.
q̄ sensitiva cognitione vtit. Itē pb^o. i. de aia vult
q̄ sensitivae potentiae nō senescūt. vñ dicit q̄ si seu-
daref oculis iuuenis vidēt vt iuuenis. h̄ autē ve-
rū non esset si potentia sensitiva dependeret ex cor-
pore. potentia q̄ sensitiva cum aia sepant. et si sic pōt
sensibiliter cognoscere. Itē fm̄ pb̄m̄ in eodē li. desi-
deriū cōfidentia timor: et gaudiū pertinet ad poten-
tiam sensitivam. sed talia sunt in aia sepata. ergo i
ea est potentia sensitiva. et si sic pōt aliqd̄ sensibili-
ter cognoscere. Cōtra in li. de ecclesiasticis dogmati-
bus p̄positione. i. g. dicitur duabus substantiis cōstat
hō tñ aia. et carne. aia cū rōne. et carne cū sensibus
suis. q̄ potentie sensitivae cū aia nō sepant cū ex car-
ne dependēt. et si sic nihil sensibili-ter cognoscere pōt
Itē fm̄ pb̄m̄. 2. de aia solus intellectus est sepa-
bilis ab alijs potentijs sicut perpetuū a corrupti-
bili. q̄ in separatione aie corrūpūnt potentie sensitivae
et si sic aia sepata nihil sensibili-ter pōt cognoscere
Rūdo q̄ sicut se hōt intellectus et voluntas ad
essentias aie intellectivae. sic modo suo se hōt potē-
tie sensitivae ad essentia aie sensitivae. vt autē cōsum-
est li. i. intellectus et voluntas non addūt rē abso-
lutā ultra essentiam aie intellectivae q̄uis ab ea dif-
ferant fm̄ rōnez et relationē. q̄ sicut potentie sensitivae
ab essentia aie sensitivae nō differunt nisi fm̄ rōnez
h̄ excepto q̄ potētie sensitivae nō pōt esse in actibus
suis. nisi mediantibus organis. intellectus autē et
voluntas organis alligatē nō sunt. q̄uis dū aia in-
tellectiva corpori corrūptibili est vnita ad directō-
nem suoz actū indigeat ministerio viriū sensitivā-
riū de cōt. l. ex quib⁹ sequit q̄ siue aia intellectiva
et sensitiva in hōie sint eadē essentia. siue nō. q̄ aia
intellectiva a corpore sepata nihil pōt sensibili-ter cog-
noscere q̄ si nō sunt eadē cēntia nō remanēt in aia
sepata potētie sensitivae. s̄ in ei⁹ separatione a corpore
corrūpūtur. si autē sūt eadē cēntia q̄uis cū ea sepe-
tur potētie sensitivae. tñ in ea nō pōt esse i actib⁹ suis
q̄ talis ē nā rōnalis aie q̄ q̄uis fm̄ aliqd̄ absolutus
nō differat a sua potētia intellectiva nec a sensitiva. tñ
cognitionē q̄ ē sentire hōie nō pōt nisi organo mediā-
te. restat q̄ aia sepata nihil pōt sensibili-ter cognosce-
re ex pte cognoscētis q̄uis h̄ possit ex pte rei cogni-
te. q̄ q̄uis nō possit cognoscere p̄ potentia sensitivā-
riā. pōt tñ p̄ intellectū sensibilia et sensibiles eoz
modos cognoscere. et sic d̄ intelligi auctoritas. Cas-
siodori ad h̄ vt h̄eat veritatē. Ad 4^m d̄ q̄ q̄uis
potētie sensitivae cū aia sepant s̄ opionē dicentiu
q̄ i hōie aia intellectiva et sensitiva sunt eadē essen-
tia. tñ ex h̄ nō sequit q̄ aia sepata p̄ eas sensibili-ter cog-
noscat pp̄ rōnē dictā in q̄ōnis solutiōe. nec tñ ex h̄
sequit q̄ ociose sint. q̄ actus suos h̄ebūt p̄ corpis
resūptionē et inter sūt ad p̄fectionē nāe. Et dicitur
p̄ solutiō ad tertiū. pōt tñ dici fm̄ opionē dicitū
potētia sensitivā corrūpti in separatione aie q̄ pb^o p̄
oculū nō intelligit organū tñ sed organū et potētia

visivā q̄ ei⁹ forma ē. vñ dicit si oculus esset animal
aia eius esset visus. Ad 4^m d̄ q̄ timor: et gaudiū
nō sunt vnivoce passiones cōiuncte et aie sepate. sicut
p̄ et his q̄ superi⁹ dicta sunt vbi q̄sitū ē vt vñ gau-
diū sit aliquid differēs a visione et fruitione. Ad
p̄mā auctoritatē ad p̄tē h̄az d̄ fm̄ opionē illoz qui
dicit sensitivā et intellectivā esse eadē essentia. q̄ sub
noie potētie sensitivae accipit potētia et eius instrū-
sub vno eo q̄ vtrūq̄ cōcurrat ad actus sentiēdi et sic
accipiendo potētia sensitivā planū est q̄ nō sepant
et sic posset dici ad auctoritatē pb̄i. 2° allegatam.
Vel pōt dici aliter q̄ vegetativa et sensitiva i placit
et brutis corruptibiles sunt. intellectiva autē et i ab
eis separari nō possit in corruptibilibus. tñ fm̄ eius
opionē q̄ erronea ē ab eis pōt separari in immortalibus
indubitanter. n. opiatas est corpa celestia esse aia-
ta. s̄ i b̄ erravit. et huic cōcordat qd̄ dicit pb^o. 2. li. d̄
aia. vbi dicit intellectivā posse separari ab alijs. alia
autē ab h̄ impossibile ē immortalib⁹. s̄ opinādō cor-
pora celestia esse animata erravit.

Secundo querit vtrū aia sepata cog-
noscat aliqd̄ intellectuālī per
spēs in corpore acceptas. Et v^o q̄ nō. Aug. 6.
nālīū li. 5. c. 6. impossibile est formā intelligibile esse in
aia in effectu perfecte. et nō intelligi ab ea i effectu p̄-
fecte. q̄ formā intelligibile nō ē i aia nisi q̄ diu intel-
ligit. q̄ spēs intelligibiles in aia intellectiva nō con-
servant. q̄ a corpore sepata per illas intelligere nō
pōt. Itē Aug. 11. d̄ tri. c. 3. cū cogitatis acies auer-
sa fuerit. atq̄ illud qd̄ in memoria cernebat desti-
terit intueri nihil forme que ipse erat in eadem
acie remanebit. q̄ spēs in intellectu nō conservantur.
et si sic aia sepata per eas nō intelligit. Itē fm̄
pb̄m̄. 3. de aia sicut se hōt colores ad visū sic fan-
tasma ad intellectū. sed visus quocūq̄ mō dispo-
situs nihil pōt videre nisi p̄tē colore. q̄ cū fantas-
mata nō sepant cū aia intellectiva nō pōt p̄ spēs
in corpore acceptas intelligere. Itē aia nihil intel-
ligit sine intellectu possibili. cū per receptionē spe-
rum intelligibiliū intelligat. sed sicut dicit pb^o. 3°.
de aia. passim intellectus corruptibilis est. ergo
aia sepata nihil intelligit per species in corpore ac-
ceptas nec per quacūq̄ viam aliam. Item p̄ om-
nes species acceptas in corpore anima simul intel-
ligere potest. quia tñ potest simul intelligere plura
quod negat pb̄s. 2°. ropt. nec est causa aliqua deter-
minans intellectum ad hoc q̄ magis intelligat p̄
vnam q̄ per aliam cum equale esse habeant in in-
tellectu. voluntas enim hanc determinationem
facere non potest: quia actus eius presupponit in-
tellectus cognitionem. ergo anima separata p̄ spe-
cies in corpore acceptas intelligere nō potest. Itē
vna potentia non habet naturalem modum agen-
di nisi vnum. potentia enim calefactiva ignis nō
calefacit naturaliter nisi secundum modum vni
nec eius leuitas movet naturaliter nisi secundum
modum vnum. sed intellectus coniunctus et sepa-
ratus non est nisi vna potentia. ergo nō habet natu-
ralem modum intelligēdi nisi vnum. sed intellectus
cōiunctus nō habet naturalem modum intelligēdi
nisi cum fantasmate. ergo ipse sepatus aut cum fan-
tasmate intelligit. aut nihil naturaliter intelligit.
s̄ p̄stat q̄ nō intelligit cū fantasmate q̄ fantasmata nō se-
pantur cum intellectu cū non sint nisi in corporali

subiecto. & intellectus sepatus nihil nãr intelligit
 Itē beati post resurrectionē aliqua intelligēt i fanta-
 smate. q: ille modus intelligendi naturalis ē intel-
 lectui cōiuncto corpori. intellectus autē p̄ gloriā nō
 amittet suū naturalē intelligendi modū. Quis per
 gliam hēat modū intelligendi supernaturalē. mo-
 dus autē intelligendi cū fantasmate nobilior est q̄
 modus intelligendi cū fantasmate. cū q̄ aia sepata
 non habeat nãlem actionē perfectiorē q̄ bitura sit
 p̄ sui vnionē cū suo corpore glificato sequit q̄ aia
 sepata aut nãr nihil intelligit. aut in fantasmate i-
 telligit. sed cōstat q̄ non intelligit in fantasmate q̄
 fantasma non sepatur. ergo nihil naturalr intelli-
 git. & si sic sequit q̄ anima sepata non cognoscit ali-
 quid intellectuãr per spēs in corpore acceptas. Cō-
 tra ph^o. 3. de aia dicit q̄ bñdicentes sunt dicentes
 aiam esse locū spēs. nisi q̄ non tota. sed intellectiua.
 cū ergo liberio: sit separata a corpore q̄ corpore cor-
 ruptibili cōiuncta. nō tñ pōt intelligere per spēs i
 corpore acceptas. sed multo melius q̄ qñ erat cor-
 poris cōiuncta. Item spēs recepte in intellectu sūt
 ibi modo incorruptibili. q: s̄m cōmentatorē super
 decimam propositionē de causis. illud qd recipit
 in alio est in eo per modū recipiētis. & non s̄m mo-
 dum rei recepte. q̄ spēs intelligibiles remanent in
 aia sepata. cum ergo angelus intelligat per spēs q̄
 in eo sunt & aia sepata intelligendo imitet intel-
 lectum angelicum. v: q̄ per spēs in corpore acceptas
 intelligat. Rūdeo aiam separatam intelligere pos-
 se certū est. q: intelligere est pp̄ia op̄atō ipius in-
 tellectus. non est autē rōnale q̄ per sui separationem a
 corpore sua propria op̄atione priuēf. vñ & ph^o dicit
 p̄mo de aia. q: si est aliqua op̄atio aie vel passionū
 pp̄ia. cōtingit ipam separari. si vō nulla est propria
 ipius non erit sepabilis. q̄ per ipm habemus q̄ cū
 aia sepata nō priuatur sua pp̄ia op̄atione nec tñ
 intelligit sepata. sed mltō melius intelligit q̄ diu ē
 corruptibili corpori cōiuncta. vñ Auic. 6. naturali
 uz li. 5. c. 5. postq̄ locutus est de aggravatione aie p̄
 corruptibile corpus dicit. cū auerf de nra aia ipa
 aggravatio & impedimētū. tunc intelligentia aie est
 melior purior & delectabilior. sed de modo intelli-
 gendi sunt diuerse opiniones. dicit. n. quidā q̄ intel-
 ligit per spēs concreatas per quas non pōt intelli-
 gere corpori corruptibili vnita eo q̄ pp̄ eius aggra-
 nationē se super illas reflectere nō pōt. Sed con-
 tra secundū ph̄si. 3. de aia. anteq̄ intelligat ē sicut
 tabula in qua est actu nihil scriptū. Alij dicit q̄ in-
 telligit partiz per spēs in corpore acceptas. p̄tm p̄
 spēs quas a deo recipit. statim. n. post separationem
 aia recipit ab ipso spēs totius vniuersi. & est hec in-
 fluentia quasi per modū nature nō gratie. vñ non
 est reuelatio p̄op̄e. q: etiā talem influentiam reci-
 piunt aie reprobe. q: illis nō subtrahuntur bñficia
 nature. Sed cōtra. natura op̄atur de necessitate.
 sed nihil creatū est a deo. d̄ necessitate q̄ nulla crea-
 tura nãr emanat a deo. vñ non video quo modo
 bene possit intelligi q̄ ille spēs a deo influant nãr
 Alij dicit q̄ aia separata per spēs acceptas i cor-
 pore nihil intelligit. q: non sepatur cū ea. nec eniz
 sunt in intellectu nisi duz actu intelligit & hec ē opi-
 nio Auic. qui vult spēs intelligibiles nō esse in in-
 tellectu nisi sicut in vi apprehēdente. vñ nō ponit
 memoriā intelligibilē. vnde dicit q̄ quicūq̄ intel-

lectus intelligit in corpore oportet q̄ conuertat se
 ad fantasma & intellectum agentem vt spēm intel-
 ligibilē recipiat quā per auersionē postea perdit si-
 cut visus per cōpationē sui ad rem visibilem & ad
 luminis speciem recipit quā postea per sui auerfio-
 nē a lumine & visibili p̄dit intellect^o tñ per frequē-
 tes receptionē habilitat ad recipiendū & intelligē-
 dum & hec habilitatio est scie habitus. Sed con-
 tra Aug. li. 14. de tri. c. 3. dicit q̄ imago est i anima
 hoīs rōnali siue intellectuali. sed sicut p̄ per ipm i
 pluribus locis. li. de tri. illa imago cōsistit in mēo-
 ria & intelligentia & voluntate. ergo in anima intel-
 lectiua est memoria. sed actus memorie est tenere
 secundū Aug. 14. de tri. c. 8. ergo spēs intelligibiles
 in anima intellectiua cōseruant. P̄terea b̄ vi-
 detur velle ph^o vt patet in auctoritate allegata in
 prima rōne ad partem secundam. Item secundū
 Aug. li. 9. confes. longe post principū. Mortui ha-
 bent nostri memoriā. ergo potentia memoriatiua
 est in aia intellectiua v: ergo mibi dō ad questio-
 nem q̄ species intelligibiles conseruantur in intel-
 lectu. & per eas intelligit aia sepata. & quis quidāz
 dicant & satis communiter q̄ per illas intelligebat
 corpori corruptibili vnita. Alij tñ dicūt cōtrariū
 dicentes illas creatas fuisse mediante actu intelli-
 gendi & intellectu immediate moueri a fantasmate
 in virtute tamen intellectus agentis que tacta sūt
 li. 2. di. 5. & quia aie sepate de nouo pōt acquirere
 alicuius rei cognitionem v: dicendum q̄ acquirere
 re possunt nouas spēs intelligibiles. sicut. n. etis i
 corpore pōt per suū actiū sicut per p̄ncipale agēs me-
 diante fantasmate sicut instr ali agere educere spēs
 intelligibilē de se ipsa inq̄tū est possibilis. sic cum
 multo sit potentior: sepata in op̄atō q̄ corpi cor-
 ruptibili vnita pōt per suū actiū sicut per agens
 p̄ncipale mediante similitudine vel re sicut instrumē-
 tali agente educere de se ipa vt est possibilis spēs
 intelligibilē qua aliquid pōt cognoscere qd vnita
 corpori nūq̄ cognouit. De parulis autē opināf
 aliqui q̄ sicut in resurrectione diis voluntarie sup-
 plebit corpibus paruloz q̄titate quam habuissent
 in termino augmenti si virissent vsqz tunc & natu-
 ra in eis nō errass; vel defeciss; q̄ ita voluntarie i-
 fuit aiabus eoz statim cum a corporibus eoz se
 parate sunt species illarum rerum q̄tum per nãle
 lumen cognitionem acquisissent vel acquirere po-
 tuissent si virissent vsqz ad illud tempus in quo de
 lege cōiūmate vigeret per naturā vsus rōnis vñ
 vigeat in hominibus illius tēporis quo illi paruli
 decesserunt siue decedunt. nec ex dictis sequit q̄
 inutilis sit pro alia vita acquisitio nãlis scie in hac
 vita quia electi bene vtunt ea. & ille bonus vsus
 in hac vita vtilis est eis pro alia vita. q: per illuz
 bonum vsam merent. si autē dicat q̄ acquisitō na-
 tural scientie sit reprobis inutilis pro alia vita nō
 est inconueniens. Alij autem dicunt q̄ quis deus
 poss; aiabus paruulorum dare cognitionem nãlez
 equalem naturali cognitioni vniuersi magni clerici
 vel maiorum. tamen non dat talem cognitionem
 animabus paruulorum recedentium a corporib^o
 cum originali peccato. quia nō cōuenit. nō enim d̄
 cens est ceteris paribus q̄ anima que in acquirē-
 do sciam nūquā laborauit habeat cognitionem na-
 turalem equalem cognitioni anime illius que in

acquirendo eā laborauit. deus nō alab^o pūloꝝ p̄dic-
toꝝ iſūdit volūtariē nō nāliter spēs illaꝝ rez quaz
cognitio decet ſtatū eoꝝ. ⁊ q̄uis deus p̄dicras ſpe-
cies inſādar nō de neceſſitate nature. ſ; libera vo-
lūtate. nō nālis eſt cognitio quā aie p̄dictoꝝ par-
uuloꝝ h̄nt per eas. q; nō eleuat intellectum ſupra ſu-
am nālem facultatē. Ad 1^m in opp^m dō q; illa ſu-
te opio An. cui i hoc nō eſt aſſentiendum. Ad 2^m
dō q; ibi Aug^o loquit de tri. q; eſt i parte aie ſenſiti-
ue ⁊ p̄t dicere q; per acie cogitātis intelligit potē-
tiā cogitatiuā ſenſitiuā q; altīſima ē iter potētiā ſen-
ſitiuā. Uel p̄t dici q; acie vocat cogitantis
potētiā intellectiua iſtū actū intelligit ⁊ ipāz i forma
tionē vocat ipām intellectiōnē q; eſt expreſſio ſili-
tudo rei intellecte q; illa que habitualr intellectū re-
tinet. Ad 3^m dō q; illa ſilitudo tenet iſtū aia eſt
vnita corpou corruptibili. nec ad h̄ totalr eſt ſimi-
le. q; nō ſic remāet bitualiter ſilitudo coloris in vi-
ſu ſicut ſpēs intelligibiles in intellectu. Ad 4^m dō q;
phīs ibi vocat intellectū paſſibile i p̄prie. ſ. ipāz co-
gitatiuā ſenſitiuā que organū h̄z in media cellula
cerebri quā ſemp oꝝ eſt in actu ſuo dū intellectus
corpou corruptibili vnitus intelligit de lege cōi. vñ
facit differentiā inter intellectū paſſibile ⁊ poſſibi-
lem. Ad 5^m dō q; aia poſt ſui ſepationē aliqñ in-
telligit p̄ vnā ſpēs ⁊ nō per aliaꝝ a caſa. aliqñ ex cau-
ſa determinata. aut q; ſ. illa ſpēs fori^o eſt in ea im-
preſſa nō. n. omnes ſpēs exites in intellectu in eo
qualiter ſunt impreſſe. q; nō oēs ibi h̄nt eſſe in
corruptibile. aut q; magis aſſicta eſt intelligere p̄
illam. aut q; eſt reſpiratiua generalitatis intentōis
q; iſctio entis eſt que p̄mo ordine nature occurrit
intellectui. ⁊ bita illa generali cognitione in actu.
q; multe ſpēs intelligibiles ſunt in ea p̄ quas de re-
bus diuerſis p̄t cogitare volūtās mouet intelle-
ctū ad conuertendum ſe ad illas prout ſibi placet.

Ad 6^m dō q; cū dī q; vna potētia nō h̄z naturalē
modū agendi niſi vnā ſc. dico q; nō eſt verū d̄ po-
tentia q; radical in tali eſſentia forme. q; ſucceſſiue
p̄t h̄c duos modos nālis exite. quia nālis mo-
dus operandi proportional eſſentie mediante ſuo
naturali modū exidi. intellect^o aut hūanus eſt poten-
tia radical in eſſentia aie rōnalis q; ſucceſſiue h̄t
duos nālis exite modos. dū. n. eſt in actu corpis
forma naturalr exiſtit poſtq; etiā eſt a corpe ſepata
naturalr exiſtit. q; p̄ ſuā naturā exiſtit. nō eſt aut idē
modus naturalr exidi quo exiſtit. vt pars i cōpoſi-
to ⁊ vt actu corpis informā. ⁊ ille quo p̄ ſe exiſtit.
q; ſic exiſtit nō vt actu p̄. nec vt actu corpus iſo-
mans. ſ; vt quoddā totū nō h̄ns ſuū cōpletū nālis
exite modū quapp̄ymus modus exidi ſibi eſt nā-
lior q; ſecūdu. vn ⁊ nālī ipm appetit. Ad 7^m dō
q; dicit quidā q; modus intelligēdi i fantaſmate nō
eſt nālis. ſ; accitālis aie coniuncte corpi. q; corpi-
tūritas nō p̄tinet ad corpous eſſentiā ſ; ſibi ac-
cidit. ⁊ p̄dictus modus nō cōuenit aie cōiuncte ni-
ſi rōne corruptibilitatis corpous p̄ quā aia ſic ag-
grauat vt p̄ ſui debilitatē nō poſſit p̄ ſui nām ⁊ de
lege cōi app̄chēdere intelligibile niſi in aliquo ſen-
ſibili vt quaſi i exemplari. D; q̄uis hec opio ſit
multū probabilis. tñ cōtra eam probabiliter ſic ar-
guūt aliqui. aia beata poſt ſui corpous reſūptionē
aliquid p̄cipabit de mō exidi ſenſibili. iſtū erit
corpous ſenſibilis forma. corpus. n. p̄ ſuāz gloſifi-

cationē nō deſinit eſſe ſenſibile. p̄cipabit etiā aia
aliquid de mō exidi intelligibilr. in ſcū ē ſpāialis ſcā
q; p̄cipalius participabit illū mō. ſū etiā qui cō-
ueniet ſibi rōne ſui q; illū q; ſibi cōueniet rōne cor-
poris. iō p̄cipalius p̄cipabit exidi modū intelli-
gibilr q; modū exidi ſenſibilr. cū ergo natural mo-
dus intelligēdi p̄portionetur naturali mō exite
ſubſtantie intelligentis videt q; illud q; intelligit
naturaliter intelligit in aliquo ſenſibili. Inter aut
ſenſibilia illud q; p̄p̄inquit eſt ſpēi intelligibili ē
fantaſma. ergo vñ q; illud q; modo nālī intelligit
intelligit in fantaſmate. p̄terea in cōueniens
vñ q; aia nō h̄z habeat naturalē modū intelligēdi
q; dū ē actu corpis corruptibilr. ſ; ſi modus i-
telligēdi i fantaſmate nō eſſet ſibi naturalis nō h̄z
ſaltē de lege cōi haberet naturalēz modū intelligen-
di q; dū eſt actu corpous corruptibilis forma. quia
q; dū ſic eſt nō h̄z ſaltē de lege cōi ſine fantaſmate
intelligit. vñ ergo q; i cōueniens ſit dicere q; talis
modus intelligēdi nō eſt ſibi naturalis. Alij dicit q;
ſicut alium modū exidi habet aia corpou corrupti-
bili cōiuncta q; habeat ſepata. ſic habebit alium
q; erit cōiuncta corpou gloſificato. ⁊ ſi ſicut alio mō
intelligit ſepata q; corpou corruptibili vnita ſic
modo diuerſo ab iſtis duobus intelligit nālīr quā
do erit corpou gloſificato vnita. ſed quia nō clare
pater q; iſte naturalis modus intelligēdi differat
ab alijs duobus niſi q; erit perfectior. iō vñ alijs
dō q; aia q; erit vnita corpou gloſificato habebit
naturalē modū intelligēdi i fantaſmate ⁊ ſupnatu-
ralem nō i fantaſmate. ⁊ ſimul eādē rez intelligit
poterit vtroq; modo cū oculus corpous eādēz
rem quā videt in ſpeculo ſimul poſſit videre nō i
ſpeculo. nec ex dictis ſequit q; anima ſepata h̄at
naturalē modum intelligēdi p̄fectiorēz q; erit ille
naturalis modus intelligēdi quem habebit. quan-
do erit corpou gloſificato vnita. illam. n. p̄poſi-
tionem qua dicitur. nobilior eſt naturalis modus
intelligēdi ſine fantaſmate q; cū fantaſmate. nō oꝝ ſē-
per eſſe verā niſi ceteris p̄ibus. i p̄poſito aut n̄ ſit
cetera p̄ia. q; p̄ p̄fectiorē exidi modū fortior erit
aie nālis virtus quā erit corpou gloſificato vnita q;
ſit dū eſt ſepata. ⁊ iō poterit aliquid ēr nālīr perfect^o
videre i fantaſmate q; ipa ſepata poſſit nālīr videt
nō i fantaſmate. ſicut oculus corpous quā ē fortis vi-
det aliquā rem clarius i ſpeculo q; oculus debilis
videat eādē rem. nō in ſpeculo.

Artio querit vñ aia ſepata cognoſcat

ſingularia. Et vñ q; n. q; d̄ oī intel-
ligibili p̄t eſſe ſcia. ſed de ſingularib^o non
p̄t eſſe ſcia. ſed ſ; p̄biſi. i. poſterior. oīs. n. ſcia de
vniuerſalibus ē. q; aia ſepata cū nō h̄at niſi cog-
nitionē intelligibile nō p̄t cognoſcere ſingularia. Itē
ſm p̄biſi. i. p̄biſi. vniuerſale ſm rōnem notū ē. ſingu-
lare aut ſm ſenſū. ſ; aia ſepata nō h̄z cognitionem
ſenſitiuā. q; illa requit organū. q; nō p̄t cognoſcere
ſingulare. Itē ſpēs in intellectu ē reſpectu indiuiduo-
rū vniuerſalis ſicut dicit Aug. 5. meta. c. 1. ſ; per
ſpēs vniuerſalē nō p̄t ſingulare cognoſci. q; aia ſep-
ata nō cognoſcit ſingularia. Cōtra Lu. 16. d; de
diuite dānato q; eleuās oculos ſuos cū eſſet i tormi-
tis vidit Abraam a lōge ⁊ lazariū in ſinu eius. ſ; cō-
ſtat q; illa viſio nō fuit ſenſibilis ſed intellectual. cūz
q; Abraam ⁊ lazarus ſunt duo ſingularia aie ſepate

bāt cognitōne singulariū. Rñdeo q̄ aīa sepata co-
gnoscit singularia. q̄ nō tñi in intellectu est sīl' tūdo
vniuersalis. sed ēt rei singularis nec due sunt sīl-
itudines numero distincte. sicut nec sunt duo nūe-
ro distincta hec albedo et albedo. vñ eadē est sīl-
itudo rep̄ratīua hui⁹ albedinis et albedinis et p̄us or-
dine nature rep̄ratīua albedinē q̄ hēat albedinem
vñ cū intellectus post sui sepationē a corpore p̄ suā
actiū tanq̄ per agens p̄ncipale sub deo mouet se
ip̄m. et mouetur inq̄tū possibilis est mediāre illa si-
militudine tāq̄ agēte instrali sub rōne qua est re-
p̄sentatiua albedis tñi cognoscit albedinē i vni-
uersali. inq̄tū aut mouet se ip̄m p̄ eam sub rōe qua
est rep̄ratīua hui⁹ albedinis cognoscit albedinē
in singulari. inq̄tū etiā mouet se ip̄m per eam sub
vtraq̄ rōne cognoscit albedinē in vniuersali i cō-
parationē ad albedinē in singulari. nec ē mirandū
si intellectus p̄ vnaq̄ spēs possit se mouere sub vna
rōne et nō sub alia vel ab vtraq̄ simul. q̄ vnaq̄ re
est plura s̄z rōes. et distinguit intellectus vbi nō dī-
stinguit natura. Predicta aut sup̄ius li. 2. di. 14. in
illa q̄de vtrū possim⁹ cognoscere singularia pleni⁹
et diffusius explicata sunt. et iō hic p̄transio breuit⁹
Ad p̄m in opp̄m dō q̄ de re contingit scire quid ē
et cōtingit scire eam esse in actu p̄mo mō de omni
q̄d pōt intelligi siue sit vniuersale siue singulare in
corruptibile vel corruptibile pōt esse scia. 2. modo
nō pōt esse scia de singularibus corruptibilibus. q̄
uis intellectu pōt apprehēdi. q̄ nō pōt a nobis dē le-
ge cōi sciri nisi videant p̄ntia. Ad 2. cū dī q̄ vni-
uersale s̄m rōes notū est. et dico q̄ b̄ cū p̄cisione d̄-
bet intelligi. q̄ sensu cognosci nō pōt. q̄d aut dī sin-
gulare notū est s̄m sensu. b̄ nō d̄z cū p̄cisione intel-
ligi. q̄ nec oē singulare est cognoscibile p̄ sensu v̄t
p̄z in singulari subā intellectuāli. singulare ēt sensibi-
le nō est cognoscibile p̄ sensu tñi. s̄z etiā per intelle-
ctū. Ad 3. dō q̄ spēs et cōis in intellectu q̄uis sit re-
spectu individū vniuersalis inq̄tū p̄ illā pōt intel-
lectus cognoscere individua sub vna rōne vniuer-
sali. tñi respectu eorū est ēt singularis inq̄tū intel-
lectus p̄ cā pōt cognoscere singulare. q̄uis q̄i intelle-
ctū sint multe spēs p̄ quāz quālibz pōt cognoscere
vniuersale. tñi p̄ spēs p̄p̄riā cognoscit q̄d̄z singulare.

Articulus secundus.

Consequēter querit de 2. p̄ncipali. Et circa b̄

querit tria. 1. vtrū aīa sepata pos-
sit per suāz naturalē virtutē se mouere
de loco ad locū. 2. vtrū possit mouere aliquod cor-
pus de loco ad locū. 3. vtrū possit vñiri alicui cor-
pori vt p̄p̄rius eius motor.

Primo ostēdo q̄ aīa sepata nō pōt per
suāz naturalē virtutē se mouere
de loco ad locū. si. n. se possit mouere per
suāz naturalē virtutē de loco ad locū non potest
ad locū quietis. q̄ ad illū libētissime moueret se. s̄z
vt dī Lu. 16. factū est vt moueret mendicis et por-
tare ab angelis in sinu Abrabe. q̄ aīa sepata non
pōt p̄ suā nātem virtutē se de loco ad locū mouere
Itē quedā sunt substācie corporeales que q̄uis ha-
beant imaginatiōne et sensitiū appetitū et sint ab
alio mobilia s̄z locū. tñi illo motu se ipsas mouere nō

pōt. dicit. n. p̄b̄is. 2. de aīa q̄ sensitiuoz q̄dā sūt
q̄ nō h̄t motū s̄m locū. et b̄t ip̄ perfectionēz cor-
rū. q̄ aīa sūt quedā substācie sp̄uales q̄ q̄uis ha-
beāt intellectū et liberā volūtātē et sint mobiles ab
alio s̄m locū. tñi p̄ eorū ip̄fectionē se ip̄as illo mō
mouere nō pōt. s̄z nō est inuenire aliq̄s substācias
tales nisi aīas separatas que habēt ip̄fectū ep̄idī
modū. q̄ v̄t q̄ se ip̄as non possunt mouere s̄m locū

Itē s̄m s̄n̄iaz p̄b̄i. g. p̄b̄is. oē q̄d pōt se mouere de
loco ad locū resolvable est in talia duo quoz vnum
est p̄ se mouens. et aliud per se motū. s̄z aīa nō est re-
solubilis in talia duo. est. n. simplici nature. q̄ nō
pōt se mouere de loco ad locū. Contra vt oīsum
est li. i. di. 37. In illa q̄dne vtrū āgelus sine assum-
pto corpore possit se mouere de loco ad locū āgelus
potest se mouere de loco ad locū. q̄ aīa cū aīa
sepata sit alicubi diffinitive et aliquo mō assimilēf
āgelis i p̄ se ep̄ido. nisi in b̄ q̄ h̄z ip̄fectioē ep̄idī
modū pōt se mouere de loco ad locū. Rñ q̄ aīa
sepata p̄ suā nālez virtutē pōt se mouere de loco ad
locū. et ad intelligēduz hāc veritatē magis distre

1. ostēdo declarare q̄ pōt moueri de loco ad lo-
cū. 2. q̄ aliqui mouet de loco ad locū. 3. q̄ pōt se
moueri d̄ loco ad locū. 4. q̄ aliqui mouet se de lo-
co ad locū. 1. ostēdo declaro sic p̄ p̄b̄is. 3. p̄b̄is. motus
ē act⁹ ētis in potētia s̄z q̄ b̄. s̄z aīa sepata ē in aliq̄
loco diffinitie et ē in potētia ad ep̄idū i loco alio. q̄
d̄ vno loco ad aliū moueri pōt. 2. arti. declaro
sic. aīaz recedentiū a corporibus quedā recedunt i
mortali pecō. et ille trāfferūt ad infernā. q̄dā reced-
dūt cū charitate et illaz q̄dā nihil potāt secūz pur-
gādū. et ille trāfferūt ad celū ep̄ireū. q̄dā potāt secū
aliquid purgabile. et ille de lege cōtrāfferūt ad pur-
gatoz locū et postq̄ purgare sūt trāfferūt ad celum
ep̄ireū. s̄z p̄d̄cē trālatiōes sunt mot⁹ seu p̄ motuz. q̄
aīe sepate aliqui mouēt de loco ad locū. 3. arti. declaro
sic. maius sc̄is est in rē trāsmutare ad for-
mā et accitālē q̄ cā trāsmutare de loco ad locū. vt
eni oīsum ē li. 2. di. 7. 1. q̄de articuli quarti. d̄ modo
p̄ suāz virtutē nō pōt imēdiatē trāsmutare mate-
riā ad formā subāle. nec et ad accitālē nālez q̄uis
eā trāsmutare possit s̄m locū et etiā ad formā arti-
ficiālē eo q̄ talis forma cātur mediāte aliquo mo-
tu partiū s̄z locū. s̄z aīe sepate pōt semet ipsas mo-
uere ad formā accitālē. q̄ pōt mouere semet ipsas
s̄z diuersas affectiones. q̄ multo fortius possunt p̄
suā naturalē virtutē semet ipsas mouere d̄ loco ad
locū. Dicit etia cū aīa sepata hēat intellectū quo
se p̄t dirigeri i mouēdo de loco ad locū. et liberā vo-
lūtātē qua pōt talē motū ip̄erare. p̄abile v̄t et con-
ueniēs q̄ a creatorē accepit motiū potētiā qua ta-
lē motū pōt exequi. 4. arti. declaro sic. anie
recedentes a corporib⁹ in charitate nihil potātes
secū purgabile sc̄is q̄ volūtās dei est q̄ statim ad
celū ep̄ireū trāfferant. cū q̄sciant se mouere et ve-
lint. q̄ vehemētē locū illū desiderant et p̄scunt.
vt iā d̄ctū est. p̄abile ē q̄ ad illū locū se ip̄as mo-
ueāt. q̄nis ab anglis ob reuerentiā associens. rece-
dentes et a corporibus in charitate secū potātes
aliquid purgabile sc̄is q̄ volūtās dei est q̄ ad locū
purgatōis trāfferāt. cū q̄ b̄ciāt et facerē possint et ve-
lint eo q̄ iusticie diuine sint obediētes. videtur q̄
ad il. um locum moueant se. q̄uis ob aliquam cau-
saz illud deducant a bonis angelis. vt aliq̄ volūt

vel a malis vt dicitur alij. aie etiam recedentes a cor-
porib' in pccō mortali mouent se ipsas ad locū in-
ferni sicut latro q' dī ad pati bulū se ipm mouet. q'a
pōs vult ire ad patibulū q' illuc trahi vel in via
plus affligi. Ad p^m in opp^m dō q' illa portatio de
qua loquit' ibi saluator: est portatio cuiusdā reuerē-
tie. sicut videmus q' magne p'sone aliq' cūtes de
vno loco ad aliū interdū portantur ab honorabi-
lib' p'sonis in signū reuerētie. Ad 2^m dō q' nō oīa
bruta imperfecta carent potentia mouendi se fm lo-
cū. aliqua. n. sunt que nō pōt generare sibi sise. & in
Bigfecta sunt & nō se mouēt s' locū. & quāsi sint aliq'
maioris imperfectiois pp quā s' locū se mouere nō
pōt. tū s'itis imperfectio nō deceret aliqū spūale sub-
stantiā. illa. n. bruta que fm locū se nō mouent talī
motu nō indigent. q' vel suū nutrimentū hūt cōiun-
ctū vel natura puidit vt eis portet. sicut p' q' ma-
re p' suū fluxū portat nutrimentū cōchis epitib' in
fabulo. nō tū talia totalit' carent portētia mouēdi se.
q' atringendo se & dilatādo fm ptes aliquas mo-
uent se fm locū. Decēs aut' est & ordo iusticie hoc re-
grit vt aia rōnalis postq' a corpore ē sepata vadat
vel ad infernū vel ad purgatorū vel ad celū ser-
tur ēpireū. Ad 3^m dō q' p' solutio p' illud quod dī-
ctum est li. i. di. 37. in illa qōne vtrū angelus possit
se mouere de loco ad locū. & p' illud q' supra dictū
est in b' quarto in illa qōne vtrū in beata fruitione
volūtas tū sit passiuā solutōe secundi argumēti.

Secundo querit' vtrū aia sepata possit
mouere aliq' corpus de lo-
co ad locū per suā nālem virtutē. Et v' q'
nō. aia corpori cōiuncta nō mouet corpus itelligē-
do & volendo tū. q' p' q' aliq' multū vigēt i ho-
mine vsus intellectus & voluntatis. & nō se ipm nō
pōt mouere de loco ad locū pp debilitatē. & q' hēt
memb' q' mouere nō pōt pp mēb' i infirmitatē.
vt p' in mēb'io paralitico. s' in aia sepata nō ē aliq'
potentia alia ab intellectu & voluntate. q' nō respi-
cit ens nisi sub rōne duplici. s. sub rōne veri sub q'
est obis intellectus. & sub rōne boni sub qua ē obis
volūtatē. q' aia sepata nullū corpus pōt mouere p'
suā nālem virtutē. Itē sicut aia corpori cōiuncta
audit mediante organo corporeo. & sic mouet corp'
de loco ad locū. organo corporeo mediante. mouet
enī ipm mediantib' musculis. & nervis & spiritib'
deferentibus influentias aie. q' p' q' pōt cōtiger'
talis lecto in musculis & nervis vel talis opilatio q'
p'hibet transire spūs p'dictos. ita q' aia corpus suū
de loco ad locū mouere non pōt. sed q' organū quo
audit aia nō separatur cū aia. id sepata audire nō pōt.
Quis p' intellectu apprehendat audibilia. q' a simi-
li cū musculi nervi & spūs supradicti nō sepenf cum
aia ipa sepata nullū corpus p' suā nālez virtutē mo-
uere pōt. Itē ad actū exercendū quē aia exercere
pōt sepata nullo organo indiget. etiā dū est corpori
cōiuncta. vñ q' aia sepata pōt hīc actū intelligēdi.
q' sibi cōuenit fm se nō exercet illū actū. etiā cōiun-
cta corpori aliquo organo mediante. quapp dī q' i-
ntellectus nō est potentia organo alligata nec volū-
tas s'ist' sed aia corpori cōiuncta nō pōt mouer' cor-
pus nisi organo mediante. q' ipa sepata nullū cor-
pus pōt mouere. Contra quia angelus pōt moue-
re se ipm de loco ad locū. pōt etiā mouere aliquod
corpus de loco ad locū. q' a sili cuius aia sepata possit

mouere se ipam de loco ad locū. vt p' ex pcedenti
qōne pōt mouere aliquod corp' de loco ad locum.

Itē si deus alligaret supernālr vna paleā aie sepa-
te & postea relinqueret aiam sue nāli virtuti. quero
vtrū illa aia possit se mouere de loco ad locū. si di-
cas q' sic. habeo ppositū q' tunc moueret paleam.
si dicas q' nō. ad dictū tuū sequeret hoc inopinabi-
le q' vna palea impediret eaz ne se ipas possit mo-
uere. Rōdeo q' aia sepata pōt per suā naturalem
virtutē mouere aliq' corpus de loco ad locū nisi p'
bibeat a supiori virtute. i aia. n. sepata ē virt' mo-
tina. fm locū. q' vt p' ex pcedenti qōe se ipam pōt
mouere de loco ad locū. illā etiāz potentia pōt face-
re pātē alicui corpori. q' simul possit esse cum vno
lapide vel cū alio corpore. multa etiā sunt corpora
quoz nullū tantū habet potentia in resistēdo q' tra-
bz aia in trabendo vel in pellendo. q' p' q' virtuo-
sior est aia sepata q' corpori corruptibili vnita. q'
vt dī. 9. sap. corpus q' corruptitur aggregat aiam.
& tū corpori corruptibili vnita plus pōt in trabēdo
vel pellendo corp' suū q' ipm corp' resistendo. cui
q' ad h' q' vna res moueat aliā fm locū sufficiat q' i
illa re sit motina virtus & q' possit eā vnire rei mo-
bili & q' sit p'potens sup eā sequit' q' alia sepata pōt
p' suā nālem virtutem aliq' corpus de loco ad locū
mouere. Et erēdūt aliqui etiā q' aliq' moueat. re-
fert. n. Greg. 4. li. dialo. inter mediū & finē. Ger-
manū capuanū epm inuenisse pascasiū diaconū
gerat defunctus stantē & obsequētes in balneis. cū
gilla aia nō esset illi' corporis forma. & tū ipm mo-
uebat p' q' aliq' aia sepata mouet aliq' corp' fm
locū. nec dō est vt aliqui dicūt q' eēt angelus bōus
vel malus in spē pascasij. q' b' faciendo ille pasca-
sius faciebat pnam suā. nec tū fuit idē corpus cui'
fuerat aia pascasij forma. aia. n. dū ē sepata p'hibet
diuina virtute mouer' corp' illud cui' forma fuit. &
quodcūq' aliud corp' q' fuit aiatus rōnali aia. & ē
corpora brutoz ne esset hoib' occasio ruēdi in vltē
& horredū errorē opinantiū intellectū posse transi-
re de corpore in corpus. ita q' successiue sit p'p'us motor
diuersoz corporoz & quālibz aiaz q'libz corpus igre-
di posse vt pictagorice fabule dicūt. Ad p^m i op-
positū dō q' minor: ē falsa. in aia. n. sepata est poten-
tia motina s' locū. ipsa. n. nō tū respicit es sub rōe
veri vel boni vt supponebas in arguendo. s' etiāz
sub rōe mobilis fm locū sub qua rōe est obis poten-
tie motine fm locū. Ad 2^m dō q' argumentū non
plus cōcludit nisi q' aia sepata nō pōt p' suā nālem
virtutē mouere aliq' corpus de loco ad locū illo
modo quo mouet coniuncta. tū sicut sepata aliquo
mō cōprehendit audibilia q' cōiuncta. sic alio mō
mouet corp' q' p' iuncta. Ad 3^m dō q' maior: vera
eēt si illū actū quē exercet aia sepata exerceret con-
iuncta. & eodē mō vt an iaz dēn est. aia coniuncta.
corpori nō mouet corp' suū illo mō quo sepata mo-
uet corpus aliud. dū. n. actu ē corpus forma nō pōt
p' suā nālez virtutē ipz mouere de loco ad locum
totū s'it. videm'. n. q' cū hō mouet se de loco ad lo-
cū. dū vna pars mouet alia qescit. ita vt ps qescēt
mouz p' virtutē aie pte aliā. nō sic aut' mouet aliud
corpus dū est sepata. imo mouz totum simul. & cui
arguis q' intellectus etiā cōiunctus non intelligit
organō mediante. dico q' in q' actū intelligēdi
intellectus cōiuncti similis est actui intelligēdi

demōdes an̄ iudiciū. demōdes. n. an̄ iudiciū p̄t h̄c
 ⁊ interdū h̄t aliquas modicas delectationes va
 nas ⁊ multū resp̄sas am̄ aritudie. Alliḡ ē d̄t q̄ aie
 d̄nate aliq̄ iter dū q̄uis debilē h̄t delectationez
 Et d̄t q̄ sicut nō segtur est bonū sine oi malo. ḡ est
 aliq̄ purū malū. ita nō sequit̄ beati nullā h̄t tristi
 tiā. ḡ d̄nate nullū h̄t gaudiū. melius t̄ est vt di
 cas q̄ aie d̄nate nullā penit̄ vnq̄ h̄t delectatidēz
 nec ēt demōdes aliq̄ habebūt p̄ iudiciū delectatō
 nē. vt in li. 2. oisuz ē. Ad 1^m d̄ q̄ q̄uis ille pene
 sint maiores q̄ iste. tū nō ira poterūt auferre d̄na
 tis vsū scie sicut p̄t aliq̄ pene hoib̄ in b̄ m̄do
 q̄ organa corpoz illoz seruabūt icorruptibilia ad
 maiore afflictionē eoz. q̄ organa hic p̄ vehemētiā
 penay aliq̄ corūpi cōtigit. d̄nate t̄ p̄ vehemen
 tiā penay multo minus erūt apti ad vsū scie nisi
 resp̄cū eoz quoz cōsideratio crit ad augmentū sue
 tristitie. Ad 3^m d̄ q̄ q̄uis deus scit propinquior
 intellectui eoz per eētā q̄ alia obiecta. n̄ t̄ sub rō
 ne obiecti nisi inq̄tū est p̄niel. ⁊ sic de eo maxime
 cogitat nō ex amore. s̄ ex odio. inq̄tū aut̄ ē dulcis
 ⁊ misericors minime de deo cogitant.

Secundo q̄rit vtz d̄nate cognoscāt
 ea q̄ sūt circa nos. Et v̄ q̄

fic. vt. n. habet Luce. 16. ille diues dicit ad
 Abraam se qnqz fies h̄c. ḡ sciebat adhuc ipos vi
 uere. qd̄ non esset verū nisi cognoscere ea q̄ sunt
 circa nos. Itē res nō dependēs a loco nec situata
 in loco nō ipedit in sua opatide pp̄ locale distantiā.
 s̄ aie d̄nate nō dependēt a loco nec sunt situatē in
 loco. q̄ dicit Boet. 3. li. de ebd. que icorpalia sunt
 in loco nō eē. ḡ ita cognoscūt ea q̄ sunt circa nos ac
 si inter nos eēt p̄tes. Itē potētior ē lux n̄alis in
 intellectus q̄ lux corporalis quecunqz. sed lux corpo
 ralis non impeditur in sua operatione propter lo
 ci distantiā. qd̄ p̄ in luce solari q̄ in q̄taciūqz di
 stantia illuminat. s̄ in d̄nate remanet lux n̄al in
 tellect^o. v̄ de demōib̄ dicit. Dion. in li. de di.
 no. c. 4. q̄ sunt clarissimi. ḡ d̄nate nō ipeditur i sua
 cognitioe p̄ quacūqz distantiā. ⁊ sic ita cognoscūt
 ea q̄ circa nos sunt ac si eēt p̄tes. Contra Aug. i
 li. de cura p̄ mortuis agēda inter mediū ⁊ finē. ibi
 sunt sp̄s defūtoz vbi nō vidēt quecūqz agūt aut
 eueniūt in ista vita hoib̄. ⁊ infra de illo diuine. q̄
 illi fuit cura de viuis q̄uis qd̄ agerēt oio nesciret.

Itē Aug. li. de diatione demonū inter p̄ncipiū ⁊
 mediū dicit q̄ demōdes celeritate motus multo an̄
 cognita n̄tiant q̄ hoies p̄ sensus terreni tarditate
 mirent. s̄ ad cognoscendū talia nō req̄rret celeri
 tas motus si cognoscere possent res qb̄ p̄tes non
 eēt. cū ḡ aie d̄nate nō sint p̄tes reb̄ q̄ circa nos
 sūt nec sint potētioris cognitiois q̄ demones non
 cognoscūt ea q̄ circa nos sūt. Rūdeo q̄ d̄nate
 cognoscere ea que circa nos sūt trip̄t intelligi p̄t
 s̄. aut p̄ sciam. aut p̄ cōiecturay. aut p̄ reuelationez.

1° mō nō cognoscūt ea q̄ circa nos sūt. q̄ cogno
 scere sic q̄ sūt circa nos nō possent nisi accipiendo
 similes a rebus ad quas accipiendas req̄rit pro
 portionata pp̄nitas intellect^o ad ipam rem q̄
 nis aut̄ distantiā nō ipediat cognitionē intellect^o re
 spectu rei cui^o iaz b̄; sp̄z; tū ip̄oportioata distā
 tia qualis ē inter aias q̄ sunt in inferno ⁊ ea q̄ circa
 viuos sūt in b̄ m̄do ipedit cognitionē intellectus
 respectu rei cui^o nō b̄; sp̄z; q̄; p̄hibet sp̄z; acq̄sitiō

nē. 2° aut̄ mō d̄nate cognoscūt m̄tra q̄ sunt circa
 nos. ex statu. n. p̄terito i quo hoies viderūt postea
 cōiecturāt multa q̄ accidūt circa eoz. ⁊ sic cognosce
 barille diues d̄nate? Inoas fies viuere adhuc. q̄; se
 cū eos in tomētis nō videbat. nec cū req̄scētib̄ i
 sinu Abrahē. non erat t̄ cognitio certa. q̄; mortuū
 ex sp̄ali p̄uilegio p̄niaz aliq̄ faciūt in locis in q̄bus
 peccauerūt. 3° mō cognoscūt aliqua q̄ sunt circa
 viuos vel p̄ reuelationē demonū. vel aiari ad eaf
 descēdentū. s̄ nūq̄ sit eis aliqua reuelatio nisi tal
 v̄ tristitē. Ad p̄^m in opp^m p̄; solutō er̄ iā dicitis

Ad 1^m d̄ q̄ q̄uis aie separe nō dependēt a cor
 porali loco. t̄ in loco sunt. qd̄ p̄batū ē in sili li. i. di.
 37. in illa. q. vtz angls sit nufq̄. In qua oisuz est q̄
 angelus p̄ter oēs opationē quā beat̄ circa locum
 ē in loco diffinitine. q̄uis nō circūscriptiue. q̄; si
 corporabilia in loco nō sunt. ⁊ sic itelligit̄ illud ver
 bū Boecij de ebd. Ad 3^m d̄ q̄ q̄uis potētior sit
 lux sp̄ialis q̄ corporalis quecūqz. t̄ ex b̄ nō segtur q̄
 possent illuminare in q̄taciūqz distantiā. potētior. n.
 est ē aliqua sp̄ialit̄ illuminare in pua distantiā q̄ cō
 poralr̄ illuminare i magna distantiā. q̄; ip̄oportiōabi
 liter nobilitō; ē illuminatio sp̄ialit̄ q̄ corporalis. q̄uis
 t̄ solū illuminet in q̄taciūqz distantiā q̄ est tanta. t̄
 deus posset facere distantiā q̄ vna res tr̄si distaret
 a sole q̄ ad eā lumē solis p̄tinere non posset.

TERCIO querit vtz d̄nate vidēt scōz
 gliaz in celo. Et v̄ q̄ nō. Beati

nō vidēt penā d̄natoz. q̄ cū aia ex charitate
 cōpariat miseris beati cōpaterent̄ d̄nate. quod
 esse nō p̄t. q̄; cōpassio est cū pena. ḡ a sili d̄nate n̄
 vidēt gliaz brōz. Itē nō vidēt eā per essentiā. q̄
 in eis p̄ eētā nō est. nec p̄ sp̄z n̄alr̄ indurā. q̄; tunc
 oēs eā viderēt. nec per sp̄z acq̄sitiā. q̄; vt iā dicitur
 est aia nō acq̄rit sp̄z rei nisi sibi sit p̄is vel in p̄pi
 quitate p̄oportionata virtuti. nec p̄ sp̄z ifusay a do
 qa nō sūt digni vt a deo fiat eis aliq̄ reuelatio saltē
 duces in cognitionē delectabilis rei. ḡ d̄nate nul
 lo mō vidēt gliaz scōz in celo. Itē nō cōcedit̄ re
 probis qd̄ ex sp̄ali gr̄a cōcedit̄ hoib̄ iustis. s̄ si ho
 bus iustus in hac vita cōcedat̄ videre scōz gliam.
 H̄est ex sp̄ali gr̄a. ḡ nō cōcedit̄ d̄nate. Contra
 vt b̄ Luce. 16. diues d̄natus vidit Lazarū i sinu
 Abrahē. Itē scilicet̄ de pena d̄natoz. v̄ psal.
 Letabis iustus cū viderit vindictā. s̄ nō possent
 ea letari nisi viderēt eā. ḡ a sili d̄nate vidēt gliam
 brōz. Rūdeo q̄ d̄nate gliaz scōz nō vidēt. quia
 visio ē cognitio intuitiua ⁊ clara p̄pe loquēdo de
 visione. sic. n. nō posset videri glia brōz q̄n vide
 rent̄ b̄ti. ⁊ ip̄e deus cū eoz glia i perfecta eoz p̄im
 eade cū deo p̄sistat. nō. n. p̄t videri imediate ⁊ cla
 re p̄inctio aliquoz q̄n videant̄ ipa p̄icta. i. gliali
 t̄; p̄t; in sp̄ali cognoscūt gliaz brōz q̄t̄ arguendo
 nullā. n. vidēt d̄nate q̄ tenuerūt fidē ⁊ bonos mo
 res. v̄ cogit̄ intellect^o eoz assentire q̄ vera est sa
 cra scriptura. ⁊ ex cōsequētī q̄ b̄ti h̄t bona q̄ eis in
 sacra p̄mittunt̄ scriptura. ⁊ q̄; b̄tudo in sacra scri
 ptura p̄mittit̄ iustus nō t̄n̄ in gliali s̄ ēt p̄t; in sp̄a
 li q̄uis nō in rōne pura sp̄alissima. q̄; sic lingua ho
 minis eā nō poss; narrare nec intellect^o i hac vita
 de lege cōi intelligere iura illud apli. i. ad cori. 2.
 nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor; hois
 ascendit̄ qd̄ p̄parauit deus b̄is qui diligūt illuz. iō
 d̄nate arguēdo cognoscūt gliaz brōz nō t̄n̄ modo

igiali. s; p;is in spali, nō aut plene i spali. q; illa glo
ria significari pōt p illud nom nouū scriptū in cal-
culo candido de quo d; apoc. 2. q; nemo scit nisi q
accipit. de b; vero cognitione dānati trāstānt pp i
uidiā felicitatis aliene & carentiā beatitudis ppe
post iudiciū tñ dānati eo q; ad p;as penas q;si tota
liter eoz cōsideratio reflectet istā cognitionē non
hēbēt nisi forte in eē g; alissimo. q; p cōplēmentū
doloris intellectus eoz p;dicte argumētariōi non
vacabit. vū Greg. omel. 41. sup Luce. post pncipi-
piū sup illud Luce. 16. eleuā tē. Et recitat mag; b;
di. c. 5. dicens q; infideles in imo positi añ diē iudi-
cij fideles sup se in rege attendūt quoz gaudia pri-
us cōtēplari nō possunt. Ad p^m in opp^m dō q; b;
multo pfectius vidēt penā dānatoz q; dānati cog-
noscat gliaz eoz. q; b; penā dānatoz vidēt i ver-
bo & clare in g;ie p;po specularō eo q; talis visio est
ad aliquā eoz gliaz accitālē. q; in videndo dei in-
stria delectant; & illoz penā in cōpationem ad suaz
gliaz cōsiderantes deo grāz vberiores agūt. nec eis
cōpatiēt. nec cōpassionē q; ē passio. q; talis nō ē sine
aliqua pena nec ē cū passionē q; est motus electiu⁹
quo q; vult aliū a miseria liberari. q; b; iudicij vo-
lūtas dānati q; vidēt deū absolute velle. vidēt āt
deū velle simplr dānatos in sua penā ppetuo reā-
nere. Ad 2^m p; solatio ex dictis in q; dē in q;stū oī-
sēs ē modū quo cognoscūt dānati gliaz sed; . Alii
qui tñ dūt q; ēt cū modo p;dicte cognoscūt gliaz sed;
ruz p sp;z infusaz deo reuolante. nec est iconueniēs
q; fiat in eis infusio alicuius scie ad eoz āplioz aff-
lictionē. Ad 3^m dō q; dānatis nō cōcedit videre
gliaz sed; eo mō quo p; grāz cōcedit iustis. q; p;au-
lo fuit cōcessus suā videre in spali & ad eius cōsola-
tionē dānatis pcedit illā cognoscere mediāte. nec
plene in spali & ad eoz afflictionē maiorē. Argu-
menta ad pte fam q;uis pcedenda. sint grā pncipa-
lis cōsolationis. n; in peccati peccat. multo. n. maius
est cognoscere gloriam sanctorum in celo q; fuerit
cognoscere requiem sed; patruz in limbo. Ad 4^m
dō q; nō est filie. potētiōres. n. sunt beati in cogno-
scendo miseria dānatoz q; dānati in cognoscendo
gliaz b;toz. vū sicut dicit mag; bur⁹ di. c. 5. post iu-
diciū boni videbūt malos. s; non mali bonos.

Articulus quartus.

Consequēter querit de. 4° pncipali. Et circa b
querūtur tria. p^o vtrū dānati nālī appetāt b;itudinē. 2° vtrū debeāt vel
le nō esse. 3° vtrū velint nō esse. vtrū aut possit di-
g;ne penitere & vtrū semp sint in actu culpe & vtrū
demereant nō oportet hic querere. q; istoz trium
solutiones patēt p ea q; dicta sunt li. 2°. di. 7°. in illa
q; dē. vtrū diabolus possit dig;ne penitere. & in illa.
vtrū diabolus semper sit in actu culpe.

Rimo ergo ostēdo q; dānati nō appe-
tūt nālī b;itudinē. q; q;stū pncipiū pncipiū vite ē in corde est possibilitas ad cor-
poralē sanitatē. q; a fili pncipiū spūalis vite ē
in rōnali creatura possibilitas est in ea ad sanitatē
spūalē. cū q; appetitus b;itudinis q; est pncipiū pncipiū
in agibilib; sit pncipiū sanitatis spūalis. & dānati

sint impossibiles ad talē sanitatē cū sint obstinati nō
appetūt beatitudinē. Itē appetere beatitudinē
& odire deū repugnāt eā. in deo sicut in obiecto fir-
rōnalis creature beatitudo. sed dānati deū odiant
iuxta illud p;al. Superbia eoz q; te oderūt. ascēdit
sem; ergo b;itudinē nō appetūt. Itē appetere p-
rimū dānationē ē appetere beatitudinis cōtrariū
q; beatitudinē appetere est itatū appetere. omnia
bonoz aggregatiōne pfectū. talis aut; statū scilicet
delectabile consortiū p;onimoz. sed dānati velleūt
oēs alios esse dānatos. quia in eis marie regnat in
uidia. q; v; q; beatitudinē nō appetūt. Contra ap-
petere bonū est appetere beatitudinē in generali.
sed fm Diony. 4. c. de di. no. demones bonum &
& optimū cōcupiscūt ergo appetūt beatitudinē i ge-
nerali. ergo a similit; atq; dānati. Item Bascl. in
li. de casu dia. parum vltra mediū v; velle q; vo-
lūtas volendo quicqd; vult nō vult aliud q; beati-
tudinem. sed dānati multa appetunt. ergo appe-
tunt beatitudinem. Respō. ico q; cum fm Aug.
19. de ci. c. 12. peccatum delere non possit extrema
nature vestigia. in damnatis remanet aliqua
naturalis cognitio & appetitus naturalis. cu; q; p;ri-
mas motus naturalis appetitus sit respectu finis
in generali quia secundum p;riū. 7°. et bi. c. 12. finis
est principium in appetibilib; & agibilib; sequit-
ur q; dānati naturaliter appetunt finem in gene-
rali. sed vltimus finis est beatitudo. ergo sequitur
q; naturaliter appetunt beatitudinem in generali
q;uis appetitus debili; & erili. sed hic naturalis ap-
petitus in his ex deliberatiua voluntate quod ad
hoc peruertitur. quia bonum quod naturaliter ap-
petunt sub circumstantiis malis appetunt. nec est
iste appetitus ad eorum cōsolationem. sed magis
ad afflictionē. naturalr enī appetere qd appetens
videt se nō posse cōsequi magis est afflictio appe-
tētia. de hac q; dē beatus trāscō. q; ex his q; dicta sūt
li. 2°. di. 38. i illa q; dē vtrū volūtas velit oē qd vult
i virtute vltimi finis. & di. 39. i illa q; dē. vtrū sūde-
resis q;stū ad oēs sui actū possit totalr p peccatū extin-
guire vt in isto li. di. p;ce. in illa q; dē vtrū oēs hoies
appetāt beatitudinē plene p; solutio b; q; dē Ad
p^m in opp^m dō q; nālīs cognitio veri & nālīs appe-
titus boni nō sunt pncipiū; supernaturalis sanita-
tis q; pueritū p circumstantias malas ex delibe-
ratiua volūate obstinata in malo sicut est in damna-
tis. Ad 2^m dō q; nulla creatura pōt hīc deū odio
per se. q; impossibile ē aliquid odiri sub rōne qua sum-
mū bonū tñ per accidēs. s. sub rōne qua ex iusticia pu-
nit peccātes odio habet a dānatis sed sic odire de-
um stare pōt; cū naturali appetitu beatitudinis in
generali ex deliberatiua volūate deprauato. Ad
3^m dō q; dānati omnes alios vellent esse dānatos
q; sicut in patria est summa caritas. sic i inferno
est summa odiū nisi in q;stū in aliquo vt dictum est
nālē desideria tendit in bonū. & sicut dicit glo. sup
illud. Isa. 14. tu vulne; atus es. solatiū est maloz
inimicos hīc socios penaz. Similiter tāta ē i eis
inuidia q; felicitas bonoz ē eis magnū supplicij
vū Aug. de ci. c. 19. dicit q; malignis spiritib; pena
est tua eterna felicitas. & id q;uis ex multiplicatiōe
dānatoz augetur pena eoz. tñ i tñ sup exerceat i
eis inuidia & odiū q; magis eligerent plus torqueri
cū mltis q; mltis cū paucis. q; tñ aīe dānate scūt q;

Nō oēs dānabuntur plus vellent illos ad quos nā-
liter a ficiunt dānationem euadere q̄ alios. q̄ mi-
nus illis inuidēt q̄ alijs. ideo ille diues dānatus
fratres suos cupiebat euadere dānationē. q̄uis pl^r
vofuisse fratres suos cū oibz alijs dānari. nāli ar
appetit beatitudinis in ḡiali et deliberatua vo-
luntate peruerso nō est incōpossibile velle ex deli-
beratione dānationem omnium altiarum.

Secundo queritur vt^m dānati debe-
ant velle. Et vt^r q̄ sicipsi de-
bent velle bonū. sed bonum eēt eos nō esse
q̄ sicut dicit saluator: Mat. 16. de iuda. bonum
erat illi si natus nō fuisset hō ille. ḡ videt q̄ dānati
deberent velle nō esse. Item magis debet appeti
carentia oīs mali q̄ presentia eius. sed nō essendo
nullū malū haberent. essendo oē malum hūc. ḡ de-
berent velle nō eē. Itē Ansel. i. li. cur deus hō e^r.
11. loq̄ns in p̄sona iudicis dicit. faceri me necesse
est q̄ p̄seruāda tota creatura nihil deberē facere
p̄ voluntatē dei. qd̄ Ansel. approbat. s̄ dānati non
p̄nt esse sine actu male voluntatis. ḡ s̄m iudicium
rectū rōis plus deberēt velle nō eē q̄ eē sic. Contra
nullus debz velle nō esse ad fugiendū qd̄ iustum est
s̄ dānatos puniri iustū est. ḡ nō deberēt velle nō esse
ad fugiendū penā. Itē nullus s̄ rectū iudiciū rōis
debet velle p̄dere oēm p̄ticipationē illius rei quaz
magis debet diligere q̄ se ip̄m. sed dānati p̄dendo
esse p̄derent oēs p̄ticipationē dei q̄ magis debe-
rent diligere q̄ se ip̄os. ḡ nō deberent velle nō esse
vt p̄pua pena carerēt. 8. q̄ in dānatis est maluz
culpe i quo sunt obliati. 7. malū pene cui p̄p̄. nō sūt
obligati hūdo aspectū ad p̄m malū dico q̄ s̄m rōi
iudiciū rōis plus deberēt velle nō eē q̄ sic esse. q̄
s̄m rectū iudicium magis debz voluntas fugere il-
lud qd̄ est p̄ rem quā magis tenet diligere q̄ illud qd̄
est p̄ re quā non tñ tenet diligere. s̄ certū est q̄ q̄s
magis tenet diligere deum q̄ se ip̄s in tñ q̄ si vo-
luntas possit diligere dilectionis actu in infinito in-
tentiue deberet diligere deū infinite. et q̄m ad iten-
tionē. q̄ est bonū infinite. creatura aut̄ diligi nō de-
bet a se ipsa nisi finite. q̄ finitus bonū est cū. ḡ p̄cū
sit p̄ deus 7. nō esse. p̄ esse p̄p̄ magis deberēt dānati
fugere eē in peccō q̄ fugerendū esse. cū ḡ eē eoz nō po-
sit esse sine peccō. vt q̄ ad hūdo aspectū deberent
velle nō esse. p̄terea p̄cō est carētia bōi debiti
q̄ boni nō debiti. q̄ p̄ carētia bz rōez mali. fedā.
n. s̄ p̄cū nō ē carētia boni debiti. nō esse nō est carē-
tia bōi debiti. q̄ tūc fuisset malū an̄ creatōez mūdi. ḡ
p̄cō est p̄cū q̄ nō esse. s̄ q̄s voluntas magis debz
fugere qd̄ p̄cū ē. ḡ magis deberent dānati odire
esse in peccō q̄ odire nō eē. ḡ eū videāt se nō posse eē
nisi in peccō deberēt velle nō esse vt nō eēt in peccō
hūdo tñ aspectū ad eoz penā que iusta ē 7. a deo ē.
nō deb̄erent velle nō esse ad hoc vt penā nō hēret.
nobilitoz. n. p̄ticipatio dei est eē q̄ gaudia. q̄ s̄ Di-
omy. 5. e. de di. no. Inter oēs dīnas p̄ticipatōes eē
est nobilitoz accipiendo alias p̄ticipationes cū p̄-
sīde q̄suz ad illud qd̄ dāt vitra eē sed nullus d̄z ve-
le p̄dere nobilitōē p̄ticipationē ad vitandū i. dmo-
dus qd̄ est p̄ minus nobilitoz. cū ḡ nō esse sic p̄ eē 7. pena
p̄ gaudia. nullus debz velle nō esse si p̄ amonitio-
ne pene s̄m. p̄terea nō esse illū est bonū in pena
aut̄ est aliqd̄ bonū in q̄m est iusta. sed nullus d̄z vel

le illud qd̄ nō est bonū ad vitandū illud in quo ē ali-
quod bonū. ḡ dānati nō dāt velle nō eē ad fugiendū
penā tñ. Argumenta ad p̄ticipatōē p̄cedūt de vo-
luntate nō eēndi hūdo aspectū ad malū culpe p̄ tñ
dicit specialiter ad s̄z q̄ maior intelligēda est ceteris
p̄ticipatōibus. hic aut̄ nō sunt cetera parta q̄: 7. dānati es-
sendo habeant multa mala eē tñ in eis est bonū. in
nō esse aut̄ nō est bonū n̄z malum. Argumenta ad
p̄ticipatōē p̄cedunt de voluntate nō essendi hūdo
aspectum precise ad malum pene.

Etio queritur vt^m dānati vellent si eē
Et vt^r q̄ nō q̄ nulla potentia pōt
moueri nisi a p̄p̄o obo. vel ad eo qd̄ eius
rōez p̄ticipat: sed per se obis voluntatis est bonum
cū ḡ nō esse non sit bonū. nec aliqua participatio eē
dānati nō possunt velle nō esse. Itē voluntas
de necessitate appetit bonuz in quo nulla inuenitur
rō mali. ḡ de necessitate reuigat illud in quo nulla in-
uenitur rō boni. sed in nō esse nulla pōt inueniri rō
boni. ḡ dānati nō p̄t velle nō esse. Item nullus
pōt velle nū verum bonū vel estimatū. sed nō eē
nō est aliquod bonum verum nec estimatum a dā-
natis est bonum. bene. n. sciat q̄ vbi nulla est entī-
tas nulla est bonitas. ḡ nō p̄t velle non esse. Item
qui volunt esse 7. in quiete volunt esse. ḡ ad destru-
tionem cōsequētis si dānati vellent nō esse. vel-
lent nō esse in quiete quod falsum est. Item rō ap-
petendi quicqd̄ appetitur saluatur in quoadet ap-
petibili. sed est ratio appetendi quicqd̄ appetitur.
vnde dicit p̄b̄s. 2. de anima. q̄ omnia appetunt ef-
se 7. illius causa agunt quecumq̄ secundum naturā.
ergo dānati vellent nō esse simul vellent esse 7.
non esse quod impossibile est. Item Aug. in li. d̄
li. ar. inter principium 7. medium dicit q̄ nemo po-
test e agere vt non sit. Contra. 1. rethorice. capitu-
lo sexto dicitur q̄ nō habere malum est delectabile
sed nō esse imporat carētia omnis mali. ergo ē
delectabile. cum ergo esse dānatorum sit trīstabi-
le videtur q̄ p̄pter delectationem velint nō esse.
Item apoca. 9. in diebus illis querent homines
mortē 7. nō inuenient eā 7. desiderabunt mori 7. fugi
et mors ab eis. Item Anselmus de casu diaboli.
c. 6. loquens de angelis bonis 7. malis dicit. sic di-
stincti sunt angeli vt adherentes iustitie nulluz bo-
num velle possint quo non gaudeant 7. deserentes
illam nullum velle queant quo non carent. sed ip̄i
non carent esse. ergo volunt esse. Respondeo q̄
dānatos velle nō esse dupliciter potest intelligi. s̄.
aut voluntate naturali aut deliberatua. p̄mo
modo nō volunt nō esse nec velle possunt. quia eē
in pena melius est quam nihil esse cum in nobilitate
nulla sit penitus bonitas. 7. sicut dicit p̄b̄s. 1. de
generatione. In omnibus inquirimus quod melius
est desiderare naturam semper loquendo de meli-
oritate naturali loquendo autem de voluntate de-
liberatiua contingit aliquid velle tripliciter scilicet
per se 7. primo 7. per se sed n̄ primo 7. per accidens. p̄mo
mō. quicqd̄ vult voluntas vult sub ratione bōi positū
ue secundo modo vult carētia mali. etiam si illa n̄
apprehenda: rō aliqua positiuam rōem bōi carētia
eius mali per se est appetibilis. n̄ tamē primo. quia
n̄ appetitur mali carētia. nisi quia prius ordīne na-
ture appetitur bonū tō eīz voluntas vult carētia p̄

ne. q: diligit bonū cui pena est ſeria. 3°. modo voluntas deliberatiua pōt appetere nō, cē in d^o ad nō esse ſeq̄ carentia pene quā voluntas p se appetit p^o mō r̄ ſecundo dānati nō volunt nō eē. q: nō eē non est appetibile p se. r̄ p^o nec p se non p̄mo. ſ; 3° mō appetunt nō eē in d^o. ſ. ad nō esse ſeq̄tur carētia pene quā p se appetūt. vident. n. q: ex ſuo esse nō poſſent cōſequi delectationē nec vtilitatem nec bone ſtatē. q: tantā hēt penā vt ſecū p̄pati nō poſſit aliq̄d gaudiū r̄ ſi mō vey nō ſit de oibus dānatis eo q: ſi oīſum eſt li^o. 2° de pena demonū vſq; ad iudiciū cōparit ſecū inter d̄ aliq̄d erile r̄ vanū gaudiū: tū p^o iudiciū nullius dānati pena gaudiū aliq̄d ſecū cōparit. p ſuū eē esse nō ſit min^o malū ad mai^o malū. q: min^o malū magis eſt eligibile maiori ex rōe maiori h^o carētie mali nō eē p se app̄bentem pōt esse dānate voluntatis obſi. Ad 2° d^o q: volūtas refugit illud de neceſſitate in q^o nulla app̄hēdit rō boni extendendo bonū ad carētiā mali q̄ p se appetibilis eo vt dicitur e^o ſuis nō eē nullū ſit bonū pp̄rie dēi tū ad nō eē ſeq̄uit carētia oīs mali. Ad 3° d^o q: p̄cedit de eo q̄d vult voluntas p^o r̄ p se ſic aut dānati nō pōt velle nō eē. Ad 4° d^o q: ſuis ad velle eſte igere ſeq̄tur velle eē. nō tū ad velle nō eſte p̄ accēſ ſeq̄tur nō velle eē in quiete ex^o. ſeq̄uit volo vinū bonū. ḡ volo vinū. nec tū ſeq̄tur nō volo vinū. q: nō poſſum hīe niſi corūptū ḡ nō volo vinū bonū. r̄ ego dico q: ideo dānati velle nō eſte q: vidēt ſe nō poſſe habere eē niſi pena le. vū ex hoc nō ſeq̄tur q̄d nō vellent hīe eſte quietū ſi aut in arguendo aſſūerēt q: vellent nō eſte p se teneret forma argumenti. ſed i mā eſſet p̄ccū. q: hec eſt falſa dānati voluntas p se nō eē. nec tū eſt falſa ſ; eē ip̄oſſibilis. Ad 5° d^o q: eſte in d^o eē non eſt rō appetendi q̄qd appetit. ſed eſte bñ diſpoſitū r̄ hīc appetit^o falſas in appetitū quo dānati appetūt per accēſ nō eſte. q: n. ipſi appetūt eſte bñ diſpoſitū. ideo odiunt penā que ſeria eſt bone diſpoſitioni eēndi vellent illi^o pene carētiā. r̄ q: ſciunt ſe illa pena carere nō poſſe eēndo r̄ q: illa carerent. ſi nō eēnt id ſi dareſ eis optio magis eligerēt ſi eē q̄ ſic eſte. Ad 6° d^o q: illud v̄bu; intelligendū eſt de electione q̄ res eligunt p se. certū eſt. n. q: nō eſte nō eſt eligibile p se. r̄ q: hīc fuerit intellect^o Aug. vī per illud q̄d paz infra dicitur. Dis ille appetit^o in volūtate mōtis nō eſt vt q: moſif nō ſit vt requieſcat intenditur in quo ſatis vī velle q: nō appetit nō eē pp̄ nō eē. ſ; pp̄ carētiā in q̄tūdis. Arg^o ad p̄tez ſam q̄ ſuis gratia p̄ncipalis conſuſionis concedēda ſint p^o tū nō multū cogit. q: nō habere malū nō eſt delectabile. niſi ſuppoſita circumſtātia ſubiecti.

Articulus quintus.

Conſequenter queritur de. 5° p̄ncipali

Et circa h̄ querunt tria. 1° vtrū in inferno ſint tenebre corporales. 2° vtrū maior ſit pena v̄mis vel ignis. 3° vtrū carētia v̄iſiſ dei ſit maior oīum penarū que ſunt in inferno.

Primo ostendo q: in inferno nō ſint tenebre corporales. Greg. 9°. libro mo. vſus ſine exponēs illū Job. 10. vbi ſūbra moſif r̄ nullus ordo. dicit de igne infernali q: ſuis ad cōſolationē nō luceat. tū vt magis torq̄at ad aliquid luceat. nā ſeq̄utes quosq; ſuos ſecū in tormentis reprobū flāma illuſtrante viſuri ſunt quoz amore deliquerūt. Itē ſm p̄bñ 2° de aīa. niſi vī niſi in lūme ſed dānati aliq̄d videbunt. q: aliter viſus in eis eſſet ocioſus r̄ ſupflū. ḡ nō ſunt in inferno corporales tenebre. Itē Iſido. 1° li^o de ſummo bono. c. 39. dicit igne gehenne ad aliq̄d lumē hīe. ad aliq̄d nō hīe. hoc eſt hīe lumē ad dānationē vt videat impj vī doleant r̄ nō hīe ad cōſolationē ne videant vnde gaudeat. ſed tenebre corporales nō ſunt cū lumine. Contra vtrū Math. 22. dixit rex de nō hāte veſtē nuptialē. mittite eū in tenebras exteriores. Item nō eſt minus pbabile ibi eſſe tenebras corporales q̄ corporale ſlectum. ſed ibi erit ſlect^o corporalis. vī math. 22°. dicit q: ibi erit ſlect^o r̄ ſtridor dētrum. ḡ ibi ſunt r̄ erūt tenebre corporales. Item Greg. 9°. li. mo. ante auctoritatem p̄us allegatā. vltix flāma vicioz cōcremationē habet r̄ lumē nō hēt. ḡ ſt ibi tenebre corporales. R^o q: lumen p̄ſe eſt delectabile. p̄ accēſ aut potēſt eſſe triſtabile iō^o aliq̄d oſtendit q̄d diſplicet. r̄ q: inferius eſt locus oīs triſtitie. id ſimplr locus tenebroſus eſt. nec eſt ibi aliq̄d purum lumen quod viſus delectet eſt ibi tamen lumen aliquod obſcuritatē permixtū quo dānati vī dere poſſunt. vī doleant. r̄ ſic parēt ſolutiōes ad argumenta vtriuſq; partis excepto ſcdo ad partē ſay Ad q̄d d^o q: ſuis ibi ſunt tenebre corporales modo eodē quod dēi eſt. tū nō erit ibi corporalis ſlect^o in q̄trum eſt quedā reſolutio corporaliū lachrymarū: talis reſolutio tunc nō erit. talis enim reſolutio pertinet ad corruptibilem ſtatum tamē erit ibi maximus dolor interior. r̄ in facie r̄ in oculis hui^o doloris ſignū. ſcilicet capitis turbatio eſt aliqua oculorum obnubilatio. niſi vt nō videant. ſed vt p̄us r̄ hec conturbatio r̄ obnubilatio lachrymarū corporales ſecundum metaphoram dicere ſunt. credo tamen q: poſt corporum reſumptionem ibi erit ſtridor dentium ex anguſtie magnitudine pueniens.

Secundo queritur vtrū in inferno ſit maior pena vermīs quā ignis. Et videtur q: nō. q: ſcđm Aug. 1°. 5° ci. c. 4°. niſi igne v̄rente eſt moleſtius. Item maior pena eſt illa q̄ ex ſui nā citi^o inferit mortē ſ; pena ignis ex ſui nā citi^o inferit mortē q̄ p̄a v̄mis. ḡ maior eſt maior. Itē maior eſt p̄a pueniens ex re q̄ ex ſilitu die rei ſ; p̄a ignis p̄uit ex re p̄a v̄mis cū ſit ſpūal puenit ex ſilitudine rei. puenit. n. ex app̄chēſiōe que eſt per ſilitudine. ḡ maior eſt pena ignis q̄ vermīs. Contra illa pena maior eſt quā hō magis cupit effugere ſed homines magis cupiunt effugere. penam mentis q̄ corporis. vnde aliquando vt eſ fugiant vehementer triſtitiam interſciant ſe. cum ergo pena vermīs ſit pena mentis quia eſt remorſus conſcientie. r̄ pena ignis ſit pena corporis maior eſt pena vermīs q̄ pena ignis. Item duarū delectationum illa eſt maior propter quam alia deſiſt. ſed ſicut dicit Bernardus. in ep̄ſtola ad proprios parentes guſtato ſpiritu neceſſe eſt deſipere carnis. affectanti celeſtia terrena non ſapiant.

benfa vt ex actuali malitia pprie voluntatis pueniens maior est pena q̄ aliq̄ pena sensus pena enīz dāni ⁊ pena sensus pueniūt in cōi rōe pene analogice dicte de illis. Cōmūis enī ratio pene est malus existens in creatura rationali pp peccatū. Illa q̄ pena ē maior in qua plus est de rōne mali. s; in p̄cā carentia plus est de rōe mali q̄ in aliq̄ pena sensus. q̄ dupl̄ p̄. vno mō q; maria pena sensus est cāra ex p̄cā carētia. plus at̄ inuenit̄ de rōe mali i cā ma li q̄ in effectu. Alio mō q; illa carentia cū sit p̄uatio nō dicit̄ formal̄ aliq̄ essentiaz. pena at̄ sensus n̄ est p̄uatio pura. aliqd. n. dicit̄ positiuus. cū q̄ bonus ⁊ ens conuertant̄ in carentia p̄cā est amor: bonitatis defectus q̄ in aliq̄ pena sensus. Ad p̄m in opp̄m dō q; pena punloz dī est mīssia. q; i ip̄is est sola pena dāni. q; app̄rehēdunt ip̄am nō esse in eis cātam ex actuali malitia sue pp̄e voluntaris. In alijs aut̄ dānat̄is sil cū pena dāni est pena sensus. ⁊ in eis app̄rehēdit̄ illa carentia vt ex actuali malitia sue pp̄e voluntaris cāra. Ad 2^m dō q; maior nō est vlr̄ nisi de pena sensus. Ad 3^m dō q; maior est vera d̄ inclusit̄ q̄ res vna includit̄ aliā sicut de sui eē. nō d̄ illa q̄ res vna includit̄ aliā sicut effect^o cām. primo mō r̄ma sensus nō includit̄ carentiā visib̄is dei. s; vt patet ex dictis in q̄one.

Item litterā illud peccatū eē dicit̄ nō meritū supplicij. sed supplicij mali iū ritti. hoc bene dicit̄ est q; oīsum est li. 2°. di. 7°. q; diabolus ē post iudiciū semper in aliq̄ actu culpe. nō tū per illā tūc demerēb; pprie loquendo de demerito s; q; demeritūz dī culpa p qua s̄m de cretū diuini iudicij infligi debet a iudice pena peccatū si n̄ r̄anebit̄ ille act^o ip̄it^o. q; erit ip̄i diabolo ⁊ culpa ⁊ pena acta nō inflicta. bona nullaten^o h̄e poterunt voluntatē. q; erunt in malitia obstinati. nullo vlt̄er^o illustrabunt̄ iteriori lumine vitatis. nec aliq̄ veritatē. q̄ nō est sic intelligendū vt illā sic intelligant̄ veritatē. s; q; tunc nō fiet eis noua sup̄nālis reuelatio vitatis nec aliq̄ veritatē cognoscēt qua moueant̄ ad exhibēdū deo cōfōem. laudis. an q; si deum videbunt. p sp̄s hic accipit̄ sp̄s pro essētia dīna. hic multi oderunt deū. s. per accūs iūq̄m ex iustitia punit̄ peccōres. sed in hac vita nullus a deo malus est vt penitus se concludat a cognitione dei. q; nec p̄dit̄ appetitū britudis. ⁊ quendā boni amorem quē nāt̄ h̄et rōnalis creatura q̄ nō est intelligendū vt dānati careant total̄ dei cognitione vt britudinis nāt̄i appetitū. sed q; cognitionē dei in q̄m mis̄icors est minorē h̄it̄ q̄ q̄cunq; mali in hac vita. nāles ē britudinis appetitū magis h̄it̄ dānati dep̄anātū ex deliberatiue voluntatis obstinatiōe q̄ aliq̄uis in hac vita. Nullā lucez dei videbunt cui cōfiteant̄. i. nullā dei cognitionē h̄it̄ quā ad p̄fōem diuine laudis referant̄ lingua diuinitis. i. affectio aie ligua; mouentis ad peccandū p qua voluntas punitur. digite lazari. i. aliq̄ modicū eius suffragiū. sin^o abrae. i. loc^o quietus purgatoz. vt nulla ad reprobos p̄passione moueant̄. cōpassione tū mouent̄ ad peccōres q; sunt in hac vita nisi fōre sint aliq; de qb^o ē eis sub certitudine reuelatū q; sint p̄ficti ad dānationē eternā. ⁊ intelligo de cōpassione nō s; q; cōpassio ē quendā passio. sed s̄m q; cōpassio accipit̄ p voluntate subueniendū. Qui dei claritatē vidēt̄ nihil i creatura agit̄ q̄ videre nō possunt. s. si deus vult reue

lare. vel b̄ intelligit̄ de his q̄ pertinet̄ ad britudine accidentalē eis debitā. hic de pedib^o. i. p̄tinenti^o ad finē que s̄t mā b^o q̄rti. Sedētis s̄t foliū. i. sup vniuersitatē creaturaz quos seraphin duab^o alijs vele bāt. s. nō reuelādo nob̄ nec doctria s̄sibili nec intellectuāli que due occultatōes sunt q̄ ale due velant̄ qui. i. scriptoz extōsus a facie sedētis. i. a dīna nā ⁊ p̄peratib^o eius q; est mā p̄mi libri. p media. i. p̄ emānatēz creaturaz que est mā s̄cōi li. ad pedes vsq; idest ad māz quarti libri via duce. i. xpo q; est mā tertij libri. Magister. n. li. i. tractat de essētia p̄mi p̄ncipij ⁊ p̄peratib^o eius. de distinctione p̄sonarū ⁊ p̄peratib^o eaz. In 2°. li. de emanatiōe creaturaz a p^o p̄n^o ⁊ de creaturis in q̄m ab ip̄so acceperunt esse. ⁊ de creature rōali diuinitatē ab illo p̄n^o p̄ quā diuinitatē recessit̄ a bene esse. In 3°. li. determinat de hūanī ḡnis reitauratiōe per xpm facta. ⁊ q; ad ipsam ex p̄te reitauratōis duo concurrebant. s. filij dei incarnatiō. ⁊ ei^o passio. Ideo determinat de filij dei incarnatiōe ⁊ ei^o passione ⁊ q; ex parte hūanī ḡnis reparandi duo cōcurrunt. s. virtutū adeptio ⁊ mandatorū obseruatio. ideo determinat in eodē de virtutū adeptiōe ⁊ mandatorū obseruatiōe. In .4. q; ad coniunctiōē creature rōalis cū suo p̄n^o requiritur s̄cificatio p̄ sacramentoz susceptiōez determinat p^o de sanctificatiōe q̄ recipitur in sacrototum susceptione. ⁊ p̄terea de cōplemento iunctiōis rōalis creature cum suo p̄ncipio. s. per gl̄iam anie ⁊ gl̄iam corporis quam recipit̄ in glorioza resurrectione in qua sicut dicit̄ Aug. 22°. de ci. quasi in fine vacabimus ⁊ videbim^o. vidim^o ⁊ amabim^o. amabim^o ⁊ laudabim^o. ecce quot erunt in fine sine fine. nam quis alius noster est finis nisi peruenire ad regnū cui^o nullus est finis ad quod me ⁊ scriptoz em meū ⁊ oēs scriptoz meoz pios interpretes ⁊ beniuolos correctores perducit̄ suauissim^o Jesus xpus qui cū patre ⁊ spiritu sancto vinit ⁊ regnat deus per oia secula seculoz Amen.

Si quid aut̄ diri nouū in hoc q̄to vel in aliquo alioz librorum q̄ nō sit cōfirmatū auctoritate solida lratione necessaria vel certa experientia intendo q; accipiatur vt dictū sine p̄rtinaci assertiōe ⁊ sine p̄ iudicio sententiē melioris. Et q̄uis nō recolaz nec credam me alicubi scripsisse aliqd q̄ retractatiōe indigeat. tū si aliqd tale inueniret̄ in libris meis q̄ nō credo paratus esse; humiliter retractare.

Finis.

Sacer refert̄ celebris Ricardi dogmata codex
Quem genuit media villa decora virum.

Explicit scriptum sup 4°. sententiāz editum a fr̄e Ricardo de media villa. ordinis fratrum minorū doctore excelētissimo: per R̄uerū. sacre theologie bachalarium frat̄e franciscum gregoriū eiusde; ordinis maxime cū diligentia emendatum. Cui finē imposuit Dionysius bononiensis in florentissima ciuitate venetozum. Anno dñi Millesimo. cccc^o. octogesimo nono. die decima nouemb̄is.